This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Bible. N.T. Greek. 1869

NOVUM TESTAMENTUM GRAECE.

AD ANTIQUISSIMOS TESTES DENUO RECENSUIT

APPARATUM CRITICUM OMNI STUDIO PERFECTUM

APPOSUIT

COMMENTATIONEM ISAGOGICAM

PRAETEXUIT

CONSTANTINUS TISCHENDORF.

EDITIO OCTAVA CRITICA MAIOR.

VOLUMEN I.

LIPSIAE
GIESECKE & DEVRIENT.
1869.

Ref.
BS
1965
1869a
v.1

Postquam anno 1864 novae huius editionis initium factum est, nunc demum quinquennio post contigit ut quattuor evangelia absolverem. Quae tarditas non tantum ab operis ambitu ac difficultate excusationem habere videtur, sed etiam duas caussas alias habuit. Quum enim intra hos quinque annos plura itinera bibliothecas obeundi caussa faciunda vel potius repetenda erant, in Angliam, Parisios, Romam et Neapolin, Petropolin et Mosquam, tum plures libri, quos maturare debebam, edendi curam poscebant, ut duo Monumentorum sacrorum ineditorum volumina, Novum Testamentum Vaticanum cum Appendice, Appendix codicum celeberrimorum Sinaitici Vaticani Alexandrini, Apocalypses apocryphae maximam partem nunc primum editae, Philonea, inedita altera, altera nunc demum recte ex vetere scriptura eruta, volumen millesimum collectionis scriptorum Britannicorum Tauchnitianae, quod inscribitur: The New Testament: the authorised English version; with introduction and various readings from the three most celebrated Mss. of the original Greek text, brevis illa evangeliorum defensio quam inscripsi: Wann wurden unsere Evangelien verfasst, quater edita, ter conscripta, quarta Veteris Testamenti secundum LXX interpretes editio, alia. Quae intermissiones etsi fieri vix potuerunt quin ab operis aequalitate passim discederetur, tamen, id quod vehementer gaudeo, ad apparatum criticum multis modis locupletandum valuerunt. Vaticanus quidem codex, ut id inprimis dicam, longe alia atque Angeli Maii studia flagitabat ut rationi criticae satisfieret. Aegre vero

illud fero, quod non statim ab initio evangelii secundum Matthaeum eadem apparatum copia adornandum duxi qua opere paullum progrediente usus sum.

Quum autem constet duabus potissimum rebus editionis librorum Novi Testamenti virtutem contineri, apparatu quem vocant critico et arte qua scriptorum sacrorum verba constituuntur, de utraque breviter dicendum erit. Et apparatum quidem non ex editione critica maiore septima, quae incunte anno 1859 prodiit, additis passim quae vel augerent vel corrigerent in hanc transferre satis habuimus, sed de integro totus repetitis studiis confectus est. Quicquid enim testimoniorum afferendum erat, vel ex Graecis codicibus vel ex interpretibus vel ex scriptoribus antiquis, opera data est ut accuratius quam ante a quopiam factum esset perscriberetur. Illud quidem vitium omnium editionum antiquiorum, Wetstenii, Griesbachii, Schulzii, Scholzii, ex quo auctoritates non adponebantur nisi lectionibus a vulgato quem vocant textu diversis, iam editione illa septima correximus; sed praeter cetera interpretum et scriptorum adnotatio laborabat. Quae res cum eo cohaeret quod parum perspectum erat, in vera indaganda apostolorum scriptura quanta auctoritas esset antiquissimorum interpretum, inter quos Latini Syri Copti primum locum tenent. Sed de hac similibusque rebus accuratius dicemus in Prolegomenis. In praesens satis videtur ut indicetur breviter, tum qui codices quos unciales vocamus ex anno 1859 ad apparatum criticum accesserint, tum quos labores circa principales auctoritates, ut confidenter adhiberi possent, in me susceperim.

Accesserunt igitur ad codices unciales iam septimae editioni adhibitos in evangeliis hi 18[1]: ℵN (accessit longe maior horum fragmentorum pars; folia enim 12 aliis 33 aucta sunt) (o[r]: hymni ex psalterio Abrahami de Noroff) (ʀ: ac-

[1] De omnibus his codicibus accuratiora vide infra.

cesserunt exiguae quae ante latuerant fragmentorum partes) T (accessit Lc 22, 20 — 23, 20) T^b T^c T^d W^b W^d (W^e) Γ (accesserunt maiores evangeliorum Matthaei et Iohannis partes) Θ^b Θ^c Θ^d Θ^e Θ^f Θ^g Θ^h Ξ Π. Sequentur ad actus ℵG (2, 44 — 3, 8, saec. VII), Γ (saec. VIII vel IX, actus fere integros continet): ad epistulas catholicas ℵΓ (fere integras habet): ad epistulas Pauli Η (ad folia 14 accedunt alia 7 ex 2 Cor. 4; Col. 3; 1 Thess. 2 et 4; Heb. 1 et 10) Ν (saec. VIII vel IX. ex Gal. et Heb.) Ο (saec. VI. ex 1 Cor.) Ρ (epp. fere integrae) Q (fragmenta papyracea saeculi fere V. ex 1 Cor.) R (saec. VI. fragmenta capitis 4. epistulae ad Eph.): ad apocalypsin ℵΡ (fere integra). Iam edidimus ex totius Novi Testamenti codicibus ℵBC item F^aI. Ex evangeliorum codicibus I^bLN (folia Lond. Vat. Vind.) O^aTQRW^{a}W^{c}YΘ^a. Item praeparavimus ad edendum T^b T^c T^d W^b Θ^b c d o f g h. Totos transscripsimus M et Π. Accurate cum editis ipsi contulimus EGHKOSUX, item ΓΑ. Reliquos (plerosque iam ante editos) ipsi examinavimus praeter Z Matthaeum Dublinensem omnes. Ex reliquis autem Novi Testamenti partibus edidimus D Claromontanum epistularum Pauli, M fragmenta epp. Pauli Ρ actus, epistulas, apocalypsin, Β apocalypsin Basilianam Vaticanam; ad edendum ex apographis nostris destinavimus Ε actuum, G actuum, Η epp. Pauli, NOQ. Praeter Η actuum, Κ epistularum, L actuum et epistularum, nuper etiam Ε Sangermanensem epistularum Pauli Petropoli accuratius investigavimus.

Iam ex his satis apparebit quantum proximis his decem et quod excedit annis apparatus criticus, imperfectae conlationis vitiis in editionibus Wetstenii Griesbachii Scholzii, etiam Lachmanni, refertus, et copia profecerit et fide. Cepit vero etiam alia incrementa quum ex codicibus minusculis tum maxime ex versionibus et patribus: quae quidem qui editionum criticarum usum habent libro vel perlustrando facile animadvertent. Ita testimonia codicum Latinorum, et

Italae et Vulgatae rationis, plenius quam ante a quopiam adlata sunt; tamen nondum ab initio operis editio I codicis Vratislaviensis in promptu erat, nec magis codex Fuldensis; item ad alteram certe evangeliorum partem evangeliarium Hierosolymitanum ex editione Veronensi haurire licebat; Armenam versionem non tantum ex eis quae Griesbachius manu sua margini editionis Wetstenianae adscripsit, sed etiam ex conlatione a Carolo Rieu in usum Tregellesii instituta sumpsimus; Aethiopicas vero lectiones auxerunt curae Thomae Pell Platt. [1] De patribus vero Graecis praeter ceteros Irenaeus, Clemens, Origenes, Hippolytus, Eusebius, Basilius, Epiphanius, Chrysostomus, Cyrillus Alexandrinus indefesso studio consulti sunt, de Latinis Tertullianus, Cyprianus, Lucifer, alii. Quemadmodum autem haec duo testimoniorum genera multo diligentius quam antea ad apparatum criticum adhibita sunt, ita longe maiorem quam usu venit in restituenda antiquissima scriptura apud nos nacta sunt auctoritatem. Quod non sine idonea caussa factum est. Satis enim plurimis exemplis perspectum est, antiquissimos interpretes cum antiquissimis Graecis codicibus nostris ita consentire, ut ex eisdem vel simillimis fontibus hausisse consendi sint. Qua in re nihil gravius est mira illa necessitudine quae inter Sinaiticum codicem et Italos testes intercedit, haud raro consensione Syri Nitriensis Curetoniani aucta. Neque enim pauca quae vel Sinaiticum vel Palatinum (Italorum e), ut hunc praeter Italos ceteros afferam, per singularem licentiam tueri suspicabare, altero ad alterum accedente ex antiquiore utrumque fonte Graeco habere probatum est.

Circumspectis autem omnibus unde historia textus quem vocant sacri percipi potest duae inprimis res ad liquidum

---

[1] Arabicas et Slavonicas lectiones plerasque pro ambiguitate qua laborant et exiguo quod habent pretio ab apparatu arcere maluimus.

perductae sunt. Ut enim dubitari nequit quin ipsis primis rei Christianae temporibus a sincera apostolorum scriptura multifariam discessum sit, qua quidem in re nihil improbitatis aut doli suberat, ita prudenter ac scite adhibitis antiquissimis quibus etiamnum gaudemus testibus ea librorum apostolicorum ratio, quae secundo saeculo vel maxime in usu erat, plerumque probabiliter restitui potest. Quam quidem rationem ad ipsam scripturae sacrae integritatem multo propius accedere quam libros eos qui post quintum fere saeculum per ecclesiam Byzantinam circumferebantur nemoque tantum non soli propagabantur, omnes data opera intellecturos puto, nisi qui aut falsa ducti pietate consuetudinem a veritate distinguere dedidicerunt, aut eis quae Griesbachius Hugius Scholzius alii de recensionibus librorum Novi Testamenti commenti sunt etiamnum capti tenentur. Quorum utrique ut ad veriorem sententiam, ad iustiorem de re critica existimationem adducantur, in Prolegomenis, quae tertium huius editionis volumen efficient, quicquid huc valet explicate et subtiliter pertractare in animo est. Nunc quidem ad eos attendi velim locos, quibus ad exiguam auctoritatem Graecam, exiguam dico testium numero, maximam vero pondere, accedente plerumque ex Italis testimonio, scripturam apostolicam conformavimus. Hoc enim saepe ita factum est ut insignis accederet probabilitatis commendatio. Neque tamen obliviscendum est, in maximo errore illos versari qui arbitrium suum anteponant auctoritati testium, non numero sed antiquitate aestimandae illi quidem, ipsos vero antiquissimos testes nostros, pro Alexandrinorum calligraphorum de sermone Graeco ignoratione, non tam suae sequi aetatis consuetudinem, quam longe antiquiora exempla fideliter quamvis vitiose repetere.

Ipsi quidem, ut repetamus quod nuper alibi diximus — in conlatione critica codicis Sinaitici etc. pag. XIII. —, dum Sinaiticum Vaticanum similesque Graecos alios paucos, con-

sensione plerumque nonnullorum interpretum veterrimorum, inprimis Latinorum auctos, passim etiam patrum testimonio, tantum non solos ad restituendam evangelistarum et apostolorum scripturam adhibendos censemus, posthabito ingenti numero codicum posteriorum quamvis mirifice congruentium, magnopere Richardi Bentleji suffragio delectamur. Ille enim, cuius vestigiis etiam Carolus Lachmannus insistebat, quum ante hos centum et quinquaginta annos emendandis vel potius restituendis scriptorum sacrorum verbis incumbebat, eandem fere cum nobis viam ingrediendam iudicavit. Quo in negotio postquam Bentlejus, quem rursus Lachmannus sequutus est, ea ratione acquiescendum censuit quae tempore concilii Nicaeni per ecclesiam legi solebat, felicissime providente deo evenit ut nobis ad Irenaei certe tempora redire liceat.

Scribebam Lipsiae die discessus Christi ad caelos a. 1869.

NOTANTUR INTERIM

QUAE APPARATUM CRITICUM EVANGELIORUM ADHIBITURIS INPRIMIS NECESSARIA VIDENTUR.

ℵ codex Sinaiticus Petropolitanus saeculi IV. medii. Totum Novum Testamentum continet integrum. ℵ^{a} aetate vix differt ab ipso scriptore; eiusdem certe saeculi quarti est quicquid lectionum nota ℵ^{a} insignivimus. ℵ^{b} saeculi fere VI. habendus est. Praeter Matthaeum, cuius primas paginas curiosius tractavit, paucos tantum locos attigit. ℵ^{c} ineuntis fere saeculi VII. est, neque longo intervallo a ℵ^{ca} (qui ℵ^{c} nobis dicitur nisi ubi ab eo ℵ^{cb} discedit) distat ℵ^{cb}. Edidi totum codicem quattuor voll. splendidissimis anno 1862; item Novum Testamentum Sinaiticum in communem usum anno insequenti. Cuius exemplis omnibus eodem anno exhaustis sequutum est auctumno anni 1864 (in titulo est 1865) Novum Testamentum Graece ex Sinaitico codice omnium antiquissimo, Vaticana itemque Elzeviriana lectione notata.*

A codex Alexandrinus Musei Britannici saeculi V. ciusque fere exeuntis. Hiat in evangeliis ab initio evangelii secundum Matthaeum usque 25, 6 *Βιβλοσ - ο νυμφιοσ*, item Ioh. 6, 50 usque 8, 52 *ινα - λεγει*. Edidit splendide C. G. Woide 1786. Quam editionem passim emendatam in usum vulgarem repetiit B. H. Cowper 1860.

B codex Vaticanus num. 1209. saeculi IV. Vix differt aetate a codice Sinaitico. Evangelia continet integra; deficit vero inde ab ep. ad Hebr. 9, 14, deperditis quattuor Pauli epistulis (1 et 2 ad Tim., ad Titum, ad Philemonem) et apocalypsi. Errores editionum Angeli Maii (Romae 1857 et 1859**) plus 400 cor-

---

* Huic editioni accessit mense Maio huius anni Supplementum, quod inprimis ad lectiones Vaticanas pertinet.

** Maius quae erraverat tantum non omnia etiam ad editiones transiere ad exemplum Maii conformatas. Inter has nulla peior est

reximus Novo Testamento Vaticano, quod anno 1867 edidimus. Quam editionem excepit medio anno 1868 Novum Testamentum Romae typis meis Sinaiticis exscriptum. Ediderunt adhibitis schedis meis anni 1866 Carolus Vercellone et Iosephus Cozza. Quo volumine (editionis totius codicis parte quinta) excusso foras dedimus ineunte anno 1869 Appendicem Novi Testamenti Vaticani, notatis tum quae nostram supplerent editionem, tum quae corrigerent Romanam.* $\aleph^1$ a $\aleph^*$ aetate vix differt, $\aleph^3$ 6 vel 7 saeculis.

c codex Ephraemi Syri rescriptus Parisiensis saeculi V. fere medii. c^3 saeculi VI. videtur, c^2 saeculi IX. Edidimus ad similitudinem codicis quicquid librorum Novi Testamenti continet anno 1843. Evangeliorum fragmenta haec continet: Mt I, 1—V, 15. VII, 5—XVII 26. XVIII, 28—XXII, 20. XXIII, 17—XXIV, 10. XXIV, 45—XXV, 30. XXVI, 22—XXVII, 11. 47—XXVIII, 14. Mc I, 17—VI, 31. VIII, 5—XII, 29. XIII, 19 usque finem. Lc I, 1—II, 5. II, 42—III, 21. IV, 25—VI, 4. VI, 37—VII, 16. VIII, 28—XII, 3. XIX, 42—XX, 27. XXI, 21—XXII, 19. XXIII, 25—XXIV, 7. XXIV, 46 usque finem. Ioh I, 1—41. III, 33—V, 16. VI, 38—VII, 3. VIII, 31—IX, 11. XI, 8—46. XIII, 8—XIV, 7. XVI, 21—XVIII, 36. XX, 26 usque finem. Passim vero de his nonnihil periit, ut primi versus cuiusvis libri minio scripti.

d codex Bezae Cantabrigiensis Graecus et Latinus stichometrice scriptus, saeculi fere VI. medii. Mutilus est Mt I, 1—20. VI, 20—IX, 2. XXVII, 2—12. Ioh 1, 16—3, 26. Suppleta sunt post X. fere saec. (d^{suppl} vol^{suppl}) Mt 3, 7—16. (Latine 2, 20—3, 8 suppleta IX. fere saec.) Mc 16, 15 usque finem. (Latine 16, 6 usque finem suppleta ut ante) Ioh 18, 14—20, 13. (Latine 18, 2—20, 1. suppleta ut ante.) Videntur autem supplementa Graeca (non item Latina) ex ipsis antiquissimis foliis fluxisse, inprimis quae ad Iohannis evglium pertinent.

e codex Basileensis K IV. 35. Saeculi videtur VIII. medii. Evangelia continet integra exceptis Lc 3, 4—15. 24, 47 usque finem. Praeterea tria folia minutis litteris suppleta sunt: Lc 1, 69—2, 4.

Londinensi (ex officina Teubneriana Lipsiensi), quae vitiis innumeris vitiositatem auxit exempli Romani quod sequuta est.

* Quum fasciculi huius editionis I. et II. cum parte tertii (usque Mc 7, 22) praecessissent nostrum Vaticani codicis examen (vere anni 1866 institutum), his paginis quas evangeliis praeposuimus ea quae emendatione inprimis opus habebant emendata sunt. In Prolegg. vero omnia accurate indicabuntur.

12. 58 — 13. 12. 15, 5 — 20. Quibus supplementis et ipsis in commentario notam ε dedimus.

ғ codex Borecli, nunc Rheno-Traiectinus saeculi IX. Accuratum fragmentorum quae supersunt conlationem anno 1843 H. E. Vinke edidit. Incipit Mt 9, 1 (sed 7, 6 — 8, 34 Wetstenii tempore nondum avulsa erant); exit Ioh 13, 34. Desunt praeterea de omnibus quattuor evv. plura quorum nonnihil Wetstenii tempore nondum desiderabatur (hinc passim apud nos est $ғ^{w}$ vel $ғ^{wtst}$).

$ғ^{\Lambda}$ codex Coislinianus Parisiensis. Sunt scholia nonnulla in margine codicis Coisl. 1., qui Octateuchum cum Regum libris continet, a me inventa. Saeculi videntur incuntis VII.

ɢ codex Andr. Scidelii, nunc Harlejanus 5684 Musei Britannici. Saeculi est IX vel X. Continet evangelia, sed locis multis mutilus est. Incipit Mt 6, 6. Quae in Mt Mc Lc Ioh recentior manus litteris minusculis supplevit, $ɢ^{supp}$ diximus.

ʜ codex Andr. Scidelii, nunc Hamburgensis bibliothecae publicae. Eiusdem cum codice ɢ aetatis et rationis est. Incipit Mt 15, 30 ac passim per 4 evv. deficit.

ɪ codex palimpsestus Petropolitanus, septem Novi Testamenti codicum reliquias continens. Saeculi V. sunt quae ex Ioh capp. 11. 12. 15. 16. 19. ex Mt 14. 24. 25. 26. ex Mc 9. 14. supersunt. Sexti videntur quae Mt 17 — 19. Lc 18. Ioh 4. 5. 20. rursusque Lc 7. 24. spectant.

$ɪ^{b}$ Musei Britannici num. 17,136. Fragmenta palimpsesta ex Ioh capp. 13 et 16. Saeculi certe V. Edidi in Monum. Nov. Coll. vol. II. rursusque nuper exegi edita ad ipsum codicem (In ed. VII. dixeram $ɴ^{b}$.)

ĸ codex Cyprius Parisiensis num. 63. Quattuor evv. integra continet. Saeculi IX.

ʟ Parisiensis num. 62. Evv. integra continet praeter Mt 4, 22 — 5, 14. 28, 17 usque finem. Mc 10, 16—30. 15, 2—20. Ioh 21, 15 usque finem. Saeculi VIII. Edidi 1846 in Monumentis sacr. ined.

ᴍ Parisiensis num. 48 (olim Francisci des Camps). Post medium saec. IX exaratum puto. Totum descripsi 1841.

ɴ sunt evangeliorum fragmenta in membranis purpureis argento auroque scripta. Folia 4 Londini (ex Mt et Ioh), 2 Vindobonae (ex Lc), 6 Romae (ex Mt), 33 in Patmo insula (ex Mc) adservantur. Saeculi VI. videntur. Edidi in Monumentis 1846 praeter Patmia nuper ab Ioh. Sakkelione inventa, quae Mon. novae collectionis volumine IX. sequentur.

ᴏ fragmenta Mosquensia ex Ioh capp. 1 et 20. saeculi IX. Edidit Matthaeius 1785 et ipse nuper ex codice descripsi.

$ᴏ^{a}$ $ᴏ^{b}$ $ᴏ^{c}$ $ᴏ^{d}$ $ᴏ^{e}$ $ᴏ^{f}$: his notis insignivimus hymnos Mariae, Zacha-

riae, Simeonis, Lc 1, 46—55. 68—79. 2, 29—32. in psalteriis inventos. o^a est Guelferbytanus, o^b Bodleianus, o^c Veronensis, o^d Turicensis, o^e Sangallensis, o^f Mosquensis. Noni sæculi videntur o^a o^b o^e o^f, sexti o^c, septimi o^d.

r codex Guelferbytanus palimpsestus saec. VI. Continet fragmenta ex Mt Mc Lc Ioh. Post imperfectissimum Knittelii laborem nuper edidi in Monumentorum vol. VI.

q codex Guelferbytanus palimpsestus saec. V. Sunt fragmenta Lucae et Iohannis. Post Knittelium (vide ad r) edidi 1860 in Monumentorum vol. III.

ʀ codex palimps. Nitriensis Musei Britannici. Sunt reliquiae evangelii sec. Lucam sexto fere saeculo scripti. Edidi 1857 in Monumentor. vol. II. Quae quum nuper ad ipsam veterem scripturam denuo exigerem, nonnulla cum Tregellesio corrigenda esse vidi, alia invito Treg. confirmata sunt. Accessit vero etiam studio Guilielmi Wright nonnihil fragmentorum (ex capp. VI. VII. VIII.) quod antea nondum ex foliis Syriacis protractum erat.

s codex Vaticanus num. 354. scriptus anno 949. Evv. quattuor integra habet. Birchii conlationem ipse nuper multis locis auxi et correxi.*

t codex Borgianus I. collegii Romani pro propaganda fide. Sunt fragmenta Iohannis Graeca, quae versionem Sahidicam adiectam habent. Edidit Georgius Romae 1789: 6, 28—67. 7, 6—8, 31. Sed accuratius Monumentor. vol. IX. ipse dabo. Folium quod excepit Georgiana (usque 8, 42) non innotuit nisi ex conlatione Woidii, in qua etiam Lc 12, 15—13, 32 inventum est, unde apud nos t^{wol} dicitur. Praeterea nuper aliam partem eiusdem codicis, unde Georgius sua hausit, ipsi Romae descripsimus, quam Bradley H. Alford Cantabrigiensis primus animadverterat et in usum clarissimi fratris Henrici contulerat. Sunt autem ista, quemadmodum apud Tregellesium exhibentur, et manca et vitiosa. Ipsi in commentariis apographum nostrum secuti sumus, quod propediem in lucem prodibit.

t^b fragmenta sunt Petropolitana evangelii secundum Iohannem ex capp. 1. 2. 4. Et scriptura et indole ad similitudinem fragmentorum Borgianorum accedunt, etsi non ante saec. VI. scripta videntur. Idem in ea fragmenta evglii sec. Mt (ex capp. 14 et 15) quadrat quibus notam t^c dedimus. Ex collectionibus hausimus episcopi Porphyrii. t^d vero significat reliquias evangelistarii Graeci Sahidici quas ipsi demum ex Borgianis membranis anno 1866 eruimus, saeculi fere VII. Insunt Ioh 19, 23—27. 20, 30—31. Item, quae partim ad commentarios nondum adhibita sunt

* Hinc nonnihil supplementorum ad Mt et Mc dabimus. Vide supra.

sed infra excerpentur, Mt 16, 13—20. Mc 1, 3—8. 12, 35—37. Prodibunt brevi in Monumentis τ^b τ^c τ^d.

u codex est olim Nanianus, nunc Venetus Marcianus. Evangelia quattuor integra saeculi IX. exeuntis vel X.

v codex Mosquensis saeculi IX. Evangelia quattuor continet usque ad Ioh. 7, 39. Reliqua saeculo XIII. suppleta. Praeterea perierunt Mt 5, 44—6, 12 et 9, 18—10, 1.

w^a fragmenta sunt Parisiensia evangelii sec. Lucam, capitum 9 et 10, addita codici 314, saeculi fere VIII. Edidi in Monumentis anno 1846.

w^b codex palimpsestus Neapolitanus saeculi VIII vel IX. Legi anno 1866 quicquid fragmentorum Matthaei (ex capp. 19: 20. 21. 26), Marci (13, 21—14, 67), Lucae (3, 1—4, 20) superest.

w^c tria folia sunt Sangallensia saeculi noni. Insunt Mc 2, 8—16. Lc 1, 20—32. 64—79. Edidi quae legere potueram anno 1860 in Monumentorum volumine III.

w^d sunt fragmenta trium capitum (7. 8. 9.) evangelii sec. Marcum saeculo fere IX scripta, in collegio S. Trinitatis Cantabrig. a viro clarissimo Bradshaw detecta.*

w^e sunt fragmenta pauca capitis IV. evangelii secundum Iohannem (4. 9—14), quae anno 1865, quum Oxonii versabar, ex libris collegii ad aedem Christi primus protraxit doctissimus socius eius collegii Kitchin. Sunt autem forma simillima cum fragmentis eiusdem evangelii Mosquensibus (o): et ipsa enim commentarii in evangelium Iohannis partem efficiebant. Hunc ad commentarium (non ad capita Ammonii) spectant numeri $\lambda\delta'$ - $\lambda\vartheta'$ singulis versibus (9—14) praepositi.**

x codex bibliothecae universitatis Monacensis. Fragmenta sunt evangeliorum cum commentariis. Saeculi IX exeuntis vel X.

y fragmenta evangelii sec. Ioh. (16, 3—19, 41), inter libros bibliothecae principalis Barberinae numero 225 notata. Videntur octavi saeculi. Edidi in Monumentis anno 1846.

z codex palimpsestus Dublinensis collegii S. Trinitatis. Insunt plurima fragmenta evangelii sec. Matth. sexto fere saeculo scripta. Edidit Ioh. Barrett anno 1801. Nuper accesserunt studia virorum clarissimorum Todd et Tregelles.

r codex quattuor evangeliorum ex oriente a me adlatus annis 1853 et 1859. Quae prius inveneram (Lucam totum et Marci pleraque cum fragmentis Matthaei et Iohannis), ad bibliothecam Bod-

---

* Nonnulla per incuriam in commentariis omissa infra supplebimus.

** Vide infra supplementa ad Ioh 4, 9—14.

leianum transiere, reliqua ad bibl. Imp. Petropolitanam. Pauca de Mt desunt (ex capp. 5. 6. 7. 21. 22), de Mc 3, 35 — 6, 20. Subscriptus est, si recte computatio indictionum facta est, annus Christi 844.

ᴀ codex Sangallensis cum versione Latina interlineari (ƒ). Quattuor evv. integra exceptis Ioh 19, 17 — 35. Edidit Rettig anno 1836.

ℯᵃ codex Tischendorfianus I. bibl. univers. Lips. saeculi fere VII. Sunt fragmenta evangelii sec. Matthaeum (ex capp. 12. 13. 14. 15.) Edidi in Monumentis anno 1846, quae paucis suppleta sunt a. 1857 novae collectionis volumine II.

ℯᵇ fragmenta Petropolitana evangeliorum sec. Mt (capp. 22. 23.) et sec. Mc (capp. 4. 5) saeculi VI vel VII.

ℯᶜ fragmenta evangelii sec. Mt (21, 19 — 24) Petropolitana et evangelii sec. Ioh. (18, 29 — 35) Porphyriana. Utraque VI. saeculi videntur.

ℯᵈ fragmenta pauca capitis XI. evangelii sec. Lucam Petropolitana, saeculi fere VIII.

ℯᵉ cum fragmento ev. sec. Mt (26, 2 sqq.), ℯᶠ cum fragmentis evv. sec. Mt (capp. 26. 27) et sec. Mc (capp. 1 et 2), ℯᵍ cum fragmento ev. sec. Ioh (6, 13 sqq.) ex Porphyrii collectionibus accesserunt. Omnia tria eiusdem saeculi VI. videntur. Addenda sunt folia tria Graeca Arabica saeculi IX vel X, quae ad Matthaei capita 14 et 25 pertinent. Diximus ℯʰ.

Quae notis ℯᵇ ᶜ ᵈ ℯ ᶠ ᵍ ʰ insignivimus, Monumentorum volumini IX. destinata sunt, proditurо illi quidem ut speramus anno 1871.

ᴀ codex Oxoniensis a nobis anno 1853 in oriente detectus, noni potius quam octavi saeculi. Evv. Lucae et Iohannis continet integra.

ᴋ sunt fragmenta evangelii Lucae palimpsesta saeculi fere VIII, ex Zacyntho insula in bibliothecam societatis biblicae Londinensis perlata. Edidit S. P. Tregelles 1861.

ɴ codex evangeliorum fere integer saeculi IX. Inventum Smyrnae Petropolin attuli a. 1859.

Accedunt nonnulla evangelistaria uncialibus litteris scripta. Ex his barb diximus Barberinum palimpsestum saeculi VIII., ven Venetum palimpsestum saeculi eiusdem. Utriusque fragmenta edita sunt in Monumentis meis, novae collectionis vol. I. Carpentoractense saeculi IX. diximus carp, de quo videnda sunt Anecdota mea sacr. et prof. pag. 151 sqq.

DE ANTIQUIS VERSIONIBUS.

Italae (factae in Africa saeculo secundo) codices sunt: a Vercellensis saec. IV. b Veronensis saec. V. c Colbertinus saec. XI. d Cantabrigiensis saec. VI. e Palatinus Vindobonensis saec. V. f Brixianus saec. VI. $ff^{1.}$ et $ff^{2.}$ codices olim Corbejenses ($ff^{1.}$ nunc est Petropolitanus). $g^{1.}$ et $g^{2.}$ codices Sangermanenses h Claromontanus nunc Vaticanus saec. V. i Vindobonensis V. vel VI. saec. k Bobbiensis nunc Taurinensis saec. V. l Rhedigeranus Vratislaviensis saec. fere VII. m significat Speculi quod Augustino adscribi solet lectiones (saec. fere VI.) n Sangallensis saec. V. (o fragmentum Sangallense Mc 16, 14—20. VII. fere saeculi, p fragmentum Sangallense Ioh 11, 14—44 saec. fere VIII.) q Monacensis VI. saeculi s Ambrosianus saec. fere VI.

Nonnulli ex his partes tantum evangeliorum continent, ut i k m n s; h per evangelium Matthaei tantum ratione itala utitur, per reliqua tria, quae edita non sunt, vulgata. Nullus vero praeter e codicem recentissimum ad nos integer pervenit. Editi sunt a b f per Blanchinum, c per Sabatarium, d per Kiplingium et Scrivenerum, $ff^{1.}$ per Martianay et alios, h (evang. Matth. cum lacunis) per Ang. Maium, i per Alterum (sed Blanchinus iam ante Alterum contulerat, hinc i^{blan}), l per Fridericum Haase, s per Cerianum*, e et k per me. Totos edendi caussa descripsi n (o p) q. Conlati tantum sunt $ff^{2.}$ (a Sabatario et Blanchino, hinc est $ff^{2.\,sab}$, $ff^{2.\,blan}$) $g^{1.}$ $g^{2.}$ (uterque a Sabatario).

Vulgatae codices antiquissimi sunt am fu san for prag reg pe fos; item gat harl ing mm mt taur tol. Accedunt lectionaria flor guc lux mar mich.

aeth i. e. aethiopica ex edd. Rom. et polyglottis et P. Platt arm i. e. armenica ex edd. Uscani (1666) et Zohrabi (1789. 1805) cop i. e. memphitica ex edd. Wilkinsii et Schwartzii sah i. e. sahidica basm i. e. basmurica (et sah et basm adhibuit Schwartzius, sed sah etiam saepe ex Woidio et Müntero attulimus) syr^{cu} i. e. syriaca Curetoni ex cod. Nitriensi saec. V. syr^{sch} i. e. syriaca Peschittho ex ed. Schaafii syrp i. e. syriaca posterior ex ed. Iosephi White syr^{hr} i. e. syriaca ex evangeliario Hierosolymitano go i. e. gothica ex ed. Loeb. et. Gabelentz fr i. e. francica (ad evang. Matthaei) ex ed. Schmelleri sax i. e. anglosaxonica (fluxit ex vulgata Latina proptereaque cum antiquioribus codicibus eius componenda est) ex ed. Benjamini Thorpe. Raro tan-

* Idem fragmenta italae paucа ex vetere in Lucam commentario edidit, quae amb^{reasr} apud nos dicta sunt.

tum adhibuimus arabicas lectiones (ar arr), persicas (pers^{p} i. e. ex polyglottis, pers^{whe} i. e. ex ed. Wheloci), slavonicas (sl, sl$^{1.2}$. etc). Videntur autem syr^{cu} saeculi II. fere medii, syr^{sch} saec. II. exeuntis, syr^{hr} saec. V., syr^{p} annorum 508 et 616, aegyptiaci saec. III., arm aeth go saec. IV.

Patrum nomina pleraque per se clara erunt. Sed in Prolegomenis quicquid patrum usum spectat, accuratissime illustrabitur. Naas^{ino} i. e. Naasseni in Philosoph. Hippol. ed. princ. Item alia similia. Marc^{tert} i. e. Marcion ap Tertull., Marc^{epiph} i. e. ap. Epiphan. Chr^{sus} i. e. Chrys. e cod. Guelf. saec. VI. Dam$^{par\ cod}$ i. e. Ioh. Damasceni parallela sacra ex cod. Rupefuc. saeculi fere 8. Eus$^{mar\ 298}$ i. e. Eus. quaest. ad Marinum apud Mai. Nov. PP. Biblioth. vol. IV.

al i. e. alii aliq i. e. aliquot vel aliquoties c. et cum significant auctoritate. Ita Gb^{o} c. a i. e. Griesb. omitti vult auctoritate codicis a. mu i. e. multi pm; permu i. e. permulti pler i. e. plerique pauciss i. e. paucissimi et. (cum puncto) i. e. etiam evgg vel evgll i. e. evangelistaria rell i. e. reliqui 49^{ov} etc i. e. evglstar. nr. 49. etc. min i. e. minusculi mg i. e. margo unc i. e. unciales y^{scr} etc. sunt codd. a F. H. Scrivener conlati. 2^{pe} etc. sunt codd. Petropolitani ab Ed. de Muralt conlati. cat i. e. catena

ς i. e. ed. Elzev. anni 1624. unaque ed. Rob. Steph. 1550. Quae ubi differunt, ς est Rob. Steph., ς^{e} Elz.

Ln i. e. Lachmanni ed. mai. 1842. 1850. Ln mecum consentit si non nominatur.

Sz. i. e. Scholzii ed. 1830. 1836.

Ti i. e. ed. Tisch. anni 1859.

Gb i. e. Griesb. ed. evv. 1827 (cura Dav. Schulzii). Gb^{o} et Gb^{oo} significant omissionem Griesbachio probabilem et valde probabilem visam; item Gb′ et Gb″ lectionem a Griesbachio commendatam et valde commendatam; Gb + aliquid a Griesbachio cum aliqua dubitatione in textum receptum. Schu: i. e. Dav. Schulz. in ed. evv. Griesb. 1827. Gb et Sz consentiunt cum ς, si non nominantur. ς (= Gb Sz) i. e. ς exceptis Gb Sz.

EMENDANDA ET ADDENDA.

Mt 1, 18 ad $\overline{\omega}$ $\overline{\chi\upsilon}$ et μνηστευθεισησ locus Epiphanii est^{430} sive haer^{51,5}. Idem confirmat γεννησισ et 1, 22 om ολον confirmatque υπο sine του, spectat et ad 1, 24 et 25 1, 25 lege a* om Mt 3, 1 cf Lc 3, 1 ubi initium evglii Ebionitarum notatum est. 3, 16 lin. 2

scribe $c^{3}D^{supp}$ pro $D^{3}c^{supp}$. Locus Hipp est $^{theoph\,s}$ (non^{s}) 5, 13 $\aleph^{corr}$ *εαν δ. τ. αλα* 5, 22 locus Cyrilli est $^{zach\,76s}$, item ad vv. 27 et 28. 5, 27. 31. 33. 38. 43. confirmat $\aleph^{*}$ *ερρεθη*, $\aleph^{3}$ *ερρηθη* 5, 31 lin. 4 scribe praem *οτι* 5, 48 lin. 5 scribe *ς ο εν τοισ* 6, 4. lin. penult post (e spatio) addc $_{an}$ al pler. Lectionem *ἡ σοῦ ἐλεημ.* confirmat etiam $Dam^{par\,474\,rod}$ (om vero etiam ut $_{\Delta}$ *η* post *-νη*), $_{\aleph}$ vero *η σου η ελε.* habet. 6, 34 $\aleph^{*}$ habet *αυτησ*, $\aleph^{3}$ *εαυτησ* 8, 2 addc *ς* ante *ελθων* 8, 3 addc *ς* Ln ante *εκαθαρισθ.* 8, 6 *κυριε* om et. Hil^{641} 8, 27 lin. 3 dele om 9, 5 $_{\aleph}$ confirmat *εγειρω* (non *-ρε*) 9, 30 lin. 2 lege c^{*} pro c 10, 8 lin. 3 lege cop pro ap 10, 36 $\aleph^{*}$ *οικιακοι*, $\aleph^{3}$ *οικειακοι* 11, 4 $\aleph^{*}$ *ιωαννει*, $\aleph^{3}$ *ιωαννη* 11, 5 lin. 1 dele $_{\Delta}$ ante $_{\pi}$; lin. 2 post Chrsue addc $Bas^{ael\,180}$ 11, 8 edendum erat (auctoritate codicis $_{\aleph}$) in textu *εξηλθατε; ανθρωπον ιδειν* etc contra *ς* Ln Ti *εξηλθ. ιδειν; ανθρωπον* etc cum testibus rell (Or hunc locum non affert) :: cf ad 11, 9. 11, 9 $\aleph^{*}$ scripturus erat *ϊδειν* ante *προφ ητ.* sed se statim correxit 11, 23 $\aleph^{3}$ volebat *η* (pro *μη*) et *υψωθεισα* 12, 4 $_{D^{gr}}$ *προσθεσεωσ* 12, 22 lin. 11 dele arm 12, 46 $\aleph^{*}$ *ιστηκ.* Item 13, 2. 13, 8 $\aleph^{*}$ *επεσεν εισ*, sed ipse* substituit *επ. επι* 13, 24 $\aleph^{*vid}$ *ελαλησεν* pro *παρεθηκεν* 13, 35 in textu scribendum erat *δια ησαϊου του προφητου*, hoc ordine 13, 30 $\aleph^{*}$ *κατακ. αυτασ* 13, 40 lin. 5 lege $Or^{int\,3,\,stu}$ 13, 43 lin. 1 ad $_{D}$ etc adde *λαμψουσιν* 14, 6—11 comparandus erat e^{b}, sed is ubique cum *ς* facit, nisi quod v. 11 ante *ηνεγκεν* add *το κορασιον* pariter ac 299. al pauc b c f ff^{2}. g^{1}. h (non g^{2}. l q vg) syr^{cu} cop 14, 16 lin. 2 post *οη* addc al pler etc 16, 12 lin. 5 lege *των αρτων* 16, 21 lin. 4 lege Ir pro Irt et v. 22 lin. 7 lege al om pro al m o 16, 26 etiam $\aleph^{*}$ *αγκαλαγμα* 17, 7 lin. 1 post it^{pler} addc vg 17, 11 *ηλειασ*, *ς* Ln Ti *ηλιασ*: ut ad 17, 10 18, 11 lin. 12 lege Lc 19, 10 18, 15 male $_{\aleph}^{bart}$ 18, 19 $_{\aleph}$ confirmat *συμφωνησωσιν* (non *-σουσιν*) 18, 35 lin. 7 post unc^{28} addc al pler 19, 6 lin. 2 lege cf ad Mc 19, 14 lin. 6 post unc^{10} addc al omn^{vid} 21, 17 $\aleph^{*}$ *εισ βηθανια* 21, 33 $\aleph^{*}$ *εξεδετε* sic 21, 43 $\aleph^{*}$ om *οτι* 21, 44 lin. 3 lege *συνθλασθησεται·* 22, 17 lin. 2 lege Mc 13, 4 22, 10 etiam $\aleph^{*}$ *ουσ* pro *οσουσ* (ita demum $\aleph^{3}$), ita ut *ουσ* in textum recipiendum videatur 22, 21 lin. 10 add finem addc om 22, 28 lin. 1. dele x 22, 30 lin. 13 dele $_{L}$ ante $_{rA}$ 22, 39 lin. 7 pro unc^{11} lege unc^{7} 22, 44 lin. 4 dele $_{U}$ post $_{MS}$ 24, 15 lin. 5 post ς^{e} Gb Sz addc *εστωσ* 26, 10 etiam $\aleph^{*}$ *ηγγασατο* 26, 14 $\aleph^{*}$ *αρχιϊερεισ* 26, 41 textum interpunge sic: *προσευχεσθε, ινα* et ibidem pro 298 scribe 297, item ad v. 42 scribe 298 pro 299 26, 58 lege unc^{8} pro unc^{9} 26, 69 lin. 2 post $_{\pi}$ addc unc rell 27, 13 lin. 2 scribendum: vide ad 27, 2 27, 35 lin. 13 ante *ἵνα* infer addit 27, 49 lin. 22 verba *και κατακεντ.* in $Barn^{7}$ om $_{\aleph}$. Habet enim *και εξουθενησωμεν* (ipse* suppl *και*) *εμπτυσαντεσ* pro vulgatis *εξουθενησαντεσ και κατακεντησαντεσ και εμπαιξαντεσ* 28, 15 etiam $\aleph^{*}$ om *τα.*

Praeterea plerumque (tamen non ubique) pro $\aleph^{a}$ scribendum est $\aleph^{a}$ (nec Maius nec alius conlatorum quisquam viderat $\aleph^{a}$ et $\aleph^{a}$ distinguendos esse). Huius est *ματθαιον* in inscriptione evangelii et 9, 9 *τεσσαρακοντα* 4, 2 *ναζαρετ* 4, 13 *τι* 7, 14 *προεφητ.* 7, 22 *εκαθαρισθη* 8, 3 *ενεβριμησατο* 9, 30 etc. Aliquoties etiam nulla correctoris $\aleph^{a}$ ratio habita est, quemadmodum 1, 8 sq *οζιαν· οζιασ* substituit 1, 10 sq *ιωσιαν· ιωσιασ* 1, 15 *ματθαν* 9, 36 *ερριμμενοι* etc. Quae omnia in Prolegg. indicabuntur.

Ex nostro codicis s examine ad apparatum evangelii sec. Mt haec accedunt: s 2, 9 et 10 *ειδον* 2, 23 et 4, 13 *ναζαρεθ* 3, 16. 4, 18 et 21 *ειδεν* 5, 19 *διδαξει* 5, 20 *υμων η δικαιοσυνη* 5, 23 *και εκει υ*, 27. 31. 33. 38. 43. *ερρηθη* 5, 31 om *αυτου* 5, 45 *εν τοισ ουρ.* 6, 6 *ταμιειον* 6, 24 *δυσι* et *μαμωνα* 6, 27 *προσθειναι* 6, 21 $\aleph^{a}$ *περιβαλομεθα* 8, 4 *αλλα* et *μωυσησ* 8, 12 *ειδεν* 8, 20 *κλινει* 9, 9 *ειδεν* 9, 13 *αλλα* 9, 15 om *οι* et *δε* 9, 17 om *αλλα βαλλουσιν* usque *συντηρουνται* 9, 28 *ελθοντι δε αυτω* 9, 36 *ερημμενοι* 11, 14 *ηλιασ* 11, 21 *χωραζειν* 11, 23 *εωσ ουρανου* 12, 29 *διαρπαση* 12, 32 *οσ εαν* 12, 41 *νινευϊται* 12, 46 *εισηκεισαν* 13, 2 *εισηκει* 13, 3 *σπειραι* 13, 13 *συνιοῦσιν* 13, 14 om *η* ante *λεγουσα*, ibidem habet *ακουσητε* et *βλεψητε* 13, 15 *επιστρεψουσιν* 13, 17 *ειδον* 13, 23 *συνιῶν* 13, 24 *σπειραντι* 13, 28 *συλλεξομεν* 13, 56 *ταυτ. παντ.* 14, 14 *ειδεν* 15, 32 *νηστεισ* 15, 39 *ενεβη* 16, 2 et 3 *πυραζει* 16, 4 *καταλειπων* 16, 12 *αλλα* 16, 13 *καισαρειασ* 17, 3 et 4 *μωυσησ* et *μωυσει* 17, 12 *αλλα* 18, 5 *παιδ. τοιουτο εν* 18, 12 sq *ενεα* 18, 30 *αλλα* 18, 31 *εαυτων* 19, 7 et 8 *μωυσησ* 19, 9 *γαμησει* 19, 28 *καθησεσθε* 20, 3 *ειδεν* 20, 4 *και εκεινοισ* 20, 5 *ενατην* 21, 11 *ναζαρεθ* 21, 12 $\overline{\omega}$ 21, 17 *καταλιπων* 21, 23 om *Και* 22, 9 *εαν* 22, 11 *ειδεν* 22, 24 *μωυσησ* 22, 27 *εν ολη καρδια* et *εν ολη ψυχη* 23, 2 *μωυσεωσ* 23, 3 *οσα εαν* 23, 7 *ραββι* 23, 35 *εκχυνομενον* 23, 36 *παντ. ταυτ.* 24, 2 *ταυτ. παντ.* 24, 3 *ειπον* 24, 15 *βδελλυγμα* 24, 21 *ουδε μη* 24, 26 *ταμιειοισ* 24, 32 *εκφυῆ* 24, 36 *και ωρασ* 24, 49 *εσθιει δε και πινει* 25, 3 *λαμπ. αυτων* 25, 37. 38. 39. 44 *ειδομεν* 26, 15 *και εγω* 26, 25 *ραββι* 26, 29 *γενηματοσ* 26, 31 *διασκορπισθησονται* 26, 35 *απαρνησωμαι* et *ομοιωσ δε και* 26, 36 *προσευξωμαι* 26, 48 *εαν* 26, 49 *ραββι* 26, 58 om *απο* 26, 71 *ειδεν* 27, 32 *ευρον* 27, 42 *πιστευσωμεν* 27, 45 sq *ενατ.* 27, 46 *εγκατελιπεσ* 28, 3 *ειδεα* 28, 9 $\overline{\omega}$

Mc 1, 3—8: ad h l. addendus est τ^{d}. Confirmat 1, 3 *αυτου* 1, 4 *ο βαπτιζων* 1, 5 *εξεπορευετο, ιεροσολυμιται, παντεσ* ante *και εβαπτ., υπ αυτου* ante *εν τω ιορδ. ποδαμω* (sic, *ποδαμω*) 1, 6 *και ην ο ιωαννησ* et *εσθιων* 1, 8 *εγω* sine *μεν*, item *εν υδατι* et *εν πνευματι* 1, 6 s *ο ιωαννησ.* 1, 8 lin. 7 post unc^{a} adde al pler 1, 36 s confirmat *κατεδιωξεν* 1, 38 s *εχομενα.* Ibidem s *και εκει* 1, 42 lin. 9 lege ipsa pri manu 1, 44 s *αλλα* et *μωυσησ* 2, 4. 9. 11. 12 $\aleph^{a}$ ubique *κραβαττον*, $\aleph^{a}$ *κραββατον.* Etiam s vv. 9. 11. 12 *κραβαττον*, v. 4 *κραββατον*, sed correctum *κραββαττον* (alterum β videtur ex in-

curia intactum mansisse) 2, 9 lin. 13 post emm lege cop pro go 2, 11 et 12 א χραβακτον (ut ante) 2, 12 lin. 2 post unc^{a} adde al pler 2, 14 etiam א λευϊ 2, 21 lin. 13 post syrp (?) adde απ αυτου το πληρωμ. 2, 26 n^{bent} errat 3, 3 n* χειραν 4, 8 et 20 etiam s ter ἐν 4, 12 s ακουσωσιν 4, 27 n μηκυνηται, s εγειρεται et μηκυνεται 4, 33 s εδυναντο, item 5, 3 εδυνατο 5, 1 lin. 8 adde א^{c} ante LUA 5, 4 etiam s απ pro υπ 5, 15 n non λεγιωνα sed λεγεωνα 5, 16 s διηγησ. δε 5, 23 lin. 17 post unc^{a} adde al pler 5, 34 lin. 2 scribe (:: ut ς Mt) 5, 40 etiam s παντασ 6, 5 lin. 1 lege B*c pro Bc*; ibidem n^{2} pro n^{1}. Etiam s εδυν. 6, 13 s εξεβαλον 6, 14 etiam s add την ακοην ιω 6, 23 s εωσ ημισεοσ 6, 31 s αναπαυσασθε et ηυκαιρ. 7, 3 etiam w^{d} νιψονται 7, 8 w^{d} confirmat βαπτισμουσ etc 7, 9 n^{bentl} errat 7, 10 s μωυσησ 7, 25 lin. 1 lege 33 pro 83 8, 22 lin. 4 post KAIH. dele א 8, 23 lin. 12 dele „Scriv. non indicat correctionem", revera enim indicat 8, 27 καισαριασ (etiam Mt 16, 13) eadem auctoritate utitur qua similes formae quas recepimus 8, 29 lin. 6 post rn adde unc rell 9, 7 w^{d} μου ο αγαπητ. ον εξελεξαμην, ακουετε αυτου 9, 8 etiam w^{d} ευθεωσ. Ibidem w^{d} ει μη ιησουν μονον, omissis μεθ εαυτων 9, 12 lin. 15 sqq scribe sic: εξουθε- cum KLN 69, contra ς Ln εξουδε- cum ABCDX unc^{28} al pler. Item -νωθη cum KACXΓΔΠ unc^{a} al pler, contra Ln -νηθη cum BDLN 2p^{a} 9, 16 lin. 2 ante cum adde τουσ γραμματεισ. Ibidem lin. 5 lege προσ εαυτουσ (pro αυτ.) 9, 18 lin. 5 lege unc rell 9, 26 lin. 5 post unc^{a} adde al omn^{vid} 9, 38 lin. ultim. lege ουκ pro ανκ 9, 42 lin. 4 post syr^{sch} adde τουτ. των μικρ. 9, 43 lin. 8 lege ς Ti εισ τ. ζω. εισελθ. 9, 49 lin. 10 post unc^{a} adde al pler 10, 29 lin. 3 ab imo post ΔΙΙ adde unc rell 10, 52 lin. 6 lege ηκολουθησεν 15, 35 lin. 7 ηλειαν etiam r 16, 9—20 agnoscit etiam syr$^{hr\,cos}$. Pag. 407 lin. 16 scribe allusisse.

Lc 1, 62 lin. 4 dele αυτον 2, 12 lin. 7 pro „ς add" lege ς (= Gb Sz) ‚pracm 2, 52 lin. 11 post et^{hr} adde ηλικ. και σοφ. 3, 20 lin. 5 post φυλακη) adde ... ς Ln Ti και κατεκλει. cum KCACL etc, ut iam pag^{449} indicatum est 3, 23 του ιωσηφ confirmat etiam Resporthod^{66} (ap Iust ^{8,2,66}) 4, 25 lin. 9 lege -λιασ pro -λειασ 5, 21 lin. 6 ante cop adde vg 6, 28 lin. 14 lege Tert$^{marc\,4,16}$ 6, 34 lin. 3 ad δανει- adde K^{a} et scribe „semel et. K^{a}X" 6,37 lin. 3 dele A 7,32 lin. 2 ab imo dele vg, et lin. 4 post g$^{1.2.}$ l adde vg 8, 54 lin. 4 post e ll. pp. adde: cum ACEΓA^{gr}ΔΠ unc^{a} al pler f q em sah cop (et. cop om εξω) syr^{utr} et^{hr} arm go 9, 23 lin. 6 scribe (Schu 9, 35 dele „P μου ο υιοσ", confirmat ille enim ο υ. μου 9, 57 lin 2 dele D ante ΓΑΔΠ 10, 15 lin. 11 lege AB^{2}L pro KN^{2}L 10, 27 lin. 6 lege LX pro AX 14, 28 lin. 4 ab imo dele π post ΓΔΑ 14, 31 lin. 3 ab imo ante DRX adde AL 17, 4 lin. 6 ab imo pro ΓΔΑ scribe ΓΔΠ 17, 30 lin. 5 pro ab scribe ad 18, 16 lin. 4 pro unc^{7} scribe unc^{a} 18, 25 lin. 3 ab imo ad διελθειν adde

ita Ln 18, 27 lin. 5 post ΓΛΑΠ adde unc^{9} 19, 2 lin. 3 ab imo pro *και ουτοσ* scribe *και αυτοσ* 19, 42 lin. 8 pro (Α) scribe (ΑΔ) 20, 3 lin. 2 ab imo ad prorsus om *ενα* adde *λογον* 21, 23 lin. 2 scribe ΓΛΑΠ 22, 43. 44 lin. 3 Γ obelos non habet, quod spectat etiam ad p. 695 lin. 16 (17) 23, 44 lin. 5 pro ΚΑC* scribe ΚΑC^{3}.

Ioh 1, 18 pag.^{745} lin. 11 al imo ante Ir^{int} adde *θεοσ* (Ti^{synops}), item 1, 25 lin. 4 post *ουτε* adde cum 2, 8 lin. 3 pro unc^{9} scribe unc^{8} 2, 11 lin. 2. pro ΑΧΓ scribe ΚΧΓ 4, 7 lin. 5 lege unc^{9} 4, 9—13 w^{o} ubique cum ς facit exceptis his: v. 9 confirmat *λεγει* sine copula, item *σαμαριτισ*, *σαμαριτιδοσ*, *σαμαριταισ*, et v. 13 confirmat ῑς̄ | 4, 40 lin. 6 dele Α ante ΒC 4, 51 lin. 9 ante *ανηγγ.* adde *και* 5, 14 lin. 4 ante al plu adde unc rell 5, 35 Β *αγαλλιαθηναι* 6, 23 in textu repone *εὐχαριστήσαντοσ* 7, 4 lin. 7 scribe ΚΔΒ^{gr} 7, 6 lin. 1 dele* post Δ^{gr} pag. 832 pro ς ς ς repone D D D 8, 57. etiam Β* *εορακ.* 10, 3 lin. 5 scribe ΓΛΑΠ 13, 11 lin. 3 lege ς om cum 15, 8 lin. 2 lege ΓΑΠ pro ΓΛΑ 16, 7 lin. 3 lege Gb +

Paginae 1—2, 15—16 fasciculi primi nonnullis locis perperam exscriptis (Mt 1, 2 *Φαρὲσ* pro *Ἰούδαν*) iam tum quum fasciculus tertius foras dabatur duobus foliis emendatis compensatae sunt. Quae res propterea h. l. indicanda erat quod folia emendata non ad omnes pervenisse videntur.

Ceterum pergratum mihi fecerit si quis quod vitiose typis exscriptum viderit indicare voluerit.[1]

---

[1] Utor hac occasione ad indicanda duo vitia in ed. mea epistulae Clementis Romani. Pro *διακονιαν* Append. codd. celeberr. 41, 2, 25 scribendum erat *διανοιαν*, et 43, 2, 7 consulta rursus imagine photographica *τασ τε* pro *τασ δε* legendum videtur. Praeterea pag. XIV, 1. dele quod de *απαντων* et *παντων* dictum est. Contra epist. II, 6 revera codex *παντεσ* pro eo quod edi consuevit *απαντεσ* praebet.

NOTANTUR INTERIM

QUAE AD SIGNA APPARATUS CRITICI IN EVANGELIIS INTELLEGENDA INPRIMIS NECESSARIA VIDENTUR.

א cod. Sinait. Petrop. saec. IV med.
A cod. Alex. Lond. saec. V.
B cod. Vatic. Rom. saec. IV.
C cod. Ephraemi palimps. Par. V.
D cod Bezae Cantabr. VI.
E cod. Basil. VIII.
F cod. Boreeli Rheno-Traject. IX.
F^{a} margo Octateuchi Coisl. VII.
G cod. Seidelii Lond. IX—X.
H cod. Seidelii Hamb. IX—X.
I cod. Petrop. palimps. V. VI.
I^{b} (antea א^{b}) palimps. Lond. V.
K cod. Cyprius Par. IX.
L cod Par. VIII.
M cod. des Camps Par. IX.
N Lond. (foll. 4) Vind. (2) Vat. (6) (Patm. 83) VI.
O cod. Mosq. IX.
O^{a} cod. Guelph. IX.
O^{b} cod. Bodl. IX.
O^{c} cod. Veron. VI.
O^{d} cod. Turic. VII.
O^{e} cod. Sang. IX.
O^{f} cod. Noroff. Petrop. IX.
P cod. Guelph. palimps. VI.
Q cod. Guelph. palimps. V.
R cod. Nitr. palimps. Lond. VI.
S cod. Vat. Rom. a. 949.
T^{a} cod. Borg. Rom. V.
T^{b} cod. Petrop. VI.
T^{c} cod. Porph. Petrop. VI.
U cod. Nan. Venet. X.
V cod. Mosc. IX.
W^{a} cod. Par. VIII.
W^{b} cod. palimps. Neap. VIII.
W^{c} cod. Sang. IX.
W^{d} cod. Cantabr. IX.
X cod. Landish. Monac IX—X.
Y cod. Barb. Rom. VIII.
Z cod. Dubl. palimps. VI.
Γ cod. Oxon. et Petrop. IX.
Δ cod. Sangall. IX.
Θ^{a} cod. Tisch. Lips. VII.
Θ^{b} cod. Petrop. VI.
Θ^{c} cod. Petrop. VI.
Θ^{d} cod. Petrop. VIII.
Θ^{e} cod. Porph. Petr. VI.
Θ^{f} cod. Porph. Petr. VI.
Θ^{g} cod. Porph. Petr. VI.
Θ^{h} cod. Porph. Petr. IX.
Λ cod. Oxon. IX.
Ξ cod. Lond. VIII.
Π cod. Petrop. IX.

ITALAE (saec. II.) CODD.

(PLERIQUE SAEC. V. ET VI.)

a Vercell. b Veron. c Colb. Par. d Cantabr. e Palat. Vind. f Brix. ff^{1} Corbej. ff^{2} Corbej. g^{1} Sangerm. g^{2} Sangerm. h Clarom. Vat. i Vind. k Bobb. Taur. l Rhedig. Vratisl. m Vatic. n Sangall. o Sangall. p Sangall. q Monac.

VULG. (saec. IV.) CODD.

(SAEC. VI. VII. VIII.)

am VI. bodl demid em erl for VI. fos fu VI. gat harl ing mm mt pe prag VI. reg san VI. taur tol

---

flor gue lux mar: sunt lectionaria Latina.

VERSIONES RELIQUAE:

aeth i. e. aethiopica ex edd. Rom. et polygl. et P. Platt.
arm i. e. armenica
arr i. e. arabicae
cop i. e. memphitica
sah i. e. sahidica
basm i. e. basmurica
syr^{cu} i. e. syriaca Curetoni e cod. Nitr. saec. V.
syr^{sch} i. e. syriaca ex ed. Schaafii
syr^{p} i. e. syriaca ex ed. Whit.
syr^{hr} i. e. syr. e cod. Hierosolym.
pers^{p} i. e. persic. e polygl.
pers^{whe} i. e. persic. Wheloci
go i. e. gothica
fr i. e. francica
sax i. e. anglosaxonica
sl i. e. slavonica

PATRUM nomina pleraque per se clara erunt.
Naas^{109} i. e. Naasseni in Philosoph. Hippol. ed. princ. Item alia similia. Marc^{tert} i. e. Marcion ap. Tertull. Marc^{epiph} i. e. ap. Epiphan.
Chr^{sus} i. e. Chrys. e cod. Guelf. s. VI.

al i. e. alii
aliq i. e. aliquot vel aliquoties
c. i. e. cum s. auctoritate. Ita Gb^{0} c. A i. e. Griesb. omitti vult auctoritate cod. A.
mu i. e. multi
pm i. e. permulti
pler i. e. plerique
pauciss i. e. pauçissimi
et. (cum puncto) i. e. etiam
evgg vel evgll i. e. evangelistaria
reli i. e. reliqui
49^{ev} etc. i. e. evglstar. nr. 49. etc.
barb i. e. evglst. Barberin. palimps. saec. VII.
carp i. e. evglst. Carpentor. saec. IX.
ven i. e. evglst. Venet. palimps. saec. VIII.
min i. e. minusculi
mg i. e. margo
unc i. e. unciales
y^{scr} etc. sunt codd. a F. H. Scrivener conlati.
2^{Pe} etc sunt codd. Petropolitani ab Ed. de Muralt conlati.
cat i. e. catena

ç i. e. ed. Elzev. 1624. unaquo ed. Rob. Steph. 1550. Quae ubi differunt, ç est Rob. Steph., ç^{e} Elz.
Ln i. e. Lachmanni ed. mai. 1842. 1850. Ln mecum consentit si non ipse nominatur.
Sz i. e. ed. Scholzii ed. 1830.
Tf i. e. ed. Tisch. anni 1859.
Gb i. e. Griesb. ed. Evv. 1827. Gb^{0} et Gb^{00} significant omissionem Griesbachio probabilem et valde probabilem visam. Item Gb′ et Gb″ lectionem a Griesbachio commendatam et valde commendatam; Gb+aliquid a Griesbachio cum aliqua dubitatione in textum receptum. Schu: i. e. Dav. Schulz. in ed. Griesb. 1827. Gb et Sz consentiunt cum ç, si non ipsi nominantur. ç (= Gb Sz) i. e. ç exceptis Gb Sz.

ΚΑΤΑ ΜΑΘΘΑΙΟΝ.

I.

1 [1.*] *Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ υἱοῦ Δαυεὶδ υἱοῦ* 1 as Lc 3, 23–38
Ἀβραάμ. 2 *Ἀβραὰμ ἐγέννησεν τὸν Ἰσαάκ, Ἰσαὰκ δὲ ἐγέννησεν* 2–6 1 Chr 2, 1–15
τὸν Ἰακώβ, Ἰακὼβ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς
αὐτοῦ, 3 *Ἰούδας δὲ ἐγέννησεν τὸν Φαρὲς καὶ τὸν Ζαρὰ ἐκ τῆς* 3–6 Ru 4, 18 as
Θάμαρ, Φαρὲς δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἐσρώμ, Ἐσρὼμ δὲ ἐγέννησεν τὸν
Ἀράμ, 4 *Ἀρὰμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀμιναδάβ, Ἀμιναδὰβ δὲ ἐγέν-* Gn 38, 16 as

---

* κα. μαθθ. c. ℵB (-θθ- etiam D sah). Eandem formam antiquissimam confirmant cdd^{it} et^{vg} nonnulli, ut e ad finem Mt habet *secundum mattheum explicit incipit secundum iohannem* (ad finem Io *evangelium cata ioh. exp. inc. cata lucan*) q ad fin Ioh *sec. ioh. expl. amen inc. sec. lukan.* Etiam D (ut ℵB) ubique in summa pagina nil nisi κατα μαθθαιον habet, item a b e q al for al syr^{cu} ... Gb Sz Ln Ti ευαγγελιον κα. ματθαιον (Ln Ti μαθθ.) cum CEKMSUVΓ (add αγιου ευαγγελιου το αναγνωσμα) Δ (Π perlit titulus) al pl (L om, sed praecedit ευαγγελιου κα. ματθ. τα κεφφ.); item cdd^{it} et^{vg} pl cop syr^{cdd}. Ceterum cf subscriptiones evgliorum et inscriptiones rell evgliorum ... ς το κατα ματθ. αγιον (ς^{e} om) ευαγγ. cum minusc pl

1. δαυειδ ubique: ita ubi plene scriptum habent ℵABCDHLTT^{d}Δθ^{b}Χ sah, D^{epp} E^{act} (G Lc 3, 31 δαειδ) ... Gb Sz δαυιδ, ut passim plene scribunt B^{2}EMVΓΛ F^{epp} G^{epp} al unc et min ... codd unc omn plerumque δᾱδ, ita semper FKNPQRUZΠ, P$^{act\ epp\ ap}$, item unc al et min pl ... ς (Gb″) δαβιδ cum min pm

2. ἀβρ.: ita D^{epp}^{2}EKMUΠ al pm (Γ et ἀ- et ἁ-); 1. al pl ἁβρ. | ισαακ (et. ℵ^{b}, *isaac* a c ff$^{1.}$ g$^{1.}$ q vg; f *isaach*): ℵ* k ισακ bis. Cf ad 22, 32 Mc 12, 26 Lc 3, 34 Ro 9, 7 etc | δε pr: ℵ* (ℵ^{b} suppl) c ff$^{1.}$ g$^{1.*}$ k q om, g$^{1.*}$ k om et. sec; syr^{cu} et hic et in seqq om; k in sqq ubique *et* (*et iudas genuit fares et fares genuit* etc), rursus vero om v. 4 post αραμ, v. 12 habet *iechonias autem* (om μετα δε τ. μετ. βαβ.) et v. 13 *et abius autem* | K al aliq τον ιουδα

3. τον sec: V om | ζαρα: B ζαρε (am *zarad*, for *zaret*, sed fu em tol a f ff$^{1.}$ g$^{1.mg}$ q *zara*, c vg^{ed} *zaram*). Verba και τ. ζαρ. εκ τ. θαμ. g$^{1.}$ k om | εσρωμ: ita et. a f ff$^{2.}$ (g$^{1.}$ sec loc) q am fu em al; c (g$^{1.}$ pri loc) k (sed *efron* bis) vg^{ed} *esron* (cf Lc)

4. αμιναδ- bis c. ℵCEKLMSUVΓΠ al pler (item LXX^{ed} et ℵΛ): Ti αμειναδ- cum BΛ sah (item LXX passim ex cdd veterrim). Cf ad Lc. Item -δαβ cum ℵ(pri tantum loc) BCEKLMSUVΛΠ al pl ... ℵ(sec tantum loc)Γ al mu -δαμ (item Epiph$^{anc\ 59}$); 1. al semel -δαμ semel -δαβ

Ios 2, 1
Ru 4, 12

νησεν τὸν Ναασσών, Ναασσὼν δὲ ἐγέννησεν τὸν Σαλμών, 5 Σαλ-
μὼν δὲ ἐγέννησεν τὸν Βοὲσ ἐκ τῆσ Ῥαχάβ, Βοὲσ δὲ ἐγέννησεν τὸν
2Sa 12, 24 Ἰωβὴδ ἐκ τῆσ Ῥούθ, Ἰωβὴδ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰεσσαί, 6 Ἰεσσαὶ δὲ
ἐγέννησεν τὸν Δαυεὶδ τὸν βασιλέα. Δαυεὶδ δὲ ἐγέννησεν τὸν Σολο-
7–12
1 Cor 9, 10 ss μῶνα ἐκ τῆσ τοῦ Οὐρίου, 7 Σολομὼν δὲ ἐγέννησεν τὸν Ῥοβοάμ,
Ῥοβοὰμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀβιά, Ἀβιὰ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀσάφ,
8 Ἀσὰφ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωσαφάτ, Ἰωσαφὰτ δὲ ἐγέννησεν τὸν
Ἰωράμ, Ἰωρὰμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ὀζείαν, 9 Ὀζείασ δὲ ἐγέννησεν τὸν
Ἰωάθαμ, Ἰωάθαμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἄχαζ, Ἄχαζ δὲ ἐγέννησεν τὸν
Ἐζεκίαν, 10 Ἐζεκίασ δὲ ἐγέννησεν τὸν Μανασσῆ, Μανασσῆσ δὲ
ἐγέννησεν τὸν Ἀμώσ, Ἀμὼσ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωσείαν, 11 Ἰωσείασ
δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰεχονίαν καὶ τοὺσ ἀδελφοὺσ αὐτοῦ ἐπὶ τῆσ μετοικε-

---

4. LA cop *νασσων* | *σαλμων* (1. om *τ. σα. σα. δε εγ.*): syr^{cu} *Sela.* Cf Lc

5. *βοεσ* cum ℵB k sah cop ... Ln *βοοσ* cum c 33. ... ς Ti *βοοζ* cum ℵKL MSUVΓΔ (om *τον*) Π al pler a c f ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot vid}$ q vg etc | Δ* a om *εκ τ. ραχ.* | Γ al k *ραχαμ* (k *pacham*) | *ιωβηδ* cum ℵBC*Δ (om *τον*) al^{6} (33. *-βηλ*) sah cop aeth arm (et. Epiph$^{anc\ 59}$ Hier$^{nom\ ebr}$, item LXX A) ... ς *ωβηδ* c. C^{3}E(*οβηδ* pri loc)KL(*οβηδ*)MSUVΓΠ al pler; it vg *obeth, obed*

6. *δαυειδ*: cf ad 1, 1 | *δαυ. δε* cum ℵBΓ 1. 71. p^{scr} g$^{1\cdot}$ (om *δε*) g$^{2\cdot}$ k for sah cop syr^{cu} et^{sch} arm pers^{p} ... ς add *ο βασιλευσ* cum CKKLMSUVΔΠ al pler a c f ff$^{1\cdot}$ q vg syr^{p} aeth | *σολομωνα* c. BCKKLMSUΓVΠ al pl, ℵ* 1. *σαλομων*, ℵ^{b} *σαλωμωνα*, 33. *σαλομωνα* ... ς Ln *-μωντα* cum Δ al vix mu. It^{pler} vg *salomonem*; g$^{1\cdot}$ q *solomonem* | B *ουριου*

7. ℵ^{b} *σαλωμων*, 1. 33. *σαλομων* | D^{lucae} syr^{p} mg *αβιουδ*, *abiud* c g$^{2\cdot}$ q, *abiuth* g$^{1\cdot}$, *abiu* k | ℵ* 131. ff$^{1\cdot}$ vg (sed am em al *abia autem*) sah *αβιασ δε*

7 sq *ασαφ* cum ℵBCD^{lucae} 1. 209. c g$^{1\cdot 2\cdot}$ k q sah cop syr^{p} mg arm aeth pers^{p} (Epiph$^{anc\ 59}$, non$^{hae\ 1,\ 7}$) ... ς Ti *ασα* cum KKLMSUVΓ(*ασσα* sec loc)ΔΠ al pler a f ff$^{1\cdot}$ vg syr^{cu} et^{sch} et p txt

8. C* *ιωσαφα* (D^{luc} *-φαδ*) | *ιωραμ δε εγεννησεν*: syr^{cu} aeth^{a} (item D^{lucae}) add *Ochoziam, Ochozias genuit Ioas, Ioas genuit Amaziam, Amazias genuit.* Item Epiph $^{1,\ 7}$ et$^{anc\ 59}$

8 sq *οζειαν· οζειασ* (ℵ *-ιασ*) cum ℵ*B*D^{luc}Δ sah ... ς *οζιαν· οζιασ* cum CKKLMSUVΓΠ al omn^{vid}

9. *αχαζ*: CD^{luc} k q *αχασ*, item ℵ sec loco, ℵ^{a} vel ^{b} etiam pri loc

9 sq *εζεκιαν· εζεκιασ* c. ℵBCKKLMSUVΓΔΠ al omn^{vid} (et sah) ... D^{luc} *εζεκεια*

10. Δ al mu *μανασσην* (Δ** *-νν-*, tum Δ *μανασσησ*) | ℵ^{b}B *μανασση δε* (k *et manasses*) | *αμωσ* bis cum ℵBCD^{luc}MΓΔΠ* al mu c ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ k q sah cop arm aeth (Epiph$^{hae\ 1,\ 7}$ et$^{anc\ 59}$) ... ς *αμων* cum KKLMSUVΠ^{2} al pl a f vg syr^{omn}

10 sq *ιωσειαν· ιωσειασ* cum ℵBD^{luc}Δ sah ... ς (49.) *-σιαν* (et. ℵ^{b}) *-σιασ* cum (ℵ^{b})CKKLMSUVΓΠ al omn^{vid}

11. *τον ιεχονιαν* cum ℵBCKKLSVΓΔΠ al pl it vg sah cop syr^{cu} syr^{sch} arm aeth Eus$^{steph\ 243}$ (*διατί τὸν Ἰωακεὶμ Ἰεχονίαν ὀνομάζει;* Item^{eat} de

σίας Βαβυλῶνος. 12 μετὰ δὲ τὴν μετοικεσίαν Βαβυλῶνος Ἰεχονίας Esr 3, 2
ἐγέννησεν τὸν Σαλαθιήλ, Σαλαθιὴλ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ζοροβάβελ,
13 Ζοροβάβελ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀβιούδ, Ἀβιοὺδ δὲ ἐγέννησεν τὸν
Ἐλιακείμ, Ἐλιακεὶμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀζώρ, 14 Ἀζὼρ δὲ ἐγέννησεν
τὸν Σαδώκ, Σαδὼκ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀχείμ, Ἀχεὶμ δὲ ἐγέννησεν
τὸν Ἐλιούδ, 15 Ἐλιοὺδ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἐλεάζαρ, Ἐλεάζαρ δὲ
ἐγέννησεν τὸν Ματθάν, Ματθὰν δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰακώβ, 16 Ἰα-
κὼβ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωσὴφ τὸν ἄνδρα Μαρίας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη
Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Χριστός. 17 [2. 10] Πᾶσαι οὖν αἱ γενεαὶ ἀπὸ
Ἀβραὰμ ἕως Δαυεὶδ γενεαὶ δεκατέσσαρες, καὶ ἀπὸ Δαυεὶδ ἕως
τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος γενεαὶ δεκατέσσαρες, καὶ ἀπὸ τῆς
μετοικεσίας Βαβυλῶνος ἕως τοῦ Χριστοῦ γενεαὶ δεκατέσσαρες.

Iech. et Ioak. εἷς δὲ ἦν καὶ ὁ αὐτός, διωνυμίᾳ χρώμενος) Hier^{matth} (*sciamus igitur Iechoniam priorem ipsum esse quem et Ioakim, secundum autem filium, non patrem, quorum prior per k et m, sequens per ch et n scribitur, quod scriptorum vitio et longitudine temporum apud Graecos Latinosque confusum est.* Quo respiciens initio comm. in Dan. Porphyrium carpit generationem apud Mt deesse calumniantem) etc ... mu al plus^{20} syr^{hr} syr^{p} c.* τον ιωακειμ· ιωακειμ (al ιακειμ bis vel semel) δε εγεννησε τον ιεχονιαν. Eadem confirmat Ir$^{int\ 3,21,9}$ (*Ioseph Ioacim et Iechoniae filius ostenditur, quemadmodum et Mt generationem eius exponit*). Etiam Epiph ^{1,8} vult ὑπό τινων ἀμαθῶν τῶν ἐν τῷ εὐαγγ. εἰσ ἀμφιβολίαν ὡσ κατὰ διόρθωσιν ἀφανισθὲν ζητόν, inque gratiam eorum qui τὰ ἀκριβῆ τῶν ἀντιγράφων καταλαμβάνειν volunt notat Iechoniam, qui et σελωὶμ et ἀμασίασ diceretur, Iechoniam τὸν καλούμενον σεδεκίαν καὶ Ιωακείμ genuisse. Videntur enim ei in textu vulgato excidisse verba *Ιεχονιασ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ιεχονιαν.*

11 sq EKLUVΠ al mu μετοικησιασ (E -κισιασ) et μετοικησιαν. Item v. 17

12. εγεννησεν bis c. NCEKLMΓSUVΓΔΠ etc ... B γεννα* | D k (syr^{cu} *Sealthiel*) σελαθιηλ | Δ ζοροβαβαβελ et v. sq ζοροβαβ

13. B γεννα τ. αβι. | ℵ* τον αβιουτ, ital^{iq} d *abiuth* | MVΠ al cop ελιακιμ

14. ℵ* c f* g$^{1.2}$ σαδωχ bis ... Γ al σαδαν | αχειμ c. ℵ*BCEKPUΓΠ etc ... AD^{luc} al αχειν (al vv aliq αχιν, αχην) ... ℵ^{b}LMSV al αχιμ | ℵ* ελιουτ, E** ελιουδ

15. ℵ* ελιουτ, K ελιουδ, f *eliuth* bis, b (q sec loc) *elium* bis | ματθαν c. B*D^{luc} ... ς ματθαν c. NCEKLMPSUVΓΔΠ etc

16. τον (Δ om) ανδρα usq εγεννηθη: a g^{1} k q *cui desponsata virgo* (q om) *maria genuit*, similiter b c d syr^{cu} arm al Gaud Op | 1. 64. om ιησ. | 64. b d (*peperit christ. iesum*) syr^{cu} om o λεγομ.

17. δαυειδ: cf ad 1, 1 | Ad finem versus b c aeth add *omnes itaque generationes ab abraham usque in* (c *ad*) *adventum iesu christi generationes sunt XLII.*

18 Τοῦ δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ γένεσις οὕτως ἦν. [3.5] μνηστευθεί-
σης τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μαρίας τῷ Ἰωσήφ, πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτοὺς
εὑρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἐκ πνεύματος ἁγίου. 19 [4.10] Ἰωσὴφ δὲ ὁ
ἀνὴρ αὐτῆς, δίκαιος ὢν καὶ μὴ θέλων αὐτὴν δειγματίσαι, ἐβουλήθη
λάθρα ἀπολῦσαι αὐτήν. 20 ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐνθυμηθέντος, ἰδοὺ
ἄγγελος κυρίου κατ' ὄναρ ἐφάνη αὐτῷ λέγων· Ἰωσὴφ υἱὸς Δαυείδ,
μὴ φοβηθῇς παραλαβεῖν Μαριὰμ τὴν γυναῖκά σου· τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ
Lc 2, 21 γεννηθὲν ἐκ πνεύματός ἐστιν ἁγίου. 21 τέξεται δὲ υἱόν, καὶ καλέ-

18. harl^{mg**} *genealogia hucusque, incipit ev. sec. mt* | ιυ χυ c. ℵCEKLM PSUVΣΓΑΠ al fere omn sah cop syr^{utr} arm aeth Or^{3,965} (e schedis Grab. et Comb.) Eus$^{dem\ 320}$ Did$^{tri\ 187}$ Epiph^{2,1,5} etc; B Or$^{int\ 3,965}$ χυ ιυ ... Ti Gb' χυ c. (D periit sed videtur quia d) 71. it vg sax fr syr^{cu} pers^{w} Ir$^{int\ bis}$ (p. 204 sq *ceterum potuerat dicere Mt:* Iesu vero generatio sic erat, *sed praevidens spir. sa. depravatores et praemuniens contra fraudulentiam eorum per Mt ait:* Christi autem gener. sic erat. Ita et. p. 191, sed^{gr} ap Germ ιυ χυ) Ps-Ath^{633} Thph^{cod} Aug al; 74. pers^{p} et^{cod} Max^{dial} ιυ | γενεσις (Gb) c. ℵBCPSZA al syr^{p} Eus^{dem} Ps-Ath Max$^{dial\ 457}$ (ἡ γένεσις εἶπεν, οὐχὶ ἡ γέννησις. ἓν ν, οὐχὶ δύο. πρῶτον γένεσιν ἄκουσον τοῦ ναοῦ καὶ τότε γέννησιν.) ... ς (Gb') γεννησις c. EKLMUVΓΗ al pler syr (vv pler non satis liquet utrum expresserint. Ita it et vg h. l. *generatio* pariter ac 1, 1 *liber generationis* habent; contra Lc 1, 14 *in nativitate* legitur) Did$^{tri\ 187}$ al | μνηστευθ. c. ℵBC*Z 1. 209* Did^{tri} Epiph^{2,1,5} Chr^{mos} Max^{dial} it vg sah cop syr^{omn} arm al Ir^{int} ... ς Ti add γαρ c. C^{2}EKLMPSUVΓΑΠ al pler d Eus^{dem} Bas^{2,597} al | d Op^{1} om της μη. αυτου, 44^{ev} Ir^{int} om μαριασ

19. δειγματ. (Gb') c. ℵ^{a} vel ^{b}BZ 1. Eus$^{steph\ 221}$ (εὖ γοῦν καὶ τὸ μὴ θέλων αὐτὴν δειγματίσαι εἰρῆσθαι δοκεῖ ὑπὸ τοῦ εὐαγγελιστοῦ· οὐ γὰρ ἔφησε μὴ θέλων αὐτὴν παραδειγματίσαι, ἀλλὰ μὴ δειγματίσαι θέλων, πολλῆς οὔσης ἐν τούτοις διαφορᾶς – – τὸ μὲν γὰρ παραδειγμ. τὴν ἐπὶ κακῶς πράξαντι εἰς πάντας φανέρωσίν τε καὶ διαβολὴν ὑποβάλλει νοεῖν, τὸ δὲ δειγμ. τὸ φανερὸν ἁπλῶς ποιῆσαι. Eadem fere in scholiis leguntur, sed in catena in contrariam lectionem conversa vel potius corrupta sunt. Aliud scholion vide post); d *praepalare*, k et Aug *divulgare*, Vig *detegere* ... ς παραδειγματ. c. ℵ*et^{c} CEKLM PSUVΓΑΠ al fere omn; it^{pl} vg *traducere* (schol μὴ θέλων αὐτὴν καταισχῦναι ἢ καὶ κινδυνεῦσαι· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ παραδειγματίσαι. δειγματ. μὲν γάρ ἐστι τὸ ἁπλῶς ἀπολῦσαι, παραδειγμ. δὲ τὸ ἐπὶ κακῷ φανερῶσαι καὶ παραδοῦναι εἰς θάνατον ὡς μοιχαλίδα) Eus^{dem} al

20. Γ al pauc ενθυμουμενου | μαριαμ c. ℵCDEKMPSUVΣΓΑΠ al pler Or^{1,381} Eus^{dem} Chr Ps-Ath$^{300.349}$ al ... BL 1. Eus^{es} Chr$^{mo\ 1}$ Cyr sah cop μαριαν | ΚΑ γενηθεν | εστ. αγι. c. ℵBCEKMPSUVΣΓΑΠ al fere omn (et. Prot$^{cdd\ 4}$) Eus$^{steph\ dem\ es}$ Did^{tri} etc ... DL y^{scr} (et. Prot$^{cdd\ 3}$) Or^{1,381} it vg Ir^{int} αγ. εστ.

21. καλεσεισ: L* al ^{1} (–ση) g^{1}. Amb -σει | ℵ* om^{vid} αυτου pr | τ. λα. αυτ.: syr^{cu} *mundum*

σεισ τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν· αὐτὸσ γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν. 22 τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ κυρίου διὰ τοῦ προφήτου λέγοντοσ· 23 ἰδοὺ ἡ παρθένοσ ἐν γαστρὶ ἕξει καὶ τέξεται υἱόν, καὶ καλέσουσιν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ, ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον μεθ' ἡμῶν ὁ θεόσ. 24 ἐγερθεὶσ δὲ Ἰωσὴφ ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἐποίησεν ὡσ προσέταξεν αὐτῷ ὁ ἄγγελοσ κυρίου, καὶ παρέλαβεν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· 25 καὶ οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτὴν ἕωσ οὗ ἔτεκεν υἱόν, καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν. Is 7, 14 Lc 2, 7 et 21

II.

1 Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γεννηθέντοσ ἐν Βηθλεὲμ τῆσ Ἰουδαίασ ἐν ἡμέραισ Ἡρῴδου τοῦ βασιλέωσ, ἰδοὺ μάγοι ἀπὸ ἀνατολῶν παρεγένοντο εἰσ Ἰεροσόλυμα 2 λέγοντεσ· ποῦ ἐστὶν ὁ τεχθεὶσ βασιλεὺσ τῶν Ἰουδαίων; εἴδομεν γὰρ αὐτοῦ τὸν ἀστέρα ἐν τῇ ἀνατολῇ, καὶ (Num 24, 17)

---

22. ολον: syr^{cu} Ir$^{int\ bis}$ Epiph^{lib} om | υπο c. ℵBCDEA 1. 33. 127* ... ς (Gb^{0}) add του c. EKLMSUVΓΠ al pler Eus^{dem} al | τ. προφητ. (et. Eus^{dem} Ir$^{int\ bis}$ Aug etc): D al it^{pl} syr^{cu} et^{p} et^{br} al Ir$^{int\ 216}$ praem ησαιου | λεγοντοσ (Ir$^{int\ 256}$): al^{2} f syr^{sch} arm al Ir$^{int\ bis}$ om

23. καλεσουσιν c. ℵBCEKLMSUVΣΓΔΠ etc (et. Eus$^{dem\ ss}$. Ath^{ter} Ir$^{int\ ter}$ Hier$^{casi\ 7}$ *pro* vocabis *Mt* vocabunt): D (d* *vocabit*, d** *-bis*) y^{scr} al^{2} Eus$^{dem\ 320}$ Epiph$^{2,\ 1,\ 5}$ lib Vig (alii pp^{iat} *vocabit*, *-bitis*, *-bitur*) καλεσεισ (sic LXX) | αυτου: ℵ* vid om | Ln om ὁ c. B ex error^{birch}

24. εγερθ. c. ℵBC*Σ 1. 209. Epiph^{lib} ... ς Ti διεγερθ. c. C^{2}DEKLMSUVΓΔΠ etc (it vg *exsurgens*) | ωσηφ c. ℵKEΓΔΠ al pm ... ς Ln Ti ο ωσ. c. B CDELMSUV al pl | την (ℵ^{ca} Chr$^{mo\ 1}$ praem μαριαμ, item sah cop Chr$^{mo\ 8}$ μαριαν) γυ. αυτου (ℵ^{b}Σ εαυτ., aeth add *Mariam*): syr^{cu} *Mariam*

25. εγινωσκεν (syr^{p}, vg Aug *cognoscebat*): D syr^{sch} it Hil al εγνω (*cognovit*) (syr^{cu} *et caste cum ea vivebat donec*) | B om ου | υιον c. ℵBΣ 1. 33. a^{vid} b c g^{1} k sah (τον υι. αυτησ) cop (τον υι.) syr^{cu} Amb^{bis} al ... ς τον υιον αυτησ (D^{2} L d q om) τον πρωτοτοκον (g^{2} *unigenitum*) c. CDEKLMSUVΓΔΠ al pler f ff^{1} g^{2} q syr^{utr} arm aeth al Ath$^{749.\ 760.}$ Ps-Ath^{949} Epiph al Aug al (Hier^{mt} *ex h. l. quidam perversissime suspicantur et alios filios habuisse Mariam, dicentes primogenitum non dici nisi qui habeat et fratres*) :: ex Lc 2, 7. ubi nemo lectionem mutavit

II. 1. δε: ℵ* al item ovgg om (it vg *cum ergo, et cum*) | ϖ ... al^{6} add χυ | εν: Γ εμ | τ. ιουδαιασ (it^{pler} am for, syr^{p}): vg^{ed} syr^{cu} et^{sch} *iuda*, ff^{1} g^{2} em al Cyp al mu *iudae*. Similiter v. 5. (ubi et. k* *iuda*) Hier$^{mt\ 2,\ 5}$ *iudaeae*, addens: *Librariorum hic error est; putamus enim ab evgliste primum editum, ut in ipso hebraico leginus*, iudae, *non* iudaeae. Item alibi. | εν τ. ημ. ηρ. του (ℵ^{b} om, ℵ^{c} restit) βασ: al^{4} om | ιεροσολυμα c. ℵBC^{2}DMΣΓ al pl Eus$^{dem\ 374}$ ... C*EKLUVΔΠ Eus$^{dem\ bis}$ Epiph ιερουσαλημ

2. ειδομεν c. ℵ^{b}BDLUΓΔ al pl ... ℵ*et^{c} CEKMVΣΠ al mu ιδομ. | αυτου: ΓΔ al αυτον

ἦλθομεν προσκυνῆσαι αὐτῷ. 3 ἀκούσας δὲ ὁ βασιλεὺς Ἡρῴδης
ἐταράχθη, καὶ πᾶσα Ἰεροσόλυμα μετ' αὐτοῦ, 4 καὶ συναγαγὼν
πάντας τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς τοῦ λαοῦ ἐπυνθάνετο παρ'
Mi 5, 1 Jo 7, 42 αὐτῶν ποῦ ὁ Χριστὸς γεννᾶται. 5 [5-7] οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· ἐν Βηθ-
λεὲμ τῆς Ἰουδαίας· οὕτως γὰρ γέγραπται διὰ τοῦ προφήτου· 6 καὶ
σὺ Βηθλεέμ, γῆ Ἰούδα, οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἶ ἐν τοῖς ἡγεμόσιν
Ἰούδα· ἐκ σοῦ γὰρ ἐξελεύσεται ἡγούμενος, ὅστις ποιμανεῖ τὸν λαόν
μου τὸν Ἰσραήλ. 7 [6-10] τότε Ἡρῴδης λάθρα καλέσας τοὺς μάγους
ἠκρίβωσεν παρ' αὐτῶν τὸν χρόνον τοῦ φαινομένου ἀστέρος, 8 καὶ
πέμψας αὐτοὺς εἰς Βηθλεὲμ εἶπεν· πορευθέντες ἐξετάσατε ἀκρι-
βῶς περὶ τοῦ παιδίου· ἐπὰν δὲ εὕρητε, ἀπαγγείλατέ μοι, ὅπως
κἀγὼ ἐλθὼν προσκυνήσω αὐτῷ. 9 οἱ δὲ ἀκούσαντες τοῦ βασιλέως
ἐπορεύθησαν· καὶ ἰδοὺ ὁ ἀστήρ, ὃν εἶδον ἐν τῇ ἀνατολῇ, προῆγεν
αὐτοὺς ἕως ἐλθὼν ἐστάθη ἐπάνω οὗ ἦν τὸ παιδίον. 10 ἰδόντες δὲ
τὸν ἀστέρα ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα. 11 καὶ ἐλθόντες εἰς

---

3. ο βα. ηρω. c. ℵBDΣ 1. 124. 131. 157. b c k cop Eus$^{dem\ 342}$ ... ς ηρω. ο βα. c. CEKLMSUVΓΔΠ al pler it^{mu} vg sah al mu | πασα (z al Eus add η): D om

4. Δ ιερεις | Dr al^{8} sax om παρ αυτων

5. ειπαν c. ℵB ... ς Ln ειπον c. CDEKLMSUVΣΓΔΠ etc | αυτω: ℵ^{b} Chr$^{mo\ s}$ om | r al$^{1\ ser}$ εμ | τ. ιουδαιας: cf ad 2, 1 | γαρ: L al^{3} om | δ. τ. προφ.: 4. add μιχαιου λεγοντος, item syr^{p} mg cod *Micha*

6. γη (non expri syr^{cu} et^{sch}) ιουδα (vg llier al *terra iuda*) ... D 61. a c f g^{1} q της ιουδαιας, Hil *iudae*, b *iudaea*, ff^{1}. *terra iudeorum* | ουδαμως (vg *nequaquam*): D μη, ff^{1}. tol *numquid*, it^{pl} Tert Ilil al *non* (item syr^{cu} et^{sch} al) | ει εν: ℵ$^{c.a}$ εἰ, ἡ ἐν (ουδαμ. usq ιουδα suppl ℵ$^{c.a}$) | εκ σου: ℵB*CD al εξ (D εκ) ου (B* σου) | γαρ (ℵ* om; Chr$^{mo\ s}$ οτι ε. σ.): CKΓ al mu arm Thdrt Prot$^{edd\ 2}$ add μοι | D ποιμενει (d *regat*)

7. ηκριβωσεν (B ηκριβ.): D ηκριβασεν. Item v. 16.

8. r εν βηθλ. | D (v. 16. D* βεθλεαμι) βεθλεεμι, L al (item ΚL al v. 5) βιθλεεμ, item alibi | ειπεν (male Sx de M): D al syr^{cu} et^{sch} add αυτοις | εξετ. ακριβ. (Gb') c. ℵBC*D 1. 33. 124. 209. al it vg sah cop syr^{p} (syr^{sch} et^{cu} ακριβ. post παιδιου) Eus$^{dem\ 342}$ Aug al (item Prot$^{ed\ 1}$ αναζητησατε ασφαλως) ... ς ακρ. (et. omittitur) εξετ. c. C^{2}EKLMSUVΓΔΠ al pler Or$^{3,\ 661.\ 762}$ (et Prot$^{ed\ 1}$) | ειπαν (et. Prot$^{edd\ 2}$): D οταν, Prot$^{edd\ s}$ εαν | D* επαγγειλατε (et. αναγγ. legitur)

9. L al mu om ὁ | ειδον c. ℵ^{b}BDELMUΓΠ^{2} al pl ... ℵ*CKVΔΠ* almu ιδον | εσταθη (Gb') c. ℵBCD 1. 33. 209. Or^{2}, Eus$^{dem\ 418}$ ... ς εστη c. EKLM SUVΓΔΠ al pler Eus$^{dem\ 342}$ (Prot$^{edd\ omn}$) | ου ην το παιδ. (et. Or Eus): D b c g^{1} k q του παιδιου. Aliter Prot

10. ℵ*C αστεραν (item ℵ* vid v. 2 pro αστ. εν)

τὴν οἰκίαν εἶδον τὸ παιδίον μετὰ Μαρίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ πεσόντες προσεκύνησαν αὐτῷ, καὶ ἀνοίξαντες τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν προσήνεγκαν αὐτῷ δῶρα, χρυσὸν καὶ λίβανον καὶ σμύρναν. (Is 60, 6)
12 καὶ χρηματισθέντες κατ' ὄναρ μὴ ἀνακάμψαι πρὸς Ἡρῴδην, δι' ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν.

13 Ἀναχωρησάντων δὲ αὐτῶν, ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου φαίνεται κατ' ὄναρ τῷ Ἰωσὴφ λέγων· ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ φεῦγε εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἴσθι ἐκεῖ ἕως ἂν εἴπω σοι· μέλλει γὰρ Ἡρῴδης ζητεῖν τὸ παιδίον τοῦ ἀπολέσαι αὐτό. 14 ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβεν τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ νυκτός, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Αἴγυπτον, 15 καὶ ἦν ἐκεῖ ἕως τῆς τελευτῆς Ἡρῴδου· ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ κυρίου διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος· ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου.

16 Τότε Ἡρῴδης ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων, ἐθυ- He 11, 1
μώθη λίαν, καὶ ἀποστείλας ἀνεῖλεν πάντας τοὺς παῖδας τοὺς ἐν Βηθλεὲμ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτῆς ἀπὸ διετοῦς καὶ κατωτέρω, κατὰ τὸν χρόνον ὃν ἠκρίβωσεν παρὰ τῶν μάγων. 17 τότε ἐπλη- Ier 31, 15
ρώθη τὸ ῥηθὲν διὰ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου λέγοντος· 18 φωνὴ ἐν

---

11. ειδον c. ℵ^{b}BDLMUΓΔΠ^{2} al pl, item ℵ*CEKVΠ* al mu ιδον, a f k q syr^{cu} et^{utr} sah cop arm aeth al Or^{3}, Eus$^{dem\ bis}$ al Op al ... ς (= Gb 8ε) ευρον c. min pl b c ff^{1}·g^{1}· vg Promiss Vig | D τον παιδα | αυτω: r al αυτο, al αυτον | D θησαυρους (item a b f k d for etc *thensaur.*) et ζμυρναν | syr^{cu} et^{sch} aeth σμυρν. κ. λιβ.

12. ℵ* 1. 157. ε. τ. εαυτων χωραν

13. αναχ. δε αυτων (C^{3}D^{3} al item evv pler των μαγων, B add εισ την χωραν αυτων) ... D αυτ. δε αναχ. (it^{pl} vg *qui quum recessissent*) | φαινεται c. ℵCDEKLMSUVΓΔΠ etc ... B al^{1} it vg Ir^{int} pp^{lat} εφανη (Ln):: cf 1, 20. | κατ οναρ h. l. c. ℵDELMSUVΓΔ al pler it vg etc ... BCKΠ al^{10} fere Thph ante φαιν. (εφανη) pon (49. Ln):: cf 1, 20. | D τον παιδα bis et τ. απολ. αυτον | D al σοι ειπω | L ο ηρωδ.

14. ο δε (f k *ille autem*, d *qui autem*, ff^{1}· vg *qui*): syr^{cu} et^{sch} *Joseph autem*; item a b c g^{1}· q *surgens autem ioseph* | εγερθεισ (it^{pl} *surgens*, ff^{2}· vg *consurgens*) ... D al διεγερθεισ (d k *exsurg.*) | D τον παιδα

15. υπο κυρ. (Gb′) c. ℵBCDEΓΔΠ al ... ς υπ. του κυρ. c. EKLMSUV al pler | A om του

16. απο διετουσ (et. Or^{bis}): D* α. διετειασ (it vg *a bimatu*) | κατωτερω (et. Or^{bis}): D κατω (it vg *infra*)

17. δια (Gb′) c. ℵBCDE al^{10} fere it vg syr^{utr} al (Iust$^{tr\ vt}$) Chr$^{mo\ c}$, sed D al^{2} praem υπο (al add του) κυριου ... ς υπο c. EKLMSUVΓΔΠ(ℵ* add του) al pler, syr$^{p\ mg\ gr}$ | ιερμιου (D* ηρεμιου, D^{2}Π^{2} ιηρεμιου. Item 16, 14. D ιηρεμειαν et 27, 9. C*D ιηρεμιου): al^{7} cd^{lat} (ap Wtst) om

Ῥαμὰ ἠκούσθη, κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς πολύς, Ῥαχὴλ κλαίουσα τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ οὐκ ἤθελεν παρακληθῆναι, ὅτι οὐκ εἰσίν.

19 *Τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἡρῴδου, ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου φαίνεται κατ' ὄναρ τῷ Ἰωσὴφ ἐν Αἰγύπτῳ* 20 *λέγων· ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ πορεύου εἰς γῆν Ἰσραήλ·*
(Ex 4, 19) *τεθνήκασιν γὰρ οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου.* 21 *ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβεν τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς γῆν Ἰσραήλ.* 22 *ἀκούσας δὲ ὅτι Ἀρχέλαος βασιλεύει τῆς Ἰουδαίας ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἡρῴδου, ἐφοβήθη ἐκεῖ ἀπελθεῖν· χρηματισθεὶς δὲ κατ' ὄναρ ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας.*
23 *καὶ ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς πόλιν λεγομένην Ναζαρέθ· ὅπως*
(Is 11, 1) *πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τῶν προφητῶν ὅτι Ναζωραῖος κληθήσεται.*

---

18. *εν ραμα* (-ὰ c. LΕΠ, ΚΜΓ 1. -ᾶ): L *ἐρρεμὰ*. Or^{cat} *ῥαμὰ σημαίνει τόπον ὑψηλόν, ὅθεν ἐν τισι τῶν ἀντιγράφων τοῦ προφήτου γέγραπται· φωνὴ ἐν τῇ ὑψηλῇ ἠκούσθη* (scholmosc *διὸ καὶ ἐν ἄλλοις ἀντιγράφοις φω. ἐν ὑψ. κεῖται*) | *κλαυθμος* (Gb″) c. NBΣ 1. 22. it vg pp^{lat} sah cop syr^{sch} syr^{hr} al Iust$^{tr\ 77}$ (*καὶ τοῦτο ἐπεπροφήτευτο μέλλειν γίνεσθαι διὰ Ἱερεμίου, ἐλπόντος δι' αὐτοῦ τοῦ ἁγ. πν. οὕτως· φωνὴ ἐν* usque *ὅτι οὐκ εἰσίν*: invitis LXX plane facit cum Mt, de quo Hier *nec iuxta hebraicum nec iuxta* LXX) ... ς *θρηνος και κλαυθμ.* (κ al mu *κλαθμ.*) c. CDEKLMSUVΓΔΠ al pler syr^{cu} et^{p} arm (LXX^{ed} item ΝΑ *θρηνου κ. κλαυθμου* etc) | *οδυρμος*: Σ *βρυγμος* | *ηθελεν* c. NBCEKLMSUVΓΔΠ al fere omn Iust Naas^{114} etc ... DΣ al cat *ηθελησεν* (Lu). Latini omn *noluit*

19. *φαιν.* (it vg etc *apparuit*) *κ. οναρ* c. NBDΣ al^{10} fere a c g^{1} k q vg (b f ff^{1} g^{2} am syr^{seh} *appa. angel. domini in somnis*) sah al ... ς *κ. ον. φαιν.* c. CEKLMSUVΓΔΠ al pler syr^{p}

20. D *τον παιδα*, ut supra identidem. Item v. 21.

21. *εγερθεισ* (it^{pler} vg *surgens* vel *consurg.*) ... D al *διεγερθεισ* (k *exsurrexit*, item v. 20. *exsurge*) | *εισηλθ.* c. NBC cop ... ς Ti *ηλθεν* c. DEKLM SUVΓΔΠ al omn^{vid} it vg sah syr^{omn} etc | *γην*: D *την* (d^{recens} *terram*)

22. D *αρχιλαοσ* (item *δ archilaus*, cop *αρχηλ.*), LΔ *αρχαιλ.* | *τησ* (Gb′) c. NB 1. 13. 33. 124. 127. al^{20} fere arm Eus$^{dem\ 365}$ ... ς Ti praem *επι* c. CDEKLMSUVΓΔΠ al pl etc (it vg *regnaret in iudaea*):: *βασ. επι* in LXX frequentissimum | *του πα. αυ. ηρωδ.* c NBC^{b} ... ς Ti *ηρ. τ. πα. αυ.* c. C^{3}DEKLMSUVΓΔΠ etc

23. B^{ben} *καθωκησεν* | *ναζαρεθ* c. B^{ben}CEKMUVΓΠ al plus^{20} (21, 11 et. NBD) it^{pler} (k *nazarein*) vg sah cop al; Δ 1. *ναζαραθ* ... ς *ναζαρετ* c. NB^{mai}DLS etc | *δια* (κ^{b}C ti^{2} al *υπο*) *των προφητων* (et. g$^{1.2.}$ q vg) ... it^{pl} harl* sax syr^{cu}et^{sch} syr^{p} cod arm^{zoh} aeth al *δια του προφητου* | *ναζωραιος* (κ al *ναζορ.*): Eus$^{dem\ 249}$ *ὁ δὲ σωτὴρ καὶ κύριος ἡμῶν κατὰ φύσιν ἔχων τὸ ἅγιον καὶ τὸ ἄθικτον καὶ τὸ ἀφωρισμένον, οὐ διόμενός*

III.

1—12
Lc 3, 1—18
Mc 1, 1—8
Io 1, 6 aa

1 [7.8] Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις παραγίνεται Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς κηρύσσων ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰουδαίας, 2 λέγων· μετανοεῖτε· ἤγγικεν γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. 3 [8.1] οὗτος γάρ 4, 17
ἐστιν ὁ ῥηθεὶς διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντος· φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ· ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ. 4 [9.6] αὐτὸς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶχεν τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ ἀπὸ τριχῶν καμήλου καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ· ἡ δὲ τροφὴ ἦν αὐτοῦ ἀκρίδες καὶ μέλι ἄγριον. 5 τότε ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν Ἱεροσόλυμα καὶ πᾶσα ἡ Ἰουδαία καὶ πᾶσα ἡ περίχωρος τοῦ Ἰορδάνου, 6 καὶ ἐβαπτίζοντο ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ ὑπ' αὐτοῦ ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. 7 [10.5] ἰδὼν δὲ πολλοὺς Es 40, 3

τι χρίσματος ἀνθρωπίνου, ὅμως τῆς τοῦ ναζιραίου προσηγορίας παρ' ἀνθρώποις τετύχηκεν, οὐκ ἀπὸ τοῦ καλουμένου ναζὶρ ἐλαίου ναζιραῖος γεγονώς, ἀλλ' ὢν μὲν τῇ φύσει τοιοῦτος, κληθεὶς δὲ καὶ παρ' ἀνθρώποις ναζιραῖος ἀπὸ τῆς ναζαρέθ. In ipso vero textu Mt[1] ναζωραῖος (antea editum ναζαραῖος, ut it[edd] vg *nazareus*) scribit.

III. 1. *δε* c. NBCUΓ 1. 33. al pl it[p1] vg sah cop[edd2] syr[utr] (syr[cu] και εν) etc ... DEKLMSVΔΠ al plus[20] b ff[1.] g[1.] q tol cop[ed1] etc Chr[mo 6] Hil om (Gb[0]) | ℵ* ιωαννης

2. *λεγων* c. NB sah cop g[2.] q aeth Hil ... ς Ti και λεγ. c. CDEKLMSUVΓΔΠ etc

3. *δια* (Gb') c. NBCD 1. 13. 33. 124. 157 209. al it vg al (Ir[int 184] *a domino per*) ... ς υπο c. EKLMSUVΓΔΠ etc | *λεγοντος*: 360. b* syr[sch] eth[pr] arm[edd] Ir[int] om | αυτου (b syr[cu] Cyr[oh 244] Ir[int] *dei nostri*): a b* c g[2.] gat Ir[int] Arn add *omnis vallis implebitur et omnis mons et collis humiliabitur et erunt* (a add *omnia*) *prava* (Ir *tortuosa*) *in directa* (Ir *-ctum*) *et aspera in vias planas* (*-am -nam* c), *et videbit omnis caro salutare* (*-rem* a) *dei* (gat om *et videbit* etc):: ex Lc 3, 5 sq

4. ὁ ... D al plus[10] om | B ιωαννης | ην αυτου c. NBCD 1. 209. ... ς αυτου ην c. EKLMSUVΓΔΠ etc (it vg etc) | ακριδ. κ. με. αγριον: Epiph[30,13] ex ev. Ebion. haec sic mutata affert: και το βρωμα αὐτοῦ μέλι ἄγριον, οὗ ἡ γεῦσις ἦν τοῦ μάννα, ὡσ ἐγκρὶσ ἐν ἐλαίῳ (lege potius ἐν μέλιτι) subiuncta hac censura· ἵνα δῆθεν μεταστρέψωσι τὸν τῆς ἀληθείας λόγον εἰσ ψεῦδοσ και ἀντὶ ἀκρίδων πονήσωσιν ἐγκρίδασ ἐν μέλιτι.

5. *ιεροσολυμα*: 1. ti[2] al[4] a l aeth Or[semel 4, 127] praem *πασα* (1. add *η*) | *η* pr c. NBCDEKSUVΓΠ etc ... LMΓΔ al plus[20] om

6. *εβαπτιζοντο*: c[2] 33. Hil add *παντεσ*, Ln [πα.]:: cf ad Mc 1, 5. | *ποταμω* c. NBC*MΔ al plus[20] sah cop syr[cu] et[utr. eth]r arm aeth Or[4, 126, 129] al ... ς Ti om c. C[3]DEKLSUVΓΠ al pl it vg Or[4, 127] *libere* al | ℵ* om υπ αυτ.

τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων ἐρχομένους ἐπὶ τὸ βάπτισμα
εἶπεν αὐτοῖς· γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ
τῆς μελλούσης ὀργῆς; 8 ποιήσατε οὖν καρπὸν ἄξιον τῆς μετα-
Lc 3, 10 νοίας, 9 καὶ μὴ δόξητε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς· πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβρα-
ἀμ· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ Θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖ-
7, 19 ραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ. 10 ἤδη δὲ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δέν-
δρων κεῖται· πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται
καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. 11 [11.1] ἐγὼ μὲν ὑμᾶς βαπτίζω ἐν ὕδατι εἰς
μετάνοιαν· ὁ δὲ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἰσχυρότερός μου ἐστίν, οὗ
οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς τὰ ὑποδήματα βαστάσαι· αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν
πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί. 12 [12.5] οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ,
καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἅλωνα αὐτοῦ, καὶ συνάξει τὸν σῖτον αὐτοῦ
εἰς τὴν ἀποθήκην, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ.
Mc 1, 9–11 Lc 3, 12 s 13 [13.10] Τότε παραγίνεται ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἐπὶ

---

7. των: A om | βαπτισμα c. ℵ*B sah Or4, 124. 126. 131 Hil ... ς Ti add αυτου c. ℵbCDEKLMSUVΓΔΠ etc | A γεννηματα

8. καρπον αξιον (Gb Sz) c. ℵBCDsuppl EKMSVΓΔΠ al pler itpl vg sah cop syrp al mu Or4, 126 (εἴρηται ἐνικῶς καρπὸν ἄξιον) al Irint 184 Hil al ... ς καρπους αξιους c. LU al mu a g2. m syrcu etsch ppaliq gr etlat :: cf Lc 3, 8 | Dsuppl om της

9. εν εαυτοις (LA αυτ.): Chrmo 6 om

10. ηδη δε (Gb′) c. ℵBCDsuppl MA al6 d sah cop syrcu etsch al Or 4, 124 Ir 314 gr etlat al, item (iam enim) it vg pplat ... ς ηδ. δε και c. EKLSUVΓΠ al pler syrp :: cf Lc 3, 9. | A om η

11. μεν: ℵ add γαρ | υμασ βαπτ. c. ℵ(ℵb Or4, 131. 132 εν υδ. βα.) B 1. 33. 209. ff1. g2. m am for Iustlr 49 (ἐγὼ μὲν ὑμ. βαπτ. ἐν. ὕδ. εἰσ μετ. ἥξει δὲ ὁ ἰσχ. μου, οὗ οὐκ εἰμὶ usque πυρὶ ἀσβέστ. ad verbum consentiens nisi quod habet καὶ τὸν σῖτον συνάξει εἰσ τ. ἀποθ.) Clemecl 995 (υμ. υδ. βα.) Orbis Cyr al Cyp al ... ς βα. υμ. c. CDsuppl EKLMSUVΓΔΠ al pler itpl (et. d) vged sah cop al Maxlri 469 Hil al :: cf Lc et Mc | και πυρι c. ℵBCDsuppl KLMUΓΔΠ al pl it vg sah cop syrcu etutr al Iust Or3, Gen. 4, 131 Euses 271 Cyr4, 356. 6, 249. 329 al Cyp al ... BSV al fere 100 m syrhr sl (sededd var) Thph Euthdis om

12. τ. σιτ. αυτου c. ℵBCDsuppl KMSVΓΔ al pl c d f m vg sah cop al Hil ... ELU al plus 20 a b ff1. g1. q harl* syrcu etutr arm al Iustlr Clemecl Cyr Irint 378 Amb al om αυτου (Gb0) | αποθηκην c. ℵCDsuppl KMSVΓΔ al pl a c d f q vg sah cop al Iustlr Clemecl Irint Hil ... BELU al 20 fere b ff1. g1. m harl* syrcu etutr arm al Cyr Amb al add αυτου (Ln)

13. B ιωαννην. Ad h. l. spectat teste Hier (adv. Pelag. 3, 1) hoc additamentum ev1 Hebr: *ecce mater domini et fratres eius dicebant ei: Ioh. baptista baptizat in remissionem peccatorum, eamus et baptizemur ab eo.*

τὸν Ἰορδάνην πρὸς τὸν Ἰωάννην τοῦ βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ. 14 ὁ δὲ διεκώλυεν αὐτὸν λέγων· ἐγὼ χρείαν ἔχω ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι, καὶ σὺ ἔρχῃ πρὸς μέ; 15 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτόν· ἄφες ἄρτι· οὕτως γὰρ πρέπον ἐστὶν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην. τότε ἀφίησιν αὐτόν. 16 [14.1] βαπτισθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εὐθὺς ἀνέβη ἀπὸ τοῦ ὕδατος· καὶ ἰδοὺ ἀνεῴχθησαν οἱ οὐρανοί, καὶ εἶδεν πνεῦμα θεοῦ καταβαῖνον ὡσεὶ περιστεράν, ἐρχόμενον ἐπ' αὐτόν. 17 καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν λέγουσα· οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ ηὐδόκησα. Ps 2, 7 Is 42, 1 17, 5

Dixit autem eis: Quid peccavi ut vadam et baptizer ab eo? Nisi forte hoc ipsum quod dixi ignorantia est.

14. *ο δε* c. ℵ*B sah Eus$^{ps\ 409}$ ... ς Ti add *ιωαννης* c ℵ^{b}CD^{suppl} EKLMΠSUVΓΔ al ut vdtr omn vv fere omn (d *qui autem prohibebat eum ioh.*, a b c d g^{1} q *et prohibebat eum ioh.*)

15. *πρ. αυτ.* c. NCD^{supp} EKLMΠSUVΓΔ etc ... B al^{6} it vg (g^{2} om) cop (sah om) Eus^{ps} *αυτω* (Ln). Cf ad Lc 24, 44. 5, 22. 8, 21. 9, 62. | ℵ* *ουτω* | *ημιν*: ℵ* *ημασ* | *αυτον*: syr^{cu} add *ut baptizaretur, et baptizabat Iesum.* Item a g^{1} add *et cum baptizaretur* (g^{1} add *Iesus*) *lumen ingens* (g^{1} *magnum*) *circumfulsit* (g^{1} *fulgebat*) *de aqua ita ut timerent omnes qui advenerant* (g^{1} *qui congregati erant*). Vide ad v. 17.

16. *βαπτ. δε* c. NBC* al^{4} ff^{1}. l vg sah cop syr^{sch} Op ... ς Ti *και βαπτ.* c. D^{2}C^{supp} EKLMΠSUVΓ al pler it^{pl} (et. d) syr^{cu} et^{p} al Hipp^{theoph} Chr Hil al ... Δ om | ο *ις*: 435. l am for syr^{cu} om | *ευθ. ανεβ.* c. NBD^{supp} al^{4} it^{pl} vg sah cop syr^{cu} et^{sch} aeth Hipp^{theoph} Chr Hil Op al ... ς *ανεβ. ευθ.* c. EKLMΠSUVΓΔ al pler d h m syr^{p} arm | *ανεωχθ.* (B Hipp^{theoph} *ηνεωχθ.*: ita Ln) c. ℵ^{c}n tol sah syr^{cu} Ir$^{int\ 194}$ add (ut vidomn) Hil^{bis} Vig ... ς Ti add *αυτω*, Ln [*αυ.*] c. ℵ^{b}CD^{supp} EKLMΠSUVΓΔ al omn^{vid} vv^{pler} Hipp^{theoph} Eus$^{dem\ 432}$ Chr Ir^{int} ed Aug al | *ειδεν* c. NBEMUΓ al pl ... CD^{supp} KLΠVΔ al mu *ιδεν* | *πνευμ.* (et. cop) *θεου* c. NB ... ς Ln Ti *το πν. του θε.* c. CD^{supp} EKLMSUVΓΔ al omn^{vid} Hipp^{theoph} Eus^{dem} et$^{ps\ 409}$ al | *καταβαινον* (D *-νοντα*, Ir^{int} om): D it^{pl} gat mm Hil al add *εκ του ουρανου* | *ωσει* (et. Eus^{dem}): D Eus$^{ps\ 409}$ *ωσ* | *ερχομ.* c. ℵ*B a b c g^{2} h am tol harl* cop (sah om *ερχομ.*) Hil ... ς Ti *και ερχ.* c. ℵ^{c}CDEKLMΠSUVΓΔ al omn^{vid} f ff^{1} m vg (for *et sicut columba venientem*) etc (et. Eus^{ps}) | *επ* c. NBC^{2}D^{b}E^{2}KLMΠSUVΓΔ etc ... D* Eus^{ps} *εισ*, C*E* al^{10} fere *προσ*. Ev. Ebion. teste Epiph: *καὶ ὡσ ἀνῆλθεν ἀπὸ τοῦ ὕδατοσ, ἠνοίγησαν οἱ οὐρ. καὶ εἶδε τὸ πν. τοῦ θε. τὸ ἅγιον ἐν εἴδει περιστερᾶσ κατελθούσησ καὶ εἰσελθούσησ εἰσ αὐτόν.*

17. *φωνη*: h (post *ουρ.*) syr^{cu} add *audita est* | *λεγουσα*: D a b g^{1} h syr^{cu} add (g^{1} praem) *προσ αυτον* | *ουτ. εστ.* (et. Or^{bis} Eus^{saepe} al Ir^{int} Hil^{2} al mu) ... D a syr^{cu} Aug$^{ioh\ 1}$ *συ ει* | *ηυδοκησα* c. ℵ*et^{c} CLP al pm (idem editum in Or^{bis} al mu) . . ς Ln Ti *ευδ.* c. ℵ^{b}BDEKMSUVΓΔ

IV.

1—11 Lc 4, 1—13 Mc 1, 12 s

1 [15.2] *Τότε ὁ Ἰησοῦς ἀνήχθη εἰς τὴν ἔρημον ὑπὸ τοῦ πνεύματος, πειρασθῆναι ὑπὸ τοῦ διαβόλου.* 2 [16.5] *καὶ νηστεύσας ἡμέρας τεσσεράκοντα καὶ τεσσεράκοντα νύκτας, ὕστερον ἐπείνασεν.* 3 *καὶ προσελθὼν ὁ πειράζων εἶπεν αὐτῷ· εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, εἰπὲ ἵνα* Deu 8, 3 *οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γένωνται.* 4 *ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· γέγραπται· οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι*

---

al pl. Ev. Ebion. teste Epiph sic: *κ. φωνὴ ἐγέν. ἐκ τοῦ οὐρ. λέγουσα· σύ μου εἶ ὁ υἱὸς ὁ ἀγαπ., ἐν σοὶ ηὐδ. καὶ πάλιν· ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε. καὶ εὐθὺς περιέλαμψε τὸν τόπον φῶς μέγα. ὃν (ὃ?) ἰδών, φησίν, ὁ Ἰω. λέγει αὐτῷ· σὺ τίς εἶ κύριε; καὶ πάλιν φωνὴ ἐξ οὐρ. πρὸς αὐτόν· οὗτός ἐστ. ὁ υἱ. μου ὁ ἀγ., ἐφ' ὃν ηὐδ. καὶ τότε, φησίν, ὁ Ἰω. προσπεσὼν αὐτῷ ἔλεγε· δέομαί σου κύριε, σύ με βάπτισον. ὁ δὲ ἐκώλυεν αὐτῷ λέγων· ἄφες, ὅτι οὕτως ἐστὶ πρέπον πληρωθῆναι πάντα.* Similiter Iust$^{tr\ 103}$ *ἅμα τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Ἰορδ. τῆς φωνῆς αὐτῷ λεχθείσης· υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερ. γεγέννηκ. σε.* Rursus ibidem [88] *κατελθόντος τοῦ ϖ ἐπὶ τὸ ὕδωρ καὶ πῦρ ἀνήφθη* (potius -ῆφθαι) *ἐν τῷ Ἰορδ.* etc. Tractat. de non iterando baptism. (Cypr. opp. ed. Rigalt. p. 142): *in quo libro* (*qui inscribitur* Praedicatio Pauli) *contra omnes scripturas et de peccato proprio confitentem invenies Christum – – item, quum baptizaretur, ignem super aquam esse visum.* Ex Ev. Naz. Hier haec affert: *Factum est autem quum ascendisset dominus de aqua, descendit fons omnis sp. s. et requievit super eum et dixit illi: Fili mi, in omnibus prophetis exspectabam te ut venires et requiescerem in te. Tu es enim requies mea, tu es filius meus primogenitus, qui regnas in sempiternum.* Teste Op „libri secretiores": *et Ioh. quidem baptizavit illum in aqua, ille autem Iohannem in spiritu.*

IV. 1. ο ϖ̄ c. ℵCDEKLMPSVΓ al omn^{vid} (C*L *ανηχθη δε ο ϖ̄*) ... Tl ϖ̄ c. BUA | ℵK 157. al syr^{cu} et^{sch} *υπο του πν.* (syr^{cu} et^{sch} *a sp. sancto*) *εως τ. ερ.*

2. *τεσσερακ.* bis c. ℵB*CLPA ... ς Ln *τεσσαρακ.* c. B**EKXSUVΓ etc, item D sec loco, priore ϖ̄ | *κ. τεσσ.* (130. om) *νυκτ.* c. ℵD (it vg cop al *τεσσ. ημ. κ. τεσσ. νυκτ.*) ... ς Ln Ti *κ. νυ. τε.* c. BCEKLMPSUVΓΔ etc ... 1. al [10] fere syr^{cu} om:: ut Lc et Mc

3. *προσ. ο πειρ. επ. αυτω* c. ℵB 1. 13. 33. 124. 157. 209. al ff$^{1.}$ k l vg cop syr^{sch} arm aeth Chr$^{mo\ 6}$ ... ς *προσ. αυτω ο πειρ. επ.* c. CEKLMPSUVΓΔ al pler f g$^{1.}$ sah syr^{p} al ... D al a b c g$^{2.}$ h syr^{cu} *προσ.* (D *προσηλθεν*, item it^{edd}) *αυτω ο πειρ.* (D add *και*, item it^{edd}) *επ. αυτω* (Lu) | ℵ^{b} *επον ινα*

4. ℵ^{b} *ο δ αποκρ.* | D (it^{mu} syr^{cu} sax) *αποκρ. δε ο ιησους* | o (Gb^{+}) c. ℵBCDELPUVΣΔ al [20] fere (LXX^{ed} et A etc) ... ς om c. KMSΓ al longe pl (LXX^{edd} pl) | C *αλλα* | *επ.* c. ℵBEKLMPSUVΓΔ al pler (LXX^{ed} et A etc) ... Gb$''$ Ln Ti *εν* c. CD al [6] (LXX^{min} et pp^{mu}); it vg utroq loc *in* | *εκπορ. δ. στομ.*: D b g$^{1.2.}$ (k om *αλλ* usq *θεου*) syr^{hr} pp^{lat} aliq om

ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος θεοῦ. 5 τότε παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ, 6 καὶ λέγει αὐτῷ· εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, βάλε σεαυτὸν κάτω· γέγραπται γὰρ ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ Ps 91, 11
καὶ ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσίν σε, μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν
πόδα σου. 7 ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· πάλιν γέγραπται· οὐκ ἐκπειρά- Deu 6, 16
σεις κύριον τὸν θεόν σου. 8 πάλιν παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διά-
βολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν λίαν καὶ δείκνυσιν αὐτῷ πάσας τὰς βασι-
λείας τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν, 9 καὶ εἶπεν αὐτῷ· ταῦτά
σοι πάντα δώσω, ἐὰν πεσὼν προσκυνήσῃς μοι. 10 τότε λέγει αὐτῷ
ὁ Ἰησοῦς· ὕπαγε σατανᾶ· γέγραπται γάρ· κύριον τὸν θεόν σου Deu 6, 13
προσκυνήσεις καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις. 11 [17. 6] τότε ἀφίησιν
αὐτὸν ὁ διάβολος, καὶ ἰδοὺ ἄγγελοι προσῆλθον καὶ διηκόνουν αὐτῷ.

---

5. Γ *παραλαβων*, sed retinet και sq | *εστησεν* (Gb′) c. ℵBCDΣ 1. 33. 209. al sah (vv plerlib veldubl, it vg *adstruxerit et statuit*) ... ς Ti *ιστησιν* c. ℵKLMPSUVΓΔ al pler. Eus$^{dem\ 427\ lib}$: *παραλαβων αὐτὸν εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν ἔστησεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ κ. εἶπεν αὐτῷ· εἰ υἱὸς εἶ τ. θε. βάλε σεαυ. ἐντεῦθεν κάτω* usq *πόδα σου.*

6. *λεγει* c. ℵ*etc BCDEKLMPSUVΓΔ al^{omn} fere sah cop a (*ait*) k (*dicit*) al ... ℵ^{b}Σ 157. al it^{pl} vg *ειπεν* (Ln) | D* om *του* | C* sah cop syr$^{p\ mg}$ al *εντευθεν κατω* | D *αφουσιν* (sed d *tollent*)

7. *παλιν* (47^{ev} sah om): c. sqq conjg CDKLMUΣ etc ... c. antecdd ℵ^{c}Σ 33. al it^{mu} (a c arm ante *ο ιησ.*, syr^{cu} ante *εφη*) | *ουκ εκπειρασεις* (Ls al *-σῃς*) .·. D *ου πειρασεις* (LXX *ουκ εκπ.* non var)

8. Κ *λαμβανει* | ℵ *δικνυει*, D *εδειξεν*

9. *ειπεν* c. ℵBCDΣ 13. 33. 157. it vg ... ς Ti *λεγει* c. ΕKLMPSUVΓΔ etc | *σοι πα.* c. ℵBC*Σ 1. 33. 209. al l am for Or^{ter} (et^{2,540} *πα. σ. σοι*) Chr$^{mo\ 4}$ ... ς Ln *σοι πα. σοι* c. C^{3}DEKLMPSUVΓΔ al pler vv^{pler} (Ir$^{int\ 330}$ *meminit Lucae: Haec omnia tibi dabo, quoniam mihi tradita sunt* etc) | *προσκυνησῃς* c. ℵBDKMPSUVΓΣ etc ... CELΔ al mu *-νησεις*

10. *υπαγε* c. ℵBC*KPSVΔ 1. al pl f k vg (harl**) fr sah cop syr^{sch} et^{p} Or^{2,540} (*ὕπαγε σατανᾶ, χωρὶς τῆς ὀπίσω μου προσθήκης*) Ign$^{philipp\ 12}$ (*οὐκ εἶπεν· ὕπαγε ὀπίσω μου· οὐ γὰρ ὑποστρέψαι οἷός τε, ἀλλά· ὕπαγε σατανᾶ*) Petr^{alex} (ap. Rou. 4, 24) al Ir$^{int\ 319}$ (*vade, inquit, satana; scriptum est enim* etc) Tert Ilier^{mt} (*non, ut pleriq. putant, eadem satanas et Petrus sententia condemnantur. Petro enim dicitur:* Vade retro me satana - - *hic vero audit:* Vade satana) al ... Gb (sed Gb^{0}) Sz Ln [o. μ.] Ti add *οπισω μου* c. C^{3}DELMUΓΣ al^{150} fere it^{pler} harl* syr^{cu} et (vel cum* vel sine*) syr^{p} arm aeth Iust$^{tr\ 103}$ (*μέχρι τοῦ εἰπεῖν αὐτῷ· προσκύνησόν μοι, καὶ αὐτῷ ἀποκρίνασθαι τὸν χν· ὕπαγε ὀπίσω μου σατανᾶ· κύριον* etc) Ath$^{215.\ 425.\ 636.}$ al Aug Amb al :: e 16, 23 | ΨLP al *προσκυνησῃς*, item L al *λατρευσῃς*

12 ss
Mc 1, 14 s
Lc 4, 14 s

12 [12.4] Ἀκούσας δὲ ὅτι Ἰωάννης παρεδόθη, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. 13 [12.7] καὶ καταλιπὼν τὴν Ναζαρὰ ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς Καφαρναοὺμ τὴν παραθαλασσίαν ἐν ὁρίοις Ζαβουλὼν καὶ Νεφθαλείμ, 14 ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ
Es 9, 1 s προφήτου λέγοντος· 15 γῆ Ζαβουλὼν καὶ γῆ Νεφθαλείμ, ὁδὸν θαλάσσης πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν, 16 ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν σκότει φῶς εἶδεν μέγα, καὶ τοῖς καθημένοις ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς. 17 [20.6] Ἀπὸ τότε
s, s ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρύσσειν καὶ λέγειν· μετανοεῖτε· ἤγγικεν γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

18—22
Mc 1, 16—20
Lc 5, 1—11
Io 1, 35—42

18 Περιπατῶν δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας εἶδεν δύο ἀδελφούς, Σίμωνα τὸν λεγόμενον Πέτρον καὶ Ἀνδρέαν τὸν

12. ακ. δε c. ℵBC*DΣ al k am for cop aeth Or[ter] Eus[bi] et[dem] Aug ... ς (Ln) add (Gb[00]) ο ιησους c. C**EKLMPSUVΓΔ al pler it[pler] syr[omn] al Hil Gaud | Β ιωαννης

13. καταλιπων c. ℵBCKPUΓ etc ... DELMΣΔ etc καταλειπων (d δ relinquens, item Hier; it[pler] vg relicta) | ναζαρα c. ℵ[b]B*Z 33. k Or[4, 170]; CPΔ -ραθ (Ln) ... ς -ρετ c. B[2]LΣΓ al pl Or[4, 170] ... Ti -ρεθ c. ℵ*DEKMUV al pm it[pler] vg cop Or[ter] Eus[dem] | D κατοικησεν | Δ om εισ | καφαρναουμ (Gb'') c. ℵBDZ 33. it vg sax fr cop Or Epiph Nonn. Accedunt passim (ut Lc 7, 1. Io 4, 46. 6, 59) c, Mt 17, 24 ι, Lc 4, 23. 7,1 χ (4, 31 καφερν.) Lc 10, 15 R, in Io τ et τ[b], in Mc eoque solo Δ, in Lc χ; item sah go; item Cyr (esa 149, ad Io 6, 17) etc ... ς καπερναουμ c. CEKLM PSUVΓΔ (sed δ cabarnaum) al[omn] fere Eus etc | ℵ* παρα θαλασσαν (-ιαν *corr? et[b]), D Cyr[es 149] παραθαλασσιον (-τιον Cyr) | L al νεφθαλημ, UV al -λιμ

14. D του λεγοντος

15. D al[6] am om γη sec | D νεφθαλειν, L al -λημ, MV al -λιμ | οδον (item d g[1.] h): it[pl] vg via | D*L it[pler] (non k al) am for (non fuld al) γαλιλαιασ

16. εν: D εν τη | σκοτει c. ℵ*CEKLMPSUVΓΔ al[omn] utvid Hipp[fragm 181] Or[3, 712] (4, 91 σκοτω) Eus[dem 438] Cyr[os 149] ... Ln Ti σκοτια (-τεια D) c. ℵ[b]BD Or[1, 688] | φως h. l. c. ℵBC 1. 13. 33. 124. 209. it[pler] am for Or[4, 91] Eus[dem 488] Chr[mos] Cyr[es 149] ... ς ante μεγα (D*-γαν) c. DEKLMPSUVΓΔ al pler k vg Hipp[fragm] Or[bis] | ειδεν c. ℵ[b]HEMUΔ al pl, ℵ*CKLPV al mu ιδεν ... D al it[pm] ειδον, Γ ιδετω (LXX ιδετε) | D it[mu] om και | D οι καθημενοι, it[pm] qui sedebant), Eus[dem] τοις κατοικουσιν | χωρα και (D*d om, ut LXX[ed]) σκια: b g[1.] h in regione (-nem) umbrae ... a c k syr[cu] in umbra

17. D απο τοτε γαρ, Eus[dem] α. το. γουν | D om ὁ | μετανοειτε: syr[cu] Eus[dem] cod om. Item syr[cu] om γαρ, Eus[dem] οτι εγγ.

18. περιπ. (ambulans) c. ℵBCEKLMPSUVΓΔΠ al omn vid ff[1.] vg etc ... D it[pler] Eus[dem] παραγων (cum transiret):: cf Mc | δε (Gb Sz) c. ℵBCDKMPSUVΓ

ἀδελφὸν αὐτοῦ, βάλλοντας ἀμφίβληστρον εἰς τὴν θάλασσαν· ἦσαν
γὰρ ἁλεεῖς. 19 [21.2] καὶ λέγει αὐτοῖς· δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω
ὑμᾶς ἁλεεῖς ἀνθρώπων. 20 οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα ἠκο-
λούθησαν αὐτῷ. 21 [22.6] Καὶ προβὰς ἐκεῖθεν εἶδεν ἄλλους δύο
ἀδελφούς, Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν
αὐτοῦ, ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ Ζεβεδαίου τοῦ πατρὸς αὐτῶν καταρτί-
ζοντας τὰ δίκτυα αὐτῶν· καὶ ἐκάλεσεν αὐτούς. 22 οἱ δὲ εὐθέως
ἀφέντες τὸ πλοῖον καὶ τὸν πατέρα αὐτῶν ἠκολούθησαν αὐτῷ.

23 [23.1] Καὶ περιῆγεν ἐν ὅλῃ τῇ Γαλιλαίᾳ, διδάσκων ἐν ταῖς Mc 1, 39 Lc 4, 44
συναγωγαῖς αὐτῶν καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας καὶ
θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ. 24 καὶ Mc 1, 28
ἀπῆλθεν ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εἰς ὅλην τὴν Συρίαν· καὶ προσήνεγκαν
αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας ποικίλαις νόσοις καὶ βασάνοις
συνεχομένους καὶ δαιμονιζομένους καὶ σεληνιαζομένους καὶ παρα-

---

(περ. γαρ)Π al[100] fere b f ff[1.] g[1.] k l q am for fu harl tol cop syr[utr] aeth Eus[dem 438] etc ... ς add ο ιησουσ c. Κ(*om δε)L (και περ. ο ιησ.) Δ al pm a c h m vg[ed] em arm (syr[cu] *domin. noster*) | παρα (Κ περα): al[pauc] περι | ειδ. c. ℵBDEMUΓΑΠ[2] al pl: CKLPVΠ* al ιδεν | λεγομ.: Ε al Chr[sem] επικαλουμ., ℵ[b] al mu Eus[dem] καλουμ. | αλεεισ c. ℵ*B*C ... ς Ln Ti αλιεισ cum ℵ[b]B[3]DEKLMSUVΓΑΠ al omn[vid]. Item v. 19 (L αληεισ)

19. αυτοισ (b f ff[1.] k l vg): C[2] (invitis* et[3]) a c h m syr[cu] et[sch] aeth Cyr[es 149] add ο ιησουσ, Ln [ο ιη.] | υμασ: ℵ[b]D al a b c f ff[1.] k (*ut sitis*) l (non item h m) vg syr[sch] et p edd aeth Cyr[es 149] add γενεσθαι :: cf Mc

20. ευθεωσ: al[15] fere harl* Or[3, 227] (non item[682. 683]) al om | δικτυα: ΚΠ al a b c g[1.] h m (non f ff[1.] k l vg) syr[cu] et[sch] cop aeth add αυτων

21. εκειθεν: Δ add ολιγον | ειδεν cum BDEMUΓΑΠ[2] al pl ... ℵCKLVΠ* al ιδεν | αυτου (ℵ*et[c]): ℵ[b] εαυτου

22. ευθεωσ (Κ post αφ. pon): al[plus 10] a b g[1.2.] h k om | το πλ. (et. Ir[gr] et[la 233] Eus[dem 438]; ℵ* add αυτων): 126. b c ff[1.] g[1.2.] h l vg syr[cu] τα δικτυα (b c g[1.] add αυτων) | 122* syr[cu] om κ. τ. πατ. αυτ.

23. εν (Ln om ex errore de B) ολη (ℵ* om) τ. γαλ. cum ℵ*BC 157. cop syr[cu] et[utr] aeth ... ς Ti ολην την γαλιλαιαν cum ℵ[b]DEKMSUVΓΑΠ al omn[fere] it vg (*circumibat totam galilaeam*) Eus[dem] al | περιηγ. et γαλιλ. absque ο ιησ. cum B 157. 20[ev] k syr[cu] ... ℵC*D al[10] fere it[pler] vg cop syr[utr] arm aeth Eus[dem] post περιηγ. add (Ln), ς post γαλ. cum C[3]EK MSUVΓΑΠ al pler | διδασκων: ℵ* add αυτουσ | Δ om πα. νοσ. και (cum spatio post μαλακ.)

24. απηλθ. cum BDEKMSUVΓΑΠ al longe pl it vg (*abiit*) Eus[dem 439] etc ... ℵC 1. 33. al mu cop syr[p mg] Or[2, 788] εξηλθεν :: cf Mc 1, 28 Lc 4, 14 | D[gr] αυτου (Δ om) η ακο. | ολην: ℵ πασαν | συριαν: Γ συνοριαν | Ε* om και βασα. | και δαιμ. cum ℵC[2]DEKSUVΓΠ al pler it vg syr[cu] et[utr] al; item Ln Ti δαιμ. omisso και cum BC* 13. 235. cop Eus[dem] ... MΔ al[10] fere om (al aliq om κ. σελ. vel κ. δαι. κ. σελ.)

λυτικούσ, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούσ. 25 καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ
Mc 3, 7 e Lc 6, 17 ὄχλοι πολλοὶ ἀπὸ τῆσ Γαλιλαίασ καὶ Δεκαπόλεωσ καὶ Ἱεροσολύ-
μων καὶ Ἰουδαίασ καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

V.

Lc 6, 17 1 [24.10] Ἰδὼν δὲ τοὺσ ὄχλουσ ἀνέβη εἰσ τὸ ὄροσ· καὶ καθίσαν-
τοσ αὐτοῦ προσῆλθαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. 2 [25.5] καὶ ἀνοίξασ
3–6 Lc 6, 20 ss τὸ στόμα αὐτοῦ ἐδίδασκεν αὐτοὺσ λέγων· 3 μακάριοι οἱ πτωχοὶ
τῷ πνεύματι, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. 4 [26.10] μα-
κάριοι οἱ πραεῖσ, ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσιν τὴν γῆν. 5 [27.5] μα-
κάριοι οἱ πενθοῦντεσ, ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται. 6 [28.5] μακάριοι
οἱ πεινῶντεσ καὶ διψῶντεσ τὴν δικαιοσύνην, ὅτι αὐτοὶ χορτασθή-
σονται. 7 [29.10] μακάριοι οἱ ἐλεήμονεσ, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται.
8 μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τὸν θεὸν ὄψονται.
9 μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί, ὅτι υἱοὶ θεοῦ κληθήσονται. 10 μακά-

---

24. κ. εθερ. αυτουσ (k haec om): D a b c g[1.] h (non f ff[1.] l q vg) κ. παντασ εθερ., syr[cu] *et in singulos eorum manum suam posuit et omnes sanavit*

V. 1. προσηλθαν cum ℵ*B* ... ς Ln -λθον cum ℵ[b]B[3]CDEKMSUVΓΛΠ al omn[vid] | αυτω (et. it vg, item Or[1,227] et [2,451.480] Eus[dem 442]) ... Ln om cum B Or[3,496]

2. D εδιδαξεν (d *docuit*; contra it vg *docebat*)

3. τω: D* om (D[c] add)

4. 5. μα. οι πραεισ etc ante μα. οι πενθ. cum D 33. a c ff[1.] g[1.2.] h k l vg fr syr[cu] Clem[579 a] (post μακ. οι πρα. etc explicatione uberiore interposita pergit ad μακ. οι πενθ. etc. Tum transit ad μα. οι ελεημ., iam ante enim[575] v. 6 cum v. 3 coniunctum explicuit) Or[3,740] (ἐν οἷσ, i. e. τοῖσ κα. ματθ. μακαρισμοῖσ, μετὰ τὸ μακ. οἱ πτωχ. etc ἑξῆσ γέγραπται τὸ μακ. οἱ πραεῖσ etc: ad haec exigendum est[3,780] ubi textus v. 3 sqq[libere] exscriptus est mutato ordine) Amm et Eus[can] (videtur ita, sed ipsi numeri qui huc pertinent in cdd[gr] pler mutati inveniuntur) Nyss[1,778] (ὅτι πρὸσ τοῦτο μάλιστα τὸ πάθοσ ὁ λόγοσ βλέπει, δῆλόν ἐστιν ἐκ τοῦ μετὰ τὴν ταπεινοφροσύνην νομοθετῆσαι ἡμῖν τὴν πραότητα· ἔοικε γὰρ ἔχεσθαι τοῦ ἑτέρου τὸ ἕτερον) Bas[1,147 vid] (postquam οι πτω. τ. πν. adhibuit ad explicationem ps. 33, rursus ex μακαρισμοισ affert οι πραεισ) Hil[mt 621.622] Hier[mt] al ... ς μακ. οι πενθ. (ℵ[b] add νυν) etc ante μα. οι πρα. cum ℵBCEKMSUVΓΛΠ al omn fere b f q syr[sch] et[p] cop arm aeth Chr[mt] Tert[patient 11] (sic) Op (Hil[ps 118] videtur, sed tantum v. 3. v. 5. v. 44. coniunctim exscribit)

7. αυτοι: ℵ* om

9. ℵ om οι | οτι cum ℵCD 13. 124. a b c ff[1.] g[1.2.] h l q vg (et. for al) syr[sch] Hil ... ς (Gb[o]) Ti add αυτοι, Ln [αυ.] cum BEKMSUVΓΛΠ al pler f k am gat syr[cu] et[p] cop arm aeth Or[int 4,684] Cyp (Clem[581] vide post)

ριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. 11 [20. 5] μακάριοί ἐστε ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς καὶ διώξωσιν καὶ εἴπωσιν πᾶν πονηρὸν καθ' ὑμῶν ψευδόμενοι ἕνεκεν ἐμοῦ. 12 χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε, ὅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς· οὕτως γὰρ ἐδίωξαν τοὺς προφήτας τοὺς πρὸ ὑμῶν. 13 [21. 2] Ὑμεῖς ἐστὲ τὸ ἅλας τῆς γῆς· ἐὰν δὲ τὸ ἅλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἁλισθήσεται; εἰς οὐδὲν ἰσχύει ἔτι εἰ μὴ βληθὲν ἔξω καταπατεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. 14 [22. 2] Ὑμεῖς ἐστὲ τὸ φῶς τοῦ κόσμου. οὐ δύναται πόλις κρυβῆναι ἐπάνω ὄρους κειμένη· 15 οὐδὲ καίουσιν λύχνον καὶ τιθέασιν αὐτὸν ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν, καὶ λάμπει πᾶσιν τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ. 16 οὕτως λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα καὶ δοξάσωσιν τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

---

10. ενεκεν: B -κα | C της δικαι. | εστιν: D εστε, d *erit*. Clem[861] μακ., φησίν, οἱ δεδ. ἕνεκεν δικ. ὅτι αὐτοί νἱ. Θε. κληθήσ. (sic) ἢ ὥσ τινεσ τῶν μετατιθέντων τὰ εὐαγγ. μακ., φησίν, οἱ διὰ. ὑπὸ τῆσ δικαιοσύνησ, ὅτι αὐτοὶ ἔσονται τέλειοι· καὶ μακ. οἱ δεδιωγμ. ἕνεκα ἐμοῦ, ὅτι ἔξουσι τόπον ὅπου οὐ διωχθήσονται. Imitationem vv. 3 sqq habent Act. Paul. et Thecl. 5. p. 42.

11. ονειδισωσ. νμ. κ. διωξωσ. (κA -ξουσιν): D 33. διωξουσιν νμ. και ονειδισουσιν (33 -ωσιν[bis]). Eodem ordine h k syr[cu] (syr[cu] et[hr] add *filii hominum*) cop aeth | πονηρον c. ℵBD b c f ff[1] g[1.2] h k l m vg cop syr[hr] aeth Cyr[4,886] Lcif Hil al ... ς Ti add (q Op[praem]) ρημα c. CEKM SUVΓΔΠ al[omn vid] q syr[utr] al Or[3,272] Const[2,8,1.5,8,2] Op | καθ νμων h. l. (et. Or Const[5,8,2] etc) ... Ti ante παν c. D h k m flor syr[cu] et[utr] (exc[p cod] Const[2,8,1]. Tert Lcif | ψευδομ. c. ℵBCEKMSUVΓΔΠ al[omn vid] f ff[1] g[2] l q vg syr[cu] et[utr] cop arm aeth Const[bis] Cyr Chr (*δύο τίθεικε διορισμούς, ὅταν καὶ δι' αὐτὸν καὶ ψευδῆ ᾖ τὰ λεγόμενα*) al Aug[bis] Op al ... Gb[0] Ti om c. D b c g[1] h k m flor Or[3,272] Lcif Hil[ter] al (:: nil simile Le; videbatur minuere vim sententiae? Praeterea vide ad *ev. ημου*) | ενεκ. εμου: D 47. a (antea hiat) b c g[1] k ενεκ. δικαιοσυνησ ... flor Lcif om

12. τοισ ουρανοισ (et. Or Cyr Const): D 258. it[mu] Hil[ter] al mu τω -νω | τουσ (K om) προ υμων: D add υπαρχοντασ (*-ντων), d *qui ante vos fuerunt* (similiter Latt[al]) .·. U b c k syr[cu] add οι πατερεσ (k *fratres*) αυτων (syr[cu] *vestri*), item g[1] *nolite gaudere cum benedixerint* -- *patres eorum* ex Lc 6, 26

13. ℵ αλα bis, D pr loco | μωρανθη: al[3] μαρανθη, it[pl] vg *evanuerit* (alii edd et pp *fatuum* vel *infatuatum fuerit*) | V αλισθησονται | ετι: D it[mu] mm syr[cu] et[ech] al Cyp al om | βληθεν εξω κατ. c. ℵBC 1. 33. syr[P cod] Or[1,794] ... ς Ti βληθηναι εξ. και κατ. c. DEKMSUVΓΔΠ al pler (it vg etc)

14. νμεισ: Δ add δε

15. D αλλα | Δ om την et τοισ

17 Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον ἢ τοὺς προφήτας· οὐκ ἦλθον καταλῦσαι ἀλλὰ πληρῶσαι. 18 ἀμὴν γὰρ
Lc 16, 17 λέγω ὑμῖν, ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἰῶτα ἓν ἢ μία κεραία οὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου, ἕως ἂν πάντα γένηται. 19 ὅς ἐὰν οὖν λύσῃ μίαν τῶν ἐντολῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων καὶ διδάξῃ οὕτως τοὺς ἀνθρώπους, ἐλάχιστος κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· ὃς δ' ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. 20 λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι ἐὰν μὴ περισσεύσῃ ὑμῶν ἡ δικαιοσύνη πλεῖον τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων, οὐ μὴ· εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.
Ex 20, 13 21 Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις· οὐ φονεύσεις· ὃς δ' ἂν φονεύσῃ, ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει. 22 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ ὀργιζόμενος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει· ὃς δ' ἂν εἴπῃ τῷ

---

17. ουκ ηλθον etc (et. Clem hom 3, 51 Ptol flor 33, 5): Mcion testibus Dial mare 63 (ταῦτα οἱ Ἰουδαῖσταὶ ἔγραψαν, τό· οὐκ ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον ἀλλὰ πληρῶσαι· οὐχ οὕτως δὲ εἶπεν ὁ χς, λέγει γάρ· οὐκ ἦλθον πληρῶσαι τ. νόμ. ἀλλὰ καταλῦσαι) et Isid 1, 271 sic corrupit: τί δοκεῖτε ὅτι ἦλθον πληρῶσαι τὸν νόμον ἢ τοὺς προφήτας; οὐκ ἦλθον πληρῶσαι ἀλλὰ καταλῦσαι.

18. γαρ (it aliq vg amen quippe): al 6 it mu sah al om | απο τ. νομου (Clem hom 3, 51 Or 2, 527): 13. 124. al arm syr hr Ir int 275 add και των προφητων ... Valentt ap Ir 14 gr et lat om | αν sec: B* om | D γενητ. παντ.

19. εαν (D c 33. αν): D* om, it pl vg pp lat mu non exprim (contra d h Lcif etc quicumque) | ουν (it pl al enim): L al mu arm Cyp Lcif om | DL al λυσει | Δ om των pr | ουτως (Cyp al ante διδαξ.): D om | ος δ αν usq ουρ. (κ a): κ* D al g 2. om | ουτος: 13. 157. al 10 fere it pl go Cyp al ουτως (Cyp ante διδ.) vel (ut b c h m go) ουτως ουτος | των ουρανων bis: κ* al του θεου

20. λεγω usq ουρανων (Iust tr 105 ταῦτα εἰρηκέναι [τὸν χν] ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασι γέγραπται· ἐὰν μὴ περ. ὑμῶν ἡ δικ. πλεῖον τῶν γρ. κ. φαρ. οὐ μὴ εἰσέλθ. ε. τ. β. τ. οὐρ., Clem bis Or 2, 701 Const 2, 35 Bas al Ir int 242 Hil al): D om | L περισσευσει, Δ -σαι | υμ. η δικ. (Gb') c. ΝΒΕΚLΜVΓΑΠ al plus 50 Iust Clem 625 Const Bas 2, 630. 656, 664 al ... ς (Ln 49.) η δικ. υμ. c. SU al pl Clem 526 Or al | κ* al Cyr 4, 880 Baster Chr mo 6 πλεον, L πληονα

21. ερρεθη c. NLMSUΔΠ al pl ... Ln Ti ερρηθη c. BDEK (ερρεθη) VΓ al mu. Vide et. ad sqq | L al φονευσει

22. τω αδ. αυτ. c. NBA 2 48. 198. vg (exc mm) sax fr aeth ar p Or 1, 112. 181 Bas (i. e. auct. de bapt. 2, 5) Ps-Ath (ep. 2. ad Castor. οὕτω γὰρ τῶν ἀντιγράφων τὰ ἀκριβῆ περιέχει· τὸ γὰρ εἰκῇ ἐκ προσθήκης ἐτέθη) Iust ap 1, 16 (ὃς δ' ἂν ὀργισθῇ, ἔνοχ. ἐστιν εἰς τὸ πῦρ) Ptol flor 33, 6 (τὸ γὰρ οὐ φονεύσεις etc τῷ μηθ' ὀργισθῆναι etc περιείληπται) schol 21. 227. al

ἀδελφῷ αὐτοῦ ῥακά, ἔνοχος ἔσται τῷ συνεδρίῳ· ὃς δ' ἂν εἴπῃ μωρέ, ἔνοχος ἔσται εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός. 23 ἐὰν οὖν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κἀκεῖ μνησθῇς ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει τι κατὰ σοῦ, 24 ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ὕπαγε πρῶτον διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου, καὶ τότε ἐλθὼν πρόσφερε τὸ δῶρόν σου. 25 [26. 5] ἴσθι εὐνοῶν τῷ [25 a Lc 12, 58 a] ἀντιδίκῳ σου ταχὺ ἕως ὅτου εἶ μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ ὁδῷ· μήποτέ σε παραδῷ ὁ ἀντίδικος τῷ κριτῇ καὶ ὁ κριτὴς τῷ ὑπηρέτῃ, καὶ εἰς φυλακὴν βληθήσῃ. 26 ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν ἕως ἂν ἀποδῷς τὸν ἔσχατον κοδράντην. 27 [27. 10] Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη·

(τινίσ φασιν ὅτι μάτην ὑπὸ τινῶν προσετέθη τὸ εἰκῇ) cddᵍʳ ap Aug retract 19 cdd ap Hier (pelag *in pleriscq cdd antiquis* sine causa *additum non est;* itemᵐᵗ *in quibusdam cdd additur* sine causa; *ceterum in veris definita sententia est et ira penitus tollitur*) Tertᵛˡᵈ (oratˡ⁰ *quomodo placabit patrem cum omnis ira ab initio interdicta sit nobis? iram in fratrem homicidio superponit;* itemᵃᵖᵒˡ⁴⁵ *quid plenius dictum est:* Non occides, *an:* Ne irascaris quidem?) al ... ς add εἰκῇ c. DEKLMSUVΓΔ*Π al pler it syrᶜᵘ etᵘᵗʳ etᵇʳ cop arm go al Ps-Iustˢᵉⁿ ¹¹,⁹ Eusᵈᵉᵐ⁴⁴⁴ Cyr Chrʰᵒᵐ ¹⁶ (*οὐ τοίνυν τὸ ὀργίζεσθαι παράνομον, ἀλλὰ τὸ ἀναίρεσθαι τοῦτο ποιεῖν*) itemʰᵒᵐ ¹⁷ (*ἐπὶ μὲν τῇσ ὀργῆσ διορισμόν τινα τέθεικεν, εἰπὼν τὸ εἰκῇ καὶ μάτην*) al mu Irᶦⁿᵗ ²⁴².²⁴⁷ (contra esse videtur quod ²⁷² fin habet: *pro eo quod est:* Non occides, *neque irasci quidem praecepit*) Cyp Lcif al mu | ῥακα c. ℵ*D a b c (*rachab*) d (*raccha*) f* ff¹· h q al am fu al Tert Cyp al ... ς Ln Ti ῥακα c. ℵᵇBE unc reli min certe pler (al ῥακκα) f** k vgᵉᵈ etc | ἐσται sec: M (ἔστι hoc acc.) 299. ἐστι | μωρε: L 1. 13. al ff¹· syrᶜᵘ cop arm al praem τω *adelfw autou*

23. προσφερῃσ: L al plus¹⁰ -ρεισ | κακει c. KBELSΓ al sat mu Or ¹,¹⁹⁶ Chrᵐᵒˢᵉ Quaestᵃⁿᵗⁱᵒᶜʰ ²³⁴... Ti και εκει c. DEKMUVΔΠ al plus³⁰ Const ²,⁵³ Cyrʰʳ Chrᵐᵒⁿᵗᶠ

24. D καταλλαγηθι | προσφερε (f** ff¹· k fu for *offer*, c d g²· h q vgᵉᵈ mm *offeres*, g¹· *auferes*): D* -ρεισ (a b f* am *offers*)

25. εωσ: D* om | μετ αυτ. h. l. (Gb') c. KRDL 1. 13. 28. 33. 124. 209. a b c g¹· h q syrᶜᵘ etᵃᵉʰ cop arm aeth Amb al ... ς post οδω c. EKMSU VΓΔΠ al pler f ff¹· g²· k vg syrᵖ sah go Carpocᵉᵖⁱᵖʰ ²⁷,⁵ Clemᵃˡᵉˣ Chrᵐᵗ al | ο κριτησ c. KR 1. 13. 124. 127** k arm aeth Carpocᵉᵖⁱᵖʰ (item ap Irᶦⁿᵗ ¹,²³,⁴) Chrʰᵒᵐ ¹⁵ etᵉᵗ ²⁰ Hil Arn ... ς Ti add σε παραδω (D*-δωσει, item antea) c. DEKLMSUVΓΔΠ al pler itᵖˡᵉʳ vg syrᶜᵘ etᵘᵗʳ cop sah go Hier:: cf Lc | βληθησῃ (D* al -ησει): D²L -θῃσ (L -θεισ)

26. αν: L al¹⁰ fere ου, 33. al om | αποδωσ: L -δωσισ

27. ερρεθη c. KELMSUΔΠ** al pl ... Ln Ti ερρηθη c. BDKVΓΠ* al mu | ερρ. (Gb Sz) c. KBDKSUVΓΠ al plus¹⁰⁰ a b f k m go syrᵉᵗʰ cop arm aeth Or⁴,²⁸⁰ Cyr al ... ς add τοισ αρχαιοισ c. LMΔ al certe pm c ff¹· g¹·².h vg syrᶜᵘ syrᵖ c.* Eusᵈᵉᵐ ᵗᵉʳ etᵖᵉ Chr Irᶦⁿᵗ ³⁴²

Ex 20, 14 οὐ μοιχεύσεις. 28 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ βλέπων γυναῖκα
πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτὴν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.
18, 9 Mc 9, 47 29 εἰ δὲ ὁ ὀφθαλμός σου ὁ δεξιὸς σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν καὶ
βάλε ἀπὸ σοῦ· συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἓν τῶν μελῶν σου
18, 8 Mc 9, 43 καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῇ εἰς γέενναν. 30 καὶ εἰ ἡ δεξιά
σου χεὶρ σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον αὐτὴν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· συμφέ-
ρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἓν τῶν μελῶν σου καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά
Deu 24, 1 σου εἰς γέενναν ἀπέλθῃ. 31 Ἐρρέθη δέ· ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυ-
Mt 19, 9 Mc 10, 11 s Lc 16, 18 ναῖκα αὐτοῦ, δότω αὐτῇ ἀποστάσιον. 32 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι
πᾶς ὁ ἀπολύων τὴν γυναῖκα αὐτοῦ παρεκτὸς λόγου πορνείας, ποιεῖ
αὐτὴν μοιχευθῆναι, καὶ ὃς ἐὰν ἀπολελυμένην γαμήσῃ, μοιχᾶται.

---

28. *βλεπων* c. ℵBDKLMSUVΛΠ al pler Athen$^{\text{legat 23}}$ Clem^{554} Or$^{4,\,330}$ al ... K 117. 157. 245. al$^{1\,\text{scr}}$ Clem$^{461.\,615}$ Quaest antioch^{226} *εμβλεψας* (Iust^{ap} $^{1,\,15}$ Or$^{2,\,416}$ $^{4,\,226.\,1,\,112.\,476}$ *ος αν εμβλεψη*, Const$^{1,\,1}$ *οστις εμβλεψει εισ*), item Γ al plus^{10} Chr$^{\text{mo 4}}$ Thdrt al *εμβλεπων*, Thphil$^{2,\,13}$ *ιδων* | *επιθυ-μησαι* c. ℵ* 236. Clem^{554} Or$^{4,\,330.\,1,\,112.\,1,\,476}$ Quaest antioch^{226} Chr^{hom} 254. 255 (et$^{\text{mo 6 semel}}$) Isid$^{4,\,122}$ Tert^{ter} vel^{plus} ... Gb″ Sz Ln Ti add *αυτην* c. BDEKLSUVΓΛΠ al pl Thphil Or$^{4,\,226}$ Eus$^{\text{dem 126}}$ Const Ps-Ath castor^{219} Chr^{txt}; item ς *αυτης* c. ℵ^{b}M al certe pm Iust Athen Or$^{2,\,416}$; item it vg etc | *αυτην*: A (Iust Thphil) om, Π suppl^{mg} | *αυτου*: B *εαυτου* (Ln)

29. D (non d) *ο οφθ. ο δεξ. σου* | L al mu *σκανδαλιζη* | *και βαλε*: L om | *βληθη* (L *βληθησει*): D (sed om v. 30.) *απελθη*, item *eat* a b c d g$^{1.}$ h syr^{cu} cop | L al *εισ την γεενν.*

30. D om versum | *ει*: L om | LA al *σκανδαλιζη* | A *κοψον* | *και μη* (ℵ^{b}): ℵ* *η* | *ε. γ. απελθη* (D it^{pl} vg Lcif *α. ε. γ.*) c. ℵB (item D, propterea enim om versum; vide ad v. 29.) 1. 21. 22. 33. 157. it^{pler} vg syr^{cu} cop aeth (Or$^{4,\,330}$ libere) Lcif al ... ς *βληθη* (L *-θησει*) *ε.* (L al add *την*) *γ.* c. EGKLMSUVΓΛ (sed *δ eat*) Π al pler f go syr^{utr} arm Chr

31. *ερρεθη* c. KLMSUΔΠ* al pl ... Ln Ti *ερρηθη* c. BDEGKVΓΠ* al mu | *δε* c. ℵ^{b}BDEGLMSUVΓΛ al pler it vg etc ... ℵ^{a}KΠ 124. 127. 131. 209. al plus^{20} syr^{cu} et^{sch} arr om | *ος* c. ℵBDL 1. 13. 21. 33. 124. 127. 131. 209. al^{10} fere it vg Chr (et$^{\text{mo 6}}$) ... ς (Gb^{0}) add *οτι* c. EGKMSUVΔΠ etc | L al mu *απολυσει*

32. *οτι* (c f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ vg): D a b g$^{1.}$ h k Aug om | *πασ ο απολ.* c. ℵBKLMΔΠ al plus^{50} c f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ l m vg go syr^{sch} et^{p} arm aeth edd ap Aug$^{\text{conjug adult}}$ (*exx. alia habent:* Quicumque dimiserit, *alia:* Omnis qui dimiserit) ... ς Ti *ος αν απολιση* (Or *-σει*) c. DKGSUV al pl a b g$^{1.}$ h k edd ap Aug syr^{cu} cop Or$^{2,\,647}$ (Chr *ος αν απολιση* et *ο απολιων*) :: poterat haec ex 31 et 19, 9 oriri, illa ex Lc | ℵ al *πορνιασ* | *μοιχευθηναι* c. ℵBD 1. 13. 22. 33. 124. 209. Thphil$^{2,\,13}$ Or$^{4,\,647.\,648}$ Chr^{txt} et^{com} (et$^{\text{mo 6}}$) al ... ς Ti *μοιχασθαι* c. EKLMSUVΔΠ al pler (Bas$^{3,\,297}$ allud) ::

33 Πάλιν ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις· οὐκ ἐπιορκήσεις, Lev 19, 12 Deu 23, 21
ἀποδώσεις δὲ τῷ κυρίῳ τοὺς ὅρκους σου. 34 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν
μὴ ὀμόσαι ὅλως· μήτε ἐν τῷ οὐρανῷ, ὅτι θρόνος ἐστὶν τοῦ θεοῦ·
35 μήτε ἐν τῇ γῇ, ὅτι ὑποπόδιόν ἐστιν τῶν ποδῶν αὐτοῦ· μήτε εἰς
Ἱεροσόλυμα, ὅτι πόλις ἐστὶν τοῦ μεγάλου βασιλέως· 36 μήτε ἐν τῇ
κεφαλῇ σου ὀμόσῃς, ὅτι οὐ δύνασαι μίαν τρίχα λευκὴν ποιῆσαι ἢ
μέλαιναν. 37 ἔστω δὲ ὁ λόγος ὑμῶν ναὶ ναί, οὒ οὔ· τὸ δὲ περισσὸν Iac 5, 12
τούτων ἐκ τοῦ πονηροῦ ἐστίν. 38 Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη· ὀφθαλμὸν *Ex 21, 24
ἀντὶ ὀφθαλμοῦ καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος. 39 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ Lc 6, 29
ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ· 38.5 ἀλλ' ὅστις σε ῥαπίζει εἰς τὴν δεξιὰν

Thom^{e19} μοιχᾶται ὁ ἀνήρ, μοιχεύεται δὲ ἡ γυνή. At non est quod talem distinctionem potius evglstam quam scriptores codicum putemus neglexisse, quibus μοιχασθαι, quod haud dubie eodem sensu usurpabatur, accommodatius ad μοιχαται (et h. l. et 19, 9) poni videri poterat | οσ εαν (ℵ^{b}; ℵ*K* al αν) απολ. γαμηση (L al -σει) c. ℵEKLMSUVΔΠ etc: B 80. al^{5} ο απ. γαμησασ | D 64. a b k cdd ap Aug (*quamvis illud ultimum - - in eo sermone quem dominus fecit in monte, nonnulli cdd et gr et lat non habeant*) om και οσ usq μοιχ.

33. ερρεθη c. ℵLSUΔΠ** al pl ... Ln Ti ερρηθη c. BDEKMVΠ* al mu | ℵ εφιορκησεις | τω: LA 1. 209. al om

36. μητε (ℵ* et^{c}): ℵ^{b} μηδε | μι. τριχα (ℵ*EL al -χαν) λευ. ποι. (124. h π. λ.) η (L pers^{p} om) μελ. c. ℵBL al a b c f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ h l m vg cop aeth arm Cyp^{308} Aug^{semel} al ... ς μι. τρι. λευ. η μελ. ποι. c. EKMSUVΔΠ al pler syr^{p} go ... D 1. k Clem^{262} Cyp^{178} Aug^{semel} ποιησ. (D* ποιειν) τρ. μι. (1. μ. τ., Clem om μι.) λευ. ημελ.

37. εστω c. ℵDEKLMSUVΔΠ al omn fere Iust$^{apo\ 1,16}$ Clem$^{hom\ 3,55.19,2}$ Clem$^{767.872}$; item *sit* it vg Ir^{int} Tert Cyp etc ... B 245. Eus$^{dem\ 23}$ εσται | L al it^{aliq} syr^{cu} et^{sch} arm και ου ου (item Iust Clem$^{hom\ 19,2}$ Clem Cyr^{3,725} al το ναι ναι και το ου ου)

38. ερρεθη c. ℵE*LMSUΔΠ** al pl ... Ln Ti ερρηθη c. BDE^{2}KVΠ* al mu | και (et. Ptol^{33,6} Or^{1,711} al): D 13. it^{pl} Or$^{int\ 2,166}$ Hil al om (:: ut LXX^{ed} et^{mss})

39. αντιστηναι (et. Ptol$^{flor\ 33,6}$ Dial$^{marc\ 62}$ Or$^{1,112.2,390}$ Eus$^{dem\ 24}$): ℵ -σταθηναι | ραπιζει c. ℵB 33. pa^{scr} 48^{ev} ... ς Ti -σει c. DEGKLMSUVΔΠ al omn fere Eus^{dem} Chr (b^{scr} Ptol Dial^{24} Bas^{1,419} εαν τισ σε ραπιση, it vg *si quis te percusserit*) | εισ c. ℵ*B 435. al^{15} fere Dial Eus$^{dem\ cod}$ Bas Chr (et.$^{mo\ 6}$) ... ς Ti επι c. ℵ^{c}DEGKLMSUVΔΠ al pler Eus$^{dem\ ed}$ Bas$^{bapt\ 637}$ | δεξιαν: D k ar^{p} cdd^{lat} ap Aug$^{adimant\ 19}$ (dexteram: *sic in exx. Gr. quibus maior fides adhibenda est. Nam multa Latina* maxillam *tantum habent, non etiam* dexteram) Dial Amb Adimant^{aug} al om :: cf Lc | σιαγονα c. ℵ 1. 33. 127. 157. 435. al plus^{50} a f h em Dial Bas^{1,419} Bas$^{bapt\ 637}$ Chr (et.$^{mo\ 6}$) Dam Or$^{int\ 2,166}$ ... Ln σιαγ. σου c. BD (it^{mu} vg) Eus^{dem}, ς Ti σου σιαγ. c. EGKLMSUVΔΠ al pl c g$^{1.}$ k go al

σιαγόνα, στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην· 40 καὶ τῷ θέλοντί σοι
κριθῆναι καὶ τὸν χιτῶνά σου λαβεῖν, ἄφες αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον·
41 [39. 10] καὶ ὅστις σε ἀγγαρεύσει μίλιον ἕν, ὕπαγε μετ' αὐτοῦ δύο.
Lc 6, 30 42 τῷ αἰτοῦντί σε δός, καὶ τὸν θέλοντα ἀπὸ σοῦ δανίσασθαι μὴ
Lev 19, 18 ἀποστραφῇς. 43 [40. 5] Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη· ἀγαπήσεις τὸν πλη-
Lc 6, 27 s σίον σου καὶ μισήσεις τὸν ἐχθρόν σου. 44 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ἀγα-
πᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν διωκόντων
45 ss Lc 6, 35 ss ὑμᾶς· 45 ὅπως γένησθε υἱοὶ τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖς,

---

r 40. τω θελοντι: D υ θελων, Δ τον θελοντα | αφες (Or$^{2a.\ 700}$ Ir$^{int\ 242}$): D Bas$^{bapt\ 637}$ αφησεις (*dimittes*) | αυτω (ℵ^{c}): ℵ* τουτω | ιματιον: ℵ 33. al^{10} fere cop arm aeth add σου

41. οστις (Bas^{bapt} οσ, Chr^{ixt} et^{com} εαν τις) σε (Bas^{bapt} εαν σε, LΔ om σε, ΝΔ add εαν, W^{ser} αν) | αγγαρευσει c. BLMSUΠ al pl; D -ρευει ... ΗΕGΚVΔ al mu Bas^{bapt} Chr^{ixt} et^{com} αγγαρευση (ℵ ενγαρ. cf ad Mc 15, 21.) | δυο (et. f cop syr^{utr} aeth go Bas^{bapt} Chr^{bis}): D a b c g^{1} k Chrom *et alia duo*, item *et alia duo* h vg, *alia duo* ff^{1} l am for syr^{cu} Ir^{int} Aug

42. σε (ℵ^{b}): ℵ* y^{ser} σοι | δοσ c. ΝΒD 13. 124. Clem^{536} ... ς διδου c. ΕGΚLMSUVΔΠ etc:: cf Lc | D al^{4} τω θελοντι, item it^{pler} vg *volenti mutuari a te ne avertaris* (*-taris* b f ff^{1} vg; *-teris* g^{2}; *-teris te* a c; g^{1} *-tas te ab eo*; contra k Cyp *ab eo qui voluerit mutuari ne aversatus fueris*) | απο σου: D k m Clem Cyp om | δανισασθ. c. ΝΒ*DΔ etc (Lc 6, 34 -s- et. ΑLΡΧ) ... ς Ln Ti δανεισ. c. Β**ΕGΚΜUΠ etc; L δανησ.

43. ερρεθη c. ΚLSUΔΠ** al pl ... Ln Ti ερρηθη c. ΒDΕGΚΜVΠ* al mu

44. τ. εχθρ. υμων c. ΝΒ 1. 22. 209. al^{4} a b ff^{1} g$^{1.2}$ k l vg sax fr cop syr^{cu} Thphil$^{2,\ 14}$ Or$^{4,\ 224.\ 229.\ 251}$, item $^{1,\ 76a.\ 4,\ 253}$ Dial^{20} Eus$^{pe\ 540}$ Ir$^{int\ 210}$ Cyp^{ter} al ... ς (Gb^{00}) add *ευλογειτε τους καταρωμενους υμας* (D* υμιν, Athen om) c. DΕΚLMSUΔΠ al pler e f h go syr^{sch} et^{p} arm aeth Athen$^{lega\ 11}$ Clem^{605} (omnino propter sqq e Mt vdtr) Eus$^{prae\ 12,\ 7}$ (omnino e Mt vdtr) Const$^{1,\ 2}$ Chr:: cf. Lc | και προσευ. c. ΝΒ 1. 22. 209. al^{8} k cop syr^{cu} Thphil Athen Clem^{605} Or (ut ante) Dial Eus^{prae} Ir$^{int\ 210}$ Cyp^{ter} al ... ς (Gb^{00}) praem *καλως ποιειτε τοις μισουντας* (c. min; Gb Sz τοις μισουσιν c. unc omn) υμας c. DΕΚLMSUΔΠ al pler it^{pler} vg go syr^{utr} arm aeth Const$^{1,\ 2}$ Chr Aug al:: cf Lc | διωκοντ. (al$^{2\ ser}$ Thphil Or$^{1,\ 76a.\ 4,\ 253}$ go επηρεαζοντ.) c. ΝΒ 1. 22. 209. al^{3} (item al$^{2\ ser}$) k m em syr^{cu} cop aeth (go Thphil) Athen Dial Or$^{4,\ 224.\ 229.\ 251}$ (item bis) Ir$^{int\ 210}$ (*et orate pro eis qui vos oderunt*) Cyp^{ter} al ... ς (Gb^{0}) praem επηρεαζοντων υμας (D. 157. Eus om) και c. DΕΚLMSUΔΠ al pler a b c f h go syr^{utr} arm (Clem^{605} κ. πρ. υπερ τ. επηρ. ημων, και τα ομοια, οισ προστιθησιν· ινα γενησθε etc) Eus^{prae} etes Const Chr; item (διωκ. ante επηρ.) ff^{1} g$^{1.2}$ vg:: cf. Lc

45. ουρανοις (et. Or^{quater} Eus^{es}): ΚUΠ 13. 33. 124. ti* al plus^{30} Athen Clem Or^{ter} Const Chr (inde x^{com}) τοις ουρ. | οτι (et. Const Chr; k *quoniam*, d fu *quia*): it^{pler} vg syr^{cu} et^{utr} al Clem$^{hom\ 2,\ 57}$ aliud Athen$^{leg\ 11}$ Ir$^{int\ 260}$ Tert al οσ, *qui*; Eus^{prae} οστισ | πονηρ. κ. αγαθ. (et. b d k

ὅτι τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους. 46 [41.5] ἐὰν γὰρ ἀγαπήσητε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, τίνα μισθὸν ἔχετε; οὐχὶ καὶ οἱ τελῶναι τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν; 47 καὶ ἐὰν ἀσπάσησθε τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν μόνον, τί περισσὸν ποιεῖτε; οὐχὶ καὶ οἱ ἐθνικοὶ τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν; 48 ἔσεσθε Deu 18, 13
οὖν ὑμεῖς τέλειοι ὡς ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος τέλειός ἐστιν.

VI.

1 [42.10] *Προσέχετε δὲ τὴν δικαιοσύνην ὑμῶν μὴ ποιεῖν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὸ θεαθῆναι αὐτοῖς· εἰ δὲ μήγε, μισθὸν*

---

syr^{p} go al Athen Or^{saep} Eus$^{prae\ 12,7}$ et$^{es\ 126}$ Const Chr Ir$^{int\ 280.\ 285}$. Cf et. Iust$^{ap\ 1,15}$ *τον ηλ. αυτ. ανατ. επι αμαρτωλους κ. δικαιους κ. πονηρους*, et$^{tr\ 96}$ *τ. η. α. ανατελλοντα επι αχαριστους κ. δικ. κ. βρεχοντα επι οσιους κ. πονηρ.* Naass^{102} *οσ ανατ. τ. η. αυ. επι δικ. κ. αδικ. κ. βρεχει επι οσιους κ. αμαρτωλ.*): a c f ff^{1} h syr^{p} et^{sch} Clem hom 2, 57 (*οσ ανατ. τον ηλ. επ. αγαθοις κ. πονηροις κ φερει τον υετον επι δικ. κ. αδ.* Similiter^{11,12}) Ir$^{int\ 147}$ Or$^{int\ 2,\ 667.\ 686.\ 696}$ et^{alibi} Tert Lcif Aug al *αγαθ. κ. πονηρ.* | ℵ^{a} (suppl^{a}) om *κ. βρεχ. επ. δικ. κ. αδικ.* Cf supra Iust$^{ap\ 1,15}$

46. *εχετε* c. ℵBDΣ unc rell ct min pler ff^{1} g^{1}. Thphil^{2,14} etc: D 18. 124. it^{pler} vg Cyp Lcif al *εξετε*. Cf et. Athen$^{leg\ 12}$ *εαν γαρ αγαπατε, φησιν, τ. αγαπωντασ κ. δανειζετε τοισ δανειζουσιν υμιν, τινα μι. εξετε;* | *ουχι* (ℵ^{b}): ℵ^{a} om, item syr^{cu} (*sic enim et* etc) et Thphil (vide post) | *το αυτο* c. ℵBEKLMSUΔΠ al pler go syr^{utr} arm etc (1. al *τουτο*, item it^{pler} vg Op *hoc*, Lcif *ista*, g^{1}. *haec*) Thphil^{2,14} *τουτο και οι λησται και οι τελωναι ποιουσιν*) ... Ln Ti *ουτωσ* c. DΣ 33. al^{4} h k syr^{cu} cop aeth Cyp Lcif

47. *αδελφ.* c. ℵBDΣ 1. 13. 124. al mu it^{pler} (k om versum) vg fr sax syr^{cu} et^{sch} cop aeth arr pers Cyp al ... Gb *φιλους* c. EKLMSUΔΠ al plus^{150} f h syr^{p} arm go Bas^{2,488} Lcif al *φιλουσ* (ti *τ. φιλουντασ υμασ*) | *εθνικοι* (Gb) c. ℵBDΣ 1. 22. 33. 209. al^{15} fere it^{pler} vg syr^{cu} et^{p} et^{hr} cop aeth al Bas Cyp Lcif al ... ς (Gb′) *τελωναι* c. EKLMSUΔΠ al pl h k syr^{sch} syr^{p} cod go (arm add *et peccatores*) | *το αυτο* (Gb′) c. ℵBDMUΣ ti^{a} al plus^{30} (al Bas^{cdd} *τουτο*) syr^{sch} go arm aeth al Cyp et Lcif (*id ipsum*) Aug (*hoc ipsum*); item *hoc* it^{pler} vg, *haec* g^{1}. ... ς *ουτω* (–*ωσ*) c. EKLΣΔΠ al pl h cop syr^{cu} et^{p} Bas^{ed}

48. *ωσ* c. ℵBF^{a}LΣ 1. 13. 33. 124. al Clem^{bis} Or^{bis} Eus$^{dem\ 104}$ Ath$^{1,\ 650.\ 716}$ (Chr *ωσ και*, Bas^{bis} *καθωσ και*) al ... ς Ti *ωσπερ* c. DEKMSUΔΠ al pler | *ο ουρανιοσ* (Gb″) c. ℵBD^{b}EF^{a}LUΣ ti^{2} al^{20} fere a f ff^{1}. g^{2}. l vg syr^{p} arm aeth al Clem$^{261\ allud}$ Or$^{1,\ 282.\ 2,\ 26}$ Ath^{bis} Bas$^{1,\ 220.\ 224}$ Chr Cyp al ... ς *εν τοισ* (D^{a} om) *ουρανοισ* c. D^{a}ℵ^{2}KMSΔΠ al pl b c d g^{1}. h k syr^{cu} et^{sch} al Clem$^{722\ allud}$ Lcif

VI. 1. *δε* c. ℵLΣ 1. 22. 33. 209. al plus^{10} g^{1}. cop syr^{utr} aeth pers^{p} Op ... ς Ln om c. BDEKMSUΔΠ al pl it^{pler} vg go syr^{cu} al Chr Hil al | *δικαιοσυνην* (Gb) c. ℵ^{a}et^{b}BD 1. 209. al it^{pler} vg Or$^{int\ 4,\ 512}$ Hil Aug Hier

οὐκ ἔχετε παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν τῷ ἐν οὐρανοῖς· 2 ὅταν οὖν ποιῇς ἐλεημοσύνην, μὴ σαλπίσῃς ἔμπροσθέν σου, ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ ποιοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς ῥύμαις, ὅπως δοξασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσιν τὸν μισθὸν αὐτῶν. 3 σοῦ δὲ ποιοῦντος ἐλεημοσύνην μὴ γνώτω ἡ ἀριστερά σου τί ποιεῖ ἡ δεξιά σου, 4 ὅπως ἡ σοῦ ἐλεημοσύνη ᾖ ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι. 5 καὶ ὅταν προσεύχησθε, οὐκ ἔσεσθε ὡς οἱ ὑποκριταί· ὅτι φιλοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς γωνίαις τῶν πλατειῶν ἑστῶτες προσεύχεσθαι, ὅπως φανῶσιν τοῖς ἀνθρώποις. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσιν τὸν μισθὸν

(*institiam hoc est eleemosynam*) al ... ς ελεημοσυνην c. EKLMSUΣΑΠ al pler f k syr^{p} (et.^{mg} sr) go arm al Chr ... $\aleph^{a}$ *δοσιν* (scriptum est -σειν), item ut^{vid} syr^{cu} | A *προσ το μη* | ουρανοισ c. $\aleph^{a}$ D 1. 33. Chr (et.$^{mo\,2}$) ... ς Ln Ti praem *τοισ* c. $\aleph^{c}$BEKLMSUΔΠ al pler:: cf ad 5, 45

2. LU al *ποιεισ* | A om *ταισ* sec | $\aleph^{*}$ *αμην αμην* | Σ^{vid} al^{10} fere h *οτι απεχ*.

3. (et. presbyter ap Ir$^{int\,366}$) L *την ελεημο*. Cf ad h. v. Thphil$^{3,\,14}$ *μη γνωτω, φησιν, η χειρ σου η αριστερα τι ποιει η χειρ σου η δεξια*.

4. *η σου ελε.* (D *ε. σ.*, item it vg) *η* (BA om *η* post -*νη*) c. $\aleph^{*}$BDA 33. ... ς Ln Ti *η σου η ελε.* c. $\aleph^{b}$EKLMSUΔΠ(Σ^{vid} nisi c. BA) etc | *αποδωσει* c. $\aleph$BKLUΣ 1. 22. 33. 124. 157. 209. al plus^{25} it^{pler} vg cop syr^{cu} arm aeth al Or$^{4,\,266}$ Const$^{3,\,14}$ Hb Chr (et.$^{mo\,6}$) Cyp Aug al ... ς (Gb^{6}) Ti praem *αυτοσ* c. DEMSX^{vid}(e spatio)ΔΠ al pl h q syr^{sch} et^{p}. Item v. 6. al pauc h; v. 18 al pauc syr^{sch} | *σοι* c. $\aleph$BDΣ 1. 22. 108. 209. al^{5} cdd^{67} ap Aug (*multa exx. Latina sic - - reddet tibi* palam - - *in Graecis quae priora sunt non invenimus* palam) ff$^{1.}$ k vg fr sax cop syr^{cu} (Or$^{4,\,266}$ cdd: non liquet quo spectet) Cyp Aug Hier Chrom al ... ς (Gb^{00}) add *εν τω φανερω* c. EKLMSUX^{vid} (e spatio) a b c f g$^{1.}$ h q syr^{sch} et^{p} go arm aeth al Const Chr Op al

5. *προσευχησθε* o. *εσεσθ.* ($\aleph^{*}$-*χησθε* omissis *ουκ εσ.*, $\aleph^{a}$ -*χη* o. *εσεσθ.*, $\aleph^{c}$ -*χησθε* o. *εσεσθ.*) c. $\aleph^{*}$ et^{c} BE 1. 22. 118. it^{pler} vg go sah cop syr$^{p\,mg}$ aeth arm^{codd} Or$^{1,\,227}$ Chr (et.$^{mo\,6}$) Aug al ... ς *προσευχη* o. *εση* c. DEKLMSUX^{vid} (e spatio, item^{com}) A (non *δ'*) Π al pler q syr^{cu} et^{sch} et^{p} txt al | *ωσ* c. $\aleph$BDΣ 33. ... ς Ti *ωσπερ* c. EKLMSUΔΠ al fere omn Or Chr | *φιλουσιν*: D a b c h k q (non f ff$^{1.}$) add *στηναι*, g$^{2.}$ *salutare*. Item omisso *εστωτεσ* sah cop syr^{cu} et^{sch} | *εστωτεσ* (K om) *προσευχεσθαι*: D h *εστ. και προσευχομενοι*, a b c g$^{2.}$ q *stantes orare* (q *ador.*), k *et stantes adorant*; contra sah cop syr^{cu} et^{sch} nil nisi *ut orent* | *οπωσ* c. $\aleph$BDKLSU* 1. 13. 33. 118. 124. 157. al plus^{20} Or$^{1,\,227.\,228}$ Chr ... ς (Gb^{00}) add *αν* c. EMSUΔ** al pl | *αμην*: syr^{cu} om | *απεχ.* c. $\aleph$BDΣ 1. 13. 33. 118. 124. al^{10} fere it (exc f) vg arm aeth Or$^{1,\,228}$ Bas$^{2,\,666.\,685}$ Chr (et.$^{mo\,6}$) Aug al ... ς (Gb^{00}) praem *οτι* c. EKLMSUΔΠ al pler f Or$^{1,\,227}$ Bas$^{2,\,220}$

αὐτῶν. 6 σὺ δὲ ὅταν προσεύχῃ, εἴσελθε εἰς τὸ ταμεῖόν σου καὶ κλείσας τὴν θύραν σου πρόσευξαι τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι. 7 [42, 5] Προσευχόμενοι δὲ μὴ βατταλογήσητε ὥσπερ οἱ ἐθνικοί· δοκοῦσιν γὰρ ὅτι ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν εἰσακουσθήσονται. 8 μὴ οὖν ὁμοιωθῆτε αὐτοῖς· οἶδεν γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὧν χρείαν ἔχετε πρὸ τοῦ ὑμᾶς αἰτῆσαι αὐτόν. 9 οὕτως οὖν προσεύχεσθε ὑμεῖς· πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς Lc 9 [58] 11, 2–4
οὐρανοῖς, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου· 10 ἐλθάτω ἡ βασιλεία σου· γενηθήτω τὸ θέλημά σου ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς· 11 τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον· 12 καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλή-

---

6. *συ δε* etc: k *vos autem cum adoraveritis* (**or.) *introite* usq *reddet vobis*. Eodem modo Aug[semel] | *εισελθε*: A *-λθων* | *ταμειον* (ND *-μιον*) c. NBDEL al ... ς Ln Ti ταμιειον c. KMUXΣΔΠ al pl | *τω* sec: D 1. 13. 124. 232. om (it vg al non exprim), hinc Gb[0] | *σοι* c. NBDΣ 1. 209. al[8] ff[1] g[2] k vg sax fr sah cop syr[cu] et[hr*] Or[1, 228a. 2, 623] Eus[pe 257. 621] Hil Amb al. Cf et. Clem[hom 2, 56] *τοῖς δὲ πιστεύουσιν – – ἐν τῷ κρυπτῷ εὔχεσθε, εἶπεν, καὶ ὁ πατ. ὑμ. ὁ βλέπ. τὰ κρυπτὰ ἀποδώσει ὑμῖν* ... ς (Gb[00]) add *εν τω φανερω* c. EKLMSUXΔΠ al pler a b c f g[1] h q syr[sch] et[p] go arm aeth

7. *βατταλογησ.* c. NB (D[d] *βλατταλ.*, D* *βλαττολ.*) ... ς Ln Ti *βαττολογ.* c. KLMUΣ (certe *-τολ-*) ΔΠ al pler; EG al syr[p mg gr] *βατολογ.* | *εθνικοι* (et. Or[1, 228a]): B syr[cu] *υποκριται*

8. *ο πατ. υμων* (1. al *ημων*, al[7] syr[p] aeth[cod] Or[1, 204] [om *υμ.*] add *ο ουρανιος*, item X – – *ουρανοις*): N*B sah praem *ο θεος* | *αυτ. αυτον*: D h *ανοιξε το στομα*

10. *ελθατω* c. NDE[2]GΔ ... ς Ln *ελθετω* c. BE*KLMSUΣΔΠ al omn[vid] | *ωσ*: D* a b c k Tert Aug[semel] om | *επι γησ* c. NBΣΔ 1. 22. 406. Clem[saepe] *libere* Or[1, 240 ter 241. 242] Chr[mo 2] ... ς *ε. τησ γ.* c. DEGKLMSUΔΠ al pler Or[1, 228] Const[2, 22, 7, 24] Eus[luc 291] Chr Max[1, 257]

11. *τ. επιουσιον*: Chr *τουτέστι τὸν ἐφήμερον*, sah *venientem*, cop *crastinum*, syr[p] *necessarium* (syr[sch] *indigentiae nostrae*) it mm lux Tert Cyp Aug al *cottidianum* (*cotid.*), vg *supersubstantialem*. Hier *επιουσιον i. e. praecipuum, egregium, peculiarem – – Quidam, quod super omnes οὐσίας sit h. e. super universas substantias – – non multum ab eo sensu differt quem exposuimus*: lib. 2. ad Tit. 4, 432. *Quod nos supersubstantialem expressimus, in Graeco habetur επιουσιον, quod verbum LXX περιουσιον frequentissime transferunt – – in Hebraeo* sgolla, *Symm. εξαιρετον – – in evang. sec. Hebr. reperi* mabar, *crastinum – – possumus supersubst. panem et aliter intelligere, qui super omnes substantias sit et universas superet creaturas*: ad Mt col. 21. *Panem nostrum substantivum sive superventurum*: ad Es. 18. 3, 822. Amb (lib. 5. de sacram. 4, 24) *supersubstantialem – – Latinus hunc panem quotidianum dixit, quem Graeci advenientem, quia Graeci dicunt τὴν ἐπιοῦσαν ἡμέραν advenientem diem.*

ματα ἡμῶν, ὡσ καὶ ἡμεῖσ ἀφήκαμεν τοῖσ ὀφειλέταισ ἡμῶν· 13 καὶ
μὴ εἰσενέγκῃσ ἡμᾶσ εἰσ πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶσ ἀπὸ τοῦ πονη-
18, 35 Mc 11, 26 ροῦ. 14 [44.6] Ἐὰν γὰρ ἀφῆτε τοῖσ ἀνθρώποισ τὰ παραπτώματα
αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιοσ· 15 ἐὰν δὲ μὴ

Victorin (lib. 2. contr. Arium p. 273) *ἐπιούσ. denominatum a substantia - - hoc Latini vel non intelligentes vel non valentes exprimere tantummodo quotidianum posuerunt* - - (p. 262.) *unde enim deductum ἐπιούσιον quam a substantia?* - - (p. 270) *consubstantialem.* Cf et. ad Lc

12. D οφιλεματα, KL οφεληματ. | αφηκ. c. ℵ*BZ 1. 124mg harl* for fu syrp Or1,227.252 Nyssorat5 Bas2,606 (αφεσ ημ. τ. οφ. διοτι αφηκ. κ. ημεισ) ... DELAH** al αφιομεν (L -ωμεν) ... ς αφιεμεν c. ℵcGKMSUH* al pler it vg (et. am) syrcu etsch go arm aeth Or1,255 (nil affert nisi ωσ και usq ημων) Constbis Chr Cyp al :: cf. Lc

13. πονηρου (Gb Sz) c. ℵBDZ 1. 17. (add αμην) 118. 130. 209. (al mu verba οτι σου etc in mg tantum vel rubro scripta habent) scholia cdd multorum: τὸ δὲ ὅτι σοῦ ἐστίν etc ἔν τισιν οὐ κεῖται μέχρι τοῦ ἀμήν, item schol codicis 36. ad Lc 11. (postquam dixit orationem apud Lc terminari verbis εἰσ. πειρασμόν, addit ὁ δέ γε ματθ. εὑρίσκεται προσενεγκών· ἀλλὰ ῥῦσ. ἡμ. ἀ. τ. πονηροῦ.) a b c ff1. g2. l vg (ita am fu for tol emm gat mm etc; vged add *amen*, item sax) sax fr cop arrodd etodd persw Or1,227 (et.271sq) Nyss1,761 (ἀπὸ τ. πονηροῦ τοῦ ἐν τ. κόσμ. τούτῳ τὴν ἰσχὺν κεκτημένου, οὗ ῥυσθείημεν χάριτι τοῦ χυ, ὅτι αὐτῷ ἡ δύναμισ καὶ ἡ δόξα ἅμα τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἁγ. πνεύμ. νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰσ τοὺσ αἰῶν. τῶν αἰών. ἀμήν: his concludit totius orationis dominicae explicationem.) Caes2,116 (ex liturgia non e textu sacro affert formulam doxologicam: τὴν παρὰ τῶν ἱερέων ἀκούομεν τῷ θεῷ εὐχαριστίαν ἀναφερόντων καὶ - - ὅτε φασί· τὸ κράτοσ καὶ ἡ βασ. καὶ ἡ δύν. καὶ ἡ δόξα τοῦ πατρὸσ καὶ τ. υἱοῦ κ. τ. ἁγ. πνεύμ. νῦν καὶ ἀεὶ etc ut Nyss. Similiter1,29 - - ἐν τῷ καιρῷ τῆσ θείασ τῶν μυστικῶν τελευτῆσ βοῶντεσ· ὅτι σὸν τὸ κράτοσ καὶ ἡ βασ. καὶ ἡ δύν. καὶ ἡ δόξα. Huc quadrat quod Euthym victor. de Massalianis anath. 7. ap Gall.14,295 τὸ παρὰ τῶν θείων φωστήρων καὶ τῆσ ἐκκλησίασ καθηγητῶν προστεθὲν ἀκροτελεύτιον ἐπιφώνημα dicit.) Cyrhr23,331 (ἀπὸ τ. πονηροῦ. πονηρὸσ δὲ ὁ ἀντικείμενοσ δαίμων ἀφ' οὗ ῥυσθῆναι εὐχόμεθα. εἶτα μετὰ πλήρωσιν τῆσ εὐχῆσ λέγεισ ἀμήν, ἐπισφραγίζων διὰ τοῦ ἀμὴν - - τὰ ἐν τῇ θεοδιδάκτῳ εὐχῇ) Max (diserte explicat totam orationem dominicam, sed concludit verbis απο του πονηρου: 1, 363) Cyp (add *amen*) Tert(orat. ℵ *respondet clausula* - - sed evehe nos a malo) rell omn (exc Op) ... ς add οτι σου εστιν η βασιλεια και η δυναμισ (syrcu om κ. η δυν.) και η δοξα εισ τουσ αιωνασ. αμην c. EGKLMSUVAH al pler f g1. (om *amen*) q syrutr etcu ethr aeth arm go sl (item sah *quoniam tuum est robur et potentia in aevum aevi amen*, et k *quoniam est tibi virtus in saecula saeculorum*) Const2,18 et (omissis και η δυν. κ. η δοξ.)7,24 Chr al Op

14. γαρ: D*L al5 om | και υμιν: D b c f g1. h k q υμιν και | ουρανιοσ:

ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν. 16 [65. 10] Ὅταν δὲ νηστεύητε, μὴ γίνεσθε ὡς οἱ ὑποκριταὶ σκυθρωποί· ἀφανίζουσιν γὰρ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὅπως φανῶσιν τοῖς ἀνθρώποις νηστεύοντες. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσιν τὸν μισθὸν αὐτῶν. 17 σὺ δὲ νηστεύων ἄλειψαί σου τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ πρόσωπόν σου νίψαι, 18 ὅπως μὴ φανῇς τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων ἀλλὰ τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυφαίῳ, καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυφαίῳ ἀποδώσει σοι. 19 Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου σὴς καὶ βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται διορύσσουσιν καὶ κλέπτουσιν· 20 [66. 5] θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ, ὅπου οὔτε σὴς οὔτε βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται οὐ διορύσσουσιν οὐδὲ κλέπτουσιν. 21 ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρός σου, ἐκεῖ ἔσται καὶ ἡ καρδία σου. 22 [67. 5] Ὁ λύχνος

Mt 20 a Lc 12, 33 a

Mt 22 a Lc 11, 34—36

L al^{3} it^{mu} vg cop syr^{hr} aeth al Eus$^{pe\ 35}$ Chrom al add τα παραπτωματα υμων

15. ανθρωποισ c. ℵD 1. 118. 209. al a c ff^{1} g^{1} h k l vg sax fr syr^{sch} ar^{p} Aug al ... ς (Gb^{00}) Ln add τα παραπτωματα αυτων c. BEGKLM SUVΔΠ al plor b (om αυτ.) f q sah cop syr^{cu} et^{p} go al Op | ο πατ. υμων (ℵ 301. υμιν, item *vobis* post *dimittet* c f; M s^{ecr} add ο ουρανιοσ) αφησει (D 21. a b ff^{1} h k q vg^{ed} [non am fu for al] al mu add [h praem] υμιν)

16. ℵ* και οταν δε | ωσ c. ℵBDΔ 1. 118. al^{3}... ς Ti ωσπερ c. EGKLMSUVΓΔΠ al plor | ℵ* om οι | syr^{cu} om σκυθρωπ. | ℵ* k syr^{sch} Aug το προσωπον | Ln εαυτων c. B al pauc | Δ al οπωσ αν | ℵ* αμην γαρ | απεχ. c. ℵBD 1. 22. 118. 124. al^{6} a b f h k m q arm aeth Aug al ... ς praem οτι c. EGKLMSUVΓΔΠ al plor c ff^{1} g$^{1.2}$ vg

17. αλειψαι: D al^{3} -ψον | syr^{cu} et^{sch} το προσ. σ. νιψ. και αλειψ. etc

18. οπωσ: D ινα | B k νηστ. τοισ ανθρ. (Ln) | κρυφαιω bis (Gb') c. ℵBD (pr loco D^{2} ε. τω κρυφ., D* ε. κρυφια, sec D εν κρυφ.) 1. 22. ... ς κρυπτω c. EGKLMSUVΓΔΠ al plor | σου sec: ℵ*Δ om | σοι (Gb Sz) c. ℵBDGKLM SUVΓΠ al plus^{150} f ff^{1} l m q vg syr^{cu} et^{utr} et^{hr} cop go arm^{zoh} al Thph Euth Aug Amb al ... ς add εν τω φανερω c. EΔ al certe pm a b c g^{1} h k aeth arm^{edd} aliq

19. D θησαυριζεται (d hiat) | Δ εν υμιν | αφανιζει (Iust$^{ap\ 1,\ 15}$ Clem$^{587.\ 878}$): D* Or$^{2,\ 230}$ -ζουσιν | και οπ. κλ. (D^{b} add και) διορ. κ. κλ.: Iust και λησται διορ.

20. Γ p^{ecr} om δε | ουτε (U οὔ exeunte versu) βρωσισ: syr^{cu} om (antea ου pro ουτε) | ουδε (et. Clem Or; c ff^{1} Cyp^{239}; syr^{utr} go al): ℵ 1. a b f (*et furantur*) g$^{1.2}$ h q (k om ουδ. κλ.) vg syr^{cu} (sah cop) Cyp^{208} Aug Chrom al και

21. σου bis (Gb') c. ΚΠ 1. 28. sah cop syr^{p} mg ed aeth it (exc f) vg sax fr Bas$^{2,\ 250.\ 84}$ Mac Ephr Max$^{1,\ 418}$ (sec om) Tert al ... ς υμων c. EGKLM SUVΓΔΠ al plor syr^{cu} et^{utr} go al | εσται και (et. Or$^{lib\ 2,\ 187.\ 459}$ Bas^{bis}

τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός. ἐὰν ᾖ ὁ ὀφθαλμός σου ἁπλοῦς,
ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν ἔσται· 23 ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμός σου
πονηρὸς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου σκοτεινὸν ἔσται. εἰ οὖν τὸ φῶς τὸ
Lc 16, 13 ἐν σοὶ σκότος ἐστίν, τὸ σκότος πόσον. 24 [48.5] Οὐδεὶς δύναται
δυσὶ κυρίοις δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἕνα μισήσει καὶ τὸν ἕτερον ἀγα-
πήσει, ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. οὐ δύνασθε
25–33
Lc 12, 22–31 θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ. 25 [49.5] Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, μὴ
μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν τί φάγητε, μηδὲ τῷ σώματι ὑμῶν τί
ἐνδύσησθε. οὐχὶ ἡ ψυχὴ πλεῖόν ἐστιν τῆς τροφῆς καὶ τὸ σῶμα
τοῦ ἐνδύματος; 26 ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι
οὐ σπείρουσιν οὐδὲ θερίζουσιν οὐδὲ συνάγουσιν εἰς ἀποθήκας, καὶ

---

etc): B om και (Ln). Cf Iust^{ap} 1, 15 οπου γαρ ο θησ. εστιν, εκει και ο νους ανθρωπου.

22. ο οφθ. c. ℵBEGKLMSUVΓΔΠ al omn^{vid} f am fu for al sah cop syr^{cu} et^{utr} go arm Clem^{294} Eus$^{pe\ 84}$ al ... Ln add σου c. B it^{pler} vg^{ed} aeth Or$^{int\ 2,\ 109,\ 164}$ Hil al | εαν c. ℵ al^{6} a ff$^{1.}$ q vg syr^{cu} Hil Amb ... ς Ln Ti add ουν c. BEGKLMSUVΓΔΠ al pler f g$^{1.}$ h k (b enim) syr^{utr} Chr Aug | ᾖ h. l. c. ℵB^{bscr} f ff$^{1.}$ am fu for al ... ς Ln Ti post απλουσ c. EGKLM SUVΓΔΠ al pler it^{pl} (vg^{ed} ante απλ.) Chr Aug al

23. ᾖ: ℵ*(b post πον.) post δε, 33. om

24. ουδεισ: LΔ al pane add οικετησ:: e Lc | δυσι: ita (non -ν) ℵBEGKL MUΓΔΠ etc | ενοσ: 28. 2^{scr} praem του | μαμωνα (Gb Sz) c. unc omn et min pler a b k am fu cop arm ... ς μαμμωνα c. min ut vid pauc c f ff$^{1.}$ g$^{1.}$ h q vg^{ed} for al sah go (et. editum Or$^{1,\ 745}$)

25. φαγητε c. ℵ 1. 4. 22. cdd quos sequitur Hier (In epist. ad Damasum usum se testatur *codicum grascorum emendata conlatione sed et veterum*) a b ff$^{1.}$ k l vg sax fr syr^{cu} aeth pers^{w} ar^{r} Clem^{579} (sed non accurate inter Mt et Lc distinxit) Ath$^{1,\ 269}$ (accurate affert 25–30) Bas$^{3,\ 81.\ 288}$ (utroq loc υμων bis, sed$^{3,\ 269}$ add και τ. πι.) Chr^{ter} (ad ipsum locum, ubi etiam scripsit: διόπερ οὐδὲ ἁπλῶσ εἶπε· μὴ μεριμνήσητε τί φάγητε καὶ τί ἐνδύσησθε, ἀλλὰ τῷ σώματι καὶ τῇ ψυχῇ) al Hil al ... ς (Gb^{00}) Ti add και τι πιητε c. EGKLMSUVΓΔΠ al pler syr^{utr} go al; item Ln η (sah om) τι πιητε c. B al^{10} „cdd nonnull" ap Hier c f g$^{1.}$ h m q gat lux (sah) cop arm (Or$^{1,\ 711}$ liberrime μη μεριμν. τι φαγητε η τι πιητε· κατανοησατε τα πετεινα του ουρ. η κατανοησατε τους κορακασ, οτι etc) (Eus$^{pe\ 236}$ μηδε τι πι.) (Ath$^{1,\ 271}$ μη μεριμνησητε τι φαγ. η τι πι. η τι ενδ.) Mc^{mon} Max$^{1,\ 259}$:: cf v. 31. Spectat huc Iust$^{ap\ 1,\ 15}$: μὴ μεριμνᾶτε δὲ τί φάγητε ἢ τί ἐνδύσησθε. οὐχ ὑμεῖσ τῶν πετεινῶν κ. τῶν θηρίων διαφέρετε; καὶ ὁ θεὸσ τρέφει αὐτά. μὴ οὖν μεριμνήσητε τί φαγ. ἢ τί ἐνδ. οἶδε γὰρ ὁ πατ. ὑμ. ὁ οὐρ. ὅτι τούτων χρείαν ἔχετε. ζητεῖτε δὲ τὴν βασ. τῶν οὐρ. καὶ ταῦτ. πά. προστεθ. ὑμ.

26. ου: E^{2} ουτε | ℵ^{b}L al$^{2\ scr}$ Ath$^{1,\ 269}$ ε. τασ αποθ. | υμων: L al ημων | αυτων: E τουτων

ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιοσ τρέφει αὐτά· οὐχ ὑμεῖσ μᾶλλον διαφέ-
ρετε αὐτῶν; 27 τίσ δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται προσθεῖναι ἐπὶ
τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἕνα; 28 καὶ περὶ ἐνδύματοσ τί μερι-
μνᾶτε; καταμάθετε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ πῶσ αὐξάνουσιν· οὐ κο- 10, 31
πιῶσιν οὐδὲ νήθουσιν. 29 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐδὲ Σολομὼν ἐν πάσῃ
τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡσ ἓν τούτων. 30 εἰ δὲ τὸν χόρτον
τοῦ ἀγροῦ σήμερον ὄντα καὶ αὔριον εἰσ κλίβανον βαλλόμενον ὁ
θεὸσ οὕτωσ ἀμφιέννυσιν, οὐ πολλῷ μᾶλλον ὑμᾶσ, ὀλιγόπιστοι;
31 μὴ οὖν μεριμνήσητε λέγοντεσ· τί φάγωμεν ἢ τί πίωμεν ἢ τί
περιβαλώμεθα; 32 πάντα γὰρ ταῦτα τὰ ἔθνη ἐπιζητοῦσιν· οἶδεν
γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιοσ ὅτι χρῄζετε τούτων ἁπάντων. 33 ζη-
τεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ
ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν. 34 μὴ οὖν μεριμνήσητε εἰσ

---

27. εξ: Δ om (it vg *quis vestrum*) | μεριμνων (it^{pl} vg syr^{utr} etc): 59. a b h k m syr^{cu} Hil (non Aug al) om | προσθειναι (ℵBMVΔΠ etc): EGKLUΓ al pm προσθην.

28. αυξανουσιν o. κοπιωσιν (B 33. -ιουσιν) o. νηθουσιν c. ℵB 1. 4. 33. 118. 209. Ath^{1,389} Chr^{com} (et. cat^{ox} ex Chr) ... ς αυξανει o. κοπια o. νηθει c. EGKLMSUVΓΔΠ al pler Bas^{2,268}

29. σολομών: sed σολομῶν EGKLMUΓΠ: itaque nullus cdd antiquiss aliter | L περιβεβλητε

30. ου πολλω: L ουπω, Δ ποσω (it vg *quanto*)

31. GΠ* al plus^{10} περιβαλλωμεθα, S* al περιβαλλομ.

32. Δ al c f ff$^{1.}$ vg al Aug al ταυτ. γ. παντ. (a b k Cyp om πα.) | τα εθνη: syr^{cu} et^{sch} ar^{p} Chr (ad ipsum locum; et.$^{mo\,6}$) Max^{1,359} add του κοσμου:: ut Lc | επιζητουσιν c. ℵB 1. 4. 13. 22. 124. 207. Max^{1,359} ... ς -ζητει c. EGKLMSUVΔΠ al pler Chr | γαρ sec: ℵ^{c} al pauc b c g$^{1.}$ cop syr^{sch} al Cyp al δε | υμων: L om | ο ουρ. (et. f h syr^{utr} go arm aeth Clem$^{hom\,3,55}$ εφη· οιδ. γ. ο πα. υμ. ο ουρ. οτι χρῃζ. του. απαντ., item Iust$^{ap\,1,15}$ vide ad v. 25): ℵ (sed ℵ* ο θεοσ ο πατ. υμ., ℵ^{c} om ο θε.) 28. 237. it^{pler} vg syr^{cu} cop Clem$^{579.}$ (^{992} alludit: οιδ. γ. ο πατ. ων χρειαν εχετε) Cyp al om | απαντων: syr^{cu} om

33. πρωτον (27. προτερ., 225. add απαντων): 61. b ar^{p} pers^{p} Iust (vide ante) Chr (et.$^{mo\,6}$) Op om | τ. βασιλ. (B δικαιοσυνην: ita Ln) sine additamento c. ℵB g$^{1.}$ k m am Eus$^{pr\,12,16}$ Ps-Ath^{2,378} ... ς Ti add του θεου c. EGKLMSUVΔΠ al pler it^{pler} vg syr^{cu} et^{utr} al Clem$^{992\,lib}$ Mc^{mon} Chr al Cyp al; item 301. Iust (vide ad v. 25) Clem^{579} et$^{lib\,242}$ Chr^{txt} et^{com} των ουρανων, item 236. 440. v$^{cant\,scr}$ cop aeth αυτου | κ. τ. δικαι. (B βασιλειαν: ita Ln) αυτου (k Ps-Ath τ. θεου, Clem^{579} Eus^{prae} om): 119. 245. Iust (vide ante) Clem$^{242.992}$ Chr^{txt} (et.$^{mo\,6}$, sed var cdd al) et^{com} om. Hue cf Or^{1,197} item$^{1,219.\,2,268.\,3,762}$ et^{alibi} (ἴμαθε γὰρ ἀπὸ τοῖ ἰησοῦ·) αἰτεῖτε τὰ μεγάλα, καὶ τὰ μικρὰ προστεθή-

τὴν αὔριον· ἡ γὰρ αὔριον μεριμνήσει ἑαυτῆσ. ἀρκετὸν τῇ ἡμέρᾳ ἡ κακία αὐτῆσ.

VII.

1 s Lc 6, 37 s 1 [50.2] Μὴ κρίνετε, ἵνα μὴ κριθῆτε. 2 ἐν ᾧ γὰρ κρίματι κρίνετε κριθήσεσθε, καὶ ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε μετρηθήσεται ὑμῖν.
3—5 Lc 6, 41 s 3 [51.5] τί δὲ βλέπεισ τὸ κάρφοσ τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ ἐν τῷ σῷ ὀφθαλμῷ δοκὸν οὐ κατανοεῖσ; 4 ἢ πῶσ ἐρεῖσ τῷ ἀδελφῷ σου· ἄφεσ ἐκβάλω τὸ κάρφοσ ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ ἰδοὺ ἡ δοκὸσ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σοῦ. 5 ὑποκριτά, ἔκβαλε πρῶτον ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σοῦ τὴν δοκόν, καὶ τότε διαβλέψεισ ἐκβαλεῖν τὸ κάρφοσ ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου. 6 [52.10] Μὴ δῶτε τὸ ἅγιον τοῖσ κυσίν, μηδὲ βάλητε τοὺσ μαργαρίτασ ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν χοίρων, μήποτε καταπατήσουσιν αὐτοὺσ ἐν τοῖσ ποσὶν αὐτῶν
7—11 Lc 11, 9—13 καὶ στραφέντεσ ῥήξωσιν ὑμᾶσ. 7 [52.5] Αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ εὑρήσετε· κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν. 8 πᾶσ

σεται ὑμῖν· καὶ αἰτεῖτε τὰ ἐπουράνια, καὶ τὰ ἐπίγεια προστεθήσεται. Item Clem[416] αἰτεῖσθε γάρ φησι τὰ μεγάλα, καὶ τὰ μικρὰ ὑμῖν προστεθήσεται. Quo respiciens[579] ad τ. βασ. των ουρ. καὶ τ. δικαιο. addit: ταῦτα γὰρ τὰ μεγάλα· τὰ δὲ μικρὰ καὶ περὶ τὸν βίον, ταῦτα προστεθ. ὑμῖν.

34. ς[e 1624] μεριμνησετε ex errore | εαυτησ (Gb″) c. ℵBGLSV(B*LA αυτησ) al plus[30], item it vg (*sollicitus erit sibi ipse* [*ipsi* c Aug] a? b c vg Hil Aug; *ipse cogitabit sibi* k Cyp, *de se cogit.* g[1.], *ipse pro se cogit.* f) ... ς τα εαυτησ c. EKMUH al pl, A τα περι αυτησ | G* al pauc om αρκετον usq αυτησ

VII. 1. κριθητε: L add μη καταδικαζετε και ου μη καταδικασθητε :: e Lc

2. μετρηθησεται (Gb Sz) c. ℵBEGKLMSUVXΔΠ al pl a b k am fu for tol cop syr[cu] et[utr] al Clem[rom 13] (ω μετρω μετρειτε εν αυτω μετρηθησ. υμιν) Or[2, 239] al mu Hil ... ς αντιμετρηθ. c. min it[pl] vg[ed], item (parum inter Lc et Mt distingu.) pp aliq[gr] (ut Polyc[2]) et[lat]

3. ℵ* 235. Chr[mo 5] την δε δοκον την εν τ. σ. οφθ.

4. ερεισ (ℵ[b]; ff[1.] g[1.] *dices*): ℵ* a b c f g[2.] h k vg Lcif al λεγισ (*dicis*) | τω αδ. σου: ℵ Gild add αδελφε :: ut Lc | εκ c. ℵB 1. 13. 28. 33. 124. 209. 235. al[5] (it vg *de*) ... ς Ti απο c. EGKLMSUVXΔΠ etc (item 124. 157. απο pro εκ sec v. sq)

5. εκ τ. ο. σ. την δοκ. c. ℵBC ... ς την δοκ. εκ τ. ο. σ. c. EGKLMSUVXΔΠ al omn[vid] it vg (et. Ir[int 266]) Chr :: cf Lc | ℵA Dam[1, 605] εκβαλλειν

6. MS 1. al plus[15] δοτε | το αγιον (et. Or[3, 451] etc): 157. al[20] fere Or[2, 798 lib] Ath[1, 105. 952] Ps-Ath[2, 88] Chr τα αγια | K al βαλειτε, L βαλλετε, al βαλλητε. Cf Basilid ap Epiph[24, 5] μη βαλητε τουσ μαργαρ. (et. al pauc syr[cu] Or[ter] Ath[1, 105] Chr[mo 4] al om υμων) εμπροσθ. των χοιρ. μηδε

γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει, καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται. 9 ἢ τίς ἐστιν ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος, ὃν αἰτήσει ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἄρτον, μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ; 10 ἢ καὶ ἰχθὺν αἰτήσει, μὴ ὄφιν ἐπιδώσει αὐτῷ; 11 εἰ οὖν ὑμεῖς πονηροὶ ὄντες οἴδατε δόματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσῳ μᾶλλον ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς δώσει ἀγαθὰ τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν. 12 [54.5] πάντα οὖν ὅσα ἐὰν θέλητε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, οὕτως καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς· οὗτος γάρ ἐστιν ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται. 13 [55.5] εἰσέλθατε διὰ τῆς στενῆς πύλης· ὅτι πλατεῖα [ἡ πύλη] καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν, καὶ πολλοί εἰσιν

Lc 8, 21

Lc 13, 24

δυτε το αγιον τοις κυσιν. | καταπατησουσιν c. BGLX 33. (et. ρηξουσ.) s^{scr} ... ς –σωσιν c. NEGKMSUVΔΠ al pler (et. Clem^{248})

8. ανοιγησεται c. NCEGKLMSUVΔΠ al omn^{vid} it vg sah al Clem^{654} al Aug al ... B cop syr^{cu} et^{utr} ανοιγεται (Ln)

9. η (U om) τις (Ln ἤ τις) εστιν c. NB^{2}CEGKMSUVΔΠ al longe pl a f $ff^{1.}$ $g^{1.2.}$ k q vg Cyp Aug al ... N^{*}L b c h emm syr^{cu} et^{utr} sah cop al om εστιν (Gb^{0} Ln) | ον c. N^{*}BC 13. 235. al pauc a b c $g^{1.}$ h mm Aug^{bis} (hi Latini omnes *a quo petit* [b *petet*]) sah cop arm (et.^{vid} syr^{cu} et^{utr} aeth) ... ς Ti ον (M al ος) εαν (K*LΔ αν) c. N^{b}EGKLMSUVΔΠ al pler f $ff^{1.}$ $g^{2.}$ k q vg Cyp Aug^{semel} (hi Latini *quem si petierit* [q *petat*]) | αιτησει c. NBCLΔ 131. 157. al^{10} fere ... ς αιτηση c. EGKMSUVΧΠ al pler

10. η και (sah non expri) c. NBC 1. 33. 435. al arm sah; item K (totus vers. suppl in mg; plane om Chr) MSΠ al plus^{30} η και εαν (Ti); it vg cop syr^{cu} *aut si* ... ς και εαν (L αν) c. EGLUVΧΔ al pl syr^{utr} aeth | αιτησει c. NBCLΔ 33. ... ς αιτηση c. EGKMSUVΧΠ al pler. Cf et. Clem $hom^{3,56}$ τινα αιτησει υιος αρτον, μη λιθ. επιδωσει αυτω; η και ιχθυν αιτησει, μη οφ. επιδ. αυτω;

11. δοματα (1. a b c f $g^{1.}$ h k q vg^{ed} Cyp al post αγαθ.): L 48^{ev} $ff^{1.}$ $g^{2.}$ l am fu for tol harl* em** iac Hier om | Δ om ὁ sec | M al plus^{5} Cyp o ουρανιος. Clem^{hom} pergit: ει ουν υμεις - - (ad verbum consentiens) ο πατ. υμ. ο ουρανιος δωσει αγαθα τοις αιτουμενοις αυτον και τοις ποιουσιν το θελημα αυτου.

12. συν (cop δε, Chr$^{mo\,3}$ γαρ) c. N^{b}BCEGKMSUVΧΔΠ al pler it vg sah syr^{cu} et^{p} al ... N^{*}L al plus^{5} syr^{sch} arm ar^{p} om | εαν c. NC al Chr (et.$^{mo\,5}$) ... ς Ln Ti αν c. EGKLMSUVΧΔΠ al pler | LX al θελετε, it^{pler} vg *vultis* (h k Cyp *volueritis*) | C^{*}L ποιουσιν | ουτως (al^{3} post υμ.): L al c $ff^{1.}$ l vg syr^{cu} om | ουτος: LX al plus^{50} syr^{p} txt ουτως

13. εισελθατε c. NBCLΔ 157. al^{5} ... ς –θετε c. EGKMSUVΧΠ al pler | οτι (et. c f $ff^{1.}$ $g^{1.2.}$ k vg Gaud $arm^{edd\,5}$ etc): 118* a b h l q arm^{zoh} Cyp Leif al τι (118* και τι), *quam* | η πυλη c. N^{b}BCGKLMSUVΧΔΠ rell omn^{vid} syr^{cu} et^{utr} sah cop arm aeth f $ff^{1.}$ $g^{1.2.}$ q vg go al Chr (πῶς ἡ στενὴ καὶ τεθλιμμένη ῥᾳδία; ὅτι ὁδός ἐστι καὶ πύλη. ὥσπερ οὖν καὶ ἡ ἐτέρα, κἂν πλατεῖα κἂν εὐρύχωρος, καὶ αὐτὴ ὁδὸς καὶ πύλη - - τεθλιμμένη γὰρ ἡ ὁδὸς καὶ στενὴ ἡ πύλη, ἀλλ' οὐχ ἡ πόλις) $Or^{int\,3,853}$ Aug^{semel}

οἱ εἰσερχόμενοι δι' αὐτῆς· 14 ὅτι στενὴ [ἡ πύλη] καὶ τεθλιμμένη
ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωήν, καὶ ὀλίγοι εἰσὶν οἱ εὑρίσκοντες
αὐτήν. 15 [56.10] Προσέχετε ἀπὸ τῶν ψευδοπροφητῶν, οἵτινες ἔρ-
χονται πρὸς ὑμᾶς ἐν ἐνδύμασιν προβάτων, ἔσωθεν δέ εἰσιν λύκοι
Lc 6, 43—46 [16—21] ἅρπαγες. 16 ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς. [57.5]
μήτι συλλέγουσιν ἀπὸ ἀκανθῶν σταφυλὰς ἢ ἀπὸ τριβόλων σῦκα ;

Fulg ... ℵ* a b c h k m for Naass (vide post) Clem^{bis} (^{664} *δύο ὁδοὺς ὑποτιθεμένου τοῦ εὐαγγ. καὶ τῶν ἀπ. – – καὶ τὴν μὲν καλούντων στενὴν καὶ τεθλιμμένην – – τὴν δὲ – – πλατεῖαν κ. εὐρύχωρον.* Item ^{578} *πλατεῖα κ. εὐρύχ. ὁδὸς ἀπάγει εἰς τὴν ἀπώλ.*) Or$^{1, 228}$ (*ο την πλατειαν και ευρυχωρ. οδευων οδον την απαγουσαν επι την απ.*) $^{2, 300}$ (*η πλατ. κ. ευρυχ. οδος απαγει επι τ. απ.*) $^{2, 270}$ item ad Prov. 7, 6 ss (cf Notit. ed. cod. bibl. Sinait. p. 87. *τοις βουλομενοις οδευειν την πλατειαν οδον και ευρυχωρον και απαγουσαν επι την απωλ.*) Eus$^{pe\ 226}$ Or$^{int\ 2, 297}$ Cyp Lcif al om: ita Ln | *εισιν*: ℵ* sah (al?) om | *εισερχομ.*: L 13. 124. al plus ^{10} *ερχομ.*, ℵ^{b} *πορευομενοι*, 1. 118. 157. *εισπορ.*

14. *οτι* (Gb') c. ℵ*B*X (*ὅτι*) 1** al haud dubie mu m vg$^{edd\ ap\ Gb}$ sah^{mūn} cop arm$^{2\ edd}$ Naas^{116} (*διαρρηδην ειρηκεν ο σωτηρ οτι στενη κ. τεθλιμμ. εστιν η οδος η απαγ. εις την ζω. και ολιγ. εισιν οι εισερχ. εις αυτην, πλατεια δε και ευρυχ. η οδος η απ. εις τ. απωλ. και πολλ. εισ. οι διερχ. δι αυτης*) Or$^{2, 327}$ (*εαν τις – – λεκτεον αυτω ου μονον το πολλοι κλητοι – – αλλα και – – το εν τω κα. ματθ. γεγραμμενον τοιουτον τον τροπον ρητεον· οτι στενη* etc) Gaud^{semel} ... Gb Sz Ln *τι* c. ℵ^{b} vid et c n^{2}EGKLMSUVΔΠ al plus ^{150} it^{pler} vg syr^{cu} et^{utr} go arm^{2oh} aeth Ephr al Cyp al .·. 209. Ps-Ath (ad Castor.^{215}) Chr (et.$^{mo\ 6}$) *και*, 47^{ev} plane om. Ceterum B add *δε*, item sah^{woid} | *η* (ℵ υ, L om) *πυλη* (et. b c f ff$^{1.}$ g$^{1.\ 2.}$ q syr^{cu} et^{utr} sah cop arm aeth go Or$^{2, 327}$ Ps-Ath$^{castor\ 215}$ Chr [vide ante] al Aug^{passim} al) ... 113. 182* p^{acr} a h k m Naass (vide ante) Clem (vide ad v. 13) Clem$^{hom\ 18, 17}$ (*ο διδασκαλος – ειπεν· εισελθετε δια της στενης κ. τεθλιμμενης οδου, δι ης εισελευσεσθε εις την ζωην*) Or$^{1, 642}$ (*στενη κ. τεθλιμμενη η οδος η απαγ. εις την ζωην*) $^{2, 712.\ 2, 144.\ 230}$ (*οδος στενη μεν – – αλλα και τεθλιμμενη*) $^{4, 615}$ (*στενη κ. τεθλιμμ. η οδος* etc) $^{4, 120}$ Eus$^{pe\ 14.\ 278}$ Eus$^{ecl\ 105}$ Ps-Ath$^{2, 498}$ (*στενη κ. τεθλιμμ. η οδος η απαγουσα εις τ. ζω.*) Cyp al om; hinc etiam Ln [*η πυ.*]

15. *προσεχ.* absque *δε* c. ℵB 435. al^{15} it^{pler} vg syr^{cu} et^{sch} sah arm aeth Iust$^{tr\ 35}$ (*προσεχετε* usq *αρπαγες*, plerisque ad verbum consentientibus) Ath $^{1, 215}$ Chr (et.$^{mo\ 6}$) Ps-Ath $^{lat\ 2, 609}$ Lcif Hil al ... ς Ti add *δε* c. EGKLMSUVXΔΠ al pler f cop syr^{p} go

16. *σταφυλας* (et. Schu probat) c. ℵB(C*-*λην* et -*λας* coniunxit in *σταφυληνας*) 1. 22. 118. 209. al^{5} it vg syr^{cu} et^{utr} go Bas $^{1, 472.\ 113}$ Chr (et.$^{mo\ 6}$) (Tert$^{anim\ 21}$ *et nemo de spinis metat ficus et de tribulis uvas*) Hil Amb Aug^{semel} al ... ς Ti *σταφυλην* c. C^{3}EGKLMSUVXΔΠ al pler arm aeth Lcif Aug^{semel} :: cf Lc

17 [80.5] οὕτως πᾶν δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖ, τὸ δὲ 12, 33
σαπρὸν δένδρον καρποὺς πονηροὺς ποιεῖ. 18 οὐ δύναται δένδρον
ἀγαθὸν καρποὺς πονηροὺς ἐνεγκεῖν, οὐδὲ δένδρον σαπρὸν καρποὺς
καλοὺς ἐνεγκεῖν. 19 πᾶν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτε- 3, 10
ται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. 20 ἄραγε ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπι-
γνώσεσθε αὐτούς. 21 [80.5] Οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι κύριε κύριε, εἰσελεύ-
σεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἀλλ' ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ
πατρός μου τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. 22 [80.5] πολλοὶ ἐροῦσίν μοι ἐν 22 a
ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ· κύριε κύριε, οὐ τῷ σῷ ὀνόματι ἐπροφητεύσαμεν, καὶ Lc 13, 25–27
τῷ σῷ ὀνόματι δαιμόνια ἐξεβάλομεν, καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δυνάμεις
πολλὰς ἐποιήσαμεν; 23 καὶ τότε ὁμολογήσω αὐτοῖς ὅτι οὐδέποτε
ἔγνων ὑμᾶς, ἀποχωρεῖτε ἀπ' ἐμοῦ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν.

---

17. B καρπ. ποιει καλους, A καλ. ποιει καρπ.

18. ενεγκειν pr c. ℵ*vid B Dial[40] (ενεγκειν) et[41] (προσενεγκ.) Or (cum Herael)[4, 221] (affert tantum ου δυναται δενδρ. αγαθον καρπ. πονηρους ενεγκειν), item ενεγκειν sec c. ℵ Dial[40] (ενεγκαι) et[41] (προσενεγκαι) Or[2, 267] (affert tantum ου δυναται δενδρ. πονηρον καρπους αγαθους [αγαθ. et. al pauc Cyr[4, 561, 906]] ενεγκειν) ... ς Ln Tl bis ποιειν c. (ℵ* corr priore tantum loco; B sec tantum loco) CEGKLMSUVXΣΔΠ etc | ουδε: L add παλιν

19. παν c. ℵBC*EGKMSUVXΔΠ al longe pl a ff[1.] k q vg cop syr[utr] go arm al etc ... C**LΣ al plus[30] b c g[1.] h (f Ir[int 227] enim, g[2.] autem) syr[cu] sah add ουν, Ln [ουν]

20. απο c. ℵBEGKLMSUVXΣΔΠ etc ... Ln εκ c. C, item ex it[pler] vg Lcif Aug, de k Hil (contra a f)

21. ℵ* τα θεληματα | τοις c. ℵBC(*et**)Z 1. 33. 124. 131. al pauc Iust[ap1, 16] Naass[128] Cyr[4, 140. 678] ... ς Tl om c. EGKLMSUVXΔΠ al pler Or[2, 537] Cyr[4, 897] Bas[2, 229] Chr | ουρανοις: C** 33. it[pler] vg syr[cu] sax fr Cyp al add ουτος εισελευσεται εις την βασιλειαν των ουρανων

22. μοι: ι om, nisi forte (ut e spatio vdtr) ante ερουσιν habebat pariter atque it[pl] Cyp al | A om τη | κυρ. κυριε: syr[cu] add ου τω σω ονοματι εφαγομεν και επιομεν (pergit και τω σω ον. επροφ.). Vide post | επροφητ. c. ℵB*CLΣ 13. 33. 124. 48[ev] a[secr] ... προεφ. c. B[2]EGKMSUVXΔΠ al pler | δαιμονια: ℵ* add πολλα | ℵ*L al Dam[1, 605] εξεβαλλομεν (L -ωμεν). Cf huc Iust[tr 76] (et[ap 1, 76]) – – κυρ. κυρ. ου τω σω ονοματι εφαγομεν και επιομεν και προεφητευσαμ. κ. δαιμ. εξεβαλ. (ap[pol] κ. δυναμεις εποιησαμεν pro κ. προε. κ. δ. εξ.). Similiter Or[1, 433] – – ου τω ον. σου εφαγομεν και τω ον. σου επιομεν και τω ον. σ. δαιμο. εξεβαλομεν και δυναμ. πολλας εποιησ., item variantibus nonnullis[1, 158. 4, 421. 425]; similia et Aug et Hier

23. K ομολογησω | υμας: B* αυτους | LU al[20] fere b arm Hil al παντες οι εργαζ.

Lc 6, 47 ss

24 61.5 Πᾶς οὖν ὅστις ἀκούει μου τοὺς λόγους τούτους καὶ ποιεῖ αὐτοὺς ὁμοιωθήσεται ἀνδρὶ φρονίμῳ, ὅστις ᾠκοδόμησεν αὐτοῦ τὴν οἰκίαν ἐπὶ τὴν πέτραν. 25 καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι καὶ προσέπεσαν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἔπεσεν· τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν. 26 καὶ πᾶς ὁ ἀκούων μου τοὺς λόγους τούτους καὶ μὴ ποιῶν αὐτοὺς ὁμοιωθήσεται ἀνδρὶ μωρῷ, ὅστις ᾠκοδόμησεν αὐτοῦ τὴν οἰκίαν ἐπὶ τὴν ἄμμον. 27 καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι καὶ προσέκοψαν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἔπεσεν, καὶ ἦν ἡ πτῶσις αὐτῆς μεγάλη.

Mc 1, 22
Lc 4, 32

28 62.2 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους, ἐξεπλήσσοντο οἱ ὄχλοι ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· 29 ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων, καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς αὐτῶν.

---

24. *οιν*: ΚΧ al pauc a k m (item aliae vv) Cyp al om | *μου*: L ante *ακουει*, vv pler pp^{lat} post *λογους* | *τουτους*: B* al ^{4} a g^{1} k m go syr^{hr} Cyp al om, Ln [*τουτ.*] | *ομοιωθησετ.* (et. Schu prob) c. ΝBΣ 1. 13. 22. 33. 124. al^{8} fere edd ap Euthy a b c ff^{1} g^{1} l vg sah arm aeth syr$^{p\ mg}$ Or$^{1,\ 112}$ (sed ρ *ακουων* pro ρστ. *ακουει*) Bas$^{1,\ 486}$ Cyr$^{os\ 550.\ 77}$ Chr (et.$^{mo\ 6}$) Amb al ... ς Tl. *ομοιωσω αυτον* c. CEGKLMSUVXΔΠ al pler f h k m q syr^{cu} et^{seh} et$^{p\ txt}$ cop go Cyp Lcif Hil al | C^{a} *οικοδομησεν* | *αυτ. τ. οικ.* c. ΝBCK 1. 33. Or$^{1,\ 207.\ 2,\ 586}$ ... ς *τ. οικ. αυτ.* c. EGKLMSUVXΔΠ al pler. Bas al

25. *ηλθον* c. ΝCEGKLMSUVXΔΠ etc ... B *ηλθαν* | *προσεπεσαν* (Ln *-παισαν* de coniectura) c. ΝBCEXΔΔ al plus ^{10} syr$^{p\ mg}$ g^{r} Cyr$^{os\ 77}$ Chr Dam ... ς *-σον* c. KLMSUVΠ al pler; al pauc *προσεκοψαν* (et. Eus$^{pe\ 267}$), *προσερρηξαν*, *προσεπηξαν*

26. *τουτους*: al pauc f k syr^{hr} go Cyp Lcif om | *ομοιωθησεται* (Or$^{1,\ 112}$ *ομοιος εστιν*): cop Cyp Lcif al *similabo eum* | C^{a} *οικοδομησεν* | *αυτ. τ. οικ.* c. ΝBΣ 1. ...*. ς *τ. οἰκ. αυτ.* c. CEKLMSUVXΓΔΠ al fere omn Or$^{1,\ 112}$ Bas al | *αμμον*: N^{oa} 41. Chr Thphyl *ψαμμον*

27. *ηλθον* c. BCEKLMSUVXΓΔΠ etc ... ℵ *ηλθαν* | ℵ^{a} om *κ. επν. οι ανεμ.* | *προσεκοψαν* c. ΝBEKLSUVXΕΓΔΠ ... CM al pauc Bas$^{bapt\ 650}$ (Chr^{eunom}, non ad locum) *προσερρηξαν* | *μεγαλη*: 13. 33. 124. al pauc syr^{hr} arm add *σφοδρα*

28. *ετελεσεν* (et. Schu) c. ΝBCE^{vid} (e spatio) r 1. 33. 124. al^{15} Or$^{2,\ 635}$ Chr (et.$^{mo\ 6}$) ... ς *συνετελεσεν* c. EKLMSUVXΔΠ al pler | *τους λο. τουτ.*: M al^{2} arm sl^{2} praem *παντας* | ℵ (item Eus$^{dem\ 27}$ et ^{444}) *εξεπληττοντο* | *οι οχλ.* (ℵ^{a} post *επι τ. δ. αυ.* pon): A 1. 118. Or praem *παντες* (Eus$^{dem\ 444}$ *παντ.* pro *οι οχλ.*)

29. *αυτων* c. ΝBC^{2}KΔΠ^{1} et^{2} 1. 13. 22. 118* 124. al pauc f sah cop syr^{hr} arm^{edd} aeth Eus$^{dem\ 444}$ Aug; item *αυτων και οι φαρισαιοι* (Ln) C^{2} 33. al a c ff^{1} g$^{1.\ 2}$ h l q (k *quasi farisaei et scribae eorum*) vg syr^{cu} et^{utr}

VIII.

1 [63.2] *Καταβάντι δὲ αὐτῷ ἀπὸ τοῦ ὄρους, ἠκολούθησαν αὐτῷ* 1—4 Mc 1, 40—44 Lc 5, 12—14
ὄχλοι πολλοί. 2 *καὶ ἰδοὺ λεπρὸς προσελθὼν προσεκύνει αὐτῷ*
λέγων· κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαί με καθαρίσαι. 3 *καὶ ἐκτείνας*
τὴν χεῖρα ἥψατο αὐτοῦ λέγων· θέλω, καθαρίσθητι. καὶ εὐθέως
ἐκαθερίσθη αὐτοῦ ἡ λέπρα. 4 *καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὅρα μηδενὶ* Lev 14, 2
εἴπῃς, ἀλλὰ ὕπαγε σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ καὶ προσένεγκον τὸ
δῶρον ὃ προσέταξεν Μωϋσῆς, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.

5 [64.3] *Εἰσελθόντος δὲ αὐτοῦ εἰς Καφαρναούμ, προσῆλθεν* 5—13 Lc 7, 1—10
αὐτῷ ἑκατοντάρχης παρακαλῶν αὐτὸν 6 *καὶ λέγων· κύριε, ὁ παῖς*

---

al Eus$^{dem\,27}$ (Hil^{alludens}); c^{1} nil add nisi *και οι φαρισ.*, b *et pharis. eorum* ... ς om c. ELMSUVXΓΠ^{2} al pler go:: cf Mc 1, 22 Lc 5, 30

VIII. 1. *καταβαντι δε αυτω* (v*A om *αυ.*) c. ℵ*EKLMSUVXΓΑΠ al pler (k *et descendentem - - saecuti sunt eum*) ... ℵ^{b}BC al^{10} fere *καταβαντοσ* (1. al *καταβαινοντ.*) *δε αυτου*, z *και καταβαντοσ αυτου* (Ln). Item a b c g$^{1.}$ q Hil *et descendente eo*, f *descendente autem eo*; ff$^{1.}$ h vg *cum autem* (h *et cum*) *descendisset*

2. *προσελθων* (Gb′) c. ℵBEMA 1. 13. 108. 131. 157. 209. al^{30} fere sah go syr^{p} arm aeth (k *introivit*) Cyr$^{act\,46}$ Chr (*προσηλθε λεπροσ*) Dam ... *ελθων* c. CKLSUVXΓΠ al longe pl; item *veniens* it^{pler} vg syr^{cu} et^{sch} cop al Did$^{tri\,101}$ (*ιδου λεπρ. ηλθεν και προσεκι α.*) Hil

3. ℵ* et^{c} 124. syr^{cu} et^{sch} *τ. χειρ. αυτου* | *ηψατ. αυτ.* c. ℵBC*z^{vid} 1. 13. 33. 118. 124. 209. al pauc ff$^{1.}$ k am sah cop aeth go ... ς (Gb^{e}) add (praem a c f g$^{1.2.}$ vg syr^{cu} et^{sch}) ο ιϛ c. C^{2}EKLMSUVXΓΑΠ al pler b h q syr^{p} arm Hil | *ευθεωσ*: ℵ* om | *εκαθερισθη* c. B*ELXΠ* al$^{2\,scr}$ (et haud dubie plurib) ... *εκαθαρισθ.* c. ℵB^{2}CKMSUVΓΑΠ^{2} al pler | s al pauc *απ αυτου*

4. *λεγει*: ℵ* k *ειπεν* (*dixit*; contra it^{pler} vg *ait*) | *μηδενι*: Γ al^{4} add *μηδεν* | *αλλα* (et. ς^{e} Gb Sz) ... ς *αλλ* c. LMUΓ al$^{15\,scr}$ (et haud dubie al pm) | *προσενεγκον* c. BC ... ς *-γκε* c. ℵEKLMSUVΓΑΠ etc | *μωυσησ* c. ℵBC^{2}KZΠ al pm sah cop a b c f ff$^{1.}$ h q vg ... ς *μωσησ* c. C*ELMUVXΓΑ al pl k am for go

5. *εισελθοντοσ δε αυτου* c. ℵBCZ 1. 13. 21. 22. 33. 108. 118. 124. 209. b^{scr} (Or$^{4,\,171}$ *εισελθοντοσ του κυριου - - τον εκατονταρχον αυτω προσεληλυθεναι - -*). Item it^{pler} vg etc *cum autem* (*post haec autem cum*) *introisset* ... Gb Sz Ti *εισελθοντι δε* (VX al om) *αυτω* (E* *αυτου*) c. EF^{wetst}KMSUVXΓΑΠ al plus^{100} Chr ... ς *εισελθοντι δε τω* ιυ c. C^{2}L al pm (c syr^{sch} et$^{p\,cod}$ - - *cum introisset iesus*) | *καφαρναουμ* c. ℵB 33. sah cop it vg go sax fr Or (praem *την*). Praeterea cf ad 4, 13 ... ς *καπερναουμ* c. CEKLMSUVXΓΑΠ etc | *εκατονταρχησ* c. ℵ* al ... ς Ln Ti *-αρχοσ* c. ℵ^{b} unc rell min pler. Cf ad vv. 8 et 13, item ad 27, 54

6. *κυριε*: ℵ* syr^{cu} om

μου βέβληται ἐν τῇ οἰκίᾳ παραλυτικός, δεινῶς βασανιζόμενος. 7 λέ-
γει αὐτῷ· ἐγὼ ἐλθὼν θεραπεύσω αὐτόν. 8 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἑκα-
τοντάρχης ἔφη· κύριε, οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς ἵνα μου ὑπὸ τὴν στέγην
εἰσέλθῃς· ἀλλὰ μόνον εἰπὲ λόγῳ, καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς μου. 9 καὶ
γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν, ἔχων ὑπ' ἐμαυτὸν στρατιώ-
τας, καὶ λέγω τούτῳ· πορεύθητι, καὶ πορεύεται, καὶ ἄλλῳ· ἔρχου,
καὶ ἔρχεται, καὶ τῷ δούλῳ μου· ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ. 10 ἀκού-
σας δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασεν καὶ εἶπεν τοῖς ἀκολουθοῦσιν· ἀμὴν
11 a Lc 13, 28 a λέγω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὗρον. 11 65-5 λέγω
δὲ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν ἥξουσιν καὶ ἀνακλι-
θήσονται μετὰ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν
οὐρανῶν· 12 οἱ δὲ υἱοὶ τῆς βασιλείας ἐξελεύσονται εἰς τὸ σκότος
τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

---

7. λεγει c. B 47ev b h k q am fu syrcu etsch sah arm ... ς και λεγει c. ℵCEKLMSUVXΓΑΠ etc | αυτω c. ℵB k cop ... ς add ο ιϛ c. C et rell qui και λεγ. | εγω: ℵ* praem ακολουθει μοι

8. αποκρ. δε c. ℵ*B 33. sah ... ς Ti και αποκρ. c. ℵbC et rell qui modo και λεγ. Praeterea U f k add αυτω, item post εφη a b g1. h (neutro loco c ff1. q vg) | εκατονταρχης c. ℵ* al ... ς Ln Ti -ρχος. Cf ad v. 5 | εφη: ℵ*C 33. ειπεν | U υπο μου την | λογω c. ℵBCEF wetst KLMSU VXΑΠ al pler Or4, 278 al mu, item *dic verbo* it pler vg sah cop syrcu etutr go al ... ς (= Gb Sz) λογον c. Γ al pm g1. ff1. aeth Bas3, 127 ed | ο παις μου: 1. 118. 209. a k sah om

9. υπο εξουσιαν c. CEKLMSUVXΓΑΠ al pler f ff1. am fu for syrsch et p arm aeth go (Valentt ap Ir34 και γαρ εγω υπο την εμαυτου εξουσιαν εχω στρατιωτας και δουλους) Chrbis (ad ipsum locum; insuperque notat: τινες δε και ουτως αναγινωσκουσι τουτὶ το χωριον· ει γαρ εγω ανθρωπ. ων, και μεταξυ στιξαντες επαγουσιν· υπο εξουσιαν εχων υπ εμαυτου στρατιωτας) ... ℵB 4. 238. 421. qscr it pler vged Chrsemel (ad ipsum locum; et.mo5) Hil al add τασσομενος (Ln) :: ut Lc | x Chr semel mo4 και τω (in x scriptum est το) αλλω | τ. δουλ. μου (f ff1. k q vg syrutr etc): a b c g1. 2. h syrcu add *dico*

10. ακολουθουσιν ... Ln add αυτω c. C 13. 28. 33. 235. 435. bscr Chr, item it vg (exc gat) syrcu etutr sah cop aeth (non go arm) | ουδε usq ευρον (GV al ηυρ.) c. ℵCEGKLMSUVXΓΑΠ al pler it pl vg (f *nec in israhel* - -, b c ff1. g2. h l vg *non inveni tant. fid. in isr.*) syrsch et p txt arm al (Or4, 314 potest et. ex Lc esse) Chr Dam2, 596 ... Ln παρ ουδενι τοσ. πιστ. εν τω ισρ. (1. 118* 209. om ε. τ. ισρ.) ευρ. c. B 1. 4. 22. 118* 209. a k q (g1. *non inveni in nullo* etc) gat sah cop syrcu et p mg aeth Aug al

11. ℵ a b h k ισακ (ita k et. 1, 2. ubi a b h hiant)

12. βασιλειας: A add αυτης, b c f g1. 2. h (non a ff1. k q vg) Augsemel *huius* | εξελευσονται (*ibunt* a b c g1. h q Irint 281 Augsaepe, *exibunt* Cyp

13 [66.5] καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τῷ ἑκατοντάρχῃ· ὕπαγε, ὡς ἐπίστευ-
σας γενηθήτω σοι. καὶ ἰάθη ὁ παῖς ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ.
14 [67,2] Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν Πέτρου εἶδεν τὴν 14–17 Mc 1, 29–34 Lc 4, 38–41
πενθερὰν αὐτοῦ βεβλημένην καὶ πυρέσσουσαν. 15 καὶ ἥψατο τῆς
χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετός· καὶ ἠγέρθη, καὶ διη-
κόνει αὐτῷ. 16 ὀψίας δὲ γενομένης προσήνεγκαν αὐτῷ δαιμονιζο-
μένους πολλούς· καὶ ἐξέβαλεν τὰ πνεύματα λόγῳ, καὶ πάντας τοὺς
κακῶς ἔχοντας ἐθεράπευσεν, 17 ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ *Es 53, 4
Ἡσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντος· αὐτὸς τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἔλα-
βεν καὶ τὰς νόσους ἐβάστασεν.
18 Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς πολλοὺς ὄχλους περὶ αὐτὸν ἐκέλευσεν Lc 8, 22 Mc 4, 35
ἀπελθεῖν εἰς τὸ πέραν. 19 [68.5] καὶ προσελθὼν εἷς γραμματεὺς 19–22 Lc 9, 57–60
εἶπεν αὐτῷ· διδάσκαλε, ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἐὰν ἀπέρχῃ. 20 καὶ
λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσιν καὶ τὰ πετεινὰ
τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις, ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ

---

semel, *exient* k) c. ℵ* it^pler syr^cu et^sch Heracl ap Or^4,276 Ir^int Cyp^semel Aug^saepe al ... ς Ln Ti *εκβληθησονται* c. ℵ^aBC unc rell et min omn f ff^1. g^2. vg sah cop go al Cyp^semel Chr | EL *κλαθμος*

13. *εκατονταρχη* c. ℵ*BCEGKLMSVXΓΠ al plus^100 ... ς (= Gb Sz) -*ρχω* c. ℵ^bUA al certe pm | *ωσ* c. ℵB al pauc a b g^1.2. h k q syr^cu et^sch sah cop Chr^semel (et.^mo 5) Ir^int ... ς Ti *και ωσ* c. CEGKLMSUVXΓΔΠ al longe pler c f ff^1. vg syr^p arm go aeth Or^bis Bas^3,127 Chr^semel | *ο παισ* c. ℵB 1. 22. 33. 118 it vg cop syr^hr Bas^3,127 ... ς Ti add *αυτου* c. CEGK LMSUVXΓΔΠ al pler syr^cu et^utr sah go arm aeth Chr | *εν τη ωρ. εκ.* c. ℵBEGKLMSUVXΓΠ al pler f ff^1. k vg syr^cu et^utr cop go arm aeth ... Ln *απο τησ ωρασ εκεινησ* c. CA 33. al^4 a b c g^1.2. h l q sah Bas^3,127 Chr semel Bas^celeu. Praeterea ℵ*et^c CE (cum asteriscis) MUX al plus^50 g^1. syr^p syr^hier aeth add *και υποστρεψασ ο εκατονταρχοσ* (min pauc -*ρχησ*) *εισ τον οικον αυτου εν αυτη τη ωρα* (ℵ* al aeth om *εν α. τ. ω.*) *ευρεν τον παιδα* (M al add *αυτου*, 33. *αυτον* pro *τ. π.*) *υγιαινοντα* (variant al) :: cf Lc ... non add ℵ^bBGKLSVΓΔΠ etc

14. *ειδεν* c. ℵBCEGLMUVXΓΔΠ etc: K al *ιδεν* | *αυτου*: E* *πετρου*

15. *αυτω* (Gb') c. ℵ*BCEFGKM^2SUVXΓΠ al^150 fere k q syr^cod et^p go arm al Or^4,278 Chr al ... ς *αυτοισ* c. ℵ^bM*LA 1. 33. al mu it^pler vg syr^cu et^sch cop aeth

16. *τα πνευμ.*: A add *ακαθαρτος* (*δ* et it^pler *spiritus immundos*)

17. *ημων*: L** *υμων* | *ελαβεν*: KΠ al^10 fere Chr^montf *ανελαβ.*

18. *πολλ. οχλ.* (108. a b ff^1. h k l q vg *οχλ. πο.*) c. ℵ^cCEGKLMSUVXΓΔΠ al pler it^pler vg etc ... ℵ* cop *οχλουσ*, B *οχλον* (Ln), al^8 *πολυν οχλον*, *turbam multam* c g^1. sah | *εκελευσεν*: it^pler (non ff^1. k nec vg) syr^cu (non syr^utr) go al Hil add *τουσ μαθητασ αυτου* (go om *αυτ.*)

τὴν κεφαλὴν κλίνῃ. 21 ἕτερος δὲ τῶν μαθητῶν εἶπεν αὐτῷ· κύριε,
ἐπίτρεψόν μοι πρῶτον ἀπελθεῖν καὶ θάψαι τὸν πατέρα μου. 22 ὁ
δὲ λέγει αὐτῷ· ἀκολούθει μοι, καὶ ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς
ἑαυτῶν νεκρούς.

23–27 Mc 4, 35–41 Lc 8, 22–25

23 [60.2] Καὶ ἐμβάντι αὐτῷ εἰς τὸ πλοῖον, ἠκολούθησαν αὐτῷ
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. 24 καὶ ἰδοὺ σεισμὸς μέγας ἐγένετο ἐν τῇ θα-
λάσσῃ, ὥστε τὸ πλοῖον καλύπτεσθαι ὑπὸ τῶν κυμάτων· αὐτὸς δὲ
ἐκάθευδεν. 25 καὶ προσελθόντες ἤγειραν αὐτὸν λέγοντες· κύριε
σῶσον, ἀπολλύμεθα. 26 καὶ λέγει αὐτοῖς· τί δειλοί ἐστε, ὀλιγό-
πιστοι; τότε ἐγερθεὶς ἐπετίμησεν τοῖς ἀνέμοις καὶ τῇ θαλάσσῃ,
καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη. 27 οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐθαύμασαν λέγον-
τες· ποταπός ἐστιν οὗτος, ὅτι καὶ οἱ ἄνεμοι καὶ ἡ θάλασσα αὐτῷ
ὑπακούουσιν;

---

20. κλινη c. ℵBCELSUVAΠ etc: GKMX al mu Clem[389] κλινει, Γ al κλιναι

21. μαθητων c. ℵB 33. al[10] a b c h q (b c h q *alius discipulus*, item g[2] addito *eius*) sah ... ς add αυτου c. CEGKLMSUVXΓAΠ al pler ff[1] g[1] k m vg cop syr[cu] et[utr] go al (cf 8, 25. 14, 22. 19, 25. 26, 36. 45; item 15, 12. 33. 36. 16, 5. 20. 26, 8. 56.)

22. ο δε, c. ℵ 33, b c k (nil nisi *dicit illi*) q ... ς Ln Ti add ιησουσ c. BCEGKLMSUVXΓAΠ etc | λεγει c. ℵBC 1. 33. al k (item *ait* a b c ff[1] q vg) ... ς ειπεν c. EGKLMSUVXΓAΠ al pler g[1] m | αυτω: Clem[382] του κυριου λεγοντοσ τω φιλιππω· αφεσ - - νεκρουσ, συ δε ακολουθει μοι

23. αυτω: U al syr[sch] τω ιυ | το (Δ τον) πλοι. c. ℵ*et[c] EGKLMSUVXΓAΠ al pler Chr ... ℵ[b]BC 1. 33. 118. 124. al mu (Or[4, 179] libere) om το (Ln):: ut Lc

24. Γ al[2 scr] εγενετ. μεγασ | υπο: B[2] απο | κυματων: 108. 262. al[6] g[2] gat syr[hr] add ην γαρ ο ανεμοσ εναντιοσ αυτοισ.

25. προσελθοντεσ (C*[vid] sah vg[ed] add αυτω) c. ℵB 33.[vid] sah cop a c ff[1] k l am fu for harl emm sax Hier al ... Gb Sz Ti add οι μαθηται et Ln [οι μαθ.] c. C[2]EFKLMSUVΓAΠ al plus[100] h arm pers[p] Eus[pe 619]; item ς addito αυτου c. C*[vid] x 1. al haud dubie mu b g[1] q (post ηγ. αυτ.) vg[ed] syr[sch] et[p] go aeth | σωσον c. ℵBC 1. 13. 118. 209. (Tit[cat] miscens Lc et Mt επιστατα, σωσον, απολλ.) . . ς add ημασ c. EKLMSUVXΓAΠ al pler it vg syr[utr] sah cop go etc Eus[pe 619] Chr | Δ οτι απολλ.

26. αυτοισ (et. a g[1] k q am fu for etc): b c ff[1] h vg[ed] syr[sch] arm[edd] go add *Iesus* | τοισ ανεμοισ (ℵ[b]BC etc): ℵ* 1. 13. 22. 124. 209. a b g[1] h q am sah syr[sch] Eus[dem 98] τω ανεμω:: ut Mc et Lc

27. και pr c. ℵBEKLMSUVXAΠ al fere omn d f k am for go syr[p] arm al ... Ln om c. C al pauc a b c ff[1] g[1] h q vg sah cop syr[sch] aeth Hil Op om | αυτω υπακ. c. ℵB 1. 33. Eus[dem 446] Chr ... ς Ti υπακ. αυτ. c. CEKLMSUVXAΠ al pler it vg etc

28 *Καὶ ἐλθόντοσ αὐτοῦ εἰσ τὸ πέραν εἰσ τὴν χώραν τῶν Γα-* 28—34 Mc 5, 1—17 Lc 8, 26—37
δαρηνῶν, ὑπήντησαν αὐτῷ δύο δαιμονιζόμενοι ἐκ τῶν μνημείων
ἐξερχόμενοι, χαλεποὶ λίαν, ὥστε μὴ ἰσχύειν τινὰ παρελθεῖν διὰ τῆσ
ὁδοῦ ἐκείνησ. 29 *καὶ ἰδοὺ ἔκραξαν λέγοντεσ· τί ἡμῖν καὶ σοί, υἱὲ*
τοῦ θεοῦ; ἦλθεσ ὧδε πρὸ καιροῦ βασανίσαι ἡμᾶσ; 30 *ἦν δὲ μα-*
κρὰν ἀπ' αὐτῶν ἀγέλη χοίρων πολλῶν βοσκομένη. 31 *οἱ δὲ δαί-*

---

28. *ελθοντοσ αυτου* c. ℵ^{b}BC 1. 13. 22. 33. 118* 124. b^{scr} al pauc (it vg fere ut 8, 1; sed nec v. 23 aliter); ℵ* *ελθοντων αυτων* ... ς Ti *ελθοντι* (Δ *-ντι, δ veniente*) *αυτω* c. EKLMSUVXΛΠ al pler Ath (?)$^{2, 375}$ | Δ *περα* | *γαδαρηνων* (Gb' Sz) c. (ℵ* *γαζαρηνων*) BC*MΔ (*γαραδηνων*) b^{scr} al^{15} fere syr^{sch} et$^{p\ txt}$ perss Epiph (^{650} haer. 66, 33. *εἰσ τὰ μέρη τῶν γεργεσηνῶν, ὡσ ὁ μάρκοσ λέγει, ἢ ἐν τοῖσ ὁρίοισ τ. γεργεσηνῶν* (scribe potius *γερασην.*), *ὡσ ὁ λουκ. φησίν, ἢ γαδαρηνῶν, ὡσ ὁ ματθαῖ., ἢ γεργεσαίων, ὡσ ἀντίγραφά τινα ἔχει*) cat^{ox} (*των εν γαδαροισ*) „*ολιγα*" ap Or$^{4, 140}$ (*ἡ περὶ τοὺσ ὑπὸ τῶν δαιμονίων κατακρημνιζομένουσ - - οἰκονομία ἀναγέγραπται γεγονέναι ἐν τῇ χώρᾳ τῶν γερασηνῶν. γέρασα δὲ τῆσ ἀραβίασ ἐστὶ πόλισ οὔτε θάλασσαν οὔτε λίμνην πλησίον ἔχουσα. καὶ οὐκ ἂν οὕτωσ προφανὲσ ψεῦδοσ καὶ εὐέλεγκτον οἱ εὐαγγελισταὶ εἰρήκεσαν, ἄνδρεσ ἐπιμελῶσ γινώσκοντεσ τὰ περὶ τὴν ἰουδαίαν. ἐπεὶ δὲ ἐν ὀλίγοισ εὕρομεν· εἰσ τὴν χώραν τῶν γαδαρηνῶν, καὶ πρὸσ τοῦτο λεκτέον. γάδαρα γὰρ πόλισ μέν ἐστι τῆσ ἰουδαίασ, περὶ ἣν τὰ περιβόητα θερμὰ τυγχάνει, λίμνη δὲ κρημνοῖσ παρακειμένη οὐδαμῶσ ἐστὶν ἐν αὐτῇ ἢ θάλασσα· ἀλλὰ γέργεσα, ἀφ' ἧσ οἱ γεργεσαῖοι, πόλισ ἀρχαία περὶ τὴν νῦν καλουμένην τιβεριάδα λίμνην, περὶ ἣν κρημνὸσ παρακείμενοσ τῇ λίμνῃ, ἀφ' οὗ δείκνυται τοὺσ χοίρ. ὑπὸ τῶν δαιμόνων καταβεβλῆσθαι. ἑρμηνεύεται δὲ ἡ γέργεσα παροικία ἐκβεβληκότων, ἐπώνυμοσ οὖσα τάχα προφητικῶσ οὗ περὶ τὸν σωτῆρα πεποιήκασι παρακαλέσαντεσ αὐτὸν μεταβῆναι ἐκ τῶν ὁρίων αὐτῶν οἱ τῶν χωρίων πολῖται.* Eadem fere exscripta sunt in scholiis et catenis (cf cat^{ox} ad Mc 5, 1). Ceterum Or ad omnes tres evglistas qui hanc historiam perscripserunt spectare videtur; certe inter singulos non distinxit. Cf et.$^{4, 172. 179}$ ... Gb'' Ln *γερασηνων* c. (cdd ap Or) it (et. d et *δ*) vg sah syr$^{p\ mg}$ (sed etiam *Gergusenorum* et *γεργεσιων* habet) Ath (?)$^{2, 375}$ Hil al ... ς *γεργεσηνων* c. ℵ^{c}C^{3}EKLSUVXΠ al pler (C^{3}LX al *-σινων*) cop go arm aeth. Ita Or, ut ex$^{4, 140}$ apparet, in evgliis legi voluit, sed invitis ut videtur suis cdd.

29. *υιε* c. ℵBC*L. 1. 33. 209. al plus^{20} ff$^{1.}$ k l m am for tol harl* cop Or^{508} Eus$^{dem\ 163. 272.}$ item$^{es\ 401}$ item$^{pe\ 189. 245}$ Cyp Victorin ... ς(= Gb) praem *ιυ* c. C^{3}EKMSUVXΛΠ al pler a b e d f g$^{1.}$ h q vg sah syr^{utr} go arm aeth Eus$^{dem\ 133. 434}$ Chr Promiss al :: cf Mc et Lc | *πρ. καιρ. βασανισαι* (cop Aug Promiss Amb^{semel} *perdere*) *ημ.*: ℵ* *ημασ απολεσαι* (ℵ^{b} *βασαν. ημ.*) *πρ. καιρ.*

30. *μακραν* (et. d k q *δ*): a b c f ff$^{1.}$ g$^{1.}$ h l vg sax *non longe* | *βοσκομενη*: x al^{2} it (et. d) cop *-μενων*

μόνος παρεκάλουν αὐτὸν λέγοντες· εἰ ἐκβάλλεις ἡμᾶς, ἀπόστειλον ἡμᾶς εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων. 32 καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ὑπάγετε. οἱ δὲ ἐξελθόντες ἀπῆλθον εἰς τοὺς χοίρους· καὶ ἰδοὺ ὥρμησεν πᾶσα ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἀπέθανον ἐν τοῖς ὕδασιν. 33 οἱ δὲ βόσκοντες ἔφυγον, καὶ ἀπελθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀπήγγειλαν πάντα καὶ τὰ τῶν δαιμονιζομένων. 34 καὶ ἰδοὺ πᾶσα ἡ πόλις ἐξῆλθεν εἰς ὑπάντησιν τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἰδόντες αὐτὸν παρεκάλεσαν ὅπως μεταβῇ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.

IX.

Mc 2, 1—12 Lc 5, 18—26

1 [70. 1] Καὶ ἐμβὰς εἰς πλοῖον διεπέρασεν, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν. 2 καὶ ἰδοὺ προσέφερον αὐτῷ παραλυτικὸν ἐπὶ κλίνης βεβλημένον. καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν εἶπεν τῷ παραλυτικῷ· θάρσει τέκνον, ἀφίενταί σου αἱ ἁμαρτίαι. 3 καὶ ἰδού

---

31. *ἐκβαλλεις*: LX al *-βαλης*, ℵK* al *-βαλεις* | *αποστειλ. ημ.* (Gb) c. ℵB 1. 22. (add *απελθειν*) 33. 118 (om *ημ.*) a b c d ff[1] g[1] k l vg sah cop syr[P] mg cod arr aeth Cyr[act 47]... ς (Gb' prob Schu) *επιτρεψον ημιν* (al[6] om, al[1] *ημας*) *απελθειν* c. CEKLMSUVXΔΠ al pler (f h *iube nos ire*) q (*permitte nos ire*) syr[utr] go arm :: cf Lc

32. *αυτοις*: c b c g[1] h syr[sch] add *ο ις*, Ln [*ο ις*] | *απηλθον* c. ℵCEKLM SUVXΔΠ etc ... Ln Ti *-θαν* c. B | *εις τους χοιρ.* c. ℵBC* 1. 22. 33. 118. b[scr] al[4] it[pler] (et. d) vg sah cop syr[sch] aeth al ... ς Ti (Schu prob) *ε. την αγελην των χοιρων* (ll. pp. non praecessit *ε. τ. αγελ. τ. χοι.*) c. C[3]EKLMSUVXΔΠ al pler f h syr[P] go arm | L al *ορμησεν* | *πασα* (b[scr] al[2] om; C* 21. cop syr[P] post *αγ.*) *η αγελη* c. ℵBC*MΔ 1. 13. 33. 118. 124. 157. b[scr*] al pauc it (et. d) vg sah syr[utr] arm go aeth al ... ς (= Gb) Ti add *των χοιρων* c. C[3]EKLSUVXΠ al pler cop Chr | ℵ[b] *απεθανον*, C 262. *-νεν*

34. ven *απαντα* | *υπαντησιν* c. ℵB 1. 33. ... ς Ti *συναντησιν* c. CEKLMS UVXΔΠ al pler Cyr[ea 105]:: cf ad 25, 1. Io 12, 13 | *του ις* c. ℵC 33. y[acr] Cyr[ea 105]... ς Ln Ti *τω ις* c. B unc reli min pler | *οπως* ... Π *ινα* (Ln)

IX. 1. *εμβας*: C[3]P al plus[10] add *ο ις*, item C* al[4] post *πλοιον* | *πλοιον* (Gb') c. ℵBC[3]LV[mg]X 1. 13. 33. 124. 209. al[20] fere sah go Or[4, 179] Chr[mo 1] ... ς Ti *το πλ.* c. C*EVKMSUVΔΠ al longe pl cop Chr | *ιδιαν πολ.* (Δ *πο. ιδ.*, it[pl] vg *in civit. suam*): *ν ιουδαιαν πολ.*, *in civit. iudeae* a g[1]

2. *προσεφερον* c. ℵBEVKLMSUVXΔΠ al omn[vid] (ff[1] vg *offerebant*, item cop syr[P]; it[pler] syr[sch] *optulerunt* [*obt.*]) ... Ln *προσφερουσιν* c. C | *αφιεντ.* c. ℵB Or[4, 451], D *αφιουντ.*, item *remittuntur* d f ff[1] k vg syr[utr] go aeth Ir[int 313] ... ς Ti *αφιωντ.* c. CEVKLMSUVXΔΠ al omn[vid] Or[2, 126] Eus[ecl 229], item *remissa sunt* a b c g[1] h q Hil | *σου αι αμαρτ.* (Gb') c. ℵBCA* 1. 33. 209. al plus[10] Or[2, 126] Chr[mo 5] et[344] c mont[f], item addito *σου* M al[10] fere ... D[gr] Δ[2] k for Or[4, 452] Ir[int 313] aemel *σοι αι αμαρτ.*, ς *σοι αι αμαρ-*

τινὲς τῶν γραμματέων εἶπον ἐν ἑαυτοῖς· οὗτος βλασφημεῖ. 4 καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν εἶπεν· ἵνατί ἐνθυμεῖσθε πονηρὰ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; 5 τί γάρ ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν· ἀφίενταί σου αἱ ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν· ἔγειρε καὶ περιπάτει; 6 ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας, τότε λέγει τῷ παραλυτικῷ· ἐγερθεὶς ἆρόν σου τὴν κλίνην καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου. 7 καὶ ἐγερθεὶς ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. 8 ἰδόντες δὲ οἱ ὄχλοι ἐφοβήθησαν καὶ ἐδόξασαν τὸν θεὸν τὸν δόντα ἐξουσίαν τοιαύτην τοῖς ἀνθρώποις.

9—13 Mc 2, 14—17 Lc 5, 27—32

9 71.2 Καὶ παράγων ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖθεν εἶδεν ἄνθρωπον καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, Ματθαῖον λεγόμενον, καὶ λέγει αὐτῷ· ἀκο-

---

τιας σου c. EFKLSUVXΠ al pler it^{pler} (et. d) vg al pler Ir$^{int\ 313}$ semel Or$^{int\ 2,\ 268}$

3. εἶπον c. ℵCDEFKLMSUVXΔΠ etc ... Ln Ti εἶπαν c. B | L al ἐν αὐτοῖς

4. ἰδὼν c. ℵCDE*FKLSUVXΔΠ^{2} al pl it vg cop al ... BME^{2}Π^{1} 1. 209. al plus ^{50} fu sah syr^{utr} go arm al Chr^{ed} et $^{edd\ pl}$ εἰδως (Gb' Ln) | τας ενθυμ.: 1. 209. al τους διαλογισμους | εἶπεν: D al^{7} c h sah syr^{sch} arm add αυτοις | ινατι (prob Schu) c. ℵBCD 1. 22. 33. 209. al it vg al Chr^{semel} et$^{mo\ 5}$ Cyp al ... ς Ti add υμεις c. EFKLMSUVXΔΠ al pler (al^{3} Chr$^{ed\ semel}$ post ενθυ.) go syr^{p} arm

5. γαρ: KMUΠ al a b c ff$^{1.}$ q vg al om | αφιενται c. $\aleph_{c}$B (et αφιονται. ℵ*D) d f ff$^{1.}$ k q vg syr^{utr} go aeth ... ς Ti αφεωνται. c. CE unc rell min omn^{vid} a b c g$^{1.}$ h | σου αι αμαρτ. c. ℵBCDEFKLMVX al ^{100} fere (*peccata tua* k) ... ς (= Gb Sz; sed prob Schu) σοι αι αμαρτ. c. SUΔΠ 1. al mu b d for go; item addito σου al ^{10} fere it^{pl} vg al pl | εγειρε (Gb'' Sz) c. ℵBCDEFKLMSVXΠ etc ... ς εγειραι c. U (Δ εγειψαν) al pl | και (ℵ^{b} unc rell et min it vg etc): ℵ* sah om

6. ειδητε (*sciatis* it^{pler} d vg etc) c. ℵBKMUVΔΠ etc: CD^{gr}EFLX al mu ιδητε, item k *videatis* | D 33. it^{pler} (non k) vg οτι ο υι. τ. ανθρ. εξου. εχ. (it^{mu} vg *habet potestatem*) | τοτε: M al^{2} om | Δ om ὁ et του, item infra τοι | εγερθεισ c. ℵCEFKLMSUVXΔΠ al omn^{vid} q (*surgens tolle*) go arm ... B b c f ff$^{1.}$ l vg sah cop syr^{utr} εγειρε (Ln:: ut Mc), item addito και D a g$^{1.\ 2.}$ h k aeth Hil | υπαγε: ℵ* *πορευου*

8. εφοβηθ. (Gb'') και c. ℵBD 1. 22. 33. 59. 118. it (sed f go *admirantes timuerunt et*) vg sah cop syr^{sch} aeth al Hil Aug ... ς εθαυμασαν (ℵ* -ζαν) και c. CEFKLMSUVΓΔΠ al pler (et. X^{com}) syr^{p} arm ... X Ir$^{int\ 313}$ om

9. ο ις εκειθ. c. ℵ^{c}BCEFKLMSUVXΓΔΠ al omn^{fere} syr^{utr} sah go arm aeth; item D 124. cop it vg Eus$^{dem\ 190}$ et$^{theoph\ 135}$ εκειθ. ο ις ... ℵ*L g^{ser} (item evv initio pericopae) om εκειθ. | ειδεν c. ℵBDFMUΓΔΠ^{2} al pl ... CEKLVXΠ^{1} ven al mu ιδεν | επι τ. τελωνιον (33. 124. cat^{ox} -νειον): C 21. Chr$^{mo\ 6}$ Ang ante καθημ. | μαθθ. c. ℵB*D sah go ... ς ματθ. c. B^{2}C unc rell et min cop etc | λεγομενον: s al Eus^{dem} et^{theoph} ονοματι, item it vg arm | και λεγει (ℵ^{b} etc): ℵ* om και

λούθει μοι. καὶ ἀναστὰς ἠκολούθει αὐτῷ. 10 [72.2] καὶ ἐγένετο αὐτοῦ ἀνακειμένου ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἰδοὺ πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ ἐλθόντες συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. 11 καὶ ἰδόντες οἱ Φαρισαῖοι ἔλεγον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· διατί μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει ὁ διδάσκαλος ὑμῶν; 12 [72.2] ὁ δὲ ἀκούσας εἶπεν· οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες. 13 πορευθέντες δὲ μάθετε τί ἐστιν· ἔλεος θέλω καὶ οὐ θυσίαν. οὐ γὰρ ἦλθον καλέσαι δικαίους ἀλλὰ ἁμαρτωλούς.

---

9. ηκολουθει c ℵD 1. 21. 209.... ς Ln Ti -θησεν c. BC unc rell min pler (item *secutus est* it vg) Eus[dem]

10. και εγεν. αυτ. ανακ.: ℵ* syr[sch] *και ανακειμενων* | αυτου ανακειμ. c. BDEFKLMSUVXΓΔΠ al omn[vid] (d; k[**] *cum ipso* [*om] *recumberet*) ... ℵ[c]C it[pler] vg Eus[dem] *ανακ. αυτου* | οικια: sah add *αυτου*, cop ar[c] *Simonis*, ar[p] *Matthaei* | *ιδου* (syr[sch] om) c. ℵD a b c f ff[1.] g[1.] vg sah cop aeth Hier ... ς Ln Tl *και ιδ.* c. BC unc rell et min h k q go arm syr[p] Eus[dem] | C al[2] cop aeth Cyr[es 105] *αμαρτ. κ. τελων.* | *ελθοντ.* (ℵ[b] etc): ℵ* al pauc a sah om | D* *συνεκειντο*

11. *και ιδ.*: D sah *ειδ. δε* | Δ om οι | *ελεγον* c. ℵBCL 1. 21. 33. 115. 118, Cyr[es 105], item *dicebant* it[pler] vg syr[sch] ... ς Ti *ειπον* c. DEKMSUVXΓΔΠ al pler, d k syr[p] *dixerunt* (k pergit *discipuli eius*) | D sah Cyr[es 105] *αμαρτ. κ. τελων.* | *εσθιει*: M al[50] fere g[2.] mm Thph add *και πινει* | o *διδασκ. υμ.* h. l. c. ℵBC[3]EKLMSUVXΓΔΠ al pler f ff[1.] g[2.] syr[utr] arm aeth go Cyr[es 105] Chr ... C* 1. al sah cop ante *εσθ.*, D b c g[1.] h q ante *μετα* ... a om (k *quare cum publ. et peco. sedes*)

12. o *δε* c. ℵBD (sic) 248. sah aeth ... ς Ti o *δε ις* c. CK unc rell et min omn fere it (sed non d) vg cop syr[utr] go al | *ειπεν* c. ℵBC*DΠ[vid]X b c ff[1.] g[1.] k l vg sah aeth Hier ... ς (Gb[0]) add *αυτοις* c. C[3]EKLMSUVΓΔΠ al omn[vid] a f h q cop syr[utr] arm go | ℵ *ιατρων* | *αλλ* c. ℵCD unc rell etc ... Ln Ti *αλλα* c. B (Eus[dem 163. 168])

13. *ελεος* (Gb') c. ℵBC*D 1. 33. 209. (item Clem[hom 8, 56] *εφη· ο θεος ελεος θελει και ου θυσιας*) ... ς *ελεον* (K al *ελαιον*) c. C[3]EFGKLMSUVX ΓΔΠ al pler Clem[300. 947] Bas[2, 272] (LXX *ελεος*, sed min mu *ελεον*) | *ηλθον*: P *εληλυθα* :: ut Lc | C* *δικαι. καλεσ.* | *αλλα* c. BDCDKLMUXΓΔΠ etc ... ς Ln *αλλ* c. GKV etc | *αμαρτωλους* c. ℵBDV*Γ*Δ 1* 22. 33 corr* 118* 209. al plus[15] a b f ff[1.] h k l q vg syr[utr] pers arm go aeth al Bas[2, 272] (totum locum affert; unus tantum cod add *εις μετ.*) Hier[mt] Aug[consens 2, 61] (soli Lc verba *εις μετ.* addita adscribit) ... ς (= Gb) add *εις μετανοιαν* c. CEGKLMSUV[mg]XΓ[mg]Π al pler c g[1.2.] sah cop syr[p mg] Chr[diserte Bas[2, 290]]. Pleraque pp testimonia non satis liquet unde pendeant; Lc enim *εις μετ.* addidisse certum est, a quo ad Mt et Mc transferre iam antiquitus adamarunt. Barn[5] *ινα δειξη οτι ουκ ηλθεν καλ. δικ. αλλα αμ.* (invitis ℵ et interpr. vetere cdd[gr recent] add *εις μετ.*) Clem[2. cor 2] *ετερα δε γραφη λεγει οτι ουκ ηλθ. καλ. δικ. αλλα αμ.* Inst[resurr 7] *καθως φησιν· ουκ ηλθ. καλ. δικ.*

14–17 Mc 2, 18–22 Lc 5, 33–38

14 Τότε προσέρχονται αὐτῷ οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου λέγοντες· διατί ἡμεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι νηστεύομεν, οἱ δὲ μαθηταί σου οὐ νηστεύουσιν; 15 καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος πενθεῖν ἐφ' ὅσον μετ' αὐτῶν ἐστὶν ὁ νυμφίος; ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε νηστεύσουσιν. 16 οὐδεὶς δὲ ἐπιβάλλει ἐπίβλημα ῥάκους ἀγνάφου ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ· αἴρει γὰρ τὸ πλήρωμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἱματίου, καὶ χεῖρον σχίσμα γίνεται. 17 οὐδὲ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μήγε, ῥήγνυνται οἱ ἀσκοί, καὶ ὁ οἶνος ἐκχεῖται καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπόλλυνται· ἀλλὰ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινούς, καὶ ἀμφότεροι συντηροῦνται.

αλλα αμ. Or[4, 143] του εληλυθοτος καλ. ου δικ. αλλα αμαρτ. Contra Iust[ap 1, 15] ου γαρ τους δικ. ουδε τους σωφρονας εις μετ. εκαλεσεν ο χς αλλα τους ασεβεις κ. ακολαστους κ. αδικους. ειπε δε ουτως· ουκ ηλθον καλ. δικ. α. αμ. εις μετ. Or[4, 395] ως γαρ υπαρχοντων των ισχυοντων και μηδε νοσουντων φησιν· ου χρειαν – – και ως οντων δικαιων λεγει· ουκ εληλυθα (ut Lc) καλ. δικ. αλλα αμ. εις μετ. Eus laud. Const. 11 δευτε, λεγων, προς με παντες – – και αυθις· ουκ ηλθον καλ. δικ. α. αμ. εις μετ. και προστιθησι γε το αιτιον φασκων· ου γαρ χρειαν εχ. οι ισχ. etc Ps-Bas[poenit 2, 605] ουκ ηλθον δικ. σωσαι (καλεσαι?) α. αμ. φησιν εις μετ.

14. αυτω (k[scr] post λεγ.): x go om | D ιωανου | νηστευομ. c. ℵ*B 27. 71. g[scr] ... ς Ti add πολλα c. ℵ[c]CDEGKLMSUVXΓΛΠ al pler it vg sah cop syr[utr] etc; item ℵ[b] vel[a] πυκνα (:: ut Lc) | μαθ. σου: M al σοι μαθ.

15. ο ις: M* 34* om | D μητι (it vg numquid) | οι: LS al[4] om | νυμφωνος (sah syr[utr] arm): D (et „Colb." i. e. Par. ap Wtst) νυνφιου, item sponsi it vg cop aeth go | πενθειν (k vg cop go arm syr[p] aeth Bas[2, 247] Aug[semel]): D 61* a b c f ff[1.] g[1.] h l q sah syr[sch] et p[mg] Chr (et [mo 6]) Hil al νηστευειν :: ut Mc et Lc | D* 59. 61. αι ημεραι | απαρθη: D 1. 71. g[scr] al pauc αρθη | νηστευσουσιν (LΓΔ -σωσιν, D[gr*]X al -ουσιν): D al a b c g[1.] h q (non f ff[1.] k vg) syr[p mg] Bas[2, 247] Or[int 2, 239] add εν εκειναις ταις ημεραις :: e Lc

16. δε: V d[scr] p[scr] cop syr[sch] arm aeth om | DGΔ 33. al ρακκους | C αγναφους, al pauc ακναφου (schol ad Aristoph. Plut. 166. ἀττικὸν μὲν διὰ τοῦ κ, κοινὸν δὲ διὰ τοῦ γ. Cf et. ad Mc 9, 3) | το πληρ.: Δ πληρων | αυτου: ℵ* om | απο τ. ιματ. (a om): L* c q Hier[cod] add του παλαιου

17. L* al βαλουσιν | μηγε: B 301. μη :: ut Mc | ρηγνυντ. (L ρηγνουντ.) οι ασκοι: D g[1.] k syr[hr] Arn ρησσει ο οινος ο νεος (g[1.] k syr[hr] Arn om) τους ασκους :: cf Mc et Lc | εκχειται (vg effunditur, it[pler] -detur) και οι ασκ. απολλ.: D k Arn απολλυται και οι ασκ.; a (nil nisi) peribit | απολλυντ. c. ℵB 1. 13. al[15] fere f vg sah cop syr[utr] go (item D k Arn: vide ante) ... ς Ti απολουνται c. CEFGKLMSUVXΓΛΠ al pler it[pler] arm

18—26
Mc 5 22—43
Lc 8 41—56

18 [14.2] *Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος αὐτοῖς, ἰδοὺ ἄρχων εἰσελθὼν προσεκύνει αὐτῷ, λέγων· ἡ θυγάτηρ μου ἄρτι ἐτελεύτησεν, ἀλλὰ ἐλθὼν ἐπίθες τὴν χεῖρά σου ἐπ' αὐτήν, καὶ ζήσεται.* 19 *καὶ ἐγερθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἠκολούθει αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.* 20 *καὶ ἰδοὺ γυνὴ αἱμορροοῦσα δώδεκα ἔτη προσελθοῦσα ὄπισθεν ἥψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ·* 21 *ἔλεγεν γὰρ ἐν ἑαυτῇ· ἐὰν μόνον ἅψωμαι τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, σωθήσομαι.* 22 *ὁ δὲ στραφεὶς καὶ ἰδὼν αὐτὴν εἶπεν· θάρσει, θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέν σε. καὶ ἐσώθη ἡ γυνὴ ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.* 23 *καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἄρχοντος καὶ ἰδὼν τοὺς αὐλητὰς καὶ τὸν ὄχλον*

---

aeth | αλλ. βαλλ. (L al βαλουσιν, D k βαλλ. δε) οι. νε. εισ ασκ. καιν. (Δ al νιουσ) c. BDEFGKLMUVXΓΔΠ (S al[2] om αλλα usq συντηρ.) al pler k q syr[utr] go ... ΝC al[2] it[pler] vg αλλ (ita Ν, C αλλα) οιν. νε. εισ ασκ. βαλλ. καιν. (it[pler] vg Aug καιν. βαλλ., Ν καιν. βλητεον): Ln c. C | αμφοτεροι c. unc omn al plus[150] ... ς (= Gb Sz) -τερα c. miu | συντηρουντ. (f ff[1·] vg *conservantur*): D* τηρουνται (it[pl] *servantur*)

18. ταυτα: L al[8] cop add δε | αυτοισ (Ν* al τοισ οχλοισ): 1. al[10] fere cop Hil om | εισελθων (Gb′) c. ΝCDEMX al plus[80] Bas[2, 296] Chr (et.[mo 8]), item εἷσ ἐλθὼν (ut Gb Sz) KSVΔΠ al[40] fere; d f go unus (d *un. princ.*) *veniens*, item syr[utr] arm aeth ... Ν[b]n εισ προσελθων (Ln), item unus *accessit* et a b c ff[1·] vg ... C[3]GLU al mu τισ προσελθων (et Ρ τισ προσηλθεν), Γ al mu τισ ελθων, Δl εισ εισελθ. vel τισ εισελθ., *quidam princ. veniens* k h, g[1·] *quid. princ. accessit et* ... ς ελθων c. min (*princeps veniens* q, item cop); Ν* 13. 157. al (sah) προσελθων. Praeterea C[3]FGLU al mu (ot. evgg) add τω ιω (sah *ad eum*) | λεγων c. ΝD 1. 13. 33. 124. 127. 262. al aliq it[pl] am fu for sah cop syr[sch] arm aeth Bas[2, 296] (invitis cdd duob) Chr (et.[mo 8]); item addito κυριε Μ Δl[4] f ff[1·] h vg[ed] Hil ... ς Ln Ti add οτι c. BCEFGKLSUXΓΔΠ al pler q go syr[p] Bas (ex cdd duob) | L χειραν

19. ηκολουθει c. ΝCD 33. al pauc; *sequebatur* it[pler] vg ... ς Ti ηκολουθησεν c. BFGKLSUXΓΔΠ al pler Bas[2, 296] Chr, *secutus est* f k sah cop al; item ΕΜ al syr[sch] ηκολουθησαν | και: Μ al[2] om | Δ om οι

20. Ν* αιμαρροουσα (Ν[c] αιμορρο.), L al[1 ser] αιμορουσα, Κ al[1 ser] αιμορρουσα | ετη: L add εχουσα εν τη ασθενια (:: cf Ioh 5, 5)

21. L εν αυτη | μονον (et. Or[2, 126]): D b c f ff[1·] g[1·] k vg post αψ., Ν* a g[2·] h om | Γ y[ser] al aliq αψομαι | σωθησομαι (L al -σωμαι): c add *et continuo stetit profluvius sanguinis. At ille conversus dixit discipulis suis: Quis me tetigit - - quomodo sanata esset:* similia iis quae Lc et Mc

22. ο δε c. Ν*D a b c k q ... ς Ln Ti add ις c. Ν[b]BC unc reli et min f ff[1·] g[1·] h vg etc | στραφεισ c. ΝBD 13. 33. 124. al[10] fere (D al[2] praem ιστη) ... ς επιστραφεισ c. CEFGKLMSUΓΔΠ al pler :: ut Mc | θυγατερ c. ΝDCEFKMSUΓΔΠ al omn vid (item Or bis) ... Ti θυγατηρ c. DGL

23. Δ om τουσ | ειδεν (Gb′) c. ΝBD 1. 13. 33. 118. 124. al Chr (et.[mo 6]),

θορυβούμενον ἔλεγεν· 24 ἀναχωρεῖτε· οὐ γὰρ ἀπέθανεν τὸ κοράσιον ἀλλὰ καθεύδει. καὶ κατεγέλων αὐτοῦ. 25 ὅτε δὲ ἐξεβλήθη ὁ ὄχλος, εἰσελθὼν ἐκράτησεν τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἠγέρθη τὸ κοράσιον. 26 καὶ ἐξῆλθεν ἡ φήμη αὕτη εἰς ὅλην τὴν γῆν ἐκείνην. Lc 7, 17

27 [15.20] Καὶ παράγοντι ἐκεῖθεν τῷ Ἰησοῦ, ἠκολούθησαν αὐτῷ δύο τυφλοὶ κράζοντες καὶ λέγοντες· ἐλέησον ἡμᾶς, υἱὸς Δαυείδ. 28 ἐλθόντι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν προσῆλθον αὐτῷ οἱ τυφλοί, καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· πιστεύετε ὅτι δύναμαι τοῦτο ποιῆσαι; λέγουσιν αὐτῷ· ναί, κύριε. 29 τότε ἥψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν λέγων· Κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν γενηθήτω ὑμῖν. 30 καὶ ἀνεῴχθησαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί. καὶ ἐνεβριμήθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγων· ὁρᾶτε μηδεὶς γινωσκέτω. 31 οἱ δὲ ἐξελθόντες διεφήμισαν αὐτὸν ἐν ὅλῃ τῇ γῇ ἐκείνῃ.

32 Αὐτῶν δὲ ἐξερχομένων, ἰδοὺ προσήνεγκαν αὐτῷ ἄνθρωπον 32–34 12, 22 nn Lc 11, 14 a

---

item *dicebat* it^{pl} vg sah cop aeth go; c g^{1} h k *dixit* (sed g^{1} for go add *ad eos*, f *iis*) ... ς λεγει αυτοισ c. CKEFGKLMSUΓΔΠ al pler etc

24. κ ^{2cor} κατεγελουν (y^{2cor} καταγελουν) | αυτου (D* αυτον): ℵ* 61. add ειδοτεσ οτι απεθανεν :: e Lc

25. εισελθων: D a b k q ελθων | D την χειρα

26. αυτη c. BEFGKLMSUΓΔΠ al pler it vg syr^{utr} go al ... ΝC 1. 33. 118. 124. cop αυτησ, item D 71. 435. g^{2cor} al^{2} sah αυτου

27. αυτω c. ΝCEFGKLMSUΓΔΠ al pler ... Ln om c. BD 126. 36^{cv*} Chr$^{mo\,6}$ | κ κραυγαζοντεσ | και λεγοντεσ: C$^{*\,vid}$ L al^{2} a k om | υιοσ (Gb') c. BGUH al^{80} fere Ps-Ath^{2,375} Dam (al pauc o υιοσ, Δ o υιε, sed ιε rescriptum) ... ς υιε c. NC^{2}DEFKLMSΓ al haud dubie pm Chr | δαυειδ: cf ad 1, 1.

28. ελθοντι (ℵ* εισελθοντι) δε (U al^{10} fere add αυτω): D a b c g^{1} h k και ερχεται | προσηλθον c. NCD unc reli etc ... Ln Ti -θαν c. B; D a b c g^{1} k και προσηλθ. | ℵ^{c}D a b g^{2} h (non c f ff^{1} g^{1} k q vg) syr^{hr} οι δυο τυφλ. | o (ℵ* om) ις: al^{20} fere om | δυναμ. (ℵ* et^{b} add υμιν, B et^{c} om) τουτ. (g^{1} add vobis) ποιησ. (a c f ff^{1} g^{2} k l vg arm add vobis) c. NC^{2}DEFGKLMSUΓΔΠ al omn^{vid} it^{pler} am fu for etc ... B q vg^{ed} τουτ. δυν. ποιησ. (Ln), C* δυν. ποιησ. τουτ.

29. οφθαλμων: D ομματων | λεγων: D 1. h και ειπεν | LUΠ* γενηθητω

30. ανεωχθ. c. NC^{2}EFGKLMSUΓΔΠ al omn fere ... Ln Ti ηνεωχθ. c. BD 33. Chr$^{mo\,1}$; C ηνοιχθ. | αυτων (ℵ* αυτω, ℵ* om) οι οφθ.: D it vg οι οφθ. αυτ. | ενεβριμηθη c. NB* 1. 22. 118. ... ς ενεβριμησατο (L ερβρ.) c. B^{2}CDEFGKLMSUΓΔΠ al pler | o (D om) ις: al pauc om

31. ολη (ℵ^{b}): ℵ* om

32. P 131. διεξερχομενων | ανθρωπ. c. CDEFGKLMSUΓΔΠ al pler it vg go syr^{p} arm al ... Ln om c. NB al^{4} sah cop syr^{sch} aeth :: cf 12, 22 |

κωφὸν δαιμονιζόμενον. 33 καὶ ἐκβληθέντος τοῦ δαιμονίου ἐλάλησεν
ὁ κωφός. καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι λέγοντες· οὐδέποτε ἐφάνη οὕτως
ἐν τῷ Ἰσραήλ. 34 οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἔλεγον· ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαι-
μονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια.

Mc 6, 6 35 [76.2] Καὶ περιῆγεν ὁ Ἰησοῦς τὰς πόλεις πάσας καὶ τὰς
κώμας, διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν καὶ κηρύσσων τὸ
εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν
Mc 6, 34 μαλακίαν. 36 [77.6] ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους ἐσπλαγχνίσθη περὶ αὐτῶν,
1 Re 22, 26 Nm 27, 17 ὅτι ἦσαν ἐσκυλμένοι καὶ ἐριμμένοι ὡσεὶ πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα.
37 [78.5] τότε λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· ὁ μὲν θερισμὸς πολύς,
Lc 10, 2 οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι· 38 δεήθητε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ
ὅπως ἐκβάλῃ ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ.

X.

Mc 3, 14 a et 6, 7 Lc 9, 1 1 [79.2] Καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ

κωφον (*mutum* f** ff$^{1.}$ k vg; d *surdum*): a b c f* g$^{1.2.}$ h q *mutum et surdum*: Hier ad h. l. *Quod autem Graece dicitur* κωφόν, *magis tritum est sermone communi ut* surdus *magis quam* mutus *intelligatur. Sed moris est scripturarum* κωφὸν *indifferenter vel* mutum *vel* surdum *dicere.*

33. και εθαυμ. οι οχλοι: Chr (et.$^{mo\,c}$) οι δε οχλ. εθαυμασαν (montf -ζον), hinc et. x^{com} | λεγοντες c. ℵBCD unc rell (exc v) et min plus^{120} it^{pler} vg al pl ... ς (= Gb Sx) add οτι c. v al mu a arm | εφαν. ουτως (LΓ ουτος): D 33. it^{pler} vg go ουτ. εφ. | D* om τω

34. D a k Hil Iuv om versum | εν: b g$^{1.2.}$ h gat add *belzebul* (b g$^{1.}$), *belzebub* (gat, g$^{2.}$ *beels.*), *belzebut* (h)

35. ℵ* om (suppl^{b}) και ante κηρυσσ. | μαλακιαν c. ℵ^{b}BC*DΔΔ 1* 22. 33. 118* 157. 209. al^{50} fere it^{pler} vg sah cop syr^{utr} go aeth al Chr (et.$^{mo\,c}$) ... ς (= Gb Sx) add εν τω λαω c. ℵ*C^{3}EFGKLMUXΓΠ al pl c g$^{1.}$ tol gat arm (:: cf 4, 23). Praeterea ℵ*L 13. 124. 262. al^{7} a b g$^{1.}$ h gat** add (vel omissis vel servatis εν τω λαω) και πολλοι (ℵ om) ηκολουθησαν αυτω

36. τους οχλους: CM al add et G al g$^{1.2.}$ syr^{p} c.* praem ο $\overline{ις}$ | εσκυλμ. (Gb Sx) c. ℵBCDEFGKMSUXΓΔΠ al^{150} fere, item *vexati* it vg Hil Hier etc (sed d *fatigati*), Bas^{2,220} Chr al ...: ς εκλελυμενοι c. L al certe mu | ερριμμενοι c. ℵBCD^{k}L (ερημενοι) 126. y^{scr} ... D* ρεριμμενοι (Ln); ς ειμμενοι (ΓΔ al ερριμενοι, x b^{scr} ειρημενοι) c. EFGKSUXΓΔ al pler; M 299. ερρηγμ. ... Π 33. al arm^{usc} om κ. ερ. | ωσει c. ℵBEGKSUX ΓΔΠ al longe pl.... CDFLM al plus^{40} Bas^{2,220} Chr (et.$^{mo\,c}$) ως

38. του κυριου (et. Or^{quater}): D* τον κυριον | εκβαλη: LX al -λει

X. 1. προσκαλεσαμενος: C^{3}L al mu h add ο $\overline{ις}$ | Δ om τους | εξουσιαν c. ℵBCDGKMSUVΓΔΠ al pler it vg etc ... KFL al^{50} fere (syr^{utr} al ut videtur)

ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν πνευμάτων ἀκαθάρτων, ὥστε ἐκβάλλειν αὐτὰ καὶ θεραπεύειν πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν.

2 [30.2] Τῶν δὲ δώδεκα ἀποστόλων τὰ ὀνόματά ἐστιν ταῦτα· πρῶτος Σίμων ὁ λεγόμενος Πέτρος καὶ Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, καὶ Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, 3 Φίλιππος καὶ Βαρθολομαῖος, Θωμᾶς καὶ Μαθθαῖος ὁ τελώνης, Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ἀλφαίου καὶ Λεββαῖος, 4 Σίμων ὁ Καναναῖος καὶ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης ὁ καὶ παραδοὺς αὐτόν.

2–4 Mc 3, 16–19 Lc 6, 14–16 Act 1, 13

Cyr$^{act\,47}$ al add κατα | CD al pauc εκβαλειν | μαλακιαν: L 157. al b g$^{1.}$ Cyr^{act} al add εν τω λαω

2. δε: D^{gr*} om | εστιν: L al^{30} fere εισιν (-σι) | και ante ιακ. c. ℵ*B d syr^{sch} et$^{p\,mg}$ ... ς Ti om c. ℵ^{c}CD^{gr}EFGKLMSUVXΓΑΠ al omn^{vid} it vg etc | ο του: D*F al^{2} του

3. M 111. om θωμ. (a b q ante σιμων pon) κ. μα. ο τελ. | μαθθ. c. ℵBD ... ς ματθ. c. CEFGKLMSUVXΓΑΠ etc | a b am fu for syr$^{p\,mg}$ Or^{int} και ιακ. | ο του: M 299. του | και (122. om) λεββ. (Gb′) c. D 122; cdd ap Aug$^{consens\,2,70}$ (*Lc a Mt non discrepat nisi in nomine* Iudae Iacobi, *quem Mt* Thaddaeum *appellat; nonnulli autem cdd habent* Lebbaeum) k (**iebbaeus s. lebb.*, ** *-bd-*) Hesych (in lexico ἰάκ. ἀλφαίου ὁ καὶ θαδδ. καὶ λευὶ παρὰ τῷ μάρκῳ, παρὰ δὲ τῷ ματθ. λεβαῖος, παρὰ δὲ λουκ. ἰούδας ἰακώβου) Or$^{int\,4,400}$ (in praef. comm. in epist. ad Rom. „*Mt in catalogo app. dicit post multos:* Matthaeus publicanus et Iacobus Alphei et Lebbaeus et Sim. Chan. -- *Hunc eundem quem Mt* Lebbaeum, *Mc* Thaddaeum *posuit* -- *Igitur eundem quem Mt* Lebbaeum *et Mc* Thaddaeum *dixit, Lucas* Iudam Iacobi *scripsit.*" Hoc testimonium omnino ab ipso Or pendere censendum est, non a Rufino interprete (it^{pler} contra λεββ. testantur). Proptereaque huc etiam trahendum videtur Or contr. Cels. 1, 62 ἔστω δὲ καὶ λέβης τελώνης (*praeter Matthaeum publicanum*) ἀκολουθήσας τῷ ιυ. ἀλλ' οὔτιγε τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀππ. αὐτοῦ ἦν εἰ μὴ κατά τινα τῶν ἀντιγράφων τοῦ κατὰ μάρκ. (si huc pertinet potius ματθ. legendum) εὐαγγ. ... ℵB 17. 124. sah cop e ff$^{1.}$ g$^{2.}$ l vg sax fr και (ℵ* om, suppl^{b}) θαδδαιος (Ln) :: ut Mc ... ς κ. λεββαιος (LX al λεβαιος) ο επικληθεις (επικαλεισθ. nusquam Mt) θαδδαιος (L θαδεος item al) c. C^{2}EFGKLMSUVXΓΑΠ al pler syr^{utr} arm aeth; item 13. 346. κ. θαδδ. ο επικλ. λεββ. (item C*^{vid} nisi forte θαδδ. om, cf C in append.); item 243. ιουδας ο και λεβαιος ο επικλ. θαδδ. ... a b g$^{1.}$ h gat mm *et iudas zelotes.* Chr ad h. l. ειτα ειπων λεββαιον τον (alii libri add επικληθεντα) και θαδδαιον (videtur haec ipse Chr addere) και σιμωνα τον ζηλωτην, ον και κανανιτην καλει, επι τον προδοτην ερχεται -- ιουδ. ο ισκαριωτης. ην γαρ και ετεροσ ιουδ. ο λεββαιος, ο και επικληθεισ θαδδ., ον ιακωβου φησιν ειναι ο λουκ. λεγων· ιουδας ιακωβου.

4. σιμων: D h q syr^{sch} και σιμ. | καναναιος (Gb′) c. BCDL 1. 22. 33. 118. 18^{cv} al^{mg} it (et. δ) vg cop (D a c f ff$^{1.}$ vg [non am] Or^{int} χαν.) ...

5 [31.10] Τούτουσ τοὺσ δώδεκα ἀπέστειλεν ὁ Ἰησοῦσ παραγγεί-
λασ αὐτοῖσ λέγων· εἰσ ὁδὸν ἐθνῶν μὴ ἀπέλθητε, καὶ εἰσ πόλιν
15, 24 Σαμαριτῶν μὴ εἰσέλθητε· 6 πορεύεσθε δὲ μᾶλλον πρὸσ τὰ πρό-
7–8 Lc 9, 2 Mt 10, 9 βατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραήλ. 7 [32.2] πορευόμενοι δὲ κηρύσ-
10, 5 σετε λέγοντεσ ὅτι ἤγγικεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. 8 ἀσθενοῦντασ
θεραπεύετε, νεκροὺσ ἐγείρετε, λεπροὺσ καθαρίζετε, δαιμόνια ἐκ-
9–15 Mc 6, 8–11 Lc 10, 4–12 βάλλετε· δωρεὰν ἐλάβετε, δωρεὰν δότε. 9 μὴ κτήσησθε χρυσὸν
Mt 9, 3 sa μηδὲ ἄργυρον μηδὲ χαλκὸν εἰσ τὰσ ζώνασ ὑμῶν, 10 μὴ πήραν εἰσ
ὁδὸν μηδὲ δύο χιτῶνασ μηδὲ ὑποδήματα μηδὲ ῥάβδον· ἄξιοσ γὰρ

ς κανανιτησ c. ℵEFGKMSUVXΓΑΠ al pler sah syr^{p} al Chr | ℵ* o (ℵ^{b} om) ιουδ. | o ante ισκ. (et. ς^{e} Gb Sz) c. ℵ*BDKMSΑΠ al pl Chr ... ς om c. ℵ^{b}CEFGLUVXΓ al plus^{40}:: ut Mc et Lc | ισκαριωτησ c. ℵBEFGKLMS UVXΓΑΠ al omn fere g$^{1.}$ vg^{ed} sah cop syr^{p} aeth Chr (Or^{3,709} ιουδασ σιμωνοσ ισκαριωτου), item D f k l am fu for syr^{sch} arm σκαριωτησ, q *scariota*, g$^{2.}$ *scariothis* ... C h$^{butl\ scr}$ ισκαριωθ (Ln), item it^{pl} *scarioth* vel *carioth* | o και (F al pauc it^{pl} sah cop syr^{utr} al om) παραδουσ (ℵ^{b} [non* nec^{c}] FXΑ al -διδουσ): L 13. 124. 346 al Or^{3,709} οσ και παρεδωκεν

5. C^{3} al mu om τ. δωδεκα | F αποστειλασ | λεγων (et. Or^{3,710} ℵ* 80. om): D it^{pler} (non ff$^{1.}$) am fu for praem και | Δ μη εισελθ. -- μη απελθ. | σαμαριτων c. ℵCD^{2}GLΠ* al (ℵ σαμαριται, σαμαριτισ, σαμαρια constanter) ... ς Ln Ti σαμαρειτων c. BEKMUXΓΑΠ** (FSV e sil) al pler ... D* (it vg) σαμαριτανων

6. πορευεσθε δε (et. Eus$^{dem\ 445}$ et ps^{282} Cyr$^{cs\ 204}$; ti† al Cyr$^{glaph\ 380}$ om δε): D υπαγετε

7. οτι c. ℵCDEFGKLMPSUVXΓΑΠ al omn^{vid} it (g$^{2.}$ *appropinq. enim*) vg etc (sah μετανοησατε· ηγγ. γαρ): B om

8. D θεραπευσατε | νεκρ. εγειρετε (D -ρατε) h. l. (et. Gb) c. ℵ* et^{c} BC*D 1. 13. 33. 108. 157. 346. al^{10} fere a b c ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ h k l q vg (for ante ασθεν.) sax fr ap aeth pers^{whe} arr Cyr^{semel} Chr^{bis} Hil; item ς ante δαιμ. εκβ. c. min syr^{sch}; item post δαιμ. εκβ. PΑ al pauc syr^{p} Chr^{bis} ... Sz Ti om c. ℵ^{b}(vel^{a}) C^{3}EFGKLMSUVXΓΠ al plus^{150} f sah arm syr^{cdd} et$^{ed\ princ}$ pers^{p} aeth$^{cdd\ 2}$ Eus$^{dem\ 138}$ Bas^{2,278} Chr (ad h. l. et^{txt} [exc cdd aliq] et^{com}) al Hier^{com} (*dat potestatem infirmos curare, leprosos mundare, daemones eiicere, ut magnitudinem promissorum probet magnitudo signorum*) Iuv | D καθαρεισατε | DF al εκβαλετε | GL al δωτε

9. ℵ* (^{b} suppl) om μηδ. αργυρον | μηδε c. ℵBCEFGKMPSUVXΓΑΠ al pler: DL al pauc μητε

10. μη: D k sah cop syr^{sch} μητε (*nec*) | μηδε ter: DL al pauc μητε | D* χειθωνασ | ραβδον c. ℵBD 1. 33. 118. al b c f ff$^{1.}$ g$^{1.}$ h l q δ vg sah (cop anceps) syr^{sch} syr^{p} cdd arm aeth al Eus$^{luc\ 169}$ (κατα δε τουσ λοιπουσ και τον αυτον ματθ. μη επιτρεπων αυτοισ μητε ραβδον μητε πηραν μητε υποδηματα μητε δυο χιτωνασ) et ps^{348} Chr Hil ...

ὁ ἐργάτης τῆς τροφῆς αὐτοῦ. 11 [83.2] εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν ἢ κώμην
εἰσέλθητε, ἐξετάσατε τίς ἐν αὐτῇ ἄξιός ἐστιν· κἀκεῖ μείνατε ἕως
ἂν ἐξέλθητε. 12 [84.5] εἰσερχόμενοι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν ἀσπάσασθε
αὐτήν. 13 καὶ ἐὰν μὲν ᾖ ἡ οἰκία ἀξία, ἐλθάτω ἡ εἰρήνη ὑμῶν
ἐπ' αὐτήν· ἐὰν δὲ μὴ ᾖ ἀξία, ἡ εἰρήνη ὑμῶν πρὸς ὑμᾶς ἐπιστρα-
φήτω. 14 [85.2] καὶ ὃς ἂν μὴ δέξηται ὑμᾶς μηδὲ ἀκούσῃ τοὺς
λόγους ὑμῶν, ἐξερχόμενοι ἔξω τῆς οἰκίας ἢ τῆς πόλεως ἐκείνης
ἐκτινάξατε τὸν κονιορτὸν ἐκ τῶν ποδῶν ὑμῶν. 15 ἀμὴν λέγω ὑμῖν, 11. 24
ἀνεκτότερον ἔσται γῇ Σοδόμων καὶ Γομόρρων ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως

Gb″Sz Ti ραβδους c. CEFGKLMPSUVXΓΑ^{gr}Π al^{150} fere a k syr$^{p\ ed}$ Chr$^{mo\ 1}$ (:: similiter lectio Lc fluctuat). Praeterea a b c g$^{1.}$ h q Hil (non item d f ff$^{1.}$ k vg) add *in manibus vestris* (*vestr.* om q) | γαρ: U* 258. om | της τροφ. (et. Ir$^{int\ 237}$): KMΠ 299. al plus^{15} a b c f ff$^{1.}$ g$^{1.}$ h q (non d k l vg) syr$^{p\ mg}$ aeth^{cod} Hil του μισθου :: ut Lc (Clem$^{hom\ 3,71}$ μη λογισαμενοι οτι αξιοσ εστ. ο εργ. του μισθ. αυτου) | αυτου c. ℵBCL 1. 22. 118. 124. 209. al h sah cop Thph Ir$^{int\ 237\ edd}$ ... ς (Gb^{o}) add εστιν c. EFGKMPSUVXΓΑΠ al pler arm; item post γαρ D al^{5}, item *est enim* vel *enim est* it^{pler} vg al (Ir^{int} e cod uno) Hil

11. εισ ην δ αν πο. η κωμ. (η κω. L 124. sah post εισελθ., 1. 118. 209. a b ff$^{1.}$ h k Hil al om) εισελθ. c. ℵBCEFGKMPSUVXΓΑΠ etc (L etc): D 28. η πολισ εισ ην αν εισελθ. εισ αυτην | τισ εν αυτη: ℵK p^{scr} εν αυτ. τισ | L om εστιν | μεινατε: X 28. 243. 301. μενετε | εωσ αν εξελθ.: X Amb om

12. ασπασ. αυτην c. ℵ$^{b\ vid}$ et^{c} BCEFGKMPSUVXΓΑΠ al pl k am cop syr^{utr} pers^{p} Chr ... ℵ* et^{cb} DL 1. 22. 209. ti** al plus^{50} it^{pler} vg arm aeth Thph Hil add λεγοντεσ ειρηνη τω οικω τουτω (c omissis ασπ. αυτ. *dicetis: Pax* etc; similiter sah^{ask}) :: cf Lc 10, 5

13. και εαν (d *si enim*): D om και | ᾖ: C* ην | M al^{3} η οικια εκεινη | αξια: L om | ελθατω c. ℵCL 13. 33. 346. al ... ς Ln ελθετω c. BEFGKM PUXΓΑΠ al pler; item SV al plus^{20} εισελθετω ... D εσται, 99. b^{scr*} om | εαν (L al pauc ει) δε μη η (L al^{2} om) αξια: D ει δε μηγε | D* om ἡ | προσ c. CDEFGKLMPSUVXΓΑΠ al omn fere (it vg *ad vos*, antea *super eam*) ... ℵB 243. Chr (et.$^{mo\ 5}$) εφ (243 ε. υ. ανακαμψει) :: praecedente επ, cf et. Lc 10, 5

14. οσ etc: L b c g$^{1.}$ h k aeth οσοι α. μ. δεξονται υ. μ. ακουσωσιν (k *audierit*) | αν c. ℵBDKL al mu ... ς Ti εαν c. CEF unc rell min pl | εξω c. ℵBD 33. 157. al^{10} it vg (*foras*, *foris*, *extra*) cop aeth (item L al^{5} Bas$^{2,222\ edd}$ [sed non Garner.] εκ) ... ς Ti om c. CEF unc rell min pler arm | τησ οικιασ η (L om η): D arm^{zoh} om | η τησ πολεωσ: ℵ η πολεωσ η κωμησ | εκεινησ: D al^{6} it^{pler} (non f; b post οικ.) vg om | εκ c. ℵC 33. 157. al^{8} it vg (it^{pler} vg *de*; k *a*) arm syr^{p} ... ς Ti om c. BD unc rell min pler cop al Chr (:: cf Act 13, 51. Lc 9, 5)

15. αμην (1. 22. ἀμ. αμ.): L al^{5} add γαρ | γομορρ.: ℵC praem γη |

Lc 10, 3 ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ. 16 [86.5] Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς πρόβατα
ἐν μέσῳ λύκων· γίνεσθε οὖν φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις καὶ ἀκέραιοι ὡς
17–22 Mc 13, 9–13 Lc 21, 12–17 αἱ περιστεραί. 17 [87.1] προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων· παρα-
δώσουσιν γὰρ ὑμᾶς εἰς συνέδρια, καὶ ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν
μαστιγώσουσιν ὑμᾶς· 18 καὶ ἐπὶ ἡγεμόνας δὲ καὶ βασιλεῖς ἀχθή-
σεσθε ἕνεκεν ἐμοῦ, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς καὶ τοῖς ἔθνεσιν.
Lc 12, 11 a 19 [88.2] ὅταν δὲ παραδῶσιν ὑμᾶς, μὴ μεριμνήσητε πῶς ἢ τί λαλή-
σητε· δοθήσεται γὰρ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τί λαλήσητε· 20 οὐ
γὰρ ὑμεῖς ἐστὲ οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τοῦ πατρὸς ὑμῶν
τὸ λαλοῦν ἐν ὑμῖν. 21 παραδώσει δὲ ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θάνα-
τον καὶ πατὴρ τέκνον, καὶ ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς καὶ
24. 9. 13 θανατώσουσιν αὐτούς. 22 καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων

γομορρων c. ℵBEFGKSUVXΓΔΠ al pl a b c f g[1.] q vg Bas[2,263] Chr[codd] ... Gb′ Ti γομορρασ (DL -μορασ) c. CDLMP 1. 22. al plus[30] ff[1.] h k (ff[1.] *sodomae et gomorrae*, k *sodome et gomore*) Chr[montf] et[mo 6] (item Clem[hom 3,31] και αληθωσ υμιν λεγομεν [Petrus loquitur], ανεκτοτερον εσται γη σοδομων και γομορρασ εν ημερα κρισεωσ η τω της απειθειασ τοπω ενδιατελειν. Item presbyteri ap Ir[int 4,28,1] *et quoniam tolerabilius Sodomae* [alii *Sodomis*] *et Gomorrae erit in iudicio quam civitati illi quae non recepit* [alii *recipit*] *sermones discipulorum eius*)

16. L ἀποστέλλω | εν (CL εμ) μεσω: B εισ μεσον | ωσ οι: L al[10] fere ωσει | ℵ* Or[3,2] ωσ ο (ℵ[b] οι) οφισ (Or γινεσθε φρονιμοι ωσ ο οφισ) | ακεραιοι (it vg *simplices*): D απλουστατοι | ωσ αι: LX al pauc ωσει

17. δε: D al pauc a c g[1.] k m flor (Or[1,295]) om | C* om υμασ | εν τ. συναγ. (et. Or Petr[4,97]): D εισ τασ συναγωγασ

18. κ. επι ηγεμονασ δε (c. ℵBCEKMPSUVΓΠ al pl Or[1,398.3,534] Petr[4,97]; FGLXΔ al mu Or[1,295] om) κ. βασιλεισ: D 111. και επι ηγεμονων (Or[1,158] επι βασιλεων κ. ηγεμονων etc libere e Mt et Mc) | αχθησεσθε (et. Or[quater] Petr): D 111. σταθησεσθε, item *stabitis* it[pler] (non f vg) Cyp Hil, item (Ir[int 210 liberrime]) Or[int 3,532.534] :: cf Mc 13, 9

19. παραδωσιν c. ℵBE* 1. 22. c[scr] item (*tradiderint*, k *-runt*) d f g[1.] k Cyp[saepe] al ... DGLX 33. al[40] fere (a b c ff[1.] g[2.] h m q floriac vg Hil Amb *tradent*) παραδωσουσιν (Gb′), item -δωσωσιν al plus[10] Or[1,295] Chr (et.[mo 2]) ... ς Ti παραδιδωσιν c. CE[2]FKMSUVΓΔΠ al pl | Γ al μεριμνησετε | πωσ η: a b k floriac Cyp[quater] (sed[semel] habet) al om | λαλησητε: KΓ al plus[30] Or Chr[mo 4] -σετε | δοθησεται -- ωρα (C* cop syr[hr] ημερα) τ. λαλησητε (-σητε c. ℵBCEFGVXΓΠ** al pm, -σιτε Δ; ς Ln Ti -σετε c. KMSUΠ* al pl): DL al plus[10] k floriac harl* arm Or[1,295] (sed habet[int 3,532]) al Cyp[semel] (sed[ter] habet) Op om; hinc Gbo et Ln [δοθ. -λαλ.]

21. τεκνον (et. Or[1,295] Eus[dem 298]): B[bent] το τεκν. | επαναστησονται (et. Or Eus): BΔ al pauc -σεται

διὰ τὸ ὄνομά μου· ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται.
23 [89.10] ὅταν δὲ διώκωσιν ὑμᾶς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, φεύγετε εἰς
τὴν ἑτέραν· ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ τελέσητε τὰς πόλεις τοῦ
Ἰσραὴλ ἕως ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. 24 [90.3] Οὐκ ἔστιν μαθη- Lc 6, 40 Io 13, 16
τὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον, οὐδὲ δοῦλος ὑπὲρ τὸν κύριον αὐτοῦ.
25 ἀρκετὸν τῷ μαθητῇ ἵνα γένηται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ, καὶ
ὁ δοῦλος ὡς ὁ κύριος αὐτοῦ. [91.10] εἰ τὸν οἰκοδεσπότην Βεελζεβοὺλ
ἐπεκάλεσαν, πόσῳ μᾶλλον τοὺς οἰκιακοὺς αὐτοῦ. 26 μὴ οὖν φοβη-
θῆτε αὐτούς· [92.1] οὐδὲν γάρ ἐστιν κεκαλυμμένον ὃ οὐκ ἀποκα- Mc 4, 22 Lc 8, 17
λυφθήσεται, καὶ κρυπτὸν ὃ οὐ γνωσθήσεται. 27 [93.5] ὃ λέγω ὑμῖν
ἐν τῇ σκοτίᾳ, εἴπατε ἐν τῷ φωτί· καὶ ὃ εἰς τὸ οὖς ἀκούετε, κηρύ-

---

23. διωκωσιν: DA al -κουσιν | Petr 4,97 εκ της πολεως ταυτης | φευγ. εισ τ. ετεραν c. ℵB 33. 265. Or 3,473. 4,398. (item 3,709 cdd) Petr Ath 1,91 et 258 Cyr glaph 112; item ς Ti φ. ε. τ. αλλην c. CEFGKMSUVXΓΛΠ al pler Clem 597 Or 3,709 cdd Const 5,3,2; item alterutrum c f l q vg (*fugite in aliam*, ita et. Iul pap ap Ath 2,606; sed q *fug. in alteram*) cop syr utr go aeth ... DL 1. 13. 22. 118. 124. 209. 247. al a b ff 1. g 1.2. h k gat mm arm Or 1,380.295 (Hil *ex una deinde in duas urbes fugam suadet*) φευγ. εισ τ. ετεραν (DL 247. αλλην)· καν (D εαν δε) εν τη ετερα (D εν τη αλλη, L al 9 Or 1,295 εκ ταυτης: ita Gb) διωκωσιν (D -κουσιν, L 247. εκδιωξουσιν) υμας (Or 1,380 παλιν omisso υμας) φευγετε εισ την αλλην: ita Gb, Ln φ. ε. τ. ετ. [καν - - αλλην] | γαρ (et. k am fu syr utr go al Or 1,295): DM al 15 it pler vg cop arm aeth al om (Gb°) | c* ti** al οτι ου μη | τελεσητε: ti al pauc Or 1,295 -σετε | του ισρ. c. ℵCEFGKLM SUVXΓΛΠ al omn vid Or 1,295 Chr ... Ln om του c. BD | εως c. ℵBX al ... ς Ln Ti add αν c. CD unc rell min pler Or 1,295 Chr; item ℵ° al add ου

24. διδασκαλον: c. BCDEGKLSUVXΓΛΠ al pl it vg al mu Or 4,424 Cyr 4,308 et ador 595 al ... ℵFM 13. al plus 20 syr utr arm cdd aeth add αυτου (al pauc a b q Hil om αυτου post κυριον)

25. ο δουλος (et. a c g 1. h q am; A* add αυτου): L al pauc b f ff 1. g 2. k vg Cyr 4,583 τω δουλω | τον οικοδ. et τουσ οικ. c. ℵB²CD unc rell min omn vid .. Ln τω οικοδεσποτη et τοισ οικιακοισ c. B* | βεελζεβουλ c. CEFGKMSUVΓΛΠ al pler a f ff 1. g 1. h q syr p et mg gr arm aeth go; item βελζ. DLX b (*velzebul*) k cop ... ℵB βεεζεβουλ ... c g 2. vg sax fr syr sch pers p *beelzebub*; mm *belzebud* | επεκαλεσαν c. ℵ°BCEFGKMSVXΓΛΠ al plus 59 Ath 1,583 Cyr ador 596 et es 709 al; item επεκαλεσαντο ℵ* 4. 59; item απεκαλεσαν U al 40 fere ... ς (= Gb Sz) εκαλεσαν c. 1. al ut vid mu; L εκαλεσαντω, D καλουσιν | οικιακ. c. ℵBEFGKLVXΓΛΠ al pl ... Gb'' οικειακ. c. CDMU al pl. Cf ad v. 36

26. κεκαλυμμ.: X al pauc κεκρυμμ. | ου γνωσθ.: E ουκ αποκαλυφθησεται

27. εισ: M al 4 Bas 2,295 προσ | ακουετε (et. Clem bis Eus ps bis; L -εται): 1. 22. al Chr mo 6 Bas 2,298 ηκουσατε, Or 3,534 cod ακηκοατε, item a al

ξατε ἐπὶ τῶν δωμάτων. 28 καὶ μὴ φοβεῖσθε ἀπὸ τῶν ἀποκτεννόν-
των τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτεῖναι· φοβεῖσθε
δὲ μᾶλλον τὸν δυνάμενον καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα ἀπολέσαι ἐν γεέννῃ.
29 οὐχὶ δύο στρουθία ἀσσαρίου πωλεῖται; καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐ
πεσεῖται ἐπὶ τὴν γῆν ἄνευ τοῦ πατρὸς ὑμῶν. 30 ὑμῶν δὲ καὶ αἱ

---

audistis | κηρυξατε: D Or^{3,534} Eus$^{ps\,330.500}$ κηρυσσετε (D -ται, sed d *praedicate*), L κηρυχθησετε

28. μη φοβεισθε c. ℵBCEFGLMUVXΓΔΠ al plus^{100} Eus$^{pr\,13,10}$ Bas$^{2,284.296}$ Cyr$^{apol\,246}$ al, item K al mu -βησθε (Iust$^{ap\,1,19}$ μη φοβεισθε τουσ αναιρουντασ υμασ και μετα ταυτα μη δυναμενουσ τι ποιησαι, ειπε, φοβηθητε δε τον μετα το αποθανειν δυναμενον και ψυχ. κ. σωμ. εισ γεενναν εμβαλειν. Clem$^{2.cor\,5}$ και υμεισ μη φοβεισθε τουσ αποκτεννοντασ υμασ και μηδεν υμιν δυναμενουσ ποιειν, αλλα φοβεισθε τον μετα το αποθανειν υμασ εχοντα εξουσιαν ψυχησ και σωματοσ του βαλειν εισ γεενναν πυροσ.) ... ς (= Gb Sz) φοβηθητε c. DS 1. al sat mu^{vid} (Clem$^{hom\,17,5}$ λεγων· μη φοβηθητε απο του αποκτεινοντοσ το σωμα, τη δε ψυχη μη δυναμενου τι ποιησαι· φοβηθητε τον δυναμενον και σωμ. κ. ψυχ. εισ τ. γεενν. του πυροσ βαλειν. ναι λεγω υμιν, τουτον φοβηθητε :: cf Lc) Or^{1,296} Eus$^{ps\,308}$ Const^{5,4,3} :: cf Lc | αποκτεννόντων c. ℵCDUΓΔΠ^{2} 1. ti** al plus^{30} (Clem$^{2.cor}$); item Gb Sz αποκτενοντων c. EF^{we}GKLMSVXΠ* al plus^{100} ... ς (Schu prob) αποκτεινοντ. c. B al pm (item Or Eus Const Cyr) | αποκτειναι: D* σφαξαι | φοβεισθε c. ℵB(mai ed utraq)C al ... ς Ln Ti φοβηθητε c. D unc rell min pler Or Const Bas Cyr :: in Lc φοβηθητε quater nec fluctuat | δε: L 1. al^{5} Isid^{3,295} (sed^{cod} δε) om | δυναμ. και (et. Iust$^{ap\,1,19}$ Clem^{hom} Thdot^{972} Or^{ter} al Ir$^{int\,210}$ Or$^{int\,4,600}$ etc): a b c g$^{1.}$ h m q (non f ff$^{1.}$ k vg) cop syr^{utr} arm aeth Or^{1,296} Or$^{int\,3,876}$ Tert^{semel} al om και, hinc Ln [και] | ψυχ. και σωμα (Clem^{hom} Ir^{int} Tert^{tor} Lcif σω. κ. ψυχ.) c. (ℵ Or^{2,586} ψυ. κ. το σωμ.) BCDLXΠ al pm Iust Clem^{hom} Thdot Or^{1,296} et^{alibi} Const Bas Cyr al ... ℵCEF^{we}GKMSUVΓΔ al plus^{50} την ψυ. κ. το σωμ. | εν γεεννη: D εισ γεενναν, item it^{pler} (non k) vg Ir^{int} Tert al

29. D* Or^{2,722} (non item^{1,296}) του ασσαριου (L ασαρ.) | D πωλουνται | επι (Or^{3,344}; εισ^{1,296}; *super* it^{pl} vg; *in* ff$^{1.}$ h k) την γην (et. Or^{bis} Bas^{2,284}; X al^{5} Cyr$^{glaph\,23}$ τησ γησ) ... Or$^{1,263.bis\,794}$ et^{2,822} et^{4,356} Chr^{montf} et$^{mo\,6}$ Iuv^{vid} εισ την (Or$^{1,794.2,822}$ Chr om) παγιδα. Cf Clem$^{hom\,12,31}$ ανευ γαρ τησ του θεου βουλησ ουδε στρουθοσ εν παγιδι εμπεσειν εχει ... L Or^{2,722} Novatian Op om (non item Ir^{int} Cyp Tert Hil al), hinc Gb^{oo} | ανευ (it^{pler} [non k l vg] go cop$^{cdd\,2}$ al Or^{1,263} et$^{int\,4,508}$ Ir$^{int\,154}$ Tert Cyp al add τησ βουλησ, vide ante Clem^{hom}) του πατρ. υμων (U al Ath^{cdd} ημων, Or^{2,722} Ath^{cod} μου, Or^{1,296} et^{2,822} om): 435. al^{30} fere it^{mu} cop aeth^{cod} Or^{1,296} et^{2,822} et^{3,344} Ath^{1,289} Cyr$^{glaph\,23}$ Or$^{int\,1,142}$ add του εν [τοισ] ουρανοισ

30. υμων δε (et. Or^{1,296} Eus$^{ps\,204.357}$ Bas^{2,284} Cyr$^{glaph\,23}$ et$^{ador\,204}$ etc):

τρίχεσ τῆσ κεφαλῆσ πᾶσαι ἠριθμημέναι εἰσίν. 31 μὴ οὖν φοβεῖσθε· 6, 26
πολλῶν στρουθίων διαφέρετε ὑμεῖσ. 32 Πᾶσ οὖν ὅστισ ὁμολο-
γήσει ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω κἀγὼ ἐν
αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ πατρόσ μου τοῦ ἐν οὐρανοῖσ· 33 [94.2] ὅστισ
δ' ἂν ἀρνήσηταί με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ἀρνήσομαι κἀγὼ
αὐτὸν ἔμπροσθεν τοῦ πατρόσ μου τοῦ ἐν οὐρανοῖσ. 34 [95.5] Μὴ 34—36 Lc 12, 51—53
νομίσητε ὅτι ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν· οὐκ ἦλθον βαλεῖν
εἰρήνην ἀλλὰ μάχαιραν. 35 ἦλθον γὰρ διχάσαι ἄνθρωπον κατὰ Mich 7, 6
τοῦ πατρὸσ αὐτοῦ καὶ θυγατέρα κατὰ τῆσ μητρὸσ αὐτῆσ καὶ νύμ-
φην κατὰ τῆσ πενθερᾶσ αὐτῆσ, 36 καὶ ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου
οἱ οἰκιακοὶ αὐτοῦ. 37 [96.5] Ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμὲ Lc 14, 26 a

---

D it^{pl} (non f g$^{2.}$ l) Clem^{263} Hil al *αλλα* | LX al *αι τριχαι* (L *ε* et *-χε*) | *κεφαλησ*: DL it^{pl} cop go syr^{sch} al Clem Hil al add *υμων*

31. *φοβεισθε* (Gb') c. ℵBDL 1. 13. 33. al^{5} Or^{1,296} Cyr$^{ador 204}$ ... *ς φοβηθῆτε* (M al add *αυτουσ*) c. CEGKMSUVXΓΛΠ al pler Bas^{2,284} Chr | *πολλων*: al^{10} fere a b c g$^{1.}$ h q Bas^{cod} et^{edd} (sed non Garneri) Hil *πολλω* (*multo*)

32. *ουν* (et. Clem^{595} Or$^{1,295.2,584}$ Cyr^{4,965} etc): X al pauc (Or^{3,719} libere) Chr (et.$^{mo\,8}$) om | *ομολογησει* (et. Or$^{1,296.2,584}$ Cyr Chr): EUV al pauc *-γηση* (item Clem *οστισ εαν ομ.*, Or$^{1,280.399.3,719}$ *οσ εαν ομ.*) | *εν* (G om) *αυτω* (et. Clem Or^{sacp} Cyr^{4,965} Tert al): DL (ante *καγ.*) al pauc (Did^{362} libere) *αυτον* (it^{pler} [non k] vg *confitebitur me - - et ego eum*) | *εν ουραν.* c. ℵDEFGLMSUXΓΛΠ al pler Clem Or$^{1,280.296.399}$ Chr ... Ln *ε. τοισ ουρ.* c. BCKV al^{8} Or^{3,719} (et^{3,543} libere) Cyr^{4,965}

33. *δ' αν* c. ℵDEFGKMSUVXΓΛΠ al pler Or$^{2,296.298}$ Cyr^{4,965} Chr ... BL 300. *δε* (Ln), item C *δ'* (sed sequente *απαρν.* pro *αρν.*) | *αρνησηται* (LX al *-σεται*): C 1. Or^{bis} (sed^{1,399} *αρνησ.*) *απαρνησηται* | *αρνησομαι* (KL al *-σωμαι*): 1. Or^{bis} (sed^{3,543} *αρν.*) *απαρν.* | *καγω αυτ.* c. ℵBDA 1. 33. al plus^{15} Or^{1,298} et^{3,543} Cyr^{4,965} Chr (et.$^{mo\,5}$) al; item it vg arm go ... *ς* Ti *αυτον καγω* c. CEFGKLMSUVXΓΠ al pler Or^{1,296}, item syr^{utr} aeth | *εν ουρ.* c. ℵCDEGKLMSUΓΛΠ al pler Or$^{1,296.297}$ Chr ... BVX al pauc Or^{1,298} Cyr *ε. τοισ ουρ.* (Ln)

34. *νομισητε*: Γ al *-σετε* | *βαλειν* (K al pauc *βαλλειν*, sed K *-λλεῖν*) *ειρηνην* (ita et. a b c f am fu for Hier^{esai}): ℵ g$^{1.}$ ff$^{1.}$ q Tert Hil *ειρ. βαλ.* (h k vg^{ed} *pac. veni* [vg *venerim*] *mittere*) | Γ al ab *ειρηνην* pr ad *ειρ.* sec transiliunt. Totum versum syr^{cu} sic: *non veni mittere pac. in terram sed divisionem voluntatum et gladium.* Similiter Or^{3,188} *μη νομιζητε οτι ηλθ. βαλ. ειρηνην* (et$^{1,298.4,37}$ libere add *επι την γην*) *αλλα μαχαιραν.*

35. *διχασαι*: D*A (sed d *δ separare*) *δικασαι* | *ανθρωπον*: D 42. 114** it^{pler} (non f k vg Ir$^{int\,325}$ Tert al) syr^{cu} Hil Op *υιον* | L *θυγατεραν*

36. D *εκθροι* | *οικιακοι* (B^{bent} *οικοικοι*?) c. ℵCDEFGKLMVXΛΠ ac longe pl: UΓ al plus^{40} *οικειακοι* (Gb''). Apud Zonaram „*οἰκειακὸσ ὁ οἰκεῖοσ,*

οὐκ ἔστιν μου ἄξιος, καὶ ὁ φιλῶν υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμὲ οὐκ
Lc 17, 33 Io 12, 25 ἔστιν μου ἄξιος, 38 καὶ ὃς οὐ λαμβάνει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ
38 a 16, 24 a ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου, οὐκ ἔστιν μου ἄξιος. 39 [97. 3] ὁ εὑρὼν τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολέσει αὐτήν, καὶ ὁ ἀπολέσας τὴν ψυχὴν αὐτοῦ
Lc 10, 16 Io 13, 20 ἕνεκεν ἐμοῦ εὑρήσει αὐτήν. 40 [98. 1] Ὁ δεχόμενος ὑμᾶς ἐμὲ δέχεται,
καὶ ὁ ἐμὲ δεχόμενος δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με. 41 [99. 10] ὁ δεχό-
μενος προφήτην εἰς ὄνομα προφήτου μισθὸν προφήτου λήμψεται,
καὶ ὁ δεχόμενος δίκαιον εἰς ὄνομα δικαίου μισθὸν δικαίου λήμψε-
Mc 9, 41 ται. 42 [100. 6] καὶ ὃς ἐὰν ποτίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων ποτήριον
ψυχροῦ μόνον εἰς ὄνομα μαθητοῦ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀπολέσῃ
τὸν μισθὸν αὐτοῦ.

XI.

1 [101. 10] Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς διατάσσων τοῖς
δώδεκα μαθηταῖς αὐτοῦ, μετέβη ἐκεῖθεν τοῦ διδάσκειν καὶ κηρύσ-
σειν ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν.
2—6 Lc 7, 18—23 2 [102. 5] Ὁ δὲ Ἰωάννης ἀκούσας ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ τὰ ἔργα
τοῦ Χριστοῦ, πέμψας διὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ 3 εἶπεν αὐτῷ· σὺ

οἰκιακὸς δὲ ὁ ἐν τῷ οἴκῳ. Coraes ad Plut. Cic. 20. οἰκιακά εἰσι τὰ κατὰ τὴν οἰκίαν ἢ τὰ τῆς οἰκίας, οἷόν ἐστι τὸ ἐχθροὶ τοῦ ἀνδρὸς οἱ οἰκιακοὶ αὐτοῦ, οἱ σύνοικοι· οἰκειακὰ δ' ἂν λέγοιτο, εἴγε ὅλως καὶ λέγεται, τὰ τῶν οἰκείων.). Cf ad v. 25

37. και ο φιλ. υι. η (s και, A add ο) θυγ. usq αξιοσ (et. Or[1, 298] Eustheoph[148. 144] Or[int 3, 20] Cyp[bis]; semel om): B*D 17. 243. syr[p] cod om

38. και οσ ου λαμβανει (K al -νη) usq αξιοσ: M* om

39. και ο: D Tert ο δε

41. λημψεται bis c. ℵBCDLZA Chr[gue] ... ς ληψ. c. EFGKMSUVXΓΠ al omn[vid] | D al[2] om και ο δεχ. δικ. usq λημψ.

42. εαν c. ℵCEFGKLMPSUVΣΓΔΠ al pler ... BD 33. αν (Ln) | ποτιση: L 33* al pauc -σει | των μικρων: D των ελαχιστων, item minimis it vg go al (157. τ. μικρ. τουτ. των ελαχιστ.) | ψυχρου (D it[pler] [non k] vg syr[cu] [non syr[utr]] cop arm aeth go Or[3, 626] alludens praem vel add υδατοσ): MXZ 33. ti* al plus[10] ψυχρουν | μονον: D al[3] syr[cu] cop Cyp om (A* ψυχρουμενον, **ψυχρ. μονον) | μαθητου (K* om μον. εισ ον. μαθ.): b ff[1.] g[1. 2.] (non c f h k q vg) meo | απολεση (LZΓ al fere[20] -σει) τ. μισθ. αυτ.: D a b c g[1.] h k q cop aeth Cyp al απολητα ο μισθοσ αυτου

XI. 1. ετελεσεν c. ℵBCDEFGKLPSUVXΣΓΔΠ etc: M al plus[10] συνετελ.

2. ακουσασ: M post εργα pon | FLX al δεσμοτηριω | του χυ: D al[20] fere syr[cu] aeth[rom] Chr[mo 6] του ιυ (item Or[3, 409] τα περι του ιυ) | δια (Gb' prob Schu) c. ℵBC*DPZA 33. 124. q (mittens per disc.) syr[utr] arm go

εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἕτερον προσδοκῶμεν; 4 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς Deu 8, 15
εἶπεν αὐτοῖς· πορευθέντες ἀπαγγείλατε Ἰωάννῃ ἃ ἀκούετε καὶ Ps 35, 5 a
βλέπετε· 5 τυφλοὶ ἀναβλέπουσιν καὶ χωλοὶ περιπατοῦσιν, λεπροὶ 61, 1 29, 18 a
καθαρίζονται καὶ κωφοὶ ἀκούουσιν, καὶ νεκροὶ ἐγείρονται καὶ πτω-
χοὶ εὐαγγελίζονται· 6 καὶ μακάριός ἐστιν ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ
ἐν ἐμοί. 7 Τούτων δὲ πορευομένων ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς λέγειν τοῖς 7—11 Lc 7, 24—28
ὄχλοις περὶ Ἰωάννου· τί ἐξήλθατε εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι; κά-
λαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον; 8 ἀλλὰ τί ἐξήλθατε ἰδεῖν; ἄνθρω-
πον ἐν μαλακοῖς ἠμφιεσμένον; ἰδοὺ οἱ τὰ μαλακὰ φοροῦντες ἐν τοῖς
οἴκοις τῶν βασιλέων. 9 ἀλλὰ τί ἐξήλθατε; προφήτην ἰδεῖν; ναὶ

(item a b c f h k syr^cu *discipulos*, item Dial^37 *επεμψε τους μαθη-τας*) ... ς *δυο* c. C^3EFGKLMSUVXΓΠ al pler ff^1. g^1. vg cop aeth syr^p mg Or^3, 409 Chr al :: e Lc

3. *αυτω*: M *αυτοις*, item b *illis* (it^pm om) | *ο ερχομενοσ* (et. Or Dial etc): D^*gr *ο εργαζομενοσ*

4. D a b c ff^1. g^1. h *αποκρ. δε* | *ιωαννη* (ℵ* *τω ιω.*) c. ℵBCK (*-ννην*) FGKLMP SUVXΣΓΠ etc: DΔ *-ννει* | L 435. cop syr^cu Or^4, 110 (et^3, 514 *ειδετε κ. ηκου-σατε*) *βλεπ. και ακου.* :: e Lc

5. *και χωλ.* c. ℵBCEFGKLMPSUVXΓΔΠ rell omn^vid a b k l q go syr^cu et^utr etc ... ZΔ 28. c f ff^1. g^1.2. h vg cop arm aeth Or^2, 586. 4, 110 Chr^gue om *και*, Ln [*και*] (D om *και χωλ. περιπατ.*) | *λεπροι*: K k syr^cu et^utr Chr^mo 2 *και λε.* | *και κωφοι*: c f ff^1. g^2. h vg fr sax cop aeth Or^4, 110 om *και*, Ln [*και*] | *και νεκρ.* c. ℵBDLPZΔ 1. 13. al a b g^1. k l q for syr^cu et^utr arm go Chr (et.^mo 2) Bas^sel ... ς om *και* c. CEFGKMSUVX al pler cop c f ff^1. g^2. h vg (non for, sed am) sax fr Or^2, 586 lib, Ln [*και*] (syr^cu *κ. νεκρ. εγ.* post *ευαγγ.* pon; Or^4, 110 om; Clem^151 lib et Or^2, 586 lib *ανιστανται* pro *εγ.*) | *και πτωχοι*: c f ff^1. (non a b g^1.2. h k q) vg (et. am, sed non for) item (ubi et. ante *χωλ.* et *κωφ.* om, item om *κ. νεκρ. εγ.*) Or^4, 110 om *και*, Ln [*και*]

6. *εστιν* (h k *erit*): X 235. Chr (et.^mo 6) a b Hil Prom Quaest om | *οσ εαν* c. ℵCEFGKLMPSUVXΣΓΔΠ al pler Clem^151 Chr ... BD 1. 33. *οσ αν* (Ln)

7. B *ιωανου*, item vv. 11. 12. 13. | *εξηλθατε* c. ℵBCDGLPZ al^7 Chr^gue ... ς *εξηλθετε* c. EKMSUVXΓΠ al pler ... FΔ *εξεληλυθατε*

8. *εξηλθατε* c. ℵBCDLPZΔ al^9 Chr^gue ... ς *εξηλθετε* c. EGKMSUVXΓΠ al pler ... F *εξεληλυθατε* | *εν* (D* it vg om) *μαλακ.* c. ℵBDZ 47^ev a c ff^1. g^1.2. k q vg (exc gat) Tert Hil al ... ς add *ιματιοις*, Ln [*ιμ.*] c. CEFGKLM PSUVXΓΔΠ al omn fere syr^cu et^utr cop arm aeth go (cop aeth et. post *μαλακα* add) :: ita Lc | D *ημφιασμενον* | E* *φορουσιν* | *βασιλεων* c. ℵBCD LMPUZΓΔΠ^2 al pl ... EFGKSVXΠ* al fere^90 *βασιλειων* (FGΠ ti* al pler) vel (ita Gb' Sz) *-λείων* (K *-λεῖων*) :: cf Lc. Praeterea ς Ln Ti add *εισιν* c. ℵ^cCD unc rell etc ... om c. ℵ*B

9. *εξηλθατε* c. ℵBCDLPZΔ al^7 Chr^gue ... ς *εξηλθετε* c. EGKMSUVXΓΠ al pler (idem in Or editum) ... F *εξεληλυθατε* | *προφ. ιδ.* c. ℵ*BZ Or^3, 472 (quam-

λέγω ὑμῖν, καὶ περισσότερον προφήτου. 10 [108. 2] οὗτός ἐστιν περὶ οὗ
Mal 3, 1 γέγραπται· ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου
Mc 1, 2 σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου. 11 [104. 5] ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, οὐκ ἐγήγερται ἐν γεννητοῖς γυναικῶν μείζων Ἰωάννου
τοῦ βαπτιστοῦ· ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν μείζων
12—13 Lc 16, 16 αὐτοῦ ἐστίν. 12 [105. 5] ἀπὸ δὲ τῶν ἡμερῶν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ
ἕως ἄρτι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν βιάζεται, καὶ βιασταὶ ἁρπάζουσιν
αὐτήν. 13 [106. 10] πάντες γὰρ οἱ προφῆται καὶ ὁ νόμος ἕως Ἰωάν-
Mal 3, 23 νου ἐπροφήτευσαν, 14 καὶ εἰ θέλετε δέξασθαι, αὐτός ἐστιν Ἠλείας
14—19 Lc 7, 31—35 ὁ μέλλων ἔρχεσθαι. 15 ὁ ἔχων ὦτα ἀκουέτω. 16 [107. 5] Τίνι δὲ
ὁμοιώσω τὴν γενεὰν ταύτην; ὁμοία ἐστὶν παιδίοις καθημένοις ἐν
ταῖς ἀγοραῖς, ἃ προσφωνοῦντα τοῖς ἑτέροις 17 λέγουσιν· ηὐλήσαμεν

---

vis Mt et Lc miscere videatur) Chr[comm] cat[ox 207] (est cat[mare], sed „ex Mt" ista verba afferuntur) (f k cop coniung *videre prophetam*) ... ς (Ln) *ιδειν; προφητην* (Π *των προφ.*); quem ordinem tuentur ℵ[c]CDEFG KLMPSUVXΓΔΠ al omn[vid] Or[4, 117] Chr[txt]:: ita et. Lc

10. *ουτος* c. ℵBDΣ b g[1] k syr[cu] aeth Or[4, 110] Amb Op Quaest ... ς add *γαρ*, Ln [*γ.*] c. CEFGKLMPSUVXΓΔΠ al omn[vid] c f ff[1] g[2] h q cop syr[mur] go arm Chr:: cf 3, 3 ubi *γαρ* non fluctuat | *εγω* (et. Or[4, 75. 119] Eus[cel 35]): ℵ c ff[1] g[2] cop Chr (et.[mo 6]) Amb om, Ln [*εγ.*] | X al pauc *αποστελω* | *σου κατασκ.* c. ℵBCDEFGKLMSUVXΓΔΠ al omn[vid] f ff[1] g[1] h q vg syr[cu] et[sch] syr[p] mg sod arm aeth go Or[4, 119] Eus[cel 35] Tert al ... Ti *και κατασκ.* c. P a b c k cop syr[p] Chr[mo 2] et[suc] Amb[semel] Hier[malach]

11. EFGLX al pm *εγειγερται* | D* *ε. τοις γ. των γυναικ.* | *αιντ. εστ.* c. ℵBDEFGKLMSUVXΓΔΠ al omn[vid] b k Cyr[4, 674]... Ti *εστ. αυτ.* c. c it[pler] vg

12. *δε*: D[gr s] cop Amb om | D* *ιωαννουσ* | *βιασται* (et. Iust[tr 51]): D (item Clem[247]) οι *βιαστ.*

13. C al mu *ιαννου* | *επροφητ.* c. ℵB*CDΣ 1. 13. a[ser], Δ *προφητευσαν* ... ς *προεφητ.* c. B*[c]EFGKLMSUVXΓΠ al plor

14. *δεξασθαι* (it *accipere, scire, audire, recipere, percipere,* vg *recipere*) ... KL al mu *-σθε* | *ηλ-* hoc acc. c. KGKLM etc, item *helias* it vg ... ς *ηλ-* c. FΓΠ etc | *-λειασ* c. B*D (alibi passim et. ℵ) ... ς Ln Ti *-λιασ* c. ℵB[2]C unc rell et mjn omn[vid]

15. *ωτα* c. BD 32. k (Sever[catena 85] *το δε εχων ωτα αντι του ο εχων διανοιαν λογικην*) ... ς (Ln) add *ακουειν* c. ℵCKEFGKLMSUVXΓΔΠ etc Doct hipp[266] Iust[tr 51] Or[4, 91] et[int 2, 462] et[alibi] al:: sine *ακ.* semper Mt (13, 9 et 43 et. ℵ); in Mc et Lc *ακ.* nusquam fluctuat

16. *παιδιοις* c. ℵBCDEFGKLMSUVXΣΓΔΠ al plus[150]... ς (= Gb Sz) *παιδαριοις* c. min | *καθημ.* ante *εν* (Gb') c. ℵBCDLMΣΔ al fere[20] it vg al pl Chr ... ς post *αγορ.* c. EFGKSUVXΓΠ al plor Clem[105] (magis e Mt quam Lc videtur):: cf Lc | *εν ταις αγοραις* c. ℵBΣ 124. 157. cop syr[p] (1. *εν αγορα καθημ. εν ταις αγοραισ*) ... ς Ti *εν αγοραις* c. CEFGKLMSUVX

ὑμῖν, καὶ οὐκ ὠρχήσασθε· ἐθρηνήσαμεν, καὶ οὐκ ἐκόψασθε. 18 ἦλθεν γὰρ Ἰωάννης μήτε ἐσθίων μήτε πίνων, καὶ λέγουσιν· δαιμόνιον Lc 10, 20
ἔχει. 19 ἦλθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ πίνων, καὶ λέγουσιν· ἰδοὺ ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης, τελωνῶν φίλος καὶ ἁμαρτωλῶν. καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτῆς.

20 [tem. 5] Τότε ἤρξατο ὀνειδίζειν τὰς πόλεις ἐν αἷς ἐγένοντο αἱ πλεῖσται δυνάμεις αὐτοῦ, ὅτι οὐ μετενόησαν· 21 οὐαί σοι 21—23
Lc 10, 13—15
Χοραζείν, οὐαί σοι Βηθσαϊδάν, ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἐγέ-

ΓΔΠ al pl Clem ... D *εν τη αγορα*, Ln (ex errore) Gb′ *εν αγορα* c. al pl Euth Thph; item *in foro* it vg syr^{cu} et^{sch} arm aeth go al :: cf Lc | α (Chr *και*) *προσφωνουντα* et *λεγουσιν* (Gb′) c. ℵBDΣ al^{10} ff^{1} g^{2} l (k *qui etclamant aliis dicentes*) vg cop syr$^{P\ mg}$ Chr^{com} gue; ϲ α *προσφωνουσιν* et *και λεγ.* ... ϛ *και προσφωνουσι* et *και λεγ.* c. EFGKLMSUVXΛ etc, c *et clamantibus - - dicentibus*, b f h *et clamantibus - - dicentes*) :: cf Lc | *τοις ετεροις* (Gb′) c. BCDEFKLMXΣΓΔΠ* al plus^{50}, item *αλληλοις* Chr^{com} gue, *invicem* vel *in inv.* vel *ad invicem* a b c g^{1} q cop, *aliis* d g^{2} k go, *ad alterutrum* f; absque *αυτων* (Gb^{0}) c. ℵBDΣ 1. al it vg cop go ... ϛ (Ln) *τοις εταιροις* c. GSUVΠ^{2} al pl syr^{cu} et^{utr} arm aeth ff^{1} l vg (*coaequalibus, aequalib.*), adduntque *αυτων* c. unc iisdem et CEFKLMXΓΔΠ* al pl syr^{omn} arm aeth

17. *λεγουσιν* ... ϛ *και λεγουσιν*: vide ad v. 16. | LU al mu *ορχησασθε* | *εθρηνησαμεν* (prob Schu) c. ℵBDΣ 1. 248. 48^{ev} c f ff^{1}. g$^{1.2}$ k l vg cop go al Clem^{105} Chr^{com} gue semel Aug ... ϛ add *υμιν* c. CEFGKLMSUVXΓΔΠ al pler a b h q syr^{omn} arm aeth :: ita Lc

18. *γαρ*: L *προσ υμας*, al^{12} syr^{cu} syr^{P} *γαρ πρ. υμ.* | D *ιωαννης* | Δ *μητε εσθ.*

19. *φιλος* (h. l. et. k): ΨL al^{5} c f h cop Clem^{385} Aug^{bis} ante *τελων.* pon:: ut Lc, a b ff^{1}. g^{1} q vg post *αμαρτ.* | *και εδικ.* usq *αυτης*: b om | 18. 124. 356. k *απο παντων των* :: e Lc | *εργων* c. ℵB* 124. codd ap Hier (in h. l. *in quibusdam evv. legitur*: iustificata est sapientia ab operibus eius. *Sapientia quippe non quaerit vocis testimonium sed operum*) cop syr^{sch} et^{P} cop arm^{cdd} aeth (et aeth^{cod} post *εργων* add *και απο των τεκνων αυτης*) pers^{P} pers^{cod} (scholl: *διο και εδικ. η σοφ. απο τ. τεκν. αυτης ητοι επι τοις εργοις* etc; aliud: *δικαιουται δε και απο εργων σοφια κατα σοφιαν επιτελουμενη η απο λογων*) ... ϛ Ln Ti *τεκνων* c. ℵ^{2}CDEFGKLMSUVXΓΔΠ al omn^{fere} it^{pler} vg syr^{cu} et$^{H\ mg}$ arm^{ed} go al (Valentt ap Ir^{40} et Or$^{4,\ 48}$ e Lc an e Mt? Praeterea Or$^{2,\ 211}$ *τα δε τεκν. της σοφ. και εν τω ευαγγ. αναγεγραπται και αποστελλει η σοφ. τα τεκν. αυτης.*) Chr Hil

20. *ηρξατο* c. ℵBDEFGMSUVXΓΔ etc ... CKLΠ al^{50} fere (et evglstaria) g^{1}. (?) h syr^{cu} et^{utr} aeth al add *ο ις*, item Chr (et.$^{mo\ e}$) praem | *εγενοντο*: D *γεγονεισαν* (d *factae sunt*; k vero *fact. fuerant*) | *αυτου*: D g^{1}. syr^{cu} om

21. *χοραζειν* c. ℵBCEFGKMSVΔΠ (r *-ζην*) etc; item ϛ (Ln) *χοραζιν* c. U al pl ... X al mu *χωραζειν*, item *χωραζιν* vel (ut Or) *χώρα ζίν* ti** 126. al^{10} Or$^{2,\ 118,\ 120}$ ... L *χοραζζη*, D *χοραζαϊν*, vg b g^{1}. h *coronain* (*chor.*),

νοντο αἱ δυνάμεισ αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ μετενόησαν. 22 πλὴν λέγω ὑμῖν, Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεωσ ἢ ὑμῖν. 23 καὶ σὺ Καφαρναούμ, μὴ ἕωσ οὐρανοῦ ὑψωθήσῃ; ἕωσ ᾅδου καταβιβασθήσῃ, [109. 10] ὅτι εἰ ἐν Σοδόμοισ ἐγενήθησαν αἱ δυνάμεισ αἱ γενόμεναι ἐν σοί, ἔμεινεν
10. 15 Lc 10, 12 ἂν μέχρι τῆσ σήμερον. 24 πλὴν λέγω ὑμῖν ὅτι γῇ Σοδόμων ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεωσ ἢ σοί.

25–27 Lc 10, 21 s 25 [110. 5] Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀποκριθεὶσ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν· ἐξομολογοῦμαί σοι πάτερ, κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆσ γῆσ, ὅτι ἔκρυψασ

---

a f ff[1] q am *corazain* (*chor.*), c *corozaim*, k *chorazan* | ουαι σοι sec (et. Or etc): D it[pler] (non f q nec vg) Hil και | βηθσαϊδαν c. ℵ*BEFGKMSUX ΓΔΠ (ℵ*et[c]Π* βηδσ.) ti* etc ... ℵ[corr] (c ut vid) CD (βεθσαειδα) L (βιθσ.) V al[90] (vv pler vel omn) Or[2, 119] al βηθσαϊδα (Gb'' Ln) | B*Δ σειδωνι (et. v. sq) | εγενοντο: D εγεγονεισαν, 33. 157. al[3] εγενηθησαν | σποδω c. BDEFGKLMSVXΓΔΠ al pler it vg cop syr[cu] et[sch] etc ... ℵCU 33. al Or[2, 119] et[int 1, 87] Gaud al add καθημενοι et Δ 1. al[25] fere Bas[2, 234] -μεναι, item syr[p] :: e Lc

22. Γ om λεγω υμιν

23. καφαρναουμ (Gb'') c. ℵBD 33. it (d *caparnaum*) vg sax fr cop go Ir[int 278] etc ... ς καπερναουμ c. CEFGKLMSUVXΓΔΠ etc. Cf ad 4, 13. | μη (D*L η, praecedit -ουμ) et υψωθηση (L -σει) c. ℵBCDL 1** 22. 42. a b c ff[1] g[2] l (*usque ad cael. exaltaveris*) (g[1] *quae* [ἢ pro μη ut D*L] et *exaltaberis*; k *ne quomodo in caelum elata es usq. ad inferos descendas*) vg syr[cu] cop arm aeth pers[wh] Ir[int 278] Hier (ad h. l. ex cdd suis) ... ς ἡ et υψωθεισα c. KMXΔΠ* al pl go Caes[3, 79] Chr[gue], item Gb' Ti ἢ et υψωθησ c. E (ipse* θησ ex θησα) FGSUVΓΠ[2] al plus[50] Chr, item (*quae - - exaltata es*) f g[1] h q cod ap Hier (*in altero exemplari reperimus*) syr[utr] pers[p] et[cod] (ap Whel.); Max[trin 423] εαν εωσ τ. ουρ. υψωθησ, αλλ εωσ αδ. κατ. | ουρανου c. ℵBDΔ al Caes Chr[gue] ... ς του ουρ. c. CEFGKLMSUVXΓΠ al pler | εωσ αδου: DL a b praem η (L ἡ, a b d *aut*), item g[2] *et*, c *et si exaltata fueris*, Max[trin] αλλ | καταβιβασθηση (-σει L) c. ℵCEFGKLMSUVXΓΔΠ al omn[vid] syr[cu] et[utr] cop arm al ... Ln Ti καταβηση c. BD Caes, item (*descendes*) it vg Ir[int] aeth, item (*vadis*) go (:: in Lc iidem fere i. e. BD syr[cu] aeth καταβηση) | εγενηθησ. c. ℵBCD 1. 157. al ... ς εγενοντο c. EFGKLMSUVXΓΔΠ al pler Chr | γεν. εν σοι: B εν σοι γεν. (Ln) | εμεινεν c. ℵBC 1. 33. al ... ς Ti εμειναν c. DEFGKSUVΓΠ al pler ... LXΔ ti** Chr[gue] εμεινον, M al εμενον

24. υμιν (syr[cu] om): al[5] syr[sch] syr[p] σοι | οτι: ℵ* et[c] 33. Ir[int] om | ℵ Ir[int] ανεκτ. ε. γη σσδ. | σοι: DM[mg] it (exc f l) Ir[int 278] υμιν

25. εκρυψασ c. ℵBD 12. Clem[hom 8, 6] (εξομολ. σοι πατερ του ουρ. κ. τησ γ. οτι εκρυψ. ταυτα απο σοφων πρεσβυτερων και απεκαλυψασ αυτα νηπιοισ θηλαζουσιν. Cf et. [18, 15] et [16] - - μη λεγε· ησεβησεν εισ τουσ σοφουσ, κρυψασ αυτα απ αυτων) ... ς απεκρυψ. c. CEFGKLMSUVΓΔΠ al omn fere Ir[93] (εξομολογησομαι σοι πατερ κυριε των ουρανων κ.

ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις·
26 ναὶ ὁ πατήρ, ὅτι οὕτως εὐδοκία ἐγένετο ἔμπροσθέν σου.
27 [111.3] Πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρός μου, [112.8] καὶ
οὐδεὶς ἐπιγινώσκει τὸν υἱὸν εἰ μὴ ὁ πατήρ, οὐδὲ τὸν πατέρα τις
ἐπιγινώσκει εἰ μὴ ὁ υἱὸς καὶ ᾧ ἐὰν βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι.
28 [113.10] Δεῦτε πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι,
κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς. 29 ἄρατε τὸν ζυγόν μου ἐφ' ὑμᾶς καὶ
μάθετε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι πραΰς εἰμι καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ, καὶ εὑρή-
σετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν. 30 ὁ γὰρ ζυγός μου χρηστὸς
καὶ τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν ἐστιν.

τησ γ. οτι απεκρυψασ [int add ταυτα] απο - - αυτα νηπιοισ) Or[2, 757] Eus[ps 39] (sed possunt hi tres etiam a Lc pendere) al :: cf Lc ubi non variat | ταυτα: L αυτα | συνετων ... 1* δυνατων | D απεκαλυψεσ

26. ναι: Marcos ap Ir ουα | ευδοκ. εγεν. c. ℵB 1. 33. k (*placitum factum est*) cop, item (ut ante) Marcos ap Ir (οτι εμπρ. σου ευδ. μοι [int om] εγενετ.) ... ς Ti εγεν. ευδοκ. c. CDEFGKLMSUVΓΛΠ al pler (Or[2, 757] ut ante) Chr, item *fuit placitum*, *fuit benepl.* it[pl] (sed f ff[1] *conplacuit*, *placuit*) vg Hil al. Similiter lectio in Lc fluct.

27. πατροσ μου (et. ℵ[b]): ℵ* Iust[tr 100] Marcos ap Ir[int 98] (non ap Epiph) Hil om μου | επιγινωσκει (et. Clem[939 lib] Eus[marc 6. 88], item *cognoscit* Ir[int 233. 235]): C g[ser] Iust[tr 100] Eus[marc 88 cdd] Did[tri 26. 72] („e Mt") Chr (et. [mo 6]) γινωσκει (:: ut Lc); item Clem[hom 17, 4. 18, 4. 13. 20] Marcos ap Ir Iust[ap 1, 63] Clem[saepe] Or[saepe] synod[antio] (in ep. ad Paul. Samos. ap Routh 3, 290) Eus[dem 149. 216] item[pr] et[ecl] Did[142 lib] εγνω, similiterque iidem postea | ω εαν c. ℵBCEFGKLMSUVΓΛΠ al omn fere Clem[806] ... D al Clem[hom] Marcos ap Ir Iust[tr] et[ap] Clem[saep] Or[saep] al ω (Clem[hom] Iust Ir[int 122] et[235] οισ) αν, ita Ln | βουληται (L al -λεται) ο υιοσ αποκαλυψ. (et. Clem[hom 17, 4. 16, 4] Ir[int 233] etc): Iust[tr] et[ap] Marcos ap Ir Clem[saep] Or[saep] syn[antio] al Ir[int 122. 234] Tert ο υι. αποκαλυψη. Ir[int 233] (postquam scripsit: *Nemo cognoscit filium nisi pater, neque patrem quis cognoscit* etc addiditque: *Sic et Mt posuit et Lc similiter et Mc* [memoria fefellit] *idem ipsum; Ioh. enim praeteriit loc. hunc*, pergit:): *Hi autem qui peritiores apostolis volunt esse sic describunt: Nemo cognovit patrem nisi filius, nec filium nisi pater et cui voluerit fil. revelare.* At eodem ordine ipse Ir[int 122. 234] et e Marcos[38]; idem est ap Clem[hom] Iust[tr] et[ap] Marc[tert 4, 25] Epiph[saepe] (sed quater alter. ord. tenet) al

28. πεφορτισμενοι: D add εσται (it vg *qui - - estis*)

29. απ εμου (ℵa): ℵ* om | πραυσ c. ℵBC*D Clem[98] Or[3, 199. 724] Ath[1, 451 cdd] Bas[1, 145] Cyr[es 199] ... ς πραοσ c. C[3]EFG unc rell et min omn[vid] Or[saep] Eus[ps saep] Ath[1, 790] Bas[2, 162. 390. 670] Cyr[glaph 33] Chr

30. χρηστοσ: E (ipse* χριστ. ex χρηστ.) KL al mu χριστοσ (scribitur et. passim χ̅ς̅)

XII.

1–8 Mc 2, 23–28 Lc 6, 1–5

1 [114.2] Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἐπορεύθη ὁ Ἰησοῦς τοῖς σάββασιν διὰ τῶν σπορίμων· οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπείνασαν, καὶ ἤρξαντο τίλλειν στάχυας καὶ ἐσθίειν. 2 οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἰδόντες εἶπαν αὐτῷ· Deu 23, 25 Mx 20, 10 ἰδοὺ οἱ μαθηταί σου ποιοῦσιν ὃ οὐκ ἔξεστιν ποιεῖν ἐν σαββάτῳ. 3–4 1 Sam 21, 6 3 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· οὐκ ἀνέγνωτε τί ἐποίησεν Δαυεὶδ, ὅτε ἐπείνασεν καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ; 4 πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔφαγον, ὃ οὐκ ἐξὸν ἦν αὐτῷ φαγεῖν οὐδὲ τοῖς μετ' αὐτοῦ, εἰ μὴ τοῖς ἱερεῦσιν μόνοις; 5 [115.10] ἢ οὐκ Nm 28, 9 a ἀνέγνωτε ἐν τῷ νόμῳ ὅτι τοῖς σάββασιν οἱ ἱερεῖς ἐν τῷ ἱερῷ τὸ σάββατον βεβηλοῦσιν καὶ ἀναίτιοί εἰσιν; 6 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι τοῦ 9. 13 Hos 6, 6 ἱεροῦ μείζων ἐστιν ὧδε. 7 εἰ δὲ ἐγνώκειτε τί ἐστιν· ἔλεος θέλω καὶ οὐ θυσίαν, οὐκ ἂν κατεδικάσατε τοὺς ἀναιτίους. 8 κύριος γάρ ἐστιν τοῦ σαββάτου ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.

XII. 1. *επορευθη*: U al *-ρευετο* | *τοισ*: D om | *σαββασιν* (ℵ *σαβασι*) c. ℵCDEGKLMSUVΓΔΠ rell omn ... B *σαββατοισ* (Ln) | *σταχυασ*: D (ante *τιλλ.*) Ψ al plus [15] *τουσ σταχ.* (:: ut Lc et Mc). Praeterea c syr^{cu} add *et confricantes eas* (syr^{cu} *confricare*) *manibus suis* (c pergit *manducabant*) :: e Lc

2. *ιδοντεσ* c. ℵBEGKMSUVΓΠ al pler f k q vg cop syr^{p} al ... CDLΔ 13. 124. a b c ff^{1} g^{1} h syr^{cu} et^{sch} add *αυτοισ* | *ειπαν* c. ℵBC 33. ... ς *ειπον* c. DEGKLMSUVΓΔΠ al pler | *ιδου*: syr^{cu} *cur* :: e Lc | *εν σαββατω*: k syr^{cu} om; item ff^{1} om *ποι. εν σαββ.*

3. *δαυειδ*, ς *δαβιδ*; Gb Sz *δαυιδ*: cf ad 1, 1. | *οτε*: Γ *οτι* | *επεινασεν* c. ℵBCDEFGKMSUVΓΔΠ al^{100} fere k l vg syr^{cu} et^{utr} cop aeth Eus$^{ps\ 180}$ ... ς (= Gb Sz) add *αυτοσ* c. L al sat mu it^{pler} arm syr$^{p\ mg}$ Chr :: ita Lc et Mc

4. *εφαγον* (praegresso *εισηλθεν*) c. ℵB o^{scr} (:: nil simile ll. pp.) ... ς Ti *εφαγεν* c. CD unc et min rell it vg rell Eus^{ps} Chr | *ὃ* c. ΠD 13. 124. b k q har^{t} ... ς *ουσ* c. ℵCEGKMSUVΓΔΠ (Ψ *οσ*) al pler it^{pl} vg rell Or$^{3,\ 435\ lib}$ Eus^{ps} Chr :: ut Mc et Lc | *εξον ην* (Chr^{com} et$^{mo\ 6}$ om *ην*): D *ην εξον*, Or *εξην*, C al *εξεστιν* (:: ita Lc et Mc) | *μονουσ*: LΔ *μονον*

5. Γ om *η* | *τοισ σαββασιν*: CD al Cyr$^{act\ 47}$ *εν τοισ σαββ.*

6. *δε*: D k syr^{cu} *γαρ* | *μειζον* (Gb' Sz) c. ℵBDEGKMSUVΓΠ al plus [100] (al pauc *πλειον*) ff^{1} q cop Chr (et.$^{mo\ 6}$) Cyr$^{act\ 47}$ Irint (*plus*), (C* *μειζοων* o eraso) ς *-ζων* c. (C vide ante) LΔ al pl it^{pler} (et. d) vg etc

7. *ελεοσ* c. ℵBCD 1. 33. 124. Or$^{3,\ 563}$ ... ς *ελεον* c. EGKLMSUVΓΔΠ al pler Or$^{3,\ 289}$ Chr (LXX *ελεοσ*, sed min mu *ελεον*) | *ου*: Δ *ουχι* | *ουκ αν*: Γ *ου*

8. *εστιν* c. ℵBC (et* et^{2}) DEGKLMSUVΓΔΠ al plus [100] it^{pler} syr^{cu} et^{sch} cop arm aeth Or$^{3,\ 643}$ Cyr$^{4,\ 605}$ al Tert al ... ς (= Gb Sz) *εστι και*

9 [116. 2] Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς τὴν συναγωγὴν αὐτῶν. 9–14 Mc 3, 1–6 Lc 6, 6–11
10 καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος χεῖρα ἔχων ξηράν· καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν λέγοντες· εἰ ἔξεστιν τοῖς σάββασιν θεραπεῦσαι; ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ. 11 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· τίς ἔσται ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος ὃς ἕξει Lc 14, 5
πρόβατον ἕν, καὶ ἐὰν ἐμπέσῃ τοῦτο τοῖς σάββασιν εἰς βόθυνον, οὐχὶ κρατήσει αὐτὸ καὶ ἐγερεῖ; 12 πόσῳ οὖν διαφέρει ἄνθρωπος προβάτου· ὥστε ἔξεστιν τοῖς σάββασιν καλῶς ποιεῖν. 13 τότε λέγει τῷ ἀνθρώπῳ· ἔκτεινόν σου τὴν χεῖρα. καὶ ἐξέτεινεν, καὶ ἀπεκατεστάθη ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη. 14 [117. 1] ἐξελθόντες δὲ οἱ Φαρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον κατ' αὐτοῦ, ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσιν.

---

c. min f vg syr^{p} (1. 33. 157. al mu vg και του σαββ. post ανθρ.) :: e Le et Mc

9. εκειθεν: CEG al c g^{1} h syr^{sch} al add ο ις

10. ανθρ. χειρ. c. ℵBC k l vg (et. am fu for; sed non gat mm) cop syr^{cu} (add *dextram* post εχων) aeth (item ανθρ. εχ. την χειρ. Chr^{mo}) ... ς ανθρ. ην την χειρα (Γ -ραν) c. GKSVXΓΠ al pl b c g^{2}; item DLMΔ al pm it^{mu} syr^{utr} arm al ανθρ. (ℵ al post εκει, U al post ην) ην εκει την χειρα (L al -ραν) | CX al επερωτησαν | αυτον: X αυτου | θεραπευσαι c. NDL al pauc ... ς Ln Tl -πευειν c. BCEGKM unc rell min pler | κατηγορησωσιν: DX al -σουσιν. Spectat huc quod Hier (ad h. l.) ex evang *quo utuntur Nazareni et Ebionitae* affert: *Homo iste qui aridam habet manum caementarius scribitur, istiusmodi vocibus auxilium precans: Caementarius eram, manibus victum quaeritans; precor te, Iesu, ut mihi restituas sanitatem, ne turpiter mendicem cibos.*

11. τις εσται c. ℵBC^{a}EGKMSUVΓΔΠ al pl c g^{2} vg syr^{p}, item τις (D^{gr} τι) εστιν D al plus^{20} f k q al Chr Vict^{ed} ex^{edd2} ... Tl τις c. C^{a}LΞ 61. 124. ff^{2} cop Vict^{edd2} (ed. Mosq.). Item ff^{1} h *quis ex* (*de*) *vobis homo habens*; b g^{1} *quis ex vobis homo* (b om) *habet* | εξ υμων: D εν υμειν | ανθρωπος: L 47^{ev} a b om | εξει: D c^{scr} εχει (k q al *qui habet*, g^{2} vg *qui habeat* etc) | εν (non exprim ff^{1} g^{1} k syr^{cu}): ℵ ante προβ. | εαν (L αν): D 254. b om | εμπεση (ℵ^{b}Π^{a} ενπ., L ενπεσει) ... ℵ^{a}Γ al πεση | τουτο: D it^{pl} syr^{cu} et^{sch} al om | εις: L al^{3} add τον | κρατησει (D k κρατει) και: ℵ ff^{1} h κρατησας | αυτο: ℵ c ff^{1} ff^{2} h vg post εγερει, U om | εγερει: CDL (G εγειρει) 124. k syr^{cu} et^{utr} εγειρει: ita Ln

12. ποσω (al -σον): L πως, 8 ποιω | D^{a} του προβατου | σαββασιν: B σαββατοις (Ln)

13. σου τ. χειρα (c^{scr} -ραν) c. ℵ^{a}et^{cb}BL 1. 33. 124. 157. 346. al ... ς τ. χ. σου c. ℵ^{ca}CDEGKMSUVXΓΔΠ al pler Chr | εξετεινεν: 209. it^{pl} syr^{cu} et^{sch} et^{p} c.* add την χειρα αυτου | απεκατεσταθη (Gb′) c. ℵBC^{2}EFGLMSVXΓΔ al^{50} fere, item UΠ απεκατεστη ... ς αποκατεσταθη c. DK al certe pm (1. αποκατεστη) | υγιης (LX etc -ιεις): al pauc it pler syr^{cu} et^{sch} Hil om | ως η: L ωσει

14. εξελθ. δε (D it pler al και εξ.) usq κατ αυτου (Gb′ prob Schu) c. ℵBCD

15 [118.10] Ὁ δὲ Ἰησοῦς γνοὺς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν. καὶ ἠκολού-
θησαν αὐτῷ πολλοί, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς πάντας, 16 καὶ
ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα μὴ φανερὸν αὐτὸν ποιήσωσιν· 17 ἵνα πλη-
18–21 Es 42, 1–4 ρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντος· 18 ἰδοὺ ὁ
παῖς μου ὃν ᾑρέτισα, ὁ ἀγαπητός μου εἰς ὃν ηὐδόκησεν ἡ ψυχή μου·
θήσω τὸ πνεῦμά μου ἐπ' αὐτόν, καὶ κρίσιν τοῖς ἔθνεσιν ἀπαγγελεῖ.
19 οὐκ ἐρίσει οὐδὲ κραυγάσει, οὐδὲ ἀκούσει τις ἐν ταῖς πλατείαις
τὴν φωνὴν αὐτοῦ. 20 κάλαμον συντετριμμένον οὐ κατεάξει καὶ
λίνον τυφόμενον οὐ σβέσει, ἕως ἂν ἐκβάλῃ εἰς νῖκος τὴν κρίσιν.
21 καὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη ἐλπιοῦσιν.

---

al[7] it vg cop syr[cu] et[sch] pers[p] aeth Eus[dem 452]; item L al arm Chr (et.[mo 6]) οι δε φαρ. εξελθ. σ. ε. κ. αυτου ... ς οι δε φαρ. συμβ. ελ. κατ αυτου εξελθ. c. EGKMSUVXΓΠ al pler syr[p] ... Δ al om εξελθ. | συμβ. ελαβον: L η[scr] al εποιησαν (it[pler] vg *faciebant*, *fecerunt*; sed d k q *acceperunt*)

15. γνουσ: XΓ om | πολλοι c. ℵB a b c ff[1.] g[1.] k vg aeth Eus[ecl 201] ... ς Ti οχλοι πο. c. CDEGKLMSUVΓΔΠ al pler f h q cop al Or[3, 480] Eus[dem 452]; item X al (Hil *pluresq. eum turbae*) πο. οχλ.

15. 16. παντασ (al[10] fere απαντασ) και (et. Eus[bis]): D 1. a b c ff[1.] (h) k παντασ δε ουσ εθεραπευσεν (f om κ. εθερ. αυ. πα.)

16. επετιμ. αυτοισ (U*Δ al -τουσ): D 1. Eus[dem 452] (non[ecl 201]) επεπληξεν (1. Eus[cod] -σσεν) αυτοισ (1. -τουσ) | ποιησωσιν: D** ποιωσιν

17. ινα c. ℵBCD 1. 33. Or[4, 25] Eus[dem] et[ecl] ... ς οπωσ c. EGKLMSUVXΓΔΠ al pler Chr | δια: C[2] Chr (et.[mo 6]) υπο | ἡσαΐου: ita EKMΓΠ etc; G (sed alibi ἡσ.) L om spiritum; it vg spiritum non exprim: it[pm] vg *esaiam*, a b h k *eseiam*, c *isaiam* | Δ om του, item v. sq om ὁ pr

18. ον ηρετ.: D εισ ον ηρετ. | ον c. ℵ*B 115. 244. (ff[1.] *quem suscepit*) Eus[ecl 201] et[marc 97 cod] ... ς Ti εισ ον c. ℵ[b]C[2]EGKLMSUVXΓΔΠ al pler Eus[dem 452 semel] et[marc ed] Chr ... C*[vid]D 1. 33. Eus[dem 452 semel] (item Dial[35] ex Esaia) εν ω, item *in quo* (*in quo bene placuit* [*compl.* g[2.] h] *anima mea* a b g[2.] h q, – – *bene complacuit animae meae* c g[1.] vg; – – *bene sensit ani. mea* k Ir[int]) it[pler] vg Ir[int] Hil | ηυδοκ. c. ℵ (* et [b] etc) CD al Eus[marc 97] ... ς Ln Ti ευδοκ. c. B unc rell min pler Eus[dem] et[ecl] Chr | D[gr] απαγγελλει, al αναγγελλει

19. L κραυασει (Or[4, 25 lib] κραξει) | D[gr] ακουει

20. λίνον: hoc acc. EKΓΠ** (* λῖν.) allique unc (B ληνον) | D ου μη (D** om) ζβεσει | αν: LX al om | εκβαλη (LΓ -βάλει): X al εκβαλλει (-αλλη), it vg *eiciat* | κρισιν: X al[7] syr[p] Chr[cdd] (ap Montf) et[mo 4] add αυτου. Quae apud Esaiam h. l. interiecta leguntur, de iis Hier (ad Algas. 1, 849) sic: *quod autem de assumto testimonio in evglio minus est videtur mihi accidisse primi scriptoris errore, qui legens superiorem sententiam a verbo* iudicii *esse finitam, putavit inferioris sententiae ultimum verbum esse* iudicium, *et pauca verba quae in medio h. e. inter* iudicium *et*

22 [119.5] *Τότε προσηνέχθη αὐτῷ δαιμονιζόμενος τυφλὸς καὶ* Lc 11, 14–23
κωφός· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτόν, ὥστε τὸν κωφὸν λαλεῖν καὶ βλέπειν.
23 [120.7] *καὶ ἐξίσταντο πάντες οἱ ὄχλοι καὶ ἔλεγον· μήτι οὗτός ἐστιν*
ὁ υἱὸς Δαυείδ; 24 [121.8] *οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες εἶπον· οὗτος* Mc 3, 22–30
οὐκ ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια εἰ μὴ ἐν τῷ Βεελζεβοὺλ ἄρχοντι τῶν
δαιμονίων. 25 [122.2] *εἰδὼς δὲ τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν εἶπεν αὐτοῖς·*
πᾶσα βασιλεία μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς ἐρημοῦται, καὶ πᾶσα πόλις
ἢ οἰκία μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς οὐ σταθήσεται. 26 *καὶ εἰ ὁ σα-*
τανᾶς τὸν σατανᾶν ἐκβάλλει, ἐφ' ἑαυτὸν ἐμερίσθη· πῶς οὖν στα-

---

iudicium *fuerant, praetermisit.* Idem esa 42: „splendebit et non conteretur donec ponat super terram iudicium" *Mtth. evglsta non posuit, sive inter* „iudicium" *et* „iudicium" *media scriptoris errore sublata sunt.* Origene 4, 25 vero iudice ὁ ματθ. μνησθεὶς ἀπὸ μέρους τῆς περικοπῆς. Nec ullo modo offendit Eus Mtthaei textu, quem totum a v. 15 usque 21 exscripsit dem. evang. 9, 15.

21. *τω ονομ.* c. ℵBCEFGKLMSUVXΓΔΠ al plus 100 Chr (et.mo 6) al (126. *τω σω ονομ.*) ... ϛ (= Gb 8z) *εν τω ον.* c. D al ut vdtr mu it vg arm Eus dem 97 (ex Esa.) Ir int 389 al; al pauc Eus dem 458 al *επι τω ον.* | D gr* *ελπιζουσιν*

22. *προσηνεχθη* α. *δαιμονιζομενος τυ. κ. κω.* (C* om vid *τυ. και*; b ff1. h em vel post *mutus* vel post *caecus* add [ut alterum vel tertium] *et surdus*) c. ℵCDEGKLMSUVXΓΔΠ al omn vid it vg etc ... B syr cu et utr cop aeth *προσηνεγκαν* α. *δαιμονιζομενον τυφλον κ. κωφον* (Ln) | *αυτον*: ℵ* *αυτοις* | *τον κωφον* c. ℵBD ff1. k (hi duo *surdus*) g1. (*mutus*) cop syr cu aeth ... ϛ *τ. τυφλον και κωφ.* c. CEGKMSUVΓΠ al pler arm syr p cod bodl (al tantum *τ. τυφλ.*, al *τ. κω. κ. τυ.*?) al; item LXΔ al plus 10 syr sch *τ. κωφ. και τυφλον* ... it pl vg sax fr om plane | *λαλειν* c. ℵ*BD al plus 10 it vg cop arm (237. b [ff1. h transp singg] syr cu *λαλ. κ. βλεπ. και ακουειν*) ... ϛ *και λαλ.* c. ℵcCEGKLMSUVXΓΔΠ al pler syr p arm al

23. *και ελεγον*: U al pauc *λεγοντες* | *μητι*: D gr* add *οτι* | o *υιος* (passim o $\overline{χς}$ o $\overline{ιυ}$.): L add *του* | *δαυειδ*: vide ad ῥ, 1

24. *των*: E 33. al 10 fere om | *βεελζεβουλ* c. CDEGKMSUVXΓΔΠ etc, item L al *βελζεβουλ* ... ΝΒ *βεεζεβουλ*. De versionibus cf ad 10, 25. (*Beelzebub* et. syr cu)

25. *ειδως* (ℵ* et c): ℵb D al 3 ff1. k syr cu cop Chr odd *ιδων* | *δε* c. ΝΒD k cop syr cu ... ϛ add o $\overline{ις}$ c. CEGKLMSUVXΓΔΘΠ etc (it pler vg *Iesus autem sciens*) | *καθ εαυτης* pr: D al pauc Chr com gue *εφ εαυτην*, LX al plus 25 Ath 2, 861 Chr mo 5 *καθ εαυτην* | *ερημουται - - ου σταθησεται* (D* al *στησεται*): K *ου σταθ. - - ερημ.* (A om *ερημ.* usq *καθ εαυτ.*) | *καθ εαυτης* sec (al pauc Chr mo 5 *-την*): D Chr cod *εφ εαυτην*

26. *και ει* (f vg *et si*, k *si et*): D *ει δε και* (d *si autem*); b ff2. g1. q *si enim*, c ff1. h *si ergo*; a *si* | *τον*: X al om

θήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ; 27 καὶ εἰ ἐγὼ ἐν Βεελζεβοὺλ ἐκβάλλω
τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσιν; διὰ τοῦτο αὐτοὶ
κριταὶ ἔσονται ὑμῶν. 28 εἰ δὲ ἐν πνεύματι θεοῦ ἐγὼ ἐκβάλλω τὰ
δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 29 ἢ πῶς
δύναταί τις εἰσελθεῖν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ καὶ τὰ σκεύη
αὐτοῦ ἁρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον δήσῃ τὸν ἰσχυρόν, καὶ τότε τὴν
οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσῃ; 30 ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ κατ' ἐμοῦ ἐστίν,
καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ σκορπίζει. 31 [123.2] Διὰ τοῦτο λέγω
ὑμῖν, πᾶσα ἁμαρτία καὶ βλασφημία ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις,
Le 12, 10 ἡ δὲ τοῦ πνεύματος βλασφημία οὐκ ἀφεθήσεται. 32 καὶ ὃς ἐὰν
εἴπῃ λόγον κατὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ· ὃς
δ' ἂν εἴπῃ κατὰ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, οὐκ ἀφεθήσεται αὐτῷ

---

27. και ει: D 1. 33. al k ει δε (it[plur] *quod si*) | βεελζεβουλ: vide ad v. 24 | LX al εκβάλω (L et. v. 26 εκβάλει) | οι: L al pauc om | υμων bis: X al ημων | εκβαλλουσιν (K* -βάλουσιν): L al mu ff[1.] Cyr[act 47] Chr[gue] εκβαλουσιν | κριτ. εσοντ. υμ. c. ℵBD al a b f ff[1.2.] g[1.] h k l q am for Cyr[act], item 1. 124. e g[2.] vg[ed] et[mos mu] Ambrst Op Chr (et. [mo c] et [gue hom 79]) κρ. υμ. εσ. ... ς υμ. εσ. κρ. c. CEGKMSUVXΓΛΗ etc; L al Chr[gue] υμ. κρ. εσ.

28. εν πν. θε. εγω c. ℵBCDEGKLSUVXΓΛΗ al plus[50] a ff[1.2.] h q cop syr[sch] Ath[1,581] al ... ς εγω (M al[6] b c g[1.] k syr[p] om) ε. πν. θε. c. min f m vg syr[cu] al Chr[gue]

29. τις: Δ g[2.] h ante δυνατ., L om | εισελθειν: Δ al pauc post ισχυρου pon | αρπασαι c. BC*X 1. a[18] (Valentt ex Thdot ap Clem[581] δησαι παραινει και αρπασαι ως ισχυρου τα σκευη - - ο σωτηρ) ... ς διαρπασαι c. ℵC**DEGKLMSUVΓΛΗ al pler Eus[ps mai 105] Chr (it vg *diripere*) :: cf Mc | δηση (L al -σει) τ. ισχ.: Δ al τ. ισχ. δησ. | διαρπαση c. ℵDGKΠ* al plus[50] Chr[gue]; item ς -σει c. BCELMSUVXΓΠ[2] al pl; Δ al pauc -σαι ... Lu Ti αρπασει c. 1. al pauc (ex errore de B)

30. Γ ειπεν ο κυριος· ο μη ων | σκορπιζει (et. Or[3,769]): ℵ 33. cop Chr[gue] add με, syr[p mg] *mihi*

31. τοις (Δ om) ανθρ. pr (et. Or etc): B 1. Ath[1,581] praem υμιν | η δε του πν. usq fin (b ff[1.] h m syr[cu] *qui autem in sp. s. blasphemaverit non remittetur illi* [*peccatum*]): X al[6] a g[1.] l for Victorin om | ουκ αφεθησ. c. ℵB al[10] g[2.] k vg cop arm aeth al Ath[1,581] Cyr[hr 17, 11] Bas[2,261 cod] Hil al ... al[10] Chr (et. [gue] et [mo 5]) Did[132] add αυτοις, item ς (Gb[o]) Ti τοις ανθρωποις c. CDEGKLMSUVXΓΛΗ al pler c f ff[2.] q syr[utr] Bas[2,261 ed] al

32. οσ εαν (Gb'') c. ℵBCEFGKLMUVXΓΛΗ al pl Or[4,61] Chr[gue] ... ς οσ αν c. DS al certe mu Ath[1,581] Chr Did | αφεθησεται pr (et. Or Chr Cyp etc): B* ουκ αφεθ. | D* του πν. αγιου | ουκ (ℵ* ου μη) αφεθ. c. ℵ*et[b] et[c] CDEGKLMSUVXΓΛΗ al omu[vid] Ath[1,581] al ... B ου μη αφεθη (Lu) |

οὔτε ἐν τούτῳ τῷ αἰῶνι οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι. 33 [124. 10] Ἢ ποιήσατε τὸ δένδρον καλὸν καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ καλόν, ἢ ποιήσατε τὸ δένδρον σαπρὸν καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ σαπρόν· ἐκ γὰρ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γινώσκεται. 34 γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς δύνασθε ἀγαθὰ λαλεῖν πονηροὶ ὄντες; ἐκ γὰρ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας τὸ στόμα λαλεῖ. 35 [125. 5] ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει τὰ ἀγαθά, καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει πονηρά. 36 [126. 10] λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι πᾶν ῥῆμα ἀργὸν ὃ λαλήσουσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀποδώσουσιν περὶ αὐτοῦ λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως. 37 ἐκ γὰρ τῶν λόγων σου δικαιωθήσῃ, καὶ ἐκ τῶν λόγων σου καταδικασθήσῃ.

38 [127. 5] Τότε ἀπεκρίθησαν αὐτῷ τινὲς τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων λέγοντες· διδάσκαλε, θέλομεν ἀπὸ σοῦ σημεῖον ἰδεῖν

τουτ. τ. αιων. c. ℵBCD al mu Or[4, 388]; item KXΔΗ al Or[4, 61] et [illegible] (et.mo[5]) Did Cyr[hr] τω αι. τουτω ... EFGLMSUVΓ al plus [illegible] Epiph[51, 35] al mu τω νυν αιωνι (Sz Gb')

33. D τον δενδρ. καλ. | Δ al γινωσκετε

34. Δ al pauc γεννηματα | LXΓ al περισευμ. | λαλει: D* et d add [illegible] ff[2]. mala (- - unusquisque loquitur de ore suo mala)

35. ο αγαθος: D* (item Or[3, 665] libere) om ὁ | αγαθ. θησαυρ[illegible] EFGKMSUVXΓΔΗ al plus[120] it (exc f* ff[2].) vg (exc gat mm, [illegible] syr[sch] et[p] perss Or[3, 665] Dial[41] (mixtis quidem Mt et Lc [illegible] (et.mo[4]) al Cyp al ... ς (= Gb Sz) add τησ καρδιας c. [illegible] mu f* ff[2]. gat mm syr[cu] arm aeth (sed L 1. etc τ. [illegible] Or[2, 641] al | τα αγαθ. c. ℵCLUΔ al pm O[3, 665] Chr (Clem [illegible] θον et το κακον) ... Gb' Sz Ln Ti om τα c. BDEGKMSVXΓΠ [illegible] Dial[128] Did[128] Chr[mo 1] | πον. θησ.: L al syr[cu] arm [illegible] αυτοῦ | πονηρα c. ℵBCDEGKMSVXΓΠ al pler Did ... [illegible] τα πον.

36. αργον (al pauc πονηρον): X al[3] om | ὃ c. ℵBD (item [illegible] quodcunque] vg Ir[int] Cyp) ... ς ο εαν c. CEGKMSUVX[illegible] L al Or[3, 666] ο αν | λαλησουσιν c. ℵBC, item D λαλ[illegible] λησωσιν c. EGKLMSUVXΓΔΗ al omn[vid] Or (it vg [illegible] αποδωσουσιν (ℵ*etc): ℵ[b] δωσουσιν | L c vg al λογ. [illegible]

37. L al δικαιωθησει | και εκ (et. Clem Or etc): [illegible] η εκ | σου sec: ℵ om | καταδικασθ. c. ℵBCD[illegible] suppleta sunt) al pler Clem[198] Or[3, 156] al [illegible] Chr (et.mo[6]) al κατακριθηση (L al -σει)

38. απεκριθησαν: b syr[cu] adierunt | αυτω c. [illegible] vg cop syr[omn] (sed[sch] post λεγοντ.) arm aeth [illegible] c. EGKSUVXΓΔΗ etc | τ. γραμμ. κ. φαρ. (K [illegible]

TISCHENDORF, N. T. ed. 8.

θήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ; 27 καὶ εἰ ἐγὼ ἐν Βεελζεβοὺλ ἐκβάλλω
τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσιν; διὰ τοῦτο αὐτοὶ
κριταὶ ἔσονται ὑμῶν. 28 εἰ δὲ ἐν πνεύματι θεοῦ ἐγὼ ἐκβάλλω τὰ
δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 29 ἢ πῶς
δύναταί τις εἰσελθεῖν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ καὶ τὰ σκεύη
αὐτοῦ ἁρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον δήσῃ τὸν ἰσχυρόν, καὶ τότε τὴν
οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσῃ; 30 ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ κατ' ἐμοῦ ἐστίν,
καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ σκορπίζει. 31 [122.2] Διὰ τοῦτο λέγω
ὑμῖν, πᾶσα ἁμαρτία καὶ βλασφημία ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις,
Lc 12, 10 ἡ δὲ τοῦ πνεύματος βλασφημία οὐκ ἀφεθήσεται. 32 καὶ ὃς ἐὰν
εἴπῃ λόγον κατὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ· ὃς
δ' ἂν εἴπῃ κατὰ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, οὐκ ἀφεθήσεται αὐτῷ

---

27. και ει: D 1. 33. al k ει δε (it^{plerr} *quod si*) | βεελζεβουλ: vide ad v. 24 | Lx al εκβαλω (L et. v. 26 εκβαλει) | οι: L al pauc om | υμων bis: x al ημιων | εκβαλλουσιν (ℵ* -βαλουσιν): L al mu ff^{1}· Cyr$^{act\ 47}$ Chr^{gue} εκβαλουσιν | κριτ. εσοντ. υμ. c. ℵBD al a b f ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ h k l q am for Cyr^{act}, item 1. 124. c g$^{2.}$ vg^{ed} et^{mss} mu Ambrst Op Chr (et.$^{mo\ e}$ et$^{gue\ hom\ 79}$) κρ. υμ. εσ. ... ς υμ. εσ. κρ. c. CEGKMSUVXΓΔΠ etc; L al Chr^{gue} υμ. κρ. εσ.

28. εν πν. θε. εγω c. ℵBCDEGKLSUVXΓΔΠ al plus^{50} a ff$^{1.2.}$ h q cop syr^{sch} Ath^{1,561} al ... ς εγω (M al^{6} b c g$^{1.}$ k syr^{p} om) ε. πν. θε. c. min f m vg syr^{cu} al Chr^{gue}

29. τισ: A g$^{2.}$ h ante δυνατ., L om | εισελθειν: A al pauc post ισχυρου pon | αρπασαι c. BC*X 1. a^{18} (Valentt ex Thdot ap Clem^{261} δησαι παραυτει και αρπασαι ως ισχυρου τα σκευη - - ο σωτηρ) ... ς διαρπασαι c. ℵC^{c2}DEGKLMSUVΓΔΠ al pler Eus$^{ps\ mai\ 105}$ Chr (it vg *diripere*) :: cf Mc | δησῃ (L al -σει) τ. ισχ.: A al τ. ισχ. δησ. | διαρπαση c. ℵDGKΠ* al plus^{30} Chr^{gue}; item ς -σει c. BCELMSUVXΓΠ^{2} al pl; A al pauc -σαι ... Ln Ti αρπασει c. 1. al pauc (ex errore de B)

30. Γ ειπεν ο κυριος· ο μη ων | σκορπιζει (et. Or$^{2,\ 782}$): ℵ 33. cop Chr^{gue} add με, syr$^{p\ mg}$ *mihi*

31. τοις (A om) ανθρ. pr (et. Or etc): B 1. Ath^{1,561} praem υμιν | η δε του πν. usq fin (b ff$^{1.}$ h m syr^{cu} *qui autem in sp. s. blasphemaverit non remittetur illi* [*peccatum*]): x al^{6} a g$^{1.}$ l for Victorin om | ουκ αφεθησ. c. ℵB al^{10} g$^{2.}$ k vg cop arm aeth al Ath^{1,561} Cyr$^{hr\ 17,\ 11}$ Bas$^{2,\ 281}$ cod Hil al ... al^{10} Chr (et.^{gue} et$^{mo\ 6}$) Did^{198} add αυτοις, item ς (Gbo) Ti τοις ανθρωποις c. CDEGKLMSUVXΓΔΠ al pler c f ff$^{2.}$ q syr^{utr} Bas$^{2,\ 281}$ ed al

32. οσ εαν (Gb″) c. ℵBCEFGKLMUVXΓΔΠ al pl Or$^{4,\ 61}$ Chr^{gue} ... ς οσ αν c. DS al certe mu Ath^{1,561} Chr Did | αφεθησεται pr (et. Or Chr Cyp etc): B* ουκ αφεθ. | D* του πν. αγιου | ουκ (ℵ* ου μη) αφεθ. c. ℵ*et^{b} et^{c} CDEGKLMSUVXΓΔΠ al omn^{vid} Ath^{1,561} al ... B ου μη αφεθη (Ln) |

οὔτε ἐν τούτῳ τῷ αἰῶνι οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι. 33 [124. 10] Ἢ ποιή- 33—35 Mc 7, 16—18 Lc 6, 43—45
σατε τὸ δένδρον καλὸν καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ καλόν, ἢ ποιήσατε
τὸ δένδρον σαπρὸν καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ σαπρόν· ἐκ γὰρ τοῦ
καρποῦ τὸ δένδρον γινώσκεται. 34 γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶσ δύ-
νασθε ἀγαθὰ λαλεῖν πονηροὶ ὄντεσ; ἐκ γὰρ τοῦ περισσεύματοσ
τῆσ καρδίασ τὸ στόμα λαλεῖ. 35 [125. 5] ὁ ἀγαθὸσ ἄνθρωποσ ἐκ
τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει τὰ ἀγαθά, καὶ ὁ πονηρὸσ ἄνθρω-
πος ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει πονηρά. 36 [126. 10] λέγω δὲ
ὑμῖν ὅτι πᾶν ῥῆμα ἀργὸν ὃ λαλήσουσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀποδώσουσιν
περὶ αὐτοῦ λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεωσ. 37 ἐκ γὰρ τῶν λόγων σου
δικαιωθήσῃ, καὶ ἐκ τῶν λόγων σου καταδικασθήσῃ.

38 [127. 5] Τότε ἀπεκρίθησαν αὐτῷ τινὲσ τῶν γραμματέων καὶ 38—42 Lc 11, 16 29—32
Φαρισαίων λέγοντες· διδάσκαλε, θέλομεν ἀπὸ σοῦ σημεῖον ἰδεῖν.

τουτ. τ. αιων. c. ℵBCD al mu Or[4, 388]; item KXΔΠ al Or[4, 61] et[296] Chr (et.mo[5]) Did Cyr[hr] τω αι. τουτω ... EFGLMSUVΓ al plus[125] Bas[2, 261] Epiph[51, 35] al mu τω νυν αιωνι (Sz Gb')

33. D τον δενδρ. καλ. | Δ al γινωσκετε

34. Δ al pauc γενηματα | LXΓ al περισευμ. | λαλει: D* et d add αγαθα, ff[2.] mala (- - unusquisque loquitur de ore suo mala)

35. ο αγαθοσ: D* (item Or[3, 665 libere]) om ὁ | αγαθ. θησαυρου c. ℵBCD EFGKMSUVXΓΔΠ al plus[130] it (exc f* ff[2.]) vg (exc gat mm) sax fr cop syr[sch] et[p] perss Or[3, 665] Dial[41] (mixtis quidem Mt et Lc) Did[128] Chr (et.mo[4]) al Cyp al ... ς (= Gb Sz) add τησ καρδιασ c. L 1. 22. 33. al mu f* ff[2.] gat mm syr[cu] arm aeth (sed L 1. etc τ. κα. αυτου) Clem[944] Or[2, 641] ai | τα αγαθ. c. ℵCLUΔ al pm O[3, 665] Chr (Clem[944] το αγαθον et το κακον) ... Gb' Sz Ln Ti om τα c. BDEGKMSVXΓΠ al plus[70] Dial[128] Did[128] Chr[mo 1] | πον. θησ.: L al syr[cu] arm add τησ καρδιασ αυτοῦ | πονηρα c. ℵBCDEGKMSVXΓΠ al pler Did ... LUΔ al plus[20] Chr τα πον.

36. αργον (al pauc πονηρον): X al[3] om | ὅ c. ℵBD (item quod it [exc h quodcunque] vg Ir[int] Cyp) ... ς ο εαν c. CEGKMSUVXΓΔΠ al pler, item L al Or[3, 626] ο αν | λαλησουσιν c. ℵBC, item D λαλουσιν ... ς (Ln) λαλησωσιν c. EGKLMSUVXΓΔΠ al omn[vid] Or (it vg pp[lat] locuti fuerint) | αποδωσουσιν (ℵ*etc): ℵ[b] δωσουσιν | L c vg al λογ. π. αυτ. (V om πε. αυ.)

37. L al δικαιωθησει | και εκ (et. Clem Or etc): D[gr] a c g[1.] Hil Paulin η εκ | σου sec: ℵ om | καταδικασθ. c. ℵBCDEKMSUVΔΠ (sed και εκ etc suppleta sunt) al pler Clem[198] Or[3, 156] al ... GLXΓ ti** al[25] Bas[1, 153] Chr (et.mo[6]) al κατακριθηση (L al -σει)

38. απεκριθησαν: b syr[cu] adierunt | αυτω c. ℵBCDLM al[10] it (g[1.] ad iesum) vg cop syr[omn] (sed[sch] post λεγοντ.) arm aeth al Chr (et.mo[6]) ... ς om c. EGKSUVXΓΔΠ etc | τ. γραμμ. κ. φαρ. (K al Chr[txt gue] τ. φα. κ. γρ.)

16. 4 39 [128. 5] ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς
σημεῖον ἐπιζητεῖ, καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ εἰ μὴ τὸ σημεῖον
Ion 2, 1 Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου. 40 ὥσπερ γὰρ ἦν Ἰωνᾶς ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ
κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας, οὕτως ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς γῆς τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας.
Ion 3, 5 41 ἄνδρες Νινευεῖται ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς
ταύτης καὶ κατακρινοῦσιν αὐτήν, ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα
1 Reg 10, 1 Ἰωνᾶ, καὶ ἰδοὺ πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε. 42 βασίλισσα νότου ἐγερθήσεται
ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινεῖ αὐτήν, ὅτι
ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν Σολομῶνος,
43—45 Lc 11, 24—26 καὶ ἰδοὺ πλεῖον Σολομῶνος ὧδε. 43 [129. 5] Ὅταν δὲ τὸ ἀκάθαρτον
πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι' ἀνύδρων τόπων
ζητοῦν ἀνάπαυσιν, καὶ οὐχ εὑρίσκει. 44 τότε λέγει· εἰς τὸν οἶκόν
μου ἐπιστρέψω ὅθεν ἐξῆλθον. καὶ ἐλθὸν εὑρίσκει σχολάζοντα καὶ
σεσαρωμένον καὶ κεκοσμημένον. 45 τότε πορεύεται καὶ παραλαμ-

---

c. ℵCDEGLMSUVXΓΔΠ al pler it vg syr^{cu} et^{utr} cop etc ... B al^{2} Chr^{com} om και φαρ. (Ln) | L al θελωμεν

39. επιζητει (et. Iust$^{tr\ 107}$ etc): L al ζητει | αυτη (Iust αυτοισ): D$^{*\ gr}$ σοι | Iust om του προφ. (:: ut Lc et infra Mt)

40. ωσπερ (Or ωσ): D* ωσπερι | D^{gr} c^{acr} om (al post ιων., al εγενετο) ην | G εν κοιλια | εσται c. ℵBCGKMSUVXΓΔΠ al pler c f q vg syr^{utr} aeth ... DEFL al^{15} fere it^{pl} syr^{cu}cop al Eus$^{ps\ 367}$ et$^{eci\ 116}$ Cyr$^{4,\ 513}$ Chr al Ir$^{int\ 331}$ Or$^{int\ 2,\ 230}$ et$^{4,\ 525}$ al εστ. και

41. νινευειται c. ℵBCD(*νινευεται)LXΔ ... ς Ln νινευιται (-ῖται EKMΠ; Γ etc -ίται) c. EGKMSUVΓΠ etc | Δ αυτησ pro ταυτησ | εισ: L επι | G transiluit a κατακρ. αυτην ad κατακρινει αυτην v. sq

42. ELX al βασιλεισσα | εκ: 13. Or απο (item a finibus it vg) | σολομωνοσ (D* pr loc του σολ.) bis (Gb Sz) c. ℵB (C sec loc) DEGKLMSUVXΓΠ (bis σολόμωνοσ) etc ... ς -μωντοσ c. (C pr loco) Δ al Or$^{2,\ 545}$ et^{alibi}

43. δε (Chr [et.$^{mo\ 6}$] γαρ): L al pauc om | ζητουν (ℵ* et^{c}): ℵ^{a} vel^{b} L -των | ουχ: LX al ουκ

44. εισ τ. ο. μ. επιστρ. (Z al^{10} Chr^{gue} υποστρ.) c. ℵBDZ 33. aeth ... ς επιστρ. εισ τ. ο. μ. c. CEGKLMSUVXΓΔΠ al omn fere it vg syr^{omn} arm Or$^{int\ 2,\ 257}$ :: cf Lc | ελθον (ℵ* om) c. ℵ^{a}BCEKLMSUVΔΠ (U εξελθον, Δ ηλθον) al longe pl ... Ti ελθων c. DFGXΓ al plus^{25} Chr^{gue}. Similiter ap Lc | ευρισκει: D add τον οικον | και σεσαρωμ. c. ℵC*Z^{vid} al plus^{10} a c ff$^{1.}$ (om κ. κεκοσμ.) h q syr^{cu} et^{utr} Chr (et.$^{mo\ 3}$); Ln [και]. ... ς Ti om και c. BC^{2}DEFGKLMSUVXΓΔΠ al pler b f g$^{1.}$ k cop arm aeth (syr$^{p\ mg\ gr}$? notae illae Graecae σχολαζ. σεσαρ. καικοσμημ. non videntur ad και pertinere) | και κεκοσμ.: EL al pauc k om και (sed EL καικοσμημ., ut syr$^{p\ mg}$)

βάνει μεθ' ἑαυτοῦ ἑπτὰ ἕτερα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ, καὶ εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ, καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα τῶν πρώτων. οὕτως ἔσται καὶ τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ πονηρᾷ.

46 [150. 2] *Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος τοῖς ὄχλοις, ἰδοὺ ἡ μήτηρ* 46–50 Mc 3, 31–35 L.c 8, 19–21 *καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἱστήκεισαν ἔξω ζητοῦντες αὐτῷ λαλῆσαι.* [47 *εἶπεν δέ τις αὐτῷ· ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἔξω ἑστήκασιν ζητοῦντές σοι λαλῆσαι.*] 48 *ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν τῷ λέγοντι αὐτῷ· τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου, καὶ τίνες εἰσὶν οἱ ἀδελφοί μου;* 49 *καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἐπὶ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπεν· ἰδοὺ ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου·* 50 *ὅστις γὰρ ἂν ποιήσῃ τὸ θέ-*

---

45. *επτα ετερα*: z al b c q Chr (et.$^{mo\ 7}$) *ετερ. επτ.* | *εαυτου*: D^{E*} ti^{4} al pauc *αυτου* | *εισελθοντα* c. ℵBCDFGKMSUVXΓΔ**Π etc (E*L 13. 124. *εισελθων*, E^{2} *-λθον*) ... Δ* al pauc *ελθοντα* | D* *τα εσχ. αυτου τ. α. εκ. χειρονα* (D* *-ρον*) *τ. πρ.*, d *novissima eius peiora prioribus hominis illius* | *εσται και*: U a b g^{1} h arm^{edd} Hil om *και*

46. *ετι αυτ. λαλουντ. ς.* ℵB 33. al^{4} c f vg cop, item a b ff^{2}. g^{1} h *haec eo loquente*, k *haec cum loqueretur* (g^{2} *et adhuc eo loqu.*, syr^{cu} *et loquente eo*) ... ς Ti *ετι δε αυτ. λαλ.* c. CEFGKMSUVXΓΔΠ al pler q syr^{p} aeth; item DL E 2. ff^{1}. syr^{sch} Or$^{2, 480}$ *λαλουντος δε* (ff^{1}. Or om) *αυτου* (2. *του* $\overline{\text{ω}}$) | *η μητηρ* (al^{4} a b f ff$^{1.2}$. g^{1}. h k vg cop Or$^{2, 480}$ Chr$^{mo\ 7}$ add *αυτου*, item Δ* *μου*) *κ. οι αδελφ. αυτου*: ℵ^{b} (non* nec^{c}) z al^{3} a b f ff$^{1.2}$. g^{1}. h (non c g^{2}. k q nec cop) Or Chr^{mo} om *αυτου*, Lu [*αυτ.*] | *εστηκεισαν* (ℵCFGX al *ιστηκεισαν*, Δ *ιστικεισαν*, E *εισταηκησαν*): L *ιστηκασι* | *ζητουντ. αυτ. λαλ.* (*αυ. λα.* c. ℵ^{a}BCΞ unc rell etc: DL 33. 124. 346. it vg syr^{omn} Or$^{2, 480}$ *λα. αυ.*): ℵ* om

47. *ειπ. δε τις αυτω* (ℵ^{a} *τις των μαθητων αυτου* sine *αυτω*) – – *εξω* (1. om; D al a post *εστηκ.*) *εστηκασιν* (D* 28. 54. *-κεισαν*, D^{b} *-κασαν*) *ζητ. σοι λαλ.* (D b c f g^{1}. ff^{2}. h q syr^{utr} *λαλ. σοι*, 258. *σε λαλ.*, al^{5} a Or$^{int\ 2, 225}$ *σε ιδειν*, ℵ^{a} l vg cop ar^{c} et^{ro} nil nisi *σε*: ita Gb') c. ℵ^{a}CDE FGKMSUVXΞΔΠ al pler it^{pl} vg syr^{utr} cop arm aeth (Eus$^{steph\ 223}$ *της μητρος κ. των αδελφ. εστωτων εξω κ. ζητουντων λαλησαι αυτω ειπε τις αυτω· ιδου η μητ. σου κ. οι αδελφ. σ. εστηκασιν εξω ιδειν σε θελοντες*: e Lc potius) Chr (com *ζητουσι σε* pro *εξω εστ. ζητ. σοι λαλ.*) Or$^{int\ 2, 225}$ ... ℵ*BLΓ 126. 225. 238. 400* ff^{1}. k syr^{cu} om

48. *τ. λεγοντι αυτ.* c. ℵBDZΠ*vid 33. 49^{ev} al ... ς Ti *τ. ειποντι αυτ.* (Chr$^{mo\ 7}$ om *αυτ.*, in comm libere *προσ τον ειποντα*) c. CEFGKLMSUV ΓΔΠ$^{corr\ *}$ al pler (X om *τω λεγοντι*) | *η μητηρ*; X om *η* | *και τινες*: D a ff$^{1.2}$. h k q arm *η τινες* | *αδελφ. μου*: B* om *μου*

49. *χειρα* (ℵ* *-ραν*) c. ℵ*D al^{10} fere a b ff^{1}. g^{1}. k q vg Or$^{2, 480}$ Aug ... ς Ln Ti add *αυτου* c. BCEFΠ unc rell et min pler c f h etc (Chr$^{mo\ 1}$ *εαυτ.*) | *αυτου*: Δ Or$^{2, 480}$ Chr$^{mo\ 6}$ om

50. *οστις*: L al pauc *οσ* (e k *quis*) | *αν* (al pauc *εαν*): D al pauc om |

λημα τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς, αὐτός μου ἀδελφὸς καὶ ἀδελφὴ καὶ μήτηρ ἐστίν.

XIII.

1–9 Mc 4, 1–9 Lc 8, 4–8

1 [121. 2] *Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐκ τῆς οἰκίας ἐκάθητο παρὰ τὴν θάλασσαν.* 2 *καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ὄχλοι πολλοί, ὥστε αὐτὸν εἰς πλοῖον ἐμβάντα καθῆσθαι, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν εἱστήκει.* 3 *καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς πολλὰ ἐν παραβολαῖς, λέγων· ἰδοὺ ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπείρειν.* 4 *καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν ἃ μὲν ἔπεσεν παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ*

ποιηση (–σει KLΣΓ al) c. ℵBEFGMSUVXΠ al pler, item KLΣΓ al (*fecerit* it vg) ... Ti ποιη c. OA 251; item D ποιει (*facit*) | αυτος: LΔ al pauc e ff[1·] k syr[p mg] αυτος | αδελφος: 13. al fere[15] b e (*meus et mater et soror et frater*) ff[1·] h am for Or[2, 480] Amb και αδ. Epiph[30, 14] ex evg. Ebion. haec affert: ἀρνοῦνται (οἱ ἐβιωναῖοι) εἶναι αὐτόν (τ. χριστ.) ἄνθρωπον δῆθεν ἀπὸ τοῦ λόγου οὐ εἰρηκεν ὁ σωτήρ, ἐν τῷ ἀναγγελῆναι [πρὸς?] αὐτὸν ὅτι ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδ. ἔξω ἑστήκασιν, ὅτι τίς μου ἐστὶ μήτηρ (μου h. l. repetit Petav.) καὶ ἀδελφοί; καὶ ἐκτείνας ἐπὶ τοὺς μαθητὰς τὴν χεῖρα ἔφη· οὗτοί εἰσιν οἱ ἀδ. μου καὶ ἡ μήτ. οἱ ποιοῦντες τὰ θελήματα τοῦ πατρός μου. (Similiter Clem[2. cor] εἶπεν ὁ κύριος· ἀδελφοί μου οἵτοί εἰσιν οἱ ποιοῦντες τὸ θέλ. τοῦ πα. μ.)

XIII. 1. εν c. ℵBΞ 16. 33. 61. a b c e ff[1. 2·] g[1·] k vg arm aeth Or[2, 2] et[3] ... ς Ti add δε c. CDEFGKLMSUVXΓΔΠ al pler f h q syr[utr] cop | κ[c] al pauc εν δε ταις ημεραις εκειναις (sed ℵ statim ab initio εκεινη) | εξελθων etc: D it[pl] (non e f q nec vg) syr[cu] et[sch] Or[int 2, 485] Hil εξηλθεν et και εκαθητο | εκ c. ΚΞ 33. (item *de domo* e f h q vg Or[int]) Or[2, 2] Chr (et.[mo 7]) ... ς Ti απο c. CEFGKLMSUVXΓΔΠ al pler ... B 1. 124. al[1 ser] Or[2, 2] om ... D a b e ff[1. 2·] g[1·] k om εκ της οικιας

2. πλοιον c. ℵBCLΞ 1. 33. al[15] fere ... ς Ti το πλοι. c. DEFGKMSUVXΓΔΠ al pler cop arm | εμβαντα: L om; al pauc εμβηναι, omisso καθησθαι (Δ καθησαι, al καθισαι) | ειστηκει: ita BD[c]KMUΓΠ etc, ℵCEFGLXΔΛ etc ιστηκει, D[c] 234. εστηκει

3. ελαλησεν: L ελαλη | πολλα c. ℵBDEFGKMSUXΣΓΔΠ etc (et. Or[2, 2]); C al[10] fere Or[2, 480] (ε. πα. αυτ. πο.) post παραβ. (:: ut Mc) ... LV al[5] l om | λεγων: Or[2, 2] (Chr) om | του (et. Or[2 sscp]): D om | σπειρειν c. BCEFGKSUVΣΓΔΠ al pl Or[1, 303] et[307. 2, 760] Chr[mont] ... ℵDLMX al plus[60] Or[2, 2] Chr[mo 8] Thph σπειραι (Gb') :: ut Mc et Lc nec fluctuat lectio (Iust[tr 126]: ϱ εμοσ κυριοσ ειπεν· εξηλθεν ο σπ. του σπειραι τον σπορον, και ο μεν επεσεν εισ την οδον, ο δε εισ τ. ακανθασ, ο δε επι τα πετρωδη, ο δε επι τ. γ. τ. καλην). Praeterea (ex Lc) al[10] fere b ff[1·] sax add του σπορου αυτου

4. C om και ε. τ. σπειρ. (a σπειρ. ad σπειρ. transiliens), Or[2, 760] om εν τω σπ. αυτου (libere) | ηλθεν (DLΣ al -θον, servato -γεν sq: ita

ἦλθεν τὰ πετεινὰ καὶ κατέφαγεν αὐτά. 5 ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰ πετρώδη ὅπου οὐκ εἶχεν γῆν πολλήν, καὶ εὐθέως ἐξανέτειλεν διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς· 6 ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος ἐκαυματίσθη, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν ἐξηράνθη. 7 ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι καὶ ἔπνιξαν αὐτά. 8 ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν καὶ ἐδίδου καρπόν, ὃ μὲν ἑκατόν, ὃ δὲ ἑξήκοντα, ὃ δὲ τριάκοντα. 9 ὁ ἔχων ὦτα ἀκουέτω.

10 Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ εἶπαν αὐτῷ· διατί ἐν παραβολαῖς λαλεῖς αὐτοῖς; 11 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ὅτι ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, ἐκείνοις δὲ οὐ

10–17 Mc 4, 10–12 Lc 8, 9 s

Ln) et και κατεφαγεν c. NCEFGKMSUVXΓΔΠ al pler Or^{2,760} Chr, item DLΣ al ... Τι ελθοντα et κατεφαγεν c. B 13. 124. al | τα πετεινα: E*KMΠ al^{50} fere b ff^{1} h vg^{ed} syr^{cu} et^{p} arm aeth Or^{2,760} add του ουρανου :: ita Lc

5. αλλα δε (et. Or): D Chr (et.$^{mo\ 7}$) α δε (it^{pl} *quaedam autem*) | ευθεως (D 40. ευθυς): L post ανατειλαντος v. sq. transp | εξανετειλεν c. NCD EFGKLMSUVXΣΓΔΠ etc: B -λαν | γης c. iisdem (sed Σ hiat; syr^{cu} *terrae multae*) ... B της γης (Ln)

6. ηλιου δε (et. Σ): D του δε ηλιου | εκαυματισθη (A* -ισεν confusis litteris θη et εν, D -ισθησαν, L praem ευθεως: vide ante): B -τωθη | D εξηρανθησαν (B* απεξηρανθη)

7. αλλα δε: Chr (et.$^{mo\ 7}$) α δε, item v. sq. | επι: D 13. 124. 346. (lust vide ad v. 8) Or^{2,760} εις (:: ut Mc), similiter it vg *in spinas, in spinis* | επνιξαν c. ND 13. 124. 346. ... ς Ln Ti απεπνιξαν (:: ut Lc; Mc συνεπν.) c. BCΣ nunc reli et min pler

8. επισεν: C 33. 243. επεσαν (33. et. v. 7.), 247. -σον | D εδιδουν | εκατον etc: DX etc ρ' ξ' λ' (λ' et. Κ). Item v. 34

9. ωτα c. KBL a (e spatio) e ff^{1} k (Tert$^{mare\ 4,\ 19}$ „*illa quoque pronuntiatio eius* [Esaiae] *ad populum:* Aure audietis et non audietis, *dedit Christo frequenter inculcare:* Qui habet aures audiat.“ Haec pari iure ad 11, 15. 13, 9 et 43 adhibentur.) ... ς (Ln) add ακουειν c. CDEFGKMSUVXΓΔΠ etc :: cf ad 11, 15

10. προσελθοντες (et. Or^{2,460} Eus$^{dem\ 454}$ Chr Bas^{2,279}): C cop add αυτω | οι μαθητ. c. KBDEFGKLMSUVΣΓΔΠ al pler e ff^{1} g^{2} k vg arm Or^{2,460} Or$^{lat\ 2,466}$ ... CX al plus^{10} it^{pl} syr^{cu} et^{sch} syr^{p} c.* cop aeth Eus^{dem} Chr$^{mo\ 4}$ οι μα. αυτου (Ln) | ειπαν c. KBL 33. ... ς (Ln) ειπον c. CDEFGKMSUVXΣΓΔ etc | αυτοις (א* Eus^{dem} ante λαλ.): am Tert om

11. ειπεν c. KCΣ ff^{1} k cop aeth Eus$^{dem\ 454}$ Chr$^{mo\ 4}$ ... ς Ln Ti add αυτοις c. BDEFGKLMSUVXΓΔΠ etc | οτι (it vg *quoniam, quia*): M al^{10} fere Eus^{dem} om | τα μυστηρια (et. Eus$^{dem\ 454}$ Bas^{2,279}; Or^{2,461} et^{461} miscet Mt et Lc): a c d f ff^{2} g^{1} k l q (non item b e ff^{1} h) syr^{cu} Clem^{604} Ir$^{lat\ 906}$ το μυστηριον | των ουρανων. (et. Clem Or$^{2,461.\ 461.\ 466}$

25—29 Lc 8, 18 δέδοται. 12 [122.5] ὅστις γὰρ ἔχει, δοθήσεται αὐτῷ καὶ περισσευθήσεται· ὅστις δὲ οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. 13 [122.1] διὰ τοῦτο ἐν παραβολαῖς αὐτοῖς λαλῶ, ὅτι βλέποντες οὐ 13 a
*Ps 4. 9 a
Is 13, 40
Jo 12, 40
Act 28, 26 a βλέπουσιν καὶ ἀκούοντες οὐκ ἀκούουσιν οὐδὲ συνιοῦσιν. 14 καὶ ἀναπληροῦται αὐτοῖς ἡ προφητεία Ἡσαΐου ἡ λέγουσα· ἀκοῇ ἀκούσετε καὶ οὐ μὴ συνῆτε, καὶ βλέποντες βλέψετε καὶ οὐ μὴ ἴδητε. 15 ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶν βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν, μήποτε ἴδωσιν

Bas^{2,279} Ir$^{int\,266}$; 157. al του θεου): al pauc it^{mu} (ff^{1}· arcana dei) mm Eusdem om

12. οστισ: Chr$^{mo\,6}$ οσ | A αν εχει, al pauc αν εχη | και ο εχει (301. δοκει εχειν): ℵ* om

13. αυτοισ (D 1. 13. 33. 124. 346. y^{ser} al^{6} it^{pler} vg syr^{cu} et^{sch} arm Chr [et.$^{mo\,6}$] Or$^{int\,2,\,333}$ Tert post λαλ. pon) λαλω (D$^{gr\,a}$ λαλει, D^{b} ελαλει) c. ℵBCKEFGKMSUVXΓΔΠ al pler e syr^{p} Clem^{217} Eus$^{dem\,454}$ Bas^{2,279} etc (Ir$^{int\,266}$ *illis autem in parabolis loquor*) ... L c Cyr$^{hr\,cat\,59}$ om αυτ. | οτι (et. Clem Bas Chr) usq συνιουσιν (YMUΠ -ωῦσιν, EGΓ -ίουσιν: ita et. Erasm Ln; B* -ωσιν$^{bent\,2}$ [-ουσιν^{mai}], B$^{a\,a}$ συνίωσιν^{mai} συνιῶσιν^{bent} item al, Clem συνιασιν): D al^{12} fere it^{pler} (non f g^{2}· q nec vg) syr^{cu} Eus^{dem} Cyr^{hr} Ir^{int} (Tert) ινα βλ. μη βλεπωσιν κ. ακ. μη ακουσωσιν (vel -ωσιν) και μη συνωσιν (vel -ωσιν, Eus om κ. μ. συν., Ir^{int} *intelligentes non intelligant*) μηποτε επιστρεψωσιν (al Ir^{int} om μηπ. επιστρ., Eus insuper add και ιασομαι αυτουσ)

14. και: D 1. al it^{pl} (non f q nec vg) και τοτε (Eus^{dem} τοτε επληρωθη επ αυτοισ etc), f^{a} vid (certe enim^{a} *adimpleretur*) g^{2}· (*et ut*) am harl gat mm (contra fu for san) Ir^{int} *ut* (*adimpleatur* vel *-retur*) | αναπληρουται (1. 243. Chr πληρ.): D al^{10} fere c ff^{1}· g^{1}· h k πληρωθησεται | αυτοισ c. ℵBC unc reli (exc D^{a}) al plus^{130} q am for harl^{a} arm syr^{p} Bas^{2,278} Chr (et.$^{mo\,4}$) ... ς (=Gb Sx) επ (al pauc εν) αυτοισ c. D^{a} al mu k (*super eos*) cop syr^{sch} aeth Eus^{dem} Ir^{int} (*erga eos*); item *in eis* (*illis*) b f ff$^{1.2.}$ g^{1}· h l vg (et. fu san) ... a c g^{2}· syr^{cu} plane om | ησαιου (D του ησ.): 126. al^{4} b Chr$^{mo\,2}$ om (z^{ser} του ησ. post η λεγ.) | η (D ti^{a} al pauc om) λεγουσα: D it^{pler} (non f q nec vg; nec k ubi et. ακοη usq ιδητε desunt; nec Ir^{int}) Eus^{dem} add πορευθητι και ειπε (Eus ειπον) τω λαω τουτω :: ut LXX | ακουσετε (B* -σατε) et βλεψετε (ℵ -ψητε) c. (ℵ)(B)CDKLSXΔΠ al pl Or^{2,216} (Eus^{dem} affert tantum usq συνητε) Chr ... EFGMUVΓ al pm ακουσητε (et. Or^{2,250} ubi tantum usq συνητε, ^{2,295} -σητε et -ψετε) et βλεψητε (-ψητε et. ℵ) | ιδητε: X al ιδετε

15. τ. ωσιν c. BD unc reli (exc ℵC) al omn^{vid} a (vide post) f ff$^{1.2.}$ g^{1}· q vg syr^{p} ... ℵC b c g^{2}· h k cop syr^{cu} (*et aures suas graves fecerunt ne audiant*) et^{sch} arm aeth Ir^{int} add αυτων, hinc Ln [αυτ.] :: ut LXX. Ceterum a k Ir^{int} *incrassa - - obtura* (a post *populi huius* pergit *aures et oculos eorum grava*) - - *grava* (Ir *excaeca*) | τουσ οφθ.: U*X τοισ (U* τουσ) οφθαλμοισ | ωσιν: ℵ^{b} 157. al add αυτων (al pauc et. post

τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσιν καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσιν καὶ ἐπιστρέψωσιν, καὶ ἰάσομαι αὐτούς. 16 [184.5] ὑμῶν δὲ μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ ὅτι βλέπουσιν, καὶ τὰ ὦτα ὑμῶν ὅτι ἀκούουσιν. 17 ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ δίκαιοι ἐπεθύμησαν ἰδεῖν ἃ βλέπετε, καὶ οὐκ ἴδαν, καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ ἤκουσαν. 18 [185.2] ὑμεῖς οὖν ἀκούσατε τὴν παραβολὴν τοῦ σπείραντος. 19 παντὸς ἀκούοντος τὸν λόγον τῆς βασιλείας καὶ μὴ συνιέντος, ἔρχεται ὁ πονηρὸς καὶ ἁρπάζει τὸ ἐσπαρμένον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· οὗτός ἐστιν ὁ παρὰ τὴν ὁδὸν σπαρείς. 20 ὁ δὲ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπαρείς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων καὶ εὐθὺς

19 a Lc 10, 23 a

16—23 Mc 4, 13—20 Lc 8, 11—15

ὀφθ. add) | ἀκουσωσιν: c om | συνωσιν (ita et. ς 1550, item ς^{e} 1624. 1633; postea plerumq ut a Wtst συνιῶσι pro ς^{e} habitum et editum) ... c al ut videtur mu συνιωσι (c -ιωσιν): ita Gb′ Sz | ἐπιστρεψωσιν c. ℵBCDLMSUXΓΔ al longe pl ... EFGKVΠ al plus^{20} -ψουσιν | ἰασομαι (Gb′) c. ℵBCDK*et^{3}FGLMSVΓΔ**Π al plus^{50}... ς -σωμαι c. K**KUΧΔ* al pl^{vid} Chr

16. οι (et. Heges ap Phot$^{bibl\ 232}$ Or$^{4,\ 209}$ Cyr$^{glaph\ 129}$ et$^{ca\ 442}$ et$^{ador\ 225}$): DM* om | και: syr^{cu} add παλιν | τα (ut οι): D om | υμων sec c. BCD unc rell (exc B) min pler f ff^{1}. g^{2}. h k vg syr^{cu} et^{utr} al Heges Or al Ir$^{int\ 266}$ ... Ln om c. B al pauc a b c ff^{2}. g^{1}. q Chr$^{mo\ 1}$ Hil | ακουουσιν c. ℵBCDMX al^{25} fere Or Eus$^{pe\ 266}$ Chr$^{mo\ 4}$ Cyr^{ter} al (Heges μακαρ. οι οφθ. υμ. οι βλεποντες κ. τα ωτ. υμ. τα ακουοντα, και τα εξης) ... ς ακουει c. EFGKLSUVΓΔΠ al pl Chr

17. αμην c. ℵX al^{10} fere a b c f ff$^{1.\ 2.}$ g$^{1.\ 2.}$ h arm aeth Hil al (Cyr$^{ca\ 442}$ αμην αμην) ... ς Ln Ti add γαρ (:: ut Lc λεγω γαρ υμιν) c. BCD unc rell et min pler k (q *autem*) syr^{omn} cop al | και δικαιοι (Chr$^{mo\ 1}$ hom. 26 ad Hebr διδασκαλοι): B* om (Clem$^{hom\ 8,\ 58}$ πολλ. προφ. και βασιλεις [ut Lc] επεθυμησαν ιδ. α υμεις [ut Lc] βλεπ. και ακουσαι α υμεις ακουε., και αμην λεγω υμιν, ουτε ειδον ουτε ηκουσαν) | ιδειν α (et. Or$^{4,\ 209}$ Cyr$^{ca\ 442}$ al): al pauc it^{mu} Or$^{4.\ 105.\ 256}$ Eus^{dem} Hil al add υμεις (b c f Eus et. α υμεις ακουε.) | ιδαν (ℵ 33. ιδ., B ειδ.: ita Ln Ti) c. ℵB 33. ... ς ειδον c. CEFGLMUΓΔ al pl; KXVΠ al mu ιδον, item 8, item Or Eus ... D ηδυνηθησαν ειδειν. Huc et. spectare videtur quod Ir^{98} de Marcosiis scribit (ἵνα δὲ καὶ τῶν ἐν εὐαγγελίῳ κειμένων εἰς τοῦτον τὸν χαρακτῆρα μεθαρμόζουσιν - - ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ εἰρηκέναι· πολλάκις ἐπεθύμησα ἀκοῦσαι ἕνα τῶν λόγων τούτων, καὶ οὐκ ἔσχον τὸν ἐροῦντα, ἐμφαίνοντός φασι δεῖν διὰ τοῦ ἑνὸς τὸν ἀληθῶς ἕνα θεόν)

18. του σπειραντος c. ℵ*BX 33. 4^{ev} syr^{p} Chr$^{mo\ 2}$ ... ς Ti του (Δ om) σπειροντος c. ℵ^{c}CDEFGKLMSUVΓΔΠ al pler (it vg *seminantis*)

19. συνιεντος: DF al pauc συνιοντος (F -ιοντος), L συνηωτος | Δ om ὁ | εσπαρμενον (et. Or$^{1,\ 208}$; it vg *seminatum*): D σπειρομενον (d *quod seminatur*) | αυτου: D^{gr} αυτων

20. ουτ. εστιν: U om | λογον: XΔ al pauc f* syr^{p} add μου | ευθυς: EU al pauc Or$^{1,\ 208}$ ευθεως

μετὰ χαρᾶς λαμβάνων αὐτόν· 21 οὐκ ἔχει δὲ ῥίζαν ἐν ἑαυτῷ ἀλλὰ πρόσκαιρός ἐστιν, γενομένης δὲ θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον εὐθὺς σκανδαλίζεται. 22 ὁ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας σπαρείς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων, καὶ ἡ μέριμνα τοῦ αἰῶνος καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου συνπνίγει τὸν λόγον, καὶ ἄκαρπος γίνεται. 23 ὁ δὲ ἐπὶ τὴν καλὴν γῆν σπαρείς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων καὶ συνιείς, ὃς δὴ καρποφορεῖ καὶ ποιεῖ ὃ μὲν ἑκατόν, ὃ δὲ ἑξήκοντα, ὃ δὲ τριάκοντα.

24 [126. 10] Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς λέγων· ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ σπείραντι καλὸν σπέρμα ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ. 25 ἐν δὲ τῷ καθεύδειν τοὺς ἀνθρώπους ἦλθεν αὐτοῦ ὁ ἐχθρὸς καὶ ἐπέσπειρεν ζιζάνια ἀνὰ μέσον τοῦ σίτου καὶ ἀπῆλθεν.

---

21. δε pr: FL al pauc om | εν: D*Sr om | εαυτω: LA al pauc αυτω | G al εντα (G ητα) γενομενης (G add δε) :: e Mc | ευθυς: D al pauc ευθεως

22. σπαρεις (b f ff^{1} g^{2}. h q vg *est seminatus*): D σπειρομενος (a c d g^{1}. ff^{2}. k *seminatur*) | μεριμνα: K μερημινη | τ. αιωνος c. ℵ*BD al$^{2\,ser}$ a ff^{2}. g^{1}. h k arm ... ς τ. αι. τουτου c. ℵbCEFGKLMSUVXΓΔΠ al pler b c f ff^{1}. q cop syr^{omn} al (Or$^{1,\,308}$ allud *η του αιων. τουτ. μεριμνα*) | απατη (f ff^{1}. g^{2}. vg *fallacia*): al pauc αγαπη, c ff^{2}. g^{1}. h q *voluptas*, b *voluptates* (a *voluntates*), k *oblectamentum* | πλουτου: L^{ms} add και περι τα λοιπα επιθυμηα εισπορευομεναι (sic, cf Mc) | συνπνιγει (B[bent^{2} πνηγει] D -πνειγει) c. ℵBCDLXΔ ... ς (Ln) συμπν. c. EFGKMSUVΓΠ al certe pler

23. την καλ. γην c. ℵBCLΔ 1. 33. 124. 262. al^{5} Or$^{1,\,308}$ ... ς την γην την καλ. c. DEFGKMSUVXΓΠ al pler :: cf. v. 8. | τ. λογ. ακουων (U ακουσας): D it (exc q *verb. meum audit*) vg syr^{cu} et^{sch} (non item P) ακ. τ. λογ. | συνιεις c. ℵBD 238. Or$^{1,\,308}$ ... ς συνιων c. CEFGKLMSUVXΓΔΠ al pler (G συνειων, GL συνίων, ΣMUXΓΠ συνιῶν, K συνίων) :: cf ad v. 19; item Rom 3, 11 ubi nemo lectionem *συνιων* mutavit | ος δη (Δ y^{scr} δε, al^{2} om): D a b c h q τοτε, k* *et tunc*; f ff^{1}. g$^{1.\,2}$. k** l m vg syr^{cu} et^{sch} arm aeth *et* | εκατον etc: DX al ut v. 8; item K | τριακοντα: GM** al mu evv pler b m arm^{zoh} add ο εχων ωτα ακουειν (b om) ακουετω

24. ωμοιωθη c. ℵBDEKGKLMSUVXΓΠ al pler: CFΔ ti* al Chr^{sue} ομοιωθη | σπειραντι c. ℵBMXΔΠ 13. 33. 346. al^{20} fere schol (Origenis, ap Mtthaei) item *qui seminavit* it^{pl} vg cop syr^{omn} al Amb ... ς Ti σπειροντι c. CDEFGKLSUVΓ al pler syr^{p} mg cod Eus$^{es\,423.\,556}$ Chr (et. sue), item *seminanti* d h k δ Ang | αγρω αυτου (B εαυτου): D Eus^{es} bis ιδιω αγρω

25. αυτου (122** h Ir$^{int\,378}$ om) ο εχθρ. (D εκθρ.): al pauc (it^{pler} vg etc) ο εχθρ. αυτ. | επεσπειρεν c. ℵb (et* επισπαρκεν) B 1. 13. 22. 119. 157. 48^{ev} Antitact (ap Clem^{536} *λεγουσιν οτι ο μεν θεος - - παντ οσα πεποιηκεν αγαθα εστιν, εισ δε τισ των υπ αυτου γεγονοτων επεσπειρεν τα ζιζα.*, et ap Thdrt$^{1,\,16}$ - - *ενα τινα των υπ αυτου γεγοτων επισπειραι ζιζανια*) (Ir^{287} allud ο *θεοσ τον μεν παρ αυτου λαθρα επισπειραντα το ζιζανιον - - αφωρισε τησ ιδιασ μετουσιασ*, Clem^{774} alludens *επισπαρη τα ζιζανια*, Or$^{2,\,134}$ *επισπειρασ τα ζιζ. μεσον του*

26 ὅτε δὲ ἐβλάστησεν ὁ χόρτος καὶ καρπὸν ἐποίησεν, τότε ἐφάνη καὶ τὰ ζιζάνια. 27 προσελθόντες δὲ οἱ δοῦλοι τοῦ οἰκοδεσπότου εἶπον αὐτῷ· κύριε, οὐχὶ καλὸν σπέρμα ἔσπειρας ἐν τῷ σῷ ἀγρῷ; πόθεν οὖν ἔχει ζιζάνια; 28 ὁ δὲ ἔφη αὐτοῖς· ἐχθρὸς ἄνθρωπος τοῦτο ἐποίησεν. οἱ δὲ δοῦλοι λέγουσιν αὐτῷ· θέλεις οὖν ἀπελθόντες συλλέξωμεν αὐτά; 29 ὁ δὲ φησίν· οὔ, μήποτε συλλέγοντες τὰ ζιζάνια ἐκριζώσητε ἅμα αὐτοῖς τὸν σῖτον. 30 ἄφετε συναυξάνεσθαι ἀμφότερα μέχρι τοῦ θερισμοῦ, καὶ ἐν καιρῷ τοῦ θερισμοῦ ἐρῶ τοῖς θερισταῖς· συλλέξατε πρῶτον τὰ ζιζάνια καὶ δήσατε αὐτὰ

σιτου) item *supersemināvit* it^{pler} (et. d *ð*) vg Ir$^{int\,267}$ (sed ^{gr} ex catenis *εσπειρε*) Amb al ... ς *εσπειρε* c. CD^{gr}EFGKLMSUVXΓΔΠ al pler e q (Ir^{gr} vide ante) Chr (et. ^{gue}; sed ^{com} *τοτε επισπειρει αυτος*)

26. *και τα*: D 13. 124. 248. 346. Chr$^{mo\,4}$ it^{pler} (non f ff$^{1\cdot}$) syr^{cu} om *και*

27. *προσελθ. δε*: Γ *και προσελθ.* | D *του οικοδεσπ. εκεινου* | *εσπειρας* c. ℵBKLSUΓΔΠ al pl Chr (et. ^{gue}); M *-ραμεν* ... Ti *εσπειρεσ* c. CDEFGVX al^{13} | *σω*: K al^{40} fere k* om (Chr *ἐ. τ. α. σοι*) | *ζιζαν.* c. ℵ^{b}BCDEFG KMSUVΓΔΠ al plus^{80} syr^{P} arm^{zoh} syr$^{P\,txt}$ Chr (et. ^{gue}) ... ς *τα ζιζ.* c. ℵ*LX al ut vdtr mu cop syr$^{P\,mg}$ arm^{cdd}

28. *οι δε δουλοι* c. ℵCEFGKLMSUVXΓΔΠ al omn^{fere} f ff$^{1\cdot}$ q vg syr^{P} (syr^{cu} arm aeth); D a b c e ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ k syr^{sch} *οι δουλ.* post *λεγ. αυτ.* ... B 157. cop om *δουλοι* (Ti); item g$^{2\cdot}$ h | *λεγουσιν αυτω* (BC *αυτ. λεγ.*: ita Ln Ti) c. ℵBCD 157. z^{acr} a (*dicunt ei* pro *di. ei f*) b c e ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ k syr^{cu} et^{sch} ... ς *ειπον αυτω* c. EFGKLMSUVXΓΔΠ al pler f ff$^{1\cdot}$ q vg cop syr^{P} arm aeth Chr (et. ^{gue}) | *ουν*: D 252* it^{pler} (non f q) vg syr^{sch} (non syr^{P}) arm al om | *συλλεξωμεν* (D *συνλ.*) c. ℵBCD unc^{t} min pl Chr (et. ^{gue}) ... FKLMΠ 1. 22. 262. al^{50} fere Chr$^{mo\,2}$ *-ξομεν*

29. *ο δε φησιν* c. ℵBC q (*at ille ait*) syr$^{P\,mg\,cod}$, item *et ait* c ff$^{1\cdot2\cdot}$ g$^{1\cdot2}$ vg ... D b f o *δε λεγει αυτοις* (*at ille* [b om] *ait illis*), item h k *ait* (*dicit*) *illis*, a *dixit eis* ... ς *ο δε εφη* (al pauc *ειπεν*) c. EFGKLMSUVX ΓΔΠ etc | D *συνλεγ.* | Γ *εκριζωσετε* | D al k syr^{cu} arm *αμα και* (*και* add et. it^{pl} [sed om *αυτοις*] cop syr^{P} c.* al) *τον σιτον* (D *σειτ.*) *συν αυτοισ*, Γ ff$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot}$ vg syr^{sch} *αμα συν αυτοισ και* (Γ om) *τον σιτ.*

30. *συναυξαν.* (D it vg post *αμφοτ.*): L 1. 247. 262. al plus^{5} *ουν αυξαν.* (prob Schu), U al^{10} fere Chr *ουν συναυξ.* | *μεχρι* c. ℵ^{b}CEFGKMSUVXΓΔΠ al pler Chr^{gue}, item ℵ^{c} et^{c} L Chr (et.$^{mo\,3}$) *αχρι* (:: quod saepe pro *μεχρι* substitutum ut 28, 15 Mc 13, 30 Lc 16, 16 Phil 2, 30) c. BD Chr$^{mo\,1}$ Eulog | *εν καιρω* c. ℵ^{b}BDFGKMSUVXΓΔΠ al^{100} fere Chr^{gue} ... ς (= Gb 8z) *τ. τω καιρ.* c. ℵ^{c} et^{c} CKL al certe pm syr^{cu} cop | D *συνλεξ.* | *αυτα εισ* (Gb^{oo}) *δεσμασ* (LΠ 1. *δεσμάσ*, KM *δεσμᾶσ*, ς Ln *δέσμασ*, al pauc *δεσμᾶ* et *δεσμοίσ*) c. ℵBCEFGKMSUVΓΠ al pler ff$^{1\cdot}$ vg^{ed} cop arm^{cdd} syr^{P} aeth Chr^{gue} ... Ti *αυτα δεσμασ* c. LXΔ 1. al^{5} Chr (et.$^{mo\,6}$), item *adligate ea fasciculos* (san mm *-lis*) a b c g$^{1\cdot2\cdot}$ ff$^{2\cdot}$ q am for em gat san mm syr^{cu} et^{sch} arm^{zoh}; item *δεσμασ* omisso *αυτα* D e f h k

εἰς δεσμὰς πρὸς τὸ κατακαῦσαι αὐτά, τὸν δὲ σῖτον συναγάγετε
Mc 4, 31 a Lc 13, 19 εἰς τὴν ἀποθήκην μου. 31 [131.2] Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν
αὐτοῖς λέγων· ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν κόκκῳ σινά-
πεως, ὃν λαβὼν ἄνθρωπος ἔσπειρεν ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ· 32 ὃ μι-
κρότερον μέν ἐστιν πάντων τῶν σπερμάτων, ὅταν δὲ αὐξηθῇ,
μεῖζον τῶν λαχάνων ἐστὶν καὶ γίνεται δένδρον, ὥστε ἐλθεῖν τὰ
πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατασκηνοῖν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ.
Lc 13, 21 33 [132.5] Ἄλλην παραβολὴν ἐλάλησεν αὐτοῖς· ὁμοία ἐστὶν ἡ βασι-
λεία τῶν οὐρανῶν ζύμῃ, ἣν λαβοῦσα γυνὴ ἐνέκρυψεν εἰς ἀλεύρου
σάτα τρία, ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλον.
Mc 4, 33 a 34 [133.6] Ταῦτα πάντα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐν παραβολαῖς τοῖς
Ps 78, 2 ὄχλοις, καὶ χωρὶς παραβολῆς οὐδὲν ἐλάλει αὐτοῖς, 35 ὅπως πλη-

---

(Or[3, 125] δησατε δεσμας τα ζιζ. και παραδοτε αυτα πυρι. Ir[int 325] - - *colligere primum zizania et fasciculos alligare*). Vide infra Epiph | κατακ. αυτα: D al[2] it[pler] (non f k) vg Aug om αυτ. | συναγαγετ. c. ℵCEFGKLMSUVXΛΠ al omn[fere] Chr (et [gue]) ... La συναγετε c. BΓ 1. ... D συνλεγεται. Manich. ap Epiph[66, 65] (ex ev. Hebr?) ομοια εστιν η β. τ. ουρ. ανθρ. οικοδεσποτη οσ εσπειρε τον αγρ. αυτ. καλ. σπερμα. και καθευδοντων των ανθρ. εχθρ. ανθρωπ. ηλθε και εσπ. ζιζ. ειτα λεγουσιν αυτω οι δουλ. αυτου· ουχι καλ. σπ. εσπειρας εν τω αγρω; ο δε εφη· ναι. ποθεν ουν τα ζιζ.; ο δε αποκριναμενος ειπεν· εχθρ. α. τ. επ. οι δε δ. πρ. αυτ. ειπον· θελ. ουν απελθ. εκριζωσωμεν τα ζιζ.; ο δε πρ. αυτ. εφη· ου, μηπως εκριζουντες τα ζιζ. εκριζ. και τ. σιτ. αλλ αφετε εως καιρου του θερ. και ερω τοις θερ. συλλεξατε τ. ζιζ. κ. δησ. δεσμας δεσμας (ita Dind.), τον δε σιτ. αποθεσθε εν τη αποθ. και ετοιμασατε τα ζιζ. εις το κατακαηναι πυρι ασβεστω.

31. παρεθηκεν c. ℵBCEFGKL*corrMSUVXΓΛΠ al pler ff[1.] g[1.2.] q vg cop syr[utr] al ... DL* 1. 13. 124. 346. it[pl] syr[cu] ελαλησεν | αυτοις: L* add ο ις | ομ. εστιν: L 61. 243. arm[edd] ωμοιωθη (243. ομοι.) | LA al κοκω

32. παντων των: D* 124. om των | αυξηθη: ℵ[b] (sed nec* nec[c]) D 13. 124. 346. αυξηση | μειζον: D[gr] al[4] Chr[gue] -ζων | των: KΠ al plus[80] it vg syr[cu] et[utr] aeth al Euth Hil al παντων των :: ut Mc | M 299. e om ελθειν et και sq | κατασκηνοιν c. B*D ... ς -νουν c. ℵB**CEFGKLMSUVXΓΛΠ etc

33. ελαλησεν: C 243. παρεθηκεν | αυτοις c. BEFGKSVΓΛΠ al pler it[pl] vg (exc am) cop syr[utr] ... ℵCLMUX 13. 124. 126. 243. al[10] fere g[2.] h l am arm add λεγων (al pauc λεγ. ο ις vel ο ις λεγ., syr[p] c.* ο ις) ... D (αλλην παραβολην· nii amplius) 76. k (*alia similitudo*) syr[cu] om ελαλ. αυτ. | γυνη: syr[cu] *femina sapiens* | ενεκρυψ. c. ℵBCD unc[11] et min certe pm (Valentt ap Ir[38] την της ζυμης παραβολην, ην η γυνη εγκεκρυφεναι λεγεται εις αλευρου σατα τρια) Clem[694] Chr[gue] ... GL al plus[110] Cyr[4, 365] Chr[montf] al εκρυψεν (Gb') :: cf Lc

34. ουδεν c. ℵ*BCMΛ al[15] fere f syr[p] arm Clem[808] Or[3, 3] Chr[bis] (et [gue]

ρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου Ἡσαΐου λέγοντος· ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου, ἐρεύξομαι κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς.

---

et$^{mo\,6}$) ... ς ουκ c. ℵ^{c}DEFGKLSUVXΓΠ al pler it^{pler} vg syr^{cu} et^{sch} al Or$^{2,\,446}$ Eus$^{ps\,603\,sq}$ Or$^{int\,2,\,208}$ al :: ut Mc | *ελαλει* (ΕΜΓ al *ελαλη*): c. ℵ^{c}BCD unc rell et min pler it vg etc ... ℵ*Δ al pauc *ελαλησεν*

35. *ησαιου* c. ℵ* 1. 13. 33. 124. 253. aeth$^{cod\,m}$ edd ap Eus$^{pa\,603}$ (*διὰ ποίου διὰ προφήτου ταῦτα εἴρηται ἢ διὰ τοῦ προκειμένου ἀσάφ; ὃ μὴ συνιέντες τινὲς προσέθηκαν ἐν τῷ εὐαγγ. τὸ διὰ ἡσαΐου τοῦ προφήτου. ἐν δέ γε τοῖς ἀκριβέσιν ἀντιγράφοις ἄνευ τῆς προσθήκης τῆς διὰ ἡσαΐου ἁπλῶς οὕτως εἴρηται*. Similiter cat in^{Ps}), item edd Porphyrii et edd nonnull ap Hier (ad h. l.): *Legi in nonnullis edd. et studiosus lector forte reperiet id ipsum, in eo loco ubi nos posuimus et vulgata habet editio* -- per prophetam dicentem, *ibi scriptum* per Isaiam prophetam dicentem. *Quod quia minime inveniebatur in Isaia, arbitror postea a prudentibus viris esse sublatum. Sed mihi videtur in principio ità editum:* quod scriptum est per Asaph prophetam dicentem -- *et primum scriptorem non intellexisse* Asaph *et putasse scriptoris vitium atque emendasse nomen* Isaiae, *cuius vocabulum manifestius erat.* Idem rursus in breviar. in ps. 77 sic: *Dicitur ergo in Mt:* Haec, *inquit,* facta sunt ut impleretur quod scriptum est in Asaph propheta. *Sic invenitur in omnibus veteribus edd.* (? At nihil eiusmodi testatus est ad ipsum locum nec magis ipse edidit. An de edd. psalmorum accipi vult?) *sed homines ignorantes tulerunt illud. Denique multa evangelia usque hodie ita habent:* Ut impleretur -- Isaiam prophetam: Aperiam -- *Hoc Isaias non loquitur sed Asaph. Denique et impius ille Porphyrius proponit adversum nos hoc ipsum et dicit: Evglista vester Mt tam imperitus fuit ut diceret:* quod scriptum est per Isaiam prophetam: Aperiam -- *error fuit scriptorum, ut pro Asaph Isaiam scriberent. Scimus enim quia prima ecclesia de imperitis congregata fuit gentibus. Ergo cum legerent in evglio* -- in Asaph propheta, *ille qui primus scribebat evglium coepit dicere: Quis est iste Asaph propheta? Non erat notus in populo, et hoc fecit ut, dum errorem emendaret, faceret errorem.* Eodem loco eundem in modum Mt 27, 9 *ιερεμιου* (*pro* Zacharia) et Mc 15, 25 *ωρα τριτη* (*pro* sexta) „errori scriptorum" tribuit. Ceterum et Clem$^{hom\,18,\,15}$ veterrimam scripturam *ησαΐου* confirmat: *τω και τον ησαΐαν ειπειν· ανοιξω το στομ. μ. εν παραβ. και ερευξ. κεκρυμμ. απο καταβ. κοσμ.* ... ς Ln Ti om c. ℵ^{b}BCD unc^{13} et min pler it vg syr^{cu} et^{utr} cop arm rell Eus$^{pe\,603\,sq}$ (vide ante) Chr (in comm non attigit) Hier (vide ante) | *καταβολης* c. ℵ^{b}B 1. 22. e k syr^{cu} Or$^{3,\,695}$ (quod enim nude ponit *καταβολης*, id omnino ab evglio non a psalmo pendere statuendum est. Item Clem^{604} Eus^{Ps}) ... ς add *κοσμου* c. ℵ* et^{c} CDEFGKLMS UVXΓΔΠ al pler it^{pler} vg syr^{utr} cop al Clem^{hom} (vide ante) Chr (:: LXX *απ αρχης* habet. Sed *απ. καταβ. κοσμ.* legitur Mt 25, 34 Lc 11, 50 Io 17, 24 etc nec fluctuare solet)

36 [140. 10] *Τότε ἀφεὶς τοὺς ὄχλους ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν. καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες· φράσον ἡμῖν τὴν παραβολὴν τῶν ζιζανίων τοῦ ἀγροῦ.* 37 *ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ὁ σπείρων τὸ καλὸν σπέρμα ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου,* 38 *ὁ δὲ ἀγρός ἐστιν ὁ κόσμος· τὸ δὲ καλὸν σπέρμα, οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ τῆς βασιλείας· τὰ δὲ ζιζάνιά εἰσιν οἱ υἱοὶ τοῦ πονηροῦ,* 39 *ὁ δὲ ἐχθρὸς ὁ σπείρας αὐτά ἐστιν ὁ διάβολος· ὁ δὲ θερισμὸς συντέλεια αἰῶνός ἐστιν, οἱ δὲ θερισταὶ ἄγγελοί εἰσιν.* 40 *ὥσπερ οὖν συλλέγεται τὰ ζιζάνια καὶ πυρὶ κατακαίεται, οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος.* 41 *ἀποστελεῖ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ, καὶ συλλέξουσιν ἐκ τῆς βασιλείας αὐτοῦ πάντα τὰ σκάνδαλα καὶ τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνομίαν,* 42 *καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.*

---

36. *ηλθεν*: ℵ Or$^{2, 2\ bis}$ *εισηλθ.* (a b h q Chr *απηλθεν*) | *οικιαν* (Gb″) c. ℵBD it^{pler} vg syr^{cu} cop aeth arr, item addito *αυτου* l. al^{5} sl$^{2.}$ et$^{2.}$ Or$^{2, 2.\ 4.\ 442.\ 491}$ Chr (et.$^{mo\ 5}$) ... ς add *ο ις* c. CEFGKLMSUVXΔΠ al pler f h q syr^{utr} al; Γ arm post *ηλθ.* | *προσηλθον* c. ℵCDEFGKLMSUVXΓΔΠ etc ... Ln Ti *-λθαν* c. B 33. | *φρασον* c. ℵ^{c}CD unc reli et min omn^{vid} Or^{quater} etc ... ℵ*B Or$^{4, 254}$ (a b g$^{1.}$ h q *enarra*, ff$^{2.}$ k *narra*; contra c f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ vg *edissere* vel *dissere*) *διασαφησον* (Ln):: quod 15, 15 *φρασον* non fluct, id non satis est ad probandum h. l. *διασ.*

37. *ειπεν* c. ℵBD a b ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ k l (e *quibus ait* omissis reli) am fu for em cop aeth arr al Or$^{2, 448}$ ... ς add *αυτοις* c. CEFGKLMSUVXΓΔΠ al omn^{vid} syr^{cu} et^{utr} arm c f g$^{2.}$ h vg^{cod} gat Chr

38. *εισιν οι* (ℵ al om, item al om *οι* pr loc) *υιοι* sec loc: Δ it^{pl} syr^{cu} *οι υι. εισ.* | *του* (Δ om, item om antea *ὁ*) *πονηρου*: g$^{2.}$ ff$^{1.}$ l vg *nequam*, a c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ *nequitiae*; sed b m *iniqui*, k *mali*, d e f h q *maligni*

39. L al pauc o *σπειρων* | *αυτα*: D al pauc ff$^{1.}$ om | *εστιν* (ita et. it^{pl} vg): B post *εχθρος* (ita Ln); a b h k (e *inimic. autem diab. est qui seminavit ea*) post *διαβ.* (g$^{2.}$ *nabulus*, k *niabolus*) | *συντελεια*: al plus^{10} Chr (et.$^{mo\ 3}$) *η συντ.* | *αιωνος* c. ℵBD 13. 33. 124. 346. Or$^{4, 254}$ ... ς *του αιωνος* c. ℵ^{c}CEFGKLMSUVXΓΔΠ (G al pauc add *τουτου*) al pler (Or$^{2, 448}$ paullo liberius) Chr. Ceterum ℵ* om *ο δε θερισμ.* usq *εστιν*, suppl ℵ^{a}

40. *συλλεγεται* (L post *τα ζιζ.*): D *συνλεγονται* | *κατακαιεται* (D *-ονται*) c. ℵBD 1. al certe pm Cyr$^{iul\ 329}$ (it^{pler} vg *comburuntur*, e k *exuruntur*) ... Gb Sz Ti *καιεται* c. CEFGKLMSUVXΓΔΠ 13. 33. 124. 157. al plus^{120} Chr (et.$^{mo\ 5}$) al | *εσται*: K* (K om *εν* sq) e g$^{2.}$ add *και* | *του αιωνος* (Gb′) c. ℵBD$^{\Gamma}$ 1. al^{10} fere it^{pler} vg syr^{cu} arm aeth Cyr$^{iul\ 329}$ Ir$^{int\ 237}$ Or$^{int\ 370}$ Hil al ... ς add *τουτου* c. CP unc^{23} et min pler f h q cop syr^{utr} Chr

41. *αποστελει* c. ℵBCDP unc^{11} al pler Or$^{2, 456}$ Cyr^{iul} al: X *-ἱλει*, Γ *-ελλει*, al pauc *-ἱλλει*, item e *mittit* (tum *colligunt*) | *αυτου* pr: ΚΨ al om | D *συνλεξ.* | *τους ποιουντ.*: syr^{cu} et^{utr} praem *omnes*

42. *βαλουσιν*: ℵ*DX al e vg^{cod} (ap Ln) *βαλλουσιν* | K *κλαθμος*

43 τότε οἱ δίκαιοι ἐκλάμψουσιν ὡς ὁ ἥλιος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ [e] Dan 12, 3
πατρὸς αὐτῶν. ὁ ἔχων ὦτα ἀκουέτω. 44 Ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία
τῶν οὐρανῶν θησαυρῷ κεκρυμμένῳ ἐν τῷ ἀγρῷ, ὃν εὑρὼν ἄνθρω-
πος ἔκρυψεν, καὶ ἀπὸ τῆς χαρᾶς αὐτοῦ ὑπάγει καὶ πωλεῖ πάντα
ὅσα ἔχει καὶ ἀγοράζει τὸν ἀγρὸν ἐκεῖνον. 45 Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ
βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ ἐμπόρῳ ζητοῦντι καλοὺς μαργα-
ρίτας· 46 εὑρὼν δὲ ἕνα πολύτιμον μαργαρίτην ἀπελθὼν πέπρακεν
πάντα ὅσα εἶχεν καὶ ἠγόρασεν αὐτόν. 47 Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ
βασιλεία τῶν οὐρανῶν σαγήνῃ βληθείσῃ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ
ἐκ παντὸς γένους συναγαγούσῃ· 48 ἣν ὅτε ἐπληρώθη ἀναβιβά-
σαντες ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν καὶ καθίσαντες συνέλεξαν τὰ καλὰ εἰς

---

43. ἐκλαμψουσιν c. ℵBCP unc[12] min pler: D 124. 238. Or[3, 444 ter] Cyr[lul 329] (Iust[ap 1, 26] *τοτε πλαυθμ. εσται κ. βρυγμ. τ. οδοντ. οταν οι μεν δικ. λαμψωσιν ως ο ηλ. οι δε αδικοι πεμπωνται εις το αιωνιον πυρ*) | *ωτα* c. ℵ[a]B a b e k am for san Hil[cdd] ... ς add *ακουειν*, Ln [ακ.] c. ℵ[c]CDEF GKLMPSUVXΓΔΠ al omn[vid] it[pl] vg[ed] syr[cu] et[utr] cop al Or[3, 444]. Cf ad 11, 15. Explicatio parabolae ap Epiph similiter differt ut ipsa parabola.

44. ομοια c. ℵ[c] (ℵ[b] *ομοι. δε*) BD a c e ff[1. 2.] g[1. 2.] k l vg syr[cu] cop aeth (Chr) ... ς praem *παλιν*, Ln [πα.] c. CEFGKLMPSUVXΓΔΠ al omn[vid] f h q (b praem *aliam similitudinem adiecit dicens*) syr[utr] arm Or[3, 446] Hil (:: vv. 45 et 47 non fluct) | D *θησαυρω*, item *thensauro* a b e f h k q | *εν τω* (D al plus[20] Chr om) *αγρω*: ℵ[a] om (suppl[a]) | *πωλ. παντ.* (B 28. 61. 435. al[8] arm[edd] Or[3, 446] om) *οσα εχ.* c. ℵBD 1. 61. 108. 118. 127. it[pler] vg syr[cu] et[sch] cop (Or[3, 446] -- *και πωλει οσα εχει*) Chr Or[int 3, 28] ... ς *παντ. οσ. εχ. πωλ.* c. CEFGKLMP unc[7] min pler f q syr[p] arm aeth Or[1, 126]

45. *ανθρωπω* (et. Or[3, 446] Cyr[glaph 117] et[nest 33] Cyp al) ... ℵ[a] (add[b]) B 50. 59. Ath[2, 28a] Cyr[ador 102] Chr Amb om

46. *ευρων δε* (Gb, item Sz confusis lectionibus) c. ℵBDL 1. 33. al it[pler] vg syr[cu] et[sch] arm aeth Cyr[nest 33] et[ador 102] (e k Cyp *ubi autem invenit*) ... ς *οσ ευρων* c. CEFGKMPSUVXΓΔΠ al pler f q cop syr[p] Cyr[glaph 117] Chr | *εκα*: D 124. a b e g[1] h k syr[cu] Cyp om | *πεπρακεν* (ℵ[a] al -*κεν*): D *επωλησεν* | *παντα οσα*: D ff[2] α (*quae*); a c h *quaecunque* (contra it[pl] *omnia quaecunque* vel *omnia quae*)

47. *συναγαχουση* (Δ *συναπαγουση*): EΓ al Or[bis cod] *συναγουση*, L *συναγουσιν*

48. *ην οτε*: D it[pler] (non c ff[1] nec vg) (syr[cu]) Amb Aug *οτε δε* | *αναβιβασαντες* (D it[pler] cop aeth *ανεβιβασαν*) sine *αυτην* c. ℵBCEFG KLMUVXΓΠ al pler c ff[1] q vg arm aeth Cyr[4, 226] et[os 241] (Chr [et.mo 5]) *την ανενεγκαντες εις τ. αιγ. καθισαντες και συλλεξαντες τα καλα εις αγγειον εβαλον, τα δ. σ. εξ. εβ.*) ... Ln Tī add *αυτην* c. PSA al[8], item D it[pler] (syr[cu] et[sch]) Amb Aug | *επι τ. αιγ.* (E -*ᾶλον*) *και* c. ℵ[a] et[c] BDP unc[12] min pler b e f ff[2] g[1] h k q syr[cu] et[utr] cop arm aeth;

ἄγγη, τὰ δὲ σαπρὰ ἔξω ἔβαλον. 49 οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος· ἐξελεύσονται οἱ ἄγγελοι καὶ ἀφορίσουσιν τοὺς πονηροὺς ἐκ μέσου τῶν δικαίων, 50 καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. 51 συνήκατε ταῦτα πάντα; λέγουσιν αὐτῷ· ναί. 52 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· διὰ τοῦτο πᾶς γραμματεὺς μαθητευθεὶς τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν ὁμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ, ὅστις ἐκβάλλει ἐκ τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ καινὰ καὶ παλαιά.

53 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τὰς παραβολὰς ταύτας, μετῆρεν ἐκεῖθεν. 54 καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν, ὥστε ἐκπλήσσεσθαι αὐτοὺς καὶ λέγειν· πόθεν τούτῳ ἡ σοφία αὕτη καὶ αἱ δυνάμεις; 55 οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τοῦ τέκτονος υἱός; οὐχ ἡ μήτηρ αὐτοῦ λέγεται Μαριὰμ

Mc 6, 1–6

---

item Ln καὶ ἐπ. τ. αἰγ. c. ℵ^{b}C 1. c ff^{1} g^{2} vg Cyr^{4,282} (pergit ἐλκυσαντες) $\overline{\text{ιω}}^{\text{es}\,841}$ Or$^{\text{int}\,3,259}$ … Gb′ Ti ἐπ. τ. αἰγ. (omisso καὶ) c. L 13. 124. 346. a | καλα (et. Or Cyr Chr etc): D καλλιστα (d *meliora*), item *optimos*, *optima* it^{pl} syr^{cu} arm Amb Aug | αγγη c. ℵBCM^{vid} 1. 124. 48^{ev} Or$^{3,454.456\,\text{sq}}$ Cyr^{bis} Isid^{1,205} … ς (Ln) αγγεια c. D (τα αγγ.) EFGKLM^{a} PSUVXΓΔΠ (DPX αγγια, L αγια) etc. (:: 25, 4 αγγειοις non fluctuat. Hesych ἄγγος et ἄγγεα [utrumq rarius] per ἀγγεῖον et ἀγγεῖα explicat) | ἐβαλον (et. ℵ^{b}; D -λαν): ℵ^{a}VA al -λλον, X ἐξεβαλλον

49. αιωνος (et. Or^{3,486}) (pauc add τουτου): D κοσμου

50. βαλουσιν (et. ℵ^{b}): ℵ^{a} D G^{gr} X al pauc -λλουσιν | K κλαθμος

51. συνηκατε (Gb″) c. ℵBD b c e ff$^{1.2.}$ g^{1} k l vg cop aeth Or^{3,457} … ς praem λεγει αυτοις ο $\overline{\text{ις}}$ c. CEFGKLMSUVXΓΔ al omn^{vid} (a g^{2}) f h q syr^{omn} arm (a *et dixit*, g^{2} *dixit autem eis*; syr^{cu} *Iesus ait illis discipulis suis* etc) Chr^{vid} | M παντα ταυτα | ναι (Gb′) c. ℵBD 1. 13. 124. ff$^{1.2.}$ k vg syr^{cu} syr^{hr} cop aeth^{pp} Or^{3,457} Ath^{1,260} Hil … ς add κυριε c. CEFGKLMSUVXΓΔΠ al pler it^{pl} syr^{utr} cop arm Chr Or$^{\text{int}\,4,554}$

52. ο δε (it^{pl} [sed f *at ille*] Hil *et*) c. ℵB unc^{28} min pler etc (CU al syr$^{\text{p mg}}$ add $\overline{\text{ις}}$): D ff^{2} g^{2} vg syr^{cu} et^{sch} om | ειπεν c. ℵB^{a}CEFGKLMSUVXΓΔΠ etc: B^{a}D (item it vg *ait*) λεγει (Ln) | D μαθητευθεισ | τη βασιλεια (Gb) c. ℵBCKΠ 1. 13. 33. 124. 346. al^{6} e k cop arm aeth Or^{3,450} Ath^{2,24} Cyr$^{4,316.750.880}$ al … DM 42. it^{pler} vg Chr (et.$^{\text{mo}\,2}$) Ir^{int} Hil al εν τη βασ. (Gb′ Ln) … ς εισ την βασιλειαν c. EFGL (corrupte μαθητευθη; εισ την βα.) SUVXΓΔΘΠ^{mg} etc | EGL etc εκβάλει, al εκβαλη

54. ελθων: L ηλθεν (non addito και in sqq) | πατριδα (ℵ^{a} vel b): ℵ^{a} αντιπατρ. | εκπλησσεσθ. c. ℵBCDEFGLUVXΔΠ (EFL εκπλησσεσθ.) etc … ς εκπληττ. c. KMS^{r} etc | η σοφια (et. Or^{3,462} Eus$^{\text{ps}\,373}$): D aeth Eus$^{\text{steph}\,232}$ et ps^{232} praem πασα

55. τεκτονος (et. Or^{3,462} et$^{4,115.260}$ Eus$^{\text{steph}\,232}$ et ps bis): a b ff^{2} g^{1} h gat mm syr^{cu} praem (h gat mm add) *Iosephi*. Cf Iust$^{\text{tr}\,88}$ ὃν νομιζο-

καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Ἰάκωβος καὶ Ἰωσὴφ καὶ Σίμων καὶ Ἰούδας; 56 καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ οὐχὶ πᾶσαι πρὸς ἡμᾶς εἰσίν; πόθεν οὖν τούτῳ ταῦτα πάντα; 57 καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. [142.1] ὁ δὲ Lc 4, 24 Io 4, 44 Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· οὐκ ἔστιν προφήτης ἄτιμος εἰ μὴ ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. 58 καὶ οὐκ ἐποίησεν ἐκεῖ δυνάμεις πολλὰς διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν.

XIV.

1 [142.2] Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἤκουσεν Ἡρῴδης ὁ τετραάρχης Mc 6, 14 ss Lc 9, 7 ss τὴν ἀκοὴν Ἰησοῦ, 2 καὶ εἶπεν τοῖς παισὶν αὐτοῦ· οὗτός ἐστιν Ἰωάννης ὁ βαπτιστής· αὐτὸς ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ διὰ

μειζον ιωσηφ του τεκτονος υιου υπαρχειν. Item act. Andr. et Matth. p. 143: μη ουχ ουτος εστιν ο υιος ιωσηφ του τεκτονος και η μητηρ αυτου μαριαμ και οι αδελφοι αυτου ιακωβος και σιμων; | ουχ η c. ℵBCMA 33. al pauc Or^{ter} Eus$^{ps\ 373}$ Bas$^{2,\ 281}$ Cyr$^{4,\ 622}$ ... ς Ti ουχι η c. DEFGKLSUVXΓΠ al pler Eus$^{steph\ 223}$ Chr (:: ουχ pr non fluct; it^{pler} vg utroque loco *nonne*) | μαριαμ c. ℵBDEGKLMSUVXΓΔΠ al pler cop$^{edd\ 2}$ etc Or$^{2,\ 468}$ et$^{4,\ 115.\ 269}$ Bas$^{2,\ 281}$ ... C al pauc cop$^{cod\ 1}$ (it vg nusquam *Mariam* sed ubique *Maria*) Or$^{4,\ 282}$ (οὔ ἡ μήτ. ἐλέγετο μαρία etc) Chr (et$^{mo\ c}$) μαρια | ιωσηφ c. ℵ^{a}BC 1. 33. y^{ser} syr^{cu} cop arm syr$^{p\ mg}$ it (exc k q**) vg Or$^{2,\ 468.\ 4,\ 115}$ Eus$^{steph\ 223}$ Hier ... ς ιωσησ c. KLΔΠ al certe pl k q** arm^{zoh} aeth syr^{sch} syr^{p} Bas$^{2,\ 281}$; item ιωσηι ℵ^{mg} al plus^{15} ... ℵ*DEFGMSUVXΓ al plus^{20} Or$^{4,\ 282}$ ιωαννησ (gat mm *et Iohannes et Ioseph*; 12. 17. 236. om και ιω.)

56. προσ ημασ: A al Chr παρ ημιν | ουν: M om | ταυτ. παντ. c. ℵBCM SUΓΠ al pl Eus$^{ps\ 373}$ ... Ti παντ. (Chr [et.$^{mo\ d}$] om) ταυτ. c. DEFG KLVXΔ al pl it (ff$^{1.}$ *ista sapientia*) vg Or$^{4,\ 269}$ Bas$^{2,\ 281}$

57. εν αυτω (et. Or): X 28. εισ αυτον, 247. επ αυτω | $\overline{\text{ις}}$: ℵ om | ειπεν (it vg *dixit*): Z Or$^{2,\ 464}$ λεγει | ιδια πατρ. c. ΗΕ al^{18} ff$^{1.}$ (*nisi in sua civitate et in domo sua*) Or$^{2,\ 128}$, item C ιδι. πατρ. αυτου ... ς Ti πατρ. αυτου c. EGKLMSUVXΓΔΠ al pler it^{pl} vg cop syr^{omn} al Or$^{2,\ 462.\ 464}$ Bas$^{2,\ 281}$ Chr ... BD 33. 346. a k πατριδι (Ln) | L al^{2} f g$^{1.}$ harl^{s} (Or$^{2,\ 464}$ Hil al non plene afferunt versum) om και εν τη οικ. αυτ.

58. D k δια τασ απιστειασ (*incredulitates*) αυτ.

XIV. 1. εν εκεινω: D al pauc syr^{cu} et^{sch} cop al add δε, al pauc praem και | X al pauc o ηρωδ. (y^{ser} om ηρωδ.) | τετρααρχησ c. ℵCEA cop (ita ℵ ubique: Lc 3, 19. 9, 7. Act 13, 1, item Lc 3, 1 ter, accedente [exc Act] C ubique) ... ς Ln Ti τετραρχ. c. BD reli testibus

2. ουτοσ (et. Or$^{2,\ 467}$ et^{581}): D it^{mu} gat mm praem μητι | B ιωαννησ | ο βαπτιστησ: D 5. a b ff$^{1.}$ g$^{2.}$ h gat tol sax add ον εγω απεκεφαλισα | αυτοσ c. ℵBDEGKLMSUVXΣΓΔ etc Or$^{2,\ 469}$ et^{581}; C 1. 61. d Or$^{2,\ 221}$ cod ουτοσ (k* om) | ℵ* om δια τουτο | D* εναργουσιν | M^{1} al pauc ενηργ. αι δυν. | εν: Z al^{12} om

3–6 Mc 6, 17 ss Lc 3, 19 s

τοῦτο αἱ δυνάμεισ ἐνεργοῦσιν ἐν αὐτῷ. 3 [144.2] ὁ γὰρ Ἡρῴδησ κρατήσασ τὸν Ἰωάννην ἔδησεν καὶ ἐν φυλακῇ ἀπέθετο διὰ Ἡρῳδιάδα τὴν γυναῖκα [Φιλίππου] τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. 4 ἔλεγεν γὰρ Ἰωάννησ

21, 23 αὐτῷ· οὐκ ἔξεστίν σοι ἔχειν αὐτήν. 5 καὶ θέλων αὐτὸν ἀποκτεῖναι

6–12 Mc 6, 21–29 ἐφοβήθη τὸν ὄχλον, ὅτι ὡσ προφήτην αὐτὸν εἶχον. 6 [145.6] γενεσίοισ δὲ γενομένοισ τοῦ Ἡρῴδου ὠρχήσατο ἡ θυγάτηρ τῆσ Ἡρῳδιάδοσ ἐν τῷ μέσῳ καὶ ἤρεσεν τῷ Ἡρῴδῃ, 7 ὅθεν μεθ' ὅρκου ὡμολόγησεν αὐτῇ δοῦναι ὃ ἐὰν αἰτήσηται. 8 ἡ δὲ προβιβασθεῖσα ὑπὸ τῆσ μητρὸσ αὐτῆσ· δόσ μοι, φησίν, ὧδε ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. 9 καὶ λυπηθεὶσ ὁ βασιλεὺσ διὰ τοὺσ ὅρκουσ

---

3. κρατησασ (et. Or): B 13. 124. τοτε κρ. | B ιωαννην | εδησεν c. ℵ*B ff1· h (q add αυτ. post εθετο) Or2, 470 (item 471 libere δησασ απεθετ. εν) ... ς Ln Ti add αυτον c. ℵa etc CD unc reli etc Or2, 469 | και εν (B** al add τη) φυλ. απεθετ. c. ℵ*B* (om τη teste Btl2·) et** 13.? 124. 346. al? ff1· h; item Or2, 471 και απεθ. εν τη φυλ., ℵc 33. Or2, 470 εν (ℵc add τη) φυλ. και απεθετο (item z ε. τη φυ. sequentibus utvid sed deperditis και απεθ.) ... ς Ti και εθετο εν (Ti τη) φυλ. c. CEGKLMSUVXΓΔΠ al pler item itpl vg syrᵒᵐⁿ cop arm ... D 61. e k (item avid) aeth Or2, 469 nil nisi εν τη (61. om) φυλ. :: cf Mc | φιλιππου c. NBCEGKLM SUVXΣΓΔΠ al omnvid (238. add οτι εγαμησεν αυτην) b f ff2· g2· h q gat mm (sed b g2· ff2· gat mm post τ. αδ. α. pon) cop syrᵒᵐⁿ arm aeth al Or2, 470 Chr ... Ti om c. D a c e ff1· g1· k vg Augcons 2, 98 (:: ap Mc nomen certum est; ap Lc haud dubie intrusum. Apud Mt et ipsum mihi intrusum videtur; poterat tamen etiam ad modum Lcae omitti.)

4. ιωαννˉ. c. ℵ* etc D al5 ... ς Ln Ti o ιω. (B ιωαννσ) c. BCΣ unc13 min pler Or2, 470 | αυτω h. l. c. ℵc (ℵ* 24* 28. al om) BΣ 251. ... ς Ti post γαρ c. CD unc13 min pler it vg al Or Chr | ουκ: M al pauc praem οτι | αυτην (f ff1· uxorem fratris tui): k syrcu etsch add uxorem

5. εφοβηθη: al40 fere –βειτο | οτι: B* επει

6. γενεσιοισ δ. γενομενοισ (1. 22. 59. αγομενοισ) c. NBDLΞ (al3), item –ιων δ. –μενων CK al8 Chr; item γν pl (itpler vg die autem natalis; k cum esset autem d. n., d natale autem facto; ff1· sed cum advenisset d. n.) syrᵒᵐⁿ cop arm aeth ... ς γενεσιων δ. αγομενων c. NGMSUVXΓΔΠ al pler syrp mg | L al pauc ορχησατο | D5r η θυγ. αυτου ηρωδιασ :: cf ad Mc

7. μεθ: ℵ μετα, X μετ | ωμολογησεν: Σ 13. 124. 346. yscr syrsch Chr (et.mo 5) ωμοσεν | KΠ 1. al7 ff1· δουν. αυτη | ο εαν c. NCEGKLMSUVXΣΓΔΠ al pler :: BD al pauc o αν (Ln)

8. δοσ μοι φησιν ... D itpler syrcu etsch aeth ειπεν δοσ μοι | ωδε: al pauc itpler cop al om | επι πινακι: D om | την: D* om | A του ιω. | B ιωαννου

9. λυπηθεισ (ita ex itedd tantum a, b ff1. 2, g1· h q** ελυπηθη sine δε ut L*) et δια τουσ c. BD (L* ελυπηθη et δια τους) 1. 13. 124. 346.

καὶ τοὺς συνανακειμένους ἐκέλευσεν δοθῆναι, 10 καὶ πέμψας ἀπεκεφάλισεν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ. 11 καὶ ἠνέχθη ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι καὶ ἐδόθη τῷ κορασίῳ, καὶ ἤνεγκεν τῇ μητρὶ αὐτῆς. 12 καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦραν τὸ πτῶμα καὶ ἔθαψαν αὐτόν, καὶ ἐλθόντες ἀπήγγειλαν τῷ Ἰησοῦ. 13 [146.2] ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν ἐν πλοίῳ εἰς ἔρημον τόπον κατ' ἰδίαν· καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι ἠκολούθησαν αὐτῷ πεζοὶ ἀπὸ τῶν πόλεων. Mc 6, 32 a Lc 9, 10 a

14 Καὶ ἐξελθὼν εἶδεν πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτοῖς καὶ ἐθεράπευσεν τοὺς ἀρρώστους αὐτῶν. 15 [147.1] ὀψίας δὲ γενομένης προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ λέγοντες· ἔρημός ἐστιν 14–21 Mc 6, 34–44 Lc 9, 12–17 Io 6, 1–13

---

a (b ff$^{1.2}$ g^{1} h q**) ... ς ελιπηθη et δια δε τους c. CEFGKL^{2}MSUVXΓΔΠ (ξ hiat pr loco sed habet δια δε) al pler c f k q* cop syr^{omn} arm | D it^{pler} syr^{cu} aeth και δια τους συναν. | δοθηναι: 1. 13. 124. 346. syr^{cu} et^{sch} arm aeth al add αυτη

10. ιωαν. c. ℵ*BZΘ 1. (al) ... ς τον ιω. c. ℵ^{c}CDEFGKLMSUVXΓΔΠ al pler

11. επι: D ε. τω (1. 13. εν τω) | ηνεγκεν: M al^{10} fere add αυτην

12. προσελθοντες (*accedentes* it vg): Ξ 99. Or$^{3, 473}$ ελθοντες | E* και ηραν | πτωμα (Gb') c. ℵBCDL 1. 13. 22. 33. 124. 346. al^{10} fere k (*cataver*) cop syr^{cu} et^{sch} ... ς Ti σωμα c. EFGKMSUVXΓΔΠ al pler syr^{p} (it^{pler} vg *corpus*, quo eodem vocabulo in Mc πτωμα reddiderunt) :: in Mc quidem πτωμα non fluct. Praeterea ℵ* (b vel ^{ca} del. sed ^{ca}vel^{cb} restituit) DL al^{20} fere it^{pl} vg (non item a b g^{1} k am san) syr^{cu} et^{sch} aeth add αυτου (:: ut Mc); non item ℵ^{corr}BC unc rell^{12} min pl cop arm syr^{p} | εθαψαν: y^{acr} εθαμψαν | αυτον c. ℵ*BΘ a ff^{1} (Illil *et sepulto eo discipuli eius ad dominum transierunt*) ... ς (Ln) αυτο c. ℵ^{b}CDEFGKLMSUVXΓΔΠ etc

13. ακουσας δε c. ℵBDLΞ al^{15} fere f k (cop syr^{cu} et^{sch}) Or$^{3, 473}$ Chr$^{mo\ 6}$ ... ς Ti και ακουσας c. CEFGKMSUVXΓΔΘ al pler syr^{p} arm (*quo audito, quod cum audisset* it^{pler} vg) | ο ιω: Θ al^{2} om | εν πλοιω: Γ syr^{cu} om | πεζοι c. ΝILΞ al^{4} it^{pler} vg (*pedestres, pedestrae*) syr$^{p\ mg}$ ... ς (Ln 49.) πεζη c. BCDEFGKMSUVXΓΔΘΠ al pler a ff^{1} (*pedibus*) Or$^{3, 474}$ (:: πεζη ap Mc non fluct)

14. Και: G al om | εξελθων (Gb'') c. ℵBD 1. 22* 33. 61. 118. 124. 219. b c ff$^{1.2}$ g^{1} k vg syr^{cu} cop arm aeth ... ς add ο ιω c. CEFGIKMSUVX ΓΔΠ al pler f h q syr^{utr} Or$^{3, 500}$ (item L al a post ειδεν) | ειδεν c. ℵBD FGIMUΓΔΠ etc ... CEKLX etc ιδεν | πολ. οχλ. (et. Or$^{3, 481}$ et^{500}): D 33. 435. it vg etc Chr οχλ. πολ. | επ αυτοις c. ℵBCKFGKMSUVXΓΔΘΠ (L εν αυτοις) al plus^{100} Or$^{3, 481}$ ... ς (= Gb 8z) επ αυτους c. min; D περι αυτων, I Or$^{3, 500}$ επ αυτον | αρρωστους (et. Or): D αρρωστουντας (d *infirmos*)

15. προσηλθον c. ℵCD unc^{18} min omn^{vid} ... Ln Ti -θαν c. B 33. | οι μαθηται c. ℵBΞ (e spatio) 33. 346. b k arm Or$^{3, 481. 500}$ ... ς add

ὁ τόπος καὶ ἡ ὥρα παρῆλθεν ἤδη· ἀπόλυσον οὖν τοὺς ὄχλους, ἵνα
ἀπελθόντες εἰς τὰς κώμας ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς βρώματα. 16 ὁ
δὲ εἶπεν αὐτοῖς· οὐ χρείαν ἔχουσιν ἀπελθεῖν· δότε αὐτοῖς ὑμεῖς
φαγεῖν. 17 οἱ δὲ λέγουσιν αὐτῷ· οὐκ ἔχομεν ὧδε εἰ μὴ πέντε ἄρ-
τους καὶ δύο ἰχθύας. 18 ὁ δὲ εἶπεν· φέρετέ μοι ὧδε αὐτούς. 19 καὶ
κελεύσας τοὺς ὄχλους ἀνακλιθῆναι ἐπὶ τοῦ χόρτου, λαβὼν τοὺς
πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν
εὐλόγησεν, καὶ κλάσας ἔδωκεν τοῖς μαθηταῖς τοὺς ἄρτους, οἱ δὲ
μαθηταὶ τοῖς ὄχλοις. 20 καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν,
καὶ ἦραν τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων δώδεκα κοφίνους πλήρεις.
21 οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν ἄνδρες ὡσεὶ πεντακισχίλιοι χωρὶς γυναι-
κῶν καὶ παιδίων.

αυτου c. CDEFGKLMSUVXΓΔΘΠ al pler it^{pler} vg cop syr^{omn} aeth Or^{3,475} et^{476} Chr (sed om αυτω) :: cf ad 8, 21 | παρηλθ. ηδη c. ℵZ 1. Or^{3,475} et^{509} ... ς Ln Ti ηδη παρ. c. BCDI unc^{13} min omn fere (it vg etc) Chr (Or^{3,476} om ηδη) | ουν c. ℵCZ 1. 238. cop syr$^{p\ mg}$ Or^{3,475} et^{476} ... ς Ln om c. BDEFGIKLMSUVXΔΘΠ al pler it vg al mu Or^{3,481} (:: ut Me) | εις τας: C* 33. al syr$^{p\ mg}$ et^{hr} arm add κυκλω:: ut Le et Me | κωμας (et. Or^{3,475} et^{481} ℵ^{c} etc :: item ll. pp.): ℵ*Δ^{gr} χωρας

16. ο δε c. ℵ*D 61. k syr^{cu} et^{sch} pers^{p} cop arm aeth ... ς Ln Ti add ιϛ c. ℵ^{c}BCEFGIKLMPSUVXΓΔΘΠ | ειπεν αυτοις (a b ff$^{2.}$ k q cop arm om αυτ.): 1. φησιν | αυτοις sec: D post φαγειν

17. λεγουσιν (d *dicunt*, k *aiunt*): Z -- ον (ειπον^{vid} vel ελεγ.), f ff$^{1.}$ g$^{1.}$ *dixerunt* (it^{pl} vg *responderunt*) | εχομεν: KLUΓΘ al mu εχωμεν | ℵ* αρτους ει μη πεντε

18. ειπεν: P add αυτοις | ωδε αυτους c. ℵBZ 33. ... ς Ti αυτ. ωδε c. ÇEFG KLMPSUVXΓΔΘΠ al omn fere f ff$^{1.}$ vg (g$^{2.}$ am for san syr^{utr} aeth *illos mihi huc*) ... D 1. it^{pler} (*afferte eos ad me*) syr^{cu} cop pers^{p} om ωδε (ff$^{1.}$ arm om μοι)

19. κελευσας c. B^{2}(*-σατε) CDEFGIKLMPSUVXΓΔΘΠ etc ... ℵZ ff$^{1.}$ Or$^{3,479\,b}$ εκελευσεν (Or^{3,509} et^{510} κελευει) | τους οχλους (et. Or^{3,479}): D^{gr} it^{pler} (non dg$^{2.}$) vg arm^{zoh} τον οχλον | επι του χορτου c. ℵBC*I (I. επι του χορτους) 1. 22. 33. al^{7} Or^{3,479} et^{ter}, D 16. 61. επ. τον χορτον, item *super faenum* it vg syr^{cu} et^{sch} syr$^{p\ mg}$ cop arm aeth ... ς Ti επι τους χορτους c. C^{2}EFGKMPSUVXΓΔΘΠ al pler syr$^{p\ txt}$ Chr | λαβων c. BC^{2}EFG KLMPSUVΓΔ (λαμβων) Π al plus^{125} it^{pler} vg syr^{p} (syr^{cu} et^{sch} aeth) Or^{3,479} ... ς (= Gb Sz) και λαβων c. ℵC*I (X?) al mu^{vid} ff$^{1.}$ h cop arm ... D ελαβεν | ευλογ. c. ℵBEFGKLMSUVXΓΔΘΠ al pler Or^{3,481} ... Ln Ti ηυλογ. c. CDIPT^{c} al Or^{3,479} et^{510} Chr | τ. αρτους: 242* b ff$^{1.}$ syr^{sch} om | μαθηται: b syr^{cu} et^{sch} cop add *posuerunt*

20. των κλασματων: Θ a ff$^{1.}$ g$^{1.}$ (it^{mu} post κοφιν. pon) om

21. ωσει c. ℵBCEFGKLMPST^{c}UVXΓΠ al pler Chr; item DIΔ 1. 33. 48^{ev} ωσ, item f arm syr^{p} aeth ... Θ 241. 247. it^{pler} (exc f) vg syr^{cu} et^{sch} cop Or^{3,478} om | γυν. κ. παιδ. c. ℵBCEFGIKLMPST^{c}UVXΓΔΘΠ rell fere omn

22—33 Mc 6, 45—52 Io 6, 15—21

22 [168. 6] *Καὶ ἠνάγκασεν τοὺς μαθητὰς ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον καὶ προάγειν αὐτὸν εἰς τὸ πέραν, ἕως οὗ ἀπολύσῃ τοὺς ὄχλους.* 23 [169. 2] *καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος κατ' ἰδίαν προσεύξασθαι.* [180. 4] *ὀψίας δὲ γενομένης μόνος ἦν ἐκεῖ.* 24 *τὸ δὲ πλοῖον ἤδη μέσον τῆς θαλάσσης ἦν βασανιζόμενον ὑπὸ τῶν κυμάτων· ἦν γὰρ ἐναντίος ὁ ἄνεμος.* 25 *τετάρτῃ δὲ φυλακῇ τῆς νυκτὸς ἦλθεν πρὸς αὐτοὺς περιπατῶν ἐπὶ τὴν θάλασσαν.* 26 *ἰδόντες δὲ αὐτὸν ἐπὶ τῆς θαλάσσης περιπατοῦντα ἐταράχθη-*

---

f vg syr^{cu} et^{sch} syr^{p} etc ... ℔ 1. it^{pler} cop Or$^{3, 478}$ et^{479} Amb *παιδ. κ. γυν.* (Ln; cf ad 15, 38. de D etc)

22. *και* pr c. ℵ^{c}C* ff$^{1.}$ syr^{cu} Chr^{edd} ... ς Ln Ti add *ευθεως* (:: ut Mc ubi nemo om) c. ℵ^{b}BC^{3} unc reli min omn^{vid} it^{pler} vg al pler Or$^{3, 480. 482}$ | *ηναγκ.* c. ℵBC*DIFAΘ al^{25} fere e f ff$^{1.}$ am fu for san tol em syr^{cu} et^{sch} syr^{p} syr^{hr} cop arm aeth al Or$^{3, 480. 482}$ Chr ... ς (= Gb Sz) add *ο ις* c. C^{3}EFGKLMSUVXΓΠ al pl it^{pl} vg^{ed} (it^{pl} ante *ηναγκ.* pon) | *τ. μαθητ.* c. ℵCDGILMSUVΓΔΘ al^{70} fere e f l vg arm al Or$^{3, 480}$ et^{482} (et.discrte) Chr ... ς (= Gb Sz) Ln add *αυτου* c. BEFKΓΧΠ al pl it^{pler} syr^{omn} cop aeth | *το πλ.* c. ℵCDEFGIKLMΓST^{c}UVXΓΔΘΠ al pler Or$^{3, 480}$ et^{saep} ... B 1. 33. 124. al plus^{15} arm Eus$^{dem 446}$ Chr$^{mo 2}$ om *το* | *αυτον* (τε al^{3} *αυτους*, 218. *αυτω*): D al^{6} it^{pl} arm Arn om | *απολυση*: Κ^{Γ} al pauc *-σει* | F* arm^{edd} *τον οχλον*

23. ℵ* om *απολυσ. τ. οχλ.* (suppl) | D *καθ' ιδιαν* | *μονος*: F om

24. *ηδη*: D al^{2} a f ff$^{1.}$ l vg syr^{cu} et^{sch} cop arm aeth om | *μεσ. της θαλ. ην βασαν.* c. ℵCEFGKLMFST^{c}UVXΓΔΠ al pler it vg syr^{p} aeth (Or$^{3, 482. 484}$) Chr; item D *ην εισ μεσον* (*in medium*) *της θαλ. βα.*, Eus$^{dem 446}$ *ην εν μεσω τ. θαλ.* ... B 13. 124. 238. 346. syr^{cu} et^{sch} syr^{hr} perss cop ar^{p} arm *σταδιουσ πολλουσ* (cop ar^{p} *σταδ. ωσ εικοσι πεντε* :: ex Io 6, 19) *απο της γησ* (238. om *α. τ. γ*). *απειχε* (syr^{hr} haec add post *μεσον της θα.*) *βασανιζ.*

25. D *τεταρτης δε φυλακης* | *ηλθεν* (Gb″) c. ℵBC^{3}Γ^{c} al^{10} it vg syr^{cu} et^{sch} et$^{p\ mg}$ cop arm aeth Or$^{3, 482}$ Eus$^{dem 92}$ et$^{pe 568}$ Chr (et.$^{mo 6}$) ... ς Ti *απηλθ.* c. C^{*vid}DEFGKLMPSUVXΓΔΘΠ al pler syr$^{p\ txt}$ | *πρ. αυτ.* (Gb Sz) c. ℵBC*D (post *περιπ.*) FST^{c}VΓΔΘ al plus^{30} ff$^{1.}$ g$^{1.}$ l q vg cop syr^{p} aeth Or$^{3, 482}$ Chr (et.$^{mo 5}$) al ... ς add *ο ις* c. C^{3}EFGKLMUXΠ al pl it^{pl} syr^{cu} et^{sch} arm al Eus$^{dem 92}$ (ante *πρ. α.*) et$^{pe 568}$ | *επι την θαλ.* c. ℵBFΓ^{c}Δ^{Θ} 1. 13. 124. 238. 346. Or$^{3, 482}$ (praeterea notat: *ου γεγραπται· ηλθε πρ. αυτ. περιπ. επι τα κυματα, αλλ επι τα υδατα*) ... ς ε. *της θαλασσης* c. CDEFGKLMSUVXΓΠ al pler Eus^{bis}

26. *ιδοντ. δε αυτ.* c. ℵ* a b e g$^{1.}$ ff$^{1. 2.}$ h q Eus$^{dem 446}$; item *και ιδ. αυτ.* 1. e g$^{2.}$ vg Eus$^{dem 92}$ Aug$^{cons 2, 99}$ ... Ln *οι δε μαθηται ιδοντ. αυτ.* c. ℵ^{a}BD al^{4} (f *videntes autem eum discip. eius*), item ς Ti *και ιδοντ. αυτ. οι μαθηται* c. CEFGKLMPSUVXΓΔΘΠ al pler syr^{omn} cop aeth (arm) | *επι της θαλασσης* c. ℵBCDT^{c} 1. 13. 33. 124. 346. al plus^{15} Eus$^{dem 92}$ et (om *περιπα.*)^{446} Chr (et.$^{mo 6}$) ... ς Ti *επι την θαλ.* c. EFGKLMPSUVXΓ ΔΘΠ al pler | *περιπατουντα*: Τc 33. al g$^{1.}$ syr^{omn} Eus$^{dem 92}$ ante *επι*

σαν λέγοντες ὅτι φάντασμά ἐστιν, καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου ἔκραξαν. 27 εὐθὺς δὲ ἐλάλησεν αὐτοῖς λέγων· θαρσεῖτε, ἐγώ εἰμι· μὴ φοβεῖσθε. 28 [151.10] ἀποκριθεὶς δὲ αὐτῷ ὁ Πέτρος εἶπεν· κύριε, εἰ σὺ εἶ, κέλευσόν με ἐλθεῖν πρός σε ἐπὶ τὰ ὕδατα. 29 ὁ δὲ εἶπεν· ἐλθέ. καὶ καταβὰς ἀπὸ τοῦ πλοίου Πέτρος περιεπάτησεν ἐπὶ τὰ ὕδατα καὶ ἦλθεν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. 30 βλέπων δὲ τὸν ἄνεμον ἐφοβήθη, καὶ ἀρξάμενος καταποντίζεσθαι ἔκραξεν λέγων· κύριε, σῶσόν με. 31 εὐθέως δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἐπελάβετο αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτῷ· ὀλιγόπιστε, εἰς τί ἐδίστασας; 32 [152.6] καὶ ἀναβάντων αὐτῶν εἰς τὸ πλοῖον ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος. 33 οἱ δὲ ἐν τῷ πλοίῳ προσεκύνησαν αὐτῷ λέγοντες· ἀληθῶς θεοῦ υἱὸς εἶ.

Mr 6, 53–56 34 [152.9] *Καὶ διαπεράσαντες ἦλθον ἐπὶ τὴν γῆν εἰς Γεννησαρέτ.*

---

27. εὐθυς c. ℵBDT^{c} … ς Ti *εὐθεως* c. CEFGKLMPSUVXΓΔΘΠ rell omn^{vid} Eus$^{dem\ 446}$ Chr | ελαλ. αυτοις c. ℵ*DT^{c} 231. ff^{1} syr^{cu} cop arr Eus$^{dem\ 446}$ … ς Ti add *ο ις* c. CEFGKLMPSUVXΓΔΘΠ al pler f syr^{p} arm aeth; item ℵ^{a}B 131. *ο ις* αυτ. (Ln); it^{pler} vg syr^{sch} *Iesus locutus est eis* | D *θαρρειτε*

28. αυτω (A al plus^{20} a c l vg aeth om) *ο* (D om) *πε. ειπ.* c. ℵCDEFGKLMPSUVXΓΘΠ al pler it^{pl} syr^{p} arm Eus$^{dem\ 92}$ … B 47^{ev} al^{4} g^{1} cop syr^{sch} *ο πε. ειπ. αυτ.* (Ln) | ℵ *ει συ ει κυριε* | *κελ. με*: CA al^{2} *κελ. μοι* | *ελθ.* (346. *απελθ.*) *πρ. σε* c. ℵBCDAΘ 1. 13. 33. 124. 157. 238. 47^{ov} al^{10} fere it am san syr^{omn} cop arm aeth Eus^{dem} cat^{ox} … ς *πρ. σε ελθ.* c. EFG KLMPSUVXΓΠ etc (126. 27^{ov} om *πρ. σε*)

29. ℵ syr^{sch} al *ο δε ις* | *πετρ.* c. NBD Eus$^{dem\ 92}$ … ς Ti *ο πετρ.* c. CEFGKLMPSUVXΓΔΠ rell omn^{vid} | D *περιπατησειν* | *και ηλθεν* c. BC^{*vid} syr^{cu} arm Chr (et.$^{mo\ 4}$) … ς (Ln) *ελθειν* c. ℵC^{2}DEFGKLMPSUVXΓΔΠ etc (it vg *ut veniret*) … ℵ* *ελθειν ηλθεν οιν*

30. *ανεμον* c. NB* 33. cop … ς Ln Ti add *ισχυρον* c. B^{2}CD unc^{16} min omn fere it vg al pl

31. ℵ *ευθυς* | *ο* (D om) *ις*: ℵ* om

32. *αναβαντ.* c. NBDT^{c} 13. 33. 124. Or$^{3,\ 488}$ Cyr^{hr} … ς Ti *εμβαντων* c. CEFGKLMPSUVXΓΔΠ al pler (Chr^{6} *επιβαντ.*)

33. *οι δε* c. NBC^{2}T^{c} 1. 22. al^{10} fere ff^{1} cop aeth (Or$^{3,\ 488}$ lib) Did^{101} … ς Ln Ti add *ελθοντες* (13. 124. 346. *προσελθ.*, 28. 118. *οντες*) c. DEFGKLMPSUVXΓΔΠ al pler it (exc ff^{1}) vg syr^{cu} et^{utr} arm | *θε. υι. ει* (et. Or^{exacpe} Amb): D it (exc f g^{2}) vg *υι. θε. ει συ* (it vg om *συ*)

34. *ηλθον*: T^{c} *-θαν* | *επι* c. NBCDT^{c}Δ 13. 33. 124. 157. 238. 245. Chr$^{mo\ 5}$ … ς Ln Ti *εις* c. EFGKLMPSUVXΓΠ al pler cop arm (it vg [*in terram*, e *ad terram*] etc vix inter utramq lectionem distinx.) Or$^{3,\ 483\ sq\ 487.\ 502}$ Chr^{montf} | *εις γεννη.* c. NBDT^{c}Δ 33. syr^{cu} et^{p} item$^{mg\ gr}$ arm … ς Ln Ti om *εις* c. CEFGKLMPSUVXΓΠ al omn fere it vg syr^{sch} aeth Or (ut ante) |

35 καὶ ἐπιγνόντες αὐτὸν οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου ἐκείνου ἀπέστειλαν
εἰς ὅλην τὴν περίχωρον ἐκείνην, καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς
κακῶς ἔχοντας, 36 καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα μόνον ἅψωνται
τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· καὶ ὅσοι ἥψαντο διεσώθησαν.

XV.

1 [154.6] Τότε προσέρχονται τῷ Ἰησοῦ ἀπὸ Ἱεροσολύμων Φαρι- 1—9 Mc 7, 1-13
σαῖοι καὶ γραμματεῖς λέγοντες· 2 διατί οἱ μαθηταί σου παρα-
βαίνουσιν τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων; οὐ γὰρ νίπτονται
τὰς χεῖρας ὅταν ἄρτον ἐσθίωσιν. 3 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐ-
τοῖς· διατί καὶ ὑμεῖς παραβαίνετε τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ διὰ τὴν
παράδοσιν ὑμῶν; 4 ὁ γὰρ θεὸς ἐνετείλατο λέγων· τίμα τὸν πα- Ex 20, 12 21, 17
τέρα καὶ τὴν μητέρα, καὶ ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα θανάτῳ

γεννησαρετ c. ℵBCT^{c}Γ 1. 33. al pm^{vid} f (*genesaret*) syr^{p} et$^{mg\ gr}$ (γεννισαρετ) arm, item Or^{3,487} et^{502} γενησαρετ (vitiose ut vdtr$^{3,483\ sq}$ γενεσαρετ) .., Ln Ti γεννησαρεθ c. EFGKLMPUVXΔΠ al pl g$^{2.}$ q cop aeth (sed FLΔ al g$^{2.}$ aeth γενησ.) ... D* (D^{l} γεννησαρατ, d *gennasar*) it^{pl} vg (sed b c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ vg^{ed} *genesar*) syr^{cu} et^{sch} γεννησαρ

35. εκεινου: ℵT^{c} om (346 ante τ. τοπ.); a b c ff$^{1.2.}$ Hil add *adorabant* (ff$^{1.}$ *-raverunt*) *eum et* (non item e g$^{1.2.}$ q vg)

36. αυτον: B* Or^{3,487} (non item^{3,486}) Chr (et.$^{mo\ 5}$) om | ινα: 1. 22. 33. 346. al plus^{15} Or^{bis} add καν (*ut vel fimbriam vest. eius tangerent* it^{pl} vg) | EX 1. al^{10} fere αψονται | Δ om του sec | C al οσοι αν | ℵ al pauc εσωθησαν (:: Mc εσωζοντο)

XV. 1. D^{gr*} προερχονται, Or^{com} απερχονται (Or^{txt} προσερχ.) | τω ιυ c. ℵBCEFGKLMPSUVXΓΔΠ al omn fere f q syr^{cu} et^{utr} cop al: D it^{pler} vg aeth Hil Aug$^{cons\ 2,102}$ προσ αυτον, 1. Or^{3,487} αυτω :: cf Mc | απο c. ℵBD 1. 124* al^{7} Or$^{3,487\ bis}$ ... ς Ti οι απο c. CEFGKLMPSUVXΓΔΠ al pler | φαρ. κ. γραμμ. c. ℵBD 1. 13. 33. 124. 346. e cop arm syr^{sch} Or$^{3,487\ bis}$ ... ς Ln Ti γραμμ. κ. φαρισ. c. iisdem qui οι απο, item it^{pler} vg syr^{cu} et^{p} aeth (sed ponunt ante απο 1. it^{pl} [non e ff$^{1.}$ g$^{2.}$ q vg] syr^{omn} Hil)

2. E*FLΠ* al παραδωσιν | τ. χειρ. c. ℵBT^{c}Δ 1. al f g$^{1.}$ arm Or^{3,487} et^{4,418} Cyr$^{glaph\ 213}$ Chr$^{mo\ 1}$ ... ς Ln Ti add αυτων c. CDEFGKLMSUVXΓΠ al pler it^{pler} vg al mu | Π* al τον αρτον | 346. al Cyr$^{es\ 25}$ εσθιουσιν

3. αυτοις: D e cop om | και: ℵ* Ir$^{int\ 238}$ et^{241} om

4. ενετελ. λεγ. c. ℵ* et^{cb} CEFGKLMSUVXΓΔΘΠ rell fere omn f syr^{p} ... ℵ^{ca} BDT^{c} 1. 124. it (exc f) vg syr^{cu} et^{sch} syr$^{p\ mg}$ cop arm aeth al Ptol^{33,4} (ο γαρ θεοσ, φησιν [ο σωτηρ], ειπε· τιμα τ. πα. σου κ. τ. μη. σου, ινα ευ σοι γενηται. υμεισ δε, φησιν, ειρηκατε, τοισ πρεσβυτεροισ λεγων· δωρον τω θεω ο εαν ωφ. εξ εμου· και ηκυρωσατε τ. νομ. τ. θε. δια τ. παραδ. των πρεσβυτερων υμων. τουτο δε ησαιασ εξεφωνησεν ειπων· ο λα. ουτ. τοισ -- ενταλμ. ανθρ.) Cyr$^{glaph\ 213}$ et$^{es\ 26}$ (Or$^{3,489\ lib}$) Ir$^{int\ 238}$

τελευτάτω· 5 ὑμεῖς δὲ λέγετε· ὃς ἂν εἴπῃ τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρί· δῶρον ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῇς, οὐ μὴ τιμήσει τὸν πατέρα αὐτοῦ ἢ τὴν μητέρα αὐτοῦ. 6 καὶ ἠκυρώσατε τὸν νόμον τοῦ θεοῦ διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν. 7 ὑποκριταί, καλῶς ἐπροφήτευσεν περὶ ὑμῶν
Is. 29. 13 Ἡσαΐας λέγων· 8 ὁ λαὸς οὗτος τοῖς χείλεσίν με τιμᾷ, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ· 9 μάτην δὲ σέβονταί με διδάσκον-

---

Hier ειπεν (Gb', improb Schu, Ln):: cf Mc | πατερα c. ℵBC*DEFGST^c VXΓΔΘ al 100 fere e ff^1. g^1. 2. vg^ed (et. for harl^4 al, scd non am al) aeth Or^2, 490 Cyr^es 25 Chr^semel (et.^mo 6) Ir^int al ... ς (= Gb 8z) add σου c. C**KLMUΠ (in ℵ* certe iam σ scriptum erat) al certe pm it^pl am syr^cu et^sch syr^p c.^ob. cop arm Ptol Or^2, 490:: ut Mc; item al^10 fere it^mu syr^cu et^sch cop Ptol Or^2, 490 al add σου post μητερα:: ut Mc (LXX^ed σου utroq loco, A sec loco om; passim et. prius omittitur)

5. οσ αν c. ℵBCDEFGKMUVXΓΔΠ etc ... Lsθ al sat mu οσ εαν | ο εαν: D* οδαν, D** 1. ο αν | μητρι (Γ al add αυτου): Γ add κομβαν ο εστιν | ωφεληθησ: ℵ* add ουδεν εστιν (om ℵ^a vel b) | ου μη c. ℵBCDT^c 1. 33. al^8 it^pl syr^cu cop aeth sl^2. (Or^2, 491) Cyr^glaph 218 et^es 26 Or^int 2, 341 ... ς (Gb^00) Ti praem και c. EFGKLMSUVXΓΔΘΠ al pler c f q vg syr^sch syr^p arm Hier Quaest | τιμησει (Gb') c. ℵBCDE^2T^cΔΘΠ^2 1. 13. 33. 124. 346. al^11 Or^2, 491 (omisso μη) Cyr^glaph 218 et^es 26, item it vg etc ... ς τιμησῃ c. ℵ*FGKLMSUVXΓΠ^1 etc | η τ. μη. αυτ. (T^c 13. 33. 124. 346. al^20 fere it^mu am al Chr Cyr^es 26 Hier al om αυτου; 1. al Or om αυτ. pr) c. CEFGKLMSUVXΓΔΘΠ al omn^vid it vg syr^mtr cop arm aeth Or Cyr al ... ΚBD syr^cu om (Ln)

6. τον νομ. c. ℵ*et^cbCT^c 13. 124. 346. Ptol ... ς την (Δ om) εντολην c. EFGKLMSUVXΓΔΘΠ al pler c f g^1. q vg arm^codd syr^p txt (Or^2, 490 Or^int 2, 341 Cyr^glaph 218 et^es 26 al (:: ut v. 3.) ... ℵ^caBD a b ff^1. 2. o syr^cu et^sch syr^p mg cop arm aeth al Or^2, 490 Eus^es 442 Ir^int Aug τον λογον (Ln):: ita Mc nec fluctuat

7. επροφητ. c. ℵB*CDLT^c 124. 48^ev a^acr Or^4, 121, item προφητευσεν Δ ... ς προεψητ. c. B**EFGKMSUVXΓΘΠ etc | ΚΠ 33. al Bas^bapt ησ. (ἠσα. et ἠσα. cf ad 12, 17) περι υμ.

8. ο λα. ουτ. etc (Gb) c. ℵBDLT^c 33. 124. it (exc f) vg syr^cu et^sch cop pers arm aeth Ptol Clem^461 Or^2, 492 (παρεθετο [ματθ.] ρητον απο του ησα. οπερ αινεσαι λεξεσιν ουτωσ εχει· και ειπε κυριοσ· εγγιζει μοι ο λα. ουτ. εν τω στομ. αυτων, και τα εξησ. και προειπομεν γε οτι ουκ αυταισ λεξεσιν ανεγραψεν ο ματθ. το προφητικον) item 2, 723 et 4, 121 Eus^pe 472 et^mai 75 Bas^bapt 664 Cyr^es 418 Chr (et.^mo 6) Tert Cyp al mu, item Clem^rom 1, 15 (λεγει γαρ που· ουτοσ ο λα. τοισ etc) Clem^2. cor (λεγει δε εν τω ησαια· ο λα. ουτ. τοισ) ... ς εγγιζει μοι ο λα. ουτ. (Δ om) τω στοματι αυτων, και τοισ χειλ. c. CEFGKMSUVXΓΔΘΠ al pler (1. ο λα. ουτ. εγγιζει μοι, τοισ χειλ. etc) f syr^p:: LXX^ed εγγ. μοι ο λα. ουτ. εν τω στ. αυτου, και εν τοισ etc, Δ om εν τω usq και εν | απεχει (Clem^rom 1, 15 et 2. cor απεστιν, Clem εστιν, Eus^mai 75 αφεστη-

τεσ διδασκαλίασ ἐντάλματα ἀνθρώπων. 10 Καὶ προσκαλεσάμενοσ τὸν ὄχλον εἶπεν αὐτοῖσ· ἀκούετε καὶ συνίετε· 11 οὐ τὸ εἰσερχόμενον εἰσ τὸ στόμα κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ τὸ ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ στόματοσ, τοῦτο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. 12 [155.10] τότε προσελθόντεσ οἱ μαθηταὶ λέγουσιν αὐτῷ· οἶδασ ὅτι οἱ Φαρισαῖοι ἀκούσαντεσ τὸν λόγον ἐσκανδαλίσθησαν; 13 ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ εἶπεν· πᾶσα φυτεία ἣν οὐκ ἐφύτευσεν ὁ πατήρ μου ὁ οὐράνιοσ ἐριζωθήσεται. 14 [156.5] ἄφετε αὐτούσ· ὁδηγοί εἰσιν τυφλοὶ τυφλῶν· τυφλὸσ δὲ τυφλὸν ἐὰν ὁδηγῇ, ἀμφότεροι εἰσ βόθυνον πεσοῦνται.

10—11 Mc 7, 14 a

23, 16. 24 l.c 6, 39

κεν) απ εμου: D εστιν απ εμου, item est a me it vg pp[lat] pler (Tert abstitit a me, Cyp separatum est a me)

9. Δ om με | ενταλματα: it[pler] vg Cyp al praem et

10. Δ προσκ. των οχλων, ὁ advocatis turbis

11. οὐ: D (item pers[p] sed etiam αλλα παν το) add παν | το εισερχ. (et. Or[ter]; Clem[175. 455] Or[1, 615. 763] Chr τα εισερχομενα, Clem[109] τα εισιοντα): ℵ το ερχομ. | ℵ[a] τουτο κοινοι | κοινοι (et. saepius Clem et Or) bis: D[a] κοινωνει, d communicat, item c sec loco, item Tert Aug; Hilar: verbum communicat proprie scripturarum est et publico sermone conteritur (it[pler] vg inquinat, coinquinat) | το εκπορ. (et. Or[3, 497 sq]): ℵ[a] (sed ipse[a] scripturam nondum absolutam mutavit) Or[3, 494] το εξερχομ., Chr[mo 6] τα εκπορ., Clem[bis] Or[bis] τα εξερχ., Clem[109] τα εξιοντα | τουτο (D εκεινο, Clem[455] εκεινα:: cf Mc; 22. a e ff[1.] om) κοιν. τ. ανθρωπον: 1. 124. al Clem[169] Or[ubique] Chr Tert Amb om

12. προσελθ.: F al pauc ff[1] e cop syr[p] (Chr) add αυτω | οι μαθ. c. ℵBD 13. 61. 124. 245. 346. e Chr (προσελθοντ. γαρ, φησιν, οι μαθηται αυτω ειπον αυτω)... ς add αυτου c. CEFGKLMSUVXΓΔΘΠ al pler it[pler] vg al omn[vid]. Cf ad 8, 21 | λεγουσιν c. BD (d dicunt) 1. 13. 33. 61. 124. 346. syr[cu] et[sch] arm (ff[1.] accesserunt ad eum - - dicentes)... ℵ ειπαν, ς c. CEFGKLMSUVXΓΔΘΠ al pler it vg al Chr ειπον (dixerunt) | τον λογον: ℵ al[2] aeth om

13. ειπεν (it[pler] vg nil): Δ al pauc add αυτοισ | πασα etc: ita et. Clem[hom 2, 52] (omisso tantum μου)

14. αυτουσ (et. Or etc): D τουσ τυφλουσ | οδηγ. εισ. τυφλοι c. ℵ[a] et[cb] CK FGMSUVXΓΔΘΠ (ℵ om τυφλοι) al pler q syr[cu] Chr[semel]... ℵ[c] BDLΞ 1. 13. 33. 124. 346. al pauc it[pler] vg (vg[ed] caeci sunt et duces) syr[utr] al Or[2, 497] Bas[2, 497] Cyr[glaph 129] Or[lat 4, 488] Cyp al (Chr[semel] τυφλ. εισ. και οδ.) τυφλοι εισιν οδηγοι (Ln) | τυφλων c. ℵ[ca] CEFGKLMSUVXΓΔΘΠ al omn fere it vg syr[utr] cop (sed[edd 2] om) arm aeth Or Bas Cyr Or[lat] Cyp al ... ℵ[a] et[cb] BD 209. syr[cu] cop[edd 2] om | εαν οδηγη (D οδαγη): 13. 124. 346. (arm) οδηγων praetereaque add σφαλησεται και | εισ (13. add τον) βοθυν. (Cyr βοθρον) πεσουντ. (F al mu Cyr Bas[1, 609] add et[2, 205] Chr εμπεσ.) c. ℵDCEFGKMSUVXΓΔΘΠ al pler it vg al mu Cyr[6, 145] Bas Chr ... DLΞ 1. 124. 346. πεσουντ. (D εντπεσ.) εισ (346. add τον) βοθυνον (D 1. βοθρον)

15–20 Mc 7, 17–23

15 [157.6] ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ· φράσον ἡμῖν τὴν
παραβολήν. 16 ὁ δὲ εἶπεν· ἀκμὴν καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε; 17 οὐ
νοεῖτε ὅτι πᾶν τὸ εἰσπορευόμενον εἰς τὸ στόμα εἰς τὴν κοιλίαν
χωρεῖ καὶ εἰς ἀφεδρῶνα ἐκβάλλεται; 18 τὰ δὲ ἐκπορευόμενα ἐκ
τοῦ στόματος ἐκ τῆς καρδίας ἐξέρχεται, κἀκεῖνα κοινοῖ τὸν ἄν-
θρωπον. 19 ἐκ γὰρ τῆς καρδίας ἐξέρχονται διαλογισμοὶ πονηροί,
φόνοι, μοιχεῖαι, πορνεῖαι, κλοπαί, ψευδομαρτυρίαι, βλασφημίαι.
20 ταῦτά ἐστιν τὰ κοινοῦντα τὸν ἄνθρωπον· τὸ δὲ ἀνίπτοις χερ-
σὶν φαγεῖν οὐ κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.

21–28 Mc 7, 24–30

21 Καὶ ἐξελθὼν ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη
Τύρου καὶ Σιδῶνος. 22 καὶ ἰδοὺ γυνὴ Χαναναία ἀπὸ τῶν ὁρίων
ἐκείνων ἐξελθοῦσα ἔκραξεν λέγουσα· ἐλέησόν με, κύριε υἱὸς Δαυείδ·

---

15. ο πετρος: syr^cu et^sch *Simon Pter.* | ειπ. αυτω (ita et. it^pler vg; ff^1. arm om αυτ.): B αυτ. ειπ. | την παραβ. c. ℵBZ 1. cop Or^3,498 ... ς Ti add ταυτην c. CDEFGKLMSUVXΓΘΠ (Δ αυτην, δ *istam*) al pler (13. 124. 346. ante την παρ. pon) it vg syr^omn arm aeth Chr

16. ο δε (Gb') c. ℵBDZ 33. it^pler vg syr^cu et^sch cop aeth perss arr ... ς add ιϛ c. CEFGKLMSUVXΓΔΠ al omn fere f q syr^p | ειπεν: 157. 301. syr^cu et^p c.* add αυτω, item *eis* q (ff^1. *quibus ait*) cop^edd 2 syr^sch | ακμην (D ακνην): it vg *adhuc*

17. ου c. BDZ 33. 238. it^pler vg syr^cu et^sch aeth arm al (Or^3,498 ετι ου) ... ς ουπω c. ℵCEFGKLMSUVXΓΔΠ al pler q cop syr^p :: ita mu et. in Mc, praeterea cf Mt 16, 9 Mc 8, 17 | εισπορευομ. (et. Or^3,499): B Or^3,498 εισερχομ. | ℵΓ al Chr εισ τον αφεδρ. :: ut Mc

18. εξερχεται (ℵ* om εξερχετ. usq καρδ., suppl ℵ^a): ΓM al^10 -ρχονται | κακεινα (al και εκ.): D ti* al pauc c ff^1. cop εκεινα | κοινοι: D* d | Aug^semel κοινωνει

19. φον. μοιχ. (a om) πορν. (et. Or^3,500 Eus^ps 650): L πορν. μοιχ. φον. | E om πορν. | D*^gr e syr^cu et^p aeth βλασφημεια (e *blasfemia*)

20. D ταυτα εισιν τα κοινωνουντα (ita D*, d *quae communicant*) item (*communicant*) e ff^1. k Aug^semel (Hil *quae communem hominem faciunt*) | κοινοι: D* κοινωνει, d k Aug^semel *communicat*

22. εκραξεν c. ℵ*Z 13. 124. Or^3,508 Chr^mo 4; *clamavit* a e f g^1.2. vg syr^p Aug^cons 2,108 Hil; item (Ln) ℵ^cBD 1. al Chr^mo 1 εκραζεν, c ff^1. q *clamabat*, k *exclamabat*, syr^cu cop arm ... ς Ti εκραυγασεν (E*L -αυασεν, Δ -αυαγασεν) c. CEGKLSUVXΓΔΠ al pler Bas^2,293 Chr^montf, item M 299. -γαζεν | λεγουσα c. ℵBCZ 1. 13. 124. 346. al a e g^2 q am fu syr^cu et^sch cop arm aeth Or^3,503 Chr^mo 1 ... ς Ti praem αυτω c. EGKLMSUVXΓΔΠ al pler Bas, item (*clam. ad eum*) f ff^1. k syr^p, item D οπισω αυτου, item post λεγουσα c g^1. vg^ed | υιοσ c. BD al^2 Bas^2,293 ... ς υιε c. ℵCEGKLMSUVXΣΓΔΠ al omn fere Or^3,508 (:: similiter lectio fluct 9, 27. 20, 30. 31; υιοσ δαυ. non fluct 1, 20) | δαυειδ: cf ad 1, 1. | κακωσ: 1. Or^3,508.505 δεινωσ, item a *sevissime*

ἡ θυγάτηρ μου κακῶς δαιμονίζεται. 23 ὁ δὲ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῇ λόγον. καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἠρώτουν αὐτὸν λέγοντες· ἀπόλυσον αὐτήν, ὅτι κράζει ὄπισθεν ἡμῶν. 24 [15a.5] ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· οὐκ ἀπεστάλην εἰ μὴ εἰς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραήλ. 25 [15a.6] ἡ δὲ ἐλθοῦσα προσεκύνει αὐτῷ λέγουσα· κύριε, βοήθει μοι. 26 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· οὐκ ἔξεστιν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων καὶ βαλεῖν τοῖς κυναρίοις. 27 ἡ δὲ εἶπεν· ναί, κύριε· καὶ γὰρ τὰ κυνάρια ἐσθίει ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τῶν κυρίων αὐτῶν. 28 τότε ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ· ὦ γύναι, μεγάλη σου ἡ πίστις· γενηθήτω σοι ὡς θέλεις. καὶ ἰάθη ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. 10, 6

---

23. λογον (13. al λογω): ℵ om | ηρωτουν c. ℵBCDX (ℵ*M al -τον) ... ς -των c. ℵ**GKLSUVΓΔΠ (ℵ*M) al omn^{vid}

24. ουκ απεσταλην etc: eadem ex evg. Ebion. affert Or$^{1,\ 183}$ (εαν φασκη ο σωτηρ· ουκ - - ισραηλ, ουκ εκλαμβανομεν ταυτα ως οι πτωχοι τη διανοια εβιωναιοι - - ωστε υπολαβειν επι τους σαρκικους ισραηλιτας προηγουμενως τον $\overline{χν}$ επιδεδημηκεναι) | προβατα: D add ταυτα (d ad oves has quae etc) | U* om τα sec

25. ελθουσα: V al απελθ., Δ al προσελθ., al εξελθ. | προσεκυνει c. ℵ*BDM (-νη) 1. 13. 33. 124. al Or$^{3,\ 503}$, item (venit et b c g$^{1.2}$, veniens ff$^{1.}$ k) adorabat b c ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ k arm ... ℵ^{c}CEFGKLSUVXΔ al plus^{100} Chr (item [venit et, veniens] adoravit a f l q vg cop al) προσεκυνησεν (Gb″) | Δ αυτον

26. εξεστιν c. D a b c ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ l pers^{p} et^{cod} (Clem$^{hom\ 2,\ 19}$) Or$^{2,\ 505\ bis}$ Bas^{sel} (ad h. l.) Hil Amb Ambrst Hier, item εστι Eus$^{ps\ 83}$ Tert$^{marc\ 4,\ 7}$ ... ς εστι καλον c. ℵBCEGKLMSUVXΓΔΠ al omn^{vid} (inu καλ. εστ.) e f g$^{2.}$ k q vg cop syr^{omn} al Or$^{2,\ 622}$ Chr (et.^{com}) :: ut Mc nec fluct

27. και γαρ (et. it^{pler} vg syr^{cu} et^{p} Or$^{2,\ 506}$ al): B e syr^{sch} om γαρ | εσθιει: D y$^{scr\ semel}$ -ιουσιν | ψιχιων: D ψειχων | τ. κυρ. αυτων: syr^{cu} et^{sch} syr^{hr} pers^{p} et^{cod} add et vivunt

28. Γ fu και τοτε | αποκριθεις: fu syr^{sch} et^{hr} om | ο $\overline{ις}$: Dr al^{8} fu sy$^{r\ cu}$ om | ω: D^{gr} 259. for om | ΛΠ* γενηθητω, Or$^{2,\ 506}$ γενεσθω. Ad h. l. spectat Clem$^{hom\ 2,\ 19}$: Ἰουδαια τις ἐν ἡμῖν ἐστὶν συροφοινίκισσα, τὸ γένος χαναναῖτις, ἧς τὸ θυγάτριον (post nominatur βεργίκη) ὑπὸ χαλεπῆς τόσου συνείχετο, ἥ καὶ τῷ κυρίῳ ἡμῶν προσῆλθεν βοῶσα καὶ ἱκετεύουσα ὅπως αὐτῆς τὸ θυγάτριον (cf Mc) θεραπεύσῃ. ὁ δὲ καὶ ὑφ' ἡμῶν ἀξιωθεὶς εἶπεν· οὐκ ἔξεστιν ἰᾶσθαι τὰ ἔθνη, ἐοικότα κυσὶν διὰ τὸ διαφόροις χρῆσθαι (Cotel. χρᾶσθ.) τροφαῖς καὶ πράξεσιν, ἀποδιδομένης τῆς κατὰ τὴν βασιλείαν τραπέζης τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ. ἡ δὲ τοῦτο ἀκούσασα καὶ τῆς αὐτῆς τραπέζης ὡς κύων ψιχίων ἀποπιπτόντων συμμεταλαμβάνειν [διομίτη], μεταθεμένη ὅπερ ἦν, τῷ ὁμοίως διαιτᾶσθαι τοῖς τῆς βασιλείας υἱοῖς, τῆς εἰς τὴν θυγατέρα ὡς ἠξίωσεν ἔτυχεν ἰάσεως.

29–31 Mc 7, 31–37

29 166. c *Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς ἦλθεν παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἀναβὰς εἰς τὸ ὄρος ἐκάθητο ἐκεῖ* 30 *καὶ προσῆλθον αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν χωλοὺς τυφλοὺς κωφοὺς κυλλοὺς καὶ ἑτέρους πολλούς, καὶ ἔρριψαν αὐτοὺς παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς,* 31 *ὥστε τὸν ὄχλον θαυμάσαι βλέποντας κωφοὺς λαλοῦντας, κυλλοὺς ὑγιεῖς καὶ χωλοὺς περιπατοῦντας καὶ τυφλοὺς βλέποντας· καὶ ἐδόξαζον τὸν θεὸν Ἰσραήλ.*

32–38 Mc 8, 1–10

32 *Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπεν· σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι ἤδη ἡμέραι τρεῖς προσμένουσίν*

---

29. *ο ιω*: r om | *ηλθεν*: a b c f ff^{2} g$^{1.2}$ *venit iterum* (non item c ff^{1} k q vg)

30. א b ff^{2*} g^{1} om *πολλοι* | *χωλ. τυφλ.* (s om) *κωφ.* (א a b ff^{2}. post *κυ.*, LMA al mu am fu q syr^{p} ante *χω.*, CKII al post *χω.*, D al^{5} g^{2}. l om) *κυλλ.* (B ante *τυφλ.*) c. KGFUVXΓ al pl f cop syr^{cu} et^{sch} arm; item NBCKLMΔΠ etc; l. 33. vg^{ed} for aeth Or$^{3,507.509}$ *κωφ. τυφλ. χωλ. κυλλ.* Variant al | *και ετερ.* (syr^{cu} add *aegrotos*) *πολλ.*: L 71. Chr (et.$^{mo\,c}$) om | *εριψαν* c. NDL ... ς Ln Ti *εριψ.* c. BCEGKMPSUVXΓΔΠ al omn$^{vid.}$ Cf ad 9, 36 et alibi | *παρα τους*: D b *υπο τους*, c* om | *αυτου* (Gb**) c. NBDL 13. 33. 56. 58. 124. y^{acr} it^{pler} vg syr^{cu} cop arm arr Chr (et.$^{mo\,c}$) Aug ... ς *του ιω* c. CEGKMPSUVXΓΔΠ al pler f q syr^{sch} syr^{p} aeth pers^{p} | *αυτους*: D b c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ add *παντας*

31. *τον οχλον* (sequente *βλεποντας*) c. NCDUA 1. 13. 124. 157. al^{10} fere (in his 33. 237. sequente *βλεποντα*, item d) Or$^{3,\,508}$ (Chr$^{mo\,1}$ sequente *βλεποντα*) ... ς (Ln) *τους οχλους* c. BEFGKLMPSVXΓΠ al longe pl Chr (item vv fere omn) (Or$^{3,\,509}$) | *θαυμασαι* (Or$^{3,\,508}$ *-ζειν*, item א*, sed ipse* corr *-σαι*) *βλεποντας* (Δ *-ντες*, de *-ντα* vide ante): B *βλεπ. θαυμ.* | *λαλουντας*: B 59. 115. 238. syr$^{p\,mg}$ aeth *ακουοντας*, al^{15} fere *ακουοντας, αλαλους λαλουντας* :: cf Mc 7, 37 | *κυλλ.* (D 13. 157. syr^{sch} et^{p} *και κυ.*) *υγιεις*: א 1. y^{acr} cop syr^{cu} pers^{p} aeth arr it^{pler} (non f q; a vero om *κωφ.* usq *βλεποντ.*) vg Aug om; Hier de interprete Latino: *de κυλλους tacuit quia quid e contrario diceret non habebat* | *και χω.* c. NBCDMPΔ 1. 4. 13. 124. 157. f k for syr^{cu} et^{utr} cop aeth ... ς om *και.c.* EFGHKLSUVXΓΠ al pler it^{pler} vg (exc for) arm al | *τυφλους*: D *τους τυ.* | *εδοξαζον* c. KL 1. al plus^{25} it vg (*magnificabant*; e k** *clarificabant*, k* *-cant*) syr^{cu} arm Or$^{3,\,508}$ Chr (et.$^{mo\,c}$) ... ς Ln Ti *-ξασαν* (d *glorificaverunt*) c. BCD unc reli et min pl syr^{utr} al | *ισραηλ* (al pauc Chr$^{mo\,5}$ *του ισρ.*, a b k d *istrahel*, e f* *isdrahel*, am for al *israhel*): א Chr$^{mo\,1}$ om

32. *ειπεν* (it vg *dixit*, c *λεγει* :: ut Mc): NcCKII al plus^{10} cop al add *αυτοις* :: ut Mc | L *σπλαγχνιζομαι* | *οχλον*: DK^{2} al^{10} fere c f g$^{2.}$ (b ff$^{1.}$ *huic turbae*, Amb^{bis} *huius turb.*) cop Hil Chr$^{mo\,4}$ Hil add *τουτον* | *ηδη* (cop syr^{omn} *ιδου*, fu *ecce - - iam*): B 106. 301. l om | *ημεραι τρ.*

μαι καὶ οὐκ ἔχουσιν τί φάγωσιν· καὶ ἀπολῦσαι αὐτοὺς νήστεις οὐ θέλω, μήποτε ἐκλυθῶσιν ἐν τῇ ὁδῷ. 33 καὶ λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταί· πόθεν ἡμῖν ἐν ἐρημίᾳ ἄρτοι τοσοῦτοι ὥστε χορτάσαι ὄχλον τοσοῦτον; 34 καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· πόσους ἄρτους ἔχετε; οἱ δὲ εἶπον· ἑπτά, καὶ ὀλίγα ἰχθύδια. 35 καὶ παραγγείλας τῷ ὄχλῳ ἀναπεσεῖν ἐπὶ τὴν γῆν, 36 ἔλαβεν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους καὶ τοὺς ἰχθύας καὶ εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ὄχλοις. 37 καὶ ἔφαγὸν πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν, καὶ τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων ἦραν ἑπτὰ σπυρί-

---

c. BCDEFGHKLMPSUVXΓΔ al plus[100] Bas[2, 299] (D add εισιν και, item it *triduum est quod* vel similiter) ... ς (= Gb Sz) ημεραϛ τρ. c. ℵ al mu Or[2, 509. 519] Chr[txt et com] | μοι: Δ μου | εχουσιν: XΓ al mu εχωσιν | νηστεις c. unc pler al pm ... ℵ al pl -στις

33. οι μαθ. c. ℵB 1. 116. 124.* 237. it[pler] vg cop arm al ... ς add αυτου c. CDEFGHKLMPSUVXΓΘΛΠ al pler c f q syr[omn] aeth :: ut Mc: Praeterea cf ad 8, 21 | ποθεν: D 1. it (exc f) vg aeth al ποθ. ουν (ita Mt 13. 27. 56; non item Mc 8, 4), 238. και ποθεν | ερημια: c cop Or[2, 510] ερημω τοπω :: cf Lc 9, 12 Mt 14, 15

34. ειπον (ℵ 33. -παν): D[Gr] al pauc syr[omn] add αυτω

35 sq παραγγειλας et ελαβεν c. ℵBD 1. 13. 33. 124. 346. Or[2, 510] (*ενθαδε δε ου κελευει* [cf 14, 19] *αλλα παραγγελλει τω οχλω αναπλιθηναι*. Addit etiam *ενθαδε δε επι την γην* [comparat 14, 19 *επι τους χορτους*] *αναπιπτουσι*) ... ς Ti εκελευσε et και λαβων c. CEFGHKLMPSUVXΓΔΠ al pler; *praecepit* (*praecipit*) - - *et accipiens* (*accepit*, ff[1·] *acceptis*) it vg; *cum iussisset* - - *accepit* d (Hil *turbis iubetur* - -)

35. τω οχλω c. ℵBD[Gr] 1. 33. al[10] fere b c ff[1. 2.] g[1. 2.] l vg syr[P] arm aeth Or[2, 510] ... ς Ti τοις οχλοις (CU[e] al[10] fere Chr [et.[mo 5]] τους οχλους) c. EFGHKLMPSUVXΓΔΠ (CU[e] etc) al pler a d e f k q syr[cu] et[sch] cop al Hil

36. επτα: D ζ̄, idem et ℵ antea γ̄ pro τρεις v. 32, similiterque alibi | και τοις (ℵ[a] add δυο) ιχθυασ: L om | και ευχαριστησασ c. ℵBD 1. 13. 124. al (it[pl] vg) syr[cu] et[sch] ... ς Ti ευχαριστησασ c. EFGHKLMPSUVXΓΔΠ al pler c (ee vel e) f ff[1·] arm syr[P] aeth Chr ... C[a vid] a ευχαριστησεν omisso εκλασεν. Or[2, 510] *ενθαδε δε ως ματθ. και μαρκ. ανεγραψαν ευχαριστησασ ο ω̄ς̄ εκλασε* (contra supra *αναβλεψασ εως τ. ουρ. ηυλογησεν*) | εδιδουν c. ℵBD (*dabat* d) 1. 13. 33. 124 157. 346. Chr (et.[mo 5]) Thdor[mop schol] ... ς Ln Ti εδωκεν c. CEF unc[13] al pler it vg cop syr[omn] arm | τοις μαθ. c. ℵBD 1. 13. 22. 33. 124. 243. al pauc c ff[1·] g[2·] emm cop arm Chr (et.[mo 5]) ... ς add αυτου, Ln [αυτ.] c. CEFGHKLMPSUVXΓΔΠ al pler a b e f ff[2·] g[1·] vg syr[omn] | μαθηται (r q add αυτου): it vg syr[cu] et[sch] cop add *dederunt* | τοις οχλ. (prob Schu) c. ℵBKLMΠ 1. 13. 33. 124. 157. 238. 243. 346. al[11] e f ff[1·] cop syr[cu] et[sch] al ... ς (Ln) τω οχλω c. CDEFGHPSUXΓΔ al pler it[pl] vg syr[P] arm Chr

37. το περισσ. των κλ. ηραν c. BD 1. 33. a b c o ff[2·] g[1. 2.] l vg aeth ... ς

δασ πλήρεισ. 38 οἱ δὲ ἐσθίοντεσ ἦσαν τετρακισχίλιοι ἄνδρεσ χωρὶσ παιδίων καὶ γυναικῶν. 39 καὶ ἀπολύσασ τοὺσ ὄχλουσ ἐνέβη εἰσ τὸ πλοῖον, καὶ ἦλθεν εἰσ τὰ ὅρια Μαγαδάν.

XVI.

1—4 Mc 8, 11—12 Lc 12, 54—56

1 [161. 4] Καὶ προσελθόντεσ οἱ Φαρισαῖοι καὶ Σαδδουκαῖοι πειράζοντεσ ἐπηρώτων αὐτὸν σημεῖον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπιδεῖξαι αὐτοῖσ. 2 [162. 5] ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ εἶπεν αὐτοῖσ· [ὀψίασ γενομένησ λέγετε· εὐδία, πυρράζει γὰρ ὁ οὐρανόσ· 3 καὶ πρωΐ· σήμερον χειμών, πυρράζει γὰρ στυγνάζων ὁ οὐρανόσ. τὸ μὲν πρόσωπον τοῦ οὐρανοῦ γινώσκετε διακρίνειν, τὰ δὲ σημεῖα τῶν καιρῶν οὐ δύνασθε;]

ἦραν το πε. τ. κλ. c. ℵCEFGHKLMPSUVXΓΔΠ al pler f ff[1] k q cop arm al Chr :: ut Mc et Mt 14, 20 | D σφυρίδασ

38. ησαν: B 1. 13. 22. 33. 124. 346. ff[1] syr[p] Arm aeth add ωσι (item ωσει al[2]) :: ut Mc | παιδ. κ. γυναικ. c. ℵD 1. 124. it[pler] (k om ανδρεσ usq fin) vg syr[cu] cop aeth ... ς Ln Ti γυν. κ. παιδ. c. BC unc reli min f pler syr[utr] arm Chr

39. ενεβη c. ℵBBS (?) 1. 33. al mu[vid] (D ενβαινει) ... Gb Ti ανεβη (improb Schu) c. CEFGHKLMUVXΓΔΠ al fere [100] Chr (et.[mo 5]) | C ηλθον | μαγαδαν c. ℵBD (τησ μαγ.) syr[cu] (-don) syr[hr] pers, ℵ[c] μαγεδαν, item magedan (c ff[2] magedam, g[2] magidan, k mageda, d magadan) it[pler] vg Hier Aug (*Mc hoc idem subiicit quod Mt, nisi quod Dalmanutha, quod in quibusd. cdd. legitur, non dixit Mt sed Magedan*) ... CM 33. al[8] et[2] in schol q cop μαγδαλαν ... ς μαγδαλα c. EFGHKLSUVXΓΔ[gr]Π al pler arm syr[p] aeth Chr

XVI. 1. οι: 1. 33. 124. al[5] Or[2, 511] om | ℵ[c]A al pauc και οι σαδδ. | επηρωτων c. ℵ[*]et[cb] 1. 13. 346. al cop Or[2, 511] (Chr ηρωτων) ... ς Ln Ti επηρωτησαν c. (ℵ[ca] ηρωτ.) BCD (post αυτ. pon) unc reli et min pler vv pl (syr[p mg sr]) (c *tentantes eum, et rogaverunt illum*)

2. ο δε αποκρ. (syr[cu] aeth om) ειπ. αυτοισ: D y[ser] itmu om αυτ. | οψιασ usque ου δυνασθε (v. 3) c. CD(K)GHKLMSUΔΠ 1. 22. 33. al pler (item K cum[*]) it vg syr[sch] syr[p] cop aeth al Eusebanon Chr cat[ox] x[com] Tiph Euth Hil Iuv ... ℵBVXΓ 13* 124* 157. al[11] cdd[pler] ap Hier (*„hoc in plerisq cdd non habetur“*) syr[cu] (cop ap Mill?) arm (sed [usc] e Latino) Or[2, 511] (omnino vdtr, non enim attingit et responsum Iesu a verbis *γενεα πονηρα* incipit) om | πυρραζ. c. DKUΔΠ al pl ... CEFGHLM al mu πυραζει | K y[ser] om γαρ | ο ουρανοσ (ℵ[*] -νιοσ, a b c g[1] ff[2] praem *cum nubibus*, non item e f ff[1] g[2] q vg): K add και γινεται οιτως :: cf Lc

3. και πρωι usq ουρ.: F al pauc syr[p] cod bars om | και: K add παλιν | πρωι: EM[mg] 33. al plus [90] -ιασ | πυρρ. c. CDKMUΔΠ al pl ... EGHL al mu πυραζει | ο ουρ.: D[sr] ο αηρ | το (C[**] 33. praem και: ita Ln) μεν (F al[2] b om, it[mu] vg *ergo*) c. C*(et**)DLΔ 1. 22. 33. 262. al[7] a c g[2] ff[2] l q vg syr[p] aeth Aug ... ς (Gb[00]) praem υποκριται c. EFGHM

4 [163. 6] γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ, καὶ σημεῖον 12, 39
οὐ δοθήσεται αὐτῇ εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ. καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς
ἀπῆλθεν.

5 Καὶ ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ εἰς τὸ πέραν ἐπελάθοντο ἄρτους 5—12
λαβεῖν. 6 [164. 8] ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ὁρᾶτε καὶ προσέχετε Lc 12, 1
ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων. 7 [165. 6] οἱ δὲ
διελογίζοντο ἐν ἑαυτοῖς λέγοντες ὅτι ἄρτους οὐκ ἐλάβομεν. 8 γνοὺς
δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· τί διαλογίζεσθε ἐν ἑαυτοῖς, ὀλιγόπιστοι, ὅτι
ἄρτους οὐκ ἐλάβετε; 9 οὔπω νοεῖτε, οὐδὲ μνημονεύετε τοὺς πέντε

SUΠ al pler b e f g^{1} ff^{1} syr^{sch} cop al :: e Lc | *δυνασθε* c. CDEFHKΛΠ al pl f $g^{1.2}$ q am san cop syr^{P} ... GMU al mu syr^{sch} *δυν. δοκιμαζειν*, almu it^{pl} vg *δυν. γνωναι* (c e ff^{1} l vg *scire*, a *nosse*, b ff^{2} *cognoscere*) ... L *δοκιμαζετε* (:: ut Lc), s al^{50} fere vv aliq *συνιετε*, al (et. x^{com}) aeth *γινωσκετε*

4. *και μοιχαλισ* (et. b c f q vg; $Or^{3,514}$): D 4. a e $ff^{1.2}$ Prosp om | *σημ. επιζ.* (n^{o} αιτει) ... D^{gr*} *ζητει σημ.*, b c e *quaerit signum* (:: ut Mc), D^{a*} *σημ. ζητει* | *ιωνα* c. NBDL 262. ff^{1} g^{1} l am fu for san harl em tol Hil^{lib} ... ς (Gb^{o}) add *του προφητου* c. CEFGHKMSUVXΓΔΠ al pler it^{pl} vg^{cd} fr sax syr^{omn} cop arm aeth Or :: cf 12, 39. | EFHXΓΔ al *καταλειπων* (sed *-πὼν* iidem pler)

5. *ελθοντεσ*: a b c ff^{2} g^{1} Hil *cum venisset* | *οι μαθ.* c. NBCD 209. 346. y^{ser} e arm Hil^{696} ... ς *οι μα. αυτου* c. EFGHKLMSUVXΓΠ etc (cf ad 8, 21) ... Δ 301. om. Praeterea D it^{pler} (non f g^{2} q) syr^{cu} Hil post *επελαθ.* pon, similiter post *εισ το περαν* cop | *αρτ. λαβ.* (et. it^{pler} vg; item Or): BKII e^{ser} c k *λαβ.* (e *emere*, k *inponere*) *αρτ.*:: ut Mc

6. *ις* (et. it^{pl} syr^{cu} et^{P}): ff^{1} g^{2} k vg syr^{sch} om | *ορατε και*: a b c ff^{2} q (item $Iri^{nt\,288}$ Lcif al) om | *και σαδδουκ.* (et. Or^{bis} Iri^{nt} Lcif Hil al): U 115. 235. y^{ser} sem a Chr$^{mo\,1}$ cat^{ox} Amb Ambrst om (131. *σαδδ. και* ante *φαρ.*). In k inter 16, 1 et 5 plura perierunt; tum pergit: *et obliti sunt inponere panes cumque unum solummodo panem haberent in navi fregerit* (corrige *fregit?*) *illis dicens cavete a fermento farisaeorum et a ferm. herodianorum.*

7. *οι δε*: D 4. a b c e ff^{2} Lcif *τοτε* (g^{1} *tunc illi*, q *illi ergo*, k *et*) | L *εν αυτοισ* | *λεγοντεσ*: K syr^{cu} om | *ελαβομεν*: syr^{cu} et^{sch} *acceperunt*

8. *ειπεν* c. NBDKLMSXΔΠ al^{20} fere it^{pler} vg syr^{P} arm aeth Or^{3,520} Lcif al ... ς (= Gb Sz) add *αυτοισ* c. CEFGHUVΓ al pl a ff^{1} syr^{cu} et^{sch} cop al | *εν εαυτοισ*: L *εν αὐτοισ* | *ελαβετε* c. CEFGHKLMSUVXΓΔΠ al fere omn f syr^{cu} et^{sch} syr^{P} Or^{3,519} $Eus^{dem\,92}$ Chr (et.$^{mo\,5}$) ... NBD 13. 124. 346. it (exc f) vg syr^{P} mg cod cop^{vid} arm aeth al cat^{ox} Lcif *εχετε* (Ln) :: e Mco, apud quem *εχουσιν* (*εχομεν*) et *εχετε*, ut apud Mt *ελαβομεν* et *ελαβετε* scriptum est

9. n^{*}X om *ουδε μνημον.* | DΔ *μνημον. οτε* (*quando*) | D *τοισ πεντακισχιλιοισ*, item *in milia quinque* e f ff^{2} g^{2}; syr^{cu} *et quinq. milia qui ex eis comederunt.*

ἄρτους τῶν πεντακισχιλίων καὶ πόσους κοφίνους ἐλάβετε; 10 *οὐδὲ τοὺς ἑπτὰ ἄρτους τῶν τετρακισχιλίων καὶ πόσας σπυρίδας ἐλάβετε;* 11 *πῶς οὐ νοεῖτε ὅτι οὐ περὶ ἄρτων εἶπον ὑμῖν; προσέχετε δὲ ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων.* 12 *τότε συνῆκαν ὅτι οὐκ εἶπεν προσέχειν ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων, ἀλλὰ ἀπὸ τῆς διδαχῆς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων.*

16—20 Mc 8, 27—30 Lc 9, 18—21

13 [166.1] *Ἐλθὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη Καισαρείας τῆς Φιλίππου ἠρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγων· τίνα λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου;* 14 *οἱ δὲ εἶπαν· οἱ μὲν Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν, ἄλλοι δὲ Ἠλείαν, ἕτεροι δὲ Ἰερεμίαν ἢ*

---

10. D *τους τετρακισχειλιους*, similiter *ita* (a b $g^{1.2}$ ff^2 q Lcif *et*) *quattuor* (Lcif *septem*) *milia* c f ff^1 vg | *σπυριδας* c. ℵCEFGHKLMSUVXΓΔΠ al omn fere ... BD p^{scr} *σφυριδ.* (Ln), cf ad 15, 37

11. *αρτων* (Gb″) c. ℵBCKLMSΠ al[50] fere d e f cop $syr^{p\,cd}$ al Chr (et.$^{mo\,5}$) ... ς *αρτου* c. D^{gr}EFGHUVXΓΔ al pl it^{pl} vg al mu $Or^{3,513}$ Lcif Amb | *εἰπ. ὑμιν* (C al^3 *υμ. ειπ.*): D a b ff^2 Lcif om *υμ.* | *προσεχετε δε* (Gb″) c. ℵBC*L 1. al^3 cop (syr^{sch}) aeth $pers^p$ Or, item absque *δε* D* 13. 124. it^{pler} (et. d) vg Lcif ... c^{**} 33. 346. al plus[20] q *προσεχειν*; *προσεχετε δε* (q om *δε*) ... ς *προσεχειν* c. EFGHKMSUVX (add *δε* post *ζυμης*)ΓΔΠ al pler syr^{cu} et^p arm (M^{**} al^8 Thph add *αλλα* vel *αλλ*) | *φαρ. κ. σαδδ.*: al^3 g^1 *σαδδ. κ. φαρ.*

12. *της ζυμ. των φαρ. και σαδδ.* pr c. M* 33. (sed om *κ. σαδδ.*) ff^1 syr^{cu} ... ℵCBL 157. 48[ev] y^{scr} $g^{1.2}$ l vg cop aeth syr^p cod *της ζυ. των αρτων* (Ln), item ς *τ. ζυ. του αρτου* c. CEFGHKMSUVXΓΔΠ al pler e f q syr^{sch} et^p ... Ti c. D 124* a b ff^2 arm Lcif nil nisi *της ζυμης*, item l. e $Or^{3,513}$ nil nisi *αρτων* | *αλλα* c. ℵBCDGHKLMUXΔΠ al pl^{vid} ... ς Ln *αλλ'* c. EFΓ(sv?) al pm^{vid} | *διδαχης* (et. ℵ[c] Or): M* 153. Chr (et.$^{mo\,5}$) *διδασκαλιας* | *φαρ. κ. σαδδ.* sec (et. M* 33. syr^{cu}; item Or): B *σαδδ. κ. φαρ.*, 13. a b Lcif *φαρ.*, Z^{scr} *σαδδ.*, ff^1 *eorum*

13. *ελθων*: Π al mu^{vid} syr^p Chr (et.$^{mo\,6}$) *εξελθ.* (:: cf Mc) | *δε*: c^2 vel^3 ℵ al om | *καισαρειας*: ita h. l. BFGKMUΓΔΠ ... ℵCDKLX *-ριας*, sed cf alibi (potissimum in actis) | *αὐτου*: D om | *τινα* c. ℵB c vg (et. am san gat mm $harl^{**}$, non for) cop syr^{hr} aeth arr $pers^w$ sax fr $Ir^{int\,cod}$ $Or^{int\,2,\,561}$ Amb^{sem} ... ς add *με*, Ln [*με*] c. DEFGHKLMSUVXΓΔΠ (item C post *λεγουσιν*) al omn^{vid} it^{pl} forl *har*[*] syr^{cu} et^{utr} al ($Or^{2,\,490}$ om *τ. υι. τ. ανθρ.*) Hil al (test mu ante *τον υι.* distinguunt) :: cf Mc et Lc, uterque *τινα με* absque *τ. υι. τ. ανθρ.* | M* *οι ανθ. ειν. λεγ.*, ℵ[c]D a b g^2. q $Ir^{int\,210}$ *οι ανθ. λεγ. ειν.*, 1. ff^1. *λεγ. ειν. οι ανθ.* | *τον υιον*: D om *τον*

14. *ειπαν* c. Bn^* 33, ... ℵ unc rell et min fere omn *ειπον* | *οι μεν* (f q *quidam*, c g^2. ff^2. vg *alii*): A *αλλοι* ... D a b e ff^1. g^1. om :: cf Mc et Lc | ℵB *ιωαννην* | *αλλοι δε* (et. $Or^{4,\,115}$): B $Eus^{steph\,222}$ Chr (et.$^{mo\,5}$) *οι δε*

ἕνα τῶν προφητῶν. 15 λέγει αὐτοῖς· ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι;
16 ἀποκριθεὶς δὲ Σίμων Πέτρος εἶπεν· σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς Ioh 6, 69
τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος. 17 [167. 10] ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ·
μακάριος εἶ, Σίμων Βαριωνᾶ, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα οὐκ ἀπεκάλυ-
ψέν σοι ἀλλ' ὁ πατήρ μου ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. 18 κἀγὼ δέ σοι
λέγω ὅτι σὺ εἶ Πέτρος, καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου
τὴν ἐκκλησίαν, καὶ πύλαι ᾅδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς. 19 δώσω Is 22, 22
σοι τὰς κλεῖδας τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, καὶ ὃ ἐὰν δήσῃς ἐπὶ

(Lu) | *ηλειαν* c. BD ... ς *ηλιαν* c. ℵC unc rell et min (de *ἡλ.* ut h. l. et. Π et *ἡλ.* cf ad 11, 14) | D *ιηρεμειαν*, EGΠ** *ιηερ.*, U *ηρεμ.*

15. *λεγει*: ℵ add *δε* | *αυτοις*: c al paue b e f ff^{2} g$^{1.2}$ q (non a ff$^{1.}$) vg (sed non am sax for al) arm^{zoh} fr (non sax) add o $\overline{\text{ις}}$, Ln [*o* $\overline{\text{ις}}$]

16. *ειπεν*: D ff$^{1.}$ arm^{usc} add *αυτω* | *ζωντος* (et. Or^{saep} Eus$^{dem\,121}$ Iri^{int} etc; allndit et. Clem$^{hom\,17,\,18}$ *ουκ οιδα οιν* [Petr. loquitur] *πως ειπον· συ ει ο μ. του ζωντ. θεου*): D* d^{b} *σωζοντος* (*salvatoris*)

17. *αποκρ. δε* c. ℵBD 1. 13. 33. 124. 346. b e g$^{1.2.}$ ff$^{2.}$ l vg cop Eus$^{dem\,121}$ ... ς *και αποκρ.* c. CEFGHKLMSUVXΓΔΠ al pler f ff$^{1.}$ q syr^{p} ... a e syr^{sch} arm *αποκρ.*, syr^{cu} om | Δ 33. Eus^{ed} om *ὁ* | *αυτω*: D am fu om | *Βαριωνᾶ* (L *βαριωνα*) ... ς *βὰρ Ἰωνᾶ* (ita EFKΓΠ alliique unc et min). Similiter formata sunt *Βαραββᾶς, Βαριησοῦς, Βαρθολομαῖος, Βαρνάβας.* | *οτι*: B* om | ℵ *αλλα* | *ε. τοις ουρ.* c. ℵCDEFGHKLMSUVXΓΔΠ al omn fere Clem^{307} Or$^{2,\,496}$ et$^{3,\,684}$ Eus^{dem} et$^{steph\,223}$ Cyr$^{4,\,346}$ et$^{985.\,1008}$ ... B y^{acr} Or$^{2,\,525}$ om *τοις* (Ln). Et. *ουρανιοις* (Or$^{4,\,450}$ Eus$^{mare\,77}$) et *επουρανιοις* legitur.

18. *καγω* (Eus Chr *και εγω*) *δε*: L al^{5} fere it (exc d; a *ego enim*) vg cop arm Eus Chr Cyp al om *δε* (Δ post *σοι* pon) | *οτι*: 1. Eus Chr Phot man$^{2.\,6}$ om | *επι ταυτη* (X add *μου*, ℵ* *ταυ.* post *πετρ.* pon) *τη πετρα* (et. Or^{ter}): D Eus$^{dem\,121}$ *ε. ταυτην* (et. Δ) *την πετραν* (it vg *super hanc petram*) | *μου τ. εκκλ.* (et. Or^{ter} Eus^{dem} et^{ca} et^{ps} Phot etc): D it vg Tert Cyp *τ. εκκλ. μου* | Δ *κατισχυουσιν*

19. *δωσω σοι* (vide post) sine *και* c. ℵB*C^{2}D 1. 33. ff$^{1.}$ syr^{cu} et^{sch} ... ς Ln Ti praem *και* c. B^{2}C^{1}et^{3}E unc rell et min pler it^{pler} vg cop syr^{p} al Eus^{dem} Phot Cyp al (Chr *και εγω δε*, mo^{5} *αλλ εγω*), syr$^{p\,mg}$ *dabo tibi autem* (item 33.?) | *δωσω σοι* c. ℵBCEFGHKMSUVXΓΔΠ al omn^{vid} a q etc Or^{saepe} Eus Phot Tert^{sem} al ... DL it^{pler} vg Chr Cyp al mu *σοι δωσ.* | *τ. κλειδας* c. ℵ*B*L Or$^{2,\,525.\,529.\,580}$ (item $^{2,\,614}$) ... ς Ti *τ. κλεις* c. ℵ^{c}B^{2}CD unc rell min omn^{vid} Or$^{2,\,612}$ Eus^{dem} Chr Phot (:: Phryn. *κλεῖδα· τὸ ὀξύτονον κλεῖν ἐστίν·* Antiatt. *κλεῖν ἀξιοῦσι λέγειν, οὐ κλεῖδα.* Similiter Moeris et Thomas. Sed utraeque formae, *κλεῖν κλεῖς* et *κλεῖδα κλεῖδας*, iam apud veteres Graecos.) | *ο εαν* pr c. ℵCEFGHKLM SUVXΓΔΠ al fere omn, item *ο εαν* sec (sed X om *και ο εαν λυσης* etc) c. iisdem et B .ɔ. BD pr loco *ο αν* (Ln); item D sec loco *ο αν* ... l. (Or$^{2,\,525.\,614}$ priora tantum affert) Eus^{dem} Chr (et.$^{mo\,6}$), item it (exc a)

τῆς γῆς ἔσται δεδεμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς, καὶ ὃ ἐὰν λύσῃς ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται λελυμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. 20 [169.2] *τότε διεστείλατο τοῖς μαθηταῖς ἵνα μηδενὶ εἴπωσιν ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ Χριστός.*

21–23 Mc 8, 31–33 Lc 9, 22

21 *Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς δεικνύειν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι δεῖ αὐτὸν εἰς Ἱεροσόλυμα ἀπελθεῖν καὶ πολλὰ παθεῖν ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων καὶ ἀποκτανθῆναι καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι.* 22 [169.6] *καὶ προσλαβόμενος αὐτὸν ὁ Πέτρος ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ λέγων· ἵλεώς σοι, κύριε· οὐ μὴ ἔσται σοι τοῦτο.* 23 *ὁ δὲ στραφεὶς εἶπεν τῷ Πέτρῳ· ὕπαγε ὀπίσω μου, σατανᾶ· σκάνδαλον εἶ ἐμοῦ, ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ θεοῦ ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων.*

---

for Tert al mu utroq loco *οσα αν* (Or[2,614] *εαν*). Iidem *δεδεμενα* et *λελυμενα* | ℵ* *επι την γην*

20. *διεστειλατο* (*praecepit, imperavit* it[pler] vg) c. ΝΒ[2*]CEFGHKLMSUVXΓΔΠ al omn[vid] cop syr[sch] et[p] aeth Or[2, 522. 537. 566. 710] Chr ... B*D (*communicatus est*) cdd[aliq] ap Or[2, 522] (*ο μεν ουν ματθ. πεποιηκε κατα τινα των αντιγραφων το τοτε διεστειλατο – – ιστεον δε οτι τινα των αντιγρ. του κατα ματθ. εχει το επετιμησεν*) syr[cu] e (*increpavit*) arm[vid] *ἐπετιμησεν* (Ln) :: e Mc et Lc | *τ. μαθητ.* c. ℵBCD arm Or[2, 522] et[506] Hil ... ς add *αυτου* c. EFGHKLMSUVXΓΔΠ al omn[vid] it vg cop syr[omn] aeth Or[2, 522]a et[537. 710] :: cf ad 8, 21 | *αυτος* (et. Or; *ipse* it vg; e om): DU *ουτος* | o $\overline{\chi\varsigma}$ c. ℵBLXΓΔΠ al[70] fere a b e ff[1.] g[1.] syr[cu] et[sch] pers[p] ar[p] arm sl[ed] Or[saep] Chr al Hil al ... D[gr] c ff[2.] fu al o $\overline{\chi\varsigma}$ $\overline{\omega\varsigma}$, item ς $\overline{\omega\varsigma}$ o $\overline{\chi\varsigma}$ c. ℵ[c]CEFGHKMSUV etc d f g[2.] l vg (et. am for ann) cop syr[p] aeth

21. *o* (Ln om c. B[2]D) $\overline{\omega\varsigma}$ c. ℵ[cb]CEFGHKLMSUVXΓΔΠ al omn[vid] Or[saep] cat[ox], item B[2]D ... ℵ*B* cop $\overline{\omega\varsigma}$ $\overline{\chi\varsigma}$ ... ℵ[ca] Or[4, 300] Chr (et. mo[6]) Irint[210] plane om | *δεικνυειν* (et. Or[saep]): B Or[2, 537] *δεικνυναι* | *εισ ιερ. απ.* c. ℵBD[gr] 1. 13. 33. 124. 157. 346. y[acer] e Or[saep] cat[ox] Irt[int] Hil ... ς *απ. εισ ιερ.* c. EFGHKLMSUVXΓΔΠ al pler it[pler] vg al mu | *απο* (et. Or): D *υπο*, p[acer] *παρα* | Δ it[pler] (non e ff[1.] q) vg (sed non fu) *γραμμ. κ. αρχ.* | *τη τρ. ημ.* (et. Or Ir[int], item f ff[1.] g[2.] q vg sah syr[omn] arm aeth. Cf et. Iust[tr 51. 76]): D cop *μετα τρεισ ημερασ*, item *post tertium diem* a b c e ff[2.] g[1.] :: e Mc | *εγερθηναι* (et. Or[bis]): D al[10] (et. ℵ[a] vid, sed ipse* corr; item Iust) *αναστηναι* :: ut Mc et Lc

22. *ηρξ. επετ.* (D[gr] Or[2, 710] 1. 124. al post *αυτω* pon: ita Ln) *αυτω* (a b c ff[2.] g[1.] mm om) *λεγων* (D 238. a b c ff[2.] g[1.] *και λεγειν*, F *και λεγων*) c. ℵEGHKLMSUVXΓΔΠ al pler e f g[2.] q vg Or[2, 539] [non add *λεγων* etc], item DF al it[mu] Or[2, 710] ... B 346. *λεγει αυτω επιτιμων* (:: cf B ad Mc 14, 69, Δ ad Mc 10, 41), ff[1.] *coepit dicere* | *ιλεως*: D* *ιλεοσ*, F al mu *ιλεοσ* | *σοι τουτο* (et. Or[bis]): D *τουτο* (*haec*) *σοι* (it[mu] syr[cu] Hil al m *οσοι*)

23. *στραφεισ* (et. Or[bis]): DKLΠ al plus[20] *επιστραφ.* | *ει εμου* c. ℵ*B 13. 124; item ℵ[cc] *ει μου*, item D Marcellaus[10] it[pler] vg *ει εμοι* ... ς Ti

24 [170.2] Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι. 25 ὃς γὰρ ἐὰν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, εὑρήσει αὐτήν. 26 τί γὰρ ὠφεληθήσεται ἄνθρωπος, ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημωθῇ; ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; 27 [171.10] μέλλει γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεσθαι ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ, καὶ τότε ἀποδώσει ἑκάστῳ κατὰ τὴν πρᾶξιν αὐτοῦ. 28 [172.2] ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰσίν τινες τῶν ὧδε ἑστώτων οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσιν τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.

24—28 Mc 8, 34—9, 1 Lc 9, 23—27

10. 20 Lc 17, 33 Io 12, 25

Ro 2, 6

μου εις c. EFGHKLMSUXΓΔΠ al pler Or^{saep} Cyr ^{6,236} et $^{4,1019.1056}$; item v e f Vict^{ant} (ex cattposs et ox in Mc 8, 33) Hil Ruf Aug | αλλα τα: D αλλ α (d* *sed que*, d** *sed quae sunt*, item it^{plor} *sed quae* vel *s. q. sunt*) | D ff$^{1.}$ q sah aeth τον ανθρωπον

24. ο ις̄ (et. Or): ℵ* (ita^{bir}; om tantum ὁ mai) 157. 209. om :: deest apud Mc et Lc | ℵ^{c}FLU al mu ακολουθητω

25. εαν c. NBC al mu ^{vid} ... ς αν c. DEFGHKLMSUVXΓΔΠ al pler Or ^{1,221} et ^{2,544} | θελη: HK al -λει | απολεση c. NBCEFGKMSUVXΓΠ al pler Or^{bis}... DHLΔ al -σει | ευρησει: 1. 33. 209. Or ^{1,221} ουτος σωσει

26. ωφεληθησεται c. NBL 1. 13. 22. 33. 61. 124. 157. 346. y^{scr} e f q gat sah cop syr^{utr} Or ^{1,221} et ^{2,545} et ^{4,295} Cyr glaph ^{257} et saep Chr mo $^{5\,sem}$... ς ωφεληται c. CDEFGHKMSUVXΓΔΠ al pler it^{pl} vg arm (Iust$^{ap\ 1,15}$ Ign$^{rom\ 6}$) Clem ^{578} Hil Lcif al:: cf ad Lc et Mc (Clem$^{2.\,cor}$ τί γὰρ τὸ ὄφελος ἐὰν τις τὸν ὅλον κό. κε. τὴν δ. ψυ. ζημ.) | εαν (ℵ* et ^{ch}): ℵ^{ca} 157. οταν | κερδηση: LH al pauc -σει (Or ^{2,545} κερδανῃ) | ΕLXΓ al mu ανταλαγμα

27. Α om ὁ | των (D Chr add αγιων :: ut Lc) αγγ. αυτου: C τ. αγγ. των αγιων (:: ut Mc). Similiter al b (*cum angelis suis sanctis*) Avit (ut b) | τ. πραξιν c. ℵ^{c}BCD unc ^{12} al pl e g$^{2.}$ am gat al aeth Or ^{1,221} et ^{2,549}... ℵ* F 1. 22. 28. al fere ^{20} it^{pler} (et. d) vg sah cop syr^{omn} arm Cyr Chr^{semel} (sed var^{edd}) cat^{ox} Avit al τα εργα

28. αμην (Or ^{2,550}) : L** 1. al plus^{10} add δε, item K al plus^{6} γαρ, item 49^{ev} Or ^{4,266} Chr$^{mo\ 8}$ αμην | οτι c. NBL 33. 124. 157. 346. al b c e f ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ syr^{omn} Epiph ^{66,79} Chr Hil (:: ut Mc)... ς Ti om (:: ut Lc) c. CD unc ^{13} al pler a q vg arm al Or ^{2,550} et ^{4,266} | των ωδ. εστωτων (Gb) c. NB CDLSU 1. 13. 22. 33. 124. 157. al plus ^{20} Or ^{2,550} et ^{4,266} (παρατήρει γὰρ ὅτι οἱ τρεῖς τό· εἰσί τινες τῶν ὧδε ἑστώτων, ἤ· εἰσί τινες τῶν ἑστηκότων ὧδε, ἅμα εἰρήκασι etc) Epiph (αυτου pro ωδε) Chr (et.$^{mo\ 5}$) al; item ς των ωδ. εστηκοτων c. KMΠ al mu Valentt ap Clem (ex Thdot ^{967}); item alterutrum it vg syr^{cu} et^{sch} syrP (sed *ex his* c.*) sah cop arm aeth... Sz Ti ωδε εστωτες c. EFGHVXΓΔ al plus ^{20} (syrP)...

XVII.

1—9 Mc 9, 2—10 Lc 9, 28—36

1 *Καὶ μεθ' ἡμέρας ἓξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν.* 2 *καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ ἔλαμψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο λευκὰ ὡς τὸ φῶς.* 3 *καὶ ἰδοὺ ὤφθη αὐτοῖς Μωϋσῆς καὶ*

49ev al² *των ωδ. εστωτεσ* | *γευσωνται* (et. Or^bis Epiph etc): HLUX ti² al mu Valentt (*εχρην κακεινον πληρωθηναι τον λογον του σωτηροσ ον ειπεν· εισι τινεσ των ωδε εστηκοτων οι ου μη γευσονται θαν. εωσ αν ιδ. τ. υι. του ανθρ. εν δοξη*) al *γευσονται* | *βασιλεια* (Or^4,366 *εν τ. βασ. αυτ. ἢ εν τ. δοξη αυτ.*): ℵ^c 38. 113. 245. 435. y^scr a cop syr^p mg aeth^cdd Valentt Epiph Bas^se 221 bis al *δοξη* (ℵ^c al Bas^bis add *του πατροσ*). Syr^cu *εν τ. βασιλ. και τη δοξη αυτου*, item Or^3,550 *εν τ. βασ. αυτ. εν τη δοξ. αυτ.*

XVII. 1. *Και* (syr^cu om) *μεθ*: D it^pler (non f q) Hil *και εγενετο μεθ* | *και ιακω.* cum BC unc rell al pler Or^3,557 (Chr om et. *τον* ante *πε.*)... ℵD 33. 157. Cyr^es 132 *κ. τον ιακω.* (:: cf Mc); item D* 253. Cyr^es *κ. τον ιωα.* | ℵB *ιωανην* | *αναφερει*: D^gr (cf et. ad Mc) 1. Or^3,557 (Eus^dem 208) *αναγει* (it^pler vg *duxit*, *ducit*; d *levavit*; e *imposuit*) | *κατ ιδιαν* (et. Or^3,557 Cyr^es 133): D *λειαν* (*nimis*), item Eus^dem 208. Spectat huc ut vdtr quod Or^3,224 et ^4,63 affert ex evglio sec Hebr: *ἐὰν δὲ προσίεταί τις τὸ καθ' ἑβρ. εὐαγγ., ἔνθα αὐτὸς ὁ σωτήρ φησιν· ἄρτι ἔλαβέ με ἡ μήτηρ μου τὸ ἅγιον πνεῦμα ἐν μιᾷ τῶν τριχῶν μου καὶ ἀπήνεγκέ με εἰς τὸ ὄρος τὸ μέγα θαβώρ.* Cf et. Hier (in Mich. 7, 6): *modo tulit me mater mea, spir. sanctus, in uno capillorum meorum.*

2. *μετεμορφωθη* (et. Or^3,557. 558 Eus^dem 208 Cyr^es 133; it^pler Hil add *ο ιϛ*, non item f q vg): D *μεταμορφωθεισ ο ιϛ* omisso *και* sq | *εγενετο* cum ℵBCDEFGKMVΔΠ al pl Eus^dem 208 Cyr^es 606 (Or libere *φαινεται*, paullo post etiam *γινομενα* et *γινονται*): HLUΓ 13. 22. 33. tisch* al plus^50 *εγενοντο* ... s 245. 47^ev om | *το φωσ* (et. Valentt ex Thdot ap Clem^961 *οὗ τὰ μὲν ἱμ. ὡσ φῶσ ἔλαμψεν, τὸ πρ. δὲ ὡσ ὁ ἥλ.*, Or^3,550 et ^563 et ^505 Eus^dem et marc 338 Bas^se 222 Cyr^es): D it (exc q) vg syr^cu aeth arm^cdd (Dion^alex ap Mill) Hil al *χιων* (D *χειων*) :: cf ad Mc

3. *ιδου*: 28. syr^cu om | *ωφθη* cum ℵBD 13. 33. 124. 244. y^scr (*ωφθ. αυτω*) a b c e g^1.2. l n am em gat mm tol δ Bed... ς *ωφθησαν* cum CEFGHKLMSUVΓΔΠ al pler f ff^1. q vg (et. for) Cyr^es 133 et ^695 | *μωυσησ* cum ℵBDKLΠ 33. al it (vide ad 8, 4; accedunt h. l. e n) vg (sed vide post) sah cop... ς *μωσησ* cum CEFGHMSUVΓΔ al pl am fu for al (non δ) | *ηλειασ* (de *ἡλ.* cf ad 11, 14. 16, 14; h. l. et. Π: ς *ἡλ.*) cum ℵB*D... ς Ln Ti *ηλιασ* cum rell | *συνλαλ.* (cum ℵBDΔ, L *συλαλ.*; ς Ln Ti *συλλαλ.* cum C unc rell etc) *με. αυτ.* cum ℵB 1. ff^1.2. q syr^cu et sch sah cop aeth Cyr^es 133 (et ^696 *συ. με. αλληλων*) Chr (et. mo^6) Or^int 2,178 et ^3,808... ς Ti *με. αυτ. συλλαλ.* cum CDEFGHKLMSUVΓΔΠ al pler it^pl vg syr^p arm Or^3,550

Ἠλείασ συνλαλοῦντεσ μετ' αὐτοῦ. 4 ἀποκριθεὶσ δὲ ὁ Πέτροσ εἶπεν τῷ Ἰησοῦ· κύριε, καλόν ἐστιν ἡμᾶσ ὧδε εἶναι· εἰ θέλεισ, ποιήσω ὧδε τρεῖσ σκηνάσ, σοὶ μίαν καὶ Μωϋσεῖ μίαν καὶ Ἠλείᾳ μίαν. 5 ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντοσ, ἰδοὺ νεφέλη φωτεινὴ ἐπεσκίασεν αὐτούσ, καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῆσ νεφέλησ λέγουσα· οὗτόσ ἐστιν ὁ υἱόσ μου ὁ ἀγα- 3, 17 2 Pe 1, 17
πητόσ, ἐν ᾧ εὐδόκησα· ἀκούετε αὐτοῦ. 6 καὶ ἀκούσαντεσ οἱ μαθηταὶ ἔπεσαν ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα. 7 καὶ προσῆλθεν ὁ Ἰησοῦσ καὶ ἁψάμενοσ αὐτῶν εἶπεν· ἐγέρθητε καὶ μὴ

---

4. αποκρ. δε: syr^{cu} om | π al om ὁ | κυριε: s^{scr} syr^{cu} om | ϝ al ει θελησ | ποιησω cum ℵBC* b ff^{1}... ς -σωμεν (1. al aliq -σομεν) cum C^{3}DEFGHKLMSUVΓΔΠ al certe pler itpl vg syr^{cu} et^{utr} sah cop arm aeth al Or^{3,560} et ^{565} Bas$^{ae\,223}$ Or$^{int\,901}$ :: ut Mc et Lc | ωδε sec: 252* ff^{1}· g^{1}· for harl* arm sl Or^{3,560} om | τρ. σκην. (et. Orbis Bas^{ae}): B e σκ. τρ. :: ut Lc; cf et. ad Mc | μιαν- cum ℵBDKLΠ al... ς μιω- cum CEFGHMSUVΓΔ al pl; item -σει cum ℵBDKΔΠ* al pm Or Chr (et.^{mo5}) Bas^{ae}... ς -ση cum CEFGHLMSUVΓΠ^{2} al pl | ηλ. (-λεια cum ℵB*D: ς Ln Ti -λια cum rell) μιαν cum ℵCDKLΔΠ 1. 33. 124. al plus^{30} itpler vg syr^{cu} et^{utr} aeth Bas^{ae} Chr (et.^{mo6}) :: cum Mc... ς μι. ηλ. cum BEFGHMSUVΓ al longe pl q arm al (sah cop μι. σοι κ. μι. μω. κ. μι. ηλ.) Ephr :: cum Lc

5. φωτεινη (CELΔΠ* al -τινη) et. Or^{3,564}... Gb (improb Schm) φωτοσ cum 13. 124. 209. 238. 346. ℵ^{scr} al pauc Ephr | επεσκιασεν (et. Or^{3,564}; item *obumbravit, inumbravit* it vg): D* d επεσκιαζεν :: ut Lc | ιδου sec: syr^{cu} *audita est* (item a n *et ecce vox de nube audita est*; cop [non item sah] *et ecce - - facta est*) | ο αγαπητοσ: syr^{cu} *et dilectus meus*, sah cop *dilectus meus* | ευδοκησα cum ℵBEFHKLMSUVΓΔΠ al ut vdtr pler (Eus$^{ps\,326}$ Chr)... Ln ηυδοκησα cum CDG al^{10} fere (Hom^{el} Or$^{3,564\,sq}$ Hipp^{47} Eus$^{ps\,325}$) :: cf ad 3, 17. 12, 18. | ακου. αυτ. (haec om syr^{hr}) cum ℵBD ℵ. 33. ff^{1}· Or^{3,565} Hipp^{56} Tert$^{prax\,28}$... ς αυ. ακουε. (Δ ακουσατε) cum C unc^{13} rell pler itpler vg Chr Tert$^{prax\,19}$ Cyp al:: cf ad Lc et Mc (Hom$^{el\,8,58}$ αλλα και εξ ουρανων μαρτυσ φωνη ηκουσθη λεγουσα· ουτοσ εστιν μου ο υ. ο αγ. εισ ον ηυδοκησα· τουτου ακουετε. Etiam Hipp^{47} εισ ον ηυδοκ. τουτου ακουετε.)

6. D sah ακουσ. δε | επεσαν C. ℵBCD 33. 124.... ς -σον C. EFGHKLMSUV ΓΔΠ al pler | αυτων: L εαυτων | εφοβ. σφ.: syr^{cu} pon ante και επεσ. επ. πρ. αυτ.

7. και προσηλθεν ο ις και cum ℵBD itpler syr^{cu} et^{sch}... ς Ti και προσελθων ο ις cum C unc^{13} et al pler q syr^{p} arm Chr. Item αψαμενοσ αυτων cum ℵB (124. κ. προσελθ. ο ις και αψαμ.; item 13. 346. omisso και sec?) ... ς Ti ηψατο αυτ. και cum CD unc^{13} et al pler. Latini vero sic: *et accessit Jesus et tetigit* (q *et accedens Jes. tetigit*) *eos dixitque* (g^{1}· *dicens*, ff^{1}· *et ait*, d e q *et dix.*) *eis* (d e ff^{1}· g^{1}· q om. Addit *eis* etiam syr^{cu}, non item syr^{utr}) | εγερθητε: D 33^{ev} εγειρεσθε. Syr^{cu} et^{hr} om εγερ. και

[illegible] 8 ἐπάραντες δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν οὐδένα εἶδον εἰ
[illegible] Ἰησοῦν μόνον. 9 καὶ καταβαινόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ ὄρους
[illegible] αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγων· μηδενὶ εἴπητε τὸ ὅραμα ἕως οὗ
[illegible] τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἐγερθῇ. 10 [173. 6] Καὶ ἐπηρώτη-
[illegible] αὐτὸν οἱ μαθηταὶ λέγοντες· τί οὖν οἱ γραμματεῖς λέγουσιν ὅτι
[illegible] δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον; 11 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Ἠλείας μὲν
[illegible] καὶ ἀποκαταστήσει πάντα. 12 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι Ἠλείας
[illegible] ἦλθεν, καὶ οὐκ ἐπέγνωσαν αὐτόν, ἀλλ' ἐποίησαν ἐν αὐτῷ ὅσα
[illegible]. οὕτως καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει πάσχειν ὑπ' αὐ-

---

8. [illegible]* επερεντεσ | ουδενα : C* ουκετι ουδ. : : e Mc | ειδον cum ℵBDΠ² unc³ etc ... CKLVII* etc ιδον | τον ιν (ut Mc lectione non fluctuante) : ℵ ιν αυτον, B* αυτον ιν ... D it (exc q) vg post μονον | μονον : C² 33. add μεθ εαυτων : : e Mc

9. καταβαινοντων αυτων : D καταβαινοντεσ | εκ (Gb Sz) cum ℵBCD unc¹³ (K^corr sed ipse* vdtr εκ ex απο restituisse) al plus ¹⁰⁰ (it vg *de monte*) Or³,⁵⁶⁶ Chr (et. mo⁶) ... ς απο cum K*vdtr al mu Or³,⁵⁶³ : : cf Mc et Lc | εγερθη cum BD ... ς αναστη cum ℵC unc¹³ et omnvdtr rell Or¹,³⁶⁵ et ³,⁵⁶⁶ Chr : : at ita Mc, ut solet; nusquam Mt

10. οι μαθητ. cum ℵLZ 1. 33. 124. itpler vg sah cop arm Or³,⁵⁶⁷ ... ς add αυτου cum BCD unc¹³ al pler f q syr^omn aeth Chr | ηλειαν cum ℵB*DΔ ... ς Ln Ti ηλιαν cum B²C unc rell etc. De ἡλ- et ἠλ- cf ad 11, 14. 16, 14. 17, 3; rursus Π ad ἡλ- accedit. | δει : Δ* add ερχεται

11. ο δε (Gb'') cum ℵBDLZ 1. 33. al⁴ syr^omn (sed syr^cu om ο δε αποκριθ.) sah cop it (exc f q) vg al ... ς add ις cum C unc¹³ al pler f q aeth (arm post αποκριθ.) | ειπεν cum BD 33. 124. a b c e ff². am sah cop ... ς add αυτοισ cum ℵCZ unc¹³ al pler (1. ante ειπ.) f ff¹. g¹. g². q syr^omn arm aeth : : ut Mc | ηλειασ cum ℵBD ... ς Ln Ti ηλιασ. Praeterea ℵ οτι ηλ. | ερχεται (Gb') cum ℵBD 1. 22. 33. 435. y^scr itpler vg sah cop syr^cu arm arr (Iust^tr ⁴⁹ -- ειρηκει επι γησ τοτε τοισ λεγουσι προ του χυ ηλιαν δειν ελθειν· ηλιασ μεν ελευσεται και αποκαταστησει παντα· λεγω δε υμιν οτι ηλιασ ηδη ηλθε, και ουκ επεγνωσαν αυτον, αλλ εποιησαν αυτω οσα ηθελησαν. και γεγραπται οτι τοτε συνηκαν οι μαθηται οτι περι ιω. του βαπτιστ. ειπ. αυτ.) Aug Hil ... ς add πρωτον cum CEFGHKMSUVZΓΔΠ (item L post και αποκα.) al pler f q syr^utr aeth : : e Mc | και αποκαταστησει (L κ. αποκαθιστησι πρωτον) : D a b c g¹. ff². (item ff¹. *ut omnia restituat*) syr^cu et sch sah (non item e f g². q vg syr^p arm aeth) αποκαταστησαι | παντα : syr^p cum obel. add *sicut scriptum est*

12. ηδη (et. Iust^tr Or³,⁵⁶⁷ et ⁵⁷¹) : z^vid syr^cu et (sed add *ecce*) sch om | επεγνωσαν : UΓ al Chr εγνωσαν | αυτον : Δ om | αλλ cum ℵBEFGHLUZΓΔ etc ... Ti αλλα cum CDKMΠ al | εν (251. επ) αυτώ cum BCEGHKLMSVZΠ (Γ εαυτω pro εν αυτ.) al pl e (*in eum*) vg (*in eo*) Or³,⁵⁶⁷ et ⁵⁷²sq ... ℵDFU al plus²⁰ itpler Iust^tr Chr^cdd ² αυτω : : ut Mc ... Δ om | ουτωσ usque υπ αυτων (Iust^tr praeterit haec; vide ad v. 11.) :

τῶν. 13 *τότε συνῆκαν οἱ μαθηταὶ ὅτι περὶ Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ εἶπεν αὐτοῖς.*

14 [174.2] *Καὶ ἐλθόντων πρὸς τὸν ὄχλον, προσῆλθεν αὐτῷ* 14—21 Mc 9, 14—20 Lc 9, 37—42 *ἄνθρωπος γονυπετῶν αὐτὸν* 15 *καὶ λέγων· κύριε, ἐλέησόν μου τὸν υἱόν, ὅτι σεληνιάζεται καὶ κακῶς πάσχει· πολλάκις γὰρ πίπτει εἰς τὸ πῦρ καὶ πολλάκις εἰς τὸ ὕδωρ.* 16 *καὶ προσήνεγκα αὐτὸν τοῖς μαθηταῖς σου, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν αὐτὸν θεραπεῦσαι.* 17 *ἀπο-*

D a b c e (praem *et ait illis*) ff^{1} ff^{2} g^{1} (non item f g^{2} q vg) post ειπεν αυτοις v. 13. pon

13. ΝΒ ιωαννου | αυτοις (et. Iust^{tr} Or^{2,571}): Z^{vid} am for om (syr^{cu} *dixit eis sic*)

14. *ελθοντων* cum ΝΒΖ 1. 124. 245. sah ... ς Ti *ελθοντ. αυτων* cum C unc^{14} al pler cop syr^{sch} et P arm aeth Or^{2,573} ... D it (exc q) vg cop^{ds} arr Hil Aug *ελθων* (*cum venisset*), 253* *ελθοντος αυτου*, item *et cum venit Jesus* syr^{cu} et ^{hr} :: cf Mc | αυτω: P (*του ιυ αυτω*) G al^{15} fere *τω ιυ* | *ανθρωπος*: FHΓΠ^{2} al plus^{20} syr^{cu} arm add *τις* (g^{1} *quidam* pro *homo*) | αυτον (*-ον* Κ correxit ex ω vel ω̄, item in Μ est *-ω̄*) cum ΝBCEFGHKLMSUVXΣΓΔΠ etc ... ς (= Gb Sz) αυτω cum Κ*? Μ*? al mu Or^{2,574} bis (sed semel ed. Huet. *αυτον*) ... D it^{mu} (sed e f ff^{1} l III plane^{om}, item syr^{cu} et^{sch} arm) vg syrP *ενπροσθεν αυτου* (:: cf 27, 29). Addunt *et rogabat eum* syr^{cu} aeth (sah *rogans eum* pro *γονυπ. αυτ.*)

15. *κυριε* (et. Or^{2,574}; item it vg sah cop syr^{cu} et ^{utr} etc): ΝΖ om (:: cf 9, 27. 15, 22. 20, 30 et 31) | B* *μου τον υι. μου* | *κακ. πασχει* (it^{pl} vg *male patitur*, b *male torquetur*, ff^{1} *male vexatur*) cum CDEFGHKMSUVX ΓΔΠ al omn^{vid} it vg syr^{cu} et P (syr^{sch} *male afficitur*; cop *male afficitur*; sah *laborat*) Chr ... Ln *κακ. εχει* cum ΝBLZ^{vid} (Or^{575} *ταχα ουκ αν αμαρτοις λεγων τους τοιουτους - πνευματικως σεληνιαζεσθαι - και κακως εχειν πολλακις παρα τον καιρον των* etc. Paullo ante: *και τι το πιπτειν τον πασχοντα* etc) Chr$^{edd\ 2}$ :: *κακως εχειν* (it vg *male habere*) 4, 24. 8, 16. 9, 12. 14, 35; item Mc quater, Lc bis; nusquam alibi *κακ. πασχ.* | *πολλακις* sec: D 1. 22. Or^{2,574} (*πολλακις, οτε μεν εις πυρ, ενιοτε δε εις υδωρ*); item^{578} (*οτι μεν ουν οι - πασχοντες ενιοτε εις το υδωρ πιπτουσι, δηλον εστιν· οτι δε και εις το πυρ, σπανιωτερον μεν, πλην και αυτο συμβαινον εστι*) *ενιοτε*, item it (*aliquando* vel *aliquotiens*; sed q *aliquotiens enim* -- *et aliquotiens*; contra d *aliquotiens enim cadit in igne, saepius in aqua*) vg (*nam saepe* -- *et crebro*) arm

16. *ηδυνηθησαν* cum ΝCDEFGHLMSUVXΓΔ etc; item ΚΠ al *εδυνηθησαν*: B *ηδυναθησαν*, Κ *ηδυναντο* | *αυτον θεραπευσαι*: D it (exc e ff^{1}) vg *θερ. αυτ.* (q *eicere eum*)

17. *αποκριθ. δε* cum BCDEFGHKLMSUVXΓΔΠ al omn^{fere} c e (*respondit autem Je. et*) f q vg syrP ... Κ^{c}Ζ y$^{scr\ semel}$ for cop aeth *τοτε αποκριθ.* (y *τοτ. ο ις απ.*) ... a n *et respondens*, b ff^{1} ff^{2} g^{1} l am syr^{cu} ét^{sch} sah *respondens* ... Κ* o *δε αποκρ.* omisso o ις (:: Mc o *δε αποκρ. αυτοις λεγει*,

φοβεῖσθε. 8 ἐπάραντες δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν οὐδένα εἶδον εἰ μὴ τὸν Ἰησοῦν μόνον. 9 καὶ καταβαινόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ ὄρους ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγων· μηδενὶ εἴπητε τὸ ὅραμα ἕως οὗ
10–13 Mc 9, 11–13 ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἐγερθῇ. 10 [172. 6] Καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ λέγοντες· τί οὖν οἱ γραμματεῖς λέγουσιν ὅτι Ἠλείαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον; 11 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Ἠλείας μὲν ἔρχεται καὶ ἀποκαταστήσει πάντα. 12 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι Ἠλείας ἤδη ἦλθεν, καὶ οὐκ ἐπέγνωσαν αὐτόν, ἀλλ' ἐποίησαν ἐν αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν. οὕτως καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει πάσχειν ὑπ' αὐ-

---

8. D* επεριεντεσ | ουδενα: O* οιμετι ουδ. :: e Mc | ειδον cum NBDΠ[2] unc[8] etc... CKLVΠ* etc ιδον | τον ιν (ut Mc lectione non fluctuante): ℵ ιν αυτον, B* αυτον ιν... D it (exc q) vg post μονον | μονον: C[3] 33. add μεθ εαυτων :: e Mc

9. καταβαινοντων αυτων: D καταβαινοντεσ | εκ (Gb Ss) cum NBCD unc[13] (ℵ[corr] sed ipse* vdtr εκ ex απο restituisse) al plus [100] (it vg *de monte*) Or[3,566] Chr (et.[mo 6])... ς απο cum K*vdtr al mu Or[3,563] :: cf Mc et Lc | εγερθη cum BD... ς αναστη cum MC unc[13] et omn[vdtr] rell Or[1,325] et [3,566] Chr :: at ita Mc, ut solet; nusquam Mt

10. οι μαθητ. cum NLΞ 1. 33. 124. it[plcr] vg sah cop arm Or[3,567]... ς add αυτου cum BCD unc[13] al plcr f q syr[omn] aeth Chr | ηλειαν cum NB*DΔ... ς Ln Ti ηλιαν cum B[3]C unc rell etc. De ἡλ- et ἠλ- cf ad 11, 14. 16, 14. 17, 3; rursus Π ad ἡλ- accedit. | δει: Δ* add ερχεται

11. ο δε (Gb″) cum NBDLΞ 1. 33.· al[4] syr[omn] (sed syr[cu] om ο δε αποκριθ.) sah cop it (exc f q) vg al... ς add ις cum C unc [13] al plcr f q aeth (arm post αποκριθ.) | ειπεν cum BD 33. 124. a b c e ff[2.] am sah cop... ς add αυτοισ cum MCΞ unc[13] al plcr (1. ante ειπ.) f ff[1.] g[1.] g[2.] q syr[omn] arm aeth :: ut Mc | ηλειασ cum NBD... ς Ln Ti ηλιασ. Praeterea ℵ οτε ηλ. | ερχεται (Gb′) cum NBD 1. 22. 33. 435. y[scr] it[plcr] vg sah cop syr[cu] arm arr (Iust[tr 49] – – ειρηκει επι γης τοτε τοισ λεγουσι προ του χν ηλιαν δειν ελθειν· ηλιασ μεν ελευσεται και αποκαταστησει παντα· λεγω δε υμιν οτι ηλιασ ηδη ηλθε, και ουκ επεγνωσαν αυτον, αλλ εποιησαν αυτω οσα ηθελησαν. και γεγραπται οτι τοτε συνηκαν οι μαθηται οτι περι ιω. του βαπτιστ. ειπ. αυτ.) Aug Hil... ς add πρωτον cum CEFGHKMSUVΣΓΔΠ (item L post και αποκα.) al plcr f q syr[utr] aeth :: e Mc | και αποκαταστησει (L κ. αποκαθιστησι πρωτον): D a b c g[1.] ff[2.] (item ff[1.] *ut omnia restituat*) syr[cu] et [sch] sah (non item e f g[2.] q vg syr[P] arm aeth) αποκαταστησαι | παντα: syr[P] cum obel. add *sicut scriptum est*

12. ηδη (et. Iust[tr] Or[3,567] et [571]): g[vid] syr[cu] et (sed add *eoce*) [sch] om | επεγνωσαν: UΓ al Chr εγνωσαν | αυτον: Δ om | αλλ cum NBEFGHLUΣ ΓΔ etc... Ti αλλα cum CDKMΠ al | εν (251. επ) αυτω cum BCEGHKLM SVΣΠ (Γ εαυτω pro εν αυτ.) al pl e (*in eum*) vg (*in eo*) Or[3,567] et [573 sq]... NDFU al plus [20] it[plcr] Iust[tr] Chr[cdd 2] αυτω :: ut Mc... Δ om | ουτωσ usque υπ αυτων (Iust[tr] praeterit haec; vide ad v. 11.):

τῶν. 13 *τότε συνῆκαν οἱ μαθηταὶ ὅτι περὶ Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ εἶπεν αὐτοῖς.*

14 [174.2] *Καὶ ἐλθόντων πρὸς τὸν ὄχλον, προσῆλθεν αὐτῷ* 14—21 Mc 9, 14—29 Lc 9, 37—42
ἄνθρωπος γονυπετῶν αὐτὸν 15 *καὶ λέγων· κύριε, ἐλέησόν μου τὸν υἱόν, ὅτι σεληνιάζεται καὶ κακῶς πάσχει· πολλάκις γὰρ πίπτει εἰς τὸ πῦρ καὶ πολλάκις εἰς τὸ ὕδωρ.* 16 *καὶ προσήνεγκα αὐτὸν τοῖς μαθηταῖς σου, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν αὐτὸν θεραπεῦσαι.* 17 *ἀπο-*

D a b c e (praem *et ait illis*) ff^{1} ff^{2} g^{1} (non item f g^{2} q vg) post *ειπεν αυτοις* v. 13. pon

13. ΝΒ *ιωαννου* | *αυτοις* (et. Iust^{tr} Or^{3,571}): g^{vid} am for om (syr^{cu} *dixit eis sic*)

14. *ελθοντων* cum ΝΒΣ 1. 124. 245. sah ... ς Τi *ελθοντ. αυτων* cum C unc^{14} al pler cop syr^{sch} et P arm aeth Or^{3,573} ... D it (exc q) vg cop^{ds} arr Hil Aug *ελθων* (*cum venisset*), 253* *ελθοντος αυτου*, item *et cum venit Jesus* syr^{cu} et ^{hr} :: cf Mc | *αυτω*: P (*τω ιω αυτω*) G al^{15} fere *τω ιω* | *ανθρωπος*: ΓΗΠΠ^{2} al plus^{20} syr^{cu} arm add *τισ* (g^{1} *quidam* pro *homo*) | *αυτον* (-*ον* Κ correxit ox *ω* vel *ω̄*, item in Μ est -*ω̄*) cum ΝΒCEFGHKLMSUVXΣΓΔΠ etc ... ς (= Gb Sz) *αυτω* cum Κ*? Μ*? al mu Or^{3,574} bis (sed semel ed. Huet. *αυτον*) ... D it^{mu} (sed e f ff^{1} l Hil plane ^{om}, item syr^{cu} et^{sch} arm) vg syrP *εμπροσθεν αυτου* (:: cf 27, 29). Addunt *et rogabat eum* syr^{cu} aeth (sah *rogans eum* pro *γονυπ. αυτ.*)

15. *κυριε* (et. Or^{3,574}; item it vg sah cop syr^{cu} et ^{mir} etc): ΝΣ om (:: cf 9, 27. 15, 22. 20, 30 et 31) | Β* *μου τον υι. μου* | *κακ. πασχει* (it^{pl} vg *male patitur*, b *male torquetur*, ff^{1} *male vexatur*) cum CDEFGHKMSUVX ΓΔΠ al omn^{vid} it vg syr^{cu} et P (syr^{sch} *male afficitur*; cop *male afficitur*; sah *laborat*) Chr ... Ln *κακ. εχει* cum ΝΒLΣ^{vid} (Or^{575} *ταχα ουκ αν αμαρτοισ λεγων τουσ τοιουτουσ – πνευματικωσ σεληνιαζεσθαι – και κακωσ εχειν πολλακισ παρα τον καιρον των* etc. Paullo ante: *και τι το πιπτειν τον πασχοντα* etc) Chr$^{edd\ 2}$ :: *κακωσ εχειν* (it vg *male habere*) 4, 24. 8, 16. 9, 12. 14, 35; item Mc quater, Lc bis; nusquam alibi *κακ. πασχ.* | *πολλακισ* sec: D 1. 22. Or^{3,574} (*πολλακις, οτε μεν εισ πυρ, ενιοτε δε εισ υδωρ*); item^{575} (*οτι μεν ουν οι – πασχοντεσ ενιοτε εισ το υδωρ πιπτουσι, δηλον εστιν· οτι δε και εισ το πυρ, σπανιωτερον μεν, πλην και αυτο συμβαινον εστι*) *ενιοτε*, item it (*aliquando* vel *aliquotiens*; sed q *aliquotiens enim – – et aliquotiens*; contra d *aliquotiens enim cadit in igne, saepius in aqua*) vg (*nam saepe – – et crebro*) arm

16. *ηδυνηθησαν* cum ΝCDEFGHLMSUVXΓΔ etc; item ΚΠ al *εδυνηθησαν*: Β *ηδυνασθησαν*, Κ *ηδυναντο* | *αυτον θεραπευσαι*: D it (exc e ff^{1}) vg *θερ. αυτ.* (q *eicere eum*)

17. *αποκριθ. δε* cum BCDEFGHKLMSUVXΓΔΠ al omn^{fere} c e (*respondit autem Je. et*) f q vg syrP ... Κ^{c}Σ y$^{scr\ semel}$ for cop aeth *τοτε αποκριθ.* (y *τοτ. ο ις απ.*) ... a n *et respondens*, b ff^{1} ff^{2} g^{1} l am syr^{cu} $^{et sch}$ sah *respondens* ... Κ* *ο δε αποκρ.* omisso *ο ις* (:: Mc *ο δε αποκρ. αυτοισ λεγει,*

κριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ὦ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως πότε μεθ' ὑμῶν ἔσομαι; ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; φέρετέ μοι αὐτὸν ὧδε. 18 καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ τὸ δαιμόνιον, καὶ ἐθεραπεύθη ὁ παῖς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. 19 [175.5] Τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ κατ' ἰδίαν εἶπον· διὰ τί ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό; 20 ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς· διὰ τὴν ὀλιγοπιστίαν ὑμῶν· ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἐρεῖτε τῷ ὄρει τούτῳ· μετάβα ἔνθεν ἐκεῖ, καὶ μεταβήσεται, καὶ οὐδὲν ἀδυνατήσει ὑμῖν.

Lc αποκρ. δε ο $\overline{\text{ις}}$ ειπ.) | ειπεν: ℵ add αυτοις | απιστος (142. g^{scr} $Or^{3,579}$ $Eus^{ps\ 384}$ -στε): z $y^{scr\ semel}$ πονηρα :: cf 12, 39. 16, 4. | διεστραμμενη (syr^{cu} διεστρ. κ. απε.): z διεστρεμμενη | με. υμ. εσομ. cum ΝBCDE 1. 33. 124. al^{3} ff^{1}· Or Eus^{ps} (sed ff^{1}· Eus με. υμ. ειμι)... ς εσομ. με. υμ. cum LX unc^{13} al pler a b c e f ff^{2}· g^{1}· n q (sed a b c g^{1}· ff^{2}· n εως πο. εσ. μ. υμ. post εως πο. αντξ. υμ. pon) vg syr^{omn} aeth Chr Hil :: cf Lc et Mc | $B^{*}L$ ανεξωμαι | εως ποτε sec: syr^{cu} κατ :: ut Lc

18. ο παις : ℵ om

19. κατ ιδ. cum ΝC unc^{14} etc: $B^{*}D$ καθ ιδ. (:: ita passim modo ℵ modo B modo D, vel etiam alter cum altero coniunctus; passim vero omnes κατ confirmant) | B^{*}ΚΠ εδυνηθημεν | L εκβαλειν, al -αλλειν

20. ο δε cum ΝBD 33. 124. 243. 258. a $ff^{1.2.}$ $g^{1.2.}$ n am for tol sax syr^{cu} sah cop arm aeth al... ς add $\overline{\text{ις}}$ cum C unc^{14} al pler b c e f q vg (et. fu) syr^{sch} et P | λεγει cum ΝBD 1. 13. 33. 124. 346. b c e $ff^{1.2.}$ $g^{1.}$ n am fu for al (*dicit*; e $ff^{1.}$ *ait*) ... ς ειπεν cum C unc^{14} al pler a f $g^{2.}$ q vg^{ed} arm | ολιγοπιστιαν cum ΝB 1. 13. 22. 33. 124. 346. syr^{cu} sah cop arm aeth $Or^{3,466}$ $Chr^{mo\ 1}$ (τι ουν ο $\overline{\text{χς}}$; ουκ ειπε δια την απιστιαν υμων, αλλα δια την ολιγοπιστ. υμων φησιν. Sed Chr^{edd} et$^{edd\ pler}$ pro ουκ usque φησιν nil nisi: δια τ. απιστ. υμ. φησιν. Vetustum schol ap Mtthaeium: ου γαρ ολοτελη απιστιαν αυτους εγκαλει αλλ ολιγοπιστιαν) Dam par^{465} cod Hil (*respondit de inopia fidei effectum esse ne possent*) ... ς Τι απιστιαν (DEFGHLΓ al -ειαν) cum CD unc^{14} al pler it vg syr^{sch} et P $arm^{cod\ 1}$ al Chr (sed vide anto) :: ολιγοπ. secundo certe saec. vulgatum fuisse pro testium auctoritate dubitari nequit, nec vero eodem saec. posterius esse απιστ. probatur itala. Proclive est dicere substituto ολιγ. pro απ. mitigatam esse vituperationem. At talem mitigationem potius a posterioribus exspectares testibus, qui magno consensu απ. exhibent. Poterat απ. substitui propter sequentia, quibus omnia πιστις excludi videbatur: quam mutationem suadebat etiam 13, 58. Certum hoc est, locis huiusmodi, si relicimus quod in summa antiquitate vulgatissimum coniuncta codicum patrum interpretum testimonia probant, nimium tribui arbitrio. | λεγω υμιν: C 27^{ev} sah cop $Or^{3,203}$ add οτι | εχητε: H al mu εχετε | κοκκον : Δ κοκον, L κοκο, D^{c} κοκκος | μεταβα cum ΝB 1. 13. 124. 346. $Or^{3,203}$ et ^{579} $Cyr^{hr\ vt}$ (:: cf Apoc 4, 1.

22 [176.2] Συστρεφομένων δὲ αὐτῶν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· μέλλει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας 23 ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθήσεται. καὶ ἐλυπήθησαν σφόδρα. Mc 9, 30–32 Lc 9, 43–45

24 [177.10] Ἐλθόντων δὲ αὐτῶν εἰς Καφαρναοὺμ προσῆλθον οἱ τὰ δίδραχμα λαμβάνοντες τῷ Πέτρῳ καὶ εἶπαν· ὁ διδάσκαλος Mc 9, 33

Mc 15, 30) ... ς μεταβηθι cum CD unc[14] al pler Or[2, 319] et [466] Eus[ps 194] | ενθεν cum ℵBD 1. 435. Or[3, 202] et [466] et [579] ... ς εντευθεν cum C unc[14] al pler Eus[ps] Cyr[hr] (:: cf ad Lc 16, 26) | εκει et. Or[2, 202] et [466] Eus[ps] Cyr[hr]: 33 om, item g[2·] l am for fu tol syr[cu] et [sch] aeth

21. ς Lu Τι τοῦτο δὲ τὸ γένος (aeth[PPl] *et talis*) οἵα ἐκπορεύεται (ℵ[b] ἐκβαλλετ., ti[2] al[15] ἐξέρχετ.) εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ (aeth[PPl] νη. κ. πρ.) cum ℵ[b]CDEFGHKLMSUVXΓΔΠ al omn[fere] it[pler] vg syr[sch] et P cop[wi] et [schw] arm al Or[3, 579] Chr IIil Amb Aug ... om cum ℵ*B 33. e ff[1·] syr[cu] syr[hr] sah cop[ed] (e cdd. Mareschalli apud Mill, vide prolegg [1462]) aeth[rom] et edd Eus[canon] (Mc 9, 28 sq i. c. sect. 92. in canone 10. posuit ubi recensentur singulis propria; Mt vero 17, 19-21 canone 5. cum solo Lc 17, 5 sq composuit) :: hunc versum antiquissima auctoritate deseri apparet, etsi iam sec. saec. textui eum intrusum fuisse certum est. Quod Marci scripturam libere tantum repetit, id minime a consuetudine antiquorum interpolatorum alienum est, ut certissimis exemplis docemur. Ceterum cf Ath[virgin 87] *εχεισ μαρτυριαν εν τοισ ευαγγ. παρα του σωτηροσ ειρημενην· ηρωτησαν αυτον οι μαθ. αυτ. λεγοντεσ· κυριε, δειξον ημιν ποιω τροπω τα ακαθαρτα πνευματα φυγαδευονται. ειπε δε ο κυριοσ· τουτο το γενοσ ουκ εκβαλλεται ει μη εν προσευχαισ κ. νηστειαισ.*

22. *συστρεφομ. δε αυ.* cum ℵB 1., item *conversantibus autem eis (ipsis)* f g[1·2·] q vg, item *ipsis autem conversantibus* a b ff[2·] n Hil ... ς Ti *αναστρ. δε αυτ.* (D *αυτ. δ. ανα.*) cum CD unc[14] al omn[fere], item *redeuntib. autem illis* ff[1·] syr[sch] et P arm; item *ipsis autem revertentib.* c (syr[cu]); *cum autem vertissent se* sah cop, sed sah[cod] *cuntibus autem iis*; e *cum autem regrederetur ipse* ... Or[2, 580] *στρεφομενων δε αυτ.*

23. D[Gr] *αποκτειτουσιν* | *τη τριτη ημερα* (et. Or[2, 583] et [4, 301]): D cop *μετα τρειϲ ημεραϲ*, item *post tertium diem* a b c n q, *post triduum* e | *εγερθησ.* cum KCDI unc[14] al longe pl Or[4, 301] ... Ln *αναστησετ.* cum B al[30] fere Or[2, 583] Chr (et. [mo 6]) :: e Mc | *και ελυπ. σφοδρ.*: K al mu om

24. *ελθοντων δε* (et. Or[2, 584]): D it (exc f) vg syr[cu] et [sch] (non item syrP) *και ελθ.* | *καφαρν.* cum ℵBD 33. Praeterea cf ad 4, 13. ... ς *καπερναουμ* cum CI unc[14] etc (et. q) | *διδραχμα* bis cum ℵBCKMSUV ΓΔΠ al pl syrP [mg] Gr Or[2, 584] et [587] Cyr[act 48] (Cyr[4, 791] *το διδραχμον*); item G sec loco et I (pri loc hiat) ... DEFHILX (item G pri loc) al sat mu (et. carp) Bas[eth 260] *διδραγμα* (D pri loc al pauc *-γματα*). Item c g[2·] (sec loc) vg[ed] *didrachma*; b ff[2·] q am fu for gat al *didragma* (g[2·] pri loc *dragma*), g[1·] *-gmam*; a e f ff[1·] n *tributum* | *τω πετρω*: D 27[ev] syr[hr] post *κ. ειπ.* pon | *ειπαν* cum ℵ[c]BD ... ς *ειπον* cum ℵ*CI unc reli etc |

ὑμῶν οὐ τελεῖ δίδραχμα; 25 λέγει· ναί. καὶ εἰσελθόντα εἰς τὴν οἰκίαν προέφθασεν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς λέγων· τί σοι δοκεῖ, Σίμων; οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἀπὸ τίνων λαμβάνουσιν τέλη ἢ κῆνσον; ἀπὸ τῶν υἱῶν αὐτῶν ἢ ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων; 26 εἰπόντος δέ· ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων, ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἄραγε ἐλεύθεροί εἰσιν οἱ υἱοί. 27 ἵνα δὲ μὴ σκανδαλίζωμεν αὐτούς, πορευθεὶς εἰς θάλασσαν βάλε ἄγκιστρον καὶ τὸν ἀναβάντα πρῶτον ἰχθὺν ἆρον, καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ εὑρήσεις στατῆρα· ἐκεῖνον λαβὼν δὸς αὐτοῖς ἀντὶ ἐμοῦ καὶ σοῦ.

XVIII.

1—5 Mc 9, 33—37 Lc 9, 46—48

1 ιτα. 2 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ

διδρ. sec absq τα cum ℵ*D ... ς Ln Ti τα (pri loc nemo om) διδρ. cum ℵ^cBCI unc rell etc

25. λεγει: syr^cu add *Simon* | v om λεγ. ναι | ναι: b *utique non* | εισελθοντα (ita ℵ* et ^cb, D -ντι, ^ca B 1. aeth ελθ., d *ingresso*, b n *intranti*) cum ℵ (* et ^cb, item ^ca) BD 1. b n aeth Cyr^act 46 et ioh 189, item Dam par cod (ad σ ελθοντι αυτω et ad φ εισελθοντος δε του πετρου) ... ς Ti οτε εισηλθεν cum EFGHIKLMSVXΓΔΠ al pler, item *cum intrasset* (*introisset*) c e f ff^1. g^1. 2. q vg sah cop syr^sch et P arm (ff^2. *et intravit* etc); U al^20 fere syr^cu οτε εισηλθον, O 27^ov οτε ηλθον, item 18. 124. 346. εισελθοντων, a *intrantes*, 33. ελθοντων αυτων | απο τινων (et. Or^3, 585 Cyr^4, 721 et ioh 189 Chr Hil): B arm aeth Cyr^act 47 et os 661 απ. τινος | αυτων: Δ om

26. εισποντος δε (O Cyr add αυτου) cum ℵBCL 1. sah cop arm aeth^rom Or^3,585 (εισποντος δε του πετρου οτι ουκ απο των ιδιων υιων αλλ απο των αλλοτρ. αυτων φησιν ο ις) Chr (et. mo^c) Cyr^ioh 189 (similiter os 661 δεισποντος δε του μαθητου τ αληθεσ etc; ioh^721 του δε πετρου - ομολογησαντοσ), Dam par cod (ad σ et φ) addito πετρου, sed KOL aeth^rom praem λεγει αυτω ο πετροσ (ℵ ο δε εφη) απο των αλλοτριων ... ς Ti λεγει (f *et dixit*) αυτω ο (H 28. om) πετροσ (syr^cu et P *Simon*, D aeth^PP1 syr^hr pers^w om: Gb^00) cum DEFGHKMSUVXΓΔΠ al pler f q syr^cu et P et ^hr al Bas^eth 280; a b ff^2. g^1. 2. n vg *et ille dixit*, c *at ille dix.*; ff^1. *at ille respondens ait*, e *ille autem respondit*; Cyr^act 47 ειπε δε | οι: X 13. 346. 435. al^5 om

27. δε: E*GM al om | σκανδαλιζωμεν cum ΝLΞ ... ς Ln Ti -σωμεν cum BDI unc^13 al omn^vid Or^3,585 Cyr^ioh 189 | εισ cum ΝBIKLMUVΣΓΔΠ 1. 33. 262. 435. al plus^10 Did^tri 2, 17 ... ς add την cum DEFGHSX al pl Cyr^ioh 189 et os 662 Chr (Or^3,585 om ε. θαλ.) | αναβαντα cum ΝBDE*HKLMUVΠ al pl Or Cyr^os 662 Bas^eth 280 Chr ... E^2FGISXΣ^vid ΓΔ al pl Cyr^ioh 189 αναβαινοντα | L om και ante ανοιξ. | ευρησεισ: D a b c g^1. n add εκει, item f *in eo*, e *in illum* (nil add ff^1. q vg) | αντι: Ξ αντ

XVIII. 1. εν εκεινη cum NDΣ unc^13 al omn^vid it vg (syr^cu praem et) syr^utr sah^cod al Or^3, 586 sq Chr ... BM sah^cod cop add δε | ωρα cum NBDΣ

λέγοντες· τίς ἄρα μείζων ἐστὶν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν; 2 καὶ προσκαλεσάμενος παιδίον ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν 3 καὶ εἶπεν· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ στραφῆτε καὶ γένησθε ὡς τὰ παιδία, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. 4 ὅστις οὖν ταπεινώσει ἑαυτὸν ὡς τὸ παιδίον τοῦτο, οὗτός ἐστιν ὁ μείζων ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. 5 καὶ ὃς ἐὰν δέξηται ἓν παιδίον τοιοῦτο ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται. 6 [178.2] ὃς δ' ἂν σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων τῶν πιστευόντων εἰς ἐμέ, συμφέρει αὐτῷ ἵνα κρεμασθῇ μύλος ὀνικὸς περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ καταποντισθῇ ἐν τῷ πελάγει τῆς θαλάσσης. 7 Οὐαὶ τῷ κόσμῳ ἀπὸ τῶν σκανδάλων· ἀνάγκη γάρ ἐστιν ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα, πλὴν

Mc 9, 42 Lc 17, 2

Lc 17, 1

---

unc[14] al pler f q vg sah cop syr[utr] al edd ap Or (*κατα μεν τινα των αντιγραφων εν εκεινη τη ωρα προσηλθ. οι μαθ. τω ιω, κατα δε αλλα εν εκειν. τη ημερα*) Chr[txt] et[com] ... Gb″ Ln *ημερα* cum 1. 33. 24[ev] 31[ev] it[pler] syr[cu] arm Or[2,508]sq Hil | *τω ιω λεγοντες*: syr[cu] *του ιω και ελεγον αυτω*

2. *προσκαλεσαμενος* cum ℵBFLV[s] 1. 33[vid] al pauc cop aeth arr Chr (et. mo[6]) ... ς Ln Ti add *ο ις* cum DEGHIKMSUV[2]ΧΓΔΠ al pler e f g[1.] q vg (item ante *προσκ.* a b c ff[2.] g[2.] n; post *παιδ.* ff[1.]) syr[cu] et utr arm Or[2,591] | *παιδιον*: D e syr[cu] add *εν* | *αυτο*: Γ al pauc om | L *εμ' μεσω*

3. *στραφητε*: H *στραφησθε* | *τα παιδια*: syr[cu] *unus ex his pueris*; c Amb Op[semel] *puer iste*, e ff[1.] *infans iste* (*hic* ff[1.]); Hier *unus de pueris* (alibi *infans*, item Ruf), Max[taur] *non dixit sicut pueri isti, sed sicut puer iste*; item Chr (ad h. l.) *το παιδιον τουτο*, Bas[se 159] et [154] *το παιδ.*

4. *ουν*: G om (13. ff[1.] *και οστ.*, g[1.] *quicunq. enim*) | *ταπεινωσει* (Gb″ Sz) cum ℵBDΣ unc[14] al pl Or[2,603] Bas[se 155] al ... ς *-σῃ* cum minusc (it[pler] vg *humiliaverit*; c *humiliavit* i. e. *-bit*?, Clem [107] *οσ εαν εαυτ. ταπειν-ωσῃ*) | *εαυτον*: LΓΔ al *αυτον* | Δ Bas[se 155] om *ὁ*

5. *εαν* cum ℵB unc[13] al pler Or[2,597] et [596] Chr ... Ln *αν* cum DLΣ y[scr] Or[2,598] | *εν παιδ. τοι.* cum BDLΣ 1. 124. 346. y[scr] it[pler] vg aeth Or[2,596] et [596] sq Leif ... ς *παιδ. τοι. εν* cum EFHKMUVΓΠ al pl q; Chr[cod 1] ... ΝG syrP arm *παιδ. εν τοι.* (syr[cu] *talem unum ex his pueris*) ... ΘΧΔ al plus[15] e sah cop syr[sch] al om *εν* | *τοιουτο* cum ℵBKLMVΣΓΔΠ 1. al Or[ubiq] Chr[cod] ... ς Ln Ti *τοιουτον* cum DEFGHSUX al pl Chr | *επι τω* etc (et. Or[2,598]): Σ *επι το* (sic) *ονομα* (ita videtur) *μου*, a om

6. *σκανδαλιση* (et. Or[2,601] et [600] al mu): HL y[scr] al pauc *-σει* | *μυλ. ονικ.* (Or[2,598] et [596] al mu): L y[scr] *λιθος μυλικος*, Σ *μυλος..υλικος* :: cf ad Mc et Lc | *περι* cum ℵBLΣ ti[4] 28. 157. y[scr] al plus[5] Or[2,598] Bas[eth 250] Bas[reg bre 64] Cyr[ador 250] et [ose 93] Bas[se 155] (:: Mc et Lc *περικειντ. περι.* Apud Mt verbo *κρεμασθη* aptius videri poterat *εις* vel *επι*) ... ς *επι* cum DU al ... Gb″ Ti *εις* cum EFGHKMSVΧΓΔΠ 1. 13. 22. ti[2] al plus[100] Or[2,596] Chr (e sah cop arm *in collum*, it[pler] *in collo*, ff[1.] m Aug Paulin *collo*)

7. *σκανδαλων*: syr[cu] add *quae veniunt* | *εστιν* cum ΝD unc[12] al pler (item

Mc 5, 29 9, 43. 45 οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ δι' οὗ τὸ σκάνδαλον ἔρχεται. 8 [mu. 6] εἰ δὲ ἡ χείρ σου ἢ ὁ πούς σου σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· καλόν σοί ἐστιν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν κυλλὸν ἢ χωλόν, ἢ δύο χεῖρας ἢ δύο πόδας ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον. 9 καὶ εἰ ὁ ὀφθαλμός σου σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· καλόν σοί ἐστιν μονόφθαλμον εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός. 10 [mu. 10] Ὁρᾶτε μὴ καταφρονήσητε ἑνὸς τῶν μικρῶν τούτων· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οἱ ἄγγελοι αὐτῶν ἐν οὐρανοῖς διὰ παντὸς βλέπου-

Mc 5, 29 9, 43. 45 5, 29 9, 47

it vg syr^{cu} et p al) Or^{2,600} sq Chr (et. mo ^{6}) ... Gb^{0} Ln om cum BL 1. 33. al^{15} fere syr^{sch} sah aeth Chr$^{mo\ 1}$ Cyr$^{luc\ 360}$ Dam^{par} cod cat ox (:: Heb 9, 16. 23. Ro 13, 5 *αναγκη* absque *εστιν* scriptum non fluctuat) | *πλην*: D* add *δε* (it vg *verum tamen vae*) | *ανθρωπω* cum NDFL 1. 22. al^{4} g^{1} am for san syr^{cu} et ^{utr} cop (Or^{2,602}) cat^{ox} ... ς (sed Gb^{0}) Ti add *εκεινω* cum BEGH unc^{9} al pler it^{pler} vg (et. fu al) sah arm aeth Bas$^{eth\ 264}$ Lcif Hil (Dial^{63} *ουαι εκεινω δι ου το σκ. ερχ.*) Cyr$^{luc\ 360}$ Dam^{par}

8. *σκανδαλιζει*: FLVX al mu -ζη, al pauc -σει vel -σῃ | *εκκοψον*: ℵ* *εξελε* | *αυτον* (Gb″) cum NBDL 1. 13. 124. 157. 243. 245. 346. it vg sah syr^{cu} et ^{sch} arm aeth Lcif Hil; item U 28. *αυτην* ... ς *αυτα* cum MPGHKMSVXΓΔΠ al pler cop syr^{p} | *καλον*: U Chr (et. $^{mo\ 5}$) add *γαρ* | *εισελθειν*: KII al pauc it^{pler} (non e q) vg post *εισ τ. ζω.* | *κυλλ. η χωλ.* cum NB 157. f^{ser} it^{pler} vg (sed ff^{2} for al tantum *debilem* i. e. *κυλλ.*)... ς Ti *χω. η κυ.* cum DE unc^{18} al pler e q sah cop syr^{cu} et ^{utr} arm aeth Or^{2,603} | *χειρας* (Γ om *η δυ. χειρ.*) et *ποδας* (et. f q vg): D it^{pler} Chr cdd^{4} *ποδ.* et *χειρ.* (Or^{2,603} *βληθηναι εισ την γεε. του πυρ. μετα των δυο ποδ. η των δυ. χειρ.*) | *το πυ. το αιω.*: 1. ff^{1} gat syr^{cu} Or^{2,603} *την γεενναν του πυρος*, c *gehennam aeternam*

9. *και ει*: D *το αυτο ει και* (d *similiter et si*) | Δ y^{scr} al om ὁ | *σκανδαλιζει* (B *σκανδαλει*): FLΔ al –ζη | *εισελθειν*: al pauc e ff^{1} Chr ante *εισ τ. ζω.* | *εχοντα*: L 13. 124. 346. *εχειν και* (L om *κ.*) | *γεενναν* (EFLXΓ al *γεενναν*) *του* (Δ om) *πυρος* (D om *τ. πυ.*): c f *ignem aeternum*

10. Γ 346. f^{ser} *καταφρονησετε* | *των μι. τουτ.* c. NBEFGHIKMSUVXΓΔΠ al omn^{vid} c e f q sah cop syr^{p} arm Thdot^{270} Clem^{953} Or^{2,605} Or$^{int\ 2,358}$ et ^{936} Const^{2,16} Hil ... DL a b ff^{1} m n syr^{cu} et ^{sch} Or^{2,627} et ^{2,608} Lcif al *τουτ.* (g^{1} ff^{2} Eus$^{ps\ 310}$ om) *τ. μικρ.* praetereaque D b c ff$^{1.2}$ g$^{1.2}$ syr^{cu} sah sax (non fr) Hil add *των πιστευοντων εισ εμε*, item Or^{2,627} Or$^{int\ 2,358}$ et ^{936} Eus$^{ps\ 310}$ add *των εν τη εκκλησια* (Eus add *μου*) | *λεγω* usq *ουρανοισ*: sax om | *εν* (H al add *τοισ*) *ουρ.* c. NDEFGHIKLMSUVXΓΔΠ al pler it^{pler} vg syr^{cu} syr^{p} cop arm aeth Lcif; item B 33. *εν τω* (33. om) *ουρανω* (ita Ln)... Γ 1. 13. 22. al^{6} e ff^{1} sah syr^{sch} (sed habet cd ap Jones) al Thdot^{270} lib Clem^{953} lib Or^{1,767} et ^{2,627} Or$^{int\ 2,358}$ et ^{4,472} et alib Eus$^{ps\ 204}$ Bas$^{eunom\ 272}$ et virgin^{616} Chr al Hil om; hinc Ln [*εν ουρανω*] | *μου*: H om | *του εν ουρ.* (et. Or^{1,663} et alib et ^{2,627} et ^{2,608} Bas virgin Chr): DV 33. al Or^{1,215} Eus$^{ps\ 204}$ Bas$^{eunom\ 272}$ *τ. ε. τοισ ουρ.*

σιν τὸ πρόσωπον τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. 12 [ins.5] Τί ὑμῖν δοκεῖ; ἐὰν γένηταί τινι ἀνθρώπῳ ἑκατὸν πρόβατα καὶ πλανηθῇ ἓν ἐξ αὐτῶν, οὐχὶ ἀφεὶς τὰ ἐνενήκοντα ἐννέα ἐπὶ τὰ ὄρη πορευθεὶς ζητεῖ τὸ πλανώμενον; 13 καὶ ἐὰν γένηται εὑρεῖν αὐτό, ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι χαίρει ἐπ' αὐτῷ μᾶλλον ἢ ἐπὶ τοῖς ἐνενήκοντα ἐννέα τοῖς μὴ πεπλανημένοις. 14 οὕτως οὐκ ἔστιν θέλημα ἔμπροσθεν τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖς ἵνα ἀπόληται ἓν τῶν μικρῶν τούτων. 15 [ins.5] Ἐὰν δὲ ἁμαρτήσῃ ὁ ἀδελφός σου, ὕπαγε ἔλεγξον αὐτὸν

12—14 Lc 15, 4—7

---

11. ς ἦλθε γὰρ (a n δε, b om; syr[cu] hunc versum ita cum praegressis coniungit ut pendeat a verbis λεγω γαρ υμιν, ita fere: και οτι ηλθεν etc) ὁ (ᴀ om) υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου σῶσαι (L[2]mg ζητησε σωσε, G al plus[20] c cop[cod 1] aeth ζητησαι και σωσαι) τὸ ἀπολωλός c. DEFGH KMSUVXΓΔΠ al pler it[pl] vg syr[cu] et utr arm aeth al Chr cat[ox] al ... om (Gb[00]) c. ℵBL* 1* 13. 33. e ff[1·] sah cop (in plerisq cdd, sed cd[1] habet) syr[hr] aeth[cod] Or[2,610] (quum enim a v. 10 ad v. 14. transeat, interiectis verbis: τα δε περι των εκατον προβατων εχεις εις τασ κατα λοιπ. ομιλιασ, versus vero 11. non ad istam parabolam pertineat, appareret eum hunc versum non agnovisse.) Eus (in canone; componit enim Lc 19, 10 cum Mt 15, 24 i. e. Lc 226. cum Mt 158.) Hil Hier Iuv :: frustra negant hunc versum e Lc 19, 20 huc illatum esse quum non ubique ζητησαι και additum legatur. At enim nihil magis usu venit quam simili modo differre imitationem a proposito exemplo. Cf ad Mt 8, 13; ad Lc 9, 56; ad Mt 21, 44 etc

12. τι: D q[ser] a cop syr[cu] add δε | αφεισ et πορευθεισ cum ℵEFGHIKMSU VXΓΔΠ al pler q syr[omn]... Ln αφησει (D ff[1·] vg[ed] for san al αφιησιν) et και πορευθεισ (D πορευομενοσ) cum BL (D) 124. 157. 346. it (exc q) am (item vg[ed] et cdd al) arm aeth | ενενηκοντ. cum unc omnib et al pl ... ς εννενηκ. cum minusc mu. Item v. 13. | εννεα (al pauc ενεα): B 13. 346. arm add προβατα (ℵ* iam scripserat προ) | ℵ* om επι τα ορη (suppl ℵ[2]) | ζητει: Π 13. 124. 346. d (e h gat al vadet quaerere) ζητησει

13. χαιρει (et. e vg[ed] fu al): ᴀ* χαρει, it (et. δ) am for gat mm *gaudebit* | GLU al ενεα

14. εμπροσθεν: ℵ syr[cu] cop Or[2,610] om | υμων (DΣ[r*] al pauc harl* ημων) cum ℵDEGKLMSUVXΔΠ al longe pl it vg syr[cu] et [sch] syr[p] [mg] al Aug ... Ln μου cum BΨΠΓ al[25] sah cop syr[cod] syr[p] [txt] arm aeth al Or[2, 609]sq et [613] :: v. 10 μου non fluct | ουρανοισ (et. Or[2, 609]): DV* (item ℵ*?) 33. al Or[2,610] et [613] τοισ ουρ. | εν (Gb') cum ℵBDLM[mg] 33. 157. al[5] e* harl* ... ς εισ cum I unc[13] al pler it[pler] vg Or[2,609] sqq

15. αμαρτηση (ℵ[bart]? L al -σει, item L ακουσει) et. Cyr[ador 104]: 33. al[40] Or[2,610] Bas[epp 496] Bas[reg bre 493] et [518] et alib Chr αμαρτη | αμαρτ. sine εισ σε cum ΝΒ 1. 22. 234* sah Or[2,610] et int[2,194] Cyr[ador] Bas[epp 496] et reg fus [551] et reg bre [551] ... ς Ti add εισ σε cum DI unc[14] al pler it vg cop syr[cu] et utr al Bas[eth 378] Bas[reg bre 493] et [518] Chr Lcif Hil | υπαγε (syr[cu] Bas[epp] om) cum ℵBD 1. 33. al plus[20] ff[1·2·] sah syr[utr] arm

μεταξὺ σοῦ καὶ αὐτοῦ μόνου· ἐάν σου ἀκούσῃ, ἐκέρδησας τὸν ἀδελφόν σου. 16 [264. 10] ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσῃ, παράλαβε μετὰ σεαυτοῦ
*Deu 19, 15 2 Co 13, 1 ἔτι ἕνα ἢ δύο, ἵνα ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων ἢ τριῶν σταθῇ πᾶν ῥῆμα. 17 ἐὰν δὲ παρακούσῃ αὐτῶν, εἰπὸν τῇ ἐκκλησίᾳ· ἐὰν δὲ καὶ τῆς ἐκκλησίας παρακούσῃ, ἔστω σοι ὥσπερ ὁ ἐθνικὸς καὶ ὁ τελώνης. 18 [265. 7] Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅσα ἐὰν δήσητε ἐπὶ τῆς γῆς
16, 19 ἔσται δεδεμένα ἐν οὐρανῷ, καὶ ὅσα ἐὰν λύσητε ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται λελυμένα ἐν οὐρανῷ. 19 [266. 10] Πάλιν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν δύο συμφωνήσουσιν ἐξ ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς περὶ παντὸς πράγματος οὗ

---

al Or^{3,610} et int ^{2,194} Bas^{regg} Cyr^{ador} Chr ... ς (=Gb) add *και* cum I unc^{14} it^{pler} vg cop aeth Lcif Hil al | D *εκερδησεσ*

16. *δε μη*: LA 33. al pauc it (exc q) vg (sed non for al) sah cop (syr^{cu} et ^{sch} sed non syr^{P}) arm aeth Cyr^{ador} ^{104} Bas^{mona} ^{378} Bas^{epp} ^{codd} (ante *μη*) Or^{int} ^{2,194} (non item Or^{3,611}) add *σου* | *σεαυτου* cum ℵBKLM 1. 13. 33. 69. 157. 346. al plus^{10} Or^{3,611} Bas^{epp} et ^{mona} Chr ... ς Ln Ti *σου* cum BDI unc^{11} al pler Cyr^{ador}. Praeterea B ff^{1} cop *μετ. σ.* post *δυο* pon | *μαρτυρων* (h. l. et. a b c f n am for fu san syr^{P}): L al ante *δυο*, ℵ 1. al e ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ h q vg^{ed} sah cop syr^{cu} et^{sch} arm aeth Or^{3,611} et^{int} ^{2,194} Cyr ador^{104} Tert al post *τριων*... D 435. (Aug^{semel}) om | *σταθη* cum ℵBD unc^{11} al pler Cyr^{ador} ... IMUA 33. 262. al plus^{10} (e *in ore enim – stabit*; ff$^{1.}$ *et – stabit*) Or^{3,611} *σταθησεται* (:: ita vel *στησεται* LXX, sed non praecedit *ινα*)

17. *ειπον* cum ℵL Or^{3,611} ... ς Ln Ti *ειπε* cum BDI unc rell al omn^{vid} Cyr^{ador} Bas^{epp} | *σοι* (1. 22. 59. Bas^{epp} add *λοιπον*, item Or^{3,612} *δει αυτον ειναι προσ το λοιπον*): L om | D 301. ff$^{1.}$ syr^{cu} et^{P} *και ωσ ο τελ.*

18. *αμην*: ℳ c *αμ. αμ.*, v^{t} al *αμ. δε*, 157. syr^{P} *αμ. γαρ* | *οσα εαν* pri cum BEFGHIMSUVXΔ al pler Or$^{3,612\text{sq}}$ (bis *οσα εαν* ap Lomm. legitur; ap Ru. semel *ο εαν*); item sec cum ℵ^{b} et^{e} BEFGHKMSUVXΔΠ al pler ... BDKLΓΠ al plus^{10} Bas^{eth} ^{234} *οσα αν* pri loc (Ln); item ℵ^{c} D^{supp} Σ L al^{16} fere Bas sec loc (D^{c} ab *επ. τ. γησ* pr ad sec transilit, item Γ· n ab *ουρανω* pr ad sec) | *εν ουρανω* pri cum ℵB 124. Or, sec cum ℵB 124. Or (^{3,614} collato 16, 19 urget h. l. *εν ουρανω*, non ut ad Petrum *εν ουρανοισ* dictum esse, *ουκ εν ουρανοισ, ωσ επι πετρον, αλλ εν ουρανω ενι*) ... ς Ti bis *εν τω ουρανω* cum BFGHIKSUVXΓΔΠ (ℳ pri loc) al pler (Or^{lib} *ουδενοσ των εν ουρανω αναλυοντοσ του δεδηκοτοσ* et *ωσ δεδεμενου του τοιουτου εν τω ουρ.*) Bas^{eth} ^{234} ... D (pri loc D^{supp} Σ) L 22. 33. 157. al pauc f sah cop bis *εν τοισ ουρανοισ*, pri loc et. ℵ, sec loc et. ℳ :: cf 16, 19

19. *παλιν* cum ℵDLMΓΔ 1. al sat mu ff$^{2.}$ l vg (et. am fu for al) cop arm syr^{P} Or^{3,614} Chr (sed MΔ Chr add *δε*, item aeth); e *iterum audite* ... Ti *παλ. αμην* cum BEFGHIKSUVXΠ al plus^{100} a b c f g$^{1.2.}$ h n mm syr^{cu} (syr^{sch} *et amen*) sah Bas^{eth} ^{234} ... Ln (ex errore) *αμην* cum minusc pauc ff$^{1.}$ Cyp | *εαν δυο* : D^{gr} *δυο εαν* | *συμφωνησουσιν* cum

ἐὰν αἰτήσωνται, γενήσεται αὐτοῖς παρὰ τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. 20 οὗ γάρ εἰσιν δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν.

21 [127.5] Τότε προσελθὼν ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ· κύριε, ποσάκις ἁμαρτήσει εἰς ἐμὲ ὁ ἀδελφός μου καὶ ἀφήσω αὐτῷ; ἕως ἑπτάκις; 22 λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· οὐ λέγω σοι ἕως ἑπτάκις, ἀλλ' ἕως ἑβδομηκοντάκις ἑπτά. 23 [128.10] διὰ τοῦτο ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησεν συνᾶραι λόγον μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ. 24 ἀρξαμένου δὲ αὐτοῦ συναίρειν, προσηνέχθη

21 a Lc 17, 3 a

ΝΒDEHILVA 33. al mu ... ς -σωσιν cum FGKMSUXΓΠ al pl Or^{2,614} et^{617} Bas^{eth} Chr | εξ υμων (13. 69. 124. al it^{pl} vg syrr ante συμφ.) cum ΝΒDL 13. 69. 124. al it^{pl} vg (syr^{omn}) Or^{1,793} Chr (et. mo^{5}) Cyp al ... ς Ti υμων ante συμφ. cum EFGHIKMSUVXΓΔΠ al pler q (*duo vestrum*) arm Or^{2,614} Bas^{eth} ... 33. a ff^{1} n vg^{edd} (sed non am for al) om εξ υμ. | D^{s} παντ. του πραγμ. | ου εαν (D αν): Σ^{2} al ο εαν | αιτησωνται: G*H L*X al mu -σονται | Ν αυτοις γενησετ. | ουρανοις: V al pauc Chr praem τοις

20. *ου* (ita et. Or^{2,615} et^{619} Chr; sed *οπου* Ν^{b} Or^{1,294} et^{2,303} et alib Eus^{dom} et^{es} et ps ssepe Const^{2,24} Ath$^{virgin\ 98}$ Bas$^{reg\ fus\ 343}$ et^{353}) *γαρ* etc: D *ουκ εισιν γαρ* (D^{d} *ου γαρ εισ.*, item d) *συν. η τρ. συν. εισ τ. ε. ονομ. παρ οισ ουκ ειμει εν με. αυτων.* Similiter g^{1} post *in medio eorum* add: *non enim sunt congregati in nomine meo inter quos ego non sum.* | LA al *εμμεσω*

21. *προσελθ.* ο (D om) *πε. ειπ. αυτω* (Ν* Dam$^{par\ 388}$ om) cum Ν*BD 300. 49^{cev} Or^{2,619} ... ς Ti *αυτω ο πε. ειπ.* cum Ν^{c}EFGHKL unc^{c} al pler syr^{P} arm Chr. Item a b c e f ff$^{1.2.}$ g^{1} h syr^{cu} et sch aeth sah cop Lcif *accedens* (vel *accessit* - *et* ut e f syrr aeth) *ad eum Petr. dixit ei* (e Lcif^{semel} om), g^{2} vg *accedens Petr. ad eum dixit* | *κυριε*: G* e^{acer} om | EHA al *αμαρτηση* | *εισ εμε*: B 69. 124. 346. post ο *αδ. μου* pon | L om *μου*

22. *αλλ* cum Ν unc^{14} al omn^{vid} ... Ln Ti *αλλα* cum BD | *επτα*: D* *επτακισ.* Spectat huc locus evglii Nazar. ab Hier (adv. Pelag. 3, 2) exscriptus: *Si peccaverit, inquit* (Christus), *frater tuus in verbo et satis tibi fecerit, septies in die suscipe eum. Dixit illi Simon discipulus eius: Septies in die? Respondit dominus et dixit ei: Etiam ego dico tibi, usque septuagies septies. Etenim in prophetis quoque postquam uncti sunt spiritu sancto, inventus est sermo peccati.* Idem testatur codex evv. saec. 9. vel 10. nuper ex oriente a me Petropolin perlatus (cf Notitia ed. cod. Sinait. p. 58.) hunc in modum: *τὸ Ἰουδαϊκὸν ἐξῆς ἔχει μετὰ τὸ ἑβδομηκοντάκις ἑπτά· καὶ γὰρ ἐν τοῖς προφήταισ μετὰ τὸ χρισθῆναι αὐτούσ ἐν πνεύμ. ἁγίῳ εὑρίσκετο ἐν αὐτοῖς λόγοσ ἁμαρτίασ.*

23. ΗΓ y^{acer} al *ομοιωθη* | *ανθρωπω*: G al^{2} om | Δ om *μετα*

24. *προσηνεχθη* cum ΝEFGHIKLMSUVXΓΔΠ al omn^{vid} (it vg *oblatus est*) Or^{2,621} e et^{622} bis Chr Dam$^{par\ 388}$ ... Ln Ti *προσηχθη* cum BD Or^{2,621} (in inscriptione *περι του βασιλ.-- ω προσηχθη* etc) et^{627b} (item ali-

εἶσ αὐτῷ ὀφειλέτησ μυρίων ταλάντων. 25 μὴ ἔχοντοσ δὲ αὐτοῦ ἀποδοῦναι, ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ κύριοσ πραθῆναι καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα καὶ πάντα ὅσα εἶχεν, καὶ ἀποδοθῆναι. 26 πεσὼν οὖν ὁ δοῦλοσ ἐκεῖνοσ προσεκύνει αὐτῷ λέγων· μακροθύμησον ἐπ' ἐμοί, καὶ πάντα ἀποδώσω σοι. 27 σπλαγχνισθεὶσ δὲ ὁ κύριοσ τοῦ δούλου ἐκείνου ἀπέλυσεν αὐτόν, καὶ τὸ δάνειον ἀφῆκεν αὐτῷ. 28 ἐξελθὼν δὲ ὁ δοῦλοσ ἐκεῖνοσ εὗρεν ἕνα τῶν συνδούλων αὐτοῦ ὃσ ὤφειλεν αὐτῷ ἑκατὸν δηνάρια, καὶ κρατήσασ αὐτὸν ἔπνιγεν λέγων· ἀπόδοσ εἴ τι ὀφείλεισ. 29 πεσὼν οὖν ὁ σύνδουλοσ αὐτοῦ

---

quoties alludens o προσαχθεισ) :: προσενεγκαι frequentatur a Mt; προσαγειν nusquam habet | εισ αυτω cum ℵ*B ... ς Ln Ti αυτω εισ cum ℵ^cD unc^14 (it vg εἰ unus) Or^2,627 Chr | μυριων (et. Or^2,621 in inscriptione et Or^int 2,975): ℵ* sah cop Or^2,621 et ^627 sqq (sexies) πολλων (Iuveno multa), c centum

25. o (A om) κυριοσ cum ℵBDL y^scr a g^2· am for em harl san fr Lcif Hier ... ς Ln add αυτου c. E unc^12 al pler b c e f ff^1·2· h q vg syr^utr sah cop arm aeth Dam^par 328 ... 1. g^1· syr^cu Chr om (Or^libere o βασιλευσ) | γυναικα cum ℵB 1. 258. (al ut videtur) b ... ς Ln Ti add αυτου cum D unc^14 al pler vv pler Dam^par 328 | τεκνα: ℵ Chr (et. mo^6) παιδια | ειχεν cum ℵDEFGHKLMSUVΓΔΠ al pler it vg etc Or^2,633 (ἐχει, ωσ αποδεδωκαμεν, γυναικα και τεκνα, ατινα προτερον μεν εκελευσε πραθηναι ο βασ., πραθηναι δε και παντα α ειχεν) Dam^par Lcif ... Ln Ti εχει cum B 1. 56. 58. 124. (item syrr? item sah *quae sunt ei*; cop *quae eius*) Or^2,628 (πλην μη εχων αποδουναι – εχει γυν. και τεκνα και αλλα περι ων γεγραπται· παντα οσα εχει)

26. οιν: D y^scr it (exc q) vg sah syrP (sed in marg ουν) arm Lcif δε (299. syr^cu et^sch al και πεσων) | εκεινοσ cum ℵ^cDLΔ 33. al^7 it (exc q) vg syr^cu et^utr cop aeth Lcif ... ς Ln om cum ℵ*B unc^11 al pler q sah arm Dam^par 328 | αυτω: c e f syr^cu *dominum suum* (h *ad pedes domini sui adorab. eum*) | λεγων absque κυριε cum ΔD y^scr 15. 47^ov^s a c e ff^1· g^2· l vg (et. am al, sed non for al) syr^cu Or^2,628 Chr Lcif ... ς add κυριε cum ℵ unc^12 al pler f ff^2· g^1· (h gat mm post επ εμ., b post μακρ. omissis επ εμ.) sah cop syr^utr arm aeth Dam^par | επ (α εν) εμοι cum ΝΒ unc^12 al omn^vid Or^2,628 Chr Dam: DL επ εμε | αποδωσ. σοι cum ℵBL 13. 33. 69. 124. 157. a c g^1·2· h vg sah cop syr^omn arm aeth Or^2,628 Lcif ... ς σοι αποδ. cum E unc^11 al pler f q Chr Dam ... Ti om σοι cum D b e (om et. παντα) ff^1·2·

27. εκεινου cum ΝD unc^12 al pler it vg etc ... Ln om cum B 1. 124. (syr^cu *et misertus est eius dominus eius*) | το δανειον (ΝΕLΔ 124. al -νιον): 1. Or^2,629 (ο δε σπλαγχνισθεισ επ αυτω κυριοσ ουκ – αφηκεν αυτον μονον αλλα – πασαν την οφ. αφηκεν αυτω) πασαν την οφειλην (sah cop *debitum eius omne*) :: ut v. 32.

28. εκεινοσ: Ln om cum B arm^zoh | εκατ. δηναρια: D δην. ϙ, item d *denarios centum* | αποδοσ cum ΝBDLΠ* 1. 33. 114. y^scr it (exc e f) vg

παρεκάλει αὐτὸν λέγων· μακροθύμησον ἐπ' ἐμοί, καὶ ἀποδώσω σοι. 30 ὁ δὲ οὐκ ἤθελεν, ἀλλὰ ἀπελθὼν ἔβαλεν αὐτὸν εἰς φυλακὴν ἕως ἀποδῷ τὸ ὀφειλόμενον. 31 ἰδόντες οὖν οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ τὰ γινόμενα ἐλυπήθησαν σφόδρα, καὶ ἐλθόντες διεσάφησαν τῷ κυρίῳ ἑαυτῶν πάντα τὰ γενόμενα. 32 τότε προσκαλεσάμενος αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ λέγει αὐτῷ· δοῦλε πονηρέ, πᾶσαν τὴν ὀφειλὴν ἐκείνην ἀφῆκά σοι, ἐπεὶ παρεκάλεσάς με· 33 οὐκ ἔδει καὶ σὲ ἐλεῆσαι τὸν σύνδουλόν σου, ὡς κἀγὼ σὲ ἠλέησα; 34 καὶ ὀργισθεὶς ὁ κύριος

---

sah cop aeth Or^{3,622} et ^{622} Dam^{par} Lcif ... ς (Gb^{60}) add *μοι* cum crn^{3} unc^{10} al pler e f syr^{omn} arm Chr | *ει τι* cum ℵBCD unc^{12} al plus^{150} q (*si quid*) Or^{3,622} et ^{622} Chr Dam$^{par\ 328}$ ... ς (= Gb Sz) ο,τι cum minusc mu (it^{pler} vg *quod*, d *quae*) arm aeth | *οφειλεισ* (ℵ*P al -*λησ*): syrp c. ob. add *mihi*

29. *πεσ. οιν ο συ. αυτ.* cum ℵBC*DGL al^{9} it^{pler} vg syr^{cu} sah aeth Or^{3,622} (*ο δε πεσων ου προσεκυνει αλλα παρεκαλει*) Lcif ... ς Ti add *εως τουσ ποδασ αυτου* cum C^{3}EFHKMSUVΓΔΠ al ϧ$^{}$pler f q syr^{sch} et P arm (cop *quum proiecisset se humi* vel *in partem inferiorem*) Dam^{par}. Versu 26. a h ad *πεσων* add *ad pedes domini sui*. Praeterea cf Mc 4, 22 Lc 8, 41 Act 10, 25 Ioh 11, 32 | *επ εμοι* cum ℵB unc^{11} al omn^{vid} ... Ln *επ εμε* cum CDL | *και* (D *καγω*) sine *παντα* (Gb'' Sz) cum ℵ*BC*DEFGHMSUVΔ al plus^{100} a b e ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ h syr^{cu} syr^{cod} (ap Jones) et P txt arm Dam^{par} Lcif ... ς add *παντα* (69. 124. *απαντ.*) cum ℵ^{cc}C^{3}LΓΠ (K post *αποδ. σοι*) 1. 33. al mu c f ff$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot}$ l q vg syr^{sch} et P ^{mg} sah cop aeth Chr; item Ln [*πα.*] | *αποδ. σοι* (syr^{cu} om *σοι*): C^{3}ΓΠ 13. 33. 69. 114. 124. 346. y^{scr} al^{20} fere f Chr *σοι αποδ.*

30. *ηθελεν* (syr^{cu} add ο *συνδουλ. αυτου*): D 69. 124. al plus^{5} Dam$^{par\ 328}$ *ηθελησεν* (it vg *noluit*) | *αλλα* cum ℵ^{c} (ℵ* *και*) BCDEGHKLMUΓΠ al pl ... ς^{e} (= ς Gb Sz) *αλλ* cum FΔ al pm | L al mu *ε. την φυ.* (Or^{3,634} *ο δε συγχωρηθεισ εβαλεν αυτον εισ την φυλακ.*) | *εωσ* cum ℵBCL arm ... ς Ti *εωσ ου* cum D unc^{12} al certe pler | το: C al^{5} g$^{1\cdot}$ tol Dam^{par} *παν το*

31. *ουν* cum ℵ* et^{cb} BD 33. e ... ς Ti *δε* cum ℵ^{ca} C unc^{12} al omn fere it^{pler} vg sah cop syr^{omn} aeth Dam^{par} Chr Lcif | *οι συνδ. αυτου* (al pauc om *αυτ.*) cum ℵCD unc rell al omn fere etc: Ln *αυτου οι συνδ.* cum B | *τ. γινομενα* (ℵ^{ca} D *γεν.*) cum ℵ^{ca}DL al^{15} Chr^{mo1} (Chr$^{mo\ 8}$ om), item *fiebant* it (exc e) vg Lcif ... ς Ln *τ. γενομ.* cum ℵ* et^{cb} BC unc^{12} e (*quae acta erant*) Dam^{par} | *εαυτων* cum ℵBC unc^{10} al^{50} fere (Or^{3,622} *σαφως παραστησαντεσ τω κυρ. εαυτων πα. τ. γεν.*) ... ς *αὐτων* cum DHLS al pl (sed HL al *αὐτων*) | *τα* (Δ om) *γινομενα* (*quae facta erant* it vg): H e (*quae agebantur*) *γινομενα*

32. *τοτε προσκ.*: Π al *πρ. δε* | *αυτω* (et. Or^{1,254}): D al pauc om | *με*: M *μοι*

33. *εδει*: D add *ουν*, item it^{pler} (non e m) vg (exc for al) syr^{cu} sah arm *nonne* (*non*) *ergo oportuit* | *καγω* cum ℵBDL 33. al Or^{1,254} ... ς *και εγω* cum C unc^{12} al pler

αὐτοῦ παρέδωκεν αὐτὸν τοῖς βασανισταῖς ἕως οὗ ἀποδῷ πᾶν τὸ ὀφειλόμενον αὐτῷ. 35 *οὕτως καὶ ὁ πατήρ μου ὁ οὐράνιος ποιήσει ὑμῖν, ἐὰν μὴ ἀφῆτε ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν.*

XIX.

Mc 10, 1 1 [189. 6] *Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους, μετῆρεν ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὅρια τῆς Ἰουδαίας πέραν τοῦ Ἰορδάνου.* 2 *καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς ἐκεῖ.*

3–9 Mc 10, 2–12 3 *Καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ Φαρισαῖοι πειράζοντες αὐτὸν καὶ λέγοντες· εἰ ἔξεστιν ἀπολῦσαι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν*

Gen 1, 27 *αἰτίαν;* 4 *ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· οὐκ ἀνέγνωτε ὅτι ὁ ποιήσας ἀπ'*

---

34. *εως ου*: Ln om *ου* cum B arm (Or[1,254] *βαλετε αυτον εισ τ. φυλ. εως αποδω παν το οφειλ.*) | *παν*: D y[scr] al pauc Chr (ita[mo 5]) om : : ut v. 30 | *αυτω* cum ℵ* et[cb] C unc[18] al pler sah cop syr[sch] et P aeth Dam[par 328] ... Ln om cum ℵ[ca] BD 124* al[15] fere (Or[1,254]), item *universum debitum* it vg syr[cu] arm : : ut v. 30, ubi nemo *αυτω* add

35. *ουρανιος* cum ℵBC[3]DKLΠ ti* 33. al[20] fere Or[1,254] et [2,634] Dam[par] ... ς Ti *επουρανιος* cum C*EFGHMSUVΓΔ al longe pl | *ποιησει υμιν* (ita et. f g[2·] q vg): D it[pl] *ουτ. και υμιν ποιησει ο πα. μ. ο ουρ.* Similiter Or[1,254] *ουτ. και υμ. ο πα. ο ουρ. ποιησ.* (et [2,634] *ουτ. ουν ποιη. και υμ. ο πα.* etc) | *καρδ. υμων* cum ℵBDL 1. 22* al[8] it (exc f h) vg syr[cu] sah (sed vide post) cop aeth arr Or[1,254] Lcif Aug al ... ς (= Gb) add *τα παραπτωματα αυτων* cum C unc[12] f h syr[sch] et P sah[mflut] arm Chr Dam[par]

XIX. 1. *ετελεσεν* (minusc aliq *συνετελ.*) cum ℵBC unc[18] al omn[vid] f g[2·] h q vg Or[2,634 sq] (*οτι μονασ ετελεσε τουσ λογουσ ο ις ο ελθων τελοσ επιθειναι τοισ πραγμασι*): D a b c e ff[1·2·] g[1·] Hil *ελαλησεν* | *της* pr: ς[e] male om

3. *προσηλθον*: 33. *-θαν* | *οι φαρ.* cum ℵDEFGHKSUVΓ al pler sah Or[2,636] Naz[or 37,5] ... Ln om *οι* cum BCLMΔΠ al[15] fere cop Dam[par 640 cod] : : cf Mc, item ad Mt 16, 1 | *λεγοντεσ* (Gb[vt]) cum ℵBCKLMΓΠ 1. al [20] fere it[pler] vg syr[cu] et [sch] sah cop arm aeth al Or[2,636] (Chr *πειραζοντεσ ελεγον*) Naz[or 37,5] Hil ... ς *λεγοντ.* (D* d *λεγουσιν*) *αυτω* cum DM[mg] unc[8] c h q syr[p] Dam[par] Op | *εξεστιν* cum ℵBLΓ 125* 301. f[scr] al[2·] Aug (Clem [532] *ο κυριοσ ειπεν - ει εξεστιν απολυσαι γυναικα, μωυσεωσ επιτρεψαντοσ*) ... ς Ti add *ανθρωπω* (c[scr] Or[2,636] *-πον*) cum ℵ[ca]CD unc[11] al pler (4. *ανδρι* : : ut Mc) it vg syr[omn] sah cop al Or[2,636] et [637] Naz[or 37,5] Dam[par] Hil al : : *ανδρι* in Mc non omittitur

4. *ειπεν* cum ℵBDL al pauc a c e ff[1·2·] h sah cop aeth Or[2, 637] ... ς add *αυτοισ* cum C unc[12] al pler b f g[1·2·] (m) q vg syr[omn] al Dam[par] Op : :

ἀρχῆς ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς; 5 καὶ εἶπεν· ἕνεκα τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα καὶ κολληθήσεται τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. 6 ὥστε οὐκέτι εἰσὶν δύο ἀλλὰ σὰρξ μία. ὃ οὖν ὁ θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω. 7 λέγουσιν αὐτῷ· τί οὖν Μωϋσῆς ἐνετείλατο δοῦναι βιβλίον ἀποστασίου καὶ ἀπολῦσαι; 8 λέγει αὐτοῖς· ὅτι Μωϋσῆς πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἐπέτρεψεν ὑμῖν ἀπο-

*Gen 2, 24.

5. 31 *Deu 24, 1

---

ut Mc. Praeterea itpl (a b c ff2· g1· h; f *Jesus autem respondens*) *et respondens Jesus* etc. Contra g2· vg *qui respondens*, ff1· *quibus respondens*, e *ille autem respondit et*, q *at ille respondens* | ποιησασ cum ncde unc13 al pler it vg al Const6,14 Naz$^{or\ 27,\ 5}$ Chr Dampar Or$^{int\ 2,\ 220}$ Aug (schol vetus ap Mtthaei οικονομικωσ δε ουκ ειπεν εγω ο κτισασ τον ανθρ. αλλ ο ποιησασ απ αρχης) ... b 1. 22. 33. 124. (sah cop) arm Or2,637 bis Methresurr 772 Titmanich 100 Ath1,29 et 414 (addens: απο γαρ αρχης τινος του μη ειναι ποτε γεγονε και εκτισθη τα γενητα) κτισασ. Cf et. Hom$^{cl\ 2,\ 54}$ σαββουκαιοισ πυνθανομενοισ καθ ον λογον μου. επτα συνεχωρησεν γαμειν, εφη· μου. κατα τ. σκληροκ. υμων επετρεψεν υμιν, απ αρχ. γαρ ουτωσ ουκ εγενετο· ο γαρ κτισασ απ αρχ. τον ανθρ. αρσεν κ. θηλυ εποιησεν αυτον | αρσεν (syrcu ante απ): e al pauc (Or2,637 sqq passim αρρεν editum est) αρρεν | d* θηλυν

5. ειπεν: a* δ add αυτοισ | ενεκα cum nble Or2,636 (non distinguens inter lxx et Mt) ... ς Ti ενεκεν cum cd unc13 al certe pler Const6,14 Methres al :: ad Gen 2, 24 (b deficit) non notati sunt cdd a forma ενεκεν discedentes | πατερα cum nbde unc11 al pl it vg al Or2,636 Ath1,29 Orint 2,206 ... ceia 1. 33. al plus50 sah cop syromn armcdd aeth Const Tit100 Chr Dampar al Orint 2,220 Op add αυτου :: ita lxx discedentib. paucis | μητερα: r 69. al10 fere sah cop syromn aeth al Ath1,29 Dampar Orint 2,220 (non Const Tit Chr Orint 2,205) add αυτου :: deest lxxed sed add cdd mu | κολληθησ. (Gb″) cum bdefghisuv al50 fere (Or2,636 και εκολληθη τη -γυναικι αυτου) ... ς προσκολληθ. (:: ut lxx) cum nck lmzrah al pl Tit Ath1,29 Chr Dampar (minusc mu Ath Chr Dam pergunt προσ την γυ. ut lxx | οι: e om

6. σαρξ μια cum bcefghiklmsuvzrah al omnvid m q Or2,637 Ath 1,29 Dampar ... nd it (exc m q) vg μι. σαρξ :: cf ad Lc | ο θεοσ: e 6. Cyrnest50 om ο | συνεζευξεν (et. Ath1,29 Cyrnest etc): d a e** ff1· 2· h Aug Chrom add εισ εν | d αποχωριζετω

7. μωυσησ (d ο μωυ.) cum κ (κb etc v. 7; κ v. 8) bdkmnεπ (l v. 7) al mu ... ς μωσησ c. (κ* v. 7) cefghisuvra (l v. 8.) al pl. Item v. sq. Praeterea cf ad 8, 4 | ενετειλατο (28. εγραψεν): κ add ημιν | απολυσαι cum bdle 1. 22. a e ff1· g1· 2· h l vg syrhr arm sahmūnt aeth Or2,640 sq Aug Op ... ς add αυτην cum bcefghikmnsuvrah al pler f q syrsch etp Dampar (sah cop *eas*, b c ff2· m gat mm Irint Amb *uxorem*; syrcu *ut quicumque vult uxorem dimittere det illi libellum repudii*)

8. λεγει (d*gr aeth και λε.): m a b c add ο ις (non e f ff1·2· g1·2· h q vg) | μω. (vide ad v. 7; u al pauc add μιν): d itpler (non g2· q, nec vg)

λῦσαι τὰς γυναῖκας ὑμῶν· ἀπ' ἀρχῆς δὲ οὐ γέγονεν οὕτως. 9 [200. 2]
Lc 16, 18 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ μὴ ἐπὶ πορνείᾳ καὶ γαμήσῃ ἄλλην, μοιχᾶται. 10 [201. 2] λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταί· εἰ οὕτως ἐστὶν ἡ αἰτία τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τῆς γυναικός, οὐ συμφέρει γαμῆσαι. 11 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· οὐ πάντες χωροῦσιν τὸν λόγον τοῦτον, ἀλλ' οἷς δέδοται. 12 εἰσὶν γὰρ εὐνοῦχοι οἵτινες

---

post επιτρ. υμων | · ου γεγονεν (Or^{3,641,646} et ^{646} Eus$^{marc\ 257}$): D 46. Chr (et.$^{mo\ 5}$) ουκ εγενετο. Cf Hom^{clem} ad v. 4.

9. οτι cum ℵCEFGHIKLMNSUVΓΔΠ al omn^{vid} f ff^{2}· g^{1}· m q vg syr$^{o\,mg}$ sah cop arm aeth Bas$^{eth\ 208}$ Chr Dam$^{par\ 640}$ ... Ln Ti om cum BDΣ a b c e ff^{1}· g^{2}· h :: cf ad 5, 32 | ος αν: CM ος εαν | απολυσῃ: Η al -σει | μη επι πορνειαι (ΚΠ -αι) cum ℵCINΣ unc^{12} al ^{150} fere g^{2}· vg (*nisi ob fornicationem*) syr^{utr} arm aeth Dam^{par}; item ς (= Gb Sz) praemisso ει cum minusc pauc Bas^{eth} (Clem — libere, et quaeritur quorsum spectet —^{522} *χωρισ λογου πορν.* et^{526} *πλην· ει μη επι λογω πορν.*) ... Ln *παρεκτος λογου πορνειας* (:: ex 5, 32) cum BD 1. 33. al^{6} it^{pler} (c d ff^{1}· m *excepta causa adulterii*; e *praeter causam fornicationis*; a b f ff^{2}· g^{1}· h q *nisi ob causam fornic.* Item Aug *excepta causa fornicat., nisi ex causa forn., nisi ob causam forn.*; Tert^{bis} libere om *μη επ. πορν.*, item Athenag$^{leg\ 33}$) syr^{cu} sah cop Or$^{3,647\ sqq}$ (Clem^{522} *χωρισ λογου πορν.*) Bas^{eth} Chr (et.$^{mo\ 6}$) | και γαμηση (ΗΜΓ al -σει) αλλην cum ℵCDΣ unc^{12} al pler it (exc ff^{1}·) vg syr$^{o\,mu}$ sah arm aeth Dam^{par} Aug^{ter} (sic, quamvis libere) ... BΣ 1. 4. ff^{1}· cop al^{2}· Or$^{3,647\ sq}$ om | μοιχαται cum ℵC^{3}DΣ unc^{12} al pler it (exc ff^{1}· et m^{180}, non item m^{90}) vg syr^{utr} (syr^{cu} *adulterium committit adv. eam*) sah arm aeth Bas^{eth} ... BC^{3}K 1. 4. ff^{1}· m^{180} cop syr$^{hr\ vid}$ Or$^{3,647\ sq}$ Aug ποιει αυτην μοιχευθηναι (Clem^{506} ο δε απολελυμενην λαμβανων γυναικα μοιχαται· εαν γαρ τισ απολυση γυναικα, μοιχαται αυτην, τουτεστιν αναγκαζει μοιχευθηναι) | μοιχαται sine additamento cum ℵC^{3}DLΣ 69. al^{15} a b e ff^{1}·^{2}· g^{1}· h l m^{90} (exscripti vv. 9 usq 12) gat mm syr^{cu} sah cop^{cod} Or$^{3,647\ sq}$ (certe non tangit; verba enim *ωσπερ δε μοιχαλισ εστι γυνη, καν δοκη γαμεισθαι ανδρι, ετι ζωντοσ του προτερου, ουτωσ και ανηρ δοκων γαμειν απολελυμενην ου γαμει κατα την του σωτηροσ ημων απωφασιν οσον μοιχευει* potius ad 5, 32 vel Lc 16, 18 spectant) Chr (et.$^{mo\ 6}$) ... ς Lu Ti add και ο απολελυμενην γαμησασ (C^{3}EΠ^{all} 1. 13. 33. 124. 346. y^{ser} al γαμων) μοιχαται cum BC^{1}INΣ unc^{11} al pler c f g^{2}· m^{150} q vg syr^{utr} et^{hr} cop^{edd} arm aeth Bas^{eth} Dam^{par} (Tert potius ad 5, 32 spectat) :: petitum est ex parallelis

10. αυτω: ℵ* om | οι μαθητ. cum ΝΒ al^{2} e ff^{1}· g^{1}· sah^{cod} Dam$^{par\ cod}$ ... ς add αυτου cum CDINΣ unc^{12} al pler it^{pl} vg al mu | ανθρωπου (et. e f g^{2}· l vg; Or^{3,649}): D ανδροσ, item *viri* a b c ff^{2}· (ff^{1}· om) g^{1}· h m q Amb al

11. ο δε: KMΠ al^{20} fere m add ις, item a b c ff^{1}· syr^{cu} *dixit* (*ait*) *autem illis Jesus* | τουτον cum ℵCDINΣ unc[illegible] al pler it (exc c) al pler Clem ^{504} Dam$^{par\ 640}$ Or$^{int\ 2,178}$ Amb Aug[illegible] ... B 1. y^{ser} e aeth Or$^{3,649\ sq}$

ἐκ κοιλίας μητρὸς ἐγεννήθησαν οὕτως, καὶ εἰσὶν εὐνοῦχοι οἵτινες εὐνουχίσθησαν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, καὶ εἰσὶν εὐνοῦχοι οἵτινες εὐνούχισαν ἑαυτοὺς διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. ὁ δυνάμενος χωρεῖν χωρείτω.

13 [122.2] Τότε προσηνέχθησαν αὐτῷ παιδία, ἵνα τὰς χεῖρας ἐπιθῇ αὐτοῖς καὶ προσεύξηται· οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμησαν αὐτοῖς. 14 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ἄφετε τὰ παιδία καὶ μὴ κωλύετε αὐτὰ ἐλθεῖν πρὸς ἐμέ· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. 15 καὶ ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτοῖς ἐπορεύθη ἐκεῖθεν. Mc 10, 13–16 Lc 18, 15–17

16 [122.3] Καὶ ἰδοὺ εἷς προσελθὼν αὐτῷ εἶπεν· διδάσκαλε, τί Mc 10, 17–22 Lc 18, 18–23

Cyp^{bis} om; hinc Ln [τουτ.] | δεδοται: syr^{cu} add *a deo*. Pertinet huc Clem^{tro} ^{2,508} sq: οι απο βασιλειδου (ex ev. Hebr?) - αποκριναφθαι λεγουσι τον κυριον· ου παντ. χωρ. τον λογ. τουτον· εισι γαρ ευνουχοι οι μεν εκ γενετης, οι δε εξ αναγκης. Item Epiphanes teste Epiph ^{23,4}: λεγων ως εν τω ευαγγ. εμφερεται του σωτηρος φασκοντος τρεις μεν ευνουχους εινα, τον τε εξ ανθρωπων ευνουχιζομενον και τον εκ γενετης και τον δια την βασ. των ουρ. εαυτον εκουσιως ευνουχισαντα.

12. γαρ (ℵ^{b} et ^{c}): ℵ* om | D ηυνουχισθησαν | ευνουχοι tert: m syr^{cu}om | ℵ* δυνομενος. Ceterum cf Iust^{ap} ^{1,15} - ειπεν - εισι τινες οιτινες ευνουχισθησαν υπο των ανθρ., εισι δε οι εγεννηθησαν ευνουχοι, εισι δε οι ευνουχισαν εαυτους δια την βασ. τ. ουρ. πλην ου παντες τουτο χωρουσιν.

13. προσηνεχθησαν cum ℵBCDL al^{15} Or^{3,658} ... ς -χθη cum EFGHI^{vid}KM SUVΓΔΠ al pler Or^{3,659} Chr | D sah cop Or^{3,658} (in inscriptione pericopae; non item ^{3,659}) επιθ. τ. χειρ. αυτοις, U it vg τ. χειρ. αυτ. επιθη, et aliter transponitur | επετιμησαν: U it vg επετιμων | αυτοις: Δ αυτους

14. αυτοις cum ℵCDLM al pauc f g$^{1.2.}$ l vg syr^{cu} et^{sch} syrP c.* cop aeth al Chr (et.$^{mo\,6}$) ... ς Ln Ti om cum BI unc^{10} al pler it^{pl} sah arm | τα παιδια: syr^{cu} add ελθειν πρ. εμε (non mutatis iis quae sequuntur); syr^{sch} huc transfert ελθ. πρ. εμε : : cf Mc et Lc | κωλυετε: D 13. 69** 124. -σητε (69* -σετε, 237. -ητε) | πρ. εμε cum ℵLΔ ... ς Ln Ti πρ. με cum BCD unc^{10}

15. τ. χειρ. αυτοις (ℵ επ αυτους, al pauc επ αυτα) cum (ℵ)BDLΔ* 69. 124. al^{10} fere syr^{cu} et^{sch} sah cop aeth Or^{3,658} et ^{663} ... ς αυτοις τ. χειρ. cum CEFGHKMSUVΔ^{*corr} al pler it vg syrP arm Chr

16. C^{3}G^{3} al mu (inprimis evglstaria): τω καιρω εκεινω (G^{3} om, al τ. καιρ. εκ. om) νεανισκος τις προσηλθεν (G^{3} -ελθων) τω ιω γονυπετων αυτον και λεγων (G^{3} ειπεν αυτω pro γον. usq λεγ.) | προσ. αυτω ειπ. (a b usq Hil add αυτω, item cop) cum ℵB 13. 157. 346. f e (item a b c ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ h q Hil, cop) sah arm aeth Chr Op (vide et. Iust) ... ς προσ. ειπ. (D λεγει, vg ait) αυτω cum CDEFGHKLMSUVΓΔ al pler vg syr^{pmn} Or^{3,664} Bas$^{eth\,242}$ et ^{279} | διδασκ. cum ℵBDL 1. 22. ti^{2} 5^{ev} a e ff$^{1.}$ aeth Or^{3,664bis}

ἀγαθὸν ποιήσω ἵνα σχῶ ζωὴν αἰώνιον; 17 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· τί με

Hil^{matth} ... ς (Gb^{00}) add αγαθε cum CEFGHKMSUVΓΛ al pler b c f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ h q vg syr^{omn} sah cop Bas$^{eth\ bis}$ Cyr$^{hr\ 18,30}$ Chr (Hil^{trin} vix e Mt). Praeterea cf infra Iust Marcos etc | αγαθον (Or$^{3,664\ sqq}$): 238. 248. ff$^{2.}$ syr^{cu} sah cop^{cod} Cyr$^{hr\ 18,30}$ Chr (et.$^{mo\ 6}$) om | ποιησω ινα: ℵL 28. 33. 157. Bas$^{eth\ 279}$ (non^{242}) Chr (et.$^{mo\ 6}$) Ir$^{int\ 241}$ ποιησασ | σχω cum BD(C*?) Or$^{3,664\ txt}$ ... ς εχω cum C(C^{2}?)EFGHKMSUVΓΛ al pler Bas$^{eth\ 242}$ Chr Cyr^{hr} ... ℵL 28. 33. 77. 157. 238. (e *ut vitam aet. consequar*) syr^{cu} et$^{p\ mg}$ cop aeth arr Or$^{3,664\ comm}$ Bas$^{eth\ 279}$ Ir$^{int\ 241}$ (*ei qui interrogavit eum quid faciens vitam aet. hereditaret sic respondens: Si vis in vitam introire, custodi praecepta. Illo autem interrogante: Quae? rursus dominus: Non moechaberis etc*) κληρονομησω, idque ℵL al e aeth Or Ir^{int} post ζω. αιω. pon : : cf Lc et Mc. Praeterea cf huc Hom^{clem} ^{18,3} ο διδασκαλοσ ημων τω ειποντι φαρισαιω· τι ποιησασ ζω. αιω. κληρονομησω (item ^{18,17} ερωτησαντοσ τινοσ· τι ποιησασ ζω. αι. κληρ.) πρωτον εφη· μη με λεγε αγαθον· ο γαρ αγαθοσ εισ εστιν ο πατηρ ο εν τοισ ουρανοισ (cf et. ^{18,1} et ^{17,4} et ^{3,57}). ευθυσ επαξασ λεγει· ει δε θελησεισ (θελησ) εισ τ. ζω. εισελθ. τηρησον (cod -ρει) τασ εντολασ. του δε ειποντοσ· ποιασ; επι τασ του νομου παρεπεμψεν (επεμψ.; ^{18,17} τασ του νομ. εντολασ υπεδειξεν). Item Iust$^{apol\ 1,16}$ προσελθοντοσ αυτω τινοσ και ειποντοσ (cf et.$^{tryph\ 101}$ λεγοντοσ αυτω τινοσ) διδασκαλε αγαθε, απεκρινατο λεγων· ουδεισ αγαθοσ ει μη μονοσ ο θε. ο ποιησασ τα παντα ($^{tr\ 101}$ απεκρινατο· τι με λεγεισ αγαθον; εισ εστ. αγαθ. ο πατηρ μου ο εν τοισ ουρ.). Item Marcosii ap Ir^{1,20,2}: τω ειποντι αυτω· διδασκαλε αγαθε, τον αληθωσ αγαθον θεον ωμολογηκεναι ειποντα· τι με λεγεισ αγαθον; εισ εστ. αγαθ. ο πατηρ εν τοισ ουρ. Alludentes accedunt Valentinus ap Clem$^{stro\ 2,488}$: προσ τινασ επιστελλων αυταισ λεξεσι γραφει· εισ δε εστιν αγαθοσ et Ptol^{flor} ap Epiph^{33,7}: ενα γαρ μονον ειναι αγαθον θεον τον εαυτου πατερα ο σωτηρ ημων απεφηνατο. Or$^{int\ 8,670}$ (in Graecis non est; an ipse interpres addidit?): *scriptum est in evangelio quodam, quod dicitur secundum Hebraeos – – Dixit, inquit, ad eum alter divitum: Magister, quid bonum faciens vivam? Dixit ei: Homo, legem et prophetas fac. Respondit ad eum: Feci. Dixit ei: Vade vende omnia quae possides et divide pauperib. et veni sequere me. Coepit autem dives scalpere caput suum, et non placuit ei. Et dixit ad eum dominus: Quomodo dicis: Legem feci et prophetas, quoniam scriptum est in lege: Diliges proximum tuum sicut te ipsum; et ecce multi fratres tui filii Abrahae amicti sunt stercore, morientes prae fame, et domus tua plena est multis bonis, et non egreditur omnino aliquid ex ea ad eos. Et conversus dixit Simoni discipulo suo sedenti apud se: Simon fili Iohannae, facilius est camelum intrare per foramen acus quam divitem in regnum caelorum.*

17. ο δε: EM 33. al mu a b c ff$^{1.2.}$ h (*at Jes. dixit*, h *Jes. vero dix.*, ff$^{1.}$ *cui respondit Jes.*) syr^{cu} aeth add ι̅ς̅ | τι με ερωτασ περι του (D 251. Or^{3,664} om) αγαθ. cum ℵBDL 1. 22. (251. versum 17. ut ς habet, sed post ποιασ pergit: ο δε ι̅ς̅ ειπεν αυτω· τι με ερωτασ πε. αγαθου; ουδεισ αγ. ει μη usq. εντολασ.) a b c e ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ h l vg syr^{cu} et$^{p\ mg}$ et^{hr} cop arm

ἐρωτᾷσ περὶ τοῦ ἀγαθοῦ; εἷσ ἐστὶν ὁ ἀγαθόσ. εἰ δὲ θέλεισ εἰσ τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, τήρησον τὰσ ἐντολάσ. 18 ποίασ; φησίν. ὁ δὲ Ἰησοῦσ εἶπεν· τὸ οὐ φονεύσεισ, οὐ μοιχεύσεισ, οὐ κλέψεισ, οὐ ψευδομαρτυρήσεισ, 19 τίμα τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα, καὶ ἀγαπήσεισ

aeth $Or^{2,664}$ sqq (^{664} sic: *ο μεν ουν ματθ. ωσ περι αγαθου εργου ερωτηθεντοσ του σωτηροσ εν τω· τι αγαθον ποιησω; ανεγραψεν· ο δε μαρκ. κ. λουκ. φασι τον σωτηρα ειρηκεναι· τι με λεγεισ αγαθον; ουδ. αγαθ. ει μη εισ ο θε.*) Eus$^{prae\ 11,21}$ (*ο σωτηριοσ λογοσ προσ τον περι τουδε ερομενον απεφηνατο ειπων· τι με ερωτ. περι του αγ.; ουδ. αγαθ. ει μη εισ ο θε.*) Dionys$^{areo\ 1,315}$ Antioch$^{hom\ 1}$ Hier Aug (consens ^{2,122} sic: *de illo ergo divite – potest videri distare aliquid, quod sec. Mt dicitur*: Quid me interrogas de bono, *sec. illos autem* [Lc et Mc]: Quid me dicis bonum? *Nam*: Quid me interrogas de bono, *ad illud magis referri potest quod ait ille quaerens*: Quid boni faciam? *Ibi enim et bonum nominavit et interrogatio est*; Magister *autem* bone, *nondum est interrogatio.*) Nov al ... ς (= Gb, sed rursus Gb') τι με λεγεισ (Δ om) ἀγάθον cum CEFGHKMSUVΔ (r om το μ. λε. αγ.) al pler f q syr^{sch} $eth^{pp\ txt}$ sah arr Chr (et.$^{mo\ 6}$) Euthy Thphyl Hil. Praeterea vide supra Iust Hom^{cl} Marcos ap Ir, et adde Naass^{5,7} τουτον ειναι φησιν αγαθον μονον, και περι τουτου λελεχθαι το υπο του σωτηροσ λεγομενον· τι με λεγεισ αγαθον; εισ εστιν αγαθοσ, ο πατηρ μου ο εν τοισ ουρ., οσ ανατελλει τον ηλιον αυτου επι δικ. και αδικ. και βρεχει επι οσιουσ και αμαρτωλ. | εισ εστ. ο (D 1. om, item Iust Valent Marcos Naass: vide supra) αγαθοσ cum ℵBDL 1. 22. a syr^{hr} arm $Or^{2,664}$ et^{665}; item addito ὁ θεοσ b c $ff^{1.2.}$ l vg syr^{cu} Hier Nov; item addito *pater* e. Cf et. Clem^{664} εισ αγαθοσ ο πατηρ, item Iust$^{tr\ 101}$ Marcos Naas εισ εστ. αγαθ. ο πατηρ μου ο (Mcos om μου ο) εν τοισ ουρ., item Hom^{cl} ο γαρ αγαθ. εισ εστ. ο πατ. ο εν τοισ ουρανοισ ... ς (= Gb) ουδεισ αγαθοσ ει μη εισ (Dion μονοσ) ο (U om) θεοσ (Chr „ο θεοσ", και ουκ ειπεν ει μη ο πατηρ μου, ινα μαθησ οτι ουκ εξεκαλυψεν εαυτον τω νεανισκω) cum CEFGHKMSUVΓΔ al pler f $g^{1.}$ h m q syr^{sch} et P sah aeth Eus^{prae} Chr Antioch^{hom} Dion^{areo}; Clem^{168} ουδεισ αγαθ. ει μη ο πατηρ αυτου. Cf et. Iust$^{apol\ 1,16}$ ad v. 16. | θελεισ: Γ al pauc θελησ | εισ τ. ζω. ($Δ^2$ b h Amb add σωσιον) εισελθ. (ita f $ff^{1.}$ vg; sed D a b c e $ff^{2.}$ $g^{1.}$ h Cyp Lcif Amb ελθειν) cum ℵBCDKL 33. 124. 248. it (exc q) vg aeth $Or^{2,667}$ sq $Ir^{int\ 241}$ Cyp Hier al; item Hom^{cl} ... ς εισελθ. (g^{scr} Aug Op ελθειν) ε. τ. ζω. cum EFGHMSUVΓΔ al pler q syr^{omn} sah cop al Chr Aug Op | τηρησον cum ℵCL unc^{11} al omn^{vid} (Hom^{cl}) $Or^{2,667}$ sq ter Chr ... Ln Ti τηρει cum BD (item Hom^{cl} cod)

18. ποιασ φησιν cum ΝL ... Ln εφη (*dixit*) αυτω ποιασ cum B 13. c fu (f *at ille dixit ei*) ... ς Ti λεγει (1. ο δε λεγ.) αυτω ποι. c. CD unc^{11} al omn fere it^{pl} vg al mu ($Or^{2,668}$ ο δε ακουσασ – λεγει· ποιασ, item Chr ειπον-τοσ – λεγει· ποιασ) | ου: Γ 13. 124. al e om | ειπεν (H al it^{aliq} syr^{cu} et^{sch} sah cop arm add αυτω) cum ℵCD unc^{12} etc... Ln εφη cum B 13. 124. | το: DM y^{scr} om | ου μοιχ. ου κλεψ. (κα): $ℵ^{*}$ om

19. πατερα cum ℵBC*D unc^{12} al plus^{75} c e $g^{1.2.}$ q am (for οιν τιμα usq

τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. 20 λέγει αὐτῷ ὁ νεανίσκοσ· πάντα ταῦτα ἐφύλαξα· τί ἔτι ὑστερῶ; 21 [194.2] ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ· εἰ θέλεισ τέλειοσ εἶναι, ὕπαγε πώλησόν σου τὰ ὑπάρχοντα καὶ δὸσ πτωχοῖσ, καὶ ἕξεισ θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ, καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι. 22 [195.2] ἀκούσασ δὲ ὁ νεανίσκοσ ἀπῆλθεν λυπούμενοσ· ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά.

μητερ.) arm Or[3,669 sq] Ir[int 241] Cyp al ... ς (= Gb Sz) add σου cum c[2] 33. 69. al pl a b f ff[1.2.] h vg syr[omn] sah cop aeth Aug al; item vero al pauc a b ff[1.2.] vg (sed non am al) syr[cu] et [sch] sah cop aeth Aug σου post μητερα add :: cf Lc et Mc | και αγαπησεισ-σεαυτον (ita unc omnes; 69. 124. 157 al[60] fere εαυτον): syr[hr] om. Or[3,670] προσχεσ ουν ει δυναμεθα προσ την προκειμενην ζητησιν-ουτωσ απαντησαι, οτι μηποτε το· αγαπησεισ-σεαυτον, υπονοεισθαι δυναται, ωσ ουχ υπο του σωτηροσ ενταυθα παρειληφθαι, αλλ υπο τινοσ την ακριβειαν μη νοησαντοσ των λεγομενων προστεθεισθαι. συναγορευσει δε τη υπονοησει του προστεθεισθαι ενταυθα το· αγαπησεισ etc η των ομοιων παρα τω μαρκω και τω λουκα εκθεσισ, ων ουδετεροσ προστεθεικε ταισ-εντολαισ το· αγαπησεισ etc

20. Α om ὁ | παντ. ταυτ. cum ℵCEFGLSUVΓΑ al pl it vg al mu Cyp al ... Ln ταυτ. παντ. cum BDHKM al[20] fere syr[omn] Or[3,669 sq] Ath[1,699] Chr :: ut Lc et Mc; cf et. ad 13, 56 | εφυλαξα (Gb′) cum ℵBDL 1. 22. Ath[cod] ... ς -ξαμην cum C unc[11] al fere omn Or[3,669] Ath Chr. Item absque additamento cum ℵBL 1. 22. ff[1.] g[1.2.] l am for fu omm harl sax Ir[int 241] Cyp Hier al ... ς (Gb[0]) add εκ νεοτητοσ μου (D om μ.) cum ℵ[cb]CD unc[11] al pler a b c e f ff[2.] h q vg[ed] fr syr[omn] sah cop arm aeth Or[3,670] Hil al :: cf Mc, item Lc

21. εφη cum ℵCD unc rell al fere omn ... Ln λεγει cum B 69. 124. (*ait, dicit* it vg) | θελεισ: F al pauc -λησ | ειναι: ℵ* γενεσθαι | πτωχοισ cum ℵCZ unc[12] al omn[vid] Clem[537] Or[3,670 sqq] et [674] et [683] Cyr[ador 463] Ath[1,699] Bas[2,51] et [55] et [59] et [208], item[reg fus 349] et [351] Cyr[hr 6,6] Chr (et.[gu]) ... Ln Ti τοισ πτωχ. cum BD sah cop | ΕΓ al εξησ | εν (cop add τω) ουρανω cum ℵEFGHKLMSUVZΑ al pler it (exc[2]) vg cop arm Or[3,670] et [683] Ath[1,699] Bas[reg fus 351] Or[int 2,144] et [438] ... Ln Ti εν (sah add τοισ) ουρανοισ cum BCDΓ al[20] fere e g[1.] sah Cyr[hr] Chr Cyr[ador 463] Hil | και δευρο: syr[cu] praem *et tolle crucem tuam*; item Ath και λαβων τον σταυρ. σου ακολουθει μοι

22. δε: D f h (f h *hoc audito*) for om (D[gr] inter ο et νεαν. suprascriptum habet υ, unde inepto quidem modo ουν illatum videtur) | ο νεαν. sine additam cum ℵLZ Chr (et.[mo 6]), item (e *et cum hoc audisset*, f h *hoc audito*) e f h, item aeth ... ς add τον λογον cum CD unc[12] al pler (33. al Or ante ο νεαν.) ff[2.] g[1.2.] q vg cop syr[p] arm Or[3,678]; item Ln τ. λογ. τουτον c. B 51[ev] a b c ff[1.] n (a c n *hoc verbum*, b ff[1.] *verb. hoc*) syr[cu] et[sch] sah | κτηματα (it vg *possessiones*) et. Or[3,678]: B Chr (et.[mo 6]) χρηματα (item D in Mc)

23 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· ἀμὴν λέγω ὑμῖν 22–26 Mc 10, 23–27 Lc 18, 24–27
ὅτι πλούσιος δυσκόλως εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.
24 πάλιν δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι εὐκοπώτερόν ἐστιν κάμηλον διὰ τρυπήματος ῥαφίδος εἰσελθεῖν ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.
25 ἀκούσαντες δὲ οἱ μαθηταὶ ἐξεπλήσσοντο σφόδρα λέγοντες· τίς

23. πλουσ. δυσκολ. cum NBCDLΣ 1. 33. al[5] a b c ff[1·] g[1·2·] n vg aeth Or[2,679 sem] Chrom ... ς δυσκ. πλουσ. cum EFGHKMSUVXΓΔ al pler e f ff[2·] h q syr[omn] arm Or[2,679 sem] Dam[par 484] Aug al | M om των

24. παλιν δε: al pauc c g[1·2·] h q vg και παλιν, FLV* al[10] fere a b d ff[1·] n παλιν | οτι cum NCLMΣ al sah cop syr[cu] et[utr] aeth ... ς Ln Ti om cum BDX unc[9] al pler it vg arm | καμηλον cum NBCDXΣ et unc[omn] al pler (Eus[es 575] verba και ηξουσι σοι αγελαι καμηλων etc 60, 6 cum his componit) ... x[scr] al[10] fere καμιλον, b *camillum* (it[pler] vg *camellum, camelum*), item syr[p] (exc[cod barsa]). Scholion (Origeni adscriptum): κάμηλον δὲ ὧδε οὐ τὸ ζῶον λέγει, ἀλλὰ τὸ παχὺ σχοινίον, ᾧ δεσμοῦσι τὰς ἀγκύρας οἱ ναῦται. Similiter Thph ad h. l. Aliud schol: κάμηλον οἱ μὲν τὸ σχοινίον τῆς μηχανῆς, οἱ δὲ τὸ ζῶον. τὸ πρῶτον δὲ τοῦ δευτέρου βεβαιότερον κατ' αἴσθησιν, κατὰ δὲ νοῦν νόει. Suid vero et schol Aristoph: κάμηλος· τὸ [ἀχθοφόρον] ζῶον· κάμιλος δὲ τὸ παχὺ σχοινίον [διὰ τοῦ ι]. | τρυπηματος cum NCDEFGHLSVXΣΓΔ al pler Clem[326] (vide post) Or et Cels ap Or[1,641] et [642] (*την–αποφασιν του ιω ειποντος ευκοπωτερον καμηλον εισελθειν δια τρυπημ. ραφ. η - θεου, φησιν αντικρυς απο πλατωνος ειρησθαι, του ιω παραφθειραντος το πλατωνικον - οτι αγαθον οντα διαφεροντως και πλουσιον ειναι διαφεροντως αδυνατον*) Chr Dam[par 484] ... ℵ*B Or[1,641 cod] τρηματος (:: ut in Lc edidimus), CKMU al[20] fere Or[2,681] Eus[es 575] τρυμαλιας (:: ut Mc), Or[2,686] τρυπης (y[scr] τρυπατος) | εισελθειν cum NCE FHKLMUΣΔ al plus[100] sah cop syr[utr] arm Or (et Cels ap Or)[1,641 sq] et [2,681] Eus[es 575] Chr Aug ... ς Ln διελθειν (:: cf ad Mc et Lc) cum BDGSVΣ[1] al sat mu it vg (*transire*, e *pertransire*) syr[cu vid] Or[2,680] Dam[par 484] Hil Arnob | των ουρανων cum Σ 1. 33. 124. 157. 48[ev] it vg syr[cu] ar[p] pers[w] Clem[326] (libere ραον καμηλος δια τρυπημ. ραφιδος διεκδυσεται η πλουσιος εισ τ. βα. των ουρ.) Or[2,680] Eus[es 575] Chr (et.mo[s]) Hier Aug ... ς του θεου cum NBCD unc[12] al pler sah cop syr[sch] et[p] arm aeth sax Or (et Cels ap Or)[1,641 sq] et [681] Dam[par 484] Arnob :: ut Mc et Lc. Idque sine additam cum NLΣ 1. 33. al pauc ff[1·] syr[cu] Or (et Cels ap Or)[1,641 sq] et[2,681] Eus[es] Chr Aug Arn ... ς add εισελθειν cum CX unc[11] al pler syr[p] Dam[par], item Ln ante εισ cum BD it (exc ff[1·]) vg sah cop syr[sch] aeth Or[2,680] :: cf Mc et Lc, quorum in neutro omittitur

25. ακουσ. δε (syr[cu] παλιν δε ακουσ.): ℵ* om δε (ℵ[a] add), item c (*his auditis*) ff[1·] (*quo audito*) | οι μαθητ. cum NBC*DKLΣΔ al[15] fere it (exc ff[1·]) vg sah cop syr[utr] arm Hil ... ς (= Gb Sz) add αυτου cum C[3]EFGHMS UVXΓ al pler ff[1·] syr[cu] aeth Dam[par 484] | εξεπλησσοντο: D a b c e ff[2·] g[2·] (non item f ff[1·] g[1·] h q vg) syr[cu] add και εφοβηθησαν

ἄρα δύναται σωθῆναι; 26 ἐμβλέψας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· παρὰ ἀνθρώποις τοῦτο ἀδύνατόν ἐστιν, παρὰ δὲ θεῷ δυνατὰ πάντα.

Mc 10, 28—31
Lc 18, 28—30
Lc 22, 28

27 Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ· ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι· τί ἄρα ἔσται ἡμῖν; 28 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὑμεῖς οἱ ἀκολουθήσαντές μοι, ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ, ὅταν καθίσῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, καθίσεσθε καὶ αὐτοὶ ἐπὶ δώδεκα θρόνους κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ. 29 καὶ πᾶς ὅστις ἀφῆκεν ἀδελφοὺς ἢ ἀδελφὰς ἢ πατέρα ἢ μητέρα ἢ τέκνα ἢ ἀγροὺς ἢ οἰκίας ἕνεκα τοῦ ἐμοῦ ὀνόματος, πολλαπλασίονα λήμ-

---

26. *ειπεν*: ℵ al[5] fere *λεγει* | ℵ* om. *παρ. ανθρ.* (suppl ℵ[a]) | *θεω* (et. Or [2,661]; item Iust[ap 1,19] *τα αδυνατα παρα ανθρωποις δυνατα παρα θεω*, Thphil[2,18] *τα γαρ παρα ανθρωποις αδυνατα δυνατα εστι παρα θεω*): DM al[10] fere Dam[par 494] *τω θεω* | *δυνατ. παντ.* cum ΗLΣ, item Gb 8z Ln Ti *παντ. δυνατ.* cum BC*HKSUV*ΧΓΛ al[20] fere Or Chr Dam[par], item syr[sch] eth[P] (syr[cu] *deus autem omnia potest facere*) arm ... ς *παντ. δυν. εστι* cum C[3]DEFGMV[2] al sat mu it vg aeth (sah cop libere vertunt)

27. *τοτε*: c om; item V[mg] y[scr] 44[ov] pergentes *αποκρ. δε* | *ιδου*: MX al mu (inprimis evglstaria) praem *κυριε* | *ηκολουθησαμεν* (et. Clem[947] Or[1,283] et [2,602. 634]): D* *-καμεν* :: ut Mc

28. *αυτοις* (et. Or[1,283] et [2,605]): D al pauc *αυτω* | *παλιγγενεσια* cum ℵB*C DELΣΔ al ... ς Ln Ti *παλιγγε.* cum B[2]ΨGHKMSUVΧΓ al pler | *καθισῃ*: EGHL al *καθηση* (H al pauc *-σει*) | *καθισεσθε* ut CD*EFHKVΓ al pl: ℵBD[2]GLMUΧΔ al pm *καθησεσθ.* (item in Or[2,460] et alibi editum, sed non ed. Lommatzsch; item Bas[virg 613] Ath[1,256]) ... z 435. Did[trin 2,29] *καθεσθησεσθε*, item Bas[1,169] alludens *καθεσθησονται* | *και αυτοι* cum ℵDLΣ 1. 124. Or[1,283] et [2,660] Amb[bis] (*et ipsi*) ... ς Ln Ti *και υμειs* cum BCX unc[11] al pler it vg al Cyr[4,275] Chr Bas[virg 613] Dam[par 623] (om[libere] Or[2,460] et alibi Ath[1,256] Hil) | *τασ*: D* om | *δωδεκα* (ℵ bis *ιβ*): D pri loc *δεκαδυο* (sec loc ut ℵ) | *θρονους*: Did[trin] Bas[virg] edd Bas[ee 123] sq *θρονων*

29. *οστις* (et. Gb prob Schu) cum ℵBCDE*ΚΛ al[20] fere Or[1,283] et [2,605. 636] Bas[virg] Cyr[ador 21] Chr Dam[par 623], item *omnis quicumque* c e ff[1. 2] h (item omisso *omnis* Ir[int 5,23,2]) ... ς *οσ* cum E[2]Χ unc[6] al pl a b f ff[2. 2] g[1. 2] q vg | *η πατε.* (D b ff[1. 2] m syr[cu] Hil Paulin om haec) *η μητερα*: 1. e Or[1,283] et [2,660] Ir[int] *η γονεισ* :: ut Lc | *μητερα* absque *η γυναι.* cum BD 1. a b e ff[1. 2] m n syr[hr] Or[1,283] sq (*οὐ συγκατηριθμηται δε τουτοις γυνη*) Ir[int] Hil Paulin ... ς add *η γυναικα* cum ΗCΚΧ unc[11] al omn fere c f g[1. 2] h l q syr[cu] et[utr] sah cop arm Chr Cyr[ador] Bas[virg] Dam[par]:: ita Lc; cf et. ad Mc | *η οικιασ* idque h. l. cum ℵ[a] (ℵ* om plane) C*L 1. for (*aut domos*, sed retinet et. *domum vel* post *αφηκεν*) syr[hr] cop aeth[rom] Or[1,283] et [2,660] Cyr[ador] Chr (*η οικιαν*), item Ir[int] *aut domos* post

ψεται καὶ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσει. 30 [19b. 3] *πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι καὶ ἔσχατοι πρῶτοι.*

XX.

1 [20a. 16] *Ὁμοία γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ, ὅστις ἐξῆλθεν ἅμα πρωὶ μισθώσασθαι ἐργάτας εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ.* 2 *συμφωνήσας δὲ μετὰ τῶν ἐργατῶν ἐκ δηναρίου τὴν ἡμέραν ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ.* 3 *καὶ ἐξελθὼν περὶ τρίτην ὥραν εἶδεν ἄλλους ἑστῶτας ἐν τῇ ἀγορᾷ*

---

agros ... ς Ln οικιασ η post αφηκ. cum BC^{2}DX unc^{11} al fere omn it (e *dimiserit domos et agros aut fratres*) vg syr^{cu} et^{utr} sah arm Bas^{virg} Damp^{ar} (sed K al plus^{20} a b c f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ h m n [non e q] vg arm Hil οικιαν η) :: ita (sed οικιαν η) Mc et Lc | ενεκα cum ND Cyr^{ador} ... ς Ln Ti ενεκεν cum BC unc rell al omn^{vid} Or al | του εμου ονομ. cum NB 124. (carp ενεκεν εμου, item Ir^{int}) ... ς Ln Ti του ονομ. μου cum CD unc rell al fere omn Or^{1,288} sq al | πολλαπλασ. cum BL sah syr^{hr} Or^{1,288} bis et^{294} et^{2,688} sq (^{1,283} addit ἡ ὡς ὁ μαρκ. φησιν ἑκατονταπλασιονα, et^{2,689} πολλαπλασ. γαρ και, ει δει ουτως ονομασαι, απειροπλασ. et paullo post πολλαπλασιονασ μεν γαρ αδελφουσ - πολλαπλασιουσ - etc) Cyr^{ador} (Eus^{ps} ^{289} και εν τω αιωνι τουτω πολυπλασιονα ληψεται, και εν τω μελλοντι ζω. αιων. κληρονομησει) ... ς εκατονταπλασιονα (D^{a} -σιον) cum NCDX unc^{11} al omn^{vid} it vg cop syr^{cu} et^{utr} al (Clem^{615} τω δε απλως πεπιστευκοτι μαρτυρει εκατονταπλασιονα ὧν απολελοιπεν) Bas^{virg} Chr Ir^{int} Hil | ληψεται cum NBCDL ... ς ληψετ. cum EFGHKMSUVXΓΔ etc | και: syr^{cu} add *in mundo futuro* (vide ante Eus); item Ir^{int} *centupl. accipiet in hoc seculo, et in futuro vit. aet. hered.* | M al κληρονομηση

30. δε: K^{a} (? sed ipse$^{a\,corr}$ δε) al pauc ff$^{1.}$ cop γαρ | πρωτ. εσχ. και (CM ti^{2} 13. 22. 69. al^{10} fere add οι :: ut Mc) εσχ. πρωτοι (et. Or$^{2,664.690}$ et^{694}): L aeth^{rom} εσχ. πρωτ. κ. πρωτ. εσχ.

XX. 1. C^{3} (et evglstaria) sic: Ειπεν ο $\overline{\text{ις}}$ την παραβολην ταυτην ομοιοθει (i. e. ομοιωθη) η βασ. | γαρ (et. a f n q am fu sah syr^{utr} Or^{2,774}; h syr^{cu} *autem*): b c e ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ vg (et. for) cop (Or^{2,694}) om

2. συμφω. δε cum NBCDLSΔ (Δ^{a} και συ., sed ipse$^{a\,corr}$ συ. δε) 1. 13. 33. 69. 124. al sat mu it vg sah cop syr^{utr} Cyr$^{glaph\,264}$ ... Gb' και (Y^{a} om) συμφ. cum EFGHKMUVXΓΔ^{a} al^{120} fere e syr^{cu} al Chr

3. εξελθων (et. Or^{2,700}): D διεξελθων | περι cum NBCDH unc^{11} al^{120} fere Or^{2,695} et^{700} Cyr$^{glaph\,264}$ ... ς (= Gb Sz) add την cum VΔ al mu | τριτ. ωρ. (et. Or Cyr^{glaph}): DΔ al it (exc e q) vg ωρ. τριτ. | ειδεν (ειδ- NBEFGHLMUΓΔΠ^{2}; CKVXΠ^{a} ιδ-): D 245. a b c ff$^{2.}$ h n (non item e f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ q vg) ενρεν (Or^{2,695} η αγορα εν η εστωτας τουσ αργουσ ενρε δευτερωσ εξελθων, sed ^{2,700} accurate textum exscribens habet ειδε)

ἀργούς, 4 καὶ ἐκείνοις εἶπεν· ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα, καὶ ὃ ἐὰν ᾖ δίκαιον δώσω ὑμῖν. 5 οἱ δὲ ἀπῆλθον. πάλιν δὲ ἐξελθὼν περὶ ἕκτην καὶ ἐνάτην ὥραν ἐποίησεν ὡσαύτως. 6 περὶ δὲ τὴν ἑνδεκάτην ἐξελθὼν εὗρεν ἄλλους ἑστῶτας, καὶ λέγει αὐτοῖς· τί ὧδε ἑστήκατε ὅλην τὴν ἡμέραν ἀργοί; 7 λέγουσιν αὐτῷ· ὅτι οὐδεὶς ἡμᾶς ἐμισθώσατο. λέγει αὐτοῖς· ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα. 8 ὀψίας δὲ γενομένης λέγει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος τῷ ἐπιτρόπῳ αὐτοῦ· κάλεσον τοὺς ἐργάτας καὶ ἀπόδος τὸν μισθόν, ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν ἐσχάτων ἕως τῶν πρώτων. 9 καὶ ἐλθόντες οἱ περὶ τὴν

4. *και εκεινοισ* (Gb″) cum ℵBEFGHMUVΧΓΔ al pl ... ς Ln Ti *κακεινοισ* cum GDKLSΠ al mu Chr Cyr^{glaph} | *αμπελωνα* cum BD unc^{12} al pl b q am for syr^{cu} et^{utr} cop Or^{3,695} Chr ... HGΠ 13. 33. 69. 124. al^{20} fere it^{pler} vg sah arm aeth Cyr^{glaph} Chr^{edd} add *μου* | o *εαν* cum ℵBCX unc^{12} al pler Or^{3,703} Chr ... DL 1. Or^{3,695} Cyr^{glaph} Chr^{edd} *o αν*

5. *παλιν δε* cum HGDL 33. al pauc ff^{2} g$^{1\cdot2}$ l vg (exc mss) sah syr^{P} c.* al Cyr^{glaph} Op ... ς Ln *παλιν* c. BX unc^{12} al pler a b c e ff^{1} h n q mm cop (f m syr^{cu} et^{sch} *et iterum*) | *εξελθων*: Δ* add *ευρεν αλλους εστωντας* | *ενατην* (Gb″) c. ℵBCΠ unc^{11} al pm ... ς *εννατ.* c. DGΓ al pl | *ωραν*: D f Op Arn ante *εκτην* pon

6. *ενδεκατην* cum ℵBDL 11. a b ff$^{1\cdot2}$ g$^{1\cdot2}$ h l n vg sah^{mūnt} aeth Or^{3,699} et^{700} Cyr^{ador} ^{ms} ... ς (Gb^{oo}) add *ωραν* cum C unc^{12} al fere omn c e f q syr^{omn} sah cop arm Hil | *εξελθων* (ℵ* *ελθων*, sed ipse^{a}corr *εξελθ.*): D *εξηλθεν και*, item it (exc q) vg *exiit et*; et. ℵ* *εξηλθεν* (sine *και*), sed ipse* vel^{a} *εξελθων* reposuit | *εστωτας* c. ℵBC^{3}DL 33. a b c e ff$^{1\cdot2}$ g$^{1\cdot2}$ l n vg syr^{cu} sah cop aeth Or^{3,699} et^{700} Cyr^{glaph} ^{208} Arn ... ς (= Gb) add *αργους* c. C* unc^{12} al fere omn f h m q syr^{utr} arm (Cyr^{ador} ^{ms} omisso *εστωτας*) Chr

7. *ημας*: ℵ* om (suppl ℵ^{a}) | *αμπελωνα* cum ℵBC*HΓ unc^{12} al pler c ff^{1} m q am for syr^{cu} et^{utr} cop arm Or^{3,695} Chr^{edd} ^{5} Arn ... c^{3}DΣΠ al^{20} fere it^{pl} vg (et.^{mss} aliq) sah aeth Cyr^{glaph} ^{208} et^{ador} ^{ms} Chr (et.^{mo} ^{4}) Op add *μου*, hinc Ln[*μ.*]. Item sine additamento cum ℵBDLΞ 1. a b c e ff$^{1\cdot2}$ g$^{1\cdot2}$ l m n vg (et. sax fr) sah cop^{dz} pers Or^{3,695} (addit etiam: *τοις δε περι την τριτην κληθεισιν - το· ο εαν η δικαιον δωσω υμιν – προσεκτεον δε οτι ωσαυτως εποιησε τοις περι την εκτ. ωραν και ενατ. κληθεισι, και οτι τοις περι τ. ενδεκ. ειπεν - το· υπαγετε κ. υμ. εις τ. αμπ.*) Cyr^{glaph} et^{ador} Arn Hier ... ς (Gb^{oo}) add *και ο εαν η δικαιον ληψεσθε* (ΟΝΧ *ημψ.*, tol syr^{cu} et^{hr} cop^{edd} ^{2} aeth arr Op *δωσω υμιν*) cum CEFGHKMNSUVXΓΔΠ al fere omn f h q tol syr^{cu} et^{hr} et^{utr} cop^{edd} ^{2} aeth arr Chr Op (:: cf ad 18, 11)

8. *αποδος* (Chr *δος*) cum HGLZ Or^{3,696} bis et^{774} ... ς Ln add *αυτοις* cum BDN unc^{12} al omn^{vid} it vg syr^{omn} sah cop al Chr | *εως των πρωτων*: X om

9. *και ελθ.* cum HCEFGHKLMNSUVXΣΓΔΠ al pler syr^{utr} cop aeth ... Ln *ελθ. δε* cum B syr^{cu} sah (arm) ... D 33. 69. 124. 346. it vg *ελθ. ουν*

ἑνδεκάτην ὥραν ἔλαβον ἀνὰ δηνάριον. 10 *ἐλθόντες δὲ οἱ πρῶτοι ἐνόμισαν ὅτι πλείονα λήμψονται· καὶ ἔλαβον τὸ ἀνὰ δηνάριον καὶ αὐτοί.* 11 *λαβόντες δὲ ἐγόγγυζον κατὰ τοῦ οἰκοδεσπότου* 12 *λέγοντες· οὗτοι οἱ ἔσχατοι μίαν ὥραν ἐποίησαν, καὶ ἴσους αὐτοὺς ἡμῖν ἐποίησας τοῖς βαστάσασι τὸ βάρος τῆς ἡμέρας καὶ τὸν καύσωνα.* 13 *ὁ δὲ ἀποκριθεὶς ἑνὶ αὐτῶν εἶπεν· ἑταῖρε, οὐκ ἀδικῶ σε· οὐχὶ δηναρίου συνεφώνησάς μοι;* 14 *ἆρον τὸ σὸν καὶ ὕπαγε. θέλω δὲ τούτῳ τῷ ἐσχάτῳ δοῦναι ὡς καὶ σοί·* 15 *ἢ οὐκ ἔξεστίν μοι ὃ θέλω ποιῆσαι ἐν τοῖς ἐμοῖς; ἢ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρός ἐστιν ὅτι ἐγὼ*

---

10. *ελθ. δε* cum ℵEFGHKLMSUVΧΣΓΔΠ al pler q cop syrP (arm), item addito *και* Β d^{ser} it^{pler} vg (sah *ελθ. και*) ... Ti *και ελθ.* cum BCD 13. 33. 69. 124. 346. e syr^{cu} et^{sch} aeth (Chr$^{mo\,e}$ et^{al} *και* sine *ελθ.*) | *πλειονα* cum ℵC^{3} vel^{3}EFGHKLMSUVΧΓΔΠ al pler Chr, item D *πλειων* ... Ln Ti *πλειον* c. BC*ℵΣ al^{8} (Or^{3,488} *οι δε πρωτοι ωοτο οτι πλειον ληψοντ.*, ^{3,705} *πλειον τι - ωηθησαν ληψεσθ.*, ^{3,697} *νομιζοντασ οτι πλειον ληψ.*). Praeterea it vg *plus* (vg$^{cdd\,aliq}$ *amplius*) | *λημψ.* cum ℵB*CDLN ΧΣ ... ς *ληψ.* cum EFGHKMSUVΓΔΠ al omn^{vid} | *και ελαβον*: D it (exc q) vg *ελαβ. δε* | *το ανα* cum ℵCLNΣ 33. ... ς Ln om *το* cum BD unc^{13} al fere omn Chr | *και αυτοι* post *δηναρ.* cum ℵBLΣ 33. syr^{sch} arm aeth ... ς Ln Ti post *ελαβον* cum CDN unc^{13} it (d om) vg syr^{cu} et^{P} sah cop

11. *λαβ. δε*: it^{pler} (non d e q) vg *et accipientes*, syr^{cu} *et cum viderent* | *εγογγυζον* (al pauc *διεγογγ.*) ita et. f g$^{2\cdot}$ vg syr^{P} Or^{3,696}: D it^{pler} syr^{cu} et^{sch} *-γισαν*

12. *λεγοντ.* cum ℵnc^{2}D 1. it (exc q) vg syr^{omn} aeth Or^{3,694} Chr ... ς add *οτι* c. C^{*vid}ℵΣ unc^{14} al fere omn q arm Or^{3,696} | C*Η* (sed ipse* add) om *οι* | *αυτοισ ημιν* cum ℵDLΣ al^{6} it^{pler} vg syr^{cu} et^{sch} sah cop aeth (Or^{3,694} *αυτ. εποι. ημιν*) ... ς Ti *ημιν αυτουσ* c. BCN unc^{13} al pler c arm (syr^{P}) Or^{3,696} Chr | *ημερασ*: syr^{cu} *diei totius*

13. *ενι αυτων* (B *αυτ. ενι*) *ειπ.* cum ℵ(B)D 124. it^{pler} vg arm Or^{3,705} (et^{697} *ενι ειπ. αυτ.*) Chr ... ς Ln Ti *ειπ. ενι* (A *μοναδι*) *αυτ.* cum CΣΕ unc^{14} al pler e q etc | *ουκ*: ℵ *ουχ* | *συνεφωνησασ μοι* cum ℵBCDN unc^{13} al fere omn it vg syr^{cu} et^{utr} arm Or^{3,697} Chr Or$^{int\,3,907}$ Op al ... LΣ 33. sah cop aeth Or^{3,705} Nyss$^{cunom\,11}$ *συνεφωνησα σοι*

14. *θελω δε* (et. Or$^{int\,3,907}$): Σ al pauc it (exc e) vg Chr *θε. δε και* (Or ^{3,705} *θε. γαρ και*), B aeth *θε. εγω*, sah *θε. δε εγω*, syr^{cu} arm *και ει θε.* | *τουτω* (ΕΓ *τουτο*): D post *τω εσχατ.*

15. *η ουκ* cum ℵCNXΓΠ unc^{10} al omn^{vid} it vg sah cop syr^{sch} et^{P} aeth Chr ... Ln *ουκ* cum BDLΣ syr^{cu} arm | *εξεστιν*: D* *εστιν* (d *licet*) | *ο θελ. ποιησ.* cum ℵBDLΣ 13. 33. 69. 124. 157. 346. a c e ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot}$ h l vg syr^{sch} aeth Chr ... ς *ποι. ο θελ.* cum CNX unc^{13} al pler b f (*facere de meum quod volo*) ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ q syr^{cu} et^{P} sah cop arm | *εν τ. εμοισ*: b ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot2\cdot}$ l om | *ἢ* sec (et. ς^{e} Gb Sz) cum ℵB*CDNXΣΠ unc^{9} al certe pm (d e h

ἀγαθός εἰμι; 16 οὕτως ἔσονται οἱ ἔσχατοι πρῶτοι καὶ οἱ πρῶτοι ἔσχατοι.

17—19 Mc 10, 32—34 Lc 18, 31—33

17 [201. 2] Καὶ ἀναβαίνων ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἰεροσόλυμα παρέλαβεν τοὺς δώδεκα κατ' ἰδίαν, καὶ ἐν τῇ ὁδῷ εἶπεν αὐτοῖς· 18 ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἰερουσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ γραμματεῦσιν, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὸν εἰς θάνατον. 19 καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν εἰς τὸ ἐμπαῖξαι καὶ μαστιγῶσαι καὶ σταυρῶσαι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθήσεται.

20—28 Mc 10, 35—45

20 [202. 6] Τότε προσῆλθεν αὐτῷ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου μετὰ τῶν υἱῶν αὐτῆς, προσκυνοῦσα καὶ αἰτοῦσά τι παρ' αὐτοῦ. 21 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· τί θέλεις; λέγει αὐτῷ· εἰπὲ ἵνα καθίσωσιν

Voc *aut*) Nyss$^{\text{euno}\ 11}$ ... ς Gb″ Ti ει cum B^{2}ℵHSΓ 1. 13. 22. 69. 108. 118. 124. 131. 157. 209. al pl Did$^{\text{trin}\ 1,18}$ Chr (it^{pler} vg *am*)

16. οι ante *εσχ.* et ante *πρωτοι*: L om | *εσχατοι* sine additamento cum ℵBLΞ 36. sah cop aeth^{eod} ... ς Ln Ti add *πολλοι γαρ εισι κλητοι, ολιγοι δε εκλεκτοι* cum CDΘ unc^{18} al fere omn it vg syr^{omn} arm aeth Or^{3,694} (in textu) et ^{707} (post *εσχατοι* habet *και γαρ οι κλητοι μεν πολλοι, οι δε εκλ. εισιν ολιγοι*). Sine ulla loci unde petiit indicatione Ir$^{\text{int}\ 265}$ (*sic et hic* vocati multi, pauci vero electi), item Barn^{4} Hom$^{\text{cl}\ 8,4}$ Clem ^{655}: haec igitur non huc trahenda sed ad 22, 14.

17. *και αναβαινων* cum ℵCDΘΞ unc^{14} al omn fere it vg syr^{cu} et^{p} arm aeth Or^{4,300} Chr ... B 1. sah syr^{sch} Or$^{3,708\ \text{sq}}$ et ^{722} *μελλων δε αναβαινειν* (sed 1. Or^{ter} *αναβ.* post *ο ις* pon) | B om *ὁ* | *δωδεκα* (ℵD *ιβ*) cum ℵDLΞ 1. syr^{cu} cop arm aeth^{rom} Or$^{3,708\ \text{text}}$ et $^{3,709.\ 722}$ et ^{4,300} ... ς (Gb^{0}) Ln add *μαθητας* cum BCMXΠ unc^{10} al pler it^{pl} vg syr^{p} sah aeth^{pp} Chr, item addito *αυτου* Γ al^{10} fere a c e g$^{1.}$ n syr^{sch} (:: passim test mu ad *οι δωδ.* add *μαθητ.* ut Mt 26, 20. Lc 9, 1; saepius certe pauc add ut Mc 6, 7. 11, 11. Lc 8, 1. 9, 12. 18, 31. Ioh 6, 67. Alibi non fluct) | B* *καθ' ιδιαν* | *και εν τη οδω* cum ℵBLΞ 1. 13. 33. 61. 69. 124. 48^{ev} sah cop (*et dixit iis in via*) arm pers^{p} Or^{4,300} et ^{3,709} ... ς *εν τ. οδ. και* cum CDΘΧΓΠ unc^{10} al pler o f h q (a c u *in via scorsum et*) syr^{omn} aeth Or$^{3,708\ \text{text}}$ Chr ... b ff$^{1.\ 2.}$ g$^{1.\ 2.}$ l vg pers^{w} Hil om *εν τ. οδω*

18. *αναβαινομεν*: X *-νωμεν* | *εις θανατον* cum ℵ ... B aeth om ... ς Ln Ti *θανατω* (:: ut Mc, nec fluct) cum CDΘΞ unc rell al omn^{vid} Or^{4,300}

19. ℵCXΣΔ *εμπεξαι*, DE *εκπαιξαι* | X om *κ. σταυρ.* | *και* quart: suppl ℵ^{a} vel ipse* | *εγερθησ.* c. ℵC*LΞ 50. Or^{4,300} Chr Cyr$^{\text{ioh}\ 1036}$ ... ς Ln *αναστησεται* c. BC^{3}DEGHKMSUVXΓΔΠ al fere omn Or^{3,708} Bas$^{\text{se}\ 165\ \text{sq}}$ :: e Mc et Lc

20. Γ *ζεβεδδαιου* | *μετα των*: U add *δυο* | *παρ* cum ℵCMΞ unc^{12} al omn vid Bas$^{\text{se}\ 122}$ Dam$^{\text{par}\ 378}$ ... Ln Ti *απ* cum BD (:: cf Lc 8, 49. 12, 48. Mc 14, 43; sed et. 1 Io 5, 15)

21. *ο δε*: L add *ις* | *αυτη*: B* *αυτοισ* | *λεγει* (MN al praem *η δε*) *αυτω*

οὗτοι οἱ δύο υἱοί μου εἷς ἐκ δεξιῶν καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων σου ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. 22 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε. δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ μέλλω πίνειν; λέγουσιν αὐτῷ· δυνάμεθα. 23 λέγει αὐτοῖς· τὸ μὲν ποτήριόν μου πίεσθε, τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ εὐωνύμων, οὐκ ἔστιν ἐμὸν τοῦτο δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται ὑπὸ τοῦ πατρός μου. 24 [208. 2]

cum ℵCDNZ unc[13] f g[1.2.] q vg cop al ... B sah Dam[par] η δε ειπεν, e *et illa dixit* ... a b c ff[2.] h m n *ait* (c ff[2.] n *ait et*, b *ait ei*, m *dicit*) *illa*, ff[1.] *et ait* | ειπε: syr[cu] *domine* | ουτοι cum ℵBDN unc[13] etc ... C 56. 58. a e n sah cop Bas[se 131] et [133 bis] Isid[1,137] om; hinc Ln [ουτ.] | H al om δυο | δεξιων cum ℵB Dam[par 378 cod] ... ς Ti add σου cum CDN unc[13] (Z hiat) al omn[vid] it vg syr[omn] sah cop al Bas[se] Isid (:: cf Mc) | ευω. σου cum ℵBCNZ unc[14] al longe pl a f g[1.2.] h l n q harl tol syr[omn] sah cop aeth Bas[se] Isid Dam[par cod] Op ... ς (= Gb Sz) om σου cum D al b c e ff[1.2.] m vg arm | βασιλ. σου: syr[cu] add *et in gloria tua* :: e Mc

22. δε ο: ς[c] inepte ο δε | ειπεν (ita g[1.] h q vg; m[lib]): b c f ff[1.2.] g[2.] n add αυτοισ, e syr[cu] αυτη | αιτεισθε: D* αιτειτε | πιειν: DΓ aeth post το ποτ. | πινειν cum ℵCDX unc[12] al pler Or[3,717] etc: BG al[4] Bas[se 134] πιειν (sed G πίειν). Item absque additamento cum ℵBDLZ 1. 22. it[pler] vg syr[cu] sah cop aeth pers[w] Or[3,717] (post μελλω πινειν addit ἢ ὡσ ὁ μάρκοσ ἀνέγραψεν· δυνασθε το ποτ. πιειν ο εγω πινω η το βαπτ. ο εγ. βα. βαπτ.) Epiph[781] et [742] Dam[par 378 cod] Hil Hier al ... ς (= Gb) add και (Sz η cum unc[omn] exc s al[100] fere f h q syr[utr] arm) το βαπτισμα ο εγω βαπτιζομαι βαπτισθηναι cum CEFGHKMSUVXΓΛΠ al pler f h q syr[utr] arm Chr Bas[se 134] :: e Mc | αυτω: D am syr[cu] aeth om (m *illi autem dixerunt*)

23. λεγει cum ℵBDZ[vid] al[5] it (exc h q) vg syr[cu] et[sch] sah arm Dam[par 378] ... ς και λεγει cum CX unc[12] al pler h q cop syr[p] aeth. Sed DΔ 13. 69. 346. a b c e ff[1.2.] g[2.] h m n (non item f g[1.] q) syr[cu] cop arm post αυτοισ add ο ις̄ | πιεσθε cum ℵBDLZ 1. 22. insuperque al[7] it (exc[3]) vg syr[cu] sah cop aeth pers[w] Epiph Dam[par cod] Hier al ... ς (= Gb) και (Sz inepte η) το βαπτισμα ο εγω βαπτιζομαι βαπτισθησεσθε (H -πτισεσθε) cum CX unc[12] al pler f h q syr[utr] arm Chr Bas[se 134] al Op | και εξ (Δ om εξ) cum ℵCDZ unc[13] al pler ff[1.] g[1.] q am san syr[omn] cop arm aeth (Or[3,550]) et [int 834] Chr Dam[par] ... BL 1. 33. a b c e f ff[2.] h m n vg (et. for al) sah Or[3,717] η εξ :: cf Mc | ευωνυμων (Gb″) c. ℵBCDKLMSZΠ* al plus[20] a b e f ff[1.2.] g[1.] n q vg Or[3,717] et [int 834] Epiph[782] Chr Dam[par cod] Hier al ... ς add μου c. EGHUVXΓΛΠ[2] al pler c g[2.] h l (m, sed om μου post δεξι.) syr[omn] sah cop arm aeth Bas[se] | τουτο cum CDΛΠ[1] (post δουν.) 33. 346. al[16] q (*non est hoc meum dare*) sah cop syr[p] Chr[semel] cat[oxon], item ante ουκ U al[5] syr[cu] ... ς Ln om (:: ut Mc) cum ℵBZΠ[2] unc[10] al pler it (exc q) vg syr[sch] arm aeth Or[3,717] Epiph Bas[se] Dam[par]. Habent *dare vobis* it (exc q) vg syr[cu] | αλλ οισ (it vg *sed quibus*): 225. ἄλλοισ, d *aliis* (item Hil Aug, sed videntur a Mc 10, 40 pendere ubi it[mu] *aliis* verterunt) | υπο: L απο, 126. 131. al[5] παρα

24 ss
L.e 22, 25—27 ἀκούσαντες δὲ οἱ δέκα ἠγανάκτησαν περὶ τῶν δύο ἀδελφῶν. 25 ὁ
δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς εἶπεν· οἴδατε ὅτι οἱ ἄρχοντες
τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν καὶ οἱ μεγάλοι κατεξουσιάζου-
σιν αὐτῶν. 26 οὐχ οὕτως ἔσται ἐν ὑμῖν· ἀλλ' ὃς ἐὰν θέλῃ ἐν
22, 11
Mc 9, 35 ὑμῖν μέγας γενέσθαι, ἔσται ὑμῶν διάκονος, 27 καὶ ὃς ἂν θέλῃ ἐν
ὑμῖν εἶναι πρῶτος, ἔσται ὑμῶν δοῦλος· 28 204. 4 ὥσπερ ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι
τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.

---

24. ακουσ. δε cum $\aleph^{c}$LΞ 13. 33. 69. for sah cop syr^{sch} $Or^{5,721}$ (^{721} ακουσαντες, φησιν, οι δεκα etc) ... ς Ln και ακουσ. (:: ut Mc) c. $\aleph^{*}$BCD unc^{12} al pler it vg syr^{cu} etP arm aeth | ηγανακτησαν: ℵ 253. d^{ascr} ηρξαντο αγανακτειν :: e Mc | των δυο αδελφ.: Γ ιακωβου και ιωαννου :: e Mc

25. ειπεν (et. $Or^{5,721}$): D 238. e syr^{cu} et^{sch} sah cop aeth add αυτοις :: ut Mc | κατακυριευουσιν (Δ -ευωσιν, Γ -ευσιν) cum ℵCDΞ unc^{10} (et ΓΔ) al pler it vg et rell $Or^{1,710}$ $et^{2,721}$ ... B 124. al pauc Chr^{cdd} -ευσουσιν

26. ουτως c. ℵBDΞΠ unc^{9} al pl it (exc ff^{2}·) vg sah arm $Dam^{par\ cod}$ (sub τ) ... ς (= Gb Sz) add δε (:: ut Mc) cum CMXΓ al sat mu ff^{2}· syr^{omn} cop aeth $Or^{int\ 2,572}$ | εσται cum ℵCKGHKLMSUVXΓΔΠ al omn^{vid} it vg syr^{omn} cop aeth arm Chr (et.$^{mo\ 5}$) $Dam^{par\ cod}$ Or^{int} ... Ln εστιν (:: e Mc) cum BDΞ m sah $Chr^{cdd\ aliq}$ | εαν (ℵ om) cum ℵC unc^{12} al omn^{vid} ... Ln αν cum BD | εν υμιν sec loc (B al sah cop post μεγας, C al ff^{1}· post γενεσθ.) cum ℵBCD unc^{12} etc (:: sane cum Mc): LΞ υμων | εσται sec (Gb″) cum ℵBCDK^{2} (°om αλλ usq διακ.) GKUVXΓΔΠ al^{90} fere a b c e ff^{2}· h m n q sah cop ($Did^{tri\ 2,20}$ ox Mt?) $Dam^{par\ cod}$ (sub υ) ... ς Ti εστω cum $\aleph^{c}$HLMS al pl f ff^{1}· $g^{1.2}$· l arm aeth Chr (sed^{libere}) Dam par cod (sub τ) :: similiter in Mc lectio fluct

27. αν (Π^{1} al om) cum ℵBDΞ ... ς Ti εαν cum CH^{2} unc^{12} al omn^{vid} | εν υμειν ειν. (L om ειν.) cum ℵCDΞ unc^{29} al omn^{vid} it vg ... B ειναι υμων, X υμων ειναι :: cf Mc | εσται (Gb″) cum ℵCDKLMUΣΔΠ* al^{70} fere it vg $Dam^{par\ cod}$ (sub υ) $Or^{int\ 2,572}$ ... ς Ti εστω cum BKGHISVXΓΠ^{2} al pl | υμων: M παντων:: e Mc

28. ωσπερ: X add γαρ | αντι πολλων: D add υμεις δε ζητειτε εκ μικρου αυξησαι και εκ μειζονος ελαττον ειναι. εισερχομενοι δε και παρακληθεντες δειπνησαι, μη ανακλινεσθαι εις τους εξεχοντας τοπους, μηποτε ενδοξοτερος σου επελθη, και προσελθων ο δειπνοκλητωρ ειπη σοι· ετι κατω χωρει, και καταισχυνθησῃ. εαν δε αναπεσης εις τον ηττονα τοπον και επελθη σου ηττων, ερει σοι ο δειπνοκλητωρ· συναγε ετι ανω, και εσται σοι τουτο χρησιμον. Item syr^{cu} it^{pl} (non f g^{2}· l q) i. e. a b c d e $ff^{1.2}$· g^{1}· h m n pariterque and emm et theotisc *vos autem* (e *enim*) *quaeritis de* (m *in*) *pusillo* (d *minimo*, m *modicis*, emm *modico*) *crescere* (n *extolli*) *et* (syr^{cu} *nec*) *de maiore* (d *magno*, and *magnis*, m *maximis*, emm *maximo*, b g^{1}· theo *minore*) *minores* (c *minor*, d m cmm *minui* et e *minorari* sine *esse*, b g^{1}· and theo *maiores*) *esse* (ff^{1}· g^{1}· *fieri*). Quae ab

29 [20s. 2] *Καὶ ἐκπορευομένων αὐτῶν ἀπὸ Ἰερειχὼ ἠκολούθησεν* Mc 29—34 10, 46—52 Lc 18, 35—43
αὐτῷ ὄχλος πολύς. 30 *καὶ ἰδοὺ δύο τυφλοὶ καθήμενοι παρὰ τὴν*
ὁδόν, ἀκούσαντες ὅτι Ἰησοῦς παράγει, ἔκραξαν λέγοντες· ἐλέησον

---

hoc inde loco sequuntur, habent a b c d e ff$^{1\cdot 2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ h n (non item f g$^{1\cdot}$ l m q) pariterque and emm theo syr^{cu}. *Intrantes* (d *introeuntes*, m g$^{2\cdot}$ emm *cum autem introieritis*) *autem* (theo om) *et* (e ff$^{1\cdot}$ om, and om *et rog.*, syr^{cu} om *intr. aut. et*) *rogati* (ff$^{1\cdot}$ *ad ce. rog.*, m g$^{2\cdot}$ emm *ad ce. vocati*) *ad cenam* (d theo *cenare*) *nolite recumbere* (ff$^{1\cdot}$ h *nol. disc.*, d *ne discubueritis*) *in* (ff$^{2\cdot}$ om) *locis eminentioribus* (and *eminentib.*, e ff$^{2\cdot}$ *emin. loc.*, d *eminentib. loc.*, g$^{2\cdot}$ emm theo *superiorib. loc.*, m *honorificis loc.*), *ne forte clarior* (d m g$^{2\cdot}$ omm theo *dignior*, e *honoratior*) *te superveniat et accedens* (syr^{cu} om; g$^{2\cdot}$ emm add *is*) *qui ad cenam vocavit te* (e *te voc.*, ff$^{1\cdot}$ *qui invitavit te*, g$^{2\cdot}$ emm *qui te inv.*, ff$^{2\cdot}$ *te vocav. ad cen.*, theo *te ad cen. voc.*, m *invitator*, d *cenae invitator*) *dicat tibi: Adhuc* (e syr^{cu} om) *deorsum* (g$^{2\cdot}$ emm *inferius*, m *infra*) *accede* (e *acc. deors.*), *et confundaris* (ff$^{1\cdot}$ theo *et erit tibi confusio*; syr^{cu} add *in conspectu discumbentium*). *Si autem in loco inferiori recubueris* (ff$^{1\cdot}$ h *disc.*, m g$^{2\cdot}$ emm *rec. in inf. lo.*, c *rec. in lo. inf.*, d *disc. in minimum locum*) *et superveneriť* (g$^{2\cdot}$ emm *adv.*, m *adveniet* omisso *et*, pergens *inferior te et*; d *supervenint*) *humilior* (d *minor*) *te*, (e add *tunc*) *dicet* (c *dicat*, d ff$^{2\cdot}$ *dicit*) *tibi* (theo om) *qui te* (b post *vocavit*, h om) *ad cenam vocavit* (and *invitav.*, d *invitator cenae*, ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ emm ut supra): *Accede* (d *collige*, theo post *superius*) *adhuc* (e om) *superius* (b ff$^{1\cdot}$ h and *sursum*, m *in superiori loco*), *et erit hoc* (d ff$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot}$ h emm theo post *tibi*, and ante *erit*, c om) *tibi utilius* (d *utile*; e *et tunc erit tibi gloriam coram discumbentibus*, item syr^{cu}). Accedit syr^{p} cod mg (est cod. 1. Asseman., vide Adler. ad h. l.) cum d maxime conveniens, addita insuper hac nota: *Haec quidem in exemplis antiquis in Lc tantum leguntur capite 53* (i. e. Lc 14, 7 sqq); *inveniuntur autem in exx. graecis* (an potius *in exemplo graeco?*) *hoc loco*; *quapropter hic etiam a nobis adiecta sunt*), item (cf Sabatier ad h. l.) sax^{edd}. Agnoscunt et. Hil (exc prioribus ut g$^{2\cdot}$) Leo ^{vid} Iuvenc

29. *ἐκπορευομενων αυτων* c. ℵBC^{3}DEKLMNSUVXΣΠ etc: FHA 33. al f cop^{edd} arm^{edd} aeth^{edd} Bas$^{so\ 187}$ *ἐκπορευομενου αυτου*, item C^{3}GΓ al (inprimis evglstaria) e syr^{sch} *ἐκπορ. του ιυ* | *ιερειχω* cum BCLΣ, item alibi (cf Lc) DFQΔ (Mc et. Γ) ... ς Ln *ιεριχω* cum ℵ(D)GHKMNSUVXΓ(Δ)Π al omn^{vid} (ita et. sah cop, item go) | *ηκολουθησεν* (Γ al aliq *-σαν*, item sah cop adnotante Schw.: *in lingua Copt. numerus sing. vocis* multitudo, turba, *construitur cum num. plur. verbi*) αυτ. (ℵ^{c} om, suppl^{a}) *οχλος πολυς* (et. Or^{3,727} et ^{735}): D al pauc c e ff$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot}$ q vg^{edd} (sed non am for san) syr^{p} Chr Bas^{se} *ηκολουθησαν α. οχλοι πολλοι*

30. *ιδου*: syr^{cu} om | *ακουσαντες* etc: D *ηκουσαν* or. *ιη παραγ. και*, item it (exc f *ut audierunt* etc) vg *audierunt* — *et* (e n om) | *ελεησ. ημ.* absque *κυριε* cum ND 13. 69. 118. 209. 346. b c e ff$^{1\cdot}$ h n syr^{cu} arm... Ln Ti praem *κυριε* cum BLΣ 124. g$^{1\cdot 2\cdot}$ l vg sah cop syr^{hr} aeth; item ς add *κυριε* cum CEGΠHKMNSUVXΓΔΠ al plor f ff$^{2\cdot}$ q syr^{utr} Or^{3,727} sqq Dam

ἡμᾶς, υἱὲ Δαυείδ. 31 *ὁ δὲ ὄχλος ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα σιωπήσωσιν· οἱ δὲ μεῖζον ἔκραξαν λέγοντες· κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς, υἱὲ Δαυείδ.* 32 *καὶ στὰς ὁ Ἰησοῦς ἐφώνησεν αὐτοὺς καὶ εἶπεν· τί θέλετε ποιήσω ὑμῖν;* 33 *λέγουσιν αὐτῷ· κύριε, ἵνα ἀνοιγῶσιν οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν.* 34 *σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἥψατο τῶν ὀμμάτων αὐτῶν, καὶ εὐθέως ἀνέβλεψαν, καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ.*

XXI.

Mc 11, 1—10 Lc 19, 30—38 Io 12, 12—15

1 [206. 2] *Καὶ ὅτε ἤγγισαν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ἦλθον εἰς Βηθφαγὴ εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, τότε Ἰησοῦς ἀπέστειλεν δύο μα-*

---

par 556 Op | *υιε* cum ℵCDEFLΠΠ* 1. 33. 69. al[30] fere Or[2, 725] Eus[ecl 230] Chr (et.mo 4) Dam[par cod] ... ς Ti *υιοσ* cum ΒGHKMSUVΧΣΓΔΠ[2] al longe pl Or[2, 727] et [729]. Praeterea ΚLΧ 69. al c e h n syr[hr] cop arm praem $\overline{ιυ}$ | *δαυειδ*: cf ad 1, 1. Item v. sq.

31. ℵ ff[1] syr[cu] et[sch] *οι δε οχλοι επετιμησαν* | *σωπησωσιν* cum ΚBCDXΣ Γ[1]Π unc[8] al omn[vid] ... Ti *-σουσιν* cum LNΔ | *μειζον*: ℵ *πολλω μαλλον* (:: ut Lc et Mc), U *πλειον* | *εκραξαν* cum ΚBDLΣΠ[1] al sah cop syr[cu] et[sch] ... ς Ti *-ζον* c. CΠΠ[2] unc[11] al pler it vg syr[P] (13. 69. 124. *εκραυγαζον*) :: Mc et Lc *εκραζεν* | *κυριε* h. l. cum ΚBDLΣ 69. 124. 346. b c ff[1] g[1. 2] h l n vg sah cop syr[sch] arm aeth ... ς post *ημασ* cum CΚ unc[12] al plerᵗ f ff[2] q syr[cu] et[P] ... 13. 209. e (add $\overline{ιυ}$ post *ημ.*) syr[hr] om | *υιε* cum ℵ (sed *ve* ex *vu* corr) CDLΧ 33. al mu ... ς Ti *υιοσ* c. BΣ unc[12] al pler

32. *αυτους*: Γ *αυτοισ* | *ποιησω* cum ℵ*BCDK unc[12] al pler (a b e n *vultis faciam*, item syr[sch] arm aeth) Chr Dam[par 556] ... LΣ 106. 238. (c d f ff[1. 2] g[1. 2] h q vg *vultis ut faciam*, item syr[cu] et[P]) Or[2, 727] et [730] praem *ινα*, hinc Ln [*ινα*] | *ανοιγωσιν* cum ΚBDLΣ 13. 33. 69* 124. 346. al Or[bis] Chr ... ς Ti *ανοιχθωσιν* c. CΚ unc[12] al pler Bas[se 128a] (Dam[par] *ανεωχθ.*) | *οι οφθ. ημων* cum ΚBDLΣ 33. (it vg) Or[2, 721] ... ς Ti *ημων οι οφθ.* cum CΚ unc[12] al fere omn Bas[se] Chr. Praeterea syr[cu] add *et videbimus (videamus) te*; item c: *Quibus dixit Jesus: Creditis posse me hoc facere? Qui responderunt ei: Ita, domine.*

34. o $\overline{ις}$: syr[cu] et[sch] om | *ομματων* cum BDLΣ 13. 69. 124. 346. Or[2, 726] ... ς Ti *οφθαλμων* cum ΚCΚ unc[12] al pler (Or[2, 725] liberrime *αψαμενος αυτων των οφθαλμ.*) Bas[se 128] Dam[par 553] | *αυτων*: B ante τ. *ομμ.* pon | *ανεβλεψ.* cum ΚBDLΣ al[10] it (exc q) vg sah cop syr[cu] syr[P] [mg] et[hr] arm aeth Bas[se] Dam[par 553 cod] ... ς Ti add *αυτων οι οφθαλμοι* cum CΚ unc[12] al pler q syr[sch] (*aperti sunt oculi eorum*) syr[P] [txt]

XXI. 1. *ηγγισαν* cum ℵBC*DEFGHKLMNSUVΧΓΔΠ al pler it[Pler] vg sah cop syr[P] Or[2, 729] et [735] ... C[2]vmg al mu (inprimis evglstaria) b e gat sax syr[cu] et[sch] eth[r] cop[dz] aeth Or[4, 161] Chr *ηγγισεν* (C[2]vmg al add h. l. o $\overline{ις}$ et om postea) | *ηλθον* (ita et. ℵᶜ b aeth cop[dz]) ... ℵ*C[2]KUVmgΔ al e q gat sax syr[cu] et[sch] eth[r] Or[4, 161] Chr *ηλθεν* | *εισ* sec: Δ om | *βηθφαγη*

θητὰσ 2 *λέγων αὐτοῖσ· πορεύεσθε εἰσ τὴν κώμην τὴν κατέναντι ὑμῶν, καὶ εὐθὺσ εὑρήσετε ὄνον δεδεμένην καὶ πῶλον μετ' αὐτῆσ· λύσαντεσ ἀγάγετέ μοι.* 3 *καὶ ἐάν τισ ὑμῖν εἴπῃ τι, ἐρεῖτε ὅτι ὁ κύριοσ αὐτῶν χρείαν ἔχει· εὐθὺσ δὲ ἀποστελεῖ αὐτούσ.* 4 [207. 7] *τοῦτο δὲ γέγονεν ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου λέγοντοσ·*

---

cum ℵB*C2(*latet)DEGHM*N2SVΔ al pl it vg (it pler vg *bethphage*, d *betphage*, e *vethpagae*, h am fu al *bethfage*, for *bethfaget*) syr^{omn} (et. syr$^{p\ mg}$ graece) Or$^{5,726\cdot 742}$ et $^{4,181\cdot 191}$ Chr; item Σ sah cop *βηθφαγη* ... Ti *βηθσφαγ*. cum B*YKM2N*UXΓΠ al^{100} ferè; item L 47^{ev} *βησφαγ*. Praeterea C2 13. 33. 69. al syr^{hr} add *καὶ βηθανιαν* :: e Mc et Lc | *εισ* (C2 *καὶ εισ*) *το* cum BC2(*latet) 33. g^{ecr}, item (*in montem*) b c e ff$^{1\cdot 2\cdot}$ h n q Or^{5,729} (:: ita nemo in Mc, U tantum in Lc) ... ς *προσ το* (:: ut Mc et Lc) cum ΔDEGHKLMNSUVXΓΛΠ al pler, item (*ad montem*) f g$^{1\cdot 2\cdot}$ vg Or^{5,726} et ^{4,181} Chr | $\overline{ωσ}$ cum BDEHV 22* al mu Or^{4,181} ... ς Ln *o* $\overline{ωσ}$ cum ℵC2GK LMNSUXΓΛΠ al longe pl (ℵ al post *απεστ.*, M al post *μαθ.* pon) Or^{5,729} (:: Mt $\overline{ωσ}$ raro sed passim, Ioh plerumq, testibus plurimis *o* $\overline{ωσ}$ substituentibus. Tamen fit etiam ut *o* $\overline{ωσ}$ praeferendum videatur alteri scripturae.) | *μαθητασ*: 13. 28. 33. 124. 157. 243. 346. arm Chr (ut$^{mo\ 5}$ et^{al}), item it (non item vg) Hil add *αυτου* (et quidem h Hil *duos ex discip. suis*)

2. *πορευεσθε* (Gb′) cum ℵBDLΞ al^{7} Or^{4,181} Eus$^{dem\ 279}$ (*κατα τον μαθητ. ειπεν*) Chr ... ς Ti *πορευθητε* cum CEGHKMNSUVXΓΔΠ al pler | *κατεναντι* (Gb′) cum ℵBCDLΞ al^{7} Or^{4,187} et $^{181\ cod}$ Eus$^{dem\ 279}$ Chr ... ς Ti *απεναντι* c. EGHKMNSUVXΓΔΠ al pler Or$^{4,181\ ed}$ Eus$^{dem\ 456}$ (lib *πορευθεντεσ εισ την απε. κωμ. ευρησετε*) et$^{ecl\ 125}$ | *ευθυσ* cum ΔLΞ ... ς Ln Ti *ευθεωσ* c. BCDK unc^{12} al omn^{vid} Or^{4,181} Eus$^{dem\ 279}$ ... al^{3} a b c ff$^{1\cdot}$ h n cop syr^{cu} (*ιδου* pro *ευθ.*) Chr (Eus$^{bis\ libere}$) Or$^{int\ 2,224}$ om | *αγαγετε* cum ℵCLNΞ unc^{12} al fere omn Or^{4,181} Eus$^{dem\ 279}$ et ^{456} et $^{ecl\ 126}$ cat^{ox} Chr ... Ln *αγιετε* cum BD 56. 58. (:: *αγαγετε* et. Lc; sed cf ad 18, 30. 21, 18)

3. *εαν*: D *αν* | *τι* (Or^{5,740} et ^{4,188} item ^{4,187} Chr): D 157. aeth Or^{4,181} Eus$^{dem\ 456}$ et $^{ecl\ 126}$ *τι ποιειτε* :: cf Mc | *αυτων*: ℵ *αυτου* | *χρ. εχει*: D*^{gr} (ipse* corr?) *εχ. χρ.* | *ευθυσ* cum ℵBL Or^{4,181} et ^{126} ... ς Ln Ti *ευθεωσ* cum CDK unc^{12} al omn^{vid} Or^{5,740} Chr | *ευθ. δε* (et. Or^{ter}): D 33. al pauc it (exc q) vg syr^{cu} et^{sch} (non item^{p}) *και ευθ.* | *αποστελει* (prob Schu) cum ℵBDE^{gr}HM (Π -*ἑλη*, M -*ἑλει*) 69. al it (et. *δ*, exc d h) vg sah cop arm edd aeth Or^{5,737} et ^{740} et $^{4,181.\ 187}$ sq Op ... Gb Sz *αποστελλει* cum CEGK LNSUVXΓΔΠ al^{150} fere d h syr^{omn} arm^{sch} pers^{w} Chr :: cf Mc

4. *τουτο δε* cum ℵC*DLΞ it^{pler} am fu for emm san fr syr^{cu} cop aeth pers^{w} Or^{4,181} Chr (et.$^{mo\ 5}$) Hil al ... ς (Gb^{00}) Ti add *ολον* cum BC2N unc^{12} al omn^{vid} g$^{2\cdot}$ q vg^{ed} (et. gat) sax syr^{sch} *otP* sah arm pers^{p} Op :: cf 1, 22. 26, 56 | *δια* (et. Or^{4,181}): LΞ al^{4} *υπο* | *προφητου*: 42. a c h Chr Hil praem (ita et. a c h Hil) vel add (ut Chr) *ζαχαριου* (sic M al in marg notatum habent), item al^{2} aeth *ησαΐου*

[a]Zach 9, 9 [b]Is 62, 11

5 εἴπατε τῇ θυγατρὶ Σιών· ἰδοὺ ὁ βασιλεύς σου ἔρχεταί σοι πραΰς καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὄνον καὶ ἐπὶ πῶλον υἱὸν ὑποζυγίου. 6 [208. 2] πορευθέντες δὲ οἱ μαθηταὶ καὶ ποιήσαντες καθὼς προσέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, 7 ἤγαγον τὴν ὄνον καὶ τὸν πῶλον, καὶ ἐπέθηκαν ἐπ᾽ αὐτῶν τὰ ἱμάτια, καὶ ἐπεκάθισεν ἐπάνω αὐτῶν. 8 ὁ δὲ πλεῖ-

---

5. πραΰς (Or[4,188] et[2,736] diserte: προτεταγμένα τοῦ πραΰς οὐκ ἐξέθετο ὁ ματθ. οὕτως ἔχοντα· δίκαιος καὶ σώζων αὐτόσ.): syr[cu] aeth[rom] praem *iustus et* (:: ut LXX) | και επιβεβ. cum ℵBCDKΣ unc[14] al omn fere c f g[1. 2.] q am for emm Or[4,181] et [187 sq] Chr (:: ita et. LXX) ... Ti om και cum D 61. a b e ff[1. 2.] h vg[ed] fu san gat fr aeth Cyp al | και επι πωλι cum ℵBLΞ 1. 124. syr[cu] et[sch] syrP c.* sah aeth ... ς om επι cum CDEFGHKMSUVXΓΔΠ al omn fere it vg cop arm Or[4,181] et [187] :: ut LXX | υιον υποζυγιου cum ℵ* et[c] BCD[a]K unc[12] al omn[vid] f q vg syr[omn] (et. p mg graec) sah Or[4,187] et [188] Chr ... D* *υιον υποζυγιον* (d omisso *υιον pullum subiugalem*), item *pullum novellum subiugalem* b c ff[2.] h (sed b *sedens super pullum asinae nov. subi.*) Hil ... ℵ[a] vel [b] Lξ e am* υποζυγιου absque υιον, 1. nil nisi *νεον*, Cyr[glaph 281 IIb] επιβιβηκ. επι υποζυγιον και πωλον νεον (Or[2,736] αντι του [apud Mt]· και επιβιβ. επι ονον κ. πωλ. υι. υποζ. το [ap. Zach]· και επιβεβ. επι υποζυγιον και πωλον νεον, η ως εν τισι· πωλον υποζυγιου. Paullo post vero de loco Zach sic: *χρη δε και τουτο ειδεναι, οτι πεντε περιτυχοντες εκδοσεσι του ζαχαριου, παρα μεν τοις εβδομηκ. και τω ακυλα ευρομεν το· αυτος πραΰς και επιβε. επι υποζυγιον και πωλον νεον, η· επι ονου και πωλου υιου οναδων· παρα δε θεοδοτιωνι· αυτος επακουων και επιβε. επι ονον και πωλ. υιον ονου· παρα δε συμμαχω· αυτος πτωχος και επιβεβ. επι ονον κ. πωλ. υιον οναδος· εν δε τη πεμπτη εκδοσει· αυτος πτωχος και επιβε. επι υποζυγιον κ. πωλον υιον ονου.*)

6. δε: P om | και ποιησαντες et ηγαγον: D al[2] sah it vg εποιησαν et και (hoc et. ℵ[a] adscripsit sed rursus exstinxit) ηγαγον (similiter syr[cu] et[sch] *et abierunt – et fecerunt – et adduxerunt*) | καθως: G Eus[dem 456] καθα | προσεταξ. cum ℵEFGHKLMNSUVXΣΓΔΠ al fere omn Or [2,744] et [4,181. 187] Eus[ecl 126] et[dem 456] ... Ln Ti συνεταξ. c. BCD 33. 48[ov] (:: συνεταξ. apud solum Mt 26, 19. 27, 10; sed nec συνετ. nec προσετ. ut 1, 24. 8, 4. fluctuare solet)

7. ηγαγον: vide ad v. 6 | επ cum ℵBDLΞ 33. 69. Or[4,181] et [187] [c] ... ς Ti επανω cum CK unc[12] al fere omn | αυτων: D a b e f ff[1. 2.] g[2.] q (non item c g[1.] nec vg) Or[4,181 cod] αυτου | τ. ιματια cum ℵ*BD b e ff[1. 2.] g[2.] gat arm ... ς Ti add αυτων, Ln [αυτ.] cum ℵ[a]CKΣ unc[14] al omn[vid] a c f g[1.] q syr[cu] et[utr] et[hr] sah cop arm[cod] aeth Or[4,181] (et [187] εαυτων) :: ut Mc (et Lc) | επεκαθισεν (et. ς Gb Sa) cum BCKMSUVXΓΔ (item H al επεκαθησεν, Σ certe επ....) al pl sah syrP arm Or[4,181] et [187 sq]; item KII al εκαθισεν, K al εκαθησεν, D εκαθητο; item *sedebat* a b c d e ff[1. 2.], *sedit* f h q; *et equitavit Jesus* syr[cu] et[sch] aeth ... ς[e] επεκαθισαν cum ℵ[c] al; L al επεκαθησαν, ℵ* εκαθισαν, item g[1. 2.] vg cop *sedere fecerunt* ... KG 1. al om και επεκαθ. επ. αυτ. | επαν. αυτων (g[2.] l vg Op

στοσ ὄχλοσ ἔστρωσαν ἑαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐν τῇ ὁδῷ, ἄλλοι δὲ ἔκοπτον κλάδουσ ἀπὸ τῶν δένδρων καὶ ἔστρωσαν ἐν τῇ ὁδῷ. 9 [pos. 1] οἱ δὲ ὄχλοι οἱ προάγοντεσ αὐτὸν καὶ οἱ ἀκολουθοῦντεσ ἔκραζον λέγοντεσ· ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαυείδ, εὐλογημένοσ ὁ ἐρχόμενοσ ἐν ὀνόματι κυρίου, ὡσαννὰ ἐν τοῖσ ὑψίστοισ. 10 [pos. 10] Καὶ εἰσελθόντοσ αὐτοῦ εἰσ Ἰεροσόλυμα ἐσείσθη πᾶσα ἡ πόλισ λέγουσα· τίσ ἐστιν οὗτοσ; 11 οἱ δὲ ὄχλοι ἔλεγον· οὗτόσ ἐστιν ὁ προφήτησ Ἰησοῦσ ὁ ἀπὸ Ναζαρὲθ τῆσ Γαλιλαίασ. Ps 118, 26

---

nil nisi *desuper*): D 27^{cv} b c e f ff$^{1.2.}$ g$^{2.}$ h q (hi omnes *super eum*; a ut puto *super ea*, Blanch. *super ea*..) syr^{sch} eth^{hr} *επ. αυτου*... ℵ* *επανω επ αυτων*, ℵ^{c} *επανω αυτου*

8. *εαυτων* cum ℵBCNΣ unc^{12} al pler Or^{4,181}... DLΔ al plus^{20} *αυτων*, idque 13. 262. al (ut et. it vg al) post *ιματ.* pon | *απο*: Ν *εκ* :: cf Mc | *εστρωσαν* (*straverunt*) sec cum ℵ*D (Δ *εστρωσ^{σν}*) c e ff$^{2.}$ q cop Or^{4,187} (totum versum citat) ... ς Ln Ti *εστρωννυον* (*sternebant*) cum ℵ$_{c}$BCNΣ unc^{12} al omn^{vid} b f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ h vg sah syrr (:: videtur hoc magis ad *εκοπτον* accommodatum – nemo *εκοψαν* – quam *εστρωσαν* ad id quod praecessit. Lc *υπεστρωννυον τα ιματ. α.* et Mc *τα ιμ. α. εστρωσαν*, sed neuter repetit.) | *εν*: EF al om

9. *αυτον* cum ℵBCDL 1. 33. 69. 124. 157. ff$^{1.}$ sah cop syrr aeth Or^{4,181} Eus$^{dem\ 420}$ (*κατα τον θειον ευαγγελιστην οι οχλοι προαγοντεσ αυτον και ακολουθουντεσ επευφημουν λεγοντεσ* etc) ... ς om cum EFGHKMN SUVΣΓΔΠ al pler it (exc ff$^{1.}$) vg arm :: ut Mc | Δ om οι ante ακολ. | *εκραζον* (D -ζαν, d *clamabant*): L al pauc Or^{4,181} (sed om h. l. *λεγοντεσ*, contra ^{2,262} *εκραζον λεγοντεσ*) *εκραξαν* | *ὡσαννα* (F *ὡσαννὰ*, D* *οσσανα*, L *ωσάνα* et infra *ὡσανα*): huic spir. conveniunt *osanna* (vg e f ff$^{1.2.}$ h q) *osanna* (g$^{2.}$) *ossanna* (a b g$^{1.}$) *ossana* (d e); in pler (ut Π, non tamen omn) cddd^{gr} *ὡσάννὰ* vel *ὡσαννὰ* (ς *ὡσαννὰ*) legitur | *δαυειδ*: cf ad 1, 1 | *εν υψιστοισ*: syr^{cu} add *et egressi sunt in occursum eius multi* (*εξηλθον εισ υπαντησιν αυτω* Ioh 12, 15) *et gaudebant et laudabant deum propter omne quod viderunt* (*ηρξαντο – χαιροντεσ αινειν τον θεον – περι πα. ων ειδον δυναμ.* Lc 19, 37).

10. *εισελθοντοσ* (ita ℵ^{c}): ℵ* 237. 238. b^{scr} *ελθοντοσ*

11. *οι δε οχλοι* (et. Or^{4,180}, item ff$^{2.}$ g$^{2.}$ vg *populi* et f *turbae*, g$^{1.}$ am *populus*, q *turba*): D a b c e ff$^{1.}$ h *οι δε πολλοι*, item 1. 22. *οι* (1. om) *πολλοι δε* (Or^{3,747} *πολλοι*) | *ελεγον* (*dicebant* vel *dicebat* f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ h q vg): D *ειπον* (a b c d e *dixerunt*). Praeterea Ν add *οτι* | *ο προφητ.* $\overline{\text{ις}}$ cum ℵBD 157. sah cop arm Or^{4,187} Eus$^{dem\ 420}$... ς Ti $\overline{\text{ις}}$ (13. 124. al^{5} a om; e *Christus*) *ο* (Δ om) *προφη.* cum CEFGHKLMNSUVΣΓΔΠ al fere omn it vg syrr aeth Or^{3,747} et^{4,180} Chr | *ο απο*: DΔ om *ο* | *ναζαρεθ* (et. ς^{c}) cum ℵBCDEHKUVΣΠ al pl it^{pler} vg sah cop Eus^{dem}, item Δ *-ρεθ* ... ς Gb Sz *ναζαρετ* cum FGLMNSΓ al certe mu d e (a *propheta Nazareti Galil.*) Or$^{3,747.4,180}$ et alib Chr

12—13 Mc 11, 15—17 Lc 19, 45 s Io 2, 13—17 12 211. 1 *Καὶ εἰσῆλθεν Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ θεοῦ, καὶ ἐξέβαλεν πάντας τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν κατέστρεψεν καὶ τὰς καθέδρας* * Is 56, 7 * Ier 7, 11 *τῶν πωλούντων τὰς περιστεράς,* 13 *καὶ λέγει αὐτοῖς· γέγραπται· ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται, ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ποιεῖτε σπήλαιον λῃστῶν.* 14 212. 10 *Καὶ προσῆλθον αὐτῷ τυφλοὶ καὶ χωλοὶ ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς.* 15 212. 5 *ἰδόντες δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὰ θαυμάσια ἃ ἐποίησεν καὶ τοὺς παῖδας τοὺς κράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ καὶ λέγοντας· ὡσαννὰ τῷ υἱῷ* * Ps 8, 3 *Δαυείδ, ἠγανάκτησαν,* 16 *καὶ εἶπαν αὐτῷ· ἀκούεις τί οὗτοι λέγου-*

12. εισηλθεν (α εισελθων) – και: Chr εισελθων | ις cum ℵ*(et^{cb})BCEHMV XΔ al^{15} fere Or^{2,750} et $^{4,180.\ 187}$ ... ς ο ις cum DFGKLNSUΓΠ al longe pl Or^{2,748} | του θεου cum CDEFGHKMNSUVXΓΛΠ al fere omn it (exc b) vg syr^{cu} et^{utr} Or^{2,748} sqq ter Bas$^{eth\ 258}$ ... Ln om cum NBL al^{8} b sah cop arm aeth sax Or^{4,180} et ^{187} Meth^{234} Chr Hil :: at deest in Mc et Lc, nec alibi τ. ιερ. τ. θε. | εξεβαλεν: syr^{cu} add εκ του ιερ. του θεου, omisso εν τω ιερω

18. ὁ: D* om | κληθησεται: syr^{cu} add *omnibus gentibus* | αυτον: ℵ al^{8} post εποιησατ. pon (item it vg Ir^{int} Hil *fecistis illam*) | ποιειτε cum NBL 124. cop aeth Or^{4,180} et ^{187} Eus$^{dem\ 401}$ ... ς εποιησατε cum CDEFG HKMNSUVXΓΛΠ al pler Bas$^{eth\ 258}$ (:: ut Lc); item 1. Iust$^{tr\ 17}$ (*διεσχρηστος γαρ υμιν εδοξεν ειναι βοων παρ υμιν· γεγραπται· ο οικ. μου οικ. προσ. εστιν, υμεις δε πεποιηκ. αυτ. σπηλ. λῃστ. και τας τραπεζ. των εν τω να. κολλυβ. κατεστρεψε*) Or^{2,752} et ^{755} *πεποιηκατε* (:: ut Mc). Item *fecistis* it vg sah arm Ir$^{int\ 229}$

14. προσηλθον: ita in ℵ ipsa prima manu? ex –ελθοντες factum | τυφλ. κ. χωλ. cum NBDL 1. 33. 69. 124. al it vg cop arm aeth syr^{sch} (syr^{cu} τυφλ. κ. κωφοι, syr^{hr} τυ. κ. κωφ. κ. χωλ.) Or$^{2,755\ bis}$ ... Gb^{ii} χωλ. κ. τυφλ. cum CEFGHKMNSUVΓΛΠ al^{100} fere sah syr^{p} Meth^{234} Chr (:: cf ad Lc 14, 21)

15. οι αρχ. και οι (KII* al om) γραμμ. (et. Or^{2,755}): 69. 124. 346. y^{ser} syr^{cu} οι γραμμ. κ. οι αρχ. | εποιησεν: 28. al it^{pler} (non item e g^{1} q vg) Or^{2,755} (*μετα τουτο γεγραπται οτι οι αρχ. κ. οι γρ. καιτοιγε ιδοντες τα θαυμ. α εποι. ο ις και των παιδων ακουοντες δοξαζοντων* etc) add ο ις | τους κραζ. cum NBDLN ... ς om τους c. C unc^{12} al omn^{vid} Or^{2,563} Meth^{234} | ὡσαννα (D* ruraus *ossana*): cf ad v. 9 | υιω: Or^{2,283} *ζητήσεισ δὲ πότερον ταὐτόν ἐστιν οἶκος δαυ. καὶ υἱὸς δαυ. καὶ εἰ μὴ ταὐτόν ἐστιν, ἡμάρτηται τὸ κατὰ ματθ. γραφικῶς· ὄφειλον ἔχειν ἤτοι δίς· τῷ οἴκῳ δαυ. ἤτοι· τῷ υἱῷ δαυ.* Sunt haec in vv. 9. et 15. dicta; altero igitur loco οικω, altero υιω scriptum invenit: at nunc quidem Or neutro loco aliter quam υιω legisse invenitur. | δαυειδ: cf ad 1, 1

16. ειπαν cum NBDL ... ς ειπον cum CN unc^{12} al omn^{vid} | ακουεις (et. Or^{2,563} et ^{2,756} Ir$^{int\ 240}$): ΥΗ 28. 108. 157. 238. 346. al^{30} fere syr^{cu} cop

σιν; ὁ δὲ Ἰησοῦσ λέγει αὐτοῖσ· ναί· οὐδέποτε ἀνέγνωτε ὅτι ἐκ στόματοσ νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον; 17 [214.6] καὶ καταλιπὼν αὐτοὺσ ἐξῆλθεν ἔξω τῆσ πόλεωσ εἰσ Βηθανίαν, καὶ ηὐλίσθη ἐκεῖ.

18 Πρωὶ δὲ ἐπαναγαγὼν εἰσ τὴν πόλιν ἐπείνασεν. 19 καὶ ἰδὼν συκῆν μίαν ἐπὶ τῆσ ὁδοῦ ἦλθεν ἐπ' αὐτήν, καὶ οὐδὲν εὗρεν ἐν αὐτῇ εἰ μὴ φύλλα μόνον, καὶ λέγει αὐτῇ· οὐ μηκέτι ἐκ σοῦ καρπὸσ γένηται εἰσ τὸν αἰῶνα. καὶ ἐξηράνθη παραχρῆμα ἡ συκῆ. 20 καὶ ἰδόντεσ οἱ μαθηταὶ ἐθαύμασαν λέγοντεσ· πῶσ παραχρῆμα ἐξηράνθη ἡ συκῆ; 21 [215.6] ἀποκριθεὶσ δὲ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν αὐτοῖσ· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν καὶ μὴ διακριθῆτε, οὐ μόνον τὸ τῆσ συκῆσ ποιήσετε, ἀλλὰ κἂν τῷ ὄρει τούτῳ εἴπητε· ἄρθητι καὶ βλήθητι εἰσ τὴν θάλασσαν, γενήσεται· 22 [216.4] καὶ πάντα ὅσα ἂν αἰτήσητε ἐν τῇ προσευχῇ πιστεύοντεσ λήμψεσθε.

18—22 Mc 11, 12—14 19—24

Chr praem ουκ | λεγει: K al[10] fere it vg (sed non am for san) ειπεν | αυτοισ: D*gr αυτω | οτι cum BCN unc[13] al pler c f g[1.2.] l vg syr[omn] cop arm Clem[105] Or[2,583] et[3,756 bis] Eus[ps 37] ... ℵD al[5] b e ff[1.2.] h aeth Meth[835] Chr (Or[2,756 ult] πληρουται επ αυτων το· εκ etc huc non valet, nec [757] ωσ μη νενοηκοτασ το· εκ etc) Ir[int 240] om

17. καταλιπων c. ℵBE²GHNΓΠ al pl ... CDE*FKLMUΔ (L -λεῖπων, pler -πών, M -πῶν) al -λειπων: cf 4, 13. 16, 4. | εξω τ. πολεωσ: ℵ* (suppl[a]) om | ηυλισθη (Δ υλισεν) εκει: C* ηυλισθησαν. Praeterea mm sax add *et docebat eos de regno dei*, item alii cdd[vg] testante correctorio: „Ecclesia addit quod Graeci, Hier., Raban., antiqui et glossati non habent."

18. πρωι cum ℵ*BD x[scr] ... ς Ln (ex errore) Ti πρωιασ cum CN unc[12] al omn fere Chr | επαναγαγων c. ℵ*B*L ... ς Ln επαναγων c. ℵ^cB²CEFGH KMNSUVΓΔΠ al omn[vid] (Or[3,757] τοτε επαναγει εισ την πολιν ην καταλελοιπε - και επαναγων εισ αυτην πεινα nil probat); item D παραγων et it[pl] syr[cu] Hil *transiens* (f g[1.2.] q vg *revertens*) :: cf ad 13, 30. 21, 2. Praeterea M al pauc a c add ο ιϛ

19. επ αυτην: L επ αυτησ | ευρεν: ℵ* ([a]suppl) om | ου μηκ. cum BL ... ς om ου cum ℵCD unc[12] al omn[vid] Or[3,757] et [760 sq] Meth[739] Petr[4,27] (:: μηκετι Mc, nec ullus praem ου) | εκ σου: D al εξου (cf ad 2, 6) | γενηται: ℵ Or[2,757.760.761] γενοιτο | M η συκ. παραχρ.

20. η (D[corr] om: ex errore?) συκη: 238. b c e (om et. v. 19.) ff[1.2.] g[1.2.] l vg Hier om (non item f h q gat Op)

21. ποιησετε: H y[scr] al -σητε | καν etc: D al και τω ορ. τουτ. εαν ειπ. | γενησεται (H praem και): syr[cu] add *vobis sic*

22. αν cum ℵBHUΘ^c al mu Or[3,757] ... Ti εαν c. CEFGKLMSVΔΠ al longe pl Clem[307] Or[3,759] ... D om | L αιτησησθαι | λημψ. cum ℵB*DLΘ^c ... ς ληψ. cum B²C unc[11] al omn[vid]

Mc 11, 27–33 Lc 20, 1–8

23. [217.2] *Καὶ ἐλθόντος αὐτοῦ εἰς τὸ ἱερόν, προσῆλθον αὐτῷ διδάσκοντι οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ λέγοντες· ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς; καὶ τίς σοι ἔδωκεν τὴν ἐξουσίαν ταύτην;* 24 *ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ἐρωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ λόγον ἕνα, ὃν ἐὰν εἴπητέ μοι, κἀγὼ ὑμῖν ἐρῶ ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ·* 25 *τὸ βάπτισμα τὸ Ἰωάννου πόθεν ἦν; ἐξ οὐρανοῦ ἢ ἐξ ἀνθρώπων; οἱ δὲ διελογίζοντο παρ' ἑαυτοῖς λέγοντες·* 26 *ἐὰν εἴπωμεν· ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ ἡμῖν· διὰ τί οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; ἐὰν δὲ εἴπωμεν· ἐξ ἀνθρώπων, φοβούμεθα τὸν ὄχλον· πάντες γὰρ ὡς προφήτην ἔχουσιν τὸν Ἰωάννην.* 27 *καὶ ἀποκριθέντες τῷ Ἰησοῦ εἶπαν· οὐκ οἴδαμεν. ἔφη αὐτοῖς καὶ αὐτός· οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν*

---

23. *ελθοντος αυτου* cum ℵBCDL 1. 13. 33. 69. 124. Or^{3,764} et^{810} … ς Ti *ελθοντι* (κ al *εισελθ.*) *αυτω* cum EFGHKMSUVΔΠ^{c} al pler | *προσηλθον*: 33. *-θαν* | *διδασκοντι* (et. Or^{3,764} et^{810}): 44^{ev} a b c e ff^{1}· g^{2}· h l (non item f ff^{2}· g^{1}· q vg) syr^{cu} om | Δ om *οι* sec | *και τισ*: c ff^{1}· g^{2}· *η τισ* :: ut Mc et Lc | *εδωκεν*: Θ^{c} post *εξου. ταυτ.* pon (157. post *εξου.*) :: ut Mc

24. *δε* cum ℵBCDΘ^{c} unc^{11} al omn^{vid} f g^{2}· q syr^{p} Op … Ti Ln om c. LΞ itp^{l} vg cop (syr^{cu} et^{sch} arm aeth) | *ερωτησω*: D al mu *επερωτησω* :: ut Mc; cf et. D ad Lc | *καγω* bis: ℵ *και εγω*, sec loc et. 33. 69. al | *λογ. ενα* cum ℵBΣΘ^{c} unc^{11} al pler … CDF al plus^{15} it (exc q) vg Or ^{4,120} *ενα λογον* :: cf Mc et Lc | *ον* (L *ο*): D* om, item d *si dixeritis mihi, et ego*; c e ff^{1}· h *dicite mihi, et ego*

25. *το* sec cum ℵBCΣ 33. 48^{ev} (1. *του ω.*) Or^{4,120} … ς om cum D unc^{12} al pler Cyr$^{\frac{1}{3}aph}$ ^{228} (:: cf ad Mc et Lc, ubi similiter lectio fluct) | B *ωαννου* | *διελογιζοντο*: G *παρελογ.* | *παρ* cum ΚCDEFGHKMSUVΠ al pler … Ln *εν* cum BLM^{mg}Σ al^{6} Cyr$^{\frac{1}{3}aph}$ (it vg *inter se*, Aug *apud semetipsos*) :: cf 16, 7. 8 ubi *διελογ. εν εαυτ.* non fluct | *εαυτοισ*: L *αυτοισ*

26. *ημιν*: ℵ al pauc *υμιν* | *ουν* c. ℵBCEFGHKMSUVΔΠ al longe pl c f ff^{1}· g$^{1.2}$· h vg syr^{cu} et^{p} cop arm aeth Cyr$^{\frac{1}{3}aph}$ ^{228} Ps-Ath^{maced} ^{417} Chr… DL 28. 126. al plus^{20} a b e ff^{2}· q syr^{sch} Or^{4,120} om :: ut Mc et Lc | *ουκ επιστ.*: ℵ b e Op *ου πιστευετε* | *ωσ προφητ.* h. l. cum ℵBCLΞ 33. 157. 238. syr^{cu} et^{sch} Cyr$^{\frac{1}{3}aph}$ (Aug libere *quia tanq. proph. habebant Ioh., quia proph. habent Ioh.*) … ς post *τ. ωαννν.* cum DEFGHKMSUVΔΠ al pler it (ff^{1}· *omnes enim Ioh. ut proph. habuerunt*) vg syr^{p} arm | *εχουσιν*: 1. al pauc a c f ff^{1}· (vide ante) g^{2}· h q vg (non item b e ff^{2}· g^{1}· am san) syr^{cu} et^{sch} arm^{edd} Cyr$^{\frac{1}{3}aph}$ *ειχον* :: ut Mc | B *ωαννην*

27. *ειπαν* cum ND … ς Ln Ti *ειπον* c. BCΞ unc^{12} al omn^{vid} | *και αυτος* (ita et. b f g$^{1.2}$· q vg syr^{p}): ℵ (a) e ff^{1}· h syr^{cu} et^{sch} *o ις*, item *et Jesus* c ff^{2}· | *λεγω υμιν* (:: ut et. Mc et Lc): MΔΠ al^{10} fere b c e f ff$^{1.2}$· h q (non g$^{1.2}$· vg) Or^{3,764} et ^{769} *υμ. λεγ.*

ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. 28 [218. 10] *Τί δὲ ὑμῖν δοκεῖ; ἄνθρωπος εἶχεν τέκνα δύο· προσελθὼν τῷ πρώτῳ εἶπεν· τέκνον, ὕπαγε σήμερον ἐργάζου ἐν τῷ ἀμπελῶνι.* 29 *ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· οὐ θέλω, ὕστερον μεταμεληθεὶς ἀπῆλθεν.* 30 *προσελθὼν δὲ τῷ ἑτέρῳ εἶπεν*

---

28. *ανθρωπ.* cum ℵBDLΣΠ unc[c] al pl g[2·] am for harl[1] gat aeth Or[2,770] et[774] Chr ... Ln add *τις* cum CKMUA 1. 33. al plus[70] it[plcr] vg (et. fu san emm) syrr arm Or[2,786] Eus[luc 108] Cyr[glaph 109] Ps-Ath[dispu 171] Op | *τεκν. δυο* cum ℵCDLXΣΠ unc[10] al plcr Or[2,770] et[774] et[786] Eus[luc] Cyr[glaph] (Chr *νιους δυο*, sed[cdd] et. *δυ. υι.*, *τε. δυο*, *δυ. τε.*) ... Ln *δυο τεκν.* cum B 142. 299. (item it vg Hil) (Ps-Ath[dispu] *δυ. νιους*) | *προσελθων* absq *και* cum ℵ*LΞ e ff[1·] cop (syr[cu] nec *και* nec *προσελθ.* habet) Or [2,770] Ps-Ath[dispu] ... ς Ln praem *και* cum ℵ[c]BCDXΠ unc[10] al omn[vid] it[plcr] vg syr[utr] al Eus[luc] Cyr[glaph] | *εν τω αμπ.* (et. ff[1·2·] g[2·] vg): D a b c e f g[1·] h q for emm (non item am san al) Ps-Ath[dispu] Chr Dam[2,600] *εις τον* (D* *το*) *αμπελωνα* | *αμπελ.* sine *μου* cum ℵ*DKLMΔΠ[s] al[80] fere a b e f ff[1·2·] h q syr[cu] et[utr] et[hr] arm aeth Or[2,770 a] Chr Dam[2,600] ... ς (Gb[cc]) Ln add *μου* c. BC[2]XΣΠ unc[7] al pl c g[1·2·] l vg cop Or[2,770 c] Eus luc Cyr[glaph] Ps-Ath[dispu] Op

29. *ο δε αποκριθεις*: syr[cu] om | *ου θελω, υστερ.* (ita cum ℵ*H b e g[2·] h, item B v. 30; a ff[1·] *et postea*; nec Or[2,770] agnoscit *δε*: ς Ti add *δε* cum ℵ[c]CDLXΣ unc[11] al omn[vid] it[mu] vg syr[cu] et[utr] al Eus Cyr) cum ℵCDLXΣ unc[11] al plcr it vg syr[cu] et[utr] al Or[2,770] (commentatur his: *ηνικα μεντοι ο πρωτος ειπεν· ου θελω, προσηλθεν ο πατηρ τω ετερω - ειτα αποκριθεις ο δευτερος ειπε μεν· εγω κυριε, ουκ ηλθε δε* etc) Eus[luc] Cyr[glaph] Chr Ir[int 280] (agnoscit ordinem nostrum his: *quorum alter quidem contradixit patri et postea poenitetur - - alter autem pollicitus est abire, statim promittens patri, non abiit autem* etc) Hil (similiter agnoscit: *filius senior qui iturum se ad opus negaverit* etc) ... B 4. 13. 69. 124. 238. 262. 346. tol[2] cop syr[hr] arm aeth[cdd 2] arp ar[c] Ps-Ath[dispu] *εγω* (13. 69. 124. tol[3] arm *υπαγω*) *κυριε, και ουκ απηλθεν.* Hunc ordinem confirmant Isid[4,86] (*ο δε χς δυο προθεις ενος πατρος παιδας, τον μεν ακουσαντα εις τ. αμπ. απελθειν κ. εργασασθαι κ. υποσχομενον μεν, μη απεληλυθοτα δε εμεμψατο· τον δε μη επαγγειλαμενον, εργασαμενον δε απεδεξατο*) et Dam (hom. in ficum p. 808 sq *δυο γαρ υιοι, φησιν, ησαν ενι πατρι, και ειπεν τω ενι· πορευου εργαζου εις τον αμπελωνα. ο δε υπεσχετο μεν, ουκ επληρωσε δε την υποσχεσιν. ειτα φησι προς τον ετερον· ο δε απηρνησατο μεν λογω, εργω δε το προσταχθεν εξεπεφανε.*) | *απηλθεν*: D it[pl] (non f g[1·2·] q) syr[cu] (syr[hr] ad v. 30) add *εις τον αμπελωνα*

30. *προσελθ. δε* cum ℵBDLΣ 1. 33. 69. 124. it (exc b q) vg cop syr[hr] arm Cyr[glaph 108] ... ς *και προσελθ.* cum CXΔΠ unc[9] al plcr h q syr[utr] (syr[cu] aeth *και* sine *πρ.*) Eus[luc 108] Chr | *ετερω* cum ℵ[c]C[b]DEFGHKUXΔΠ al[100] fere (item *ad alterum* it vg, item syrr arm aeth) Or[2,770] (vide ad v. 29) Eus[luc] Cyr[glaph] Ps-Ath[dispu] ... ς (= Gb Ss, sed Gb′) Ln *δευτερω* cum ℵBC[2]LMSVΣ al mu Chr (Or[2,770] *ειτα αποκριθεις ο δευτερος* vix

ὡσαύτως. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ἐγὼ κύριε, καὶ οὐκ ἀπῆλθεν.
31 τίς ἐκ τῶν δύο ἐποίησεν τὸ θέλημα τοῦ πατρός; λέγουσιν· ὁ

probat, minus etiam [2,786] οτι ειπεν ο δευτερ. υιος) | ο δε αποκρ. ειπ. (κ[c] suppl): κ* om | εγω (it vg eo; vide 13. 69. etc v. 29) κυριε (D add υπαγω), και ουκ απηλθεν cum iisdem qui v. 29 ου θελω, υστερον etc... B al[7] tol[2] cop syr[hr] arm aeth[cdd2] arr Ps-Ath[dispu] ου θελω, υστερον (minusc Ps-Ath add δε, item vv aliq?) μεταμεληθεις απηλθεν (syr[hr] add εις τον αμπ.)

31. δυο (D* δυω): syr[cu] add ut vobis videtur | εποιησεν: D ff[1] post τ. θε. τ. πατρ. (V al syr[cu] cop Ps-Ath[dispu] add αυτου) | λεγουσιν cum ℵBDL 13. 33. 69. 124. al[vid] g[1] l am for emm san tol fr sax cop arm aeth Chr ... ς add αυτω cum CKAΠ unc[9] al pler it[pler] vg (et. gat mm al) syrr Eus[luc] | ο πρωτος cum ℵCLXΔΠ unc[9] al pler c f g[2] q vg (et. emm gat mm al) fr syr[cu] et[utr] aeth ar[c] Hipp ([128] e catena Nicephori in pentat. etc και εν τω ευαγγ. δε τον ποιησαντα το θελημ. του πατρος ειπεν· ο πρωτος. Sed vide post) Eus[luc 166] (et rursus [167] εκειτων δε ομολογησαντων οτι ο πρωτος, τις ην ουτος ο πρωτ. διασαφει, λεγων· οι τελωναι etc) Chr Hier et quidem ex veris (veteribus?) quae dicit exemplaribus (in h. l. *Quod dicitur*: Quis ex duobus fecit voluntatem patris, *et illi dicunt* Novissimus: *sciendum est in veris exemplarib. non haberi* Novissimum *sed* Primum, *ut proprio iudicio condemnentur. Si autem* Novissimum *voluerimus legere, manifesta est interpretatio, ut dicamus intelligere quidem veritatem Iudaeos, sed tergiversari, et nolle dicere quod sentiunt; sicut et baptismum Iohannis scientes esse de caelo dicere noluerunt.*) ... Ln ο υστερος cum B; 4. ο δευτερος (Dam[mss] pergit και ψευδεται μεν ο πρωτερος, ευφημειται δε ο δευτερος), D 13. 69. 124. 238. 262. 346. Hipp ([128] e codice Mus. Brit. burn. 34. -- ειπεν· ο εσχατος. Vide supra) Ps-Ath[dispu] (ερωτα δε ο κυριος· τις -- αποκριθεντες δε οι ιουδαιοι φασιν· ο εσχατ. υιος) ο εσχατος. Item *novissimus* (quod multo rectius ad ρ εσχατ. quam ad ο υστερος trahi in promtu est; probat etiam d) a b e ff[1.2] g[1] h l am fu for san tol harl* and sax Aug; item exprimunt *ultimum* cop syr[hr] arm aeth[cdd2] arP. Cf praeterea Hil in h. l. (12) *Deinde ipsa Pharisaeorum responsio quid momenti habeat quaerendum est. Dicunt voluntati* iuniorem *obedisse. Hoc rerum ratio non patitur ut simulata professio meritum perfectae veritatis obtineat, ut plus sit fefellisse spondentem quam perfecisse omnia non pollicentem. Quis autem non malit negari sibi id quod poscat, dummodo id quod poposcerit fiat, quam non fieri quod spondeatur ut fiat* – (14) *Denique non ait noluisse sed non abisse. Res extra culpam infidelitatis est, quia in facti erat difficultate ne fieret. Non igitur ire statim ad opus quod praeceptum est noluit, sed quia ire non poterat non iit. In eo enim necessitatis mora sine crimine voluntatis ostenditur. Et in responsione quidem Pharisaeorum quaedam est necessitas prophetiae. Nam inviti licet confitentur quis obsecutus sit voluntati, iunior scilicet filius, obediens professione, licet non efficiens in tempore: quia fides sola iustificat.* Or vero [2,770] verba λεγουσιν usque λεγει αυτοις ο ις̄ (ℵ* κυριος, sed ipse*

πρῶτοσ. λέγει αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οἱ τελῶναι
καὶ αἱ πόρναι προάγουσιν ὑμᾶσ εἰσ τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ.
32 ἦλθεν γὰρ Ἰωάννησ πρὸσ ὑμᾶσ ἐν ὁδῷ δικαιοσύνησ, καὶ οὐκ
ἐπιστεύσατε αὐτῷ· οἱ δὲ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι ἐπίστευσαν αὐτῷ·
ὑμεῖσ δὲ ἰδόντεσ οὐ μετεμελήθητε ὕστερον τοῦ πιστεῦσαι αὐτῷ.
33 [219.2] Ἄλλην παραβολὴν ἀκούσατε. ἄνθρωποσ ἦν οἰκοδεσπότησ, 33–46 Mc 12, 1–12 Lc 20, 9–19 *Es 5, 1
ὅστισ ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ φραγμὸν αὐτῷ περιέθηκεν καὶ
ὤρυξεν ἐν αὐτῷ ληνὸν καὶ ᾠκοδόμησεν πύργον, καὶ ἐξέδετο αὐτὸν
γεωργοῖσ, καὶ ἀπεδήμησεν. 34 ὅτε δὲ ἤγγισεν ὁ καιρὸσ τῶν καρ-
πῶν, ἀπέστειλεν τοὺσ δούλουσ αὐτοῦ πρὸσ τοὺσ γεωργοὺσ λαβεῖν
τοὺσ καρποὺσ αὐτοῦ. 35 καὶ λαβόντεσ οἱ γεωργοὶ τοὺσ δούλουσ
αὐτοῦ ὃν μὲν ἔδειραν, ὃν δὲ ἀπέκτειναν, ὃν δὲ ἐλιθοβόλησαν.

---

corr ιϛ) plane praeterit, ita ut in suo codice non invenisse credi possit (id quod credidit ac probavit Ln in praef. ed. mai. tom. 2. pag. V.). Addit enim Or l. l. tanquam de suo: και φανερον οτι ο ειπων· ου θελω, και υστερον μεταμεληθεισ και απελθων και εργασαμενοσ εισ τον αμπελ. εποιησε το θελημα του πατροσ τω εργω· ο γαρ τω λογω επαγγειλαμενοσ και μη ποιησασ, τοισ εργοισ ηρνησατο ποιειν το θελ. του πατροσ. προσχεσ δε ει δυνασαι χρησθαι τη παραβολη και προσ τουσ ελαττονα μεν η μηδεν επαγγελλομενουσ etc. Confirmat autem codicem qui videtur Origenis Cyr$^{glaph\ 108}$; postquam enim textum (-- δια παραβολησ ημασ εδιδαξεν ο χϛ. εφη γαρ ουτωσ·) inde a verbis ανθρωποσ τισ ειχε τεκν. δυο usque τισ εκ τ. δυο εποι. το θε. τ. πατροσ exscripsit, pergit ο απελθων δηλονοτι, και ει βραχυ μεταξυ παρεισεδυ το αδρανεσ, οκνειν αναπειθον το υπεσχημενον. | οτι οι: ℵ* om οτι (suppl^{c})

32. ιωανν. (B ιωανησ) πρ. υμ. cum ℵBCL 33. 157. 209. 48^{ev} c aeth Or^{3,771} Chr ... ς πρ. υμ. ιωανν. cum DXAΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg syrr cop | οι δε (F om) τελ. κ. αι πορν. (X om κ. αι πο.) επιστ. αυτω: G om | υμεισ δε usq πιστ. αυτω: A om | ου cum ℵCLXAΠ unc^{9} al pler Or^{3,770} et^{771} Chr ... Ln ουδε cum B 1. 13. 22. 33. al^{6} it (exc c e) vg syrr cop aeth Hil Op ... D c e om (c e *vos autem videntes haec* [e om *haec*] *paenitentiam habuistis postea quod non credidistis* [e add *ei*]) | αυτω ult: 33. Or$^{3,770\ sq}$ εν αυτω

33. ανθρωποσ cum ℵBC*DKLSVAΠ al^{40} fere it^{pl} vg cop syr^{p} aeth Or^{3,772} et^{786} Chr$^{odd\ 2}$ Lcif Hil ... ς (= Gb Sz) add τισ cum C^{3}V^{mg}X unc^{6} al pl e f h m syr^{cu} et^{sch} arm Eus$^{theoph\ 122}$ Cyr$^{es\ 660}$ Chr Ir$^{int\ 277}$ | K περιεθηκαν | εν αυτω: ℵ* (suppl^{c}) V 69. al^{3} om (al εαυτω) :: cf Mc | εξεδετο cum ℵ*B*CL (in Lc et. A, in Mc et. AK) ... ς Ln εξεδοτο c. ℵ^{c}B^{2}DXAΠ unc^{9} al omn^{vid}

34. αυτου ult: ff$^{1.}$ syr^{sch} *vineae eius*; syr^{cu} om, item Cyr^{lib} Chr

35. εδειραν: U al plus^{40} εδηραν | απεκτ. tum ελιθοβολ. (ita et. f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$

36 πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους πλείονας τῶν πρώτων, καὶ
ἐποίησαν αὐτοῖς ὡσαύτως. 37 ὕστερον δὲ ἀπέστειλεν πρὸς αὐτοὺς
τὸν υἱὸν αὐτοῦ, λέγων· ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου. 38 οἱ δὲ γεωργοὶ
ἰδόντες τὸν υἱὸν εἶπον ἐν ἑαυτοῖς· οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε
ἀποκτείνωμεν αὐτὸν καὶ σχῶμεν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. 39 καὶ
λαβόντες αὐτὸν ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος καὶ ἀπέκτειναν.
40 ὅταν οὖν ἔλθῃ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, τί ποιήσει τοῖς γεωρ-
γοῖς ἐκείνοις; 41 λέγουσιν αὐτῷ· κακοὺς κακῶς ἀπολέσει αὐτούς,
καὶ τὸν ἀμπελῶνα ἐκδώσεται ἄλλοις γεωργοῖς, οἵτινες ἀποδώσουσιν
αὐτῷ τοὺς καρποὺς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν. 42 λέγει αὐτοῖς ὁ
Ps 118, 22 s Ἰησοῦς· οὐδέποτε ἀνέγνωτε ἐν ταῖς γραφαῖς· λίθον ὃν ἀπεδοκίμα-
σαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας· παρὰ
κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστιν θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν;
43 διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν ὅτι ἀρθήσεται ἀφ' ὑμῶν ἡ βασιλεία τοῦ

---

m vg cop arm syrP Or^{2,776} Eus^{theoph}): a b c e ff^{2}· h q syr^{cu} et^{sch} aeth Cyr$^{zach\,679}$ Ir$^{int\,277}$ Lcif *ελιθοβ.* tum *απεκτ.*

36. *παλιν*: ℵ* syr^{sch} *και* (ℵ^{c} om) *παλιν*, D *παλ. ουν*, d *iterum vero* (ff^{1}· *rursus iterum*), cop *rursus etiam*

37. *προς αυτους* (et. f g$^{1.2}$· q vg, item Eus^{theoph}): D al^{4} a b c ff^{2}· h Ir$^{int\,277}$ Lcif *αυτοις* ... al^{8} e ff^{1}· m Or^{2,768} (Cyr$^{os\,660}$) om | τ. υ. αυτου: a b c e ff$^{1.2}$· h m Ir^{int} Lcif (non g$^{1.2}$· q vg) add *unicum*, f *unigenitum* | *λεγων*: 61. b c e ff^{2}· h (non a f ff^{1}· g$^{1.2}$· m q vg) syr^{cu} et^{sch} arm (non syrP cop aeth) Chr (diserte) Ir^{int} Op (non Eus Lcif Amb) add *ισως* (*forte*, *forsitan*) :: e Lc

38. *εν εαυτοις* (L αυτ.): V om | *σχωμεν* (Gb′) cum NBDLΞ 1. 22. 33. arm Or^{2,776} Cyr$^{ioh\,110.\,261}$ et (addito *εαυτοις*) Cyr$^{os\,660}$ et deipar ap Mai^{99}, item *habebimus*, *habeamus* it^{pler} vg Ir^{int} Lcif ... ς *κατασχωμεν* cum CKAΠ unc^{9} al pler (ff^{1}· m *possideamus*, Op *obtinebimus*) Eus^{theo} Chr

39. *εξεβαλον* cum BCKAΠ unc^{10} al omn^{vid} Or^{2,764} Eus^{theoph} Cyr^{deipar}: ℵ *εβαλον* (:: *εκβαλλειν* apud Mc et Lc), D *εξεβαλαν*, Z *εξεβαλλον* | *και απεκτειναν* (ita et. f ff^{1}· g$^{1.2}$· m q vg Ir$^{int\,277}$): D a b c e ff^{2}· h mm Lcif Iuvenc *απεκτ. και* ante *εξεβ. εξ. τ. αμπ.* :: ut Mc et Lc

41. *λεγ. αυτω* (Cyr$^{os\,660}$ *οι δε προς αυτον*): 69. 122* om | *απολεσει*: L *αναλωσει* | *αυτους*: it (exc ff^{2}·) vg Ir^{int} Aug al (non item Lcif) om | *εκδωσεται* (et. Gb Sz) cum NBDEGHKLMUXΔΠ (item FSV e silentio) al longe pl; item C al pauc Cyr^{os} *εκδωσει* ... ς (ita et ς et ς^{e} 1624. 1633. 1670; sed alii tacite substituerunt *εκδωσ.*) *εκδοσεται* (Gb″) cum minusc ut videtur vix mu (ut 49^{ev} 50^{ev})

42. *εν ταις* (Ξ add ....*ισ*: *αγιαις*?) *γραφαις* (et. Or^{2,764} Eus^{theo}): 6. e (Or^{2,764}?) Chr$^{edd\,6}$ Ir^{int} om | *ον*: L om | ℵ* al pauc *εγενηθη* | ℵ* *παρα κυριω* (ℵ^{c} -*ιου*) | *ημων*: D* 1. 13. 22. al^{15} fere d sl^{ed} et^{2}· *υμων*

θεοῦ καὶ δοθήσεται ἔθνει ποιοῦντι τοὺς καρποὺς αὐτῆς. 45 [230. 1] *ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι τὰς παραβολὰς αὐτοῦ ἔγνωσαν ὅτι περὶ αὐτῶν λέγει·* 46 *καὶ ζητοῦντες αὐτὸν κρατῆσαι ἐφοβήθησαν τοὺς ὄχλους, ἐπεὶ εἰς προφήτην αὐτὸν εἶχον.*

---

43. αυτης: ℵ* 238. Or[2,705] (sed[saep] αυτης) αυτου (ℵ[c] αυτης), ff[1·] syr[cu] et[sch] om

44. ς (Gb[0]) et Ln [ ] *καὶ* (124. al q om; syr[cu] *πασ γαρ*, syrP Chr[com] [non [txt]] *και πασ*) *ὁ πεσὼν* (Chr[com bis] *πιπτων*) *ἐπὶ τὸν λίθον τοῦτον* (sic Or[4,25] et[243] e Lc pro *επ εκεινον τ. λιθ.*) *συνθλασθήσεται· ἐφ' ὃν* (ν δ) *δ'* (λ δε) *ἂν πέσῃ* (x al -σει) *λικμήσει αὐτόν* cum ℵBCXΔΠ unc[10] al omn[vid] e f g[1·2·] h q vg syr[omn] cop arm aeth Chr Op Aug[consens 2,128] ... om (prob Schu) cum D 33. a b e ff[1·2·] Or[2,706] (i. e. comm ad h. l. Explicat diligenter omnia usque ad *τουσ καρπ. αυτης*, tum fine eius parabolae dicto – *και ταυτα μεν ημεισ εισ τον τοπον επεπορησαμεν και το φανεν ημιν ειρηται* – transit ad sqq: *και ακουσαντεσ οι αρχ.* etc. Hinc dubitari nequit quin codex Origenis versum 44. omiserit. Nec magis [4,25] huc trahi potest: *το μεν ευαγγελιον ουτωσ· ουδεποτε ανεγνωτε· λιθοσ ον απεδοκιμασαν – γωνιασ; πασ ο πεσων – λικμησει αυτον.* Licet enim verba *ουδεπ. ανεγνωτε* [absque *εν τ. γραφ.*, ut etiam [2,794]] a Mt pendere videantur, tamen totum locum ex Lc afferri clarissimum inde est quod a verbis *εισ κεφαλην γωνιασ* cum solo Lc pergitur *πασ ο πεσων.*) Eus[theo 223] (omnibus enim a v. 33. usq 43 ad verbum excerptis addere debebat, opinor, v. 44, si in edd. suis invenisset. Pergit vero: *εστι δε η παραβολη συγγενησ τη παρα τω ησαΐα*) Ir[int 277] (et ipse vv. 33–43 excerpsit non addito v. 44). Praeterit et. Leif. Cf et. Cyr[ca 600], qui postquam parabolam usque *εν τ. καιρ. αυτων* v. 41 tractavit, addit: *και προσ γε ταυτα φησιν ο χς· δια τουτο λεγω υμιν, αρθησεται αφ υμων η βασ. των ουρανων και δοθ. εθνει ετερω ποιουντι τουσ κα. αυτησ*, sed praeterea nihil add. Contra idem[luc] ap Mai[401] *ειτα ειπων· δια τουτο – τ. καρπ. αυτησ, τοτε επηγαγεν· και ο πεσων επι* etc (:: omnino ex Lc assumpta videntur, apud quem istis oratio concluditur ut versu 43. apud Mt. Accommodavit vero corrector verba Lucae libere ad Mt, ut in interpolationibus eiusmodi usu venit; qua de re iam identidem dictum est)

45. ακουσ. δε cum ℵLΞ 33. syr[cu] cop... ς Ln Ti *και ακουσ.* cum BDΘΠΔ unc[9] al omn fere it vg syr[sch] et[P] aeth Or[2,706] | *τασ παραβ. αυτου* (ν αυτων): D al[3] cat[oxon] *την παραβολην αυτου*

46. *τουσ οχλουσ* cum ℵ[c]BDLΠΔ unc[9] al pler it vg (*turbas, populos*) syrP al Or[2,706] ... ℵ*C al pauc b syr[cu] et[sch] *τον οχλον* (:: ut Mc; item Lc *τον λαον*) | *επει* (prob Schu) cum ℵBDL 1. 22. 33. Or[2,706] et[706] sq ... ς Ln (ex errore) Ti *επειδη* cum CΧΔΠ unc[9] al longe pler | *εισ* (Gb') cum ℵBL 1. 22. Or[2,706] et[706] sq ... ς *ωσ* cum CDΧΔΠ unc[9] al longe pler (it vg etc *sicut prophetam eum habebant* vix probant) :: cf 21, 26 ubi nemo *εισ* pro *ωσ*; item 14, 5. Contra vero et. in Or duobus locis (de sex) codex praebet *ωσ* pro *εισ*

XXII.

1 [821. 5] *Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς πάλιν εἶπεν ἐν παραβολαῖς*
2—14 Lc 14, 16—24 *αὐτοῖς, λέγων·* 2 *ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὅστις ἐποίησεν γάμους τῷ υἱῷ αὐτοῦ.* 3 *καὶ ἀπέστειλεν τοὺς δούλους αὐτοῦ καλέσαι τοὺς κεκλημένους εἰς τοὺς γάμους, καὶ οὐκ ἤθελον ἐλθεῖν.* 4 *πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους λέγων· εἴπατε τοῖς κεκλημένοις· ἰδοὺ τὸ ἄριστόν μου ἡτοίμακα, οἱ ταῦροί μου καὶ τὰ σιτιστὰ τεθυμένα, καὶ πάντα ἕτοιμα· δεῦτε εἰς τοὺς γάμους.* 5 *οἱ δὲ ἀμελήσαντες ἀπῆλθον, ὃς μὲν εἰς τὸν ἴδιον ἀγρόν, ὃς δὲ ἐπὶ τὴν ἐμπορίαν αὐτοῦ·* 6 *οἱ δὲ λοιποὶ κρατήσαντες τοὺς*

XXII. 1. *παλιν* (33. g^{2*} vg $Or^{2,791}$ Chr post *ειπεν*, item aliter transp it^{pler} syrr al, ut syr^{cu} *iterum respondit Jesus et dixit illis in parabolis*): P om; Ξ om *ειπ. αυτοις* | *εν* ($\aleph^{c}$ om; A suppl) *παραβολ. αυτοις* cum ℵBDL 1. 33. 69. 124. 209. g^{2*} vg $Or^{2,791}$ ... ς *αυτοις* (syr^{sch} aeth Chr om) *εν παραβολ.* cum CKΔΠ unc^{8} al pler ff^{2*} q (et it^{pler} sed *παλιν* post *αυτοις* posito) syr^{cu} etP arm | *λεγων*: ff^{2*} h l arm om (syr^{cu} vide ante, similiter et. syr^{sch})

2. *ωμοιωθη*: P al^{8} (nec non alii) $Dam^{par\ 222}$ eod *ομοιωθη* | *εποιησεν* sequente *και* (et. $Eus^{ps\ 426}$): 1. $Or^{2,791}$ (cf et. ^{224}) *ποιων* sine *και*

3. *τους δουλους αυτου*: Hier ad h. l. *et misit servum suum vocare invitatos.* „Haud dubium quin Mosen“ – – „si autem *servos* legerimus, ut pleraque habent exx., ad prophetas referendum est.“ „Servi qui secundo missi sunt, melius est ut prophetae intelligantur quam apostoli, ita tamen si supra *servus* scriptus fuerit. Sin autem *servos* ibidem legas, hic secundi servi apostoli intelligendi sunt.“ Cf Lc 14, 17, unde lectio ista fluxit.

4. *απεστειλεν*: L *αποστελλει* | *μου* pr (et. $Cyr^{glaph\ 100}$): 1. $Or^{2,800}$ om | *ητοιμακα* (Gb′) cum ℵBC*DL 1. 22. 33. ... ς *ητοιμασα* cum C^{3}KΔΠ unc^{9} al pler $Or^{2,800}$ $Cyr^{glaph\ 100}$ Chr $Dam^{par\ 222}$ ... al^{10} fere $Mac^{hom\ 15,21}$ *ητοιμασται* | *μου* sec (et. Or Cyr^{glaph} Chr): A b e ff^{2*} Dam^{par} om | *σιτιστα* (et. $Or^{2,800\ bis}$ et ^{793} Cyr^{glaph} Chr): G al^{8} ($Or^{2,793}$ libere *το δε ητοιμασμενον αριστον, εν ω οι παν. του βασι. και τα σιτευτα αυτου τεθυμενα ην* etc) *σιτευτα*. Praeterea x al^{5} fere ff^{2*} g^{1*} h q syrr aeth $Chr^{edd\ 2}$ add *μου*

5. *ος* (ℵC o, 33. hiat) *μεν* et *ος δε* cum ℵBC*L 1. 22. 33. 69. 124. 238. 346. al^{2} $Or^{2,793}$ et ^{794} (Mac libere *ος μεν* et *αλλος*) ... ς *ο μεν* et *ο δε* cum C^{3}KΔΠU (an potius ut ℵC?) unc^{8} al pler Chr (et. Cyr^{glaph} sed cum Lc miscet) Dam^{par} ... D b c ff^{2*} h (non item f ff^{1*} $g^{1.2*}$ q vg) $Ir^{lat\ 279}$ Lcif *οι μεν* et *οι δε* | *εις τον* (et. it vg *in*, exc f *ad*): $Or^{2,793}$ *επι* (sed ^{794} *εις*) *τον* | *επι την* (Gb′ prob Schu) cum ℵBCD 13. 33. 69. 125* 157. 346. (et. it vg Lcif *ad*, exc q *in*) $Or^{2,793}$ et ^{794} Chr ... ς *εις την* cum LKΔΠ unc^{9} al pler Dam^{par}, item *in* q $Ir^{lat\ 279}$ Op | *αυτου*: D *αυτων* (d *ad negotiationem suam*, ut et. it vg)

δούλους αὐτοῦ ὕβρισαν καὶ ἀπέκτειναν. 7 ὁ δὲ βασιλεὺς ὠργίσθη, καὶ πέμψας τὰ στρατεύματα αὐτοῦ ἀπώλεσεν τοὺς φονεῖς ἐκείνους καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν ἐνέπρησεν. 8 τότε λέγει τοῖς δούλοις αὐτοῦ· ὁ μὲν γάμος ἕτοιμός ἐστιν, οἱ δὲ κεκλημένοι οὐκ ἦσαν ἄξιοι. 9 πορεύεσθε οὖν ἐπὶ τὰς διεξόδους τῶν ὁδῶν, καὶ ὅσους ἐὰν εὕρητε καλέσατε εἰς τοὺς γάμους. 10 καὶ ἐξελθόντες οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι εἰς τὰς ὁδοὺς συνήγαγον πάντας ὅσους εὗρον, πονηρούς τε καὶ ἀγαθούς, καὶ ἐπλήσθη ὁ νυμφὼν ἀνακειμένων. 11 εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς θεάσασθαι τοὺς ἀνακειμένους εἶδεν ἐκεῖ ἄνθρωπον οὐκ ἐνδεδυμένον ἔνδυμα γάμου. 12 καὶ λέγει αὐτῷ· ἑταῖρε, πῶς εἰσῆλθες ὧδε μὴ ἔχων ἔνδυμα γάμου; ὁ δὲ ἐφιμώθη.

---

6. αυτου cum ℵBCDXΔΠ unc[9] etc (et. Or[3,774], item αιτου τ. δουλ.[793]): L Or[3,794] (Eusp[s 436] Hiberrime οι δε προσ το μη θελησαι απαντησαι, ετι και διαλαβοντεσ τουσ δουλ. υβρισαν κ. απεκτ.) Ir[int 279] (ex cdd 4) om

7. ο δε βασιλ. (Gb″) cum ℵBL 1. 22. 118. 209. l sah cop[dz] (syr[cu] aeth και οργ. ο βασ. et syr[cu] add εκεινοσ) Cyr[sach 797]; item addito ακουσασ 13. 69. 124. 346. ff[1.] g[1.2.] h vg cop[wl] (et[cod 1]) arm Chr Eus[ps 436] Ir[int 279], atque ita Ln ... Gb′ Sz Ti και ακουσ. ο βασ. εκεινοσ cum CXΔΠ unc[9] al[180] fere f q syr[P] sl Dam[par 388]; item ς ακουσασ δε ο βασιλ. (Gb huic lectioni add + εκεινοσ cum 33.) cum minusc ut vdtr pauc syr[sch]; item D a b c e ff[2.] Lcif εκεινοσ (a c e ff[2.] *ille autem*) ο βασιλ. ακουσ. | x y[ser] οργισθη | τα (G om) στρατευματα (et. g[1.2.] vg sah syr[utr] arm aeth Or[3,808] Eus[ps 436] Moth[817] Chr Ir[int] Hil): D 1. 118. 209. 238. a b c e f ff[1.2.] h q syr[cu] cop Or[3,792] (et[alibi] lib) Eus[ps 180] (και πεμψασ, φησι, το στρατ. αιτου ενεπρησε etc; item Eus[luc 186] lib και στρατευμα κινουμενον κατα etc) Lcif το στρατευμα (*exercitum*) | απωλεσεν: 1. 22. 118. 209. Or[3,792] (rursus alludens[801] αναιρουσι τουσ φονεισ) ανειλεν

8. εστιν: A Or[3,793] Chr[odd 8] Dam[par 388] om

9. εαν cum ℵBCEFHMUVXΔ al[50] fere Or[3,802] ... ς αν cum DGKLSΠ al sat mu Or[3,793] Chr Bas[eth 296]

10. εκεινοι (et. f; arm Chr Lcif om): D 49. it (exc f) vg Ir[int 279] αυτου | οσουσ: (it[pler] *omnes quoscumque, omnes quoiquot*): ND 124. al pauc ουσ (f g[1.] vg *omnes quos*) | ευρον: D ευραν | νυμφων cum ℵB*L ... ς Ln Ti γαμουσ (c vitiose αγαμ.) cum B[mg]CDXΔΠ unc[9] al omn[vid] Or[3,794] et[802] Chr | ανακειμενων (K -νου): D 13. 61. 69. 346. των αναπ.

11. ειδεν cum ℵBDEFGHMUΔΠ[2] al pl ... CKLVXΠ* al mu ιδεν | εκει: ℵ* Chr om (suppl ℵ[c]) | ουκ cum ℵBC*LXΔΠ unc[9] al pler Or[3,802] ... C[3]D al pauc (Or[4,879] lib) μη

12. εταιρε (et. Or[int 1,97.2,266] Ir[int 279] Ephr ρξς etc): Or[3,793] om; item testatur schol codicum[4] ap Matthaei: εν τισι κειται το· εταιρε | εισηλθεσ (et. Or[3,793] et[int]): D b c e ff[1.2.] g[1.] (non f g[2.] h q nec vg) syr[cu] (non item[utr]) Ir[int] Aug ηλθεσ (Lcif utrumq) | ο δε: D οσ δε

13 τότε ὁ βασιλεὺς εἶπεν τοῖς διακόνοις· δήσαντες αὐτοῦ πόδας
καὶ χεῖρας ἐκβάλετε αὐτὸν εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται
20, 16 ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. 14 πολλοὶ γάρ εἰσιν
κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.

15—22 Mc 12, 13—17 Lc 20, 20—26
15 [222, 2] Τότε πορευθέντες οἱ Φαρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον
ὅπως αὐτὸν παγιδεύσωσιν ἐν λόγῳ. 16 καὶ ἀποστέλλουσιν αὐτῷ
τοὺς μαθητὰς αὐτῶν μετὰ τῶν Ἡρῳδιανῶν λέγοντας· διδάσκαλε,
οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ διδάσκεις,
καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός, οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀν-
θρώπων· 17 εἰπὸν οὖν ἡμῖν, τί σοι δοκεῖ; ἔξεστιν δοῦναι κῆνσον

---

13. ο βασιλ. (ff[1] om) ειπ. cum ℵBL 13. 33. 69. 124. 346. (item ff[2] et h ap Sabat. non ap Mal) ... ς Ti ειπ. ο βασ. cum CDXΔΠ unc[9] al longe pler itpler vg al Ir[int 279] Leif | δησαντ. αυτου ποδ. κ. χειρ. (et. f ff[1] g[1. 2] am fu for san arm Or[4, 279] et saepius Eusp[s 280]; vide et. post): M al[60] fere l (vide et. post) vg[ed] emm (al) sax (non fr) sah cop syr[utr] aeth Ephr[cyy] et ρξς Or[int 1, 97] δησ. αυ. χειρ. κ. ποδας ... D a b c e ff[2] h q syr[cu] Ir[int] Leif al αρατε αυτον ποδων και χειρων (c ff[2] χειρ. κ. ποδ.) και | εκβαλετε (FX al mu εκβαλλετε, Δ εκβαλατε, DH 13. 28. 69. 124. al[25] fere βαλετε) αυτον cum ℵBL 1. 13. 22. 69. 124* 300. g[1. 2] l vg sah cop syr[sch] arm aeth Or[4, 279] (item alludit [2, 774] et [794]) et [int 1, 97] Eusp[s 280] (Ephr εξενεγκατε αυτον) Chr Aug al; adde eos qui antea αρατε αυτον etc ... ς Ti αρατε αυτον και εκβαλ. (FX, Δ, H etc vide ante) cum CΔΠ unc[9] al pler f ff[1] syrP (Ambrst Vict[ium] *tollite illum et* [Vict *eum*] *ligatis manibus et pedibus* [Vict add *et*] *mittite in tenebr.* etc) | Η κλαθμος

14. γαρ (et. Or[2, 791] et [808] Ir[int 279] Hil): a b c g[1. 2] h (non item e f ff[1. 2] q) am for fu san emm iac Hier (ad h. l.) *autem* | κλητοι (et. Or[2, 791. 794] et [808] d): L 1. Or[2, 808] c οι κλ. | εκλεκτοι (ita et. Or[ubiq]): L 1. οι εκλ. Cf Barn[4] μηποτε ως γεγραπται πολλοι κλητοι ολιγοι δε εκλεκτοι ευρεθωμεν.

15. συμβουλ. (D[K] συνβ.) ελαβον (ℵ* om ελαβ.): C[3](non item[*])A 1. 33. al pauc cop arm O[1 2, 804] et [810] add κατ αυτου, item C[3]M al mu (inprimis evglstar) κατα του ιυ | οπως (et. Or[bis]): D f syrr πως | ℵ* ([c] suppl) om εν λογω (item Cyr[glaph 124])

16. αυτω (et. ff[2] g[1. 2] h vg): D a c f προς αυτον (b e ff[1] q plane om) | λεγοντας cum KBL 27. (item[vid] syr[cu] et[sch] aeth; it vg al utrique lectioni respondent) ... ς Ti λεγοντες cum CDXΔΠ unc[9] al omn fere Dam[par ed] (sub υ) | εν αληθεια cum ℵBCK etc Or[2, 808] Eusp[s 280]; D[2] Eusp[s 141] Cyr[glaph 124] επ αληθειας (D* -εια), Ath[ps 841] την αληθειαν | μελει: EFGHMU al pl μελλει | ανθρωπων: G 1. 28. 118. 157. 209. al[8] for syr[cu] et[sch] arm[ed] aeth Or[2, 808] Eusp[s 280] ([141]om ανθρ.) Ath[ps 841] Chr[ixt] mont[f] et[comm] cat[oxon] ανθρωπου

17. ειπον (cum LK 33. ... ς Ln ειπε c. ℵBC unc[12] al pler Eusp[s 141] Chr :: cf ad 18, 17 Lc 10, 40. 22, 66 Mc 13, 14; sed etiam ad 4, 3. 24, 2) ουν

Καίσαρι ἢ οὔ; 18 *γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πονηρίαν αὐτῶν εἶπεν· τί με πειράζετε, ὑποκριταί;* 19 *ἐπιδείξατέ μοι τὸ νόμισμα τοῦ κήνσου. οἱ δὲ προσήνεγκαν αὐτῷ δηνάριον.* 20 *καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή;* 21 *λέγουσιν· Καίσαρος. τότε λέγει αὐτοῖς· ἀπόδοτε οὖν τὰ Καίσαρος Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ.* 22 *καὶ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν, καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπῆλθαν.*

23 *Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ προσῆλθον αὐτῷ Σαδδουκαῖοι λέγοντες* Mc 22–28 12, 18–22 Lc 20, 27–39

ημιν: D a b e ff^{1} et^{2} q Cyr$^{\text{Glaph}\,184}$ om | *κηνσον*: A* om, sed ipse* ante *δοιν*. suppl

18. *ειπεν*: 33. e sah syr^{cu} aeth add *αυτοις*

20. *και λεγει* cum ℵBLXΔΠ unc^{9} al omn fere a c f q vg cop syrr al ... c o *δε λεγει* ... Ti *λεγει* cum D 69. (ap Wtst; sillet Treg) b e ff$^{1.2.}$ g$^{2.}$ h sah (et. Pist) | o $\overline{\text{ις}}$ cum DLΣ 13. 33. 69. 157. 346. it (exc f) vg syr^{cu} et^{sch} cop arm^{edd} aeth arr pers ... ς om cum ℵB (C vide ante) ΧΔΠ unc^{9} al pler f sah syr^{p} arm^{ed} al :: ut Mc | *αυτη* post *εικων* cum ℵBCDΧΔΠ unc^{9} rell omn fere it vg (*imago haec*, exc ff$^{1.}$ *haec imago*) etc (sah cop *haec imago et haec inscriptio*) ... Ti post *επιγραφη* cum LΣ 157. (L *η εικωτα και*: videtur α ab altera lectione pendere) ... 253. Valentt ap Clem^{978} (*επι του προκομισθεντος νομισματος ο κυριος ειπεν οὐ· τινος το κτημα, αλλα· τινος η εικ. και η επιγραφη;*) Or^{2,207} (*ειπων· επιδειξατε – κηνσου, επυθετο τινος η εικ. και η επιγρ.*) Amb Promiss om (:: ap Mc post *εικων*, nec fluct)

21. *λεγουσιν* cum ℵB g$^{2.}$ syr^{sch} arm Promiss ... ς Ln Ti add *αυτω* cum DLXΔΠ unc^{9} rell omn^{vid} it^{pler} vg syr^{cu} et^{p} sah cop | *αυτοις*: 49^{ev} a b e f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ h (non item e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ q vg) add o $\overline{\text{ις}}$ | *οιν* (et. f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ g$^{2.}$ q vg sah syr^{utr}, item Or^{2,810}; cf et. Iust$^{\text{apol}\,1,11}$ *πρωτων αυτον ει δει καισαρι φορους τελειν, και απεκρινατο· ειπατε μοι τινος εικονα το νομισμα εχει. οι δε εφασαν· καισαρος. και παλιν ανταπεκρινατο αυτοις· αποδοτε οιν τα καισαρος τω καισαρι και* etc): D al^{4} a b c e ff$^{1.}$ syr^{cu} cop arm aeth (Or$^{2,808\,\text{bis}}$, at in tali causa multo plus probat quod addit semel quam quod bis om; nec magis probant Did^{tri} ^{1,25} Chr; Tert vero aliiq Latt revera ab italis edd. pendere videntur.) | *καισαρι* cum ℵBLXΣ unc^{8} al omn fere Clem^{306} Did^{tri} Chr ... DΧΔΠ al pauc Iust (vide ante) Or$^{2,808\,\text{bis}}$ et^{810} (Clem^{172} libere alludit *τα καισαρος αποδουσ τω καισαρι*) Bas$^{\text{monast}\,548}$ (sed et. *τα του καισ.*) Dam^{par} ^{cod} (sub *υ*) *τω καισαρι* :: similiter Lc fluct

22. *απηλθαν* cum BD 59. 61. 70. 91. ... ς *-λθον* cum ℵLXΔΠ unc^{9} al pler Or^{2,804} et^{809}

23. *εν*: ℵ* (^{c} om) praem *και* (cop *in illa autem die*) | *αυτω*: ℵ* om (suppl^{c}) | *σαδδουκαιοι*: 13. 69. 124. 209. 346. al pauc arm praem *οι* | *λεγοντες* cum ℵBDMΣΩΠ* (Δ ad *λεγοντες* sq transilit) al^{50} fere aeth (confirmant eandem scripturam syr^{cu} et^{sch} *et dicentes ei – et interrog.*) Or^{2,808} et^{811} (libere^{812} *προσηλθον ουν τω ιω σαδδουκαιοι οιτινες ελεγον* etc) Meth^{776}

μὴ εἶναι ἀνάστασιν, καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν 24 λέγοντες· διδά-
*Deu 25, 5 σκαλε, Μωϋσῆς εἶπεν· ἐάν τις ἀποθάνῃ μὴ ἔχων τέκνα, ἐπιγαμ-
βρεύσει ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ ἀναστήσει σπέρμα
τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. 25 ἦσαν δὲ παρ' ἡμῖν ἑπτὰ ἀδελφοί, καὶ ὁ
πρῶτος γήμας ἐτελεύτησεν, καὶ μὴ ἔχων σπέρμα ἀφῆκεν τὴν
γυναῖκα αὐτοῦ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. 26 ὁμοίως καὶ ὁ δεύτερος καὶ
ὁ τρίτος, ἕως τῶν ἑπτά. 27 ὕστερον δὲ πάντων ἀπέθανεν ἡ γυνή.
28 ἐν τῇ ἀναστάσει οὖν τίνος τῶν ἑπτὰ ἔσται γυνή; πάντες γὰρ
ἔσχον αὐτήν. 29 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· πλανᾶ-
σθε, μὴ εἰδότες τὰς γραφὰς μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ θεοῦ. 30 ἐν
γὰρ τῇ ἀναστάσει οὔτε γαμοῦσιν οὔτε γαμίζονται, ἀλλ' ὡς ἄγγελοι

Epiph^{557} ... ς Ln οι *λεγοντες* cum $\aleph^{c}$EFGHKLUVΠ^{2} al pl sah cop syr^{P} arm; item *qui dicunt* it (ff^{1}· *negantes*; d *dicentes*) vg | *επηρωτησαν*: U *ηρωτησαν*

24. *μωυσης* c. BDKLMΣΠ al mu it vg (et. for gat mm al, sed non am fu) sax fr ... ς *μωσης* c. ΝEFGHSUVΛ al pl am fu (et. Or$^{2,312\cdot321}$) | *ειπεν* (e *scripsit*, mm *mandavit*): e mm syr^{cu} et^{sch} cop add *ημιν*:: cf Mc et Lc | *επιγαμβρευσει* cum ΝBLΔΠ unc^{9} al fere omn (13. 69. praem *και*) Or^{2,312} Chr, item syrr sah arm aeth ... Ln praem *ινα* cum DZ^{vid}, item cop it vg (*ut ducat*, d *ut nubat*) :: Mc et Lc *ινα λαβη* | *τεκνα*: b c e ff^{2}· g$^{1\cdot2}$· q vg *filium* (f ff^{1}· h *filios*) | *τ. γυναι. αυτου* (et. Or^{2,312}): D om | *αναστησει*: FHM al^{10} fere *εξαναστ.* :: ut Mc et Lc

25. *δε* (et. Or^{2,321}; ff^{1}· h *ergo*): D q om | *γημας* cum NBL 1. 22. 33. 124. 157. 209. 299. al^{5} Or^{2,321} ... ς *γαμησας* cum DΓΔΘ^{b}Π unc^{9} al pler Chr | *γιν. αυτου*: L al pauc for om *αυτ.*

26. *ομοιως*: U al aliq add *δε* | *εως*: M^{a} syr^{sch} *και εως*

27. *παντων*: A e Chr om | *η γυνη* cum NBLUΔΠ^{2} 1. al^{5} e syr^{cu} aeth ... ς Ln Ti *και η γυνη* c. DΓΠ^{2} unc^{9} al pler it^{pler} vg syr^{utr} sah cop al Chr

28. *αναστ. ουν* cum NBDL 1. 69. 124. ... ς *ουν αναστ.* cum ΧΓΔΠ unc^{9} al pler ... b c e *in resurr. autem* | *των επτα εσται* (ita f): D *εστ. τ. επτ.*, item c ff$^{1\cdot2\cdot}$ g$^{1\cdot2\cdot}$ h q vg *erit de septem* ... b e syr^{cu} om *τ. επτ.* | *γυνη*: Γ 1. al arm *η γυνη* | *παντες*: b e syr^{cu} (iidem qui ante *των επτ.* om) *septem* | *αυτην*: GM^{mg} 28. 33. al pauc arm syr^{P} add *γυναικα* :: e Mc et Lc

29. *αποκριθ. δε*: ℵ *και αποκριθ.*, b e h syr^{cu} et^{sch} nil nisi *respondens* (vel *respondit et*) | *αυτοις*: SV al^{15} fere om

30. *γαμιζονται.* (Gb′) cum NBDL 1. al^{7} (Clem^{682} *αλλα μετα την αναστασιν, φησιν, ουτε γαμουσιν ουτε γαμιζονται*) Or^{2,622} et ^{624} Ath^{1,125} Isid^{4,146} ... ς Ti *εκγαμιζ.* cum EFGHKMSUVΓΔΠ al pler Or^{1,622} ... 33. 124. 157. Or^{1,284} et ^{4,287} Meth^{778} (et^{633}) Epiph^{557} et ^{1022} Chr *γαμισκονται.* (al pauc *εγγαμισκ.* et *εγγαμιζ.*) (:: formae *εκγαμιζ.* et *εκγαμισκ.* ap antiq. Graecos ut vdtr plane non inventae sunt; nec magis fere *γαμιζ.* nisi quod Apollon. de syntax. habet: *ἔστι γὰρ τὸ μὲν γαμῶ γάμου*

θεοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ εἰσίν. 31 *περὶ δὲ τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν* *οὐκ ἀνέγνωτε τὸ ῥηθὲν ὑμῖν ὑπὸ τοῦ θεοῦ λέγοντος·* 32 *ἐγώ εἰμι ὁ* • Ex 3,6 *θεὸς Ἀβραὰμ καὶ ὁ θεὸς Ἰσαὰκ καὶ ὁ θεὸς Ἰακώβ; οὐκ ἔστιν θεὸς νεκρῶν ἀλλὰ ζώντων.* 33 *καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ.*

μεταλαμβάνω, τὸ δὲ γαμίζω γάμον τινὶ μεταδίδωμι. γαμισκ. ex plurib. locis, ut Aristot. Heraclid. Florileg. ap Stob. Clem, affertur. Praeterea *ἐκγαμηθῆναι* iniquum enubendi sensum [*ὅταν εἰς ἕτερον γένος ἐκδοθῇ παρθένος, οἱονεὶ τοῖς μὴ προσήκουσιν* Suid] habet.) | *αλλ*: D *αλλα* | *αγγελοι*: 1. 22. Or^{1,284} et ^{2,823}sq et ^{827} *οι αγγ.* | *θεου* cum ʀʟ 13. 28. 33. 69. 124. 157 al^{15} fere Chr; item ς Tl *του θεου* cum ʟʀᴀe^{b}ʜ unc^{9} (in ʀ *του θε.* usq *εισιν* in rasura scripta sunt; nonnihil defuerat) al pler Meth Epiph Chr; item *dei* ff^{1} g$^{1.2}$ l vg syr^{sch} et^{P} cop aeth Or $^{int\ 4,493}$ et ^{667} ($^{502.\ 587}$) ... Gh^{o} Ln om cum ʙᴅ 1. 209. a b c e f ff^{2} h q harl* syr^{cu} sah arm Or^{1,284} et ^{2,823}sq et ^{827} (et $^{int\ 2,978}$) Amb al :: ut Mc | *εν*: U al *οι εν* | *τω ουρ.* cum ʜᴅʟ 1. 33. 69. 124. 157. 209. 346. 48^{ev} p^{scr} sah cop Or^{2,823}sq et ^{827} (^{1,284} *οι αγγ. οι εν τοις ουραν.*) ... ς om *τω* cum ᴅʟᴀe^{b} vid ʜ unc^{9} al pler Meth Epiph Chr | *εισιν*: 1. it vg sah cop arm Or^{1,284} et ^{2,823}sqq post *αλλ* pon :: ut Mc

31. *υμιν* (et. Or^{2,823} et ^{4,340}; it^{pl} [non c h q] vg [non for al] post *λεγοντ.* pon): ʜᴀʜ al^{15} fere e syr^{cu} et^{P} Ir$^{int\ 222}$ om

32. *ισαακ* (et. ʜ^{c}): ʜ*ᴅ b e h *ισαακ* | *ο θε. ισ. και ο θε. ιακ.*: ʜ om ὁ utrumq (Or^{2,823} *ου γαρ γεγρ.· εγω θε. αβρ. κ. ισ. κ. ια. αλλ· εγω ειμι θε. αβρ. κ. θε. ισ. κ. θε. ια. και ουτως γε αντεγραψαν ματθ. κ. μα. κ. λοιπ.*) :: similiter in Mc fluct lectio | *εστιν θεος* (cum ʜᴅ etc, Ln *ο θε.* cum ʙʟᴀ etc: accuratiora vide post) *νεκρ.* cum ʜʙᴅʟᴀ al^{10} fere it vg sah cop syr^{cu} et^{sch} arP pers Or^{1,745} et ^{2,290} Eusp$^{s\ 235}$ Chr (Hom$^{cl\ 2,55}$) Ir$^{int\ 222}$ Or$^{int\ 1,85}$ Hil^{ssep} ... ς *εστιν ο* (ʜ om) *θεος θεος νεκρ.* cum ᴇғɢʜᴋᴍsuvr^{b} vid ʜ al pler syrP arm Or^{2,823} et ^{289} inprimis ^{4,341} Const ^{6,30} Chr$^{mo\ 2}$ cat^{oxon} | *θεος* absque ὁ c. ʜᴅ 28. 67. al Eusp$^{s\ 235}$ (*εδιδαξεν ο σωτηρ ειπων ο θεος αβρ.* usq *ζωντων*) Chr; cf et. Hom$^{cl\ 2,55}$ (*τοισ λεγουσιν οτι αβρ. κ. ισ. κ. ια. απεθανον, εφη· ουκ εστιν θεος νεκρ. α. ζωντ.*), item Or^{2,290} (*εγω ο θε. αβρ.* usq *ιακ.*, ᾧ *επηνεγκεν ο χς· θεος δε ουκ εστ. νεκρ. α. ζωντ.*) ... Ln *ο θεος* c. ʙʟᴀ 1. 33. 157* 209. 238. y^{scr} sah cop (Or^{1,745} *μαθοντες και το· ο θεος ουκ εστ. νεκρ. α. ζωντ.*) Ceterum si Origenis auctoritas antiquissimis edd praestaret, cum ς edendum esset. Ille enim 4, 341 plenis totius loci scripturis ex Mt et Mc et Lc allatis Matthaeo dat *ο θεος θεος*, Mco et Lcae *ο θεος*. At invitis h. l. omnibus antiquissimis quibuscum consentire solet testibus - quod enim alibi nullius evglstae nomine apposito contrariae lectioni accedit parum valet - vereor ne librariorum licentia byzantinam lectionem intruserit. Antiquitatis certe laudem nostra (et Irenaei) scriptura communem cum Origene ^{4,341} habet. Origenis vero lectionem commendat quod Matthaeo proprium quid et a Mc diversum tribuit.

33. *διδαχη*: ᴍ *διδασκαλια*

34—40 Mc 12, 28—31 Lc 10, 25—27

34 224. 8 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες ὅτι ἐφίμωσεν τοὺς Σαδδουκαίους, συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτό, 35 καὶ ἐπηρώτησεν εἷς ἐξ αὐτῶν νομικὸς πειράζων αὐτόν· 36 διδάσκαλε, ποία ἐντολὴ με-
Deu 6, 5 γάλη ἐν τῷ νόμῳ; 37 ὁ δὲ ἔφη αὐτῷ· ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου. 38 αὕτη ἐστὶν ἡ μεγάλη καὶ πρώτη ἐντολή. 39 δευ-
Lev 19, 18 τέρα ὁμοία αὐτῇ· ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. 40 ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν ἐντολαῖς ὅλος ὁ νόμος κρέμαται καὶ οἱ προφῆται.

---

34. ακουσαντες: e syr^{cu} *cum vidissent* | επι το αυτο (ita et. ff^{1} g$^{1.2}$ q vg cop syr^{utr} arm Or$^{int\,2,880}$; sah *inter se*): D b c e ff^{2} h (*f in unum ad eum*) syr^{cu} aeth Hil *επ αυτον*

35. και pr: A om | νομικος (FGH al add τις): 1. al^{2} e arm Or$^{int\,2,880}$ om | πειραζ. αυτον cum KBL 33. e ff^{1} g$^{1.2}$ l q vg sah cop syr^{sch} aeth Or^{int} ... ς Ti add και λεγων cum DΓΛΘ^{b}Π unc^{9} al omn fere b c f ff^{2} h fu sax syr^{cu} et^{p} arm Chr

36. μεγαλη (syr^{cu} *magnum et primum* :: cf Mc): D 122. post νομω pon

37. ο δε εφη αυτω cum KBL 33. sah cop Or$^{int\,2,880}$ ... D it (exc q) vg syr^{cu} εφη αυτω ις̄ ... Gb Sz ο δε ις̄ εφη αυτω cum EFGHKMSUVΓΛΘ^{b}Π al^{150} fere; item ς ο δε ις̄ ειπεν αυτω cum minusc vix mu q; adde syr^{utr} arm aeth | τη prim cum N^{c}DKLMSΣΠ al pm ... N*EFGHUVΓΛΘ^{b} al plus^{50} Clem^{304} om (Gb^{00}). Item τη sec cum NDKLMSΣΠ al pl Clem ... B^{mai} EFGHUVΓΛΘ^{b} al^{30} fere om (Gb^{0}). Item τη tert cum unc omnib al pler Clem ... al pauc om | διανοια σου (et. it exc^{g} vg sah cop syr^{p} arm Or$^{int\,1,85.\,2,880}$ et ter^{221} et ^{222}): c syr^{cu} Clem Or$^{int\,2,30}$ et ^{4,618} ισχυος σου (Or^{int} *ex totis viribus tuis*, c *in omni virtute tua*) ... ω^{b} 13. 68. 69. 124. 26^{ev} syr^{sch} eth^{pier} cop^{dx} aeth ισχυι σου και εν ολη τη διανοια σου, simliliter e *in omni iustitia et in tota cogitatione tua* (Bas$^{eth\,227}$ εξ ολ. τ. καρδ. σ. κ. εξ ολ. τ. ψυ. σ. κ. εξ ολ. τ. ισχυ. σ. κ. εξ ολ. τ. διαν. σ., item reg$^{fus\,225}$, mixtis Mt et Mc) :: cf Mc

38. η (D om) μεγαλ. και (L add η) πρωτη (Gb′) cum NBD^{gr}LΣ 1. 13. 33. 69. 118. 124. 209. 346. 26^{ev} it (exc f q) vg sah cop syr^{cu} et^{sch} eth^{pier} aeth al Or$^{int\,2,880\,aqq}$ Hil Aug^{consens} ... ς πρωτ. (ΑΘ^{b} Bas η πρ.) και μεγ. cum ΓΛΘ^{b}Π unc^{9} al pler d f q syr^{p} arm pers^{p} Bas^{eth} Op

39. δευτερα sine δε cum NB ... ς Ln Ti δευτ. δε cum DLΓΛΘ^{b}Π unc^{9} al omn^{vid} it vg (Cyp^{bis} al *et secundum*, item syr^{cu}) syr^{utr} sah cop al Bas$^{eth\,227}$ Or$^{int\,1,85}$ | ομοια: B ομοιως | αὐτῇ: sic 1. 33. 69 ti al haud dubie mu it vg syrr sah cop al; D al pauc (Bas$^{reg\,bro\,409}$) ταυτη, A 238. αυτησ (Chr^{edd} ταυτης, αυτησ, αυτη) ... EFGHKMUVΓΠ al pl αὕτη (Γ αὓτη ut et. alli; L αὐτη sine accentu): ita Gb′ :: cf Mc ... B plane om | αγαπησεις: E -σης | σεαυτον cum NBDR^{2}LΓΔΠ unc^{12} al pl Clem^{304} Bas$^{es\,597}$ et^{alib} ... Gb′ εαυτον cum N*V^{b} al plus^{50} Bas^{eth}

40. ταυτ: M om | ολος: N* (suppl^{c}) syr^{cu} et^{sch} sah cop om (Aug$^{serm\,dom}$ *non tantum ait* lex pendet et prophetae, *sed etiam addidit* tota lex et prophetae) | κρεμαται κ. οι προφ. (Gb′) cum NBDLΣ 33. it vg syr^{cu}

41 [225. 6] *Συνηγμένων δὲ τῶν Φαρισαίων ἐπηρώτησεν αὐτοὺς* 41–46 Mc 12, 35–37 Lc 20, 41–44
ὁ Ἰησοῦς 42 *λέγων· τί ὑμῖν δοκεῖ περὶ τοῦ Χριστοῦ; τίνος υἱός*
ἐστιν; λέγουσιν αὐτῷ· τοῦ Δαυείδ. 43 *λέγει αὐτοῖς· πῶς οὖν*
Δαυὶδ ἐν πνεύματι καλεῖ κύριον αὐτόν, λέγων· 44 *εἶπεν κύριος* Ps 110, 1
τῷ κυρίῳ μου· κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου
ὑποκάτω τῶν ποδῶν σου. 45 *εἰ οὖν Δαυὶδ καλεῖ αὐτὸν κύριον,*
πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἐστίν; 46 [226. 1] *καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο ἀποκριθῆναι*
αὐτῷ λόγον, οὐδὲ ἐτόλμησέν τις ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἐπερωτῆ-
σαι αὐτὸν οὐκέτι.

XXIII.

1 [227. 10] *Τότε ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησεν τοῖς ὄχλοις καὶ τοῖς μαθη-* Mc 12, 38 Lc 20, 45

---

et^{sch} aeth Bas$^{os\,557}$ Or$^{int\,1,85}$ et ^{3,30} et ^{972} et ^{4,618} Iac$^{uis\,11}$ Tert al ... ς *και οι προφ. χρεμανται* cum ΓΑΘ^{b}Π unc^{9} al omn fere sah cop syr^{P} Clem^{304} Or$^{2,261\,fragm}$ et$^{int\,2,831}$ Bas$^{reg\,fus\,336}$

41. *των*: Α om | *αυτους*: FKΓΠ al *αυτοις* | *ο* $\overline{ις}$: y$^{ser\,semel}$ syr^{cu} om

42 sqq *δαυειδ* (ita h. l et. Θ^{b}): cf ad 1, 1. | *του δαυ.*: ℵ om *του*

43. *λεγει αυτοις* cum ℵBDΓΔΠ unc^{9} it^{plor} vg sah syrr al Aug al ... LZ 1. 33. al^{5} f ff$^{1.}$ cop arm aeth Dial^{127} Or$^{int\,3,888}$ (at ^{4,633}libere *at illi responderunt*: *David. Et dominus*: *Quomodo ergo* etc) Amb add ο $\overline{ις}$ | *εν πνευματι*: 61. al syr^{cu} eth$^{r\,pp}$ aeth (Did$^{tri\,2,38}$) add *αγιω* | *καλει κυρ. αυτ.* cum ΚLΣ; item Ln *καλ. αυτ. κυρ.* cum BD 33. it^{pler} vg (item syr^{cu} et^{sch} sah cop) Did^{tri} Cyr$^{delpa\,99}$ Aug al ... ς Τι *κυριον αυτον καλ.* cum ΓΑΠ unc^{9} al pler e q arm (syr^{P} *κυ. κα. αυ.*) Dial^{127} Chr Thdrt ^{1,1291} Or$^{int\,2,888\,bis}$ et ^{4,633} Α om *δαυ.*

44. *κυριος* c. ΝBDΣ ... ς Τι ο *κυρ.* c. LΓΔΘ^{b}Π unc^{9} al omn^{vid} Dial^{127} Did^{tri} (Epiph^{656}) | *αν*: F^{a} om | D *εκθρους* | *υποκατω* (Gb') cum ℵBDGLUΣΓ al^{25} fere b e h q syr^{cu} et^{sch} sah cop Aug ... ς *υποποδιον* cum EFHK MSUVΔΘ^{b}Π al pler it^{pl} vg syr^{P} arm aeth Cyr$^{delpa\,99}$ Or$^{int\,2,888}$ Hil :: cf Lc et Mc

45. *καλει* cum ℵBLΓΘ^{b} unc^{7} al pl e ff$^{1.}$ g$^{1.}$ q vg fr sah cop^{ds} syr^{cu} et^{sch} Cyr$^{delpa\,99}$ Chr Or$^{int\,2,888}$ ... DKMΔΠ ti* al^{50} a b c f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ h l fu sax syr^{hr} syr^{P} c.* cop^{wi} et^{cod} Dial^{127} Eusp$^{s\,703}$ Nyss$^{eunom\,7}$ Thdrt ^{1,1291} (*κα. αυ. εν πν. κυ.*) Cyp Hil praem *εν πνευματι* | *καλει αυτ. κυρ.* (et. Eusp^{s} Nyss Cyr^{delp} Chr): (B^{bentl}, non item^{mai}) 255. 44^{ev} Dial^{127} Or$^{int\,2,888}$ *κυρ. αυτ. καλ.* (syr^{cu} aeth *κυ. κα. αυ.*)

46. *εδυνατο* cum ℵB*DLΣΓΘ^{b}Π unc^{9} (Α *δυνατο*) al ut vdtr pl ... B^{2} 1. al plus^{20} Cyr^{delp} *ηδυνατο* | *αποκριθ. αυτω* (prob Schu) cum ℵBDKLΣΔΠ al plus^{20} a b c g$^{1.2.}$ h l q arm fu for tol syrr Cyr$^{delp\,99}$ Or$^{int\,2,888}$ Op ... ς *αυτ. αποκρ.* cum EFGHMSUVΓθ^{b} al pl e f ff$^{1.2.}$ vg^{ed} et gat emm Amb | *ημερας* (et. it^{pler} vg sah cop syr^{sch} et^{P} arm aeth): D$^{a\,*vid}$ al^{4} a q syr^{cu} et$^{P\,mg\,cod}$ Cyr^{delp} Or$^{int\,2,888}$ Op *ωρας*

XXIII. 1. ο $\overline{ις}$ cum ΝDLΣΓΔΘ^{b}Π unc^{u} al pler ... Τι om ὁ cum BV al pauc.

3′ ταῖς καθέδραις ἐκάθισαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι. 3 πάντα οὖν ὅσα ἐὰν εἴπωσιν ὑμῖν ποιήσατε καὶ τηρεῖτε, κατὰ δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν μὴ ποιεῖτε· λέγουσιν
Lc 11, 46 γὰρ καὶ οὐ ποιοῦσιν. 4 δεσμεύουσιν δὲ φορτία βαρέα καὶ ἐντιθέασιν ἐπὶ τοὺς ὤμους τῶν ἀνθρώπων, αὐτοὶ δὲ τῷ δακτύλῳ αὐτῶν οὐ θέλουσιν κινῆσαι αὐτά. 5 πάντα δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν ποιοῦσιν πρὸς τὸ θεαθῆναι τοῖς ἀνθρώποις· πλατύνουσιν γὰρ
6 e Mc 12, 38 e Lc 11, 43 20, 46 τὰ φυλακτήρια αὐτῶν καὶ μεγαλύνουσιν τὰ κράσπεδα, 6 φιλοῦσιν

Praeterea D 69. 124. 346. syr^{cu} aeth Or$^{int\ 3,225}$ post *ελαλησ.* pon. Totum vers. e sic: *Et dixit illis: Super* etc

2. *λεγων*: syr^{cu} om | *μωυσεως* cum ℵBDKLΞΠ al sat mu ... ς *μωσεως* c. rAΘ^{b} unc^{6} al pl; ceterum vide ad 8, 4. 17, 3. 19, 7. | *μω. καθεδρ.* (syr^{p} ^{mg} Σ^{r} *θρονου*) cum ℵBLΣrAΘ^{b}Π unc^{9} al pler Ephr$^{\Theta\pi\varepsilon}$ Chr Dam $^{par\ 516}$ ... D 13. 69. 238. 346. it vg (Or^{3,225} *οι επι της καθεδρ. μω. αυγουντες καθιζεσθαι*) Eus$^{pe\ 274}$ Cyr$^{hr\ 775}$ Ir$^{int\ 241}$ Or$^{int\ 3,225}$ Hil *καθ. μω.* (*cf* et. Hom$^{cl\ 3,28}$ *επι της καθ. μωυσ. εκαθισαν οι γρ. και οι φα.· παντα ουν οσα λεγωσιν υμιν, ακουετε αυτων.*) | *εκαθισαν*: EGHK al mu *-θησαν*

3. *εαν* (Gb′) cum ℵLΣAΘ^{b}Π unc^{6} 1. 13. 22. 33. 69. 124. 346. al plus^{40} Ephr$^{\Theta\pi\varepsilon}$ ... ς Ln *αν* cum BDFKΣΓ al pm Eus^{ps} Ephr$^{\alpha}$ Chr Dam^{par} | *εἰπωσιν* (Chr Dam^{par} *λεγωσιν*, item Hom^{cl}) *υμιν* (D$^{\Sigma\Gamma}$ om) sine *τηρειν* (Gb′ prob Schu) cum ℵBDLΞ 1. 124. 209. it^{pler} vg syr^{cu} sah cop arm aeth arr Eus^{ps} Ir$^{int\ 241}$ Or$^{int\ 3,225}$ et^{225} Hil ... ς add *τηρειν* cum AΘ^{b}Π unc^{6} al pler f^{a} vid q syr^{sch} et^{p} pers^{a} Dam$^{par\ 516}$; item Γ 26^{cv} Ephr$^{\Theta\pi\varepsilon}$ et$^{\alpha}$ Chr Dam$^{paul\ 257}$ Or$^{int\ 3,225}$ *ποιειν* | *ποιησατε* (D 1. 209. *ποιειτε*) *και τηρειτε* cum ℵ (ℵ^{a} omissis *και τηρ.*, ℵ^{c} suppl) BDLΞ 1. 124. 209. fu for sah cop syr^{hr} arm aeth Eus^{ps} Hil^{sem} ... ς *τηρειτε και ποιειτε* cum AΘ^{b}Π unc^{6} al pler it vg (et. am emm) syr^{cu} et^{mtr} Dam$^{par\ 516}$ Ir^{int} Hil^{sem} ... Γ f$^{ecr\ a}$ Ephr^{bis} Chr Dam^{paul} Or$^{int\ 3,225\ aq}$ (et ^{3,225} *audite et facite*) Hil^{sem} Aug$^{ea\ ep}$ *ποιειτε*

4. *δε* (Gb′) cum ℵBLMΔΠ 1. 33 al plus^{30} a b e ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ l q am tol emm ine sah cop syr^{p} (syr^{cu} et^{sch} *και δεσμ.*) Op al ... ς *γαρ* cum D^{a}KΠGΘΠ KSUV al pl e f h vg (ot. for al) sl Chr Dam^{par} Ir$^{int\ 241}$ ... D$^{a\ b}$Γ al^{7} arm arr sax fr om | *βαρεα* (ℵ *μεγαλα βαρεα*) cum ΨL 1. 209. a b e ff$^{2.}$ h syr^{cu} et^{sch} cop arr pers^{p} Ir$^{int\ 241}$ ... ς Ln Ti add *και δυσβαστακτα* (D^{a} *αδυσβ.*) cum BDΓAΘ^{b}Π unc^{9} al pler c f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ l q vg sah arm syr^{p} aeth Chr Dam$^{par\ 516}$ :: cf Lc | *αυτοι δε τω* cum ℵBDL 33. 157. syr^{cu} et^{sch} sah cop aeth Ir$^{int\ 241}$ Hier (sed non ad h. l.) Amb Op ... ς Ti *τω δε* cum rAΘ^{b}Π unc^{9} al pler it vg arm syr^{p} Chr Dam^{par}

5. *πλατ. γαρ* (Gb′) cum ℵBDL 1. 13. 22. 33. al^{20} fere it vg sah cop syr^{mtr} Chr Dam$^{par\ 516}$ cat^{ox} (x^{comm}) Or$^{int\ 3,225}$ ... ς Ti *πλατ. δε* cum rAΘ^{b}Π unc^{9} al longe pl (syr^{cu} *και πλατ.*) Bas$^{eth\ 200}$ | *κρασπεδα* cum ℵBD 1. 22. a e ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ l vg (et. am fu for ing tol emm), item addito *αυτων* b c san sah aeth cat$^{ox\ con}$ ... ς (Gb^{0}) add *των ιματιων αυτων*

δὲ τὴν πρωτοκλισίαν ἐν τοῖσ δείπνοισ καὶ τὰσ πρωτοκαθεδρίασ ἐν ταῖσ συναγωγαῖσ 7 καὶ τοὺσ ἀσπασμοὺσ ἐν ταῖσ ἀγοραῖσ καὶ καλεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ῥαββεί. 8 [230.10] ὑμεῖσ δὲ μὴ κληθῆτε ῥαββεί· εἷσ γάρ ἐστιν ὑμῶν ὁ διδάσκαλοσ, πάντεσ δὲ ὑμεῖσ ἀδελφοί ἐστε. 9 καὶ πατέρα μὴ καλέσητε ὑμῶν ἐπὶ τῆσ γῆσ· εἷσ γάρ ἐστιν ὑμῶν ὁ πατὴρ ὁ οὐράνιοσ. 10 μηδὲ κληθῆτε καθηγηταί,

cum ΓΘ^{b}Π unc^{9} al pler f ff^{2}· h q mm gat (mm gat *vestimenti sui*) syrr cop arm (Epiph^{33} allud) Bas$^{eth\,300}$ Chr Dam^{par} Or$^{int\,3,837\,sq}$; item omisso αυτων LZ 243.

6. φιλ. δε cum ℵBDKLM^{2}ΔΗ* al^{20} fere it (exc c) vg (et. san for emm) sah cop syr^{p} ... ς φιλ. τε cum EFGHM*SUVΘ^{b}Π^{2} al pl (syr^{cu} et^{sch} aeth) Bas^{eth} Dam^{par}; 157. al^{3} e am fu Chr φιλ. γαρ ... Γ arm Cyp nil nisi φιλ. | την πρωτοκλισ. (-κλισιαν cum ℵ*BD[πρωκλεισιαν] EKMSUΠ: FGHV ΓΔΘ^{b} -κλησιαν, item L -κλησιασ): ℵ^{c}L 1. 33. al pauc it^{pl} (non b e ff^{2}· q) vg syrr arm aeth Bas^{eth} Dam^{par} Hil Op τασ -σιασ

7. και τουσ usq αγοραισ: Γ al pauc om | ραββ. semel, non bis, (Gb′) cum ℵBLΔΘ$^{b\,2}$ 1. 13. 22. 33. al^{12} it vg sah cop syr^{sch} aeth arr perss Bas^{eth} cod Chr Dam$^{par\,516}$ Cyp al ... ς Ti ραββ. ραββ. cum DΓΘ^{b}*Π unc^{9} al pler syr^{cu} et^{p} arm Bas$^{eth\,300}$ (cf et. Iust$^{tr\,112}$ εαν ουν μη των διδαγματων των εαυτουσ υψουντων και θελοντων ραββι ραββι καλεισθαι καταφρονησητε --). Praeterea ραββει cum ℵBDEFKΓΔΘ^{b} (alibi et. ACMPXA) sah (alibi et. go) ... ς Ln ραββι c. GHLMU(SV ut vdtr)Π al certe pler

8. ραββει ut ante (exc KΓ) ... ς Ln -ββι (et. KΓ h. l.) | ℵ* (suppl^{a}) sah om υμεισ usq ραββ. | ο διδασκαλ. (Gb′ prob Schu) cum ℵ^{ca}BU ti* 6. 11. 33. 61. 108. al^{60} fere (et. syrr ut videtur, aliud enim nomen v. 10 adhibent) Clem^{108} (ει δε εισ διδασκαλοσ εν ουρανοισ, ωσ φησιν η γραφη, ομολογουμενωσ οι επι γησ εικοτωσ αν παντεσ κληθησονται μαθηται) Or^{3,182} (και υμεισ μη καλεσητε διδασκαλον επι τησ γησ· εισ γαρ εστιν υμων ο διδασκ. ο πατηρ ο εν τοισ ουρ.) Eus$^{ps\,mai\,98}$ (εκπεμπει τουσ απ. επι τω μαθητευσαι παντα τα εθνη, προτερον παιδευσασ αυτουσ μη καλειν διδασκαλον επι τησ γησ) Chr ... ς ο καθηγητησ cum ℵ* et^{cb} DLΓΔΘ^{b}Π unc^{8} al pl Nyss$^{euno\,10}$ (μη καλεσητε καθηγητην επι τ. γησ· εισ γαρ εστ. υμων καθηγ. ο $\overline{χς}$) Bas^{eth} Dam^{par}. Praeterea ς (= Gb) add ο (HU om) $\overline{χς}$ cum E*FGHKMSUVΓΔ al pler syr^{cu} et^{p} c.* (item$^{cod\,mg}$) Dam^{par} ... om c. ℵBDE^{2}LΘ^{b} vid (e spatio) Π 1. al plus^{15} it vg sah cop syr^{sch} (et^{p} cod) syr^{hr} arm aeth perss (Or^{3,192} vide ante) Bas$^{eth\,300}$ Chr Cyp al | παντεσ (syr^{cu} om παντ.) usq εστε: U al plus^{30} ad finem v. 9 transpon

9. υμων pr (et. Bas$^{eth\,300}$ Cyr$^{ador\,324}$ Dam$^{par\,516}$): D 26^{ev} υμιν (D -ειν), item *vobis* it vg sah cop etc; item Clem^{551} (εισ μεν ουν ο πατ. υμων ο εν τοισ ουρ. -- μη καλεσητε ουν υμιν επι τ. γ. πατερα) | υμων ο πατ. cum ℵBΠ 33. 48^{ev} al^{5} Nyss$^{euno\,10}$ (om ὁ) ... ς Ti ο πατ. υμ. cum DLΓΔΘ^{b}Π unc^{9} al pler (it vg etc) Bas^{eth} Cyr^{ador} et$^{luc\,262}$ al | ο ουρα-

20, 26 *ὅτι καθηγητὴς ὑμῶν ἐστὶν εἷς ὁ Χριστός.* 11 [221.5] *ὁ δὲ μείζων ὑμῶν ἔσται ὑμῶν διάκονος.* 12 *ὅστις δὲ ὑψώσει ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, καὶ ὅστις ταπεινώσει ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.*

Lc 11, 52 13 [222.5] *Οὐαὶ δὲ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι κλείετε τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων· ὑμεῖς γὰρ οὐκ εἰσέρχεσθε, οὐδὲ τοὺς εἰσερχομένους ἀφίετε εἰσελθεῖν.*

νιοσ cum ℵBL 33. 69. 124. 238. arm aeth Bas$^{euno\,259}$ Cyr$^{luc\,262}$ ... ς *ο εν τοισ* (DΔ 1. al pauc Dam om) *ουρανοισ* cum DΓΛΘ^{b}Π unc^{s} al pler it vg al mu (Clem^{551} et Or^{2,188} vide ante) Nyss$^{euno\,10}$ Bas$^{eth\,300}$ Cyr ador^{234} Dam$^{par\,516}$

10. *οτι καθηγ. υμ. εστιν* (b om; D c ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ h l vg post *εισ* pon; e *magister est vobis*) *εισ* (1. 124. 26^{ev} a d e syr^{cu} arm Hil om; 1. om et. *εστ.*) (Gb′) cum BDGL 1. 33. 124. 26^{ev} 48^{ev} x$^{acr\,sem}$ a b c e ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ h l vg syr^{cu} arm Hil al ... ς *εισ γαρ υμων* (ℵ^{b}Δ 346. al Nyss^{euno} post *εστ.*, 13. 69. al Bas^{eth} post *καθηγ.* pon; ℵΠ* al plus^{10} om) *εστιν* o (U al om) *καθηγητ.* cum ΜΓΛ^{b}Π unc^{s} al pler f q cop syr^{sch} (?) et^{p} aeth Bas$^{eth\,300}$ Nyss$^{euno\,10}$

11. *δε*: D it^{pler} (non e f q) vg om (syr^{cu} *et qui voluerit inter vos ut sit magnus*) | *εσται*: G al plus^{20} Chr$^{odd\,3}$ (item x^{comm}) *εστω*

12. *δε*: 1. *οιν*, syr^{cu} et^{sch} Chr (et.$^{mo\,6}$) *γαρ* | *εαυτον*: pr L *αὐτον*, sec M *αὑτον*

13. *δε* (in *ουαι δε υμιν* primo post *υψωθησεται* posito): servamus isto loco pariter ac ς Ln Tl cum testibus pleriisque, sed om ℵ* (suppl^{a}) v al pauc h (it^{rell} omn et vg habent) syr^{cu} et^{utr} cop^{wi} et^{cod} arm aeth Or$^{int\,2,339}$ (ad ipsum hunc loc) (Eus$^{Ps\,274}$ *ειδ εξησ απελεγχων αυτουσ εισ αυτων προσωπον ελεγεν· ουαι υμιν* etc; item Cyr$^{Ialph\,215}$ affert v. 13. sine *δε*) Hil (ad h. l.) | *υποκριται*: Δ om | *οτι* (*quia* it^{pler} vg): ff$^{1.}$ g$^{1.}$ for emm tol al (sed non am san) Hil al *qui* (*οι*). Similiter h Hil al *qui devoratis* (*comeditis*) pro *οτι κατεσθιετε* | *γαρ* (M fu ff$^{1.2.}$ *δε*): Δ 48^{ev} al arm om | *εισελθειν*: v al^{2} om

14. ς^{e} *Οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταί* (Δ om), *ὅτι κατεσθίετε τὰς* (Δ om) *οἰκίας τῶν χηρῶν καὶ προφάσει μακρὰ* (D^{gr} 13. *μικρα*, ℵ al mu *μακρᾶ*: vertunt *και προφ. μακρ. πρ.* b c ff$^{2.}$ *occasione longa orantes*, h *occasione prolixae orationis*, f *sub optentu prolixae orationis*, vg^{ed} *orationes longas orantes*) *προσευχόμενοι· διὰ τοῦτο λήψεσθε* (e^{b} *λημψ.*) *περισσότερον κρίμα*: haec post *εισελθειν* minusc vix mu b c ff$^{2.}$ h vg^{ed} san^{mg} tol fr syr^{cu} Hil; eadem vero ς Gb Sz ante v. nostrum 13. (illorum 14.) pon, adsumpto *δε* ex hoc, indeque versum 13. constituunt cum EFGHKMSUVΓΛΘ^{b}Π al pler f cop^{wi} et^{cod} syr^{utr} aeth arr al$^{5.6.}$ et^{ed} Chr Dam$^{par\,517\,ed}$ (*δε* ad v. 14 translato) Op ... plane om (Gb^{00} prob Schu) cum ℵBDLZ 1. 28. 33. 118. 209. 346. a e ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ (q ab v. 12 ad v. 27 transilit) am emm for fu gat harl ing mm san sax sah (teste Münt. p. 12.) cop^{ds} arm^{zoh} et edd omn ar^{cod} Or^{4,362} (*εν τω κα. ματθ. ο προσ τουσ γραμματ. κ. φαρισ. δευτερος ταλαιπωρος ουτωσ εχει· ουαι υμ. γρ. κ. φα. υποκρ. οτι περιαγετε* etc) item

15 [223. 10] *οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι περιάγετε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν ποιῆσαι ἕνα προσήλυτον, καὶ ὅταν γένηται, ποιεῖτε αὐτὸν υἱὸν γεέννης διπλότερον ὑμῶν.* 16 *οὐαὶ ὑμῖν, ὁδηγοὶ τυφλοὶ οἱ λέγοντες· ὃς ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ ναῷ, οὐδέν ἐστιν· ὃς δ' ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ χρυσῷ τοῦ ναοῦ, ὀφείλει.* 17 *μωροὶ καὶ τυφλοί, τίς γὰρ μείζων ἐστίν, ὁ χρυσὸς ἢ ὁ ναὸς ὁ ἁγιάσας τὸν χρυσόν;* 18 *καί· ὃς ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, οὐδέν ἐστιν· ὃς δ' ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ δώρῳ τῷ ἐπάνω αὐτοῦ, ὀφείλει.* 19 *τυφλοί, τί γὰρ μεῖζον, τὸ δῶρον ἢ τὸ θυσιαστήριον τὸ ἁγιάζον τὸ δῶρον;* 20 *ὁ οὖν ὀμόσας ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ ὀμνύει ἐν αὐτῷ καὶ ἐν πᾶσιν τοῖς ἐπάνω αὐτοῦ·* 21 *καὶ ὁ ὀμόσας ἐν τῷ ναῷ ὀμνύει ἐν αὐτῷ καὶ ἐν τῷ κατοικοῦντι αὐτόν·* 22 *καὶ ὁ ὀμόσας ἐν τῷ οὐρανῷ*

Or[int 3,230] sq (transit enim in comm. a versu nostro 13 ad v. 15.) Eus canon (ponit enim ista canone 8, quo continentur quae soli Mc et Lc habent) Hier (praeterit enim in comm.) Druthm (:: sunt e Mc 12, 40 et Lc 20, 47 huc translata et ad hunc locum accommodata)

15. *ποιησαι* (e *facere*; cf. Or[4,353] Cyr[glaph 215]): A 13. 69. *του ποιησαι*... D *ινα ποιησηται* (it[pler] vg *ut faciatis*) | *ποιειτε*: F al *ποιητε*

16. ℵ* *οδηγ. οι* (ℵ[corr] erasit) *τυφλ.* | *οι*: D* om | *οσ αν*: M al pauc *οσ εαν* | G ab *ομοση* pr ad *ομοση* sec transilit

17. *τισ γαρ μειζων* (D -ζω, F -ζον) cum ℵBDLΓΔΠ unc[9] al omn[vid] (d *quis enim maior*) ... Ln *τι γαρ μειζον* cum Σ; item it vg (at in Latinis et praecedunt et sequuntur *templum* et *aurum*) *quid enim maius* (g[2] *maior*) | *αγιασασ* cum ℵBDΣ (d *qui sanctificavit* accuratissime; it vg *quod sanctificat*) ... Ϛ *αγιαζων* cum CLΓΔΠ unc[9] al omn[vid] :: ut v. 19. (Chr praeterit vv. 16–22.)

18. *οσ αν* (prob Schu) cum ℵBCDFKLΠ al mu ... Ϛ Ti *οσ εαν* c. EGHMSU VΓΔ al pl | syr[cu] transilit ab *ομοση* pr ad *ομοση* sec | *επανω αυτου*: ti* syr[cu] eth[pler] *επαν. του θυσιαστηριου*

19. *τυφλοι* cum ℵDLΣ 1. 209. a e ff[1·2·] g[1·2·] h l vg syr[cu] aeth (cop[eod]?) ... Ϛ praem *μωροι και* et Ln [*μιω. κ.*] cum BCΓΔΠ unc[9] al longe pler c f syr[sch] et[P] c.* sah (teste Münt.) cop arm Or[int 3,241] | *τι* (FH 33. al[5] *τισ*, non item Gr) *γαρ μειζον* (D -ζω, GHΓ al[6] fere -ζων, non item F 33.) | *η το*: V *και το* | GEH al mu *το αγιαζων*

20. *επανω*: Σ *επ* ut videtur

21. *ομοσασ*: V 22. 28. al plus[30] (al per errorem ut vdtr ad v. 20. trahuntur) *ομνυων* | *κατοικουντι* cum ℵBHS[c] silentio 1. 13. 69. 124. al mu (it vg *in eo qui habitat* [*inhabitat*], d *in habitanti*. Item praes. exprimunt syrr arm aeth. At inde vix licet *κατοικουντι* potius quam *κατοικησαντι* efficere) ... Gb Sz Ti *κατοικησαντι* cum CDLΣΓΔΠ unc[7] al plus[110] Dam[par 621] | *αυτον* (d[2] *eum*; it vg *in ipso*, e *in eo*): G al plus[20] Dam[par cod] *εν αυτω*, al *εισ αυτον*

ὀμνύει ἐν τῷ θρόνῳ τοῦ θεοῦ καὶ ἐν τῷ καθημένῳ ἐπάνω αὐτοῦ.
Lc 11, 42 23 [204-5] οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ ἄνηθον καὶ τὸ κύμινον, καὶ ἀφήκατε τὰ βαρύτερα τοῦ νόμου, τὴν κρίσιν καὶ τὸ ἔλεος καὶ τὴν πίστιν· ταῦτα ἔδει ποιῆσαι κἀκεῖνα μὴ ἀφεῖναι. 24 [205-10] ὁδηγοὶ τυφλοί,
Lc 11, 39 οἱ διϋλίζοντες τὸν κώνωπα, τὴν δὲ κάμηλον καταπίνοντες. 25 [205-5]
οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι καθαρίζετε τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς παροψίδος, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν

---

22. *εν τω θρονω*: Γ *εν αυτω τω θρ.*

23. *ανηθον*: G *αννηθον*, L *ανθον* | *αφηκατε*: ℵ* *-κετε* | *βαρυτερα*: 1. 209. Epiph[26] Chr[cdd 5] *βαρεια* | *το ελεος* cum ℵBDL 33. 124* Chr Cyr[2nch 7/8] et[os 62. 284. 710] ... ς *τον* (M al[2] *το*) *ελεον* cum CΓΔΠ unc[9] al pler Epiph[26] Chr (et.[suc]) Dam[par 517] :: cf et. ad 9, 13. 12, 7 etc | *ταυτα* absque *δε* cum ℵDΓ unc[7] al pl e f ff[1. 2] g[1] (g[2] *et haec*) l vg arm Bas[eth 267] Chr [ter] ... Gb (sed Gb[a]) Ln Ti add *δε* cum BCKLMΔΠ al[20] fere a d h syr[cu] et[mtr] cop aeth Chr[osmel] Or[int 3,843 txt] (sed [843 com] *et haec*) | *αφιεναι* cum ℵBL [xcorr] 7[pot/r] ... ς *αφιεναι* cum CDΓΔΠ unc[9] al longe pler :: cf ad Lc 11, 42.

24. *τυφλοι οι* cum ℵ(* et[c]) CD[2]ΓΔΠ unc[9] (sed C* *διϋλιζονται*) rell omn[vid] Bas[eth 267] ... Ln om *οι* cum ℵ[a] vel[ca] BD*L (it vg Or[int] *excolentes, liquantes*) | *την δε*: D *τον δε* | M al pauc *καμιλον*

25. *εξωθεν* (et. Hom[el] Or[cat ox]) : D 238. Clem[268] Chr[mo 1] (item X[comm]) *εξω* | *παροψιδος* (Δ *παραβ*ψιδος, *δ parabsidis*): M al[20] fere syr[P] C.* et[ff2 mg] add *του πινακος* (syr[ca] *του πινακος* pro *τ. παροψ.*, item Epiph[26]) | *γεμουσιν*: 157. al X[comm] *γεμει* | *εξ* cum ℵBLΓΔΠ unc[9] al pler ... Ln om cum CD al plus[15] Chr (et. X[comm]) (it vg Or[int] *pleni* [*plena*] *rapina*). Cf Hom[el 11, 20] *προς τους υποκριτας ελεγεν· οιαι υμιν γρ. π. φα. υποκρ. οτι καθαριζετε του ποτ. και της παροψ. το εξωθεν, εσωθεν δε γεμει ρυπου. φαρισαιε τυφλε, καθαρισον πρωτον του πο. και της παροψ. το εσωθεν, ινα γενηται και τα εξω αυτων* (cod αυτοι) *καθαρα.* | *ακρασιας* (Gb′) cum ℵBDLΔΠ 1. 13. 33. 69. 124. 238. al arm syr[P] Bas[eth 236 et 240], *intemperantia* a c d ff[2] h, *incontinentia* e (Or[int 3,843] *intemperantia et dolo*; syr[P] ed et[cod bodl] ad *ακρασ.* add c. obelo *και αδικιας*), item 66. 71. ff[1] g[1. 2] l vg sah (testo Münt.) cop *ακαθαρσιας* (*immunditia*), item (omisso *αρπαγ. και*) Clem[268] ... Gb Sz *αδικιας* cum CEFGHKSUVΓ al plus[150] f syr[sch] et[p] cod Bas[eth 236] cod Chr[mo 5] Op ... M Chr[montf] Dam[par 517] *πλεονεξιας*, aeth *αδικ. και πλεονεξ.* Liberrime Epiph[26] *το δε εντος εστ. μεστον ακαθαρσιας κ. ακρασιας.*

26. C* *φαρισαιοιεςτυφλε* sic, c *pharisaei caeci* (pergens *mundate*) | *εντος* (Clem[268] *ενδον*): KMΔ al[11] *εσωθεν* (vide et. supra Hom[el]) | *ποτηριου* sine additamento (Gb″) cum D 1. 209. 21[ev] a e Clem[268] Chr[sem] Ir[int 250] (vide post Or[int 844]) ... ς Ln add *και της παροψιδος* cum ℵBCLΓΔΠ unc[9] al pler it[pler] vg syr[mtr] cop arm aeth Bas[eth 236 et 240] Chr[sem] Dam[par 517] Or[int 3,843] (i. e.[txt], sed in comm[844] *bonum est ergo*

ἐξ ἁρπαγῆς καὶ ἀκρασίας. 26 Φαρισαῖε τυφλέ, καθάρισον πρῶτον τὸ ἔντος τοῦ ποτηρίου, ἵνα γένηται καὶ τὸ ἐκτὸς αὐτοῦ καθαρόν. 27 [23.5] οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι (Lc 11,44) παρομοιάζετε τάφοις κεκονιαμένοις, οἵτινες ἔξωθεν μὲν φαίνονται ὡραῖοι, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ὀστέων νεκρῶν καὶ πάσης ἀκαθαρσίας. 28 οὕτως καὶ ὑμεῖς ἔξωθεν μὲν φαίνεσθε τοῖς ἀνθρώποις δίκαιοι, ἔσωθεν δὲ ἐστε μεστοὶ ὑποκρίσεως καὶ ἀνομίας. 29 [23.8] οὐαὶ (20 aa Lc 11,47 a) ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι οἰκοδομεῖτε τοὺς τάφους τῶν προφητῶν καὶ κοσμεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν δικαίων, 30 καὶ λέγετε· εἰ ἤμεθα ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν πατέρων ἡμῶν, οὐκ ἂν ἤμεθα κοινωνοὶ αὐτῶν ἐν τῷ αἵματι τῶν προφητῶν. 31 ὥστε μαρτυρεῖτε

---

ab intus caute mundare calicis vel paropsidis vel catini, quia ei qui mundaverit primum quod ab intus est calicis, fiunt etiam ea quae foris sunt vere mundata) | το (Δ om) εκτοσ: D Clem τ. εξωθεν | αυτου (Gb″) cum ℵ*DK* 1. 13. 28. 69. 124. 157. al[20] fere a e aeth Bas[eth 249] Dam[par 517] (:: αυτου plurium testium qui και τησ παροψ. tuentur ad confirmandam scripturam ποτηριου sine additam valet) ... ς αυτων cum ℵB[2]C[2] LΓΔΠ unc[8] al longe pl syr[utr] cop arm Bas[eth 236] ... 53. 2[ev] c f ff[1. 2] g[1. 2] h l vg Clem[262] Chr (item x[comm]) cat[ox] Ir[int 250] Or[int 2,843 sq] Amb al plane om

27. παρομοιαζ. cum ℵCDLΓΔΠ unc[9] al omn fere Eus[pe 274] Ephr[vβ] (ινα μη παρομοιωθωμεν ταφοισ κεκ. οι εξωθ. μεν φαιν. λευκοι etc) Cyr iulian[235] Dam[par 517] ... Ln. ομοιαζετε cum B 1. (Clem[262] Bas[bapt 647] ομοιοι εστε) | ταφ. κεκονιαμ.: cf Naass[5,8] τουτο, φησιν, εστι το ειρημενον· ταφοι εστε κεκονιαμενοι, γεμοντεσ, φησιν, εσωθεν οστεων νεκρων. Item Iust[tr 112] (item [17]) πρ. αυτουσ εφη ο ημετεροσ κυρ. ιϛ χϛ· ταφοι κεκονιαμενοι εξωθεν φαινομενοι ωρ. και εσωθ. γεμοντ. οστ. νεκρ. | οιτινεσ (ℵ* om; suppl[c]) εξωθ. μ. (Δ om) φαινονται. (F x[scr] al it exc e vg Iac[mis] Lcif al add τοισ ανθρωποισ, non item Or[int 2,844] in h. l., alludens vero ad totum versum[4,507] *quae foris quidem speciosa videntur hominibus, intus autem plena sunt omni immunditia*) ωρ. εσ. δ. γεμουσιν cum ℵBC unc[12] al omn fere it vg syr[rr] cop reli Bas[bapt] Dam[par] Or[int 2,844] Iac[mis 90] Lcif al ... D Clem[262] Cyr[iulian 235] Ir[int 250] (omnes tres et. quae praecedunt afferunt) εξωθειν (Ir *foris enim*) ο ταφοσ φαινεται ωραιοσ, εσωθ. (Clem ενδον) δε γεμει

28. εστε μεστ. cum ℵBCDL 13. 33. 69. 124. al[3] ... ς μεστ. εστ. cum ΧΓΔΠ unc[9] al pler (it vg etc) Bas[bapt] Dam[par] (Or[int] Ir[int] Lcif etc) | ανομιασ: Γ δολου, al αδικιασ (aeth *pleni iniquitate et rapina et hypocrisi*)

29. των δικαιων: ℵ* om

30. ημεθα bis cum ℵBCDEFGHLM[ms]SVXΓΔ al[70] fere (ex his[70] nonnulli altero loc ημεθ. altero ημεν, etiam M[ms] pri tantum loc ημεθα notatum habet; item Cyr pr loc ημεν, sec ημεθα) Or[1,20 cod et 21 cod] (Cyr[mal 857]) ... ς (= Gb Sz) ημεν cum KMSUΠ al pl Or[ed bis] Chr | κοινω. αυτων

ἑαυτοῖς ὅτι υἱοί ἐστε τῶν φονευσάντων τοὺς προφήτας. 32 [230. 10] καὶ ὑμεῖς πληρώσατε τὸ μέτρον τῶν πατέρων ὑμῶν. 33 ὄφεις, γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς φύγητε ἀπὸ τῆς κρίσεως τῆς γεέννης;
[24—26] Lc 11, 49—51 34 [240. 5] διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω πρὸς ὑμᾶς προφήτας καὶ σοφοὺς καὶ γραμματεῖς· ἐξ αὐτῶν ἀποκτενεῖτε καὶ σταυρώσετε, καὶ ἐξ αὐτῶν μαστιγώσετε ἐν ταῖς συναγωγαῖς ὑμῶν καὶ διώξετε ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν· 35 ὅπως ἔλθῃ ἐφ' ὑμᾶς πᾶν αἷμα δίκαιον ἐκχυννόμενον ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἄβελ τοῦ δικαίου ἕως

---

cum ΚCLXΓΠ unc[a] al plor (it vg etc) Or[1,20] et[21] Cyrmal Chr[bis] ... Ln Ti αυτ. κοινω. cum BD al[c] Chr[sem] cat[oxon]

31. ἑαυτοισ: ℵ ti* 1. al pauc Cyrmal[857] αυτοισ

32. πληρωσατε cum ℵB[2]CLXΓΔΠ unc[a] al pler a b c ff[1. 2.] g[1. 2.] h l q vg syr[utr] cop rell Or[1,20] Eus[dem 264] Cyr[ador 101] et[mal 857] et[os 66] (item giaph[32] αναπληρ.) Chr al Or[int 2,845] Aug al ... B* 60. e ar[e] arP pers πληρωσετε (*adimplebitis*) ... DH al[15] fere επληρωσατε (Cyr[zach 697] αναπληρωσατε), f gat mm *impletis* | r[1] al ημων

33. ℵ γεννηματα | φυγητε (et. Or[1,20] Did[tri 2,41]; it [et. d] vg *fugietis*): D[gr]HX al plus[5] φυγετε | απο: F om

34. ιδου: B* 13. 22. 124. y[scr] al[5] om | εγω (et. Or[1,477] et[int 2,845] Did[tri] Lcif[semel al]): D 13. 33. 124. al pauc Or[1,20] Ir[int 210] et[227] Lcif[bis] om | αποστελλω (ita it [et. d] vg syr[utr] arm aeth, item Or[1,20] et[int 845] Ir[int bis] Did[tri 2,41] etc): D[gr] 33. al plus[20] cop Or[1,477 lib] (Chr utrumq) cat[oxon] αποστειλω (prob Schu :: ut Lc) | προσ (Or[1,477] εισ, sed [1,20] et[int] προσ) υμασ: D y[scr] om | σοφουσ και (L al[4] vg[edd] [sed non am for emm ing al] cop sax om): X om | εξ pri cum ℵBMΔΠ 1. 13. 33. 69. 124. al[8] e q am fu harl* syr[sch] arm Or[1,20] ... ς praem και cum CDLXΓ unc[a] it[pler] vg (et. for ing emm al) cop syr[P] c. obelo arm[edd] aeth (Or[1,477 lib] λεγων· ιδου εγω αποστελλω εισ υμασ σοφ. κ. γραμμ. και εξ αυτ. αποκτενουσι και σταυρωσουσι.) Did[tri 2,41] Chr Ir[int bis] (sed[210] non affert ultra σταυρωσετε, [227] ab αποκτε. ad και διωξετε pergit) Or[int 2,845] Lcif al :: ut Lc | D αποκτεινειτε | και (ℵ* post εξ αυτ. pon; ℵ[c] corr) εξ αυτ. (e om κ. ε. αυ.) μαστιγ. (haec ℵ* om) εν τ. συνα. υμων: D a Lcif om (nil probat Ir[int] qui[210] *ecce mitto* usq *et crucifigetis* affert, et[227] ad verba *et ex eis occidetis* nil add nisi *et effugabitis a civ. ad civ.*)

35. οπωσ: ℵ[c]C[3]M[mg] 33. 69. 124. al[10] add αν | ελθη: L al pauc επελθη | παν: ℵ*(suppl[c]) 69. om | εκχυννομενον (D εχχυ.) cum ℵBCDGUΔΠ 1. 33. al ... ς εκχυνομενον c. EFHKLMVΓ al pler | απο του: DL 33. y[scr] om του (Eus[theoph 125] – – δι ην εκδικηθησεται εξ αυτων παν αιμα απο αιματ. αβελ τ. δικ. μεχρισ αιματ. ζαχα., item[dem 845] διδασκει λεγων παν αιμα εκχυθεν απο καταβ. κοσμ. απο αιματοσ αβ. τ. δικ. εωσ αιμ. ζαχαρ. ηξειν επι την γενεαν ταυτην :: cf Lc; item[dem 445] εκδεδικηται γουν εκ του λαου εκεινου παν αιμα εκχυθεν επι της γης απο αιμ. αβ. εωσ αιμ. ζαχα. και αυτου γε επι πασι του χυ) | εωσ του: D 1. 33. (vide

τοῦ αἵματος Ζαχαρίου υἱοῦ Βαραχίου, ὃν ἐφονεύσατε μεταξὺ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου. 36 ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἥξει ταῦτα πάντα ἐπὶ τὴν γενεὰν ταύτην. 37 [241.5] Ἱερουσαλὴμ Ἱερουσαλήμ, ἡ ἀποκτείνουσα τοὺς προφήτας καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν, ποσάκις ἠθέλησα ἐπισυναγαγεῖν τὰ τέκνα σου, ὃν

37—39 Lc 13, 34 a

---

et. Eus) om του | υιου βαραχιου: et. Or[1,20] et[21] Ir[int 310] etc. Praeterea Or[int 3,845] haec habet (eadem[gr] ex catena in Lc adscripsit Delarue): *non autem possunt qui exprobrantur a Christo dicere Zachariam filium Barachiae unum fuisse ex prophetis duodecim, quorum scripta habemus in manibus; sed Zachariam dicit patrem Johannis, de quo per scripturas quidem canonicas ostendere non possumus, nec quoniam filius fuit Barachiae nec quia scribae et Pharisaei interfecerunt eum inter templum et altare. Sed venit ad nos quaedam traditio talis, quasi sit aliquis locus in templo ubi virginibus quidem consistere licet et orare deum; expertae autem thorum virilem non permittebantur in eo consistere. Maria autem postquam genuit salvatorem, ingrediens adorare stetit in illo virginum loco; prohibentibus autem eis qui noverant adhuc eam iam filium genuisse, Zacharias stetit atque dixit prohibentibus eam quoniam digna est virginum loco, cum sit virgo. Ergo quasi manifestissime Zachariam adv. legem agentem et in loco virginum permittentem stare mulierem occiderunt inter templum et altare viri generationis illius* ... ℵ* (suppl[cb]) 6[ev] 13[ev] om, item Eus[theoph 125] et[dem 385] et, qui locus inprimis ad probandum idoneus videtur,[445] (vide ante). Schol vetus: ζαχαριαν δε τον ιωδαε (al[4] ιωδανε) λεγει· δυωνυμος γαρ ην. Schol aliud: εικος ζαχαριας νυν λεγεσθαι τον ιωαννου πατερα. (Cuius de morte plura in eodem scholio narrantur: cf Mtthaeii notam ad h. l., item Euth et Thph. Alia traduntur Protev. 23 et 24. Rursus alia ex γεννα μαριας refert Epiph 26, 12.) Hier ad h. l: *in evglio, quo utuntur Nazareni, pro filio Barachiae filium Ioiadae reperimus scriptum.*

36. ηξει cum ℵBDL 1. 124. al it (exc f) vg arm aeth Ir[int 310] Lcif al ... Gb (sed rursus Gb[0]) Sz οτι ηξει cum CXΓΔΠ unc[9] al plus[150] f syr[utr] Or[1,21] Chr | ταυτ. παντ. cum ℵCD[gr]LMS al pm it (e om ταυτ.) vg cop Or[1,20] Chr[bis] (item x[comm]) Lcif al ... Ln Ti παντ. ταυτ. cum BXΓΔΠ unc[7] al[60] fere d Ir[int 310] :: cf ad 13, 56.

37. ἡ (ita et. Clem Or[ubiq] Eus[dem] Caes Cyr etc): ℵ* (suppl[c]) om (:: apud Lc unus 69. om) | αποκτ. τ. προφ. hoc ordine et. Clem[145] Or[1,21] et[3,205 212. 221] (Eus[dem 189]) Caes[dial 65] Bas[eth 258] et[304] Cyr[es 9. 40] et[4,150] Ir[int 281] Or[int 3,848] et[alib] Hil al, item ℵ[c]: ℵ* Or[3,167] τ. προφ. αποκτ. (et. Epiph cantic[8,8] *quae prophetas occidis et eos qui - lapidas*) :: ita ap Lc non legitur | αποκτεινουσα cum BDLXΓΠ unc[7] al pl Clem Or[saep] Eus[dem] Bas[eth] Cyr[4,150] Thdrt[2,1252] et[alib] al ... ℵ* et[c]Δ (Π[instaurator]) 33. 69. al plus[40] Caes[dial] Cyr[es 9] et[40] αποκτενουσα (Gb''), item CGK ti[2] al[15] fere αποκτεννουσα, Or[1,21] et[3,293] Thdrt[3,623] (sed et. λιθοβολησασα) αποκτεινασα :: ad 10, 28 | πρ. αυτην (αὐτην EFGΠ etc; M αὐτ.): D al[2] πρ. σε, y[scr] πρ. σεαυτον (it vg Ir[int] Or[int] etc *ad te*) | επισυναγαγειν (Clem[143] Caes[dial] συναγ.) et. ℵ[c]: ℵ

τρόπον ὄρνισ ἐπισυνάγει τὰ νοσσία αὐτῆσ ὑπὸ τὰσ πτέρυγασ.
καὶ οὐκ ἠθελήσατε. 38 ἰδοὺ ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκοσ ὑμῶν ἔρημοσ.
21, 9 *Ps 118, 26 39 λέγω γὰρ ὑμῖν, οὐ μή με ἴδητε ἀπ' ἄρτι ἕωσ ἂν εἴπητε· εὐλο-
γημένοσ ὁ ἐρχόμενοσ ἐν ὀνόματι κυρίου.

XXIV.

1—9 Mc 13, 1—9 Lc 21, 5—12 1 [242.2] Καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦσ ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ἐπορεύετο, καὶ
προσῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπιδεῖξαι αὐτῷ τὰσ οἰκοδομὰσ τοῦ
ἱεροῦ. 2 ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ εἶπεν αὐτοῖσ· οὐ βλέπετε ταῦτα πάντα;

επισυναγειν (Or^{3,293} et^{alib} Eus$^{dem\ 189}$ επισυναξαι e Lc) | ορνισ επισυναγει (κ x^{scr} -αγάγει, Clem^{bis} Caes^{dial} συναγει) cum ℵBDKL 1. 13. 33. 69. 124. al pauc it vg cop Clem^{106} et^{143} Or$^{3,167.205}$ et^{alib} Eus$^{ecl\ 136}$ et$^{ps\ 138.436}$ et^{alib} Bas$^{eth\ bis}$ Caes^{dial} Cyr^{4,150} et$^{es\ 40.197}$ Thdrt^{1,698} et$^{2,1252.1258}$ Or$^{int\ 2}$, et^{3}, et^{4}, ... ς Ti επισυν. ορν. cum CXΓΑΠ unc^{8} al pler syr^{utr} Cyr$^{es\ 9}$ ... 108. (Eus^{dem}) Chr Ir^{int} Aug al om επισυναγει :: ut Lc | τα νοσσια (XΠ al mu νοσια) αυτησ cum ℵ*B^{mg}DMΔ 33. al Clem^{143} Or^{3,293} Eus^{dem} et^{ecl} Cyr$^{es\ 9}$ et^{40} Thdrt$^{1,698\ cod}$; item ς τα νο. εαυτησ cum ℵCCLXΓΠ unc^{8} al pl Or^{1,21} et^{3,22} Cyr^{4,150} et^{195} Bas$^{eth\ 258}$ et^{304} Caes^{dial} Chr Thdrt^{2,1252} et^{1258} et$^{1,698\ ed}$; *pullos suos* it vg etc, item Γ την νοσιαν εαυτησ ... B* Clem^{106} Or^{3,167} et^{206} Eus$^{ps\ 138}$ et^{ter} Cyp om αυτησ, ita Ln | πτερυγασ cum ℵBCDLΓΠ unc^{9} al pler ff$^{1.}$ vg (et. am for al) arm Or^{1,21} et$^{3,205.293.322}$ Eus$^{ps\ 138}$ et^{alib} Cyr^{4,150} et^{195} et$^{es\ 40}$ et^{197} Thdrt^{2,1252} Ir$^{int\ 281\ sq}$ Or$^{int\ 3,848}$ ... Ti add αυτησ, Ln [αυτ.] cum XΔ al pauc it^{pler} fu gat mm fr sax cop syr^{utr} et^{hr} aeth Clem^{106} et^{143} Or^{3,167} Thdrt^{1,698} Or$^{int\ 4,691}$ Cyp al (:: et. in Lc absque αυτησ, sed patres qui ipsi in hac re tantopere fluctuant parum probant)

38. υμιν (et. Or^{1,21} et^{3,205} et^{alib} Eus$^{dem\ 189}$ et$^{ecl\ 136}$ et$^{ps\ 196\ etc}$ Cyr^{4,150} et$^{es\ 197}$ Ir^{int} etc): 6. 243. 435. al plus^{20} Clem^{145} Or^{3,293} Chr om | υμων: D^{gr*} ημ. | ερημοσ cum ℵCDXΓΑΠ unc^{9} al omn^{vid} it (exc ff$^{2.}$) vg sah (teste Münt.) cop^{edd} et^{cod} syr^{utr} arm aeth Clem^{145} Or^{1,21} et^{3}, saepe Eus$^{ecl\ 136}$ et^{170} et$^{dem\ ter}$ et$^{es\ 359}$ et$^{theo\ 127}$ Cyr$^{es\ 9}$ Chr Or^{3,848} et^{saep} Ir$^{int\ 281\ sq}$ Cyp al ... Ln om (:: ut Lc) cum BL ff$^{2.}$ cop^{ds} Or$^{3,167\ cod\ semel}$

39. υμιν: D 1. 13. 22. 69. 124. al^{20} fere a b c ff$^{2.}$ h q (non e ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ l vg) syr^{utr} arm Or$^{int\ 3,848}$ add οτι :: ut Lc | με : X om | ιδητε (E al -ετε): CMΔ al ειδητε | κυριου (et. Clem^{145} Or$^{int\ 3,848\ sqq}$ in^{txt} et$^{ter\ comm}$): D θεου

XXIV. 1. απο (B 4. εκ, atque ita Ln) τ. ιερ. επορ. cum ℵBDLΔ al^{20} fere it (sed e *et cum exisset Jesus de templo, accesserunt*) vg (Latini *de templo* quod et εκ et απο exprimit; D quidem^{gr} απο, ^{lat} *de*) cop syr^{utr} et^{hr} arm aeth Chr Or$^{int\ 3,850}$ Hil al ... ς Ti επ. α. τ. ιερ. cum CXΓΠ unc^{9} al pler | προσηλθον: F al plus^{25} a (post *discip. eius*) c f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ aeth Or$^{int\ 850}$ Chr$^{cdd\ 3}$ add αυτω

2. ο δε αποκριθ. cum ℵBDL al^{10} fere it (exc f l q) vg cop syr^{hr} arm aeth Chr ... ς ο δε ις̄ (H 2. l syr^{sch} pers^{p} om) cum CXΓΑΠ unc^{8} (et H) al pler f syr^{p} ... q Or$^{int\ 3,850}$ Op *Jesus autem respondens* | ου cum ℵBCΓΑΠ

ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀφεθῇ ὧδε λίθος ἐπὶ λίθον, ὃς οὐ καταλυθήσεται. 3 [243.2] καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν ἐλαιῶν προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ κατ' ἰδίαν λέγοντες· εἰπὲ ἡμῖν, πότε ταῦτα ἔσται, καὶ τί τὸ σημεῖον τῆς σῆς παρουσίας καὶ συντελείας τοῦ αἰῶνος; 4 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· βλέπετε μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ. 5 πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου λέγοντες· ἐγώ εἰμι ὁ Χριστός, καὶ πολλοὺς πλανήσουσιν. 6 μελλήσετε δὲ ἀκούειν πολέμους καὶ ἀκοὰς πολέμων· ὁρᾶτε μὴ θροεῖσθε· δεῖ γὰρ γενέσθαι, ἀλλ' οὔπω ἐστὶν τὸ τέλος. 7 ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπ' ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν, καὶ ἔσονται λιμοὶ

---

unc[9] al longe pl q syr[utr] Chr Or[int 672] ... DLX al[30] fere it (exc q) vg sah (teste Münt.) cop arm aeth Or[int 2,650] Amb Op om (Gb[00] prob Schu conferente Mc 13, 2. Lc 7, 44) | ταυτα παντα (ℵ*om vid eta suppl) cum ℵBCHLMUVXΓΠ al plus[50] it (exc e) vg cop syr[sch] arm Chr Or[int 3,850 et 672] al ... ς Ti παντ. ταυτ. cum DEFGKSΔ al pl e syr[P] | υμιν: D syr[P] add οτι | ος ου cum ℵBCDLXΓΔ unc[6] al plus[110] Chr (Mac[4,30]) ... ς (= Gb 8x) add μη cum GKUΠ al mu

3. ελαιων: C add κατεναντι του ιερου :: e Mc | οι μαθητ. cum ℵBDL unc[8] al longe pl it[pler] vg syr[P] arm Chr ... CUΓΔΠ al[30] fere c h cop syr[sch] aeth Or[int 3,851] add αυτου, hinc Ln [αυτ.] | ℵB* καθ' ιδιαν | ειπε cum ℵBCDΓΔΠ unc[9] al pler Ath[1,861] Cyr[hr 225] al ... L 1. 33. ειπον | ποτε: C vitiose τοτε | της σης παρ. (et. Ath[1,861] Cyr[hr 225] al): D τ. παρ. σου (it vg *adventus tui*) | και συντελ. cum ℵBCL 1. 33. 157. 209. Cyr[hr 225] ... ς και της συντ. cum DΓΔΠ unc[9] al pler Chr

4. και αποκρ.: 1. 33. αποκρ. δε | αυτοις: a b e om (h *quibus respondens Jes. dixit*) | πλανηση: C ti* al pauc -σει

5. λεγοντες: C* al[10] fere f syr[utr] arm Or[int 2,851] (non item [852] et [853]) add οτι | Π* πλανησωσιν

6. μελλησετε: D p[ser] Or[2,788] (Or[int 853 quater] *audietis*) μελλετε | γενεσθ. sine παντα vel ταυτ. cum ℵBDL 1. 33. 209. g[2*] sah (teste Münt.) cop aeth Ps-Ath[dispu 170] Or[int 2,853] ... ς (Gb[0]) Ti praem παντα cum ΓΔΠ unc[9] al pler syr[utr] Chr; item al[4] παντα ταυτα, f arm al *haec omnia* (item syrr?); item 47[ev] it[pler] vg syr[hr] Cyp ταυτα (*haec*; e *ista*) | ουπω: U al[10] fere aeth ουκ ευθεως :: e Lc | εστιν: U 33. 108. 127. al plus[5] Chr om :: nt Lc

7. εγερθησεται: L al[2] (i. e. 417. et a ap Matth) -σονται | επ cum ℵCKLΠ 1. al[5] ... ς Ln Ti επι cum BDΓΔ unc[8] al pler Chr Ps-Ath[dispu] :: eodem modo apud Mc et Lc lectio fluct | λιμοι (ℵ σεισμ. και λιμ.) sine λοιμ. cum ℵBDE* 102. 414. 13[ev] a b e ff[2*] Hil Arnob ... ς Ti λιμ. και λοιμοι cum CE[2]ΓΔΠ unc[8] al pler h cop syr[utr] (et.P mg graece) arm aeth Chr Ps-Ath[dispu] Or[int 2,853] (agnoscit enim in comm; praeterea textui subiungit: *Marcus eadem, addit autem*: et turbelas; *Lucas similiter ipsa, addit autem*: terroresque de caelo et signa magna erunt et

10, 22 Mc 13, 13 Lc 21, 17 καὶ σεισμοὶ κατὰ τόπους. 8 πάντα δὲ ταῦτα ἀρχὴ ὠδίνων. 9 [24 l. 1] τότε παραδώσουσιν ὑμᾶς εἰς θλῖψιν καὶ ἀποκτενοῦσιν ὑμᾶς, καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν διὰ τὸ ὄνομά μου. 10 καὶ τότε σκανδαλισθήσονται πολλοὶ καὶ ἀλλήλους παραδώσουσιν καὶ μισήσουσιν ἀλλήλους. 11 καὶ πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐγερθήσονται καὶ πλανήσουσιν πολλούς. 12 καὶ διὰ τὸ πληθυνθῆναι 10, 22 Mc 13, 13 (Lc 21, 19) τὴν ἀνομίαν ψυγήσεται ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν. 13 ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται. 14 [246. 6] καὶ κηρυχθήσεται τοῦτο τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας ἐν ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ εἰς μαρτύριον πᾶσιν 15—25 Mc 13, 14—23 Lc 21, 20 sq *Dan 9, 27 τοῖς ἔθνεσιν, καὶ τότε ἥξει τὸ τέλος. 15 [247. 6] *Ὅταν οὖν ἴδητε τὸ

---

hyemes.); item L 33. al[3] c f ff[1·] g[1·2·] l q vg *λοιμ. κ. λιμ.* (Cyp *et erunt fames et terrae motus et pestilent. per sing. loc.*) :: cf Lc

8. *παντ. δε* (a b om) *ταυτ.* (et. a b h q syrP arm aeth): 1. 69. 124. 209. 346. al[5] c e f ff[1·2·] g[1·2·] l cop syr[sch] Or[int 3,855] *ταυτ. δε* (g[2·] Or[int] *enim*) *παντ.* | D[*] *οδυνων* (it vg *dolorum*)

9. *παραδωσουσιν*: A *-σωσιν* | *θλιψιν*: L 1. 157. 209. al[15] fere d e f syr[cdd] syrP mg arm[edd] Ps-Ath[dispu] Or[int 3,857] et[txt] et[comm] *θλιψεισ* (Gb′) | D[Sr] *αποκτεινουσιν* | *παντων*: ℵ[*] om (suppl[c]) | *των* (ita et. ς Gh Sz; ς[e] om cum D[*] al pauc) *εθνων* (et. Or[int 857 txt] et[comm]): c 1. 131. ti[*] al plus[25] (syrP habet c.*) Chr Ps-Ath[dispu] om :: ut Mc et Lc | *ονομ. μου*: C[3]M[mg]Γ al pauc add *ο δε υπομεινασ εισ τελοσ ουτοσ σωθησεται*

10. *και μισησουσιν αλληλουσ*: ℵ pro his *εισ θλιψιν*, similiter Arnob *ad mortem* (*et tradent se alterutrum ad mort.*)

11. *εγερθησονται* (ff[1·] vg *surgent*): D *εξεγερθησονται* (a d e q Cyp Lcif al *exsurgent*, sed ita Latini passim ubi ab omnib Graecis *εγερθ.* legitur, ut 24, 24; b c f ff[2·] g[1·2·] h *insurgent*), 4. 262. *αναστησονται* | *πλαν. πολλ.* cum BCD unc[pler] al omn fere it vg syr[utr] cop al Ps-Ath dispu Chr Or[int 3,857] etc: ℵL 33. 157. *πολλ. πλα.* (:: ut v. 5.) Cf Iust tr[93] *ειπε γαρ - και οτι ψευδοπροφ. κ. ψευδοχρι. πολλοι επι τω ονομ. αυτου παρελευσονται κ. πολλουσ πλανησουσιν.*

12. *πληθυνθηναι* (Or[3,143] et[204] Hipp[168] et [*εκ γαρ του πληθυνθ. τ. αμαρτ.* etc][97] Eus[ps 899] Bas[epp 201] etc): D *πληθυναι* (d *quia repleta est iniquitas*) | ℵ *ψυχησεται*

14. *τουτο*: D al[5] Or[1,400] (non item[int 3,857]) Eus[dem 126] Chr Cyp post *ευαγγ.* ... Γ al plus[20] a arm Ps-Ath[dispu 170] om (Eus[ps 364] *ειπων· δει κηρυχθηναι το ευ. τ. βασ. εν ολη* etc e Mt et Mc mixtum) | *της βασιλειασ*: g[1·] sax Or[1,400] (lib *κηρυχθ. το ευ. τουτ. εν ολω τ. κοσμ.* [ita et. al pauc Chr Ps-Ath[dispu]] *εισ μαρτ. αυτοισ και τ. εθνεσιν*) Chr Op al om | *πασ. τ. εθν.*: Γ *αυτοισ και τοισ εθν.* (ita et. Or[1,400] :: ex 10, 18)

15. *ουν* (et. Ath[1,356] Cyr[hr 227]): ℵ[c]L al[8] fere eum cop syr[sch] (aeth) Eus[dem 403] Bas[se 201] Chr Ir[int 282] *δε* (:: ut Mc et Lc) ... al pauc Hipp

βδέλυγμα τῆσ ἐρημώσεωσ τὸ ῥηθὲν διὰ Δανιὴλ τοῦ προφήτου ἑστὸσ ἐν τόπῳ ἁγίῳ, ὁ ἀναγινώσκων νοείτω, 16 *τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν ἐπὶ τὰ ὄρη,* 17 [248.2] *ὁ ἐπὶ τοῦ δώματοσ μὴ* Lc 17, 31 *καταβάτω ἆραι τὰ ἐκ τῆσ οἰκίασ αὐτοῦ,* 18 *καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ μὴ ἐπιστρεψάτω ὀπίσω ἆραι τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ.* 19 [249.2] *οὐαὶ δὲ ταῖσ ἐν γαστρὶ ἐχούσαισ καὶ ταῖσ θηλαζούσαισ ἐν ἐκείναισ ταῖσ ἡμέραισ.* 20 [250.2] *προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν χειμῶνοσ μηδὲ σαββάτῳ.* 21 [251.2] *ἔσται γὰρ τότε θλῖψισ μεγάλη, οἵα οὐκ*

---

antichr [32] Ir^{int} [222] Or^{int} [2,256] om (:: sed omissio talis ap patres parum probat) | D* *δια δανιηλου* | *εστοσ* (et. ς Gb′) cum ℵB*D^{h}FGHLVΔΠ al plus[20] (qui notati sunt) (editum et. Cyr^{hr} [227] Ath^{1,256}) ... ς^{e} Gb Sz cum B^{2}D*EKMSUΓ al pl (editum et. Hipp^{anti} Eus^{dem} Chr) *εστωσ*

16. *επι* cum ΝLΣΓΠ unc^{9} al pler Ath^{1,256} Caes^{dial} [151] a; item *ad montes* f ff^{2} g^{1,2} vg Hier (et ad h. l. et alibi) Aug al ... Ln *εισ* (:: e Mc et Lc) cum ΒDΔ al plus[20] Hipp^{anti} [32] (sed non accurate Mt exscribit) Eus^{lue} [102] Ath^{eod} Caes^{dial} [151] c (sed in explicatione rursus *επι*, habet enim: *επι την υψηλην καταφυγην χν αφορατωσαν*) Chr Cyr^{hr} [228] (sed non certum an ex Mt) Isid^{1,210}. Item *in montibus* a b c e ff^{2} h q, *in montes* Ir^{int} [222] Cyp Or^{int} [3,260]. Aug^{cons} [2,150] „Mt - *ad montes*, Lc - *in montes*“

17. *ο επι* cum ΝΒLΣ unc9^{pler} al pl Or[2,256] Ath^{1,256} ... D 33. e Isid^{1,210} *ο δε επι*, item al[20] fere it (exc e) vg syrr cop aeth Caes^{dial} [151] Chr Ir^{int} [222] Cyp al *και ο επι* | *καταβατω* (:: et. Mc) cum ΝΒDLΣ al[20] Or[2,255] Caes^{dial} [151] d Isid^{1,210} Chr (item *καταβητω* Ath Caes[151] a) ... ς Ti *καταβαινετω* cum ΓΔΠ unc^{9} al pler Hipp^{anti} | *τα* cum ℵ^{c}(*το)BE^{2}LΣΓΔΠ unc^{2} al plus[150] cop syrr Or Ath Chr ... ς (= Gb Sz) *τι* cum D(ℵ*^{corr}Ψ^{vid}) 1. 33. al it vg arm aeth Hipp^{anti} (ℵb *και ο επι τ. δωμ. μη καταβαινετω αραι το ιμ. αυτ. και ο εν αγρ. μη επιστρ. εισ τα οπ. αραι τι εκ τ. οικ. αυτ.*) Caes^{dial} bis Isid^{1,210} Ir^{int} Or^{int} [2,224] :: ut Mc | *αυτου* (et. Or Hipp Ath Caes Chr): D a b ff^{2} q Ir^{int} Cyp Hil om

18. *οπισω*: exprim e q Cyp Amb, non item it^{pler} vg | *το ιματιον* (Gb″) cum ΝBDKLΣΠ al[40] fere it (exc f) vg sah (teste Münt.) cop syr^{sch} aeth Hipp^{anti} (vide ante) Caes^{dial} [151] bis Isid^{1,210} Or^{int} [2,260] Cyp Hil (:: sane ita et. Mc) ... ς Ti *τα ιματια* cum ΓΔ unc^{8} al longe pl f syr^{p} arm Ath^{1,295} Chr

19. *θηλαζουσαισ* (L *ενθηλ.*) et. Clem[524] Hipp^{anti} Eus^{hist} [2,7] Caes^{dial} etc: D *-ζομεναισ* (sed d *lactantibus*). Or^{int} [2,262] *Si autem, sicut in multis exemplarib. scriptum est*: vae sugentibus, *dicendum est quoniam animae sunt quae lactantur adhuc.*

20. *σαββατω* cum ΝBKSUVΓΔΠ al plus[150] (it^{pler} vg Or^{int} [2,260] etc *sabbato*) Or[1,196] Eus^{hist} [2,7] ... ς (= Gb Sz) *εν σαββατω* cum EFGH(Σ?) al mu arm Chr^{txt} (*εν χειμ. μηδε εν σαββ.*) Caes^{dial} [151] (*εν σαββ. η εν χειμ.*) Thdrt^{2,} [297] ... DLM al plus[10] Chr^{comm} bis (sed lectio fluct) Thdrt^{cod} *σαββατου*, e *sabbatorum* (d *sabbato*)

21. *τοτε* (et. Ir^{int} [222] ubi totum locum affert; minime probant [327] aut [274]

ἐγένετο ἀπ' ἀρχῆς κόσμου ἕως τοῦ νῦν οὐδ' οὐ μὴ γένηται.
22 [252. 6] καὶ εἰ μὴ ἐκολοβώθησαν αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι, οὐκ ἂν ἐσώθη
πᾶσα σάρξ· διὰ δὲ τοὺς ἐκλεκτοὺς κολοβωθήσονται αἱ ἡμέραι
ἐκεῖναι. 23 [253. 2] τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ· ἰδοὺ ὧδε ὁ Χριστός, ἢ
ὧδε, μὴ πιστεύσητε. 24 [254. 6] ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι καὶ
ψευδοπροφῆται, καὶ δώσουσιν σημεῖα μεγάλα καὶ τέρατα, ὥστε
πλανηθῆναι, εἰ δυνατόν, καὶ τοὺς ἐκλεκτούς. 25 ἰδοὺ προείρηκα
Lc 17, 23. 26 ὑμῖν. 26 [255. 5] ἐὰν οὖν ε�ίπωσιν ὑμῖν· ἰδοὺ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐστίν, μὴ

omissionem): κ* al[6] b ff[2·] g[1·] for harl[6] Ps-Athdispu[170] om | *ουκ εγενετο* cum ND Eus[hist 2,7] Chr cat[oxon] (et. x[comm]) ... ς Ln Ti *ου γεγονεν* cum BLΞ unc rell al omn[vid] (Eus[theoph 183] nil affert nisi *θλιψ. οια ουδεποτε γεγονεν*) Cyr[hr 228] Cyr[glaph 138] Ps-Athdispu :: ut Mc | *εως του*: D om *του* | *ουδ' ου μη* c. ΝBLΞΓΠ unc rell al pler Eus[cod] Cyr glaph[138] Ps-Athdispu ... DUΔ al plus[10] Eus[hist 2,7 ed] Chr[semel] (item x[comm]) Thdrt[2,1287 ed] (*ουδε μη γενησεται*, sed[cod] *ουδ' ου μη γενητ.*, item[2,1208] *ουδ' ου μη γενηται*. et[cod] *ουδε μη γε.*) *ουδε μη* | *γενηται*: ℵ* *γενοιτο*

22. *κολοβωθησονται*. (et. ℵ[c]): ℵ* *εκολοβωθησαν* | *αι* sec: Ξ om. Hunc versum Pist sic: *ἐκολόβωσα τοὺς καιροὺς διὰ τοὺς ἐκλεκτούς μου· εἰ μή, οὐκ ἂν πᾶσα ψυχὴ ἐσώθη. ἐκολόβωσα δὲ τοὺς καιροὺς καὶ τοὺς χρόνους διὰ τὸν ἀριθμὸν τὸν τέλειον τῶν ψυχῶν αἳ λήψονται τὸ μυστήριον· αὗταί εἰσιν οἱ ἐκλεκτοί· καὶ εἰ μὴ ἐκολόβωσα τοὺς χρόνους, οὐκ ἂν πᾶσα ψυχὴ ὑλικὴ ἐσώθη.*

23. *υμιν ειπη* (et. Or[1,423] Cyr[hr 227] Ps-Ath[dispu 170] al): L d e Cyp al *ειπ. υμ.* | *η ωδε* cum NBLΞ unc rell etc: D 16[ev] Thdrt[2,1287 ed] *η εκει*, item *aut illic* f ff[1·] g[2·] vg; 61. 157. Ps-Athdispu *ιδου εκει*, b e q *ecce illic*; a c g[1·] h Cyr[hr] *aut ecce illic* (*η ιδ. εκ.*) | *πιστευσητε* cum NDLΞ unc rell al omn fere Or[1,423 ed et edd etc] ... Ln *πιστευετε* cum B[s] (B[2] -ητε) 262. Or[edd] :: e Mc

24. *ψευδοχρ. και* (vide Iust[tr] ad v. 5. *ψευδοπρ. κ. ψευδοχρ.* item Ath[1,213]): Δ al pauc h om | Ξ *δωσωσιν* | *μεγαλα* (28. 300. post *τερατα*, item Aug *signa et prodigia multa*): ℵ om (:: ut Mc) | *πλανηθηναι* cum ND, item (*ut in errorem inducantur*) b ff[2·] g[1·2·] q Or[int 2,264] Hier Amb et (*in quibus seducantur*) Promiss (*ut errent*) Rebapt (d *ut seducantur - et electos* sic); item LΞ 1. 22. 33. Or[1,423] (ita edd ex edd; antea ed. *πλανησαι*) et[2,143] (lib *και ποιησει σημ. κ. τηρ. ο ελευσομενος ωστε αποπλανασθαι* etc) Cyr[hr 223] Ath[1,213] (ex edd 7; postea[216 lib] *οτι εγερθ. ψχρ. κ. ψπρ. ωστε πλανησαι πολλ.*) *πλανασθαι* ... ς Ln Ti *πλανησαι* (:: in Mc *αποπλαναν*) cum BXΓΔΠ unc[s] al pler c e f ff[1·] h Op Archel[592] (hi Latt *in errorem mittant, in err. inducant*; Aug *fallant*), item al, item Bas[eth 287] Chr | *εκλεκτους*: c ff[1·] h cop Thdot[clem 960] (*ο θεν ειρηται - πλανηθησεσθαι· αδυνατον δε τους εκλ., διο φησι· και ει δυνατον τους εκλ. μου*) add *μου*

26. *ουν* (ita et. e ff[1·] g[1·2·] q Or[int 2,264 txt]; contra *autem* a b c f ff[2·] h q):

ἐξέλθητε· ἰδοὺ ἐν τοῖς ταμείοις, μὴ πιστεύσητε. 27 [256. 5] ὥσπερ γὰρ
ἡ ἀστραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ φαίνεται ἕως δυσμῶν,
οὕτως ἔσται ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. 28 [257. 5] ὅπου Lc 17, 37
ἐὰν ᾖ τὸ πτῶμα, ἐκεῖ συναχθήσονται οἱ ἀετοί. 29 [258. 2] Εὐθέως δὲ Mc 13, 24—31
μετὰ τὴν θλῖψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται καὶ Lc 21, 25—33
ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, καὶ οἱ ἀστέρες πεσοῦνται ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ, καὶ αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται. 30 καὶ Apoc 1, 7
τότε φανήσεται τὸ σημεῖον τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐν οὐρανῷ,
[259. 2] καὶ κόψονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς καὶ ὄψονται τὸν υἱὸν
τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ μετὰ δυ-
νάμεως καὶ δόξης πολλῆς. 31 καὶ ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ

ℵ om (suppl demum^{cb}), item Or$^{int\,2,664}$ in comm^{bis} (sed habet Or^{1,422}) Archel^{592} | F μηδε εξελθητ. | ιδου sec: 33. b ff$^{1\cdot}$ syr^{sch} aeth η ιδου | ταμειοισ (ℵB*G al mu -ιοισ) cum ℵBDΔΠ unc^{7} al pl ... LXΓ 1. 33. al pauc ταμιειοισ (et. ed. in Or^{1,422})

27. φαινεται (et. Or^{1,422} Hipp$^{anti\,115}$ Dial^{36} Cyr$^{hr\,229}$ etc): DG 1. 118. φαινει | εσται sine και cum ℵBDXΓΠ unc pler al^{70} fere a ff$^{1\cdot}$ h q harl sah (teste Münt.) cop syr^{sch} arm Or (et.$^{int\,2,664}$ et^{alib}) Dial etc ... ς (= 8z; Gb^{00}) add και cum MΔ al sat mu it^{pl} vg syr^{P} aeth Hipp^{anti} Cyr^{hr} Chr Dam^{1,266} Cyp al

28. οπου (ℵ* που) sine γαρ (Gb′ prob Schu) cum ℵBDL 1. 33. 102. al^{8} it^{pl} vg sah^{mūnt} cop aeth (Ir$^{int\,244}$ Or$^{int\,2,251}$ non probant) Cyp al ... ς Ti add γαρ cum XΓΔΠ unc^{9} al pler c ff$^{2\cdot}$ q syr^{P} arm Hipp$^{anti\,115}$ (certe sic e Pico ap Lag.) Chr Or$^{int\,2,664}$ (syr^{sch} Ps-Ath$^{dispu\,170}$ δε) | εαν: D al pauc Hipp^{anti} Ps-Ath^{dispu} Chr αν | πτωμα (d Ir^{int} Or^{int} Cyp *cadaver*): ℵ* (c πτω.) σωμα, item *corpus* it vg Hil al (:: ut Lc) | οι: al plus^{10} l vg^{ed} (sed non am fu for emm etc) Hipp^{anti} Chr Ir^{int} και οι

29. Γ ου μη δωσει | εκ cum ND 54. b^{acr} y^{acr} sem (et haud dubie al) Eus$^{ca\,460}$ et$^{ps\,640}$ Bas^{2,27} Cyr$^{hr\,225}$ (it vg Or^{int} Cyp *de*, quod plerumque εκ reddit) ... ς Ln Ti απο cum BLXΓΔΠ unc rell al pler (Ps-Ath^{dispu} ^{170} om εκ vel απο, Chr om εκ [απ.] τ. ουρ.)

30. και pr: 6. cop syr^{P} om | εν ουρανω cum ℵBL ... ς Ti εν τω ουρ. cum XΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} Eus$^{ca\,460}$ Cyr$^{hr\,225}$ et^{252} Ps-Ath$^{dispu\,170}$ (Thdrt ^{2,295} και τοτε οψοντ. το etc) Chr Dam$^{par\,245}$ ... D του εν ουρανοισ | κοψονται absque τοτε cum ℵ* 13. 237. 238. 6^{ev} 49^{ev} y^{acr} sem e Cyp ... ς Ln Ti praem τοτε cum ℵ^{c}BL unc^{13} al pler it^{pler} vg cop syr^{utr} al (Thdrt^{2,295}) Or$^{int\,2,665}$ Aug al; item postpon τοτε ap Mc 13, 26 et Lc 21, 27 D 1. 69. 124. 209. a :: respondet τοτε istud simili τοτε ap Mc 13, 26 et Lc 21, 27 | και δοξ. πολλ. (et. f q sah^{mūnt} cop syrr arm aeth Eus$^{ps\,501}$ Thdrt^{2,296} Or$^{int\,2,666\,sq}$ Op etc): D 115. it^{pler} vg Cyp Amb al πολλ. κ. δοξησ :: cf Mc et Lc

31. αποστελει (et. Hipp$^{anti\,24}$ Eus^{ps} Cyr^{hr} Thdrt al Or$^{int\,2,670}$ et^{672} al):

μετὰ σάλπιγγος μεγάλης, καὶ ἐπισυνάξουσιν τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων ἀπ' ἄκρων οὐρανῶν ἕως ἄκρων αὐτῶν. 32. Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολήν. ὅταν ἤδη ὁ κλάδος αὐτῆς γένηται ἁπαλὸς καὶ τὰ φύλλα ἐκφύῃ, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος· 33 οὕτως καὶ ὑμεῖς ὅταν ἴδητε ταῦτα πάντα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ θύραις. 34 ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη ἕως ἂν πάντα ταῦτα γένηται. 35 ὁ οὐρα-

---

ℵX al pauc h *αποστελλει* (sed H al *-λλεῖ*) | *μεγαλης* cum ℵLA 1. 118. 209. y^{ser} al^{4} e cop syr^{sch} arm Eus$^{ps\,501}$ Cyr$^{hr\,229}$ Chr Thdrt^{2,1200} cat oxon Or$^{int\,2,672}$ et^{672} Cyp ... ς Ln Ti praem *φωνης* cum BXΓΠ unc^{9} al pler sah^{mūnt}; item ante *σαλπιγγ.* syr^{hr} syrP (sed *φων.* c.*) aeth; item D al plus^{10} it^{pler} vg Dam$^{par\,246}$ Hil al praem *και φωνης* (:: Schu: „aut *και φω.* legendum aut *φω.* expellendum") | *επισυναξουσιν* (et. ℵ^{c}) : ℵ* al pauc Hipp$^{anti\,34\,lib}$ Hil (accurate citat) *-αξει* :: ut Mc | *απ* (et. syrP $^{mg\,gr}$): DX al pauc *απο* | *εως* cum ΔDLXΓΔΠ unc rell al fere omn Eus$^{ps\,501}$ Chr Dam$^{par\,246}$ ... Ln add *των* cum B 1. 13. 69. Thdrt$^{2,1200\,cod}$ (sed 13. 69. Chr$^{edd\,2}$ Thdrt^{od} et^{cod} et. *των ουρα.*) | *ακρων* (r *ακρου*, item ita bis 7^{petr}) *αυτων*: D b c h q add *αρχομενων δε τουτων γινεσθαι αναβλεψατε* (Lc *ανακυψατε και επαρατε τας κεφαλας υμων* (c om) *διοτι εγγιζει* (c *appropinquit*, b d *adpropiat*, h *adpropinquabit*) *η απολυτρωσεις υμων* (q *cum coeperint haec omnia fieri, respicite et elevate* [b c d *levate*, h *adlevate*] *caput, quoniam adpropiat redemtio vestra*) :: e Lc

33. *οταν ηδη*: H vitiose *οτι* | *τα*: ℵ* (suppl^{a} vel ipse*) 300. al pauc om | *εκφυῃ*: hoc accentu Π^{2}UX ti 1. 33. 69. 124. 126. al sat mu; item ff^{1} *procreaverit*, Or$^{int\,2,672}$ *producit* et^{2,28} *miserit*, item arm (IIil *atque frondeverit*) ... Gb" Ln *εκφυῃ*: hoc acc. EYGΠKMVΓΠ al pl; item a b ff^{2} q *nascuntur*, c *nascentur*, f g$^{1\cdot2}$ vg *nata*, h *nata fuerint*, d *germinant* | *γινωσκετε* (it vg *cognoscitis, scitis*): Π^{2}DΘΓ al mu *-σκεται* | *εγγυς*: D al^{7} (33. post *θερος*) add *εστιν*, item it vg Or^{int}

33. *ταυτ. παντ.* (Gb') cum ΔDHKUV* 1. 28. 33. 69. 102. al plus^{60} it^{pler} vg cop syr^{sch} arm Chr Or$^{int\,2,672}$ ... ς Ln Ti *πα. ταυ.* cum BLV^{2}XΓΔΠ unc^{5} al pl e q syrP. Praeterea 33. a c f h (non item b e ff^{2} g$^{1\cdot2}$ q vg) add *γινομενα* (*fieri*)

34. *αμην*: L al plus^{10} add *δε* | *ου μη* cum ℵXΓΔΠ unc^{8} al pler cop arm aeth Chr Op ... Ln *οτι ου μη* (:: ut Mc et Lc) cum BDΨL al^{6} it vg syr^{utr} Ps-Athd$^{ispu\,170}$ Or$^{int\,2,672\,sq}$ | *παντ. ταυτ.* cum ℵBXΓΔΠ unc^{8} al pler c q vg syrP Or$^{int\,2,672}$ ... DHL al plus^{30} a e ff^{2} g$^{1\cdot2}$ h l cop syr^{sch} arm Chr *ταυτ. παντα* ... barb al^{20} fere b f ff^{1} for harl^{2} Or$^{int\,2,672}$ om *ταυτα*

35. Totum versum om ℵ*: quod quum nequeat per *ομοιοτελευτον* factum esse, utroque vero loco parallelo eadem prorsus verba scripta sint, dubium videtur an ipse Mt dederit. Secundo quidem saeculo in Mtthaeum a plerisque iam recepta fuisse pro testimonio italorum

νὸσ καὶ ἡ γῆ παρελεύσεται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσιν. 36 [260.6] Περὶ δὲ τῆσ ἡμέρασ ἐκείνησ καὶ ὥρασ οὐδεὶσ οἶδεν, οὐδὲ Mc 13, 32
οἱ ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν οὐδὲ ὁ υἱόσ, εἰ μὴ ὁ πατὴρ μόνοσ. 37 [261.5] 37 aa Lc 17, 26 a

---

codicum et Origenis (Or^{int} in h. l. uberius explicat) certum est. Irenaeus an legerit, dici nequit; uno enim tantum loco alludit verbis eiusmodi (5, 35, 2. „*Similiter dictum est*: Terra et caelum transiet." *Transiet* et ap Lc et Mc plures testes antiquissimi praebent.) quae pari iure ad Mc et Lc trahi possunt. Idem in Tert valet: cf. adv. Hermog. 34. | *παρελευσεται* cum BDL barb al^{30} fere e (*transiet*) (item, sed non liquet unde afferant, Or$^{3,568 cdd 2}$ [^{1,594} *ειδοτεσ οτι καν ουρ. και γη παρελθη* nil probat praesertim quum subsequatur *του ειποντοσ· ο ουρ. κ. η γη παρελευσονται* etc] Eus$^{ps 574}$ et$^{ps mal 98}$ Mac$^{orat 11}$ Cyr$^{es 355}$ et$^{ioh 894}$ Bas^{2,37} et $^{1,4 cdd 5}$ et $^{2,630 cd}$ al) Chr (Ir$^{int 336}$ unde?) ... ς (= Gb) *παρελευσονται* cum ℵ^{c}ΧΓΔΗ unc^{9} al longe pl (item unde? Or^{1,594} et ^{3,568} Cyr$^{hr 225}$ Bas^{2,222} et^{655}), item *transibunt, transient* it^{pler} vg Or$^{int 3,873}$ Tert al

36. *και ωρασ* cum ℵBDΓΔΗ unc^{8} al plus^{120} Cyr$^{zach 800}$ (praecedit paullo ante *ευθεωσ δε* etc 24, 29; pariter ea quae sequuntur in Mt quadrant) ... ς (= Gb Sz) *και τησ ωρασ* cum s (e silentio) al sat mu syr$^{p\ mg\ gr}$ Bas$^{epp 361 cd}$ Chr Dam$^{par 346}$ ... L al^{3} Bas$^{cdd\ aliq}$ om (Eus^{marin} ex cat ap Mai^{284} *λελεγμενον εν τω· περι δε τησ ημερασ εκεινησ ουδεισ οιδεν ουδε οι αγγ. του θεου·* vix quidquam probat) | *ουδε ο υιοσ* (e Hil^{cdd} add *hominis*; ff^{1} *sed nec fil.*) cum ℵ(*et^{cb})BD 13. 28. 86. 124. a b c e f ff$^{1.2}$ h l q for emm trevirens (ap Beng) quattuor ap Luc. Brug. al syr^{hr} aeth arm Ir ($^{int 158}$ - „et dominus, ipse filius dei, ipsum iudicii diem et horam concessit scire solum patrem, manifeste dicens: *De die autem illa et hora nemo scit, neque filius, nisi pater solus.* Si igitur scientiam diei illius filius non erubuit referre ad patrem - - dimittere itaque oportet agnitionem hanc deo, quomadmodum et dominus horae et diei": haec Irenaeum vix dixisse probabile est si verba apud Mt non pariter atque in Mc invenisset. Etiam *solus* quod addit proprium est Matthaeo.) Or ($^{int 3,874 a}$ postquam ipsum textum posuit uberius tractat: „Et seipsum salvator secundum hunc locum coniungit ignorantibus diem illum et horam. Et rationabiliter est quaerendum quomodo qui confidit se cognoscere patrem, dicens: *Nemo novit patrem nisi filius* etc, patrem quidem novit, diem autem et horam consummationis non novit? et quomodo hoc abscondit pater a filio? Forsitan autem et quod ait nescire se diem consummationis et horam, ante dispensationem suam dixit, quia nemo scit neque angeli neque filius nisi solus pater. - - Alia expositio quae famosior est eis quae iam tradita sunt aliud dicit de eo quod scriptum est: *neque filius, nisi solus pater.* Dicit, inquit, alicubi de salvatore apostolus et de rebus in fine saeculi ordinandis hoc modo: *Cum autem subiecta illi fuerint omnia*" etc. Ex prolixa hac Origenis de verbis *ουδε ο υιοσ* disputatione, ad quam etiam famosam aliorum explicationem adhibet, non modo eum in cdd. suis invenisse ista verba planissimum fit, sed etiam ignorasse

ὥσπερ δὲ αἱ ἡμέραι τοῦ Νῶε, οὕτως ἔσται ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ

in aliis cdd. deesse. Ceterum contra tam luculentum commentarii ipsius Origenis testimonium non valet quod de „Adamantii et Pierii" cdd. testatur Hier.) Chr (ad h. l. *τω μεν ειπειν· ουδε οι αγγ., επιστομισεν αυτους, ωστε μη ζητησαι μαθειν οπερ εκεινοι ουκ ισασι· τω δε ειπειν· ουδε ο υιος, κωλυει ου μονον μαθειν αλλα και ζητησαι. -- πως δε, ει παντα δι αυτου εγενετο* etc, *την ημεραν ηγνοησεν*; etc) Cyr^{zach} ^{800} (vide paullo ante; *περι δε της ημερ. εκ. και ωρας ουδεις οιδεν ουδε οι αγγ. εν ουρανω ουδε ο υιος, ει μη ο πατ. μονος.* Cf et. excerpt ap Mai ^{481}). Agnoscunt et. Hil Amb Op ..... ς Ti om cum $\aleph^{ca}$ EF GHKLMSUVΓΔΠ al pler $g^{1\cdot 2\cdot}$ vg (et. am gat mm tol iac erl; fu harmoniam evv praebens ex Mc habere videtur) sax fr sahm^{ūnt} (hoc Münt. testatur, non contrarium) cop syr^{utr} al edd ap Hier (in h. l. „In quibusdam Latinis edd. additum est *neque filius*, quum in Graecis et maxime Adamantii et Pierii exemplarib. hoc non habeatur additum; sed quia in nonnullis legitur, disserendum videtur. Gaudet Arius et Eunomius, quasi ignorantia magistri" -- Nihilominus postquam probavit aliter explicandum esse locum ac verba sonent, pergit: „igitur quia probavimus non ignorare filium consummationis diem, caussa reddenda est cur ignorare dicatur," unde diffidere videtur codicibus qui non habent.) Bas^{ep} ^{236} (p. 361. *η μεν ουν του ματθ. λεξις ουτως εχει· περι δε της ημ. εκ. και της ωρ.* [cdd plures om κ. τ. ω.] *ουδεις οιδ. ουδε οι αγγ. των ουρ. ει μη ο πα. μονος. η δε του μαρκου· περι - και* [cdd^{5} η] *ωρ. ουδ. οιδ. ουδε οι αγγ. οι* [cod^{1} om] *εν ουρανω ουδε ο υιος, ει μη ο πατηρ. τι τοινυν εστιν εν τουτοις επισημηνασθαι αξιον; οτι ο μεν ματθ. ουδεν ειπε περι της του υιου αγνωσιας· δοκει δε τω μαρκ. συμφερεσθαι κατα την εννοιαν εκ του φαναι· ει μη ο πατ. μονος.* Plura ex his in scholia vetera transiere.) Did^{tri} ^{195} (i. e. 3, 22 allatis Marci verbis pergit: *ματθ. μεν γαρ προ αυτου -- ουκ ειπειν τον υιον αγνοειν, αλλα και το σχημα αυτο του τελους ειδεναι εξεθετο τοιωσδε· περι δε της ημ. εκ. η της ωρ. -- ο πατηρ μονος· ωσπερ γαρ* etc. Additque plura explicationis caussa, respiciens a Basilio in ep. ad Amphil scripta.) Ps-Ath^{dispu} ^{170} (*εν μεν τω ματθ. ου φερεται· ουδε ο υιος οιδε την ημ. εκ. - μονωτατος δε μαρκος εφη· ουδε ο υιος οιδε την ημεραν.*) Dam^{par} ^{246} Euthy (*σκοπει δε πως παρα μεν τω ματθ. κειται μεν το μονος, ου μνημονευεται δε ο υιος*) Phoebad^{251} Paulin^{2,12} („in antiquariis evgliorum quae penes nos et in scrinio sanctae nostrae retinentur ecclesiae, *filii* vocabulum in eodem evglii loco insertum minime valuit reperiri."). Praeterea Amb de fide 5, 8 omnino negare videtur *ουδε ο υιος* in evv legi; dicit enim: „vetores non habent codices Graeci quia nec filius scit; sed non mirum est si et hoc falsarunt qui scripturas interpolavere divinas." (Amphiloch in excerptis ap Galland 6, 499. verbis *οταν δε ειπη· ουδε ο υιος, ει μη ο πατηρ, ουκ αγνοιαν του υιου καταψευδεται, αλλα την αιτιαν της γνωσεως ερμηνευει* ad Mc potius quam ad Mt spectat.) :: ex omnibus quae allata sunt perspicuum fit, saeculo certe 4. in plerisque Graecis (nonnullis etiam Latinis) codd. locum Matthaei sine verbis *ουδε ο υιος* scriptum

τοῦ ἀνθρώπου. 38 ὡσ γὰρ ἦσαν ἐν ταῖσ ἡμέραισ ταῖσ πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ τρώγοντεσ καὶ πίνοντεσ, γαμοῦντεσ καὶ γαμίζοντεσ, ἄχρι ἧσ ἡμέρασ εἰσῆλθεν Νῶε εἰσ τὴν κιβωτόν, 39 καὶ οὐκ ἔγνωσαν ἕωσ ἦλθεν ὁ κατακλυσμὸσ καὶ ἦρεν ἅπαντασ, οὕτωσ ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. 40 [263. 5] τότε ἔσονται δύο ἐν τῷ ἀγρῷ, εἷσ παραλαμβάνεται καὶ εἷσ ἀφίεται· 41 δύο ἀλήθουσαι ἐν τῷ μύλῳ, μία παραλαμβάνεται καὶ μία ἀφίεται. 42 [263. 6]

40 a Lc 17, 35 a

25, 13 Mc 13, 33. 35

fuisse, 2. vero saeculo cum his verbis omnino fuisse vulgatum. Locus est ad testandam summam textus codicum ℵBD antiquitatem ipsorumque italorum codicum luculentissimus. Parum probabiliter dixeris verba suspecta e Mc huc translata esse. Matthaei autem evgilium quum usu atque auctoritate longe antecederet Marco, facile intellegitur cur in Mt, non item in Mc sublata illa sint. | *πατηρ* sine *μου* cum ℵBDLΔΠ* 1. 33. 69. 102. al[20] fere it (exc f) vg sah[mūnt] cop syr[utr] et[hr] arm aeth Cyr[zach 900] Bas[epp 361] Did[tri 195] Ps-Ath[dispu] Chr Dam par[346] Ir[int 156] Or[int 3,274] Amb al ... ς (= Gb improb Schu) Ti add *μου* cum EFGHKMSUVΓΠ[2] al pl f Thphyl

37. *δε* cum ℵLΓΔΠ unc[9] al omn fere it[pler] vg syr[sch] cop[t] txt arm aeth Clem[533] Or[3,568] ... Ln *γαρ* cum ℵDI e m cop syr[P mg] Did[tri 195] Or[int 3,575] txt Op | *εσται* cum ℵBLUΓ barb 102. al[5] c d ff[1·] h q harl[t] cop syr[sch] arm Clem[533] Or[3,569] Did[tr 195] ... ς add *και* cum DΘΓΠΔ unc[9] al pler a b e f ff[2·] g[1. 2.] l m vg syr[P] aeth Or[int 3,575] Op :: ut Lc

38. *ωσ* cum ℵBL 33. 102. Or[3,569] ... ς *ωσπερ* cum DΓΠΔ unc[9] al pler Did[tri 195] (Chr *ωσπ. δε ησαν εν τ. ημερ. του νωε τρωγ.* etc) :: v. 37 *ωσπερ* non fluct | *ταισ προ του* cum ℵΓΠΔ unc[9] 1. 33. al pler (44. 7[peir] om *ταισ*) Did[tri] ... B c[scr] *εκειναισ ταισ πρ. τ.* (ita Ln), D al[8] *εκειναισ προ του*, L 13[ev] a e ff[1·] sah[mūnt] Or[3,569] (*ωσπ. δε αι ημεραι - ωσ γαρ ησαν ε. τ. ημεραισ του κατακλ. και τα εξησ.* Ibidem [3,217] *ωσπ. γαρ εν τ. ημεραισ του κατ. και ταισ ημ. του λωτ τα βιωτικα παντεσ εποιουν* etc) nil nisi *του* (ita Ti). Item *ταισ προ* absq *εκειναισ* (*in diebus ante*) g[1. 2.] q vg cop arm (aeth) Or[int 575]; *in diebus illis ante* b c f ff[2·] h m syr[P] | *γαμουντεσ* (et. Did[tr] Or[int 3,575]): ℵ[c]DL a m syr[sch] Op *και γαμ.* | *γαμιζοντ.* cum ℵD 33. Chr (ex cdd[c]) ... ς Ti *εκγαμιζοντ.* cum ΔLΓΔΠ unc[9] al pler Did[tri] Chr[cdd], Ln *γαμισκοντ.* cum B

39. *εωσ*: ΓΔ 6. 33. al[10] Chr add *ου* | *απαντασ* (et. Or[3,217]): DI al[10] Did[tri 195] *παντασ* | *εσται και* cum ℵΔLΓΔΠ unc[9] al fere omn c e f ff[2·] g[1·] m vg syr[P] arm Did[tri] Or[int 3,575] ... Ln Ti om *και* cum BD 102. a b ff[1·] g[2·] h q cop syr[sch] aeth

40. *εσονται*. *δυο* cum ℵ*B 102. p[scr] h fu for ... ς Ti *δυ. εσονται*. cum DΔLΓΔΠ unc[9] al longe pler it (exc h) vg (et. am tol emm san) cop al Caes[140] Chr Or[int 3,576] Victorin Op :: similiter in Lc fluct lectio | *εισ* bis cum ℵBDΔL (sed I sec loco hiat) (et. A pri loc) 1. 33. 102. 124. 262. al[25] fere Chr (sed differunt sec loc cdd aliq) ∴ ς *ο εισ* cum ΓΠ (A sec loc) unc[9] al pler Caes[140]

41. *μυλω* (Gb') cum ℵBILΓΔΠ unc[7] al plus[25] Or[3,594] (it[pler] vg *in mola*) ...

γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε ποίᾳ ἡμέρᾳ ὁ κύριος ὑμῶν ἔρχεται.
Lc 12, 39 a 43 [264. 2] Ἐκεῖνο δὲ γινώσκετε, ὅτι εἰ ᾔδει ὁ οἰκοδεσπότης ποίᾳ
φυλακῇ ὁ κλέπτης ἔρχεται, ἐγρηγόρησεν ἂν καὶ οὐκ ἂν εἴασεν διορυχθῆναι τὴν οἰκίαν αὐτοῦ. 44 διὰ τοῦτο καὶ ὑμεῖς γίνεσθε ἕτοι-
Lc 12, 40 μοι, ὅτι ᾗ οὐ δοκεῖτε ὥρᾳ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται. 45 [265. 5]
Τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς δοῦλος καὶ φρόνιμος, ὃν κατέστησεν ὁ κύριος ἐπὶ τῆς οἰκετείας αὐτοῦ τοῦ δοῦναι αὐτοῖς τὴν τροφὴν ἐν

ς μυλωνι cum DHM al longe pl Caes^{140} Chr (d Victorin *in pistrino*, e *in molendino*) | αφιεται: D 13. 69. a b c e f ff$^{1.2.}$ h q (non item g$^{1.2.}$ l) gat mm tol al ap Luc^{brug} (non item vg^{ed} am fu for einm) sax (non fr) aeth Or$^{int\ 3,476}$ (exponens in comm) Hil al (contra solı Lucae vindicant Victorin Op „Lc evglista exponit de duobus in lecto et de duobus ad molam; praesens autem Mt de duobus in agro et de duobus ad molam. Ubi enim Lc posuit duo in lecto, ibi Mt posuit duo in agro") add (sed ff$^{1.2.}$ omisso v. 41, e vero ante v. 41) *duo επι κλεινης* (κλι.) *μιαι* (*μι.*, it [exc e f] gat mm sax Hil al om), *εισ παραλαμβανεται και εισ αφιεται*

42. *ημερα* cum NBDIA 1. 13. 33. 69. 115. 124. 238. f ff$^{2.}$ syr^{p} co^{hr} Cyr$^{hr\ 236}$ Ath^{1,471} cdd^{2} et^{474} cdd plur Ir$^{int\ 276}$ Hil; item e gat mm *qua hora aut* (*vel*) *qua die*, Eus$^{ps\ 481}$ *π. ημερα και ωρα*, similiter aeth ... ς ωρα cum LΓΠ unc^{9} al pler it^{pl} vg cop syr^{sch} arm Chr Ath^{1,471} ed et^{474} ed ex$^{cdd\ 2}$ Thdrt^{2,109} Or$^{int\ 3,270}$ Op (:: cf v. 44)

43. *δε*: F* om | *γινωσκετε*: A* om | *φυλακη* (et. Or$^{int\ 3,277}$ Eus$^{ps\ 568}$ Chr): M 13. 33. 69. 124. 6^{ev} it vg cop syr^{hr} aeth ar^{p} Aug Op *ωρα* (*vigilia aut hora aut custodia*) | A *γρηγορησεν* | *αν* sec: D 33. 76. 250. 7^{petr} Chr$^{cdd\ 6}$ om | *διορυχθην*. cum NDIL 1. 33. 124. al pauc ... ς Ln Ti *διορυγηναι* cum BΓAΠ unc^{9} al pler Chr | *την οικιαν*: L al pauc *τον οικον* | *αυτου*: I 33. 63^{ev} *εαυτου*

44. *η ου δοκ. ωρα* cum NBDI 102. vg (*qua nescitis hora*, d *qua non speratis hora*) cop Ath^{1,471} et^{475} ... ς *η ωρα* (L add *η*) *ου δοκειτε* cum LΓAΠ unc^{9} al fere omn (et. barb) e f g$^{1.}$ q (e g$^{1.}$ q *qua hora non putatis* [q *non speratis*, g$^{1.}$ *nescitis*], f *hora qua nescitis*) syr^{utr} arm aeth Chr Or$^{int\ 3,277}$ (*qua custodia non speratis*); it^{pl} gat tol al Hil *nescitis qua hora*

45. *τισ αρα* (et. Bas$^{eth\ 301}$ syr^{p} mg gr; Ir$^{int\ 263}$ *quis igitur*, e *quis est ergo*, g$^{1.}$ vg *quis putas*): D y^{scr} *τισ γαρ*, item q Or$^{int\ 3,278}$ Op *quis enim*, it^{pler} *quisnam*, Hil *quis namque* | *κατεστησεν*: NM cop Chr^{bis} *καταστησει* :: ut Lc. Vide et. Hom^{cl} ad v. 51 | *ο κυριοσ* sine *αυτου* (:: ut et. Lc) cum NBDIL 1. 33. 102. al^{3} a e g$^{2.}$ h m for Bas$^{eth\ 301}$ Ephr$^{\sigma\beta}$ (sed miscet paullum Mt et Lc) Ir$^{int\ 263}$ Or$^{int\ 3,280}$ Hil al ... ς (GL^{v}) Ti add *αυτου* cum ΓAΠ unc^{9} al pler b c f ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ l q vg cop syr^{utr} arm aeth Chr Or$^{int\ 3,278}$ | *οικετειασ* cum BILAΠ* 13. 33. al^{6} ... N 69. 238. 48^{ev} al^{10} Ephr$^{\sigma\beta}$ Bas^{eth} Chr *οικιασ*, item *domum* q Or$^{int\ 278}$ ... ς *θεραπειασ* cum DΓΠ^{2} unc^{9} al pler. Item it vg Or$^{int\ 280}$ *familiam* | *αυτου*: C *εαυτου* | *του*: D al pauc Chr Ephr om | *δουναι* cum NBCDILUA al^{30}

καιρῷ; 46 [266. 5] *μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὑρήσει οὕτως ποιοῦντα.* 47 *ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐπὶ πᾶσιν τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν.* 48 [267. 5] *ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ κακὸς δοῦλος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· χρονίζει μου ὁ κύριος,* 49 *καὶ ἄρξηται τύπτειν τοὺς συνδούλους αὐτοῦ, ἐσθίῃ δὲ καὶ πίνῃ μετὰ τῶν μεθυόντων·* 50 *ἥξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ ᾗ οὐ προσδοκᾷ καὶ ἐν ὥρᾳ ᾗ οὐ γινώσκει,* 51 *καὶ διχοτομήσει αὐτόν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ὑποκριτῶν θήσει· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.*

---

fere Bas^{eth} Chr ... ς (= Gb, sed rursus Gb′) *διδοναι* cum EFGHKMSV ΓΠ al pl Ephr :: ut Lc | *καιρω*: 1 63^{cv} add *αυτων*

46. *ουτ. ποιουντ.* (prob Schu) cum ℵBCDIL al^{15} it (exc f q) vg aeth Ephr$^{\sigma\beta}$ Ir$^{int\,262}$ Hil al ... ς *ποι. ουτ.* cum ΓΔΠ unc^{9} al pler f q syr^{utr} arm Bas$^{eth\,261}$ et$^{bapt\,661}$ Chr Or$^{int\,3,880}$ :: ut Lc

47. *τ. υπαρχ. αυτου*: ΚΠ al pauc *αυτ. τ. υπαρχ.*

48. *ο κακ.* (Ephr *πονηρ.*) *δουλ.* absq *εκ.* cum ℵ*1 56. 58. 243. d^{ecr} y^{ecr} (al; pleriq. enim collatores neglexer.) Ephr$^{\sigma\beta}$ Chr (ot.$^{mo\,6}$) Ir$^{int\,262}$ (Or$^{int\,3,880}$) Aug ... ς Ln Ti add *εκεινος* (:: ut Lc) cum ℵ^{c}BCDILΔΠ unc^{9} al pler it (ff^{1} om *κακ.*) vg cop syr^{utr} al Bas^{eth} Op | ℵ *καρδ. εαυτου* | *μου ο κυρ.* cum ℵBCDIL al^{6} (Or^{1,18}) Ephr cat^{oxon} ... ς *ο κυρ. μου* cum ΓΔΠ unc^{9} al pler Bas^{eth} Chr Dam$^{par\,517}$ (vide et. infra Hom^{cl}) :: ut Lc. Praeterea absq *ελθειν* (:: Lc *ερχεσθαι*) cum ℵB 6. 33. sah mūnt cop arr Ephr Ir$^{int\,262}$ ... ς Ti add *ελθειν* cum CDILΓΔΠ unc^{9} al pler it vg syr^{utr} al Chr Dam^{par} Or$^{int\,3,880}$; item 1. 157. 209. Or^{1,18} Bas^{eth} *ερχεσθαι*

49. *αυτου* (ℵ *εαυτ.*) cum ℵBCDIL al^{60} fere it vg sah^{mūnt} cop syr^{utr} arm aeth Ephr Bas$^{eth\,ed}$ Chr Dam$^{par\,517}$ ... ς (= Gb Sz, sed rursus Gb′) Ti om cum ΓΔΠ unc^{9} al pl Bas$^{eth\,cdd}$ (Ir$^{int\,262}$ ab his inde verbis ad Lc deflexit: *caedere servos et ancillas et manduc. et bīb. et inebriari - cum infidelib. ponct*) | *εσθιη δε* (c 1. 33. al^{15} fere syr^{sch} aeth Ephr Bas^{eth} *τε*) *κ. πινη* cum ℵBCDEILSUVΔΠ^{2} al^{70} fere (et. carp) Bas^{eth} Chr, et *εσθιει* (M 33. *-ιη*) et *πινει* FHKMΓ 33. al mu, item it (exc a) vg cop syr^{utr} arm aeth ... ς (= Gb Sz) *εσθιειν δ. κ. πινειν* (G *-πην*) cum GΠ^{1} al sat mu a Ephr Dam$^{par\,517}$

51. *θησει*: D it (exc q; a e hiant) vg Hil ante *μετα* pon | EL *κλαθμος*. Totum locum Hom$^{cl\,3,\,60}$ sic exhibet: *θεου γαρ βουλη αναδεικνυται μακαριος ο ανθρωπος εκεινος, ον καταστησει ο κυριος αυτου επι της θεραπειας των συνδουλων αυτου του διδοναι αυτοις τας τροφας εν καιρω αυτων, μη εννοουμενον και λεγοντα εν τη καρδ. αυτου· χρονιζει ο κυρ. μου ελθειν· και αρξηται τυπτειν τους συνδουλ. αυτου, εσθων και πινων μετα τε πορνων και μεθυοντων· και ηξει ο κυρ. του δουλ. εκεινου εν ωρα - - και το απιστουν αυτου μερος μετα τ. υποκριτ. θησει.*

XXV.

1 [268. 10] *Τότε ὁμοιωθήσεται ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν δέκα*
παρθένοισ, αἵτινεσ λαβοῦσαι τὰσ λαμπάδασ αὐτῶν ἐξῆλθον εἰσ
ὑπάντησιν τοῦ νυμφίου. 2 *πέντε δὲ ἐξ αὐτῶν ἦσαν μωραὶ καὶ*
πέντε φρόνιμοι. 3 *αἱ γὰρ μωραὶ λαβοῦσαι τὰσ λαμπάδασ οὐκ ἔλα-*
βον μεθ' ἑαυτῶν ἔλαιον· 4 *αἱ δὲ φρόνιμοι ἔλαβον ἔλαιον ἐν*
τοῖσ ἀγγείοισ μετὰ τῶν λαμπάδων ἑαυτῶν. 5 *χρονίζοντοσ δὲ*

XXV. 1. *αυτων* (ς *αὐτ.*) cum ℵCIXΓΑΠ unc[9] al omn fere Or[3,824] Meth[virg 705] Bas[eth 235] et [248] et[bapt 663] Chr Dam[par 382] ... Ln Ti *εαυτων* cum BDL 124. | *εξηλθ.* usq *λαμπ.* [*αυτων*] v. 3: F al[5] om | *υπαντησιν* cum ℵBC 1. (Meth ap Phot[309] et[virg 705] *απαντησουσαι* et[bis] *υπαντησουσαι*) ... ς Ti *απαντ.* cum DLXΓΑΠ unc[9] al pler Bas[eth] et[bapt] Chr | *του νυμφιου* (C *τω νυμφιω*) cum ℵBCLX[2]ΓΑΠ unc[9] al pler sah[mūnt] cop aeth Meth virg[705] (*απαντησουσαι* et *υπαντ. τω νυμφ.*) Bas[eth bis] et[bapt] Chr Dam par (Or[int 881] *veniunt in obviam salvatori qui semper paratus est venire ad virgines eas ut simul ingrediantur cum dignis eorum ad beatam sponsam ecclesiam*) ... DX* 1* 124* 209. 262* al[4] it vg arm syr[sch] et[p] c.* ([mg]: *sponsa non in omnibus exx. invenitur, nominatim in alexandrino*) perss Or[int 880 txt] Hil al add *και τησ νυμφησ*

2. *πεντε δε*: Z *αι πε. δε* | *εξ αυτ. ησ.* cum ℵBCDLZΔ* 1. 102. 124. 157. 247. it (exc q) vg arm Bas[eth 248] Chr[mo 4] (ed om *εξ αυτ.*) Or[int 8,880] ... ς Ti *ησ. εξ αυτ.* cum XΓΔ[2]Π unc[8] al pler q Bas[eth 235] et[bapt] | *μωραι - φρονιμοι* cum ℵBCDLZ 1. 12. 33. 102. 157. 209. it (exc f) vg cop syr[hr] arm aeth arr Or[int] ... ς Ti *φρον. - μωρ.* (H *μωροι*) cum XΓΑΠ unc[8] al pler f syr[utr] Bas[eth bis] et[bapt] Chr | *και πεντε* (et. ς[c] Gb') cum ℵBCDKLΞΠ 1. 33. 102. 157. al plus[10] Bas[eth 235] ... ς Gb Sz Ti (prob Schu) *και αι πεντ.* cum EHMS[vid]UVXΓΔ al pler Bas[eth 248] et[bapt 663] Chr (sed [edd 2] om *και*); item G *αι δε πεντ.*

3. *αι γαρ* cum ℵBCL 33. cop; item Ln *αι δε* cum Z 157. b c f ff[1.] g[1.2.] h l q vg (it[pl] vg *sed quinque fatuae*) aeth Aug al (1. 209. *λαβουσαι δε αι μωρ.*); D ff[2.] *αι ουν* ... ς Ti *αιτινεσ* cum XΓΑΠ unc[8] al pler Bas[eth] et[bapt] Chr, item syr[p] arm pers[p] (syr[sch] syr[p cod] *και αι*) | *λαμπαδασ* cum ℵL 44. ff[1.2.] g[1.2.] l vg arm ... Gb Sz Ln Ti add *αυτων* cum BCD XΓΑΠ unc[7] al pler Bas[eth] et[bapt], item ς *εαυτων* cum Z[vid] s[sil] al; item alterutrum b c f h q cop syrr | *μεθ* (Z *μετ*) *εαυτων* (Δ *αυτων*) *ελαιον*: D al[2] ff[1.] Arn add *εν τοισ αγγειοισ αυτων* (ff[1.] om *αυτ.*)

4. *αγγειοισ* (ℵCE*KLXΓΑΠ al *-ιοισ*) cum ℵBD[gr]LZ 1. 102. 124. h q for syr [sch] arm arr Arn ... ς Ti add *αυτων* cum CXΓΑΠ unc[9] al pler it[pler] vg cop syr[p] aeth Bas[eth] et[bapt] ([bapt] om *μετ. τ. λα. αυτ.*) Chr Aug; ff[1.] *secum* (omissis *εν τ. αγγ.* usq *λαμπ. εαυτων*) | *εαυτων* cum ℵB; item ς Ti *αυτων* cum DE[2]LXΓΑΠ unc[8] al pler Bas[eth bis] Chr; item alterutrum b c h q cop syr[utr] al Arn ... CZ al f ff[2.] g[1.2.] l vg om; E* Bas[bapt] om *μετ. τ. λαμπ. εαυ.*, Γ *μετ. τ. λ. αυτ.* pon post *ελαι.*

τοῦ νυμφίου ἐνύσταξαν πᾶσαι καὶ ἐκάθευδον. 6 μέσης δὲ νυ-
κτὸς κραυγὴ γέγονεν· ἰδοὺ ὁ νυμφίος, ἐξέρχεσθε εἰς ἀπάντησιν.
7 τότε ἠγέρθησαν πᾶσαι αἱ παρθένοι ἐκεῖναι καὶ ἐκόσμησαν
τὰς λαμπάδας ἑαυτῶν. 8 αἱ δὲ μωραὶ ταῖς φρονίμοις εἶπαν· δότε
ἡμῖν ἐκ τοῦ ἐλαίου ὑμῶν, ὅτι αἱ λαμπάδες ἡμῶν σβέννυνται.
9 ἀπεκρίθησαν δὲ αἱ φρόνιμοι λέγουσαι· μήποτε οὐκ ἀρκέσῃ ἡμῖν
καὶ ὑμῖν· πορεύεσθε μᾶλλον πρὸς τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράσατε
ἑαυταῖς. 10 ἀπερχομένων δὲ αὐτῶν ἀγοράσαι ἦλθεν ὁ νυμφίος,
καὶ αἱ ἕτοιμοι εἰσῆλθον μετ' αὐτοῦ εἰς τοὺς γάμους, καὶ ἐκλείσθη
ἡ θύρα. 11 ὕστερον δὲ ἔρχονται καὶ αἱ λοιπαὶ παρθένοι λέγουσαι·
κύριε κύριε, ἄνοιξον ἡμῖν. 12 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ἀμὴν λέγω Lc 13, 27
ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς. 13 γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἡμέραν 24, 42

---

5. ενυσταξ. π. κ. εκαθ.: ff[1]· *fatuae obdormierunt*

6. γεγονεν: B εγενετο | ο νυμφ. (Gb') c. ℵBC*DLZ 102. sah[mūnt] cop ar[P] Meth phot [310] Cyr[ioh 292] ... ς add ερχεται c. C[3]XΓΔΠ unc[9] al fere omn it (g[1]· *est*) vg syr[utr] arm aeth Meth[706] Ephr[τμη] (et[ρκζ] ιδου ηλθεν ο νυμφ.) Bas eth [236] et[bapt 663] Chr Op | εξερχεσθε (D* -εται): 1. 157. b c ff[2]· Or[int 881] εγειρεσθε (*surgite, exurgite*) | απαντησιν (C συναντ., 157. Cyr υπαντ.) sine additam cum ℵB 102. Meth[phot 310] Cyr[4,293] ... ς Ln Ti add αυτου cum ADLXΓΔΠ unc[9] al pler (it vg Or[int] *obviam ei*) Meth[706] Ephr Bas Chr; item C 63[ev] add αυτω

7. εκειναι: D 22[ev] arm om | εαυτων cum ℵABLZ al[2] ... ς αυτων cum CDX ΓΔΠ unc[9] al fere omn Bas[eth] et[bapt]

8. ειπαν cum BCL 33. ... ς Ln ειπον cum ℵADZ unc rell al fere omn Bas[eth] et[bapt] Chr | ημιν: A add ελαιον | αι sec: A om | ημων: C*LUΠ* al υμων | σβεννυνται (H -νυται): D ζβενν.

9. λεγουσαι: θ[h] ειπον (sic, supplendum και) | ουκ cum ℵALZ 33. 126. al pl (ut vdtr) Ephr[λη] Bas[eth 236] ... Gb'' Sz Ln Ti ου μη cum BCDXΔθ[h]Π unc[9] (Γ om) al plus[50] Bas[bapt 663] Chr | αρκεση cum ℵABCLZ unc rell al pler Ephr Bas[eth] et[bapt] Chr ... D 28. 33. 126. ti* al plus[10] αρκεσει | ημιν κ. υμιν: ℵ 247. Bas[bapt cod] υμιν κ. ημιν | πορευεσθε cum ℵABDE GHSVΓΔ al[30] fere it[pler] vg cop[schw] ex[ds] arm aeth Or[int 2,201] et [3,881] Aug Op (Chr omisso etiam μαλλον) ... ς (= Gb Sz) Ti add δε cum CFKL MUXZθ[h]Π al pl ff[2]· cop[wi] et[cod] syr[utr] Bas[eth] et[bapt] | αγορασατε: E[3] 1. w[scr] -σετε | εαυταισ: L al αυταισ

10. απερχομ. δε αυτων (θ[h]* om αυτ.: q Or[int] Op *abeuntibus autem illis*; f g[1]· vg *dum autem irent*; ff[1]· *illae autem dum vadunt*): D εως υπαγουσιν, b ff[2]· *dum eunt*, c h *et dum eunt*, g[2]· *dum irent* | αι (L 69. al[5] om) ετοιμοι: A y[scr sem] αι ετοιμαι

11. ερχονται: D c f Or[int] ηλθον | και αι cum ℵABCLXΓΔθ[h]Π unc[8] al omn vid ff[1·2·] g[1·2·] vg (et. am gat mm emm) syr[utr] arm Bas[eth 236] et[bapt 663] Or[int] Aug Op ... Ln om και cum DHZ b c f h q for tol fr

14—30 Lc 19, 11—27 οὐδὲ τὴν ὥραν. 14 [269. 2] Ὥσπερ γὰρ ἄνθρωπος ἀποδημῶν ἐκάλεσεν τοὺς ἰδίους δούλους καὶ παρέδωκεν αὐτοῖς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ, 15 [270. 5] καὶ ᾧ μὲν ἔδωκεν πέντε τάλαντα, ᾧ δὲ δύο, ᾧ δὲ ἕν, ἑκάστῳ κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν, καὶ ἀπεδήμησεν. εὐθέως 16 πορευθεὶς ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν ἠργάσατο ἐν αὐτοῖς καὶ ἐποίησεν ἄλλα πέντε τάλαντα. 17 ὡσαύτως ὁ τὰ δύο ἐκέρδησεν ἄλλα δύο. 18 ὁ δὲ τὸ ἓν λαβὼν ἀπελθὼν ὤρυξεν γῆν καὶ ἔκρυψεν

---

13. ωραν cum ℵABC*DLXΔΘ^{h}Π 1* 33. al plus^{30} it vg syr^{utr} eth$^{hr\ txt\ bis}$ sah mūnt cop arm aeth Eus$^{pe\ 452}$ Ath^{1,472} Bas$^{bapt\ 563}$ Chr Or$^{int\ 3,883}$ Hil al ... ς (= Gb 8s) add εν η ο υιος του ανθρωπου ερχεται cum C^{3}Γn^{3} unc^{9} al longe pl syr$^{hr\ mg\ sem}$

14. γαρ (et. Eus$^{theoph\ 154}$ Bas$^{eth\ 279}$): D arm om (Or^{3,631} η - παραβολη εστι δηλουσα οτι ως ανθρ. αποδημων etc) | ανθρωπος: C^{3}KM al mu (inprimis evglstar omissis ωσπ. γαρ, ut c^{2} notat: ειπεν ο κυριος την παραβολιν ταυτην· ανθρ. τις) arm Or$^{int\ 883}$ (incipit: *Homo quidam peregre proficiscens*) add τις :: ut Lc | A* τ. δουλ. ιδ. | αυτου: A αυτων

15. πεντε, δυο, εν: D $\overline{\varepsilon}$ $\overline{\beta}$ ενα | Θ^{h} al δυω | ιδιαν δυναμιν: D δυν. αυτου

15. 16. ευθεως πορευθεις cum ℵ*B b g^{1}, item (quibus eadem lectio confirmatur) εν. δε πο. l. 118. 124. 243. 26^{ev} c f ff^{2} h q syr^{hr} Op; ff^{1} *et continuo abiit*, aeth *et abiit statim*, arm *abiit autem statim* (16^{ev} Chr cop om ευθ.) ... ς Ln Ti ευθεως. πορευθ. δε, Ln ε. π. [δε] cum ℵ^{c}ACD LXΓΔΘ^{h}Π unc rell al pler g^{2} vg syr^{utr} Bas$^{eth\ 279}$ Or$^{int\ 3,883}$

16. ηργασατο cum ℵ*B*DL 69. ... ς Ln (ignorabat B) ειργασατο cum ℵ^{c}AB^{2}CXΓΔΘ^{h}Π unc^{9} al fere omn. Cf Cram. Anecd. 4, 412: *εργαζομαι, ειργαζομην, οπερ και διφορειται· τινες μεν γαρ δια της ει διφθογγου γραφουσιν αυτο, τινες δε δια του η.* | και εποιησ. cum ℵ*A*ΧΓΔΘ^{h}Π unc^{9} al longe pl q syr$^{p\ txt}$ Bas$^{eth\ 279}$ ... Gb′ (prob Schu) Ln κ. επερδησεν (:: invectum e sqq) cum ℵ^{c}A^{2}BCDL al^{20} fere, item *lucratus est* it^{pler} vg cop syr^{sch} eth$^{p\ mg}$ arm aeth Or$^{int\ 3,883}$ ... al^{3} b ff^{2} om; κ add εν αυτοις | ταλαντα sec cum BACDXΓΔΠ unc^{9} al pler f q syr^{p} aeth Bas$^{eth\ 279}$ Or^{int} ... Gb^{0} Ln om cum BL 1. 33. 50. 102. 124. it^{pler} vg syr^{sch} eth^{r} sah^{mūnt} cop arm Op :: ut infra

17. ωσαυτως (D ομοιως) sine additam cum ℵC*L 33. b g^{2} aut for cum tol fu^{2} Or$^{int\ 3,883}$ ... ς Ti add και, Ln [και] cum ℵ^{c}BC^{3}DXΓΔΠ unc^{9} al pler a c f ff^{1} (ff^{2} *et similiter qui*) g^{1} q vg^{cd} fu* cop syrr al Bas^{oth} Op; item A al^{5} h add δε και | τα δυο: D c fr aeth^{ro} (non^{ppl}) Op add ταλαντα λαβων, item 253. it (exc c) vg cop (non item syr^{utr} arm) Or$^{int\ 3,883}$ add λαβων | επερδησεν sine additam cum BC*L 33. 59. 102. it (exc h) vg sah^{mūnt} cop syr^{sch} arm aeth Bas$^{eth\ 279}$ Or$^{int\ 3,883}$ ... ς (Gb^{0}) Ti add (D praem) και αυτος cum AC^{3}(D)ΧΓΔΠ unc^{9} al pler h syr^{p}. Praeterea a b c ff$^{1.2}$ q add *in eis*, f *et*

18. το εν cum BCDL unc rell al omn fere q vg cop syr^{utr} al Or^{int}... Ln add ταλαντον cum A p$^{brit\ scr}$ it^{pler} | απελθων (ot. f h q vg Or^{int}): D al^{3}

τὸ ἀργύριον τοῦ κυρίου αὐτοῦ. 19 μετὰ δὲ πολὺν χρόνον ἔρχεται ὁ κύριος τῶν δούλων ἐκείνων καὶ συναίρει λόγον μετ' αὐτῶν. 20 καὶ προσελθὼν ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν προσήνεγκεν ἄλλα πέντε τάλαντα λέγων· κύριε, πέντε τάλαντά μοι παρέδωκας, ἴδε ἄλλα πέντε τάλαντα ἐκέρδησα. 21 ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ· εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ, ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου. 22 προσελθὼν καὶ ὁ τὰ δύο τάλαντα εἶπεν· κύριε, δύο τάλαντά μοι παρέδωκας, ἴδε ἄλλα

---

itplerˢ om | L al pauc ορυξεν | γην (C* την γ.) cum ℵB(C*)L 33. ff¹· arm aeth (ff²· plane om) ... ς Ln Ti εν τη γη cum AC²DΧΓΑΠ uncᵍ al omn fere itplerˢ vg (*in terram* vel ut gᵍ· am emm *in terra*) syrᵘᵗʳ Orᴵⁿᵗ (*in terram*) | εκρυψεν (Gb' prob Schu) cum ℵABCDL 33. ti* alᵀ ... ς απεκρυψ. cum ΧΓΑΠ uncᵍ al plerˢ

19. πολ. χρον. cum ℵBCDGL al plusᴵ⁰ it vg arm cop Or³,⁶³¹ etᴵⁿᵗ⁸⁸⁴ ... ς χρον. πολ. (ℵ πολλὺν) cum AΧΓΑΠ uncᵉ al plerˢ syrᵘᵗʳ al | λογ. με. αυτων (prob Schu conlato 18, 23) cum ℵBCDL alᴮ⁵ fere it (exc ff¹· q) vg cop arm aeth ... ς με. αυτ. λογ. cum AΧΓΑΠ uncᵍ al pl ff¹· q syrᵘᵗʳ Or³,⁶³¹ bis

20. και προσελθ. (et. Orᴵⁿᵗ³,⁸⁸⁴): A cop πρ. δε | ταλαντα pr: ℵ om; sec: A yᵉʳ scᵉʳ sᵉᵐ h syrˢᶜʰ aeth om; quart: c*(supplᵗ²)L it (exc q²) vg (exc for al) syrˢᶜʰ aeth Orᴵⁿᵗ³,⁸⁸⁴ ᵗˣᵗ (non ibidemᶜᵒᵐᵐ) om | παρεδωκας: 1. 122. b ff¹· q syrˢᶜʰ ᵒᵗᵖ ᵘᵍ arm aeth Orᴵⁿᵗ δεδωκας (*dediste*) | εκερδησα (ff¹· gᴵ· Amb *lucratus sum*; D arm επεκερδησα, itplerˢ vg Orᴵⁿᵗ ᵗˣᵗ *superlucratus sum*) sine additam (Gb' prob Schu) cum ℵB(D)L 33. 71. 102. 124. 127. 131. it vg cop arm aeth Orᴵⁿᵗ ᵗˣᵗ Amb ... ς Ti add επ αυτοις cum AΓΧΓΑΠ uncᵀ al plerˢ syrᵘᵗʳ Orᴵⁿᵗ ᶜᵒᵐᵐ (*lucratus sum super ea*), item ΚG tiᵃ 28. 238. al plusᴮ⁰ add εν αυτοις

21. εφη cum ℵBCDEKLMUΓ al plusᵀ⁰ itplerˢ vg syrˢᶜʰ arm Orᴵⁿᵗ²,⁸⁸⁴ ... ς add δε cum AΓGHSVΧΑΠ al pl cop syrᴾ (f ff¹· aeth *et ait*) | ευ (et. Or²,⁶⁴¹ et⁴,⁴⁶³ ex Philocalia Euspraᵉ ¹²,² Cyrʰʳ³⁹ Athᴵ,¹⁷⁰ et⁹⁵⁴ Basᵉᵗʰ²⁵⁰ Chr, item Homᶜˡ): A*ᵛⁱᵈ (sed Cowp coniecit ευ συ) Or²,⁵⁶⁵ (pergit αγαθ. δ. κ. πι. posito αγαθε ante δουλ. cum Lc, ex quo et. ευγε meminiter adsumpsisse videtur) Basᵉᵗʰ (in ed. Par.) ευγε, item euge it (et. δ) vg Irᴵⁿᵗ²⁴⁰ Orᴵⁿᵗ²,⁸⁸⁴ etquater | επι pr (et. Or²,⁵⁶⁵ et⁴,⁴⁶³ itemᴵⁿᵗ ⁴,⁸⁸⁶ et⁶⁵⁶ Euspr Cyrʰʳ Basᵉᵗʰ Chr): D it vg arm Irᴵⁿᵗ Orᴵⁿᵗ²,⁸⁸⁴ et²,⁶⁶⁷ Lcif al επει (D επι) επ (*quia* vel *quoniam super*) | ησ: UX al εσ

22. προσελθ. και cum ℵ*B 102. (ff¹· *et cum accessisset*, gat *accessit alter et*; syrˢᶜʰ *et accessit*) ... ς Ln Ti πρ. δε και (U b ff²· cop om και) cum ℵᶜACDLΧΓΑΠ uncᵍ al plerˢ itpᴵ vg syrᴾ al Orᴵⁿᵗ²,⁸⁸⁴ | δυο ταλαντ. cum ABCLA(sed spatio relicto)Π 1. 33. 69. 102. 124. alᴮ syrᵘᵗʳ ... ς (Gbᵒ) add λαβων cum ΚDΧΓ uncᵍ al plerˢ (sed al pauc ειληφως) it vg cop arm aeth Orᴵⁿᵗ²,⁸⁸⁴ | κυριε: ℵ om | D παρεδωκες | ιδε: D ιδου | ταλαντα tert: vⁱᵈ 435. itpᴵ (non f ff¹· q) vg cop syrˢᶜʰ Orᴵⁿᵗ om | επεκερδησα (D επεκερδ., f *superlucratus sum*) cum ℵBDL 33. 102. 124. 127. 131.

δύο τάλαντα ἐκέρδησα. 23 ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ· εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ, ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου. 24 προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὸ ἓν τάλαντον εἰληφὼς εἶπεν· κύριε, ἔγνων σε ὅτι σκληρὸς εἶ ἄνθρωπος, θερίζων ὅπου οὐκ ἔσπειρας, καὶ συνάγων ὅθεν οὐ διεσκόρπισας· 25 καὶ φοβηθεὶς ἀπελθὼν ἔκρυψα τὸ τάλαντόν σου ἐν τῇ γῇ· ἴδε ἔχεις τὸ σόν. 26 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ· πονηρὲ δοῦλε καὶ ὀκνηρέ, ᾔδεις ὅτι θερίζω ὅπου οὐκ ἔσπειρα, καὶ συνάγω ὅθεν οὐ διεσκόρπισα; 27 ἔδει σε οὖν βαλεῖν τὰ ἀργύριά μου τοῖς τραπεζείταις, καὶ ἐλθὼν ἐγὼ ἐκομισάμην ἂν τὸ ἐμὸν σὺν τόκῳ. 28 ἄρατε οὖν ἀπ' αὐτοῦ τὸ τάλαντον καὶ δότε

---

242. (non item 71.) it vg cop arm aeth Or^{int} (h. l. it^{pler} vg Or^{int} *lucratus sum*) ... ς (Gb^{0} prob Schu) Ti add επ αυτοισ cum ACHΓΔΠ unc^{9} al pler syr^{utr}; item al pauc εν αυτοισ

23. ευ: A^{*vid} (sed Cowp. ut v. 21) rursus ευγε, item ευρε it (et. δ) vg Or^{int} | επι pr: D it vg arm Or$^{int\ 2,1004}$ επει (D επι) επ (*quia* vel *quoniam super*) | ησ πιστοσ: B 102. (item h et v. 23 et v. 21) πιστ. ησ (eodem ordine Ir$^{int\ 240}$ v. 21? v. 23? item Amb al). Versus 22. 23. praetermittunt a et vg^{cd} ap Ln

24. δε και: D 1. a b c g^{2}· om και | εγν: D* ενα | ειληφωσ: F al pauc λαβων | εγνων (K -νωσ, V -νω) σε: D 46. Chr^{bis} (Cyr$^{4,533\ lib}$) om σε, item it^{pler} (contra f h *te quia* etc, ff^{1}· *te - esse*) vg arm Or^{int} Hil Op | σκληροσ: ℵ 1. 22. αυστηροσ, item b *austeris* (it^{roll} vg *durus*) et quidem ℵ b αν θρ. αυστ. ει :: ut Lc 19, 21 | ει (G al pauc Cyr^{4,533} post αν θρ.): K* om | οθεν: D 56. οπου (1. οθεν pro οπου), item (et h. v. et v. 26) *ubi* it vg

25. απελθων: D 252^{*vid} απηλθον και, item it vg aeth Or^{int} | ιδε: D ειδου

26. πονηρ. δουλ. (et. Clem^{217} Or^{4,468} ex Philoc et$^{int\ 4,865}$ Cyr^{4,901} al): A it (sed c *nequam serve male*) vg Dam$^{par\ 606}$ Or$^{int\ 4,651}$ Lcif al δου. πον. Cf et. infra Hom^{el}

27. σε ουν cum NBCL 33. 102. y$^{ser\ sem}$ syrP ... ς Ln ουν σε cum ADXΓΔΠ unc^{9} al pler it vg cop Or$^{int\ 2,895}$ (liberrime citantes om ουν Clem^{217} Or^{4,468} Cyr^{4,901}, item om 36. arm Chr) | τα αργυρια cum ℵ*B syrP (:: το αργυριον ap Lc non fluct; id etiam aptius de uno talento dici videbatur) ... ς Ln Ti το αργυριον cum ℵ^{c}ACD unc rell al omn^{vid} it vg etc Or$^{2,895\ lib}$ et$^{4,468\ lib}$ Cyr^{4,901} al Or$^{int\ 2,895}$ et^{ubiq} (Clem^{217} το εμον) | τραπεζειταισ cum ℵB*D (:: distinxerunt grammatici inter -ζειται et -ζηται, at et. inscriptiones -ζειται nostro sensu. Cf Steph. Thes.) ... Ln Ti -ζηταισ cum AB^{2}C et reliquis | και ελθων εγω: A i$^{cant\ scr}$ ff^{1}· g^{2} h Or^{2,895} et$^{int\ 2,175}$ et^{668} (sed^{2,895} *ut veniens recepissem*) Cyr^{4,901} et$^{tac\ 25}$ Chr Cassiod al και εγω (Cyr Chr καγω) ελθ. :: ut Lc | αν: L ante εγω pon | A συν τω τοκω

28. ουν (syrP habet c.*): U al pauc ff^{1}· aeth om | δεκα: D πεντε

τῷ ἔχοντι τὰ δέκα τάλαντα. 29 [271. 2] τῷ γὰρ ἔχοντι παντὶ δοθήσεται καὶ περισσευθήσεται· τοῦ δὲ μὴ ἔχοντος, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. 30 [272. 5] καὶ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. 13, 12

31 [272. 10] Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ, τότε καθίσει ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ· 32 καὶ συναχθήσονται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἀφορίσει αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, ὥσπερ ὁ ποιμὴν ἀφορίζει

29. *παντι* (Or[3,97. 466. 761] et [4,414. 419] ubique libere, nec patet utrum e Lc an Mt afferat): D al[6] syr[sch] Chr om (it vg Or[int 3,665] *omni enim habenti* :: ut Lc) (:: omitti vult Schu conlatis 13, 12 et Lc 19, 26) | *περισσευθ.* (Σ al *περισευθ.*): D *περισσευσεται* | *του δε μη* (Gb″) cum ℵBDL 1. 33. 102. 124. it (exc q Vict[tun]) vg syr[sch] cop (it[pler] vg *ei autem qui non habet – auferetur ab eo*; h Hil al *qui autem non habet – auferetur ab eo*; cop *hic autem cui non est, hoc quod ei sument ab eo*) ... ς *απο δε του μη* cum ACΣΓΔΠ unc[9] al pler q syr[P] Chr Dam[par 606] (Or[3, 761] et [4,441] unde?) Or[int 3,665] :: ut Lc | ο *εχει* (ℵ *εχη*): LΔ 33. 69. al[50] fere f g[1. 2. l] vg syr[P] (sed var edd) sl (Or[3,761] et [4,441]) Or[int 3,665] et [669] (at non [665]) (Chr[bis] *ο εχει* scripsit ut videtur, sed var testes) Amb Hier (Tert [fug 11] etenim *cui habet dabitur ei; ab eo autem qui non habet, etiam quod videtur habere auferetur* omnino est Lc 8, 18, nec huc trahi debet) al *ο δοκει εχειν* (:: e Lc 8, 18) | *απ αυτου*: C[3]Γ[2]G[2]ΗΜ[mg](sic)V[2] al sat mu (inprimis evglstar) add *ταυτα λεγων εφωνει* (al om τ. λ. εφ.)· *ο εχων ωτα ακουειν ακουετω*, eadem Γ al plus[30] versu 30. post *οδοντων* add, nisi quod Γ al om *τα. λε. εφ.*

30. *εκβαλετε* cum ℵABCLXΓΔΠ unc[6] etc, item D 51. *βαλετε εξω* (it [exc f g[1.] nec vg] *proicite foras*) ... ς (= Gb Sz) *εκβαλλετε* cum ΠG[2](*om versum)Η al sat mu | Κ al *κλαθμος*. Spectat huc Hom[cl 3,61] – – *και αυτος προσδοκατω ακουσας· δουλε πονηρε και οκνηρε, ειδει σε το αργυριον μου προβαλειν επι των τραπεζιτων, και εγω αν ελθων επραξα το εμον· εκβαλετε τον αχρειον δουλον εισ το σκοτος το εξωτερον.* Item [3,65] – – *ετα ευ δουλε αγαθε και πιστε ακουσησ* etc.

31. *οταν δε*: Γ praem *ειπεν ο κυριοσ*, item al omisso *δε* | *αγγελοι* cum ℵBDLΠ[2] al plus[25] it (exc f) vg cop syr[hr] arm aeth ar[r] ar[c] Or[3,715] et[int 3,666] Eus[marc 190] et[reliq 315] Cyr[hr 227] Ps-Ath[trin 442] Chr[suc] et[edd 2] Did[tri 204] et [92] (sed aliter[96]) Cyr[act 48] al Cyp al ... ς (= Gb prob Schu) praem *αγιοι* cum ΑΓΔΠ[2] unc[9] al pler f syr[utr] sl Chr[ed] et[mosec] (:: cf *Zach 14, 5 *ηξει κυρ. ο θε. μου και παντ. οι αγιοι μετ αυτου*) | *καθισει* (ΚU al mu *καθησει*): L *καθεισει*, Γ *καθησει*

32. *συναχθησονται* cum ℵBDGKLUΠ al plus[80] Hippanti[118] Eus[marc 190] Thdrt[cur 162] ... ς *-σεται* cum ΑΕΓΗΜSVΓΔ al pl Eus[reliq 315] Bas[ee 166] Thdrt[4,452] Chr | *αφορισει* cum ℵ*LΔ 1. 209. c[ecr] Cyr[hr 286] Thdrt[4,452] et[cur 162] ... ς Ln Ti *αφορισει* cum ℵ[c]ABDΓΠ unc[9] al pler Hippanti Eus marc Bas[ee] Thdrt[1,1017] Chr | *απ*: D *απο* | *αφοριζει*: Δ *-ρισει*, al *-ριει* ... V 87. om | *εριφων*: B *-φιων*

τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων, 33 καὶ στήσει τὰ μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ εὐωνύμων. 34 τότε ἐρεῖ ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ· δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρός μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. 35 ἐπείνασα γὰρ καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα καὶ ἐποτίσατέ με, ξένος ἤμην καὶ συνηγάγετέ με, 36 γυμνὸς καὶ περιεβάλετέ με, ἠσθένησα καὶ ἐπεσκέψασθέ με, ἐν φυλακῇ ἤμην καὶ ἤλθατε πρός με. 37 τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ οἱ δίκαιοι λέγοντες· κύριε, πότε σε εἴδομεν πεινῶντα καὶ ἐθρέψαμεν; ἢ διψῶντα καὶ ἐποτίσαμεν; 38 πότε δέ σε εἴδομεν ξένον καὶ συνηγάγομεν; ἢ γυμνὸν καὶ περιεβάλομεν; 39 πότε δέ σε εἴδομεν ἀσθενοῦντα ἢ ἐν φυλακῇ καὶ ἤλ-

---

33. *μεν* (et. $g^{1\cdot2\cdot}$ $ff^{2\cdot}$ q vg cop syr^{p} $Hipp^{anti}$ $Eus^{marc\ 190}$ $Cyr^{mal\ 668}$ $Bas^{se\ 166}$): D it^{pl} syr^{sch} $etP^{cod\ arm}$ aeth om | *αυτου* cum BDILΓΑΠ unc^{6} al pler it vg (et. am for emm ing) cop syr^{utr} al $Hipp^{anti}$ Eus^{marc} Cyp^{bis} al ... ℵA al^{8} fu (vid, item $vg^{cdd\ al}$?) aeth ($Clem^{140}$ *ο γαρ ιστασ τουσ μεν εκ δεξ. τουσ δε εξ ευω.*) Cyr^{mal} Bas^{se} $Or^{int\ 4,622}$ Cyp^{sem} Avit om; sed ℵ (item cop syr^{utr}) add *αυτου* post *ευω*.

34. *ευλογημενοι* (et. $Clem^{952}$ et ^{307} $Hipp^{anti\ 35}$ et ^{118} $Or^{1,112}$ et ^{463} $Const^{5,1}$ Eus^{marc} et^{es} etP^{s} $Cyr^{mal\ 669}$ al): A *ηυλογ.* | *υμιν*: ℵ al *ημιν*

35. *εδιψησα* (et. $Clem^{952}$ et^{alib} $Or^{1,112}$ et ^{2,212} $Const^{5,1}$ $Eus^{ps\ 169}$ $Bas^{2,50}$ et ^{210} $Bas^{se\ 146}$ al $Ir^{int\ 251}$): A syr^{sch} etP c.* praem *και* :: cf v. 42. Ceterum huc comparari potest Chi dictum ap $Or^{3,573}$: *και ως γουν φησι· δια τουσ ασθενουντασ ησθενουν και δια τουσ πεινωντασ επεινων και δια τουσ διψωντασ εδιψων.* Item illud apud $Ius^{tr\ 47}$: *διο και ο ημετεροσ κυρ. ως χς ειπεν· εν οισ αν υμασ καταλαβω, εν τουτοισ και κρινω.* Quod idem ap $Clem^{947}$ (et ex Nilo ap Anast. Sin. qu. 3. *οιον γαρ ευρω σε, τοιουτον σε κρινω, φησιν ο κυριοσ*) legitur: *εφ οισ γαρ αν ευρω υμασ, φησιν, επι τουτοισ και κρινω.*

36. *περιεβαλετε με*: haec (sed *-βαλατε*) A primum (ex errore) ante *συνηγαγετε* scripserat | *ηλθατε* (prob Schu) cum ℵABDEFGLA 28. 33. 69. 124. 157. al^{5} fere Chr^{gue} ... ς *ηλθετε* cum KMSUVΓΠ al pler (editum et. in Clem Or Const Eus^{ps} Bas^{se} Chr) | ℵ *πρ. εμε*

37. *οι δικαιοι*: A om | *ειδομεν* (KLΔΠ* al^{10} fere Const *ω.*) cum ℵAB^{2}DEFG KLMSUVΓΔΠ al omn^{vid} ... Tl *ειδαμεν* (I *ω.*) cum B*I

38. *δε*: Π* al sah Cyp om | *ειδομεν* (D Clem ante *σε* pon, item 124. v. 39. ap Bch): I *ιδαμεν*, KLΠ al Const *ιδομεν* | *η γυμνον*: D *και γυμν.* | *περιεβαλομεν*: D al pauc *-αλλομεν*

39. *ποτε δε* (et. Cyp^{ter} *quando autem*; Π* al $ff^{1\cdot}$ sah arm om *δε*): D it (exc $ff^{1\cdot}$) vg cop (ita cop et. v. 38.) $Clem^{952}$ ($Or^{int\ 2,660\ lib}$) *η ποτε* (*aut quando*) | *ειδομεν* (*-ομεν* h. l. et. I): KLΠ al Const *ιδομ.* | *ασθενουντα* cum BD 124. 237. 259. $Clem^{952}$ Cyp^{sem} (*infirmari*) ... ς *ασθενη* (A pparh ser sem *-νην*, item p^{scr} v. 44) cum ℵAILΓΔΠ unc^{6} al pler (it vg *infirmum*, ita et. d, et. Cyp^{bis}) $Const^{5,1}$ al :: ut vv. 36 et 39 *ησθενησα*

θομεν πρός σε; 40 *καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς ἐρεῖ αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε.* 41 *τότε ἐρεῖ καὶ τοῖς ἐξ εὐωνύμων· πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ.* 42 *ἐπείνασα γὰρ καὶ οὐκ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα καὶ οὐκ ἐποτίσατέ με,* 43 *ξένος ἤμην καὶ οὐ συνηγάγετέ με, γυμνὸς καὶ οὐ περιεβάλετέ με, ἀσθενὴς καὶ ἐν φυλακῇ καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθέ με.* 44 *τότε*

---

et *ασθενουντα*, ita vv. 43 et 44 *ασθενης* et *ασθενη* sibi respondent | *η εν*: I 48ev Cypter *και εν* | *ηλθομεν*: D pparh scr sem *–αμεν*

40. o *βασιλευς* (et. Clem^{262} Cypter): D post *εμ. αυτ.* pon, a ff^{1}· (*respondens autem dix. illis*) Const^{5,1} om | *ενι τουτων*: I add *των μικρων*, reliquis non mutatis | *των αδελφ. μου* cum ℵAB^{2}DILΓΔΠ unc^{6} al omn^{vid} (sed al pauc transpon) itpler vg sah (om *μου*) cop syr^{utr} al Clem^{262} (ubi vv. 34–40 affert) Or$^{int\,3,289}$ sq („ad iustos quidem dicit: – *fratribus meis* – ad iniustos autem sic – non adiiciens *fratribus meis*, quemadmodum cum loqueretur ad iustos. Nam^{ci} etc) Const^{5,1} Eus$^{ps\,169}$ Bas monast^{535} al Cyp^{ter} al mu ... n^{s} ff$^{1.2.}$ Clem^{271} et^{467} (utroq loc libere: *εφ οσον δε φησιν ενι τουτων εποιησατε των ελαχιστ. εμοι εποιησατε. ο γαρ ενι τουτων των ελαχ. πεποιηκατε εμοι πεποιηκατε.* Item^{307} *λεγων*: *εφ οσον εποιησατε τοις μικροις τουτοις εμοι εποιησατε*) (item libere Or$^{int\,2,230}$ *domini dicentis*: Quamdiu uni ex minimis istis fecistis, mihi fecistis. Eus$^{ps\,209}$ *υφ ων τρεφομενος λεξω· εφ οσον εποιησ. ενι τουτ. τ. ελαχ. εμοι εποι.*) Hil^{semel} (alibi^{sem} add) Amb^{saep} al mu om, hinc Ln [*τ. αδ. μ.*]

41. *πορευεσθε*: ℵ Hipp$^{anti\,25}$ (item Iust$^{tr\,76}$ et Hom$^{cl\,18,2}$: vide post) *υπαγετε* | *κατηραμενοι* cum ℵBL 33. 102. Cyr$^{ioh\,814}$ ... ç Ln Ti oι *κατηρ.* cum ADΓΔΠ unc^{6} al plcr Or^{1,118} et^{4,468} Hipp$^{anti\,25}$ Const^{5,1} Eus$^{ps\,674}$ Caes^{79} et^{96} Cyr$^{ioh\,540}$ Bas$^{eth\,287}$ et^{alib} Bas$^{se\,146}$ al | *εισ το π. τ. αιω.* (40^{s} *εξωτερον*): cf Iust$^{tr\,76}$ et Hom$^{cl\,19,2}$ *εισ το σκοτοσ το εξωτερον* | *το ητοιμασμ.* (ΞP *–μενω*) cum ℵABILΓΔΘΠ unc^{6} al plcr f g^{2}· l q vg sah cop syr^{utr} go al Or^{4,468} et$^{int\,2,1}$ et^{118} Hipp$^{anti\,25}$ (sed post *το ητοιμ. τω* usq *αυτου* add o *ητοιμασεν ο πατ. μου*) Eus$^{dem\,457}$ et ps^{674} et^{alib} Const^{5,1} Didmani^{12} Cyr$^{ioh\,bis}$ Bas^{eth} et^{alib} Bas^{se} al Tert^{sem} Aug^{ter} ... D 1.22. a b c ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ h Ir$^{int\,221}$ et^{275} et^{287} Or$^{int\,2,285}$ et$^{2,177.\,226}$ Cyp^{ter} Hil^{ter} Aug^{saep} al o *ητοιμασεν ο πατηρ μου* (Gb'), item Clem^{69} *allud ο ητ. ο κυριοσ* (Clem^{ro} ap Ir$^{int\,176}$ *deum omnipotentem – qui ignem praeparaverit diabolo et angelis eius* nil probat, neque magis Tert^{sem} *diabolus abierit in ignem quem praeparaverit illi deus et angelis eius*). Accedunt vero Iust$^{tr\,76}$ et Hom$^{cl\,19,2}$ (post *το σκ. το εξωτ.*) o *ητοιμασεν ο πατηρ τω διαβολω* (ita Hom; Iust *τω σατανα*) *κ. τοισ αγγ. αυτ.*

42. *εδιψησα* (et. Eus$^{ps\,674}$ Const^{5,1} Bas$^{eth\,287}$ Bas$^{se\,146}$): BL syr^{sch} aeth praem *και* (:: cf ad v. 35.)

43. *γυμν. κ. ου περιεβ. με*: ℵ^{s} (supple) 124. 127* om

[illegible] καὶ αὐτοὶ λέγοντες· κύριε, πότε σε εἴδομεν πει-
[illegible] ἢ ξένον ἢ γυμνὸν ἢ ἀσθενῆ ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐ
[illegible] 45 τότε ἀποκριθήσεται αὐτοῖς λέγων· ἀμὴν
[illegible] οὐκ ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ
[illegible] 46 καὶ ἀπελεύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον,
[illegible] ζωὴν αἰώνιον.

XXVI.

[illegible] Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς πάντας τοὺς λόγους
[illegible] τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· 2 οἴδατε ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας
[illegible] γίνεται, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς τὸ
[illegible]

[illegible] Τότε συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ
[illegible] τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως τοῦ λεγομένου Καϊάφα, 4 καὶ
[illegible]λεύσαντο ἵνα τὸν Ἰησοῦν δόλῳ κρατήσωσιν καὶ ἀποκτείνω-

---

[illegible] ἀποκριθησοντ. cum ℵBDILΘ^{h} unc^{11} al^{150} fere it^{pl} am for san sah cop syr^{utr} arm aeth go Const^{5,1} Cyp al ... ς (= Gb Sz) add αυτω cum [illegible] vix mu (1. post και αυτοι) f ff$^{2.}$ h vg^{ed} et gat mm emm ing | [illegible]: ℵ* (suppl^{c}) cop^{dz} om | ποτε: G al add δε | ειδομεν: AKLΘ^{h} al [illegible] ιδομ. | A* ου διακονησαμεν, ℵ ουκ ηδιηκονησαμεν

[illegible] αποκριθησεται: U add και | τουτων των: Γ 124. 157. al^{10} fere Chr mont^{f} et^{gue} add αδελφων μου των (et. E* iam scripserat αδελφ sed interrupit scripturam); Chr$^{mo\,6}$ et^{al} habet τ. ελα. τουτ. των αδ. μου. At cf Or$^{int\,3,890}$ supra ad v. 40, quocum consentit schol vetus.

XXVI. 1. οτε: U ως | ετελεσεν: M 248. Chr (et.$^{mo\,6}$, non item$^{cdd\,2}$) συνετελεσεν | παντας (it^{pler} vg *sermones hos omnes*, q *hos serm. omn.*; sed d *omnes serm. hos* et h *omnia verba haec*): EΓ 124* 157. al^{40} fere (vg^{cod} ap Gb, sed non am fu for emm san ing al) om. Contra Or$^{int\,3,890}$ „et vide quia non dixit simpliciter *postquam consummavit omnes sermones*, sed addidit *hos omnes*, id est quos iam locutus fuerat, non quos adhuc fuerat locuturus." | αυτου: D 47^{ev} om (238. om τ. μαθ. αυ.)

2. οιδατε: D om | γινεται (d *fit*) et παραδιδοται (b *traditur*): it vg Or$^{int\,3,891}$ *fiet* et (et. d, sed exc b) *tradetur*

3. οι αρχιερ. (Gb′) cum ℵABDLΘ^{e} al plus^{15} a b ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ l vg sah cop aeth arp Or$^{int\,3,891}$ in^{comm} Aug ... ς add και οι (SA om) γραμματεισ cum ΓΑΠ unc^{8} al pler e f g$^{2.}$ h gat syr^{utr} arm Chr Or$^{int\,3,891}$ in^{txt} :: cf Mc et Lc | B* om του λαου | καιαφα (ita et. q am al cop etc): D 64. it (exc q) vg (exc am) sah καϊφα

4. συνεβουλευσαντο (it vg *consilium fecerunt*): D Chr (ex$^{cdd\,7}$, sed^{gue} -σαντο) -λευοντο (d *consiliabantur*) | δολω κρατησ. cum ℵABDLΓΑΠ unc^{9} al longe pl it vg syr^{utr} arm aeth Chr Or^{int} ... ς (= Gb Sz) κρατ.

σιν. 5 ἔλεγον δέ· μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, ἵνα μὴ θόρυβος γένηται ἐν τῷ λαῷ.

6 [276. 1] Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γενομένου ἐν Βηθανίᾳ ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, 7 προσῆλθεν αὐτῷ γυνὴ ἔχουσα ἀλάβαστρον μύρου πολυτίμου καὶ κατέχεεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἀνακειμένου. 8 ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ ἠγανάκτησαν λέγοντες· εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη; 9 ἐδύνατο γὰρ τοῦτο πραθῆναι πολλοῦ καὶ δοθῆναι πτωχοῖς. 10 γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· τί κόπους παρέχετε τῇ γυναικί; ἔργον γὰρ καλὸν ἠργάσατο εἰς ἐμέ. 11 πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. 12 [277. 4] βαλοῦσα γὰρ

Mc 14, 3—9 Io 12, 1—8 (Lc 7, 36 ss)

δολ. cum minusc sah cop | και αποκτεινωσιν (al^{10} fere απολεσωσιν): $\aleph^{*}$ 33. 40. 61. 258. om

5. ινα μη: L μηποτε (a f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ vg *ne forte*) | γενηται: F al pauc γενεται

6. λεπρου (it vg *leprosi*): D* λεπρωσου

7. εχουσ. αλαβ. μυρ. (prob Schu) cum ℵBDLΘ^{e} 13. 33. 69. 102. 124. 48^{ev} it vg sah cop syr^{utr} arm aeth Chr^{gue} Or$^{int\,2,292}$ ... ς Ti αλαβαστρ. μυρ. εχ. cum AΓΔΠ unc^{9} al pler Bas$^{eth\,262}$ (Chr^{edd} et^{mosce}) | παλυτιμου cum ℵADLMΠ 33. 157. al^{20} fere syr^{sch} et$^{p\,mg}$ (sah^{vid} cop^{vid}) Chr ^{gue}... ς Ti βαρυτιμου cum BΓΔΘ^{e} unc^{8} al longe pl Bas^{eth} (Chr^{edd} et^{mosce}) | επι της κεφαλης cum ℵBDMΘ^{e} 1. 13. 69. 106. al^{15} fere Chr (et.^{gue}) ... ς Ti επ. την κεφαλην cum ALΓΔΠ unc^{8} al pler Bas^{eth} | ανακειμενου (et. d ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ l vg): D^{gr} a b c f ff$^{2.}$ h q mm Amb Or$^{int\,2,292}$ add αυτου (*supra caput eius recumbente ipso* [*eo*])

8. οι μαθητ. cum ℵBDLΘ^{e} 33. 69. 102. 124. 48^{ev} it (exc^{2}) vg sah cop arm ... ς (Gb^{00}) add αυτου cum ΑΓΔΠ unc^{9} al pler c f q syr^{utr} aeth Bas^{eth} Chr Or^{int} | αυτη: 61. 63. 71. 157. a b syr^{hr} arm Bas^{eth} add του μυρου (b [non a] al *huius unguenti*)

9. εδυνατο cum ℵB*KLΔΘ^{e}Π al^{10} ac plurib Amphil^{402} sq ... ς Ln ηδυνατο cum AB^{2}DΓ unc^{8} al pler Chr^{gue} Bas^{eth} Bas^{ee} | τουτο cum ℵABDE*LΔ Θ^{e}Π (in E iam scriptum erat πρ, quo raso το μυρ. repositum) al^{20} fere it (exc^{2}) vg sah cop syr^{utr} arm aeth Bas$^{eth\,262}$ Bas$^{ee\,169}$ Or$^{int\,2,292}$ ... ς (= Gb Sz) add το μυρον cum E$^{corr\,Γ}$ unc^{8} al longe pl c q Chr (et.^{gue}) :: cf Mc et Io | πτωχοισ cum ℵBFGLMU^{e} 1. 33. 69. al sat mu Amphil^{402} Bas^{eth} (Chr^{ed})... Gb + Sz Ln Ti praem τοισ cum ADEHKSV ΓΔΠ al^{70} fere Chr^{gue} et$^{mo\,4}$ (et^{fl}) :: Mc τοισ, Io sine τοισ

10. ο ις: D om ὁ | γαρ (et. b f ff$^{2.}$ h q vg^{ed} cop syr^{P} Bas^{eth}): ℵ^{ca} (sed^{eb} restituit) 1. al pauc a c ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ am fu for ing al sah cop^{ds} syr^{sch} arm aeth (Or$^{int\,2,294}$) om | ηργασατο cum ℵ*D X^{scr} (:: cf ad 25, 16 Mc 14, 6) ... ς Ln Ti ειργασ. cum ℵ^{c}ABL unc^{12} al fere omn^{t} | εισ εμε: M εν εμοι

11. παντοτ. γαρ τ. πτωχ. cum ℵABDGKLSUVΔΠ al pl it vg sah syr^{utr} arm Chr^{gue} (Or$^{int\,2,17}$ nisi est e Mc) ... EFHMΓ al plus^{60} cop aeth Amphil ^{402} Chr^{ed} et$^{mo\,6}$ τουσ πτωχ. γαρ παντοτ.

ἀποκριθήσονται καὶ αὐτοὶ λέγοντες· κύριε, πότε σε εἴδομεν πεινῶντα ἢ διψῶντα ἢ ξένον ἢ γυμνὸν ἢ ἀσθενῆ ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐ διηκονήσαμέν σοι; 45 τότε ἀποκριθήσεται αὐτοῖς λέγων· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον οὐκ ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ ἐμοὶ ἐποιήσατε. 46 καὶ ἀπελεύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον, οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.

XXVI.

1 [214.1] Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς πάντας τοὺς λόγους
Mc 14, 1 Lc 22, 1 τούτους, εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· 2 οἴδατε ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας τὸ πάσχα γίνεται, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς τὸ σταυρωθῆναι.

3 [215.6] Τότε συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ
Mc 14, 1 a Lc 22, 2 Io 11, 47 λαοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως τοῦ λεγομένου Καϊάφα, 4 καὶ συνεβουλεύσαντο ἵνα τὸν Ἰησοῦν δόλῳ κρατήσωσιν καὶ ἀποκτείνω-

---

44. αποκριθησονται. cum ℵBDILΘ^{h} unc^{11} al^{150} fere itp^{l} am for san sah cop syr^{utr} arm aeth go Const^{5,1} Cyp al ... ς (= Gb Sz) add αυτω cum minusc vix mu (1. post και αυτοι) f ff^{2} h vg^{ed} et gat mm emm ing | και: ℵ* (suppl^{c}) cop^{ds} om | ποτε: G al add δε | ειδομεν: AKLΘ^{h} al mu ιδομ. | A* ου διακονησαμεν, ℵ ουκ ηδιηκονησαμεν

45. αποκριθησεται: U add και | τουτων των: Γ 124. 157. al^{10} fere Chr montf et^{gue} add αδελφων μου των (et. ℵ* iam scripserat αδελφ sed interrupit scripturam); Chr$^{mo\,6}$ et^{al} habet τ. ελα. τουτ. των αδ. μου. At cf Or$^{int\,3,890}$ supra ad v. 40, quocum consentit schol vetus.

XXVI. 1. οτε: U ως | ετελεσεν: M 248. Chr (et.$^{mo\,6}$, non item$^{edd\,2}$) συνετελεσεν | παντας (itp^{ler} vg *sermones hos omnes*, q *hos serm. omn.*; sed d *omnes serm. hos* et h *omnia verba haec*): ΕΓ 124* 157. al^{40} fere (vg^{cod} ap Gb, sed non am fu for emm san ing al) om. Contra Or$^{int\,3,890}$ „et vide quia non dixit simpliciter *postquam consummavit omnes sermones*, sed addidit *hos omnes*, id est quos iam locutus fuerat, non quos adhuc fuerat locuturus." | αυτου: D 47^{ev} om (238. om τ. μαθ. αυ.)

2. οιδατε: D om | γινεται (d *fit*) et παραδιδοται (b *traditur*): it vg Or int^{3,891} *fiet* et (et. d, sed exc b) *tradetur*

3. οι αρχιερ. (Gb') cum ℵABDLΘ^{e} al plus^{15} a b ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ l vg sah cop aeth arP Or$^{int\,3,891}$ in^{comm} Aug ... ς add και οι (BA om) γραμματεις cum rAH unc^{6} al pler e f g$^{2.}$ h gat syr^{utr} arm Chr Or$^{int\,3,891}$ in^{ixt} :: cf Mc et Lc | B* om του λαου | καιαφα (ita et. q am al cop etc): D 64. it (exc q) vg (exc am) sah καϊφα

4. συνεβουλευσαντο (it vg *consilium fecerunt*): D Chr (ex$^{edd\,7}$, sed^{gue} -σαντο) -λευαντο (d *consiliabantur*) | δολω κρατησ. cum ℵABDLrAH unc^{9} al longe pl it vg syr^{utr} arm aeth Chr Or^{int} ... ς (= Gb Sz) κρατ.

σιν. 5 ἔλεγον δέ· μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, ἵνα μὴ θόρυβος γένηται ἐν τῷ λαῷ.

6 [276.1] Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γενομένου ἐν Βηθανίᾳ ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, 7 προσῆλθεν αὐτῷ γυνὴ ἔχουσα ἀλάβαστρον μύρου πολυτίμου καὶ κατέχεεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἀνακειμένου. 8 ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ ἠγανάκτησαν λέγοντες· εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη; 9 ἐδύνατο γὰρ τοῦτο πραθῆναι πολλοῦ καὶ δοθῆναι πτωχοῖς. 10 γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· τί κόπους παρέχετε τῇ γυναικί; ἔργον γὰρ καλὸν ἠργάσατο εἰς ἐμέ. 11 πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. 12 [277.4] βαλοῦσα γὰρ Mc 14, 3–9 Io 12, 1–8 (Lc 7, 36 ss)

δολ. cum minusc sah cop | και αποκτεινωσιν (al^{10} fere απολεσωσιν): B* 36. 40. 61. 258. om

5. ινα μη: L μηποτε (a f ff^{1} g$^{1.2}$ vg *ne forte*) | γενηται: F al pauc γινηται

6. λεπρου (it vg *leprosi*): D* λεπρωσου

7. εχον. αλαβ. μυρ. (prob Schu) cum ℵBDLΘ^{c} 13. 33. 69. 102. 124. 48^{ev} it vg sah cop syr^{utr} arm aeth Chr^{gue} Or$^{int\,2,292}$ ... ς Ti αλαβαστρ. μυρ. εχ. cum AΓΔΠ unc^{6} al pler Bas$^{eth\,262}$ (Chr^{edd} et^{mosce}) | πολυτιμου cum ℵADLMΠ 33. 157. al^{20} fere syr^{sch} et^{p} mg (sah^{vid} cop^{vid}) Chr ^{gue} ... ς Ti βαρυτιμου cum BΓΔΘ^{c} unc^{6} al longe pl Bas^{eth} (Chr^{edd} et^{mosce}) | επι της κεφαλης cum ℵBDMΘ^{c} 1. 13. 69. 106. al^{15} fere Chr (et.^{gue}) ... ς Ti επ. την κεφαλην cum ALΓΔΠ unc^{6} al pler Bas^{eth} | ανακειμενου (et. d ff^{1} g$^{1.2}$ l vg): D^{gr} a b c f ff^{2} h q mm Amb Or$^{int\,2,292}$ add αυτου (*supra caput eius recumbente ipso* [*eo*])

8. οι μαθητ. cum ℵBDLΘ^{c} 33. 69. 102. 124. 48^{ev} it (exc^{2}) vg sah cop arm ... ς (Gb^{00}) add αυτου cum ΑΓΔΠ unc^{6} al pler c f q syr^{utr} aeth Bas^{eth} Chr Or^{int} | αυτη: 61. 63. 71. 157. a b syr^{hr} arm Bas^{eth} add του μυρου (b [non a] al *huius unguenti*)

9. εδυνατο cum ℵB*KLΔΘ^{c}Π al^{10} ac plurib Amphil$^{452\,sq}$ ... ς Ln ηδυνατο cum AB^{2}DΓ unc^{6} al pler Chr^{gue} Bas^{eth} Bas^{ee} | τουτο cum ℵABDE*LΔ Θ^{c}Π (in E iam scriptum erat πρ, quo eraso το μυρ. repositum) al^{20} fere it (exc^{2}) vg sah cop syr^{utr} arm aeth Bas$^{eth\,262}$ Bas$^{ee\,169}$ Or$^{int\,2,292}$ ... ς (= Gb Sz) add το μυρον cum E$^{corr\,Γ}$ unc^{6} al longe pl c q Chr (et.^{gue}) :: cf Mc et Io | πτωχοις cum ℵBFGLMUΘ^{c} 1. 33. 69. al sat mu Amphil^{452} Bas^{eth} (Chr^{ed}) ... Gb + Sz Ln Ti praem τοις cum ADEHKSV ΓΔΠ al^{70} fere Chr^{gue} et$^{mo\,4}$ (et^{fl}) :: Mc τοις, Io sine τοις

10. ο ις: D om ὁ | γαρ (et. b f ff^{2} h q vg^{ed} cop syr^{P} Bas^{eth}): ℵ^{ca} (sed^{cb} restituit) 1. al pauc a c ff^{1} g$^{1.2}$ am fu for ing al sah cop^{ds} syr^{sch} arm aeth (Or$^{int\,2,294}$) om | ηργασατο cum ℵ*D x^{ser} (:: cf ad 25, 16 Mc 14, 6) ... ς Ln Ti ειργασ. cum ℵ^{c}ABL unc^{12} al fere omn | εισ εμε: M εν εμοι

11. παντοτ. γαρ τ. πτωχ. cum ℵABDGKLSUVΔΠ al pl it vg sah syr^{utr} arm Chr^{gue} (Or$^{int\,2,17}$ nisi est e Mc) ... EFΠMΓ al plus^{60} cop aeth Amphil ^{452} Chr^{ed} et$^{mo\,6}$ τους πτωχ. γαρ παντοτ.

αὕτη τὸ μύρον τοῦτο ἐπὶ τοῦ σώματός μου πρὸς τὸ ἐνταφιάσαι με ἐποίησεν. 13 ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅπου ἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ, λαληθήσεται καὶ ὃ ἐποίησεν αὕτη εἰς μνημόσυνον αὐτῆς.

14–16 Mc 14, 10 s Lc 22, 3–6 (Zach 11, 12)

14 [278. 2] Τότε πορευθεὶς εἷς τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Ἰούδας Ἰσκαριώτης, πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς 15 εἶπεν· τί θέλετέ μοι δοῦναι, καὶ ἐγὼ ὑμῖν παραδώσω αὐτόν; οἱ δὲ ἔστησαν αὐτῷ τριάκοντα ἀργύρια. 16 καὶ ἀπὸ τότε ἐζήτει εὐκαιρίαν ἵνα αὐτὸν παραδῷ.

17–19 Mc 14, 12–16 Lc 22, 7–13

17 Τῇ δὲ πρώτῃ τῶν ἀζύμων προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ λέγοντες· ποῦ θέλεις ἑτοιμάσωμέν σοι φαγεῖν τὸ πάσχα; 18 ὁ δὲ εἶπεν· ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν πρὸς τὸν δεῖνα καὶ εἴπατε αὐτῷ· ὁ διδάσκαλος λέγει· ὁ καιρός μου ἐγγύς ἐστιν, πρὸς σὲ

---

13. αμην: B^2 A q arm add δι (syr^{sch} *et amen*) :: e Mc | εαν: DL al pauc Or^{4,14} cat^{ox} αν

14. ισκαριωτης cum NABL unc^{12} al omn^{vid} vg^{ed} (tol *iscarioth*) sah cop syrP Or^{4,385} Eus$^{dem\ 466}$ et ^{479} Chr: D f for syr^{sch} σκαριωτης (*-thes* f), c q *scariotha* (*-ta* q), a b ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ ing mm gat *scarioth*, h *carioth*, ff$^{1\cdot}$ am Or$^{int\ 3,894}$ *scariot*

14. 15. πορευθεις et ειπεν: D πορ. et και ειπεν, it vg syr^{sch} aeth Or^{int} *abiit* (d *abit*) - *et ait* (*dixit*). Praeterea D it vg cop syr^{sch} aeth Eus^{dem} ^{466} et ^{479} Or$^{int\ 3,894}$ et ^{2,161} (non item Or^{4,385} Chr) add αυτοισ

15. και εγω (Gb′) cum NDR^{2}VGHMUVΓΔ al pl Const^{126} Chr^{sem} (ct.gue et$^{mo\ 6}$) ... ς Lu Ti καγω cum ABE*KLS^{sil}Π al pm Or^{4,385} Eus$^{dem\ bis}$ Ath$^{pe\ 851}$ Amphil^{488} Chr^{sem} (ct.gue et$^{mo\ 6}$) | αυτω: A αυτων | τριακοντα: ND $\overline{\lambda}$ | αργυρια cum NBLΓΔΠ unc^{9} al pler Or Eus$^{dem\ 466}$ Const Amphil Chr, item *argenteos* c f ff$^{1\cdot 2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ vg, item A αργυρα ... D a b q Eus^{dem} ^{479} Or$^{int\ 3,894}$ στατηρασ (*stateres*), 1. 209. h στατηρασ αργυριου (*sta. argenteos*) :: cf LXX: και εστησ. τον μισθ. μου τριακ. αργυρουσ

16. παραδω cum NABLΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} it^{pl} (et. d) vg sah syr^{utr} aeth Chr ... D b c h q cop syr^{hr} arm Eus$^{dem\ 466}$ Or$^{int\ 3,894}$ add αυτοισ

17. M^{mg} S al pauc προσηλθον αυτω οι μαθητ. αυτου λεγοντ. αυτω | λεγοντεσ absque αυτω cum NBDKLΔΠ 1. (λεγ. τω $\overline{\kappa\omega}$) 33. al^{20} fere it (exc^{g}) vg sah cop syrP arm Hil ... ς (Gb^{00} prob Schu) Ti add αυτω cum AΓ unc^{8} al longe pl f q syr^{sch} aeth Or$^{int\ 3,895}$ | ετοιμασωμεν cum NABLΓΔΠ unc^{7} al pl Thphi$^{alex\ 640}$ Chr ... DKU 1. 69. al plus^{60} Or^{3,256} (certe sic Delarue) Chr$^{cdd\ aliq}$ ετοιμασομεν. Spectat huc quod Epiph ^{30,22} ex evgl Ebionitarum affert: εποιησαν - οι εβιωναιοι - τουσ μαθητασ μεν λεγοντασ· που θελεισ ετοιμασομεν σοι το πασχα φαγειν; και (cf Lc 22, 15) αυτον δηθεν λεγοντα· μη επιθυμια επεθυμησα κρεασ τουτο το πασχα φαγειν μεθ υμιων ;

18. ο δε: LM 13. 33. 69. al^{10} fere a ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot}$ (non item b c f ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ h q) vg aeth Or$^{int\ 3,895}$ add ιω | ειπεν: KMΓ al mu a b c d sah cop syr^{sch} arm aeth add αυτοισ | V υπαγε | ο διδ. λεγει: A om | εγγυσ (ot. NAΠ): D εγγυσ | ποιω (it^{pler} vg *facio*): D ποιησω, d q Or$^{int\ 3,896}$ *faciam*

ποιῶ τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου. 19 καὶ ἐποίησαν οἱ μαθηταὶ ὡς συνέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα.

20 Ὀψίας δὲ γενομένης ἀνέκειτο μετὰ τῶν δώδεκα μαθητῶν. 21 [279. 4] καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν εἶπεν· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με. 22 [280. 1] καὶ λυπούμενοι σφόδρα ἤρξαντο λέγειν αὐτῷ εἷς ἕκαστος· μήτι ἐγώ εἰμι, κύριε; 23 [281. 2] ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ὁ ἐμβάψας μετ' ἐμοῦ τὴν χεῖρα ἐν τῷ τρυβλίῳ, οὗτός με παραδώσει. 24 ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ. [282. 6] οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται· καλὸν ἦν αὐτῷ εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος. 25 [283. 10] ἀποκριθεὶς δὲ Ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν εἶπεν· μήτι ἐγώ εἰμι, ῥαββεί; λέγει αὐτῷ· σὺ εἶπας.

20—29 Mc 14, 17—25 Lc 22, 14—23

---

19. *συνεταξεν*: M[4] U al[10] fere *προσεταξ.* | *κ. ητοι. το πασχα*: G om. Chr totum versum praeterit.

20. *δωδεκ.* (ND *iβ*) *μαθητ.* (106. a b c h vg exc am aeth add *αυτου*) cum NALMAIL 33. 157. al[10] fere it vg cop syrP eth[hr] arm aeth Chr[sem] (syr[sch] Or[int 2,886] *cum discip. suis* sine *δωδ.*) ... ς om *μαθητ.* cum BDΓ unc[3] al pler sah Chr[sem] (Eus[dem 475] *ανεκειτο μετ. των δωδεκα, εσθιοντων τε αυτων ειπεν· αμ. αμ. λεγω υμιν* etc) :: Mc 14, 17 *μετ. τ. δωδεκ.* non fluct, nec aliter ibi it vg etc

21. *ειπεν*: א *λεγει* | *αμην*: V add *δε*

22. *αυτω*: D 69. 102. 124. al pauc it vg cop (non item sah) aeth Eus[dem 475] Or[int 2,886] (Or[4,486] *και λυπ. σφο. ηρξαντο λεγειν· μητι εγω ειμι. κυρ.*) om | *εις εκαστ.* (Gb') cum NBCLZ 33. 102. sah aeth (it vg Or[int] *singuli*), item addito *αυτων* DM al[10] syr[sch] (*unus unus*) syrP[mg] cop (d *unusquisque eorum*) ... ς *εκαστ. αυτων* cum AΓΔΠ unc[3] al pler arm syrP[txt] Eus[dem] (Chr[edd] et[cdd] *εκαστ.* sine *αυτων*)

23. ο *εμβαψας* (et. Or[1,407] et[462]): D ο *ενβαπτομενος* :: ut Mc | *μετ εμ. τ. χειρ. εν τω τρυβλ.* (Or[1,407] *εις το τρυβλ.*) cum NABLΞ al[5] it vg aeth (arm, sed[cdd] *τ. χει. μ. εμ.*) Or[1,407] Or[int 2,897 bis], item sed *την χει. με. εμ.* syr[utr] (*εν τω τρυβλιω* syrP etiam[mg graec]) Or[4,442]; item D sah cop *τ. χει. με. εμ. εις το τρυβλ.* (D *τρυβαλιον*, d *parapside*) ... ς Ti *μετ εμ. εν τ. τρυβλ. τ. χειρ.* cum CΓΔΠ unc[9] al pler

24. ο *μεν* cum NABCL unc[12] al pler it vg etc (209. c q syr[utr] Or[int 2,897] praem *και*) ... DΞ al[4] Chr[edd 5] add *ουν* | A *περι εαυτου* | *καλον*: D praem *δια τουτο* (d *propter hoc*), item[vid] a *propterea vero* | *ει ουκ*: AΔ al *η ουκ* | A *εγεννηθη*. Comparari huc (et ad 18, 6 sq) potest Clem[1. cor 46]: *μνησθητε των λογων ιυ του κυρ. ημων. ειπεν γαρ· ουαι τω ανθρωπω εκεινω· καλον ην αυτω ει ουκ εγεννηθη, η ενα των εκλεκτων μου σκανδαλισαι.*

25. *ιουδας*: D al pauc o *ιουδ.* | *ραββει* cum NABDEFKΔ (alibi et. CMPXΓΛ) pparh ser sah ... ς Lu *ραββι* cum CGHLMU (SV e silentio) al fere omn cop | *λεγ. αυτω*: א V[cant ser] a b c f ff[2]. h q Or[int 2,886] add ο *ις*

26 ss 1 Co 11,23–25 26 [284.1] Ἐσθιόντων δὲ αὐτῶν λαβὼν ὁ Ἰησοῦς ἄρτον καὶ εὐλογήσας ἔκλασεν καὶ δοὺς τοῖς μαθηταῖς εἶπεν· λάβετε φάγετε· τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά μου. 27 [285.2] καὶ λαβὼν ποτήριον καὶ εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς λέγων· πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες· 28 τοῦτο γάρ ἐστιν τὸ αἷμά μου τῆς διαθήκης τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυννόμενον εἰς ἄφε-

---

26. εσθι. δε αυτ. (ita et. f ff$^{1.}$ vg Or$^{int\,3,898}$): D 69. a b c ff$^{2.}$ h q (g$^{1.2.}$?) syr^{utr} αυτ. δε εσθι. | ο (M om) ιϛ: D ante λαβων, Δ om | αρτον cum ℵBCDGLZ 1. 33. 102. al^{20} fere Chr^{bis} ... ς Ti τον αρτ. cum ΑΓΑΠ unc^{8} al pler Bas$^{eth\,254}$ | ευλογησας cum ℵBCDGLZ 33. al vix mu it vg sah cop syr^{sch} et$^{p\,mg}$ arm aeth ... Gb″ Sz ευχαριστησας cum ΑΓΑΠ unc^{8} 1. al plus^{120} syr$^{p\,txt}$ ar^{e} ar^{r} Bas^{eth} Chr Or$^{int\,3,898}$ | δους τοις μα. ειπεν cum ℵ(sed δους ex εδιδου corr, ab ℵ^{a}?)BDLZ 1. 13. 33. 69. 118. 209. cop (d *et dans - dixit*) ... ς Ti εδιδου τ. μ. και ειπ. cum ΑCΓΑΠ unc^{9} al pler (al pauc Chr εδωκεν) Bas^{eth}, item *et dedit* (b ff$^{1.}$ vg *deditque*) - *et ait* it^{pler} (sed c h Or^{int} sah *et* [h sah om] *dedit - dicens*) vg syr^{utr} arm aeth | μαθηταις: U al mu it vg syr^{sch} aeth Or^{int} add αυτου

27. ποτηριον cum ℵBEFGLZΔ 1. 28. 33. 102. al^{10} fere (sah cop) Chr^{fl} ... ς Ln το ποτη. cum ΑCDHKMSUVΓΠ al pler | και ευχαρ. cum ℵABDΓΠ unc^{9} al pler cop Chr Or$^{int\,3,898}$ (it^{pler} vg *et accipiens calicem gratias egit et dedit*) ... Ln om και cum CLZΔ 1. 33. 157. 252* q (*accipiens calic. gratias agens dedit*) arm | πιετε: b g$^{1.}$ h cop syr^{sch} Clem$^{186\,lib}$ Or$^{3,194\,lib}$ (sed Or$^{int\,3,898}$ om λαβ.) Cyr^{4,360} Amb Epph^{cantic} λαβετε (b g$^{1.}$ h Amb Epph *accipite et*) πιετε | πιετ. εξ αυτ. παντ. (παντ. om b, item D^{gr} sed deficit membrana): a c om^{cp}

28. γαρ (et. Cyr^{4,360} Or$^{int\,3,898}$ Cyp al): C^{3} 1. 22. al plus^{30} (inprimis evglstar) a c syr^{sch} aeth Chr Ir$^{int\,332}$ om (Or$^{3,194\,lib}$ τουτο μου εστ. το αιμ. το υπ. υμ. εκχ. εισ αφ. αμ.) | μου τησ cum ℵBDLZ 33. (102^{vid}) cop syr^{sch} Cyr^{4,360} ... ς μου το τησ cum ΑCΓΑΠ unc^{9} al fere omn syr^{p} Chr (it vg Ir^{int} *sanguis meus novi testamenti*, sed g$^{1.}$ Cyp Or^{int} in^{txt} et^{com} om *meus*) | τησ διαθηκ. cum ℵBLZ 33. 102. (sah, vide Pist ad h. v.) Cyr^{4,360} ... ς Ln τ. καινησ διαθ. cum ΑCDΓΑΠ unc^{9} al fere omn it (b *novi et aeterni test.*) vg cop syr^{utr} arm aeth Ir$^{int\,332}$ Or^{3,898} Cyp al, item Chr^{txt} (sed$^{com\,lib}$ το αιμ. μου το εκχ. εισ αφ. αμαρτ.) | περι (et. Clem^{186}): D Or^{3,194} (vide ante) Cyr^{4,360} Chr υπερ | εκχυννομενον cum ℵABCDLZΔΠ* 1. 33. al (23, 35 et. G) ... ς εκχυνομ. cum EFGHKMS UVΓΠ^{2} al pler. Cf ad vv. 27 et 28 Pist: ελαβον το ποτηριον του οινου, ευχαριστησα αυτο, εδωκα αυτο υμιν, οτι τουτο εστιν το αιμα τησ διαθηκησ, ο εκχυθησεται περι υμων εισ αφ. αμ. υμων.

26-28. Huc et ad ll. pp. spectat Iust$^{ap\,1,66}$: οι αποστολοι εν τοισ γενομενοισ υπ αυτων απομνημονευμασιν, α καλειται ευαγγελια, ουτωσ παρεδωκαν εντεταλθαι αυτοισ τον ιν, λαβοντα αρτον ευχαριστησαντα ειπειν· τουτο ποιειτε εισ την αναμνησιν μου, τουτεστι το σωμα μου· και το ποτηριον ομοιωσ λαβοντα και ευχαριστησαντα ειπειν· τουτο εστιν αιμα μου, και μονοισ αυτοισ μεταδουναι. Item$^{tr\,70}$: οτι μεν ουν

σιν ἁμαρτιῶν. 29 λέγω δὲ ὑμῖν, οὐ μὴ πίω ἀπ' ἄρτι ἐκ τούτου τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν αὐτὸ πίνω μεθ' ὑμῶν καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρός μου.

30 [286. 6] Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν. 31 [287. 4] τότε λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· πάντες ὑμεῖς σκανδαλισθήσεσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ. [288. 6] γέγραπται γάρ· πατάξω τὸν ποιμένα, καὶ διασκορπισθήσονται τὰ πρόβατα τῆς ποίμνης. 32 μετὰ δὲ τὸ ἐγερθῆναί με προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν. 33 [289. 1] ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ· εἰ πάντες σκανδα-

30 ss Mc 14, 26—31 Lc 22, 39 Exod 15, 7

και εν ταυτη τη προφητεια περι του αρτου, ον παρεδωκεν ημιν ο ημετερ. χς ποιειν εις αναμνησιν του τε σωματοποιησασθαι αυτον δια τους πιστευοντας εις αυτον, δι ους και παθητος γεγονεν, και περι του ποτηριου, ο εις αναμνησιν του αιματος αυτου παρεδωκεν ευχαριστουντας ποιειν. Ibidem [41]: η της σεμιδαλεως δε προσφορα τυπος ην του αρτου της ευχαριστιας, ον εις αναμνησιν του παθους ου επαθεν – ις χς ο κυρ. ημων παρεδωκε ποιειν.

29. ου μη cum NDE 1. 33. 69. 102. 116. 209. 241* 8pe a b c ff1· g1· h q vg arm aeth (Clem 183 πρ. τ. μαθητ. λεγων· ου μη πιω etc, item Eus^{es} 454 Epiph^{401} λεγοντος· ου μη πιω) Or^{2,194} Cyr^{4,466} Chr Ir^{int} 393 Cyp al ... ς οτι ου μη cum ABCLΓΔΠ unc^{9} al pler f ff2· g2· gat mm cop syr^{utr} Epiph^{269} (λεγοντος οτι ου μη πιω) Or$^{int\,2,393}$ :: ut Mc | τουτου του: ℵ*CL om του, Δ al arm om τουτ. | γενηματος cum NABC DEFHLMUVΓΔΠ al pl ... ς γεννημ. cum GKS^{all} al sat mu (γεννημα syrP mg sr) (ff1· g1·2· vg Eucher *genimine*, f Ir^{int} Or^{int} *generatione*, a b c ff2· h q Cyp *creatura*) | πινω (et. Cyr^{4,466}): D 25. Chr^{sem} (sed^{sem} et. πινω) πιω (Clem^{186} τ. αμπελ. ταυτης μεχρις αν πιω αυτο μεθ υμ. εν etc Or^{2,194} απο του νυν εως αυτο πιω μεθ υμ. καιν. Eus$^{es\,454}$ ελεγεν· ου μην πιω αυτον [τ. οινον] εως αν πιω αυτον καιν. με. υμ., item^{448} ειπων· εως αν πιω αυτο καιν. με. υμ. Epiph^{269} et^{402}) | μεθ υμ. καιν. cum NABDΓΔΠ unc^{9} al pler itpler vg cop syr^{utr} al Or^{2,194} (vide ante) et$^{int\,2,393}$ et^{saep} Ir$^{int\,393}$ al ... CLΣ 1. 28. 33. 209. al^{2} scr aeth Eus^{es} et^{ps} (vide ante) Cyr^{4,466} Epiph^{269} Chr καιν. (q Clem om) μεθ υμ. (c om μ. υ.)

31. εν εμοι: L ἐν μοὶ | διασκορπισθησονται cum NABCGH*ILM al^{40} fere Or^{4,458}... ς -σεται cum DEFH^{2}KSUVΓΔΠ al pl Or^{4,412} Eus$^{ecl\,130}$ (ο ευαγγελιστης το· παταξον [ita et. Iust$^{tr\,53}$ item LXX ex A; Eus^{ps} παταξω] τον ποιμ. κ. διασκ. τα πρ. της ποι.) et$^{ps\,383}$ Chr. Cf Barn^{5} λεγει γαρ ο θεος – οταν παταξωσιν τον ποιμ. εαυτων (ita ℵ; ed οτ. παταξω τ. ποι.) τοτε απολειπεται (ita ℵ*, item ℵ^{2} τοτ. σκορπισθησεται και απολειται, sed^{ed} τοτε σκορπισθησεται) τα πρ. της ποι.

32. Cf huc Valentt ap Thdot^{274} και προαξω υμας, λεγει, τη τριτη των ημερων εις την γαλιλ.

33. ει (ℵ* om; scriptum fuisse suspicor ΙΠ, unde facillime Ι excidit) cum

Io 13, 38 Lc 22, 34 λισθήσονται ἐν σοί, ἐγὼ οὐδέποτε σκανδαλισθήσομαι. 34 ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν λέγω σοι ὅτι ἐν ταύτῃ τῇ νυκτὶ πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι τρὶς ἀπαρνήσῃ με. 35 290.6 λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος· κἂν δέῃ με σὺν σοὶ ἀποθανεῖν, οὐ μή σε ἀπαρνήσομαι. ὁμοίως καὶ πάντες οἱ μαθηταὶ εἶπον.

26–41 Mc 14, 32–36 Lc 22, 40–46 Io 18, 1 36 290.1 Τότε ἔρχεται μετ' αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς εἰς χωρίον λεγόμενον Γεθσημανεί, 292.6 καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς· καθίσατε αὐτοῦ ἕως οὗ ἀπελθὼν ἐκεῖ προσεύξωμαι. 37 καὶ παραλαβὼν τὸν Πέτρον καὶ τοὺς δύο υἱοὺς Ζεβεδαίου ἤρξατο λυπεῖσθαι καὶ ἀδημο-

---

ABCDEGHILMSUVΓΔ al plus^{100}, item *si* a b c ff^{2}· q sah cop Or^{2,900} bis ... ς (= Gb Sz) *εἰ και* (*et si* f ff^{1}· g$^{1.2}$· h vg) cum ℵ^{c}FKΠ al sat mu^{vid} it^{5} vg syr^{utr} arm aeth Or^{4,412} et^{427} Bas^{2,150} (et$^{eth\,241}$ item Chr^{sem} *και εἰ*) Chr Or$^{int\,2,900\,sem}$ (*et si*) :: ut Mc | *εγω* cum ℵABC*DILSVΔΠ al pl it^{pler} vg syr^{utr} Or^{4,412} et^{427} item^{int} ... Gb + add *δε* cum C^{3}EFGHKMUΓ al plus^{70} h sah cop arm aeth Bas$^{eth\,241}$ (item^{2,150} et Chr *αλλ εγω*) | *σκανδαλισθησομαι*: Γ add *εν σοι*

34. *εν* (et. f ff^{1}· g$^{1.2}$· vg Or$^{int\,bis}$): D a b c ff^{2}· h q fu Chr om | *πρ. αλεκτ. φωνησαι*: L 1. 209. a Or^{1,401} *πριν* (L *πρ. η*, Or *προ*) *αλεκτοροφωνιασ*, *ante galli cantum* | *τρισ*: Δ post *απαρν. με*, item sah cop | *απαρνησῃ* cum ℵADILΓΔΠ unc^{9} al pler ... BC al^{10} fere cat^{oxon} *-νησεις* | *με*: ℵ*(c postpon) 33. 157. it vg Or$^{int\,2,900\,sq\,ter}$ Hil ante *απαρν.*

35. *ο πετρος*: D om *ὁ* | *απαρνησομαι* (H *αρν.*) cum ℵBCDFHILMSΓΔ al pl Chr^{bis} ... Gb' *-σωμαι* cum AEGKUVΠ al^{70} fere | *ομοιως και* cum ℵBCD it$^{vid\,LS}$ al mu^{vid} it (exc q; a *similiter etiam et*) vg syr^{utr} arm Or$^{int\,2,900}$ ... Gb (sed + *δε*) Sz *ομοι. δε και* cum AEFGHKMUVΓΔΠ al plus^{120} sah cop aeth | *ειπον*: 33. 69. *ειπαν*

36. *με. αυτ. ο ις* (cop om *ο ις*) ita et. f h Or$^{int\,2,901}$ Hil: D a b c ff$^{1.2}$· g$^{1.2}$· q arm o *ις μ. αυτ.* | *γεθση-* c. ℵABCFKLM*SUΓΠ al pl sah cop syr$^{p\,mg\,gr}$, item D arm *γεθσα-*, M^{2} cop^{od} *γηθση-*, K *γηθσση-* ... EG*et^{2}HVΔ 126. etc *γεσση-*. Item *gethse-* ff^{1}· g$^{1.2}$· vg (et. san ing al), *gethsa-* d^{2} f gat mm, *getsa-* d*ff^{2}·, *gedsa-* a b; *gesse-* q, *gese-* am fu, *gessa-* ch | *-μανει* (Gb'' Sz) c. ABCDEFG^{2}IKSVΔ al longe pl sah, item ℵLUΓΠ al mu cop it vg syr$^{p\,mg}$ *-μανι* ... ς *-μανη* c. G*HM al sat mu. Adde aeth *gethaseman*, syr^{sch} *gedsimon* | *τ. μαθητ.* cum BI^{vid}LΓΔΠ unc^{9} al longe pl sah Chr ... Lu *τ. μαθ. αυτου* (:: ut Mc) cum ℵACD 1. 131. 209. al^{25} fere it vg cop syr^{utr} aeth Hil ... 69. 124. 300. al pauc arm *αυτοις* | KLU al mu *καθησατε* | *αυτου* (et. syr$^{p\,mg\,gr}$; 33. *ωδε*, al^{2} *εκει*): ℵC* 61. 300. om | *εως ου* cum BEFGHISUVΓ al longe pl; item Δ *εως ου αν* (ita Lu) ... DKLM^{2}ΓΔ al^{18} Chr^{txt} cat^{oxon} *εως αν* ... ℵCM^{2} 22. 28. 33. al^{4} Chr^{com} *εως* (:: ita Mc) | *εκει προσευξ.* cum ℵBDL 33. 69. 102. 157. a b c f ff^{2}· h q sah cop aeth Or$^{int\,2,902}$ Hil (item ff^{1}· g$^{1.2}$· vg *illuc et orem*) ... ς Ti *πρ. εκει* cum ACΓΔΠ unc^{9} al pler syr^{p} (syr^{sch} arm om *εκει*) Chr | *προσευξωμαι* cum ℵABCILΔΠ unc^{7} al pl ... DFHΓ 22. 28. 262. ti* al^{20} fere Chr^{semel} et^{sem} ex edd^{3} cat^{oxon} *-ξομαι*

37. Γ *ζεβεδδαιου*, ut solet

νεῖν. 38 [253.4] τότε λέγει αὐτοῖσ· περίλυπόσ ἐστιν ἡ ψυχή μου ἕωσ θανάτου· μείνατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε μετ' ἐμοῦ. 39 [294.1] καὶ προσελθὼν μικρὸν ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ προσευχόμενοσ καὶ λέγων· πάτερ, εἰ δυνατόν ἐστιν, παρελθάτω ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο· [295.1] πλὴν οὐχ ὡσ ἐγὼ θέλω ἀλλ' ὡσ σύ. 40 [296.2] καὶ ἔρχεται πρὸσ τοὺσ μαθητὰσ καὶ εὑρίσκει αὐτοὺσ καθεύδοντασ, καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ· οὕτωσ οὐκ ἰσχύσατε μίαν ὥραν γρηγορῆσαι μετ'

---

38. αυτοισ sine additam cum ℵABC*DIL 1. 33. 69. al vix mu b c ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ l q vg syr^{sch} sah cop arm aeth Chr ... Gb + Sz Ti add o ι̅ς̅ cum C^{3}ΓΑΠ unc^{9} 22. 131. 157. 238. 262. al^{120} fere a f h syr^{p} al

39. προσελθ. (Gb' Sz prob Schu conlatis 21, 28. 28, 2. 9. 18. et προερχ. inauditum ap Mt dicit) cum ℵACDILΓΑΠ^{2} unc^{8} 1. 33. 69. al^{100} fere syr^{p} (d accedens) Chr$^{cdd\ pler}$ ... ς Ln Ti προελθ. cum BMΠ* al sat mu, item progressus it vg Or^{int} Hil al, item ut vdtr sah cop al | πατερ cum LA 1. 209. al^{10} a am Iust$^{tr\ 99}$ (ηυχετο λεγων· πατερ, ει δυ. εστι, παρ. το πο. του. απ εμ. και μετα τουτο ευχομενοσ λεγει· μη ωσ εγω βουλομ. αλλ ωσ συ θελεισ) Valentt ap Ir^{38} (εν τω ειπειν· πατερ, ει δυνατον, παρελθετω απ εμ. το ποτ.) Or^{1,291} et$^{292\ bis}$ (ο μεν ματθ. ανεγραψε λεγοντα τον κυριον, additis et. Lcae et Mci locis) item^{1,400} (ibidem Cels ω πατερ, ει δυναται το ποτη. τουτο παρελθειν) ^{1,784} item^{4,248} et^{443} nec non$^{int\ 3,902\ sq}$ et^{902} Eus$^{dem\ 224}$ et$^{es\ 544}$ et$^{ps\ 53.55.550.552}$ Ath$^{1,456.709}$ et$^{ps\ 817}$ Ps-Ath^{2,500} Did$^{tri\ 3,21}$ (το εν ματθ. εμφερομενον) Cyr^{4,831} Bas$^{1,290\ ter}$ et^{874} Bas$^{se\ 170\ ss\ quater}$ Chr Cyp^{bis} Hi^{bis} (et. de ps. 41 ap Galland 5, 91) Hier (sed non ad h. l.) Aug^{aliq} (sed non$^{cons\ 3,10}$) al :: tam mira patrum auctoritas accedit ad gravitatem codicis L, qui toties solus vel fere solus ℵ et B confirmat... ς Ln add μου cum ℵABCDIΓΠ unc^{9} al pler it (exc a) vg (exc am; praeterea g$^{1.2.}$ vg^{ed} et$^{cdd\ pler}$ mi pater, contra v. 42. it vg pater mi vel meus non fluct) sah cop syr^{utr} arm aeth Hil^{ter} Amb^{plerumq} Hier (ad h. l.) Aug^{cons} (:: cf infra v. 42.) | εστιν (et. Iust^{tr} Or$^{1,292\ bis}$ et^{410}): Valentt ap Ir^{38} Or^{1,409} et^{784} et$^{4,248.443}$ Eus^{dem} et^{es} et$^{quater\ ps}$ Ath^{ter} Ps-Ath Did^{tri} Cyr Bas^{quater} Bas$^{se\ quater}$ Chr om | παρελθατω cum ℵACDEFGLΔ 28. 33. 124. p$^{parh\ scr}$ ... ς -θετω cum BHIKMSUVΓΠ al pler (idem editum in Iust Ir Or Eus etc) | αλλ ωσ συ: post haec in evglstariis adduntur Lc 22, 43 sq ωφθη δε αυτω αγγελοσ etc, similiter addita habent C$^{3\ mg}$ 69. 124. al pauc vel ^{txt} vel^{mg} (M^{mg} υπαγε εισ λουκ. κεφ. σπγ' ωφθη δε αυτω)

40. και: C^{mg}M^{mg}Γ 69. al mu (inprimis evglstar) add αναστασ απο τησ προσευχησ (:: e Lc 22, 45) | μαθητασ: D^{corr*} al it (exc g$^{2.}$) vg (sed non am san ing^{2} emm al) cop (non item sah) syr^{sch} aeth Or$^{int\ 3,903}$ Hil add αυτου, D* Chr αυτουσ pro τουσ μαθ. | αυτουσ: L post καθευδ. | τω πετρω: EKMΠ 69. 248. al plus^{10} syr$^{p\ mg}$ αυτοισ (:: ut Lc) | ουτωσ: Δ 1. om | ισχυσατε (et. Cyr^{6,234} Or$^{int\ 3,903}$ et^{905}): A ff$^{2.}$ g$^{2.}$ gat arm^{cdd} syr$^{p\ mg}$ Chr Iuvenc ισχυσασ

ἐμοῦ; 41 γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πει-
ρασμόν. [299. 4] τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής.
Mc 14, 39—42 42 [299. 6] πάλιν ἐκ δευτέρου ἀπελθὼν προσήυξατο λέγων· πάτερ μου,
εἰ οὐ δύναται τοῦτο παρελθεῖν ἐὰν μὴ αὐτὸ πίω, γενηθήτω τὸ
θέλημά σου. 43 καὶ ἐλθὼν πάλιν εὗρεν αὐτοὺς καθεύδοντας·
ἦσαν γὰρ αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ βεβαρημένοι. 44 καὶ ἀφεὶς αὐτοὺς
πάλιν ἀπελθὼν προσήυξατο ἐκ τρίτου, τὸν αὐτὸν λόγον εἰπὼν
πάλιν. 45 [299. 4] τότε ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ λέγει αὐτοῖς·
καθεύδετε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε. ἰδοὺ ἤγγικεν ἡ ὥρα καὶ ὁ

---

42. προσηυξατο: ℵ[a] vel[b] (rursus erasit[c]) L 1. 69. 124. al pauc arm add ο ις | λεγων: B 102. g[1] om | μου (et. Or[1,410] et[int 2,904] bis Hil[sem] etc): 48[ev] a c Eus[ps 550] et[552] Chr Hil[bis] om | πατερ μου: Γ πατ. in mg suppletum habet | δυναται: K[*vid] δυνατον (item Eus[es 544] item δυν. εστιν dem[224], sedps bis δυναται) | τουτο cum ℵABCILA (sed το ποτ. ante εαν [ut et. 157.] habet, sed deletum) Π* 1. 33. 102. al[10] b ff[2] q sah syrP aeth Or[1,409] et[410] et[int 2,904] Eus[ps 550] et[552] (item sed αυτο pro τουτο Eus[dem 224] et[es 544]) Chr Amb ... ς (Gb[00]) add το ποτηριον cum EFGHKMSUVΓΠ[2] (v al[2] om τουτο) al pler itpl vg cop syr[sch] arm Hil[sem]; item add ante τουτο D 69. 238. 248. c[ser] l fu Hil[sem] | παρελθειν (H al pauc απελθ.) sine additam cum ℵBDL 1. 33[vid] 53. 69. 102. 209. it (exc f ff[2] q) vg sah cop syr[sch] aeth Or[1,409] et[410] Eus[dem 224] et[ps 550. 552] Hil[bis] Amb ... ς (Gb[00]) et Ln [ ] add απ εμου cum ACI ΓΔΠ unc[2] al pler f ff[2] q syrP arm Chr Or[int 2,904] Hil[sem] | Π* al γενηθητω

43. παλιν h. l. (Gb″) cum ℵBCDILΓ 1. 33. 124. 157. 209. al pauc it (exc[2]) vg syr[sch] et[P mg] arm sah (παλ. ελθ.) cop (add *ad discipulos suos*) aeth ... ς ante καθευδ. cum ΔΑΠ unc[2] al pler a q syrP[txt] | ευρεν (Gb″) cum ℵABCDIKLΠ al[60] fere Chr ... ς ευρισκει cum EFGHMSUVΓ al pl :: cf v. 40

44. παλιν h. l. (prob Schu) cum ℵBCDIL 28. 33. 102. al[8] b c ff[1. 2] g[1. 2] h l vg sah (αφ. παλ. αυτ.) cop ... AKΔΠ al[10] fere q syrP (arm post εκ τρ.) post προσηυξατο (ΓΔ al pauc προσευξ.); item ς post απελθ. cum EFGHMSU[mg]V al longe pl f syr[sch] aeth ... U[txt] 1. 69. 118. 124. al[4] a for san plane om | εκ (K* om) τριτ. (ℵ[a] post τον αυτον, ℵ[c] ante pou) cum ℵBCILΓΔ unc[2] al pler it (exc[2]) vg sah cop syr[utr] arm aeth ... AD KΠ 1. 157. y[scr] al[3] a b om, hinc Gb[0] et Ln [] | ειπ. παλιν cum ℵBL 124. al[2] a cop ... ς Ln Ti om παλ. cum ACDI[vid] unc rell al pler it[pler] vg sah syr[utr] al

45. μαθητας cum ℵABCKLMΔΠ al[30] q sah syrP arm ... ς add αυτου cum Dr unc[7] al pler it (exc[1]) vg cop syr[sch] aeth Or[int 2,905] | το λοιπον cum ℵADΓΔΠ unc[2] al pler Ath[250] et[568] cat[oxon] ... BCL al[6] Chr om το | Schu αναπαυεσθε; interpungi vult et in Mt et Mc (confirmat h. l. U teste Treg, ego non notavi) | ιδου (et. Or[int 2,905]): BK al[4] sah arm Ath[bis] add γαρ (item 1. 209. post. ηγγ. omisso ιδου) | και ο υι. τ. ανθρ. παραδιδ.: L του υιου τ. ανθρ. και παραδ.

υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἁμαρτωλῶν. 46 ἐγείρεσθε, ἄγωμεν· ἰδοὺ ἤγγικεν ὁ παραδιδούς με.

47 [200. 1] Καὶ ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδοὺ Ἰούδας εἷς τῶν δώδεκα ἦλθεν, καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος πολὺς μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων ἀπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ. 48 [201. 2] ὁ δὲ παραδιδοὺς αὐτὸν ἔδωκεν αὐτοῖς σημεῖον λέγων· ὃν ἐὰν φιλήσω, αὐτός ἐστιν· κρατήσατε αὐτόν. 49 καὶ εὐθέως προσελθὼν τῷ Ἰησοῦ εἶπεν· χαῖρε ῥαββεί, καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. 50 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ἑταῖρε, ἐφ' ὃ πάρει; τότε προσελθόντες ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐκράτησαν αὐτόν. 51 [202. 1] καὶ ἰδοὺ εἷς τῶν μετὰ Ἰησοῦ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἀπέσπασεν τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, καὶ πατάξας τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον. 52 [202. 10] τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἀπόστρεψον τὴν μάχαιράν σου εἰς τὸν τόπον αὐτῆς· πάντες γὰρ οἱ λαβόντες μάχαιραν ἐν μαχαίρῃ ἀπολοῦνται. 53 ἢ δοκεῖς ὅτι οὐ δύναμαι παρακαλέσαι

47—56 Mc 14, 43—50 Lc 22, 47—53 Io 18, 3

51 a Io 18, 10 a

---

46. ἀγωμεν: G al plus[5] a arm Chr add ἐντευθεν (-θε G) | παραδιδους (et. ℵ[c]; in Mc non fluct): ℵ* -διδων

47. και ετι (et. f q Or[int 2,906] Hil): D ετι δε, 28. itpler vg (exc for) Lcif nil nisi ετι | πρεσβυτερων: A al pauc των πρ.

48. ον εαν cum ΚΑΓΔΠ unc[7] al plus[40] Or[1,425] (ita iam ed. Spenc. et al) Eus[dem 475] ... ς Ln ον αν cum BCDLU al sat mu Or[1,266] Chr

49. ειπεν: C cop aeth Eus[dem 475] add αυτω | ραββει cum ΚΑΒDΕFΗΚΜΔ 69. x[ser] sah ... ς Ln ραββι cum CGLUΓΠ (sv?) al pler cop. Cf et. ad v. 25.

50. ο δε ις (ℵ x[ser] om) ει. αυτ. (ita et. q for fr cop syr[utr] al Eus[dem 475] Or[int 2,906]): D it (exc q) vg (exc for) aeth Lcif ειπεν δε (*dixit autem, dixitque, dixit*; *cui dixit*) αυτω ο ις | εταιρε (h. l. et. Or[int] Eus[dem]): D a c f syr[sch] Lcif post παρει | εφ ο (et. Gb Sz) cum ΚΑΒCDLΔΠ unc[5] al[60] fere Epiph[268] ... ς (Gb') εφ ω c. UΓ al pl Eus[dem] Chr (et.odd pler)

51. μετα (L al pauc add του) ιω: B μετ αυτου | παταξας – αφειλεν (et. ff[1] vg Or[int 2,907]): D επαταξεν - και (και et. U*) αφειλ., item itpler syr ℣ utr Lcif

52. τοτε: M om (Bas[eth] λεγει δε) | τ. μαχ. σου cum ΚΒDL 1. 69. 102. 118. 209. al[8] (it vg etc) Or[1, 295] Cyr[slaph 157] et[ioh 1019] Bas[eth 271] ... ς Ti σου τ. μαχαιρ. cum ΑCΓΔ unc[7] al pler ... ΚΥΠ al[20] fere cop syr[sch] Chr om σου | μαχαιρη cum ΚΑΒ*C(*-?-?)L 33. 124. ... ς -ρα cum B[2]DΓΔΠ unc[9] al pler (Or etc) | απολουνται cum ΚΑΒCDEGLΠ 1. 33. 124. al mu Or[1,295] (et[258]) Cyr[4, 1019] et[slaph] Bas[eth] et[reg br 500] Chr[quater], item *peribunt* it vg cop (sah *cadent*) Or[int 2,907] ... ΓΗΚΜSUVΓΔ al plus[180] syr[utr] aeth Or[cod] Bas[epp 256] et[reg br ex.odd 2] Chr[sem] Aug[quater] al αποθανουνται (ita Gb")

53. δοκεις: C*vid 1. al[5] syr p mg Or[1,295] δοκει σοι | B* δυνομαι

τὸν πατέρα μου, καὶ παραστήσει μοι ἄρτι πλείω δώδεκα λεγιῶνων ἀγγέλων; 54 πῶς οὖν πληρωθῶσιν αἱ γραφαί, ὅτι οὕτως δεῖ γενέσθαι; 55 [304. 1] ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τοῖς ὄχλοις· ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξήλθατε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων συλλαβεῖν με· καθ' ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ ἐκαθεζόμην διδάσκων, καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με. 56 [305. 6] τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ τῶν προφητῶν. τότε οἱ μαθηταὶ πάντες ἀφέντες αὐτὸν ἔφυγον.

57 s
Mc 14, 53 s
Lc 22, 54 s

57 [306. 1] Οἱ δὲ κρατήσαντες τὸν Ἰησοῦν ἀπήγαγον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα, ὅπου οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι συν-

---

53. ἀρτι post παραστ. μοι c. ℵ*(sed ℵ* cop ὧδε ἀρτι, 6p* Bas$^{eun\,273}$ ὧδε tantum, 1. Or^{cod} h.l. ὧδε sed ἀρτι ante παρακ.)et^{c}BL 33. ff^{1} g^{1} vg sah cop syr^{sch} arm Cyr^{4,1017} Chr$^{\frac{1}{2}\,sem}$ (Bas ὧδε) Hier ... ς Ln Ti ante παρακαλεσαι cum ACDΓΔΠ unc^{9} al longe pler a b ff^{2} g^{2} h q (c post τ. πατερ. μ.) syrP Or^{1,395} et$^{int\,2,907}$ Oros ... 262. al pauc f 1 aeth Chr^{sem} Or$^{int\,2,908}$ om | πλειω cum ℵ*BD (it vg plus) ... ς πλειουσ cum ℵ^{c}ACLΓ ΔΠ unc^{9} al omn^{vid} Or Bas Chr | δωδεκα cum ℵBDL (b d plus duodecim, rell plus quam duod.) ... ς η δωδ. cum ACΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} Or Bas Chr; Ln [η] δωδ. | λεγιωνων (-ι- cum ℵ*B*DL; ς Ln Ti -ε- cum ℵ^{c}AB^{2}C rell unc et minusc; Δ4 -γεον-, item syrP $^{mg\,sr}$) cum ℵ*ACKLΔΠ* 33. 2p* 42. 72. 114. ... ς Ln Ti -νασ (D* λεγειωνησ, D^{d} -ειωναν, ℵ^{c} -αιωνασ) cum ℵ^{c}BDEFGHMSUVΓΠ^{2} al pler Or Bas Chr (Cyr δω. λεγεωνασ αγγελων omissis πλειω) | αγγελων cum ℵ*et^{c}BDKΓΔΠ^{2} unc^{9} 33. al pler Or Bas Chr ... ℵ^{a}ACLΠ* 2p* al^{8} αγγελουσ

54. πληρωθωσιν (et. Or^{1,395}): D πληρωθησονται, item *implebuntur* (*compl.* d Oros) it vg Oros | δει: c 1. 28. al^{8} al Or^{huet} εδει

55. ειπεν ο ιc: D a o ιc ειπ. | εξηλθατε cum ℵABCEFGLΔ 28. 33. 69. 124. 22^{ev} pparh ser c x y^{scr} al pauc, item D ηλθατε (item *venistis* a b c ff^{2} g^{2} h q gat) ... ς εξηλθετε cum ℵKMSUVΓΠ al pler (editum et. Eus$^{dem\,476}$ Cyr^{4,1017} et^{498} al) | καθ' ημεραν sine additam cum KBL 33. 102. sah cop Cyr^{bis} Chr (poster^{bis} libro μεθ' υμων ημην) (Or^{int} comm *quoniam quotidie sedens in loco sancti templi - manifestabam* etc) ... ς (Gl^{6}) Ln add προσ υμασ cum CDΓΔΠ unc^{9} al pler it vg syr^{utr} arm Eus^{dem} Or$^{int\,2,908}$ et^{908}, item A aeth post εκαθεζ. (:: e Mc) | εν τ. ιε. εκαθ. διδασκ. cum KBL 33. 102. 124. 157. syr^{sch} arm Chr (ubi accurate citat) Cyr^{4,1017} et$^{nest\,128}$ Or$^{int\,2,908}$; item omisso διδασκ. (Gl^{6}) 1. 209. ... Ln εκαθεζομ. (D εκαθημην) εν τ. ιε. διδ. cum CDKΠ al^{15} fere a b c ff^{2} g^{2} h q arm^{edd} (sah cop εκαθ. καθ ημε. εν etc) Eus^{dem} Cyr ^{4,498} ... ς εκαθεζομ. διδασκ. εν τω ιερω cum ΑΓΔ unc^{9} al pl f ff^{1} g^{1} vg syrP

56. οι μαθ. (Or$^{int\,2,908}$ om) cum KACDL unc^{12} al pler it^{pler} vg syr^{utr} al ... B al^{10} fere a h n gat mm sah aeth Chr add αυτου, hinc Ln [αυτ.]

57. εφυγον· ^{57}οι δε κρατησαντεσ: haec B perperam repetit, sed altero loco uncis inclusa sunt | απηγαγον (et. Or^{4,395}): c απηγον | καϊαφαν

ἠχθησαν. 58 [207.4] *ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει αὐτῷ μακρόθεν ἕως τῆς αὐλῆς τοῦ ἀρχιερέως, καὶ εἰσελθὼν ἔσω ἐκάθητο μετὰ τῶν ὑπηρετῶν ἰδεῖν τὸ τέλος.*

59 [208.2] *Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ τὸ συνέδριον ὅλον ἐζήτουν ψευδο-* Mc 14, 55—64 Lc 22, 66—71
μαρτυρίαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ὅπως αὐτὸν θανατώσουσιν, 60 *καὶ*
οὐχ εὗρον πολλῶν προσελθόντων ψευδομαρτύρων. [209.6] *ὕστερον δὲ* 27, 40
προσελθόντες δύο 61 *εἶπον· οὗτος ἔφη· δύναμαι καταλῦσαι τὸν* Io 2, 19

(et. q am cop, item go ubi superest; ℵ al -φα, Γ τον κα.): D *καιφαν*, W^{ser} *καϊφαν*, it^{pler} vg (exc am) *caiphan* (*-fan*, *-pham*), item sah

58. *μακροθεν* cum ℵCFLAN[δ] 1. 33. al^{20} fere arm ... ς Ln Ti praem *απο* cum ABDΠΞ[2] unc[9] al longe pl (:: ut Mc; cf et. ad Lc)

59. *οι δε αρχιερεισ* (et. $Or^{4,266}$ $et^{int\ 3,909}$ $Eus^{ps\ 286}$ $Cyr^{4,655}$): a n (uterque *princeps vero*) sah cop^{wl} et^{cod} $Or^{1,315}$ $et^{4,286\ cod}$ *ο δε αρχιερευσ* | *αρχιερ.* sine κ. *οι πρεσβυτ.* cum ℵBDL 69. 102. 157. it (exc f q) vg sah cop arm $Or^{1,315}$ $et^{4,286}$ Eus^{ps} Cyr Aug^{cons} (addit „sicut Mt dicit") ... ς (Gb^{00}) Ti add *και οι πρεσβυτεροι* (:: qui plerumq cum *αρχιερ.* conjgtur ut 26, 47. 27, 1. 3. 12. 20) cum ACΓΓΔΘ[f]Π al pler f q syr^{utr} aeth $Or^{int\ 3,909}$ | *ολον* (28^{ev} Or^{bis} om): ℵ al^{15} fere it (non d) vg al Or^{int} ante *το συνεδρ.* (:: ut Mc) | *αυτ. θανατ.* cum ℵBCDΘ[r]LNΘ[f] 1. 33. 69. 124. al mu^{vid} it (non d) vg $Cyr^{4,655}$ $Or^{int\ 3,9.9}$ ... Gb″ Sz (prob Schu) *θανατ. αυτ.* cum AΓΔΠ unc[9] al $plus^{60}$ d arm Or^{bis} Eus^{ps} | *θανατωσουσιν* cum AC(**?*?)DEFGHI.ΚΛΘ[f]Π[c] al $plus^{12}$ ... ς *-σωσι* cum ℵBKMSU $\nu\rho\pi^{2}$ al pler (et. editum in Or Eus Cyr)

60. *και ουχ* (ℵ *ουκ*, item vide post) *ευρον* (ℵ *ηυρον*, item vide post; 124. *ευρισκον*) *πολλ. προσε. ψευδομ.* (de horum verborum ordine vide post; Gb *πο. ψευ. προσε.*) cum (et. Gb) ℵBC[c]LN[c] 1. 51. 102. 118. 124. 209. 28^{ev} b $ff^{1.}$ $g^{1.2.}$ l n vg sah cop arm $pers^{w}$ $Or^{1,315}$ $et^{4,286}$ $Cyr^{4,655}$, item (quod explicantis magis quam vertentis esse videtur) *και* ante *πολλων* addito syr^{sch} et^{hr} arr perss ... $\aleph^{2}$ al^{4} c *και πολλ. ψευδ. προσε. ουκ* (*-χ*) *ηυρον* (*ευρ.*) ... ς *και ουχ* (A al *ουκ*) *ευρον* (EG al *ηυρ.*)· *και* (a om) *πολλ. ψευ. προσε.* (ℵ al *ελθ.*, de ord. hor. verb. vide post) *ουχ ευρον* (EG al *ηυρ.*; a vero add *exitum rei*, f *culpam*) cum AC[2]EFGHKMSUVΓΔΘ[f]Π al pler a f q syr^{P} aeth $Or^{int\ 3,909}$ ... D $ff^{2.}$ h *και ουκ ευρον το εξησ* (d *sequentia*, $ff^{2.}$ *exitum*, h *exitum rei*)· *και πολλοι προσηλθον ψευδομαρτυρεσ και ουχ ευρον το εξησ* (d *rei sequentia*, $ff^{2.}$ *quicquam in eo*, h *in eum quicquam*) ... Ln (e coniectura; tamen ita fere a, vide ante) *και ουχιευρ. πολλ. προσε. ψευδ.* [*ουχ ευρ.*]. Restat ut de ordine verborum *πολλ. πρ. ψευδ.* dicamus: hunc ordinem dedimus cum ℵABLΘ[f] 33. 102. 124. 301. $Or^{1,315}$ $et^{4,286}$ $Cyr^{4,655}$; item D; 1. 118. 209. sah cop (syr^{sch} et^{hr} aeth) *προσε. πο. ψευδ.* ... ς *πο. ψευδ. προσε.* cum CNΓΔΠ unc[9] al pler it vg syr^{P} arm ... eadem verba plane om 24^{*} 36. 39. 180. 198. 28^{ev} al pauc (Gb[0] prob Schu) | *προσελθοντεσ* (p^{ser} *ελθ.*) - *ειπον* (q Or^{int} *accedentes* - *dixerunt*): D it (exc q) vg *ηλθον* (*venerunt*) - *και ειπ.* (*et dixerunt*), Chr^{IIb} *ελθοντεσ δε ψευδομαρτυρεσ ελεγον* | *δυο* (ℵ $\bar{\beta}$)

ναὸν τοῦ θεοῦ καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν αὐτὸν οἰκοδομῆσαι. 62 *καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ· οὐδὲν ἀποκρίνῃ τί οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν;* 63 *ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐσιώπα. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ· ἐξορκίζω σε κατὰ τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος, ἵνα ἡμῖν εἴπῃς εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ.* 64 [810. 1] *λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· σὺ εἶπας· πλὴν λέγω ὑμῖν, ἀπ' ἄρτι ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ.* 65 [811. 6] *τότε ὁ ἀρχιερεὺς διέρρηξεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ λέγων· ἐβλασφήμησεν·* [812. 2] *τί ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρτύρων; ἴδε νῦν ἠκούσατε τὴν βλασφημίαν.* 66 *τί ὑμῖν*

---

cum ℵBL 1. 102. 118. 124. 209. sah cop syr^{sch} et^{hr} aeth arr pers^{p} Or^{1,815} (citat 59–63 *εσιωπα*) ... ς Ln add *ψευδομαρτυρεσ* cum A^{2}CDΓ Δ$\Theta^{f}\Pi$ unc^{g} al pler it vg syr^{p} arm pers^{w} Or^{4,386} (59–66 citat) et$^{int\,3,910}$ („non arbitreris Matthaeum duos hos testes sine causa falsos dixisse, cum vera viderentur esse testimonia eorum ex eo quod exponit Iohannes Christum dixisse"); item ℵ 157. al pauc *τινεσ ψευδομαρτ.*, item A*vid *μαρτυρεσ* (:: ap Mc *τινεσ - ευψευδομαρτυρουν*)

61. *ειπον*: ℵ *-παν* | *ουτοσ εφη* (et. a ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ q vg Or^{1,815} et $^{804.\ 4,200}$ et ^{386} item$^{int\,3,909}$): D *τουτον ηκουσαμεν λεγοντα*, b c f ff$^{2.}$ h *audivimus hunc* (f *hunc aud.*) *dixisse* | *τ. να. του θε.* (b c ff$^{2.}$ h *templ. hoc dei*): C^{3} *τ. να. τουτον* | *αυτον οικοδομησαι* (a f g$^{1.2.}$ ff$^{1.}$ am san for *aedificare*, b c ff$^{2.}$ h q vg^{ed} ing gat emm Or^{int} *reaedif.*, mm *resuscitare*, Or^{1,804} *αναστησαι*, sed^{cod} *οικοδ. αυτ.*) cum ℵCLΘ^{f} 33. b h q (item c *aliud reaed.*) Or^{4,200} et$^{int\,3,909}$ ... ς Ln *οικοδ. αυτον* cum ADΠΓΔΠ unc^{g} al pler a f ff$^{1.2}$ g$^{1.2.}$ vg syr^{utr} Or$^{int\,3,931}$ ... Gb^{0} Ti om *αυτον* cum B 1. 69. 102. 209. arm aeth Or^{1,815} et ^{4,386} (item ^{1,804} vide ante)

62. *αποκρινῃ*: H al pauc *-νει* | *σου*: A* al^{2} *σοι* | ℵ* ab *ειπεν αυτω* ad *ειπεν αυτω* v. sq transilit (suppl^{c}) | ς *αποκρινῃ; τι*

63. *ις*: EF al pauc (Chr *ο δε εσιγα*) om :: ut Mc | *και αποκρι.* (D *αποκρ. ουν*, U *αποκρ. δε*) cum AC(D)EFHKMNS(U)VΓΔΘ$^{f}\Pi$ al pler a b c f ff$^{2.}$ h q sah syr^{utr} arm ... ℵ^{c}(de* vide ad v. 62)BGLΣ 1. 13. 33. 69. 102. ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ l vg cop aeth Or^{4,386} et$^{int\,3,910}$ Cyr$^{act\,4s}$ om *αποκριθ.* | *εξορκιζω* (et. Or^{4,386} Cyr$^{es\,462}$): DL al^{12} Cyr$^{act\,4s}$ *ορκιζω* | *εἰ*: Θ^{f} 126. al^{10} fere Or^{4,386} om | *του θεου* sec (et. Or et^{int} Cyr$^{es\,462}$): C*ΔΑΘ^{f} al^{15} fere ff$^{2.}$ sah cop syr^{p} Chr add *του ζωντος*

64. *ειπας*: A 22^{ev} add *οτι εγω ειμι* | *πλην*: A* (syr^{sch}) add *δε* | *λεγ. υμιν*: D al pauc syr^{sch} add *οτι* | *της δυναμ.* (*virtutis*): vg^{ed} add *dei*, iuvitis am fu emm for ing iac san mm al (sed cdd^{aliq} ap Ln om ipsum *virtutis*)

65. *ὁ*: in ℵ suppl^{a} | Θ^{f} *διερηξεν* | *λεγων* (ℵ* syr^{sch} *και λεγει*, iidem et aeth pers^{p} add *ιδε*) sine *οτι* cum ℵ^{c}BC^{3}DLΣΘ^{f} 33. 102. it vg syr^{utr} arm aeth Or^{4,386} et$^{int\,3,911}$ Cyr$^{es\,462}$ Chr ... ς (Gb^{0}) add *οτι* cum AC*ΓΔΠ unc^{g} al fere omn | HΓ al *εχομεν* | *μαρτυρων*: ℵ *μαρτυριων* (:: Mc *μαρ-*

δοκεῖ; οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπον· ἔνοχος θανάτου ἐστίν. 67 [818. 1] Τότε ἐνέπτυσαν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἐκολάφισαν αὐτόν, οἱ δὲ ἐράπισαν 68 λέγοντες· προφήτευσον ἡμῖν, Χριστέ, τίς ἐστιν ὁ παίσας σε; 67 a Mc 14, 65 Lc 22, 63 aa

69 [814. 1] Ὁ δὲ Πέτρος ἐκάθητο ἔξω ἐν τῇ αὐλῇ· καὶ προσ- 69—75 Mc 14, 66—72 Lc 22, 55—62 Io 18, 16 aa ἦλθεν αὐτῷ μία παιδίσκη λέγουσα· καὶ σὺ ἦσθα μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Γαλιλαίου. 70 ὁ δὲ ἠρνήσατο ἔμπροσθεν πάντων λέγων· οὐκ οἶδα τί λέγεις. 71 [815. 1] ἐξελθόντα δὲ αὐτὸν εἰς τὸν πυλῶνα, εἶδεν αὐτὸν ἄλλη καὶ λέγει τοῖς ἐκεῖ· οὗτος ἦν μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου.

τιφων, Lc μαρτυριας) | την βλασφημιαν (θ^{f} 157. Chr της -ιας) cum ℵBDLΞ 102. a c ff^{1} g^{1} h l vg (et. am fu for ing san tol al) fr sah cop Chr ... ς add αυτου, Ln [α.] cum ACΓΔθ^{f}Π unc^{9} al omn fere b f ff^{2} g^{2} q gat mm emm sax go syr^{utr} arm aeth $Or^{4,286}$ $et^{int\,8,911}$

66. αποκριθεντες (et. f $ff^{1.2}$ [*responderunt et*] $g^{1.2}$ q vg $Or^{4,286}$): D a b c h gat απεκριθησαν παντες και | ειπον (et. ℵ^{c}): ℵ* 33. -παν

67. οι δε (it^{plcr} vg Or^{int} *alii autem*, g^{1} *et*; a b $ff^{2.4}$ om οι δε εραπ.): D (sah go) αλλοι δε | ερραπισαν cum ℵABCDLΞΓΔθ^{f} al mu :.. ς ερραπ. cum EFGHKMSUVΠ al pl. Praeterea DG 1. syr^{utr} add αυτον (c h vg^{ed} fu gat mm *palmas in faciem eius dederunt*, f g^{1} ff^{1} q am for san $Or^{int\,8,911}$ - *in fac. ei* -, g^{2} - *in faciem* -)

69. εκαθ. εξω cum ℵBDLΞθ^{f} 1. 33. 102. 124. 157. it vg sah cop syr^{sch} et^{hr} arm aeth $Or^{int\,8,908}$ ... ς Ti εξω εκαθ. cum ACΧΓΔ^{corr}Π (Δ* εξ. εν τ. αυ. εκ.) al pler syr^{P} go (Chr ex^{edd} pler εκ. εν τ. αυ. εξω)| γαλιλαιου: c 238. 252* syr^{sch} $pers^{P}$ ναζωραιου (:: cf Lc)

70. παντων cum ℵBC^{3}DEGLΞθ^{f} 33. 69. al vix mu^{vid} it vg sah cop syrr al $Or^{int\,8,912}$ et^{900} ... Gb Sz Ti αυτων παντων cum AC*FHMSUVXΓΔ 1. 22. 108. 124. 209. al plus^{120} go al^{c} $pers^{W}$ Chr ... KΠ al plus^{10} αυτων | τι λεγεις: DΔ(δ non vertit)θ^{f} 1. 209. a b n mm gue^{lect} syr^{hr} add ουδε (Δ οιτε) επισταμαι (*nec novi* vel *neque intellego*). Cf Rebapt^{9} „cum a mulierecula conterritus diceret: *Nescio quid dicas, neque novi te.*“(:: cf Mc)

71. εξελθοντα δε αυτον cum ACΧΓΔΠ unc^{9} al pler b (*exeuntem autem illum ianuam vidit illum*) go arm; item D 17^{ev} εξελθοντος δε αυτου, item sah cop, item c f $ff^{1.2}$ $g^{1.2}$ h q $Or^{int\,8,913}$ *exeunte autem illo ianuam vidit eum* (q Or^{int} *illum*); contra a n *egressus autem ad ianuam, vidit illum* ... ℵBLΞ al^{7} Chr$^{edd\,4}$ εξελθοντα δε omisso αυτον (1. 209. al om αυτον sec), hinc Ln [αυτ.] | ειδεν cum ℵBDEFGHMUΣΓΔΠ^{2} al pl ... ACKLXΠ* al vix mu ιδεν | αλλη: D a b c ff^{2} h n q vg (sed non am for san) arm Or^{int} add παιδισκη | τοισ εκει cum ℵBDE^{2}GKSΠ* al mu^{vid}, item it^{pl} vg *his* (ff^{2} *eis*) *qui erant ibi*, a n *illis qui ibi erant* (go *ad hos illic* ap. Gabel. et Loeb.)... Sz Gb′ Ti αυτοισ (Sz Gb′ αικοισ· ut CK* FHMUΠ^{2} al pl, non item AL al) εκει cum AGK*FHLMUVXΣΓΔΠ^{2} 1. 33. al^{150} fere q (*eis - ibi*); Or^{int} *ei* (?) *ibi* | ουτοσ cum ℵBD sah (syr?) ... ς Ln Ti και ουτοσ (:: cf Lc 22, 59) cum ACLΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} it vg cop syr^{P} al Or^{int} Chr

72 καὶ πάλιν ἠρνήσατο μετὰ ὅρκου ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον, 73 μετὰ μικρὸν δὲ προσελθόντες οἱ ἑστῶτες εἶπον τῷ Πέτρῳ· ἀληθῶς καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ· καὶ γὰρ ἡ λαλιά σου δῆλόν σε ποιεῖ. 74 τότε ἤρξατο καταθεματίζειν καὶ ὀμνύειν ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον· καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησεν. 75 [216.2] καὶ ἐμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ ῥήματος Ἰησοῦ εἰρηκότος ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι τρὶς ἀπαρνήσῃ με· καὶ ἐξελθὼν ἔξω ἔκλαυσεν πικρῶς.

XXVII.

Mc 15, 1 1 [217.2] Πρωΐας δὲ γενομένης συμβούλιον ἔλαβον πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ὥστε θα-
Lc 23, 1 Io 18, 28 νατῶσαι αὐτόν. 2 [218.1] καὶ δήσαντες αὐτὸν ἀπήγαγον καὶ παρέδωκαν Πειλάτῳ τῷ ἡγεμόνι.

---

72. μετα cum ℵABCKLΔΠ* al pauc ... ς μεθ cum DΧΓΠ[3] unc[8] al plor | οτι (et. ff[1]·g[1·2]· n q vg; f h *dicens quia*): ℵ 36. 40. al[2] om, item sed substituto λεγων D b c ff[2]·

73. και συ (lta f ff[1·2]· g[1·2]· vg; item a n* *vere ex ipsis es et tu*): D 1. om; item b c h l n[2] q gue[lect] Or[int], habent enim *vere ex illis* (n[2] *ipsis*) *es tu* | και γαρ (c* syrP c.* add γαλιλαιος ει και :: cf Mc) η λα. σ. δηλ. σε ποι. (D ομοιαζει, a b c ff[2]· h q gue[lect] *similis est*): L 32[ev] om

74. καταθεματ. cum ℵABDLΧΓΔΠ unc[9] al[170] fere Chr ... ς (= Gb Sx) καταναθεματ. cum minusc vix mu | ευθεως cum ℵACDΧΓΔΠ unc[9] al omn[vid] ... BL ευθυς. Evgl. sec. Hebr. (το ιουδαϊκον) sic: και ηρνησατο και ωμοσεν και κατηρασατο (vide Notitiam meam editionis codic. Sinait. p. 58.)

75. ω (Gb″) cum ℵABC*DEFGHΧΓΔ[3] al[60] fere ... ς του ω cum C[3]KLMSU Vn* 1. al pl Bas[eth 235] Chr Dam[par 578] | ειρηκοτος (Gb′ prob Schu) cum ℵBDL 33. 57. 61. 102. c ff[1·2]· g[1·2]· h l vg sah arm Chr ... ς add αυτω, Ln [α.] cum ΑCΧΓΔΠ unc[9] al plor b f q cop syr[utr] aeth Bas[eth 235] Dam par Or[int 3,913] (:: Mc et Lc ως ειπεν αυτω) | οτι (et. q for Or[int]): D G1. 47[ev] it (exc q) vg (exc for) aeth om | πριν: Δ 238. Bas[eth] πριν η | απαρνησῃ: C 69. al pauc cat[oxon] -σει

XXVII. 1. ελαβον (b ff[2]· h q Or[int] *acceperunt*, ff[1]· g[1·2]· vg *inierunt*): D a c f εποιησαν (*fecerunt*) | ωστε (a οπως) θανατωσαι (69[mg] -τωσουσιν): D ινα θανατωσουσιν

2. παρεδωκαν sine αυτον cum ℵBC*KL 33. 247. 31[ev] h[scr] y[scr] it (et. d) vg arm (syrP αυτον c. obelo habet) Or[4,435] et[int 3,914] (*et vinctum eum addux. et tradider. Po. Pi.*) ... ς Ti add αυτον cum AC[3]ΧΓΔΠ unc[8] al pler sah cop syr[sch] (etP c. ob.) go Or[int 3,914 b] (affert tantum *et tradider. eum Po. Pi.*) Petr[4,38] | πειλατω (-ει- ubique tuetur B, item saepissime D, saepe etiam A et [in Mc decies i. e. ubique] ℵ, passim accedunt CIR: i. e. ℵABCDIR; h. l. unus B [D hiat], ℵAC reli omn -ι-) absq πωντ. (prob

3 [819. 10] *Τότε ἰδὼν Ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν ὅτι κατεκρίθη, μεταμεληθεὶς ἔστρεψεν τὰ τριάκοντα ἀργύρια τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ πρεσβυτέροις* 4 *λέγων· ἥμαρτον παραδοὺς αἷμα ἀθῷον. οἱ δὲ εἶπον· τί πρὸς ἡμᾶς; σὺ ὄψῃ.* 5 *καὶ ῥίψας τὰ ἀργύρια εἰς τὸν ναὸν ἀνεχώρησεν, καὶ ἀπελθὼν ἀπήγξατο.* 6 *οἱ δὲ ἀρχιερεῖς λα-* Act 1, 18

Schu) cum NBL 33. 102. sah cop syr^{sch} pers^{p} ar^{p} Or^{4,436} Petr^{4,33} ... ς Ln Ti *ποντιῳ πιλατῳ* cum ACXΓΔΠ unc^{9} al fere omn it (et. d) vg syr^{p} arm aeth go al Or$^{int\,3,914}$ (tractat in ipso comm: „utrum autem etiam nomina utraque praesidis habeant aliquam rationem convenientem dispensationi domini salvatoris, non facile est sententialiter respondere. Poterunt enim aliquem movere principalia ex quibus haec vocabula deducuntur, Pontius et Pilatus“) :: utrumque nomen Lc 3, 1. Act 4, 27. 1 Tim 6, 13. In ecclesia utrumque coniunctum invaluit, ut Ign Trall 9, Magn 11, Smyrn 1; item ap Iust plerumque. Ap Ioseph antiqq 18, 2 sqq plerumq *πιλατος*, primo loco *ποντιος πιλατος*. | *τω*: Δ om (Petr om *τ. ηγεμ.*)

3. *ιουδας*: 1. Or^{1,296} *ο ιουδ.* | *ο παραδιδους* cum ΝΑCXΓΔΠ unc^{9} al pler Or^{1,296} Eus$^{1em\,480}$ Chr ... Ln *ο παραδους* cum BL 33. 259. (item *qui cum tradidit* it vg sah cop syr^{p} [syr^{sch} *proditor*] al Or$^{int\,3,914}$) | *μεταμεληθεις* (ℵ^{c}): ℵ* *μετεμεληθη και* | *εστρεψ.* (prob Schu) cum NBL 102. y^{acr} sem Or^{1,296} et$^{4,435\,e}$ (et$^{435\,c}$ *εστρεφε*) ... ς Ln *απεστρεψ.* cum ACX ΓΔΠ unc^{9} al fere omn Eus^{dem} Chr cat^{oxon} ... d *misit* (it vg *retulit*) | *τριακοντα*: ℵ $\overline{\lambda}$ | *και πρεσβ.* cum NBCL 33. 102. al^{15} fere Or^{ter} Eus^{dem} ... ς Ti *κ. τοις πρ.* cum AXΓΔΠ unc^{9} al pler Chr

4. *αθωον* cum ΝΑB*CXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} syr^{utr} (et.^{p} mg gr) go Or$^{1,296\,cod}$ et^{4,435} Eus$^{dem\,480}$ Cyr$^{hr\,189}$ Chr ... Gb″ (prob Schu) *δικαιον* cum n^{2} mg$_{L}$ sah cop syr^{hr} arm (aeth utrumque) Or$^{1,296\,ed}$ et^{4,436} et^{445}, item *iustum* it (et. d) vg Or$^{int\,3,914}$ et^{4,664} Cyp$^{testim\,3,14}$ („quod ipse sit iustus quem Iudaei occisuri essent“, allatis variis locis V. T. addit „item in evglio: Iudas poenitentia ductus -- tradens sanguin. iustum“) Lcif al | *ειπον* cum ΝABC unc rell al fere omn Or^{1,296} ... Ti *ειπαν* cum L 33. Eus^{dem} Chr^{gue} | *οψη* (Gb″ Sz) cum ΝΔCLXΔΠ unc^{9} al^{20} fere syr^{p} mg gr Or^{4,433} Chr^{gue} ... ς *οψει* (prob Schu) cum UΓ 1. al longe pl Or^{1,296} Eus^{dem}

5. *τα*: ℵ 123. Chr^{gue} add $\overline{\iota}$, *τριακοντα* | *εις τον ναον* cum NBL 33. 69. 124. Or^{1,296} Eus$^{dem\,480}$ et^{481} Chr (et.^{gue}), item go aeth ... ς Ln Ti *εν τω ναω* cum ACXΓΔΠ unc^{9} al pler it vg syrr Or^{cod} Cyr$^{hr\,188}$ | *ανεχωρησεν*: c *απεχ.* | *απηγξατο*: ex Papia Thphyl (ad h.l.) et Oec (in act c. 2.) item cat^{oxon} (ad h. l.) de exitu Iudae referunt. Scripsit enim (lib. 4. *εξηγησ. λογ. κυριακ.*): *μεγα ασεβειασ υποδειγμα εν τουτω τω κοσμω περιεπατησεν ιουδασ. πρησθεισ γαρ επι τοσουτον την σαρκα, ωστε μη δυνασθαι διελθειν αμαξης ραδιως διερχομενης, υπο της αμαξης επιεσθη, ωστε τα εγκατα αυτου εκκενωθηναι.* Cui testimonio in catena et in scholiis (ad acta ap Matthaeium p. 304) praeponitur Apollinaris (Laodiceni) nomen hunc in modum: *απολιναριου· ιστεον οτι ο ιουδας*

Deu 23, 19 βόντες τὰ ἀργύρια εἶπαν· οὐκ ἔξεστιν βαλεῖν αὐτὰ εἰς τὸν κορ-
βανᾶν, ἐπεὶ τιμὴ αἵματός ἐστιν. 7 συμβούλιον δὲ λαβόντες ἠγό-
ρασαν ἐξ αὐτῶν τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως εἰς ταφὴν τοῖς ξένοις.
Act 1, 19 8 διὸ ἐκλήθη ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος ἀγρὸς αἵματος ἕως τῆς σήμερον.
9 τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν διὰ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου λέγοντος·

ουκ εναπεθανε τη αγχονη αλλ επεβιωσε, κατενεχθεισ προ του απο-
πνιγηναι - - τουτο δε σαφεστερον ιστορει παπιασ - λεγων· μεγα etc

6. εἶπαν cum BL 33. Eus$^{dem\ 480}$ ... ς -ον cum ℵAC unc^{13} al fere omn^{vid} Chr (et.^{gue}) | κορβανᾶν cum ℵAB^{2}CLΓΔΠ unc^{6} al pl syr^{p} (et$^{p\ mg\ gr}$) arm Eus^{dem} Chr^{gue}, item *corbanan* am fu for ing emm Hil, *-nam* ff^{1}· mm ... ΕΚΜ al mu vg^{cod} gat Chr^{cod} Cyr$^{hr\ 109}$ Or$^{int\ 2,91d}$ Aug$^{cons\ 2,28}$ κορβοναν (Cyr -βω-), *corbonam*; x 157. act^{pli} ven (syr^{sch} et^{hr}) -βανα, sah cop go *corbanon* ... B* κορβαν, item *corban* f g^{1}· q aeth, *corbam* a d h (b c ff^{2}· *loculum*)

7. συμβ. δε: ΗΜ al act^{pli} ven συμβ. τε, Chr (et.^{gue}) και συμβ.

8. αγροσ εκεινοσ: it (exc f) vg Or$^{int\ 2,91d}$ add *acheldemach* (b c g$^{1.2}$· ff^{2}· h l am emm ing Or^{int}, d *echeldemach*, a *acheldamac*, ff^{1}· *acheldamach*, vg^{ed} *aceldamac*; q *aceldema*, san *acheldema*, for *aceldemae* [*-mac*?]) *quod est* (ita it^{pler} Or^{int}, a d ff^{1}· vg *hoc est*; am san fu om) :: ex act 1, 19 | εως της: G al^{5} (^{4}ap Scriv) εως την

9. τοτε (ℵ^{c}): ℵ* και, am *et tunc* | ιερεμιου (AC*Π^{2} [*ιερεμ.] al Chr^{gue} ιηρεμ.) cum ΚABCLXΓΔΠ unc^{9} al fere omn it^{pler} (et. d, hinc nec aliter D habuisse concludendum) vg sah cop syr$^{p\ txt}$ eth^{hier} arm aeth go Eus$^{dem\ 481}$ (vide post) Chr (non tractat in comm) act^{pli} ven Or$^{int\ 2,91d}$ (vide post) Aug (vide post) Hier (vide post) ... 33. 157. a b cdd ap Aug cod ap Luc^{brug} syr^{sch} pers^{p} om; item 22. syr$^{p\ mg}$ ar^{cod} ζαχα-
ριου, l *esaiam*. Cf Or$^{int\ 2,91c}$: „inter ea quae scripta sunt non invenitur hoc Ieremias alicubi prophetasse in libris suis, qui vel in ecclesiis leguntur vel apud Iudaeos referuntur; si quis autem potest scire, ostendat ubi sit scriptum: suspicor aut errorem esse scripturae et pro Zacharia positum Ieremiam, aut esse aliquam secretam Ieremiae scripturam in qua scribitur. Talis est autem textus apud Zachariam prophetam - - Si autem haec dicens aliquis existimat se offendere, videat ne alicubi in secretis Ieremiae hoc prophetatur, sciens quoniam et apostolus scripturas quasdam secretorum profert, sicut dicit alicubi: Quod oculus non vidit nec auris audivit; in nullo enim regulari libro hoc positum invenitur nisi in secretis Eliae prophetae. Item quod ait: Sicut Iamnes et Mambres restiterunt Moysi, non invenitur in publicis scripturis sed in libro secreto, qui suprascribitur: Iamnes et Mambres liber. Unde ausi sunt quidam op. ad Tim. repellere, quasi habentem in se textum alicuius secreti, sed non potuerunt. Primam autem ep. ad Cor. propter hoc aliquem refutasse quasi adulterinam, ad aures meas nunquam pervenit." Item Eus$^{dem\ 481}$ επιστησεισ, επει μη ταυτα φερεται εν τη του ιερεμιου προφητεια, ειτε χρη υπονοειν περιηρησθαι αυτα εξ αυτησ κατα τινα ραδιουργιαν, η και σφαλμα γραφικον γεγο-

καὶ ἔλαβον τὰ τριάκοντα ἀργύρια, τὴν τιμὴν τοῦ τετιμημένου ὃν Zach 11, 13 (Ier 18, 1)

νενας των ακριβεστερον τα των ιερων ευαγγελιων αντιγραφα πεποιημενων σφαλεντος τινος και αντι μεν του ζαχαριου ιερεμιαν τεθεικοτος. Item Aug[cons 3,29]: „Si quis autem moveatur, quod hoc testimonium non invenitur in scriptura Ieremiae prophetae, et ideo putat fidei evglistae aliquid derogandum, primo noverit non omnes codices evangeliorum habere quod per Ieremiam dictum sit, sed tantummodo per prophetam. Possemus ergo dicere his potius codicibus esse credendum, qui Ieremiae nomen non habent: dictum est enim hoc per prophetam, sed Zachariam: unde putatur codices esse mendosos qui habent nomen Ieremiae, quia vel Zachariae habere debuerunt, vel nullius, sicut quidam, sed tantum per prophetam dicentem, qui utique intelligitur Zacharias. Sed utatur ista defensione cui placet: mihi autem cur non placeat, haec caussa est, quia et plures codices habent Ieremiae nomen, et qui diligentius in Graecis exx. evglium consideraverunt, in antiquis Graecis ita se perhibent invenisse: et nulla fuit caussa cur adderetur hoc nomen, ut mendositas fieret; cur autem de nonnullis edd. tolleretur, fuit utique caussa ut hoc audax imperitia faceret, cum turbaretur quaestione quod hoc testimonium ap. Ierem. non inveniretur. Quid ergo intelligendum est, nisi hoc actum esse secretiore consilio providentiae dei qua mentes evglistarum sunt gubernatae? Potuit enim fieri ut animo Matthaei evglium conscribentis pro Zacharia Ieremias occurreret, ut fieri solet, quod tamen sine ulla dubitatione emendaret, saltem ab aliis admonitus qui ipso adhuc in carne vivente hoc legere potuerunt, nisi cogitaret recordationi suae, quae s. sp. regebatur, non frustra occurrisse aliud pro alio nomen prophetae, nisi quia ita dominus hoc scribi constituit. Cur autem ita constituerit dominus, prima illa caussa utilissima debet facillime cogitari, etiam sic esse insinuatum, ita omnes sanctos prophetas uno spiritu locutos mirabili inter se consensione constare -- Cum igitur et quae dicta sunt per Ierem. tam sint Ieremiae quam Zachariae, et quae dicta sunt per Zachariam tam sint Ieremiae quam Zachariae, quid opus erat ut emendaret Mt, cum aliud pro alio sibi nomen occurrens a se scriptum relegisset --?" Item Hier ad h. l. „Hoc testimonium in Ieremia non invenitur; in Zacharia vero, qui paene ultimus est duodecim prophetarum, quaedam similitudo fertur, et quamquam sensus non multum discrepet, tamen et ordo et verba diversa sunt. Legi nuper in quodam Hebraico volumine, quod Nazarenae sectae mihi Hebraeus obtulit, Ieremiae apocryphum, in quo haec ad verbum scripta reperi. Sed tamen mihi videtur magis de Zacharia sumtum testimonium evglistarum et apostolorum more vulgato, qui verborum ordine praetermisso sensus tantum de V. T. proferunt in exemplum." Rursus in breviario in ps. 77 tractato loco Mt. 13, 35 post verba „dum errorem emendaret, faceret errorem" (vide supra p. 75) pergit ita: „Dicamus aliquid simile et in alio loco in ev. sec. Mt, quando Iudas retulit triginta argenteos" -- „Sicut scriptum est, inquit, in Ieremia propheta. Hoc in Mt scriptum est. Requisivimus in Ieremia propheta,

ἐτιμήσαντο ἀπὸ υἱῶν Ἰσραήλ, 10 καὶ ἔδωκαν αὐτὰ εἰς τὸν ἀγρὸν
τοῦ κεραμέως, καθὰ συνέταξέν μοι κύριος.

11—14 Mc 15, 2—5 Lc 23, 2 Io 18, 33

11. 220. 1 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐστάθη ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος· καὶ
ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ ἡγεμὼν λέγων· σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰου-
δαίων; ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔφη· σὺ λέγεις. 12 221. 4 καὶ ἐν τῷ κατηγορεῖ-
σθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων οὐδὲν ἀπεκρίνατο.
13 τότε λέγει αὐτῷ ὁ Πιλᾶτος· οὐκ ἀκούεις πόσα σου καταμαρ-
τυροῦσιν; 14 καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ πρὸς οὐδὲ ἓν ῥῆμα, ὥστε

15—26 Mc 15, 6—15 Lc 23, 17—25 Io 18, 39 s

θαυμάζειν τὸν ἡγεμόνα λίαν. 15 222. 2 Κατὰ δὲ ἑορτὴν εἰώθει ὁ

et hoc penitus invenire non potuimus, sed invenimus illud in Zacharia. Videtis ergo quia et hic error fuit sicut ibi." Tractat locum etiam Cyr^{hr} 188 sq et multus est in demonstranda prophetiae et evangelii consensione, componens Zachariae locum cum Matthaeo, sed nec adscribit prophetae nomen nec tangit. Idem in Epiphanium 222 quadrat: *και απεστρεψε τα αργυρ.*, inquit, *καθως την περι αυτου γεγραμμ. εν τοις προφηταις· και απεστρεψε τους τριακ. αργυριους* etc. *και παλιν εν αλλω προφητη· ει δικαιον εστιν υμιν, δοτε τον μισθ. μου η απειπασθε. και παλιν εν αλλω προφητη· και εδωκαν το αργ.* etc. Denique mire Thphyl (teste Vallars. ad Hier^{comm}): *υπακουε το και, και αναγινωσκε· δια ιερεμ. και του προφητου, ηγουν ζαχαριου* etc. | τριακοντα: ℵ $\overline{\lambda}$ | ισραηλ: K om (exeunte versu)

10. *εδωκαν* (et. Eus$^{dem\ 481}$ ed bis – sed invito utroque codice Gaisfordi – Or$^{int\ 2,214}$): A^{*vid} *εδωκεν* ... ℵ.122. 24^{ev} 31^{ev} h$^{hari\ ser}$ syr^{utr} et^{hr} pers^{p} Eus$^{dem\ bis}$ ex cdd^{par} et^{oxon} *εδωκα*, 69. *εβαλον*

11. *εσταθη* cum ℵBCL 1. 33. Or$^{1,215\ cod}$ ... ς Ti *εστη* (EK al *εστι*) cum AΧΓΔΠ unc^{9} al pler Or$^{1,215\ ed}$ Chr | ο *δε* $\overline{ις}$: L al^{3} om $\overline{ις}$ | *εφη* cum ℵL al^{4} a d (consensisse D probabile) aeth cop syr^{hr} arm Chr (et.$^{mo\ 6}$ et^{gue}) ... ς Ln Ti add *αυτω* cum ABΧΓΔΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg syr^{utr} al Or^{1,215} et$^{int\ 2,216}$ | *λεγεις* (*dicis* it vg): d *dixisti* (item Chr^{com} [et.^{gue}] *τι ουν ο* $\overline{χς}$; *συ ειπας*). At Or$^{int\ 2,216}$: „ad quam interrogationem quod putavit esse condecens respondit, dicens: *Tu dicis*. Et a principe quidem sacerdotum adiuratus ut diceret si ipse est Chr. fil. dei, respondit: *Tu dixisti*; a Pilato autem interrogatus: *Tu es rex Judaeorum?* respondit: *Tu dicis*. Vide" – –

12. *και πρεσβυτ.* cum ℵB*LΧΓ 1. 69. al^{25} fere Or^{1,215} et^{4,266} Chr (et.^{gue}) ... ς Ln Ti *κ. των πρεσβ.* cum AB^{2}ΔΠ unc^{9} al pler | *απεκρινατο* (et. Or$^{1,215\ ed}$, item it^{pl} d vg *respondit*): D^{gr} Or$^{1,215\ cod}$ et^{4,266} *απεκρινετο* (D *-ει-*), item b ff^{2} h q Or$^{int\ 2,217}$ *respondebat*

13. *ποσα*: D* *τοσα*, B* *οσα* | *σου καταμαρτ.* (1. 209. *κατηγορ.*): D *καταμ. σου* | *πειλατος* et ς Ln Ti *πιλ.* vide ad 17, 2

14. *προς ουδε εν* (L al pauc Or^{1,215} *ουδεν*): D (omissis *πρ. ουδε*) *εν* (*unum*), item nil nisi *ullum* it (non item vg) gat tol sah (arm al?) | *τ. ηγεμονα*: syr^{sch} om

15. *εορτην*: D *την εορτ.* | *ενα τω οχλ. δεσμ.* cum ℵABLΓΔΠ unc^{9} al pler

ἡγεμὼν ἀπολύειν ἕνα τῷ ὄχλῳ δέσμιον ὃν ἤθελον. 16 *εἶχον δὲ τότε δέσμιον ἐπίσημον, λεγόμενον Βαραββᾶν.* 17 *συνηγμένων οὖν αὐτῶν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Πειλᾶτος· τίνα θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν, Βαραββᾶν ἢ Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν;* 18 *ᾔδει γὰρ ὅτι διὰ*

---

sah aeth go ... D 68ev cop syrsch (sed *δε. εν.*) etP *ενα δεσμ. τω οχλ.*, M al25 fere it am ing gat ai (vged *populo dimittere* un. *vinct.*) syrhr Or int2,917 *τω οχλ. εν. δεσμ.* | *ον ηθελον* (et. Mc): ℵ* *ον παρητουντο* :: ut Mc

16. *ειχον*: 49ev yscr sem ff1· g1· vg Orint2,918 *ειχεν* | *λεγομενον* (go om): D *τον λεγ.* | *βαραββαν* (ita et. itpler vg et syrp mg sr, 248. al pauc gat emm *βαραβαν* [sic L al v. 20], 69. g2· *βαρραβαν* [ita et. actpii a codmon], item syrhr *βαρραββαν* i. e. *fil. Rabban*) cum ΚΑΒDLΓΔΠ unc9 al longe pler it vg sah cop syrutr aeth go Orint 2,918 (certe sic in textu, exscribens vv. 16. 17. 18) ... 1* 118. 209* 241** 299** syrhr arm praem *ιησουν*. Cf ad versum sq

17. *ουν* (et. ff1· vg Orint; 248. arm om): D 13. 69. gscr itpler for go *δε* | *απολ. υμιν* (D *υμ. απολ.*, E* om *τιν. θε. απ. υμ.*): Δ 73. 301. 47ev sem 75ev yscr a (*vobis de duob. mittam*) syrhr arm sled Or1,816 etint2,945 (non item 2,918) Cyrzach 799 praem *των δυο* (ut Δ Or) vel *απο των δυο* (ut 73 etc, Cyr *εκ τ. δ.*); 1. 118. 209* add *των δυο* | *βαραββαν* (B Or1,816 *τον βαραββ.*, sed absque *ιησουν*): 1* 118. 209* 241** 299** syrhr (et. Salomo Bassorensis saec. 13 testatur Barrabbam illum appellatum simul fuisse Iesum: vide Adler p. 173) arm Orint2,918 schol codicis s aliorumque *ιησουν τον βαρ.* Quam in rem Orint (praeposito textu versuum 16. 17. 18) sic: „In multis exx. non continetur quod Barabbas etiam Iesus dicebatur, et forsitan recte, ut ne nomen Iesu conveniat alicui iniquorum. In tanta enim multitudine scripturarum neminem scimus Iesum peccatorem, sicut in aliis nominibus invenimus iustorum, ut eiusdem nominis inveniantur esse etiam iniqui“ -- „non autem conveniebat esse tale aliquid et in nomine Iesu. Et puto quod in haeresibus tale aliquid superadditum est ut habeant aliqua convenientia dicere fabulis suis de similitudine nominis Iesu et Barabbae. Existimo enim in istis verum aliquod mysterium demonstrari“. --. Scholion codicis s et aliorum 20 fere, quod plerumque Anastasii episc. Antioch. dicitur, alibi Chrysostomi (at is nihil eiusmodi in comm. ad h. l.), sic habet in ipso codice s: *αναστασιου επισκ. αντιοχ. Παλαιοις παυν αντιγραφοις εντυχων ευρον και αυτον τον βαραββαν ιησουν λεγομενον. ουτως γουν ειχεν η του πιλατου πευσις εκει· τινα θελετε απο των δυο απολυσω υμιν, ιησουν τον βαραββαν η ιησουν τον λεγομενον χριστον; ως γαρ εοικεν πατρωνυμια του ληστου ην ο βαραββας, οπερ ερμηνευεται διδασκαλου υιος.* Hier ad h. l. „iste in evglio quod scribitur iuxta Hebraeos *filius magistri eorum* interpretatur.“ Ex hac nota conclusum est egregie, in illo evglio nomen Iesu praecessisse nomini Barrabban sive Barrabbon. Quod si est, nihil est verosimilius quam inde in codices Matthaei invectum esse. Poterat etiam, ut iam Treg. adnotavit, scriptura continua uncialis ad inveniendum (magis vero ad

φθόνον παρέδωκαν αὐτόν. 19 [324.10] καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ βήματοσ ἀπέστειλεν πρὸσ αὐτὸν ἡ γυνὴ αὐτοῦ λέγουσα· μηδὲν σοὶ καὶ τῷ δικαίῳ ἐκείνῳ· πολλὰ γὰρ ἔπαθον σήμερον κατ' ὄναρ δι' αὐτόν. 20 [325.1] οἱ δὲ ἀρχιερεῖσ καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἔπεισαν τοὺσ ὄχλουσ ἵνα αἰτήσωνται τὸν Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν ἀπολέσωσιν. 21 ἀποκριθεὶσ δὲ ὁ ἡγεμὼν εἶπεν αὐτοῖσ· τίνα θέλετε ἀπὸ τῶν δύο ἀπολύσω ὑμῖν; οἱ δὲ εἶπαν· τὸν Βαραββᾶν. 22 [326.1] λέγει αὐτοῖσ ὁ Πειλᾶτοσ· τί οὖν ποιήσω Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν; λέγουσιν πάντεσ· σταυρωθήτω. 23 ὁ δὲ ἔφη· τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν; οἱ δὲ περισσῶσ ἔκραζον λέγοντεσ· σταυρωθήτω. 24 [327.10] ἰδὼν δὲ ὁ Πειλᾶτοσ ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ ἀλλὰ μᾶλλον θόρυβοσ γίνεται, λαβὼν ὕδωρ ἀπενίψατο τὰσ χεῖρασ ἀπέναντι τοῦ ὄχλου λέγων·

---

omittendum) alterum nomen valere, ut pro ΥΜΙΝ reponeretur ΥΜΙΝΙΝ̄ (Iesu enim nomen in omnibus antiquissimis cdd hoc compendio scribitur). Facit autem ad reiiciendum alterum nomen, ut rectissime vidit Ln, quod vv. 20 et 26 nude scriptum est τον βαραββαν, τον δε ιν̄.

19. δε: Γ om | τω δικ. εκεινω (Or^cod Chr Hil τουτω): Or^1,415 τω ανθρωπω τουτω τω δικ., item act^pil a cod (ex aliis edidi τ. ανθρ. τ. δικ. τουτω, rursus al ut Mt τω δικ. εκεινω) | σημερον: cop (item ar^p pers) *hac nocte*. Cf act^pil a cap 2. πολλα γαρ επαθον δι αυτον νυκτοσ (τη νυκτι ταυτη, δια τησ νυκτοσ, σημερον κατ οναρ δι αυτου εν τη νυκτι ταυτη). Ibidem codex unus addit nomen Proclae. Idem nomen ti uncialib. litteris rubris in margine notatum habet: ᾗ ὄνομα πρόκλα.

20. οι δε αρχιερεισ: f h q am *princeps autem sacerdotum* | πρεσβυτεροι: F add του λαου | αιτησωνται (Eus^ps 386 -σωσι): EF^2HVΓ al mu -σονται | βαραββαν: vide ad v. 16.

21. οι δε: L οι δ' | ειπαν cum DL 33. ... ς Ln ειπον cum ℵABΓΔΠ unc^9 al fere omn | τον cum ℵBL 1. 33. 122. ... ς Ln Ti om cum ADΓΔΠ unc^9 al pler

22. ποιησω (f ff^1· g^1·2· vg; d vide post): D^gr a b c ff^2· h q Or^int 3,919 (item act^pil a cod) ποιησωμεν, *faciemus* (d *faciem* slc) | λεγουσιν cum ℵABDKΔΠ* al^12 fere it (exc f) vg sah cop syr^utr et^hr arm Or^int 3,919 Aug ... ς (Gb^oo) add αυτω cum LΓΠ^2 unc^8 al pler f aeth | KΠ* 300. al^3 aeth σταυρωθητω σταυρωθητω

23. ο δε εφη cum ℵB 33. 69. 102. sah syr^hr arm Chr (et.^gue) ... ς ο δε ηγεμων εφη cum ΑΓΔΠ unc^9 al pler syr^p ... DL 1. al pauc it (sed g^1· om versum propter ομοιοτελ.) vg cop aeth λεγει αυτοισ ο ηγεμων (inm syr^sch [sed var cdd] *dicit eis Pilatus*) | εκραζον (it d vg *clamabant*, item syr^p et^hr): D^gr εκραξαν | λεγοντεσ: KΠ* 1. al^10 a b sah Chr (sed ^gue περισσ. ελεγον) om

24. απεναντι cum ℵALΓΔΠ unc^9 al omn^vid Chr (item act^pil) ... Ln κατεναντι cum BD | του οχλου: act^pil (ex cdd^2; contra cd^1 et Latt τ. οχλ.)

ἀθῷός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος τούτου· ὑμεῖς ὄψεσθε. 25 καὶ
ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ λαὸς εἶπεν· τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ
τὰ τέκνα ἡμῶν. 26 [328.1] τότε ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν,
τὸν δὲ Ἰησοῦν φραγελλώσας παρέδωκεν ἵνα σταυρωθῇ.

27 [329.4] Τότε οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνος παραλαβόντες τὸν 27—31 Mc 15, 16—20 Io 19, 2 ss
Ἰησοῦν εἰς τὸ πραιτώριον συνήγαγον ἐπ' αὐτὸν ὅλην τὴν σπεῖραν.
28 καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν χλαμύδα κοκκίνην περιέθηκαν αὐτῷ,
29 καὶ πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν ἐπέθηκαν ἐπὶ τῆς κεφα-

του ηλιου | ειμι (it vg *ego sum*): D ειμι εγω (*sum ego*) | τουτου (prob Schu) cum BD 102. a b mm Or$^{int\,3,917}$ et^{919} et^{2,245} Chr (et.^{guc}) Ps-Ath $^{passio\,69}$ ... ς του δικαιου τουτου (ita etiam act$^{pil\,a}$) cum ℵLΓΠ unc^{9} al pler c ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ q vg syr^{p} Const^{5,19} Cyr$^{hr\,184}$ Cyr^{4,855}; item AA f h sah cop syr^{sch} et^{hr} arm aeth τουτου του δικαιου, hinc Ln τουτ. [του δικ.] (ita et. act$^{pil\,cod\,1}$) | υμεισ: ℵ* add δε (^{c}om)

25. πασ ο λαοσ: L ο λα. πασ

26. φραγελλωσασ: D* φλαγ., Γ al φραγγελλ., Π* al φραγελωσ. | παρεδωκεν cum ℵ*ABΓΑΠ unc^{a} al pler b q sah cop syr^{utr} arm Chr (:: ita et. Mc) ... ℵ^{ca} (rursus om^{cb}) DFLN 1. 209. 48^{ev} al^{4} it (exc^{2}) vg syr^{hr} aeth Aug^{cons} add αυτοισ | σταυρωθη (et. f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ q vg syr^{utr} etc): D a b c ff$^{2.}$ h gat syr^{hr} aeth σταυρωσωσιν αυτον (h gat αυ. σταυ.)

28. εκδυσαντεσ cum ℵ* et^{cb} ALNΓΑΠ unc^{9} al omn fere f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ h l sah cop syr^{utr} et^{hr} arm (aeth om εκδ. αυ.) Eus$^{dem\,504}$ Chr$^{txt\,ed}$ et^{com} (– υβριζετο – το σωμα ολον δια των μαστιγων, δια του γυμνουσθαι [ex$^{cdd\,4}$, sed^{fi} om δ. τ. γυμν.], δια τησ περιβολησ τησ χλανιδοσ [cdd^{2} χλαμυδ.] –) Or$^{int\,3,919\,com}$ („et expoliaverunt eum vestimenta eius quae desursum habebat, tunicam inconsutilem et stolam, haec enim vestimenta eius talia describit Ioh., et induerunt eum deludentes propter nomen eius regale coccineam chlamydem") Aug^{cons}. Addunt vero etiam post εκδ. αυτ. (explicationis caussa) 33. 238. syr$^{p\,mg}$ τα ιματια αυτου, similiter lux *et exuentes eum vestimentis suis induerunt eum tonicam purpuream et chlamydem* ... ℵ^{ca}BD 157. a b c ff$^{2.}$ q (Chr ^{gue} et$^{cdd\,4}$ και ενεδυσαν αυτον χλανιδα [χλαμυδ.] κοκκ. omissis περιεθ. αυτ.) Or$^{int\,txt}$ (sed vide post) ενδυσαντ. (ita Ln, sed ipse improbat. Defendunt eo quod quum nudus flagellum passus esset, tunica interiore vestiendus fuerit, super quam chlamys coccinea indueretur. At vide v. 31 τα ιματ. αυτ.). Praeterea D 157. a b c f ff$^{2.}$ h gat mm (q Or^{int}) post αυτον add ειματιον (ιμ.) πορφυρουν και (Or^{int} *et induerunt eum chlam. coccin. et purpuram circumdeder. ei*, q *et induer. eum chl. cocc., circumdeder. eum et purpur.*) | χλαμυδα (D al -δαν) κοκκ. περιεθ. αυτ. cum ℵBDL 69. 102. 124. 48^{ev} it (sed q vide ante) vg sah cop syr^{hr} Eus$^{dem\,504}$ Chr^{gue} (om αυτ.) ... ς περιεθ. αυτ. χλα. κοκκ. cum ANΓΑΠ unc^{9} al pler syr^{utr} arm (aeth om κοκκ.)

29. πλεξαντεσ (f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ vg): a b c ff$^{2.}$ h q Or^{int} non exprim | επεθηκαν cum ℵADLΓ unc^{a} al pler Eus$^{dem\,504}$ Chr (et.^{guc}) ... B 131. al pauc

λῆσ αὐτοῦ καὶ κάλαμον ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, καὶ γονυπετήσαντεσ ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἐνέπαιξαν αὐτῷ λέγοντεσ· χαῖρε ὁ βασιλεὺσ τῶν Ἰουδαίων, 30 [220. 6] καὶ ἐμπτύσαντεσ εἰσ αὐτὸν ἔλαβον τὸν κάλαμον καὶ ἔτυπτον εἰσ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. 31 καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐκδύσαντεσ αὐτὸν τὴν χλαμύδα ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰσ τὸ σταυρῶσαι.

26—27 Mc 15, 21—22 Lc 23, 26 ss Io 19, 17 ss

32 [221. 1] Ἐξερχόμενοι δὲ εὗρον ἄνθρωπον Κυρηναῖον, ὀνόματι Σίμωνα· τοῦτον ἠγγάρευσαν ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ. 33 [222. 1] καὶ ἐλθόντεσ εἰσ τόπον λεγόμενον Γολγοθᾶ, ὅ ἐστιν κρανίου τόποσ

Chr$^{mo\ 1}$ περιεθηκ. (item act$^{pll\ a}$); ΚΝΑΠ 1. 69. 124. al^{12} εθηκαν | ε. τησ κεφ. cum ΚΒL 69. 124. 48^{ev} Eus^{dem} Chr^{gue}... ς Ln ε. την κεφαλην cum ADMΓΑΠ unc^{a} al pler Chr^{ed}; Η 33. τη κεφαλη (33. αυτου τη κεφ.) | εν τη (L επη pro ε. τ.) δεξια (Gb') cum ΚΑΒDLΝ 1. 33. 69. 124. 209. 47^{ev} 48^{ev} a c ff$^{1\cdot}$ g$^{1.2\cdot}$ q* vg (exc for) syr^{sch} et p ^{mg} syr^{hr} sah cop arm aeth (Eus^{dem} εν τη χειρι αυτου) Chr^{gue} et$^{cdd\ 4}$ Orint^{a,919} Aug^{cons} ... ς επι την δεξιαν cum ΓΑΠ unc^{9} al pler b f ff$^{2\cdot}$ h q^{2} for syr$^{p\ txt}$ Chr^{ed} | ενεπαιξαν cum ΚΒDLΓ 33. 53. 56. 58. (d inluserunt) ... ς Ln Ti ενεπαιζον cum ΑΝΑΠ unc^{9} al pler it vg syrr Eus^{dem} Chr (et.^{gue}) | αυτω (Γ* [sed ipse* correxit] 48^{ev} al^{10} fere αυτον): 7. b ff$^{1\cdot}$ g$^{1.2\cdot}$ l am for fu emm san tol mm gat syr$^{p\ cod}$ arm Aug^{cons} om | λεγοντεσ: Α διεροντεσ | ο βασιλευσ cum ΚΑLΜΓ unc^{9} al pler Eus^{dem} Chr (et.^{gue}) ... Ln βασιλευ cum ΒDΑΠ al plus^{10}

31. αυτω: Γ 157. al^{10} fere αυτον | εκδυσαντεσ α. τ. χλ. (L add και) ενεδυσ. cum ΝL 33. (sah cop^{ds} εξεδυσαν sed om και ante ενεδ.) ... ς Ln Ti εξεδυσαν et και ενεδυσ. (:: ut Mc) cum ΒDΜΓΑΠ unc^{9} al pler (it vg etc) Eus^{dem} | και απηγαγον: D* (et. d*) sah om και

32. ευρον cum ΚΑΒDLΓΑΠ unc^{6} al pler ... ΕΡGΝ al ηυρον | κυρηναιον: D add εισ απαντησιν αυτου (obviam sibi venientem), item venientem obviam ei (ei) vel in obv. illis (ita tantum mm) a b c ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ h gat harl ing lux mm sax (non item f ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l q, nec vg^{ed} am fu for san fr) | ηγγαρ.: D ηγγα., L ηγα., al ηγκα.

33. ελθοντεσ (Μ al pauc εξελθ.): Γ al add οι στρατιωται | τοπον: Β.τον (ita et. 47^{ev}) τοπον τον :: ut Le | λεγομενον (et. Η^{c}): Η* om :: cf Mc | γολγοθα cum ΚΑΒDLΓΠ unc^{8} al pler, item golgotha c f ff$^{1\cdot 2\cdot}$ g$^{1.2\cdot}$ h q vg sah cop arm aeth ... Ρ γολλγοθα, Δ syr^{hr} γολγολθα, b golgotha, a golgotaha, syr^{utr} gogoltha ... Ν al plus^{20} γολγοθαν :: ut Mc | ὅ cum ΚΒDΗ*ΡGΗΚLΜΝUΓ al plus^{60} ff$^{1\cdot}$, item it^{rell} vg sah cop, Ps-Ath$^{passio\ 61}$ ... ς (= Gb Sa) οσ cum ΑΗ^{2}SVΑΠ al sat mu | κραν. τοπ. λεγομενοσ cum Η*et^{ob}ΒL 1. 33.102.157. 209. ff$^{1\cdot}$ Ps-Ath$^{passio\ 61}$, item ς λεγομενοσ κραν. τοπ. cum ΕΡGΗΚUΓ et (qui ante οσ) ΑSVΑΠ al pl syrP, item ΜΝ^{2} 47^{ev} syr^{sch} μεθερμηνευομενοσ (Ν^{2} ερμην.) κραν. τοπ. ... Ν* al^{30} λεγομενον κρ. το. et al^{25} fere μεθερμηνευομενον κρ. τοποσ ... Η^{ca} D 124. 248. 300. al^{5} it (exc ff$^{1\cdot}$) vg sah cop arm Aug^{cons} al om λεγομ. (prob Schu)

λεγόμενος, 34 [232. 4] ἔδωκαν αὐτῷ πεῖν οἶνον μετὰ χολῆς μεμιγμένον· (Ps 68, 22)
καὶ γευσάμενος οὐκ ἠθέλησεν πεῖν. 35 [234. 1] σταυρώσαντες δὲ
αὐτὸν διεμερίσαντο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ βαλόντες κλῆρον, 36 καὶ
καθήμενοι ἐτήρουν αὐτὸν ἐκεῖ. 37 [235. 1] καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω τῆς
κεφαλῆς αὐτοῦ τὴν αἰτίαν αὐτοῦ γεγραμμένην· οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς
ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

---

34. εδωκαν: D και εδ. (antea και ελθοντες, *et venientes*). Cf it (exc f *et venientes – dederunt*) vg *et venerunt – et dederunt* | πειν bis (ℵ πιν) cum ℵ*D ... ς Ln Ti πιειν cum ℵcABN unc rell al omnvid (editum et. Or 1,708) ... L cop armedd om priore loco | οινον (Gb′) cum ℵBDKLΠ* al12 a b ff1. 2. g1. 2. l vg sah cop syrp mg syrhr bis arm aeth Ps-Athpass 61 Damfid 228 Hil al ... ς Ti οξος cum ΑΝΓΑΠ2 unc6 al pler c f h q syrsch et p txt syrhr 2 nom Chr (et.gue) Orint 2, 219 (addit quidem 220 „aliud autem vinum non mixtum cum felle nec cum aliquo contrario accepit et bibit et gratias agens discipulis dedit", rursus vero 221 habet: „secundum Mt quidem Iesus accipiens acetum cum felle permixtum gustavit et noluit bibere; sec Mc autem, cum daretur et [ei?] myrrhatum vinum, non accepit"). Cf et. Barn7 σταυρωθεισ εποτιζετο οξει και χολη. In psalmo est: και εδωκαν εισ βρωμα μου χολην, και εισ την διψαν μου εποτισαν με οξος :: ad Mt cf Mc 15, 23 et Io 19, 29 | ηθελησεν cum ℵ*etcbBDR2L 1. 33. 69. 124. 48ev Chr (et.gue) Sevant incat ox (it vg Or int *noluit*) ... ς ηθελε cum ℵcaAR*ΓΔΠ unc6 al pler Ps-Athpass 61 Chr edd 2 Damfid

35. βαλοντεσ cum ΚΔΠ* 1. 209. al30 fere Eusdem 505 Ps-Athedd 2 ... ς Ti βαλλοντεσ cum BLΓΔΠ2 unc9 al200 fere f ff1. 2. g1. l fu for emm iac ing san tol* (al mu ap Hentenium et ap Lucbrug et ap Vallars) sixt sah cop syrsch etp mg („hic locus prophetae non inventus est in duobus [edd. Assemani habent „tribus"] exx. Graecis neque in ipso antiquo Syriaco") aeth pers Chr al Orint Hil Augcons (Apud Hier in h. l. verba de quibus quaeritur edita quidem sunt, sed contra videtur esse quod ipse Hier adnotat. Addit enim ad Matthaei verba: „et hoc in eodem psalmo [de quo ad v. 36 modo dixerat] fuerat prophetatum: *Diviserunt sibi vestimenta mea, et super vestem meam miserunt sortem.*" Haec psalmi verba eum non adiecturum fuisse puto, si eadem exhibuisset in textu.) ... ς (= Gb Sz, sed prob Schu) ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν (Ioh ινα η γραφη πληρωθη [η λεγουσα]) ὑπὸ (Δ al Eusdem Ps-Ath 67 δια, item itedd vg *per*) τοῦ προφήτου· διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς (Δ αυτοισ), καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον cum Δ 1. al vix mu a b c g2. h q vged am lux fr sax syredd aliq syrp txt arm Eusdem 505 (και ο ματθ. μαρτυρει λεγων etc) Ps-Athpass 61 et 67 (Hier ad h. l., sed vide ante) :: cf Ioh 19, 24

36. εκει (et. Orint 2, 220): 229* it (exc f) vg Augcons Hier arm Eusdem 505 om

37. επεθηκαν: Δ -θησαν | γεγραμμενην: h add *haebreice graece et latine* :: ex Ioh | ις (et. Orint 2, 221 et 225): 3. 6. 40* 61. 118. 435. al40 fere a b

22–44 Mc 15, 27–32 Lc 23, 32 ss Io 19, 18 ss Ps 22, 7

38 [226. 1] *Τότε σταυροῦνται σὺν αὐτῷ δύο λῃσταί, εἷς ἐκ δεξιῶν καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων.* 39 [227. 3] *οἱ δὲ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτόν, κινοῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν* 40 *καὶ λέγοντες· ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν, σῶσον σεαυτόν, εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, καὶ κατάβηθι ἀπὸ τοῦ σταυροῦ.* 41 [228. 2] *ὁμοίως οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες μετὰ τῶν γραμματέων καὶ πρεσβυτέρων ἔλεγον·* 42 *ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι· βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐστιν, καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ καὶ πι-*

---

ff^{1} q gat mm sah cop arP sl$^{4.5.6}$ Thphyl (et. Eus ap Mill ex eoque ap Wtst: ex errore ut vdtr) om :: cf Mc et Lc

38. *εκ δεξιων*: c add *nomine soatham*, item post *ευωνυμων nomine camma*. Alia nomina (*Dismas* vel *Dimas* et *Gestas*) praebent actP^{1}: cf in ed. mea p. 231 et 236.

39. *αυτον*: ℵ om | *τασ κεφαλασ* (et. Eus$^{dem\ 477}$ et ^{486} Or$^{int\ 2,221}$): D copdz *την κεφαλην* (:: ut ps *εκινησαν κεφαλην*)

40. *ο καταλυ.* cum ΗΑΒLΓΠ unc^{2} al pler f ff^{1} g^{1} am san for sah cop syr sch aeth Eus$^{dem\ 477}$ et$^{ps\ 226}$ Chr Cyr$^{zach\ 788}$ Hil … DΜΑ al pauc a b c ff^{2} g^{2} h l q vg^{ed} et$^{edd\ pl}$ (ut ing emm tol) fr sax syrP (et.$^{mg\ graec}$) et^{hr} arm Eus$^{dem\ 486}$ et$^{ps\ 82\ bis}$ Or$^{int\ 2,221\ sq}$ Hier Amb praem *ουα* (:: e Mc) | *ναον* (ita et. g^{1} h syr^{utr} sah arm aeth Eus^{dem} et^{ps} Or$^{int\ 2,221}$): a b c f ff$^{1.2}$ g^{2} q vg cop syr^{hr} Or$^{int\ 2,223}$ Hil Hier add *dei* | *εν*: L d om | *οικοδομων* (et. Eus$^{dem\ 486}$ Chr Cyr$^{zach\ 788}$ Or$^{int\ 2,221}$): 131. 238. it vg sah syr^{hr} Eus$^{ps\ 82\ bis}$ et^{226} (*εγειρων αυτον*) Cyr^{4,224} et$^{nest\ 119}$ Or$^{int\ 2,223}$ Hil add vel praem (ita it vg) *αυτον* | *ει του θεου* cum ΗΑDL ΓΑΠ unc^{2} al omn^{vid} q (et. d δ) Eus^{dem} et^{ps} (Chr, sed ft *ει ιη. του θε. εστιν*, antea om verba *ει νι. ει τ. θε.*) … ℵ *θεου ει*, item *ει fil. dei es* it^{pler} vg Or$^{int\ 2,221}$ et^{4,230}, atque sic Ln | *και καταβ.* cum ΗΑD 2^{petr} al^{4} a b c h syr^{sch} et^{hr} Chr^{gue} Cyr$^{nest\ 119}$ … ς Ti om *και* cum ΒLΓΑΠ unc^{2} al pler f ff$^{1.2}$ g$^{1.2}$ l q vg sah cop syrP Eus^{dem} et^{ps} Chr^{ed} (Cyr^{4,224} et^{648}, sed citat tantum verba *ει νιος* etc) Or$^{int\ 2,221\ sq}$

41. *ομοιως* cum ΗΑLΠ* 71. 114. b for cop^{wi} et^{dz} … ΒΚ 1. 33. 69. 102. al^{5} a c d f ff^{2} g$^{1.2}$ h q syr^{sch} cop^{schw} arm Eus$^{ps\ 82}$ Or$^{int\ 2,221}$ add *και*, item ς add *δε και*, Ln [*δ. κ.*] cum DΕΓΓΑΠ^{2} unc^{2} al pler ff^{1} syrP aeth (sah *δε* omisso *και*) Eus$^{dem\ 486}$ | *γραμμ. κ. πριεσβ.* (ℵ 238. Eus$^{dem\ 486}$ *πρ. κ. γρ.*) cum ΗΑBL 1. 33. 69. 124. 238. al vix mu ff^{1} g$^{1.2}$ vg sah cop aeth syrP cod Eus$^{dem\ 486}$ … D al^{10} fere a b c ff^{2} h q gat (Eus$^{ps\ 82}$) Cassiod *γραμμ. και φαρισαιων* (Eus *τ. φα. κ. τ. γρ.*) … ΕFG ΙΚΜSUVΑΠ al plus^{150} f syr^{sch} et^{P} arr pers^{P} sl Or$^{int\ 2,221}$ Thphyl *γρ. κ. πρε. ἑαι φαρισαιων* … Γ 6^{pe} sem arm^{ed} nil nisi *γραμμ.* | *ελεγον* (et. Eus^{dem} et^{ps} Or^{int}): DΕΓ 7^{pe} g$^{1.2}$ am san *λεγοντες* (item *illudebant* [*illuserunt*] - - *dicentes* sah cop syrP aeth)

42. *σωσαι*: cdd *σωσαι;* | *βασιλευσ* cum ΗΒDL 33. 102. sah … ς (= Gb) Ln praem *ει* cum ΑΓΑΠ unc^{2} al pler it vg cop syr^{utr} arm aeth Eus^{dem} 486 et$^{ps\ 82}$ et^{226} Ps-Ath$^{pass\ 75}$ Or$^{int\ 2,221}$ | *νυν*: A al pauc om | *πιστευ-*

στεύσωμεν ἐπ' αὐτόν· 43 πέποιθεν ἐπὶ τὸν θεόν, ῥυσάσθω νῦν Ps 22, 8
εἰ θέλει αὐτόν· εἶπεν γὰρ ὅτι θεοῦ εἰμὶ υἱός. 44 [220. 2] τὸ δ' αὐτὸ
καὶ οἱ λῃσταὶ οἱ συνσταυρωθέντες σὺν αὐτῷ ὠνείδιζον αὐτόν.

45 [240. 2] Ἀπὸ δὲ ἕκτης ὥρας σκότος ἐγένετο ἐπὶ πᾶσαν τὴν 45—49
γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης. 46 [241. 6] περὶ δὲ τὴν ἐνάτην ὥραν ἀνεβόησεν Mc 15, 33—36
ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ λέγων· ἠλεὶ ἠλεὶ λεμὰ σαβαχθανεί; τοῦτ' Lc 23, 44 (Ps 22, 2)

σωμεν cum NEFHLMΓΔ 33. 69. 124. 131. 157. al[30] fere (f syr[sch ed] go *ut videamus et credamus*, sah *ut credamus*) ... ς Ti *πιστευσομεν* cum BDGKSUVΠ al pl cop syr[P] arm aeth Eus[dem] et[ps] Cyr[4,642] et[994] et[nest 119] Ps-Ath[Pasc] ... Ln *πιστευομεν* cum A 244. 258. c[ecr] it[pler] vg Or[int 2,266] | *επ αυτον* cum KBL 33. 42. 46. 238. 243. 60[ev] (al[4] *εισ αυτον*) Cyr[nest 190] (alibi[bis] *σοι*) ... ς (= Gb Sz) Ln *αυτω* cum AD 1. 69. al vix mu (it vg arm go Or[int]) Eus[dem] et[ps] Ps-Ath[Pasc 75] et[93] ... Gb (sed + *επ*) Sz *επ αυτω* EFGHKMSUVΓΔΠ al plus[150]

43. *πεποιθεν* usq *θελει αυτον*: Γ om | *πεποιθεν* (et. c f ff[1·] g[1·2·] q vg syrr go Eus[ps] Or[int 2,221]): D 1. 118. 209. a b h l sah cop arm aeth Eus[dem 490] praem *ει* | *επι τον θεον* (et. Eus[dem 490], item c d f g[1·] fu Or[int] Aug[cons] Amb *in deum*) ... Ln *επι τω θεω* cum B (it[pl] vg *in deo* vel *domino*) Eus[ps 98] | *νυν* (et. Eus[dem] Or[int]): AHΠ[a] al plus[60] ff[2·] cop Eus[ps] om :: ut LXX | *ρυσ. νυν* sine *αυτον* cum KBL 33. vg[ed] (ff[1·] g[1·2·] am san ing for al Or[int 2,221] Aug[cons] om *αυτον* post *θελ.*) ... ς Ln Ti add *αυτον* cum ADΔΠ unc[9] al pler it[pl] vg[edd pl] syr[utr] sah cop arm Eus[dem] et[ps] (:: LXX *ρυσασθω αυτον, σωσατω αυτον, οτι θελει αυτον*) | *θελει*: F al pauc *-λῃ*

44. *το δ'*: D *το δε* | *συνσταυρωθ.* cum KABEGΔΛe[f] 69. al; item ς *συσταυρ.* cum FHKMUΓΠ (sv ?) al pler ... DL *σταυρωθ.* | *συν αυτω* cum KBDL, item e[f] *μετ αυτου* ... ς Ti *αυτω* cum AΓΔΠ unc[9] al omn[vid] | *αυτον* c. KABDLΓΔΠ unc omn al[150] fere ... ς (= Gb Sz) *αυτω* c. minusc vix mu

45. *απο δε εκτησ* (ita et. it[pl] vg Or[int] Aug al): a b c (Promiss) *et postquam crucifixus est, a sexta* | *σκοτ. εγεν.* (et. Eus[ps 369] et[dem 262] et[488] [et[490] *κατα τον ματθ.* addit sed magis Mc sequitur: *γενομ. δε ωρ. εκτ. σκο. εγε. εφ ολην - και τη ενατη ωρα εβο.* etc] Chr Or[int 2,92]): UΓΔ al[5] syrr go *εγεν. σκο.* | *επι πασαν* (א[a] 12. 245. Chr[gue] *εφ ολην*) τ. *γην* (et. Eus[dem] et[ps] Or[int] Cyp al): א[a] 248. l Lactant[4,18] om :: in Mc et Lc hoc non fluct | *ενατησ* (D ante *ωρασ* pon) et versu sq *ενατην* cum KABEFHKLMUVΓΔe[f]Π al pl, item D *ενατησ* ... ς *εννατησ* cum G al sat mu, item *εννατην* cum DG al sat mu

46. *ανεβοησεν* cum KADΓΔe[f]Π unc[9] al pler Eus[dem 486] et[ps 369] Bas[eth 285] (a ff[2·] g[2·] h *exclamavit*) ... BL 33. 69. 124. (Eus[dem 490] ex Mc est, vide ante) *εβοησεν* (it[pl] vg Or[int] *clamavit*) :: ut Mc | ο *ις*: D om ὁ | *ηλει ηλει* (*ἡ-* EFM[Γ] al mu, *heli* a b d f ff[1·] g[1·] q am emm for fu ing gat mm san; *ἡ-* ut ς KUΠ al pl, *eli* c ff[2·] g[2·] h vg[ed]) cum DΔΛe[f] 1. al Eus[es 544] et[dem 490] (sec loc) et[ps 369]; item ς Ln Ti *ηλι* cum AFGHKMUΓΠ(sv ?) al pler (Clem[oel 993]), Bas[eth 285] Epiph[69,48], item L Eus[dem 486] ex[edd 2] *αηλι αηλι* (L *ἀήλι ἀήλι*) ... B *ελωει ελωει* (Eus[dem 490] pri loc [ex Mc potius]

ἔστιν· θεέ μου θεέ μου, ἱνατί με ἐγκατέλιπες; 47 τινὲς δὲ τῶν ἐκεῖ ἑστηκότων ἀκούσαντες ἔλεγον ὅτι Ἠλείαν φωνεῖ οὗτος. 48 [sec. 2] καὶ εὐθέως δραμὼν εἷς ἐξ αὐτῶν καὶ λαβὼν σπόγγον πλήσας τε ὄξους καὶ περιθεὶς καλάμῳ ἐπότιζεν αὐτόν. 49 οἱ δὲ λοιποὶ ἔλεγον· ἄφες ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἠλείας σώσων αὐτόν.

Le 23, 36
Io 19, 29
(Ps 68, 22)

ελωειμ ελωειμι), ℵ 33. al pauc cop harl Chr^{gue} ελωι:: ut Mc | λεμα cum ℵBL 33. al pauc (a apud Blanch.) ff^{1}· g^{1}· am emm for ing harl san cop (*elema*) syr^{sch} (*lemono*) Eus$^{dem\ 466}$ ex$^{odd\ 2}$ (item ^{490} bis) et$^{pe\ 509}$... Lu λημα (cum B ex errore Birchii), item Epiph^{66,46}... Ti λεμα cum AKUΓΔΘ^{f}Π al pl f q go syr^{p} Eus$^{es\ 544}$ Chr^{gue} Bas$^{eth\ cod}$, item EFGHMSV al mu Bas$^{eth\ edd}$ λειμα ... ς λαμα cum D 1. al a (teste Iric) b h gat mm (item c g^{2}· vg^{cod} Bas$^{eth\ 285\ ed}$ *lamma*) arm aeth Eus$^{dem\ 466\ od}$ (item ^{490} bis) Bas$^{eth\ cod}$ Or$^{int\ 3,924}$ | σαβαχθανει (B σαβακτανει) cum ℵA(B)Δ 1. 69. al Eus$^{es\ 544}$, item EFGHIKLMSUVΓΘ^{f}Π al pler Eus$^{dem\ 466}$ (et ^{490}) et$^{pe\ 509}$ Chr^{gue} Bas$^{eth\ 285}$ Epiph σαβαχθανι (ita ς Ti), item c f ff$^{1\cdot 2}$· g$^{1\cdot 2}$· l q vg *sabacthani* (g^{1}· *sab.*, ff^{1}· *san sabachth.*, q *sib.*, vg^{cod} ap Lu *sabactani*), hinc Ln σαβακθανι ... D ζαφθανει (D^{e} σαφθ.), d h *sapthani*, for^{2} *septani*, b *saptani*, a *salthani* | εγκατελιπες cum ℵBDLUΓΠ^{2}(sv?) al pl (item editum Ir$^{gr\ 26}$ Or^{1,467} lib Eus^{dem} Did$^{tri\ 126}$ Bas^{eth} Epiph^{vr1} et^{alii}) ... AEFGHKMΔΘ^{f}Π^{a} al mu -λειπες (c^{acer} al Chr^{gue} -λειπασ). In Syro^{sch} deest τοντ εστιν usq εγκατ.

47. εστηκοτων cum ℵBCL 33. ..., ς Ln Ti εστωτων cum ADΓΔΘ^{f}Π unc^{a} al pler | οτι cum ABCΓΔΘ^{f}Π unc^{a} al pler f q go syr^{p} Or$^{int\ 3,924}$ Chr (et.^{gue}) ... ℵDL al pauc it^{pler} vg syr^{sch} arm aeth om (:: Mc ιδε) | ηλειαν cum ABDLΔ ... ς Ln Ti ηλιαν cum ℵCΓΘ^{f}Π unc^{a} al omn^{vid}. Praeterea cf ad 11, 14. 16, 14. 17, 3 etc

48. εξ αυτων (et. Or$^{int\ 3,925}$): ℵ om | πλησας τε: D om τε. | D 69. οξου

49. Hunc versum Or$^{int\ 3,925}$ ante v. 48 ponit; 59. 239. 253. 433. plane om | ελεγον cum ℵACLΓΔΘ^{f}Π unc^{a} al pler f ff^{1}· g^{1}· h vg syr^{utr} Or$^{int\ 3,925}$ Aug^{cons}... Ln ειπαν cum B 124. et (ειπον) D 69., item a b c ff^{2}· g^{2}· q | αφες: e^{f} 33. 157. syr^{sch} αφετε | ηλειασ cum BD ... ς Ln Ti ηλιασ cum ℵACLΘ^{f} unc rell etc. Cf ad v. 46 | σωσων cum ℵ^{c}ABCLΘ^{f} unc^{18} al pler, item *liberans* ff^{1}· g^{1}· vg arm aeth ... ℵ^{a} 69. y$^{scr\ sem}$ al^{5} σωσαι, item *liberare* f g^{2}· syr^{utr} go (:: Schu notat: „ex Mt more, cf 2, 2. 5, 17. 9, 13. 10, 34 sq al[11]) ... D 1. 209. a b c ff^{2}· h l q (Or$^{int\ 3,925}$ *si veniet Hl. et* [ut?] *liberet eum*) και σωσει (d *et liberat*) | αυτον sine additam cum ADEFGHKMSVΔΠ al pler it vg (exc gat mm) syr^{utr} (et$^{hr\ semel}$) cop arm go Or$^{int\ 3,926}$ (ubi nihil de hoc additamento commemorat; sed etiam Or^{1,418} affirmat Iesu iam mortuo militem lancea latus pupugisse. Dicit eo loco contra Celsum: ειτα φησιν ο κελσος· τι φησι και ανασκολοπιζομενου ποιος ιχωρ „οιοσπερ τε ρεει μακαριεσσι θεοισιν"; εκεινος μεν ουν παιζει. ημεις δε απο των σπουδαιων ευαγγελιων, καν μη κελσος βουληται, παραστησομεν οτι ιχωρ μεν ο μυθικος και ομηρικος ουκ ερρευσεν αυτου απο του σωματος· ηδη δ αυτου αποθανοντος εις των στρατιωτων λογχη την πλ. αυτου ενυξε etc. Suspiceris

50 342. 1 Ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν κράξας φωνῇ μεγάλῃ ἀφῆκεν τὸ Lc 50–54 15, 37—39 Mc 23, 45—47

ism tum evangelicam Matthaei scripturam traditione de puncto vivo Iesu corpore auctam fuisse. Eundem in sensum accipi possit Barn[7] *οὐχ οὗτος ἐστὶν ὃν ποτε ἡμεῖς ἐσταυρώσαμεν, ἐξουθενήσαντες καὶ κατακεντήσαντες καὶ ἐμπαίξαντες.* At scripta haec quidem sunt nimis libere.) Eus[can] (ponit enim Ioh 19, 31 usq 37 canone decimo quo quae singulis sunt propria continentur; praeterea etiam[dem 10,8] propheticum illud *ὡσεὶ ὕδωρ ἐξεχύθην* impletum asserit iis quae „Ioh" de milite latus Iesu pungente tradidit) Hil Hier Aug[cons] ... NBCLUr 5. 48. 67. 115. 127* gat mm syr[hr sem] aeth add *ἄλλος δὲ λαβὼν λόγχην ἐνύξεν αὐτοῦ τὴν πλευρὰν καὶ* (U add *εὐθέως*) *ἐξῆλθεν ὕδωρ καὶ αἷμα* (U *αἷμ. κ. ὑδ.*):: cf Ioh 19, 34. Eadem vero etiam testantur Chr (allatis enim libere, ut toties alibi, textus verbis: *ἕτερος δὲ προσελθὼν λόγχῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν ἔνυξε*, addit: *τί γένοιτ' ἂν τούτων παρανομώτερον, τί δὲ θηριωδέστερον, οἳ μέχρι τοσούτου τὴν ἑαυτῶν μανίαν ἐξέτειναν καὶ εἰς νεκρὸν* – hoc eum non sensu proprio dicere apparet – *σῶμα λοιπὸν ὑβρίζοντες; σὺ δέ μοι σκόπει πῶς ταῖς παρανομίαις αὐτῶν εἰς ἡμέτερον κέχρηται σωτηρίαν. μετὰ γὰρ τὴν πληγὴν αἱ πληγαὶ τῆς σωτηρίας ἡμῶν ἐκεῖθεν ἀνέβλυσαν. ὁ δὲ ὃς κράξας φωνῇ μεγάλῃ ἀφῆκε τὸ πνεῦμα.*) Cyr ap Sev[antio] (vide post) scholion[cod 72] (*ὅτι εἰς τὸ καθ' ἱστορίαν εὐαγγέλιον διοδώρου καὶ τατιανοῦ καὶ ἄλλων διαφόρων ἁγίων πατέρων τοῦτο προσκείται – τοῦτο λέγει καὶ ὁ χρυσόστομος. ὅταν οὖν ὁ ματθ. πρὸ τελευτῆς αὐτοῦ σφαζόμενον ὑπὸ τοῦ στρατιώτου τῇ λόγχῃ εἰς τὴν πλευρὰν ἐδήλωσεν, εἰθ' οὕτως νυχθέντα τελευτῆσαι, ὁ δὲ γε ἰωάννης τοῦτον ἐφη λόγχῃ νυχθῆναι μὲτα τὸ τελειωθῆναι, οὐ μαχῆς τὸ εἰρημένον· ἀμφοτέροι γὰρ τὸ ἀληθὲς ἐμήνυσαν. ὁ μὲν γὰρ ματθ. ὡς πλειστάκις τὸν λόγον ποιούμενος τάχεως τῆς ἀναγραφῆς, ἐπιμνησθεὶς καὶ τῆς σφαγῆς τῆς μετὰ τὸν θάνατον ἀναμίξ τὴν γραφὴν πεποίηται, ὁ δὲ ἰω. τὴν τούτου ἀκριβῆ γνῶσιν ἐμήνυσεν, μετὰ τὸν θάνατον καὶ τὴν σφαγὴν ὑποδεξάσθαι τὸ σῶμα.* Haec inde a verbis: *ὅταν οὖν ὁ ματθ.* etiam in scholio[cod 228] quod Severo adscribitur leguntur, priora vero de evv. Diodori et Tatiani alibi non inventa sunt.) nonnulli ap Severum[antio] (cf Asseman. bibl. orient. II, 81, ubi legitur: „Petrus Iunior [† 591] profert ex ep. 26. libri 9, quam Severus [† 539] post exilium ad Thom. Germaniciae episc. scripsit: *Quod autem latus domini ac dei nostri Ies. Chr., postquam spiritum tradidit, a milite lancea percussum sit et ex eo sanguis et aqua mirabiliter effluxerint, div. evglsta Ioh scripsit, cuius quidem facti nemo alius meminit. Nonnulli vero Matthaei evglio vim palam inferentes id ibi obtrusere quod contra evglistae mentem est, ut scilicet ostenderent Christi adhuc viventis latus a milite lancea prius percussum fuisse quam is spiritum tradidisset. Haec res summo studio discussa est quum mea tenuitas in urbe regia esset Macedonii eiusdem urbis quondam archiepiscopi causa. Producto igitur in medium Matthaei evglio, quod magnifice descriptum erat et in regia aede summa cum veneratione servabatur, quodque imperante Zenone in urbe Cypri insulae una cum S. Barnaba repertum fuisse ferebant, eoque aperto deprehensum est*

πνεῦμα. 51 [344.2] καὶ ἰδοὺ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη ἄνωθεν ἕως κάτω εἰς δύο, [345.10] καὶ ἡ γῆ ἐσείσθη, καὶ αἱ πέτραι ἐσχίσθησαν, 52 καὶ τὰ μνημεῖα ἀνεῴχθησαν καὶ πολλὰ σώματα τῶν κεκοιμημένων ἁγίων ἠγέρθησαν· 53 καὶ ἐξελθόντες ἐκ τῶν μνημείων μετὰ τὴν ἔγερσιν αὐτοῦ εἰσῆλθον εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν καὶ ἐνεφανίσθησαν πολλοῖς. 54 [346.2] ὁ δὲ ἑκατοντάρχης καὶ οἱ

---

huiusmodi historiae militis et lanceae additamentum in ipso haudquaquam exstare. Subiungit antiquorum expositorum neminem huius rei meminisse praeter Chrysostomum et Cyrillum alexandrinum, quorum in commentaria id additamentum obrepsit." [Cyrilli comm ad Mt perisse constat.]) Ceterum opinionem, ex illa ev. Matth. lectione ortam, Iesu adhuc vivi latus lancea apertum fuisse, Clemens V. in concilio Viennensi a. 1311 damnavit, docens Iohannem tenuisse rectum rei gestae ordinem.

50. παλιν (et. Or$^{int\,2,936}$ Eus$^{ps\,369}$ Cyr$^{zach\,797}$): FL al^{10} fere h Cyr$^{act\,48}$ Chr (et.^{gue}) om (Or^{4,298} ει μεν γαρ ωσ οι συσταυρ. αυτω λησται – ουκ αν ελεγομεν οτι εθηκε τ. ψυχην αυτου αφ εαυτου – νυνι δε ο ῑς̄ κραξασ etc nil probat)

51. το καταπε. του ναου: cf Hier ad h. l.: *in evglio, cuius saepe fecimus mentionem, superliminare templi infinitae magnitudinis fractum esse atque divisum legimus.* Vide etiam ep. ad Damasum 18. ubi ad verba Iesaiae 6, 4 de sublato superliminari et domo impleta fumo addit: *nonnulli – superliminare sublatum illo tempore praedicant, quando velum templi scissum est.* Rursus in ep. ad Hedibiam 120 ait: *in evglio autem quod Hebraicis litteris scriptum est legimus non velum templi scissum sed superliminare templi mirae magnitudinis corruisse.* | εισ δυο (D add μερη, quemadmodum it vg Or^{int} *in duas partes*) post κατω cum BC*L 33. 102. cop aeth ... ς Ln post εσχισθη (:: ut Mc) cum ℵAC^{3}DΓΑΘ^{f}Π unc^{9} al fere omn it vg syr^{utr} arm go Cyr$^{zach\,797}$ et$^{act\,48}$ Or$^{int\,2,925}$ et^{926} ... Or^{4,298} (et$^{1,414\,lib}$) Eus$^{dem\,292}$ (sed unde? item$^{ecl\,164}$ κατα την των ευαγγελιων γραφην) om :: ut Lc | ανωθεν cum ℵL Or^{4,298} Cyr$^{act\,48}$ ... ς Ln Ti praem απο (:: ut Mc) cum ADΓΑΠ unc^{9} al pler Cyr^{zach} (Or^{1,414} Eus^{bis}); item BCΘ^{f} al pauc απ (69. επ) | εωσ: Π εισ το

52. ℵ* om κ. τ. μνη. ανεωχθ. | μνημεια (et. Or^{4,298} Eus$^{ps\,369}$ Cyr^{bis} Ps-Ath^{pass} al): A μνηματα | ανεωχθησαν cum ℵ^{c}BDΓΑΠ^{2} unc^{9} al pler Or^{4,298} Eus$^{ps\,369}$ Cyr$^{zach\,798}$; item C^{3}LΘ^{f} 1. 33. 157. al^{10} fere Cyr$^{act\,48}$ ηνεωχθησαν, al pauc Ps-Ath$^{pass\,77}$ ηνοιχθησαν ... AΠ* al pauc ανεωχθη, C* al pauc ηνεωχθη | ηγερθησαν cum ℵBDGL 1. 33. 69. 124. 209. al^{10} fere Or^{4,298} et^{2,552} Eus$^{ps\,369}$ (Cyr^{act} ανεστησαν) ... ς ηγερθη cum ACΓΑΘ^{f}Π unc^{8} al pler Cyr$^{zach\,798}$

53. εκ τ. μνημειων: syr^{sch} ar^{r} et^{e} perss om | μετ. τ. εγερσ. αυτου (30. 220. 32$^{ev\,sem}$ aeth [*postquam resurrexerant* apud Bode] αυτων, 243. om): syr^{hr} om | εισηλθον (et. Or^{4,298} et$^{int\,927}$; D it [exc f q] vg ηλθον): ℵ om una cum και sq | ενεφανισθησαν: D* εφανησαν, D^{c} ενεφανεισαν

54. εκατονταρχησ cum ℵD Or^{1,416} ... ς Ln Ti -ρχοσ cum ABCLΘ^{f} unc rell

μετ' αὐτοῦ τηροῦντες τὸν Ἰησοῦν ἰδόντες τὸν σεισμὸν καὶ τὰ γινόμενα ἐφοβήθησαν σφόδρα, λέγοντες· ἀληθῶς θεοῦ υἱὸς ἦν οὗτος. 55 [847. 6] *Ἦσαν δὲ ἐκεῖ γυναῖκες πολλαὶ ἀπὸ μακρόθεν* 55 a Mc 15, 40 a Lc 23, 49 Io 19, 25 *θεωροῦσαι, αἵτινες ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας διακονοῦσαι αὐτῷ·* 56 *ἐν αἷς ἦν Μαρία ἡ Μαγδαληνή, καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ Ἰωσὴφ μήτηρ, καὶ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου.*

---

al omn^{vid} (:: cf ad 8, 5. 8. 13. Lc 23, 47 et alibi) | *γινομενα* cum BD 33. 69^{sem} 258. 47^{cv} Or^{1,416}, item *quae fiebant* it vg Or$^{int\ 2,928}$ sq ... ς *γενομενα* cum ΝΑCL^{1}ΓΔΘ^{f}Π unc^{9} al pler (Or^{4,290} *ως τον εκατονταρχον και τους μ. α. τηρουντας* etc) | *θεου υιος* c. ℵ^{c}ACL^{1}ΓΔΘ^{f}Π unc^{9} al omn fere a c d f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ q am fu for ing gat go Or^{1,416} et ^{4,296} ... Ln *vv. θε.* (:: ut Mc) cum BD^{gr} 102. b h l vg^{ed} Or$^{int\ 2,928}$ Aug^{cons} Hier (ad h. l.); ℵ* *υιος ην του θε.* (:: cf ad Mc) | *ην* (et. Or^{bis} et^{int}): c f g$^{1.}$ go Aug^{ioh} (at non^{cons}) Vig *εστιν*

55. *εκει* (ℵ *κακει*, unde sane reliquae lectiones ortae videntur) cum (ℵ)A BCEGHMSUVΓΔΘ^{f} al pl it vg cop syr^{utr} go al Eus$^{es\ 462}$ et$^{marin\ 260}$ Chr^{ed} (et.^{mo} et al) Or$^{int\ 2,929}$ ... D al^{10} fere Chr^{gue} *και* (:: ut Mc), FKLΠ 33. al^{50} fere (syr$^{p\ mg}$, nisi potius cum D facit) *εκει και* (al pauc *και γυ. εκ.*) | *απο* (:: ita et. Mc) cum ΝBDGLΓΘ^{f} unc^{9} al pler Eus^{es} et^{marin} ... ΑΚΔΠ al^{10} fere Chr (et.^{gue}) om | *θεωρουσαι* (300. *ορωσαι*): ff$^{1.}$ g$^{1.}$ l (non a b c f ff$^{2.}$ h q) vg om (:: in Mc non omittitur) | *τω ω* (et. Chr ^{gue}; sed^{ed} om): Γ 80. Eus^{es} et^{marin} *αυτω* | *απο* (Γ male add *μακροθεν*) τ. *γαλιλ.* (a *a cana galilea*): Eus^{marin} et Chr (et.^{gue}) om

56. *εν αις ην* (al pauc *ησαν*) :: cf Mc: Chr (et.^{gue}) om | *μαρια* (c* praem *και*, delet c^{3}) *η* (D* om) *μαγδ. και* cum ℵ^{c}ABDΓΘ^{f}Π unc^{9} al omn fere Eus^{es} et^{marin} Chr (et.^{gue}), item CLΔ 1. syr^{p} *μαριαμ η μα. και* ... ℵ* om | *μαρια* sec (h. l. et. L 1. syr^{p}): CΔ *μαριαμ* | *η του* (48^{cv} Chr^{ed} et^{gue} om): Ε al^{10} fere Eus^{es} (non item^{marin}) Chr$^{mo\ 2}$ om | *και ιωσ. μητηρ*: ℵ* *και η μαρια η ιωσηφ*, ℵ^{c} *και η* (videtur per oscitantiam intactum remansisse) *ιωσ. μητ.* | *ιωσηφ* cum ℵ* et^{c} D*L 59^{mg} 69** 157. 55^{cv} it vg cop aeth syr$^{p\ mg}$ Eus^{marin} Or$^{int\ 2,929}$ int^{xt} et^{com} (ubi ipsum nomen tractat) ... ς Ln Ti *ιωση* (D^{c} *-σητος*) cum ABCΓΔΠ unc^{9} al pler syr^{sch} et$^{p\ txt}$ arm go Eus^{es} Chr. Cf huc Chr^{com}: *τινες δε ησαν; η μητηρ αυτου· ταυτην γαρ λεγει την ιακωβου* etc. Hesych^{hier} in cat oxon ^{256}: *επειδη δε πολλων μαριων εν τοις ευαγγ. φερεται μνημη, τρεις εισαι τας πασας γνωσκειν οφειλομεν - μαριαν γαρ την ιακ. και ιωση μητερα και αλλην μαριαν* (cf v. 61) *παρα τοις ευαγγελισταις ονομασμενην την θεοτοκον εισαι και ουκ αλλην πεπιστευκαμεν.* Contra Or$^{int\ 2,929}$: *erat autem inter praecipuas et Maria Iacobi et Ioseph mater, aut, sicut Mc dicit, Iacobi minoris et Ioseph mater.* Item Eus$^{marin\ 260}$ *τεσσαρας γουν τας πασας μαριας παρουσας τω παθει του σωτηρος μετα των αλλων γυναικων ευρισκομεν. πρωτον μεν ουν την θεοτοκον την αυτου του σωτ. μητερα· δευτεραν δε την ταυτης αδελφην μαριαν*

57–61 Mc 15, 43–47 Lc 23, 50–56 Io 19, 38–42

57. sec. 1 Ὀψίας δὲ γενομένης ἦλθεν ἄνθρωπος πλούσιος ἀπὸ Ἁριμαθαίας, τοὔνομα Ἰωσήφ, ὃς καὶ αὐτὸς ἐμαθητεύθη τῷ Ἰησοῦ· 58 οὗτος προσελθὼν τῷ Πειλάτῳ ἠτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. τότε ὁ Πειλᾶτος ἐκέλευσεν ἀποδοθῆναι. 59 sec. 1 καὶ λαβὼν τὸ σῶμα ὁ Ἰωσὴφ ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι καθαρᾷ, 60 καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν τῷ καινῷ αὐτοῦ μνημείῳ ὃ ἐλατόμησεν ἐν τῇ πέτρᾳ, καὶ προσκυλίσας λίθον μέγαν τῇ θύρᾳ τοῦ μνημείου ἀπῆλθεν. 61 sec. c

---

την του κλωπα· ειτα τριτην μαριαν την μαγδ., και τεταρτην την ιακ. και ιωσηφ μητερα. και των μεν πρωτων τριων μαριων εμνημονευσεν ιω. – τησ δε τεταρτησ μαριασ τησ μητρ. ιακ. και ιωσηφ οι λοιποι τρεισ εμνημονευσαν ευαγγ. – ματθ. μεν ουτωσ ειπων· ησαν δε εκει – η του ιακ. κ. ιωσηφ, quibus statim addit: *αι εθεασαντο τον τοπ. που τεθεται*. His accedit fragmentum Papiae (ex cod. Lat. Bodl. 2397 a. 1302 sq prope Oxon. scripto a Grabio editum; at iste Papias potius est is qui saec. 12. floruit, et cuius e dictionario excerpta praebet cod. Oxon. 1752 [Digb. 151], quam Polycarpi aequalis. Alius etiam Papias est cuius excerpta Allat. de Symeon. 2, 22 sqq exscripsit.): *Maria mater domini; Maria Cleophae sive Alphaei uxor, quae fuit mater Iacobi episcopi et apostoli et Symonis et Thadei et cuiusdam Ioseph; Maria Salome, uxor Zebedaei, mater Iohannis evglistae et Iacobi; Maria Magdalene. Istae quatuor in evglio reperiuntur* etc (Grab. Spicil. 2, 34; item Routh. Reliqq. 1, 16.) | μητηρ pr: b e gat non exprim | και η μητ. των (et. $\aleph^e$): $\aleph^*$ και η μαρια η των | Γ (ut solet) ζεβεδδαιου

57. δε: A^e om | αριμαθαιασ (et. ff^1· vg^{ed} mm tol, item san^{vid} -thea): D αριμαθειασ, al^3 αριμαθιασ, item it (exc ff^1·; h q arimatia) am fu for emm ing gat Or^{int} (syr$^{p\ mg}$ Rama) | τουνομα: D το ονομα | εμαθητευθη cum ℵCD 1. 33. 17^{ev} (syr^{tvid}) ... ς Ti εμαθητευσεν cum ABLΓΔΠ unc^9 al pler

58. προσελθων: D προσηλθεν addito και post πειλ., item it vg Or^{int} | τω: Π* w^{ser} om | πειλατω et πειλατοσ cum ABD, sec et. A ... ς Ln Ti πιλατῳ et πιλατοσ cum ℵCL unc rell al omn^{vid} | αποδοθηναι cum ℵBL 1. 33. 40. 118^* 209. al^{10} fere (237. add αυτω) syr^{hr} ... ς Ln Ti add το σωμα cum ACΓΔΠ unc^9 al pler it vg syr^{utr} arm aeth go (syr p ^{mg} al add του $\overline{ιυ}$) Or^{int}; cop αυτο

59. λαβων: D παραλαβων | το σωμ. ο (L al panc om) ιωσηφ: D a syr^{sch} ιωσηφ το σωμ. | σινδονι cum ℵACLΓΔΠ unc^9 al pler g^{1}· Hil^{bis} (in h. l.) ... Ti εν σινδ. cum BD al^5, item involvit is it (exc g^{1}·) vg cop Or^{int} Aug (:: D al cop it^{cdd} Aug et. in Lc εν σινδ. Cf et. act^{pll} a)

60. αυτο: L 69. arm om | δ: Lz^{ser} ω̃ (z ὦ) (sed L et. antea ενετυλ. αυτω et eiusmodi saepe) | εν sec: Γ om | μεγαν: MU 1. 69. al^5 μεγα | τη θυρα cum ℵBCDL unc^{12} al pler (d osteo) ... Ln επι τη θυρα cum A 242. 243. (et. 59. επι την θυραν), item it vg Or^{int} ad ostium (-eum) :: cf Mc

ἦν δὲ ἐκεῖ Μαριὰμ ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη Μαρία, καθήμεναι ἀπέναντι τοῦ τάφου.

62 [251. 10] Τῇ δὲ ἐπαύριον, ἥτις ἐστὶν μετὰ τὴν παρασκευήν, συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς Πειλᾶτον 63 λέγοντες· κύριε, ἐμνήσθημεν ὅτι ἐκεῖνος ὁ πλάνος εἶπεν ἔτι ζῶν· μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐγείρομαι. 64 κέλευσον οὖν ἀσφαλισθῆναι τὸν τάφον 28, 13
ἕως τῆς τρίτης ἡμέρας, μήποτε ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ κλέψωσιν αὐτὸν καὶ εἴπωσιν τῷ λαῷ· ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ ἔσται ἡ ἐσχάτη πλάνη χείρων τῆς πρώτης. 65 ἔφη αὐτοῖς ὁ Πειλᾶτος· ἔχετε κουστωδίαν· ὑπάγετε ἀσφαλίσασθε ὡς οἴδατε. 66 οἱ δὲ πορευθέντες ἠσφαλίσαντο τὸν τάφον, σφραγίσαντες τὸν λίθον μετὰ τῆς κουστωδίας.

---

61. εκει: Γ k^scr Chr om | μαριαμ cum ℵBCLA 1. ... ς Ln Ti μαρια cum ADΓΠ unc^9 al fere omn | ἡ pr: D* om | και η αλλη (it^pler vg Or^int *et altera*) cum ℵBCLΓAΠ unc^9 al omn^vid ... AD (d h *et alia*) και αλλη | μαρια: A -ριαμ | απεναντι: D κατεναντ.

62. δε: L om | πειλατον cum ABD ... ς Ln Ti πιλ. cum ℵCL unc rell al omn^vid. Cf et. ad 27, 2.

63. εκειν. ο πλαν. cum ℵAB*(C*^vid)DE²FHKLMSUVΓAΠ al pler q syr^utr go Chr^txt (et.gue) Dam^sabb 829 Or^int 3,931 Aug (*ille planus id est ille impostor*; sed Aug^cons *seductor ille*) ... B²C²E*^vid G 33. 69. 124. 157. al^20 fere it (exc q) vg cop arm Did^tri 165 (οτι ειπ. ο πλ. εκει.) Chr^com (et. gue) Or^int 1,141 Aug^cons ο πλαν. εκεινος | ειπεν ετι (Schu: *coniiciasne* ὅτι?) ζων· μετα sic CGKMΓA etc (E ειπεν, ετι ζων, μετα), item D 157. al³ Chr (et.gue et^mo) addito οτι ante μετα (Chr ετ. ζων ειπεν οτι), item Or^int 1,141 (*dixit, dum adhuc viveret, quia post*) et 3,931 com (*dix. adhuc vivens, quoniam post* etc. Eodem modo per totum comm distinguit haec verba.): L ειπεν· ετι ζων μετα

64. εως της: DL al^11 Chr^mo 2 om της | τριτης ημερας: D it vg Or^int 3,931 ημερ. τριτ. | οι μαθηται cum ℵB ... ς Ln Ti add αυτου cum ACDL unc rell al omn^vid it vg syr^utr cop al Or^int | κλεψωσιν (ℵ -ψουσιν) αυτον sine νυκτ. cum ℵABC*DEHKVAΠ al^50 fere it vg cop go syr^P arr Chr (et. gue) Dam^sabb 829 Or^int 3,931 ... ς (= Gb Sz) praem νυκτος cum C²FGL MUΓ al pl arm, item postpon s al pauc syr^sch aeth :: cf 18, 13 | ειπωσιν (*dicant* it vg Or^int): D ερουσιν (*dicent*). Praeterea 33. al^25 fere a ff^2· syr^utr arm add οτι | χειρων: ℵ 69. χειρον, D χειρω, L χερω (exeunte versu)

65. εφη cum BEFGHKLM²Γ al^70 fere it vg cop syr^sch arm go ... ς (= Gb Sz) add δε cum ℵACDM*SUVAΠ al sat mu syr^P c.* Or^int 3,931 | κουστωδιαν (D^m κουστουδιαν, 69. -οδιαν) et. syr^P mg gr, item ff^1· g^2· l vg Aug^cons *custodiam*: D* arm^usc φυλακας, item *custodes* a b c f ff^2· g^1· q for Or^int 3,931 go, *milites* h gat | ℵCD ασφαλισασθαι | ως: L εως

66. D* ησφαλισαν | μ. τ. κουστωδιας (A κωστουδ., D^m -ουδιας, 69 -οδιας): D* arm μ. των φυλακων, item *cum custodibus* it vg (go hiat)

XXVIII.

1—10 Mc 16, 1—8 Lc 24, 1—9

1 [352. 1] Ὀψὲ δὲ σαββάτων, τῇ ἐπιφωσκούσῃ εἰς μίαν σαββάτων, ἦλθεν Μαριὰμ ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη Μαρία θεωρῆσαι τὸν τάφον. 2 καὶ ἰδοὺ σεισμὸς ἐγένετο μέγας· ἄγγελος γὰρ κυρίου καταβὰς ἐξ οὐρανοῦ καὶ προσελθὼν ἀπεκύλισεν τὸν λίθον καὶ ἐκάθητο ἐπάνω αὐτοῦ. 3 ἦν δὲ ἡ εἰδέα αὐτοῦ ὡς ἀστραπή, καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὡς χιών. 4 ἀπὸ δὲ τοῦ φόβου αὐτοῦ ἐσείσθησαν οἱ τηροῦντες καὶ ἐγενήθησαν ὡς νεκροί. 5 [352. 2] ἀποκριθεὶς

XXVIII. 1. δε (et. Dion$^{can\ 1}$ ap Gall$^{3,502\ b}$ et ap Rou^{2,287} Eus$^{marin\ 257}$ Chr^{ed} et^{gue} Cyr$^{ea\ 280}$): HL 6. 33. al^{10} fere et evglstaria om (minime omissionem prob Dion$^{3,502\ a}$ και οψε σαββ. ως ο ματθ. λεγει Or^{1,440} γεγραπται γαρ - οτι οψε σαββ. Or$^{int\ 2,155}$ *ibi invenies scriptum quia* vespere sabbati etc Eus$^{dem\ 498}$ και ο ματθ. δε, ει και οψε σαββ. ειρηκεν) | σαββατων (it vg Or^{int} Aug al *vespere autem sabbati* [d -*torum*], item postea *in prima* [*primam, una*] *sabbati* [d ff^{2}· -*torum*]): LA al^{8} Chr^{gue} σαββατω | μαριαμ cum ℵCLA ... ς Ln Ti μαρια cum ABD unc rell al omn^{vid} (editum etiam in Or Dion Eus Chr Cyr) | ἡ pr: D* om | και η αλλη (et. Or Dion Eus^{marin} et ^{dem} Chr): A 90. και αλλη (d rursus ut 27, 61. *et alia*, it vg *et altera*) | μαριαμ (ℵ om): LA μαριαμ

2. εξ (et. Or Dion Eus^{bis}, Chr^{ed} et^{gue} *ex tou*, it vg *de caelo*): D απ (d *de*) | και πρ. cum ℵBCL 33. 157. al^{6} Or^{1,440} Dion (ap Rou, non item ap Gall) Chr (et.^{gue}); it vg *descendit - et accedens*, item cop syr^{sch} aeth ... ς Ln Ti om και cum ADΓΔΠ unc^{9} al pler arm syr^{p} Eus^{dem} | ℵBMΠ etc απεκυλισε, sed ACDELΓΔ etc -σεν | λιθον absque additam cum ℵBD 60. 84. 6p^{e} a b c ff$^{1\cdot 2*}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ l n vg aeth Or^{1,440} (post τον λιθον pergit και μετ ολιγα φησιν ο ματθ.) Dion ... ς add απο της θυρας cum ACK*GHKM*SVΔΠ al pl f h syr^{sch} arm (Eus$^{marin\ 259}$ εκ τ. θυρ.), item E*FLM^{2}UΓ 1. 33. al^{50} fere cop syr^{p} Eus^{dem} Chr (et.^{gue}) απο τ. θυρ. του μνημειου :: cf Mc

3. ειδεα cum ℵ^{a}ABCDEHM ti* 124. al^{12} notatis Chr^{edd} aliq (ℵ* om ην δε η ειδ. αυ.) ... ς Ln ιδεα cum FGKLSUYΓΔΠ al pler (et. Chr^{gue}) | λευκον (a b e f ff^{2*} h q): c ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ l vg Aug^{cons} om (item Chr$^{edd\ 2}$) | ως cum ℵ*BDKΠ* 1. al^{10} fere ... ς Ti ωσει (ℵ^{c} 69. 47^{ev} ωσῃ, quod et ὡσ ἡ et ὡσεί esse potest) cum ℵ^{c}ACLΓΔΠ^{2} unc^{6} al pler Dion$^{can\ 1}$ Chr

4. φοβου (A φορου) αυτου (21^{ev} αυτων): AA al pauc aeth om αυτου | εγενηθησαν (L -νν-) cum ℵBC*DL 33. ... ς εγενοντο cum AC^{2}ΓΔΠ unc^{9} al pler Dion Eus$^{marin\ 283}$ (ex catena) | ως νεκρ. cum ℵABDLΔ 1. 209. (item ως οι 69. 6p^{e}) ... ς ωσει νεκρ. cum CΓΠ unc^{9} al pler Dion Eus$^{marin\ 283}$ (e *velut martui* ut antea *velut coruscatio*, sed *albus ut nix*; d *tanquam mortui*, antea bis *sicut*; a b f ff$^{1\cdot}$ h q vg *velut*, antea bis *sicut*; c prim loco *sicut* [illegible] *velut*)

δὲ ὁ ἄγγελος εἶπεν ταῖς γυναιξίν· μὴ φοβεῖσθε ὑμεῖς· οἶδα γὰρ ὅτι Ἰησοῦν τὸν ἐσταυρωμένον ζητεῖτε. 6 οὐκ ἔστιν ὧδε· ἠγέρθη γάρ, καθὼς εἶπεν· δεῦτε ἴδετε τὸν τόπον ὅπου ἔκειτο. 7 καὶ ταχὺ πορευθεῖσαι εἴπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ ἰδοὺ προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε. ἰδοὺ εἶπον ὑμῖν. 8 [854. 2] καὶ ἀπελθοῦσαι ταχὺ ἀπὸ τοῦ μνημείου μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς μεγάλης ἔδραμον ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. 9 [855. 10] καὶ ἰδοὺ Ἰησοῦς ὑπήντησεν αὐταῖς λέγων· χαίρετε. αἱ δὲ προσελθοῦσαι ἐκράτησαν αὐτοῦ τοὺς πόδας καὶ

5. δε: c om^{vid} | ταις γυναιξιν ($\aleph^{a}$ et^{c}) ita et. Dion$^{can\,1}$: $\aleph^{*}$ om | φοβεισθε (ut et. Dion Eus$^{marin\,266}$ Cyr$^{es\,380}$): $\aleph^{*}$ φοβηθητε (^{c}-βεισθε) | ιν: syrP add c.* *Nazarenum* (sed in^{mg} habet: *in tribus exx Graecis et uno Syriaco, antiquo illo, non inventum est nomen* Nazarenum) :: e Mc

6. γαρ (et. Dion$^{can\,1}$ Eus$^{marin\,266}$ Cyr$^{es\,380}$): A 33. 238. al plus^{10} ff^{2}· Or int^{2,155} om (Chr ηγερθη. ποθεν δηλον; vix prob^{bt}) | εκειτο absque additam (prob Schu) cum NB 33. 102. e cop arm aeth arP Or$^{int\,2,155}$ Chr^{ed} et$^{mo\,5}$ (sed non^{gue} et$^{al\,4}$) Cyr$^{es\,380}$ cat^{oxon} ... ς Ti add ο κυριος cum ACDLΓΔΠ unc^{9} al pler it (exc^{1}) vg syr^{sch} (*dominus noster*) etP Chr gue et$^{edd\,4}$

7. ταχ. πορευθεισαι: a om, item Chr^{ed} et^{gue} (Or$^{int\,2,155}$ *et ite dicite*) | απο τ. νεκρ. (et. c f ff^{2}· g^{2}· q for gat, et. Cyr^{es}): D 7p^{a} a b e ff^{1}· g^{1}· h l vg arm Or$^{int\,2,155}$ Aug om (item Cyr$^{hr\,211}$ οτι ηγερθη, και τα εξης) | ιδου: D p^{scr} a b c ff^{2}· h Or$^{int\,2,155}$ om (item Cyr$^{hr\,141}$ οτι ανεστη και προαγει υμ. εις τ. γαλ., ιδου ειπον υμιν) | ιδου ειπον (et. $\aleph^{c}$, sed $\aleph^{*}$ ειπα) υμιν (g$^{1·2·}$ vg [sed san al *dixi*] *ecce praedixi vobis*): 126. c^{scr} (om εκ. αυτ. οψεσθ.) f καθως ειπεν υμιν, *sicut dixit vobis*

8. απελθουσαι cum NBCL 33. 69. 124. e (*et cum abissent velociter*) ... ς Ln εξελθουσαι (:: ut Mc) cum ADΓΔΠ unc^{9} al pler (it^{pler} vg *et exierunt cito*) | αυτου: 69. 242. 253. 433. e f q arm om

9. και ιδου (Gb″ prob Schu) cum NBD 33. 69. 435. y^{scr} al^{20} fere a b c e ff$^{1·2·}$ g$^{1·2·}$ h l n vg cop syr^{sch} eth^{hr} arm pers arP, item Or^{1,440} (-- φησιν ο ματθ. και ιδου ο $\overline{ις}$ υπηντ. etc) Eus$^{dem\,508}$ (-- και ο ματθ. διδασκει λεγων· και ιδου ο $\overline{ις}$ etc) Cyr$^{hr\,210}$ (και φησι το ευαγγ. και ιδου ο $\overline{ις}$ etc) Cyr$^{es\,380}$ (και μετα γε τας του αγγελου φωνας, ιδου $\overline{ις}$ υπηντησεν αυταις etc) ... ς ως δε επορευοντο απαγγειλαι τοις μαθηταις αυτου (al^{2} om απαγγ. etc., 235 om τ. μα. αυτ., q om αυτ.) και (al^{6} om) ιδου c. ACLΓΔΠ unc^{9} al longe pl f q syrP aeth | $\overline{ις}$ (Gb′) c. BABCΔΠ unc^{8} 22. 102. al plus^{60} Chr^{gue} Cyr^{es} Thphyl... ς Ln ο $\overline{ις}$ cum DLS^{all}Γ al sat mu Or^{1,440} Eus^{dem} Cyr$^{hr\,210}$ Chr^{ed} | υπηντησεν cum NBCΠ 1. 124. 209. ti^{2} w^{scr} al^{12} Or Cyr^{es} Chr^{gue} ... ς Ln Ti απηντησ. cum $\aleph^{c}$ADLΓΔ unc^{9} al pler Eus dem Cyr$^{hr\,210}$ Chr^{ed} | Δ αυτοις | αυτου τ. ποδας (et. Or Eus^{dem} et$^{marin\,266}$ Chr^{ed} Cyr$^{hr\,211}$ Cyr^{es}): D Chr^{gue} τ. ποδ. αυτ., item it vg

προσεκύνησαν αὐτῷ. 10 τότε λέγει αὐταῖς ὁ Ἰησοῦς· μὴ φοβεῖσθε·
ὑπάγετε ἀπαγγείλατε τοῖς ἀδελφοῖς μου ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς τὴν
Γαλιλαίαν, καὶ ἐκεῖ με ὄψονται.

11. Πορευομένων δὲ αὐτῶν, ἰδοὺ τινὲς τῆς κουστωδίας ἐλθόν-
τες εἰς τὴν πόλιν ἀνήγγειλαν τοῖς ἀρχιερεῦσιν ἅπαντα τὰ γενόμενα.
12. καὶ συναχθέντες μετὰ τῶν πρεσβυτέρων συμβούλιόν τε λαβόν-
27, 64 τες ἀργύρια ἱκανὰ ἔδωκαν τοῖς στρατιώταις, 13 λέγοντες· εἴπατε
ὅτι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς ἐλθόντες ἔκλεψαν αὐτὸν ἡμῶν κοι-
μωμένων. 14 καὶ ἐὰν ἀκουσθῇ τοῦτο ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος, ἡμεῖς
πείσομεν καὶ ὑμᾶς ἀμερίμνους ποιήσομεν. 15 οἱ δὲ λαβόντες τὰ
ἀργύρια ἐποίησαν ὡς ἐδιδάχθησαν· καὶ ἐφημίσθη ὁ λόγος οὗτος
παρὰ Ἰουδαίοις μέχρι τῆς σήμερον.

---

10. ο ιϛ (et. Eus^{dem} Cyr^{es}): b e om | αδελφ. (157. Cyr^{es} μαθηταισ) μου (et. ℵ^{c}): ℵ* om μου | ινα απελθωσιν (et. ℵ^{c}): ℵ* ιν. ελθωσιν, it^{pler} vg *ut eant*, h *quia praecedo vos* | την: D* om | και εκει (Gb″) cum ℵAC*? EFHKUVΓΑΠ 6. 22. 69. al^{50} fere ... ς Ln Ti κακει cum BC^{2}?DGLMS 1. 33. al sat mu^{vid} Eus^{dem} Chr Cyr^{es} et$^{glaph\ 162}$ ... o^{scr} εκει, a b c e ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ n vg *ibi* (contra *et ibi* d f ff$^{2.}$ h q Amb) | οψονται (et. Eus^{dem} Chr Cyr^{es} et^{glaph}; U al pauc οψωντ.): D 10^{pe} e h οψεσθε (-αι)

11. της κουστωδιας (A -δειας, 69. -οδιας): it vg *de custodibus* | ανηγγειλ. cum ℵD Or^{4,386} Chr (et.^{gue}) ... ς Ln Ti απηγγ. cum ABCLΓΑΠ unc rell al omn^{vid} | απαντα: A Or παντα | γενομενα: H al pauc γιν.

12. συμβ. τε (D al^{2} om; it^{pl} vg *consilio accepto*, a e ff$^{2.}$ h *consilium acceperunt et*) λαβοντεσ: ℵ* συμβ. τε εποιησαν, ℵ^{a} supplet και λαβοντεσ, ℵ^{ca} συμβ. τε λαβοντεσ, ℵ^{bc} (rursus ut^{a}) συμβ. τε εποι. και λαβ. | αργυρια ικανα (et. Or^{4,386} cop syr^{p}, ff$^{2.}$ *pecunias copiosas*): D αργυριον ικανον, item it^{pler} vg syr^{sch} arm

13. ειπατε οτι (et. Or^{4,386} et^{1,367} Cyr$^{hr\ 211}$ et^{215} Chr, item Eus$^{mar\ 258}$ διδασκονται διαφημισαι οτι οι etc): ℵ οτι ειπατε, 33. ειπατε | ημ. κοιμωμ.: F ante οι μαθ. αυτ. pon (item Or^{1,367} ante νυκτ.)

14. και εαν (Or^{1,367}); D*L και αν, 1. Or^{4,386} Cyr$^{hr\ 212}$ καν | επι cum ℵACL ΓΑΠ unc^{9} al fere omn syr^{utr} al Or^{1,367} et^{4,386} Cyr^{hr} Chr(et.^{gue}) cat^{ox} ... Ln υπο cum BD 59. (Or^{1,367} ap Quietum teste Delar.), item it^{pler} vg *si hoc auditum fuerit a praeside*, h *si hoc audierit praeses noster* | πεισομεν cum ℵABCDE^{2}FKLMSVΑΠ al pler Or^{bis} Cyr^{hr} Chr (et.^{gue}) ... E*GHUΓ 69. al mu πεισωμεν. Item absq αυτον cum ℵB 33. 102. c Or^{1,367} et^{4,386} cod ... ς Ln Ti add αυτον cum ACDLΓΑΠ unc^{9} al fere omn it^{pler} vg syrr cop al Or^{4,386} ed Cyr^{hr} Chr | ποιησομεν cum ABCDE^{2}KLSUVΓΑΠ al pl Or^{bis} Chr ... ℵE*FGHM 33. 69. 124. 157. al pm Chr$^{gue\ bis}$ -σωμεν

15. τα (ℵ^{c} suppl): ℵ* om | ωσ (et. ℵ*): ℵ^{c} καθωσ | εδιδαχθησαν: H προσεταχθησαν | εφημισθη cum ℵA 33. 60. Or^{1,249} et^{4,455} ... ς Ln Ti διεφημ. cum ABCDL unc^{12} al pler Chr (et.^{gue}) | ιουδαιοισ: D praem τοισ | μεχρι cum ℵ^{c}ABCL unc^{12} al omn^{vid} Or^{1,249} Chr^{gue} ... ℵ*D Or

16 *Οἱ δὲ ἕνδεκα μαθηταὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν,*
εἰς τὸ ὄρος οὗ ἐτάξατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, 17 *καὶ ἰδόντες αὐτὸν*
προσεκύνησαν, οἱ δὲ ἐδίστασαν. 18 *καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐλά-*
λησεν αὐτοῖς λέγων· ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ
γῆς. 19 *πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες* [Mc 16, 15]
αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου

4,455 Chr (et.mo) *εως* (:: nec *μεχρι τ. ση.* 11, 23 nec *εως τ. ση.* 27, 8 fluct; sed cf ad 13, 30) | *σημερον* sine additam cum ℵΑΓΑΠ unc9 al omn fere e (*usque in hodiernum*) Or1,249 et 4,455 ... Ln add *ημερασ* cum BDL 7ev (alpe?) it (exc e) vg (at istae versiones ibi quoque additum habent ubi Graecorum nemo confirmat, ut. 11,23 excepto d) Chr (et. gue)

16. *εισ τ. γαλιλ.*: 33. Eusmarin (ex Anast ap Mai301) om | *εισ το οροσ*: l om; Chr (et.gue) om *εισ το ορ.* usq *ο ιϛ* | *ο ιϛ*: D om *ὁ*

17. *προσεκυνησαν* sine additam cum ℵBD 33. 102. it (exc q) vg Eusmarin 301 (ex Anast) Chred etgue (Chrgue [et ed] sic: *οι δε ενδ. απελθοντεσ* [*απηλθον*] *εισ τ. γαλ. οι* [*και οι*] *μεν προσεκ. οι δε ιδοντ. αυτ. εδιστ.*) ... ς Ti add *αυτω* cum ΑΔΠ unc9 al pler (item Γ al20 fere *αυτον*) q syrutr cop al

18. *αυτοισ* (ℵc): ℵ* om | *ουρανω* (Or1,241 sq Baseunom 295 etbapt 624 Marc diad 246 Cyres bis Chr): D Baseuno 289 *-νοισ* | *επι γησ* cum ℵΑΕFGsuppl HKMSUVΓΑΠ al fere omn Orbis Baseuno 289 et 295 Basbapt Marcdiad Cyr es 585 et 753 (*εν τε ουρ.* etc) et 859 Ps-Ath2,241 Chred etmo catoxon ... Ln *επι τησ γησ* cum BD 90** (cop, sed et. *εν τω ουρ.*) Eusps 328 et 616 Chr gue Cyrluc 236 (*εν τε ουρ.* etc) :: cf ad 6, 10. Multo usitatius est *εν ουρ.* quam *επι γησ*)

19. *πορευθεντεσ* (D *πορευεσθε νυν μαθ.*, Or4,262 *πορευεσθε μαθητευσατε* itemint 4,554 et 626 Tert *ite docete*, e syrutr Cyp al *ite ergo et* [syrp om *et*], cop *ite ergo* [sedwi etcod *autem*] *docete*) cum ℵΑΕFGsupplHKMSU VΓ al plus150 syrcod arp persp sled et4· Or1,412 (et4,262) Hippnoet 58 Eus dem 6·9 etalib itemmarc 8 itemps 461 etalib itemes 425 Const2,26 et 7,22 Ath 88·188·522 etalib Basfid 228 eteth 252·294 (itemps 118 eteunom ter *πορευθεντ. βαπτιζετε*) Basbapt 624 Amphil 489 Epiph 848 et 863 (sed 475·780·922 *απελθοντεσ βαπτισατε*, item 515 et 901) Nysseuno 2 etepp (ap Gall606) Chr (et.gue) Cyres 753 et 859 al Irint 208 Lcif al ... ς (= Gb Sz) add *ουν*, Ln [*ουν*] cum BAΠ 1. 33. al vix mu c e f ff1·2· g1· q vg syrutr arm aeth; item D a b h n Victorin Hilter add *νυν* (gat mm Faustin Leo *ergo nunc*) | *βαπτιζοντεσ* cum ℵΑΓΑΠ unc9 al omnvid Hippnoet 58 Const2,26 et 7,22 Eusmarc 8 Ath 88·188·522·528 Amphil 489 Basfid 228 etbapt 624 eteth 252·294 Cyrhr 244 Nysseuno 2 etepp (ap Gall606) Epiph 848 et 863 Chr (et.gue) Cyr4,17 etes 205·753 et 859 al (it vg Irint al *baptizantes*, Cyp al *tingentes*) ... BD *βαπτισαντεσ* (d *baptizantes*) | *εισ το ονομ.* (Tertbapt *in nomen*; praescr *-iussit ire et docere nationes tinguendas in patrem et in fil. et in sp. s.*): it vg Irint Cyp Hil al pl *in nomine* | D om *του* ante *υιου*, al2 scr ante *αγιου*, Epiph 475·780·922 Cyres 208 om *του* ter

πνεύματοσ, 20 διδάσκοντεσ αὐτοὺσ τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν. καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμὶ πάσασ τὰσ ἡμέρασ ἕωσ τῆσ συντελείασ τοῦ αἰῶνοσ.

---

20. μεθ υμ. ειμι cum ΑΒΓΑΠ unc[9] al omn[vid] it vg Or[1,394] et [586] item [3,351. 519. 554] item [4,169] sq [265. 458] Const[7,46] Eus[dem] [139. 252] item marc [182] item ps [17. 62. 407] et alib item[es] [514. 523] Ath[ps] [896. 906.] Bas[bapt] [600] Chr (et.[gue]) Cyr[ador] [385] et anthrop [387] et trin [32] item luc [236] al ... ℵD Or[3,177] et [302] ειμ. με. υμ. | αιωνοσ sine additam cum ℵA*BD 1. 22. 33. 102. al pauc e ff[1. 2.] g[1. 2.] h n q vg (et. ing mm tol al, non am for san gat) cop arm fr Chr[ed] et[gue] (nec usquam aliter Or Eus Ath Cyr etc) ... ς (= Gb) add αμην cum A[2]ΓΑΠ unc[9] al pler a b c f am for emm gat san sax syr[utr] cop[dz] aeth

Subscriptiones: ℵFM al item a am nil subscriptum habent (CL etc hiant) ... B κατα μαθθαιον (et. e om *evangelium*, vide post) ... AEH KUVAΠ al pl ευαγγελιον κατα ματθαιον (E -εον), item n *secundum mattheum evangelium*, (ff[1.] am *explicit evangelium secundum mattheum*, h *evangelium secundum mattheum explicit*, c *explicit evangelium matthaei*) ... D ευαγγελιον κατα μαθθαιον ετελεσθη αρχεται ευαγγελιον κατα ιωαννην. Eodem modo utuntur cdd[lat] pler, ut for gat *explicit evang. sec. matth.* (gat add *item*), *incipit* (gat add *evang.*) *sec. marcum*, san *evang. sec. mattheum explicit item incipit sec. marc.*, mm *explicit ev. sec. matth. item nunc orditur ev. ihesu christi.* Item b e f q *evang.* (e om) *sec. matth. explicit* (q εχπλικιτ) *incipit evangelium* (e om) *sec. iohannem* (b -*nen*). Eundem ordinem cum D etiam a ff[2.] sequuntur. Codd minusc mu τελοσ του κα. ματθ. [αγιου] ευαγγελιου (Γ τετελεσται αγαπητοσ ο κυριοσ ματθ. ο ευαγγελιστησ μηνι αυγουστω ε̄). Praeterea G[suppl]HKS (non item unc reli) al pl additum habent versuum (στιχων) numerum: HK al mu βψ', G[suppl]s 126. al pl βχ' (w[scr] δισχιλ. εξακοσ.), al mu βφ', βφιδ' et aliter; pauciores etiam ρηματα (βφκβ', αχοε', βωκβ', γωγ' etc), κεφαλαια (τξ'), τιτλουσ (ξη'). Sectiones Ammonianae numerantur τνε' (item 355 am et antiquissimi canonum indices) in ℵ ad v. 9, τνδ' in A ad v. 8 (at hoc non recte habet, non enim possunt sequentia cum v. 8 ad canonem 2 trahi, sed pertinent, ut est in ℵ et am, ad can. 10), τνς' in EΠ ad v. 11, τνζ' in M ad v. 16, τνθ' in HK ad v. 19. In codice B evg Mt in capp 170 divisum est (vide ad Lc, ubi eadem capitum ratio ex X adnotatur). Sensim vero variis additamentis subscriptiones auctae sunt. Ita K habet: το κα. ματθ. ευαγγ. εξεδοθη υπ αυτου εν ιεροσολυμοισ μετα χρονουσ η' τησ του χ̄υ αναληψεωσ, item G[rec] exceptis υπ αυτ. εν ιερ. Cod. 126. συνεγραφη το κα. ματθ. αγιον ευαγγ. μετα οκτω χρον. τησ χ̄υ του θεου ημων (al mu om τ. θ. η.) αναληψεωσ· εξεδοθη εισ ιερουσαλημ (al pl εν ιερ. vel εν ιεροσολυμοισ, 174. εισ παλαιστινην, 293. τοισ εν ανατολη εβραιοισ) φωνη τη εβραϊδι (idem exprimunt al mu, plerumque sic: τη εβραϊδι διαλεκτω vel εβραϊστι). Alibi additur et. ηρμηνευθη (ερμ.) δε υπο ιωαννου (ita 5. 29. 132. 133. 176. d[scr] etc, 53. υπο του ιακωβου, al υπο ιακ. αδελφου του κυρ., 293. υστερον δε παρα βαρθολομαιου

του πανευφημου αποστολου ερμηνευθεν τη ελληνιδι διαλεκτω, ως δε τινες φασιν υπο ιω. του θεολογου, οι και αληθως ειρηκασιν. Syr^{sch} *finitum est evangelium sanctum praedicationis Matthaei, quod praedicavit Hebraice in regione Palaestinae,* item syrP *finitum est evangelium sanctum Matthaei evglstae, quod loquutus est Hebraice in Palaestina.* AethP *finitum est evangelium Matthaei. Voces eius 2006.* PersP *finitum est evangelium Matthaei unius ex numero duodecim apostolorum.*

ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ.

I.

1 [1.2] *Ἀρχὴ τοῦ εὐαγγελίου Ἰησοῦ Χριστοῦ*, 2 *καθὼς γέγρα-*

---

*κατ. μαρκ. cum ℵBP ... Gb Sz Ln Tl *ευαγγελιον κατα μαρκ.* cum ADEKℵ KLMUΓΔΠ al pl (G[suppl] *το κατα μαρκον* sed praecedit *του κα. μαρκ. ευαγγελιου τα κεφφ.*, 69. *εκ του κα. μαρκ. ευαγγελιον* [ita[acer], Treg *-λιου*], 258. *ευαγγελειὼ* [sed ad Mt *-λιον*] *κα. μαρκ.*) ... ς *το κατα μαρκ.* (ς add *αγιον* cum minusc mu, sed ς[a] om cum minusc pm) *ευαγγελιον* cum minusc sat mu

1. $\overline{ιυ}$ $\overline{χυ}$ sine additam cum ℵ[a] 28. 255. Ir[191] (*ματθ. δε την κατα ανθρωπον αυτου γεννησιν κηρυττει λεγων· βιβλος γενεσεως* $\overline{ιυ}$ $\overline{χυ}$ *υιου δαυ. υιου αβρααμ · μαρκος δε απο του προφητικου πνευματος του εξ υψους επιοντος τοις ανθρωποις την αρχην εποιησατο λεγων· αρχη του ευαγγ.* $\overline{ιυ}$ $\overline{χυ}$, *ως γεγραπται εν ησ. τω προφ., την πτερωτικην εικονα του ευαγγελιου δεικνυων.* Ir[int] „*initium fecit*: Initium, *dicens*, evglii quemadmodum scriptum" etc; om igitur interpres ipsum $\overline{ιυ}$ $\overline{χι}$, consentiente scholio codicum 237. 238. 259, quo Irenaei verba tacito quidem ipsius nomine: *μαρκος ο ευαγγ. απο του* usque *δεικνυων* repetuntur. Similiter Epiph[427] *και φησιν· αρχη του ευαγγελιου, ως γεγραπτ. εν* etc) O r[1,206] (*αλλα και εις των ευαγγελιστων ο μαρκος φησιν· αρχη του ευαγγ. ημων* $\overline{ιυ}$ $\overline{χυ}$· *ως γεγραπται εν ησαι. τω πρ.* usq *εμπρ. σου*) [1,15 bis] (*φησι γαρ ο αυτος μαρκος· αρχη του ευαγγ.* $\overline{ιυ}$ $\overline{χυ}$, *καθως γεγραπτ. εν ησ. τω πρ. ιδου* usq *τας τριβ. αυτου*. Paucis verbis ante paullo liberius: *ως φησιν ο μαρκος· αρχη του ευαγγ.* $\overline{χυ}$ $\overline{ιυ}$.) [1,125] (*παρα δε τω μαρκω ως αρχη του ευαγγ.* $\overline{ιυ}$ $\overline{χυ}$ *κατα την ησαΐου γραφην αναγεγραπται ουτως· αρχη του ευαγγ.* $\overline{ιυ}$ $\overline{χυ}$, *καθως γεγρ. εν τω ησ. τω προφ.* usq *τ. τριβ. αυτου*) item O r[int 4,464] („segregatus, *inquit*, in evglium dei. *In aliis locis scripturae evglium Christi esse dicunt, sicut et Marcus evglsta scribit*: Initium evglii Iesu Christi, sicut scriptum est in Esaia propheta. *Verum quoniam Christus verbum est, et* in principio erat verbum et verbum erat apud deum et deus erat verbum, *unum atque idem est dici evglium dei et evglium Christi, vel quia ipse dominus dicit - ergo et evglium patris evglium filii est*") B a s[eunom 280] (*ο μεν ματθ. της κατα σαρκα γεννησεως εξηγητης γεγονεν, ως αυτος φησι· βιβλος γενεσεως* $\overline{ιυ}$ $\overline{χυ}$ *υιου δαυ.* [cod add *υιου αβρααμ*]· *ο δε*

πται ἐν τῷ Ἡσαΐᾳ τῷ προφήτῃ· ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν Mal 3, 1 Mt 11, 10 Lc 7, 27

μαρκοσ αρχην του ευαγγ. το ιωαννου πεποιηκε κηρυγμα, ειπων· αρχη του ευαγγελιου ιυ χυ, καθωσ γεγραπτ. εν ησ. τω προφ. φωνη βοωντοσ ε. τ. ερ. ο δε λουκασ etc) Tit manich 8 (ap Gall 229: *ει δε μαρκοσ λεγει· αρχη του ευαγγελιόυ ιυ χυ, καθωσ γεγραπται εν ησ. τω πρ. ο δε ματθαιοσ· βιβλοσ γενισεωσ ιυ χυ υιου δαυ. υιου αβρααμ, και ο μεν* etc) Serap manich 25 (*αρχη τ. ευαγγ. ιυ χυ, καθωσ γεγρ. εν ησ. τω πρ.*) Cyr hr 92 (*ιωαννησ γαρ ην αρχηγοσ – τελοσ μεν προφητων· παντεσ γαρ οι προφηται και ο νομοσ εωσ ιωαννου. των δε ευαγγελικων πραγματων απαρχη· αρχη γαρ του ευαγγ. ιυ χυ, φησι, και τα εξησ, εγενετο ιωαννησ εν τ. ερ. βαπτιζων*) (Severian sigill 566 vide infra) Victorin apoc (ap Gall 55 „*Marc. itaque evglista sic incipiens*: Initium evangelii Iesu Christi, sicut scriptum est in Esaia propheta: Vox clamantis in deserto, *leonis habet effigiem. Matth. autem*: Liber generationis Ies. Chr. filii David filii Abraham: *haec est facies hominis*“) Hier bis (in Malach. 3, 1 „*Marc. quoque evglista – ita exorsus est*: Initium evglii Ies. Christi, sicut scriptum est in Esaia proph. – – viam tuam; item de opt. gen. interpr. ad Pammach. ep. 101 „*Marcus – ita suum orditur evglium*: Principium evglii Iesu Christi, sicut scriptum est in Esaia proph. – – semitas eius) :: pro tam luculento patrum testimonio – Orquinquies – dubitari nequit quin codicis ℵ scriptura summae antiquitatis textum referat, etsi iam Irenaei aetate nobili additamento auctum legerint. Videtur illud vero huic quidem loco parum apte illatum. Ineptum certe totique textus sacri historiae repugnans foret, tale quid potius modica fide sublatum quam pietate male sedula illatum dicere ..... Ln Ti add *υιου θεου* cum ℵ^{a}BDL 102. (Severian sigill 566 *παλιν ο μακαρ. μαρκοσ, καθεισ εαυτον εισ το ευαγγελιον και θαρσησασ τοισ προγεγυμνασμενοισ λεγει μεν υιον θεου, αλλ ευθεωσ συνεστειλε τον λογον και εκολοβωσε την εννοιαν – λεγων· αρχη του ευαγγ. ιυ χυ, καθωσ γεγραπται εν ησ. τω προφ. ιδου αποστ. – εμπρ. σου.* Agnoscit igitur aperte additamentum *υιου θεου*, in ipso vero textu non exhibuit, ut certe editum est) cat^{oxon} cat^{poss}; item ς *υιου του θεου* cum AEFG^{suppl}HKMSUVΓΔΛ al pler Cyr^{iulian} 330. Item *filii dei* it vg (sed gat mm *domini nostri I. Chr. fil. dei*) cop syr^{utr} arm aeth Iren^{int} 187 (addit *manifeste initium evglii esse dicens ss. prophetarum voces, et eum, quem ipsi dominum et deum confessi sunt, hunc patrem domini nostri I. Chr. praemonstrans*) et 205 (*filius dei, hominis filius factus, ut per eum adoptionem percipiamus, portante homine et complectente filium dei. Propter hoc et Mc ait*: Initium evglii I. Chr. filii dei) Amb Ilier semel (ad Mt 3, 3 „*Porphyrius istum locum Marci evglistae principio comparat, in quo scriptum est*: Initium evglii I. Chr. fil. dei, sicut scriptum est in Isaia propheta – semitas eius. *Quum enim testimonium de Malachia Isaiaque contextum sit, quaerit quomodo velut ab uno Isaia exemplum putemus assumptum*“) Aug^{cons} 39 al | ς Wtst Matthaeius Ti *θεου.* 2 *ωσ* [*καθωσ*] – *αυτου.* 4 *εγενετο*, item Gb sed – *αυτου*· 4 *εγενετο*, Sz *θεου*· – *αυτου*· 4 *εγενετο*, Ln *θεου* (2 *ωσ* – *αυτου*) 4 *εγενετο*

2. *καθωσ* cum ℵBKLΔ* 1. 33. 209. al plus^{5} Or^{4,18} et 126 et 126 Tit manich 8

Ms 40, 3
Mt 3, 3
Lc 3, 4
Io 1, 23

μου πρὸ προσώπου σου, ὅσ κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου· 3 [2.1] φωνὴ

Bas[euno 250] Serap[manich 25] Severian[sigill 566] ... ς Ln ωσ cum ADEFG suppl HMPSUVΓΠ[2] al pler Ir[gr 191] Or[1,389] Epiph[427] cat[oxon] et[poss] al | εν τω (τω cum ΝΒLΔ 33. al[5] Or[4,125] et[126]; D 1. 22. al[15] fere Ir[gr 191] Or[1,385] et[4,15] Tit[manich] Bas[eunom] Serap[manich] Epiph[427] om: ita Gb Sz) ησα. τ. προφ. cum ΝΒDLΔ 33. al[25] fere it vg cop (cod[1] εν τοισ προφηταισ εν τ. ησ. τ. προφ. utraque lectione conflata) syr[sch] et[hr] et[p mg] (ita White; item ap Adl „Ass. 1[mg] *Maleachi, in alio exemplo: in Esaia propheta.* Ass. 2. *in Esaia propheta et in Maleachi propheta*) arm[odd] ar[e] perss go Ir[191] et[gr] et[int] Or[quater] ([4,126] οτι ο μαρκ. δυο προφητειασ εν διαφοροισ ειρημενασ τοποισ υπο δυο προφητων εισ εν συναγων πεποιηκε· καθωσ γεγρ. εν τω etc) Porphyr (ap Hier ad Mt 3, 3: vide supra; denique vero addit „*nos autem nomen Isaiae putamus additum scriptorum vitio, quod et in aliis locis probare possumus, aut certe de diversis testimoniis scripturarum unum corpus effectum.* Cf et. in Malach 3, 1 *evglista duo testimonia Malachiae et Isaiae sub unius prophetae sermone contexens.* Item ad Pammach ep 101.) Tit[manich 3] Bas[eunom 250] Serap[manich 25] Epiph[427] Severian[sig 566] (Vict[ant] in cat[poss] et in schol codicis 41 aliorumq: - επιτεμων ουν ο ευαγγελιστησ ωσ υπο ησαιου ειρημενασ τασ δυο χρησεισ παρεθηκεν. Item Eus in cat[oxon] et in scholiis codicum aliquot [ap Mai[236]]: τουτο προφητικον μαλαχιου εστιν, ουχ ησαϊου. γραφεωσ τοινυν εστι σφαλμα, ωσ φησιν ευσεβιοσ ο καισαρειασ εν τω προσ μαρινον περι τησ δοκουσησ εν τοισ ευαγγελιοισ περι τησ αναστασεωσ διαφωνιασ.) al Victorin[apoc 55] Hier (locis laudatis) Aug ([cons 2,25] ad verba Mtthaei: *Hic est enim qui dictus est per Isaiam* etc adnotat: „Marcus quoque et Lucas consentiunt hoc Isaiae testimonium esse de Ioanne") al ..... ς (Gb′) εν τοισ προφηταισ cum AEFG[suppl] HKMPSUVΓΠ al pler (cop[cod 1] vide ante) syr[p txt] arm[zoh] aeth ar[ro] et[po] sl Phot[manich 4,9] (non item Tit[manich], ut passim male asseritur: vide supra. Pessime vero Sz: „cum scriptoribus ecclesiasticis plurimis"; quod statim addit: „v. g. Chrys." id ipsum error est) Thphyl (ad h. l.) Ir[int 187] et[205] (ipsa verba vide supra; quae priore loco addit: *ss. prophetarum voces*, et altero: *unum et eundem sciens fil. dei I. Chr. qui a prophetis annunciatus est*, videntur confirmare revera eum εν τοισ προφ. scripsisse, quamvis[191] et Graece et ex interprete contrarium probetur.) ... cod[barb] ap Caryophilum εν τω προφητη, tol[4] plane om: neutrum horum testimoniorum vel minimam auctoritatem habet | εγω cum ΝΑLPΓΔΠ unc[9] al fere omn vg[ed] syr[p] arm aeth go Or[1,388] et[4,15. 125. 126] (non ad Mc adhiberi potest[3,769]: και ουτοσ ην περι ου ο προφητησ ελεγεν· ιδου εγω αποστελω [cod ιδου αποστελλω, nec[int vet] exprimit εγω] τ. αγγ. μ. etc) Eus[dem 430] (-εκεινον τον δια του προφητου δηλουμενον κατα το· ιδου εγω αποστ. - εμπροσθ. σου. κεχρηται γουν τη παραθεσει και ταυτησ τησ γραφησ μαρκοσ ο ευαγγ.) Phot[manich 4,9] al Hier[bis] (ad Malach 3, 1 et ep 101 ad Pammach; vide supra) ... Ln Ti om cum BD 28. it am emm fu gat ing mm mt san taur tol Severian[sig 566] Ir[int 187] (Or[int 2,408] huc non valet: „exploratores isti qui mittuntur [in Iericho] ante faciem Iesu, possunt et angeli dei putari,

βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ· ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ. 4 *ἐγένετο Ἰωάννης ὁ βαπτίζων ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.* 4–8 Mt 3, 1 sq Lc 3, 2 sq Io 1, 6 sq

---

sicut scriptum est: *Ecce mitto*" etc) Hier^{semel} (ad Mt 3, 3) al (sed Tert adv. Iud. 9 ex Mal. potius) :: lectio et. ll. pp. fluctuat; LXX ex A aliisq pl *εγω* additum habent, non item ex ℵ et B | *αποστελλω*: ℵ al pauc (Or^{3,769} vide ante) cop *-ελω* | *τ. οδον σου* sine additam cum ℵBDKLΠ* 36. 102. w^{ser*} a b c l q am emm fu ing san taur tol (al mu ap Luc brug et ap Vallars) cop$^{sch w}$ syr^{sch} eth^{hr} aeth pers^{p} Or^{4,15} et^{126} (*την δ ομοιαν επιτομην πεποιηται [ο μαρκος] και επι του· ιδου εγω* usq *εμπρ. σου· ου παρεθετο γαρ το προκειμενον το εμπροσθεν σου.* Hinc paullo ante^{4,125} *εμπρ. σου* ab ipso Or addita esse non credibile est, leguntur vero addita etiam^{1,269}. De tertio loco^{3,769} iam diximus.) cat^{oxon} δε (ubi Vict^{ant} verba afferri dicuntur) cat^{poss} Ir$^{int\ 187}$ Hier$^{malach\ et\ matth}$ nl ..ς (= Gb Sz) add *εμπροσθεν σου* cum ΑΓΑΗ^{2} unc^{6} al pler f ff$^{1.\ 2.}$ g$^{1.\ 2.}$ vg^{ed} (et gat mm al) cop^{wi} syrP arm go arr sl (Or^{1,269} et^{4,125} vide ante, item Eus^{dem}) Severian$^{sig\ 566}$ Phot$^{manich\ 4,\ 9}$ al Hier^{sem} (ep 101 ad Pammach) al. Ceterum Bas$^{cunom\ 250}$ Epiph^{427} Victorin$^{apoc\ 55}$ post verba *ησα. τ. προφ.* statim pergunt ad *φωνη βοωντος*, omissis *ιδου εγω* etc

3. *εν τη ερημω· ετοιμασατε* etc: hunc in modum (quem et. Or^{4,126} al agnoscunt) ipsos LXX distingui voluisse cum iisque evglistas, dudum observatum est. Aliter fit apud prophetam, apud quem *εν τη ερημω* et *εν αβατω* (ex interpretatione Symmachi, *in solitudine* vg) ante *ευθειας ποιειτε* sibi invicem respondent. (Treg vero edidit ad normam textus Hebraici.) | *αυτου* cum ΚΑΒLPΓΔΠ unc^{9} al fere omn ff$^{1.}$ g$^{1.}$ l q vg (et. am emm fu ing san taur etc) cop syr^{sch} eth$^{P\ txt}$ arm aeth Or^{4,15} et^{125} et^{126} (*ο μεν γαρ προφητης φησιν· ετοιμασατε - τ. τριβ. του θεου υμων· ο δε μαρκος· ετοιμασατε - τ. τριβ. αυτου*) Vict^{ant} (in cat - *τασ τριβ. αυτου, μη εχουσαν [τ. ρησιν] ουτως εν τω προφητη αλλα τ. τριβ. του θεου ημων*) Hier (ad Mal. 3. *pro eo quod LXX transtulerunt* dei nostri, *Marc. Lucasque dixerunt* eius) al ... D 34^{mg} *του θεου υμων*, item *dei nostri* a b c f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ mt go syrP^{mg} in$^{edd\ 2}$, item *ante deum nostrum* Ir$^{int\ 187\ bis}$. Praeterea c haec addita habet (:: e Lc 3, 5 sq et Es 40, 4 sqq): *omnis vallis replebitur, et omnis mons et collis humiliabitur, et omnia prava erunt recta et aspera in planitiem: et videbitur gloria domini, et videbit omnis caro salutare dei nostri, quoniam deus locutus est. Vox dicentis: Clama. Et dixit: Quid clamabo? omnis caro fenum et omnis gloria eius sicut flos feni: aruit fenum et flos cecidit; verbum autem domini manet in aeternum.*

4. *εγενετο*: ℵ* *και* (^{c}om) *εγεν.*, cop^{wi} et^{cod} *εγ. δε* | B *ιωαννης* | *ο βαπτιζων* cum ΚBLΔ 33. pp$^{arh\ ser}$ cop ... ς Ln Tl om *ὁ* cum ADΓΠ unc^{9} al fere omn (it vg *baptizans*), sed D 28. it (exc f) vg syr^{sch} (non item cop syrP arm aeth go) Eus$^{dem\ 421}$ Cyr$^{hr\ 48}$ post *ε. τ. ερημ.* pon | *και κηρυσσ.* cum ΚADLPΔ unc^{11} al pler it vg cop syr^{utr} etc ... B 33. 73. 102. om *και*

5 καὶ ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν πᾶσα ἡ Ἰουδαία χώρα καὶ οἱ Ἱεροσολυμῖται πάντες, καὶ ἐβαπτίζοντο ὑπ' αὐτοῦ ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. 6 καὶ ἦν ὁ Ἰωάννης ἐνδεδυμένος τρίχας καμήλου καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ, καὶ ἔσθων ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον. 7 [4. 1] καὶ ἐκήρυσσεν λέγων· ἔρχεται ὁ ἰσχυρότερός μου ὀπίσω μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς
Act 13,25 κύψας λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ. 8 ἐγὼ ἐβάπτισα

---

5. εξεπορευετο cum ℵABDGᵃᵘᵖᵖˡKMPUAΠ al pl a c (*veniebat*) f ff²· vg (et. am fu ing emm san) copˢᶜʰʷ syrᵘᵗʳ al Or⁴,¹²⁹ Eusdem⁴³¹ ... Gb'' -ρευοντο cum EFHLSVΓ al plus⁶⁰ b ff¹· g¹· q harl* taur go copʷˡ etᵈˢ Thphyl | ἡ: HM al aliq om | οι: D cˢᵉᶜʳ om (syrP ᵐᵍ gʳ και οι ιεροσολυμιται) | ιεροσολυμειται cum ℵAB*DΔ 69. 124., item Γ al -μῆται ... ς Ln Ti -μυται cum B²LPΠ uncᵍ al pler | παντες b. l. cum ℵBDLΔ 28. 33. 102. a b l q (alᵛⁱᵈ; c ff²· syrˢᶜʰ ante οι ιεροσολ.) vg cop arm arr persᵃˢ Or⁴,¹³⁰ (itemˡⁱᵇ ⁴, ¹³⁶ et ¹³⁷) Eusdem⁴³¹ ... ς post εβαπτιζ. cum ΑΓΠ uncᵍ al pler syrP go (aeth), item 13. 124. 346. 2ᵖᵉ 8ᵖᵉ ... 11. 82. 69. 108. 126. f slᵉᵈᵈ² plane om | και εβαπτ. (ct. ℵᶜ): ℵ* 69. a om και | υπ αυτου ante εν τω ιορδ. ποτ. cum ℵBL 33. 102. it (exc a) vg arm Or⁴,¹³⁰ (et ¹³⁶) Eusdem ... ς Ln post ιορδ. ποτ. (:: ut Mt) cum ADΓΓΔΠ uncᵍ al pler a syrP go | εν τω (D* om) ιορδ.: b d g²· *in iordanen* | ποταμω cum ℵABLΓΓΔΠ uncᵍ al omnᵛⁱᵈ f, g¹·²· ff¹· vg cop syrᵘᵗʳ al Or ⁴,¹³⁰ ... D a b c ff²· mt (Or⁴,¹³⁷) Eusdem om

6. και ην cum ℵBL 33. b d ff¹· g¹· (et²· vid) q vg (et. am fu san ing taur etc) copʷˡ etᶜᵒᵈ ... ς ην δε cum ADΓΓΔΠ uncᵍ al pler a c f ff²· mt copˢᶜʰ etᵈˢ syrᵘᵗʳ arm aeth go :: cf Mt | ο ιωαννς. (ℵ -αννης) cum ℵBLΓ uncᵀ 1. 69. al plus⁶⁰ syrP (c *iohannes ipse*) ... ς Ln om ὁ cum ADHΔΠ 33. al sat mu | τριχας: Dᴳʳ *δερρην*, a *pellem* | καμηλου (D* -μελου): Gˢᵘᵖᵖˡ alˢ ˢᶜʳ καμιλου | και ζωνην usq οσφ. αυτου: D a b ff²· (non item c f ff¹· g¹·²· q) mt om | εσθων cum ℵBL*A 33. ... ς Ln εσθιων cum ADL²ΓΓΠ uncᵍ al omn fere | a totum v. 6 post v. 8 ponit

7. εκηρυσσ. (Γ εκεκραγεν) λεγων: D a ελεγεν αυτοις | ερχεται etc: D sic: *εγω μεν υμας βαπτιζω εν υδατι· ερχεται δε οπισω μου ο ισχυροτερος μου, ου ουκ ειμι ικανος λυσαι τον ιμαντα των υποδηματων αυτου, και αυτος υμας βαπτιζει* (d *baptizavit*) *εν πνευματι αγιω*, item a ff²· *ego quidem vos baptizavi in aqua* (ff²· *baptizo vos in aquam*); *venit* (ff²· *venict*) *autem post me* (ff²· om *aut. po. me*) *fortior me, cuius ndn sum dignus solvere corrigiam calciamentorum eius: ipse vos baptizavit in spiritu sancto.* | ισχυροτερος (et. Or⁴,¹³¹ et ¹³⁴): A xˢᶜʳ ισχυρος | οπισω μου (et. Or⁴,¹³⁴ *τα μαρκου καταναησωμεν, οσ ανεγραψε κηρυσσοντα τον ιω. ταυτα μεν ειρηκεναι κατα το· ερχεται ο ισχυροτερος μου οπισω μου*): B 102. Or⁴,¹³¹ om μου, A pparh ˢᶜʳ ff²· om οπ. μου | κυψας (cˢᶜʳ κυμψ.) (Or⁴,¹³²· ¹³⁴ et ¹³⁵ *μη ανεξεταστον δε εασθω το χωρισ του κυψας ομοιωσ παρα τω λουκ. κ. ιωαννη. ειρημενον.* Item Augᶜᵒⁿˢ²,³⁶: *De calceamentis ergo hoc a Le distat quod addidit* procumbens.): D (vide ante) 28. 256. 2ᵖᵉ

ὑμᾶς ὕδατι, αὐτὸς δὲ βαπτίσει ὑμᾶς ἐν πνεύματι ἁγίῳ. 9 [5.1] Καὶ ἐγένετο ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις ἦλθεν Ἰησοῦς ἀπὸ Ναζαρὲτ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἐβαπτίσθη εἰς τὸν Ἰορδάνην ὑπὸ Ἰωάννου. 10 καὶ εὐθὺς ἀναβαίνων ἐκ τοῦ ὕδατος εἶδεν σχιζομένους τοὺς οὐρανοὺς

Mt 3, 11—17 Lc 3, 21 s Io 1, 29 ss

a b c ff^{2}· g^{1}· mt (non item f ff^{1}· g^{2}· vg) Amb om | *των υποδηματων* (Or ^{4,126} *ετι περι των υποδηματων των παρα τοις τριαιν ουτωδ ονομασθεντων ευαγγελισταις διαλαβωμεν, συγκρινοντες εκεινα τω παρα τω μαθητη ιωαννη ενικως ονομασθεντι*) : L al pauc syrP *του υποδηματος*. (Clem^{670} *ουκ ειμι, φησιν, αξιος τον ιμαντα του υποδημ. λυσαι κυριου* propter *αξιος* a Ioh pendere videtur; item Bas$^{bapt\,628}$ *οτι ουκ ειμι ικαν. λυσαι τον ιμαντ. του υποδημ.* satis libere afferuntur.)

8. *εγω* sine *μεν* (prob Schu) cum NBL 33. 69. 102. 124. b c ff^{1}· g$^{1.2}$· vg cop syr^{sch} arm pers^{w} Or^{4,128} Aug$^{cons\,2,26}$ ... ς add *μεν*, Ln [*μ.*] cum ADPΓΔΠ unc^{9} al pler a f ff^{2}· mt syrP aeth go :: ut Mc et Lc | *εβαπτισα υμ.* (69. al pauc a *υμ. εβαπτ.*) et. Or^{4,128}: D al pauc b c f ff^{1}· g^{1}· mt *υμιας βαπτιζω* (b c f ff^{1}· g^{1}· mt *baptizo vos*) | *υδατι* (:: ita Lc) cum NBΠΔ 16. 33. 56. 58. 258. al^{8} pc vg (et. am fu ing san al) Or^{4,128} Aug cons ... ς Ln *εν υδατι* (:: ut Mt et Io) cum ADLΓΠ unc^{8} it gat mm mt cop. Praeterea a add *in paenitentiam*. Contra Or^{4,128} *μονοσ ματθαιοσ τουτω προσεθηκε το εισ μετανοιαν.* | *βαπτισει υμασ*: א* (suppl ^{c}) b om *υμασ* ... D (totum textum ad v. 7 exscripsimus) 69. (om *δε*) a ff^{2}· (utrumq vide ad v. 7) *υμ. βαπτ.* (sed DΘ^{r} *-ιζει*) | *εν πνευμ.* cum NADHP ΓΔΠ unc^{9} 33. al pler it (exc b) gat mm mt cop Or^{4,128} ... Ln [*εν*] *πν.*, Ti om *εν* (:: accommodatum ad *υδατι*, Mt *εν υδ.* et *εν πν.*) cum BL b vg (Aug^{cons} in^{txt}, non item^{com}) | *αγιω* (et. Or^{4,128}; Aug$^{cons\,2,26}$ *de baptismo autem hoc ab utroque* [*distat*], *quia non dixit* et igni, *sed tantum* in spiritu sancto): P al^{7} syrP c.* add *και πυρι*

9. *και εγεν.* cum NADLΓΔΠ unc^{8} (G deficit usq v. 18) al omn fere it^{pler} vg al pler Or^{4,150}, item ff^{2}· mt cop^{wl} et^{eod} *εγ. δε* ... B om *και*, hinc Ln [*και*], a om *κ. εγεν.* | *εκειναισ* (h. l. et. Or^{4,150}): DΔ 48^{ev} b f ff$^{1.2}$· g^{1}· (non a c) vg (exc mt) post *ημεραισ* pon | *ις* cum NABLPΠ unc^{7} al pl Or^{4,150} ... DMΓΔ 13. 28. 69. al plus^{35} *ο ις* (Schu: „ex Mci usu recte, cf 11, 22 varr") | *απο*: P *εισ*. Similiter pp$^{arh\,scr}$ al^{evgst} fere^{10} *εισ την γαλιλαιαν* | *ναζαρετ* (ita etiam ς Gb Sz) cum NBLΓΔ 33. 69** al pl a b d f (Or^{4,150}), item AP *-ρατ* ... ς^{e} Ti *ναζαρεθ* cum DΘ^{r}EFHKMUVΠ 1. 69* 124. 262. 346. al pl c vg (et. am fu ing etc) cop go | *εισ τον* (D* *την*) *ιορδ. υπ. ιωαννου* (B *-ανου*) cum NBDL 13. 33. 69. 102. 124. al^{10} fere a b ff$^{1.2}$· g$^{1.2}$· (l om *υπ. ιω.*) am fu ing tol sax cop syr^{sch} Or^{4,150}, item 1. 28. 131. 209. *εν τω ιορδ. υπ. ιω.* ... ς *υπο ιω. εισ τ. ιορδ.* cum APΓΔΠ unc^{8} al pler c f vg^{ed} (item emm al) syrP arm aeth go

10. *ευθυσ* cum NBLΔ 33. ... ς Ln *ευθεωσ* (M al *-εοσ*) cum APΓΠ unc^{8} al omn fere ... D a b om | *εκ* (Gb″) cum NBDL 13. 28. 33. 69. 124. al^{10} go arm (item it vg *de aqua*) ... ς *απο* cum APΓΔΠ unc^{8} al pler (:: ut Mt) | *αναβ. εκ τ. υδατοσ*: cop^{wl} et^{eod} *veniens sursum in aqua* | *ειδεν* G. NBDKP IIKMUΓΠ al pl ... ALPVΔ al mu *ιδεν* | *σχιζομενουσ*: D *ηνυγμενουσ* (it vg

καὶ τὸ πνεῦμα ὡσ περιστερὰν καταβαῖνον εἰσ αὐτόν. 11 καὶ φωνὴ
2 Ps 2, 7 ἐκ τῶν οὐρανῶν· σὺ εἶ ὁ υἱόσ μου ὁ ἀγαπητόσ, ἐν σοὶ εὐδόκησα.
12 a Mt 4, 1 aa Lc 4, 1 aa
12 [c. 2] Καὶ εὐθὺσ τὸ πνεῦμα αὐτὸν ἐκβάλλει εἰσ τὴν ἔρημον.
13 καὶ ἦν ἐν τῇ ἐρήμῳ τεσσεράκοντα ἡμέρασ πειραζόμενοσ ὑπὸ
τοῦ σατανᾶ, [v. 6] καὶ ἦν μετὰ τῶν θηρίων, καὶ οἱ ἄγγελοι διηκόνουν
αὐτῷ.

---

apertos vel *aperiri*) :: e Mt et Lc | ωσ cum ℵABDLΓΔΠ unc^{7} al pl (et. syrP ^{mg} sr) ... ς (= Gb Sz) ωσει cum MP al mu^{vid} (:: cf ll pp) | καταβαινον (D* al -νων) cum ABDLPΓΔΠ unc reli al pler a c f syr^{utr} cop^{schw} arm go ... ℵ (Δ spatium habet verbis κ. με. aptum) 33. 262. al^{10} b ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ l vg cop^{wi} et^{cod} aeth add και μενον (:: deest Mc et Lc, tamen ex Ioh ortum vdtr) | εισ αυτον cum BD 13. 69. 124. al pauc a (*in eum*; item g$^{1.}$ *et manentem in ipsum*) ... ς επ αυτον (:: ut Mt Lc Io) cum ℵALPΓΔΠ unc^{8} al pler; f *super eum*, ff$^{2.}$ *super illum* (add *et manentem*: vide Blanch., ap Sab. add etiam *in ipso*); item (praemisso *et manentem*) b ff$^{1.}$ g$^{2.}$ vg *in ipso* (b *eo*)

11. φωνη cum ℵ*D ff$^{2.}$ mt ... ς Ln Ti add εγενετο cum ℵ^{c}ABLP unc^{11} al fere omn it^{pl} (sed b *de caelo facta est*) vg cop syr^{utr} al; item a *venit vox*, f *vox venit*; 28. 2P^{e} g$^{1.}$ ηκουσθη post ουρ. (:: Mt και ιδου φω. ε. τ. ουρ. λεγουσα, Lc και φωνην εξ ουρ. γενεσθαι) | εν σοι (Gb′) cum ℵBD^{gr} LΡΔ 1. 13. 22. 33. 69. al plus^{25} a c ff$^{2.}$ (et. ff$^{1.}$ ut^{vid}) g$^{2.}$ l vg cop^{schw} syr^{sch} cP^{txt} arm^{zoh} aeth go ... ς εν ω cum ΑΓΠ unc^{6} al pl b d (*in quem complacui*) g$^{1.}$ (f *qui mihi bene complacuisti*) :: ita Mt, εν σοι et. Lc; cf et. evg. Ebion. ad Mt 3, 17 | ευδοκησα cum ℵABD*KLMUΠ al pl ... D^{2}EFHVΓΔ al pm ηυδοκ.

12. ευθυσ cum ℵBC^{2}FHLMSUVΓΔΠ^{mg} al pl... Ln ευθεωσ cum ADℵ*KM^{mg}ΣΠ* al plus^{50} | το πνευμα: D add το αγιον | αυτον εκβαλλει cum ℵABL unc^{10} arm go ... Da 33. 69. 124. (ante το πν.) 346. al pauc (it vg al) εκβ. αυτ.

13. εν τ. ερ. sine εκει cum ℵABDL 13. 33. 102. 346. al pauc it vg cop aeth go Or^{4,161} Eus$^{dem\ 482}$ ... ς (= Gb) εκει εν τ. ερημ. (defendit Schu) cum EFHMSUVΓΔΠ^{2} al pler syr^{utr} arm .,. Κ* 1. 69. 124. 131. 209. al^{15} fere arm (a *Et protinus spiritus duxit illum in deserto per XL. dies* etc) εκει omissis εν τ. ερ. | τεσσερακ. (-ε- cum AΠ*LΔΠ^{2}; ς Ln -α- cum B^{2}ΓΠ* unc^{6} al certe pler; ND $\overline{\mu}$) ημερ. cum ℵBL 33. 102. a b f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ l vg cop aeth Or^{4,161} Eus$^{dem\ 482}$ (praemissis Mt^{i} verbis ανηχθη εισ την ερημ. πειρασθηναι υπο του διαβολου, pergit cum Mc και ην εν τη ερ. τεσσ. ημερ. κ. τεσσ. νυκτασ πειραζομ. υπο τ. σατ. και ην, ωσ ο ευαγγελιστησ μαρτυρει, μετα των θηριων) ... ς Ln ημερ. τεσσ. (:: ut Mt et Lc) cum ADΓΔΠ unc^{8} al pler (sed 1. 13. 28. 69. 124. 131. 209. 346. 2P^{e} praem επι) c syr^{utr} arm go. Praeterea LM 13. 33. 102. 346. al$^{3\ scr}$ c ff$^{1.}$ g$^{1.}$ l vg cop syr$^{p\ mg}$ aeth arr Or$^{4,161\ ed}$ (non item$^{cod\ bodl\ et^{al}}$) Eus^{dem} add και τεσσαρακ. (L -ε-) νυκτασ (M 13. 346. al syrP ^{mg} νυκτ. τεσσ.) :: e Mt | πειραζομενοσ: D^{gr} και πειραζ. (d it vg *et temptabatur*) | οι (et. Or): AM 33. al^{15} fere om :: cf Mt

14 [2-4] *Μετὰ δὲ τὸ παραδοθῆναι τὸν Ἰωάννην ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς* 14 a Mt 4, 12. 17 Lc 4, 14 a
εἰς τὴν Γαλιλαίαν, [2-6] *κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ,* 15 *ὅτι*
πεπλήρωται ὁ καιρὸς καὶ ἤγγικεν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ· μετανοεῖτε
καὶ πιστεύετε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ.

16 *Καὶ παράγων παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας εἶδεν* 16—20 Mt 4, 18—22
Σίμωνα καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν Σίμωνος ἀμφιβάλλοντας ἐν τῇ
θαλάσσῃ· ἦσαν γὰρ ἁλιεῖς. 17 [10-2] *καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·*

---

14. *μετα δε* cum ℵALΓΔΠ unc[9] al omn[vid] b d f ff[1·] (ff[2·] nil nisi *postquam*) g[1· 2·] vg (*postquam autem, sed postquam*) syr[utr] cop[ds] arm aeth go Or[4,161] Eus[bis]t[2,24] ... Ln Ti *και μετα* cum BDΘ[gr] a (c *et factum est postquam*) cop[edd] | *τον* cum ℵBDG[2]KLMΔΠ al pl Or[4,161] (et [170]) Eus[bis]t[2,24 edd] ... AEFG[2]HSUVΓ al[50] fere Eus[ed] om | *ο ις* cum ℵBDGLΔ al sat mu Or [4,161] ... Ti *ις* cum AV[2]ΓΠ unc[6] al[40] fere Eus[bis]t ... V* al pauc om | *γαλιλαιαν*: L add *διδασκων και* | *του θεου* (Gb″) cum ℵBL 1. 28. 33. 69. 209. al[5] fere b c ff[2·] mt cop arm syrP ed Or[4,161] et [170] ... ς praem *της βασιλειασ*, Ln [τ. βα.] cum ADΓΔΠ unc[9] al pler a f ff[1·] g[1· 2·] vg syr[sch] et P cod aeth go (:: cf Mt 4, 23. 9, 35)

15. *οτι* cum ℵ* c mt Or[4,161] (citat *και ην εν τη ερημω* usq *πιστευ. τω ευαγγ.*) ... Gb″ Ti praem *λεγων* cum ℵ[a]ADEFGHSUVΓ al[20] fere f ff[2·] g[1·] go, item ς Ln *και λεγων* cum BKLMΔΠ al pl a b ff[1·] g[2·] vg cop syr[utr] al | *πεπληρωτ. ο καιροσ*: D a b c ff[2·] g[1·] (non f ff[1·] g[2·] vg) mt *πεπληρωνται οι καιροι* | *εν* (a d g[1·] fu *in euglio*, c ff[2·] *in euglium*): 36[ev] o[secr] Or[4,161] om, item (*evangelio*) b f ff[1·] g[2·] vg

16. *και παραγων* (Gb″) cum ℵBDL 13. 33. 69. 124. 346. al pauc (al[2] *παρ. δε*) it vg cop arm syrP [mg] (notat tantum *παραγ.* pro *περιπ.*) go ... ς *περιπατων δε* (:: ut Mt) cum ΑΓΔΠ unc[9] al pler syr[sch] (*και περιπ.*) et P [txt] | *ειδεν* cum ℵ*ABDEFGHUΓΔΠ[2] al pl ... ℵ[c]KLMVΠ* al mu *ιδεν* | *σιμωνα*: D 28. 69. 124. 346. *τον σιμ.* | *σιμωνοσ* cum ℵBLM 102. [secr] al a cop arm; item AE[2]A 1. 69. al[20] fere *του σιμωνοσ* (ita Gb″ Ln); item ℵ*FHKSUVΠ al plus[120] syrP go sl *αυτου του σιμωνοσ* (ita Sz) ... ς *αυτου* cum DGr 33. al vix mu it[pler] vg syr[sch] aeth | *αμφιβαλλοντασ* (A* *-τεσ*, K *-αλοντασ*) cum ℵABDK*FGHKLSUVΔΠ* al[40] fere ... ς (= Gb Sz, sed Gb′) *βαλλοντασ* (:: ut Mt) cum ℵ[2]MΓΠ[2] al pl arm | *εν τη θαλ.* cum BBL 33. aeth[vid] ... ς Ln praem *αμφιβληστρον* cum ΑΓΔΠ unc[9] al pler b ff[2·] (uterque *retiam*) cop syrP go, item 1. al[10] fere *αμφιβληστρα* (sed minusc mu *-στρα* vel *-στρον* ante *αμφιβ.* vel *βαλλ.*), item D 13. 28. 69. 124. 346. al praem *τα δικτυα*, item *retia* (a *retias*) a c f ff[1·] g[1· 2·] l vg syr[sch] arm al (:: in Mt *βαλλ. αμφιβλ.* non fluct) | *εν τη θαλασσῃ*: ℵ* (sed ipse[a] corr *εν τη*) 13. 28. 69. al[10] fere *εισ την θαλασσαν* (ℵ *-σσῃ*, mutavit igitur *εισ την* antequam scripsisset *θαλ.*) | *αλιεισ* b. l. cum AB*L[corr](inter ε et ε erasum est ε? η? ε?)Δ (C hiat), item v. 17. cum ℵAB*CLΔ (similiter in Lc ℵ*ACLQ; in Mt vero B* bis *αλιεισ*, ℵ*C [sed Δ hiat] *αλιεισ*) ... ς Ln Ti *αλιεισ* (D v. 16. *αλιεισ*) cum ℵB[2]DΓΠ unc[9] al omn[vid], item v. 17. cum B[2]DΓΠ unc[9] al omn[vid] (|cant scr *αλιεισ*)

δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς γενέσθαι ἁλιεῖς ἀνθρώπων.
18 καὶ εὐθὺς ἀφέντες τὰ δίκτυα ἠκολούθησαν αὐτῷ. 19 [11.c] καὶ
προβὰς ὀλίγον εἶδεν Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν
ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ αὐτοὺς ἐν τῷ πλοίῳ καταρτίζοντας τὰ δίκτυα.
20 καὶ εὐθὺς ἐκάλεσεν αὐτούς· καὶ ἀφέντες τὸν πατέρα αὐτῶν
Ζεβεδαῖον ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ τῶν μισθωτῶν ἀπῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ.
21 [a] Lc 4, 31 a Mt 7, 28 a 21 [12.c] Καὶ εἰσπορεύονται εἰς Καφαρναούμ· καὶ εὐθὺς τοῖς
σάββασιν εἰδίδασκεν εἰς τὴν συναγωγήν. 22 [12.2] καὶ ἐξεπλήσσοντο

17. *γενεσθαι*: 1. 13. 28. 69. 118. 209. al[10] b syr[sch] aeth pers om :: ut Mt | *αλιεις* et ς Ln Ti *αλιεις*: vide ad v. 16

18. *ευθυς* cum ℵL 33. ... ς Ln Ti *ευθεως* cum ABCD unc[12] al pler | *τα δικτ.* (Gb″) cum ℵBCL al[10] ff[1·] g[2·] vg cop arm ... ς Ti τ. *δι. αυτων* cum AΓΔΠ unc[9] al pler f g[1·] syr[utr] aeth go ... D a b c ff[2·] *παντα* | *ηκολουθησαν* (it vg *secuti sunt*): E *ηκολουθουν*

19. *προβας* (D* *προσβας*) sine *εκειθ.* (Gb″ prob Scbu) cum BDL 1. 28. 118. 124. 131. 209. 2[pe] a b ff[2·] g[1·] cop syr[sch] arr pers[P] ... ς add *εκειθεν*, Ln [ex.] cum ℵ*(sed omisso *ολιγον*) AΓΔΠ unc[6] al pler c f ff[1·] g[2·] vg syr[P] arm aeth go, item ℵ[c] 33. post *ολιγον* :: Mt *προβ. εκειθεν* sine *ολιγ.* | *ειδεν* cum BDEFGHUΓΠ* al pl ... ℵACKLMVΔΠ[2] al mu *ιδεν* | Γ *ζεβεδδαιου* et v. sq *ζεβεδδαιον*, ut solet | *τα δικτ.* cum ℵABC*DLΔΠ[2] unc[6] al pl it vg cop al ... C[3]KMΓΠ* al plus[30] syr[sch] et[P] c.* aeth al add *αυτων* :: ut Mt

20. *ευθυς* cum ℵBL 13. 28. 33. 346. ... ς Ln *ευθεως* cum ACDΓ(Δ)Π unc[9] al pler; sed Δ 124. al (item 346?) c ff[2·] syr[sch] arm transpon ante *αφεντες* (:: ut Mt); 13. 69. al utroque loco (et. 69. sec loc *ευθυς*), 433. b aeth neutro habent | *απηλθ. οπ. αυτου*: D *ηκολουθησαν αυτω*, item it vg *secuti sunt eum*, item cop[wi] et[dz]

21. *εισπορευονται* (d ff[1·2·] g[1·2·] vg *ingrediuntur*; et. Or[4,170]): 1. 6. 22. 71* 131. al pauc *εισπορευεται* (Or[4,161] *και εισπορευομενος εις καφ. και ευθεως* etc; c *et ingrediens cum eis sabb. in synag. Capharnaum docebat populum*; e *et ingredientes Caph. continuo intravit sabbatis in synagoga et docebat eos*)... D[gr] 33. 61. *εισεπορευοντο* (61. *διεπορ.*), a f *ingressi sunt*, b *introierunt*, item go *iverunt* | *καφαρν.* cum ℵBDA 33. 69. it vg cop go Or[4,160] et [170] ... ς *καπερν.* cum ACLΓΠ unc[9] al pler syrr al | *ευθυς* (aeth om) cum ℵL 1. 28. 33. 131. Or[4,170] ... ς Ln Ti *ευθεως* cum ABC DΓΔΠ unc[9] al pler Or[4,161] | *τοις σαββ.* cum ℵABDL unc[11] al pler Or[bis] ... CG 433. al pauc *εν τ. σ.* | *εδιδασκεν* (et. ℵ[c]; *-αξεν, D it[pler] vg syr[P] c.* arm aeth go add *αυτους*, item c *populum*) post *σαββ.* cum ℵL 28. 33. 69. 124. 346. 2[pe] al Or[4,161] et[170]; item post *ευθ.* C cop[wi] et[dz] (et[schw] *in sabb. ingressus docebat in synag.*) syr[sch] ... ς Ln post *συναγωγ.* (Δ add *αυτων*) cum ABDΓΔΠ unc[9] al pler it vg rell pler | *εις την* (ς[e] om cum minusc pauc) *συναγωγ.* (Δ syr[sch] add *αυτων*) sine *εισελθων* cum ℵCLΔ 28. 69. 346. 2[pe] al[5] cop[wi] et[dz] syr[sch] Or[bis] ... ς (Gb[00]) Ln praem *εισελθων* (al[3] *ελθων*, item go) cum ADDΓΠ unc[9] al

ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺσ ὡσ ἐξουσίαν ἔχων, καὶ οὐχ ὡσ οἱ γραμματεῖσ.

23 [14.8] Καὶ εὐθὺσ ἦν ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν ἄνθρωποσ ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ, καὶ ἀνέκραξεν 24 λέγων· τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἦλθεσ ἀπολέσαι ἡμᾶσ· οἴδαμέν σε τίσ εἶ, ὁ ἅγιοσ τοῦ θεοῦ. 25 καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ· φιμώθητι καὶ

26–28 Lc 4, 32–37

---

pler it (sed vide antea c) vg cop^{schw} (ex cod^{1}) syr^{p} arm aeth go (:: ab εισελθων intruso verborum singulorum tam multiplex transpositio pendebat)

22. αυτουσ: ℵ* αυτοισ, al pauc b q om | και ουχ: D^{gr*} b c d e om και | οι γραμμ. cum ℵABDLΓΠ unc^{9} al pler b e ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ q vg cop arm go ... Ln add [αυτων] cum CMA 33. al^{15} fere c f g$^{2.}$ syr^{utr} aeth (e g$^{2.}$ add *et farisaei*)

23. ευθυσ cum ℵBL 1. 33. 131. 209. cop Or^{4,170} ... ς Ln om cum ACDΓΑΠ unc^{9} al pler it vg syr^{utr} arm aeth go | ην: C Or post συνα. αυτων pon :: ut Lc | αυτων cum ℵABCΓΑΠ unc^{9} al fere omn f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ q vg cop^{schw} syr^{utr} arm go Or ... DL 72. b c e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ cop^{wi} (item^{dz} sed *synagogis*) om (evgstaria mu των ιουδαιων) | ανεκραξεν (et. Or): D ενεκραξεν, al pauc εκραξ.

24. λεγων sine εα cum ℵ*BD 102. 157. 2^{pc} it vg cop syr^{sch} aeth arr perss ... ς (Gb^{0}) Ti add εα (:: ut Lc) cum ℵ^{c}ACLΓΑΠ unc^{9} al pler syr^{p} arm go Or^{4,170} Eus^{ter} (nullo quidem nomine addito: dem^{272} εα τι ημιν και σοι υιε τ. θεου; ηλθεσ προ καιρου βασανισαι ημασ; οιδαμεν σε τισ ει, ο αγ. τ. θε. et ps^{555} οι δαιμονεσ εν τοισ ευαγγ. - εβοων λεγοντεσ· εα τι ημ. κ. σοι ῑῡ ναζαρηνε; οιδαμ. σε τισ ει, ο αγ. τ. θε. et ps^{600} εα τι ημ. κ. σοι υιε τ. θεου; οιδαμ. σε τισ ει, ο αγ. τ. θε.) Cyr$^{ador\,185}$ | σοι (ℵCDEGKLMUΠ etc): ABΓA al συ, cuiusmodi non rara in cdd antiquissimis nostris | απολε. ημασ (ς ς^{e} Ln ημασ;): C cat^{oxon} et Vict^{ant} ημ. απολ. | οιδαμεν cum ℵLA cop arm aeth Or$^{4,170.\,382}$ et$^{int\,2,136}$ Eus^{quater} (vide ante^{ter}; accedit ps^{279} οι δαιμονεσ - εβοων λεγοντεσ· οιδαμεν σε τισ ει, ο αγ. τ. θε. Id ipsum quod quater οιδαμεν habet, Mcum indicat non Lcam) Bas$^{eunom\,268}$ Cyr$^{hr\,146}$ Chr$^{1,394.\,892}$ et^{2,287} et^{10,305} Cyr$^{ador\,185}$ Ir$^{int\,294}$ Tert$^{prax\,26}$ (contra ubi Lc citat, adv. Mcion. 4, 7, *scio qui sis, sanctus dei* habet) Hil$^{ps\,59}$ et$^{ps\,67}$ (pri loco „cui daemones clamant: *scimus quia tu sanctus dei es*", altero „daemones clamant: *Scimus qui sis, sanctus dei*") Aug^{ioh} Paulin^{ambr} (:: hi pp praeter Or et Cyr quaeritur utrum Lucae an Marci scripturam afferant. Quum autem οιδαμεν in Mc tantum ab antiquissimis cdd et interpretibus nec non ab Origene auctoritatem habeat, in Lc vero οιδα certissimum sit, discedente solo Armeno interprete, dubitare vix licet quin quae adscripsimus patrum testimonia in Marcum valeant.) ... ς Ln οιδα (:: ut Lc) cum ABCDΓΠ unc^{9} al omn^{vid} it vg syr^{utr} al catt

25. ο ῑς̄ (D 142* b g$^{1.}$ om) absque λεγων cum ℵ*A* Dam$^{par\,554\,ed}$ ... ς Ln Ti add λεγων (:: ut Lc nec fluct) cum ℵ^{a}A^{2}BCDL unc rell minusc omn^{vid} it vg (it^{pl} vg *dicens*, b e *et dixit*, c *dixitque ei*) syr^{utr} cop al Or^{4,170}

ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ. 26 *καὶ σπαράξαν αὐτὸν τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον καὶ φωνήσαν φωνῇ μεγάλῃ ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ.* 27 *καὶ ἐθαμβήθησαν ἅπαντες, ὥστε συνζητεῖν αὐτοὺς λέγοντας· τί ἐστιν τοῦτο; διδαχὴ καινὴ κατ' ἐξουσίαν· καὶ τοῖς πνεύμασι τοῖς ἀκαθάρτοις ἐπιτάσσει, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ.* 28 *καὶ ἐξῆλθεν ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εὐθὺς πανταχοῦ εἰς ὅλην τὴν περίχωρον τῆς Γαλιλαίας.*

Dam^{cod} | *εξ αυτου* (D 8P^{e} it exc f vg *ex* [8P^{e} *απο*] *του ανθρωπου*, vide post *ab* et *de*): HL 33. 433. al^{15} fere Dam$^{par\ 554\ cod}$ *απ*, item *ab* (*ab homine*) c f g^{1}· (b d e ff^{2}· g^{2}· q *de homine*) :: ut Lc (ad quem et. referendus Or$^{int\ 2,333}$). Praeterea D 8P^{e} b c e ff^{2}· g$^{1.2}$· q gat mm aeth go add *πνευμα* (8P^{e} *το πν. το*) *ακαθαρτον* :: cf 5,8.

26. *και σπαραξαν* etc: D e ff^{2}· *και εξηλθεν το πνευμα το ακαθαρτον* (e om *ακαθ.*) *και σπαραξας αυτον* (ff^{2}· *σπαρ. αυτ.* post *εξηλθεν* pon) *και κραξας φωνη μεγαλη εξηλθεν απ αυτου* | *το πνευμ. το ακαθαρτον*: B 102. om *το πνευμα* | *φωνησαν* cum KBL 33. Or^{4,170} Dam$^{par\ 554\ cod}$ ... ς Ln *κραξαν* (:: ut 9, 26) cum AC(D)ΓΔΠ unc^{9} al pler | *εξ* cum KABLΓΠ unc^{6} al pler arm go Or ... Gb″ Ln *απ* cum O(D)MΔ 33. al^{10} fere Dam par (et.^{cod})

27. *εθαμβηθησαν*: D Or^{4,170} *εθαμβησαν* | *απαντες* cum KBL(U?) 157. 433. al panc Or ... ς Ln *παντες* cum ACDΓΔΠ unc^{9} al pler | *συνζητ.* cum KABCDGLΔ ... ς *συζητ.* cum EFHKMSUVΓΠ al certe pler | *αυτους* cum KB b e ff^{2}· q (hi Latini pro *ωστ. συνζ. αυτ. λεγοντας et conquirebant* [e *exquir.*]) ... Ln Ti *προς εαυτους* cum ADΓΔΠ unc^{7} al^{90} fere; item ς *πρ. αὐτους* cum GLS al mu^{vid}, item c f ff^{1}· g$^{1.2}$· vg cop syr^{utr} al (:: Lc *συνελαλουν πρ. αλληλ. λεγοντες*) | *λεγοντας* cum KBDR^{2}FGHK LSUVΓΔ^{2} al pl ... AGK^{2}MΔ^{2} 13. 33. 238. 346. 48^{ev} al^{15} fere *λεγοντες* | *τι εστιν τουτο* (et. f g^{1}· vg^{ed} am fu emm ing san taur tol): D 19^{ev} 36^{ev} 49^{ev} b c e ff$^{1.2}$· g^{2}· q om | *διδαχη καινη* (b c e ff^{2}· om) *κατ εξουσιαν*· (*κατ εξουσ.* ita coniunxi cum L al, item b *quaenam esset doctrina ista cum potestate*, e *quaenam esset haec doctrina in potestate*, q *quae esset doctr. ista nova cum potestate*, e *quaenam esset doctr. haec inpotentabilis*, ff^{2}· *quaenam esset haec doctr. potestatis*: Ln *καινη*· κ. *εξουσιαν*) *και* cum KBL 33. 102., item addito *αυτη* post *καινη* 1. 118. 131. 205. 206. 209. 2P^{e} (om *τις η* ante *διδ.* etiam cop arm aeth) ... ς *τις η διδαχη η καινη αυτη* (Δ *τις η καινη αυτη διδ.*, al *η καινη* et *αυτη* vel transpon vel om); *οτι και εξουσιαν και* cum (A)CΓΔΠ unc^{9} al pler f ff^{1}· g^{1}· (*οτι και*) g^{2}· vg syr^{sch} (om *οτι*) etP go (*τις η* et. b c e ff^{2}· q sed omissis *τι εστ. του.*, vide supra; *οτι και* etc et. cop arm aeth) ... D *τις η διδαχ. εκεινη η καινη αυτη η εξουσια οτι και* (d *quaenam est doctrina ista nova haec potestas quia et*) ... Gb′ „fortasse" *τις η διδ. η καινη; κατ εξουσιαν και* | *πνευμασι* cum KBLMUΠ: ACEKΓΔ *-σιν* | Ln *και υπακουουσιν αυτω;*

28. *και εξηλθ.* cum KBCDLMΔ 33. y^{scr} al^{10} it (exc f) vg cop syr^{sch} aeth ... ς *εξηλθ. δε* cum AΓΠ unc^{6} al pler f syrP arm go | *ευθυς* (et. K^{c}) : ℵ* 1. 28. 33. 131. 435. v$^{cant\ scr}$ b c e ff^{2}· (g^{1}· *et processit iterum in omnem* etc) q cop^{wi} et^{ds} arm aeth om | *πανταχου* (K^{c}L *-χη*) cum K^{c}BCL 69.

29 [15. 2] *Καὶ εὐθὺς ἐκ τῆς συναγωγῆς ἐξελθόντες ἦλθον εἰς* 29–34
τὴν οἰκίαν Σίμωνος καὶ Ἀνδρέου μετὰ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου. Lc 4, 38–41
30 ἡ δὲ πενθερὰ Σίμωνος κατέκειτο πυρέσσουσα, καὶ εὐθὺς λέ- Mc 5, 14–16
γουσιν αὐτῷ περὶ αὐτῆς. 31 καὶ προσελθὼν ἤγειρεν αὐτὴν κρα-
τήσας τῆς χειρός· καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετός, καὶ διηκόνει
αὐτοῖς. 32 Ὀψίας δὲ γενομένης, ὅτε ἔδυ ὁ ἥλιος, ἔφερον πρὸς
αὐτὸν πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας καὶ τοὺς δαιμονιζομένους·
33 καὶ ἦν ὅλη ἡ πόλις ἐπισυνηγμένη πρὸς τὴν θύραν. 34 καὶ

---

124. b e q cop ... ς Ln om cum ℵ*ADΓΔΠ unc^{9} al pler c f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ vg syr^{utr} arm go | *της γαλιλαιας* (ℵ^{c}): ℵ* τ. *ιουδαιας*, 28. *του ιορδανου*, s^{ser*} *εκειθεν*

29. *ευθυς* cum ℵBLΔ 1. 28. 33. 69. 118** 131. 209. 346. ... ς *ευθεως* cum ACΓΠ unc^{9} al pler ... D c e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ syr^{sch} aeth om | *εξελθοντες ηλθον* (L *ηλθαν*, FA al^{10} fere *εισηλθον*) cum ℵACLΓΔΠ unc^{9} al pler vg cop syr^{sch} etP^{txt} go ... B 1. 22. 69. 124. 131. 209. 346. al plus^{10} f g$^{1.}$ (*et egressus de syna.*) gat mun syrP cod mg arm acth *εξελθων ηλθεν*: ita Gb' Ln; item D b c e q *εξελθων δε* (b q add *ευθ.*) *εκ της συναγωγης ηλθεν*, ff$^{2.}$ *et egressus autem de syna. Iesus venit* (et. c et evglstar add *Iesus*, c $\overline{\text{ις}}$), ff$^{1.}$ l mt tol *egrediens – venerunt* | BD *ιωανου*

30. *η δε πενθ.* (LMΔ 1. 69. al^{25} fere add *του*) *σιμ. κατεκειτο*: D it (exc f) vg *κατεκειτο δε η πενθ. σιμ.* | *ευθυς* cum ℵBDL 33. 69. 346. al pauc ... ς *ευθεως* cum ACΓΔΠ unc^{9} al pler ... b c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ q (non item e f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ l vg) syr^{sch} aeth arr pers^{P} om

31. *ηγειρ. αυτ. κρατησασ τ. χειροσ*: D (b f q) *εκτεινασ την χειρα κρατησασ ηγειρ. αυτην*, b q *extendens* (in utroq praecedit *ille autem venit et*) *manum adprehendit eam et levavit*, f *adpraehensa manu eius elevabit eam* | *τ. χειροσ* absque *αυτης* cum ℵBL item (vide ante) D b q ... ς *τ. χ. αυτης* cum ACΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} it^{pler} vg cop syr^{utr} al | e *πυρετος* absque additam cum ℵBCL 1. 28. 33. 102. 118. 131. 209. e cop arm ... ς Ln Ti add *ευθεως* (:: videbatur hac in re aptissimum, hinc vel h. l. vel alio intulerunt quod vel maxime ex mente Mci existimari debebat) cum AΓΔΠ unc^{9} al pler syrP aeth go, item b q praem; item D e f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ (et. ff$^{1.}$ l ut^{vid}) vg syr^{sch} ante *αφηκεν* add, item 253. ante *διηκονει*. Praeterea 16. syrP c.* aeth ante *και διηκ.* add (:: e Mt) *και ηγερθη*

32. *εδυ* cum ℵACLΓΔΠ unc^{9} (B deficit) al fere omn ... Ln *εδυσεν* cum BD 28. | *εφερον*: D *–ροσαν* | *κακως εχοντας* (ab his verbis ℵ* transiluit ad *κακως εχοντ.* v. 34; suppl^{c}): D b c e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ q add *νοσοις* (it^{e} post *ποικ.* pon) *ποικιλαις* (:: ut Lc, vide et. v. 34). Post *δαιμονιζομ.* b add *et eiciebat daemonia ab eis*, e *et eiciebat illa ab illis*

33. *και ην – επισυνηγμ.* cum ℵBCDL 7. 33. 102. 36^{ev} 48^{ev} y^{scr} z^{scr} 3p^{c} b e l q vg cop^{schw} Aug ... ς *και – επισυνηγμ. ην* (69. 124. 346. 2p^{c} al pauc *ην συνηγμενη*, g$^{2.}$ *erat congregata*, c f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ *conveniebat*) cum AΔΠ unc^{7} al pler c f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ cop^{wi} syr^{utr} arm aeth go ... ur om *ην* |

ἐθεράπευσεν πολλοὺς κακῶς ἔχοντας ποικίλαις νόσοις, καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλεν, [16. 9] καὶ οὐκ ἤφιεν λαλεῖν τὰ δαιμόνια, ὅτι ἤδεισαν αὐτόν.

Mt 26—20 Lc 4, 42—44

35 [17. 8] Καὶ πρωῒ ἔννυχα λίαν ἀναστὰς ἐξῆλθεν καὶ ἀπῆλθεν εἰς ἔρημον τόπον, κἀκεῖ προσηύχετο. 36 καὶ κατεδίωξεν αὐτὸν Σίμων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, 37 καὶ εὗρον αὐτόν, καὶ λέγουσιν αὐτῷ

ολη η πολ. cum ℵBCDL 33. 102. 48ᵉᵛ al it vg ... ς η πολ. ολη cum AΓΔΠ unc⁸ al pler cop syr^{utr} go al | πρ. την θυραν (D c ff^{2}· g^{1}· q add αυτου): U al pauc πρ. τη θυρα, 28. 124. 2ʳᵉ πρ. τασ θυρασ

34. D totum versum sic habet: και εθεραπευσεν αυτουσ, και τουσ δαιμονια εχοντασ εξεβαλεν αυτα απ αυτων, και ουκ ηφιεν αυτα λαλειν οτι ηδεισαν αυτον· και εθεραπευσεν πολλουσ κακωσ εχοντασ ποικιλαισ νοσοισ, και δαιμονια πολλα εξεβαλεν | ποικ. νοσοισ: ℵ* (a κακωσ εχοντασ v. 32 ad κακ. εχοντ. v. 34 transiliens) L om | και δαιμ. πολλ. εξεβαλεν (*eiecit* c e; ℵ al^{2} ser a f ff$^{1.2}$· g$^{1.2}$· q vg εξεβαλλεν, *eiciebat*): ff^{2}· g^{1}· *et qui daemonia habebant* (ff^{2}· add *et*) *eiiciebat illa ab eis* | λαλειν τα δαιμ. cum ΚΑCLΓΔΠ unc⁸ al fere omn f cop syr^{utr} al ... B τα δαιμ. λαλειν ... D (vide ante) it (exc f) vg aeth αυτα λαλ. (am fu ing *loqui ea*) | ηδεισαν αυτον cum ΚΑD(vide ante)EFKSUVΓΔΘ^{f}Π al pl a b c e f ff^{2}· g^{2}· q vg syr^{sch} go Vict^{ant} (in catena: *ο αυτοσ [λουκ.] επιτιμων ουκ ειασ αυτα λαλειν, οτι ηδεισ. αυτον ειναι τον χν· το δε τελευταιον μαρκοσ ουκ εχει*) ... ℵᶜBCGLM 1. 28. 33. 69. 124. 131. 209. 238. 262. 346. 435. al plus^{60} ff^{1}· g^{1}· l mt sax cop aeth arm syrP c.^{a} ηδεισ. αυτον (c ff^{1}· g^{1}· l post χν pon; Cyr$^{ador\ 185}$ ex Lc) χν (ℵᶜGM al mu τον χν) ειναι :: e Lc

35. εννυχα (Gb') cum ℵBCDLΘ^{f} 1. 28. 33. 131. 209. al plus^{12} ... ς -χον cum ΑΓΔΠ unc⁸ al pler (al pauc -χιον) Or^{1,216} | αναστασ: D^{gr} 226. a c om | και απηλθεν cum ΚΑCDLΓΔΘ^{f}Π unc⁸ al pler a c (*exiens inde abiit*) f ff^{1}· g^{2}· cop syrP (syr^{sch} *antevertit et surrexit et abiit*) arm aeth go Or^{1,216} ... B 28. 56. 102. 235. 2ᵖᵉ ff^{2}· g^{1}· cop^{wl} et^{ds} om (b d e q om εξηλθ. και). Praeterea C^{3}RGV al^{30} fere catt add ο ις (mt post εξηλθ. add) | εισ: D add τον | κακει cum ΚBCLΓΔΘ^{f}Π unc⁸ al pler Or catt ... Ln και εκει cum AD al pauc | προσηυχετο (d *orabat*): D^{gr} προσηυξατο

36. κατεδιωξεν cum ℵBMU 28. 40. y^{scr} al^{10} fere ff^{1}· g^{2}· vg (et. δ) cop ... ς Ln Ti κατεδιωξαν cum ACDLΓΔΘ^{f}Π unc⁸ al pler a b c e f ff^{2}· g^{1}· q syr^{utr} al | σιμων cum ℵBL 33. 102. al^{4} ... ς Ln Ti ο σιμ. cum ACΓΔΘ^{f} unc⁸ al pler catt ... ΚΠ 1. 28. 69. 124. 209. al plus^{15} ο τε σιμ. (D* τε σιμ., D^{2} d τοτε σιμ.) | οι (ℵ* om) μετ αυτου: A add ησαν (it vg *qui – erant*)

37. και ευρον (*invenerunt*) αυτ. και λεγουσ. (*dicunt*) cum ℵBL e cop^{sod} aeth ... ς Ln και ευροντεσ αυτον λεγ. cum ACΓΔΘ^{f}Π unc⁹ al pler; D και οτε ευρον αυτ. λεγ., a d f ff^{2}· g$^{1.2}$· q vg *et cum invenissent* (ff^{1}· mt *vidissent*) *eum dixerunt* (ita it^{7} vg, etiam cop^{sod} syr^{sch} go al, sed q syrP *dicunt*), item syr^{utr} (*cum invenissent*) cop^{edd} arm go ... b c nil

ὅτι πάντες ζητοῦσίν σε. 38 καὶ λέγει αὐτοῖς· ἄγωμεν ἀλλαχοῦ εἰς τὰς ἐχομένας κωμοπόλεις, ἵνα κἀκεῖ κηρύξω· εἰς τοῦτο γὰρ ἐξῆλθον. 39 καὶ ἦλθεν κηρύσσων εἰς τὰς συναγωγὰς αὐτῶν εἰς ὅλην τὴν Γαλιλαίαν καὶ τὰ δαιμόνια ἐκβάλλων.

40 [18. 2] Καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτὸν λεπρός, παρακαλῶν αὐτὸν καὶ γονυπετῶν λέγων αὐτῷ ὅτι ἐὰν θέλῃς δύνασαί με καθαρίσαι. 41 καὶ σπλαγχνισθεὶς ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἥψατο καὶ

40–45 Lc 5, 12–16 Mt 8, 1–4

nisi *dicentes* | ζητουσ. σε cum ℵBCDLΔ 1. 33. al vix mu b c e ff$^{1.2}$ g$^{1.2}$ q (sed b c e *quaerunt* [c *quaerebant*] *te omnes*) vg arm cattᵗˣᵗ ... Gb″ Ln σε ζητ. cum AΓΘᶠΠ unc^{8} 22. 124. 131. 262. 346. al^{100} fere (69. om σε) a f go Victᵃⁿᵗ

38. αυτοισ: add o ιϛ | αγωμεν: א αγομεν | αλλαχου cum ℵBC*L 33. cop arm aeth arr ... ς Ln om cum AC^{3}DΓΔΘᶠΠ unc^{8} al fere omn it vg syr utr go | εχομενας (nbentl -να): D ενγυσ, it vg al *proximos* | κωμοπολεισ (Δ κωμο και πολ., *ð vicos et civitates*): D it vg syrˢᶜʰ go κωμασ και εισ τασ πολεισ | κακει cum ℵDLΘᶠ al muᵛⁱᵈ ... Gb Sz και εκει cum ABCΓΔΠ unc^{7} (et s?) al^{100} fere | κηρυξω: M* cop -ξωμεν | γαρ: C add και | εξηλθον (Gb′ Schu „recte apud Mc″) cum ℵBCL 33. ... ς Ln εξεληλυθα cum ADΓΠ unc^{8} al pl ... Aθᶠ (ελεληλυθα) 28. 40. 69. 124. 262. 346. al plus^{50} εληλυθα (Gb′), item *veni* it vg copʷⁱ etᵈˢ arm syr et syrᵖ ᵐᵍ go

39. ηλθεν cum ℵBL cop aeth ... ς Ln Ti ην (:: ut Lc) cum ACDΓΔθᶠΠ unc^{8} al omnᵛⁱᵈ it vg syrᵘᵗʳ arm go | κηρυσσων (et. ℵᶜ): ℵ* -σσιν | εισ τασ συναγωγασ cum ℵABCDKLΔθᶠΠ 1. 69. 118. 124. 131. 157. 209. 238. 346. 435. al plus^{15} ... ς εν ταισ συναγωγαισ cum EFGMSUVΓ al longe pl (item it vg al) | εκβαλλων: G al pauc εκβαλων

40. παρακαλων (it vg *deprecans*, et. d): D ερωτων | και γονυπετ. cum ℵL 1. 209. 300. 2ᵖᵉ al^{8} fere arm (item e *et genibus volutans*, q *et adgeniculans se*, f ff^{1} g^{2} vg *et genu flexo*) ... ς Ti κ. γον. αυτον (al^{10} αυτω) cum ACΔθᶠΠ unc^{7} al pler syrᵖ (et syrˢᶜʰ ante κ. παρακαλ.) cop aeth arm ... Ln om plane cum BDGΓ 102. 124. al^{6} a b c ff^{2} g^{1} | λεγων cum ℵᵃB 69ᵃ e copʷⁱ etᵈˢ ... ς Ln Ti και λεγ. cum ℵᶜACDLΓΔθᶠΠ unc^{8} al fere omn vv pler | αυτω: D(Γ?) itᵖˡᵉʳ (non c) am emm fu ing tol gat mm mt om | οτι cum ℵAΓΔθᶠΠ unc^{8} al pler (sed θᶠ post θελησ add κυριε) a syrᵖ go, item B κυριε οτι ... CL c e ff^{2} g^{1} mm mt copʷⁱ etᶜᵒᵈ arm aeth al κυριε pro οτι ... D 28. 69. 71. 238. b f ff^{1} g^{2} l q vg syr ˢᶜʰ plane om :: cf Mc et Lc ubi κυριε sine οτι | θελησ: D(ℍᵛⁱᵈ) -λεισ (d e *volueris*, itᵖˡᵉʳ vg *vis*) | δυνασαι cum ℵACDLΓΔΠ unc^{8} al omnᵛⁱᵈ ... B δυνη

41. και cum ℵBD 102. a b e ff^{2} copʷⁱ etᵈˢ ... ς Ti o δε ιϛ cum ACΓΔθᶠΠ unc^{8} al omn fere c f g^{2} vg copˢᶜʰʷ syrᵘᵗʳ arm go, item L q aeth σπλ. δε ο ιϛ | σπλαγχν.: D a ff^{2} οργισθεισ ... b g^{1} om | χειρα: Δ^{4} al pauc -ραν | αυτου ηψατο cum ℵBL 435. (alᵛⁱᵈ), item αυτου ηψατ. αυτου D 7ᵖᵉ. item itᵖˡᵉʳ vg *extendens* (ita a e ff^{2} g^{1} q; f g^{2} vg *extendit*) *manum suam et tangens* (ita a ff^{2} g$^{1.2}$ q vg; c f *et tetigit*) *eum*; c nil nisi

λέγει· θέλω, καθαρίσθητι. 42 καὶ εὐθὺς ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ ἡ λέπρα, καὶ ἐκαθερίσθη. 43 καὶ ἐμβριμησάμενος αὐτῷ εὐθὺς ἐξέβαλεν αὐτόν, 44 καὶ λέγει αὐτῷ· ὅρα μηδενὶ μηδὲν εἴπῃς, ἀλλὰ
Lev 14, 2 ὕπαγε σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ καὶ προσένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου ἃ προσέταξεν Μωϋσῆς εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. 45 [19. 10] ὁ δὲ ἐξελθὼν ἤρξατο κηρύσσειν πολλὰ καὶ διαφημίζειν τὸν λόγον, ὥστε μηκέτι αὐτὸν δύνασθαι εἰς πόλιν φανερῶς εἰσελθεῖν, ἀλλ' ἔξω ἐπ' ἐρήμοις τόποις ἦν, καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν πάντοθεν.

---

extendens manum suam; b vero *ext. manum* (pergens *ei dixit*) ... ς ηψατο αυτου (:: ut Mc et Lc lectione non fluctuante) cum ACΓΔΘ^{f}Π unc^{8} al pler | και λεγει (pro his 69. 124. 346. 2P^{c} λεγων) sine αυτω cum ℵ 1. 209. c ff^{2}· (vide etiam supra b) syr^{sch} ... ς Ln Ti add αυτω cum ABCDLΓΔΘ^{f}Π unc rell al pler itP^{l} vg syrP cop al (:: Mc ειπων, Lc λεγων, quod qui huic loco intulerunt non om αυτω)

42. και sine additam cum ℵBDL 16. 69. 102. 2P^{c} a b e e ff^{2}· g^{1}· cop syr ^{sch} arP pers^{P} ... ς (Gb^{0}) add ειποντος αυτου cum ACΓΔΘ^{f}Π unc^{8} al longe pler f g^{2}· l q vg syrP arm aeth go | ευθυς (b e om) cum ℵBL 33. 164. ... ς Ln ευθεως cum ACDΓΔΘ^{f}Π unc^{7} al longe pler | απηλθ. απ αυτ. η λεπρ. cum ℵBDEGLMSUVΓ al pler it vg cop^{cod} syr^{sch} arm ... AKΘ^{f}Π al plus^{10} syrP απηλθ. η λε. απ αυτ., item omisso απ A al pauc (aeth), C cop go η λε. απηλθ. απ αυτ. | εκαθερισθη cum AB^{a}CG LAΘ^{f}Π^{a} 1. y^{ser} pp$^{arh\,ser}$ al pauc ... ς Ln εκαθαρισθη cum ℵB^{2}DEKMSU VΓΠ^{2} al pler. Totum vers. M ipsa prid manu suppletum in margine habet.

43. ευθυς cum ℵBDL 33. 164. ... ς ευθεως cum ACΓΔΘ^{f}Π unc^{7} al pler, idque AKΠ al pauc arm post εξεβ. αυτ. pon ... al pauc syr^{sch} aeth om (b e om και εκαθερ. usque εξεβαλ. αυτον, item e εκαθερ. usque ευθυς)

44. μηδεν cum BCEGKMSUVΓΘ^{f}Π al pler syrP arm go ... Ln om cum ℵAD LΔ 33. 69. 124. 238. al^{15} fere lt vg syr^{sch} cop aeth catt et Vict^{ant} Tiphyl :: ut Mt et Lc | αλλα cum ℵABCDEGKLUAΘ^{f}Π al pm ... ς αλλ cum MΓ(SV?) 1. al pl^{vid} | σεαυτ. δειξον: D it vg δειξ. σεαυτ. | τ. ιερει: 33. 69. al pauc ff^{1}· l vg τ. αρχιερει (g^{2}· gat *principibus sacerdotum*, ff^{2}· *sacerdotibus*) | προσενεγκε: CLΘ^{f} al mu -γκαι | ἃ: C^{a} aeth καθως, 33. καθα | μωυσης cum ℵBDKVΔΘ^{f}Π al sat mu ... ς μωσης cum ACEGLM SUΓ al longe pl. Praeterea cf ad 8, 4 et alibi | αυτοις: A$^{a\,vid}$ αυτω

45. πολλα (238. post διαφη.): D it vg om | αυτον δυνασθ. cum ABCLΓΔ Θ^{f}Π unc^{7} al pler ... ℵ al pauc διαν. αυτ. ... D k^{ser} om αυτον | εισ πο. φανερ. εισελθ. cum ℵCL 28. 33. 124. 2P^{c} 8P^{s} al aliq cop ... D vg syr ^{sch} φαν. εισελθ. εισ πολιν ... ς Ln Ti φαν. εισ πο. εισελθ. cum ABΓΔ Θ^{f}Π unc^{7} al pler it am fu ing (al) syrP arm go | αλλ cum ℵBEGKLSUV Γ^{a}Θ^{f}Π al longe pl ... Ln Ti αλλα cum ACDMΔ al mu | επ cum ℵBLΔ 28. 124. al pauc ... ς Ln εν cum ACDΓΘ^{f}Π unc^{7} al pler | B 102. om ην, b e om ην και, hinc Ln [ην] | παντοθεν (et. Gl'' Sz) c. ℵABCDKLMSΔΘ^{f}Π 1. 33. 118. 131. 157. 209. 238. al plus^{20} ... ς πανταχοθεν (Schu: „nusquam in N. T'".) cum EGUVΓ al longe pl

II.

1 [2e. 1] *Καὶ εἰσελθὼν πάλιν εἰς Καφαρναοὺμ δι' ἡμερῶν, ἠκούσθη ὅτι ἐν οἴκῳ ἐστίν.* 2 *καὶ συνήχθησαν πολλοί, ὥστε μηκέτι χωρεῖν μηδὲ τὰ πρὸς τὴν θύραν, καὶ ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον.* 3 *καὶ ἔρχονται φέροντες πρὸς αὐτὸν παραλυτικὸν αἰρόμενον ὑπὸ τεσσάρων.* 4 *καὶ μὴ δυνάμενοι προσενέγκαι αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον, ἀπεστέγασαν τὴν στέγην ὅπου ἦν, καὶ ἐξορύξαντες χαλῶσι τὸν* 1–12 Mt 9, 1–8 Le 5, 17–26

II. 1. *εισελθων* (c^{ser} *ελθ.*) *παλιν* cum ℵBDEFL 28. 33. 124. 2pe b^{ser} c^{ser} a (*cum introisset iterum*) c (*cum venisset* omisso *παλ.*) cop arm aeth ... Gb″ Sz Ln *εισηλθεν παλιν* cum ACEKMUVΔΘ^{f}Π al^{100} fere e (*venit iterum*) syrP go, item ΓGr al^{15} fere syr^{sch} *εισηλθ. ο ις παλιν* ... ς *παλ. εισηλθεν* cum minusc aliq b d f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ q vg (b q *venit*, rell vg *intravit*) ... s *εισηλθεν* omisso *παλιν* (om et. evglistaria) | *καφαρναουμ* cum ℵBDΔ 33. 69^{vid} it (exc q) vg go (cf et. ad Mt 4, 13. Mc 1, 21 et alibi) ... ς *καπερναουμ* cum ACLΓΘ^{f}Π unc^{7} al fere omn q syr utr al | *ηκουσθη* (a *cognitum est*, itpler vg *auditum est*) cum ℵBL 28. 33. 124. 2pe a c cop arm aeth ... ς *και ηκουσθη*, Ln [*και*] *ηκ.* cum ACDΓΔΘ^{f}Π unc^{7} al pler itpl vg syr^{utr} go | *εν οικω* cum ℵBDL 33. 67. cop, item *in domo* (ct e *domi*) itpler vg ... ς Ti *εισ οικον* cum ACΓΔΘ^{f}Π unc^{7} al pler g$^{1.}$ *in domum*

2. *και* pr cum ℵBL 33. 102. b g$^{2.}$ l vg cop syr^{sch} arm aeth .. ς Ti add *ευθεως*, Ln [*ευθ.*] cum ACDΓΔΘ^{f}Π unc^{7} al fere omn a c e f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ q syrP go | *πολλοι*: 1. 131. 209. *οχλοι πολλ.* | *ωστε-πρ. την θυραν* (U^{2} *πρ. τη θυρα*): a d f ff$^{2.}$ q *ita* (a *in tantum*) *ut iam* (f om) *non posset capere* (f ff$^{2.}$ *non caperet*, q *non caperent*) *usque ad ianuam*; b *ita ut iam nec ad ianuam caperet*, g$^{2.}$ vg *ita ut non caperet* (emm *caperent*, g$^{2.}$ gat mm add *domus*) *neque ad ianuam*; e *ita ut non caperet domus*; c *ita ut non caperet introitus ianuae* | *αυτοις*: D b c ff$^{2.}$ q *προς αυτους* | *τον λογον*: 225. om; D om *τον*

3. *φεροντ. πρ. αυτ. παραλυτ.* cum ℵBL 33. 346. g$^{1.}$ l am fu ing mt tol (cop *adduxerunt ei paral.*) ... Ln *πρ. αυτ. φεροντες* (c·e f vide post) *παραλυτ.* cum C^{3}DG 1. 69. 124. 131. 209. al^{10} fere a b c e f ff$^{2.}$ vg^{ed} syr^{utr} arm ... ς *πρ. αυτ. παραλ. φεροντ.* c. AC^{2}ΓΔΘ^{f}Π unc^{6} al pler aeth go (g$^{2.}$ om *πρ. αυτ.*) | *αιρομ. υπο* (L *απο*, Δ *επι*, y^{ser} *παρα*) *τεσσαρων* (ℵ $\overline{δ}$): f *inter quatuor* (*portantes in grabato paral. inter quatuor*); b *in grabatto*, item c (*in lecto*) e (*in grabatto*) ante *παραλυτ.*

4. *προσενεγκαι* (33. *-γκειν*) cum ℵBL 33. 68. 72^{ms} 253. 48^{ev} f l vg (et. *δ*) cop syrP aeth arr pers^{p} ... ς Ln Ti *προσεγγισαι* cum ACDΓΔΘ^{f}Π unc^{7} al pler (al^{6} *εγγισαι*) itpl (a c e ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ *accedere non possent*, b *non poss. acc.*) syr^{sch} arm go | *αυτω* (ℵ^{2}Π al pauc ante *προσεγγ.*): DK^{5} al pauc itpler cop^{wi} et^{da} arm^{edd} om | *δια* (a *propter*) *τον οχλον*: D *απο του οχλου*, itpler vg *prae turba* (-*bam* e, b *multitudine*) | *οπου ην*: DΔ al^{10} fere it (exc b) mt syr^{sch} arm aeth go add o $\overline{ις}$ | *εξορυξαντες*: D itpler (non f l nec vg) syr^{sch} aeth om | *χαλωσι* cum ℵBCDEKLMUΓΠ

κράβαττον ὅπου ὁ παραλυτικὸς κατέκειτο. 5 καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν λέγει τῷ παραλυτικῷ· τέκνον, ἀφίενταί σου αἱ ἁμαρτίαι. 6 ἦσαν δέ τινες τῶν γραμματέων ἐκεῖ καθήμενοι καὶ διαλογιζόμενοι ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν· 7 τί οὗτος οὕτως λαλεῖ; βλασφημεῖ· τίς δύναται ἀφιέναι ἁμαρτίας εἰ μὴ εἷς ὁ θεός; 8 καὶ εὐθὺς ἐπιγνοὺς ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι αὐτοῦ ὅτι οὕτως διαλογίζονται ἐν ἑαυτοῖς, λέγει αὐτοῖς· τί ταῦτα διαλογίζεσθε ἐν ταῖς

---

etc ... AΔeᶠ etc *γαλιλαιον* | *κραβαττον* cum ACDEGHLMUΓΔeᶠΠ(ΓV certe vv. 9. 11. 12.) al pm, item ℵ*(sed^{mai} *κραββαττον*)K al mu *κραβατον*, a e am ing al *grabatum*, c d f g^{1} ff^{2} al vg^{ed} cl$^{edd\ mu}$ *grabatum* (item infra q), ℵ *κραβαττον* ... ς *κραββατον* cum ℵ^{b}V (hoc certe versu) al pl b q (hoc versu, non item infra) | *εκτον* (Gb′) cum ℵBDL, item (*ubi*) a g^{1} ... ς Ti *εφ ω* cum ACEGHKMSUVΔeᶠΠ al pler, item itᵖˡ vg cop syr^{utr} arm aeth go; item Γ al pauc *εφ ο*, 13. 33. 69. al *εφ ον*, al *εφ ω* | D *ην* (*erat*) e *καρκιν. κατακειμενος* (incens)

5. *και ιδων* cum ℵBCL 13. 28. 33. 69. 124. 346. 2ᵖᵉ e cop aeth (:: nec aliter Mt et Lc) ... ς Ln Ti *κ. δε* cum ADΓΔeᶠΠ unc^{a} al pler itᵖˡᵉʳ vg syr^{utr} arm go | *τεκνον*: ℵ^{a} cop *τεκν. μου*, C *θαρσει τεκν.* | *αφιενται* cum B 28. 33. (item ℵ v. 9), A *αφεωνται*, item *remittuntur* vel *dimittuntur* a c e g^{1} ff$^{2.2}$ vg syr^{utr} go (Or$^{int\ 3,277}$ *fili, dimittuntur tibi pecc. tua* propter *fidi* ex Mc vdtr) ... ς Ti *αφιωνται* (G 69. al mu *-ωνται*) cum ℵACDLΓeᶠΠ unc^{a} al pler, item *remittuntur* vel *dim. sunt* b f q | *σου αι αμαρτ.* cum ℵBDᵍᵍGLA 1. 33. 69. 102. al^{20} fere; item C^{a}eᶠ al pauc b e ff$^{1.2}$ am fu ing cmm mt *σοι αι αμαρτιαι* ... ς *σοι αι αμ. σου*, Ln *σοι αι αμ.* [*σου*] cum AC^{3}ℵBKMˢSUVΓΠ al pler a c d f q vg^{ed} (Or$^{int\ 3,277}$ vide supra), item ℵ* 28. 346. al^{10} *σου αι αμαρτ. σου*

6. *γραμμ.*: syr^{sch} persP add *et Pharisæorum* | *αυτων*: D al pauc itᵖˡᵉʳ (non f q nec vg) cop^{bo} add *legentes* (c e ff^{2} *et dicentes*)

7. *τι*: B p^{scr} *στι* | *ουτως* (ℵ *-τοσ*) cum ℵBDEGHLMUΓΔeᶠΠ al sat mu ... ς *ουτω* cum ACKΠ^{a} al pl ... al^{20} fere syr^{sch} persP om (item it^{mu} libere) | *λαλει βλασφημει* cum ℵBDL a f ff$^{1.2}$ g$^{1.2}$ vg (c *loquitur blasphemans*; b q nil nisi *hic blasphemat*, *quid iste blasfemat* pro *τι ουτοσ* etc) cop^{bo} ... ς *λαλει βλασφημιασ* (A *-μας*); e. ACΓΔΠ unc^{a} al omn^{vid} (sed al pauc *-μιαν*) e (*loquitur blasfemia*) cop^{edd} syr arm aeth go :: ut Lc lectione non fluctuante | D^{a} *τασ αμαρτιασ* | *εισ* (a *unus*, it^{rell} vg *solus*): D^{gr} om

8. *ευθυσ* cum ℵBL 33. ... ς *ευθεωσ* cum ACΓΔeᶠΠ unc^{a} al pler ... D 28. 64. 2ᵖᵉ a b c ff^{2} g^{1} q (non item e f g^{2} vg) syr^{sch} arm aeth (non item syrP cop go) om :: ut Mt et Lc | *ο ις*: K^{a} y^{scr} al om | *αυτου* (et. f g^{1} vg cop^{schw} ex cdd^{a} syr^{utr} arm aeth go; g^{2} gat *sancto* pro *αυτου*): D 258. a b c e ff^{2} q cop^{wi} om | *οτι ουτως* cum ℵACDLΓΔeᶠΠ unc^{a} al omn fere f g^{2} vg cop syrP (syr^{sch} *quid*) arm aeth go (b q e ff^{2} q *quid*) ... Ln om *ουτως* cum B 102., item (*quod cogitarent*) a g^{1} | *διαλογιζ.* cum ℵBDGL 1. al it vg cop syr^{sch} arm aeth ... Gb Ss Ti praem *αυτοσ* cum ACΓΔeᶠΠ unc^{a} 13. 22. 33. 69. al plus^{150} syrP go sl | *εν εαυτοισ*: L al^{2} *εν αυτοισ* | *λεγει* cum ℵBL 33. e f g^{2} vg ... ς Ln *ειπεν* cum ACDΓΔeᶠΠ

καρδίαις ὑμῶν; 9 τί ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν τῷ παραλυτικῷ· ἀφίενταί σου αἱ ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν· ἔγειρε καὶ ἆρον τὸν κράβαττόν σου καὶ ὕπαγε; 10 ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας, λέγει τῷ παραλυτικῷ· 11 σοὶ λέγω, ἔγειρε ἆρον τὸν κράβαττόν σου καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου. 12 καὶ ἠγέρθη, καὶ εὐθὺς ἆρας τὸν κράβαττον ἐξῆλθεν ἔμ-

---

unc^{a} al fere omn a b c ff^{2} g^{1} q :: ut Mt et Lc | αυτοις: B 102. ff^{2} om | ταυτα: L 275* om

9. τω παραλυτικω: D τ. παραλυτω, 33. a e om | D hoc ordine: ειπ. τω παραλ. εγειρε αρ.τ. κραβ. σου και υπαγ. εισ τ. οικ. σου η ειπειν αφεωνται σοι αι αμ.| αφιενται c. ℵB 28. 2^{pc} item *remittuntur* vel *dimittuntur* a c e f g$^{1.2}$ ff$^{1.2}$ q vg syr^{utr} go ... ς Ti αφεωνται (69. al -ονται) c. ACDLΓΔΘ^{f}Π unc^{a} al fere omn b (*remissa sunt*) (Eusp$^{gr\,660}$ εχεισ τον παραλιτον – ηκουσε γαρ· αφεωνται σοι αι αμ. σου, και· αρον τ. κραββ. σου quorsum spectet non liquet) | σου αι αμαρτ. cum ℵBEFGHKLMUVΠ al^{120} fere ... ς Ln σοι αι αμαρτ. cum ACDBΓΔΘ^{f} al vix mu, item *tibi peccata* e g^{1} vg, b *peccata tua* ... al pauc a c f q mt cop syr^{utr} arm aeth go σοι αι αμ. σου (*tibi peccata tua*), 247. 258. al σου αι αμ. σου | εγειρε cum ℵACDEFGHKMSVΓΠ 1. 33. 69. 124. 157. al^{50} fere ... ς (= Gb Sz) εγειραι cum UW^{c}ΔΘ^{f} al pl ... BL 28. εγειρον | και αρον cum ℵABW^{c}ΓΔΘ^{f}Π unc^{a} al pler a d g^{1} (g^{2} *surg. et amb. et tolle gra. tu.*) am mt emm go cod syrP aeth go ... Gb Sz Ti om και cum CD^{s}ΓL 1. 33. 209. al plus^{10} f l vg (et. fu ing) syr^{sch} cop^{edd} arm ... al^{2} b c e om και αρ. τ. κρ. σου | κραβαττον cum A(B*?)CDEF^{2}GHKLMUVW^{c}ΓΔΠ al pm, ℵ κραβακτον, B*P* al mu κραβατον (sed B^{*mai} κραββαττον) ... ς κραββατον cum B^{2} al sat mu. De Latinis vide supra. | τον κρ. σου cum ℵABCDKL MΠ* al^{30} fere (item it vg etc) ... ς Ti σου τ. κρα. cum EFGHSUVW^{c}ΓΔΠ^{2} al pl | υπαγε c. KLW^{c}Δ go^{vid}, item D 33. a ff^{2} g^{2} arm υπαγε εισ τον οικον σου (g^{2} om σου) ... ς Ln Ti περιπατει cum ABCΓΠ unc^{a} al omn fere b c e f g^{1} q vg cop syr^{utr} aeth :: ut Mt et Lc

10. ειδητε (it vg *sciatis*): ACL al ιδητε | E εχη | επι τ. γ. αφιεν. αμαρτ. cum ℵCDHLMW^{c}ΔΘ^{f} al plus^{60} it (exc b q qui om επ. τ. γης) vg cop syr^{sch} arm go ... ς (= Gb Sz) Ti αφιεν. επι τ. γ. αμαρτ. cum AEFGK SUVΓΠ 1. 69. al sat mu syrP ... B 142. 157. αφιεν. αμαρτ. επι τ. γ.

11. εγειρε cum ℵABCDEFGHMSVΓΘ^{f}Π al^{40} fere ... ς (= Gb Sz) εγειραι cum LUW^{c}Δ al sat mu ... K εγειρον | αρον cum ℵBCD^{s}ΓL 13. 28. 33. al^{10} fere a b e f ff$^{1.2}$ g^{1} l q cop syr^{sch} arm Ephr^{txt} ... ς (= Gb Sz) και αρον, Ln [K.] αρ. cum AW^{c}ΔΘ^{f}Π unc^{a} al pler c d g^{2} mt syrP aeth (go *sumeque*) | κραβατ. cum ℵA(B*?)CDEFGHKLMUVW^{c}ΓΔΘ^{f}Π al pm (de Latinis vide ad v. 4); B* al mu κραβατον ... ς κραββατον c. B^{2} al pl

12. ηγερθη και ευθυς (C -εως) cum ℵBC*L 33. cop^{cod} arm ... ς Ln ηγερθη ευθεως και cum AC^{2}W^{c}ΓΔΘ^{f}Π unc^{a} syr^{utr} aeth go, item D al^{2} a f g^{1} l vg (a *et ille confestim surgens*; f *et statim ille surrexit*) cop^{edd} ... b c e ff^{2} q om ευθυς | κραβαττον: ut v. 11. Praeterea HL 33. al^{4} c cop syr^{sch} go add αυτου | εμπροσθεν cum ℵBL 187^{mg} ... ς Ln Ti εναντιον cum ACDW^{c}ΓΔΠ unc^{a} al pler ... Θ^{f} 28. 33. al pauc ενωπιον

προσθεν πάντων, ὥστε ἐξίστασθαι πάντας καὶ δοξάζειν τὸν θεὸν λέγοντας ὅτι οὕτως οὐδέποτε εἴδαμεν.

13 [21.2] Καὶ ἐξῆλθεν πάλιν εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἤρχετο πρὸς αὐτόν, καὶ ἐδίδασκεν αὐτούς. 14 καὶ παράγων εἶδεν Λευεὶν τὸν τοῦ Ἀλφαίου καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, καὶ λέγει αὐτῷ· ἀκολούθει μοι. καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ. 15 [22.2] καὶ γίνεται κατακεῖσθαι αὐτὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, καὶ πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· ἦσαν γὰρ πολλοί, καὶ ἠκολούθουν αὐτῷ 16 καὶ

(:: ut Lc) | παντας: A -τες | λεγοντας cum ℵACLW^c ΓΑΘ^f Π unc^9 al omn^vid it (exc b) vg cop syr^utr etc ... D και λεγειν ... B b om, hinc Ln [λεγοντ.] | ουτως ουδεποτ. cum ℵBDL 244. arm (e *sic numquam taliter*, b *taliter non talia*) ... ς Ln ουδεπ. ουτ. cum ACW^c ΓΑΘ^f Π unc^9 al fere omn a c f ff^2 q (item rell ut vdtr) vg syr^utr | ειδαμεν cum CD ... ς ειδομεν cum ℵ^c BLW^c Γ unc^8 al pl, item AKMVΠ al mu ιδομεν ... b *viderant* ... ℵ* εφανη εν τω ισραηλ :: cf Mt 9, 33

13. εξηλθεν (ℵ^c): ℵ* εξηλθον | παλιν (13. 69. 346. ff^2 praem o ιϛ): D^gr 13. vg^cod ap Gb cop^cod arr om | εις cum ℵ* ... ς Ln Ti παρα cum ℵ^c ABCDLΓΑΠ unc^8 al omn fere (69* επι); it^pler vg *ad mare* (quod et παρα et εις reddit), f *iuxta mare*, b *secus mare* (:: cf ad 7, 31. 8, 7) | ο οχλος: D* om ο | αυτον (ℵ^c): ℵ* αυτους

14. παραγων: FGHΓ 13. 262. al plus^30 (et evglstaria) add ο ιϛ | ειδεν cum ℵBDEFGHU al pl ... ACKLMVW^c ΓΑΠ al mu ιδεν | λευειν cum ℵ^c BE* LM al pauc, item ς Ln λευϊν cum CE^2 FGHSUV 124^mg (εν αλλοις· λευϊν) al sat mu, item *Levin* f ff^1· g^2· am fu ing emm gat mm mt ... ℵ* λευει, AKΓΑΠ 33. al^40 fere vg^cod λευϊ, item go cop syr^utr arm aeth ... D 13. 69. 124^txt schol^227·238·al edd Origenis^vid a b c e ff^2· g^1· ιακωβον (Or ^1,276 εστω δε και ο λεβης τελωνης ακολουθησας τω ιυ, αλλ ουτιγε του αριθμου των απ. αυτου ην, ει μη κατα τινα των αντιγραφων του κατα μαρκ. ευαγγελιου: hinc ipse potius ιακωβον videtur legisse) | ηκολουθησεν: C* 1. 258. ηκολουθει :: ut Mt Lc

15. γινεται cum ℵBL 33. 2^pe ... ς Ln εγενετο (:: ut Mt) cum ACDΓΑΠ unc^9 al plor (item it vg etc) | κατακεισθαι αυτον cum ℵBL 13. 33. 69. 102. 124. 2^pe cop^wi et^dz (*et fuit accumbens*) ... ς Ln Ti εν τω κατακ. αυτ. c. ACW^c ΓΠ unc^9 al pler, item *cum discumberet* f ff^1· g^1·2· vg, *discumbente illo* q, item cop^schw syr^utr etc, A εν τω κατακλιθηναι ... D a b c e ff^2· κατακειμενων αυτων (6^pe sem -νου -του) :: vdtr haec omnia ad Mt accommodata | αυτου: b c om | και πολλοι: D 1. 28. 118. al^5 om και, item (sed vide ante) it vg syr^sch | συνανεκειντο: AC* praem ελθοντες :: e Mt | πολλοι και: D b f ff^1· g^1·2· vg (similiter arm) πολλοι οι και, item *multi qui* (omisso και) a c e ff^2· q mt | ηκολουθουν cum ℵBLW^c A ff^1· g^1·2· vg (et ff^2· *secuti erant*) ... ς Ln Ti -θησαν cum ACD ΓΠ unc^9 al pler a b c e f q syr^utr al

16. και (cum ℵL 33. b, BA cop om) γραμματ. των φαρισ. (ita certe cop^cod;

γραμματεῖς τῶν Φαρισαίων. καὶ ἰδόντες ὅτι ἤσθιεν μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν, ἔλεγον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· ὅτι μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει καὶ πίνει; 17 [28. 2] καὶ ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες· οὐκ ἦλθον καλέσαι δικαίους ἀλλὰ ἁμαρτωλούς.

---

cop^{edd} et^{ds} οι γραμμ. κ. οι φαρ.) και ιδοντες (b *et viderunt - dicebant* male omisso *et*) c. ℵBLΔ 33. b cop^{cod}, item w^{e} videtur, sed inter και et των φαρισαιων scripta perierunt ... ς Ln Ti και οι γραμματεις και οι φαρισαιοι (3^{pc} add οι, 124. των φαρισαιων pro κ. οι φ.) ιδοντες (Ln [και] ιδοντ.) cum ACΓΠ unc^{9} al pler it^{pl} vg (f q vg *et scribae et Phar. videntes*, a c ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ *scribae autem et Phar. videntes* [a *cum vidissent*; ff$^{2.}$ *viderunt* sequente *et dicebant*.]; e *scribae autem et farisaei dicebant* omissis ιδοντες etc) syr^{utr} arm go; item D (praegressis οι και ηκολουθησαν αυτω) και οι γρ. και οι φαρ. και ειδαν (sequente και ελεγον): quo modo confirmat singulorum coniunctionem quam ex ℵB etc edidimus | οτι ησθιεν cum ℵDL et (*quia manducaret*, c *quia manducabat*) c ff$^{1.}$ g$^{1.}$ vg cop^{cod} syrP aeth, item (ita Ln) B 33. 2^{pc} οτι εσθιει, et (*quia manducat*) b d ff$^{2.}$ syr^{sch} cop^{edd} et^{ds} ... ς Ti αυτον εσθιοντα (Δ αυτον μετα – εσθιοντ. ελεγον) cum ACW^{e}ΓΔΠ unc^{9} al pler a f q go | τελω. και αμαρτ. cum ℵACL$^{corr^{e}}$W^{e}ΓΔΠ unc^{9} al fere omn f ff$^{2.}$ vg^{ed} et emm ing al sax syr^{utr} cop^{edd} arm go ... Ln Ti αμαρτ. και (B^{2}D 33. add των) τελωνων cum BDL 33. 2^{pc} a b c ff$^{1.}$ g$^{1.}$ q am mt tol cop^{cod} aeth (:: vide paullo post; utroque loco idem scripsisse Mc videtur) ... 28. 69. 53^{ev} syr^{hr} om κ. αμαρτωλ. | οτι cum BL 33. 102. 108. 346^{s} ... ς Ln τι οτι cum ACΓΔΠ unc^{9} al pler (Schu „τι οτι non dixit Mc, sed Lc saepe") ... ℵD δια τι (:: idem οτι interrogativum infra 9, 11 et 28; cf et. Barn^{7} et^{8} et^{10}) | τελω. κ. (B add των) αμαρτ. cum ℵABCLΓΔΠ unc^{9} (U nil nisi τελω.) al omn^{vid} it (exc a) vg cop syr^{utr} arm go ... Ln Ti αμαρτ. κ. των (Ti om) τελω. cum D a aeth (B ex errore huc tractus vdtr) | εσθιει και πινει (G εσθιειτε κ. πινετε, 124. syr^{hr} arm^{zoh} εσθιετε κ. πινετε :: ut Lc) cum ACEF(G)HK LMSUVΓΔΠ al pler c f ff$^{1.}$ g$^{1.}$ l q vg syr^{utr} cop (ante μετα pon) arm^{edd} aeth (εσθ. μετ. τ. αμ. κ. τ. τε. και πινει) go Aug$^{cons\ 2,61}$ (allato textu et Mt^{l} et Mc^{l} addit: „praetermissum est ergo a Mt quod iste addidit, *et bibit*") ... ℵBD 102. 235. 271. a b e ff$^{2.}$ om και πινει (:: ut Mt), hinc Ln [κ. πι.]. Praeterea ℵCLΔ 69. al plus^{10} c f ff$^{1.}$ g$^{1.}$ l (non item a b e ff$^{2.}$ q) vg (et. am ing al, sed non emm erl lac al) cop aeth arr perse sax (non item syr^{utr} go) add (sed c aeth ante εσθιει, e ante μετα, cop^{cod} εσθ. κ. πι. ο διδ. υμ. μετα etc.) ο διδασκαλος υμων :: e Mt

17. αυτοις: D 1. 209. a b c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ q (non item e f g$^{2.}$ vg) om | ου: BΔ οτι ου | ιατρου (Π του ιατρ.): a b q ιατρων (uti ℵ in Mt), habent enim: *non egent fortes* (a *sani*) *medicos* | αλλ cum ℵACDLΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} ... B^{ben} αλλα | ουκ cum ℵABDΓΔΠ unc^{9} al pler a b e ff$^{1.}$ g$^{1.}$ q cop^{cod} syr^{utr} arm aeth go ... CL al plus^{5} c f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ vg cop^{edd} ου γαρ :: ut Mt | αλλα (ℵ 1. al pane αλλ) αμαρτ. cum ℵABDKLΔΠ al plus^{40} b e f ff$^{2.}$

18–22 Mt 9, 14–17 Lc 5, 33–39

18 *Καὶ ἦσαν οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ Φαρισαῖοι νηστεύοντες. καὶ ἔρχονται καὶ λέγουσιν αὐτῷ· διατί οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ μαθηταὶ τῶν Φαρισαίων νηστεύουσιν, οἱ δὲ σοὶ μαθηταὶ οὐ νηστεύουσιν;* 19 *καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ' αὐτῶν ἐστὶν νηστεύειν; ὅσον χρόνον ἔχουσιν τὸν νυμφίον μετ' αὐτῶν, οὐ δύνανται νηστεύειν.* 20 *ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε νηστεύσουσιν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ.* 21 *Οὐδεὶς ἐπίβλημα ῥάκους*

$g^{2\cdot}$ i l q vg cop syr^{utr} arm aeth perss go $catt^{comm}$ $Aug^{cons\,2,61}$ (postquam de Mt et Mc dixit pergit: „Lucas autem cum dixisset: *non veni vocare iustos sed peccatores*, addidit: *in paenitentiam*) ... ς (= Gb Sz) add *εις μετανοιαν* cum cr unc^{a} al pl a c $ff^{1\cdot}$ $g^{1\cdot}$ $catt^{txt}$ :: ut Lc; cf et. ad Mt

18. *ιωαννου* bis: B *-αννου* | *οι φαρισαιοι* cum ℵABCDKMΠ al^{25} fere b c e f $ff^{2\cdot}$ $g^{2\cdot}$ i q vg cop $syr^{P\,txt}$ arm go sax $Aug^{cons\,2,62}$ ... ς (= Gb Sz, sed rursus Gb') *οι των φαρισαιων* cum EFGHLSUVΓΔ 1. 33. al longe pl a $ff^{1\cdot}$ $g^{1\cdot}$ l syr^{sch} $eth^{P\,mg}$ aeth | *και οι μαθηται των φαρ.* cum ℵBC*L 33. $2p^{e}$ e $syr^{P\,mg}$ aeth ... ς Ln *κ. οι* (A al pauc om) *των φαρ.* c. C^{2}DΓΔΠ unc^{2} al pler c $ff^{1\cdot}$ $g^{1\cdot}$ q vg (b *discip. Pharisaeorum et Iohannis*) syr^{sch} et p ^{txt} cop^{schw} eth^{dz} ... 433. al pauc a f $ff^{2\cdot}$ $g^{2\cdot}$ cop^{wi} eth^{cod} arm go *και οι φαρισαιοι* ... A plane om | *οι δε σοι μαθ.* cum ACDE^{2}LΓΠ unc^{2} al pler, et ℵ*A 28. al pauc c (*disc. autem tui*) *οι δε μαθ. σου* (A *σου μαθ.*), item it vg cop syr^{utr} etc ... B 102. 127. $2p^{e}$ sax om *μαθηται* :: cf Mt et Lc

19. ο $\overline{ις}$: D 28. b i q om | *του νυμφωνος* (b $ff^{2\cdot}$ vg *nuptiarum*): a c e f $ff^{1\cdot}$ $g^{1\cdot2\cdot}$ i l q *sponsi*, item go aeth. Cf $Aug^{cons\,2,62}$ „similiter Mt et Mc, nisi quod Mc *filios nuptiarum* appellavit, quos ille *sponsi*: quod ad rem nihil interest". Nimirum pendet a Latinis edd. | *οσον χρονον - νηστευειν*: DU 1. 33. 118. 209. 225. 235. 248. a b e $ff^{2\cdot}$ $g^{1\cdot}$ i (non item c f $ff^{1\cdot}$ $g^{2\cdot}$ l q vg) syr^{sch} (sed addit *nequaquam*) aeth arP $persP$ om, hinc Gb^{o} | *εχουσ. τ. νυμφ.* (124. c τ. *νυμφ.* post *μ. αυτ.*) *μ. αυτ.* (*μετ αυτ.* cum ℵBC 124., L al *μεθ εαυτ.* ita Ln) cum ℵBCL 28. 124. 131. c (cop^{wi} eth^{dz} *quando sponsus cum iis*; contra cop^{sch} *quo est cum iis sponsus*) ... ς *μεθ εαυτων εχουσι τον νυμφ.* cum AΓΔΠ unc^{a} al pler (e^{scr} al? *μετ αυτων*) f $ff^{1\cdot}$ $g^{2\cdot}$ vg (*habent sec. spons.*) syr^{P} arm go

20. *απαρθη*: C 13. 28. 64. 69. 124. 346. *αρθη* | *νηστευσουσιν* (E^{e} *-σωσιν*) cum ℵABCD^{2}LΓΔ $unc^{?}$ etc: D*FUΠ 1. al^{6} go *νηστευουσιν* | *εν εκεινη τη ημερα* cum ℵABCDKLΔΘ^{*} al plus^{20} $ff^{2\cdot}$ i l q arm syr^{utr} arm aeth go ... ς (= Gb Sz) *εν εκειναις ταις ημεραις* cum $\Gamma\Pi^{2}$ unc^{a} al longe pl a b c e f $ff^{1\cdot}$ $g^{1\cdot2\cdot}$ vg cop :: ut Lc

21. *ουδεις* cum ℵABCKLSΔ 1. 13. 33. 69. al^{50} fere b e f i q vg cop^{schw} eth^{cod} syr^{utr} arm go ... DGM 28. al^{6} a c $ff^{2\cdot}$ $syr^{P\,mg}$ add *δε*, item 75^{**} $g^{2\cdot}$ mm mt cop^{wi} eth^{dz} *γαρ* ... ς (= Gb Sz) *και ουδεις* cum EFHUVΓΠ al pl aeth | E^{e} *επιβαλημα* | *ρακουσ* cum ΨBCKKLUVΔ al certe pl ... Ln

ἀγνάφου ἐπιράπτει ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν· εἰ δὲ μή, αἴρει τὸ πλήρωμα ἀπ' αὐτοῦ τὸ καινὸν τοῦ παλαιοῦ, καὶ χεῖρον σχίσμα γίνεται.
22 καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μή, ῥήξει ὁ οἶνος τοὺς ἀσκούς, καὶ ὁ οἶνος ἀπόλλυται καὶ οἱ ἀσκοί.

ραικουσ cum ADFGHMΓΠ 33. 69. al mu | *αγναφου* (al pauc ακναφ.): EFGLA al pauc -φουσ | *επιραπτει* cum KAB*CEFGHLVΠ 1. 69. 124. al mu ... ς Ln *επιρραπτ.* cum B²KMUΓ al longe pl ... D *επισυνραπτει* | *επι ιματιον παλαιον* cum NBCDL 33. ... ς *επι* (13. 69. 124. al pauc om) *ιματιω παλαιω* (:: ut Mt) cum AΓΔΠ unc⁹ al fere omn | *μη*: KΔΠ* 28. 33. 346. al²⁰ fere *μηγε* :: ut Lc | *αιρει*: H *αρει* | *το* (κ om) *πληρωμ. απ αυτου* (B *αφ εαυτ.*) cum NBL 1. 131. 209. 235. 300. 435. 8^pc al pauc go, item AKΔΠ* 33. al²⁰ fere l (*tollit ab eo multitudinem novae plagulae*) syrP (?) ... D 13. 28. 69. 124. (2^pc) a b e f ff² g² i q vg (syrP ap White: *alioquin aufert suppl. novum ex veteri*) (cop *novum aufert supplementum veteris*) nil nisi *το πληρωμα* sed pergunt (item syr^sch arm prnegresso *το πληρ. αυτου*) *το καινον απο του παλαιου* (2^pc *το πληρ. αυτο το καιν. απο* etc) (c nil nisi *tollit supplementum veteri*) ... ς *το πληρωμα αυτου* (Gb^00 *αυτου* ex D etc facta coniectura) c. CΓΠ² unc⁸ al longe pl aeth (vide et. syr^sch et arm) :: ut Mt | *καινον*: H *κοινον* | *και χειρον* (D *-ρων*) *σχ. γινεται*: L om

22. *παλαιουσ*: a b c (non item rell vg) add *sed in novos* | *μη*: CLM² al pauc *μηγε* :: ut Mt et Lc | *ρηξει* cum NBCDL 33. (al ?) b ff¹· g¹· i q (ipse* ex *dirumpit* restituit *-pet*) (a *rumpentur utres* pro *ρηξ. ο οιν. τ. ασκ.*) vg (et. am gat mm mt) ... ς Ti *ρησσει* cum AΓΔΠ unc⁹ al fere omn c e ff²· q* fu emm ing erl iac cop syrP arm aeth (f *ne dirumpat* etc, item syr^sch go) :: potest *ρηξει* ex Lc illatum videri; at et. ap Lc lectio inter *ρηξει* et *ρησσει* fluctuat, nostro vero loco *ρησσει* propter sqq aptius videri debebat. Accedit quod iidem NBCDL recte *ο οιν.* sine e *νεοσ* tuentur ex Lc adsumpto. Hinc nimis ex arbitrio *ρηξει* antiquissimorum testium propter Lcae locum geminum a Mt arcetur. | *ο οινοσ* (Gb'') cum NBC*DL 13. 69. 242. 258. 301* b^scr alpe c ff¹·² g¹·² i l q (b om *vinum*, item a, de quo iam ante) vg cop syr^sch arm pers^w ... ς add *ο νεοσ* cum AC²ΓΔΠ unc⁹ al pler e (*vinum novum utres veteres*) f gat syrP aeth go :: e Lc | *απολλυται* (L 102. *εχχειται*) *και οι ασκοι* cum BL 102. cop (*et vinum perditur cum utribus*); similiter D a b e ff²· i *και οι ασκ. απολουνται* ... ς Ln *εκχειται και οι ασκοι απολουνται* (124. *-λλυνται*) cum NACΓΔΠ unc⁹ al pler c f ff¹· g¹·² q vg (ff¹· am *effunditur*, c f g¹· q vg^ed et^odd pler *effundetur*) syrP arm aeth go (syr^sch *et utres pereunt et vinum effunditur*) | *και οι ασκοι* (vide ante) sine additam cum D a b ff²· i ... κ*B 102. nil add nisi *αλλα οινον νεον εισ ασκουσ καινουσ* (:: hunc in modum additamentum Lucae huc adscribi coeptum est), item ς Ln *αλλα* (B²MA 1. al mu *αλλ*) *οινον νεον εισ ασκουσ καινουσ βλητεον* (e f cop aeth go *mittunt* i. e. *βαλλουσιν* ap Mt) cum κ^aACLΓΔΠ unc⁹ al fere omn c e f ff¹· g¹·² q vg cop syr^utr arm aeth go. Praeterea 118^mg 36^ev e f g¹· gat mm mt aeth^edd² sax add etiam

23–28 Lc 6, 1—5 Mt 12, 1—8

23 [24.2] *Καὶ ἐγένετο αὐτὸν ἐν τοῖς σάββασιν παραπορεύεσθαι διὰ τῶν σπορίμων, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἤρξαντο ὁδὸν ποιεῖν τίλ-*
Ex 20, 10 *λοντες τοὺς στάχυας.* 24 *καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἔλεγον αὐτῷ· ἴδε τί*
1 Sam 21, 6 *ποιοῦσιν τοῖς σάββασιν ὃ οὐκ ἔξεστιν;* 25 *καὶ λέγει αὐτοῖς· οὐδέ-*
Lev 24, 9 *ποτε ἀνέγνωτε τί ἐποίησεν Δαυεὶδ, ὅτε χρείαν ἔσχεν καὶ ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ;* 26 *πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ*

και αμφοτεροι συντηρουνται (:: ad totum locum tantopere corrumpendum fecerunt et Lc et Mt)

23. *εγενετο*: D 13. 69. 124. 346. a ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ i l q (non item b c e f) vg add (13. 69. 124. praem, item 346?) *παλιν* (Schu „recte ap Mc") | *αυτον* h.l. cum HEDUA 69. a ff$^{2.}$ mt (hi tres *cum sabbatis ambulare*; sed itp^{ler} vg *cum sabbatis ambularet* vel similiter) ... ς Ti post *παραπορ.* (c *διαπορ.*) cum ACLFH unc^{r} al fere omn | *παραπορευεσθ.* cum HAL FAH unc^{s} al longe pler (itp^{ler} vg *ambulare* [*-ret*], c e ff$^{2.}$ *transire* [*ret*]) ... Ln *διαπορευεσθ.* (:: ut Lc) cum BCD; 13. 69. 124. *πορευεσθ.* | *εν* (CLA al plus^{25} it [et. d] vg om :: ut Mt, hinc Gb^{00}) *σαββατ.* h. l. cum HBCDLA a ff$^{2.}$ mt ... ς Ti post *παραπορ.* *αυτον* (*α. π.*) cum AEGHMSU VΓ al longe pler; KII 265. post *δια τ. σπορ.* | *και οι μαθ. αυτ.* (D^{gr} 435. ff$^{2.}$ arm om) *ηρξαντ.* cum HBCDL 13. 28. 33. 69. 124. 346. 2p^{e} it (c e ff$^{2.}$ g$^{2.}$ *οι δε μαθ.*, f q *iter facientes coeperunt*) vg cop arm aeth ... ς Ti *και ηρξαντ. οι μαθ. αυτ.* c. AFAH unc^{s} (deficit P) al pler syr^{p} (syr^{sch} non exprim *ηρξαντο*) go al | *οδον ποιειν* (cum HACLFAH unc^{s} al omn^{vid} ... Ln *οδοποιειν* cum BGH) *τιλλοντες*: 13. 69. 124. 346. *οδοιποροντες τιλλοντες* (346. *-λλειν*), item a f q arm go *iter facientes vellere*, ff$^{1.}$ g$^{2.}$ l vg *progredi* (l am fu ing saa emm iac erl *praegr.*) *et vellere* .. D 26^{ev} b c e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ i nil nisi *τιλλειν* (sed c e ff$^{2.}$ arm add *και εσθιειν*, g$^{2.}$ *et manibus confricantes manducabant* :: e Mt et Lc) | *τους*: L om

24. *και οι*: D a b c e f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ i (sine dubio et. l) q vg *οι δε* | *αυτω*: D e i om | *ποιουσιν*: DM 1. 13. 28. 69. 124. 346. al^{6} it (exc e) gat (non item vg) syr^{hr} aeth go (non item syr^{utr} cop arm) add (sed varie pon) *οι μαθηται σου* :: cf Mt | *τοις σαββ.* (A 28. post *εξεστ.*, Δ ante *τι*) cum HABCDEMAII al^{20} fere it vg ... ς (Gb^{00}) praem *εν* cum EGHLSUVΓ 28. al longe pl | *εξεστιν*: D a b c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ (non item e f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ i q vg) add *αυτοις*

25. *και* pr sine additam c. HBCL 13. 28. 33. 69. 102. 124. 2p^{e} b f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ i l q vg cop ... ς add *αυτος*, Ln [*αυτ.*] cum AFAH unc^{s} al pler c (*ipse*) e (*ille*) syr^{p}; D a add *αποκριθεις* (:: ut Lc) go syr^{sch} arm aeth o $\overline{\text{ις}}$ | *λεγει* cum HCL 13. 28. 33. 69. 124. item (*ait*) b d f g$^{1.}$ i q vg cop^{schw} ... ς Ti *ελεγεν* cum ABFAH unc^{s} al pler, D^{gr} *ειπεν*, item *dixit* (a c e ff$^{2.}$) vel *dicebat* it^{d} cop^{wi} et^{dz} syr^{utr} go | *δαυειδ*, Gb Sz *δαυιδ*, ς Gb$''$ *δαβιδ*: cf ad Mt 1, 1 | *οι μετ αυτου* (it vg *qui cum eo erant*): D add *οντες*, Δ *ησαν*

26. *πως* cum HACLFAH unc^{s} al omn fere it (sed a *et*) vg et reli ... HD 102. om | *εισηλθεν*: B^{bcnt} (ex errore ut vdtr) *ηλθεν* | *του θεου*: C*

θεοῦ ἐπὶ Ἀβιάθαρ ἀρχιερέως καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔφαγεν, οὓς οὐκ ἔξεστιν φαγεῖν εἰ μὴ τοὺς ἱερεῖς, καὶ ἔδωκεν καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ οὖσιν; 27 [25. 2] καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· τὸ σάββατον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο, καὶ οὐχ ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ σάββατον· 28 ὥστε κύριός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου.

III.

1 Καὶ εἰσῆλθεν πάλιν εἰς συναγωγήν, καὶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος ξηραμμένην ἔχων τὴν χεῖρα· 2 καὶ παρετήρουν αὐτὸν εἰ ἐν τοῖς Mt 12, 9–14 Lc 6, 6–11

om τον | επι αβιαθ. (cum ℵBLΓ unc[8] al plus[70] go; ς Gb[0] add τον cum ACΔΠ 1. 33. 69. al mu[vdtr]) αρχιερεως (Δ f go ιερεως): D 271. a b e ff[2] i om :: ut Mt et Lc | D προσθεσεως | τους (L τοις) ιερεις cum ℵBL ... Ln Ti τοις ιερευσιν cum ACDΓΔΠ unc[8] al omn[vid]; praeterea D 13. 33. 69. 124. 346. 7P[0] itpl (non item a ff[2] i vg) cop[wl] arm aeth go Hier add (vel praem) μονοις:: e Mt (τοις ιερ. μονοις) et Lc (μονοις τους ιερεις) | και εδωκ. και (D it vg arm al om) τοις συν αυτω (D al plus[10] μετ αυτου) ουσιν (2P[0] om): D 2P[0] a b c e g[1] i arm post εφαγεν pon (:: ut Lc), 301. al[3] ff[2] om (:: ut Mt)

27. 28. και ελεγεν αυτοις (b *dico autem vobis*) - δια τ. σαββ.[33] ωστε cum ℵABCL unc[11] rell f ff[1] g[2] q (b) vg cop rell (et. Eus[can], ponit haec enim canone 2, quo quae Mt Mc Lc communia habent continentur): D a c e ff[2] i λεγω δε υμειν, *dico autem vobis quoniam* (d om *quon.*); g[1] consentit cum his (excepto *quoniam*), sed de v. 27. *sabbatum propter homines* retinere dicitur :: cf Mt 12, 6 sqq et Lc 6, 5

27. εγενετο: 1. 131. 209. syr[sch] εκτισθη | και ουχ cum ℵBC[*]LΔ 33. ff[1] g[1. 2] l vg cop syr syr[P] c.[ob] aeth ... ς Ln Ti om και cum AC[2]ΓΠ unc[8] al fere omn b f (vide ante syr[P]) arm go

28. σαββατου: a add *et cum audissent qui ab eo erant, exierunt detinere eum; dicebant enim quia extitit mente* (:: i. e. 3, 21)

III. 1. εισ συναγωγην cum ℵB 102. ... ς Ln Ti ε. την συναγ. (:: ut Mt et Lc) cum ACDL unc[11] al fere omn | και ην εκει (Δ εκ. ην) cum unc omnib etc: b c e (praegressis his *et cum introisset in synagog.*, eodem haec modo i) *accessit* (b *venit*) *ad eum* (b *illum*) | εξηραμμενην (Γ al mu -ραμενην): D ξηραν. Etiam capitulum in Δ etc notatur: περι του ξηραν εχοντοσ χειρα | χειρα: G[mg] (in capitulo quod adnotatur) al pauc -ραν (item al pauc v. 3)

2. παρετηρουν cum ℵBC[2]LΓΠ unc[8] al pler ... Ln παρετηρουντο (:: ut Lc) cum AC[2]DΔ 1. 10. 67. 118. 238. 6P[0] | ει: M[*] ppar[h] ser[*] om | εν τοις σαββ. cum ℵCDHM y[ser] cop ... ς Ln Ti om εν cum ABLΓΔΠ unc[8] al certe pler go (it vg, sed non exprimere solent, uti h. l. nec d exprimit; cf supra) | θεραπευει (:: ut ex usu est Marci) cum ℵA 271. ... ς Lu Ti -πευσει cum ABCDL unc rell al fere omn (:: idem plerique in Lc

σάββασιν θεραπεύει αὐτόν, ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ. 3 καὶ λέγει τῷ ἀνθρώπῳ τῷ τὴν ξηρὰν χεῖρα ἔχοντι· ἔγειρε εἰς τὸ μέσον. 4 καὶ λέγει αὐτοῖς· ἔξεστιν τοῖς σάββασιν ἀγαθὸν ποιῆσαι ἢ κακοποιῆσαι, ψυχὴν σῶσαι ἢ ἀποκτεῖναι; οἱ δὲ ἐσιώπων. 5 καὶ περιβλεψάμενος αὐτοὺς μετ' ὀργῆς, συνλυπούμενος ἐπὶ τῇ πωρώσει τῆς καρδίας αὐτῶν, λέγει τῷ ἀνθρώπῳ· ἔκτεινον τὴν χεῖρα. καὶ ἐξέτεινεν, καὶ ἀπεκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ. 6 [26.4] καὶ ἐξελθόντες

posuerunt pro -πευει) | αυτον sec (KH al pauc ante θεραπ. pon): D it vg go om | κατηγορησωσιν cum ℵABLΓΑΠ unc[8] al fere omn ... Ln Ti κατηγορησουσιν cum CD v[cant scr] (:: eandem formam DX al Mtthaeo intulerunt) | αυτου: D* αυτον

3. τω ανθρωπω: 1. c[scr] f ff[2.] add vel (ita f ff[2.]) praem o ιϛ̄ | τω την ξηραν (BL 102. 2P[e] a cop aeth syr[p] post εχοντι: ita Ln) χειρα εχοντι (L εχον, 33. τω ξη. εχ. τ. χει.) cum ℵBC*LA 33. 102. 2P[e] a (*qui manum habebat aridam*) cop aeth syr[p] ... ς Ti τω εξηραμμενην (D*Γ al mu -ραμενην, praeterea D 28. post τ. χειρα pon, item it[pler] vg *habenti* [*qui habebat*] *manum aridam*; variant al pauc) εχοντι (EG -ντα) την χειρα cum (C[3]?)(D)ΓΠ unc[8] al pler go (syr[sch]) :: potest ξηραν ex ll. pp. pari iure ac εξηραμμ. ex v. 1 ortum credi, nisi testes ponderamus | εγειρε cum ℵABCDLΑΠ unc[8] (in his est F[wetst]) al pm ... ς (= Gb Sz) εγειραι c. UΓ al pl; al plus[10] εγερθητι. Praeterea D c e f arm aeth add και (e f arm om) στηθει (*sta*) :: e Lc | εισ το μεσον (et. d e f *in medium*): D[gr] c εν μεσω, *in medio*

4. λεγει (ff[2.] g[2.] vg *dicit, ait*): D a b c e f g[1.] i q ειπεν, *dixit* | αυτοισ (e g[2.] vg): D a b c f ff[2.] g[1.] i q προσ αυτουσ | εξεστιν (g[1.2.] harl* gat mt *si licet*): E* (sed ipse* vdtr correxisse) 1. 118. 131. al[5] praem τι | τοισ σαββ. cum ℵBCLΓΑΠ unc[7] al pler (it vg, vide ante) ... ADE al[10] cop go εν τ. σαββ. | αγαθον (D τι αγαθ.) ποιησαι cum ℵD e (*bonum aliquid facere*) item b d g[1.] *aliquid bene facere* ... ς Ln Ti αγαθοποιησαι (:: hoc ap Lc non fluct) cum ABCLΓΑΠ unc rell al omn[vid], item *benefacere* it[pl] vg | σωσαι: D 28. 124. add μαλλον | αποκτειναι cum ℵABCDΓΠ unc[8] (item A ipsa prima manu suprascriptum habet „aut αποκτειναι") al longe pl cop syr[p] aeth ... LA* 1. 22. 124. 209. al[15] Vict[ant] (in utraq cat, sed[lib]: ωστε και τω ομματι αυτουσ επισπασασθαι ει εξεστιν εν σαββατω θεραπευειν, ψυχ. σωσαι η απολεσαι) απολεσαι, item *perdere* it vg syr[sch] arm go :: e Lc | εσιωπων (it[pl] vg *tacebant*): L a g[1.] q εσιωπισαν (*tacuerunt*)

5. συνλυπουμ. cum ℵB*CDA etc (L συλυπουμ.) ... ς Ln συλλυπουμ. cum AB[2]EGHKMSUVΓΠ al certe pler | πωρωσει (Γ h[harl scr] πορρωσει): 17. 20. πηρωσει, item *caecitatem* (*-te*) a b e f g[1.] l q vg arm aeth; c ff[2.] i νεκρωσει (*super emortua illorum corda* [i *cord. eorum*, d *cordis eorum*]) | λεγει (L 2P[e] ελεγεν, c d f ff[2.] g[1.] q *dixit*) τ. ανθρωπω: M (sed ipse*) supplet in mg | τ. χειρα (P -ραν) cum BEMSUVΓ 102. 126. al plus[30] ... ς Ln add σου (:: at ita et Mt et Lc) cum ℵACDGHKLPΔΠ al pl (al pauc praem) it vg cop syr[utr] rell | απεκατεσταθη (Gb'' Sz) cum ℵABLPΓΑΠ[2]

οἱ Φαρισαῖοι εὐθὺς μετὰ τῶν Ἡρωδιανῶν συμβούλιον ἐποίησαν κατ' αὐτοῦ, ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσιν.

7 Καὶ ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀνεχώρησεν εἰς τὴν θάλασσαν, [27.1] καὶ πολὺ πλῆθος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας ἠκολούθησαν, 8 καὶ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καὶ ἀπὸ τῆς

7 as Mt 12, 15 Lc 12, 17—19

---

unc^{9} al plus^{60}, item c 6^{pe} απεκατεστη (c -ε- potius quam -ο- vdtr) ... ς αποκατεσταθη cum DH* 1. al sat mu^{vdtr} | η χειρ αυτου (haec om 237. 238; D ff$^{2.}$ i add ευθεως, item g$^{1.}$ praem ante *manus*, g$^{2.}$ ante *restituta est*) sine additam cum ℵABC*DKPΔΠ al^{20} fere e f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ i q vg go cop syr^{utr} arm aeth arr perss ... ς (= Gb Sz) add υγιης (131. a b c g$^{2.}$ syr^{hr} om) ως η αλλη cum C^{3}LΓ unc^{8} al pler (it^{4} syr^{hr}) :: e Mt; cf et. ad Lc

6. και εξελθοντεσ (et. a e ff$^{2.}$ i): D b c f g$^{1.2.}$ q vg εξελθ. δε | ευθυσ cum ℵBCΔ 33. et ς Ln ευθεως cum ΑΡΓΠ unc^{9} al pler, item f vg syr^{sch} go (et 2^{pe} a e ante εξελθ., l cop arm ante οι φαρισ., 106. syr^{p} post ηρωδι.) ... DL al^{5} b c ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ i q mt aeth om | συμβ. (et. ℵB): D συνβ. | εποιησαν cum ℵCΔ 238. 2^{pe} y^{scr} al^{4scr} cop^{wi} et^{dz} Thphyl (a *exierunt* – *facientes*; D^{gr} ποιουντεσ rell non mutatis), et ς Ln Ti εποιουν cum ΑΡΓΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg (*faciebant*, q *iniebant*), item arm go ... BL 13. 28. 69. 124. 346. cop^{schw} (ex$^{cod\ 1}$) εδιδουν (syrr utram lectionem reddant ambigitur; ^{sch} *consilium ceperunt*, ^{whit} *cons. faciebant*) :: hoc uno loco συμβ. ποιειν, nisi quod 15, 1 lectio inter ετοιμασαντεσ et ποιησαντ. fluctuat, nec magis συμβ. διδοναι alibi. Mt ubique συμβ. λαβειν.

7. και ο ῑς̄ (et. g$^{2.}$ am fu emm erl ing mt san sax): D a b c e f ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ i q vg^{ed} ο δε ῑς̄ | μετα τ. μαθ. αυτ. ανεχωρ. cum ℵBCDLΔ al^{10} a ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ i vg cop syr^{sch} arm pers^{p} ... ς (= Gb) ανεχωρ. μετ. τ. μαθ. αυτ. cum ΑΡΓΠ unc^{9} al pler b c e f q go syr^{p} pers^{w} | εισ cum DHP 131. 209. 238. y^{scr} z^{scr} al^{20} Thphyl (it vg *ad* utrique lectioni convenit) ... ς (= Gb) προσ cum ℵABCLΓΔΠ unc^{8} al pler (Schu „προσ tuetur, εισ repudiat evglstae usus, cf 2, 13. 4, 1. 7, 31"); item 13. 28. 69. 124. παρα :: cf ad 2, 13 et 7, 31. | πολυ πληθοσ: D πολυσ οχλοσ, item it vg *multa turba* (a *turb. magna*) | ηκολουθησαν cum ℵCEFHK*UVΔ al pl ff$^{1.}$ cop^{schw} go ... Gb" Ln -θησεν cum ABGK^{2}LMPSΓΠ al^{40} fere f g$^{1.2.}$ vg cop^{wi} Vict^{ant} (ap Poss) ... D 28. 124. a b c e ff$^{2.}$ i q cop^{dz} om (sed de b c vide ad ηλθ. πρ. αυτ.). Praeterea ς (Gb^{00}) add αυτω, Ln [α.] cum ΑΡΓΠ unc^{9} (et Δ αυτον) al pler (388. τω ῑῡ) f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ vg go syr^{utr} arm aeth: at non add cum ℵBCL 102. al^{5} fere cop (item D etc) | ηκολουθ. post ιουδ. posuimus cum ℵCΔ 238. it (i. e. f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ l) vg ... ς Ln Ti post γαλιλαιασ c. ABLPΓΠ unc^{9} al pler cop syr^{utr} go (116. aeth ar^{p} ante απο τ. γαλι.) | και (69. 388. om) απο (D a c e f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ i l vg om; b q *a iudaea et galilaea*) τησ (16. 28. 124. om απ. τησ) ιουδαιασ: 1. 131. 209. post ιεροσολ., 235. 271. plane om

8. και (al^{4} am om, non item fu ing emm san) απο (al^{7} cat$^{ox\ comm}$ om) prim loc | και απο (D^{gr} cop^{wi} om) τησ (33. om α. τ.) ιδουμαιασ (haec suppl ℵ^{c}): ℵ* 118. 258. c^{scr} c ff$^{2.}$ arm om (item qui και απ. τ. ιουδ.

Ἰδουμαίας καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου καὶ περὶ Τύρον καὶ Σιδῶνα,
πλῆθος πολύ, ἀκούοντες ὅσα ἐποίει, ἦλθον πρὸς αὐτόν. 9 *καὶ*
εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα πλοιάριον προσκαρτερῇ αὐτῷ διὰ
Mt 12, 15 *τὸν ὄχλον, ἵνα μὴ θλίβωσιν αὐτόν·* 10 *πολλοὺς γὰρ ἐθεράπευσεν,*
ὥστε ἐπιπίπτειν αὐτῷ, ἵνα αὐτοῦ ἅψωνται, ὅσοι εἶχον μάστιγας.
Lc 4, 41 11 *καὶ τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα, ὅταν αὐτὸν ἐθεώρουν,*
προσέπιπτον αὐτῷ 22. 8 *καὶ ἔκραζον λέγοντες ὅτι σὺ εἶ ὁ υἱὸς*

---

huc transp 1. 131. 209.) | *και περαν*: D^{gr} *και οι περαν* (item n^{ser*} post *κ. περ. τ. ιορδ.* add *και οι περ. τ. ιορδ.*), item f *et qui erant trans iordanem* (pergens *et circa tyrum et sid.*) | *και* (ℵ* om, ^{c}suppl) *περι* (c e ff^{2} *et de circa*, ut antea g^{2} *et de trans iordanem*) cum ℵ^{c} et^{c} BGLA b c d e (f vide ante) ff^{2} i q (item ff^{1} g^{2} ?) syr^{sch} aeth cat^{ox} comm ... ς Ti *και οι περι*, Ln *και [οι] περι* cum ADΘ^{gr}FГΠ unc^{9} al omn^{vid} a g^{1} (l^{vid}) vg syr^{p} arm go (cop *atque etiam turba multa ex his quae Tyro et Sidoni*) | *και σιδωνα*: D^{gr} *και οι περι σιδ.*, d *et circa sidonem* | *ακουοντες* (*audientes*) cum ℵBA 1. 13. 69. 118. 124. 209. 346. 2^{pe} b c d e f ff$^{1.2}$ g$^{1.2}$ i l q vg cop aeth go ... ς *ακουσαντες* cum ACDΘ^{gr}LFГΠ unc^{9} al pler a (sed transfert ad v. 7: *et cum audisset turba magna a Galil.*) syr utr arm catt^{txt} et^{ox} et.^{com} | *οσα* cum ℵABLFГΔΠ unc^{9} al pler item (*quanta*) b c e f q syr^{utr} arm aeth go ... CD 28. GP^{e} *ἅ*, item *quae* a d g^{1} i vg cop | *εποιει* cum ℵACDFГΔΠ unc^{9} al fere omn (al^{3} *εποιησεν*), item *faciebat* it vg cop syr^{utr} go etc ... BL *ποιει* | *ηλθον* (D *-θαν*, U *-θειν*) *προς αυτον*: b c *sequebantur illum* (c *eum*) et quidem ante *audientes quanta faciebat*. Similiter e (pro *ακουοντες* etc) *qui venerant audientes quanta faciebat ut viderent eum*

9. *ειπεν*: F al^{2} ^{ser} *ειπον* | *πλοιαριον* cum ℵACDLP unc reli al omn^{vid} vv omn ... B *πλοιαρια* | *προσκαρτερη*: F 69. al aliq *-ρει* | *αυτον*: D a ff^{2} i add *πολλοι* (*multi*, ff^{2} *multitudo*), item 13. 28. 69. 124. 346. *οι οχλοι*

10. *εθεραπευσεν* (d ff^{2} syr^{p} *sanavit*): KΠ e^{ser} w^{ser} *εθεραπευεν*, item *curabat, sanabat* a b c e f ff^{1} g$^{1.2}$ i q vg cop (sed cop^{ds} *sanabant*) syr^{sch} | *αυτω*: D *εν αυτω* (it vg *inruerent in eum*) | *αυτον*: F 69. 124. *αυτω* | *αψωνται* (H al pauc *-ονται*): KUΠ w^{ser} al pauc *απτωνται*

10. 11. *οσοι*: A 28. f syr^{sch} go sax *και οσοι*, item am mt vg^{cdd} al *οσοι δε*: hl omnes *οσοι* etc cum seqq coniungunt | *και τα* (D 13. 69. 124. om) *πνευμ. τα* (D 13. 69. 124. om) *ακαθαρτα*: f mm mt *spiritus immundos*, item go sax; e *haberent plagas habentes sed et spiritos immundos*

11. *οταν*: D^{gr} *οταν ουν* (contra d *et spir. immundi cum viderent* [corrige *-rent*] *illum*) | *εθεωρουν* cum ℵBCDGLA 13. 33. 69. 124. 238. 346. al^{10} fere ... ς *εθεωρει* (PH *-ρη*) cum AFГΠ unc^{9} al pler catt | *προσεπιπτον* (B *-πταν*) cum ℵA(B)CDFGKLMFГΔΠ al plus^{50} catt^{pos} et^{ox} (Gb″) ... ς *προσεπιπτειν* cum EHSUV al pl cat^{mosq} | *αυτω*: Γ *αυτον* | *εκραζον* (Gb″) cum ℵABCDFGKLFГΔΠ al plus^{50} (al aliq *εκραυγαζον*) ... ς *εκραξε* cum EHMSUV al pl catt | *λεγοντες* cum ℵDK 61. 69. 48^{ev} sem 10^{pe} h^{harl} ser^{s} ... ς Ln Ti *λεγοντα* cum ABCLFГΔΠ unc^{8} al pler | *οτι* (et. f q

τοῦ θεοῦ. 12 καὶ πολλὰ ἐπετίμα αὐτοῖς ἵνα μὴ αὐτὸν φανερὸν ποιῶσιν. Mt 12, 16

13 [29.2] Καὶ ἀναβαίνει εἰς τὸ ὄρος, καὶ προσκαλεῖται οὓς ἤθελεν αὐτός, καὶ ἀπῆλθον πρὸς αὐτόν. 14 καὶ ἐποίησεν δώδεκα ἵνα ὦσιν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἵνα ἀποστέλλῃ αὐτοὺς κηρύσσειν 15 καὶ ἔχειν ἐξουσίαν ἐκβάλλειν τὰ δαιμόνια. 16 [30.2] καὶ ἐποίησεν τοὺς δώδεκα, καὶ ἐπέθηκεν ὄνομα τῷ Σίμωνι Πέτρον· 17 καὶ Ἰάκωβον

13—19 Lc 6, 12—16 Mc 10, 1—1

---

syrP arm go): D itpler vg cop syrsch aeth om | συ ει: CMP 16. 121. syrP c.* add ο χς (69. ο θεοσ, pergens υιοσ τ. θε.)

12. αυτον φανερον cum ℵBCDgrΔ 1. 13. 33. 69. 124. 209. 346. al muvid catmosq, item *ne eum palam facerent* a, *ne eum manifestarent* b e ff2· q ... Gb Sz φανερ. αυτον (:: ut Mt) cum ALPΓΠ unc9 al plus60 cattox etposs, item (*manifestarent illum*) c d f g1·2· i | ποιωσιν cum B2DKLΠ* 13. 42. 69. 72. 124. 346. ... ς Ln ποιησωσι (:: ut Mt; cf et. ad 6, 41) cum ℵAB*CΓΔΠ2 unc8 al pler catt. Praeterea C 2pe** wscr** a add οτι ηδεισαν τον χν αυτον (2pe αυτ. χν, a *eum christum*) ειναι, item b g1·2· q *quoniam sciebant eum*, ff2· *sciebant enim eum*, hinc Ln add [οτι ηδ. τ. χν αυτ. ειν.] :: cf Mc 1, 34 Lc 4, 41

13. αναβαινει: P 1. 209. al pauc ανεβη | ηθελεν: 13. 69. 124. 346. al ηθελησεν | και (ita et. it vg cop syrutr go etc: ℵC*et2Δ οι δε) απηλθον cum A2BPΓΠ unc9 (item ℵCΔ) al fere omn; item D al pauc it vg go κ. ηλθον ... A*L και απηλθεν

14. δωδεκα (271. δεκαδυο, D a c i l vg Aug post ινα ωσιν, Δ post μετ αυτου) cum AC2DLPΓΠ unc9 al pler it vg syrsch etP txt arm go ... ℵB C*vidΔ 13. 28. 69. 124. 238. 346. cop syrP mg aeth arP add ουσ και αποστολουσ ωνομασεν (:: e Lc 6, 31) | και ινα (B 102. 48ev om) αποστελλη (D*F -στελη, EHUΓ al mu -στελλει) αυτ. κηρυσσειν (D b e f ff1·2· g1· i q arm mt sax add το ευαγγελιον): c g2· gat mm om (sed vide ad v. 15)

15. και εχειν (et. a e q): D b c f ff2· g1·2· i l vg aeth arr και εδωκεν αυτοισ | εξουσιαν cum ℵBC*LΔ 102. cop ... ς Ln add θεραπευειν τασ νοσουσ και cum AC2DPΓΠ unc9 al fere omn it vg syrutr copman recent arm go (:: e Mt 10, 1) | τα δαιμονια: a c e g2· gat mm tol add *et ut* (a c om) *circueuntes* (*circumeuntes*, a *circumirent*) *praedicarent* (a *praedicantes*) *evangelium*

16. και εποιησ. τουσ δωδ. cum ℵBC*Δ aethcod m ... ς Ln Ti om cum AC2 DLPΓΠ unc9 al pler it vg cop syrutr arm aethedd go ... 13. 69. 124. 346. istorum loco add πρωτον σιμωνα | και επεθηκεν: 33. 238. aeth add αυτοισ ονοματα | ονομα (33. om) τω σιμωνι cum ℵBCLΔ 102. yscr al5 c e cop arm Victant in catposs (ονομα τω σιμ. ονομα πετρον catox) ... ς Ln τω (D om) σιμωνι ονομα cum A(D)PΓΠ unc9 al pler itpler vg syrutr go | πετρον: Δ πετροσ, item *petrus* b c d f ff1· g1· i vg (contra *petrum* a e ff2· g2· q mm mt)

17. και ιακωβον τον: D και τον ιακωβον

τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰακώβου, καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὀνόματα Βοανηργές, ὅ ἐστιν υἱοὶ βροντῆς· 18 καὶ Ἀνδρέαν καὶ Φίλιππον καὶ Βαρθολομαῖον καὶ Μαθθαῖον καὶ Θωμᾶν καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ἀλφαίου καὶ Θαδδαῖον καὶ Σίμωνα τὸν Καναναῖον 19 καὶ Ἰούδαν Ἰσκαριώθ, ὃς καὶ παρέδωκεν αὐτόν.

31. 10 Καὶ ἔρχεται εἰς οἶκον· 20 καὶ συνέρχεται πάλιν ὄχλος,

---

17. και ιωαννην (B ιωανην) τον: D και τον ιω. τον | του ιακ. cum ℵBDE HLMPUVΓΠ (sed E τουι in litura habet) al pler ... Gb^{o} του cum CKSΔ 1. 13. 124. 238. 346. al plus^{15} ... G 28. 69. 271. al^{10} g$^{1.2.}$ αυτου ... AF al pauc αυτου ιακωβου | ονοματα cum ℵACLΓΔΠ unc rell al fere omn it vg cop syr^{p} arm aeth go ... BD^{gr} 28. 225. 271. syr^{sch} ονομα | βοανηργεσ cum ℵABCKLMΔ^{2}Π* 1. 33. 69. e^{scr} al pauc cop^{dz**} (Δ* vg$^{cdd\ aliq}$ βοαναργεσ); item D al pauc cop^{edd} βοανεργησ ... ς βοανεργεσ cum EFGHSUVΓΠ^{2} al pler cop^{dz*} (Iust$^{tr\ 106}$ μετα του και αλλουσ δυο αδελφουσ, υιουσ ζεβεδαιου οντασ, μετωνομακεται ονοματι του βοανεργεσ [certe sic editum e cdd (recentibus omnibus)] ο εστιν etc). Cf Hier ad Mt 10, 4: *credendumque est eum* („*Thaddaeum*" - „*qui a Lc evglista Iudas Iacobi dicitur et alibi appellatur Lebaeus*") *fuisse trinomium, sicut Simon Petrus et filii Zebedaei Boanerges ex firmitate et magnitudine fidei nominati sunt* .Idem vero in Dan. 1, 8 (5, 625) „*non ut plerique putant* Boanerges, *sed emendatius legitur* Benereem." | Pergunt e post *simoni petrum*, item b c post *fratrem iacobi* sic: *communiter autem vocavit* (c *convocavit*) *eos* (b *illos*) *boanerges*, *quod est* (e add *interpraetatum*) *fili tonitrui*. *erant autem hi* (c om) *simon et andreas*, *iacobus et iohannes* (e *-nnis*) etc.

18. μαθθαιον cum B*D (et alibi plerumque ℵ) ... ς ματθ. c. ℵAB^{2}CLΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} (13. 16. 69. 124. 346. 2^{pe} al pauc syr$^{p\ mg}$ add τον τελωνην:: e Mt) | θαδδαιον (K δαδδ., Δ* δ ταδδ. [suprascriptum habet θ, sed male super δ prius, quum super τ ponendum esset], item c f vg^{cd} ap Ln; g$^{2.}$ *tatheus*): D a b ff$^{2.}$ i q λεββαιον (cdd^{aliq} ap Or^{1,376}: vide ad 2, 14 εστω δε και λεβησ τελωνησ etc), e om sed post βαρθολ. add *iudas* | καναναιον cum ℵBCDLΔ 33. 2^{pe} it vg cop (syr^{sch} *zelotem*) aeth pers^{p} (eadem forma in actis Thom. 1.) ... ς κανανιτην (A -νειτην) cum AΓΠ unc^{9} al fere omn syr^{p} arm go

19. ιουδαν: D ιουδασ (item, in quibus v. 17 praecessit *erant autem* etc, b c e) | ισκαριωθ cum ℵBCLΔ 33. 2^{pe} h$^{harl\ scr}$ tol, item σκαριωθ D (a^{vid}) b ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ i l q ing mt (am san al *scariot*; c syr^{sch} *scariotha*, e *cariotha*, f *scariothen*) ... ς ισκαριωτην cum AΓΠ unc^{9} al longe pler vg^{cd} cop syr^{p} go | οσ και: M ing emm vg$^{cdd\ al}$ om και | ερχεται cum ℵ*BΓ al pauc b (*venit*; c om κ. ερχ. ε. οικ. propter ομοιοτ., pergit enim *et venit iterum*) e i ff$^{2.}$ (hi tres *introivit*) cop^{wi} et^{dz} Vict^{ant} (in cat^{poss} et^{ox}) ... ς Ln Ti ερχονται cum ℵ^{c}CLΔΠ unc^{9} al longe pler d f (*venerunt*) ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ q vg syr^{utr} go al; item D^{gr} cop^{schw} εισερχονται

20. συνερχεται (M ερχεται, item c: vide ante): Π* 52. 106. 126. al pauc

ὥστε μὴ δύνασθαι αὐτοὺς μήτε ἄρτον φαγεῖν. 21 καὶ ἀκούσαντες
οἱ παρ' αὐτοῦ ἐξῆλθον κρατῆσαι αὐτόν· ἔλεγον γὰρ ὅτι ἐξέστη.
22 [22.2] καὶ οἱ γραμματεῖς οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καταβάντες ἔλεγον Mt 12, 24—28
ὅτι Βεελζεβοὺλ ἔχει, καὶ ὅτι ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει Lc 11, 15 ss
τὰ δαιμόνια. 23 [22.2] καὶ προσκαλεσάμενος αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς
ἔλεγεν αὐτοῖς· πῶς δύναται σατανᾶς σατανᾶν ἐκβάλλειν; 24 καὶ
ἐὰν βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ δύναται σταθῆναι ἡ βασι-
λεία ἐκείνη. 25 καὶ ἐὰν οἰκία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ δυνήσεται ἡ
οἰκία ἐκείνη σταθῆναι. 26 καὶ εἰ ὁ σατανᾶς ἀνέστη ἐφ' ἑαυτόν,

---

συνερχονται, al pauc *ερχονται* (ex his 52. 106. al pauc in sqq *οχλοι*, non item $\aleph^*$ 126. al) | *οχλοσ* cum $\aleph^c$EFGHKL*MSUVΓΠ al pler (1. 61. 131. al pauc aeth add *πολυσ*) cop^{ds} catt ... Ln Ti o *οχλ.* cum $\aleph^c$ ABD L^{corr}Δ 209. 300. al^{10} fere cop^{edd} | *ωστε*: E*Γ al pauc *ωσ* (Γ^c *οσ*) | *αυτουσ*: D go om | *μητε* cum $\aleph$CDEFGHMSVΓΠ^2 al longe pl catt^{txt} et^{mosq} et.^{com} ... Ln Ti *μηδε* cum ABKLUΔΠ* 28. 33. 300. 346. al^{20} fere | *αρτον*: D^{Gr} *αρτους*

21. *και ακουσ. οι παρ αυτου* (sic et. syrP ^{mg} ^{Gr}, al pauc *μετ αυτου* vel *περι αυτου* vel *παρ αυτω*, l *δ* vg cop *sui*, syr^{utr} aeth al *cognati eius*, mm *discipuli*, gat *disc. sui*; de a vide supra ad 2, 28; aliter h. l.): D itp^{ler} go *και οτε ηκουσαν περι αυτου οι γραμματεισ και οι λοιποι*, c d e f g$^{1.2.}$ ff$^{2.}$ i q *et cum audissent de eo scribae et ceteri* (e *scrib. et cet.* post *exierunt detinere eum*; c *pharisaei* pro *ceteri*), a b *quod ut audierunt de illo scribae et ceteri* | *εξεστη* (f g$^{2.}$ vg *in furorem versus est*, g$^{1.}$ *demens factus est*; a ad 2, 28 *exstitit mente*): D* *εξεσταται* (D^2 *εξεσται*) *αυτουσ*, a b d ff$^{2.}$ i q *exentiat* (*exsentiat*) *eos*, 13. 69. *εξεσταται*, 346. *εξισταται*, al^{10} fere *εξεστι*, c e om *οτι εξεστ.* usque *καταβ. ελεγον* (c om et *.οτι* sq)

22. *οι απο* (et. b f ff$^{2.}$ q vg; de c e vide ante): H al plus^5 a i praem *και* | *βεελζεβουλ* (cf ad Mt 10, 25; h. l. *βεελζεβουλ* et. KADHL, b *belzebul*, i *behelaebul*; g$^{2.}$ *beelzebup*): B *βεεζεβουλ*. Praeterea q sic: *quoniam beelz. habet principem daemoniorum et per eum eicit demonia.*

23. *ελεγεν* (33. *ειπεν*) *αυτοισ* (D 33. b om): D a ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ i add *ο κυριοσ ιησουσ* (et. aeth ante *εν παραβ.*), item U b c o *ιησουσ* (et ante *εν παραβ.* 2P^o al pauc syr^{sch} perP) | *εκβαλλειν*: D 69. al pauc *-αλειν*

24. *εαν*: L *αν*

25. *δυνησεται* cum $\aleph$BCLΔ a g$^{1.}$ i fu ing emm mt tol item (qui et. v. 24 *poterit*) gat mm ... ς Ln *δυναται* cum ADFΠ unc^9 al omn^{vid} b c e f ff$^{2.}$ q vg (et. am) syr^{utr} go al (g$^{2.}$ om totum versum ut et. 68. al pauc, e om *η οικ. εκ.*) | *η οικ. εκ. σταθηναι* (sed BL al^5 *στηναι*: sic Ti, D *εσταναι*) cum $\aleph$CΔ c f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ i q vg syr^{sch} item BDL al^5 ... ς *σταθηναι* (ΚΠ al pauc *στηναι*) *η οικ. εκεινη* cum AEFGHMSUVΓ(ΚΠ) al pler a (b *stare non potest domus illa*) syrP cop go

26. *ει*: D *εαν* | *ανεστη* (Γ *εστη*) *εφ εαυτον*: D a b c e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ i q *σαταναν*

ἐμερίσθη, καὶ οὐ δύναται στῆναι ἀλλὰ τέλος ἔχει. 27 ἀλλ' οὐ δύναται οὐδεὶς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ εἰσελθὼν τὰ σκεύη αὐτοῦ διαρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον τὸν ἰσχυρὸν δήσῃ, καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει. 28 [24.2] ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι πάντα ἀφεθήσεται τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων τὰ ἁμαρτήματα καὶ αἱ βλασφημίαι, ὅσα ἂν βλασφημήσωσιν· 29 ὃς δ' ἂν βλασφημήσῃ εἰς

ἐκβαλλει | εμερισθη και ου cum ℵ*C*vidA f g2· vg (hi Latini *dispertitus est et non*) item (*divisus est super se et non* g1·, *dividitur super regnum eius et non* ff2·) ff2· g1·. Similiter (certe enim εμερισθη vel *μεμερ.* non adnectunt prioribus, quamquam nec add και post dividendi verbum) D μεμερισται (D* -σθαι) εφ εαυτον· ου, i q *dispertitus est super se, non*; c e *divisum est regnum illius, non* (vide post D); a b *dispertitus super* (b *in*) *se non* ... ς Ln Ti και μεμεριστται, ου cum AC2ΓΠ unc9 al omnvid syrutr cop go al, item ℵc BL και εμερισθη (sed ℵc add vel potius retinet h. l. και), ου (:: hunc in modum ista ad vv. 24 et 25 accommodata videntur; minus recte nostra lectio ex Mt 12, 26 derivari potest) | στηναι cum ℵBCL ... ς Ln σταθηναι cum ADΓΔΠ unc9 al omnvid. Praeterea D a b g1· i q add η βασιλεια αυτου | τελος: D το τελος

27. αλλ cum ℵBC*vidLΔ 1. 13. 28. 33. 69. 124. 131. 209. 346. cop arm syrp mg item (*nemo autem*) a d ff2· ... C2vidG aeth και ... ς Ln om cum ADΓΠ unc9 al pler itpl vg syrsch etp txt go | ου δυναται. ουδεις cum ℵBC*et**Δ al vix mu (cop *sed nulla potestas ut quisquam*) ... Gb Sz Ln ουδεις δυναται cum ADLΓΠ unc9 al plus190 (item it vg syrutr arm go) | εις τ. οικ. του ισχυρ. εισελθων (ℵ εισελθ. ante εις pon) τα σκευ. αυτου διαρπ. cum ℵBCLΔ 33. 102. cop syrsch (hi duo *intrare in domum fortis et*) aeth ... ς Ln Ti τα σκευη του ισχυρου εισελθων εις τ. οικ. αυτου (D al panc it [exc f g2· l] vg om αυτου, G om εισελθ. ε. τ. οικ. α., b c e εισελθ. ε. τ. οικ. post διαρπ.) cum AΓΠ unc9 (item DG) al pler it vg syrp arm go | διαρπασει cum ℵBCHLMSΔ al sat mu, Dgr -παζει ... Gb' διαρπασῃ cum AEFGKUVΓΠ al100 fere

28. τοις υι. των ανθρ. (Δ 118. al τοις ανθρωποις) τα αμαρτ. (Gb'') cum ℵABCDLMcorrΔ 1. 28. 33. 118. 124. 131. yscr al10 fere a b g1· i l q vg cop (sedds singg transplib) arm ... ς τα αμαρτ. (ν al haec om) τοις υι. των ανθρ. (al τοις ανθρωποις) cum EGHKM*SUVΓΠ al pler syrp (sch transp singglib) go (*I omne peccatum dimittitur filiis hominum* etc; c *remitt. omnia pecc. et blasph. filiis hom.*, e *omnia pecc. remitt. et blasphemiias filiis hom.*) | και αι c. ℵABCEFGHLΔ al25 fere cop ... ς (= Gb Sz) om αι cum DKMSUVΓΠ al longe pl (D*gr βλασφημια) | οσα (E* ὅσ ἄν) cum ℵBDE*GHΔΠ* al10 fere (et. d *quaecumque*) ... ς οσασ c. ACKcorr (ipse*corr)FKLMSUVΓΠ2 al pler | αν cum ℵADEGHKMSUVΓΠ al pler ... Ti εαν cum BCFLΔ 33. yscr al panc | οσ. αν βλασφημησωσιν (L -σουσιν): a b c e ff2· g1· i q (non item f l vg) Cypbis Ambrst om

29. οσ δ αν (it vg *qui autem*): D οσ αν δε τισ (d *si quis autem*) | βλασφημηση: ℵ 126. al panc -σει | εισ pr (ita et. c d e f ff2· g1·2·): Dgr a b

τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, οὐκ ἔχει ἄφεσιν εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλὰ ἔνοχος ἔσται αἰωνίου ἁμαρτήματος. 30 ὅτι ἔλεγον· πνεῦμα ἀκάθαρτον ἔχει.

31 [35. 2] Καὶ ἔρχεται ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ ἔξω στήκοντες ἀπέστειλαν πρὸς αὐτὸν καλοῦντες αὐτόν. 32 καὶ ἐκάθητο περὶ αὐτὸν ὄχλος, καὶ λέγουσιν αὐτῷ· ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου καὶ αἱ ἀδελφαί σου ἔξω ζητοῦσίν σε. 33 καὶ

31—35 Mt 12, 46—50 Le 8, 19—21

---

i (Blanch. ex errore manifesto habet *in*) q om, item go arm | *εχει* (*habet* et. itpler am fu ing omm gat mt al): c vgcd copdz aeth Cyp *habebit* | *εως τ. αιωνα* cum NABCLΓΔΠ unc9 al pler c f g2. l vg cop syrutr go al (gat *neque in hoc seculo neque in futuro* :: e Mt): D 1. 22. 28. 209. 2pe a b e ff2. g1. q Ath1,566 Cypbis om, hinc Gb0 :: cf Mt | *αλλα* cum NΔLΔ ... ς *αλλ* cum BCΓΠ unc9 al certe pler Ath | *εσται* cum NDLΔ 33. 433. escr 2scr 48ev al pauc a c e f ff2. g1. 2. l q vg arm aethvid Cyptest 214 ... ς Ln Ti *εστιν* cum ABCΓΠ unc9 1. 69. al pler b cop syrutr go Ath Cypclericus 18 | *αμαρτηματος* (Gb″ prob Schu) cum NBLΔ 28. 33. 2pe, ot *αμαρτιας* c*vidD 13. 69. 346. Ath; item *delicti* vel *peccati* it (exc f) vg (exc tol) cop arm go sax Cypbis Aug (item Ps-Athdispu 179 alludens *υπευθυνος γινεται αιωνιου αμαρτιας*) ... ς *κρισεως* cum AC2ΓΠ unc9 al pler f tol syrutr

30. *πνευμα* (Δ 28. al pauc praem οτι) *ακαθ. εχει* (C *αυτον εχει*, item aeth *possidet ipsum*): D 77. 235. *πνευμ. ακ. εχειν* (d *habere eum*), item a b c e ff2. g1. q (non item f ff1. g2. vg) *eum* vel *illum* – *habere*

31. *και ερχ.* cum NBCDGLΔ 1. 13. 28. 69. 118. 124. 209. 2pe it vg cop syrsch go aeth (arm *ερχ.* omisso *και*) ... ς Ti *ερχ. ουν* cum AΓΠ unc8 al pler syrP | *ερχεται* c. NDG 1. 118. 209. 2pe 7pe 8pe a b e ff2. g1. q ... Ln Ti *ερχονται* c. ABCLΓΔΠ unc8 al pler c f vg cop syrutr go al Augcons 2,37 | *η μητ. αυτου* (1. 118. 209. om) *και οι αδ. αυτου* (a e l vg Aug om) cum NBCDGLΔ al10 fere it vg cop syrsch aeth go ... ς (= Gb Sz) Ti οι *αδελφ.* (Ti add *αυτου* cum AKMΠ al20 fere) *και η μητ. αυτου* cum AΓΠ unc8 al pler syrP :: ad reiiciendam lectionem antiquissimorum testium non satis valet ll. parallelorum ratio | *στηκοντες* cum BC*A 28 ... א *σταντες*, C2vel2GL 1. 118. 124. 131. *εστηκοτες* (L *εστηκ. εξω* pro *και εξω στ.*) ... ς Ln *εστωτες* cum ADΓΠ unc8 al pler | *καλουντ. αυτ.* cum NBCL 1. 13. 28. 69. 118. 124. 131. 209. 346. 2pe ... ς *φωνουντ. αυτ.* cum DΓΠ unc8 al pler; Δ *ζητουντες αυτον* ... Δ (relicto spatio) a om, hinc Gb0

32. *εκαθητο*: Δ yscr al pauc *εκαθηντο* ... e *venerunt* | *περι αυτον οχλος* (Gb′) cum א*CABCKLMΔΠ al50 fere b c d f ff1. 2. g1. 2. q (a *et turbae dixerunt ei* omissis reli) vg syrutr go ... א* *προς αυτον οχλος* (e *et venerunt ad eum turbae*), Dscr *προς τον οχλον* ... ς *οχλ. περι αυτ.* cum EFG HSUVΓ al pm aeth (cop arm) | א. *λεγ.* cum NBCDLΔ 13. 69. 124. 346. b f ff1. 2. g1. 2. l q (item e *et dixerunt*) vg cop syrsch syrP mg cod aeth ... ς *ειπον δε* cum AΓΠ unc9 al pler (c *et sedentes* – *dixerunt ei*, a vide ante) syrP go (arm) | *και αι αδελφαι σου* (et. Gb + Sz) cum ADEFHM

ἀποκριθεὶς αὐτοῖς λέγει· τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου;
34 καὶ περιβλεψάμενος τοὺς περὶ αὐτὸν κύκλῳ καθημένους λέγει·
ἴδε ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου. 35 ὃς ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα
τοῦ θεοῦ, οὗτος ἀδελφός μου καὶ ἀδελφὴ καὶ μήτηρ ἐστίν.

IV.

Mt 12, 1–9 Lc 8, 4–8

1 [36. 2] *Καὶ πάλιν ἤρξατο διδάσκειν παρὰ τὴν θάλασσαν. καὶ*

συνγ 22. 124. 238. 299. 483. al[100] fere a b c f ff[2] l q syr[p mg] go al ... ς om cum ℵBCGKLΔΠ 1. 13. 33. 69. al vix mu e ff[1] g[1. 2] vg cop syr[sch] aeth arm :: at ista desunt etiam in Mt et Lc, uti nec v. 31 nec 34 habentur

33. *και αποκριθεισ αυτοισ λεγει* (c *λεγ. αυτ.*) cum ℵBCLΔ vg cop syr[p] (c g[1] ff[2] q *qui respondens dixit illis*, e *ille autem respondens dixit eis*) ... ς Ln *και απεκριθη αυτοισ λεγων* cum ADΓΠ unc[9] al pler f (b *ad ille respondit et dixit*; a *et respondit illis*) ... 1. 13. 28. 69. al *απεκριθη* (69. *και απεκρ.*) *αυτοισ και λεγει*, 2[pe] *απεκριθη αυτοισ λεγων*, 33. *και ειπεν αυτοισ*. Differunt al pauc | *και οι* (et. Gb') cum ℵBCGLUVΔ 1. 2[pe] al[50] fere a b g[1] l (al[vid]) cop syr[sch] (et P?) ... ς Ti *η οι* (D om *οι*) cum A(D)EFHKMSΓΠ al pl c (*aut qui sunt*) e f ff[2] arm aeth go syr[p] (ap Whit) :: et. ap Mt *ἤ* a pluribus praebetur, poteratque aptius videri | *αδελφ. μου* cum ℵACLΓΔΠ unc[9] al fere omn it (et. d) vg cop syr[utr] go ... Ti om *μου* cum BD[ET] 102. arm (B etiam in Mt om)

34. Versum om (ob *ομοιοτελευτον*) 235. 271. al[4 ser] g[2] | *και* cum ℵACD LΓΔΠ unc rell al omn fere it vg etc: B 102. om | *κυκλω* h. l. cum ℵBCLΔ cop, item Gb'' post *τουσ* cum D (sed om *περι αυτον*, cf Latt) 1. 13. 28. 69. 118. 124. 209. 346.; b c d f ff[1. 2] g[1] l q vg *eos* (d q om) *qui in circuitu eius* (b om) *sedebant*, a *qui circa eum sedebant*, e *eos qui circum sedebant* ... ς Ti post *περιβλεψαμενος* cum AΓΠ unc[9] al pler go arm syr[p] (syr[sch] al *κυκλ.* non exprim; om et. 16. 61.) | *καθημενουσ*: 13. 69. 124. 346. 2[pe] arm praem *μαθητασ* | *λεγει*:.DG 28. 69. 124. 346. al pauc a c ff[2] *ειπεν* (*dixit*) | *ιδε* cum ℵBCEFHLSUV al sat mu ... Gb' Ln *ιδου* (:: ut Mt) cum ADGKMΔΠ 1. 13. 28. 33. 69. al[40] fere

35. *οσ αν* cum B b e cop, item a c Aug *et quicumque* (c *qui*) ... ς *οσ γαρ αν* cum ℵACDLΔΠ unc[9] al omn[vid] f ff[1] g[1] q (item[vid] ff[2] g[2] l) vg go syr utr al :: *γαρ* in Mt non fluct | *ποιησῃ*: H 346. al pauc *ποιησει* | *το θελημα*: B *τα θεληματα* (:: ut Epiph ex evg Ebion, cf ad Mt; *τα θελημ.* frequens in psalmis et Esaia; in N. T. cf Act 13, 22 et Eph 2, 3) | *αδελφ. μου*: D b e g[1] q vg[cd] ap Ln Aug *μου αδ.* (b e Aug *mihi frater*, rell *meus frat.*) :: ut Mt | *αδελφη* cum ℵABDLΔ al[25] fere c f ff[2] g[1] q (item b e Aug, vide ante) go arm ... ς (sed Gb[cc]) Ti add *μου* cum CH unc[9] al longe pl a ff[1] g[2] vg cop syr[utr] aeth | *μητηρ*: H* al[50] fere a l cop syr[sch] al add *μου*

IV. *και* (28. 209. om) *παλιν* (13. 69. 124. *παλ. δε*) *ηρξατο*: D 2[pe] 3[pe] 209. al pauc a b c g[1] q (non item f ff[1] g[2] vg) aeth Or[int 2, 555] *και* (209. om nec habet Or[int]) *ηρξατ. παλ.* | *παρα*: D *προσ* | *συναγε-*

συνάγεται πρὸς αὐτὸν ὄχλος πλεῖστος, ὥστε αὐτὸν εἰς πλοῖον ἐμβάντα καθῆσθαι ἐν τῇ θαλάσσῃ, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος πρὸς τὴν θάλασσαν ἐπὶ τῆς γῆς ἦσαν. 2 καὶ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς πολλά, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· 3 ἀκούετε. ἰδοὺ ἐξῆλθεν ὁ σπείρων σπεῖραι. 4 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ σπείρειν ὃ μὲν ἔπεσεν παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ ἦλθεν τὰ πετεινὰ καὶ κατέφαγεν

ται cum NBCLA 18. 28. 69. 124. (1. 209. *συνερχετ.*) ... ς *συνηχθη* cum DH unc^{9} al pler, item *congregata est* it vg syr^{p} cod Or^{int} *congregatus est* (sequente *populus*) ... A 2^{pe} al^{10} fere *συνηχθησαν*, item syr^{utr} arm aeth go (sed arm aeth go sequente *turbae*) :: cf Mt | *οχλος*: D e *laos* | *πλειστος* cum NBCLA ... ς Ln *πολυς* cum ADH unc^{9} al omn^{vid} (it vg *turba multa* vel *magna*) | *πλοιον* cum NB*ÇKLMΠ 1. 33. 118. 131. 209. al plus^{15} go ... ς Ln Ti *τὸ πλοι.* c. AB^{2}DA unc^{7} al longe pl cop | *εμβαντα* (DA *ενβ.*) h. l. cum NBCDLUA 33. 2^{pe} 3^{pe} it vg arm Thphyl ... ς Ti post *ωστ.* *αυτον* cum AΠ unc^{6} al pler go syr^{p} (syr^{sch} post *καθησθ.*) aeth (Or^{int} *ut intraret in navem et sederet in mari*) | *καθησθαι*: M* al pauc *καθησαι* D* *καθηστο* | *εν* (2^{pe} *επι*) *τη θαλασση* (et. f ff^{1} g^{2} vg Or^{int} *in mari*; g^{1} om): D *περαν της θαλασσης*, 131. *παρα την θαλασσαν*, d *circa mare*, q *super mare*, a *circa litus maris*, b e *ad litus*, c ff^{2} *proxime litus* | *προσ* (1. 131. *παρα*, Δ *εισ*) *την θαλ. επι της γης* (ff^{1} g^{2} vg *circa mare super terram*, Or^{int} *secus mare in terris*): DE^{r} *περαν της θαλασσης*, a d l q *circa mare*, b c e f ff^{2} g^{1} *in litore*. Similiter cop | *ησαν* cum NBCLA 33. l$^{harl\ scr}$ y^{scr} al^{5} d (*turba - erant*) ... ς Ln *ην* cum ADE^{r}H unc^{9} al pler (a b ff^{1} g^{2} q vg Or^{int} *erat*; e *sedebat*; f ff^{2} g^{1} *stabat*; c *staret*)

2. *πολλα* (et. a f ff$^{1.2}$ g$^{1.2}$ q vg Or$^{int\ 2,835}$): D *πολλαις* ... 28. *λεγων*, b c e *dicens* pro *πολλ.* | *αυτοις* (FH 435. al^{10} *-τους*): L syr^{sch} om, item omissis simul *εν τ. διδ. αυτ.* b c e (c *et docebat illos in parabolis dicens*, b *et doceb. eos in similitudinibus dicens*, e *et doceb. illos in parabula dicens*). Etiam Or^{int} om *εν τ. διδ. αυτ.*

3. *ακουετε*: C 2^{pe} al pauc *ακουσατε*, al^{5} c om | *σπειραι* cum N*B 102. (item *seminare* a b c d e ff^{2} g^{2} Or$^{int\ 2,835}$) ... ς Ti *του σπειρ.* cum N^{c}ACLAΠ unc rell al fere omn (item *ad seminandum* f ff^{1} g^{1} vg) (nil valet Eus$^{marc\ 169}$ *εθηλου περι εαυτου λεγων· εξηλθ. ο σπειρων του σπειραι.*) ... DE^{r} copP^{etr} om. Contra F al^{12} g^{2} go add (:: e Lc) *τον σπορον αυτου*

4. *εγενετο*: DF al pauc it (exc a) vg syr^{sch} (nonP) om :: ut ll. pp. | *σπειρειν*: D *σπειραι* | *ηλθεν* cum NABCLΠ unc^{7} al pler ... D *ηλθαν*, HKA 33. y^{scr} al aliq *ηλθον* | *τ. πετεινα* cum NABCLAΠ unc^{7} al^{150} fere b c e f ff^{2} g^{1} l am fu ing emm iac erl mt trevlr tol (item al ap Beng et ap Vallars et ap Luc^{brug}) cop syr^{utr} arm aeth go ... ς (= Gb 8z) add *του ουρανου* (:: e Lc) cum DGM al vix mu a ff^{1} g^{2} i q vg^{ed} gat | *κατεφαγεν*: D *-φαγαν*, al pauc *-φαγον* | *αυτο*: N* 38. *αυτον*, 33. al aliq *αυτα*

αὐτό. 5 καὶ ἄλλο ἔπεσεν ἐπὶ τὸ πετρῶδες, ὅπου οὐκ εἶχεν γῆν πολλήν, καὶ εὐθὺς ἐξανέτειλεν διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς· 6 καὶ ὅτε ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος, ἐκαυματίσθη, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν ἐξηράνθη. 7 καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι καὶ συνέπνιξαν αὐτό, καὶ καρπὸν οὐκ ἔδωκεν. 8 καὶ ἄλλα ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν καλήν, καὶ ἐδίδου καρπὸν ἀναβαίνοντα καὶ αὐξανόμενον, καὶ ἔφερεν εἰς τριάκοντα καὶ εἰς ἑξήκοντα καὶ εἰς

---

5. και αλλο (-λλα D^{gr} 33. 2^{pe} al pauc) cum ℵBC(D LM^{2}Δ al^{10} fere a d cop aeth ... ς αλλο (69. al pauc e -λλα) δε cum AH unc^{9} al pler e f ff$^{1.2}$ g$^{1.2}$ i q vg syr^{utr} arm go ... M* 2^{pe} b nil nisi αλλο | επεσεν: D -σαν | επι το πετρωδες cum ℵ^{c}ABCLAH unc^{9} al pler g^{2} i vg^{cod} ap Ln (hi tres super petrosum) a (sup. petrosam terram) ... ℵD 1. 33. 2^{pe} al^{5} επι τα πετρωδη, item b c e f l vg sup. petrosa, d g^{1} q sup. loca petrosa | οπου cum ℵACLAH unc^{9} al omn^{vid} f ff^{1} g$^{1.2}$ vg cop syr^{utr} go al ... B a^{vid} και οπου, hinc Ln [και] οπου, item D b c ff^{2} e i q και οτι (sed e i q om και ante ευθυς et b c e om δια το μη usq γης) | ευθυς cum ℵBCDLA ... ς ευθεως (H ευθευως) cum AH unc^{9} al omn^{vid} | εξανετειλεν (D* -εστειλεν): 1. 13. 28. 69. 118. 124. 131. 346. εξεβλαστησεν (131. εβλαστ.) | βαθος γης (L γης βαθ.) cum ℵACLAH unc^{9} al omn^{vid} cop go ... Ln βαθ. της γης cum B; item D^{gr} βαθος την γην

6. και οτε ανετειλ. ο ηλι. (prob Schu) cum ℵBCDLA ff^{2} i l q vg cop ... ς ηλιου δε ανατειλαντος (:: ut Mt) cum AH unc^{9} al omn^{vid} a e f (a f sole autem orto, e facto autem sole) item^{lib} b (et cito aruit ab aestu) c (facto aestu post ριζαν) syr^{utr} arm aeth go | εκαυματισθη cum ℵACLAH unc^{9} al omn^{vid} it^{pler} vg ... BD^{gr} a e -σθησαν. Item εξηρανθη: D^{gr} e -θησαν (:: -σθησαν et -θησαν D et. in Mt)

7. αλλο: 28. 33. al pauc e αλλα, item infra αυτα et εδωκαν | εις cum ℵABLAH unc^{9} al pler it^{pler} vg etc . . CDM^{2} 33. al^{10} fere b (supra) cop επι :: ut Mt | συνεπνιξαν: 33. al plus^{10} απεπν. :: e Mt

8. αλλα cum ℵ*et^{cb}BCL 28. 33. 124. e (e et. vv. 5 et 7) cop ... ς Ln Ti αλλο cum ℵ^{ca}ADAH unc^{9} al pler it^{pler} vg go syr^{utr} arm aeth | εις την: C 1. 28. 118. 124. al plus^{15} syr^{utr} επι την :: ut Mt | εδιδου: C εδιδοσαν | αυξανομενον (Gb′) cum ACDLA 238, item ℵB -νομενα ... ς αυξανοντα cum H unc^{9} al fere omn (:: αυξανειν sensu intrans. vulgatum est, ut Mt 6,28 πως αυξανει Lc 1,80 το παιδ. ηυξανε 13,19 ηυξησε και εγεν. εις δενδρον) | εφερεν cum ABLH unc^{9} al fere omn, item D 124. 2^{pe} φερει (q adfert, b adferet, sed iidem etiam antea dat) ... ℵC εφερον (e hiat) | εις ter (B εις et bis εν, item L εἰς et bis ἐν [sed sine accentu]) cum ℵC*Δ(BL) 28. 2^{pe} al pauc (item εἰς vel ἐν cop syr^{p} aeth go) ... EFGHKMUVII (qui unciales omnes spiritibus et accentibus instructi sunt) al^{100} fere (item vide ante „εις vel εν“) ἐν (Gb′), item spiritibus et accentibus vacui AC^{2} εν ... ς Ln ἓν cum D (ipse D εν, sed d ter unum) al sat mu^{vid} it (a b f g$^{1.2}$ ff^{1} i q unum; c ff^{2} aliud) vg (unum) syr$^{sch\ vid}$ (:: ἓν videtur ad ὃ μὲν etc ap Mt accommodatum.

ἑκατόν. 9 καὶ ἔλεγεν· ὃς ἔχει ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. 10 Καὶ ὅτε 10—20 Mt 13, 10—23 Lc 8, 9—15
ἐγένετο κατὰ μόνας, ἠρώτουν αὐτὸν οἱ περὶ αὐτὸν σὺν τοῖς δώδεκα
τὰς παραβολάς. 11 καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· ὑμῖν τὸ μυστήριον δέδοται
τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ· 27, 1 ἐκείνοις δὲ τοῖς ἔξω ἐν παραβολαῖς
πάντα γίνεται, 12 ἵνα βλέποντες βλέπωσιν καὶ μὴ ἴδωσιν, καὶ Is 6, 9 s
ἀκούοντες ἀκούωσιν καὶ μὴ συνιῶσιν, μήποτε ἐπιστρέψωσιν καὶ

Unde *εἰσ* inlatum sit vix dixeris.) | *τριακ. εξηκ. εκατον*: ND ut solent $\overline{\lambda}$ $\overline{\xi}$ $\overline{\rho}$. Item i al XXX. LX. C.

9. *ελεγεν* cum ℵABCDLΔΠ unc^{a} al pler it vg cop syr^{utr} arm aeth go ... ς (= Gb Sz) add *αυτοισ* cum M$^{2\,mg}$S^{s}? Sp^{e} al vix mu | *οσ εχει* cum NBC^{a} DΔ ... ς *ο εχων* (:: ut Mt et Lc) cum AC^{2}LΠ unc^{a} al omn^{vid} | *ακουετω*: D a b ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ i (non item c f ff$^{1\cdot}$ q vg) syrP ^{mg} add *και ο συνιειων συνιετω*

10. *και οτε* cum ℵBCDLΔ 2P^{e} al pauc it vg cop go ... ς *οτε δε* cum AΠ unc^{a} al longe pler syr^{utr} arm aeth | *ηρωτουν* cum ℵC, item *-των* (ut Ln Ti) ABLΔ 33. al pauc et D al^{2} *επηρωτων* (:: ut Lc), item *interrogabant* a b q Or$^{int\,3,225}$ ... ς *ηρωτησαν* cum Π unc^{a} al pler (69. al pauc *επηρ.*), item *interrogaverunt* c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ i vg syr^{utr} | *οι περι αυτον* (haec omnia L 559. om) *συν τοισ* (vg om *συν τοισ* sed non am) *δωδεκα* (arm *discipulis* pro *δωδ.*): D 13. 28. 69. 124. 346. 2P^{e} (item evglstaria) a b c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ i q (non item f am cop syr^{utr} etc) Or^{int} *οι μαθηται αυτου* (Or^{int} om *αυτ.*) | *τασ παραβολασ* cum ℵBCLΔ g$^{2\cdot}$ am gat ing mm mt cop^{wl} et$^{sch\,w}$ ... D 13. 28. 69. 124. 346. 2P^{e} a b c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ i l q Or^{int} *τισ η παραβολη αυτη* (:: cf Lc) ... ς Ln *την παραβολην* cum AΠ unc^{a} al pler vg^{ed} fu emm copp^{etr} syr^{sch} arm aeth go

11. *ελεγεν* (g$^{2\cdot}$ vg *dicebat*; c ff$^{2\cdot}$ *dixit*): D *λεγει*, a *dicit*, b f g$^{1\cdot}$ l q *ait* | *το μυστηρ.* (cop *τα μυστ.*) *δεδοτ.* cum NBC^{a}vid L 102. cop^{edd}, item Ln *δεδοτ. το μυστηρ.* cum AKΠ al plus^{10} ff$^{1\cdot}$ ... ς *δεδοτ.* (F *δεδωται*) *γνωναι* (Gb^{00}) *το μυστ.* (G 1. 118. al plus^{12} syrP arm^{zoh} *τα μυστηρια*) cum C^{2}DΔ unc^{a} al pler it^{pler} vg syr^{utr} cop^{dz} arm aeth :: cf Mt et Lc | *τοισ* (Δ om) *εξω* (et. Or^{2,702} *περι ων ειρηται· τοισ δε εξω εν παραβολαισ*, item ^{1,125} *οτε ο σωτηρ εφασκε δια τουτο τοισ εξω εν παραβολαισ λαλειν, ινα βλεποντεσ μη βλεπωσι και ακουοντεσ μη συνιωσι, μηποτε επιστρεψωσι και αφεθη αυτοισ*. Paullo post *μηποτε ιδωσι και συνιωσιν.*): B *τ. εξωθεν* | *παντα* cum NDKΠ 28. 124. (ante *εν*) W^{scr} al^{20} fere (al pauc *ταυτα*) ... ς Ln Ti *τα πάντα* (ℵ* ante *εν*) cum ABCLΔ unc^{a} al pl ... b c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ i (non item a f ff$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot}$ q vg) om :: cf Mt et Lc | *γινεται* (et. f ff$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot}$ vg): D 28. 64. 124. 2P^{e} a b c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ i q *λεγεται*

12. *βλεπωσιν* cum ℵABCDE^{2}KLMSUVΠ al pler ... E*FGHΔ al^{10} fere Or^{1,114} (*και φησιν· ινα βλεποντεσ μη βλεπωσι και ακουοντεσ ακουωσι και μη συνιωσιν, μηποτε επιστρεψωσι και αφεθησεται αυτοισ*) et ^{125} (vide ante) praem *μη*, sed ex his Δ (item al pauc) Or^{bis} om *και μη ιδ.* (V *ειδ.*) :: ut Mt et Lc | *ακουωσιν* (28. a Or^{1,125} om *ακουσ. και*, Δ praem *μη*): CM 33. 69. 124. al pauc *ακουσωσιν*, Π* al pauc *ακουουσιν* | *συνιωσιν* cum ℵABCD^{b}ΔΠ unc^{a} al pler Or^{1,114} et ^{125} ... D*L 1. 118. 209. al pauc

[illegible]

[illegible]

14 [illegible]

15 [illegible] ... D [illegible] :: ut Mt [illegible] αυτοις [illegible], cum ℵCLΔ e [illegible] cop[illegible] syr[illegible] arm, item Ti εις αυτους cum B 1. 13. 28. 69. 118. 209 ... ς La εν ταις καρδιαις αυτων c. DΠ unc⁹ al pler it[illegible] a f: in cordibus, b ff² g¹·² q gat mm in corde, d ff² mm ing emm mt in corde, vg syr[sch] et[illegible] cop[illegible] (sed° in suo corde) arm go ... A l aeth cum της καρδιας αυτων :: e Lc

16. ομοιως (179. 7[pe] ομοιος) εισιν cum ℵCLΔ 33. 49[ev] 3[pe] bhaet scr (item 179. 7[pe]) cop[vid] aeth ... ς La Ti εισιν οι ομοιως cum AΠ unc⁹ al pler f ff¹ g² vg go syr[p] ... D 1. 13. 28. 69. al[4] a b c ff² g¹ i q syr[sch] arm (Or[1,200]) om ομοιως | σπειρομενοι: ℵ add λογος | οι οταν: B* om οι | ευθυς (prob Scha), cum ℵBCLΔ 13. 33. bhaet scr al[3] ... ς cum AΠ unc⁹ al pler Or ... D 1. 28. al plus[10] c ff²· i q cop[wi] et[petr] om :: ut Lc | λαμβανουσιν: 1. 131. 209. al pauc δεχονται :: e Lc | αυτον: 1. 13. 28. 69. 124. 131. 209. arm Or om :: cf Lc

17. ριζαν (al[3] scr go -ζας): V υδωρ | εν εαυτοις (et. Or[1,200]): L al pauc εν αυτοις | V προσκαιροι | η διωγμου (et. Or[1,200]): D c f ff¹·² g¹·² i l q (non item a b) vg και διωγμ. | ευθυς c. ℵBCLΔ 33. 108. 179. 49[ev] y[scr] bhaet scr al[6] ... ς La ευθεως cum ADΠ unc⁹ al pler Or | σκανδαλιζονται (et. Or): D -λισθησονται

18. αλλοι εισιν (b c om εισ.) cum ℵBC*DLΔ b c ff¹·² g¹·² i vg cop ... ς

λόγον ἀκούσαντες, 19 *καὶ αἱ μέριμναι τοῦ αἰῶνος καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου καὶ αἱ περὶ τὰ λοιπὰ ἐπιθυμίαι εἰσπορευόμεναι συνπνίγουσιν τὸν λόγον, καὶ ἄκαρπος γίνεται.* 20 *καὶ ἐκεῖνοί εἰσιν οἱ*

(= Gb) ουτοι εισιν cum AC^{2}Π unc^9 33. al pler f q syr^{utr} aeth go ... 1. 13. 28. 69. 124. al mu arm om | οι (ℵ οισ) εισ: A (non δ) al^5 om οι | επι cum ℵCA cop ... ς Ln Ti εισ (:: at ita Mt et Lc lectione tantum non fluctuante; item v. 7 praecessit εισ) c. ABDLΠ unc^9 al omn^{vid} etc | ουτοι εισιν cum ℵBC*DLA 1. 13. 28. 69. 124. al mu it^{pler} vg cop arm (syr^{utr}? syr^{sch} „ii autem qui inter spinas seminantur, illi sunt ii qui audiv. sermonem"; syr^P ap White „et hi sunt qui inter spinas seminantur, qui verbum audiunt") ... AC^{2}Π unc^9 33. al pler f q go aeth om (om et. ς^o 1633.) :: sequitur duplex ουτοι εισιν in nullo cod unc esse nec fere in aliis documentis nisi forte paucis | ακουσαντες (Gb′) cum ℵ(sed ante τ. λογ. pon, item cop)BCDLA 13. 69. 124. 346. al^5 cop syr^{sch} ... ς Ln ακουοντες cum AΠ unc^9 al pler it vg (*qui – audiunt* it vg) syr^P arm aeth go (:: -οντες Mt, -σαντες Lc)

19. και αι μεριμναι (D* -μναισ) etc: vg *et aerumnae saeculi et deceptio divitiarum et circa reliqua concupiscentiae introeuntes suffocant*; item ff$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot}$ (l^{vid}). Mire vero it$^{cdd\ pl}$ variant: g$^{1\cdot}$ *et sollicitudines victus et errores mundi et deceptio divitiarum et reliquae concupiscentiae simul incidentes suffocant*; f *et per sollicitudines saec. huius et inlecebras divitiarum et ceterae concupiscentiae introeuntes suffocant*; ff$^{2\cdot}$ d e q *et sollicitudines* (q *-dine*, d *-dinem*, e incipit ab *nes* prioribus deperditis) *victus* (e *vitae*) *et delectationes* (e *oblect.*, d q *errores*) *mundi* (e *saeculi*) *simul incedentes* (q, d *simul incuntes*, ff$^{2\cdot}$ nil nisi *incendentes*, e *comitantes*) *suffocant* (q *soffucant*); c *et sollicitudinibus victi et delectationibus mundi abalienati offocant*, b *et per sollicitudines vitae et in errore saeculi simul euntes suffocant*, i *et prae sollicitudine victus et errores mundi simul incendentes suffoc.* | αιωνος (D^{gr} c^{scr} βιου, it *victus victi vitae*: vide ante) cum ℵBCDLA 1. 102. al^6 b c e ff$^{1.2\cdot}$ g$^{1.2\cdot}$ i q vg arm ... ς (= Gb) add τουτου cum AΠ unc^9 al pler f cop syr^{utr} aeth go | και η απατη (A αγαπη, δ *deceptio aut dilectio*) τ. πλουτου: D arm και απαταις του κοσμου, item vide ante e ff$^{2\cdot}$ q, g$^{1\cdot}$, c, i (f) | και αι περι (et. ℵ^c; ℵ* παρα) τα λοι. επιθυμιαι: D 1. a (ap Blanch supersunt litterae *li*, ap Iric *di*: hinc aut *mundi*, ut c d ff$^{2\cdot}$ i q, aut *saeculi*, ut b e, legit. Quum vero statim sequatur *simul*, haec non ad του αιωνος sed ad τ. κοσμου [pro πλουτ.] adhibenda sunt) b c ff$^{2\cdot}$ i q arm om | συνπνιγ. (ABD -πνειγ.) cum ℵAB*CDELA ... ς Ln συμπνιγ. cum B^{2}FGHKMSUVΠ al certe pler. Ceterum ℵ* sic: συνπνιγει τον λογον και αι π. τα λοιπ. επιθυμ. εισπορευομεναι (a qua scriptura quae multum probabilitatis habet, pendere potest quod plures italae cdd om και αι π. τ. λοι. επιθ.), ℵ^a add συνπνιγουσιν τ. λογον, prioribus per incuriam ut videtur non deletis. | ακαρπος γινεται: D 124. b c e ff$^{1.2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ i q (non item f g$^{2\cdot}$) gat mm mt (non vg^{ed} am fu ing al) cop^{ds} ακαρποι γεινονται (γιν.)

20. εκεινοι (Schu „ap Mc apte, cf 7, 15. 12, 7 cum ll. pp.") cum ℵBCLA syr^{sch} ... ς Ln ουτοι cum ADΠ unc^9 al omn^{vid} (it vg *hi*, item cop

ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν σπαρέντες, οἵτινες ἀκούουσιν τὸν λόγον καὶ παραδέχονται, καὶ καρποφοροῦσιν ἐν τριάκοντα καὶ ἐν ἑξήκοντα καὶ ἐν ἑκατόν.

Lc 8, 16 11, 33 Mt 5, 15 21 [30.2] Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι μήτι ἔρχεται ὁ λύχνος ἵνα ὑπὸ τὸν μόδιον τεθῇ ἢ ὑπὸ τὴν κλίνην; οὐχ ἵνα ἐπὶ τὴν λυχνίαν τεθῇ;

Lc 8, 17 12, 2 Mt 10, 26 22 [30.2] οὐ γὰρ ἔστιν τι κρυπτόν, ἐὰν μὴ ἵνα φανερωθῇ· οὐδὲ ἐγένετο ἀπόκρυφον, ἀλλ' ἵνα ἔλθῃ εἰς φανερόν. 23 εἴ τις ἔχει ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω.

Lc 8, 18 6, 38 Mt 7, 2 24 [41.2] Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· βλέπετε τί ἀκούετε. ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε μετρηθήσεται ὑμῖν, καὶ προστεθήσεται ὑμῖν. 25 [42.2] ὅσ

Lc 6, 16 19, 38 Mt 13, 12 25, 29

---

syrp arm aeth go) Or[1,208] :: at ουτοι Lc ουτοσ Mt lectione non fluct | την γην την καλην (et. Or): c 28. 124. al pauc την καλ. γην | ἐν ter (Gb'): ita KFGHKMUVH (L ἐν, tum bis ἐν sed non ἕν) 1. 33. 69. 124. al pl, item syr[utr] ... ς Ln ἕν: ita nullus edd uncialium accentibus auctorum, sed it vg cop arm go (:: cf ad v. 8.). Ceterum B 102. 300. 360. om εν sec (item c*vid w[ecr]) et tert (item 406. d[ecr]) | ND εν $\overline{\lambda}$, εν $\overline{\xi}$, εν $\overline{\rho}$

21. ελεγεν: 1. 118. 131. λεγει | οτι cum BL ... 13. 28. 69. 124. 346. ιδετε ... ς Ln om cum NACDAH unc[9] al pler (:: οτι recitativum quod dicunt in Mc frequentissimum; testes vero multi saepissime omittunt) | ερχεται (venit ff[1.] l q vg, item cop[schw] syr[utr]; D απτεται, accenditur c e ff[2.] g[1.] i cop[wi] aeth, adfertur b, accendunt lucernam f) e λυχν. cum NBCDLA 1. 33. y[ecr] h[hari ser] al plus[5] it vg cop syr[utr] aeth ... ς o (28. 69. om) λυχν. ερχεται cum AH unc[9] al pler (sed 13. 69. 124. al pauc καιεται) arm go | ινα etc (et. κ[c]): κ* υπο τον μοδιον τεθηναι η υπο | τεθη pr: G υποτεθη | η: 1. 13. 28. 118. 124. 346. 2p[e] add ινα | κλινην: 13. 69. 124. 346. 2p[e] add τεθη | ουχ (A ουχι): D ff[2.] i (om η υπ. την κλιν.) και ουχ ... b c e q sed | επι: NB* 13. 33. 69. υπο | τεθη sec (Gb') cum NBCDLA al plus[60] ... ς επιτεθη cum AH unc[9] al pl ... e om, sed g[2.] add ut omnibus luceat

22. τι cum NACEFGLSVAH[2] al pm c f ff[1.] g[1.] vg go arm ... BDHKMUH* al[30] fere b e ff[2.] g[2.] i q (cop?) aeth om; hinc Gb[c] Ln [τι] :: ut in Lc deest lectione fere non fluctuante; praeterea post τιν vel τι facillime omittebatur | εαν (1. 13. 28. 69. 131. 2p[e] ει) μη ινα cum NBA (1. 13. 28. 69. 131. 2p[e]), item omisso ινα (ut Gb' Ti) ACKLH 33. 102. 209. al plus[15], item D 49. b ff[2.] i q αλλ ινα ... ς o εαν (οσ αν U) μη cum EFGH MSUV al pler; c f ff[1.] g[1.2.] vg quod non, item go | αλλ (A αλλα) ινα: 1. 13. al pauc ει μη ινα | ελθη εισ φανερον cum NCDLA y[ecr] 2p[e] al[5] fere cop ... ς Ln εισ φαν. ελθη cum AH unc[9] al pler it vg arm syrp (:: ita Lc) ... B syr[sch] aeth φανερωθη

24. και ελεγεν (1. 7. 118. λεγει) usque ακουετε : l om | τι: D[gr] τα | και προστεθησ. υμιν (arm omisso υμιν post ακουετε pon; item 13. 69. al pauc κ. προστ. υμ. τοισ ακουουσιν, a quibus verbis pergunt ad οσ εχει γαρ [sic 13. 69.] usq αρθησ. απ αυτου, ad quae add εν ω μετρω

γὰρ ἔχει, δοθήσεται αὐτῷ· καὶ ὃς οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.

26 [13. 10] Καὶ ἔλεγεν· οὕτως ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ὡς ἄνθρωπος βάλῃ τὸν σπόρον ἐπὶ τῆς γῆς, 27 καὶ καθεύδῃ καὶ ἐγείρηται νύκτα καὶ ἡμέραν, καὶ ὁ σπόρος βλαστᾷ καὶ μηκύνηται, ὡς οὐκ οἶδεν αὐτός. 28 αὐτομάτη ἡ γῆ καρποφορεῖ, πρῶτον χόρτον, εἶτεν στάχυν, εἶτεν πλήρης σῖτος ἐν τῷ στάχυϊ. 29 ὅταν δὲ παραδοῖ ὁ καρπός, εὐθὺς ἀποστέλλει τὸ δρέπανον, ὅτι παρέστηκεν ὁ θερισμός.

μετρ. μετρ. υμιν και προστεθησεται υμιν, 33. al om υμιν) cum ℵABC LΔΠ unc^{a} al pler c f ff^{2} g^{2} i q vg cop syr^{utr} aeth go ... Gb om cum DG 114. y^{scr} 2P^{e} (sed G 114. y^{scr} retinent τοις ακουουσιν) b e g^{1} gat :: at deest Mt et Lc | υμιν sine additam cum ℵBCDLΔ 102. 2P^{e} al pauc it (exc^{2}) vg cop arm aeth ... ς (= Gb) add τοις ακουουσιν cum AΘ^{b}Π unc^{a} 1. 33. 69. al pler q (item f go *credentibus*) syr^{utr}

25. εχει pr cum ℵBCLΔ 13. 28. 69. (it vg *qui enim habet*) item αν εχει DK*ΨΗΚΘ^{b} 131. al pauc ... ς αν (M al mu εαν) εχη cum AR^{2}GMSUVΠ al pler :: ut Lc | δοθησεται: D 271. προστεθησεται | ουκ εχει: E*GH* al ουκ εχη (G etiam και ο εχη)

26. ελεγεν: C* add^{vid} οτι | ως (13. 28. 69. 124. 2P^{e} al ωσπερ) cum ℵB DE^{tr}LΔ 13. 28. 33. 69. 118. 124. 2P^{e} al^{5} fere tol cop (*modo hominis qui iacit*), item 1. (ως ανθρ. οταν) e (*quomodo homo cum mittit*) ... ς Ln Ti ως εαν (C al αν, al^{10} οταν) cum ACΘ^{b}Π unc^{a} al pler it^{pler} vg (it^{pler} vg *quemadmodum si*) go (item syr^{utr} etc) | βαλη (Y βαλλη, al^{10} fere βαλλει) τον (C* το, 69. 124. om) σπορον: D σπορον βαλη

27. καθευδη cum ℵABCDGKLMSVΘ^{b}Π al pl (Δ καθευδαν) ... EFHU 33. 69. 131. 262. al mu καθευδει | εγειρηται cum ABCKSUVΔΘ^{b}Π al pl ... ΝΕΥ GHLM 69. 131. 262. al pm εγειρεται ... D εγερθη | νυκτα: C* νυκτος | βλαστα cum BC*DLΔ 2P^{e} al pauc ... ς βλαστανη cum ℵAC^{2}GKMSUVΘ^{b}Π al longe pl, item EFH 33. al mu -σταναι | μηκυνηται cum ℵALΔΠ unc^{a} al pl ... BDH al plus^{20} μηκυνεται

28. αυτοματη cum ℵABCL 102. 48^{ev} z^{scr} al pauc cop^{wi} et^{schw} syrP aeth ... ς (Gb^{a}) add γαρ cum AΠ unc^{a} al pler it vg (syr^{sch} *terra enim* omisso αυτομ.) syrP cod cop^{dz} go ... D 2P^{e} arm οτι αυτομ. | πρωτον: Δ add μεν | ειτεν bis cum ℵ(sed om σταχ. ειτ.)B*L(pri loc ειτε)Δ ... ς Ln Ti ειτα bis cum (ℵ^{c} ειτα σταχ. ειτεν) AB^{2}GDH unc rell al omn^{vid} (et. syr P mg sr) | σταχυν: DE^{tr} σταχυσας | πληρης (D add ο) σιτος cum ED cop^{wi} ... C*vid 271. πληρεσ σιτον, 48^{ev} z^{scr} πληρης σιτον, 124. al^{5} vel^{e} πληροι σιτον ...: ς πληρη (2P^{e} add τον) σιτον cum ℵAC^{2}LΔΠ unc^{a} al pler (it vg *plenum frumentum* [*triticum, granum*] ad utramq lectionem trahi potest; e *deinde plenum triticum. spica cum* etc)

29. οταν δε: D a c f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ i q vg και οταν (b e nil nisi οταν), 71. al pauc οτ. γαρ | παραδοι cum ℵ*BDΔ ... ς παραδω cum ℵ^{c}ACLΘ^{b}Π unc^{a} al omn^{vid} | ευθυς cum ℵBCL ... ς Ln ευθεως cum ADΔΘ^{b}Π unc^{a} al omn^{vid} | το: L τον

29—32 Lc 13, 18 s Mt 13, 31—32

30 [44. 2] *Καὶ ἔλεγεν· πῶς ὁμοιώσωμεν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, ἢ ἐν τίνι αὐτὴν παραβολῇ θῶμεν;* 31 *ὡς κόκκῳ σινάπεως, ὃς ὅταν σπαρῇ ἐπὶ τῆς γῆς, μικρότερον ὂν πάντων τῶν σπερμάτων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς,* 32 *καὶ ὅταν σπαρῇ, ἀναβαίνει καὶ γίνεται μεῖζον πάντων τῶν λαχάνων, καὶ ποιεῖ κλάδους μεγάλους, ὥστε δύνασθαι ὑπὸ τὴν σκιὰν αὐτοῦ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνοῦν.*

Mt 13, 34 33 [45. 6] *Καὶ τοιαύταις παραβολαῖς πολλαῖς ἐλάλει αὐτοῖς τὸν*

---

30. *ελεγεν*: $\aleph^{pc}$ 69. add *αυτοις* | *πως* (Gb') cum NBCLA al[25] fere b e syr^{p} mg (hue enim trahenda nota) ... ς Ln *τινι* (:: cf Lc) cum ADΠ unc^{9} al pler e f ff^{2} (et^{vid} ff^{1} g$^{1.2}$) i q (a non satis liquet) vg cop syr^{sch} et^{p} txt arm aeth go Or^{2,448} | *ομοιωσωμεν* cum NABDLΔΘ unc^{9} al pl Or^{2,448} ... c 1. al plus^{60} Or^{eod} *ομοιασωμεν* (item it vg *adsimilabimus* vel *similabimus*), ℵ 28. 69. al pauc arm^{eod} Thphyl *-ασω* | *των* cum NBC^{c}LA al plus^{20} (it vg *cui parabolae*, *in quam parabolam*, *in qua parabola*; similiter cop aeth, syr^{p} ^{mg}?) Or^{2,448} ... ς *ποια* cum AC^{3}DΘ^{b}Π unc^{9} al pler go arm (syr^{sch} et^{p}) | *αυτην παραβ. θωμεν* cum NBC^{c}LA 28. 63. al pauc (item 13. 69. 346. pergentes *παραβαλωμεν* [*-λομεν*] *αυτην ως κοκκ.*) b (*ponemus*) e (*damus*) cop syr^{p} ^{mg} Or^{2,448} ... ς *παραβολη* (1. 118. 131. 209. *ομοιωματι*) *παραβαλωμεν* (al mu *-βαλουμεν*, *-βαλλεμεν*, ν al *-βαλομεν*) *αυτην* cum AC^{3}DΘ^{b}Π unc^{9} al pler it^{pler} vg syr^{sch} et^{p} txt arm

31. *ως*: D cop (*est instar grani*) *ομοια εστιν* (c *simile est regnum dei sicut*) :: ut Mt et Lc | *κοκκω* cum NBDA(*κοκκως* sed *σ* punctis notato)Π* 124. al vix mu ... Gb Sz Ln Ti *κοκκον* cum ACLΘ^{b}Π^{2} unc^{9} al plus^{100} (it vg *sicut granum*) | *οσ* (C*Δ *ως*) *οταν*: D* e *οτι αν* ... ℵ* om *οσ* (suppl^{c}) posteaque habet e (^{c}delet) *μικροτερον ον* | *σπαρῃ*: K al pauc *σπαρει* | *επι της γης*: DL *επι την γην* | *μικροτερον* (Δ^{gr} *μικρ.*) cum ℵ(et* et^{c}) BD*LMΔ 13* 28. 33. 131. 179. 235. 258. p^{ser} w$^{cant\ ser^{*}}$ 7pe ... ς Ti *μικροτεροσ* cum ACD^{3}Θ^{b}Π unc^{2} al pler | *ον* (L *ων*) cum NBLΔ e (*minor cum sit*) b (*cum sit minus*) (arm aeth) ... ς Ti *εστιν* post *πα. τ. σπερματ.* cum CM^{c}Θ^{b}Π unc^{2} al pler go, item post *γης* Δ, item post *μικροτ.* (D^{2} add *μεν*) DM^{2} al pauc it^{pl} vg | *των* (D α *εισιν*, it^{pl} vg *quae sunt*) *επι* (al^{2} om τ. ε.) τ. *γης*: C 271. b e om (:: ut Mt), hinc Ln [τ. ε. τ. γ.]

32. *και οτ. σπαρῃ* (al^{11} c q syr^{p} ^{mg} *αυξηθῃ*, *creverit*) *αναβαινει* (c q om *αναβ. και*): D i om, e nil nisi *crescit*, b *crescit autem* | *μειζ.* (vide post) *παντ. τ. λαχ.* cum NBCDLM^{2}Δ 1. 28. 33. al plus^{22} it vg cop (*maxim. olerum omnium*) syr^{utr} arm aeth ... ς Ti *παντ. τ. λαχαν. μειζ.* cum AM^{c}Π unc^{2} al pler go | *μειζον* cum NABCKLV 33. al^{10} fere ... ς Ln Ti *μειζων* c. DFGHKMSUΔΠ al longe pl | *τα πετεινα*: Δ al^{5} *παντα τ. πετ.* | *κατασκηνουν* cum NAB^{2}CDLΘ^{b}Π unc^{9} al omn^{vid} ... Ti *κατασκηνουν* cum B* (ut ap Mt ex B*D edidimus) ... Δ *κατασκηνωσε* (omisso *αι* ut invenerit scriptor *-νωσαι*?)

33. *πολλαις* cum NABC^{2}Θ^{b}Π unc^{9} al pler syr^{p} arm, item ante *παραβ.* D f ff$^{1.2}$ g$^{1.2}$ i l q vg cop^{schw} et^{dz} go ... C^{*vid}LΔ 1. 28. 33. 118. 131. al^{20}

λίγον, καθὼς ἠδύναντο ἀκούειν· 34 χωρὶς δὲ παραβολῆς οὐκ ἐλά-
λει αὐτοῖς, [46. 10] κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς ἰδίοις μαθηταῖς ἐπέλυεν πάντα.
35 [47. 2] Καὶ λέγει αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὀψίας γενομένης· 35—41 Lc 8, 22—25 Mt 8, 23—27
διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν. 36 καὶ ἀφέντες τὸν ὄχλον παραλαμβά-
νουσιν αὐτὸν ὡς ἦν ἐν τῷ πλοίῳ, καὶ ἄλλα δὲ πλοῖα ἦσαν μετ'
αὐτοῦ. 37 καὶ γίνεται λαῖλαψ μεγάλη ἀνέμου, καὶ τὰ κύματα ἐπ-
έβαλλεν εἰς τὸ πλοῖον, ὥστε ἤδη γεμίζεσθαι τὸ πλοῖον. 38 καὶ ἦν

---

fere b c e cop^{wl} et^{petr} syr^{sch} aeth om, hinc Gb^{0} | αυτοις: D 2^{pe} ff^{2}· g^{1}· i om; b c e syr^{sch} arr pers^{p} om τον λογον (sed e *loquebatur illis, secreto autem* omissis καθως ηδυν. usq ελαλει αυτοις) | ηδυναντο cum NBCP(s?)UA 1. 33. al sat mu^{vid} (:: ut 6, 19. 14, 5.) ... Gb" Ln Ti εδυναντο cum ADLG^{b}Π unc^{e} al^{60} fere (:: ut 5, 3)

34. χωρις δε: B cop (cod^{petr} nil nisi χωρις) syr^{sch} και χωρις :: ut Mt | B*DA κατ' ιδιαν (non item NACL etc) | τ. ιδιοις μαθ. cum NBCLA ... ς Ln τ. μαθ. αυτου (al pauc ff^{2}· i l om αυτ.) cum ADG^{b}H unc^{e} al omn vid (:: cf ad 15, 20) | επελυεν (69. -λυσε): G^{b} 229. w^{ser} απελυεν | παντα (al pauc ante επελ.): A απαντα, D e ff^{2}· i q αυταρ

35. λεγει: 13. 69. 124. 346. 2^{pe} 3^{pe} al^{8} ^{sec} ελεγεν

36. αφεντες τον οχλ. (A αυτον pro τ. οχλ.): D 13. 28. 69. 346. 2^{pe} b c e ff^{2}· i q αφιουσιν (b e *dimiserunt*) τ. οχλ. και | και αλλα δε cum AC^{2}D EFGHKMSUVΠ al pler syr^{p} (d *et aliae autem naves multae*) ... Ln om δε cum NBC*LA 28. 102. 157. 292. 433. h^{ser} it vg (sed Latt και – δε nec alibi exprimere solent nec magis fere interpretes alii) cop syr^{sch} arm (b i q *et multae simul naves* [b *nav. sim.*] *erant* [i om] *cum illo*, e *et simul multi erant cum eo*) | πλοια c. NABCDKMΔΠ 1. 13. 33. 69. al plus^{30} ∴ ς (= Gb) Ti πλοιαρια c. EFGHLSUV al pl | κ. αλλα δε (vide ante) πλ. ησαν (cum NDA; L om; ς Ln Ti ην cum ABCΠ unc rell al pler) μετ αυτου (A al^{6} cop^{wl} et^{dz} syr^{sch} et^{p} ^{mg} αυτων): 1. 28. 118. 131. 209. 2^{pe} arm και αλλα τα οντα μετ αυτου πλοια (arm πλ. post αλλα), D ff^{2}· και αλλα δε (ff^{2}· om) πλοια πολλα (D* κ. αλλαι δε πλοιαι πολλαι) ησαν (ff^{2}· *simul erant*) μετ αυτου (ad D cf et. b e i q)

37. γινεται: D b c e f ff$^{1.2}$· g^{1}· i q (item^{vid} g^{2}· l) vg (item cop syr^{utr} arm go etc) εγενετο | A i^{ser} λελαμψ | μεγαλη (ita N^{a}; N* 157. μεγας) ανεμου cum (N*et)M^{c}BDLA 1. 13. 28. 69. 102. 118. 131. 209. 346. 2^{pe} b c ff$^{1.2}$· g$^{1.2}$· i q vg syr^{sch} arm aeth (cop *est magnus ventus factus*) ... ς ανεμου μεγαλη cum AΠ unc^{e} al pler f syr^{p} go; item c al^{6} e ανεμιου μεγαλου (e *magni venti*) | και τα κυματ cum NBCDLA 13. 28. 69. 131. 238. 2^{pe} it vg cop syr^{sch} aeth go ... ς τα δε κυματ. cum AΠ unc^{e} al pler syr^{p} arm | επεβαλλεν (33. al -αλλον, U ενεβαλλεν) c. ABCGHKSVΔΠ^{2} al pl (it^{pler} vg *mittebat*, e *inmittebantur*, g^{2}· *mittebantur*, f *ascendebant*) ... NEFLMΠ* al plus^{50} επεβαλεν, item D εβαλεν, al pauc ενεβαλεν | ωστε ηδη (ita a, sed it^{rell} vg aeth om) γεμιζ. το πλοιον (Gb") cum N^{a}BCDLA 2^{pe} it^{pler} vg cop syr^{p} ^{mg} aeth ... ς ωστε αυτο (102. om, al pauc transpon) ηδη γεμιζ. (G 1. 33. y^{ser} al^{16} fere βυθιζεσθ., al pauc καταποντιζ.) cum AEF(G)HKMSUVΠ al pler syr^{sch} et^{p} txt arm go ... N* e om

αὐτὸς ἐν τῇ πρύμνῃ ἐπὶ τὸ προσκεφάλαιον καθεύδων· καὶ ἐγείρουσιν αὐτὸν καὶ λέγουσιν αὐτῷ· διδάσκαλε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἀπολλύμεθα; 39 *καὶ διεγερθεὶς ἐπετίμησεν τῷ ἀνέμῳ καὶ εἶπεν τῇ θαλάσσῃ· σιώπα, πεφίμωσο. καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος, καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη.* 40 *καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τί δειλοί ἐστε οὕτως; πῶς οὐκ ἔχετε πίστιν;* 41 *καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν, καὶ ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους· τίς ἄρα οὗτός ἐστιν, ὅτι καὶ ὁ ἄνεμος καὶ ἡ θάλασσα αὐτῷ ὑπακούει;*

V.

Mt 8, 28—34 Lc 8, 26—39

1 *Καὶ ἦλθον εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης εἰς τὴν χώραν τῶν*

38. *και ην αυτος* cum ADΠ unc^{9} al omn fere itP^{l} (b e *erat autem ipse*) vg syrP go ... ℵBCLΔ 48^{ov} *και αυτ. ην* (a *ipse autem erat*) | *εν τη* cum ℵAB CDLΔ al^{15} (it vg *in puppi*) .. ς (= Gb sed rursus Gb′) *επι τη* cum Π unc^{9} al pler | *επι το* (28. 235. 2P^{e} om) *προσκεφαλαιον*: D 131. *επι προσκεφαλαιου* | *εγειρουσιν* cum ℵB*C*AΠ al pauc ... ς Ln Ti *διεγειρουσιν* cum AB^{2}C^{2}LΠ^{2} unc^{9} al pler; D 28. 69. 2P^{e} *διεγειραντες* (et 13. 69. 124. 346. *εγειραντες*) omisso *και* sq, item *excitantes* b c f ff^{2}· i q (contra *excitant* [e *excitaverunt*, a *suscitaver.*] – *et* a e ff^{1}· g$^{1.2}$· vg) | *μελει*: EGV al pm ex vitio frequentissimo *μελλει*

39. *διεγερθεις*: D 28. 69. 8P^{e} al pauc *εγερθεις* | *και ειπεν* usq o *ανεμος*: Δ om | *και ειπ.* (2P^{e} om) *τη θαλασση*: D 1. 118. 131. 209. b c e ff^{2}· i q arm *και τη θαλασσ. και* (q om) *ειπεν* (e *dicens* pro *κ. ειπ.*) | *σιωπα* (L *-πατε*) et. f ff^{2}· g$^{1.2}$· i q vg (Eus$^{ps\ 606}$ alludens *σιωπ. πεφιμωσο*): b c e ff^{2}· om | *πεφιμωσο* (L *φιμ.*): D *και* (ita et. am cop) *φιμωθητι*

40. *ειπεν*: ℵ^{c} *λεγει*, it^{pler} vg *ait*, L *ελεγεν* | *ουτως* (ς *ουτω* cum F al mu) cum ACΠ unc^{9} al omn fere (sed 1. 13. 28. 69. 131. 209. 346. arm post *τι* pon) syr^{utr} (arm) go ... Ln om cum ℵBDLΔ 2P^{e} it vg cop aeth | *πως ουκ* (f go *quomodo nondum*) cum ACΠ unc^{9} 33. al pler syr^{utr} f go ... Gb″ Lu *ουπω* cum ℵBDLΔ al^{10} it^{pler} (e q vero nil nisi *habete* [q *habetote*] *fidem*) vg cop arm aeth

41. *ουτος εστιν* (ita ff^{2}· i): D al pauc a^{vid} c f g^{2}· q (item^{vid} ff^{1}· g^{1}·) vg arm *εστιν ουτος* (b e *ecce quomodo* pro *τις αρα ουτ. εστιν οτι και*) | *και ο ανεμος* (f vg *et ventus et mare*, g^{1}· *ventus et mare*; e *mare et ventus*; et. a anteponit *mare* sed quae sequuntur periere): ℵ^{ca}DΠ 1. 33. 131. al plus^{10} b c ff^{2}· g^{2}· i q cop syr^{sch} aeth Vict^{ant} (ex cat^{poss}) *και* (e i Vict om) *οι ανεμοι*, sed D b ff^{2}· q *και* (b ff^{2}· q om) *η θαλ. και οι ανεμ.* | *αυτω υπακουει* cum ℵ*CΔ 1. 13. 28. 69. 118. 209. 346. al pauc Vict^{ant} ex cat^{oxon} (*αυτου υπακ.*), item ℵ^{c}BL *υπακουει αυτω* ... ς Ln *υπακουουσιν αυτω* (:: ut Mt et Lc) cum AΠ unc^{9} al pler (131. *αυτ. υπακ.*) b c d e f g$^{1.2}$· vg (contra ff^{2}· i q *cui - obaudiunt*) cop arm go ... D^{gr} nil nisi *υπακουουσιν*

V. 1. *ηλθον* cum ℵABDΠ unc^{7} al longe pl it (exc q) vg cop$^{sod\ **}$ go

Γερασηνῶν. 2 *καὶ ἐξελθόντοσ αὐτοῦ ἐκ τοῦ πλοίου, εὐθὺσ ὑπήντησεν αὐτῷ ἐκ τῶν μνημείων ἄνθρωποσ ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ,*

---

syr$^{p\ mg}$... Gb′ *ηλθεν* cum CGLMA al plus^{30} cop^{wi} et^{schw} syr^{sch} et$^{p\ txt}$ arm, praetereaque G al pauc (item evglstaria) add o *ις* | *τησ θαλασσησ* (c g$^{2\cdot}$ [et.^{vid} ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot}$] vg *trans fretum maris*, item sed omisso *maris* b f l; e *trans mare*): D^{gr} (*ε. το περ. και εισ τ. χωρ.*) 13. 69. 4^{ev} d i ff$^{2\cdot}$ q (d q *ultra*, i *ultro*, ff$^{2\cdot}$ *trans* pro *εισ τ. περαν*) aeth om | *γερασηνων* (Gb′) cum ℵ*BD it (et. *δ*) vg ... ς *γαδαρηνων* cum ACΠ unc^{8} al longe pl syr^{sch} et$^{p\ txt}$ pers^{p} go ... LUΔ 1. 28. 33. 118. 131. 209. y^{scr} 2^{pe} al^{20} fere cop syr$^{p\ mg}$ arm aeth arr *γεργεσηνων*, item Epiph^{650} *ωσ ο μαρκοσ λεγει*, vide locum ad Mt 8, 28, item Thphyl ad h. l. *τα ακριβεστερα των αντιγραφων εισ τ. χω. των γεργεσηνων εχει.* Praeterea cf Or^{4,140} ad Mt 8, 28. Ab Origene pendent etiam quae ad hunc Marci locum in catenis^{poss} et^{mosq} et^{oxon} (in cat^{poss} praeposito Victoris^{ant} nomine, quod idem in cat^{mosq} intellegendum est) adnotantur. Leguntur autem in cat^{oxon} sic: *οὔτε γαδαρηνῶν οὔτε γερασηνῶν τὰ ἀκριβῆ ἔχει τῶν ἀντιγράφων, ἀλλὰ γεργεσηνῶν. γάδαρα γὰρ πόλισ ἐστὶ τῆσ ἰουδαίασ, περὶ ἣν τὰ διαβόητα θερμὰ τυγχάνει· λίμνη δὲ κρημνοῖσ παρακειμένη οὐδαμῶσ ἔστιν ἐν αὐτῇ ἢ θάλασσα. καὶ γέρασα δὲ τῆσ ἀραβίασ ἐστὶ πόλισ, οὔτε θάλασσαν οὔτε λίμνην πλησίον ἔχουσα· καὶ οὐκ ἂν οὕτω προφανὲσ ψεῦδοσ καὶ εὐέλεγκτον οἱ εὐαγγελισταὶ εἰρήκεισαν, ἄνδρεσ ἐπιμελῶσ γινώσκοντεσ τὰ περὶ τῆσ ἰουδαίασ. γέργεσα τοίνυν ἐστὶν ἀφ᾽ ἧσ οἱ γεργεσηνοί, πόλισ ἀρχαία περὶ τὴν νῦν καλουμένην τιβεριάδα λίμνην, περὶ ἣν κρημνὸσ παρακείμενοσ τῇ λίμνῃ, ἀφ᾽ ἧσ δείκνυται τοὺσ χοίρουσ ὑπὸ τῶν δαιμόνων καταβεβλῆσθαι. ἑρμηνεύεται δὲ ἡ γέργεσα παροικία ἐκβεβληκότων, ἐπώνυμοσ οὖσα τάχα προφητικῶσ, οὗ περὶ τὸν σωτῆρα πεποιήκασι, παρακαλέσαντεσ αὐτὸν μεταβῆναι ἐκ τῶν ὁρίων αὐτῶν οἱ τῆσ χώρασ πολῖται. καὶ ταῦτα ὠριγένησ φησὶν ἐν τῷ ἑκτῷ τόμῳ τῶν εἰσ τὸ κα. ἰω. εὐαγγ. ἐξηγητικῶν.* Aug$^{cons\ 2,58}$ hanc scripturae differentiam non tangit; Latini enim cdd apud omnes tres evglstas *γερασηνων* tuentur; sed nec adponit nomen regionis.

2. *εξελθοντοσ αυτου* (Schu „bene, cf 6, 54. 11, 12 al. et ad rec. Lc 8, 27“) cum ℵBCLΔ 1. 13. 33. 69. 118. 124. 131. 209. 346. y^{scr} 2^{pe} al^{10} fere b f (*exeunte eo - ei*) (item cop syr^{utr} aeth) ... ς Ti *εξελθοντι αυτω* cum AΠ unc^{9} al pler g$^{1\cdot}$ q am mt emm san tol (hi omnes *exeunti ei de navi - occurrit ei*) go, item (omisso *ei* post *occurrit*) i vg^{ed} ing al, item arm ... D c e ff$^{2\cdot}$ *εξελθοντων αυτων* (d ff$^{2\cdot}$ *et exeuntibus illis*, c *et descendentibus illis*, e *et cum exissent* sequente *illis* c d, *illi* e ff$^{2\cdot}$) | *ευθυσ* c. ℵCLΔ ... ς *ευθεωσ* c. ADΠ unc^{9} al omn^{vid}... Ln om (:: ut Mt et Lc) cum B b c e ff$^{2\cdot}$ i (non item f g$^{1\cdot}$ q rell^{vid} vg) syr^{sch} arm pers^{p} (non item cop syr^{p} aeth pers^{w} go) | *υπηντησεν* c. ℵBCDGLΔ 1. 13. 28. 69. al^{20} fere Dam$^{par\ 554}$... ς Ti *απηντησεν* cum AΠ unc^{8} al pler | *εκ των μνημ. ανθρωποσ* (ita et. ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l al^{vid} vg cop syr^{utr} al): D b (*de monumento*) c e f i q arm go *ανθρ. εκ τ. μνημ.*

3 ὃς τὴν κατοίκησιν εἶχεν ἐν τοῖς μνήμασιν, καὶ οὐδὲ ἁλύσει οὐκέτι οὐδεὶς ἐδύνατο αὐτὸν δῆσαι, 4 διὰ τὸ αὐτὸν πολλάκις πέδαις καὶ ἁλύσεσιν δεδέσθαι καὶ διεσπάσθαι ὑπ' αὐτοῦ τὰς ἁλύσεις καὶ τὰς πέδας συντετρῖφθαι, καὶ οὐδεὶς ἴσχυεν αὐτὸν δαμάσαι, 5 καὶ διαπαντὸς νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἐν τοῖς μνήμασιν καὶ ἐν τοῖς ὄρεσιν ἦν κράζων καὶ κατακόπτων ἑαυτὸν λίθοις. 6 καὶ ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ μακρόθεν ἔδραμεν καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ, 7 καὶ κράξας

3. ος την κατοικ. (al[35] fere οικησιν) ειχεν (ct. d f ff[1·2·] g[1·2·] i l q vg): D[gr] 2p[e] a b c e ος (b et) ειχ. τ. κατοικ. | μνημασιν cum NABCLΔΠ unc[a] al longe pl ... ς (= Gb Sz) μνημειοις cum DH al mu | ουδε cum NBCDLΔ 33. 2p[e] ... ς ουτε cum AΠ unc[a] al pler | αλυσει cum BC*L 33. 2p[e] c e ... ς αλυσεσιν cum NAC[2]DΔΠ unc[a] al pler b f ff[1·2·] g[1·] (g[2·] om) i l q vg cop syr[utr] arm aeth go | ουκετι ουδεις cum NBC*DLΔ 13. 28. 69. 124. 346. it (exc i q) vg (it vg *et neque-iam quisquam*) arm[vid], item 1. 118. 131. ουδ. ετι ... ς om ουκετι cum AC[2]Π unc[a] al pler i q (item cop syr[utr] aeth go) | εδυνατο cum NAB*C*DLΔΠ unc[a] carp al[50] fere ... ς ηδυνατ. cum B[2]C[2]Ys[sil] al sat mu ... M ετολμα. Praeterea D i am fu ing san tol post αυτον pon

4. δια (EFH al pauc και δια) το αυτον (sic et. N[c], N* διαυτον, Y* διατον) - διεσπασθ. (U al pauc διασπασθ., Δ διεσπαρασθε) υπ (V al plus[20] απ) αυτου (syr[sch] om υπ αυτ.) - συντετριφθαι: D οτι πολλακις αυτον δεδεμενον πεδαις και αλυσεσιν, εν αις εδησαν, διεσπακεναι και τας πεδας συντετριφεναι, similiter ff[2·] i l q *quoniam saepe compedes et catenas, quibus ligatus erat* (q *fuisset*) *disrupisset et compedes* (q om) *comminuisset*; 1. 28. 131. 209. 251. (similiter 2p[e]) δια το αυτον πολλας πεδας και αλυσεις, αις εδησαν αυτον, διεσπακεναι και συντετριφεναι | και ουδ. ισχυεν (V 1. 131. 209. al[20] fere ισχυσεν) αυτον (ισχ. αυτον [Δ αυτο] cum NABCKLMUΔΠ al[20] it[pl] vg cop go; ς αυτ. ισχ. cum EFG HSV al pler) δαμασαι (N* om, Δ δησαι): D και μηδενα αυτον ισχυειν δαμασαι (ff[2·] i l q *nec quisquam posset eum* [i *eum posset eum*] *amplius domare* [q *vincere*])

5. και διαπαντος (157. al δια πασης, a *per omnem noctem*) νυκτος (ct. f al[vid] vg *et semper nocte*): D b c e ff[2·] i q νυκτος δε (*nocte autem*) | εν τ. μνημασιν (1. al[10] fere μνημειοις) και εν τ. ορεσιν cum NABCKLMUΔΠ al[60] fere f ff[2·] l vg (sed fu om εν τ. μνη. και) cop syr[utr] arm aeth go catt ... ς (= Gb Sz) εν τ. ορεσι και εν (b i om) τ. μνημασιν (D μνημειοις) cum D unc[a] al sat mu b e i q (124. c om εν τ. ορεσιν και) | κραζων (D -ζον): 69. 124. 225. 346. κραυγαζων | εαυτον: Δ αυτον

6. και ιδων cum NBCLΔ 1. 28. 69. 131. 346. cop ... ς Ln ιδων δε (:: ut Lc) c. ADΠ unc[a] al pler b e f ff[1·2·] g[1·2·] i l q (c post *exclamans* statim pergit *et accucurrit et adoravit eum*) vg syr[utr] arm aeth go | απο μακρ. cum NBCDΔ unc[7] al longe pl ... Gb' (sed improb Schu collatis 11, 18. 14, 54. 15, 40) μακρ. sine απο cum AKLMΠ al plus[30] (go) Dam[par 354] | προσεκυν. (P προσεπεσεν :: ut Lc) αυτω cum NDΠ unc[a] al longe pl Dam[par cod] ... Ti πρ. αυτον cum ABCLΔ al[15] Dam[par ed]

φωνῇ μεγάλῃ λέγει· τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ υἱὲ τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου; ὁρκίζω σε τὸν θεόν, μή με βασανίσῃς. 8 ἔλεγεν γὰρ αὐτῷ· ἔξελθε τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον ἐκ τοῦ ἀνθρώπου. 9 καὶ ἐπηρώτα αὐτόν· τί ὄνομά σοι; καὶ λέγει αὐτῷ· λεγιὼν ὄνομά μοι, ὅτι πολλοί ἐσμεν. 10 καὶ παρεκάλει αὐτὸν πολλὰ ἵνα μὴ αὐτὰ ἀποστείλῃ ἔξω τῆς χώρας. 11 ἦν δὲ ἐκεῖ πρὸς τῷ ὄρει ἀγέλη χοί-

---

7. *λεγει* (Gb″ prob Schu) cum ℵABCKLMΔ(Π *λεγον*) al plus[30] l am emm arm Dam$^{par\ 554}$ ... ς *ειπε* (:: ut Lc) cum D unc^{7} al pl b c f e i q vg (et. fu ing al) cop go | ιω: 1. 33. al pauc om (:: ncf Mt) | *υψιστου*: A syrP^{mg} *ζωντος* | *βασανισης*: Π al pauc *-σεις*

8. *ελεγ. γαρ* (A^{*vid}G om): ℵ *και ελεγεν* | *αυτω*: D ff$^{2\cdot}$ q fu sax add *ο ις* | *εξελθε*: A post *ακαθαρτον* | *εκ* (a b e *de*): A 33. al^{6} c f i l q al^{vid} vg *απο* (*ab*)

9. *επηρωτα* (et. b f l vg syrP): A a c e ff$^{2\cdot}$ i q syr^{sch} Dam$^{par\ 554}$ *επηρωτησεν* (:: ut Lc) | *ονομα σοι* cum ℵABCKLMΔΠ^{txt} al plus^{25} syrP arm (go) Dam^{par} ... ς *σοι ονομα* cum Dlat^{mg} unc^{7} al pl it vg Or$^{int\ 2,814}$ (cop *tuum nomen*). Praeterea D it vg Or^{int} add *εστιν* (:: cf Lc) | *λεγει αυτω* cum ℵABCKLMΔΠ^{txt} al plus^{25} g$^{2\cdot}$ l vg (et. am ing mm mt al) cop syr^{utr} aeth go (g$^{1\cdot}$ *et dixit*) Dam^{par} ... ς (= Gb Sz) *απεκριθη λεγων* cum EFGHSUVΠ^{mg} al pl (c vg^{cd} apud Ln *qui respondens dixit*), item *απεκριθη* sine *λεγων* D 2p^{e} al pauc a b e f i q | *λεγιων* (prob Gb^{comm} et Schu) cum ℵ*B*CDLΔ it vg syr^{utr} cop (quae vv omnes eandem formam et. in Lc praebent; cf et. Mt 26, 53) ... ς *λεγεων* cum (ℵ^{c} *λεγαιων*) AB^{2}Π unc^{9} al omn^{vid} go (*laigaion*) (Or^{2,587} alludens *αποκρινεται οτι λεγεων ονομα μοι*) | *λεγ. ονομα μοι* (syr^{sch} *nobis*; 1. om) cum ℵACLΔΠ unc^{9} al pler a e (Or^{2,587}) Dam^{par} ... Ln add *εστιν* cum B 69. 124. 238. 346. it^{pler} vg (f g$^{2\cdot}$ l am fu ing mt san *legio nomen mihi est*, b g$^{1\cdot}$ mm *leg. nom. est mihi*, c *nom. mihi leg. est*, l vg^{cd} *leg. mihi nom. est*), item D q *εστιν μοι ονομα λεγ.*

10. *παρεκαλει* cum ℵBCDLΠ unc^{9} al pler b e f i l q vg go ... AΔ 1. 28. 2p^{e} al^{10} c ff$^{2\cdot}$ g$^{1.2\cdot}$ san vg^{clxt} et^{cd} ap Ln (non item am ing emm gat mm mt) go Dam$^{par\ 554}$ *παρεκαλουν* (1. *παρακ.*) :: cf il pp | *αυτα αποστ.* cum BCΔ (d g$^{2\cdot}$ i l q vg *ne se expelleret*) ... ς Ln Tl *αυτους αποστ.* (ℵ *-στειλει*) cum DEFGHSUV al pl g$^{1\cdot}$ (*eos expelleret*), item AM al^{20} fere c f ff$^{2\cdot}$ fu (*expelleret eos* hl^{c}) go syrP arm Dam^{par} *αποστ.* (Dam *εξαπ.*) *αυτους*, ... KL 258. b e *αυτον αποστ.* (*eum, illum expelleret*), item KΠ al pauc syr^{sch} aeth *αποστ. αυτον*

11. *προς τω ορει* (*ορει* om ℵ*, suppl^{a}) cum unc omn al^{150} fere it vg rell omn, sed AKUΠ^{txt} (Π^{mg} post *εκει*) al plus^{15} cop syrP aeth go post *βοσκομ.*, M al pauc c post *μεγαλη* (sed M 346. *βοσκομ. μεγαλη*) pon ... ς (= Gb Sz) *προς τα ορη* cum minusc pauc^{vid} ... 1. (33.?) plane om, hinc Gb^{o} | *μεγαλη* (post *βοσκομ.* pon et. arm, vide ante M 346.) c. ℵABCΔH unc^{6} al pler c f ff$^{1\cdot}$ g$^{1.2\cdot}$ l (q *multorum*, ut et. al pauc pets^{w}) vg cop syr^{utr} al ... DLU 131. y^{scr} al pauc b e ff$^{2\cdot}$ i vg^{cod} (sed non am

καὶ εἰσ τοὺσ ἀγρούσ· καὶ ἦλθον ἰδεῖν τί ἐστιν τὸ γεγονόσ. 15 καὶ ἔρχονται πρὸσ τὸν Ἰησοῦν, καὶ θεωροῦσιν τὸν δαιμονιζόμενον καθήμενον ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα, τὸν ἐσχηκότα τὸν λεγιῶνα, καὶ ἐφοβήθησαν. 16 καὶ διηγήσαντο αὐτοῖσ οἱ ἰδόντεσ πῶσ ἐγένετο τῷ δαιμονιζομένῳ καὶ περὶ τῶν χοίρων. 17 καὶ ἤρξαντο παρακαλεῖν αὐτὸν ἀπελθεῖν ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν. 18 [48. 8] καὶ ἐμβαίνοντοσ αὐτοῦ εἰσ τὸ πλοῖον, παρεκάλει αὐτὸν ὁ δαιμονισθεὶσ ἵνα μετ' αὐτοῦ ᾖ. 19 καὶ οὐκ ἀφῆκεν αὐτόν, ἀλλὰ λέγει αὐτῷ· ὕπαγε εἰσ τὸν οἶκόν σου πρὸσ τοὺσ σούσ, καὶ ἀπάγ-

---

syrP arm go | απηγγειλ. (prob Schu) cum ℵ(απηγγιλον)ABCDKLMΠ al[35] fere ... ς (= Gb Sz) ανηγγειλ. cum EFGHSUVΔ al pl | ηλθον (Gb″) cum ℵ[c]ABKLMUΠ[s] 33. al[30] fere cop syrP go ... ς εξηλθον (:: ut Lc, cf et. Mt). c ℵ*CDEFGHSVΔΠ[s] al longe pl b c e f ff[2·] i l (item[vid] g[1·2·]) vg (*egressi sunt*, q *ingressi sunt*, e *exierunt*) syr[sch] arm aeth | τι εστιν (A* om[vid] εστ.) : H al[5] om :: ut Lc

15. ειρχονται (ℵ[c] et iam[a vid]): ℵ* ηρχοντο, item b c f gat mm *venerunt* | θεωρουσιν: I. -ρωσιν | τον δαιμονιζομενον: D αυτον τον δαιμ. (o d ff[2·] *illum hominem qui* etc, b f i al vg *eum* vel *illum qui*) | καθημενον: Δ c[ser] e om | ιματισμενον cum NBDLΔ al[15] fere it (exc q, et g[2·] om) vg cop arm ... ς (sed Gb[o]) Ti praem και c. ACΠ unc[o] (sed M* om κ. ιματισμ.) al pler q syrP go (syr[sch] *vestitum et sobrium et sedentem*) | τον εσχηκ. τ. λεγιωνα (-ιωνα cum ℵ*BLΔ, de vv vide ad v. 9; ς -εωνα cum ℵ[c][-αιωνα]ACΠ unc[o] al certe pler): D 17* 27. it vg (exc mt) om, hinc Gb[oo]

16. και διηγησ. cum NABCGKLMSΔΠ[txt] al pm e f g[2·] l vg cop syr[utr] go al ... Gb″ διηγησ. δε cum DEFHUVΠ[ms] Σ al[100] fere c ff[2·] i q (b *narraverunt etiam*) | ιδοντεσ: Δ ειδοτεσ (δ *qui viderant*) | εγεν. τω (D αυτω τω, it vg *ei qui* etc: cf ad v. 15) δαιμονιζομενω: 1. 209, εσωθη ο δαιμονισθεισ :: e Lc

17. ηρξ. παρακαλειν (it vg *rogare coeperunt, coeperunt rogare*): D 225. 2p[e] a παρεκαλουν | απελθειν (H και απ.): D ινα απελθη (it vg *ut discederet*; sed b *ut non recederet*) | απο: Δ εκ

18. εμβαινοντοσ (D ενβ.) (Gb″) cum NABCDKLMΔΠ 1. 33. 124. al[35] fere (it[pler] vg *cumque ascenderet*, c *et cum conscenderent*, b *et ascendente* [sic] *eum in nave rogabat eum*; go *et ingredientem eum in navem oravit eum*) ... ς εμβαντοσ cum EFGHSUV al pl| παρεκαλει (et. b e): D it[pler] vg ηρξατο παρακαλειν | ινα μετ αυτ. η (B*Δ ην) cum NABCKLMUΔΠ[txt] 1. 28. 33. 69. al[35] fere e syr[utr] arm go sax ... ς ινα η μετ αυτ. cum DEFGHSVΠ[ms] Σ al pl b c f i l q (item[vid] ff[2·] g[1·2·]) vg cop aeth

19. και ουκ cum NABCKLMΔΠ 1. 33. 102. al[30] fere f l vg (et. am ing emm mm san al sed non omn) cop syr[utr] go, item 13. 28. 69. 124. 346. gat και ο ις ουκ et Ln και [ο ις] ουκ ex errore de c ... ς (= Gb Sz) ο δε ις ουκ (H om ουκ) cum D unc[7] al pl b c e ff[1·2·] g[2·] i q vg[edd ap Ln] sax arm aeth | αλλα λεγει: D και ειπεν (d *et ait*) | απαγγειλον cum

γειλον αὐτοῖς ὅσα ὁ κύριός σοι πεποίηκεν καὶ ἠλέησέν σε. 20 καὶ
ἀπῆλθεν, καὶ ἤρξατο κηρύσσειν ἐν τῇ Δεκαπόλει ὅσα ἐποίησεν
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ πάντες ἐθαύμαζον.

Mt 9, 1 Lc 8, 40 21 [m.2] Καὶ διαπεράσαντος τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ πλοίῳ εἰς τὸ
πέραν πάλιν, συνήχθη ὄχλος πολὺς ἐπ' αὐτόν, καὶ ἦν παρὰ τὴν
Mt 9, 18—26 θάλασσαν. 22 καὶ ἔρχεται εἷς τῶν ἀρχισυναγώγων, ὀνόματι Ἰάει-
ρος, καὶ ἰδὼν αὐτὸν πίπτει πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ, 23 καὶ παρα-
καλεῖ αὐτὸν πολλά, λέγων ὅτι τὸ θυγάτριόν μου ἐσχάτως ἔχει, ἵνα

ΝΒCΔ al pauc ... D 1. 13. 28. 69. 131. 209. 346. διαγγειλον (:: Lc διηγου) ... ς ανηγγειλ. cum ALH unc[9] al pler | αυτοις: K τοις σοις, U om . ο κυρ. σοι cum BCΔ ff[2] (item σοι post πεποιηκ. a cop syr[p]) ... ς Ln σοι ο κυρ. (D 238. ο θεος :: ut Lc) cum ADLH unc[9] al fere omn vid a[vid] b c e f g[2] i l q vg syr[sch] arm go πεποιηκ. (E επεποιηκ.) cum ΝΑΒCLH unc[8] al[lm] fere (et. Sev et Thdor[hernel] in cat[poes]) ... ς (= Gb Sa) εποιησε cum DK 1. al non ita mu | και ηλεησ. (346. al pauc ελεησ.) σε (ita et. a f l q vg; e om κ. ηλ. σε): D b c ff[2] g[2] i syr[sch] και (i om) οτι (ff[2] et quod et, c et quomodo) ηλ. σε

20. c[*vid] εν ολη τη | οσα: CΔ α (sed Δ super α suprascriptum habet οσα quanta), cop haec quae

21. εν τω (B 102. 447. om) πλοιω (et. f transfretasset - in navi, g[1] ascendisset - in navi, vg transcendisset - in navi): D 1 28. 2P[e] al[5] a b c e ff[2] i q (hi Latt omnes transfretasset [i fretasset]) arm om | παλιν (cop[dz] om) post εις το περαν (haec f om) cum ΝD 2P[e] a b e ff[2] g[1] i q (g[1] et venisset trans fretum iterum convenit) syr[utr] ... ς Ln Ti ante εις το περ. cum ABCL unc rell al longe pler (13. 69. post παλιν add ηλθεν, 346. και ηλθεν sed nil praeterea) l vg (c ante Iesus) cop[edd] al | c[*vid] ο οχλος | επ: D 13. 28. 69. 90. 346. 2P[e] προς (Schu „sic 4, 1. 6, 30. 7, 1; rec. vero nusquam ap Mc"). Item it (sed i om) vg ad illum, ad eum | και (a add ipse) ην (et. a g[1] l [et al[vid]] vg): D b c e f ff[2] i q aeth om

22. και ερχεται (Gb' prob Schu „Mc non iungit και ιδου") cum ΝBDLΔ 102. (3P[e]?) a b e ff[2] g[1.2] i q vg cop syr[sch] aeth arr (et. ar[vat]) perss ... ς και ιδου ερχ., Ln και [ιδου] ερχ. (:: e Lc et Mt) cum ACH unc[9] al fere omn e f l syr[p] arm go | εις (b unus): D al pauc τις (it[pler] vg quidam) | ονοματι ιαειρος: D a e ff[2] i (non item b c f g[1.2] l q vg) om :: ut Mt | ιδων αυτον: D e om | πιπτει (13. 69. 124. 346. προσπιπτ.): D προσεπεσεν (d et procidens ad pedes eius rogans cum et dicens, e et cadens ad pedes eius et obsecrans illum multa dicens) | προσ (al[8 ser] al pauc εις) τ. ποδ. αυτου: 1. 131. a αυτου (a illi) πρ. τ. ποδ.

23. και παρακαλει (Gb' prob Schu) cum ΝACL 33. 2P[e] al[10] fere ... ς Ln και παρεκαλει (:: ut Lc) cum BDAH unc[9] al pler c f g[1.2] vg cop arm go ... D a b e ff[2] i q παρακαλων (e et obsecrans, ff[2] et rogans) | πολλα (et. a e f g[1.2] l vg): D al[7] b c ff[2] i q om :: ut Lc | λεγων: D a b ff[2]

ἐλθὼν ἐπιθῇ τὰς χεῖρας αὐτῇ, ἵνα σωθῇ καὶ ζήσῃ. 24 καὶ ἀπῆλθεν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολύς, καὶ συνέθλιβον αὐτόν. 25 καὶ γυνὴ οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος δώδεκα ἔτη, 26 καὶ πολλὰ παθοῦσα ὑπὸ πολλῶν ἰατρῶν καὶ δαπανήσασα τὰ παρ' ἑαυτῆς πάντα, καὶ μηδὲν ὠφεληθεῖσα ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὸ χεῖρον ἐλθοῦσα, 27 ἀκούσασα τὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἐλθοῦσα ἐν τῷ ὄχλῳ ὄπισθεν ἥψατο τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· 28 ἔλεγεν γὰρ ὅτι ἐὰν ἅψωμαι

---

i q και λεγων | οτι: D 13. 69. a c e syr^{sch} om | ινα ελθων etc: D ελθε αψαι αυτης εκ των χειρων σου, item b i q veni tange eam (b illam) de manibus tuis; c f g$^{1.2.}$ l vg veni impone manum (l manus, c g$^{1.2.}$ manum tuam) super eam, e veni et tange eam; ff$^{2.}$ et veniens tange eam de manibus tuis (contra a ut venias et imponas manus ei) | επιθησ: U al^{5} επιθη (ita U) vel -θηση | τασ χειρασ (28. 69. 124. al pauc c f g$^{1.2.}$ cop syr^{sch} την [69. om] χειρα, A c g$^{1.2.}$ cop syr aeth add σου) αυτη cum NBC LA 13. (69.) 131. 209. al plus^{5} a (f etc vide supra) syr^{sch} cop aeth ... D b i q etc vide supra ... ς αυτη (AK al plus^{5} αυτου) τασ χειρασ cum AΠ unc^{9} al pler syrP (ei manus tuas) arm go | ινα (Gb' prob Schu) σωθη και ζηση (et. ζηση prob Schu) cum NBCDLA 13. 69. 346. 2p^{e} (124. al οπως sed ζηση) item ut salva sit et vivat a b f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ i q vg cop go ... ς οπως σωθη και ζησεται (al pauc ζησηται) cum AΠ unc^{9} arm syrP (syr^{sch} et sanabitur et vivet), item omissis ινα σωθη c e et vivet

24. απηλθεν (U -ον): D 124. υπηγεν (:: cf Lc) | ηκολουθει (FH -λουθη) (et. it vg sequebatur): CLM^{mg}S (initio lectionis eccles.) al pauc ηκολουθησεν

25. γυνη cum NABCLA al^{5} b c e ff$^{2.}$ i q (et.^{vid} g$^{1.2.}$ l) vg cop syrP aeth .. ς (Gb^{oo}) Ti add τισ cum DH unc^{9} al pler a f syr^{sch} arm go (:: deest et. Mt et Lc, sed et. in Lc minusc mu it^{pler} vg al add) | δωδεκ. ετη cum NBCLA al^{7} cop ... ς Ln Ti ετ. δωδ. cum ADH unc^{9} al pler it vg go syr^{utr} (:: Lc απο ετων δωδ., Mt δωδ. ετη)

26. και ab initio (et. a e vg; q om, habet enim et mulier quae erat - multa passa erat): D b c f ff$^{2.}$ i η, quae | τα παρ (D 1. 28. 2p^{e} al^{10} fere om, item it vg) εαυτησ cum NCDKAΠ al mu ... Gb Sz Ln Ti τα παρ αυτησ cum ABL unc^{9} al^{100} fere | εισ: D επι | ελθουσα (d deterius habebat): D^{gr} om

27. τα περι cum ℵ*BC*A 33^{ev} ... ς Ln Ti om τα cum ℵ^{c}AC^{3}DLΠ unc^{9} al fere omn (item it vg cop syr^{utr} go al) | εν τω οχλω (13. 28. 69. 124. 346. εισ τον οχλον): D 2p^{e} a i (in plena textus editione) q post του ιματ. αυτ. pon, b (i ex errore Blanchini ut videtur) post οπισθεν ... l. al pauc e om | ℵ* pp$^{arh\ ser}$ οπιθεν | ηψατο (D* και ηψατο, item d it vg venit - et tetigit, item syr^{utr} sedP et c. ob.): M 1. 33. 209. 48^{ev} add του ιματιου αυτου (:: e Mt et Lc)

28. ελεγεν γαρ (D 2p^{e} b c ff$^{2.}$ i q aeth λεγουσα): DKΠ 1. 33. 209. 2p^{e} al plus^{20} a e ff$^{2.}$ i q arm add εν εαυτη (:: e Mt) | οτι: 28. 33. al pauc it^{pler} (non item f vg) arm om | εαν αψωμαι και (B supra lineam additum habet) των ιματ. (ND 32. it vg cop al του ιματιου :: ut Mt)

κἀν τῶν ἱματίων αὐτοῦ, σωθήσομαι. 29 *καὶ εὐθὺς ἐξηράνθη ἡ πηγὴ τοῦ αἵματος αὐτῆς, καὶ ἔγνω τῷ σώματι ὅτι ἴαται ἀπὸ τῆς μάστιγος.* 30 *καὶ εὐθὺς ὁ Ἰησοῦς ἐπιγνοὺς ἐν ἑαυτῷ τὴν ἐξ αὐτοῦ δύναμιν ἐξελθοῦσαν, ἐπιστραφεὶς ἐν τῷ ὄχλῳ ἔλεγεν· τίς μου ἥψατο τῶν ἱματίων;* 31 *καὶ ἔλεγον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· βλέπεις τὸν ὄχλον συνθλίβοντά σε, καὶ λέγεις· τίς μου ἥψατο;* 32 *καὶ περιεβλέπετο ἰδεῖν τὴν τοῦτο ποιήσασαν.* 33 *ἡ δὲ γυνὴ φοβηθεῖσα καὶ τρέμουσα, εἰδυῖα ὃ γέγονεν αὐτῇ, ἦλθεν καὶ προσέπεσεν αὐτῷ*

αυτ. cum NBCLΔ 49^{cv} ... ς Ln των ιματιων (D etc του ιματιου) αυτου (D εαυτου) σωθωμαι (NB^{c} 33. 69. al σωθ.) cum A(D)K unc^{9} al fere omn ... 33. εαν μονον αψομ. του ιματιου αυτου (:: cf Mt), it^{pl} vg *si vel etc*, a i ff^{2} *vel si*, c d nil nisi *si*, go *si vestes eius attingo* | K 69. al pauc *σωθησομαι*

29. ευθυς cum NBCLΔ 33. 49^{cv} ... ς ευθεως cum ADH unc^{9} al pler | απο της (C om) μαστιγ. (435. al pauc a syr aeth add αυτης): b e om; e om *και εγνω* usque *απο τ. μαστ.*

30. ευθυς (b c ff^{2} i q om, vide post) cum NBCLΔ 33. 49^{cv} ... ς Ln ευθεως cum ADH unc^{9} al pler | ο ις επιγν. (et. f g$^{1.2}$ am fu ing, item *Ies. in semet ipso cognoscens* vg^{ed}): DL 2p^{c} a (*et statim sciens Ies.*) (b c e ff^{2} i q, vide post) cop aeth επιγνους (D^{gr} q add *και*) ο ις | εν (V om) εαυτω (L 122. αυτω): D 226^{c} b c e ff^{2} i q om. Latt (praeter f g$^{1.2}$ [vid vg) sic: c i ff^{2} *cognovit autem Iesus*, q *cognovit autem et Iesus*, b *cognito autem Iesu*, e *et cognovit continuo Iesus* | την εξ αυτ. δυναμ. εξελθουσαν (ff^{2} *virtutem exisse a se*): D την δυναμ. (D^{2} add την) εξελθ. απ αυτου (d *quae exierat de illo*, e *quae exisset a se*) | επιστραφεις: D e i syr^{sch} *και επιστραφ.* | εν (z^{ser} επι) τω οχλω: a b g$^{1.2}$ i l q vg *ad turbam*, c ff^{2} *ad turbas*, e *turbis* (b e post *dixit*, ff^{2} post *ait*), item cop syr^{utr} al | ελεγεν (g$^{1.2}$ vg *dicebat*): D 2p^{c} al pauc a b e ειπεν, *dixit* (c d f ff^{2} i q *ait*) | μου (e *quis mihi tetigit vestim.*): D it (exc e) vg al post ιματιων

31. και ελεγ. (c *dixerunt autem*, b *dicunt* omisso και) αυτω οι μαθ. αυτ. (cf. f g$^{1.}$ vg, item c b): D 2p^{o} (a) c i q οι δε μαθ. αυτου λεγουσιν (a *dixerunt*) αυτω (a e om), ff^{2} *dicunt ergo discip. eius*

33. τρεμουσα: D 50. 124. 2p^{c} 6p^{c} a ff$^{2.}$ i arm add δι ο (d ff$^{2.}$ i *quod*, a *ob hoc quod*) πεποιηκει (6p^{c} εποιησε) λαθρα. Totum loc d ff$^{2.}$ i sic: *quod fecerat occulto* (d *occultum*) *sciens factum* (d *quid esset actu*) *ipsa venit*; a vero *ob hoc quod fecerat abscondi, sciens quod ei contigit, venit* | ειδυια (N^{c} et iam a?): ℵ^{c} και ειδ. | αυτη (a *ei*, d ff$^{2.}$ i *ipsa*, y^{ser} εαυτη) (prob Schu) cum NBC DL (A γεγον. εν αυτη) 3. 9. 102. y^{ser} a ff$^{2.}$ i cop (syr^{utr} arm *illi* vel *ad eam*) ... ς Τι επ (c f g$^{1.}$ vg aeth *in se*; go *de se*; y^{wetst} [sed praeterit Heringa] εν, vide et. antea A) αυτη (13. 69. al pauc αυτην) cum AH unc^{9} al pler c f g$^{1.}$ vg (contra b e q om ειδυια ο γεγ. αυτη una cum και ηλθ. και, sed e pro his *accedens*) go aeth | προσεπεσ. αυτω: c 6p^{c}

καὶ εἶπεν αὐτῷ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. 34 *ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέν σε· ὕπαγε εἰς εἰρήνην, καὶ ἴσθι ὑγιὴς ἀπὸ τῆς μάστιγός σου.* 35 *ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἔρχονται ἀπὸ τοῦ ἀρχισυναγώγου λέγοντες ὅτι ἡ θυγάτηρ σου ἀπέθανεν, τί ἔτι σκύλλεις τὸν διδάσκαλον;* 36 *ὁ δὲ Ἰησοῦς παρακούσας τὸν λόγον λαλούμενον λέγει τῷ ἀρχισυναγώγῳ· μὴ φοβοῦ, μόνον πίστευε.* 37 *καὶ οὐκ ἀφῆκεν οὐδένα μετ' αὐτοῦ συνακολουθῆσαι εἰ μὴ τὸν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν Ἰακώβου.* 38 *καὶ ἔρ-*

προσεκυνησεν αυτον (6^{pe} *αυτω*) | *ειπεν αυτω*: 13. 69. 124. 346. add *ιμπροσθεν παντων* (:: Lc *ενωπ. παντος του λαου*) | *αληθειαν*: 1. 13. 28. 69. 346. *αιτιαν* (13. 69. 346. add *αυτης*) :: cf Lc

34. *ο δε* cum ℵABLM*ΔΠ unc^{a} al pler e (item g$^{1.\,2.}$?) vg (et. am ing emm al) cop syr^{sch} aeth go Quaest ... Ln add $\overline{\text{ις}}$ (:: ut Mt) cum CDM^{mg}Σ 1. 13. 28. 69. al^{15} a b c f ff$^{2.}$ i q mt (al ap Ln) syrP c.* arm | *αυτη* (A 346. *αυτω*, 1. al om): C^{3} al^{10} fere add *θαρσει* (:: e Mt) | *θυγατερ* cum ℵAC^{3}(*latet)LΔΠ unc^{a} al fere omn ... Ln Ti *θυγατηρ* cum BD e^{ser} (:: cf ad Mt ubi DGL *θυγατηρ*. Contra Io 12, 15 *θυγατηρ* magna auctoritate editur) | *και ισθι*: C* om *και*? certe pauciora, sed latent

35. *λαλουντος*: A add *αυτοις* | *απο τ. αρχισυναγωγου*: cop aeth arP et ar^{c} *ad archisynagogum* (q *ad archisynagogo* sic) | *λεγοντες*: D 33. b i add *αυτω*

36. *ο δε* $\overline{\text{ις}}$ absque *ευθεως* cum ℵBDLΔ 1. 28. 40. 209. 225. 271. 2^{pe} a^{ser} b c e f ff$^{2.}$ g$^{1.\,2.}$ i l q vg cop syr^{sch} arm aeth arr pers$_{s}$ (:: eorum qui *παρακουσας* nemo confirmat *ευθ.*, quod toties Mco illatum: cf 1, 31. 2, 2. 3, 5. 9, 8. 14, 63 et 68 et alibi. Hinc pro *παρακ.* vel *ευθεως ακουσας* vel *ακουσας* dederunt. Defenderam 1859 *ευθεως παρακ.*) ... ς (sed Gh^{c}) Ti add *ευθεως*, Ln [*ευθ.*] cum ACΠ unc^{a} al pler a (*statim Ies. ut audiit*) go syrP | *παρακουσ.* cum ℵ*et^{cb}ΒLΔ e (*neglexit*) ... ς Ln *ακουσασ* (:: ut Lc) cum ℵ^{ca}ACDΠ unc^{a} al omn^{vid} it^{pler} vg rell omn^{vid} | *τον λογ.* (B add *τον*) *λαλουμενον* (ita g$^{1.\,2.}$ vg): D *τουτον τον λογον*, item f ff$^{2.}$ i q (hi *audito hoc verbo*, ff$^{2.}$ *audiens hoc verb.*) a (*ut audiit verbum*) c (*audito verbo*) e (*neglexit sermonem*); b nil nisi *audito*

37. *ουδενα* (ℵ* om): D *ουδε ενα* (sed d pariter atque it vg *non – quemquam*) | *μετ αυτου συνακολουθ.* cum ℵBCLΔ (e *secum – introire*, syr^{sch} *ire secum*, go *cum se sequi*) ... ς *αυτω συνακολουθησαι* cum EFGHMSU VΠ^{2} al pler; Ln *αιτω ακολουθησαι* (33. al *ακ. αυτ.*) cum AKΠ* al^{8}; D^{gr} 1. 28. 124. 209. 2^{pe} *παρακολουθ. αυτω* (1. al *αυτ. παρακ.*), item it^{pler} am fu ing al *sequi se*, d ff$^{2.}$ g$^{2.}$ vg^{ed} gat al *se sequi*, item *sequi se* cop syrP | *τον πετρ.* cum ℵBCΔ... ς Ln om *τον* (:: ut Lc) cum ADLΠ unc^{a}.al omn^{vid} :: cf 9, 2. 14, 33. | B *ιωαννην* | *ιακωβου* (FH 124. 8^{pe} al pauc praem *του*): DGΔ 1. 36. 61. 106. 48^{ev} 2^{pe} w^{ser} g^{ser} a syrP (sed add *ιακ.* c.*) *αυτου* (Gb')

38. *ερχονται* (Gb'' prob Schu) cum ℵABCDFΔ 1. 33. al^{6} b e g$^{1.\,2.}$ i (*venerunt*) l q vg cop syr^{sch} pers$_{p}$ ... ς *ερχεται* cum LΠ unc^{a} al pler a c f

χονται εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχισυναγώγου, καὶ θεωρεῖ θόρυβον καὶ
κλαίοντας καὶ ἀλαλάζοντας πολλά, 39 καὶ εἰσελθὼν λέγει αὐτοῖς·
τί θορυβεῖσθε καὶ κλαίετε; τὸ παιδίον οὐκ ἀπέθανεν ἀλλὰ κα-
θεύδει. 40 καὶ κατεγέλων αὐτοῦ. αὐτὸς δὲ ἐκβαλὼν πάντας
παραλαμβάνει τὸν πατέρα τοῦ παιδίου καὶ τὴν μητέρα καὶ τοὺς
μετ' αὐτοῦ, καὶ εἰσπορεύεται ὅπου ἦν τὸ παιδίον. 41 καὶ κρατήσας
τῆς χειρὸς τοῦ παιδίου λέγει αὐτῇ· ταλιθὰ κούμ, ὅ ἐστιν μεθερ-

---

ff^{2} go syr^{p} cop$^{petr\,**}$ arm aeth pers^{w} | τον οικον: D 2^{pe} την οικειαν (-ιαν) | θεωρει (b q cop *vident*, non item cop$^{petr\,**}$): D^{gr} εθεωρει (f ff^{2} g^{1} *vidit*, sed d it^{mu} vg *videt*) | και post θορυβον c. ℵABCLMUΔΗ al^{40} fere g$^{1.2}$ l vg go syr^{utr} arm aeth ... ς (= Gb Sz) om cum D unc^{7} al pl it^{pl} (vide post) cop | κλαιοντας κ. αλαλαζοντας: D^{gr} 2^{pe} a κλαιοντων κ. αλαλαζοντων (2^{pe} κραζοντ., a *plorantium et lamentantium*), b d f i q *turbam flentem et (ac) lamentantem* (f *heiulantem*), c ff^{2} *flentem turbam et lamentantem* (c *clamantem*), e *turbas plorantes et ululantes*

39. και κλαιετε (et. a c e g$^{1.2}$ vg): D 28. b f ff^{2} i q vg^{cod} ap Ln και τι κλαι. | το παιδιον: E cum κλαι. coniungit. Huc vel potius ad Mt 9, 24 cf Aug$^{cons\,2,68}$: „Quod autem nonnulli codices habent sec. Matth: *Non enim mortua est mulier sed dormit*, cum eam Mc et Lc duodecim annorum puellam fuisse testentur, intelligas Hebraeo more locutum esse Matthaeum".

40. και pr (et. f vg; ita et. Mt et Lc): D it (exc f) οι δε | κατεγελων: K 228. 447. e^{scr} κατεγελουν | αυτος δε (Gb') cum ℵBCDLA 33. 48^{ev} item *ipse vero* it (exc e) vg cop ... ς Ti ο δε cum AH unc^{8} al pler (e *ille autem*) syr$^{p\,txt}$ arm, item M 118. 124. 209. 238. 271. syr^{sch} et^{p} c.* addito ιϛ | παντας cum ℵABCLAH unc^{8} al pler ... ς (= Gb Sz) απαντας cum s? al vix mu ... D it (exc a f g^{2}) τους οχλους (e *turbas*, sed b c d ff^{2} i q *turba*). Praeterea D 13. 124. al^{5} it (exc a item vg) add εξω | του παιδιου: D it (exc e qui κ. τ. μητ. om) vg post μητερα pon | τους μετ αυτου (124. al pauc μεθ εαυτ.): D add οντας (it vg *qui secum erant*) | εισπορευεται: M 33. 126. emm ing mt vg^{cod} ap Ln εισπορευονται ... D 2^{pe} it (non item vg) εισεπορευετο | οπου: A ου | το παιδιον cum ℵBDLA 102. (al?) a b e ff^{2} i cop aeth ar^{p} ... ς (= Gb) add ανακειμενον cum ACH unc^{9} al pler (sed al^{20} fere κατακειμ., κειμενον, κατακεκλιμενον, καταβεβλημενον) c f g^{2} l q vg syr^{utr} go arm

41. της χειροσ: D 435. την χειρα | αυτη (L al pauc αυτω): D add ραββι ταλιθα cum ℵACLH unc^{9} al pler syr$^{p\,mg\,gr}$; B 346. go ταλειθα, al pauc ταληθα, A ταλιτα, item *thalitha* g^{1} q ing, *talitha* f vg, item cop syr^{utr} arm ... D ταβιτα, c d *thabita*, a ff^{2} g^{2} l gat mm *tabitha*, b i *thabitha*, e *tabea acultha* | κουμ cum ℵBCLM 1. 33. 271. z^{scr} al^{20} fere ff^{2} al$^{5.6.7}$ Suid (sub αββακουμ) Thphyl ... ς Ln κουμι (A 69. go -μει, al mu -μη) cum ADAH unc^{8} al pler it^{pl} (e *cumhi*, g^{1} *chumi*, rell vg *cumi*; sed a g^{2} plane om) vg syr^{sch} (syr^{sch} perss om ο εστιν usque εγειρε) syr^{p} et$^{mg\,gr}$ cop arm aeth

μαρτυρούμενον· τὸ κοράσιον, σοὶ λέγω, ἔγειρε. 42 *καὶ εὐθὺς ἀνέστη τὸ κοράσιον καὶ περιεπάτει· ἦν γὰρ ἐτῶν δώδεκα· καὶ ἐξέστησαν εὐθὺς ἐκστάσει μεγάλῃ.* 43 *καὶ διεστείλατο αὐτοῖς πολλὰ ἵνα μηδεὶς γνοῖ τοῦτο, καὶ εἶπεν δοθῆναι αὐτῇ φαγεῖν.*

VI.

1 [50. 1] *Καὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν, καὶ ἔρχεται εἰς τὴν πατρίδα* Mt 1-6 13, 53—58
αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθοῦσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. 2 *καὶ γενομένου σαββάτου ἤρξατο διδάσκειν ἐν τῇ συναγωγῇ· καὶ οἱ πολλοὶ ἀκούοντες ἐξεπλήσσοντο, λέγοντες· πόθεν τούτῳ ταῦτα, καὶ τίς ἡ*

---

41. το κορασιον: e *puella puella* | εγειρε cum NABCDLΔΠ unc[a] al pl ... ς (= Gb Sa) εγειραι cum U al sat mu (al pauc Suid εγειρον)

42. ευθυς cum NBLΔ 33. ... ς Ln ευθεως cum ΑCDΠ unc[a] al fere omn | ην γαρ (et. cop syr[utr] go al): D 2p[e] 7p[e] it vg ην δε | ετων cum ABDLΠ unc[a] al pler it vg etc ... NCΔ 124. add ωσει, 1. 33. 118. 238. 2p[e] ωσ, item arm | 1. διεπαυτο | εξεστ. ευθυς cum NBCLΔ 33. cop aeth ... ς Ln om ευθ. (:: ut Lc) cum ADΠ unc[a] al pler it vg syr[utr] go al. Praeterea D e f ff[2]. g[2]. i q gat εξεστ. παντες, 8p[e] 48[ev] al pauc mm εξεστ. οι γονεις αυτης :: e Lc

43. πολλα: D e[secr] it[pl] (non item a f al? nec vg) om | γνοι cum ABDL ... ς γνω cum NCΔΠ unc[a] al omn[vid] | δοθηναι: D δουναι, sed d *dixit dari*. Etiam *dixit* (*iussit* a b f) *dari* a b f ff[2]. i q, e *dixit ut daretur*; contra g[1. 2]. *dixit* (g[2]. *iussit*) *dare*, c (*ut nemini dicerent sed*) *darent*) | αυτη (K 71. αυτην, sed K αυτῆν): 33. 346. αυτω

VI. 1. ερχεται cum NBCLΔ syrP [mg] (cop et praes. et perf. esse potest, item a *venit*; it[pler] vg *et egressus inde abiit* [mm *ibat*], e *et cum exisset inde abiit*] ... ς Ln ηλθεν cum AΠ unc[a] al pler (it vg vide ante) syrP (syr[sch]?) arm[edd] (arm[zoh] om και ηλθ.) go Or[2, 661] (και ο μαρκ. δε φησιν· και ηλθεν εις την etc); D καπηλθεν quod vel ex και ηλθεν corruptum est vel ex και απηλθεν: posterius inde commendatur quod Latini plerique *abiit* habent | ακολουθουσιν: it[pl] vg *secuti sunt*, *sequebantur* (sed pro και ακολ. etc b c e *cum discip. suis*)

2. γενομενου σαββατου (f al? vg *facto sabbato*, a *sabb. facto*): D ημερα σαββατων (d i *die sabbatorum*, ff[2]. *die sabbati*, q *die sabbato*, b e *sabbato*, c *sabbatis*) | διδασκ. εν τ. συναγ. cum NBCDLΔ 33. 7p[e] f ff[2]. cop syr[utr] arm ... ς Ln Ti εν τ. συν. διδασκ. cum AΠ unc[a] al pler a b c e g[1. 2]. i q vg go | οι πολλοι cum BL 13. 28. 69. 346. ... ς Ln om οι cum NACDΔΠ unc[a] al pler (:: similiter articulum ante πολλοις 9, 26 testes pler eiecerunt, item e ante πολυς 12, 37 ND al) | ακουοντες cum NABC unc[7] al longe pl (d f ff[2]. g[1. 2]. i q vg *audientes*) ... D[c]FHLΔΠ al[25] fere ακουσαντες (a *cum audissent*) ... b c e om | εξεπλησσοντο: D 118. y[ecr] 2p[e] al[7] it (exc e) vg syrP arm add επι τη διδαχη αυτου :: ut Mc 1, 22 et alibi | ταυτα cum ABDLΠ unc[a] al pler it[pl] (c *tanta*) cop

σοφία ἡ δοθεῖσα τούτῳ; καὶ δυνάμεις τοιαῦται διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ γίνονται; 3 οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τέκτων, ὁ υἱὸς τῆς Μαρίας καὶ ἀδελφὸς Ἰακώβου καὶ Ἰωσῆτος καὶ Ἰούδα καὶ Σίμωνος; καὶ οὐκ εἰσὶν αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ ὧδε πρὸς ἡμᾶς; καὶ ἐσκανδαλίζοντο

---

syr^{utr} al ... ac^{e} et^{ae} a al pauc f g$^{1.2}$ vg (aeth) add (a praem) ποιεῖν (c^{e} ποιεῖν, c^{a} ποι.) :: e Mt δοθ. τουτω cum ℵBCLA cop (it^{plur} vg quae data est illi) ... ς Ln Ti δοθ. αυτω cum ADH unc^{9} al omn^{vid} a e (a quae data est ei, e quae ei data est; rell vg illi, antea vero it vg huic haec [ista, tantae]) go etc | και δυναμ. τοιαυτ. δια τ. χειρ. αυτ. γινονται (AC γειν.) cum AC^{a}EFGHMSUV 1. 13. 28. 69. 131. 157. 209. 435. al^{20} fere a e (a e et virtutes tales per manus illius [eius] efficiuntur) Thphyl ... ς (= Gb Sz) eadem praemisso οτι cum (U teste Treg omisso και) minuse ut^{vid} vix mu (s^{scr} al? om και) f go (f go [omisso και]: quod virtutes tales per manus eius efficiuntur), item c^{e} 124. 271. 346. e^{scr} al^{15} fere (nonnulli om και) praemisso ινα sed non mutato γινονται, item DKH 247. 251. 253. d^{scr} e^{scr} w^{scr} al^{5} fere b ff^{2} i q (syr^{utr} arm) ινα sed sequente γινωνται (D γειν.) (b d i q ut [d add et] virtutes istae [b tantae] per manus eius efficiantur [b -iuntur]; ff^{2} ut et virtutes eius per manus efficiantur) ... ℵ^{e} et^{c}BLA 33. 31^{ev} c l vg cop και αι (ita ℵBA 33., et. 86, non L 31^{ev}) δυναμ. (ℵ^{c} add αι) τοιαυται (ℵ^{c}LA add αι, item c l vg, non item ℵ^{e}B 33. 31^{ev}) δια τ. χειρ. (c per labia i. e. χειλεων pro χειρ.) αυτου γινομεναι (:: ex hac lectione reliquae derivari non possunt, ipsa vero ad Mt accommodata videtur; quam vero recepimus, iam codicibus italis a e accurate expressam, ea prorsus eiusmodi est ut omnes inde reliquae videantur ortae)

3. ουχ: D^{e} ουκ | e τεκτων (syr^{hr} om) e υιος c. ℵABCDLAH unc^{9} al pler f ff^{2} q vg (et. am fu ing emm al) cop go syr^{utr} perss al sax. Cf. huc Iust$^{tr\,68}$ ιν – νομιζομενον ιωσηφ του τεκτονος υιου υπαρχειν – και τεκτονος νομιζομενου· ταυτα γαρ τα τεκτονικα εργα ειργαζετο εν ανθρωποις ων, αροτρα και ζυγα etc, item Cels ap Or^{1,657} πανταχου δ εκει το της ζωης ξυλον και αναστασις σαρκος απο ξυλου, διοτι, οιμαι, ο διδασκαλος αυτων σταυρω ενηλωθη και ην τεκτων την τεχνην) ... 10. 13. 33. 69. 31^{ev} 48^{ev} y^{scr} c^{scr} 2^{pe} a b c e g$^{1.2}$ i gat mm tol vg edd^{2} ap Matthaeium arm aeth arr e του (10. c^{scr} om) τεκτονος (13. add ὁ) υιος (g^{1} Ioseph fabri filius; g^{2} fabri filius Ioseph) και (c^{scr} om; item e om). Pertinent huc etiam quae Or^{1,659} contra Cels (vide ante) scripsit: ου βλεπων οτι ουδαμου των εν ταις εκκλησιαις φερομενων ευαγγελιων τεκτων αυτος ο ις αναγεγραπται | της μαριας cum ℵBCLA 13. 124. 36^{ev} 49^{ev} y^{scr} h$^{hari\ scr}$ 3^{pe} 7^{pe} ... ς Ln om της c. ADH unc^{9} al pler (28. μαριαμ) | και (ℵDL 2^{pe} add o, non item BCA 31^{ev}, nec magis A etc) αδελφ. cum ℵBCDLA 31^{ev} 2^{pe} e cop syr persP ... a b c f g$^{1.2}$ i (et. ut vdtr ff^{2} l) vg cop^{dz} arm arP ar^{e} frater sine copula, z^{scr} o αδελφοσ ... ς αδελφ. δε cum AH unc^{9} al pler q go syrP | και ιωσητοσ cum BDLA 13. 33. 69. 124. 346. 2^{pe} 3^{pe} a cop ... ℵ 121. b e f g$^{1.2}$ q vg aeth και ιωσηφ (:: e Mt vdtr) ... ς και ιωση cum ACH unc^{9} al pler syr^{utr} go arm ... c ff^{2} i plane om | και ουκ (e et non): D ουχι και, a

ἐν αὐτῷ. 4 [51.1] *καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ὅτι οὐκ ἔστιν προφήτης* Lc 4, 24 Io 4, 44
ἄτιμος εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι ἑαυτοῦ καὶ ἐν τοῖς συγγενεῦσιν αὐτοῦ
καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. 5 *καὶ οὐκ ἐδύνατο ἐκεῖ ποιῆσαι οὐδεμίαν*
δύναμιν, εἰ μὴ ὀλίγοις ἀρρώστοις ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας ἐθεράπευσεν.
6 *καὶ ἐθαύμασεν διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν.*

[52.2] *Καὶ περιῆγεν τὰς κώμας κύκλῳ διδάσκων.* 7 [53.2] *καὶ* 7–13 Lc 9, 1–6 Mc 10, 1–15
προσκαλεῖται τοὺς δώδεκα, καὶ ἤρξατο αὐτοὺς ἀποστέλλειν δύο

---

c f g^{1} i q (vdtr et. ff^{2} l) vg *nonne et*, b g^{2} *nonne*... A *ου* (sed *δ nonne*) | *εισιν* (h. l. e): D a f g^{1} i q (vdtr et. ff^{2} g^{2} l) vg post *πρ. ημασ*, b c post *ωδε* pon | *ωδε*: M^{*} om

4. *και ελεγεν* (prob Schu) cum NBCDLA 33. 2pe a b e f i l q (vdtr et. ff^{2} $g^{1.2}$) vg cop syr^{sch} ... ς *ελεγε δε* cum AΠ unc^{9} al pler c go syr^{P} arm aeth | *οτι*: 8A 13. 69. 124. 2pe al^{20} fere syr^{sch} arm aeth om | *πατριδι εαυτου* cum $\aleph^{*}$L 13. 69. (ante *πα.*) 346. ... ς Ln Ti *πα. αυτου* cum $\aleph^{c}$ABCDΠ unc^{9} al pler. Praeterea $\aleph^{c}$AL praem *ιδια* (:: cf Ioh et Mt) | *και εν τ. συγγ. αυτου*: $\aleph^{*}$ c e om, e om et. *και εν τ. οικ. αυτου* | *τοις*: $D^{*}E^{*}$ *ταις*, C^{*} *της* | *συγγενευσιν* cum $B^{*}D^{2}$EFGHLUVA 1. 33. 69. 124. 209. 262. 271. 346. $al^{4\,ser}$ al mu ... ς Ln *συγγενεισιν* cum $\aleph^{a}AB^{2}CD^{*}K^{2}$ MSΠ al pl (K^{*} x^{ser} *τη συγγενεια*. Similiter it^{pler} vg *in cognatione sua* vel *in genere suo*; a tantum *in cognatis.*) | *συγγ. αυτου* (A *εαυτου*) cum $BC^{*}KLM^{2}$(A) 28. 71. 218. 235. 48^{ov} 8^{pe} b d f $g^{1.2}$ i l q vg cop syr^{utr} aeth... ς om *αυτου* (et Ln [*αυτου*]) cum $\aleph^{a}AC^{2}D^{gr}$EFGHM*SUVΠ al pler a ff^{2} go arm

5. *εδυνατο* cum ABC*KLMΠ al plus[15] ... ς Ln *ηδυνατο* cum $\aleph B^{2}$DEFGHVΔ 1. al certe pl (in $Or^{3,466}$ utrumque editum est hunc in modum: *προσχες γαρ τω· ουκ ηδυνατο εκει ουδεμ. ποι. δυναμιν. ου γαρ ειπεν· ουκ ηθελεν, αλλ· ουκ εδυνατο*). Ceterum a f g^{2} i q *et noluit* pro *κ. ουκ εδυν.* Vide et. post. | *ποι. ουδεμ. δυν.* cum NBCLΔ 1. 2pe al pauc cop (syr^{sch} aeth) ... D 124. 238. y^{ser} a $Or^{3,466\,bis}$ *ουδεμ. ποι. δυναμιν* ... ς *ουδ. δυν. ποι.* cum AΠ unc^{9} al pler f vg (hi duo *virtutem ullam facere*). Libere i q mn *virtutem multam* (mm *mu. virt*) *facere*, g^{2} *virtutes multas facere.* Item b e *et non faciebat ibi* (*illic* e) *ullam virtutem*, c ff^{2} *et non facieb. illic* (*fecit ibi* ff^{2}) *virtutes multas.*

6. *και εθαυμασεν* cum $\aleph BE^{2}vid$ 2^{pe} 7^{pe} (alii non notati) ... ς Ln Ti *κ. εθαυμαζεν* cum ACDLΠ (A om *κ. εθαυμ. δια τ. απιστ. αυτ.* spatio relicto) unc rell al pler a c f $g^{1.2}$ i q (contra b e om *και εθαυμ.*) vg, item 28. 253. ff^{2} *κ. εθαυμαζον* | *απιστιαν* (ita NBCGKLMUΠ; contra AEFH *απιστειαν*): D^{gr} *πιστιν* | *κωμας κυκλω*: L 13. 69. 124. 346. al pauc arm *κυκλ. κωμ.*; a (*et circuibat per municipia*) g^{2} (*circumibat castella*) om *κυκλω*

7. *προσκαλειται*: D 1. 209. 2^{pe} al^{5} fere *προσκαλεσαμενος* omisso *και* sequente, item a b c ff^{2} i q (non item f $g^{1.2}$ vg) Gaud *et convocatis duodec.* (a b XII; b ff^{2} i q add *discipulis*), *ἑ et cum advocasset XII* | *δωδεκα*: D b ff^{2} g^{2} i q (non item a c e f g^{1} vg Gaud) add *μαθητας*, item $al^{5\,ser}$ 7^{pe} al pauc *μαθητ. αυτου* | *ηρξατο αυτ. αποστ.* (f $g^{1.2}$ q

δύο, καὶ ἐδίδου αὐτοῖς ἐξουσίαν τῶν πνευμάτων τῶν ἀκαθάρτων,
8 καὶ παρήγγειλεν αὐτοῖς ἵνα μηδὲν αἴρωσιν εἰς ὁδὸν εἰ μὴ ῥάβδον
μόνον, μὴ ἄρτον, μὴ πήραν, μὴ εἰς τὴν ζώνην χαλκόν, 9 ἀλλὰ
ὑποδεδεμένους σανδάλια, καὶ μὴ ἐνδύσησθε δύο χιτῶνας. 10 [ss. 2] καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· ὅπου ἐὰν εἰσέλθητε εἰς οἰκίαν, ἐκεῖ μένετε ἕως
ἂν ἐξέλθητε ἐκεῖθεν. 11 [ss. 2] καὶ ὃς ἂν τόπος μὴ δέξηται ὑμᾶς
μηδὲ ἀκούσωσιν ὑμῶν, ἐκπορευόμενοι ἐκεῖθεν ἐκτινάξατε τὸν χοῦν
τὸν ὑποκάτω τῶν ποδῶν ὑμῶν εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. 12. [ss. 3] καὶ

---

vg): D 2p[e] a b c e ff[2·] i Gaud απεστειλεν αυτ. | *δυο δυο*: D 2p[e] *ανα β* (*δυο*) ... e om | *και εδιδου* (et. f g[1·2·] vg): D 2p[e] *δουσ*, item c e ff[2·] *dans illis potestatem*, a b i q *data* (sed q *et data*) *eis* (*illis*) *potestate* | *εξουσιαν* (H *την εξουσ.*): A 238. al aeth (arm) add *κατα* | *των* utrumque: CA 13. 28. 33. 69. 124. al om

8. *παρηγγειλεν*: KUVΠ[2] al mu *παρηγγελλεν*, Y al *-ηγγελεν* | *αιρωσιν* cum ABDΠ unc[9] al pler ... KCLA 13. 69. 2p[e] al pauc *αρωσιν* | *εισ* (28. al[10] fere add *την* :: e Lc) *οδον* (et. ff[2·] i tol): K a c e f l q vg Gaud *εν τη οδω* ... b om | *μονον*: D al pauc cat[oxon] *μονην* | *μη αρτ. μη πηραν* cum KBCLA 33. cop (*μητε - μητε*) aeth ... ς Ln *μη* (D 2p[e] a go *μητε*) *πηρ. μη* (D 2p[e] a go *μητε*) *αρτ.* cum ADΠ unc[9] al pler it vg go syr[utr] arm Gaud :: Lc *μητ. πηρ. μητ. αρτ.* | *μη εισ*: D 238. 2p[e] a b c e f ff[2·] (*non virg. neque pan. neque*) g[1·] i q (et. l[vid]) vg cop go *μητε εισ* | τ. *ζωνην* (K *ζονην*, A tantum ex errore Woidii): 238. al pauc b c e ff[2·] cop Gaud *τασ ζωνασ* ... A[gr] cop add *υμων* (syr[p] c.[ob] *sua*)

9. *αλλα* cum KABCDLU ... ς *αλλ* cum EFGHKMΔΠ al certe pler | *ενδυσησθε* (et. ς Gb Ss) cum KACDΔΠ[2] (K *ενδυσ.*, ACD *-σησθαι*) unc[9] al longe pl a (*nolite indui*) cop arm go, item B[s] 33. al pauc *ενδυσασθε* ... ς[e] *ενδυσασθαι* cum B[2]SΠ[s] al vix mu, item L al[10] fere *ενδεδυσθαι*. Item e *neque vestiri*, b c f ff[2·] g[1·2·] l i q *et ne* (i om) *induerentur*, Gaud *et ne induerent*, item syr[utr] aeth

10. *ελεγεν* (a f i al[vid] vg *dicebat*, c d ff[2·] *dixit*): A al pauc b q *λεγει* (b *ait*, q *dicit*) | *οπου* (C[s] *οποι*) *εαν* cum KBCH unc[9] al pler ... ADLΔ al pauc *οπ. αν* | *εως οικιαν* (b c f q vg item[vid] g[1·2·] l): D a ff[2·] i om

11. *οσ αν τοποσ μη δεξ.* cum KBLΔ[gr] 13. 28. 69. 124. 346. cop syr[p] [mg] aeth ... *οσ αν* (omisso *τοπ.*) *μη δεξ.* C[s vid] 1. 118[s] 209. (:: ut Mt) ... ς Ln *οσοι αν* (*αν* cum EFGMUV al mu, Ln *εαν* cum AC[2]DHKΠ al pl) *μη δεξωνται* (HKΠ 118[s] 131. al *δεξονται*) cum AC[2]DΠ unc[9] al pler it vg go syr[sch] eth[p txt] arm (non huc valet Or[int 2,71] *si qui non receperint vos, etiam pulverem* etc) :: ut Lc | *ακουσωσιν* (1. 106. 209. syr[p] add *τουσ λογουσ*): 1. 209. *ακουση* (13. 28. *-σει*?) | *εκειθεν*: A[gr] 7p[e] om | *τον υποκατω*: D 33. 2p[e] it (exc c: *pulverem de pedib. vestris, quod subtus est*) vg arm aeth om (q *excutite pedes vestros cum pulvere*) :: ut Mt et Lc | *εισ μαρτ. αυτοισ*[s] sine additam (et. Gb) cum KBCDLΔ 17. 28. 2p[e] b c ff[2·] g[1·] i l vg arm ar[r] pers[w] (item cop ap Mill Beng Wtst Gb, at invitis Wilk et Schwa) ... ς (= Gb) add *αμην λεγω υμιν, ανεκτοτερον*

ἐξελθόντεσ ἐκήρυξαν ἵνα μετανοῶσιν, 13 καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλλον, καὶ ἤλειφον ἔλαίῳ πολλοὺσ ἀρρώστουσ καὶ ἐθεράπευον.

14 [ST.2] Καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺσ Ἡρῴδησ, φανερὸν γὰρ ἐγένετο Lc 9, 7–9 Mt 14, 1a
τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ἔλεγεν ὅτι Ἰωάννησ ὁ βαπτίζων ἐγήγερται ἐκ
νεκρῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἐνεργοῦσιν αἱ δυνάμεισ ἐν αὐτῷ. 15 ἄλλοι δὲ

εσται σοδομοισ η γομορροισ εν ημερα κρισεωσ η τη πολει εκεινη, item Ln [*αμην – – εκεινη*] cum AΠ unc[a] al longe pler (33. - *γη σοδομων και γομορρασ* -) a f g[2.] q cop[wi] et[schw] syr[utr] aeth go :: e Mt; cf et. Lc. Ceterum ab Eus [nec aliter Vlet[cap] in Monotessero Ammonii quod transtulisse fertur] Mt[I] sect. 85 (10, 14 et 15) canone 2. ponitur, quo consentientes Mt Mc Lc continentur. Mt[I] vero sect. 109 (11, 23 inde ab *οτι ει εν* usq 24) canone 10. posita huc non valet.

12. *εκηρυξαν* cum ℵBCDLA syr[sch] et[P mg] go (ℵ* add *αυτοισ*, ℵ[a vid] del)... ς Ln *εκηρυσσον* cum AΠ unc[a] (P *-σσεν*) al omn[vid], item *praedicabant* (c *-cate*) it vg syr[P txt] | *μετανοωσιν* cum BDL cop (c *praedicate ut paenit. agant*) ... ς *μετανοησωσι* cum ℵACΔΠ unc[a] al omn[vid] (it [et. d] vg *ut paen. agerent*; c vide ante) :: cf 3, 12. 6, 8

13. *εξεβαλλον* cum ℵABL unc[a] al pler it vg (it vg *eiciebant*, et. d; f vero om *ινα μετανοωσιν* usq *εξεβαλλ.*) syr[utr] ... CDMA 33. al[15] fere *εξεβαλον* | *ηλειφον* (et. a f g[1. 2.] vg): D b c ff[2.] i q *αλειψαντεσ* omisso *και* sq (g[1.] sic: *et unguebant oleo et multi. aegrot. sanabant*) | *ελαιω*: G *ελαιον* | D *αρωστουσ* | *εθεραπευον* (b d ff[2.] i q *sanaverunt*; M 13. 28. 124. 346. 2p[a] arm add *αυτουσ*) : Π al pauc *εθεραπευοντο*, item f g[2.] *et unguebant oleo multos aegros et sanabantur*

14. *ο βασ. ηρωδ.* cum ℵABC[a]LΔΠ unc[a] al pl ff[2.] g[2.] (et[vid] g[1.] l) vg[ed] (atque et. emm al) cop syr[P] arm go ... C[a]DF al mu a b c f i q am fu ing harl tol sax syr[sch] aeth *ηρωδ. ο βασ.* Praeterea M 13. 69. 131. 346. al plus[25] add *την ακοην τ̄ῡ* :: e Mt | *ελεγεν* cum ℵACLΔΠ unc[a] al pler e f g[1.] i q (et[vid] g[2.] l) vg cop syr[utr] arm aeth go ... Ln *ελεγον* (D *-γοσαν*) cum BD 6. 271. a b ff[2.] mt Aug[cons 2, 91] („nisi quod Mc non quod Herodes dixerit, sed *dicebant*, inquit, *quia* etc; Mt vero de ipso Herode: *ait*, inquit, *pueris suis*"):: accommodatum ad sqq; inprimis offendit *ελεγεν* ob v. 16 | BL *ιωαννησ* | *ο βαπτιζων* (ff[2.] g[2.] om): DS 13. 28. 33. 69. 122. 346. *ο βαπτιστησ*, item *baptista* a b c f i q (et[vid] g[1.] l) vg :: ut Mt | *εγηγερται εκ νεκρ.* c. ℵBDLA 33., item *surrexit a mortuis* it vg cop syr[sch] arm aeth ... C *ηγερθη εκ νεκρων*, ς *εκ νεκρ. ηγερθη* cum ℍ[mg] unc[a] al pler; item go syr[P] *a mortuis surrexit*; Ti *εκ νεκρ. ανεστη* cum AKℍ[txt] 11. 28. 114. al plus[10] Thphyl :: Mt et Lc *ηγερθη απ. τ.* (*εκ*) *νεκρ.* | *ενεργ. αι δυν.* (f g[2.] am fu ing al *operantur* [am *inopinantur*] *virt. in illo*; i q *efficiuntur virt. in illo*; b *operatur virt. in eo*): KAΠ[1] 33. al plus[15] a ff[2.] (*virtutes in illo efficiuntur*; c *virtutes per illum efficiuntur*) vg[ed] (et emm al) syr[utr] *αι δυναμ. ενεργ.* (:: ut Mt)

15. *δε* pri (et. Gb + Sz) cum ℵABCDEHKLSΔΠ (G vide post) al[40] fere it vg cop syr[P] go... ς om cum PMUV al sat mu[vid] syr[P] arm (G 33. al[aliq] ab *οτι* pri ad *οτι* sec transiliunt)

ἔλεγον ὅτι Ἠλείας ἐστίν· ἄλλοι δὲ ἔλεγον ὅτι προφήτης ὡς εἷς τῶν προφητῶν. 16 [50.2] *ἀκούσας δὲ ὁ Ἡρῴδης ἔλεγεν· ὃν ἐγὼ ἀπεκεφάλισα Ἰωάννην, οὗτος ἠγέρθη.*

17—20 Mt 14, 3—12 Lc 3, 19 s

17 [50.2] *Αὐτὸς γὰρ ὁ Ἡρῴδης ἀποστείλας ἐκράτησεν τὸν Ἰωάννην καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν φυλακῇ διὰ Ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ὅτι αὐτὴν ἐγάμησεν·* 18 *ἔλεγεν γὰρ*

---

15. *ηλειας* cum B* (:: at alibi et. NADLΔ cf 8, 28. 9, 4 etc; Mt 27, 47. 17, 10 et alibi; de *ἡλ-* et *ἠλ-* cf ad Mt 11, 14) ... ς Ln Ti *ηλιας* cum NAB^{3}CDLΠ unc rell al omn^{vid} | *εστιν*: c *venerit*, ff^{2}· *venit* | *δε* sec: V^{e} al plus^{25} fere om | *ελεγον* sec c. ABCDLΔΠ unc rell al pler f g^{1}· i q vg cop syrP al ... א 1. 28. 209. 2^{pe} a b c ff^{2}· syr^{sch} arm om | *προφητης* c. NBC*LΔ 1. 28. 33. 209. 2^{pe} Or^{3,469} (sed var cdd) ... ς add *εστιν*, Ln [*εστ.*] c. AC^{2}Π unc^{9} al pler a f g^{1}· q vg go cop syr^{utr} arm aeth ... D b c ff^{2}· i om *προφητ. ως*, item a om *ως εις των προφ.* | *ως* (κ ος) cum NABC(et* et**)LΠ unc^{9} al^{150} fere f g^{1}· l q vg go cop syr^{sch} aeth Or^{3,469} (sed ed^{huet} *η ως*) ... ς *η ως* cum Δ 1. al pauc^{vid} syrP arm. Praeterea 33. (:: c Lc) pro *ως εις* etc sic: *τις των αρχαιων ανεστη*

16. e ante *ηρωδ.* cum NABEFGHK^{2}LMSΔΠ al pl ... CDK*UV al^{45} fere cop om | *ελεγεν* (*dicebat*) cum NBCLΔ 33. f ... ς Ln *ειπεν* cum ADΠ unc^{9} al fere omn, item *dixit* a c ff^{2}· (sed b g$^{1.2}$· i q vg *ait*), item syr^{utr} | *ον* cum NBDL 1. 28. 33. 67. 124. 209. 2^{pe} it vg syr^{utr} arm aeth (Or^{4,115}) ... ς (sed Gb^{o}) praem *οτι* cum ACΔΠ unc^{9} al pler cop go | *ιωαννην* (B *-αννην*) h. l. cum א^{c}ABCLΔΠ unc rell al pler c f ff^{2}· g$^{1.2}$· vg go Or^{4,115} ... א* *ιωαννης* post *ουτος* (*ουτος ιωαννης ηγερθη*, א^{a} *ουτος ιωαννης, αυτος ηγ.*), item mm (*Iohannes hic a mortuis resurr.*); 1. 2^{pe} a b i q *ιωαννης* post *ουτος εστιν*, item cop syr^{utr} aeth ante *ον εγω απεκεφ.* ... D om (non cop, vide ante): hinc Gb^{oo} | *ουτος* cum א*etc(vide ante) BDLΔ 69. 102. 346. (item x^{scr} *ουτος εστιν* omissis *ηγερθη*) c ff^{2}· g$^{1.2}$· vg (cop); similiter 33. f syr^{sch} etP mg vid Or^{4,115} *αυτος* (*ipse*) ... ς *ουτος εστιν· αυτος*, Ln *ουτ.* [*εστιν· αυτος*] cum ACΔΠ unc^{9} al pler a b i q (a i q *hic est iohannes hic*; b *ipse est ioh. hic*) go (*hic est, hic*) syrP arm | *ηγερθη* cum NBLΔ 33. 102. cop syr^{hr} ... ς Ln *ηγερθ. εκ νεκρων* (Latt *a mortuis*) cum AΠ unc^{9} al longe pl b c d f ff^{2}· q go syr^{utr} arm aeth, item D^{gr} 13. 28. 69. 124. 346. 2^{pe} a g$^{1.2}$· i vg *εκ νεκρ.* (*a mortuis*) *ηγερθη*, item c al^{10} fere Or^{4,115} *ηγερθ. απο των νεκρ.* (:: cf Mt 14, 2. 17, 9.)

17. *αυτος γαρ* (Δ g^{2}· *δε*, b om) o (D 69. 346. y^{scr} al^{5} fere om) cum א* etc^{b}BCΔΠ unc^{9} al pler itP^{ler} vg etc; item AD etc ... א^{ca}L cop go *ο γαρ* | *και εδησεν* (syr^{sch} persP *εβαλεν*).*αυτον εν* (ς = Gb Sz add *τη* cum min ut vdtr pauc) *φυλακη* (Δ *εν φυλ. κ. εδησ. αυτ.*): D 13. 28. 69. 124. 346. a b f ff^{2}· i syr^{cod} arm *κ. εδησ. αυτ. και εβαλεν εις* (2^{pe} al? add *την*) *φυλακην* | *την γυναικα*: B haec add in mg | *οτι αυτ. εγαμησ.* (D a c f g^{1}· *εγ. αυτ.*, b q *duxerat eam uxorem*): i om (item g^{2}· om una cum toto versu 18.)

18. *ελεγεν*: K *-γαν* | o (D 28. y^{scr} 6^{pe} al^{10} fere om) *ιωαννη.* (B *ιωαννης*) τ.

ὁ Ἰωάννης τῷ Ἡρῴδῃ ὅτι οὐκ ἔξεστίν σοι ἔχειν τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου. 19 ἡ δὲ Ἡρωδιὰς ἐνεῖχεν αὐτῷ καὶ ἤθελεν αὐτὸν ἀποκτεῖναι, καὶ οὐκ ἠδύνατο· 20 ὁ γὰρ Ἡρῴδης ἐφοβεῖτο τὸν Ἰωάννην, εἰδὼς αὐτὸν ἄνδρα δίκαιον καὶ ἅγιον, καὶ συνετήρει αὐτόν, καὶ ἀκούσας αὐτοῦ πολλὰ ἠπόρει, καὶ ἡδέως αὐτοῦ ἤκουεν. 21 [ου.ε] καὶ γενομένης ἡμέρας εὐκαίρου, ὅτε Ἡρῴδης τοῖς γενεσίοις αὐτοῦ δεῖπνον ἐποίησεν τοῖς μεγιστᾶσιν αὐτοῦ καὶ τοῖς χιλιάρχοις καὶ τοῖς πρώτοις τῆς Γαλιλαίας, 22 καὶ εἰσελθούσης τῆς θυγατρὸς αὐτῆς τῆς Ἡρωδιάδος καὶ ὀρχησαμένης, ἤρεσεν τῷ

ηρωδη: 33. αυτω o ιω. | οτι (a b l q go): D 28. 131. 7p[c] al[5] c f ff[2·] g[1·] i vg aeth om :: ut Mt | σοι (et. Or[3,471] Amb al): D[gr] a σε | εχειν: 1. post γυναικα (33. αυτην pro τ. γυν. τ. αδ. σου :: ut Mt)

19. η δε ηρωδιας (ff[2·] g[2·] *herodes*, gat mm *herodis*) ενειχ. (D[*] ηνιχεν) αυτω: 33. om :: cf Mt | και pr: ℵ* om | ηθελεν cum ℵABC[3]DLΔΠ unc[6] al omn vid f ff[2·] (item vid g[1·2·] l) vg go cop ... Ln εζητει cum C* a b c d i q | αυτον αποκτ. (ita b f; DU 2p[c] a c i q [item rell[vid]] vg απ. αυτ.): C* αυτ. απολεσαι | ουκ: D* ουχ | ηδυνατο cum ℵBCDL unc[6] al pler ... AKΔΠ al[5] εδυνατ.

20. ιωαννην: B ιωαννη | ανδρα δικαιον: syrP [mg] *prophetam* | και αγιον: 1. al[5] om; D add ειναι, item c (*virum esse iustum et sanctum*) g[2·] i (*vir. iust. esse et sanct.*) | και sec: B 102. om | ακουσας: 28. al plus[20] ακουων, item *audiens* b f i go (contra ff[2·] g[2·] q vg *audito eo*, a c *cum audisset*) | πολλα etc: a f ff[2·] i vg *multa faciebat* ... b *quia multa faciebat*, g[2·] q *quod multa faciebat*; c (praegressis *et cum audisset illum*) *multa facere* | ηπορει cum ℵBL cop (cop *et audiebat multa ab eo et anxio erat corde*) ... ς Ln Ti εποιει cum ACDΔΠ unc reli al omn[vid] it vg syr[utr] go al

21. και γενομ. (D*[gr] add δε): 2p[c] a b c ff[2·] γενομ. δε (c ff[2·] *cum dies autem opp. accidisset*; b *facta autem opportuna die*; a *die autem opportuno*) | οτε (Ln edidit ὅ τε): D a b f q vg om. Latt *herodes* (non praeposito *et*) *natali suo* (ita a b; q vg *natalis sui*; f *tempore natalis sui*); item c i (post *accidisset*) *natalis herodis fecit* etc (contra ff[2·] *et herodis natalis sui cenam fecit*) | γενεσιοισ: D[a] γενεθλιοισ (D* -χλιοισ) | εποιησεν cum ℵBCDLΔ 13. 28. 69. 124. (item *fecit* it vg) ... ς εποιει cum AΠ unc[6] al pler (syr[utr]) | αυτου sec: D 1. 131. 2p[c] a b f q (al[vid], sed non c i) vg om | γαλιλαιας: syrP [mg] *civitatis*

22. και εισελθουσης (et. ℵ[c], sed ℵ* ελθουσης): D[gr] 28. 69. a c ff[2·] εισελθ. δε (non item b d f g[2·] i q vg) | αυτης (a d ff[2·] g[2·] i q vg *ipsius*, et. δ; 1. 118. 209. b c f syr[sch] cop arm aeth go om) της cum ACΓΠ unc[6] al fere omn it[pl] vg syrP ... ℵBDLΔ 2p[c] 238. αυτου (238. add της) :: teste Ios. antt. 18, 5, 4 nomen filiae Herodiadis erat *Salwmh* | F a[aliq] ωρχησαμενης | ηρεσεν cum ℵBC*L 33. c ff[2·] cop arm (accedit A confuse: ηρωδιαδος. ορχησαμενην και. ρεσεν., non item δ)

Ἡρῴδῃ καὶ τοῖς συνανακειμένοις. ὁ δὲ βασιλεὺς εἶπεν τῷ κορασίῳ· αἴτησόν με ὃ ἐὰν θέλῃς, καὶ δώσω σοι· 23 καὶ ὤμοσεν αὐτῇ ὅτι ὃ ἐάν με αἰτήσῃς δώσω σοι ἕως ἡμίσους τῆς βασιλείας μου. 24 καὶ ἐξελθοῦσα εἶπεν τῇ μητρὶ αὐτῆς· τί αἰτήσωμαι; ἡ δὲ εἶπεν· τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτίζοντος. 25 καὶ εἰσελθοῦσα εὐθὺς μετὰ σπουδῆς πρὸς τὸν βασιλέα ᾐτήσατο λέγουσα· θέλω ἵνα ἐξαυτῆς δῷς μοι ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ.

... ς και αρεσασησ cum AC^{2}DΓΠ unc^{9} al pler a b f g^{2}· i q vg go (syr utr aeth) | ο δε βασιλ. ειπεν cum NBC*LΔ 33. (item g^{2}· q vg *rex ait*); item Ln ειπεν δε ο βασιλ. c. Δ cop (syr^{sch} aeth); c *tunc dixit rex* ... ς ειπεν ο βασιλευσ cum C^{3}DΓΠ unc^{9} al pler a b f ff^{2}· (i nil nisi *dixit*) go syr^{p} arm | αιτησον: א (et 54^{ev}) αιτησαι | ο εαν (69. 237. al αν) θελησ (HL 118. 47^{ev} al θελεισ): D 1. 209. 238. 2^{pe} al pauc ο θελεισ (it vg *quod vis*), Δ ο εθελησ. Praeterea ΚΠ* al pauc post και δωσω σοι pon

23. και ωμοσεν (Ν ωμολογησεν :: e Mt) αιτη (haec 1. post βασιλ. μου pon) usq δωσω σοι: Γ 131. syr^{hr} om, item 1. om οτι ο εαν usq δωσω σοι. Alterutrum et. c* om (inde ab ειπεν τω κορ. usq με αιτησησ rescripsit c^{2}) | αυτη (b *illi mulieri*; D 28. 2^{pe} arm αιτη πολλα, a *illi multum*, d ff^{2}· i q gat *illi multa*): L (item 28. ap Sz) om | οτι ο εαν (69. 2^{pe} al αν) cum ΝΑCLΠ unc^{9} al pler it vg etc ... BΔ 124. 435. al pauc ο τι εαν (237. αν), item DΕ^{r} ει τι αν | με (y^{scr} 2^{pe} al μοι, HL 13. 69. al pauc b c l q vg cop om) αιτησησ (Δ al -σῃ, al -σεισ): ΑΚΠ* al^{10} fere go arm αιτ. με | εωσ ημισουσ (κ y^{scr} -σου, Π^{3} -σεοσ, s 36. Thphyl -σεωσ, f *usque ad dimidium*): LΔ εωσ ημισυ, D και το ημισυ, item b c ff^{2}· *etiamsi dimid.*, a d i q vg *licet dimid.*, g^{1}· *licet etsi dimid.*

24. και εξελθουσα (Δ ελθ.) cum NBLΔ 33. cop aeth; item c d g^{1}· i q (item vid ff^{2}· l) vg *quae cum exisset* ... ς Lu η δε εξελθ. cum ACDE^{r}ΓΠ unc^{9} al pler a b f (b f *exiit autem*, a *ad illa cum exisset*) go syr^{utr} | αιτησωμαι (Gb') cum ΝΑΒCDGLΔ 28. 33. 124. 346. al^{5} ... ς αιτησομαι cum ΕFΗΚΜSUVΓΠ al pl | Β ιωαννου | του βαπτιζοντοσ cum NBLΔ 28. syr^{p} (:: ita nullus ap Mt). Item go sed fere ubique (et. Mt 11, 11 sq Lc 7, 20. 28.) eadem forma utitur ... ς Lu του βαπτιστου cum ACDΓΠ unc^{9} al fere omn it vg etc

25. εισελθουσα (κ^{c}): κ* s^{scr} ελθ. | ευθυσ cum NBCΔ 28. 33.; ς ευθεωσ cum ΑΓΠ unc^{9} al pler; item f ff^{2}· (al^{vid}) vg syr^{utr} arm aeth go ... DL 1. al pauc a b c i l q cop om | μετα σπουδησ (ita f ff^{2}· al^{vid} vg): D a b c i q om | προσ: Π 131. εισ | ητησατο λεγ. (et. f al^{vid} vg go cop syr^{p} al): DΔ 1. 28. 118* 209. 2^{pe} a b ff^{2}· i q syr^{sch} arm *ειπεν* (a ff^{2}· i *dixit*, b q *ait*; syr add *illi*). Libere c *petit sibi dari caput* etc | θελω ινα (ita f al^{vid} vg): D 2^{pe} (item 60. om θελ. teste Wtst) a b ff^{2}· i q om | εξαυτησ (ff^{2}· ante ειπεν, item q cum ειπεν coniungit) δωσ μοι cum NBC*LΔ 2^{pe} a b (ff^{2}·) i q (item al^{vid}) vg cop syr^{sch} aeth ... ς μοι δωσ εξαυτησ cum AC^{3}ΓΠ unc^{9} al fere omn arm (syr^{p} *des mihi ex hac* addito c. ob. *hora*) ... D δοσ μοι omisso εξαυτησ. Item om y^{scr} al^{2} c

26 καὶ περίλυπος γενόμενος ὁ βασιλεὺς διὰ τοὺς ὅρκους καὶ τοὺς ἀνακειμένους οὐκ ἠθέλησεν ἀθετῆσαι αὐτήν. 27 καὶ εὐθὺς ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς σπεκουλάτορα ἐπέταξεν ἐνέγκαι τὴν κεφαλ᾽ν αὐτοῦ. 28 καὶ ἀπελθὼν ἀπεκεφάλισεν αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ, καὶ ἤνεγκεν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ κοράσίῳ, καὶ τὸ κοράσιον ἔδωκεν αὐτὴν τῇ μητρὶ αὐτῆς. 29 καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦλθαν καὶ ἦραν τὸ πτῶμα αὐτοῦ, καὶ ἔθηκαν αὐτὸν ἐν μνημείῳ.

30 [61.8] Καὶ συνάγονται οἱ ἀπόστολοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ 30–33 Lc 9, 10 a Mt 14, 13 Io 6, 1 a

f (*ut des mihi*) go :: cf Mt | επι πινακι: D add ωδε :: e Mt | BD ιωαννου | βαπτιστου cum ℵABCD etc: L βαπτιζοντος

26 και pr: D^{gr} om | Δ 6^{pe} γεναμενος | ο βασιλευσ: D^{gr} c ff^{2}· g^{2}· add ωσ ηκουσεν (*ut audivit*, sed g^{2}· *mox ut audivit*); similiter d i *et contristatus* (d add *est*) *rex mox audivit* (d *audiit*). | Nil add a b f q al^{vid} vg | και τουσ: D it (exc c) vg go και δια τουσ (c f ff^{2}· g^{2}· *propter iusiurandum* [g^{2}· *iuramentum*] *autem et* etc) | ανακειμενουσ cum BC^{*vid}LΔ 42. syr^{sch} ... ς Ln συνανακειμ. (ℵ συνακειμ.) cum ℵAC^{2}DΓΠ unc^{9} al omn fere :: ut Mt | ηθελησεν: Π* 1. 209. al pauc ηθελεν | αθετησ. αυτην c. ℵBCLΔ (7P^{pe} e sil) ... ς Ln αυτ. αθετ. cum ADΓΠ unc^{9} al fere omn it (sed c *negare* pro *eam contrist.*) vg etc

27. και (ita b q cop syrP go al): D 2P^{pe} a c f ff^{2}· g^{1}· i l vg (gat om) syr^{sch} αλλα | ευθυσ cum ℵBCLΔ ... ς Ln ευθεωσ cum ADΓΠ unc^{9} al omn^{vid} ... c ff^{2}· g^{1}· l l vg om (non item a b f q gat) | ο βασιλ. (ΚΠ al pauc ante αποστειλ.): D 1. 28. 118. 251. a^{ser} 2P^{pe} it vg om | σπεκουλατορα (D σπεκολ., D* c^{ser} -τοραν) cum ℵABLΠ unc^{9} 1. 108. 124. 131. 157. al plus^{se} syrP ^{mg} sr ... ς σπεκουλατωρα cum Γ al sat mu | ενεγκαι cum ℵBCΔ (cop go) ... ς Ln Ti ενεχθηναι cum ADLΓΠ unc^{9} al omn^{vid} it vg etc | την κεφ. αυτου (ΚΠ* al pauc αυτου τ. κεφ., syr^{sch} *caput Iohannis*) ... Ln add [επι πινακι] cum CΔ al pauc c g^{1}· (non item a b f ff^{2}· i q) vg. Praeterea ℵ 33. a verbis την κεφαλ. αυτου transiliunt ad τ. κεφ. αυτ. v. sq

28. και (b f q *isque*) απελθ. cum ℵCLΔ 1. 28. 124. y^{ser} a b c f ff^{2}· i q (item και omisso απ. g^{1}· vg) cop$^{sch w}$ (cop^{wi} om και απελθ. απεκ. αυτ. ε. τ. φυλ.) syr^{sch} aeth ... ς ο δε απελθ. cum ADΓΠ unc^{9} al pler go syrP arm | αυτου (syr^{sch} aeth *Iohannis*; al pauc ante τ. κεφ.): D a om | αυτην pr: LΔ 1. u^{ser} b c q syr^{sch} arm Thphyl om, hinc Gb^{o} | εδωκεν sec: C 33. 58^{ev} cop^{cod} ηνεγκεν :: ut Mt | αυτην sec: D 33. 258. a c ff^{2}· i (non item b f q) vg syr^{sch} arm aeth om :: cf Mt

29. και ακουσαντεσ (ita a; itp^{ler} vg *quo audito*): D 6P^{pe} cop^{wi} ακουσ. δε (2P^{pe} οι δε μαθ. ακουσ.) | ηλθαν cum BL 33. ... ς Ln ηλθον cum ℵAC DΓΔΠ unc^{9} al fere omn | αυτον (:: ut in Mt ex ℵ*B^{e} it^{2}) cum ℵ 346. ... ς Ln Ti αυτο (ΚΥΠ^{r} αυτω) cum ADCLΓΔΠ etc | εν μνημ. (et. ς^{e} Gb 8^{s}) c. ℵABCLΓΔΠ unc^{9} al pl ... ς (et. Wtst al) εν τω μνημ. c. D al non ita mu

ἀπήγγειλαν αὐτῷ πάντα ὅσα ἐποίησαν καὶ ἐδίδαξαν. 31 [ea. 10] καὶ λέγει αὐτοῖς· δεῦτε ὑμεῖς αὐτοὶ κατ' ἰδίαν εἰς ἔρημον τόπον καὶ ἀναπαύσασθε ὀλίγον. ἦσαν γὰρ οἱ ἐρχόμενοι καὶ οἱ ὑπάγοντες πολλοί, καὶ οὐδὲ φαγεῖν εὐκαίρουν. 32 [ea. 6] καὶ ἀπῆλθον εἰς ἔρημον τόπον τῷ πλοίῳ κατ' ἰδίαν. 33 καὶ εἶδον αὐτοὺς ὑπάγοντας καὶ ἐπέγνωσαν αὐτοὺς πολλοί, καὶ πεζῇ ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων συνέδραμον ἐκεῖ καὶ προῆλθον αὐτούς.

---

30. παντα οσα (Gb′) cum ℵBCDELVΔ 1. 28. 33. 102. 131. al plus[20] it vg cop syr[sch] arm aeth ... ς παντ. και οσα cum AΓΠ unc[7] al pl go syr[p] | εποιησαν (Δ -ησεν) – εδιδαξαν: KΠ[*] al pauc εδιδαξαν – εποιησ. | και cum ℵ[*]C[*] 1. 271. 2[pe] al pauc it (exc c *et quomodo docuer.*) vg al ... ς Ln Ti και οσα cum ℵ[c]ABC[2]DLΔΓΠ unc[9] al pler cop syr[utr] al

31. λεγει cum ℵBCLΔ 33., item *ait* d itpler vg ... ς Ln ειπεν cum ADΓΠ unc[9] al pler a (*dixit*) | αυτοις: D 13. 28. 61. 69. 124. 238. 346. a b c i q (non item ff[2]· al? vg) add ο $\overline{\text{ις}}$ | υμεις (*vos* b q, non exprim f al? vg) αυτοι (1. 28. 56. 58. 209. b f l q vg cop arm om) κατ ιδιαν: D a c ff[2]· i υπαγωμεν (*eamus*; sed a add *seorsum*). Similiter syr[sch] *abeamus in desertum locum nos soli* | εισ: ℵ[c]LΔ επ | αναπαυσασθε (Gb′) cum ABCMΔ 40. 69. 108. 238. 346. 435. al[15] fere ... ς Ln αναπαυεισθε cum ℵDLΓΠ unc[6] al longe pl | οι υπαγοντες: C[*]?K al[10] fere (M?) om οι | ευκαιρουν (Gb′; LΔ -ρου) cum ℵABEFGHLVΓΔ al pl ... ς ηυκαιρουν cum CKMS[all]UΠ 1. 33. al sat mu ... D ευκαιρως (*-ρος) ειχον (d itpler vg *nec manducandi spatium habebant*; a *nec cibum poterant capere*)

32. και απηλθον etc: D GG[inc] it (exc b *et abierunt in desertum loc. secretu*) vg και αναβαντες εισ το πλοιον απηλθ. εισ ερ. τοπ. κ. ιδ. | απηλθον cum ℵABDKLMSUΔΠ al pl (it vg, vide ante) cop syr[utr] etc: EFGHVΓ 13. 40. 69. 108. 124. al plus[20] απηλθεν | εισ ερημ. τοπ. τω (al pauc εν τω vel εν) πλοι. (1. πλοιαριω) cum AΓΠ unc[9] al pler syr[utr] aeth ... Ln εν (33. al om) τω (ℵ om) πλοιω εισ ερ. τοπ. cum (ℵ)BLΔ 13. (33.) 124. 346. al pauc cop arm :: ut Mt εν πλοιω εισ ερ. τοπ.

33. ειδον (D -αν) cum BDEFGH[2]UΓΠ[2] al ut vdtr pl ... ℵAH[*]KLMVΔΠ[*] al mu ιδον | αυτους υπαγοντας sine additam cum ℵABDLΓΔΠ unc[9] al plus[130] it vg cop syrP arm aeth ... ς (= Gb Sz) add οι οχλοι (:: cf ll pp) cum 13. 69. 124. al non ita mu (108. syr[sch] huc transp πολλοι) | επεγνωσαν cum ℵAB[2]LΓΔΠ unc[9] al pler ... Ln εγνωσαν cum B[*]D 1. 118. 209. | αυτους cum ℵAKLMUΔΠ al[70] fere f q cop syr[utr] aeth ... ς (= Gb) αυτον cum EFGHSVΓ al sat mu ... Gb Ln Ti plane om cum BD 1. 13. 28. 102. 118. 131. 209. al pauc a i l (al?) vg (item b *quos ut viderunt euntes cognoverunt multi*; c *et cognoverunt pedestres multi ab omnibus civitatibus et concurrerunt illuc* pro και επεγνωσαν usq finem versus) | πεζη (d *pedestre*, l *de pedestre*): L 131. 157. al pauc πεζοι, item itpler vg *pedestres* | πασων των: D παντων (d *de omnem civitatem*) | και προηλθον (LΔ 13. y[scr] προσηλθ.) αυτους (Δ αυτοις) cum ℵBLΔ 13. 49[suv] y[scr] vg (item g[1.2.] l?) cop arm, item D 28. 2[pe] b c ff[2]· i και συνηλθον

34 *Καὶ ἐξελθὼν εἶδεν πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ'* 34–44 Mt 14, 14–21 Le 9, 11–17 Io 6, 5–13
αὐτούς, ὅτι ἦσαν ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα, καὶ ἤρξατο
διδάσκειν αὐτοὺς πολλά. 35 [64. 1] *καὶ ἤδη ὥρας πολλῆς γινομέ-* Mt 9, 36 6, 1 sq.
νης προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἔλεγον ὅτι ἔρημός ἐστιν ὁ
τόπος, καὶ ἤδη ὥρα πολλή· 36 *ἀπόλυσον αὐτούς, ἵνα ἀπελθόν-*
τες εἰς τοὺς κύκλῳ ἀγροὺς καὶ κώμας ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς τί

(2pe ηλθον) αυτου (28. αυτω) (b *et convenerunt illuc*, c *et concurrerunt illuc*, ff2· i *et venerunt illuc*), item 1. *και ηλθον εκει* (omisso *εκει* post *συνεδρ.*) atque sic Gb, a *et venerunt* ... 209. 240. 244. Euthy om haec omnia post *συνεδριαμ. εκει* ... ς (= Gb) Ti *και προηλθ.* (r al mu *προσηλθ.*) *αυτουσ* (r *αυτοι*, al pauc *αυτοισ* vel *αυτω*, q om) *και συνηλθον* (69. *συνεισηλθ.*, A *συνεδραμον*) *προσ αυτον* cum AΓΠ unc^{e} al pl f q syrp aeth

34. *ειδεν* cum ℵABEFGHU al pl ... KLMVΓΔΠ al mu *ιδων* ... D 2pe *και ειδων* (2pe *ιδ.*) omisso *και* sq, item q *et videns*, i *videns* (a b ff2· ap Blanch *ut vidit*, c *cum vero Ies. vidisset turbam* omissis *και εξελθων*, ff2· ap Sab *et videns Ies.* etc omisso *εξελθ.*). Idque sine additam cum NBL 1. 20. 33. 69. 102. 124. 209. 2pe g1· cop arm ... ς add *ο ις* cum EFGHKMSVΔ al pl ff2· syrp; item praem *ο ις* AUΠ al plus^{20} c f i (*et exiens Ies. videns*) min syrsch aeth, hinc Ln [*ο ις*] *ειδεν*, item add *ο ις* post *οχλον* Π 253. a b l q vg | *πολυν* (c om): 33. al pauc a f ff2· (*turbas multas*) vg (sed non am fu al) post *οχλον* | D *εσπλαγνισθη*, ℵ al *εσπλαχν.*, Γ* *ευσπλ.* | *επ αυτουσ* cum NBDΨ 245. 253. (item *super eos* b f i l q vg) ... ς *επ αυτοισ* cum ALΓΔΠ unc^{e} al pler (a *eis*, c ff2· *illis*) :: ut Mt | ℵ* om *ωσ προβ.* (suppl^{o}) | *διδασκ. αυτ.* (et. itpler am fu al): AKΓΠ 2pe 11. 253. al pauc ff2· vg *αυτ. διδασκ.*

35. *και ηδη*: Dgr 2pe a *ηδη δε* | *γινομενησ* (D *γειν.*) cum ND, item (*cum - fieret*; a *iam autem cum esset hora multa*) it vg ... ς Ln Ti *γενομενησ* cum ABLΓΔΠ unc^{e} al omnvid | *προσελθοντ.* sine *αυτω* cum ℵ* 226* 235. al3 scr a i ff2· vid (al?) vg arm aeth, item cum A et cum DKΠ 157. 346. 2pe al10 fere b g2· ... ς Ln Ti add *αυτω* cum ℵc BΓΔ unc^{e} al pler c q cop syrutr al | *οι μαθητ. αυτου*: A 1. 13. 28. 69. 209. 261. 282. 346. c arm om *αυτου*, hinc Ln [*αυτ.*] | *ελεγον* cum NBLΔ 33. cop ... ς Ln Ti *λεγουσιν* cum ADΓΠ unc rell al pler q (*accesserunt - et dicunt ei*; contra itpler vg *accesserunt - dicentes*). Praeterea DKΠ 157. 346. 2pe al10 fere b g2· q add *αυτω*, item A praem | Dgr om *ὁ* et *και* | *ηδη* sec: L 229. *η* (1. 7pe *και η ωρα ηδη πολλ.*)

36. *κυκλω*: D *εγγιστα*, item it vg *proximas* | *αγρουσ και* (D add *εισ τασ*) *κωμασ* (Dgr post *κωμ.* repetit *ετα*): 1. 209. al *κωμ. κ. αγρ.*, A om *και κωμ.* | *αγορασωσιν*: c^{ecr} al pauc *-σουσιν* | *εαυτοισ*: KL^{a} y^{ecr} al pauc *αυτοισ*, M 33. 69. *εαυτουσ* | *τι* (ℵ *βρωματα τι*, cf it) *φαγωσιν* (Gb″) cum NBLΔ (item Dgr *τι φαγειν*) 28. 102. a d ff2· i (q *quos manducent*) cop, item c g2· l vg *cibos quos* (g2· *escas quas*) *manducent* ... ς Ti *αρτουσ* (2pe ante *αγορ. εαυτ.* pon; 1. 22* *καταλυσωσιν* pro *αγορ. εαυτ. αρτ.*)· *τι γαρ* (157. om) *φαγωσιν ουκ εχουσιν*, item Ln [*αρτουσ·*] *τι*

φάγωσιν. 37 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· δόετε αὐτοῖς
ὑμεῖς φαγεῖν. καὶ λέγουσιν αὐτῷ· ἀπελθόντες ἀγοράσωμεν
δηναρίων διακοσίων ἄρτους, καὶ δώσωμεν αὐτοῖς φαγεῖν; 38 ὁ
δὲ λέγει αὐτοῖς· πόσους ἄρτους ἔχετε; ὑπάγετε ἴδετε. καὶ γνόν-
τες λέγουσιν· πέντε, καὶ δύο ἰχθύας. 39 καὶ ἐπέταξεν αὐτοῖς
ἀνακλῖναι πάντας συμπόσια συμπόσια ἐπὶ τῷ χλωρῷ χόρτῳ. 40 καὶ
ἀνέπεσαν πρασιαὶ πρασιαί, κατὰ ἑκατὸν καὶ κατὰ πεντήκοντα.

[γαρ] φαγωσιν [ουκ εχ.] cum ΑΓΠ unc^{9} al pler b f syr^{utr} aeth arm (b *panem quod manducent, quia hic non habent*: f *panes, quia quod manducent non habent*; arm *quid manducent, quia hic manducare quicquam non habent*)

37. ο δε (et. cop syr^{utr} al; c *quibus Ies. dixit*; q *ipse autem*): D it^{pler} vg aeth και | αυτοισ pr (D a i add ο ιϛ, item f ff^{2} g^{2} add ante ειπεν): AL 1. 33. om. και pr: 33. οι δε | αγορασωμεν (emamus d f g^{2} i vg): L^{c} 1. al^{15} Euthy αγορασομεν (ememus a b c ff^{2} q tol; g^{1} emimus) | δηναρ. διακοσ. cum ΝΑΒΛΑΗ unc^{9} al plus^{m} a b f g^{1} i q am fu ing tol sax syr^{p} ... ς διακ. δηναρ. c. DΗΓ al mu c ff^{2} g^{2} vg syr^{sch} aeth arm :: ut Io | δωσωμεν cum ΝΒD 13. 33. 69. 124. 229** 346., Ln Ti δωσομεν cum ΑΛΑ 2^{pe} 7^{pe} al pauc; item *dabimus* it vg ... ς δωμεν cum ΓΠ unc^{9} al pler | L αυτοισ φαγειν, 33. φαγ. αυτοισ (Ln αρτουσ; κ. δωσ. αυτ. φαγειν. et Ti αρτουσ, κ. δωσ. αυτ. φαγειν.). Praeterea 13. 69. 124. 346. add ινα εκαστοσ βραχυ λαβη :: ex Io

38. ο δε (et. c ff^{2}): D 237. a f g^{2} i q vg aeth και (b om) | αυτοισ: D b q add ο ιϛ | αρτουσ εχετε cum ΝΑDΓΠ unc^{9} al omn^{vid} it vg cop syr^{utr} arm ... Ti εχετ. αρτ. cum ΒΛΑ aeth :: cf ad 8, 5 | ιδετε (Gb$^{''}$) cum ΝΒDL 1. 33. 102. 118. 240. 244. b c cop syr^{sch} arm^{zoh} aeth ... ς και ιδετ., Ln [κ.] ιδ. cum ΑΓΑΗ unc^{9} al pler a f ff^{2} i q vg syr^{p} | και (1. om) γνοντεσ (ΕΓGUΗ* al γνωντ.): κ* κ. ελθοντεσ (κ^{c} γν.) | λεγουσιν cum ΝΒLΓΑΗ unc rell al pler c vg cop syr^{p} ... ADM^{mg} 13. 69. al^{10} fere a b f ff^{2} i l q tol syr^{sch} arm aeth add αυτω, Ln [αυτ.] :: cf Mt | πεντε (et. b g^{2} l vg, D ε̄): D 2^{pe} a c f ff^{2} i q gat mm sax syr^{sch} cop add αρτουσ | D* δυω (infra β̄)

39. κ. επεταξ. αυτοισ (et. Or^{3,479} et ^{509}; D^{gr} om): D a b f g^{2} mt (non item c ff^{2} i q vg) add ο ιϛ | ανακλιναι cum ΑΒ^{2}DLΓΑΗ unc^{9} al pler Or^{3,510} (παντασ ανακλ.), item f *facerent eos discumbere*, vg *accumbere facerent*; contra it^{pler} *discumberent* ... Ln ανακλιθηναι cum ΝΒ*G 1. 13. 28. 69. 2^{pe} al^{10} fere Or^{3,479} (πασιν ανακλ.) :: ut Mt | συμποσ. (L al^{6} om) συμποσ. (et. q *areas et areas* Or^{3,479}): D κατα την συνποσιαν, item it^{pler} vg *secundum* (c *per*) *contubernia* (b add *sua*) ... a plane om | επι: Β* εν | ΕΓGΓΗ* al χλορω

40. ανεπεσαν cum ΝΒΕΓGΗΜVΑ 1. 28. al mu ... ς Ln ανεπεσον cum ΑDΚ LSUΓΗ al pl (et. editum in Or^{3,479}) | πρασιαι πρασιαι (q *areas et areas*, i *convivia per contubernia*, f *per contubernia*, b d ff^{2} l vg *in partes*, g^{2} *omnes in partes*, c *plurimi*, a non expri): ΝLΑ al pauc om alterum | κατα bis cum ΝΒD 2^{pe} cop (ipsum κατα servat interpres) ... ς ανα

41 καὶ λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησεν, καὶ κατέκλασεν τοὺς ἄρτους καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς ἵνα παρατιθῶσιν αὐτοῖς, καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἐμέρισεν πᾶσιν. 42 καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν· 43 καὶ ἦραν κλασμάτων δώδεκα κοφίνων πληρώματα, καὶ ἀπὸ τῶν ἰχθύων. 44 καὶ ἦσαν οἱ φαγόντες τοὺς ἄρτους πεντακισχίλιοι ἄνδρες.

45 [65. 6] Καὶ εὐθὺς ἠνάγκασεν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆ- 45—52 Mt 14, 22—33 Io 6, 15—21

cum ALΓΔΠ unc[9] al fere omn Or[3,479] (sed 33. al pauc a l Or om sec loc) :: ανα in Lc non fluct | ℵ κατ. εκατ. κ. κατα $\bar{ν}$, D κατ. $\bar{ρ}$ κ. κατ. πεντηκ.

41. τοισ (D om) πεντε etc: Or[3,510] παλιν – αινταισ λεξεσιν οι τριεισ ευαγγελισται φασιν οτι λαβων τουσ πεντε αρτ. και τουσ δυο ιχθ. αναβλεψασ εισ τ. ουρ. ηυλογησεν. | ευλογησεν: LA 28. 262. 48[ev] c[ecr] ηυλογ. | κατεκλασεν (L εκλασεν) et και εδιδου (:: ut Lc): ℵ[*] y[ecr] κλασασ et εδιδου (ℵ[c] και εδιδου, per incuriam κλασασ non mutato); 33. (:: ex Mt) κλασασ εδωκεν τοισ μαθηταισ τουσ αρτουσ | τουσ (D b c add $\bar{ε}$, quinque) αρτουσ : q om | τοισ μαθηταισ cum ℵBLA 33. 102. al[5] d g[2] cop arm ... ς Ln add αυτου cum ADE[vr]ΓΠ unc[9] al pler itpler vg syr[utr] aeth | παρατιθωσιν cum ℵ[*]BLM[*]Δ[*] 42. 63. 122. 229. 251[**] 253. ... ς Ln παραθωσιν c. ℵ[c]ADM[2]ΓΠ[2] unc[3] al pler (:: cf ad 3,12. 6,8 et 12) | αυτοισ : D κατεναντι αυτων, item it vg *ante* (sed c om) *eos* ... M[*] τω οχλω :: cf Mc et Lc, item Mc 8,6. Mt 15,36 | δυο: ℵD $\bar{β}$ | εμερισεν (8 al pauc και εμερ., al pauc διεμερ., M[mg] al pauc παρεθηκεν): Γ μερισε (i. e. -σαι)

42. παντεσ (33. arm[zoh] om) ℵ. εχορτ.: 1. 209[vid] ℵ. εχ. παντ.

43. κλασματων (ita ℵ 13. 69. 124. 209. 346, BLA -ματα, 1. om) δωδ. (ℵD $\bar{β}$) κοφινων (LA -νουσ) πληρωματα cum ℵBLA 1. 13. 69. 124. 209. 346.... ς Ln κλασματων (28. -ατα, FU το περισσευον των κλ., 7[pe] c[ecr] των περισσευοντων [c[ecr] -σαντων] κλασμ., 33. τα περισσευματα των κλ., similiter a f ff[2] g[1] g[2] i l vg *reliquias fragmentorum*; contra nil nisi *fragmentorum* b c d q) δωδ. κοφινους πληρεισ (V -ρεσ. Etiam it[pl] vg *cophinos plenos*, sed f i q om *plenos*) cum ADΓΠ unc rell al pler (it vg). Item cop *duod. cophin. fragmentor. plenos*, syr[sch] *fragmentor. duod. coph. plenos*, syr[p] *duod. cophin. plen. fragmentorum* :: cf Mt

44. ησαν: M[*] 111. om | τουσ (M add πεντε) αρτουσ cum ABLΓΔΠ unc[9] al pler c f cop syr[utr] aeth :.. ℵ (c additurus erat τ. αρτ., sed το quod iam scripserat rursus delevit)D 1. 28. 118. 209. it[pler] vg arm Thphyl om (:: ut ll pp reli omnib) | πεντακισχ. c. ABDLΓΔΠ unc[9] al[150] fere it vg cop syr[utr] aeth ... ς (= Gb Sz) praem ωσει cum minusc vix mu, ℵ al ωσ vel (2[pc]) ωσπερ, item arm :: cf Mt (ex quo et. *praeter feminas et liberos* adsumpsere aeth[odd])

45. ευθυσ cum ℵBLA 28. ... ς Ln ευθεωσ cum ADΓΠ unc[9] al fere omn (item editum in Or[3,493]). Praeterea D a b c ff[2] g[2] i q (non f l nec vg) add εξεγερθεισ | τουσ μαθητ. αυτου: Or[3,493] εχει δε τι πλειων το τουσ

ναι εἰς τὸ πλοῖον καὶ προάγειν εἰς τὸ πέραν πρὸς Βηθσαϊδάν, ἕως αὐτὸς ἀπολύσῃ τὸν ὄχλον. 46 [gr. 2] καὶ ἀποταξάμενος αὐτοῖς ἀπῆλθεν εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι. 47 [gr. 4] καὶ ὀψίας γενομένης ἦν τὸ πλοῖον ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης, καὶ αὐτὸς μόνος ἐπὶ τῆς γῆς. 48 καὶ ἰδὼν αὐτοὺς βασανιζομένους ἐν τῷ ἐλαύνειν, ἦν γὰρ ὁ ἄνεμος ἐναντίος αὐτοῖς, περὶ τετάρτην φυλακὴν τῆς νυκτὸς ἔρχεται πρὸς αὐτοὺς περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης. καὶ ἤθελεν παρελθεῖν

μαθ. αυτον παρα τω ρηχιω γεγραμμενον παρα το αχλους τους μαθητας. | D εισβηναι | εως το πλ. cum ABDLΓΔΛΞ Bbc[2] al pler Or[3,cm] ... Ν 1. 33. 253. 2[pe] om το (:: cf ad Mt ubi B etc om το) | προαγειν (D[gr] προσαγ.): D 1. 13. 28. 40. 69. 2[pe] al[15] fere Or add αυτον, item it (sed g[2] *ut praecederent ante eos*) vg cop syr[sch] arm aeth :: ut Mt | εως το περαν: 1. 118. 209. om | προς: 1. 28. 209. 2[pe] Or εως | βηθσαιδαν cum NBLΞ unc[2] al pler e f ff[2] g[2] q (*a bethsaida*) vg arm; item Γ al pane βυθσ. ... Δ b (*a bedsaida*) βηδσ. et cop *bedsaida*, D al pane a (*in contra bessaida*) i (*a bessaida*) βησσ., Δ[gr] βης.... Δ[gr] al[36] (et vide it[edd] -σαιδα | εως αυτος: D[gr] 2[pe] b αυτος δε ... Δ corrupte εως ιδειν αυτον sequente απολυει (*donec videret eum dimittere*) | απολυει cum NBL (DΔ, sed de his vide ante) 1. ... K[c]Γ 28. 69. al[25] απολυσει (2[pe] απελυσε) ... ς απολυση cum AK[2]FGHMSUVΠ al pl :: cf Mt

46. απηλθεν: 1. 209. ανηλθ.

47. ην (Δ om, per incuriam): D[gr] 1. 28. 209. 251. add παλαι, item iam a i (*iam erat*) g[2] (*iam navis erat*) b (*esset iam factum*) | εν (K[c] om) μεσω (ita NBEFGHKM[2]UXΓΠ al pl; ALM[c]Δ al pane εμμεσω) τ. θαλασσης: D 2[pe] εν μεση τη θαλασση (it[pler] vg *in medio mari*) | επι της γης: AU al[6] cop praem ην, item M al[2] add ην

48. ιδων cum NBDLΔ 49[ev] al pauc a b f ff[2] q (al[vid]) vg cop ... ς ειδεν cum EFGHS[vid]UΓΠ[2] al pl; AKMVΞΨ[c] al ιδειν, item (*videt* i, *invenit* c) syr[utr] arm aeth | εν (Δ praem εν τω πλοιω) των ελαινειν (et. f al[vid] vg): D και ελαινοντας, item 2[pe] a b ff[2] i q ελαινοντ. κ. βασανιζ., *remigantes et laborantes* (c *in mari tribulari in tempestate remigantes*) | ο ανεμ. εναντ. (ΝΔ 1. 209. al[3] εναντ. ο ανεμ. :: ut Mt) αυτοις (1. 209. om :: ut Mt): 13. 28. 69. 124. 346. c[ecr] add σφοδρα, item 2[pe] post εναντ. | περι cum NBLΔ 102. 18[ev] 19[ev] (a, praegresso *cum vidisset*) ... ς και περι cum ADXΓΠ unc[2] al pler f ff[2] q vg (etsi in his Latt praecessit *videns*) syr[utr] arm aeth (c post *contrarius* pergit: *et ipse solus erat super terram, et erat hora circiter quartam vigiliam noctis; venit ergo* etc; i post *contrarius*: *et erat hora circa quartam vigiliam noctis et venit* etc); 2[pe] b (praegresso *cum videret*) cop (ut b) περι δε | ερχεται: D a (*venit ambulans Ies.*) f (*venit ad eos Ies. amb.*) ff[2] g[2] i (non item b c q vg) syr[sch] add ο $\overline{\text{ις}}$ (item 61. post πρ. αυτ.) | πρ. αυτοις: D 2[pe] a b c ff[2] i om | περιπα. επι τ. θαλασσης (35. εν τη θαλασση): 1. επ. τ. θα. περιπ. | και ηθελεν (D ηθελησεν) παρ. αυτοις (L αυτοις): G om :: ut Mt

αὐτούς· 49 οἱ δὲ ἰδόντες αὐτὸν ἐπὶ τῆς θαλάσσης περιπατοῦντα ἔδοξαν ὅτι φάντασμά ἐστιν, καὶ ἀνέκραξαν· 50 πάντες γὰρ αὐτὸν εἶδαν καὶ ἐταράχθησαν. ὁ δὲ εὐθὺς ἐλάλησεν μετ' αὐτῶν, καὶ λέγει αὐτοῖς· θαρσεῖτε, ἐγώ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε. 51 [69.6] καὶ ἀνέβη πρὸς αὐτοὺς εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος· καὶ λίαν ἐκ περισσοῦ ἐν ἑαυτοῖς ἐξίσταντο. 52 οὐ γὰρ συνῆκαν ἐπὶ τοῖς ἄρτοις, ἀλλ' ἦν αὐτῶν ἡ καρδία πεπωρωμένη.

53 [69.2] Καὶ διαπεράσαντες ἐπὶ τὴν γῆν ἦλθον εἰς Γεννησα- Mt 14, 34—36

---

49. DΓ al εἰδοντες | επι τ. θαλ. περιπατ. cum ℵBLΔ 33. c^{ser} (:: idem ordo ap Mt sed fluct) ... ς Ln Ti περιπ. επι τ. θαλ. (:: at hic ordo et v. 48 et ap loh nec fluctuat) cum ADXΓΠ unc^{9} al pler it vg cop syr^{utr} arm aeth | οτι φαντ. εστ. cum ℵBLΔ 33. (:: ap Mt praecedit λεγοντες) ... ς Ln Ti φαντασμα ειναι cum ADXΓΠ unc^{9} al pler it vg (Latt *putaverunt phantasma esse*) arm

50. γαρ παντ. ειδαν (cum ℵB; ς Ln ειδον cum AΓΔΠ^{2} unc^{5} al pl, KLMXΥΠ^{1} al ιδων): D 2p^{c} a b c ff^{2}· i q (non item f al? vg) om (c *et exclamantes omnes conturbati sunt*) | ο δε c. ℵBLΔ 33. c (*ipse autem dixit ad illos*) cop (2p^{c} ευθ. δε :: ut Mt)... ς Ln Ti και c. ADXΓΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg syr^{utr} arm aeth | ευθυς c. ℵBLΔ ... ς Ln ευθεως c. AXΓΠ unc^{9} al pler ... D 33. c (vide ante) i om | μετ αυτων: D 33. a (*statimque allocutus est ad eos dicens*) c (vide ante) ff^{2}· (*et locutus est ad eos dicens*) i (ut ff^{2}·); 2p^{c} b (– – *locutus est illis dicens*) αυτοις | και λεγει αυτοις: D a b ff^{2}· i λεγων :: cf Mt | θαρσειτε (lta et. Mt): G al^{6} om (:: ut Io)

51. προς αυτους: D 49^{ev} 2p^{c} a^{vid} c i q cop post εισ το πλοι. | λιαν εκ περισσου (a^{vid} d f g$^{1·2·}$ i q vg *plus magis*, c *magis plus*; b tantum *abundantius*, mm tantum *magis*) | λιαν: Dᵉᵀ 1. 28. 2p^{c} b (vide ante) om, hinc Gb^{o} | εκ περισσου (1. εκπερισσως, D 2p^{c} περισσως) cum A(D) XΓΠ unc^{9} al pler (Latt vide ante) syr^{p} arm ... ℵBLΔ 102. syr^{sch} aeth om, hinc Gb^{o} | εν εαυτοις: L al pauc εν αυτοις | εξισταντο (D* εξεσταντ., 1. 118. 209. εξεπλησσοντο) sine additam cum ℵBLΔ 1. 28. 102. 118. 209. c i l (item^{vid} ff^{2}· g$^{1·2·}$) vg cop ... ς (sed Gb^{oo}) Ti add και εθαυμαζον, Ln [κ. εθαυμ.] cum ADXΓΠ unc^{9} al pler a (*cum admiratione*) b f q syr^{sch} (*valde admirabantur et stupescebant apud seipsos*) syr^{p} arm aeth (:: cf Act 2, 7)

52. τοις αρτοις: Δ τοις αυτοις, δ *de his* | αλλ ην cum ℵBLM^{2}SΔ 33. al^{15} fere cop syr^{p} ^{mg} (b *cor autem illorum obtusum erat*) ... ς Ln Ti ην γαρ cum ADM^{s}XΓΠ unc^{7} al pler it^{pler} vg syr^{sch} et^{p} ^{txt} arm aeth | αυτων η καρδ. (Gb′ Sz) cum ΔAHXΓΠ unc^{9} al longe pl ... ς η καρδ. αυτ. cum DLΔ 1. 69. al mu (it vg etc) | ΧΓ al πεπορωμ., 1. al πεπωρομ.

53. διαπερασαντες: D 45. a b c ff^{2}· i q (non item f g$^{1·2·}$ l vg) add εκειθεν (sed i *Inde cum transfretassent*, a *Et inde cum transfr.*) | επι την γην ηλθον (28. 2p^{c} ante επι, Δ om) εισ γε. cum ℵBLΔ 28. 33. 2p^{c} ... ς Ln Ti ηλθον (al pauc απηλθ.) επι (χ 13. al^{4} εισ, item 69. omisso την) την γην γε. cum ADNXΓΠ unc^{9} al pler it (sed i *pervenerunt in terram*

ρεν και προσκυνήσαντες. 54 και εξελθόντων αυτῶν εκ του χαλκου ευθυς εκαγνοντες αυτον 55 περιελαμψαντο ὑλην εφ χωμεν εκεινην και ηρξαντο επι τους κραβαττους τους κακως εχοντας περιφερειν, ὅπου ἠκουον ὅτι ἐστιν. 56 και ὅπου ἐαν εισεπορευετο εις κωμας

---

omittunt γενν.) vg cop syr^{utr} arm aeth sed cop arm om τὴν γην· | γενεσ- (ℵ al pauc γενν-) c. BABDLΞΓΔΠ unc^{7} al pl a f g^{1} mm img . al cop … ς γενη- c. HFR 69. al non itm ma e ff^{2} g^{2} vid q vg^{ed} et cum alliq | -σωρευ c. BAB^{2}LΞΓΔ 33. al pm a … B*EXH unc^{6} al pl f g$^{1.2}$ q vg cop -ρευ … D b e ff^{2} syr^{eth} -σωρ . mm προσκυνησ. (ℵ* προσκυνησαντ-, K al pauc προσκυν. , Π add επι): D 1. 2^{a}. 209. a b e ff^{2} i q syr^{eth} arm pers (non item f g$^{1.2}$ vg gu cop syr^{p} aeth) om :: cf Mt

54. αυτων: B* om | ευθυς cum NBLΔ 13. 28. 69. 72^{mg} … ς Ln ευθεως cum ADEXΓΠ unc^{6} al pler | εκγνοντες (FUXΓ al -γνωστες): D 2^{pc} it vg cop syr^{utr} aeth εκγνωσαν (vide post) ! αυτον cum NBDLEXΓΠ unc^{6} al pl it^{pl} vg cop syr^{p} aeth go … AGΔ 1. 13. 28. 33. 69. 2^{pc} al^{20} fere e (*habitantes loci illius*) g^{1} (*inhabitantes loci ill.*) gat (*viri loc. ill.*) syr arm arr pers^{p} add εκ αυλιων των τοπων εκεινων (69. 238. al pauc om εκεινων), hinc Ln [εκ α. τ. το. εκ.] :: e Mt

55. περιεδραμον (et πασ. ηρξαντο) cum NBLΔ 1. 13. 33. 69. 2^{pc} al plus^{6} item (vide supra) cop aeth syr^{sch} (*et circumierunt*) … ς Ln Ti περιεδραμοντες (et ηρξαντο) cum AEXΓΠ unc^{6} al pler go; item D a περιεδραμοντες δε, 1 πασ εκπεριεδραμοντες, it vg *et circumeuntes* (f al vg *percurr.*), syr^{p} *et cum circumiissent* | χωραν cum NBLΔ 33. cop (ipsum verbum χωραν habet) item *regionem* it^{pler} vg item syr^{sch} aeth go … ς Ln περιεχωρουν (:: ut Mt) cum ADEXΓΠ unc^{6} al pler, item b q (hi duo *confinem regionis illius*) syr^{p} arm | επι (a *super grabbatus*): B εν, item it^{pler} vg | τους: D 1. 69. 209. 346. 2^{pc} al pauc om | κραβαττους (D γραβ.) cum AB^{*mai}DP^{2}GHKMNUVΓΠ al pl b am img, item B κραβαττους, item B*?Y*XΔ al c d f ff^{2} i q vg^{ed} et^{edd} alliq κραβατους … ς κραβαττους cum B^{2}KH al mu a | τους κακ. εχοντας: D e^{ser} a b ff^{2} q praem παντας :: e Mt | περιφερειν (a b q *adferre*; syr^{sch} *adducere* τ. κακ. εχ. *ferentes eos in grabattis*, syr^{p} *adducere in grab. male affectos*): DM 1. e^{ser} al^{5} a b ff^{2} i cop go catt^{comm} φερειν (*ferre*), sed D a b ff^{2} i cop ante [παντας, vide ante] τους κα. εχ. | οπου ηκουον (ℵ ηκουσθη :: ut 2, 1): D e^{ser} a b ff^{2} i q aeth περιφερειν γαρ (b ff^{2} i q *audiem*) αυτους οπου αν ηκουσαν (b q *ubicumq. audiebant*, a *ubicumq. audissent*, i *ubicumq. audirant*) | οτι εστιν cum NBLΔ 102. 2^{pc} al^{vid} syr^{sch} aeth go; item *eum esse* e f l vg, *illum esse* i, D a ff^{2} τον ιν εστιν, b q *esse Iesum* … ς Ti οτι εστι εστιν cum AEXΓΠ unc^{6} al pler cop syr^{p} arm, item 1. 28. 209. οτ. εστ. εστι. Praeterea M^{8} add ις, 48^{ev} o ις

56. οπου: D που, 2^{pc} οταν, 1. 209. οποτ' | εαν cum NXΓΔ 33. al mu … ς Ln αν cum ABDLΠΠ unc^{6} al pl | εισεπορευετο cum NBDEXΓΠ unc^{6} al pler … ALM al^{5} εισεπορευοντο, Δ εισπορευονται | κωμας (P 282. -μην) – πολεις: M 107. 262. aeth πολεις (M* -λιν) – κωμας | εις sec cum NBD(vide post)FLΔ al^{20} fere it^{pl} vg syr^{p} arm … ς Ln Ti om cum AEXΓΠ unc^{6} al pler b q cop go; item εις tert cum NBDL^{2}Δ al^{6} a c f ff^{2}

ἢ εἰς πόλεις ἢ εἰς ἀγρούς, ἐν ταῖς ἀγοραῖς ἐτίθεσαν τοὺς ἀσθενοῦντας, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα κἂν τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ ἅψωνται· καὶ ὅσοι ἂν ἥψαντο αὐτοῦ ἐσώζοντο.

VII.

1 [70. 10] *Καὶ συνάγονται πρὸς αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι καὶ τινες τῶν* Mt 1—16 15, 1—11 *γραμματέων ἐλθόντες ἀπὸ Ἱεροσολύμων.* 2 *καί ἰδόντες τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ὅτι κοιναῖς χερσίν, τοῦτ' ἔστιν ἀνίπτοις, ἐσθίουσιν τοὺς ἄρτους,* – 3 *οἱ γὰρ Φαρισαῖοι καὶ πάντες οἱ Ἰουδαῖοι ἐὰν μὴ πυκνὰ νίψωνται τὰς χεῖρας οὐκ ἐσθίουσιν, κρατοῦντες τὴν*

$g^{1\cdot}$ am mm Aug syrP arm go ... ς Ln Ti om cum ANXΓΠ unc^{9} al pler b i q vg^{ed} ing al cop. Praeterea D a b $ff^{2\cdot}$ $g^{1\cdot}$ i q vg (non item c f) *αγρους* ante *πολεις* (D *εισ αγρ. η εισ τασ πο.*) pon; L^{Δ} 1. 209. $g^{2\cdot}$ syr om *η εισ αγρους* | *εν* (ℵ *η εν*) *ταισ αγοραισ*: D 2^{pe} b c (*ponebant infirmos suos in plateis*) f $ff^{2\cdot}$ $g^{1\cdot 2\cdot}$ l i q vg (mm *et in plateas*) go syr^{utr} *εν τ. πλατειαισ*, a *in foro et in plateis* | *ετιθεσαν* cum ℵBLΔ 18ev 19ev 49ev .. ς Ln Ti *ετιθουν* cum ADNXΓΠ unc^{9} al plor | *τ. ιματ. αυτου*: Γ *αυτου τ. ιματ.* | *αψωνται*: ΠKN al mu *αψωντ.* | *αν* (UΓ *εαν*) cum ABL NXΓΠ unc^{9} al plor ... ΝDΔ 1. 33. al^{5} om :: ut Mt | *ηψαντο* cum ℵBD^{gr} LΔ 1. 13. 28. 33. 69. 124. 346. 2^{pe} a (*tetigerunt*) $ff^{2\cdot}$ *tetigissent*) ... ς Ti *ηπτοντο* (Π *ηπτωντο*) cum ANXΓΠ unc^{9} al plor item *tangebant* b c d f i q al^{vid} vg syr^{utr} (:: ut *ηψαντο* ex Mt potest inlatum credi, ita *ηπτοντ.* propter *εσωζοντο* inferri poterat) | *αυτου*: D *αυτον*, a b $ff^{2\cdot}$ i q (non item c f $g^{1\cdot 2\cdot}$) vg om | *εσωζοντο* (ℵ 1. 69. al pauc *διεσωζ.*) cum ℵABDL NXΓΠ unc^{9} al plor itp^{ler} vg syr^{utr} ... Δ *διεσωθησαν* (:: ut Mt), 33. 2^{pe} *εσωθησαν*, ℵ *sanati sunt*

VII. 1. *οι*: 1. 2^{pe} om | *ελθοντεσ* (a b f *qui venerant*, q *qui veniebant*, c vg *venientes*; $ff^{2\cdot}$ i om): ℵ *οι ελθ.*

2. *ιδοντεσ* (itp^{ler} d vg *cum vidissent*, b q *cum viderent*): D^{gr} *ειδοτεσ* | *οτι* (Δ *ειπον οτι*, et. δ) *κοιναισ – εσθιουσιν* cum ℵBLΔ 33. (cop syr^{sch}) ... ς Ln Ti *κοιναισ – εσθιοντασ* cum ADNXΓΠ unc^{9} al pler a (*edentes*) go; contra b c d f $ff^{2\cdot}$ $g^{2\cdot}$ i q al^{vid} vg *manducare* | *κοιν. χερσ. τ. εστ. ανιπτ.*: b c syr^{sch} aeth nil nisi *non lotis manibus* | *τουσ* (cum ℵBDLΔ 13. 33. 69. 124. 346. 2^{pe}; ς om cum AXΓΠ unc^{9} al plor) *αρτουσ*: al^{10} fere b c d $ff^{2\cdot}$ l q mt syr *αρτον* (:: ut Mt). Idque sine additam cum ℵABEGHLV XΓΔ (cum spatio) al plus^{35} b cop aeth go ... ς (= Gb Sz) add *εμεμψαντο* cum FKMNSUΠ al pl, D *κατεγνωσαν*, item *vituperaverunt* itp^{ler} vg syr^{utr} arm

3. *πυκνα* (*crebro*) cum ℵ f $g^{1\cdot}$ (*prius crebro*) $g^{2\cdot}$ l vg go cop (syr^{utr} *sedulo*, aeth *intense*) ... ς Ln Ti *πυγμη* cum ABLNXΓΠ (D *πικμη*, d *primo*) unc^{9} al omn^{vid} $syr^{P\ mg}$ gr^{r} $Or^{3,\ 494}$ (exscribit textum nullo addito commentario), item *pugillo* c $ff^{2\cdot}$ i q; a *momento*, b *subinde* ... Δ om | *νιψωνται*: EN al pauc *ριψωντ.* | *ουκ εσθιουσιν* (Γ *-ωσιν*): DM^{2} al^{4} a b c $ff^{2\cdot}$ i (non

παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων, 4 καὶ ἀπὸ ἀγορᾶς ἐὰν μὴ βαπτίσωνται οὐκ ἐσθίουσιν, καὶ ἄλλα πολλά ἐστιν ἃ παρέλαβον κρατεῖν, βαπτισμοὺς ποτηρίων καὶ ξεστῶν καὶ χαλκίων – 5 [11. 6] καὶ ἐπερωτῶσιν αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς· διατί οὐ περιπατοῦσιν οἱ μαθηταί σου κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων, Ex 20, 12 ἀλλὰ κοιναῖς χερσὶν ἐσθίουσιν τὸν ἄρτον; 6 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· καλῶς ἐπροφήτευσεν Ἡσαΐας περὶ ὑμῶν τῶν ὑποκριτῶν, ὡς γέ-

---

item f g^{1} l q vg) aeth arm add *αρτον* vel (ita M^{B} al^{2}) *τον αρτον* (c *panem suum*) | *την παραδοσιν* (D*corr *-σιαν*, EHLMΓ al mu *-δωσιν*): F om

4. *απο* (απο cum NΝΧΓ unc^{9} al longe pl; Ln Ti *απ* cum ABDLΔΠ al mu $Or^{3,494}$) *αγορας*: D add *οταν ελθωσιν*, item c^{ser} *δε οταν εισελθωσιν*. Similiter *cum venerint* (c *cum a foro venerint*) a b c ff^{2} i l q, f tol vg^{sixt} arm (*et redeuntes a foro* f) *redeuntes* vel *venientes* | *βαπτισωνται* cum ADE*corrGHMSUVΓΠ al pl (a *nisi baptizati fuerint*; it^{rell} vg *nisi baptizentur*) $Or^{3,494}$; item KNX al *βαπτισονται*, E*FΔ al *βαπτιζωντ.*, L al *βαπτιζονται* ... NB 40. 53. 71. 86. 237. 240. 244. 259. g^{ser} Euthym *ραντισωνται* | *α παρελαβον* (B *απερ ελαβον*): D add *αυτοις* (c d f ff^{2} g^{2} i q al^{vid} vg *quae tradita sunt illis servare*; contra a *quae acceperunt tradita*, b *quae accep. tenere*) | *κρατειν*: D *τηρειν* (it^{pler} vg *servare*; b *tenere*, a non exprim) | *χαλκιων* cum NBDXΓΔΠ unc^{9} al pler ... AL al^{20} fere (et. editum in $Or^{3,494}$) *-κειων*. Idque sine additam cum NBLA 102. 48ev z^{ser} cop ... ς Ln Ti add *και κλινων* cum ADXΓΠ unc^{9} al pler it vg syr^{utr} go arm Or

5. *και επερωτ.* (Gb′) cum NBDL 1. 33. 209. 2^{pe} it (exc f) vg cop syr^{sch} aeth ... ς *επειτα επερωτ.* cum AXΓΠ unc^{9} al pler f syr^{P} arm go ... A *επειτα* (cum spatio) *Και επερ.* | A om *και οι γραμμ.* (in A *επειτα* usq *και οι γραμ* rescripta sunt) | *διατι* cum NABLXΓΠ unc^{9} al pler b f q al^{vid} vg rell pler ... DΔ 13. 28. 69. 124. 2^{pe} c^{ser} a ff^{2} g^{2} i praem *λεγοντες* (item c *et interroganles – dicebant*) | *ου περιπατ. οι μαθ. σου* cum NBLA 33. 49ev al pauc cop aeth ... ς Ln *οι μαθ. σου ου περιπατ.* cum ADXΓΠ unc^{9} al pler it vg syr^{utr} arm go (:: cf Mt) | *παραδοσιν*: HΓ al *-δωσιν* (ut EH al v. 8.) | *αλλα κοιναις* cum N^{*}ND 1. 28. 33. 118. 209. 2^{pe} a (*immundis*) g^{2} i q al^{vid} vg (*hi communibus*) cop arm arm^{P} $pers^{W}$ ... ς (= Gb) *αλλα* (Γ al *αλλ*) *ανιπτοισ* cum N^{c}ALXΓΔΠ unc^{9} al pler b c f ff^{2} syr^{utr} go ... 13. 69. 124. 346. *αλλα κοιναις χερσιν ανιπτοις* | *χερσιν*: D 28. *ταις χερσ.* | *τον*: KΠ al^{10} om

6. *ο δε* cum NBLA 33. 102. cop syr^{sch} aeth $pers^{P}$ ... ς Ln add *αποκριθεισ* cum ADXΓΠ unc^{9} al pler it vg go syr^{P} arm :: ut Mt | *καλωσ* cum NBLA 33. 102. a c f ff^{2} i l vg syr^{sch} aeth ... ς Ln *οτι καλωσ* cum ADXΓΠ unc^{9} al pler b q syr^{P} arm go (cop) | *επροφητευσεν* cum NB*DLA 1. 13. 33. 124. 346. a^{ser} ... ς *προεφητ.* c. AB^{2}XΓΠ unc^{9} al pler | *ησαιασ* (*ἡ-* ita EFKLMΠ al pl; it vg *esaias* vel *isaias*: hinc Ln *ἡ-* ubique) *περ. υμων*: A al pauc g^{2} cop syr^{sch} (g^{2} syr *Esai propheta*) *περ. υμ. ησ.* :: ut Mt | *των*: D om | *ωσ γεγραπται*: D i *και ειπεν*, c ff^{2} *dicens* (g^{2} *di-*

γραπται ὅτι οὗτος ὁ λαὸς τοῖς χείλεσίν με τιμᾷ, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ· 7 μάτην δὲ σέβονταί με διδάσκοντες διδασκαλίας ἐντάλματα ἀνθρώπων. 8 ἀφέντες τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ κρατεῖτε τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων. 9 καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· καλῶς ἀθετεῖτε τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ, ἵνα τὴν παράδοσιν ὑμῶν τηρήσητε. 10 Μωϋσῆς γὰρ εἶπεν· τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου, καί· ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα θανάτῳ τελευτάτω. 11 ὑμεῖς δὲ λέγετε· ἐὰν εἴπῃ ἄνθρωπος τῷ πατρὶ ἢ τῇ

Ex 20, 12 21, 16

cens ante *hypocritis* habet, sed pergit *sicut script. est*), 1. 2pe arm ωσ ειπεν, a b *qui dixit* | οτι cum ℵBL (al?) syrsch ... ς Ln Ti om cum ADXΓΔΠ unc9 al omnvid it vg etc | ουτ. (a ff2· om) ο λαοσ cum ℵALXΓΔΠ unc9 al omnvid cop syrp arm go ... Ln ο λα. ουτ. (:: ut Mt et LXX) cum BD b c f g1· i l q vg syrsch. Cf Clemrom 1,15: *λεγει γαρ που· ουτοσ ο λα. τοισ χειλ. με τιμα, η δε καρδ. αυτων πορρω απεστιν απ εμου.* | τιμα (et. d f ff2· g1· i q vg): Dgr a b c αγαπα (aeth *honorant me et amant me*) | αυτων: M al5 fere αιτου | απεχει (et. LXX): D αφεστηκεν (sequente αφ), L 2pe (Clemrom vide ante) απεστιν, Δ απεστη, a b c d f g1·2· i l q vg (et. am al) *est*, fu emm ing mt *abest* (item ff2· ap Blanch. sed ap Sab. *longe habetis a me*)

7. διδασκαλιασ: 69corr recens a c f g1· i (non item b ff2· q) vg (sed non am fu ing al) add και

8. αφιεντεσ cum ℵBLΔ* 102. 124. cop arm aeth, item (sed vide post) D 28. 2pe 8pe a b c ff2· i q ... ς Ti add γαρ cum AΧΓΠ unc9 al pler f l vg syrutr go | ανθρωπων sine additam cum ℵBLΔ 1. 102. 209. 251. (item 17gr et1at sed om et. v. 9.) cop armedd omn ... ς Ln (sed[ed] mlu [βαπτ. - ποιειτ.]) Ti add βαπτισμουσ (Δ -σμου, a d f ff2· i *baptizantes* ac pergunt *urceos et calices*) ξεστων και ποτηριων και αλλα (Δ al pauc om) παρομοια τοιαυτα (al pauc om; al singg transp) πολλα (al om) ποιειτε (syrsch aeth persp om; FKΠ al vg ante πολλα pon) cum AXΓΠ unc9 al pler f l vg go syrutr aeth armmss; item D 28. 2pe 8pe a b c ff2· i q ante αφιεντεσ sic: βαπτισμουσ (*baptizantes* vide ante; contra b c q *baptismos*) ξεστ. κ. ποτηρ. (2pe 8pe 28? πο. κ. ξε.) και αλλα παρομ. α (*quae* a ff2· i q, non exprim b c, nec magis habent 28. 2pe 8pe) ποιειτε τοιαυτα πολλα (28. 2pe om; 8pe παρομ. τοι. πολλ. ποιειτ.)

9. και ελεγεν αυτοισ: Bbentl (non itemmai) 28. om | εντολην: Δ βουλην | τηρησητε (B 15ev τηρητε) (et. vg *servetis*, item syrp aeth copvid): Dgr (d *tradatis*) 1. 28. 209. a b c f ff2· i q (hi omnes *statuatis*, item Cyp Hier Zen) syrsch arm govid στησητε (Gb'') :: cf Rom 3,31. 10,3

10. μωυσησ cum ℵBDKMΔΠ al sat mu ... ς μωσησ cum ALXΓ unc7 al pl. Praeterea cf ad Mt 8,4. Mc 1,44 et alibi | σου sec: D 13. 69. 271. al pauc arm om | D τελευτειτω (d *morietur*; contra it vg *moriatur*)

11. εαν pr (al pauc praem οτι): Δ 33. (sed 33. om ανθρωπ.) οσ αν :: cf Mt | τ. πατρι (et. b f alvid vg syrp arm): D 2pe al5 fere a c ff2· g2· i q go cop syrsch aeth Avit add αιτου | τη (Δ nscr* om) μητρι: K al10 fere

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὴν παραβολήν. 18 *καὶ λέγει αὐτοῖς· οὕτως καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε; οὐ νοεῖτε ὅτι πᾶν τὸ ἔξωθεν εἰσπορευόμενον εἰς τὸν ἄνθρωπον οὐ δύναται αὐτὸν κοινῶσαι,* 19 *ὅτι οὐκ εἰσπορεύεται αὐτοῦ εἰς τὴν καρδίαν ἀλλ' εἰς τὴν κοιλίαν, καὶ εἰς τὸν ἀφεδρῶνα ἐκπορεύεται, καθαρίζων πάντα τὰ βρώματα;* 20 *ἔλεγεν δὲ ὅτι τὸ ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐκπορευόμενον, ἐκεῖνο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.* 21 *ἔσωθεν γὰρ ἐκ τῆς καρδίας τῶν ἀνθρώπων οἱ διαλογισμοὶ οἱ κακοὶ ἐκπο-*

---

16. ς Ln Ti hunc versum ita exhibent: *εἴ τις ἔχει ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω* cum ADXΓΔ$^{corr^{4}}$Π unc^{9} al pler it vg go syr^{utr} arm aeth (cat^{com} g$^{1.0}$ *ο ἐχων ωτα* etc) (48^{ev} 49^{ev} transpon ad finem insequentis lectionis ecclesiasticae), sed om cum ℵBLΔ* 28. 102. cop

17. *εισηλθεν* (s evglistaria syr^{sch} pers^{p} sax add *ο ις*) cum ABDXΓΔΠ etc: ℵU 131. 485. al^{10} fere cop^{wi} *εισηλθον* | *τον οικον* cum ℵΔ al^{5} fere, item D 2p^{e} al pauc *την οικειαν* (*-ιαν*) ... ς Ln Ti om *τον* cum ABLXΓΠ unc^{9} al pler | *επηρωτων* (X *επερωτ.*, 1. 33. al *επηρωτησαν*, c syr^{sch} *interrogaverunt*): ℳ *και επηρ.* | *αυτου*: Δ arm om | *την παραβολην* (Gb') cum ℵBDLΔ 33. (item 33. ap Wist?) it vg ... ς *περι της παραβολης* cum AXΓΠ unc^{9} al pler go (etc)

18. *ουτως* cum ℵ^{c}ABDLXΓΠ unc^{7} (et sv?) al pm... ς *ουτω* cum ℵ*Δ etc | *ου νοειτε* c. ABDXΓΠ unc^{6} al pl it^{pler} vg syr^{sch} et^{p} txt cop go al... ℵLUΔ 1. al^{20} fere f syr^{p} ^{mg} *ουπω νο.* (:: eodem modo lectio fluct in Mt, nec certum est utrum scripserint evglistae, nisi quod *ουπω νοειτε* utroq loco ad Mt 16,9 Mc 8,17 conformatum vdtr) | *εξωθεν*: Δ om | *εισ τ. ανθρωπον* (cop *in os hominis*): ℵ om | *ου δυν. αυτ. κοινωσαι*: ℵ *ου κοινοι τον ανθρωπον* (:: potest lectio vulgata *εισ τον ανθρ.* etc ad priora conformata credi; vix enim Sinaitica lectio ex sqq fluxit)

19. *οτι ουκ*: D a b i n q (non item c f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l? vg) (go *nam non intrat*) *ου γαρ* ↓ | *εισπορευεται*: D *εισερχεται* | *αυτου* (al pauc om) *εισ τ. καρδιαν*: DΔ (it vg etc) *ε. τ. κα. αυτ.* | *αλλ*: ΔΔ 69. *αλλα* | *εισ τον* (s 1. al pauc om) *αφεδρωνα* (Γ al *αφαιδρ.*, X al *-δρονα*): D *εισ τον οχετον* (it vg *in secessum*) | *εκπορευεται*: ℵ al^{5} *εκβαλλεται* :: ut Mt, D *εξερχεται* | *καθαριζων* cum ℵABEFGHLSXΔ 1. 13. 28. 69. 124. y^{scr} 2p^{e} al mu Or $^{3, 604}$ (*αλλα το εξερχομενον εκ τ. στομ., και μαλιστα επει κατα τον μαρκον ελεγε ταυτα ο σωτηρ· καθαριζων παντα τα βρωματα*) (Greg $^{taum\ 88}$ *ο σωτηρ ο παντα καθαριζων τα βρωματα*) ... ς *καθαριζον* cum KMUVΓΠ al pl ... D^{gr} go (*et in exitu exit, purgat omnes escas*) *καθαριζει*, z^{scr} *και καθαριζει*, l *et purgat* (contra a b c d f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l? n q vg *purgans*). Post *τα βρωμ.* a n add *et exit in rivum*

20. *ελεγεν* (D^{gr}Y *-γον*) *δε οτι το*: syr^{sch} pers^{p} *το δε* | *το* (π* om) – *εκπορευομενον* (et. D^{gr}): it (et. d) vg *quae* (c *quaecunque*) – *exeunt* | *εκεινο*: D it vg *εκεινα*

21. *των ανθρωπων* (ℳ *του ανθρωπου*, 1. 209. om): Δ 28. post *διαλογισμ.* pon | *οι* (D* om) *κακοι* (241. *πονηροι*): 225. 237. om

ρεύονται, πορνεῖαι, κλοπαί, φόνοι, 22 μοιχεῖαι, πλεονεξίαι, πονηρίαι, δόλος, ἀσέλγεια, ὀφθαλμὸς πονηρός, βλασφημία, ὑπερηφανία, ἀφροσύνη· 23 πάντα ταῦτα τὰ πονηρὰ ἔσωθεν ἐκπορεύεται καὶ κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.

24–30 Mt 15, 21–28

24 Ἐκεῖθεν δὲ ἀναστὰς ἀπῆλθεν εἰς τὰ ὅρια Τύρου. καὶ εἰσελθὼν εἰς οἰκίαν οὐδένα ἤθελησεν γνῶναι, καὶ οὐκ ἠδυνάσθη λαθεῖν· 25 ἀλλὰ εὐθὺς ἀκούσασα γυνὴ περὶ αὐτοῦ, ἧς εἶχεν τὸ

---

21. *πορνειαι* (ℵA al -ναι) *κλοπ. φονοι*^{33} *μοιχ.* cum ℵBLΔ cop aeth; similiter D^{gr} *πορνεια κλεμματα μοιχειαι φονοσ*, item a b c d i q *μοιχ. κλοπ. πορν. φον.*, go *πορν. μοιχ. φον. κλοπ.* ... ς Ln *μοιχειαι πορν.* (:: haec et. Mt componit lectione non fluctuante) *φον. κλοπ.* (1. 33. al syr^{sch} arm κλε. φο.) cum ΑΜΧΓΠ unc^{v} al pler f ff^{2*} g^{1*} (om *φον.*) al? vg syrP (syr^{sch} arm) (Or$^{int\,2,317}$ *de corde procedunt cogitationes malae, homicidia, adulteria, furta, falsa testimonia, blasphemiae, et ista sunt quae coinquinant hominem*: haec ad Mt non ad Mc spectant)

22. *πλεονεξιαι*: D 2p^{e} a b c f ff^{2*} g^{2*} i q fu emm syr^{sch} *πλεονεξια* (*avaritia*, c *cupiditas*) | *πονηριαι* (a b c f ff^{2*} i q syr^{sch} *malitia*, *nequitia*; g^{2*} l om) *δολοσ*: D *δολοσ πονηρια*, 2p^{e} *δολοι πονηριαι* | *ασελγεια*: 69. al plus^{80} vg^{ed} et^{edd} aliq (sed non am ing al) cop (sed cop et. *δολοι* et *οφθαλμοι πονηροι*): *-γειαι* | *βλασφημια*: D^{gr} al plus^{80} b c g^{2*} vg^{edd} aliq cop^{wi} et^{ds} go *-μιαι*, Δ om | *υπερηφανια*: D^{gr} 2p^{e} (et. *αφροσυναι*) al^{8} b *-νιαι*

23. *παντα* (L om; ΝΓ 13. 28. 33. y^{scr} al^{8} syr^{sch} go post *ταυτα* pon) *ταυτ. τα* (ℵ b^{scr} al pauc om) *πονηρα* (1. 2p^{e} al pauc om *τα πον.*) *εσωθεν* (Δ post *εκπορ.*) *εκπορευεται* (GKNΔ 28. y^{scr} al^{aliq} *-ονται*)

24. *εκειθεν* (ℵ* *-θε*) *δε αναστ.* cum ℵBLΔ syrP^{mg} (item 33. cop *καπειθ. δε αν.*)... ς Ln Ti *και εκειθεν* (a b c i n om; D f ff^{2*} g^{1*} post *αναστ.*) *αναστ.* cum Α(D)ΝΧΓΠ unc^{v} al fere omn (l g^{2*} ut videtur) vg go syrP txt (contra syr^{sch} *inde surrexit Iesus et venit*) arm aeth (item it^{pler}) :: cf Mt | *απηλθεν*: LΔ *εξηλθεν*, M 28. evgg^{mu} arm Or$^{2,502\,bis}$ *ηλθεν* | *οριων* cum ℵBDLΔ 1. 13. 28. 61^{mg} 69. 209. 346. 2p^{e} Or$^{2,502\,bis}$ ... ς Ti *μεθοριων* cum ΑΜΧΓΠ unc^{v} al pler | *τυρου* (Gb') cum DLΔ 28. 2p^{e} a b ff^{2*} i n Or$^{2,502\,bis}$ ... ς Ln add *και σιδωνος* (:: ut Mt nec fluct lectio) cum ΚΑΒΝΧΓΠ unc^{v} al pler c f g$^{1.2*}$ l^{vid} q vg cop syr^{utr} arm aeth go | *εισ οικιαν* (Gb'' Sz) cum ΚΑΒLΝΧΓΔΠ unc^{v} al longe pl syr^{sch} (*domum quandam*) go ... ς *εισ την οικ.* cum D al mu Or^{2,502} | *ηθελησεν* cum ΝΔ 13. 69. 124. 346. 2p^{e} y^{scr} al^{aliq} Or^{2,502} (a b d f ff^{2*} g$^{1.2*}$ l^{vid} i n vg *voluit*) ... ς Ln Ti *ηθελεν* cum ABDLΝΧΓΠ unc^{v} al pler (c q *volebat*) | *ηδυνασθη* cum ℵB ... ς Ln Ti *ηδυνηθη* cum ADLΝΧΓ unc^{v} al pler; ΚΑΠ al$^{scr\,4}$ al *εδυνηθη* | *λαθειν*: ℵ* *λαλειν*

25. *αλλα* (ita ℵ; BLΔ 33. *αλλ*) *ευθ. ακουσ. γυν.* cum ℵBLΔ 33. f cop^{wi} et^{petr} (item^{ds} *και ευθ.* etc) syrP^{mg}; item D mt *γυνη δε ευθεωσ* (D^{gr*} add *ωσ*) *ακουσασα* (d *ut audiit*), b c ff^{2*} (g^{2*}) l l? vg *mulier enim statim* (g^{2*} om) *ut audivit* (g^{1*} *mulier enim quaedam, cuius filia habeb. sp.*

θυγάτριον αὐτῆς πνεῦμα ἀκάθαρτον, εἰσελθοῦσα προσέπεσεν πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ· 26 ἡ δὲ γυνὴ ἦν Ἑλληνίς, Συροφοινίκισσα τῷ γένει· τ2. 6 καὶ ἠρώτα αὐτὸν ἵνα τὸ δαιμόνιον ἐκβάλῃ ἐκ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς. 27 καὶ ἔλεγεν αὐτῇ· ἄφες πρῶτον χορτασθῆναι τὰ τέκνα· οὐ γάρ ἐστιν καλὸν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων καὶ τοῖς κυναρίοις βαλεῖν. 28 ἡ δὲ ἀπεκρίθη καὶ λέγει αὐτῷ· ναί, κύριε· καὶ τὰ κυνάρια ὑποκάτω τῆς τραπέζης ἐσθίουσιν ἀπὸ τῶν

---

imm., statim ut audivit), syr^{sch} *statim enim audivit mulier* etc ... ς Ln ακουσασα γαρ (al^{aliq} δε) γυνη (M 69. al η γυνη) cum ANXΓΠ unc^{9} al pler a n (hi duo *cum audisset enim* etc; q *cumque audisset*) syrP txt al | ησ (13. 28. 346. pp^{arh} ser ῆ) εἰχ. το θυγ. αυτησ (ita ABLNXΓΠ unc^{9} al pler; NDA 1. 13. 28. 69. 346. 2p^{e} al^{6} om; nec exprim it vg etc) πνευμ. ακαθαρτον (13. 28. 69. 346. pp^{arh} ser εν πνευματι ακαθαρτω) | εισελθουσα cum NLA it^{pler} (non item a q) d vg cop ... ς Ln Ti ελθουσα cum ABD^{Er}NXΓΠ unc^{9} al pler (27. προσελθ.) a q syr^{utr} al. Praeterea D*a add και, item a d f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ l^{vid} q vg *intravit* (*venit*) *et* (contra b *intravit ad eum* omissis προσεπεσεν etc; item c i, sed postea *et procidens ad ped. eius rogabat*)

26. η δε γυν. ην cum NBDLΔ 1. 28. 33. 2p^{e} al^{10} fere a cop syr^{sch} pers^{p} ... ς ην δε (c ff$^{2\cdot}$ i vg^{ed} et^{edd} mu [non am ing] *enim*) η (U al pauc om) γυν. (b c ff$^{2\cdot}$ i non exprim η γυνη) cum ANXΓΠ unc^{9} al pl it^{pler} vg syr^{p} arm go al | ελληνισ: Δ ελλην | συροφοινικισσα (L -νηκισα) cum NAKLS^{mg}V^{mg}ΔΠ 1. al mu go, item ς (= Gb; Sz συροφοινικισσα?) συροφοινισσα cum minusc ut vdt^{r} pauc b c d f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ l vg; D^{Gr} i φοινισσα (D* φυν.) ... Gb Ti συραφοινικισσα (EFH al -κησσα, Ti σύρα φοι. ut EFGHMSVXΓ etc, Gb συραφοι.) cum BEFGHMNSVXΓ al plus^{100}, item U al pauc a q συραφοινισσα | εκβαλη cum NABDEGK^{S}LN SUVXΓΔΠ al^{100} fere (sed mu -αλει) ... ς (= Gb Sz) Ti εκβαλλη (M al -αλλει) cum FHK*M al pm | εκ (D^{Gr} 115. απο, item c ff$^{2\cdot}$; it^{pler} [et. d] vg *de*): L 1. 13. 69. 2p^{e} al^{6} q (*daemonium filiae eius*) om (Gb^{oo})

27. και ελεγεν cum NBLΔ 33. cop, item D a g$^{1\cdot}$ και λεγει, d *et dixit*, q syr^{sch} *et ait Iesus* (it^{pl} vg *qui dixit*; g$^{2\cdot}$ *qui dixit illis Iesus*) ... ς ο δε ιη̄ς ειπεν cum ANXΓΠ unc^{9} al pler syr^{p} arm go | αυτη: 1. 28. 90^{s} 209. c fu om | εστ. και. cum NBDLΔ al^{12} fere it vg syr^{utr} ... ς και. εστ. cum ANXΓΠ unc^{9} al pler arm go | τ. κυν. βαλ. cum NB 1. 28. 209. 49^{ev} h^{harl} ser q ... ς Ln βαλ. τ. κυν. (:: ut Mt) cum ADLNXΓΔΠ unc^{9} al pler it (exc q) vg etc

28. και λεγ. αυτω: D a f i n q αυτω λεγουσα, item omisso αυτω 1. 69. 2p^{e} al^{5} (g$^{1\cdot}$ *at illa respondens ait*; b c g$^{2\cdot}$ *at illa respondens dix.* [b *ait*] *ei* [*illi*]; ff$^{2\cdot}$ vg^{ed} *at illa respondit et* [ff$^{2\cdot}$ om?] *dixit ei* [*illi*]) | ναι: D 13. 69. 2p^{e} b c ff$^{2\cdot}$ i (non item a f g$^{1\cdot 2\cdot}$ l n q vg) arm om | και cum NBHΔ 13. 28. 33. 69. al^{6} fere cop syr^{sch} arm aeth ... ς Ln Ti και γαρ (:: ut Mt) cum ALNXΓΠ unc^{9} al pler a f g$^{1\cdot 2\cdot}$ l n q vg syr^{p} go ... D b c ff$^{2\cdot}$ i αλλα και | κ* αποκατω | εσθιουσιν cum NBDLΔ al plus^{12} ...

ψιχίων τῶν παιδίων. 29 *καὶ εἶπεν αὐτῇ· διὰ τοῦτον τὸν λόγον ὕπαγε, ἐξελήλυθεν ἐκ τῆς θυγατρός σου τὸ δαιμόνιον.* 30 *καὶ ἀπελθοῦσα εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς εὗρεν τὸ παιδίον βεβλημένον ἐπὶ τὴν κλίνην καὶ τὸ δαιμόνιον ἐξεληλυθός.*

Mt 15, 29 31 [14. 10] *Καὶ πάλιν ἐξελθὼν ἐκ τῶν ὁρίων Τύρου ἦλθεν διὰ Σιδῶνος εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας ἀνὰ μέσον τῶν ὁρίων Δεκαπόλεως.* 32 *καὶ φέρουσιν αὐτῷ κωφὸν καὶ μογιλάλον, καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα ἐπιθῇ αὐτῷ τὴν χεῖρα.* 33 *καὶ ἀπολαβόμενος*

ς εσθιει (:: ut Mt) cum ANXΓΠ unc^{9} al pler | ψιχιων: D ψιχων | παιδιων: D al pauc -δων. Add h. l. syr^{hr} *et vivunt*

29. ειπ. αυτη: ℵ add ο ις | τον: D om | υπαγε (h. l. etiam ff$^{2\cdot}$ l vg go cop syr^{p} arm aeth): D 1. 209. 2^{pe} a b c f g$^{1\cdot}$ i q n syr^{sch} ante δια | εκ της θυγ. σου το δαιμ. cum ℵBLΔ cop^{wi} et^{petr} ... ς Ln το δαιμ. εκ (r al^{5} απο, item a c ff$^{2\cdot}$ n q al vg^{ed} *a filia*; contra d g^{2} i am fu ing al *de filia*) της θυγ. σου cum ADNXΓΠ unc^{9} al pler it (libere b *contingat tibi de filia tua ut cupis*) vg cop^{sch} syr^{utr} arm aeth go

30. εις τον (D om) οικον αυτης (ℵ 33. εαυτης, D 1. 28. b ff$^{2\cdot}$ i n q [non item a c f g$^{2\cdot}$ l vg] om) | το παιδ. (ita ℵBLΔ 33. al plus^{5}, item *puellam* b c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ vid g$^{2\cdot}$ l i vg; D 1. 209. 2^{pe} al pauc f q την θυγατερα sequente -μενην) βεβλ. επι (L υπο) την κλινην (1. 33. al pauc επι της κλινης) και το (Δ om) δαιμο. εξεληλ. cum ℵB(D)LΔ al^{15} fere it^{pler} vg cop syr^{sch} et^{hr} aeth perss arr ... ς το δαιμο. εξεληλυθ. (x al -θως, ℵ pro -θος και habet θοται: θοτα και?) και την θυγατερα (y^{ser} -ραν) βεβλημενην επι της κλινης (al pauc ε. την κλινην) cum ANXΓΠ unc^{9} al longe pl a n syr^{p} arm go

31. εξελθων: FGHSVXΓ 40. 69. 124. 238. 262. al plus^{50} (in his evgg^{mu}) syr^{sch} et^{hr} pers^{p} al (item c post ηλθεν omissis εξελθων usq τυρου) add ο ις | ηλθ. δια σιδωνος (Gb′) cum ℵBDLΔ 33. 2^{pe} it (exc q) vg cop syr^{hr} aeth ... ς και σιδωνος ηλθ. cum ANXΓΠ unc^{9} al pler q syr^{utr} go arm pers^{p} sl | εις cum ℵBDLΔ 1. 13. 33. 69. 124. 209. 282. 346. 2^{pe} 7^{pe} 20^{ev} ... ς (= Gb) προς cum ANXΓΠ unc^{9} al pler | μεσον: ℵ*EK al mu μεσων | δεκαπολεως: D της δεκ.

32. κωφ. και μο. cum ℵBDΔ 2^{pe} it vg arm^{zoh} aeth Synops^{128} cat^{ox} eom Vict^{ant} comm ex^{cod} d ... ς Ti om και cum ALNXΓΠ unc^{9} al fere omn cop syr^{utr} go arm^{edd} | μογιλαλ. cum ℵAB*DGKMSUVΠ 1. al sat mu ... B^{2}EF(F^{2} ap Wtst)HLNXΓΔ 28. 33. 69. 131. 157. 262. 271. 346. al^{70} fere Synops μογγιλαλ. (x -νγ-) (ita Gb′) | κ. παρακαλουσιν (a *roganles*, l am *et deprecantur*): 33. b c d f ff$^{2\cdot}$ i q (item g$^{1\cdot 2\cdot}$ vid) vg^{ed} em ing (al) syr^{sch} κ. παρεκαλουν | αυτον: v al pauc αυτω | την χειρα (D z^{ser} -ραν) cum ℵ^{c}ABDLXΓΠ unc^{9} al fere omn it^{pler} vg syr^{utr} cop etc ... ℵ*MΔ 33. a τασ χειρασ (:: ita solet dici, ut Mt 19, 13 Mc 5, 23. 6, 5. 8, 23 et 25. nec fere fluctuat)

33. απολαβομενος: ℵ*Γ 131. 271. y^{ser} al plus^{20} επιλαβομενος, Δ 63** λαβομενος | απο: ΓΔ y^{ser} al^{6} εκ (it^{pl} vg *de turba*; c f ff$^{2\cdot}$ *a turba*) | απ. του οχλ. κατ ιδι. (ita et. it vg etc): ℵ cop κατ ιδι. απ. τ. οχλ. |

αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὄχλου κατ' ἰδίαν ἔβαλεν τοὺς δακτύλους εἰς τὰ ὦτα αὐτοῦ καὶ πτύσας ἥψατο τῆς γλώσσης αὐτοῦ, 34 καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐστέναξεν, καὶ λέγει αὐτῷ· ἐφφαθά, ὅ ἐστιν διανοίχθητι. 35 καὶ ἠνοίγησαν αὐτοῦ αἱ ἀκοαί, καὶ εὐθὺς ἐλύθη ὁ δεσμὸς τῆς γλώσσης αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει ὀρθῶς. 36 καὶ διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ λέγωσιν· [16.8] ὅσον δὲ αὐτοῖς διεστέλλετο, αὐτοὶ μᾶλλον περισσότερον ἐκήρυσσον. 37 καὶ ὑπερπερισσῶς ἐξεπλήσσοντο λέγοντες· [16.6] καλῶς πάντα πεπούηκεν, καὶ τοὺς κωφοὺς ποιεῖ ἀκούειν καὶ ἀλάλους λαλεῖν. Mt 15, 30 a

---

w^{d} (incipit *δαιμον. ἐξεληλυθ.*): 30 vdtr ut ℵB etc 31 *απο* pro *εκ*, *και σιδω. ηλθ., εισ, τησ δεκαπολ.* 32 *μογγιλαλ., κ. παρεκαλουν, τασ χειρασ* omisso *αυτω* 33. *επιλαβ.* Haec supple ad pag. 290.

εβαλεν (ita ℵ^{c}; ℵ* *ελαβ.*): 13. 69. 124. *επεβ.* | τ. *δακτυλ.* cum ℵL c l ... ς Ln Ti τ. *δακτ. αυτου* cum ADΠΝΧΓΔΠ unc rell al fere omn (7^{pe} *αυτ. τ. δακτ.*) it^{pler} vg etc | *πτυσας* (h. l. f $ff^{2\cdot}$ l vg): D (2^{pe}) a b c i q ante (2^{pe} post) *εβαλεν*, 13. 69. 346. ante *εισ τα*, 124. 6^{pe} post *γλω. αυτου* | *γλωσσης* (Δ *δ χειροσ*): *-σσ-* unc omn al pl; min vix mu ($ut^{4\,ascr}$) *-ττ-*; item Δ v. 35. | w^{d} pro *εβαλεν* etc: *επτυσεν εισ τουσ δακτ. αυτου και εβαλεν εισ τα ωτα του κωφου και ηψατ. τησ γλω. του μογγιλαλου*

34. *εστεναξεν*: Dw^{d} 13. 69. 124. 346. *ανεστ.* (:: cf 8, 12) | *εφφαθα* (et. syr^{p} mg gr; Δ cop^{wi} et$^{edd\,2}$ *επφ.*, cop^{ds} *αφφ.*, aeth *ephatah, taphateh*): ℵ^{c}D^{ser} *εφφεθα*, c l am *effetha*, b fu ing *effeta*, d *effecta*, vg^{ed} *ephpheta*, f i q *eppheta*, a *epita* | *ο εστ. διανοιχθητι* (D *-νικθητι*): syr^{sch} et^{hr} om

35. *και* prim cum ℵBDLW^{d}Δ 33. 102. a b $ff^{2\cdot}$ i q cop ... ς Ti add *ευθεωσ*, Ln [*ευθεωσ*] cum AEFGHKMNSUVW^{d}ΧΓΠ al fere omn c f l vg syr^{utr} arm aeth go | *ηνοιγησαν* cum ℵBDΔ 1. (124. 2^{pe} *διηνοιγησαν*, L *ηνοιχθησαν*) ... ς *διηνοιχθησαν* c. ANW^{d}ΧΓΠ unc^{e} al pler | *αιτου αι ακοαι*: D (it vg) *αι ακο. αιτου* | *ευθυσ* (L *-εωσ*) c. ΨLΔ aeth (post τ. *γλ. αυτ.*) ... ς Ln Ti om cum ABDΠΧΓΠ unc^{e} al omn^{vid} it vg etc ... w^{d} *του μογγιλαλου* omisso *αιτου* sq (:: prorsus igitur om *ευθ.* BD al^{2} it^{5} cop)

36. *διεστειλατο*: Δ *ενετειλατο* | *μηδενι* (229. 234. *μηδεν*): D 28. 2^{pe} add *μηδεν* (:: cf 1, 44) | *λεγωσιν* cum ℵBLW^{d}Δ 28. 33. 2^{pe}... ς *ειπωσιν* cum ADΠΧΓΠ unc^{e} al pler (:: cf ad 3, 12. 6, 8. 12. 41. 8, 30; contra Mt 16, 20) | *οσον δε* usq *διεστελλετο* (X al *διεστειλατο*, Δ *ενετελετο*): D b c $ff^{2\cdot}$ i (non item a f $g^{2\cdot}$ l q vg) om | *αυτοισ* (prob Schu) cum ℵABLW^{d}XΔ 1. al^{10} a f $g^{2\cdot}$ l q vg cop ... ς Ti praem (sed 33. 346. d^{scr} add) *αυτοσ* cum KPΩ ΠΚΜΝSUVΓΠ al pler syr^{utr} go arm aeth | *αυτοι* (D* *οι δε αυτοι*) cum ℵB(D)LNW^{d}Δ 33. 61. 2^{pe} f cop go syr^{sch} arm, item *αὐ* ($ff^{2\cdot}$ l q, *ad* b d i), *illi* b d $ff^{2\cdot}$ i l q, *illi vero* c ... ς om cum AEFGHKMSUVXΓΠ 1. al pler a g vg syr^{p} aeth | *περισσοτερον*: Dw^{d} 61. *-τερωσ*

37. *υπερπερισσως*: DU 1. 209. 435. *υπερεκπερισσως* ... w^{d} *παντεσ* | *εξεπλησσοντο*: 69. c^{ser} *-ττοντο* | *και* (28. 2^{pe} syr^{sch} om) *τουσ*: B cop praem *ωσ* | *ποιει ακουειν*: Δ* *ακ. ποι.* | *αλαλουσ* cum ℵBLΔ 33. ... ς Ln Ti *τουσ αλαλ.* cum ADNW^{d}ΧΓΠ unc^{e} al fere omn

VIII.

1—9
Mt 15, 32—39
Mc 6, 34—44

1 Ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις πάλιν πόλλου ὄχλου ὄντος καὶ μὴ ἐχόντων τί φάγωσιν, προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς λέγει αὐτοῖς· 2 σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι ἤδη ἡμέραι τρεῖς προσμένουσίν μοι καὶ οὐκ ἔχουσιν τί φάγωσιν. 3 καὶ ἐὰν ἀπολύσω αὐτοὺς νήστις εἰς οἶκον αὐτῶν, ἐκλυθήσονται ἐν τῇ ὁδῷ· καί τινες αὐτῶν

VIII. 1. *εν εκειναισ*: D 28. a b c f ff^{2}· i q (non item g^{2}· l vg) syr^{sch} go (non item cop syrP arm) add *δε* | *παλιν πολλου* (Gb′) cum ℵBDGLMΔ 1. 13. 28. 33. 59. 61. 69. 73. 209. 242. 248. 253. 259. 346. 2^{pe} lt (exc q) vg cop go arm aeth arr ... ς Ti *παμπολλου* (s al mu *παμπολου*, א *πανπολου*) cum AEFHKSUVW^{d}XΓΠ al longe pl q syr^{utr} pers ... 124. c^{ser} *παλιν παμπολλου* (:: *παμπολυσ* Graecis frequentatur; apud LXX non invenitur nec in N. T. praeter h. l.) | *οντοσ*: W^{d} *συναχθεντοσ* | *εχοντων*: D 2^{pe} add *αυτων* | *προσκαλεσαμενοσ* cum ℵABDKLMNW^{d}ΔΠ 1. 33. al^{25} fere lt (exc f; g^{2}· *cum turba multa esset cum Iesu*) vg go cop syr^{utr} arm aeth al ... ς (= Gb Sz) add *ο ις* cum EFGHSUVXΓ al longe pl f | *τ. μαθητασ* cum ℵDLNW^{d}Δ 1. 28. 209. al plus^{5} lt (exc g^{2}·) vg go cop syrP ... ς Ln add *αυτου* cum ABXΓΠ unc^{9} al pler g^{2}· syr^{sch} arm aeth (:: v. 4 *αυτου* non fluct nec in Mt). Praeterea Δ add *παλιν*

2. *επι τον οχλον* (vg *super turbam*, l *sup. turbas*; item syrP arm aeth): L al pauc a b c f ff^{2}· g^{1}· i q gat cop syr^{sch} *s. τ. o. τουτον* (a f gat *turbae huic*, q *supra turbam hanc*, g^{1}· *super turb. istam*, b c ff^{2}· i *super istam turbam*); item D *επι του οχλου τουτου* | *ημεραι τρεισ* cum ℵALNW^{d}XΓΠ unc^{9} al pler ... B *ημεραισ τρισι*, ς (= Gb Sz) *ημεραι τρεισ* cum Δ 1. 69. al vix mu ... D *ημεραι τρισ εισιν απο ποτε ωδε εισιν*, a b c d i *iam triduum* (lta a d, b i *trid. iam*, c *trid. est iam*) *est ex quo* (c *quod*) *hic sunt*, ff^{2}· *triduo est iam quod hic sunt*. Contra q *triduum adherent mihi*, f g^{1}· l vg *ecce iam triduo sustinent me* (f *mecum sunt*) | *προσμεν. μοι*: Ln om *μοι* cum B cop$^{edd\ 2}$ (non^{ds} nec$^{wi\ schw}$) ... D it^{pl} (vide ante) *ωδε εισιν* | *εχουσιν*: LNW^{d}Δ 33. y^{ser} al^{10} fere *εχωσιν*

3. *και εαν* (B 157. om *εαν*): L *καν* | *νηστισ* c. NΔ al^{25} fere (^{11}ap Mtthaei, ^{2}ap Scriv) et haud dubie plur (:: Lexic. ms. ap Mtthaeium ad h. l. *τὸ πληθυντικὸν τοὺς νῆστις διὰ τοῦ ἰῶτα*. Phrynich. Bekk. An. p. 52. *νῆστις καὶ τὸ πληθυντικὸν νήστιδες καὶ νήστις*) ... ς Ln Ti *νηστεισ* c. ABDLNW^{d}XΓΠ unc^{9} al pl | *εισ*: 13. 28. 69. 124. 235. 346. al pauc add *τον* | *αυτων* (et. c f g^{2}· l vg): D a^{vid} ff^{2}· i q om | *και εαν* usq *εκλυθησ.* (B *εγλυθησ.*): D 2^{pe} *και απολυσαι αυτ. νη. εισ οικον* (b om *ε. οικ.*, item 2^{pe}?) *ου θελω μη* (2^{pe} *μηποτε*) *εκλυθωσιν*, item a b ff^{2}· i q (non item c f g^{2}· l vg) :: e Mt | *και τινεσ* cum NBLΔ 1. 13. 28. 33. 209. q (*et aliqui*) cop item D *οτι και τινεσ*, b i *quoniam quidem et* (b om) *aliqui*, a c d *quoniam quidam*, ff^{2}· nil nisi *quidam* ... ς *τινεσ γαρ* cum ANW^{d}XΓΠ unc^{9} al pler f l vg syrP go arm aeth (11^{pe} *τι. δε*, g^{2}· *quidam autem*, item syr^{sch}) | *αυτων* (*illorum* a; b om): D 127. al^{15} fere c f ff^{2}· g^{2}· i l

ἀπὸ μακρόθεν ἥκασιν. 4 καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι πόθεν τούτους δυνήσεταί τις ὧδε χορτάσαι ἄρτων ἐπ' ἐρημίας; 5 καὶ ἠρώτα αὐτούς· πόσους ἔχετε ἄρτους; οἱ δὲ εἶπαν· ἑπτά. 6 καὶ παραγγέλλει τῷ ὄχλῳ ἀναπεσεῖν ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ λαβὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα παρατιθῶσιν· καὶ παρέθηκαν τῷ ὄχλῳ. 7 καὶ εἶχαν ἰχθύδια ὀλίγα· καὶ εὐλογήσας αὐτὰ παρέθηκεν. 8 καὶ ἔφαγον καὶ

---

q vg ἐξ αυτ. | απο c. ℵBDLΔ 1. 13. 28. 33. 69. 209. 346. 3pe al (it vg *de longe, a longe, de longinquo*) ... ς Ln om c. ANW^{d}ΧΓΠ unc^{9} al pler (:: cf Mt 26,58 Mc 5, 6. 11, 13) | ηκασιν (et. ς) cum ℵADN 1. 28. 33. 69. 124. al plus^{20}, item ς^{e} ηκουσιν c. EFGHKMSUVW^{d}ΧΓΠ al longe pl, item *venerunt* it vg go syr^{utr} arm aeth ... Ti εισιν cum BLΔ cop

4. αυτω: ℵ ff^{2}· om | οτι ποθεν cum BLΔ ... ℵ και ειπαν ποθεν (similiter 106. 251. 282. syrP *λεγοντες ποθεν*, c *et respondentes – – dixerunt unde*) ... ς Ln ποθεν c. ADNW^{d}ΧΓΠ unc^{9} al pler (:: cf 4, 21 Mt 15, 33) | W^{d} 69. 346. al *δυνησηται* | ωδε (h. l. vg^{cd} am^{r}ing em fu; W^{d} post χορτ., 1. 28. 209. 2pe al a f l varie transp): DH 69. b c ff^{2}· i q go om | αρτων: ΓΠΚΓ· 1. al mu αρτον | επ ερημιασ c. ℵBDLNW^{d}ΧΓΠ^{2} unc^{8} al pler (it vg *in deserto, in solitudine* vel *-nem*) ... AKAΠ^{s} al^{12} επ ερημιαισ (Δ *-μαισ*)

5. ηρωτα cum ℵBLΔ ... ς Ln επηρωτα cum ADNW^{d}ΓΠ unc^{8} al pler; x al pauc *ἐπειρωτᾶ*, M επηρωτησεν (item *interrogavit* b c d f ff^{2}· g$^{1.2}$· i l q vg syr^{sch}; contra a syrP *interrogabat*) | εχετε αρτους cum ABLNW^{d}ΓΠ unc^{9} al pler go arm ... ND 28. 33. 124. 131. al plus^{10} it vg cop syr^{utr} aeth αρτ. εχετ. (:: cf 6, 38 Mt 15, 34) ... x om αρτους | ειπαν cum ℵBNA ... ς Ln ειπον cum ACDLW^{d}ΧΓΠ unc^{9} al omn^{vid}. Praeterea L 282. i l syr^{sch} aeth add αυτω

6. παραγγελλει (Δ^{s} *-ελει*) c. ℵBDLΔ item l *praecipit* (cop et παραγγελλει et παρηγγειλε respondet). Respicit huc Or^{2,510} *κακει μεν κελευει τους οχλους ανακλιθηναι η αναπεσειν επι του χορτου· και γαρ ο λουκας· κατακλινατε αυτους, ανεγραψε, και ο μαρκος· επεταξε, φησιν, αυτοις παντας ανακλιναι· ενθαδε δε ου κελευει αλλα παραγγελλει τω οχλ. ανακλιθηναι*... ς παρηγγειλε cum ACNW^{d}ΧΓΠ unc^{9} al omn^{vid} it (exc l) vg etc | ευχαριστησας cum ℵABLNW^{d}ΧΓΔΠ unc^{7} al pl b c i l (hi *et accipiens sept. pan. gratias agens fregit*, item^{vid} ff^{2}· g$^{1.2}$·) q (*et acceptis sept. pan. gratias egit et fregit*) vg (ut b etc) cop syrP arm ... ODSV al^{40} fere a d f (a d *et accepit sept. pan. et gr. agens fregit*, f *et accipiens sept. pan. et gr. agens fregit*) go syr^{sch} aeth και ευχαρ., hinc Ln [και] ευχαρ. | παρατιθωσιν cum ℵBCLMΔ 13. 33. 69. 346. y^{scr} al plus^{5} ... ς Ln παραθωσι cum ADNW^{d}ΧΓΔΠ unc^{8} al pler

7. ειχαν cum ℵBDΔ ... ς ειχον c. ALNW^{d}ΓΠ unc^{9} al omn^{vid} | ευλογησας: D q ευχαριστησας | αυτα post ευλογ. cum ℵBCLΔ 6. 10. 28. 116. cop aeth; item ante ευλογ. MNW^{d} 1. 69. al^{15} fere it (exc q) vg (Latt *ipsos*) syr^{utr} go arm ... Ln Ti ταυτα ante ευλογ. cum AFKΠ al^{20} fere ... ς om cum EGHSUVXΓ 33. al pl, item (qui ευχαρ. pro ευλογ.) D q | παρεθηκεν cum ℵ* ... ς Ln Ti ειπεν (DS^{T} εκελευσεν, it vg *iussit* sed d

ἐχορτάσθησαν, καὶ ἦραν περισσεύματα κλασμάτων ἑπτὰ σπυρίδας.
9 ἦσαν δὲ ὡσ τετρακισχίλιοι· καὶ ἀπέλυσεν αὐτούσ.

Mt 14, 22 10 Καὶ εὐθὺσ ἐμβὰσ εἰσ τὸ πλοῖον μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ

---

dixit) παραθεναι (Ita ς cum GM^{txt}NUVXΠ al pl, item EFHKSW^{d}Γ al pm παραθηναι, Item *ut apponerent* syr^{utr} go cop arm; Ti παρατιθεναι cum N^{a}BDLM^{mg}Δ al pauc, Ln παρατεθηναι cum Δ al pauc, item *apponi* it vg; C 33 παραθετε) και αυτα (κ. αυτ. cum AEFGHKM^{txt}SUXΓΠ al longe pl syrP go, item cop; V al^{10} fere syr^{sch} αυτα: N^{a}BCLΔ 115. q και ταυτα ante παρα., D και αυτοισ ante επιλευσεν: M^{mg}NW^{d} 1. 10. 28. 61. 67. 124. 209. 271. 48^{ev} g^{ser} 2p^{e} it [exc q] vg om, hinc Gb^{o}; sed M^{mg} 48^{ev} τω οχλω [:: cf Mt 14, 16], N αυτοισ, similiterque cop *coram illis*) :: cf ad Io 6, 11

8. και εφαγ. cum NBODLΔ 1. 28. 33. 40. 124. 2p^{u} it vg cop sy^{r} sy$^{r sch}$ aeth ... ς Ti εφαγ. δε cum ANW^{d}XΓΠ unc^{9} al pler go syrP. Praeterea N (282?) add παντεσ, item post εχορτασθ. KMΠ 33. 142^{mg} 229. al^{20} fere :: cf Mt 15, 37; item Mc 6, 42 et 11 pp | περισσευματα (r al -σευ-) cum ABLNW^{d}XΓΔΠ unc^{9} al fere omn ... NC cop τα περισσ., D 2p^{e} το περισσευμα των ... 33. περισσευσαντα | κλασματων (33. -ατα): Δ om | επτα (D ζ, non item h. l. N): DL 2p^{e} q post σπυρ. | σπυριδασ cum A^{2}BCLNW^{d}XΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} ... Ln σφυριδασ c. MA*D (:: eandem scripturam 8, 20 et Mt 15, 37 solus D tuetur, Mt 16, 10 ND p^{ser} Act 9, 25 NC: hinc nullo loco sine teste est; at non aptum videbatur hoc versu σφυριδασ et v. 20 σπυρ. edere). Praeterea 13. 33. 69. al^{10} fere i add πληρεισ :: e Mt

9. ησαν δε (Gb′) cum NBLΔ 33. 18^{ev} 19^{ev} 49^{ev} 150^{ev} cop ... ς Ln add οι φαγοντεσ cum ACDNW^{d}XΓΠ unc^{9} al pler it vg go syr^{utr} etc :: ut 6, 44 | ωσ (M al^{10} ωσει): N cop om (:: ut Mt) | τετρακισχιλιοι: GΔ al pauc a b c ff$^{2 \cdot}$ i q (non f g$^{1 \cdot 2 \cdot}$ l vg) add ανδρεσ :: ut 6, 44

10. ευθυσ cum NBCLΔ 1. 13. 28. 69. 253. 346. ... ς ευθεωσ c. ANW^{d}XΓΠ unc^{9} al longe pler. Ponitur h.l. cum NBCEFGHLSVXΓΔ al pler a f g$^{1 \cdot}$ g$^{2 \cdot}$ l q vg cop arm ... AKMNUW^{d}Π 1. 69. 124. al plus^{10} syr^{utr} go post εμβ. ... D 8p^{e} b c ff$^{2 \cdot}$ i om (sed vide ad εμβασ) | εμβασ (D^{gr} ανεβη, 2p^{e} ενεβη posteaque uterque και ηλθεν, item a f q *ascendit* sequente *et venit*; d *ascendens* sequente *et venit*): B add αυτοσ, hinc Ln [αυτ.]; D b i praem αυτοσ (c ff$^{2 \cdot}$ *Iesus autem ascendens*) | το: L 1. 28. 33. 69. 124. 209. y^{ser} al^{10} go om | ηλθεν: N*(°om)L add ο ω̄σ (vide supra c ff$^{2 \cdot}$) | μερη: D^{gr} ορια, item c f (hi *in finibus*) arm^{usc} ... N οριη | δαλμανουθα (B -νουνθα): ita et. f g$^{1 \cdot 2 \cdot}$ l q „edd quidam" ap Aug (vide post) cop syr^{utr} (et. syrP ^{mg} g^{r}) aeth (arm) ... D* μελεγαδα, D^{2} μαγαδα, 28. 2p^{e} μαγεδα, d *magidan*, a ff$^{2 \cdot}$ *magedan*, b i *magedam*, c *mageda*. Cf Aug$^{cons\,2,\,2}$ *Marcus — hoc idem subjicit quod Matthaeus, nisi quod* Dalmanutha, *quod in quibusdam codicibus legitur, non dixit Matthaeus sed* Magedan. *Non autem dubitandum est eundem locum esse sub utroque nomine. Nam plerique codd. non habent etiam secundum Marcum nisi* Magedan. Hier de

Supple ad p. 295: w^{d} 11 συζητ. 12 σημ. επιζητ. 13 εμβ. παλ. εισ το πλοι. 14 επελ. οι μαθητ. αυτ. 15 ορατ. και βλ. 16 πρ. αλλ. λεγοντεσ

ἦλθεν εἰσ τὰ μέρη Δαλμανουθά. 11 [77. 4] καὶ ἐξῆλθον οἱ Φαρι- 11—13
σαῖοι καὶ ἤρξαντο συνζητεῖν αὐτῷ, ζητοῦντεσ παρ' αὐτοῦ σημεῖον Mt 16, 1—4
ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, πειράζοντεσ αὐτόν. 12 [78. 6] καὶ ἀναστενάξασ
τῷ πνεύματι αὐτοῦ λέγει· τί ἡ γενεὰ αὕτη ζητεῖ σημεῖον; ἀμὴν
λέγω ὑμῖν εἰ δοθήσεται τῇ γενεᾷ ταύτῃ σημεῖον. 13 καὶ ἀφεὶσ
αὐτοὺσ πάλιν ἐμβὰσ ἀπῆλθεν εἰσ τὸ πέραν.

14 Καὶ ἐπελάθοντο λαβεῖν ἄρτουσ, καὶ εἰ μὴ ἕνα ἄρτον οὐκ 14—21
Mt 16, 5—12
Lo 12, 1

---

11. Hebr. 8, 250: *μαγεδαν ο χς επεδημησεν, ωσ ο ματθαιοσ· και ο μαρκοσ δε τησ μεγαδαν μνημονευει· και εστι νυν η μαγαιδανη* (al. *μεγαιδανη*) *περι την γερασαν* ... 1. 13. 69. 209. 271. 347. cop^{maresch} *μαγδαλα*, go *μαγδαλαν*. Scholion^{238} *και ο ματθ. μαγδαλα ειπεν, ο δε μαρκοσ δαλμανουθα. ου διαφωνιαν δε εχει τουτο· ο μεν γαρ την κωμοπολιν νομισασεν, ο δε τα πορρω του αστεοσ μερη ανεγραψατο· μαγδαλα γαρ και δαλμανουθα πλησιοχοροι εισιν.*

11. *και εξηλθον* (c^{ser} *-λθαν*, D *-λθοσαν*): 33. 252* c om, *οι φαρισ.* post *ηρξαντ.* posito | *συνζητ.* cum ℵABCDE^{a}GLNΓΔ al ... ς *συζητ.* cum ℵ^{2}FHK MSUVXΠ al plerᵛⁱᵈ | *συνζητ. αυτω* (d haec om, item 69. pergens *συζητουντεσ*): D^{gr} *συνζ. συν αυτω*, it vg *conquirere cum eo* (*cum* et. l, male Blanch *ad*) | *ζητ. παρ αυτου*: Δ om | *σημειον*: D *το σημ.*, 2^{pe} *τι σημ.* ante *παρ* | *απο* (13. 69. 346. *εκ*): ℵ 68. c praem *ιδειν*

12. *αναστεναξασ*: M* al^{10} fere *στεναξασ* | *αυτου* (AL *εαυτου*): DM*Γ 1. 282. b g^{2} i l (non item a c f ff^{2} g^{1} q vg) om | *λεγει*: Γ al pauc *ειπε*, item a *dixit* (it rell vg *ait*) | *τι*: C Or^{3,439} *οτι* | *ζητει σημει.* cum ℵBCDLΔ 1. 28. 33. 118. 209. 2^{pe}, item *quaerit signum* a b c i l am fu ing tol sax cop syr^{sch} aeth ... ς *σημει. επιζητει* (:: ut Mt) cum ΑΝΧΓΠ unc^{9} al longe pler Or^{3,439}, item *signum quaerit* f (ff^{2} vid) g$^{1.2}$ q vg^{ed} em syrP go arm | *υμιν* cum ℵACDNXΓΠ unc^{9} etc (et. Or) ... BL om | *ει* (Or^{3,439} *ει - τουτεστιν οὐ δοθησεται*): Δ 5. 13. 69. 124. 346. (item cop syr^{sch} al) *ου* | *ταυτη*: FHL^{r} al *αυτη*

13. *αφεισ*: N *καταλιπων* :: e Mt | *παλιν εμβασ* (D *ενβ.*) cum ℵBCDLΔ 28. 33. 69. 346. 2^{pe} d^{ser} a i q aeth ... ς *εμβ. παλ.* cum ΑΝΧΓΠ unc^{9} al pler f ff^{2} g$^{1.2}$ vg go syrP ... 108. e^{ser} b c cop syr^{sch} om *παλιν*. Praeterea *παλ. εμβ.* sine additamento cum ℵBCLΔ ff^{2} g^{1} am tol ... ς (Gb^{00}) add *εισ το πλοιον* cum HKNUΓΠ al mu, item Ln *εισ πλοιον* cum AEFGMSVX al pl, item *in navem*, *navem* a (*ascensa nave*) b c f g^{2} i l (*in navi*) q vg^{ed} (*navim*) em ing al go cop syr^{utr} al

14. *επελαθοντο* (B* *-θεντο*): D 28. al plus^{10} c add *οι μαθηται*, item U 13. 69. al^{30} fere vg^{cdd} (ap Ln) sl *οι μαθηται αυτου* :: cf Mt | *λαβειν αρτουσ*: 13. 69. ff^{2} q vg^{ed} em (al) *αρτ. λαβ.* :: ut Mt | *και ει μη ενα αρτον ουκ ειχον* etc: f g^{1} l vg *et nisi unum panem non* (fu om) *habebant* etc ... D *ει μη ενα αρτον ειχον*, a g^{2} *nisi* (a *et nisi*??) *unum panem habebant* etc; d i q *nisi unum panem quem* (*ἄρτον ὅν*?) *habebant secum* (i q *sec. hab.*) *in navem*, c *nisi unum tantum quem secum habebant in navi*, ff^{2} *et nisi unum panem quem sec. habeb. in navem*, b *et nihil am-*

εἶχον μεθ' ἑαυτῶν ἐν τῷ πλοίῳ. 15 [79.2] καὶ διεστέλλετο αὐτοῖς
λέγων· ὁρᾶτε, βλέπετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ τῆς
ζύμης Ἡρώδου. 16 [80.6] καὶ διελογίζοντο πρὸς ἀλλήλους ὅτι ἄρ-
τους οὐκ ἔχομεν. 17 καὶ γνοὺς λέγει αὐτοῖς· τί διαλογίζεσθε ὅτι
ἄρτους οὐκ ἔχετε; οὔπω νοεῖτε οὐδὲ συνίετε; ἔτι πεπωρωμένην
ἔχετε τὴν καρδίαν ὑμῶν; 18 ὀφθαλμοὺς ἔχοντες οὐ βλέπετε, καὶ

---

plius habebant nisi unum panem quem secum habeb. in nave... 1. 13. 28. 69. 209. 346. 2pe ενα μονον (2pe om) αρτ. εχοντεσ (69. εχ. αρτ.) | μεθ: D μετ (sequente εαυτ.)

15. διεστελλετο: EF 13. 28. 69. 131. 346. al pauc διεστειλατο, Δ ενετειλατο. Item a b c f ff2· i q *praecepit*, contra g1·2· l vg *praecipiebat* | ορατε: C 13. 28. 69. 124. 8pe al pauc c f g2· l vged (etcdd aliq sed non am fu ing em gat) sax copschw (non itemwi) add και, hinc Ln [και]... D 1. 2. 118. 209. 2pe a b ff2· i q tol arm om (b ff2· i q *videte a ferm.*, a d tol *cavete a ferm.*; c f g1·2· l vg *videte* [*et*] *cavete*); Δ om βλεπετε (δ super ορατε habet *videte aut cavete*) | και: GΔ 1. 28. 69. 124. 209. 346. add απο, item a f g1·2· q fu (non item b c ff2· i l vg) | ηρωδου: G 1. 13. 28. 69. 118. 209. 251. 346. 2pe i tol arm των ηρωδιανων

16. διελογιζοντο (c *dicebant*): N ελογιζ. | πρ. αλληλ. cum ℵBD 1. 28. 209. 2pe a b c ff2· i q... ς add λεγοντεσ cum ACLNXΓΔΠ unc9 al pler f g1·2· l vg go cop syrutr arm aeth (:: ut Mt) | εχομεν (K al -ωμεν) cum ℵAC LNXΓΔΠ unc9 al pler f g1· l vg go syrutr arm aeth; item al4 ελαβομεν :: ut Mt... Ln Ti εχουσιν cum B 1. 28. 209. 2pe c g2· (cop *nullus panis iis*); item D a b i q (hi *quod panes non haberent*; contra ff2· *quot panes haberent*) ειχαν

17. κ. γνουσ cum ℵcBΔ* i cop... ς Ln add ο (Δ2 om) ιϛ cum ℵ*ACDNXΓΔ2 unc9 al longe pler a c f g2· l q am fu ing tol al syrutr go etc, item post αυτοισ L cscr b ff2· vged em al (:: ο ιϛ in Mt non fluct) | διαλογιζεσθε cum ℵABCLNXΓΔΠ une7 al pler f l vg cop syrsch go: DU 28. 67. 124. 238. 271. cscr 2pe a b c ff2· g2· i q syrp c.* arm aeth add εν ταισ καρδιαισ υμων (:: cf 2, 8 Lc 5, 22), item M 13. 61. 69. 346. 8pe εν αυτοισ (:: cf Mt). Insuperque 13. 28. 61. 69. 124. 271. 346. 2pe cscr syrp c.* (sed adnotat in margine: εν τ. καρδ. υμ. ολιγοπιστ. non inventum est in 2 exx Graecis nec in antiquo Syro) arm add ολιγοπιστοι :: e Mt | εχετε: Δ cscr 7pe persp εχομεν | ουδε (Δ δ και) συνιετε (B* συνειτε, 2pe μνημονευετε): 1. 209. om | πεπωρωμενην (Γ πεπορρωμ.) sine ετι cum ℵBCDSrLNΔ 1. 28. 33. 124. 209. 225. 245. 2pe a cop arm aeth... ς Ti ετι πεπωρωμ. cum AXΓΠ unc9 al pler f g2· l q vg syrutr, item οτι (pro ετι) πεπ. 106. go, item *sic* (pro *adhuc*) *obtusa* b c d ff2· i | πεπωρωμ. εχετε τ. κα. υμων (f g2· l vg *caecatum habetis cor vestrum*): D 2pe πεπωρωμενη (D* πεπηρωμ. sed ω super η notato, ab ipso* ut vdtr) εστιν η καρδια υμων, item a q *obtusum est cor vestrum*, b c d ff2· i *obtusa sunt corda vestra*

18. ς Gb Sz Ti βλεπετε; (Ti -τε,) -ακουετε, (Wtst -ετε;) και - μνη-

ὥτα ἔχοντες οὐκ ἀκούετε, καὶ οὐ μνημονεύετε, 19 *ὅτε τοὺς πέντε ἄρτους ἔκλασα εἰς τοὺς πεντακισχιλίους, καὶ πόσους κοφίνους κλασμάτων πλήρεις ἤρατε; λέγουσιν αὐτῷ· δώδεκα.* 20 *ὅτε καὶ τοὺς ἑπτὰ εἰς τοὺς τετρακισχιλίους, πόσων σπυρίδων πληρώματα κλασμάτων ἤρατε; καὶ λέγουσιν· ἑπτά.* 21 *καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· οὔπω συνίετε;*

μονευετε; *οτε* .. Ln *βλεπετε*, -*ακουετε*; -*μνημονευετε*, *οτε* | *και ωτα*: ℵ* (suppl^{a}) cop^{dz} et ^{p}eir$^{s.}$ om *και* | *και ου* (it vg *nec*) *μνημο.*: D *ουδε μνημ.*, ℵ *ουπω νοειτε*, 2^{pe} *ουπω νοειτε ουδε μνημ.*

19. *οτε* (Δ 69. 127* 237. al pauc *οτι*): 28. 60. b c ff^{2*} i k cop om. Eaedem vv item 13. 69. 346. al? (28? 60?) postea *οὓς ἔκλασα*, *quos fregi*; quod idem D voluisse videtur qui habet *τουσ εκλασα*. Duas enim vero D lectiones miscuisse clarissimum fit ex d: *nec meministis quando de V panibus quos fregi*. | *τουσ* (Δ om) *πεντακισχιλιουσ*: Δ a b c ff^{2*} g$^{1.2.}$ l q (non item f i k vg) add *ανθρωπουσ* (*hominum*, *à homines* praegresso *milia*) | *και ποσουσ* cum ℵCDMΔ 1. 33. 48^{ev} 49^{ev} y^{ser} z^{ser} al plus^{5} f g$^{1.2.}$ l am fu em ing arm aeth ... ς Ln Ti *ποσουσ* (U *οσουσ*) cum AB LNXΓΠ unc^{6} al pler ff^{2*} (a b c i k *ex quibus quot*) vg^{ed} cop syr^{utr} go | *κοφ. κλασμ. πληρεισ* cum ℵHOLA 1. 20. 33. 124. 131. 300. 49^{ev} y^{ser} 2^{pe} al pauc f g$^{1.2.}$ l vg syr^{sch} cop (sed *ηρατε* ante *κοφ.*), item D^{gr} sed *ηρατε* inter *κλασμ.* et *πληρ.* pon ... ς *κοφ. πληρεισ* (AFGM al -*ρησ*) *κλασμ.* cum ANXΓΠ unc^{9} al pler syrP go (arm aeth) ... 13. 69. 237. 259. 346. a b c d ff^{2*} i (k libere) q om *πληρ.*

20. *οτε και* cum ℵΔ g$^{1.2.}$ l vg (cop nil nisi *και*); item CN f *οτε δε και*, item c syr^{sch} *και οτε* ... ς Ln Ti *οτε δε* cum ADXΓΠ unc^{9} al omn fere a ff^{2*} i q go syrP arm aeth ... BL 2^{pe} nil nisi *οτε* | *τουσ* (Δ om) *επτα* cum ABDLM*NXΓΠ unc^{8} al pler a ff^{2*} g^{1*} i k cop syr^{utr}... ℵCM^{s} 13. 69. 124. 346. 48^{ev} al^{10} fere c f g^{2*} l q vg go arm aeth add *αρτουσ*, hinc Ln [*αρτ.*] :: cf Mt | *εισ τουσ* (LΔ g^{ser} z^{ser} al pauc om) *τετρακισχιλιουσ*: Δ c g^{2*} q add *ανθρωπουσ* | b ab *ηρατε* v. 19 ad *ηρατε* v. 20 transilit | *ποσων σπυριδων πληρωματα* (ℵ* -*ατων*) *κλασμ.* (f *quot sportas plenas fragmentorum*, item cop syr^{utr} go; k *quod sportas plenas*): D *ποσας σφυριδας κλασματων*, item 2^{pe} addito *πληρεισ*, Δ *και ποσουσ κοφινουσ κλασμ. πληρεισ*. Item a c d ff^{2*} g$^{1.2.}$ i l q vg *quot* (*quod*, g^{2*} *et quot*) *sportas fragmentorum* | *και* (Δ g^{1*} k l syr^{sch} om) *λεγουσιν* cum ℵBCLA 115. g$^{1.2.}$ k l vg cop syr^{sch} aeth ... ς Ln *οι δε ειπον* (*at illi dixerunt* it^{q}; *qui dixerunt* a) cum ADXΓΠ unc^{9} al fere omn (a) b c f ff^{2*} i q syrP go arm. Praeterea Ti add *αυτω* cum BCLA 115. g$^{1.2.}$ l vg cop aeth (:: ut v. 19): omisi cum ℵ k syr^{sch} item cum omnibus qui *οι δε ειπον*

21. *και ελεγεν* cum ℵABCEGHLMSUVXΓΔ al pl g$^{1.2.}$ l vg cop syrP arm (go *dixit*, 1. *ειπεν*)... DFKΠ al plus^{40} a b c f ff^{2*} i k q syr^{sch} *και* (i k syr^{sch} om) *λεγει* (it^{pl} *ait*, a k *dicit*) | *ουπω* (ℵ *οὔπωσ*) c. NCKLAΠ 1. 118. 127. 209. al^{10} fere k ... Ln *πωσ ουπω* cum ADΘ^{r}MNUX al^{20} fere a c ff^{2*} g$^{1.2.}$ i l syr^{utr} go; item 13. 61** 69. 124. 346. f arm *πωσ ουν ουπω*, ς *πωσ ου* cum BEFGHSVΓ al pl b d q cop aeth (:: *πωσ* ex Mt) | *συνιετε*: BD^{s} *νοειτε* (:: cf Mt), D* *συννοειτε*

22 [81.10] *Καὶ ἔρχονται εἰς Βηθσαϊδάν. καὶ φέρουσιν αὐτῷ τυφλόν, καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα αὐτοῦ ἅψηται.* 23 *καὶ ἐπιλαβόμενος τῆς χειρὸς τοῦ τυφλοῦ ἐξήνεγκεν αὐτὸν ἔξω τῆς κώμης, καὶ πτύσας εἰς τὰ ὄμματα αὐτοῦ, ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ, ἐπηρώτα αὐτὸν εἴ τι βλέπει.* 24 *καὶ ἀναβλέψας ἔλεγεν· βλέπω τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι ὡς δένδρα ὁρῶ περιπατοῦντας.* 25 *εἶτα πάλιν ἐπέθηκεν τὰς χεῖρας ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ διέβλεψεν*

---

22. *ερχονται* (Gb″ prob Schu) cum $\aleph^{c}$BCDLΔ 18. 28. 33. 69. 124. 346. al pauc, item vel *veniunt* (g^{1} i k l vg cop arm) vel *venerunt* (a b c f ff^{2} g^{2} q go aeth) it vg cop arm go aeth ... ς *ερχεται* cum $\aleph^{*}$AΠΧΓΠ unc^{9} al pler syr^{utr} perss | *βηθσαιδαν* cum ΚΑΒLΠΧΓΠ unc^{9} al pler b (*betsaidam*) vg^{ed} (*bethsaidam*) syr^{utr} arm aeth; item *βηθσαιδα* CΠΔ (*βησσαιδα*) 1. 28. 33. 69. al^{30} fere c $g^{1.2}$ k (*bedsaida* ex emendatione, **bettsaida* ut vdtr) am fu ing em mt cop (*βηδσαιδα*) ... D 262* a ff^{2} i l q go *βηθανιαν* | *τυφλον*: Δ add *δαιμονιζομενον*

23. *επιλαβ. της χειρος*: D *λαβομενος την χειρα* | *του τυφλου*: 1. 2^{pe} 3^{pe} *αυτου*, 131. 229. 238. *αυτ. του τυφλ.* | *εξηνεγκεν* (Δ *εξενεγκεν*) cum ΚBCL 33. ... ς Ln *εξηγαγεν* cum ΑΠΧΓΠ unc^{9} al fere omn. Latini sic: b c ff^{2} g^{2} i gat *duxit*, d f l vg *eduxit*, a k *produxit*, q *eicit* | *επιθεις*: G 1. 13. 28. 69. 124. 346. al pauc praem *και* (c *et expuit - et imposuit*, b *exspuens - et impositis manibus*, d *et exspuens - et impositis manibus*; it^{pl} vg *et exspuens - impositis manibus*, similiter al) | *αυτω* (ita a b c ff^{2} i q, item k sed confudit *et* cum *ei*): ΑΚΔ 28. 2^{pe} al^{10} fere f g^{2} (et ^{1}vid) l vg go cop syr^{sch} syr^{p} *αυτου* (sed g^{2} *impositis illis* [sic] *manibus suis*, item cop syr^{p} cum *αυτω* et. *αυτου* exprimunt) | *επηρωτα*: D^{gr} *επερωτα* (d *interrogabat*), Κ *επηρωτησεν* | *βλεπει* cum ΚΔ D^{a}(Scriv non indicat correctionem)ΛΠΧΓΠ unc^{9} al fere omn it^{omn} (et. d) vg syr^{utr} go arm ... Ti *βλεπεις* cum BCD*G^{gr}Δ 2^{pe} cop aeth

24. *ελεγεν* cum $\aleph^{c}$ABΛΠΧΓΔΠ unc^{9} al pler cop syr^{p} ... $\aleph^{*}$C al pauc *ειπεν*, item *dixit* c ff^{2} k syr^{p}; DΠ 13. 69. 346. al pauc *λεγει*, item *ait* a b f $g^{1.2}$ i l q vg | *οτι ως δενδρ. ορω περιπατ.* (et. ς et $ς^{e}$ 1624; Gb′) cum ΚΑΒC*LMᵗˣᵗΝΧΓΔΠ unc^{9} al longe pl go ... $ς^{e}$ 1333. Gb Sz *ως δενδρ. περιπατ.* omissis *οτι* et *ορω* cum $C^{3}$$D^{mg}$ 1. al non ita mu it^{omn} vg cop syr^{utr} arm aeth | *περιπατουντας*: F 225. -*ντα*

25. *ειτα* (ita a f l g^{1} ^{vid} g^{2} ^{vid} vg cop syr^{p} go): D b c ff^{2} i k q aeth *και* ... syr^{sch} arm $pers^{p}$ om | *επεθηκεν* c. ΚΑCΝΧΓΔΠ unc^{9} al fere omn, item D 2^{pe} *επιθεις* (D servat *και* sq, 2^{pe} om); item it^{pler} (et. d) vg *imposuit*, a *imponens* sed postea *et fecit* ... BL *εθηκεν* | *χειρας*: Κ al pauc c syr^{utr} cop add *αυτου* | *και διεβλεψεν* cum ΚBC*LΔ 1. 28. 209. 346, item C^{2} *κ. ενεβλεψεν*, item *et vidit* k cop aeth arr ... D b c g^{2} ^{vid} ff^{2} i l vg $pers^{w}$ *και ηρξατο αναβλεψαι* ... ς Ln *και εποιησεν αυτον αναβλεψαι* (al pauc *βλεψαι*) cum ΑΝΧΓΠ unc^{9} al pler (sed 13. 69. *κ. εποι. αυτ. αναβλ.* additis *και διεβλεψεν*, similiter arm *et aperuit et videbat*) a f q go syr^{p} ... syr^{sch} om plane (item $pers^{p}$ omissis simul *και απεκατ.*), hinc Gb^{o}

καὶ ἀπεκατέστη, καὶ ἐνέβλεπεν δηλαυγῶς ἅπαντα. 26 καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς οἶκον αὐτοῦ λέγων· μὴδὲ εἰς τὴν κώμην εἰσέλθῃς.

27 ss. 1 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὰς κώμας Καισαρείας τῆς Φιλίππου· καὶ ἐν τῇ ὁδῷ ἐπηρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγων αὐτοῖς· τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι; 28 οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ λέγοντες ὅτι Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν,

27–30 Mt 16, 13–20 Lc 9, 18–21

25. απεκατεστη (B αποκ.) cum NBCLA al pauc ... Ln απεκατεσταθη cum ANXΓΠ^{2} unc^{2} al pl, item ς αποκατεσταθη cum DUH* 1. 126. al permu | και ενεβλεπεν (Δ 346. ανεβλ.) cum K^{c}BLA 13. 28. 69. 346. (et 244. κ. εβλεπεν) syr^{sch} ... ς και ενεβλεψεν c. ACEGHKM^{2}NSUVXΓΠ al permu; YM* al^{60} fere κ. ανεβλεψεν, K* και εβλεψεν, item cop syrP ... D it vg ωστε αναβλεψαι | δηλαυγως (L διλαυγος) cum K*CLA (33. δηλως) ... ς Ln Ti τηλαυγως cum K^{c}ABDNXΓΠ unc^{2} al fere omn (:: Hesych. τηλαυγ. per λαμπρως, δηλαυγ. per αγαν φανερως explicat) | απαντα (D 2P^{e} παντ.) cum (Gb″ prob Schu) NBC*DLM(?)Δ 1. 13. 69. al^{6} a b f ff^{2}· i l q (g$^{1.2.}$ ut vdtr) vg syr^{utr} cop arm aeth (cop syr^{utr} aeth *omne*) ... ς Ti απαντας cum AC^{2}NXΓΠ unc^{2} al pler go ... c k om

26. αυτον: K* post οικον pon (transp K^{c}) | οικον cum K*ABCDEFHKLNSVΓΠ al pl go... ς (= Gb Sz) τον οικ. cum K^{c}GMUXΔ al sat mu cop | λεγων: D και λεγει αυτω | μη (ita K*, K^{c}BL 1* 209. cop μηδε) εισ τ. κωμ. εισελθησ cum K* et K^{c}BL 1* 209. cop. Similiter c *ne cui dicesret in castellum*, k *nemini dixeris in castello* ... ς Ln Ti μηδε εισ την κωμην εισελθησ μηδε ειπησ τινι (Δ ειπισ τιν, ∂ non exprim τινι) εν τη κωμη cum ADNXΓΔΠ unc^{2} al pler syr^{sch} etP ^{txt} go aeth, item arm sed post *εισελθησ* add *sed vade in domum tuam, et si in vicum introieris*; syrP ^{ms} ad μηδε ε. τ. κωμ. εισελθ. adnotat *et si in pagum ingrediaris nemini dixeris in pago* ... D υπαγε εισ τον οικον σου και μηδενι ειπησ εισ την κωμην. Similiter 13. 28. 61. 69. 346. 2P^{e} i υπαγε εισ τον οικον σου, και εαν εισ την κωμην εισελθησ μηδενι (28. 61. 346. add μηδεν) ειπησ μηδε εν τη κωμη. Eadem habent b f ff^{2}· g$^{1.2.}$ l vg *vade in domum tuam, et si in vico* (g^{2}· vg *vicum*, f *castella* [*-llo*?]) *introieris, nemini dixeris*, a *vade domi aput te et ne in municipio intres nec cuiquam dicas*, q *vade in domum tuam et nemini in castello dixeris*

27. εισ τασ κωμασ καισαρειασ (*-βιασ* BKMSUΓΠ etc, *-ριασ* HACEFHLNXΔ etc. Cf ad Mt 16, 13): D a b ff^{2}· i q (non item c f k l vg, nec g$^{1.2.}$ vid) εισ καισαριαν | αυτου sec: A arm om | αυτοισ cum K*et^{cb}ABCNXΓΠ unc^{2} al pler c f ff^{2}· l (item g$^{1.2.}$ vid) vg cop syr^{utr} go ... K^{ca}DLΔ al^{10} fere a b i k q tol arm om (:: ut Mt) | τινα: K τι | οι ανθρ. ειναι (et. b g^{2}· i k): D a f ff^{2}· l q vg Tert (contr. Gnostic. 10 *de quibus dicit: Quem me aiunt esse homines?*) Ambr^{incarn} *ειναι οι ανθρ.* (c *me esse dicunt homines*)

28. ειπαν cum NBC*et^{2}LΔ k cop syr^{sch} aeth ... ς Ln απεκριθησαν cum ADNXΓΠ unc^{2} al omn^{vid} it (exc k) vg syrP go arm. Praeterea αυτω *λεγοντεσ* cum NBC*DLΔ 13. 28. 69. 124. 282. 346. 2P^{e} a b c i l (item e silentio ff^{2}· g$^{1.2.}$) vg cop; item αυτω tantum c^{2} 33. 90. 6P^{e} q^{scr*}

καὶ ἄλλοι Ἠλείαν, ἄλλοι δὲ ὅτι εἷς τῶν προφητῶν. 29 καὶ αὐτὸς
ἐπηρώτα αὐτούς· ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; ἀποκριθεὶς ὁ
Πέτρος λέγει αὐτῷ· σὺ εἶ ὁ Χριστός. 30 [28.] καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς
Mt 16, 21—28 Lc 9, 22 ἵνα μηδενὶ λέγωσιν περὶ αὐτοῦ. 31 Καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς

---

r[ocr], *illi omnes* k, item *λεγοντες* tantum f q arm ... ς om cum ANΧΓΠ unc[9] al pler syr[mtr] go (:: offendit h. l. ut Lc 20, 2 *ειπαν* cum *λεγοντες* coniunctum. Hinc alii *απεκριθ. αυτ. λεγ.*, alii *εφ.* sine *λεγ.*, alii *απεκριθ.* sine *λεγ.* Apud Mt est *οι δε ειπαν*, apud Lc *οι δε αποκριθεντες ειπαν*) | *οτι* pr c. ℵ[c]B syr[sch] (cop ut solet) ... C[c]et[cc]Δ 13. 69. 124. *οι μεν* (:: e Mt) ... ς Ln plane om cum ℵ[c]AC[3]DLΞΧΓΠ unc[9] al longe pler go syr[P], item it vg | B *ιωαννην* | *βαπτιστην*: 28. 2P[e] *βαπτιζοντα* | *και alloι* cum ℵABCLXΓΠ unc[9] al pler ff[2·] i syr[mtr] cop go al ... DN 13. 69. 346. 2P[e] c[ocr] a f k q cop[ds] *alloι δε* ... VA al pauc b c l vg nil nisi *alloι* | *ηλιαν* cum ℵAB[c] ... ς Ln Ti *ηλιαν* cum B[2]CDLΞΧΓΠ unc[9] al omn[vid]; de *ἠλ-* et *ἡλ-* vide ad Mt 11, 14 | *alloι δε*: 13. 69. 124. *και alloι*, cop[wi] et[cod] *alloι* | *οτι εις* cum ℵBC[c]L cop, item 2P[e] *εως* ... ς *ενα* cum AC[3]ΞΧΓΔΠ unc[9] al fere omn (k syr[mtr] arm go); item D it (exc k) vg *ως ενα*, *quasi* (sed k om) unum

29. *και αυτος*: D 2P[e] al pauc a ff[2·] (c *ipsos autem* pro *ipse autem*) *αυτ. δε* ... b f i l (item g[1·2·] ut[vid]) vg *tunc* (syr[sch] *Iesus*) ... 1. 28. al pauc arm aeth om; item k[*] om *και αυτ. επηρ. αυτ.* | *επηρωτα αυτους* (Gb' prob Schu) cum ℵBC[c]DLΔ 53. 2P[e] a ff[2·] q (a *interrogabat illos*, ff[2·] q *interrogavit eos*; item c *interrogavit dicens*) cop ... ς *λεγει αυτοις* cum AC[3]ΞΧΓΠ al pler (al aliq *ελεγεν αυτ.*) b i l vg (hi omnes itemque[vid] g[1·2·] *dicit illis*; item f *dicit discipulis suis*, k[**] *et ait ille* sive *ipse*) go arm aeth syr[P] (et syr[sch] *Dicit eis Iesus*) | *αποκριθεις* cum BL al pauc l (g[1·2·vid]) vg cop syr[mtr] Eus[dem 221] ... ς *αποκριθ. δε* (:: ut Mt, item testes pler in Lc) cum ℵCDXΓΔΠ unc[9] al pler f ff[2·] go arm, item Ln *και αποκριθ.* cum AM 33. al[5] a b i k (*et respondit Petr. et dic.*) q aeth (c *cui respondens Petr. ait*) | o $\overline{\chi\varsigma}$ cum ABCDMXΓΔΠ unc[9] al longe pler it[pler] vg cop syr[P] go arm aeth Or[3,552] (*οι γουν αναγραψαντες μαρκος και λουκας αποκριθεντα τον πετρον ειρηκεναι· συ ει ο $\overline{\chi\varsigma}$, και μη προσθεντες το παρα τω ματθαιω κειμενον*) Eus[dem] (relatis iis quae Mtth habet inde ab *υμεις δε τινα με* usque *λελυμενα εν τ. ουρ.* addit quae sola ex iisdem et ipse Marcus scripserit et dicit de reliquis: *ταυτα μεν ουν ο πετρος εικοτως παρασιωπασθαι ηξιου· δια και μαρκος αυτα παρελιπεν*) ... ML 157. item 13. 69. 124. 346. b (*Christus Iesus* pro o $\overline{\chi\varsigma}$) syr[sch] et[hr] per[sP] add o *υιος του θεου* insuperque 13 etc add *του ζωντος* (:: e Mt)

30. *επετιμησεν αυτοις* (Δ o αυτω): ita et. Or[(3, 552)] o *μεν ουν ματθαιος* – *τοτε διεστειλατο τοις μαθ. ινα μηδενι ειπωσιν οτι* etc, o *δε μαρκος· επετιμησεν αυτοις, φησιν, ινα μηδενι λεγωσι περι αυτου· ο δε λουκας* – *ιστεον μεντοι οτι τινα των αντιγρ. του κα. ματθ. εχει το επετιμησεν.*) et Eus[dem]: M c add o $\overline{\iota\varsigma}$ | *λεγωσιν* cum ℵABLΞΧΓΔΠ unc[9] al omn[vid] (sed nonnulli *λεγουσι*) Or Eus ... Ln *ειπωσιν* cum CDG

31. *αυτους*: V om | *υπο* (Gb') cum ℵBCDGKLΠ al[10] (Cf et. Iust[tryph 76]

ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν, καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ὑπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων καὶ ἀποκτανθῆναι καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστῆναι. 32 *καὶ παρρησίᾳ τὸν λόγον ἐλάλει.* [34.6] *καὶ προσλαβόμενος ὁ Πέτρος αὐτὸν ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ.* 33 *ὁ δὲ ἐπιστραφεὶς καὶ ἰδὼν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐπετίμησεν Πέτρῳ καὶ λέγει· ὕπαγε ὀπίσω μου, σατανᾶ, ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ θεοῦ ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων.*

34 [35.2] *Καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς· ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν, ἀπαρνη-* 34–38 Mt 16, 24–27 Lc 9, 23–26

εβπα γαρ προ του σταυρωθηναι· δει τον υιον τ. ανθρ. πολλα παθειν κ. αποδοκιμασθηναι υπο των γραμματ. κ. φαρισαιων κ. σταυρωθηναι κ. τη τριτη ημερα αναστηναι. Eadem$^{tryph\,100}$ nisi quod h. l. *υπο τ. φαρισ. κ. γραμμ.*) ... ς *απο* cum AΧΓΔ unc^{7} al pler (:: ut Lc et Mt) | *και* (D add *απο*, item a b f [g$^{1.2.vid}$] k l vg syr^{sch}; non item c ff$^{2.vid}$ i q cop syr^{p} arm go) *των αρχιερ.* c. ℵBCDEHMSUVX *al* plus^{70} go ... ς (=Gb Sz) om *των* c. AFGKLΠΓΛΠ al sat mu:: cf ll pp. Item *των γραμματεων* (-*τεων* ℵBDΠΓΠ unc^{al} etc; ACELXΔ etc -*ταιων*) cum ℵBCDEFHLM SUVΓ al plus^{60} (b om *κ. τ. γραμμ.*) ... ς (=Gb Sz) om *των* cum AGK ΠΧΔΠ al sat mu go :: cf ll pp | *και αποκτανθηναι* (haec d om): Iust tryph^{76} et ^{100} (vide ante) item^{51} *σταυρωθηναι*. Cf Ir^{308} *Oportet enim, inquit, filium hominis multa pati et reprobari et crucifigi et die tertio resurgere.* | *μετα τρ. ημερας* (a k *post tertium diem*): 1. 13. 28. 33. 69. 124. 2^{pc} al plus^{5} d g^{1} syr^{sch} (sed aliter^{cod}) arm aeth *τη* (13. 28. al *εν τη*) *τριτη ημερα*. Item (vide ante) Iust^{tr} Ir^{int} (:: ut Mt et Lc)

32. ℵ^{a} *παρησια* (ut ℵ^{a} passim; passim et. ℵDL) | ℵ *ελαλει τ. λογ.* | *προσλαβομενος*: Γ *προσκαλεσαμενος* | *αυτον* b.l. cum BL a ... ς ante *ο πετρος* (:: ut Mt nullo teste variante) cum ℵACXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} f k l (g$^{1.2.vid}$) vg cop arm go ... D^{gr} om; b c d ff^{2} i q *quem suscipiens* (d *respiciens*) *Petrus* etc | *επιτιμαν αυτω*: a b n *obiurgare* (b *increpare*) *eum dicens*: *Domine propitius esto, nam hoc non erit* (:: e Mt); c k *rogare* (k *obsecrabat*) *ne cui haec* (k *illa*) *diceret*; i *increpare et revocare eum*

33. *ο δε* cum ℵBCDLXΓΔ unc^{8} al pler it^{pler} vg etc ... AKΠ al plus^{10} f syr^{p} (pers^{p} *Christus*) add $\overline{\text{ις}}$ | *πετρω* cum ℵBDL ... ς praem *τω* cum ACXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} (:: *τω πετρ.* in Mt non fluct) | *και λεγει* (A k add *αυτω*) cum ℵBCLΔ ff$^{2.}$ (*et dixit*) k cop syr^{sch} aeth ... ς Lu *λεγων* cum ADXΓΠ unc^{9} al omn^{vid} it^{pler} vg syr^{p} go arm | *αλλα τα* (d *sed quae sunt*, item it vg *sed quae sunt* vel *sed quae*): D^{gr} 225. om *τα*

34. *αυτοις* (et. Or et Or^{int} f g$^{1.2.vid}$ l q vg etc): DΧΔ it^{pl} om | *οστις* c. AC^{2}XΓΠ unc^{9} al pler cop syr^{utr} go aeth catt^{txt} et^{com} ... Gb′ (prob Schu) Ln *ει τις* cum ℵBC*DLΔ al^{15} it vg arm syr$^{p\,mg}$ Or^{1,289} et$^{int\,5,543}$ Synops^{180} (:: at sic et Mt et Lc. Qua re si non offendimur, etiam *ελθειν* pro *ακολουθ.* restituendum est) | *ακολουθειν* c. C*DX (Δ vide post) unc^{8} 1. 28. al plus^{100} a b f ff$^{2.}$ g$^{2.vid}$ i n q vg (f i q am em *post me sequi*,

[illegible] καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω
[illegible] 35 ὃς γὰρ ἐὰν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν·
[illegible] ἂν ἀπολέσει τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγε-
[illegible] αὐτήν. 36 τί γὰρ ὠφελεῖ ἄνθρωπον κερδῆσαι τὸν
[illegible] ὅλον καὶ ζημιωθῆναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; 37 τί γὰρ δοῖ ἄν-

---

[illegible] me sequi, ff² me vult sequi, a n sequi me, b sequi post me) go aeth ς (= Gb Sz) Ln ελθειν cum ℵABC²KLΓΠ (Δ ελθειν και ακολουθιν) [illegible] e g¹ k l gat cop syr^utr arm Or^int 2,543 Synops^138 (:: e Mt ubi non fluctuat; Lc ερχεσθαι multis ελθειν substituentibus) | απαρνησ. (D αρνησασθω) εαυτ. και αρατω: Δ nil nisi επαρατω | ℵ τ. σταυρ. εαυτου | FLX al ακολουθητω

35. γαρ εαν cum ℵBCKMΔΠ 1. 28. 33. al ... ς Ln γαρ αν cum ADEFGHLS [illegible] al longe pl Or^1,282 | τ. ψυχ. αυτου cum ℵACD*LXΓΔΠ unc⁹ al omn [illegible] ... B Or^1,282 τ. εαυτου ψυχ., D² τ. ψυχ. εαυτου | οσ δ αν απολ. τ. ψυχ. αυτου: D* d* k aeth om, sed k pergit propter evangelium autem salvavit illam | απολεσει cum ℵBCD²ΓΔ al²⁰ ac plurib... ς Ln απολεση cum ALXΠ unc⁹ al longe pl Or^1,282 | τ. ψυχ. αυτου cum ℵABC*LΔ (ita et E* scripturus erat) 1. 33. al pm ... Gb Sz Ti τ. εαυτου ψυχ. cum C²XΠ unc⁹ al⁶⁰ fere ... D²Γ i* αυτην, q Or^1,282 plane om, hinc Gb* | [illegible] και (Δ η sed δ et): D a b i n (k vide ante) arm aeth Or^1,282 om (33. ff² om και του ευαγγελ.) | σωσει (28. 33. ευρησει :: e Mt) absque ουτοσ cum ℵABC*DKLM*XΔΠ al¹⁵ fere it vg cop syr^utr go arm aeth Or^1,282 ... ς (= Gb Sz) praem ουτοσ (:: e Lc) cum C²EFGHM^mgSUVΓ al pler

36. ωφελει (L οφελ.) cum ℵBL a n q (et. Aug^bis Hesych^levit prodest, sed non satis patet unde; vide ap Sabatar.) syr^sch arm (cop^vid, go utriq lectioni respondet) ... ς Ln ωφελησει (Γ al οφελ.) cum ACDXΓΔΠ unc⁹ al fere omn (33. ωφεληθησεται) b c f ff²· (g¹·²·vid) i k l vg syr^p Or^1,282 (:: e Mt ut vdtr) | ανθρωπον cum ℵ^cBKSUV al pl go, item (ita Ln Ti) τον ανθρ. AC*DΠ al plus¹⁰ Or^1,282 ... Gb' ανθρωποσ (:: at ita et Mt et Lc) cum ℵ*C²EFGHLMXΓΔ 1. 13. 33. 69. al²⁰ fere | κερδησαι (L vitiose -ησασ) et ζημιωθηναι cum ℵBL (eandem scripturam transtulere ad Lc D it^aliq) ... ς Ln εαν κερδηση (Γ al -σει) et ζημιωθη cum ACDXΓΔΠ unc⁹ al omn^vid Or (:: ut Mt lectione non fluctuante) | τον κοσμ. ολον (et. ff²· l vg, g¹·²·vid :: ita et. Mt et Lc): L a b c f i k n q gat ολον τον κοσμ. (c b i gat universum mundum, f k totum mundum, q omnem mundum, a n totum saeculum). Praeterea c 33. al pauc syr^sch ante κερδηση pon. (Petr^can 12 τι γαρ ωφελησει ανθρωποσ εαν τ. κοσμ. ολον κερδηση, την δε ψυχ. αυτου ζημιωθη η απολεση non a Mc vdtr pendere.)

37. τι γαρ cum ℵBLΔ 28. 2^pe q cop arm Or^1,282, item D^gr* η τι γαρ ... ς Ln η τι cum ACD²XΓΠ unc⁹ al longe pler it (exc q) vg syr^utr go aeth :: ut Mt lectione non fluct | δοι cum ℵ*B item ℵ^cL δω ... ς Ln δωσει (:: ut Mt) cum ACDXΓΠ unc⁸ al omn^vid Or^1,282; item dabit it vg | ανθρωποσ (B ο ανθρωποσ): Δ om una cum δοι (et. δ quid enim com-

θρωποσ ἀντάλλαγμα τῆσ ψυχῆσ αὐτοῦ; 38 [86. 2] *ὃσ γὰρ ἐὰν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺσ ἐμοὺσ λόγουσ ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ ἁμαρτωλῷ, καὶ ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται αὐτόν, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸσ αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων τῶν ἁγίων.* IX. 1 [87. 2] *καὶ ἔλεγεν αὐτοῖσ· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰσίν τινεσ ὧδε τῶν ἑστηκότων οἵτινεσ οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου ἕωσ ἂν ἴδωσιν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει.*

Mt 10, 33 Lc 12, 9

Mt 16, 28 Lc 9, 27

IX.

2 *Καὶ μετὰ ἡμέρασ ἓξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦσ τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην, καὶ ἀναφέρει αὐτοὺσ εἰσ ὄροσ ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν μόνουσ, καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐ-*

2–8 Mt 17, 1–8 Lc 9, 28–36

mutabit pro anima sua). Hinc Ti τι γαρ ανταλλαγμα (LX al mu ανταλαγμα, Γ ανταλγμα) omissis δοι ανθρ. c. A | αυτου: B εαυτου, C αιτω

38. *γαρ εαν* cum ℵBCEFLMVXΓΔ al pl; item ς *γαρ αν* cum GHKSUΠ al sat mu Clem^{305} ... A *γαρ* omisso *εαν*, D *δ αν*. Latini sic: *qui autem* b c ff^{2} i k q; *quisque enim* a n, *qui enim* f l vg | *επαισχυνθη με* (A* *μεν*): D *επαισχινθησεται εμε* | *και τουσ εμουσ λογουσ* (et. Clem^{305}): k nil nisi *et meos* idque ipsum erasum est | *αμαρτωλω*: A *-λη* | *των αγιων* (90* 218. *μετ. των αγ. αγγ.*): F al pauc emm (et vg^{cdd} al ap Luc^{brug}) Clem^{305} *αυτου* ... 1. 209. vg^{cod} charitin (ap Beng in Gnom) om

IX. 1. *ωδε των εστ.* cum BD* (d *sunt quidam hic circumstantium mecum*, item ff^{2} praeter *me* pro *mecum*) k* (*sunt hic quidam ex eis qui adstant*) c (*sunt hic quidam de hic stantibus*); cf et. a q *sunt quidam hic stantes mecum*, quae eadem n tueri videtur ... 1. cop syr^{sch} Or^{4,366} *των εστ. ωδε* (1. *ὅδε*); b i *sunt quidam circumstantes* (b *de circumstantib. me*) omisso *ωδε* ... ς Ln *των ωδε εστ.* cum ℵACD^{2}LNXΓΔΠ unc^{9} al fere omn f l (g$^{1.2.vid}$) vg (*sunt quidam de hic stantibus*) syrP go arm (:: cf ll pp). Praetcrea D 2p^{e} a b ff^{2} n q ad *εστηκ.* add *μετ εμου* | *εστηκοτων*: ℵ 33. *εστωτων* :: ut ll pp | *οιτινεσ*: 33. *οι* | *γευσωνται* cum ℵABCDE^{2}FG MSUVΓΔΠ al pl Or^{4,366} ... K*HKLNX al mu Or^{2,555} *γευσονται* | *αν*: F om

2. *μετα* cum ℵBCDLΔ (minusc non notati) ... ς *μεθ* cum ANXΓΠ unc^{9} al pler | *παραλ. ο ις*: A *ο ις παραλ.* | *τον ιακ.* cum ℵABC^{vid}DLΠΞ unc^{9} al pl ... XΓΔ al mu om *τον* | *τον ιωα.* cum ℵCDKLUXΠ 1. 33. 69. 124. al sat mu... Gb Sz Ln Ti om *τον* cum ABNΓΔ unc^{7} al pl (:: cf ll pp) | *αναφερει*: D 2p^{e} *αναγει*. Latini: it^{pler} vg *ducit* vel *duxit*, k* *inseruit* | *υψηλον* (a k *altum*, f g$^{1.2.vid}$ l q vg *excelsum*): ℵ 52. 124. 19^{ev} add *λιαν*, item b c ff^{2} i n *altissimum*. Sed 52. 19^{ev} 255. sah om *κα. ιδ.*, al^{6} om *μονουσ*, item syr^{sch} cop aeth. Ex Latinis *κα. ιδ. μον.* b c f g$^{1.vid}$ i l^{2} vg reddunt *seorsum* (c *secreto*) *solos*; a d ff^{2} g^{2} l^{e} n q gat ing mt em tol *seorsum solus*, k *solus cum solis* | *μετεμορφωθη* (D *κατεμορφ.*): 13. 28. 69. 124. 346. c^{scr} 2p^{e} praem *εν* (2p^{e} *εγενετο εν*) *τω προσευ-*

σάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω
Mt 10, 39 Le 17, 33 μοι. 35 ὃς γὰρ ἐὰν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν·
10, 29 ὃς δ' ἂν ἀπολέσει τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, σώσει αὐτήν. 36 τί γὰρ ὠφελεῖ ἄνθρωπον κερδῆσαι τὸν κόσμον ὅλον καὶ ζημιωθῆναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; 37 τί γὰρ δοῖ ἄν-

---

vg^{ed} *me sequi*, ff^{2}· *me vult sequi*, a n *sequi me*, b *sequi post me*) go aeth ... ς (= Gb Sz) Ln *ελθειν* cum ℵABC^{3}KLΓΠ (Δ *ελθειν και ακολουθω*) al mu c g^{1}· k l* gat cop syr^{utr} arm Or$^{int\ 2,543}$ Synops^{126} (:: e Mt ubi non fluctuat; Lc *ερχεσθαι* multis *ελθειν* substituentibus) | *απαρνησ.* (D *αρνησασθω*) *εαυτ. και αρατω*: Δ nil nisi *επαρατω* | ℵ τ. *σταυρ. εαυτου* | FLX al *ακολουθητω*

35. *γαρ εαν* cum ℵBCKMΔΠ 1. 28. 33. al ... ς Ln *γαρ αν* cum ADEFGHLS UXΓ al longe pl Or^{1,222} | τ. *ψυχ. αυτου* cum ℵACD^{2}LXΓΔΠ unc^{9} al omn vid ... B Or^{1,222} τ. *εαυτου ψυχ.*, D^{2} τ. *ψιχ. εαυτου* | *ος δ αν απολ. τ. ψυχ. αυτου*: D* d* k aeth om, sed k pergit *propter evangelium autem salvavit illam* | *απολεσει* cum ℵBCD^{2}ΓΔ al^{20} ac plurib ... ς Ln *απολεση* cum ALXΠ unc^{9} al longe pl Or^{1,222} | τ. *ψυχ. αιτου* cum ℵABC^{2}LΔ (ita et. K* scripturus erat) 1. 33. al pm ... Gb Sz Ti τ. *εαυτου ψυχ.* cum C^{3}XΠ unc^{9} al^{60} fere ... D^{2}Γ i* *αιτην*, q Or^{1,222} plane om, hinc Gb^{0} | *εμου και* (Δ *η* sed *δ ει*): D a b i n (k vide ante) arm aeth Or^{1,222} om (33. ff^{2}· om *και του ευαγγελ.*) | *σωσει* (28. 33. *ευρησει* :: e Mt) absque *αυτος* cum ℵABC^{2}DKLM*XΔΠ al^{15} fere it vg cop syr^{utr} go arm aeth Or^{1,222} ... ς (= Gb Sz) praem *ουτος* (:: e Lc) cum C^{3}EFGHM^{mg}SUVΓ al pler

36. *ωφελει* (L *οφελ.*) cum ℵBL a n q (et. Aug^{bis} Hesych^{levit} *prodest*, sed non satis patet unde; vide ap Sabatar.) syr^{sch} arm (cop^{vid}, go utriq lectioni respondet) ... ς Ln *ωφελησει* (Γ al *οφελ.*) cum ACDXΓΔΠ unc^{9} al fere omn (33. *ωφεληθησεται*) b c f ff^{2}· (g$^{1.2}$·^{vid}) i k l vg syr^{p} Or^{1,222} (:: e Mt ut vdtr) | *ανθρωπον* cum ℵ^{c}BEKSUV al pl go, item (ita Ln Ti) *τον ανθρ.* AC*DΠ al plus^{10} Or^{1,222} ... Gb' *ανθρωπος* (:: at ita et Mt et Lc) cum ℵ*C^{3}EFGHLMXΓΔ 1. 13. 33. 69. al^{20} fere | *κερδησαι* (L vitiose *-ησας*) et *ζημιωθηναι* cum NBL (eandem scripturam transtulere ad Lc D it^{aliq}) ... ς Ln *εαν κερδηση* (I* al *-σει*) et *ζημιωθη* cum ACDXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} Or (:: ut Mt lectione non fluctuante) | *τον κοσμ. ολον* (et. ff^{2}· l vg, g$^{1.2}$·^{vid} :: ita et. Mt et Lc): L a b c f i k n q gat *ολον τον κοσμ.* (c b i gat *universum mundum*, f k *totum mundum*, q *omnem mundum*, a n *totum saeculum*). Praeterea c 33. al pauc syr^{sch} ante *κερδηση* pon. (Petr$^{can\ 12}$ *τι γαρ ωφελησει ανθρωπος εαν τ. κοσμ. ολον κερδηση, την δε ψυχ. αυτου ζημιωθη η απολεση* non a Me vdtr pendere.)

37. *τι γαρ* cum NBLΔ 28. 2^{pe} q cop arm Or^{1,222}, item D$^{Gr^{e}}$ *η τι γαρ* ... ς Ln *η τι* cum ACD^{2}XΓΠ unc^{9} al longe pler it (exc q) vg syr^{utr} go aeth :: ut Mt lectione non fluct | *δοι* cum ℵ*B item ℵ^{c}L *δω* ... ς Ln *δωσει* (:: ut Mt) cum ACDXΓΠ unc^{9} al omn^{vid} Or^{1,222}; item *dabit* it vg | *ανθρωπος* (B o *ανθρωπος*): Δ om una cum *δοι* (et. *δ quid enim com-*

θρωποσ ἀντάλλαγμα τῆσ ψυχῆσ αὐτοῦ; 38 [88. 2] ὅσ γὰρ ἐὰν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺσ ἐμοὺσ λόγουσ ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ ἁμαρτωλῷ, καὶ ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται αὐτόν, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸσ αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων τῶν ἁγίων. IX. 1 [87. 2] καὶ ἔλεγεν αὐτοῖσ· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰσίν τινεσ ὧδε τῶν ἑστηκότων οἵτινεσ οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου ἕωσ ἂν ἴδωσιν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει.

Mt 10, 33 Lc 12, 9

Mt 16, 28 Lc 9, 27

IX.

2 Καὶ μετὰ ἡμέρασ ἓξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦσ τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην, καὶ ἀναφέρει αὐτοὺσ εἰσ ὄροσ ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν μόνουσ, καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐ-

2—8 Mt 17, 1—8 Lc 9, 28—36

---

mutabit pro anima sua). Hinc Ti τι γαρ ανταλλαγμα (LX al mu ανταλαγμα, Γ ανταλγμα) omissis δοι ανθρ. c. A | αυτου: B εαυτου, C αυτω

38. γαρ εαν cum NBCEFLMVXΓΔ al pl; item ς γαρ αν cum GHKSUΠ al sat mu Clem^{555} ... A γαρ omisso εαν, D ὃ αν. Latini sic: *qui autem* b c ff^{2}· i k q; *quisque enim* a n, *qui enim* f l vg | επαισχυνθη με (A* μεν): D επαισχυνθησεται εμε | και τουσ εμουσ λογουσ (et. Clem^{555}): k nil nisi *et meos* idque ipsum erasum est | αμαρτωλω: A -λη | των αγιων (90* 218. μετ. των αγ. αγγ.): F al pauc emm (et vg$^{edd\ al}$ ap Lucbrug) Clem^{555} αυτου ... 1. 209. vg$^{cod\ charitin}$ (ap Beng in Gnom) om

IX. 1. ωδε των εστ. cum BD* (d *sunt quidam hic circumstantium mecum*, item ff^{2}· praeter *me* pro *mecum*) k* (*sunt hic quidam ex eis qui adstans*) c (*sunt hic quidam de hic stantibus*); cf et. a q *sunt quidam hic stantes mecum*, quae eadem n tueri videtur ... 1. cop syr^{sch} Or^{4,366} των εστ. ωδε (1. ὅδε); b i *sunt quidam circumstantes* (b *de circumstantib. me*) omisso ωδε ... ς Ln των ωδε εστ. cum NACD^{2}LNXΓΠ unc^{9} al fere omn f l (g$^{1.\ 2.\ vid}$) vg (*sunt quidam de hic stantibus*) syr^{p} go arm (:: cf ll pp). Praeterea D 2p^{e} a b ff^{2}· n q ad εστηκ. add μετ εμου | εστηκοτων: א 38. εστωτων :: ut ll pp | οιτινεσ: 38. οσ | γευσωνται cum NABCDE^{2}FG MSUVΓΔΠ al pl Or^{4,366} ... E*HKLNX al mu Or^{5,555} γευσονται | αν: F om

2. μετα cum NBCDLΔ (minusc non notati) ... ς μεθ· cum ANXΓΠ unc^{9} al pler | παραλ. ο ις: A ο ις παραλ. | τον ιακ. cum NABC^{vid}DLΠΠ unc^{9} al pl ... XΓΔ al mu om τον | τον ιωα. cum NCDKLUXΠ 1. 38. 69. 124. al sat mu... Gb Sz Ln Ti om τον cum ABNΓΔ unc^{7} al pl (:: cf ll pp) | αναφερει: D 2p^{e} αναγει. Latini: it^{pler} vg *ducit* vel *duxit*, k* *inseruit* | υψηλον (a k *altum*, f g$^{1.\ 2.\ vid}$ l q vg *excelsum*): א 52. 124. 19^{cv} add λιαν, item b c ff^{2}· i n *altissimum*. Sed 52. 19^{cv} 255. sah om κα. ιδ., al^{e} om μονουσ, item syr^{sch} cop aeth. Ex Latinis κα. ιδ. μον. b c f g$^{1.\ vid}$ i l^{2} vg reddunt *seorsum* (c *secreto*) *solos*; a d ff^{2}· g^{2}· l* n q gat ing mt em tol *seorsum solus*, k *solus cum solis* | μετεμορφωθη (D τατεμορφ.): 13. 28. 69. 124. 346. c^{ser} 2p^{e} praem εν (2p^{e} εγενετο εν) τω προσευ-

τῶν, 3 καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο στίλβοντα λευκὰ λίαν, οἷα γναφεὺς ἐπὶ τῆς γῆς οὐ δύναται οὕτως λευκᾶναι. 4 καὶ ὤφθη αὐτοῖς Ἠλείας σὺν Μωϋσεῖ, καὶ ἦσαν συνλαλοῦντες τῷ Ἰησοῦ. 5 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος λέγει τῷ Ἰησοῦ· ῥαββεί, καλόν ἐστιν

χεσθαι αυτον (αυτον c^{ser} 2p^{e}, sed 13. 28. 69. 124. αιτουσ), item testatur Or^{3,559}: ειτα επει κατα τον μαρκον διηγει διηγησασθαι το· και εν τω προσευχεσθαι αυτον μετεμορφωθη εμπροσθ. αιτων. (:: cf Lc) | εμπρ. αιτων: Or^{3,558} ουκ ειρηται μεν απαξαπλωσ· μετεμορφωθη, μετα δε τινοσ αναγκαιασ προσθηκησ ην ανεγραψε ματθαιοσ και μαρκοσ· κατα γαρ αμφοτεροισ μετεμορφωθη εμπροσθ. αυτων.

3. εγενετο cum NBCEFHMSUΔ al pl ... Ln Ti εγενοντο cum ADGKLMVXΓΠ 1. al^{30} fere. Cf Or^{3,560} τοτε δε κατα μαρκον γινονται τα ιματ. αυτου λευκα και στιλβοντα ωσ το φωσ, οια γναφ. επι τησ γησ ου δυναται ουτ. λευκαναι. (:: et. ap Mt ΗLUΓ al^{60} fere εγεγοντο) | στιλβοντ. λευκ. λιαν: ex Latinis a f ff^{2}· g$^{1.2.}$ i n q vg *fulgentia* (a ff^{2}· n, *splendentia* f i vg, *splendida* g$^{1.2.}$ q) *candida* (a f ff^{2}· i n; *et candid.* g$^{1.2.}$ q vg) *nimis* (i ante *candid.*, g^{2}· om); contra nil nisi *splendida* b, *candida* l, *candida nimis* k, *satis fulgentia* c | λιαν (om praeter b g^{2}· l etiam Δ go aeth Or) sine additamento (Gb″) cum NBCLΔ 1. d k sah cop^{cod} arm aeth ... ς Ln add ωσ (ΚΠ al plus^{15} ωσει) χιων cum ADΘ^{r}ΝΧΓΠ unc^{9} al pler itp^{ler} vg go cop^{schw} et^{wi} syr^{utr}; item 48^{ev} al pauc Or ωσ το φωσ :: cf Mt | οια γναφευσ (n* 28. 124. 262. al^{25} fere κναφευσ, cf Suid: το μεν δια του γ κοινον, το δε δια του κ αττικον) επ. τ. γ. ου δυν. ουτ. λευκαναι: D syr^{sch} ωσ ου δυναται τισ λευκαναι επι τησ γησ, b *qualia quis non potest facere super terram*, ℓ *qualia quis super terram candida facere non potest*; pers^{p} *ut homines invitum non possent ferre* ... Χ a u om | ουτωσ cum NBCLMΔ 13. 28. 33. 69. 110. 124. 346. 48^{ev} 49^{ev} c^{ser} 2p^{e} al pauc ff^{2}· (*tam candida facere*) k (*sic alba producere*) sah cop arm aeth arr Or (sed M λευκ. οιτωσ) ... ς Ln om cum ADXΓΠ unc^{9} al pler c f g$^{1.2.vid}$ l q (de reli vide ante) vg go (syr^{sch} vide ante)

4. ωφθη: KM 124. ωφθησαν | ηλειασ cum B*DH (cf ad 8, 28) ... ς Ln Ti ηλιασ c. ΚΑLΜΧΓΔΠ unc^{8} al omn^{vid}. De ἡλ- et ἠλ- cf ad Mt 11, 14 | μωϋ- cum ΚΒDΚΜSΔΠ al permu, item v. 5 accedente M. Item sah cop a b c f i l q vg (et. fu ing emm al, sed non am) ... ς μω- cum ΑCΕFGΗ LMUXΓ(ν?) al pl k am go, item v. 5 excepto M. Porro -σει cum ΑΒ^{2}D ΕVGLMΝSVΧΔΠ al pl; item v. 5 cum ΝΑΒCDΕFGΚLMΝSΧΔΠ al pl ... ς Ti -ση hoc versu cum ΝΒ*CΗΚUΓ al permu, item v. 5 cum ΗUVΓ al sat mu | και ησαν (haec 13. 48^{ev} 49^{ev} c sah om :: ut Mt) συνλαλουντεσ (συνλα. cum B*CΗLΔ etc; ς Ln συλλα. cum ΑΒ^{2}ΜΧΓΠ unc^{8} al certe pler, f k *conloquentes*; ℵ c^{ser} b d ff^{2}· g$^{1.2.}$ i l vg λαλουντεσ, *loquentes*, c *fabulantes*): D^{gr} 1. 2p^{e} a n q και συνελαλουν (*et conloquebantur*)

5. αποκριθεισ (i *respondit* omisso λεγει): 2^{ev} a k (sed k* om και αν. usq ιησου, k^{2} supplet: *et dit petrus*) n q syr^{sch} om | ο πετροσ: Γ 253. om ὁ | λεγει (*ait* c f ff^{2}· k l q vg): D 2p^{e} a b d n syr^{sch} ειπεν (*dixit*), 1. 13. 28. 69. 124. 346. ελεγεν | τω ιησου: ℵ αυτω, k (vide ante) om | ραββει cum ΝΑΒCDΗΝΧ (alibi et. ΡΚΜΡΓΔΘ^{b}Λ) sah ... ς Ln ραββι cum

ἡμᾶς ὧδε εἶναι, καὶ ποιήσωμεν τρεῖς σκηνάς, σοὶ μίαν καὶ Μωϋσεῖ μίαν καὶ Ἠλείᾳ μίαν. 6 οὐ γὰρ ᾔδει τί ἀποκριθῇ· ἔκφοβοι γὰρ ἐγένοντο. 7 καὶ ἐγένετο νεφέλη ἐπισκιάζουσα αὐτοῖς, καὶ ἐγένετο φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης· οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἀκούετε αὐτοῦ. 8 καὶ ἐξάπινα περιβλεψάμενοι οὐκέτι οὐδένα εἶδον ἀλλὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον μεθ' ἑαυτῶν. 9 Καὶ καταβαινόντων αὐτῶν ἀπὸ τοῦ

2 Pe 1, 7

Mt 17, 9—13 Luc 9, 36

FGKLMSUΓΔΠ al certe pler (alibi et. H) cop | και (x y^{ser} k cop^{wi} et $petr^{s}$ om; c sah *itaque*) ποιησωμεν (V 13. 124. al^{15} fere -σομεν), et. l $g^{1.2.vid}$ vg *et faciamus*: D 13. 28. 69. $2pe$ al^{5} θελεισ (28. al ει θελ.) ποιησω (13. 69. al -σωμεν), item b d i *vis faciam* (ff^{2} *vis faciamus* ap Sabat, *si vis faciam* ap Blanch), c *itaque si vis faciamus*, k^{2} *si vis faciamus*, a f n q *et si vis faciamus* (:: cf Mt). Praeterea c $2pe$ c ff^{2} add ωδε :: ut Mt | τρεισ σκηνασ (:: ut et. Mt) cum NBCLA 33. al^{5} a b c ff^{2} $g^{1.2.vid}$ i k l n vg syr^{sch} aeth (sah cop ubique sic) ... ς Ti σκην. τρ. (:: ut Lc) cum ADNXΓΠ unc^{9} al pler f q go syr^{p} arm | μωυσει: ς Ln μωσει, Ti μωυση, vide ad versum 4.

6. αποκριθη (H Or^{bis} απεκριθη) cum (Gb″) NBC*LA 1. 28. 33. $2pe$ k cop $Or^{2,560}$ et^{562} ... ς Ln λαλησῃ cum $c^{3}U^{*}$ al vix mu; Gb″ Ti λαλησει cum ADNU^{2}XΓΠ unc^{8} al^{120} fere catt, item *loqueretur* a c ff^{2} n q go, *diceret* b f i l vg sah aeth, item syr^{utr} | εκφο. γ. εγενοντ. (Gb′) cum NBCDLA 33. $2ov$ $2pe$ it^{pler} (c i q *timore enim exterriti erant*, a b *timore enim perterriti erant* [*sunt* a], n *timore enim repleti sunt*, k *in metu enim fuerat*) sah (*timor enim cepit eos*) $Chr^{1,640}$ ... ς ησαν γαρ εκφοβοι (KU al panc εμφοβ., item Chr^{cod}) ς. ANXΓΠ unc^{9} al longe pler f l $g^{1.2.vid}$ vg (hi Latt *erant enim timore exterriti*; similiter syr^{utr} etc) syr^{utr} cop go

7. και εγενετο: N $2ov$ εγεν. δε | αυτοισ: $H^{*}U$ 13. 28. 69. 108. 124. $48ov$ al plus^{15} αυτουσ :: ut Mt et Lc | εγενετο φωνη (Gb′) cum NBCLA (item 300. praemisso ιδου) cop arm syr^{sch} syr^{p} ^{mg} (ff^{2} *et ecce vox exiit*) ... ς Ln Ti ηλθεν φωνη c. ADNXΓΠ unc^{9} al fere omn (sed 28. 69. 124. 346. φωνη ηλθεν) a b f g^{1} i l n q vg sah syr^{p} ^{txt} go aeth ... 1. k syr^{codd} nil nisi φωνη, c *ecce vox* (:: offendit εγενετο paucis verbis interiectis repetitum, quod non in Lucae textum cadit) | νεφελησ sine λεγουσα cum NB CNXΓΠ unc^{9} al^{100} fere k cop arm^{edd} go ... ς Ln add λεγουσα (:: ut Mt et Lc) cum ADL (item Δ λεγων) 1. 28. 33. 69. 124. al mu a b c f^{2} ff^{2} g^{1} i l n q vg sah syr^{sch} et^{p} $c.^{a}$ arm^{zoh} aeth | ακου. αυτου cum NBCDL 1. 28. 33. 209. $2pe$ a c ff^{2} g^{1} i k l n vg sah cop ... ς αυτου ακουετ. cum ANXΓΠ unc^{9} al pler b f q syr^{utr} go ... Δ εν ω ηυδοκησα omissis ακου. αυτ., item M^{a} εν ω ευδοκησα ακουετ. αυτου :: cf Mt

8. εξαπινα (c ff^{2} *repente*, f *confestim*, k *subito*, q *continuo*): D 28. 66^{mg} 69. $2pe$ ευθεωσ (a d $g^{1.2}$ i l n *statim*), b om | ειδον cum NABDEFGHN SUΓΠ^{2} al pl ... CKLMVXΔ al pl ιδον (Δ ante ουδενα) | αλλα cum ACLXΓ ΔΠ unc^{9} al pler sah arm ... NBDN 33..61. $48ov$ $8pe$ al^{3} it vg cop go aeth ει μη (*nisi*) :: ut Mt | μονον ($2pe$ c ante τον $\overline{ιν}$): P om | μεθ (B μετα) εαυτων: B 33. c f post ειδον pon; 61. a ff^{2} l k om

9. και καταβαινοντ. cum NBCDLNΔ 33. ($8pe$ και κατ. δε) it (exc f) vg cop

ὄρους, διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ ἃ εἶδον διηγήσωνται, εἰ μὴ
ὅταν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ. 10 [ss. 10] καὶ τὸν
λόγον ἐκράτησαν πρὸς ἑαυτοὺς συνζητοῦντες τί ἐστιν τὸ ἐκ νεκρῶν
Mal. 4, 4 (3, 22) ἀναστῆναι. 11 [ss. 6] καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες· ὅτι λέγουσιν
οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς ὅτι Ἠλείαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον;
12 ὁ δὲ ἔφη αὐτοῖς· Ἠλείας ἐλθὼν πρῶτον ἀποκαθιστάνει πάντα.

---

syr^sch aeth ... ς Ti καταβαιν. (s μεταβ.) δε cum ΑΧΓΠ unc^9 al pler f syr^p arm go (:: vide ad v. sq) | απο cum ℵACLNΧΓΑΠ unc^9 al pler ... Ln εκ cum BD 33. f^scr i^scr (it vg *de monte*) :: ut Mt | διεστειλατο: C 1. διεστελλετο, Δ παρηγγειλεν omisso ινα | α ειδον (ειδ. c. ℵABCEFG HMSUΓΑΠ^2 al pl, D ειδοσαν, KLNVXΠ^* al mu ιδον) διηγησωνται (HKNX al plus^10 διηγησονται, 13. 28. 69. 346. εξηγησ.) hoc ordine c. ℵBCDLΔ 1. 13. 69. 2^pe a b g^1. 2. i k l n q vg ... ς διηγησ. α ειδον (ιδ. vide ante) cum ΑΝΧΓΠ unc^9 al pler c f ff^2., item syr^utr al | ει μη (ℵ^a): ℵ* om

10. και: 13. 49. 69. 124. 346. 2^pe οι δε (sed 69. testib Wtst et Scriv οι δε conjg cum οι μαθηται post εκρατ. addito; Treg vero οι μαθ. omisso και testatur); 262. 300. al οι δε και (:: offendit και toties repetitum, hinc etiam καταβ. δε v. 9 videtur ortum) | συνζητ. cum ℵABCDGLNΔ al ... ς συζητ. cum EFHKMSUVXΓΠ al pler. Item v. 14 (ibi Γ scripturus erat συνζ.) et v. 16 (sed utroq versu Δ συζ.) | τι εστιν: M το τι εστ. | το (Γ τῶ) εκ νεκρ. (Δ om το ε. νε.) αναστηναι cum ℵABCLNXΓ(Δ)Π unc^9 al pler q (*quid esset a mortuis resurgere*) cop go arm aeth syr^p (interprete White) ... Gb' οταν εκ νεκρ. αναστη cum D 1. 13. 69. 118. 124. 209. 346. a b c f g^2. i l n^vid (k *quid esset a mortuis resurrexerit*) vg syr^sch (sed vide post) syr^p (ap Treg) ... ff^2. syr^codd om versum

11. επηρωτων (*interrogabant* b c f i k l vg, item^vid ff^2. g^2.): Δ 1. 13. 28. 33. 69. al^5 επηρωτησαν (*interrogaverunt* a g^1. q) | οτι pr (Ln Ὅ τι): b d ff^2. i go *quia*, k q cop^schw syr^p *quare*, c *quid utique*, a f g^1. l vg *quid ergo*, arm *quid est hoc quod* ... 13. 69. 124. 346. πωσ ουν, 27. 60. cop^wi et petr^3 aeth om | λεγουσιν: D a cop post γραμμ. pon | οι φαρισ. και cum ℵL c g^1. g^2. vid l vg; Ln (de cod. C falsus) edidit [οι φαρισ. και] ... ς Ti om (:: at ita Mt) cum ABCDNXΓΔΠ unc^9 al omn^vid a b f ff^2. i k q syr^utr cop go etc | οτι sec (et. c d f g^1. i vg, g^2. vid): D^gr 1. 108. al^5 b ff^2. i k q om | ηλειαν cum B*D (vide ad vv. 12 et 13) ... ς Ln Ti ηλιαν cum iisdem quibus v. 4 accedente H. Cf praeterea ad 8, 28; item de ἡλ- et ἠλ- ad Mt 11, 14 | ελθειν πρωτον (ff^2. g^1. l vg): D a b c f g^2. i k q vg^cod (ap Ln) πρω. ελθ. Pro verbis οτι λεγουσιν usq ελθ. πρωτ. 2^pe habere refertur τι εστι το εκ νεκρων αναστηναι

12. εφη (Gb') cum ℵBCLΔ cop syr^sch pers^p ... ς Ln αποκριθεισ ειπεν cum ADNXΓΠ unc^9 al omn^vid it vg (sed f l vg *qui respondens ait illis*, b ff^2. i *respondens autem dixit illis*, q *et respondens dix. illis*, a *quibus respondens dix. illis*, c *respondens Iesus dix. illis*, k *ille autem respondit et dixit*) syr^p arm aeth go :: ut Mt | αυτοισ: D add ει (si) | ηλειασ h.

καὶ πῶς γέγραπται ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; ἵνα πολλὰ πάθῃ καὶ ἐξουθενωθῇ. 13 ἀλλὰ λέγω ὑμῖν ὅτι καὶ Ἠλείας ἐλήλυθεν, καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ὅσα ἤθελον, καθὼς γέγραπται ἐπ' αὐτόν.

14 [20. 10] Καὶ ἐλθόντες πρὸς τοὺς μαθητὰς εἶδον ὄχλον πολὺν περὶ αὐτοὺς καὶ γραμματεῖς συνζητοῦντας πρὸς αὐτούς. 15 καὶ εὐθὺς πᾶς ὁ ὄχλος ἰδόντες αὐτὸν ἐξεθαμβήθησαν, καὶ προστρέ- Mt 17, 14—21 Lc 9, 37—42

---

v. et v. sq cum AB*D ... ς Ln Ti ηλιασ cum reli. Cf ad v. 4 | ηλ. sine μεν cum DL 1. 28. 209. 2pe a (*et helias*) b c f ff2· g1·2·vid i k l q vg syrsch et p mg arm aeth perss ... ς Ln add μεν (:: ut Mt lectione non fluct) cum NABCNXΓΔΠ unc9 al longe pler cop syrp txt go | πρωτον: NcNDEΓΔKΓ pser πρωτοσ | αποκαθιστανει (N*D αποκαταστανει, B* αποκατιστανει) cum Nc(et*)AB3(et*)(D)LΔ 1. 28. 33. 118. 2pe 8pe, item ς αποκαθιστα cum NXΓΠ unc9 al longe pler. Item k (*disponit*) go ... c it vg cop arm aeth αποκαταστησει (syrutr *ut restituat*) | και πωσ cum NBCDLNXΓ unc7 al longe pl it vg cop go etc (arm *quomodo igitur*) ... AKMΔΠ al plus20 syrp mg καθωσ | εξουθενωθη: -νωθη cum NACX ΓΔΠ unc9 69. al pler, item εξουθε- cum N 69. et LN ... BD 2pe εξουδενηθη, Ln εξουθενηθη (:: εξουθενειν frequens est in N. T., forma in -νοιν hoc solo Marci loco). Ceterum pro ανθρωπου; ινα - εξουθενωθῃ. (ita et. Ln) habent ς Gb Sz ανθρωπου, ινα - εξουδενωθῃ., Ti ανθρωπου, ινα - εξουδενωθῃ;

13. οτι (Nc suppl): N* om | και pr: M*NUΓ 1. 28. 69. al plus20 a k l (et cddlatini ap Wtst) cop arm aeth (go vide post) om :: ut Mt | εληλυθεν (Δ -λυθει, N al pauc ηδη εληλυθεν): c 1. 209. al pauc ηδη ηλθεν, item f i gat *iam venit* (go *quod iam Helias venit*) :: ut Mt | αυτω: NcK LΠ 28. 299. al15 syrsch syrp mg *ei* αυτω :: ut Mt | ηθελον cum NBC*DL ... ς Ln ηθελησαν (:: ut Mt lectione non fluct) cum AC3ΓΔΠ unc9 al omnvid (itpler vg *voluerunt*; k *et fecit quanta oportebat illum facere*). X om αυτω οσα ηθελον | επ αυτον: Γ εν αυτω, 13. 28. 69. 124. 346. al pauc περι αυτου. Latini: *de eo* (itpler vg), d *in eum*, k *super eum*

14. ελθοντεσ et ειδον (B* ειδαν, Δ ιδον) cum NBLΔ k arm ... ς Ln Ti ελθων et ειδεν (IKMNVΠ* al pauc ιδειν) cum ACDINXΓΠ unc9 al omnvid itpler vg cop syrutr go aeth | πολυν: M al mu ante οχλ., 1. 28. 209. arm om | περι αυτ. (f l g1·2·vid vg *circa eos*): D 28. προσ αυτ., item itpl *ad eos*, k *aput eos*, q *cum illis* | γραμματεισ: DI 13. 28. 69. 124. 2pe arm τουσ γραμμ. | συνζητ. (accedit h. l. I), ς συζητ.: vide ad v. 10 | προσ αυτουσ (N*G εαυτ.) cum N* etc BCGILΔ 1. 28. 118. 124. 209. (k *inquirentes ad eos*, itpl d vg *conquirentes cum eis* vel *cum illis*, f *altercantes cum eis*) ... ς Ln Ti αυτοισ cum ADNXΓΠ unc9 al pler

15. ευθυσ cum NBCLΔ 1. 13. 28. 69. 118. 209. ... ς Ln ευθεωσ cum ADI NXΓΠ unc9 al pler | D πασ οχλοσ | ιδοντεσ et εξεθαμβηθησαν (D εθαμβησαν) cum (Gb") NBCDILΔ 1. 13. 27. 28. 33. 69. 124. 209. 346. 19ev yser 150ev a b c ff2· i (*ut viderunt eum paverunt*, b c d ff2· *videntes Iesum expaverunt*; i ap Alter *videntes salutaverunt eum* omissis reliquis, sed ap Blanch *videns eum expaverunt eum et gaudentes salutave-*

χοντες ἠσπάζοντο αὐτόν. 16 καὶ ἐπηρώτησεν αὐτούσ· τί συνζητεῖτε
πρὸς αὐτούς; 17 [sc. 2] καὶ ἀπεκρίθη αὐτῷ εἷς ἐκ τοῦ ὄχλου· διδά-
σκαλε, ἤνεγκα τὸν υἱόν μου πρός σε, ἔχοντα πνεῦμα ἄλαλον, 18 καὶ
ὅπου ἐὰν αὐτὸν καταλάβῃ ῥήσσει, καὶ ἀφρίζει καὶ τρίζει τοὺς
ὀδόντας καὶ ξηραίνεται· καὶ εἶπα τοῖς μαθηταῖς σου ἵνα αὐτὸ
ἐκβάλωσιν, καὶ οὐκ ἴσχυσαν. 19 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτοῖς λέγει·

---

runt eum) cop^{schw} go syr^{sch} et$^{p\ mg}$ arm aeth (item M^{2} 70. 48^{ev} 49^{ev} cop^{wi} et p$^{ctr\ 3}$ ιδων et εξεθαμβηθησαν) ... ς ιδων et εξεθαμβηθη cum ΑΝΧΓΠ unc^{9} al pler f g$^{1.2.}$ k l q vg (q *viso illo expavit*, k *cum vidisset ihesum expavit*, f *videns eum stupefactus est*; g$^{1.2.}$ l vg *videns eum* [vg^{ed} *Iesum*, non item am fu] *stupefactus est et* [am fu om] *expaverunt* | αυτον: D b c ff$^{2.}$ k vg (sed non am fu) τον ιν̄ | προστρεχοντες (f g$^{1.2.}$ l q vg *accurrentes*, gat mt *occurr.*; AC προτρεχ.): D προσχεροντες, item c d ff$^{2.}$ i (? vide ante) k *gaudentes* (b *cadentes*)

16. αυτους cum ℵBDLA 1. 28. 209. 2^{pe} b c f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ i k l q vg cop arm aeth ... ς (= Gb sed rursus Gb″) cum ACNXΓΠ unc^{9} al longe pler a syr^{utr} go | συνζητ.: vide ad v. 10 | πρ. αυτους cum ℵ^{a}BC^{vid}LNXΓΑΠ unc^{7} al pl syr^{utr} go arm aeth ... ℵ*et^{ca}vel^{cb}AGMΓ 33. 157. 238. 435. al^{20} fere cat^{mosq} προς αυτους, item cop^{vid} (c^{scr} al pauc πρ. αλληλους) ... D it^{pler} vg εν υμειν (it^{pl} vg *quid inter vos conquiritis* [g$^{2.}$ *conquiratis*, a *conquirebatis*], sed k om *inter vos*)

17. Ad hunc versum G in margine (lectionis ecclesiasticae caussa) haec notata habet: τω καιρω ανθρωποσ τισ προσηλθεν τω ιν̄ γονυπετων αυτον και λεγων· διδασκαλε, quae prorsus ad Mt conformata sunt | απεκριθη αυτω cum ℵBDLA 28. 33. a b c i k q (sed c i post οχλου add *dicens*) cop ... ς αποκριθεισ (C add αυτω) et ειπεν (I 1. 13. 2^{pe} 3^{pe} al add αυτω) post οχλου c. ACINXΓΠ unc^{9} (sed I hiat ante οχλου) al pler f l g$^{1.2.vid}$ vg go syr^{utr} arm

18. εαν cum ℵ^{c}ABKAΠ al mu ... ς αν cum CDILNXΓ unc^{8} al pl ... ℵ* 1. 127. al pauc om | ρησσει (A 69. al ρησει): D 2^{pe} ρασσει (d *applontat*, it^{pler} vg *allidit*, *allidet*, *adlidit*, *elidit*, k *collidit*). Absque αυτον c. ℵD k (A 8^{pe} vide post) ... ς Ln Ti add αυτον cum ABCILNA (sed A 8^{pe} om αυτον ante καταλαβη, ut post ρησσ. transpositum videatur) rell al omn fere it^{pler} vg etc | και τριζει (al^{5} τρυζ.): X om | τουσ οδοντ. absque αυτου (Gb″) cum ℵBC*DLA 1. 13. 33. 59. 69. 73. 209. 2^{pe} a c g$^{1.2.vid}$ i k l q vg ... ς add αυτου, Ln [αυτου] cum AC^{3}INXΓΠ unc^{9} al pler b f cop go syr^{utr} arm aeth | ξηραινεται (ℵB etc): ACDILXA 124. al ξηρενετ. | ειπα cum ℵBFL 1. 28. 209. al pauc ... ς Ln ειπον cum ACDNXΓA unc^{8} al pler | αυτο: EFLUΓA al αυτω | εκβαλωσιν: 1. 131. 209. al aliq -λλ- | ουκ ισχυσαν: D 2^{pe} a b arm add εκβαλειν αυτο (Schu: „ap Mc non ineptum; cf Lc et Mt“)

19. ο δε cum ℵABCLNXΓΑΠ unc^{9} al pler g$^{1.2.}$ l vg (hi Latini *qui*) go cop^{schw} et^{ds} syr^{p} (syr^{sch} *Respondit Iesus*): D 1. 13. 28. 69. 209. 2^{pe} 7^{pe} c^{scr} a b c f i k q cop^{wi} et p$^{ctr\ 3}$ aeth και | αυτοισ cum ℵABDLAΠ* 1. 28.

ὦ γενεὰ ἄπιστος, ἕως πότε πρὸς ὑμᾶς ἔσομαι; ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; φέρετε αὐτὸν πρός με. 20 *καὶ ἤνεγκαν αὐτὸν πρὸς αὐτόν. καὶ ἰδὼν αὐτὸν, τὸ πνεῦμα εὐθὺς συνεσπάραξεν αὐτόν, καὶ πεσὼν ἐπὶ τῆς γῆς ἐκυλίετο ἀφρίζων.* 21 *καὶ ἐπηρώτησεν τὸν πατέρα αὐτοῦ· πόσος χρόνος ἐστὶν ὡς τοῦτο γέγονεν αὐτῷ; ὁ δὲ εἶπεν· ἐκ παιδιόθεν·* 22 *καὶ πολλάκις καὶ εἰς πῦρ αὐτὸν ἔβαλεν καὶ εἰς ὕδατα, ἵνα ἀπολέσῃ αὐτόν· ἀλλὰ εἴ τι δύνῃ, βοήθησον ἡμῖν σπλαγ-*

---

38. al^{12} itp^{ler} vg (a b c g^{2} i *dixit illis* vel *eis*, f l vg *eis dixit*) cop go syr^{codd} et p txt arm aeth ... ς (= Gb Sz) αυτω cum C^{3}ΝΧΓΠ^{2} unc^{9} (sed ℵ post λεγει) al pler g^{1} (*dix. ei*) q (*dix. illi*) syr^{sch} et p mg ... C* 13. 40. 69. 124. al^{5} k plane om, hinc Gb^{0} | απιστος: D -στε, 13. 69. 124. 157. al plus^{5} add (:: e Mt et Lc) και διεστραμμενη | εσομαι (Γ 13. al aliq εσωμαι): M c^{ser} al pauc^{vid} ante πρ. υμας :: ut Lc | ανεξομαι: 13. 69. al -ξωμαι | φερετε (post hanc vocem ℵ scripturus erat μοι, atque ita omissis πρ. με 142* al :: ut Mt) αυτον (142* 2^{pe} syrp c.* add ωδε :: ut Mt) | με: ℵ εμε

20. προσ αυτον (47^{ev} ff^{2}· τον ιν): D a^{vid} b c (item^{vid} ff^{2}· g$^{1·2·}$) i k l n vg om. Non item f (nec magis cop go syr^{utr} etc); q vero om και ηνεγκ. αυτ. πρ. αυτ. | ιδων: C^{2}vel^{2}ΒV al^{25} fere ιδον | ευθυσ c. ℵBCLΔ 33, 2^{pe} ... ς ευθεωσ cum AINXΓΠ unc^{9} al pler ... D a b ff^{2}· i q om | ευθ. post πνευμα cum ℵBCLΔ 33. 7^{pe} (2^{pe} ante ιδων) c f g^{2}· k cop syr^{utr} arm ... ς Ti ante το πνευμ. cum AINXΓΠ unc^{9} (sed s supplet^{mg}) al pler g^{1}· l vg go | συνεσπαραξεν cum ℵBCLΔ 33. (item it vg *conturbavit*) ... ς Ti εσπαραξεν cum AINXΓΠ unc^{9} al pler ... D εταραξεν (sed d *conturbavit*) | αυτον (et. f g$^{1·2·}$ l vg): 13. 28. 69. 346. 2^{pe} το παιδιον, item *puerum* a b c ff^{2}· i k q fu

21. επηρωτησεν: 1. 28. 118. 124. a c f syr^{sch} aeth (*dominus Iesus*) add ο ις. Item add ℵ post αυτου (a f *pueri*, b *eum* pro τ. πα. αυτ.) ο ις, 2^{pe} ο ις λεγων, 13. 28. 69. 124. 346. a f mt λεγων | ωσ c. ℵ*AC^{3}DXΓΠ unc^{9} al pler go (*ut*); item Β εωσ ... ℵ^{c}C*LΔ 33. 2^{pe} 61^{mg} εξ ου, ℵ 13. 40. 124. 346. αφ ου. Latini *ex quo*, item cop syr^{utr} etc | τουτο: Δ q om | γεγονεν: ℵ γεγονει | εκ παιδιοθεν (ιν 1. 118. -δοθεν) cum ℵBCGILNΔ 1. 33. 118. 209. c^{ser} al^{4}; D 2^{pe} Chr$^{?,ecs}$ εκ παιδοσ ... ς παιδιοθεν (Χ -διωθεν, Β^{wetst} 2. 238. c^{ser} -δοθεν) cum AXΓΠ unc^{9} al pler

22. και sec (et. c f g$^{1·2·}$ am ing em syrp al): DI 1. 13. 69. 2^{pe} al pauc a b i k l q vg^{ed} et^{codd} aliq cop syr^{sch} om | πυρ cum ℵBCDHILNSUXΔΠ* al sat mu ... Gb + Sz praem το (:: ut Mt, sequente etiam το υδωρ) cum AEFGKMVΓΠ^{2} al^{60} fere | αυτον h. l. cum ℵBC*LΔ (Δ *in ignem misit illum*) ... ς Ln post πολλακισ cum AC^{3}DNXΓΠ unc^{9} (K om και πολλακ. αυτον) al pler b c f i k l q vg go (cop *proiicit eum in ignem*) ... I 2^{pe} αυτον εβαλεν post υδατα | εβαλεν: 1. al pauc εβαλλεν, q *mittebat* ... D b i q cop βαλλει. Post υδατα pon D b c g$^{1·2·}$ i l q vg | απολεση (ℵ al mu -σει) αυτον: DI 1. 118. 2^{pe} al pauc^{vid} b c g$^{1·2·}$ i l q (non item a f k) vg αυτ. απολ. | αλλα cum ℵD ...ς Ln Ti αλλ cum ABC etc | ει τι: Δ ετι | δυνη cum ℵBDILΔ 1. 28. 118. 209 ... ς δυνασαι cum ACNXΓΠ unc^{9}

χνισθεὶσ ἐφ' ἡμᾶσ. 23 *ὁ δὲ Ἰησοῦσ εἶπεν αὐτῷ τὸ εἰ δύνῃ; πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι.* 24 *εὐθὺσ κράξασ ὁ πατὴρ τοῦ παιδίου ἔλεγεν· πιστεύω· βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ.* 25 *ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦσ ὅτι ἐπισυντρέχει ὁ ὄχλοσ, ἐπετίμησεν τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ λέγων αὐτῷ· τὸ ἄλαλον καὶ κωφὸν πνεῦμα, ἐγὼ ἐπιτάσσω σοι, ἔξελθε ἐξ*

---

al pler | *ημιν*: DG 2^{pe} a b g^{2} i q arm add *κυριε*, atque idem ı post *δυνασαι* add, 262. post *εφ ημασ*

23. *το* cum ℵABCLXΓΔ unc^{v} al longe pl go, item a (*quid est si quid potes? Si potes credere* etc) cop (*quid est hoc, si potes aliquid?*) arm (*num dixisti*) aeth (*quoniam dixisti*) ... DKMUΠ 13. 28. 69. 124. 131. 2^{pe} al plus^{80} om, nec exprimunt it^{pler} vg al | *δυνῃ* cum $ℵ^{*}$BDΘΛ 1. 28. 118. 209. ... ς *δυνασαι* cum $ℵ^{c}$ACLXΓΠ unc^{9} al pler. Idque sine additamento (Gb″) cum ℵBC^{*}LΔ 1. 118. 209. 244. k^{*} (de a vide ante) cop arm aeth ... ς Ln add *πιστευσαι* cum AC^{2}DKΓΠ unc^{9} al pler (69. *πίστευσαι* hoc acc.) a b c f $g^{1.2}$ i $k^{e.e}$ l q vg go syr^{utr} $Chr^{7,658}$. Ceterum EHMΓ distinguunt: *αυτω· το ει· δυνασαι πιστευσαι· παντα* etc; ς *αυτω, το, ει* (sed 1624. 1633. *αυτω· Το ει*) *δυνασαι πιστευσαι· παντα* (1624. 1633. *πιστευσαι, παντα*) etc, Ln *αυτω To ει δυνῃ πιστευσαι παντα δυνατα το πιστ.*

24. *ευθυσ* cum $ℵ^{c}$BLΔ c cop ... $ℵ^{c}C^{c}$ fu aeth *και* ... ς *και ευθεωσ*, Ln [*και*] *ευθεωσ* cum AC^{2}DKΓΠ unc^{9} al omn fere (28. *ευθ. δε*) it^{pler} vg (exc fu) syr^{utr} go al | *ελεγεν* (D 2^{pe} *λεγει*, b d g^{1} i *ait*, 13. 69. 346. *ειπεν*, a f k q *dixit*) cum $ℵA^{*}BC^{*}$LΔ 28. k cop arm aeth ... ς praem *μετα δακρυων* cum $A^{2}C^{2}$DKΓΠ unc^{9} al pler a b c f ($g^{1.2}$ vid) i l q vg syr^{sch} (*exclamavit – flens et dicens*) syr^{P} go cop^{corr} recentiss | *πιστευω* sine *κυριε* cum ℵABC^{c}DL 346. g^{1} i k l am go syr^{utr} cop^{schw} et^{dz} arm *soh* ... ς (= Gb 8z) add *κυριε* cum C^{2}KΓΔΠ unc^{9} al fere omn a b c f $g^{2.vid}$ (q praem) vg (et. fu ing em al) $Chr^{7,658}$ | $Δ^{gr}$ *βοηθω* | *μου*: D it^{pler} (non i q) vg post τ. *απιστ.* pon, KS 299. y^{ser} al pauc *μοι* | *απιστια* cum ℵBCGKMNUΔΠ al pl: ADEFLSΓ al mu *-στεια*

25. *ιδων δε* cum ℵABCLNXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} cop go syr^{utr} etc: D it (*et cum videret*; sed f *cum autem vidisset*) vg *και οτε ειδεν* | ο *οχλ.* cum ℵALMSΔΠ 28. 33. 69. 124. al^{50} fere arm ... ς Ln Tl *οχλοσ* cum BCD NΓ unc^{v} al pl (1. 118. add *πολυσ*) | *λεγων*: D *ειπων* (d i *dixit*, b *dixitque*) | *αυτω*: 235. s^{ser} 2^{pe} al pauc^{vid} a q om | *το αλαλ. και κωφ. πνευμ.* cum ℵBC*DLΔ 1. 33. 73. 118. 2^{pe} it vg (a f ff^{2} i l q vg *surde et mute spir.*, quae verba a post *ego tibi impero* pon, c k *mute et surde spir.*, b *surde immunde spir.*, cop arm (Did$^{trin\,3,21}$ *το αλα. φησιν και κωφ. δαιμονιον εγω σοι επιτασσ. εξελθε*) ... ς *το πνευμ. το αλαλ. και κωφ.* cum AC^{2}NXΓΠ unc^{9} al pler go syr^{sch} (*spir. surde qui non loqueris*) syr^{P} aeth | *εγω*: $ℵ^{a}$ (suppl^{c}) 33. gat om | *επιτασσ. σοι* cum ℵBCLΔ 33. ff^{2}. k vg^{ed} et^{edd} pauc (nt om) cop syr^{utr} aeth ... ς Ln *σοι επιτασσ.* cum ADNXΓΠ unc^{9} al pler a b c f i l q am fu ing tol go arm $Did^{3,21}$ | *εξ* cum ℵABC^{2}D^{gr}LNXΓΠ unc^{9} al pler go ... Ln *απ* cum C^{*}Δ al^{6}, item (*ab eo, ab illo*) it (et. d) vg

αὐτοῦ καὶ μηκέτι εἰσέλθῃσ εἰσ αὐτόν. 26 *καὶ κράξασ καὶ πολλὰ σπαράξασ ἐξῆλθεν· καὶ ἐγένετο ὡσεὶ νεκρόσ, ὥστε τοὺσ πολλοὺσ λέγειν ὅτι ἀπέθανεν.* 27 *ὁ δὲ Ἰησοῦσ κρατήσασ τῆσ χειρὸσ αὐτοῦ ἤγειρεν αὐτόν, καὶ ἀνέστη.* 28 [92. 10] *καὶ εἰσελθόντοσ αὐτοῦ εἰσ οἶκον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ κατ' ἰδίαν ἐπηρώτων αὐτόν· ὅτι ἡμεῖσ οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό;* 29 *καὶ εἶπεν αὐτοῖσ· τοῦτο τὸ γένοσ ἐν οὐδενὶ δύναται ἐξελθεῖν εἰ μὴ ἐν προσευχῇ.*

---

25. *εισελθησ*: ELXΓ al pauc *-λθεισ*. Cf Chr [6,555] *ουκ ειπεν ο δεσποτησ· παραγγελλω σοι, το αλαλ. κ. κωφ. δαιμονιον, αλλ· εγω σοι επιτασσω - εξελθε απ αυτου.* Rursus vero [8,26] *σοι λεγω, το δαιμονιον το κωφ. κ. αλαλ., εξελθε απ αυτου*, item [441] *σοι λεγω, το δαιμονιον, εξελθε απ αυτου.*

26. *κραξασ* et *σπαραξασ* (Δ *-ξαν*) cum ℵBC*DL(Δ) ... ς (= Gb) *κραξαν* et *σπαραξαν* cum AC²NXΓΠ unc⁹ al pler | *και πολλα*: Δ 1. 2pe al¹⁰ fere syr^sch *πολλ.* (c^scr fu om) *και* | *σπαραξ.* sine *αυτον* cum ℵ^corr (^a aut^ca) BC*DLΔ b ff² i ... ς add *αυτον*, Ln [*αυτον*] cum ℵ* et ^cb (aut^ca) AC²N XΓΠ unc⁹ a c f g¹· (et g²·vid) k l q vg cop go syr^utr arm aeth | *εξηλθεν*: D(Δ) al pauc add *απ αυτου* (Δ *επ αυτω*, sed *δ ab eo*), item *ab* vel *de eo* it (exc q) vg | *ωσει*: D *ωσ* | *τουσ πολλουσ* cum ℵABLΔ 33. ... ς om *τουσ* cum CDNXΓΠ unc⁹ al pler | *λεγειν*: D^gr *λεγοντασ*.

27. *τησ χειροσ αυτου* cum ℵBDLΔ 1. 13. 28. 53. 69. 118. 209. y^scr 2pe (c^scr *αυτου τησ χειροσ*) it vg cop arm ... ς Ti *αυτον τησ χειροσ* (C* syr^utr aeth add *αυτου*) cum A(C*)C²NXΓΠ unc⁹ al pler go (syr^utr aeth)

28. *εισελθοντοσ αυτου* cum ℵBCDLΔ 1. 13. 28. 69. 118. 209. 346. 2pe (item *cum introisset* it vg) ... ς Ti *εισελθοντα* (N al pauc *ελθ.*) *αυτον* cum ANXΓΠ unc⁹ al pler go arm | *οικον*: AM al¹⁰ fere cop^wi praem *τον* :: cf ad 7, 17 | *κατ ιδιαν* ante *επηρ. αυτ.* cum ℵBC*DLΔ 1. 33. 69. al pauc it (exc c) vg (121. c *επηρωτ. αυτ. οι μαθ. αυτ. κα. ιδι.*) arm ... ς post *επηρ. αυτ.* cum AC²NXΓΠ unc⁸ al pler cop go syr^utr aeth; item 13. 28. 69. 2pe al *προσηλθον αυτω κατ ιδι. και επηρ.* (*ηρ.*) *αυτ. λεγοντεσ* :: cf Mt | *επηρωτων* (C *επερωτουν*): 13. 28. 69. 346. al *επηρωτησαν* vel *ηρωτησαν*, D 1. al pauc *ηρωτων* | *οτι* (Ln *Ὅ τι*) cum ℵBCLN XΓΔ unc⁷ al longe pl ... ADKΠ al plus³⁰ *διατι*, U 131. 238. al¹⁰ fere *οτι διατι*, al⁶ *τι οτι* (:: Euthym *το οτι αντι του διατι· ουτω γαρ ειπεν ο ματθαιοσ· η το επηρωτων αυτον αντι του ελεγον αυτω· πολλαι γαρ τοιαυται καταχρησεισ παρα τω μαρκω*) | KΠ al pauc *εδυνηθημεν* | F e^scr p^parh scr *εκβαλλεῖν* (hoc accentu omnes tres, similiter haud dubie etiam al) | *αυτο*: FKΔ 2pe *αυτον* (in K extrema pars litterae N simul ad K quod sequitur pertinet)

29. *αυτοισ*: G b g² add *ο ις̄* (in M post *αυτοισ* 10 vel 12 litterae erasae) | *εν ουδενι* (D^gr vitiose *ουδεν*) *δυν. εξελθ.*: C* *ου δυνατ. εξελθ.*, 33. y^scr arm *ουκ εκπορευεται* :: cf ad Mt | *εν προσευχη* cum ℵ*(et^ca)B k ... ς Ln add *και* (Δ add *τη*) *νηστεια* cum ℵ^cbACDLNXΓΔΠ unc⁹ al omn^vid it (exc k) vg syr^utr cop go etc, sed syr^sch arm aeth pers^p *εν νηστ.*

30–32 Mt 17, 22a Lc 9, 43–45

30 [32.2] *Κἀκεῖθεν ἐξελθόντες παρεπορεύοντο διὰ τῆς Γαλιλαίας, καὶ οὐκ ἤθελεν ἵνα τις γνοῖ·* 31 *ἐδίδασκεν γὰρ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ ἀποκτανθεὶς μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστήσεται.* 32 *οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα, καὶ ἐφοβοῦντο αὐτὸν ἐπερωτῆσαι.*

33–37 Mt 18, 1–5 Lc 9, 46–48

33 [34.10] *Καὶ ἦλθον εἰς Καφαρναούμ. καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ γενόμενος ἐπηρώτα αὐτούς· τί ἐν τῇ ὁδῷ διελογίζεσθε;* 34 [35.2] *οἱ δὲ ἐσιώπων· πρὸς ἀλλήλους γὰρ διελέχθησαν ἐν τῇ ὁδῷ τίς μείζων.*

και προσευχ. habent. (:: Similiter 1 Co 7, 5 *τη νηστεια* aliena manu ad *τη προσευχη* additum. Qui eundem versum Matthaeo intulit utrumque coniunxit, nec eorum testium qui ibi tuentur versum quisquam omittit *και νηστ.*)

30. *κακειθεν* cum ℵBDLΔ ... ς *και εκειθεν* cum ACNXΓΠ unc^{9} al certe pler | *παρεπορευοντ.* cum ℵAB^{2}CLNXΓΔ unc^{9} al omn^{vid}, item *praetergrediebantur* vel (ita et. d) *transiebant* b d ff^{2}· g$^{1\cdot vid}$ g^{2} i k l q vg (ff^{2}· *inde egressi transiebat*, g^{2} *inde profecti praetergrediebatur*) cop syr^{utr} arm ... B*D^{gr} a c f (c *ibant*, a f *iter faciebant*) go aeth *επορευοντ.* | *γνοι* cum ℵBCDL ... ς *γνω* c. ANXΓΑΠ unc^{9} al omn^{vid} (1633 *τις ινα γνω*, non item 1624 nec magis edd Elz post 1633)

31. *αυτοις*: B 26^{ev} k om (sed 26^{ev} k *λεγων*, *dicens* pro *και ελεγεν*) | *ο υιος*: D* om e | *ανθρωπων*: D^{gr} *που* | *αποκτενουσιν*: D^{gr} *αποκτεινουσιν* | *αποκτανθεις*: D x^{scr} y^{scr} a c g$^{1\cdot}$ k cop arr om | *μετα τρ. ημερ.* (Gb″) cum ℵBC*DLΔ it^{pl} (a k q *post tertium diem*, b c i *post tres dies*, d *in tres dies*) cop syr$^{p\,mg}$ ... ς *τη τριτη ημερα* cum AC^{2}NXΓΠ unc^{9} al omn^{vid} f g$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot vid}$ l vg go syr^{sch} et$^{p\,txt}$ arm aeth (:: *μετ. τρ. ημερ.* Marci [8, 31. 10, 34] solent testes multi cum *τη τριτ. ημερ.*, quod Mtthaei et Lcae est, commutare) | *αναστησεται*: 1. 13. 69. 346. 26^{ev} al pauc *εγερθησεται*

32. *επερωτησαι*: 1. 13. 69. 346. *ερωτησαι*

33. *ηλθον* (D *ηλθοσαν*) cum ℵB(D) 1. 118. 209. 2^{pe} al^{8} fere a b c g$^{1\cdot 2\cdot}$ i k l vg syr^{sch} pers^{w} ... ς *ηλθεν* cum ACLNXΓΑΠ unc^{9} al pler f q cop go syr^{p} aeth pers^{p} (:: incipit h. l. lectio ecclesiastica, hinc passim *ο ις* additur) | *καφαρναουμ* cum ℵBDΔ it (exc q) vg cop go sax (:: cf et. ad Mt 4, 13) ... ς *καπερναουμ* cum ACLNXΓΠ unc^{9} al omn^{vid} q | *Ν γεναμενος* | *διελογιζεσθε* (1. 28. 209. *διελεχθητε*, M e^{scr} q *διελογιζοντο*, Δ^{gr} *διαλογιζεσθαι*) sine additamento cum ℵBCDL item (*tractabatis*, *retractabatis*) a b c (g$^{1\cdot 2\,vid}$) i k l q (*disceptassent*) vg cop ... ς (Gb^{00}) Ti praem *προσ εαυτουσ* cum ANXΓΑΠ unc^{9} al omn^{vid} (sed 1. 13. 28. 69. 2^{pe} al pauc syr^{sch} post *διελογ.* pon) f go syr^{utr} arm aeth

34. *εσιωπων*: CN -*ωπουν* | *εν τη οδω* cum ℵBCLNXΓΠ unc^{9} al omn^{vid} c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot vid}$ k l vg cop syr^{utr} arm aeth Or^{3,596} (*μαρκοσ τοινυν φησιν οτι διελεχθησαν εν τη οδω οι δωδεκα τισ αυτων μειζων εστι*) ... ADΔ

35 καὶ καθίσας ἐφώνησεν τοὺς δώδεκα, καὶ λέγει αὐτοῖς· εἴ τις θέλει πρῶτος εἶναι, ἔσται πάντων ἔσχατος καὶ πάντων διάκονος. 36 καὶ λαβὼν παιδίον ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτὸ εἶπεν αὐτοῖς· 37 ὃς ἂν ἓν τῶν παιδίων τούτων δέξηται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται· [96.1] καὶ ὃς ἂν ἐμὲ δέχηται, οὐκ ἐμὲ δέχεται ἀλλὰ τὸν ἀποστείλαντά με. 38 [97.a] Ἔφη αὐτῷ

10, 48

Mt 10, 40 Io 13, 20

38—40 Lc 9, 49 a

a b f i q go om, hinc Ln [εν τ. οδ.] | τις μειζων: ℵ τις μειζ. εστιν, 800. 435. al pauc τις ειη μειζ., D 2pe τις μ. γενηται αυτων, 13. 69. 346. τις αυτων μειζ. ειη, item a ff2. k vg quis (quisnam) eorum (illorum) maior esset; b c f g1. i l q quis (quisnam) esset illorum maior (mai. illor.). Similiter add esset go arm; cop syrP aeth fere ut D

36. και pr: D b ff2. i τοτε | καθισασ (AL -εισασ): ΡΗΓ al -ησασ | και λεγει - θελει (ΡΗ* al plures -λη) - εσται (AΕΓ al plus30 Orcod semel εστω, 28. al10 fere εστιν, a b ff2. i q fiat) - διακονοσ (M* al5 δουλοσ, 1. al pauc om παντων εσχ. και): D k om :: cf Mt et Lc

36. παιδιον: D το παιδ. | αυτο: D αυτον (d accipiens puerum statuit illum), item fortasse ex emendatione A (medio enim versu αυτ͞ο habet, ita quidem ut lineola addita videatur cum latinus textus interlinearis adderetur), 1. 28. 118. 2pe arm om. Itemvid Or2,806 και εξησ τουτοισ φησιν οτι λαβων παιδιον, δηλοτοτι ο ιϛ, εστησεν εν μεσω των μαθητων αυτου και etc | ACL εμμεσω | εναγκαλισαμενοσ (X -λησαμενοσ) hunc in modum corruptum legitur: C αναγκαλισ., L αναγκαλεσ., D* αναιλισαμ., A εκαλισαμ. | αυτο: Γ al αυτω (ut supra) | ειπεν (et. Or 2,806, f q dixit): 1. 118. al paucvid λεγει, item a b c d (itemvid ff2. g1. 2.) i l q vg ait

37. οσ αν pr loc cum ΝABCDLA 1. 13. 28. 69. al ... ϛ Ti οσ εαν cum ΝΧ ΓΠ unc2 al pler Or2,806 | εν (et. Or7,806. 807; f g1. g2. vid l vg unum ex, a ex - unum, item cop go syrP): DΧΓ 124. 22ev 44ev eser yser om; item ex (sine unum) b c ff2. i q (k pueros tales); 13. 69. 346. 2pe εκ | των παιδι. τουτων cum ΝCA 7pe al5 fere (cop unum horum parvulorum huiusmodi, syrsch sicut hic puer) ... ϛ Ln Ti των τοιουτων παιδι. cum ABDL ΝΧΓΠ unc9 al pler Or2,806 et807 it (sed k propius ad τ. παι. τουτ. accedit) vg etc (:: at accommodatum vdtr ad Mt1 εν παιδιον τοιουτο) | επι: D 69. 73. 247. 44ev εν (Latini in nomine meo) | τω ονομ. μου (et. Or2,806 e et807): A Or2,806 d τω εμω ονομ. | οσ αν sec loc cum BDLA al pauc... ϛ Ti οσ εαν cum ACΝΧΓΠ unc9 al pler. Item it (exc l) vg quicunque ... ℵ 47ev οσ, l qui | δεχηται (ℵ eser -χεται) cum NBL eser 7pe a c f g2. q (a f q recipit, g2. recepit, c excipit) ... ϛ δεξηται cum ACDN ΧΓΔΠ unc9 al pler (al pauc -ξεται) b ff2. g1. vid i l vg (hi omnes susceperit) :: δεξηται alterum nec Mt 18, 5 nec Lc 9, 48 fluct | αλλα (13. 28. 69. 346. 2pe μονον αλλα και): F cop αλλα δεχεται

38. εφη cum NBA cop syrsch, item C praemisso (:: e Lc) αποκριθεισ δε ... ϛ απεκριθη δε c. ΑΝΧΓΠ unc9 al pler a (respondens autem ioh. dixit) c f ff2. q go arm, item D al pauc b i k l (g1. 2. vid) vg syrP απεκριθη omisso δε (d respondens illi ioh. dixit), hinc Ln απεκρ. [δε] ... 13. 69.

ὁ Ἰησοῦς· διδάσκαλε, οἴδαμεν γὰρ ὅτι ἀληθὴς εἶ καὶ οὐδενὸς
μέλει σοι, οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας
τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ διδάσκεις· ἔξεστιν κῆνσον Καίσαρι δοῦναι ἢ οὔ;
39 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· τί με πειράζετε; ἐπιδείξατέ μοι δηνάριον·
τίνος ἔχει τὴν εἰκόνα καὶ τὴν ἐπιγραφήν; οἱ δὲ εἶπαν· Καίσαρος.
καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ἀπόδοτε οὖν τὰ Καίσαρος Καίσαρι
καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ. 41 καὶ ἐθαύμασαν ἐπ' αὐτῷ. καὶ ἔρχεται

---

346. 2^{pc} *om* αποκριθεις ... ειπεν | ο δε ιησους $g^{1\text{-}2\text{-}vid}$ i k : vg : a ff^{2} *respondit autem* και *et dixit illis* | ο *om* SBCLXΔΠ al *om* και. Gb Ss La *om* cum ADNΨ unc^{6} al plur^{pc} *om* ειπεν | ειπον *vel similli additamento cum* και : c *vide autem* k cop syr^{sch} ... ς La Ti *add* λεγων cum ALNΓΔΨ unc^{6} al plur f $g^{1\text{-}2\text{-}vid}$: i q vg syr^{p} go arm : item Β *non* ειπον, c ff^{2} *et dixit illis* 13. 69. 346. a d ειπεν, *dixit* : item 1. 28. 2^{pc} b i *non* 2^{pc} *om* | λεγει *et dixit* | δοθηναι. L *om* αδομεν ... ΠΑΡΕΓΕΝΕΤΟ al pl ... ΒΒ 346. αδομεν ... ΕΠΕΧΥΛΑΝ al *non* εδιδαξεν *ex* τω (*et* ς^{c}) c. ΑΠΕΚΤΕΙΛΑ L. 69. 2^{pc} al unc^{vid} (*ex* vg *in*, *ut ita etiam* Mc 1, 22. *ubi Graece ex non legitur*) ... ς Gb Ss *om* cum ADNΨ unc^{6} al iunge pl ... τ al plur^{pc} τον του · *est cum* επιδειξατε (2^{pc} προσεσχετε, προσ | Β 36). a k *post* ημων) cum ADNΨ unc^{6} al pler a b c ff^{2} $g^{1\text{-}2\text{-}vid}$ i k l q (*sed* quae *pro* qui) vg syr^{p} go arm ... ΑΠΕΚΛΑ 10. 115. 346. 44^{pc} f cop syr^{sch} aeth ast perpa *om* :: ut in Le desunt , επιδειχατε cum ΚΠΕΡΓΛΑ 1. 209. ... ς La επιδειξατε (:: cf Le) cum ACNΨΓΔ unc^{6} al plur | item d *ita plur* vg *prohibuistis*, k *ostendistis*) , *est* ουκ εμισευσατε (μι. cum ΝΒΔ : ς La *om.* cum rell :: ut Le) ημιν (L al^{pc} *ante* μετ' ημων) cum ΑΠΕΚΛΑ al f cop syr^{sch} aeth ast perpa (hi *omnes autem* εν *est* ουκ επισ. χρ.) item (qui *autem* etiam *est* ουκ επ. χρ. habent) ADNΨ unc^{6} al pl go syr^{p} sed c.° ... Ti *om* (Gb^{pc}) cum BX 1. 13. 14. 28. 69. 106. 209. 251. 255. it (*exc* f) vg arm (hi *omnes autem* εν *est* ουκ etc). Praeterea 237. *om* omnia *post* δαιμονια, 121° 124. 131. 433. c^{ear} g^{pauli} syr^{h} *om* omnia inde a και επιλ. (:: in Le post δαιμονια pergitur και επιλειψασα. αννα. ουτ ουκ ανελειφθ. μετ' ημων)

39. ο δε ιη (f $g^{1\text{-}2\text{-}vid}$ l vg. item c *ait illis Iesus*, q *at respondens Iesus ait*) : 1. 13. 28. 69. 118. 209. 346. arm ο δε, Β 2^{pc} a b ff^{2} i k ο δε αποκριθεις | ειπεν (f i k *dixit*) : a b c d ff^{2} $g^{1\text{-}2\text{-}vid}$ l q vg *ait* | αυτων (*et* f ff^{2} $g^{1\text{-}2\text{-}vid}$ l q vg ; c *eis*) : Β 115. a b i k *om* :: ut Le | ουδενος : r *eo* | ποιησει (it vg *faciat*) : A ποιει | επι : 1. 13. 69. 346. al pauc *ev* | τοιχν (*et* f $g^{1\text{-}2\text{-}vid}$ l q vg ; *satt* το δε τοιχν προσωπον δεν τους τοις ανθρωπους επιβλεποντας) : r° 1. 28. 209. a b c d ff^{2} i k arm *om*

40. ημων υπ. ημων (*et* ς^{o} prob Schu) cum NBCD 1. 13. 69. 209. al unc^{vid} k cop syr$^{p\ mg}$ arm (item L ημων υπ. υμων, UX al plus^{pc} υμων υπ. ημων) ... ς Gb Ss La υμων υπ. υμων (:: cf Le) cum ADNΨ unc^{6} al^{pc} fere a b c f ff^{2} $g^{1\text{-}2\text{-}vid}$ i l q vg go syr$^{sch\ et\ p\ mg}$ aeth

41. αυ: π εαυ | πεποιηχ: ΗΓΑ al aliq -σεν | εν cum ΝΑΒCLΝΧΓΠ unc^{5} al longe pl ... ς (= Gb Ss) εν τω cum DΘΠΛ al πω | ονομ. μου cum κ°C^{3} DΣΓΔΠ^{3} unc^{6} al pler itᵒᵐᵃ vg cop go syr$^{p\ mg}$ aeth ... Gb Ss La Ti *om* μου cum κ°ABC°KLΠ° 1. 229° 238. 485. al^{5} syr$^{sch\ et\ p\ txt}$ arm

μου, ὅτι Χριστοῦ ἐστέ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ. 42 [ins. 2] Καὶ ὃς ἂν σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν 2–47 Mt 18, 6–9 Lc 17, 2 τούτων τῶν πιστευόντων, καλόν ἐστιν αὐτῷ μᾶλλον εἰ περίκειται μύλος ὀνικὸς περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ βέβληται εἰς τὴν θάλασσαν. 43 [ins. 6] καὶ ἐὰν σκανδαλίσῃ σε ἡ χείρ σου, ἀπόκοψον Mt 5, 30 αὐτήν· καλόν ἐστίν σε κυλλὸν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωήν, ἢ τὰς δύο χεῖρας ἔχοντα ἀπελθεῖν εἰς τὴν γέενναν, εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον.

(:: vdtr propter pleonasmum omissum esse; si quis intulisset *μου*, siecisset opinor *οτι χῡ εστε*. Apud Mt est *εις ονομα μαθητου*) | $\overline{\chi\upsilon}$ (κ^{c}): κ* *εμον* (ex *εμοι* corruptum?) | *οτι* sec cum NBC*DLΔ al plus^{10} b ff^{2}· g^{2}· k l q gat syr^{utr} cop go, Ln [*οτι*] ... ς om cum AC^{2}NΧΓΠ unc^{9} al pler a c f i vg arm aeth | *απολεση* cum NABCLNΧΓΔΠ unc^{8} al longe pl ... Ln Ti *απολεσει* cum DΞ al^{20} fere

42. *αν* cum NBDLNΥ al mu ... Ti *εαν* cum ACΧΓΔΠ unc^{8} al pl | *σκανδαλισῃ*: Η al^{10} fere *-λισει*, D^{Et} *-λιζῃ*, 150^{ev} *λιζει* | *τ. μικρ. τουτων* cum NABC*et^{2}DLM^{2}NΔ 1. al pauc c l q (item a *ex minimis vestris*, k *de pusillos vestros*) cop syrP go aeth, item al^{10} fere b d ff^{2}· l vg syr^{sch} ... ς Ti om *τουτων* cum EFGHKM*SUVXΓΠ al pl f arm | *πιστευοντων* sine additamento cum NΔ b ff^{2}· i (hi *credentibus*) k* (*qui credã*) cop^{dg}, item C*D a *πιστιν εχοντων* (C^{a} ita certe magis videtur quam *πιστευοντων*, a *fidem habentibus*, d *fid. habentium*), ita Ti (:: at vdtr potius ex *πιστευοντων* nude dicto *πιστιν εχοντ.* fluxisse; alii *εις εμε* maluerunt addere) ... ς Ln *πιστευοντ. εις εμε* (:: ut Mt) cum ABC^{2}LNΧΓΠ unc^{9} al pler c f g$^{1·2·vid}$ l q vg cop^{achw} et^{wi} syr^{utr} go al | *εστιν αυτω*: Α *αυτ. εστ.*, U al pauc aeth om *αυτω*, c d k om *εστ.* | *περικειται*: D *περιεκειτο* (it pler d vg *si circumdaretur*, k *ut suspensa esset*) | *μυλος ονικος* (Gb') cum NBCDLΔ al^{10} fere it (exc q) vg (Latini *mola asinaria*, l *mola atinaricia*, d nil nisi *mola*) syr^{sch} go arm aeth ... ς Ti *λιθος μυλικος* cum ANΧΓΠ unc^{9} al pler q (*lapis molaris*) cop^{vid} syrP; 13. 28. 69. 258. 346. 2p^{e} *μυλωνικος λιθος* (vel *λιθ. μυλ.*) | *περι* (b c ff^{2}· k q *circa*): D al^{2} *επι* (a d f i l vg *collo*, g^{2}· *in collo*) | *βεβλητ. εις τ. θαλασσαν*: D *εις τ. θα. εβληθη* (itpl *in mare mitteretur*, ff^{2}· q *in mari mitt.*, k *in marem missus esset*)

43. *σκανδαλιση* cum NBLΔ al^{3} item *scandalizaverit*, a f ff^{2}. g$^{1·2·vid}$ k l vg, Η *-λισει* ... ς Ln *-λιζῃ* cum ACDFGHKMNSUVΓΠ al pl, item *scandalizat* b e d i q; item Ξ al aliq *-λιζει* | *αποκοψ. αυτην*: b (arm) add *et proice abs te* :: e Mt | *εστ. σε* cum NBCLΔ 13. 28. 69** (*om *σε*) 346. 2p^{e} a; item D b c f ff^{2}· g$^{1·vid}$ i k l (g^{2}· *bonum tibi* omisso *est*) vg syr^{utr} arm aeth *εστ. σοι* ... ς *σοι εστι* (:: ut Mt) cum ANΧΓΠ unc^{9} al pler go | *εισελθ. εις τ. ζω.* cum NABCDLΔ 282. 2p^{e} it vg cop syr^{sch} aeth ... Ti *εις τ. ζω. εισελθ.* cum NΧΓΠ unc^{9} 1. al fere omn syrP go | *τως*: D Ξ^{ser} om :: ut Mt (similiter al pauc om *τους* v. 45) | *απελθειν* (b c ff^{2}· saba g^{2}· i l vg; κ* *εισελθειν*): D 12. 61. 8p^{e} a f ff^{2}· blanch k gat *βληθηναι* | *εις την* (al^{3} om) *γεενναν*: 1. 28. 118. 435. om | *εις* (pro *εις* D

45 καὶ ἐὰν ὁ πούς σου σκανδαλίζῃ σε, ἀπόκοψον αὐτόν· καλόν
ἐστίν σε εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν χωλόν, ἢ τοὺς δύο πόδας ἔχοντα
Ps. 9, 10 βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν. 47 καὶ ἐὰν ὁ ὀφθαλμός σου σκανδα-
λίζῃ σε, ἔκβαλε αὐτόν· καλόν σε ἐστὶν μονόφθαλμον εἰσελθεῖν εἰς

---

b c ff² i k οπου εστιν, 238. η εις) το πυρ το ασβ. (B αζβεστ.) cum ℵ*etᶜʰ ABCNXΓΠ unc⁸ al pler a f g² l vg cop go arm; item D it⁶: F του πυρος, gat syrᵖ *ignis inextinguibilis*, q *ignis inextinguibilem* ... ℵ^ᵐ LA 240. 244. 255. syrᵉᶜʰ persᵖ om, hinc Gb⁶

44. ς (sed Gb⁶) Ln ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται cum ADNXΓΠ unc⁸ al pler itᵖˡᵉʳ (f om και το πυρ ου σβεννυ.; b c g² *et ignis eorum*) vg syrᵘᵗʳ (ut b c g²) go aeth (sed sic transp: οπου το πυρ ου σβ. και ο σκ. αυτ. ου τελ.) Angᶜᵃⁿᵒ ⁴,⁷ (praetereaque de civ. dei 21, 9 *non cum pignit uno loco eadem verba ter dicere*) (Irᵢⁿᵗ ¹⁰⁵ *iniustos autem et qui non faciunt opera iustitiae mittet in ignem aeternum, ubi vermis eorum non moritur et ignis non extinguitur*: quae an ab hoc versu pendeant non satis liquet)? omisimus cum ℵBCLA 1. 28. 118. 251. (255; sed is om et. vv. 45 et 46) 2ᵖᵉ 10ᵖᵉ ᵛⁱᵈ k cop armᶻᵒʰ et ᶜᵈᵈ omn

45. και εαν: D και | σκανδαλιζη cum ABCDNΓΔΗ unc⁸ al pler ... ℵX al pauc -λιζει, L -λισει, 90ᵒ -λιση | αυτον (A αυτην): cop add *proiice eum*, arm *proiice abs te* :: cf Mt | καλον cum ℵBCDLNXΓΔ unc⁸ al pler itᵖˡᵉʳ vg etc ... Ln add [γαρ] cum AKH al¹⁰ c | εστιν σε cum ℵABCKF GHKLVXΔΗ al²⁵ fere ... ς (= Sz) εστι σοι c. ℵ*ΓΠ al plᵛⁱᵈ itᵖˡᵉʳ (et. d) vg syrᵘᵗʳ aeth; item DM²S al plus¹⁵ b go σοι εστιν ... 40. 237. al pauc εστιν tantum | εισελθειν (ℵΓΠ al¹⁰ fere post ζωην) εις τ. ζωην (D a b c g² i l q vg arm add αιωνιον, non item f ff² k) χωλον (D 2ᵖᵉ a b c f ff² g² i k l q vg arm ante εισελθ.). Praeterea pro χωλον ℵ κυλλον η χωλον :: cf Mt | βληθηναι (1. 28. 118. απελθειν): ℵ post ε. τ. γεενν. pon | εις την (M*NX 13. 28. 69. al pauc om) γεενναν (K al γεεναν, item X al v. 43, D al v. 47) sine additamento cum ℵBCLA 1. 28. 118. 251. 10ᵖᵉ (iidem omnes om et. v. 44) 24. 237. 259. 11ᵖᵉ b k cop syrᵉᶜʰ armᶻᵒʰ persᵖ ... F add του πυρος, item c g² l vg syrᵖ add του πυρ. του ασβεστου (g² *ignis et inextinguibilis*, l *ignis inextinguibilem*), item ς (sed Gb⁶ᵉ) add εις (a ff² i rursus *ubi*) το πυρ το ασβεστον, Ln [εις τ. π. τ. ασβ.] cum ADNXΓΠ unc⁸ al pler f (item a ff² i) go armᵘˢᶜ aeth

46. ς (sed Gb⁶) Ln ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται cum iisdem qui v. 44 habent (aeth om και το π. ου σβ., itᵖˡ syrᵘᵗʳ *et ignis eorum* etc) ... om cum iisdem quibuscum v. 44, praetereaque cum 258 et (qui etiam v. 45 om) 92. 218. 19ᵉᵛ cᵉᶜʳ

47. και εαν ο οφθαλμ. σκανδαλιζη (X al pauc -λιζει) σε: Dᵍʳ και ο οφθ. σου ει σκανδαλιζει σε | σε εστιν cum ℵB, item εστ. σε LA et σε post εισελθ. posito 13. 28. 69. 346. (2ᵖᵉ σε omisso εστιν) ... M* it (et. d) vg syrᵘᵗʳ aeth εστ. σοι, ς Ln σοι εστι cum ACDᵍʳM²NXΓΠ unc⁸ al pler cop go | μονοφθαλμον: d *cum uno oculo*, f *unum oculum habentem*, a b

τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα βληθῆναι εἰς
τὴν γέενναν, 48 ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ Is 66, 24
σβέννυται. 49 πᾶς γὰρ πυρὶ ἁλισθήσεται. 50 [102. 2] καλὸν τὸ ἅλας· [Lv 2, 13] Mt 5, 13
ἐὰν δὲ τὸ ἅλας ἄναλον γένηται, ἐν τίνι αὐτὸ ἀρτύσετε; ἔχετε ἐν Le 14, 34
ἑαυτοῖς ἅλας καὶ εἰρηνεύετε ἐν ἀλλήλοις.

---

c ff^{2} g$^{1.2}$ vid i vg *luscum*, l q *caecum*, k *quacumque parte corporis debilem* (posteaque *integrum* pro *duo* οφθ. εχ.) | εισελθειν (ℵ* om): A post του θεου pon | βληθηναι: D al^{10} απελθειν, item d i *ire*, e *introire*; k vero (post εισ γεεν.) *incidere* | εισ την (cum ℵACDNXΓΔΠ unc^{8} al omn fere; Ti om cum BL 28.) γεεν. sine additamento cum ℵBDLΔ 1. 28. 118. 209. 2pe 8pe 10pe a b c ff^{2} k cop arm ... ς (sed Gb^{0}) ad γεεν. add του πυρος cum ACNXΓΠ unc^{8} al pler f g^{2} (*ignis inextinguibilis*) i l q syr^{utr} go aeth ... F (pro ε. τ. γεεν.) εισ το πυρ το ασβεστον

48. Hunc versum nemo omittit. | αυτων: GSVX al^{26} c om; 262. 300. al pauc b g^{2} cop syr^{utr} et. post πυρ add αυτων; c k οπου το πυρ etc ante και ο σκωλ. etc ponunt | τελευτα: 1. τελευτησει. Sed it^{pler} i. e. a b c ff^{2} i q item mt (non f l vg) omnibus tribus vv. *morietur* et *extinguetur*; item d v. 44, sed vv. 46 et 48 (hoc versu et. g^{1}) *morietur* et *extinguitur*; k hoc versu (quem solum habet) *extinguetur* et *moritur* (b ter *vermes eorum non morientur*, item a v. 48). Apud LXX est: ο γαρ σκωληξ αυτων ου τελευτησει και το πυρ αυτων ου σβεσθησεται.

49. πασ γαρ (11. 230. al^{6} add αρτοσ) πυρι (ℵC al pauc εν πυρι, X πυρι αλι sic) αλισθησ. (46. 52. δοκιμασθησ., g^{1} *omnes - examinantur*) c. ℵABCLNXΓΔΠ unc^{9} al pler f g$^{1.2}$ l q vg cop syr^{utr} go arm aeth; item k *omnia autem substantia consumitur* (αναλωθησεται?): D 64. 65* a b c ff^{2} i tol om | αλισθησεται sine additamento cum ℵBLA 1. 61. 73. 118. 205. 206. 209. 229* 251* 253. 435. b^{ser} g^{ser} 2pe 10pe k cop^{dz} et^{pois} arm^{zoh}... ς (sed Schu: *glossam olent*) Ln Ti add και πασα (D b c ff^{2} i tol πασα γαρ, a πασα omisso και: hi igitur πασα γαρ θυσια etc loco verborum πασ γαρ πυρι etc reponunt) θυσια αλι (al^{10} a c g^{2} em harl ing gat mt tol om) αλισθησεται cum ACDNXΓΠ unc^{9} it pler vg syr^{utr} cop^{sch} et^{wi} go arm^{usc} aeth :: cf Lev 2, 13 και παν δωρον θυσιασ υμων αλι αλισθησεται, unde additamentum versus nostri fluxisse videtur.

50. το αλα bis c. ℵ*(sed pri loc -λασ)LA ... ς Ln Ti το αλασ c. ℵ^{c}(ℵ priore loco)ABCDNXΓΠ unc^{9} al omn^{vid} | καλον: 13. 69. 346. al? add γαρ | δε: 13. 69. al? γαρ, v om | γενηται (it vg *fuerit*): D γενησεται (d *fuerit*) | αυτο: MΓ 1. 206. 209. 255. 299. e^{ser} al pauc f om (nec exprim go al) | αρτυσετε (-σετε ℵBEFGMSUXΓΠ etc; ACDHLN 126. al mu -σεται, Δ 28. -σηται, 69. al -σητε): ℵ 1. 14. 91. 118. 206. 255. 299. e^{ser} g^{ser} αρτυθησεται, item *condietur* (vel ut go *conditur*) d f gat cop syr^{sch} arm go aeth (contra *condietis* a b ff^{2} vid g^{2} i l vg syr^{p}, q *salietis*; c *condies*, k *condistis*) | εχετε: 13. 69. 346. 2pe υμεισ ουν εχ., 28. εχ. ουν υμεισ | εαυτοισ: L* al pauc αυτοισ | αλα cum ℵ*A*BDLΔ 1. 28. 209. al pauc ... ς αλασ c. ℵ^{c}A^{2}CNXΓΠ unc^{9}(U το αλ.) al pler | ειρηνευετε: V al^{5} -σατε

X

Mt 19, 1—9 Mc 10, 1—9

1 Καὶ ἐκεῖθεν ἀναστὰς ἔρχεται εἰς τὰ ὅρια τῆς Ἰουδαίας καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, καὶ συνπορεύονται πάλιν ὄχλοι πρὸς αὐτόν, καὶ ὡς εἰώθει πάλιν ἐδίδασκεν αὐτούς. 2 καὶ προσελθόντες οἱ Φαρισαῖοι ἐπηρώτων αὐτὸν εἰ ἔξεστιν ἀνδρὶ γυναῖκα ἀπολῦσαι, πειράζοντες αὐτόν. 3 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· τί ὑμῖν ἐνετείλατο Μωϋσῆς; 4 οἱ δὲ εἶπαν· ἐπέτρεψεν Μωϋσῆς βιβλίον ἀποστασίου γράψαι καὶ ἀπολῦσαι. 5 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς·

Dtn 24, 1 Mt 5, 31

X. 1. και εκειθεν c. ABCDEKMSUΓΔΘΠ 1. 13. 28. 69. 209. al[m] fere ... ς Ti και απ-θ cum ALNXΓΠ unc[2] vel (U?)[mg] al pler | ερχεται: B φαίνεται | και παλιν πορευ cum ABC[2]L cop ... c[2]DGa 1. 13. 28. 69. 124. 209. y[ser] z[ser] al[m] fere it vg syr[csch] pe arm[ed] aeth[ed] παλιν (.: ut Mt) ... ς δια του πορευ cum ANXΓΠ unc[2] al pl syr[p] | συνπορ. cum nABCa ... ς La συνεπορ. cum LNXΓΠ unc[2] al certe pler | συνπορευονται (1. 13. 28. 69. al[5] fere -ευεται) παλιν (13. 69. 124. 108[c] b c ff[2] i syr[csch] om) οχλοι (X al pone οι οχλοι, al[m] fere οχλοι vel ο οχλος vel ut 1. 118. 209. al οχλ. παλιν): D Z[c] συνεχυτο παλ. ο οχλος, item consumti – turbae a b c ff[2] i k q (contra consumunt – turbae f g[2] l vg) | και ως εωθει (ε at dubitat illos iterum sint consecuturi) : B b ff[2] i ως εωθει και

2. προσελθοντες (ut. e f ff[2] i l q vg): D a b k om. 406. Z[c] post αυτ. δε φαρ. pon | οι φαρ. cum ACEVX al aut mu (1. 209. al post αυτον): Gb 2a La Ti φαρισαιοι cum ANΓΔΠ unc[2] al pl, e quidam Pharisaei, ff[2] quidam ... D a b k om | επηρωτων (c c[corr] επηρωτουν sed c vitiose επηρουν, Δ ηρωτων) e. ABCDLNΔ al[m] fere (Or[3,888] ad Mt 19, 3 adnotat: το ισοδυναμουν συνηθως και ο ματθαιος· ουκουν των προσιοντων και συνθυομενων τω Ιω ησαν τινες οι επιφερομενοι επηρωτων αυτον etc), item interrogabant itp[ler] vg ... ς επηρωτησαν e. ANXΓΠ unc[2] al longe pl q (interrogaverunt)

3, 4. μωυσης cum HDEKMNSUΔΘΠ al pm (etc: cf ad Mt 8, 4. 17, 3 Mc 1, 44) ... ς μωσης cum ACEFGHLUVXΓ al pl

3. ενετειλατο: D[a] 28. ετειλατο

4. εκελευσε cum HDCD ... ς εκρινεν cum ALNXΓΔΠ unc[2] al certe pler | επετρεψ. (inseit k cop aeth) μω. cum HBCDLΔ 124. y[ser] z[ser] 48[ev] al aliq k cop aeth ... ς μω. επετρεψ. (1. 118. 209. 299. c[ser] ενετειλατο) cum ANXΓΠ unc[2] al pler f g[2] l vg go syr[utr] arm ... Z[c] a c ff[2] q επετρ. (permisit, sed q praecepit) omisso μωυσης, 131. b om επετρ. μωυσ. | γραψαι: 61. b δουναι, D δουναι γραψαι, e d ff[2] q dare scriptum :: cf Mt | απολυσαι: H add αυτην

5. ο δε ιη c. HBCLΔ cop, item e ipse vero ... ς La Ti και αποκριθεις (a b l q g[1.2] vid vg quibus respondens, k respondit autem - et, ff[2] respondens vero, syr[csch] om και) ο ιη cum ADNXΓΠ unc[2] al oman[vid] itp[ler] vg syr[csch] eth[p] go arm aeth | αυτοις: D 235. 252[c] om | εγραψεν (H επετρεψεν):

πρὸσ τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἔγραψεν ὑμῖν τὴν ἐντολὴν ταύτην. 6 ἀπὸ δὲ ἀρχῆσ κτίσεωσ ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούσ· 7 ἕνε- Gen 1, 27 2, 24
κεν τούτου καταλείψει ἄνθρωποσ τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μη-
τέρα αὐτοῦ, 8 καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰσ σάρκα μίαν, ὥστε οὐκέτι
εἰσὶν δύο ἀλλὰ μία σάρξ. 9 ὃ οὖν ὁ θεὸσ συνέζευξεν, ἄνθρωποσ
μὴ χωριζέτω. 10 [104. 10] καὶ εἰσ τὴν οἰκίαν πάλιν οἱ μαθηταὶ περὶ

D c g^{2} k syr^{cod} add μωυσησ, item 90. al pauc ante προσ, b post ταυτην, f g^{1} post υμιν | υμων: D 13. 28. 69. al^{5} b c g^{2} k arm^{zoh} (sed habent^{edd}) om | ταυτην: aeth add (:: e Mt) απολυσαι τασ γυναικασ υμων

6. κτισεωσ (Γ al κτησ.): D 255. 36^{ev} b ff^{2} q syr^{sch} pers^{p} om | D* θηλιν | αυτοισ (et. a c g$^{1.2}$ k** l q vg cop syr^{utr} arm; D 86* 219. b f ff^{2} k* fu go aeth om) sine additamento c. NBCLA c ff^{2} cop catt^{com} (sedmosq ex edd^{s} non^{ed}) ... ς add ο θεοσ, Ln [ο θεοσ] cum ADNXΓΠ unc^{9} al omn vid a b f g$^{1.2}$ k l q vg go syr^{utr} arm aeth

7. ενεκεν: DN 13. 28. 69. 124. 346. e^{ser} 2^{pe} al^{5} b c ff^{2} g$^{1.2}$ q hari gat mt fu sax (non item a f k l vg nec cop syr^{utr} go arm aeth) praem και ειπεν (g^{1} *et bene dixit*) :: e Mt | τ. πατερ. αυτου: DM*N om αυτου :: ut Mc | μητερ. αυτου (D εαυτου) c. NDM 238. 48^{ev} w^{ser} z^{ser} (et haud dubie al, neglexit enim Wtst cum aliis) a b c f ff^{2} cop syr^{sch} go aeth ... ς Ln Ti om αυτου (:: ut Mt) cum ABCLNXΓΔΠ unc^{9} al pler k l q vg syr^{p} arm. Praeterea nihil addidimus cum NB 48^{ev} go (k *et improbitas mulierem*: quae corrupta ex glossa male adscripta *et adhaerebit ad mulierem* orta videntur) ... ς Ln Ti add (:: e Mt et Genesi) και (cop^{petr} s. om) προσκολληθησεται προσ την γυναικα (Ln τη γυναικι cum ACLNΔ 1. al^{5} a c f g^{2} gat mt tol; C γινγυναικι pro τη γυ.) αυτου c. AGDLNXΓΔΠ unc^{9} al omn fere it (de k vide ante) vg cop syr^{utr} arm aeth

8. μια σαρξ cum BDEGHLM*NSVXΔ al pl it vg syr^{utr} go aeth ... NACFKM^{2} UΓΠ al plus^{20} cop arm σαρξ μια (:: cf Mt, ubi rursus ND it^{pler} vg μια σαρξ)

9. ουν: DΘ^{r} ff^{2} blanch (non^{sabat}) k* om | ὁ: AG al pauc om (Clem^{838} αυτοσ δε ουτοσ ο κυριοσ λεγει· ο θεοσ συνεζευξεν, ανθρωποσ μη χωριζετω: quae pari iure ad Mt et ad Mc adhiberi possunt) | χωριζετω: Δ^{Θr} χωριζεσθω

10. εισ την οικιαν (Gb″) cum NBDLΔ 9^{ev} 10^{ev} 12^{ev} 18^{ev} 19^{ev} 36^{ev} 49^{ev} y^{ser} al^{8} vel^{3} p^{e} b (*in domum* ut et. d) ... ς εν τη οικια cum ACNXΓΠ unc^{9} al pler et (*in domo* vel *domi*; sed c plane om) a f g^{2} (et^{vid} ff^{2} g^{1}) k l q vg, item cop go etc | οι μαθηται cum NBCLΔ 28. 18^{ev} 19^{ev} 36^{ev} 49^{ev} y^{ser} al^{6} vel plur a c k (*discipuli secreto* c k) cop arm ... ς add αυτου, Ln [αυτου] cum ADNXΓΠ unc^{9} al pler b f g^{2} (et^{vid} ff^{2} g^{1}) l q vg syr^{utr} go aeth | περι τουτου (N τουτων) cum (N)ABCLMNXΓΔ al^{20} a c ff^{2} k (a *de hoc*, c ff^{2} *de hoc sermone*, k *de isto sermone*) cop syr^{sch} aeth... ς περι του (Π 124. al^{5} om) αυτου (D f g^{2} add λογου ut c ff^{2} k)

Mt 5, 32
Lc 16, 18

τούτου ἐπιμοίχᾶται αὐτόν. 11 [ins. 2] καὶ λέγει αὐτοῖς· ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμήσῃ ἄλλην, μοιχᾶται ἐπ' αὐτήν· 12 καὶ ἐὰν αὐτὴ ἀπολύσασα τὸν ἄνδρα αὐτῆς γαμήσῃ ἄλλον, μοιχᾶται.

13–16
Mt 19, 13–15
Lc 18, 15–17

13 [ins. 2] Καὶ προσέφερον αὐτῷ παιδία ἵνα ἅψηται αὐτῶν· οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμων τοῖς προσφέρουσιν. 14 ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς

---

cum DEFGHSUVΠ al pl b f g^{2} (et $g^{1\text{-}vid}$) l q vg syr^{p} go ... K 67. 116. 131. 346. 48^{ev} c^{ecr} c^{ecr} harl^{mg} cm | επηρωτων (C c^{ecr} -τουν, LΔ επερ.) cum NBCLΔ al plus^{20} ... ς Ln επηρωτησουν cum ADNXΓΠ unc^{9} al pl, item *interrogaverunt* it vg cop go syr^{utr} | αυτον: K cm

11. *os av* cum NBCDLΔ al plus^{25} ... ς Ti *os ean* cum ANXΓΠ unc^{9} al pler ... 1. 13. 28. 69. 124. 346. $2P^{e}$ a arm *ean* (1. και *ean*, sed v. 12 ante 11 pon) αντης ($2P^{e}$ post απολ.) | απολυσῃ: HK al^{20} fere -λυσει. Item al pauc *γαμησει* | *γαμησῃ αλλην*: D b c f l q vg (non item a k) *all. γαμ.* | *εκ αυτης*: 1. 2. 28. 262. $2P^{e}$ syr^{och} arm $pers^{p}$ cm :: ut Mt

12. *και ean αυτη απολ. τ. ανδρ. αυτης* (C *αυτου*, Gb^{o}; A add *και*, *δ dimiserit - et*) cum (Gb^{r}) NBCLΔ cop aeth ... ς Ln Ti *και εαν γυνη* (1. post απολ.) *απολυσῃ* (18^{ev} 19^{ev} 49^{ev} y^{ecr} 150^{ev} -λυσασα omisso *και* sq, iidem fere om *αυτης*) *τον ανδρα αυτης και* cum ANXΓΠ unc^{9} al pler f $g^{1\cdot}$ l vg syr^{utr} go ... D 13. 28. 69. 124. 346. $2P^{e}$ a b c $ff^{2\cdot}$ $g^{2\cdot}$ q (k) arm *και εαν γυνη* (13. al e $ff^{2\cdot}$ *γυνη εαν*) *εξελθῃ* (b d *exiet*, $ff^{2\cdot}$ *exeat*, q *exierit*, a *discesserit*, c *reliquerit*) *απο του* (69. om) *ανδρος και* (k *et quae relinquit mulier virum ej*) | *γαμησῃ αλλον* (A *αλλην*, *aliam* sed δ^{2} *alii*; D *allον γαμ.*) cum NBC*DLA 1. 13. 28. 69. 124. 346. al pauc, item *alii* (*alio*, b d *alium*) *superi* (*subaeri*, k *subet*, d *duxerit*) it vg, item cop syr^{p} go aeth ... ς Ti *γαμηθῃ allω* cum AC^{2}NXΓΠ unc^{9} al pler arm | *μοιχαται* (ita f $g^{1\cdot}$ q vg): a b c $ff^{2\cdot}$ $g^{2\cdot}$ k l add *super illum* (k *illo*). Praeterea a b f $ff^{2\cdot}$ $g^{2\cdot}$ l add *similiter* ($ff^{2\cdot}$ $g^{2\cdot}$ om) *et qui dimissam* (A add *a viro*) *ducit moechatur* :: e Mt

13 sqq: $Or^{3,666}$ sq postquam Mt 19, 13 sqq exposuit pergit: *αλη γουν η συμφρασις του κατα λουκαν τοιαυτη εστιν· προσεφερον δε αυτω - εως του· ος εαν μη δεχηται - ου μη εισελθῃ εις αυτην. σχεδον δε ταις αυταις λεξεσι και ο ματθαιος μαλιστα τα τελευταια ωσαυτως εξεθετο.*

13. *ινα*: *ν ἵν'* | *αψητ. αυτων* cum ADNXΓΠ unc^{9} al pler a b c $ff^{2\cdot}$ k l q vg cop syr^{utr} go $Or^{3,666}$ (*κατα μεν τον ματθαιον ινα ταις - κατα δε τον ματθαιον, ινα αψηται αυτων· κατα δε τον - λουκαν, ινα αυτων απτηται*) ... NBCLΔ 124. 49^{ev} y^{ecr} al pauc f *αυτων αψηται* :: ut Lc | *μαθηται* (et. b $ff^{2\cdot}$ k l q vg cop arm): D 406. $2P^{e}$ a c f syr^{utr} go aeth add *αυτου* | *επετιμων* cum ADNXΓΠ unc^{9} al omn^{vid} it vg syr^{utr} ... NB CLΔ cop go *επετιμησαν* (:: hoc etiam Mt, illud Lc, sed eosdem testes qui -*μησαν* per hunc versum prae alteris ex parallelis corruptos esse tantum non certum est) | *τοις προσφερουσιν* (Γ add *αυτα*) e. ADNXΓΠ unc^{9} al fere omn (1. 118. *τοις φερουσιν*, 255. *τους προσφεροντας*) a b f $ff^{2\cdot}$ l q vg syr^{utr} go arm aeth ... NBCLΔ c k cop *αυτοις* (:: ut Mt et Lc)

ἠγανάκτησεν καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός με, μὴ κωλύετε αὐτά· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 15 *ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὃς ἂν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν.* 16 *καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτὰ κατευλόγει, τιθεὶς τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτά.*

17 [107.1] *Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ εἰς ὁδόν, προσδραμὼν εἷς* Mt 19, 16—26 Lc 18, 18—27

14. ο ις: U om ο | και: 1. 13. 28. 69. 124. 346. 2pe syrp mg arm add επιτιμησασ | παιδια: D* παιδαρια (d *pueros*) | μη cum BM*NXΓΔΠ unc^{2} al^{90} fere cop ... ς Ln και μη (:: ut Mt et Lc) cum ΚACDLM^{2} 1. 13. 118. al sat mu it vg go syr^{utr} arm aeth Bas$^{eth\ 251}$ (ibidem v. 13. αυτ. αψη., επετιμων, τοισ προσφερ.) | αυτα: cop add (:: e Mt) *venire* (*ire*) *ad me*

15. οσ αν cum ΝBCDLΔ 1. al pauc ... ς Ti οσ εαν cum ΑΝΧΓΠ unc^{9} al pler | παιδιον: y^{scr} 49^{ev} al pauc praem το | ου μη εισελθ. εισ αυτην (it d vg *non intrabit* [k *introivit*] *in illud*. Cf etiam supra ad v. 13 Or ^{3,668}sq): D^{gr} ου μη εισ αυτ. εισελευσεται

16. εναγκαλισαμενοσ (l vg *complexans*, k *complexus*, g^{1} *complectens*; a *et in sinu suo benedicebat illos*; L ut supra λεσαμενοσ, A* ενεκαλισαμ. sed corr. est εναγκ., X -λησαμενοσ ut et. 9, 36): D b c f ff^{2} q (b *convitans*, rell *convocans*) προσκαλεσαμενοσ | κατευλογει (L y^{scr} κατηυλ., cop aeth add αυτα) τιθεισ τασ χει. επ αυτα cum ΝBCLΔ y^{scr} 2pe 150^{ev} al^{10} fere cop aeth syrp cod (ap Adl) ... ς Ln Ti τιθεισ τασ χειρ. επ αυτα ηυλογει (Gb' Sz Ln εὐλόγει, Ti κατευλόγει) αυτα: hoc ordine (de singg verbis vide post) cum ΑDΝΧΓΠ unc^{9} al pler it (exc a) vg go syr^{utr} arm | τιθεισ (1. και τιθων, 13. 28. 346. τιθων) τ. χ. επ αυτα: D ετιθει et add και post επ αυτα, item b c ff^{2} k q syr^{utr} ... 106. a (vide ante) plane om; syrp habet c.* | ηυλογει ς tenet cum Γ al; Gb' Sz Ln ευλογει (K*-γη) c. ΑDEHK*MSUVΧΠ al pl; FGK^{3} al fere^{10} ευλογησεν; N κατηυλογει (:: κατευλογεω hoc uno loco Ni Ti, item rarissimum apud LXX)

17 ss. Exscripsit haec: 17—31 Clem^{927} sq, passim quidem libere, ut statim fit ab initio, ubi habet: εκπορευομενω αυτω εισ οδον προσελθων τισ εγονυπετει λεγων. Locum Matthaei parallelum tractans Or ^{3,664} ss passim etiam Marcum respicit. De eadem narratione quemadmodum apud Clem^{hom} Iust Marcosios Naass Valentinianos legitur cf comm ad Mt, ubi etiam locum similem ex evgl Hebr adscripsimus.

17. εκπορευομενου: Γ f^{scr} πορ. | προσδραμων (al pauc προδρ., al pauc προσελθ.): itpler vg *procurrens* vel *praecurrens*; c *ecce quidam adgeniculans* pro προσδρ. εισ κ. γον. αυτ., item k *genibus obsecrans illum quidam* | εισ: al plus^{10} τισ, al pauc syrp mg τισ (vel εισ) πλουσιοσ | προσδρ. εισ: ΑΚΜΠ 13. 28. 69. 124. 2pe al plus^{20} arm ιδου τισ (M om) πλουσιοσ προσδραμ. | και (ff^{2} *procurrens quidam et adgeniculans*, d *adcurrit unus et adgeniculans*): Δ cop om, item it^{mu} vg (f l vg *procurrens quidam genu flexo*, a *procurrens unus genibus prostratus*, b *praecurrens quidam adgeniculans*, q *occurrens unus ad genuam eius se vol-*

καὶ γονυπετήσας αὐτὸν ἐπηρώτα αὐτόν· διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσω ἵνα ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; 18 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἷς ὁ θεός.
Ex 20, 12–16 19 τὰς ἐντολὰς οἶδας· μὴ μοιχεύσῃς, μὴ φονεύσῃς, μὴ κλέψῃς, μὴ ψευδομαρτυρήσῃς, μὴ ἀποστερήσῃς, τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου. 20 ὁ δὲ ἔφη αὐτῷ· διδάσκαλε, ταῦτα πάντα ἐφυλα-

---

θεὸς) | γονυπετήσας: D 28. 69. 124. 346. γονυπετων. Cf et. Chr$^{1,\text{vet}}$ καὶ γαρ φησιν (ο μαρκος) οτι προσδραμ. και γονυπετων παρεκαλει αυτον, και οτι εμβλεψας αυτω ο ις ηγαπησεν αυτον. | αὐτόν pr (ante cum f ff^{2} l vg): a b c cop syr^{utr} go arm Clem non exprim | ἐπηρώτα (D ἠρωτα) αὐτον (q om αυτ.): 13. 69. 121. 124. 346. 406. 2pe e^{ser} a b f g^{2} l k q mt reg go syr^{sch} arm add λεγων (g^{2} dicens ei). Cf et. supra Clem | τί: Clem add αγαθον :: ut Mt

18. Or^{3,884}ratione habita Matthaei (τι με ερωτας etc) haec adnotat: ο δε μακρος και λουκας φασι τον σωτηρα ειρηκεναι· τι με λεγεις αγαθον; ουδεις αγαθος ει μη εις ο θεος· ως το τεταγμενον αγαθος ονομα επι του θεου μη αν ταχθηναι και εφ ετερου τινος. | ὁ ις: A om | εἶπεν αὐτω (q *ait illi*, a *intuens illum ait illi*, 18^{ev} 19^{ev} 36^{ev} 49^{ev} 150^{ev} y^{scr} 3pe 10pe om αυτω): Clem λεγει | εἷς ὁ θεός (et. Clem^{ms} Or^{3,884} et alibi, sed $^{1,282\text{-}285}$ et $^{4,85\text{-}167}$ add ο πατηρ ut etiam arm^{codd}): D μονος εις (d *solus unus*) θεος, item b *unus ac solus deus*; e ff^{2} gat *solus deus*

19. μὴ μοιχεύσῃς (K -σις): ℵ^{a} om; D^{gr} k add μη πορνευσης, item e (sed μη φονευσ. ante μη μοιχ. pon), item r post κλεψης | μὴ φονεύσῃς: D^{gr} r 1. 118. 209. 300. f k plane om, hinc Gb^{e}: post μη μοιχ. (:: ut Le) posuimus cum ANXΠ unc^{p} al pler a b d ff^{2} g$^{1.\ 2}$ l q vg syr^{p} go arm aeth Clem ... Ln ante μ. μοιχ. pon c. ℵ^{a}BCΔ al plus^{6} c cop (syr^{sch} pers^{p} post κλεψ.) :: ut Mt. Etiam in LXX ipsi antiquissimi testes eodem modo variant | μὴ κλέψῃς: 300. e ff^{2} om | ψευδομαρτυρήσῃς: D -ρησεις (minusc pane ubique -εισ pro -ησ repeunt) | μὴ ἀποστερήσῃς (D -σεισ) (it^{pl} vg *ne fraudem feceris*, a e *non abnegabis*, k *ne abnegaveris*) cum ℵAB^{3}CDLΝΧΓ unc^{p} al pler it vg syr^{utr} cop go aeth ... B^{a}KΠ 1. 28. 69^{c} 118. 209. e^{scr} al^{15} fere arm om | σου pr: D q Clem om | σου sec c. ℵ^{a}CΨΦ 28. 124. 238. al^{10} fere a b c f cop go syr^{sch} aeth ... ς Ti om cum ℵ^{c}ABDXΓΔΠ unc^{p} al pler ff$^{2.\ \text{vid}}$ g$^{1.\ 2}$ k l q vg syr^{p} arm Clem (sed D q Clem utrumque om ut Mt; cf et. ad Lc)

20. ο δε: C και, b g^{1} am mt *et ille* | εφη cum ℵBCΔ cop (sed C αποκριθεις εφη) ... ς Ln Ti αποκριθεις ειπεν (Clem λεγει, b c d f g$^{1.\ 2}$ l vg *ait*) cum ADΝΧΓ unc^{p} al fere omn it vg syr^{utr} go etc | αυτω: KΠ al pane c g^{1} k q am om | διδασκαλε: KΠ 1. 209. z^{ser} al^{6} Clem om :: ut Mt et Lc | ταυτα παντα cum ℵABCNΧΓΔΠ unc^{p} al omn^{vid} a c f ff^{2} g$^{1.\ 2}$ l vg (et. am em mt al) go syr^{utr} arm ... Ln (de C falsus) παντ. ταυτ. cum D b k q fu ing cop Clem Or^{3,670} | εφυλαξαμην cum ℵBCNX ΓΔΠ unc^{p} al fere omn ... Ln εφυλαξα cum AD 28. Clem Or; 1. 209. 2pe εποιησα | εκ νεοτ. μου (Clem haec om^{ms}, sed^{dub} ex^{tr} agnoscere videtur his: ο πασας πεποιηκως εκ νεοτητος τας νομιμους εντολας):

ξάμαν ἐκ νεότητός μου. 21 [108.2] ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐμβλέψας αὐτῷ ἠγάπησεν αὐτὸν καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἕν σε ὑστερεῖ· ὕπαγε, ὅσα ἔχεις πώλησον καὶ δὸς τοῖς πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ, καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι. 22 [109.2] ὁ δὲ στυγνάσας ἐπὶ τῷ λόγῳ ἀπῆλθεν λυπούμενος· ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά. 23 καὶ περιβλεψάμενος ὁ Ἰησοῦς λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελεύσονται. 24 οἱ δὲ μαθηταὶ ἐθαμβοῦντο ἐπὶ τοῖς λόγοις αὐτοῦ. ὁ δὲ Ἰησοῦς

ΚΜΝΠ 13. 28. 69. 124. 346. 2p[c] al[25] fere a c arm syrP c.* vel[mg] add (:: e Mt) τι ετι υστερω

21. ιω (et. Clem): ΑΚΓΠ w[scr] al[10] om | D ενβλεψ. | αυτω: Clem om. Contra Chr[1,707], vide ad v. 17. | ειπεν (13. 69. 124. 346. al[5] fere λεγει, item a *ait*) αυτω: ΚΜΝΠ 13. 28. 69. 124. 346. 2p[c] y[scr] al[16] fere cop[wi] et petr[3] aeth syrP c.* add ει θελεισ τελειοσ ειναι, eadem post υστερει add al[15] fere arm Clem :: e Mt | σε c. ΝΒCΜΑΠ[s] 28. 48[ev] y[scr] z[scr] al[10] fere ... ς Ln σοι cum ADNXΓΠ[3] unc[s] al pler Clem Or[2, 670] (εν σοι υστερει, η' ετι εν σοι λειπει). Praeterea ℵ al[10] fere cop praem ετι :: e Lc | υπαγε: Clem om ac pergit πωλησον οσα εχεισ | δοσ: 13. 69. 346. Clem διαδοσ :: e Lc | τοισ πτωχοισ cum ΝΟD 1. 2p[c] al mu cop ... Gb[''] Ln Ti πτωχοισ sine τοισ (:: cf Mt et Lc) cum ABNXΓΔ unc[s] al plus[90] go arm Clem | εξεισ (Θ εξει): ΗΚΓ al εξησ | ουρανω: ℵ* -νοισ, sed ipse* correxit -νω | δευρο ακολ. μοι sine additamento cum ΝΒCDΔ 406. 2p[c] b c f ff[2]· g[1. 2.] k l vg (Aug Amb Hil, sed sine nomine evglistae) cop[schw] ex[dis] Clem ... ς (sed Gb[00]) Ti add αρασ τον σταυρον, Ln [α. τ. σταυρ.] cum ΑΝΧΓΠ unc[s] al pler q cop[wi] syrP go, item praem ante δευρο Θ 1. 13. 28. 69. al[5] a syr[sch] arm aeth Ir[17] (εν τω ειπειν· οσ ου βασταζει τον σταυρ. αυτου και – και· αρασ τον σταυρον αυτου ακολουθει μοι, Ir[int] – *et iterum: Tollens crucem sequere me*). Praeterea 1ϐ. 69. 124. 238. 346. al[30] fere (etiam ℵ* additurus fuisse videtur) ad σταυρον add σου. (:: desunt ista ap Mt et Lc; nihilominus testium ratio suadet ex 8, 34 cum parallelis ortum credere)

22. στυγνασασ: D εστυγνασεν addito και ante απηλθεν. Similiter b c d ff[2]· q *contristatus est* (b d om *est*) *in hoc verbo et* (sic et. b d) *abiit* (c ff[2]· *recessit*) *tristis* | τω λογω: D 28. 69. 124. 346. 2p[c] a b c f ff[2]· k q (non item l vg nec[vid] g[1. 2.]) syr[sch] praem τουτω | κτηματα πολλ. (g[1]· l am ing reg al *possessiones multas*, c vg *mult. possess.*): D 116. πολλα χρηματα (116. χρ. πο.), item b ff[2]· d *multas pecunias* (b add *et agros*), a *multam pecuniam*. Potius κτη. πο. exprim f q *divitias multas*, k *mult. divit. et agros*. Clem ην γαρ πλουσιοσ (:: e Lc) εχων κτ. πο.

23. λεγει (et. Clem, a b e f ff[2]· g[1. 2.] l vg *ait*): ℵ*C ελεγεν, A al[6] ειπεν, k q *dixit* | τα: c om | εισελευσονται (Clem ante εισ τ. βα. τ. Θε. pon): D 235. a b ff[2]· add h. l. versum 25 varie mutatum, vide post.

24. μαθηται: DA 1. 2p[c] al[8] fere a b c f ff[2]· k q (non g[1. 2.] l vg) add αυτου | D εθαυβουντ. | ο δε ιω (A om) παλιν (A al pauc g[2]· om'; a – *iterum*

πάλιν ἀποκριθεὶς λέγει αὐτοῖς· τέκνα, πῶς δύσκολόν ἐστιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν· 25 εὐκοπώτερόν ἐστιν κάμηλον διὰ τῆς τρυμαλιᾶς τῆς ῥαφίδος διελθεῖν ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν. 26 οἱ δὲ περισσῶς ἐξεπλήσσοντο λέγοντες

---

ait illis, c – *illis iterum dicit*, q omisso απεκριθ. *rursus ait illis*): Clem παλιν δε ο ις̄ | λεγει: A 2P^{c} al pauc ειπεν | τεκνα cum ℵBCDFHMSUVX ΓΔ al pler q (q et d *filii*) ... Ln τεκνια cum AΠ 1. 299. 300. al^{5} Clem; item *filioli* it (exc q) vg ... KGKΠ al plus^{20} e k om (:: forma τεκνια istum in modum magis quam τεκνα adhiberi solet, ut fit toties per 1 Ioh, item Ioh 13, 33. Gal 4, 19; interpres vero Latinus, qui minime cum A discedentibus reliquis facere solet, vix τεκνια legit) | δυσκολον (x*, sed ipse* correxit, x^{scr} -λωσ) εστιν absque additamento cum ℵBA k cop$^{petr\,a}$.... ς Ln Ti add τους πεποιθοτας επι (ς add τοις cum D al non ita mu; Gb^{co} Ln Ti om cum ACNXΓΠ unc^{a} al^{100} Clem) χρημασιν cum ACDNXΓΠ unc^{a} al pler b f g^{1} (et g^{2} vid) l q vg syr^{utr} cop^{edd} go arm Clem. Similiter a add *qui pecunias habent vel confidentes in eis*, c ff^{2} nil nisi *divitem*, aeth *illis qui habent opes* (:: non cautum videbatur antiquissimas quas aequi solemus auctoritates h. l. deserere. Additamentum eiusmodi sane requiri videbatur, hinc tribus certe modis – ACD etc, c ff^{2}, a – usi sunt; at recte procedit oratio etiamsi nihil additur.) | εισελθειν: 69. 124. 346. ante εισ pon

25. Clem sic: ευκολωτερον δια της τρυμαλιας της βελονης καμηλος εισελευσεται η πλουσιος εισ τ. βασ. τ. θεου. Similiter, qui hunc versum inter vv. 23 et 24 ponunt, D ταχιον καμηλος δια τρυμαλιδος ραφιδος διελευσεται η πλουσιος εισ την βασιλειαν του θεου (sed d *facilius est camellum per foramen acus transire quam dives in regnum dei*), a *facilius camellus per foramen acus intrabit quam dives in regnum dei*. Praeterea eodem loco ponunt 235. (ευκοπωτερον εστι καμ. δια τρυμ. της ραφ. εισελθειν η πλουσιος - εισελευσονται) b (*facilius est – transire quam divitem introire in regnum dei*) ff^{2}. (– *transire quam divitem in regno dei*) | ευκοπωτερον: A add δε, al^{15} fere γαρ | καμηλον: b^{scr*} syrP (ipsam vocem Graecam litteris Syriacis transscribens) καμιλον. Cf Mt et Lc | της pr cum BKGHSVX al pl cop Clem, item sec cum BEFHSVXΓ al pl Clem ... Gb^{0} Ln om pr cum ΔACDFKMNUΓΔΠ al plus^{40} go, item Gb^{0} Ln om sec cum ΔACDGKMNUΔΠ al^{20} fere go cop :: at utroq loco et Mt et Lc om lectione tantum non fluct | τρυμαλιασ (ℵ^{c}): ℵ* τρηματοσ (:: cf Lc item ad Mt), 13. 69. al τρυπηματοσ (:: cf Mt) | ραφιδοσ: 13. 69. al Clem βελονησ :: ut Lc | διελθειν (ut ς^{e} etc) cum BC(D vide ante)KΠ 1. 69. 124. al sat mu b c f ff^{2} g$^{1.2}$ l q vg (hi omnes *transire*; sed it^{pl} vg etiam in Mt et Lc) cop syr^{sch} eth$^{p\,txt}$ arm aeth ... ΔAKΓΔ unc^{a} al pl a (vide ante) k (sed εισελθειν quod sequitur non exprim, nec magis a exprim) syr$^{p\,mg}$ go (Clem) εισελθειν, ut ς Gb^{w} :: difficillimum dictu est quis ex tribus evglistis διελθ. scripserit quum simili auctoritate apud omnes tres utatur. Possit a nullo eorum scriptum credi nec nisi a correctoribus inlatum; maluimus tamen, quod et ipsorum testium ratio suadebat, apud Mc recipere, a

πρὸς ἑαυτούς· καὶ τίς δύναται σωθῆναι; 27 ἐμβλέψας αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγει· παρὰ ἀνθρώποις ἀδύνατον, ἀλλ' οὐ παρὰ θεῷ· πάντα γὰρ δυνατὰ παρὰ τῷ θεῷ.

28 Ἤρξατο λέγειν ὁ Πέτρος αὐτῷ· ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ ἠκολουθήκαμέν σοι. 29 [110. 2] ἔφη ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν λέγω 28—31 Mt 19, 27—30 Lc 18, 28—30

quo transisse ad reliquos statuimus | πλουσιον (69. 124. 346. y^{ser} -ωσ): 1. 299. al? post τ. θεου pon | την: κ om | εισελθειν h. l. l q syr^{utr} go arm: b c f g$^{1.2}$ cop aeth ante εισ ... a ff^{2} k (Clem) om

26. περισσως: Γ om | πρ. εαυτους (Μ* πρ. αλληλους) cum ADM^{3}ΝΧΓΠ unc^{8} al omn fere it-vg (it^{pler} vg *dicentes ad semetipsos*, a *dic. inter se*, c *inter se dic.*, k *ad invicem dic.*) syr^{utr} go arm aeth ... ΝΒCΔ cop arP προσ αυτον (:: at nusquam apud Mc λεγειν προσ τινα, nisi ubi est πρ. εαυτουσ vel πρ. αλληλουσ, vide 4, 41. 8, 16. 1, 27. 11, 31)... 7^{pe} Clem om (nec exprim ar^{r} et ar^{e}) :: ut Mt et Lc

27. εμβλεψ. (D ενβλεψ.) cum ΝΒC*Δ 1. 18^{ev} 19^{ev} 49^{ev} 150^{ev} semel al? cop go (a *quos intuens*)... ς Ln εμβλ. δε (:: ut Mt) cum AC^{2}DΝΧΓΠ unc^{9} al pler k syr^{utr} arm aeth; item b c f ff^{2} g^{2} (et^{1} vid) l q vg *et intuens*. Clem ο δε εμβλεψασ αυτοισ ειπεν οτι | αυτοισ: Γ post ο ις, 2^{pe} al post λεγ., al om | λεγει (it^{pl} vg *ait*, f om): ℵ*Γ a k q Clem ειπεν (*dixit*) :: cf Mt et Lc | παρα: 13. 28. 69. 124. 346. 406. 2^{pe} a q add μεν | αδυνατον (Γ -νατα) cum ΝΑΒC*ΧΓΑΠ al pler it^{pl} vg syrP ... C^{2}DΝ al^{10} b c (*hoc apud hom. impos.*) g^{2} (*haec impossibilia videntur*) syr^{sch} arm praem τουτο, hinc Ln [τουτο] :: e Mt. Praeterea D al pauc a b c f ff^{2} k q vg add εστιν :: e Mt | αλλ ου (Clem οτι παρα ανθρ. αδυν. παρα θεω δυνατον·) παρα θεω (θεω cum ΝΒCΝΧΓΔ unc^{8} al plus^{60} Clem : ς Gb^{0} Ln praem τω cum ADΚΠ al mu) · παντα γαρ δυνατα (δυνατα cum ΝΒC Ā^{10} fere : ς Ln Ti add εστιν cum ΑΝΧΓΠ unc^{9} al pler Clem) παρ. τω (Π 124. $^{[cant\ ser}$ om) θεω: D 157. a ff^{2} παρα δε τω (157. om) θεω δυνατον (a *possib. est*), item k *apud dominum* (** *deum*) *possibile est*, b c *apud deum autem omnia possibilia sunt*, aeth^{rom} *apud domin. autem omne* (aeth^{Pp1} om) *possib. est* ... Δ 1. 69. 157. 209. al^{10} fere l arm^{zoh} (non^{usc}) om παντα γαρ δυν. πα. τ. θεω (Gb^{0}) :: at sic ad Mt et Lc conformarunt

28. ηρξατο cum ΝΑΒCΧΓΔ unc^{8} al^{70} fere am cop$^{sch\,w}$ exp$^{etr\,s}$ arm Clem ... ς (= Gb Sz) και ηρξατ. cum D al vix mu it^{pler} vg$^{(ed\,et\,cdd\,pler)}$ syr^{sch} et p txt aeth ... ΚΝΠ al^{45} fere f cop^{wl} et^{ds} go ηρξ. δε, cod^{bodl} syrP ^{mg} τοτε ηρξ., 406. y^{ser} ηρξ. ουν | λεγειν ο πετρ. αυτω cum ΝΒCΔ, item λεγ. αυτ. ο πε. 28. 2^{pe} cop, αυτω λεγειν ο πε. 1. 124. ... ς Ln ο (D om) πε. λεγ. αυτω cum ADΝΧΓΠ unc^{9} al pler a f ff^{2} k q (item *Petr. ei dicere* b l am ing, vg^{ed} et cdd aliq *ei Petr. dicere*; c g^{1} syr^{sch} om αυτω) syrP go arm aeth Clem | ηκολουθηκαμεν cum ΝCD ... ς ηκολουθησαμεν cum ΝΑΝΧΓΑΠ unc^{9} al omn^{vid} Clem :: at sic et Mt et Lc | σοι (ΚΑ* σου): ℵ 51. 20^{ev} b gat add τι αρα εσται ημιν :: e Mt

29. εφη (ℵ add αυτω) ο ις cum ΝΒΔ cop ... Gb Ln αποκριθεισ ο ις ειπεν (a *dixit*, b f l *ait*) cum ΑΜSUVΧΠ^{8} al plus^{25} a b f (*quibus respondens*) l

ὑμῖν, οὐδείς ἐστιν ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν ἢ ἀδελφοὺς ἢ ἀδελφὰς ἢ μητέρα ἢ πατέρα ἢ τέκνα ἢ ἀγροὺς ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ ἕνεκεν τοῦ

---

vg syr^{sch} go (*αποκριθ. αυτοις*) arm, item Sz *και αποκριθεις ο ις ειπεν* cum CEFGHN al plus^{20} syrP aeth, item ς *αποκριθεις ο ις* (r om) *ειπεν* (D d om *ειπεν*, praegresso *αποκριθεις*, *respondens*, Clem^{926} [non item ^{986}] *λεγει*, al c add *αυτοις*, *ad illos*) cum (D)K(Γ)Π*et^{3} al pl c ff^{2}· k (*respondit autem ihesus dixit* sic) q (d) Clem^{926} et^{926} (:: cf 9, 38. 12, 24. 14, 29. quibus locis omnibus pro *εφη* a plerisq repositum est *αποκριθ. ειπεν*. Cf et. Mt et Lc) | *υμιν*: A c^{ecr} add *οτι*. Clem sic: *αμην υμιν λεγω* (^{986} *λεγ. υμ.*) *ος αν αφη τα ιδια και γονεις και αδελφους και χρηματα ενεκεν εμου και ενεκεν του ευαγγ. μου* (^{926} om) *απολημψεται εκατομπλασιονα* (huc usque et^{926} et^{926}; reliqua tantum^{926}) *νυν εν τω καιρ. τουτω αγρους κ. χρηματα κ. οικιας κ. αδελφους μετα διωγμων, εν δε τω ερχομενω ζωη εστιν αιωνιος.* | *οικιαν* (FM 92. w^{ecr} syr^{sch} aeth *-ιας*): D b om | go om *η αδελφας* | *η μητερα η πατερα* cum BCA 106. 2^{pe} c f q am cop^{schw} ex^{ds} (cop^{wl} *aut matres aut patrem*, cop$^{petr\ 2}$ *aut matres aut patres*) go ... ς *η πατερ. η μητερ.* cum HANX ΓΠ unc^{9} al pler b (sed *patr. aut matr.* ante *aut fratr. aut soror.* pon) g$^{1\cdot 2\cdot}$ vid l vg^{ed} et$^{mss\ pl}$ sax syr^{utr} arm aeth (Or$^{int\ 4,465}$ *quamvis Marcus evglsta distinctionem facere videatur Christi et evglii, cum dicit: Qui dimiserit patrem et matrem etc. propter me vel propter evglium*) :: ut Mt ... D a ff^{2}· k harl* om *η πατερα* | *η τεκνα* (FA haec om) *η αγρους* (b k om *η αγρ.*) absque *η γυν.* cum HBDA 1. 66. 209. 2^{pe} a b c ff^{2}· k l q vg cop arm Clem (quamvis libere, vide ante). Cf Or$^{1,\ 264}$, qui exscripto Mt 19, 29 insuperque ad *πολλαπλασ.* conlato Marci *εκατονταπλασιονα* (*ινα πολλαπλασ. λαβω*, *η ως ο μαρκος φησιν, εκατονταπλασ.*) addit: *αμα δε και τηρει το σεμνον της γραφης πολλαπλασιασμον και εκατονταπλασιασμον υπισχνουμενης αδελφων και τεκνων και γονεων και αγρων και οικιων· οὐ συγκατηριθμηται δε τουτοις γυνη. ου γαρ ειρηται· πασ οστις* etc. (At Lc addit.) Cf et. cat$^{oxon\ 306}$ *προσθετεικε δε ο λουκας και περι γυναικος· τουτο δε κατα τον παυλον κελευοντα τιμαν πρεσβυτερασ μεν ως μητερασ* etc ... ς (Gb^{c}) praem *η γυναικα* cum ACNXΓΠ unc^{9} al longe pler f q syr^{utr} go aeth. Cf cat mosq^{196} *ωσπερ γαρ αδελφους διδωσι τους ουκ αδελφους - ουτω και γυναικα την ου γυναικα* etc (sed eadem in cat^{ox} ad *γυναικα* apud Lc applicantur), item cat$^{ox\ 301}$ *οταν δε λιγει· ος αφηκε γυναικα, ου τουτο φησιν ωστε διασπασθαι τους γαμους* etc, Thphyl ad Mc: *αρα οιν και γυναικασ εκατονταπλασιονασ ληψεται; ναι, καν ο καταρατος ιουλιανος εκωμωδει τουτο* | *ενεκεν εμου κἀι* (D 1. 118. 2^{pe} arm Or$^{int\ 4,465}$ *η*): κ* om (suppl^{c}). Cf cat mosq^{196} et oxon^{303} *αδιαφορον δε το λιγειν ενεκεν* (cat^{ox} *ενεκα*) *του εμου ονοματ. η ενεκα του ευαγγ. ως ο μαρκος, η ενεκα* (cat^{mosq} om *η ενεκ.*) *της βασιλ. τ. θεου, ως ο λουκασ.* | *ενεκεν* sec (D g^{ecr} al pauc cat^{com} *ενεκα*) c. KB^{2}vel^{3}CDKS^{2}XΓΔΠ al^{100} fere a b f ff^{2}· l q vg cop syr^{utr} go arm aeth Clem^{bis} Or^{int} ... ς (= Gb Sz) om cum AB*S* al mu c k

εὐαγγελίου, 30 ἐὰν μὴ λάβῃ ἑκατονταπλασίονα νῦν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ οἰκίας καὶ ἀδελφοὺς καὶ ἀδελφὰς καὶ μητέρας καὶ τέκνα καὶ ἀγροὺς μετὰ διωγμῶν, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιον. 31 [111.2] πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι καὶ οἱ ἔσχατοι πρῶτοι.

32 [112.2] Ἦσαν δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἀναβαίνοντες εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ἦν προάγων αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐθαμβοῦντο, οἱ δὲ ἀκολουθοῦντες ἐφοβοῦντο. καὶ παραλαβὼν πάλιν τοὺς δώδεκα ἤρξατο

32–34 Mt 20, 17–19 Lc 18, 31–33

30. εαν (et. cop syr^{sch} arm): D οσ αν, 28. 2^{pe} οσ ου, item it (sed k* *et non*) vg go syr^{p} aeth *qui* | λαβη: א 1. απολαβη (et Clem απολη̄ψεται) :: ut Lc | νυν: D^{gr} 255. 406. a k q om :: cf ll pp | καιρω τουτω: D a b ff^{2} add οσ δε αφηκεν (vide quae post mutant) | οικιας (D a b ff^{2} οικειαν, *domum*) usque μετα διωγμων: א* c k om (c *centies tantum nunc in hoc saeculo; in futuro autem saec. vitam aetern. accipit*; k *centumplicia cum persecutionibus in isto saeculo; in saec. autem futuro vit. aet. consequetur*) | και αδελφας (M haec om): D b ff^{2} ante κ. αδελφους | και μητερας cum BEFGHNSUVA al pl^{vid} vg (etiam am fu em ing etc) cop syr^{sch} arm^{zoh}, sed N al^{aliq} praem (et 73. 238. cop^{schw} et^{wi} [non potr^{2}] add) και πατερας ... Ln και μητερα c. א^{a}ACD al pauc a b (post *domum* insuper add *aut parentes*) f ff^{2} q syr^{p} arm^{codd}; item א^{c}KMXΠ al^{60} fere l go aeth και πατερα και μητερα (218. 220. p^{scr} insuper add και γυναικα) | μετα διωγμων (et. Clem^{928} et $^{bis\,939}$; in א verba και αγρους μετα διωγμων א^{c} demum ad ea quae א^{a} suppleverat addidit), it vg *cum* (b *in*, q *post* sic) *persecutionibus*: 25. 114. y^{scr} al^{8} fere μετα διωγμον (confusis o et ω?) | και εν τω (c k εν δε τω, vide ante): D (a^{vid} ex emendatione) b ff^{2} om και (vide ante ubi iidem οσ δε αφηκεν add) | αιωνιον (B -γιαν): D a b c ff^{2} k add λημψεται (c *accipit*). Vide supra.

31. και οι εσχ. cum BCEFGHNSUXΓ al permu Clem^{928} (et^{940} ubi est εσονται οι πρωτοι εσχ. και οι εσχ. πρ.) ... Gb Ln om οι (:: ut Mt) cum אADKLMVAΠ al^{70} fere cop go

32 sqq: Or^{2,722} comm in Mt. εξησ γαρ τα απο του· μελλων δε ο ι̅ς̅ – μεχρι του· ευθεως δε αποστελει αυτους, παντα τη ταξει τετηρηκε και ο μαρκοσ απο του· ησαν δε εν – μεχρι του· ευθεως αυτον αποστελει παλιν ωδε. | εν τη οδω: K suppl in mg | προαγων: D^{gr} προσαγ. sed d *praecedens* | k om και ην πρ. α. ο ι̅ς̅ | οι δε ακολουθ. εφοβουντ. cum אBC*LA 1. 2^{pe} cop arm, item C^{2} aeth και οι ακ. εφ. ... ς Ln Ti και ακολουθ. (13. 69. 124. 346. al pauc f g^{1} mt al add αυτον) εφοβουντ. cum ANXΓΠ unc^{8} al pier f g$^{1.2}$ l q vg go syr^{utr} (syr^{p} *et sequebantur timentes*) ... c k *qui sequebantur eum* (*illum*), quae verba coniungunt cum εθαμβουντο, similiter ff^{2} (*et pavebant sequentes* pro και εθαμβ. οι δε ακολ. εφοβ.) ... DK 11. 28. 61. 157. al^{10} fere a b plaue om | παλιν (40. 299. 433. al pauc b syr^{sch} om): FHΓ al (item evgll ineunte lectione) add ο ι̅ς̅ | δωδεκα (2^{pe} δεκαδυο): 124. al (inprimis evgll) add μαθητασ αυτου

αὐτοῖς λέγειν τὰ μέλλοντα αὐτῷ συμβαίνειν, 33 ὅτι ἰδοὺ ἀναβαί-
νομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται
τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ τοῖς γραμματεῦσιν, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὸν
θανάτῳ καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν, 34 καὶ ἐμπαίξου-
σιν αὐτῷ καὶ ἐμπτύσουσιν αὐτῷ καὶ μαστιγώσουσιν αὐτὸν καὶ
ἀποκτενοῦσιν, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστήσεται.

35—40 Mt 20, 20—28 35 [113.6] Καὶ προσπορεύονται αὐτῷ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης
οἱ υἱοὶ Ζεβεδαίου, λέγοντες αὐτῷ· διδάσκαλε, θέλομεν ἵνα ὃ ἐὰν
αἰτήσωμέν σε ποιήσῃς ἡμῖν. 36 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· τί θέλετέ με

---

33. παραδοθησεται: K παραδιδοται | και τοις γρ. cum ℵ^c ABHLΔ al sat mu cop ... Gb^co Ln om τοις (:: ut Mt) c. CDEFGKMNSUVXΓΠ al^70 fere ... ℵ* plane om | θανατω: D* θανατου

34. εμπαιξουσιν (ℵCDLX al εμπεξ.): Δ -ξωσιν | και εμπτυσουσιν (ℵ* -ουσιν, VΔ al -σωσιν, D* -ξουσιν) αυτω (28. 69. 282. al plus^5 αυτον, Δ om, mt et h. l. et post μαστιγ. om) h. l. cum ℵBCLΔ 237. 259. 406. 2^pe a b c f i l q vg cop syr^hr aeth ... ς Ti post κ. μαστιγωσ. αυτον pon cum ANX ΓΠ unc^9 al pler syr^utr go arm ... 28. 40. 157. 346. 8^pe al^10 fere k om (k pro και εμπαιξ. αυτ. κ. εμπτυσ. αυτ. κ. μαστιγ. αυτ. nil nisi ad (**om) inridendum) | και μαστιγ. αυτον (N 282. om αυτ.): D 47. 115. 258. ff^2· g^2· om | και αποκτενουσιν absq αυτον cum ℵBLΔ 1. 209. al pauc b c arm ... ς add αυτον, Ln [αυτον] cum A*CNXΓΠ unc^9 al pler it^pl vg cop syr^utr go aeth ... A^2D 157. 225. 44^ev f^scr g^2· om | μετα τρ. ημερας (Gb'' prob Schu) cum ℵBCDLΔ it^pler (b d ff^2· i post tres dies, k post triduum, a c q post tertium diem) cop syr^p mg ... ς τη (A* om) τριτη ημερα (:: ut Mt et Lc) cum ANXΓΠ unc^9 al omn^vid f g^2· l vg go syr^sch et^p txt arm aeth Or^3,708

35. προσπορευοντ. (et. ℵ^c): SΔ al pauc προπορ. (sed δ accedunt), ℵ* παραπορευοντ. | BL ιωανης | οι cum ℵDEFGHLSVΓΔΠ^2 al pl Or^3,712, item BC cop οι δυο (:: cf Mt) ... Ti om cum AKMNUXΠ* al^40 fere go | Γ ζεβεδδαιου | λεγοντες (D 406. 2^pe a Or^3,712 και λεγουσιν) αυτω cum ℵB CDLΔ 2^pe a cop syr^sch arm aeth Or ... Ln [αυτω], ς om αυτω cum ANXΓΠ unc^9 al longe pler b c f ff^2·vid i k q vg syr^p go (:: similibus locis αυτω abesse solet nec fere a testibus additur, cf Mt 8, 25. 9, 14. 13, 36. 14, 15. 15, 1. 18, 1 etc) | ινα: D^gr al plus^6 i om (b volumus quodcumque te petierimus ut praestes nobis; k magister quot [** quo te] petierimus dona nobis) | ινα ο εαν usque δοσ ημιν a ℵ* praetermissa supplevit ℵ^c | ο εαν cum ℵ^c ABC^3LNXΓΔΠ unc^9 al pler ... D al pauc ο αν, C* οτι αν | αιτησωμεν cum BCLNXΓΔΠ unc^9 al pler ... ℵ^c A αιτησομεν ... D 1. 2^pe ερωτησωμεν | σε cum ℵABCLΔ al aliq a d ff^2· cop syr^p arm aeth, item ante αιτησ. (ερωτησ.) DKNΠ al aliq b f k** (vide post) go ... ς om cum XΓ unc^8 al longe pl c i l q (k* quot, k** quo te) vg syr^sch | H 346. z^scr al pauc ποιησεισ

36. ειπεν (it^omn et. d vg dixit): D^gr λεγει (A^gr* οι δε ειπαν, sed ipse* restituit ο δε ειπεν) | τι θελετε: D (et. d) om; a b i om θελετε, vide post

ποιήσω ὑμῖν; 37 οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· δὸς ἡμῖν ἵνα εἷς σου ἐκ δεξιῶν καὶ εἷς σου ἐξ ἀριστερῶν καθίσωμεν ἐν τῇ δόξῃ σου. 38 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε. δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω, ἢ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι; 39 οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· δυνάμεθα. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω πίεσθε, καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε· 40 τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου ἢ ἐξ εὐωνύμων οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται.

(k totum versum om) | *με ποιησω* cum ℵ^{c}B arm (*me ut faciam*), item omisso *με* CD (vide ante) 1. 13. 69. 209. 2^{pe} (y^{ser} *ποιησομαι*) al^{15}: ita Gb$''$ Ln (sed putabat B habere *με ποιησαι*), item 106. 251. *ινα ποιησω*. Item it vg (q *quid vultis faciam*, e f ff^{2*} l vg *quid vultis ut faciam*; a b i *quid faciam*) cop syr^{utr} ... ς *ποιησαι με* c. ANXΓΠ unc^{9} al pler go, item ℵ^{cb} vid L *με ποιησαι* (ita Ti ex errore de B), Δ 282. 29^{ev} c^{ser} 7^{pe} nil nisi *ποιησαι*

37. *ειπαν* cum BC*DLΔ ... ς *ειπον* cum ℵ^{c}AC^{3}NXΓΠ unc^{9} al omn^{vid} | *εισ*: f. om utroq loco | *σου εκ δεξ.* cum ℵBC*LΔ ... ς Ln *εκ δεξ. σου* (:: ut Mt) cum AC^{3}DNXΓΠ unc^{9} al pler, item it^{pler} (g^{1*} k om *σου*) vg etc | *σου* sec cum KL, item post *αριστερ.* vel potius *ευωνυμ.* pon ACNXΓΠ unc^{9} al omn fere a f l vg, item cop syr^{utr} go aeth, atque ita ς, Ln [*σου*] ... Ti om plane cum BDΔ 1. 2^{pe} b c ff^{2*} g$^{1.2*}$ i k q arm | *αριστερων* cum BLΔ ... ς Ln *ευωνυμων* (:: ut Mt lectione non finet; similiter Lc 23, 33 *ευωνυμων* pro *αριστερων* substituere) cum ℵACDNXΓΠ unc^{9} al omn^{vid} | *καθισωμεν* (HV^{2}r al *καθησωμ.*): Δ *καθισομεν* | *δοξη σου*: 13. 69. 124. 346. *βασιλεια τησ δοξησ σου*

38. *ο δε ις* (Δ al pauc syr^{sch} om *ις*): D 1. 13. 28. 69. 91. 124. 346. 2^{pe} a (*et respondens Iesus*) b ff^{1*} i k q (non item c f g$^{1.2.vid}$ l vg) add *αποκριθισ* :: ut Mt | *πιειν* cum ℵABC unc rell etc: D *πειν* | *πινω*: Δ *πινω*, BD (uterq et v. 39) *πινω* | *το* pr: Δ om | *η το* (Gb$''$) cum ℵBC*DLNΔ 1. 13. 28. 69. 124. 346. al pauc it vg cop syr^{p} ^{mg} arm Or^{1,998} et ^{5,737} ... ς *και το* cum AC^{3}XΓΠ unc^{9} al pler syr^{sch} et^{p} ^{txt} go aeth

39. *ειπαν* cum ℵBDLΔ 29^{ev} ... ς *ειπον* cum ACNXΓΠ unc^{9} al fere omn | *αυτω*: D 1. 28. al^{15} a b c ff^{2*} i k q (non item f l vg) om | *δυναμεθα*: B* *δυνομεθα* | *το ποτη.* (Schu commend) cum ℵBC*LΔ em gat iac cop syr^{sch} arm ... | ς Ln *το μεν ποτη.* (:: ut Mt) c. AC^{3}DNXΓΠ unc^{9} al omn vid it vg (exc codd mu, vide ante)

40. *καθισαι*: EFLΓ al *καθησαι* | *η εξ* (Schu commend) cum ℵBDLΔ 73. al pauc it (exc k) cop go ... ς *και εξ* cum ACNXΓΠ unc^{9} al pler k syr^{utr} arm aeth | *ευωνυμων* sine *μου* c. ℵABCDLNXΓΔΠ unc^{9} al^{20} fere it vg cop syr^{p} go arm (Δ sic: *εξ ευων· υμων* idque *δ* reddit *ad sinistram vobis*) ... ς (= Gb Sz) add *μου* cum minusc non ita mu syr^{sch} aeth | *δουναι* (a b ff^{2*} i q am): c f k l (g$^{1.2.vid}$) vg^{ed} et^{mss} pler aeth add *vobis* (k *nobis*) | *αλλ' οἷσ* (*sed quibus* c f g$^{1.2.vid}$ i l q vg): a b d ff^{2*} k aeth *aliis* i. e. *ἄλλοισ* (quo accentu 225.) | *ητοιμασται* (D* *ητοιμα-*

[illegible]

[illegible]

[illegible]

41. [illegible] 42. [illegible] 43 ουτως 'ι ουτως ατρε ρεαε αιι ου εαυ cum unc omnib et minusc pl ... ς ουτω cum minusc aut mu de et c h i vg cop go syr^{utr} etc, g^{1} non enim ita est etc: g^{2} om verssum. pergens v. 44 sed quemcunque etc,: b al^{pc} fere a b f ff^{2} i q om :: ut Mi ουτω (περὶ Schu) cum unc^{o} DLA a b c f ff^{2} g^{1} i k l vg ... ς ουτως ::: ut Mi, cum AC^{3}XIΓΠ unc^{o} al cum^{vid} q cop syr^{utr} arm go [non sic sed (neth non exprim.) | ου: e al^{pc} om | ος αν cum HEDLA 33. 69. 299. al ... ς Ti ος (ΧΓ ος) εαν cum ACΧΓΠ unc^{o} al pler · θελῃ: ℵ al θελει, A θελησῃ μεγ. γενεσθ. εν υμ. cum unc^{o}LA 1. 69. 124. al pauc f ff^{2} q (hi tres maior esse in vobis) ... ς La Ti γενεσθ, μεγ. εν υμιν cum AC^{3}XIΓΠ unc^{o} al pler cop syr^{p} go ... ο μειζων εν υμιν εστω, a b e in vobis maior esse (e esse maiorē, k in vobis esse maximus item syr^{ech} arm aeth; i in vobis volueris maior esse (g^{1} l vg fieri maior omissō in vobis; g^{2} in vobis fieri maior ut vdtr) | εστω cum ABΨΔΠ unc^{o} al pler it vg syr^{utr} cop (sed „fut. saepe etiam imperativum exprim") etc ... HCLA 69. 299. 435. 2^{pc} al^{pc} fere εστω (go sit, etiam v. 44) :: recipiendum esset εστω si idem v. 44 fieri posset; hoc enim verbo Marcum εστω, verbum vero neq. εστω scripsisse haud credibile est. Tribuendum igitur εστω ap Mc pariter atque ap Mt correctori. | υμων διακο. cum BABCDLΓΔΘ unc^{o} al plus^{100} it vg syr^{utr} arm go ... ς (= Gb Sz) διακο. ὑμων cum minusc non ita ma

44. ος αν cum HEDA al ma ... Gb (improb Schu) Ti ος εαν cum ACΧΓΠ unc^{o} al plus^{30} | θελῃ: ℵ al pauc θελει, A θελησῃ. Itpler vg et h. v. et

πρῶτος, ἔσται πάντων δοῦλος. 45 [115. 4] καὶ γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.

46 [116. 2] Καὶ ἔρχονται εἰς Ἰερειχώ. καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἀπὸ Ἰερειχὼ καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ ὄχλου ἱκανοῦ ὁ υἱὸς Τιμαίου Βαρτιμαῖος, τυφλὸς προσαίτης, ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδόν. 47 καὶ ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζαρηνός ἐστιν, ἤρξατο κράζειν καὶ λέγειν· υἱὲ Δαυεὶδ Ἰησοῦ, ἐλέησόν με. 48 καὶ ἐπετίμων

46—52. Mt 20, 29—34 Lc 18, 35—43

---

v. 45 *voluerit*, k *volet* | *υμων γενεσθ.* (al[10] fere ante *υμ.*, D 1. 118. 2[pe] al pauc *εινα*ι, d *esse* post *primus*) *πρωτ.* c. AC[2](D)XΓΠ unc[9] al pler syr[utr] go arm aeth ... Ln *εν υμιν* (cop post *πρωτ.*) *εινα*ι (ita c, *esse inter vos primus* a) *πρωτος* (a b f i k l vg item[vid] ff[2·] g[1·2·] *primus esse*) cum ℵB C*LΔ 12. 28. 61. al pauc it vg cop :: ut Mt | *εστα*ι: al pauc *εστω* | *παντων*: D 40. 2[pe] a g[2·] aeth *υμων* (:: ut Mt), syr[p] arm[zoh] *omnium vestrum*

46. *ερχονται* (c f *venerunt*) cum ℵABCLXΓΔ unc[9] al omn fere c f k l q vg cop go syr[utr] arm aeth ... Ln *ερχετα*ι cum D 61. 258. a b ff[2·] g[2·] i Or[2,732] et [735] | *εισ ιερειχω* cum ℵ[2]CFL (ℵ* om *και ερχ. εισ ιερ.*). Cf ad Mt 20, 29 de testibus qui alibi eandem scripturam praebent ... ς Ln *ε. ιεριχω* cum ℵADXΓΔΠ unc[8] al omn[vid] | *απο ιερ.* (*ιερειχω* cum ℵBCL: ς Ln *ιερ.χω* cum AXΓΔΠ unc[9] al omn[vid]) cum ℵABCLXΓΔΠ unc[9] al omn fere c g[2·] l vg (k ab *iericho* priore ad alterum transiluit, pergit enim ab *iericho* statim *cum turba magna*, omittens ut et. c *κ. τ. μαθ. αυτ.*) cop syr[utr] arm aeth ... Gb′ *εκειθεν* cum D 2[pe] a b f ff[2·] i q go Or[2,732] et [735] | *και των* (et. g[2·] vg syr[utr] aeth Or[2,732]): D a b f ff[2·] i l (c k vide ante) go arm *μετα των* | o (Gb +) *υιοσ* (13. 28. 69. 124. 346. c[ser] c f l Or[2,732] *ιδου ο υιοσ* :: cf Mt) cum ℵBCDLΘΔ al plus[30] item al[6] Or ... ς *υιοσ* cum AXΓΠ unc[8] al pl go | *τιμαιου*: b d ff[2·] i q *timeae* | *βαρτιμαιοσ*: D *παρτειμαιασ*, b d *baritimeas*, q *baritmeas*, a ff[2·] i *bartimeas* (ff[2·] *barth.*), f l vg *bartimaeus* (l *-meus*), c *barthimeus* ... k om o *υι. τιμ. βαρτιμ.* Praeterea Δ in indice et inscriptione *περι βαλτιμαιου* | *τυφλος* cum ℵBDLΔ 124. 49[cv] 3[pe] y[scr] al pauc cop go Or ... ς o *τυφλοσ* cum ACXΓΠ unc[9] al pler | *προσαιτης* (ℵ *και πρ.*) cum ℵBLΔ k cop arm ... ς Ln *προσαιτων* idque post *οδον* cum AC[2]XΓΠ unc[9] al fere omn, item D 2[pe] Or *επαιτων* (post *οδον*), item *mendicans* post *sedebat circa* (*iuxta*, *secus*) *viam* a b c d f ff[2·] g[2·] i l q vg syr[utr] go aeth ... C* om

47. *ναζαρηνοσ* cum BLΔ 1. 118. 209. a b c f g[1·] i k l[2] vg Or[2,735], item ℵ l* q[s*] *ναζορηνοσ* (D[2] *ναζωρ.*, 28. *ναζωρωσ*) ... ς *ναζωραιοσ* (ΠΓ al *ναζορ.*, al pauc ff[2·]blanch *ναζαραιοσ*) cum ΘACXΓΠ unc[9] al pler ff[2·]sabat q[s] go | *εστιν*: ℵ post *ις* pon | *υιε* cum ℵBCLM[mg]ΣΔ al plus[5] ... DK 69. 409. Or[2,734] *υιοσ* (al pauc *κυριε υιοσ*, *ιω υιοσ*), item ς Ti o *υιοσ* cum AM[ixt]XΓΠ unc[7] al pler. Praeterea syr[p mg]: „in tribus exx. Graecis *filii filii Davidis* inventum est“ | *δαυιδ*: ς *δαβιδ*, Gb Ss *δαυιδ*, cf ad Mt 1, 1 | *ιω* (h. l. b l am fu ing arm aeth): L al[15] i mt reg Or[2,734] om; 69.

αὐτῷ πολλοὶ ἵνα σιωπήσῃ· ὁ δὲ πολλῷ μᾶλλον ἔκραζεν· υἱὲ Δαυείδ, ἐλέησόν με. 49 καὶ στὰς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· φωνήσατε αὐτόν. καὶ φωνοῦσιν τὸν τυφλὸν λέγοντες αὐτῷ· θάρσει, ἔγειρε, φωνεῖ σε. 50 ὁ δὲ ἀποβαλὼν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ ἀναπηδήσας ἦλθεν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. 51 καὶ ἀποκριθεὶς αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· τί σοι θέλεις ποιήσω; ὁ δὲ τυφλὸς εἶπεν αὐτῷ· ῥαββουνί, ἵνα ἀναβλέψω. 52 ὁ

406. al pauc a f g^{1*} vg^{cod} et$^{codd\ aliq}$ (sed non am fu ing) cop syr^{p} post *λεγειν* (item e *miserere mei Iesu fil. Dav.*, k *fili David, miserere mei, Iesu*)

48. *επετιμων* (A *επετιμ.* male ap Weid., e^{ser} *-μουν*) *αυτω*: B 52. 48^{ov} y^{ser} semel *επ. αυτον* | *πολλοι*: $Or^{3,724}$ *οι πολλ.* | *εκραζεν*: D^{gr} *εκραξεν* (Or ^{3,725} *all εκραξαν πολλ. μαλλ. εκραξεν*) item am *clamavit* | *υιε* (13. 69. 346. praem $\overline{ω}$, item 28. 118. 124. al *κυριε*): D^{p} 28. 124. syr^{p} ^{mg}? Or ^{3,724} *υιος*, 1. 118. e *υιος* | *δαυειδ*: ut v. 47.

49. *ειπεν· φωνησ. αυτ.* cum NBCLA 7. 299. y^{ser} semel $3p^{e}$ al^{v} k cop syr^{p} ^{mg} ... ς Ln *ειπεν* (48^{ov} e^{ser} *επιλευσειν*, itp^{ler} vg *iussit* vel *praecepit*; contra d k *dixit*) *αυτον φωνηθηναι* (1. 48^{ov} al go arm *φω. αυτ.*) c. ADX ΓΠ unc^{e} al pler itp^{ler} vg syr^{ech} et^{p} ^{txt} aeth ($Or^{3,724}$ *ουκετι [ως?] κατα τον ματθ. αυτος αυτον φωνει, all ειπεν αυτον φωνηθηναι*) | *και φων. τον τυ. λεγοντ. αυτω* (Γ *αυτον*) (ita et. l vg; f *et vocaverunt* etc, e *et abierunt vocare illum dicentes*): D $2p^{e}$ a b ff^{2*} i q sax *οι δε λεγουσιν* ($2p^{e}$ *ειπον*) *τω τυφλω* (*illi autem dixerunt caeco* d q, *ad illi dixerunt caeco* a i, *qui dicunt caeco* b ff^{2*}) | *θαρσει*: 1. 13. 28. 69. 209. 346. *θαρρων* vel *θαρσων* | *εγειρε* (Gb″) cum NABCDLXΓΠ unc^{e} al pl... ς *εγειραι* cum U al mu, 1. 13. 28. 69. 209. 346. *εγειρου* | *φωνει*: EGK al *-νῆ*

50. *αποβαλων*: A *-βαλλων*, $2p^{e}$ *επιβαλων* | *αναπηδησας* cum NBDLM^{mg}A 34^{ov} 48^{ov} z^{ser} $2p^{e}$ it vg cop syr^{p} ^{mg} go $Or^{3,724}$ b et(*αναπηδησε και αναστη*)^{d} (confirmat et. cat^{ox} voce *εκπηδησας*) ... ς *αναστας* cum AC M^{txt}XΠ unc^{e} al pler syr^{utr} arm aeth ... Γ plane om | *προ. τον* $\overline{ιν}$ (et. f q om Or): D al pauc itp^{ler} vg *προσ αυτον*

51. *αυτω ο* $\overline{ις}$ *ειπεν* cum NBCDLA 115. $ff^{2*\ vid}$ g^{2*} i q tol cop arm aeth (:: *αποκριθεις* nulla interrogatione praecedente non solet dativum adiunctum habere, ut 9, 5. 11, 14. 12, 35.) ... ς Ln *λεγει* (f *dixit*) *αυτω ο* $\overline{ις}$ cum AXΓΠ^{mg} unc^{e} al pler a f go (syr^{sch} *Dixit ei Iesus*); item KΠ^{e} al^{15} fere k l vg syr^{p} o $\overline{ις}$ *λεγει* (k l vg *dixit*) *αυτω*. Libere b *Et respondit illi Iesus*, c *Cui dixit Iesus* | *σοι* ante *θελεις* cum NBCKLAN^{e} al plus^{15} i vg^{ed} et$^{codd\ aliq}$ (om *quid tibi vis ut faciam*) ... ς Ln Ti τι *θελ.* (minusc pauc b c em al add *ινα*) *ποιησω* (Γ *-ησαι*) *σοι* cum ADX ΓΠ^{mg} unc^{e} al pl a b f cop go aeth; g^{2*} k q am fu ing mt reg *quid vis* (mt add *ut*) *tibi faciam* ... $Or^{3,724}$ om *σοι* | *ραββουνι* (B *-νει*) cum NAB Or^{3}ΨEHKLMSUXΓΠ al^{100} fere cop syr^{p} (sed White *raboni*) arm Or; item E^{*}U al plus^{40} *ραβουνι*, item A *ραββωνει*, go *rabbaunei* ... ς (= Gb 8s) *ραββονι* cum minusc pauc c f vg aeth ... D a b ff^{2*} i *κυριε ραββει*, 38. g^{1*} k q syr^{sch} *ραββι*, 409. *κυριε*

δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ὕπαγε, ἡ πίστις σου σέσωκέν σε. καὶ εὐθὺς ἀνέβλεψεν, καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ἐν τῇ ὁδῷ.

XI.

1 [117.2] Καὶ ὅτε ἐγγίζουσιν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ εἰς Βηθανίαν πρὸς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ 1–10 Mt 21, 1–11 Lc 19, 29–38 Io 12, 12–15

---

52. ο δε ις̄ c. ℵ*etcbACDXΓΠ unc9 al omn fere it (exc q) vg syrp go arm ... ℵcaBLΔ al pauc q cop syrsch aeth :: ut Lc | ειπεν (*dixit* c ff2· k q): KΠ al pauc λεγει, item *ait* b d f g1·2· i vg | ευθυσ cum ℵBLΔ ... ς Ln ευθεωσ (:: ut Mt lectione non fluctuante) cum ACDXΓΠ unc9 al omnvid Or3,735 | ηκολουθει (itpler vg *sequebatur*): 121. 346. 409. 7pe al30 fere ηκολουθησαν (q *secutus est*) | αυτω cum ℵABCDLMmg*Δ al20 fere it vg cop syrp mg arm aeth Or3,732 ... ς (=Gb, sed Schu „rec. defendi potest Marci usu") Ti τω ιῡ cum Mtxtetmg2XΓΠ unc8 al longe pl syrp txt go Or3,735 ... syrsch persp plane om

XI. 1. οτε εγγιζουσιν (vged am ing al *cum adpropinquarent*, a reg *cum adpropinquassent*) cum ℵABCLXΓΔΠ unc8 al pler a vg coppetr 3·** go syrp arm Or3,737 et 4,181; item (:: e Mt) M 69. 124. 346. 48ev al pauc οτ. ηγγισαν ... D al pauc οτε ηγγιζεν (vel -σεν) et *cum adpropinquaret* (vel *appr.*, b *adpropiaret*) b c f ff2· g1· (g1· em -*quasset*) i k l q em al cop schw et wi syrsch aeth, item addito ο ις̄ evgll mu | ιεροσολυμα (prob Schu ex usu Mci) c. ℵBCDLΔ 1. 13. 28. 69. 121. 124. 218. 346. 435. al pauc it vg (:: in Mc hanc, in Lc alteram formam ut Graeci ita Latini tuentur) sah Or ... ς ιερουσαλημ c. AXΓΠ unc9 al pler go (alibi etiam alteram formam habet) cop (ubique hanc formam habet) | και (k om) εισ βηθανιαν (Gb') c. D a b c ff2· g2·vid i k vg (nisi quod em *Bethaniae* om) Or3,737 (και ο μαρκοσ δε κατα τον τοπον ουτωσ ανεγραψε· και οτε εγγιζουσιν εισ ιεροσολυμα και εισ βηθανιαν προσ) et 743 (ιδωμεν δε περι τησ βηθφαγη μεν κατα ματθαιον, βηθανιασ δε κατα τον μαρκον, βηθφαγη δε και βηθανιασ κατα τον λουκαν) ... ς εισ (A 2pe praem και, al κ. ηλθον vel κ. ηλθεν, cop *appropinquans – venit*) βηθφαγη (L -γειν, al -γην, B* βηδφ., B3FUΓ al70 βηθσφ.) και (ℵC arm aeth add εισ) βηθανιαν (B* fortasse -νια, ita et. 124.) cum ℵABCLXΓΔΠ unc9 al omn fere f g2· q syrutr cop go arm aeth (Or 4,181 textus Mc 11, 1—12 exscribitur, ibique est εισ ιεροσολυμα, εισ βηθφαγη και βηθανιαν: at quum Or3,743 id ipsum urgeat, Marcum tantum Bethaniae mentionem fecisse, vix sana esse potest lectio 4, 181, cum vulgatis exemplis conveniens illa quidem.) ... yscr sah nil nisi εισ βηθσφαγη (βηδφακη) | των ελαιων: B το ελαιων, similiter k *ad montem eleon* | αποστελλει, et. ff2· g1· i k* l q (*mittet*) vg syrp Or 4,181 ... FH 1. al5 a b c f g2· k** syrsch go arm edd (non itemsoh necusc) aeth (cop et sah utrique lectioni respondent) απεστειλεν, item C επεμψεν

2 και λεγει αυτοις σπειρει ο σπειρων τον λογον. 3 και ουτοι εισιν οι παρα την οδον οπου σπειρεται ο λογος και οταν ακουσωσιν ευθεως ερχεται ο σατανας και αιρει τον λογον τον εσπαρμενον εν ταις καρδιαις αυτων. 4 και

2. και λεγει] ℵ^{pler} d vg sin, k *dicit*; ex Or$^{4,\,301}$): ΘΠ^{r} και ελεγεν, L 13. 28. 69. 209. 346. a sah ^{cop} και ειπεν item cop^{sa} λεγων (L 28. 209. om αυτοις) | αποστειλω: ℵ al pauc αποστελλω | την καρδιαν. αυτου (k *in cordibus illorum*; *illud confer*, ut Le): a^{c} om (suppl *demum* a^{corr}). Ac ponunt ea verba sane ex Mt (et Le) inlata credi. ευθυς cum ABLΔ Or.... ς La ευθεως cum ACDΣΓΠ unc^{c} al omn^{vid} | ος ακουσας (et Or, f g$^{1.\,2}$ k l vg cop): ℵ a b c ff^{2} i q (mih^{vid}) om | σκανδαλιζεται: L. -ιζει; eadem sententia eorum cum ac 13. 69. al pauc sah cop^{mss} (syr^{codd}). item ουτος (A ουτοι) post ευθεως posita (:: eadem loco Le ουτοι collocat) ABLΔ b f ff^{2} i l q vg (hi *isti homines*) Or$^{4,\,301}$ et ^{720} bis, atque ita La, item ουτω ante ευθεως posita ΠΣ al go syr^{p} ... ς Ti nil nisi ευθεως ευθεσιαν cum ΔΣΓ unc^{c} al pl a c (om ευθ.) g$^{1.\,2}$ k om cop^{wi} arm aeth (Or$^{3,\,748}$ ουτοι μενουσι την ρηζαν εν την λιθινην πλακα εστι δεδεμενοι εφ ου ευθεως ανθεσιαν εναδικιαν)! πεσαδευει (D* πεσαδευσεν, ℵ^{2} πεσαδευσαν, ΠΣΓ al pm -δευσεν) cum ADΣΓΠ unc^{c} al pler ... ΘΠCLA al pauc Or$^{4,\,301}$ et ^{720} (item$^{3,\,748}$) εναδικιαν (Σ al -δευσεν) :: ut Le lectione non fluctuante | λυθωσι (L -σονται) αυτον απο φερεται (A* -φευται) cum (Gb^{-}) ΘΠCLA it (et. d) vg sah cop arm aeth (syr^{utr} *solvitur, solubile est*) Or$^{4,\,301}$ ... ς λυθησονται (13. 69. απο λυσ.) αυτον (D* 28. addl απο) αγαγετε (29^{c} απαγαγ., al αγ. προς) cum ADΘ^{r}ΣΓΠ unc^{c} al pler go (:: cf Mt λυσαντες αγαγετε προς et Le απο λυσαντες αγαγετε). Ex his La invenit λυθωσι αυτον απο αγαγετε

3. εαν: D αν | νυμφιος εστιν (et. it vg εἰσ Or): A εστιν νυμφ | τις προφητις (ΠΚΣ al pm -φητε, LΓ 131. al, item 237. al προφητε) τουτο (237. al τουτω) cum BADCLΣΓΔΠ unc^{c} al pler q (*quid hoc facitis*) gat sah cop (*quid est hoc quod facitis*) syr^{utr} go Or$^{4,\,301}$; item omisso τουτο 245. c k l g$^{1.\,2.}$ vid vg; l. 209. al pauc nil nisi τι (:: ut Mt) ... D 28. 69. 124. 346. 29^{c} a b f ff^{2} i arm Or$^{3,\,748}$ τι λυετε τον πωλον :: cf Le | ελευσεται (c* praem και ut vdtr; ff^{2} *et dicetis*) absque ουτ cum BA 239. 433. c^{corr} a b e ff^{2} i k aeth ... ς add ουτ (:: ut Mt et Le lectione tantum non fluctuante) cum BACDLΣΓΠ unc^{c} al pler f l q (g$^{1.\,2.}$ vid) vg syr^{utr} go sah (cop ex non linguae) arm Or$^{4,\,301}$ et $^{3,\,748}$ | ευθυς cum ΘBCDLA Or$^{4,\,301}$... ς ευθεως cum AΣΓΠ unc^{c} (E om και) al omn^{vid} Or$^{3,\,728}$ et ^{748} | αποστελλει cum BADCD^{gr}EFHKLMSVΣΓΔ al plus^{100} b e g$^{1.}$ l om (item^{schelhorn} ap Beng) syr^{utr} go ... ς (=Gb 8z) αποστελει cum GUH 1. al mu a d f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ (k *dimit - sitet*) q δ vg sah cop arm aeth Or$^{3,\,728.\,727.\,748}$ et $^{4,\,301}$ :: cf Mt | παλιν cum BDC^{c}DLA al plus^{20} Or$^{3,\,728}$ et ^{748} (et quidem BDL al Or^{bis} αυτον αποστ. παλιν, item Δ omisso αυτον, B αποστ. παλ. αυτον, C^{c} αυτ. παλ. αποστ.)... ς La Ti om παλιν (Schu „Meo uaitatissimum eavo celerius cum Gb abiicias") cum AC^{c}ΣΓΠ unc^{c} al pler it vg (sed c *remittit*, a q *remittet*) sah cop syr^{utr} go arm aeth Or$^{4,\,301}$

ἀπῆλθον καὶ εὗρον τὸν πῶλον δεδεμένον πρὸς τὴν θύραν ἔξω ἐπὶ τοῦ ἀμφόδου, καὶ λύουσιν αὐτόν. 5 *καί τινες τῶν ἐκεῖ ἑστηκότων ἔλεγον αὐτοῖς· τί ποιεῖτε λύοντες τὸν πῶλον;* 6 *οἱ δὲ εἶπαν αὐτοῖς καθὼς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἀφῆκαν αὐτούς.* 7 *καὶ φέρουσιν τὸν πῶλον πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐπιβάλλουσιν αὐτῷ τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐκάθισεν ἐπ' αὐτόν.* 8 *καὶ πολλοὶ τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἔστρωσαν*

---

4. και (38. 245. arm om, item k sed vide ante) απηλθον cum ℵBLΔ c (*et abierunt illi duo*) (item al[3] k arm) Or[4,181]; item D 2[pe] b f (ff[2]· g[1·2]· ut videtur) i l q (a omisso *et*) vg cop syr[sch] Or[3,744] και απελθοντες (omisso και sq) ... ς απηλθον δε cum ΑΘΧΓΠ unc[9] al pl sah syr[P] go; item 1. 13. 28. 69. 91. 124. 299. 346. 433. απηλθ. ουν (:: Mt πορευθεντ. δε, Lc απελθοντ. δε) | τον πωλ. cum ℵCΔ 13. 28. 3[pe] 7[pe] 11[pe] c[ser] p[ser] z[ser] al sat mu[vid] sah arm Or[4,182] b (προστιθησι δε ο μαρκος οτι ευρον τον πωλον δεδεμενον πρ. θυραν εξω επι etc) ... Gb Sz Lu Ti om τον c. ABDLXΓΠ unc[9] al pl cop go Or[3,744] et[4,181] | την θυραν c. ℵACDX ΓΠ unc[9] al omn fere Or[3,744] ... Ti om την cum BLΔ 2[pe] vid sah cop go arm Or[4,181] et[182]

5. και τινες (et. Or[4,181]): x 1. 13. 28. 69. 346. sah τινες δε | εστηκοτων: M[r] 238. 48[ov] al[20] fere Or εστωτων

6. ειπαν cum ALΔin[e] 72. y[ser] semel ... ς Ln ειπον cum ℵBCDXΓΠ[2] unc[9] al longe pler Or[4,181] | αυτοις (et. Or; M αυτω, a *et dixerunt illis*, f q *at illi dixerunt eis*, l vg *qui dixerunt eis*): D al pauc b c ff[2]· i k om (c ff[2]· *qui dixerunt*, b i q *et dixerunt*). Ceterum k post *abierunt* (και απηλθον versu 4) statim pergit *et dixerunt*, omissis mediis. | ειπεν (Gb'') c. ℵBC LΔ 1. 28. 124. 209. al pauc Or[4,181] et *dixit* k sah cop arm aeth; item D ειρηκει, b c ff[2]· i q *dixerat* ... ς ενετειλατο (*praeceperat* a d f l vg) cum AΧΓΠ unc[8] (F deficit ab h. l.) al pler it[4] vg syr[utr] go. Praeterea DM 1. 13. 69. 124. 209. 2[pe] al[10] it vg sah cop[schw] et[wl] (sed non[petr 2.]) syr[sch] aeth go add αυτοις

7. φερουσιν cum ℵ[c]BLΔ Or[4,181], item ℵ*C 1. 13. 28. 69. 91. 124. 209. 299. 346. arm[zoh] et[usc] αγουσιν (Gb') ... a b ff[2]· i *ducere* (quod ab αφηκαν pendet) ... ς Ln ηγαγον (:: ut Mt et Lc) cum ADΧΓΠ unc[8] al pler c f l g[1·2·vid] vg (k *et dimiserunt eos pullum ad ihesum*, excidit igitur *et duxerunt* ut vdtr) syr[utr] go arm[mss] aeth (sah cop et *ducunt* et *duxerunt* confirmant) | επιβαλλουσιν cum ℵBCDLΔ 1. 28. 91. 209. 299. 2[pe] b ff[2]· g[1·vid] i l vg cop arm[zoh] et[usc] Or[4,181] ... ς επεβαλον cum AΧΓΠ unc[8] al pler a (*straverunt illi*) c f g[2·] k q sah (ut a) syr[utr] arm[edd] aeth go | τα (1. 28. om) ιματ. αυτων (et. a c f g[1·vid] g[2·] l vg, B εαυτων, D[gr] 256. αυτου, 1. 28. 299. b ff[2]· i k q arm om): ℵ* 2[pe] αυτων τα ιματια, eaque ℵ* ante αυτω pon | εκαθισεν (ℵK al -θησεν): D[gr] 1. 28. 91. 209. 241. 299. 2[pe] καθιζει (D -ιζει, sed d *sedebat*) ... ℵ b[*ser] y[ser] εκαθισαν (illi[2] -θησαν) | επ αυτον cum ℵBCDLΔ 2[pe] al[10] fere (al pauc sah επ αυτων, επ αυτα) ... ς επ αυτω c. AΝΧΓΠ unc[8] al pler. It[pler] vg *super eum* (*illum*), sed c nil nisi *supra*. Or[4,181] om και εκαθ. usq οδον v. sq

8. και πολλοι cum ℵBCLΔ k q cop aeth ... ς Ln πολλ. δε cum ADΝΧΓΠ

εἰσ τὴν ὁδόν, ἄλλοι δὲ στιβάδασ, κόψαντεσ ἐκ τῶν ἀγρῶν. 9 [119.1] καὶ οἱ προάγοντεσ καὶ οἱ ἀκολουθοῦντεσ ἔκραζον· ὡσαννά, εὐλογημένοσ ὁ ἐρχόμενοσ ἐν ὀνόματι κυρίου· 10 εὐλογημένη ἡ ἐρχομένη βασιλεία τοῦ πατρὸσ ἡμῶν Δαυείδ, ὡσαννὰ ἐν τοῖσ ὑψίστοισ.

---

unc[8] al omn[vid] a b c f (ff[2.] g[1.2.] ut vdtr) i l vg sah syr[utr] arm go | τα (al[10] fere om) ιματ. (al plus[10] τουσ χιτωνασ) αυτων: L (item i ap Blanch, ex errore ut vdtr) om αυτων, B habet εαυτων, K αυτου | εστρωσαν (:: ut Mt): D 1. 28. 63. 91. 209. 241. 299. 2p[e] εστρωννυον (:: cf Lc), item *sternebant* a b c ff[2.] l k syr[sch]; contra *straverunt* (gat *instrav.*) f l (g[1.2.]?) vg syr[p] arm go | εισ την οδον cum ℵBCDLXΓΔ unc[8] al longe pl b ff[2.] i ... ΑΚΜΝΠ al[20] a c f k l q vg arm εν τη οδω (:: ut Mt et Lc) | αλλοι δε: Π* 1. 299. al[10] fere b syr[p] om δε | στιβαδ. (EG στειβ., D* εστιβ.) cum ℵBDEGHKLMUΔΠ al[30] fere Or[4,193] ... ς στοιβαδ. cum ACSV XΓ al pl Or[4,182]; item N al aliq στυβαδ. (syr[p mg gr] στυβ., ex al cdd στοιβ.). Cf Eustath. qui στιβασ a στειβω derivat, dicens esse ευτελη και καταπεπατημενην στρωμνην, Zonar. vero habet: στοιβασ ἡ στρωμνη ἡ τρυφησ θρυψισ, παρα το στοιβαζω) | κοψαντεσ (C sah εκοπτον) εκ των αγρων (sah *in agris*) cum ℵB(C)LΔ sah; accedunt (sed εκοπτον ut C) cop[schw] ex[ds] et petr[s.] item (*ramos arborum ex agris*) cop[wi], addunt vero *et straverunt eos in viam*. Or[4,182] (post τα ιματια αυτων v. 7 pergens) αλλοι δε στοιβ. κοψαντεσ εκ τ. αγρ. εστρωσαν εισ τ. οδ. Rursus[193] αντι των κοπτομενων απο των δενδρων κλαδων (quibus ad Mt respicit) ἡ (ad Mc respiciens) στιβαδων εκ των αγρων και στρωννυμενων εν τη οδω, quibus opponit ab Ioh relata. Confirmat lectionem nostram et. aeth qui (ex ed. Rom.) totum versum sic habet: *et multi qui straverunt folia abscindentes; et fuerunt qui straverunt vestes suas in via* ... ς Ln εκοπτον εκ των δενδρων (syr[p mg] αγρων) και εστρωννυον εισ (D[gr] om) την οδον (*in viam* d ff[2]; ΚΜΝΠ al[20] fere a b c f l q vg εν τη οδω, *in via*; k plane om) cum ΑΔΝΧΓΠ unc[8] al omn[vid] it vg syr[utr] go arm (:: lectio ς ad Mt maxime conformata)

9. και οι προαγ. (D[gr] προσαγ.): Γ add δε, item omisso και sah | εκραζον sine additam (Gb′) cum ℵBCLΔ 115. 20[ev] c ff[2.] k sah cop Or[4,182] ... ς add λεγοντεσ, Ln [λεγοντ.], cum ΑΔΝΧΓΠ unc[8] al pler a b f g[1.] (et g[2.] vid) i l q vg go syr[utr] arm aeth :: ut Mt | ὡσαννα (L ωσανα): ς ὡσαννά: cf ad Mt... D b ff[2.] om. Contra 13. 69. 2p[e] al k add τω υψιστω (*eminentissimo*), 28. al arm εν υψιστω (*in excelso*), 299. c i εν υψιστοισ (*in excelsis*) | ο ερχομενοσ: X om

10. ευλογημενη cum ℵBCD[2]EGHLNSUVXΔ al pler it (k vide post) vg sah cop go syr[p] arm Or[4,182] ... ΑD*ΚΜΠ al plus[15] d* syr[sch] aeth praem και | ερχομενη: Δ 1. 209. al[5] a om (k *benedictus qui venit in regnum patr. nostr. david* pro ευλογημενοσ v. 9 usque δαυειδ v. 10) | βασιλεια cum ℵBCDLUΔ 1. 13. 69. 115. 124. 209. 238. 346. 20[ev] 48[ev] c[scr] y[scr] 2p[e] 7p[e] it (exc q) vg sah (*benedictum regnum veniens nostri*, post *nostri* deficit codex) cop syr[sch] arm Or[3,744] et[4,182] ... ς (= Gb Sz) add εν ονοματι κυριου cum ΑΝΧΓΠ unc[7] al pler q syr[p] go aeth Hier cat[oxon 390]

11 [120.6] *Καὶ εἰσῆλθεν εἰσ Ἱεροσόλυμα εἰσ τὸ ἱερόν· καὶ περι-* (Mt 21, 17)
βλεψάμενοσ πάντα, ὀψὲ ἤδη οὔσησ τῆσ ὥρασ, ἐξῆλθεν εἰσ Βηθα-
νίαν μετὰ τῶν δώδεκα.

12 *Καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξελθόντων αὐτῶν ἀπὸ Βηθανίασ ἐπεί-* 12–14 Mt 21, 18 sc
νασεν. 13 *καὶ ἰδὼν συκῆν ἀπὸ μακρόθεν ἔχουσαν φύλλα, ἦλθεν*
εἰ ἄρα τι εὑρήσει ἐν αὐτῇ, καὶ ἐλθὼν ἐπ' αὐτὴν οὐδὲν εὗρεν εἰ μὴ

το δε και ευλογημενη η ερχομ. βασ. εν ονομ. κυρ. του πατρ. ημ. δαβ. αριστα ειρηται· πολλαχου γαρ οι προφηται την κατα τον κυριον ημ. ιν χν βασιλειαν επ ονοματι δαβιδ εφασκον ερχεσθαι etc, item Euthy diserte ad Mt 21, 9 | *δαυειδ*: ς *δαβιδ*, Gb Sz *δαυιδ*, cf ad Mt 1, 1 | *ωσαννα* (D* *οσσαννα*, ** *ωσσ.*, cf ad v. 9): 1. 91. 118. 209. 299. add *ειρηνη εν ουρανω και δοξα εν υψιστοισ* (:: e Lc), item omissis *ωσανν. εν τ. υψ.* arm; eadem 251. syrP c.* ante *ωσαννα* addita hac nota: „non in omnibus exx. Graecis invenitur neque in illo Mar Xenajae; in nonnullis autem accuratis ut putamus invenimus."

11. *εισηλθεν* (g1·vid l vg *introivit*, q *intravit*, k *introiverunt*): D *εισελθων*, item a b c f ff2· g2· i *cum introisset* (i *-issent*) | *εισ ιεροσολ.* (Gb" prob Schu) c. ℵBCDLA 1. 2pe al3 a b ff2· g2· i k l vg (g1·vid) cop Or4,182 ... ς add o ιϛ cum ANXII unc8 al pler q go syrP, item ante *εισ ιεροσολ.* c f syrsch arm aeth | *εισ το* cum ℵBCLMA 13. 28. 60. 69. 115. 225. 346. 2pe ascr it (exc q) cop syrsch aeth Or4,182 ... ς *και εισ το ιερ.* cum AD NXΓΠ unc7 al pler q go syrP arm | *ιερον*: Amg *ναον* | *και* sec: Dgr a b c f ff2· i om (a *cum introisset - circumspiciens*, b c f ff2· i *cum introisset* vel *-ssent*, *circumspexit*). Contra *introivit - et circumspectis omnibus* l vg, *intravit - et circumspiciens* q, *cum introisset - et circumspectis omnibus* g2·, *et introiverunt - et cum circumspexisset* k, *cum introisset - et - circumspexisset* d) | *οψε* cum ℵCLA (add *δε*) Or4,182 ... ς Ln Ti *οψιασ* cum ABDNXΓΠ unc8 al longe pler (2pe *οψινησ*) | D* *ουσασ* | *τησ* (D 245. 2pe om) *ωρασ* (13. 28. 69. 124. 346. *ημερασ*): B om. Addunt in mg 40 et 72 (sunt codices cum scholiis): *αναξιων οντων των ιουδαιων, εν αλλοισ αντιγραφοισ.* | *εξηλθεν*: H *και εξηλθ.* | *δωδεκα* (ita ff2· g1·vid k l vg, et. Or4,182): D yscr al plus10 a b c f g2· i q add *μαθητων* (al pauc b c g2· *μαθ. αυτου*)

12. *εξελθοντων αυτων* (13. 69. 48ev pscr 2pe om *αυτ.*): Dgr *εξελθοντα* (**επαυριον ον εξελθ.*), Γ *εξελθοντα αυτον*. Similiter b c ff2· q *cum exisset*, g2· mt *cum exiret*, item syrsch (contra a d *cum exissent*, f i k l vg *cum exirent*) | *απο βηθανιασ* (H *-νια*): 1. 299. om | ℵ* om *επεινασεν* (suppl ℵa)

13. *συκην* cum ABCDLNXΓA unc6 al longe pl it vg etc (D al pauc a b f ff2· g1·2· i l q vg Or3,762 post *μακροθ.* pon) ... ℵKMΠ al20 syrsch add (al praem) *μιαν* :: e Mt·| *απο* (Gb + Sz prob Schu) cum ℵABCDLMNA al plus20 Or ... ς (= Gb Sz) om cum Mmg XΓΠ unc7 al longe pl | *ει αρα τι ευρησει* (*-ση* X al pauc; *τι ευρ.* cum ℵABCKLNUAΠ* al plus20, item *si quid forte inveniret* g1· l vg; ς *ευρ. τι* cum EGHMSVXΓΠ2 al pl go arm etc): D b c ff2· g2· i k gat *ειδειν εαν τι εστιν*, 2pe a f q Or3,762 bis

φύλλα· ὁ γὰρ καιρὸς οὐκ ἦν σύκων. 14 καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῇ· μηκέτι εἰς τὸν αἰῶνα ἐκ σοῦ μηδεὶς καρπὸν φάγοι. καὶ ἤκουον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

15—18 Mt 21, 12—16 Le 19, 45—48 Io 2, 14—17

15 Καὶ ἔρχονται εἰς Ἱεροσόλυμα. [121.1] καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ ἱερὸν ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας καὶ τοὺς ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν καὶ τὰς καθέδρας τῶν πωλούντων τὰς περιστερὰς κατέστρεψεν, 16 καὶ οὐκ ἤφιεν ἵνα τις διενέγκῃ σκεῦος διὰ τοῦ ἱεροῦ, 17 καὶ ἐδίδασκεν καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς·

ως ευρησων τι (2^{pe} pergit επ) | και ελθων (κ^{*vid} επελθ.): 2^{pe} a f Or ελθ. δε ... D b c ff^{2}· i k om ελθ. επ αυτην, a g^{1}· om επ αυτην | ουδεν (L add ουχ) ευρεν: D 2^{pe} a q Or μηδεν (2^{pe} a q και μηδεν) ευρων (q *et cum venisset ad eum et nihil invenisset*, a *cum venisset autem et nihil invenisset*) omisso και ante αποκριθεις | φυλλα: c^{2}K 33. 61. 69. 124. 2^{pe} b c q aeth Or add μονον (K post φυλλα erasum habet μ), item 13. 28. μονα, hinc Ln [μονα] ex errore de c :: e Mt | ο γαρ καιρ. ουκ ην συκ. cum NBC*^{vid}LΔ cop syr^{sch} ... ς Ln ου (1. al pauc ουπω) γαρ ην καιρ. (D Or^{bis} ο καιρ., atque sic Ln) συκ. (Or^{semel} των συκ.) c. AC^{2}DMXΓΠ unc^{6} al omn^{vid} it vg syrP arm aeth go Or^{2,763} sq

14. και: D 2^{pe} a q Or om, vide ante | αποκριθεις (f l q vg, item g$^{1.2.}$ vid; a b c ff^{2}· i syr^{sch} om; k *et maladixit dicens*) sine additam cum NABCDKLMNΔΠ* al^{35} fere it vg cop syr^{utr} arm aeth go Or^{2,763} ... ς (= Gb Sz) add ο ιης cum EGHSUVXΓΠ^{2} al pl | εισ τ. αιω. εκ σου (D*Δ εξου) cum NBCDLΔ 1. 28. 209. 299. 2^{pe} (it vg εκ σου post καρπ. vel post μηδεισ pon) go arm (syr^{sch} aeth) Or^{2,763bis} ... ς εκ σου εισ τ. αιωνα cum ANXΓΠ unc^{6} (M* μηκετι εκ σου καρπ. εισ τ. αι. μηδ. φαγ.) al pler syrP (cop) | μηδεισ (ς Gb Sz) c. NABCDLMNXΓΠ unc^{6} al longe pl (1. 209. 299. vg^{cd} post καρπον pon; it^{plur} am ing fu al *quisquam* [a *nemo*] *fructum ex te*) Or^{bis} ... ς^{e} ουδεισ c. minusc vix mu ... Δ om | φαγοι c. NA BCLNXΓΔΠ unc^{7} al pl ... DU 1. 13. 69. 91. 299. 346. al^{20} fere Or^{bis} φαγη

15. ερχονται (et. Or$^{4,180.\ 188.\ 192}$, *veniunt* g$^{1.2.}$ vid k l q vg cop syrP arm; *venerunt* a c f ff^{2}· syr^{sch} go): C ηρχοντο ... D^{gr} εισελθων, d *intraverunt*; b i cop^{dz} *venit*. Praeterea K 49^{ev} y^{scr} al^{evv} ferc^{10} a (post ιεροσολ.) b f ff^{2}· i mt vg^{six} sax add παλιν | και εισελθων (D και οτε ην) absq ο ιης cum NBCDLΔ 1. 33. 91. 124. 238. 346. 2^{pe} a b c (item ff^{2}· g$^{1.2.}$ ut vdtr) i k l vg cop arm aeth Or^{tor} ... ς (= Gb) add ο ιης cum ANXΓΠ unc^{6} al pler f q go syr^{utr} | εισ το ιερον (d *in templum*, syr^{sch} add *dei*): D^{gr} εν τω ιερω | εκβαλλειν (K εκβάλειν, al aliq εκβαλεῖν): D b add εκειθεν, item Δ και | τουσ αγοραζ. cum NABCKLMNUΠ al^{20} fere ... ς om τουσ cum DEGHSVXΓΔ al pl Or^{4,180} et ^{192}:: ut Mt lectione non fluct | εν τω ιερω: Δ εν αυτω, 225. c plane om | κατεστρεψεν (Or ανεστρεψ.): K* (cpost περιστ.) Or post κολλυβιστ. (Δ κολλυβιστων) pon, c (*evertit mensas nummulariorum et coepit ejicere vendentes* etc) syr^{sch} ante τασ τραπεζ.; K 13. 28. 69. 124. 346. 2^{pe} arm conservato κατεστρ. suo loco add εξεχεεν post κολλυβ. ... D^{gr} k plane om

17. και ελεγεν cum NBCLΔ 6. 13. 69. 346. k cop syr^{sch} aeth Or^{4,180} ... ς

οὐ γέγραπται ὅτι ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν; ὑμεῖς δὲ πεποιήκατε αὐτὸν σπήλαιον λῃστῶν. 18 [122.1] καὶ ἤκουσαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς, καὶ ἐζήτουν πῶς αὐτὸν ἀπολέσωσιν· ἐφοβοῦντο γὰρ αὐτόν, πᾶς γὰρ ὁ ὄχλος ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ. Es 56, 7 Ier 7, 11

19 [122.10] Καὶ ὅταν ὀψὲ ἐγένετο, ἐξεπορεύετο ἔξω τῆς πόλεως. (Mt 21, 17)

20 Καὶ παραπορευόμενοι πρωὶ εἶδον τὴν συκῆν ἐξηραμμένην 20—24 Mt 21, 20—22

Ln λεγων cum ADNXΓΠ unc[8] al pler it[pler] vg syr[p] go arm | αυτοισ cum ℵCLΔ 6. 13. 69. 346. k cop syr[sch] aeth Or item omnib testib qui λεγων (exc 28. it[2] arm): Ln [αυτοισ], Ti om cum B 28. b g[1.] (*et docebat eos dicens*) (c *et ait illis dicens*, ff[2.] *et docebat illis dicens*, item 124. αυτοισ λεγων) arm | ου (et. Or; a f g[1.] l q vg; 69. οτι): D 1. 28. 2[pe] b c i k (ff[2.] *scriptum est enim*) q cop arm om::ut Mt | οτι c. ℵABLNXΓΔΠ unc[8] al pler f g[1.] l vg arm[ed] Or... Ln om c. CD 69. 251. 300. c[scr] h[scr] 440. a (b *scriptum esse*) c ff[2.] i k q arm[mss] aeth :: ut Mt lectione non fluct | πεποιηκατε cum BLΔ Or ... ς Ln εποιησατε (:: ut Lc, cf et. ad Mt) cum ℵACDNXΓΠ unc[8] al omn fere (238. ποιειτε) | αυτον (D* αυτην) hoc loco cum ℵBCDLNXΓΔΠ[2] unc[7] al pler it[pler] vg Or ... AMΠ* 1. 33. al[15] fere a ante εποιησατ. pon (:: ut Lc et Mt)

18. ηκουσαν (it[pl.] vg *quo audito*; d k *et audierunt*, a *et cum audissent*): Δ ηκουον | οι (Δ om) αρχιερ. και οι γραμμ. (Gb') cum ℵABCDKLΔΠ al plus[20] it vg cop syr[sch] arm aeth Or[3,791] ... ς οι γραμμ. και οι αρχιερ. (M[mg] 48[ev] 252** al φαρισαιοι pro αρχιερ., 18[ev] 19[ev] 49[ev] al pauc post γραμμ. add και οι φαρισαιοι) cum EGHMSUVXΓ al pl go syr[p] | και εζητουν: D om και (d *et audierunt summi sacerdotes et scribae quaerebant*), item (*quo audito – quaerebant*, a *cum audissent – quaerebant*) it (exc k, vide ante) vg | απολεσωσιν (Gb' prob Schu) cum ℵABCDEGHL M[2]NUVXΓΠ (Γ εζ. αυτον πωσ απολ.) al[50] fere Or ... ς -λεσουσιν cum KM*S[sil]Δ al certe mu | αυτον sec (b f i k l vg, Or; a *populum*): AKΠ al[20] fere c ff[2.] om, hinc Ln [αυτ.] | πασ γαρ c. ℵBCΔ 1. 13. 28. 69. 346. cop go... ς Ln οτι πασ c. ADLNXΓΠ unc[8] al pler it vg syr[utr] arm Or | εξεπλησσοντο c. ℵMΔ 61. 91. 108. 299. 300. d[scr] e[scr] c (*turba admirabantur*) vg[cdd] (ap Wtst et Ln) cop[wi] et[petr 3.] ... ς Ln Ti εξεπλησσετο cum ABCDLXΓΠ unc[7] al pler (it[pler] vg) cop[schw] ex[dz] (Or[3,791 bis] πασ ο λαοσ εξεπλησσετο) | επι: 33. εν

19. οταν cum ℵBCKLΔΠ* 28. 33. 48[ev] 2[pe] al[10]... ς Ln οτε cum ADNXΓΠ[2] unc[7] al pler | εγενετο c. ℵBCDE*KLMNSUV*ΓΔΠ al pler (it vg *vespera facta esset, serum factum esset*) ... AE[2]GHV[2]X 69. 48[ev] al pauc εγινετο | εξεπορευετο c. ℵCD[gr]EGHM[mg]NSUVXΓ (M[mg] per incuriam -ετο ad παραπορευομενοι trahit) al pler (1. al pauc post πολ.) a b f ff[2.] g[1.2.] i k l vg cop go aeth syr[p txt]... Ln εξεπορευοντο (:: ad seqq accommod) c. ABKM*ΔΠ 124. 2[pe] al[15] c d syr[sch] syr[p mg] arm | εξω: D εκ (it[pler] vg *de*, sed a *extra civitatem*)

20. παραπορ. (D add το) πρωι c. ℵBCDLΔ (sed ℵ* παρεπορευετο posteaque και ιδον) 1. 28. 33. 209. y[scr] al[5] b i q cop aeth (a c k om πρωι): πρωι (N πρωει) παραπορ. cum ANXΓΠ unc[8] al pler f ff[2.] g[1.] (et[2. vid]) l

ἐκ ῥιζῶν. 21 καὶ ἀναμνησθεὶς ὁ Πέτρος λέγει αὐτῷ· ῥαββεί, ἴδε
ἡ συκῆ ἣν κατηράσω ἐξήρανται. 22 [124.8] καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς
(Lc 17, 6) λέγει αὐτοῖς· ἔχετε πίστιν θεοῦ. 23 ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὃς ἂν εἴπῃ
τῷ ὄρει τούτῳ· ἄρθητι καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ μὴ
διακριθῇ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ πιστεύῃ ὅτι ὃ λαλεῖ γίνεται,
ἔσται αὐτῷ. 24 [125.1] διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, πάντα ὅσα προσεύχε-

---

vg syr^{utr} go arm | *ειδον* cum BDEGHS(V?)UΓΠ^{mg} al pl ... ℵ*et^{c}CKLMN XII^{s} al pm *ιδον*, A *ιδοντες*, L *προϊδον* pro *πρ. ιδον*)

21. *αυτω*: (b om): M^{mg} 33. al pauc *τω ιω* | *ραββει* cum NBCDEHX ... ς Ln *ραββι* cum AGKLMNSUVΓΔΘ al pler. Cf ad Mt 23, 7 sq 26, 25 et alibi | *ιδε* (CA *ειδε*): D 435. al pauc Or^{3,764} *ιδου* | *η*: M 433. om | *εξηρανται* (X al^{20} fere *-ραται*): DLNA 1. 33. 435. al^{10} Or *εξηρανθη* :: ut Mt

22. o *ις* cum unc omnib al pler ... ς (= Gb Sz) om *ὁ* cum minusc ut vdtr pauc | *εχετε* cum ABCLNXΓΔΘ unc^{8} al pler c f ff^{2}· (*habete in vobis*) g$^{1.2}$· k l q vg cop syr^{utr} aeth go ... ND 13. 28. 33^{corr*} 61. 69. 124. a b i arm praem *ει* (:: ad Mt *εαν εχητε*?) | *θεου* (D *του θε.*): 28* a c k om

23. *αμην* cum NBDN 1. 28. 51. 106. 124. 157. 225. 251. 2^{pe} c^{ser} it (exc q) vg syr^{sch} arm ... ς add *γαρ* cum ACLXΓΔΘ unc^{8} al pler q cop syr cod syrP c.* go | *οτι* c. ABCLNXΓΔΘ unc^{8} al pler it^{pler} vg etc ... ND 33. 61. 62. 115. 2^{pe} p^{ser} g^{2}· k em taur tol go arm aeth om | *οσ αν* (A 1. al pauc *εαν*) *ειπῃ*: 33. *εαν ειπητε* (:: cf Mt). Libere c: *amen dico vobis quoniam si habueritis fidem sicut granum sinapis, dicetis - et non haesitaveritis corde, sed crediderit futurum, fiet quodcumque dixeritis.* | *αρθητι* etc: 1. 28. 124. *αρθηναι και βληθηναι* | *διακριθῃ*: D$^{gr^{c}}$ *-κριθησ* | *αυτου*: A *εαυτου* | *πιστευῃ* (A al^{3} ^{ser} *-ευει*) cum NBLA 2^{pe} h^{ser} y^{ser} bis c^{ser} ... ς Ln *πιστευση* cum ACDNΠ unc^{8} al pl (69. *-σητε*), item Ξ^{r} al mu *πιστευσει* (it vg *crediderit*, sed it^{pl} vg etiam *dixerit* pro *λεγει* vel *λαλει* quod subsequitur) | *ὅ* cum NBLNA (D vide post) 33. 48^{ev} f g^{1}· k l vg (hi^{5} *quodcumque*, sed k *si crediderit quotcumque locutus fuerit, et fiet* etc) cop go syr^{sch} (D b c ff^{2}· i *πιστευ. το μελλον ο αν ειπῃ γενησεται αυτω*, b ff^{2}· i *crediderit futurum, fiet quodcumque dixerit*; d *crediderit futurum, quodcumque dixerit erit illi*; c vide supra) ... ς Ln *ἃ* cum ACXΓΠ unc^{8} al pler a q syrP al | *λαλει* (L *λα* omissa syllaba *λει* exeunte versu; A *ο λα· λεγειν· εται·* corrupte, l conflato cum l¯) cum NBLNA 33. 48^{ev} 2^{pe} a (*loquitur*) k (*locutus fuerit*) ... ς *λεγει* cum ACX ΓΠ unc^{8} al pler item f g^{1}· l q vg (q *dicit*, rell^{4} *dixerit*); 238. al pauc *ειπῃ* | *εσται* (A *και εστ.*) *αυτω* (Gb′) c. NBCDLA 1* 28. 209. 346. f g$^{1.2}$· l vg (f g^{2}· l vg *fiat, fiet ei*; g^{1}· om *ei* ut vdtr) cop (cop^{sch}w ex^{ds} *εστ. αυτω*, cop^{wi} et$^{petr\,2.}$ *fiet*) (aeth) ... ς Ln add *ο εαν ειπῃ* cum AMXΓΠ unc^{8} al pler a k q (a *contingent illi quaecumque dixerit*, q *fiet illi quodcumque dixerit*, k post *et fiet* [vide supra] pergit *et erit quot dixerit*) syr^{utr} go arm; item (vide supra) b c ff^{2}· i pariter ac D; 2^{pe} *εσται* pro *γενεται*, pergens *γενησεται οσα αν ειπῃ*

24. *οσα* (Gb″) cum NBCDLA 61. 157. 346. ... ς add *αν* cum AXΓ· unc^{7} al pler, item KNΠ al pauc *εαν* (:: of Mt) | *προσευχεσθε και* (Gb′) c. NBC

σθε καὶ αἰτεῖσθε, πιστεύετε ὅτι ἐλάβετε, καὶ ἔσται ὑμῖν. 25 [126.6] καὶ Mt 6, 14
ὅταν στήκετε προσευχόμενοι, ἀφίετε εἴ τι ἔχετε κατά τινος, ἵνα καὶ ὁ
πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀφῇ ὑμῖν τὰ παραπτώματα ὑμῶν.

27 [127.2] Καὶ ἔρχονται πάλιν εἰς Ἱεροσόλυμα. καὶ ἐν τῷ ἱερῷ 27—33 Mc 21, 23—27
περιπατοῦντος αὐτοῦ ἔρχονται πρὸς αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Lc 20, 1—8
γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι, 28 καὶ ἔλεγον αὐτῷ· ἐν ποίᾳ
ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς; ἢ τίς σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἔδωκεν ἵνα

DLA a c ff$^{2.}$ k syr^{sch} Cyp ... ς προσευχομενοι c. ANXΓΠ unc^{8} al omn vid b f g$^{1.2.}$ i l vg go syr^{p} arm (cop ἐν τη προσευχη :: ut Mt) | αιτεισθε: ΓΠ 1. al^{35} αιτησθε, al pauc αιτησεσθε | ελαβετε (Gb′) cum ℵB CLA cop ... ς λαμβανετε cum ANXΓΠ unc^{8} al fere omn syr^{utr} go arm ... D 1. 2^{pe} it vg aeth Cyp λημψεσθε (ληψ., D -θαι). Cf Or^{3,650}: εαν στηκητε προσευχομενοι, πιστευετε οτι λαμβανετε, και ληψεσθε.

25. στηκετε (L εστηκ.) cum ACDHLM^{2}VX 1. 124. al plus^{20} ... ς στηκητε (E al pauc στηκειτε, Δ εστηκηται) c. BEGKM*SUVΔΠ al pl Or^{1,198} et^{212} (εαν στηκητε) ... ℵ στητε | αφιετε (et. C^{2}): C* αφετε | ο (D add ων) εν τοισ (K al pauc om) ουρανοισ | αφη: X αφίη, D 157. 346. y^{scr} αφησει | υμων sec: D Cyp^{198} (non item^{211} et^{314}) om (al pauc a ff$^{2.}$ i k om υμιν)

26. ς Ln εἰ δὲ ὑμεῖς οὐκ ἀφίετε, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς (CDKMΠ* 1. al mu om; 33. y^{scr} al plus^{10} om ο ε. τ. ουρ., al^{2} ο ουρανιοσ) οὐρανοῖς (N εν ουρανω) ἀφήσει (D al plus^{10} a b c f m q vg go syr^{utr} Cyp add υμιν) τὰ παραπτώματα ὑμῶν cum ACDE (F incipit rursus ο εν τοισ) GHKMNUVXΓΠ al pler a b c f ff$^{2.}$ i m q vg go syr^{utr} arm^{usc} aeth^{ppl} (ex cod a) Cyp ... omisimus cum ℵBLSΔ 2. 27** 63. 64. 121* 157. 258. f^{scr*} p^{scr} g$^{2.}$ k l cop^{wi} et^{schw} (cop^{ds} suppl^{mg} manu recenti; cop$^{petr\,3}$ in pagina vacua suppl Mt 6, 15) arm^{zoh} et^{mss} aeth^{rom} (et$^{cod\,m}$ ap PPi) :: libere ex Mt 6, 15. Similiter fit Mt 21, 44. 27, 35 et 49. Ceterum hunc Mci locum augmentis e Mto inprimis obnoxium fuisse, probant etiam additamenta codicis M et reliquorum. Post ista enim verba M al^{20} addita habent haec: λεγω δε υμιν· αιτειτε, και δοθησεται υμιν· ζητειτε, και ευρησετε· κρουετε, και ανοιγησεται υμιν· πασ γαρ ο αιτων λαμβανει, και ο ζητων ευρισκει, και τω κρουοντι ανοιγησεται (:: e Mt 7, 7 sq)

27. ερχονται (g$^{2.\,vid}$ l vg; item *venerunt* a f g$^{1.}$): DX al pauc (in evgg ερχεται ο ιε̄) b c ff$^{2.}$ i k q aeth ερχεται (k *exiit*) | παλιν: F om | και οι πρεσβυτεροι: D add του λαου (:: e Mt), 1. 91. 209. plane om

28. ελεγον cum ℵBCLΔ 1. 209. item (*dixerunt*) a b c f cop go aeth... ς Ln λεγουσιν cum ADNXΓΠ unc^{9} al pler i k l q vg (item ut vdtr ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$) vg syr^{utr} arm | η τισ cum ℵBLΔ (C latet) 124. c^{scr} y^{scr} al^{5} cop syr$^{p\,mg}$ ... ς Ln και τισ cum ANXΓΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg syr^{sch} syr$^{p\,txt}$ go arm aeth ... D 238. al^{6} k om η τισ usque ποιησ | την εξου. ταυτ. εδωκ. (UΓ al^{12} fere δεδωκ.) cum ANXΓΠ unc^{9} al pler i q go syr^{p} arm aeth ... Ln εδωκ. την εξου. ταυτ. cum ℵBCLM^{2}Δ (1. εδ. ταυτ. τ. εξ.) 33. 124. 2^{pe} al^{12} fere a b c f l (item^{vid} ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$) vg (Latt *hanc potestatem*)

ταῦτα ποιῇς; 29 *ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ἐπερωτήσω ὑμᾶς ἕνα λόγον, καὶ ἀποκρίθητέ μοι, καὶ ἐρῶ ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.* 30 *τὸ βάπτισμα τὸ Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν ἢ ἐξ ἀνθρώπων; ἀποκρίθητέ μοι.* 31 *καὶ διελογίζοντο πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντες· ἐὰν εἴπωμεν· ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ· διατί οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ;* 32 *ἀλλὰ εἴπωμεν· ἐξ ἀνθρώπων; ἐφοβοῦντο τὸν λαόν· ἅπαντες*

---

cop syr^{sch} :: at ita Mt lectione tantum non fluct; cf et Lc | *ινα ταυτ. ποιῃσ* (c f g^{1} g^{2} vid l q vg): 2P^{e} a b ff^{2} i arm om | *ποιῃσ* cum ℵAB EFGMSVΔΠ al pl ... HKLNUXΓ al pm *ποιεισ*

29. *ο δε ις* (485. al pauc om) cum ℵBCLΔ 33. g^{1} k cop syr^{sch} aeth ... ς Ln add *αποκριθεισ* (:: ut Mt et Lc) cum ADNXΓΠ unc^{9} al pler a b (c *respondit eis dicens*) f ff^{2} i g^{2} vid l q vg go syrP arm | *υμασ* cum BC(c spatio)LΔ p^{ser} q^{scr} k* cop ... ς *υμασ καγω* cum ΨDGMNΓ al mu item EFHSUVX al pm *υμ. και* (157. om) *εγω*, item *vos et ego* a b c f ff^{2} i l q vg syr^{utr} arm; similiter Ln *καγω υμασ* cum AKΠ al^{5} fere g^{2} k** go aeth (:: c Mt et Lc ap quos non omittitur) | *ενα λογον*: 1. 28. 209. 299. *λογ. ενα* :: ut Mt | *και* pri: D 28. a b c f g^{1} i k q (non item ff^{2} g^{2} l vg) cop arm om | *και* (ℵ^{c} *καγω*) *ερω υμιν* cum ℵABCNXΓΠ unc^{9} al pler a b f ff^{2} g$^{1.2}$ vid i k l vg go syrP ... LΔ 33. c (*et ego vobis dicam*) cop (*et ego quoque* etc) (syr^{sch} arm aeth) *καγω υμιν ερω*, D *και εγω λεγω* (d *dico*) *υμειν*

30. *το βαπτισμα*: Δ praem *ει* | *το ιωα.* (B *ιωαννου*) cum ℵABCDLΔ 33. ... ς om *το* cum NXΓΠ unc^{9} al pler. Praeterea BC 33. 299. 77-218. k sah syr^{sch} aeth add (sed k praem, habet enim *unde fuit baptism. ioh.*) *ποθεν ην* (77. 218. *εστιν*), iidemque et L om *ην* quod sequitur :: cf Mt | *εξ* (it vg *de caelo*): 1. *απ* | *ουρανου*: D^{gr} *-νων* (d *caelo*) | *ἢ*: Δ om

31. *και*: ℵ *οι δε*, item *at* (*ad*) *illi* (*illi vero* c ff^{2}) it (exc k) vg :: ut Mt et Lc | *διελογιζοντο* (Gb′ prob Schu „simplex *λογιζ.* nusquam sic") cum ℵ^{ca}BCDGKLMΔΠ al plus^{50} (D^{2} *διελογιζον*) ... ς *ελογιζοντο* cum AEFHΠ UVXΓ al pl... ℵ*et^{cb} *προσελογιζοντο* | *προσ εαυτουσ*: 33. *εν εαυτοισ* | *λεγοντεσ* (69. om): D 13. 28. 69. 124. 346. 2P^{e} a b c ff^{2} i k (non item f g^{1} l q vg nec g^{2} vid) add *τι ειπωμεν* (k *quid illi dicemus* omissis k* *si dixerimus*, c *quid si dicerent*, b *quid si responderent*) | *ειπωμεν* (HΓ al aliq *-πομεν*, item al aliq v. 32): 69. 346. add *οτι* | *ερει* (D^{gr} *λεγει*, b l *dicit*): DM 1. 13. 69. 124. 209. 225. 299. a b c d f ff^{2} i k^{2} q (non item g^{1} g^{2} vid l; k* om etiam *ερει*) vg$^{sel\,x}$ em gat mt taur tol sax (non item vg clem am fu lac erlang) add *ημιν* (D^{gr*} 346. *υμιν*) :: e Mt | *ουν* (:: etiam in Mt fluct; in Lc omittendum vdtr) cum ℵBC^{2}D^{gr}EFGHKMUVΓΠ al pl f g^{1} g^{2} vid l vg (et. am fu ing em) sah syrP ... Ln Ti om cum AC*LMS XΔ al plus^{20} a b c d ff^{2} i k q tol cop (go *at cur*, syr^{sch} *et cur*)

32. *αλλα* cum ℵABCLΔ 33. al ... ς *αλλ* cum XΓΠ unc^{9} al pl. Absque additam cum ℵABDLNXΓΔΠ unc^{9} al pl k* (*sed dicemus*) sah cop go ... D al plus^{15} g^{2} g^{1} vid q vg *εαν* (*si*) pro *αλλα*, item a *quodsi*, l (et. syr^{sch}) *et si* ... ς post *αλλ* add (Gb^{00}) *εαν* cum minusc non ita mu it^{6} (b *si vero*, c f ff^{2} *si autem*, k** l *sed si*) syrP arm aeth | *εφοβουντο* (k l am

γὰρ εἶχον τὸν Ἰωάννην ὄντως ὅτι προφήτης ἦν. 33 καὶ ἀποκριθέντες τῷ Ἰησοῦ λέγουσιν· οὐκ οἴδαμεν. καὶ ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

XII.

1 [128. 2] Καὶ ἤρξατο αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς λαλεῖν. ἀμπελῶνα ἄνθρωπος ἐφύτευσεν, καὶ περιέθηκεν φραγμὸν καὶ ὤρυξεν ὑπολήνιον καὶ ᾠκοδόμησεν πύργον, καὶ ἐξέδετο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ Mt 1–12 21, 23—46 Lc 20, 9—19

ing cm eri taur iac sah syr^{sch} go): D^{2}N 13. 28. 69. 124. 2pe c^{ecr} o^{ecr} al^{5} fere a b c f ff^{2}· i q (g$^{1·2·}$ vid) vg^{ed} et^{mss} aliq (ut tol) sax cop syr^{P} arm aeth *φοβουμεθα* (D* *φοβουμεν*) :: e Mt | *λαον* cum ADLΧΓΔΠ unc^{9} al pler ... ℵBCK 33. 106. syr^{P} ^{mg} *οχλον* :: e Mt | *απαντες* c. ℵ^{c}ABLΧΓΔΠ unc^{9} al pler ... Ln *παντες* c. ℵ*CDK 1. 28. 33. 299. al pauc :: ut Mt | *ειχον* (28. *-οσαν*) (et. g^{2}· g$^{1·}$ vid l vg sah): D 2pe a b c f ff^{2}· i k q arm *ηδεισαν* (*sciebant*) | B *ιωαννην* | *οντως οτι προφ. ην* cum ℵ^{c}BCL 13. 69. 346. item A sah *οντως ως προφητην* ... ς Ln *οτι οντως* (D *αληθως*) *προφ. ην* cum A(D)ΧΓΠ unc^{9} al pl it^{pler} (vide post) vg cop syr^{utr} go. Latini sic: *quia* (*quoniam* a) *vere propheta erat* (g^{2}· l vg *esset*; f *erat iohannes*) a d f g^{2}· (g$^{1·}$ vid) l q vg; *vere prophetam esse* (b i *fuisse*) b ff^{2}· i ... ℵ*K (*ως προφητην* pro *οτι πρ. ην*) 1. 28. 124. 209. 299. y^{ecr} 2p^{e} al plus^{15} c (*prophetam fuisse*) k (*quoniam propheta fuit*) arm aeth om *οντως* (:: nec Mt habet)

33. *τω κω λεγουσιν* cum ℵBCLNΔ 28. 33. 69. 124. 346. a (*ad Ies. dixerunt*) ff^{2}· (*responderunt ad Ies. dicentes*) mt (ut a) cop$^{sch\,w}$ et^{wl} ... ς Ln *λεγ. τω κω* cum ADΧΓΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg (g$^{1·2·}$ vid q vg *dicunt ad Ies.*, b c f i l *dixerunt ad Ies.*; k *dixerunt ad* [erasum] *iohannen non scimus*) syr^{utr} go arm; om (ut et. k) *τω κω* sah aeth | *και sec:* D g^{2}· l am em om (c *ait illis et Iesus*, g$^{1·}$ *respondens autem Ies. ait illis*) | o *ις* (28. post *αυτοις*, al pauc om) sine additam cum ℵBCLNΓΔ 33. f^{ecr} 7p^{e} a c f k sah cop arm (syr^{sch} nil nisi *Dixit eis*) ... ς o *ις αποκριθεις* cum EFG HSUVX al mu; *item ADKMΠ 1. 61. 69. al^{20} fere b ff^{2}· (*et respondit Iesus ait illis*) g$^{1·}$ (vide ante) g^{2}· i l q vg go syr^{P} aeth *αποκριθεις* o *ις*, hinc Ln [*αποκριθ.*] o *ις* | *αυτοις*: D^{gr} *αυτω*, k om | *εν ποια εξουσια* (d *in qua potestate*): D$^{gr\,*}$ *εως ποιαν εξουσιαν*

XII. 1. *λαλειν* (it^{pler} vg *loqui*) cum ℵBGLΔ 1. 13. 69. 118. 124. 346. b c d f ff^{2}· g$^{1·2·}$ vid i l q vg (sod c add *dicens*, b *ita dicens*) sah cop syr^{sch} et^{P} ^{mg} ... ς *λεγειν* (:: cf Lc) cum ACDK(ante *αυτοις*)Π unc^{9} al pler k (*dicere*) go syr^{P} ^{txt}, item Γ 126. *λεγων* | *αμπελωνα ανθρ. εφυτ.* (L *εποιησεν*) cum ℵBCLΔ 33. 262. cop aeth ... ℵ 13. 69. 346. 433. 2p^{e} c sah syr^{sch} Or^{3,774} *ανθρωπος τις* (ℵ 433. om *τις*) *εφυτ. αμπ.* ... ς Ln Τὶ *αμπελωνα* (Γ *ἄμπελον*) *εφυτ. ανθρωπ.* cum ADΧΓΠ unc^{9} al pler a b f ff^{2}· g^{2}· g$^{1·}$ vid i k l q (sod ordine it^{mu} in Lc) vg go syr^{P} arm | *περιεθηκεν*: C^{2}ℵ 28. 2p^{e} al sah arm syr^{P} c. ob. Or^{3,774} add *αυτω* | L*vid 69. *οικοδομησεν* | *εξεδετο* c. ℵAB*CKL (346. *-θετο*) ... ς Ln (Ln *-δετο* ex

ἀπεδήμησεν. 2 καὶ ἀπέστειλεν πρὸς τοὺς γεωργοὺς τῷ καιρῷ δοῦλον, ἵνα παρὰ τῶν γεωργῶν λάβῃ ἀπὸ τῶν καρπῶν τοῦ ἀμπελῶνος· 3 καὶ λαβόντες αὐτὸν ἔδειραν καὶ ἀπέστειλαν κενόν. 4 καὶ πάλιν ἀπέστειλεν πρὸς αὐτοὺς ἄλλον δοῦλον· κἀκεῖνον ἐκεφαλίωσαν καὶ ἠτίμασαν. 5 καὶ ἄλλον ἀπέστειλεν· κἀκεῖνον ἀπέκτειναν, καὶ πολλοὺς ἄλλους, οὓς μὲν δέροντες, οὓς δὲ ἀποκτέννοντες. 6 ἔτι

A tantum noverat) εξεδοτο (f^{2}H al -δωτο) cum n^{3}DNXΓΔΠ unc^{7} (G om κ. εξεδ. αυτ. γεωργ.) al fere omn | γεωργοισ: D praem τοισ

2. τω καιρω (it vg in tempore) δουλον: KNΠ al^{6} syr^{sch} δουλ. τω καιρω | ινα παρα (A ινα πω) τ. γεωργ. (33. 2^{pe} παρ αυτων) λαβη (ita κ^{c}; κ* λαβοι) απο τ. καρπ. του αμπ. (των καρπων cum MBCLNΔ 33. 433. 49^{ev} 11^{pe} d f k syr^{sch}; contra ς Ln του καρπου cum ADG^{gr}X unc^{9} [r plane om] al pler b c ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ i l q vg sah cop syr^{p} go arm aeth) ... D it^{pl} (non item g$^{1.2.}$ l vg) ινα απο του καρπου του αμπελ. δωσουσιν αυτω (:: e Lc), b i (item a^{vid}) *ut fructum ex vinea darent ei*, c ff$^{2.}$ *ut darent illi ex vinea fructum*, f *ut ex fructibus vineae darent illi*, q *ut fructum* (sic) *ex vinea daretur ei*, k *ut darent illi fructus*. Praeterea syr^{sch} *ut de fructibus vineae acciperet*, aeth *ut afferrent ei de fructu vineae eius*

3. και λαβοντεσ cum MBDLΔ 33. 48^{ev} 49^{ev} y^{scr} al^{evv} a b ff$^{2.}$ i k q cop ... ς Ti οι δε λαβ. cum ACMXΓ(οι δε ελαβον)Π unc^{9} al pler sah syr^{utr} go arm aeth; f g$^{1.2.vid}$ l vg *qui apprehensum*; c *quem illi apprehendentes* | εδειραν: U al plus^{20} εδηραν | κενον (ΝACDKMXΠ^{c} al και κενον): D a b ff$^{2.}$ add προσ αυτον

4. παλιν: X sah om | 1. om πρ. αυτ. αλλον | δουλον: κ* om | κακεινον (c om): DΔ al pauc και εκεινον | εκεφαλιωσαν cum MBL (:: κεφαλιοῦν a κεφάλιον pari iure atque κεφαλαιοῦν uti videtur. Ceterum nec κεφαλαιοῦν praeter hunc locum eo quo hic legitur sensu inventum esse videtur) ... ς Ln (nesciens B -λιωσαν) Ti εκεφαλαιωσαν cum ACDN unc rell al omn^{vid} (at vix satis attenderunt conlatores). Sine λιθοβολησαντεσ (:: cf Mt) cum NBDLΔ 1. 28. 33. 91. 118. 299. 2^{pe} (sed hi minuse praeter 33. κεφαλαιωσαντεσ omisso και sq) it vg sah cop arm ... ς (sed Gb^{00} improb Schu) Ti praem λιθοβολησαντεσ c. ACMXΓΠ unc^{9} al pler syr^{utr} go aeth | ητιμασαν (ita MBL 33, A ητιμασαν, D ητιμησαν, atque ita Ln tribuens etiam codici B) cum NBDL 33. it (sed k om και ητιμ.) vg sah cop ... ς Ti απεστειλαν ητιμωμενον (1. 28. 91. 118. 2^{pe} ητιμασμενον) cum ACMXΓΠ unc^{9} al pler syr^{utr} go arm aeth

5. και αλλον (et. Gb sed improb Schu „rec. tuetur Mci consuetudo") cum NBCDLΔ 33. a b c ff$^{2.}$ i k sah cop aeth ... ς και παλιν αλλον cum AMX (om αλλον)ΓΠ unc^{9} al pler f l q (g$^{1.2.}$?) vg syr^{utr} arm go | απεστειλεν: D 435. (om αλλον) a b ff$^{2.}$ i q add (ff$^{2.}$ praem) δουλον (non item c k l vg, nec g$^{1.2.vid}$) | πολλ. αλλουσ: L αλλ. πολλ. | ουσ μεν cum NBDLΔ 1. 33. 2^{pe} al^{20} fere ... ς τουσ μεν cum ACMXΓΠ unc^{9} (X του μεν ap Treg) al longe pl | ουσ δε c. NBLΔ 1. 33. 2^{pe} al^{20} fere; D αλλουσ δε (*alios autem*) item vg *alios vero* ... ς τουσ δε cum ACMXΓΠ unc^{9} al longe pl | δεροντεσ: 69. 157. al^{20} fere δαιροντεσ | αποκτεννοντεσ cum

ἕνα εἶχεν υἱὸν ἀγαπητόν· ἀπέστειλεν αὐτὸν ἔσχατον πρὸς αὐτοὺς
λέγων ὅτι ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου. 7 ἐκεῖνοι δὲ οἱ γεωργοὶ
πρὸς ἑαυτοὺς εἶπαν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε ἀποκτεί-
νωμεν αὐτόν, καὶ ἡμῶν ἔσται ἡ κληρονομία. 8 καὶ λαβόντες ἀπέ-

---

κ*ACDKUVΓ al mu, item FGΠKNXII al permu *αποκτειναντες*, MS *αποκτειναντες* ... B 150^{ov} *αποκτεινιντες*, κ^{c} al aliq *αποκτεινιντες*, L al^{2} *αποκτιννουντες*, y^{scr} *αποκτειννυντες* ... ς *αποκτεινοντες* cum minusc vix mu, Δ *αποκτινανταις*

6. *ετι* cum NBLΔ 1. 33. 209. b i cop arm aeth ... ς *ετι ουν*, Ln *ετι* [*ουν*] cum ACDNXΓΠ unc^{9} al pl l q (ot g$^{1.2.}$?) vg syrP; ff$^{2.}$ *adhuc autem* (a *cum haberent autem adhuc* etc, c *novissime autem filium suum misit, quem habebat unicum dilectissimum dicens*; k nil nisi *novissimum misit filium dicens*), go *tunc autem*... 13. 28. 69. 124. 346. c^{scr} 2pe *υστερον δε ετι* (2pe om *ετι*) (syr^{sch} *tandem autem unus filius dilectus erat ei*) | *ειχεν υιον* cum NBC^{2}LΔ 33. 48^{ev} s^{scr} syrP (syr^{sch} aeth) ... ς *υιον εχων* c. NXΓΠ unc^{9} al pler go arm, item Ln *εχων υιον* cum AC^{2}D b ff$^{2.}$ l (g$^{1.2.}$?) vg ... cop *adhuc filium dilectum, qui erat sibi, misit ad postremum ad eos* | *αγαπητον* (Gb′) cum NBCDLΔ a b ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ i l q vg (d vide ante, item k) sah cop syr^{sch} arm ... ς *αγαπητ.* (1. 13. 28. 69. 124. 299. praem *τον*) *αυτου* (251. *αυτω*) c. ANXΓΠ unc^{9} al certe pler syrP go | *απεστ. αυτον* cum NBLX^{2}Δ 13. a (*novissime illum misit dicens*) syr^{sch} aeth ... D *καικεινον απεστ.*, ff$^{2.}$ i l (g$^{1.2.}$?) vg *et illum misit* (q *et filium misit*) (b male om *απεστ. αυτ. εσχ. πρ. αυτους*) ... ς *απεστ. και αυτον*, Ln *απεστ.* [*και*] *αυτον* cum ACNX^{c}ΓΠ unc^{9} al pler syrP go ... 1. 28. 91. 241. 299. 2pe cop om *αυτον* | *εσχατ. πρ. αυτ.* cum NBCLΔ 13. 33. 69. al plus^{15} cop ... ς *πρ. αυτ. εσχατ.* cum ANXΓΠ unc^{9} al longe pl l (item g$^{1.2.}$?) vg sah syr^{utr} go arm aeth ... D a ff$^{2.}$ l k q om *πρ. αυτον* (de c k vide ante, item de b) | *οτι*: LNΔ 1. 33. al^{25} fere c k (non item ff$^{2.}$ g$^{1.2.vid}$ i l vg) sah om; al pauc a b q syr^{sch} arm *ισως* (*forsitan*, q *utique*) pro *οτι*, ff$^{2.}$ vero *quia forsitan*, item arm | *εντραπ.* (hoc loco c ff$^{2.}$ saba k l vg, item^{vid} g$^{1.2.}$): D a b (ff$^{2.}$ blanch) i q post *τον υν. μου*

7. *εκειν. δε οι γεωργ.* (c q *coloni autem illi*; D a b ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ i k l vg sah arm aeth *οι δε γεωργ.*): N al pauc c pers^{p} add *ιδοντες* (vel *θεασαμενοι*) *αυτον* (c *cum vidissent eum*), item 13. 28. 69. 124. al^{25} fere syr^{p} c.^{a} vel^{mg} arm *θεασαμενοι αυτον* (2pe *τον*) *ερχομενον* (al pauc add *προς αυτους*) :: libere ex Mt et Lc | *πρ. εαυτ.* (Δ 69. al *αυτους*) *ειπ.* cum NBCLΔ 1. 11. 13. 28. 33. 69. 209. 299. y^{scr} al mu .. ς Ln *ειπ. πρ. εαυτ.* cum ADNXΓΠ unc^{9} al pl it vg sah cop syr^{utr} go (:: Mt *ειπ. εν εαυτοις*, Lc *διελογ. πρ. αλληλ. λεγοντ.*) | *ειπαν* cum NBCDLΔ 209.... ς *ειπον* cum ANXΓΠ unc^{9} al pler | *οτι*: D 1. 28. 2pe it vg sah aeth om :: ut Mt et Lc | *ουτος*: Δ o *υιος* (confusis τ et ι, *ὁ hic filius*) | *αποκτειωμεν*: MT al *-νομεν* (Γ et. *γεοργοι*)

8. *απεκτ. αυτον* cum NBCLΔ y^{scr} al pauc i k (om *λαβ.*) q sah ... ς Ln *αυτ. απεκτ.* (X *-κτειναν*) cum ADNXΓΠ unc^{9} al pler ff$^{2.}$ (g$^{1.2.}$?) l vg

κτειναν αὐτόν, καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος. 9 τί ποιήσει
ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος; ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργούς,
10 ss Ps 118, 22 ss καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις. 10 οὐδὲ τὴν γραφὴν ταύτην ἀνέ-
γνωτε· λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη
εἰς κεφαλὴν γωνίας· 11 παρὰ κυρίου ἐγένετο αὕτη καὶ ἔστιν
θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν; 12 [120. 1] καὶ ἐζήτουν αὐτὸν κρα-
τῆσαι, καὶ ἐφοβήθησαν τὸν ὄχλον· ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς
τὴν παραβολὴν εἶπεν. καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπῆλθον.

12–17 Mt 22, 16–22 Lc 20, 20–26 13 [120. 2] Καὶ ἀποστέλλουσιν πρὸς αὐτόν τινας τῶν Φαρι-
σαίων καὶ τῶν Ἡρωδιανῶν, ἵνα αὐτὸν ἀγρεύσωσιν λόγῳ. 14 καὶ
ἐλθόντες λέγουσιν αὐτῷ· διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ καὶ οὐ
μέλει σοι περὶ οὐδενός· οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων,

---

cop go arm ... al pauc b c (hi *et apprehensum occiderunt*) om αυτον (a *quem adprehensum occiderunt*; i q *quem adprehensum occid. eum*) | Τι εξεβαλαν cum B | εξεβαλ. αυτον cum ℵABCDMNΓΠ al plus[20] a c ff[2·] q cop syr[utr] go aeth... ς om αυτον c. LXA unc[6] al pl b k l ($g^{1·2·}$?) vg arm (13. 69. 124. 346. εξεβαλ. εξω του αμπ. και απεκτ.) :: cf Mt et Lc

9. τι ποιησει cum BL $g^{2·}$ cop (k pro τι etc libere: *tunc dominus indignatus veniet et perdet* etc) ... ς Ln τι ουν ποι. cum ℵACDMXΓΔΠ unc[9] al omn[vid] a b c ff[2·] $g^{1·}$ i l q vg syr[utr] etc (:: at ita Lc lectione non fluet similiterque Mt) | τ. γεωργους : c^2 33. y^{scr} al plus[10] syr[utr] add τουτους (:: ut Lc), item GN 1. 209. 299. al mu c aeth εκεινους (:: cf Mt)

10. εγενηθη: Ln[s] e^{scr} z^{scr} 433. -νηθη | ℵ*K*X al γονιας

11. παρ. κυρ. εγεν. αυτη: D om

12. την παραβολην (Δ ante πρ. αυτ. pon): 108. 127. 131. 262. al[9 scr] al[10] fere b ($g^{1·2·}$?) l k vg (*parabolam hanc*, k *similitudinem istam*) add ταυτην (non item a ff[2·] i q) | απηλθον: D -λθαν

13. αποστελλουσιν: NX -ελουσιν | προς αυτον (ff[2·] $g^{1·2·}$ vid l vg *ad eum*, b *illi*): D a c i k q om :: cf Lc | των (69. 346. g^{scr} al[vid] praem εκ) φαρισαιων: syr^{sch} των γραμματεων | αγρευσωσιν: D $2p^{e}$ παγιδευσωσιν :: e Mt

14. και pri cum ℵBCDLΔ 33. e^{scr} c ff[2·] k a b i q (hi[4] *et illi*) sah cop aeth ... ς Τι οι δε c. AMXΓΠ unc[9] al pler syr[utr] go arm ($g^{1·2·vid}$ l vg *qui*) | ελθοντ. λεγουσ. αυτω (Γ αυτον) cum ℵABCLMXΓΠ unc[6] al pler $g^{1·2·vid}$ l vg sah cop syr^{P} go aeth (go aeth *dixerunt* pro λεγ.): a syr^{sch} *venientes interrogabant illum*, i q *venientes interrogabant* (q *-gaverunt*) *eum subdole*, b arm *venientes interrogabant eum subdole dicentes*, G 1. 13. 28. 69. al[10] fere ελθοντ. ηρξαντο ερωταν αυτον εν δολω λεγοντες ... D επηρωτων αυτον οι φαρισαιοι (d *pharis. eum*), k *interrogabant eum farisaei dicentes*, e *venientes pharisaei interrogab. eum dicentes*, ff[2·] *venientes pharisaei interrogab. eum subdole* | μελει: K^{*}FGX al permu μελλει, quod frequens vitium est | κ βλεπης | ανθρωπων: GK 1. 28. al[10] fere b am

ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ διδάσκεις· ἔξεστιν κῆνσον Καίσαρι δοῦναι ἢ οὔ; δῶμεν ἢ μὴ δῶμεν; 15 *ὁ δὲ εἰδὼν αὐτῶν τὴν ὑπόκρισιν εἶπεν αὐτοῖς· τί με πειράζετε; φέρετέ μοι δηνάριον ἵνα ἴδω.* 16 *οἱ δὲ ἤνεγκαν. καὶ λέγει αὐτοῖς· τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή; οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· Καίσαρος.* 17 *ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· τὰ Καίσαρος ἀπόδοτε Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ. καὶ ἐξεθαύμαζον ἐπ' αὐτῷ.*

---

sah aeth -*που* ... 126. om | *αλλ* cum ℵABCNXΓΠ unc^{9} al pler ... Ti *αλλα* cum DLΔ al pauc | Δ *τον οδον* | *εξεστιν* c. ℵABLXΓΠ unc^{2} al pler g^{1} l vg sah cop syr^{sch} syr$^{p\ mg}$ (vide post) go aeth ... Ln *ειπε* (sed c*vid$_{M}$ al aliq *ειπον*) *ουν ημιν* (c*Π al a b c ff^{2} i q add *ει*, item 8P^{e} *τι σοι δοκει*) *εξεστ.* cum c*et^{2}DMN al^{12} fere a b c ff^{2} g^{2} i q (similiter k *dic nobis quit tibi videtur licet*) tol gat syr^{p} c.* (sed^{mg} *non invenimus in Graecis*) arm arr :: e Mt | *κηνσ. καισ. δουν.* cum ΔNXΓΠ unc^{9} al pler (c q g^{2} *tributum dari Caesari*; ff^{2} go arm *tributum dare Caesari*) ... Ln *δουναι* (b l vg *dari*) *κηνσ. καισ.* (:: ut Mt lectione non fluctuante) cum ℵBCLΔ al^{16} fere a b g^{1} l sah cop syr^{utr} aeth, item D 124. 2P^{e} k *ημασ* (d *nobis*, 124. 2P^{e} k om) *δουναι επικεφαλαιον* (k *capitularium*, sed d *tributum*) *καισαρι* | *η* (L om) *ου*; *δωμ. η μη δωμεν*: D a b c ff^{2} i l nil nisi *η ου* (*aut non*, d l *an non*), item 225. g^{2} vg go arm^{codd} *η ου δωμεν* (*an non dabimus*), k *dabimus aut non*, q *demus aut non demus* (:: cf Mt et Lc)

15. *ο δε*: DG 1. 13. 28. 69. 118. 346. 2P^{e} al^{4} a b c ff^{2} i q go arm aeth add *ις* (a *sciens autem Iesus*, ff^{2} *videns vero Iesus*; similiter aeth) :: cf Mt | *ιδων* (D *ειδ.*) cum (Gb′) ℵ*D 13. 28. 69. 346. 2P^{e} b c ff^{2} i q go (b *cum vidisset*, rell *videns*) ... ς Ln Ti *ειδως* (ℵ *ιδως*) (:: Mt *γνους*, Lc *καταναοησας*) cum ℵ^{c}ABCLNXΓΔΠ unc^{9} al pler a g$^{1.2.}$vid k l vg sah cop syr^{utr} al. Cf et. ad v. 28. | *πειραζετε*: NFG 1. 13. 28. 33. 69. 2P^{e} al^{6} q syr^{p} c.* arm pers^{p} add *υποκριται* :: e Mt | *δηναριον* (EKL al *δην.*): ℵ* add *μοι* | *ιδω* (ABLNXΓΠ unc^{9} al pler): ℵCDΔ al *ειδω*

16. *και λεγει αυτοις*: 1. om | *και*: Δ om *η* | *οι δε* sec loco (e ff^{2} k): AD a b i l q (g$^{1.2.}$vid) vg om (:: ut Mt), hinc Ln [*οι δε*] | *ειπαν* cum ℵBCD^{gr}LΔ al pauc; item ς *ειπον* cum NXΓΠ unc^{9} al pler. Item *dixerunt* a e ff^{2} k sah cop syr^{utr} go arm aeth ... Δ b d i l q (g$^{1.2.}$vid) vg *λεγουσιν* :: ut Mt | *αυτω* (et. b i l q g$^{1.2.}$vid vg): 1. 13. 28. 69. 209. y^{scr} al pauc a c ff^{2} k syr^{sch} om :: ut Lc et Mt

17. *ο δε ις* cum ℵBCLΔ 33. sah (cop *is vero* omisso *ις*, k nil nisi *Dicit illis*, c *Ait illis et Iesus*, syr^{sch} *Dixit eis Iesus*) ... ς *και αποκριθεις* (D 2P^{e} a b ff^{2} vid g$^{1.2.}$vid i l q vg [sed em om *δε*] *αποκριθ. δε*) *ο ις* (258. al^{6} fere om) cum Δ(D)NXΓΠ unc^{9} al pler (it^{pler} vg) syr^{p} go arm | *αυτοις* cum ℵACLNXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} it^{omn} vg sah cop syr^{utr} etc (:: Mt *τοτε λεγει αυτοις*, Lc *ο δε ειπεν προς αυτους*) ... Ti om cum BD | *τα καισαρος* (2P^{e} add *ουν*) *αποδοτ.* (2P^{e} add *τω*) *καισαρι* cum ℵBCLΔ 28. 2P^{e} cop syr^{sch} ... ς Ln *αποδοτε* (ℵ 13. 69. al^{20} fere it^{pler}

12–27
Mt 22, 23–33
Lc 20, 27–38
Deut 25, 5

18 *Καὶ ἔρχονται Σαδδουκαῖοι πρὸς αὐτόν, οἵτινες λέγουσιν ἀνάστασιν μὴ εἶναι, καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες·* 19 *διδάσκαλε, Μωϋσῆς ἔγραψεν ἡμῖν ὅτι ἐάν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ καὶ καταλίπῃ γυναῖκα καὶ μὴ ἀφῇ τέκνον, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.* 20 *ἑπτὰ ἀδελφοὶ ἦσαν· καὶ ὁ πρῶτος ἔλαβεν γυναῖκα, καὶ ἀποθνήσκων*

---

vg syrP add ουν) τα καισαρος (D του καισαρος τω) καισαρι cum A(D)(M)ΝΧΓΠ unc^{a} al pler i k (hi sine *ουν*) (it^{rell} vg addito *ουν*) sah (syrP) go arm aeth :: cf Mt et Lc | *ἐξεθαυμαζον* c. ℵB, item D^{2}LΔ 2P^{e} *ἐθαυμαζον* (D* -ζοντο), item *admirabantur, mirabantur* (b add *vehementer*) a b c ff^{2} (g$^{1\cdot2\cdot}$ vid) l l q vg cop syr^{sch} ... ς *ἐθαυμασαν* cum ACNΧΓΠ unc^{a} al pler k sah go syrP :: cf Mt | *επ αυτω*: D 28. 8P^{e} *επ αυτον* (ℵ *επ αυτων* sed *ν* cum *κ* sq in unum coniuncto, cf ad 9, 28)

18. *ερχονται* (d k *venirunt*): a b c ff^{2} g$^{1\cdot2\cdot}$ i l q cop$^{petr^{2}}$ *venerunt* | *σαδδουκ.* (2P^{e} al pauc οι *σαδδ.*) *προς αυτον* (a k, item c *et ecce Sadducaei venerunt ad illum*): D 28. 106. b ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot2\cdot}$ i l q vg *πρ. αυτ. σαδδουκ.* | *αναστασιν μη ειναι*: 1. 13. 28. 69. 124. 346. *αναστασις ουκ εστιν* | *επηρωτων* (C *-τουν*) cum ℵBCDLΔ 33. 2P^{e} al pauc it (exc c) vg cop syr^{sch} ... ς *επηρωτησαν* cum ANΧΓΠ unc^{a} al pler c sah syrP go :: ut Mt et Lc

19. *μωυσης* cum ℵBDKMNSΔΠ al mu a b (*moses*) c ff$^{2\cdot}$ i l q (g$^{1\cdot2\cdot}$ vid) vg (sed non am) ... ς *μωσης* cum ACEFGHLUVXΓ al pl k am | *εγραψ. ημιν* (et. a c k q): D al pauc b ff$^{2\cdot}$ (g$^{1\cdot2\cdot}$ vid) i l vg *ημιν εγραψ.* | *οτι* (it vg *ut si* etc): D 69. 108. sah om | *καταλιπῃ* cum BGKLUVΔΠ al pl (l vg *dimiserit*, item g$^{1\cdot2\cdot}$?), item AΓMSX al pm *καταλειπῃ*, ΕΗΓ al pauc *καταλειπει* (Γ *-λιπει*) ... ℵ *καταλειψῃ*, C 435. *καταλειψει* ... D 28. a b c ff$^{2\cdot}$ i k q *εχῃ* (*habuerit*) | *γυναικα* pr: c^{acer} *-καν* | *μη αφῃ* (P* *εχων*) ante *τεκν.* cum ℵ(**et^{ca}a$^{et^{cb}}$)BCLΔ 33. sah aeth ... ς Ln post *τεκν.* cum ADXΓΠ unc^{a} al longe pler it vg cop syr^{utr} go arm | *τεκνον* cum ℵ^{ca}BLΔ 1. 118. 241. 299. (al ?) a c ff$^{2\cdot}$ k cop arm ... ς Ln *τεκνα* (:: ut Mt lectione non fluct) cum ℵ*et^{cb}ADXΓΠ unc^{a} al pler b i l q (g$^{1\cdot2\cdot}$vid) vg sah syr^{utr} go aeth | *την γυναικα* (Gb′) cum ℵBCLΔ 1. 61. 209. 2P^{e} 8P^{e} k cop ... ς Ln add *αυτου* cum ADXΓΠ unc^{a} al pler a b c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot2\cdot}$ i l q vg sah syr^{utr} go arm aeth :: ut Mt lectione non fluct | *εξαναστησῃ* cum ℵBDLXΔΠ unc^{r} (et P *ἐξαναστῇ*) al pler ... ACHΓ al^{30} fere *εξαναστησει* (Γ *αναστ.*) | *σπερμα*: L post *τω αδελφ. αυτ.* pon

20. *επτα αδελφ. ησαν* (ς Gb Sz) cum ℵABC*LXΓΔΠ unc^{a} al longe pl k (q vide post) syr^{sch} go ... ς^{e} *επτ. ουν* (al pauc sah cop syrP *δε*, a vide post) *αδελφ. ησαν* cum C^{3}M al mu c (ff$^{2\cdot}$ vide post) l (g$^{1\cdot2\cdot}$ vid) vg arm aeth. Praeterea ℵ^{a} (rursus delet^{c}) 13. 28. 61. 69. al^{5} c gat cop syrP^{mg} arm add *παρ ημων* (:: e Mt) ... D a b ff$^{2\cdot}$ bianch i q *ησαν ουν* (a *autem*, q om) *παρ υμειν* ζ *αδελφοι* (ff$^{2\cdot}$ saba *septem fratres fuerunt ergo*) | *πρωτος*: ℵ^{a} *εις*, sed ℵ^{a} *πρωτος* | *αποθνησκων*: D 1. 28. 2P^{e} al^{15} a ff$^{2\cdot}$ i k syrP^{txt} (sed^{mg} *αποθνησκ.*) *απεθανεν και* (a *et prior accepta uxore decessit* et etc, k *et primus accepit uxorem et priusquam generaret*

οὐκ ἀφῆκεν σπέρμα. 21 καὶ ὁ δεύτερος ἔλαβεν αὐτήν, καὶ ἀπέθανεν μὴ καταλιπὼν σπέρμα· καὶ ὁ τρίτος ὡσαύτως· 22 καὶ οἱ ἑπτὰ οὐκ ἀφῆκαν σπέρμα. ἔσχατον πάντων καὶ ἡ γυνὴ ἀπέθανεν.

---

filium decessit et non remisit semen), item b c l q $g^{1.2}$ vid vg *mortuus est* pergentes *non relicto semine*

21. ελαβ. αυτην: c add *ad suscitandum semen fratris sui*, item k *resuscitare semen fratri suo* | και απεθανεν: sah om | μη καταλιπων (33. -λειπων) σπερμα cum NBCLA 33. c (*et ipse obiit non relicto semine*) sah cop aeth (*non habens liberos*) ... ς Ln Ti και ουδε αυτος (de his vide post) αφηκεν (D al^{3} ουκ αφ.) σπερμα cum ADXΓΔΠ unc^{9} al pler it^{pl} (vide post) vg syr^{utr} go arm. Sed ex his pro και ουδε αυτος X 28. 300. 435. κ. ουδ. ουτος, a d go *et nec hic*, q *et nec ille*, l vg *et nec iste* (mt *ipse*), $g^{2.}$ *nec ipse*, al^{3} b $ff^{2.}$ και ουκ, *et non*. Libere k *et ipse mortuus est* pro και απεθ. omissis μη καταλ. σπερμ., i vero totum versum om, pergens post v. 20: *similiter acceperunt eam septem et non reliq. sem.* | και ο τριτ. ωσαυτως (ita et. sah; inepte A^{*} ως αυτος, ὃ *sicut ipse*): 1. και ο τριτ. ελαβεν αυτην, pergens ωσαυτως οι επτα και ουκ. Similiter X 28. ωσαυτως ad sqq trahunt ... D $ff^{2.}$ i om, sed D v. 22 pergit και ωσαυτως ελαβον αυτην οι επτα, item i *similiter acceperunt eam septem*, $ff^{2.}$ (ut et. vg) *et acceperunt eam similiter septem*.

22. και (28. om) οι επτα ουκ αφηκ. ($\aleph^{*}$ -ηκεν) σπερμ. cum NBCLA (^{mg} add ελαβον αυτην) 28. 33. cop arm, item M^{*} 13. 69. 346. sah και (sah *similiter*) οι επτα και ουκ αφ. σπ., c *deinde omnes septem et non reliq. semen*, k nil nisi *et omnes septem* ... ς και (X om) ελαβον αυτην οι επτα και ουκ αφηκ. σπερμ. c. M^{mg}ΣΧΓΔΠ unc^{9} al pler syr^{sch} (*et septem illi acceper. eam* etc) aeth, item a omisso και priore, item Δ al^{3} και ελ. αυτ. ωσαυτως και οι επτα etc, item D i sed vide ad v. 21, item l vg ($ff^{2.}$ vid $g^{1.}$ vid) syr^{p} go *et acceperunt eam similiter septem* etc (ita et. $g^{2.}$ sed post *septem* pergit *et mortui sunt non relinquentes semen*); q *et acceperunt eam septem* omissis reliquis. Hinc Ln και [ελαβ. αυτην] οι επτα και ουκ αφηκ. σπ. | εσχατον (Gb″) c. NBCGHKLΔΠ 1. 13. 28. 33. 69. al^{25} fere a $ff^{2.}$ i (hi^{3} *postea*) q (*novissime*) sah cop syr^{sch} aeth ... ς Ti εσχατη cum AEFMSUVXΓ al pl $g^{1.2.}$ l vg (hi^{4} *novissima*) syr^{p} go arm ... D om una cum παντων (παντ. om et. a $ff^{2.}$ i, et. b^{vdtr} ex parte hians), item c k (pro εσχατον usq απεθ. libere c: *Et mulier relicta est sine filiis*, k *similiter* [ita corrigendum vdtr] *mortua est et mulier sine filiis*). Praeterea post εσχατ. GMU 1. 13. 33. 69. al mu b $g^{1.}$ q sah cop syr^{p} add δε, item Δ γαρ | και η γυν. απεθαν. (Gb′) cum NBCDLΔ 1. 13. 28. 33. 69. 209. 299. 346. y^{ser} $2p^{e}$ a b $ff^{2.}$ i (c vide ante) sah ... ς απεθαν. και η γυν. cum AXΓΠ unc^{9} al pler $g^{1.2.}$ l q vg (sed am om και) cop syr^{utr} go arm aeth :: cf Mt

23. εν τη αναστ. (Gb″) cum NBC*EFHLSUVXΓΔ al pl k q go (sah cop add δε, item c hunc in modum: *Cui enim manebit uxor munda? Septem enim illam habuerunt et ipsa mortua est. In resurrectione autem cuius erit?* Similiter k: *Cui remanet mulier munda? Omnes enim septem illam habuerunt. In anastasim cuius erit?*) ... ς Ln εν τη ουν αναστ. cum AC^{3}

23 ἐν τῇ ἀναστάσει, ὅταν ἀναστῶσιν, τίνος αὐτῶν ἔσται γυνή; οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα. 24 ἔφη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· οὐ διὰ τοῦτο πλανᾶσθε μὴ εἰδότες τὰς γραφὰς μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ θεοῦ; 25 ὅταν γὰρ ἐκ νεκρῶν ἀναστῶσιν, οὔτε γαμοῦσιν οὔτε γαμίζονται, ἀλλ' εἰσὶν ὡς ἄγγελοι ἐν τοῖς οὐρανοῖς. 26 περὶ δὲ
Mk 12, 6 τῶν νεκρῶν, ὅτι ἐγείρονται, οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῇ βίβλῳ Μωϋσέως ἐπὶ τοῦ βάτου πῶς εἶπεν αὐτῷ ὁ θεὸς λέγων· ἐγὼ ὁ θεὸς Ἀβραὰμ

ΚΜΠ al mu syr^{sch} syr^{p} c.* arm aeth, item DG 1. 28. 2P^{e} al a (b^{vid}) ff^{2}· g$^{1.2.vid}$ i l vg *εν τη αναστ. ουν* :: cf Mt et Lc | *οταν αναστωσιν* cum AXΓΠ unc^{9} al pler a ff^{2}· g^{2}· (et g$^{1.vid}$) i l q vg go syr^{p} arm (13. 69. 346. *οταν ουν αναστωσιν εν τη αναστασει*, item aeth omissis *εν τη αναστ.*)... ℵBCDLΔ 28. 33. 18^{ev} 18^{ev} c k sah cop syr^{sch} om, hinc Gb^{ou} et Ln [*οταν αναστ.*] :: at nec Mt nec Lc habet, delebaturque propter pleonasmum, quem passim Marco placuisse scimus | *αυτων*: 1. 91. 209. 299. *των επτα* ... A c k om | *εσται*: E *εστω* | *γυνη*: AD* 13. *η γυνη* | *οι γαρ επτα*: 1. 91. 299. *παντες γαρ*

24. *εφη αυτοις ο ις* cum ℵBCLΔ 33. cop syr^{sch} (sah *Iesus autem dixit eis*, k nil nisi *Respondit illis*) ... ς Ln *και αποκριθεις* (D 1. 13. 28. 69. 124. 299. 346. 2P^{e} a *αποκριθ. δε*) *ο ις ειπεν αυτοις* cum A(D)ΓΠ unc^{9} al pler b i l q vg (hi^{5} *et respondens Iesus ait* [i *dixit*] *illis*) c ff^{2}· (*o ad quos Ies. respondens dixit*, ff^{2}· *ad quos respondit Iesus, dixit*) go syr^{p} arm aeth (item Or^{3,225} *κατ αυτον* i. e. Marcum *γαρ αποκριθεις ο ις ειπε τοις σαδδουκαιοις· ου δια τουτο πλανασθε μη γινωσκοντες* etc) :: cf Mt et Lc | *ου*: A a c i k sah om | *μη ειδοτες*: D Or *μη γινωσκοντες*. Latini: *non scientes* a k l g$^{1.2.vid}$ vg, q *ignorantes*, *non intellegentes* b c d ff^{2}· i | *τ. θεου*: D add *οιδατε* (d *scitis*)

25. *αναστωσιν* (1. 28. 209. 299. g^{2}· sah syr^{sch} ante *εκ νεκρ.*): DG^{r*} *αναστησουσιν* (sed d *resurrexerint*) | *ουτε γαμουσιν* (haec ℵ* om, suppl ℵ^{a}) *ουτε* (et. Or): D *ου γαμ. ουδε* | *γαμιζονται* (D 2P^{e} -ζουσιν, 239. 433. d^{scr} *εκγαμιζοντ.*) cum ℵBC(D)GLUA 1. 124. 209. al^{15} fere ... ς *γαμισκονται* (a 13. al -*ωνται*) cum EKMSVXΓΠ al pl Or, item AΨΠ al^{15} fere *εκγαμισκ.* (:: cf ad Mt) | *αλλ* cum ℵABC etc: DA *αλλα* | *ωσ* (Δ^{gr} *εισ*, confusis ει et ω): E Or^{3,225} *ωσ οι* | *αγγελοι*: 33. 61. 69. c^{scr} 8P^{e} 10P^{e} al aliq l vg$^{sel.x}$ sax aeth add *θεου* (33. *του θε.*) | *εν* cum ℵCDFKLMUAΠ al^{80} fere (*angeli in caelis* it vg) cop syr^{p} aeth ... ς (= Gb Sz) Tl *οι εν* cum ABEGHSVXΓ al sat mu sah syr^{sch} go arm Or

26. *των νεκρων*: 13. 33. 69. 124. 346. praem *της αναστασεως* | *βιβλω*: D *βυβλω* | *μωυσεως* cum ℵBDKMAΨ al mu ... ς *μωσεως* cum ACEFGHL SUVXΓ al pl. Praeterea cf ad Mt 8, 4. Mc 1, 44. 9, 4 et alibi | *του βατου* cum ℵABCLXΓΔΠ unc^{8} al pler ... ς (= Gb Sz) *της βατου* cum DM al vix mu Or^{4,241} et (paullo liberius)^{4,69} et^{103} :: cf Lc | *πως* (Schu: „rec. ap Lc") cum ℵBCLUA 108. 131. al^{20} fere ... ς Ln *ως* cum ADXΓΠ unc^{8} al longe pl Or^{4,241} (sed *ως ειπεν επι της βατ. αυτω* etc) | *ο θεος* pr: M^{txt} *ο ις* | *εγω*: MUA al aliq it (sed b om *ego sum*) vg sah cop syr^{sch} go arm aeth Or^{4,241} add *ειμι*, non item syr^{p} Or^{4,69} et^{103} | *ο θεος*

καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαὰκ καὶ ὁ Θεὸς Ἰακώβ; 27 οὐκ ἔστιν ὁ Θεὸς νεκρῶν ἀλλὰ ζώντων. πολὺ πλανᾶσθε.

28 [121. 6] Καὶ προσελθὼν εἷς τῶν γραμματέων, ἀκούσας αὐτῶν συνζητούντων, ἰδὼν ὅτι καλῶς ἀπεκρίθη αὐτοῖς, ἐπηρώτησεν αὐτόν· ποία ἐστὶν ἐντολὴ πρώτη πάντων; 29 ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς

Mt 22, 34—40 (Luc 20, 39) Deut 6, 4 s

sec: D 18ev Or 4,69 et 103 (non item 4,341) om ὁ | ο θεος ante ισαακ et ante ιακωβ cum ΝΑCLΧΓΔΠ unc9 al omnvid Or 4,341 ... Ln Ti om ὁ bis cum BD Or4,69 et 103 | ισαακ (et. ℵc): ℵ*D a b i k ισακ

27. ο θεος cum ΝΑCΕΓGΗΜtxtSUVΓ al pl Or4,341 (praeposito ipsius Marci nomine) ... Ln Ti om ὁ cum BDΚLMmgXsilΔΠ al plus30 Or 4,69. 70 et 103. Praeterea (:: ut Mt) 13. 33. 69. 108. 124. 346. al40 fere add θεος (Or3,929 ο δε λουκας προσεθηκε τω· ουκ εστιν ο θεος θεος νεκρ. αλλα ζωντ., κειμενω και παρα ματθ. και μαρκω, το· παντες etc) | αλλα ζωντων cum ΝABCDFΚMmgUXΔΠ al60 fere it (exc q) vg sah cop syrsch go arm Or4,341 item 4,69 et 70 et 103 ... ς (= Gb Sz) αλλ. θεος ζωντ. cum ΓGΗΜtxtSVΓ al perm q syrP aeth | πολυ πλα. cum ΝBCLΔ k cop ... ς Ln υμεις ουν (G 1. 229. 299. 2pe c go δε) πολυ (FΗ al pauc πολλοι, G cscr om) πλα. cum ΑDXΓΠ unc9 al omnvid itpler vg sah syrutr arm aeth

28. των γραμματεων: F al5 ac plur γραμματευς | ακουσας (1. 28. 299. ακουων, 2pe ακουοντων): ℵ ακούσαι | αυτων: Dgr* αυτω | συνζητ. c. ΝABCDGLΔ etc ... ς συζητ. cum ΕFΗΚΜSUVXΓΠ al pler | ιδων c. ℵ*CDL 1. 13. 28. 69. al20 a b c ff2. g1. 2. vid i l q vg (k cum audiset [sic] quia bene illis respondit omissis αυτ. συνζητ. ιδων. Etiam gat om ιδων) go syrutr arm aeth. Praeterea D 28. al pauc b ff2. g1. 2. vid i l q vg syr sch praem και (non item a c) ... ς Ti ειδως c. ℵcABXΓΔ unc9 al longe pl sah cop | απεκριθ. αυτοις (prob Schu) cum ΝBCLUΔ 1. 13. 28. 33. 69. al10 fere sah cop syrutr aeth ... ς Ln αυτ. απεκριθ. cum ΑDXΓΠ unc9 al pler it vg go arm | επηρωτ. αυτον (et. a l q vg): D b c ff2. g2. i k gat add λεγων (gat om) διδασκαλε :: e Mt | εντολη πρωτ. παντ. cum ΝBCLUΔ 33. 108. 127. 131. cop syrutr aeth, item sed omisso παντων D 2pe a b c ff2. g2. i k q arm (c ff2. i q praeceptum primum, a k mandatum primum, b prim. praeceptum, g2. prim. mandatum) ... Gb Sz Ln πρωτ. παντ. εντολη cum ΑEFGΗΚΜSVXΓΠ al plus100 g1. l vg (hil5 primum omnium mandatum) ... ς (= Gb Sz) πρωτ. πασων εντολη c. M* al mu ... 1. 28. 69. al panc (item b g2., vide ante) πρωτη εντολη. Sah quodnam est magnum mandatum quod est maius illis omnibus.

29. απεκριθη ο ις cum ΝBLΔ 33. cop (c Respondit illi Iesus dicens, syrsch Dixit illi Iesus) ... ς Ln ο δε ις απεκριθη αυτω cum ΑCXΓΠ unc9 al pler l (g1. 2. ?) vg Aug go syrP; 1. 28. 69. 299. 346. 2pe k arm ο δε ις (1. om) ειπεν αυτω, a et Iesus ait illi ... D b ff2. i q (sah aeth) αποκριθεις δε ο ις ειπεν αυτω (it4 ad eum) | οτι (g1. 2. vid l vg): D 1. 28. 91. 209. 299. 2pe a b c ff2. i q Aug syrsch arm Mcelleus 121 om; 229. k om totum οτι πρωτη εστιν | πρωτη εστιν c. ΝBLΔ cop; c primum mandat. est ... X 209. 299. arm πρωτη παντων (209. πασων), D 91. 2pe a b i

ὅτι πρώτη ἐστίν· ἄκουε Ἰσραήλ, κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν κύριος εἷς
Le 10, 27 ἐστίν, 30 καὶ ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας
σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου καὶ
Lev 19, 18 ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου. 31 δευτέρα αὕτη· ἀγαπήσεις τὸν πλησίον

παντων πρωτη (*omnium primum*), 1. πρωτον παντων, 28. Mcell^{eus} παντων πρωτον ... Gb πρωτη παντων (M^{o} πασων) εντολη cum ACKM*et^{a} UH 33. 131. al^{26} fere (q *omnium primum mandatum*) syr^{p} go, item al pauc l vg Aug addito εστι, c ff$^{2\cdot}$ aeth additis εστιν αυτη, *hoc est*, hinc Ln πρωτ. παντων [εντολη εστιν] ... ς (Gb′) πρωτη πασων (cum minusc paucis, Sz παντων cum EFGHSVΓ al^{60} fere) των (v al aliq om) εντολων cum EFGHSVΓ al plus^{60} syr^{sch} (sah *primum mandatum maius omnibus ipsis est*) | ισραηλ: D ιστραηλ (ut alibi ℵ), ℵ b d *istrahel*, k *isdrahel* | ημων (et. a b ff$^{2\cdot}$ k l q am fu iug em erl reg taur iac prag sax): al plus^{10} i υμων, al^{5} c vg^{ed} tol cop (non item sah) aeth Ath^{1,440} Cyp^{ter} Hil^{ter} (sed semel cdd variant et alibi *noster*) σου | κυριος sec: F y^{scr} al pauc a b k (Hil modo habet modo om) om; vg (et. am ing mt al, non item prag al) ff$^{2\cdot}$ sabat (non bianch) Cyp^{ter} *deus* pro *dominus* ($\overline{\text{ds}}$ pro $\overline{\text{dms}}$)

30. και pr: A 238. x^{scr} om | της: BD*X om ante καρδιας, B om etiam ante ψυχης et ante διανοιας | Mcell$^{\text{eus 121}}$ totum locum sic habet: κατα μαρκον – ενος γαρ τινος γραμματεως προσελθοντος αυτω και συνθεωρουντος, τις εστιν πρωτη των εντολων, απεκριναντο προς αυτον, ουτως ειπων· παντων πρωτον· ακουε ισρ., κυριος ο θεος ημων κυριος εις εστι. και αγαπησεις κυρ. τον θεον σου εξ ολης της ψυχης (cod. Ven. καρδιας) σου και εξ ολης της ισχ. σου. αυτη πρωτη. και δευτερα ομοια ταυτη· αγαπησεις etc. | και εξ ολ. της ψυχ. σου: KΠ* 157. al^{8} k om | και εξ ολης τ. διανοι. σου (a b i *et ex totis viribus tuis*, l vg *et ex tota mente tua*, q *et ex toto senso tuo* Hil *et ex totis visceribus tuis*) cum NA (post καρδ. σου pon) BLXΓΔΠ unc^{u} al longe pler a b i l q vg (g$^{2\cdot}$ vid ut vg) sah cop syr^{utr} go arm aeth Hil ... DH 157. 49^{ev} c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ k syr^{hr} Mcell^{eus} Cyp^{ter} om | και εξ ολης τ. ισχυ. σου: ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ k *et ex* (k *de*) *totis viribus tuis*, a *et ex tota fortitudine tua*, b c d i l q vg Cyp Hil *et ex tota virtute tua*. Haec sine additam cum NBELA sah cop (item a, qui statim pergit *et propinquum tuum tamquam* etc) ... ς Ln add αὕτη πρωτη (KUH 33. al^{30} fere add παντων, x^{acr} add και μεγαλη) εντολη (*hoc est primum mandatum* b c l vg Cyp Hil item^{vid} ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$, *hoc est pri. praeceptum* d q; *hoc prim. mandatum* i; *haec prima est* k) cum ADXΓΠ unc^{s} al omn^{vid} (sed 28. 2^{pe} k Mcell^{eus} om εντολη, 229. παντων εντολων pro εντολη) it (exc a) vg go syr^{utr} arm aeth Cyp Hil (:: ut proxime sequentia, ita haec quoque e Mt corrupta)

31. δευτερα (Δ η δευτ., k *deinde secunda*) cum NBLA s^{acr} b i k cop Hil ... ς και δευτ., Ln [και] δευτ. cum AXΠ unc^{9} al pler c q go syr^{utr} arm aeth Mcell^{eus} Cyp^{ter} ... D 38. 2^{pe} x^{acr} al pauc ff$^{2\cdot}$ l vg sah cop$^{\text{petr s.}}$, item r f^{acr} και δευτ. δε | αυτη (ℵ add εστιν) cum NBLA sah cop ... ς Ln ομοια αὕτη (ς αὕτη ut EFGHKMSUVΓΠ al pl; sed 124. al mu it vg

σου ὡσ σεαυτόν. μείζων τούτων ἄλλη ἐντολὴ οὐκ ἔστιν. 32 [123. 10] καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ γραμματεύσ· καλῶσ, διδάσκαλε, ἐπ' ἀληθείασ εἶπεσ ὅτι εἷσ ἐστὶν καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλοσ πλὴν αὐτοῦ. 33 καὶ τὸ ἀγαπᾶν αὐτὸν ἐξ ὅλησ τῆσ καρδίασ καὶ ἐξ ὅλησ τῆσ συνέσεωσ καὶ ἐξ ὅλησ τῆσ ἰσχύοσ, καὶ τὸ ἀγαπᾶν τὸν πλησίον ὡσ ἑαυτὸν περισσότερόν ἐστιν πάντων τῶν ὁλοκαυτωμάτων καὶ τῶν θυσιῶν.

---

go syr^{utr} arm aeth αὐτῇ, atque sic Ln, A^{*vid} al pauc αὐτησ) c. AΧΓΠ unc^{9} etc, item D 69. Mcell^{eus} ομοια ταυτη | σεαυτον: ΠΧΠ* al plus^{50} ταυτον | μειζων (ΝL b i Hil add δε) τουτων αλλη (b i Hil om; contra habent c ff^{2*} k l q vg) εντολη (U 13. om; D ante αλλη pon) ουκ εστιν (k l q vg *maius horum* [k *his*] *aliud mandat.* [q *praecept.*] *non est*; item b i Hil *maius autem horum mandatum non est*; c *maius his praeceptis alium non est*, d ff^{2*} *maius horum praeceptorum aliud non est*): a (vide ante) *hoc est magnum mandatum*

32. και pr: B sah cop syr^{sch} om | A om ὁ | ειπεσ cum ℵ*DBFHLΧΥΔΠ^{2} al permu ... ς Ln Ti ειπασ cum ℵ^{c}ABGKMSUΓΠ* al pl Mcell^{eus} 131. Praeterea D a b c i q Hil (non item ff^{2*} g$^{1.2}$ vid k l vg) post καλωσ pon | ωσ εστιν cum ΝABKLMSUΥΧΓΔΠ al plus^{100} l (g$^{1.2.*vid}$) am fu ing em erl iac prag reg taur go syr^{sch} aeth ... ς (= Gb Sz) add θεοσ (DG al^{6} Mcell^{eus} o θεοσ) c. DEFGH al sat mu a b c ff^{2*} i q vg^{ed} (item tol al) sax sah cop arm syr^{P} c.* Mcell^{eus} Hil | αλλοσ (g^{2*} add *deus*): D a Mcell^{eus} semel om

33. της prim: BUX al pauc om | καρδιασ (g^{2*} om εξ ολ. τ. καρδ. κ.): ΝL al pauc cop add σου | συνεσεωσ: D 2P^{e} a i q δυναμεωσ, item b Hil (vide post); 1. 33. 118. 209. 299. cop arm h. l. ισχυοσ rursusque infra συνεσεωσ pro ισχυοσ.., c ff^{2*} (vide infra) om. Praeterea ς Ti post συνεσεωσ pergunt και εξ ολησ της ψυχης, Ln [και εξ ολ. τ. ψυ.] cum ADΧΓΠ unc^{9} (sed DG^{r} add αυτου, al pauc d q σου) al pler b c ff^{2*} i l q (sed post ισχυοσ pon) vg sah syr^{utr} go aeth (sed ante και εξ ολησ της συνεσεωσ) Hil: omisimus cum ΝBLA 1. 118. 209. 299. a cop arm | και εξ ολ. της (ℵ* om; suppl ℵ^{c}) ισχυοσ (LX al -νοισ, item al pauc v. 30): vide ad συνεσεωσ qui transpon ... D 33. b Hil (vide post) om. Latini haec sic: a *ex toto corde et ex omni virtute et ex omnib. viribus*; b i Hil *ex toto corde et ex totis viribus et ex tota anima* (i add *sua*), c ff^{2*} *ex toto corde et ex tota anima et ex tota virtute*, q *ex toto corde et ex omni virtute et ex omnibus viribus et ex tota anima sua*, l vg *ex toto corde et ex toto intellectu et ex tota anima et ex tota fortitudine*; k corrupte *et non est praescriptum* pro *et non est praeter illum*, transilitque inde statim ad *tamquam te*, praetermissis mediis | τον πλησιον: ℵ*A add σου | εαυτον cum BΧA*n unc^{8} al pl a b c ff^{2*} (g$^{1.2.*vid}$) l q vg etc ... ΝADLΘΓΔ^{2} al plus^{10} i k σεαυτον | περισσοτερον cum ΝBLA 33. (sah^{vid}) ... ς Ln Ti πλειον cum ADΧΓΠ unc^{9} al fere omn (it^{pler} vg *maius*, a *plus*, k *meliora*) | και των θυσιων cum ΝLMA 13. 28. 33. 69. 2P^{e} al mu^{vid} ... Gb Sz Ln Ti om των cum ABDΧΓΠ unc^{8} al pl

Mt 22, 46 Lc 20, 40 34 καὶ ὁ Ἰησοῦς, ἰδὼν αὐτὸν ὅτι νουνεχῶς ἀπεκρίθη, εἶπεν αὐτῷ· οὐ μακρὰν εἶ ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ. [133. 2] καὶ οὐδεὶς οὐκέτι ἐτόλμα αὐτὸν ἐπερωτῆσαι.

35–37 Mt 22, 41–45 Lc 20, 41–44 35 [134. 2] Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἔλεγεν διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ· πῶς λέγουσιν οἱ γραμματεῖς ὅτι ὁ Χριστὸς υἱὸς Δαυείδ ἐστιν;

Ps 110, 1 Act 2, 34 36 αὐτὸς Δαυεὶδ εἶπεν ἐν τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ· εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου· κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς

34. ιδων (H² al ειδων): H* al¹⁰ Chr⁷,⁷³⁴ ειδωσ | αυτον c. ABXΓΠ unc⁸ (F hiat) al pler a (*et cum vidisset eum Iesus quia sensate respondit*) sah cop syr^sch go ... ℵDLA al¹⁵ Chr om (nec exprim it^pler vg syr^p arm aeth Hil) | ει: ℵ^ca A post βασιλειασ pon; ℵ* et^cb L om | ουκετι (61. c^scr ουκ, 13. 69. 124. 346. a post ετολμα, x^scr post επερ. αυτ.): D 433. z^scr al⁵ tol al sah cop om (sed 433. add ετι post αυτ. επερ.) | αυτον επερωτησαι (et. ℵ^c; 13. 28. 69. 346. -ωταν): ℵ* x^scr c επερ. αυτ.

35. ελεγεν (a l vg *dicebat*): D b c q ειπεν (b q *dixit*, c *ait*) idque post διδ. εν τ. ιερω pon; item i k *dixit*, ff² *ait* | δαυ. εστ. cum ℵBDLM²T^dUA 1. 33. 69. 2^pe al plus¹⁰ k (*quia Chr. fil. Dav. est*) cop (cf Barn¹² επει ουν μελλουσιν λεγειν οτι χ̅ς̅ υιοσ δαυ. εστιν: ita ex ℵ; edd vero -οτι ο χ̅ς̅ υι. εστ. δαυ.) ... ς Ln Ti εστι δαυ. cum AXΓΠ unc⁷ al pl a c b ff² i l q vg (a c *quia Chr. fil. est David*; b *Christum esse filium Dav.*, ff² i l q vg *Christum filium esse Dav.*) syr^utr go | δαυειδ: cf ad Mt 1, 1

36. αυτοσ cum ℵBLT^dA 13. 28. 59. 69. 2^pe a k cop ... ς add γαρ, Ln [γαρ] cum AXΓΠ unc⁹ al pler b i l q (g¹·²·vid) vg go syr^utr aeth Hil, D arm και ουτοσ (sed d *et ipse*), c ff² sah *ipse autem*:: cf Lc | δαυειδ: cf ad Mt 1, 1 | ειπεν (q *dixit*, it^rell vg *dicit*, d male om): x 282. b^scr d^scr al⁵ fere a b c ff² i k l vg arm λεγει, idque x b^scr 8^pe a b i (non item c ff² k l vg) arm post αγιω pon | εν: B om | τω πνευμ. τω αγιω cum ℵBDLUA (T^d εν πνευμ. τω αγι.) 33. 2^pe al vix mu arm ... Gb Sz πνευματι αγιω cum AXΓΠ unc⁸ al pl | ειπεν sec cum ℵBLM²T^dUXΓA 1. 13. 28. 33. 69. al mu^vid a b c d ff² i l vg sah cop syr^utr arm aeth Hil ... Gb Sz Ti λεγει cum AD^gr EGHKM*SVΠ al⁹⁰ fere k q go (:: ειπεν et. Mt Lc Act paucis discedentibus; sed apud illos praecedit λεγει et λεγων, apud solum Mc ειπεν, quod mutationis caussa fuisse videtur. Etiam in LXX editum habemus ειπεν, sed Iust^bis dial 83 ex LXX λεγει [quaest 101 ειπεν] affert, item Latinus vetus. Hinc non cautum videbatur λεγει pro ειπεν nostro loco reponere.) | ο κυριοσ cum ℵALT^dX ΓΑΠ unc⁸ (hiat F) al fere omn ... Ln om ὁ cum BD c^scr (:: cf ll pp. LXX habent ὁ, sed deficit B ad hunc psalmum, praetereaque Barn¹² ex ℵ et Iust^bis dial 83 psalmi verba absque ὁ exscripserunt) | καθου cum ℵADLT^dXΓΑΠ unc⁸ al omn^vid ... Ti καθισον cum B (:: καθισαι frequentissimum in N. T. nec fluctuare solet, ut καθισατε Mt 26, 36 Mc 14, 32 Lc 24, 49; ll pp καθου non fluct) | αν: D om | θω: D* θωσω, D² θησω | D ε χθουσ (sic) | υποποδιον c. ℵALXΓΑΠ unc⁹ al fere omn it^omn (et. d) vg syr^utr go arm aeth ... Ti υποκατω cum BD^gr T^d 28. sah cop (:: Mt υποκατω, Lc Act LXX υποποδιον)

σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου.' 37 αὐτὸς Δαυεὶδ λέγει αὐτὸν κύριον, καὶ πόθεν αὐτοῦ ἐστὶν υἱός; καὶ ὁ πολὺς ὄχλος ἤκουεν αὐτοῦ ἡδέως.

38 [135.2] Καὶ ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ ἔλεγεν· βλέπετε ἀπὸ τῶν γραμματέων τῶν θελόντων ἐν στολαῖς περιπατεῖν καὶ ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς 39 καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις· 40 [136.1] οἱ κατεσθίοντες τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι, οὗτοι λήμψονται περισσότερον κρίμα.

38—40 Lc 20, 46a Mc 12, 6a Lc 11, 43

Mt 23, 14

37. αυτος cum ℵBDLΓ^{d}Δ 28. 106. 251. 2^{pc} a i k q (ff^{2} *si ipse David*, c *si David*) sah cop Hil ... ς add ουν, Ln [ουν] cum AΧΓΠ unc^{a} (et Γ πως ουν δα.) al pler b (*si ergo David*) l vg (g$^{1.2.}$ vid) syr^{sch} syr^{P} c.* arm aeth (go *enim*) | λεγει: M^{2}U 33. 2^{pc} 48^{ev} c mt cop^{ds} syr^{sch} καλει (:: e Mt et Lc) | πoθεν: ℵ^{c}M* 1. 13. 28. 33. 69. 2^{pc} al^{10} fere b (*quomodo*) sah arm aeth πως (:: ut Mt et Lc) | αυτου εστ. υιος c. BLT^{d} (similiter Δ k εστ. αυτου υι., 7^{pc} αυτ. υι. εστ., go *ei filius est*) ... ς Ln υιος αυτου εστι cum ℵAΧΓΠ unc^{b} al pler b sah cop syr^{utr} aeth ... D a c ff^{2} i l q (g$^{1.2.}$ vid) vg arm Ilil εστιν υι. αυτου | ο πολυς: ND 2^{pc} om ὁ | ηκουεν (M^{1} al pauc l vg [exc fu] ηκουσεν, al aliq b c g^{2} fu ηκουον, go *audiverunt*) αυτου ηδεως: D b ff^{2} i l vg (g$^{1.2.}$ vid) ηδεως (D d* praem και) αυτ. ηκου.

38. και εν τη διδ. αυτου ελεγ. (e *et in doctrina docebat*, k *et in docendo dicebat*, 33. syr^{sch} add αυτοις) cum ℵBLΔ 33. e k cop syr^{sch} ... ς Ln και ελεγ. αυτοις (Γ al αυτους, 1. 28. 124. 299. om; go *ad eos*) εν τη διδαχ. αυτ. cum AΧΓΠ unc^{b} al pler l q vg sah syr^{P} go aeth ... D^{Gr} 2^{pc} a b d i o δε (d *et ille*) διδασκων (D^{Gr} a add αμα) ελεγεν αυτοις (c *ipse autem docebat illos dicens*, ff^{2} *ipse autem docebat eos, dicens illis*) | των θελοντων (d *et qui volunt*): D^{Gr} και των τελωνων | ασπασμους: 11. 238. 346. al^{25} fere e syr^{sch} arm pers^{P} praem φιλουντων (c *qui ambulant in stolis et volunt salutari* :: e Lc | ε. τ. αγοραις: D 2^{pc} add ποιεισθαι (d *scribis et qui volunt - ambulare et salutationes in foro facitis*)

39. πρωτοκαθεδριας: 28. 69. d^{scr} (al?) -δριαις, item tum 28. (al?) πρωτοκλισιαις | πρωτοκλισιας ita ℵBDEGMΔΠ al pl ... AΓΗΚLUXΓ al permu -κλησιας

40. οι κατεσθιοντες (Δ κατασθ.) cum ℵALXΓΔΠ unc^{b} al longe pler, item Ti οι κατεσθοντες cum B (cf ad Lc 7, 33 sq) ... D 1. 91. 299. οι κατεσθιουσιν (it vg *qui devorant, qui comedunt*) :: e Lc (apud quem D οι κατεσθοντες) | τας et των: D 229. om | χηρων (K^{Γ} al χειρ.): D 13. 28. 69. 124. 346. 2^{pc} a b c ff^{2} g^{2} i q (non item e k l vg nec g^{1} vid) syr^{hr} add και ορφανων | και: D it (exc e) vg (nec exprim syr^{sch}) om | προφασει μακρα (K^{MΓ} al mu μακρᾶ, similiter it^{mu}, L^{Δ} al pauc μακραν) προσευχομενοι (13. om και προφ. μα. προσευχ.): b l vg *sub obtentu prolixae orationis*, a e ff^{2} q *occasione* (a e *occansion.*) *longa orantes*, i *oratione longa utantes*, d *sub obtentu orantes*, c *oratione prolixa orantes et haec in oratione faciunt*, k *ista faciunt in excusatione*

41–44 Lc 21, 1–4 41 *Καὶ καθίσας κατέναντι τοῦ γαζοφυλακίου ἐθεώρει πῶς ὁ ὄχλος βάλλει χαλκὸν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον· καὶ πολλοὶ πλούσιοι ἔβαλλον πολλά,* 42 *καὶ ἐλθοῦσα μία χήρα πτωχὴ ἔβαλεν λεπτὰ δύο, ὅ ἐστιν κοδράντης.* 43 *καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χήρα αὕτη ἡ πτωχὴ πλεῖον πάντων βέβληκεν τῶν βαλλόντων εἰς τὸ γαζοφυλάκιον·*

---

longa | *ουτοι*: 13. 28. 69. *οιτινες* | *λημψοντ.* cum ℵABDLXΔ ... ς *ληψοντ.* cum ΓΠ unc^{9} al omn^{vid} | Δ *περισσον* (*δ prolixius*)

41. *καθισας* (D *καθεζομενος*, vide post): 1. 13. 28. 69. 91. 209. 299. 346. 2^{pe} syr$^{p\ mg}$ arm Or^{4,288} (*κατα μαρκον· και εστως ο ιϛ κατεναντι του γαζοφ. εθεωρει, και πας εβαλλε χαλκον* [ed. Ruae. -*κοσ*] *εισ το* etc) et^{290} (*κατα δε τον μαρκον εστως κατεναντι του γαζοφ. θεωρει τινα τροπον πας ο λαος βαλλει* etc) *εστως*. Absque *ο ιϛ* edidimus cum ℵBLΔ a k cop ... ς add *ο ιϛ*, Ln [*ο ιϛ*] cum ΑΧΓΠ unc^{9} al omn^{vid} (sed 11. om *ὁ*) b c ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ i l q vg syr^{utr} arm aeth Or^{4,288}; item D *και κατεν. του γαζοφυλ. καθεζομενος ο ιϛ* | *κατεναντι* cum ℵADXΓΔΠ unc^{u} al pler Or^{bis} ... BU 33. al^{20} Dam$^{par\ 689}$ *απεναντι*, 13. 346. *κατενωπιον* | *γαζοφυλακιου* cum ℵABDKLUV*ΓΔΠ* al pl: EGMSV^{2}XΠ^{2} (F hiat) al mu -*λακειου*. Item bis *γαζοφυλακειον* EFGMV (item X v. 41, non 43) al mu | *εθεωρει*: ℵ* *θεωρει*, item Or^{4,288} (vide supra). Libere i: *Et cum sedisset Iesus contra gazoph. et multi divites iactabant multa*; similiter g$^{2\cdot}$ *et sedens Iesus contr. gazoph. et multi div. iactabant multa*, item mt addito *aspiciebat* post *gazoph.* Cf supra Or | *βαλλει* (a k *quomodo-mittit*): 13. 69. 124. *εβαλλε* (69* *εβαλε*). Cf Latinos: *quomodo turba mitteret* l vg, *quom. turbae mittebant* (*mitterent* d, *iactarent* q) ff$^{2\cdot}$ d q, *quantae turbae iactabant* b, *quanta turba mittebant*. D ab *εβαλλεν* (pro *βαλλει*) transiluisse videtur; certe enim om *βαλλει* usque *πλουσιοι* | *εβαλλον* (ℵ* *εξεβαλλ.*) cum (ℵ*)et ℵ^{c}ABDEGHKLSXΓΔΠ^{2} al pl it vg al Or^{4,288} Dam$^{par\ 689}$ ... FMUVΠ* al^{30} fere *εβαλον*

42. *και ελθουσα* (Δ *προσελθ.*) c. ℵABLXΓΔΠ unc^{9} al fere omn cop^{wi} et^{schw} syr^{sch} syr^{p} (*και* c. ob.) arm aeth Dam$^{par\ 689}$: D 2^{pe} it vg sah cop$^{petr\ 3\cdot}$ Or^{4,288} *ελθ. δε* | *χηρα*: ℵ *γυνη χηρα* | *πτωχη* cum ℵABLXΓΔΠ unc^{9} al omn fere g$^{2\cdot}$ (et$^{1\cdot vid}$) l vg sah cop syr^{utr} aeth Or Dam^{par} ... D 2^{pe} a b c ff$^{2\cdot}$ i k q arm om, hinc Gb^{e} | *εβαλεν*: K 13. 69. 124. al pauc *εβαλλεν*

43. *ειπεν* cum ℵABDKLUΔΠ al^{40} fere a k sah cop syr^{utr} aeth Or^{4,289} Dam$^{par\ 689}$ ... ς (= Gb) Ti *λεγει* cum EFGHMSVXΓ 1. 69. b c (ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ ut vdtr) i l q vg arm^{vid} (Or^{4,291}) | *αυτη η πτωχη* (et. c ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ l vg; k om *πτωχη*, cf Cyp Amb): D 2^{pe} y^{scr} al pauc a b i q Or^{4,289} et^{291} *η πτωχ. αυτη* | *πλειον*: ℵ Dam$^{par\ ed}$ *πλεον* ... U 2. 33. 73. 245. 435. al pauc Dam$^{par\ 689\ cod}$ *πλειω* | *βεβληκεν* c. EFGHKM^{mg}SUVXΓΠ (M* om) al longe pl ... Ln *εβαλεν* cum ℵ^{c}(ℵ* *εβαλλεν*)ABDLΔ 33. al^{15} fere Or^{bis} Dam^{par} :: at ita Lc lectione non fluct | *των βαλλοντ.* cum ℵABDLXΓΔΠ unc^{7} al plus^{50} Or^{bis} ... ς *τ. βαλοντων* cum FH al sat mu Dam^{par} ...

44 πάντες γὰρ ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον, αὕτη δὲ ἐκ τῆς ὑστερήσεως αὐτῆς πάντα ὅσα εἶχεν ἔβαλεν, ὅλον τὸν βίον αὐτῆς.

XIII.

1 [137.2] *Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἱεροῦ, λέγει αὐτῷ εἷς* Mt 24, 1—6 Lc 21, 5—11
τῶν μαθητῶν αὐτοῦ· διδάσκαλε, ἴδε ποταποὶ λίθοι καὶ ποταπαὶ οἰκοδομαί. 2 *καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· βλέπεις ταύτας τὰς μεγάλας οἰκοδομάς; οὐ μὴ ἀφεθῇ λίθος ἐπὶ λίθον, ὃς οὐ μὴ κατα-*

1. 13. 248. a b c ff^{2}· g^{2}· i q (contra *qui miserunt* k l vg) arm^{usc} (non item^{sch}) om

44. *παντες γαρ* (et. Or$^{4,\,2no}$): D 1. 33. al aliq sah add *αυτοι* :: e Lc | *περισσευοντος αυτοις* (et. Or Dam$^{par\ cod}$): UΓΔ al mu Dam$^{par\ ed}$ *περισσευματος αυτων* (Γ al pauc *αυτοις*). Similiter aliq in Lc. Cf Clem^{3no} *ο μεν γαρ (πλουσιος* ex praegressis) *απο του περισσευματος, η δε εκ της υστερησεως συνεισηνεγκεν.* Item Const$^{8,\,7,\,6}$ *οτι οι παντες εκ του περισσευματος αυτων εβαλον, αυτη δε εκ του υστερηματος ολον τον βιον ον ειχε* | *εβαλον*: Γ 251. 282. al pauc *εβαλλον* | *εβαλεν*: 251. 282. c^{secr} 256. al *εβαλλεν*

XIII. 1. *εις των* (ita et. Ln, sed falsus est de D) cum ℵBEGHKLMSUVΓΠ al pl ... Ti *εισ εκ των* cum ADΠΧΔ 1. 13. 28. al^{30} fere (item it vg sah cop *unus ex* vel *de*) :: *εισ εκ* passim fluctuat; passim ut Ioh 6, 8 neutiquam fluctuat; passim *εκ* ut Mc 13, 10. 14, 43 sine dubio aliena manu inlatum | D$^{\Delta}$ *ποδαποι* et *ποδαπαι* | *οικοδομαι* (et. a i vg$^{ed\ am\ fu\ prag\ em\ ing\ al}$): D b c ff^{2}· g^{2}· k l q gat mt tol add *του ιερου* :: cf Mt

2. *και ο ις* (e syr^{sch} *Iesus autem*) *ειπ. αυτ.* cum ℵBL 33. 115. 237. 255. e sah cop syr^{sch} pers^{p} (sax *κ. ειπ. αυτ. ο ις*) ... *ς και ο ις αποκριθεισ ειπ. αυτ.* (arm *αυτ. ειπ.*) cum EFGHMSUVΓ al pl q arm aeth; item Ln *και αποκριθεισ ο ις* (a b i om) *ειπ. αυτ.* cum ΔΚΠ 1. 28. 69. al plus^{30} ff^{2}· k g^{2}·^{vid} l vg (item a b i; c vero *ad quem respondens Iesus ait*) syr^{p}; item D *και αποκριθ. ειπ. αυτοις ο ις* | *αυτω* (l vg, item cf c): D al pauc a b e ff^{2}· g^{2}· i k q (vg^{odd}? sed non am em ing prag tol al) *αυτοις* (:: e Mt) ... 1. 118. (vide ante c arm) om | *βλεπεις* (l vg): DM^{mg} al^{2} a b c e ff^{2}· g^{2}· i k q sax *βλεπετε* (:: e Mt), praetereaque 2^{pe} b c ff^{2}· i k* sax praem *ου* (*nonne*, k* *non*) :: e Mt | *ταυτ. τασ μεγαλ.* (Γ u^{scr} l om) *οικοδ.* (13. 69. 124. 258. 346. a *τασ οικ. τασ μεγ.*): a *has structuras magnas*, g^{2}· *has magnas aedificationes*; c ff^{2}· i q *haec omnia* (b i *omn. haec*) *magna aedificia*, l *omnes has aedificationes*, vg *has omnes magnas aedific.*, k *omnia illa magna*, e *ista magna et aedificia vestra* | *ου μη*: DG 1. 13. 28. 69. 2^{pe} al^{10} fere a b c e ff^{2}· g^{2}· i k l q arm praem *αμην* (1. 118. 299. om, c *amen amen*) *λεγω υμιν* (G 2^{pe} 13. 28. 69. 115. l *σοι*) *οτι* (G 1. 13. 69. 115. 2^{pe} al pauc a q om) :: e Mt | *αφεθη* sine *ωδε* cum AEΓΠKM*SVΧΓΠ al pl ff^{2}· i l vg ... Ln add *ωδε* (:: e Mt nbi

λυθῇ. 3 [13a. 2] καὶ καθημένου αὐτοῦ εἰς τὸ ὄροσ τῶν ἐλαιῶν κατέναντι τοῦ ἱεροῦ, ἐπηρώτα αὐτὸν κατ' ἰδίαν ὁ Πέτροσ καὶ Ἰάκωβοσ καὶ Ἰωάννησ καὶ Ἀνδρέασ· 4 εἰπὸν ἡμῖν, πότε ταῦτα ἔσται; καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ ταῦτα συντελεῖσθαι πάντα; 5 ὁ δὲ Ἰησοῦσ ἤρξατο λέγειν αὐτοῖσ· βλέπετε μή τισ ὑμᾶσ πλανήσῃ. 6 πολ-

non fluct, cf et. Lc) cum ℵBDGLM²UΔ al⁶⁰ fere a b g²· q syr^sch et p c.* arm (sah cop aeth transp), item e k *in templo*, c *in isto templo* (ut et. Cyp^test 1, 15 *in evglio dominus dicit: Non relinquetur in templo lapis super lapidem qui non dissolvatur, et: Post triduum aliud excitabitur sine manibus.*) | επι λιθον cum ℵBGLMUXΓΑΠ 1. 13. 28. 33. 69. al⁴⁰ fere ... ς Ln Ti επι λιθω cum ADEFHKSV al pl (:: alterum ap Mt alterum ap Lc) | οσ ου μη καταλυθη cum ℵ^cABDXΓΑΠ unc⁹ al pler: ℵ*L 106. 13. 69. al pauc οσ ου (13. 69. al? add μη) καταλυθησεται :: ut Mt et Lc. Praeterea D a b c e ff²· g²· i k n (non item l q vg) Cyp^test 1, 15 (vide ante) add και δια τριων ημερων αλλοσ αναστησεται ανευ χειρων, *et post triduum* (e *post triduo*) *alius* (k *aliumut* sic) *excitabitur sine manibus* e k (et Cyp), *et post* (i *in*) *triduum alius* (i *aliud*) *resurget sine manib.* a i n (n incipit ab *us resurg.*), *et in triduo aliut* (ff²· g²· *illud*) *resuscitetur sine manib.* b ff²· g²·, *et post tertium diem et aliut resuscitetur sine manib.* d, *et in triduo resuscitabo illud sine manibus* c :: cf 14, 58 et Ioh 2, 19

3. και καθημενου: L om και (al pauc habent καθ. δε vel καθ. ουν) | ιερου: K ὄροῦ sic | επηρωτα cum ℵBL 13. 28. 33. 69. 229. al pauc cop wi et p^etr 3 syr^p mg ... ς Ln επηρωτων (AEFGH επερωτ., Δ επιρωτ.) cum ADXΓΑΠ unc⁹ al pler it vg cop^schw sah syr^sch et p txt arm aeth (sed c ff²· cop^schw al *interrogaverunt*) | κατ (B* καθ) ιδιαν: M κατ ιδια, 251. sah om | ο πετρ. cum ℵD 2^pe, item 115. 7^pe (al^vid) ο τε πε. ... ς Ln Ti om ὁ cum ABLXΓΑΠ unc⁹ al pler | ιακω. και ιωανν.: U 28. 69. 124. 346. 435. ιωανν. κ. ιακω. | ιωαννησ (ita ℵ* et ℵ^c): ℵ^aB ιωανησ

4. ειπον cum ℵBDL 1. 13. 28. 33. 69. 346. (al^pe vid) ... ς ειπε cum AXΓΑΠ unc⁹ al pler | ταυ. εσται: Γ ταῦτά ἐστι | οταν: MΔ οτε (124. οτι) | μελλη cum ℵABFGHKLSUVΠ al pl ... Ti μελλει cum DEMXΓΔ 33. 69. 124. y^scr al plus²⁰ | μελλ. ταυτ. (L τα. με.) συντελ. παντ. cum ℵBL (aeth) ... ς μελλ. παντ. (c πα. με.) ταυτ. συντελ. cum DEFSUVX al pl a c n (sed d *omnia haec consummabuntur*); item Ln μελλ. ταυτ. παντ. συντ. c. AGHKMΓΠ al³⁵ q (*coeperint haec omnia consummari*) cop syr^utr, similiter l (g¹·²·?) vg sah *haec omnia incipient consummari*; item b ff²· i *haec omnia consummabuntur* ... Δ 13. 229* 435. y^scr 2^pe k (*haec incipiunt perfici*) om παντα

5. ο δε ιϛ cum ℵBL 33. sah cop syr^sch arm pers^p ... ς Ln ο δε ιϛ αποκριθεισ cum AXΓΑΠ unc⁸ al pler (sed 237. 238. om ιϛ) ff²· (*respondens autem Iesus*) syr^p, item DG 13. 28. 69. 91. 124. 209. 299^vid 2^pe b i l q vg και αποκριθεισ ο ιϛ (sed G 1. al pauc inter αποκρι. et ο ιϛ pon αυτοισ, vide post); c *respondens Iesus*, a k n *et respondens* | ηρξατ. λεγ. αυτοισ (c *ad illos*) cum ℵBLU 11. 13. 33. 209. al⁵ ac plur b c ff²· i

λοὶ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέγοντες ὅτι ἐγώ εἰμι, καὶ πολλοὺς πλανήσουσιν. 7 *ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμους καὶ ἀκοὰς πολέμων, μὴ θροεῖσθε· δεῖ γενέσθαι, ἀλλ' οὔπω τὸ τέλος.* 8 *ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπ' ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν, ἔσονται σεισμοὶ κατὰ τόπους, ἔσονται λιμοί.* 9 *ἀρχὴ ὠδίνων ταῦτα.* 189. 1

9—13 Luc 21, 12—19 Mt 10, 17—22

l q vg sah cop syr^{sch} aeth ... ς αυτ. ηρξ. λεγ. cum AEFHKM*SVXΓΠ al pl syr^{P}; item ηρξ. λεγειν sed αυτοισ inter αποκρι. et ο $\overline{\text{ις}}$ posito G 1. al pauc; item M^{2}Δ 69. 124. 157. 346. 3P^{e} ηρξ. αυτ. λεγειν ... D 237. 2P^{e} al^{6} a k n arm ειπεν αυτοισ (k *dixit illis*, a n *ait illis*) :: e Mt | πλανηση: DIIIʳ al^{10} fere -νησει

6. πολλοι cum ℵBL (i ap Blanch, non ap Alter) aeth pers^{P} ... ς Ln add γαρ cum ADXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} it vg sah cop syr^{utr} arm :: at ita et Mt et Lc; Mc vero abiectis coniunctionibus scribere adamat, testibus plerisq saepe substituentibus quod aptum videbatur maxime ex ll pp, cf ad 3, 35. 4, 28. 9, 24. 10, 27. 28. 39. 11, 23. 12, 6. 24. 29. 31. 36. 37.) | επι (it vg *in*): G εν | ονομ. μου: k add *pseudiprofetae* | οτι (ita a i l vg): D 33. al pauc b c ff^{2}. g^{2}. k q gat om :: ut Mt | ειμι: 13. 28. 61. 69. 124. 346. al^{5} b c g^{2}. l gat sax sah cop arm add ο $\overline{\text{χς}}$ :: ut Mt

7. ακουσητε cum ℵADLXΓΔΠ unc^{9} al fere omn (69. -σετε) ... B ακουηται (sic), 124. (ap Birch, non ap Alter) ακουετε: Ti ακουετε ex errore de B | μη: ℵ* et^{corr} (ℵ^{cb} vdtr) 3P^{e} praem ορατε (ℵ^{a} vel^{ca} improbavit) :: e Mt | θροεισθε (ℵ^{cb}, certe idem qui ορατε restituit, -εισθαι): D 12. 57. 122. 255. θορυβεισθε (D -σθαι), sed d *ne timueritis* pariter ac b g^{2}. i l q vg, item c ff^{2}. k *nolite timere*; contra a n *nolite turbari* | δει cum ℵ*B sah cop ... ς Ln add γαρ cum ℵ^{c}ADLXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} it vg syr^{utr} etc :: at ita et Lc et Mt lectione non fluct | αλλ cum ℵAB etc: D αλλα

8. επ cum ℵBKLA^{2}Π* 1. 69. al^{4} ^{scr} ... ς Ln Ti επι cum ADXΓΠ^{2} unc^{9} al longe pl (Δ* αντι εθνον, item 2P^{e}?). Latini *super* a ff^{2}. g^{2}. i k n δ^{2}, *supra* l, *contra* b c d g^{1}. vg, *adversus* q | εσονται σεισμ. cum ℵBDL 28. 124. 299. sah cop ... ς Ln και εσοντ. σεισμ. cum AXΓΔΠ unc^{9} (sed M* 122* ab εσοντ. priore ad εσοντ. alterum transiluere) al pler it vg syr^{utr} arm aeth :: ut Mt lectione non fluct | εσονται λιμοι (ℵ* om κατ. τοπ. εσοντ. λιμοι, item antea a βασι pri ad βασι alterum transiluerat: utroque loco ℵ^{c} supplevit) cum ℵ^{c}BL 28. cop ... ς Ln και εσοντ. λιμ. cum AXΓΔΠ unc^{9} al pler q syr^{utr} sah aeth; (arm om και εσοντ.) ... D 2P^{e} a b c ff^{2}. g$^{1.2}$. i k l n vg και λιμοι (omisso εσοντ.) | λιμοι sine additamen cum ℵ(*etc)BDL a b c ff^{2}. g$^{1.2}$. i k l n vg cop aeth ar^{e} ... ς (sed Gb^{o}) add και ταραχοι cum AXΓΠ unc^{9} al omn^{vid} q sah syr^{utr} (arm add και λοιμοι και ταραχ.) Orint^{3,888} (*Marcus addit:* et turbelas)

9. αρχη (Gb′ Sz) cum ℵBDKLS*UΔΠ* (item B^{*vid}) al^{40} fere a b ff^{2}. g^{1}. g^{2}. i k l n q vg (sed a n *initium dolorum omnia haec*, g^{2}. *omnia haec initium dolorum*. Similiter 13. 28. 69. 124. 299. 346. 2P^{e} ταυτα δε παντα αρχη [69. αρχαι] ωδινων :: cf Mt; e plane om αρχ. ωδ. τα.) sah cop syr^{utr} arm aeth ... ς (= Sz) Ti αρχαι c. AEFGHMS^{2}VXΓΠ^{2} al pl (:: sic

Mt 24, 9 *Βλέπετε δὲ ὑμεῖς ἑαυτούς· παραδώσουσιν ὑμᾶς εἰς συνέδρια καὶ εἰς συναγωγὰς δαρήσεσθε καὶ ἐπὶ ἡγεμόνων καὶ βασιλέων σταθήσεσθε ἕνεκεν ἐμοῦ, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.* 10 *καὶ εἰς πάντα τὰ ἔθνη πρῶτον δεῖ κηρυχθῆναι τὸ εὐαγγέλιον.* 11 *καὶ ὅταν*
Lc 12, 11 a *ἄγωσιν ὑμᾶς παραδιδόντες, μὴ προμεριμνᾶτε τί λαλήσητε, ἀλλ' ὃ*

it vg apud Mt) | *βλεπ. δε υμ. εαυτους* (A *αυτους*, ℵ* om; similiter k *haec videte*, inter *initium parturitionis* et *haec* puncto posito): D 1. 28. 91. 124. 2pe a ff2. i n arm om :: ut Mt | *παραδωσ. υμ.* cum BL cop arm aeth ... ς Ln *παραδ. γαρ υμ.* (:: ut Mt 10, 17 lectione non fluct; praeterea of supra ad v. 6) cum ℵAXΓΔΠ unc9 al pler c ff2. sabat g1. 2. vid l q vg sah syrutr ... 1. 28. 124. 299. *και παραδ. υμασ* ... D 2pe a ff2. blanch i k n *εισω* (2pe add *δε*) *υμασ αυτους παραδ.* (*deinde vos ipsos tradent*) | *και εισ συναγωγασ δαρ.*: minusc mu *και εν ταισ συναγωγαισ αυτων δαρ.*, item g2. syrsch *et in synagogis suis vapulabitis*. Eandem verborum coniunctionem testantur k n *in concilia* (k *conciliabula*) *et in synagogis vapulabitis* (k om *vap.*); nec contra sunt a c ff2. l q vg *in conciliis et in synagogis vapulabitis* (i vero *in conciliis et synagogis vap.*). Eandem confirmant syrP aeth. Nec magis post *συναγωγασ* interpungunt AEKLMΠ al ut vdtr pl. Ita ediderunt ς Gb Sz; contra ςe Wtst *συναγωγασ·* et Ln *συναγωγασ*, ediderunt cum Γ al i cop. | X *δαρησησθε* | *και επι ηγεμ.* (AKΓΠ* al30 fere add *δε* :: ut Mt 10, 18) *και βασ. σταθησ.* (GU 1. 13. 33. al25 fere sah *αχθησεσθε* :: ut Mt 10, 18): X 435. yscr al pauc om | *ενεκεν* cum ℵADL etc: B *ενεκα*

10. *τα*: D* om | *πρωτ. δει* cum ℵBD 28. 299. 53ev A n l vg Augcons 2, 168, item (vide post) *πρω. δε δει* 108. 124. 157. 2pe al pauc c d ff2. g2. i (k *prius enim oport.*) sah arm ... ς Ti *δει πρωτ.* c. ALXΓΔΠ unc9 al pler q copvid syrP. Verba *και εισ πα. τ. εθνη* 108. 124. 157. etc ad praecedentia trahunt, item interpretes qui *primum autem, prius enim*. Ex quibus c sah arm sic: *in testimonium illis et* (arm add *omnibus*) *gentibus. Primum autem* etc, d ff2. i *in test. illis et in omnes gentes. Primum autem* etc; g2. tol *illis et in omnes gentes* (*et in omn. gent.* g2. non vdtr omittere, sed non satis liquet). *Sed constantes estote* (tol *state*). *Primum autem* etc, k *illis et in omnes gentes. Sed confortamini. Prius enim* etc. Praeterea post *το ευαγγελιον* D ff2. g2. tol (item syrsch sed omissis antea *και εισ παντ. τ. εθν.*) add *εν πασιν τοισ εθνεσιν* (*in omnib. gentib.*) :: cf Mt 10, 18 et 24, 14

11. *και οταν* cum ℵBDL 33. a c g1. 2. vid i k l n vg cop... ς *οταν δε* (:: ut Mt 10, 19 Lc 12, 11) cum AXΓΔΠ unc9 al longe pler ff2. q sah syrutr arm aeth Or1, 395 | *αγωσιν* cum ΔABDGKLMUXΔΠ al60 fere Or ... ς (= Gb Sz) *αγαγωσιν* cum EFHSVΓ al permu (c d ff2. q *perduxerint*, i l vg *duxerint*, a n *adducent*, k *optulerunt*) | *προμεριμνατε* (et. Or): MΓ 11. 33. 131. al plus40 *μεριμνατε* (:: cf Lc 12, 11 Mt 10, 19) | *τι* (13. 69. 124. 346. *πωσ η τι* :: ex ll pp) *λαλησητε* (U al30 fere *-σετε*) absque additam cum ℵBDL 1. 33. 69. 157. 209. 32ev c ff2. g1. 2. vid i k l q vg sah cop aeth arc arP ... ς (sed Gb00) Ti add *μηδε μελετατε*, Ln [*μηδ. μελετ.*] c. AXΓΔΠ unc9 al pler syrutr (item Or1, 395 *μηδε προ-*

ἐὰν δοθῇ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, τοῦτο λαλεῖτε· οὐ γάρ ἐστε ὑμεῖς
οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. 12 καὶ παραδώσει ἀδελ-
φὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον καὶ πατὴρ τέκνον, καὶ ἐπαναστήσονται
τέκνα ἐπὶ γονεῖς καὶ θανατώσουσιν αὐτούς. 13 καὶ ἔσεσθε μισούμε- Mt 24, 9. 13.
νοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου· ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος
σωθήσεται. 14 [142. 6] Ὅταν δὲ ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως 14–23
ἑστηκότα ὅπου οὐ δεῖ, ὁ ἀναγινώσκων νοείτω, [142. 2] τότε οἱ ἐν τῇ Ἰου- Mt 24, 15–25 Lc 21, 20–24 Dan 9, 27
δαίᾳ φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη, 15 ὁ δὲ ἐπὶ τοῦ δώματος μὴ κατα- Lc 17, 30

μελετατε omissis τι λαλησ.), item 28. 38vid 299. 435. 2pe a n μηδ. μελετατε vel (ut 38. 2pe a praemeditare, n praemeletare) προμελετατε ante τι λαλησητε :: e Lc 12, 14 fluxit | αλλ: d αλλα | ο εαν cum nBLXΓΔΠ unc9 al pler Or ... Ln ο αν cum AD al pauc | τουτο (id ff2· l q vg; hoc a i n): p αυτο (c ipsum, sed d hoc), 13. 28. 69. 91. 124. 299. 346. 2pe k mt Or εκεινο (illud k, illud mt) | λαλειτε: 1. 90. rscr al pauc λαλησητε (-σατε, -σητε) | εστε υμεις (estis vos g2· i k l am fu ing prag, critis vos d q): MU al20 fere a c ff2· n vged et mss mu υμ. εστε :: ut Mt 10, 20

12. και παραδωσει cum nBDL a c k n sah cop ... ς παραδωσ. δε (:: ut Mt 10, 21) cum AΧΓΔΠ unc9 al fere omn (v* oscr nec δε nec και) ff2· (g1·2· vid) i l q vg syrutr aeth Or1, 295 | επαναστησονται (et Or): B -στησεται (item BA Mt 10, 21)

13. δια το: A* δ. τον | ουτος: x ουτως

14. το βδελ. της ερημω. (69. om τ. ερ.) absque additam cum nBDL 2pe a ff2· g1·2· i n* q vg sah cop arm Augcons2, 169 („quod Mt ait: Cum ergo videritis abomin. desol. quae dicta est a Dan. proph. stantem in loco sa., qui legit intelligat, hoc Marcus ita dicit: Cum autem videritis abomin. desol. stantem ubi non debet, qui legit intelligat") ... ς (= Gb) add το ρηθεν υπο (1. al10 fere δια) δανιηλ του προφητου, et Ln [το ρη. υπ. δα. τ. πρ.] cum AΧΓΔΠ unc9 al fere omn c k (*ante profeta, **a prof. sed sine δανηλ) l n** syrutr aeth :: e Mt ubi nemo om | εστηκοτα cum nBL, item Ln εστηκοσ cum D 28. ... ς εστοσ (:: ut Mt) cum AEFGHSVΔΠ* al pl, item ς* Gb Sz εστωσ cum KMUXΓΠ2 al mu ... 1. 13. 28. 69. 91. 299. 346. στηκον | οπου (u* vdtr εν τοπ. αγ. scripturus fuisse) ου δει: aethed et mss praem (vel add?) in loco sancto (sed cod m om οπ. ου δει) :: e Mt | νοειτω (r νοητω): D a g2· n add το αναγεινωσκει (n quid dicit, a quidquid legit) | εισ: U 2pe 131. al pauc επι

15. ο δε επι cum nAEGKLMSUVXΓΔΠ al fere omn syrP arm ... D 2pe a ff2· (g1·2· vid) i k l n q vg και ο επι ... Ln ο επι (:: at ita Mt) cum BFH c sah cop (Or2, 272 non adscriptis iis quae praecedunt) | UΓ al δοματοσ | καταβατω (XA al pauc -βητω, M dscr 252. 435. καταβαινετω :: cf ad Mt) absque additam cum nBL (2pe, sed om μηδ. εισελθ. τι αρ.) c k sah cop syrsch persP ... ς Ti add εισ την οικιαν, Ln [ε. τ. οικ.] c. ADXΓΔΠ unc9 al longe pler a ff2· g1· (et 2· vid) i l n q vg (a n in domo) syrP arm aeth (Or2, 272 libere nil nisi ο επι του δωματ. μη καταβατω

Lc 17, 31 *βάτω μηδὲ εἰσελθάτω ἆραί τι ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ*, 16 *καὶ ὁ εἰς τὸν ἀγρὸν μὴ ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ ὀπίσω ἆραι τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ*. 17 [144.2] *οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις*. 18 [145.6] *προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται χειμῶνος*. 19 [146.2] *ἔσονται γὰρ αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι θλῖψις, οἵα οὐ γέγονεν τοιαύτη ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως, ἣν ἔκτισεν ὁ θεός, ἕως τοῦ*

εισ την οικιαν αυτου excrispsit) | *εισελθατω* cum HADLA 13. 28. 346. ... ς *εισελθετω* cum BXΓΠ unc[c] al pler | *αραι τι* cum HADXΓAΠ[2] unc[c] al omn fere it vg etc ... Ti *τι αραι* cum BKLII[*] 72. 253.

16. o *εισ τ. αγρον* sine *ων* cum HBDLA 1. 28. 209. 245. 299. c[ser] 2pe ff[2]. q (d ff[2]. q *qui in agro*) cop ... ς Ti add *ων* cum AXΓΠ unc[c] al pler a c g[2]. i k l n vg (*qui in agro erit* c i l vg, *qui in agro fuerit* a n, *qui in agro est* k, *qui in agro sunt* g[1]) syr[utr] arm aeth (:: *ο εν τω αγρω* ap Mt et o *επι του δωματοσ* v. 15 minus poscere sibi videbantur *ων* quam o *εισ τον αγρον*) | *επιστρεψατω* (D[*] -ψετω): Or[2,207] alludens *του ιν διδασκοντοσ και λεγοντοσ· μη στραφητω* (od -φετω) *εισ τα οπισω αραι το ιματ. αυτου* | *εισ* (H *επι*) *τα οπισω* (haec om a i) : HD 11. al pauc[vid] om *εισ τα* (Latini nil nisi *retro*, sed nec aliter Lc 17, 31) :: possunt ex Lc 17, 31 inlata esse, ubi B[*] tantum om; sed Mt *οπισω* sine *εισ τα* habet nec fluct

17. *δε*: D[gr] om | A al[2 scr] *εν γαστρι* | *θηλαζουσαισ*: L *εν θηλαζουσαισ*, D 28. *θηλαζομεναισ*. Latini: *nutrientibus* c ff[2]. (g[1. 2. vid]) q vg, *lactantibus* a l n, *quae lactant* k

18. *προσευχ. δε*: D a i n *και προσευχ.*, c ff[2]. *orate ergo* | *ινα μη γενηται χειμωνοσ* cum B[*]et[ca]B arm, item D *ινα μη χειμω. γενωνται*, c d *ut non hieme fiant*, ff[2]. l vg Aug[cons] *ut hieme non fiant*, i *ne hieme fiant*; item L 50. 69. 262. a B[*] q *ιν. μη χειμ. ταυτα γινεται* (50. 69. *γενηται*, 262. *γενητ.* ante *ταυτ.*), *ne* (q *ut non*) *hieme haec fiant*, 13. 28. 299. 2pe *ιν. μ. γενητ. ταυτα χειμ.*, g[1]. mt *ut hieme non fiant haec*: itaque absque *η φυγ. υμ.* (Gb[oo]) cum B[*] et[ca] BDL al[7] it[pler] vg arm Aug[cons 2,151] (*quod vero ait Mt*: Orate autem ut non fiat fuga vestra hieme vel sabbato, *hinc Mc partem dixit, partem tacuit*; orate vero, *inquit*, ut hieme non fiant)... ς *ιν. μη γεν. η φυγη υμων χειμ.* cum B[cb]AXΓAΠ unc[c] al pler k gat g[2]. (*ut hieme non fiat fuga vestra*) sah cop (*χειμ.* ante *η φυ. υμ.*) syr[utr] go aeth (:: e Mt ubi non fluct). Praeterea in fine add L al[po] fere g[2]. k n[**] (*ne hiem. aut sabb. haec fi.*) gat pers[p] *η* (minusc mu *μηδε*) *σαββατου* (vel *-των*, *-τω*, *εν σαββ.*)

19. *εσονται γαρ αι* (A om) *ημερ. εκειν.* (A om): Γ *εσται γαρ εν ταισ ημεραισ εκειναισ*, item a b d k n q *erunt enim in* (d q om) *diebus illis* | *θλιψισ* (AA al *-ψεισ*) *οια* etc cum HABLXΓAΠ unc[c] al pler cop syr[utr] aeth go ... D 299. 2pe y[scr] it vg arm *θλιψεισ οιαι ουκ εγενοντο* (y[scr] *ου γεγονασι*, 2pe *ου γεγονασι ποτε*, a n *non fuerunt numquam*) *τοιαυται* (c *tribulationes et pressurae quales non fuerunt*, i l am gat mt tol *tribulationis tales quales* etc) | *ην* (cum HBC[*]L 28; ς Ti *ησ* cum AC[2]XΓAΠ

νῦν καὶ οὐ μὴ γένηται. 20 [147.6] καὶ εἰ μὴ ἐκολόβωσεν κύριοσ τὰσ ἡμέρασ, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σάρξ· ἀλλὰ διὰ τοὺσ ἐκλεκτοὺσ οὓσ ἐξελέξατο ἐκολόβωσεν τὰσ ἡμέρασ. 21 [148.2] καὶ τότε ἐάν τισ ὑμῖν Lc 17, 23
εἴπῃ· ἴδε ὧδε ὁ Χριστόσ, ἴδε ἐκεῖ, μὴ πιστεύετε. 22 [149.6] ἐγερθήσονται δὲ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφῆται καὶ ποιήσουσιν σημεῖα

---

unc^{9} al fere omn) εκτι. ο θεοσ (b l q vg): D 27. 2^{pe} a c ff$^{2.}$ i k n arm om (arm om et. κτισεωσ, item 28. 299.) | και ου μη: D ουδε μη, FG 1. 13. 69. 157. 253. 346. 2^{pe} ουδ (157. ουδε) ου μη :: cf Mt | γενηται: D 2^{pe} it (exc k *et non erit numquam*) vg γενωνται

20. εκολοβω. κυριοσ (c ff$^{2.}$ k Promiss *deus*, sed ff$^{2.sabat}$ *dominus* idque post *dies*) cum ℵBL b c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ g$^{2.}$ i k l vg aeth ... ς Ln κυριοσ εκολοβω. cum ACDXΓΑΠ unc^{9} al pler (13. 28. 69. 299. al sah Op ο θεοσ εκολ.) a q (i ap Blanch ex errore ut vdtr) sah cop syr^{utr} go arm Op | τασ ημερασ (et. a b ff$^{2.}$ i k l q vg go syr^{p}): EFGMΔ 1. 13. 69. al^{25} fere c g$^{1.2.}$ mt tol sah cop syr^{sch} arm aeth Op Promiss add εκεινασ (:: cf Mt), item D a b ff$^{2.}$ i q arm add δια τουσ εκλεκτουσ αυτου | αλλα δια: 1. 13. 28. 69. al^{5} δια δε :: e Mt | εκολοβωσεν sec: b g$^{2.}$ *breviabuntur* :: ut Mt

21. και: U 1. al plus^{10} sah syr^{sch} om :: ut Mt | εαν cum ℵABC etc: DL αν | υμιν ειπη (ℵABC etc): sah ειπ. υμιν | ιδε pr cum ℵBL ... ς Ln ιδου (:: ut Mt) cum ACDXΓΑΠ unc^{9} al omn^{vid}. Item ιδε sec cum ℵBDL 28. 2^{pe} ... ς ιδου cum AW^{b}XΓΑΠ unc^{9} al longe pler; C 63. cop om | ο χ̅ς̅ sine η vel και (Gb′) cum ℵLU 40. 69. 127. 131. 157. 2^{pe} al^{50} fere k l (g$^{1.vid}$) vg (et. am em ing tol al) Cyr$^{hr\,229}$ (libere: εαν ειπωσιν· ιδου ωδε ο χ̅ς̅, ιδου εκει, μη πιστευσησ) Vict$^{mosq\,2,58}$ (ex cod d) Promiss (*cum vobis dixerint: Ecce hic est Chr., ecce illic, nolite credere*) ... ς Ln add ἢ cum ADXΓΑΠ unc^{8} al sat mu a b c ff$^{2.}$ g$^{2.}$ i q syr^{p} arm go aeth, item C 63. cop omisso ιδε sq; item B prag (al?) sah syr^{p} add και (:: cf Mt) | πιστευετε (Gb Sz prob Schu) cum ℵABCDEFHLVΔ al plus^{40} (a c d ff$^{2.}$ k q *nolite credere*, g$^{2.}$ *ne credetis* sic) ... ς (= Gb Sz) πιστευσητε (:: ut Mt) cum GKMSUW^{b}XΓΠ al pl (b i l vg *ne credideritis*)

22. εγερθ. δε cum ℵC ... ς Ln Ti εγερθ. γαρ (:: ut Mt lectione non fluct) cum ABDL ac testib rell | ψευδοχριστ. και cum ℵABCL unc rell al fere omnib it^{pler} vg sah cop syr^{utr} etc ... Ti (Schu prob vdtr) om cum D 124. i k (:: cum facile a ψευδο- pri ad ψευδο- alt aberrari potuerit pariterque in Mt Δ al pauc h ψευδοχρ. και omittant, non cautum videtur a Mc omissum dicere) | ποιησουσιν (Schu prob vdtr) cum D 13. 28. 69. 91. 124. 299. 346. 2^{pe} a (a d *facient*) Vict$^{mosq\,2,58}$ ... ς Ln δωσουσι (:: ut Mt lectione non fluct) cum ℵABCL unc rell al pler it^{pler} vg syr^{utr} cop etc. Cf et. Or^{3,143} και ποιησει σημεια και τερατ. ο ελευσομενοσ, ωστε αποπλανασθαι, ει δυν., και τουσ εκλ., item^{3,765} οτι (praecedit ο ανθρωπ. τησ αμαρτιασ) εν τη του διαβ. εξουσια ποιει πασαν δυναμιν και σημεια και τερατα, εν οισ καταπλησσεται και αποπλανησει, ει δυν., και τουσ εκλ. Certe αποπλαναν, quod utroq loco

καὶ τέρατα πρὸς τὸ ἀποπλανᾶν, εἰ δυνατόν, τοὺς ἐκλεκτούς.
24–27 Mt 24, 29–31 Lc 21, 25–28
23 ὑμεῖς δὲ βλέπετε· προείρηκα ὑμῖν πάντα. 24 [150.2] Ἀλλὰ ἐν
ἐκείναις ταῖς ἡμέραις μετὰ τὴν θλῖψιν ἐκείνην ὁ ἥλιος σκοτισθή-
σεται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, 25 καὶ οἱ ἀστέρες
ἔσονται ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πίπτοντες, καὶ αἱ δυνάμεις αἱ ἐν τοῖς
οὐρανοῖς σαλευθήσονται. 26 [151.2] καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ
ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλαις μετὰ δυνάμεως πολλῆς καὶ δόξης.
27 καὶ τότε ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους καὶ ἐπισυνάξει τοὺς ἐκλε-

---

Or scripsit, Marci est. | προσ: Γ εισ | τουσ εκλ. cum ℵBD^{gr} ... ς Ln και τουσ εκλ. (:: e·Mt ubi non fluct) cum AGLW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} it vg syr^{utr} sah cop arm go aeth (Or vide ante)

23. υμεισ δε βλεπετε (k q *vos autem videte*, Cyp *vos autem cavete*; b d g$^{1.2.}$ l vg *vos ergo videte*): a ff$^{2.}$ nil nisi *videte*, c (:: ut Mt) plane om | προειρηκα (Schu prob vdtr) cum BL 28. a cop aeth ... ς praem ιδου, Ln [ιδου] cum ℵACDW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al omn fere it (exc a) vg syr^{utr} arm go Cyp :: e Mt | παντα cum ℵBCDEFGHLSVW^{b}XΓΔ al pl ... ΑΚΜΥΩ al^{40} fere απαντα

24. αλλα cum ℵBCDA al ... ς αλλ cum ALW^{b}XΓΠ unc^{9} al pler | εν: X om | εκειναις: 11. 69. 346. al^{8} ac plur των ημερων εκεινων :: e Mt | LΓ φεγοσ

25. εσονται. εκ τ. ουρ. cum ℵABCUΠ* al^{20} fere a (item i Promiss *stellae de caelo erunt cadentes* [Promiss *decidentes*], e *stellae de caelo cadent*, g$^{1.2.}$ *stell. cadent de caelo*) item sah cop syr^{sch} aeth ... D c ff$^{2.}$ q *ai ex* (d *quae sunt de*, c ff$^{2.}$ q *quae sunt in*) του ουρα. εσονται... ς του (sed 69. 299. 346. al mu εκ του) ουρανου εσονται cum LW^{b}XΓΔ^{3} unc^{9} al pl l vg (hi *stellae caeli erunt*) go syr^{P} ^{txt}. In k est: *et stellae cadentis* (sic) omissis εσονται. εκ τ. ουρ. | πιπτοντεσ cum ℵBCDLΠ* al mu a c d ff$^{2.}$ i k (hi^{6} *cadentes*; e g$^{1.2.}$ *cadent*) ... ς εκπιπτοντ. cum AW^{b}XΓΔΠ^{3} unc^{9} al longe pl l q vg Promiss (hi^{4} *decidentes*) | αι εν τ. ουρανω. (vg e g$^{2.}$ ^{vid} *quae in caelis sunt*, l am ing reg *quae sunt in caelis*, k *in caelis*, q *caelestes*): DK 115. a c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ i Promiss cop arm^{cdd} aeth των ουρανων (*caelorum*) :: ut Mt et Lc

26. εν νεφελαισ (1. 13. 28. 69. k -φελη): D επι των νεφελων, a d ff$^{2.}$ i q *cum nubibus* (contra c l vg *in nubib.*) ... X e g$^{1.}$ om | δυν. πολλ. και δοξ. cum ℵBCDLW^{b}XΓ al pl a c e ff$^{2.}$ (g$^{1.2.}$ ^{vid}) i k l q vg cop (sah om πολλ.) syr^{sch} go ... Ln (ex errore) δυν. και δοξ. πολλ. cum AMΔΠ al^{60} fere syr^{P} arm aeth :: e Mt

27. αποστελει (VX -στειλει): LA al pauc αποστελλει (item H -στελλει), item *mittit* l prag (et. go praegresso *tunc vident*) | τουσ αγγελουσ sine αυτου (Gb' Schu prob vdtr) cum BDL a e ff$^{2.}$ i k q cop$^{petr\,2}$... ς add αυτου, Ln [αυτου] cum ℵACW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} c g$^{2.}$ (et$^{1.}$ ^{vid}) l vg sah cop^{wi} et^{schw} syr^{utr} arm go aeth Or$^{int\,2,ero}$ („apud Marcum") :: e Mt ubi non fluct | επισυναξει: PLM al^{10} fere g$^{2.}$ arm^{cdd} aeth επισυναξουσιν :: e Mt | τουσ εκλεκτ. sine αυτου cum DL 1. 28. 91. 299. 2p^{e}

κτοὺσ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων ἀπ' ἄκρου γῆσ ἕωσ ἄκρου οὐρανοῦ.
28 Ἀπὸ δὲ τῆσ συκῆσ μάθετε τὴν παραβολήν. ὅταν αὐτῆσ ἤδη Mt 24, 32—35 Lc 21, 29—33
ὁ κλάδοσ ἁπαλὸσ γένηται καὶ ἐκφύῃ τὰ φύλλα, γινώσκετε ὅτι
ἐγγὺσ τὸ θέροσ ἐστίν· 29 οὕτωσ καὶ ὑμεῖσ ὅταν ἴδητε ταῦτα γινό-
μενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύσ ἐστιν ἐπὶ θύραισ. 30 ἀμὴν λέγω ὑμῖν
ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη μέχρισ οὗ ταῦτα πάντα γένηται.
31 ὁ οὐρανὸσ καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρ-

---

a c ff^{2} i k Or$^{int\,3,670}$... ς Ln add αυτου (:: rursus e Mt ubi lectio non fluct) cum ℵABCXΓΔΠ unc^{9} al pler c g^{2*} (et^{1} vid) l q vg sah cop syr^{utr} arm go aeth | απ (v επ) ακρου (*ab ultimo* c ff^{2} q, *a summo* g^{2} i k l vg Or^{int}, d *a summum*): Dδ^{r} al pauc a (*ab angelis terrae*) aeth απ ακρων :: cf Mt | γησ: U 1. 13. 28. 69. 2^{pe} al^{10} τησ γησ | ακρου sec: 1. al pauc aeth ακρων | ουρανου (*caeli* a l q vg Or^{int}): U 13. 28. 69. 2^{pe} al^{10} fere του ουρ., 1. c d ff^{2} i k ουρανων (*caelorum*) :: cf Mt

28. μαθετε: v 59. z^{scr} μαθε | αυτησ ηδη ο (A om) κλαδ. cum ΛΠGHKV w^{b}XΓΔ 1. al pl (item M ηδη αυτησ ο κλα., S al pauc αυτησ ο κλα. ηδη, U al αυτησ ο κλαδ. omisso ηδη) ... Ln ηδη ο κλαδ. αυτησ cum ℵABCD Lπ al^{20} fere it vg (cop arm) :: at ita Mt lectione non fluct | εκφυη (ut et. ς^{e} Wtst Gb Sx): ita ΓSUΓ al mu, a *folia procreaverit*, k *germinaverit folia*, cop *producit folia*, item syrP aeth (go *germinant folia*) ... ς Ln εκφυῃ: ita ΔGKMVw^{b}Π al pm, d i l q (g$^{1.2.}$?) vg *nata fuerint*, ff^{2} *nascuntur*, c *prodeunt*, item sah syr^{sch}. Cf et. ad Mt | εκφυ. (U 1. 108. 127. al pauc a arm post τα φυλλ.) τα φυλλα: D 28. 91. 124. 2^{pe} al pauc q arm add εν αυτη (*in ea* q, *in illa* d) | γινωσκετε ut ℵB*CΠEFGHK MSUVw^{b}XΓΠ al pl a (*scitote*, item post) c ff^{2} (g$^{1.2.}$vid) i k l q vg (hi omnes *cognoscitis* [k *foliagnoscitis*]; d prag *cognoscetis*) item sah cop^{wl} et^{schw} syr^{utr} arm go ... Ti (Schu prob) γινωσκεται ut AB^{2}Dδ^{r}LΔ (sed iidem praeter B^{2} γινωσκεται et. v. sq) al mu aeth (*cognoscitur*) cop pet^{r2} (*cognoscunt*) :: cf ll pp | οτι: Dδ^{r} add ηδη :: cf Lc | c εγγυ | το θεροσ (ℵ τελοσ) εστιν (al^{10} fere om εστ.): r 282. εστ. το θερ.

29. ουτωσ cum unc omnib praeter^{2} al pl ... ς ουτω cum MS al mu | ιδητ. (CD al ειδ.) ταυτ. (D 36^{ev} i arm παντα ταυτ., c ff^{2*} q aeth Promiss ταυτ. παντ.) γιν. c. ℵABC(D)LUN^{s} al^{20} fere (c ff^{2*}) g$^{1.2.}$vid (i) k l (q) vg sah cop syr^{utr} go (arm aeth) ... ς Ti ταυτ. ιδητ. γινομ. cum w^{b}XΓΔΠ^{2} unc^{9} al pl a (sed om γιν.) | γινωσκετε (vide ante): it^{omn} vg *scitote* | εστ. επι θυραισ: k Promiss add *finis*, l *regnum dei* (:: ut Lc)

30. αμην: L add δε | μεχρισ ου (B οτου) cum ABCLw^{b}XΓΔΠ unc^{9} al pler (Vict$^{mosq\,2,59}$ το δε· μεχρισ ου ταυτ. πα. γιν. φησιν αντι του· εωσ ου συμβη ιουδαιοισ etc) ... ℵ μεχρι, D al pauc εωσ ου, 1. 13. 28. 69. 124. 209. 299. 346. al pauc εωσ αν, 2^{pe} εωσ: cf ll pp | ταυτ. παντ. (Schu prob) cum ℵBCLΔ 13. 69. 346. al^{20} ac plur d sah cop syr^{utr} (28. i παντ. γιν. ταυτ.) ... ς Ln παντ. ταυτ. (:: ut Mt) cum ADδ^{r}w^{b}XΓΠ unc^{9} al pl ff^{2*} k$^{s\,a}$ l q vg arm ... a c g^{1*} k^{a} om ταυτα :: ut Lc

31. παρελευσονται pr c. ℵBDKUΓΠ 1. al permu, item c ff^{2*} g$^{1.2.}$ i l q vg

Mt 24, 36 ελεύσονται. 32 [182. 6] Περὶ δὲ τῆσ ἡμέρασ ἐκείνησ ἢ τῆσ ὥρασ οὐδεὶσ οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι ἐν οὐρανῷ οὐδὲ ὁ υἱόσ, εἰ μὴ ὁ πατήρ.
Mt 25, 13 33 [186. 6] βλέπετε, ἀγρυπνεῖτε· οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ καιρόσ ἐστιν.
(Mt 25, 14 sq Lc 19, 12 sq) 34 [184. 2] ὡσ ἄνθρωποσ ἀπόδημοσ ἀφεὶσ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ καὶ δοὺσ τοῖσ δούλοισ αὐτοῦ τὴν ἐξουσίαν, ἑκάστῳ τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ τῷ

arm ... Gb Sz *παρελευσεται* (:: cf Mt) cum AC^{vid}EFGHLMSVW^{b}XΔ al plus^{60} a k | *ου μη* cum NACL unc^{14} al omn^{vid}: BD* om *μη*|*παρελευσονται*. sec (Schu prob vdtr) cum NBL y^{ser} z^{ser} ac^{mei} 8pe 18ov 36ev 49ov 150ov ... ς Ln *παρελθωσιν* (:: ut Mt lectione non fluct) cum ACDW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al pler

32. *εκεινησ η* cum ABCEGHKLMS^{2}UVW^{b}XΓΔΠ al^{100} fere c ff$^{2\cdot}$ (g$^{2\cdot ?}$) l vg syr^{p} (Ath utrum Mt potius an Mc spectet non satis liquet. Etiam in Mt enim illum verba *ουδε ο υιοσ* invenisse non dubium vdtr; alioquin eum eius rei in disputationibus contr. Arian. mentionem facturum fuisse puto. Cf ^{1,457} et ^{469} item ^{551} et ^{697}. De Bas$^{ep\ 236}$ vide ad Mt. Ad Mt etiam Cyr$^{anthrop\ 261}$ spectare vdtr: *λεγοντοσ του χυ περι τησ ημερ. εκειν. η τησ ωρασ ουδεισ οιδεν ουδε οι αγγ. των ουρ. ουδε ο υιοσ ει μη ο πατηρ μονον*, quae verba uberius tractat. Pariter ad Mt adhibendus vdtr locus Caesarii$^{dial\ i,\ 12\ sqq}$ — *ουτε οι αγγ. των ουρ. ουτε ο υιοσ, ει μη ο πατηρ μονοσ.*) ... ς (= Gb Sz) *εκειν. και* cum NDFS* 1. 13. 28. 69. 124. al mu^{vid} a g$^{1\cdot}$ i k q sah cop syr^{sch} arm aeth (Ir$^{int\ 158}$ ad Mt potius spectat ad quem vide verba eius) :: *και* in Mt non fluct | *τησ ωρασ* cum NBCDKLMUΔΠ al mu ... AEFGHSVW^{b}X al^{20} fere om *τησ*, hinc Gb^{00}. Ceterum titulus huius capitis 43. ubique, ut in AKLMΔΠ, scribi solet *περι τησ ημερασ και ωρασ* (absque *τησ*). | *οι αγγελοι* cum NDK*LUW^{b} 11. 28. 115. 262. 299. 2pe al^{20} item a c f ff$^{2\cdot}$ g^{1} i k l q vg cop syr^{sch} arm aeth ... ς Ln *οι αγγελ. οι* cum ACEFGHK^{2}MSVXΓΔΠ al pl sah syr^{p} ... Ti *αγγελοσ* cum B (Aug$^{ps\ c}$ libere: — *nemo scit neque angelus neque virtus neque filius nisi solus pater*) | *εν* (D 2pe 131. al^{20} fere add *τω*) *ουρανω* (c f l i q vg *in caelo*, k *de caelis*, ff$^{2\cdot}$ *de caelo*) cop syr^{p} arm: U 28. al^{10} fere a g$^{1\cdot}$ syr^{sch} aeth *των ουρανων* :: ut Mt | *ουδε* (L *ουτε*) *ο υιοσ* (cf de his ad Mt; Bas$^{ep\ 236}$ *η δε του μαρκου [λεξισ]* etc Ps-Ath$^{dispu\ 170}$ Amb$^{fid\ 5,\ 8}$): x prag om | *ο πατηρ* (et. f ff$^{2\cdot}$ g$^{1.2.}$ vid i q vg cop syr^{utr} etc): Δ *μονοσ ο πατ.*, c *solus pater*; item 13. 61. 124. 238. 262. 326. 2pe a k tol-sax sah arm^{edd} aeth (Ir$^{int\ 158}$ vide ad Mt) *ο πατηρ μονοσ* :: e Mt

33. *βλεπετε* (a f l vg): addunt D ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ i q *οιν*, 13. 28. 69. 299. 346. 2pe aeth *δε και*, k *et*, c *itaque et* | *αγρυπνειτε* cum BD 122. a c k tol* ... ς add *και προσευχεσθε* (:: cf 14, 38 et 11 pp ubi nemo om) c. NACL W^{b}XΓΔΠ unc^{9} al fere omn (sed al mu om *και*) f ff$^{2\cdot}$ (g$^{1.2.vid}$) i l q vg sah cop syr^{utr} arm aeth | *ο καιροσ*: Δ om *ὁ* | *εστιν* (k *veniet*): D^{gr} a (*nescitis quando tempus*) (c sic: *nescitis tempus*) om

34. *ωσ*: 1. 13. 28. 69. 124. al^{10} *ωσπερ*, atque iidem pler item c mt syr^{sch} add *γαρ* :: cf Mt 25, 14 | *αποδημοσ*: DX 1. 28. 209. 245. 299. 2pe c^{ser} *αποδημων* :: ut Mt 25, 14 | *οικιαν αυτου* et *δουλ. αυτου*: B om. *εαυτου* et *δουλ. εαυτου* | *εκαστω* cum NBC*DL 238. 248. 2pe 8pe a c e ff$^{2\cdot}$

θυρωρῷ ἐνετείλατο ἵνα γρηγορῇ. 35 [155.2] γρηγορεῖτε οὖν· οὐκ οἴδατε Mt 24. 42 (Lc 21, 34 ss)
γὰρ πότε ὁ κύριος τῆς οἰκίας ἔρχεται, ἢ ὀψὲ ἢ μεσονύκτιον ἢ ἀλε-
κτοροφωνίας ἢ πρωΐ· 36 μὴ ἐλθὼν ἐξαίφνης εὕρῃ ὑμᾶς καθεύ-
δοντας. 37 ὃ δὲ ὑμῖν λέγω, πᾶσιν λέγω, γρηγορεῖτε.

XIV.

1 [156.1] Ἦν δὲ τὸ πάσχα καὶ τὰ ἄζυμα μετὰ δύο ἡμέρας, [157.6] 1–2 Mt 26. 3–5 Io 11, 47 ss
καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς πῶς αὐτὸν ἐν δόλῳ
κρατήσαντες ἀποκτείνωσιν· 2 ἔλεγον γάρ· μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, μήποτε
ἔσται θόρυβος τοῦ λαοῦ.

(a *et dedit servis suis potestatem unicuique opus suum*, c e ff^{2}· *et* [e om] *dans servis suis potestatem unicuique opus suum* [c *operis sui faciundi*]. Paullo liberius g^{2}· l vg *et dedit servis suis potestatem cuiusque operis*, k *et dedit discipulis suis potestatem uniuscuiusque opus suum*, d f q *et* [f om] *data servis suis potestate cuiusque operis*) cop aeth... ς και εκαστω cum AC^{2}W^{b}XΓΔ^{gr}Π unc^{9} al pler i (*et det servis suis potestatem et unicuique opera sua*; δ - - *potestatem cuiusque operis sui*) sah syr^{utr} arm | D* θυρουρω | γρηγορη (HU al pauc -ρει): Γ αγρυπνη

35. η οψε c. ℵBCLΔ k (*verum* [utrum?] *vespera*) sah cop syr$^{p\ mg}$ aeth... ς Ln om η cum ADW^{b}XΓΠ unc^{9} al omn^{vid} it^{pler} vg syr^{sch} et p ^{txt} arm Or^{2,339} et $^{int\ 2,377}$ | μεσονυκτιον (B* μεσαν., B^{3} μεσον.) cum ℵBCLΔ ... ς Ln μεσονυκτιου cum ADW^{b}XΓΠ unc^{9} al pler; item 238. c^{scr} Or^{2,339} (sed libere) μεσονυκτιω | αλεκτοροφωνιας: D -νιου, Δ -νια

36. ελθων (et. Or^{2,339}): D^{gr}Γ al pauc εξελθων | εξαιφνης (ut ABEFGMSU W^{b}XΠ): ℵCDKLΓΔ al εξεφνης | ευρη: Or^{2,339} ευρηση, 300. c^{scr} 238. ευρησει

37. ὃ (Gb″) cum ℵBCKLXΔΠ* al^{20} c f k l vg sah cop syr^{sch} ... ς Ti ἃ cum AW^{b}ΓΠ^{2} unc^{8} al longe pl q syr^{p} Bas^{2,208}. Pro ο δε υμιν λεγω πασιν (E om λεγ. πασ.) λεγω D 2^{pe} a sic: εγω δε (2^{pe} om) λεγω υμειν (2^{pe} υμ. λε.), ff^{2}· i *ecce autem vobis dico* (aeth *et ecce dico vobis, omnibus vobis*), k (omisso γρηγορ.) *quod autem uni dixi, omnibus vobis dico* (quocum cf Opt *quod uni ex vobis dico omnibus dico*) | K al pauc γρηγορητε

XIV. 1. το πασχ. και τα αζυμ. (k *pascha azumorum*, item syr^{sch} pers^{p}; gat *pascha et azaemorum*): D a (ff^{2}· blanch *pascha post biduum*, sed ff^{2}· sabat *pascha et azyma biduum*) om και τα αζυμ. (nec exprim sax) | και οι γραμμ.: Δ 300. om οι | πωσ: MX οπωσ | εν (Δ 1. 13. 28. 69. al^{15} fere om; nec exprim it vg, habent enim *dolo* [k *insidiis*] *tenerent* vel *tenerent dolo*) δολω (U λογω): D^{gr} a i („eddlat" ap Wtst) om | κρατησαντεσ: 28. κρατησωσι και, item it vg; D*Δ κρατησαντεσ και

2. γαρ cum ℵBC*DL a c f ff^{2}· i k l q am em erl fu iac ing mt prag reg san cop syr$^{p\ mg}$ ... ς δε (:: ut Mt lectione non fluct) cum AC^{2}W^{b}XΓΔΠ unc^{9}

Mt 26, 6—13 Jo 12, 1—8 Le 7, 36 sq

3 [156. 1] *Καὶ ὄντος αὐτοῦ ἐν Βηθανίᾳ ἐν τῇ οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, κατακειμένου αὐτοῦ ἦλθεν γυνὴ ἔχουσα ἀλάβαστρον μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτελοῦς· συντρίψασα τὸν ἀλάβαστρον κατέχεεν αὐτοῦ τῆς κεφαλῆς.* 4 *ἦσαν δέ τινες ἀγανακτοῦντες πρὸς ἑαυτούς· εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη τοῦ μύρου γέγονεν;* 5 *ἠδύνατο γὰρ τοῦτο*

---

al omn^{vid} vg^{ed} tol (et.^{vid} gat mm) sah syr^{P} ^{txt} arm aeth (syr^{sch} pers^{P} *ac dicebant*) | *μη εν τ. εορτ. μηποτε* (f l vg *non in die festo, ne forte*): D *μηποτε εν τη εορτη*, item a (*ne in dies festos tumultus sit populi*) d ff^{2}· i q (hi^{4} *ne in die festo tumultus operetur* [d *fieret*, ff^{2}· *oriretur*] *populi* [i *in populo*]). Paullo liberius c k *ne cum venerit turba in* (k *ad*) *diem festum tumultus oriatur in populum* (k *fiat tum. populi*) | *εσται θορυβ.* cum ℵBCDS^{rL} 2^{pe} k (vide ante) sah^{vid} syr^{sch} ... ς Ln *θορυβ. εσται* cum AW^{b}ΞΓΠ unc^{9} al pler cop syr^{P}, item M 28. al^{30} fere arm *θορυβ. γενηται*. Vide ante Latt ... A *θορυβου οντος* (*ὁ ne forte tumult. fieret in pop.*)

3. *αυτου* (a g$^{1.}$ ^{vid} k l vg etc): D e f ff^{2}· g$^{2.}$ i q mt sax sah cop^{dx} *του* $\overline{\text{ιυ}}$ | *τη*: ℵ^{c} 11. 106. 229. 238. d^{ecr} 2^{pe} al^{12} fere om :: ut Mt | *ηλθεν*: 13. 69. 124. 346. *προσηλθεν αυτω* :: ut Mt | *ναρδου πιστικ. πολυτελους*: D^{gr} om | *πιστικης*: d f g$^{1.2.}$ i gat tol *pistici*, k *picicae* [confusis t et c], c ff$^{2.}$ l q vg *spicati*, a *optimi* | *πολυτελους*: AGH^{mg} 1. 13. 28. 69. 2^{pe} al^{20} fere *πολυτιμου* (:: cf Mt et Ioh) | *συντριψασα* cum ℵBL cop ... ς Ln *και συντριψασα* (D 2^{pe} *θραυσασα*, d *fracto*) cum ACDW^{b}ΞΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} it vg syr^{utr} etc | *τον αλαβ.* cum ℵ^{c}ADEFHKSUVW^{b}ΞΓΠ al pl ... Ti *την αλαβ.* cum ℵ^{c}BCLΔ ... ς *το αλαβ.* cum GM 1. 13. 69. al mu san^{mg} (:: cf schol. Plat. Hipp. min. p. 334 Bekk. *λήκυθον δὲ ἀγγεῖον φασὶν Ἀττικοί, ἐν ᾧ τοῖς νεκροῖς ἔφερον τὸ μύρον, τὴν ἀλάβαστρον. ἀρσενικῶς δὲ τὸν ἀλάβαστρον εἶπεν ἡρόδοτος.* Vide Steph. Thes. 1, 1386.) | *αυτου της κεφαλ.* cum ℵBCLA 1. 28. 435. (k *perfudit eum a capite*: vel huc vel ad *αυτ. κατα τ. κε.* quadrat) ... ς *αυτου* (al pauc post *κεφ.*) *κατα της κεφαλ.* cum AW^{b}ΞΓΠ unc^{9} al pler syr^{utr} arm ... D 20^{ev} *επι της κεφαλ. αυτου* (:: cf Mt), item *super caput eius* a c f ff^{2}· g$^{1.2.}$ i l q vg, item sah cop

4. *ησαν δε τιν. αγαν. προς εαυτους* (*erant autem quidam indigne ferentes intra semetipsos* f g$^{1.2.}$ ^{vid} l vg, q *erant autem quidam indignantes ad se ipsos*, k *fuerunt autem quid. indignantes* omisso *πρ. εα.*, c *quo viso quidam indigne tulerunt* omisso *πρ. εα.*): D 2^{pe} a ff^{2}· i arm *οι δε μαθηται αυτου* (arm om) *διεπονουντο* (d ff^{2}· i *indigne ferebant*, sed a *fremebant inter se*) | *πρ. εαυτους* (ℵ^{c} *αυτ.*) sine additam cum ℵBC^{c}L i (omisso *πρ. εαυ.*) cop^{petr} ... ς Ln add *και* (28. 299. al^{7} a c ff^{2}· cop^{wl} et^{sch} om) *λεγοντες* cum AC^{2}W^{b}ΞΓΔΠ unc^{9} al fere omn (sed 1. 209. sah ante *πρ. εαυ.* pon) it^{pler} vg, item D 2^{pe} syr^{sch} arm aeth *και ελεγον* (:: in Mt *ηγανακτησ. λεγοντεσ* non fluct) | *εισ τι*: U 127. *τισ* | *του μυρου*: 1. 63. 64. 209. a c l om :: ut Mt | *γεγονεν*: D 64. a ff^{2}· i om :: ut Mt

5. *ηδυνατο* cum ℵABCDW^{b}ΞΓΔ unc^{9} al plor ... KLΠ al aliq *εδυνατο* (:: cf Mt) | *γαρ*: D k arm aeth om (:: in Mt non fluct) | *τουτο το μυρον* cum

τὸ μύρον πραθῆναι ἐπάνω δηναρίων τριακοσίων καὶ δοθῆναι τοῖς πτωχοῖς· καὶ ἐνεβριμῶντο αὐτῇ. 6 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· ἄφετε αὐτήν· τί αὐτῇ κόπους παρέχετε; καλὸν ἔργον ἠργάσατο ἐν ἐμοί. 7 πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν καὶ ὅταν θέλητε δύνασθε εὖ ποιῆσαι, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. 8 [159.4] ὃ ἔσχεν ἐποίησεν· προέλαβεν μυρίσαι μου τὸ σῶμα εἰς τὸν ἐνταφιασμόν. 9 ἀμὴν δὲ λέγω ὑμῖν, ὅπου ἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον εἰς ὅλον

ABCKLUAΠ al[35] a sah go syrP arm aeth; item D 13. 28. 69. 2p[e] al plus[10] f g[1] (ff[2] g[2] ut vdtr) i l q vg *το μυρον τουτο* (*unguent. istud*), idque D 13. 69. 124. al f q post *πραθηναι* pon ... ς (= Gb Sz) *τουτο* sine *το μυρον* (:: ut Mt) c. EFGHMSVXΓ al permu c k (*hoc enim poterat venundari*, k *hoc potuit veniri*) cop syr[sch] ... א *το μυρ.* tantum | *δηναρι. τριακο.* c. ΚCDL 2p[e] a c g[1] i k q ... ς *τριακ. δηναρ.* (:: ut Ioh testib Graecis non fluct) c. ABXΓΔΠ unc[9] al fere omn f g[2] l vg sah cop syr[utr] go arm aeth Amb | *ενεβριμουντο* cum א(nec mutatum)C* c[ser] (:: cf Ioh 11, 38 ubi *εμβριμουμενος* edidimus) ... ς Ln Ti *ενεβριμωντο* cum ABC[3]DL etc | *αυτη*: D* *εν αυτη* (d it vg *fremebant in eam* vel *in illam*), 1. 209. al pauc add *πολλα*

6. *ειπεν* (a c d ff[2] *ait*, it[rell] vg *dixit*, sine additam g[1] vid l vg): D 2p[o] 238. a c f ff[2] g[2] i k q sah cop arm add *αυτοις* (:: ut Mt) | *αυτη*: V* al pauc (al transp post *κοπους*) c arm om | *καλον*: ΝG 13. 28. 69. 2p[e] al[5] c cop[ds] syrP c.* arm (go, dicitur *αφαγε* fere expressisse) add *γαρ* :: e Mt | *ηργασατο* cum א*B*D 69. 150[ev*] (:: cf Mt 25, 16. 26, 10 quo loco adde B*, Heb 11, 33) ... ς Ln *εἰργασ.* cum א[c]AB[2][c]LW[b]ΞΓΔΠ unc[9] longe pler | *εν εμοι* cum ΝABCDLW[b]ΞΓΔΠ unc[9] al[130] fere ... ς (= Gb Sz) *εισ εμε* (:: e Mt) cum minusc non ita mu

7. *μεθ εαυτων*: D 91. 299. *μεθ υμων* (d it vg *vobiscum*) | *θελητε*: א*X al aliq *θελετε* | *δυνασθε* sine additam cum א* ... א[c]BL sah cop add *αυτοις παντοτε*, item Ln add *αυτοις* cum CDUΓΔ al[15] fere, item ς add *αυτουσ* cum AXΠ unc[7] (et K *εαυτουσ*) al pler (item *illis benefacere* it vg etc) | *ποιησαι*: D*A al pauc *ποιειν*

8. *εσχεν* cum ΝABCDLW[b]ΞΓΔΠ unc[9] al[130] fere ... ς (= Gb Sz) *ειχεν* cum minusc non ita mu | *εποιησεν* cum NBL 1. 13. 28. 69. 209. 346. 2p[e] a l (*quod habuit hoc fecit*) cop syrP (syr[sch] *id quod erat ei, hoc fecit*) ... ς praem *αὕτη*, Ln [*αὕτη*] cum AC(*αυτη)DW[b]ΞΠ unc[9] al pler c f ff[2] g[1.2] vid i k q vg etc (pers[P] *haec mulier*); item A post *εποιησεν* add *αυτη* :: cf Mt 26, 12 ubi similiter *αυτη*. In k sic: *quod habuit haec, praesumpsit et unguentavit* | L *προσελαβεν* | *μου το σωμα* (:: Mc adamat genitivos ciusmodi substantivo praeponere) cum ACEFGHKM*SUV W[b]ΞΓΔΠ al pler k (*meum corpus*) ... Ln *το σωμα μου* cum NBDLΔ[2] al[10] fere it[pler] vg

9. *αμην δε* c. NBD[gr]EGKLSVW[b]ΓΔΠ al[40] fere a ... Ln [*δε*], ς om *δε* c. ACFΠ MUX al pl c f ff[2] g[1.2] vid i k l q vg sah cop syrP arm go aeth (syr[sch] pers[P] *et amen*) :: deest in Mt; Mc vero tredecies *αμην λεγω* habet nec

τὸν πάσχα, πᾶι ὃ ἐποίησεν αὐτῇ ἀναμνήσεως αὐτῆς.

Mt 26, 14–25 Lc 22, 1–23 Jo 13, 2–30

10 [ABC 2] Καὶ Ἰούδας Ἰσκαριὼθ, ὁ εἷς τῶν δώδεκα, ἀπῆλθεν πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς ἵνα αὐτὸν παραδῶι αὐτοῖς. 11 οἱ δὲ ἀκού-σαντες ἐχάρησαν καὶ ἐπηγγείλαντο αὐτῷ ἀργύριον δοῦναι· καὶ ἐζήτει πῶς αὐτὸν εὐκαίρως παραδῶι.

Lc 22, 7–23 Mc 14, 12–25

12 Καὶ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῶν ἀζύμων, ὅτε τὸ πάσχα ἔθυον,

παραδ. fere *cf* ad 11, 23, tantas *de* aut γαρ aut simile quid interpo-nunt. | ποιω: 124. a.? a c d f i k add οτι non ittem ff² g¹·² vid l q vg) ; τον (Gb¯) cum BABCL(ι super lineam¹ w^b)XΓΔΠ unc⁹ al longe pl ... ς La (ex errore) αν cum D al ut vdtr pauc | το ενεγγειλαν cum HEGL 13. 28. 69. 2ᵖᵉ a ff² i k ... ς add τουτο. La (τουτο, cum ACW^b XΓΔΠ unc⁹ al pler g¹·² l q vg (item e *f hoc enim*) sah cop syr^sch pers^p (hi eius mentis *hoc*) syr^p go arm aeth :. e Mi nihil non fuit

10. παι: 13. 63. 64. 69 124. al^vid add ιδου | παιδεκα (Gb¯) cum BABCD EGHΓΔΠ al^60 Or^{4,2/7} Eus^{dem 688} ... ς ο εις. cum FGHKSUVX al pl αρχιερ. sine ο cum ℵ^pBC^pD al⁵ Or ... ς Ti ο αρχιερ. cum ℵ^cAC²LW^bXΓΔΠ unc⁹ al pler cop Eus^{dem} | αρχιερεις cum BBC^vidL a ff² i (hi³ scaristh) ... ς La Ti αρχιερειτης cum AC²W^bXΓΔΠ unc⁹ al oma^vid Or Eus; item D σκαριωτης, d scaristes, g¹·² l q ing reg scaristhes, k scharistes, gat scaristhus, am scaristis, e scaristha, f scharisthe; vg iscariotes | ο του cum BBC^vidLH cop ... ς La του cum C²W^bXΓΔΠ unc⁹ al oma^vid Or Eus, item D 2ᵖᵉ του εκ (it vg unus *de* vel *ex*) ... A om ο του των δωδεκ. | απηλθεν (Eus^{dem 688 et 679}): L ηλθεν, Or προσηλθε | αυτον παραδ. cum BDCLA 69.346. (W^b αυτον αυτοις παραδω) f k q Eus^{dem 688} (ubi ο δε μαρκος· και ιουδας usq ευκαιρ. παραδ.) ... ς La παραδ. αυτον cum AΔΠ unc⁹ (item D προδοι αυτ.) al pler a e ff²· i l vg go arm Or 4,2/7 Eus^{dem 679} (κατα δε τον μαρκον απηλθε πρ. τους αρχ. ινα παραδ. αυτον) | -δοι cum B (παραδοι) D (προδοι) (C non satis liquet hoc v. sq) ... ς -δω cum BAL unc rell al omn^vid (:: in Mt -δω et. BD ; Mc vero 4, 29 παραδοι ex ℵ^pBD2). Latini: a f ff²· q *traderet*; e d i k l vg *proderet* (ut D προδοι). Contra v. sq it^oma vg *traderet* (item D παραδ.) | αυτοις (et. Eus^{dem 688}): D 28. 91. 299. 2ᵖᵉ a e ff²· i k Or Eus^{dem 679} om

11. οι δε (et. Or^{4,2/7} Eus^{dem 688 et 679}): A και (:: ut Lc) | ακουσαντες (et. Or Eus^{dem 688}): D a e ff²· i k Eus^{dem 679} om | επηγγειλαντο (ℵ^a 124. απηγγειλ., P^{66} 282. al pauc -λατο): 1. συνεθεντο :: e Lc | αργυριον cum BBCDLXΔΠ^s unc⁷ al pl (it vg *pecuniam*) Or Eus^{dem 688} ... AKUΓΠ^s al^60 fere syr^p Eus^{dem 679} αργυρια (:: Mt τριακ. αργυρια) | δουναι: Γ διδουναι idque ante αργυρ. | πως: L τω (pro το) πως | αυτον ευκαιρως cum BABCLMΔ al plus⁶ a e f (ff²· g¹·²· ut vdtr) i k vg Eus^{dem 688} ... ς ευκαιρ. αυτ. cum DXΓΠ unc⁶ al pler l q | παραδοι c. BD (cf ad v. 10) ... ς παραδω cum BALXΓΔΠ unc⁹ al omn^vid. Praeterea A al pauc sah add αυτοις

λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· ποῦ θέλεισ ἀπελθόντεσ ἑτοιμά-
σωμεν ἵνα φάγῃσ τὸ πάσχα; 13 καὶ ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν
αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτοῖσ· ὑπάγετε εἰσ τὴν πόλιν, καὶ ἀπαντήσει
ὑμῖν ἄνθρωποσ κεράμιον ὕδατοσ βαστάζων· ἀκολουθήσατε αὐτῷ,
14 καὶ ὅπου ἐὰν εἰσέλθῃ εἴπατε τῷ οἰκοδεσπότῃ ὅτι ὁ διδάσκαλοσ
λέγει· ποῦ ἐστὶν τὸ κατάλυμά μου, ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν μα-
θητῶν μου φάγω; 15 καὶ αὐτὸσ ὑμῖν δείξει ἀνάγαιον μέγα ἐστρω-

---

12. οι μαθητ. αυτου cum ℵABCLW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} f i k q cop syr^{utr} go aeth Or$^{int\,3,895}$... D a c (ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ ut vdtr) l vg arm om αυτου | E* al pauc θελησ | ετοιμασωμεν (1. 11. 40. 69. 106. al plus^{50} -σομεν): DΔ al pauc c f g$^{1\cdot}$ (item^{vid} ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$) i k l q vg syr^{sch} (non item a nec syr^{p}) Or^{int} add σοι (:: cf Mt) | φαγησ: KL y^{scr} al pauc φαγεισ

13. δυο (69. post των μα. αυτ.): D add εκ, item it vg Or$^{int\,3,895}$ | και λεγει αυτοισ (ita c f g$^{1\cdot 2\cdot vid}$ k l vg cop): D 2^{pe} a ff$^{2\cdot}$ i q sah Or^{int} nil nisi λεγων | υπαγετε: D^{gr} υπαγε | απαντησει: 13. 28. 69. 91. 124. 299. 346. 2^{pe} arm Or$^{int\,3,895}$ praem εισελθοντων υμων εισ την πολιν :: e Lc | ακολουθησατε: 13. 69. 124. και ακολ. (Or^{int} om ακ. αυτ.)

14. εαν cum ℵCLPXΓ unc^{9} al pler... Ln αν cum ABDΔΠ al pauc αν | οτι: U (sed praecedit -σποτι sic) al^{20} fere a c f ff$^{2\cdot}$ i k (non item l q vg) sah syr^{sch} arm Or$^{int\,3,895}$ om (syr^{p} habet c.*) :: cf ll pp | μου pri cum ℵBCDLΔ 1. 13. 28. 69. al^{10} a f l q (g$^{1\cdot 2\cdot vid}$) vg sah syr$^{p\,mg}$ arm^{usc} Or$^{int\,3,895}$... Ln [μου], ς om (:: ut Lc) c. APW^{b}XΓΠ unc^{9} al pler c ff$^{2\cdot}$ i k cop syr^{sch} et p^{txt} go arm^{zoh} aeth (Or$^{int\,3,896}$ paullo liberius: *et illi dicant qui Christo praeparant pascha*: Magister dicit: Apud te faciam pascha cum disc. meis. *Annuntient etiam patrifamilias illi et quod dicit*: Magister dicit: Ubi est diversorium ubi cum discipulis manducem pascha?) | το πασχα: D 2^{pe} a f ff$^{2\cdot blanch}$ (non^{sab}) i q Or$^{int\,3,895}$ et^{896} post φαγ. (syr^{sch} φαγω μετα τ. μα. μ. το πα.) | φαγω: D 1. 13. 69. 124. 209. 346 φαγομαι, G 28. φαγωμαι

15. και (i om) αυτοσ (it vg *ipse*, y^{scr} ουτοσ): 1. κακεινοσ :: ut Lc | s* 69. al pauc δειξη | αναγαιον cum ℵAB*CDEFGHKLPVΠ (w^{b} certe -γαιον) al permu, item Δ 69. αναγεον ... B^{3}MSUX al permu syr$^{p\,mg\,gr}$ ανωγαιον, item ς (= Gb Sz) ανωγεον cum Γ 1. al vix mu (item editum Or^{3,256}), al^{15} fere ανωγεων (eadem forma edita Or^{3,434}). Praeterea D^{gr} add οικον, pergens εστρωμ. μεγαν ετοιμον, d vero (ut etiam ff$^{2\cdot}$ i) nec αναγαιον nec οικον exprimit. Latini enim sic: d i ff$^{2\cdot}$ *stratum grande* (i *grandem*) *paratum* (d *parat. grand.*); l vg *coenaculum grande stratum*, c *coenac. stratum paratum*, f *coenac. grande stratum paratum*, q *locum stratum grande paratum*, a *locum medianum stratum in superioribus magnum*, Or$^{int\,3,895}$ *locum in superioribus stratum magnum paratum*, k *subpedaneum sterranaeum* (sed^{2} deletis litteris *pedaneum* voluit *substerranaeum*) *grande stratum paratum* | μεγα (D^{gr} ff$^{2\cdot}$ i q Or^{int} post εστρωμ., a post εστρωμ. αναγ., d post ετοιμ.): 91. 131. 229* 299. 346. y^{scr} 150^{ov} c om | F al pauc εστρωμμενον (ut et. editum Or^{3,256} ubi libere

μένον ἔνεκεν, πᾶσαι ἐσκανδαλισθήσεσθε ἐμοί. 1ᵇ καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη κατὰ τὸ ἔθος εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν· ἠκολούθησαν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. 2 προσευξάμενος δὲ τὸν τόπον ἔστη καὶ παρεκάλει ἵνα εἰ δυνατὸν ἦν παρέλθῃ ἀπ' αὐτοῦ ἡ ὥρα. 3 καὶ εἶπεν· Ἀββᾶ ὁ πατήρ, πάντα δυνατά σοι ἐστιν· παρένεγκε τὸ ποτήριον τοῦτο ἀπ' ἐμοῦ· ἀλλ' οὐ τί ἐγὼ θέλω ἀλλὰ τί σύ. 4 καὶ ἔρχεται καὶ εὑρίσκει αὐτοὺς καθεύδοντας, καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ· Σίμων, καθεύδεις; οὐκ ἴσχυσας μίαν ὥραν γρηγορῆσαι; 5 γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε ἵνα μὴ ἔλθητε εἰς πειρασμόν· τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής. 6 καὶ πάλιν ἀπελθὼν προσηύξατο τὸν αὐτὸν λόγον εἰπών· Ἀββᾶ ὁ πατήρ, εἰ οὐ δύναται τοῦτο τὸ ποτήριον παρελθεῖν ἐμὲ ἐὰν μὴ αὐτὸ πίω, γενηθήτω τὸ θέλημά σου. 7 καὶ ἔρχεται καὶ εὑρίσκει αὐτοὺς πάλιν καθεύδοντας· ἦσαν γὰρ αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ βεβαρημένοι, καὶ οὐκ ἤδεισαν τί ἀποκριθῶσιν αὐτῷ. 8 καὶ ἔρχεται τὸ τρίτον καὶ λέγει αὐτοῖς· καθεύδετε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε· ἀπέχει· ἦλθεν ἡ ὥρα· ἰδοὺ παραδίδοται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἁμαρτωλῶν. 9 ἐγείρεσθε ἄγωμεν· ἰδοὺ ὁ παραδιδούς με ἤγγικεν. 10 καὶ εὐθὺς ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος παραγίνεται Ἰούδας εἷς τῶν δώδεκα καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων παρὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων. 11 δεδώκει δὲ ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν σύσσημον αὐτοῖς λέγων· ὃν ἂν φιλήσω αὐτός ἐστιν, κρατήσατε αὐτὸν καὶ ἀπαγάγετε ἀσφαλῶς. 12 καὶ ἐλθὼν εὐθὺς προσελθὼν αὐτῷ λέγει· Ῥαββεί, καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. 13 οἱ δὲ ἐπέβαλον τὰς χεῖρας αὐτῷ καὶ ἐκράτησαν αὐτόν. 14 εἷς δέ τις τῶν παρεστηκότων σπασάμενος τὴν μάχαιραν ἔπαισε τὸν τοῦ ἀρχιερέως δοῦλον καὶ ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ ὠτάριον. 15 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξήλθατε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων συλλαβεῖν με; 16 καθ' ἡμέραν ἤμην πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων, καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με· ἀλλ' ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαί. 17 καὶ ἀφέντες αὐτὸν πάντες ἔφυγον. 18 καὶ εἷς τις νεανίσκος συνηκολούθει αὐτῷ περιβεβλημένος σινδόνα ἐπὶ γυμνοῦ· καὶ κρατοῦσιν αὐτόν· 19 ὁ δὲ καταλιπὼν τὴν σινδόνα γυμνὸς ἔφυγεν ἀπ' αὐτῶν. 20 καὶ ἀπήγαγον τὸν Ἰησοῦν πρὸς τὸν ἀρχιερέα, καὶ συνέρχονται αὐτῷ πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ γραμματεῖς. 21 καὶ ὁ Πέτρος ἀπὸ μακρόθεν ἠκολούθησεν αὐτῷ ἕως ἔσω εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἦν συγκαθήμενος μετὰ τῶν ὑπηρετῶν καὶ θερμαινόμενος πρὸς τὸ φῶς. 22 οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον ἐζήτουν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ μαρτυρίαν εἰς τὸ θανατῶσαι αὐτόν, καὶ οὐχ εὕρισκον· 23 πολλοὶ γὰρ ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ, καὶ ἴσαι αἱ μαρτυρίαι οὐκ ἦσαν. 24 καί τινες ἀναστάντες ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ λέγοντες ὅτι ἡμεῖς ἠκούσαμεν αὐτοῦ λέγοντος ὅτι ἐγὼ καταλύσω τὸν ναὸν τοῦτον τὸν χειροποίητον καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν ἄλλον ἀχειροποίητον οἰκοδομήσω. 25 καὶ οὐδὲ οὕτως ἴση ἦν ἡ μαρτυρία αὐτῶν. 26 καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἰς μέσον ἐπηρώτησε τὸν Ἰησοῦν λέγων· οὐκ ἀποκρίνῃ οὐδέν; τί οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν; 27 ὁ δὲ ἐσιώπα καὶ οὐδὲν ἀπεκρίνατο. πάλιν ὁ ἀρχιερεὺς ἐπηρώτα αὐτὸν καὶ λέγει αὐτῷ· σὺ εἶ ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ εὐλογητοῦ; 28 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· ἐγώ εἰμι, καὶ ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν καθήμενον τῆς δυνάμεως καὶ ἐρχόμενον μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ. 29 ὁ δὲ ἀρχιερεὺς διαρρήξας τοὺς χιτῶνας αὐτοῦ λέγει· τί ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρτύρων; 30 ἠκούσατε τῆς βλασφημίας· τί ὑμῖν φαίνεται; οἱ δὲ πάντες κατέκριναν αὐτὸν ἔνοχον εἶναι θανάτου. 31 καί τινες ἤρξαντο ἐμπτύειν αὐτῷ καὶ περικαλύπτειν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ κολαφίζειν αὐτὸν καὶ λέγειν αὐτῷ· προφήτευσον· καὶ οἱ ὑπηρέται ῥαπίσμασιν αὐτὸν ἔβαλλον. 32 καὶ ὁ Πέτρος ἦν ἐν τῇ αὐλῇ κάτω· καὶ ἔρχεται μία τῶν παιδισκῶν τοῦ ἀρχιερέως 33 καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον θερμαινόμενον ἐμβλέψασα αὐτῷ λέγει· καὶ σὺ μετὰ τοῦ Ναζαρηνοῦ ἦσθα τοῦ Ἰησοῦ. 34 ὁ δὲ ἠρνήσατο λέγων· οὐκ οἶδα οὐδὲ ἐπίσταμαι σὺ τί λέγεις. καὶ ἐξῆλθεν ἔξω εἰς τὸ προαύλιον καὶ ἀλέκτωρ ἐφώνησεν. 35 καὶ ἡ παιδίσκη ἰδοῦσα αὐτὸν ἤρξατο πάλιν λέγειν τοῖς παρεστηκόσιν ὅτι οὗτος ἐξ αὐτῶν ἐστιν. 36 καὶ ἐκ δευτέρου ἠρνεῖτο. καὶ μετὰ μικρὸν πάλιν οἱ παρεστῶτες ἔλεγον τῷ Πέτρῳ· ἀληθῶς ἐξ αὐτῶν εἶ· καὶ γὰρ Γαλιλαῖος εἶ καὶ ἡ λαλιά σου ὁμοιάζει. 37 ὁ δὲ ἤρξατο ἀναθεματίζειν καὶ ὀμνύειν ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὃν λέγετε. 38 καὶ εὐθέως ἐκ δευτέρου ἀλέκτωρ ἐφώνησεν. καὶ ἀνεμνήσθη ὁ Πέτρος τὸ ῥῆμα ὡς εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι δὶς τρίς με ἀπαρνήσῃ· καὶ ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν. 15 1 καὶ εὐθὺς πρωΐ συμβούλιον ποιήσαντες οἱ ἀρχιερεῖς μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ γραμματέων καὶ ὅλον τὸ συνέδριον δήσαντες τὸν Ἰησοῦν ἀπήνεγκαν καὶ παρέδωκαν Πιλάτῳ. 2 καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ Πιλᾶτος· σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ λέγει· σὺ λέγεις. 3 καὶ κατηγόρουν αὐτοῦ οἱ ἀρχιερεῖς πολλά. 4 ὁ δὲ Πιλᾶτος πάλιν ἐπηρώτησεν αὐτὸν λέγων· οὐκ ἀποκρίνῃ οὐδέν; ἴδε πόσα σου κατηγοροῦσιν. 5 ὁ δὲ Ἰησοῦς οὐκέτι οὐδὲν ἀπεκρίθη, ὥστε θαυμάζειν τὸν Πιλᾶτον. 6 κατὰ δὲ ἑορτὴν ἀπέλυεν αὐτοῖς ἕνα δέσμιον ὃν παρῃτοῦντο. 7 ἦν δὲ ὁ λεγόμενος Βαραββᾶς μετὰ τῶν συστασιαστῶν δεδεμένος οἵτινες ἐν τῇ στάσει φόνον πεποιήκεισαν. 8 καὶ ἀναβὰς ὁ ὄχλος ἤρξατο αἰτεῖσθαι καθὼς ἐποίει αὐτοῖς. 9 ὁ δὲ Πιλᾶτος ἀπεκρίθη αὐτοῖς λέγων· θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; 10 ἐγίνωσκε γὰρ ὅτι διὰ φθόνον παραδεδώκεισαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς. 11 οἱ δὲ ἀρχιερεῖς ἀνέσεισαν τὸν ὄχλον ἵνα μᾶλλον τὸν Βαραββᾶν ἀπολύσῃ αὐτοῖς. 12 ὁ δὲ Πιλᾶτος πάλιν ἀποκριθεὶς ἔλεγεν αὐτοῖς· τί οὖν θέλετε ποιήσω ὃν λέγετε τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; 13 οἱ δὲ πάλιν ἔκραξαν· σταύρωσον αὐτόν. 14 ὁ δὲ Πιλᾶτος ἔλεγεν αὐτοῖς· τί γὰρ ἐποίησε κακόν; οἱ δὲ περισσῶς ἔκραξαν· σταύρωσον αὐτόν. 15 ὁ δὲ Πιλᾶτος βουλόμενος τῷ ὄχλῳ τὸ ἱκανὸν ποιῆσαι ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν καὶ παρέδωκε τὸν Ἰησοῦν φραγελλώσας ἵνα σταυρωθῇ. 16 οἱ δὲ στρατιῶται ἀπήγαγον αὐτὸν ἔσω τῆς αὐλῆς ὅ ἐστιν πραιτώριον καὶ συγκαλοῦσιν ὅλην τὴν σπεῖραν. 17 καὶ ἐνδύουσιν αὐτὸν πορφύραν καὶ περιτιθέασιν αὐτῷ πλέξαντες ἀκάνθινον στέφανον 18 καὶ ἤρξαντο ἀσπάζεσθαι αὐτόν· χαῖρε βασιλεῦ τῶν Ἰουδαίων. 19 καὶ ἔτυπτον αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν καλάμῳ καὶ ἐνέπτυον αὐτῷ καὶ τιθέντες τὰ γόνατα προσεκύνουν αὐτῷ. 20 καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν πορφύραν καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια τὰ ἴδια καὶ ἐξάγουσιν αὐτὸν ἵνα σταυρώσωσιν αὐτόν. 21 καὶ ἀγγαρεύουσιν παράγοντά τινα Σίμωνα Κυρηναῖον ἐρχόμενον ἀπ' ἀγροῦ τὸν πατέρα Ἀλεξάνδρου καὶ Ῥούφου ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ. 22 καὶ φέρουσιν αὐτὸν ἐπὶ Γολγοθᾶν τόπον, ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον κρανίου τόπος. 23 καὶ ἐδίδουν αὐτῷ ἐσμυρνισμένον οἶνον· ὃς δὲ οὐκ ἔλαβεν. 24 καὶ σταυροῦσιν αὐτὸν καὶ διαμερίζονται τὰ ἱμάτια αὐτοῦ βάλλοντες κλῆρον ἐπ' αὐτοῖς τίς τί ἄρῃ. 25 ἦν δὲ ὥρα τρίτη καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν. 26 καὶ ἦν ἡ ἐπιγραφὴ τῆς αἰτίας αὐτοῦ ἐπιγεγραμμένη· ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. 27 καὶ σὺν αὐτῷ σταυροῦσιν δύο λῃστάς, ἕνα ἐκ δεξιῶν καὶ ἕνα ἐξ εὐωνύμων αὐτοῦ. 28 καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα· καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη. 29 καὶ οἱ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτὸν κινοῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ λέγοντες· οὐά, ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ οἰκοδομῶν ἐν τρισὶν ἡμέραις, 30 σῶσον σεαυτὸν καταβὰς ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. 31 ὁμοίως καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες πρὸς ἀλλήλους μετὰ τῶν γραμματέων ἔλεγον· ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι· 32 ὁ χριστὸς ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμεν. καὶ οἱ συνεσταυρωμένοι σὺν αὐτῷ ὠνείδιζον αὐτόν. 33 καὶ γενομένης ὥρας ἕκτης σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης. 34 καὶ τῇ ὥρᾳ τῇ ἐνάτῃ ἐβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ· ἐλωΐ ἐλωΐ λεμὰ σαβαχθανί; ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον· ὁ θεός μου ὁ θεός μου, εἰς τί ἐγκατέλιπές με; 35 καί τινες τῶν παρεστηκότων ἀκούσαντες ἔλεγον· ἴδε Ἠλίαν φωνεῖ. 36 δραμὼν δέ τις καὶ γεμίσας σπόγγον ὄξους περιθείς τε καλάμῳ ἐπότιζεν αὐτὸν λέγων· ἄφετε ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἠλίας καθελεῖν αὐτόν. 37 ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀφεὶς φωνὴν μεγάλην ἐξέπνευσεν. 38 καὶ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω. 39 ἰδὼν δὲ ὁ κεντυρίων ὁ παρεστηκὼς ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ ὅτι οὕτως κράξας ἐξέπνευσεν εἶπεν· ἀληθῶς ὁ ἄνθρωπος οὗτος υἱὸς θεοῦ ἦν. 40 ἦσαν δὲ καὶ γυναῖκες ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι, ἐν αἷς καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ Ἰακώβου τοῦ μικροῦ καὶ Ἰωσῆτος μήτηρ καὶ Σαλώμη, 41 αἳ ὅτε ἦν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ ἠκολούθουν αὐτῷ καὶ διηκόνουν αὐτῷ, καὶ ἄλλαι πολλαὶ αἱ συναναβᾶσαι αὐτῷ εἰς Ἱεροσόλυμα. 42 καὶ ἤδη ὀψίας γενομένης, ἐπεὶ ἦν παρασκευή, ὅ ἐστιν προσάββατον, 43 ἦλθεν Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας εὐσχήμων βουλευτής, ὃς καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, τολμήσας εἰσῆλθεν πρὸς τὸν Πιλᾶτον καὶ ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. 44 ὁ δὲ Πιλᾶτος ἐθαύμασεν εἰ ἤδη τέθνηκεν, καὶ προσκαλεσάμενος τὸν κεντυρίωνα ἐπηρώτησεν αὐτὸν εἰ πάλαι ἀπέθανεν· 45 καὶ γνοὺς ἀπὸ τοῦ κεντυρίωνος ἐδωρήσατο τὸ πτῶμα τῷ Ἰωσήφ. 46 καὶ ἀγοράσας σινδόνα καθελὼν αὐτὸν ἐνείλησεν τῇ σινδόνι καὶ κατέθηκεν αὐτὸν ἐν μνήματι ὃ ἦν λελατομημένον ἐκ πέτρας, καὶ προσεκύλισεν λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου. 47 ἡ δὲ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ Ἰωσῆτος ἐθεώρουν ποῦ τίθεται.

---

ascript̄um legit: ανυγτον μεγα εστιμμενον ενσημασιον ενσημον· ενσι ενσημασατε) | ενσημον cum ℵBCDLΔ²ΓΨᵇΧΓΠ unc⁸ al longe pl e f ff² i k q sah cop syrᵉʳʰ etᴾ cᵒ go aeth ... ARᵐᵃ alᵖᵐ fere a l vg arm om, hinc Gbᵒ La [ενσημα.] :: ut Lc | ναζαρ cum ℵ Zᵖᵛ et (ναζ ενσι) BCL 346. item f l vg copᵂᴶ et ᵃᵗʰʷ go aeth ... ς Ln ενσι (:: ut Lc) cum AP wᵇΧΓΔΠ unc⁸ al pler a e ff² i k q sah copᴮᴬᵀᶻ syrᵉᵗʳ arm (Or³,ᵉˢᶜ)

16. οι μαθηται sine αυτου cum ℵBLΔ 1. al pauc sah cop ... ς Ln Ti οι μαθ. αυτου cum ACDFWᵇΧΓΠ unc⁸ al pler it vg syrᵉᵗʳ arm aeth | pcᵛᵒ verba και εξηλθ. οι μαθητ. αυτου repetit; d vero sic: *et abierunt discipuli eius et venerunt discipuli eius et venit in civitate et fecerunt sicut ete* | κ* om και ηλθον | ενρον (a ενρθεν sic; k om και ενρ.): D a e ff² i q armᶜᵒᵈ ενοησαν

17. και οφιαι (et. a k cop): D e f ff² gᵗ·² i l q vg sahʷᵒˡᵈ (non itemᵐⁱⁿᵍ) οφι. δε :: ut Mt | δωδεκα: g² gat add *discipulis* (gatᵇˡᵃⁿᶜʰ *disc. suis*)

18. ο ις ειπεν cum ℵBCL ... ς Ln Ti ειπεν ο ις (:: qui ordo locis eiusmodi magis ex usu est) cum AFWᵇΧΓΔΠ unc⁸ al pler q cop syrᵉᵗʳ arm; item D 2ᵛᵒ λεγει ο ις, item f gᵗ·² i l vg *ait Iesus*; al aeth ειπ. αυτοισ ο ις, k sah *dixit ihesus illis* ... eᵃᵉᵗ al pauc a e ff² om ο ις | ο εσθιων cum ℵACDLΨ etc: B των εσθιοντων (Schu „bene"), similiter sah cop

19. ηρξαντο cum ℵBL cop (sahʷᵒˡᵈ ηρξ. δε) Orᵗ,ᵉˢᶜ vid (ο δε μαρκος οτι ηρξαντο λυπεισθαι κ. λεγειν αυτω εισ καθ εισ etc) ... c 238. sahᵐⁱⁿᵍ aeth και ηρξαντο ... ς Ln οι δε ηρξαντ. cum ADFWᵇΧΓΔΠ unc⁸ (deficit c) al pler it vg syrᵉᵗʳ arm (:: rursus offendit Mei asyndeton) | αυτω: ΚΠ al pauc e f ff² i om | εισ κατα εισ cum ℵBLΔ ... ς Ln εισ καθ εισ (Or ενα, vide ante) cum ADFWᵇΧΓΠ unc⁸ al omnᵛⁱᵈ (:: Beza κἀτα i. e. και ενα proposuit, quod non displicuit in Thes. Gr. Ling. III. p. 288. Schol [e Thoma?] οὐ καθ' εἷς ἀλλὰ καθ' ἕκαστον χρὴ λέγειν. Sed καθ εισ et. Plut. Aem. 32. Eus Cedren alii) ... c εισ εκαστοσ :: e Mt. Latini sic: a f ff² i q *singuli* (item k *et dicunt illi numquid ego alius numquit ego singuli* [ᵉ *-lis*]; e *numquid ego aut alius· hoc singui coeperunt dicere*), l *sigillatim*, g² am gat mt prag *singillatim* (reg *singuillatim*), vgᵒᵈ *singulatim* | μητι εγω: A add εισμι ραββει, item 13. 28. 69. al pauc g² gat sahʷᵒˡᵈ (non itemᵐⁱⁿᵍ) cop add εισμι (:: cf Mt). Praeterea post εγω ς Ln Ti pergunt και αλλοσ μητι εγω cum ADWᵇΧΓΠ unc⁸ al pler a f ff² i q (k vide ante; item e) syrᵖ ᵐᵍ arm Orᵉ,ᵉˢᶜ: omisimus (Gbᵒ assentiente Schu „post ista εισ καθ εισ haec nemo desideret") cum ℵBCLPΔ alᵖᵒ gᵍ² l (gᵗ·² vid) vg sahi cop syrˢᶜʰ ᵉᵗ ᵖ ᵗˣᵗ arm aeth

ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖσ· εἷσ τῶν δώδεκα, ὁ ἐμβαπτόμενοσ μετ' ἐμοῦ εἰσ τὸ τρύβλιον. 21 ὅτι ὁ μὲν υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει, καθὼσ γέγραπται περὶ αὐτοῦ· οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται· [164.6] καλὸν αὐτῷ εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωποσ ἐκεῖνοσ. 22 [165.1] Καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν λιβὼν ἄρτον εὐλογήσασ ἔκλασεν καὶ ἔδωκεν αὐτοῖσ καὶ εἶπεν· λάβετε· τοῦτό

Mt 26, 23—29 Lc 22, 18—20 1 Co 11, 23 ss

20. ο δε (Gb' prob Schu) cum ℵBCDL a c f ff^{2}· (g$^{1.2.}$vid) i l q vg sah cop syr^{sch} ... ς add αποκριθεισ (:: ut Mt lectione non fluct) cum APW^{b}X ΓΔΠ unc^{6} al omn^{vid} k syrP arm aeth | ειπεν: D 2^{pe} λεγει, item k *dicit*, a c d f ff^{2}· (g$^{1.2.}$vid) i l q vg *ait* | εισ των δωδεκα: M k om | εισ των cum ℵDPW^{b}XΓΔΠ unc^{6} al pler it vg (*unus ex* vel *de duodecim*, at Latini nec εισ των aliter possunt reddere) syr^{utr} al | εμβαπτομενοσ: D εμβαπτιζομενοσ | μετ εμου cum ℵBCDLPW^{b}XΓΔΠ unc^{6} al omn^{vid} i k l am em eri harl* iac ing prag reg tol syr^{utr} arm aeth Or^{4,442} (κατα ματθαιον· ο εμβαψασ την χειρα μετ εμου εν τω τρυβλιω, ουτοσ – και το απο του κατα μαρκον· ο εμβαπτομενοσ μετ εμου εισ το τρυβλ., και το απο του κατα λουκαν δε –) Const^{5,14,2} (ειπων· ο εμβαπτομενοσ μετ εμ. εν τω τρυβλιω) ... Ln add την χειρα cum A a c f (*qui manum mittit mecum*) ff^{2}· q vg^{ed} et^{edd} aliq sax sah cop (:: e Mt) | εισ το τρυβλιον (D* τρυβαλιον) c. ℵAC^{2}D^{2}(et*)LP etc ... BO*^{vid} εισ το εν τρυβλιον (sive εντρ.). Praeterea 11. 68. 220. 346. c add αυτοσ (*ipse*) με παραδωσει :: e Mt

21. οτι (Schu prob vdtr) cum ℵBL sah cop (item agnoscere vdtr c ff^{2}· g$^{1.2.}$vid i k l q vg syrP aeth *et filius quidem hominis*, syr^{sch} *et fil. homin.*, f *verumtamen fil. hom.*) ... ς Ln om (:: ut Mt; ad οτι cf Lc) cum ACDPW^{b}XΓΔΠ unc^{6} al omn^{vid} a arm | υπαγει: D a c i παραδιδοται (Schu prob vdtr) | γεγραπται (Δ εγραπται): D εστιν γεγραμμενον (d it vg *scriptum est*) | ο υιοσ του ανθρωπ. (Ir$^{int\,145}$ pari certe iure ex Mt esse creditur): D a (i ex errore Blanchini) om | καλον absque ην cum BL c ff^{2}· i l q prag sah ... ς add ην, Ln [ην] c. ℵACDPW^{b}XΓΔΠ unc^{6} al omn^{vid} a f g^{1}· (et^{2}·vid) k (*fuit*) vg (sed am mt *est*) cop syr^{utr} arm aeth (ut Ir^{int} ita Cyr$^{glaph\,6}$ potius Mt spectat) :: in Mt ην non fluct | ει: ΑΔΑ al pauc η | εγεννηθη: ΑΔΑ 69. s^{ecr} 247. al εγενηθη

22. λαβων sine ο ις (Schu prob vdtr) cum ℵ^{a}BD 2^{pe} a ff^{2}· i k sah ... ς add ο ις, Ln [ο ις] cum ℵ*et^{c}ACLPW^{b}XΓΔΠ unc^{6} al fere omn (sed nonnulli post αρτον pon) c f (g$^{1.2.}$vid) l q vg cop syr^{utr} arm aeth (:: ut Mt, non item Lc) | αρτον: M al^{10} fere τον αρτον :: ut Mt. Praeterea U al^{30} fere add και. Item c f ff^{2}· i q vg *accepit – et benedicens fregit*, k l *accepit – et benedixit et* [l om] *fregit*; contra a d *accipiens – benedixit et fregit*, item syr^{utr} aeth | ευλογησασ (al mu praem και): D 50. ευλογησεν και, item (sed vide ante) a k syr^{sch} aeth ... U ευχαριστησασ :: ut Lc | εδωκεν: 1. 13. 69. 124. 209. 346. εδιδου :: ut Mt | αυτοισ: 69. 235. (al?) τοισ μαθηταισ (235. add αυτου) :: e Mt | ειπεν: Δ 299. i l syr^{sch} aeth add αυτοισ, item k sic: *et dedit illis· et manducaverunt ex illo omnes* (*corrupte *exillimonet*)· *et dixit illis· hoc est cor-*

ἐστιν τὸ σῶμά μου. 23 [166.2] *καὶ λαβὼν ποτήριον εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἔπιον ἐξ αὐτοῦ πάντες.* 24 *καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τοῦτό ἐστιν τὸ αἷμά μου τῆς διαθήκης τὸ ἐκχυννόμενον ὑπὲρ πολλῶν.* 25 *ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ πίω ἐκ τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν αὐτὸ πίνω καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ.*

26–31
Mt 26, 30–35
Lc 22, 39
Io 16, 32

26 [167.6] *Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν.* 27 [168.4] *καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντες σκανδαλισθήσεσθε,*

---

pus meum | *λαβετε* cum ℵABCDKLM*PUΠ (Δ* om, Δmg* suppl *λαβων* sed *δ accipite aut sumite*) 1. 2pe al15 a c f (g1. 2. vid) i l q (k om, vide ante) vg sah cop syrutr arm aeth ... ς (= Gb 8z) add *φαγετε* cum EFHM2SV wbΧΓ al longe pl ff2. (*et edite*) | *τουτο εστιν*: D *τουτ εστιν* | *το σω. μου*: a add *quod pro multis confringitur in remissionem peccatorum* :: libere ad Mt 26, 28 Lc 22, 19 conformatum

23. *ποτηριον* (Gb′) cum ℵBCDLwbΧA 1. 11. 13. 28. al30 fere arm ... ς *το ποτηρι.* cum AFΓΠ unc8 al pl (:: ut Lc et 1 Co; cf et. ad Mt) | *ευχαριστησας*: P post *εδωκ. αυτοις*

24. *αυτοις*: B om | *τουτο εστιν*: D *τουτ εστιν* | *το αιμα μου* non sequente *το* (Gb′) cum ℵBCD2KLVwbX 11. 157. 2pe al8 (sah cop) (itpler vg *sanguis meus novi* [k om] *testamenti*; ff2. om *nov. test.*; contra vide d l) ... ς add *το*, Ln [το] cum AD*FHKMPSUΓΑΠ al pler d (*qui est testamenti*) i (*qui est novi test.*) | *της διαθηκης* (Gb″) cum ℵBCDL 2pe k sah ming cop ... ς Ln *της καινης διαθηκ.* (:: ad Lc et 1 Co conformatum; cf et. ad Mt) cum AFwbXΓΑΠ unc8 al fere omn a c f (g1. 2. vid) i l q (ff2. vide ante) vg sahwoid syrutr arm aeth | *εκχυννομ.* hoc loco cum ℵBCL sah cop aeth ... ς Ln post *πολλ.* (:: ut Mt lectione non fluct) cum ADFWbXΓΑΠ unc8 al omnvid it vg syrutr al | *εκχυννομ.* (D *εχχυ.*) cum ℵABCDLPUΑΠ* wcant scr ... ς *εκχυνομ.* cum EFHKMSVWbXΓΠ2 al pler | *υπερ* (Schu prob vdtr) cum ℵBCDLA 13. 69. 124. 2pe 8pe 18ev ... ς *περι* (:: ut Mt) c. AFwbXΓΠ unc8 al pler. Praeterea 9. 13. 18. 69. 13ev csscr a g2. sah woid (non itemming) cop add *εισ αφεσιν αμαρτιων* :: e Mt

25. *αμην* (et. it vg sah cop syrutr etc): FSVΓΑΠ2 al plus50 add *δε* (:: cf Mt *λεγω δε υμιν*) | *ουκετι* cum ABNWbXΓΑΠ unc8 al fere omn ff2. g1. 2. i l q vg (Latini hi *iam non*) sah syrutr arm ... ℵCDL bscr* a c f k em gat cop aeth om (:: ut Mt) | *ου μη πιω*: D 2pe a f *ου μη προσθω πειν* (2pe *πιειν*), *non adiciam bibere*, Gb′ | *γενηματος* (Gb″) cum ℵABCEFH LMSUVWbXΑΠ al50 fere ... ς Ln (ex errore de B) *γεννηματος* cum DK MΓ al certe mu | *αυτο*: EFKΓ al *αυτῶ* | *πινω* (Δ *πιννω*): X *πιω*

27. *και* pri: D c ff2. *τοτε* :: e Mt | *παντες*: D 13. 69. 124. al panc a c ff2. g2. i k l q (non item f g1. vg) gat sah (non cop) add *υμεις* :: e Mt | *σκανδαλισθησεσθε* (Gb″) cum ℵBC*DHLSVWbXΓΑΠ2 al40 fere ff2. q cop sahw ex ds et petr s. ... ς add *εν εμοι εν τη νυκτι ταυτη*, Ln *εν εμοι* [*εν τη νυκτι ταυτη*] cum AC2EFKMNUΠ*et2 al pl c g2. vged tol sah copwi

ὅτι γέγραπται· πατάξω τὸν ποιμένα, καὶ τὰ πρόβατα διασκορ- Zach 13, 7
πισθήσονται. 28 [169. 6] *ἀλλὰ μετὰ τὸ ἐγερθῆναί με προάξω ὑμᾶς*
εἰς τὴν Γαλιλαίαν. 29 [170. 1] *ὁ δὲ Πέτρος ἔφη αὐτῷ· εἰ καὶ πάντες* 29 ss Luc 22, 33 s Io 13, 36 ss
σκανδαλισθήσονται, ἀλλ' οὐκ ἐγώ. 30 *καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·*
ἀμὴν λέγω σοι ὅτι σὺ σήμερον ταύτῃ τῇ νυκτὶ πρὶν ἢ δὶς ἀλέκτορα 14, 72

syr^{utr} arm aeth; item add *εν εμοι* absque *εν τ. νυ. ταυτ.* G al^{3} a f i k l, item *εν τ. νυκτ. ταυτ.* absque *εν εμοι* al plus^{5} g^{1} am em fu iac ing gat prag reg san schelh et trevir (hi^{2} ap Beng, al^{11} ap Sanftl) sax Bed | *οτι* (A add *ιδου*) *γεγραπται*: N k *γεγραπτ. γαρ* | *τα προβατα* ante *διασκορπ.* cum NBCDL 13. 69. 115. 127. 346. 2^{pe} i k q sah arm ... ς Ln post *διασκορπ.* cum ANW^{b}ΧΓΑΠ unc^{e} al pler a c f ff^{2} g$^{1.2}$ l vg cop syr^{utr} aeth :: at sic et Mt et LXX (vide post) | *διασκορπισθησονται* cum NABCDFGKLNΔ al mu ... ς *διασκορπισθησεται* cum EHMSUVW^{b}X ΓΠ al pl :: similiter lectio in Mt fluct. Praeterea post *διασκ. τα προβ.* EFKMΠ^{s} al plus^{20} a c add (:: e Mt et LXX) *της ποιμνης.* LXX ex N et B: *παταξατε τους ποιμενας και εκσπασατε τα προβατα*, ex A et N^{c} *παταξον τον ποιμενα και διασκορπισθησονται* (N^{c} *-σθητωσαν*) *τα προβατ. της ποιμνης* (N^{c} om *τ. ποιμν.*). Conferre etiam iuvat Eus$^{ecl\ 15}$ ubi propheta scripsit: *παταξον τον ποιμενα, και διασκορπισθητωσαν τα προβατα*, evgista vero: *παταξον τον ποιμενα, και διασκορπισθησεται τα προβατα της ποιμνης.* Adhibe haec ad Mt.

28. *αλλα μετα*: C *και μετα*, al^{15} fere *μετ. δε*

29. *εφη αυτω* (et. ff^{2}· sah^{ming}; c k arm *respondit et dixit illi*): D *λεγει αυτω*, a d f g^{1}· i l q vg *ait ei* vel *illi* ... 1. 13. 69. 124. 209. 346. 2^{pe} sah^{wold} *αποκριθεις λεγει* | *ει και* cum NBCGL 1. 13. 69. al pauc arm ... ς Ln Ti *και ει* (D *και εαν*, 2^{pe} *καν*) cum A(D)EFHKMNSUVW^{b}ΧΓΑΠ al pler cop syr^{p}. Item *et si* a c f ff^{2}· g^{1}· (i blanch) k l q vg ... e^{recr} i (ut edidit Alter) sah syr^{sch} aeth *ει, si* | *σκανδαλισθησονται* (D *-ισθωσιν*, item *scandalizati fuerint* c d f ff^{2}· g^{1}· g^{2}· vid i k l q vg; *scandalizabuntur* a): EGU 1. 108. 127. al^{8} vg^{ed} (et. tol, sed non am fu em erl gat ing iac mt prag reg san al) arm^{mss} add *εν σοι* :: e Mt | *αλλ ουκ εγω*: D *αλλ ουκ εγω ου* (^{2}om) *σκανδαλισθησομαι*, d ff^{2}· g^{1}· q aeth *sed ego non* (ita d g^{1}· q, ff^{2}· *non ego*) *scandalizabor*

30. o $\overline{ις}$: X om | *σοι* cum ABEFGHKLMNSUVW^{b}ΧΓΠ al pl c k (g$^{1.2}$·?) vg sah cop syr^{utr} arm aeth ... ς (= Gb Sz) om (:: ut Mt) cum NCDΔ al mu a f ff^{1}· i l q | *σημερον* cum NABCLNW^{b}ΧΓΑΠ unc^{e} al omn fere c k (l post *in nocte hac*) vg etc: DS 2^{pe} a f ff^{2}· i q arm om (:: ut Mt) | *ταυτη τη νυκτι* cum NBCDL a f ff^{2}· i k q ... ς *εν* (1. 69. 346. al pauc om) *τη νυκτι ταυτη* cum ANW^{b}ΧΓΑΠ unc^{e} al pler c g^{1}· (et g^{2}· vid) l vg ... s om | *προν η*: ND 69. 238. 2^{pe} al pauc om *η* | *δις* cum ABC^{2}LNW^{b} ΧΓΑΠ unc^{e} al pler f g$^{1.2}$· l q vg sah cop syr^{utr}; sed C^{2} sah cop post *φωνησαι* pon, 13. 69. 346. 2^{pe} al pauc vg^{ed} (*gallus vocem bis dederit*) post *αλεκτορα* ... N^{c}D 238. 150^{ev} a c ff^{2}· i k prag tol^{s} arm aeth om (:: ut om Mt Lc Ioh)

φωνῆσαι τρίς με ἀπαρνήσῃ. 31 [171.6] ὁ δὲ ἐκπερισσῶς ἐλάλει· ἐάν με δέῃ συναποθανεῖν σοι, οὐ μή σε ἀπαρνήσωμαι. ὡσαύτως δὲ καὶ πάντες ἔλεγον.

Mt 26, 36—46 Lc 22, 40—46 Io 18, 1

32 [172.1] Καὶ ἔρχονται εἰς χωρίον οὗ τὸ ὄνομα Γεθσημανεί, [172.6] καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· καθίσατε ὧδε ἕως προσ-

30. με απαρνηση (א 99* 124. -σει) c. NBCDA al pauc a c f ff2· g1·2· i k** l q vg ... ς απαρν. με (:: ut Mt) cum AMWbXΓΠ unc9 al pler ... L 69* k* om με

31. ο δε cum NBDEFHKLVWbXΓΔΠ al pl it vg cop syrsch ... ACGMNSU al35 fere sahtuk syrP arm aeth add πετρος (:: cf Mt) | εκπερισσως (Gb΄; contra Schu „inauditum plane missum facias") cum NBCD 56. 58. 61. (al?), item L 13. 69. 124. 346. 2pe περισσως ... ς εκ περισσου cum AWbXΓΠ unc9 (א non liquet) al pler, item Δ εκ περισιασ (:: insolitum εκπερισσως vario modo ad usum revocarunt) | ελαλει cum NBDL c f ff2· (g1·2· vid) i k l q vg (hi omnes *loquebatur*) sahming (:: ex usu Mci, cf 11, 28. 12, 1) ... ς ελεγε c. ACNWbXΓΔΠ unc9 al omnvid a (*dicebat*) sahtuk cop syrutr. Praeterea ς Ti add μαλλον c. AMWbXΓΔΠ unc9 al fere omn k (*plura loquebatur magis*, item c ff2· *amplius loquebatur multa dicens*) syrP aeth; sed 1. 13. 69. al aliq post ο δε vel ο δε πετρ. pon; al c. sqq coniungunt) ... omisimus (Gb°) cum NBCDL 2pe a f g1·2· vid i l q vg sah cop syrP (arm *affirmabat et dicebat*) :: cf 7, 36 ubi μαλλον περισσοτερον (it vg *tanto magis, magis tantum, magis magisque, tanto magis plus*) non offendit; hinc non ineptum videtur si quis interpretandi caussa voci εκπερισσως adscriptum putaverit. | με δεη (א* η omissa syllaba δε) cum א*CEFGHKMSUVXΓΔΠ (D* μη δεη) al pler ... Lu δεη με cum א^cAB D^sLNWb al12 fere syrsch (*si oportuerit simul me commori* d i, -- *me mori tecum* a f, -- *me simul commori tecum* [*tibi* vg] l q vg, -- *me commori simul* [k om] *tecum* c ff2· k) :: ut Mt lectione non fluct | συναποθαν. σοι: L 1. 115. 2pe cscr [cant scr al? συν σοι αποθανειν :: e Mt | απαρνησωμαι cum NEFGKMSUVXΓΠ[s] al plus50 ... ς Lu Ti -σομαι cum ABCD HLNWbΔΠ* al permu (H αρνησομ.) :: cf Mt | ωσαυτως (א^c): א* ομοιως :: ut Mt | δε: B 1. 209. al pauc a c ff2· k (non item f i l q vg) om :: cf Mt | και: D[gr] 53. 10pe om | παντες: a syrsch add *discipuli*

32. ου το cum NABD etc: C 282. ω (282. ω το ?). Item itpler d vg *cui nomen est* (vel sino *est*); q *quod dicitur* (a *in praedium cui- - dam*, desiderantur duae vel tres litterae); hinc Ln ω ονομα | γεθση- c. NAB2c KLMNSUVΓΔΠ al pl sah, item *gethse-* f l vg aeth; B* γετση-, a ff2· gat *getsa-*, prag *gethsa-*, k *getha-*, 1. γηθσε-, cop γεθσε- (codpetr2 γηθσε-), syrP mg gr γεθσι- ... D γησα- (d *gesa-*), EFGHX al mu γεσση-, e i q *gesse-*, am arm *gese-* | -μανει cum NABCDEFGHLMNSV al pl sah, item X -μανεισ ... KUΓΔΠ 1. al mu -μανι, item itomn vg cop arm aeth ... ς -μανη cum minusc non ita mu syrP (et.mg gr) | τοισ μαθητ. αυτου (Δ om αυτ., nec exprim δ): D a αυτοισ | καθισατε: Δ καθισαι (sed δ *sedete*) | ωδε: 1. 209. αυτου :: ut Mt ... B* om ⌈εως: MN al plus10 aeth add απελθων, item U al plus15 add αν (vel ου) απελθων (al pauc tantum αν add) :: cf Mt | προσευξωμαι cum NABCLNWbΔΠ unc8 al pler

εὔξωμαι. 33 καὶ παραλαμβάνει τὸν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην μετ' αὐτοῦ, καὶ ἤρξατο ἐκθαμβεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν, 34 [174. 4] καὶ λέγει αὐτοῖς· περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχή μου ἕως θανάτου· μείνατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε. 35 [175. 1] καὶ προελθὼν μικρὸν ἔπιπτεν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ προσηύχετο ἵνα εἰ δυνατόν ἐστιν παρέλθῃ ἀπ' αὐτοῦ ἡ ὥρα, 36 καὶ ἔλεγεν· ἀββᾶ ὁ πατήρ, πάντα δυνατά σοι· παρένεγκε τὸ ποτήριον τοῦτο ἀπ' ἐμοῦ· [176. 1] ἀλλ' οὐ τί ἐγὼ

(itplerd vg *donec orem*, a *donec vis* [sic] *orem*, sed k *dum adoro*) ... DHXΓ' al plus[60] *προσευξομαι*

33. *τον πετρον* (ita ℵc): ℵ* al pauc om *τον* :: in Mt *τον* non fluct | *ιακωβον* cum ℵCDEFGHMNSUVW[b]XΓΔΠ[2] al pl ... ς (= Gb Sz) *τον ιακ.* cum ABKLΠ* al mu | *ιωαννην* (B n[acr] *ιωαννην*) c. ℵCDEFGHLMNSUVW[b]XΓΔΠ[2] al pl ... ABKΠ* al mu *τον ιω.* | *μετ αυτου* cum ℵBCD 57. 69. 346. 2[pe] ... ς *μεθ εαυτου* cum ALNW[b]XΓΔΠ unc[9] al pler | *ηρξατο*: Ls *-αντο* | *εκθαμβ.* (Or[int 2, 901] *sicut Marcus exponit*, coepit pavere et taediari): 1. 118. al? *λυπεισθαι* :: e Mt | *αδημονειν*: D* *ακηδεμονειν*, c d ff[2·] i q *taediari*, k *taedium pati*, f g[1·2·] l vg *taedere*, a (praecedit *coepit obstupescere et*) *necdiari et deficere* ... c[acr] *ακηδιαν* (pergens *και τοτε αδημονων λεγει αυτοις*)

34. *και* pri: D 13. 69. 124. 346. 2[pe] a arm *τοτε* (c[acr] *και τοτε*) :: e Mt | *λεγει*: EGHA al[30] fere *λεγειν* (sed *δ αὶ*) | *γρηγορειτε*: G 1. 28. al pauc g[2·] q gat sah (et syr[sch] post *μεινατε*) add *μετ εμου* :: e Mt

35. *προελθων* c. ℵBFKMΠΠ* et[8] al mu, *cum processisset* (et. d et *δ*, c *praec.*) vel *processit* itplervg, *progressus* a, item cop ... ACDE[r]EGHLSUVW[b]XΓΔΠ[2] al pl *προσελθων* (Gb′), item ff[2·] (*accedens*) syr[utr] | *επιπτεν* c. ℵBL cop[wl] et [schw] (ex[dz]) ... ς Ln *επεσεν* (:: ut Mt) cum ACDNW[b]XΓΔΠ unc[9] al omn[vid], item it vg (*procidit*, *cecidit*, *decidit*) copp[etr 2]. Praeterea (:: e Mt) DG 1. 13. 69. al[20] a c ff[2·] g[2·] i k q gat (non item f g[1·vid] l vg) arm add *επι προσωπον* (g[2·] gat *in faciem suam*) | *επι της γης*: 13. 69. 124. 346. 15[ov] 2[pe] c[acr] *επ. την γην* | E* *προσευχετο* | *ινα*: DG 1. 13. 69. 2[pe] c[acr] al[5] fere a k q post *ει* (r al *η*) *δυνατ. εστιν* | *η ωρα* (a l vg): D add *αυτη*, item d i q *hora haec*, f *hora illa*, c ff[2·] *illa hora* (k *ut transeat calix iste*, pergens *sed non quod ego* etc, omissis *και ελεγεν· αββα* etc). ℵ* *ει δυνατον* (ℵc add *εστιν*) *παρελθειν απ αυτου η ωρα* (nec ℵc haec mutavit)

36. *ο πατηρ*: 69. 124. 346. add *μου* | *παντα δυνατ. σοι* et. f q syr[utr] arm aeth: D 2[pe] a i cop *δυνατα παντ. σοι* (sed d *si possibilia omnia tibi sunt*, *transferre* etc), 69. 346. c ff[2·] (g[1·2·] ut vdtr) l vg sah Dion[alex] (de mart[24]) *παντ. σοι δυνατ.*, Or[1, 292] Hil[bis] *δυν. σοι παντ.* (sed Hil[odd 2] *si omnia possib.* etc). Praeterea D f ff[2·] i l q vg (non a; c *licent* pro *possib.*) add *εισιν*, item 13. 124. 346. add *εστιν* | *παρενεγκε* cum BDEF GHLMNSUVXΓΔΠ[2] al pl ... ΛACKW[b]Π* al mu *-γκας* (:: si Mc 1, 44 *προσενεγκε* scripsit, hoc eum loco aor. med. posuisse improbabile est) | *το ποτη. τουτ. απ εμου* cum ℵABCGLUXΔ *λ*[18] fere f ff[2·] l vg cop (sah om *απ εμ.*) arm Or[1, 292] (*ο δε μαρκος· αββα ο πατ. δυνατ. σοι παντ.*

θέλω ἀλλὰ τί σύ. 37 [171. 2] *καὶ ἔρχεται καὶ εὑρίσκει αὐτοὺς καθεύδοντας, καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ· Σίμων, καθεύδεις; οὐκ ἴσχυσας μίαν ὥραν γρηγορῆσαι;* 38 *γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ ἔλθητε εἰς πειρασμόν.* [172. 4] *τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής.* 39 [173. 6] *καὶ πάλιν ἀπελθὼν προσηύξατο τὸν αὐτὸν λόγον εἰπών.* 40 *καὶ ὑποστρέψας εὗρεν αὐτοὺς πάλιν καθεύδοντας· ἦσαν γὰρ αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ κατεβαρυνόμενοι, καὶ οὐκ ἤδει-*

παρενεγκε τὸ ποτ. του. απ εμ. Item[291] sed minus accurate: *πατερ, ει δυνατον, παρεν. το πο. του. α. εμ. πλην ου τι* etc) ... DK 1. 209. a q Hil *τουτ. το ποτη. απ εμου* (item Or[3,718] libere *πατερ ει δυνατον παρεν. του. τ. πο. απ εμ.*), KMII al aliq c prag syr[utr] aeth *απ εμου το ποτη. τουτο* (c *hunc calicem*) ... ς Ti *το ποτη. απ εμου τουτο* cum KFHSVW[b]Γ al pl | *αλλ*: N *πλην αλλ* (Or[1,291] *πλην*) :: cf Mt et Lc | *ου τι* (a f l vg *non quod*, g[2] *quod non*): D 70. *ουχ* (70. *ουπω*) o, 13. 69. 346. 2[pe] c d ff[2] *ουχ ωσ* (*non sicut*) | *θελω*: a *dico* | *αλλα τι*: D 70. *αλλ* o, G 1. al[6] *αλλ οτι*, CU al[30] fere *αλλ ει τι*, 13. 69. 346. 2[pe] c d ff[2] *αλλ ωσ* | *συ* (LX al *σοι*): D a c f ff[2] g[2] q (non item k l vg) sah cop arm aeth add *θελεισ*

37. *και λεγει*: A om *και* | *τω πετρω*: A om *τω* | *ισχυσασ* (Δ[gr] *-σα*): D 1. 69. 124. 209. 346. al[15] fere ff[2] k *ισχυσατε* :: e Mt | *γρηγορησαι* (61. c[ascr] *αγρυπνησαι*): F 44[e] 64. c[ascr] e[ascr] add *μετ εμου* :: e Mt

38. *προσευχεσθε*: ita et. B et W[b], non *-χετε* | *ινα μη*: D om *ινα* (a d f *ne*, l q vg *ut non*) | *ελθητε* cum N[c]B 346. q (item e Mc? e Mt? *veniatis* Cyp[212] et, quos vide ap Sab ad Mt, Paulin Fulg) ... ς Lu *εισελθητε* (:: ut Mt et Lc) cum N[c]ACDLNW[b]XΓΔΠ unc[9] al fere omu a f l (c ff[2] k *ut transeat a vobis* [*a vob.* c ff[2], k *vos*] *temptatio*) vg :: in Mt et Lc nemo Graecorum *ελθητε*, item q in utroque *intretis*; sed b ff[2] in Mt *veniatis*, in Lc *intretis*. Etiam cop h. l. *veniatis* exprim, sed nec aliter il pp.

39. *προσηυξατο*: 13. 69. 346. *ηυξατο* | *τον αυτ. λογον ειπων*: D a c ff[2] k (non item f l q vg) om

40. *υποστρεψ. ευρ. αυτ. παλιν* (Gb[00] *παλιν*, om 90. 6[ev] sah; NX post *καθευδοντ.* item 2[pe] f [g[1.2.] vid] l vg syr[utr] arm aeth post *υποστρεψ.* pon) c. ACNW[b]XΓΔΠ unc[9] al omu[vid] f (g[1.2.] vid) l vg syr[utr] arm aeth ... Ln *παλιν ελθων ευρεν αυτουσ* (:: cf Mt) c. NBL, item (sed *ελθων παλιν*) cop et (*veniens invenit eos iterum*) q, item omisso *παλιν* D a c ff[2] k | *αυτων οι οφθαλμ.* (:: ex more Marci; h. l. idem ordo ap Mt) cum NBCLΔ 108. 115. 127. 238. e[ascr] ... ς Lu Ti *οι οφθ. αυτων* cum ADNW[b]XΓΠ unc[9] al pler (Latini, sed eodem ordine iidem ap Mt) | *καταβαρυνομενοι* cum N[c]ABKLMUΔΠ[s] 1. 11. 13. 69. 106. al[55] fere, D 238. 253. *καταβαρουμενοι*, N[s] *καταβεβαρημενοι*, M 56. *βαρυνομενοι* ... ς (= Gb) *βεβαρημενοι* (:: e Mt) cum CEFGHSVW[b]XΓΠ[mg] al pl | *αποκριθ. αυτω* cum NABCDLU[2] (U *αυτω αποκρ. αυτω*, sed prius *αυτω* punctis notatum) al plus[10] a c ff[2] l q vg cop syr[utr] arm ... ς *αυτω αποκριθ.* c. EFGHKMNSU[s] (vide ante) VW[b]XΓΔΠ al longe pl f k ... 238. 435. 7[pe] g[ascr] aeth om *αυτω* (69. ante *τι* pon)

σαν τί ἀποκριθῶσιν αὐτῷ. 41 [180. 4] καὶ ἔρχεται τὸ τρίτον καὶ λέγει αὐτοῖσ· καθεύδετε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε· ἀπέχει· ἦλθεν ἡ ὥρα, ἰδοὺ παραδίδοται ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου εἰσ τὰσ χεῖρασ τῶν ἁμαρτωλῶν. 42 ἐγείρεσθε, ἄγωμεν· ἰδοὺ ὁ παραδιδούσ με ἤγγισεν.

43 [181. 1] Καὶ εὐθὺσ ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντοσ παραγίνεται Ἰούδασ ὁ Ἰσκαριώτησ εἷσ τῶν δώδεκα, καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλοσ μετὰ μαχαι- 43–50 Mt 26, 47–56 Lc 22, 47–53 Io 18, 1–12

41. το λοιπον cum ℵBGΠKMNUV*ΓΔΠ al permu... Gb'' Ln Ti λοιπον cum ACDEFLSV²X al⁶⁰ fere | αναπαυεσθε (D -παεσθαι): Schu et in Mc et in Mt interrogationis signum apponi vult, ut h. l. F al pauc | απεχει (l [g¹·²·vid] vg *sufficit*: hoc absque additam confirmat Aug^cons 3,11 *post illa verba secundum Mc positum est* sufficit, *i. e. quod requievistis iam sufficit*; 13. 69. 124. 2^pe al⁵ add το τελοσ)· ηλθεν η ωρα: D απεχει το τελοσ και η ωρα, d q *sufficit finis et hora* (d *ora*), f *adest finis*, *venit hora*, c ff²· *adest enim consummatio et* (ff²· add *venit*) *hora*, a *consummatus est finis*, *advenit hora*, syr^utr *appropinquavit finis et venit hora*. Post *dicit illis dormite iam nunc* k sic pergit: *ecce adpropinquavit qui me tradit. et post pusillum excitavit illos et dixit iam ora est ecce traditur filius hominis in manus peccatorum surgite eamus. et cum adhuc* etc | τασ cum ℵBCDEGHLMSUXΓΔ al pl ... AFKNUW^bΠ 1. 11. 69. 2^pe al¹⁵ (ex his 69. 435. al pauc om et. των sq, 13. al om των servato τασ) om (:: Mt om τασ et των)

42. ο παραδιδ. με ηγγισεν (-σεν cum ℵC; ς Ln Ti -κεν cum ABDLN unc rell al omn^vid :: ut Mt lectione non fluct): D c^scr 8^pe ηγγικ. ο παραδιδων (ita D, rell² -διδουσ) με, atque eodem ordine (:: ut Mt) a c f ff²· k (vide ante) q (non item l vg et^vid g¹·²·) sah cop syr^sch aeth (non item syr^p arm go)

43. ευθυσ cum ℵBCLΔ ... ς ευθεωσ cum ANW^bXΓΠ unc⁹ al pler ... D 1. 13. 69. 346. 2^pe a c ff²· (g¹·²·vid) k l q vg (non item f) syr^sch arm (non item sah cop syr^p aeth go) om :: ut Mt et Lc | ιουδασ cum ℵCD LNW^bXΓΔΠ unc⁹ al omn^vid Or⁴,³⁸⁷ (ο δε μαρκοσ φησιν οτι ιουδασ ισκαριωτησ εισ των - και μετ ολιγα: ετι του ιυ λαλουντοσ παραγινεται ιουδασ ισκαριωτησ εισ των δωδεκα, και μετ αυτου etc) ... Ln ο ιουδασ cum AB | ο (D al¹⁰ fere Or om) ισκαρι. (D σκαριωτησ) cum ADK MUW^bΠ al plus⁴⁰ it vg (a f ff²· g¹·²· l q am^mg fu ing prag reg al *scarioth*, c *scariotha*, k *cariotes*, san *scariotes*, vg^ed *iscariotes*) syr^utr arm aeth Or (:: cf Mc 14, 10. 3, 19) ... ς om (:: ut Mt et Lc lectione non fluct) cum ℵBCRGHLNSVXΓΔ al pl am^txt sah cop go | εισ sine ων cum ℵABCDKLNSUW^bΠ al⁵⁰ fere (nec magis exprim ων it vg sah cop syr^sch arm aeth go) Or catt ... ς (sed Gb⁰⁰) Ti add ων cum EFGHMVXΓ 1. al pl^vid syr^p ... Δ al pauc εισ εκ (item it vg sah cop *unus ex* vel *de*, qua praepositione Coptus saepe exprimit genitivum) | οχλοσ cum ℵBL 13. 69. 2^pe a ff²· q em prag san (hi Latini omnes *turba* sine *multa*; f vero *multitudo* habet pro *turba multa*) sah cop go syr^p arm ... ς add πολυσ, Ln [πολυσ] cum ACDNW^bXΓΔΠ unc⁹ al pler c k l vg (et. am ing iac reg

ρῶν καὶ ξύλων παρὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων καὶ πρεσβυτέρων. 44 [ins. 2] δεδώκει δὲ ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν σύσσημον αὐτοῖς λέγων· ὃν ἂν φιλήσω, αὐτός ἐστιν· κρατήσατε αὐτὸν καὶ ἀπάγετε ἀσφαλῶς. 45 καὶ ἐλθὼν εὐθὺς προσελθὼν αὐτῷ λέγει· ῥαββεί, καὶ κατεφίλησεν αὐτόν· 46 οἱ δὲ ἐπέβαλαν τὰς χεῖρας

tol) syr^{sch} (aeth *multi*) Or :: e Mt | *παρα*: B απο (:: e Mt) ... 1. al plus^{10} c ff^{2}· g^{2}· l vg^{six} gat mt sah praem *απεσταλμενοι* (sed c *a summ. sacerd. et senior. et scrib. missi*, item ff^{2}· l *a principib. sacerdotum missi* etc) | *των* (D απο *των*, item f ff^{2}· ^{vid} l am ing san *et ab scrib. et a senior.*) *γραμματ.* cum ℵB(D)EFGHLSUVW^{b}ΧΓΠ^{2} al pl sah cop ... ACKMNΔ al^{20} fere om *των* | *πρεσβ.* c.ℵ^{a}AU 1. 69. 115. 131. 251. 282. 346. al^{12} ser Or ... ς Ln Ti *των πρ.* c. ℵ^{a}BCDLΞW^{b}ΧΓΠ unc^{6} al pler (Or$^{4, 3tes}$ *παρα των γραμματ. και των φαρισαιων και πρεσβυτ.*)

44. *δεδωκει* (d f ff^{2}· l q vg *dederat*, item^{vid} g$^{1.2.}$·): D^{gr} *εδωκεν* (:: ut Mt) item a c k *dedit* | *παραδιδους*: G *παραδους* | *συσσημον* cum ℵΔ ... ς Ln Ti *συσσημον* cum ABCNW^{b}ΧΓΠ unc^{6} al pler, item FL al pauc *συσημον* ... D 2p^{e} al^{5} *σημειον* :: e Mt. Praeterea Vict$^{mosq\ 2, 91}$ *συσσημον τουτεστι σημειον.* | *αυτοις* (minusc pauc f g^{1}· transp): D 2p^{e} a c ff^{2}· k q prag om | *ον αν*: LNΔ al pauc *ον* (Δ *ο*) *εαν* | *απαγετε* cum ℵBDL 28. 40. 69. al pauc ... ς *απαγαγετε* cum ACEGHKMNSUVW^{b}ΧΓΔΠ al pler, item F al^{15} fere *αγαγετε*. It^{pl} vg *ducite*, q *abducite*, k Or$^{int\ 8, sos}$ *adducite*. Praeterea DN 13. 157. 2p^{e} al^{4} a g^{1}· fu mt sah cop syr^{sch} syr^{p} c. ob. aeth add *αυτον* (non item c f ff^{2}· k q vg go arm Or^{int}; l om *και απαγ. ασφ.*)

45. *ελθων*: D 1. al plus^{10} a c ff^{2}· k q (non item f g$^{1.2.\ vid}$ l vg) syr^{sch} arm om | *ευθυς* cum ℵBCLΔ ... ς *ευθεως* cum ANW^{b}ΧΓΠ unc^{9} al pler ... D 251. 2p^{e} a c ff^{2}· k q om | *προσελθων*: ℵ* 60. 7p^{e} *και πρ.* | *αυτω λεγει* cum ℵABCKLMUXΔΠ* al sat mu f l vg sah cop syr^{p} go aeth ... DFΓ 2p^{e} 282. a c ff^{2}· k q syr^{sch} arm *λεγει* (k *dixit*) *αυτω* ... EGHMSVW^{b} 1. al^{60} fere *αυτω* (ℵ 28. al pauc *τω* $\overline{\text{ιυ}}$) *λεγει αυτω* | *ραββ.* semel (Gb′) cum ℵBC*DLMΔ al pauc f ff^{2}· g$^{1.2.}$ k l q am fu em iac ing mt prag al mu (ap Luc^{brug}) sax cop aeth pers^{w} ar^{e} ar^{ro} (:: cf ad Mt 23, 7. Pro ratione testium aut utroq loco aut neutro duplex *ραββει* recipiendum vdtr. At poterat ex usu, quem Iust testari vdtr [cf ad Mt], oriri duplicatio) ... ς *ραββ.* bis cum AEFGHKMNSUVW^{b}ΧΓΠ al longe pl syr^{sch} syr p txt arm go ... c^{2} 1. 13. 69. 124. 346. 2p^{e} al plus^{10} a c vg^{ed} sah syr p ^{mg} *χαιρει ραββ.* :: ut Mt | *-ββει* cum ℵABC^{2}(*latet)DMNX (et. sah). Alibi et. FKMPΓΔΘ^{b}Λ ... ς Ln *-ββι* cum FGKLMNSUW^{b}ΓΔ al certe pler (et. cop) (syr^{p} ^{mg} *ραββη*)

46. *επεβαλαν* cum NB ... ς Ln *-λον* cum ACDLN unc rell al omn^{vid} | *τας χειρας αυτω* cum ℵ^{c}BDL 1. 11. 13. 69. 118. 346. 2p^{e} a k q (a *iniecerunt ei manus*) (go *τ. χει. επ αυτ.*) ... ℵ*CΔ *τας χειρ. αυτων* (Δ *αυτον*), item omisso *αυτων* d ff^{2}· ... ℵ*s al^{6} fere c f l vg go syr^{mtr} arm *επ αυτον τας χειρας* (f l vg *manus iniecerunt in eum*, c *iniecer. ma. in illum*)... ς *επ* (Sa male *επι*) *αυτον* (Gb^{0} *επ αυ.*) *τας χειρ. αυτων* cum EF^{2}GHM^{2}UVW^{b}ΧΓ al pl, item N *αυτω τ. χειρ. αυτων*, item AKΠ al

αὐτῷ καὶ ἐκράτησαν αὐτόν. 47 [183. 1] εἷς δέ τις τῶν παρεστηκότων σπασάμενος τὴν μάχαιραν ἔπαισεν τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως καὶ ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ ὠτάριον. 48 [184. 1] καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξήλθατε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων συλλαβεῖν με· 49 καθ' ἡμέραν ἤμην πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων, καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με· ἀλλ' ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαί. 50 [185. c] καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἔφυγον πάντες.

51 [186. 10] Καὶ εἷς τις νεανίσκος συνηκολούθει αὐτῷ περιβεβλη-

---

sah cop τασ χειρ. αυτων επ αυτον. Ln (e coniectura magis) cum go τασ χειρ. επ αυτον (:: Mt επι τον ιν) | Γ om και εκρατ. αυτον, Ψ* om totum versum

47. εισ δε τισ cum BCEFGHKNSUVXΓΔΠ al pler (1. al pauc και εισ τισ) a l vg (hi[3] *unus autem quidam*) go syrP arm ... Ln εισ δε cum ΝΑLΜ al[10] c f ff[2]· k q (f *unus autem*, rell[4] *et unus*) sah cop syrP aeth ... D και τισ (:: Mt εισ, Lc εισ τισ) | των παρεστηκοτων: D a om | την: D 1. 435. 2pe 150ov y[ser] om | επαισεν (ABN etc): ΚGDHLΓΔΠ* al mu επεσεν ... Ν* praem και | ωταριον cum ΝBD 1. syrP [mg] (certe in edd aliq) ... ς ωτιον (:: cf Mt; et. in Ioh multi ωτιον substituere) cum ACLNW[b]XΓΔΠ unc[9] al omn fere. Praeterea go add το δεξιον :: e Lc

48. και αποκριθεισ ο ις̄ (c *et respondens ait illis Iesus*, k *respondit autem et dixit illis Ies.*): D a ff[2]· q o δε ις̄ | ωσ: D om | εξηλθατε cum ΝABCD EGHLNXΔ 13. 69. 124. 131. c[ser] y[ser] al pauc ... ς εξηλθετε cum FKM SUVW[b]Γn al pler | Ln με; (ita et. F)

49. εν τω ιερ. διδασκων (et. a c ff[2]· k vg sah syrP go; Or[1, 125] μεθ υμων ημ. εν τ. ιε. διδ.): P 262. 435. c[ser] e[ser] al pauc d f q cop syr[sch] arm aeth διδ. εν τ. ιερ. | ουκ εκρατησατε (et. Or; L ου κρατησατε, it vg *non tenuistis* vel *detinuistis*): B ουκ εκρατει, nec correctum, hinc Ti ουκ εκρατειτε | αι γραφαι: Ν 13. 69. 124. 346. c[ser] 2pe al[6] sah syrP c.* arm add (:: e Mt) των προφητων

50. και (ita a f ff[2]· k q cop go): Ν 13. 69. 124. 346. al pauc c g[1. 2]· l vg sah syrP (syr[sch] vide post) arm (aeth) τοτε οι μαθηται (it[4] vg sah arm *discipuli eius*) :: e Mt | εφυγ. παντεσ (435. απαντ.) cum ΝBCLΔ 61. 258. 435. cop go ... ς Ln παντ. (13. 69. απαντ.) εφυγ. cum ADP W[b]XΓΠ unc[9] al pler it vg (sah παντ. post *discip. eius* pon) syrP al (:: cf Mt) ... Ν 13. 124. 346. al[10] om παντεσ, syr[sch] *discipuli eius* pro παντ.

51. και εισ τισ νεαν. cum ΑΝΨFGHKMNPSUVW[b]XΓΔΠ al fere omn go syrP ... Ln και νεαν. τισ cum ΝBCL a (*et iuvenis quidam*) cop syr[sch] arm aeth, item D e f k l q vg sah νεαν. δε τισ, ff[2]· tantum *adolescens quidam* | συνηκολουθει (prob Schu conlato 5, 37) cum ΝBCL(W[b]?); item ς ηκολουθει cum D 1. al mu, item *sequebatur* it vg syr[sch] arm ... A συνηκολουθησεν, Gb" Sz ηκολουθησεν cum ΑΝΡΧΓΔΠ unc[9] al plus[120] go syrP | αυτω (28. αυτον): D 42. ff[2]· αυτουσ

μένος σινδόνα ἐπὶ γυμνοῦ, καὶ κρατοῦσιν αὐτόν· 52 ὁ δὲ καταλιπὼν τὴν σινδόνα γυμνὸς ἔφυγεν.

Mt 26, 57 a Lc 22, 54 a Io 18, 13 ss

53 [167. 1] Καὶ ἀπήγαγον τὸν Ἰησοῦν πρὸς τὸν ἀρχιερέα, καὶ συνέρχονται πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ γραμματεῖς. 54 [168. 4] καὶ ὁ Πέτρος ἀπὸ μακρόθεν ἠκολούθησεν αὐτῷ ἕως ἔσω εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἦν συνκαθήμενος μετὰ τῶν ὑπηρετῶν καὶ θερμαινόμενος πρὸς τὸ φῶς.

---

51. *επι γυμνου* (l vg *super nudo*, ff^{2}· g^{1}· q *supra* [g^{1}· *super*] *nudum*, a [et ff^{2}· blanch] *supra nudum corpus*, f *sicut erat nudus*, d *nuditatis*): 13. 69. 346. 2^{pe} *γυμνος* ... 1. 118. 209. c k sah om | *και κρατ. αυτον* (pro *αυτον* sl *τον νεανισκον*) absque additam cum ℵBC*DLΔ a c f (ff^{2}· g$^{1.2}$· ut vdtr) k l vg cop syr^{sch} pers arr Thphyl ... ς (sed Gb^{00}) add *οι νεανισκοι* cum AC^{2}ℵPWbΞΓΠ unc^{9} al pler q go syrP arm aeth; item 1. 13. 69. 124. 209. 346. 2^{pe} sah sic: *οι δε* (209. *και* pro *οι δε*) *νεανισκοι* (sah exprim *υπηρεται*) *κρατουσιν* (69. *εκρατησαν*) *αυτον*

52. *καταλιπων*: DℵPWbX al -*λειπων* | *γυμνος εφυγεν* (a f l vg, item^{vid} ff^{2}· g$^{1.2}$·): LΔ y^{scr} c d k sah cop syr^{sch} aeth *εφυ. γυμν.* (237. q *εφυ. απ. αυτ. γυμν.*). Haec sine additam cum ℵBCL c k sah cop syr^{sch} aeth ... ς (sed Gb^{0}) Ti add *απ αυτων*, Ln [*απ αυτων*] cum ADℵPXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} a f l q vg (item^{vid} ff^{2}· g$^{1.2}$·) go syrP arm

53 *απηγαγον*: in A *π* rescriptum (Cowper „olim forte *φ*^{11}) | *τον αρχιερεα*: AKMΠ 11. 13. 69. 124. 2^{pe} al^{25} sah^{woid} (non item^{ming}) syrP arm add *καιαφαν*, item praem syr^{sch} Or^{4,267} :: e Mt. Cf huc Vict$^{mosq\ 2,\ 95}$ *απηγαγον τον ιν προσ αννα, οπου ησαν απαντεσ συνηγμενοι* | *συνερχονται* absque additam c. NDLΔ 13. 64. 69. 124. 346. 2^{pe} it^{omn} (sed k sic: *adduxer. ihesum ad pontificem et scribas et seniores*, item cop -- *senior. et scrib.*) vg aeth Or^{4,267} ... ς Ln Tl add *αυτω* cum ABNPXΓΠ unc^{9} al pler, item C *προσ αυτον*, item 1. 209. *αυτου*, item *ad eum* syr utr al | *παντεσ*: C ff^{2}· om | *και οι πρεσβυτ. και οι γραμματ.* cum ℵBC LNPWbXΓΔ (X add *συνεστειροιν αυτω*) unc^{8} al pler sah^{woid} cop go syrP ... Ln *και οι* (D 72. p^{scr} Or om) *γραμματ. και οι* (D 72. Or om) *πρεσβυτ.* (:: ut v. 43. lectione non fluct) cum ADKΠ 2^{pe} p^{scr} 72. it vg syr^{sch} arm aeth (sah^{ming} *scribae omnes et princ. sacerd. et seniores*) Or^{4,267}

54. *απο*: L^{vid}Δ om | *ηκολουθησεν* (*secutus est* a l vg syrP arm, item^{vid} g$^{1.2}$·): G 1. 13. 69. al^{5} *ηκολουθει*, item *sequebatur* c ff^{2}· k q sah cop syr^{sch} (:: ut Mt Lc Ioh) | *εσω* (et. c g^{2}· q vg^{ed} fu ing mt prag etc): D 1. 209. 435. cdy^{scr} a ff^{2}· g^{1}· k l am gat^{blanch} om | *εισ την αυλην*: 1. 209. 237. c^{scr} y^{scr} *τησ αυλησ* | *συνκαθημ.* cum ℵAB*CNPΔ al, item ς Ln Ti *συγκαθ.* cum ℵ^{2}EFGHKLMSUVXΓΠ al plor ... D *καθημενοσ* (d it^{pler} vg *erat sedens*, *sedens*, *sedebat*; k accurate *fuit simul sedens*) | *και* ante *θερμ.*: D 69. a k q (a *et erat sedens - calficiens se*; q - - *calefaciens se*, k *et fuit sim. sedens - calfactans*; similiter c ff^{2}· *sedens* [ff^{2}· *et sedens*] *cum ministris calefaciebat se*) sah | CDKLNPΔ al *θερμενομενοσ* (non item AB etc) | *προσ το* (ς^{e} 1424. 1633. al om cum minusc aliq, vide Scriv; non item ς Wtst Gb Sz etc) *φωσ*: 1. al pauc om

55 [190.2] *Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον ἐζήτουν κατὰ* 55–64 Mt 26, 59–66
τοῦ Ἰησοῦ μαρτυρίαν εἰς τὸ θανατῶσαι αὐτόν, καὶ οὐχ εὕρισκον·
56 *πολλοὶ γὰρ ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ, καὶ ἴσαι αἱ μαρτυρίαι*
οὐκ ἦσαν. 57 [190.6] *καί τινες ἀναστάντες ἐψευδομαρτύρουν κατ'*
αὐτοῦ λέγοντες 58 *ὅτι ἡμεῖς ἠκούσαμεν αὐτοῦ λέγοντος ὅτι ἐγὼ* Io 2, 19
καταλύσω τὸν ναὸν τοῦτον τὸν χειροποίητον καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν
ἄλλον ἀχειροποίητον οἰκοδομήσω. 59 *καὶ οὐδὲ οὕτως ἴση ἦν ἡ*
μαρτυρία αὐτῶν. 60 *καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἰς μέσον ἐπηρώ-*
τησεν τὸν Ἰησοῦν λέγων· οὐκ ἀποκρίνῃ οὐδὲν τί οὗτοί σου κατα-

---

55. *μαρτυριαν* (et. Or$^{\text{int}\,2,\,900}$): As* al^{6} k sah *ψευδομαρτυριαν* :: cf Mt | *εισ το θανατωσαι* (it vg *ut eum morti traderent* vel similiter): D 2p^{e} *ινα θανατωσουσιν* (2p^{e} *-σωσιν*) | *ουχ* (et. ΝΑΒ^{2}CDNP etc): B*LΔ *ουκ* | *ευρισκον* cum ΝΑCΝW^{b}ΧΓΠ unc^{s} al longe pl ... Ln Ti *ηυρισκον* cum BDF^{w}LΡ 1. al pauc (Δ *ηρισκον*)

56. *εψευδομαρτυρουν* (d it vg *falsum testimonium dicebant*): D^{gr} add *και* (hoc suppl^{s}, *om) *ελεγον* | *αι μαρτυριαι*: 69. 127. a^{scr} a sah cop syr^{sch} add *αυτων*

57. *και τινες* (sah syr^{sch} *τιν. δε*): D a ff$^{2\cdot}$ k q Or$^{\text{int}\,2,\,900}$ *και αλλοι*, 2p^{e} 13. 69. 124. 346. c *αλλοι δε*, arm *αλλοι* | *εψευδ. κατ αυτου λεγοντες*: D *εψευδ. και ελεγον κατ αυτ.*, c d ff$^{2\cdot}$ *falsum testimonium dicebant advers. eum*, k *commentiebantur et dicebant*

58. *οτι ημεισ ηκουσ. αυτου λεγοντοσ* (Vг *-τεσ*, U *λαλουντοσ*) et. Or$^{4,\,200}$ et Or$^{\text{int}\,2,\,900}$: N *οτι ειπεν*, c k *hic dixit* :: cf Mt | *καταλυσω* (Or$^{4,\,200}$): Δ^{a} 2. vg^{edd} (ap Ln) go Or$^{\text{int}\,2,\,900}$ *-λυω* | *τον ναον τουτον*: D^{gr} om *τουτον*, d *hunc templum*, k *templ. istut* (sed habet *siut* pro *istut*), ff$^{2\cdot}$ *templ. dei* | *αλλον αχειροπ.* (haec N 106. ante *δια* pon) *οικοδομησω* (Or$^{4,\,200}$ *αγοικοδ.* sed variant edd): D a c ff$^{2\cdot}$ k *αλλον αναστησω* (c *suscitabo illud*, a ff$^{2\cdot}$ *aliud suscitabo*, k *aliud excitabo*) *αχειροπ.*

59. *ουδε*: A*KΠ* 69. al pauc *ουδ.* Accurate a d k q *et nec sic*, Or$^{\text{int}\,2,\,900}$ *sed nec sic*; contra c ff$^{2\cdot}$ l vg *et non* omisso *ουτωσ* (Δ *ουτω*) | *ιση ην*: DL 1. al pauc a c ff$^{2\cdot}$ l q vg (k om *ιση*) *ην ιση*. Praeterea a ff$^{2\cdot}$ *erant convenientia* (ff$^{2\cdot}$ *aequalia*) *testimonia illorum*, Or$^{\text{int}\,2,\,900}$ *convenientia erant eorum testimonia*, d *erat conveniens testimonia illorum*, (contra *erat conveniens* [c *aequale*] *testimonium illorum* c l q vg; *fuit testimonium eorum* k)

60. *εισ μεσον* cum ΝΑΒCΕF^{w}GΗΙΚLΝΡSUVW^{b}ΧΓΔΠ al pl Or$^{4,\,200}$... ς(=Gb Sz) *εισ το μεσον* cum DM al mu cop (:: cf 3, 3) | *επηρωτησεν*: 435. al^{10} fere *επηρωτα*, item *interrogabat* d ff$^{2\cdot}$ k q (non item a l vg, c *coepit interrogare*) | *αποκρινη*: HI y^{scr} al pauc *-νει* | *τι*: L *οτι* (Schu: „forsan recte ap Mc") | *ουδεν τι*: absque interpunctione et. Ln et h. l. et Mt 26, 62; ς Wtst etc *ουδεν; τι* et Gb Sz *ουδεν, τι*. Favent nostrae rationi edd antiquiss (et ΝCDILP) quod nihil interpetionis habent (non item ΕΚΜW^{b} etc) item interpretes Latini; habent enim ff$^{2\cdot}$ q vg *non respondes quicquam* (q om) *ad* (ff$^{2\cdot}$ *adversum*) *ea quae tibi obiciuntur*

61 ss Lc 22, 67 ss μαρτυρούσιν; 61 ὁ δὲ ἐσιώπα καὶ οὐκ ἀπεκρίνατο οὐδέν. πάλιν ὁ ἀρχιερεὺς ἐπηρώτα αὐτὸν καὶ λέγει αὐτῷ· σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ εὐλογητοῦ; · 62 191.1 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· ἐγώ εἰμι, καὶ ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν καθήμενον τῆς δυνάμεως καὶ ἐρχόμενον μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ. 63 192.6 ὁ δὲ ἀρχιερεὺς διαρρήξας τοὺς χιτῶνας αὐτοῦ λέγει· 192.2 τί ἔτι χρείαν

---

ab his? item a *nihil respondes ad haec quae isti adv. te contestantur?* k *nihil respondis* (* *-distis*) *de his quae adversum te dicunt*, c *quare nihil respondes adversus accusationes eorum.* Contra d *non respondes nihil· quid isti tibi testantur*; similiter sah cop syr^{utr} go. | σου: r e^{secr} σοι

61. o (B^{2}et^{2} σ) δε (et. Or^{4,200} et ^{287}; item it vg *ille autem*, D εκεινος δε) et. Or^{4,200} et ^{287}: ℵA 106. al^{12} fere syr^{sch} pers^{p} (aeth) add ις :: ut Mt. Praeterea a om o δε usque απεκρ. ουδεν | εσιωπα (et. Or^{bis}): D εσιγα | ουκ απεκριν. ουδεν cum ℵBCL 33. sah cop aeth go Or^{4,200} ... ς Ln ουδεν απεκρινατο (D απεκριθη) c. ADINPW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al pler Or^{4,287}. Item *nihil respondit* e d ff^{2}· l q vg (k om και ουκ απεκρ. ουδεν, a vide ante) | παλιν :ΥΙ k add οιν, 1. 69. 124. 2^{pe} al panc syr^{sch} praem και | επηρωτα: Ρ^{w}I 2^{pe} al mu Or^{4,287} επηρωτησεν, item sah go ... A επερωτα. Verba παλιν ο αρχ. επηρ. αυτον om D a c ff^{2}· q, sed vide post; k sic: *iterum ergo pontifex dicit illi* omissis επηρ. αυτον και. Post επηρωτ. αυτον 13. 69. 124. 346. 2^{pe} Or^{4,287} add εκ δευτερου | και λεγει αυτω: c *ad quem iterum ait*, ff^{2}· *iterato ait* ... D q add ο αρχιερευς ... 346. 2^{pe} Or^{4,287} λεγων | ο $\overline{χς}$: r k om | του ευλογητου (et. ℵ^{c} Or ^{4,287} et $^{int\,3,217}$): ℵ* του θεου, AKΠ al^{15} fere ff^{2}·blanch (non item a c g^{1}· k l q) vg (et. em tol gat al sax, sed non am fu ing) arm^{zoh} (non item mss) Clem$^{int\,906}$ (in epist. Iud. „in evglio vero sec Mc interrogatus dominus a princip. sacerd. *si ipse esset Chr. filius dei benedicti, respondens dixit: Ego sum, et videbitis fil. hom. a dextris sed. virtutis*) του θεου του ευλογητου

62. o δε $\overline{ις}$: DG 1. 13. 69. 124. 346. 2^{pe} a ff^{2}· k q (non item c f l vg) sah arm Or^{4,287} Clem^{int} (vide ante) add αποκριθεις | ειπεν: D 2^{pe} Or λεγει. Praeterea DG 2^{pe} 1. 13. 58. 69. 124. 346. c^{secr} y^{secr} a c f ff^{2}· l q (non item k) vg sah cop^{wl} et$^{petr\,2}$ (non item cop$^{sch\,w}$ et^{dz}) syr^{utr} arm aeth Or add αυτω :: cf Mt | εγω ειμι: 13. 69. 124. 346. 2^{pe} arm Or praem συ ειπας οτι :: cf Mt | εκ δεξ. καθημ. cum ℵBCDLNW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al longe pl l q (a *ad dextram virtutis sedentem*) am em fu ing mt prag reg tol sax go Or^{3,715} et $^{int\,3,911}$ Clem^{int} (vide ante) ... ς (= Gb Sz) καθημ. εκ δεξ. cum AI 1. 33. al sat mu c f ff^{2}· k sah cop syr^{utr} arm Or^{4,287} (:: ut Mt lectione non fluct) | της (D^{s} om) δυναμεως: 157. vg^{ed} (at non cdd pler) arm^{usc} add του θεου:: e Lc | και ερχομενον: D^{gr} om, d om tantum και | μετα (*cum* c f ff^{2}· k l q g$^{1.2.}$ vid vg): G 1. 11. 28. 33. al^{25} fere a sah syr^{sch} (contra syr^{p} etiam$^{mg\,gr}$) επι (*super*) :: e Mt

63. διαρρηξας c. ℵAB^{2}CDILW^{b}ΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid}: B*ℵ διαρηξας. Praeterea 124. 2^{pe} a arm Or^{4,287} add ευθεως, item praem sah^{woid} (non item^{ming}) | τους χιτωνας (B* κιτωνας, item alibi ℵ): s syr^{sch} pers^{p}

ἔχομεν μαρτύρων; 64 ἠκούσατε τῆς βλασφημίας· τί ὑμῖν φαίνεται; οἱ δὲ πάντες κατέκριναν αὐτὸν ἔνοχον εἶναι θανάτου.

65 [104. 1] Καὶ ἤρξαντό τινες ἐμπτύειν αὐτῷ καὶ περικαλύπτειν αὐτοῦ τὸ πρόσωπον καὶ κολαφίζειν αὐτὸν καὶ λέγειν αὐτῷ· προφήτευσον, καὶ οἱ ὑπηρέται ῥαπίσμασιν αὐτὸν ἔλαβον. Mt 26, 27 a Le 22, 63 a

τον χιτωνα | λεγει: D και λεγει (60. διηρηξε - και ειπεν), item c d ff^{2}· q *scidit - et ait*, k *conscidit - et dixit* (a *conscidit - dicens*)

64. ηκουσατε. ℵ praem (:: e Mt) ιδε νυν, similiter 122. 252. syr^{sch} (vide post) ιδου, *ecce*... GN 1. 124. 2^{pe} c^{ecr} al^{10} fere sah^{wold} (non^{ming}) arm add παντες, item d *omnes* (pergens *blasphemias eius*); al^{7} add παντως | της βλασφημιας cum NBCEHIKLMNSUVW^{b}ΓΔΠ al pler ... Ln την βλασφημιαν (:: e Mt) cum ADG 1. 13. 2^{pe} al^{5}. Praeterea DGIN al^{10} q gat mt go aeth add αυτου, item 13. 61. 69. 346. 124. 2^{pe} sah^{wold} (sah^{ming} *blasph. quam dixit*) syr^{sch} (*ecce ex ore eius audistis blasph.*) syr p mg arm add του (124. 2^{pe} αυτου εκ του) στοματος αυτου :: cf Lc | φαινεται: DN 28. 2^{pe} δοκει :: e Mt | οι δε παντες (l vg *qui omnes*): D παντες δε, c d k *omnes autem* ... 1. 13. 69. 2^{pe} al pauc a f ff^{2}· q και παντες | αυτον: D* αυτω | ενοχον ειναι cum NBCLA 33. l q go... ς Ln ειναι ενοχον cum AKGHKMNSUVW^{b}XΓΠ al pler a c f k vg (hi omnes *eum* [k *illum*] *esse reum mortis*) arm ... D ff^{2}· om ειναι

65. εμπτυειν (et. NABC etc): DΔ επτ. | αυτω: D a f go sah cop syr^{sch} arm τω προσωπω αυτου :: cf Mt | και περικαλ. αυτ. το πρ.: D a f om :: cf Mt | αυτου το πρ. c. NBCLUΔ 33. 108. 127. ... ς Ln το προσωπ. αυτου cum AINW^{b}XΓΠ unc^{7} (Ψ inde a v. 54 hiat) al pler, item (ut solent Latini) c ff^{2}· k l q vg | κολαφιζειν (et. f l q vg): D a c k εκολαφιζον (:: cf Mt). Ita c: *et coeperunt quidam irridere eum, et conspuerunt in illum, et velantes faciem eius colaphizabant eum, et dicebant ei ministri* etc; k *et coeperunt quidam conspuere illum, et velantes faciem eius clarificabant eum, et dicebant illi ex famulis* etc; a *et coeperunt quidam inspuere in faciem eius et colaphizabant eum* (omissis reliquis; pergit enim: *Et cum esset Petrus*) | λεγειν: D 2^{pe} c k go ελεγον | αυτω sec: r 1. 13. 69. syr^{sch} arm om | προφητευσον: G 1. 118. add νυν, Ψ^{w} al pauc c f k add ημιν (et tol *nobis Christe*), IUXΔ 13. 33. 69. 108. 124. 127. 2^{pe} al^{20} fere gat sah cop syr^{p} arm aeth add ημιν (13. 69. al νυν, cop$^{petr\,s}$ om, syr^{p} habet c.*) χριστε (cop post σε pon, al^{10} fere om) τις εστιν ο παισας (Δ πυψας, ϑ *misit*) σε :: e Mt et Lc. Ad verba Matthaei: *tunc exspuerunt* usque *qui te percussit* (26, 67. 68) Aug$^{cons\,3,\,20}$ notat: „Hoc dicit etiam Marcus; commemorat etiam quod ei faciem velaverunt. De his quoque Lucas attestatur." | οι υπηρεται: D om, item (qui ad λεγειν trahunt, vide ante) c k (aeth om και οι υπη. usq ελαβ.) | αυτον: D q post ελ. pon (f ff^{2}· q *et ministri cum voluntate* [f *libenter* pro *c. vol.*] *alapis eum caedebant* [q *caed. eum*]) | ελαβον cum NA BCIKLNSVΓΔΠ al^{10} fere, item DG 1. 13. 69. 2^{pe} al^{10} cop syr^{p} ελαμβανον ... ς εβαλλον cum Π al permu^{vid}, item KMUW^{b}X 33. 157. al plus^{25}

66—72
Mt 26, 69—75
Lc 22, 54—62
Io 18, 15—18
et 25—27

66 196. 1 *Καὶ ὄντος τοῦ Πέτρου κάτω ἐν τῇ αὐλῇ ἔρχεται μία τῶν παιδισκῶν τοῦ ἀρχιερέως*, 67 *καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον θερμαινόμενον ἐμβλέψασα αὐτῷ λέγει· καὶ σὺ μετὰ τοῦ Ναζαρηνοῦ ἦσθα τοῦ Ἰησοῦ*. 68 *ὁ δὲ ἠρνήσατο λέγων· οὔτε οἶδα οὔτε ἐπίσταμαι σὺ τί λέγεις*. 196. 1 *καὶ ἐξῆλθεν ἔξω εἰς τὸ προαύλιον, καὶ ἀλέκτωρ ἐφώνησεν*. 69 *καὶ ἡ παιδίσκη ἰδοῦσα αὐτὸν ἤρξατο*

ἔβαλον. Itp1er vg *caedebant*, k *percutiebant*. Similiter syrsch (sedP *excipiebant*) sah (sed cop *ελαβ. αυτ. ραπ.* exprim) go.

66. *και ουτος* (et. Eusdem 121; sah *ουτος δε*, item c *Petrus autem cum esset*): L om *και* | *κατω* ante *εν τ. αυλ.* cum ΝBCLU^{2}X al^{10} fere syrsch arm aeth ... ς Ln post *εν τ. αυλ.* c. ANWbΓΔΠ unc^{a} al pl f g^{1} (*seorsum* pro *deorsum*) k l vg Aug$^{cons\ 2,26}$ syrP go... DI 69. 2Pe c^{scr} al pauc a c ff^{2} q sah cop Eusdem om | *ερχεται*: D a c ff^{2} k (pon post *αρχιερ.*) q Eusdem add *προσ αυτον* | *μια των παιδισκων* (et. Eusdem): HC *μια παιδισκη* :: ut Mt

67. *τον πετρον*: 1. 69. 346. 2Pe c syrsch arm Eusdem 121 *αυτον* | *θερμαινομ.* (ut NB etc): ACDE^{3}LNΓΔ al rursus *θερμενομ.* | *εμβλεψασα* (Dερβλ.): KMΔ 33. 282. 435. -ψασ (omisso *α*, sed sequitur *αυτω*) | *αυτω λεγει* (sahwoid cop syrsch aeth add *αυτω*) ita et. a f k l vg sahming syrP arm go Eusdem: D c ff^{2} q *λεγει αυτω* | *και συ*: Dgr om *και* | *μετ. του ναζ. ησθ. του ιυ* cum BCL; N syrsch *μετ. του ιυ ησθ. του ναζ.* ... DΔ al^{10} fere it vg go syrP arm aeth Eusdem *μετ. του* (Eus om) *ιυ του ναζ* (D *ναζορηνου*, Δ al Eus *ναζωραιου*, vide post) *ησθα* (Eus *ησ*); item 33. sah cop *ησθα μετ. ιυ του ναζ.* ... ς *μετ. του ναζ. ιυ* (al^{7} om) *ησθα* (1. 13. 69. 209. 346. 2Pe *ησ*, ut et. Eus) cum ANXIΓΠ unc^{a} al pler | *ναζαρηνου* (KΣΓ al mu *-ρινου*): D k l^{e} q *ναζορηνου*, *nazoreno* (contra *nasareno* a c f l^{2} *δ* vg), Δ 238. (al pauc?) Eusdem *ναζωραιου*, item ff^{2} *nazoreo*

68. *ηρνησατο*: M al^{9} add *αυτον* :: cf Lc | *ουτε οιδα ουτε επισταμ.* cum NBDL 2Pe Eusdem 121. Item c f ff^{2} vid l q *δ* vg sah cop *neque scio neque novi*; a *nescio sed nec novi* (pergit *quem dicas*) ... k syrsch perP nil nisi *nescio* (:: ut Mt) ... go *non scio non novi* (similiter? I - - *ουκ επισταμαι*, vdtr enim in abscissis pariter *ουκ οιδα* scriptum fuisse) ... Ti *ουκ οιδα ουτε επισταμ.* cum CKQUSVΔ 1. 69. al plus^{20}, item ς *ουκ οιδα ουδε επιστ.* cum AKMNUXΓΠ al permu, item *non novi neque intelligo* syrP | *συ τι* cum NBCLNUΔ 1. 33. 108. 209. 2Pe ... ς *τι συ* cum AIXΓΠ unc^{a} al pler Eusdem, item sah cop arm go ... D al pauc it vg om *συ* :: ut Mt | *και εξηλθεν*: Dgr om *και* | *εξω εισ το προαυλιον* (78. *προπυλον*): 2Pe Euscod *εισ το εξω πρ.*, D *εξω εισ την προσαυλην*, 1. 13. 69. 209. arm Eused *εισ την εξω αυλην* (13. 69. *προαυλην*, Eus *προαυλιν*) | *και* (218. c^{scr} al^{6} add *ευθεωσ*) *αλεκτ. εφων.* cum ACDINX ΓΔΠ unc^{a} al fere omn a f ff^{2} k l q vg sahming (et^{woid} ante *και εξηλθ.* pon) syrutr arm aeth go Eusdem ... NBL 17ev c cop om, hinc Ln [*και αλ. εφ.*] :: cf Mt et Lc

69. *παλιν* post *ηρξατο* cum NCLΔ 108. 127. (131. post *λεγειν*) ... ς Ln

πάλιν λέγειν τοῖσ παρεστῶσιν ὅτι οὗτοσ ἐξ αὐτῶν ἐστίν. 70 ὁ δὲ πάλιν ἠρνεῖτο. καὶ μετὰ μικρὸν πάλιν οἱ παρεστῶτεσ ἔλεγον τῷ Πέτρῳ· ἀληθῶσ ἐξ αὐτῶν εἶ· καὶ γὰρ Γαλιλαῖοσ εἶ. 71 ὁ δὲ ἤρξατο ἀναθεματίζειν καὶ ὀμνύναι ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὃν λέγετε. 72 καὶ εὐθὺσ ἐκ δευτέρου ἀλέκτωρ ἐφώνησεν.

---

post ιδουσα αυτον cum AINXΓΠ unc[7] al pl (157. 245. ante αυτον) go syr[p] (et[sch] *et vidit eum rursus puella illa*) ... BM 50. f sah cop aeth om. Transpositis singulis D 2[pe] c f k l q vg arm Eus[dem] παλιν δε (k om) ιδουσα αυτον η παιδισκη (f l q vg *ancilla*, k *illa ancilla*, c *altera ancilla*); a *et cum cum vidisset iterum puella* | η (e[scr] om) παιδισκη: cop[wl] et[dz] *alia* (*et videns eum alia*; contra cop[schw] ex[petr 3.] *et videns eum ancilla*; sah *ancilla vero cum vidisset eum*) :: cf Mt | ηρξατο λεγειν: B sah cop aeth ειπεν (:: Mt λεγει) | παρεστωσιν cum ℵBCIKLΔΠ* al plus[10] Eus[dem] ... ς Ln παρεστηκοσιν cum ADNXΓΠ[2] unc[7] al pler | οτι (Eus[dem] om) ουτοσ: 13. 59. 69. 106. 124. 251. 346. a c ff[2.] syr[sch] arm aeth οτι και ουτοσ, D[gr] οτι και αυτοσ

70. ηρνειτο cum ℵABC etc :: F[w]GMNXΔ 1. 13. 69. 124. 2[pe] al plus[10] Eus[dem 121] ηρνησατο, item it vg sah cop (sed[dz] ηρνειτο) syr[p] go (:: ut Mt); item D sed ο δε παλ. ηρνησατο inepte transposita habet inter παλ. δε ιδ. αυτ. η παιδισκη et και ηρξατο | και μετα (sah μετα δε): ℵ* cop[dz] om και | παρεστωτεσ (D -ηκοτεσ): G 1. περιεστωτεσ | ελεγον (*dicebant* a d l vg): L 17. (al pauc? sed non 13.) ειπον, c ff[2.] q *dixerunt*; k *dicunt* | τω πετρω: D a om | αληθωσ: M add και συ, a omisso αληθωσ *et tu ex illis es* | και γαρ γαλιλ. ει (haec om 73. 131. 142* a go, hinc Gb[o]) absque additam cum ℵBCDL 1. 118. 209. 2[pe] a c ff[2.] g[1.] (et[2. vid]) k l sah cop Eus[dem] Aug[cons 3,25] (*Iam vero illud quod Matthaeus ipsi Petro dictum fuisse asserit*: Vere et tu ex - manifestum te facit; *sicut Ioh. eidem Petro dictum asseverat*: Nonne ego te -, *Marcus autem inter se illos de Petro locutos dicit*: Vere ex illis est, nam et Galilaeus est; *sicut* etc) ... ς (sed Gb[oo] prob Schu „et λαλια et ομοιαζ. aliena a Mc") add και η (Δ om) λαλια σου ομοιαζει (N δηλοι, 33. δηλον σε ομοιαζει sic sed litterae ομ rescriptae, aeth δηλον σε ποιει exprim) cum ANXΓΔΠ unc[8] al pler (116. ante και γαρ γαλ. ει pon) q go syr[utr] arm aeth Euthy[dis] (ad Mt 26, 73) :: omnino e Mt fluxit; ipsum ομοιαζει glossatoris est

71. και ομνυναι cum BEHLSUVXΓ al[80] fere ... ς (= Gb, sed rursus Gb') και ομνυειν (:: ut Mt) cum ℵACGKMNΔΠ al permu Eus[dem 121] ... D (a) q και λεγειν (a *dicens*), arm κ. ομν. και λεγειν | τουτον ον λεγετε (a *hunc quem dicitis*, d ff[2.] l q vg *istum quem dicitis*, c *istum quem dicis*): ℵ om (:: ut Mt), k om ον λεγετε, D[gr]KN al[5] om τουτον

72. και ευθυσ (-θεωσ DG al[14] Eus: ita Gb + Sz) cum ℵBL 2[pe], DG 13. 69. 124. 346. al[10] Eus[dem 121], item it vg syr[sch] arm aeth ... ς (= Gb Sz) om ευθ. cum ACNXΓΔΠ unc[7] al pler sah cop syr[p] go | εκ δευτερου (et. Eus[dem]): ℵL c reg om (:: Mt ευθεωσ absq εκ δευτ.). Cf et. ad v. 68.

197.2 καὶ ἀνεμνήσθη ὁ Πέτρος τὸ ῥῆμα ὡς εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι δὶς τρίς με ἀπαρνήσῃ. καὶ ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν.

XV.

1–5 Mt 27, 1 a 11–14 Lc 23, 1 aa Io 18, 28 aa

1 198.2 Καὶ εὐθὺς πρωὶ συμβούλιον ἑτοιμάσαντες οἱ ἀρχιερεῖς μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν γραμματέων καὶ ὅλον τὸ συνέδριον, 199.1 δήσαντες τὸν Ἰησοῦν ἀπήνεγκαν καὶ παρέδωκαν Πειλάτῳ. 2 200.1 καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ Πειλᾶτος· σὺ εἶ ὁ βα-

---

72. ανεμνησθη: G 1. 13. 69. 209. αναμνησθεισ. Ex his και sq non om nisi 1. 209. | το ρημα ωσ cum NABCLΔ al[8] sah cop go ... Gb" Sz το ρημα ο cum DNXΓΠ unc[7] al[180] fere; item it *rememoratus* (q *commemor.*, l *recordatus*) *est - verbum quod* (syrP *sermonis dicentis ei Iesu*, sed[mg] *sermonis quem dixerat ei Iesus*) ... ς του ρηματοσ ου cum M 69. al vix mu (vg *recordatus est - verbi quod*). Libere 1. 209. syr[sch] etP txt (vide ante) arm[cdd] aeth του ρηματοσ του ιω ειποντοσ | αυτω: D[gr] om, item (vide ante) 1. 209. | ο ις: D[gr*] ιν | οτι πριν usque απαρνησῃ: D 142[s] κ perP om | φωνησαι δισ cum AC[2]LNXΓΔ unc[6] al pler vg go syr[utr] (arm τρισ pro δισ) ... Ln δισ φωνησαι cum B 2P[c] k sah cop ... NC*vid Δ 251. c ff[2]· g[1]· l q aeth om δισ | τρισ (ΔNXΓΔ al τρεισ) με απαρν. cum NBC* et[2]LΔ c ff[2]· g[1]·vid k l q vg Aug[cons 2,96] sah cop syr[sch] (απαρν. με) aeth ... ς Ti απαρν. με τρισ cum ΔNXΓΠ unc[6] al omn[vid] syrP arm go | και επιβαλων (Euthym ad Mt 26, 75 επιβαλων αντι του αρξαμενοσ: Δ 247. επιλαβων) εκλαιεν (κ*C cop εκλαυσεν :: ut Mt et Lc): D it vg (et. δ; em om haec verba) sah (non item cop) syr[utr] arm go και ηρξατο κλαιειν (aeth *et flevit*)

XV. 1. ευθυσ cum NBCLΔ ... ς Ln ευθεωσ cum ADNXΓΠ unc[6] al omn[vid] ... a c (non item ff[2]· k l q vg) sah (non cop) aeth om | πρωι c. NBCDL 46. a (*prima luce*) ff[2]· k (k* *e mane*) l q vg (ff[2]· k[2] l q vg *mane*), c (*cum autem mane factum esset*) sah (ut c) cop (syr[sch] vid) Or[4,367] ... ς Ti επι το (ES al permu τω) πρωι cum ΔNXΓΔΠ unc[6] al fere omn arm (item[vid] go syrP) | ετοιμασαντεσ cum NCL ... ς Ln Ti ποιησαντεσ cum ADNX ΓΔΠ unc[6] al pler l vg cop arm go, item D al[5] a c ff[2]· k q sah syr[utr] aeth Or[4,367] εποιησαν (sequente και ante δησαντεσ). Cf ad 3, 6 | πρεσβυτ. tum γραμμ. (et. Or): c 47[ev] sah[ming] (non[wold]) γραμμ. tum πρεσβ. | των ante γραμμ. cum ND 1. 2P[c] sah cop Or ... ς Ln Ti om cum B(C vide ante)LNΓΔΠ unc[6] al pler | απηνεγκαν cum NABLΓΔΠ unc[7] al pler arm (sah cop ut vdtr) ... CDGN 1. 124. 2P[c] al[5] Or απηγαγον, item *duxerunt*, *perduxerunt* (a), *adduxerunt* (k) it vg, item syr[utr] go aeth :: e Mt (cf et. Mc 14, 53). Praeterea D a c ff[2]· k q Or add εισ την αυλην, *in atrium* (k *in praetorium* :: ut Io εισ το πραιτωριον) | πιλατω cum NABD ... ς Ln Ti πιλατω cum CLNΓΔΠ unc[6] al omn[vid]. Cf ad Mt 27, 2. Idque absque τω cum NBCDLΔ 1. c[scr] al pauc Or ... ς praem τω cum ANΓΠ unc[6] al pler

2. ο πιλατοσ (πιλ. ut v. 1; item ς Ln Ti πιλ.): 13. 69. 2P[c] c k (non

σιλεὺσ τῶν Ἰουδαίων; ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ αὐτῷ λέγει· σὺ λέγεισ. 3 [201. 4] *καὶ κατηγόρουν αὐτοῦ οἱ ἀρχιερεῖσ πολλά.* 4 *ὁ δὲ Πιλᾶτοσ πάλιν ἐπηρώτα αὐτόν· οὐκ ἀποκρίνῃ οὐδέν; ἴδε πόσα σου κατηγοροῦσιν.* 5 *ὁ δὲ Ἰησοῦσ οὐκέτι οὐδὲν ἀπεκρίθη, ὥστε θαυμάζειν τὸν Πιλᾶτον.*

6 [202. 2] *Κατὰ δὲ ἑορτὴν ἀπέλυεν αὐτοῖσ ἕνα δέσμιον ὃν παρη-* 6—15 Mt 27, 15—26 Lc 23, 17—25 Ioh 18, 39 aa

item a ff^{2}· l q vg) sah add *λεγων* :: ut Mt et Lc | *ο δε* (ℵ al pauc add *ιϛ*): D a aeth *και* | *αυτω λεγει* (vocem post *αυτω* in C non assequutus sum, sed omnino *λεγει* vdtr) cum ℵBCD cop arm (ν 1. 127. 209. 258. *λεγει αὐτω*, l vg *ait illi*, 2pe tantum *λεγει*, item c [om *αποκρ.*] ff^{2}· q tantum *ait*) ... ϛ Ln *ειπεν αυτω* cum ANXvidΓΔΠ unc^{8} al pler d (k *dixit* omisso *αυτω*) syr^{utr} go aeth ... a *respondit ei*, sah *respondit ei dicens*

3. *κατηγορουν* (et. Or^{4,287}): Dgr *κατηγορουσιν* | *πολλα* absque additam cum ΨABCDX(c spatio certum est)ΓΠ unc^{7} al pl ff^{2}· k l q vg sah^{woid} cop syr^{sch} go ... ΝUΛ 13. 33. 69. 124. 131. al^{40} a c sah^{ming} syrP arm aeth Or add *αυτοσ δε ουδεν απεκρινατο* :: cf Lc 23,9 Mt 27,12

4. *πειλατοσ* cum ΨABD ... ϛ Ln Tl *πιλ.* ut v. 1. | *παλιν*: CD k q sah^{ming} aeth post *επηρ. αυτον* pon (ff^{2}· *Iterum Pilatus interrogavit* etc) ... U 127. 131. 238. al pauc om :: ut Mt 27,13 | *επηρωτα* cum BU 13. 33. 69. 124. 2pe al^{12} fere a k syrP mg ... ϛ Ln *επηρωτησεν* c. ΨACDNXΓΔΠ unc^{7} al pler c ff^{2}· l q vg sah cop syr^{sch} etP txt arm (:: toties imperf. ipsius huius verbi ap Mc cum aor. mutarunt, cf 5,9. 9,11. 10,2 et 10. 12,18. 14,61; item 7,17. 8,5 et 23. 9,28. Contra non fluctuare solet aor. nec ap Mc nec ap rell) | *αυτον* absque *λεγων* cum ℵ* 1. 209. 2pe a sah (:: et hoc prorsus ex Marci usu *επερωταν* sine *λεγων* scribere soliti, ut 5,9. 8,5. 23. 29. 9,16. 28. 33. 10,2. Ita nec Mt nec Lc. Hinc passim suppleverunt *λεγων*, ut 9,21. 10,17. 12,28. 15,2. Ubi vero additum est non fluctuat: 8,27. 9,11. 12,18. 14,60) ... ϛ Ln Ti add *λεγων* cum ℵcABCDNXΓΔΠ unc^{8} al pler c ff^{2}· k l q vg cop (syr^{sch} *et dixit ei*) syrP al | *ουδεν*: B* om (suppl B^{2}); pparh ser *ουδεν αποκρ.* omisso *ουκ* | *ωδε* (ℵ *ειδε*): Δ *ιδοι* (*ιδου?*) | *κατηγορουσιν* cum ΨBCD 1. 48ev, item *accusant* it vg Or$^{int\,2,\,217}$ (*καταμαρτυρ.* Latini reddunt *adv. te dicunt testimon.* [*testificantur*] vel similiter, cf Mt 26,62. 27,13. Mc 14,60) cop aeth ... ϛ *καταμαρτυρουσιν* (:: e Mt) cum AEGHKMNSU VXΓΔΠ al pler sah syr^{utr} arm go

5. *απεκριθη*: G 1. 13. 69. al pauc *απεκρινατο* | *πειλατον*, ϛ Ln Ti *πιλατον* ut vv. 1. 2. 4.

6. *εορτην*: D praem *την* | *απελυεν*: 13. 69. 124. 346. *ειωθει ο ηγεμων απολυειν* (:: e Mt), item a ff^{2}· l vg *solebat dimittere*, c *dimitt. solebat*, k *consueverat remitt*,. syr^{sch} (*consueverat autem omni festo solvere*) | *ον παρητουντο* c.ℵ*AB* (Δ *ον· περητουντο* sic)... ϛ Ln Ti *ονπερ ητουντ.* cum ℵcB2CNXΓΠ (Δ vide ante) unc^{7} al pler, item DG 2pe 13. 69. al pauc *ον αν* (13. *εαν*) *ητ.*, 1. *ον ητουντ.* Quadrat huc *quemcunque petissent* a c ff^{2}· k vg; contra *quem postularent* k ad *ον παρητ.* spectare vdtr. Nec sah cop syr^{sch} exprim *quemcunque* sed *quem*; aliter syrP

τοῦντο. 7 [203.4] ἦν δὲ ὁ λεγόμενος Βαραββᾶς μετὰ τῶν στασιαστῶν δεδεμένος, οἵτινες ἐν τῇ στάσει φόνον πεποιήκεισαν. 8 καὶ ἀναβὰς ὁ ὄχλος ἤρξατο αἰτεῖσθαι καθὼς ἐποίει αὐτοῖς. 9 ὁ δὲ Πειλᾶτος ἀπεκρίθη αὐτοῖς λέγων· θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; 10 ἐγίνωσκεν γὰρ ὅτι διὰ φθόνον παραδεδώκεισαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς. 11 [204.1] οἱ δὲ ἀρχιερεῖς ἀνέσεισαν τὸν ὄχλον ἵνα μᾶλλον τὸν Βαραββᾶν ἀπολύσῃ αὐτοῖς. 12 [205.1] ὁ δὲ Πειλᾶτος πάλιν ἀποκριθεὶς ἔλεγεν αὐτοῖς· τί οὖν θέλετε ποιήσω ὃν λέγετε

---

7. ην δε: 13. 69. 124. 346. sah^{wold} (non^{ming}) add τοτε (:: e Mt) | βαραββασ (A^{gr} βαβαρραβασ): cf de huius nominis scriptura ad Mt 27, 16 | στασιαστων (Schu plane probat) cum ℵBCDK 1. 13. 69. al^{10} fere sah ... ς συστασιαστ., Ti συνστασιαστ. c. (συνστ.) AGHNVΔ al mu, item (συστασ.) EMSUXΓΠ al pl (:: συστασιαστ. et. Ios. Antt. 14, 2, 1; Herodot al συστασιωται) | φονον πεποιηκεισαν (C^{2} εποιηκεισαν, F^{w} 61. επεποιηκ., Γ 71. 258. 282. πεποιηκασιν, 28. πεποιηκαν): D 2^{pe} πεποιηκ. φονον, item *qui - fecerat* (k *fecerant*) *homicid.* c ff^{2}· k l vg sah; contra cop, item a *qui - homic. fecerat*

8. αναβασ (Schu „bene") cum ℵBD a (*accensa*) c ff^{2}· l vg (hi^{4} *cum ascendisset*; k plane om) sah cop go (aeth *ascendit et clamavit*) ... ς αναβοησασ cum ℵ^{cb}ACNXΓΠ unc^{8} al omn^{vid} syr^{utr} arm | ο οχλοσ: D 299** a k go ολοσ ο οχλ., *tota turba* | αιτεισθαι: D k mt add αυτον | καθωσ sine αει cum ℵBΔ sah cop; confirmant syr^{sch} (*sicut solitus erat facere iis*), c (*sicut consueverat per diem festum*) k (*quot faciebat in singulis diebus festis*) aeth (*ut faceret illis quemadmodum solebat*) ... ς Ln Ti add αει cum ACDNXΓΠ unc^{8} al omn^{vid} a ff^{2}· l vg syr^{p} arm go

9. πειλατοσ, ς Ln Ti πιλατ. ut supra | απεκριθη (33. -ινατο) αυτοισ λεγων (c *respondit eis dicens*, l vg *respondit eis et dixit*; M om λεγ.): D 2^{pe} αποκριθεισ λεγει αυτοισ (d *ait illis*), a ff^{2}· *respondens illis dixit*, k *respondit et dixit illis* | υμιν: D ff^{2}· om

10. εγινωσκεν cum ℵ^{c}BCNXΓΔ unc^{7} al pler: ℵ* εγνωκει, AKΠ al^{6} επεγινωσκεν ... D 1. 13. 69. 346. 2^{pe} ηδει (:: ut Mt) | παραδεδωκεισαν cum ℵBCKMUΓΠ al pl (al pauc παρεδεδωκ.): AEGNVXΔ al mu παρεδωκεισαν (EN al -δοκ-) ... DHS 1. 13. 69. al^{5} παρεδωκαν (:: ut Mt), item a *tradiderunt*, k *tradebant* (contra c ff^{2}· *tradiderant*, l vg *tradidissent*) | οι αρχιερεισ (k *principes*, pergens v. 11 *sacerdotes autem et*): B 1. 13^{ev} 47^{ev} cop om (:: ut Mt)

11. ανεσεισαν (l vg Aug$^{cons\ 3,33}$ *concitaverunt*, item cop syr^{utr} go aeth; Euthy ad Mt 27, 20 μαρκοσ δε φησιν οτι ανεσεισαν τον οχλ. ηγουν ανεκινησαν): Γ 131. 238. 48^{ev} al^{15} ανέπεισαν, D επεισαν (:: e Mt), item a c d ff^{2}· k *persuaserunt* (c ff^{2}· k), *suaserunt* (a d), item sah arm | τον οχλον: D* τω οχλω, d *turbas*, ff^{2}· *turbae*, c *turbis*, k *populo* | τον: D om | απολυση: HXΓ-al -λυσει

12. παλιν ante αποκριθεισ (c *iter. respondit eis dicens*) c. ℵBC 33. 2^{pe} al^{5} c g$^{1.2.vid}$ l vg sah (*Pil. iterum respondit dicens iis*) syr^{p} aeth go Aug

τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; 13 *οἱ δὲ πάλιν ἔκραξαν· σταύρωσον αὐτόν.* 14 *ὁ δὲ Πιλᾶτος ἔλεγεν αὐτοῖς· τί γὰρ ἐποίησεν κακόν; οἱ δὲ περισσῶς ἔκραξαν· σταύρωσον αὐτόν.* 15 [pos. 1] *ὁ δὲ Πιλᾶτος βουλόμενος ποιῆσαι τὸ ἱκανὸν τῷ ὄχλῳ ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν, καὶ παρέδωκεν τὸν Ἰησοῦν φραγελλώσας ἵνα σταυρωθῇ.*

16 [pos. 4] *Οἱ δὲ στρατιῶται ἀπήγαγον αὐτὸν ἔσω τῆς αὐλῆς, ὅ* 16–20 Mt 27, 27—31 Ioh 19, 2 s

cons 2,33 ... ς Ti post *αποκριθ.* cum AEGHKMNSUVXΔΠ al pler a (*respondens autem Pilatus iterum ait illis*) arm ... Dr al[10] ff[2]· k prag cop om, syr[sch] om *παλιν αποκριθεις* | *ελεγεν αυτοις* cum NBC syrP ... ς Lu Ti *ειπεν αυτοις* cum ADNXΔΠ unc[6] al omn fere, item k (*praegressis respondit et*) *dixit illis* (A l vg Aug[cons] *ait illis*; ff[2]· *ait*; c vide ante), item syr[sch] go cop... Γ *αυτοις λεγει*, 2[pe] *απεκριθη* (pro *αποκρ. ελεγ.* vel *ειπ.*) *αυτοις* | *θελετε ποιησω* cum ADNXΓΠ al pler it vg syr[utr] arm go aeth ... NBCΔ 1. 13. 33. 69. al pauc sah cop om *θελετε* :: ut Mt | *ον λεγετε* cum NCNXΓΔΠ unc[6] al pler cop syr[utr] aeth go ... B *λεγετε* omisso *ον* ... Ln om (quod probat Schu) *ον λεγ.* cum AD 1. 13. 69. 118. 13[ev] 2[pe] c[scr] it vg sah arm | *τον βασιλ.* cum NABCΔ 1. 13. 69. 229[vv] 346. 13[ev] 49[ev] al[1] [scr] al[3] [pe] arm, item D *τω* (sed[a] om) *βασιλει* ... ς om *τον* cum NXΓΠ unc[6] al pler go

13. *παλιν* ante *εκραξ.* (et. k l vg Aug[cons 2,33]): D post *εκρ.*, a c ff[2]· om | *εκραξαν* (G 1. 13. 69. al pauc mt syrP arm *εκραζον*, 2[pe] c[scr] *εκραυγαζον*) absque additam cum NBCEGHNPSUVXΓΔ al pl k l vg sah[ming] cop syr[sch] etp txt go Aug[cons] ... Ln add *λεγοντες* cum ADKMΠ al[25] fere a c ff[2]· gat sah[woid] aeth ... G 13. 69. 124. 346. c[scr] syrP [mg] arm add *αναπειομενοι υπο των αρχιερεων και ελεγον* (arm om κ. *ελεγ.*)

14. *ελεγεν*: N *λεγει* | *αυτοις* (suppl N[c]): N* om | *εποι. κακον* cum BCΔ 2[pe] 49[ev] al[2] [scr] ... ς Ln *κακ. εποι.* (:: ut Mt lectione non fluct) cum NADN PXΓΠ unc[6] al pler it vg etc | *περισσως* cum NABCDGHKMΔΠ* al[40] fere ... ς (= Gb Sz) Ti *περισσοτερως* (al pauc -*τερον*) cum ENPSUVXΓΠ[mg] al pl (:: et. Mt *περισσως*, at ibi nondum praecessit *εκραξαν*, unde *περισσοτερως* ortum vdtr. Apud Paulum et Lucam *περισσοτερος* frequens est.) | *εκραξαν* cum NBCEHNSUVXΓΠ[2] (Δ *εκραζαν*) sah syrP aeth go ... Ln *εκραζον* (:: e Mt) cum ADGKMΠ* 1. 69. 346. al[25] fere (2[pe] *εκραυγαζον*) it vg (et. *d*) syr[sch] arm cop. Praeterea N 2[pe] c add *λεγοντες*

15. *βουλομ. ποιησ. το ικαν. τω οχλω* cum NC sah cop syr[sch] ... ς Ln Ti *βουλ. τω οχλ. το ικαν. ποιησαι* (B *ποιειν*) cum A(B)NPXΓΔΠ unc[6] al omn fere a c l vg syrP arm aeth go Aug[cons 2,33] ... D ff[2]· k om (:: nihil simile in Mt) | *και παρεδ.* (B cop *παρ. δε*, Fw al pauc syr[sch] add *αυτοις*) *τον ιν φραγελλωσ.* (UXΓ al mu *φραγελωσ.*): D k sah *τον δε* (k om) *ιν φραγ.* (D[a] *φλαγ.*) *παρεδ.* (*Iesum flagellis caesum tradidit flagendum cruci* k)

16. *αυτον*: C[3] al pauc c gat *τον ιν* | *εσω* (157. 299. al[4] *εωσ*) *της αυλης* C. NABC*NXΓΔΠ unc[6] (rursus incipit F) al pler (237. add *του καιαφα*) sah syr[utr] aeth go... Dr 1. 13. 69. al pauc *εσω εισ την αυλην*, C[3]M al[25]

ἐστιν πραιτώριον, καὶ συγκαλοῦσιν ὅλην τὴν σπεῖραν· 17 *καὶ ἐνδιδύσκουσιν αὐτὸν πορφύραν καὶ περιτιθέασιν αὐτῷ πλέξαντες ἀκάνθινον στέφανον·* 18 *καὶ ἤρξαντο ἀσπάζεσθαι αὐτόν· χαῖρε βασιλεῦ τῶν Ἰουδαίων·* 19 *καὶ ἔτυπτον αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν καλάμῳ καὶ ἐνέπτυον αὐτῷ, καὶ τιθέντες τὰ γόνατα προσεκύνουν αὐτῷ.* 20 [sec. 6] *καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν πορφύραν καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ.*

---

fere *εισ την αυλην* (ℳ al mu add *του καισαρα*), item vel *intro* (d *intus*) *in atrium* (g^{2}· fu em erll ing gat mt prag san Aug$^{cons\,2,36}$, et. cop arm) vel *in atrium* (ita c ff^{2}· vg^{ed} am reg tol, l *in atrio*) it (sed k simpliciter *in praetorium* pro *εσω* usq *πραιτωριον*) vg cop arm... Δ *εξω* (*ὁ foris aut extra*) τ. *αυλησ* | ο *εστιν* (ℵ·127. add *το*) *πραιτωριον*: c ff^{2}· l vg cop aeth *praetorii* (g^{2}· *in atrium praetorium*; k vide ante); arm *ubi erat praetorium* | *συγκαλουσιν* cum ΝΑΒCΝΡΔ: ς Ln Ti *συγκ.* cum ΕΓGΗΚΜS UVΧΓΠ al certe pler ... D^{gr} *καλουσιν*

17. *ενδιδυσκ.* (D *ενδυδισκ.*) cum (Gb′ prob Schu) ΝΒCDFΔ 1. 13. 69. al pauc ... ς *ενδυουσιν* cum ΑΝΡΧΓΠ unc^{a} al pler | *πορφυραν*: 21. 61. 262. sah *χλαμυδα κοκκινην* (:: ut Mt)... 13. 69. 124. 346. 2P^{e} al pauc syr^{hr} arm *χλαμυδα κοκκινην και πορφυραν* | *περιτιθεασιν* (13. 69. 124. 346. *-τιθουσιν*): D *επιτιθεασιν*, item *inponunt* vel *imposuerunt* c ff^{2}·l vg, *superponunt* k | *πλεξαντεσ* (l vg Aug^{cons} *inponunt ei plectentes spineam coronam*, k *superpon. ei ornantes coronam ex sp.*, c ff^{2}· *imposuerunt ei factam spineam coronam*, d *impos. ei coronam factam de spinis*): D om (cf c d ff^{2}·) | *ακανθιν. στεφ.*: 1. *στεφ. εξ ακανθων* :: e Mt

18. *ασπαζεσθ. αυτον* (Δ *αυτ. ασπ.*) absq additam cum ΑΒC*DΧΓΔΠ unc^{1} al pl ff^{2}· k l vg sah cop syr^{utr} etc... ℵC^{2}NU 11. 33. 346. al^{10} fere arm add *και λεγειν*, item ℳ al^{1} c *λεγοντεσ* (:: cf Mt) | *βασιλευ* cum ΝΒDΜΡ SVX al mu (C* latet)... Gb Sz Ti o *βασιλευσ* (:: ut Mt) cum AC^{2}ΕΥGΗ ΚΝUΓΔΠ al plus^{110}

19. *αυτου την κεφαλην* (C al mu l vg τ. *κεφ. αυτ.*) *καλαμω*: D 2P^{e}.*αυτον καλαμω εισ την κεφ.*, c ff^{2}· k d *illum de* (d om) *harundine in caput* | *και ενεπτυον* (C^{*vid} *-υσαν*) *αυτω* (ℳ^{2} al aliq *αυτον*): U om | *και τιθ. τα γον. προσεκυν. αυτω*: D 71* 253. 82^{ev} k om (:: ut Mt)

20. *ενεπαιξαν* (ΑCΜΝΧΔ 1. al *-πεξαν*) *αυτω*: D om (reliquis non mutatis) | *την πορφυραν*: 1. 251. al^{2} τ. *χλαμυδα*, 13. 13. 69. 124. 346. (2P^{e} 8P^{e}, nisi cum 1. etc consentiunt) syr^{hr} arm sah τ. *χλαμυδα και την πορφυρ.* (sah *chlamydem purpuream*) :: cf Mt et supra | *τα ιδια* (BCΔ om, ita Ln) *ιματ. αυτου* (282. om *αυ.*) cum ℵ c^{scr}, BCΔ (Ln), 282. Latini *vestimentis* (*-ta*) *suis* vel *eius* ... ς Ti *τα ιματ.* (al^{2} add *αυτου*) *τα ιδια* c. ΑΝΡΧΓΠ unc^{a} al pler ... D^{gr} Z^{scr} semel nil nisi *τα ιματια* (Gb′) | *εξαγουσιν* (k *abduxerunt*, vg *educunt*): Δ *αγουσιν* (:: cf Ioh), item *ducunt* l prag, *duxerunt* c d ff^{2}· | *ινα σταυρωσουσιν* (*-σουσιν* cum ΑCDLΝΡΔ 33. 69. 245. 253. 47^{ev} 7P^{e} Z^{scr} semel: ς *-σωσιν* c. ΝΒΧΓΠ unc^{a} al pler) absque *αυτον* cum ΝD (item l. vide post) 122** ff^{2}· k (c om

Καὶ ἐξάγουσιν αὐτὸν ἵνα σταυρώσουσιν. 21 [209. 1] καὶ ἀγγα- 21—26 Mt 27, 31—37 Lc 23, 26—31 Ioh 19, 17 aa
ρεύουσιν παράγοντά τινα Σίμωνα Κυρηναῖον, ἐρχόμενον ἀπ' ἀγροῦ,
τὸν πατέρα Ἀλεξάνδρου καὶ Ῥούφου, ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ.
22 [210. 1] καὶ φέρουσιν αὐτὸν ἐπὶ τὸν Γολγοθᾶν τόπον, ὅ ἐστιν με-
θερμηνευόμενον κρανίου τόπος. 23 [211. 4] καὶ ἐδίδουν αὐτῷ ἐσμυρ-
νισμένον οἶνον· ὃς δὲ οὐκ ἔλαβεν. 24 [212. 1] καὶ σταυροῦσιν αὐτόν,
καὶ διαμερίζονται τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, βάλλοντες κλῆρον ἐπ' αὐτὰ τίς

αυτον post εξαγουσιν); ς Ln Ti add αυτον cum ABCLNP unc rell al pler l vg etc ... 1. 72. ωστε σταυρωσαι (72vid add αυτον) :: ut Mt, 28. 131. ινα σταυρωθη

21. αγγαρευουσιν (ita et. ℵcnS, et. syrP mg, D αναγ., al pauc αγκ., confirmant d ff2· l vg angariaverunt): ℵ*(ut et. Mt 5, 41)B* pparh ser εγγαρευουσιν (:: quam formam in usu fuisse haud incredibile est, hinc nec aliena a textu) | παραγοντ. τινα (1. 209. post σιμω.) σιμω. (D τον σμ. παραγ. τον) κυρηναιον (A* κηρυν., F al mu κυρ., k mt cop Cyrinaeum): 2pe σιμ. τον κυρ. παραγ., c quemdam Cyr. transeuntem cui nomen erat Simon ... N om παραγοντα | απ cum NADCLPΓΔΠ unc9 al pler ... Ln Ti (ex errore de R) απο cum DNX 1. al pauc | αγρου: A ακρου | και ρουφου: 47. (et cod ap Erasm) του ρουφου.... ff2· om | ινα αρη (H al pauc αρει) τον σταυρ. αυτου: ℳ* 6pe om

22. φερουσιν: D 13. 69. 346. 2pe αγουσιν. Latini perducunt (l vg), adducunt (ff2·), duxerunt (c), ferunt (k) | επι (13. 69. al pauc εις) τον cum NBC2FLNΔ 13. 33. 69. 124. 127. 131. 346. 2pe al8 fere (al pauc επ. το) ... ς Ln Ti επι sine τον cum AC*DPXΓΠ unc9 al pler | γολγοθαν cum NBFGKLMNSUVΓΔ (L om γολ syllabam) al50 fere (k culgotham, itrell vg golgotha) ... ς Ln γολγοθα (:: ut Mt) c. ACDEHPXΠ al permu | τοπον (D ante γολγοθ. pon): ℳ* c om (:: fortasse recte; cf Mt) | μεθερμηνευομενον cum NCDLPXΓΔΠ unc9 al omnvid ... ABN -μενος (:: cf Mt)

23. εδιδουν (E yscr -δου, ℳ* -δων, 2pe διδουσιν) αυτω absque additam (Schu prob vdtr) cum NBC*LΔ n cop arm ... ς Ln add πιειν (D πειν, X πιειν) cum AC2DPXΓΠ unc9 al omnvid c ff2· k l vg (et. Augcons 2,26) sah syrutr aeth go :: ut Mt | οινον: syrP in cod Ridl οξος | ος δε cum NBΓ*vid 33. ... ς Ln Ti o δε cum ACLPXΓ2ΔΠ unc9 al fere omn (aeth sed) ... D 1. c ff2· k l n vg Augcons 2,26 και (:: ut Mt). Praeterea G 1. add γευσαμενος (:: ut Mt)

24. και σταυρουσιν αυτον και (L d om) cum BL c d ff2· k sah cop arm aeth (hae vv et crucifixerunt eum, sed etiam postea diviserunt pro διαμεριζονται) ... ς Ln και σταυρωσαντες αυτον (:: ut Mt lectione non fluct) cum NACDΓPXΓΔΠ unc9 al omnvid l n vg (et. Augcons 2, 26) go (syrutr ut vdtr; syrP txt et cum crucifixissent, sedmg et crucifigentes) | διαμεριζονται cum NABCDLPXΓΔΠ unc9 al plus120 ... ς (= Gb Sz) διεμεριζον cum min paucissimis, item 69. 124. al15 fere διεμεριζοντο; al plus5 -ρισαντο. It vg etc (vide ante) diviserunt | βαλλοντες: KLMV al

τί ἄρῃ. 25 [213.10] ἦν δὲ ὥρα τρίτη καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν. 26 [214.1]
Ioh 19, 19 καὶ ἦν ἡ ἐπιγραφὴ τῆς αἰτίας αὐτοῦ ἐπιγεγραμμένη· ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

27—32 Mt 27, 33—44 Lc 23, 32—43 Ioh 19, 15 27 [215.1] Καὶ σὺν αὐτῷ σταυροῦσιν δύο λῃστάς, ἕνα ἐκ δεξιῶν καὶ ἕνα ἐξ εὐωνύμων αὐτοῦ. 29 [217.6] καὶ οἱ παραπορευόμενοι

---

plus[15] βαλοντεσ (sed mu ut K βάλοντεσ) | τισ τι αρη (HX al -ρει) et. c l vg Aug[cons 2,39]: D 157. k[scr semel] ff[2] blanch (om et. επ αυτα) k n om (:: ut Mt)

25. δε: F cop[wi] et p[etr 3] om | ωρα τριτη (D Γ̄) cum ℵBC[3]DLPXΓΔΠ[2] unc[3] al pler it vg sah cop etc, item AC*KΠ* al pauc τριτη ωρα: k[scr**] syr[p mg] aeth ωρα εκτη, item Hier qui in breviario in ps. 77 (pag 271) lectionem τριτη pro εκτη „errori scriptorum" tribuit: *Rursum scriptum est in Mc quia* hora tertia *crucifixus sit – Error scriptorum fuit; et in Mc* hora sexta *scriptum fuit, sed multi episemum Graecum* ς (i. e. εκτη) *putaverunt esse* Γ (i. e. τριτη). Cf quae ex eodem Hier loco ad Mt 13, 35 exscripsimus. Cf Act. Pil. B pag 283 sq ἔλαβον τὰ ἱμάτια αὐτοῦ οἱ στρατ. καὶ διεμερίσαντο ταῦτα πρ. ἑαυτούσ, αὐτῷ δὲ ἐνέδυσαν ῥάσον κόκκινον, καὶ ἀνεβίβασαν αὐτὸν καὶ ἐκάρφωσαν ἐν τῷ σταυρῷ ὥρᾳ ἕκτῃ τῆς ἡμέρας. Cat[mosq 2,105] τινὲς δέ φασιν ὅτι ὁ μάρκοσ μὲν τῆς τοῦ λαοῦ ἀποφάσεωσ ἐπιμνησθεὶς εἶπε τρίτην ὥραν αὐτὸν ἐσταυρῶσθαι ὑπὸ τοῦ λαοῦ. τρίτη γὰρ ὥρα ἦν ὅτε αὐτὸν ὁ ἰουδαίων λαὸσ κατέκρινε σταυρωθῆναι. οἱ δὲ λοιποὶ τῆς ἕκτης ἐμνήσθησαν ὥρας, ἐν ᾗ τὴν ὑπὸ πιλάτου ἀπόφασιν λαβὼν σταυροῦται παρὰ τῶν στρατιωτῶν. Eadem fere cat[ox 438]. Pendent ista ut vdtr ab Aug[cons 2,40 sqq] -- *intelligitur ergo fuisse hora tertia cum clamaverunt Iudaei ut dominus crucifigeretur, et veracissime demonstratur tunc eos crucifixisse quando clamaverunt; maxime quia nolebant videri se hoc fecisse* -- | και (13. 69. 124. 346. οτε) εσταυρωσαν (et. c l vg Aug[cons 2,40]): D ff[2] k n και εφυλασσον (:: quae lectio egregie commendatur conlato Mt 27, 36, ubi post βαλοντεσ κληρον pergitur: και καθημενοι ετηρουν αυτον εκει)

26. και ην η (Δ om η): D ην (sed ν puncto notatum) δε, d k sah *erat autem* | ο βασιλευσ: D go (item syrr ex ingenio linguae) praem ουτοσ εστιν, item c praem *Iesus* (33. add ουτοσ post τ. ιουδ.) :: cf Mt et Lc

27. σταυρουσιν: Δ συνσταυρ. omissis συν αυτω ... B c d ff[2] k n (non item l vg) go syr[sch] εσταυρωσαν (sah cop utroq sensu et praes. et aor. accipi possunt) ... D[gr] σταυρουνται (pergit ·β· λησται, sed ex ται correctum est τασ) | ενα etc: c *unum a dextris nomine zoathan et alium a sinistris nomine chammatha* (idem codex isque solus in Mt *zoatham* et *camma*. Cf ad Lc. Cf et. nomina Γεστᾶσ et Δυσμᾶσ (Δημᾶσ) in Act. Pil. A pag. 231 sq et B pag. 264 sqq | αυτου: C[3]D 1. 2[pe] 7[pe] al pauc c ff[2] k n (non item l vg) om (:: ut Mt)

28. ς Ln hunc versum sic habent: καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα· καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη (:: cf Lc 22, 37 Esai 53, 12) cum EFGHKLM

ἐβλασφήμουν αὐτὸν κινοῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ λέγοντες· οὐᾶ ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ οἰκοδομῶν τρισὶν ἡμέραις, 30 *σῶσον*

(c. ast ?)PSUVΓA(sic)Π al pl (sed Η *φωνη* pro *γραφη*, ν al pauc post *λεγουσα* add το) c ff^{2} g^{1} l n vg cop (sed non exprim *η λεγουσα*) syr^{utr} go arm aeth. Vix alludit Ps-Hipp de antichrist. pag 37 (ed. Gud.) *οσ επουρανιων και επιγειων και καταχθονιων βασιλευσ – αποδειξεται· – καταχθονιων δε οτι και εν νεκροισ κατελογισθη, ευαγγελιζομενοσ τασ των αγιων ψυχασ δια θανατου τον θανατον νικων*, nisi forte haec cum Eutychiano dicto apud Vig. lib. 4 contra Eutychen conferenda sunt. Scribit enim Vigilius l. l. *Quod enim ibi* (in evglio) *legitur de Christo, quando inter duos latrones crucifixus est, ex prophetae testimonio dicentis*: Et inter iniquos deputatus est, *tu dixisti*: Et inter mortuos deputatus est. Immerito vero ad Marci lectionem adhiberi videntur verba Origenis contra Celsum^{1,490}: *ὁ παρὰ τῷ Κέλσῳ Ἰουδαῖόσ φησιν ὅτι δύναιτο ἂν τισ ὁμοίωσ ἀναισχυντῶν καὶ περὶ λῃστοῦ καὶ ἀνδροφόνου κολασθέντοσ εἰπεῖν ὅτι οὗτόσ γε ῥᾳδίωσ λῃστὴσ ἀλλὰ θεὸσ ἦν· προεῖπε γὰρ τοῖσ συλλῃσταῖσ ὅτι πείσεται τοιαῦτα οἷα δὴ πέπονθε. – καὶ ταῦτα λέγομεν ἐν τοῖσ εἰσαγγ. προειρῆσθαί πωσ· ἐπεὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη ὁ θεὸσ παρὰ τοῖσ ἀνόμοισ, λῃστὴν μᾶλλον – βουλομένοισ ἀπολυθῆναι, τὸν δὲ ἴν σταυρῶσαι, καὶ σταυρώσασιν αὐτὸν μεταξὺ λῃστῶν δύο*. Spectant ista ad Lc potius ... omisimus vero versum (Gb^{00} Schu „ex Marci genere non est; formulam citandi ex Io, locum e Lc cepisse videtur glossae auctor") cum ΝABC*et^{2}DX al^{45} fere (in his evglstaria fere^{20}) k sah sl^{2}, item Eus^{canon} ut vdtr. In antiquiorib enim cdd aliquot qui ipsum versum habent, ut M, inde a *Και συν αυτω* v. 27. usque *ελογισθη* notatur sectio *σιε'* addito canone *α'* (quo quae omnib 4 evv communia sunt continentur), sequente inde a *και οι παραπορ.* sectione *σις'* cum canone *ς'*, quo continentur quae et Mt et Mc. Quod si recte habet, nec Ammonius nec Eus legit versum 28., alioquin proprium ei numerum dedissent, quem revera in aliis cdd habet et Graecis [iam in P] et Latinis. Auget vero hac in re codicis M auctoritatem quod, qui versum non habent, A et C consentientes habet in numeris Ammonianis, codicem A et, in Eusebianis, quibus C abstinet. Atque et in Lc numeros Amm-Eus aliena manu tactos esse idem cod M probat, in quo praeter morem inter numeros *σος'* et *σοη'* ipse is de quo quaeritur *σοζ'* (277) cum canone suo [ι? η?] desideratur. In plerisque vero cdd sectio Lucae 277 canonem Eusebianum 8 adscriptum habet, quo continentur quae Lucae cum Marco communia sunt. Eundem modum etiam indices canonum quos habemus sequuntur. Cf eum quem editioni nostrae ipsi praefiximus.

29. *παραπορευομενοι* (:: ut et. Mt): D Eus$^{dem\ 490}$ („*κατα δε τον μαρκον*") *παραγοντεσ* (d pariter ac it^{pl} vg *praetereuntes*; n *qui transiebant*) | *αυτων* (et. Eus^{dem}): D 59. k n om | *ουα* (min pauc Eus^{dem} *ουαι*, quod idem Mill edidit): ℵ^{ca}(non* nec^{ob})L*Δ^{gr} d k om :: ut Mt | *οικοδομων* ante *τρισ. ημερ.* cum BDL 2^{pe} c k n sah cop syr^{sch}... *ς* post *ημεραισ* (:: ut Mt) cum ΜΑCPΧΓΑΗ unc^{o} al fere omn ff^{2} l vg syr^{P} arm aeth go

σεαυτὸν καταβὰσ ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. 31 [218.2] ὁμοίωσ καὶ οἱ ἀρχιερεῖσ ἐμπαίζοντεσ πρὸσ ἀλλήλουσ μετὰ τῶν γραμματέων ἔλεγον· ἄλλουσ ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι· 32 ὁ Χριστὸσ ὁ βασιλεὺσ Ἰσραήλ, καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμεν. [219.2] καὶ οἱ συνεσταυρωμένοι σὺν αὐτῷ ὠνείδιζον αὐτόν.

33—39 Mt 27, 45-54 Lc 23, 44—47 33 [220.2] Καὶ γενομένησ ὥρασ ἕκτησ σκότοσ ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν ἕωσ ὥρασ ἐνάτησ. 34 [221.3] καὶ τῇ ἐνάτῃ ὥρᾳ ἐβόησεν (Ps 22, 2) ὁ Ἰησοῦσ φωνῇ μεγάλῃ· ἐλωὶ ἐλωὶ λεμὰ σαβαχθανεί, ὅ ἐστιν με-

---

Eus^{dem} (οικοδομ. αυτον) | τρισιν (Schu prob vdtr) cum ADg^{r}PV al^{10} fere c k (*triduo*) sah .. ς εν τρισιν (:: ut Mt, ubi om εν L d) cum ℵBC (sic)LXΓΑΠ unc^{9} al pler d ff^{2}· l n (*in triduo*) vg cop

30. καταβασ cum ℵBDg^{r}LΑ k l n vg cop (sah membris inversis *descende - ut serves te*) ... ς Ti και καταβα (P 1. al^{12} Eus$^{dem\,498}$ -βηθι) cum ACXΓΠ (P) unc^{9} al pler c d ff^{2}· go syr^{utr} arm aeth Eus^{dem} :: cf Mt

31. ομοιωσ cum ℵABC*LPXΓΑΠ unc^{9} al plus^{110} l vg cop syr^{P} (syr^{sch} και ομοι.) arm go Eus$^{dem\,498}$ ... ς (= Gb Sz; Schu „rec. ap Mt") add δε cum C^{3}M^{2} al mu sah ... D 238. c ff^{2}· k n plane om | προσ (D 2^{pe} Eus^{dem} εισ) αλληλουσ: 13. 28. 69. al pauc c k om :: ut Mt | σωσαι· : similiter interpg ς Gb Sz; Ln vero σῶσαι, [32] ο χ̅ς̅ ο βα. ἰσραήλ., min mu (ut 8^{scr}) σωσαι;

32. ισραηλ cum ℵBDKLΑΠ al^{10} ... ς Ti του ισρ. cum ACPXΓ unc^{8} al pler sah cop Eus$^{dem\,498}$ | καταβατω: L καταβα | πιστευσωμεν sine additam cum ℵABC*EKLM^{2}SUV*XΑΠ* al permu vg (et. am em ing prag reg etc) go cop syr^{P} ... Ln add αυτω cum C^{3}DFGHM*PV^{2}ΓΠ^{2} al^{80} fere (al pauc επ αυτω, εισ αυτον) c ff^{2}· k l n fu gat sah syr^{sch} arm aeth Eus^{dem} :: cf Mt | συν αυτω cum ℵBL ... ς Ti αυτω cum ACPXΓΑΠ unc^{9} al omn^{vid} ... Dg^{r} om (d *qui simul cum eo adfixi erant*) | ωνειδιζον: F al pauc ονειδιζ.

33. και γενομ. cum ℵBDGLMSΑ 1. 28. 33. 69. al^{10} fere c ff^{2}· k l n vg cop go syr^{sch} ... ς γενομ. δε cum ACEFHKUVXΓΠ al longe pl arm aeth Or$^{lut\,3,56}$ Eus$^{dem\,492}$ | εκτησ (Δ εξα εκτησ, δ *sexta* super εξα): D ς (sic, male Wtst nec recte Kipl) | εφ ολην την γην (:: et. Lc similiterque Mt): D al^{2} Eus^{dem} εφ ολησ τησ γησ | ενατησ cum ℵABCEFGHKLMSUVΑΠ al permu, D θ̅ ... ς εννατησ cum Γ al sat mu (X hiat)

34. τη ενατη ωρα cum ℵBDg^{r}FL 1. 69. al pauc c go syr^{sch} aeth Eus$^{dem\,492}$ ... ς Ti τη ωρ. τη ενατη (ς εννατη cum XΓ al sat mu) cum ACPXΓΑΠ unc^{8} al pler d ff^{2}· l n vg (k om *hora nona*) cop arm syr^{P} ... 2^{pe} c^{scr} al pauc τη ενατη tantum | εβοησεν: M al pauc ανεβοησεν (:: ut Mt), D εφωνησεν | ο ι̅ς̅ (et. Eus^{dem}): D k om (:: D solus om et. in Mt) | φωνη μεγαλη sine additam (Schu „rec. ap Mt") cum ℵBDL 2^{pe} e^{scr} al pauc ff^{2}· k n cop ... ς Ln add λεγων (:: ut Mt lectione non fluct) cum ACPXΓΑΠ unc^{9} al pler c l vg go syr^{utr} go arm Eus^{dem} | ἐλωϊ (ἐλ- ut 69. al permu, item, idque in tali re grave, *heloi* [ff^{2}· ?] g^{1}· l am em fu ing gat

θερμηνεύμενον· ὁ θεός μου ὁ θεός μου, εἰσ τί ἐγκατέλιπές με;
35 *καί τινες τῶν παρεστώτων ἀκούσαντες ἔλεγον· ἴδε Ἠλείαν*

---

mt prag reg san etc; ς ἐλ- ut HKSΓΠ, item vg^{ed} cop go; 1. ἐλωι ἐλωει, syrP ^{mg} ελωη ελωη, item *eloe* aeth go) cum NABCLPXΓΔΠ al pler ff^{2}· g^{1}· l vg go cop syrP aeth (Ath^{1,478} ad Mt potius spectat, ut probant seqq) ... D 2P^{e} 131. c i k n (syr^{sch} *il il*) arm Eus^{dem} ηλει (ita tantum D 2P^{e}, Eus^{edd} variant) vel ηλι (c i k n *heli*):: ut Mt | λεμα cum NCLA 72. c g^{2}· l em ing prag san sax cop syr^{sch} (l ing *laema*, prag *leba*, syr^{sch} *lemono*) ... BD 1. ff^{2}· i (**lamanai*, ** *lamana*) n am gat reg arm (syrP) Eus^{dem} λαμα; item ς λαμμα c. minusc pauc vg^{ed}. — Ti λιμα c. AKMPUXΓΠ al^{190} fere go (syrP) (Ath^{1,478} ut supra), item EFGHSV al mu λειμα | σαβαχθανει c. N^{c}CGH 1. al pauc, item N* σαβαντανει (-κτ- ut Latini, vide post), item -νει ABD; item EFKLMPSUVΓΔΠ al longe pl cop arm aeth syr^{utr} σαβαχθανι (F σαβαχθαχθανι, P σαβαχνανι, Γ al mu distinguunt λειμᾶσ ἀβαχθανι), item g^{2}· mt *zabachtani*, fu *sabachtani*, c l vg^{ed} am ing *sabacthani*, san *sabactani*, em *sebactani*, prag *sabathani*, A go σιβακθανει, B ζαβαφθανει, i *zapapthani*, D ζαφθανει, d *zaphtani*, k *zaphani*, reg *zaptani*, ff^{2}· blanch *sapthani* (sabat *lazapmathani* pro λειμα σαβαχθ.) | ο θε. μου ο θε. μου cum NCDHLMSUV al permu c ff^{2}· k l n (g$^{1.2}$· ut vdtr) vg go cop syr^{utr} arm aeth, item B omisso altero ο θε. μου (et. Tert$^{prax\,25}$ *sed etsi in isto evglio* [loh] *non est revelatum*: Deus meus, ad quid me dereliquisti? *et*: Pater, in tuis manibus pono spiritum meum etc. Item Valentt ap Ir^{1,6,2} *και εν μεν τω ειπειν· ο θεοσ μου, εισ τι εγκατελιπεσ με*, sed ibidem^{int}: *in eo quum dicit in cruce*: Deus meus, deus meus, ut quid me dereliquisti) ... Ti ο θεοσ ο θεοσ μου cum AEFGKPΓΔΠ al^{60} fere l Eus$^{dem\,492}$ (et. Amb$^{luc\,10,107}$ ita verba Christi affert). Cf et. Iust$^{tr\,99}$ ὅ ουν ευθυσ λεγει (supple ex prioribus ο ψαλμοσ)· ο θεοσ ο θεοσ μου, προσχεσ μοι· ινατι εγκατ. με; τουτο ανωθεν προειπεν - σταυρωθεισ γαρ ειπεν· ο θεοσ, ο θεοσ, ινατι εγκατ. με; Eodem modo (ο θεοσ ο θεοσ μου) locum LXX habere solent. | εγκατελ. με cum NBL al pauc ff^{2}· vg cop Eus^{dem}; item (vide ante) Valentt ap Ir^{tr} et Iust^{tr}; item eodem ordine D^{gr} c ωνειδισασ με (ο *exprobrasti me*; contra l *me in opprobrium dedisti*) ... ς με εγκατελ. cum ACPXΓΔΠ unc^{9} al pler d k l n go Ir$^{int\,1,8,2}$ (:: iste ordo in Mt non fluct; LXX plerumque εγκ. με) | εγκατ- cum NBCL unc pler etc: APΔ εγκατ- | -λιπεσ cum NABCFHMPSUVΓΔΠ^{2} al pl: EGLΠ* al -λειπεσ ... K al pauc -λειπασ vel -λιπασ

35. και τινες usq ακουσαντεσ: A om, C om ακουσαντεσ, Eus$^{dem\,492}$ και τινεσ των ακουσαντων | παρεστωτων cum NDU 33. 2P^{e} al$_{plus}$^{10} (:: cf 14, 69 et 70; contra 14, 47) ... ς Ln Ti παρεστηκοτων cum CLΓΠ unc^{9} al pler, item B εστηκοτων, A εκει εστηκοτων :: cf Mt | ιδε cum NBFLUΔ 1. 13. 33. 69. al^{10} ... ς ιδου cum AEGHMPSVΓ al pl; KΠ al^{7} οτι ιδου, C 2P^{e} al pauc arm οτι (:: ut Mt) ... D c k gat tol syr^{sch} Eus^{dem} om | ηλειαν (de ἡλ- cf ad Mt 11, 14. Accedit h. l. FΓ) cum NAB* (cf ad 11, 14. 16, 14. 17, 3. 27, 47.) ... ς Ln Ti ηλιαν cum CDLPΔ unc rell al omn^{vid} | φωνει: D c ff^{2}· add ουτοσ :: ut Mt

σεαυτὸν καταβὰς ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. 31 [218. 2] ὁμοίως καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες πρὸς ἀλλήλους μετὰ τῶν γραμματέων ἔλεγον· ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι· 32 ὁ Χριστὸς ὁ βασιλεὺς Ἰσραήλ, καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμεν. [219. 2] καὶ οἱ συνεσταυρωμένοι σὺν αὐτῷ ὠνείδιζον αὐτόν.

Mt 27, 45—54 Lc 23, 44—47 (Ps 22, 2)

33 [220. 2] Καὶ γενομένης ὥρας ἕκτης σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης. 34 [221. 6] καὶ τῇ ἐνάτῃ ὥρᾳ ἐβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ· ἐλωὶ ἐλωὶ λεμὰ σαβαχθανεί, ὅ ἐστιν με-

---

Eus^{dem} (οικοδομ. αυτον) | τρισιν (Schu prob vdtr) cum ADΘ$^{\Gamma}$PV al^{10} fere c k (*triduo*) sah .. ς εν τρισιν (:: ut Mt, ubi om εν L d) cum ℵBC (sic)LXΓΔΠ unc^{9} al pler d ff$^{2\cdot}$ l n (*in triduo*) ᵛg cop

30. καταβας cum ℵBD$^{\Gamma}$LΔ k l n vg cop (sah membris inversis *descende - ut serves te*) ... ς Ti και καταβα (P 1. al^{12} Eus$^{dem\ 498}$ -βηθι) cum AGXΓΠ (F) unc^{9} al pler c d ff$^{2\cdot}$ go syr^{utr} arm aeth Eus^{dem} :: cf Mt

31. ομοιως cum ℵABC^{2}LPXΓΔΠ unc^{9} al plus^{110} l vg cop syrP (syr^{sch} και ομοι.) arm go Eus$^{dem\ 498}$ ... ς (= Gb Sz; Schu „rec. ap Mt“) add δε cum C^{3}M^{2} al mu sah ... D 238. c ff$^{2\cdot}$ k n plane om | προσ (D 2P^{e} Eus^{dem} εισ) αλληλουσ: 13. 28. 69. al pauc c k om :: ut Mt | σωσαι· : similiter interpg ς Gb Sz; Ln vero σῶσαι, ^{23} ὁ $\overline{χς}$ ὁ βα. Ἰσραήλ., min mu (ut 8^{scr}) σωσαι ;

32. ισραηλ cum ℵBDKLΔΠ al^{10} ... ς Ti του ισρ. cum ACPXΓ unc^{9} al pler sah cop Eus$^{dem\ 498}$ | καταβατω: L καταβα | πιστευσωμεν sine additam cum ℵABC^{2}ΕKLM^{2}SUV^{2}XΔΠ^{2} al permu vg (et. am em ing prag reg etc) go cop syrP ... Ln add αυτω cum C^{2}DΨGHM^{2}PV^{2}ΓΠ^{2} al^{180} fere (al pauc επ αυτω, εισ αυτον) c ff$^{2\cdot}$ k l n fu gat sah syr^{sch} arm aeth Eus^{dem} :: cf Mt | συν αυτω cum ℵBL ... ς Ti αυτω cum ACPXΓΔΠ unc^{9} al omu^{vid} ... D$^{\Gamma}$ om (d *qui simul cum eo adfixi erant*) | ωνειδιζον: F al pauc ονειδιζ.

33. και γενομ. cum ℵBDGLMSΔ 1. 28. 33. 69. al^{10} fere c ff$^{2\cdot}$ k l n vg cop go syr^{sch} ... ς γενομ. δε cum ACEFHKUVXΓΠ al longe pl arm aeth Or int^{2,56} Eus$^{dem\ 498}$ | εκτησ (Δ εξα εκτησ, *δ sexta* super εξα): D ς (sic, male Wtst nec recte Kipl) | εφ ολην την γην (:: et. Lc similiterque Mt): D al^{2} Eus^{dem} εφ ολησ τησ γησ | ενατησ cum ℵABCEFGHKLMSUVΔΠ al permu, D $\overline{ϑ}$ ... ς ενατησ cum Γ al sat mu (X hiat)

34. τη ενατη ωρα cum ℵBD$^{\Gamma}$FL 1. 69. al pauc c go syr^{sch} aeth Eus$^{dem\ 498}$ ... ς Ti τη ωρ. τη ενατη (ς εννατη cum XΓ al sat mu) cum ACPXΓΔΠ unc^{9} al pler d ff$^{2\cdot}$ l n vg (k om *hora nona*) cop arm syrP ... 2P^{e} c^{scr} al pauc τη ενατη tantum | εβοησεν: M al pauc ανεβοησεν (:: ut Mt), D εφωνησεν | ο $\overline{ις}$ (et. Eus^{dem}): D k om (:: D solus om et. in Mt) | φωνη μεγαλη sine additam (Schu „rec. ap Mt“) cum ℵBDL 2P^{e} e^{scr} al pauc ff$^{2\cdot}$ k n cop ... ς Ln add λεγων (:: ut Mt lectione non fluct) cum ACPX ΓΔΠ unc^{9} al pler c l vg go syr^{utr} go arm Eus^{dem} | ἐλωϊ (ἐλ- ut 69. al permu, item, idque in tali re grave, *heloi* [ff$^{2\cdot}$?] g$^{1\cdot}$ l am em fu ing gat

θερμηνεύμενον· ὁ θεός μου ὁ θεός μου, εἰσ τί ἐγκατέλιπές με;
35 *καί τινεσ τῶν παρεστώτων ἀκούσαντεσ ἔλεγον· ἴδε Ἠλείαν*

---

mt prag reg san etc; ς *ἐλ-* ut HKSГΠ, item vg^{ed} cop go; 1. *ἐλωι ἐλωει*, syrP ^{mg} *ελωη ελωη*, item *eloe* aeth go) cum NABCLPXГΔΠ al pler ff^{2}· g^{1}· l vg go cop syrP aeth (Ath^{1,478}, ad Mt potius spectat, ut probant seqq) ... D 2P^{e} 181. c i k n (syr^{sch} *il il*) arm Eus^{dem} *ηλει* (ita tantum D 2P^{e}, Eus^{edd} variant) vel *ηλι* (c i k n *heli*):: ut Mt | *λεμα* cum NCLA 72. c g^{2}· l em ing prag san sax cop syr^{sch} (l ing *laema*, prag *leba*, syr^{sch} *lemono*) ... BD 1. ff^{2}· i (**lamanai*,** *lamana*) n am gat reg arm (syrP) Eus^{dem} *λαμα*; item ς *λαμμα* c. minusc pauc vg^{ed} . ‿ Ti *λιμα* c. AKMPUXГΠ al^{120} fere go (syrP) (Ath^{1,478} ut supra), item EFGHSV al mu *λεμμα* | *σαβαχθανει* c. N^{c}CGH 1. al pauc, item N* *σαβαχτανει* (-κτ- ut Latini, vide post), item -*νει* ABD; item EFKLMPSUVΓΔΠ al longe pl cop arm aeth syr^{utr} *σαβαχθανι* (F *σαβαχθαχθανι*, P *σαβαχγανι*, Γ al mu distinguunt *λειμᾶσ ἀβαχθανί*), item g^{2}· mt *zabachtani*, fu *sabachtani*, c l vg^{ed} am ing *sabacthani*, san *sabactani*, em *sebactani*, prag *sabathani*, A go *σιβακθανει*, B *ζαβαφθανει*, i *zapapthani*, D *ζαφθανει*, d *zaphtani*, k *zaphani*, reg *zaptani*, ff^{2}· blanch *sapthani* (sabat *laxapmathani* pro *λειμα σαβαχθ.*) | o *θε. μου o θε. μου* cum NCDHLMSUV al permu o ff^{2}· k l n (g$^{1.2}$· ut vdtr) vg go cop syr^{utr} arm aeth, item B omisso altero o *θε. μου* (et. Tert$^{prax\,25}$ *sed etsi in isto evglio* [loh] *non est revelatum*: Deus meus, ad quid me dereliquisti? *et*: Pater, in tuis manibus pono spiritum meum etc. Item Valentt ap Ir^{1,8,2} *και εν μεν τω ειπειν· o θεοσ μου, εισ τι εγκατελιπεσ με*, sed ibidem^{int}: *in eo quum dicit in cruce*: Deus meus, deus meus, ut quid me dereliquisti) ... Ti o *θεοσ o θεοσ μου* cum AEFGKPГΔΠ al^{60} fere i Eus$^{dem\,492}$ (et. Amb$^{luc\,10,107}$ ita verba Christi affert). Cf et. Iust$^{tr\,99}$ *ὅ ουν ευθυσ λεγει* (supple ex prioribus o *ψαλμοσ*)· o *θεοσ o θεοσ μου, προσχεσ μοι· ινατι εγκατ. με; τουτο ανωθεν προειπεν - σταυρωθεισ γαρ ειπεν· o θεοσ, o θεοσ, ινατι εγκατ. με;* Eodem modo (o *θεοσ o θεοσ μου*) locum LXX habere solent. | *εγκατελ. με* cum NBL al pauc ff^{2}· vg cop Eus^{dem}; item (vide ante) Valentt ap Ir^{gr} et Iust^{1r}; item eodem ordine D^{gr} c *ωνειδισασ με* (o *exprobrasti me*; contra i *me in opprobrium dedisti*) ... ς *με εγκατελ.* cum ACPXГΔΠ unc^{9} al pler d k l n go Ir$^{int\,1,8,2}$ (:: iste ordo in Mt non fluct; LXX plerumque *εγκ. με*) | *εγκατ-* cum NBCL unc pler etc: APA *ενκατ-* | *-λιπεσ* cum NABCFHMPSUVΓΔΠ^{2} al pl: EGLΠ* al *-λειπεσ* ... K al pauc *-λειπασ* vel *-λιπασ*

35. *και τινεσ* usq *ακουσαντεσ*: A om, C om *ακουσαντεσ*, Eus$^{dem\,492}$ *και τινεσ των ακουσαντων* | *παρεστωτων* cum NDU 33. 2P^{e} al$_{\text{plus}}$^{10} (:: cf 14, 69 et 70; contra 14, 47) ... ς Lu Ti *παρεστηκοτων* cum CLPΓΠ unc^{8} al pler, item B *εστηκοτων*, A *εκει εστηκοτων* :: cf Mt | *ιδε* cum NBFLUA 1. 13. 33. 69. al^{10} ... ς *ιδου* cum AEGHMPSVΓ al pl; KΠ al^{7} *οτι ιδου*, C 2P^{e} al pauc arm *οτι* (:: ut Mt) ... D c k gat tol syr^{sch} Eus^{dem} om | *ηλειαν* (de *ἡλ-* cf ad Mt 11, 14. Accedit h. l. Γ) cum NAB* (cf ad 11, 14. 16, 14. 17, 3. 27, 47.) ... ς Lu Ti *ηλιαν* cum CDLPΔ unc rell al omn^{vid} | *φωνει*: D c ff^{2}· add *ουτοσ* :: ut Mt

φωνεῖ. 36 δραμὼν δέ τις καὶ γεμίσας σπόγγον ὄξους περιθεὶς καλάμῳ ἐπότιζεν αὐτόν, λέγων· ἄφετε ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἠλείας καθελεῖν αὐτόν. 37 ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀφεὶς φωνὴν μεγάλην ἐξέπνευσεν. 38 καὶ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω. 39 ἰδὼν δὲ ὁ κεντυρίων ὁ παρεστηκὼς ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ ὅτι οὕτως ἐξέπνευσεν, εἶπεν· ἀληθῶς οὗτος ὁ ἄνθρωπος υἱὸς ἦν θεοῦ.

---

36. δραμ. δε (l vg item^{vid} $g^{1.2}$): D 1. 2^{pc} (vide infra 13. 69. 124. 346.) e ff^2 k n aeth και δραμ. (:: ut Mt) | τις cum NBLA aeth ... ς Ln Ti εις (:: cf Mt εις εξ αυτων) cum ACDΓΠ unc^{a} al omn^{vid} it vg (habent enim unus) go | και γεμισας cum NACDΓΓΔΠ unc^{a} al omn^{vid} k (*et cucurrit unus et implevit*) l n^{vid} (e spatio) vg. syr^{sch} go arm aeth ... BL e (ff^2 *et accurrens unus implevit*) cop (syr^{p} *cum cucurrisset autem unus implevit*) om και | γεμισας: D 2^{pc} πλησας | D σφογγον | περιθεις (D επιθεις) sine τε e. NBDE^{rL} 33. 67. 2^{pc} cop go (*ὁ circumponens* non add *que*) ... ς Ti add τε e. ACΓΧΓΔΠ unc^{a} al pler, Ψ και περιθ. τε, 1. 69. al pane και περιθ., item l vg (hi^{2} *circumponensque*; k *et implevit - et superponens*; e *implens - imposuit*; ff^2 *implevit et circumposuit*; i *impleta spongia aceto imposuit*; n [*et ita*] *plena spongiam* [*aceto*] *inponens* ita vdtr explendum esse spatium; d *et plena spongia aceto et potum dabat ei* omissis περιθ. καλ.), item syr^{utr} arm aeth. In seqq D^{gr} om male επο-τιζ. αυτον λεγων (vide quae d om). Praeterea 13. 69. 124. 346. inde a δραμων δε sic: και δραμοντες εγεμισαν σπογγ. οξ. και περιθεντες καλ. εποτιζον αυτ. λεγοντες | αφετε cum ABCLPΧΓΔΠ unc^{a} al longe pl l vg ($g^{1.2.vid}$) cop syr^{utr} arm^{mss} aeth ... NDV 1. 13. 69. 2^{pc} al plus^{25} e i k n^{vid} (ff^2 *si* pro *sine* aut *sinite* ap Sabatier) go arm^{zoh} αφες (:: ut Mt) | r al ιδομεν | ηλιασ cum NB^{c}P (praeterea vide ante) ... ς Ln Ti ηλιασ cum ACDLΧΓΔΠ unc rell al omn^{vid}

38. εισ δυο: D add μερη, item c d ff^2 i k n gat *in duas partes*, q *in duabus partibus*; contra l vg ($g^{1.2.?}$) *in duo* | απο cum NACΓΔΠ unc^{a} (x non satis liquet) al pler ... Ln απ cum BDL 48^{ev}

39. εξ εναντιας αυτου (cf. Aug$^{cons\,2,67}$): 1. αυτω, item syr^{sch} ... D 2^{pc} i (sic) n q Or$^{int\,2,928}$ εκει... 72. 251. arm om | ουτως (-ωσ [sed κ -οσ] unc omn al pm; ς ουτω cum min pm) absque additam cum NBL cop (sed cop om ουτ.) (k *quia sic exclamavit* pro οτι ουτ. εξεπν.) ... ς Ln Ti ουτ. κραξασ cum ACΧΓΔΠ unc^{a} (deficit Ψ) al omn fere c ff^2 n q vg (l *quod exclamans sic expiravit*) syr^{utr} go aeth Aug^{cons} ... 2^{pc} arm Or^{int} κραξασ omisso ουτωσ, D ουτωσ αυτον κραξαντα και εξεπνευσεν, d *sic eum exclamasse et expirasse* | ειπεν: D om (quod sensu caret) | ουτ. ο ανθρωπ. cum NBDLΔ 33. 282. 2^{pc} c ff^2 k n q vg (et. em gat al) cop syr^{sch} go aeth Or^{int} (:: cf 7, 6 ουτ. ο λαοσ cum Mt 15, 8 ο λαοσ ουτ.) ... ς ο ανθρ. ουτ. (:: ut Lc) cum ACΧΓΠ unc^{a} al pler am fu ing prag reg tol syr^{p} arm Aug^{cons} | υι. ην θεου (69. 127. του θε.) cum ACΠ unc^{a} al pler c ff^2 syr^{utr} arm go Or$^{int\,2,928\,ter}$ ... NBLΓΔ 252. 259.

40 [226. 6 7] Ἦσαν δὲ καὶ γυναῖκες ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι, ἐν αἷς καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ Ἰακώβου τοῦ μικροῦ καὶ Ἰωσῆτος μήτηρ καὶ Σαλώμη, 41 αἳ ὅτε ἦν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ ἠκολούθουν αὐτῷ καὶ διηκόνουν αὐτῷ, καὶ ἄλλαι πολλαὶ αἱ συναναβᾶσαι αὐτῷ εἰς Ἱεροσόλυμα. 40a Mt 27, 55 a Lc 23, 49

42 [227. 1] Καὶ ἤδη ὀψίας γενομένης, ἐπεὶ ἦν παρασκευή, ὅ ἐστιν προσάββατον, 43 ἐλθὼν Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, εὐσχήμων βουλευτής, ὃς καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ 42–47 Mt 27, 57–65 Lc 23, 50–51 Io 19, 38–42

al^{2scr} l n vg aeth Aug^{cons} υιος θεου ην, item D 2^{pe} i k q θε. υι. ην (:: utrumq ad Mt accommodatum, apud quem rursus ℵ* ex Mc υι. ην τ. θε. hausit)

40. ησαν δε: C add εκει: cf Mt | εν αισ sine ην cum ℵBL p^{scr} am prag tol ... ς Ln add ην cum ACDΓΔΠ unc^{8} al pler c ff^{2}· k l (*erant*) n q vg cop syr^{p} arm Aug$^{cons\,3,58}$ (syr^{sch} aeth pers^{p} om εν αισ και) :: cf Mt | και sec cum ℵABC*EHKLMSVΔΠ al permu l am tol... C^{3}DGUΓ 1. 33. al^{60}. fere c ff^{2}· k n q vg^{ed} et $^{cdd\,pl}$ cop go syr^{p} arm om :: cf Mt | μαρια (L μακαρια) η (D om) μαγδ. c. ℵA(DL)XΓΔΠ unc^{8} al pler cop ... BC 1. al pauc μαριαμ η μα. :: cf Mt | μαρια (1. al pauc -ιαμ) η ιακω. c. ℵBCKUΔΠ* 1. 11. al^{10} fere, item DF^{w*}L 13. 28. 33. 69. 2^{pe} al plus^{10} μαρι. ιακω. ... ς μαρ. η του ιακω. (:: ut Mt) cum AEF^{w2}GHMSVXΓΠ^{2} al pl | τ. μικρου και: B 131. add η | ιωσητοσ cum ℵ^{c}BD^{gr}LΔ (ιωσηβτοσ, β. punctis notato) 13. 33. 69. 346. 2^{pe} (item 1. ἰώσηποσ) k n cop ... ς ιωση cum ℵ*ACEGHKMSUVΓΠ al pler syr^{utr} arm go aeth^{pp} ... c d ff^{2}· l q vg aeth^{ro} Aug^{cons} *ioseph* (sax *iosepes*, in Mt *iosephes*)

41. αι sine και cum ℵB 33. 131. c d ff^{2}· k q cop syr^{sch} arm aeth ... ACLΔ al^{10} l vg go Aug$^{cons\,3,58}$ και tantum (Gb′) ... ς Ti αι και cum DXΓΠ unc^{8} al pler n syr^{p} | ηκολουθουν (d *sequebatur*): D^{gr} 59. 245. 440. ηκολουθησαν :: ut Mt | και διηκονουν (28. διακονησαι pro κ. διη.) αυτω: CDΔ al^{9} n om | αλλαι: A αιτεραι | πολλαι αι: L om αι

42. ηδη: syr^{sch} aeth om :: ut Mt | Δ γεναμενησ | επει: A επειδη | προσαββατ. cum ℵB*CKMΔΠ* 1. 33. 69. al permu ... Ln πρὸς σάββατον (his accentibus HSΓ al, προσσάββ. EGU al) cum AB^{8}EGHLSUVΓΠ^{2} al plus^{50} ... D πριν σαββατον, d ff^{2}· l n q vg *ante sabbatum* (pro επει ην etc c *quod est parasceve sabbati*, k *cene pure sabbati*), item cop syr^{utr} arm^{vid}, go *primus sabbatorum*, aeth *tempore initii sabbati*

43. ελθων (Gb″) cum ℵABCKLMUΓΔΠ al plus^{80} cop arm go Thdrt^{4,208} ... ς ηλθεν cum DEGHSV al mu c ff^{2}· k l n q vg syr^{utr} aeth :: ut Mt | ιωσηφ: k *ioses* | ο απο: D al^{7} om ο | αριμαθαιασ (ℵB* αρειμ.): ℵ$^{ca\,vid}$ (nec* nec^{cb}) D y^{scr} 69. -θιασ, item it vg$^{cdd\,pler}$ (non item^{ed} tol). Cf et. ad Mt. Syr^{sch} pers^{p} *Rama* | ευσχημων: L -μωνοσ | οσ (ℵ* om) και αυτ. ην (ita l vg Thdrt^{4,208}): D 2^{pe} c ff^{2}· k n q οσ ην και αυτοσ | τολμησασ: syr^{hr} om ... min aliq (ut et. ed Compl) praem και (prae-

35 s Io 19, 29 s φωνεῖ. 36 [222.2] δραμὼν δέ τις καὶ γεμίσας σπόγγον ὄξους περιθεὶς καλάμῳ ἐπότιζεν αὐτόν, λέγων· ἄφετε ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἠλείας καθελεῖν αὐτόν. 37 [223.1] ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀφεὶς φωνὴν μεγάλην ἐξέπνευσεν. 38 [224.2] καὶ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω. 39 [225.2] ἰδὼν δὲ ὁ κεντυρίων ὁ παρεστηκὼς ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ ὅτι οὕτως ἐξέπνευσεν, εἶπεν· ἀληθῶς οὗτος ὁ ἄνθρωπος υἱὸς ἦν θεοῦ.

---

36. δραμ. δε (l vg item^{vid} g$^{1.2.}$): D 1. 2^{pe} (vide infra 13. 69. 124. 346.) c ff$^{2.}$ k n aeth και δραμ. (:: ut Mt) | τισ cum ℵBLΔ aeth ... ς Ln Ti εισ (:: cf Mt εισ εξ αυτων) cum ACDPΓΠ unc^{9} al omn^{vid} it vg (habent enim unus) go | και γεμισασ cum ℵACDPΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} k (*et cucurrit unus et inplevit*) l n^{vid} (e spatio) vg. syr^{sch} go arm aeth ... BL c (ff$^{2.}$ *et accurrens unus implevit*) cop (syr^{p} *cum cucurrisset autem unus implevit*) om και | γεμισασ: D 2^{pe} πλησασ | D σφογγον | περιθεισ (D επιθεισ) sine τε c. ℵBDG^{r}L 33. 67. 2^{pe} cop go (*δ circumponens* non add *que*) ... ς Ti add τε c. ACPXΓΔΠ unc^{8} al pler, V και περιθ. τε, 1. 69. al pauc και περιθ., item l vg (hi^{2} *circumponensque*; k *et inplevit - et superponens*; c *implens - imposuit*; ff$^{2.}$ *implevit et circumposuit*; i *impleta spongia aceto imposuit*; n [*et im*]*plens spongiam* [*aceto*] *inponens* ita vdtr explendum esse spatium; d *et plena spongia aceto et potum dabat ei* omissis περιθ. καλ.), item syr^{utr} arm aeth. In seqq D^{gr} om male εποτιζ. αυτον λεγων (vide quae d om). Praeterea 13. 69. 124. 346. inde a δραμων δε sic: και δραμοντεσ εγεμισαν σπογγ. οξ. και περιθεντεσ καλ. εποτιζον αυτ. λεγοντεσ | αφετε cum ABCLPXΓΔΠ unc^{8} al longe pl l vg (g$^{1.2.vid}$) cop syr^{utr} arm^{usc} aeth ... ℵDV 1. 13. 69. 2^{pe} al plus^{25} c i k n^{vid} (ff$^{2.}$ *si* pro *sine* aut *sinite* ap Sabatier) go arm^{zoh} αφεσ (:: ut Mt) | Γ al ιδομεν | ηλειασ cum ℵB*P (praeterea vide ante) ... ς Ln Ti ηλιασ cum ACDLXΓΔΠ unc rell al omn^{vid}

38. εισ δυο: D add μερη, item c d ff$^{2.}$ i k n gat *in duas partes*, q *in duabus partibus*; contra l vg (g$^{1.2.}$?) *in duo* | απο cum ℵACΓΔΠ unc^{8} (x non satis liquet) al pler ... Ln απ cum BDL 48^{ev}

39. εξ εναντιασ αυτου (et. Aug$^{cons\,3,57}$): 1. αυτω, item syr^{sch} ... D 2^{pe} i (sic) n q Or$^{int\,3,928}$ εκει... 72. 251. arm om | ουτωσ (-ωσ [sed K -οσ] unc omn al pm; ς ουτω cum min pm) absque additam cum ℵBL cop (sed cop om ουτ.) (k *quia sic exclamavit* pro οτι ουτ. εξεπν.) ... ς Ln Ti ουτ. κραξασ cum ACXΓΔΠ unc^{8} (deficit F) al omn fere c ff$^{2.}$ n q vg (i *quod exclamans sic expiravit*) syr^{utr} go aeth Aug^{cons} ... 2^{pe} arm Or^{int} κραξασ omisso ουτωσ, D ουτωσ αυτον κραξαντα και εξεπνευσεν, d *sic cum exclamasse et expirasse* | ειπεν: D om (quod sensu caret) | ουτ. ο ανθρωπ. cum ℵBDLΔ 33. 282. 2^{pe} c ff$^{2.}$ k n q vg (et. em gat al) cop syr^{sch} go aeth Or^{int} (:: cf 7, 6 ουτ. ο λαοσ cum Mt 15, 8 ο λαοσ ουτ.) ... ς ο ανθρ. ουτ. (:: ut Lc) cum ACXΓΠ unc^{8} al pler am fu ing prag reg tol syr^{p} arm Aug^{cons} | υι. ην θεου (69. 127. του θε.) cum ACΠ unc^{8} al pler c ff$^{2.}$ syr^{utr} arm go Or$^{int\,3,928\,ter}$ ... ℵBLΓΔ 252. 259.

40 [226. 6 7] *Ἦσαν δὲ καὶ γυναῖκες ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι, ἐν* Mt 40 a 27, 55 a Lc 23, 49
αἷς καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ Ἰακώβου τοῦ μικροῦ καὶ Ἰωσῆτος μήτηρ καὶ Σαλώμη, 41 *αἳ ὅτε ἦν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ ἠκολούθουν αὐτῷ καὶ διηκόνουν αὐτῷ, καὶ ἄλλαι πολλαὶ αἱ συναναβᾶσαι αὐτῷ εἰς Ἱεροσόλυμα.*

42 [227. 1] *Καὶ ἤδη ὀψίας γενομένης, ἐπεὶ ἦν παρασκευή, ὅ ἐστιν* 42–47 Mt 27, 57–66 Lc 23, 50–51 Io 19, 38–42
προσάββατον, 43 *ἐλθὼν Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἁριμαθαίας, εὐσχήμων βουλευτής, ὃς καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ*

---

al[2]ser l n vg neth Aug[cons] *υιος θεου ην*, item D 2p[e] l k q *θε. υς. ην* (:: utrumq ad Mt accommodatum, apud quem rursus ℵ* ex Mc *υς. ην τ. θε.* hausit)

40. *ησαν δε*: c add *εκει*: cf Mt | *εν αις* sine *ην* cum ℵBL p[ser] am prag tol ... ς Ln add *ην* cum ACDΓΔΠ unc[s] al pler c ff[2] k l (*erant*) n q vg cop syrP arm Aug[cons 2, 58] (syr[sch] aeth persP om *εν αις και*) :: cf Mt | *και* sec cum ℵABC*KΠΙKLMSVΔΠ al permu l am tol... C[3]DGUΓ 1. 33. al[60]. fere c ff[2] k n q vg[ed] et edd pl cop go syrP arm om :: cf Mt | *μαρια* (L *μακαρια*) *η* (D om) *μαγδ.* c. ℵA(DL)XΓΔΠ unc[s] al pler cop ... BC 1. al pauc *μαριαμ η μα.* :: cf Mt | *μαρια* (1. al pauc -*ιαμ*) *η ιακω.* c. ℵBCKΥΔΠ* 1. 11. al[10] fere, item DF[w*]L 13. 28. 33. 69. 2p[e] al plus[10] *μαρι. ιακω.* ... ς *μαρ. η του ιακω.* (:: ut Mt) cum AEF[w2]GHMSVXΓΠ[2] al pl | *τ. μικρου και*: B 131. add *η* | *ιωσητος* cum ℵ[c]BD[gr]LΔ (*ιωσηβτος*, *β* punctis notato) 13. 33. 69. 346. 2p[e] (item 1. *ἰώσηπος*) k n cop ... ς *ιωση* cum ℵ*ACEGHIKMSUVΓΠ al pler syr[utr] arm go aethPP... c d ff[2] l q vg aeth[ro] Aug[cons] *ioseph* (sax *iosepes*, in Mt *iosephes*)

41. *αι* sine *και* cum ℵB 33. 131. c d ff[2] k q cop syr[sch] arm aeth ... ACLΔ al[10] l vg go Aug[cons 2, 58] *και* tantum (Gb′) ... ς Ti *αι και* cum DXΓΠ unc[s] al pler n syrP | *ηκολουθουν* (d *sequebatur*): D[gr] 59. 245. 440. *ηκολουθησαν* :: ut Mt | *και διηκονουν* (28. *διακονησαι* pro κ. *διη.*) *αυτω*: CDΔ al[9] n om | *αλλαι*: A *αυτεραι* | *πολλαι αι*: L om *αι*

42. *ηδη*: syr[sch] aeth om :: ut Mt | A *γενομενης* | *επει*: A *επειδη* | *προσαββατ.* cum ℵB*CKMΔΠ* 1. 33. 69. al permu ... Lη *πρὸσ σάββατον* (his accentibus HSΓ al, *προσσάββ.* EGU al) cum AB[2]EGHLSUVΓΠ[2] al plus[50] ... D *πριν σαββατον*, d ff[2] l n q vg *ante sabbatum* (pro *επει ην* etc c *quod est parasceve sabbati*, k *cene pure sabbati*), item cop syr[utr] arm[vid], go *primus sabbatorum*, aeth *tempore initii sabbati*

43. *ελθων* (Gb″) cum ℵABCKLMUΓΔΠ al plus[50] cop arm go Thdrt[4, 205] ... ς *ηλθεν* cum DEGHSV al mu c ff[2] k l n q vg syr[utr] aeth :: ut Mt | *ιωσηφ*: k *ioses* | ο *απο*: D al[7] om ο | *αριμαθαιας* (ℵB* *αρειμ.*): ℵ[ca vid] (nec* nec[cb]) D y[ser] 69. -*θιας*, item it vg[edd pler] (non item[ed] tol). Cf et. ad Mt. Syr[sch] persP *Rama* | *ευσχημων*: L -*μονος* | *ος* (ℵ* om) *και αυτ. ην* (ita l vg Thdrt[4, 205]): D 2p[e] c ff[2] k n q *ος ην και αυτος* | *τολμησας*: syr[hr] om ... min aliq (ut et. ed Compl) praem *και* (prae-

θεοῦ, τολμήσας εἰσῆλθεν πρὸς τὸν Πειλᾶτον καὶ ἠτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. 44 *ὁ δὲ Πειλᾶτος ἐθαύμαζεν εἰ ἤδη τέθνηκεν, καὶ προσκαλεσάμενος τὸν κεντυρίωνα ἐπηρώτησεν αὐτὸν εἰ πάλαι ἀπέθανεν·* 45 *καὶ γνοὺς ἀπὸ τοῦ κεντυρίωνος ἐδωρήσατο τὸ πτῶμα τῷ Ἰωσήφ.* 46 [22a-1] *καὶ ἀγοράσας σινδόνα, καθελὼν αὐτὸν ἐνείλησεν τῇ σινδόνι καὶ κατέθηκεν αὐτὸν ἐν μνήματι ὃ ἦν λελατο-*

---

gresso *ηλθεν*); item l q vg Aug$^{cons\ 2,59}$ *et constanter* (vg Aug *audacter*) *introivit*, k *ausus est et introivit*, c ff^{2c} n *hic constanter* (n *audenter*) *intravit*; d vero (praegresso *venit*) pergit: *constanter venit ad* | εισηλθεν: D 26^{ev} *ηλθεν* | τον cum ℵBLΔ 33. ... ς Ln om c. ACDΓΠ unc^{a} al omn fere Thdrt^{4,208} :: ut Mt lectione non fluct | πειλατον cum ℵAB^{a}D .. ς Ln Ti πιλατ. c. B^{a}CLΓΔΠ unc^{a} al omn^{vid} | D^{a} ετησατο | σωμα: D^{gr} πτωμα (item aeth)

44. πειλατος et πιλ. ut v. 43 | εθαυμαζεν (*mirabatur*) cum ℵD c ff^{2c} k l q vg Aug$^{cons\ 2,59}$ ... ς Ln Ti εθαυμασεν cum ABCLXΓΔΠ unc^{a} al omn^{vid} n cop syr^{utr} Thdrt^{4,208} | τεθνηκεν: D τεθνηκει (D$^{gr^{a}}$ ειτεθνηκει). Cf Latt *mortuus esset* vel *obisset* | επηρωτησεν (L επιρωτ.): Δ al pauc επερωτησεν | ει παλαι cum ℵACEGKLMSUVX^{vid}ΓΠ al omn fere Thdrt^{4,208} ... Ln ει ηδη cum BD (et cod ap Erasm) Thphyl (ad h. l.). Latini *si iam*, item cop syr^{hr} arm aeth go; contra syr^{utr} *si ante tempus*. Corrupte Δ ad επερωτ. αυτ. add και ειπεν (*ὁ et dixit*), pergens απεθανεν, *ὁ* vero *si iam mortuus esset* | απεθανεν: D 6p^{e} (?) τεθνηκει (rursus it vg *mortuus esset*; sed n ab *mort. esset* priore ad alterum transiluit)

45. απο: D 1. 124. 2p^{e} al pauc παρα | D κεντουριωνος, 27^{ev} κεντουριονος. Versum om ff^{2c}; k syr^{sch} pers^{p} om απο τ. κεντυρ. | το πτωμα cum ℵBDL 2p^{e}, item aeth ... ς το σωμα cum ACEGKMSUVXΓΔΠ al omn fere Thdrt^{4,208}; item it vg *corpus* item cop etc. Praeterea D q syr^{sch} add αυτου, gat cop *Iesu* | ιωσηφ: B ιωση

46. και ab initio (ita cop go aeth): D 38. 106. 435. 2p^{e} it vg syr^{utr} et^{hr} arm Aug$^{cons\ 2,60}$ o *δε ιωσηφ* (k *ioses*) vel ut n syr^{sch} *et ioseph* | καθελων (D λαβων :: e Mt, vide et. n) cum ℵBDL cop n (*empta sindone acceptum involvit*) (k *empta palla deposuit eum et involvit*, c *emens sindon. deposuit eum et involv.*) ... ς praem και c. ACEGKMSUVΓΔΠ al omn^{vid} l vg (hi^{g} *mercatus sindonem et deponens*) Thdrt^{4,208}, item syr^{utr} arm aeth go | τη σινδονι (1. 209. εν τ. σινδ., item ff^{2c} *in sindone*): D εισ την σινδονα, d *in sindonem* | κατεθηκεν (Δ καθηκεν, Γ al pauc κατεθεικεν, K -καν) cum AC^{a}EGKMSUVΓΠ al pler Thdrt^{4,208} ... Ln εθηκεν (:: at ita Mt lectione non fluct) c. ℵBC^{2}DL al plus^{10} ... Δ om ενειλ. τη σινδ. κ. κατεθ. αυτ. | αυτον: AM 435. αυτο, item go et h. l. et (ut et. min aliq) post καθελων. Etiam Thdrt^{4,208} καθελ. αυτο, omisso αυτ. post κατεθ. | εν: D al pauc add τω | μνηματι cum ℵB ... ς Ln Ti μνημειω cum ACDLXΓΔΠ unc^{7} al omn^{vid} Thdrt (:: multo probabilius est μνημειω ex Mt quam μνηματι ex Lc fluxisse) | εκ (D 1. 300. 2p^{e} 6p^{e} add

μημείον ἐκ πέτρας, καὶ προσεκύλισεν λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου. 47 [230-6] ἡ δὲ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ Ἰωσῆτος ἐθεώρουν ποῦ τέθειται.

XVI.

1 [230-8] Καὶ διαγενομένου τοῦ σαββάτου Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ Ἰακώβου καὶ Σαλώμη ἠγόρασαν ἀρώματα, ἵνα ἐλθοῦσαι ἀλείψωσιν αὐτόν. 2 [231-1] καὶ λίαν πρωΐ τῇ μιᾷ τῶν σαβ- 1—8 Mt 28, 1—10 Le 24, 1—10

τησ) πετρασ: 13. 69. 346. εν τη πετρα | προσεκυλισεν: Dgr 1. προσκυλισασ (d *et advol apidem* omissis litteris *vitl* ut vdtr) | επι: A εισ | μνημειου: G. 1. 59. 209. add απηλθεν, item D 157. add και απηλθεν :: cf Mt

47. μαρια pr: 1. 33. -ιαμ, item sec: 1. -ιαμ | η μαγδαληνη (A al mu -λινη): D om η. Ab hoc μαγδαλ. ℵ* ad id quod 16, 1 sequitur transiluit; suppl ℵc | η ιωσ. cum ℵcABCGA 1. 33. al10 ... ς om η cum DEKLM SU*VΓΠ al pler | ιωσητοσ cum ℵcBILA 1. (T ex Π ut vdtr restituto, cf ad v. 40) k cop, item 13. 69. 124. 346. (2pe vid) syrhr arm ιακωβου και ιωσητοσ μητηρ (arm om μητ.) ... ς ιωση cum CEGKMSUVΓΠ al pler go syrutr ... A 258. l vg aeth ιωσηφ, D ff2. n q ιακωβου, c *iacobi et ioseph*, g2. gat *maria iacobi et maria ioseph*, c2cer ιακωβου και σαλωμη | εθεωρουν (l vg *aspiciebant*): D εθεασαντο, c d ff2. q *notaverunt*, k n *viderunt* | που (et. k l n vg): D τον τοπον οπου, c d ff2. q arm *locum ubi* | τεθειται (L al2 ser τεθηται, A τεθητα) cum (Gb') ℵcABCDLΔΠ 33. 69. 131. 229. 238. Gpe al5ser, item *positus est* k, *positus esset* go, *posuerant eum* cop... ς τεθειται cum EGKMSUVΓ al pler; item (sed possit etiam ita τεθειται expressum esse) *poneretur* c l n vg, *ponebatur* ff2. q

XVI. 1. και διαγενομ. usque σαλωμη: D n q nil nisi και πορευθεισαι (n *euntes*, q *abeuntes*), item k *et sabbato exacto abierunt et* (pergit *adtulerunt aromata*); sed q post verba *et abeuntes emerunt aromata ut eum unguerent* add uno tenore quae plerumque leguntur: *et transacto sabbato maria magd. - ut venientes unguerent eum* | του σαββατου: c2(vel3) 33. om του | μαρια pr: B*L tisch2.4 η μαρια, 1. μαριαμ | ΓA2Π* al mu μαγδαλιηνη (Δ* -λινη) | μαρια sec: 1. μαριαμ | η ιακωβου (Gb') cum ℵ*CGMSUVXΓ al25 fere ... ς Ln η του ιακ. cum ℵcABKΔΠ 33. al vix mu ... Γ. Gpc του ιακ., R 1. 13. 28. 69. 124. al20 fere ιακωβου :: cf ad 15, 40 | ηγορασαν (c *attulerunt*, ut k, vide ante): syrhr arm praem *abeuntes* (item c ff2. post διαγ. σαββ. add, vide ante k n q) | ελθουσαι (g1. l vg item q sec loc): D c ff2. k n q om | αυτον (D c ff2. k n qpri loc ante αλειψ.): ℵ2MX 13. 69. 124. 346. al20 fere vged (non item am fu ing em gat mt prag reg tol san etc nec sax) sl του ιν (ℵ* του pro αυτου· tum corr. est του ιν·)

2. λιαν (g1. l q vg Augcons 8,68): D c k n syrsch arm om | πρωι (k post σαββατ. pou): c q om | τη (B 1. om, ita Ln) μια cum NDLΔ 1. 33. 2pe

βάτων ἔρχονται ἐπὶ τὸ μνῆμα, ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου. 3 καὶ ἔλεγον πρὸς ἑαυτάς· τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου; 4 καὶ ἀναβλέψασαι θεωροῦσιν ὅτι ἀνακεκύλισται ὁ λίθος· ἦν γὰρ μέγας σφόδρα. 5 καὶ εἰσελθοῦσαι εἰς τὸ μνημεῖον εἶδον νεανίσκον καθήμενον ἐν τοῖς δεξιοῖς περιβεβλημένον στολὴν

al pauc cop Eus$^{dem\ 498}$ Hes^{hr} (quaest 50 ex cddd^{paris} ap Wtst) ... ς Ti τησ (D om) μιασ cum AC(D)KGKMSUVXΓΠ al pler Dion$^{alex\ 3,502}$ (Gall, Rou^{3,227}) Ps-Nyss$^{resurr\ 841}$ | των σαββατ. cum NBKLΔ (super lineam suppletum) 33. 69. 2^{pe} al pauc Eus^{dem} Hes^{hr} (ut ante) ... D al pauc σαββατου, item c d k q *sabbati*; contra *sabbatorum* g^{1} l n vg Aug^{cons} ... ς Ti σαββατων cum ACEGMSUVX^{vid}ΓΔ*Π al pler Dion^{alex} Ps-Nyss resurr | ερχονται (h. l. et. g^{1} l n vg Aug^{cons} item Dion^{alex} Eus^{dem}): D k q transp post και, item c *et venientes - dicebant* | μνημα c. ℵ*C* Hes^{hr} (ut ante) ... ς Ln Ti μνημειον c. ℵ^{c}ABC^{2}DLXΓΔΠ unc^{7} al omn^{vid} (:: et. in Lc plurimi substituerunt μνημειον pro μνημα, μνημειον vero ap Ioh non fluct, nec magis v. 3 fluct. Cf et. ad 15,46) | ανατειλαντοσ et. Dion$^{alex\ 502\ ter}$ Eus$^{dem\ 498}$ (ετι ανατειλ. του ηλ.) et$^{marin\ 266}$ (ηλιου ανατειλ.) Ps-Nyss$^{resurr\ 841}$ (το δε λιαν πρωι σαφηνιζων ο μαρκοσ ανατειλαντ. του ηλ. προσεθηκεν), item g^{1} l vg *orto iam sole*: D Hes$^{hr\ qu\ 50}$ (ap Coteler^{2,39}) ανατελλοντοσ, item c n q (q *et sole oriente dicebant* etc) Tich$^{reg\ 5,61}$ (*Marcus dicit* oriente sole, *non* orto) Aug$^{cons\ 2,65\ bis}$ (*Marcus* - oriente iam sole). Praeterea ΚΠ* 1. 2^{pe} al^{10} fere Eus^{dem} Hes^{hr} (ap Wetst ut ante: το γαρ ετι εν τοισ ακριβεστεροισ των αντιγραφ. εμφερεται) Ps-Nyss$^{resurr\ 841}$ (ετι τοισ ακριβεστεροισ των αντιγρ. εμφερεται) praem ετι, item add *iam* g^{1} l vg Aug^{cons}

3. πρ. εαυτασ: D πρ. εαυτουσ (d *ad invicem*) | αποκυλισει (min pauc Eus$^{dem\ 498}$ -λισῃ, go *revolvat*): D^{gr}* αποκαλυψει (sed ipse^{e} reposuit αποκυλισει) | ημιν: D 2^{pe} c ff^{2}· k n q post τισ pon | εκ c. NABLXΓΔΠ unc^{7} al pler ... Ln απο cum CD al^{8} Eus^{dem} Ps-Nyss$^{resurr\ 841}$ Sev^{ant} (Gall^{11,226}), item *ab ostio* it vg

4. και αναβλεψ. usq μεγ. σφοδρα: D 2^{pe} c ff^{2}· n syr^{hr} Eus$^{dem\ 498}$ ην γαρ μεγ. σφοδρα· και (ita Eus^{cod}, om^{ed} και) ερχοντ. και ευρισκουσιν αποκεκυλισμ. (c ff^{2}· *revolutum*, n *amotum*) τον λιθον (Eus αυτον αποκεκυλ., k vero sic: *subito autem ad horam tertiam tenebrae diei factae sunt per totum orbem terrae et descenderunt de caelis angeli et surgent* (corrige *surgentes*?) *in claritate vivi dei simul ascenderunt cum eo et continuo lux facta est Tunc illae accesserunt ad monimentum et vident revolutum lapidem fuit enim magnus nimis*) | ανακεκυλισται cum NBL... ς Ln αποκεκυλιστ. (:: cf Mt et Lc) cum AC(D)XΓΔΠ unc^{7} al omn^{vid} Ps-Nyss^{841}; k l q vg *revolutum*, ut it vg antea *revolvit*, *revolvet*

5. εισελθουσαι cum NACDLXΓΔ unc^{7} al fere omn (Hes$^{hr\ qu\ 51}$ διατι λοιπασ μεν και μαρκοσ εισελθειν εισ το μνημα τασ γυναικασ, οι δε λοιποι ου τουτο, αλλα μονον παρακυψαι πεφοβημενασ μηνυουσιν;) it vg etc... Ti (Schu „rec ap Lc") ελθουσαι c. B 127. (go *accedentes*) | ειδον c. NBDE sur^{p} al sat mu ... Ti ιδον c. ACGKLMVXΔΠ* al permu | νεανισκον: D^{gr} 2^{pe} ante ειδον pon | εν τοισ δεξιοισ (Hes$^{hr\ qu\ 51}$ haec exponit

λευκήν, καὶ ἐξεθαμβήθησαν. 6 [222.2] ὁ δὲ λέγει αὐταῖς· μὴ ἐκθαμβεῖσθε. Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν Ναζαρηνὸν τὸν ἐσταυρωμένον· ἠγέρθη, οὐκ ἔστιν ὧδε· ἴδε ὁ τόπος ὅπου ἔθηκαν αὐτόν. 7 ἀλλὰ ὑπάγετε εἴπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ τῷ Πέτρῳ ὅτι προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε, καθὼς εἶπεν ὑμῖν. 8 [222.2] καὶ 14,28
ἐξελθοῦσαι ἔφυγον ἀπὸ τοῦ μνημείου· εἶχεν γὰρ αὐτὰς τρόμος καὶ ἔκστασις, καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον· ἐφοβοῦντο γάρ.

δηλονοτι του εξωτερου σπηλαιου): syr^{hr} om (k ante καθημ., q om καθημ., n *sedentem et ad dextram*) | εξεθαμβηθησαν: D εθαυβησαν

6. ο δε (k q *ille autem*, l vg *qui*): D c ff^{2}· n και (n *et ille*) | αυταισ (D^{gr} αυτοισ): D ff^{2}· add ο αγγελοσ | μη εκθαμβεισθε (c ff^{2}· l q vg *nolite expavescere*, k *quit stupetis*): D μη φοβεισθαι, d n *nolite timere* :: ut Mt. Similiter Eus$^{marin\ 255}$ (vide post) τησ κατα μαρκον ιστοριασ εν τοισ λογοισ του οφθεντοσ̀ νεανισκου ταισ γυναιξι και ειρηκοτοσ αυταισ· μη φοβεισθε, ιν̄ ζητειτε τον ναζαρηνον etc; sed^{266} αι μετ αρωματων ελθουσαι ηκουσαν· μη εκθαμβεισθε· ιν̄ ζητειτε etc | ιν̄: D τον ιν̄ | τον ναζαρηνον (U al mu -ρινον, LA k ναζωραιον): ℵ* (suppl^{a}) D om (d exit voce *quaeritis*; quae sequuntur supplevit d^{2} ex vg) :: ut Mt | ιδε ο τοποσ: D ειδετε εκει (D^{2} add τον) τοπον αυτου, 2p^{e} ιδε εκει ο τοποσ αυτου, c ff^{2}· *videte ecce* (c om) *locum eius*, n q *videte ecce locus illius* (q *eius*); item k (in quo deest ουκ εστιν ωδε), sed *videte* (certe hoc vdtr scriptum fuisse) erasum est, tum sequitur *ecce locus illius*

7. αλλα cum ℵAB*CDGKLΔΠ al mu ... ς αλλ c. B^{2}ℵMSUVXΓ al pl | ειπατε cum ℵABC^{2} etc: C*D 33. 300. 2p^{e} k prag mt al go sax al praem και | οτι (2p^{e} add ιδου, item 1. 59. 118. 209. ηγερθη απο των νεκρων και ιδου) προαγει: D οτι ιδου προαγω, item k *praecedo* | αυτον: D k με | καθ. ειπεν (Δ ειρηκεν) υμιν: D 40. 72. καθ. ειρηκα (40. 72. ειπον) υμιν, item a*** ff^{2}· k q *sicut dixi vobis* (k *vob. dix.*)

8. και εξελθουσαι: 2p^{e} και ακουσαντεσ, syr^{sch} et$^{p\ mg}$ arm pers^{p} *et cum audivissent*. Sine ταχυ cum ℵABCDF^{w}GKLMSUVX^{vid}ΓΔΠ al pius^{140} a*** c ff^{2}· k l n q vg cop syr^{utr} et^{hr} arm aeth go... ς (=Gb Ss) add ταχυ (:: e Mt) cum E al non ita mu | γαρ cum ℵBD a*** c ff^{2}· k l n q vg cop syr^{sch} arm aeth ... ς Ti δε cum ACLΓΔΠ unc^{v} al omn^{vid} go syr^{p} (sed White *enim*) | τρομοσ (k l vg *tremor*): DΠ* vid φοβοσ, item c ff^{2}. n q *timor* | ειπον cum ℵABCL etc: D ειπαν

9—20. Haec non a Marco scripta esse argumentis probatur idoneis.

Primum omittunt ℵB k arm$^{codd\ antiq}$ et quidem^{ven} aeth^{m} et^{a} ar^{vat} (vide post quibus k et aeth$^{codd\ m}$ et^{a} evglium Marci claudunt). Notant asterisco 137. 138.

Secundum L testatur antiquiores libros longe alia quam quae edi solent habuisse: quae ipsa quum afferat, apparet eadem esse quibus revera in k et aeth^{m} et^{a} clauditur evangelium. Ceterum eadem 274^{mg} ad v. 7. litteris uncialibus adnotat, item syr$^{p\ mg}$ ad εφοβουντο γαρ. L enim, postquam verbis εφοβουντο γαρ pro signis

appositis evglii finem facere videtur, addita haec habet: *φερετε που και ταυτα* + *Παντα δε τα παρηγγελμενα τοις περι τον πετρον συντομως εξηγγιλαν· μετα δε ταυτα και αυτος ο ις απο ανατολης και αχρι δυσεως εξαπεστιλεν δι αυτων το ιερον και αφθαρτον κηρυγμα* + *της αιωνιου σωτηριας* + Post ista rursus signis interpositis pérgit: *εστην δε και ταυτα φερομενα μετα το εφοβουντο γαρ* + *Αναστας δε* etc

Eadem 274^{mg} dat a *Παντα δε* usque *σωτηριας*, nisi quod *ανατολων* habet, signum post *κηρυγμα* omittit et ad *σωτηριας* addit *αμην*. k sic: *omnia autem quaecumque praecepta erant et qui cum puero* (corrige *petro*) *erant breviter exposuerunt post haec et ipse ihesus adparuit· et ab orientem usque· usque in orientem·* (corrige *occidentem·*) *misit per illos sanctam et incorruptam* (infra suppletur *praedicationis*, sed sub *-onis* videtur *-onem* latere) *salutis aeternae· amen·* Item aeth^{m} et^{a}: *Et quum perfecissent dicere omnia quae praecepit Petro et suis, et postquam apparuisset iis dominus Iesus ab ortu solis usque ad occasum, dimisit eos ut praedicarent evangelium sanctum, quod non corrumpitur, in salutem aeternam.* Item syr$^{p\ mg}$ ad *εφοβ. γαρ*: *addumtur alicubi et haec* (videntur his reddi quae in L leguntur: *φερεται που και ταυτα*): *Omnia autem quae imperata fuerant illis qui cum Petro breviter nuntiaverunt; postea autem ipse Iesus ab oriente usque ad occidentem promulgavit per eos praeconium sacrum et incorruptum salutis aeternae. Amen.*

3) testantur scholia permultorum codicum Marci evglium in antiquioribus et (ut multi addunt) accuratioribus exemplis versu 9. finem habuisse. Ita, ut de 30 fere edd. certe tres videamus, 22. habet: *εφοβουντο γαρ* + *τελος· εν τισι των αντιγραφων εως ωδε πληρουται ο ευαγγελιστης· εν πολλοις δε και ταυτα φερεται· Αναστας* etc. Item 1: *εν τισι μεν των αντιγραφ. εως ωδε πληρουται ο ευαγγελιστης· εως ου και ευσεβιος ο παμφιλου εκανονισεν· εν πολλοις δε* – ut ante. Item 20: *εντευθεν εως του τελους εν τισι των αντιγραφων ου κειται· εν δε τοις αρχαιοις παντα απαραλειπτα κειται.* Addere his placet quod ex tribus codicibus (239. 259. 287.) Matthaeius (epp. ad Thess. et ad Timoth. 1785. p. 228) laudavit, adscriptum ad Ioh. 21, 12. Est enim eiusmodi ut ultimam partem evang. Marci, de qua quaeritur, excludat. Extrema eius scholii verba sunt: *ως εκ τουτου παριστασθαι ζ ειναι τας εις τους μαθητας μετα την αναστασιν γεγονυιας οπτασιας του σωτηρος ημων ιυ χυ· μιαν μεν παρα τω ματθαιω, τρεις δε παρα τω ιωαννη, και τρεις παρα τω λουκα ομοιως.* Prorsus igitur praeteritur Marcus.

4) accedunt patrum testimonia, Severi^{ant} Hesychii^{hier} Victoris^{ant} Euthymii, inprimis vero omnium gravissima Eusebii et Hieronymi. Severo enim adscribuntur in excerptis cod. Coisl. 23. (saec. 10.) item ap Galland 11, 226. haec: *εν μεν ουν τοις ακριβεστεροις αντιγραφοις* (Gall *των αντιγραφων*) *το κα. μαρκ. ευαγγ. μεχρι του· εφοβ. γαρ εχει το τελος· εν δε τισι προσκειται και ταυτα· αναστας*

etc. Eadem prorsus verba in orat. II. in resurr. habentur quam in Nysseni opp. (vide 2, 841) ediderunt, nuper vero Hesychio^{hrs} adscribere maluerunt. Hesych porro qu. 52. (Cotel. 3, 45) haec: *μαρκος μεν εν επιτομιω τα μεχρι του ενος αγγελου διελθων τον λογον κατεπαυσεν.* Victori vero in catenis et^{mosq} et^{poss} (in oxon non additur nomen) adscribuntur, quorum modo priora modo posteriora (inde a *παρα πλειστοις*) in scholia transiere. Habent autem sic: *επειδη εν τισι των αντιγραφ. προσκειται τω κα. μαρκ. ευαγγελιω· αναστασ* etc, *δοκει δε τουτο διαφωνειν τω υπο του ματθ. ειρημενω, ερουμεν, ως δυνατον ην ειπειν, οτι νενοθευται το παρα μαρκω τελευταιον εν τισι φερομενον. πλην ινα μη δοξωμεν επι το ετοιμον πεφυγεναι, ουτως αναγνωσομεθα· αναστασ δε, και υποστιξαντες επαγομεν· πρωι τη μια* etc. *παρα πλειστοις αντιγρ. ου κειται ταυτα τα επιφερομενα εν τω κα. μαρκ. ευαγγ.· ως νοθα γαρ ενομισαν αυτα τινες ειναι· ημεις δε εξ ακριβων αντιγρ. ως εν πλειστοις ευροντες αυτα κατα το παλαιστιναιον ευαγγ. μαρκου, ως εχει η αληθεια συντεθεικαμεν και την εν αυτω επιφερομενην δεσποτικην αναστασιν μετα το· εφοβουντο γαρ.* (Cf et. in Maxim. bibl. pp. Lugdun. 4, 414: *At quia in quibusdam euglii Marci exemplaribus habetur*: Surgens autem Iesus, etc.) Rursus Euthym ad 16, 8 adnotat: *φασι δε τινες των εξηγητων ενταυθα συμπληρουσθαι το κα. μαρκ. ευαγγελιον· τα δε εφεξης προσθηκην ειναι μεταγενεστεραν. χρη δε και ταυτην ερμηνευσαι μηδεν τη αληθεια λυμαινομενην.* Eusebius vero in quaestionibus ad Marinum (ap Mai. pp. nov. coll. tom. IV. p. 255), proposita quaestione: *πως παρα μεν τω ματθαιω οψε σαββατων φαινεται εγηγερμενος ο σωτηρ, παρα δε τω μαρκω πρωι τη μια των σαββατων*, respondit: *τουτου δυτη αν ειη η λυσις. ο μεν γαρ το κεφαλαιον αυτο την τουτο φασκουσαν περικοπην αθετειν ειποι αν μη εν απασιν αυτην φερεσθαι τοις αντιγραφοις του κατα μαρκ. ευαγγελιου· τα γουν ακριβη των αντιγραφ. το τελος περιγραφει της κα. μαρκ. ιστοριας εν τοις λογοις του οφθεντος νεανισκου ταις γυναιξι και ειρηκοτος αυταις· μη φοβεισθε· ιν ζητειτε τον ναζαρηνον, και τοις εξης, οις επιλεγει· και ακουσασαι εφυγον και ουδεν ουδεν ειπον· εφοβουντο γαρ. εν τουτω γαρ σχεδον εν απασι τοις αντιγραφοις του κα. μαρκ. ευαγγ. περιγεγραπται το τελος· τα δε εξης σπανιως εν τισιν, αλλ ουκ εν πασι φερομενα περιττα αν ειη, και μαλιστα ειπερ εχοιεν αντιλογιαν τη των λοιπων ευαγγελιστων μαρτυρια. ταυτα μεν ουν ειποι αν τις παραιτουμενος και παντη αναιρων περιττον ερωτημα.* Praeterea idem Eusebius in scholio catenae^{mosq} (a Victore?) scripsisse dicitur: *κατα μαρκον μετα την αναστασιν ου λεγεται ωφθαι τοις μαθηταις.* Denique Hieronymus in epist. ad Hedibiam (ep. CXX.) quaest. 3 (ed. Vallars. 1, 825) scribit haec: *Aut non recipimus Marci testimonium, quod in raris fertur evv., omnibus Graeciae libris pene hoc capitulum in fine non habentibus, praesertim cum diversa atque contraria euglistis caeteris narrare videatur: aut hoc respondendum quod uterque* (Mt et Mc) *verum dixerit.* Rursus idem Hier contr. Pelagian. scribit: *In quibusdam et maxime in Graecis odd iuxta Marcum in fine eius evan-*

gelii scribitur: Postea quum accubuissent undecim – – non crediderunt. (Est Vallars II, 759. Vide post ad v. 14.)

5) nec Ammonii sectionibus nec Eusebii canonibus agnoscuntur ultimi versus. Codices enim plures gravissimi et Graeci et Latini ultra v. 8. vel 9. numeros Ammonii Eusebiique appositos non habent; alii rursus suppletos esse posterioribus curis inde docent quod ex parte tantum adscripti sunt, ac plerumque sic ut sectio absque canone vel non cum iusto canone notetur. Ita AU ultimos numeros habent 232, 2 ad versum 6: NLS 233, 2 ad versum 8, quae notatio ipsis Ammonio et Eusebio deberi videtur, comprobata etiam Epiphanii et Caesarii testimoniis: Γ 232, 2 ad versum 6; 233 et 234, sed utrumque sine canone, ad vv. 8 et 9: item Π 232, 2 ad versum 6; 233, 2 ad versum 8; 234, 8 ad versum 9: Δ 235, 2 ad versum 8; 234, 10 ad versum 15. Similiter 127. 129. 132. 133. 134. 137. 169. 186. 188. 195. 371. alii multi. Alii permu post 233, 2 addunt tantum numeros fere quattuor, ut tisch^{2} 234, 2 ad versum 9; 235, 8 ad versum 12; 236 sine canone ad versum 13; 237 sine canone ad versum 15; item tisch(^{4}) 234, 8 ad versum 9; 235 et 236 sine canone ad vv. 10 et 12. Plenum vero numerorum, nisi quod canones partim desunt, supplementum iam in codd habetur CEKV, in quibus ad versum 20 appositus est num. 241 (E addito canone 2), atque in HM, ubi 240 ad vers. 19 notatur. In M nullus canon additur ad 235 (236, 10), 237, 238, 239, 240. Ex Latinis cdd. praeter omnes Amiatinus laudandus, qui ultimos numeros 233, 2 ad vers. 8 appositos habet, prorsus ut NLS. Nec magis in canonum indice (vide nostrum) Marci sectiones ultra numerum 233 procedunt. Alibi vero (cf quem Millius exhibuit) eodem modo fluctuat sectionum numerus quo notatio codicum marginalis. Confirmant autem prorsus sententiam nostram, ex qua Ammonius cum Eusebio sectionem ultra 233, 2 (ad v. 9) nullam agnovit, Epiphanius (ancor. 50 *τεσσαρα εισιν ευαγγελια κεφαλαιων* 1162) et Caesarius (dialog. 1, 39; ap Gall^{6,26} *τεσσαρα ημιν υπαρχει ευαγγελια κεφαλαιων* 1162): quippe enim summam capitulorum in 4 evv. 1162 dicentes, Marco non possunt plus 233 tribuere (Mt 355, Lc 342, Ioh. 232).

Quae testimonia aliis corroborantur argumentis, ut quod conlatis prioribus versu 9. parum apte adduntur verba: *αφ ης εκβεβληκει* etc, item quod singula multifariam a Marci ratione abhorrent. (Quam diverso textu antiqui versus 15 et 20 legerint, vide post.)

Quod vero tam cumulatis testimoniis pondus est, id minime eo minuitur quod iam Irenaeus additamentum de quo quaeritur novit. Nec enim, ut in Prolegg. satis probasse nobis videmur, post Irenaeum, quocum etiam Syrus Curetoni et Latinus sigla n notatus hac in re faciunt, sed ante eius tempora textus apostolici mutationes atque interpolationes longe plurimae ac gravissimae factae sunt. Neque contra valet quod antiqui de dissensione notarunt, quae esse videatur horum versuum cum evv. reliquis; talem enim dissensionem ad Marci librum tam misere mutilandum adduxisse quempiam et quidem tanto cum successu prorsus incredibile est, nec ullo probari

potest exemplo. Quae quum ita sint, sanae erga sacrum textum pietati adversari videntur qui pro apostolicis venditare pergunt quae a Marco aliena esse tam luculenter docemur.

Patrum igitur qui agnoscunt antiquissimus est Irenaeus, qui, ut certe interpres testatur, adv. haer. III, 10, 6 affert 16, 19. Accedunt Hipp *περι χαρισματων*, ubi 16, 17—18 laudantur, Const (VIII, 1, 1 eadem cum Hipp habent, praeterea 16, 16. VI, 15, 3), Caesar$^{dial\ 4,\ 198}$ (16, 16) Iac$^{nisib\ 1,\ 13}$ (16, 16—18). Contra frustra ad Clem^{rom} et Clem^{alex} provocarunt, ad Ammonium et Tatianum inharmoniis (quae enim supersunt, vix quicquam cum Amm aut Tat commune habent), ad Cels ap Orig (utuntur Celsi verbis his: *τις τουτο [οτι νεκρος ανεστη και τα σημεια της κολασεως εδειξεν] ειδε; γυνη παροιστρος, ως φατε, και εις τις αλλος* etc.). Paullo plus probabilitatis habet Iustini testimonium, qui verbis (Apol. 1, 45) *ον απο Ιεροσαλημ οι αποστολοι αυτου εξελθοντες πανταχου εκηρυξαν* ad v. 20 alludisse videtur. Quod idem Christum *ανεληλυθοτα εις τους ουρανους* dicit, minus valet. Praeterea ex cdd et vv testes hi habent: ACDEF^{w}GH(a v. 14 inde)K(L vide supra)MSUVXΓΔΠ al fere omn e ff^{2} g$^{1\cdot 2\cdot}$ l n q vg cop (etiam ex sah$^{ask w}$ v. 20 sed satis a textu vulgato diversus affertur, vide post) go (deficit a v. 12) syr^{cu}(rursus incipit a v. 17) syr^{sch} et$^{p\ txt}$ syr^{hr} arm^{od} (sed cdd antiqui qui habent novo hos versus titulo „*ευαγγελ. κα. μαρκ.*" praefigunt) aeth^{edd}.

ς Ln textum sic exhibent:

9 *Ἀναστὰς δὲ πρωὶ πρώτῃ σαββάτου ἐφάνη πρῶτον Μαρίᾳ* Io 20, 1. 14—18 Lc 8, 2 *τῇ Μαγδαληνῇ, ἀφ' ἧς ἐκβεβλήκει ἑπτὰ δαιμόνια.* 10 *ἐκείνη πορευθεῖσα ἀπήγγειλεν τοῖς μετ' αὐτοῦ γενομένοις, πενθοῦσιν καὶ κλαίουσιν.* 11 *κἀκεῖνοι ἀκούσαντες ὅτι ζῇ καὶ ἐθεάθη ὑπ' αὐ-* Lc 24, 10 a

---

9. *αναστας δε* (et. a*** n q vg sax, l om *δε*, c^{*vid} *και αναστ.*): F^{w} 13. 28. 69. 124. al plus^{40} c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ vg^{six} gat mt tol (al) arm Thphyl add *ο Ις* (sed 69. al inque primis evgll om *δε*) | *πρωτη* (288. 435. al *πρωτου*, 28. al *πρωτης*): Eus$^{mar\ 255}$ et^{256} aq et$^{suppl\ mar\ 301}$ *τη μια* | *σαββατου*: KΠ 1. al^{90} fere cop^{ds} et$^{petr\ 2}$ Eus$^{mar\ 255}$ et$^{suppl\ 301}$ (non item$^{mar\ 256\ bis}$ et^{257}) Ps-Nyss$^{resurr\ 242}$ *σαββατων* | *εφανη πρωτον* (Eus$^{mar\ 301}$ *πρωτ.* post *μαρια*, arm Eus$^{mar\ 257}$ om *πρ.*): D *εφανερωσεν πρωτοις* (d hiat post v. 6, ut iam notatum est) | *μαρια*: C *-καμ* | *τη*: D om | *αφ* cum AC^{2}EGKMSUVXΓΔΠ al omn fere Eus$^{mar\ 257}$ et^{301} ... Ln *παρ* cum C*DL 33.

10. *εκεινη* (ita n vg): Ln add *δε* cum c^{*vid} al pauc c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l q (hae^{3} *at illa*) | *πορευθεισα* (a*** vg *vadens*, c ff$^{2\cdot}$ *praecurrens*): KΠ al^{6} *απελθουσα*, n *abiit et*, Hier^{hedlb} (epist^{120}) *abiens* ... l prag *videns* | *τοις*: D *αυτοις τοις* (it vg *his* vel *illis* vel *eis qui*) | *μετ αυτου γενομενοις* etc: syr^{hr} (similiter arm) *illis qui lugebant et flebant cum ipsa*

11. *κακεινοι* cum AC^{2}D*ΧΓΔΠ unc^{6} al pler l n vg syr^{utr} arm aeth go Hier hedlb (*illique*) ... C* (D^{2} ut vdtr) c ff$^{2\cdot}$ q cop *εκεινοι δε* (*at illi*), LU 127. c^{scr} nil nisi *εκεινοι* | *εθε. υπ αυτησ*: A *υπ αυτ. εθε.*

Lc 24, 18aa τῆσ ἠπίστησαν. 12 Μετὰ δὲ ταῦτα δυσὶν ἐξ αὐτῶν περιπατοῦσιν
ἐφανερώθη ἐν ἑτέρᾳ μορφῇ, πορευομένοισ εἰσ ἀγρόν. 13 κἀκεῖνοι
ἀπελθόντεσ ἀπήγγειλαν τοῖσ λοιποῖσ· οὐδὲ ἐκείνοισ ἐπίστευσαν.
[Mt 28, 16 s Lc 24, 42 s ot 26] 14 Ὕστερον ἀνακειμένοισ αὐτοῖσ τοῖσ ἕνδεκα ἐφανερώθη, καὶ
ὠνείδισεν τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν καὶ σκληροκαρδίαν, ὅτι τοῖσ θεασα-
Mt 28, 19 s Lc 24, 47 s μένοισ αὐτὸν ἐγηγερμένον οὐκ ἐπίστευσαν. 15 καὶ εἶπεν αὐτοῖσ·
πορευθέντεσ εἰσ τὸν κόσμον ἅπαντα κηρύξατε τὸ εὐαγγέλιον πάσῃ

---

11. ηπιστησαν (fu sax Hier add ei): D και ουκ επιστευσαν αυτη (^{s} αυτω)

12. μετα δε: D^{s} praem και | περιπατουσιν: 1. om

13. εκεινοισ: L ff^{2} arm^{zoh} (non item^{codd}) εκεινοι

14. υστερον cum CEGKLMSUVXΓΔΠ al pler ff^{2} g^{2} l vg (et. am fu em ing prag reg etc) (syr^{p} vide post): Ln add δε cum AD al^{10} fere c g^{1} o q vg^{6ix} mt cop syr^{sch} et^{p} c.^{s} aeth | αυτοισ (*illis undecim* it vg): L 13. al pauc om (nec exprim cop syr^{utr} et^{hr} al) | απιστιαν: ita CDGKLMSU ΓΠ al pler ... AEXA al mu -στειαν | εγηγερμ. (EHKM al mu εγειγερμ., X om) cum C^{3}DEGHKLMSUVΓΠ al pl it vg cop syr^{sch} aeth ... Ln add εκ νεκρων cum AC*X(sic)Δ al^{20} fere syr^{p} arm | ουκ επιστευσαν: o *quoniam illis qui eum viderant resurrexisse nuntiantibus non credidérunt*, item mt *quia his qui viderant eum resurrexisse et nunciantibus illis non cred.*, q *propter quod* [illis qui] *viderant eum resurr. et nuntiantibus non crediderunt.* Post versum 14. ex Hier discimus singulare additamentum olim inventum fuisse. Habet enim contra Pelagian. 2, 15: *in quibusdam exemplaribus et maxime in Graecis codd. iuxta Marcum in fine eius evglii scribitur*: Postea quum accubuissent undecim, apparuit eis Iesus, et exprobravit incredulitatem et duritiam cordis eorum – non crediderunt. Et illi satisfaciebant dicentes: Saeculum istud iniquitatis et incredulitatis substantia (cd vat sub satana) quae non sinit per immundos spiritus veram dei apprehendi virtutem. Idcirco iam nunc revela iustitiam tuam.

15—19. Cf ad haec Act. Pil. A. XIV. pag. 242 sq: εξηγησαντο – οτι ειδομεν τον ιν και τουσ μαθητασ αυτου καθεζομενον (al -μενουσ) εισ το οροσ το καλουμενον μαμιλχ (al aliter), και ελεγεν τοισ μαθηταισ αυτου· πορευθεντεσ εισ τον κοσμον απαντα κηρυξατε παση τη κτισει (κ add το ευαγγελιον μου)· ο πιστευσασ και βαπτισθεισ σωθησεται, ο δε απιστησασ κατακριθησεται. σημεια δε τοισ πιστευσασιν ταυτα παρακολουθησουσιν (C ακολουθησει ταυτα)· εν τω ονοματι μου δαιμονια εκβαλουσιν (BCG -αλλουσιν), γλωσσαισ λαλησουσιν καιναισ, οφεισ (C praem και εν ταισ χερσιν αυτων, item Ven omisso και) αρουσιν, καν θανασιμον τι πιωσιν ου μη αυτουσ βλαψει (G -ψη), επι αρρωστουσ χειρασ επιθησουσιν και καλωσ εξουσιν. ετι του ιυ λαλουντοσ προσ τουσ μαθητασ αυτου ειδομεν αυτον αναληφθεντα εισ τον ουρανον. (Quae praeter notata in codd variant, vide l. l. in ed. mea.)

15. αυτοισ: D προσ αυτουσ. Praeterea o^{s} mt add *Iesus* | απαντα (c q ante κοσμ. pon): D 225. gat cop om | κηρυξατε: D praem και, item

τῇ κτίσει. 16 ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς σωθήσεται, ὁ δὲ ἀπι-
στήσας κατακριθήσεται. 17 σημεῖα δὲ τοῖς πιστεύσασιν ταῦτα
παρακολουθήσει· ἐν τῷ ὀνόματί μου δαιμόνια ἐκβαλοῦσιν, γλώσ-
σαις λαλήσουσιν καιναῖς, 18 ὄφεις ἀροῦσιν, κἂν θανάσιμόν τι
πίωσιν οὐ μὴ αὐτοὺς βλάψῃ, ἐπὶ ἀρρώστους χεῖρας ἐπιθήσουσιν
καὶ καλῶς ἕξουσιν. 19 ὁ μὲν οὖν κύριος μετὰ τὸ λαλῆσαι αὐτοῖς Lc 24, 50 ss Act 1, 9
ἀνελήμφθη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ·
20 ἐκεῖνοι δὲ ἐξελθόντες ἐκήρυξαν πανταχοῦ, τοῦ κυρίου συν-
εργοῦντος καὶ τὸν λόγον βεβαιοῦντος διὰ τῶν ἐπακολουθούντων
σημείων.

---

sed praegresso *ite*) c q Amb (contra *euntes-praedicate* l o vg Aug^{cons} ^{3,76}) cop syr^{p} c.* aeth

16. o (q Amb^{semel} Vocat *et qui*, item cdd^{lat3} in Act Pil; c *qui autem*) πιστευσας: D^{suppl} 2^{pe} 6^{pe} praem οτι (item CE in Act Pil) | και βαπτ.: LΔ και ο βαπτ.

17. ταυτα παρακολουθ. (Δ ρακολουθησ.) ita et. Const^{8,1,1} (item Hipp charism ^{245}): C*L ακολουθ. ταυτα (item C in Act Pil), Ln παρακολουθ. ταυτα cum AC^{2} 33. | εν: L επι | εκβαλουσιν: D^{suppl} -αλλουσι (item BCG in Act Pil) | λαλησουσιν: D^{suppl} -σωσιν | καιναις: o Const (item Hipp) Iac$^{nisib\ 10}$ ante λαλησουσιν, C*LΔ cop arm om

18. οφεις: C*et^{2}LM^{mg}XΔ^{gr} 1. 22. 33. 6^{ov} 2^{pe} 6^{pe} cop arm syr^{cu} et syr^{p} c.* praem και εν ταις χερσιν (cop syr^{cu} add αυτων), item C et Ven in Act Pil | αρουσιν: o *non timebunt* | πιωσιν: D^{suppl*} ποιωσιν | ου μη: C* ουδεν | αυτους: Δ αυτοις | βλαψη c. ACD^{suppl}EF^{w}GHKLMSUVXΓΛΠ al longe pl Hipp$^{charism\ 245}$ ... ς (= Gb Sz) βλαψει cum minusc mu Const^{8,1,1} (-ψει in Act Pil cum BC; G -ψη). Iac^{nisib} om οφεις αρουσιν et καν θανασιμον usq βλαψ., sed totum locum libere affert („*Et iterum dicit eis dominus*: Hoc signum erit credentibus: linguis novis loquentur, daemonia eiicient, et super aegros manus suas imponent et bene habebunt")

19. ουν (et. Ir^{gr} ap Cram ad fin. caten. ex scholio codicis 72): c ff^{2} g^{1} l o q vg *et dominus quidem* (o om), Ir$^{int\ 188}$ *et quidem dominus*. Similiter syr^{cu} et^{sch} aeth ... C*L 90* arm om | κυριοσ cum AC^{3}D^{suppl}EGMSUVX ΓΠ^{suppl} al pler g^{1} d^{suppl*}am ing prag reg Ir^{gr} (ut supra)... C*KLΔ 1. 22. 33. 124. 2^{pe} al^{7} c ff^{2} o vg (et. fu em al) syr^{cu} et^{utr} cop arm aeth Ir^{int} κυριοσ ιϛ (o *dom. ihes. christ.*), H al pauc ιϛ tantum | ανελημφθη ut Ln cum ACD^{suppl}; ς ανεληφθη cum rell ... 36. 40. ανεφερετο, 68. ανεληφθ. και ανεφερ. | τον ουρανον: 13. 69. 124. 346. τουσ ουρανουσ | EHKL al mu εκαθησεν | εκ δεξιων (et. Ir^{gr} ut supra): CΔ al pauc εν δεξια (D^{suppl} εν δεξιων), c o q *ad dexteram* (g^{1} l vg *a dextris*) | θεου: 1* c^{scr} cop πατροσ (aeth *domini* vel *dei patris eius*).

20. δια: L om | σημειων absq αμην ut ς^{e} Gb Sz Ln cum AC^{2} 1. 33. al mu a*** q (l sine *amen*, sed om totum versum) vg^{ed} ing reg al syr^{cu}

et^{utr} arm ... ς add αμην cum C*D^{suppl}EF^{w}GKLMSUVXΓΛΠ^{suppl} al pl c o am prag gat al cop aeth. Totum versum sah^{cod} askew (ultimo folio codicis quo πιστισ σοφια continetur; videbatur id Woidio ex alio libro desumptum; non continet nisi hunc versum) sic exhibet: *exeuntes terni in quattuor climata caeli praedicarunt evglium in mundo toto, Christo operante cum iis in verbo confirmationem cum signis sequentibus eos et miraculis. Atque hoc modo cognoverunt (cognitum est) regnum dei in terra tota et in mundo toto Israelis in testimonium gentium omnium harum quae existunt ab oriente ad occasum.*

Subscriptiones: B κατα μαρκον ... ΚΑCΕΗΚLUΓΛ ευαγγελιον κατα μαρκον ... D^{suppl} ευαγγελιον κατα μαρκον ετελεσθη αρχεται πραξισ αποστολων ... al mu τελοσ του κατα μαρκον [αγιου] ευαγγελιου ... am *explicit* (in Mt nihil subscr. habet), vg^{cdd} mu syr^{eu} *explicit evang. secund. marcum*, ing *explicit evangelium secund. marc. . incipit argumentum evang secd lucam*, k *evang. cata marcum exp · incip · cata mattheum feliciciter* (sic), q *evangel. secund. marc.* εξπλικητ φελικιτεr αμεν ... MSXΠ^{suppl} nil subscr. habent. Praeterea GHKS al pl versuum (στιχοι) numerum notatum habent: GHS al pl αχ', K al αψ' (et. aeth *voces* 1700), al αχς', al β, al χιλ. πεντακοσ. πεντηκ. et aliter; item al pauciores et. ρηματα: pl αχοε', al αχος', al α, κεφαλαια: pl σμα', al aliter; cf supra ad 9—20, ubi numerus capitulorum ad mg adscriptorum refertur. Ab Amm et Eus non facta videntur plus σλγ' (238), ut ante expositum est. Numerant etiam τιτλουσ: μη'. In B evg Marci 62 sectiones habet. Additamentorum, quibus sensim subscriptiones auxerunt, exempla haec sunt: GK (post ευαγγ. κα. μαρκ. addita habet) S al mu: το κατα μαρκον (G al add αγιον) ευαγγελιον εξεδοθη (G -δωθη) μετα χρονουσ ι' (K δεκα, al ιβ') τησ του χ̅υ̅ (G al κυριου) αναληψεωσ. In paucioribus additur: εγραφη ρωμαϊστι εν ρωμη (ita 160. 161., aliunde affertur εν αιγυπτω). 293. sic: εγραφη ιδιοχειρωσ αυτου του αγιου μαρκου εν τη πρεσβυτερα ρωμη μετα χρονουσ δεκα τησ του χ̅υ̅ και του θεου ημων αναληψεωσ και εξεδοθη παρα πετρου του πρωτοκορυφαιου των αποστολων τοισ εν ρωμη ουσι πιστοισ αδελφοισ. Alii post αναληψεωσ add υπηγορευθη (q^{scr} r^{scr} διηγορευθη δε) υπο πετρου (iidem^{scr} add εκ ρωμησ praetereaque nihil). Item alibi additur επεδοθη μαρκω τω ευαγγελιστη και εκηρυχθη εν αλεξανδρεια και παση τη περιχωρω αυτησ. Cod par genov εγραφη εν τη ρωμη υπ αυτου εν ομοιωματι μοσχου (idem ad Mt habet: και εστιν ανθρωπομορφον). Λ 20. 262. 300. sic: ευαγγελ. κατ. μαρκον· εγραφη και αντεβληθη ομοιωσ εκ των εσπουδασμενων εν (20. 300. om) στιχοισ αφϙ (ita Λ, ex tribus rell Sz retulit αφς) κεφαλαιοισ σλζ. Illud ομοιωσ respicit ad ea quae evglio Mt in Λ 262. 300. subscripta sunt: ευαγγ. κατ. ματθ. εγραφη και αντεβληθη εκ των εν (Λ 300. om) ιεροσολυμοισ παλαιων αντιγραφων των εν τω αγιω ορει αποκειμενων (extrema habent tantum Λ 262.) Supple haec ad Mt. Similiter 2P^{e} ad finem Marci: εγραφη και αντεβληθη ομοιωσ εκ των ιεροσολυμων παλαιων αντιγραφων. Syr^{sch} *Finitum est evang. sanctum praedicationis Marci, qui loquutus est ac praedicavit Latine Romae*, syr^{p} *finitum est ev. sanctum Mci, quod loquutus est Latine Romae.* Aeth^{rom} *et finitum est evglium Marci, et voces eius* 1700.

ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ.

I.

1 [1.10] Ἐπειδήπερ πολλοὶ ἐπεχείρησαν ἀνατάξασθαι διήγησιν περὶ τῶν πεπληροφορημένων ἐν ἡμῖν πραγμάτων, 2 καθὼσ παρ-

* κατα λουκαν cum ℵBF. Similiter nonnulli cdd^{it} et^{vg} ut q (*secundum iohannem expt amen incipit secundum lukan*) e (*evangelium cata iohannem explicit incipit cata lucan*) g^{1} (-- *incipit secundum lucam*). (Ex san habeo penes me tantum quae ad fin. ev. Mt leguntur: *evangelium secundum mattheum explicit incipit secundum marcum*). Etiam D (ut ℵB) a b e q al for al syr^{cu} in summa pagina nil nisi κατα λουκαν habent ... Gb Sz Ln Ti ευαγγελιον κατα λουκαν cum ACDEKLMSUXΔΠ al pl (Γ ευαγγελιον κατα λουκαν : αγιου ευαγγ :) (D ευαγγελιον κατα ιωανην ετελεσθη αρχεται ευαγγελιον κατα λουκαν, *evangelium secundum iohanen explicit incipit evangelium sec lucan*. Haec excipit inscriptio: ευαγγελ· κατ λουκαν, *evang sec lucan*) ... Λ^{2} (*nil habet) λουκασ ... ς το κατα λουκαν (ita ς^{c} cum min permu, ς add αγιον cum min mu) ευαγγελιον cum min pl; al εκ του κατα λουκ. ευαγγελιου (al om ευαγγ., al habent αγιου ευαγγ.), tisch^{4} k^{scr} ευαγγελιον αγιον κατα λουκαν. Latini plerique cum ACD etc consentiunt: ita a ff^{2} *incipit evangelium secundum lucanum* (*lucanum* etiam i tuetur, cuius fragmenta a cap. 10 incipiunt), b f g^{2} am gat mt *incipit evangelium secundum* (gat *cata*) *lucan* (ita b f gat, g^{2} am mt *lucam*)

1—4. 130^{gr} et^{la} om hos versus

1. επεχειρησαν: X al pauc -ρισαν, 1. επιχειρ. | αναταξασθαι: L ανταξ. | περι exprim d (*de his quibus completa sunt in nobis rebus* sic) et e (*de his rebus quae impletae sunt in nobis*) item Hier interpres Origenis (comm in Lc)^{3,933}; it^{rell} vg (sed δ *de completis in nob. rebus*) non exprim (*narrationem rerum* etc) | πεπληροφορημενων: FΓ al πεπληρωφορ., Δ pparh scr πληροφορημενων | εν: F 28. 127. al^{20} fere om

2. καθωσ (et. Or^{4,315}): D καθα, item Eus$^{dem\ 120}$ (ουτωσ μεν τον ματθ. ο λουκασ ετιμησεν καθα παρεδωκαν αυτω οι απ αρχησ usq λογου) et

ἐδοσαν ἡμῖν οἱ ἀπ' ἀρχῆς αὐτόπται καὶ ὑπηρέται γενόμενοι τοῦ
Act 1, 1 λόγου, 3 ἔδοξε κἀμοὶ παρηκολουθηκότι ἄνωθεν πᾶσιν ἀκριβῶς
καθεξῆς σοι γράψαι, κράτιστε Θεόφιλε, 4 ἵνα ἐπιγνῷς περὶ ὧν
κατηχήθης λόγων τὴν ἀσφάλειαν.
1 Chr 24, 10 . 5 Ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡρῴδου βασιλέως τῆς Ἰουδαίας
ἱερεύς τις ὀνόματι Ζαχαρίας ἐξ ἐφημερίας Ἀβιά, καὶ γυνὴ αὐτῷ
ἐκ τῶν θυγατέρων Ἀαρών, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἐλισάβετ. 6 ἦσαν
δὲ δίκαιοι ἀμφότεροι ἐναντίον τοῦ θεοῦ, πορευόμενοι ἐν πάσαις
ταῖς ἐντολαῖς καὶ δικαιώμασιν τοῦ κυρίου ἄμεμπτοι. 7 καὶ οὐκ ἦν

---

hist 3,4,3 (*εὐαγγελιω α και χαραξαι μαρτυρηται καθα παρεδοσαν αὐτω οι απ αρχης* etc) | *παρεδοσαν* (et. Or^{4,215} Eus$^{hist\ 3,4}$; AX al mu *-δωσαν*): KII al^{18} Eus$^{dem\ 199}$ Ps-Ath^{2,205} *παρεδωκαν* | *γενομενοι* (C *-νου*) et. Or Eus^{bis} Ir$^{int\ 208}$ et^{257}: XΓ 126.435. 2^{pe} om (al pauc post *τ. λογ.* pon)

3. *εδοξε* cum NBCDFLMPRUXΓΔΛΠ etc ... AEKSA 1. al *εδοξεν* | *καμοι* (g^{1} *mihi*; contra et. Or^{2,222} ex interpr Hieronymi *visum est et mihi assecuto ab initio* [*a principio* altero loc] etc bis): b g^{1} q bodl (non item c e f ff^{2} g^{2} vid l vg) go add *et spiritui* (b *-tuo*) *sancto* :: cf Act 15, 28

4. *επιγνως* (et. N^{c}): N* *επιγνοις* | *ων*: D* *των* | Δ* *καταχηθης* | *ασφαλειαν* (CRU al *-λιαν*): 49^{ev} *ωφελειαν*

5. *βασιλεως* c. NBLRX ... ς Ln *του βασ.* c. ACDEFKMPSUVXΓΔΛΠ al omn^{vid} Epiph^{429} Cyr$^{ea\ 166}$ (:: Mt 2, 1 *του* non fluct. Cf et. Act 7, 10. 10, 32, quamquam non eadem prorsus ratione sunt. In LXX *wγ βασιλ. της βαισαν, σηων βασ. των αμορραιων* frequens, sed ibi quoque passim a testib additur articulus ad *βασ.*: cf Num 32, 33. Deut 1, 4. 3, 1 sq) | *της ιουδαιας*: 28. 255. om | *ονοματι*: E *-μα* | *γυνη* (L praem η) *αυτω* (X *-το*) (Gb″) cum NBC*DLXX 1. 22** 33. 73. 2^{pe} c ff^{2} g^{1} l q am om for fu iac ing mt bodl Aug$^{cons\ 2,17}$ Hier ... ς η (C^{3} om ?) *γυ. αυτου* cum AC^{3}EFHKMPRSUVΓΔΛΠ al pler b e f g^{2} vg^{ed} (item gat tol) go cop syr utr (Epiph^{429} Cyr$^{ea\ 166}$ *γυνη αυτου* sine η) Amb | *το*: A om | *ελισαβετ* c. NACEFHKLMPRSUVΓΔΛΠ al omn^{vid}: E *ελεισαβετ* ubique, item hoc versu D (non item vv. 7. 13. 24. 36. 40. 41. 57), item N vv. 7. 13. 24. 36. 40. 41 (non item v. 57), item C versu 7 (non item 5. 13 sqq). Porro *-βετ* cum unc et minusc tantum non omn a e am cop: D *-βεθ* vv. 5. 36. 40. (*-βεδ* v. 13. [et. d] et bis 41 [d *-bet*], sed v. 57. *-βετ*), et. Cyr$^{ea\ 166}$ *-βεθ*, item *-beth* c f q (plerumque *helis.*) for per (am tantum v. 57) go ambr^{resc}; b (ubique) *-bel*

6. *εναντιον* cum NBC*X 73. 239. Resp$^{orthod\ 106}$ Cyr$^{ea\ 166}$ (item *ante* b c ff^{2} g$^{1.2}$ q vg Ir$^{int\ 185}$, at passim etiam *ενωπιον* per *ante* redditur) ... ς Ln Ti *ενωπιον* (in Lc frequentissimum) c. AC^{2}DLPRΓΔΛΠ unc^{a} al pler (e *ante faciem*, d f Hier$^{orig\ 2,224}$ *in conspectu*) Or^{2,224} (ex sched Grab et Combef) | *του* (1. om) *θεου*: 33. e (non item b f g^{1} q vg) aeth (Ir$^{int\ 185}$ alteri *dominum*, alteri *deum*) *τ. κυριου*, c ff^{2} *dominum deum*

7. *ην* ante *η ελισ.* cum NBDLXΔX 33. 239. 258. 44^{ev} 53^{ev} it vg go aeth ...

αὐτοῖσ τέκνον, καθότι ἦν ἡ Ἐλισάβετ στεῖρα, καὶ ἀμφότεροι προ-
βεβηκότεσ ἐν ταῖσ ἡμέραισ αὐτῶν ἦσαν. 8 ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἱερα-
τεύειν αὐτὸν ἐν τῇ τάξει τῆσ ἐφημερίασ αὐτοῦ ἔναντι τοῦ θεοῦ,
9 κατὰ τὸ ἔθοσ τῆσ ἱερατείασ ἔλαχε τοῦ θυμιᾶσαι εἰσελθὼν εἰσ
τὸν ναὸν τοῦ κυρίου, 10 καὶ πᾶν τὸ πλῆθοσ ἦν τοῦ λαοῦ προσ-
ευχόμενον ἔξω τῇ ὥρᾳ τοῦ θυμιάματοσ. 11 ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγε-
λοσ κυρίου ἑστὼσ ἐκ δεξιῶν τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματοσ.
12 καὶ ἐταράχθη Ζαχαρίασ ἰδών, καὶ φόβοσ ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτόν.
13 εἶπεν δὲ πρὸσ αὐτὸν ὁ ἄγγελοσ· μὴ φοβοῦ, Ζαχαρία, διότι
εἰσηκούσθη ἡ δέησίσ σου, καὶ ἡ γυνή σου Ἐλισάβετ γεννήσει υἱόν
σοι, καὶ καλέσεισ τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωάννην· 14 καὶ ἔσται χαρά
σοι καὶ ἀγαλλίασισ, καὶ πολλοὶ ἐπὶ τῇ γενέσει αὐτοῦ χαρήσονται.
15 ἔσται γὰρ μέγασ ἐνώπιον κυρίου, καὶ οἶνον καὶ σίκερα οὐ μὴ

ς post ελισ. cum ACPRΓΛΠ unc^{6} (hiant FH) al pler cop syr^{utr} arm | η ελισ. cum ℵACDLPRX etc ... Ln om η cum B 69. 258. 435. al^{3}. De ελισαβετ vide ad v. 5 | ησαν: D e ante προβεβηκ. (d *erant seniores*, e *erant progressi*, c f *progressi erant* [f *essent*], b ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ q *processi erant*, vg *processissent*)

8. εναντι cum BDELPRSUVΓΛX al sat mu ... Gb' εναντιον cum ℵACFMXΛΠ al^{60} fere ... K ενωπιον (d *in conspectu*)

9. ιερατειασ ut ℵAB^{3}DEFKLMXΓΛXΠ al pl: B*CPRUΛ al -τιασ | ελαχε cum ℵ*BDFM etc ... Ti ελαχεν cum ℵ^{c}ACEKLPRSUXΓΛΛXΠ etc | του θυμ.: C το θυμ. | εισελθων: L -λθειν | κυριου cum ℵABC^{3}LPRX etc (et. Ir$^{int\ 185}$) ... C*D^{gr} 59. 144. 254. 7^{pe} θεου

10. ην του λαου cum ℵBEF^{w}G^{w}(an potius H?)LMPRSUVXΓΛΛ al^{70} fere q am fu for ing go ... ς (= Gb Sz) του λα. ην cum ACDKΠ al sat mu e f g$^{2\cdot}$ vg^{ed} em gat al cop syr^{p} arm aeth (b c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ Amb *orabat*, item syr^{sch})

13. ειπεν δε (f q *dixit autem*, g$^{1\cdot}$ vg Aug$^{cons\ 2,\ 17}$ *ait autem*): D b c e ff$^{2\cdot}$ mt syr^{sch} και ειπεν (d e *et dixit*, b c ff$^{2\cdot}$ mt *et ait*) | ο αγγελοσ (ita b e f g$^{2\cdot}$ q vg): c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l arm add *domini* | ζαχαρια: R* -ριασ, item ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ gat *zacharias*, contra b c d e f g$^{1\cdot}$ q vg *zacharia* | διοτι cum ℵABC^{2} DLRXΓΛΠ etc: C*Δ οτι | ελισαβετ: cf ad v. 5 | γεννησει (C γενησει, ita et. editum Or^{4,112}) υιον σοι (et. Or^{1,220} et ^{2,570} et ^{4,112}): it vg cop syr^{utr} arm aeth (non item go) *pariet tibi filium*, Δ γεννη, σοι υιον (sic) ... D^{gr} 1. sah^{münt} Or$^{int\ 3,936}$ om σοι | ΓΛ al καλεσησ | ιωαννην (ita et. B*): ℵB^{3}D ιωανην

14. χαρα σοι (et. Cyr$^{fid\ 87}$): D go arm aeth Or$^{int\ 3,936}$ σοι χαρα | επι: 69. 44^{ev} εν (d *super*, sed it^{rell} vg *in*) | γενεσει cum ℵABCDEHKLMSUVΛΛΠ al permu ... ς (= Gb Sz) γεννησει cum GXΓ 1. 33. al pl (:: cf ad Mt 1, 18) | VXΛ al χαρισοντ.

15. κυριου sine του cum ℵACLΓ^{vid} 1. 33. al^{60} Cyr$^{fid\ 87}$ ... ς (= Gb) Ln

πίῃ, καὶ πνεύματος ἁγίου πλησθήσεται ἔτι ἐκ κοιλίας μητρὸς
αὐτοῦ, 16 καὶ πολλοὺς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπιστρέψει ἐπὶ κύριον
Mal 4, 5 τὸν θεὸν αὐτῶν· 17 καὶ αὐτὸς προελεύσεται ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν
πνεύματι καὶ δυνάμει Ἠλεία, ἐπιστρέψαι καρδίας πατέρων ἐπὶ
τέκνα καὶ ἀπειθεῖς ἐν φρονήσει δικαίων, ἑτοιμάσαι κυρίῳ λαὸν
κατεσκευασμένον. 18 καὶ εἶπεν Ζαχαρίας πρὸς τὸν ἄγγελον· κατὰ
τί γνώσομαι τοῦτο; ἐγὼ γάρ εἰμι πρεσβύτης καὶ ἡ γυνή μου προ-
βεβηκυῖα ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῆς. 19 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος
εἶπεν αὐτῷ· ἐγώ εἰμι Γαβριὴλ ὁ παρεστηκὼς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ,
καὶ ἀπεστάλην λαλῆσαι πρὸς σὲ καὶ εὐαγγελίσασθαί σοι ταῦτα·
20 καὶ ἰδοὺ ἔσῃ σιωπῶν καὶ μὴ δυνάμενος λαλῆσαι ἄχρι ἧς ἡμέρας
γένηται ταῦτα, ἀνθ' ὧν οὐκ ἐπίστευσας τοῖς λόγοις μου, οἵτινες
πληρωθήσονται εἰς τὸν καιρὸν αὐτῶν. 21 καὶ ἦν ὁ λαὸς προσδο-
κῶν τὸν Ζαχαρίαν, καὶ ἐθαύμαζον ἐν τῷ χρονίζειν αὐτὸν ἐν τῷ

του κυριου cum BDEGHKMSUVXΔΑΠ al permu Thphyl. Praeterea $\mathfrak{P}^{W}$ 69. 124. 157. al^{10} *θεου* pro *κυριου* | L *πληθησετε* | *εκ* (K* *εν*, sed ad ipsum N adscriptum est prima manu K) *κοιλιασ* (a b f ff^{2}· g$^{1.2}$· q vg *ex utero*, d *de ventre*): c l *in utero*, e *in ventre*, item go (et. Or^{2,666} ex sched Grab et Comb *εν τη κοιλια* dicitur scripsisse)

16. *επι* et. Or^{2,570} Cyr$^{fld\ 67}$: U 1. 22. 2^{pe} al^{10} fere Or^{2,666} (ex sched^{gra} et comb *πολλους – επεστρεψε προσ* etc) cat$^{com\ 9}$ semel *προσ*

17. *προελευσεται* cum ΝΑB^{2}DEGHKMSUXΓΔΑΠ al pler, et. Or^{2,570} et^{4,112}: B*CLV al aliq *προσελευσεται* ... $\mathfrak{P}^{W}$ *πορευσεται*, al^{10} fere *προπορευσετ.* | *αυτου*: A *κυριου*, Π^{*vid} *του θεου* | *ηλεια* (L 2^{pe} *-λια*) cum NBL 2$^{pe\ *}$ ... ς Ln Ti *ηλιου* cum AB^{2}CDXΓΔΑΠ unc^{a} al omn fere (Or^{2,570} et^{4,112}). Ceterum *ἡλ-* LMUΓ al mu et *helias* it vg; *ἠλ-* ut ς KΔΠ al pl. Item *-λίου* BK al mu; *-λιοῦ* MSUVΓΔΠ al pl, al aliq *-λιού* | *κυριω* (et. Or^{4,88} et^{112}): AKΠ al aliq *τω κυριω* | *κατεσκευασμ.* cum NABCDGHMSU VXΔΠ etc: EKLΓΛ al mu *κατασκευασμ.*

18. *πρ. τον αγγελον* (ita O^{s}): C^{*vid} *προσ αυτον* | A* *κατα τινοσ*

19. *παριστηκωσ* (et. Or^{4,122}): D *παριστωσ* | *ενωπ. του θεου* (et. a e f q vg): b c ff^{2}· g^{1}· *ante dominum* | *πρὸσ σὲ* ut KMΔΠ 209. al, item KΓ al mu *προσ σε* ... ς Ln *πρός σε*

20. *αχρι*: DK al pauc *αχρισ* | *ησ ημερασ* (et. Or^{4,112}): D *ημερασ ησ* (it vg *usque in diem quo*) | *πληρωθησοντ.* cum NABC etc: Gb' *πλησθησονται* cum DK Or^{4,112} (:: at toties *πλησθηναι* in Lc a testibus non mutatum est)

21. *προσδοκων*: D *προσδεχομενοσ*, 59. *εκδεχομ.* | *εν*: D *επι* | *χρονιζειν*: A *χρονιαζειν* | *αυτον* ante *εν τ. να.* cum KACDW^{c}XΓΔΑΠ unc^{a} al pler c e f ff^{2}· g^{1}· q vg arm go (*quid tardaret eum in hoc templo*)... Ti post *εν τ. να.* cum BLX 2^{pe} ... 108. al^{6} om *εν τω ναω*, a b d (*quod moram faceret in templo, quod tardaret in templo*) non exprim *αυτον*

ναῷ. 22 ἐξελθὼν δὲ οὐκ ἐδύνατο λαλῆσαι αὐτοῖσ, καὶ ἐπέγνωσαν
ὅτι ὀπτασίαν ἑώρακεν ἐν τῷ ναῷ· καὶ αὐτὸσ ἦν διανεύων αὐτοῖσ,
καὶ διέμενεν κωφόσ. 23 καὶ ἐγένετο ὡσ ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τῆσ
λειτουργίασ αὐτοῦ, ἀπῆλθεν εἰσ τὸν οἶκον αὐτοῦ. 24 μετὰ δὲ
ταύτασ τὰσ ἡμέρασ συνέλαβεν Ἐλισάβετ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ περιέ-
κρυβεν ἑαυτὴν μῆνασ πέντε, λέγουσα 25 ὅτι οὕτωσ μοι πεποίηκεν
κύριοσ ἐν ἡμέραισ αἷσ ἐπεῖδεν ἀφελεῖν ὄνειδόσ μου ἐν ἀνθρώποισ.
26 Ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ ἀπεστάλη ὁ ἄγγελοσ Γαβριὴλ
ἀπὸ τοῦ θεοῦ εἰσ πόλιν τῆσ Γαλιλαίασ ᾗ ὄνομα Ναζαρέθ, Mt 1, 13 sa

22. εδυνατο c. ℵAB*KΠ al pauc ... ς ηδυνατ. cum B²CDLW^cXΓΔΛΧ unc⁷ al pler | επεγνωσαν: W^c (errore scribae) ενεγν. | εωρακεν cum ℵAB²CD KLSUΓΛΧΠ al pl ... B*EGHMVX al permu εορακεν, W^cΔ ορακεν | διεμενεν: W^cΔ διαμενεν ... D^gr al⁹ cat διεμεινεν, item *permansit* it (exc d *manebat*) vg cop syr^utr

23. εγενετο: syr^sch aeth non exprim | επλησθησαν (W^c επληθησ.): F^w 1. 91. 239. 248. 299. i^cant scr επληρωθησαν | ℵLW^cΔ al λιτουργ. | απηλθεν: D τοτε απηλθ.

24. μετα δε: D και μετα | ταυτ. τασ ημερασ: DE 69. 435. c^scr cop τασ ημερ. ταυτ. | ελισαβετ: cf ad v. 5 | αυτου: M^mg al⁸ item evgg permu ζαχαριου | εαυτην (et. Or^{3,936} ex sched^gra et^comb): L al⁸ αυτην

25. ουτωσ (Γ al pauc ουτοσ) cum ℵABCD unc rell etc ... ς ουτω cum minusc pl | κυριοσ cum ℵCDL 33. ... ς ο κυρ. cum ABW^cXΓΔΛΠ unc⁸ al pler | επειδεν cum ℵABCLΓΔΠ al pler ... Ti εφειδεν cum DW^cΔ 69. 73.; item X c^scr εφιδεν (:: cf Act 4, 29. Ro 8, 20) | ονειδοσ (AC ονιδ.) cum ℵB*DL 1. ... ς Ln praem το cum AB²CW^cXΓΔΛΠ unc⁸ al pler

26. εν δε τω μηνι τω εκτω (et. Cyr^hr 179 Chron^372; τω μηνι δε τω εκτω Thaum^annun 21; *in mense autem sexto* d f g^{1.2.} q vg Or^int 3,936 Aug^cons 2,17): D^gr e εν δε τω εκτω μηνι (*in sexto autem mense*; libere et. Petr^can 5 οπερ – εν τω εκτω μηνι τησ συλληψεωσ του ετερου παιδιου etc) ... a b c ff^{2.} Ir^int 185 Amb^luc 2,1 *eodem*(Ir^int *in ipso*) *autem tempore* | ο αγγελοσ (et. Thaum^{21.25}; 86. z^scr αρχαγγελ.): 69. 106. 255. Eus^dem 329 (πεπληρωται - οτε απεσταλη αγγ. γαβρ. υπο του θε. εισ etc) Cyr^hr 179 om ο | απο (Schu „bene ap Lc") cum ℵBLW^c 1. 69. 131. 2^pe Cyr^hr 179 ... ς Ln υπο c. ACDXΓΔΛΠ unc⁸ al pler Thaum^25 Eus^dem 329 Chron^372 | του (69. 143. 346. al pauc om) θεου: b c ff^{2.} Amb^luc *domino* | τησ γαλιλαιασ (ita ℵ^c, ℵ* ιουδαιασ, 255. ιουδα): D γαλιλαιαν | η ονομ. ναζαρ. (et. Eus^dem 329 Cyr^hr 179 Chron^372): D 255. 259. om | ναζαρεθ (et. 1624. 1638) cum CEGHMSUVΓΛ al pl item -ραθ ΑΔ, item *nazareth* b f ff^{2.} g^{2.} l q am em for ing iac harl cop go. GHMSUVΓΛ ubique -εθ ap Lc, de quo solo hic quaeritur, item (h. l. tacens) D ter (et 4, 16 -εδ), item E (sed 2, 4 -ετ) et F (bis, hiat ter). Confirmant -εθ ℵ 2, 4; B* 2, 39 et 51; X 2, 39. ℵBX 4, 16 -ρα, ter ℵ et bis B -ετ; item X 2, 4. (C 2, 4 et 51 -αθ, Δ ubique -αθ, Λ bis -αθ, ter -ατ) ..... ς (Wtst Gb Sz) ναζαρετ c. ℵBKLXΠ al permu e q. Conlatis omnibus huius evglii locis (quibus

27 πρὸς παρθένον ἐμνηστευμένην ἀνδρὶ ᾧ ὄνομα Ἰωσήφ, ἐξ οἴκου Δαυείδ, καὶ τὸ ὄνομα τῆς παρθένου Μαριάμ. 28 καὶ εἰσελθὼν πρὸς αὐτὴν ὁ ἄγγελος εἶπεν· χαῖρε κεχαριτωμένη, ὁ κύριος μετὰ σοῦ. 29 ἡ δὲ ἐπὶ τῷ λόγῳ διεταράχθη, καὶ διελογίζετο ποταπὸς εἴη ὁ

---

accedit Act 10, 38 -εθ ℵBCDE) Lucam ναζαρεθ scripsisse statuendum est, non ναζαρετ, nisi quod 4, 16 formam eum ναζαρα adhibuisse suadent testes. Inter -εθ enim et -ετ eundem scriptorem fluctuasse incredibile est. Ceterum similiter fluctuant patrum editiones; praevalet tamen ναζαρεθ.

27. εμνηστευμενην cum ℵ*etcbAB*L (of et. ad 2, 5) ... ς μεμνηστευμενην cum ℵcaB3CWcΧΓΔΛΠ unc8 al omnvid, item D μεμνησαμενην | ω ονομα: L ωνομα (sed L saepe vitiosas scripturas praebet) | εξ οικου c. ABDWc ΧΓΔΔΧΠ unc8 al pl it vg sah cop syrutr go arm aeth ... ℵCFWL 1. 28. al80 fere Eusdem 339 Thaumannunc 21 Chr7,29 Chron372 add και πατριασ (:: ex 2,4 ubi non fluct) | δαυειδ: cf ad Mt 1,1

28. εισελθων: A* ελθων (sed ipse* correxit), L εισηλθεν (nec tamen add και ante ειπεν) | ο αγγελος post πρ. αυτ. c. ℵFWΔ 69. f ff2· l q syrseh armmss ... ς Ln post εισελθων cum ACDΧΓΔΛΠ unc8 al pler (7pe ειπ. ο αγγ. πρ. αυτ.) avid b c e vg go syrp aeth Chron372 Augcons 2, 17 (Dam 1, 555 ου γεγραπτ. οτι εισελθ. ο αγγ. πρ. την μαριαν ειπε) ... Ti om (Gbc) c. BLΧ 1. 131. cop (sed copdz mg add ad dixit ei) armzoh (sed habet codmg) | ειπεν: A 229. 262* 2pe* 6pe a b e ff2· l (non item c f q vg Augcons 2, 17) syrp praem ευηγγελισατο (b evangelizavit, reli benedixit) αυτην και | μετα σου sine additam (Gb' prob Schu) cum ℵBL Wc vid 1. 131. 44ev 2pe** sahmünt cop syrhr arm Chron372 Dam 1, 204 et555 cat 11 Promiss ... ς Ln add ευλογημενη συ εν γυναιξιν (:: e versu 42) cum ACDΧΓΔΛΠ unc8 al pler it vg go syrutr aeth Eusdem 339 Tertvirgg vel c (sed cum benedicit illam [Gabriel], inter mulieres, non inter virgines deputat: Benedicta tu inter mulieres. Sciebat et angelus mulierem etiam virginem dici.) Praeterea (:: ex eodem versu 42) 47. gat Anderet 108 add και ευλογημενοσ ο καρποσ τησ κοιλιασ σου. Cf huc Protlac 11, 1: και ιδου φωνη λεγουσα· χαιρε κεχαριτωμενη, ο κυρ. μετα σου, ευλογημενη συ εν γυναιξιν (ultima ex edd pler; om vero ℵK; L add και ευλογημενοσ ο καρπ. τησ κοιλ. σου)

29. η (DGr* ην?) δε sine additam cum ℵBDLX 1. 131. 152. 184. 2pe** sah münt copschw (exdz et aliis2) arm Chron372 Dam1,204 et555 ... ς (= Gb) Ln add ιδουσα cum ACWcΓΔΛΠ unc8 al pler it (a q ipsa autem ut vidit, item addito cum b f ff2· l Amblue; e illa autem cum vidisset angelum; c g1· fu Augcons 2, 17 quae cum vidisset) copwi (add cum) go syrutr aeth; item 180lat vg (exc fu) add cum audisset (δ sic: quae haec audiens aut quae cum scivisset aut quae cum vidisset). Cf Protlac 11, 2 post alteram angeli allocutionem: η δε ακουσασα διελογιζετο etc | επι τω λογω ante διεταραχθ. cum ℵBDLX 1. 131. 152. 184. 2pe arm Chron372 Dam 1, 555, item λογω sine αυτου cum iisdem et We sahmünt cop Dam 1, 204 ... ς (= Gb) Ln επι τω λογω αυτου post διεταραχθ. cum AC2(Wc)ΓΔΛΠ al

ἀσπασμὸσ οὗτοσ. 30 καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελοσ αὐτῇ· μὴ φοβοῦ, Μα-
ριάμ· εὗρεσ γὰρ χάριν παρὰ τῷ θεῷ. 31 καὶ ἰδοὺ συλλήμψῃ ἐν Es 7, 14 Mt 1, 21 ss
γαστρὶ καὶ τέξῃ υἱόν, καὶ καλέσεισ τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν. 32 οὗτοσ
ἔσται μέγασ καὶ υἱὸσ ὑψίστου κληθήσεται, καὶ δώσει αὐτῷ κύριοσ
ὁ θεὸσ τὸν θρόνον Δαυεὶδ τοῦ πατρὸσ αὐτοῦ, 33 καὶ βασιλεύσει Mich 4, 7
ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακὼβ εἰσ τοὺσ αἰῶνασ, καὶ τῆσ βασιλείασ αὐτοῦ
οὐκ ἔσται τέλοσ. 34 εἶπεν δὲ Μαριὰμ πρὸσ τὸν ἄγγελον· πῶσ

---

pler c f vg sah cop syr^{utr} aeth Dam^{1,204} (sed w^{c} sah cop Dam om αυτου) Aug$^{cons\,2,17}$ ... pro επι τω λογω pon post διεταραχθ. a b ff^{2}· g^{1}· l q go Amb^{luc} *in* (go *de*) *introitu eius* (l om), e *ad introitum eius* ... c* ea verba plane om (Gb^{00}) | διεταραχθη: D 44. 76. 225. 2^{pe} εταραχθη | διελογιζετο: D 28. 73. arm add εν εαυτη (item go *cogitavit sibi*), item F^{w}X 33. 282. syr$^{p\,mg}$ εν εαυτη λεγουσα | ποταποσ (D ποδαποσ αν) ειη (L 13. 69. ει, 254. η, 1. c^{scr} om) ο ασπασμ. ουτοσ (c vg Aug$^{cons\,2,17}$ *qualis esset ista salutatio*): e *quia sic benedixit eam*, a b ff^{2}· l q *quod sic benedixisset eam* ... f g^{1}· go *qualis esset haec* (g^{1}· *ista*) *salutatio* (g^{1}· add *et*) *quod sic benedixisset eam* (etiam „codex teste Harduino" ap Wtst οτι ουτωσ ευλογησεν αυτην potius Latinus quam Graecus vdtr esse)

30. και ειπεν: 1. 2^{pe} ειπ. δε, 13. ειπεν | ο αγγ. αυτη (et. Dam^{1,555} c vg Aug$^{cons\,2,17}$; l *ang. domini*): D al^{12} fere b f ff^{2}· g^{1}· q gat syr^{utr} aeth αυτη ο αγγελοσ ... c al^{6} e go Chron^{372} Cyp^{289} Amb^{luc} ο αγγ. προσ αυτην | μαριαμ (et. Eus$^{dem\,239}$ Chron Cyr$^{glaph\,33}$ Dam^{1,555}): D μαρια (it vg pp^{lat} ubique *Maria*) | παρα τω θεω (et. Eus^{dem} Chron Cyr Dam Ir$^{int\,185}$): 1. παρα θεου ... Or$^{int\,3,936}$ *coram domino*

31. συλλημψη (D συνλ.): -μψη cum ℵABCDLΣ ... ς -ψη cum w^{c}XΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} (sed 33. 69. 346. y^{scr} al^{10} fere -ψει et iidem fere postea τεξει). Cf huc Prot$^{iac\,11,2}$ μη φοβου μαριαμ· ευρεσ γαρ χαριν ενωπ. του παντων δεσποτου, και συλληψη εκ λογου αυτου. η δε ακουσασα διεκριθη εν εαυτη λεγουσα· ει εγω συλληψομαι απο κυριου θεου ζωντοσ και γεννησω ωσ πασα γυνη γεννα; και ειπεν ο αγγ. κυριου· ουχ ουτωσ, μαριαμ· δυναμισ γαρ κυριου επισκ. σοι· διο και το γεννωμ. εκ σου αγιον κληθησετ. υιοσ υψιστου. και καλεσεισ το ονομα αυτου ιησουν· αυτοσ γαρ σωσει τον λαον αυτου απο των αμαρτ. αυτων. Similiter ad το ονομ. αυτου ιησουν Iust$^{apol\,1,33}$ (αγγελοσ θεου ευηγγελισατο αυτην ειπων· ιδου συλληψη εν γαστρι εκ πνευματ. αγιου και τεξη υιον, και υιοσ υψιστου κληθησεται, και καλεσεισ το ον. αυτ. ιν· αυτοσ γαρ etc) et Dam^{1,204} (non item^{1,555}) add αυτοσ γαρ σωσει τον λαον αυτου απο των αμαρτ. αυτου (:: cf Mt 1, 21)

32. ουτοσ (et. Or^{4,433} Eus$^{dem\,239}$ et^{alib} Chron^{373} Dam^{1,555} Ir$^{int\,185}$ et^{205}): X αυτοσ | κυριοσ ο θεοσ et. Ir$^{int\,185}$ etc: Ir$^{int\,205}$ om ο θεοσ | δαυειδ: cf ad Mt 1, 1

34. ειπεν δε et. c e f (ff^{2}· g^{1}· ut vdtr) l m q vg Amb$^{luc\,2,14}$ Aug$^{cons\,2,17}$ Thaum^{10} Chron^{373} Dam^{1,555}: D a και ειπεν (syr^{sch} nil nisi ειπεν) | μαριαμ (et. cop go, quae alibi etiam formam μαρια exprimunt; item Chron

ἔσται τοῦτο, ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω; 35 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῇ· πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ, καὶ δύναμις ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι· διὸ καὶ τὸ γεννώμενον ἅγιον κληθήσεται υἱὸς θεοῦ. 36 καὶ ἰδοὺ Ἐλισάβετ ἡ συγγενίς σου καὶ αὐτὴ συνείληφυῖα υἱὸν

Dam, item c^2D^2): C^*D^* *μαριαμ* | *πως εσται* sine *μοι* cum ℵB*C*DEGHK LSUVΓΔΛΠ al sat mu it (et. m) vg go syr^{sch} $Eus^{dem\ 289}$ $Chr^{7,\ 62}$ Epiph 765 et 436 $ambr^{reser}$ $Amb^{luc\ 2,\ 14}$ $Aug^{cons\ 2,\ 17}$ ... $B^2C^2P\Psi\Theta\Xi$ 1. 28. 33. 69. al^{60} fere sah cop (*quomodo hoc fiet mihi*) syr^P arm aeth Thaum 4 et 10 $Cyr^{hr\ 179}$ $Cyr^{fid\ 66}$ Ps-Ath 2,351 et 282 Epiph 290 $Chron^{272}$ Dam 1, 555 al add *μοι* | *πως – τουτο* (L το) *επει – γινωσκω* (Dam 1, 555 om *επει* usq *γιν.*): b *ecce ancilla domini, contingat mihi secundum verbum tuum*, omissis v. 38 verbis *ειπεν δε* usq *ρημα σου*. Similiter Protev 12, 2; post verba enim angeli απο τ. αμαρτιων αυτων (vide ad v. 31) statim pergitur και ειπεν μαριαμ· ιδου η δουλη κυριου κατενωπιον αυτου· γενοιτο μοι κατα το ρημ. σου.

35. *επι σε*: syr^{sch} $pers^P$ non exprim | *διο* (Dial 121 $Petr^{alex\ 109}$ Thaum 4 et 10 $Cyr^{hr\ 179}$ etc): A^* *διοτι* | *γεννωμενον* et. Valentt$^{hipp\ 6,35}$ $Resp^{orthod\ 66}$ $Petr^{alex}$ Thaum $Eus^{dem\ 289}$ Cyr^{hr} $Cyr^{fid\ 66}$ $et^{loh\ 125}$; it vg $Ir^{int\ 216}$ Or $int\ 5,261$ etc *quod nascetur* vel *nascitur*: u 33. 69. al pauc *γεννομενον*, xr 13. 124. al^{12} $Bas^{sel\ 216}$ *γενομενον* (ita et. edd^7 in Protev) | *γενν.* sine additam cum ℵABC^{3}DLXΓΔΛΠ unc^6 al pl b f ff^2 g^2 l q am em for ing lac harl (al ap Sanftl) go cop syr^P et^{hr} arm^{edd} $Petr^{alex}$ Eus^{dem} Cyr^{hr} Cyr^{fid} et^{loh} $Epiph^{426}$ et 765 et 799 $Chron^{272}$ $Dam^{1,555}$ edd ap $Ephr^{r\ 4/6}$ (*ενια των αντιγραφων ου περιεχει το εκ σου, ταις αιρεσεσι χαριζομενα*) $Or^{int\ 5,261}$ $Tert^{prax\ 27}$ ... Ln add [*εκ σου*] cum C^* 1. 22. 33. 124. al^{20} fere 180^{lat} a c e m^{bis} vg^{ed} perus gat (al) sax syr^{sch} arm^{ed} aeth (Iust tr 100 *διο και το γεννωμ. εξ αυτης αγιον εστιν υι. θεου*) Valentt^{hipp} Thaum 4 et 10 Dial 121 (*του ευαγγελιου ου φησαντος· διο και το γεννωμ. δια σου, αλλ· εκ σου*) $Resp^{orthod\ 66}$ Ephr (l. l. *ουδε ειπε· το γεννωμ. εκ της δυναμ. η του αγ. πνευμ. αλλ· εκ σου, ινα δειξῃ* etc) Ath^{luc} (ap $Gall^{5,\ 186}$ *ουχ απλως δε το γεννωμ. φησι προς την παρθενον ο αγγελος, ινα μη εξωθεν επεισαγομενον αυτῃ σωμα νομισθῃ, αλλα επηγαγεν το εκ σου, ινα εξ αυτης φυσει το γενν. εἰναι πιστευθῃ*) $Amphil^{408}$ $Epiph^{1047}$ $Dam^{1,204}$ (sed non ^{1,555}) al mu $Ir^{int\ 216}$ Cyp^{289} $Tert^{prax\ 26}$ ($Tert^{marc\ 4,\ 7\ lib}$ *in te*, ut et. syr^{cod}) al permu. Etiam Protev habet ex BEP^{a1}I Postell, sed om ACDP^{b}HK |· *κληθησετ.* ($Resp^{orth\ 66}$ praem *τω κυριω*) *υιος θεου* et. Valentt^{hipp} $Resp^{orth}$ Thaum $Petr^{alex\ 109}$ $Epiph^{799}$ Cyr^{hr} Cyr^{fid} etc: Dial 121 Amphil 408 *υιος υψιστου κληθησεται*, $Epiph^{426}$ *εσται και υι. υψιστ. κληθησεται*: cf supra Protev (item Iust)

36. *ελισαβετ*: cf ad v. 5 | *συγγενις* (DA *συγγ.*) cum ℵAB*C^{3}DGHLΔ al mu syr^P ^{mg} g^r (agnoscit et. Thaum 21 *πρ. την ελισ. την συγγενιδα αυτης*, item $Eus^{steph\ 225}$ ut vdtr *και την ελισαβετ συγγενιδα προσειπεν ο αγγελος*, quamvis praecedat 234 *ει δε λεγοιτο υπαρχειν συγγενης της ελισαβετ*. Habet *συγγενιδα* et. Protev 12, 2)... ς Ti *συγγενης* cum B^{2}C*KM SUV^{vid}XΓΔΛΠ al pl Ath^{luc} ($Gall^{5,\ 186}$) $Chron^{272}$ | *συνειληφυια* (C–φυεια)

ἐν γήρει αὐτῆσ, καὶ οὗτοσ μὴν ἕκτοσ ἐστὶν αὐτῇ τῇ καλουμένῃ
στείρᾳ· 37 ὅτι οὐκ ἀδυνατήσει παρὰ τοῦ θεοῦ πᾶν ῥῆμα. 38 εἶπεν
δὲ Μαριάμ· ἰδοὺ ἡ δούλη κυρίου· γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου.
καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτῆσ ὁ ἄγγελοσ.

39 Ἀναστᾶσα δὲ Μαριὰμ ἐν ταῖσ ἡμέραισ ταύταισ ἐπορεύθη
εἰσ τὴν ὀρεινὴν μετὰ σπουδῆσ εἰσ πόλιν Ἰούδα, 40 καὶ εἰσῆλθεν
εἰσ τὸν οἶκον Ζαχαρίου καὶ ἠσπάσατο τὴν Ἐλισάβετ. 41 καὶ
ἐγένετο ὡσ ἤκουσεν τὸν ἀσπασμὸν τῆσ Μαρίασ ἡ Ἐλισάβετ, ἐσκίρ-
τησεν τὸ βρέφοσ ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆσ. καὶ ἐπλήσθη πνεύματοσ
ἁγίου ἡ Ἐλισάβετ, 42 καὶ ἀνεφώνησεν κραυγῇ μεγάλῃ καὶ εἶπεν·
εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν, καὶ εὐλογημένοσ ὁ καρπὸσ τῆσ κοιλίασ
σου. 43 καὶ πόθεν μοι τοῦτο ἵνα ἔλθῃ ἡ μήτηρ τοῦ κυρίου μου πρὸσ

---

cum ACDXΓΛΛΠ unc^{8} al fere omn syr^{utr} Caesar^{132} Chron^{378} ... ℵBLX 2^{pe} συνειληφεν, item *concepit* it vg cop | γηρει cum ℵABCDEF^{W} unc omn al plus^{125} Chron ... ς (= Gb Sz) γηρα cum minusc mu Caesar^{132} (ut certe editum) | μην: A o μην

37. παρα του θεου cum ℵ*BDLX 2^{pe} ... ς Ln παρα τω (1. al pauc om) θεω cum ℵ^{c}ACΓΛΛΠ unc^{8} al pler Chron^{378} ... al^{10} τω θεω, item b c e ff$^{2\cdot}$ l q Amb$^{epist\ 42}$ et^{siric} (Gall^{6,542}) *deo* (contra *apud deum* a d f vg Aug$^{cons\ 2,17}$) | παν ρημα: D aeth ante παρ. τ. θε.

38. ειπεν δε usq κατ. τ. ρημ. σου: e om (item b, sed vide ad v. 34) | ειπ. δε: D a και ειπ. (item Protev^{12,3}; vide ad v. 34) | μαριαμ cum ℵABC^{2} etc: C*D -ρια | απηλθεν: D απεστη (d *recessit*; item b c e f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l q vg *discessit*)

39. αναστασα δε (et. Eus$^{steph\ 225}$ Chron^{375}): AKΠ al^{12} και αναστασα | μαριαμ (et. Eus^{steph}): D -ρια | εν τ. ημερ. ταυταισ (ℵ*^{vid} 28. cop εκειναισ) et. Eus^{steph} Chron: Γ 255. om | ιουδα (vg Aug$^{cons\ 2,17}$ *iuda*, c f l mt *iudae*, b e ff$^{2\cdot}$ q *iudeae*, *iudaeae*): cod ap Steph δαυιδ

40. ελισαβετ: cf ad v. 5, item vv. sqq

41. η ελισαβ. hoc loco (Gb″) cum ℵBC*DLX 1. 13. 69. 73. 124. 131. 346. 2^{pe} 130^{lat} it vg arm Or^{4,148} et$^{int\ 3,989}$ Thaum$^{annunc\ 21}$ Cyr$^{fid\ 88}$ Cyp^{288} Amb$^{lue\ 2,23}$ ... ς post ηκουσεν cum AC^{3}ΓΛΛΠ unc^{8} al pler cop syr^{utr} aeth go Chron^{376} | εσκιρτησεν etc (et. Or^{4,149}): D εσκ. εν τη κοιλειατησ ελισαβεδ (d -*bet*) το βρε. αυτησ | βρεφοσ: ℵ* (om^{c}) 106. c^{scr} al^{5} gat syr$^{p\ mg}$ Thaum^{21} Or$^{int\ 3,942}$ add (vel praem ut ℵ* 2^{pe}**) εν αγαλλιασει :: e v. 44

42. ανεφωνησεν cum ABDLΓΛΛΧΠ unc^{8} al pl Or$^{4,149\ ter}$ Cyr$^{fid\ 88}$ Chron^{376} ... ℵCF 13. 28. 33. 69. tisch$^{4\cdot}$ al^{30} fere ανεβοησεν | κραυγη cum BLX 2^{pe} Or$^{4,149\ ter}$ ... ς Ln φωνη cum ℵACDΓΛΛΠ unc^{9} al fere omn Cyr$^{fid\ 88}$ Chron^{376}, item *voce* it vg

43. προσ εμε cum ℵ*B ... ς Ln Ti πρ. με cum ℵ^{c}ACDLΓΛΛΧΠ unc^{9} al omn^{vid} Caesar^{131} Chron^{376}

ἐμέ; 44 ἰδοὺ γὰρ ὡς ἐγένετο ἡ φωνὴ τοῦ ἀσπασμοῦ σου εἰς τὰ
ὦτά μου, ἐσκίρτησεν ἐν ἀγαλλιάσει τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ μου.
45 καὶ μακαρία ἡ πιστεύσασα ὅτι ἔσται τελείωσις τοῖς λελαλημέ-
νοις αὐτῇ παρὰ κυρίου.

46 ss 1 Sam 2, 1 ss

46 Καὶ εἶπεν Μαριάμ· μεγαλύνει ἡ ψυχή μου τὸν κύριον,
47 καὶ ἠγαλλίασεν τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτῆρί μου,
48 ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης αὐτοῦ. ἰδοὺ γὰρ
ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσίν με πᾶσαι αἱ γενεαί, 49 ὅτι ἐποίησέν μοι
μεγάλα ὁ δυνατός. καὶ ἅγιον τὸ ὄνομα αὐτοῦ, 50 καὶ τὸ ἔλεος

---

44. *εν αγαλλιασει* (Gb′) ante *το βρεφ.* cum ℵBC*DFLX l. 69. 2pe al b c f ff2. g1. l q vg arm (syrsch *εν αγαλλ. μεγαλη* ante *εσκιρτ.*) Or2, 466 et 4, 88 (et.cat ox 10) itemint 2, 936 et 940 ... Gb Sz Ti post *το βρεφ.* cum AC2ΓΔΛΠ unc6 al plus120 e go cop syrp (Or2, 669 ex schedgra etcomb *τοτε εσκιρτ. εν αυτη το βρεφ. εν αγαλλ.*) Chron276 Orint 2, 941 ... 33. om | κοιλια: M καρδια

45. *και* (c2 habet): c*vid om

46. *μαριαμ* (c*D -ρια): ita et. c e f ff2. (e silentio) g1. l2 q vg Tertanim36 (*exsultat Elisabeth, Iohannes intus impulerat; glorificat dominum Maria, Christus intus instinxerat*) Augcons 2, 17 Ambluc 2, 27 sq (*anima Mariae magnificat dominum* etc. *Sequitur Mariae quo persona melior eo prophetia plenior. Nec otiosum videtur quod et ante Iohannem Elizabeth prophetat et Maria ante domini generationem.*) ... a b l * *elisabet* (b -*bel*, vide ad v. 5). Item Irint 325 ex codice Vossii (*sed et Helisabeth ait*: Magnificat anima mea dominum et exsultavit spir. meus in deo salutari meo, *descendente quidem exsultatione Abrahae in eos qui erant ex semine eius, vigilantes et videntes Christum et credentes ei.* Nescio an haec quae sequuntur scripturam *Helisabeth* magis confirment quam *Maria*, quae reliquorum codicum est. Accedit quod *Helisabeth* emendandum et cum *Mariae* nomine commutandum videri debebat), item cdd ap Orint 2, 940 (*Invenitur beata Maria, sicut in aliquantis exemplaribus reperimus, prophetare. Non enim ignoramus quod secundum alios codices et haec verba Elizabet vaticinetur.* Habemus hos Origenis in Lucam commentarios tantum ex interpretatione Hieronymi.)

47. *επι* (itpler vg Irint 325 Orint 2, 941 *in deo*, sed Or2, 941 ex schedgrab etcomb *επι*, e *super deo*): D *εν* | *τω σωτηρι μου* (d *salvatori meo*): it vg Orint *salutari meo*

48. *επεβλεψεν*: D add *κυριος*

49. *μεγαλα* cum ℵ*etcbBD*L (item *magna* it vg, et. *δ* et 130lat; contra Act 2, 11 *μεγαλεια* Latini *magnalia* verterunt) ... ς Ti *μεγαλεια* cum ℵcaAcD2EFGHKMOabcdefSUVΓΔΛΠ al omnvid (sed ℵcaCD2E*KOacdeU*ΓΠ* al mu -*λια*, Oc *megalia*) Thaum22 Chron276 | *ο δυνατ.*: D praem *ο θεος* | *ο δυνατος. και αγ. το ον. αυτου*, : ita et. Ln, sed ς (1624. 1633 etc, Wtst Gb Sz) *ο δυνατος, και αγ. τ. ο. αυτου* · : cdd antiqui, ut Goaod paullo magis favent huic distinctioni, comprobat et. Thaum22; sed in multis,

αὐτοῦ εἰσ γενεὰσ καὶ γενεὰσ τοῖσ φοβουμένοισ αὐτόν. 51 *ἐποίησεν κράτοσ ἐν βραχίονι αὐτοῦ, διεσκόρπισεν ὑπερηφάνουσ διανοίᾳ καρδίασ αὐτῶν·* 52 *καθεῖλεν δυνάστασ ἀπὸ θρόνων καὶ ὕψωσεν ταπεινούσ,* 53 *πεινῶντασ ἐνέπλησεν ἀγαθῶν καὶ πλουτοῦντασ ἐξαπέστειλεν κενούσ.* 54 *ἀντελάβετο Ἰσραὴλ παιδὸσ αὐτοῦ, μνησθῆναι ἐλέουσ,* 55 *καθὼσ ἐλάλησεν πρὸσ τοὺσ πατέρασ ἡμῶν, τῷ Ἀβραὰμ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ εἰσ τὸν αἰῶνα.*

56 Ἔμεινεν δὲ Μαριὰμ σὺν αὐτῇ ὡσ μῆνασ τρεῖσ, καὶ ὑπέστρεψεν εἰσ τὸν οἶκον αὐτῆσ.

---

ut AEKL, eodem signo post *δυνατοσ* et post *αυτου* distinctis, utra ratio valeat non satis liquet. Grave est quod cop syrP al habent *atque est sanctum*. o^{f} π nec post *δυνατοσ* nec post *αυτου* disting | *ονομα*: hoc $\aleph^{c}$ restituit ex *ελεοσ* quod inepte $\aleph^{*}$ scripserat

50. *εισ γενεασ και γενεασ* cum BC*LΞ am em fu for ing mt tol vat(gat *in progenie* [ies] *et progenies*) $Aug^{cons2,17}$ cop syr^{sch} ... HFMO^{a}b c d e f$_{8}$ 1. 13. 28. 69. 106. 124. al^{65} fore f ff^{2}· g^{1}· (*in generatione et generatione*) l q $brev^{mss}$ Thphyl Euthy *εισ γενειαν και γενειαν* ... ς Lᴅ *εισ γενεασ γενεων* cum AC^{2}DEGHKUVΓΔΠ al permu b c go syrP $Chron^{276}$ $Or^{int\,2,94i}$; item A 3. 258** *εισ γενεασ και γενεων*, item e *in saecula*, a *in saecula saeculorum saecula* ... A (in hymnis ad finem psalterii) $2P^{e}$ sah *απο γενεασ εισ γενειαν*, item vg^{ed} *a progenie in progenies* (:: frequens apud LXX *εισ γενειαν και γενειαν*, ut Ps 48, 12. 88, 2. 101, 13. 105, 31. Thren 5, 19. Dan 4, 31, item *εισ γενειαν γενεων*, ut Esa 34, 17. 51, 8. Ioel 2, 2. 3, 20. nec rarum *απο γενεασ εισ γενειαν*: hinc probabile has scripturas ex usu LXX fluxisse, quod non in eam cadit quam recepimus.)

51. *υπερηφανουσ*: $2P^{e}$ 237. 258. 282. q^{ser} r^{scr} al pauc *-φανων* | *διανοια* (et. $\aleph^{*}$ et^{ch}): $\aleph^{ca}$EFHO^{a}o^{c} (non b d e f) 209. 237. 258. 282. al plus^{10} *διανοιασ* (mire in Thaum^{25} editum *υπερηφανουσ δια εννοιασ* etc)

52. *απο θρονων* (f *de sedibus*, d e *a sedibus*): itP^{l} vg *de sede* | *και*: o^{c} om

53. *αγαθων*: o^{f} *αγαθα*

54. *ισραηλ*: o^{a} *ισταιλ*, a b *istrahel*, e *isdrahel*, f *sdrahel* (Latini plerique *isl*)

55. *τω αβρααμ* (o^{a} *αβερααμ*) *και τω σπερματι*: 58. 61. 118. *τον αβρ. και το σπερμα*. Similiter syr^{utr} al | *εισ τον αιωνα* (Gb') cum MABDEGHK LMUVΓΔΛΞΠ al pl $Chron^{276}$ ... Gb Sz *εωσ αιωνοσ* cum ^{A}^{hymn} psalt CFM o^{a} b c d e f$_{8}$ 1. al^{60} fere $Thaum^{24}$ *εωσ αιωνοσ* (o^{a2} *ε. του αι.*) (:: in LXX utrumq frequens; ubicumque vero simili modo cum *τω σπερματι αυτου* coniungitur, *εωσ αιωνοσ* poni solet, ut Gen 13, 15. 1 Regg 22, 51 Deut 28, 46 Ps 17, 51. 88, 1.). Praeterea o^{c} add *αμην*

56. *μαριαμ* (et. $Chron^{277}$): D *μαρια* | *ωσ* cum MBLΞ 1. ... ς Tl *ωσει* cum ACΓΔΛΠ unc^{9} al pler $Chron^{277}$ ... D 69. a b e ff^{2}· g^{1}· l q sah cop^{wl} $Or^{int\,2,962}$ $Ambluc^{2,39}$ om, non item c f g^{2}· *vid* vg $ambr^{esser}$ cop^{schw} (ex^{dz} et $alii^{2}$) syr^{utr} go etc

57 Τῇ δὲ Ἐλισάβετ ἐπλήσθη ὁ χρόνοσ τοῦ τεκεῖν αὐτήν, καὶ
ἐγέννησεν υἱόν. 58 καὶ ἤκουσαν οἱ περίοικοι καὶ οἱ συγγενεῖσ αὐτῆσ
ὅτι ἐμεγάλυνεν κύριοσ τὸ ἔλεοσ αὐτοῦ μετ' αὐτῆσ, καὶ συνέχαιρον
αὐτῇ. 59 καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἦλθον περιτεμεῖν τὸ
παιδίον, καὶ ἐκάλουν αὐτὸ ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸσ αὐτοῦ
Ζαχαρίαν. 60 καὶ ἀποκριθεῖσα ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπεν· οὐχί, ἀλλὰ
κληθήσεται Ἰωάννησ. 61 καὶ εἶπαν πρὸσ αὐτὴν ὅτι οὐδείσ ἐστιν
ἐκ τῆσ συγγενείασ σου ὃσ καλεῖται τῷ ὀνόματι τούτῳ. 62 ἐνένευον
δὲ τῷ πατρὶ αὐτοῦ τὸ τί ἂν θέλοι καλεῖσθαι αὐτό. 63 καὶ αἰτή-
σασ πινακίδιον ἔγραψεν λέγων· Ἰωάννησ ἐστὶν τὸ ὄνομα αὐτοῦ.
καὶ ἐθαύμασαν πάντεσ. 64 ἀνεῴχθη δὲ τὸ στόμα αὐτοῦ παρα-

---

57. τη δε: 69. 124. 346. τησ δε | ελισαβετ: cf ad v. 5

58. οι συγγ. (DF συνγ., D et. v. 61): D om οι | αυτησ: L om

59. και εγενετο: cop εγεν. δε, Γ και εγεν. δε | εν: DL 28. 33. 54ev e (non item itpler vg) Chron377 om | τη ημερ. τη ογδ. (Gb'' prob Schu) cum ℵBCDLX 13. 28. 33. 69. 124. 237. 346. 2pe (item itpler vg cop go arm) Chron377 ... ς τη ογδ. ημερ. cum ΑΓΑΔΠ unc9 al pler avid | ηλθον et. ℵABCD2 etc: D* ηλθαν | ζαχαριαν: Γ (teste Treg.) -ρια

60. κληθησεται (L 124. κλησεται, it vg vocabitur, sed cop vocate eum): C*D copwi et ds sl2.3. add το ονομα αυτου | ιωαννησ (ita hoc loco et v. 63 etiam B* et3): D ιωανησ

61. ειπαν cum ℵDLΑΧ 1. Chron377 ... ς Ln ειπον cum ABCΓΑΠ unc9 al pler | οτι: 1. yscr al4 a b c e ff2. g1. l q (non item f vg) om | εκ τησ συγγε. (Gb') cum ℵABC*LΑΔΧΠ 11. 15. 28. 33. 65* 72. 131. 253. 262. 300. 2pe wscr cop aeth Chron377 ... ς εν τη συγγενεια cum C2DΓ unc9 (D εν τι συνγένεα) al pler it (sed ff2. plane om, suppl manus recens) vg go syrutr arm | τω ονοματι τουτω: D το ονομα τουτο (d hoc nomen)

62. το τι αν: D οτι ο αν, X οτι αν, d e quid, f quomodo, a b c ff2. g1.2. l q vg quem | θελοι: V al mu θελει, d vult (itrell vg vellet) | αυτο cum ℵBDFG 33. 69. 124. al5 ... ς Ti αυτον cum ACLΓΑΔΧΠ unc7 al pler Chron377 αυτον (it vg eum, at praecedit puerum, e infantem)

63. πινακιδιον (et Or4,118 Chron377): C*vid D -κιδα (Or3,570 μετα την εν πινακιδι γραφην, cop πινακισ) | λεγων (et. Or Chron): D e om | εστιν (et. Or4,118 Orint3,942bis Chron377): CU 1. al25 fere syrp mg Or4,66 (ο δε ζαχαρ. γραψασ το· ιωαννησ εσται ονομα αυτω) εσται | το cum ℵA B3CD etc (et. Chron): B*L 2pe Or4,66 et 118 om, atque ex his L Or4,66 αυτω pro αυτου

63 sq και εθαυμ. παντ. ανεωχθ. δε (F add και) το στομ. αυτ. παραχρημ. και (1. 254. Chron377 add ελυθη, al2 add διηρθρωθη post γλω. αυτ.) η γλωσσα (1. 254. ο δεσμοσ τησ γλωσσησ) αυτου (C al2 om; 245. om και η γλ. αυτ., gscr l om παραχρ. και η γλω. αυτου: hinc Gb°): ita et. f g vg et admirati sunt omnes (vg universi); apertum est autem

χρῆμα καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει εὐλογῶν τὸν θεόν. 65 καὶ ἐγένετο ἐπὶ πάντας φόβος τοὺς περιοικοῦντας αὐτούς, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ὀρεινῇ τῆς Ἰουδαίας διελαλεῖτο πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα, 66 καὶ ἔθεντο πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, λέγοντες· τί ἄρα τὸ παιδίον τοῦτο ἔσται; καὶ γὰρ χεὶρ κυρίου ἦν μετ' αὐτοῦ.

67 Καὶ Ζαχαρίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐπλήσθη πνεύματος ἁγίου καὶ ἐπροφήτευσεν λέγων· 68 εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραήλ, ὅτι ἐπεσκέψατο καὶ ἐποίησεν λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ, 69 καὶ ἤγειρεν κέρας σωτηρίας ἡμῖν ἐν οἴκῳ Δαυεὶδ παιδὸς αὐτοῦ,

---

(q om) *illico* (q *statim*) *os eius et lingua eius* (q om *eius*); e -- *et apertum est os eius et lingua*; c -- *continuo autem resolutum et apertum est os et lingua eius* ... D a b g^{1} και παραχρημ. ελυθη η γλωσσ. αυτ. και εθαυμασ. παντ. (b *omnes mirati sunt*) ανεωχθη δε το στομ. αυτ. Similiter ff^{2} Amb$^{luc\ 2,\ 21}$ *et mirati sunt omnes*; *et continuo* (Amb *contin. autem*) *resoluta est lingua eius et apertum est os eius.*

65. και εγενετ. cum ℵ^{c}BCD etc: ΝΑΚΠ al^{6} *εγεν. δε* | επι παντασ φοβ. (et. Or$^{4,\ 114}$ Chron^{377}, item a): D 50. b c *φοβ. μεγασ επι παντ.*, 2^{pe} e f l q vg syr^{utr} arm *φοβ. επι παντασ* (arm add *audientes haec*) | αυτουσ (et. Or Chron): D go αυτον, Π al^{5} αυτου | παντα (Or$^{4,\ 114sq}$ Chron): L al^{3} syr^{sch} aeth om. Pro διελαλειτο (Chron ελαλειτο, cop *dicebant*) παντα τα (ita ℵ^{a}) ℵ* nil nisi δια τα, ad quam lectionem conferendum est quod b c e και εν usque ιουδαιασ cum prioribus conjungunt, pergentes *et divulgabantur* (c *diffamab.*) *omnia verba ista* (c *haec verb. omn.*, b *haec omn. verb.*)

66. οι ακουσαντεσ (it^{pl} vg *qui audierant*, d f *qui audierunt*): CD^{gr} al^{15} fere ff^{2} (*qui audiebant*) cop^{ds} go arm οι ακουοντεσ ... e om | εν τη καρδια (et. Chron^{377}): DL 49. 254. e (arm ?) εν ταισ καρδιαισ | αυτων: B εαυτων | και γαρ (it^{pler} vg *etenim*, e *nam*) cum ℵBC*DL 2^{pe} it vg (et. δ) go cop syr$^{p\ mg}$ aeth ... ς Ti om γαρ cum AC^{2}(nisi forte^{2})W^{cr} ΔΑΠ unc^{9} al fere omn syr^{sch} et$^{p\ txt}$ arm | ην (b *est*): D 59. l q om (1. 131. ante χειρ pon) | αυτου: 13. 69* 124. 346. αυτων

67. επροφητ. cum ℵ*AB*CL 1. 33. W^{scr}, item ΑΠ 124. επροεφητ., W^{c} προφητευσεν ... ς προεφητ. cum ℵ^{c}B^{2}ΓΔ unc^{9} al pler... D ειπεν omisso λεγων sq

68. κυριοσ et. e f q vg^{ed} (et. em ing al) Ir$^{int\ 166}$ Or$^{int\ 2,\ 943}$ Eus$^{dem\ 353}$ Cyr$^{es\ 333}$ Aug$^{cons\ 2,\ 17}$; a b c ff^{2} g^{1} l am fu for Eus$^{pe\ 570}$ om | επεσκεψατο: A επισκεψ.

69. εν οικω (Gb') cum ΝΒCDLMO$^{a\ e}$ 1. 11. 28. 33. 69. 124. 300. 346. 2^{pe} l^{scr} al pauc cop go Eus$^{dem\ 353}$ et ps^{570} Cyr$^{es\ 333}$ ... ς εν τω οικ. cum A ΒFGHKO^{bdf}ΣUVW^{c}ΓΔΑΠ al pler Chron^{377} | δαυειδ: cf ad Mt 1, 1 | παιδοσ cum ΝΒDL 2^{pe} Cyr$^{es\ 333}$... ς praem του cum ACO$^{a\ b\ d\ e\ f}$ΣW^{c}ΓΔΑΠ unc^{9} al pler Eus$^{dem\ 353}$ et ps^{570} Chron^{377}

Act 3, 21 70 καθὼς ἐλάλησεν διὰ στόματος τῶν ἁγίων ἀπ' αἰῶνος προ-
φητῶν αὐτοῦ, 71 σωτηρίαν ἐξ ἐχθρῶν ἡμῶν καὶ ἐκ χειρὸς πάντων
τῶν μισούντων ἡμᾶς, 72 ποιῆσαι ἔλεος μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν
Gen 22, 16 καὶ μνησθῆναι διαθήκης ἁγίας αὐτοῦ, 73 ὅρκον ὃν ὤμοσεν πρὸς
Ἀβραὰμ τὸν πατέρα ἡμῶν, τοῦ δοῦναι ἡμῖν 74 ἀφόβως ἐκ χειρὸς
ἐχθρῶν ῥυσθέντας λατρεύειν αὐτῷ 75 ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ
ἐνώπιον αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας ἡμῶν. 76 καὶ σὺ δὲ παιδίον
προφήτης ὑψίστου κληθήσῃ· προπορεύσῃ γὰρ πρὸ προσώπου κυ-

---

70. *των* (D om) *αγιων*: Ln *τ. αγιων*, | *αγιων απ* cum NBLW^{c}Δ 13. 33. 69. 346. Or$^{2, 736}$ (*παντων ων ελαλησε δια στομ. των αγι. εξ αιων. προφ. αυτου*) Eus$^{dem 352}$ (*αιτου προφητων*) et pa^{570} ... ς Ln Ti *αγ. των απ* cum ACO^{a} b d e f^{2} ΓΔΠ unc^{9} al pler Cyr$^{os 352}$ Chron^{277}. D praeposito *προφ. αιτου* sic: *προφητων αιτου των απ αιωνος*, item a b e ff^{2c} g^{1} l q (nec aliter cop syr^{utr}) Ir$^{int 186}$ *sanctorum prophetarum suorum* (b e *suor. proph.*; ff^{2} om *suorum*, corrupte *prophetaverunt* teste Sab.) *qui ab aevo* (a d f Ir^{int} *a saeculo*, l *ab initio*, e *a principio temporis*) *sunt*; c *sanctor. prophet. suorum qui a principio sunt et prophetarum eius.* Contra g^{2} vg Aug$^{cons 2, 17}$ *sanctor. qui a saeculo sunt prophetar. eius.*

71. ἐξ *εχθρων*: D *εκ χειρος εχθρ. ημων και παντ. των* etc

72. *μετα των*: Δ^{gr} per incuriam *μεταιτων* | *και* (et. Ir$^{int 186}$ Or$^{int 2, 943}$ Cyr$^{os 352}$ Chron^{278}): D om

73. LO^{b}Γ al *ωμωσεν* (quod vitium frequens est)

74. *αφοβως*: O^{c}ΘW^{c}Γ al *αφοβος* (237. -*βους*) | *εχθρων* (Ε *εκχθρων*, D 69. *εκθρων*, Δ *εχρων*) cum NBDL 1. 13. 33. 69. Or$^{2, 943}$ (ex sched$^{gr a}$ et comb et ap Macar Chrysocephal) ... ς *των εχθρ.* cum ACO^{a} b d e f^{2} ΘW^{c} ΓΔΠ unc^{9} al pler Cyr$^{os 352}$ Chron^{278}, item K *παντων των εχθρ.* Praeterea ς add *ημων*, Ln [*ημων*] cum ACDO^{a} b d e f^{2} ΓΔΠ unc^{9} al pler a b c f ff^{2c} g$^{1.2.}$ l q vg cop syr^{utr} arm^{usc} aeth go Or$^{2, 943}$ (ex sched^{grab} et comb) Cyr$^{es 352}$ Chron^{278} ... omisimus cum NBLW^{c} 1. 13. 69. 2P^{c} e arm^{zoh} Ir$^{int 186}$ Or$^{int 2, 943 bis}$ | *λατρευειν αυτω* usq *τας ημε. ημων*: G om

75. *πασας τας* (Or$^{2, 943}$ ex sched$^{gr a}$ et comb om) *ημερας* (et. a Ir$^{int 186}$ *omnes dies*) cum NACD etc (Or$^{2, 943}$): BL 2P^{s} *πασαις ταις ημεραις*, item *omnibus diebus* it (exc a) vg | *ημων* cum NA (et. in hymnis) BCDF KLO^{a} et^{d} ΘΠVW^{c} ΔΠ al plus$^{\varphi}$ it vg go cop syr^{utr} aeth Ir$^{int 186}$ Or$^{int 2, 943}$ ... ς (= Gb Sz) praem *της ζωης* cum EHMO^{b} e f ΘΓΛ al pl arm Or$^{2, 943}$ (ex schedis) Cyr$^{es 352}$ Chron^{278}

76. *και συ δε* (Schu prob) N(A^{hymn})BODLR 33. 72^{mg} cop (et. ^{ds}, sed edd^{2} *nil nisi tu vero*) ... ς Ln *και συ* cum AO^{a} b d e f^{2} W^{c} ΓΔΠ unc^{9} al pler it vg go syr^{utr} arm aeth Or$^{4, 117}$ Chron^{278} Ir$^{int 186}$ Or$^{int 2, 943}$ (:: *και* - *δε* ubicumque legitur, a testib multis vexatum est; cf Mt 10, 18 Mc 4, 36 Lc 2, 35. 10, 8. Ioh 6, 51, unde liquet it vg aliosque interpretes *δε* praeterire solitos esse) | O^{c}Γ al aliq *κληθησει* et *προπορευσει* |

ρίου ἑτοιμάσαι ὁδοὺς αὐτοῦ, 77 τοῦ δοῦναι γνῶσιν σωτηρίας τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐν ἀφέσει ἁμαρτιῶν αὐτῶν 78 διὰ σπλάγχνα ἐλέους θεοῦ ἡμῶν, ἐν οἷς ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ἀνατολὴ ἐξ ὕψους 79 ἐπιφᾶναι τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένοις, τοῦ κατευθῦναι τοὺς πόδας ἡμῶν εἰς ὁδὸν εἰρήνης.

80 Τὸ δὲ παιδίον ηὔξανεν καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι, καὶ ἦν 2, 40
ἐν ταῖς ἐρήμοις ἕως ἡμέρας ἀναδείξεως αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἰσραήλ.

II.

1 Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐξῆλθεν δόγμα παρὰ Act 5, 37
Καίσαρος Αὐγούστου ἀπογράφεσθαι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην.

προ προσωπου cum ACDLO$^{a\,b\,d\,c\,f}$RW^{c}ΓΑΛ unc^{9} al omn^{vid} it vg (habent enim *ante faciem*) Or^{2,942} (ex schedis) Chron^{378} Ir^{int186} ... ℵB Or^{4,117} et ^{int2,942} ενωπιον (:: ενωπιον nescio an inde commendationem habeat quod προ προσωπου verbis Malachiae apud ipsos evglstas exscriptis accommodatum credi possit. Etiam Or^{2,942} exponens hunc locum affert prophetae verba.)

77. αυτων (130^{gr} 2^{pe} αυτου) cum ℵBDLO^{c}W^{c}ΓΑΛ unc^{7} al longe pl it vg (et. am fu^{2} ing for em al sax) go cop^{schw} syr^{utr} arm^{edd} aeth Ir^{int186} Chron^{378} (item g^{2} fu* mich *meorum*, m extremo ex *peccatorum* repetito) ... ACMO$^{a\,b\,d\,f}$RU 1. 28. 131. 209. c^{scr} al^{10} perus (al) sah arm^{mss} ημων ... 122. 245. 246. 253. 300. 435. tol cop^{wi} plane om

78. δια σπλαγχνα (LΓ* -αγνα, KRO^{f} -αχνα) ελε. θεου ημων: F om | επεσκεψατο cum ℵ^{c}ACDRW^{c}ΓΑΛΧ unc^{9} al omn^{vid} it vg (hi *visitavit*, sed et. *visitabit* in antiquis cdd saepe *-avit* scribitur) syr^{p} arm^{usc} aeth Ir^{int185} et ^{313} Chron^{378} Nyss^{597} (ap Gall 6) ... ℵ*BL επισκεψεται (sed L επεσκεψαιται), item cop syr^{sch} arm^{zoh} (go *visitat*)

79. επιφαναι: L επεφαναι, 36. επέφανε, item Ir^{int185} (*conspexit nos oriens ex alto et apparuit his qui in tenebris et umbra mortis sedebant*; pergit: *et direxit pedes nostros in viam pacis*); similiter Chron ^{378} επιφανεῖ. Praeterea D add φως | A κατευθηναι

80. ηυξανεν: D* -ξανετο | ταισ: V al pauc τοισ

II, 1. δε (et. Eus^{dem341}; Chron^{380} εν ταυταισ δε τ. ημεραισ): AX 28^{wetst} 253. c^{scr} om (150^{ev} al om εγεν. δε :: ex usu ecclesiastico, item Eus ^{ps542}) | αυγουστου cum ABC^{corr}DL etc: ℵC*A q go αγουστου | απογραφεσθαι (1. 13. 69. 131. al pauc Eus^{dem341} [non item ^{ps542} sq] -γραψασθαι, ita et. y^{scr} v. 3): LX 33. Eus^{dom} praem του | e om πασ. την οικ. usq απογραφεσθ. v. 3. Cf Protev ^{17,1} ubi sic edidimus: Κελευσισ δε εγενετο απο αυγουστου βασιλεως απογραφεσθαι (D -γραψασθαι) παντασ τουσ εν βηθλεεμ τησ ιουδαιασ (ita vel similiter cdd^{9}; D παντ. τουσ εν ιερουσαλημ, F^{b} παντ. τ. οντασ εν τη ιουδαια, AC πασαν την οικουμενην)

2 αὕτη ἀπογραφὴ ἐγένετο πρώτη ἡγεμονεύοντος τῆς Συρίας Κυρηνίου. 3 καὶ ἐπορεύοντο πάντες ἀπογράφεσθαι, ἕκαστος εἰς τὴν ἑαυτοῦ πόλιν. 4 ἀνέβη δὲ καὶ Ἰωσὴφ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἐκ πόλεως Ναζαρὲθ εἰς τὴν Ἰουδαίαν εἰς πόλιν Δαυεὶδ ἥτις καλεῖται Βηθλεέμ, διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν ἐξ οἴκου καὶ πατριᾶς Δαυείδ, 5 ἀπογράψασθαι σὺν Μαριὰμ τῇ ἐμνηστευμένῃ αὐτῷ, οὔσῃ ἐγκύῳ.

---

2. αυτη (αὕτη ut EGKMSA etc, Γ αὐτη, quod idem valet; L αὐτη omisso accentu, ut saepe; it vg etc *haec;* nusquam *ipsa*) absque η cum ℵ (αυτην απογραφην sed[a] nisi est ipse[*] restituit αυτη απογραφη) BD (αυτη εγεν. απογρα. πρωτ.) 131. 2[pe] p[ser] Eus[dem 341] (sed Gaisf ex codice Parisiensi ἡ edidit) ... ς Ti add η cum ℵ[c]ACLRΓΔΛ unc[9] al pler (sah cop) Eus[ps 542] et [542] Chron[220] | εγενετο πρωτη cum ℵ[*] et (εγεν. απογρ. πρωτ.) D Or[int 2, 245] (*haec fuit descriptio prima a praeside Syriae Cyrino*; item in inscriptione [2, 244] *haec est descriptio prima, quae facta est praeside Syriae Cyrino*) ... ς Ln Ti πρωτη εγενετ. cum ℵ[c]ABCLRΓ ΔΛ unc[9] al pler (it vg go cop syr[utr] etc πρωτη reddunt *prima*, non aliter; a *haec* [*pri*]*ma fac*[*ta est*] *profes*[*sio a pr*]*aeside* etc; b [*haec*] *professio prima a praeside* omisso *facta est*. Ceterum *professio* tuentur a b c d ff[2] l q Amb[2, 36] (*haec*, inquit, *professio prima facta est - Praeside*, inquit, *Syriae Cyrino facta est haec prima professio*), *descriptio* f g[1] vg Or[int] Aug[cons 2, 17] | ηγεμονευοντος (Eus[ps 542] -σαντος): Δ ηγεμονευοντος | της συριας: syr[hr*]om | κυρηνιου c. HGDLRΓΔΛ unc[9] al pler Iust[tr 78] et [ap 1, 24] et [46] Eus[dem] et [ps] etc; d *cyrenio*, g[1] *cyreno*, go *Cyrenaeo* ... Δ al pauc κηρυνιου, V al pauc κηρηνιου, 13. 2[pe] al mu Chron[220] κιρινιου, cop *Kyrinneos*, syrp [mg] [gr] κιρηναιω ... B[*] κιρεινου, B[2] κιρινου, it[pler] vg sah (κυρινος) *cyrino*, hinc Ln *Κιρίνου* edidit. Cf huc Iust[78] απογραφης ουσης εν τη ιουδαια τοτε πρωτης επι κυρηνιου, et [ap 1, 46] προ ετων εκατον πεντηκοντ. γεγεννησθαι τον χν̄ επι κυρηνιου, et [ap 1, 24] εν η (sc. κωμη, βηθλεεμ) εγεννηθη ις̄ χς̄, ως και μαθειν δυνασθε εκ των απογραφων των γενομενων επι κυρηνιου του ημετερου εν ιουδαια πρωτου γενομενου επιτροπου. Chr[2, 690] οθεν δηλον οτι κατα την πρωτην απογραφην ετεχθη.

3. ℵ[*] sic: και επορ. εκαστος απογραφ. εις την εαυτων πολιν, ℵ[c] κ. επορ. παντες απογρ. εκαστος ε. τ. εαυτου πολ. | εαυτου cum ℵ[c] (*εαυτων) BDLΞ 2[pe] Eus[dem 341] ... ς Ti ιδιαν cum ACRΓΔΛ unc[9] al omn fere syr[p] [gr] mg Chr [2, 690] Chron [220] | πολιν: D πατριδα, C[*] gat χωραν, *regionem*

4. της: Δ om | Γ πολεος | ναζαρεθ (ut ut. ς[e] 1624. 1633; et. Eus[dem 341] et steph [236] Chr[2, 690] Chron[220] Cyr[hr 179]): ς Wtst Gb Sz ναζαρετ (et. Iust[tr 78]), Ln ναζαραθ (cum ΔCΔ): vide ad 1, 26 | την ιουδαιαν: D γην ιουδα, item e *terram iuda*, a *terram iudeam* | εις soc: Δ 122[*] om | πολιν (ita ℵ[c]): ℵ[*] praem την | δαυειδ: cf ad Mt 1, 1 | δια το usq δαυειδ: D post ουση εγκυω v. 5 pon ... 225. om

5. απογραψασθαι cum ℵ[c]BCLΓΔΧ (Δ-ψεσθαι) unc[9] al pler (Iust[tr 78] απε-

6 [2.5] Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐκεῖ ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι 6a Mt 1, 25 et 2, 1
τοῦ τεκεῖν αὐτήν, 7 καὶ ἔτεκεν τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον,
καὶ ἐσπαργάνωσεν αὐτὸν καὶ ἀνέκλινεν αὐτὸν ἐν φάτνῃ, διότι οὐκ
ἦν αὐτοῖς τόπος ἐν τῷ καταλύματι.

8 [3.10] Καὶ ποιμένες ἦσαν ἐν τῇ χώρᾳ τῇ αὐτῇ ἀγραυλοῦντες
καὶ φυλάσσοντες φυλακὰς τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὴν ποίμνην αὐτῶν.
9 καὶ ἄγγελος κυρίου ἐπέστη αὐτοῖς καὶ δόξα κυρίου περιέλαμψεν

ληλυθει απο ναζαρετ, ενθα ωκει, εισ βηθλεεμ, οθεν ην, απογραψασθαι) Eus$^{dem\ 341}$ et steph^{226} (h. l. αναγραψ. ante εισ πολιν pon) Cyr$^{hr\ 179}$ Chron^{380} ... Ln απογραφεσθαι cum ℵ*AD 33. al^{10} fere Chr^{2,420} | συν: AEUVΓ al συμ | μαριαμ (et. Eus$^{dem\ 341}$ Chr^{2,421} Chron^{380}): D Eus$^{dem\ cod\ ox}$ et steph^{226} μαρια | εμνηστευμενη cum ℵ*et^{cb}AB*C*DLX ... ς μεμνηστευμενη cum ℵ^{ca}B^{3}C^{2}D^{recens}ΓΔΛ unc^{9} al omn^{vid} | αυτω sine γυναικι cum ℵBC*^{vid}DLX 1. 131. 2^{pe} e f q** perus sax sah cop syr^{sch} arm Eus$^{dem\ cdd^{2}}$ et steph ... ς Ti add γυναικι cum AC$^{2\ vid}$ΓΔΛ unc^{9} al pler a b c ff$^{2\cdot}$ (sed a b c ff$^{2\cdot}$ *uxore sua* omissis *desponsata sibi*) l q* vg (et. am fu ing em for) go syr^{p} aeth Eus$^{dem\ ed}$ Chr^{2,420} et ^{421} Chron^{380}. Non satis patet utrum Cyr^{hr} legerit necne; habet enim ^{179}: τι λεγει η γραφη; ανεβη - τη μεμν. αυτω γυναικι ουσ. εγκυω. εγκυοσ μεν γαρ ην· ουκ ειπε δε οτι τη γυναικι αυτου, αλλα τη μεμνηστευμενη αυτω. (:: non incredibile est γυναικι ex Mt 1, 20 et 24 fluxisse.) Praeterea cf Protev^{19,1}: ειπον εγω· η μεμνηστευμενη μοι. και ειπε μοι· ουκ εστιν σου γυνη; και ειπον αυτη· μαριαμ εστιν - και ουκ εστιν μου γυνη, αλλα συλληψιν εχει εκ πνευμ. αγ. | εγκυω: ℵAD al pauc εγκυω, B* 258. al$^{5\ scr}$ al εγγυω, B^{3}EFGHKLMSUΓΔΛX al pl εγκυω

6. εγενετο δε (Chr^{2,421} και εγ.) usque αυτουσ (Eus αυτ. ειν., b e *cum esset*) εκει: et. Eus$^{dem\ 342}$ Amphil^{6,465} Cyr$^{fid\ 115}$ Chr^{2,420} et ^{421} Chron^{380} ... D ωσ δε παρεγεινοντο | επλησθησαν (Eus Amphil Chr Chron): D ετελεσθησαν

7. αυτησ (et. a e f g$^{2\cdot}$ q vg Aug$^{cons\ 2,17}$): b c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l Amb$^{luc\ 2,39}$ om (Promiss *peperit filium et pannis eum* etc :: ut Mt) | ανεκλινεν: Chron^{380} ανεθηκεν | φατνη sine τη cum ℵABDLX al^{8} go arm Eus$^{dem\ ed}$ ex $^{edd\ 2}$ ... ς (sed Gb^{0}) Ti τη φατν. cum ΓΔΛ unc^{9} al pler Amphil^{6,465} Chr^{2,420} et ^{421} Cyr$^{fid\ 115}$ Chron^{380}. Cf et. Iust$^{ap\ 1,34}$ -ετετοκει η μαρια τον χν και εν φατνη αυτον ετεθεικει. Protev^{22,2} ελαβε το παιδιον και εσπαργανωσεν αυτο και εθηκεν εν (DEH add τη) φατν. (EH add των) βοων. | διοτι: F* οτι

8. και ποιμενεσ (c vg cop go syr^{p} etc Eus$^{dem\ 342}$ Chron^{380} Aug$^{cons\ 2,17}$): D a b e f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l q syr^{sch} ποιμ. δε | εν τη χωρ. (D^{gr*} χαρα) τη αυτη (vg *in regione eadem*, e *in reg. illa*) et. Eus$^{dem\ 342}$ Chron^{380}: F 33. 69. ε. τ. αυτη χωρ., a b c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l q *in illa regione*, f Aug^{2,17} *in eadem regione* ... D c^{scr} ε. τ. χω. ταυτη (d *in reg. illa*) | φυλακασ: D 131. 242. τασ φυλ. | επι την ποιμνην: 1. επι τησ ποιμνησ, EH al^{2} εν τη ποιμνη.

9. και pr sine ιδου cum ℵBLX e g$^{1\cdot}$ go sah syr^{hr} arm aeth Eus$^{dem\ 342}$ ...

αὐτούσ, καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν. 10 καὶ εἶπεν αὐτοῖσ ὁ
ἄγγελοσ· μὴ φοβεῖσθε· ἰδοὺ γὰρ εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν με-
γάλην, ἥτισ ἔσται παντὶ τῷ λαῷ, 11 ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον
σωτήρ, ὅσ ἐστιν Χριστὸσ κύριοσ, ἐν πόλει Δαυείδ. 12 καὶ
τοῦτο ὑμῖν τὸ σημεῖον, εὑρήσετε βρέφοσ ἐσπαργανωμένον ἐν
φάτνῃ. 13 καὶ ἐξαίφνησ ἐγένετο σὺν τῷ ἀγγέλῳ πλῆθοσ στρα-
τιᾶσ οὐρανίου αἰνούντων τὸν θεὸν καὶ λεγόντων· 14 δόξα ἐν
ὑψίστοισ θεῷ καὶ ἐπὶ γῆσ εἰρήνη ἐν ἀνθρώποισ εὐδοκίασ. 15 Καὶ

ς Ln Ti και ιδου cum ADΓΛΛ unc[9] al omn[vid] a b c f ff[2.] l q vg cop syr[utr] Chron[380] | κυριου pr (syr[sch] *dei*): Γ y[scr] e om | κυριου sec: ℵ[c]x c e vg syr[p mg] Eus[dem] θεου ... Gb[0] cum D 67. (praegresso η δοξα) 209. b ff[2.] l. Cf Or[4,15] -αγγελοσ επιστασ τοισ ποιμεσι, φησι, δοξαν ποιησασ περιλαμπειν αυτουσ | περιελαμψεν αυτουσ (it vg *circumfulsit* vel *circumluxit eos*): ℵ* επελαμψεν αυτοισ | φοβον μεγαν (cop add σφοδρα) et. Eus[dem] Chron: B σφοδρα

10. φοβεισθε (Chron[380] add υμεισ): K al aliq φοβησθε | γαρ: P om | ΕΚ al pauc ευαγγελιζωμαι | εσται (D add και) et. Or[4,15] Eus[dem 342] Chron[380]: ℵ* e εστιν

11. οσ: P ὅ | οσ εστ. χ̅ς̅ (et. Or[4,15]): Or[2,616] om (περι ου ειρηται οτι ετεχθη υμιν σημερον σωτηρ κυριοσ | κυριοσ: syr[hr] κυριου, d Cyp[288] *Iesus*, e *Iesus dominus*, 71. g[scr] om οσ εστ. χ̅ς̅ κυρ. | δαυειδ: cf ad Mt 1, 1

12. το cum ℵADLPΓΛΛ unc[9] al fere omn Eus[dem 342]: BΛ 180. om | σημειον: D add εστω | A ευρησητε | εν cum ℵ*D 68. (Confirmat Thaum[6] τον εν φατνη σπαργανωθεντα θεον) ... ς Ti praem κειμενον cum AΓΛΛ unc[8] al pler a cop[petr 2.] ... Ln [και] κειμενον cum ℵ[c]BLPSX 1. 33. 122* 254. 2[pe] b c e f g[1.2.] l q vg cop syr[utr] go arm aeth Eus[dem 342] Or[int 3,950] :: e v. 16 | εν: et h. l. et v. 7 ipse ℵ* ex επι restituit | φατνη cum ℵABDEF*GHLMPSUVΓΛΛX al plus[100] go Eus[dem] ... ς add τη cum F[2]K al aliq (:: cf v. 16)

13. ℵAKLPΛX al εξεφνησ | ουρανιου cum ℵAB[2]et[3]D[2]LPΓΛΛX unc[9] al omn [vid] it vg (Latini enim habent *caelestis*; solus d *caeli*) cop syr[utr] etc Eus[dem 163] et [342] Ir[int 186] pp[lat] ... B*D* d ουρανου | αινουντων: D[gr*] αιτουντ.

14. εν sec: et Or[1,374] et [2,714] et [4,15] Thaum[6] Eus[dem 163] et [342] Bas[2,602] Cyr[hr 180] Epiph[1027] Const[7,47] Ps-Ath[2,347] al mu, item g[1.] d δ am ing for harl Or[int 2,946f] ... cod ap Erasm a b c e f ff[2.] l q vg[ed] et [mss mu] Ps-Ath[2,43] Ir[int 186] Or[int 2,946d] et[e] Ath[lat 2,541] Aug[cons 2,17] al mu om (nec exprim syr[sch] pers[p]). Praeterea cop syr[sch] et[p] c. ob. praem και | ευδοκιασ cum ℵ*AB*D it vg go Cyr[hr 180] (confirmat et. Ps-Ath [2,43] quum non afferat nisi haec: και επι γησ ειρηνη ανθρωποισ) Ir[int 186] (paullo postquam adscripsit textum habet: „In eo enim quod dicunt: *Gloria in altissimis deo et in terra pax*, eum qui sit altissimorum h. e. supercaelestium factor et eorum quae super terram omnium

ἐγένετο ὡσ ἀπῆλθον ἀπ' αὐτῶν εἰσ τὸν οὐρανὸν οἱ ἄγγελοι, οἱ ποιμένεσ ἐλάλουν πρὸσ ἀλλήλουσ· διέλθωμεν δὴ ἕωσ Βηθλεὲμ καὶ ἴδωμεν τὸ ῥῆμα τοῦτο τὸ γεγονὸσ ὃ ὁ κύριοσ ἐγνώρισεν ἡμῖν. 16 *καὶ ἦλθαν σπεύσαντεσ, καὶ ἀνεῦραν τήν τε Μαριὰμ καὶ τὸν Ἰωσὴφ καὶ τὸ βρέφοσ κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ·* 17 *ἰδόντεσ δὲ ἐγνώρισαν περὶ τοῦ ῥήματοσ τοῦ λαληθέντοσ αὐτοῖσ περὶ τοῦ παιδίου*

---

conditor, his sermonibus glorificaverunt, qui suo plasmati h. e. hominibus suam benignitatem salutis de caelo misit") Or$^{int\,3,\,946\,ter}$ (et diserte: „Si scriptum: *super terram pax*, et hucusque esset finita sententia, recte quaestio nasceretur. Nunc vero in eo quod additum est, hoc est, quod post pacem dicitur: *In hominibus bonae voluntatis*, solvit quaestionem. Pax enim quam non dat dominus super terram, non est pax bonae voluntatis." Apparet ex his Origenem revera *ευδοκιασ* tueri, non ut ter Graece nunc apud eum reperitur *ευδοκια*) Ath $^{lat\,2,\,541}$ Aug$^{cons\,2,\,17}$ Latinis reli omnib ... ς *ευδοκια* cum ℵ^{c}B^{3}LΡΓΔΑΧ unc^{3} (hiat Ρ; sed notabile est ΚΓΑ al ante *εν ανθρ.* non interpgere) al omn^{vid} (item A^{hymn} et O^{d}) cop syr^{utr} arm aeth (Or $^{2,\,274}$ et $^{2,\,714}$ et $^{4,\,15}$ sed vide ante) Thaum^{6} Eus$^{dem\,168}$ et ^{348} Bas$^{2,\,602}$ Cyr$^{os\,388}$ Epiph ^{1047} Const$^{7,\,47}$ Iac$^{nis\,2,\,4}$ Chr$^{2,\,567}$ Thdot$^{ane\,446}$ Proc$^{l\,620}$ al

15. *απ αυτων εισ τον ουρανον οι* (ℵ^{a} om, suppl^{a}) *αγγελοι* cum ℵABLΡ ΓΔΑΧ unc^{3} al pler a (omnino sic vdtr) cop go (Or$^{4,\,15}$ *και ταυτα ειποντεσ απερχονται απο τ. ποιμ. εισ τ. ουρ. οι αγγελοι*) Eus$^{dem\,342}$: D *οι αγγ. απ αυτ. εισ τ. ουρ.*, 18. 28. 33. 69. c^{ser} al^{6} f g^{1}· b c e ff^{2}· l q (sed ultimi^{6} *discessit* et *angelus*) vg syr^{utr} arm Or$^{int\,3,\,947}$ *απ αυτ. οι αγγ. εισ τ. ουρ.*, 2^{pe} al^{6} om *εισ τ. ουρανον* ... Γ *απ αυτ. οι εκ των ουρανων αγγελοι* | *οι ποιμενεσ* cum ℵBLX 1. 130^{6r} et lat c^{ser} 2^{pe} al pauc it^{pler} (sed c *et illi pastores*) vg sah cop syr^{sch} arm Eus^{dem} Or ^{int} Aug$^{2,\,17}$ ... ς Ti praem *και οι ανθρωποι*, Ln [*και οι ανθρ.*] cum ADΡΓΔΑ unc^{3} al pler q go syr^{P} aeth | *ελαλουν πρ. αλληλουσ* cum ℵB 2^{pe} a b f ff^{2}· g^{1}· l Aug$^{cons\,2,\,17}$ vg (*loquebantur ad invicem*), sed ℵ add *λεγοντεσ*, g^{1}· *dicentes*, a b ff^{2}· l *et dixerunt* ... ς Ln Ti *ειπον* (LX *-παν*) *πρ. αλλ.* cum ADLΡΓΔΑΧ unc^{3} al omn fere c e q Eus^{dem} Or^{int} | *αλληλουσ*: 69. al pauc *εαυτουσ* (13^{a} *αυτ.*) | *δη*: Χ om. | *εωσ* (A *εν* teste Treg): Ρ 245. 258. y^{ser} add *εισ* (q for al *usque in*; it^{pler} vg *usque* tantum, e om) | *ιδωμεν* (A *ειδ.*): ℵ al *ιδομεν*, Ρ *ειδομεν* | *γεγονοσ*: D^{a} h$^{ser\,a}$ *γεγονωσ* ... Eus^{dem} *γενομενον* | ΚLΓ al aliq *εγνωρησεν* | *ημιν*: Γ om

16. *ηλθαν* cum B^{a}LX ... ς Ln *ηλθον* cum ℵAB^{3}DΡΓΔΛ unc^{3} al | *σπευσαντεσ* (et Eus$^{dem\,342}$): D 61. *σπευδοντεσ* ... Χ *πιστευσαντεσ* | *ανευραν* cum ℵ^{a}B^{a} ... ς Ln *ανευρον* cum ℵ^{a}AB^{3}PΡΓΔΑ unc^{3} al pler ... ℵ^{c}LX *ευραν*, D 1. 13. 69. 2^{pe} al^{10} Eus^{dem} *ευρον* | *τε*: D Eus^{dem} om, nec exprim it vg cop syr^{utr} | *μαριαμ*: D Eus^{dem} cod ox *μαριαν* | *τη*: ℵ c^{ser} 44^{ev} go arm om

17. *δε*: Χ om | *εγνωρισαν* cum ℵBDLX al^{6} Eus$^{dem\,342}$ ... ς Ti *διεγνωρισαν* (KLΓ al mu *-ρησαν*) cum APΡΓΔΑ unc^{3} al pler

τούτου. 18 καὶ πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν περὶ τῶν λαλη-
θέντων ὑπὸ τῶν ποιμένων πρὸς αὐτούς· 19 ἡ δὲ Μαρία πάντα
συνετήρει τὰ ῥήματα ταῦτα συνβάλλουσα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.
20 καὶ ὑπέστρεψαν οἱ ποιμένες, δοξάζοντες καὶ αἰνοῦντες τὸν
θεὸν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἤκουσαν καὶ ἴδον καθὼς ἐλαλήθη πρὸς
αὐτούς.

Lev 12, 3 21 Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν ἡμέραι ὀκτὼ τοῦ περιτεμεῖν αὐτόν,
καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦς, τὸ κληθὲν ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου
πρὸ τοῦ συλλημφθῆναι αὐτὸν ἐν τῇ κοιλίᾳ.

---

17. τουτου: DA 1. al aliq a e f (non item b c ff^{2} g^{1} l q vg) cop (non sah) syr^{sch} (non^{P}) arm aeth om

18. οι (1. om) ακουσαντεσ: D c^{scr} οι ακουοντεσ, d e *qui audiebant*; q *qui aderant* | εθαυμασαν: D^{gr} 241. 2^{pe} e f -μαζον (et. E sub σ latentem habet ζ)

19. μαρια cum ℵ*BDR i$^{cant\ scr}$ cop^{wi} et $^{petr\ 2}$ (et. Eus, sed non notavi locum) ... ς Ti μαριαμ. cum ℵ^{c}ALPΓΛΑΠΧ unc^{s} al fere omn cop^{schw} ex ^{dz} | παντα (2^{pe} om) συνετηρει (et. Eus, sed ut ante): DX 129. a^{scr} συνετηρ. παντα, item it vg syr^{utr} al | ταυτα: B 77. 129. 225. a^{scr} om | συνβαλλ. cum ℵDPR ... ς Ln Ti συμβαλλ. cum ABLΓΑΠΧ unc^{s} al certe pler. Praeterea K* al mu συμβαλουσα | αυτησ cum ℵ*ABDL PΓΑΠΧ unc^{s} al pler ... ℵ^{a}R 33. εαυτησ

20. υπεστρεψαν (R υπετρεψ.) cum unc omn (et. F^{w}) al^{150} fere ... ς (= Gb Sz) επεστρεψ. cum minusc non ita mu | ιδον cum ℵAD*HKLRSVX ΓΑΠ* al permu (:: ista forma ubi tanta auctoritate excellit, a textu haud arcenda est) ... ς Ln ειδον cum BD^{2}EGMPUΑΠ^{2} al pl (ut vdtr e silentio) | καθωσ: G add και | Δ^{gr*} ελαληθησαν | πρ. αυτουσ: syr ^{hr**} add *ab angelis*

21. και οτε: Amphil^{468} (Gall^{6}) κ. εγενετο οτε | επλησθησαν (et. Eus $^{steph\ 258}$ Amphil^{468} Chron^{381}): 33. al pauc επληρωθησαν ... D 2^{pe} συνετελεσθησαν, item *consummati sunt* it^{pl} vg (contra a *impleti sunt*, e *perfecti essent*) | ημεραι: D 13. 28. 33. 69. 2^{pe} al pius^{20} Eus^{steph} Amphil^{468} αι ημεραι, posteaque D αι οκτω (Eus om οκτω). Agnoscit lectionem codicis D et. syr$^{P\ mg}$ | του: X το. Chron^{381} pro του περιτ. αυτ. sic: ηλθον περιτεμ. το παιδιον | αυτον cum ℵABF^{w}KLRSUXΛΑΠΧ al^{100} fere a b c f ff^{2} g^{1} l q am fu for ing perus mt al (hi Latini *ut circumcideretur*, a *ut eum circumciderent*) go cop syr^{P} arm Eus^{steph} Or$^{int\ 3,947a}$ („de eo quod scriptum est: *cum autem impleti essent dies circumcisionis eius*" etc) ... ς (= Gb Sz) το παιδιον cum DEGHMV al permu e g^{2} vg^{ed} et gat em al syr^{sch} aeth Amphil^{468} Chron^{381} (vide ante) Or$^{int\ 3,947d}$ (*cum impleti*, inquit, *essent dies circumcidendi puerum*), item Γ αυτο το παιδιον | και (et. Amphil^{468}; et. Or$^{int\ 3,947e}$: „unde signanter evglsta addidit dicens: *et vocatum est nomen eius, quod*" etc): D 13. 69. 124. 346. it^{pl} (non e q) vg cop^{edd} (sed$^{petr\ 2}$ habet) Or$^{int\ 3,947d}$ om | εκληθη (it vg *vocatum est*): D ωνομασθη (d

22 Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ καθαρισμοῦ αὐτῶν, Lev 12, 4
κατὰ τὸν νόμον Μωϋσέωσ, ἀνήγαγον αὐτὸν εἰσ Ἱεροσόλυμα παρα-
στῆσαι τῷ κυρίῳ, 23 καθὼσ γέγραπται ἐν νόμῳ κυρίου ὅτι πᾶν Ex 13, 2
ἄρσεν διανοῖγον μήτραν ἅγιον τῷ κυρίῳ κληθήσεται, 24 καὶ τοῦ Lev 12, 8
δοῦναι θυσίαν κατὰ τὸ εἰρημένον ἐν τῷ νόμῳ κυρίου, ζεῦγοσ τρυ-
γόνων ἢ δύο νοσσοὺσ περιστερῶν.

---

nominatum est) | το κληθεν (-*vocatum*- it^{pler} vg): ℵ* το λεχθεν, e *quod dictum erat* | συλλημφθηναι (D συνλη-, L συλή-) cum ℵABDLR XAΣ ... ς συλληφθ. cum EGHKMSUVΓΑΠ al omn^{vid} | αυτον (ℵ$^{a\ vid}$ et ^{c}): ℵ* αυτην | εν τη κοιλια (Amphil ^{468} haec om): D εν κοιλια μητροσ

22. επλησθησαν: ℵ^{ca} (non * nec ^{cb}) Cyr$^{hr\ 364}$ επληρωθησαν | αι: 242. om (non B) | του (B^{3} suppl): B* om | αυτων (et. ς Wtst Gb Sz) cum ℵABLRXΓΑΛΠ unc^{8} al pler q go sah^{münt} cop^{schw} syr^{utr} arm^{zoh} aeth Cyr$^{hr\ 364}$ Cyr$^{luc\ 133}$ (ap Mai PP. N. Bi. 2: περι τίνοσ γεγραπται το περι του καθαρ. αυτων· ει γαρ το περι τ. καθ. αυτων περι τησ αγιασ θεοτοκου η περι του μακαριου ιωσηφ η περι του κυριου νομισει τισ λεγεσθαι, ασεβήσει etc) al Or$^{int\ 3,\ 947}$ („propter purgationem, inquit, eorum. Quorum eorum? Si scriptum esset propter purgationem eius, id est Mariae quae pepererat, nihil quaestionis oriretur"- „nunc vero in eo quod ait dies purgationis eorum, non videtur unum significare, sed alterum sive plures" etc) ....Gb′ αυτου cum D al^{6} Chron^{381}, item ς^{e} (1624. 1633. al) αυτησ cum perpaucis ut vdtr minusc (ut 76.) cat$^{oxon\ 22}$ Ps-Ath$^{2,\ 358}$ (οτε γαρ, φησιν, επλησθ. αι ημ. του καθ. αυτησ, ανηγαγ. το παιδ. εισ ιερολ. παραστησαι τω κυριω, καθωσ γεγρ. εν νομω κυριου· τουτο περι του βρεφουσ· και του δουν. θυσ. κατα το ειρημ. εν νομω κυρ. ζευγοσ τρυγ. η δυο νεοσσ. περιστερων· τουτο περι τησ παρθενου και του ταυτησ μνηστηροσ), item *eius* it^{pler} vg (et. 130^{lat}) Aug$^{cons\ 2,\ 17}$ ... 485. al^{2scr} cop^{wi} et^{ds} Amphil ^{468} Ir$^{int\ 187}$ om plane | Ir$^{int\ 187}$ om κατ. τ. νομ. μωυσ. | μωυσεωσ cum ℵBD KRVXΑΠΧ al permu ... ς μωσεωσ cum AEGHLMSUΓΑ al pl. Praeterea cf ad Mt 8, 4. Mc 12, 19 et alibi | αυτον (et. Chron ^{381}; Cyr$^{hr\ 364}$ τον ῑν̄ του παραστ. αυτον): X al aliq (maxime evgll) Ps-Ath$^{occurs\ dom\ 356}$ οι γονεισ το παιδιον ῑν̄ (:: cf v.27) | παραστησαι: Ir$^{int\ 187}$ *adstare* (-στηναι?) | τω: D om

23. νομω cum ℵABLRΓΑΛΠ unc^{8} al pler Amphil^{468} Ps-Ath^{357} Chron^{381}: Ln praem τω cum (B ex errore) DF^{w} Cyr$^{hr\ 364}$ | τω: D om | διανοιγον (ℵ^{c}): ℵ* al mu^{vid} (quinque ap Scriv) -γων

24. του: Δ το | Γ f^{scr} om εν τ. νομ. κυρ. | τω cum ℵBDL 2P^{e} al paue ... ς Ti om c. AEF^{a}RΑΛΠ unc^{8} al pler Ps-Ath$^{occurs\ dom\ 356}$ (vide ante) | νοσσουσ (Gb′) cum ℵBEF^{a}GHSVΑ al ^{10} fere ... ς Ln νεοσσουσ cum ADKLMRUXΓΑΠ al pl Ps-Ath^{358} (:: Phryn eclog^{206} νοσσοσ, νοσσιον, αμφοιν λειπει το ε· δια τουτο αδοκιμα. λεγε ουν νεοττοσ, νεοττιον, ινα αρχαιοσ φαινῃ. Cf et. Lc 13, 34)

25 *Καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος ἦν ἐν Ἰερουσαλήμ, ᾧ ὄνυμα Συμεών,*
καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος καὶ εὐλαβής, προσδεχόμενος παρά-
κλησιν τοῦ Ἰσραήλ, καὶ πνεῦμα ἦν ἅγιον ἐπ' αὐτόν· 26 *καὶ ἦν*
αὐτῷ κεχρηματισμένον ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, μὴ ἰδεῖν
θάνατον πρὶν ἢ ἂν ἴδῃ τὸν Χριστὸν κυρίου. 27 *καὶ ἦλθεν ἐν τῷ*
πνεύματι εἰς τὸ ἱερόν· καὶ ἐν τῷ εἰσαγαγεῖν τοὺς γονεῖς τὸ παιδίον
Ἰησοῦν τοῦ ποιῆσαι αὐτοὺς κατὰ τὸ εἰθισμένον τοῦ νόμου περὶ
αὐτοῦ, 28 *καὶ αὐτὸς ἐδέξατο αὐτὸ εἰς τὰς ἀγκάλας καὶ εὐλόγησεν*

---

25. ιδου (et. it vg cop syrP arm): D syr^{sch} aeth om, item go (*tunc* pro *και ιδου*, ut et. Mt 9, 18, item alibi pro *ιδου*) | *ανθρ. ην* c. ℵB b f l vg (syr^{sch} *vir autem quidam erat*) ... ς Ln Ti *ην ανθρ.* cum ADLRXΓΔΑΠ unc^{s} al certe pler a c e q perus go syrP cop Ps-Ath^{356} (et. Did$^{tri\,2,\,s}$ sed om *και ιδου*) ... P^{w} 243. om *ην* | ℵ* *ω ονομα αυτου* | *συμεων* et. it am fu perus al etc: c vg^{ed} et edd aliq ut for (sed non v. 34) em^{all} ing *Simeon*. Item v. 34 | *ευλαβης* cum ℵ^{c}ABDLRXΔΑ unc^{7} al longe pl it vg (Latt *timoratus*, *timens*, *metuens*) etc Did$^{tri\,2,\,s}$ Ps-Ath$^{356/4Q}$ (*ευλαβης δε πως; ευλαβουμενος απο προσωπου κυριου* etc) ... ℵ^{c}ΚΓΠ al^{10} fere syrP^{mg} arm *ευσεβης* | *του ισραηλ*: L 1. 22. 243. 248. 44^{ev} al^{2} ser Did$^{tri\,2,\,s}$ *τω ισρ.* | *ην* (1. 131. 10P^{c} aeth om) *αγιον* cum NABLRXΓΔΑΠ unc^{8} al pler e (*spir. erat in eo sanct.*) ... ς (= Gb 8z) *αγιον ην* cum D al pauc (it^{pler} vg syr^{utr} go arm) Did^{tri} Cyr$^{hr\,364}$

26. *και ην αυτω κεχρηματ.* (et. Did$^{tri\,2,\,s}$ Cyr$^{hr\,364}$; a *et erat ei responsum*; f vg Aug$^{cons\,2,\,17}$ *ei responsum acceperat*; item *responsum acceperat* Ir$^{int\,305}$ Or$^{int\,2,\,249}$): D *κεχρηματισμενος δε ην*, item *responsum autem acceperat* (b *-pit*) b c ff^{2} g^{1} l q; e *resp. enim acceperat* | *υπο*: L *απο* | *πριν η* (BP^{w} 36. om) *αν* (L *ηνα* pro *ηαν*) cum ℵ^{c}BP^{w}LRX 33. 36. ... ς Ln Ti *πριν η* omisso *αν* cum ADΓΔΑΠ unc^{8} al pler (sed mu om *η*). Item it^{pler} vg *nisi prius* vel *prius quam* ... ℵ* al aliq e (*quoadusque*) Did$^{tri\,2,\,s}$ *εως αν* | *ιδη* (r *ιδει*): KΠ 69. 124. 2P^{c*} al^{10} fere Cyr$^{hr\,364}$ (et ^{368} ex edd^{2}) *ιδειν* | *κυριου*: A b c (non a e f ff^{2} g^{1} l q vg) cop *κυριον* (sl^{rem} *τον* $\overline{χν}$ *και κυριον*)

27. *ηλθεν εν*: Did$^{tri\,2,\,s}$ *ηγετο εν* | *εισαγαγειν* (Did^{tri} *και εγενετο εν τω εισαγαγ.*): A 69. d^{scr} al pauc Ps-Ath^{360} *εισαγειν* | *το παιδ. ιν* (et. Did^{tri} Cyr$^{hr\,364}$ Chron^{392}): ℵ* (suppl ^{c}) om $\overline{ιν}$ | *ειθισμενον* (AVX al pauc *ηθισμ.*): D *εθος* (it^{pler} vg *consuetudinem legis*, e *legem*)

28. *και* (cop^{ds} om) *αυτος* (ita ℵ^{a}): ℵ* κ. *αυτ. δε* | *αυτο* (et. Did$^{tri\,2,\,s}$ Ps-Ath^{360} Chron^{392}): MUΓΔ 13. 69. 124. 131. 262. al^{40} fere go (item it vg *eum*, sed praecedit *puerum*, *infantem*) Cyr$^{hr\,364}$ et ^{146} *αυτον* | *εις τας αγκαλας* sine *αυτου* cum NBLΠ 27. 229^{c} 2P^{c*} w$^{ser\,c}$ a b l Ir$^{gr\,40}$ (*συμεωνα τον εις τας αγκαλας λαβοντα τον* $\overline{χν}$, similiter Or$^{4,\,209}$ o *δε συμεων αγαπα εις τας αγκαλας λαβων το σωτηριον του θεου* etc) Did$^{tri\,2,\,s}$ Cyr$^{hr\,146}$ libere (*συμεων ο δεξαμενος αυτον εν αγκαλαις και ειπων* etc) (Ir$^{int\,305}$ *-hunc manibus accipiens-*, *quem in manibus portabat Iesum*) ... ς add *αυτου*, Ln [*αυτου*] cum ADXΓΔΑ unc^{8} al pler c e

τὸν θεὸν καὶ εἶπεν· 29 νῦν ἀπολύεισ τὸν δοῦλόν σου, δέσποτα,
κατὰ τὸ ῥῆμά σου ἐν εἰρήνῃ, 30 ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ
σωτήριόν σου, 31 ὃ ἡτοίμασασ κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν λαῶν,
32 φῶσ εἰσ ἀποκάλυψιν ἐθνῶν καὶ δόξαν λαοῦ σου Ἰσραήλ.
33 καὶ ἦν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ θαυμάζοντεσ ἐπὶ
τοῖς λαλουμένοισ περὶ αὐτοῦ. 34 καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺσ Συμεὼν καὶ
εἶπεν πρὸσ Μαριὰμ τὴν μητέρα αὐτοῦ· ἰδοὺ οὗτοσ κεῖται εἰσ πτῶ-

---

f g$^{1.}$ q vg (ff$^{2.}$ nil nisi *et ipse accepit eum*) cop syr^{utr} arm aeth go Cyr$^{hr\,364}$ Ps-Ath^{360} (Chron^{382} *εν ταισ αγκαλαισ αυτου*) Ir$^{int\,40}$ (*qui in manus suas accepit Christum*) | *ευλογησεν*: DΓ al aliq Cyr$^{hr\,364}$ *ηυλογ.*

30. *ειδον* cum ℵBDEGHMO^{b}SUΓΑΠ^{2} etc ... ΑΚLO^{d}O^{e} VXΑΠ* al mu Did$^{tri\,2,\,8}$ *ιδον*

31. *παντων των λαων* (et. Eus$^{dem\,61}$ et ^{429} etc; Eus$^{ps\,223}$ *πα. τ. εθνων*): o^{d} *παντοσ του λαου*

32. *εισ αποκαλυψιν*: syr$^{p\,mg}$ *ad laetitiam* | *εθνων* (et. Ir$^{int\,187}$ et ^{205} Eus$^{dem\,61}$ et ^{429} et $^{ps\,49}$ Cyr$^{hr\,364}$ Chron^{382} Aug$^{cons\,2,\,17}$ etc): b e Ir$^{int\,235}$ *oculorum* (Mass. et alii ex uno codice ediderunt *gentium*; at codicum Italae b e testimonio probatur veram Ir^{int} lectionem esse *oculorum*) ... D om | *ισραηλ*: D *ιστραηλ* (cf ad 1, 54), b d *istrahel*, e f *isdrahel*. Cf ℵ ad Act 28, 20 et alibi.

33. o (157. aeth praem *ιωσηφ*) *πατηρ αυτου και η μητ. αυτ.* (*αυτ.* cum ℵ*L 131. 157. sah cop arm aeth Cyr^{hr}; Gb Ti om cum ℵ^{a}BD 1. g$^{2.}$ vg 130^{lat} Or^{int} Aug^{cons}; vide post de syr$^{p\,mg}$) cum ℵBDL 1. 131. 157. g$^{2.}$ vg 130^{lat} sah cop arm aeth syr$^{p\,mg}$ (apud Adlerum testantem *pater eius* pro *ιωσηφ* legi; White vero pro *ιωσηφ κ. η μητ. αυτου* notat *parentes eius*) Or$^{cat\,ox\,26}$ et $^{int\,3,\,950sq}$ Cyr$^{hr\,116}$ Hier$^{helvid\,6}$ (Vallars$^{2,\,213}$) Aug$^{cons\,2,\,17}$. Or$^{int\,3,\,951}$ verba Lucae his commentatur: *Quae igitur causa exstitit ut eum qui pater non fuit patrem esse memoraret? Honoravit eum spiritus sanctus patris vocabulo quia nutrierat salvatorem* etc. Eadem^{cat} sic: *προσ τι ουν πατερα ειπε τον μη σπειραντα μηδε αιτιον αυτω γενομενον τησ γενεσεωσ;* et. Cyr^{hr} l. l. addit: *οπερ αρπαζουσιν αιρεσιωτων παιδεσ, εξ ανδροσ αυτον και γυναικοσ γεγεννησθαι λεγοντεσ.* Hier vero l. l. addit: *Licet tu mira impudentia haec in Graecis cdd. falsata contendas, quae non solum omnes paene Graeciae tractatores in suis voluminibus reliquerunt, sed nonnulli quoque e Latinis ita ut in Graecis habentur assumpserunt. Nec necesse est nunc de exemplariorum varietate tractare, cum omne et Veteris et Novae scripturae instrumentum in Latinum sermonem exinde translatum sit, et multo purior manare credenda sit fontis unda quam rivi.* .... ς Ln (et Gb″) *ιωσηφ* (A al^{6} o *ιωσ.*) *και η μητ. αυτου* (33. al^{rem} om *αυτ.*) cum AEGHKMSUV ΓΑΛΠ al pler a b c e f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l q go cop$^{ds\,recent}$ (o *ιωσ.*) syr^{sch} et p^{txt} | *επι*: 1. 131. 252^{mg} syr^{p} add *πασι*

34. *ευλογησεν* c. ABDLΑΛΧΠ unc^{e} etc: ℵΓ p$^{parh\,scr}$ Chron^{382} (ex Basilio) *ηυλογ.* | *μαριαμ*: D 50^{ev} cop^{wi} Bas$^{3,\,368}$ *μαριαν*

σιν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραὴλ καὶ εἰσ σημεῖον ἀντιλεγόμενον. 35 *καὶ σοῦ δὲ αὐτῆσ τὴν ψυχὴν διελεύσεται ῥομφαία, ὅπωσ ἂν ἀποκαλυφθῶσιν ἐκ πολλῶν καρδιῶν διαλογισμοί.* 36 *Καὶ ἦν Ἄννα προφῆτισ, θυγάτηρ Φανουήλ, ἐκ φυλῆσ Ἀσήρ· αὕτη προβεβηκυῖα ἐν ἡμέραισ πολλαῖσ, ζήσασα μετὰ ἀνδρὸσ ἔτη ἑπτὰ ἀπὸ τῆσ παρθενίασ αὐτῆσ,* 37 *καὶ αὐτὴ χήρα ἕωσ ἐτῶν ὀγδοήκοντα τεσσάρων, ἥ οὐκ ἀφίστατο τοῦ ἱεροῦ νηστείαισ καὶ δεήσεσι*

---

34. *και αναστ.* (et. Or$^{4,\,886}$ et $^{int\,2,\,950\,sq}$ Hipp$^{fragm\,122}$ Eus$^{dem\,325}$ et $^{ps\,76}$ Cyr^{4,} ^{506} et ^{1085} Chron^{392} Ps-Ath^{362} Tert$^{earn\,22}$ etc): D c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l vg^{ed} (certe enim om *is* am fu ing em for perus al mu) Or$^{int\,2,\,951\,e}$ et^{958} *και εισ αναστ.* | *πρλλων*: Or$^{4,\,886}$ *πολλ. εθνων των* (sed affert libere: *επει μηδε ις αναξιον ἑαυτου πεποιηκεν εισ πτωσιν και αναστ. πολλων εθνων των εν τω ισρ. ελθων*), add *εθνων* et. 46. 52; Cyr$^{4,\,506}$ (non item ^{1085}) *νεκρων πολλων* | *εισ σημειον* (ita $\aleph^{c}$): $\aleph^{*}$ om *εισ*

35. *και σου δε* et. a e (*et tuam et ipsius*) syr^{utr} go Or$^{2,\,622}$ Bas$^{2,\,229\,bis}$ Amphil^{472} Cyr$^{4,\,1085}$ Ps-Ath^{362} Chron^{392}: BLX b f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot\,2\cdot}$ l q vg cop arm aeth Or$^{int\,2,\,950\,sqq}$ Aug$^{cons\,2,\,17}$ al om *δε*, hinc Ln [*δε*] | *αν* (ℵ 435. 2^{pe} al pauc om) *αποκαλυφθωσιν*: D *ανακαλυφθ.* | *εκ* (f g$^{1\cdot\,2\cdot}$ vid vg Or$^{int\,2,\,950}$ Aug$^{cons\,2,\,17}$ *ex multis cordibus*, e Or$^{int\,2,\,951}$ *de multis cordib.*, Or$^{int\,2,\,958}$ *ex multorum cordibus*): D om; item *multorum cordium* a b c ff$^{2\cdot}$ l q gat syr^{sch} aeth (non item cop syr^{P}) Hil Aug$^{epist\,149}$ al | *διαλογισμοι*: $\aleph^{*}$ add *πονηροι*

36. *ην* (et. a c e f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot\,2\cdot}$ l m q vg syr^{P} Or$^{int\,2,\,958}$ etc): D b syr^{sch} om | *προφητισ* cum ℵABDGHMSVΔΛΞΠ al pl ... EKLUΓ 1. 33. al mu *προφητης* | *αυτη*: $\aleph^{ca}$ (^{cb} rursus delet *και*) D 130. 254. m^{61} *και αυτη*. Similiter syr^{sch} pers^{P} *illa quoque* | *πολλαισ*: syr^{sch} pers^{P} aeth *αυτησ* | *μετα ανδρ. ετ. επτα* cum ℵBGLXΔ* 13. 33. 69. 131. 254. 44^{ev} pparh ser a e f g$^{1\cdot\,2\cdot}$ m q vg go cop syr^{P} aeth Amphil^{400} Ps-Ath^{364} Amb$^{siric\,542}$ (Gall^{6}) ... ADKΠ al^{u} ff$^{2\cdot}$ syr^{sch} Ir^{gr} et lat^{eo} (*τησ αννησ -επτα ετη μετα ανδροσ εζηκουτα, -septem annis cum viro*-) (Const$^{2,\,1,\,2}$ *ζησασα δε μετα ανδροσ εκ τ. παρθ. αυτησ ετ. επτ.*) *ετ. επτ. με. ανδρ.*... ς Ti *ετη μετα ανδρ. επτα* c. EHMSUVΓΔ 1. al pl b c l arm. Praeterea ℵ^{2} 124. al aliq *μετα του ανδροσ*, ot n^{2} b c e f g$^{1\cdot\,2\cdot}$ l m q vg *ανδρ. αυτησ* (*cum viro suo*) | *παρθενιασ* ut MΩHIKLSUVΓΔΠ al pl: ABDKMΞΔ* al -*νειασ*

37. *αὐτὴ*: ita vel ut EHKΔ *αὐτῇ* EHKMΩΓΔ tisch$^{4.\,**}$ al pl, item e *et ipsa* ... ς Ln *αὕτη*: ita GH tisch* al, item *et haec* it^{pler} (et. m) vg Aug cons$^{2,\,17}$ | *εωσ* cum $\aleph^{c}$ABLX 33. 120. f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot\,2\cdot}$ vg (et. *d*) sah cop Aug cons ... ς *ωσ* cum $\aleph^{c}$ΧΓΔΠ unc^{e} al pler syr^{utr} arm Ps-Ath^{364} ... D a b c e i m^{21} q go aeth Amb$^{siric\,542}$ (ut ante) al plane om | *ογδοηκοντα* (ita $\aleph^{c}$; $\aleph^{*}$ *εβδομηκοντα*) *τεσσαρων* (Δ -*ροιν*) his accentib EKΔ etc: MΓ 1. al *ογδοηκοντατεσσαρων* | *του ιερου* cum $\aleph^{ca}$BD$^{\Sigma}$$^{\Gamma}$^{W}LX cop Const $^{8,\,1,\,2}$ ... ς praem *απο* cum AΧΓΔΠ al pmu^{vid} Amphil^{400} Ps-Ath^{364}; item (*non recedebat* e, *non discedebat* Hil) *a templo* e Hil; it^{pler} vg Amb^{siric} Aug^{cons} (*non discedebat*) *de templo*; item $\aleph^{*}$ et ^{cb} praem *εκ*

λατρεύουσα νύκτα καὶ ἡμέραν. 38 καὶ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐπιστᾶσα ἀνθωμολογεῖτο τῷ θεῷ καὶ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ πᾶσιν τοῖς προσδεχομένοις λύτρωσιν Ἱερουσαλήμ.

39 Καὶ ὡς ἐτέλεσαν πάντα κατὰ τὸν νόμον κυρίου, ἐπέστρε- Mt 2, 22 s
ψαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν εἰς πόλιν ἑαυτῶν Ναζαρέθ. 40 τὸ δὲ παι- 1, 80

(ceterum Latinorum *de* solet εκ exprimere, *a* απο) | ιερου: D ναου | νηστειαισ etc: ℵ* νηστιασ και δεησιν? | δεησεσι cum BDKLMSUΠ etc: Ti δεησεσιν cum ℵ^a^ΑΚΧΓΑΛ etc | νυκτα: Λ 69. al^2 scr νυκταν, H* νυκτασ, 254. Const^3, 1, 2 νυκτωρ (η ουκ αφιστατο του ιερου νυκτωρ και μεθ ημεραν προσμενουσα ταισ δεησεσι και ταισ προσευχαισ) | ημεραν: ΑΓ 251. 47^cv al^2 scr al -ρα

38. και αυτη τη (Λ om τη) cum ℵABDLXΛΞΠ* 22. 27** 33. 59* 61. 114. 157. p^scr cop aeth Thphyl ... ς Ti και αὕτη αὐτῇ τῇ cum EGHKMSUV ΓΛΠ^2 al pler it vg (it^pler vg *et haec ipsa hora*, e *et ipsa illa hora*; e *et haec ipsa orans*) go (om και) syr^utr arm Amphil^470 (και αυτη, φησιν, η αννα αυτη τη etc) Ps-Ath^364 | ΗΓ al mu (^9ap Scriv) ανθομολογειτο | τ. θεω cum ℵBDLX*Ξ a (sed vdtr *deum dominum* habere) cop syr^p mg (Ir^int187 *et Anna autem prophetissa, ait, similiter clarificabat deum, videns Christum, et loquebatur de eo* etc) ... ς Ti τ. κυριω cum AX^2ΓΛΛΠ unc^8 al omn^vid it^pler vg go syr^utr aeth arm Const^3, 1, 2 Amphil^470 Ps-Ath^364 | F^w δεχομενοισ | ιερουσαλημ (Gb' prob Schu) cum ℵBΞ 1. 72. 114. 229* 6^pe (2^pe om plane) w^scr b c e f ff^2· g^2· l q am for fu em ing iac mt perus tol (al pl, cf Sanftl) sax go sah cop syr^sch arm aeth Ir^int187 Aug^cons2, 17 al; similiter *Israel* a g^1· vg^ed ... ς εν ιερουσαλ. cum ADLXΛΛΠ unc^8 al pler gat syr^p Amphil^470 Ps-Ath^364 (Phot^manich 14, 15 ανθωμολογειτο τω κυριω και περι του αγαθου ελαλει θεου, ωσ λυτρωσισ ουτοσ ειη τοισ εν ιερουσαλ. προσδεχομενοισ αυτον); similiter al aliq Const^3, 1, 2 180^lat εν τω ισραηλ

39. ετελεσαν (et. ℵ^c): ℵ*H ετελεσεν | παντα cum ℵBF^wLXΞ al ... ς Ln Ti απαντα cum ADΓΛΛΠ unc^8 al pler | κατα cum ℵ*DLΛΠ* 1. 13. 69. 2^pe w^scr al^7 (convenit it vg *omnia secundum* [a *quemadmodum*] *legem*. Similiter go.) arm ... ς Ln Ti τα κατα c. ℵ^c ABXΓΛΞΠ^2 unc^8 al pler | κυριου: Γ 1. 131. om | επεστρεψαν (ℵ* -ψεν) cum ℵ*BΞ ... ς Ln Ti υπεστρεψαν (:: quod frequentissimum ap Luc) c. ℵ^c ADLXΓΛΛΠ unc^8 al certe pler | την: ℵ* om | εισ πολιν c. ℵ*BD* 1. (al^vid) ... ς εισ την πολ. cum ℵ^c AD^2LXΓΛΛΞΠ unc^8 al pler | εαυτων cum ℵABDEGKLMSUVX ΓΛΞΠ al^70 fere ... ς αὑτων (sed H al αὐτ.) cum D^2HA al mu | ναζαρεθ (et. ς^e 1624. 1633.) cum B*DEGHMSUVΓΛΞ al pl; item Λ e -ραθ ... ς (et. Wtst Gb Sz) Ln ναζαρετ cum ℵB^3KLXΠ al mu, item A -ρατ. Praeterea vide ad 1, 26. Post ναζαρεθ D a add καθωσ ερεθη (D^2 ερηθη) δια του προφητου οτι ναζωραιοσ (a d *nazoreus*) κληθησεται :: e Mt 2, 23

40. παιδιον: D Caesar^17 add ιϛ | ηυξανεν (D* -νετο) και εκραταιουτο hoc ordine et. a f ff^2· g^1·2· l q vg Or^int3, 958ter et 954bis Aug^cons2, 17 etc: D b c e εκρατ. κ. ηυξ. (:: 1, 80 ordo verborum non fluct). Haec

δίον ηὔξανεν καὶ ἐκραταιοῦτο πληρούμενον σοφίας, καὶ χάρις θεοῦ ἦν ἐπ' αὐτό.

41 *Καὶ ἐπορεύοντο οἱ γονεῖς αὐτοῦ κατ' ἔτος εἰς Ἱερουσαλὴμ τῇ ἑορτῇ τοῦ πάσχα.* 42 *καὶ ὅτε ἐγένετο ἐτῶν δώδεκα, ἀναβαινόν-*

---

absq additam cum ℵBDL a b c e ff^{2*} g$^{1*\,2*}$ l vg sah cop syr^{hr} arm pers^{w} Or$^{int\,2,\,864}$ diserte (– *De Ioanne*: Puer autem crescebat et confortabatur, *et tamen non additur*: et replebatur sapientia, *sed* confortabatur spiritu. *Hic vero de domino*: Crescebat, *inquit*, et confortabatur, et replebatur sapientia, et gratia dei erat super eum.) item ^{864} Cyr$^{cat\,oxon\,26}$ (*ο ευαγγελιστης εφη· ηυξανε και εκραταιουτο, και τα εξης. δια τουτο περι τον κατα σαρκα χρη νοειν ταυτα· σωματικως γαρ ηυξανε και εκραταιουτο, των μελων συναδρυνομενων τη αυξησει.* Eadem in scholiis. Quae si recte Cyrillo adscribuntur, male ap Mai. PP. N. Bibl. II, 136 scripsisse perhibetur: *εκραταιουτο πνευματι.*) Geometr$^{cat\,vat}$ (ap Mai. Script. vet. N. Coll. IX. pag. 654. Singula ibi uberius illustrantur.) Cf et. Thdot in excerptis ap Clem^{ecl}: *το δε πνευματικον ο ανειληφεν και το ψυχικον ουτως εμφαινει· το δε παιδιον ηυξανεν και προεκοπτεν σφοδρα* ..... ς (Gb^{00}) add *πνευματι* (:: ex 1, 80) cum AΧΓΔΔΗ unc^{5} al omn^{vid} f q go syr^{utr} aeth (add *αγιω*) Caesar^{17} | *σοφιασ* cum ℵ^{a}ADΧΓΔΔΗ unc^{7} al pler Cyr$^{cat\,ox\,26}$ (pergit: *επληρουτο δε σοφιας και χαριτος* etc) ... ℵ^{c}BL 33. 157. 44^{ev} pparh ^{ser} sem *σοφια* (:: utraque constructio ex usu est Novi Testamenti; nec dativus ut Rom 1, 29. 15, 23. 2 Cor 7, 4, nec gen. ut Rom 15, 14. 2 Tim 1, 4 fluctuare solet. In Actis quidem non legitur nisi gen. 5, 28. 13, 52; item 2, 28) | *επ αυτο* cum ΚΑΒΕGΗLSVΓΔΔΗ al pl ... ΚUX al fere^{90} *επ αυτω*, M al^{2} *επ αυτον* ... D$^{\delta r}$ al *εν αυτω*, item *in illo* f ff^{2*} g$^{1*\,2*}$ vg Aug$^{cons\,2,\,17}$; contra b c d l q gat *cum eo* (l *illo*); denique a *super eum*, e *super illum*

41. *και επορευοντο*: D *επορευοντ. δε και* | *οι γονεις αυτου* et. e f g^{2*} vid q vg Aug$^{cons\,2,\,17}$ ... a b c ff^{2*} g^{1*} l *ioseph et maria* (c ff^{2*} add *mater eius*) | *κατ*: D *κατα* | *ετος*: ℵ^{a} *εθος* | *τη εορτη*: D praem *εν* (item it^{pler} vg *in*; a tantum *die sollemni*). Cf Ev. Thomae Gr. A XIX (p. 148): *ουτος δε αυτου δωδεκαετους επορευοντο οι γον. αυτου κατα το εθος εις ιεροσολημ εις την εορτην του πασχα μετα της συνοδιας αυτων.*

42. *οτε εγενετο ετων* (et. c e f ff^{2*} g^{1*} vg Or$^{int\,2,\,864}$ Aug$^{cons\,2,\,17}$): DL *εγενετο αυτω ετη*, item *cum* (l *et*) *facti* (a om) *essent* (l *sunt*) *illi anni* a b l q Amb$^{2,\,63}$ arm | *δωδεκα*: ND *ιβ'* ... 1. 131. *δεκαδυο* | *αναβαινοντων* (ℵ^{a} praem *και*) *αυτων* cum ℵABKLXΠ 33. 72. 114. 20^{ev} 2^{pe} c^{acer} w^{acr}, item *ascendentibus illis* f q vg ... ς *αναβαντων αυτων* c. EGHMSUVΓΔΔ al pler, item *et* (l add *cum*) *ascendissent* (c add *parentes eius*) b e ff^{2*} g^{1*} l, *et ascenderunt* a ... D e *ανεβησαν οι γονεις αυτου εχοντες αυτον* (ita d e *habentes eum* [e *illum*]). Edidimus *αναβ. αυτων* sine additam cum ℵBDL 135. 219. 248. sah cop syr^{sch} pers^{p} ... ς (Gb^{00} prob Schu) Ln add

των αὐτῶν κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἑορτῆς, 43 *καὶ τελειωσάντων τὰς ἡμέρας, ἐν τῷ ὑποστρέφειν αὐτοὺς ὑπέμεινεν Ἰησοῦς ὁ παῖς ἐν Ἰερουσαλήμ, καὶ οὐκ ἔγνωσαν οἱ γονεῖς αὐτοῦ.* 44 *νομίσαντες δὲ αὐτὸν εἶναι ἐν τῇ συνοδίᾳ ἦλθον ἡμέρας ὁδὸν καὶ ἀνεζήτουν αὐτὸν ἐν τοῖς συγγενέσιν καὶ τοῖς γνωστοῖς,* 45 *καὶ μὴ εὑρόντες ὑπέστρεψαν εἰς Ἰερουσαλὴμ ἀναζητοῦντες αὐτόν.* 46 *καὶ*

εισ ιεροσολυμα cum ACHΓΔΑΠ unc^{s} al pler it (e ante *εχοντεσ αυτον*) vg go syr^{p} arm aeth | *εορτησ*: DX a c e add *των αζυμων*

43. *τελειωσαντων*: D 6P^{e} *τελεσαντων* | *υπεμεινεν*: DX 1. 33. al^{5} Cyr$^{cat\ ox\ 26}$ (*ειτα φησιν απομειναι μεν αυτον.* Eadem$^{comm\ ap\ Mai^{157}}$) *απεμεινεν*, al pauc *εμεινεν*, *επεμειναν* | *ιησουσ* (69. 282. al pauc o $\overline{ις}$): ℵ*V 87. om, item a e om *puer*. Habent *puer Iesus* c f ff^{2*} g^{1*} l vg Aug cons$^{2,\ 17}$ cop aeth (contra *Iesus puer* b q go syr^{utr} arm) | *εν*: Γ 47^{ev} *εισ* | *ιερουσαλημ*: E *ισραηλ* (confusis compendiis similillimis) | *εγνωσαν οι γον. αυτ.* (Gb′) cum ℵBDL 1. 13. 33. 118. 131. 157. 209. c^{scr} a e vg 130^{lat} Aug$^{cons^{2,\ 17}}$ sah cop syr^{hr} syr$^{p\ mg}$ arm ... ς *εγνω* (Δ al pauc *εγνωσαν*, item f ff^{2*} blanch g^{1*} go *nescierunt* vel *non cognoverunt*) *ιωσηφ και η μητηρ αυτου* (l *mater eius neque ioseph*) cum ACHΓΔΑΠ unc^{s} al pler b c f ff^{2*} g^{1*} l q go syr^{sch} et ptxt aeth. Cf Ev. Thom. l. l. *και εν τω υποστρεφειν αυτουσ ανηλθε το παιδιον $\overline{ις}$ εισ ιεροσολυμα.*

44. *νομισαντεσ* (ΧΔ -ζοντεσ) *δε* (vg cop$^{sch\ w}$ syr^{p}, item^{vid} g$^{1*\ 2*}$; a *enim* pro *δε*): D *και νομισαντεσ* ... b c e f ff^{2*} l q go cop^{wl} et pstr^{2*} om *δε* | *αυτον ειναι εν τη συνοδια* c. ℵBDL 1. 33. 124. 209, item *illum esse* (a e *esse eum*) *in comitatu* (ff^{2*} *illum secum comitari*) it vg ... ς *αυτον εν τη συνοδ. ειναι* cum ACHΓΔΑΠ unc^{s} al pler. Item Ev. Thom. l. l. *οι δε γονεισ αυτου ενομισαν αυτον εν τη συνοδ. ειναι.* | *ημερασ οδον*: D *οδ. ημερασ* (d *viam diei unius*), item it^{pler} vg syr^{utr} (item Ev. Thom. l. l. *οδευσαντων δε οδον ημερασ μιασ*); e sic: *venerunt autem domi et quaesierunt eum inter propinquos et notos; non invenientes reversi sunt hierosolyma* etc) | *ανεζητουν*: Mr al^{5} *εζητουν*. Item Ev. Thom. l. l. Cf et. Or$^{2,\ 955}$ in schedis^{tra} et ^{com}: *τι δε και εζητουν αυτον;* - *ουτωσ κακεινοι εζητουν τον κυριον ημων* $\overline{ιν}$ $\overline{χν}$ etc | *συγγενεσιν* (DX *συνγε.*) cum ℵABCDΓΠ unc^{s} al pler (et. Ev. Thom. l. l., sed add *αυτων*) ... LΧΔΛ 1. 13. 33. 69. 209. 346. al^{10} *συγγενευσιν* (:: cf Mc 6, 4) | *και τοισ* cum ℵ^{c}ABC*KL^{s}MSΠ 33. 69. 124. al^{25} fere it^{pler} vg ... ς (= Gb) *και εν τοισ* cum C^{3}DEGHUVXΓΔΛ f go arm ... ℵ*L* om *και τοισ γνωστ.* Cf Ev. Thom. l. l. ubi est: *εζητουν αυτον εν τοισ συγγενεσιν αυτων, και μη ευροντεσ αυτον ελυπηθησαν σφοδρα, και υποστρεψαν παλιν εισ την πολιν ζητουντεσ αυτον.*

45. *ευροντεσ* (D *ευρισκοντεσ*, it vg *invenientes*) absque αυτ. cum ℵBC*DL 1. 13. 33. 118. 124. 131. c e ff^{2*} g$^{1*\ 2*}$ l vg arm aeth ... ς add *αυτον*, Ln [*αυτον*] cum AC^{3}XΓΔΑΠ unc^{s} al pler a b f q sah cop syr^{utr} go | *αναζητουντεσ* (Gb″) cum ℵ^{c}BCDL al^{10} (it^{pl} vg *requirentes*) ... ς *ζητουντεσ* c. ℵ*AXΓΔΑΠ unc^{s} al pler (a b e *quaerentes*, at ita a e et. v. 44). Cf Ev. Thom. ad v. 44

ἐγένετο μετὰ ἡμέρας τρεῖς εὗρον αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ καθεζόμενον ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων καὶ ἀκούοντα αὐτῶν καὶ ἐπερωτῶντα αὐτούς· 47 *ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες αὐτοῦ ἐπὶ τῇ συνέσει καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν αὐτοῦ.* 48 *καὶ ἰδόντες αὐτὸν ἐξεπλάγησαν,* 5. 10 *καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ· τέκνον, τί ἐποίησας ἡμῖν οὕτως; ἰδοὺ ὁ πατήρ σου κἀγὼ ὀδυνώμενοι ἐζητοῦμέν σε.* 49 *καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· τί ὅτι ἐζητεῖτέ με; οὐκ ᾔδειτε ὅτι ἐν*

---

46. *εγενετο*: P^{w} om, nec exprim syr^{sch} al. Item Ev. Thom. l. l.; pergit enim post *ζητουντες αυτον*: *και μετα τριτην ημεραν ευρον αυτον εν τω ιερω καθεζομ. εν μεσ. των διδασκ. και ακουοντα του νομου κ. ερωτωντα αυτους.* | *μετα* cum ℵBL 1. 33. 131. ... ς Ln *μεθ* cum ACDX ΓΔΛΠ unc^{s} al pler | *εν τω ιερω*: D 254. post *καθ.*, al pauc om | *καθεζομενον* (Thaum^{6} *θεοφανως εν μεσω διδασκαλων καθεζομενος*): D 1. 118. *καθημενον*, G om | ALU *εμμεσω* | *και ακουοντα* et. go syr utr al Or$^{int\,2,\,26}$: D al^{5} it vg sah cop om *και* | *ακουοντων αυτων κ. επερωτωντα* (X -*τουντα*) *αυτους*: b c d ff^{2}· g$^{1.\,2}$ q vg *audientem illos* (b harl^{3} *illum*, d *eos*) *et interrogantem eos* (q *illos*), item a l am al omisso *eos*; e f Or$^{int\,2,\,29}$ *audientem et interrogantem illos*

47. *δε ακουοντ. αυτου* (69. *παντ. οι ακ. αυτ.* post *αποκρι. αυτ.* pon): B Or$^{int\,2,\,29}$ („quando *et mirabantur omnes super responsis eius*") om. Sic e hunc versum habet: *et omnes qui audiebant admirabantur prudentiam et os et responsa.*

48. *ειπεν* (a *ait*; it^{rell} vg *dixit*) *πρ. αυτ. η μητ. αυτ.* cum ℵBCDLX 1. 118. 209. 254. a e f go syr^{sch} arm aeth Cyr$^{fid\,116}$; item b c l q vg Aug cons$^{2,\,17}$ cop *dixit mater eius ad illum*, syr^{P} *ad illum dixit mater eius* ... ς Ti *πρ. αυτ. η μητ. αυτ. ειπ.* cum ΑΓΔΑΠ unc^{s} al pler. Cf Ev. Thom. l. l.: *προσελθουσα δε η μητ. αυτου μαρια ειπεν αυτω· ινατι τουτο εποιησας ημιν, τεκνον; ιδου οδυνωμενοι εζητουμεν σε.* | *εποιησας*: A$^{Er^{s}}$ *-ησεν*, sed ipse * correxit | *ιδου ο πατ. σου καγω* (C^{3}L 1. 33. 69. Cyr$^{fid\,116}$ *και εγω*, Or$^{int\,2,\,251}$ *ecce ego et pater tuus*, Epiph^{155} Chr$^{7,\,29}$ et $^{9,\,31}$ Dialmaced^{468} *ιδου εγω και ο πατ. σου*, quo ordine et. Or$^{int\,2,\,264}$ Ambrst Quaest Hier): 254. syr^{P} *ιδ. ο πατ. σου και οι συγγενεις καγω*, similiter C^{a} vel potius ut vdtr *ιδ. οι συγγενεια και ο πατ. σου και εγω*, 6P^{e} post *καγω* add *και οι συγγεν. σου* ... e *nam et propinqui tui et ego* ... a b ff^{2}· l plane om, item syr^{cu} nil nisi *ecce nos*. Cf et. Ev. Thom. | *οδυνωμενοι* (VXΓ al *-νομενοι*) et. b c g^{2}· vid vg syr^{utr} arm aeth go Or$^{int\,2,\,251}$ Aug$^{cons\,2,\,17}$: D a e ff^{2}· g^{1}· l q gat syr^{cu} Ambrst Quaest *οδυν. και λυπουμενοι* (*dolentes et tristes*, Ambrst Quaest *moesti et tristes*) | *εζητουμεν* cum ℵ^{c}ACDLXΓΔΑΠ unc^{s} al fere omn it^{omn} vg syr^{omn} etc Or$^{int\,2,\,251}$ et $^{2,\,264}$ Epiph^{155} Cyr$^{fid\,116}$ et luc^{126} Chr$^{7,\,29}$ et $^{9,\,31}$ etc (cop *eramus tristes quaerentes te*): ℵ*B 6P^{e} vid *ζητουμεν*

49. *και* (syr^{sch} et cu om) *ειπεν*: 13. 49. 346. *ειπ. δε* | *τι οτι*: A *τι οτε* (sequente *ζητειτε*, confusis *οτι* ε et *οτε*. Recte *ὁ*: *quid est quod quae-*

τοῖς τοῦ πατρός μου δεῖ εἶναί με; 50 καὶ αὐτοὶ οὐ συνῆκαν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν αὐτοῖς. 51 καὶ κατέβη μετ' αὐτῶν καὶ ἦλθεν εἰς Ναζαρέθ, καὶ ἦν ὑποτασσόμενος αὐτοῖς. καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ διετήρει πάντα τὰ ῥήματα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. 52 καὶ Ἰησοῦς προέκοπτεν ἐν τῇ σοφίᾳ καὶ ἡλικίᾳ καὶ χάριτι παρὰ θεῷ καὶ ἀνθρώποις.

---

rebatis me.) Ev. Thom. l. l. τι | εζητειτε cum ℵ^{c}ABCDLXΓΔΠ unc^{s} al fere omn it^{pler} vg syr^{utr} arm aeth go Or$^{int\ 2,\ 955bis}$ Epiph ^{115} Dial maced ^{486} Photmanich$^{4,\ 16}$ etc ... ℵ* 346. b cop syr^{cu} ζητειτε. Item Ev. Thom. l. l. praegresso εζητουμεν | ηδειτε et. g^{1} vg go cop syr^{utr} arm aeth Or$^{int\ 2,\ 953}$ et ^{955} Did$^{tri\ 2,\ 20}$ Epiph ^{442} Cyr$^{hr\ 115}$ Dialmaced ^{486} Thdrt$^{5,\ 1063}$ Photmanich$^{4,\ 16}$: D 225. 282. 49^{ev} a b c e f ff^{2} l q syr^{cu} Ir (vel potius Marcosii ap Ir) g^{r} et lat ^{92} Cyr$^{fid\ 116}$ Thdrt$^{5,\ 122}$ Tert$^{prax\ 26}$ (Or$^{int\ 2,\ 954}$ nexus suadebat *nescitis*) *οιδατε*. Item Ev. Thom. l. l. | εν τοις: Did$^{tri\ 2,\ 20}$ Dialmaced ^{486} Thdrt$^{5,\ 1063}$ *εν τω οικω*. Similiter syr^{sch} et^{cu} arm^{cod} pers^{p}. | ειναι με: et. Cyr$^{fid\ 116}$ Thdrt$^{5,\ 122}$ Phot manich$^{4,\ 16}$ etc (et. Ev. Thom. l. l.): D 1. 13. 69. 118. 6p^{c} it vg Ir^{gr} et lat ^{40} Or$^{int\ 2,\ 955sqq}$ Did$^{tri\ 2,\ 20}$ Cyr$^{hr\ 115}$ Epiph ^{155} et ^{442} Thdrt$^{5,\ 1063}$ Dial maced ^{486} *με ειναι*

50. και αυτοι: D e cop syr^{sch} et^{cu} Or$^{int\ 2,\ 956}$ *αυτοι δε* | ελαλησεν (it vg Or$^{int\ 2,\ 956}$ *locutus est*): 1. 118. 131. 209. ειπεν, item syr^{sch} et^{cu}

51. και κατεβ. μετ αυτων: b l Ambl$^{ac\ 2,\ 65}$ om, item Did$^{tri\ 2,\ 20}$ Dialmaced ^{486} pergentes *και κατηλθεν εισ* | και ηλθεν (aeth *et abiit* ante *και κατεβ.*) cum ℵABC^{3}LXΓΔΑΠ unc^{s} al omn fere it vg syr^{cu} et ^{utr} arm go Or$^{int\ 2,\ 956}$ ... C*DFW 28. cop om, hinc Gb^{c} | ναζαρεθ (et. ς^{c} 1624. 1633) cum B*DEGHMSUVΓΔ al pl, item c^{2}A -ραθ ... ς Wtst Gb Sz Ln ναζαρετ cum ℵB^{2}KLΞΠ al mu, item Δ -ρατ. Praeterea cf ad 1, 26 | και η μητηρ cum ℵABC*KLSUVXΓΔΑΠ al pl it^{pler} vg go syr^{p} arm ... Gb' *η δε μητ.* cum C^{3}EGHM al^{45} fere e cop syr^{sch} et^{cu} Or$^{int\ 2,\ 956}$ Eus steph ^{223}; item Ev. Thom. l. l. | παντ. τα ρηματ. cum ℵBCEGHLMUVX ΓΔΛ al pler b c e f ff^{2} g^{1} l q vg Or$^{int\ 2,\ 956}$ ... ADKΠ 114. 253. w$^{scr\ 2p}$ *c* τα ρηματ. απαντ. (D παντ.), a *verba eius omnia*; cop go *haec verba omnia* ... s 62. om τα ρημ. (Cf Ev. Thom. l. l. *η δε μητ. αυτ. διετηρει παντ. τα γενομενα.*) Praetereaque absque ταυτα cum ℵ*BDM a e syr$^{sch\ ed}$ arm ... ς Ti add ταυτα, Ln [ταυτα] cum ℵ^{c}ACLXΓΔΑΠ unc^{7} al omn^{vid} b c f ff^{2} g^{1} l vg syr^{cu} syr^{cod} et p aeth (cop go vide ante) Or$^{int\ 2,\ 956}$ Eus$^{steph\ 223}$, insuperque ℵ^{c}X al^{5} sl Eus^{steph} add *συμβαλλουσα* (X -*αλουσα*) | αυτης: ℵ^{c} *εαυτης*

52. ις cum ℵ^{c}ABCDLXΓΔΑΠ unc^{s} al pler Ath ^{456} et ^{475} al: ℵ*A al^{5} Or$^{2,\ 214}$ et ^{605} o ις | προεκοπτεν: ita ℵAB*CEKLSXΓΔΑΠ etc: D -πτας, M^{s} (*προέκοπτες*) U al certe permu -πτε, ut et. Ln edidit | εν τη cum ℵL cop Or $^{2,\ 214}$, item B omisso εν, item omisso τη Cyr$^{ioh\ 96}$ Epiph ^{1019} et ^{1024} ... ς Ln Ti om (ita et. Ev. Thom. l. l.) cum ACDXΓΔΑΠ unc^{8} al omn^{vid} Ath ^{456} et ^{475} al (Or$^{2,\ 128}$ *τί ατοπον αυτον και προκεκοφεναι σοφια και ηλικια και χαριτι παρ. θε. κ. ανθρ.*) | σοφια κ. ηλικια cum ℵABCXΓΔ

III.

1 [c. 3] *Ἐν ἔτει δὲ πεντεκαιδεκάτῳ τῆς ἡγεμονίας Τιβερίου Καίσαρος, ἡγεμονεύοντος Ποντίου Πειλάτου τῆς Ἰουδαίας, καὶ τετρααρχοῦντος τῆς Γαλιλαίας Ἡρῴδου, Φιλίππου δὲ τοῦ ἀδελφοῦ*

ΑΠ unc[a] al omn[vid] f ff[2·] g[1· 2·] vg go syrP (arm?) Or[2, 214] et [129] (quem locum modo adscripsimus) et [int2, 250] Ath[456] et [475] Cyrioh[96] et trin[22] (et. [22]) Epiph [1019] Aug[cons2, 57] et alibi (et. Ev. Thom. l. l.) ... DL a b c e l q cop syr[cu] et [sch] et hr (Or [2, 219] *ουκουν προεκοπτεν ηλικια, προεκοπτε σοφια, προεκοπτε χαριτι* etc, at subsequuntur statim verba quae iam adposuimus) Or[int 2, 672] et [2, 25] („sic enim refertur quia Iesus proficiebat aetate et sapientia apud deum et homines") Epiph [1024] Cyr [nest 36] Amphil [6, 500] (in explicatione *προεκοπτεν ουν κατα την ηλικιαν ανδρουμενου κατα φυσιν του σωματος, σοφια δια τους -χαριτι-*, sed non in inscriptione) Nyss[antirrh] (ap Gall [6, 526] et [543]) Thdrt [2, 252] et monach (ap Gall [2, 409]) et alibi Victorin (sed praecedit: „Origenes et Victorinus non multum inter se diversa senserunt - quia proficiebat aetate et sap. et grat. apud deum et homines" apud Hier[ecclesiast2, 425], ap Routh[2, 241]) | *παρα θεω* (N[c]): ℵ* *θεου* (sed pergit *και ανθρωποις*) | *ανθρωποις* (et. Or[2, 129] et [214] etc): D praem *παρα*

III. 1. *δε* (Clem[407] *ετει δε πεντεκαιδ. επι τιβεριου καισαρος εγενετο ρημα κυριου επι ιω. τον ζαχαριου υιον*): ℵ[ca] (rursus restituit [cb]) HK*X 28. 124. plus[20] tol arm Or[int 2, 256] et [257] Eus[dem 265] et [296] et [428] om | *πεντεκαιδεκατω*: L *πεντεδεκατω* | *ηγεμονιας* (ΑΓ -νειας, B[mg*] *βασιλειας*) *τιβ. καισαρος*: X add *αυγουστου* | *ηγεμονευοντος* ot. Eus[dem 296]: D Eus[dem 265] et [428] Chron [302] *επιτροπευοντος*. Item it vg *procuranle* | *πειλατου* cum AB*D ... ς Ln Ti *πιλατ.* cum ℵB[2]CL uncrell al omn[vid] | *της ιουδαιας*: ℵ* om (suppl [c]) | *και τετρ.*: Eus[dem 263] (cf et. [296] *τετραρχουντων δε ηρωδου κ. φιλ. κ. λυσ.*) Chron [302] *τετρ. δε* | *τετραρχουντος* ter cum ℵ*C cop. Hanc formam ℵ ubique tuetur atque Le 9, 7, ubi omiserat ℵ* hunc titulum Herodis, ℵ[a] reposuit. Accedit ubique (praeter Act 13, 1) C, Lc 9, 7 etiam X, Matthaei vero loco 14, 1 etiam ZA. Hinc vix dubium est hanc insolitam formam a sacris scriptoribus positam, a scribis vero plerisque electam esse. Nobis igitur ubique reponenda videbatur ... ς Ln Ti *τετραρχουντος* ter cum ℵ[c]AB(D)L etc (et. syrP [mg] S[r]) | *και τετρ. της γαλιλαιας*: haec D[gr] om per errorem; excidit enim versus in columna Graeca, posteaque pagina exeunte alteraque incunte bis scriptum est *τετραρχ. τ. ιτουρ.* | *της γαλιλ. ηρωδου* (et. Or[int 2, 257] Eus[dem 265] Chron[302]): AKΠ *ηρωδ. τ. γαλιλ.* | *ιτουραιας* (ita et. cop[schw ex ds]; LA al pauc *ητουρ.*): cop[wi] et petr[4·] *ιδουμαιας* ... B[mg*] *ορεινης* | ℵ* om *ιτουραιας* usq *Λυσανιου*, suppl ℵ[a] | *και τραχωνιτιδος* (ita et. ℵ[c]; B* *τραχωνειτ.*): ℵ[a] *τετραχωνιτιδος*, K 69. 48[ev s cor] *και τετραχωνιτιδ.* (K - χο -), e *et tetrachonitidis*, cop *κ. τετραγωνιτ.* | *αβιληνης* ut ℵ[a]EGHKLSUXΓΔΠ al pl q (*abilaenae*) em syr[sch] (et [cu]) arm Eus[dem 265], item AB *αβειληνης*,

αὐτοῦ τετρααρχοῦντοσ τῆσ Ἰτουραίασ καὶ Τραχωνίτιδοσ χώρασ, καὶ Λυσανίου τῆς Ἀβιληνῆσ τετρααρχοῦντοσ, 2 ἐπὶ ἀρχιερέωσ Ἄννα

---

go *abeileni* ... CMVA al mu c g [1. 2.] l vg cop syr^{p} (et. $^{mg\ gr}$) Chron^{392} *αβιλινησ* (*abilinae*), D^{2} *αβιλλινησ* ... D* *αβιλλιανησ*, item a b e f ff^{2} *abilianae* (e *abilianeae*, ff^{2} *ablianae*), d *abillianetis* ... aeth *sabilanes* | L *τησ αβιληνησ* (*η* sec supra lineam suppletur) *τε*. reliquis tribus syllabis *τραρχουντοσ* ipsa prima ut vdtr manu supra lineam adscriptis. De initio evglii Marcionis Tert$^{marc\ 4,7}$: *Anno quintodecimo principatus Tiberiani proponit eum* (edd. Paris. et Franck. *deum*. Praecedit 4, 6 *constituit Marcion alium esse Christum qui Tiberianis temporibus a deo quondam ignoto revelatus sit*) *descendisse in civitatem Galilaeae Capharnaum*. Item Epiph^{311} (42, 11) *εν τη αρχη παντα τα απ αρχησ τω λουκα πεπραγματευμενα - ταυτα παντα περικοψασ απεπηδησε και αρχην του ευαγγελιου εταξε ταυτην· εν τω πεντεκαιδεκ. ετει τιβεριου καισαροσ, και τα εξησ*. Cf et. Dial^{1,823} *ποτε κατηλθε* (praecedit *ο αγαθοσ* vel potius *ο αγ. θεοσ*) *σωσαι τουσ ανθρωπουσ; καθωσ περιεχει το ευαγγελιον, οτι επι τιβεριου καισαροσ, επι των χρονων πιλατου*. Rursus^{1,869} *ωσ φασιν, επι τιβεριου κατελθων* (ex prioribus *ο αγνωστοσ θεοσ* suppleri potest) *εφανη εν καφαρναουμ*. Praeterea cf Tert l. l. *indignum denique ut - christus vero dei descensus de caelo sui non invenerit annunciatorem*. Item Ir$^{int\ 106}$ *-dicens, Iesum autem ab eo patre, qui est super mundi fabricatorem deum, venientem in Iudaeam temporibus Pontii Pilati praesidis, qui fuit procurator Tiberii Caesaris, in hominis forma manifestatum his qui in Iudaea erant, dissolventem prophetas et legem et omnia opera eius dei qui mundum fecit*. Item Hipp^{7,31} *μαρκίων τὴν γένεσιν τοῦ σωτῆροσ ἡμῶν παντάπασι παρῃτήσατο, ἄτοπον εἶναι νομίζων - ἀλλὰ χωρὶσ γενέσεωσ ἔτει πεντεκαιδεκ. τῆσ ἡγεμονίασ τιβερίου καίσαροσ κατεληλυθότα αὐτὸν ἄνωθεν, μέσον ὄντα κακοῦ καὶ ἀγαθοῦ, διδάσκειν ἐν ταῖσ συναγωγαῖσ*. Ad inscriptionem evglii Marcionis spectat Tert^{4,2} *Marcion evglio scilicet suo nullum adscribit auctorem* -; quibuscum cf Dial^{1,829} *οὐ πετροσ εγραψεν αλλ ο χ̅ς̅ το ευαγγελιον*. Seqq usque 4, 16—30 (quae post 4, 31—39 posuit) praeteriisse Marcionem testatur cum aliis Epiph^{311} et^{342sq}. De Evangelii Ebionitarum initio — quod ad Mt 3, 1 supplendum — Epiph^{30,13} haec tradidit: *η δε αρχη που παρ αυτοισ ευαγγελιου εχει οτι εγενετο εν ταισ ημεραισ ηρωδου του βασιλεωσ τησ ιουδαιασ, ηλθεν ιωαννησ βαπτιζων βαπτισμα μετανοιασ εν τω ιορδανη ποταμω, οσ ελεγετο ειναι εκ γενουσ ααρων του ιερεωσ, παισ ζαχαριου και ελισαβετ, και εξηρχοντο προσ αυτον παντεσ. και μετα το ειπειν πολλα επιφερει οτι του λαου βαπτισθεντοσ ηλθε και ι̅ς̅ και εβαπτισθη υπο του ιω*. (Quae sequuntur ad Mt 3, 16 adscripta sunt.) Rursus^{30,14} habet: *παρακοψαντεσ γαρ τασ παρα τω ματθ. γενεαλογιασ αρχονται την αρχην ποιεισθαι, ωσ προειπομεν, λεγοντεσ οτι εγενετο, φησιν, εν ταισ ημ. ηρωδου βασιλ. τησ ιουδαιασ επι αρχιερεωσ καϊαφα, ηλθε τισ ιω. ονοματι βαπτιζων - ποταμω, και τα εξησ*.

2 *επι* cum ΒΑΒCDEGHKLMSUVΧΓΔΛΠ al pl Eus$^{dem\ 365}$ et ^{398} Thdrt^{2,1247}

2 ss Mt 3, 1 ss Mc 1, 1 ss Io 1, 6 ss καὶ Καϊάφα, ἐγένετο ῥῆμα θεοῦ ἐπὶ Ἰωάννην τὸν Ζαχαρίου υἱὸν
ἐν τῇ ἐρήμῳ, 3 7.1 καὶ ἦλθεν εἰς πᾶσαν τὴν περίχωρον τοῦ Ἰορ-
4—6 Ms 40, 5—3 δάνου κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, 4 ὡς
γέγραπται ἐν βίβλῳ λόγων Ἡσαΐου τοῦ προφήτου· φωνὴ βοῶντος
ἐν τῇ ἐρήμῳ· ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς

Chron 382 ... ς (= Gb Sz) επ cum minusc vix mu | αρχιερεως cum iisdem unc qui επι item F^w al pl b e syr^p aeth Eus^dem bis Thdrt^cod ... ς (= Gb Sz) αρχιερεων cum minusc vix mu it^pler vg cop go Thdrt ed Chron Or^int 2, 957 | αννα: H 28. 258. ανα | καιαφα cum ℵABLXΓ ΔΑΠ unc^s al omn^vid q am fu cop (syr^p mg gr καηαφα) Eus^dem Thdrt Chron ... Ln καϊφα cum CD a b c (e *capha*) f (ff^2. g^1. 2. ut vdtr) l vg ed (et mss pl ut vdtr) Or^int (:: at ita D it^pler vg ubique) | θεου et. a b e f am fu Or^3, 957 (ex sched^gra et comb: ουδεποτε γεγονε ρημα θεου επι τινα των προφ. ει μη νυν μονον - δια τουτο προσ ιω. εγενετο ρημ. θεου. Item Or^int l. l. in comm) et 4, 127 Eus^dem 428 Chron 392 ... 28. (λογοσ κυρ.) p^parh scr c l q (item^vid ff^2. g^1. 2.) vg^ed et mss pl (ut for em) Clem 407 Or^int 3, 957 txt κυριου | επι et. Clem 407 Or 4, 127 Eus^dem 428 Chron 392: Δ 28. Or^3, 957 lib (e sched^gra et comb, ut vidimus) προσ | BD ιωανην | τον ζαχαριου cum ℵABCDEFHKLMSUVXΓΔΑΠ al longe pl Clem 407 Or 4, 127 Chron 392 ... ς (= Gb Sz) τον του ζαχ. cum G 1. 69. 2^po al vix mu Eus^dem 428 | εν τη ερημω: syr^cu praem *et praedicabat*, posteaque και ηλθεν habet et κηρυσσων om

3. πασαν την cum ℵCDXΓΔΑΠ unc^s al pler cop Eus^dem 428 Chron 392 ... Ln Ti om την cum ABL al pauc Or^3, 719 et 4, 127 (et. 3, 957 ex sched^gra et comb) :: cf Mt 3, 5 ubi similiter pro πασα η ιουδαια LMΓΔ al πασα ιουδ.

4. ωσ (et. Or 4, 127 Chron 392): C Eus^dem 428 καθωσ | βιβλω (et. Or Eus Chron): B βιβλιω | E^*vid των λογων | προφητου sine λεγοντ. cum ℵB DLΔ 1. 118. 124. it^pler vg cop syr^cu arm Or^4, 127 Eus^dem 428 ... ς (Gb^00) add λεγοντοσ cum ACXΓΔΠ unc^s (E hiat usq του ιωανν. v. 15) al pler (13. λεγων) f q go syr^utr aeth Chron 392 | εν τη ερημω· ετοιμασατε: de hac verborum distinctione vide ad Mc 1, 3. Eandem sequitur Eus dem 428: η δια του ιω. φωνη επι τησ ερημου κηρυσσουσα. | κυριου (et. Or^4, 127 Eus^dem 428 Chron 392): A al^5 του κυρ. | αυτου (Or^4, 127 προσεθηκε δε ο λουκασ και - πασα φαραγξ - του θεου· ομοιωσ τω μαρκω αναγραψασ το· ευθειασ ποι. τ. τριβ. αυτου, επιτεμνομενοσ, ωσ προειρηκαμεν, το· ευθειασ ποι. τ. τριβ. του θεου ημων. Hier^malach 3: „pro eo quod LXX transtulerunt *dei nostri*, Marcus Lucasque dixerunt *eius*"): D^gr υμων, syr^sch et cu pers^p *deo nostro*; item Ir^int 184 „de quo iterum ait Matthaeus, similiter autem et Lucas: *Hic enim est qui dictus est a domino per prophetam: Vox clamantis in deserto: Parate viam domini, rectas facite semitas dei* (cdd^2 *domini*) *nostri. Omnis vallis implebitur - salutare dei.*" (cf ad v. 5) Cf et. Cyr^luc 140 τι δε βουλεται το· ευθειασ ποιειτε τασ τριβ. του θεου ημων; Postea ο δε ιωαννησ· ευθειασ ποιειτε τασ τριβ. υμων· τουτο δε εστι το ευθειαν ειναι την

τρίβους αὐτοῦ· 5 πᾶσα φάραγξ πληρωθήσεται καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται, καὶ ἔσται τὰ σκολιὰ εἰς εὐθείας καὶ αἱ τραχεῖαι εἰς ὁδοὺς λείας, 6 καὶ ὄψεται πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ. 7 [s. 5] Ἔλεγεν οὖν τοῖς ἐκπορευομένοις ὄχλοις βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ· γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς; 8 ποιήσατε οὖν καρποὺς ἀξίους τῆς μετανοίας, καὶ μὴ ἄρξησθε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς· πατέρα ἔχομεν τὸν

7–9 Mt 3, 7–10

ψυχην. Rursus post: αλλ ωσπερ τινος αντιφωνουντος και λεγοντος· πως ετοιμασομεν την οδον κυριου η πως ευθειας αυτου τας τριβ. ποιησομεν;

5. φαραγξ: ita ℵBCDFGKL^{3}MUΓΔΛΠ al pl ... AHL^{s}Sx al permu (10 apud solum Scriv) -ρας | ευθειας cum BD^{gr}X 78. 253^{s} 32^{ov} a b c ff^{2}· g^{1}· l vg arm Or^{6,127} (αντι δε του· και εσται παντα σκολια εις ευθειας [-αν?], χωρις του παντα την λεξιν εθηκε, μετα του αντι ενικου· εις ευθειαν, πεποιηκεναι πληθυντικον· ευθειασ) et Int^{2,268} et ^{4,693} Ir^{int184} (*in directa*, sed$^{cdd^{2}}$ *in directum*. Praetorea vide ad v. 4) Leo$^{serm\ 44}$... ς ευθειαν cum ℵACLXΓΔΛΠ unc^{a} al pler d e f q cop syr^{cu} et ^{sch} (syr^{P} aeth^{li}) go (Ir^{int} cdd vide ante; Or^{4,118} non tam ad Lucae textum quam ad Esaiam respicit, quemadmodum etiam παντα τα σκολια retinetur) Chron^{292} | αι (DKL ε) τραχειαι (ℵ* τροχιαι, ℵ^{c}D -χιαι) ε. οδ. λειασ (ℵCXΔ al mu λιασ)

6. του θεου (et. Or^{2,638} et ^{812} et ^{4,127} Ir^{int184} Chron^{292} al): D aeth κυριου. Pro hoc versu syr^{cu} plene dat Es 40, 5: *et revelabitur gloria domini, et videbit eam simul omnis caro, quia os domini locutum est.*

7. ουν: D l. 13. 28. 69. al^{5} e f go cop^{ds} δε (*et dicebat* syr^{cu} et ^{sch} arm aeth) | οχλοισ: Or ^{4,128} urget (επει οι οχλοι ουκ εν επαινω τασσονται etc): 1. e^{scr} al pauc om | υπ αυτου (et. Or^{4,128}): D b e l q εναντιον αυτου (syr^{cu} *ad eum* pro βαπτισθ. υπ αυτου, item syr^{sch} sed. add βαπτισθ.) | x al pauc γεννηματα | υπεδειξ. υμιν (et. Or$^{int\ 2,268}$ Eusdem ^{426}): Da υμιν υπεδ. (:: ap Mt υπεδ. υμ. non fluct)

8. καρπουσ αξιουσ cum ℵACLXΓΔΛΠ unc^{a} al fere omn it^{pler} vg syr^{cu} et ^{sch} cl^{P} mg arm Eusdem ^{426} Or$^{int\ 2,268}$ et ^{280}: B Or ^{4,128} αξιουσ καρπ. (eoque loco Or προσ μεν τουσ φαρισ. και σαδδουκ. ap Mt ποιησατε, ειρηται ενικωσ, καρπον αξιον τησ μετανοιασ, προσ δε τουσ οχλουσ πληθυντικωσ, αξιουσ καρπουσ τησ μετ.) ... D 106. e go cop syr$^{P|zt}$ aeth καρπον αξιον (:: ut Mt) | αρξησθε (Or ^{4,128} conlato δοξητε ap Mt: οι μεν γαρ οχλοι νυν αρχην εχουσι - διοπερ αρχονται λεγειν εν εαυτοισ - οι δε φαρισαιοι ap Mt ουκ αρχονται αλλα προ πολλου τουτο δοξαζουσιν): Γ 252. δοξησθε, L δοξητε (Didmanich ap Combauctar^{2,20} e Mt potius, ex quo et. καρπον αξιον habet) | εν εαυτοισ (D^{gr*} αυτοισ omisso εν, L εν αυτοισ) et. Or^{2,145} et ^{4,128}: it^{pler} (non item f q) vg syr^{cu} (non item syr^{utr}) arm (aeth non exprim εν), Or^{6,272} Ambluc ^{2,74} om | πατερα: l. 33. syr^{cu} et ^{sch} et P c.^{a} arm Or ^{2,145} et ^{4,272}

Ἀβραάμ· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων
ἐγεῖραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ. 9 ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν
τῶν δένδρων κεῖται· πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκ-
κόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. 10 [9. 10] Καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ
ὄχλοι λέγοντες· τί οὖν ποιήσωμεν; 11 ἀποκριθεὶς δὲ ἔλεγεν αὐτοῖς·
ὁ ἔχων δύο χιτῶνας μεταδότω τῷ μὴ ἔχοντι, καὶ ὁ ἔχων βρώματα
ὁμοίως ποιείτω. 12 ἦλθον δὲ καὶ τελῶναι βαπτισθῆναι καὶ εἶπαν
πρὸς αὐτόν· διδάσκαλε, τί ποιήσωμεν; 13 ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς·

(φησι και ο σωτηρ· μη αρξησθε λεγειν οτι πατερα εχομεν τον αβρααμ, ἤ· μη δοξητε λεγειν· πατερα εχ. τ. αβρ., ita ut Lucae οτι tribuat, non item Matthaeo) (et. Did l. l.) praem οτι | x y^{scr} al pauc εχωμεν

9. ηδη δε και (c *iam autem et*): D cop go (Did ut ante) om και (:: ut Mt), item *iam autem* b e q, *iam enim* f ff$^{2\cdot}$ vid g$^{1\cdot}$ l vg, *iam quid enim* a ... syr^{cu} *et ecce*, syr^{sch} arm *ecce autem* (contra syr^{p} *ecce autem et*), Or^{int} $^{2,959\ ter}$ et ^{960} *ecce*, aeth Amb^{luc2,76} *quia iam* | ουν (et. Or^{4,128} et ^{129}): c cop^{dz} δε ... b ff$^{2\cdot}$ arm om | δενδρον: D om | καρπον καλον et. b c e f g$^{1\cdot}$ l vg (et. em ing etc) cop aeth go Or^{int2,959} et ^{960}: D syr^{cu} et ^{sch} καρπουσ καλουσ ... nil nisi καρπον habent a ff$^{2\cdot}$ am for perus Or ^{4,128} (addit: το μεν γαρ μη εχον καρπον ουδε καλον εχει καρπον) et ^{129} Ir^{int279} ex edd pler (non addit nomen evglstae, sed propter testes in Lc omittentes — ap Mt non omittitur — ad Lc adhibendum est Ir^{int} testimonium): hinc Ln[καλον]. Nec incredibile est ipsum Lucam omisisse.

10. επηρωτων (x 69. -τουν) et. (*interrogabant*) a f g$^{1\cdot 2\cdot}$ vid vg syr^{omn} ... D 244. επηρωτησαν, item *interrogaverunt* b c e ff$^{2\cdot}$ l q | λεγοντεσ (b e l q *et dixerunt*): syr^{cu} om | ουν (a f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ vg cop^{edd} syr^{utr}): D al^{3} b c e l q cop^{dz} syr^{cu} aeth Or^{int3,960} om | ποιησωμεν (Gb') cum ℵABCDFHLMSVXΓΔΛΠ al pl go aeth ... ς (= Sz) ποιησομεν cum GKU 1. al permu; item *faciemus* it vg Or^{int2,960}. Praeterea D b g$^{1\cdot}$ q gat syr^{cu} add ινα σωθωμεν (d *ut salvi simus*, Latt^{rell} *ut vivamus*)

11. αποκριθεισ δε: U al pauc ο δε αποκριθεισ, e *ille autem*, syr^{cu} *ille* | ελεγεν cum ℵBC*LX 1. 13. 33. 69. 124. 131. c f l vg (et δ, item *dixit* a b d e g$^{1\cdot}$ q go syr^{cu} et ^{utr} ... ς Ti λεγει c. AC^{2}D^{gr}ΓΔΛΠ unc^{a} al pler | μεταδοτω (syr^{cu} *det unam ex eis*) τω: U al pauc -δωτω τω, L -δωτο, K -δότῶ

12. τελωναι (Or^{int2,959} et ^{960}): D a add ομοιωσ | βαπτισθηναι: CKXΠ al^{60} fere syr^{p} c. ob. cop^{dz} mg Or^{int3,959} et ^{960} add υπ αυτου | ειπαν cum C*D ... ς ειπον cum ℵABC^{3}LXΓΔΛΠ unc^{a} al omn^{vid} | διδασκαλε: syr^{cu} om | ποιησωμεν cum ℵABCDFHKLMSVXΓΔΛΧΠ al pl go aeth ... ς ποιησομεν cum GU 1. al permu, item rursus *faciemus* it vg. Praeterea D add ινα σωθωμεν (non item b etc nec syr^{cu})

13. ο δε: syr^{cu} non exprim | ειπεν προσ αυτουσ: ℵ* om (^{c} suppl): id quod lectione in aliis fluctuante commendatur | πρ. αυτουσ: D (et „colb" ap Wtst) a (*quibus ipse ait*) e f l q mt (ut a) αυτοισ ... 64. b

μηδὲν πλέον παρὰ τὸ διατεταγμένον ὑμῖν πράσσετε. 14 ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν καὶ στρατευόμενοι λέγοντεσ· τί ποιήσωμεν καὶ ἡμεῖσ; καὶ εἶπεν πρὸσ αὐτούσ· μηδένα διασείσητε, μηδένα συκοφαντήσητε, καὶ ἀρκεῖσθε ταῖσ ὀψωνίοισ ὑμῶν. 15 Προσδοκῶντοσ δὲ τοῦ λαοῦ καὶ διαλογιζομένων πάντων ἐν ταῖσ καρδίαισ αὐτῶν περὶ τοῦ Ἰωάννου, μήποτε αὐτὸσ εἴη ὁ Χριστόσ, 16 [10. 1] ἀπεκρίνατο λέγων πᾶσιν ὁ Ἰωάννησ· ἐγὼ μὲν ὕδατι βαπτίζω ὑμᾶσ· ἔρχεται δὲ ὁ ἰσχυρότερόσ

15 ss Io 1, 15 ss

16 s Mt 3, 11 s Mc 1, 7 s

ff^{2}· plane om | μηδεν: ΑΔ 253. Const$^{2, 39, 1}$ μηθεν | πλεον: C πλειον ... V al^{5} om ... D syr^{sch} add (syr^{sch} praem) πρασσετε, ac post υμιν habent πρασσειν. It^{pl} vero i. e. a b c e ff^{2}· g^{1}· l q mt syr^{cu} aeth πρασσετε (Π al πραττετε, it^{pl} mt gat *exigatis*) post (syr^{cu} ante) πλεον transponunt. Alludit Clem^{306}: - παραγγελλει αρκεισθαι μονοισ τοισ οψωνιοισ, τοισ δε τελωναισ μηδεν πλεον πρασσειν παρα τα διατεταγμενα

14. επηρωτων (X -ρωτουν) cum ℵABLXΓΔΛΞΠ unc^{s} al omn^{vid} a e f l vg syr^{omn} ... CD b c g^{1}· ff^{2}· l q επηρωτησαν | δε: C fu om (c *interrogaverunt etiam et milites*) | αυτον: D c om | στρατευομενοι: 28. 118. 209. al^{10} go οι στρατ. | λεγοντεσ: q syr^{cu} om | ποιησωμεν cum ℵBC* et***DFHLMSVXΓΔΛΞΠ al pl go aeth ... ς Ln ποιησομεν cum AGKU 1. al permu, item ut vv. 10 et 12 it vg. Praeterea D (ut bis supra) add ινα σωθωμεν | και ημεισ post τι ποι. cum ℵBC*LX 1. 69. 124. b c e f ff^{2}· g^{1}· l q vg syr^{cu} et^{sch} ... ς ante τι ποι. cum AC^{3}XΓΔΛΠ unc^{s} al pler a go syr^{p} cop (*quid nos quoque faciemus*) arm aeth ... D 7^{ev} om | και ante ειπεν: D e o δε ... b q cop^{petr4}· syr^{cu} et^{sch} om | προσ αυτουσ cum ℵAC^{3}XΓΔΛΠ unc^{s} al fere omn go ... Ln Ti αυτοισ cum BC*DLX 1. 33. it vg (:: saepe pro πρ. αυτ. substituere dativum, cf v. 13) | μηδενα pri: A 12. 119. 229** 8^{pe} praem μηδενα αδικησητε | μηδενα sec cum ℵ*H syr^{cu} et^{sch} cop (*ne concutiatis quemquam, ne faciatis cuiquam iniuriam*) ... ς Ln Ti μηδε cum ℵ^{c}ABCDLX unc rell al omn^{vid} it vg syr^{p} al

15. αυτων: ℵ^{a} εαυτων | περι του (et. Or$^{4, 132}$): DX 1. 69. 131. 435. al^{15} Eus^{theoph140} (- οτι παντων διαλογιζομενων περι ιω. μηποτε -) om του | BD ιωανου | syr^{cu} pro προσδοκωντοσ etc: *et homines qui illum audiebant cogitabant inter se et dicebant: Estne* etc non exprimens περι τ. ιω. quae verba syr^{sch} post του λαου pon | μηποτε: 1. 131. μητι | ειη: L 69. y^{scr} 258. 47^{ev} ει... 289. 299. εστι

16. απεκριν. λεγ. πασιν (ℵ^{c}L πασ. λεγ.) ο ιωανν. (B ιωανησ) cum ℵ(et* et^{c})BL e Or$^{4, 132}$ ... ς Ln Ti απεκριν. ο (E al pauc om) ιωανν. (124. a b l mt arm om ο ιω., X 33. 131. cop post απασιν vel πασιν pon) απασι (K*X 1. 131. al πασιν, Γ om) λεγων (K* et^{2} f ff^{2}· q vg post ο ιω. pon) cum ACEFGHMSUVΔΛΞΠ(KΓ) al pl (it^{pl} vg, c *respondens dixit iohannes omnibus*, b l *respondens ait* [l *dicit*] *omnibus*) go syr^{p} ... D επιγνουσ τα νοηματα αυτων ειπεν ... syr^{cu} nil nisi *dixit illis*, syr^{sch} *respondit Iohannes et dixit illis*, Eus^{theoph140} απεκριν. ο ιωανν. | μεν: D om | υδατι βαπτιζ. υμασ cum ℵABCXΓΔΛΠ unc^{p} al pler ff^{2}· (l *aqua*

μων, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ, αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί· 17 *οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ διακαθᾶραι τὴν ἅλωνα αὐτοῦ καὶ συναγαγεῖν τὸν σῖτον εἰς τὴν ἀποθήκην αὐτοῦ, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ.*

---

vos babtizo) vg syrP aeth Or$^{4,\ 132}$; item *βαπτ. ὑμ. ὑδατ.* (*in aqua* cop Or$^{int\ semel}$) f cop syr^{cu} et^{sch} go Or$^{int\ 2,\ 961\ bis}$ ... D 1. 13. 69. 131. 124. e Amb$^{luc\ 2,\ 77}$ *ὑμας βαπτιζ. ἐν ὑδατι*, Eus$^{dem\ 428}$ *ὑμας ὑδατ. βαπτ.*, a b c q mt go Amb$^{luc\ 2,\ 79}$ *vos* (q mt add *in*) *aqua baptizo*. Praeterea CD a b c e ff^{2}. g^{1}. l q gat mt Amb$^{luc\ 2,\ 77}$ (non item f vg) syrP ^{img} (in cod assem^{2}.) add *εις μετανοιαν* (e *in aquam paenitentiae*): non item Or$^{4,\ 132}$ et^{133} (*μονος ματθαιος τουτω προσεθηκε το· εις μετανοιαν*) Or$^{int\ 2,\ 961}$ Eus$^{dem\ 428}$ | *ερχεται δε* (v om *δε*) et. Or$^{4,\ 132}$ et Eus$^{dem\ 428}$: D l Or$^{int\ 2,\ 961}$ *ο δε ερχομενος* (:: e Mt) | ο (D om) *ισχυροτ. μου* (ο *εμου*): D l add *εστιν* ... L al^{e} Eus^{dem} add *οπισω μου* (Or$^{int\ 2,\ 961}$ *qui autem post me venit*; syr^{sch} ed *ερχετ. δε οπισ. μου*) | *ικανος*: M 13. 69. 124. x^{ser} add *κυψας*. Contra Or$^{4,\ 135}$ *μη ανεξεταστον δε εασθω το χωρις του κυψας ομοιως παρα τω λουκα και ιωαννη ειρημενον*. Item Aug cons$^{2,\ 26}$ *de calceamentis ergo hoc a Luca distat quod addidit* (i. e. Marcus) procumbens. | *των υποδηματων* (Or$^{4,\ 136}$ *ετι περι των υποδηματων των παρα τοις τρισιν ουτως ονομασθεντων ευαγγελισταις διαλαβωμεν, συγκρινοντες εκεινα τω παρα τω μαθητη ιωαννη ενικως ονομασθεντι*): D cop syrP *του υποδηματος* (Clem^{670} *ουκ ειμι, φησιν, αξιος τον ιμαντα του υποδηματος λυσαι κυριου* ad Ioh conformatum. Etiam liberius^{241} *ουκ αξιος ειναι ομολογων τον ιμαντα των υποδηματων λυειν του κυριου*). Praeterea *λυσαι τ. ιμ. των υποδ.* reddunt a b ff^{2}. l q arm Amb$^{luc\ 2,\ 80}$ *calciamenta portare*, item Eus$^{dem\ 428}$ *ου ουκ ειμι αξιος τα υποδηματα βαστασαι* | *αυτου* (et. c e f vg Or$^{4,\ 132}$): A *αυτων* ... D a b ff^{2}. l q arm (Eus^{dem} vide ante) om | *αυτος* (suppl κ^{a}): κ* om | *αγιω*: 68. 64. Tert$^{bapt\ 10}$ (*ipse profitetur – in sola paenitentia tinguere, venturum mox qui tingueret in spiritu et igni*) Aug$^{cons\ 2,\ 26}$ (*de baptismo autem hoc ab utroque* [distat] *quia non dixit* [Marcus] et igni, *sed tantum* in spir. sancto. *Sicut enim Matthaeus, ita et Lucas dixit, ut eodem ordine*: Ipse vos baptizabit in spiritu et igni, *nisi quod Lucas non addidit* sancto, *sicut Matthaeus dixit*) om. Cf et. Heracl? ap Clem$^{eclog\ 25}$ (pag ^{985}) *ο ιωαννης φησιν οτι εγω μεν υμας υδατι βαπτιζω, ερχεται δε μου οπισω ο βαπτιζων εν πνευματι και πυρι.*

17. *διακαθαραι* cum κ*B a (*ad purgandam aream*) c (*ut emundet aream*) cop arm Ir$^{int\ 17}$ (*emundare*). Cf et. Heracl ap Clem$^{eclog\ 25}$ (ut ante) *ενιοι, ως φησιν ηρακλεων – ουτως ακουσαντες το αποστολικον· το γαρ πτυον εν τη χειρι αυτου του διακαθαραι την αλω, και συναξει τον σιτ. εις την αποθ., το δε αχ.* etc ..... ς Ln Ti *και διακαθαριει* (:: ut Mt) cum κ^{a}ACDLXΓΔΛΠ unc^{a} al omn^{vid} (Δ 234. κ. *καθαριει*) itp^{l} vg etc Ir$^{gr\ 17}$ Or$^{int\ 2,\ 963}$ | *συναγαγειν* cum κ*B e arm, item κ^{a} *συναξαι* ... ς Ln Ti *συναξει* (:: ut Mt) cum κ^{c}ACDLXΓΔΛΠ unc^{a} al omn^{vid} itp^{ler} vg

18 *Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἕτερα παρακαλῶν εὐηγγελίζετο τὸν λαόν·* 19 [12. 2] *ὁ δὲ Ἡρῴδης ὁ τετραάρχης, ἐλεγχόμενος ὑπ' αὐτοῦ περὶ Ἡρωδιάδος τῆς γυναικὸς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ περὶ πάντων ὧν ἐποίησεν πονηρῶν ὁ Ἡρῴδης,* 20 *προσέθηκεν καὶ τοῦτο ἐπὶ πᾶσιν, κατέκλεισεν τὸν Ἰωάννην ἐν φυλακῇ.*

19a Mt 14, 3aa Mc 6, 17aa

Mt 4, 12 Mc 1, 14

21 [12. 1] *Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ βαπτισθῆναι ἅπαντα τὸν λαὸν καὶ Ἰησοῦ βαπτισθέντος καὶ προσευχομένου ἀνεῳχθῆναι τὸν οὐρανόν,* 22 *καὶ καταβῆναι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον σωματικῷ εἴδει ὡς περι-*

21a Mt 3, 13aa Mc 1, 9aa Ioh 1, 31aa

---

etc (vide ante); sed D syr^{sch} post *σιτον* pon | DEGA al^{10} fere *τον μεν σιτον* | *τηr*: D 13. om | *αυτου*: $\aleph^{a}$ (nisi est ^{ca}; rursus enim restituitur ^{acb} vel ^{ca}) D 13. e cop^{wi} et petr^{4} (Or$^{int\ 3,\ 259}$ ex Mt videtur; $^{3,\ 903}$ ex Lc habet *αυτου*) om | *κατακαυσει* ($\aleph^{a}$): $\aleph^{*}$ *κατασβεσι*

18. *παρακαλων*: D *παραιτων*

19. *τετρααρχησ* cum $\aleph^{*}$C cop: cf ad 3, 1 ... ς Ln Ti *τετραρχησ* cum $\aleph^{c}$ etc: cf ad 3, 1 | *υπ αυτου*: F cop syr^{sch} *υπο ιωαννου*. Similiter $\aleph^{mg}$ initium lectionis ecclesiasticae notatum habet: *τω καιρω ηρωδ. ο τετραρχ. ελεγχ. υπο του ιωαννου περι* etc, item al^{evgll} | *του αδελφ. αυτ.* sine *φιλιππ.* cum $\aleph$BDLΓΔΛΧ unc^{a} al^{120} fere it vg (et. Lcif) go arm^{ed} ... ς (= Gb Sz) praem *φιλιππου* (:: e Mt ubi non fluct) cum ΑCKΧΠ al mu cop syr^{utr} arm^{odd} aeth | *ων εποι. πονηρ. ο* (X al pauc om) *ηρωδησ* (127. 132. 234. 235. o *ηρωδ.* pon ante *πονηρ.*, e l syr^{sch} pers^{p} om) ita et. $\aleph^{c}$: $\aleph^{*}$ *των πονηρων ων εποι. ο ηρωδ.*, item a b c f ff$^{2.}$ g$^{1.\ 2.}$ (l) q vg Lucif *et de omnibus malis quae fecit* (l gat *faciebat*) *Herodes* (l om). Contra e *et propter omnia quae fecit nequissima*, d *et de omnib. quibus fecit malis herodes*

20. *και* et. c e f ff$^{2.}$ g$^{1.\ 2.}$ q vg: 251. 258. a b l mt Lcif om | *κατεκλεισεν* (D *ενεκλισε*, it vg *inclusit*, 2P^{e} *απεκλ.*) sine *και* cum $\aleph^{*}$BDX b e (cop *adiiciens - proiecit*) (Eus$^{hist\ 2,\ 24,\ 5}$ *και ο λουκασ - φασκων, ωσ αρα προσθεισ ηρωδησ οισ διεπραξατο πονηροισ, κατεκλεισε τον ιω. εν φυλακη*) | ND *ιωαννην* | *φυλακη* sine *τη* cum $\aleph$BDKLMΛΥΠ al^{15} arm go Eus hist (vide ante) ... ς Ti *τη φυλ.* cum ACEFGHSUVXΓΔ al pl

21. *εν τω βαπτισθηναι* (e al? vg *cum baptizaretur*): 28. $\aleph^{scr}$ al pauc Chron^{324} *μετα το βαπτ.* Item it^{pler} Amb$^{luc\ 2,\ 83}$ *cum baptizatus esset* | *απαντα* (131. e om): $\aleph$ al pauc *παντα* | *ανεωχθηναι* (et. Chron^{324}): D *ανοιχθηναι*

22. *σωματικω*: K *-τικωσ*, 254. vero *σωματικωσ εν ειδει ωσω περιστερασ* | *ωσ* cum $\aleph$BDL 33. Or$^{4,\ 150}$ ... ς Ti *ωσει* (:: ut Mt) cum AΧΓΔΛΠ unc^{a} (deficit F) Eus$^{steph\ suppl\ 270}$ (libere sic: *και επι τουτοισ απασιν ου φησι βαπτισθεντοσ και προσευξαμενου εγενετο ανοιγηναι τον ουρ. και καταβηναι το πν. ωσει περιστεραν και φωνην ενειθεν ενεχθηναι· συ ει* etc)

στερὰν ἐπ' αὐτόν, καὶ φωνὴν ἐξ οὐρανοῦ γενέσθαι· σὺ εἶ ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν σοὶ εὐδόκησα.

Mt 1, 1—17 23 [14. 3] Καὶ αὐτὸς ἦν Ἰησοῦς ἀρχόμενος ὡσεὶ ἐτῶν τριά-

---

22. επ: D εισ, item it^{pler} vg *in ipsum* (f *super ipsum*) | εξ: A απ, D εκ του | γενεσθαι sine additam (Gb″) cum ℵBDL a b c e g$^{1 \cdot vid}$ l vg cop Amb$^{luc\ 2,88}$ ... ς add λεγουσαν cum AΧΓΔΠ unc^{a} al pler f ff$^{2 \cdot}$ g$^{2 \cdot}$ q go syr^{utr} arm aeth, item A 13. 69. 262. al pauc προσ αυτον λεγουσαν :: cf Mt et ap eum evg Ebion ex Epiph^{128} | εν σοι: X al aliq f cop^{wl} go Eus$^{steph\ 272}$ (non item ^{271}) εν ω :: ut Mt. Contra Aug$^{cons\ 2,21}$ *quod alius* (Mt) *dicit*: in quo mihi complacui, *alius* (Mc): in te complacui, *alius* (Lc): in te complacuit mihi | ευδοκησα cum ℵBF^{W}KMUΔΠ 1. 11. 33. 69. 127. 346. al^{45} fere Eus$^{steph\ 270}$ et ^{271} ... ς ηυδοκ. cum AEGHLSVXΓΛ al pl. Pro συ ει – ευδοκησα habent D a b c ff^{2*} l (non item e f ff^{2**} g$^{2 \cdot}$ q vg, nec magis Eus^{steph}) υιοσ μου ει συ, εγω σημερον γεγεννηκα σε. Eandem lectionem testatur Aug$^{cons\ 2,21}$: *Illud vero quod nonnulli edd habent secundum Lucam, hoc illa voce sonuisse quod in psalmo scriptum est*: Filius meus es tu, ego hodie genui te: *quamquam in antiquiorib. edd. Gr. non inveniri perhibeatur, tamen si aliquibus fide dignis exx. confirmari possit, quid aliud quam utrumque intelligendum est quolibet verborum ordine de caelo sonuisse?* Item Iuvenc^{1,264} (ap Gall^{4,605} *Ablutumque undis Christum flatuque perunctum Alloquitur*: *Te nate hodie per gaudia testor Ex me progenitum* etc) Alia testimonia Latina vide ap Sabatar ad h. l. Sed cf et. quae ad Mt exscripsimus ex Evg Ebion, item Iust$^{tr\ 88}$ et ^{103}. Praeterea cf Clem^{113}: αυτικα γουν βαπτιζομενω τω κυριω απ ουρανων επηχησε φωνη μαρτυσ ηγαπημενου· υιοσ μου ει συ αγαπητοσ, εγω σημ. γεγεννη. σε. Item Method$^{conv\ 719}$ (ap Gall^{3})

23. και αυτοσ ην ωσ (ωσ sine articulo cum ℵBLUX 33. al aliq; contra ς Lu Ti o ωσ cum AΓΔΛΠ unc^{7} al pler Chron) cum ℵABEGHKLMSUVXΓΔΛΠ al pler go Or$^{int\ 2,965}$ Chron^{457}; item 13. 124. 346. a b c e f g$^{1 \cdot}$ l q vg syr^{P} arm Eus$^{steph\ 228}$ και αυτ. ο ωσ ην (*et ipse Iesus erat*) ... D Hipp mai^{7,74} Ath (ap Gall^{5,170}) Epiph^{422} ην δε (Hipp add ο) ωσ (Epiph^{429} οτι ην ωσ, ^{746} οτι ην αυτοσ ο ωσ. Cf et. Clem^{407} ην δε ωσ ερχομενοσ επι το βαπτισμ. ωσ ετ. τριακ.), cop Ir$^{int\ 146}$ *Iesus autem erat*, syr^{sch} *ipse autem Iesus erat* | αρχομ. ωσει (Hipp Epiph ωσ) ετ. τριακ. cum ℵBLX 1. 33. 118. 131. 209. e^{ascr} b c g$^{1 \cdot}$ l q vg Hipp l. l.) Or^{2,406} Or$^{int\ 2,965}$ Eus$^{steph\ 228}$ (et ^{270} και αυτοσ ην αρχομ. ο ωσ ωσ ετων τρι. etc) Ath (l. l.) Epiph^{746} Amb$^{luc\ 3,1}$ al (Ir$^{int\ 146}$ *quasi incipiens trig. annorum, cum veniret ad baptismum*); item 13. 69. 346. Epiph^{429} (sed nec^{746} nec ^{422}) αρχομενοσ ειναι ωσ ετ. τρι. ... ς Ln ωσει (D al aliq ωσ, Γ om) ετων τριακ. (K^{mg} add ων) αρχομενοσ (124. e f mt syr^{sch} aeth om; syr^{P} mg Chron^{457} | ων υιοσ (Or υι. ων) ωσ ενομιζετο c. ℵBL 1. 118. 131. 209. a (*filius ut existimabatur*) Or^{2,965} (ex sched^{gra} et ^{com}) Afric (ap Eus$^{hist\ 1,7,4}$ υσ ην υιοσ, ωσ ενομιζετο, και γαρ και τουτο προστιθησι, του ιωσηφ etc) Eus$^{steph\ 228}$ et ^{270} Ath (l. l.) Epiph^{422} et ^{429} et ^{746} al ... ς ων (X ων·) ωσ ενομιζ. υιοσ c. AΧΓΔΛΠ unc^{a} al pler f (*sicut extimabatur filius*)

κπτα, ὢν υἱός, ὡς ἐνομίζετο, Ἰωσήφ, τοῦ Ἡλεὶ 24 τοῦ Μαθθὰθ τοῦ Λευεὶ τοῦ Μελχεὶ τοῦ Ἰανναὶ τοῦ Ἰωσὴφ

Ad v. 20 supple: ... ς Ln Ti και κατεκλει. cum ℵ^{c} ACLΞΓΔΛΠ unc^{9} al omn it^{pl} vg syr^{utr} et^{hr} go etc

vg (*ut putabatur filius*) cop syr^{P} arm aeth (Chron^{457} omisso *ων*) ... D ωσ ενομειζετο ειναι υιοσ, item *quod putabatur esse filius* c ff^{2} g^{1} l^{2}, *quod videbatur esse fil.* q, *sicut putabatur esse fil.* e, *quod videbatur et dicebatur esse fil.* b, *qui putab. esse fil.* l^{3} Amb$^{luc\,3,\,1}$ syr^{sch} *et existimabatur filius* | ιωσηφ sine articulo cum ΝΑΒDLΞΔΛΠ unc^{7} al pler Or$^{3,\,965}$ Epiph^{1039} ... Ti του ιωσηφ cum ΗΓ 1. 118. 131. 209. c^{ascr} Afric (ap Eus^{hist} l. l.) Eus$^{steph\,228}$ et^{270} Ath (ap Gall^{5} l. l.) Epiph^{422} et^{429} et^{766} Cyr$^{luc\,161}$ (*ει και υιοσ ην ωσ ενομιζ. του ιωσ.*) | του ηλει usq του ναθαι (v. 31): D ratione Matthaei a versu 16 usq ad v. 10 ad Lucam translata sic: του ιακωβ τ. μαθθαν τ. ελεαζαρ τ. ελιουδ τ. ιαχειν τ. σαδωκ τ. αζωρ τ. ελιακειμ τ. αβιουδ τ. ζοροβαβελ τ. σαλαθιηλ τ. νεχωνιου τ. ιωακειμ τ. ελιακειμ τ. ωσηεια τ. αμωσ τ. μαγασση τ. εζεκεια τ. αχασ τ. ιωαθαν τ. οζεια τ. αμασιου τ. ιωασ τ. οχοζιου τ. ιωραμ τ. ιωσαφαδ τ. ασαφ τ. αβιουδ τ. ροβοαμ τ. σολομων. In E aliis mu singulorum nominum ordo inde perturbatus est quod scriptores in columnis describendis errarunt. Hinc in E (fol. 165. vers. fol. 166. rect. et vers.) ordinis restituendi caussa ita legendum est ut ab του ηλει, cui perperam addit (cum g^{ascr}) του ιακωβ, et τ. ματθατ ad alterius col. prima nomina tria transeatur, tum rursus ab ιωσηφ priore col. posito pergatur usque ad ματθατ (fol. seq.). Inde transeundum est ad alterius col. nomen quartum τ. λευι usque θαρα. Iam sequitur pri. col. ναχωρ usq νωε, indeque λαμεχ usq τ. θεου | ηλει (ἠλ- ita EΔA al pl^{vid}, item it^{pler} vg *heli*; ΚΠ 126. tisch^{4} al mu^{vid} ἡλι item b c *eli*) c. ΝΑΒΕGΗΜSΓΛ al pl Chron^{457}... ς Ln ηλι c. ΚLUVΧΔΠ al permu

24. ματθαθ cum ℵ (D ματθαν, vide ante) ing em (uterque *matthath*; et. M^{mg} c^{ascr} ματταθ, Chron^{457} ματταθα). Cf et. v. 29 (μαθθαωσ ubique edidimus, nec vero aliis testibus quam ΝBD utitur) ... ς Ln ματθατ cum ΑΒΕGΗSVΔΠ al pl cop vg (*mathat*, sed fu *matthat*; am *mattat*) go (*matthatis*) ... KLM^{txt}UΧΔΓ al permu (et. tisch^{4}) syr^{P} ματθαν (minusc aliq μαθαρ). Porro b e q *matthei*, a *mattheas*, f *mathi*, ff^{2} g^{1} l *matthiae*; arm *matathia*, aeth *mati*. Ceterum Afric ap Eus$^{hist\,1,\,7,\,6}$ om τ. μαθθαθ τ. λευει (κατα λοιπαν ομοιωσ τριτοσ απο τελουσ μελχι, οὗ υιοσ ο ηλι ο του ιωσηφ πατηρ), nec aliter ipse Eus$^{steph\,228}$ et^{270}, nec magis Amb$^{luc\,3,\,15}$ (*Lucas vero Ioseph - filium Heli, Heli autem filium Melchi esse describs.*). Accedere videtur et Ir$^{int\,219}$ propter numerum generationum quem indicat: *Lucas genealogiam, quae est a generatione domini nostri usque ad Adam, septuaginta duas generationes habere ostendit.* Ad μαθθαθ cf et. Aug^{quaest} in deuter$^{3,\,573}$: *secundum Matthaeum Mathan est avus Ioseph, secundum Lucam vero non Mathan sed Mathat. Quod si quisquam putat esse tantam similitudinem nominis, ut ab scriptoribus in una littera erratum sit - quid de istorum patribus dicturus est? Nam sec Luc Mathat filius fuit Levi, sec Matth autem Mathan ex Eleazar genitus* etc | λευει cum ΝB (ita ipse * ex ηλει

25 τοῦ Ματταθίου τοῦ Ἀμὼς τοῦ Ναοὺμ τοῦ Ἑσλεὶ τοῦ Ναγγαὶ
26 τοῦ Μαὰθ τοῦ Ματταθίου τοῦ Σεμεεὶν τοῦ Ἰωσὴχ τοῦ Ἰωδὰ
27 τοῦ Ἰωανὰν τοῦ Ῥησὰ τοῦ Ζοροβάβελ τοῦ Σαλαθιὴλ τοῦ
Νηρεὶ 28 τοῦ Μελχεὶ τοῦ Ἀδδεὶ τοῦ Κωσὰμ τοῦ Ἐλμαδὰμ

1 Chr 3, 17 Ner 3, 2

corrrexit) GΓA 1. 69. al mu (go *levveis*) ... ς Ln *λευι* cum ALXΔΠ unc^{7} al longe pl. Cf et. ad v. 29 | *μελχει* cum ΝABKGHLMSΓΔΛ al mu ... ς Ln *μελχι* cum KUVXΠ al pl | *ιανναι* cum ΝBLΔ 33. 69. (1. *ιωαννα*ι) al pauc item (*iannae* b ff^{2}· l am for ing, *iamnae* em, *ianne* c f q vg, *iane* g^{2}·) itpl vg syr^{sch} cop (*ιαννη*) aeth (*ionae*) ... ς *ιαννα* cum AK^{2}GKMU VΠ al pl arm syrP Chron^{457}; item x *αννα*, a *anne*, e *annae* ... B*A al pauc *ιωαννα*, Γ al pauc *ιωανναν*, ΔH *ιανναν*

25. *ματταθιου* c. ΝAKELMSUΓΔΔΠ al pl q (*mattathiae*) cop go syrP aeth; item B* *μαθθαθιου* (B^{2} *ματθ.*), x al pauc *ματατθιου*, f vg *matthathiae* ... G al pauc *ματθαιου*, HV 33. al permu ff^{2}· l** syrP arm *ματθιου* (*matthiae*) ... a b c e l* om του ματταθιου του αμως | *ναουμ*: e *natum*, g^{2}· l *navum*, ff^{2}· *anum* | *εσλει* cum ΝABKGHMSΓΔΔ al mu ... ς *εσλι* cum KUVXΠ al permu ... L al mu f cop go aeth *ισλιμ* (h^{ser} v^{ser} 7p^{e} *εσλιμ*). Latini sic: *esli* (*ἐσλ.* et. ΕΠ al unc et minusc pl) c g^{2}· q am em for ing mt; *hesli* g^{1}· l vg^{ed}; b ff^{2}· *sedi*, a *seddi*, e *aedi* | *ναγγαι* (syrP): A al pauc syr^{sch} *ναγαι*, U 126. al pauc cop *ναγγε*, Δ *ναιγαι* (sed correctum *ναιγγαι*, ∂ *nagae*), a l* *nance*, f *nagges*, b *maggae*, c *maggi* ... F^{W} al mu *αγγαι* ... V^{2} *σαλμον*

26. τ. *μααθ* (ff^{2}· g^{1}· q): 69. 346. f l** *μαατ*, *maat*, cop^{dz} *μαθ*, g^{2}· *matthath* ... a b c e l om | *ματταθιου* cum ΝABXΓΔΔΠ etc: L al pauc *ματαθιου*, h^{ser} 49^{ev} 150^{ev} 3p^{e} 10p^{e} *μαθθαθιου*, z^{ser} *μαθθαδιου*, al pauc *ματθαθιου*, H al pauc *ματθιου*, al *ματθαιου*, et aliter | *σεμεειν* cum NBL, item *semeiin* b e go cop ... AKGHMSV*XΓA tisch^{4}· al permu *σεμεει*, item ς Ln *σεμεϊ* cum KUΔΠ al perm (v^{recens} *λευι*), item *semei* itpl (a *semeia*) vg syr^{utr} arm aeth | *ιωσηχ* cum NBLΓ 1. 33. 69. 131. 209. 346. tisch** al^{10} fere b c (*iosec*) e ff^{2}· (*osehc*) g$^{1.2}$· l** (* *oseae*) am cop arm ... ς Ln *ιωσηφ* cum AXΔΔΠ unc^{8} al pler a f q vg (for mt *ioseth*) go cop^{petr**} syr^{utr} aeth | *ιωδα* (v *ιωδ*, Γ *ἰωδᾶ*) cum NBLXΓ 22. 33. 69. tisch$^{4.**}$ al^{15} (1. *ἰωαδά*) g^{1}· am em for harl ing mt (∂ *iuda aut ioda*) go cop^{dz} ... ς Ln *ιουδα* cum ΔΔΠ unc^{8} al pl a b (*iudae*) c e f ff^{2}· g^{2}· l (*iudae*) q vg^{cd} tol (*iudae*) cop syr^{utr} arm aeth

27. *ιωανναν* cum N^{a}ABEGΔΔ al pl vg^{cdd} (ap Ln) syr^{utr}, item LXSVΓ tisch^{4}· al cop *ιωαννων* ... N^{c}U al mu arm aeth *ιωναν*, b *ionae*, q *ione*, H al pauc *ιαναν* ... ς *ιωαννα* cum KMΠ al mu a c e f ff^{2} (*ioannae*) g$^{1.2}$· l (* *iohann*) go | *ρησα*: e *sarec* | ΔΔ 42. *ζοροβαβελ* | *νηρει* cum NABKG HLMSΓΔΔ al pl ... ς Ln *νηρι* cum KUVXΠ al permu ... f *nerim*, c *mecri*

28. *μελχει* cum NABEGHLMSΓΔΔ al pl ... ς Ln *μελχι* cum KUVXΠ al pl | *αδδει* cum NABEGHMSΓΔ al permu ... ς Ln *αδδι* cum KUVΔΠ al pl; item L *ανδι*, x *αδαι*, e *asdi* | *κωσαμ* (ita N^{c}, c f g^{1}· am *cosam*, g^{2}· *chosam*, a ff^{2}· vg *cosan*): N* *κωσα*, b q *cosae*, l *chosae* (e *caese*) | *ἐλμ-* ita ΕΚΓΑΠ al pler^{vid} a e f q em ... Ln *ἑλμ-* cum minusc non ita mu b c

τοῦ Ἤρ 29 τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ἐλιέζερ τοῦ Ἰωρεὶμ τοῦ Μαθθὰθ
τοῦ Λευεὶ 30 τοῦ Συμεὼν τοῦ Ἰούδα τοῦ Ἰωσὴφ τοῦ Ἰωνὰμ
τοῦ Ἐλιακεὶμ 31 τοῦ Μελεὰ τοῦ Μεννὰ τοῦ Ματταθὰ τοῦ 2 Sam 5. 14
Ναθὰμ τοῦ Δαυεὶδ 32 τοῦ Ἰεσσαὶ τοῦ Ἰωβὴδ τοῦ Βοὸσ τοῦ 32 s Ruth 4, 18–22

---

g[1. 2.] am ing fu for | ελμαδαμ cum ℵBL 33. al (item al aliq ελλαδαμ) a (*elmadan*) b (*hermadam*) c (*helmadam*) e (*etmadam*) g[1.] (*helmadan*) vg (vg[ed] fu ing for al *-adan*, am em harl *-adam*) cop ... ς ελμωδαμ cum ΑΧΔΛΗ unc[a] al pl f q go (*ermodam*) syr[p] (syr[sch] *elmudad*) aeth, item Γ al pauc ελμωδαν, g[2.] *helmodan* | ἤρ ut ΕΗΚSΓΛΗ al pler[vid] it[pler] em for harl δ: Ln ἤρ ut k[scr] al vix mu f vg (certe ex cdd mu) go

29. ιησου cum ℵBL 13. 33. 69. 346. al pauc (similiter Γ 1. 131. ιησω) a b c e f g[1. 2.] l (ff[2.] blanch *iozes iesu*, ff[2.] sabat *filius zoses*) vg cop arm ... ς ιωση c. ΑΕGΗΚΜSUVΛΛΗ al pl q go (*iosez*) syr[sch]; x ιωσηχ | ελιεζερ: ℵ* e ελιαζερ (e* *-zar*, e** *-zer*), ℵ[c] ελιαιζερ, 69. 346. arm aeth ελεαζερ | ιωρειμ c. ΑΒLΧΓΔΛΗ unc[c] al pl: ℵUV 33. al mu ιωριμ ... Γ al pauc (1. ιωραιμ) f g[2.] ing* syr[sch] arm aeth ιωραμ (syr[p] *ioria*, syr[p mg] *iotham*) | μαθθαθ cum ℵ* (μαθθααθ) et [c] ing (*mattiath*), item (ita Ti) B* 346. μαθθατ, item ΑΚΗ 33. al mu ([c] ap Scriv) ματταθ, L ματτθ, x al pauc ματταθιου ... ς Ln ματθατ cum B[s]GHMSUVΛΛ al pl cop, E al pauc μαθατ, vg *mathat*, l for *matthat*, am *matthad*, em *mathad* ... a *matthatae*, c *matthatam*, e *matal*, syr[sch] *matitha*; 69. ματτθα (ex μαστθα corr), b *mattha* ... Γ 1. al pauc q syr[p] ματθαν | λευει cum ℵABGHLΓΛ al mu (go ut supra) ... ς Ln λευι cum ΕΚΜSUVΛΗ al pl, x λεμι ... b om

30. συμεων: a e vg[ed] (sed am fu for ing *symeon*) *simeon* ... b *symae* | ιουδα: Δ ιουδαι (δ *iudae*) | ιωναμ cum ℵBΓ 1. al[15] fere c e g[1.] cop[ds] syr[sch] et[p mg] arm ... ς Ln ιωναν cum ΑGHLMSUVX al permu cop[edd] syr[ptxt] ... a g[2.] vg *iona*, b f ff[2.] l q *ionae* ... ΕΚΔΛΗ al mu ιωαναν (K al pauc *-νναν*), go *iohannae* | ελιακειμ: 33. al aliq *-κιμ*

31. μελεὰ: hoc accentu ΕΚ tisch al mu, MSUH al μελέα, ς Ln μελεᾶ cum minusc: a b e l* om (non item c g[1. 2.] l** q; f *mele*, ff[2.] *melsivae*; arm *melthi*, Chron [458] μελχεα | μεννα cum ℵBLX 33. (157. al pauc μενα) c g[1.] g[2.] l** vg cop[schw] arm; item Γ 1. 131. q μεναν, cop[wi] vg[ms] (ap Ln) μενναν ... a e *enam*, b l* *enan*, ff[2.] *cenam* ... ς μαῖναν cum EGHK MSUVΛΛΗ al pl f (*mainan*) go syr[p] aeth Chron ... Λ 49. 51. om, hinc Ln [μεννα] | ματταθα: x al pauc ματαθα ... B μετταθα | ναθαμ cum ℵ*B c e (hi[2] *natam*; q *mattan*) ... ς Ln Ti ναθαν cum ℵ[c]ΑLΧΓΔΛΗ unc reil al fere omn a b (*natan*) f g[1. 2.] l vg cop go etc | δαυειδ cum ℵAB*DHLΔ (G δαειδ) 1. (go *daveidis*). Cf et. ad Mt. 1, 1 ... ς δαβιδ cum minusc, Gb Sz δαυιδ cum ΕΚΜUΧΛ al, SΓΗ al δᾱδ

32. ιωβηδ (ℵ*B *-βηλ*) cum ℵ[c]AF[w]LMUXΓΛ 33. 69. 346. al plus[15] c δ cop aeth ... ς ωβηδ (D[gr*] ωβηλ) cum D[gr] recent EGHKSVΛΗ al pl (et. carp [ev] it[pler] (sed a b e ff[2.] g[1.] l q *obeth*; d f vg *obed*) go Chron | βοοσ cum ℵ[c] (ℵ* βαλλσ, altero λ notato) ABDLM[txt]XΗ 33. 69. al (et. carp[ev]) a b e l* arm cop (*boes*) aeth (*boas*) ... ς βοοζ cum EGHKM[mg]SUVΓΛΛ al pl c f ff[2.] g[1.] l** q vg go Chron.

Chr 2, 1 ss 24 = 1 Chr 17, 24 ss

Σαλὰ τοῦ Ναασσὼν 33 τοῦ Ἀμιναδὰβ τοῦ Ἀδμεὶν τοῦ Ἀρνεὶ τοῦ Ἐσρὼμ τοῦ Φάρες τοῦ Ἰούδα 34 τοῦ Ἰακὼβ τοῦ Ἰσαὰκ τοῦ Ἀβραὰμ τοῦ Θάρα τοῦ Ναχὼρ 35 τοῦ Σερούχ τοῦ Ρι-

30—38 1 Chr 1—4

γαῦ τοῦ Φαλὲκ τοῦ Ἔβερ τοῦ Σαλὰ 36 τοῦ Καϊνὰμ τοῦ Ἀρφαξὰδ τοῦ Σὴμ τοῦ Νῶε τοῦ Λάμεχ 37 τοῦ Μαθουσαλὰ

---

32. *σαλα* cum $\aleph^{*}$B aeth ... ς Ln Ti *σαλμων* cum $\aleph^{c}$ADLXΓΔΑΠ unc^{rell} al. omn^{vid} it vg cop go etc (Chron arm^{ed} *σαλμιαν*) | *ναασσων*: X al pauc *ναασων*, q vg^{cdd} aliq *nasson*, e *nassem*

33. τ. *αμιναδαβ* cum $\aleph^{c}$AEGHKLM^{mg}SUVXΓΔΑΠ etc, item (ut Ti) D *αμεινα-δαβ*, Chron^{458} *αμηναδαβ*: $\aleph^{*}$ *αδαμ* (aeth τ. *αδαμ* τ. *αμιναδαβ*) ... M^{txt}S 1* 28. 69. 126. 131. 209. al plus^{40} syrP *αμιναδαμ* ... B om | τ. *αδμειν* (א 69. al *-μιν*, Γ al *αλμειν*, 1. al *αλμει*, X al *αδμη* [arm *αδμηχ*]; sed 1. al pauc praem τ. *αραμ*) τ. *αρνει* (LX al *-νι*, 69. arm *αρηϊ*) cum ΝBLXΓ al mu cop syrP^{mg} (in Ass. 1 et 2 ap Adler) arm (cf et. numerum generationum ad v. 38) ... ς Ln τ. *αραμ* cum ADEGHUΠ al non ita mu a c f ff^{2}· g^{2}· (g^{1}· *aran*) l q vg go syr^{sch} ... KMSVΔΛ al^{70} fere b e syrP aeth Chron τ. *αραμ* τ. *ωραμ* (al pauc b *ωαραμ*, aeth *ωρω*, e *ύτram*); tisch** τ. *αραμ* τ. *αρνει* τ. *ωραμ* | *εσρωμ* (et. ς Gb Sz) cum ΝADΣ^{gr}(*ασρωμ*)Π(*εζρ.*)GHKLMSUVXΓΔΑΠ al pler a c e f g^{1}· (*esdrom*) l q (de ff^{2}· g^{2}· non satis liquet) am for fu em ing cop ... ς^{e} Ln Ti *εσρων* cum B al vix mu (sed vide Scriv) b d vg^{ed} tol ... go *aixor* | τ. *φαρες*: A om

34. *ισαακ* cum $\aleph^{c}$ABD^{2}LXΓΔΑΠ unc rell al omn^{vid} etc ... $\aleph^{*}$D* a b c e *ισακ*. Cf ad Mt 1, 2 | *θαρα*: $\aleph^{c}$X 1. 33. 69. 346. al plus^{60} cop^{wi} syrP Chron^{458} *θαρρα*

35. *σερουχ* cum ΝABLXΓΔΑΠ unc^{9} (et. P^{w}) al longe pl a c f ff^{2}· g$^{1.2}$· l q am fu em for ing tol go cop syrP^{txt} arm Chron, item D b *σερουκ*, e *seruth* ... ς (= Gb Sz) *σαρουχ* cum minusc ut vdtr pauc vg^{ed} (*sarug*) syr^{sch} et p^{ed} | *ραγαυ*: LV al permu *ραγαβ* | *φαλεκ* (*φάλ-* K carp^{ev} al mu; EGMSUΓΔ al pl *-λέγ* vel *-λέκ*) cum ΝBDLVΔ al permu b c e ff^{2}· l q am for cop^{schw} ex^{dz} et p^{etr4}· syrP ... AEGHKMSUΓΔΑΠ al pl vg go syr^{sch} Chron *φαλεγ*, a f g^{1}· cop^{wi} *-lech* | *ἔβερ* hoc accentu et spiritu KΠ KMΓΔΠ al pl item it^{pler} am em for ing etc: al pauc *ἴβερ*, item ff^{2}· vg^{ed} et^{cdd} aliq *heber* ... ς *ἐβὲρ* ut (ni fallor) G al ut vdtr vix mu | *σαλὰ* nt GKMSΔΠ al pl: Γ al mu *σάλα* (ut Lu)

36. *καιναμ* cum NBL 1. 33. al pauc aeth (:: eadem forma A Gen 10, 24 bis) ... ς Ln *καιναν* cum AXΓΔΑΠ unc^{8} al pl (al aliq *-να*) it (sed e *thamon*) vg go cop Chron ... D om | *λαμεχ*: DMX *λαμεκ*, q *lamec*, a *lameci*

37. *μαθουσαλά* ut EGKΔ al permu: MSΓ al mu *-σάλα* (K *μασαλά*) ... $\aleph^{*}$ *μαθθουσαλα* | *ιαρετ* cum NB* a l q (hi^{8} *iaret*; e *alet*) Chron^{458} ... ς (*-ρέδ* ut G al; Ln Ti *ἰάρ.* ut EHKLMSVΓΔΑΠ al pl) *ιαρεδ* cum B^{2}LXΓΔΑ unc^{7} al pl f vg cop ... Ln *ιαρεθ* cum AKΠ al aliq b c g^{1}· | *μελελεηλ* cum $\aleph^{*}$ΔΛ 69. (al^{2} *μελεηλ*) cop^{petr4} (et^{dz} *malaliel*) ... ς Ln Ti *μαλελεηλ* cum $\aleph^{c}$BDLXΓΔΠ unc^{8} al pler cop^{edd} Chron; f *maleleel*, b c l** vg

τοῦ Ἐνὼχ τοῦ Ἰάρετ τοῦ Μελελεὴλ τοῦ Καϊνὰμ 38 τοῦ Ἐνὼσ τοῦ Σὴθ τοῦ Ἀδὰμ τοῦ θεοῦ.

IV.

1 [15. 2] Ἰησοῦσ δὲ πλήρησ πνεύματοσ ἁγίου ὑπέστρεψεν ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἤγετο ἐν τῷ πνεύματι ἐν τῇ ἐρήμῳ 2 ἡμέρασ τεσσεράκοντα πειραζόμενοσ ὑπὸ τοῦ διαβόλου. [16. 5] καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲν ἐν ταῖσ ἡμέραισ ἐκείναισ, καὶ συντελεσθεισῶν αὐτῶν ἐπείνασεν. 1–18 Mt 4, 1–11 Mt 1, 12 s

---

malaleel, ff^{2}· *malelel*, a l* *maleel*, toi *malleel*, g^{2}· *malehel*, q *malelehec*, e om | *καϊναμ* cum ℵL ff^{2}· cop^{dz} ... ς Ln Ti *καϊναν* cum ABDXΓΛΛΠ unc^{s} al omn^{vid}; item c e f l q vg *cainan*, a^{vid} *cainnan*, d *ainan*, b *aenan*

38. *σηθ*: A *σημ* | *θεου*: harl post hanc vocem (litteris paullo minoribus) additum habet *generationes LXXV* ... Bas: *αριθμησον τοινυν απο του αδαμ μεχρι τησ παρουσιασ του χ̅υ̅ τασ γενεαλογιασ και ευρησεισ κατα την του λουκα γενεαλογιαν τη εβδομηκοστη εβδομη διαδοχη γεγεννημενον τον κυριον*: locum vide ap Mai. Scr. vet. Nov. Coll. IX. pag. 663. Eundem numerum 77 ex Naz^{pentecost} et Nyss orat. II. in Gen. 1, 26 attulit Wtst. Consentiunt Op^{412c} (Opp. Chrys. VI. Venet. 1780) et Aug^{exod108}. (Alibi Aug: de verb. domini 15 quaest 5: *Lucas a domino usque ad David XLIII generationes enumerat.*) Accedunt scholia cdd 34. et 37. *ιστεον οτι τα ακριβη των αντιγραφων οζ' ονοματων αριθμον περιεχουσιν απο του κυριου και μετ. αυτου του αδαμ*. De Ir^{int} computatione vide ad v. 24. Codd syr teste Barsalibi ab Abrah. ad Christ. 56 (teste Iac^{zarug} 57) numerant, unde, additis reliquis, 76, non cum Naz. 77 effici dicit. (Cf. Assem. bibl. or. II. 162)

IV. 1. *πληρ.* (F^{w} add *ων*) *πνευμ. αγι.* (Schu prob) cum ℵBDEF^{w}KLXΠ 1. 11. 33. al^{40} it^{pler} vg syr^{utr} sah cop (aeth) Bas$^{eunom\,319}$ Or$^{int\,2,966bis}$ ... ς *πνευμ. αγι. πληρ.* cum AGHMSUVW^{b}ΓΔΛ al pl e go arm Thdrt^{5,1069} (:: cf *πληρ.* ante gen. suum Act 6, 3. 5. 8. 7, 55. 9, 36. 11, 24.) | *εν τω* (11. 124. 225. Did$^{trin\,2,7}$ om) *πνευματι*: a c vg^{cle} *a spiritu* (contra *in spi.* e f ff^{2}· g$^{1.2}$· l q am fu ing for mt iac em etc) ... 107. b Eus$^{dem\,92}$ om | *εν τη ερημω* cum ℵBDL a b g^{1}· q em fu ing harl mt sah ... ς *εισ* (Did^{tri} *επι*) *την ερημον* (:: ut Mt et Mc) cum AEGHKMSU VW^{b}ΓΔΛΧΠ al omn^{vid} c e f ff^{2}· g^{2}· l vg (et. am for al) cop (item syr^{utr} arm) (Did^{tri}) Eus^{dem} Bas^{eunom} Thdrt

2. *τεσσερακοντ.* cum (*κμ'*)AB*ℒΔ ... ς Ln *τεσσαρακ.* cum B^{s}DW^{b}ΓΔΧΠ unc^{s} al omn^{vid}. Praeterea Γ g^{scr} 7^{pe} aeth add *και νυκτασ τεσσαρακοντα* :: e Mt | *υπο*: A* *απο* | *διαβολου* (et. Eus$^{dem\,92}$): D 243. e *σατανα*. Ita e etiam v. 3 | *και ουκ εφαγ. ουδεν* (Eus^{dem} libere *και ουδεν εφαγ.*): W^{b}Λ 13. 69. 122. 124. 346. e^{scr} (omisso *ουδεν*) al pauc arm add *ουδε επιεν* | *συντελ. αυτων* absq additam (Gh'') cum ℵBDL a b c e g$^{1.2}$· l vg (et. 130^{lat}) sah cop arm aeth pers^{wh} ... ς add

3 εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ διάβολος· εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, εἰπὲ τῷ λίθῳ
Deu 8, 3 τούτῳ ἵνα γένηται ἄρτος. 4 καὶ ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· γέγραπται ὅτι οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος. 5 καὶ ἀναγαγὼν αὐτὸν ἔδειξεν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τῆς οἰκουμένης

νστερον (:: e Mt ubi non fluct) cum AEGHKMSUVW^{b}ΓΔΛΠ al omn^{vid} f ff^{2}· q go syr^{utr} cop^{ds} recent Cyr$^{mai\ 151}$ (*τεσσαρακοστης εως νηστειαν δαπανηθεισης ημερας νστερον επεινασε*)

3. *εἶπ. δε αυτω* cum ℵBDL 1. 33. 67. 130^{sr} it^{pler} vg (for nil nisi *dixit illi*) cop (sah *dixit diab. illi* sine copula) Ambl$^{uc\ 1339}$ ... ς *και ειπ. αυτ.* cum AW^{b}ΓΔΛΠ unc^{8} al pler (157. *και ειπ. δε αυ.*) e q go syr^{utr} arm aeth Thdrt$^{5,\ 122}$ (:: ut Mt) | *τω λιθω* (a *lapidibus*) usq *γενηται* (a *fiant panes*): D 81^{ev} tol *ινα οι λιθοι οιντοι αρτοι γενωνται* (:: ex Mt)

4. *και απεκριθη*: 13. 69. *απεκρ. δε*, 130^{sr} sah syr nil nisi *απεκρ.*, D *και αποκριθεισ* | *προσ αυτ.* (13. 69. 76. 346. sah cop *αυτω*, 130^{sr} om) o (Δ om) $\overline{ις}$ cum ℵBLΔ 13. 33. 69. 130^{sr} it vg sah cop aeth; syr post *respondit* pergit *Iesus et dixit illi*; D post *και αποκριθεισ* pergit o $\overline{ις}$ *ειπεν*, tol *et respondens illi Iesus dixit* ... ς $\overline{ις}$ (M 1. 124. al^{25} fere o $\overline{ις}$) *προσ αυτ.* cum AEGHKMSUVW^{b}ΓΔΠ al pler go syr^{p} arm. Praeterea ς add *λεγων* cum AEGHKMSUVW^{b}ΓΔΛΠ al pler c e f g^{2}· (item *et dixit* a b ff^{2}· g^{1}· l q; vide supra syr) syr^{p} arm aeth go ... omisimus cum ℵBL 13. 33. 130^{sr} al paue vg sah cop | *οτι* (Or$^{2,\ 95r}$ ex sched$^{gra\ et\ com}$ *ως γαρ περι ανθρωπου αποκρινεται και λεγει οτι ουκ επ αρτω μονω ζησ. ανθρωπ.*): D tisch 69. 124. 346. al^{10} fere om :: ut Mt | *ο ανθρωπ.* cum ℵABDEGLVW^{b}ΔΠ^{2} al permu sah cop ... Gb^{00} *ὁ* cum F^{w}HK MSUΓΔΠ^{3} al plus^{70} go Or (ex sched) :: cf ad Mt ubi similiter fluct lectio. Praeterea haec edidimus absque additam cum ℵBL sah cop schw ... ς Ln add *αλλ επι* (D *εν*, item Latini *in pane solo* et *in omni verbo*. Cf et. ad Mt) *παντι ρηματι* (al^{20} cop^{ds} recens et^{wi} aeth arm Thphyl add *εκπορευομενω δια στοματος*) *θεου* cum ADW^{b}ΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it vg syr^{utr} go arm (item cop^{wi} etc) :: e Mt. Similiter contracta vide ad Mt 21, 44. 27, 35 et 49. Lc. 2, 39.

5—8. Hoa vv. b c f g^{1}· l q (edd^{lat} ap Fabr^{stap}) Ambl$^{uc\ 1340}$ post v. 12 pon (:: ut Mt): non item a (sed vide ad v. 5) e ff^{2}· vg

5. *και αναγαγων* (s al aliq *αγαγων*) *αυτον* (e add *secundo*) sine additam (Gb″) cum ℵBDL 1. 33. 40. 259. 260. a (*et adduxit eum hierusalem et statuit eum supra pinnam templi et ostendit illi omnia regna* etc) e sah cop^{schw} (ex^{ds} et pet^{4}) arm Cyr$^{ador\ 12}$ ... ς Ln add e *διαβολοσ* cum AW^{b}ΓΔΛ unc^{8} al pler (etiam ante *αυτον* ponitur) it^{pler} (c *iterum diabolus*, f *diab. iter.*) vg go syr^{utr} (sed syr *satanas*) cop^{wi} et^{ds} recent (sed hi duo post *οροσ υψηλ.*) aeth Hil^{40}. Item omisimus *εισ οροσ υψηλον* cum ℵBL b g$^{1.\ 2}$· am em fu for ing iac harl mt tol (etc) sax sah cop^{schw} Cyr$^{ador\ 12}$ ... ς (Schu „rec. ap. Mt″) add *εισ οροσ υψηλον*, Ln [*ε. ορ. υψ.*] cum AW^{b}ΓΔΛΠ unc^{8} al pler c f ff^{2}· q vg^{ed} go syr utr cop^{wi} et^{ds} recent (vide ante) aeth arm Hil^{40}; item addito *λιαν* (D *λειαν*) D 13. 69. 124. 346. l *δ*, nil nisi *supra montem* e (a vide ante) ::

ἐν στιγμῇ χρόνου. 6 καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διάβολος· σοὶ δώσω τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἅπασαν καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν, ὅτι ἐμοὶ παραδέδοται καὶ ᾧ ἐὰν θέλω δίδωμι αὐτήν· 7 σὺ οὖν ἐὰν προσκυνήσῃς ἐνώπιον ἐμοῦ, ἔσται σοῦ πᾶσα. 8 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· γέγραπται· προσκυνήσεις κύριον τὸν θεόν σου καὶ αὐτῷ Deu 6, 13

---

6 Mt; Lc verbo αναγαγων satis habuit expressisse quod Mt εισ ορ. υψ. λιαν dixit | της οικουμενης: D δ. 245. f (:: ut Mt) του κοσμου, item Or$^{\text{int}12,\,967}$ ostendit ei omnia regna mundi (item post), sed schedgra et^{com} πασ. τ. βα. της οικουμενης βασιλειασ κοσμου φησι των κοσμικων ανθρωπ. | στιγμη: א στιγμα, 1. στιγματι

6. αυτω (f l vg): D a b c e q Hil^{49} προσ αυτον | απασαν: א al pauc πασαν | αυτων: D τουτων, sed d eorum | παραδεδοται: M 217. ioant Cyr$^{\text{ador}\,12}$ παραδεδονται, 8pc -διδονται, Γ e^{scr} παραδιδοται | ω εαν cum ℵALW^{b}ΓΔΛΠ unc^{s} al omn^{vid} Cyr^{ador} ... Ln ω αν cum BD | διδωμι (ℵc): ℵ* δωσω

7. εαν: 1. al plus^{20} a b e f ff^{2}· g^{1}· l q am vg^{six} arm Ir$^{\text{int}\,319}$ („quemadmodum memiuit Lc: *Haec omnia tibi dabo, quoniam mihi tradita sunt et cui volo do ea, si procidens adoraveris me*") Cyr$^{\text{mai}\,158}$ add πεσων :: e Mt; non item c vg^{ed} fu ing om al | προσκυνησησ: HLΔΔ al permu -νησεισ | ενωπιον (ℵ* μοι ενωπ. εμ.) εμου (prob Schu) cum ℵ*BDEF^{w} HVW^{b}ΓΔΛΔ 1. al plus^{50} ... ς ενωπ. μου cum ℵ^{c}AGKLMSUΠ al permu Cyr$^{\text{ador}\,12}$; itp^{l} vg *coram me, aqile me., in conspectu meo*: f g^{1}· l Ir^{int} *me* | σου (157. 346. al^{15} fere sah Cyr$^{\text{ador}\,12}$ σοι) πασα cum ΝABDL W^{b}ΓΔΔΣΠ unc^{s} al plus^{150} e (*erit tua omnes*) ... ς (= Gb Sz) σου παντα cum minusc vix mu, item *tua omnia* itp^{ler} vg, sed itp^{ler} (et. e, sed non a b) vg etiam *do illa* pro δ.δ. αυτην. Similiter Cyr^{ador} διδωμ. αυτα et σοι παντα

8. αποκριθ. ο ις (sah *Iesus respondens*) ειπ. αυτω cum ℵFLM^{mg}Σ 1. 13. 33. 69. 124. al plus^{12} (e omisso αυτω) f ff^{2}· g$^{1\cdot 2\cdot}$ (sah) cop (sed cop^{ds} om αυτω) syr (*respondit autem* [cod om] *Iesus et dixit illi*) ... Ln αποκριθ. ειπ. αυτω ο ις cum AKM^{txt}Π al^{15} fere a b c q (item aeth omisso αποκριθ.) ... ς Ti αποκριθ. αυτω ειπεν ο (B om) ις cum BEGHSUVW^{b} ΓΔ al pl; item DΔ al aliq go syr^{P} arm αποκρ. αυτ. ο ις ειπεν | γεγραπται non praemissis υπαγε etc (Gb probante Schu) cum KBDLΞ 1. 8. 22. 33. 118. 131. 251. 34^{ev} a c f ff^{2}· g$^{1\cdot 2\cdot}$ vg go sah cop^{sahw} syr arm aeth (Or$^{\text{s},\,540}$ προσ μεν τον πετρον ειπεν· υπαγε οπισω μου σατανα· προσ δε τον διαβολον - υπαγε σατανα, χωρισ της οπισω μου προσθηκησ· το γαρ οπισω του ω ειναι αγαθον εστι. Haec ad Mt spectant; at Or urgere nequibat si in Lc scriptum invenisset υπαγ. οπισ. μου σατανα) ... ς praem υπαγε οπισω μου σατανα, item Ln [υπ. οπ. μου σατ.] c. AW^{b}ΓΔΔΠ unc^{s} al pler b (e *vado retro satanas*) l q cop^{wl} et^{ds} recent syr^{P} aeth^{cod} a. Item γεγραπτ. sine γαρ (Gb Sz probante Schu) cum ΝABDLΓΞΠ unc^{s} al longe pl itp^{ler} vg sah cop syr^{utr} go arm aeth Or$^{\text{int}\,2,\,966}$ (item ex sched ^{2,967}) (Cyr$^{\text{mai}\,158}$ nec γαρ nec υπαγε etc agnoscit) ... ς add γαρ cum UW^{b}ΔΛ 69. al mu b q ::

μόνῳ λατρεύσεις. 9 ἤγαγεν δὲ αὐτὸν εἰς Ἰερουσαλὴμ καὶ ἔστησεν
ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ,
Ps 91, 11s βάλε σεαυτὸν ἐντεῦθεν κάτω· 10 γέγραπται γὰρ ὅτι τοῖς ἀγγέλοις
αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ τοῦ διαφυλάξαι σε, 11 καὶ ὅτι ἐπὶ χει-
ρῶν ἀροῦσίν σε, μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου.
Deu 6, 16 12 καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι εἴρηται· οὐκ ἐκπει-
ράσεις κύριον τὸν θεόν σου. 13 καὶ συντελέσας πάντα πειρασμὸν
ὁ διάβολος ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ ἄχρι καιροῦ.

---

utrumq e Mt | *προσκυνησεις* (Γ al aliq -σῃς, a *diliges*) *κυρ. τ. θε. σου* cum AEGHKMSUVΓΔΠ al longe pl a sah arm ... Ln (et. Ti in Synops. 1864) *κυρ. τον θε. σ. προσκ.* cum ℵBDFLW^{b}Δ^{1} 1. 33. 69. 118. 124. 130. 131. 157. al^{30} fere b c e f ff^{2}· g$^{1·2·}$ l q vg go cop syr^{utr} aeth Or int$^{s, 968}$ (item sched^{gra} et comb^{967}) Cyr$^{mai\ 158}$ :: at ita Mt lectione non fluctuante, nec magis LXX fluct

9. *ηγαγ. δε* cum ℵBLX sah cop syrP mg (Or$^{int\ s, 968}$ *addūxit ergo*) ... ς Ln *και ηγαγ.* cum ADW^{b}ΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} it^{pler} vg syr^{sch} et p txt arm aeth ... e *Rursum duxit*, f go *Deinde duxit* | *ιερουσαλημ*: M^{mg} 1. al pauc *ιεροσολυμα* | *εστησεν* sine *αυτ.* (Schu prob vdtr) cum ℵBLX e arm^{ed} Or$^{int\ 968}$ ... ς Ln add *αυτον* (:: ut Mt lectione non fluct) cum ADΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} it^{pler} vg sah cop go syr^{utr} arm^{ms} etc | *επι*: Δ *υπο* | *αυτω* (:: ut et. Mt) cum ℵABD etc ... LΞ e Or$^{int\ s, 968}$ om | *υιος* cum ℵABDLΓΔΛΞΠ unc^{9} al plus^{150} ... ς (= Gb Sz) *ο υιος* cum minusc vix mu | *εἰ*: Δ *εισ* | *ει του θεου* (q *es dei*): a b c e f ff$^{2·}$ g$^{1·2·}$ l vg *dei es* | *εντευθεν* (69. 127. al aliq aeth post *κατω*, 13. al pauc *ενθεν*): EGH al^{20} fere (vg^{cod}?) Or$^{int\ s, 968}$ Amb^{luc} om (:: ut Mt); 251. a c l Amb$^{ca\ in\ 191}$ om *κατω* (non item b e f ff$^{2·}$ g$^{1·}$ q)

10. *γαρ* (ℵ^{c}?^{a}?): ℵ^{a} 244. om | *διαφυλ. σε*: 1. 22. 106. 118. 130. 131. 209. 251. al pauc aeth$^{codd\ 2}$ add (:: e LXX) *εν πασαισ ταισ οδοισ σου*

11. *και*: a c e ff$^{2·}$ om; non item b f g$^{1·2·}$ q (l *ut super manus tollunt te*) | *οτι* cum ℵABKLMW^{b}X 1. al permu c e f ff$^{2·}$ g$^{1·2·}$ q vg go cop syrP Or $^{s, 968 sched}$ ... Gb^{00} cum DEFGHSUVΓΔΛ(Π hiat) al pl a b (l vide ante) sah syr aeth Or$^{int\ s, 968}$ et $^{968 ter}$ :: ut Mt | *ποδα*: ℵ *ποδαν*

12. *ειπ. αυτω ο ις* cum ℵABLW^{b}ΓΔΛΠ unc^{9} al pler a b e l q go ... DX 33. al pauc c f ff$^{2·}$ (g$^{1·}$ om *ο ις*) vg cop syr^{sch} (*respondit autem Ies. et dix. ei*) et^{P} (aeth) *ο ις ειπ. αυτω* | *οτι* et. a sah cop syrP : ℵ^{a} (sed nec ℵ^{a} nec ^{c}) D b c e f (ff$^{2·}$ *ei* pro *οτι*) g$^{1·}$ l q vg syr^{sch} arm om | *ειρηται* et. vg (item g$^{2·}$?): D $^{c\ ecr}$ a b c e f ff$^{2·}$ g$^{1·}$ l q pers^{utr} Or$^{int\ s, 968}$ *γεγραπται* (:: ut Mt). De ordine versuum 5—8 et 12 vide ad v. 5.

13. *αχρι καιρου* (D *χρονου*) et. Or$^{4, 161}$; Clem$^{eclog\ 992}$ *και απεστη απ αυτου εισ καιρον, τουτεστιν ανεβαλλετο την ευρεσιν εισ την αναστασιν.* Similiter ϑ *usque ad tempus scilicet passionis.*

14 [17. 1] *Καὶ ὑπέστρεψεν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ δυνάμει τοῦ πνεύ-* 14a Mt 4, 12. 24 Mc 1, 14
ματος εἰς τὴν Γαλιλαίαν· καὶ φήμη ἐξῆλθεν καθ' ὅλης τῆς
περιχώρου περὶ αὐτοῦ. 15 *καὶ αὐτὸς ἐδίδασκεν ἐν ταῖς συναγωγαῖς*
αὐτῶν, δοξαζόμενος ὑπὸ πάντων.

16 [18. 10] *Καὶ ἦλθεν εἰς Ναζαρά, οὗ ἦν ἀνατεθραμμένος,* 16 sa (Mt 13, 54 sa Mc 6, 1 sa)
καὶ εἰσῆλθεν κατὰ τὸ εἰωθὸς αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων
εἰς τὴν συναγωγήν, καὶ ἀνέστη ἀναγνῶναι. 17 *καὶ ἐπεδόθη αὐτῷ*
βιβλίον τοῦ προφήτου Ἡσαΐου, καὶ ἀναπτύξας τὸ βιβλίον εὗρεν

---

14. ὁ cum ℵABDLMUΓΧ al pl Or^{4,161} ... EFGHKSVW^{b}ΔΛΠ al^{40} fere (Or^{3,970} sched) om | *ολησ τησ*: Δ om *τησ* | *περιχωρου*: ℵ (al? nisi fefellit Velesius) *χωρασ*. Latini plerique *regionem* (ita b c d f ff^{2} g$^{1.2}$ l q vg); a vero *finitimam regionem*, e *circum adiacentem regionem*

15. *αυτοσ* (et. Or^{4,161} et int^{3,970}): Λ 11^{pe} e om | *αυτων* (et. Or^{4} et int^{3}): D a b l om (non item c e f ff^{2} g$^{1.2}$ q vg) | *υπο*: KΠ 11. 300. al^{10} fere *παρα* | *παντων*: c (item ff^{2} teste Blanchino) *hominibus* (pro *omnibus*)

16. *και ηλθεν*: D (omisso *και* sq, sed D^{gr*} om et. *εισηλθεν*) *ελθων δε* (d *veniens autem*), e *cum venisset autem*. Praeterea FGM^{mg} (initio lectionis) al aliq add *ο ιϛ* | *εισ* sine *την* (Gb') cum ℵBDLΛΧ 1. 131. 262. 300. 435. y^{scr} al^{10} fere Or^{4,161} Cyr$^{ioh\,477}$ (item Δ om *εισ την*. Similiter f l q al vg *venit nazareth*; sed a b c e *venit in naz.*) ... ς Ti *εισ την* cum AW^{b}ΓΛΠ unc^{8} al pler Eus$^{dem\,442}$ | *ναζαρα* cum ℵB*Χ 33. e Or^{4,161}; item Λ *ναζαρατ*, Δ *ναζαραθ* ... ς^{e} (1624. 1633 etc) Ti *ναζαρεθ* cum EFGHMSUVW^{b}ΓΛ al pl it^{pler} vg go cop Eus$^{dem\,442}$ Cyr^{ioh} (sed ^{132} -*ρετ*) ... ς Wtst Gb Sz Ln *ναζαρετ* cum B^{3}KLΠ al permu a; D *ναζαρεθ*, d *nazared* | *ου* et. Or^{4} et Eus^{dem} Cyr$^{ioh\,477}$ et ^{132}: D 13. 69. 124. 346. *οπου* | *ανατεθραμμενοσ* cum ℵFLΧ 1. 13. 33. 69. 124. 131. 157. 346. q* *enutritus* Eus^{dem} Cyr$^{ioh\,bis}$ ... ς Ln Ti *τεθραμμενοσ* (Δ *τεθρεμμενοσ*) cum ABW^{b}ΓΔΛΠ unc^{8} al pler Or^{4,161}. Cf *ανατρεφεσθαι* Act 7, 20 et 21. 22, 3. | D^{gr*} om *ανατεθρ. και* (om et. D^{recens} et d, sed praecessit *ελθων δε*) *εισηλθεν* | *αυτω* et. Or^{4,162} Eus^{dem}: D om; item a c d (et. syr^{hr}?) cop^{dz} *secund. consuetudinem* (it^{pler} vg cop add *suam*), item Or$^{int\,3,970}$ *iuxta morem*; e om *κατ. το εισθ. αυτω* (69* *αυτου*) | *και ανεστη αναγνωναι* (et. Or$^{int\,3,970}$): 416. x^{scr} 3^{pe} 10^{pe} 48^{ev} al^{evv} om; 1. 22. 131. 9^{pe} syr^{hr} arm post *ησαϊ. του προφ.* v. 17 pon

17. *βιβλ. του προφ. ησαϊ.* cum ℵBLΧ 33. 69. 346. a b q (*liber profetiae esaiae*) am fu for ing perus Or$^{int\,3,970}$; item D o *προφητησ ησαϊασ* (cf infra Eus) ... ς *βιβλ. ησαϊ. του προφητ.* cum AW^{b}ΓΔΛΠ unc^{9} al pler c e f ff^{2} g$^{1.2}$ l vg^{ed} et mss aliq (ut em) go syr^{utr} et ^{hr} cop arm aeth (:: *ησαϊ. τ. προφ.* maxime ex usu est nec fere fluct, cf Mt 2, 17. 3, 3. 4, 14. 8, 17. Lc 3, 4. 4, 27. Mutat vero Lc ordinem ut h. l. ita Act 2, 16. 8, 28 testibus similiter vulgatum ordinem restituentibus.) | *αναπτυξασ* (D* *απτυξ.*) cum ℵDW^{b}ΓΔΛΠ unc^{9} al pler it vg (it^{pl} vg *ut*

Ex 1, 61 s τόπον οὗ ἦν γεγραμμένον· 18 πνεῦμα κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὗ εἵνεκεν
ἔχρισέν με εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς, ἀπέσταλκέν με 19 κηρῦξαι
αἰχμαλώτοις ἄφεσιν καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν, ἀποστεῖλαι τεθραυσ-
μένους ἐν ἀφέσει, κηρῦξαι ἐνιαυτὸν κυρίου δεκτόν. 20 καὶ πτύξας
τὸ βιβλίον ἀποδοὺς τῷ ὑπηρέτῃ ἐκάθισεν, καὶ πάντων οἱ ὀφθαλ-
μοὶ ἐν τῇ συναγωγῇ ἦσαν ἀτενίζοντες αὐτῷ. 21 ἤρξατο δὲ λέγειν

---

revolvit, e *cum revolvisset*, a d Or^{int} *revolvens*) go syr^{hr} Or^{int3,970} Eus^{dem442} (:: hoc uno loco Ni Ti legitur) ... Ln ανοιξας cum ABLX 33. 440*, item syr^{utr} cop arm aeth (:: ανοιξαι το βιβλιον Apoc 5, 2. 3. 4. 5. 20, 12 etc) | το βιβλιον: D al^{evv5} om | τοπον cum ℵLX 33 ... ς Ln Ti τον τοπ. cum ABDW^{b}ΓΛΛΠ unc^{9} al pler ... 40. 259. 260. e om. Totum locum Eus^{dem442} sic: -- ομολογει πεπληρωσθαι, οτε ελθων εις την ναζαρεθ, ου ην ανατεθραμμενος, εισηλθεν κατα το εωθος αυτω εν τη ημερα τ. σαββ. εις τ. συναγωγην, ανασταντι δε αυτω επεδοθη ησαϊας ο προφητης, ου και αναπτυξας την βιβλον ανεγνω το εγγεγραμμενον etc.

18. εινεκεν cum ℵABDLW^{b}ΓΛΛΧΠ unc^{9} al pl Hipp^{dani17} Eus^{dem442} et saepe Ath^{ps915} Cyr^{act51} al ... ς (= Gb Sz) ενεκεν cum minusc mu, item ita editum est Or^{2,626} et^{4,12} Eus^{ps525} Cyr^{nest75} et apol^{192} et theod^{228} | ευαγγελισασθαι cum ℵABDLW^{b}ΓΛΛΧΠ unc^{9} al pler Or^{2} et^{4} Eus^{dem442} et es$^{363.541}$ et ps$^{525.529.634}$ Ath^{ps915} Cyr^{act51} al ... ς (= Gb Sz) ευαγγελιζεσθαι cum minusc vix mu Eus^{ps223} | απεσταλκεν με (D^{gr*} απεσταλμαι) sine additam (Gb probante Schu) cum ℵBDLX 13. 33. 69. it^{pler} am for harl ing perus mt tol sax cop arm^{edd} mu aeth Or^{2,626} et^{4,12} item ^{int3,970} Eus^{dem442} et es bis et ps quater Ath^{ps} Cyr^{act} ... ς (= Gb) add ιασασθαι τους συντετριμμενους την καρδιαν (al^{20} fere τη καρδια), item Ln [ιασ. τ. συντ. τ. καρδ.] c. AW^{b}ΓΛΛΠ unc^{9} al pler f vg^{ed} et mss aliq (ut em gat) go syr^{utr} et ^{hr} arm^{ed} aeth^{cod} a Ir^{int260} :: e LXX

19. κηρυξαι: F al aliq cop praem και | τεθραυσμενους: D* τεθραυματισμενους, D^{2} τεθραυμενους | δεκτον: 229** it vg arm^{usc} ar^{ro} (cf et. Ir^{int146sq}) add (:: e LXX) και ημεραν ανταποδοσεως (*retributionis*, b q *redditionis*, a *redemptionis*), item additis insuper τω θεω ημων 254. 413. 6^{pe} syr^{p} ar^{po}. Praeterea 34^{ev} Or^{4,12} (non item^{int3,970}) Ath^{ps915} om αποστειλαι usq δεκτον. Cf etiam Mac^{hom47,9} ουτως και ο χ̅ς̅, δοθεντος αυτω βιβλιου εν τ. συνα., ως γεγραπται, εκαλεσεν ενιαυτον κυριου δεκτον και ημεραν απολυτρωσεως.

20. εκαθισεν: EK al aliq -θησεν | παντων οι οφθ. εν τη συνα. ησαν cum ℵBFL 33. 127. 131. 254. i^{cant} (c Or^{int3,970} *omnium oculi erant in synag.*) q aeth Eus^{dem198} et^{442} ... Ln Ti παντων εν τ. συνα. ησαν οι οφθ. cum AKΠ 72. 118. 209. 253. 2^{pe} (ut vdtr) c^{scr} b cop go ... ς παντων εν τ. συ. οι οφθαλμοι ησαν cum DEGHMSUVΓΛΛ al pler it^{pler} vg syr^{utr} arm | αυτω et. Or^{4,12} Eus^{dem198} et^{442}: 13. 69. 124. 346. 44^{ev} y^{scr} εις αυτον, item *in eum* (e *illum*) it vg (d *ei*)

πρὸς αὐτοὺς ὅτι σήμερον πεπλήρωται ἡ γραφὴ αὕτη ἐν τοῖς ὠσὶν ὑμῶν. 22 [19. 1] *καὶ πάντες ἐμαρτύρουν αὐτῷ καὶ ἐθαύμαζον ἐπὶ τοῖς λόγοις τῆς χάριτος τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ ἔλεγον· οὐχὶ υἱός ἐστιν Ἰωσὴφ οὗτος;* 23 [20. 10] *καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· πάντως ἐρεῖτέ μοι τὴν παραβολὴν ταύτην· ἰατρέ, θεράπευσον σεαυτόν· ὅσα ἠκούσαμεν γενόμενα εἰς τὴν Καφαρναούμ, ποίησον καὶ ὧδε ἐν τῇ πατρίδι σου.* 24 [21. 1] *εἶπεν δέ· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς προφήτης δεκτός ἐστιν ἐν τῇ πατρίδι ἑαυτοῦ.* 25 [22. 10] *ἐπ' ἀληθείας δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πολλαὶ χῆραι ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις Ἠλείου ἐν τῷ Ἰσραήλ, ὅτε ἐκλείσθη ὁ οὐρανὸς ἐπὶ ἔτη*

Io 4, 44
1 Reg 17, 1
Iac 5, 17

---

21. *οτι* (et. Eusdem bis): D Or$^{4,\ 12}$ (libere: *και παντων ενατενιζοντων αυτω φησι· σημερον πεπληρ. η γρ. αυτ. εν τ. ω. υμων*) om

22. *ουχι* cum ℵBDL ... ς *ουχ* cum AΧΔΑΠ unc^{9} al omn^{vid} Cyr$^{mai\ 161\ bis}$ (:: cf Mt 13, 55. Mc 6, 3) ... Γ om | *υιος* (69. Cyr$^{mai\ 161\ sec}$ o *υς.*) *εστιν* (A om, D e post *ιωσ.* pon) *ιωσηφ* (Cyr eodem loco *του ιω.*) *ουτος* cum ℵBL 346. Cyr$^{mai\ 161\ pri}$, item D a e Cyr$^{mai\ 161\ sec}$ ... ς Ln *ουτος εστ. ο υς. ιωσηφ* (:: cf ll. pp.) cum AΧΓΔΑΠ unc^{9} al fere omn b c f ff^{2} g^{1} q (item *hic filius est ioseph* l vg) cop syr^{utr} et^{hr} go arm aeth

23. *γενομενα*: D *γεινομενα* | *εις την* cum ℵB, item Gb Ln *εις* cum DL 13. 69. 124. 346. ... ς *εν τη* cum EFGHMSUVΧΓΛ al pl; item AΚΑΠ al plus^{10} Epiph$^{51,\ 15}$ *εν* | *καφαρναουμ* cum ℵBDX 33. it (exc q) vg go cop arm Epiph$^{51,\ 15}$. Cf etiam alibi, inprimis ad Mt 4, 13 ... ς *καπερναουμ* cum ALΓΔΑΠ unc^{9} al omn fere q

24. *αμην*: D 300. al pauc *αμην αμην* | *λεγω υμιν* cum ℵBDLΧΑΠ unc^{8} al pl it vg syr^{sch} et^{hr} etc ... ΑΚGΗVΓΛ (teste Treg) tisch^{8} al^{25} fere go syr^{p} *υμ. λεγ.* | *εν*: L om | *εαυτου* cum ℵD ... ς Ln Ti *αυτου* cum ABL unc rell al omn^{vid}. (Or$^{4,\ 269}$ *εν τη πατριδι και εν τη οικια αυτου*, sed$^{int\ 3,\ 271}$ *in patria sua*; Const$^{2,\ 56}$ *εν τη ιδια πατριδι*)

25. *δε* (syr Or$^{int\ 3,\ 271}$ *enim*): DK it (exc f) vg aeth om | *οτι* cum ℵLΧΑ 1. 13. 33. 69. 262. 346. al^{25} fere e f l go arm syr^{utr} et^{hr} Or$^{int\ 3,\ 271}$ Bas$^{eth\ 245}$ ... ς Ln Ti om cum ABDΓΔΠ unc^{9} al pl it^{pm} vg :: passim *οτι* elusmodi (post *λεγω υμιν* 13, 35. 22, 16 et 18 et alibi) a multis omittitur, sed fit etiam ut dubites utrum inlatum an omissum sit | *ἡλ-* ut EGHKLMΓΛ al pm plerumque, passim et. F ut Io 1, 25, item *heitpl* ut a d f g^{1} q (e *heliae*, v. sq *elias*), item am fu for ing per al go ... ς *ἠλ-* ut SVΠ al pm b c al. Item *-λειου* cum AB*, v. sq *-λειασ* cum ℵAB*DU^{3}... ς Ln *-λιου* cum ℵB^{2}DLΧΓΔΑΠ unc rell etc, v. sq *-λειασ* cum B^{2}LΧΓΔΑΠ unc rell etc. Praeterea MSVΓΑΠ al pl *-λιοῦ*, K al *-λιού*. LXX nomen prophetae *ηλιου* ut indeclinabile habent. Cf et. ad 1, 25. Praeterea syr^{sch} et^{hr} *Eliae prophetae*. Similiter Or$^{1,\ 422}$ | *εν τω ισραηλ* (D b *ιστραηλ*, item v. sq b d; e utroq versu *isdrahel*): 36. al pauc a l tol om; cop syr^{sch} et^{hr} aeth ante *εν ταις* pon | *επι ετη* cum ℵACLΧΓΔΑΠ unc^{9} al longe pler a (*per triennium*) go syr^{p} Bas

τρία καὶ μῆνας ἕξ, ὡς ἐγένετο λιμὸς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν,
Reg 17, 9 26 καὶ πρὸς οὐδεμίαν αὐτῶν ἐπέμφθη Ἠλείας εἰ μὴ εἰς Σάρεπτα
2 Reg 5, 14 τῆς Σιδωνίας πρὸς γυναῖκα χήραν. 27 καὶ πολλοὶ λεπροὶ ἦσαν ἐν
τῷ Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἐλισαίου τοῦ προφήτου, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἐκαθα-
ρίσθη εἰ μὴ Ναιμὰν ὁ Σύρος. 28 καὶ ἐπλήσθησαν πάντες θυμοῦ

---

eth^{245} ... Ln om επι cum BD tisch^{4} 37. 225. 235. 245, nec exprim it pler vg cop syr^{sch} et hr Or$^{int\,2,\,971}$ | μεγας: 13. 69. μεγαλη | πασαν: Γ (επι της γης) 111. 50^{ev} x^{ser} 2^{pe} om

26. ηλειας: vide ad 25 | σαρεπτα (A al mu b q for -ραπτα) cum ΝAB^{4} CDXΓΔΑΠ unc^{2} al pl it vg (am *sarepth*a) go cop (*serebta*, g^{1} *serepta*) aeth Or$^{1,\,422}$ et$^{int\,2,\,971}$ ... Π^{2}KLMS 1. 33. 69. al plus^{40} Or$^{cat\,ox\,27}$ (σαρεφθαν) Bas$^{eth\,245}$ σαρεφθα. Praeterea iegitur αρεφθα (L al mu), αραφθα, αρεπτα (Π^{4}), αραπτα, omisso σ post εις | σιδωνιας (L -ναs, DV^{2} al σιδονιασ) cum (Gb') NABCDLV^{2}XΓ 1. 13. 69. 131. 157. al^{20} fere it vg (Latt pler *sidonias*, e am *sidonae*) go cop aeth Or$^{1,\,422}$ et^{cat} et int$^{2,\,971}$ ... ς Ti σιδωνοσ (:: ut ubique in evv et act) cum EFGHKMSUΔ ΑΠ al pl (syr^{utr} et^{hr}) Bas$^{eth\,245}$

27. εν τω (A aliq om) ωρ. hoc loco cum NBCDLX 1. 13. 33. 69. 118. 130. c^{ser} g^{ser} al pauc it vg cop syr^{sch} et^{hr} arm aeth Or$^{int\,2,\,971}$ ... ς post προφητου (:: ut v. 25) cum ΑΓΔΑΠ unc^{2} al pler go syr^{P} ... 56. 58^{s} om. Nec habet Or$^{1,\,422}$ (nec 25. nec 27), sed textum libere tantum adhibet (contra utroque loco habet Or$^{int\,2,\,971}$ ubi ipse textus exscribitur): οτι ωσπερ πολλοι λεπρ. ησαν εν ημεραις ελισσαιου του προφ. και ουδεις αυτων - ο συρος· και πολλαι χηραι ησαν εν ταις ημερ. ηλιου του προφ. και προς ουδεμ. αυτων επεμφθη χηρων ο ηλιας ει μη εις σαρεπτα της σιδωνιας. Ceterum hunc versum Marcion ad 17, 14 sqq transtulisse videtur. Cf Epiph^{315} (sub μη'): οτε συνηντησαν οι δεκα λεπροι. απεκοψε δε πολλα, και εποιησεν· απεστειλεν αυτους λεγων· δειξατε εαυτους τοις ιερευσι. και αλλα αντι αλλων εποιησε, λεγων οτι πολλοι λεπροι ησαν εν ταις ημεραις ελισσαιου του προφ. και ουκ εκαθ. ει μη νεεμαν ο συρος. Item Tert$^{marc\,4,\,35}$ (tractat 17, 14 sqq): *Nunc etsi praefatus est multos tunc fuisse leprosos apud Israelem in diebus Helisaei prophetae et neminem eorum purgatum nisi Naaman* (ita$^{cd\,l}$) *Syrum* etc) | ἐλι- ut Ln Ti cum A 69. al et *heli*- a q am fu for ing al (Or^{int}) go; ἐλι- ς cum Π unc^{mu} minusc ut vdtr pl et *eli*- b c d f l. Item -ισαιου (B -εισαιου) cum NABDGLUVΔ al mu a b c d l (e *elie*) am fu for ing go etc ... ς Ti -ισσαιου cum CE FHKMSXΓΔΑΠ al pl f q | εκαθαρισθη cum NBDΓΔΑΠ unc^{2} al pler ... Ti εκαθερισθη cum ΑCLX y^{ser} al pauc :: nullo Lucae loco forma -ε- N aut B testem habet, cf infra 17, 14 et 17. Act 10, 15. 11, 9. In Mt 8, 3 et Mc 1, 42 certe B accedit | ναιμαν (D^{s} d -μασ) cum NABCDKL Π 1. 69. al mu; item X al aliq *νεμαν* et *Neman* a (*niniineman*) e ff^{2} g^{1} l am for ing gat al cop go ... ς νεεμαν cum EFMSUVΔ carp^{ev} al pl (et. Or$^{2,\,971}$ et Epiph^{315}), item *Neaeman* f q, Δ al pauc νειεμαν, GHΓ al

ἐν τῇ συναγωγῇ ἀκούοντεσ ταῦτα, 29 καὶ ἀναστάντεσ ἐξέβαλον
αὐτὸν ἔξω τῆσ πόλεωσ, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἕωσ ὀφρύοσ τοῦ ὄρουσ
ἐφ' οὗ ἡ πόλισ ᾠκοδόμητο αὐτῶν, ὥστε κατακρημνίσαι αὐτόν·
30 αὐτὸσ δὲ διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν ἐπορεύετο.

31 [28.8] Καὶ κατῆλθεν εἰσ Καφαρναοὺμ πόλιν τῆσ Γαλιλαίασ, 31a Mt 7, 28a Mc 1, 21a
καὶ ἦν διδάσκων αὐτοὺσ ἐν τοῖσ σάββασιν· 32 [24.2] καὶ ἐξεπλήσ-
σοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ ἦν ὁ λόγοσ αὐτοῦ.

33 Καὶ ἐν τῇ συναγωγῇ ἦν ἄνθρωποσ ἔχων πνεῦμα δαιμονίου 33–37 Mc 1, 23–28
ἀκαθάρτου, καὶ ἀνέκραξεν φωνῇ μεγάλῃ· 34 ἔα, τί ἡμῖν καὶ

---

pauc νεεμμαν, b c g[2.] vg[ed] et mss aliq Or[int 3, 971] Tert (vide ante) *Naaman*

28. και: D e οι δε (*illi autem*) | ακουοντεσ: D (d *audientes*) 1. al pauc e (*cum haec audissent*) syr[sch] ακουσαντεσ

29. οφρυοσ cum ℵABCLXΓΔΛΠ unc[9] al longe pl Or[4, 162] ... ς (item Ln ex errore) praem τησ cum D* al non ita mu arm; D[2] 13. 69. 124. 346. praem του | εφ (Α αφ teste Treg) ου: X 44[ev] εφ ω et o[scr] εφ ο | ωκοδομητο (EK al οκοδ., Δ -μειτο, X -μηθη, D οικοδομηται) αυτων hoc ordine cum ℵBDL 13. 33. 69. 346. a c e ... ς Ln αυτων ωκοδομ. cum ACXΓΔΛΠ unc[9] al pler b f ff[2.] g[1.2.] l q vg. Liberrime Or[4, 162] αγαγοντων εωσ οφρυοσ του ορουσ εφ ου αι πολεισ αυτων ωκοδομηντο, ωστε etc | ωστε cum ℵBDL 1. 13. 22. 33. 61[mg] 69. 118. 131. 237[schol] cop Or[4, 162] ... ς (= Gb) εισ το cum ACXΓΔΛΠ unc[9] al pler | κατακρημνισαι ℵABDEGLSUXΔΠ[2] etc: C*[vid]FHVΓΛ al mu -κριμνησαι, KMΠ* al κρημνησαι

31 sqq. Hos versus Marcion teste Tert[4,7] statim ab initio evglii exhibuit; anteposuit igitur iis quae v. 16 sqq leguntur.

31. κατηλθεν: GHΓΛ al mu add ο ιϛ, item M[mg] ubi initium lectionis ecclesiast. notatur: τω καιρω ηλθεν ο ιϛ. Similiter evgstaria, item syr[hr] | καφαρναουμ ut v. 23, sed X h. l. καφερναουμ ... ς καπερναουμ ut ibidem, accedente h. l. C | γαλιλαιασ: D add (:: cf Mt 4, 13) την παραθαλασσιον εν οριοισ ζαβουλων και νεφθαλειμ | αυτουσ: E 1. 28. al[7] αυτοισ, al[10] fere om | εν τοισ: Δ om

32. XΔ al pauc εξεπλησοντο | V al pauc om εν

33. και εν τ. συ. ην (157. a b f syr[sch] et[hr] aeth και ην εν τ. συ.): D e ην δε εν τ. σ. | πνευμα δαιμονιου ακαθαρτου: it (et. d) vg *daemonium immundum* (*imm.*, c om): D πνευμα δαιμονιον ακαθαρτον, 29. δαιμονιον ακαθαρτον, y[scr] δαιμονιον tantum

33 sq. φωνη μεγαλη (33. go-haec om) absque λεγων cum ℵBLV*X cop Or[4, 171] (affert v. 31—35) ... ς Ln add λεγων cum ACDV[2]XΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid] it vg go syr[utr] et[hr] arm Ath[luc] (Gall[5, 189]) :: additur in Mc nec fluct; cf et. ad 3, 4 et 22. 4, 4. 8, 9 et 50; alibi | εα cum ℵABCLQ XΓΔΛΠ unc[9] al pler g[1.2.] vg go syr[utr] arm Or[4, 171] Ath[5, 189] (Eus ter anteponit, sed varia miscet. Ita[dem 188] εα τι ημ. και σοι ιυ υιε του

σοί, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς; οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ. 35 *καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς λέγων· φιμώθητι καὶ ἔξελθε ἀπ' αὐτοῦ. καὶ ῥῖψαν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον εἰς τὸ μέσον ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ, μηδὲν βλάψαν αὐτόν.* 36 *καὶ ἐγένετο θάμβος ἐπὶ πάντας, καὶ συνελάλουν πρὸς ἀλλήλους λέγοντες· τίς ὁ λόγος οὗτος, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ καὶ δυνάμει ἐπιτάσσει τοῖς ἀκαθάρτοις πνεύμασιν καὶ ἐξέρχονται;* 37 *καὶ ἐξεπορεύετο ἦχος περὶ αὐτοῦ εἰς πάντα τόπον τῆς περιχώρου.*

θεου; ηλθες προ καιρου βασανισαι ημας [e Mt 8, 29], et^{272} *εα τι ημ. και σοι υιε τ. θεου; ηλθες προ καιρ. βασ. ημας; οιδαμεν σε τις ει, ο αγ. τ. θεου.* Rursus$^{ps\,555}$ *εα τι ημ. κ. σοι ω ναζαρηνε; οιδαμεν σε τις ει, ο αγ. τ. θεου,* quae etiam a Mc pendere possunt) ... D 33. 56. 58. 61. a b c e f ff^{2}· l q syr^{hr} cop aeth Tert$^{marc\,4,7}$ om (:: cf Mc) | *σοι* (r 33. *σου*): AΓΗΧ al pauc *σε* | *ναζαρηνε* (D* *ναζωρ.*, D^{2} 47^{ev} *ναζωρ.*, item *nazorene* e l* q go): De Mcionis evglio Tert^{4,8} *Nazaraeus vocari debebat secundum prophetiam christus creatoris. Unde et ipso nomine nos Iudaei Nazarenos appellant per eum - Christo autem appellatio Nazaraei competitura erat ex infantiae latebris, ad quas apud Nazareth descendit* etc. Hinc (vide et. infra) Mcion omisisse censendus est (Schu: „rec. sonat Mci formam 1, 24. 14, 67. 16, 5“) | *απολεσαι ημας·* (Ln *ημας;*): D 68. *ημας ωδε απολεσαι* ... e b c *venisti* (c praem *ut quid*, b *quid*) *ante tempus* (b pon ante *ven.*) *perdere nos* :: cf Mt 8, 29 | *οιδα* (Tert$^{marc\,4,7}$ „exclamat spiritus daemonis: *Quid nobis et tibi est, Iesu? Venisti perdere nos. Scio qui sis, sanctus dei.*“): arm Ath^{luc} (Gall$^{5,\,189}$) Archel^{48} (Gall$^{3,\,602}$ *dic mihi quare cum daemones eum confiterentur dicentes: Scimus te qui sis, sanctus deus*) *οιδαμεν.* Cf et. supra Eus$^{ps\,555}$, item ps^{279} (*οι δαιμονες, διο εβοων λεγοντες· οιδαμεν σε τις ει, ο αγ. του θεου*); Tert$^{prax\,26}$ *hoc et exinde daemonia confitentur: Scimus qui sis, filius dei.* Sed vide de his et similibus ll. ad Mc | *ο αγ. τ. θεου:* Archel^{48} *sanctus deus*, c *sanctus dei filius*

35. *απ* (Gb″, probat Schu ex usu Lcae a Mco diverso) cum NBDLVX 1. 13. 22. 69. 108. 124. al plus^{25} it vg (Latt *exi ab*) Or$^{4,\,171}$ ... ς *εξ* cum ACQXΓΔΛΠ unc^{8} al pl :: ut Mc | *ριψαν:* D* *ριψας* | *εις το μεσον* cum NABCLMQXX al permu ... Gb Tl *εισ μεσον* cum ΘΓΔΛΠ unc^{8} al^{100} fere Or$^{4,\,171}$ ... a b e ff^{2}· l q (non item c f g^{1}· vg) om; D add *ανακραιγασαν τε* (d sine *τε*) | *απ:* MΓ al pauc *εξ* | D* *βλαψας*

36. *θαμβος:* D 253. b g^{1}· gat perus cop$^{edd\,et\,ds}$ (non petr^{4}) syr^{edd} add *μεγας* | *πρ. αλληλους:* A om | *τις:* U add *εστιν*, item it vg cop al | *πνευμασιν:* Γ 7. 61. *δαιμοσιν* | *εξερχονται* (ℵ* et c): ℵ^{a} *υπακουουσιν αυτω*

37. *εξεπορευετο ηχος* (syr$^{p\,mg}$ *ιχος*), it^{pl} *divulgabatur fama*, a *exibat fama*: D *εξηλθεν η ακοη*, d *exivit fama*, e *facta est fama* | *παντα:* Π *πασαν*

38 [26.2] Ἀναστὰς δὲ ἀπὸ τῆς συναγωγῆς εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰ- [28a] Mt 8, 14a Mc 1, 29—31
κίαν Σίμωνος. πενθερὰ δὲ τοῦ Σίμωνος ἦν συνεχομένη πυρετῷ μεγάλῳ, καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν περὶ αὐτῆς. 39 καὶ ἐπιστὰς ἐπάνω αὐτῆς ἐπετίμησεν τῷ πυρετῷ, καὶ ἀφῆκεν αὐτήν· παραχρῆμα δὲ ἀναστᾶσα διηκόνει αὐτοῖς.

40 Δύνοντος δὲ τοῦ ἡλίου πάντες ὅσοι εἶχον ἀσθενοῦντας [40a] Mt 8, 16 Mc 1, 32—34
νόσοις ποικίλαις ἤγαγον αὐτοὺς πρὸς αὐτόν· ὁ δὲ ἑνὶ ἑκάστῳ αὐτῶν τὰς χεῖρας ἐπιτιθεὶς ἐθεράπευεν αὐτούς. 41 [27.8] ἐξήρχοντο δὲ καὶ δαιμόνια ἀπὸ πολλῶν, κραυγάζοντα καὶ λέγοντα ὅτι σὺ εἶ

---

38. απο (Gb″ probante Schu) cum ℵBCDLQΞ 1. 13. 22. 33. 69. 118. 124. 131. 209. 346. Or^{4,171} (d *a*) ... ς Ln εκ (:: ut Mc lectione non fluct) cum AΓΔΛΠ unc^{9} al pler go, item *de* (quo saepe εξ exprimitur) it vg | εισηλθεν: DΠ al^{20} fere ηλθεν (:: cf Mc) ... ΑΜΠ al plus^{15} syr^{sch} praem (syr add) ο ις | σιμωνος (Or^{4,171}): D b c e ff^{2} g^{1} l (sed e post *regionis* om verba *surgens autem* usq *simonis*) Amb$^{luc\ 1240}$ add και ανδρεου :: e Mc, non item a f q | πενθερα δε cum ℵADHLQX^{2}ΓΔΛ^{2}ΧΠ unc^{9} al longe pl ... c al plus^{5} η δε πενθερα, ς (= Gb Sz) η πενθ. δε cum minusc vix mu (X^{c}Λ^{c} a σιμωνος priore ad σιμωνος alterum transiliunt; 33. ὅσ tantum ex πενθ. δε σιμωνος retinuit) | του: X om | σιμωνος: syrP mg *Petri* | συνεχομενη: D κατεχομενη (it vg *detinebatur, tenebatur*)

39. επιστας: D επισταθεισ | παραχρ. δε cum ℵABQRΧΓΔΛΧΠ unc^{9} al pler a cop go syrP arm ... CL b c f ff^{2} g^{1} l q vg syr^{sch} aeth και παραχρ., D 254. e παραχρημα, posteaque D ωστε αναστασαν αυτην διακονειν αυτ., 254. η δε αναστασα, e *et surgens*. Similiter Cyr$^{mai\ 167}$ παραχρ. cum iis quae praecedunt conjg. „και παραχρημ. φησιν αφηκεν αυτ. ο πυρετος.“ | Post αφηκ. αυτην ℵ e add ο πυρετος :: e Mt | A αναστασ

40. δυνοντος (a d *occidente*): UA al^{20} fere δυναντος, D^{gr} δυσαντεσ, Or^{4,171} δυντοσ, it^{pler} vg *cum occidisset* | παντεσ cum ℵADLQRXΓΔΛΧΠ unc^{9} al pler Or^{4,171} ... BC 1. 131. απαντεσ | οσοι (a d e *quodquod*, c *quicunque*): D$^{gr\ 4}$ b f ff^{2} g^{1} l q vg οι, *qui* | D ειχαν | Η ποικιλοισ | ηγαγον (A και ηγ.): D arm εφερον (:: e Mc), Or^{4,171} ηγον | αυτων (exprim a e *unicuique eorum*, non item it^{pler} vg qui habent *singulis*): D al pauc om | τασ χειρ. (b q *manum*; contra c e f ff^{2} g$^{1.2}$ l q vg *manus*) επιτιθεισ (it^{pler} vg *imponens*) cum BDQX al plus^{10} it^{pler} vg ... ς τασ χειρ. επιθεισ (a *manibus impositis*) cum ALRXΓΔΛΠ unc^{9} al pler a, item ℵC cop aeth επιθεισ τ. χειρ. | εθεραπευεν (*curabat*) cum BD 440** it vg syr^{utr} Or^{4,171} (et$^{sed\ et\ cod\ bodl}$) ... ς Ln Ti εθεραπευσεν (:: ut Mc) cum ℵACLQRXΓΔΛΧΠ unc^{9} al omn fere Or$^{cod\ par}$

41. εξηρχοντο c. ℵCX 1. 33. al^{10} fere Or^{4,171} ... ς Ln Ti εξηρχετο c. ABD LQRΓΔΛΠ unc^{9} al pler | απο: ℵ 1. 209. 215. om (28. πολλα) | κραυγαζοντα (Q al pauc κραυαζ.) cum ADEGHQUVΓΔ 13. 69. 124. 346. al

ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. καὶ ἐπιτιμῶν οὐκ εἴα αὐτὰ λαλεῖν, ὅτι ᾔδεισαν τὸν Χριστὸν αὐτὸν εἶναι.

40—44 Mc 1, 35—39

42 [38.6] Γενομένης δὲ ἡμέρας ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἔρημον τόπον, καὶ οἱ ὄχλοι ἐπεζήτουν αὐτόν· καὶ ἦλθον ἕως αὐτοῦ, καὶ κατεῖχον αὐτὸν τοῦ μὴ πορεύεσθαι ἀπ' αὐτῶν. 43 ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ὅτι καὶ ταῖς ἑτέραις πόλεσιν εὐαγγελίσασθαί με δεῖ τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, ὅτι ἐπὶ τοῦτο ἀπεστάλην. 44 καὶ ἦν κηρύσσων εἰς τὰς συναγωγὰς τῆς Γαλιλαίας.

---

plus[50] Or[4, 171] ... ς κραζοντα (κ* -ντων, κ[c] -ντα) cum ℵBCFKLMRSX ΑΧΠ al pl (itp[ler] vg *clamantia* vel *-tes*, a Victorin *exclam.*) | και λεγοντα (et Or[4, 171]): L* om | οτι (f q vg): itp[ler] om | ο υι. τ. θεου sine ο $\overline{\chi\varsigma}$ cum ℵBCDFLRXX 33. 130. 220. itp[ler] vg cop arm ar[po] Or Tert[marc4, 8] (*cum testimonio excedebant vociferantes*: Tu es filius dei) Victorin ... ς (= Gb) praem ο $\overline{\chi\varsigma}$ cum ΑΩΓΔΛΠ unc[9] al pler f q go syr utr aeth (:: cf Mt 16, 16. 26, 63. Io 6, 69. 11, 27 etc) | τον (Or[4, 171] om) $\overline{\chi\nu}$ αυτ. ειναι (*Chr. illum esse* a e, *Chr. ipsum esse* l): D 69. αυτον (69. add τον) $\overline{\chi\nu}$ ειναι, *cum Chr. esse* f cop, b g[1·] q vg *ipsum esse Chr.*, c ff[2·] *Iesum ipsum esse Chr.*

42. ημερας: Γ praem τησ | εποριυθη: ΚΠ al[20] fere εποριευετο, item *ibat* b f g[1. 2.] l q vg (contra *abiit* a c e, item[vid] ff[2·]) | ερημον: 61. 91. 299. ετερον | τοπον: ℵ* om (suppl [a]) | επεζητουν cum ℵABCDFLMQ RSUVXΓΔΛΧ al plus[115], item *requirebant* (e *inquir.*) it vg (sed d for *quaerebant*) ... ς (= Gb Sz) εζητουν cum EGHKΠ al mu | κατειχον: D επειχον

43. ο δε: A [eant syr[sch] add $\overline{\imath\varsigma}$ | ταισ ετεραισ πολεσιν: D εισ τασ αλλασ πολεισ, d e *in alias civitates* | με δει c. ΝΑCLQRΧΓΔΛΠ unc[9] al plor ... Ln δει με cum ℵ, item (sed post οτι pon, quod ipsum e om) D e, item ante ευαγγελισ. it[pler] vg syr[P] | την βασιλειαν (ℵ[a]): ℵ* το ευαγγελιον (Amb[vlrg] *verbum*) | οτι ε. τουτο: D e ε. τουτ. γαρ | επι τουτο cum ΝBL 13. 67. 124. 346. a (*ob hoc*), *ideo* b c ff[2·] g[1. 2.] l vg ... ς εισ τουτο (:: Mc εισ τουτο γαρ εξηλθ.) cum ΑCDQRΧΓΔΛΠ unc[9] al pler Vict[cat mai664]; item *in hoc* d e, *ad hoc* f q | απεσταλην (χ -λειν) cum ΝBCDLX 1. 12. 13. 33. 69. 111. 124. 131. (-λει) 346. ... ς απεσταλμαι cum ΑΩ ΓΔΛΠ unc[9] al pler Vict[cat mai664] (:: ut in Mc εξεληλυθα et εληλυθα pro εξηλθον substituere)

44. εισ τασ συναγωγασ cum ΝBDQ 13. 69. y[scr] al[10] fere ... ς Ln εν ταισ συναγωγαισ (:: cf ad Mc ubi pleriq idem tenent) cum ΑCLRΧΓΔΛΠ unc[9] al pler (item it vg, at nec aliter in Mc) | τησ γαλιλαιασ c. ADXΓ ΔΛΠ unc[9] al pler it vg go cop[dz] recent syr[sch] et P [mg] arm aeth ... ΝBCL QR 1. 21. z[scr] al[20] fere cop syr[P] [txt] τησ ιουδαιασ (item evv[2] τοισ ιουδαιοισ, 18[ev] των ιουδαιων) ... 34[ev] 48[ev] αυτων

V.

1 [29. 10] Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν ὄχλον ἐπικεῖσθαι αὐτῷ καὶ ἀκούειν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, καὶ αὐτὸς ἦν ἑστὼς παρὰ τὴν λίμνην Γεννησαρέτ, 2 καὶ εἶδεν δύο πλοιάρια ἑστῶτα παρὰ τὴν λίμνην· οἱ δὲ ἁλιεῖς ἀπ' αὐτῶν ἀποβάντες ἔπλυναν τὰ δίκτυα. 3 ἐμβὰς δὲ εἰς ἓν τῶν πλοίων, ὃ ἦν Σίμωνος, ἠρώτησεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἐπαναγαγεῖν ὀλίγον· καθίσας δὲ ἐν τῷ πλοίῳ ἐδίδασκεν τοὺς (1–11 Mt 4, 18—22 Mc 1, 16—20)

V, 1. ἐν τω τ. οχλ. επικεισθ. αυτω (ℵ^{c}): ℵ ἐν τω συναχθηναι τ. οχλ., item cop *quum turbae congregatae essent ad eum* | και ακουειν cum ℵA BLX 1. 181. c (*factum est autem cum turbae irruerent in eum, et audierunt - et ipse* etc) cop$^{sch\,w}$ et $^{edd\,2}$ arm aeth ... ς Ln του ακουειν c. CDQ ΓΔΛΠ unc^{9} al pler itp^{ler} vg cop^{wi} syr^{utr} go | και αυτος ην εστως (C^{3} FGHIX al add ο ις, item M^{mg} et evglstaria): D εστωτος αυτου, item e *cum staret ipse* | λιμνην (ℵ^{c}): ℵ* om | γεννησαρετ cum ℵABCGQRSUV ΓΔΛΠ al pl a b e l (*genessaret*) syr$^{p\,txt}$ arm; item FL al mu perus γεννησαριετ ... KIIKM 69. al mu q for ing (vg^{ed} am al *genesareth*) cop^{ds*} (cop -ζ- pro -σ-) go syr$^{p\,mg}$ γεννησαρεθ ... D nec aliter d γεννησαρεδ ... f syr^{sch} et^{hr} *gennesar* ... X a λιμνην ad λιμνην transiluit

2. και (al pauc a b c e ff^{2}. l om; non item f g^{1}. q vg) ιδ.: Γ ειδ. δε | ιδεν cum ACDKLQRSVΔΠ al mu ... ς Ln ειδε (-εν) cum ℵBEFGHMUΓΛ al pl :: cf ad 2, 20; item ad 5, 26. 10, 24 et alibi | πλοιαρια cum AC* LQR 1* 33. 40. 53. 237. 259; item *naviculas* a f ... ς Ln πλοια (:: haec forma vv. 3 et 7 tantum non fluct) cum ℵBC^{3}DΓΔΛΠ unc^{9} al pler, item *naves* itp^{l} vg. Praeterea B a e cop syr^{sch} *duo* post πλοι. pon ... ℵ* om | αλειεις cum ℵ*ACLQ (:: in Mt ℵ*B*C bis; in Mc AB*L$^{corr\,A}$ et ℵAB*CLΔ) ... ς Ln Ti αλιεις cum ℵ^{c}BDRXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} | απ (ℵ* om) αυτων hoc loco (Gb″) cum ℵ^{c} (ℵ*)BCDL 33. (a *de quibus piscatores egressi*) ... ς Ln post αποβαντες cum AC^{3}QXΓΔΛΠ unc^{9} al pler c f syr^{utr} et^{hr} arm aeth go (cop *ingressi in eas*) ... R b ff^{2}. g^{1}. l q vg amb^{resecr} om, item e om απ αυτ. αποβαντ. | επλυναν cum ℵC* LQX 239. 299., item Ln επλυνον cum BD 91. ... ς Ti απεπλυναν (al^{5} -νον, 7^{ov} επεπλ.) cum AC^{3}ΓΔΛΠ unc^{9} al pler. Latt omnes *lavabant* (l *levav.*), quod magis scripturae επλυν. respondere videtur | τα δικτυα: 435. 47^{ov} X^{secr} al pauc a syr^{sch} et^{hr} syr^{p} c.* cop add αυτων

3. εμβας (D ενβ.) δε: X add ο ις | των πλοιων (359. c^{secr} πλοιαριων): D πλοιον, item it (a f *naviculam*) vg. Libere syr^{sch} (non item syr^{hr}): *Et una ex eis Simonis erat Petri* (utrumque nomen etiam syr^{hr} habet), *et ascendit Iesus, sedit in ea* etc | σιμωνος cum ℵBDL ... ς praem του cum ACQRXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} | επαναγαγειν (A 1. al pauc επαραγειν): D itp^{l} (non f g$^{1\text{-}2}$.; l επαναγαγ. ολιγ., b *ut inducerent ad terram*) amb^{resecr} syr^{sch} (ut l) et p et^{hr} go cop aeth (non arm) ante απο τ. γης pon | ολιγον (arm om): D οσον οσον | καθισ. δε c. ℵBLQ a cop ... ς Ln και καθ. c. ACDRXΓΔΛΠ unc^{9} al pler itp^{ler} vg syr^{utr} (syr^{hr} *et* omisso

ὄχλουσ. 4 [30. 9] ὡσ δὲ ἐπαύσατο λαλῶν, εἶπεν πρὸσ τὸν Σίμωνα·
ἐπανάγαγε εἰσ τὸ βάθοσ, καὶ χαλάσατε τὰ δίκτυα ὑμῶν εἰσ ἄγραν.
5 καὶ ἀποκριθεὶσ Σίμων εἶπεν· ἐπιστάτα, δι' ὅλησ νυκτὸσ κοπιά-
σαντεσ οὐδὲν ἐλάβομεν· ἐπὶ δὲ τῷ ῥήματί σου χαλάσω τὰ δίκτυα.
6 καὶ τοῦτο ποιήσαντεσ συνέκλεισαν πλῆθοσ ἰχθύων πολύ· διερήσ-
Io 21, 6 σετο δὲ τὰ δίκτυα αὐτῶν. 7 καὶ κατένευσαν τοῖσ μετόχοισ ἐν

καθισ.) etc | εν τω πλοιω εδιδ. cum ℵD e (d *in nave turbas doceb.*), ... B εκ του πλοιου εδιδ. ... ς Ln Ti εδιδ. εκ (1. 13. 69. al pauc απο) του πλοιου cum ACLQRXΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] it[pler] vg etc

4. ωσ (it[pler] vg *ut cessavit*): D οτε (d *cum autem cessasset*; item a *cumque desiit*, e *cum cessaret autem*) | επαναγαγε: Δ επαγαγε | εισ αγραν (Eus[theoph 118] παρακελευεται μεν τω πετρω ο κυριοσ χαλασαι εισ αγραν τα δικτυα): 1. 22. 131. 209. om

5. και αποκριθ. σιμων c. ℵ[c]BLΔ (ℵ* σιμ. post ειπεν, item c post *dixit illi*) ... ς Ln κ. απ. ο σιμων c. ACRΓΔΠ unc[8] (deficit G) al omn[vid] ... D ο δε σιμ. αποκρ., item e *simon autem dixit* omisso αποκρ., syr[hr] *dixit illi Sim.*, X κ. αποκρ. atque ο πετροσ post ειπ. αυτω | ειπεν absque αυτω cum ℵB e cop ... ς Ln Ti add αυτω cum ACDLXΓΔΛΠ unc[8] al omn [vid] it[pler] vg etc | επιστατα (syr[p mg gr]; it[pler] vg *praeceptor*): D cop διδασκαλε (a d *magister*) | ολησ cum ℵABL 33. 131. Cyr[luc 169] (οι δε δι ολησ μεν εφασκον κοπιασαι νυκτοσ) ... ς add τησ cum CDXΓΔΛΠ unc[8] al pler Tit[cat ox 41] | A ελαβαμεν | χαλασω usque ποιησαντεσ (v. 6): D e ου μη παρακουσομαι (d *praeteribo*, D[gr 2] -σομεν, e *intermittimus*) και ευθυσ χαλασαντεσ τα δικτυα | χαλασω: K al pauc -σομεν, H 1. al pauc -σωμεν, item go cop[wi] et [petr 2] aeth arm | τα δικτυα c. ℵBD (vide ante)L 1. 209. al pauc c e q go cop syr[hr] aeth (arm om) Amb[luc 1254] ... ς Ln Ti το δικτυον cum ACXΓΔΛΠ unc[8] al pler a b f ff[2.] g[1.2.] l vg syr[utr]

6. πληθ. ιχθυ. πολυ cum ℵABCLXΓΔΛΠ unc[8] al longe pl cop go arm syr[p] Eus[theoph 118] (ωσ δε συνεκλεισαν πληθ. ιχθ. πολ.) ... ς Ln ιχθ. πληθ. πολυ cum D al vix mu it vg syr[sch] | διερησσετο (ℵB[3] 6. διερρ.) cum ℵBL, item C διερρητο ... ς διερρηγνυτο et Ln Ti διερηγνυτο: hoc cum A g[scr] al pauc, illud cum XΓΔΛΠ unc[8] al pler Eus[theoph 118] (:: cf Act 14, 14 Lc 8, 29) | τα δικτυα cum ℵBD(vide post)L 1. al pauc a c f ff[2.] l q go cop arm aeth Eus[theoph 118] ... ς Ln Ti το δικτυον cum AC XΓΔΛΠ unc[8] al pler b e g[1.2.] vg syr[utr] et [hr] | D vero pro διερησσετο etc sic: ωστε τα δικτυα ρησσεσθαι, item (e *ut retia dirumperetur eorum*, f *ita ut rumperentur retiae eorum*) e f arm aeth | αυτων: s 28. i[cant] al[10] fere add ωστε μη δυνασθαι αναγαγειν (al αγαγειν) αυτο

7. κατενευσαν (ℵ[c]; ℵ* -σεν): D (fortasse etiam E*) a e gat κατενευον | τ. μετοχοισ aine τοισ cum ℵBDL 259. a (*sociis in alia navicula*) ... ς τ. μετοχ. τοισ, Ln τ. μετοχ. [τοισ] cum ACXΓΔΛΠ unc[8] al omn fere (it [pler] vg *sociis qui erant in*) :: quum exempla articuli similiter omissi haud desint, potius ex emendatione additus quam ex incuria praetermissus pro illorum testium auctoritate censendus est

τῷ ἑτέρῳ πλοίῳ τοῦ ἐλθόντας συλλαβέσθαι αὐτοῖς· καὶ ἦλθαν, καὶ ἔπλησαν ἀμφότερα τὰ πλοῖα, ὥστε βυθίζεσθαι αὐτά. 8 [21. 10] ἰδὼν δὲ Σίμων Πέτρος προσέπεσεν τοῖς γόνασιν Ἰησοῦ λέγων· ἔξελθε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι ἀνὴρ ἁμαρτωλός εἰμι, κύριε. 9 θάμβος γὰρ περιέσχεν αὐτὸν καὶ πάντας τοὺς σὺν αὐτῷ ἐπὶ τῇ ἄγρᾳ τῶν ἰχθύων ἣ συνέλαβον, 10 ὁμοίως δὲ καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην υἱοὺς Ζεβεδαίου, οἳ ἦσαν κοινωνοὶ τῷ Σίμωνι. [23. 2] καὶ εἶπεν πρὸς τὸν Σίμωνα ὁ Ἰησοῦς· μὴ φοβοῦ· ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπους ἔσῃ

---

7. ελθοντας: U 69. -ντα ... κπ* al aliq -ντος | συλλαβεσθαι ($\aleph^{a}$ et c συνλαβεσθ.): $\aleph^{*}$ συνλαμβανεσθαι ... D βοηθειν (it vg *adiuvarent*) | αυτοις: A* 245. 485. αυτους | και ηλθαν (cum HL 435. ... ς Ln Ti ηλθον cum ABCXΓΔΑΠ unc^{s} al pler) και: D e ελθοντες ουν (e *cum venissent itaque*) ... b om κ. ηλθ. | επλησαν (A εμπλησ.): 148 (is est Vat. 1229, unde error de B i. e. 1209 fluxit) 225. 240. 47^{ev} al pauc arm επλησθησαν (50. -σθη) | αμφοτερα ($\aleph^{a}$, vix ipse $\aleph^{*}$ correxit): $\aleph^{*}$M 38. 69. p^{ser} αμφοτεροι | ωστε: C* add ηδη, D add παρα τι (*ut etiam penae* sic), item (*ita ut pene* c e g^{2} vg^{ed}) it^{g} vg (invitis am fu for perus ing iac, non item tol) syr^{sch} et P mg arm (cop *ut inciperent mergi*) | αυτα: D om (nec exprim it vg)

8. ιδων δε: D o δε | σιμων (106. syrP ^{txt} sax om) πετρος: D 13. 69. a b e (non item c f ff^{2}· g^{1}·g^{2}·^{vid} l q vg) om πετρ. (Schu „haud inepte") | τοις γονασιν (1. 118. 131. 209. c cop syr^{sch} ποσιν) $\overline{\text{ιυ}}$ ($\overline{\text{ιυ}}$ c. HBEHKSUV ΓΔΠ al^{70} fere ... ς [Gb^{00}] praem του cum ACFLMXA al mu): D αυτου τοις ποσιν, d e *ad pedes eius* | λεγων (e add *ad ihesum*, syr^{sch} *ei*): D c e f go syr^{sch} add παρακαλω (*oro te* c e, *rogo te* f, item go) | ειμι (Or^{1,278}): 1. 22. 131. 251. εγω ειμι. Cf Or^{2,664} και δι α ειπεν· εξελθε απ εμου, κυριε, οτι ανηρ αμαρτ. εγω ειμι | κυριε ($\aleph^{c}$ Or^{1,278}; post απ εμου pon b c g^{1}· l q Amb$^{luc\ 1355}$ et ^{1356} cop syr^{sch} Or^{2,664}): $\aleph^{*}$ 244. e om

9. αυτον: $\aleph^{*}$ αυτους (:: hoc cum eo cohaeret quod verba και παντ. τ. σ. αυτ. desunt in D) | και παντας (359. om) τ. συν αυτω: D 47^{ev} om | επι: ΚΑΠ 300. 2^{pe} al^{5} fere εν (item *in* it^{pler} vg; contra e *super*) | τη: A om | η cum HACLΓΔΑΠ unc^{s} al omn^{vid}, it vg *in captura* (*super capturam istam*) *piscium quam* (a *quae*) *ceperant* vel *ceperat*, etc ... BDX go ων (d *quos ceperant*) | συνελαβον: S e ff^{2}· -βεν

10. ομοιως δ. κ. ιακ. κ. ιωαννην (BD ιωαννη) υιους ζεβεδ. (C* om τ. ζεβ.) usque σιμωνι: N a b c ff^{2}· l q ομ. δε κ. ιακωβος κ. ιωαννης οι υιοι ζεβεδαιου etc, a b c ff^{2}· l q *similiter autem* (a om) *iacobus et iohannes* (l add *dixerunt*) *filii zeb.* ... D ησαν δε κοινωνοι αυτου ιακωβος κ. ιωαννης υιοι ζεβ., e *similiter fuerunt socii iacobus et iohannes filii zeb.* | και ειπεν πρ. τ. σιμ. o (cum HACXΓΔΑΠ unc^{s} al omn^{vid}; Ti om cum BL) $\overline{\text{ις}}$· μη φοβου usq ζωγρων (μη φοβου usq ζωγρων et. Eus$^{theoph\ 118}$): D o δε ειπεν αυτοις· δευτε και μη γεινεσθε αλιεις ιχθυων· ποιησω γαρ υμας αλιεις ανθρωπων, e *qui ait ad simonem ihs nolite esse piscatores*

ζωγρῶν. 11 καὶ καταγαγόντες τὰ πλοῖα ἐπὶ τὴν γῆν, ἀφέντες πάντα ἠκολούθησαν αὐτῷ.

12–16 Mt 8, 2–4 Mc 1, 40–45

12 [23-2] Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν μιᾷ τῶν πόλεων, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ πλήρης λέπρας· ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν, πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον ἐδεήθη αὐτοῦ λέγων· κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαί με καθαρίσαι. 13 καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἥψατο αὐτοῦ εἰπών· θέλω, καθαρίσθητι. καὶ εὐθέως ἡ λέπρα ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ. 14 καὶ αὐτὸς παρήγγειλεν αὐτῷ μηδενὶ εἰπεῖν, ἀλλὰ ἀπελθὼν δεῖξον σεαυτὸν τῷ ἱερεῖ, καὶ προσένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου καθὼς
Lev 14, 2 προσέταξεν Μωϋσῆς, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. 15 [24-1] διήρχετο δὲ

---

piscium faciam enim vos piscatores hominum (:: cf Mt ad extrema) | *εση ζωγρων*: syr^{sch} et ^{hr} arm *capturus eris ad vitam*

11. *και καταγαγ. τ. πλ. επ. τ. γ. αφ. παντα* (*παντ.* c. ℵBDL 131. ... ς Ti *απαντα* cum ACΓΔΑΠ unc^{s} al pler) *ηκολ. αυτω*: D e *οι δε ακουσαντες παντα κατελειψαν επι της γης και ηκολουθησαν αυτω* (e *illi autem cum audissent omnia dimiserunt super terram et secuti sunt eum*)

12. *και εγενετο* usq *πολεων*: Γ om | *εν τω*: 13. 69. om | *και ιδου*: C^{3} (*και* eraso) 253. al pauc b Amb^{luc1355} om *και*, utrumq praeterit aeth, syr^{sch} reddit *venit* | *πληρ. λεπρας* (*plenus lepra* it vg): D *λεπρος* (d *leprosus*) | *ιδων δε* cum ℵB e cop; *f cum vidisset*, item om copulam 19. 124. syr^{sch} arm ... ς Ln Ti *και ιδων* c. ACDLXΓΔΑΠ unc^{s} al pler g$^{1.2.}$ q vg syr^{p} aeth Cyr^{act53}. Pro *ιδ. δε τον ιν* a b c ff$^{2.}$ l *et ipse* (Schu „*και αυτος* a Lc non alienum"), Amb^{luc1355} om plane | *πεσων*: D e *επεσεν*, omissis *εδεηθη αυτου* | *θελης*: Γ al pauc *θελεισ*

13. *και εκτεινας*: D *εκτ. δε* | *ειπεν* cum AEHKMSUVΓΔΑΠ al pler ... Gb' Ln *λεγων* (:: e Mt) c. ℵBCDLX 13. 33. 69. 124. 254. 346. Cyr^{act53} :: at praeterquam quod *λεγων* ad Mt accommodatum est, *ειπων* huic in modum apud Lucam solum scribi solet, cf 9, 22. 19, 30. Act 4, 25. 7, 26 et 27. 18, 21. 19, 21. 24, 22 | *η λεπρ. απηλθ. απ αυτου* (13. 69. arm aeth *απηλθ. η λε. απ αυτ.*, 157. al *απηλθ. α. αυτ. η λεπρ.*): D e *εκαθαρισθη*, 46. 126. *εκαθαρισθ. η λε. απ* (46.om) *αυτ.* (:: cf ll. pp.)

14. *αυτω*: U al pauc *αυτον* | *αλλα* (Χ Γ 1. al pauc *αλλ*) *απελθων*: D a e *απελθε δε και*, item it^{mu} vg (*sed vade ostende*) omisso *και* | *σεαυτον τω*: Γ *σε αυτω τω*. Praeterea ν^{s} (suppl^{a}) om *δειξον σεαυτ. τω ιερει και* | *προσενεγκε* (LA al mu *-γκαι*): X b c syr$^{sch.ed}$ arm Tert^{marc} ^{4,9} (*vade ostende te sacerdoti et offer munus quod praecepit Moyses*) add *το δωρον* (:: e Mt). Item Epiph^{323}, accusans Mcionem quod omiserit: *και τε αποκοψης το δωρον, φανησεται εκ του προσενεγκε οτι περι δωρου λεγει* | A *προσταξεν* | *μωυσης* cum ℵBCDKLΧΓΠ al permu ... ς *μωσης* cum AEHMUVΔΑ al pl. Praeterea cf ad 2, 22 et alibi | *εισ μαρτυρ. αυτοισ* (:: ut et. ll. pp.) et. f g$^{1.2.}$ e (*ut in testimonium sit illis*): D a b c ff$^{2.}$ l q Tert^{marc4,9} Amb$^{luc\ 1357}$ *ινα εισ μαρτυριον η* (D^{s} *ην*) *υμιν τουτο*, l *in testimonium vobis*, c *ut sit in test. volis istud*, a b

μᾶλλον ὁ λόγος περὶ αὐτοῦ, καὶ συνήρχοντο ὄχλοι πολλοὶ ἀκούειν καὶ θεραπεύεσθαι ἀπὸ τῶν ἀσθενειῶν αὐτῶν· 16 [25. 2] αὐτὸς δὲ ἦν ὑποχωρῶν ἐν ταῖς ἐρήμοις καὶ προσευχόμενος.

17 [22. 2] Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν καὶ αὐτὸς ἦν διδάσκων, καὶ ἦσαν καθήμενοι Φαρισαῖοι καὶ νομοδιδάσκαλοι, οἳ ἦσαν ἐληλυθότες ἐκ πάσης κώμης τῆς Γαλιλαίας καὶ Ἰουδαίας καὶ Ἰερουσαλήμ· καὶ δύναμις κυρίου ἦν εἰς τὸ ἰᾶσθαι αὐτόν. 18 [21. 1] καὶ ἰδοὺ ἄνδρες φέροντες ἐπὶ κλίνης ἄνθρωπον ὃς ἦν παραλελυμένος, καὶ ἐζήτουν αὐτὸν εἰσενεγκεῖν καὶ θεῖναι ἐνώπιον

17–26 Mt 9, 1–8 Mc 2, 1–12

---

ff[2]· Amb *ut sit in test. hoc vobis*, Tert *ut sit vobis in test.* At Epiph[223]: *διεστρεψαν δε το ρητον, ω μακιων, αντι του ειπειν „εισι μαρτυριον αυτοις" μαρτυριον λεγων „υμιν".* Praeterea D add *ο δε εξελθων ηρξατο κηρυσσειν και διαφημιζειν τον λογον· ωστε μηκετι δυνασθαι αυτον φανερως εις πολιν εισελθειν· αλλα εξω ην εν ερημοις τοποις· και συνηρχοντο προς αυτον· και ηλθεν παλιν εις καφαρναουμ* (:: e Mc 1, 45).

15. *μαλλ. ο λογος*: DMU al pauc go syr aeth o *λογ. μαλλ.* | *περι αυτου* (א[a]): א* om *περι* (e corrupto *divulgabatur autem magis deo sermone*) | *ακουειν*: M al aliq cop syr[sch] add *αυτου* | *θεραπευεσθαι* absq *υπ αυτ.* (Gb′) cum NBC*DL 1. 22. 69. al [10] fere it vg cop syr[sch] arm aeth ... ς add *υπ* (A 2. g[ecr] *απ*) *αυτου* c. (A)C[3]EHKMSUVXΓΔΛΠ al pler go syr[P] | NK*L*ΔΛ al *ασθενειων*

16. *υποχωρων*: 2. 71. 237. om; 22. al post *ερημοις* pon; 157. *ην εν τ. ερ. και προσευχ. υποχ. εν ταυταις απο των οχλων* | A al pauc om *και*. Similiter e *ipse autem recedens in solitudine orabat.*

17. *και εγενετο* usq *ημερων*: A* om | *και αυτ. ην διδ.*: D c e *αυτου διδασκοντος* (c *ipso docente*; e *ipso loquente*) ... C[3]HM[mg](lect eccles)Λ al mu syr[sch] add *ο ις* ... ff[2]· g[1·2·] l vg *et ipse sedebat* (contra a b f q *erat*) | *και ησ. καθημενοι φαρ.* (cum NACEHKLMUVXΓΔΛΠ al pler; Ln *οι φαρ.* cum BS cop[sch w] arm) *και* (D add *οι*) *νομοδιδασκαλοι*: D e *συνελθειν τους φαρισαιους και νομοδιδασκαλους* | *οι* (א* 33. om; suppl א[a]) *ησαν*: D e *ησαν δε* | *εληλυθοτες* cum NA[2]BCLXΓΔΛΠ unc[7] (deficiunt PG) al pler it[pler] vg cop syr[utr] et[hr] al ... Ln *συνεληλυθοτες* cum A*D 1. 13. 33. 69. 124. 131. al pauc (et al[3] *συνελθοντες*) Cyr[4, 254] libere a arm | *πασης*: B add *της* | H om *και ιουδαιας*, D om *και ιερουσαλημ*, item DX om *και δυν. κυρ. ην* | *εις το*: D *του* | *αυτον* cum NBLX aeth (*ut sanaret*) Cyr[luc 175] (*και ην φησι δυναμις θε. εις το ιασθ. αυτον*, item [176] *αλλ ην εις το ιασθαι αυτον*. Contra haec non valet quod ibidem legitur *ην δε, φησιν, και δυν. κυρ. επ αυτον εις το ιασθ. παντας* etc) ... ς Ln Ti *αυτους* cum ACDXΓΔΛΠ unc[6] al pler it vg syr[utr] et(*eos omnes*)[hr] cop arm go ... K *παντας*, 11[ev] *τους ασθενουντας*

18. *κλινης*: KII al pauc *της κλιν.* | *αυτ. εισενεγκειν* (b f ff[2]· g[1·] l q vg

αὐτοῦ. 19 καὶ μὴ εὑρόντεσ ποίασ εἰσενέγκωσιν αὐτὸν διὰ τὸν ὄχλον,
ἀναβάντεσ ἐπὶ τὸ δῶμα διὰ τῶν κεράμων καθῆκαν αὐτὸν σὺν τῷ
κλινιδίῳ εἰσ τὸ μέσον ἔμπροσθεν τοῦ Ἰησοῦ. 20 καὶ ἰδὼν τὴν πίστιν
αὐτῶν εἶπεν· ἄνθρωπε, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. 21 καὶ
ἤρξαντο διαλογίζεσθαι οἱ γραμματεῖσ καὶ οἱ Φαρισαῖοι λέγοντεσ·
τίσ ἐστιν οὗτοσ ὃσ λαλεῖ βλασφημίασ; τίσ δύναται ἁμαρτίασ
ἀφεῖναι εἰ μὴ μόνοσ ὁ θεόσ; 22 ἐπιγνοὺσ δὲ ὁ Ἰησοῦσ τοὺσ διαλο-
γισμοὺσ αὐτῶν ἀποκριθεὶσ εἶπεν πρὸσ αὐτούσ· τί διαλογίζεσθε ἐν
ταῖσ καρδίαισ ὑμῶν; 23 τί ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν· ἀφέωνταί

Cyr^{4,255}): D 47^{ev} a c e εισενεγκ. αυτον | $^{\circ}$θειναι (EMUA al mu θηναι) sine additam cum ℵACDXΓΛΑΠ unc rell al omu^{vid} it vg etc Cyr^{4,255}... BLX syr^{sch} et ^{hr} syr^{p} c.* add αυτον

19. ποιασ cum ℵABCDEKLMSUVXΓΛΑΧΠ (i. e. unc omn) al plus^{80} (qui allati sunt a conlatoribus) ... ς (= Gb Sz) praem δια cum minusc non ita mu Cyr^{4,255}; tisch** 131. 157. 209. al^{55} fere πωσ, 13. 69. 124. al^{15} fere ποθεν | αυτον: MU^{2} (ex ον ut vdtr corr ω) αυτω | αναβαντεσ (it^{pler} vg *ascenderunt* sequente *et*; c tantum *ascendentes*) -- δια των κερ. (b *et discoperuerunt tectum et*, g$^{1\cdot}$ *et aperuerunt et*) καθηκαν-κλινιδιω: D ανεβησαν επ. τ. δω. και αποστεγαντεσ τουσ κεραμουσ οπου ην καθηκαν τον κραβαττον συν τω παραλυτικω | εμπροσθ. (D ενπρ.) του ῑῡ (g$^{1\cdot}$ *ante dominum*): B εμπρ. παντων

20. και ιδων cum ℵABLXΓΛΑΧΠ unc^{6} al pler it^{pler} vg syr^{p} cop al Cyr^{4,255}: D ιδων δε, e *ille autem cum vidisset* ... CDS 13. 69. 124. 346. 60^{ev} ff$^{2\cdot}$ syr^{sch} arm^{cdd} pers^{p} add ο (D om) ῑς̄ | ειπεν (D λεγει ut Mc) absque αυτω cum ℵBLX 33. 130. ff$^{2\cdot}$ (g$^{2\cdot}$?) vg ... ς (= Gb) add αυτω cum AEKMSUVXΓΛΑΠ al longe pl syr^{p} et^{hr} arm, item CD i^{cant} al pauc f cop go syr^{sch} Cyr^{4,255} add τω παραλυτικω (:: ut ll. pp.), item 1. 118. 131. a b c e g$^{1\cdot}$ l q (aeth *illi viro aegroto*) τω ανθρωπω omisso ανθρωπε | M 48^{ev} al pauc αφεονται. Item v. 23. | σοι αι αμαρτ. σου cum ABCE KLMSUVXΓΛΑΧΠ al pler it (et. d) vg rell Cyr^{4,255} ... ℵD^{gr}F^{w} al^{7} σου (y^{scr} σοι) αι αμαρτιαι (al^{4} add σου) :: ut ll. pp.

21. οι γραμματεισ: Γ add αυτων | λεγοντεσ (et. a e f vg): D b g$^{1\cdot}$ l q c ff$^{2\cdot}$ praem (c ff$^{2\cdot}$ add) εν ταισ καρδιαισ αυτων | τισ εστ. ουτοσ οσ (a l* *quis est qui loquitur*): D τι ουτοσ | αμαρτ. αφειναι cum BDX c e Amb$^{spir\,ess}$, item L 1. Cyr^{4,255} αμ. αφιεναι ... ς αφιεναι αμαρτ. (:: ut Mc) cum ℵACEKMSUVXΓΛΑΠ al fere omn a b f g$^{1\cdot}$ l q (ff$^{2\cdot blanch}$ *dimittere peccatum*; teste Sab. *peccatum dimitt.*) cop syr^{utr} et^{hr} arm aeth go | μονοσ (A μονον): C^{2}D^{gr}X 28. 40. al^{5} a go syr$^{p\,mg}$ Cyr^{4,255} εισ (:: e Mc), cop utrumq conjg | ο θεοσ: D* om ο

22. αποκριθεισ cum ℵABLXΓΛΑΧΠ unc^{6} al pler e f g$^{2\cdot vid}$ q vg cop go syr^{cdd} et ^{p} et^{hr} arm Cyr^{4,255} ... Gb^{0} Ln om cum CD 98. 32^{ev} a b c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ i syr$^{sch\,ed}$ aeth | ειπ. προσ αυτουσ (al pauc αυτοισ): D λεγει αυτοισ | εν τ. καρδ. υμων: D add πονηρα, item praem c e l syr^{hr} aeth :: cf Mt

23. EΓ ευκοποτερον

σοι αἱ ἁμαρτίαι σου, ἢ εἰπεῖν· ἔγειρε καὶ περιπάτει; 24 ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐξουσίαν ἔχει ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας, εἶπεν τῷ παραλελυμένῳ· σοὶ λέγω, ἔγειρε καὶ ἆρας τὸ κλινίδιόν σου πορεύου εἰς τὸν οἶκόν σου. 25 καὶ παραχρῆμα ἀναστὰς ἐνώπιον αὐτῶν, ἆρας ἐφ' ὃ κατέκειτο, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ δοξάζων τὸν θεόν. 26 καὶ ἔκστασις ἔλαβεν ἅπαντας, καὶ ἐδόξαζον τὸν θεόν, καὶ ἐπλήσθησαν φόβου λέγοντες ὅτι εἴδομεν παράδοξα σήμερον.

---

23. σοι αι (x om) αμαρτ. σου (al pauc d e f vg go om σου) cum ABEKL MSUVΓΔΧΠ al pler a b c ff^{2} g^{1} l q syr^{utr} et^{hr} cop (*tua pecc. remittuntur tibi*) item aeth, Cyr^{4,355} et$^{act\,51}$ ... ND^{gr} 48^{ov} σου αι αμαρτ., OF^{w} XΔ 33. 346. al^{5} σου αι αμαρτ. σου. Cf ad v. 20. | εγειρε cum NABCD EF^{w}KLMSVΓΔΠ al pl ... ς (= Gb Sz) εγειραι cum UXΔ al mu

24. ειδητε: ALU al ιδητε | εξουσ. εχει hoc loco cum BKLΠ al^{7} b f ff^{2} g^{1} l q vg Cyr$^{act\,51}$ ... ς Ln post οτι (:: ut Mt et Mc lectione non fluct) cum NACDRMSUVXΓΔΛ al pler a c e syr^{utr} et^{hr} cop (*οτι est potestas filii hominis*) go arm aeth Cyr$^{luc\,179}$; nec aliter Epiph^{218} et^{222} ex Mciono affert | επι της γης: Epiph^{marc} utroq loco post αφι. αμαρτ. pon ... D*A al pauc Cyr$^{luc\,179}$ επι γης | αφιεναι cum NABCD^{2}L^{2}XΓΔΛΠ unc roll al omn^{vid}, nec aliter bis Epiph^{marc} Cyr^{luc} et^{act} ... Ti αφιεναι cum D*L* (uterq αφιναι) :: quae lectio versu 21 commendatur, sed ex ipso inlata esse potest. Quum etiam ordo verborum mutatus sit, invita codicum auctoritate vix tenenda est eadem forma utroq versu | ειπεν (o *dixit*): D λεγει, d *dicit* (:: ut Mt et Mc); *ait* quod lt pler vg tuentur utrique respondet | παραλελυμενω cum ABEKSUVΓ ΔΛΠ al pl ... Gb″ Ln παραλυτικω (:: ut Mt et Mc) cum NCDF^{w}LMXΞ al permu Cyr$^{act\,51}$ | σοι: Γ add δε | εγειρε cum NABCDEF^{w}KMSVXΔΔΠ al pl ... ς (= Gb Sz) εγειραι cum LUΓ al mu | αρας cum ABCEKLMSU VXΓΔΔΠ al fere omn arm Cyr$^{act\,51}$ ... ND 157. a b c f ff^{2} g^{1} l q (e om αρ. τ. κλιν. σου) vg syr^{utr} et^{hr} cop aeth και (157. c f l q vg om; ff^{2} ?) αρον, posteaque και πορευου :: at quum αρας nec ap Mt nec ap Mc substitutum sit, και αρον etc vix potest non ex ll. pp. assumptum credi | το κλινιδιον: D τον κραβαττον, item c cop :: e Mc

25. αυτων: א αυτου, 13. 69. 47^{ov} a arm παντων, 111. αυτ. παντ. | εφ ο (Gb″) cum NABCEKLMSVXΓΔΛΠ al plus^{65} ... ς Ln εφ (U* εν) ω cum RUA 1. 69. al permu. Praeterea pro εφ ο κατεκειτο (f ff^{2} g^{1} l q am fu for ing etc) D e syr^{sch} pers^{p} την κλεινην (d e *grabattum*, e add *suum*), 248. a b c syr^{p} et^{hr} aeth$^{cod\,a}$ κλινιδιον εφ ω κατ. (a *grabattum suum in quo iacebat*, b *lectum in quo iacebat*, c *grabato in quo iacebat*)

26. και εκστ. ελ. απαντας (142. εξισταντο δε απαντες) και εδοξ. τ. θε. (haec: και εδ. τ. θε. A post π. επλ. φοβ. pon, 19* a om) cum א(A)BCE KLRUVΓΔΛΠ al pler it^{pler} vg cop syr^{utr} et^{hr} etc: DMSX 13. 69. 124. al^{12} e om | φοβου: D* θαμβου, D^{2} -βους | οτι: D om | ειδομεν cum

27—29 Mt 9, 9—13 Mc 2, 13—17

27 [28.2] *Καὶ μετὰ ταῦτα ἐξῆλθεν, καὶ ἐθεάσατο τελώνην ὀνόματι Λευεὶν καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἀκολούθει μοι.* 28 *καὶ καταλιπὼν πάντα ἀναστὰς ἠκολούθει αὐτῷ.* 29 [29.2] *καὶ ἐποίησεν δοχὴν μεγάλην Λευεὶς αὐτῷ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ· καὶ ἦν ὄχλος πολὺς τελωνῶν καὶ ἄλλων οἳ ἦσαν μετ' αὐτῶν κατακείμενοι.* 30 *καὶ ἐγόγγυζον οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς αὐτῶν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγοντες· διατί μετὰ τῶν τελω-*

ℵB*DESUΓΛΛΞΠ² al pl^vid ... Ti ιδομεν (C ιδαμ., R ιδωμ.) cum ACKLMR VXΠ* al mu :: utrum recipias dubium. Cf ad 2, 20 et 5, 2

27. *και μετ. ταυτ. εξηλθ.* (A 13. 69. b e syr^sch add ο ις̄, item al mu post *εθεασατ.*): D *και ελθων παλιν παρα την θαλασσαν τον ακολουθουντα αυτω οχλον εδιδασκεν* :: e Mc | *και εθεασατο* (AΠ² al pauc *ειδεν*) usq *λευειν*: D *και παραγων ειδεν λευει τον του αλφαιου* :: e Mc | *λευειν* cum ℵABCLMRΓX al pauc ... ς Ln *λευῖν* cum ESUVXΛΛΠ al pl; K al pauc *λευι*, D (vide supra) al pauc *λευει*, item a b c f (ff² g¹·² ut vdtr) l q vg *levi* (contra e *levin*). Praeterea C* 157. add *καλουμενον* | *ειπεν* (*dixit* a c e; b f ff² g¹·² l q vg *ait*): ℵD 13. 69. 346. y^scr 50^ev arm *λεγει* (*dicit* d) :: ut ll. pp.

28. *καταλιπων* cum ℵBCDKMRSUVXΞΠ² al pl ... AELΓΛΛΠ* 33. al mu *καταλειπων* (sed EΓA al *-πὼν* :: cf Mt 4, 13. 21, 17 et alibi) | *παντα* (sed ℵ*C* *-τασ*) c. ℵ*et^c BC*et²DLRX 33. al⁵ ... ς Ti *απαντα* (M *απαν*) cum AEK(M)SUVXΓΛΛΠ al pler | *ηκολουθει* cum BDLX 69. a ... ς *ηκολουθησεν* (:: ut Mc; sed cf et. Mt) cum ℵACRXΓΛΛΠ unc⁶ al pl it^pler vg cop syr^utr et^hr

29. *λευεισ* cum ℵABCLRXX p^parh (go *laivveis*; v. 27 *laivvi*) ... ς Ln *λευῖσ* cum EKMSUVΓΛΛΠ al pler ... D al pauc *λευει* vel *λευῖ* (item Latini; sed b e om). Idque absque articulo cum ℵABCDEF^wKLMRSUVXΓΛΛΞΠ al longe pl ... ς (= Gb Sz) o *λευῖσ* cum minusc vix mu | *δοχ. μεγαλ. λευ. αυτω* (ℵA al pauc e for amb^rescr om; it^pler vg syrr post *εποιησεν* pon, cop^wi et^cod *eis*) ... D *λευ. δοχ. αυτω μεγ.* | *εν τη οικια*: ℵKΠ al pauc *εν τω οικω* :: utrumq frequens ap Lc; *οικοσ* paullo frequentius | *ην*: F ^w om | *πολυσ τελωνων* cum ℵBCDLRX 1. 13. 33. 69. 131. 157. 239. 299. it vg syr^utr arm ... ς Ti *τελω. πολ.* cum AXΓΛΛΠ unc⁶ al pler go | *και αλλων* (X 239. 299. al pauc *αμαρτωλων*, aeth *αμαρτ. αλλων*): ℵ* om (suppl^c) | *οι* (R *οσοι*) *ησαν μετ αυτων* (B* 1. 22. syr p^mg *αυτου*) *κατακειμ.* (A *ανακειμ.*): D e *ανακειμενων*

30. *εγογγυζον* (B*R *-ζαν*, a b e ff² g¹· l q *murmuraverunt*, c f vg *-rabant*): D c e ante *προσ τ. μα.* pon (c e *Pharis. autem* etc) | *οι φαρισαι. και οι γραμμ. αυτων* (cum ABCLRΓΛΛΞΠ al pler it^pler vg syr^p et^hr go Bas^eth257 ... Gb^o cum ℵDFX al² f e l vg^cod sax cop syr^sch aeth) hoc ordine cum (ℵ)BC(D)LRX 1. 33. 131. 157. it vg cop syr^hr arm ... ς *οι γραμμ. αυτων* (vide ante) *και οι φαρισ.* hoc ordine (:: ut Mc) cum AE FKMSUVXΓΛΛΠ al pler go syr^utr aeth Bas^eth257 | *αυτου*: C* om^vid | *λεγοντεσ* hoc loco e syr^p et^hr: a b c f ff² g¹· l q syr^sch aeth ante

νῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίετε καὶ πίνετε; 31 [40. 2] *καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτούς· οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ὑγιαίνοντες ἰατροῦ ἀλλὰ οἱ κακῶς ἔχοντες·* 32 *οὐκ ἐλήλυθα καλέσαι δικαίους ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν.*

33 *Οἱ δὲ εἶπαν πρὸς αὐτόν· οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου νηστεύουσιν* 33—35 Mt 9, 14a Mc 2, 18—20 *πυκνὰ καὶ δεήσεις ποιοῦνται, ὁμοίως καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων, οἱ δὲ σοὶ ἐσθίουσιν καὶ πίνουσιν.* 34 *ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτούς· μὴ δύνασθε τοὺς υἱοὺς τοῦ νυμφῶνος, ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ' αὐτῶν ἐστίν,*

προσ τ. μα. αυτ. | *των* ante *τελω.* c. ℵABCDEFKLMRUXΓΔΛΧ al pl arm ... ς (= Gb 8z) om cum SVII al mu Bas$^{eth\,ed}$ | *και αμαρτωλ.* cum ℵABC^{3}LRXΓΔΛΣΠ unc^{7} al pler it vg syr^{utr} et^{hr} cop rell Bas^{oth} ... Ti om cum C*D al$^{2\,ser}$ Cyr$^{luc\,180}$ (sed ibidem paullo post est: *δε ην δε αιτιαν επιλαμβανονται οι φαρισ. του σωτηροσ αμαρτωλοισ συνεσθιοντοσ*) :: ll. pp. non fluct | *εσθιετε* (ND^{B} -*εται*) *και πινετε* (D^{E} -*εται*, vide d) (ℵ om *κ. πιν.*): a b c d e f ff$^{2\cdot}$ l q (non item g$^{1\cdot}$ vg) aeth (go in utramq partem accipi potest) Amb$^{luc\,1259}$ *manducat et bibit* (aeth add *magister vester*) :: cf ll. pp. (Or$^{2,\,637}$ *ενεκαλουν τω* $\overline{\text{ιω}}$ *λεγοντεσ· εσθιεισ και πινεισ μετα των αμαρτωλων* potius ad ll. pp. spectat)

31. *και αποκριθεισ*: D 150^{ev} *αποκρ. δε*, item e *Iesus autem respondit et dixit ad illos* | B om *ὁ* | *προσ αυτουσ*: LΞ 33. 48^{ev} al pauc Bas$^{eth\,257}$ *αυτοισ* | *αλλα οι* cum ABΣ ... ς *αλλ οι* cum ℵCDLR etc | *υγιαινοντεσ* (et. Or$^{2,\,208}$ et^{294}): 13. 69. 346. al plus^{5} *ισχυοντεσ* :: ut ll. pp.

32. *εληλυθα* (Χ *ηλ ληλυθα* sic): C^{3}D 1. 28. 157. 47^{ev} al pauc *ηλθον* :: ut ll. pp. | *αλλα*: AΞ 1. al mu *αλλ* | *αμαρτωλουσ* (ℵ^{a}): ℵ* *ασεβεισ*

33. *ειπαν* c. B*CDLRΞ 33. ... ς *ειπον* cum ℵAB^{3}EFHKMSUVXΓΔΛΠ al longe plor | *οι μαθητ.* sine *διατι* cum ℵ^{a} (nisi est^{ca}, notatur enim punctis rursus erasis) BLΞ 33. 157. cop ... ς Ln praem *διατι* (:: ut ll. pp. lectione non fluct) cum ℵ*et^{c}(cb ?)CDRXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it vg syr^{utr} go arm aeth cop^{ds} recent | *οι μα. ιωαννου* (ND *ιωανου*): D 91. add *και οι μαθηται των φαρισαιων* :: e Mc | *ομοιωσ* (ff$^{2\cdot}$ om) *και οι των φαρ.* (e f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot\,2\cdot}$ vg): D 19* 77. 108. 244* (91?) om; a b c l q *et* (b om) *pharisaeorum* ante *και* (b om) *δεησ. ποιουντ.* | *οι δε σοι* (ita a g$^{1\cdot\,2\cdot}$ l q vg): D *οι δε μαθηται σου* (:: ut Mt), item b c e f ff$^{2\cdot}$ cop go *tui autem discipuli* (e *discentes*) :: ut Mc | *εσθ. και πιν.*: D e *ουδεν τουτων ποιουσιν*

34. *ο δε* $\overline{\text{ω}}$ cum ℵBCDLRXΞ 1. 33. 69. 124. 131. 346. al^{10} fere f cop syr p mg aeth arr .... ς Ln Tl om $\overline{\text{ις}}$ cum AΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg syr^{sch} et$^{p\,txt}$ arm go | *μη δυνασθε τουσ υιουσ* (ita f l q vg) cum ℵ^{c} ARCLRXΓΔΛΣΠ unc rell al omn^{vid} f l q vg cop syr^{utr} go arm ... ℵ*D a b c e ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ gat* aeth *μη δινανται οι υιοι* (:: e ll. pp.). Cf et. Tert marc 4, 11 „reddens rationem quod non possent ieiunare filii sponsi, quamdiu" etc | *νυμφωνοσ* (124* *νυμφιου*): it^{omn} (et. d) vg cop *sponsi*. Cf ad Mc et Mt | *εν ω ο νυμφ. μετ αυτ. εστιν* (et. Tert^{marc} l. l.): D e *εφ οσον εχουσιν τον νυμφιον μεθ εαυτων* :: cf ll. pp.

ποιῆσαι νηστεῦσαι; 35 ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι, καὶ ὅταν ἀπαρθῇ
ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, τότε νηστεύσουσιν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις.
Mt 9, 16 a Mc 2, 21 a 36 Ἔλεγεν δὲ καὶ παραβολὴν πρὸς αὐτοὺς ὅτι οὐδεὶς ἐπίβλημα ἀπὸ
ἱματίου καινοῦ σχίσας ἐπιβάλλει ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν· εἰ δὲ μήγε,
καὶ τὸ καινὸν σχίσει καὶ τῷ παλαιῷ οὐ συμφωνήσει τὸ ἐπίβλημα

---

34. ποιησαι cum $\aleph^{c}$ABCLRXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} f l q vg syr^{utr} go arm ... $\aleph^{*}$D a b c e ff^{2}· g^{1}· gat* aeth om :: e Mc, cf et. Mt | νηστευσαι cum $\aleph^{c}$BXΞ 28. .. ς Ln Ti νηστευειν (:: cf Mc) cum $\aleph^{*}$ACDLRΓΔΛΠ unc rell al pler

35. και οταν cum ABDEHKM^{mg}SRSUVXΓΔΛΧΠ al longe pl a em for ing go ... $\aleph$CFLM^{txt} 1. 13. 69. 124. 157. 346. al plus^{20} b c e f ff^{2}· g^{1}· l q vg (et. am) cop syr^{utr} om και, hinc Ln [και] :: e ll. pp. | τοτε cum ABCD LRXΓΔΛΠ unc rell al longe pl a vg cop syr^{utr} arm^{ed} ... HFMΔ 1. 13. 28. 69. 124. 346. al^{15} fere b c e f ff^{2}· g^{1}· l q go arm^{edd} aeth και τοτε :: e ll. pp. | νηστευσουσιν (ΔΔ 13. 69. 346. al pauc -σωσιν): EHKUN* al plus^{10} νηστευουσιν | εν: X om. Verba εν εκειν. τ. ημερ. $\aleph^{*}$ ad seqq trahit proptereaque om δε και

36. δε και ($\aleph^{c}$; $\aleph^{*}$ vide ante): X 254. c e cop om και | παραβ. πρ. αυτους (13. 69. 346. αυτοις): $\aleph^{*}$X syr^{sch} aeth πρ. αυτ. παραβ. | απο (Schu „bene") cum $\aleph$BDLXΞ 1. 13. 22. 33. 69. 124. 131. 157* 346. b c e ff^{2}· g^{1}· l q vg syr^{utr} cop (arm) Amb$^{luc\ 1261}$ ... ς om, Ln [απ.] c. ACR ΓΔΛΠ unc^{6} al pler a f go aeth (Ir$^{int\ 276}$ *nemo immittit commissuram vestimenti novi in vestimentum vetus, nec mittunt vinum novum in utres veteres* magis a Mt pendet, ut probant extrema: *nec mittunt* etc; tamen illud *vestimenti novi* Lucae est, non [*panni rudis*] Matthaei.) :: cf ll. pp. Item σχισασ (Schu „bene") cum $\aleph$BDLX 1. 22.-33. 131. 157. 251. cop (post ουδεισ pon) syr^{sch} pers^{p} ... ς Ln om (:: ut ll. pp.) cum AC RXΓΔΛΠ unc^{6} al pler it vg go syr^{p} arm aeth | επιβαλλει: X -βαλει | επι ιματιον παλαιον: MΓ 122. 301. 406. f^{ser} επι ιματιω παλαιω. Similiter Dial^{84} (ed. Wetst) ουδεισ επιβαλλει επιβλημα ρακουσ αγναφου [επι] ιματιω παλαιω. Ibidem ουδεισ γαρ φησιν επιβαλλει απο ρακ. αγναφ. επι ιματιω παλαιω. Item Epiph$^{marc\ 308}$ (42, 2) τι εστι το· ου βαλλουσιν οινον νεον εισ ασκ. παλαιουσ, ουδε επιβλ. ρακ. αγναφου επι ιματιω παλαιω· ει δε μηγε, και το πληρωμα αιρει, και τω παλαιω ου συμφωνησει· μειζον γαρ σχισμα γενησεται. | και το καινον: $\aleph^{*}$ copp$^{petr^{4}}$ om και | σχισει (Schu „bene ap Lc") cum $\aleph$BCDLX 5. 33. 36. 40. 60. 239. 259. 19^{ev} 36^{ev} 49^{ev} y^{scr} 8pe a e. Item συμφωνησει c. $\aleph$ABCDLX 5. 33. 36. 40. 53. 57. 60. 91. 157. 234* 239. 259. 299. 410. a e (et. Epiph^{marc}, vide ante) ... ς σχιζει et συμφωνει cum (A -ζει et -νησει)EFHKM(R σχιζεται, ut nuper recognovi, et -νει)SUVΓ ΔΛΠ al longe pl itp^{ler} vg cop syr^{utr} arm go aeth | το (ς om, item Ln ex errore) επιβλημα το απο c. $\aleph$BCLXA 1. 33. 69. al mu (item D επιβλημα post καινου) it vg cop syr^{utr} arm ... Gb^{vid} Ti το απο sine το επιβλ. cum AEFHKMRSUVΓΔΛΠ al longe pl go aeth^{l} al

τὸ ἀπὸ τοῦ καινοῦ. 37 καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μήγε, ῥήξει ὁ οἶνος ὁ νέος τοὺς ἀσκούς, καὶ αὐτὸς ἐκχυθήσεται καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται· 38 ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς βλητέον. 39 καὶ οὐδεὶς πιὼν παλαιὸν θέλει νέον· λέγει γάρ· ὁ παλαιὸς χρηστός ἐστιν.

VI.

1 [41.2] Ἐγένετο δὲ ἐν σαββάτῳ δευτεροπρώτῳ διαπορεύεσθαι Lc 6, 1–5 Mc 2, 23–28 Mt 12, 1–8

37. βαλλει: c επιβαλλει | ρηξει (a c e ff^2· g^1· vg^{ed} et for em ing fu): cra al pauc b f l q am tol go syr^{utr} ρησσει (r ρησει) :: e Mc | o οιν. o νεος (ℵ 44. 71. om o νεος) cum BCDLMRUXA al plus^{30} it vg etc ... ς o νεος οινος cum AEFHKSΓΔΠ al pl go | τ. ασκους: D cop arm add τους παλαιους

38. αλλα cum NADEFHLRSUVXΓΔ al pl ... BGKMΔΠ 1. 69. al αλλ | βλητεον cum ℵ^{a}ABGRXΓΔΔΠ unc^{a} al omn^{vid} vg ... ℵ^{a}D a b c e (post αλλα pon) f ff^2· g^1· l q syr^{utr} aeth (cop) (item Dial^{64} weist λεγει γαρ παλιν ο σωτηρ· βαλλουσιν οινον νεον εις ασκ. νεους, και αμφοτεροι συντηρουνται) βαλλουσιν :: a Mt 9, 17 videtur pendere nec satis huc quadrare. Praeterea βλητεον absque additam cum NBL 1. 33. 131. 157. 209. 301. cop ... ς (sed Gb^0 et Schu omissionem vdtr prob) Ln add και αμφοτεροι συντηρουνται (D a e τηρουνται, *servantur*; it^{rell} vg *conserv.*) cum AGDRXΓΔΔΠ unc^{a} al pler it vg go syr^{utr} arm aeth cop^{ds} recent (Dial vide ante) :: e Mt ubi nemo om; cf. et ad Mc

39. D a b c e ff^{2c} l (non item f g$^{1.2}$· q vg nec ff^2· recent) om hunc versum. Nec magis Eus habuisse vdtr; nec enim ut debebat in canonem decimum retulit, in quo quae singulis propria sunt posuit. Omnia quae a v. 31 usque ad finem huius capitis leguntur comprehensa sunt Ammonii sectione 40 et Eusebii canone secundo, quem ille iis destinavit quae communiter tres tuentur. | και: ℵ^{c} B om | θελει cum ℵB C*L 1. 118. 131. 157. 209. 11P^{c} cop arm aeth ... ς Ln praem ευθεως (X al pauc ευθυς) cum AC^{2}RXΓΔΔΠ unc^{a} al pler f g$^{1.2}$· ff^2· vg syr^{utr} go | γαρ: ℵ 157. syrP add οτι | χρηστος cum NBL 157. 225. cop syr^{sch} ... ς Ln χρηστοτερος (X al pauc χριστ.) cum AGRXΓΔΔΠ unc^{a} al pler it vg syrP rell

VI, 1. εγενετο δε: D a e go aeth και εγεν. (e *et sabbato mane factum est*) | δευτεροπρωτω (ℵr 13. 117. 124* 235 δευτερω πρωτω) cum ACDEHKM RSUVXΓΔΔΠ al pler a f* (*sabbato secundo a primo*) ff^2· g$^{1.2}$· (e *sabbato mane*) vg go syrP txt arm Caesar^{55} (Galland. 6) ματθαιος (corrige λουκᾶς) δευτεροπρώτῳ φησὶ σαββάτῳ τὴν ἡμέραν δηλῶν τὴν μετὰ τὸ κύριον σάββατον αὐτοῖς δὲ ἑορτῆς ἀργουμένην. Epiph^{452} (αλογοι) φάσκει λουκᾶς ὅτι ἐγένετο ἐν σαββ. δευτεροπρώτῳ ἵνα δείξῃ σάββ. πρῶτον εἶναι τὸ ἀπ' ἀρχῆς ὁρισθὲν καὶ ῥηθὲν ὑπὸ κυρ. ἐν τῇ κοσμο-

αὐτὸν διὰ σπορίμων, καὶ ἤτιλλον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τοὺς στάχυας

ποιᾶ κατὰ περίοδον ἀπὸ τότε ἄχρι τοῦ δεῦρο κατὰ ἑπτὰ ἡμέρας ἀνακυκλούμενον, τοῦτο εἶναι πρῶτον. δευτέρου δὲ σάββ. τὸ ὑπὸ νόμου ὡρισμένον. – καὶ ὁρᾶτε ὅτι δεύτερον καλεῖται σάββ. μετὰ τὸ πρῶτον σάββ. ἡ τοιαύτη ἁγία τοῦ προβάτου ἡμέρα εἰσ σάββ. ἁγιασθεῖσα, κἄν τε κυριακὴ εἴη κἄν τε δευτέρα κἄν τε τρίτη καταντήσῃ. εἰσ δὲ ἑπτὰ ἡμέρας πάλιν ἀνακυκλούμενον δεύτερον καλεῖται πρῶτον. Item Epiph[156] (ἐβιωναιοι) ἦν δὲ σάββατ. δευτερόπρωτον, ὡσ ἔχει τὸ εὐαγγέλιον. σάββατα γὰρ διάφορα ὥριζεν ὁ νόμοσ, τὸ μὲν κατὰ ἑβδομάδα ἀνακυκλούμενον φύσει σάββατον, τὸ δὲ διὰ τὰσ ὑποπιπτούσασ τῆσ κατὰ σελήνην νεομηνίασ καὶ τὰσ καθεξῆσ ἑορτάσ, οἷον ἡμέρασ σκηνοπηγίασ καὶ ἡμέρασ πάσχων, ὅτε τὸ πρόβατον θύουσι καὶ ἄζυμα λοιπὸν ἐσθίουσι. ἔτι δὲ ὅτε τὴν μίαν νηστείαν νηστεύουσι τοῦ ἔτουσ τὴν λεγομένην μεγάλην, καὶ τὴν ἄλλην ἣν λέγουσι μικράν. ὅτε γὰρ ὑποπίπτουσιν αὗται αἱ ἡμέραι, ἤτοι ἐν δευτέρᾳ σαββάτων ἢ ἐν τρίτῃ ἢ ἐν τετράδι, σάββατον καὶ αὐτὸ αὐτοῖσ ὁρίζεται. διὸ μετὰ τὴν τῶν ἀζύμων γενομένην ἡμέραν καὶ ὁρισθεῖσαν ἡμέραν σαββάτου, τῷ σαββάτῳ φύσει τῷ μετὰ τὴν ἡμέραν τῶν ἀζύμων εἰσ σάββατον λελογισμένην, ηὑρέθησαν διαβαίνοντεσ διὰ τῶν σπορίμων – δεικνύντεσ ὅτι λέλυται ὁ δεσμὸσ ὁ ἐν τῷ σαββ. ὁριζόμενοσ, ἐλθόντοσ τοῦ μεγάλου σαββάτου, τουτέστι ΧΥ etc. Chron[206] (ed. Bonn., ed. Par.[211]) σάββατον οὖν καλεῖ οὐ μόνον τὴν ιδ' τοῦ πρώτου μηνὸσ τῆσ σελήνησ φθάσασαν ἐν σαββάτῳ, ἀλλὰ καὶ τὸν ιε' τοῦ πρώτου μηνὸσ τῆσ σελήνησ, ἥτισ ἐστὶν πρώτη τῶν ἀζύμων ἡμέρα, καὶ αὐτὴν ἐν ἡμέρᾳ πρώτῃ φθάσασαν, καὶ τὴν κα' τοῦ αὐτοῦ μηνόσ, ἥτισ ἐστὶν ἑβδόμη μὲν ἡμέρα τῆσ ἑορτῆσ τῶν ἀζύμ., ἑβδόμη δὲ τῆσ ἑβδομάδοσ ἡμέρα. τοῦτο οὖν τὸ πάσχα δηλῶσαί μοι δοκεῖ ὁ θεῖ. ε' ἀγγ. λουκᾶσ, ἐν οἷσ φησίν· ἐγένετο ἐν σαββ. δευτεροπρώτ. διέρχεσθαι τὸν ἴν καὶ τοὺσ μαθ. αὐτοῦ διὰ τῶν σπορίμων, τοὺσ δὲ μαθ. τίλλοντασ τοὺσ στάχ. ἐσθίειν. δευτερόπρωτον δὲ σάββ. καλεῖ τοῦτο τὸ σάββ. οὐ μόνον ὡσ ἑβδόμησ ἡμέρασ οὔσησ, ἐν ᾗ ἡ πρώτη τῶν ἀζύμων εὑρέθη, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ ἀπ' αὐτῆσ ἀριθμεῖν τὰσ ν' ἡμέρασ καὶ ἑορτάζειν τὴν ἑορτήν, ἣν ἑορτὴν τῶν ἑβδομάδων ὁ θεῖοσ προσαγορεύει νόμοσ. ἑπτὰ οὖν σαββάτων ὄντων ἐν τούτῳ τῷ ἔτει τῆσ πεντηκοστῆσ, ἅτε ἀπὸ σαββάτου ἀρχομένησ καὶ εἰσ σάββατον συμπληρουμένησ, πρῶτον ἦν σάββατον τῶν ἑπτὰ σαββάτων καὶ τελευταῖον πάλιν τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ· διὰ ταύτασ τὰσ αἰτίασ ἐν τούτῳ τῷ πάσχα τὸν κύριον μετὰ τῶν μαθητῶν διερχόμενον διὰ τῶν σπορ. δηλῶσαι βουλόμενοσ ὁ εὐαγγ. εἴρηκεν ὅτι ἐν σαββ. δευτεροπρώτῳ διήρχετο διὰ τῶν σπορ. ὁ ΙΣ καὶ οἱ μαθ. αὐτοῦ. Chr hom. 40. in Mt: ὅταν διπλῇ ἡ ἀργία ᾖ καὶ τοῦ σαββάτου τοῦ κυρίου καὶ ἑτέρασ ἑορτῆσ διαδεχομένησ. Similiter 237[schol] ὅταν μετὰ τὴν τοῦ σαββάτου ἀργίαν ἑτέρα διαδέξηται πάλιν ἑορτή. Isid epp 3, 110 δευτερόπρωτ. εἴρηται ἐπειδὴ δεύτερον μὲν ἦν τοῖ πάσχα, πρῶτον δὲ τῶν ἀζύμων. ἐσπέρασ γὰρ θύοντεσ τὸ πάσχα τῇ ἑξῆσ τὴν τῶν ἀζύμων ἐπαναγύριζον ἑορτήν, ἣν καὶ δευτερόπρωτον ἐκάλουν. Addita explicatione ulteriore pergit: εἰ δὲ σαββάτῳ εἴρηται, μὴ θαυμάσῃσ·

καὶ ἤσθιον ψώχοντεσ ταῖσ χερσίν. 2 τινὲσ δὲ τῶν Φαρισαίων εἶπον·

σάββατον γὰρ πᾶσαν ἑορτὴν καλοῦσι· etc. (Eadem fere exscripta habent 339 schol 255 schol, 256 schol) Thphyl ad h. l. πολλάκισ ἀπήντα ἡ ἑορτὴ ἐν παρασκευῇ, καὶ ἐκάλουν τὴν παρασκευὴν σάββατον διὰ τὴν ἑορτήν· εἶτα τὸ κυρίωσ σάββατον ὠνόμαζον δευτερόπρωτον, ὡσ δεύτερον ὃν προηγησαμένησ ἄλλησ ἑορτῆσ καὶ σαββάτου. Euthy ad h. l. τοῦτο δὲ τὸ σάββ. ἐκαλεῖτο δευτερόπρ. ὡσ δεύτερον μὲν τοῦ πάσχα, πρῶτον δὲ τῶν ἀζύμων. Amb luc 1262: „secundoprimum, non primosecundum dixit, δευτεροπρωτον enim scriptum est. Praeferri enim debuit quod praecellit. Secundum ideo quia primum ante ex lege praecessit, in quo etiam poena praescripta est si quis operetur; primum autem ideo, quia sabbatum illud ex lege solutum est quod erat primum: et hoc primum factum est quod secundo est constitutum." Cf et. ps 47 (p. 936). (Conferri praeterea possunt Eustath. vit. Eutych. nr. 95. μέχρισ ἑβδόμησ ὥρασ τῆσ δευτεροπρώτησ κυριακῆσ i. e. dominica prima post pascha; item δευτεροδεκάτη Hier. in Ezech. 45. et δευτερέσχατοσ Heliod. ap. Chirurg. vett. p. 94. Facit huc etiam Clem strom. 6, 5. ex Praedicat. Petri -- ἐὰν μὴ σελήνη φανῇ, σάββατον οὐκ ἄγουσι τὸ λεγόμενον πρῶτον etc) ..... ℵBL 1. 22. 33. 69* 118. 157. 209. (item vgll ut x^scr y^scr, ubi est επορευετο ο ιϛ τοισ σαββασιν etc) b c e f** l q cop syr^sch syrp mg („non in omnib. exemplarib. est") syr^hr aeth arp (ar^er et ar^ro δευτερω) perss om (Schu „recte"), hinc Ln Ti^synops [δευτεροπρώτ.] :: at ut ab additamenti ratione alienum est, ita cur omiserint in promptu est. Ceterum nec simile quicquam Mt nec Mc adscripserunt. | διαπορευεσθαι: c*x al pauc πορευεσθ. | αυτον: 33. om, D ante εν σαββ. pon | δια sine των cum ℵ*ABLΔA*Π 1. al plus^10 ... ς add των (:: ut Mt et Mc) cum ℵ^c CD EHKMRSUVXΓΔ^2 al longe pl Chron^346 (vide ante) cop arm | και ετιλλ. οι μαθ. αυτου: D οι δε μαθ. αυτου ηρξαντο τιλλειν, b et coepissent discipuli eius vellere, e discentes autem illius vellebant :: cf ll. pp. | τουσ (ℵ 239. 243. 259. 299. b^scr om) σταχυασ hoc loco cum ℵAC^3(D)X ΓΔΛΠ unc^7 1. 13. 33. 69. al omn^vid it vg go cop syr^utr et^hr arm aeth ... BC*LR post ησθιον | και ησθιον: a q post χερσιν pon (manibus conterentes et edebant a, confricantes manibus et manducabant q) ... D e f cop syr^sch arm (aeth) και ante ψωχ. τ. χερσ. et ησθιον post χερσ. Praeterea C*M al pauc b c e cop^wi et dz syr^sch aeth Amb^luc ad χερσιν add αυτων, hinc Ln [αυτων]

2. ειπον (X ειπαν, it vg syr^sch dicebant, cf D) sine αυτοισ cum ℵBC*LX 1. 118. 131. 157. 209. a c e cop ... ς add αυτοισ item Ln [αυτ.] cum AC^3ΕΓΔΛΠ unc^7 al pler (254. b go προσ αυτουσ) b f ff^2· g^1·2· l q syr^utr et^hr arm aeth go ... D ελεγον αυτω :: ut Mc | τι ποιειτε etc: D ειδε τι ποιουσιν οι μαθηται σου τοισ σαββασιν ο ουκ εξεστιν :: sunt haec ad Mc conformata | ουκ: ℵ* ουχ | ποιειν (L syr^sch post σαββασιν) cum ℵACLXΓΔΛΠ unc^7 q cop syr^sch syrp et^hr go aeth ... Ln Ti om c. B(D)R 69. 274^mg it^pler vg arm :: inprimis Marcum ad hunc locum mutandum valuisse lectio codicis D probat. In Mt est ποιειν εν σαβ-

τί ποιεῖτε ὃ οὐκ ἔξεστιν ποιεῖν τοῖς σάββασιν; 3 καὶ ἀποκριθεὶς
1 Sam 21, 6 ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτοὺς εἶπεν· οὐδὲ τοῦτο ἀνέγνωτε ὃ ἐποίησεν
Δαυείδ, ὁπότε ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντες; 4 ὡς
εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως
ἔλαβεν καὶ ἔφαγεν καὶ ἔδωκεν καὶ τοῖς μετ' αὐτοῦ, οὓς οὐκ ἔξε-

---

βατω. | τοις σαββασιν (*sabbatis* a b c e f l post ποιειτε pon, non item q; ff^{2} *quid facitis sabbatis non licet*) cum NB(D)LΘU 1. 22. 69. 124. 131. 440* al pauc itp^{ler} arm ... ς εν τοις (AΔ* om) σαββασι cum AΘX ΓΔΑΠ unc^{7} al pler (13. 346. 435. εν σαββατω) g$^{1.2.}$ vg go :: εν Mt, sed inlatum est etiam Mco

3. και αποκριθεις: D αποκρ. δε | ο ις προς αυτ. ειπ. cum HL (al ?) vg cop syr^{P}, item sed προς αυτ. post ειπεν (D^{gr} ελεγεν) posito (ο ις ειπ. πρ. αυτ. ita Ln) AC^{3}DKMRXΠ al permu syr^{sch} aeth (e omisso ο ις), item sed αυτοις pro πρ. αυτ. (ο ις ειπεν αυτοις) 1. 209. c f ff^{2} (q syr^{hr} *respondit Iesus et dixit illis*), item ο ις post πρ. αυτ. posito 33. al pauc go arm ... ς Τι προς αυτους ειπεν ο (B om) ις (:: conveniunt haec cum ℵ etc, nisi quod ο ις post ειπεν ponitur) cum (ℵ)C*KHSUVΓ ΔΛ al pl, item *dixit illis Iesus* a b g$^{1.}$ l :: πρ. αυτους, πρ. αυτον etc solent post ειπ. poni, item ο ις (cf praeter alia 4, 8) | ουδε: DHL ουδεποτε, praetereaque HL arm om τουτο :: ut Mc | δαυειδ: cf ad Mt 1, 1 | οποτε (:: hoc tantum loco legitur) cum AEHKMRSUVΓΔΠ al pler ... Ln οτε (:: ut Mc et Mt lectione non fluct) cum NBCDLXΔ 1. 69. 91. 131. 157. 209. 299. 435. al pauc | μετ αυτου (ita et. Mt et Mc): D συν αυτω | οντες cum ACEΓΔΔΠ unc^{7} al pler (124. 6P^{c} παντες) go syr^{P} (it vg, at nec aliter ll. pp.) ... Ln om cum NBDLX 1. 22. 33. 69. 131. 157. 435. al pauc cop syr^{sch} et^{hr} :: Mt et Mc sine οντες

4. ως cum ℵ^{c}ACEHKMSUVΓΔΑΠ al pler syr^{P} et^{hr} (ο ότ, ex ut ortum ?), item Ln πως cum ℵ^{c}LRX 1. 13. 33. 69. 124. al^{5} (:: ut ll. pp.), item *quomodo* (*quemadmodum* Ir^{int}) itp^{ler} vg cop arm Ir$^{int\,227}$, aive ως sive πως go aeth ... BD plane om (syr^{sch} οτι). Item Epiph$^{marc\,229}$ schol. 21, postquam iam schol. 3 p. 323 versum 5 dedit, sic: ουδε τουτο ανεγνωτε τι εποιησε δαυιδ· εισηλθεν εις τ. οικ. του θεου (:: iidem BD et 102. soli in Mc omittunt πως. Ceterum pro πως Mti et Mci nemo ως) | εισηλθεν: D εισελθων | προθεσεως: D^{gr} προσθ. (ita idem etiam in Mt et Mc) | ελαβ. και cum AC^{3}EHMRSUVΓΔΔ al pl it vg go syr^{P} ... Ln λαβων cum BC*LX 33. (cop syr^{sch} ut vdtr) ... NDKΠ 1. 13. 69. 124. 131. 157. 209. al^{25} fere syr^{hr} arm aeth Ir$^{int\,227}$ om, hinc Gb^{o} :: at ita ll. pp. | και εδωκ. και c. NADEHKMRSUVXΓΔΑΠ al pler syr^{hr} et P aeth ... Ln om και sec cum BL 1. 118. it vg cop syr^{sch} arm go Ir^{int} (:: testes similiter etiam in Mc om; videbatur abundare, hinc tot interpretes invitis Graecis odd consentiunt) | ους: D οις | εξεστιν: DM εξον ην, item *licebat* b c e f l q syr^{sch} Ir^{int} Ambl$^{uc\,1264}$ :: e Mt, unde praeterea M add αυτω, gat aeth εἰς | μονους (RA al mu μονον, q vg *tantum*) τους ιερεις: D 157. al pauc μονοις τοις ιερευσιν (itp^{ler} Ir^{int} *quos non licebat* [*licet*] *manducare nisi solis sacerdotibus*) :: e Mt. Post

στιν φαγεῖν εἰ μὴ μόνους τοὺς ἱερεῖς; 5 [42. 2] *καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι κύριός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου.*

6 [11 Mc 3, 1—6 Mt 12, 9—14] *Ἐγένετο δὲ ἐν ἑτέρῳ σαββάτῳ εἰσελθεῖν αὐτὸν εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ διδάσκειν. καὶ ἦν ἄνθρωπος ἐκεῖ καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἡ δεξιὰ ἦν ξηρά·* 7 *παρετηροῦντο δὲ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι εἰ ἐν τῷ σαββάτῳ θεραπεύει, ἵνα εὕρωσιν κατη-*

---

v. 4. D (quos Wechelius „cdd 2 vetustissimos" laudat, sunt Steph. *β* et Cant. i. e. ipse D duobus nominibus dictus) addita habet haec: *τῃ αυτῃ ημιερα θεασαμενος τινα εργαζομενον τω σαββατω ειπεν αυτω· ανθρωπε ει μεν οιδας τι ποιεις μακαριος ει· ει δε μη οιδας επικαταρατος και παραβατης ει του νομου* (*eodem die videns quendam operantem sabbato et dixit illi homo si quidem scis quod facis beatus es si autem nescis maledictus et trabaricator legis.*)

5. Hunc versum D post v. 10 ponit | *αυτοις*: X 299. add o $\overline{\text{ις}}$ | *οτι* cum $\aleph^{c}$ADEHKLMRSUVXΓΔΛΠ al pler it^{omn} vg go (cop ut solet) ... $\aleph^{*}$B 1. 131. arm aeth om ($\text{Ti}^{\text{sy}}\text{no}^{\text{ps}}$ :: cf ll. pp.) | o *υιος τ. ανθρ.* (haec omnia A* om exeunte columna) ante *και τ. σαββ.* posuimus cum ADLR ΧΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} it vg syr^{P} arm go ... NB syr^{sch} et hr cop aeth post *τοι* (ita NB syr^{sch} et hr cop^{wl} et petr^{1}, non *και τοι*) *σαββατου* :: ut Mt, ex quo omnes huius versus codicum NB lectiones fluxisse videntur, etsi quae cum aliis edidimus cum Mc conveniunt.

6. *εγενετο δε* usq *ξηρα*: D *και εισελθοντος αυτου παλιν εις την συναγωγην σαββατω εν η ην ανθρωπος ξηραν εχων την χειρα* | *δε* sine *και* cum NBLX 1. 13. 33. 69. 124. 440. al plus^{10} a b c f ff^{2}· g^{1}· l (e *et factum est in*) cop syr^{sch} (syr^{hr} *et factum est in*) arm aeth $\text{Cyr}^{4,\,355}$ (accurate: *λεγει γαρ ο μακαρ. λουκας· εγεν. δε εν ετερ.* etc) ... ς Ti *δε και* cum ABΓΔΛΠ unc^{7} al longe pl g^{2}· q vg syr^{P} (go *et factum est autem*) | *ανθρωπ. εκει* cum NBLR 1. 33. 131. 157. 209. 239. 299. w^{eant} cop $\text{Cyr}^{4,\,355}$ ... ς Ln *εκει ανθρωπ.* (:: ut Mc) cum AΧΓΔΛΠ unc^{7} al pler it^{pler} (b aeth om *εκει*) vg go syr^{utr} et hr arm | *η χειρ* : D om *η*

7. *παρετηρουντο* (Gb′) c. ABDLMRΧΔΠ 1. 13. 33. 69. al^{30} fere $\text{Cyr}^{4,\,355}$ ... ς *παρετηρουν* (:: ut Mc) c. NEKSUVΓΔ al pl (H al pauc *παρετηρουν τε* omisso *δε* quod sequitur) | *δε* (vide ante; c *igitur*, sed c e v. 6. *erat autem* pro *και ην*, 13. 69. 346. *και παρετηρ.*): D (vide supra) cop om; absque *αυτον* edidimus cum AEF^{w}HKMRSUVΓΔΛΠ al plus^{120} it vg go (cf et. $\text{Tert}^{\text{marc}\ 4,\ 12}$ *exinde observabant Pharisaei si medicinas sabbatis ageret, ut accusarent eum*) ... ς (= Gb Sz) add *αυτον* (:! ut Mt lectione non fluct) cum NBDLX 69. al mu^{vid} syr^{utr} cop arm aeth $\text{amb}^{\text{resecr}}$ $\text{Cyr}^{4,\,355}$ | *ει*: DKΠ al plus^{15} it (exc f) am om :: cf ll. pp. | *θεραπευει* cum NADLΠ 2^{pe} al pauc ... ς *θεραπευσει* (:: cf Mc) cum B ΧΓΔΛ unc^{7} al pler cop $\text{Cyr}^{4,\,355}$. Praeterea MX 13. 33. 69. 124. 346. al pauc add *αυτον* (:: e Mc) | *κατηγορειν* cum $\aleph^{*}$BSX (D *-γορησαι*) 1. 22. 28. 124. 131. al^{8} g^{1}· q am fu for gat (hi Latt *accusare*) syr^{utr} go; item b c ff^{2}· vg (et. ing em tol) *unde* (b *quemadmodum*, l *quomodo*) *accusarent eum*, a e [*invenirent*] *et accusarent eum* ... ς Ln (ignorans R)

γορεῖν αὐτοῦ. 8 αὐτὸς δὲ ἤδει τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν· εἶπεν δὲ τῷ ἀνδρὶ τῷ ξηρὰν ἔχοντι τὴν χεῖρα· ἔγειρε καὶ στῆθι εἰς τὸ μέσον. καὶ ἀναστὰς ἔστη. 9 εἶπεν δὲ ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτούς· ἐπερωτῶ ὑμᾶς εἰ ἔξεστιν τῷ σαββάτῳ ἀγαθοποιῆσαι ἢ κακοποιῆσαι, ψυχὴν σῶσαι ἢ ἀπολέσαι. 10 καὶ περιβλεψάμενος πάν-

---

Ti κατηγοριαν cum $^{\aleph c}$ABEF^{w}HKLM($\aleph^{vid}$ quia κατ sequitur)UVΓΔΛΠ al pl f (*occasionem accusandi illum*) go (*facultatem ad accusandum eum*) cop arm syrP ^{mg} Cyr^{4,355} | αυτου (A αυτω): P^{w} KLΠΣ al^{90} fere cop syrP ^{mg} arm κατ αυτου

8. ηδει: D b f γεινωσκων (*sciens*) omisso δε (sive και) quod sequitur | ειπεν δε cum ℵBLX 1. 13. 33. 69. 91. 157. 209. a ... ς Ln και ειπεν cum AΓΔΛΠ unc^{7} al pler go syr^{sch}etP aeth Cyr^{4,355}, item *et ait* ff^{2}· g$^{1.2.}$ l q, *et dicit* c e ... D b f λεγει (d *dicit*; b f *ait*) | τω ανδρι (Gb″) cum ℵBL 1. 33. 91. 131. 209. 239. 299. 237^{schol} aeth Cyr^{4,355} ... ς Ln τω ανθρωπω (:: ut ll. pp. lectione non fluct) cum AΓΔΛΠ unc^{7} al pler (it vg *homini*, item vv al) ... D om | τω (ℵA add την) ξηραν (ΚΜΠ al^{15} fere ξηραμμενην) εχοντι την χειρα (c^{ecr} e^{ecr} g^{ecr} –ραν): D τω την χειρ. εχοντ. ξηραν, a b c f ff^{2}· g$^{1.2.}$ l q vg syrP *qui habebat* (c *habenti*) *manum aridam* ... e om | εγειρε (Gb″) cum ℵABEF^{w}KLMSUVΧΔΛΠ al pl ... ς εγειραι cum Γ al ... D εγειρου | και: A cop syr^{sch} et^{hr} om | εις το μεσον (*in medium* e ff^{2}· g$^{1.2.}$ l vg): D εν τω μεσω, a b c f q *in medio* | και αναστ. cum ℵBDLX 1. 33. c^{ecr} it vg cop syr^{hr} (syr^{sch} *et cum venisset et staret, dixit eis Iesus*) go (*tunc is surgens*) aeth 237^{schol} Cyr^{4,355} ... ς ο δε αναστ. cum AEKMSUVΓΔΛΠ al pler syrP arm | εστη (A εστην): D εσταθη

9. ειπ. δε cum ℵBDL 13. 33. 69. 124. 346. it vg go (aeth) Cyr^{4,355} ... ς ειπ. ουν cum AEKMSUVXΓΔΛΠ al pler syrP ... cop arm syr^{sch} (vide ante; syr^{hr} *et ait*) ειπεν | o (B Cyr^{4,355} om) $\overline{ιω}$ h. l. et. a e q cop syrP arm go: KΠ al^{16} b c f ff^{2}· g$^{1.}$ l vg syr^{sch}et^{hr} aeth post αυτους | επερωτω cum ℵBL 157. e f g$^{2.vid}$ l vg cop go syr^{hr} ... ς Ln επερωτησω (:: cf 20, 3 cum ll. pp.) cum ADXΓΔΛΠ unc^{6} al fere omn (1. al pauc ερωτησω) a b c ff^{2}· g$^{1.}$ q syr^{utr} arm aeth | υμας ει (prob Schu) cum ℵBDL 157. a c e f ff^{2}· g$^{1.}$ l (b hiat) vg cop (syr^{utr} et^{hr} ut vdtr) Cyr^{4,355} (Tert^{marc4,18} „interrogat: *Licetne*“ etc) ... ς υμας τι· cum minusc q arm (τι ante υμας); item Gb Sz υμας· τι cum AEKMSΓΔΛΠ al^{100} fere (go aeth ut vdtr), item alterutrum UVXA (:: et. in Mc fuerunt qui τι inferrent) | τω σαββατω c. ℵBDL c e ff^{2}· g$^{1.}$ q am fu for em tol cop schw syr^{sch} aeth Cyr^{4,355} ... ς τοις σαββασιν (:: ut ll. pp.) cum AΓΔΛΠ unc^{6} al omn^{vid} a f vg^{ed} ing (al) cop^{wi} syrP arm go Tert^{marc4,18} | η κακοποιησαι: Tert^{marc4,18} *annon* | απολεσαι (Gb″ probante Schu) cum ℵBDLX 1. 69. al it^{pler} (a hiat) vg cop syr^{sch} et P ^{mg} et^{hr} arm go Tert^{marc} ... Gb Sz αποκτειναι (:: e Mc) cum AEF^{w}KMSUVΓΔΛΠ al^{130} e syr^{cod} syrP ^{txt} aeth. Praeterea DA tisch^{4*} al^{30} cop^{dz} recens arr add οι δε εσιωπων (A –ποιν) :: e Mc

10. παντας αυτους (et. a c syrP): DX al pauc b e f ff^{2}· l q syr^{sch} (vg

τασ αὐτοὺσ εἶπεν αὐτῷ· ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου. ὁ δὲ ἐποίησεν, καὶ ἀπεκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ. 11 *αὐτοὶ δὲ ἐπλήσθησαν ἀνοίασ, καὶ διελάλουν πρὸσ ἀλλήλουσ τί ἂν ποιήσαιεν τῷ Ἰησοῖ.*

12 [48.2] *Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖσ ἡμέραισ ταύταισ ἐξελθεῖν αὐτὸν εἰσ* Mc 3, 13—15 *τὸ ὄροσ προσεύξασθαι, καὶ ἦν διανυκτερεύων ἐν τῇ προσευχῇ τοῦ*

---

syr^{hr} *αυτουσ* non exprim) *αυτ. παντ.* Praeterea DXA 1. 11. 22. 262. al^{10} add *εν οργη*, 13. 69. 124. 157. 346. *μετ οργησ*, item (itP! *in ira*, c *iratus*, a *et circumspiciens omnes illos esse in ira*, e *et inspexit illos omnes et vidit et viliabundus dixit*) a b c e ff^{2} blanch l q sax syrP et^{hr} arm aeth (:: e Mc), non item f (ff^{2}·^{sab}) g^{1}· vg cop syr^{sch} | *ειπεν* (it vg *dixit*): D *λεγει* (d *dicit*) :: ut ll. pp. | *αυτω* cum ABEP^{W}KMSUVΓΔΛΠ al pl syr^{sch} et$^{P\ txt}$ arm^{ed} go ... ς (= Gb Sz, sed rursus Gb′) *τω ανθρωπω* (:: e ll. pp.) cum NDLX 1. 33. 69. 124. al vix mu it (c *homini illi*, e *illi homini*) vg cop syrP ^{mg} et^{hr} (add *cui manus eius arida*) arm ^{mss} aeth | Δ^{*} *χειραν* | o *δε*: D it vg syr^{sch} et^{hr} *και* :: e ll. pp. | *εποιησεν* (et, Gb) cum ABEP^{W}LMSUVΓΔΛ 33. al plus^{80} (syrP add *ουτωσ* c. ob.); item ς (= Gb, sed Schu prob ς) Ln (ex errore de B) *εποιησ. ουτω* (*ουτωσ*) cum KΠ al mu syr^{hr} ... NDX 1. 13. 69. al mu it vg go cop syr^{sch} et P ^{mg} arm aeth *εξετεινεν* (Gb′ :: e ll. pp.) | *απεκατεσταθη* (Gb″) cum $\aleph^{c}$ADEKLMSVXΓΔΛ al pl, item $\aleph^{*}$ 248. *απεκατεστη*, 1. 131. *αποκατεστη* (:: sane ll. pp. *-ισταθη*) ... ς *αποκατεσταθη* c. BU al mu | *η χειρ αυτου* sine *υγιησ* c. NABDKLQUXΔΠ al plus^{80} it vg go cop syr^{utr} et^{hr} arm (aeth *sanata est*) ... ς (= Gb Sz) add *υγιησ* (:: ut Mt) cum KMSVΓΔ al pl. Item sine *ωσ η αλλη* cum NBL 33. 34* 63. a e ff^{2}· (g^{2}·^{vid}) l 130^{lat} vg cop ... ς Ti add *ωσ η αλλη*, Ln [*ωσ η αλλ.*] cum AKKMQSUVXΓΔΛΠ al pler (28. e^{ser} *ωσει αλλη*) b c f g^{1}· q go syr^{utr} et^{hr} arm aeth; item D 1. 131. *ωσ και η αλλη*. Utrumque, et *υγιησ* et *ωσ η αλλη* ex Mt fluxisse statuo. Similiter eadem in Meum inlata sunt; a quo ut Lc dissentiat retentis *ωσ η αλλη* non faciendum vdtr. | Ad finem huius versus D versum 5. add (vide supra ad v. 5): *και ελεγεν αυτοισ οτι κυριοσ εστιν ο υιοσ του ανθρωπου και του σαββατου.*

11. *διελαλουν*: KUΠ al^{15} fere *ελαλουν*, 33. *συνελαλ.*, D *διελογιζοντο* | *πρ. αλληλουσ*: AM syrP c. ob. add *λεγοντεσ* | *τι αν* etc: D *πωσ απολεσωσιν αυτον* (:: e ll. pp.) | *ποιησαιεν* c. BLA 1. 13. 33. 69. 121. 131. 209. 299., item NA 91. 157. 254. 262. 346. *ποιησειεν* ... ςTi *ποιησειαν* (QX al *-σιαν*) cum KEMQSUVXΓΔΠ al pler | *τω ιω*: 28. e *αυτω* (e *quidnam illi facerent*)

12. *ταυταισ*: D cop *εκειναισ* (nec aliter it vg: *illis*) | *εξελθειν αυτον* (Schu „bene") cum NABDL(X omisso *αυτ.*) 33. 119. 157. ieant al pauc e go^{vid} ... ς Ti *εξηλθεν* cum EKMQSUVΓΔΛΠ al pler itp^{ler} (et. Cyp Amb^{lue}) vg :: utraque ratio frequens | *εισ το οροσ*: M syrP add e *ιω*, al pauc syr^{sch} go praem | *προσευξησθαι*: D *και προσευχεσθαι* | *εν* ($\aleph^{c}$): $\aleph^{*}$ *επι* | *του θεου* (et. Or^{1,218} Cyp$^{orat\ dom\ 212}$ et$^{ep\ cleric\ 71}$ Amb

θεοῦ. 13 [44.2] καὶ ὅτε ἐγένετο ἡμέρα, προσεφώνησεν τοὺς μαθητὰς
αὐτοῦ, καὶ ἐκλεξάμενος ἀπ' αὐτῶν δώδεκα, οὓς καὶ ἀποστόλους
14–16 Mc 3, 16–19 Mt 10, 2–4 Act 1, 13 ὠνόμασεν, 14 Σίμωνα, ὃν καὶ ὠνόμασεν Πέτρον, καὶ Ἀνδρέαν τὸν
ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην καὶ Φίλιππον καὶ Βαρ-
θολομαῖον 15 καὶ Ματθαῖον καὶ Θωμᾶν, καὶ Ἰάκωβον Ἁλφαίου,
17–19 Mc 3, 7 sq Mt 4, 24 s καὶ Σίμωνα τὸν καλούμενον ζηλωτήν, 16 καὶ Ἰούδαν Ἰακώβου, καὶ
Ἰούδαν Ἰσκαριώθ, ὃς ἐγένετο προδότης, 17 [45.1] καὶ καταβὰς μετ'

---

luc^{1365}): D om (Tert^{marc} 4,22 „certe *ascendit in montem et illic pernoctat in oratione*, et utique auditur a patre")

13. προσεφωνησεν (et. Bas$^{eth\,291}$): D 1. 22. 131. 157. Eus$^{dem\,120}$ εφωνησεν | τους μαθητας: Γ b^{scr} τοις μαθηταις | απ (d *ab*): 28. 91. 239. 299. al^{15} fere Eus$^{dem\,120}$ εξ, item *ex* it vg | ωνομασεν (א*Q al ονομασεν) et. Eus$^{dem\,120}$ et ps$^{412.\,662.}$ Bas$^{eth\,291}$: D al^{5} εκαλεσεν

14. σιμωνα: D praem πρωτον :: cf Mt | ον και (b e f ff$^{2.}$ g$^{1.\,2.}$ l q vg cop syr^{sch} om) ωνομασεν (Γ al aliq ονομ., Eus$^{dem\,120}$ εκαλεσε, it vg *cognominavit*) πετρον: D arm o. κ. πετρ. επωνομασεν ... 12. 69. 138. c om | και ιακω. cum ℵBDKLΔΠ al^{20} fere a b c vg^{cod} syr^{sch} arm Bas$^{eth\,291}$ ... ς om και cum AEMQSUVXΓΛ al plu e (*iac. ioh. phil. bart. matth. thom. iac.* sic e) f ff$^{2.}$ g$^{1.\,2.}$ l (*iohannem et iacobum*) q vg cop syr^{P} go aeth Eus$^{dem\,120}$ Bas$^{eth\,291}$ edd^{2} (:: valuit huc et ad sqqtia Matthaei [non item Marci] locus ubi bina haec nomina proponuntur) | ιωαννην (B ιωαννην, aeth add *fratrem eius*): D ιωαννην τον αδελφον αυτου ουσ επωνομασεν βοανηργες ο εστιν υιοι βροντης :: e Mc | και φιλιππ. cum ℵBDL 33. 157. 244. a b c l syr^{sch} arm aeth Eus^{dem} ... ς om και cum AKMQSUVXΓΔΠ al pler e f ff$^{2.}$ g$^{1.\,2.}$ q vg cop syr^{P} go Bas^{eth} | ℵ* om και βαρθ. (suppl e)

15. και prim cum ℵBDL 13. a b c l q cop syr^{sch} arm aeth Eus$^{dem\,ite}$ Bas$^{eth\,291}$ ... ς om cum AEKMQSUVX (θωμ. και ματθ.) ΓΔΠ (Δ om μα. και θωμ.) al pler e f ff$^{2.}$ g$^{1.\,2.}$ vg go syr^{P} | ματθαιον cum ℵB*D go (ita go etiam Mt 9, 9, quod ibi supple; non item Mc 3, 18) ... ς ματθαιον cum AB^{2}QXΓΔΠ unc^{c} rell al omn^{vid} | θωμαν: D add τον επικαλουμενον διδυμον :: ex Ioh 11, 16 etc | και ιακω. cum ℵb*L. 13. 33. 69. c^{scr} a b c d l cop^{wl} et^{schw} syr^{sch} arm aeth ... ς Lu om και cum ABD^{2}QXΓΔΠ unc^{c} al pler e f ff$^{2.}$ g$^{1.\,2.}$ q cop$^{pet\,4}$ syr^{P} go Bas^{eth} | αλφαιου cum ℵBL 1. 13. 33. 69. 131. 346. arm ... ς Lu τον του αλφαιου cum ADQXΓΔΠ unc^{c} al pler go Bas^{eth} :: ita Mc (et Mt) lectione non fluct | σιμ.: M τιμ. | τον: L om

16. και pri cum ℵBDF^{w}LQ al^{18} a b c ff$^{2.}$ l vg$^{ed\,et\,mss}$ aliq cop syr^{sch} arm aeth Bas$^{eth\,291}$ ... ς om cum AΧΓΔΠ unc^{c} (Δ em om κ. ιουδ. ιακ.) al pler e f g$^{1.}$ q am em ing for peru tol sax go syr^{P} | ισκαριωθ (D e f g$^{1.}$ l q for fu ing σκαριωθ, am *scariot*; d *inscarioth*, c syr^{sch} *scariotha*, a b om) cum ℵBDL 33. itp^{ler} vg Mcion$^{epiph\,212}$ ... ς ισκαριωτην cum ℵ^{c}AQXΓΔΠ unc^{c} al pler ff$^{2.}$ vg^{cle} cop syr^{P} arm^{cdd} (arm^{ed} *scarioten*) go Mcion$^{epiph\,223}$ Bas^{eth} :: alterum cum Mco alterum cum Mt conve-

αὐτῶν ἔστη ἐπὶ τόπου πεδινοῦ, καὶ ὄχλος πολὺς μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ πλῆθος πολὺ τοῦ λαοῦ ἀπὸ πάσης τῆς Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ τῆς παραλίου Τύρου καὶ Σιδῶνος, οἳ ἦλθον ἀκοῦσαι αὐτοῦ καὶ ἰαθῆναι ἀπὸ τῶν νόσων αὐτῶν, 18 καὶ οἱ ἐνοχλούμενοι ἀπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων ἐθεραπεύοντο· 19 καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐζήτουν ἅπτεσθαι αὐτοῦ, ὅτι δύναμις παρ' αὐτοῦ ἐξήρχετο καὶ ἰᾶτο πάντας.

20 [46. 5] Καὶ αὐτὸς ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἔλεγεν· μακάριοι οἱ πτωχοί, ὅτι ὑμετέρα ἐστὶν ἡ

20 a Mt 5, 3–6

nit, sed etiam in Mco pleriq -ωτην substituere, pauci (solus Graecorum c) in Mt -ωθ | οσ sine και cum ℵBL 53. 112. it vg cop syr^sch arm aeth Mcion^epiph312 et 323 ... ς add και c. ADQXΓΛΛΠ unc^6 al pler syr^p go Bas^eth :: at ita et Mt et Mc

17. καταβας μετ αυτων: Epiph^312 et 323 de Mcione: αντι δε του „κατεβη μετ αυτων" εχει „κατεβη εν αυτοις" | εστη: A arm om | επι τοπου (251. add του): ESVΓΛ 25. 33. 127* 142* al^10 fere επι του | πολυσ cum ℵBL 1. 118. syr^sch ... ς Ln Ti om cum ADQXΓΛΛΠ unc^6 al pler it vg reli | του λαου (ℵ^c): ℵ* 1. 118. al^3 l (*copiosa nimis*, contra it^mn vg *copiosa plebis*) om :: ut Mc | πασης της: DF^W om της | και ιερουσαλημ usq οι ηλθον: D και αλλων πολεων εληλυθοτων | ιερουσαλημ: ℵ* add και πιραιας, item a b c ff^2· l q *et trans fretum*; item arm *et ex alia regione* | και τ. παραλιου τυρου: g^1· l vg *et maritima et tyri* | σιδωνος: c e go add *et aliarum* (e *alior.*) *civitatum* (e *-tatium*) | ηλθον: L -θαν

18. ενοχλουμενοι cum ℵABL 1. 157. ... ς Ln οχλουμενοι cum DQXΓΛΛ unc^6 al pler :: Act 5, 16 οχλουμενοι non fluct. Cf et. Tob 6, 7 εαν τινα οχλη δαιμονιον | απο cum ℵABDEF^W LMQSVΓΛΛΠ al plu ... ς (= Gb Sz) υπο cum KUXΠ al pl :: cf Act 5, 16 | εθεραπευοντο cum ℵABDLQ 33. 85. 240. 244. 254. 6^pc2 it vg cop arm aeth ... ς Ti και εθεραπ. c. EKMSUVXΓΛΛΠ al pler syr^utr go. Praeterea 69. add απαντεσ, item l *omnes* omisso πασ quod sqtr

19. εζητουν cum ℵBL b e f (l *et turbae quaerebant*) am syr^sch go ... ς Ln εζητει cum ADQRXΓΛΛΠ unc^6 al omn^vid a c ff^2· g^1· q vg syr^p Mcion epiph^312 et 324 Cyr^nest99 | D αψασθε

20. αυτοσ: D e syr^sch om | επαρασ: D^gr ετιαρασ (Π cum Τ l confuso) | τ. οφθ. αυτου (et. Or^4,252 et 372): it (exc c) vg om αυτου | μαθητ. αυτου (et. Or^4,372): D 67. 91. ff^2· Or^4,252 om | ελεγεν (Or^4,372): x Or^4,252 λεγει. Latini sic: it^pler vg *elevatis oculis* [c add *suis*] - *dicebat*, a d *adlevans* (d *elev.*) *oculos* (d add *suos*) - *dicebat*, e *et levavit oculos* - *et dixit* | οι πτωχοι cum ℵ* et^cb ABDEKLMRSUVΓΛΛΠ al plu b e ff^2· g^1· 2· l q vg cop syr^utr arm (sed ap Gb add *spiritu*) aeth Or^3,173 et int^3,835 Eus^luc163 Cyr^luc198 (εν μεν γαρ τω κατα ματθαιον μακαριουσ εσεσθαι φησι τουσ πτωχ. τω πνευματι - εν δε γε τοισ προκειμενοισ ημιν ανα-

βασιλεία τοῦ θεοῦ. 21 [47. 5] μακάριοι οἱ πεινῶντες νῦν, ὅτι χορτασθήσεσθε. [48. 5] μακάριοι οἱ κλαίοντες νῦν, ὅτι γελάσετε.
Mt 5, 11. 22 [49. 5] μακάριοί ἐστε ὅταν μισήσωσιν ὑμᾶς οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὅταν ἀφορίσωσιν ὑμᾶς καὶ ὀνειδίσωσιν καὶ ἐκβάλωσιν τὸ ὄνομα ὑμῶν ὡς πονηρὸν ἕνεκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. 23 χάρητε ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ σκιρτήσατε· ἰδοὺ γὰρ ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τῷ οὐρανῷ· κατὰ τὰ αὐτὰ γὰρ ἐποίουν τοῖς προφήταις οἱ πατέρες

γνωσμασι μακαριουσ εισεσθαι φησι τουσ πτωχουσ, ου προσθεμενου του· πνευματι etc) Tert$^{mare\,4,\,14}$ („*mendici*, sic enim exigit interpretatio vocabuli quod in Graeco est") Ambl$^{uc\,1267}$ (ibi in textu add *spiritu*, non item in comm; post vero^{1271} rursus „*beati* igitur *pauperes spiritu*. Habes temperantiam quae a peccato abstinet, saeculum calcat, illecebrosa non quaerit") ... $\aleph^{ca}$QX 1. 13. 33. 69. tisch^{e} al^{25} fere a c f gat sax cop^{ds} recens syr^{hr} (Ambl^{uc} vide ante) add *τω πνευματι* :: e Mt | *του θεου*: X* 69. 157. 435. al^{20} fere c f go Tert$^{mare\,4,\,14}$ add Ambl$^{uc\,1267}$ in comm *των ουρανων* :: e Mt

21. *οι πεινωντες νυν* (d f *qui esuritis nunc*, g^{2} vg *qui nunc esuritis*): b e ff^{2} g^{1} l q *qui nunc* (l om) *esuriunt et sitiunt* (e l add *iustitiam*); a c *qui esuritis nunc* (c om) *et sitis* (c add *iustitiam*)| *χορτασθησεσθε*: $\aleph^{*}$ et^{cb}(non item^{ca})X 69. al pauc b e ff^{2} g^{1} l q arm^{ed} aeth Tert$^{mare\,4,\,14}$ (sed et. antea *quia illorum est regnum dei*, et postea *quia videbunt*) Ambl$^{uc\,1267}$ et^{1271} *χορτασθησονται* | *μακ. οι κλαιοντ. νυν* ot. *γελ.* (syr^{hr} ante *μακ. οι πεινωντ.* etc): D om | *γελασετε*: e g^{1} arm^{ed} aeth Tert^{mare} Or$^{2,\,704}$ et$^{2,\,823}$ (non item^{223}) et$^{4,\,512}$ Eus$^{dem\,15}$ et$^{pa\,163}$ (*μακαρ. οι κλαι. οτι γελασονται, και μακαρ. οι πενθ. οτι παρακληθησοντ.*) item$^{mai\,75}$ (*οτι αυτοι γελ.*) Tert$^{mare\,4,\,14}$ (vide ante) *γελασονται*

22. *μισησωσιν* (cf Clem^{223} *μακ. εστε οταν οι ανθρω. μισησωσιν υμας, οταν αφορισωσιν, οταν εκβαλωσι το ον. υμων ως πονηρ. ενεκα υιου ανθρωπου*): DFXA *μισησουσιν*, item postea XA *ονειδισουσιν* | *υμας* sec: D om | *ονειδ. και εκβαλ.* hoc ordine et. Tert$^{mare\,4,\,14}$ Bas$^{eth\,225}$ Chr$^{1,\,60}$: D a b e ff^{2} l q (non item e f g$^{1.\,2}$ vg) Cyp$^{21.\,225.\,272.\,310}$ *εκβαλ. και ονειδ.* | *ενεκα*: DF^{w} FI* al aliq Bas^{eth} Chr$^{1,\,60}$ *ενεκεν*

23. *χαρητε* cum ℵABDKF^{w}HKLMPQRSUVXΓΔΛΞΠ al plus^{150} Bas$^{eth\,225}$ ... ς (= Gb Sz) *χαιρετε* cum minusc vix mu Chr$^{1,\,60}$ (et alibi) :: e Mt. Praeterea arm add *propter filium hominis* | *ιδου γαρ*: D 6p^{c} syr^{sch} aeth *οτι* :: e Mt ... KΠ 64. 72. al pauc om *γαρ* | *πολυς*: K *πολλους*, al (item X v. 35) *πολλυς*, quae scriptura passim invenitur | *τω ουρανω* cum ℵADLPQXΓΔΛΞΠ unc^{7} al pler it^{pler} vg etc: BR 13. 69. al^{30} fere e f go Bas^{eth} (sed cod$^{reg\,-\omega-\omega}$) Cyp *τους ουρανους* :: e Mt | *κατ. τα αυτα* (Schu commend) cum BD(d *sic*)QXΞ 33. a (*similiter*) c (*eadem*) e (*per eadem*) cop^{vid} syr^{sch} (ut a) arm Mcion$^{epiph\,242}$ et^{244} ... ς *κατ. ταυτα* (Gb" *τ' αὐτά*, at KKLMSUΓΔΠ etc *ταυτα*) cum ℵAKMKLM PRSUVΓΔΛΠ al pler b f ff^{2} l q syr^{p} go (*sec. hoc*) aeth (*sic quoque*) ()r Tert$^{mare\,4,\,15}$ | *γαρ*: D^{gr} 64. a ff^{2} l arm Mcion$^{epiph\,242}$ et^{244} Tert

αὐτῶν. 24 [50. 10] Πλὴν οὐαὶ ὑμῖν τοῖς πλουσίοις, ὅτι ἀπέχετε τὴν παράκλησιν ὑμῶν. 25 [51. 10] οὐαὶ ὑμῖν οἱ ἐμπεπλησμένοι νῦν, ὅτι πεινάσετε. οὐαὶ οἱ γελῶντες νῦν, ὅτι πενθήσετε καὶ κλαύσετε. 26 οὐαὶ ὅταν καλῶς εἴπωσιν ὑμᾶς πάντες οἱ ἄνθρωποι· κατὰ τὰ αὐτὰ γὰρ ἐποίουν τοῖς ψευδοπροφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν. 27 [52. 5] Ἀλλὰ 27–30 Mt 5, 39–42

---

marc Ambluc 1371 om | αυτων: 10pe των ιουδαιων, 49. Mcionepiph 312 et 324 (non item Tertmarc 4, 15) υμων

24. πλην: A om

25. υμιν (Irint 202 *et vae vobis qui satiati estis, quoniam esurietis, et qui ridetis nunc, quia plorabitis.* Libere Tertmarc 4, 15 „ingerit vae etiam saturatis quia esurient; etiam ridentibus nunc, quia lugebunt"): LX 69. icant Baseth 287 om | εμπεπλησμ.: DEPΔ ενπ., FW 124. τοισ -μενοισ | νυν cum ℵBLQRXΔ*AX 1. 13. 22. 33. 69. al 15 f go cop syrp c.* arm aeth Ors 47 ... ς Ln Ti om c. ADEHKMPSUVΓΠ al plu a b c e g 2· (ff 2· g 1· ut vdtr) l q vg syrsch Irint 202 Baseth 287 | πεινασετε: M -σητε | ουαι sec sine υμιν cum ℵBKLSXX (sed K pergit ὑ pro οἱ, S vero om et. οι γελ. νυν) 1. 13. 69. 157. 209. al pauc Or 3, 270 et 794 et 312 Orint 2, 684 et 3, 880 (Irint 202 vide ante) ... ς Ln add υμιν cum ADEΠMPQRUVΓΔΛΠ al pler it vg Baseth 287 Orint 3, 848 Ors 47, item Chr 8, 372 Hil 396 (Hil om. νυν, ut et. b) | και κλαυσετε (Or et Orint): X om, itemvdtr Tertmarc (vide ante); Irint 202 omittere vdtr πενθησ. και (vide ante)

26. ουαι sine υμιν c. ℵABEFW HKLMPQRSUVXΓΔΛΠ al longe plu itpler vg go syrp Tertmarc 4, 15 Orint 2, 689 Baseth 287 Chr 1, 106 catox 50 ... ς (= Gb Sz) add υμιν cum DΔ 13. 69. al mu b (*vae vobis cum ben. dix.* omisso *vobis* vel *vos* sq) cop syrsch arm aeth Irint 202 Mac 170 Chr 3, 585 et 4, 246 et 5, 285 et 7, 220 et 8, 552 et 9, 301 | καλως ειπωσ. υμασ hoc ordine cum ℵAHL 33. al plus 5 syrsch ff 2· g 1· l vged et mss aliq (ut for em; hi Latt *bene dixerint vos* vel *vobis*) Irint 202 (*ben. dix. vos*) Baseth 287 Mac 170 (Gall 7) Chr 1, 106 et 4, 246 ... B e q tol Tertmarc 4, 15 υμασ καλ. ειπ. (*vobis* vel *vos ben. dix.*) ... ς Ln Ti καλ. υμασ (D 28. dscr υμιν) ειπωσιν cum DEKMPQRSUVXΓΔ ΛΧΠ al pler a c f am ing mt go Chr 3, 585 et 5, 285 et 7, 220 et alib catox 50 ... b 69. om υμ. (vide ante) | παντεσ (sed ℵ cop Irint post οι ανθρ. pon) cum ℵABEHKMPQRUXXΠ 1. 33. 69. al permu a b c e f ff 2· g 1· et 2· vdtr l q am fu for em iac ing perus mt sax cop syrp go arm (ap Gb) Baseth 287 Chrsaepe (vide ante) et 7, 220 diserte (ουκ ειπεν οταν - οι ανθρωποι, αλλ οταν παντεσ) catox 50 Irint 202 ... Gb Sz om cum DFW LSVΓΔΛ al 100 fere vged syrsch arm (teste Rieu) aeth perss Tertmarc 4, 15 Mac 170 | κατ. τα αυτα (Schu ut supra) cum ℵaBDKRXXΠ 33. dscr al 10 fere item (ut supra) a c e go syrsch cop arm ... ς (Gb ut supra) κατ. ταυτα cum ℵ*AEHLMPSUVΓΔΛ al pler b f ff 2· g 1· g 2·vid l q vg syrp aeth Irint 202 Tertmarc 4, 15 | γαρ (et. Irint): D 29. it am fu for em iac ing mt perus tol sax Tertmarc 4, 15 om (Mcion ap Epiph 312 et 324 ad v. 23. tantum vdtr spectare) | τοισ (b Irint 202 Tertmarc praem *et*) ψευδοπρ. ℵa sive ℵca (non ℵ* nec ℵcb) 243. f g 1· l am fuvid for ing em mt peru tol

ὑμῖν λέγω τοῖς ἀκούουσιν· ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς, 28 εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς, προσεύχεσθε περὶ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς. 29 [53. 8] τῷ τύπτοντί σε εἰς τὴν σιαγόνα πάρεχε καὶ τὴν ἄλλην, καὶ ἀπὸ τοῦ αἴρον-

---

sax τ. προφηταις (243. τους et -τας). Epiph[324] ει προφητων μεμνηται, ουκ αρνειται προφητας etc potius ad v. 23. spectat. Contra Tert marc sic: „Pseudoprophetas autem laudatos sive benedictos a patribus eorum tam eius est exprobrare quam prophetas vexatos et recusatos" etc | οι πατερ. αυτων (69. 142* 251. c[scr] Ir[int] υμων): B om

27. αλλα cum ℵABDEKLMPRSUAXΠ al pl ... ς αλλ cum HX, item ut vdtr VΓΔ, al pl | R εκχθρους | A ποιητε

28. καταρ. υμας cum ℵABDKMPRXΓXΠ al[68] fere (Clem[605] αγαπατε τ. εχθρ. υμων, λεγει, ευλογειτε τους καταρω. υμας, και προσευχ. υπερ των επηρεαζ. υμιν etc, item[307] - κελευει και τους καταρωμ. ημας ευλογειν) Or[cat ox98] (ad 1 Co.) Eus[prae654], item *maledic. vos* a b ff[2.] g[1.] l q ... ς (= Gb Sz) Ti κατ. υμιν c. EHLSUVΔΛ al pl (item c f vg Amb *maledic. vobis*) Iust[apol 1, 15] (εγω δε υμιν λεγω· ευχεσθε υπερ των εχθρ. υμων και αγαπατε τους μισ. υμας και ευλογειτε τους καταρωμ. υμιν και ευχεσθε υπερ των επηρεαζ. υμας) Or[1, 772] (αναγιγνωσκοντες το· ευλογειτε τους καταρω. υμιν) | προσευχεσθε cum ℵABDLPRXΔΛXΠ unc[7] al longe pl it[pler] am fu for em ing iac peru sax go syr[p] arm ... ς (= Gb Sz) και προσευχ. cum minusc vix mu ff[2.] vg[ed] syr[sch] aeth (Iust[apol 1, 15] vide ante; Dial[8, 12] ο δε κυριος ημων αγαθος ων λεγει· αγαπατε τους εχθρ. υμων και ευχεσθε υπερ των διωκοντ. υμας ad Mt spectat) Tert[marc 1, 15] | περι cum ℵBLX ... ς Ln υπερ cum ADPRXΓΔΛΠ unc[7] al certe pler (Wtst Gb al plane non attenderunt) Clem[307] (αγαπαν τους εχθρ. κελευει και τους καταρωμ. ημας ευλογειν προσευχεσθαι τε υπερ των επηρ. ημας) Or[1, 108] Eus[ps 21] (το· προσευχεσθε υπερ των επηρεαζοντων) et[137] (του τοις εαυτ. μαθηταις παρηγγελκοτος· προσευχεσθε υπερ των επηρ. και αδικουντων αυτους) et[699] (προσευχ. υπερ τ. επηρεαζ. και διωκοντων υμας: cf Mt) :: υπερ in Mt non fluct. Apud Lc περι et. Act 8, 15. Paulus utrumque saepius, sed Col 1, 3 περι a permu in υπερ mutatum, non item 1, 9 υπερ in περι | ALXX 69. al mu επερεαζοντ., D* επηρηαζ. | υμας: A υμων. Praeterea 69. add και διωκοντων υμας, cf supra Eus[ps] et Mt

29. εις την cum ℵ*D Clem[65] et[307] (utroq loco accurate affert τω τυπτοντι usq αλλην) Or[1, 712bis] et[738] (ut Clem) (it vg *in maxillam*) ... ς Ln Ti επι την cum ℵ[c]ABLRX unc rell al omn[vid] Bas[eth 270] :: et. in Mt pierique επι | σιαγονα (et. ℵ[c]; XΓ al mu -γωνα): ℵ*E* 28. Or[1, 712semel] Bas[eth270] praem δεξιαν (106. add την δεξιαν) :: e Mt | παρεχε (13. 69. 124. 346. στρεψον ut Mt): D 13. 28. 69. al[5] fere a c (*percutienti te - praebe illi* vel *ei*) et it[pler] (sed habent *qui te percusserit - praebe illi*) vg[six] et mss aliq (ut perus, non item am for ing em) Amb[luc 1424] item syr[sch] aeth go add αυτω (:: ut Mt); non item ff[2.] vg cop syr[p] Clem[bis] Or[ter] Tert[patient8] (*verberanti te*, inquit, *in faciem etiam alteram genam*

τόσ σου τὸ ἱμάτιον καὶ τὸν χιτῶνα μὴ κωλύσῃσ. 30 παντὶ αἰτοῦντί σε δίδου, καὶ ἀπὸ τοῦ αἴροντοσ τὰ σὰ μὴ ἀπαίτει. 31 [54. 5] καὶ καθὼσ θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖσ ποιεῖτε αὐτοῖσ ὁμοίωσ. 32 [55. 5] καὶ εἰ ἀγαπᾶτε τοὺσ ἀγαπῶντασ ὑμᾶσ, ποία ὑμῖν χάρισ ἐστίν; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τοὺσ ἀγαπῶντασ αὐτοὺσ ἀγαπῶσιν. 33 καὶ γὰρ ἐὰν ἀγαθοποιῆτε τοὺσ

Mt 7, 12
32–36
Mt 5, 44–48

---

obverte) | τον χιτωνα: ΑΓ al pauc cop syr^{utr} add σου. (Miscet Lc et Mt Ir$^{int\ 243}$ *tollenti enim tibi tunicam, remitte ei et pallium, et ab eo qui tollit tua non reposcas, et quemadmodum vultis* etc. Or vero $^{1,\ 738}$ ad Lcae verba τω τυπτ. - αλλην ipsa Mt^{i} verba addit: και τω θελοντι σοι κριθηναι και τον χιτ. σου λαβειν etc). Praeterea recte *pallium* (vg *vestimentum*) - *tunicam* c e vg, contra b d ff^{2}· g^{1}· l q *tunicam* - *pallium* (*palleum*), a *vestimentum* - *palleum*. (Cf Tert$^{marc\ 4,\ 16}$ „ipse alteram amplius maxillam offerri iubens et super tunicam pallio quoque cedi".) Similiter Clem^{307} και εαν αρη σου τισ τον χιτωνα, μη κωλυσησ και το ιματιον :: cf Mt

30. παντι sine δε cum ℵBKLRII 1. 131. 157. 300. al^{10} fere b ff^{2}· i syr^{sch} arm aeth (Barn^{19} ex interpolatione, ℵ* enim om locum: παντι τω [ita ℵ^{c}, edd om] αιτ. σε διδου, item Clem^{523} γεγραπται· παντι τω αιτουντι σε διδου et ^{944} εν αλλω χωριω· παντι τω αιτ. σε διδου) ... ς Ti add δε, Ln [δε] cum ADEHMPSUVXΓΔΑΧ al pler a c e f g^{2}· (q om totum versum) vg (sed perus *omni enim*) cop go syr^{p} c.* Bas$^{eth\ 270}$ | παντι sine τω cum ℵB Barn^{19} (ex edd; ℵ^{c} qui verba παντι usq διδου supplet τω habet) ... ς Ti add τω, Ln [τω] cum ADPRX unc rell al omn^{vid} Barn^{19} (ex ℵ^{c}) Clem^{523} et ^{944} Const$^{3,\ 4,\ 3}$ (ο γαρ κυριοσ φησι· παντι τω αιτ. σ. διδ.) Bas$^{eth\ 270}$ Chr$^{11,\ 232}$ (παντι γαρ, φησι, τω αιτ. σ. διδ.) Cf et. Inst$^{apol\ 1,\ 15}$ παντι τω αιτ. διδοτε και τον βουλομενον δανεισασθαι μη αποστραφητε, quae magis a Mt pendent. | διδου: 33. δοσ

31. ποιωσιν υμιν: Α ποιουσιν (ut c*L in Mt) υμασ | και (72* 253. 2^{pe} e q om) υμεισ: B a ff^{2}· l Ir$^{int\ 243}$ om; b cop post αυτοισ pon (b *facite illis et vos similiter*; item q *facite illis vos similiter*; Clem^{304} ποιειτε και υμεισ αυτοισ, Tert$^{marc\ 4,\ 16}$ *ita et vos facite illis*, item syr^{hr}, Tert$^{gnost\ 10}$ *et vos ita facite illis* :: cf Mt). Hinc Ln [και υμεισ]. Praeterea cf Or^{proverb} (in *Notitia ed. cod. Sin. p.* 102) παντα οσα θελετε ινα ποιωσιν υμιν οι ανθρωποι, παντα και υμεισ ομοιωσ ποιειτε αυτοισ (Mai^{32} eadem imperfecte leguntur) :: e Lc et Mt | ομοιωσ (a *sic facite eis*): D 248. e Clem^{304} Ir$^{int\ 243}$ (nil nisi *facite eis* pro και υμ. ποι. αυτ. ομ.) om

32. και ει: e *nam si* | και γαρ οι (RA om) αμαρτωλοι (D add τουτο ποιουσιν) τουσ αγαπωντ. αυτ. αγαπωσιν: 209. και γ. οι αμ. το αυτο ποιουσιν (:: ut Mt) ... 1. ab οι αμαρτωλοι ad οι αμαρτ. versu sq transilit

33. και γαρ εαν cum ℵ*B ... ς Ln Ti om γαρ cum ℵ^{c}AD(ει pro εαν)LPXΣ unc rell al omn^{vid} it vg etc | αγαθοποιητε cum ℵABEKLUVXΣII al pl

ἀγαθοποιοῦντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστὶν; καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν. 34 καὶ ἐὰν δανίσητε παρ' ὧν ἐλπίζετε λαβεῖν, ποία ὑμῖν χάρις ἐστίν; καὶ ἁμαρτωλοὶ ἁμαρτωλοῖς δανίζουσιν ἵνα ἀπολάβωσιν τὰ ἴσα. 35 Πλὴν ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν καὶ ἀγαθοποιεῖτε καὶ δανίζετε μηδένα ἀπελπίζοντες· καὶ ἔσται ὁ μι-

... Ti αγαθοποιειτε cum DHMPSΓΛΑ 33. al^{9scr} (et haud dubie al mu) | υμιν: c om, D a syr^{p} post ποια χαρις (*quae gratia est vobis* a syr^{p}) | χαρ. εστιν (ita q): P b (*erit gratia*) c (*quae est gratia*) e (om και γαρ εαν αγ. τ. αγαθ. υμας) ff^{2} (*erit grat.*) l vg cop aeth syr^{hr} (syr^{sch} *quae est gratia vestra*) εστ. χα. | και sine γαρ c. ℵBA aeth ... ς Ln Ti και γαρ c. ADLPΞX unc rell al omn^{vid} (sed 237. d^{scr} al pauc και γαρ και) it^{pl} (*nam et* b e f q, *etenim* a d; contra c f ff^{2} l *cum et*) vg (*siquidem et*) etc. Ceterum E a και γαρ transilit ad αμαρτωλοι αμαρτωλοις δανιζουσιν | οι: A al pauc om (item E videtur, quum a και γαρ ad αμαρτωλοι αμαρτωλοις transiluerit) | το (A 262. om) αυτο: e (et. syr^{p}) *id ipsud*, D a ff^{2} (g$^{1.2.vid}$) l δ vg τουτο (*hoc*), 130^{gr} b c f q ταυτα (*haec*)

34. και εαν: D καν, e *sed si* | δανι– c. ℵAB*DLPRA al aliq et hoc versu et seq, item primo et tertio loco E*X, item tertio tantum loco A ... ς Ln δανει– cum B^{3}HKMSUVXΓΠ (bis et. A, semel et. X) al longe plu. Cf Steph. Thesaur. sub δανιζω | δανισητε cum ℵBX 157, item (*si mutuum dederitis*) b f ff^{2} g$^{1.2}$ l q vg Amb$^{tob\ 16}$ (pag. 609) et (*si feneraveritis*) e Tert$^{marc\ 4,17}$ ... ς δανειζητε cum MUVΓΠ al permu, item Gb'' Ti δανειζετε (Ti δανιζ.) cum ADEF^{w}HKLPXΛΑ al pl; item *si feneretis* (d *-ratis*) a d. Cf et. Iust$^{apol\ 1,15}$ ει γαρ δανειζετε παρ ων ελπιζ. λαβειν, τι καινον ποιειτε; τουτο και οι τελωναι ποιουσιν. | παρ ων: ΓX π. ω | λαβειν cum ℵBLX 237. Iust$^{apol\ 1,15}$ ... ς Ln απολαβειν cum ADKHKMPS UVXΓΛΑ al longe pl | υμιν χαρις εστιν: hoc ordine f, D χαρ. υμ. εστ., a b ff^{2} g$^{1.2}$ l q vg Tert^{marc} *gratia et vobis*, c Amb^{tob} *vobis est gratia* ... B e om εστιν (b l om εστ. v. 32) | και sec sine γαρ cum ℵBLX 157. cop (item *nonne et* b q) ... ς Ln add γαρ c. ADP(E^{vid}, vide ante) XΓΛΑΠ unc^{7} al omn fere it^{pler} vg syr^{utr} et^{hr} etc | αμαρτωλοι sine οι cum ℵABDELMPRSUVΓΛΑΠ(X?) al plu ... ς (Gb^{oo}) praem οι cum HKX al mu cop | αμαρτωλοις (H al pauc -λους): A om | δανιζουσιν: vide ante ... ς Ln δανειζουσιν: vide ante | τα ισα (f g$^{1.2}$ vg): D a b c e ff^{2} l q Amb^{tob} om

35. πλην: U add λεγω υμιν (:: e Mt), item e *dico* :: cf Mt | AR εκχθρους | δανιζετε ... ς Ln δανειζετε: vide ad v. 34 | μηδενα cum ℵXΠ* w^{cant} (pleriq conlatores non attenderunt) item (reddentes *neminis spem praescindentes*) syr^{utr} et^{hr} ar^{p} pers^{p} (:: interpretes Syros μηδενα legisse apparet; at quaeritur possitne μηδενα pluraliter dictum esse, quod non inauditum est teste Steph. Thes.) ... ς Ln Ti μηδεν cum AB LEXΓΛΑΠ^{2} unc^{7} al pler. Latini: *nihil desperantes* a b d e f ff^{2} g^{1} l q for tol; *nihil inde sperantes* c vg^{ed} am em ing; *nihil sperantes* Amb^{tob}, item cop rell | απελπ. c. ℵABLEX unc^{12} etc ... Ti αφελπ. c. DP al^{2}

σθὸσ ὑμῶν πολύσ, καὶ ἔσεσθε υἱοὶ ὑψίστου, ὅτι αὐτὸσ χρηστόσ
ἐστιν ἐπὶ τοὺσ ἀχαρίστουσ καὶ πονηρούσ. 36 γίνεσθε οἰκτίρμονεσ, Mt 5, 48
καθὼσ ὁ πατὴρ ὑμῶν οἰκτίρμων ἐστίν. 37 [56.2] καὶ μὴ κρίνετε, καὶ Mt 7, 1 s
οὐ μὴ κριθῆτε· καὶ μὴ καταδικάζετε, καὶ οὐ μὴ καταδικασθῆτε.
ἀπολύετε, καὶ ἀπολυθήσεσθε· 38 δίδοτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· Mc 4, 24
μέτρον καλὸν πεπιεσμένον σεσαλευμένον ὑπερεκχυννόμενον δώ-

---

35. πολυσ: ℵ^a A al^2 c (item a l sax Amb^tob *in caelo*) add εν τοισ ουρανοισ (:: cf v. 23 et Mt 5, 12), hinc Ln [εν τοισ ουρα.] | υψιστου cum ℵABDLΓΧΓΛΛΞΠ unc^7 al plu ... ς (= Gb Sz) του υψ. c. minusc non ita mu Bas^eth^238 | χρηστοσ: Σ al^3 scriv χριστοσ | αχαρ. (aeth *bonos*) και πονηρουσ: 1. 131. 209. al pauc arm πον. και αχαρ.

36. γινεσθε sine ουν cum ℵBDLΣ 1. 33. 131. 157. a b c e f ff^2· l q go cop arm aeth Clem^141 et^482 (γινεσθε, φησιν ο κυρ., ελεημονεσ και οικτιρμ. etc) (Or^2,26 τηρων την εντολην του σωτ. την· γινεσθε οικτ. etc, και· γινεσθε τελειοι) Ath^1,716 Cyr^4,227 et^231 (Chr^5,15 et^7,456 et alibi, Mac^43,2 et^19,2 et custod^167) Tert^marc^4,17 Cyp^71 :: at in tali re patrum testimonia levi momento sunt; etsi passim etiam particulas eiusmodi fideliter servant, tamen saepius negligunt. Cf et. Iust^ap^1,15 (γινεσθε δε χρηστοι και οικτιρμονεσ etc) et^tr^96 (γινεσθε χρηστ. κ. οικτιρμ. etc) ... ς (sed Gb^00) Ti add ουν cum ΑΡΧΓΛΛΠ unc^7 al pler f g^1·2· vg syr utr et hr Or^int^1,194 Bas^eth^238 (:: cf Mt) | καθωσ (Clem^482 Ath Chr ωσ) sine και cum ℵBLΣ 1. 131. 262. c d cop aeth Clem^141 et^482 Ath^1,450 et^1,716 Chr (ut ante) Tert^marc^4,17 ... ς Ti καθωσ (Iust Or al ωσ) και et Ln καθ. [και] cum ADG^rΓΡΧΓΛΛΠ unc^7 al pler it^pler vg go syr utr et hr Iust^ap^1,15 et^tr^96 Or^2,26 et^int^1,194 Cyr^4,227 et^231 Bas^eth^238 Cyp^71 | ο πατ. υμων (Iust^ap^1,15 Clem^141 Or^2,26 et^int^1,194 Bas^eth Tert^marc Cyp^71): ℵ^a (non item * nec c) 13. 69. al^5 aeth Iust^tr^96 Clem^482 Bas^regg^512 cod et bapt^637 Mac^19,2 et^42,2 et custod Cyr^4,227 et^231 et thes^120 Chr^aliq add ο ουρανιοσ, item y^scr Ath^1,450 Chr^5,15 ο εν τοισ ουρανοισ

37. και pri: D 1. 131. 157. al^10 fere it vg cop syr^sch (non P) cop arm (non go aeth) Tert^marc^4,17 om :: ut Mt | P κρινηται | και ου μη cum ℵBCEHKLMPSUVXΓΛΛΞΠ al pler b ff^2· g^1·2· l q vg cop al Const^2,36 (κριθησεσθε) Bas^eth^273 Cyr^4,422 ... Ln ινα μη (:: e Mt) cum ADA al pauc a c e f go aeth Tert^marc^4,17 Cyp^313 Amb | και μη καταδ. cum ℵBLSXΣ tisch* al^15 fere syr^P Bas^epp^304 ... ς Ln om και cum ACDEHEMPUVΛΛΠ (Γ om και μ. καταδ. usq καταδικασθ.) al pler it vg cop syr^sch al Bas^eth Cyr^4,422 Tert^marc | καταδικαζετε: XA al aliq -ζητε et A 262. -σητε ... B δικαζετε | και ου μη: D a c e ff^2· aeth Bas^eth Tert marc Cyp^313 ινα μη | B δικασθητε

38. καλον (Clem^944 Eus^ps^556 Tert^marc^4,17): v al^3 vg^ed et edd aliq (sed non am ing for tol) go syr^sch add και | πεπιεσμενον (ℵ* πεπιασμ.) sine και cum ℵB(D)L (1.) 69. (131.) a b c e ff^2· g^1· l q cop arm aeth (Or^1,280 Dial^834 Eus^ps^556) Cyr^ador^135 Amb^bis; D 1. 131. 157. Or Dial Eus σεσαλ. ante πεπιεσμ. pon, Σ 48^ev g^scr* syr^sch Tert^marc om σεσ. ...

σουσιν εἰσ τὸν κόλπον ὑμῶν· ᾧ γὰρ μέτρῳ μετρεῖτε ἀντιμετρη-
Mt 15, 14 θήσεται ὑμῖν. 39 [57. 5] Εἶπεν δὲ καὶ παραβολὴν αὐτοῖσ. μήτι
δύναται τυφλὸσ τυφλὸν ὁδηγεῖν; οὐχὶ ἀμφότεροι εἰσ βόθυνον ἐμ-
Mt 10, 24 Io 13, 16 15, 20 41 s Mt 7, 3-5 πεσοῦνται; 40 [58. 3] οὐκ ἔστιν μαθητὴσ ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον·
κατηρτισμένοσ δὲ πᾶσ ἔσται ὡσ ὁ διδάσκαλοσ αὐτοῦ. 41 [59. 5] τί

ς add και cum ACPXΓΛΑΠ unc[7] al pler f g[2·vid] vg go syr[p] Clem[944] Cyr[4,284] et zach[3,739] | σεσαλευμ. sine και cum ℵBDLX 1. 69. 131. a b c e f ff[2·] g[1·] l q cop arm Clem[944] Or[1,280] Dial Eus[ps] Cyr[ador] ... ς add και cum ACPXΓΛΑΠ unc rell al pler vg go aeth syr[p] Tert[marc] Cyr[zach739] | υπερεκχυννομενον c. ℵAB*CDE[2]LPSUΛΠ 33. f[ser] ... ς υπερεκχυνομενον cum B[3]E*HKMV[vid]XΓΛ al pler | κολπον: D κολμων | υμων: L υμιν | ω γαρ μετρω cum ℵBDLX 1. 33. 131. 209. c (*qualem enim mensuram*) e (*qua enim mensura – eadem et*) cop (*mensura enim qua*) item aeth Clem[476] (ω μετρω μετρ. αντιμετρηθησετ. υμιν potius c Lc quam c Mt) Or[1,280] (eadem prorsus verba subsequentibus μετρον καλον etc; item Or[cat] ox in Rom[98]; Or[int3,341] *qua mensura mensi fueritis, eadem mensura metietur vobis*) Eus[ps556] (subsequentibus μετρον καλον etc) ... ς Tl τω γαρ (13. 69. 34[ev] a b l q arm Tert[marc] om, g[2·] *eadem vero*) αυτω (X al[5] om) μετρω ω cum ACPXΓΛΑΠ unc[7] al pler it[pler] vg go syr[p] arm Tert[marc] (*eadem qua mensi eritis mensura*) | αντιμετρηθησεται c. ℵAB[2vid]et[3]CDLRXΓΛΑΧΠ unc rell (it[pl] vg Tert[marc] *remetietur*) Polyc[2] (vide post) Clem[476] Or[1,280] Eus[ps556] ... B*P al pauc b e q arm μετρηθησεται (*metietur*). Cf etiam Polyc[2] μνημονευοντεσ δε ων ειπεν ο κυρ. διδασκων· μη κρινετε, ινα μη κριθητε· αφιετε, και αφεθησεται υμιν· ελεατε, ινα ελεηθητε· ω μετρω μετρειτε αντιμετρηθησεται υμιν· και οτι μακαριοι οι πτωχοι και οι διωκομενοι ενεκ. δικ., οτι αυτων εστ. etc

39. ειπεν: D 13. 69. 91. 124. ελεγεν, item *dicebat* it vg | δε και cum ℵBC DF[w]LRXX 13. 33. 69. 124. 157. 209. 346. al pauc it[pler] (e *et similitud. dicebat illis*) vg (et. 130[lat]) arm ... ς om και cum APΓΛΑΠ unc[7] al pler cop go syr[p] (syr[sch] *et dixerat illis similitud.*) | μητι: X al pauc μη | D οδαγειν (item D in Mt) | ουχι: ℵ ουκ, 69. ουχ οι | εμπεσουνται cum BDLPR[vid] 1. 13. 69. al[10] fere (13. 69. 346 ante εισ) a (*incident*, item d) ... ς πεσουνται (*cadent*) cum ℵACXΓΛΑΧΠ 33. al pler it[pler] vg :: ut Mt

40. τον διδασκ. sine αυτου cum ℵBDLXX 1. 13. 33. 69. 124. al plus[5] it vg Or[4,424] (εν μεν τω κατα ματθ. - εν δε τω κατ. λουκαν το· ουκ εστι etc) Ir[int331] Tert[marc4,17] ... ς (Gb[0]) Tl add αυτου cum ACPΓΛΑΠ unc[7] al pler cop syr[utr] arm go aeth Cyr[luc202] | κατηρτισμ. (H καταρτισμ.) usq αυτου: ΓΛ* 48[ev] om (Λ* om etiam αυτου quod praecedit) | δε: ΛX al pauc cop[wi] et petr[2] arm om | πασ (Nyss[epp] ap Gall[6,620] c q post εσται): ℵ b om | εσται (et. it vg Ir[int] *erit*): ℵF[w] 64. 91. 239. Or[4,424] Const[5,6] (προστετακται· κατηρτ. εστω πασ ωσ ο διδ. αυτου) εστω. Latt post *omnis erit* (*erit omnis, erit*) add: *si sit* (ita a c f g[1·2·] l

δὲ βλέπεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ δοκὸν τὴν ἐν τῷ ἰδίῳ ὀφθαλμῷ οὐ κατανοεῖς; 42 πῶς δύνασαι λέγειν τῷ ἀδελφῷ σου· ἀδελφέ, ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου, αὐτὸς τὴν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σοῦ δοκὸν οὐ βλέπων; ὑποκριτά, ἔκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σοῦ, καὶ τότε διαβλέψεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου ἐκβαλεῖν. 43 [60.5] Οὐ γάρ ἐστιν δένδρον καλὸν ποιοῦν καρπὸν σαπρόν, Mt 7, 16 aa et 12, 33 οὐδὲ πάλιν δένδρον σαπρὸν ποιοῦν καρπὸν καλόν. 44 ἕκαστον

---

q vg$^{ed\ ot\ codd\ aliq}$ ut perus gat), itom *ut sit* (b ff$^{2\cdot}$). Contra pergunt *sicut* etc e am for ing tol Ir^{int}

41. το sec (ΕΧΓΑΙΙ al *τω*, item ΧΓΑ al versu 42 *τω εν τω* bis, Ε sec loc): D al pauc om; nec exprimunt it (exc e: *stipulam quae est*) vg cop | *την δε δοκ. τ. εν τ. ιδιω* (D *σω*, item it vg *in oculo tuo*) *οφθαλμω*: P 13. 69. 124. 346. *την δε εν τω σω οφθ. δοκον* :: ut Mt

42. *πως* (Schu commendat propter loc. parall.) cum B e ff$^{2\cdot}$ ... ℵ *πως δε*, 251. g$^{1\cdot 2\cdot}$ am cm for ing perus tol sax *και πως* ... ς Ln *η πως* cum ACDEHKLMPSUVXΓΔΛ al omn fere it^{pl} vg$^{ed\ ot\ mss\ aliq}$ (ut fu) syr ^{utr} cop go etc (:: *η πως* quum apud Mt legatur nec fluctuet, atque plura ex eodem ad mutandum hunc Lucae locum adhibita esse certum sit, praestat quod ab eo differt; a simplicitate vero lectionis codicis B, confirmatae Latinis testimoniis, orta videntur et *πως δε* et *και πως*) | *αδελφε*: D 157. a b c e ff$^{2\cdot}$ l q om :: ut Mt | *το* (L 69. om) *εν τ. οφθ. σου* (f go syr^{p}): D 33. a b c e ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ l q cop syr^{sch} arm aeth *εκ* (33. *απο*) *του οφθαλμου σου* :: e Mt | *αυτος σου* (syr^{sch} *et ecce*) *την εν-ου βλεπων* (13. 69. 124. *μη βλε.*, Γ *ουκ εμβλε.*) et. f g$^{1\cdot 2\cdot}$ vg: D a b c e ff$^{2\cdot}$ l k *και ιδου η δοκος εν τω σω οφθαλμω* (it^{7} *in oculo tuo trabes*) *υποκειται* (*subiacet*, d e *est*) | *την δοκον*: C om *την* | *εκβαλειν* post *τ. αδ. σου* cum B 13. 69. 124. 346. ... L 1. post *το καρφος* ... ς Ln post *διαβλεψεις* (:: at ita Mt lectione non fluct; valent huc eadem quae ad *πως* diximus) cum ℵACDXΓΔΛΠ unc^{7} al plor it vg cop go etc | *το* (pro *το* L* iam *εκ* dederat) *εν τω οφθαλμω*: D it vg cop syr^{sch} arm aeth *εκ του οφθαλμου* :: ut Mt

43. *ου γαρ* (et. it^{plor} vg cop go syr^{p}): D a syr^{sch} aeth *ουκ* (Clem^{196} *το γαρ· ουκ εστι δενδρ. καλ. – καρπ. καλον, καταυθα αρμοστεον* nil probat), 346. *ουδε* | *καρπον σαπρον* (et. Clem^{195}, item Tert$^{marc\ 4,\ 17}$ „proinde et *arbor bona non proferat malum fructum*“, sed ^{1,2} „in creatorem interpretatus malam arborem malos fructus condentem“): D a b c e f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ l q vg syr^{sch} *καρπους σαπρους*, rursusque pro *καρπον καλον* D a b c e f g$^{1\cdot}$ q (non item ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ l vg) syr^{sch} *καρπους καλους* :: e Mt | *ουδε παλιν* cum ℵBLΞ 1. 13. 69. 124. 131. 157. 346. b g$^{1\cdot}$ q cop arm (Clem^{196} *ουδε μην*) ... ς (:: ut Mt lectione non fluct) om *παλ.*, Ln [*καλ.*] cum ACDXΓΔΛΠ unc^{7} al plor it^{pl} vg syr^{utr} go aeth. Cf Dial$^{\#30}$ et$^{\#31}$ (^{40} et ^{41} ap Wetst) *λεγει το ευαγγελιον· ου δυνατας δενδρον σαπρον καρπους καλους ενεγκειν* (paullo post *προσενεγκ.*),

γὰρ δένδρον ἐκ τοῦ ἰδίου καρποῦ γινώσκεται· [61.5] οὐ γὰρ ἐξ ἀκανθῶν
Mt 12, 34 b συλλέγουσιν σῦκα, οὐδὲ ἐκ βάτου σταφυλὴν τρυγῶσιν. 45 [62.5] ὁ
ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας προ-
φέρει τὸ ἀγαθόν, καὶ ὁ πονηρὸς ἐκ τοῦ πονηροῦ προφέρει τὸ
πονηρόν· ἐκ γὰρ περισσεύματος καρδίας λαλεῖ τὸ στόμα αὐτοῦ.

ουδε δενδρον καλον καρπους κακους ενεγκαι (paullo post *προσενεγκαι*). Item Mcion^{hipp} [10, 19] *ουτως χρωνται λεγοντες· ου δυναται δενδρ. καλον καρπους πονηρους ποιειν.* Item Philastr [45] [Marcion] „dicens ita — non est arbor bona quae faciat malum fructum, neque arbor mala quae faciat bonum fructum"

44. *γαρ* (r *δε*): D (r ap Treg) al^{7} a b c e ff^{2} l q tol (non item f g$^{1.2}$ vg) om | *ιδιου* (v al^{5} om) *καρπου*: D *καρπ. αυτου*, item it vg *fructu suo* | *εξ ακανθ. συλλεγουσ.* (א *συνλεγ.*) *συκα* (f g$^{1.2}$ vg *de spinis colligunt ficus*): a b c d ff^{2} l q *legunt* (e *colligunt*) *de spin. ficus* (b *uvas*), D^{gr} *εκλεγονται εξ ακ. συκ.*, e *de spinis enim ficus non leguntur* (pergit *neque de rubo vendemiantur uvae.* Similiter go: *non enim de spin. colliguntur ficus, neque de rubo calcantur uvae.*) | *συκα*: 28. *ροδα* | *βατου* (ita א^{a}; א* *βλαστου*): U 49^{ev} y^{ser} al^{2ser} al pauc *βατων* | *σταφυλην* (א *-λης*): L 13. 69. 346. c e cop syr^{utr} go *σταφυλας* | *σταφυλ. τρυγωσιν* cum ABCDLXΞ 13. 33. 69. 346. y^{ser} al$^{2ser/rl}$ 49^{ev} al pauc syr^{P} ... ς Ln *τρυγ. σταφ.* cum AEHKMSUVΓΔΛΠ al pler it (e vide ante) vg syr^{sch} cop (*vindemiant uvas e rubo*) go arm aeth

45. *της καρδιας* cum אB ... D^{gr} *αυτου της καρδ.*, item ς Ln Ti *τ. καρδ. αυτου* cum ALXΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} it vg rell Or^{2,565} ... Dial^{621} om | *προφερει* bis: Lr al aliq *προσφερει*, sec loco etiam v | *το* (D om) *αγαθον*: Or^{2,565} *τα αγαθα*, Dial *αγαθα* | *και ο πονηρος* (Gb″ prob Schu) cum א*BDL 1. 130^{gr} et^{lat} 131. a b g$^{1.}$ l cop ar^{P} ... ς add *ανθρωπος*, Ln [*ανθρ.*] cum א^{c}AΘXΓΔΛΠ unc^{7} al pler c e f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ q vg syr^{utr} go arm aeth Dial^{621} :: ut Mt | *εκ τ. πονηρου* (Gb″) cum אB DLX 1. 69. 131. a ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l am for tol copp^{etr} arm ... b vg^{cd} (et. ing perus al) 130^{lat} Dial add *θησαυρου*, item ς *θησαυρου της καρδιας αυτου*, Ln [*θησ. τ. καρδ. αυτ.*] cum AΘXΓΔΛΠ unc^{7} al pler c e f g$^{2.}$ q cop syr^{utr} go aeth :: *θησαυρου* add Mt nec fluct lectio; *της καρδ. αυτ.* ex prioribus adsumpta | *περισσευματος* (XΓ al *περισευμ.*) sine *του* cum אABDEHKSVΓΔΛΠ al plus^{20} (Bas^{regg} ^{621} fluct lectio) ... ς praem *του* cum GLMUΓ al plu Dial :: ut Mt | *καρδιας* cum אABDX al plus^{10} ... ς praem *της* c. GLXΓΔΛΠ unc^{7} al pler Dial :: ut Mt | *λαλει* (D^{gr} *καλει*) hoc loco c. ABDLXΓΔΛΠ unc^{7} al pler syr^{utr} go al ... Ln ad finem versus pon cum אC al pauc a b c f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l q vg cop Dial :: ut Mt | *το στομα αυτου*: e *malum* („*de abundantia cordis loquitur malum*", ita ut haec ab eis quae praecedunt pendeant)· | *αυτου* (*eius*; a *illius*): CP^{W} al^{20} fere g$^{1.}$ vg cop syr^{sch} aeth Dial om :: ut Mt; hinc Gb^{00}

46 [68. 2] *Τί δέ με καλεῖτε· κύριε κύριε, καὶ οὐ ποιεῖτε ἃ λέγω;* Mt 7, 21
47 [64. 5] *πᾶς ὁ ἐρχόμενος πρός με καὶ ἀκούων μου τῶν λόγων καὶ* Mt 7, 24—27
ποιῶν αὐτούς, ὑποδείξω ὑμῖν τίνι ἐστὶν ὅμοιος. 48 *ὅμοιός ἐστιν*
ἀνθρώπῳ οἰκοδομοῦντι οἰκίαν, ὃς ἔσκαψεν καὶ ἐβάθυνεν καὶ ἔθη-
κεν θεμέλιον ἐπὶ τὴν πέτραν· πλημμύρης δὲ γενομένης προσέρηξεν
ὁ ποταμὸς τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἴσχυσεν σαλεῦσαι αὐτὴν διὰ τὸ
καλῶς οἰκοδομῆσθαι αὐτήν. 49 *ὁ δὲ ἀκούσας καὶ μὴ ποιήσας*
ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδομήσαντι οἰκίαν ἐπὶ τὴν γῆν χωρὶς
θεμελίου, ᾗ προσέρηξεν ὁ ποταμός, καὶ εὐθὺς συνέπεσεν, καὶ ἐγένετο
τὸ ῥῆγμα τῆς οἰκίας ἐκείνης μέγα.

---

46. *δε με* (x τι δε καλ. με): A *με δε* | *καλειτε* (et. Bas$^{reg\,55}$[491]): D 28. Clem^{663} et^{901} et^{943} (omnib. his tribus locis totum versum affert *τι με λεγετε* usq *λεγω*) *λεγετε*, K 259. $\aleph^{ser}$ *λαλειτε*. Similiter d Ir^{int}[382] et [302] Or^{int}[4, 494] Gaud *mihi dicitis* (*Quid mihi dicitis: Domine domine, et non facitis quae dico* Ir[382]; eadem addito *vobis*[302] et Gaud; Or^{int} *quid autem dicitis mihi* etc. Cf et. Tert$^{marc\,4,\,17}$ *quid vocas* [al *vocatis*]: *Domine domine*, paulloque post: *et non facitis quae dico*) | ἃ (et. Ir$^{int\,bis}$ Clem ter Or^{int} Tert^{marc} Bas$^{reg\,55}$): B e go syr^{sch} o (*quod*)

47. *πας*: A *και* | *των λογων* ($\aleph^{*}$ al aliq *τον λογον*, non mutato *αυτους*, sed al pauc *αυτον*): CF^{W}MX al^{10} *τους λογους* (x b q syr^{cod} add *τουτους*) :: ut Mt. Praeterea $\aleph^{*}$ *μου των λογ. μου* ($\aleph^{c}$ om) *και* | *εστιν* (A *εστε*) *ομοιους*: 69. 346. it^{pler} (non á e) vg *ομοι. εστ.*

48. *ος*: A y^{ser} 3pe al aliq syr^{sch} add *και* | *πλημμυρης* cum $\aleph B^{*}$LX 33. ... ς Ln *πλημμυρας* (DKHB^{2}V al pauc *πλημυρ.*, A *πλην.μηρας*) cum A B^{2}CDXΓΔΛΠ unc[7] al fere omn | *προσερηξεν* cum $\aleph^{*}B^{*}$DL ... Ln *προσερρηξεν* cum $\aleph^{c}$ AB^{2}CXΓΔΔΣΠ unc[7] al certe pler | ο *ποταμος*: Γ om | *δια το καλως οικοδομησθαι* (B^{2} 33. *-μεισθαι*, item 157^{vid}) cum NBLX 33. 157. cop (cop$^{ds\ recent}$ add *sup. petram*) syr$^{p\ mg}$ (aeth *quia supra petram aedificata fuit ac bene aedificata fuit*) ... ς Ln *τεθεμελιωτο* (F^{W} *εθεμ.*) *γαρ επι την πετραν* (Γ *επι τη πετρα*) cum ACDXΓΔΛΠ unc[7] al pler it vg go syr^{sch} et p txt arm :: at ita Mt lectione non fluct

49. *οικοδομησαντι* cum NABDLXΓΔΛΣΠ unc[7] al pler syr^{utr} cop ... Ln *οικοδομουντι* cum C 13. 69. 346. c^{ser} al pauc. Item (quod vix cogit ut interpretes *-μουντι* invenisse statuamus, quemadmodum idem d et δ tuentur) *aedificanti* it vg | *οικιαν*: U al^{10} fere *την οικ.* | η πρ. ο *ποταμος*: f g^{2*} vg *in quam* (am *qua*) *inlisus* (*ill.*) *est fluvius* ... a b ff^{2*} g^{1*} l q *allisit* (a *inpulit*) *flumen domui illi*, c *impegit flum. in domum illam*, e *impegit fluvius*, d *adlisit flumen* pariterque D om ἡ | *προσερηξεν* (D *συνερηξ.*) cum B^{*}DL ... ς Ln *προσερρηξ.* (Γ *προερρ.*) cum NAB^{2}CXΓΔΔΣΠ unc[7] al omn[vid] | *ευθυς* cum NBCLX 33. y^{ser} al^{10} fere .:. ς Ln *ευθεως* cum AEHKMRSUVΧΓΔΔΠ al pler ... D a c om :: ut Mt | *συνεπεσεν* (*concidit* b d e l q tol) cum (Gb' et Schu commend) NBDLRX 1. 13. 33. 69. 124. y^{ser} al^{10} b e l q tol ... ς Ln *επεσεν* (*cecidit* a c f ff^{2*}

VII.

Mt 7, 28 1 [65. 3] Ἐπειδὴ ἐπλήρωσεν πάντα τὰ ῥήματα αὐτοῦ εἰσ τὰσ ἀκοὰσ τοῦ λαοῦ, εἰσῆλθεν εἰσ Καφαρναούμ.

2–10 Mt 3, 5–13 2 Ἑκατοντάρχου δέ τινοσ δοῦλοσ κακῶσ ἔχων ἤμελλεν τελευτᾶν, ὃσ ἦν αὐτῷ ἔντιμοσ. 3 ἀκούσασ δὲ περὶ τοῦ Ἰησοῦ ἀπέστειλεν πρὸσ αὐτὸν πρεσβυτέρουσ τῶν Ἰουδαίων, ἐρωτῶν αὐτὸν ὅπωσ ἐλθὼν διασώσῃ τὸν δοῦλον αὐτοῦ. 4 οἱ δὲ παραγενόμενοι πρὸσ τὸν Ἰησοῦν ἠρώτων αὐτὸν σπουδαίωσ, λέγοντεσ ὅτι ἄξιόσ ἐστιν ᾧ

---

g[1. 2.] vg) cum ACXΓΔΛΠ unc[7] al longe pl it[pm] vg :: ut Mt | το ρηγμα (E* 1. al[2] ρημα): Γ 131. 435. al plus[10] om το. Cf Or[1, 307]: μεγαλη γαρ σφοδρα η εν αρνησει πτωσισ, η, ωσ λουκασ φησι, μεγα το ρηγμα τησ χωρισ θεμελιου οικοδομησ.

VII, 1. επειδη (KX ἐπεὶδὴ) cum ABC*XΠ 124. 254. 299. w[cant] gat (cum), item addito δε K 91. 239. (:: cf ad Mt 21, 46) ..Φ ς επει δε c. ℵC[2]EHL MRSUVΓΔΛΧ al pler e f g[2.] vg cop go (syr[sch] *et cum*) syr[p] txt arm[zoh] ... D b ff[2.] g[1.] l q arm[usc] και εγενετο οτε, *et factum est cum*; item a c syr[p mg] *factum est autem cum* | επληρωσεν (it[plor] vg *implesset*): D ετελεσεν (c e *perfecisset*, d *consummasset*) | παντα (ℵ*X 131. e aeth om) τα ρηματ. αυτου (αυτου: M 69. 346. al[10] fere q gat syr[sch] ταυτα, a b c e ff[2.] g[1.] l tol om): D ταυτα τα ρηματα | εισ τασ (X[2] om) ακοασ τ. λαου: D λαλων, e *quae loquebatur ad populum* | εισηλθεν (D ηλθεν): HA al[10] fere (inprimis evglstaria) syr[sch] add ο ιϛ (69. c add post επληρ.) | καφαρναουμ cum ℵBC*DXX 33. it (exc q) vg cop go (in Mt accedit Z, in Mc Δ; item Or Epiph Nonn) ... ς καπερναουμ cum AC[3]E HKLMRSUVΓΔΛΠ al pler q (alibi accedit C, item I)

2. δουλοσ: D[2] παισ (d *puer*; D[gr*] τισ), item v. 3. 47[ev] παιδα pro δουλον :: e Mt | κακωσ εχων (ℵ[c]): ℵ* om | ημελλ. cum ℵABCDEHLMRUVXΓΔ ΛΧ al plu syr[p mg gr] ... F[w]KSΠ al[40] fere εμελλ. (S εμελεν) | εντιμοσ: D τιμιοσ

3. ακουσ. δε (a cop syr[p] et[hr] etc): D 245. b e ff[2.] q vg syr[sch] και ακου. ... c l arm *cum audisset*, f *qui cum audisset* | προσ αυτον: D 13. 69. it (exc f) arm om | ερωτων: X ερωτουντασ | οπωσ: ℵ add (ex peculiari usu Lucae) αυτοσ | διασωση: EHMΓΔ al mu -σει

4. παραγενομενοι: H al aliq -ναμενοι | προσ τ. ιν (ita b f g[1.] q vg): C προσ αυτον, D a c e ff[2.] l om, sed hi it[5] pergunt *rogabant Iesum* | ηρωτων cum ℵDLX 1. 13. 69. 346. ... ς Lu Ti παρεκαλουν cum BCRXΓΔ ΛΠ unc[7] al pler; A cop[petr4] παρεκαλεσαν | λεγοντεσ cum ℵBC[2]DLRXΓΔ unc[6] al plu it[pler] em cop syr[utr] et[hr] etc: AC*KΛΠ al[20] f vg (sed tol om antea αυτον) aeth add αυτω | ω (Δ ὡι, iota adscr. in cdd unc rarissimum): Γ ὅ (sic)

παρέξῃ τοῦτο· 5 ἀγαπᾷ γὰρ τὸ ἔθνος ἡμῶν, καὶ τὴν συναγωγὴν
αὐτὸς ᾠκοδόμησεν ἡμῖν. 6 ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπορεύετο σὺν αὐτοῖς. ἤδη
δὲ αὐτοῦ οὐ μακρὰν ἀπέχοντος τῆς οἰκίας, ἔπεμψεν φίλους ὁ
ἑκατοντάρχης λέγων· κύριε, μὴ σκύλλου· οὐ γὰρ ἱκανός εἰμι ἵνα
ὑπὸ τὴν στέγην μου εἰσέλθῃς· 7 διὸ οὐδὲ ἐμαυτὸν ἠξίωσα πρός σε
ἐλθεῖν· ἀλλὰ εἰπὲ λόγῳ, καὶ ἰαθήτω ὁ παῖς μου. 8 καὶ γὰρ ἐγὼ ἄν-
θρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν τασσόμενος, ἔχων ὑπ' ἐμαυτὸν στρατιώ-

---

4. *παρεξη* (Gb′) cum ℵABCDEHLRXΔΛΠ carp^{ev} al^{20} fere ... ς *παρεξει* cum GKMSUVΓΛ al plu (60. 71. g^{scr} ieant *-ξεισ*)

5. *συναγωγην*: R cop add *ημων* | *ωκοδομησεν*: C*D *οικοδομησεν*, D *ωικοδ.*

6. *ο δε ις επορευετ. συν αυτοις* (b f ff^{2}· g$^{1.2}$·vid q vg): D a c e l *επορευετο δε* (c *ergo*, e *itaque*) *μετ αυτων ο ις* | *ηδη* (GP^{8} *ετι*): non exprim syr^{sch} (non item syrP et^{hr}) arm aeth | *αυτου*: D post *απεχοντος* | *ου*: syr^{hr} om | *της οικιας* cum ND 1. 13. 69. 124. 346. 5^{ev} GP^{8} go ... ς Ln Ti *απο τ. οικ.* cum ABCLRXΓΔΛΣΠ unc^{8} al pler | *επεμψεν* (Δ *επεψ.*): 13. 69. 124. 346. *απεστειλεν* ... 1. 131. *πεμψας* posteaque *ελεγεν*. Praeterea *επεμψεν* sine additam cum ℵ*B ... ς Ln Ti add *προσ αυτον* cum ℵ^{a}CDLRXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it vg etc, item A *επ αυτον*, GP^{8} *αυτω* | *φιλουσ* hoc loco cum NBCLXX 33. 131. 157. c e cop aeth ... ς Ln post *ο εκατοντ.* cum ADEGHKMRSUVΓΔΠ al^{c} pler a b f l q (item^{vid} ff^{2}· g$^{1.2}$·) vg syr^{utr} arm go | *ὁ* cum ℵABCDRX etc; L om | *εκατονταρχησ* cum BL 1. (teste Wtst) 131. (:: cf ad Mt 8, 5. 8. 13. 27, 54. Lc 23, 47. In actis vero tantum non ubique *-αρχησ* scriptum, quamvis plerumque altera forma a multis invecta sit, cf 10, 1 et 22. 21, 32. 22, 26. 24, 23. 27, 1. 6. 11. 31. 43.) ... ς Ln Ti *εκατοντ αρχοσ* c. ℵACDRX unc reli al pler ... D om *ο εκατ.* | *λεγων* sine additam c. ℵ* b q vg ... ς Ln Ti add *αυτω* cum ℵ^{c}ABCDLR unc reli al pler it^{pler} etc; item 69. go *προσ αυτον* | ΧΑΠ* al mu *σκυλου* | *ικαν. ειμι* (Schu „rec. ap Mt 8, 8") cum NB b l q am for ing tol syr^{sch} ... ς Ln *ειμι. ικαν.* cum ACDRGHKLMRSUVΓΔΛΣΠ al omn^{vid} it^{pl} vg^{ed} et^{mss} al^{iq} syrP et^{hr} cop go arm aeth :: ex Mt 8, 8. Praeterea Mt 3, 11 Mc 1, 7 Lc 3, 16 1 Co 15, 9 *ειμι ικαν.* lectione non fluct | *υπο τ. στεγ. μου* c. ADEGHKRSUVΔΛΠ al plu (it vg etc) ... Gb″ *μου υπ. τ. στεγ.* (:: ut Mt lectione tantum non fluct) cum NCDLMRXΓΣ al^{40} fere

7. *διο ουδ. εμ. ηξι. προ. σε ελθ.* (Δ *προσελθειν* omisso *προσ σε*, item *ὁ advenire*): D 69. 240. 244. a b c e ff^{2*} l (non item f ff^{2**} g$^{1.2}$ q vg) om :: ut Mt | *αλλα* cum ABCKGLRΔ (al; et. ii qui *μονον* add) ... NDKM SUXΓΠ al plu *αλλ* | *ειπε*: C 13. 69. 90. 124. 346. q^{scr} l syrP c.^{a} præem *μονον* :: e Mt | *λογω* (et. it^{pler} vg *dic verbo*): Γ 69, 300. al^{10} fere *λογον* (item *dic verbum* g$^{1.}$ l) | *ιαθητω* cum BL ... ς Ln *ιαθησεται* (:: ut Mt lectione non fluct) cum NACDR unc reli al omn^{vid}

8. *υπο*: DP al panc *υπ* | *τασσομενοσ*: 33. 69. 242. 50^{ev} om :: cf Mt | *υπ εμαυτον*: P 13. 69. *υπ εμαυτου*

τασ, καὶ λέγω τούτῳ· πορεύθητι, καὶ πορεύεται, καὶ ἄλλῳ· ἔρχου, καὶ ἔρχεται, καὶ τῷ δούλῳ μου· ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ. 9 *ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασεν αὐτόν, καὶ στραφεὶς τῷ ἀκολουθοῦντι αὐτῷ ὄχλῳ εἶπεν· λέγω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὗρον.* 10 [66.5] *καὶ ὑποστρέψαντες εἰς τὸν οἶκον οἱ πεμφθέντες εὗρον τὸν δοῦλον ὑγιαίνοντα.*

11 [67.10] *Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἑξῆς ἐπορεύθη εἰς πόλιν καλουμένην Ναΐν, καὶ συνεπορεύοντο αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἱκανοὶ καὶ*

---

8. *πορευθητι*: DX 209. *πορευου*. Cf huc Valentt ap Ir[84] *και αυτον* (i. e. *τον δημιουργ.*) *ειναι τον εν τω ευαγγελιω εκατονταρχον, λεγοντα τω σωτηρι· και γαρ εγω υπο την εμαυτου εξουσιαν εχω στρατιωτας και δουλους, και ο εαν προσταξω ποιουσι.* Cf et Clem[hom9,21] *-λεγειν τουτω· ελθε, και ερχεται, και αλλω· πορευου, και πορευεται* etc.

9. *ταυτα ο ις*: C 157. syr[sch] *ο ις ταυτ.* | *αυτον* (et. q go cop syr[utr] et hr): DBX al[5] it[pler] vg syr[cod] arm om :: ut Mt | *τω ακολ. αυτω οχλω ειπεν*: D e *ειπ. τω ακολ.* (e add *αυτω*) *οχλω*, item cop syr[utr] et[hr] aeth | *λεγω*: DX 69. 124. 346. al[5] it[pler] (non b q) vg go cop[ds] mg arm praem *αμην* :: e Mt | *λε. υμιν*: AU al[15] fere syr[sch] et P et[hr] (cop ut semper) arm add *οτι* ... Epiph[marc 313] *λεγω δε υμιν* (sed [324] *σχολ. ζ'* om *δε*) | *ουδε* cum NABCKLMRXΓΠ al sat mu ... D *ουδεποτε* ... EFGH SUVΔΛ al[10] fere *ουτε* (Gb' et commend Schu) | *εν τω ισραηλ*: D e post *ευρον* pon. Epiph[marc 313] et [324] sic: *τοσαυτ. πιστ. ουδε εν τω ισρ. ευρον* ([324] *ηυρον*). Pergit vero ipse Epiph [324] (*ελεγχ. ζ'*) *ει ουδε εν τω ισρ. τοιαυτην πιστιν ηυρεν ως εν* etc. Cf et. Tert[marc 4, 36] „professus est talem se fidem nec in Isr. invenisse". Pro *ουδε εν* usque *ευρον* a b c ff[2.] g[1.] l q aeth *in nullo tantam fidem inveni in Isr.*, item Amb luc [1276] sed addit: „sin vero iuxta Graecos: *Nec in Isr. tantam fidem* inveni".

10. *εις τον* (D* om) *οικ. οι πεμφθεντ.* hoc ordine cum NBDFKLXΠ al[15] fere a b e e cop syr[hr] aeth (praeterea D add *δουλος*) ... ς Ti *οι πεμφθ. εις τ. οικον* cum ACEGHMRSUVΓΔΛ al pler f ff[2.] g[2.] l vg go syr[utr] arm ... 2. g[1.] q om *εις τον οικον* | *τον δουλον* cum NBL 1. 157. 209. a b c e ff[2.] g[1.] l q cop syr[hr] ... ς Ti *τον ασθενουντα δουλ.* c. AC(D omisso *δουλ.*)EFGHKMRSUVXΓΔΛΠ al pler f g[2. vid] vg go syr[utr] arm aeth :: cf et. ad Mt

11. *εγενετο*: D e aeth om | *εν* (D c e om) *τη εξης* cum ℵ*CDKMSΠ al permu c e f go cop syr[utr] arm aeth ... ℵ[c]ABEFGHLRUVXΓΔΛ al[70] fere a b ff[2.] g[1.] l q vg *εν τω εξης* (Gb'' sed improb Schu) :: 8, 1 *εν τω εξης* non fluct; 9, 37 est *τη εξης ημερα*, ter in actis *τη εξης* 21, 1. 25, 17. 27, 18) | *επορευθη* cum NBR 13. 69. 346. ... ς Ln Ti *επορευετο* cum ACDLXΓΔΛΠ unc[9] al pler; item *ιδαι* it vg. Praeterea C[2]UXA 69. 127. 131. 262. al aliq a add o ις | *καλουμενην* (ℵ[c]): ℵ* om | *ναΐν* cum NABC DFHKLMRSUV[vid]XΔΠ al pler a ff[2.] q cop syr[utr] et[hr] ... EGΓΔ al aliq *ναειν*, 1. 209. al pauc *ναειμ* ... b c f g[1. 2.] l[**] vg *naim* ... e l[*] *capharnaum*

ὄχλοσ πολύσ. 12 ὡσ δὲ ἤγγισεν τῇ πύλῃ τῆσ πόλεωσ, καὶ ἰδοὺ ἐξε-
κομίζετο τεθνηκὼσ μονογενὴσ υἱὸσ τῇ μητρὶ αὐτοῦ, καὶ αὕτη ἦν
χήρα, καὶ ὄχλοσ τῆσ πόλεωσ ἱκανὸσ ἦν σὺν αὐτῇ. 13 καὶ ἰδὼν αὐτὴν
ὁ κύριοσ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτὴν καὶ εἶπεν αὐτῇ· μὴ κλαῖε. 14 καὶ
προσελθὼν ἥψατο τῆσ σοροῦ, οἱ δὲ βαστάζοντεσ ἔστησαν, καὶ εἶπεν·
νεανίσκε, σοὶ λέγω, ἐγέρθητι. 15 καὶ ἀνεκάθισεν ὁ νεκρὸσ καὶ

---

naum | αυτω cum ℵBCDLΓΑΧΠ unc^{8} al longe plu ... ΑΒΥΧΑ al^{15} om | οι: 1. 131. 239. a^{scr} c^{scr} om; item 1. 131. c^{scr} om αυτου | ικανοι cum ΑCEGHKMRSUVΧΓΛΑΠ al pler b c q go syr^{p} ... ℵBDFLX 130^{gr} et ^{lat} 157. a e f ff^{2}· g$^{1.2}$· l vg cop syr^{sch} et ^{hr} arm om; hinc Gb^{e} et Ln [ικαν.] | οχλ. πολυσ: ΚΠ al^{15} fere add τησ πολεωσ

12. ωσ δε ηγγισεν (69. al pauc -ζε) f g$^{1.2.vid}$ vg: D a b c e ff^{2}· l q εγενετο δε (b c ff^{2}· l q *et factum est*) ωσ ηγγιζεν | και ιδου: D^{gr} aeth om (d om tantum ιδου) ... 1. 440. ff^{2}· g$^{2.vid}$ vg (et. am^{2} ing^{2} fu for tol; non item am* ing*) syr^{sch} (non item syr^{hr} et P) Bas$^{sel\ or\ 10}$ om και | τεθνηκωσ (Cyr^{4,361} post μον. υι., 122. νεκροσ): A 54. c om, hinc Ln [τεθν.] | μονογεν. υιοσ cum ℵBLXX c Cyr^{4,361} ... ς Ln Ti υι. μονογ. cum ACDEFGHKMRSUVΓΛΑΠ al omn^{vid} it (exc c) vg cop go syrr arm (aeth om μονογ.) Bas^{sel} :: cf 8, 42 θυγ. μονογ., Io 1, 18 et 3, 18 | και αυτη ην χηρα: D χηρα ουσα | και αυτη ην (ita et. ς) cum ℵBC*LS vx 1. 33. al^{15} fere it (a f *et haec erat vidua*, e *quae erat vidua*, b c ff^{2}· g$^{1.vid}$ l q vg *et haec vidua erat*) vg cop syr^{sch} et P ^{mg} et ^{hr} arm ... ς^{e} (Wtst Gb Sz) Ti και αυτη absque ην cum ΑEFGHKMRUXΓΛΑΠ al plu go syr^{p}. Praeterea scripsimus αὕτη (etiam ς Ln) ut habent VΠ al, item *et haec* it^{pler} vg cop; Ti αὐτὴ ut M al plu (al^{15} ap Mtthaeium et al^{13} ap Scriv) item, quod pro usu horum cdd non differt, αὐτῇ EFGHK SΓΛ al mu | οχλ. τησ πολ. ικανοσ: D πολυσ οχλ. τησ πολ., 1. 131. arm οχλ. ικανοσ τησ πολεωσ, c Amb$^{luc\ 1376}$ *turba multa civitatis*, nil nisi *multa turba* e, *turba multa* b I | ην συν αυτη (et. ς^{e} Gb Sz) cum ℵBLX 33. 69. 124. al vix mu (d *cum ea erat*) cop arm aeth syr^{hr} ... ς Gb'' Ti συν αυτη sine ην cum ACEFGHKMRSUVΓΛΑΠ al plu it^{pler} vg go syr ^{utr} ... D^{gr} συνεληλυθι αυτη, e *consequebatur illam* ... X om ην συν αυτη

13. και ιδων: D e syr^{sch} ιδων δε | αυτην: D syr^{sch} om | ο κυριοσ: D 1. al^{7} f for gat sax cop syr^{sch} ο ῑς̄, go syr^{hr} aeth *dominus Iesus* | ΚΧ* εσπλαχνισθη, Ν* εσπλαγν. | επ αυτην cum ℵKRUXΓΠ 13. 69. 346. al^{39} fere Bas$^{sel\ or\ 10b}$ (ubi accuratius ipsum textum affert), item *super eam* it^{pler} vg ... ς Ln Ti επ αυτη cum ABCDLΛΑ unc^{7} al plu Bas^{sel} (ibidem, sed liberius: ιδων γαρ αυτην ο κυρ. εσπλ. επ αυτη και φησιν προσ αὐτην), item f am tol *super ea* (a d *ei*) :: et. Mc 6, 34 a plurim επ αυτοισ pro επ αυτουσ substitutum est; Mt 14, 14 pauci tantum pro επ αυτοισ habent επ αυτουσ.

14. σορου: R al pauc σωρου | D a ff^{2}· νεανισκε νεανισκε | σοι: EGHA al συ.

15. ανεκαθισεν (EMA 69. al -θησεν), *resedit*, *consedit* it^{pl} vg ... B εκα-

ἤρξατο λαλεῖν, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῇ μητρὶ αὐτοῦ. 16 ἔλαβεν δὲ
φόβοσ ἅπαντασ, καὶ ἐδόξαζον τὸν θεὸν λέγοντεσ ὅτι προφήτησ
μέγασ ἠγέρθη ἐν ἡμῖν, καὶ ὅτι ἐπεσκέψατο ὁ θεὸσ τὸν λαὸν αὐτοῦ.
17 [66.10] καὶ ἐξῆλθεν ὁ λόγοσ οὗτοσ ἐν ὅλῃ τῇ Ἰουδαίᾳ περὶ αὐτοῦ
καὶ πάσῃ τῇ περιχώρῳ.

18—23 Mt 11, 2—6 18 [66.5] Καὶ ἀπήγγειλαν Ἰωάννει οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ
πάντων τούτων. 19 καὶ προσκαλεσάμενοσ δύο τινὰσ τῶν μαθητῶν
Deu 18, 15 αὐτοῦ ὁ Ἰωάννησ ἔπεμψεν πρὸσ τὸν κύριον λέγων· σὺ εἶ ὁ ἐρχόμε-

---

θισεν, c e Ir^{int208} *sedit* | εδωκεν: A 33. απεδωκεν, 50^{ev} παρεδωκ., c f *reddidit* (it^{pler} vg *dedit*; e vero praeteriens εδωκεν sic: *et coepit loqui ad matrem suam*)

16. απαντασ cum ℵACFLRΓX al mu ... Gb Sz παντασ cum BDEGHKMSUV XΔΛΠ al plus^{100} | ηγερθη cum ℵABCLX (D εξηγερθη) 1. 13. 33. 118. 131. ... ς Ti εγηγερται (EFH al εγειγερτ.) cum EFGHKMRSUVXΓΔΛΠ al pler :: cf ad 9, 7 Mc 6, 14; εγηγερται non fluct Mt 11, 11 | ο θεοσ (69. om): Γ 1. 131. al aliq c κυριοσ | τ. λα. αυτου sine additam (et. f g$^{2\cdot vid}$ vg go cop syr^{sch} et ^{hr} Tert$^{mare\,4,\,18}$): MXA 13. 69. 124. 262. 346. al^{25} fere add εισ αγαθον, item *in bonum* (-*no* a b ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l q) a b c e ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l q for (al) syr^{p} arm

17. ο λογ. ουτοσ (a *verbum hoc*, c *sermo iste*): D b c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot\,2\cdot vid}$ l q vg ουτ. ο λογ. (*hic sermo*, e *iste sermo*) | περι αυτου hoc loco c. ℵ^{a}ABCDR etc: FLX 33. b c g$^{1\cdot}$ aeth post περιχωρω (syr^{sch} post εξηλθ.) ... ℵ* ff$^{2\cdot}$ l om | και παση cum ℵ*et^{a}BFLX 1. 33. y^{scr} (y post περιχ. add περι του ιυ) b c l am fu for ing ... ς Ti και εν παση, Ln κ. [εν] πασ. cum ADEGHKMRSUVΓΔΛΠ al pler a f (ff$^{2\cdot}$ et g$^{2\cdot}$ e silentio) q vg (e om et περι αυτ.? et και πασ. τ. περιχ. Pergit enim post *in tota iudea* sic: *ea do* [de eo?] *in quibus adnuntiaverunt ad iohannem baptistam· qui etiam* etc)

18. και απηγγειλ. usque περι πα. τουτων: D εν οισ και (d *et in quibus*) μεχρι ιωανου του βαπτιστου, quibuscum fere convenit e (vide ante) | απηγγειλαν: ΓΔ ανηγγ. | ιωαννει (B* -ανει) cum ℵAB* ... ς Ln ιωαννη (B^{3} -ανη, E -ην) cum B^{3}LRXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} :: cf v. 22, item Mt 11, 4 Act 3, 4 Apoc 1, 1. Similis cum ιωαννει forma est μωυσει, cf Mt 17, 4 et alibi. Praeterea post ιωαν. 1. 69. 131. add περι αυτου | περι (69. c και περι) παντ. τουτων: a l om (D e vide ante)

19. και προσκ.: D e (vide ante) praem οσ | τινασ (etiam a e arm syr^{p} et^{hr}; e om δυο): D 2^{pe} al^{2scr} b c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ (g$^{2\cdot vid}$) l q cop syr^{sch} go aeth Amb^{luc1377} om | ο (X* 1. 25. 127. 131. 300. p^{scr} om) ιωαννησ (BL -ανησ): D e (vide ante de utroque) cop^{dz} om | επεμψεν (X add αυτουσ) usq λεγων: D λεγει πορευθεντεσ ειπατε αυτω, e *dixit euntes inquirite dicentes* | κυριον cum BLRX 13. 33. 69. (add αυτου) 157. a ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ am fu tol arm aeth cat^{ox57} (προσκαλεσαμενοσ ουν επεμψ. αυτουσ προσ τον κυριον) ... ς Ln ιησουν cum ℵAXΓΔΛΠ unc^{9} al pler b c f g$^{2\cdot vid}$ l q vg cop syr^{utr} (syr^{hr} *domin. Iesum*) go Cyr^{luc208} (πεμπει πρ. τ. ιν ερομε-

νοσ, ἢ ἄλλον προσδοκῶμεν; 20 παραγενόμενοι δὲ πρὸς αὐτὸν οἱ ἄνδρες εἶπαν· Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς ἀπέσταλκεν ἡμᾶς πρός σε λέγων· σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἄλλον προσδοκῶμεν; 21 ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἐθεράπευσεν πολλοὺς ἀπὸ νόσων καὶ μαστίγων καὶ πνευμάτων πονηρῶν, καὶ τυφλοῖς πολλοῖς ἐχαρίσατο βλέπειν. 22 καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· πορευθέντες ἀπαγγείλατε Ἰωάννει ἃ εἴδετε

νους αυτον) | αλλον cum ADΓΔΛΠ unc^{9} 1. al plu Or^{2,495} (πεμψας δυο των μαθητ. επυνθανετο· συ ει etc; item ^{496} δια τουτο ελεγε· συ ει etc. Utrum versum, hunc an 20, afferat non liquet; ex Lc vero potius quam Mt vdtr hausisse.) ... ℵBLRXX 33. al plus^{15} cat^{ox57} (et ibidem et. Cyr) Cyr^{luc208} et ^{209} et ^{210} ετερον :: ut Mt lectione non fluct. Cf et. Dial^{819} ακουσασ γαρ εν τω δεσμ. τα εργα του χ̅υ̅ επεμψε τουσ μαθητ. αυτ. προσ αυτον λεγων· συ ει ο ερχ. η ετερον προσδοκ.

20. Propter ομοιοτελευτον versum hunc om R 239. al^{2scr} g$^{1.}$ l (:: ex Mt non pendet omissio; satis enim differt contextus) | παραγεν. δε: D a e syr^{sch} (*et venerunt ad Ies. et dixer. ei*) και παραγεν. (c *qui cum venissent ad eum viri illi*) | προσ αυτον οι ανδρεσ: D 33. a syr^{p} οι ανδρ. πρ. αυτ. (syr^{hr} *illi viri ad domin. Iesum*, aeth *illi quos miserat ad domin. Iesum*) ... ℵ* om οι ανδρ. (suppl ^{a}) | ειπαν cum ℵBDLX ... ς ειπον cum AXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} | BD ιωανησ | απεσταλκ. cum AD LXΓΔΛΣΠ unc^{9} al pler ... ℵB tisch* al plus^{10} Cyr^{abacu552} απεστειλεν | προσ σε: K 28. 243. a Cyr^{abacu552} om | αλλον cum eisdem quos v. 19 diximus et B, Cyr^{abacu552} ... ℵDLXX (sunt iidem atque v. 19 nisi quod D est pro B; R vero, ut notatum est, a προσδοκωμεν priore ad alterum transiluit) 1. 33. al^{10} fere ετερον :: vide ad v. 19

21. εκεινη cum ℵBL 1. 13. 69. 157. y^{scr} al^{6} fere c e q cop Cyr^{act51} Bas sel or^{34} ... ς Ln αυτη (*ipsa* :: quod significantius vdbtur) cum ADRXΓΔΛΣΠ unc^{9} 33. al pler a b f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l vg syr^{utr} et ^{hr} arm go | τη sine δε cum ℵBLX 1. 33. 69. 157. y^{scr} 48^{ev} 150$^{ev\ semel}$ a b c ff$^{2.}$ l cop Cyr ^{act51} ... ς δε τη cum ADRΓΔΛΣΠ unc^{9} al pler e f g$^{1.2.}$ q vg go syr^{utr} (syr^{hr} *et in ipsa hora*) arm (aeth *et sanavit multos statim*) | ωρα cum ℵ^{c}ABDRXΓΔΛΣΠ al fere omn it^{omn} vg syrr cop go arm aeth Bas$^{se\ or34}$ ... ℵ*L 69. Cyr^{act51} ημερα (:: ωρα videbatur nimium) | εθεραπευσεν (c d e f g$^{1.2.}$ vg Bas$^{se\ or34}$): D^{gr} a b ff$^{2.}$ l q Cyr^{act51} εθεραπευεν. Praeterea Γ 235. al pauc add ο ι̅ς̅ | και πνευμ. πονηρων: D c e κ. πον. πνευ., ℵ* b l κ. πν. ακαθαρτων ... s 28. 71. g^{scr} om | τυφλοισ πολλοισ (15$^{ev\ semel}$ om) εχαρισατο: D e τυφλουσ εποιει (D* εποιε), item c *caecos multos faciebat* | βλεπειν (Gb′) cum ℵ*ABDEGHKMRSVXΓΔΣΠ al^{50} fere ... ς το βλεπειν cum ℵ^{a}FLUA 1. 33. 124. al permu^{vid} Bas se Cyr^{act}

22. και αποκριθ. sine additam (Gb″) cum ℵBDX tisch 157. a b e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ g$^{2.vid}$ l vg cop arm Cyr^{act51} ... ς add ο ι̅ς̅, Ln [ο ι̅ς̅] cum ALRXΓΔΛΠ unc^{9} al fere omn c f q go syr^{utr} syr^{hr} (*domin. Iesus*) aeth :: ut Mt | απαγγειλατε (Or^{2,514} πορ. απαγγ. ιω. οσα ειδετ. και ηκουσατε, quae propter ειδ. et ηκουσ. ex Lc vdtr; Cyr^{act51}; ap Bas$^{se\ or34}$ πορ.

Is 35, 5 καὶ ἠκούσατε, ὅτι τυφλοὶ ἀναβλέπουσιν, χωλοὶ περιπατοῦσιν, λεπροὶ καθαρίζονται, κωφοὶ ἀκούουσιν, νεκροὶ ἐγείρονται, πτωχοὶ εὐαγγελίζονται· 23 καὶ μακάριός ἐστιν ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί.

24–26 Mt 11, 7–10 24 Ἀπελθόντων δὲ τῶν ἀγγέλων Ἰωάννου ἤρξατο λέγειν πρὸς τοὺς ὄχλους περὶ Ἰωάννου· τί ἐξεληλύθατε εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι; κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον; 25 ἀλλὰ τί ἐξεληλύθατε

απαγγ. ιω. α ακουετε κ. βλεπετε etc. Tum vero pergit: πορευθεντες ειπατε, μαλλον δε υμεις εδιδαχθητε): D tol ειπατε (et. Bas^{sel}) | ιωαννει (B -αννει) cum ℵA*L ... ς Ln ιωαννη (D -αννη) cum B^{2}DRΣΓΔΛ ΧΠ unc^{9} (E -ννην) al omn^{vid} | α ειδετ. κ. ηκουσ. (a b c f g^{1} l q am for ing Or^{3,514} Cyr^{act51}; ff^{2} vg [et. em tol al] aeth Amb^{luc} 1279 *quae audistis et vidistis*, 69. Bas^{sel} α ακουετε κ. βλεπετε. Did^{trin1,28} α βλεπ. κ. ακου. etc ex Mt potius): D e α ειδον υμων οι οφθαλμοι (d e *oculi vestri*) και α (e om) ηκουσαν υμων τα ωτα (d e *aures vestrae*) | ειδετε cum ℵBEFGLMRSUΔΛΧ al plu ... ΗΚΥΧΓΠ al mu ιδετε, A ιδατε | X om και ηκουσατ. | οτι cum ADΠΓΔΛΠ unc^{9} al pler e f g^{1} g^{2}·^{vid} vg go syrr ... Ln om (:: ut Mt) cum ΚBLXΞ 1. al plus^{12} a b c ff^{2} l q Or^{3,514} Cyr abacu^{552} Bas^{sel} Amb^{luc} Isai^{292} (Gall 7) | χωλοι (Cyr^{abacu552} Cyr^{act51} Bas^{sel}): 69. 159. 346. al aliq e em syr^{utr} (non item ^{hr}) arm και χωλοι. Ex iisdem pauci ut e syr^{sch} (item syr^{hr}) etiam και λεπρ. | X om χωλοι περιπατ. | κωφοι cum AKGHKLMSUVXΔ^{2}ΧΠ al pler it^{omn} vg go cop syrP arm^{ed} Cyr^{act51} ... ℵBDFΓΔ*Λ al mu syr^{sch} arm^{edd} aeth Bas sel Cyr$^{abacu 552}$ και κωφοι (:: ut Mt) | νεκροι: syr^{sch} et^{hr} aeth Cyr abacu^{552} Bas^{sel} και νεκρ. | X 435. om νεκρ. εγειρ. | πτωχοι: ΚΡΧ 1. 13. 33. 69. al^{10} fere e syr^{sch} et^{hr} aeth Cyr$^{abacu 552}$ Bas^{sel} και πτωχοι :: ut Mt

23. ος εαν cum ABLXΓΔΛΠ unc^{9} al pler Cyr^{abacu} Bas^{sel} ... ΝD al pauc Cyr^{act} ος αν. Cf huc Epiph^{marc312} et^{324} παρηλλαγμενον το· μακαριος ος εαν (^{324}ου) μη σκανδαλισθη εν εμοι. ειχε γαρ ως προς ιωαννην.

24. αγγελων (it vg cop syr^{hr} et P mg go arm^{zoh} aeth): ΚM^{mg}ΕΧΠ 1. 131. 300. al plus^{30} syr^{sch} et P txt arm^{usc} μαθητων | Κ ηρξαντο | Π λαλειν? | BD ιωαννου | προς τους (X* om) οχλους cum ℵ^{c}ABKLMSUXΠ al pl it vg go etc ... ℵ*DEFGHVΓΔΛ al^{20} fere cop τοις οχλοις (Gb′ improbante Schu :: est enim e Mt) | περι ιωαννου (BD -αννου) hoc loco b c e cop syr^{utr} et^{hr} go: D a f ff^{2}· g$^{1.2}$· l q am for fu ing tol (vg^{ed} ante *dicere*) ante προς τ. οχλ. (sive ut D τοις οχλ.) | εξεληλυθατε cum ΚP GHMSUVΧΓΔΛ 33. al plu ... Gb″ Ln εξηλθατε cum ΚABDLX 69. X^{scr} al pauc, item ΚΠ al^{30} fere εξηλθετε :: dubium esse nequit quin aoristum ex Mt invexerint et hoc versu et sqq. In Mt perfectum, quod adamat Lc, non intulit nisi P ter, A semel | G ab εξεληλυθατε transiluit ad idem verbum v. sq

25. εξεληλυθατε cum EFHSUVΧΓΔΛ (G vide ante) al plu ... Gb″ Ln εξηλθατε cum ΚABDLX 33. 69. X^{scr} al pauc, item ΚΜΠ al^{30} fere εξηλθετε :: vide ad v. 24

ἰδεῖν; ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς ἱματίοις ἠμφιεσμένον; ἰδοὺ οἱ ἐν ἱματισμῷ ἐνδόξῳ καὶ τρυφῇ ὑπάρχοντες ἐν τοῖς βασιλείοις εἰσίν. 26 *ἀλλὰ τί ἐξεληλύθατε ἰδεῖν; προφήτην; ναὶ λέγω ὑμῖν, καὶ περισσότερον προφήτου.* 27 [70.2] *οὗτός ἐστιν περὶ οὗ γέγραπται·* Mal 3, 1 Mc 1, 2 *ἰδοὺ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου.* 28 [71.5] *λέγω ὑμῖν, μείζων ἐν γεννητοῖς γυναικῶν προφήτης Ἰωάννου οὐδείς ἐστιν· ὁ δὲ μικρό-*

---

25. *και τρυφη* [*υπαρχ.*]: c g^{1} l Ambluc[1381] syr^{hr} $aeth^{cod}$ om. Praeterea go *τροφη* pro *τρυφη* expressit. | *υπαρχοντες*: DΚΠ al^{15} Clem[285] *διαγοντες*, d *agent*, a ff^{2} *superabundant* (contra b e f q vg Amblue *sunt*)

26. *εξεληλυθατε* cum AEFGHKMSUVΓΔΛΠ 33. al plu ($Or^{8,478}$ *περι ου ο σωτηρ λεγει· αλλα τι εξεληλυθατε; προφητ. ιδειν; ναι λεγω υμ. και περισσ. προφητου.* In his certe *εξεληλυθατε* ex Luca est) ... Gb" Ln *εξηλθατε* c. ℵBDLX 69. x^{scr} al pauc, item al mu *εξηλθετε* :: vide ad v. 24 | *ναι*: Π y^{scr} z^{scr} *και* | *προφητου*: D add *οτι ουδεις μειζων εν γεννητοις γυναικων προφητης ιωαννου του βαπτιστου* (vide ad v. 28). Similiter sed satis inepte inter *etiam dico vobis* et verba *et amplius propheta* interponit a: *nemo maior in natis mulierum amplior est iohannes baptista*

27. *ουτος*: U 1. 13. 33. 69. al plus[20] b e (*de eo enim*) cop arm add *γαρ* | *ιδου* sine *εγω* (prob Schu) cum ℵBDLX 1. 131. 209. 243. 346. it vg cop arm $Epiph^{marc[312]}$ et [325] $Tert^{marc4,18}$ odd (item $Or^{3,769cod}$ si ad Lc non ad Mc 1, 2 spectat: *ουτος ην περι ου ο προφητης ελεγεν· ιδου εγω αποστελω* [cod *ιδου αποστελλω*] *τον αγγ. μου πρ. προσω. σου, ος κατασκ. την οδ. σου εμπρ. σου*) ... ς *ιδ. εγω* cum AEGHKMSUVΓΔΛΠ 33. al pler go syr^{utr} aeth $Tert^{marc4,18ed}$ (item $Or^{3,769ed}$) :: cf ad Mc 1, 2 | *προ προσωπ. σου*: X om, D^{gr} 57. *σου* | *την* (D *τον*) *οδον σου*: X syr^{hr} om *σου* | *εμπροσθεν σου*: D 122* a l $Tert^{marc4,18}$ (Epiph non affert nisi usque ad verba *προ προσω. σου*) om

28. *λεγω* cum BX 33. y^{scr} al^{5} cop syr^{sch} ... ℵLX 157. syr^{hr} arm $pers^{p}$ aeth *αμην λεγω* :: ut Mt; ς Ln Ti *λεγ. γαρ* cum AEGHKMSUVΓΔΛΠ al pler f g^{2}·vid q vg go syr^{p}; D 13. 69. 124. a b c e ff^{2}· g^{1}· l *λεγ. δε* | *υμιν*: D c e add *οτι*, sed D (omissis *μειζων εν* usq *ιωαννου. ουδ. εστιν*, vide ad v. 26) pergit *ο μικροτερος εν* etc | *προφητης* cum A(D, quem vide ad v. 26)EGHSUVΓΔΛ al plu f $g^{1.2}$· q vg go syr^{sch} et p txt arm Clem[112] (*ιωαννης ο μειζων εν γεννητοις γυναικων προφητης*) Amblue[1286] („et vere est ille magnus — ad Lc 1, 15 — quia *maior inter natos mulierum propheta Iohanne baptista nemo est*" Quaest[36] (ed. Bened. 1837 tom. 3. append. p. 2837 „et dominus dicit: *nemo maior inter natos mulierum propheta Iohanne baptista*"). Dubium est Tert $marc^{4,18}$ ubi est: *praecursor – maior quidem omnibus natis mulierum*, paulloque post: *qui sit maior tanto propheta* ... Gb[0] Ln om c. ℵBKLMX Π al^{25} fere a b c e ff^{2}· l cop syr^{p} mg^{ethr} aeth Or ([4,122] *δια το· μειζων εν γεννητ. γιν. ιωαννου ουδεις εστιν*, [212] *το περι του ιω. ειρημενον·*

τεροσ ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ μείζων αὐτοῦ ἐστίν. 29 [72.10] καὶ πᾶσ ὁ λαὸσ ἀκούσασ καὶ οἱ τελῶναι ἐδικαίωσαν τὸν θεόν, βαπτισθέντεσ τὸ βάπτισμα Ἰωάννου· 30 οἱ δὲ Φαρισαῖοι καὶ οἱ νομικοὶ τὴν βουλὴν τοῦ θεοῦ ἠθέτησαν εἰσ ἑαυτούσ, μὴ βαπτισθέντεσ ὑπ' αὐτοῦ. 31 [73.5] Τίνι οὖν ὁμοιώσω τοὺσ ἀνθρώπουσ τῆσ γενεᾶσ ταύτησ, καὶ τίνι εἰσὶν ὅμοιοι; 32 ὅμοιοί εἰσιν παιδίοισ τοῖσ ἐν ἀγορᾷ καθημένοισ καὶ προσφωνοῦσιν ἀλλήλοισ λέγοντεσ· ηὐλήσαμεν ὑμῖν

μειζων εν γεννητ. γυν. ιωαννου του βαπτ. ουδεισ εστιν, et [2, 495] ιω. οὐ μειζων εν γενν. γυν. ουδεισ ην κατα την του σωτηροσ ημων μαρτυριαν λεγοντοσ· μειζων εν γενν. γυν. ιωαννου του βαπτιστ. ουδεισ εστιν) :: at omnino ex Mt fluxisse vdtr omissio, apud quem nemo προφητησ add | ιωαννου (BD -ανου) absque additam (Gb′) cum ℵBLX 1. 131. 157. al pauc cop syr[cod] et syr[hr] arm Or[4, 122] (vdtr etiam Tert[marc4, 18] quum uberius tractans locum nostrum nusquam *baptistam* addat ad *Iohannem*) ... ς Ln add του (Δ om) βαπτιστου cum Δ(D vide ad v. 26)ΕΘΗΚΜSUVΧΓΛΔΠ al pler it vg go syr[sch] et P aeth Or[4, 312] et [2, 495] Amb[luc 1285] Quaest[26] :: at ita Mt lectione non fluctuante | ουδεισ εστιν: M (per incuriam) om | ο δε (a *et qui*; b ff[2·] l q *nam qui*): D οτι ο (*quoniam qui* d) | μικροτεροσ: D add αυτου

29. ο λαοσ ακουσασ (7[pe] a e ακουσαντεσ) και οι τελωναι: M 71. g[scr] ο οχλοσ και οι τελων. ακουσαντεσ. Cf et. Chr[2, 440] οι τελωναι και ο οχλοσ εδικαιωσαν τον θεον etc | εδικαιωσαν: D* εδικαιωσαι, d *iustificabit* | BD* d ιωανου

30. και οι: D om οι | εισ εαυτουσ (Cyr[4, 252] εν εαυτοισ, g[2·] *in semetipso*): ℵD 60. 243. aeth Cyr[2, 440] om | υπ αυτου (f g[1·2·] q vg): a b c e ff[2·] l om

31. τινι ουν (F[w] al pauc cop[schw] ex [dz] et [petr4] om ουν, ℵ habet δε) cum ℵA BDEF[w]GHKLMSUVXΓΛΔΠ al[150] fere a b c e ff[2·] g[2·] i q am for fu em harl iac ing gat mm mt perus tol sax go cop syr[utr] arm aeth. Praeponit vero X (:: ex margine textui inlata) verba haec: ουκετι εκεινοισ ελεγετο αλλα τοισ μαθηταισ ... ς (= Gb Sz) praem ειπε δε ο κυριοσ cum minusc iisque ut vdtr pauc f g[1·] vg[clo] pers[w] (item M[mg] et evgll initio pericopae habent: Ειπεν ο κυριοσ·) | και τινι: H και τινεσ

32. παιδιοισ: D* praem τοισ | εν (D add τη) αγορα: F[w]Δ εν αγοραισ :: ut Mt | λεγοντεσ (:: qua e scriptura explicandae sunt ceterae omnes) cum DL 13. 69. 124. 346. ff[2·] q l b e a (ff[2·] q *sedentibus in foro et loquentibus ad invicem dicentes*; l *sedentibus ad invicem dicentes* et l** *sedentibus et ad inv. dicentibus*; b *sedentibus in foro et loquentes ad invicem dicentes*; e *qui in foro sunt et adclamant ad invicem dicentes*; a *in foro sedentibus qui clamant ad alterutrum dicentes*) cop; similiter ℵ[c] X 157. λεγοντα ... ℵ*B 1. α λεγει, Λ 262. οι λεγουσιν ... ς Ln και λεγουσιν cum ΑΡΧΓΛΠ unc[s] al pler item (*sedentibus in foro et clamantibus ad invicem et dicentibus* f, *in foro sedentibus et clamantibus ad invicem dicentibus* c, *qui in foro sedentibus et adloquentibus invicem dicentibus*

καὶ οὐκ ὠρχήσασθε, ἐθρηνήσαμεν καὶ οὐκ ἐκλαύσατε. 33 ἐλήλυθεν γὰρ Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς μὴ ἐσθίων ἄρτον μηδὲ πίνων οἶνον, καὶ λέγετε· δαιμόνιον ἔχει. 34 ἐλήλυθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ πίνων, καὶ λέγετε· ἰδοὺ ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης, φίλος τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν. 35 καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῆς πάντων.

d, $g^{1\cdot 2\cdot}$ vg *sedentibus in foro et loquentibus ad invicem et dicentibus*) c d f $g^{1\cdot 2\cdot}$ vg go syr^{utr} | PA al mu *ηυλίσαμεν* | LX al *ορχησασθ.* | *εθρηνησ.* absque *υμιν* cum ℵBDLΞ 13. 346. $y^{ser^{a}}$ c e $g^{1\cdot 2\cdot}$ l cop arm $Amb^{luc\ 1285}$ ... ς Ln Ti add *υμιν* cum AEGHKMPSUVΧΓΔΛΠ al pler a b f $ff^{2\cdot}$ q vg go syr^{utr} aeth $Bas^{ps\ 130}$ | *εκλαυσατε* (Ε *-σετε*): M^{ms} 13. 69. 346. $Bas^{ps\ 130}$ *εκοψασθε* :: ut Mt

33. *γαρ* (l *autem*): P^{w} 150^{ev} al^{7} a c arm ($Or^{4,\ 130}$ *ο σωτηρ φησιν· εληλυθεν ο ιω. ο βαπτ. μητε εσθιων μητε πινων, και λεγετε· δαιμ. εχει*: quae magis e Luc quam e Mt allata videntur) om | *ιωαννησ* (Or *ο ιω.*, vide ante): ND* d *ιωαννησ* | *μη* cum ℵBΞ 157. et *μηδε* cum ℵ 157, item f (*non manducans pan. neque bibens vinum*) $Oros^{164}$ (Gall 9: *venit Ioh. non manducans neque bibens*; nil praeterea) ... ς Ln Ti *μητε* et *μητε* cum ADLPΧΓΔΛΠ unc^{a} (*μητε* secundum etiam BΞ) al fere omn itp^{ler} vg etc (:: at *μητε μητε* Mt lectione non fluct) | *εσθιων* et hoc versu et seq cum ℵALPΞ unc rell (versu 8eq et. B) al omn^{vid} ... Ln Ti *εσθων* hoc versu cum BD, Ti etiam versu seq cum D (:: eadem forma Mc 1, 6 ex ℵBLΔ 33; 12, 40 *κατεσθοντεσ* B solus tuetur) | *αρτον* post *εσθ.* et *οινον* post *πιν.* cum ℵBLΞ 157. f $g^{1\cdot 2\cdot}$ vg syr^{sch} cop (*οινον* post *πι.* et. 248. 48^{ev}) ... ς *αρτ.* ante *εσθ.* et *οιν.* ante *πιν.* (A^{*} *πιων*) cum APΧΓΔΛΠ unc^{a} al fere omn go syr^{P} ... D 1. 13. 69. 129. 131. 18^{ev} a b c e $ff^{2\cdot}$ l q arm aeth (et. Or et Oros, vide ante), om (:: ut Mt) *αρτον* et *οινον*, item syr^{cu}; quum enim rursus incipiat a voce *εσθιων*, post vero *οινον* omittat, minime probabile est *αρτον* praecessisse | *λεγετε*: A 71. 262. g^{ser} 7^{pe} al pauc (71. 7^{pe} et. v. seq) *λεγουσιν* :: ut Mt. Cf et. huc $Eus^{dem\ 420}$ *και ο σωτηρ δε μαρτυρει λεγων· ηλθεν ιω. προσ υμασ μητε εσθ. μητε πιν., και λεγετε· δαιμ. εχει*: quae memoriter allata nec Mt nec Lc accurate sequuntur.

34. *εληλυθεν*: Χ *ηλθεν* :: ut Mt | *εσθιων* et *εσθων* vide ante | *φιλοσ* ante *τελωνων* cum ℵABDEGKLMPSUVΓΔΛΠ al longe plu a c e f $ff^{2\cdot}$ $g^{1\cdot 2\cdot}$ l vg ... ς (= Gb Sz) post *τελω.* (:: ut Mt) cum HX al non ita mu (omnino ex Mt est $Clem^{166}$ *ηλθε γαρ φησιν ο υιοσ τ. ανθρ. και λεγουσιν· ιδου ανθρ. φαγ. κ. οινοπ. τελω. φιλοσ*). Praeterea 130^{sr} b q post *αμαρτωλ.* pon (142^{*} a om *και αμαρτ.*)

35. *εδικαιωθη*: B* *δικαιωθη* | *παντων* (Γ *απαντων*) post *των τε.* αυτ. (:: qui ordo praeter usum) cum AEGHKPSUVΓΔΛΠ 33. al plu cop go syr^{P} ... Ln Ti^{synops} ante *των* cum ℵB 69. 124. 157. 346. it vg (at hoc est fere ex usu Latinorum) syr^{sch} ... $ℵ^{c}DP^{w}LMX$ 1. 13. 28. al^{20} fere syr^{cu} arm om plane (hinc Gb^{0} :: ut Mt; ex eodem ut vdtr Ir^{40}).

36 Ἠρώτα δέ τις αὐτὸν τῶν Φαρισαίων ἵνα φάγῃ μετ'
αὐτοῦ· καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Φαρισαίου κατεκλίθη.
37 καὶ ἰδοὺ γυνὴ ἥτις ἦν ἐν τῇ πόλει ἁμαρτωλός, καὶ ἐπιγνοῦσα
ὅτι κατάκειται ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Φαρισαίου, κομίσασα ἀλάβαστρον
μύρου 38 καὶ στᾶσα ὀπίσω παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ κλαίουσα
τοῖς δάκρυσιν ἤρξατο βρέχειν τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ ταῖς θριξὶν

Diserte contrarium testatur Amb, vide post. | παντων: π εργων (:: id quod in Mt recepimus). Quod idem de Graecis testatur Amb[illegible]. Habet enim ad verba ab omnibus filiis suis: „Bene ab omnibus, quia circa omnes iustitia servatur, ut susceptio fiat fidelium, reiectio perfidorum. Unde plerique Graeci sic habent: iustificata est sapientia ab omnibus operibus suis, quod opus iustitiae sit, circa uniuscuiusque meritum servare mensuram."

36. ηρωτα: D a b c e f ff[2] g[1] vg[illegible] (sed non vg[illegible] [illegible]) syr[illegible] (non item syr[illegible]) Amphil[illegible] Amb[illegible] ηρωτησεν. Syr[illegible] sic: et venit Pharisaeus unus rogans eum etc | τις αυτον: D 1 al pauc (33. αυτ. post φαγη[illegible]) it vg (sed [illegible]) [illegible] αυτον τις | των φαρισαιων (V al pauc [illegible]): [illegible] al pauc [illegible] (:: debebat igitur αυτον omitti, ut est in evglistariis); [illegible] 1. 33. 69. 124. 131 [illegible] et [illegible] Amphil[illegible] ... [illegible] (:: quae [illegible] cum A [illegible] al plur. [illegible] cum [illegible] 1. 33. 131. [illegible] ... [illegible] cum [illegible] al plur Amphil[illegible]

37. [illegible]

38. [illegible]

τῆσ κεφαλῆσ αὐτῆσ ἐξέμαξεν, καὶ κατεφίλει τοὺσ πόδασ αὐτοῦ καὶ ἤλειφεν τῷ μύρῳ. 39 ἰδὼν δὲ ὁ Φαρισαῖοσ ὁ καλέσασ αὐτὸν εἶπεν ἐν ἑαυτῷ λέγων· οὗτοσ εἰ ἦν προφήτησ, ἐγίνωσκεν ἂν τίσ καὶ ποταπὴ ἡ γυνὴ ἥτισ ἅπτεται αὐτοῦ, ὅτι ἁμαρτωλόσ ἐστιν. 40 καὶ ἀποκριθεὶσ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν πρὸσ αὐτόν· Σίμων, ἔχω σοί τι εἰπεῖν. ὁ δέ· διδάσκαλε εἰπέ, φησίν. 41 Δύο χρεοφειλέται ἦσαν δανιστῇ τινί· ὁ εἷσ ὤφειλεν δηνάρια πεντακόσια, ὁ δὲ ἕτεροσ πεντήκοντα. 42 μὴ ἐχόντων αὐτῶν ἀποδοῦναι, ἀμφοτέροισ ἐχαρίσατο. τίσ

---

517 ... ς Ti post τουσ ποδ. αυτου cum ΑΡΧΓΔΑΠ unc^{9} al fere omn go cop syr^{p} aeth Amphil^{480} | ηρξ. βρεχειν (f g$^{2.}$ vid vg cop syr^{utr} et^{hr} arm): D εβρεξε, item *rigabat* b ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l q, *inrigabat* a, *lababat* e, *lavit* c Or^{int}, item syr^{cu} aeth | ταισ: Α τοισ | θριξιν ut ΝΑΒΕGΚLΡΧΓΔΑ etc; Ln θριξὶ cum DΜUΠ etc | εξεμαξεν cum Ν*ΑDLΧ 33. 106. 157. cop ... ς Ln Ti εξεμασσεν (sed Ε*Η*ΑΠ* al aliq -μασεν) cum Ν^{c}ΒΡΓΔ ΑΠ unc^{9} al pler it^{pler} (e om και ταισ θριξ. usq κατεφιλ. τ. ποδ. αυτ.) vg syr^{romn} Or^{int}

39. ο καλεσ. αυτον (et. Or$^{int4, 517}$ Amphil^{482}): D e παρ ω κατεκειτο ... syr^{hr} om | λεγων: DX 69. 106. al^{8} e syr^{p} ^{txt} arm Amphil^{482} Or$^{int4, 517}$ Aug^{bis} om | ει: excidit in GH al pauc | προφητησ cum ΝΑDLΡΧΓΔΑΠ unc^{9} al omn fere ... BX pp^{arh*} ο προφητ. | D ποδαπη. Eodem modo D Mc 13, 1 et Lc 1, 29 (Mt 8, 27 hiat) | ητισ απτεται: D^{Gr} Or$^{2, 225}$ η απτομενη

40. ειπεν (Χ ante ο ιc) πρ. αυτον: 33. πρ. αυτ. ειπ., Χ al pauc q ειπ. αυτω (syr^{cu} *dixit ei Iesus*), f* go *dixit ad Petrum*, e *ad Petrum dixit illi*, c *dixit Simoni* (pergons: *Simon*) | φησιν post διδ. ειπε c. ΝΒΙLΧ 1. 131. ... ς Ln post ο δε pon cum ΡΧΓΔΑΠ unc^{9} al pler it vg (b f q al vg *at ille ait*, c e *ille autem ait*, l *et ille ait*, a *qui ait*) go syr^{p}; item AD al^{8} cop aeth εφη (syr^{cu} et^{sch} *dixit ei*, syr^{odd} *ipse autem dixit*, syr^{hr} *et ille dixit*)

41. δυο cum ΝΑΒΙLΡΓΔΑΧΠ unc^{9} al pler a l q vg item^{vdtr} ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ ... D cop^{sch} syr^{p} ^{mg} aeth praem ο δε ειπεν (aeth add αυτω), arm *et dicit*, syr^{p} ^{txt} c.* *dicit ei*, syr^{hr} *dixit ei*; Χ ο δε ιc ειπεν, b e f *dixit ergo* (f' *autem*) *Iesus*, e *et Iesus ait*, syr^{cu} et^{sch} *dixit ei Iesus*, cop^{wi} *respondens Iesus dixit illi* | χρεοφειλετ. cum ΝΑΒDΕFGΗΙΚL^{emend*}ΜΡSVΧΓΔΑΠ carp etc ... ς χρεωφ. cum L*U al plu^{vid}. Praeterea -φιλεται ΝΑΒ*D LΡΔΑ al; Β^{2}ΕFGΗΙΚΜSUΧΓΑΠ al plu -φειλεται | δανιστη cum ΝΑΒ*DI LΡΔΑΧ al ... ς Ln δανειστη cum Β^{2}ΕFGΗΚΜSUΧΠ al plu (r praetermittit δανε litteras). Cf ad 6, 34. Cf Or$^{2, 225}$ ανθρωπω δανειστη χρεωφ. ησαν δυο· εισ οφει. etc. Amphil^{484} ενι ανδρι pro δανιστη | L 69. al pauc οφειλεν | πεντηκοντα (Or$^{2, 225}$ et$^{int 2, 268}$ et$^{2, 275}$ Amphil^{484} Dam$^{1, 601}$): D 69. a c syr^{cu} et^{sch} et^{hr} praem (syr^{hr} add) δηναρια

42. μη εχοντ. sine δε (Gb') cum BDLΡΧ 42. 63. 72. 114. 253. ^{w}eant a ff$^{2.}$ g$^{2.}$ l vg Or$^{2, 225}$ et$^{int 2, 268}$ Amphil^{484} Aug anonym$^{laps 272}$ (Gall^{3}) ... ς add δε cum ΝΑΙΧΓΔΑΠ unc^{9} al pler b f g$^{1.}$ q go cop syr^{p} arm

οὖν αὐτῶν πλεῖον ἀγαπήσει αὐτόν; 43 ἀποκριθεὶς Σίμων εἶπεν· ὑπολαμβάνω ὅτι ᾧ τὸ πλεῖον ἐχαρίσατο. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· ὀρθῶς ἔκρινας. 44 καὶ στραφεὶς πρὸς τὴν γυναῖκα τῷ Σίμωνι ἔφη· βλέπεις ταύτην τὴν γυναῖκα; εἰσῆλθόν σου εἰς τὴν οἰκίαν, ὕδωρ μου ἐπὶ τοὺς πόδας οὐκ ἔδωκας· αὕτη δὲ τοῖς δάκρυσιν ἔβρεξέν μου τοὺς πόδας καὶ ταῖς θριξὶν αὐτῆς ἐξέμαξεν. 45 φίλημά μοι οὐκ ἔδωκας· αὕτη δὲ ἀφ' ἧς εἰσῆλθον οὐ διέλειπεν καταφιλοῦσά μου

---

aeth Amb$^{tob\,619}$; item c e syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} *et cum non haberent*, Amphil^{464bis} Dam^{1,601} *μη εχ. ουν* | *αυτων* pri (Or Amphil^{464ter}): 8^{pe} al^{3} *seri* al pauc Dam^{1,601} om | *αυτων* sec: DI 69. 157. 262. a b c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ l q (non item e f) vg (sed non tol) arm aeth Amb$^{tob\,619}$ om | *πλειον* (D *πλεον*, F ^{zscr} *πλειονα*, et D al pauc a b c e ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ l vg [non item f q] syr^{hr} post *αυτον* pon, habent enim *αυτον πλε. αγαπησ.*) non praegresso *ειπε* cum ℵBDLX 1. 115. 131. 157. it vg cop syr^{cu} et ^{sch} aeth ... ς (Gb^{0}) Ti praem *ειπε* (sed A *επι*, unde fit *επι πλιον*) cum A EFGHIKMPSUVXΓΔΑΠ al pler go syr^{p} (addito c.^{9} *μοι*); syr^{hr} *dic mihi* ad finem versus, arm *dic* ante *τισ*. Cf et. auct$^{novat\,373}$ (ap Gall^{3}) *Et interrogavit: Quis illorum plus diligit?* | *αγαπησει αυτον* cum ℵBFLXΞ 33. 157. ... ς Ti *αυτον αγαπ.* cum AEGHIKMPSUVΔΠ al pler f tol go (D etc *αυτου πλε. αγαπ.* vide ante) ... Γ^{a} al pauc auct^{novat} om *αυτον*

43. *αποκριθεισ σιμων* (*σιμ.* et *ο σιμ.* vide post) sine copula cum BDL$^{\Theta}$Ξ 22^{ev} b c e (ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot vid}$) l vg cop; item arm *Dicit Simon*, syr^{cu} *Dixit ei Simon*, syr^{sch} *Respondit Simon et dixit*; aeth *Et respondit ei Simon* ... ς *αποκρ. δε ο σιμ.*, L^{n} *αποκρ.* [*δε*] *ο σιμ.* cum ℵAEFGHKL$^{\Theta}$MPSUVX ΓΔΑΠ al pler a f q go syr^{p} et ^{hr} Amphil^{485} (auct^{novat} *et respond. Sim.*) ... Ι 1. 131. al pauc *ο δε σιμων* | *σιμων* sine articulo cum ℵBLΓΞ ... ς L^{n} Ti *ο σιμ.* cum ADFΧΓΔΑΠ unc reli al om^{vid} | *πλειον*: D *πλεον* | *ο δε*: M 157. al pauc ff$^{2\cdot}$ add $\overline{\text{ις}}$, item syr^{cu} et ^{sch} *dixit ei Iesus* (contra syr^{p} *ipse autem dix. ei*; syr^{hr} *et dixit ei*)

44. *τω σιμωνι εφη* (et. Amphil^{485}): D it vg *ειπειν τω σιμωνι* (o *dixit ad simonem*, c *dixit: Simon*), item syrr^{omn} go aeth | *ταυτ. την γυν.* (e add *ploranlem*): L 47^{ev} om *την* | *υδωρ*: D 157. praem *και* | *μου επι τουσ ποδασ* cum ℵLX cop (*meis pedibus*); item X 33. cat$^{ox\,63}$ *μοι επι τουσ ποδ.*, item Ti *μοι επι ποδασ* cum B, *mihi ad pedes* e, D *επι ποδ. μοι*, *in pedibus mihi* a ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ q, *mihi in pedes meos* go, syr^{hr} *mihi pedibus meis* ... ς L^{n} *επι τουσ* (1$^{\bullet}$ 131. om) *ποδασ μου* cum AIFΓΔΑΠ unc$^{\Theta}$ al pler b c f g^{1} vg aeth Amphil^{485} | *θριξιν* (A *θρηξιν*, etiam v. 38) absque additam cum ℵABDIKLPXΞΠ al^{25} fere it vg go cop syr^{sch} et P et ^{hr} arm aeth ... ς (= Gb Sz) add *τησ κεφαλησ* cum EFGHMSUVΓΔΛ al plu syr^{cu}

45. *φιλημ. μοι*: A 184. 262. 346. 8^{pe} add *αγαπησ* | *εισηλθον* (et. b c f l q vg syr^{cu} et P ^{mg} g^{r} go arm aeth Amb$^{luc\,1288}$): L$^{\bullet}$ 13. 69. 157. 184. 262 346. y^{scr} 8^{pe} al plus^{10} a e ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ vg cop syr^{hr} et P ^{txt} syr^{hr}

τοὺς πόδας. 46 ἐλαίῳ τὴν κεφαλήν μου οὐκ ἤλειψας· αὕτη δὲ μύρῳ ἤλειψέν μου τοὺς πόδας. 47 οὗ χάριν, λέγω σοι, ἀφέωνται αἱ ἁμαρτίαι αἱ πολλαί, ὅτι ἠγάπησεν πολύ· ᾧ δὲ ὀλίγον ἀφίεται, ὀλίγον ἀγαπᾷ. 48 εἶπεν δὲ αὐτῇ· ἀφέωνταί σου αἱ ἁμαρ-

---

Amphil^{485} Aug^{serm99} (*ingressa est*) εισηλθεν (Gb') | διελειπεν cum ΝΑ ΚΙGΚLMS^{2}ΧΔΛΣΠ al mu Amphil^{485} ... ς Ln Ti διελιπε cum ΒDΓΠΡS*U Γ al plu | μου τους ποδας cum ΝΑΒDILΧΓΔΛΣΠ unc^{9} al fere omn; d (*mihi pedes*) Amphil^{485} ... Ln τ. ποδ. μου cum Ρ al pauc, item (quod in hac re vix probat) it vg etc

46. την κεφαλ. μου: a e ff^{2*} l syr^{hr*} auct$^{novat\ 373}$ *pedes meos*; aeth *caput meum et pedes meos* ... syr^{cu} *me* tantum habet (*tu non unxisti me*) | μου τους ποδ. cum ΝΚΜSΧΔΛΣΠ 1. 13. 69. 124. al sat mu ... Ln Ti τους ποδ. μου cum ΑΒΕFGΗLΡUVΓΣ al plu (sed LΧ syr^{sch} ante ηλειψ. pon, al pauc om μου) ... DI al pauc a b c e ff^{2*} l q arm auct^{novat} plane om (sed a e ff^{2*} l auct^{novat} vide ante)

47. Gb Sz ου χαριν λεγω σοι· | ου χαριν (itpler d vg *propter quod*): DΕ^{r} add δε | λεγω (ΝC): ℵ^{b} ειπον | αφεωνται: ℵ*ΜΑ 69. al aliq αφεονται, Ρ αφεονται. Latt sic: *remissa sunt* b ff^{2*} l q; *dimittuntur* c f, *remittuntur* a vg auct$^{novat\ 374}$; *remittentur* e g^{1*} am for ing | αυτησ αι αμαρτιαι αι (Κ 69. om) πολλαι cum ΝΑΡΚΠ 69. 300. al^{3ceri} al aliq (q go cop *pecc. eius multa*) Clem^{205} (δια τουτο αφεωνται αυτησ αι αμαρτιαι) Amphil^{485}; item *illi* (*ei*, b confuse *tibi*) *peccata multa* (e g^{1*} om *mult.*) a b c e f g^{1*} vg Or$^{int\ 2,\ 191}$ Amb^{plerumq}; item Ρ syr^{romn} arm αυτη αι αμαρτ. αυτησ αι πολλ., auct^{novat} *illi pecc. eius*: hinc Ln αυτη αι αμαρτ. αι πολλαι ... ς Ti αι αμαρτ. αυτησ αι πολλ. c. ΒΕGΗΙLΜS UVΧΓΔΛΣ al longe plu q go cop Bas$^{regg\ 472}$ ... D ff^{2*} l αυτη πολλα | οτι ηγαπ. πολυ (Γ πολλυ, Ρ πολλοι)· ω (Χ o, aeth *qui*) δε ολιγ. αφιετ. (Ρ 28. aeth αγαπα, fortasse item Χ qui post o δε ολιγ. α deficit; Β add και) ολιγ. αγαπα (69. αγαπατε, Ρ 28. aeth αφιεται): haec omnia et. Bas$^{regg\ 472}$ Aug^{ioh} et^{serm}; *quoniam dilexit multum* et. Or$^{int\ 2,\ 191}$ et^{697}; item Cyp^{228} *in evang. cata Lucam inquit*: *Cui plus dimittitur plus diligit, et cui minus dimittitur modicum diligit*; item Ir$^{int\ 213}$ *cui enim plus dimittitur plus diligit* ... D om; item e om οτι ηγαπ. πολυ (pergit: *cui autem pusillum dimittuntur diligit modicum*) ... arm parum apte: *quia cui multum remittitur multum diligit, quia multum dilexit*; *cui autem paullulum remittitur* etc

48. ειπεν δε etc: vg *dixit autem ad illam*, b g^{1*} f gat *dixit autem ad illam Iesus* (b *Ies. ad eam*: *Mulier*); e *dixit autem ad illam mulierem*; c *et dix. ad illam*: *Mulier*; ff^{2*} *et ait illi Iesus*; l q *dixit* (l *ait*) *illi Iesus*. Habent *ad illam mulierem* pro αυτη etiam syr^{cu} et^{sch} (non item syrΡ et^{hr} | αφεωνται: ℵ*ΜΑ 69. al aliq αφεονται | σου: Ρ al^{16} σοι, item *tibi* a b c e g^{1*} q vg. Praeterea habent *tibi pecc. tua* f ff^{2*} l syr^{cu} et^{sch} et^{hr} (et Ρ qui *tua* cum asterisco) arm Or$^{int\ 5,\ 575}$ (qui certe vdtr huc spectare)

τίαι. 49 καὶ ἤρξαντο οἱ συνανακείμενοι λέγειν ἐν ἑαυτοῖς· τίς οὗτός ἐστιν, ὃς καὶ ἁμαρτίας ἀφίησιν; 50 εἶπεν δὲ πρὸς τὴν γυναῖκα· ἡ πίστις σου σέσωκέν σε, πορεύου εἰς εἰρήνην.

VIII.

1 [7.10] Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ καθεξῆς καὶ αὐτὸς διώδευεν κατὰ πόλιν καὶ κώμην κηρύσσων καὶ εὐαγγελιζόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, καὶ οἱ δώδεκα σὺν αὐτῷ, 2 καὶ γυναῖκές τινες αἳ ἦσαν τεθεραπευμέναι ἀπὸ πνευμάτων πονηρῶν καὶ ἀσθενειῶν, Μαρία ἡ καλουμένη Μαγδαληνή, ἀφ' ἧς δαιμόνια ἑπτὰ ἐξεληλύθει, 3 καὶ Ἰωάννα γυνὴ Χουζᾶ ἐπιτρόπου Ἡρῴδου καὶ Σουσάννα καὶ ἕτεραι πολλαί, αἵτινες διηκόνουν αὐτοῖς ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐταῖς.

Mt 27, 55 Mc 15, 41

---

49. συνανακειμενοι: I add αυτω | εν εαυτοις: A εν αυτοις | ουτος εστιν cum ℵABLXΓΔΑΠ unc^{2} al pler (131. om εστ.) go etc ... Ln εστ. ουτ. (:: ut 5, 21 lectione non fluct) cum DP 1. 13. 69. 157. 346. c^{ser} it (sed b om ουτος) vg cop

50. ειπεν δε (f *ipse autem dixit*): b c e (non item it^{rell} vg) syr^{sch} (non item syr^{rell}) add *Iesus* | γυναικα: D add γυναι | εισ ειρηνην (g^{1} l *in pacem*): D εν ιρηνη, item it^{pler} vg *in pace*

VIII, 1. καθεξης: A εξης | και αυτος (exprim et. it^{pler} vg syr^{P}): e syr^{cu} om; syr^{sch} *Iesus*, aeth *domin. Iesus* | διωδευεν (al pauc διοδευεν, ℵ εδιωδευεν): ℵ 49. 122. 248. Bas^{eth} add διωδευσεν | κηρυσσων: syr^{cu} om (*circumibat et evangelisabat*) | οι δωδεκα (g^{1} *et discipuli cum illo*): 6. 11. 243. add αποστολοι, item a b c f q (non item e ff^{2} l vg) *discipuli* | συν αυτω: D μετ αυτου

2. τινες (et. a c e f vg arm; cf et. Or^{1,} [280] εν γαρ τοις ευαγγελιοις γυναικες τινες τεθεραπευμεναι απο των ασθεν. αιτιων, εν αισ ην etc): b ff^{2}. g^{1}. l q syr^{cu} et^{sch} (et. P ?) cop aeth go non exprim | ασθενειων ℵBΓΔΠ unc^{2} etc: ADPVXΔ al ασθενιων | μαρια cum ℵBDXΓΔΔΠ unc^{2} al pler ... ALP 1. 33. 131. μαριαμ (:: cf ad Mt 27, 56) | ΨΧΔΠ^{1} al mu μαγδαλινη | αφ (*a qua* b q): D εξ, item *ex* a c e f (d ff^{2}. g^{1}. vg *de qua*) | επτα (D ζ, b d *VII*): D ff^{2}. g^{1}. vg^{cle} et mss aliq (ut ing gat mm) ante δαιμ. pon, P om ... H al^{5} πολλαι, c (post *daemonia exierant*) *duodecim* (:: quod confusis XII et VII ortum vdtr) | εξεληλυθει: cop^{wi} et ds syr^{cu} *exierat*

3. ιωαννα cum ℵALXΓΔΔΠ unc^{2} al omn^{vid} etc: BD syr^{P} mg gr ιωανα | σουσαννα: Mr al^{60} fere Or^{1,} [280] (sed fluct cdd) σωσαννα | ετεραι: A ετεραισ | αιτινες: D al^{5} a c ff^{2}. l q (non item b e f g^{1}. vg) add και. Item Tert^{marc4,} [19] „quod divites Christo mulieres adhaerebant, *quae et de facultatibus suis ministrabant ei*" etc | αυτοις (Gb' Sa) cum BDE ΓΘΗΚSUVΓΔΔ al^{90} fere c e f ff^{2}. g^{1}. am for iac em gat san al (ap Lcam

4 [16.2] *Συνιόντος δὲ ὄχλου πολλοῦ καὶ τῶν κατὰ πόλιν ἐπι-* 4—8
πορευομένων πρὸς αὐτὸν εἶπεν διὰ παραβολῆς· 5 *ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπεῖραι τὸν σπόρον αὐτοῦ. καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν ὃ μὲν ἔπεσεν παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ κατεπατήθη, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατέφαγεν αὐτό·* 6 *καὶ ἕτερον κατέπεσεν ἐπὶ τὴν πέτραν, καὶ φυὲν ἐξηράνθη διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἰκμάδα·* 7 *καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐν μέσῳ τῶν ἀκανθῶν, καὶ συνφυεῖσαι αἱ ἄκανθαι ἀπέπνιξαν* Mt 13, 1—9 Mc 4, 1—9

Brug.) sax go syr^{cu} et^{sch} et$^{p\ mg}$ Aug (Or$^{1,\ 300}$ *παρειχον τοις μαθηταις εκ των υπαρχοντων αυταις τροφας*) ... ς Ln (ex errore de B) *αυτω* cum ℵALMXΠ 1. 33. al sat mu a b l q vg^{cle} et^{mss} alliq (ut fu ing perus) cop syr$^{p\ txt}$ arm aeth Tert$^{marc\ 4,\ 19}$ (vide ante) :: cf Mt 27, 55 et Mc 15, 41 ubi est, alio quidem nexu, *διακονουσαι αυτω* et *διηκονουν αυτω* | *εκ* (Gb″) cum ℵABDKLΠ 1. 69. 124. al^{15} Or (vide ante) (it vg *de*) ... ς *απο* cum K^{2}(*om *απο τ. υπ. α.*)ΓGHMSUVΧΓΔΛ al longe plu | *αυταις* (ℵ^{c} et$^{1am\ a\ ut\ vdtr}$; H *-τοις*): ℵ*D *αυτων*

4. *συνιοντος* (ℵ^{c}): ℵ* 157. 248. g^{scr} al pauc *συνοντος* ... D 13. 69. 124. 346. *συνελθοντος* (d *congregato*); a c *convenienti*, it^{pler} vg *cum - convenirel* (*-sset, -rent, -ssent*; e *venissel*) | *κατα*: D add *την* | *δια παραβολης* (f g^{2}· vg *per similitudinem*): D 39. b l q *παραβολην τοιαυτην προσ αυτουσ* (b *similitudinem ad illos talem*), c g^{1}· *parabolam* (g^{1}· *similitudinem*) *ad illos*; e Or$^{int\ 2,\ 235}$ *similitudinem* (Or *parabolam*) *talem*; a *parabolam*, ff^{2}· *similitudinem*. Etiam syr^{cu} praem *illis*

5. *εξηλθεν*: q^{ser}· a b e ff^{2}· g$^{1.\ 2}$· l q (non item c f vg Or$^{int\ 2,\ 235}$) syr^{cu}et hr (non^{sch} nec^{p}) praem *ιδου, ecce* :: cf ll. pp. | *του σπειραι* (it vg *seminare*) et. Tit$^{cat\ ox\ 65}$ et Cyr^{ibid} (et. Iust$^{tr\ 125}$ *ο εμοσ κυριοσ ειπεν· εξηλθεν ο σπειρ. του σπειραι τον σπορον*): DKΠ al^{6} om *του* (:: cf ad Mt), A* om^{vid} *τ. σπειρ.* | *τον σπορ. αυτου*: c syr^{cu} arm^{mss} om (:: ut Mt), Iust^{tr} om *αυτου* ... l Amb$^{p\ 236}$ *agrum suum* | *αυτου* (ς *αὐτοῦ*) cum ℵB DEFGHKLUXΔΘ al plu ... Ti *εαυτου* c. AMSVΓΔ al^{40} fere (Tit l. l. *τον ιδιον σπορον. διατι τον ιδιον; - χς δε ιδιον εχει σπορον* etc) | *αυτου*: D om | *ο μεν* (Iust^{tr} pergit: *και ο μεν επεσεν εισ την οδον, ο δε εισ τασ ακανθ., ο δε επι τα πετρωδη, ο δε επι την γην την καλην*): B a *μεν* :: cf Mt | *παρα*: B (ut nuper recognovi) *επι* | *του ουρανου* et. c f g^{2}· vg go cop syr^{p} et^{hr} arm aeth Or$^{int\ 2,\ 214}$: D a b e ff^{2}· l q syr^{cu} et^{sch} om :: ut ll. pp. | *αυτο* (F *αυτον*): B *αυτα* :: ut Mt

6. *ετερον*: D *αλλο* :: ut ll. pp. | *κατεπεσεν* cum BLRΞ ... ς Ln *επεσεν* (:: ut ll. pp. lectione non fluct) cum ℵADΧΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} | *επι την*: Χ 131. *παρα την*, B om *την* | *φυεν*: L *εφυεν* | *δια* (ℵ^{c} etiam a vid): ℵ *και δια*

7. *ετερον*: D *αλλο* :: ut ll. pp. | *εν* (ALPRΞ *εμ*) *μεσω*: D *μεσον* (d *in medio*) | *συνφ.* cum ℵADL ... ς Ln Ti *συμφ.* cum BΓΓΔΛ unc reli al certe pleriq ... ΧΠ al pauc *φυεισαι*, L *συνφυεισαν* | *αι* (G om) *ακανθαι*: syr^{cu} non exprim | *απεπνιξαν* (ℵ^{c}): ℵ *επνιξαν* (:: nescio an praestet; Mt enim *απεπν.*, Mc *συνεπν.*)

αὐτό· 8 καὶ ἕτερον ἔπεσεν εἰσ τὴν γῆν τὴν ἀγαθήν, καὶ φυὲν ἐποί-
ησεν καρπὸν ἑκατονταπλασίονα. ταῦτα λέγων ἐφώνει· ὁ ἔχων
ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω.

9 Ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τίσ αὕτη εἴη ἡ πα-
9 a Mt 13, 10 a Mc 4, 10–12 ραβολή. 10 ὁ δὲ εἶπεν· ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὰ μυστήρια τῆσ
Es 6, 9 βασιλείασ τοῦ θεοῦ, [77.1] τοῖσ δὲ λοιποῖσ ἐν παραβολαῖσ, ἵνα βλέ-
11–15 Mt 13, 18–23 Mc 4, 13–20 ποντεσ μὴ βλέπωσιν καὶ ἀκούοντεσ μὴ συνιῶσιν. 11 [78.2] ἔστιν
δὲ αὕτη ἡ παραβολή. ὁ σπόροσ ἐστὶν ὁ λόγοσ τοῦ θεοῦ. 12 οἱ δὲ
παρὰ τὴν ὁδόν εἰσιν οἱ ἀκούσαντεσ, εἶτα ἔρχεται ὁ διάβολοσ καὶ

---

8. ετερον: D 282. αλλο :: ut ante | επεσεν (ℵ^c): ℵ* εφυεν | εισ cum ℵAB F^wLRXΓΔΛΣΠ unc^s al pler b e f ff^2. g^1.2. l q vg... ς (= Gb Sz) επι (:: cf Mt) cum D al non ita mu, item *super* a c d | την αγαθην: D a c e syr^cu et sch arm add και καλην (syr^cu *et fructiferam*) :: την καλην Mt et Mc | και φυεν (L εφυεν, D^gr add και) ἐποιησεν (ita ℵ^a et c): ℵ* και εφυεν και εποιησεν (:: a qua lectione et D et L pendere videntur), item e f *germinavit* (e *fructificavit*) *et fecit* | ταυτα usque ακουετω: cf ad v. 15.

9. επηρωτων: 69. -τουν | αυτου: R a b c ff^2. arm om | τισ (D praem το) sine λεγοντεσ cum ℵBDLRX 1. 33. 157. 346. it^pler vg (et. 130^lat) cop syr^cu et sch arm Or^int 3, 835 ... ς (Gb^0 prob Schu) praem λεγοντεσ cum AXΓΔΛΠ unc^s al pler f q go syr^p et^hr aeth | τισ αυτη ειη η (B om) παραβολη cum ℵB 33., item τισ ειη αυτη η παρ. 1. 131. 209., *quae* (a *quidnam*) *esset haec parabola* a b ff^2. g^1.2. l vg Or^int, item omisso ειη LX; similiter f q *quae est haec parabola* ... ς Ln Ti τισ ειη (K ει) η παρ. αυτη cum ADXΔΛΠ unc^s al pler; item *quae esset similitudo ista* e, *quae sit parabola haec* c; Γ al pauc (omisso ειη) τισ η παραβ. αυτη ... R περι τησ παραβολησ :: cf ad Mc 7, 17

10. ειπεν (1. 118. εφη): 1. 69. 118. 282. 346. al pauc c e cop syr^cu et sch et p mg et hr add αυτοισ (it^pler vg *quibus ipse dixit*) | γνωναι: D post του θεου pon, a om (habet enim sic: *vobis traditum est mysterium regni dei*) | εν παραβολαισ (e *ceteris autem non est datum nisi in similitudinem*): A 13. 262. 346. 8^pe b add λαλω (:: ut Mt 13, 13). Similiter g^1. *ceteris autem non est datum nisi in parabolis dicetur*; syr^cu *illis autem qui foris sunt non est datum ut scirent, propterea in parabolis dicitur eis* | μη βλεπωσιν: DLX 1. 131. μη ιδωσιν (D ειδ.)... R βλεπωσιν και ιδωσιν :: ut Mc | ακουοντεσ: A ακουσαντεσ | μη συνιωσιν (1. al pauc συνωσιν): ℵR 13. 69. 124. i^cant ακουσωσιν (ℵ ακουωσιν, ℵ^c huic voci puncta imposuit sed rursus delevit) και μη (i^cant μηδε) συνιωσιν, F^w gat cop syr^p mg aeth μη ακουσωσι μηδε συνιωσιν (:: cf ll. pp.) ... d tantum *non audiant*

11. ο λογοσ του: D ο λογ. ο του

12. εισιν: A om | οι ακουσαντεσ cum ℵBLUX 14. 28. 42. 244. d^scr 3^pe ... ς Ln Ti οι ακουοντεσ cum AKGHKMRSVXΓΔΛΠ al pler, item *qui au-*

αἴρει τὸν λόγον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν, ἵνα μὴ πιστεύσαντες σωθῶσιν. 13 *οἱ δὲ ἐπὶ τὴν πέτραν οἳ ὅταν ἀκούσωσιν μετὰ χαρᾶς δέχονται τὸν λόγον, καὶ οὗτοι ῥίζαν οὐκ ἔχουσιν, οἳ πρὸς καιρὸν πιστεύουσιν καὶ ἐν καιρῷ πειρασμοῦ ἀφίστανται.* 14 *τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας πεσόν, οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκούσαντες, καὶ ὑπὸ μεριμνῶν καὶ πλούτου καὶ ἡδονῶν τοῦ βίου πορευόμενοι συνπνίγονται καὶ οὐ τελεσφοροῦσιν.* 14 *τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ γῇ, οὗτοί εἰσιν οἵτινες ἐν καρδίᾳ καλῇ καὶ ἀγαθῇ ἀκούσαντες τὸν λόγον κατέχουσιν καὶ καρποφοροῦσιν ἐν ὑπομονῇ.* 16 *Οὐδεὶς δὲ λύχνον ἅψας καλύπτει* 11, 33 Mc 4, 21 Mt 5, 15

dicunt it vg etc ... D οι ακολουθουντες. Praeterea x 124. c^{ser} b c e syr^{cu} et^{sch} add *τον λογον* (b syr^{cu} *verbum dei*). Libere Or$^{int\ 2,\ 474}$ *qui autem secus viam seminati sunt, ii sunt qui audiunt verbum et cum laetitia accipiunt; venit autem zabulus et tollit de corde eorum quod seminatum est.* Cf ll. pp. | *ειτα* (et. syrP $^{mg\ gr}$): D *ων* (d *quorum*). Libere it^{pler} (et Or^{int}) *venit autem*; syr^{cu} et^{sch} et^{hr} aeth *et* (arm *et deinde*) *venit* | *τον λογον*: e om; D a b c f l q (non item ff^{2}. g^{1}. vg) post *απ. της* (A *τας*) *καρδ. αυτων* pon

13. *επι την πετραν* c. ℵ*DF^{w}X 48^{ev} Or$^{1,\ 306}$ (*κατα δε τον λουκ.*) ... ς Ln Ti *επι της πετρας* cum ℵ^{c} ABLRΓΔΛΠ unc rell al pler Bas$^{eth\ 228}$ | *μετα χαρας*: syr^{cu} praem *ευθυς* :: ut ll. pp. | *τον λογον*: ℵ* add *του θεου* | *και* (et. Or$^{1,\ 306}$): ℵ* om | *ουτοι* (et. Or$^{1,\ 306}$): B* *αυτοι* ... D e syr^{cu} arm aeth om | *πιστευουσιν*: ita ΝABEKLUXΓΔΛΠ etc ... DM etc -*σι*, ut Ln | *πειρασμου*: K -*σμὸν* | *αφιστανται*: syr^{cu} reddit *σκανδαλιζονται* :: ut ll. pp.

14. *πεσον*: A 13. 262. 8^{pe} ieant *εμπεσον* (G^{pe} *εκπεσ.*) | *ακουσαντες* (e f ff^{2}. g^{1}. vg go syrP): KΠ 33. 131. al^{10} a b c l q syr^{cu} et^{sch} et^{hr} cop arm aeth *ακουοντες* (*qui audiunt*). Praeterea 1. 131. 157. 254. c^{ser} a c f g^{1}. syr^{cu} et^{sch} arm praem (vel add, ut c^{ser} a c f g^{1}. et vv rell) *τον λογον* | *υπο μεριμνων και πλουτου* (Or$^{4,\ 14}$): D 64. c^{ser} e f aeth *υπο μεριμν.* (c^{ser} add *του*) *πλουτου*, l *a sollicitudinibus saeculi et divitiarum* | *ηδονων*: A 251. arm praem *υπο* | *συνπνιγ.* (ABD -*πνειγ.*) cum ΝADERA etc ... ς Ln *συμπν.* cum GHKLMSUXΓΔΠ al certe pler

15. *εν τη καλη γη*: D 157. Or$^{1,\ 306}$ *εις την καλην γην*, item *in* (Amb *super*) *bonam terram* (*terr. bon.*, f syr^{cu} add *cecidit*) it vg Ambp$^{ss\ 96}$ | *καλη και* (et. Or$^{1,\ 306}$): D a b c e ff^{2}. l q Ambp^{ss} (non item f g$^{1.\ 2.}$ vid vg) om | *ακουσαντες*: 69. 124. 346. al pauc *ακουοντες*, item it vg *audientes* vel (ita b e) *qui audiunt* | *τον λογον*: D add *του θεου* | *καρποφορουσιν*: L *τελεσφορουσιν* | *εν υπομονη* (13. 69. 346. al aliq add *πολλη*): E^{2}F^{2}G^{2}HMS^{mg}UXΓΔ al^{60} fere (ex his ^{60} nonnulli eadem versu 8 omittunt) ac (postquam eadem v. 8. omiserunt) evgli pler syr^{hr} (ie et. v. 8. habet) add *ταυτα* (K add *δε*) *λεγων εφωνει* (al pauc *εφη*)· *ο εχων ωτα ακουειν* (G^{2} al mu om) *ακουετω*. Quibus verbis 49^{ev} hanc notam addit: *οὕτως μὲν ἀναγινώσκεται καὶ τελειοῖ εἰς τὰς ἓξ ἐκλη-*

12, 2 Mc 4, 22 Mt 10, 26 αὐτὸν σκεύει ἢ ὑποκάτω κλίνης τίθησιν, ἀλλ' ἐπὶ λυχνίας τίθησιν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι βλέπωσιν τὸ φῶς. 17 [20. 2] οὐ γάρ ἐστιν κρυπτὸν ὃ οὐ φανερὸν γενήσεται, οὐδὲ ἀπόκρυφον ὃ οὐ μὴ γνωσθῇ 10, 26 Mc 4, 24 sec Mt 13, 12 25, 29 καὶ εἰς φανερὸν ἔλθῃ. 18 [21. 5] βλέπετε οὖν πῶς ἀκούετε· ὃς ἂν γὰρ ἔχῃ, δοθήσεται αὐτῷ, καὶ ὃς ἂν μὴ ἔχῃ, καὶ ὃ δοκεῖ ἔχειν ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.

σιασ. εἰσ δὲ τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν τό· ταῦτα λέγων ἐφώνει, οὐ λέγεται, ἀλλὰ μετὰ τὸ ἐν ὑπομονῇ προστίθεται ταῦτα· οἱ δὲ ἀρχιερεῖσ usq *καὶ τὰ τοῦ θε. τῷ θε.* (20, 21—25)

16. *ουδεισ*: syr^{cu} praem: *Parabolam alteram dicebat.* | *δε* (et. Bas$^{eth\,250}$): 346. al^{20} fere item evgll cop syrr (sed non syr^{hr}) al om | *αυτον* (a e f vg): 1. b c ff^{2}. l q om | *σκευει* (a f ff^{2}. g$^{1.\,2}$. vid l q vg *vaso* vel *vase*): 1. 131. *εισ σκευοσ*, al aliq *εν σκευει* ... b *sub modio*, c *sub modium* (:: cf ll. pp.), e plane om | *αλλ* cum ΝΑΒΕGΗΚΜSUV^{all} ΧΓΔΛΞΠ etc ... DL 33. *αλλα* | *επι λυχνιασ* cum ΑΒΕFGHLSVΓΔΛΧ al plu Bas$^{eth\,250}$ ... ΝDΚΜUΧΠ al^{20} fere *επι την* (U al om) *λυχνιαν* :: ut 11, 33 et Mt et Mc | *τιθησιν* sec (D *τιθει*) cum ΝΒ(D)FLΑΧ 1. 13. 69. 71. 99. 116. 124. 131. 157. 209. 220. 346. Bas$^{eth\,cod}$ ... ς *επιτιθησιν* cum ΑΕFGΗΚΜS UVΧΓΔΠ al longe plu Bas$^{eth\,250\,edd}$ (:: cf ad Mc) ... e l aeth om; syr^{cu} add *aut in loco abscondito* | *εισπορευομενοι*: Α *εκπορ.* | *βλεπωσιν* (13. 346. al$^{8\,scri}$ al *-πουσιν*): *-σιν* ut ΝΑΒΕΧΓΔΛΧ etc ... DΚLMUΠ etc *-σι* (ita et. Ln) | *ινα οι* usque *φωσ* (1. 131. *το φωσ* ante *βλεπ.*) et. Or$^{int\,3,\,666}$ Bas$^{eth\,250}$: e *ut omnibus luceat* (:: cf Mt) ... B plane om (:: cf Mc)

17. *εστιν* (*-ιν* ut ΝΑΒΕLSΧΓΔΛΧ etc; Ln rursus *-ι* cum DΚMUΠ etc): UX 8^{pc} al pauc add *τι* :: ut Mc (a c e *nihil est enim* etc; contra it^{pl} vg *non est enim* vel *non enim est*) | *φανερον γενησεται* (D *φα. εσται* et d *in palam venit*), a *palam fiat*, it^{pler} vg *manifestetur* (e *stabitur*), f *reveletur*: 1. 131. 157. al^{5} (it^{pler} vg) Cyr$^{4,\,294}$ *φανερωθησεται* (et. Cyr ador^{221} e *ου μη φανερωθησεται*, Or vero $^{3,\,225}$ libere *ουδεν κρυπτον ο ου φανερωθησεται, και ουδεν κεκαλυμμενον ο ουκ αποκαλυφθησεται*) | *ο ου μη* (L super lineam) *γνωσθη* cum ΝBLX 33. Cyr$^{ador\,et\,4,\,294}$, item D 157. *αλλα* (157. *ει μη*) *ινα γνωσθη*. Latini: *quod non cognoscatur* (e e f al vg), *nisi cognoscatur* (b ff^{2}. q), *nisi ut cognoscatur* (a l) ... ς Ti e ου (F add *μη*) *γνωσθησεται* cum ΑΧΓΔΛΠ unc^{9} al pler

18. *ουν* (e f g$^{1.\,2}$. vid vg syr^{P} et^{hr} etc): 254. a b c ff^{2}. l q syr^{cu} et^{seh} om | *ακουετε*: 13. 69. 124. 346. add *και προστεθησεται υμιν τοισ ακουουσιν* :: cf Mc | *αν γαρ* cum ΝBLX 157. ... ς Ln *γαρ αν* cum DΚS UΧΔΠ al mu, Ti *γαρ εαν* cum ΑΕFGΗΜVΓΔ 1. al^{50} (ac multo plurib^{vid}); 28. al pauc om *αν* | *εχη* pr: ΗΓΔ al mu *εχει* | *δοθησ. αυτω*: 44^{ev} syr^{cu} add *et abundabit* :: cf Mt 13, 12 | *οσ αν* cum ΝΑΒDΚLΧΠ al mu ... Ln (ex errore) Ti *οσ εαν* cum EFGΗΜSUVΧΓΔΛ al plu | *μη*: Α *ουκ* | *εχη* sec: ΗΜΑ al mu *εχει* | *και* (e om) e *δοκει* (V *-κειν* vitiose) *εχειν*: D e post *αρθησ. απ αυτου* pon

19 [B2.2] *Παρεγένετο δὲ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἠδύναντο συντυχεῖν αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον.* 20 *ἀπηγγέλη δὲ αὐτῷ ὅτι ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἑστήκασιν ἔξω ἰδεῖν σε θέλοντες.* 21 *ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν πρὸς αὐτούς· μήτηρ μου καὶ ἀδελφοί μου οὗτοί εἰσιν οἱ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἀκούοντες καὶ ποιοῦντες.* 19–21 Mc 3, 31—35 Mt 12, 46—50

19. *παρεγενετο* cum BDX 50. 71. cop ... ς Ln Ti *παρεγενοντο* cum ℵALΓ ΔΛΧΠ unc[9] al pler it vg etc :: similis ratio ap Mc, ubi *ερχεται* praetulimus lectioni *ερχονται* | *η μητ. αυτου* c. ND 69. c[ser] y[scr] al[2ser] al[6] e e (sed c[ser] c e om *αυτου* post *αδελφοι*) cop syr[cu] et[sch] et[hr] aeth Epiph[mare 212] et[225] (bis *ουκ ειχεν· η μητ. αυτου και οι αδ. αυτου, αλλα μονον· η μητ. σου και αδ. σου*) ... ς Ln Ti om *αυτου* cum ABL XΓΔΛΠ unc[9] al pler it[pler] vg syr[P] etc | *οι αδ. αυτου*: syr[cu] add *et stabant foris* | *ηδυναντο* cum ℵABDFHMSXΓΔ al plu; item LX *ηδυνοντο* ... EGKUVΔΠ tisch[2] al[11scr] al mu *εδυναντ.*

20. *απηγγ. δε* cum ℵBDLXΞ 33. 69. 157. 346. al[pc] a b ff[2·] g[1·] l q (et c *nuncintum est ergo ei*) cop ... ς Ti *και απ.* cum AΓΔΛΠ unc[9] al pler (251. *και απ. δε*) e f g[2·vid] vg go syr[cu] et[utr] et[hr] arm aeth Bas[eth255] | *απηγγελη* (P al pauc *-ελλη*, al[4 wetst] h[ser] al *-ελθη*): X cop *απηγγειλαν*, syr[cu] et[sch] *dixerunt* | *αυτω* sine additam cum ℵBDLΔX 1. 22. 33. 131. 157. 209. it vg (et. 130[lat]) go cop syr[cu] et[sch] et[hr] aeth (Bas[regg 479] *οτε απηγγελη αυτω οτι η μητ. σου και οι αδ. σου εξω εστ. ιδ. σε θελ.*) ... ς Ti add *λεγοντων* cum AXΓΔΠ unc[9] al pler syr[P] arm Bas[eth255] | *οτι* cum ℵDLX 1. 131. 157. 251. y[scr] a b c e f ff[2·] g[1·] l q cop (ex usu linguae) syr[P] et[hr] go Bas[regg 479] ... ς Ln Ti om cum ABΓ ΔΛΠ unc[9] al pler vg (*gat ecce*) syr[cu] et[sch] arm aeth | *σου pri*: ℵ om | *εστηκ. εξω*: D 130[scr] et[lat] c e aeth Bas[regg] Tert[marc 4, 19] („non potuisse illi annuntiari quod mater et fratres eius foris starent, quaerentes videre eum") *εξω εστηκ.* | *ιδειν σε θελοντες* cum ℵALXΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] (Eus[steph 225] *ειπε τισ αυτω· ιδου η μητ. σου και οι αδελφ. σου εστηκασιν εξω ιδειν σε θελοντ.*) Bas[eth 255] et[regg 479] ... BX *ιδ. θελ. σε* ... it vg syr[cu] et[utr] et[hr] *volentes te videre* (sed e sic: *quia mater eius et fratres foris stant volentes* [sequitur *t* erasum] *eum videre*) ... D ζητουντες σε (:: cf ll. pp.)

21. *αποκριθεισ*: 1. 131. arm om | *προσ αυτουσ*: Ln (ex errore) *αυτοισ* c. D 127. 7[pc] c e Bas[eth255] | *μητηρ*: DXΔ al mu praem *η*, iidem ante *αδελφ.* praem *οι*. Tert[marc] ante *Mater mea* etc add *quae mihi mater et qui mihi fratres*. Item teste Tert[carn 7] Apelles cum similibus „ipsum deum volunt negare esse natum, quod dixerit: *quae mihi mater et qui mihi fratres*." | *μου* sec: 1. y[scr] al pauc b ff[2·] om | *του θεου*: ℵ om (:: vide ad vv. 13 et 15) | *ακουοντεσ*: ℵ *ακουσαντεσ* | *ποιουντεσ* sine *αυτον* cum ℵABDLΔΠ al plus[20] (vide post de ℵ[2]v[2]) it vg go syr[P] arm aeth Bas[eth 255] et[regg 479] Tit[cat ox 67] ... ς (= Gb) add *αυτον* c. EFGH[2] KMSUV[2]XΓΔ al plu cop syr[cu] et[sch] et[hr] Cyr[luc 220 sq] (Tert[marc 4, 19] „*quis mihi mater et qui mihi fratres?*" „subiungens *nisi qui audiunt verba mea*

22–26 Mc 4, 35–41 Mt 8, 18 23–27

22 [33. 2] Ἐγένετο δὲ ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν καὶ αὐτὸς ἐνέβη εἰς
πλοῖον καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· διέλθωμεν
εἰς τὸ πέραν τῆς λίμνης· καὶ ἀνήχθησαν. 23 πλεόντων δὲ αὐτῶν
ἀφύπνωσεν· καὶ κατέβη λαῖλαψ ἀνέμου εἰς τὴν λίμνην, καὶ συνε-
πληροῦντο καὶ ἐκινδύνευον. 24 προσελθόντες δὲ διήγειραν αὐτὸν
λέγοντες· ἐπιστάτα ἐπιστάτα, ἀπολλύμεθα. ὁ δὲ διεγερθεὶς ἐπετί-
μησεν τῷ ἀνέμῳ καὶ τῷ κλύδωνι τοῦ ὕδατος· καὶ ἐπαύσαντο, καὶ
ἐγένετο γαλήνη. 25 εἶπεν δὲ αὐτοῖς· ποῦ ἡ πίστις ὑμῶν; φοβη-

---

et faciunt ea). V demum post notam τελ (i. e. τελος) eadem manu insertum habet αυτον (sic certe testatur Mtthaei); H vero post ποιουντεσ punctum habet; quod qui posuit, non agnovit αυτον quod subsequitur (:: cf simillimum locum 11, 28)

22. εγενετ. δε cum ℵABDKLMUΠ 1. 33. 69. al plus[20] it vg go cop syr[sch] et P ... ς και εγεν. cum EFGHSVXΓΔΛ al plu syr[cu] arm aeth | εν μια (ℵ[a]): ℵ* om εν | και (121. c cop arm om) αυτοσ (ℵ[a]): ℵ* om; item e *ut ascenderent* (corrige *-deret*) *in navem et discentes eius*; de D vide post | και αυτ. ενεβη (it vg *ascendit*) cum ℵ[a]ABEKSUVXΓΔΛΠ al plu it[pler] vg go cop syr[P] al; item GH al mu addito ο ιϛ, item syr[cu] et [sch] *ascendens Iesus scdit* ... FLM 13. 69. 124. al plus[50] κ. αυτ. (F add ο ιϛ) ανεβη ... D αναβηναι αυτον (d corrupte *ascenderunt eum*) sed seqq κ. οι μαθ. αυτ., *et discipuli eius*, non mutata sunt | πλοιον: HMV 69. 124. 346. al mu το πλοι. | Λ y[scr] al διελθομεν | και ανηχθησαν: syr [cu] et [sch] om

23. λαιλαψ (U -λαμ, p[scr] -λαμψα ubi α ex ανεμου assumptum): DFKXΔ al mu λελαψ | ανεμου: D add πολλη | εισ τ. λιμνην: B a ante ανεμου pon ... b e ff[2.] g[1.] l q (non item c f g[2.] vg) om | και συνεπληροιντο (a vg): f ff[2.] g[2.] l *et complebatur fluctibus navicula* (f *nav. compl. fluct.*), b g[1.] q *et implebatur a fluctib. navicula*, item syr[cu] ... e om; syr[sch] *et prope erat navis ut mergeretur* (omissis και εκινδυν.)

24. προσελθοντ. (Δ ελθοντ.) δε: KΠ 300. al mu syr[cu] et [sch] aeth και προσελθ. | επιστατα επιστατα cum ℵABLΔΛΠ unc[9] al plu q syr[sch] et P arm[ed] ... ℵ[a] vel [ca] (non item [c] vel [cb]) XΓ al[30] fere it[pler] vg go cop syr[cu] arm[mss] aeth Cyr[act 51] alterum om ... D κυριε κυριε. Praeterea U al aliq add σωσον :: e Mt (Cyr[luc 221] et [cat ox 67] επιστατα, σωσον, απολλυμ.) | διεγερθεισ cum ℵBL 13. 33. 106. 124. Cyr[act 51] ... ς Ln εγερθεισ cum ADXΓΔΛΠ unc[9] al pler Epiph[marc 312] et [326] (item supra al[10] fere ηγειραν, item [libere] Epiph[marc 327]) | τω κλυδωνι (XΓ[2] al -δονι) του υδατοσ: D om του υδατοσ ... Epiph[marc 312] et [326] τη θαλασση (:: e Mt) | και επαυσαντο cum ABDKLMSUVXΓΔΛΠ etc (et. q): ℵEFGH 1. 13. 28. al[20] fere c f ff[2.] g[1. 2.] l vg cop[petr 4.] syr[P mg] Cyr[act 51] και επαυσατο ... a b e syr[cu] om | γαληνη: KΛΠ 1. 28. al[40] fere b f* g[2.] mm cop[wi] et [dz] aeth syr[P] c.* (syr[P mg] „non in omnib. exx. invenitur") add μεγαλη :: cf ll. pp.

25. ειπεν δε: L 33. y[scr] al pauc cop syr[cu] et [sch] και ειπεν | που sine

θέντες δὲ ἐθαύμασαν, λέγοντες πρὸς ἀλλήλους· τίς ἄρα οὗτός ἐστιν, ὅτι καὶ τοῖς ἀνέμοις ἐπιτάσσει καὶ τῷ ὕδατι, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ;

26–39 Mc 5, 1—20 Mt 8, 28—34

26 *Καὶ κατέπλευσαν εἰς τὴν χώραν τῶν Γεργεσηνῶν, ἥτις ἐστὶν ἀντίπερα τῆς Γαλιλαίας.* 27 *ἐξελθόντι δὲ αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν*

εστιν (Gb′) cum ℵABLX 1. al[12] fere aeth ... ς Ln add *εστιν* cum DΓΔ Aii unc[9] al pler (item it vg etc) | *φοβηθεντες δε* cum ABDXΓΔΛΠ unc[9] al pler a f go etc; item b c ff[2]· l q *et timentes*, e *et timuerunt et* ... ΘL 33. 157. syr[cu] et [ach] et P (sed *ipsi* c.[4]) cop *οι δε φοβ.*, item g[1]· vg *qui timentes* (:: Mt *οι δε ανθρωποι* etc, Mc *και εφοβηθησαν* etc) | *εθαυμασαν*: l. 118. d e (d *mirabantur*, e *admir.*) syr[cu] et[ach] *εθαυμαζον* | *προσ αλληλ.* post *λεγοντ.* cum ABDXΓΔΛΠ unc[9] al pler f g[1]· am fu for em iac peru tol syr[cu] et[ach] go etc ... LX 33. 157. ieant al pauc a b c e ff[2]· l q vg[cle] syrP ante *λεγοντες* ... ℵ x[scr] om (:: ut Mt; *πρ. αλλ.* ut Mc) | *ουτοσ εστιν*: 69. 124. 157. 346. b c e (sed *hic* suppletum) ff[2]· g[1]· l q aeth *εστ. ουτ.* | *και υπακουει αυτω* (ν αυτου) cum ΝΔDLΘ XΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] it (sed e sic: *quod et ventis imperat et aquae obaudiunt illi*) vg etc (Tert[marc4, 20] nil probat. Adscribit tantum verba: „quis autem iste est qui et ventis et mari imperat.“ Paullo post: „ignorant substantiae auctorem suum, quae famulis quoque eius obaudire consueverant.“): B om (:: poterat in Lc abundans videri; aliter Mt et Mc)

26. *και κατεπλευσαν* (L *καταπλ.*, Δ* *κατεπλ.* post *χωραν*) et. b e vg cle cop syr[cu] et[utr] go arm aeth: 13. 69. 124. 346. *και καταπλευσαντεσ* ... B m[scr] *και κατεπλευσεν*, item addito ο $\overline{\text{ις}}$ c[scr] ... D a c f ff[2]· g[1. 2]· l q am fu for em tol *κατεπλ. δε* | *των*: Δ* om | *γεργεσηνων* cum ΘLXΞ (et C[2]P ex versu 37) 1. 33. 118. 131. 157. 251. cop syr[hr] arm aeth arr Cyr[act51]. Cf Epiph[66, 35] (*μανιχαιοι*, p.[650]) *εἶτα πάλιν ἐλθὼν εἰσ τὰ μέρη τῶν γεργεσηνῶν, ὡσ ὁ μάρκοσ λέγει, ἢ ἐν τοῖσ ὁρίοισ τῶν γεργεσηνῶν, ὡσ ὁ λουκᾶσ φησίν, ἢ γαδαρηνῶν, ὡσ ὁ ματθαῖοσ, ἢ γεργεσαίων, ὡσ ἀντίγραφά τινα ἔχει. τῶν γὰρ τριῶν κλήρων ὁ τόποσ ἀναμέσον ἦν* (in quibus quaeritur qua fide singula nomina conservata sint; at vix recte ad Mt *γεργεσηνων* Lucae inprimis in dubium vocavimus, eodem enim certe iure quod de Marco dictum est in *γερασηνων* corrigi potest. Ceterum in Mc ad LUA etc testes lectionis *γεργεσηνων* adde ℵ[c]. Uno vero de tribus loco *γεργεσηνων* restituendum esse omnino videtur, quod apud quem evglistarum Orig in edd suis invenerit non liquet. Cf ad ll. pp. adnotata ... Gb′ Ln Ti *γερασηνων* cum B (C*[vid] ex v. 37) D it vg (et. *δ* et 130 lat[i]; ceterum eodem modo Latt ap Mt Mc Lc hoc nomen exhibent) (sah[vid] ex v. 37) syrP [mg] ... ς *γαδαρηνων* (ΚΑ al -*ρινων*) cum ΑΘΓΔΛΠ unc[9] carp[ev] al pler go syr[cu] et[ach] et P [txt] | *εστιν*: U *ην* | *αντιπερα* (Gb″) cum ΝABDEFGHKRUVXΓΔΛΣΠ al plu ... ς *αντιπεραν* cum L al mu[vid]; item MS al plus[10] *περαν* (:: cf ll. pp.) | *της*: A om

27. *εξελθοντι δε αυτω* (Π ap Treg *εξ. τω* $\overline{\text{ιω}}$ *δε αυτω*, M[mg] eccles et evv

ὑπήντησεν ἀνὴρ τις ἐκ τῆς πόλεως ἔχων δαιμόνια, καὶ χρόνῳ ἱκανῷ οὐκ ἐνεδύσατο ἱμάτιον, καὶ ἐν οἰκίᾳ οὐκ ἔμενεν ἀλλ' ἐν τοῖς μνήμασιν. 28 *ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν, ἀνακράξας προσέπεσεν αὐτῷ καὶ φωνῇ μεγάλῃ εἶπεν· τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ υἱὲ*

τω καιρω ελθοντι τω $\overline{\text{ιυ}}$ vel - - *ελθοντος του $\overline{\text{ιυ}}$*): D *και εξηλθον.* Latini sic: *et cum egressus esset* b f ff^{2}· g$^{1.2}$·vid l q vg; *et cum exisset* c e; *gresso* (praecedit *ae*, hinc *e* omissum) *autem illo* a | *υπηντησεν* (r al pauc *απηντ.*, D praem *και*) sine *αυτω* cum ℵBEX 1. 33. 157. al^{10} fere Ps-Ath$^{2,\,375}$... ς Ln Ti add *αυτω* (:: cf Mt et Mc) c. ADLRXΓΔΑΠ unc^{9} al pler | *ανηρ τις*: B *τις ανηρ* ... D y^{scr} a tol^{s} om *τις* | *εκ της* (A om) *πολεως* et. b c e f q syr^{sch} et P et ^{hr} cop arm aeth: a ff^{2}· g$^{1.\,2}$· l vg syr^{cu} om :: ut ll. pp. | *εχων* cum ℵB 157. cop (*quorum sunt*) ... ς Ln Ti *ος ειχεν* (:: quae lectio cum ea mutatione textus cohaerere vdtr ex qua *εκ χρον. ικανων και* scriptum est; Mc *ος εἰχεν* nexu paullo diverso) cum ADLRXΓΔΑΠ unc^{9} al fere omn (it^{pler} vg *qui habebat*, e *qui habuit*, etc) Ps-Ath$^{2,\,375}$ | *και χρονω ικανω* (1. 131. *πολλω*) cum ℵBLX 1. 33. 131. 157. cop syrP ^{mg} et ^{hr} arm aeth ... ς Ln Ti *εκ χρονων ικανων και* cum ℵ^{ca}(c^{b} rursus ut *)ARXΓΔΑΠ unc^{9} al pler it vg (a *ex temporib. multis et*, b c g^{1}· q *temporib. multis et*, f ff^{2}· l vg *iam temporib. multis et*; e *temporib. complurib.* pergens statim ut D *qui vestim. non vestiebatur*) go syr^{cu} et ^{sch} et P^{txt} (et. Ps-Ath$^{2,\,375}$ *εκ χρον. ικανων*, sed reli non addit) ... D *απο χρονων ικανων ος* | *ουκ ενεδισατο ιματιον* cum ℵ*et^{cb}BLX 1. 33. 131. 157. cop syrP ^{mg} aeth go ... ς Ln Ti *ιματιον ουκ ενεδυσκετο* (D *ενεδυδισκ.*, A *εδιδισκ.*) cum ℵ^{ca}ADRXΓΔΑΠ unc^{9} al pler it vg syrr arm | *εν οικια*: D *εν οικω*, 13. 69. 346. *εισ οικιαν* | *εμενεν*: AL 1. *εμεινεν* | *αλλ* (Ε *αλλα*): L 33. add *ην* | *μνημασιν* (D al pauc *μνημειοισ*): X 64. add *και εν τοισ ορεσιν ην κραζων και κατακοπτων εαυτον λιθοισ.* Similiter syr^{cu} add *et omni exclamatione exclamabat et caedebat se ipsum lapidibus* (:: e Mc)

28. *ανακραξασ* sine *και* c. ℵBLXΞ (item D) 33. 61. 157. 259. 47^{ev} it vg (Latt vide post) cop syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} aeth; D *ανεκραξεν* (omissis *προσεπεσεν αυτω και*, sed D$^{gr\,2}$ post *φω. μεγ.* pergit *και ειπεν*) Latt sic: *is ut* (g^{1}· *ille autem cum*) *vidit Iesum* (f *qui cum vidisset Iesum*), *procidit ante* (l *ad*) *illum et exclamans voce magna dixit* b f ff^{2}· g^{1}· g^{2}· l q vg; *cum vidisset autem Iesum, prostravit se ei et exclamavit voce magna dicens* c, *cum vidisset autem Iesum, exclamavit voce magna et prostratus est dicens* e, *videns autem Iesum prostravit se et exclamans voce magna dixit* a ... ς Ti *και ανακραξασ* (ℵ *κραξασ*:: cf Mc *και κραξασ* etc; 69. *αρακηρυξασ*) c. ARΓΔΑΠ unc^{9} al pler go syrP arm | *ιησου* (:: item Mc paucis omittentibus; deest Mt, sed plu add. Per totum hunc locum Lc magis cum Mc quam cum Mt consentit) cum ℵABOLXΓΔΑΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg (et. am *fu* for etc) go syr^{cu} et ^{sch} et P et ^{hr} arm aeth Cyr$^{luc\,224}$ et cat ox ^{eg} ... DR 1. 69. y^{scr} 8pe al^{10} e (vg^{cod} teste Gb) cop om, hinc Gb^{0} :: ut Mt

τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου; δέομαί σου, μή με βασανίσῃς. 29 *παρήγγελλεν γὰρ τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ ἐξελθεῖν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου· πολλοῖς γὰρ χρόνοις συνηρπάκει αὐτόν, καὶ ἐδεσμεύετο ἁλύσεσιν καὶ πέδαις φυλασσόμενος, καὶ διαρήσσων τὰ δεσμὰ ἠλαύνετο ὑπὸ τοῦ δαιμονίου εἰς τὰς ἐρήμους.* 30 *ἐπηρώτησεν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς λέγων· τί σοι ὄνομά ἐστιν; ὁ δὲ εἶπεν· λεγιών, ὅτι εἰσῆλθεν δαιμόνια πολλὰ*

---

28. *του θεου* (Tert$^{marc4,\,20}$: „cuius autem *dei filium Iesum legio* testatus est?“): Dx 1. al^{3} g$^{1\cdot}$ l (vg^{cod} teste Gh) om, hinc Gb^{0}

29. *παρηγγελλεν* (GXH* al *-γγελεν*) cum NACEGHKLRSUVXΓΔΠ*et^{3} 1. 33. al mu, item *praecipiebat* it^{pler} vg syr^{cu} et ^{utr}et^{hr}; item D e *ελεγεν* (:: e Mco) ... ς^{e} Gb Sz *παρηγγειλε* cum BΨMΛΞ 69. al pler | *γαρ*: K* om (sed ipse * suppl) | *πνευματι*: D e *δαιμονιω* (*daemonio*) | *εξελθειν*: D e *εξελθε* | *απο τ. ανθρωπου*: L 33. *απ αυτου* | *αυτον*: Γ 28. 157. al pauc *αυτω* | *και εδεσμ.* (f g$^{2\cdot}$? vg): D it^{pler} *εδεσμ. γαρ*. Latt sic: *nam vinctus catenis – custodiebatur* b ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l q (sed ff$^{2\cdot}$ antea *multis autem tempor.*), *alligabatur enim* (c *etenim*) – *ut custodiretur* a c e | *εδεσμευετο* cum NBLΞΞ 33. ... ς Ln Ti *εδεσμειτο* cum ACDRΓΔΛΠ unc^{9} al pler | K p^{ser} (al ^{vid}) *φυλαττομενος* | *και* ante *διαρησσων* (K^{a}): K* om | *διαρησσων* cum AB*CRUΔ 1. al^{3ser} (al mu^{vid}), item D c e *διερησσε* ... ς *διαρρησσων* cum KB^{2}LΞΓΔΛΠ unc^{8} al pler | *ηλαυνετο* (Δ *ελαυν.*): D c e add *γαρ* | *υπο* cum KACDLRΞΓΔΔΠ unc^{9} al omn^{vid}: BX *απο* | *του δαιμονιου* cum KBC*DB*ΞX, item it^{pler} (ff$^{2\cdot}$ om) vg ... ς Ti *του δαιμονος* cum AC^{3}K^{corr}FGHKLMRSUVΓΔΠ al pler a ... Δ al pauc syr^{cod} et p mg *των δαιμονων* | *ε. τας ερημους*: D 49. c f ff$^{2\cdot}$ mm syr^{cu} et^{sch} et^{hr} (non item p) *εις την ερημον* (f mm *in deserto*, c *in loco deserto*, ff$^{2\cdot}$ *in deserto loco*)

30. *επηρωτησεν*: F *επερωτ.* | o $\overline{\text{ις}}$ (K^{c}): K* om :: ut Mc | *λεγων* c. ACDLRX ΓΔΔΠ unc^{9} al pler f (g$^{1\cdot2\cdot}$?) vg syr^{cu} et p et^{hr} cop arm go ... Ln om c. KB 1. 56. 58. a b c e ff$^{2\cdot}$ l q syr^{sch} pers p (:: ut Mc, cuius ratio quum varie ad hunc Lucae locum mutandum adhibita sit, eadem ad omittendum *λεγων* valuisse videtur) | *σοι ονομ. εστιν* cum KBDLX 1. 33. 131. 157. 209. a b c e f ff$^{2\cdot}$ (g$^{1\cdot2\cdot}$ ^{vid}) l q vg (Or$^{int\,4,\,665}$ „qui interrogatus: *Quod tibi nomen est*? respondit: *Legio*; *multi enim sumus*“ potius ad Mc respicit) ... ς Ti *σοι εστιν ονομα* cum AC^{2}RXΓΔΔΠ unc^{9} al pler syr p arm (Dial^{618}) ... c* aeth nil nisi *ονομα σοι* (:: ut Mc) | *λεγιων* (B* *-ιων*) cum K*B*D*L (iidem in Mc nec accedunt nisi CΔ, hinc nequit ap Mc *λεγιων* et ap Lc *λεγεων* edi) item ut ubique it vg, item cop(wl et$^{sch\,wt\,et\,ds}$) syr^{cu} et^{sch} et p ^{txt}et^{hr} ... ς Ln Ti *λεγεων* (K^{c}D^{2} *λεγαιων*) cum K^{c} AB^{2}CD^{2}RXΓΔΔΠ unc^{9} al omn^{vid} syr p $^{mg\,gr}$ (go h. l. Gothice reddit Graecum, aliter ll. pp.). Praeterea D 74** e syr^{hr} aeth add *ονομα μοι* :: ut Mc | *οτι εισηλθ. δαι. πο. εισ αυτ.* cum KB q vg (g$^{1\cdot\,2\cdot}$ ut vdtr) cop (*quia iverunt in eum multi daemones*), item ς Ti *οτ. δαιμο. πολλ.* (69. 157. 346. al pauc *πολλ. δαιμ.*) *εισηλθεν* (CF al aliq *-λθον*, L vitiose *εισελθειν*) *εισ αυτ.* cum ACLRXΓΔΔΠ unc^{9} al

εἰσ αὐτόν. 31 καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα μὴ ἐπιτάξῃ αὐτοῖσ εἰσ τὴν ἄβυσσον ἀπελθεῖν. 32 ἦν δὲ ἐκεῖ ἀγέλη χοίρων ἱκανῶν βοσκομένων ἐν τῷ ὄρει, καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν ἵνα ἐπιτρέψῃ αὐτοῖσ εἰσ ἐκείνουσ εἰσελθεῖν. καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖσ. 33 ἐξελθόντα δὲ τὰ δαιμόνια ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου εἰσῆλθον εἰσ τοὺσ χοίρουσ, καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰσ τὴν λίμνην καὶ ἀπεπνίγη. 34 ἰδόντεσ δὲ οἱ βόσκοντεσ τὸ γεγονὸσ ἔφυγον καὶ ἀπήγγειλαν εἰσ

---

omn^{vid} syr^{utr} et ^{hr} go ... D c πολλα γαρ ησαν δαιμονια, similiter ff$^{2.}$ *quia multi daemones erant*, a *quoniam daem. multa erant in eo*, f *quia multa daem. erant in illo* ... b l *quia multi sumus* (l pergit *Venerunt daem. multa et rogabant* etc), item syr^{cu} additis *in eo* (e deficit usque ad 8, 48) :: cf Mc

31. και παρεκαλουν (D ff$^{2.}$ παρ. δε) cum (Gb′) ℵBCDFLS 1. 13. 28. 33. 69. 124. al plus^{15} it vg cop^{edd} et ^{dz} arm (syr^{cu} post αυτον add *illa daemonia*) syrr Cyr^{glaph254} et ^{mich395} ... ς Ti κ. παρεκαλει cum AEGH KMPRUVXΓΔΛΧΠ al longe plu go cop^{petr4} | αυτον: D om | ινα μη επιταξη (AHΓ al mu -ταξει) etc: syr^{cu} *ne mitteret illa in gehennam et ne expelleret illa*

32. ικανων (X πολλων :: ut Mt; a *magna* :: ut Mc): D c 49. om | βοσκομενων cum ACEFGHLMPRSVXΓΔΛΧ al longe plu b c d f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l q vg go cop syr^{cu} et P ... Ln βοσκομενη (:: ut Mt et Mc) cum ℵBD^{gr}KU Π al^{25} fere a syr^{sch} et ^{hr} arm aeth | εν τω ορει (f g$^{1.2.}$ vg; syr^{cu} post εκει pon): a b c ff$^{2.}$ l q om; syr^{cu} repetit εκει | και παρεκ.: D παρεκ. δε | παρεκαλεσαν cum ℵ^{c}BC*LX 1. 33. 124. 243. item *rogaverunt* a b c f ff$^{2.}$ l q (l *daemonia autem rogaverunt illum ut*; similiter syr^{cu} *et illa daemonia* etc) ... ς παρεκαλουν cum ℵ*AC^{3}DEGHKMPRSUVXΓΔΛΠ al pler g$^{1.2.}$ vg cop syrr (:: cf ll. pp.) | ινα (A add μη) επιτρεψη (A al mu -ψει) αυτοισ (LRX 33. αυτ. επιτρεψ.) εισ εκειν. εισελθ. (G al^{10} fere απελθ., Δ* ελθειν): D c syr^{sch} et ^{hr} ινα εισ τουσ χοιρουσ εισελθωσιν, syr^{cu} *ut intrarent in gregem porcorum*, a *ut in eis intrarent*, b ff$^{2.}$ l q *ut in illos* (l *illis*) *irent* | και (D ο δε) επετρεψ. αυτοισ: ℵ* f^{scr} om αυτοισ, C* f^{scr} add ο ιϛ

33. εισηλθον (Gb′) c. ℵABCLPRXΓΔΛΧΠ (Γ και εισηλθ.) unc^{6} al longe plu ... ς εισηλθεν cum SU al mu ... D ωρμησαν | και ωρμησεν: D ωρμ. δε | η αγελη (69. c l cop add των χοιρων): X 69. syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} πασα η αγελ. (vel ut syr^{sch} η αγ. πασα) :: cf Mt | ΕΓΛ al mu κριμνου | λιμνην: ℵ 28. 253. 435. a c θαλασσαν :: ut ll. pp. | απεπνιγη: S al^{3} απεπνιγησαν, C απεπνιγοντο, item b c ff$^{2.}$ l q *suffocati sunt*

34. το γεγονοσ c. ℵABCDKLPRUXΠ al^{25} fere ... ς (= Gb Sz) το γεγενημενον c. EGHMSVXΓΔΛ al plu | εφυγον cum ℵABCLPRXΓΔΧΠ unc^{8} al omn ^{vid} ... Ti εφυγαν cum DA | απηγγειλαν sine απελθοντεσ cum unc omnib al^{140} fere it vg go cop syrr^{omn} arm ... ς (= Gb Sz) praem απελθοντεσ cum minusc vix multis aeth :: e Mt

τὴν πόλιν καὶ εἰσ τοὺσ ἀγρούσ. 35 *ἐξῆλθον δὲ ἰδεῖν τὸ γεγονόσ, καὶ ἦλθον πρὸσ τὸν Ἰησοῦν, καὶ εὗρον καθήμενον τὸν ἄνθρωπον, ἀφ' οὗ τὰ δαιμόνια ἐξῆλθεν, ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα παρὰ τοὺσ πόδασ τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐφοβήθησαν.* 36 *ἀπήγγειλαν δὲ αὐτοῖσ οἱ ἰδόντεσ πῶσ ἐσώθη ὁ δαιμονισθείσ.* 37 *καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν ἅπαν τὸ πλῆθοσ τῆσ περιχώρου τῶν Γεργεσηνῶν ἀπελθεῖν ἀπ'*

35. Totum versum D sic: *παραγενομενων δε εκ τησ πολεωσ και θεωρησαντων καθημενον τον δαιμονιζομενον σωφρονουντα και ιματισμενον κειθημενον παρα τουσ ποδ. του ιυ εφοβηθησαν* | *εξηλθ. δε*: c^{a} 1. 131. syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} aeth *και εξηλθ.* | *ιδειν*: c^{a} add *τι εστιν* :: e Mc | *ηλθον* cum ℵAB^{a}CLPRXΓΔΛΠ unc^{a} al^{pler} (1. 131. 209. *ερχονται*) ... Ti *ηλθαν* cum B^{a} | *ευρον* ut *ηλθον* ... Ti *ευραν* cum B^{a} | *καθημενον*: P 1. 124. 131. 157. 209. it^{pler} (non item a) vg cop post *ανθρωπον* pon, item syr^{cu} et ^{sch} arm aeth ante *παρα τ. ποδ.* (syr^{hr} tol post *αφ ου τα δαιμ. εξ.*) | *εξηλθεν* cum ℵ^{a}B f mm·(hi duo *exierunt*, reli *exierant*), item ℵ^{c} *εξηλθον* ... ς Ln Ti *εξεληλυθει* (:: quod v. 38 tantum non fluctuat) cum ACLPRXΔΛΣΠ unc reli al fere omn (al pauc *εξεληλυθε*) it^{pler} vg | *του ιυ*: B om *του* ... b ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ l q (non item a c f) vg (et. 130^{lat}) *eius*

36. *απηγγειλαν δε*: C syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} aeth *και απηγγ.*, D c *απηγγ. γαρ.* Praeterea ℵ add *λεγοντεσ* | *αυτοισ*: ℵ^{a} (sed ipse ^{a} suppl)Γ 69. 131. al pauc om (item b qui habet *illi* pro *illis*) | *οι ιδοντ.* cum ℵBCDLPX 33. 69. al^{5} a b c f g$^{1\cdot}$ (sed *quia viderant* pro *qui*) l q cop syr^{sch} et ^{hr} arm aeth (syr^{cu} *οι ειδοντ.* om hoc loco, sed trahit ad v. 37: *et qui viderunt iterum precati sunt eum, omnis multitudo* etc) ... ς (sed Gb^{0}) Ti praem *και* (:: quod nescio an ad v. 34. respiciat) cum AEGHKMRSUVΓΔΛΠ al pler ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ vg go syr^{p} | *ο δαιμονισθεισ* (a *is qui a dacmoniis erat vexatus*, b *qui a daemoniis vexabatur*: D^{a} *ο ληγαιων*, d *legion* (D$^{Er^{a}}$ *ο λιων*) ... f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ l q vg 130^{lat} *a legione* ... syr^{cu} *homo ille* ... c plane om, hinc Gb^{00}. Praeterea sah add *και περι των χοιρων* :: e Mc 5, 16

37. *και ηρωτ.*: D a sah *ηρωτ. δε*, Δ^{a} *ηρωτ.* | *ηρωτησαν* cum D (sed vide post) EGHLUVΓΔΛ 1. 157. al pler b c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ l q vg sah cop go (pergit *omnes incolae*) syr^{sch} et ^{hr} (et^{cu}, praem *qui viderunt*) aeth Bas$^{eth\ 304}$ (:: haec lectio maximam commendationem ab interpretum inprimis Latt testimonio habet, proptereaque invitis antiquissimis cdd. Graecis retinenda. Cf et. Mc 3, 7 Lc 19, 37 et 23, 1 ubi similiter lectio fluctuat) ... Ln *ηρωτησεν* (ℵ *επηρ.*) cum ℵABCKMPRSΣΠ al^{10} fere a syr^{p} | *αυτον*: D c *τον ιησουν* | *απαν* (ℵ *παν*) *το πλ. τησ περιχ.* (254. 440. syr^{cu} et ^{sch} om *τ. περ.*): D *παντεσ και η χωρα* | *γεργεσηνων* cum ℵ^{a} et ^{cb}C^{a}LPX 1. 13. 22. 33. (69. om syllabam *γερ*) al^{8} (item 237^{schol} et al^{schol}) cop syr^{hr} arm aeth (:: vide ad v. 26) ... ς *γαδαρηνων* c. ℵ^{ca}AEGHKMRSUVΓΔΛΠ al plu go syr^{cu} et uir Bas^{eth} ... Ln Ti *γερασηνων* cum BC^{a}D it vg (Latt ita ubique, et. 130^{lat} et δ) sah

αὐτῶν, ὅτι φόβῳ μεγάλῳ συνείχοντο· [64. 8] αὐτὸς δὲ ἐμβὰς εἰς πλοῖον ὑπέστρεψεν. 38 ἐδέετο δὲ αὐτοῦ ὁ ἀνὴρ ἀφ' οὗ ἐξεληλύθει τὰ δαιμόνια, εἶναι σὺν αὐτῷ· ἀπέλυσεν δὲ αὐτὸν λέγων· 39 ὑπόστρεφε εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ διηγοῦ ὅσα σοι ἐποίησεν ὁ θεός. καὶ ἀπῆλθεν, καθ' ὅλην τὴν πόλιν κηρύσσων ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς.

40–48 Mc 5, 21–34 Mt 9, 18–22

40 [65. 2] Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ὑποστρέφειν τὸν Ἰησοῦν ἀπεδέξατο αὐτὸν ὁ ὄχλος· ἦσαν γὰρ πάντες προσδοκῶντες αὐτόν. 41 καὶ

---

37. στι φοβω: D c go φοβω γαρ | αυτος δε (A 19^{ev} om) εμβας: D εν-βας δε | εισ πλοι. cum NBCLRX al^{15} fere ... ς Ti εισ το πλοι. cum AP ΓΔΛΠ unc^{8} al longe plu Bas^{eth} ... D l Amb^{luc1286} om | υπεστρεψεν (א^{c}; syr^{cu} et^{sch} add *ab illis*): א*V^{2} 435. επεστρεψ., א^{a} συνεστρ.

38. εδεετο c. א*et^{c}C*EGHKMRSUVΓΔΛΠ al fere omn Bas^{eth275} (:: Phrynich *ἐδίετο, ἐπλέετο, ἰωνικὰ ταῦτα· ἡ δὲ ἀττικὴ συνήθεια συναιρεῖ ἐδεῖτο* etc. Item Thom.) ... א^{a}BC^{3}LX 33. Cyr$^{act\ 51}$ *εδειτο* ... Ln *εδειτο* c. AP ... D *ηρωτα* (pergens *δε αυτον*). Latt sic: a *rogabat autem*, b f g$^{1.\ 2.}$ l q vg *et rogabat*, c ff$^{2.}$ mm *et rogavit* | εξεληλυθει τα δαιμ. cum NABDLP ΓΔΛΠ unc^{8} al pler a cop syr^{cu} et^{utr} (syr^{hr} *daemoniacus*) arm aeth Bas eth^{275} Cyr$^{act\ 51}$ ... CRX 1. 13. 69. 124. al^{5} it^{pler} vg go sah *τα δαιμ. εξεληλ.* | εινασ: P *ινα η* (item it vg cop) :: ut Mc | απελυσεν: L syr^{P} mg Cyr^{act} *απεστειλεν* | λεγων (Gb″) cum NBDL 1. 131. 157. b c g$^{1.}$ l sah cop syr^{hr} arm aeth Cyr^{act} ... ς praem o $\overline{ις}$, Ln [o $\overline{ις}$] cum ACPRX ΓΔΛΠ unc^{8} al pler a (*dimisit autem Iesus illum dicens*) f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ q vg syr eu et^{utr} go (:: similiter multi in Mc intulerunt)

39. υποστρεφε: D *πορευου, vade* c d | οικ. σου: a *domi apud te*; X add *προσ τουσ σουσ* (:: e Mc), item syr^{cu} *et ad domum hominum tuorum* | και διηγου: D *διηγουμενοσ* | σοι (L *σου*) post *οσα* cum NBC*DLFRX 1. 131. 251. 435. it vg Tit$^{cat\ ox\ 70}$ Vict$^{cat\ ox\ 70}$ Cyr$^{act\ 51}$ ... ς Ti post *εποιησε* cum AC^{3}EGHKMSUVΓΔΛΠ al pler go cop syr^{eu} syr^{utr} et^{hr} arm (item sah *quanta deus fecit tibi*) Bas$^{eth\ 275}$ | εποιησεν (R Cyr^{act} *πεποιηκεν*) o *θεοσ* cum NBLPX 1. 131. 251. 435. a c ff$^{2.}$ g$^{1.\ 2.}$ l q vg Tit et Vict^{cat} (ut ante) Cyr^{act} ... D f o *θεοσ εποιησεν*, C* b o *κυριοσ πεποιηκεν* (:: cf Mc) ... ς Ti *εποι. σοι o θεοσ* cum eisdem quos iam notavimus ad *σοι* post *εποι.* (syr^{eu} aeth *dominus* pro *deus*). Praeterea (:: e Mc) C* 1. 124. add *και ηλεησεν* (1. *ελε.*) *σε* | απηλθεν κ. ολην τ. πο. *κηρυσσων*: D *απελθων κατα την πολ. εκηρυσσεν* | o $\overline{ις}$ (et. Bas^{eth}): 1. 118. al plus^{10} g$^{2.}$ for mm Cyr^{act} o *θεοσ*

40. εγενετο δε εν τω cum א*et^{cb}ACDEGHKMPSUVXΓΔΛΠ al pler it vg go syr^{P} (arm) (sah *εν τω ποιειν τον $\overline{ιν}$ δε υποστρεφεσθαι*) ... א^{ca}BLR 1. 33. 118. 131. cop syr^{cu} et^{sch} aeth *εν δε τω* | υποστρεφειν cum NBR 28. 157. al^{8} wtat ... ς Ln Ti *υποστρεψαι* cum ACDLPXΓΔΛΠ unc^{8} al pler | απεδεξατο (X 69** 130. al pauc *υπεδεξ.*) αυτ. o (C^{*vid} om) οχλοσ (1. 118. *λαοσ*): D *αποδεξασθαι αυτ. τον οχλον* | παντεσ: F^{w}L 1. 33.

ἰδοὺ ἦλθεν ἀνὴρ ᾧ ὄνομα Ἰάειροσ, καὶ αὐτὸσ ἄρχων τῆσ συναγωγῆσ ὑπῆρχεν· καὶ πεσὼν παρὰ τοὺσ πόδασ Ἰησοῦ παρεκάλει αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰσ τὸν οἶκον αὐτοῦ, 42 ὅτι θυγάτηρ μονογενὴσ ἦν αὐτῷ ὡσ ἐτῶν δώδεκα καὶ αὕτη ἀπέθνησκεν. ἐν δὲ τῷ ὑπάγειν αὐτὸν οἱ ὄχλοι συνέπνιγον αὐτόν. 43 καὶ γυνὴ οὖσα ἐν ῥύσει

απαντεσ (syr^{cu} om, sed pro ο οχλ. habet *turba multa*) | αυτον (א^{a}): א* τον θεον

41. ιδου (syr^{cu} om) ηλθεν (71. al^{2scri} tol om): D c ελθων ... syr^{sch} om | ιαειροσ: R ειαειροσ, E* ιαιροσ, D^{gr} ex emend αϊροσ (D^{gr*} ad lineam seq aberrans post ανηρ perrexit τησ συναγωγησ πεσων, sed recte d, atque ipse D^{gr*} post πεσων ad ordinem rediit scribens linea quae sequitur ουτοσ αρχων τησ συναγωγ. πεσων), sah ιαροσ | και αυτοσ cum ℵAC^{vid}LPXΓΔΛΠ al pler b ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l q syr^{p} et (*erat ipse autem*) ^{hr} arm ... Ln και ουτοσ cum BDR al^{9} a f cop aeth go ... c syr^{cu} (*et*) syr^{sch} (sah *qui*) non exprim | υπηρχεν (K al pauc υπαρχων, 28. ην) και: D c syr^{sch} (sah^{münt}) om | παρα: D υπο (d *sub*) | ιυ cum א*BPS c^{scr} ... ς Ln του ιυ cum א^{c}ACDLRXΓΔΛΠ unc^{7} al pler Dam^{2,554} | εισελθειν: C*^{vid} ινα εισελθη | τον οικον: D την οικιαν (sed litterae mediae οικια abscissae sunt)

42. οτι θυγατ. μονογ. ην (א^{c}; א* om) αυτω: D ην γαρ (ita etiam syr^{cu} et^{sch} go) θυγατ. αυτω μονογ. | ωσ cum ℵABCEGHMPRSUVΓΔΛ al pler Dam^{2,554}: KLXΠ al fere^{10} ωσει ... D 240. sah aeth om | δωδεκα (D ιβ, v. 43 βι): 1. 118. 131. 209. δεκαδυο. Etiam v. sq | ικα αυτη (it vg *et haec*; A αὐτῇ, K αὕτῃ) απεθνησκεν: D αποθνησκουσα (D^{gr*} om σα) | εν δε τω cum ℵABC^{3}LRXΓΔΛΠ unc^{8} al fere omn f syr^{cu} et^{sch} et P et ^{hr} sah cop aeth go Dam^{2,554} ... Ln Ti και εγενετο εν τω cum C*DP 251. it^{pler} vg (et. 130^{lat} et δ) Epiph$^{marc\ 318}$ et^{327} (utroq loco εγενετο δε [^{327} om] εν τω υπαγειν αυτον συνεπνιγον αυτον οι οχλοι) :: vide ad πορευεσθαι | υπαγειν cum ℵABC^{3}LRXΓΔΛΠ unc^{8} al omn Epiph^{marc} (vide etiam post) Dam^{2,554} ... Ln Ti πορευεσθαι c. C*DP :: πορευεσθαι substitutum ab iis videtur qui sine prioribus historiam feminae ex sanguine laborantis in usum lectionis ecclesiast. (ad quam spectat etiam *Iesum* pro αυτον) constituerunt. Ad quam ut trahi debebat quod turbae comprimebant Iesum, ita nihil eorum pertinebat quae antea scripta sunt. πορευεσθαι igitur (:: ut 17, 11) aptius quam υπαγειν (:: ut 17, 14) erat. Quod si recte dicimus, etiam και εγενετο εν reprobandum est; his enim verbis lectionis initium significantius reddebatur. Marcionis testimonio και εγενετο confirmari, πορευεσθαι vero deseri, haud negligendum est. Ceterum dubium non est quin medio iam saec. secundo utraque lectio codices occupaverit. Formula εγενετο Lucae propria passim sine dubio ab aliena manu profecta est, ut 7, 1. 7, 12. | αυτον: b c g$^{1.}$ q cop syr^{cu} et^{sch} *Iesum* ... Epiph$^{marc\ 327}$ (ελεγχ. ιδ'), postquam bis tanquam textum Marcionis dedit εν τ. υπαγ. αυτον, haec habet: εν τω υπαγειν αυτουσ, και ουκ ειπεν εν τω υπαγειν αυτον, ινα μη ετερωσ αυτον

αἵματοσ ἀπὸ ἐτῶν δώδεκα, ἥτισ ἰατροῖσ προσαναλώσασα ὅλον τὸν βίον οὐκ ἴσχυσεν ἀπ' οὐδενὸσ θεραπευθῆναι, 44 προσελθοῦσα ὄπισθεν ἥψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, καὶ παραχρῆμα ἔστη ἡ ῥύσισ τοῦ αἵματοσ αὐτῆσ. 45 καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦσ· τίσ ὁ ἁψάμενόσ μου; ἀρνουμένων δὲ πάντων εἶπεν ὁ Πέτροσ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ· ἐπιστάτα, οἱ ὄχλοι συνέχουσίν σε καὶ ἀποθλίβουσιν. 46 ὁ δὲ Ἰησοῦσ εἶπεν· ἥψατό μου τίσ· ἐγὼ γὰρ ἔγνων δύναμιν ἐξελη-

---

σχηματιση παρα την των οδοιπορουντων ακολουθιαν. | συνεπνιγον (D -γαν): CLU 13. 28. 33. 69. 157. al plus[10] συνεθλιβον (sed U -ιγον) :: c Mc ... ff[2·] l *sic a turbis comprimebatur ut suffocarent eum.* Similiter a *turba* [premeb]*at et con*[pri]*me*[batur] *ita ut suffocarent eum*

43. δωδεκα: vide ad v. 42 | ητισ ιατροισ usq θεραπευθηναι: D sah ην ουδε εισ (sah *nemo*) ισχυεν θεραπευσαι omissis mediis, item B arm zoh om ιατροισ πρ. ολ. τ. βιον | ιατροισ cum ℵACF^{w}LPRXΓΔΛΧΠ unc[8] al plu ... ς (= Gb Sz) εισ ιατρουσ cum minusc aliq (magis a Mc pendet Or[3, 239] εδαπανησε τα παρ αυτησ παντα εισ τουσ ιατρουσ), item *in medicos* vel *in medicis* it vg (mm *medicis*) | βιον cum ℵ^{c}ALPR ΓΔΛΧΠ unc[8] al pler harl* ... Ln add αυτησ cum (ℵ* εαυτησ) CX 157. al pauc it vg go cop syr^{cu} et^{utr} et^{hr} arm^{usc} aeth. Ex his ℵ* 157. pergunt και ουκ ισχ. | απ cum ABRX* 254. ... ς υπ cum ℵ (C υπο)LP XΓΔΛX^{2}Π unc[8] al pler (69. παρ) Or[3, 239] (post εισ ιατρ. pergit και ουκ ισχυσεν υπ ουδ. αυτων θεραπευθ.) | θεραπευθηναι: syr^{cu} add *et cogitavit in se et dixit: Si iens tetigero modo vestimenta Iesu, salva ero* :: cf Mc 5, 28 Mt 9, 21

44. προσελθουσα: C* al plus[5] cop^{dz} add δε | οπισθεν: KΠ al pauc post ηψατ. pon ... D 258. om | του κρασπεδου (b c f q vg, item g[1. 2.] vid): D a ff[2·] l om | αυτου: A* om | παραχρημα: syr^{cu} om

45. και ειπ. ο ι̅ς̅: D a ο δε ι̅ς̅ γνουσ την εξελθουσαν εξ αυτου δυναμιν επηρωτα (a *dixit*) ... syr^{cu} *et conversus est Iesus et dixit* :: cf Mc | τισ ο αψαμ. μου (*quis est qui me tetigit* b f ff[2·] g[1. 2.] l vg): D a c q Tert marc[4, 20] τισ μου ηψατο, *quis* (a *qui*) *me tetigit*; item Or[3, 466] (probant enim sqq ex Lc petita legi: λεγων· τισ μου ηψατο; εγω γαρ εγνων δυναμιν εξελθουσαν απ εμου. Or vero [2, 587] sola verba τισ μου ηψατο leguntur) :: ut Mc | και οι συν αυτω c. ℵACDLPRUX al plus[20]: ς (= Gb) και οι μετ αυτου cum EGHKMSVXΓΔΛ al longe plu ... BΠ 42. 63. 70. 220. 253. 300. al[2scri] (sed p^{scr} om et. επιστατα) sah syr^{cu} et^{hr} om :: in Mc est ελεγον αυτω οι μαθηται αυτου | αποθλιβουσιν (G add σε) sine additam cum ℵBL 1. 22. 131. 157. sah cop arm ... ς (sed Gb^{o}) Ln Ti add και λεγεισ τισ (C* τι) ο αψαμενοσ μου (D al aliq μου ηψατο, item it^{pler} vg *me tetigit*, a *tetigit me*) cum ACDPRX ΓΔΛΧΠ unc rell al pler it vg syr^{cu} et^{utr} et^{hr} go aeth :: ut Mc lectione non fluct

46. ι̅ς̅ cum ℵABCLPRXΓΔΛΠ unc[8] al omn fere it^{pler} vg syr^{cu} et^{p} et^{hr} sah cop go etc: DX 20^{ev} a syr^{sch} sax om, hinc Gb^{oo} | C*L εγνω | εξελη-

λυθνῖαν ἀπ' ἐμοῦ. 47 ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι οὐκ ἔλαθεν, τρέμουσα ἦλθεν καὶ προσπεσοῦσα αὐτῷ δι' ἣν αἰτίαν ἥψατο αὐτοῦ ἀπήγγειλεν ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ ὡς ἰάθη παραχρῆμα. 48 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέν σε· πορεύου εἰς εἰρήνην. 49 Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἔρχεταί τις παρὰ τοῦ ἀρχισυναγώγου λέγων ὅτι τέθνηκεν ἡ θυγάτηρ σου, μηκέτι σκύλλε

40–56 Mc 5, 35–43 Mt 9, 23–26

λυθνιαν cum ℵBL 33. Or$^{2,\,506}$ Cyr$^{luc\,227}$ ... ς Ln εξελθουσαν (:: ut Mc 5, 30 lectione non fluct) cum ACDPRXΓΔΛΞΠ unc^{7} (deficit etiam Q praeter P) al pler Or$^{2,\,496}$ Cyr$^{luc\,226}$

47. ιδουσα usque ηλθεν: ℵ* om, suppl^{a} | τρεμουσα (syr^{cu} *pavida et tremens* :: Mc φοβηθεισα κ. τρεμ.): D εντρομος ουσα | τρεμ. ηλθεν (ita vg; sed a b c f ff^{2}· blanch g^{1}· l q *venit tremens* [b *timens*]): go om ηλθ. | αυτω: f *ante eum*, d *ad eum* ... a b c ff^{2}· g^{1}· l q vg *ante pedes illius* (q vg^{cle} *eius*) | ℵ om δι ην αυτ. ηψατ. αυτου, item A* om ηψατ. αυτ. | απηγγειλεν (ℵ διηγγ. quocum cohaerere videtur quod omisit δι ην etc; P -λαν) sine αυτω cum ℵABC^{3}DLXΞΠ al^{12} fere it vg cop syr cu et$^{sch\,et}$ hr arm aeth ... ς (sed Gb^{ou}) add αυτω cum C^{*vid} et^{s} PRΓΔΛ unc^{7} al pler sah go syr^{P} | και ως: D και οτι, X και ευθεως, 69. εως (omisso και) ... A* om ως. Post ιαθη παραχρημ. syr^{cu} repetit *coram omni populo declaravit*

48. ο δε ειπ. αυτη: A om | ο δε cum ℵABDEHKLSUVΓΧΠ al plu it vg etc ... CMP (sic) RXA al^{15} fere go syr^{sch} pers^{P} add ις (:: similiter in Mt et Mc addiderunt; ς Ln habent in Mt, Ln et. in Mc) | αυτη: ℵ fu sah om (:: potest ex Mc inlatum esse; potest vero etiam Mt, ex quo θαρσει a plurimis assumptum est, ad omittendum valuisse) | θυγατερ cum ℵACDEHMPRSUVXΓΔΛΞΠ al omn^{vid} ... Τι θυγατηρ cum RKL (:: item in Mt DGL, in Mc BD. Longe maiore auctoritate Ioh 12, 15 utitur, ubi recepimus). Praeterea sine θαρσει dedimus (Gb′) cum ℵBDLX 1. 59. 118. 131. 157. 209. 346. it^{pler} vg (et. 130^{lat} et δ) sah cop syr^{cu} et^{hr} ... ς praem θαρσει (:: ut Mt; invectum a nonnullis et. in Mc) cum ACEHMPRSUVXΓΔΛΠ al pler q go syr^{sch} et P arm aeth | σεσωκ. σε (K om σε, ap Treg pon ante σεσω.): a b c f l q (ff^{2}· g^{1}· ^{2}·?) am for san tol (non item vg^{ed} et mss aliq) Tert$^{marc4,\,20}$ *te salvam fecit* | εισ ειρηνην (*in pacem* d ff^{2}· g^{1}· l): D^{gr} *ev ιρηνη*, item a b c e f q vg sah cop *in pace*

49. ετι αυτου λαλουντος etc: e *adhuc loquente eo venit quidam princeps synagogae dicens domine veni ut filia mea salves· loquente eo venit puer principis dicens quia mortua est* etc | ερχεται: D^{K*} c syr^{cu} ερχονται (c *venerunt*) :: cf Mc | τις: D a b c g^{1}· l q am for san (non item e f ff^{2}· g^{2}· vg^{ed} ing al) syr^{cu} (non item syr$^{utr\,et\,hr}$) om | παρα cum ℵB CPRXΓΔΛΠ unc^{7} al pler ... Ln απο (:: ut Mc) cum AD 1. al^{5} Dam^{2,} ^{554}. Latt: a b l q am for san a (l* *ad*) *principe* (q -*pem*) *synagogae* (e vide ante); c f ff^{2}· g^{1}· ^{2}· vg (et.^{mss} ut vdtr^{mu}) *ad principem syn.* | λεγων (D c syr^{cu} λεγοντες :: e Mc) sine αυτω cum ℵBLΞΠ 1. 33. 118.

τὸν διδάσκαλον. 50 ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας ἀπεκρίθη αὐτῷ· μὴ φοβοῦ· μόνον πίστευσον, καὶ σωθήσεται. 51 ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν οἰκίαν οὐκ ἀφῆκεν εἰσελθεῖν τινὰ σὺν αὐτῷ εἰ μὴ Πέτρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον καὶ τὸν πατέρα τῆς παιδὸς καὶ τὴν μη-

---

ieant e sah cop syr^{hr} ... ς Ln Ti add αυτω cum ACDPRΓΔΑΠ unc^{7} al pler it^{pler} vg go syr^{cu} et ^{utr} arm aeth Dam^{2,554} (:: et. in Mc ad λεγοντεσ D etc add αυτω) | η θυγ. σου: D^{gr} σου η θυγ. | μηκετι cum ℵBD sah syr^{p} (sed ετι c.*) ... ς Ti μη cum ACLPRXΓΔΑΧΠ unc^{7} al omn ^{vid} item (it vg *noli*) go cop syrr (exc^{p} c.*) rell Dam^{2,554} (:: cf 7, 6 μη σκυλλου. Marci τι ετι σκυλλεισ etc vix huc valuit) | ΧΓΑ al mu σκυλε (ut et. in Dam^{2,554} editum est) | τον διδασκαλον (ita q mm; b om): 1. 131. it^{pler} vg (exc mm) Amb$^{luc\ 1397}$ arm αυτον, aeth *Iesum*. Amb$^{luc\ 1397}$ libere tanquam textum affert: *venerunt*, inquit, *servi dicentes principi: Noli vexare illum, filia tua mortua est.*

50. ακουσασ: U om ... D it vg (e *audiens sermonem*, c *audito hoc sermone*, d *audiens verbum*, b f g$^{1.}$ l q ff$^{2.\ vid}$ g$^{2.\ vid}$ *audito hoc verbo*, a *cum audisset* [*hoc verbum* sive *sermonem*] syr^{cu} (*quod sic dixerint*) add τον λογον :: ut Mc | απεκριθη (ℵ^{c}): ℵ* 16. a b c e f g$^{1.}$ l q (non item vg nec^{vid} ff$^{2.}$ g$^{2.}$) sah syr^{cu} et ^{sch} aeth ειπεν (*dixit, ait*) | αυτω: it vg syr^{sch} aeth *patri puellae* | αυτω sine additam cum ℵ(et* et ^{c})BLXΑΧ 1. 33. 262. 299. it vg sah syr^{cu} et ^{sch} aeth ... ς add λεγων cum ACDPRΓΔΠ unc^{7} al pler cop (*respondens dixit*) go syr^{p} et ^{hr} arm | πιστευσον cum BLX ... ς Ln πιστευε (:: ut Mc lectione non fluct) cum ℵACDRXΓΔΑΠ unc^{7} al omn^{vid} | σωθησεται (it^{pler} vg *salvabitur, salva erit*; a sah syr^{cu} et ^{hr} *vivet*): syr^{cu} add *filia tua*

51. ελθων (:: ut Mt et Mc) cum ℵABCKF^{w}ΗKLMRSUXΓΔΑΠ al^{30} fere it vg go sah cop^{schw} et $^{cdd\ 2}$ syr^{omn} ... ς (= Gb Sz) Ti εισελθων cum DV al non ita mu cop^{wi} arm aeth | δε (c *veniens autem*, d *intrans autem*, c *cum venisset autem*): it^{pler} vg *et cum* (a *cumque*) *venisset* (q *pervenisset*) ... Α om | ουκ αφηκεν etc: ℵ ουδενα αφηκ. συνεισελθειν αυτω | τινα (L ουδενα, 69. post αφηκ.) συν αυτω (D σ. αυτ. τινα, it^{pler} vg *secum quemquam*, i *sec. intrar. quemq.*, e *sec. aliquos*) c. BC*DLX 33. 69. (124. 346. τινα συνελθ. αυτω) sah cop aeth, item syr^{sch} et^{p} et ^{hr} ... ς ουδενα c. AC^{3}ΕΗΚMRSUVΓΔΑΠ al pler syr^{cu} go arm (:: Mc ουδενα μετ αυτου) | ιωαννην (BD -ανην) και ιακω. c. BCDEFHKMRUVΓΔΠ al^{125} fere a b c e f l q for san tol syr^{p} et ^{hr} ... ς (= Gb Sz) ιακω. και ιωανν. (:: ut Mc lectione tantum non fluct) cum ℵALSXΑ 33. al mu vg (ff$^{2.}$ g$^{1.\ 2.}$ ut vdtr) sah cop syr^{cu} et ^{sch} go arm aeth. Cf. et. Ir$^{int\ 151}$: *Nullum enim*, inquit, *permisit intrare nisi Petrum et Iacobum et patrem et matrem puellae.* Quibus verbis e Gnosticorum sententia praemissa sunt: „quintus autem ingressus dominus ad mortuam puellam suscitavit eam.“ Unde sequitur Gnosticos hunc locum absque Iohannis mentione legisse; ut enim numerum quinquenarium, quo maxime delectabantur, efficerent, ipsum dominum quinto loco numerarunt. | τησ παιδοσ: D του κορασιου

τέρα. 52 ἔκλαιον δὲ πάντεσ καὶ ἐκόπτοντο αὐτήν. ὁ δὲ εἶπεν· μὴ κλαίετε· οὐκ ἀπέθανεν ἀλλὰ καθεύδει. 53 καὶ κατεγέλων αὐτοῦ, εἰδότεσ ὅτι ἀπέθανεν. 54 αὐτὸσ δὲ κρατήσασ τῆσ χειρὸσ αὐτῆσ ἐφώνησεν λέγων· ἡ παῖσ, ἐγείρου. 55 καὶ ἐπέστρεψεν τὸ πνεῦμα αὐτῆσ, καὶ ἀνέστη παραχρῆμα, καὶ διέταξεν αὐτῇ δοθῆναι φαγεῖν. 56 καὶ ἐξέστησαν οἱ γονεῖσ αὐτῆσ· ὁ δὲ παρήγγειλεν αὐτοῖσ μηδενὶ εἰπεῖν τὸ γεγονόσ.

IX.

1 [86. 2] Συνκαλεσάμενοσ δὲ τοὺσ δώδεκα ἔδωκεν αὐτοῖσ δύνα- 1–6 Mc 6, 7–13 Mt 10, 1. 5 ss

52. ο δε: R 33. 282. al[2scri] syr[cu] et [sch] (non item P nec [hr]) aeth add ις | ουκ (:: ut Mc nexu paullo diverso) c. AEHKMRSUVΓΛΠ al plu b e vg (et. am fu for tol) syr[p mg] Or [1,422] (περι ησ ειπεν· ουκ απεθανεν αλλα καθευδει) Amb[luc 1398]... Gb'Ln ου γαρ (:: ut Mt) c. ℵBCDFLXΔ al[25] fere a c f ff[2.] g[1.2.] l q om perus sah cop syr[cu] et [sch] (et P sed γαρ c.*) et [hr] go arm Cyr[act 51] | απεθανεν: FLMX 1. 13. 22. 33. 64. 69. 76. 106. 121. 131. 209. c ff[2.] g[1.2.] vg (sed non am for em tol) sah cop syr[cu] et P c.* (et in mg: „enim" „puella" non in omnibus exempli invenitur) syr[hr] aeth Cyr[act] Amb[luc] add το κορασιον (:: ut Mt). Ceterum ad Mt 9, 24 pertinet quod Aug[cons 2,68] refert: „Quod autem nonnulli codices habent sec. Mt: *Non enim mortua est mulier sed dormit*, cum eam Mc et Lc duodecim annorum puellam fuisse testentur, intelligas hebraeo more locutum esse Matthaeum" etc.

53. κατεγελων: D*KX -γελουν | ειδοτεσ: X ιδοντεσ

54. αυτοσ δε sine additamento (Gb' prob Schu) cum ℵBDLX 1. 118. 131. 209. it[pler] vg (et. am fu for etc) syr[cu] aeth ... ς add εκβαλων εξω (C* sah om; AKRSUΠ al plus[20] f q em syr[utr] et [hr] go post παντασ pon) παντασ και (al[2] arm om και) :: e ll. pp. | Δ χεροσ | λεγων: 1. 118. 131. 209. om | εγειρου cum AEFHKMRSUVΓΛΔΠ al pler (:: quae forma nusquam simili auctoritate prae -ρε et -ραι utitur; solent formae -ρε et -ραι non commutari cum εγειρου. Ex usu Lucae etiam εγερθητι 7, 14 est) ... Ln εγειρε c. ℵBCDX 1. 33; item L 209. εγειραι :: cf ll. pp. Praeterea Epiph[anc 103] η παισ αναστηθι.

55. επεστρεψεν: D υπεστρ. | και ανεστη (M απεστη?) παραχρημα (ℵ[a]): ℵ* om | διεταξεν: D επεταξεν | αυτη δοθ. cum ℵABCEFHKLMSUVXΓΔΛΠ al pler it[pler] vg sah cop go ... DR 1. 33. 69. 106. 124. 131. 209. al pauc a syrr[omn] arm aeth δοθ. αυτη :: ut Mc

56. και εξεστ. (a *obstupuerunt autem*, e *admirati sunt autem*) οι γον. αυτησ (syr[cu] και οι γον. αυτ. εξεστ.): D c οι δε γονεισ αυτ. θεωρουντεσ (c om) εξεστ. | ο δε παρηγγειλεν (K* -γγελεν, K[2] -γγελλεν): D παρηγγ. δε | μηδενι: D[gr*] μηδε

IX, 1. Primum versum x ter habet. | συνκ. (συνκ. c. ℵDR, cf et alibi; ς Ln

μιν καὶ ἐξουσίαν ἐπὶ πάντα τὰ δαιμόνια καὶ νόσους θεραπεύειν. 2 καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς κηρύσσειν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ καὶ ἰᾶσθαι, 3 [ST. 2] καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· μηδὲν αἴρετε εἰς τὴν ὁδόν, μήτε ῥάβδον μήτε πήραν μήτε ἄρτον μήτε ἀργύριον, μήτε ἀνὰ δύο χιτῶνας ἔχειν. 4 καὶ εἰς ἣν ἂν οἰκίαν εἰσέλθητε, ἐκεῖ μένετε καὶ

Ti συγκ. ut ABCLΓΛΑΧΗ unc[a] etc) δε (C[s]HS[mg]X[semel] al syr[cu] om δε): C[s] FHS[mg] al aliq (item evgistaria) c vg[six] syr[cu] et [sch] (et [hr] *Et tunc ille domin. Iesus convocavit*) add ο ιϛ | τους δωδεκα (D ιβ') c. ABDKMRSVΓΛΗ al[100] fere syr[cu] et [sch] Dial[828] (αναγινωσκω εκ του ευαγγελιου· συγκαλεσαμενος δε τους δωδεκα εδωκεν αυτοις usque ιασθαι) ... ς (= Gb Sz) Ln (ex errore de B) add μαθητας αυτου (:: ut Mt) cum C[s]EFHU al mu b ff[2·] g[1·] l q ... ℵC*LXΑX[ter] 16. 33. 67. 69. 124. 254. 262. 346. 2[pe] i[cant] a c e f vg (g[2·vid]) go cop syr[p] et [hr] arm aeth add αποστολους | εδωκεν: ℵ δεδωκεν | αυτοις δυναμιν: B cop (non item sah) δυν. αυτ. | εξουσιαν: C vitiose -σιν | παντα τα δαιμ.: D πασαν (D[2] παντα, d *omne*) δαιμονιον ... syr[cu] *omnes spiritus et daemonia* | E νοσσους

2. ιασθαι (F 226* ιασασθ.) sine additam cum B syr[cu] Dial[828] (vide ante, totus locus συγκαλεσ. usq ἰασθαι exscriptus legitur) ... Gb'' Ln add τους ασθενεις cum ℵADLX al[5], item ς τους ασθενουντας c. CXΓΛΑΗ unc[a] al pler; 407. 435. go praem παντας, 20[ev] habet τους νοσουντας, f *omnes infirmitates*; it[plor] vg habent *infirmos*, a *aegrotos*, nec aliter sah cop syr[utr] et [hr] etc

3. την: CXΛ 69. 254. al[2scri] om :: ut Mc | ῥαβδον cum ℵBC*DE*FLMX (X ῥαβδιον) 1. 11. 13. 22. 28. 33. 69. 106. al[30] fere it vg (et. δ) sah cop[vid] syr[romn] arm aeth Eus[luc169] (κατα μεν τον ματθ. χρυσου και αργυρου την κτησιν αυτοις απηγορευε -- κατα δε τους λοιπους [i. e. Mc et Lc] και τον αυτον ματθ. μη επιτρεπων αυτοις μητε ῥαβδον μητε πηραν etc) Tert[marc4,24] („Chr. autem nec virgam discipulis in viam ferre praescripsit", sed quaeritur utrum *virgam* an *peram* scripserit Tert; pro nexu enim — de LXX app dicit — *peram* videtur praestare) Cyr[luc230] Aug[cons2,71] („solet item quaeri quomodo Mt et Lc commemoraverint dixisse dominum ut nec virgam ferrent, cum dicat Mc: - *nisi virgam tantum*" etc) ... ς (= Gb Sz) ῥαβδους cum AC[s]E[2]HK SUVΓΛΑΗ al plu go :: ut Mt | πηραν (X al pauc πειραν): a b c e ff[2·] g[1·] l q add *neque calciamenta* (ff[2·] *-tum*); non item f g[2·] vg :: e Mt | ανα cum AC[s]DRHKMSUVΓΛΑΗ al pler syr[p] ... ℵBC*FLX 254. 48[ev] om, nec exprim it (contra d *ana* habet) vg (nec δ) syr[cu] [sch] [hr] sah cop arm go | εχειν (d go): ℵ[a]F[w]L 33. 157. it vg syr[omn] sah (*neve sint super vos*) cop arm εχετε ... ℵ* om, nec exprim aeth

4. ην: MXΓ 1. al pauc δ'αν ... 61. 243. 259. al plus[10] om | οικιαν: 76. 106. 251. al pauc syr[p] πολιν η οικιαν :: cf Mt | μενετε: ℵ μινατε :: cf Mt | και εκειθεν (D κακειθεν): 38. c vg add μη. Similiter f mm sax cop pro και εκειθ. εξερχ. *donec exeatis*, aeth *et ne exeatis inde usquedum exiveritis*

ἐκεῖθεν ἐξέρχεσθε. 5 [88.2] *καὶ ὅσοι ἂν μὴ δέχωνται ὑμᾶς, ἐξερχόμενοι ἀπὸ τῆς πόλεως ἐκείνης καὶ τὸν κονιορτὸν ἀπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν ἀποτινάσσετε εἰς μαρτύριον ἐπ' αὐτούς.* 6 [89.8] *ἐξερχόμενοι δὲ διήρχοντο κατὰ τὰς κώμας εὐαγγελιζόμενοι καὶ θεραπεύοντες πανταχοῦ.*

7 [90.2] *Ἤκουσεν δὲ Ἡρῴδης ὁ τετραάρχης τὰ γινόμενα πάντα,* Mc 6, 14–16 Mt 14, 1 a

---

5. *αν* cum ℵABDKLUΔΠ al permu ... ς Ti *εαν* c. CEFHMSVXΓΘΛ al[70] fere | *δεχωνται* (Gb″) cum ℵABC*KLMUΣΠ al[15] fere go ... ς *δεξωνται* cum C[3] DEFSVXΔ al plu (it vg *receperint*) :: cf ll. pp., item HΓΛ al[20] fere *δεξονται* | *υμας*: sah add *neque audiverint vestra verba* :: c ll. pp. | *απο* cum ABCLXΓΔΛΧΠ unc[8] al pler ... ND 28. 6[pe] 47[ev] *εκ*, item it vg *de* (:: Mt *εξω*, substitutum *εκ* vel plane omissum). Praeterea 69. 124. 346. *απο της οικιας η απο τ. πολ. εκ.*, 33. *απ. τ. πολ. η κωμης εκεινης* :: cf Mt 10, 14 et 11 | *και τ. κονιορτ.* cum AC[2]EFGHKMSUVΓΛ ΛΠ al longe pler b e ff[2] g[1] g[2] vid l q vg go syr[cu] et *utr* et *hr* Amb[luc 1208] ... ℵNC*DLXΞ 1. 33. 124. a c f sah cop arm aeth om *και*, hinc Ln [*και*] :: at ita et Mt et Mc lectione non fluct. Quibus ex ll. pp. omissum esse multo verisimilius est quam ex 10, 11 huc inlatum. Videtur omnino Lc utroq loc — alterum solus habet — *και* scripsisse. | *απο* (L 33. praem *τον*): DU al plus[15] c vg (c d vg *pulverem pedum vestrorum*) sah cop syr[cu] arm om :: cf ad Mt. Latini reliqui sic: *pulverem de pedibus vestris* f ff[2] g[1] Amb[luc 1208], *pulver. vestrum a pedib. vestris* e, *pulv. vestrum de pedibus* a b l; *pulverem vestrum* (sine additam) q | *αποτινασσετε* c. ℵB 1. 131. 157. ... ς Ln Ti *αποτιναξατε* (:: ut ll. pp.) cum ACLXΓΔΛΧΠ unc[8] al pler; D *εκτειναξατε*. Ponunt ante [*και*] *τον κον.* D c f :: e ll. pp. | *επ αυτους* cum ℵ[ca]ABCDLXΓΔΛΧΠ unc rell al pler, item *super* (*supra*) *illos* (*eos*) it[pler] vg etc (syr *sch* et *hr* ante *εις μαρτ.* pon) ... ℵ[cb]Ξ al[10] *επ αυτοις* ... ℵ* 28. 69. 124. al[10] fere a f syr[cu] arm *αυτοις* (:: ut Mc). Libere Tert[marc 4, 21] „iubet pulverem excutere de pedibus in eos a quibus excepti non fuissent, et hoc in testimonium mandat fieri."

6. *εξερχ. δε*: syr[cu] et *sch* (non item *hr* et P) pers[p] add *apostoli* (syr[cu] add *eius*) | *διηρχοντο*: A add *απο της πόλεως εκεινης* | *διηρχ. κατ. τας* (40. 237. a[scr] al[3] Dial[229] om) *κωμας* (X *πολεις*, sah arm Dial[229] *πολεις και κωμας*, b c l q syr[cu] et *sch* *castella et civitates*): D *κατα πολεις και ηρχοντο* (d *circa civitates transibant*), e *per castella pertransiebant*

7. *ηκουσεν*: D *ακουσας* | *ὁ*: A om | *τετρααρχης* cum ℵ[a](* om o *τετρ.*) CX* cop. Cf ad Mt 14, 1, ubi NCΔ, Lc 3, 1 et 19 ... ς Ln Ti *τετραρχ.* cum ABDLXΓΔΛΠ unc rell al omn[vid] sah etc | *τα γινομενα* (AX 1. 69. 346. al[15] fere *τ. γενομ.*, item b q *quaecumq. erant facta*) absque *υπ αυτ.* cum ℵBC*DLX 69. 157. 6[pe] a b e ff[2] l sah cop syr[cu] arm ... ς (sed Gb[00]) add *υπ αυτου*, Ln [*υπ αυτ.*] cum AC[2]EGHKMSUVXΓΔΛΠ al pler c f g[1. 2] q vg go syr[utr] aeth | *παντα* (it vg cop syr[cu] et *sch* aeth

καὶ διηπόρει διὰ τὸ λέγεσθαι ὑπό τινων ὅτι Ἰωάννης ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν, 8 *ὑπό τινων δὲ ὅτι Ἠλείας ἐφάνη, ἄλλων δὲ ὅτι προφήτης τις τῶν ἀρχαίων ἀνέστη.* 9 *εἶπεν δὲ Ἡρῴδης· Ἰωάννην ἐγὼ ἀπεκεφάλισα· τίς δέ ἐστιν οὗτος περὶ οὗ ἀκούω τοιαῦτα; καὶ ἐζήτει ἰδεῖν αὐτόν.*

10–17 Mc 6, 30–44 Mt 14, 13–21 Lc 6, 1–13

10 [91. 8] *Καὶ ὑποστρέψαντες οἱ ἀπόστολοι διηγήσαντο αὐτῷ ὅσα ἐποίησαν.* [92. 8] *καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ὑπεχώρησεν κατ' ἰδίαν εἰς πόλιν καλουμένην Βηθσαϊδά.* 11 *οἱ δὲ ὄχλοι γνόντες ἠκολού-*

---

ante *τα γινομ.* pon, non item sah syrP arm go; 157. *απαντ.*): Dᴳᵀ 235. f^{ser} tol om | *και διηπορει*: D *ηπορειτο* | B (non item D) *ιωαννης* | *ηγερθη* cum ℵBCLX al^{10} fere ... ς Ti *εγηγερται* (ΕΗΧΓ al aliq *εγειγερτ.*) cum ΑΧΓΔΑΠ unc^{s} al pler :: ut Mc ... D *ανεστη* post *νεκρων*, eodem ordine c e *a mortuis resurrexit* | *εκ*: X al^{6} *εκ των*, 13. 69. 124. 346. al pauc *απο των*

8. *υπο τινων*: 69. *αλλοι* | *ηλειας* cum ℵBD (:: cf st. alibi) ... ς Ln Ti *ηλιας* cum ACLΧΓΔΑΠ unc rell al omn^{vid} | *αλλων*: LX 157. *υπο τινων* ... D *αλλοι* | *δε*: X om | *τις* cum (Schu commend vdtr) cum ℵB CLXΔΠ 1. 13. 33. y^{ser} al^{14} go arm (Tert^{marc4,21} *unum aliquem ex veteribus prophetis*) ... ς Ln *εις* cum ΑΓΔΔΠ unc^{s} al plu b c f ff^{2}· g^{1}· l q syr^{cu} aeth (sah cop syrP ut vdtr certe) :: Mt 16, 14 Mc 8, 28 *ενα των προφ.* non fluct, nec magis *εις* Mc 6, 15 fluct, nisi quod 33. textum Lucae intulit ... D 69. 346. a e syr^{sch} om | *ανεστη* (syr^{cu} add *a mortuis*): D *γνεστη* ... Γ c^{ser} *εστιν*

9. *ειπεν δε* cum ℵBCDLXΞ 1. 13. 33. 69. 124. 131. 157. 346. it (a c e *dixit autem*, b f ff^{2}· g^{1}· l q *ait autem*) sah cop ... ς *και ειπ.* cum AΓΔ ΔΠ unc^{s} al pler vg (*et ait*) syr^{cu} et^{utr} go aeth | *ηρωδης* cum ℵACDK PΨGΠΚΜSUVΓΔΔΠ al longe plu ... ς (= Gb Ss) e *ηρωδ.* cum BLXΞ 1. 33. 69. 118. 124. 157. al vix mu (:: ut Mc fluctuante quidem lectione; cf et. ad Mt) | *ιωαννην* (BD *-αννην*): CD praem *οτι*, item sah cop | *ακουω* cum ℵBC^{a}LX al^{6} vel^{7} e f ff^{2}· l sah cop aeth ... ς praem *εγω* cum AC^{3}DΞΓΔΔΠ unc^{s} al pler b g^{1}· q vg go syrP arm; item post *ακ.* add a c am for tol syr^{cu} et^{sch} | *τοιαυτα*: DFᵂLXΞ 69. 234. 299. 48^{ev} e syr^{cu} et^{sch} sah *ταυτα* | *ιδ. αὐτον*: D al pauc b l q go *αυτ. ιδ.* (D *ειδ.*)

10. *αυτω*: 13. 69. 124. 346. syr^{sch} *τω ῑ̄ω̄* | *οσα* (235. *παντα οσα*): ℵ sah cop *α* (:: Mc *παντα οσα*) | *εποιησαν* (ℵ^{a}; ℵ* *-σεν*): A add *και οσα εδιδαξαν* :: e Mc | *υπεχωρησεν* c. ℵABCLXΓΔΔΠ unc^{s} al pler ... D y^{ser} al pauc *ανεχωρ.* | *πολιν καλουμενην* c. ℵ^{ca}BLXΞ 33. sah cop ar^{e}; similiter D *κωμην καλουμενην* ... ς Ln *τοπον ερημον* (A 13. 69^{tres} 346. a^{ser} c^{ser} 253. 259. *ερημ. τοπ.*, 1. 131. 209. *τοπον* sine *ερημον*: Gb^{o} *τοπ. ερημ.*) *πολεως* (ℵ* et^{cb} 13. 69. 157. 346. g^{ser} it vg syr^{cu} et^{sch} om: Gb^{ω}) *καλουμενης* (ℵ* et^{cb} 13. 69. 157. 346. o^{ser} syr^{cu} et^{sch} om, g^{ser} *-ην*, b c ff^{2}· g$^{1.2}$· l q vg *quod* [ff^{2}· g$^{1.2}$· vg *qui*] *est*, contra a e f *qui* [e *quod*] *vocabatur* [e *appelatur*, f *dicitur*]: Gb^{ω}) cum ACΓΔΔΠ unc^{s} al pler syrP arm go aeth; ℵ* et^{cb} al^{4} syr^{cu} et^{sch} sine *πολ. καλ.* similiterque it vg |

θησαν αὐτῷ, καὶ ἀποδεξάμενος αὐτοὺς ἐλάλει αὐτοῖς περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, καὶ τοὺς χρείαν ἔχοντας θεραπείας ἰᾶτο. 12 [gs. 1] ἡ δὲ ἡμέρα ἤρξατο κλίνειν· προσελθόντες δὲ οἱ δώδεκα εἶπον αὐτῷ· ἀπόλυσον τὸν ὄχλον, ἵνα πορευθέντες εἰς τὰς κύκλῳ κώμας καὶ ἀγροὺς καταλύσωσιν καὶ εὕρωσιν ἐπισιτισμόν, ὅτι

βηθσαιδα (L al pauc βι.θσ., $\aleph^{ca}$D cop^{ds} βηδσ. [et. d *beds.*], a b l sah *bets.*, e ff^{2} *bess.*) -δα cum $\aleph^{ca}$BCDEGKMXΧΠ al plu it vg sah cop etc (it am -*da*, vg -*dae*) contra AF^{w}HLSUVΓΔΛ al plus^{50} go -δαν ... $\aleph^{*}$et^{cb} 13. 69. 157. 346. syr^{cu} om. Tenemus igitur εισ πολ. καλουμ. βηθσ. c. $\aleph^{ca}$BLXΞ 33. sah cop (D); ς Ln εισ τοπ. ερημ. (l. etc ερημ. om, A etc post τοπ. pon) πολεωσ καλουμενησ βηθσ. cum ACΓΔΛΠ unc^{g} al pler go syr^{p} arm aeth; it vg syr^{sch} *in locum desertum qui* (*quod*) *est* (*vocabatur* vel similiter) *Bethsaida* (*bets.*, *bess.*, *-da*, *-dae*); $\aleph^{*}$et^{cb} al pauc syr^{cu} nil nisi εισ τοπ. (13. al post ερ.) ερημον (:: ut Mc); Gb^{o} τοπ. ερημ. et ^{oo} πολ. καλουμενησ, ut supersit tantum εισ βηθσ. Locus Tert$^{marc^{t},21}$ „pascit populum in solitudine, de pristino scilicet more" non continet quo lectio accuratius definiatur.

11. Χ^{r} al mu γνουντεσ | αποδεξαμενοσ cum $\aleph$BDLXΞ 1. 11. 13. 22. 33. 69. c^{ser} al^{10} ... ς δεξαμενοσ cum ACEGHKMSUVΓΔΛΠ al pler (:: Schu „αποδεξ. bene ap Lc qui unus hoc verbo usus est: 8, 40. Act 2, 41. 15, 4" etc. Nec solet δεξασθ. cum αποδεξ. commutari ut Lc 9, 51 Ioh 4, 45. Contra passim etiam alibi αποδεξ. displicuit.) | ελαλει (et. it vg *loquebatur*): $\aleph$ ελαλησεν | περι: MU 13. 33. 69. al^{20} fere τα περι | θεραπειασ: D add αυτου παντασ | ιατο cum $\aleph$ABDΧΓΔΛΠ unc^{g} al pler it vg cop syr^{r} ... CLX 13. 28. 33. 69. 124. al^{15} fere sah ιασατο

12. η δε (sah om δε): B ηδη (60. ηδη δε ap Mill et Wtst). Item f l *dies autem iam*, e *iam ubi dies coepit declinare* (:: cf ll. pp.) ... X (και ημερα) syr^{cu} και | προσελθ.: b f add *ad eum* (sed f post *duod. disc. eius*) | οι δωδεκα (a; e *illi duodecim*): U om; syr^{cu} et^{sch} *discipuli eius*; f ff^{2}. l q *duodec. discip. eius*, c *discip. eius duodec.*, b g^{1} vg *duod. discip.* | ειπον cum $\aleph$ABDXΓΔΛΠ unc rell (c hiat) al omn^{vid} ... LX ειπαν | τον οχλον ($\aleph^{*}$et^{cb}): $\aleph^{ca}$ 28. 127. 157. 300. 407. 435. al^{2sor} τουσ οχλουσ | πορευθεντ. cum $\aleph$ABCDLRX al^{10} fere (it vg *euntes*) ... ς (= Gb, sed rursus Gb') απελθοντεσ cum EGHKMSUVΓΔΛΠ al pler | και αγρουσ cum $\aleph$BEX 1. 13. 69. 131. 346. 435. go ... ς Ln Ti και τουσ αγρ. cum ACDGHKLMRSUVΓΔΛΧΠ al pler sah cop (:: in Mc est τουσ αγρ. κ. κωμασ, sed etiam ibi D και εισ τασ κωμ. substituit) | καταλυσ. και: l^{e} om, item c^{e}vid nisi forte αγορασωσιν εαυτοισ βρωματ. (:: e Mc) pro καταλ. usq επισιτισμ. habuit; similiter f *emant sibi escas* pro καταλ. κ. ευρ. επισιτ. | και ευρ. επισιτισμον: go *et emant sibi escas*, g^{1} *et reficiant se* (sed *inveniant escas* pro καταλυσ.), syr^{cu} *vel ut inveniant sibi escas* ... D om | οτι ωδε (sah cop$^{petr^{4}}$ om) εν (r om) ερημ. τοπω εσμεν: syr^{cu} om, sed post ειπον αυτω add *in loco deserto nos sumus*

ὧδε ἐν ἐρήμῳ τόπῳ ἐσμέν. 13 *εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς· δότε αὐτοῖς φαγεῖν ὑμεῖς. οἱ δὲ εἶπαν· οὐκ εἰσὶν ἡμῖν πλεῖον ἢ ἄρτοι πέντε καὶ ἰχθύες δύο, εἰ μήτι πορευθέντες ἡμεῖς ἀγοράσωμεν εἰς πάντα τὸν λαὸν τοῦτον βρώματα.* 14 *ἦσαν δὲ ὡσεὶ ἄνδρες πεντακισχίλιοι. εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· κατακλίνατε αὐτοὺς κλισίας ἀνὰ πεντήκοντα.* 15 *καὶ ἐποίησαν οὕτως καὶ κατέκλιναν ἅπαντας.* 16 *λαβὼν δὲ τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησεν αὐτοὺς καὶ κατέκλασεν, καὶ ἐδίδου τοῖς*

---

18. *προσ αυτουσ*: ΝLX 124. *αυτοισ*, c (*αυτοσ*?) *ipse* (*verum ipse ait*) ... c add e $\overline{\text{ις}}$, item f ff^{2} syr^{cu} et^{sch} | *αυτοισ*: V al pauc *αυτουσ* | *υμεισ* post *φαγ.* cum B b l* ... ff^{2} g$^{1.2}$ (hi^{3} omnino vdtr) vg syr^{cu} ante *δοτε*, a c plane om, 74. 248. 7p^{c} post *δοτε* ... ς ante *φαγ.* (:: at ita et Mt et Mc, apud quos nemo nostrum ordinem verborum habet, unus D *δοτ. υμ. φαγ. αυτ.*) cum ΝACDLRXΓΔΛΠ unc^{s} al pler e f l^{3} q sah cop go syr^{utr} al Amb$^{luc\ 1289}$ et ^{1401} | *εισαν* cum ΝBCDLX 33. 124. ... ς *εισον* cum ARXΓΔΛΠ unc^{s} al fere omn. Praeterea add *αυτω* sah syr^{cu} go aeth | *πλειον*: DΓ 1. 131. *πλειον* ... ℵ* *πλειονεσ* (omisso *η* quod sequitur), P^{vid}M al^{3} *πλειουσ* | *πεντε* (C *επτα*, sed infra *πεντ.*) post *αρτ.* cum ℵ*B ... ς Ln Ti ante *αρτοι* (:: cf ll. pp.) cum ℵ^{ca}ACDLR XΓΔΛΠ al omn^{vid} it vg etc | *δυο* post *ιχθυεσ* (M *-υασ*) cum ΝACP^{vid}W XΓΔΛΠ unc^{s} al longe plu a sah cop go aeth ... ς (= Gb Sz) ante *ιχθυεσ* (:: ut ll. pp.) cum DLRX al mu it^{pler} vg syr^{cu} et^{utr} arm | *ει* (υ *η*) *μητι*: A 1. 131. 262. *ει μη* | *ημεισ* (ff^{2} blanch q cop^{dz} om) hoc loco e: D 157. a b c f ff^{2} sah g$^{1.2}$ l vg go (al) Amb^{luc} ante *πορευθ.* pon | *αγορασωμεν*: 1. 11. 22. 157. al plus^{40} *-σομεν* | *παντασ*: M al pauc *απαντα* | *βρωματα*: 1. 131. syr^{cu} et^{sch} ante *εισ* pon

14. *δε* cum ℵ*et^{cb}L a e g$^{1.2}$ vg cop (:: vdbatur vitandum *δε* toties repetitum, *γαρ* vero aptissimum) ... ς Ln Ti *γαρ* cum ℵ^{ca}ABCDRXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} b c f ff^{2} l q sah (ut restituendum Schwarzio vdtr) syr^{cu} et^{utr} etc | *ωσει* pri (D *ωσ*): D 1. 131. 218. [cant a e f post *ανδρ.* pon ... q syr^{cu} om | *κλισιασ*: arm *κλισ. κλισ.*, similiter syr^{cu} *quinquaginta quinquaginta homines in discubitu* | *ανα* cum AEGHKMSU VXΓΔΛΠ al pler it^{pler} vg cop syr^{cu} et^{utr} arm aeth ... NBCDLRX 33. 157. a (omnino vdtr) e sah Or^{2,407} *ωσει ανα*, hinc Ti^{synops} *ωσει ανα*, Ln [*ωσει*] *ανα* :: at vdtr propter Marci *κατα εκατον κ. κατ. πεντηκοντ.* invectum

15. *ουτωσ*: ita (non *ουτω*) unc omn al plu: V om, 240. 244. om *κ. επoι. ουτ.* | *και κατεκλ. απαντασ* (e f vg *et discumbere* [e *rec.*] *fecerunt omnes*): a b c ff^{2} g^{1} l q vg^{cdd} (ap Ln) *et discubuerunt* (a *rec.*) *omnes* (q om), item (*et ita discubuerunt et fecerunt omnes* singulis perturbatis) g^{2} ... DX om | *κατεκλιν.* cum NBLX 1. 13. 33. 69. 124. 131. 346. ... ς Ln Ti *ανεκλιναν* cum ACRΓΔΛΠ unc^{s} al pler | *απαντασ* cum ABCΓΔ ΛΠ unc^{s} al pler ... NLX 13. 33. al pauc *παντασ*, 1. 131. *αυτουσ*

16. *ουρανον*: D add *προσηυξατο και* | *ευλογησεν* cum NBCDRXΔΛΧΠ unc^{s}

μαθηταῖσ παραθεῖναι τῷ ὄχλῳ. 17 *καὶ ἔφαγον καὶ ἐχορτάσθησαν πάντεσ, καὶ ἤρθη τὸ περισσεῦσαν αὐτοῖσ κλασμάτων, κόφινοι δώδεκα.*

18–22 Mt 16, 13–23 Mc 8, 27–33 (Io 6, 66 ss)

18 94. 1 *Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν προσευχόμενον κατὰ μόνασ συνῆσαν αὐτῷ οἱ μαθηταί, καὶ ἐπηρώτησεν αὐτοὺσ λέγων· τίνα με οἱ ὄχλοι λέγουσιν εἶναι;* 19 *οἱ δὲ ἀποκριθέντεσ εἶπαν·*

---

al pler Epiph$^{marc\ 313}$ ... AFW$^{\Gamma}$ 33. al^{10} fere Epiph$^{marc\ 327bis}$ (et *σχόλ. et Ἐλεγχ.*) *ηὐλογησεν* (Or$^{2,\ 510}$ vide ad Mc 6, 41) | *αυτουσ* cum ABCL RΓΔΔΧΠ unc^{a} al pler c e f vg syrP: D a b ff^{2*} g$^{1*\ 2*}$ l q syr^{cu} Epiph $^{marc\ 313}$ et $^{bis\ 327}$ *επ αυτουσ* ... ND syr^{sch} arm aeth om (:: ut ll. pp. lectione non fluct) | *και κατεκλασεν*: D om | *τοισ μαθηταισ* (et. a b f ff^{2*} q go cop arm): LRX 13. 33. 69. 124. 346. ^{i}cant c e l (g$^{1*\ 2*}$ vid) vg sah syr^{cu} et ^{sch} et P c.* aeth add *αυτου* | *παραθειναι* (x al^{6} *-θηναι*) cum NBCX 1. al^{15} fere (69. *παρατεθηναι*) ... ς Ln *παρατιθεναι* cum ADLRΓΔΔΧΠ unc^{a} al longe plu | *τω οχλω* (et. e ff^{2*} l sah arm go aeth): D a b c f g$^{1*\ 2*}$ vid q vg cop syr^{cu} et ^{utr} *τοισ οχλοισ*

17. *παντεσ*: 13. 69. 124. 242. 346. c^{ecr} f g^{2*} vid vg syr^{cu} et ^{sch} post *εφαγον* pon (:: ut Mc et Mt) ... a b c ff^{2*} g^{1*} l q om | *ηρθη*: s (item sah cop syrr al) *ηραν* (:: ut ll. pp.) | *το περισσευσαν* (al pauc *-σσευον* :: ut Mt) *αυτοισ* (N 218. *των* omisso *αυτ.*, et. arm aeth om *αυτ.*): D 13. 346. *το περισσευμα των* (item 69. sed *αυτοισ* pro *των*), d *quod superavit fractamentorum*, e *reliqum fracturarum* :: cf Mt *το περισσευον των κλ.* | *δωδεκα* (D *δεκαδυο*): M 28. 157. 299. al^{10} fere syr^{cu} et ^{utr} arm ante *κοφιν.* (MΓ al *κωφ.*) | *κλασματων* coniunximus cum antecedd ut EM al; Ln Ti cum sqq, ut K al. Ceterum syr^{cu} add post *δωδ. κοφ.* ex Mt (et Mc) haec: *και ησαν οι ανδρεσ οι φαγοντεσ τον αρτον ωσει πενταχισχιλ. χωρισ γυναικ. και παιδιων*

18. *εν τω*: A om | *αυτον*: D sah^{mūnt} *αυτουσ* ... N^{a} (sed rursus delet N^{c}) add *εν τοπω*, item Γ *εκει και* | *προσευχομενον*: D a c e (non item b f ff^{2*} g$^{1*\ 2*}$ l q vg) syr^{cu} om | *συνησαν* (ff^{2*} g^{2*} q vg *erant cum illo et discipuli*, c d *erant cum eo discipuli*, e *cum illo fuerunt disc.*, a *aderant illi discip. sui*, g^{1*} l *erant autem cum illo et disc.*, b *erant autem et cum illo disc.*): B^{a} (non item B^{2} vdtr et ^{3}) 245. f *συνηντησαν* (f *occurrerunt*), 17^{ov} *συνηχθησαν* | *οι μαθηται*: MU 1. 13. 69. al^{20} fere a f sah cop syr^{cu} et ^{utr} arm aeth go add *αυτου* | *επηρωτ.* (X *επερ.*) *αυτουσ*: NX add *ο ις* | *οι οχλ.* (sah cop *ανθρωπ.*) *λεγουσ. ειναι* cum N*BLRX 1. 131. item sah cop ... ς Ln *λεγουσ. οι οχλ.* (A al^{5} e g^{1*} *οι ανθρωποι*, item Dial^{329} :: e ll. pp.) *ειναι* (:: cf ll. pp.) cum N^{c}ACDΓΔΔΠ unc^{a} al pler a c (it^{pler} vg go *dicunt esse turbae*) syr^{cu} et ^{utr}. Dial^{329} sic: *εν τω ευαγγ. λεγει ο χς· τινα με λεγ. οι ανθρωπ. τον υιον του ανθρωπου* :: cf Mt

19. *ειπαν* cum NBD ... ς *ειπον* cum ACLRXΓΔΔΠ unc^{a} al omn^{vid} | *οι δε αποκριθ.* (sah om) *ειπαν*: syr^{cu} *dixerunt ei*, praeterea pergunt sah *οι μεν λεγουσιν*, syrP c.* *οι μεν*, syr^{sch} *sunt qui dicant* ... Dial^{329} *λεγουσιν οι μαθηται*

Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν, ἄλλοι δὲ Ἠλείαν, ἄλλοι δὲ ὅτι προφήτης
τις τῶν ἀρχαίων ἀνέστη. 20 *εἶπεν δὲ αὐτοῖς· ὑμεῖς δὲ τίνα με*
λέγετε εἶναι; Πέτρος δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· τὸν Χριστὸν τοῦ θεοῦ.
21 [95. 2] *ὁ δὲ ἐπιτιμήσας αὐτοῖς παρήγγειλεν μηδενὶ λέγειν τοῦτο,*
9, 1 22 *εἰπὼν ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν καὶ ἀπο-*
δοκιμασθῆναι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων
καὶ ἀποκταν θῆναι καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι.

---

19. BD ιωαννην | ηλειαν cum BD (vv. 8 et 30 et. א) :: cf inprimis ad 4, 25 sq ubi v. 26 -ει- tuentur ℵAB*DU2 (1, 17 et. L, Mt 27, 47 et. Δ) contra -ι- (sic) B2LXΓΔΑΠ etc ... ς Ln Ti ηλιαν cum ℵACLRXΓΔΑΧΠ unc rell al omnvid | ηλειαν (ηλιαν): 1. 13. 69. 118. 124. 131. 251. 346. syrP c.a add αλλοι (13. 69. al ετεροι) δε ιερεμιαν :: e Mt | αλλοι δε οτι usq ανεστη: D e η ενα των προφητων :: ut Mt ... syrcu plane om

20. τινα με λεγ. ειναι: Dial829 nil nisi τινα | πετρος δε (sah om) αποκριθεις cum ℵBCLΔ 1. sah cop ... ς Ln αποκριθ. δε o (o cum ADKMR UXΠ etc; EGHSVΓΔΛ al150 fere om, hinc Gb0) πετρος (:: ut ll. pp.) cum ADRXΓΔΑΠ unc8 al pler a (bvid, vox autem, nisi est Simon, non satis apparuit Blanchino) syrP go arm aeth. Praeterea f g1· q respondens autem Simon Petrus, item omisso autem l vg, e Dial829 respondens Petrus et αποκριθεις πετρος, c (et ff2·vid) Ambluc1405 respondit Simon Petr. (pergens et dixit, sed Amb haec om), syrsch respondit Simon (pergens et dixit), syrcu Simon Cephas respondit (perg et dix. ei) | τον (Δ om) χν (D 28. e add υιον, Or2, 522cod υιον pro χν) του θεου: f l go sax tu es christus filius dei (l add vivi); syrcu tu es christus, similiterque a Dial829 nil nisi christum, χριστον; cop tu (cop ds add es) christus deus (sed sah tu es christus dei). Cf Or2, 553aq και γαρ μακαριζεται (ap Mt) ουκ επι τω ειρηκεναι· συ ει ο χς, μονον, αλλα μετα της προσθηκης, της· ο υιος του θεου του ζωντος. οι γουν αναγραψαντες μαρκος και λουκας αποκριθεντα τον πετρον ειρηκεναι· συ ει ο χς, και μη προσθεντες το παρα τω ματθαιω κειμενον (i. e. ο υι. του θεου τ. ζωντος, ut in promptu est), ουκ ανεγραψαν τον επι τω ειρημενω μακαρισμον και την μετα τον μακαρισμον ευλογιαν, λεγουσαν το· συ ει πετρος κτλ. Item Cyrluc234 λεγων· τον χν του θεου· ου γαρ τοι φησιν απλως χν αυτον ειναι, του θεου τον χν δε μαλλον· etc

21. παρηγγειλεν: MK -γγελεν ... KΠ 28. 209. pscri al15 syrP c.a aeth add αυτοις | λεγειν cum ℵABCDKLMXΠ al plus30 Or2, 522 ... ς (= Gb) Ti ειπειν cum BXΓΔΑ unc7 al plu (:: Mc λεγωσιν, Mt ειπωσιν)

22. ειπων: Epiphmarc313 et 327 λεγων (omisso οτι seq; quae praecedunt non affert) | οτι etc (ℵc): ℵa οτι τ. υι. του ανθρ. δει | απο: D 1. υπο :: cf Mc | τ. πρεσβυτ. κ. αρχιερεων: 69. 124. 346. al pauc g1· q arm Or2, 496 (certe vdtr huc spectare) τ. αρχ. κ. (69. add των) πρεσβ. | κ. γραμμ.: syrcu Tertmarc4, 21 ante κ. αρχιερ. pon ... 1. 131. 209.

23 [96. 2] Ἔλεγεν δὲ πρὸς πάντας· εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἔρχεσθαι, ἀρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καθ' ἡμέραν, καὶ ἀκολουθείτω μοι. 24 ὃς γὰρ ἐὰν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ

28—27 Mt 16, 24—28 Mc 8, 31—9, 1

Or[2, 496] om | τη τριτ. ημερα (*tertia die* f g[1. 2] vg sah cop syr[cu] et utr go arm aeth, Or[2, 496]): D a b c e ff[2] l q Dial[857] Epiph[marc 313] et [327]. Tert[marc 4, 21] μεθ (Epiph[marc] μετα) ημερας τρεις (Epiph[marc] τρ. ημερ.) (ff[2] l q *post tres dies*, b *post dies tres*; c e *post triduum*, a Tert *post tertium diem*) :: ut Mc | εγερθηναι (:: ita et Mt) cum ℵBEF[w2]G HLMRSUVXΓΔΛΞ al longe plu Epiph[marc] bis (item in ελεγχ. ις' τί δὲ τὸ ἐγερθὲν ἀλλὰ αὐτὸ τὸ πεπονθὸς etc) ... Gb' Ln Ti αναστηναι (:: ita et Mc) c. ACDF[w1]KΠ 1. 69[s] 118. 131. 157. al[20] fere Or[2, 496] Dial[857]. Cf huc et. Iust[tr 51] αυτος λεγων οτι εγγυς εστιν η βασ. των ουρ. και οτι δει αυτον πολλα παθ. απο τ. γραμμ. κ. φαρι. κ. σταυρωθηναι (σταυρ. et. Dial[857]) κ. τη τρι. ημερ. αναστηναι etc. Praeterea [tr 76] et [100] vide ad Mc 8, 31. Thaum[4] λεγοντος· δει τον υι. του ανθρ. πολλ. παθ. κ. αποκτανθ. και τη τρι. ημ. αναστην. εκ νεκρ. Cf et. Lc 24, 7 et 46

23. προσ παντασ: syr[cu] om | ερχεσθαι cum ℵ[a]ABC[3]DKLΠΞ al fere[28] Or[1, 221] ... ς (= Gb) ελθειν (:: e Mt) cum ℵ[b]C[2]RXΓΔΛ unc[7] (M ante οπισω) al plu | αρνησασθω cum ℵAB[2] (et [iam2?]) DKLΞΠ al[10] fere Or[1, 221] ... ς (= Gb, sed rursus Gb') απαρνησασθω (:: ut ll. pp.) cum B[a] CRXΓΔΛ unc[7] al pler | και αρατ. τον σταυρ. αυτου (et. Or[1, 221]): D a l om, hinc Gb[0], Schu „hab. Mt et Mc") | καθ ημεραν cum ℵ[a]et[cb] vel [ca]ABKLMΩΞΠ 1. 13. 33. 69. 72. 124. 131. al f g[1. 2] vg (et. am em for fu al; tol post ακολουθ. μοι pon) sah cop syr[cu] et[sch] et P c.[a] go arm (aeth ante ακολουθ. μοι pon) edd[vet] ap Hier (ep ad Principiam 1, 949: „dominus iuxta antiqua exemplaria") et Hier[7, 65] (in Mt 10, 38sq „in alio evglio scribitur: *Qui non accipit crucem suam quotidie*"); vide post et. Chr[7, 709] ... Gb[00] Sz Ln om cum ℵ[ca] vel[a] CDEF[w]GHSUVX ΓΔΛ al[120] fere (72[ms] *εν αλλω το καθ ημερ. ουκ εν*) a b c e ff[2] l q (vg cod ap Gb) sax syr[p ms] („non in omnibus exx invenitur") Or[1, 221] (*ακουε γαρ λουκα λεγοντοσ*) (Chr[7, 709] praecedentibus his: *ακολουθειν τω χω, τουτεστιν παντα τα παρ αυτου κελευομενα ποιειν, προσφαγασ ειναι ετοιμον και θανατον καθημερινον*, unde concludi possit a Chrys lectum esse καθ ημεραν. At nec unde illa verba *ει τισ θελει* etc sumpserit perspicuum est.) :: multo minus ex 1 Co 15, 21 invectum quam ad modum ll. pp. omissum vdtr | E[a]KLΠΓ al mu ακολουθητω

24. εαν c. ℵCGH[a]RSUVXΓΔΛΞ al plu (16 enim solus Scri. indicavit) ... ς Ln αν cum ABDEKLMΠ al mu αν | θελη: HΓΔ al mu θελει | τ. ψυχ. αυτ. pri: Or[1, 221] την εαυτου (omisso in cod. ψυχ. ut testantur editores) | απολεσει: X 1. al[3seri] -λεση | απολεση: XΔ al mu -λεσει | την ψυχ. αυτου (K εαυτ.) sec: F[w] τ. αυτ. ψυχ.

ἕνεκεν ἐμοῦ, οὗτος σώσει αὐτήν. 25 τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωπος κερδήσας τὸν κόσμον ὅλον, ἑαυτὸν δὲ ἀπολέσας ἢ ζημιωθείς; 26 [97. 2] ὃς γὰρ ἂν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους, τοῦτον ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ τοῦ πατρὸς καὶ τῶν ἁγίων ἀγγέλων. 27 [98. 2] λέγω δὲ ὑμῖν ἀληθῶς, εἰσίν τινες τῶν αὐτοῦ ἑστηκότων οἳ οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσιν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ.

---

24. οιτος (et. b e g[1·] q cop syr[utr] Or[2, 262]): ΚΠ 68. 116. 253. αυτος (Schu „a Lc usu non alienum") ... 56. a c f ff[2·] g[2·] vid l vg go sah syr[cu] arm aeth Tert[marc 4, 21] om

25. γαρ: x om | ωφελειται (ra al οφελ.) ανθρωπος: ΝCD ωφελει ανθρωπος (D[2] -ποσ, sed D[*] -πον). Latini: *quid prode est* (c f *prodest*) *homini* a b c d e f l; *quid proficit homo* ff[2·] g[1·2·] vg | κερδησας et απολεσας η ζημιωθεις: D κερδησαι (D[2] εαν κερδηση) et απολεσαι η ζημιωθηναι (D[2] απολεση η ζημιωθη). Latini: *si lucretur – perdat et* (*aut* ff[2·]) *detrim. faciat* b f ff[2·] g[1·] q vg; *si lucrum fecerit – perdat aut damnum faciat* e; *lucrari* (c *lucrum facere*) *– perdere aut iacturam* (*damnum* c) *facere* a c; *lucrari – perdere et iactum pati* d, *lucri facere – perdere* (omissis rell) Cyp[222] ... syr[cu] aeth om (ut Cyp) η ζημιωθ.

26. αν cum ΝABDRXΓΔΛΞΠ unc[v] al plu ... CLM al mu εαν | με (et. Or[1, 296]): D Or[1, 296] εμε. Praeterea syr[cu] add *coram hominibus* | και: go η | τουσ εμουσ λογουσ (:: ut Mc) cum ΝABCLRXΓΔΛΞΠ al omn[vid] it[pl] vg sah cop syr[utr] arm aeth go Or[1, 296] ... Ti τουσ εμουσ (sine λογ.) c. D a e l syr[cu] Or[1, 296] (sed praecedit ουτε επαισχυντεον αυτον η τουσ λογουσ αυτου. Paullo post vero και ο ω δε ποτε υπεμεινε σταυρον – και οι μιμηται δε αιτου αισχυνης καταφρονουντεσ etc) | αυτου και: ieant* syr[cu] et[sch] om, item Eus[luc 172] (οτι επαισχυνθησεται τον επαισχυνθεντα αυτον, οταν ελθη εν τη δοξη του πατροσ, εξησ επισυναπτει φασκων· εισι τινεσ των ωδε εστωτων) | τ. πατροσ (et. Or[1, 296] et[296] Or[int 4, 527 bis] Eus[luc 172]): D 65. 125* sah cop syr[cu] et[sch] aeth add αυτου | αγγελων: sah cop syr[cu] et[sch] aeth add αυτου

27. αληθως: ΚΜΒΠ al plus[10] add οτι, item ΝG etc post αληθ. interpg, eodemque modo conjungunt a b c (hi[2] et vg *dico autem vobis vere*:) e (*veritatem autem dico vobis*) go sah cop-syr[cu] et[utr] ... D οτι αληθως, item αληθ. cum εισιν conjgunt ADHLSUΔΛ al f (*dico autem vobis· vere*) am, item Or[4, 266] (του δε λουκα· αληθως εισι τινεσ των ωδε εστωτων etc) | αυτου (Gb′) cum ΝBLΞ 1. Cyr[cat ox 77] (λεγω δε υμιν, φησιν, εισι τινεσ των αυτου εστηκ. Eadem Cyr[luc 237] sed ωδε pro αυτου) ... ς Ln ωδε (:: ut Mt et Mc) cum ACDPRXΓΔΛΠ unc[9] al pler Or[4, 266]. Eus[luc 172] Caes[135] | εστηκοτων cum ΝBLRUXΓΞ al mu Cyr[cat ox] ... Gb Sz Ln Ti εστωτων cum ACDEFGHKMPSVΔΛΠ al plus[100] Or[4, 266] Eus[luc 172] Caes[135] (:: hoc Mt, illud Mc) | οτι: AKΠ al[10] fere Or Caes οιτινεσ :: e ll. pp. | γευσωνται cum ΝABCDEFKLMPSUVXΔΛΠ al[100] fere Cyr[cat ox] ... ς (= Gb Sz) γευσονται cum GHBΓΔ al mu Or[4, 266] (omisso μη.

28 Ἐγένετο δὲ μετὰ τοὺς λόγους τούτους, ὡσεὶ ἡμέραι ὀκτώ, καὶ παραλαβὼν Πέτρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι. 29 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ προσεύχεσθαι αὐτὸν τὸ εἶδος τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἕτερον καὶ ὁ ἱματισμὸς αὐτοῦ λευκὸς ἐξαστράπτων. 30 καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο συνελάλουν αὐτῷ, οἵτινες

28–36 Mt 17, 1–8 Mc 9, 2–8

Cf et.[2,555]) Caes. Similiter fluct ll. pp. (it vg ubique *gustabunt*) | την βασ. του θεου (al[2] add εληλυθυιαν εν δυναμει :: e Mc): syr[cu] *regnum dei veniens in gloria* ... D Or[4,366] (praecedit του δε λουκα) τον υιον του ανθρωπου ερχομενον εν τη δοξη αυτου (:: cf Mt)

28. εγενετο: P -νοντο | ωσει: HLMΓ al plus[20] ωσ | και παραλαβ. c. ℵ[c]AC DEFGKLMPRSUVXΓΔΛΞΠ al omn fere c e f ff[2·] g[2·] q vg (et. am em tol) syr[cu] ... ℵ*BH 28. a b g[1·] l for go sah cop syr[mtr] arm aeth om και, hinc Ln [και] (:: utraque constructio frequens, neutra fluctuare solet. Tamen passim και a nonnullis abiectum, ut 5, 12) | πετρον cum unc omn al plu ... ς (= Gb Sz) του πετρ. cum (G[mg] eccles) minusc non ita mu :: e ll. pp. | ιωαννην. (BD -αννην) κ. ιακωβ. cum ℵABC*EGHKPRSU VΓΔΛΠ al longe plu a b c e f g[2·] l q fu for tol sah syrP ... C[3]DLMXΞ 33. 157. al plus[15] ff[2·] g[1·] vg (et. am em) cop syr[cu] et sch go arm aeth ιακωβ. κ. ιωαννην. (:: ut ll. pp.) | ανεβη: G al (inprimis evglstaria) praem και. G[mg] eccles sic: τω καιρω παραλαμβανει ο ις τον πετρ. και ιακ. και ιωα. και ανεβη | προσευξασθαι: ℵ προσευχεσθαι ... L om

29. εγενετο: ℵ* om hoc loco sed habet ante ετερον, ℵ[c] suppl h. l. sed non delet ante ετερον. Eodem modo a: *Et factum est – et facta est efigies* etc | προσευχεσθαι (L 33. post αυτον pon): ℵ* l. προσευξασθ. | το ειδος: D Or[4,147] η ιδεα. Latini sic: *efigies* a, *figura* e, *species* b c d f ff[2·] g[1·2·] l vg, *aspectus* Arn (sequitur *vultus eius* a c d e f g[1·2·] l vg Arn; *aspectus eius* b ff[2·]) | ετερον (Or ετερα) και (syrP c.* arm Or add ηλλοιωθη): D sah cop ηλλοιωθη και. Latini, postquam praecessit: *et factum est dum orat* (*cum oraret* d, *dum oraret* f mm) a d f mm, *et dum orat* b ff[2·] g[1·] l q Arn, *et in orando* c e, sic pergunt: *facta est – altera* ff[2·] g[1·] q mm, *et* (c om) *facta est – alia* a c, *visa est – altera* f, *facta est – commutata alia* e, *factus est aspectus vultus eius immutatus* Arn, *facta est – velut sol* l (in b excidit nonnihil); vg *et facta est dum oraret species vultus eius altera* | ο ιματ. αυτου: L om αυτου | εξαστραπτων: syr[cu] add *ut nix*, e *ut nix* pro εξαστρ.

30. συνελαλουν (ℵ* *συλλαλουν*, scripturus erat *συλλαλουντεσ*?) et. Epiph[marc 318] et[327] (utroque loco: και ιδου δυο ανδρες συνελαλουν αυτω, ηλιασ και μωυσησ εν δοξη), at Tert[marc 4, 22] (finem versus): „nam et si Marcion noluit eum (i. e. Moysen) colloquentem domino ostensum sed stantem, tamen et stans os ad os stabat et faciem ad faciem cum illo, inquit" etc, ut videatur *συνεστησαν* vel simile quid pro *συνελαλουν* substitutum. Antea (initio cap. 22) habuit: „illum cum Moyse et Helia in secessu montis conspici pateris, quo-

ἦσαν Μωϋσῆς καὶ Ἠλείας, 31 *οἳ ὀφθέντες ἐν δόξῃ ἔλεγον τὴν ἔξοδον αὐτοῦ, ἣν ἤμελλεν πληροῦν ἐν Ἰερουσαλήμ.* 32 *ὁ δὲ Πέτρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἦσαν βεβαρημένοι ὕπνῳ· διαγρηγορήσαντες δὲ εἶδαν τὴν δόξαν αὐτοῦ καὶ τοὺς δύο ἄνδρας τοὺς συνεστῶτας αὐτῷ.* 33 *καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαχωρίζεσθαι αὐτοὺς ἀπ' αὐτοῦ εἶπεν ὁ Πέτρος πρὸς τὸν Ἰησοῦν· ἐπιστάτα, καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι, καὶ*

---

rum destructor advenerat." Paullo post: „nunc et si praesentia illorum fuit necessaria, non utique in colloquio ostenderentur, quod familiaritatis indicium est, nec in consortio ciaritatis", unde *συνελαλουν* etiam a Marcione receptum fuisse probabile fit. Vide et. quod sequitur: „Cum illis loqui qui eum fuerant locuti?" | *οστιν.* (C^{a} *οι*) *ησαν*: D a Arn *ην δε*, item *erant autem* b c e f (item^{vid} ff^{2}· g$^{1\cdot 2}$·) l q vg ... syr^{cu} om, item (vide ante) Epiph$^{marc\ bis}$ | *μωυσης* cum ℵBCDKLRXΔΠ al permu (vv et pp vide alibi; Or^{edd} modo *μωυσης* modo *μωσης*) ... ς *μωσης* cum AEGHMPSUVΓΛ al plu | *ηλειας* cum ℵBD ... ς Ln Ti *ηλιας* cum ACLPRΣΓΔΘΠ unc rell etc. Vide et. alibi.

31. *οι* (Or$^{2,\ 283}$ et $^{4,\ 447}$, *f qui visi sunt in glor. et dicebant*): D itpler vg arm Arn Or$^{1,\ 220}$ et $^{2,\ 550}$ om. Latini igitur pleriq: *erant* (a *erat*) *autem Moys. et Helias visi* (a *apparentes*) *in maiestate* (*in claritate* c, *in gloria* d e) | *οφθεντες*: C^{a}ℵ al mu add *αυτω*. Epiph^{marc} (vide ante) om *οι οφθ.* (nec contradicit Tert$^{marc\ 4,\ 22}$) | *εν* (A add *τη*) *δοξη*: ita et. Epiph^{marc} (vide ante); in *ἐλεγχ. ιζ'* „*αμφοτερους ηγαγε μεθ εαυτου εν τη ιδια αυτου δοξη*" etc: a e *in gloriam* (at eiusmodi ex licentia loquendi haud rara, nec vdtr huc adhibendum quod Tert$^{marc\ 4,\ 22}$ fin scribit „cum illo, inquit, non extra illum, in gloriam ipsius, nedum in conspectu" etc) | *ελεγον* cum ℵABEGHKLRSUVXΓΔΛΠ al pler a go cop syr^{cu} aeth Or$^{1,\ 220}$ et $^{2,\ 283}$ et $^{4,\ 447}$ ... P sah praem *οι*, item C^{a}ℵ al^{15} b f ff^{2}· g$^{1\cdot 2}$· l q vg arm Arn praem *και* ... C^{a}D al^{10} c e syr^{sch} et P *ελεγ. δε*, hinc Ln *ελ.* [*δε*] | *ημελλεν* cum ℵAC ... ς Ln Ti *εμελλ.* cum BLPRΣΓΔΛΠ unc^{a} al certe pler (et. ap Or editum) ... D *μελλει* :: *ημελλ.* praestat quam *εμελλ.* edere quum Lc ubique pro testium auctoritate ita videatur scripsisse, licet nusquam desint qui *εμελλ.* habeant. Cf 7, 2. 10, 1. 19, 4. Act 12, 6. 16, 27. 27, 33 | *πληρουν*: ℵ^{ser} *-ρουν* | *εν* (et. Or^{rubique}): D *εις* (e om *εν ιερ.*). Pro *την εξοδον* etc aeth sic: *gloriam eius quam oporteat fieri in Hierosolyma et exitum eius quoque*

32. *διαγρηγ. δε* (et. a c e f go cop syrP aeth, item sah^{vid} sed^{ed} *ουν* pro *δε*): 1. 131. 209. b ff^{2}· l q vg syr^{cu} et^{sch} *και διαγρηγ.* | *ειδαν* (LR *ιδ.* ut edidi 1859) cum ℵLR ... ς Ln *ειδον* cum BEFGHMPSUΓΔΛ al plu, item ACDKVXΠ al mu *ιδον* | *τους* (28. add *συλλαλουντας και*) *συνεστωτας*: 1. om *τους*

33. *διαχωριζεσθαι*: D *-ρισθηναι* | *απ*: ΔΛ *υπ* | *ειπεν*: R *ελεγεν* ut vdtr | o *πετρ.* cum ℵBCDKLMRXΔΠ al permu ... Gb' Ti *πετρ.* sine o cum AEGHPSUVΓΛ al^{70} fere | *προσ* (א om) *τον ιν*: D *τω ιω* ... a b

ποιήσωμεν σκηνὰς τρεῖς, μίαν σοὶ καὶ μίαν Μωϋσεῖ καὶ μίαν Ἠλείᾳ,
μὴ εἰδὼς ὃ λέγει. 34 *ταῦτα δὲ αὐτοῦ λέγοντος ἐγένετο νεφέλη καὶ*
ἐπεσκίαζεν αὐτούς· ἐφοβήθησαν δὲ ἐν τῷ εἰσελθεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν
νεφέλην. 35 *καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα· οὗτός ἐστιν*
ὁ υἱός μου ὁ ἐκλελεγμένος, αὐτοῦ ἀκούετε. 36 *καὶ ἐν τῷ γενέσθαι* 2 Pe 1, 17
τὴν φωνὴν εὑρέθη Ἰησοῦς μόνος. καὶ αὐτοὶ ἐσίγησαν καὶ οὐδενὶ
ἀπήγγειλαν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις οὐδὲν ὧν ἑώρακαν.

---

ff^{2} om | *επιστατα*: x 157. *διδασκαλε* | *ωδε*: c^{3} al^{10} praem *παντοτε* (:: cf 1 Thess 4, 17) | *και*ς (x κα, MU al^{20} fere l sah om; ff^{2} *si vis*, cop *et si vis*) *ποιησωμεν* et. Tert$^{marc\ 4,\ 22}$: ℵ al pauc *και ποιησομεν* ... D *θελεις ποιησω* (d *vis facio*) :: similiter Mt | *σκη. τρεις σ* cum ℵABCEG HMPRSUVXΓΔΛΠ al plu a b q go syrP ... DP^{w}KLX al mu c e f ff^{2} l vg syr^{cu} et^{sch} sah cop arm aeth Tert^{marc} *τρεις σκη.* (:: cf ll. pp.) | *μιαν σοι*: ℵ 1. 131. al pauc syr^{cu} et^{sch} *σοι μιαν* :: cf ll. pp. | *μωυ-* cum ℵBDKLRX etc ... ς *μω-* cum ACEP^{w}GHMPSUVΓΔΛΠ etc. Vide et. alibi. Item *-σει* cum ℵABCDEGLMVΠ al plu ... P^{w}HMPRSUXΓΔΛ al permu *-ση* | *μιαν* sec ante *μω.* cum unc omn (exc ℵ) al plu it vg sah cop syrP go arm aeth ... ς (= Gb Sz) post *μω.* (:: ut ll. pp.) cum ℵ al mu syr^{cu} et^{sch} Tert^{marc} | *μιαν* tert ante *ηλεια*: 1. 131. al pauc syr^{cu} et^{sch} Tert^{marc} post *ηλ.* pon (:: ut ll. pp.) | *ηλεια* cum ABD ... ς Ln Ti *ηλια* cum ℵCLPΞ unc rell al omn | o *λεγει* (et. Or$^{2,\ 360}$ et$^{360 sqq}$ Tert^{marc}): D *α λεγ.*, al pauc *τι λεγ.*

34. *λεγοντος*: K al pauc *λαλουντος* | *επεσκιαζεν* cum ℵBL 47^{ev} x^{scr} al pauc a ... ς Ln *επεσκιασεν* cum ACDPRXΓΔΛΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg sah cop syr^{omn} (:: ut Mt) | *εισελθ. αυτους* (C 157. 435. *αυτ. εισελθ.*) cum ℵBCL al pauc cop arm; ff^{2} g^{1} vg *intrantibus illis*; b f l q *et intrantibus illis* (tol *intr. autem illis*) ... ς Ln *εκεινους εισελθειν* (S *ελθ.*, al mu *εισελθ. εκειν.*) cum ADPRXΓΔΛΠ unc^{9} al pler sah go; item a *dum illi intrarent*, c e *cum illi introirent* (syr^{cu} *et cum vidissent eos ut intrarent in nubem timuerunt*; syr^{sch} *et timuerunt cum viderent Moseu et Heliam intrantes in nubem*

35. *εγενετο* (1. al^{10} fere ante *φω.*): D *ηλθεν* (:: ut Mc), syr^{cu} *audita est* ... K om | *λεγουσα*: 11. al pauc b c l om | o *υς. μου* (et. Or$^{2,\ 360}$): P *μου ο υς.* | o *εκλελεγμ.* (Gb', Schu: „non alienum a Lc vdtr, cf 2, 15. 27. 8, 34 sqq. 22, 22") cum ℵBLX 274^{mg} (1. o *εκλεκτος*) sah cop aeth^{codd} a, item (*electus*) a ff^{2} l gat syrP mg arm (aeth^{ro} o *αγαπητος* o *εκλελεγμ.*) ... ς Ln o *αγαπητος* (:: ut ll. pp.) cum ACDPRXΓΔΛΠ unc^{6} al pler b c (*dilectissimus*) e f q vg go syr^{cu} (o *υς. μου και* o *αγαπ. μου*) syr^{sch} et p txt Epiph$^{marc\ 312}$ et^{328} Tert$^{marc\ 4,\ 22}$. Praeterea C^{3}DM al^{30} add *εν ω ευδοκησα* (D *ηυδ.*) :: ex Mt; cf et. 3, 22 cum ll. pp.| *αυτου ακουετε*: D c e *αυ. αυτ.* (:: cf ll. pp.)

36. *φωνην*: U *νεφελην* ... x add *ταυτην* | *ις* (Gb") cum ℵABC*DEGHRSUV W^{a}ΓΔΛ al^{40} fere ... ς o *ις* cum C^{3}KLMXΔ al plu | *και αυτοι* (et. Or$^{2,\ 360}$): D e sah *αυτ. δε* | *ουδεν*: D 47. 239. 274. 433. om | *εωρακαν*:

37–43 Mt 17, 14–23 Mc 9, 14–29

37 [99. 2] Ἐγένετο δὲ τῇ ἑξῆς ἡμέρᾳ κατελθόντων αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους συνήντησεν αὐτῷ ὄχλος πολύς. 38 καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ ὄχλου ἐβόησεν λέγων· διδάσκαλε, δέομαί σου, ἐπίβλεψαι ἐπὶ τὸν υἱόν μου, ὅτι μονογενής μοι ἐστίν, 39 καὶ ἰδοὺ πνεῦμα λαμβάνει αὐτὸν καὶ ἐξαίφνης κράζει καὶ σπαράσσει αὐτὸν μετὰ ἀφροῦ, καὶ μόγις ἀποχωρεῖ ἀπ' αὐτοῦ συντρῖβον αὐτόν. 40 καὶ

εωρ- cum ℵABKL*MRSUΓΛΛΠ al plu ... Ti εορ- cum C(*et²)EGHL²VW^a X 33. al mu. Item -ρακαν cum BC²LX 47^ev 50^ev X^scr p^parh 1pe* ... ς Ln -ρακασιν cum ℵAC*EHKMRSUVW^aΓΛΛ al plu Or^{2, 983}; G a^scr al pauc -ρακεισαν ... D εθεασαντο (* εθεασαν). Ceterum it^pler vg *viderant*, d e *viderunt*; aeth add *et quod audiverant*

37. τη εξης (f *illa*, sah *eodem die*, syr^cu *illa die iterum*) ημερ. cum ℵBLS 1. 69. i^cant (al^vid) q ... ς Ln Ti εν τ. εξ. ημ. cum ACEGHKMRUVW^aXΓΛΛΠ al pler c f vg ... D a b e ff² l δια της ημερασ, *per diem* (conveniunt f sah syr^cu?) | κατελθοντων (69. καταβαινοντ.) αυτων: D κατελθοντα αυτον (d *descendente eo*) | απο: Γ εκ | συνηντησεν (R -τησαν) αυτω (a vg syr^hr *illis*, sed non am mt) οχλ. πολυσ (L πολλυσ): D συνελθειν αυτω οχλον πολυν

38. ιδου (syr^pet^hr): syr^cu et ^sch om | εβοησ. c. ℵBCDL al^6 (Schu „bene, ἀναβοᾶν non habet Lc." Quinquies Lc βοαν, Act 25, 24 επιβοαν. Mt 27, 46 αναβοαν.) ... ς Ti ανεβοησ. cum ARW^aXΓΛΛΠ unc^8 al pler. Latini (et. d) *exclamavit*) | επιβλεψαι (C -ψε) cum ABCGHKLMRSUVΓΛΠ al plu (sed GHKΠ al mu -βλέψαι, quemadmodum go *respicere*) ... ς Ln επιβλεψον cum ℵDEW^aXΛ al permu. Latini: *respice, aspice, respicias* (a), *adtende* (e); syr^cu et ^hr *miserere* | μοι εστιν (Gb'') cum ℵABCDLX 1. 28. 33. al^20 fere a e go sah cop ... ς Ti εστ. μοι cum RW^aΓΛΛΠ unc^8 al longe plu b c f ff² g¹ l q vg arm

39. ιδου: ℵ fu syr^cu et ^sch om (item D, vide post) | και ιδου πν. λαμβ. (R -βαννι) αυτ. κ. εξαιφν. (AKLRW^a al εξεφν.) κραζει: D e λαμβανει γαρ αυτον εξαιφν. πνευμα (e *arripit enim illum spiritus immundus subito*), l *et ecce spir. adpraehendet illum subito* | κραζει: syr^cu aeth *proiicit eum* (quod cum D fere convenit et, nisi quod κραζει retinent, cum ℵ etc) | και σπαρασσει (1. -ττει): X και ρησσει ... ℵD 1. 118. 131. 166. i^cant it vg cop arm syr^hier praem (:: cf Mc) και ρησσει (ℵ ρασσει). Latini sic: *et elidit* (c *collidit*) *et dissipat eum cum spuma* (l* *eum spumat*, l² *cum spumat*) b c f ff² g¹ l q vg, *et concidit et discarpit illum cum spuma* a, *et collidit et dissipat et spumat* e. Item syr^sch *et stridet dentibus suis et lacerat* pro και σπαρ. αυτ. μετα αφρ. | αυτον sec: D e (vide ante) om | μογισ (L μογγεισ) cum ℵACD(L)W^aXΓΛΛΠ al pler ... BR al^5 μολισ (Schu „recte ap Lc, immo in N. T.") | συντριβον (ℵ* -βουν, Γ al mu -βων): D και συντριβει. Item e *et confringit illum* omissis και μογ. αποχ. απ αυτου, item syr^hr *et crudeliter opprimit illum* pro και μογισ usq συντρ. αυτ.

ἐδείθην τῶν μαθητῶν σου ἵνα ἐκβάλωσιν αὐτό, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν. 41 *ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ὦ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως πότε ἔσομαι πρὸς ὑμᾶς καὶ ἀνέξομαι ὑμῶν; προσάγαγε ὧδε τὸν υἱόν σου.* 42 *ἔτι δὲ προσερχομένου αὐτοῦ ἔρρηξεν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον καὶ συνεσπάραξεν· ἐπετίμησεν δὲ ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ, καὶ ἰάσατο τὸν παῖδα καὶ ἀπέδωκεν αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ.* 43 [100. 8] *ἐξεπλήσσοντο δὲ πάντες ἐπὶ τῇ μεγαλειότητι τοῦ Θεοῦ.* 43–45 Mc 9, 30–32 Mt 17, 22s

[101. 2] *Πάντων δὲ θαυμαζόντων ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐποίει, εἶπεν*

---

40. *μαθητων*: A* om | *εκβαλωσιν* cum NABCLRW^{a}XΓΔΑΠ unc^{6} al longe plu ... ς (= Gb Sz) *εκβαλλωσιν* cum minusc vix mu ... D *απαλλαξωσιν*. Libere syr^{cu} *et non poterant sanare eum et eiicere illud* pro *ινα* usq fin | *αυτο*: D al^{10} al fere *αυτον* (it vg *illum* praegresso *spiritu*.) | *ηδυνηθησαν*: ΚΠ al *εδυνηθησαν*, C^{3} *ισχυσαν* (:: cf Mc). Cf huc Epiph$^{marc\ 313}$ et^{388} *εδεηθην των μαθ. σου. ειχε δε παρα το' ουκ ηδυνηθησαν εκβαλειν αυτο, και προσ αυτους' ω γεν. απιστ. εως ποτε ανεξομαι υμων;*

41. *αποκριθεισ δε*: haec C* om (suppl ^{2}); e am* om *δε* | *απιστοσ*: D *-στε* | *και διεστραμμενη*: Epiph$^{marc\ 313}$ et^{388} Tert$^{marc\ 4,\ 28}$ om | ΕΧ 28. 69. 346. al pauc *εσωμαι* et *ανεξωμαι* | *εσομ. πρ. υμασ*: it^{pler} vg Tert$^{marc\ 4,\ 28}$ *ero apud* (d *ad*) *vos*, e *apud vos ero* ... Ν *μεθ υμων εσομ.*, b gat sah cop *ero vobiscum* (:: Mc *πρ. νμ. εσομ.*, Mt *μεθ νμ. εσομ.*) | *και* (ante *ανεξομ.*): ΚΧΠ al^{25} fere e tol sah syr$^{p\ mg}$ arm^{cdd} *εως* (e sah *και εως*) *ποτε* (tol *quamdiu et*) :: cf Mc. Tert$^{marc\ 4,\ 28}$ *quousque ero apud vos* omissis *κ. ανεξ. νμ.*, Epiph $^{marc\ 313}$ et ^{388} *εως ποτε ανεξ. υμων* omissis *εως πο. εσομ. πρ. νμ.* | *προσαγαγε* (D *προσενεγκε*): $\aleph^{c}$LW^{a}XX 33. al pauc syr^{cu} et P c.* aeth add *μοι* :: ex Mt | *ωδε* (a e l* *hoc*) hoc loco cum NBLXX 1. al mu it vg syr^{sch} et ^{hr} arm aeth ... Gb Sz post *τον υι. σου* cum ACRW^{a}ΓΔΑΠ unc^{6} al longe plu go cop syr^{cu} et P (:: cf Mt) ... D am perus om (:: ut Mc)

42. *ετι δε*: ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ l vg syr^{sch} *et* (e *cum accederet autem* omisso *ετι*) | *προσερχομενου* ($\aleph^{c}$): $\aleph^{*}$ *προσεργ.* | *συνεσπαραξεν*: D 220. 300. z^{acr} 3^{pe} *συνεταραξεν* ... ΚΠ al plus^{10} c f cop syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} aeth add *αυτον* | *τω πνευμ. τω ακαθαρτω* (c om *τω ακαθ.*): D e *τω ακαθ. πνευμ.* | *ιασατο* usq *απεδω. αυτον* (A om *αυτ.*): D e *αφηκεν αυτον και απεδωκεν τον παιδα* (e *illum*)

43. *εξεπλ. δε παντεσ*: D c e *παντ. δε εξεπλ.* (syr^{cu} *et omnes stupebant*, syr^{sch} et ^{hr} *et stup. omnes*) | ΚCDMW^{a}ΧΔΑΣ etc *μεγαλιοτητι*, non item ABLΓΠ unc reli etc | *παντων δε* (6P^{e} *και εθαυμαζον επι* etc): z* c *πα. ουν*, ff$^{2\cdot}$ q vg *omnibusque*, g$^{1\cdot}$ *et mir. omnibus*; l *et in mirabilibus quae faciebat* pro *πα. δε θαυ.* usq *επο.*; b om *δε* | *επι πασιν*: U om | *εποιει* cum NABCDLW^{a}X 1. al plus^{10} it vg cop syr^{cu} et ^{utr} ... ς (= Gb) *εποιησεν* cum ΕGΗΚΜSUVXΓΔΑΠ al pler. Item absque o $\overline{\text{ις}}$ cum NBDLΞ

πρὸσ τοὺσ μαθητὰσ αὐτοῦ· 44 θέσθε ὑμεῖσ εἰσ τὰ ὦτα ὑμῶν
τοὺσ λόγουσ τούτουσ· ὁ γὰρ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου μέλλει παραδίδο-
σθαι εἰσ χεῖρασ ἀνθρώπων. 45 οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ
ἦν παρακεκαλυμμένον ἀπ' αὐτῶν ἵνα μὴ αἴσθωνται αὐτό, καὶ ἐφο-
βοῦντο ἐρωτῆσαι αὐτὸν περὶ τοῦ ῥήματοσ τούτου.

46—48 Mc 9, 33-37 Mt 18, 1-15

46 [102. 2] Εἰσῆλθεν δὲ διαλογισμὸσ ἐν αὐτοῖσ, τὸ τίσ ἂν εἴη
μείζων αὐτῶν. 47 ὁ δὲ Ἰησοῦσ εἰδὼσ τὸν διαλογισμὸν τῆσ καρδίασ
αὐτῶν, ἐπιλαβόμενοσ παιδίου ἔστησεν αὐτὸ παρ' ἑαυτῷ, 48 καὶ

---

1. 131. 157. 209. m^scr a b c e ff^2· g^1· g^2· vid l (sed pergit *et dixit Iesus*) vg cop syr^cu arm ... ς (Gb^c) Ln (ex errore) add ο ιϛ cum ΑCW^a ΧΓΛΑΠ unc^s al pler f q go syr^sch et p aeth. Praeterea post εποιει [ο ιϛ] c e f ff^2· (et. corrector. bibl. teste Wtst) go add *dixit ei* (e f go om) *Petrus: Domine quare* (c *propter quid*) *nos non potuimus eicere illud* (e ff^2· *illum*, f *eum*)? *Quibus* (f *Ad ille*, go *At Iesus*) *dixit quoniam huiusmodi* (ff^2· *eiusm.*) *orationibus* (ff^2· *-one*) *et ieiuniis eicietur* (e *-citur*, ff^2· *eicitur et ieiunio*) (f go *dixit*: *Hoc genus non exiet* [go *exit*] *nisi in* etc) :: cf ll. pp. | ειπεν: H add δε, item (omisso δε post παντ.) b, item (vide ante) c e f ff^2· go, etiam cop^ds | αυτου: W^a c om

44. εισ τα ωτα, a b c e f ff^2· l q *in auribus*: vg (item g^1· 2·?) aeth *in cordibus* | παραδιδοσθαι: 69. -διδεσθαι | ανθρωπων (76. 106. 251. syr^p add αμαρτωλων): v αμαρτωλων

45. παρακεκαλυμμενον: X παρακεκρυμμ., D κεκαλυμμ. | απ: M 127. υπ, 157. επ, 61^mg 69. 346. παρ | EHS* al aliq αισθονται | ερωτησαι cum ℵABEFGHLSUVW^a ΧΓΛΑΧ al pler ... Ln επερωτησαι (:: e Mc) cum CDKMΠ al^12 fere | αυτον: 69. 124. al pauc ff^2· vg^ed et mss aliq (sed non am for tol peru) ante ερωτ. pon ... D e l q om | του ρηματοσ: F om

46. εισηλθ. δε (F om) διαλ. εν (H al pauc om) αυτοισ (E al pauc εαυτοισ): D om (excidit στίχοσ) | το: 1. 28. 131. 254. d^scr om. Cf huc Or^3, 506 κατα μεντοι τον λουκαν διαλογισμοσ εισ τουσ μαθ. ουκ αναβεβηκεν αλλ εισηλθε περι του· τισ αυτων ειη μειζων.

47. ειδωσ cum ℵBFKΛΠ al plus^20 syr^cu et utr arm aeth ... 1. 131. γνουσ ... ς Ln Ti ιδων cum ACDEGHLMSUVW^a ΧΓΛΧ al plu it vg go cop Or^3, 507 (ατε εχων οφθαλμουσ διαλογισμουσ καρδιων βλεποντασ) :: cf 5, 22 et 6, 8 quorum locorum ratione hoc Lucae loco ειδωσ potius confirmatur quam suspectum redditur. Etiam 11, 17 graves testes pro ειδωσ substituerunt ιδων. Idem in Mt 12, 25 valet. Alibi vero etiam ειδωσ pro ιδων substitutum ut Mt 9, 4. Mc 12, 15 et 28. | τησ καρδιασ: D 346. post αυτων pon ... Γ 28. 235. c^scr l syr^cu om | παιδιου c. ℵAEFGHKLMSUVΧΓΛΛΧΠ al pler ... BCD 28. c^scr 2^pe al^8 Cyr^cat ox^79 παιδιον | αυτο: Λ 262. αυτον ... D a b c ff^2· q om | παρ εαυτω (et. Or^3, 507): D παρ εαυτον ... aeth *ante eos*

εἶπεν αὐτοῖς· ὃς ἐὰν δέξηται τοῦτο τὸ παιδίον ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται· καὶ ὃς ἂν ἐμὲ δέξηται, δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με· ὁ γὰρ μικρότερος ἐν πᾶσιν ὑμῖν ὑπάρχων, οὗτός ἐστιν μέγας.
49 [108. 8] Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶπεν· ἐπιστάτα, εἴδομέν τινα ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα δαιμόνια, καὶ ἐκωλύσαμεν αὐτόν, ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ μεθ' ἡμῶν. 50 εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν Ἰησοῦς· μὴ κωλύετε· ὃς γὰρ οὐκ ἔστιν καθ' ὑμῶν, ὑπὲρ ὑμῶν ἐστίν. Mc 9, 38–40

---

48. αυτοις (f $g^{1\cdot 2}$? vg syr^{utr} etc): D 157. a b c e $ff^{2\cdot}$ l q syr^{cu} om | ος εαν cum ℵABCXΓΔΑΠ unc^{9} al pler $Or^{2,\,507\,ter}$ ... Ln ος αν DLX 33. 69. al pauc $Cyr^{cat\,ox\,79}$ | δεξηται: X -ξεται (et. ita editum $Cyr^{luc\,243}$, non item ^{cat}) | τουτ. το (Δ om) παιδ. (et. Or): D 1. 209. al pauc it (sed a om ος εαν δεξηται usq εμε δεχεται· και) vg syr^{cu} et P $Cyr^{cat\,ox\,79}$ ($^{sed\,luc\,243}$ semel το παι. τουτ. semel τουτ. τ. παι.) τ. παιδ. τουτ. | ος εαν εμε usq δεχεται: D 71. om (retinent igitur tantum και τον αποστ. με) | αν cum BKLUX 33. 69. al ... ς Ln Ti εαν cum ACEF GHMSVXΓΔΑΠ al plu ... ℵ om | δεξηται (Δ ante εμε): ℵX 69. (sed 69. pergit δεξηται τον απ. με) δεχεται | πασιν (et. $Or^{2,\,507}$ et ^{600} Cyp ^{256} et ^{305}): K syr^{cu} Cyp^{12} om | υπαρχων (et. Or Cyp^{256} et ^{305}): D^{gr} (d *qui autem - est*) b Cyp^{12} om; syr^{cu} add *sicut hic puer* | εστιν (Gb″) cum NBCLXX 1. 33. al^{10} fere a b c f $ff^{2\cdot}$ l $g^{1\cdot 2\cdot vid}$ vg (sed b f l *maior est*) go (*fit*) cop (syr^{cu} εστιν non exprim) Or $^{2,\,507}$ (add *ανεγνωμεν δε και εν αλλοις· και εσται μεγας*) $et^{600\,bis}$ ... ς εσται (H post *μεγ.* pon) cum ADΓΔΑΠ unc^{9} al pler e q (*maior erit*) syr^{utr} arm edd ap $Or^{2,\,507}$ $Cyr^{cat\,ox\,80}$ $Cyp^{12\cdot 256\cdot 305}$ :: cf Mc

49. αποκριθ. δε (syr^{cu} et ^{sch} *et respond.*): C^{*} om δε ^{vid} | ο ιωαννης. (BD -αννης) cum ℵAC^{3}EFGHKLMSUVXΓΔΑΠ al pler ... Ln Ti om ὁ c. B($C^{*?}$)D 28. 69. 346. al^{5} fere | επιστατα (et. C^{3}): C^{*}LX al pauc syrP ^{mg} (cop?) διδασκαλε :: e Mc | ειδομεν c. NBC^{3}DEFGHMSUΓ al plu ... A($C^{*?}$)KVX ΔΑΠ al ιδομεν (Δ ιδω.) ... L ιδαμεν, X ειδαμεν | επι τω c. ACDΓΔΠ unc^{9} al pler ... NBLXΔ 1. 33. 61^{mg} 69. 131. 346. al^{5} cop (item *in nomine* it vg) εν τω :: at ita Mc lectione certa | εκβαλλοντα: VΔ al -αλοντα (sed V al *άλοντα*) | δαιμονια (Gb″ Sz) cum NABCDLXΓΔΑΠ unc^{9} al plu ... ς τα δαιμ. cum H al mu^{vid} | εκωλυσαμεν cum ACDXΓΔΑΠ unc^{9} al omn^{vid} c f $g^{1\cdot 2\cdot vid}$ q vg ... NBLX a b e l εκωλυομεν :: praestat εκωλυσαμ. quum Marcum εκωλυομεν scripsisse testium auctoritas suadeat. At quum simili auctoritate εκωλυομ. etiam in Lc utatur, vix certo definiri potest utrum ipse scripserit. Non negligendum est quod hoc ipso versu iidem fere testes εν ex Mc pro επι adsumpsisse videntur. | μεθ ημων (:: vide Phryn Epitom. p. 353): F 28. 69. al^{4} ημιν (:: ut Mc); syr^{cu} et ^{sch} *nobiscum post te.* Confuse Δ et δ ακολ. μ. ημ. εστιν (*sequitur nobiscum est*)

50. ειπ. δε cum NBCDLXΞ 1. 33. 124. 157. 346. a c e syrP ^{mg} (cop *Iesus vero dixit* :: ut Mc) ... ς Ti και ειπ. cum AΓΔΑΠ unc^{9} al pler b f $g^{1\cdot 2\cdot vid}$ l q vg go syrP ^{txt} arm aeth (syr^{cu} et ^{sch} sine copula) | προσ αυ-

51 [104. 10] *Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὰς ἡμέρας τῆς ἀναλήμψεως αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐστήρισεν τοῦ πορεύεσθαι εἰς Ἰερουσαλήμ,* 52 *καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸ προσώπου αὐτοῦ. καὶ πορευθέντες εἰσῆλθον εἰς πόλιν Σαμαριτῶν, ὥστε ἑτοιμάσαι αὐτῷ·* 53 *καὶ οὐκ ἐδέξαντο αὐτόν, ὅτι τὸ πρόσω-*

τον: 18. 61^{mg} 69. 235. 254. al$^{2\,seri}$ b c go syr^{sch} et p ^{mg} aeth *πρ. αυτους* ... D e tol* copp$^{etr\,4}$ om | $\overline{ις}$ sine ὁ cum ℵ*B ... ς Ln Ti o $\overline{ις}$ cum ℵ^{c}ACDLXΓΔΑΠ unc rell al certe pler | *μη κωλ.* cum ℵABEGHKSUV ΓΔΑΧΠ al plu b e e l q g$^{1.\,2.}$ vid vg (et. am fu for ing peru etc) cop^{ds} syr^{cu} et ^{utr} go ... CDFLMX al aliq em tol (a f gat *simite cum* [*illum*] *et nolite prohibere*) cop^{edd} arm add *αυτον* (x *αυτους*) :: e Mc | *σα γαρ:* LX 33. al^{10} cop syr^{P} c.* (sed ^{mg} „non in omnibus exx. est") praem *ου γαρ εστιν καθ υμων* | *ουκ:* x om | *καθ υμ. υπερ υμ.* cum ℵ^{cb}BCDK LMXΠ al plus^{25} it vg go cop syr^{cu} et ^{utr} arm aeth ... ℵ*AXΔ al *κα. υμων υπ. ημων*, al pauc *κα. ημ. υπ. υμων* ... ς (= Gb Sz) *κα. ημων υπ. ημων* (:: ut in Mc recepimus) cum ℵ^{ca}EFGHSUVΓΔ al permu | *εστιν:* a b c e l (non idem f g$^{1.}$ g$^{2.\,vid}$ q vg) go add (:: libere ex Mc) *nemo est enim qui non faciat virtutem in nomine meo* (a b add insuper *et poterit male loqui de me*)

51. *συμπληρ.* ΔABCLXΓΔΧΠ unc^{8} etc: KΔ al pauc *συντελ.* ... D *πληρουσθαι* | *της:* Δ om | *αναλημψεως* cum ΔABCDLXX (et. cop similiter *αναλυμψις*) ... ς *αναληψεως* cum EFGHKMSUVΓΔΑΠ al omn^{vid} | *αυτου* pri (ℵ^{c}): ℵ* om | *αυτου* sec cum ΔACDXΓΔΑΠ unc^{8} al fere omn it (exc c) vg cop syr^{cu} et ^{utr} arm aeth go ... BLX 1. 259. e om, hinc Ln [*αυτ.*] | *εστηρισεν* cum BCLVXX 33. al pauc (:: eadem forma Iudic 19, 5. Ierem 3, 12. Prov 15, 25 alibi) ... ς Ln *εστηριξε* cum ΔADΓΔ ΑΠ unc^{8} al pler. Praeterea LXX 33. al pauc a cop ante τo *προσω.* pon | *εις:* Δ c^{ocr} *εν*

52. *αυτου* cum ℵBCDFHKLMUXΓΔΧΠ al plu Bas$^{eth\,271}$ ... Ti *εαυτου* cum AEGSVΔ al^{50} fere | *πολιν* cum ℵ*ΓΔ 28. 69. 124. 262. al plus^{20} it (exc e) vg Tert$^{pat\,3}$ („non illi saltim *civitati* quae eum recipere noluerat iratus est, cum etiam discipuli tam contumelioso *oppido* caelestes ignes repraesentari voluissent") Op^{ocs} (hom. 52. „dicentibus app super inhumanitatem civitatis alicuius") ... ς Ln Ti *κωμην* (Π *την κωμ.*) cum ℵ^{c}ABCDLXΔΧΠ unc rell al plu c cop syrr go rell Bas$^{eth\,271}$ Cyr$^{4,\,1017}$ Tert$^{marc\,4,\,23}$ („increpantis eandem animadversionem destinantes discipulos super illum viculum Samaritarum") :: *εις ετεραν κωμην* quod v. 56 sequitur flagitare videbatur *κωμην* pro *πολιν*, *πολιν* vero unde quis invexerit pro *κωμην* vix dixeris; nec enim Mt 10, 5 huc valere poterat | *σαμαριτων* (Γ *-ρρι-*) cum ΔACLXΓΔΧ al (:: cf et alibi) ... ς Ln Ti *σαμαριτων* (H *-ρη-* suprascripto *ι*) cum BDΠ unc^{8} al pler | *ωστε* cum ACDLXΓΔΔΧΠ unc^{8} al omn^{vid} e f g$^{1.\,2.\,vid}$ vg cop syrr rell Bas^{eth} Cyr^{ioh} ... ΚΒ b e l q (hi^{4} *quasi*) a (*tanquam*) *ως* (Ti^{synops}) :: at *ως* nimis emendationem prodit; similiter *ωστε* in *εις* τo mutarunt 4, 29 | *αυτω:* Γ *εαυτω*

πον αὐτοῦ ἦν πορευόμενον εἰσ Ἱερουσαλήμ. 54 *ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ Ἰάκωβοσ καὶ Ἰωάννησ εἶπαν· κύριε, θέλεισ εἴπωμεν πῦρ καταβῆναι ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀναλῶσαι αὐτούσ;* 55 *στραφεὶσ δὲ ἐπετίμησεν αὐτοῖσ.* 56 *καὶ ἐπορεύθησαν εἰσ ἑτέραν κώμην.*

---

53. *πορευομενον* (a *tendens*, c *pergens*, d *iens*, Hier *vadens*): b f l q vg Ambluc 1417 *euntis*, e *euntibus*

54. r¹ icant (et al) *ειδοντεσ* | *οι μαθητ.* sine *αυτου* cum NB 1. 118. 131. 157. e arm Antiochhom110 (Cyrioh1017 *και δη προσ τουτο δηχθεντεσ οι μαθηται προσηισαν τε κ. εφασκον*) ... ς Ln Ti add *αυτου* cum ACDL XΓΔΛΠ unc⁹ al pler itpler vg syrr cop go aeth Baseth271 | BD *ιωαννησ* | *ειπαν* cum NBCLX ... ς Ln *ειπον* cum ADXΓΔΛΠ unc⁸ al omn^vid. Praeterea syr^cu et^sch add *αυτω* | *ειπωμεν*: KUΓ al mu -*πομεν* (ita et. editum Cyrioh), it (et. d) vg *dicimus*) | *απο του* c. NABXΓΔΛΠ unc⁸ (defic F) al pler ... LX al pauc Antioch *απ* (Cyrioh *απο*) ... Ln *εκ του* c. CD 1. 118. 131. go (it vg *de caelo*) Baseth Chr⁷,⁶³⁹ et²⁹¹ (:: item LXX *Βασ. δ'* 1, 18 et 12). Praeterea a b c l q add *super illos*, e *ad illos* | *κ. αναλωσαι αυτουσ* (haec ipsa om l) sine additam cum NBLX 71. 157. e l g¹·²·vid vg (et. am fu for em ing gat mm tol, nec agnoscit Hier^algas⁵) sax syr^cu cop^dz arm pers^w Cyrioh1017 (*κ. αναλωσαι αυτουσ; προσ αυτουσ δε παλιν ο σωτηρ· αφετε αυτουσ· η ουκ οιδατε οτι δυναμαι παρακαλεσαι τ. πατ. μου κ. παραστησει μοι* etc) ... ς (sed Gb⁰) Ln add *ωσ και* (g^scr c q Gaud Quaest om) *ηλιασ εποιησεν* [cf 2 Regg. 1, 10. 12] cum ACDXΓΔΛΠ unc⁸ al pler a b c f q cop^schw et^wl syr^sch et P go aeth Baseth271 Chr⁷,⁶³⁹ (*οτε γουν ειπον· ειπωμεν πυρ - και εμνημονευσαν του ηλια* etc) et¹⁰,³⁵⁶ (*αξιουντων κατενεχθηναι πυρ ωσ επι ηλιου*) Antioch Aug (agnoscit de serm. domin. 1, 64. p. 1533) Gaud Quaest¹⁰² (contr. Novat.). At haud tutum adhibere Tert marc 4, 28. Ut enim „Christum diligentem parvulos" componit cum „creatore" qui „ursos pueris immisit, ulciscens Helisaeum propheten", ita paullo post scribit: „repraesentat creator ignium plagam Helia postulante in illo pseudopropheta. Agnosco iudicis severitatem; e contrario Christi lenitatem increpantis eandem animadversionem destinantes discipulos super illum viculum Samaritarum. Agnoscat et haereticus ab eodem severissimo iudice promitti hanc Christi lenitatem: Non contendet, inquit, nec vox eius in platea audietur" etc. Mill 418sq in h. l. „a Tert lecta fuisse haec non ita liquidum. Illud magis verisimile est, exemplum Eliae ab ipso aliisque notatum ad h. l. occasionem dedisse huic interpolationi." Vide ad v. sq de Clem ap Macar. Chrysoceph.

55. *στραφ. δε* (ita d e, c *conversus itaque*, itpler vg *et conversus*): KΠ al²⁰ f q (post *αυτοισ*) Antiochhom110 add ο $\overline{\text{ις}}$ | *επετ. αυτοισ* absq additam (Gb″) cum NABCEGHLSVXΔX tisch* 28. 33. 71. 157. al⁶⁰ fere g¹·² l fu gat (etiam cdd^vet ap Stapulens) sax cop^schw ex dz aeth^ed et cod 16 Baseth271 (Cyrioh1017 vide ante) Hier^algas⁵ (dicit enim: „increpat eos quod non meminerint doctrinae suae et bonitatis evangelicae in qua dixe-

57–60 Mt 8, 19–22 57 [105. 5] *Καὶ πορευομένων αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ εἶπέν τισ πρὸσ*

rat", adscribens Mt 5, 30 et Lc 6, 35) cat^{oxon} (vide post) ... ς add *και ειπεν· ουκ οιδατε οιου* (D al plus^{10} Chr^{7,391} et^{639} Antioch^{71} et^{110} *ποιου*) *πνευματοσ εστε υμεισ* (DF^{w}UΓΛ al mu a b c e f g$^{2\cdot vid}$ q vg go Chr^{7bis} Antioch^{bis} om *υμ.*) cum DF^{w}KMUΓΛΠ al permu it^{plu} vg cop^{wi} et^{petr4} syr^{cu} et^{utr} arm aeth^{a} go Did^{tri2,7} (vdtr huc respicere: *ουκ οιδατε οιου πνευματοσ εστιν ο υιοσ του ανθρωπ.*) Epiph^{anc26} (p. 31) Chr^{7,391} et^{639} et^{alib} Antioch^{71} et^{110} Ps-Dion^{ar} ap Thdor^{stud} (epp. 1. 2, 155 Theophilo *καθα φησιν διονυσιοσ πρ. τινα δημοφιλον· ουκ αποδεξομεθα σου τασ αζηλωτασ ορμασ, καν ει μυριακισ επαναλαβοισ τον φινεεσ και τον ηλιαν. ταυτα γαρ ακουοντα τον ιν ουκ ηρεσκον οι του πραεοσ τουτου και αγαθου πνευματοσ αμετοχοι μαθηται*) Amb^{luc1425} Op^{663} (hom. 52. – „*ignis de caelo?* Respondit Iesus: *Nescitis*" etc. Omissa igitur sunt verba *ωσ και ηλ. εποι.*) Ceterum et. Clem teste Macar. Chrysoceph agnoscere videtur. Cf Clem fragment ap Mac Chrysoc or. 8 in Mt cap 8 etc (ed. Mign. 2, 765.) At mihi dubium vdtr, extrema eius loci verba sintne et ipsa ex Clem. excerpta: *ταυτα τοι και ο κυριοσ πρ. τουσ απ. ειποντασ εν πυρι κολασαι τουσ μη δεξαμενουσ αυτουσ κατα τον ηλιαν· ουκ οιδατε, φησι, ποιου πνευματοσ εστε.*

56 *και επορευθ.* etc non praemissis *ο γαρ* etc cum ℵABCDEGHLSVXΔX tisch* 28. 33. 59. 71. 157. al^{60} fere g$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot}$ l fu gat (et. cdd^{vet} ap Stapul) cop^{sch} ex^{dz} aeth^{ed} et^{18} Bas^{eth271} ... ς (= Gb Sz) add *ο γαρ* (U ΓΛ 1. 11. 13. 22. 69. tisch** al^{20} fere a e vg syr^{p} Antioch^{110} om; b *quia*) *υιοσ του ανθρωπου ουκ ηλθε ψυχασ* (Γ -*χην*) *ανθρωπων* (c e vg go syr^{cu} et^{sch} om) *απολεσαι* (UΓ al^{10} *αποκτειναι*) *αλλα σωσαι* (:: cf similia 19, 10 Mt 18, 11) cum F^{w}KMUΓΛΠ al permu a b c e f q cop^{wi} et^{petr4} syr^{cu} et^{utr} arm go aeth^{a} Cyp^{ep64} (Rigalt. et Baluz. 59. Paris. 58. Eadem ep ad conc. Carth. 3. anni 253 refertur) Amb^{luc1425} Quaest (ut ante) :: verba *ωσ κ. ηλει. εποι.* cur quis deleverit, ad excusandos app. idonea, haud dixerim; eadem cur quis addiderit planum. Eidem vero interpolatori debentur quae verba *στρ. δε επετι. αυτοισ* excipiunt, quibus *επιτιμαν* illud non acrius redditur sed lenitur. Denique gravissimum est quod tertium additamentum *ο γαρ υιοσ* etc ab eadem manu derivandum est nec per se solum pro spurio haberi potest; cohaeret enim cum argumento tum auctoritate arctissime cum prioribus de quibus quaestio est. Secundo vero iam saeculo quin in codd. omnis haec interpolatio circumferri consueverit, pro testium auctoritate, Latinorum maxime et Syriacorum, dubitari nequit. | *και επορευθησαν* (71. al pauc e -*θη*) *εισ ετερ. κωμην* (Λ^{2} b *πολιν*, Λ^{3} reposuit *κωμ.*): Λ* c cop^{petr4} om

57. *και* (Gb″) cum ℵBCLXX 33. 69. 121. 124. cop syr^{cu} et^{sch} arm aeth, item D 346. a c e syr^{hr} *και εγενετο* ... ς Ln *εγενετο δε* cum ΑΔΓΛΑΠ unc^{a} al pler b f g$^{1\cdot 2\cdot vid}$ l q vg go syr^{p} Ath^{5,190} (ap Gall). C^{3} lectionis initium sic dat: *τω καιρω εκινω εγενετω πορευομενου του ιυ*, item M$^{mg eccle}$ (:: cf ad 8, 42) | *πορευομενων* (E -*νου* servato *αυτων*) *αυ-*

αὐτόν· ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἂν ἀπέρχῃ. 58 καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσιν καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις, ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνῃ. 59 εἶπεν δὲ πρὸς ἕτερον· ἀκολούθει μοι. ὁ δὲ εἶπεν· ἐπίτρεψόν μοι πρῶτον ἀπελθόντι θάψαι τὸν πατέρα μου.

των: G (ut C^2) al πορευομενου του $\overline{\text{ιυ}}$ (al αυτου) | ειπεν τις πρ. αυτον: syr^{cu} *veniens homo quidam dixit illi* | αν cum NDEGHMVΣΓΔΛ al permu $Ath^{5, 190 semel}$ ... Ln Ti εαν cum ABCKLSUΞΠ al permu $Ath^{5, 190 bis}$ :: at ita Mt lectione non fluct | απερχη (GH al -ρχει): D 157. υπαγεις (it vg *ieris*). Scripsimus απερχ. sine κυριε cum NBDLΞ 1. 28. 64. 131. 157. a c e $g^{1. 2. vid}$ l vg cop arm ($Ath^{5, 190}$ in explicando bis ponit ακολουθ. – απερχη sed neutro loco κυριε adponit. Legitur vero in textu [ab Ath?] praeposito.) $Tert^{marc 4, 22}$ (certe non adscribit κυριε: „quia superbe vel ex hypocrisi dixerat: *Sequar te quocunque ieris*, ergo aut superbiam aut hypocrisin recusandam iudicando iudicem gessit." Cf et. Ir^{38}, ubi de Valentinianis: το μεν υλικον – genus hominum ostendisse eum docent – εν τω ειπειν τω ιρωτησαντι· ακολουθησω σοι; ουκ εχει ο υς. του ανθρ. που την κεφ. κλιναι (e Lc?) ... ς (sed Gb^{uu}) add κυριε (b syr^{cu} aeth ante ακολουθησω pon, 32^{ev} post σοι) cum ΑCΧΓΔΛΠ unc^{B} al pler (b) f q go (syr^{cu}) syr^{utr} et^{hr} (aeth) ($Ath^{5, 190}$ vide ante)

58. ο $\overline{\text{ις}}$: B om ὁ | αλωπεκες: Did [179] (e Lc?) add του αγρου | κατασκηνωσεις: a b f l q $Amb^{luc 1416}$ *nidos ubi requiescant* | κλινῃ: GMXΔ[2] al mu κλινει, A^{ψ} 69. 126. 157. al pauc Valentt ap Ir^{38} (vide ante) Did [179] (e Lc?) κλιναι ... l om που τ. κε. κλι.

59. επιτρεψον absque κυριε cum $B^{*}DY$ 57. $Or^{3, 663}$ (ου μιμησαμενοι τον ειποντα· αλλα πρωτ. επιτρεψον μοι εις τ. οικ. μου απελθειν κ. αποταξασθαι τοις εις τ. οικ. μου· ουδε παραπλησιον τι ποιησαντες τω λεγοντι· επιτρεψον μοι πρωτ. απελθ. και θαψ. τ. πα. μου: etiam posterius ex Lc hausisse censendus est quum prius non legatur nisi ap Lc) $Bas^{bapt 627}$ (τω μεν ειποντι· επιτρεψον usq διαγγελλε τ. βα. τ. θεου) Thdrt[1, 1281] (τω ειρηκοτι· επιτρ. μοι απελθειν θαψαι – ειπεν ο κυριος· αφες τους – εαυτ. νεκρους· συ δε ελθων ακολουθει μοι: quae libere allata sunt ex Lc et Mt; sed in Mt κυριε non fluct) ... ς Ln Ti κυριε επιτρεψον (:: ut Mt lectione non fluct) c. NAB[2]CLΞΓΔΛΠ unc^{Y} al omn fere (sed conlatores parum adtenderunt; Sz ne unum quidem testem contra κυρ. adscripsit) it vg go cop syr^{omn} etc | πρωτ. απελθοντι (D -ντα) cum NBD cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} (eodem ordine 1. it vg Or Bas^{bapt}) ... ς Ti απελθοντι πρωτ. c. CEGHLMSUVΣΓΔΛΞ al pler (al pauc πρωτ. post θαψ. pon) syr^{P} aeth ... 1. 300. 346. y^{scr} c g^{2} l πρωτ. απελθειν (non addito και) et al pauc Thdrt omisso πρωτ., item AKΠ al [25] fere a b e f $g^{1. vid}$ q vg Or Bas^{bapt} πρωτ. απελθειν και: hinc Ln πρωτον απελθειν non addito και (:: Mt πρω. απελθ. και lectione non fluct)

60 *εἶπεν δὲ αὐτῷ· ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς, σὺ δὲ ἀπελθὼν διάγγελλε τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ.* 61 [109. 10] *εἶπεν δὲ καὶ ἕτερος· ἀκολουθήσω σοι, κύριε· πρῶτον δὲ ἐπίτρεψόν μοι ἀποτάξασθαι τοῖς εἰς τὸν οἶκόν μου.* 62 *εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· οὐδεὶς ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ'*

---

60. *ειπεν δε* (D o *δε ειπεν*, e syr^{hr} *et dixit*, l g$^{1.2}$ vid vg *dixitque*, c *dixit ergo*, tol cop^{ds} syr^{sch} om *δε*, item syr^{cu} *Iesus dix. ei*) *αυτω* (am om) sine additam cum ℵBDLΞ 33. a cop ... ς add o *ιης*, Ln [o *ιης*] cum ACΧΓΔΛΠ unc^{a} al fere omn (47^{ev} o *κυριος*) itp^{ler} vg go syr^{cu} et^{utr} et ^{hr} (*domin. Ies.*) arm aeth | 69. a priore *νεκρους* ad posterius transilult | *απελθων* (it vg *vade, vadens, vade et*): D Valentt ap Ir^{36} *πορευθεισ* (d Ir^{int} *vade et*) | ΓΧΙ^{r} 69. al mu *διαγγελε*

61. *κυριε*: nemo om, praeterquam quod deest Ir^{36} (ex Valentt: *εν τω ειρηνευειν τω ειποντι· ακολουθησω σοι, επιτρεψον δε μοι πρωτ. αποταξασθ. τοισ εν τω οικω μου· ουδεισ επ αροτρον τ. χειρ. επιβαλ.* etc) | *πρωτ. δε* (Or^{3,663} *αλλα πρωτ.*, b f g^{1} l q *sed primum*) *επιτρεψ. μοι*: D cop Valentt ap Ir Antioch^{1212} (hom ^{118}) *επιτρ. δε* (cop Antioch om) *μοι πρωτ.* (Ir^{int} Antioch om *πρ.*), vg^{ed} (om? g^{1}?) *sed permitte mihi prim.* | *αποταξασθαι*: a (g^{1}) syr^{cu} et^{sch} (et ^{hr}) praem *ire et* (g^{1} om *et*), item Or (vide ad v. 59) *εισ τον οικον μου απελθειν και*, item Bas$^{bapt\,621}$ Antioch^{1212} *απελθειν και* (pergunt *συνταξ.*) | *τοισ*: V al^{6} cat$^{ox\,81}$ *τουσ* | *εισ τον* (D om) *οικον μου*: 1. 209. Valentt ap Ir^{36} cat$^{ox\,81}$ Antioch^{1212} *εν τω οικω μου*. Praeterea syr^{cu} et^{sch} add *et veniam*

62. *ειπ. δε* (b g$^{1.2}$ vid l m vg syr^{sch} om) *προσ αυτον* (c cop *illi*) *ο ιης* c. ΝLΧΞ al mu^{vid} a b c f g$^{1.2}$ l m vg cop syr^{sch} arm aeth go, item (*ait illi autem domin. Ies.*) syr^{hr} ... Ln *ειπ. δε ο ιης προσ αυτον* cum ACΓ ΔΠ unc^{a} al longe plu q syr^{P}, Ti *ειπ. δε ο ιης* (sine *πρ. αυτ.*) cum B, ℵ *ειπ. δε πρ. αυτ.* (sine *ο ιης*) ... D e Antioch^{1212} *ο δε ιης* (Antioch om) *ειπ. αυτω* (d *illis*), *Ies. dix. ad eum* | *ουδεισ επιβαλων* etc: inverso ordine D a b c e q Clem^{889} Cyp^{266} et^{307} (Hil^{393}) Promiss Zen *ουδεισ εισ τα οπισω βλεπων και επιβαλλων την χειρα αυτου επ αροτρον*, c e Cyp^{266} et^{307} Prom Zen *nemo retro* (Prom *in retro*) *adtendens et superponens* (Prom *ponens*) *manum suam super aratrum*, b q *nemo respiciens retro mittens* (b male *mittit*) *manum in aratrum*, a *nemo retro respiciens et extendens manum super aratrum* (l *nemo respiciens manum aratro*, excidit nonnihil) | *επιβαλων* cum ℵBCΧΓΔΛΧΠ unc^{a} al pler Valentt ap Ir^{36} Bas$^{monast\,560}$ et rogg^{479} (Bas$^{bapt\,621}$ et^{621} *θεισ*) Dam$^{par\,242}$ et^{600} Antioch^{1212}; Or^{3,158} et^{207} Cyr$^{ador\,27}$ Chr^{7,274} *βαλων* ... Ln *επιβαλλων* (sed e^{ascr} *-ων*) cum ADL e^{ascr} Clem^{889} | *τ. χειρα αυτου* cum ℵACD LΧΓΔΛΧΠ unc^{a} al pler c e f g$^{1.2}$ m vg cop go syr^{omn} aeth Clem Bas rogg^{479} et monast^{560} Chr^{7,274} Antioch^{1212} Dam^{bis} Or$^{int\,2,74.244.250}$ et $^{485.671}$ Cyp^{bis} Promiss Zen ... B 1. 209. al^{3} a b q (l vide ante) arm Valentt ap Ir^{36} (vide supra) Or^{3,158} et^{207} Bas$^{bapt\,bis}$ Cyr^{ador} cat$^{ox\,81}$ Tert$^{idol\,12}$ (*nemo aratro manum imponens*) om *αυτου*

ἄροτρον καὶ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω εὔθετός ἐστιν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ.

X.

1 [107. 10] *Μετὰ δὲ ταῦτα ἀνέδειξεν ὁ κύριος καὶ ἑτέρους ἑβδομήκοντα, καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς ἀνὰ δύο πρὸ προσώπου αὐτοῦ εἰς*

62. *βλεπων*: 4. 7. 36. 38. z[scr] al[10] Or[2, 158] et[207] (item [4, 184] *ινα βαλοντες επ αυτο τας χειρας και μη στρεφομενοι εις τα οπισω γενωνται τη του θεου βασιλεια ευθετοι*) Cyr[hr 209] (huc certe respicit) Cyr[ador 27] Chr[7, 274] Antioch[1212] Marc[mon] (de leg. spir. 201) Dam[par 242] et[609] cat ox[81] *στραφεις* | *τη βασιλεια* (prob Schu) cum ℵ[c]BLX 1. 33. a b c e f g[1. 2. vid] l m vg (hi Latt Or[int] etc *aptus est regno*) arm 237[schol] Clem [609] Or[2, 158] et[207] Or[int] quinquies Cyp[bis] Hil; similiter ℵ[c] 131. q cop Valentt ap Ir Bas[mon 566cod] Marc[mon] (l. l.) Chr[7, 274] *εν τη βασιλεια* (q *habilis est in regno*) ... ς *εις* (A om) *την βασιλειαν* cum ACDXΓΔΛΠ unc[6] al pler (d *aptus est in regnum*) Bas[regg 479] et bapt bis Cyr[ador 27] (Chr[ed sav II]) Antioch[1212] cat[ox 81] | *του θεου*: Valentt ap Ir Marc[mon] Cyr[ador] *των ουρανων*

X, 1. *μετα δε* (υ om) *ταυτ. ανεδειξ.* (et. Cyr[glaph 284]) *ο κυρ.* (240. al pauc f syr[sch] *ο ιω*, syr[hr] *domin. Iesus*, syr[cu] om) et. Eus[marin 296] (cf et. Eus [dem 98] Bas[eth 291]): D a c e *απεδειξεν* (a e *elegit*, c *probavit*) *δε*, item b *designavit autem Iesus*, l *designavit autem dominus postea* | *και ετερ.* cum ΝΑCDXΓΔΛΠ unc[6] al fere omn it vg syr[cu] et p et[hr] arm go Eus marin Bas[eth 291] Tert[marc 4, 24] ... BLX 33. cop syr[sch] aeth (Cyr[glaph 284]) om *και* | *εβδομηκοντ.* c. ΝACLXΓΔΛΠ unc[7] al pler b f q go cop syr[sch] et p et[hr] aeth Ir[int 146] („post enim duodecim app. LXX alios dominus noster ante se misisse invenitur; septuaginta autem nec octonario numero neque denario nec tricenario typus esse possunt“) et[200] („ad quid enim mittebat dominus duodecim app.“ – „quomodo autem septuaginta praedicabant“ etc) Tert[marc 4, 24] („allegit et alios LXX app. super duodecim. Quo enim XII secundum totidem fontes in Elim, si non et LXX secundum totidem arbusta palmarum“) Eus[dem 93] et[110] (*δωδεκα μεν – εβδομηκοντα δε τους λοιπους, ους και αποστειλαι λεγεται ανα δυο προ* etc) et[mar 296] et theoph[136] (*εβδομηκ. δε ανεδειξεν μαθητας, οποσα λεγεται καθ' ολης της οικουμ. εθνη τυγχαν.* Rursus [hist 1, 13] *θαυμαιον εν αριθμω και αυτον των εβδομηκοντα του χν μαθητων* etc) Cyr[luc 246] (comparantur app 12 et *δωδεκ. πηγαι* in Elim, item *οι αναδειχθεντες υπο χν* 70 et 70 *στελεχη φοινικων*. Similia cat[ox 82] Tito tribuit. At rursus Cyr[glaph 284] consentit cum Cyr luc) Bas[eth 291] Amb[luc 1421] ... BDMR (ex indice capitum) (1. ap Treg?) 42. a c e l g[1. 2. vid] vg syr[cu] arm Dial[906] (*πρωτους ανεστειλεν ιβ' και μετα ταυτα οβ' ευαγγελισασθαι* etc) et[888] (*μεμνημαι γαρ οτι εν τω ευαγγ. ιβ' εισι και οβ'*) Epiph[80] (*απεστειλε δε και αλλους εβδομ. δυο κηρυττειν*) Recognelem 1, 40 („nos ergo primos elegit duodecim“ – „postmodum alios 72 probatissimos discipulos, ut vel hoc modo re-

Mt 9, 37 s πᾶσαν πόλιν καὶ τόπον οὗ ἤμελλεν αὐτὸς ἔρχεσθαι. 2 [108.5] ἔλεγεν
δὲ πρὸς αὐτούς· ὁ μὲν θερισμὸς πολύς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι· δεήθητε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ ὅπως ἐργάτας ἐκβάλῃ εἰς τὸν
Mt 10, 16 θερισμὸν αὐτοῦ. 3 [109.5] ὑπάγετε· ἰδοὺ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς ἄρνας
4 ss 9, 3–5 ἐν μέσῳ λύκων. 4 [110.2] μὴ βαστάζετε βαλλάντιον, μὴ πήραν, μὴ
4–12 Mt 10, 9–15 ὑποδήματα· μηδένα κατὰ τὴν ὁδὸν ἀσπάσησθε. 5 [115.5] εἰς

---

cognita imagine Moysis crederet multitudo quia hic est quem praedixit Moyses venturum prophetam") Aug[cons 2, 54] | αυτους: B om, item Eus[dem 96] (ωσαυτως δε και ο σωτηρ ανεδειξεν αυτον μαθητας 70 και απεστειλεν ανα δυο προ πρ. αυτου) | ανα δυο cum ℵACDLΣΓ ΔΑΧ unc[7] al longe plu (it vg *binos*) Eus[dem 96] et [110] Bas[eth 291] ... BKΠ 13. 69. 300. 346. al plus[30] *ανα δυο δυο* (item syrP sed alterum *δυο* c. ob.), syr[cu] et [sch] et [hr] *duo duo* | αυτου: H 1. 209. f[ser] 47[ev] 54[ev] εαυτου | πασ. πολ. και τοπον et. f g[1. 2.] vid vg syrP et[hr] rell Bas[eth 291]: D a b c e l q syr[cu] et[sch] *παντα τοπ. και πολιν*, Eus[dem 110] *παντ. τοπ. και χωραν* | ημελλεν cum ℵABCKGHMUVXΓΔΛΧ al plu ... ς *εμελλ.* cum DKLΣΠ al permu Eus[dem] Bas[eth] | αυτος et. f g[1. 2.] vid vg go syrP cop[sa] edd arm Eus[dem] Bas[eth]: D a b c e l q syr[cu] et[sch] et[hr] cop[ds] om | *ερχεσθαι* et. it[pler] vg syr[cu] et[utr] rell Eus[dem] Bas[eth]: Δ 1. 118. 131. 209. a e syrP[mg] syr[hr] *εισερχ.*, 13. 61. 69. 71. 346. al[5] *διερχ.*

2. *ελεγεν*: 1. 131. syr[cu] et[sch] (non item P et[hr]) aeth *ειπεν* | *δε* (Gb') cum ℵBCDLΞ 1. 13. 33. 69. al[8] fere a c e q go cop[sch] ex [ds] syrP[mg] arm ... ς *ουν* cum ΔΧΓΑΔΠ unc[8] al pler syrP[txt] Bas[eth 291] ... b f l g[1. 2.] vid vg syr[hr] *et dicebat*, syr[sch] aeth *et dixit* (7[pe] *και ελ. δε*) ... syr[cu] cop[wl] et[petr4] sine copula | *μεν* (et. Heracl[orig4, 225ed] Bas[eth 291]): D a c e Heracl[orig] ex [edd 3] om :: Mt 9, 37 *μεν* non fluct | *ουν*: D[gr] om | *οπως*: ΚΜΠ al mu add *αν* | *εργ. εκβ.* hoc ordine cum BD e ... ς Ln *εκβ. εργ.* (:: at ita Mt lectione non fluct) cum ΛΑCLΧΓΔΑΛΠ unc[7] (defic et H et F) al omn[vid] it[pler] vg etc | *εκβαλη* cum ℵABCDLΔΑΛΠ unc[7] al plu (K al pauc *εμβαλη*) Bas[eth] ... ς (= Gb Sz) Ti (ex errore de B) *εκβαλλη* cum minusc mu, Γ al pauc *-λλει*

3. *ιδου* sine *εγω* ℵAB 87. 254. 7[pe] a e l arm ... ς add *εγω* (:: ut Mt lectione non fluct) cum CDLXΓΔΑΛΠ unc[7] al pler b c f g[1. 2.] vid q vg go cop syr[sch] et P et[hr] aeth | *αρνας*: AM al[15] fere *προβατα* (:: ex Mt) | *εν μεσω* (ALRX al pauc *εμμεσω*): D *μεσον*

4. *βασταζετε*: K *-ξατε* | *βαλλαντ.* cum ℵABCDEF[W]GKLRUVΔΛΠ[2] al plu ... ς *βαλαντ.* cum MSXΓΑΠ[2] al permu | *μη* sec: M 69. 299. al pauc b f g[1. 2.] vid l q vg (non item a c e) Amb[luc 1423] et [1425] syr[cu] et[sch] et[hr] (non item syrP) *μητε* | *μη* tert cum ℵBDLX 1. al mu c e syrP arm[ed] ... ς Ln Ti *μηδε* cum ΑCRXΓΔΑΠ unc[6] al pler Clem[276] (pergit *υποδημα*); M 69. al pauc *μητε*, item *neque* a b f g[1. 2.] vid l q vg arm[ms] syr[cu] et[sch] et[hr] rell Amb[luc] | *μηδενα* cum ℵ*A* 28. 33. (Tert[marc 4, 24] *neminem*, inquit, *in via salutaveritis*. Poterat praetermitti *et*; at saepe eiusmodi simul affert, ut [4, 16] *sed vobis dico qui auditis*; ibidem

ἣν δ' ἂν εἰσέλθητε οἰκίαν, πρῶτον λέγετε· εἰρήνη τῷ οἴκῳ τούτῳ. 6 καὶ ἐὰν ᾖ ἐκεῖ υἱὸς εἰρήνης, ἐπαναπαήσεται ἐπ' αὐτὸν ἡ εἰρήνη ὑμῶν· εἰ δὲ μήγε, ἐφ' ὑμᾶς ἀνακάμψει. 7 [112.2] ἐν αὐτῇ δὲ τῇ οἰκίᾳ μένετε, ἔσθοντες καὶ πίνοντες τὰ παρ' αὐτῶν· ἄξιος γὰρ ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ. [112.10] μὴ μεταβαίνετε ἐξ οἰκίας εἰς 1 Tim 5, 18

---

et sicut vobis fieri vultis; 4, 17 *et si feneraveritis*; ibidem *et eritis filii dei*) ... ς Ln Ti *και μηδ.* cum ℵ^{c}ABCDLXΓΔΑ^{2}ΣΠ unc rell it vg cop syr omn rell

5. *εισ ην δ αν*: D* *εισ ην αν δε* | *εισελθητε* (Gb′) cum ℵBCDF^{w}LXΞ 1. 13. 69. al^{4}, item it vg *intraveritis* vel *introieritis* (ita Latt et. v. 10, sed etiam v. 8). Idque post *αν* et ante *οικιαν* cum ℵBD e (contra a *primum domum intrav.*, b l q *domum primum intrav.*, c *primam domum intrav.*, Tert$^{marc\ 4,24}$ *in quam introissent domum pacem ei dicere*), Ln *εισελθ.* post *οικ.* cum CF^{w}LXΞ al (sed 69. *πολιν εισελθ. εισ οικιαν*), f vg Or$^{int\ 2,665}$ *domum intrav.* (*introier.* f) ... ς *εισερχησθε* (ℵ 124. al pauc *-εσθε*) idque post *οικιαν* cum AEGKMRSUVΓΔΛΠ al pler syr^{cu} (*in quamc. domum primam intretis in eam*) et^{utr} et^{hr} cop go arm aeth :: vide vv. sqq | *πρωτον* (vide ante; et. c *primum dicite*): D$^{Er\ 4}$ ante *οικιαν* (similiter it^{pl}, vide ante) ... D^{2} d Or$^{int\ 2,665}$ om, item (sed vide ante) Tert^{marc}. Cf Const^{8,14,4} *λεγει δε ο κυριοσ· οταν εισερχησθε εισ οικον* [*τινοσ*], *λεγετε· ειρηνη τω οικω τουτω* etc | *ειρηνη τω*: 69. 124. al? syr^{cu} *ειρηνη* (69. *-νην*) *εν τω*

6. *και εαν* (D *καν*) absq *μεν* c. ℵABCDEF^{w}GKLMRSUVXΓΔΛΠ al plu it vg (Mt 10, 13 Latt mu *μεν* exprim) rell Or^{4,435} et$^{int\ 2,665}$ Const^{8,14,4} Basps^{96} ... ς (= Gb Sz) add *μεν* cum minusc vix mu Or^{4,441} :: cf Mt | *η* (A 69. y^{ser} *ει*) *εκει* et. Or^{4,441} et$^{int\ 2,665.\ 4,467}$ Const Bas: B 433. it^{pl} (non c e) vg Or^{4,436} *εκει η* | *υιοσ* (et. ς Gb Sz) cum ℵ^{c}ABCD unc^{rell} omn al plu Or^{bis} Const Bas ... ς^{e} *ο υιοσ* cum ℵ* al pauc | *ειρηνησ*: L om | *επαναπαησεται* cum ℵB* ... ς Ln Ti *επαναπαυσεται* cum AB^{3}CD unc rell omn al omn^{vid} | *επ* (435. *προσ*) *αυτον*: 69. ante *επαναπ.*, 245. 435. Or^{4,436} et^{441} post *η ειρ. υμων* pon (Or *η ειρ. υμ. επ αυ. επαναπ.*) | *εφ* (13. 69. 346. *προσ* :: ut Mt) *υμασ* (*super vos* a b q, *supra vos* i l; c e f vg *ad vos*) *ανακαμψει* (al mu *επανακ.* vel *αναστρεψ.*) : B cop syr^{sch} (sed non ^{cod}) et^{hr} aeth Or^{4,439} et^{441} et$^{int\ 2,665}$ et^{4,467} praem (:: ut Mt) *η ειρηνη υμων* (aeth *ανακ. η ειρ. υμ. εφ υμ.*) ... D *εφ υμ. επιστρεψει η ειρηνη υμων*

7. *εσθοντεσ* cum BD ... ς *εσθιοντεσ* cum ℵACLRXΓΔΛΣΠ unc rell al omn vid | *τα*: GA 69. al^{2} ac plures om | *αυτων*: U *αυτοισ* | *τ. μισθ. αυτου* sine *εστ.* cum ℵBDLXΞ 248. 150^{ov} syr^{cu} et^{sch} ... ς add *εστι* cum ACR (ut nuper recognovi) ΓΔΛΠ unc^{7} al pler arm, item (sed transponunt, it^{pler} vg *dignus est enim*) it vg go cop syr^{P} Hom$^{clem\ 8,71}$ (*μη λογισαμενοι οτι αξιοσ εστιν ο εργατ. του μισθ. αυτου*) | *μη*: F^{w} *μηδε* | *μεταβαινετε*: L *-βενετε*, B *-βενεται* | *εξ* (it vg *de*, et. d): D^{Er} *απο* | *οικιασ*: XΔ 69. *οικιαν* (sic)

οἰκίαν. 8 καὶ εἰς ἣν ἂν πόλιν εἰσέρχησθε καὶ δέχωνται ὑμᾶς, ἐσθίετε τὰ παρατιθέμενα ὑμῖν, 9 καὶ θεραπεύετε τοὺς ἐν αὐτῇ ἀσθενεῖς, καὶ λέγετε αὐτοῖς· ἤγγικεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 10 [114.2] εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν εἰσέλθητε καὶ μὴ δέχωνται ὑμᾶς, ἐξελθόντες εἰς τὰς πλατείας αὐτῆς εἴπατε· 11 καὶ τὸν κονιορτὸν τὸν κολληθέντα ἡμῖν ἐκ τῆς πόλεως ὑμῶν εἰς τοὺς πόδας ἀπομασσόμεθα ὑμῖν· πλὴν τοῦτο γινώσκετε ὅτι ἤγγικεν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 12 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι Σοδόμοις ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
Mt 11, 21–23 ἀνεκτότερον ἔσται ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ. 13 [115.5] Οὐαί σοι Χοραζείν,

---

8. και εισ ην (υ om) αν (Gb″) cum ℵBCDEGMRS(U)VΓΔΛ al[70] fere ... ς Ti κ. εισ ην δ αν cum AKLXΔΠ al sat mu (:: in Mt est δ' sed sine και. Item v. 10) | εισερχησθε: ℵ al[3 scri] al pauc -εσθε | δεχωνται (L praem μη) cum ℵABCDE[2]GL[2]SVΔΧΠ al plu ... ℵ[c]KL[c]MRUΧΓΔ al[40] fere δεχονται

9. τουσ: D[Er c] ουσ (d *qui sunt*) | ασθενεισ: D 2P[c] ασθενουντασ, c e *qui in illa infirmantur* (sed d *qui sunt in ea infirmi*) | ηγγικεν: Χ -ισεν | εφ υμασ: Γ f[scr] e om (i[cant] post του θεου pon)

10. εισ (M g[scr] και εισ) ην δ αν: 108. 124. 157. 433. al[5] g[1.] am fu for perus emm om δ | εισελθητε (Gb″) cum ℵBCDLΧ 1. 13. 33. 69. 131. 157. 346. (it vg vide ad v. 5) ... ς εισερχησθε (:: hoc v. 8 non fluct) c. ΑΒΧΓΔΛΠ unc[2] al pler Eus[luc 174] Bas[eth 304] | δεχωνται (it vg *receperint*, sed item v. 8 *receper.*, *suscep.*, *acceper.*): UΓΔ[c vid]Λ al[20] fere δεχονται ... D Bas[eth] δεξωνται (sed d *accipient*), al pauc -ξονται | εξελθοντεσ: aeth add *decutite pulverem pedum vestrorum* (postea *dicentes*)

11. ημιν (ℵ[a]): ℵ[c]D[Er 2]Λ al[10] fere υμιν ... gat syr[cu] arm om | εκ τ. πολ. υμων: syr[cu] om | εισ τουσ ποδασ cum ℵBD[b] 90. 121. 157. it[pler] mm sax syr[cu]; item (ita Ti) ε. τ. πο. ημων ACGKLMUXΠ al[50] fere f go cop syr[utr] et[hr] arm ... ς om c. ℵSVΓΔΛ al permu vg aeth Bas[eth 304] | υμιν: e *nobis*, syr[cu] om | γινωσκετε (ita ℵ[a]): ℵ[c] add υμεισ | ηγγικ. sine additam cum ℵBDLΧ 1. 13. 33. 131. 157. 209. y[scr] it[pler] vg cop[wl et petr] syr[cu] arm[ed] Tert[mare 4, 34] („etiam adilcit ut - dicerent: *Scilote tamen appropinquasse regnum dei*") ... ς (= Gb) add εφ υμασ (:: ex v. 9) c. AC ΒΧΓΔΛΠ unc[2] al pler f l mm go cop[sch et ds] syr[utr et hr] arm[mss] Bas[eth]

12. δε cum ℵDMSVX al permu a f q cop, Ln [δε] ... Gb Sz Ti om cum ABCEGKLRUXΓΔΛΠ al[20] fere b c e i vg go syr[omn] arm aeth (:: minus aptum videbatur; hinc etiam 115. l γαρ pro δε. In Mt est αμην λεγ. υμ.) | Χ al ανεκτωτερον, item Δ al v. 14 | εν τη ημ. εκειν (157. l gat syr[cu] *in die iudicii*): Δ 13. 69. 124. 142. 346. l q (cop ανεκτ. εστ. σοδ. εν τ. η. εκ.) syr[cu] et[sch] arm post ανεκτ. εσται pon (atque hinc 69. ab εκειν ad εκειν sq transiluit) ... D e εν τη βασιλεια του θεου eaque post ανεκτ. εστ., e post ανεκτ. εστ. σοδομ., item a b *in regno* sed ante ανεκτ. εστ.

13. χοραζειν (ΕVΓΠ al mu χωρ.) cum ℵABCEGKLMSVW[a]ΧΓΔΧΠ al permu

οὐαί σοι Βηθσαϊδά· ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἐγενήθησαν αἱ δυ-
νάμεισ αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ καθή-
μενοι μετενόησαν. 14 *πλὴν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔσται*
ἐν τῇ κρίσει ἢ ὑμῖν. 15 *καὶ σὺ Καφαρναούμ, μὴ ἕως οὐρανοῦ ὑψω-*
θήσῃ; ἕως ᾅδου καταβιβασθήσῃ. 16 [116. 1] *Ὁ ἀκούων ὑμῶν* Mt 10, 40 Io 13, 20

go ... ς^e Gb Sz Ln *χοραζιν* cum UA al plu^vid cop^sch et dz; item ς *χωραζιν* cum 127. 157. al mu cop^wi et petr^4 (ita et. editum Caesar^8, 79, quem locum in Mt adhibuimus, sed utrum ex Mt an Lc pendeat dici nequit) ... D *χοροζαϊν*, item a b f vg *corozain*, d *chorozain*, i l q am (al ap Ln) *corazain* ... e *capharnaum* | *βηθσαιδα* et. c f i^alt q vg cop etc: AB* *βηδσ.*, D *βεδσ.*, a d *beds.*, b e l (i^bla) *bets.* Praeterea -*δα* cum ABCDLRW^a XΔΛΞΠ unc^5 al pler ... ℵEUΓ 1. 28. 69. 71. 127. 346. al mu go -*δαν* (:: quam formam Matthaeo restituimus) | *εγενηθησαν* cum ℵBDLΞ 13. 33. 69. 346. ... ς *εγενοντο* cum ACRW^a XΓΔΛΠ unc^7 al pler | *εν* (U om) *σακκ. και σποδω* (a l *in cinere et cilicio*): F om *και σποδ.* | *καθημενοι* cum ℵABCFLRW^a XΓΞ al^10 fere ... ς *καθημεναι* cum DEGKMSUVΔΛΠ al longe plu ... 68. 108. e mm syr^cu et sch om :: ut Mt

14. *εν τη κρισει* (h. l. g^1. 2. vid i vg; 1. 131. a b q ante *ανεκτοτ.* pon): 13. 69. 346. c f go syr^cu et sch (sed non cod) arm^zoh aeth *εν ημερα κρισεωσ* ... D 63. 253. c^scr e l om | *η υμιν*: CL praetermittunt *η*, D* *υ* (habet enim *ημιν*)

15. *καφαρναουμ* cum ℵBCDRX 33. it^pler vg go cop; W^a *καπαρναουμ* ... ς *καπερναουμ* cum ALXΓΔΛΠ unc^7 al fere omn q (et. Caesar^79). Cf et. alibi | *μη* (1. *ἢ* praegresso *ουμ*) et *υψωθηση* cum ℵBDLΞ (1.) a b e i l syr^cu cop (*η* et *υψωθηση*) aeth; a d *numquit* (d -*id*) *usque ad caelum exaltaveris*, b *quid usque in caelum exaltaberis*, i l *numquid* (l *quid*) *usque in* (l *ad*) *caelum exaltata es*, e *nedum usque in caelum exaltata es* ... ς Ti *η* et *υψωθεισα* cum ACRW^a XΓΔΛΠ unc^7 al fere omn c f g^1. q vg (ex his c g^1. vg *exaltata*, f q *quae - exaltata es*) go syr^utr arm Aug. Praeterea B^3 pro *μη* et *υψωθηση* malebat *η* et *υψωθησ*, sed illa ab ipso restituta sunt. | *ουρανου* cum ℵB*CD 254. 259. a^scr ... ς praem *του* cum ℵB^3LRW^a XΓΔΛΞΠ unc^7 al pler | *εωσ* (c e f g^1. l q vg): CD^gr* 1. a b d i praem *ἢ* (*aut*) | *αδου* (W^a 88^ev *αδη*) sine *του* cum ℵACDRXΓΔΛΞΠ unc^7 al pler ... Ti praem *του* cum BLW^a 157. 36^ev 88^ev al^2 scr | *καταβιβασθηση* cum ℵACLRW^a XΓΔΛΞΠ unc^7 al omn vid it (*demergeris*, e *deprimaris*) go cop syr^utr arm ... BD syr^cu aeth *καταβηση* (d *descendes*) :: cf ad Mt, in quo 1859 pariter ac Ln *καταβηση* edidimus. BD aeth utroq loco *καταβηση*, sed in Mt Latinorum et Ir^int accedit testimonium. Si alterutro loco *καταβηση* recipiendum est, haud dubie in Mt est.

16. *ακουων υμων*: A^corr KΠ al pauc it^pler (non a e) vg syr^cu et utr Ign intpol eph^5 Ir^int 178 Const^2, 20, 1 *υμων ακουων* (A* *εμου ακουων υμασ*)

ἐμοῦ ἀκούει, καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶσ ἐμὲ ἀθετεῖ· ὁ δὲ ἐμὲ ἀθετῶν ἀθετεῖ τὸν ἀποστείλαντά με.

17 [117. 10] *Ὑπέστρεψαν δὲ οἱ ἑβδομήκοντα μετὰ χαρᾶσ λέγοντεσ· κύριε, καὶ τὰ δαιμόνια ὑποτάσσεται ἡμῖν ἐν τῷ ὀνόματί σου.* 18 *εἶπεν δὲ αὐτοῖσ· ἐθεώρουν τὸν σατανᾶν ὡσ ἀστραπὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεσόντα.* 19 *ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν*

---

16. *ακουει*: Cyp[81] add *et eum qui me misit*, w[a] Ign[intpol] Cyp[122] add *και ο εμου ακουων ακουει* (Ign *ουκ ακουει εμου αλλα*) *του πεμψαντοσ με* (Ign add *πατροσ*) | *και ο αθετ. υμασ*: it (exc a) vg *et* (b om) *qui vos spernit* ... Ign[intpol] Const[2,20,1] Eus[es] *ο υμασ αθετων* | *εμε* (A *με*) *αθετει*: a b add *et eum qui me misit* | *ο δε* (LX Const[2,20,1] *και ο*, item[vid] Eus[es 464] *τοισ εαυτου μαθηταισ ελεγεν· ο υμασ αθετων εμε αθετει, και ουκ αδικεισθε υμεισ, και ο εμε αθετων* etc) *εμε αθετων* (w[a] *αθετ. εμε*), *αθετει τ. αποστειλ.* (Ign[intpol] *πεμψαντα*) *με* et. c f m q vg (Eus[es]) Or[int 4,625] Cyp[81]: e Ir[int 173] nil nisi *et eum qui me misit* (similiter igitur atque a b, nisi quod hi alia addita habent ... D a b i l o *δε* (i om) *εμου ακουων ακουει του αποστειλαντοσ με* ... E[mg*] 13. 124. 346. syr[cu] et p et [hr] arm aeth insuper add *και ο ακουων εμου* (E *εμ. ακου.*) *ακουει του αποστειλαντοσ με*. Cf et. Iust[apol 1,63] *ωσ και αυτοσ ο κυριοσ ημων ειπεν· ο εμου ακουων ακουει του αποστειλ. με* et[apol 1,16] *οσ γαρ ακουει μου και ποιει α λεγω, ακουει του αποστ. με*. Item Const[8,46,1] (eadem ap Hipp[85] ap Lag) *ο υμων γαρ, φησιν ο κυριοσ, ακουων εμου ακουει, και ο εμου ακουων ακουει του αποστειλ. με· και ο υμασ αθετων εμε αθετει, ο δε εμε αθετων αθετει τον αποστ. με*.

17. *οι εβδομηκ.* vide ad 10, 1. Ad illos testes accedit h. l. MW[a] i syr[cu] ... BD a c e g[1. 2. vid] l vg syr[p mg] arm perss add *δυο* (a *et duo*), hinc Ln [*δυο*]. Praeterea A 124. add *μαθηται*, syr[cu] et [sch] *quos misit* | *μετα χαρασ*: AKΠ al pauc ante *οι εβδομηκ.* pon | *υποτασσ. ημιν* (w[a] al mu *υμιν*): A 1. 237. al pauc o *ημιν υποτασσ.* (A *επιτασσ.*), item b q *in nomine tuo nos audiunt*

18. *ωσ αστραπ. εκ τ. ουρ. πεσοντα* et. Or[3,693] et[int 3,356. 402] et[4,685] Bas[2,82] Ath[1,660] Antioch[hom 44] (p. 1099) etc: c[scr] Or[int 2,293] et[3,867] et[4,541. 634] Caes[3,112] Ath[1,467] Epiph[681] *ωσ αστρ. πεσ. εκ τ. ουρ.* ... B 254. *εκ τ. ουρ. ωσ αστραπ. πεσοντα*. Similiter cop Or[int 1,68] *πεσοντα* (Or *cecidisse*) *εκ τ. ουρ. ωσ αστρ.* Cf et. Hom[clem 19,2] *οτι εωρακεν τον πονηρον ωσ αστραπ. πεσ. εκ τ. ουρ. εδηλωσεν*.

19. *δεδωκα* cum NBC*LX 1. al pauc b e f g[1.] i l q vg go (cop et *δεδω.* et *διδωμ.* exprim) syr[p mg] et [hr] arm aeth Or[1,744] et[2,612] item[int 2,293. 316. 441] et[4,562. 686] Caes[67. 77. 85] Bas[1,121] et lib arb[613] Cyr[luc 247] et ador[158] et abacu[537] Epiph[422] Thdrt[1,45] al Lcif[233] (ap Gall[6]) Hil[307] al (Antioch hom[44] *εδωκα*) ... ς Ln *διδωμι* cum AC[3]DW[a]ΓΔΛΠ unc[7] al pler c (g[2.] *dico*) syr[cu] et [utr] Eus[ps 68] Ir[int 322]. Cf et. Iust[tr 76] *εφη· διδωμι υμιν εξουσιαν καταπατειν επανω οφεων κ. σκορπιων και σκολοπενδρων και επανω πασησ δυναμεωσ του εχθρου.* | *του πατειν* et. Or[1,744] et[218]

ἐπάνω ὄφεων καὶ σκορπίων, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ, καὶ οὐδὲν ὑμᾶς οὐ μὴ ἀδικήσει. 20 πλὴν ἐν τούτῳ μὴ χαίρετε ὅτι τὰ πνεύματα ὑμῖν ὑποτάσσεται, χαίρετε δὲ ὅτι τὰ ὀνόματα ὑμῶν ἐνγέγραπται ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

21 [118. 5] Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἠγαλλιάσατο ἐν τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ καὶ εἶπεν· ἐξομολογοῦμαί σοι πάτερ, κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ Mt 11, 25–27

Eus$^{dem\,427}$ Bas$^{2,\,62}$ Cyr$^{luc\,247}$ Thdrt$^{1,\,45}$: 1. Or$^{1,\,290.\,422.\,735}$ et$^{2,\,612}$ Caes^{ter} Epiph^{422} Cyr$^{ador\,158}$ et abacu^{567} Antioch$^{hom\,46}$ Thdrt$^{1,\,811.\,764}$ al om του | οφεων et. Or^{plerumq} Eus^{bis} Caes^{ter} Bas$^{2,\,62}$ et lib arb^{618} etc: D Or$^{1,\,422}$ των οφεων | σκορπιων: D των σκορπ. (Epiph^{422} πατειν επι οφεις κ. σκορπιους και επι etc) | την δυναμιν: B Or$^{1,\,422}$(non item alibi quinquies) add την | ου μη (et. $\aleph^{a}$ Or$^{1,\,744}$): $\aleph^{*}$D om (Or$^{1,\,288}$ ινα μηδεν υμας [ημας] αδικηση) | αδικησει (et. ς^{a}) cum NADEHLMΓΔ 1. 13. 33. al mu Or$^{1,\,744}$ ... ς Gb 8z αδικηση cum BCFGKSUVW^{a}XΛΠ al plu

20. εν τουτω: W^{a} al$^{2\,acc}$ εν τουτο | τα πνευματα et. a c g$^{1.\,2.}$ vid l q (b *spiritus maligni*) vg go cop syrP et^{hr} arm Const$^{a,\,1,\,2}$ (et. Hipp^{charism}) ... D 1. 131. 157. 2^{pe} 237^{schol} e f syr^{cu} et^{sch} cop^{ds} Eus$^{ps\,413}$ Bas$^{2,\,288}$ Cyr$^{ador\,113}$ Thdrt$^{1,\,1221}$ Or$^{int\,4,\,662}$ Amb^{aliq} τα δαιμονια | υμιν υποτασσεται: L syr^{cu} et^{utr} et^{hr} ^{464}(non ^{302}) aeth Cyr$^{ador\,113}$ υποτ. υμ. | χαιρετε δε sine μαλλ. cum NABCDEF^{w}GHKLMSUVW^{a}ΓΔΛΠ al plu it vg go cop syr^{cu} et^{utr} et^{hr} arm aeth Eus$^{ps\,413}$ Bas$^{2,\,288}$ Or$^{int\,4,\,662}$ etc ... ς (= Gb 8z) add μαλλον cum X al mu Cyr$^{ador\,113}$ et^{221} | ενγεγραπται (ενγ. cum NB, rell εγγ. Cf et. 2 Co 3, 2 sq) cum NBLX 1. 33. Eus$^{ps\,413}$ Bas$^{1,\,565}$ Cyr$^{ador\,221}$ Thdrt$^{1,\,1221}$ (157. ενειγραφη, Or$^{2,\,220}$ Bas$^{2,\,288}$ Const$^{a,\,1,\,2}$ Cyr$^{ador\,113}$ γεγραπται, Bas$^{1,\,474}$ γεγραμμενα εστιν) ... ς Ln εγραφη cum ACDEGHKMSUVW^{a}ΓΔΛΠ^{-}al pler Eus$^{es\,370}$. Latt *scripta sunt* | τοις ουρανοις et. Or$^{2,\,288}$ Eus^{ps} et^{es} Cyr$^{ador\,113}$ et^{221} Bas$^{1,\,474}$ et^{565} et$^{2,\,288}$ Thdrt$^{1,\,1221}$: D a b c e f i l q Const$^{a,\,1,\,2}$ τω ουρανω. Cf et. Hom$^{clem\,2,\,22}$ καν παντες δαιμονες μετα παντων των παιδων υμας φευγωσιν, ουκ εστιν εν τουτω μονω χαιρειν, αλλ εν τω δε ευαρεστιαν τα ονοματα υμων εν ουρανω ως αει ζωντων αναγραφηναι.

21. εν αυτη (ΑΔ cop go ταυτη, e *in illa die*): DA al^{10} fere f cop add δε | εν τω cum NDF^{w}LW^{a}XΞ 33. a b c e ff$^{2.}$ i l q vg^{six} cop Clem^{127} (αγαλλιασαμενος γουν εν τω πνευματι ο $\overline{ις}$· εξομολογουμαι, φησιν, etc) ... ς Ln Ti om εν c. ABCΓΔΛΠ unc^{a} al pler f g$^{1.\,2.\,vid}$ vg (et. am fu em for tol etc) go etc | πνευματι absque o $\overline{ις}$ cum NBDX 157. a b i l vg (et. 130^{lat}) cop syr^{cu}, item addito τω αγιω cum NBCDKLXΞΠ 1. 33. al^{5} a b c e ff$^{2.}$ i l vg cop syr^{cu} et^{utr} et^{hr} arm aeth ... ς add ο $\overline{ις}$ (ante και ειπεν) cum ACW^{a}ΓΔΛΠ unc^{a} al pler f q go syrP Bas$^{eth\,297}$; item post ηγαλλιασ. add LX 33. 346. ^{ieant} c e ff$^{2.}$ syr^{sch} et^{hr} (*domin. Ies.*) arm aeth; contra ς om τω αγιω cum AEGHMSUVW^{a}ΓΔΛ al pler f q go Clem^{127} Bas$^{eth\,297}$ | εξομολογουμαι: A -γησομαι (item Marcosii ap Ir^{292} φερουσι ταυτα· εξομολογησομαι etc, sed ex iis quae sequuntur: ουδεις εγνω τον πατερα ει μη ο υιος, και τον υιον ει μη etc, apparet

τῆσ γῆσ, ὅτι ἀπέκρυψασ ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψασ αὐτὰ νηπίοισ· ναὶ ὁ πατήρ, ὅτι οὕτωσ ἐγένετο εὐδοκία ἔμπροσθέν σου. 22 [119. 3] καὶ στραφεὶσ πρὸσ τοὺσ μαθητὰσ εἶπεν·

---

ista omnia potius a Mt pendere. Ceterum Ir^{int} *confiteor*): Epiph marc^{313} ct^{329} *ευχαριστω σοι* (et. in *ελεγχ. κβ' ευχαριστει κυριω του ουρανου*), item Tert$^{marc\ 4,\ 25}$ *gratias ago et confiteor*. Cf Or$^{1,\ 221}$ *ευχαριστιασ δε παραδειγμα η του κυριου ημων φωνη λεγοντοσ· εξομολογουμαι σοι - νηπιοισ· το γαρ εξομολογουμαι ισον εστι τω ευχαριστω.* | *πατερ κυριε* (ita et. Marcosii et Or ll. ll., item Eus$^{Ps\ 704}$ quem ex Lc hausisse extrema illa: *τισ εστιν ο υιοσ, τισ εστιν ο πατηρ*, probant): c e f ff$^{2\cdot}$ i for (non item am sang am tol) *domine pater*, Clem ^{117} *πατηρ ο θεοσ* ... ^{FW} Epiph$^{marc\ 313\ ct\ 329}$ Tert$^{marc\ 4,\ 25}$ om *πατερ* (Epiph ^{329} *οιδε πατηρ ειχεν. ελεγχεται δε, κατω γαρ ειχεν· ναι ο πατηρ.* Item in *ελεγχ. κβ' καν παρακοψησ το πατερ, ινα μη πατερα αιτον επιδειξησ, μαρκιων* etc, *κατα ληθην εισασ, ω μαρκιων, το ναι ο πατηρ*) | *του ουρανου* (Marcosii *των ουρανων*, item ap Ir^{int} *caelorum* sed pon post *terrae et*) *κ. τησ γησ*: Epiph$^{marc\ 313}$ et^{329} Tert$^{marc\ 4,\ 25}$ om *και τησ γησ* (Epiph^{bis} *ουκ ειχε δε· και τησ γησ*) | *σοφων και συνετων*: D *συνετ. κ. σοφ.*, e nil nisi *a sapientibus* | *ναι ο πατηρ*: Marcosii l. l. *οτι ο πατηρ μου* | W^{a} *ουτω* | *εγενετ. ευδοκια* cum ℵAC^{3}DW^{a}ΓΔΑΠ unc^{8} l. al omn fere go cop syr$^{omn\ 4}$ arm aeth (*placuit* a f vg; *bona voluntas* i, d *beneplacitum*) Bas$^{oth\ 397}$ (Or$^{2,\ 757}$, ubi non liquet utrum e Lc an e Mt hauserit, est: *οτι ουτωσ εγενετο, και τα εξησ*) ... Ln Ti *ευδοκ. εγεν.* cum BC^{3}LXΞ 33. b c e ff$^{2\cdot}$ l q (c e Ir$^{int\ 68}$ *placitum factum est*, b ff$^{2\cdot}$ l q *bona voluntas fuit*) Clem ^{117} Eus$^{Ps\ 704}$ (item Marcos ap Ir, quod ut diximus ex Mt potius haustum) :: dictu difficile est utrum Mt utrum Lc scripserit. Edidimus *ευδ. εγ.* in Mt, ad quem vide testes; propterea vero in Lc *εγ. ευδ.* praestabat cum ΝΑD. Cf huc ct. Hom$^{clem\ 2,\ 6}$ (ut iam ad Mt adscripsimus) *αιτοσ ο κυριοσ ημων λεγει· εξομολ. σοι πατερ του ουρ. κ. τ. γησ, οτι εκρυψασ ταυτ. απο σοφων πρεσβυτερων και απεκαλ. αυτ. νηπιοισ θηλαζουσιν.* Item $^{18,\ 15\ sq}$ *και ο σιμων - εφη· τον σον διδασκαλον αιτιω ειποντα· εξομ. σοι κυριε του ουρ. κ. τ. γησ, οτι απερ ην κρυπτα σοφοισ, απεκαλυψ. αυτ. νηπ. θηλαζουσιν. και ο πετροσ· ουτω μεν, εφη, ο λογοσ ουκ ελεχθη - ο δε ιησ ημων τω οντι ουκ ειπεν· ατινα ην κρυπτα, αλλα - απεκαλυψ. αυτα νηπιοισ θηλαζουσιν. το δε ειπειν· απεκρυψασ, ωσ ποτε εγνωσμενων αυτοισ - και μη λεγε· ησεβησεν εισ τουσ σοφουσ κρυψασ αιτια απ αυτων.*

22. *και στραφ.* (W^{a} *στρ. δε*) *πρ. τ. μαθητ.* (O^{2vid}Γ al^{10} c q go syrr add *αυτου*) *ειπ.* (ita et. ς Sa et ex errore de B Ln) cum AC^{3}EGHKSUVW^{a}X ΓΔΑ al longe plu c ff$^{2\cdot}$ l q go syr^{sch} et P aeth$^{cod\ a}$ pers^{p} ... ς^{e} Gb om cum ℵBDLMΞΠ 1. 13. 22. 33. al^{15} fere a b e f g$^{1\cdot 2\cdot}$ vid vg cop syr^{cu} arm aeth^{edd} pers^{w} Eus$^{Ps\ 704}$:: at desunt in Mt nec quisquam addidit; praeterea eadem fere (cum additamento *κατ ιδιαν*, quod nostro loco non inlatum est) v. sq posita fecerunt ut elicerentur

πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρόσ μου, καὶ οὐδεὶσ γινώσκει τίσ ἐστιν ὁ υἱὸσ εἰ μὴ ὁ πατήρ, καὶ τίσ ἐστιν ὁ πατὴρ εἰ μὴ ὁ υἱὸσ καὶ ᾧ ἐὰν βούληται ὁ υἱὸσ ἀποκαλύψαι. 23 [120. 5] Καὶ στραφεὶσ πρὸσ τοὺσ μαθητὰσ κατ' ἰδίαν εἶπεν· μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ βλέποντεσ ἃ βλέπετε. 24 λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ βασιλεῖσ ἠθέλησαν ἰδεῖν ἃ ὑμεῖσ βλέπετε, καὶ οὐκ ἴδαν, καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ ἤκουσαν. 23 a Mt 13, 16 a

---

22. μοι παρεδοθη cum ℵABCDLW^{a}XΓΔΑΣ unc^{7} al plu (et KH al pauc μοι παραδεδοται, ut et. Iust$^{tr\,100}$ και εν τω ευαγγελιω δε γεγραπται ειπων· παντα etc) it vg (*mihi tradita sunt*) go Or$^{cat\,ox\,86}$ (Eus$^{mcell\,187}$ dici nequit unde pendeat) :: eodem ordine Mt utitur ... ς (= Gb Sz) παρεδοθ. μοι cum minusc pauc^{vid} syr^{cu} et^{utr} arm aeth Eus$^{ps\,704}$ | υπο: D απο | μου: D a c l am for perus (non em san tol gat mm) arm Eus$^{ps\,704}$ (Tert$^{marc\,4,\,25}$ „omnia sibi tradita dicit a patre") om. Item Iust$^{tr\,100}$ Marcos ap Ir^{int} (non^{gr}) | γινωσκει (et. Eus$^{ps\,704}$): CF^{w}HA al^{23} fere (Bas$^{1,\,314}$, sed in sqq Mt et Lc miscet) επιγινωσκει :: ut Mt (ad quem vide pp) | τισ εστ. ο υιοσ (U b ο πατηρ) ει μη ο πατηρ (U b ο υιοσ) και τισ εστ. ο πατηρ (U b ο υιοσ) ει μη ο υιοσ (U b ο πατ.): a nil nisi haec: *quis est pater nisi filius* | ω (w^{a}XΓ al mu ο) εαν cum ℵA CKGHKLMSUVXΓΔΑΣΠ al pler Eus$^{ps\,704}$ ... Ln ω αν c. BDW^{a} al pauc | βουληται: AW^{a}XA 69. al pauc βουλεται, 33. 157. βουληθη. Praeterea cf ad h. l. quae adnotavimus ad Mt

23. και στραφεισ: D e στραφ. δε | μαθητασ (a b e ff$^{2.}$ syr^{p} arm): U c f i l q g$^{1.\,2.\,vid}$ vg cop go syr^{cu} et^{sch} aeth add αυτου (i *suos discipulos*) | κατ ιδιαν et. f q go cop syr^{utr} aeth (arm ante πρ. τ. μα.): D (item barb unus) a b c e ff$^{2.}$ g$^{1.\,2.\,vid}$ i l vg (et. 130^{lat}) syr^{cu} om | ειπεν: D 1. 131. 209. e cop add αυτοισ | μακαριοι οι: X om οι | βλεπετε: D add και ακουοντεσ α ακουετε, item c e f tol *et aures quae audiunt* (tol insuper add *quae auditis*) :: cf Mt

24. γαρ: M 71. g^{scr} δε ... U syr^{cu} arm om | και βασιλεισ: b q *et iusti* (:: ut Mt) ... D a e ff$^{2.}$ i l (non item c f g$^{1.\,2.\,vid}$ vg) Meth$^{7,\,7}$ (Gall$^{3,\,712}$, sed vide post) Tert$^{marc\,4,\,25}$ (sed^{libere}: *dico enim vobis quia prophetae non viderunt quae vos videtis*) om | ιδαν (ιδ- ℵCX, ειδ- BL) cum ℵBCLX 33. ... ς Ln ειδον (KVXΠ* al ιδ.) cum ADXΓΔΑΠ unc^{a} al pler | ακουσαι (B add μου) α (D b f q go add υμεισ) ακουετε (LX ηκουσατε) κ. ο. (69. add ειδον ουδε) ηκουσαν: a i l om. Cf Meth^{712} (mixtis Lc et Mt) μακαριοι γαρ φησιν οι οφθ. υμων – οι βλεποντεσ α βλεπετε. λεγω γαρ υμιν οτι πολλ. προφητ. επεθυμησαν ιδειν α βλεπετε, και ουκ ειδον, και ακουσαι etc. Item Hom$^{clem\,3,\,53}$ ειπων· πολλοι προφηται και βασιλεισ επεθυμησαν ιδειν α υμεισ βλεπετε, και ακουσαι α υμεισ ακουετε, και αμην λεγω υμιν, ουτε ειδον ουτε ηκουσαν.

Mt 19, 16 25–27 18, 18 ss Mt 22, 35 ss Mc 12, 28 ss

25 [121. 2] *Καὶ ἰδοὺ νομικός τις ἀνέστη ἐκπειράζων αὐτόν, λέγων· διδάσκαλε, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω;* 26 *ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτόν· ἐν τῷ νόμῳ τί γέγραπται; πῶς ἀναγινώσκεις;*

Deu 6, 5 Lev 19, 18

27 *ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ἰσχύϊ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου, καὶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν.* 28 *εἶπεν δὲ αὐτῷ· ὀρθῶς ἀπεκρίθης· τοῦτο ποίει, καὶ ζήσῃ.*

---

25. *και ιδου* (b c f ff^{2} i l *et* [b ff^{2} om] *haec eo dicente* [ff^{2} add *et*] *ecce*, item syr^{cu} *et cum diceret haec*) *νομικ. τις* (it^{pler} vg *quidam legisperitus*) *ανεστη* (c post *ecce* pergit *surrexit quidam legis doctor*; syr^{cu} post *haec* pergit: *appropinquavit legisperitus quidam, qui surgebat*) et. a q vg syr^{utr} etc: D e *ανεστη δε τις νομικ.* (d c *legis doctor*) | *ανεστη*: c^{2} 33. al pauc (sed evglst pler) *προσηλθεν* ac pergunt *τω ιω* | *λεγων* cum ℵBLX e syr^{cu} cop ... ς Ln Ti *και λεγων* cum ACDΘΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it^{pler} vg syr^{utr} arm aeth go | *διδασκαλε* (M c^{ser} ^{2} add *αγαθε*) et. Or$^{int\ 2,\ 971}$; D om, item Tert$^{marc\ 4,\ 25}$ („legis doctor dominum aggressus, quid faciens, inquit, vitam aeternam consequar? In haeretico vita solummodo posita est sine aeternae mentione, ut doctor de ea vita videatur consuluisse quae in lege promittitur a creatore longaeva, et dominus ideo illi secundum legem responsum dedisse: Diliges" etc) | *ποιησας*: ℵ^{a} add *ινα* (ipse^{a} del?) | *αιωνιον*: g^{2} om (ut Mcion)

26. *ο δε*: 69. 124. 346. syr^{cu} add *ις* | *τι*: D$^{Gr^{a}}$ s^{ser} om

27. *αγαπησεις*: X *-σης* | *τ. θε. σου*: ℵ^{a}B om *σου* | *εξ ολης της* (BX c^{ser} om) *καρδιας σου* et. e f (g$^{1.\ 2}$-vid) vg go cop syr^{cu} et $^{utr\ et\ hr}$ (sed^{a} om) arm Or$^{int\ 2,\ 792}$ Tert$^{marc\ 4,\ 25}$; D 1. 131. 157. a b c ff^{2} i l q aeth *εν ολη τη* (1. 131. 157. om) *καρδια σου* | *και* pri: B om | *εν ολη τη* (1. al? om) *ψυχη σου κ. εν ολη τη* (1. al? om) *ισχυι σου* cum ℵBD AX 1. 131. 157. b i l q cop^{edd} (cop^{ds} ut ff^{2}) et pet^{r4} (item a *in tota anima tua et ex totis viribus tuis*, c *ex tota anima tua et in omni fortitudine tua*, ff^{2} *ex tota anima tua et in omnibus viribus tuis*) ... ς Ti *εξ ολης της ψυχης σου κ. εξ ολης της ισχυος σου* cum ACΧΓΔΛΠ unc^{8} al pler (U 435. 440. al Bas$^{eth\ 243}$ om *κ. ε. ολ. τ. ισχ. σ.*) e f vg syr$^{omn\ 4}$ arm go Tert$^{marc\ 4,\ 25}$ (item Or$^{int\ 2,\ 972}$ sed om *κ. εξ ολ. τ. ψυχ. σου*, quae syr ^{cu} post *κ. ε. ολ. τ. ισχ. σ.* pon) | *κ. εν ολη τ. διανοια σου* cum ℵBLΔ 1. 131. 157. 209. (de priorib. membris ex 209. nil relatum) cop ... ς Ti *κ. εξ ολης της διανοιας σου* cum ACΧΔΛΠ unc^{8} al pler e f vg syr omn^{4} arm go Or$^{int\ 2,\ 972}$ ... Dr a b c ff^{2} i l q (Tert^{marc}, at nec sqq *και τον πλη.* add) om | *σεαυτον* cum ℵBCDLΓΔΛΠ unc^{7} al plu Clem ^{941} (certe quae sequuntur ad Lc spectant, sed quae praecedunt ad Mt) Or$^{2,\ 980}$ ... AVX al plus^{50} Or$^{2,\ 734}$ Bas$^{eth\ 243}$ et regg^{512} *εαυτον*

28. *ειπ. δε αυτω*: P^{w}MX al pauc c f ff^{2} l q syr^{cu} et ^{sch} aeth (*domin. Iesus*) add *ο ις* | *απεκριθης* (Or$^{2,\ 980\ sq\ et\ int\ 2,\ 972}$): L 40. 76. 218. *ειπας*, Epiph$^{marc\ 512}$ et ^{529} *ειπες*, item *dixisti* syr^{cu} et ^{sch} aeth | *ζηση* (Or$^{2,\ 980}$ Bas^{eth} et regg Epiph$^{marc\ 512}$ et ^{529}): D *ζησεις*, 33. *ζησει*, al aliq *σωζη* (Clem^{304} *τουτο ποιει, φησι, και σωθησῃ*)

29 [122.10] *ὁ δὲ θέλων δικαιῶσαι ἑαυτὸν εἶπεν πρὸς τὸν Ἰησοῦν· καὶ τίς ἐστίν μου πλησίον;* 30 *ὑπολαβὼν ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ἄνθρωπός τις κατέβαινεν ἀπὸ Ἰερουσαλὴμ εἰς Ἰερειχώ, καὶ λῃσταῖς περιέπεσεν, οἳ καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν καὶ πληγὰς ἐπιθέντες ἀπῆλθον, ἀφέντες ἡμιθανῆ.* 31 *κατὰ συγκυρίαν δὲ ἱερεύς τις κατέβαινεν ἐν τῇ ὁδῷ ἐκείνῃ, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἀντιπαρῆλθεν.* 32 *ὁμοίως δὲ καὶ Λευείτης γενόμενος κατὰ τὸν τόπον, ἐλθὼν καὶ*

---

29. *δικαιωσαι* cum ℵBC*DLXΞ 157. 346. Cyr$^{luc\ 256}$ Isid$^{4,\ 122\ bis}$ cat$^{ox\ ms}$ (sed D 243. c e Cyr Isid post *εαυτον* pon, item A *cum se vellet iustificare*) ... ς *δικαιουν* cum AC^{3}ΓΔΛΠ unc^{6} al pler | *εαυτον* cum ℵ^{a}ABCD ΧΓΔΛΣΠ unc^{6} al pler ... ℵ*L c^{scr} 47^{ev} (al) cat$^{ox\ ms}$ *αυτον*. Ex Latt b f (ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot\ 2\cdot}$ ut vdtr) i l q vg *se ipsum*, a c d e *se* | *πρ. τ. ιν*: syr^{cu} *ad eum*

30. *υπολαβων* sine *δε* cum ℵ*BC*vid cop$^{petr^{2}}$, item (*Dixit ei Iesus*) syr^{cu} et^{sch} (syr^{hr} *Et suscepit domin. Iesus et dixit ei*, item aeth *Et respondit* etc) ... ς Ln Ti *υπολαβ. δε* cum ℵ^{c}AC^{2}DLXΓΔΛΠ unc^{6} al pler (69. o *δε ις εφη*) it vg cop syr^{p} go arm | *ειπεν*: Dr (syr^{cu} et^{sch} vide ante) syr^{p} et^{hr} cop^{wi} et$^{petr^{2}}$ (non item sch et dz) aeth add *αυτω* | *κατεβαινεν* (Or$^{8,\ 728}$ et$^{int\ 972}$): C* *καταβαινει* | *ιερειχω* cum B*LΞ go :: alibi eandem formam tuentur ℵ (Mc 10, 46 semel Lc 19, 1 Heb 11, 30; non Mt 20, 29 Mc 10, 46 semel Lc 18, 35) CDF (Mc 10, 46 semel) PQ ΣΔ ... ς Ln *ιεριχω* cum ℵAB^{3}DXΓΔΠ unc^{6} al omn^{vid} cop (et. sah Mt 20, 29) | *και ληισταις*: C* om *και* | *εκδυσαντες*: ℵGHSVΔΛ 1. 131. 433. al plus^{80} b e f g$^{1\cdot}$ i l q (g$^{2\cdot}$ ff$^{2\cdot}$ ut vdtr, non item a c) vg go *εξεδυσαν* | *αυτον*: D 54. g$^{1\cdot}$ om | *επιθεντες*: H Chr$^{1,\ 847}$ *περιθεντ.* | *αφεντες*: C* *αφεικαν* (item arm) | *ημιθανη* sine *τυγχ.* cum ℵBDLΞ 1. 33. 131. 209. Vlet$^{cat\ mai^{676}}$ Chr$^{1,\ 847}$ (exscribuntur vv. 30–37), nec exprim *τυγχ.* it vg syr$^{omn\ 4}$ arm aeth ... ς Ti add *τυγχανοντα* (C* *-νταν*) cum ACΧΓΔΛΠ unc^{6} al pler cop Chr$^{12,\ 155}$ (sed fluct lectio inter *ημιθανη κατεαξαντες* et *ημιθ. τυγχ.*)

31. *κατ. συγκ.* (*-γκ.* ℵBC etc; A *-νκ.*) ct. syr$^{p\ mg\ Er}$, a ff$^{2\cdot}$ q *fortuito*, d *forte*, e *derepente*; f vg *accidit autem ut*: D *κατατυχα* ... b c i l om | *δε*: a b c q om (syr^{cu} et^{sch} et^{hr} exprim *και κατ. συγκ.*) | *κατεβαινεν*: A *καταιβεννεν* ... D cop^{dz} *καταβαινων* | *εν* (e *per illam viam*, a *per viam illam*, b *per eadem via*): B 1. om; item f i l q vg *eadem via*, ff$^{2\cdot}$ *eandem viam*, c *illam viam* | *αυτον*: 1. om

32. *λευειτης* cum BD (:: Ioh 1, 19 et. ℵ, item Heb 7, 11 *λευειτικης* etiam ℵ et D^{clar}; Act 4, 36 iidem BD) ... ς Ln *λευιτης* c. ℵ^{c}AC unc rell (Γ o *λευιτ.*) al omn^{vid}. Ceterum ℵ* om versum (propter *ομοιοτελευτον*), suppl ℵ^{c} | *γενομενος* et *ελθων* cum ACEGHKMSUVΓΔΛΠ al pler (i. e. omn praeter^{15} fere) q (*cum esset secus locum veniens*) syr^{sch} et p ... ℵ^{c}BLΞ 1. 33. 118. cop arm aeth^{vid} om (ut Ti^{synops}) *γενομενος* (c f *cum venisset ad eundem locum*, a *cum transiret per eodem loco*, ita ut pro *γενομενος* exprimant *ελθων* idque transponant, item syr^{hr}); item

ιδων αντιπαρηλθεν. 33 Σαμαρειτης δε τις οδευων ηλθεν κατ' αυτον και ιδων ἐσπλαγχνισθη, 34 και προσελθων κατεδησεν τα τραυματα αυτου επιχεων ελαιον και οινον, επιβιβασας δε αυτον επι το ιδιον κτηνος ηγαγεν αυτον εις πανδοκειον και επεμελήθη αυτου. 35 και επι την αυριον εκβαλων δυο δηναρια εδωκεν τω πανδοκει και ειπεν· επεμελήθητι αυτου, και ο τι αν προσδαπανησης εγω εν τω επανερχεσθαι με αποδωσω σοι. 36 τις τουτ-

---

B al[10] fere b ff[2] g[1. 2] i l vg (hi omnes cum *erat* *autem loco*, d *factus ad locum*) syr[cu] Chr[1, 667] eum ελθων (Chr ελθ. και), hinc Gb[a] | και ιδων sine additam cum NDCLΞΔΛΠ unc[a] al pler arm aeth ... Ln add αυτον cum ADFΔ al[25] fere it[plur] vg cop syr[cu mss]. Praeterea e cum γενομενος neque ελθων και

23. σαμαρειτης cum ℵCDL 69. al (:: ut ubique edidimus, cf ad Mt 10, 5) ... ς Ln Ti -ιτης cum ΑΕΚΓΔΛΠ unc[a] al pler | ιδων sine αυτον cum ΝΒΣΞ 1. 33. 254. b c i l q cop[sch w] ex [du] et petr[2] ... ς add αυτον, Ln [αυτον] cum ΑCDΚΓΔΛΠ unc[a] al pler a e f (ff[2. 2] g[1. 2] ut vdtr) vg cop[wi] syr[cu mss] arm aeth Chr[1, 667] (ελθων εως του τοπου και ιδων αυτον) | εσπλαγχνισθη: D -γχισθη, Γ ενεσπλαγχν.

34. προσελθων et. e g f (ff[2. 2] g[1. 2] ut vdtr) q vg: a b i l om | ελαιον B ΚΓΔΠ unc[7] etc: ΝΑCDLΝΔΛ al ελεον | επιβιβασας δε (cop[wi] om δε) cop syr[P] arm: D al[3] it vg syr[cu] et[sch] et[hr] aeth και επεβιβ., ita Ln ex errore de c | ηγαπ. αυτον: 1. 209. al pauc it vg (et. am em tol, non item for al) cop om αυτον | πανδοκ- cum ℵ°B[bis] (B hunc versum bis habet), item v. sq πανδοκ- cum ℵ°D° (:: inde quod in ℵ et D postea correctum est -χ-, apparet formam -ε- ex usu abiisse) ... ς Ln Ti πανδοχ- cum ℵ°ABDL unc reli al eman[vid]. Dedimus vero etiam -κον cum ℵ°et°CLΔΞ al ... ς Ln Ti -κιον cum ΑBDΚΓΔΠ unc[a] al certe pler. Cf ad utrumq Steph. Thes.

35. επι την (A al pauc τη) αυριον sine additam cum ΝBDLΚΞ 1. 33. 118. 157. 209. 346. 15[ev] it (exc q) vg cop syr[cu] et[sch] et[hr] aeth Viet[cat mai] ors Chr[1, 667] ... ς (sed Gb[ca] et Scha „vox molestissima") add εξελθων (c° 239. εξελθ. και) c. ΑCΓΔΛΠ unc[a] al pler q (*et altera die procedens protulit*) syr[P] arm | δυο δηναρια: D e e δην. δυο | εδωκεν: B (arm) ante δυο δην. pon | πανδοκει et ς Ln Ti πανδοχει vide ad v. 34 | και ειπεν (pro his 80. al[10] fere Chr[1, 667] ειπων) sine αυτω cum BDLΞ 1. 33. 80. 118. 131. 157. 346. al pauc b c e ff[2. g[1. 2. vid] i l vg cop syr[cu] arm Chr[1, 667] Amb[luc 1428] ... ς add αυτω, Ln [αυτω] cum ΝΑCΚΓΔΛΠ unc[a] al pler a f q syr[sch] et[P] et[hr] aeth | ο τι: X al[5] ει τι | αν: B εαν (cat[ox 80] ως εαν τι), ΚΠ al[5] fere δ' αν | προσδαπανησης: DA 1. al pauc -νησεις | εγω: D c e post εν τω επαν. με (*in redeundo*) pon ... ℵ 1. 118. arm Chr[1, 667] Amb[1429] Aug om | με: ΗΓ 1. 69. al μοι | σοι (c e ante αποδ. pon): D om

36. τις usq γεγονεναι: D τινα ουν δοκει σοι πλησιον γεγονεναι, *e quem ergo putas ex his duobus proximum illi*, item cat[ox 80] τινα τουτων των

των τῶν τριῶν πλησίον δοκεῖ σοι γεγονέναι τοῦ ἐμπεσόντος εἰς τοὺς λῃστάς; 37 *ὁ δὲ εἶπεν· ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος μετ' αὐτοῦ. εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· πορεύου καὶ σὺ ποίει ὁμοίως.*

38 *Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτοὺς καὶ αὐτὸς εἰσῆλθεν* 36 n Io 11. 1 ss 12, 1 ss
εἰς κώμην τινά· γυνὴ δέ τις ὀνόματι Μάρθα ὑπεδέξατο αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν. 39 *καὶ τῇδε ἦν ἀδελφὴ καλουμένη Μαριάμ, ἣ καὶ παρακαθεσθεῖσα πρὸς τοὺς πόδας τοῦ κυρίου ἤκουεν τὸν λόγον*

τριων πλησ. δοκει σοι γεγ. | *τις* sine *ουν* cum ℵBLΞ 1. 118. 209. it^{pler} vg syr^{cu} cop$^{petr^2}$ Or$^{int\,2,\,972}$ Bas$^{1,\,354}$ ... ς add *ουν*, Ln [*ουν*] cum AC ΧΓΔΛΠ unc^{9} al pler c e cop^{wl} et^{sch} syr^{sch} et P et^{hr} arm aeth | *τουτων* (Chr$^{1,\,847}$ om) *των τριων*: D om (vide ante), ℵ*(suppl^{a})Γ om *των* (sed in Γ praecedit *τοὑτῶν*), a (Bas$^{1,\,354}$) om *τ. τριων* | *πλησ. δοκ. σοι γεγον.* cum ℵABCLXΓΔΛΠ unc^{9} al longe plu cat$^{ox\,89}$ (Chr$^{1,\,847}$ *πλησ. γεγον. σοι δοκει*) ... ς (= Gb 8z) Ln (ex errore) *δοκει σοι πλησ. γεγον.* cum minusc non ita mu, Item *videtur tibi* (a i l om) *proximus fuisse* it^{pler} vg Or$^{int\,2,\,972}$ etc (cop *quem putas* etc) ... D e vide ante

37. *ειπ. δε* cum ℵBC*DFLXΔΞ al mu a e cop syr$^{P\ mg}$ ... 77. 108. syr^{hr} aeth *και ειπεν*, b f i l (ff^{2}· g$^{1,\,2}$· ut vdtr) vg *et ait*, c *cui dixit*; syr^{cu} et^{sch} arm nil nisi *dixit* ... ς (sed Gb′ *ειπεν* sine copula) *ειπ. ουν* cum AC^{3}ΓΓΔΠ unc^{9} al plu q syr$^{P\,txt}$ | *αυτω*: DX cop^{ds} cat$^{ox\,89}$ om | o $\overline{ις}$: B* $\overline{ις}$ | Ln sic interpg: *πορευου και συ, ποιει ομοιως* | *ομοιως* (c add *et vives*): X *ουτως*

38. *εγενετ. δε εν τω πορευεσθ. αυτους* (1. 157. 209. d gat mm syr^{hr} arm^{mss} *αυτον*, D om pergens *αυτον εισελθειν*, d *factum est autem cum iter faceret*) *και* (ℵ 69. om) *αυτος* cum ACDΓΓΔΠ unc^{9} al omn fere it omn vg syr^{utr} et^{hr} arm aeth ... ℵBLΞ 33. syr^{cu} cop *εν δε τω πορευεσθ. αυτους αυτος* | *αυτος εισηλθεν* (E *ηλθεν*): FH al pauc add o $\overline{ις}$ ... D (ut iam notatum) *αυτον εισελθειν* | *εις την οικιαν* cum ℵCLX 33. ... ς Ln Ti *ε. τον οικον* cum ADΓΓΔΠ unc^{9} al pler Bas$^{eth^{ass}}$ ... B om plane. Item sine *αυτης* cum ℵ*et^{c}C^{3}LΞ 33. (B) ... ς Ln Ti add *αυτης* cum ℵ^{a}AC^{3}ΓΔΛΠ unc^{9} (item P *εαυτης*) al pler it vg rell Bas^{eth}

39. *μαριαμ* cum ℵB^{2}C*LPΞ 1. 33. cop$^{sch\,w}$ (ex$^{petr^{4}}$) ... ς Ln Ti *μαρια* cum AB*C^{3}ΔΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} cop^{wl} et^{dz} | *η και* cum ℵ^{a}AB*CP ΓΔΛΠ unc^{9} al pler b f i l (ff^{2}· g$^{1,\,2}$· ut vdtr) vg etc ... D om *και*, item (*quae* tantum) a e; c *haec* tantum ... ℵ*B^{3}LΞ om *η* | *παρακαθεσθεισα* cum ℵABC*LΞ (Mac$^{25,\,n}$ *τ. εποιραν. αρτου, οὐ – μετεσχε μαρια καθεσθεισα προσ τοισ ποσι του κυρ.*) ... ς Ln *παρακαθισασα* (Γ al mu *–θησασα*, K 69. *–θησα*) c. C^{3}DΓΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} Bas^{eth} | *προσ* cum AB*C*LΞ 33. 44. Bas$^{monast\,585}$ (Mac vide ante) ... ς Ln *παρα* cum AB^{2} (sed restitutum *προσ*) C^{3}DΓΓΔΛΠ unc^{9} al pler Bas^{eth} | *τ. κυριου* cum ℵB*C*DLΞ 7^{pe} it (exc b) vg cop syr^{cu} et^{sch} et P ^{mg} arm aeth ... ς *του ω̄ῡ* c. AB^{2}(sed restitutum *τ. κυρ.*)C^{3}ΓΓΔΛΠ unc^{9} al fere omn b syr$^{P\,txt}$ (et^{hr} *domini Iesu*) Bas^{eth} | *ηκουεν*: LX 6^{pe} *ηκουσεν* | *τον λογον*:

*αὐτοῦ· 40 ἡ δὲ Μάρθα περιεσπᾶτο περὶ πολλὴν διακονίαν· ἐπι-
στᾶσα δὲ εἶπεν· κύριε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἡ ἀδελφή μου μόνην με
κατέλιπεν διακονεῖν; εἰπὸν οὖν αὐτῇ ἵνα μοι συναντιλάβηται.
41 ἀποκριθεὶσ δὲ εἶπεν αὐτῇ ὁ κύριοσ· Μάρθα Μάρθα, μεριμνᾷσ
καὶ θορυβάζῃ περὶ πολλά, 42 ἑνὸσ δέ ἐστιν χρεία· Μαρία γὰρ τὴν
ἀγαθὴν μερίδα ἐξελέξατο, ἥτισ οὐκ ἀφαιρεθήσεται αὐτῆσ.*

UΓ 127. 131. 157. 300. al[60] fere e syr[cu] et [ntr] (non [hr]) arm Bas[monast 525] *των λογων* | *αυτου*: D om

40. *επιστασα*: D *επισταθεισ* (sic) | *δε*: C*[vid] *τε* | *μελει*: FGHM al plu (cdd[12] ap solum Scriv) *μελλει* vitio frequenti | *μονην με κατελ.* et. cop syr[p] arm: D it vg syr[cu] et [sch] et [hr] *κατελ. με μονην* ... Σ *μον. κατελ. με* | *κατελιπεν* cum ℵB[2]DFSUVΠ[2] al plu ... Ti *κατελειπεν* cum AB* CLPΓΔΛΞΠ* unc[5] al permu | *ειπον* cum DLΣ 1. 33. (:: cf Mt 18, 17. 22, 17. Mc 13, 4. Lc 20, 2. 22, 67) ... ς Ln *ειπε* ℵABCPΓΔΛΠ unc rell al pler | *μοι* (G 69. *μη*) *συναντιλαβηται*: D *μου αντιλαβητε*

41. *αποκρ. δε*: b i l (ff[2.] g[1. 2.]?) vg *et respondens*, Amb[luc 1268] *et* ... syr[cu] om | *ο κυριοσ* cum ℵB*L 157. a i l (ff[2.] g[1. 2.] ut vdtr) vg syr[p mg] Bas[monast 525] (*ο δε κυρ. προσ αυτην*) Amb[luc 1268] Aug ... ς Ln *ο ιϛ* c. AB[3] (sed rursus *ο κυρ.*) CDPΓΔΛΠ unc[3] al pler b c e f q cop syr[sch] et [p txt] (syr[hr] *domin. Iesus*) arm aeth Bas[eth 263], sed C[3]DKUΠ al[30] cop aeth ante *ειπεν αυτη* pon ... syr[cu] om | *μεριμνασ και*: D om (item Bas[cat mai 677], sed[monast 525], unde pendet cat, non om), item [vid] Aug[serm 103] (*Martha Martha, tu circa multa es occupata*, et[169] *Ma. Ma. circa multum es occupata*) ... a b e ff[2.] i l Amb[luc 1268] et [alibi] om *μεριμν. και τυρβ. περι πολλα* | *θορυβαζη* c. ℵBCDL 1. 33. Bas[cat mai 677] (non item [monast 525]) Evagr[567] (Gall[7]: *τι περι πολλα ει και θορυβαζη; ενοσ εστι χρεια*), Or[cat cord loh 278] *θορυβη* ... ς Ti *τυρβαζη* (ΓΛ -ζει, F *τρυβαζ.*) cum A (B[3] sed rurs *θορυβ.*) PΓΔΛΠ unc[9] al pler Bas[monast 525] Chr[8, 298] Mac[pat 176] (Gall[7]) Antioch[hom 15] Dam[fid 175]. Cf Clem[981] *συ περι πολλα ταρασση· μαρια δε τ. αγ. μερ. εξελεξατο, και ουκ αφ. απ αυτησ.*

42. *ενοσ δε εστ. χρ.* cum AC*et[3]PΓΔΛΠ unc[9] al pler f g[1.] q g[2.]? vg syr[cu] et [sch] et [p txt] Mac[pati 178] Bas[monast 525] Chr[8, 298] Antioch[hom 14] Dam[1, 175] Aug[serm 103] et [169] ... ℵBC[2]L 1. 33. cop syr[p mg] aeth Or[cat cord] (ut ante) Bas[2, 265] et [eth 263] (Olympiodor in Eccles. 1, 43. ap Wtst) Geometr[cat cord 314] Hier[eustoch 16] *ολιγων δε εστ. χρεια* (B *χρ. εστ.*, ℵ* om *χρ.*) *η ενοσ* (Bas[2, 265] *ολιγων μεν δηλονοτι των προσ παρασκευην, ενοσ δε του σκοπου*) ... 38. arm syr[hr] *ολιγων δε* (arm add *ωδε*) *εστ. χρεια* (syr[hr] *et exiguo opus est*) ... D a b c e ff[2.] i l Amb[luc 1268] et [alibi] plane om (item Clem[981 vid], post *ταρασση* enim statim pergit: *μαρια δε*; vide ante) | *μαρια*: B 1. (item l*) *μαριαμ* | *γαρ* cum ℵBLΛX[comm] 1. 69. 157. 37[ev] e[scr*] cop[petr 4] Bas[monast 525] Antioch[hom 14] Dam[1, 175] cat[ox 90] ... ς Ln Ti *δε* cum ACPΛΠ unc[9] al pler f g[1.] q mm mt cop syr[sch] et [p] et [hr] Clem[721] Mac[hom 25, 8] Chr[8, 298] Bas[eth 263] ... D 262. a b c e ff[2.] i l vg syr[cu] arm Amb[luc] et [alib] Hier[eustoch 12] om (Or[int 3, 48] „dicens ad Martham:

XI.

1 [123. 5] *Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τόπῳ τινὶ προσευχόμενον, ὡσ ἐπαύσατο, εἶπέν τισ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸσ αὐτόν· κύριε, δίδαξον ἡμᾶσ προσεύχεσθαι, καθὼσ καὶ Ἰωάννησ ἐδίδαξεν* 2—4 Mt 6, 9—13
τοὺσ μαθητὰσ αὐτοῦ. 2 *εἶπεν δὲ αὐτοῖσ· ὅταν προσεύχησθε, λέγετε·*

Maria optimam" etc nil probat) | *ητισ*: D *η* | *αυτησ* cum ℵ*BDL, item *illi* vel *ei* a b c ff$^{2\cdot}$ i l q ... *ς* (sed Gb^{o}) Ti praem *απ*, Ln [*απ*] cum ℵ^{c}ACΓΓΛΛΠ unc^{9} al omn^{vid} c d f vg (hi Latt *auferetur ab ea*) Clem^{931} Mac$^{pat\,178}$ et $^{hom\,25,8}$ Did$^{trin\,1,18}$ Bas$^{monast\,585}$ et $^{lib\,arb\,615}$

XI, 1. *και εγενετ.* (et. Or^{1,200} et ^{216}): A al^{5} e *εγ. δε* | *προσευχομενον* (hoc loco et. Or^{1,216} et ^{227}): P syr^{cu} et ^{sch} (non item P) arm Or^{1,200} ante *εν τοπ. τιν.* pon | *ωσ επαυσατο* (syr^{cu} *postquam recessit paullulum ab oratione sua*): F 60. om ... DM al^{6} a b c e ff$^{2\cdot}$ i l q (non item f vg) praem *και* | *καθωσ* (Or^{1,227} *ωσ*) *και* et. e vg (et. am em) syr^{utr} arm Or$^{1,200\,bis}$ et ^{227} Tert$^{marc\,4,26}$ (sed ed. Par. om *και*): ℵ^{a} (suppl^{c}) A 1. 12. 69. al pauc a b c f i l q for tol cop syr^{cu} aeth om *και* (ℵ* om et *και* et *ιωανν.*) | BD *ιωανησ*. Ad hunc versum syr^{p} in cod Assem II. addita haec habet: „Dicunt hanc esse orationem, quam Iohannes docuit discipulos suos: Pater, ostende nobis gloriam tuam; fili, fac ut audiamus vocem tuam; spiritus, sanctifica corda nostra in aeternum. Amen."

2. *ειπ. δε αυτοισ*: D *ο δε ειπεν*, e *ille autem dixit illis* | *προσευχησθε* cum ℵBDEFGKLSUVXXΠ^{2} al plu Or^{1,232}... Ti *-χεσθε* cum ACHMPΓΛΛΠ* 1. 33. 69. 124. al^{8}. Praeterea D add (:: e Mt) *μη βαττολογειτε ωσ* (d *sicut et*) *οι λοιποι· δοκουσιν γαρ τινεσ οτι εν τη πολυλογεια αυτων εισακουσθησονται· αλλα προσευχομενοι* | *λεγετε*: ℵ* add *ουτω*, ℵ^{c} rursus delet | *πατερ* sine additam (sed L a^{scr} gat arm add *ημων*, mm *sancte*) cum ℵBL 1. 22. 57. 130^{gr} et ^{lat} 346. (33. om^{vid} *ημων*, sed add^{vid} o *εν τ. ουρ.*) a^{scr} vg (exc perus harl*) g$^{1\cdot 2\cdot}$? arm Or$^{1,226\,sq}$ (*εχουσι δε αι λεξεισ του μεν ματθαιου τον τροπον τουτον· πατερ ημων ο εν* etc; *του δε λουκα ουτωσ· πατερ αγιασθητω* etc) et ^{232} (*τι εστι το· οταν προσευχ. λεγετε· πατερ, οπερ παρα τω λουκα γεγραπται*) Tert$^{marc\,4,26}$ („Cui dicam *pater*? ei qui me omnino non fecit?" etc) schol^{227} et ^{aliorum} (*και η μεν λεγει τον πατερα ειναι εν ουρανοισ, ων κηρυσσει βασιλειαν· η δε εν τω λουκα τησ* [al *την*] *εν ουρανω μειζονα βασιλειαν θεου κηρυσσουσα εσιωπησε το· εν ουρανοισ* etc) ... *ς* (= Gb) Ln add *ημων* (pro *ημ.* a c ff$^{2\cdot}$ i *sancte*) o (13. om) *εν* (F om) *τοισ ουρανοισ* cum ACDPXΓΛΛΠ unc^{9} al pler a b c e f ff$^{2\cdot}$ i l q perus harl* sax cop syr^{cu} et ^{utr} aeth (Or^{1,222} *ακουσασ γαρ· διδαξον ημασ προσευχεσθαι, ου διδασκει αυτω προσευχεσθαι αλλα τω πατρι, λεγοντασ· πατερ ημων ο εν τοισ ουρανοισ, και τα εξησ*: haec a Mt pendere, licet „*διδαξ. ημ. πρ.*" a Lc sumat, ex ^{1,227} et ^{232} clarum fit) |

πάτερ, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου· ἐλθάτω ἡ βασιλεία σου·

αγιασθητω το: DKU om το | σου: D add εφ ημασ | ελθατω cum ℵC pa 13. 346. ... ς Ln ελθετω cum ABDLXΓΔΠ unc[9] al pler (cf. in Or[1, 227] et[222] editum) | η βασιλ. σου: Gb σου η βασ. cum D[ET] 57. Praeterea cf Nyss[1, 797] (de orat. dom. orat. 3) ubi ad ελθετω η βασ. σου notat: η καθωσ ημιν υπο του λουκα το αυτο νοημα σαφεστερον ερμηνευεται, ο την βασιλειαν ελθειν αξιων την του αγ. πνευμ. συμμαχιαν επιβοαται. ουτω γαρ εν εκεινω ευαγγελιω φησιν. αντι του· ελθετω η βασ. σου· ελθετω, φησι, το αγιον πνευμα σου εφ ημασ και καθαρισατω ημασ. (Eadem etiam post confirmat: ο γαρ λουκασ μεν πνευμα αγιον λεγει, ματθ. δε βασιλειαν ωνομασε etc.) Ad Gregorii testimonium accedit Maxim[1, 250] (ad Mt 6, 10) ο ενταυθα ματθαιοσ φησι βασιλειαν, αλλαχου των ευαγγελιστων ετεροσ πνευμα κεκληκεν αγιον, φασκων· ελθετω σου το πν. το αγιον και καθαρισατω ημασ. (Postea: ελθετω η βα. σου, τουτεστι το πν. το αγιον.) Eiusdem lectionis vestigium quaesitum est Tert[marc 4, 26], ubi post illa: „cui dicam *pater*“ – „an ei qui me faciundo et instruendo generavit?“ pergit: „A quo spiritum sanctum postulem?“ At haec potius respondent verbis: αγιασθητω το ον. σου. Interiectis enim: „A quo nec mundialis spiritus praestatur? an a quo fiunt etiam angeli spiritus, cuius et in primordio spiritus super aquas ferebatur?“ pergit: „*Eius regnum* optabo *venire*, quem nunquam regem gloriae audivi? An in cuius manu etiam corda sunt regum? Quis dabit mihi *panem quotidianum*?“ Videtur igitur Mcion pro αγιασθητω etc simile quid habuisse atque illud apud Nyss pro ελθατω etc positum. | Post η βασιλ. σου omisimus γενηθητω etc c. BL 1. 22. 1306[ET] et[1at] 346. ff[2]. (g[1. 2?]) vg (exc perus tol harl sax) syr[cu] arm Or[1, 227] (praecedit του δε λουκα ουτωσ, vide supra) et[240] (γενηθητω το θελ. σου, ωσ εν ουρανοισ και επι γησ. ο λουκασ μετα το· ελθ. η βασ. σου, ταυτα παρασιωπησασ ειταξε· τον αρτον ημων τον etc. διοπερ ασ προειταξαμεν λεξεισ ωσ παρα μονω τω ματθ. κειμενασ εξετασωμεν etc.) Tert[marc 4, 26] (vide paullo ante, ubi post: „*Eius regnum*“ statim de „*pane quotidiano*“ pergitur) Aug[6, 240] (ed. Ven. 1731. Est enchir. ad Laurent. cap. 116: „Evgsta vero Lucas in oratione dominica petitiones non septem sed quinque complexus est; nec ab isto (Mt) utique discrepavit, sed quomodo istae septem sint intelligendae ipsa sua brevitate commonuit. Nomen quippe dei sanctificatur in spiritu, dei autem regnum in carnis resurrectione venturum est. Ostendens ergo Lucas tertiam petitionem duarum superiorum esse quodammodo repetitionem, magis eam praetermittendo facit intelligi. Deinde tres alias adiungit: de pane quotidiano, de remiss. peccatorum, de tentatione vitanda. At vero quod ille (Mt) in ultimo posuit: *Sed libera nos a malo*, iste non posuit, ut intelligeremus ad illud superius quod de tentatione dictum est pertinere.“) ... ς Ln add γενηθητω το θελημα σου ωσ (b e l om ωσ) εν ουρανω και επι τησ (ℵ[o] et[cb]ACDMPΔ 69. 48[cv] al om, non item ℵ[ca]XΓΔΠ etc) γησ (sed Ln [ωσ εν ουρ. και επι γησ], de quibus vide post) cum ℵACDPXΓΔΔΠ unc[9] al pler b c e f i l q perus

3 *τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δίδου ἡμῖν τὸ καθ' ἡμέραν·* 4 *καὶ ἄφες ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, καὶ γὰρ αὐτοὶ ἀφίομεν παντὶ ὀφείλοντι ἡμῖν· καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν.*

tol sax syr^{sch} et p cop aeth; item omissis *ως εν ουρ. κ. επ. γης* a harl vg^{cod} mosq

3. *ημων*: Mcion teste Or in catena$^{mazarin\ ms}$ *σου* (vide Or^{huet} in addendis extremis p. 130: *επει δε οι απο μαρκιωνος εχουσι την λεξιν ουτως· τον αρτον σου τον επιουσ. δίδου ημιν το καθ ημερ., επαπορησωμεν αυτοις, αλληγοριας και αναγωγας φευγουσι, τις εστ. ο αρτ. του θεου*) | *τον* (Δ om) *επιουσιον*: cf Cyr$^{luc\ 265}$ *οι μεν ειναι φασι τον ηξοντα τε και δοθησομενον κατα τον αιωνα τον μελλοντα – αλλ ειπερ ην αληθες – διατι προσεπαγουσι το· δίδου ημιν το καθ ημεραν; εστι γαρ ετι δια τουτων ιδειν οτι της εφημερου τροφης ποιουνται την αιτησιν, ως ακτημονες δηλονοτι· επιουσιον δε τον αυταρκη νοεισθαι χρη* etc. Cf et. quae ibidem praecedunt: *αποφερουσι το ειρημενον εις πνευματικην θεωριαν, και δη και αρτον φασιν αυτους αιτειν, ουκ επιγειον, ου σωματικον, εκεινον δε μαλλον τον ανωθεν και εξ ουρανου καταβαινοντα* etc. Item Or$^{1,\ 245}$ *πρωτον δε τουτ ιστεον οτι η λεξις η· επιουσιον, παρ ουδενι των ελληνων ουτε των σοφων ωνομασται, ουτε εν τη των ιδιωτων συνηθεια τετριπται, αλλ εοικε πεπλασθαι υπο των ευαγγελιστων.* Deinde comparat *περιουσιον* et dicit: *και δοκει μοι εκατερα λεξις παρα την ουσιαν πεποιησθαι, η μεν τον εις την ουσιαν συμβαλλομενον αρτον δηλουσα* etc. Praeterea cf ad Mt | *δίδου* (G *δίδουσ*) et. Or$^{1,\ 227.\ 240.\ 243.\ 251}$: ND 2. 28. 71. 106. 300. al plus^{10} Or$^{2,\ 762}$ Cyr$^{luc\ 266}$ *δος* (:: ut Mt). Accurate distinguit Or$^{1,\ 251}$ *επει λεγεται ουχι· τον αρτον ημων τον επιουσιον δος ημιν σημερον, αλλα· τον αρτ. ημων τον επιουσ. δίδου ημιν καθ ημεραν.* | το ($\aleph^c$ Or$^{1,\ 227}$ et$^{2,\ 762}$; $\aleph^*$ Or$^{1,\ 240.\ 243.\ 251}$aliq om) *καθ ημεραν* et. g^{2} q am em gat mt perus tol (al mu, cf Sanftl) syr^{cu} et^{sch} et p^{mg} cop etc Or$^{1,\ 227\ as}$ et$^{2,\ 762}$ ... D 2. 28. 71. 106. 300. al aliq a b c e f ff^{2} g^{1} i l vg^{od} for (al) syr$^{p\ txt}$ aeth *σημερον* :: ut Mt

4. *τας αμαρτιας* et. a f i l q vg Or^{saepe} Cyr$^{luc\ 266}$ Tert$^{marc\ 4,\ 26}$ (Or$^{1,\ 252}$ *και αφες ημιν τα οφειλημ. ημων, ως – οφειλεταις ημων· η ως ο λουκας· και αφες ημιν τας αμαρτιας ημων, και γαρ αυτοι αφιεμ. παντι οφειλ. ημιν*): 1. 118. 209. *τα αμαρτηματα* ... D 181. b c ff^{2} perus tol (e *debita et peccata*) *τα οφειλημματα* (D *οφιλεματ.*) :: e Mt | *και γαρ αυτοι* ($\aleph^c$ a g$^{1.\ 2.}$? vg): $\aleph^*$ i q *ως και αυτοι* (i q *quomodo et ipsi*), Clem^{861} (*αφες ημιν, και γαρ ημεις αφιεμεν*) *και γαρ ημεισ*, D b c f ff^{2} l mm syr^{cu} *ως και ημεισ* (*sicut et nos*) :: e Mt | *αφιομεν* cum $\aleph^{c}$ACDEGHKPΓΔΛ al^{20} fere ... ς *αφιεμεν* cum $\aleph^{*}$FLMSUVXΞΠ al plu Clem^{861} Or$^{1,\ 227}$ et^{255} ... fu cop Or$^{1,\ 252}$ (Cyr$^{luc\ 266}$ sed *libere αφες ημιν, οτι αφηκαμεν*) *αφηκαμεν* :: e Mt | *παντι* (r.x 33. al plus^{10} Or$^{1,\ 227}$ add *τω*) *οφειλοντι ημιν*: D b c ff^{2} l (non item a f g$^{1.\ 2.\ vid}$ i q vg) mm cop ^{wi} *τρισ οφειλεταισ ημων* :: ex Mt | *εισ πειρασμ.* sine additam cum $\aleph^{*}$BL 1. 22. 57. 130^{gr} et^{lat} 131. 226* 237. 242. 426. vg (et. g$^{1.\ 2.}$?)

5 [124. 10] *Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· τίς ἐξ ὑμῶν ἕξει φίλον, καὶ πορεύσεται πρὸς αὐτὸν μεσονυκτίου καὶ εἴπῃ αὐτῷ· φίλε, χρῆσόν μοι τρεῖς ἄρτους, 6 ἐπειδὴ φίλος μου παρεγένετο ἐξ ὁδοῦ πρός με καὶ οὐκ ἔχω ὃ παραθήσω αὐτῷ. 7 κἀκεῖνος ἔσωθεν ἀποκριθεὶς εἴπῃ· μή μοι κόπους πάρεχε· ἤδη ἡ θύρα κέκλεισται, καὶ τὰ παιδία μου μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν κοίτην εἰσίν· οὐ δύναμαι ἀναστὰς δοῦναί*

---

arm Or[1, 227. 256. 265] (p. 256: *το δε· αλλα ρυσαι* etc *παρα των λουκα σεσιωπηται*, et p. 265: *δοκει δε μοι ο λουκας δια του· μη εισενεγκης* etc *δυναμει δεδιδαχεναι και το· ρυσαι ημας απο του πονηρου. και εικος τε προς μεν τον μαθητην, ατε δη ωφελημενον, ειρηκεναι τον κυριον το επικομωτερον, προς δε τους πλειονας δεομενους τραπεζης* [-ρας?] *διδασκαλιας το σαφεστερον.*) Cyr[luc 267] (*μεχρι μεν τουτου την προσευχην ιστησιν ο λουκας· ο δε γε ματθαιος ευρισκεται προσενεγκων· αλλα ρυσαι ημ. απ. τ. πονηρου.* Eadem transiere in scholia codicis 237 aliorum.) Tert[marc 4, 26] (singulis enim indicatis usque: Quis *non sinet nos deduci in tentationem*, ad ea pergit quae inde a versu 5 leguntur) Aug[6, 240] (locum ipsum vide ad v. 2) ... ς (= Gb Sz) Ln add *αλλα ρυσαι ημας απο του πονηρου* cum $\aleph^{c}$ (sed postquam scripsit *αλλα ρυσαι ημας απο τ* rursus delevit et ad v. 2 addidit *και ρυσαι ημας απο του πονηρου*) ACDR (rursus enim incipit a *πονηρου*) ΧΓΔΛ unc[a] al pler b c f ff[2] i l q (hiant a e) cop syr[cu] et [sch] et P aeth

5. *προς αυτους* et. Or[1, 212]: D c (sed habet: *Et ait Iesus*) Epiph[marc 218] et [229] (utroq loco: *Και ειπε· τις εξ* etc) om | *εξει*: M al paue *εξη* ... 240. *εχει*, item b f ff[2] g[1] i l q gat perus tol *habet* (contra c d vg *habebit*) | *πορευσεται* (K *-ευεται*): FΠ[a] al plus[15] *πορευεται*, b *abiit* | *μεσονυκτιου* (D[a] *μεσαν.*, L[a] *-κτου*) cum $\aleph^{a}$etc[b]ABCD[2]LΞΓΔΠ unc reli al fere omn Epiph[marc] Dam[2, 677] ... $\aleph^{a}$ X[a]Δ Or[1, 212] *μεσονυκτιον*, C[scr] Bas monast[527] *-κτιω* | *ειπη* (FGXΓ al *ειπει*) cum NBCEFGHLSUVXΓΔΛ al plu Or[1, 212], item d f ff[2] g[1] (hi[4]: *et dicit*) sah cop ... Gb Ln *ερει* c. AD[ET]K MΠΠ al[40] fere Bas[monast 527] Dam[2, 677], item a b c i l m q vg (*dicet*). Epiph[marc 218] et [229] post *μεσονυκτιου* pergit *αιτων τρεις αρτους*

6. *μου* cum NABLX al mu it (exc c) vg cop syr[cu] et P arm aeth Or[1, 212]; item *μοι* M al[10] c, item *μοι* sed omisso *προς με* D 7pe Bas[monast 527] Or[int 2, 209] ... CΠΓΔΛΠ unc[8] al[100] fere sah syr[sch] om, hinc Gb[a] | *παρεγενετο* (it vg *venit*, i om): D *παρεστιν*, sed d *supervenit* | *εξ οδου*: D *απ αγρου* (d *de agro*) ... L add *μακραν* | *προς με*: praeter D 7pe Bas Or[int] om et. b l | *εχω*: Δ[a] *εξω*

7. *κακεινος*: A *και εκεινος* ... D sah *εκεινος δε* | *ειπη* (GXΓ al mu *ειπει*): A 69. *ειπεν* ... D[ET] b i m[25] cop *ερει* (*dicet*), d l q *dicit* (l *respondit et dicit*); pro *αποκριθεις ειπη* c *respondeat*, Bas monast[527] *αποκριθη*. Praeterea syr[cu] et [sch] add *ei* | *ηδη*: F 13. 69. 346. m sah cop Bas[monast 527] add *γαρ* (syr[cu] et [sch] praem *quia*) | *μου*: C[a]M 1. 71. 131. 157. al paue b c ff[2] g[1] i l m q (non item f g[2]? vg) syr[cu]

σοι. 8 λέγω ὑμῖν, εἰ καὶ οὐ δώσει αὐτῷ ἀναστὰς διὰ τὸ εἶναι φίλον αὐτοῦ, διά γε τὴν ἀναιδίαν αὐτοῦ ἐγερθεὶς δώσει αὐτῷ ὅσων χρήζει. 9 [125.5] Κἀγὼ ὑμῖν λέγω, αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ εὑρήσετε· κρούετε, καὶ ἀνοιχθήσεται ὑμῖν. 10 πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει, καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιχθήσεται. 11 τίνα δὲ ἐξ ὑμῶν τὸν πατέρα αἰτήσει ὁ υἱὸς ἄρ- 9–13 Mt 7, 7–11

et P aeth om | εισ την κοιτην (i *in cubilem*, l *in cubile*): D 57. b c f ff^{2}· g^{1}· g^{2}· vid m q vg sah Bas$^{monast\ 587}$ εν τη κοιτη. Cf Clem$^{theodot\ 979}$ ουτοι εισι τα παιδια τα ηδη εν τη κοιτη συναναπαυομενα. | μετ εμου: ℵ b l q sah post ε. τ. κοιτ. pon | εισιν: D εστιν | ου: ℵ και ου

8. λεγω υμιν ita et. b f g^{1}· q (hiant a c) for perus: c ff^{2}· i l m vg (et. am em tol 130^{lat}) arm^{usc} praem *et* (c arm *at*) *ille si* (vg^{ed} *si ille*) *perseveraverit pulsans* | ει και (syr^{cu} et^{sch} sah om και): D om | φιλον αυτου cum ℵBCLX 33. 124. 157. al pauc it vg (syr^{cu} et^{sch} non exprim αυτου) Or^{1,} ^{212} et ^{2,650} Bas$^{monast\ 587}$ et ^{588} Mac$^{hom\ 4,\ 26}$ Chr$^{2,\ 429}$ ... ς Ln Ti αυτου φιλον cum KΨGΠKMSUVΓΔΛΠ al pler Dam$^{2,\ 677}$ ... AR al^{15} fere αυτον φιλον, D αυτον φιλον αυτου | δια γε (simpliciter reddunt *propter* b d l; vg *propt. inpro. tamen*, f *tamen propt. inpro.*): ℵ* e^{scr} Chr$^{2,\ 436}$ δια δε, ff^{2}· i *propter autem*, q *propt. impro. vero*, c *veruntamen propt.*, item sah cop | αναιδειαν cum ℵ^{c}DEKLEU*ΧΓΔ al mu ... ς Ln Ti αναιδειαν cum ABFGHMU^{2}ΔΠ al plu^{vid} | δωσει αυτω et. Or^{1,212} Bas$^{regg\ 503}$ et$^{mon\ 587\ sq}$ Chr$^{2,\ 429}$ Mac$^{4,\ 26}$: D^{Gr} syr^{sch} (sed non cod) Or$^{2,\ 650}$ om αυτω | οσων cum ℵ*ABCKMRΠ al sat mu a b f ff^{2}· i l m q (hi Latt *quantos*; sed accedunt et. c g^{1}· vg *quotquot*, am *quot*) cop Or$^{1,\ 212}$ Bas$^{regg\ et\ monast}$ Chr ... Gb′ οσον cum ℵ^{c}DEFGHLSUVX ΓΔΛ al plu sah Or$^{2,\ 650}$ (sed fluct lectio) Bas^{regg} ex ed^{ven} Mac Dam

9. δοθ. υμιν: ℵ* om υμ. | ζητ. κ. ευρησετε: syr^{cu} om; similiter v. 10 sah om και ο ζητ. ευρ. | ευρησετε: A 69. y^{scr} al pauc -σητε | ανοιχθησεται cum DEFGHSUVΓΔ al^{50} fere (:: vide ad v. sq) ... ς Ln ανοιγησεται (:: ut Mt) cum ℵABCKLMRXΔΠ al permu

10. ανοιχθησεται (Gb′) cum AEFGHKSUVΓΔΔΠ al^{60} fere ... ς ανοιγησεται cum ℵCLMRX al permu ... BD^{Gr} ανοιγεται, item syr^{cu} et^{utr} :: in Mt utroq loc ανοιγησεται firmum est nec quisquam ανοιχθησ. substituit; hinc vix dubium quin inde ανοιγησ. in Lucam invectum sit

11. τινα cum ABCEΓΔΛΠ unc^{9} al pler b f ff^{2}· i l q Epiph$^{mare\ 212}$ et ^{230} (utroq loc τινα γαρ εξ υμ. τον πατερα υιος αιτησει ιχθυν, και αντι ιχθυος οφιν επιδωσει αυτω, η αντι ωου σκορπιον;) et ipse Epiph $^{ibid\ 231}$ Dial^{870} (εαν τινα, φησιν, εξ υμων αιτησει ο υιος αυτου αρτον - η εαν αιτησει ιχθυν, μη οφιν επιδ. αυτω; η και αιτησει ωον, μη etc) (Hom$^{clem\ 2,\ 56}$ vide ad Mt, a quo pendere videtur, nisi quod incipit τινα αιτησει υιος αρτον). Ex Latt f *quem autem ex vobis patrem si petierit filius panem*, rell *a quo autem patre ex vobis petet* (*petit*) *filius* etc ... NDLX 33. 157. al^{4} c vg syr$^{P\ mg}$ Or$^{2,\ 650}$ cat$^{ox\ 91}$ τισ | εξ

τον, μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ; ἢ καὶ ἰχθύν, μὴ ἀντὶ ἰχθύος ὄφιν αὐτῷ ἐπιδώσει; 12 *ἢ καὶ αἰτήσει ᾠόν, μὴ ἐπιδώσει αὐτῷ σκορπίον;* 13 *εἰ οὖν ὑμεῖς πονηροὶ ὑπάρχοντες οἴδατε δόματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσῳ μᾶλλον ὁ πατὴρ ὁ ἐξ οὐρανοῦ δώσει πνεῦμα ἅγιον τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν.*

υμων cum ℵABCDKLMRXΠ al plus[50] Dial[870] Or[2,650] Epiphmarc (vide ante), item it vg etc ... ς (= Gb + Sz) om *εξ* cum EFGHSUVΓΔΛ al plu | *τον* (M 1. 131. d[ser] g[scr] om) *πατερα*: B 254. syrP [mg] post *αιτησει* pon ... 48[ev semel] b syr[cu] Dial (vide ante) om | o (1. Epiph marc Or[2,650] om) *υιος* (1. 124. al[5] b f ff[2.] q gat syr[cu] et [sch] et p txt arm aeth Dial add *αυτου*): D al[2] sah cop Or[2,650] ante *αιτησει* pon ... ΜL 157. c (g[1. 2.?]) vg (sed non gat mm) plane om | *αρτον μη λιθ. επιδ. αυτ. η και* (et. Dial[870]): B ff[2.] i l sah arm Or[2,650] Epiph marc (vide ante; Tert[marc 4, 26] agnoscere vdtr, sed non satis liquet) om | *επιδωσει* (G *επιδω*, X *-δωση* ter) *αυτω* pri loc: D *αυτω επιδ.* | *η και* cum ACDRXΓΔΛΠ unc[9] al plu q (*vel etiam*) cop, item ΜL 33. 157. al[10] fere omisso *και*, ut etiam d vg[ed] for tol (al) nil nisi *aut*, a[vid] b c f am perus syr[cu] *aut si* (syrP *aut si et*, sed *si* c. ob.); syr[sch] aeth *atque si* ... ς (= Gb Sz) *ει και* cum minusc non ita mu | *ιχθυν*: D 124. 435. al pauc b c (*aut si petierit filius tuus*) syr[cu] et [sch] aeth add *αιτησει* (vide et. Dial) | *μη* (Γ add *και*) *αντι* (et. Or[2,650]): B 234. Epiph marc (vide ante) *και αντι*. Praeterea sah cop[schw] om *αντι ιχθ.* | *αυτω επιδωσει* cum BDL c ... ς *επιδ. αυτω* (:: ut ante et post, item Mt) cum ℵACRXΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] it pler vg reli Dial Or Epiph marc

12. Hunc versum c ante *η και ιχθυν* usq *επιδ. αυτ.* pon, 157. 31[ev] om (69. 130. om *η και ιχθ.* usq *επιδ. αυτ.*) | *η και* cum ΝBL 1. 13. 33. al[5] fere Dial (vide ante), item sah cop nil nisi *aut* ... ς Ln Ti *η και εαν* (ΔΛ al pauc *αν*) cum AXΓΔΛΠ unc[9] al pler, item R *η ει*, it vg *aut si* ... D *εαν δε και*, d *et si* | *αιτησει* (et. ς[e]) cum ℵABCDHKLR[vid]ΓΔΛ al plu Dial ... ς Gb Sz Ln *αιτηση* cum EFGMSUVXΠ al plu | *ωον*: D RU tisch[**] al pauc c fu ante *αιτησ.* pon | *μη* cum ℵACDRXΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] etc ... BL sah om | *επιδωσ. αυτω σκορπ.* (et. Dial): D *σκορπ. αυτω επιδ.* (b l *scorpion. porriget illi* [*ei*]; c *scorp. tradis*)

13. *υπαρχοντες* cum ABCEFGHLRSUVΓΔΛ al plu Antioch[1196] (h. l. accurate affert; [1250] vero memoriter miscet) ... ΝDKMXΠ al plus[25] Dial[870] Epiph[marc 313 et 390 et Epiph 331] Cyr[luc 369] *οντες* (:: ut Mt) | *δοματ.* (R[*] *δογματ.*) ante *αγαθ.* cum ℵABCDLRXΓΔΛΠ unc[9] al longe plu Dial Epiph[marc] Cyr[luc] Antioch ... ς (= Gb Sz) *αγαθα δοματ.* cum minusc vix mu it vg (Clem[947] *ει δε ημεις πονηροι οντες ισμεν αγαθ. δοματ. διδοναι, ποσω μαλλ. ο πατηρ των ουτιρμων.* Et. Or[int 2, 681] sed ultra *bona data dare filiis vestr.* non procedit. Liberrime adhibet Or[1, 218] *και διδωσιν ο πατηρ το αγαθον δομα υων εξ ουρ. τοισ αιτ αυτον.* | *υμων*: K *ημων* | *ο πατηρ* cum ℵABDLRXΓΔΛΠ unc[9] al longe plu f cop syr[cu] et P ... Ln add *υμων* (:: e Mt) cum CU al[20] fere (tisch

14 [126. 5] *Καὶ ἦν ἐκβάλλων δαιμόνιον, καὶ αὐτὸ ἦν κωφόν·* Mt 14 n 9, 32–34 12, 22 ss Mc 3, 22
ἐγένετο δὲ τοῦ δαιμονίου ἐξελθόντος ἐλάλησεν ὁ κωφός. καὶ ἐθαύ-
μασαν οἱ ὄχλοι· 15 [127. 2] *τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον· ἐν Βεελζεβοὺλ*

ημ.) b c i l q (ff$^{2\cdot}$ g$^{1.\ 2\cdot}$ e silentio) vg sah syr^{sch} arm aeth Epiph $^{marc\ 331}$ (ex Mcione ^{318} et ^{330} affert tantum *ο πατηρ* praeteriens quae sequuntur) Cyr$^{luc\ 270}$ | *ο εξ ουρανου* (et. Antioch ^{1198}): ℵ L X 33. it^{pler} vg sah cop syr^{cu} et ^{sch} om ὁ (it^{pler} vg *pater vester de caelo*; i om *ο εξ ουρ.*, l *pater vester caelestis*) ... Epiph ^{331} *ο επουρανιος*, Cyr^{luc} *ο ουρανιος* | *πνευμ. αγιον* (et. Tert$^{marc\ 4,\ 26}$; Epiph^{marc} praeterit) ita f q: r. al^{n} (g$^{1.\ 2.}$?) vg (et. 130^{lat}) syr$^{p\ mg}$ *πνευμ. αγαθον* ... D b c ff$^{2.}$ i l cdd ap Amb$^{spi\ sa}$ *αγαθον δομα* (arm *dona bona*, aeth *bonum donum spiritus sancti*), item Or^{vid} (praeter illud enim $^{1,\ 213}$ habet $^{2,\ 650}$ *δωσει οιν το αγαθ. δομα την παντελη καθαρευσιν - ο θεος τοις εξ ολης ψυχης - αιτουσιν αυτον*). Amb l. l. (ap Sabatier) sic: *Advertimus bonum esse spiritum sanctum domini iudicio, evglatarum testimonio, quando alius* (i. e. Mt) *pro sa. spir. bona, alius* (i. e. Lc) *pro bonis sa. spiritum nominavit - nec fallit quod nonnulli cdd habent etiam seo Lc*: Quanto magis pater vester de caelo dabit bonum datum potentibus se.

14. *και ην* (ν add ο $\overline{\text{ις}}$) *εκβαλλ. δαιμ. και αυτο ην* (*κ. αυτ. ην* cum A^{corr} CRΧΓΔΛΠ unc^{9} al pler b ff$^{2\cdot}$ i l q vg syr^{sch} et P, c f vide post; contra ℵA^{c}BL al^{7} cop arm aeth om, item syr$^{cu\ vid}$): D *ταυτα δε ειποντος αυτου προσφερετε αυτω δαιμονιζομενος κωφος*. Similiter c *haec cum dixisset, offerunt illi unum daemoniacum surdum et mutum. Et erat dum eiciebat daemonium, id ipsum fuit mutum* (rell vide post), item f *cum autem haec dixisset, adduxerunt ad eum unum daemoniacum. Et eiecit daemonium, et illud erat mutum.* | *εγενετ. δε* (L 69. 124. 346. cop^{wl} et $^{petr\ 2}$ *και εγεν.*, item syr^{cu}) *τ. δαιμ. εξελθοντος* (*εξελθ.* cum ℵBΓΔΛΠ unc^{9} al pler syr^{cu} et ^{utr} cop; contra Ln *εκβληθεντος* cum ΑCLX al^{6} cop^{ds}, Latt vide post) *ελαλ. ο κωφ. και εθαυμ. οι οχλοι*: D *και εκβαλοντος αυτου παντες εθαυμαζον*, similiter b c ff$^{2\cdot}$ i l vg *et cum eiecisset* (b *eiceret*) *daemonium* (ff$^{2\cdot}$ i l *mutum daem.*, c *daem. mutum*, b *a muto daemonium*) *locutus est mutus* (haec b om) *et omnes turbae stupebant* (b i l; ff$^{2\cdot}$ *stupuerunt*, c *mirabantur*; vg *et ammiratae sunt turbae*). Contra f *factum est autem cum eiecisset daemonium* rell ut vg; q *factum est ut exiret daemonium, locutus est mutus et mirati sunt turbae.*

15. *τινες δε*: D c syr^{cu} *και τινες* | *εξ αυτων*: b ff$^{2\cdot}$ i l (non item c f q g$^{1.\ 2.}$ vid vg) syr^{cu} *ex Pharisaeis* | *ειπον* cum ℵACDLR^{vid}ΧΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} ... Ti *ειπαν* cum B (item R ap Treg, at repetito nuper examine non possum quin *ειπον* teneam; ipsum spatium inter *π* et *ν* multo aptius est o litterae quam *α*, satis cerni vero neutrum potest) | *βεελζεβουλ* cum ΑCDEFGHKMRSUVΧΓΔΛΠ etc (de versionib vide ad Mt 10, 25), item L *βελζεβουλ*, b *belsebul*, item cop ... NB (iidem in Mt) *βεεζεβουλ*

Mt 12, 36 16, 1 Mc 3, 11 17–28 Mc 12, 25–30 Mc 3, 23–27

τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια· 16 [128.5] ἕτεροι
δὲ πειράζοντες σημεῖον ἐξ οὐρανοῦ ἐζήτουν παρ' αὐτοῦ. 17 [129.2] αὐ-
τὸς δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὰ διανοήματα εἶπεν αὐτοῖς· πᾶσα βασιλεία
διαμερισθεῖσα ἐφ' ἑαυτὴν ἐρημοῦται, καὶ οἶκος ἐπὶ οἶκον πίπτει.
18 εἰ δὲ καὶ ὁ σατανᾶς ἐφ' ἑαυτὸν διεμερίσθη, πῶς σταθήσεται
ἡ βασιλεία αὐτοῦ; ὅτι λέγετε ἐν Βεελζεβοὺλ ἐκβάλλειν με τὰ δαι-
μόνια. 19 εἰ δὲ ἐγὼ ἐν Βεελζεβοὺλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ
ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσιν; διὰ τοῦτο αὐτοὶ κριταὶ ἔσονται ὑμῶν.

---

15. τω (A των) cum ℵABCKLMΠ al[30] arm ... ς (= Gb +) om cum DRXΓΔ A unc[7] al plu (:: ut Mt) | τα δαιμονια cum ℵBCLRΔΔ unc[7] al longe plu it vg syr[cu] et [sch] cop arm: addunt (:: ex Mc) ADKMXΠ al[40] fere syr[p] aeth o δε (KΠ al plus[10] και pro o δε) αποκριθεισ ειπεν· πωσ δυναται σατανασ σαταναν εκβαλλειν (DX al εκβαλειν)

16. εξ ουρ. εζητ. π. αυτου (69. εζητ. αυτω, X om πα. αυτ.) cum ℵABCD L(X) 1. 13. 33. (69.) 124. 131. 157. y[scr] c f ff[2·] g[1·] i l vg syr[cu] et [sch] arm (aeth om εξ ουρ.) ... ς παρ αυτου εζητουν (M επεζητ.) εξ ουρανου cum RΓΔΔΠ unc[9] al pler b (q *ab eo de celo quaereb.*) syr[p] (cop *quaereb. sign. ab eo de caelo*)

17. ειδωσ (AR ιδωσ): X al[5] it vg ιδων (:: ut alibi scriptum est) | αυτων τα διανοημ. cum ℵBCDLRXΓΔΔ unc[8] al pler cop ... Ln τα διανοη. αυτ. cum AKΠ al plus[10] it vg | διαμερισθ. (CFMXΓ al[30] fere μερισθ. :: ut Mt) ante εφ εαυτ. cum ℵADL 33. 124. y[scr] syr[cu] et [sch] cop (cop syr[cu] διεμερ. εφ εαυ. v. sq) ... ς Ln Ti post εφ εαυτ. (:: ut statim subsequitur lectione non fluct; eundem ordinem Mc tenet; quem recepimus idem ap Mt est μερισθ. καθ εαυτησ) cum BCRXΓΔΔΠ unc[9] al pler it vg syr[p] etc | επι οικον cum ℵABEGHLSUVΓΔΔ (R[trcg], sed non certum) al plu ... CDFKMXΠ al mu επ οικον | πιπτει (b c *cadit*): D πεσιται, item f ff[2·] i l q vg (et. am for perus tol, sed cdd[aliq] *cadit*) *cadet* (habent et. antea *desolabitur* c d l vg[ed]; l *et dom. supr. dom. non stabit sed cadet*)

18. ει δε και: Γ om και | διεμερισθη c. ABDLRXΔΠ unc[9] al pler ... ℵCΛ al plus[10] εμερισθη, Γ al aliq μερισθη (:: μερισθηναι Mt et Mc; διαμερ. Lc) | πωσ: D ου | οτι(ℵ[a]): ℵ* τι | οτι λεγετε: E b ff[2·] i l q syr[cu] et [utr] add οτι | βεελζεβουλ: ut ad v. 15 ... b i l q syr[p] arm add *principe* (b l q *-pem*) *daemoniorum* | εκβαλλειν: F[vid]X al pauc εκβαλειν | με: F 69. om

19. ει δε (c *si vero*, vg *si autem*): b cop *si*, f ff[2·] i l q *quodsi* | βεελζεβουλ: ut v. 15 | εκβαλλω: X al pauc εκβαλω | τα δαιμονια: syr[cu] add *ex filiis vestris* | οι cum ℵBCLRXΔΔΠ unc[9] al omn[vid]: Ln om cum ADΓ | εκβαλλουσιν: MRXΔ al mu εκβαλουσιν (MΔ al -αλοῦσιν, al -άλουσιν), d *eicient*; Γ* εκβαλλωσιν, Γ[2] -αλωσιν | αυτοι κριτ. εσοντ. υμων (εσ. υμ. cum ℵ b f i l q, rell υμ. εσ.) cum ℵACKLMUΠ al[20] fere b f ff[2·] i l q vg (cop *ips. erunt* [*sunt*] *iudices vobis*, syr[p] *ips. erunt iudic. vestri*, aeth *illi iudicent vos*) ... Ln αυτοι υμων (c *vobis*) κριτ. εσονται

20 εἰ δὲ ἐν δακτύλῳ θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν
ἐφ' ὑμᾶσ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 21 Ὅταν ὁ ἰσχυρὸσ καθωπλισ-
μένοσ φυλάσσῃ τὴν ἑαυτοῦ αὐλήν, ἐν εἰρήνῃ ἐστὶν τὰ ὑπάρχοντα
αὐτοῦ· 22 ἐπὰν δὲ ἰσχυρότεροσ αὐτοῦ ἐπελθὼν νικήσῃ αὐτόν,
τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ αἴρει ἐφ' ᾗ ἐπεποίθει, καὶ τὰ σκῦλα αὐτοῦ
διαδίδωσιν. 23 ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ κατ' ἐμοῦ ἐστίν, καὶ ὁ μὴ συν- 9, 50 Mc 9, 40
άγων μετ' ἐμοῦ σκορπίζει. 24 [130.5] Ὅταν τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα 24—26 Mt 12, 43—45
ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι' ἀνύδρων τόπων ζητοῦν
ἀνάπαυσιν, καὶ μὴ εὑρίσκον λέγει· ὑποστρέψω εἰσ τὸν οἶκόν μου

---

cum BD c ... ς Ti κριτ. υμων αυτοι (al[10] fere αυτ. υμων) εσοντ. (s[scr] εσ. υμ.) cum EFGHRSVXΓΔΛ al plu

20. ει δε etc absq εγω cum ℵ*ΑΧΓΔΛΠ unc[9] al pler b f ff[2.] i (g[1. 2. vid]) vg arm (item [vid] syr[cu] et [sch]) Eus[dem 93] Cyr[luc 272s] ... D al[6] c cop aeth Tert[marc 4, 26] Bas[eunom 298] (ο λουκασ φησιν) Chr[7, 503] (ο δε λουκ.) add εγω, item ℵ[a]BCLR 33. 69. 124. 346. l syr[p] c.* Bas[eunom 306] add εγω ante εκβαλλω :: cf Mt | x al pauc εκβαλω

21. ο ισχυροσ (ℵ[c] et iam [a vid]): ℵ* om ο | HRSΓΛ al mu καθοπλισμ. | φυλασσῃ cum ℵABCLRΔΠ unc[7] al plu ... DEMXΓΛ al mu φυλασσει (69. βλεπει την εαυ. αυλ. φυλασσων, c *armatus fuerit custodire*) | την εαυτ. αυλην: D την αυλ. αυτου (item it vg *atrium suum*, *regiam suam*) | εστιν: ℵR s[scr] εσται

22. επαν: D 131. εαν | ισχυροτεροσ sine artic cum ℵBDLΓ 248. al[vid] cop arm (agnoscit etiam Cyr[luc 273] τισ ισχυρ.) ... ς Ti ο ισχυρ. cum ACRXΔΛΠ unc[9] al pler Eus[luc 174] (de Christo explicat) | αυτου: D om | νικησῃ c. ℵABCFGKLSUVΔΠ al plu ... EHMRXΓΛ al mu νικησει ... D om νικησ. αυτ., sed d *supervenerit* pro επελθων | εφ η: Λ εφ ησ | επεποιθει: D πεποιθεν | σκυλα: FKΠ al mu syr[p txt] σκευη :: ut Mt et Mc | διαδιδωσιν et. l am for tol: 1. 209. b c f ff[2.] g[1. 2.] i q vg (et. perus san em) διαδωσει (sed b c f ff[2.] g[1. 2.] i l q vg[ed] am perus san etiam antea *auferet*; contra for em gat iac mm mt tol *aufert*)

23. σκορπιζει (Or[2, 844] Cyp[epp] cum conc[carth 5] pariter a Mt pendent): ℵ* (non item [ca]) et [cb]L 33. gat cop[wi] et [petr 2] aeth add με (gat *a me*, cop et *me* et *mihi* verti potest) :: in Mt idem praebent ℵ 33. cop syr p [mg] Chr[gue]. Hinc pari fere utroq loco auctoritate utitur. Quod si non esset, altero loco recipiendum putarem. Habuisse illud quidem quod displiceret, inde intellegitur quod in Mt omnes Chrysostomi cdd praeter antiquissimum (saec. 6 fere) expulerunt.

24. οταν: DUX al plus[10] b cop[wi] syr[p] add δε (:: ut Mt); i l *et cum* | απο: R εκ | δι ανυδρων: D[gr] δια των υδρων | ζητουν (et. Or[cat ox 93]): Γ 13. 69. ζητων | ευρισκον: ℵ*GHSΓΠ* 13. 69. 118. 124. al[20] fere Or [cat ox] ευρισκων. Praeterea ℵ[c]BLXX 33. 157. 48[ev] y[scr] b l cop syr[p] Or[int 2, 159] (certe vdtr ex Lc) add (:: ut Mt) τοτε, hinc Ln [.τοτε]. Non add ℵ*ACDRΓΔΛΠ unc rell al pler it[plor] vg etc | τον: H την

ὅθεν ἐξῆλθον. 25 *καὶ ἐλθὼν εὑρίσκει σεσαρωμένον καὶ κεκοσμημένον.* 26 *τότε πορεύεται καὶ παραλαμβάνει ἕτερα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ ἑπτά, καὶ εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ, καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα τῶν πρώτων.*

27 [121.10] *Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ λέγειν αὐτὸν ταῦτα ἐπάρασά τις φωνὴν γυνὴ ἐκ τοῦ ὄχλου εἶπεν αὐτῷ· μακαρία ἡ κοιλία ἡ βαστάσασά σε καὶ μαστοὶ οὓς ἐθήλασας.* 28 *αὐτὸς δὲ εἶπεν· μενοῦν μακάριοι οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ φυλάσσοντες.*

---

25. *ελθον* cum ℵABKLMS^{2}UV^{all}ΔΧΠ al plu ... Ti *ελθων* (ℵ 13. *εξελθ.*) c. CDGHKRS*ΧΓΛ al permu (13 ap solum Scriv) | *σεσαρωμενον* cum ℵ* ADXΔΑΠ unc^{6} al pler b c e g$^{1.2.}$ i q vg syr^{cu} et ^{sch} arm ... ℵ^{c}BCLRΓ al^{12} fere f l cop syr^{P} c.* aeth Or^{int2,150} (ut ante) praem *σχολαζοντα* (al^{2} syr^{P} *σχ. και*) :: e Mt | *και κεκοσμημενον*: DLΓ al pauc cop om *και* (sed L *κακοσμ.*) ... 225. am fu for perus san tol (al) sax plane om

26. *τοτε*: D syr^{cu} Or^{int2,150} (ut ante; „*et si veniens invenerit eam vacantem, mundatam et ornatam, vadit et* etc) om | *παραλαμβανει*: ℵ^{corr} (ipse * ut vdtr) CX 33. 69. g$^{1.}$ l Or^{int} (ut ante) add *μεθ εαυτου* :: ex Mt | *ετερ. πνευμ. πονηροτ.* (L al pauc *-ρωτ.*) *εαυτ. επτα* cum ℵBLΞ 13. 69. 124. 157. 346. ... ς Ln *επτα ετερ. πνευμ.* (Δ* *πν. ετερ.*) *πονηρ. εαυτου* (ΚΒ^{2} al *αυτου*) cum (in ℵ *μεθ εαυτ.* rescripsit * et ut vdtr quidem super raso *επτα*) ACEHKMRSUVXΓΔΛΠ al pler it^{pler} (a *alios septem* etc, c *alios sept. nequior. spir.*, l om *ετερα*) vg cop arm (similiter syrr; accedit etiam Or$^{cat\ ox\ 94}$ *επτα λεγων ετερ. πνευμ. μετ αυτου*) :: ut Mt ... DG p^{ser} e Or^{int2,150} (ut ante) *ετερα* (D *αλλα*) *επτα πνευμ. πονηρ. εαυτου* | *κ. εισελθοντα* cum ℵABDHKLMRXΞΠ 1. 13. 33. 69. al permu Or^{int2,150} (*et intrantes* etc; codex vero *et intrans - habitat*) it (sed ff$^{2.}$ *regressi*; b e l *ingressus - inhabitat* vel similiter) vg etc ... Gb$^{\prime}$ Ti (propter loc Mt^{l} parallelum) *κ. ελθοντα* (G al^{2} *-λθων*) cum EGSUVΓΔΛ^{2} (* tantum *και*) al^{60} fere | *εκει* (118* *αυτου*): c^{*vid}D 33. 122. y^{scr} a b e ff$^{2.}$ i l q aeth^{vid} om | X al pauc *χειρονα*

27. *εγενετ. δε* (syr^{cu} et ^{sch} *et cum*, praeterea neuter exprim *εγεν.*): A om *δε* | *επαρ. τις φων. γυνη* cum KΠL ... ς *επαρ. τις γυνη φωνην* cum ACEKΓΔΛX unc^{7} al pler cop arm (similiter syr^{utr} et ^{hr}), item *επαρασα τις γυνη*, sed *φωνην* post *ε. τ. οχλου* posito, ΚΠ 1. al pauc ... b f ff$^{2.}$ i l q vg *extollens vocem* (i add *suam*) *quaedam mulier*; a *levata voce quaedam mulier* ... D e c *γυνη τις επαρ. φων.* (e *mulier quaedam levavit voce*, c *mulier quaed. de turba levavit vocem suam*) | *μαστοι* (C praem *η*. Voluitne *οι*?): DG al^{10} fere *μασθοι*

28. *αυτος δε* (c *ipse vero*, e *ipse autem*): C *και αυτος*, syr^{hr} *et ille*, D e *δε*, it^{pler} vg *at ille*, a *qui* (syr^{cu} *Dixit ei Iesus*) | *μενουν* c. ΚΑΒ*LΔΧ al pauc ... ς Ln Ti *μενουνγε* cum B^{3}CDXΓΔΠ unc^{6} al pler. Exprim c e Tert^{marc4,26} (*imo*) vg (*quinimo*, san perus *quippini*, tol *manifestissime*); non exprim a b f ff$^{2.}$ i q syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} | *φυλασσοντ.* absq additam

29 [132.5] Τῶν δὲ ὄχλων ἐπαθροιζομένων ἤρξατο λέγειν· ἡ 29—32 Mt 12, 38—42
γενεὰ αὕτη γενεὰ πονηρά ἐστιν· σημεῖον ζητεῖ, καὶ σημεῖον οὐ δο-
θήσεται αὐτῇ εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ. 30 καθὼς γὰρ ἐγένετο
Ἰωνᾶς τοῖς Νινευείταις σημεῖον, οὕτως ἔσται καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
που τῇ γενεᾷ ταύτῃ. 31 βασίλισσα νότου ἐγερθήσεται ἐν τῇ κρίσει 1 Reg 10, 1
μετὰ τῶν ἀνδρῶν τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινεῖ αὐτούς· ὅτι
ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν Σολομῶνος,
καὶ ἰδοὺ πλεῖον Σολομῶνος ὧδε. 32 ἄνδρες Νινευεῖται ἀναστήσον- Ion 3, 5

cum ℵ^a ABCDLΔΞ al^15 fere it am for san perus tol syr^p arm aeth Tert marc 4, 26 ... ς (= Gb) add αυτον cum ΧΓΛΗ unc^8 al pler vg^ed et mss aliq cop syr^cu et sch et hr Lcif^132 (Gall^5, 186): ℵ* vero add (i. e. repetit) τον λογον του θεου

29. γενεα sec cum ℵABDLΧΞ al^20 it vg (et. 130^lat) cop syr^cu et hr et p c.* arm Amphil^472 (Gall^6; sed post πονηρα εστιν ita pergit ut Mt exscribat) ... ς om c. CΓΔΛΗ unc^8 al longe plu syr^sch aeth | ζητει c. ℵA BLΞ al plus^12 ... ς Ln επιζητει (:: ut Mt, cf et. Mt 16, 4 et ll. pp.) c. CDXΓΔΛΗ unc^8 al pler | ιωνα sine additam cum ℵBDLΞ a b c ff^2. g^1. 2. i am fu for em iac mt perus san tol cop^petr4 syr^hr arm ... ς (= Gb) add του (Δ om) προφητου (:: ex Mt ubi lectio non fluct) cum ACXΓΔΛ H unc^8 al omn^vid e f q vg^ed syr^sch et p cop^edd et dz aeth ... syr^cu om ει μη το σημ. ιων., pergens v. 30: *sed sicut fuit Ionas signum Ninevitis.* Praeterea cf Epiph^marc 313 et 331 παρακεκοπται το περι ιωνα του προφητου. ειχε γαρ· η γενεα αυτη (huc supplendum ex ἐλέγχ. κε': σημειον αιτει, και quae utroq loco^313 et^331 desiderantur), σημειον ου δοθησεται αυτη. ουκ ειχε δε περι νινευη και (πε. νι. κ. desunt^331) βασιλισσης νοτου και σαλομωνος.

30. καθως γαρ: ℵ 239. y^scr al pauc cop^wl et petr4 om γαρ | ιωνας cum ℵACDLXΓΔΞΗ unc^8 al pler ... BA c^scr 251. al pauc ο ιωνας | τοις νινευ. ante σημ. cum ℵBCLXΞ 33. ... ς Ln post σημ. cum ADΓΔΛΗ unc^8 al pler it vg syrr^omn cop arm aeth | νινευειταις cum ℵB (ut Mt 12, 41 ℵBCLXΔ) ... ς Ln Ti νινευιταις cum ACLXΓΔΛΗ unc^8 al omn^vid ... D νινευταις | τη (syr^hr praem σημειον, 49^ev al aliq post ταυτη add) γενεα ταυτη: i *in corde terrae.* Praeterea D a e ff^2. add (:: cf Mt) και καθως (e *sicut enim*) ιωνας εν τη κοιλια (*ventre* d a e; ff^2. *utero*) του κητους εγενετο (d a e ff^2. *fuit*; e ante ιωνας pon) τρισ ημερας και τρεισ νυκτας (*trib. dieb. et trib. noct.* d e, a ff^2. om) ουτως (a e add *erit*) και (e om) ο υιος του ανθρωπου εν τη γη (a *in terram*, e *in cor terrae*, ff^2. *in corde terrae*). Sed e om totum versum 30.

31. βασιλισσα: E*XΓΔ al pauc -λεισσα | εν τη κρισει: D ff^2. om | των (69. om) ανδρων (et. ℵ^c, ℵ* ανθρωπων): C al^4 syr^cu aeth pers^p om (:: ut Mt) | την σοφιαν: X της σοφιας | σολομωνος bis cum ℵABDE GHMSVXΔΛΞ (pri loc hiat) al plu ... ς (= Gb Sz) σολομωντος cum CKLUΓΗ al permu | πλειον: CD πλεον

32. D om totum versum | νινευειται (-ειται cum ℵBL: Gb' Sz Ln -ιται

ται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινοῦσιν αὐτήν· ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα Ἰωνᾶ, καὶ ἰδοὺ πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε.

8, 16 Mt 5, 15 Mc 4, 21 33 [133.2] *Οὐδεὶς λύχνον ἅψας εἰς κρυπτὴν τίθησιν οὐδὲ ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι τὸ φέγγος βλέ-*

Mt 6, 22 a *πωσιν.* 34 [134.5] *ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός σου. ὅταν ὁ ὀφθαλμός σου ἁπλοῦς ᾖ, καὶ ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινόν ἐστιν· ἐὰν δὲ πονηρὸς ᾖ, καὶ τὸ σῶμά σου σκοτεινόν.* 35 *σκόπει*

---

cum AC unc rell al omn) cum ℵABCE^{2}GLMUXΓΔΠ al^{30} fere (E^{2}Γ al pauc -ηται) it vg syr^{sch} et P^{mg} et ^{hr} arm aeth^{vid} ... ς Ti *νινευῖ* (sed Ti c. ℵ*HSVA al -ευη) cum ℵ*HKSVA al permu syr^{cu} (*viri filii Nineve*) et P txt cop | *μετα*: MU al pauc add *των ανδρων* | *αυτην*: Η *αυτη*

33. *ουδεισ* sine *δε* cum ℵBCDUΓ 33. 108. al^{15} fere a c e i vg copp^{etr} syr^{cu} et^{sch} et^{hr} arm ... ς Ln Ti add *δε* cum ALXΔΔΠ unc^{7} 1. al longe plu b f ff^{2} q cop^{edd} et ^{dz} syr^{P} aeth | *κρυπτην* (et. ς^{e} 1624. Gb Sz) cum unc omnib al plu ... ς (item ς^{e} 1633 al) *κρυπτον* cum 1. 28. al non ita mu cat$^{ox\,95}$. Praeterea scripsimus *κρυπτὴν* cum SΠ unc pler al plu, ut et. ς^{e} Gb Sz Ln; eodem accentu ap. Athenae. 4. p. 205 *κρυπτὴ* (i. q. *ὁ κρυπτὸς περίπατος* p. 206) editum, cf ed Schweigh., nec contra est Steph. Thes. Alteram scripturam *κρύπτην*, quam in ed. VII secuti sumus, praebet Γ. Latt *in* (e *sub*) *abscondo* vel *abscondito* (fu praem *loco*) vertunt, nec aliter interpretes rell | *ουδε* (al^{15} fere *η*) *υπο τον μοδιον* (syr^{cu} transp *υπο τ. μοδ.* et *εισ κρυπτ.*): LΓΨ 1. 69. 118. 131. 209. arm^{zoh} om | *αλλ* (et. ς Gb Sz) cum unc omnib (exc D) et minusc pler ... ς^{e} (Wtst etc) *αλλα* cum D al non ita mu | *εισπορ.*: L *εκπορ.* | *το φεγγοσ* cum AL ΓΔΛΠ unc^{6} al longe plu ... Ln *το φωσ* (:: ex 8, 16 ubi nemo *τ. φεγγ.* substituit) cum ℵBCDX al plus^{30} (sed X al mu post *βλεπ.* pon :: ut 8, 16) | *βλεπωσιν*: ℵ 33. 124. *-πουσιν*

34. *του σωματοσ* absq *σου* (i q syr^{cu} et P arm): D it^{pler} vg cop syr^{sch} aeth add *σου* | *ο οφθ. σου* pri loc (et. Gb + *σου*) c. ℵ*ABCDM al pauc it vg cop syr^{sch} et P aeth ... ς om *σου* cum ℵ^{c}EGHKLSUVXΓΔΛΠ al plu syr^{cu} arm (:: deest in Mt nec add nisi pauci) | *οταν* sine *ουν* (Gb′) cum ℵBDLΔ 435. it vg cop arm aeth ... ς add *ουν* (:: ut Mt lectione non fluct) cum ACXΓΔΠ unc^{6} al pler syr^{cu} et ^{utr} | *ᾖ* (Γ al^{3scr} *ει*, item sec loc MΓ al^{4scr}): D b e ff^{2} (teste Blanch) q ante *ο οφθ.* pon | *και ολον* (D *παν*): Ln om *και* (:: ut Mt) cum CDΓ al^{30} fere it (exc e) vg cop^{schw} arm aeth | *εστιν* (et. a c ff^{2} i cop syr^{cu} et P aeth): KLMXΠ 1. 13. 28. 33. al plus^{20} b e f q vg arm *εσται* (:: ut Mt) | *επαν* (D 2. 127. al pauc *οταν*, 106. al *επειδαν*) *δε*: X a syr^{cu} arm aeth add *ο οφθαλμοσ σου* (:: ut Mt) | *και το*: ℵ^{ca} (sed^{cb} rursus delet *ολ.*)X 1. al^{4} f cop syr^{cu} aeth *και* (cop om) *ολον το* (:: ut Mt) | *σκοτεινον* cum ℵABCEGHSVΓΔΛ al plu syr^{cu}: KMUXΠ al^{50} fere it^{pler} vg syr^{sch} et^{P} c.* arm add *εσται* (:: ut Mt), item D e cop aeth add (sed D* praem) *εστιν*

οὖν μὴ τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστίν. 36 εἰ οὖν τὸ σῶμά σου ὅλον φωτεινόν, μὴ ἔχον τι μέρος σκοτεινόν, ἔσται φωτεινὸν ὅλον ὡς ὅταν ὁ λύχνος τῇ ἀστραπῇ φωτίζῃ σε.

37 [135. 5] Ἐν δὲ τῷ λαλῆσαι ἐρωτᾷ αὐτὸν Φαρισαῖος ὅπως ἀριστήσῃ παρ' αὐτῷ· εἰσελθὼν δὲ ἀνέπεσεν. 38 ὁ δὲ Φαρισαῖος ἰδὼν ἐθαύμασεν ὅτι οὐ πρῶτον ἐβαπτίσθη πρὸ τοῦ ἀρίστου.

---

35. σκοπει ουν etc: pro his habent, omisso versu sq, D a b e ff^{2}· i sic (:: e Mt): *ει ουν το φως το εν σοι σκοτος το σκοτος ποσον, si ergo lumen quod in te est* (a c *est in te*) *tenebrae sunt, tenebrae quantae* (ita d ff^{2}, h *ipse tenebrae quantae sunt*, e i *tenebrae tuae* [i *in te*] *quantae sunt*, a *tenebrae rese·· quantae sunt*). Eadem agnoscit Aug (quaest evgg^{2}, ^{15} ed. Par. 1837. III, 2, 1624). Eadem syr^{cu} post versum 35. add ... 57. 239. 433. plane om versum, hinc Gb^{0}

36. Hunc versum (ut iam notatum est) D a b e ff^{2}· i item syr^{cu} om, hinc Gb^{0} | *φωτεινον* (A* *σκοτεινον*): X add *εἰ* | *εχον* cum ℵABCEKLS UVΠ al plu: GHMXΓΔ 33. al mu *εχων* | *τι μερος* cum ℵEΠSUVΔΛ al plu c vg ... Ln Ti *μερος τι* cum ΑΒGKMXΠ al^{20} fere f ... CLΓ om *τι* | *ο λυχν.* (ℵ^{c}): ℵ* om | *τη αστραπη*: B praem *εν* | *φωτιζη*: EXΓ al aliq -ζει (sed Γ et. *τη αστραπει*) | *σε*: X om. Totum versum q sic habet: *si ergo corpus tuum lucernam non habens lucidam obscurum est· quanto magis cum lucerna luceat inluminat te.* Similiter (corrupte) f ad v. 36. add: *si enim corpus quod in te est lucernam non habuerit lucentem tibi tenebrosa est· quanto magis autem lucerna tua fulgens lucebit tibi.*

37. *εν δε τω λαλησαι* usq *φαρισαιος οπως*: D *εδεηθη δε αυτου τις φαρισαιος ινα.* Item syr^{cu} (*και τις φαρ. εδε. αυτ.*) sax | *λαλησαι*: Ln add *αυτον* cum A, item 1. 69. 118. 124. 131. 346. al^{10} fere add *αυτον ταυτα.* Latt: c e f ff^{2}· g^{1}· i *et cum* (ff^{2}· add *Iesus*) *loqueretur haec* (f *haec loq.*), item vg omisso *haec*; b q *in eo autem cum loqueretur* (b add *ipse*), a *loquente autem eo* | *ερωτα* cum ℵABM 69. 71. 248. c^{ser} g^{ser} (non attenderunt Gb Sz) e (*petit*) ... ς *ηρωτα* cum CLXΓΔΛΠ unc^{a} al pler it^{pler} vg etc (cop anceps) | *φαρισαιος* c. KBL 1. 13. 69. 118. 131. 157. ... ς Ln *φαρισ. τις* cum ACLΓΔΛΠ unc^{a} al pler b e q syrr arm; item (D)X 130^{gr} et ^{lat} a c f ff^{2}· i vg aeth *τις φαρισ.* | *παρ αυτω* (c f *apud eum*, e *aput ipsum*, vg *apud se*): D *μετ αυτου*, item b d q *cum eo*, ff^{2}· i *cum illo*, a *secum* | *εισελθ. δε ανεπεσεν*: 13. 69. 124. 346. *και εισελθ. εις την οικιαν του* (69. om) *φαρισαιου ανεκλιθη*

38. *ιδων* (300. al pauc post *εθαυμ.*) *εθαυμασεν οτι* (et. f syr^{sch} et P cop etc): D 251. it^{pler} vg (et. 130^{lat}) *ηρξατο διαλογιζομενος εν εαυτω λεγειν διατι* (251. *οτι*), d *coepit cogitare in semetipso dicens quare*, b ff^{2}· i q vg *coepit intra se reputans* (i *putans*, ff^{2}· *cogitans*) *dicere quare*, c *coepit secum disputans dic. qu.*, e *coep. apud se reputans dic. qu.*, a *coep. recogitans intra se dic. qu.* Similiter syr^{cu} *coepit dicere in semetipso quare.* Cf et. Tert$^{marc 4, 37}$ *Pharisaeus qui illum vocarat ad prandium retractabat penes se cur non prius tinctus esset quam recubuisset.*

Mt 23, 25 39 εἶπεν δὲ ὁ κύριος πρὸς αὐτόν· νῦν ὑμεῖς οἱ Φαρισαῖοι τὸ ἔξω-
θεν τοῦ ποτηρίου καὶ τοῦ πίνακος καθαρίζετε, τὸ δὲ ἔσωθεν ὑμῶν
γέμει ἁρπαγῆς καὶ πονηρίας. 40 ἄφρονες, οὐχ ὁ ποιήσας τὸ ἔξω-
Mt 23, 26 θεν καὶ τὸ ἔσωθεν ἐποίησεν; 41 πλὴν τὰ ἐνόντα δότε ἐλεημοσύ-
νην, καὶ ἰδοὺ πάντα καθαρὰ ὑμῖν ἐστίν. 42 [126.5] ἀλλὰ οὐαὶ
ὑμῖν τοῖς Φαρισαίοις, ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ πήγα-
νον καὶ πᾶν λάχανον, καὶ παρέρχεσθε τὴν κρίσιν καὶ τὴν ἀγάπην
20, 46 Mt 23, 6 τοῦ θεοῦ· ταῦτα ἔδει ποιῆσαι κἀκεῖνα μὴ παρεῖναι. 43 [127.2] οὐαὶ

---

39. ο κυριοσ: U c[scr] al[5] fere syr[sch] o $\overline{\text{ις}}$ (aeth *domin. Iesus*) | οι φαρισαιοι: D b add υποκριται | το: A του | το δε: U y[scr] τα δε

40. ουχ ο cum ℵB[2]CDLXΓΔΘ[d]ΑΠ unc rell al omn[vid]: AB[*] ουκ ο | το εξωθ. και το εσωθεν (male Cyr[cat ox 96] τα ανωθ.) cum ℵABLXΔΘ[d]ΑΠ unc[8] al pler b f ff[2] g[1] i q vg cop syr[cu] et[utr] arm aeth Tert[marc 4, 27] Archel disp[21] Cyr[luc 279]: CDΓ 243. 251. al[5] a c e sax (Petr[alex]) Cyp[227] et[303] το εσωθ. και το εξωθ. (Petr ex priore de anima sermone ap Routh [2, 347] 1815 et[4, 49] 1848. *ει γαρ και κατα τον σωτηριον λογον· ο ποιησας τα εσωθεν και τα εξωθεν εποιησεν* etc)

41. τα ενοντα (L οντα): b d q *quae sunt*, it[pl] vg *quod superest*, f *ex his quae habetis*, Tert[marc 4, 27] *quae habetis* ... e Cyp[227] et[303] om | παντα: LXΓ 13. 33. 69. 248. 259. 346. y[scr] al pauc απαντα | υμιν εστιν (et Bas[regg 448] et[508]): b f ff[2] i m q vg syr[cu] et[utr] *sunt vobis* (c *vobis munda sunt omnia*, e Cyp[227] *vobis munda omnia*): Xi 1. plus[12] a Bas regg[bis] ex cdd[2] υμιν εστω, D aeth Tert[marc 4, 27] εστω υμιν

42. αλλα cum ℵBDKGHLUΓΔΛ al permu ... ς Ln αλλ cum ACKMΣΧΠ al plu | τοισ φαρισαιοισ: syr[cu] aeth *scribis et Pharisaeis*, b gat *scribae et Pharisaei* | παν: ℵ[*] vel[a] ex το correxit, V[2] το | παρερχεσθε: A -χετε | κρισιν: Mcion ap Epiph[318] et[322] κλησιν (utroq loco: αντι του· παρερχεσθε την κρισιν του θεου ειχε· παρερχεσθε την κλησιν του θεου), id quod confirmat et. Tert[marc 4, 27]: „sic et oluscula decimantes, vocationem autem et dilectionem dei praetereuntes obiurgat" | του θεου: ℵ[*] om; suppl[s] et[vid] iam[2] | ταυτα absq δε cum ℵ[a]DKGHISUVΓΔΛ al longe plu a ff[2] i cop[sch w] ex p[otr] arm (syr[p] vide post) ... ℵ[a]BC KLMXΘ[d]n al plus[20] c vg (contra e f q add *enim*, item b sed haec verba ταυτα etc ad finem v. 41 transpon) cop[wi] et[ds] syr[sch] et P c.[*] aeth add δε, hinc Gb + et Ln [δε] :: similiter in Mt fluct lectio, suadent testes ut neutro loco ponamus | εδει: A a δει | ποιησαι: A 262. ποιειν | κακεινα: ΔΛ καικεινα | παρειναι cum ℵ[c]B[*]L 13. 346. ... ℵ[*] 57. y[scr] αφεναι (:: ut Mt), A παραφεναι ... ς αφεναι cum B[2]CXΓΔΘ[d] ΑΠ unc[8] al pler (:: cf ad Mt). Praeterea D om ταυτα usq παρειναι, b (ut iam indicatum est) ad fin. v. 41 transp; libere (et corrupte) syr[cu]: *sed haec quidem fecistis* (*debebatis facere*?), *sed haec quidem non omisistis*

ὑμῖν τοῖς Φαρισαίοις, ὅτι ἀγαπᾶτε τὴν πρωτοκαθεδρίαν ἐν ταῖς
συναγωγαῖς καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς. 44 [138.5] οὐαὶ Mt 23, 27
ὑμῖν, ὅτι ἐστὲ ὡς τὰ μνημεῖα τὰ ἄδηλα, καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ περι-
πατοῦντες ἐπάνω οὐκ οἴδασιν. 45 [139.5] Ἀποκριθεὶς δέ τις τῶν
νομικῶν λέγει αὐτῷ· διδάσκαλε, ταῦτα λέγων καὶ ἡμᾶς ὑβρίζεις.
46 ὁ δὲ εἶπεν· καὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς οὐαί, ὅτι φορτίζετε τοὺς ἀν- Mt 23, 4
θρώπους φορτία δυσβάστακτα, καὶ αὐτοὶ ἑνὶ τῶν δακτύλων ὑμῶν
οὐ προσψαύετε τοῖς φορτίοις. 47 [140.5] οὐαὶ ὑμῖν, ὅτι οἰκοδομεῖτε Mt 23, 29–31
τὰ μνημεῖα τῶν προφητῶν, καὶ οἱ πατέρες ὑμῶν ἀπέκτειναν αὐτούς.
48 ἄρα μάρτυρές ἐστε καὶ συνευδοκεῖτε τοῖς ἔργοις τῶν πατέρων

---

43. *τοις φαρισαιοις* cum ABCLXΓΔΑΠ unc[8] al omn[vid] f l vg etc ... ND a mm *φαρισαιοι*, item (qui *-σαιοι* et. v. 42) b c e ff[2·] i q (item gat *scribae et Pharisaei*, syr[cu] aeth *scribis et Pharisaeis*) | *και τους* (A om) *ασπασμ. ε. τ. αγοραις*: CD 13. 64. 66[mg] b q aeth[cod 18] add *και τας* (D 64. 66[mg] om) *πρωτοκλισιας εν τοις δειπνοις*, item 13. 69. 124. 346. praem *και την πρωτοκλισιαν εν τ. δειπνοις*, hinc Ln [*κ. τας πρωτ. εν τ. δειπνοις*] :: e Mt

44. *ουαι υμιν* sine additam cum NBCL al[9] a c e ff[2·] g[1·2·] l vg cop syr[cu] arm ... ς (= Gb) add (:: e Mt) *γραμματεις και φαρισαιοι υποκριται* (D i Lucif om), item Ln [*γρ. κ. φαρ. υποκρ.*] cum ADXΓΔΑΠ unc[8] al pler b f i q em syr[sch] et P aeth Cyr[luc281] Lcif[138] (Gall[6,186]) | *εστε ως τα μνημεια* (A 254. 262. *μνηματα*) *τα* f vg: D a c e ff[2·] syr[cu] *εστε μνημ.*, item b i l q Lcif *monumenta estis* | *τα αδηλα* (itpl[u] vg *quae non parent* vel *apparent*, a *ignobilia*, d *sine specie*, c *incerta*): syr[cu] om | *οι περιπατ.* cum NBCLM al permu syr[P] ... Gb″ Ln Ti *περιπ.* sine *οι* cum ADXΓΔΑΠ unc[7] al plu item *ambulantes* it vg syr[cu] et[sch] arm Lcif | *επανω*: D aeth ante *περιπατ.*

45. *των νομικων*: syr[cu] et[sch] *ex scribis* | *και ημασ*: 69. (59 ap Wtst?) e om *και*

46. *και υμιν*: X add *λεγω* | *ουαι*: D syr[cu] ante *τοισ νομικ.* pon | *δυσβαστακτ.* (et. Tert[marc 4,27] Bas[eth 295]): CX al plus[10] syr[P mg] Bas[cod] praem (:: e Mt) *βαρια και* | *οτι φορτιζετε*: syr[cu] *quia vos oneratis oneribus gravibus et ponitis super humeros hominum* | *αυτοι*: B add *υμεισ* | *ενι* (C 1. 209. *επι*) *των δακτυλων*: X *τω δακτυλω*, GM 71. al pauc *ενι τω δακτυλω*, b c f i l q (ff[2·] g[1·2·] ut vdtr) vg *uno digito vestro* (c har[1*] om) | *προσψαυετε*: A *-σετε* | *τοισ φορτιοισ*: a syr[cu] *ea*, D b q om

47. *προφητων*: l add (:: e Mt) *et ornatis sepulcra iustorum* | *και οι* c. N*C Mcion[epiph 313 et 322] ... a *nam*, syr[cu] et[sch] *quos* ... ς Ln Ti *οι δε* c. NC ABDL unc rell al omn[vid] itpler vg etc Chr[7,806]

48. *μαρτυρες εστε* cum NBL aeth (sine *εστε*) Or[1,443] ... ς Ln *μαρτυρειτε* (:: ut Mt lectione non fluct) cum ACDXΓΔΑΠ unc[8] al omn[vid] it vg rell Chr[7,805] | *και συνευδοκειτε* (et. Or[1,443] Chr[7,806]): D e *μη*

ὑμῶν, ὅτι αὐτοὶ μὲν ἀπέκτειναν αὐτούς, ὑμεῖς δὲ οἰκοδομεῖτε.
Mt 23, 34–36 49 [141.5] διὰ τοῦτο καὶ ἡ σοφία τοῦ θεοῦ εἶπεν· ἀποστελῶ εἰς
αὐτοὺς προφήτας καὶ ἀποστόλους, καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτενοῦσιν καὶ
ἐκδιώξουσιν, 50 ἵνα ἐκζητηθῇ τὸ αἷμα πάντων τῶν προφητῶν τὸ
ἐκχυννόμενον ἀπὸ καταβολῆς κόσμου ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης,
Gen 4, 8 2 Chr 24, 21 51 ἀπὸ αἵματος Ἅβελ ἕως αἵματος Ζαχαρίου τοῦ ἀπολομένου με-
ταξὺ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ οἴκου· ναὶ λέγω ὑμῖν, ἐκζητηθήσε-
Mt 23, 13 ται ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης. 52 [142.5] οὐαὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς, ὅτι
ἤρατε τὴν κλεῖδα τῆς γνώσεως· αὐτοὶ οὐκ εἰσήλθατε καὶ τοὺς εἰσ-
ερχομένους ἐκωλύσατε.

συνευδοκειν (e *non placere vobis*), item a b q Lcif (l. l.) *non consentientes* ... 57. 61. 69. 124. vg arm οτι συνευδοκειτε | οτι αυτοι etc: syr^{cu} *et vos filii estis illorum interfectorum* :: cf Mt | οικοδομειτε (e *gloriamini*) cum ℵBDL a b c i l ... ς (sed Gb^{00}) add αυτων τα μνημεια, Ln [αυτ. τα μνημ.] cum ACXΓΔΛΠ unc^{s} al pler c f q g$^{1.2.}$ vg cop syr^{utr} arm aeth, item 1. 131. 157. 209. c^{ser} Chr^{7,806} Lcif τοις ταφοις (c^{ser} τα μνημεια, Chr τα μνηματα) αυτων (item 13. 69. 124. 346. τ. ταφ. αυτων ante οικοδομ.)

49. και (A syr^{cu} cop$^{petr\,4}$ aeth arm^{ed} om) η σοφ. του θεου (syr^{sch} ed om) ειπεν: D b Lcif^{133} om | αποστελω (X -στέλω): D b q Lcif αποστελλω | και εξ: AKUΠ al^{10} d syr^{cu} et ^{utr} om και | αποκτενουσιν (ℵ^{c}): ℵ^{a} -κτεινουσιν | εκδιωξουσιν (69. -κουσιν) cum ADΓΔΛΠ unc^{s} al pler (:: hoc tantum loco et 1 Thess 2, 15 legitur) ... ℵBCLX al^{13} διωξουσιν :: cf Mt. Ceterum Mcion^{epiph} (item Tert^{mare} e silentio) om vv. 49 usq 51. (Epiph$^{mare\,213}$ et ^{333} *ουκ ειχε· δια τουτο ειπ. η σοφ. του θεου, αποστελω εις αυτους προφητας· και περι αιματος Ζαχαριου και αβελ και των προφητων, οτι εκζητηθησεται εκ της γενεας ταυτης.*)

50. εκζητηθη: ℵ^{c}L al^{5} syrP mg εκδικηθη | το αιμα παντων (258. 2pe perus al ap Ln om; A om των sq): Lcif^{133} *sanguis omnis* | εκχυννομενον cum ℵACDEGLUΔΠ al ... ς εκχυνομενον cum ℵKMSVΧΓΛ al plu ... B 33. 69. εκκεχυμενον | απο sec (ita f vg; e om απ. τ. γε. ταυτ., item 69 spatio vac relicto): D a b c i l q syr^{cu} Lcif εως (Schu „haud inepte"), d^{ser} μεχρι

51. απο sine του (Gb′) cum ℵBCDLX 1. 33. ... ς add του (:: ut Mt) cum ΔΓΔΛΠ unc^{s} al pler | αβελ (et. Lcif^{133}): KMΠ al^{30} fere c e i em syrP c.* add του δικαιου (:: e Mt) | εως sine του cum ℵBDLX 1. 33. ... ς add του (:: ut Mt) cum ACΓΔΛΠ unc^{s} al pler | ζαχαριου (et. Lcif) .. D 73. 251. cop^{wi} et $^{petr\,4}$ syr^{cu} arP add υιου βαραχιου (:: e Mt) | του απολομενου μεταξυ (et. Lcif): D a aeth *ον εφονευσαν ανα μεσον* (:: cf Mt) | οικου (it^{pler} Lcif *aedem*): D al$^{3\,wet\,at}$ e arm ναου (*templ.*) | ναι: Γ al pauc και | λεγ. υμιν: 69. 124. e syr^{cu} et ^{utr} add οτι

52. τοις νομικοις: syr^{cu} et ^{sch} rursus *scribis*, aeth *scribae et Pharisaei* | ηρατε et. f i l vg Or^{1,107} et^{2,530} et$^{int\,2,405}$ et^{840} Bas$^{eth\,294}$ Cyr^{4,614}: D 157.

53 [148.10] *Κἀκεῖθεν ἐξελθόντοσ αὐτοῦ ἤρξαντο οἱ γραμματεῖσ καὶ οἱ Φαρισαῖοι δεινῶσ ἐνέχειν καὶ ἀποστοματίζειν αὐτὸν περὶ πλειόνων,* 54 *ἐνεδρεύοντεσ, θηρεῦσαί τι ἐκ τοῦ στόματοσ αὐτοῦ.*

---

a b c e q syr^{cu} arm *εκρυψατε* (b e q *absconditis*), aeth *ηρατ. και εκρυψ.* | *κλειδα*: D *κλειν* | *αυτοι* (e f vg Or^{1,167} et ^{2,526}): D 22. 69. 124. 157. 346. a b c i l q aeth Or$^{int\,3,405}$ et ^{840} Amb *και αυτοι*, M al^{5} *αυτοι γαρ* | *εισηλθατε* (Gb″) cum ℵABC^{2}DE*HLMΓΔ (C* latet) 33. 69. 124. 157. al^{10} fere ... ς *εισηλθετε* (A *επηλθ.*) cum E^{2}GKSUVXΛΠ al plu (et. in Or bis editum) | *εισερχομενουσ* (et. Or^{bis}): D *εισπορευομενουσ* | *εκωλυσατε*: G c (sed et. *introitis*) arm *κωλυετε*

53. *κακειθεν εξελθοντοσ αυτου* cum ℵBCL 33. cop syr$^{p\,mg}$ ... 69. nil nisi *και* (Gb″) ... ς Ln *λεγοντοσ δε αυτου* (48^{ev} *του ιυ̅*, D al pauc om) *ταυτα* (13. add *παντα*, item al varie transponentes) *προσ αυτουσ* cum ADXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it (b i l q om *δε*, b om *ταυτα*, a om *πρ. αυτ.*) vg syr^{cu} et ^{sch} et $^{p\,txt}$ arm aeth. At DX 157. i^{cant} a b c e f i l q syr^{cu} aeth add *ενωπιον* (i *et coram*) *παντοσ του λαου* (X *οχλου*), item 254. arm additis insuper *κατησχυνθησαν και*. Item syr$^{p\,mg}$ *ελεγε ταυτα προσ αυτουσ ενωπιον παντοσ του λαου, και κατησχυνθησαν· και* | *οι γραμμ. και* (haec 243. om, Gb^{o}) *οι φαρισαιοι*: D b c e f l q vg *οι φαρισαιοι και οι νομικοι*, a *tam scribae quam et legis doctores*, 1. 118. 239. i syr$^{p\,mg}$ *οι νομικοι και οι φαρισαιοι* | *ενεχειν* (1. 131. al^{5} add *αυτω*) cum ℵABLXΓΔΛΠ unc^{6} al plu cop (*intueri male*) arm aeth (Latinos et Syros vide post): C *επεχειν*, H al plus^{30} *συνεχειν*, al pauc *ανεχ.*, *ελεγχ.*, DS al^{6} *εχειν* (121. add *αυτω*). Latini: *graviter habere* c e i, *male habere* b d q, *graviter ferre* l, *graviter insistere* vg, *male se habere* a, *contristari* f. Item syr^{sch} *graviter* (*aegre*) *ferre* (add *et irati sunt*), item syr^{cu} (*coepit aegre ferri a scribis et Pharisaeis*); syr^{p} *adversari ei* | *αποστοματιζειν* (LSV*Δ al^{16} *αποστομιζειν*, al^{3} *επιστομιζ.*) *αυτον*, vg *os eius opprimere*, a *comminare illi*: D 69. *συνβαλλειν* (69. *συμβαλειν*) *αυτω*, b d i l q *committere cum illo* (d *illi*), c e *conferre illi* (c *cum eo*), f *altercari cum illo* | *περι πλειονων* (157. al pauc f cum sqq cjgunt, item b syr^{sch} post *ενεδρ.* pon): 17. 115. 258. 433. om

54. *ενεδρευοντεσ* absq additam cum ℵX 130^{gr} am cop: ς Ln Ti add *αυτον* cum ABCLΔΛΠ unc^{8} al pler vg (f *interrogantes eum*) syr^{utr} aeth ... D a b c e i l q syr^{cu} arm plane om, item (qui *περ. πλειον.* omiserant) 17. 115. 258. 433; hinc Gb^{oo}. Praeterea scripsimus sine *και ζητ.* aut *ζητ.* cum ℵBL 1. 118. 131. 209. 239. cop ... Gb (sed^{oo}) Sz Ln add *ζητουντεσ* cum ACDXΓΔΛΠ unc^{7} al plu it syr^{cu} et ^{sch}, item ς *και ζητουντ.* cum (s^{sil}) al mu vg syr^{p} arm | *θηρευσαι τι* (KΠ al aliq ante *θηρ.* pon) *εκ τ. στομ. αυτου* (f *capere aliquid ex ore eius*, vg *aliquid capere de* [sed am for fu tol al *cap. aliq. ex*] *ore eius*): D *αφορμην τινα λαβειν αυτου*, similiter a b c e i l q *occasionem* (a b e q *occans.*) *aliquam invenire de* (a *ab*, i *in*) *illo* (c e l om *de illo*), item syr^{cu} ... haec omnia Gb^{o}. Post *στομ. αυτου* nil addidimus cum ℵBL cop

XII.

Mt 16, 6 1 Ἐν οἷς ἐπισυναχθεισῶν τῶν μυριάδων τοῦ ὄχλου, ὥστε κατα-
πατεῖν ἀλλήλους, ἤρξατο λέγειν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ πρῶτον·
144.2 προσέχετε ἑαυτοῖς ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων, ἥτις
6, 17 Mc 4, 22 Mt 10, 26 ἐστὶν ὑπόκρισις. 2 105.5 οὐδὲν δὲ συγκεκαλυμμένον ἐστὶν ὃ οὐκ ἀπο-
καλυφθήσεται, καὶ κρυπτὸν ὃ οὐ γνωσθήσεται. 3 ἀνθ' ὧν ὅσα
ἐν τῇ σκοτίᾳ εἴπατε, ἐν τῷ φωτὶ ἀκουσθήσεται, καὶ ὃ πρὸς τὸ οὖς
ἐλαλήσατε ἐν τοῖς ταμείοις, κηρυχθήσεται ἐπὶ τῶν δωμάτων.
4–9 Mt 10, 28–33 4 Λέγω δὲ ὑμῖν τοῖς φίλοις μου, μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτεν-

---

aeth ... ς (sed Gb^{ee}) Ln add *ινα κατηγορησωσιν* (ΑΧΔ 69. *-σουσιν*) *αυτου* cum ACDXΓΔΑΠ unc^{a} al omn^{vid} it^{pler} vg syr^{sch} et P arm, item D f syr^{cu} *ινα ευρωσιν κατηγορησαι αυτου* (f *ut occasionem invenirent accusare eum*) :: cf Mt 12, 10 Mc 3, 2

XII. 1. *εν οσω* usque *οχλου*: D *πολλων δε οχλων συνπεριεχοντων κυκλω*, item it^{pler} vg *multis autem turbis circumstantibus*, d *multis autem turbis adstantium circa*, e *cum multa autem turba circumdedisset eum*, a *multa autem turba* ..... *tinen* ..... *um in* ..... *t* (se continentium in circuitu?), syr$^{p\ mg}$ *multis autem myriadibus congregatis in circuitu* | *ωστ. καταπατ. αλληλ.* (it vg *ut se invicem conculcarent*): D *ωστ. αλληλ. συνπνιγειν* (*ut alterutros e suffocarent* d) | ηρξατο: Γ 69. add *δε* | *αυτου*: D a i l q om | *πρωτον* cum antecedentibus conjungunt (ut et. ς Gb Sa Lu) ΜΑCDΕΗΚΔΠ al plu (14 ap solum Matthaeum, 8 ap Scriv) cop syr^{p} ... ς^{e} (et. Wtst Mtthaei al) cum seqq conjg ut GLΔ al mu c f i l q syr^{cu} et ^{sch} aeth ... ΒΜΥΓ al a (ap Iric) e nec ante nec post *πρωτ.* distingu ... b vg (et. 130^{lat}) om, item^{vid} Tert$^{marc\ 4,\ 22}$ („Cavete, inquit discipulis, a ferm. Phar." etc) Leif^{20} (Gall$^{6,\ 115}$) | *εαυτοις* (L al pauc *αυτοις*) ... 255. 435. Epiph^{680} (*μανιχ.* ^{68} *ως λεγει· προσεχετε απο*) om | *των φαρισαιων* (h. l. et. Epiph^{680} Tert$^{marc\ 4,\ 22}$ Leif^{20}): BL e post *υποκρισις* pon

2. *δε* cum ABCLXΓΔΑΠ unc^{a} al pler b c e f i l q cop syr^{sch} et P txt aeth Tert$^{marc\ 4,\ 22}$ ... D a syr^{cu} et P ^{mg} arm *γαρ* ... ℵ 13. 69. 239. 245. 346. al$^{8\ scri\ em}$ om | *συγκεκαλυμμ.* (DC^{3} *συνκεκ.*) cum ABC^{3}DLXΓΔΑΠ unc^{n} al pler ... ΗC* *κεκαλυμμ.* (:: ut Mt). Praeterea C* et ^{3} ieant cop *εστιν* anteponunt (:: ut Mt) | *ουκ αποκαλυφθ.* (it^{pler} vg *quod non revelatur*, a *quod non revelabitur*, e *quod non retegatur*): D *ου φανερωθησεται* (sed d *revelabitur*), item Tert$^{marc\ 4,\ 22}$ *non patefiet*

3. *ανθ ων οσα* usq *ακουσθησεται*: c *homo qui in tenebris locutus est in luce audietur* | *τη*: A om | *σκοτια*: DE*K al *-τεια* | *και ο προς το ους ελαλησατε*: syr^{hr} *et quod cuidam dixistis* | *ταμειοις*: ΝΑΓ 1. 33. al pauc *-μιοις*, ℵ al plus^{10} *ταμιειοις*

4. *μου* (et. Or $^{1,\ 290}$ Mcion epiph ^{214} et ^{233}, item Tert$^{marc\ 4,\ 22}$ sed *meis*

νόντων τὸ σῶμα καὶ μετὰ ταῦτα μὴ ἐχόντων περισσότερόν τι ποιῆσαι. 5 *ὑποδείξω δὲ ὑμῖν τίνα φοβηθῆτε· φοβήθητε τὸν μετὰ τὸ ἀποκτεῖναι ἔχοντα ἐξουσίαν ἐμβαλεῖν εἰς τὴν γέενναν. ναὶ λέγω ὑμῖν, τοῦτον φοβήθητε.* 6 *οὐχὶ πέντε στρουθία πωλοῦνται ἀσσαρίων δύο; καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐκ ἔστιν ἐπιλελησμένον ἐνώπιον τοῦ θεοῦ.* 7 *ἀλλὰ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς ὑμῶν πᾶσαι ἠρίθμηνται. μὴ φοβεῖσθε· πολλῶν στρουθίων διαφέρετε.* 8 *λέγω δὲ ὑμῖν, πᾶς*

---

fluctuat): x a om | *μη φοβ.* etc: Or^{1,296} *τοιουτον γαρ εστι το· μη φοβ. απο τ. αποκτειν. το σωμα, αυταις λεξεσιν υπο ματθαιου και λουκα ειρημενον.* | *αποκτεινοντων* c. NAEKLUVΓΔ al plus^{28}, item Gb Sz *αποκτεινοντων* c. DGHSXΔΠ al plus^{60} ... ς (= Gb Sz) *αποκτεινοντ.* cum B al mu (item in Or^{1,296} Epiph al editum), M *αποκταινοντ.* (Or^{4,231} *διοπερ ου φοβητεον υμιν απο των αποκτιννυντ. το σωμα* etc) | *και μετ. ταυτ. μη* (A om) *εχοντων*: D *την δε ψυχην μη δυναμενων αποκτειναι μηδε εχοντων*, item 157. omissis *μηδε εχοντ. περισσ. τι ποιησ.* (:: cf Mt) | *περισσοτερον* cum MBEGHLMSUVXΓΔΛ al plu Or^{1,296} et^{4,231} ... Gb′ Ln *περισσον* cum ADKRΠ al^{10} fere. Praeterea LX 33. 69. 346. post *τι* pon, 1. 131. post *ταυτα*

5. *φοβήθητε* (post *φοβηθῆτε*) cum ABLXΓΔΛΠ unc^{6} al pler it^{pler} vg cop syr^{cu} et^{P} et^{hr} arm aeth Or^{1,296} Tert$^{marc\ 4,28}$ (Mcion epiph^{313} et^{334} praeterit *και μετα ταυτ.* usq *τινα φοβηθ.*): MD 69. 157* al^{6} a syr^{sch} om | *εχοντα εξουσιαν* (Gb′) cum NABDKLRXΠ al^{20} fere it vg syr^{P} arm Or^{1,296}et^{297} Mcion$^{epiph\ 314}$ et (*εχ. την εξ.*)^{333} ... ς *εξουσ. εχοντ.* cum EG HMSUVΓΔΛ al plu aeth Tert$^{marc\ 4,28}$ | *εμβαλειν* (cf Iust$^{ap\ 1,19}$ *φοβηθητε δε τον μετα το αποθ. δυναμενον και ψυχ. και σωμ. εισ γεενν. εμβαλειν*): א wcant *εμβαλλειν* ... D al pauc Mcion$^{epiph\ 314}$et^{333} *βαλειν*. Item Thdot^{14} ap Clem^{902} *φοβηθητε γουν, λεγει, τον μετα θανατον δυναμενον και ψυχ. και σωμ. εισ γεενν. βαλειν*. Praeterea D (Thdot Iust) *βαλειν* post *γεενναν* pon | *την*: DR (Iust Thdot, vide ante) Or^{1,296}et^{297} Mcion^{epiph} bis om

6. Epiph de Mcione^{314} et^{333} *ουκ ειχε δε· ουχι πεντε στρουθ. ασσ. δυ. πωλουντ.* (333 *πωλειται*) *και εν εξ* usq *ενωπ. τ. θεου*, nec Tert^{4,28} ex vv. 6 et 7 affert quicquam. | *πωλουνται* cum NB 13. 69. 346. Epiph^{314} ... ς Ln *πωλειται* (A al mu -*τε*) cum ADLRXΓΔΛΠ unc^{6} al pler Or^{1,296} Epiph^{333} Cyr$^{luc\ 286}$ :: ut Mt (uno D discedente) | *ασσαρ. δυο*: syr cu *ασσαριον* (:: cf Mt)

7. *τησ κεφ. υμων πασαι* (et. Clem^{902} Or^{1,296} Cyr$^{luc\ 286}$): D *υμων πασαι τησ κεφαλ.* | *ηριθμηνται* (et. Or Cyr^{luc}, item Clem^{902} *αλλα και αι τριχ. τησ κεφ. υμων πασαι ηριθμημεναι, φησιν ο κυριοσ. ηριθμηνται δε και επι των γενεων* etc. Sed^{219} *αλλ αι μεν τριχεσ ηριθμηνται.*): D 40. 124. 259. *ηριθμημεναι εισιν* | *μη* sine *ουν* cum NADQXΓΔΛΠ unc^{6} al omn fere c e f q g$^{1.2}$ vg syr^{cu} et^{utr} et^{hr} arm aeth Or^{1,296} (:: ut Mt) | *φοβεισθε* (KX al mu -*ησθε*): D 435. Or^{1,296} *φοβη-*

ὃς ἂν ὁμολογήσῃ ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁμολογήσει ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ· 9 [146.2] ὁ δὲ ἀρνησάμενός με ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων ἀπαρνηθήσεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ. 10 [147.2] καὶ πᾶς ὃς ἐρεῖ λόγον εἰς τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ· τῷ δὲ εἰς τὸ ἅγιον πνεῦμα βλασφημήσαντι οὐκ ἀφεθήσεται. 11 [148.2] ὅταν

Mt 12, 32 Mc 3, 29

11 a Mt 10, 19 c Mc 13, 11

θητε | πολλων: 239. 241. al[15] a (*multo vos passeribus differtis*) πολλω ... D (syr[cu] et [sch] et[hr] aeth) arm add γαρ | διαφερετε: DVGKMII al plus[60] (a) e vg (et. tol, sed non am for fu em al) aeth add υμεισ :: ut Mt

8. δε (c e f i q vg etc): a b l sah aeth om | υμιν sine οτι et. Clem[595] (λεγω δε υμιν, πασ etc) Or[1, 296]: ND add οτι | αν: F al pauc Clem[595] εαν | ομολογηση cum NB[2]EFGHKLMQUVXΔΠ al plu (it vg *confessus fuerit*) Clem Or Bas[2, 24] (ex edd pler) ... AB[2]DRSΓΔ ομολογησει (:: Mt πασ ουν οστισ ομολογησει) | ομολογησει: FGHMVΔ al mu -γηση | εν αυτω (ff[2]·g[1]·i q am *in illo*, d *in eo*): Η 157. om εν. Habent (praegresso *confitebitur*) *illum* vel *eum* a b c e f l vg; item antea *me* (non *in me*) a b c e f ff[2]· l vg; contra d g[1]· i q am *in me* | των αγγελων: ℵ[2] (suppl[a]) 259. Mcion[epiph] et [tert] om. Cf Epiph[mare 214] et [334] αντι του· ομολογησει (Tert[marc] *confitebor* :: ut Mt) ενωπ. των αγγελ. του θεου ([334] om τ. θε. sed add εκεινοσ) ενωπ. ([334] om) του θεου λεγει. Item Tert[marc 4, 38] *coram deo*, item v. 9 *denegabitur coram deo.* | του θεου: syr[cu] *sanctis*

9. Versum om e syr[cod] | ενωπιον pri c. NBLΞΓΔΛ al pler Clem[595] Or[1, 296] Bas[2, 24] ... Ln εμπροσθεν (:: e Mt) c ADKQΠ al[20] fere | απαρνηθησεται (ℵ[2] -νησεται, D h[scr] αρνηθ.): X b απαρνησωμαι (*negabo*) καγω αυτον (:: cf Mt). Libere Clem[595] τον δε αρνησαμενον με εν. τ. α. απαρνησομαι αυτον εμπροσθ. τ. αγγ., item Or[2, 543] πεισεται το· καγω αυτον αρνησομαι. | ενωπιον: D al pauc Clem (vide ante) εμπροσθεν (D εμπρ., item ante) | τ. αγγ. τ. θεου: b *patre meo qui est in caelis* :: e Mt

10. οσ: D 76. 130. 254. add αν | ερει: a c d e *dixerit* (c *omnis quicunq*), b f l l q vg *dicit* | τω δε (Δ και ο, 262. και τω) usque βλασφημησαντι: D εισ δε το πνευμ. το αγιον (omisso βλασφημ.: Gl[u]) |. το αγιον (X 2P[e] om) πνευμα: 69. 124. 240. al pauc το πνευμ. το αγι. | βλασφημησαντι: ℵ Epiph[464] (θεοδοτιανοι) βλασφημουντι (a Lcif[230] *qui autem blasphemaverit* [Lcif add *in*] *spiritum sa.*, l *qui autem blasph. in spiritu sa.*, f vg *ei autem qui in spiritum sa. blasph.*): h[vid] c e ff[2]· i q Tert[marc 4, 28] *qui dixerit* (ff[2]· i q *in spiritu autem sa. qui dixerit*, e *qui autem dixer. in spiritu sa.*, b *qui autem in spiritu sa.* [*dixerit*], c *si quis autem in spiritu sa. dixerit*, Tert *illi autem qui dixerit in spiritum sa.*). Praeterea 225. 245. a e cop syr[cu] Epiph Tert Lcif ante εισ το pon | ουκ (e *tunc non*) αφεθησεται: GΔ al pauc (a b ff[2]· i l q) Epiph[464] add αυτω, item D c e aeth (Lcif[230]) add αυτω ουτε εν τω αιωνι τουτω ουτε εν τω μελλοντι (:: ex Mt)

δὲ εἰσφέρωσιν ὑμᾶς ἐπὶ τὰς συναγωγὰς καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, μὴ μεριμνήσητε πῶς ἢ τί ἀπολογήσησθε ἢ τί εἴπητε· 12 τὸ γὰρ ἅγιον πνεῦμα διδάξει ὑμᾶς ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἃ δεῖ εἰπεῖν.

13 [149. 10] Εἶπεν δέ τις ἐκ τοῦ ὄχλου αὐτῷ· διδάσκαλε, εἰπὲ τῷ ἀδελφῷ μου μερίσασθαι μετ' ἐμοῦ τὴν κληρονομίαν. 14 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· ἄνθρωπε, τίς με κατέστησεν κριτὴν ἢ μεριστὴν ἐφ' ὑμᾶς; 15 εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς· ὁρᾶτε καὶ φυλάσσεσθε ἀπὸ πά-

11. *εισφερωσιν* (Schu „bene") cum ℵBLX 1. 16. 33. 64. 121. 124. 131. 157. 239. i[cant] e f i l (ff[2·] g[1·2·] e sil) vg (hi Latt *inducent*), item sah cop ... ς Ln *προσφερωσιν* (ℵ*A al aliq -ρουσιν) cum AQRΓΔΛΠ unc[9] al pler a d (hi duo *adducent*; c *perducent*) Bas[eth 284] ... Ti *φερωσιν* cum D b q (hi duo *ducent*) Clem[595] Or[1, 295] Cyr[hr 255] | *επι* cum ABLQX ΓΔΛΠ unc[9] al pler a c d (hi[3] *ad synagogas*) Or[1, 295] Bas[eth] Cyr[hr] ... ℵD R 1. 69. 124. 218. 253. 254. 346. Clem[595] *εισ*. Item b f l q *in synagogis et ad* (l om), e (ff[2·] g[1·2·]?) vg *in synagogas et ad* (i *et ad* omissis *in synagog.*) :: offendit *εισφερ. επι*: hinc qui *εισ* quam *επι* retinere maluerunt, dederunt *εισφερ. εισ* vel *φερωσιν εισ*, qui vero *επι* maluerunt, *προσφερ. επι* substituerunt | *μεριμνησητε* cum ℵBLQRX 1. 13. 33. 69. al[10] fere Or[1, 295] Cyr[hr 255] ... ς Ln Ti *μεριμνατε* cum AΓΔ ΛΠ unc[9] al pler Bas[eth 284]; item D[gr] Clem[595] *προμεριμνατε* :: Mc *προμεριμνατε*, Mt *μεριμνησητε* | *πως η τι* cum ℵABLQRXΓΔΛΠ unc[9] al omn fere f g[2·] (*qualiter aut respondeatis* sine *τι*) vg cop[edd] syr[P] et[hr] arm Bas[eth 284] ... D 157. a b c e ff[2·] i l q syr[cu] et[sch] aeth Clem[595] Or [1, 295] Cyr[hr 255] om *η τι*. Pro *πως η τι απολ. η τι ειπ.* sah *τι ειπητε*, *πως απολογ.*, tol cop[ds] *πως η τι ειπ.*, cop[petr4] *πως η τι απολογ.*

12. *διδαξει*: AL al pauc *-ξη* | *εν αυτη* (c ff[2·] sah cop *illa*) *τη ωρα* (:: cf Mt et Mc *εν εκεινη τη ωρα*) et. Clem[595] Bas[eth 284] Cyr[hr 255] Tert[mare 4, 28]: 33. Or[1, 295] om

13. *αυτω* post *εκ τ. οχλου* cum ℵBFLQ 33. ... ς Ln Ti ante *εκ* cum ADR ΧΓΔΛΠ unc[8] al pler am for sah cop syr[P] arm Bas[eth 303] ... a c e f q vg syr[cu] et[sch] aeth ante *τισ*, b ff[2·] i l plane om (m[99] *ait quidam de turba ad Iesum*) | *ειπε* cum ℵABLQR rell omn: D *ειπον* | *τ. κληρονομιαν*: syr[cu] *terram et hereditatem*

14. o *δε* (m[99] *dixit autem illi Iesus*): R add *ις* | *κριτην* cum ℵBDL 1. 13. 33. 131. 239. 346. sah (ipsum verbum *κριτησ* servat) (it vg Tert[mare 4, 28] *iudicem*, quod et *κριτ.* et *δικαστ.* reddit) ... ς Ti *δικαστην* cum AQRXΓΔΛΠ unc[9] al pler Bas[eth 303] :: non incredibile est hanc lectionem ex Act 7, 27. 35 (Exod 2, 14) *τισ σε κατεστ. αρχοντ. κ. δικαστην εφ ημων* fluxisse | *η μεριστην*: D 28. 33. c syr[cu] Tert[mare 4, 28] om (item a? sed potius *iudicem super vos aut divisorem* vdtr habere) ... 69. 157. *η* (157. *και*) *δικαστην* (157. pro *κριτην* habet *αρχοντα*) | *εφ υμασ* (ℵ[c]): ℵ* *εφ υμων*

15. *προσ αυτουσ*: syr[cu] *ad turbas*, syr[sch] *ad discipulos*; sah add *Iesus* | *φυλασσεσθε* (syr[cu] et[sch] om *και φυλ.*, item sah pro *ορ. κ. φυλ.* nil

σης πλεονεξίας, ὅτι οὐκ ἐν τῷ περισσεύειν τινὶ ἡ ζωὴ αὐτοῦ ἐστὶν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ. 16 *Εἶπεν δὲ παραβολὴν πρὸς αὐτοὺς λέγων· ἀνθρώπου τινὸς πλουσίου εὐφόρησεν ἡ χώρα.* 17 *καὶ διελογίζετο ἐν ἑαυτῷ λέγων· τί ποιήσω, ὅτι οὐκ ἔχω ποῦ συνάξω τοὺς καρπούς μου;* 18 *καὶ εἶπεν· τοῦτο ποιήσω· καθελῶ μου τὰς ἀποθήκας καὶ μείζονας οἰκοδομήσω, καὶ συνάξω ἐκεῖ πάντα τὰ γενή-*
(Sir 11, 29) *ματά μου καὶ τὰ ἀγαθά μου,* 19 *καὶ ἐρῶ τῇ ψυχῇ μου· ψυχή, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη πολλά· ἀναπαύου, φάγε, πίε,*

---

nisi *date cor vestrum*): ℵ 157. *φυλαξασθε* | *πασης* (Gb″) cum ℵABDK LMQRT^{wol}UXΠ al^{40} fere it vg sah cop syr^{cu} et^{utr} arm aeth Clem^{strs} Bas$^{eth\,200}$ Antiochhom^{o} ... ς *της* cum ΕFGHSVΓΔΛ al plu | q (L om) *ζωη αυτου* cum ℵABFKLQRT^{wol}UXΔΛΠ al plu it vg etc Bas^{eth} Cyr$^{luc\,200}$ Antioch. Cf et. Clem^{strs} *οτι ουκ εν τω περισσευειν τινα (τινι?) τα υπαρχ. εστιν η ζωη αυτου* ... ΕGHMSVΓ al plus^{60} *η ζωη αυτω* ... D syr^{cu} et^{sch} om *αυτ.* | *εστιν*: D e (Clem vide ante) ante *η ζωη* pon; ℵ* al pauc ante *εν τω*, n^{2} 28. post *εκ τ. υπαρχ. αυτω* ... ℵn^{2} (utroq enim loco erasum est) 157. g^{ser} al pauc om plane | *αυτω* cum ℵ^{c}BDF QRT^{wol} al^{20} fere Bas^{eth} Cyr^{luc} Antioch ... ς *αυτου* cum ℵ*ALΧΓΔΛΠ unc^{9} al plu

16. *δε* (116. 157. 209. 239. 245. al pauc m^{92} add *και*): K *ουν* | *παραβολ. προσ αυτουσ*: D sah *πρ. αυτ. παρ.* (m *dix. autem ad illos similitudinem*) | *ευφορησεν* cum ΝBEFHMQRT^{wol}UVXA al plu Bas$^{eth\,200}$ et$^{cdd\,2,42}$ ... Ln *ηυφορησεν* cum ADGKLΓΔΠ al mu Bas^{2,42ed} (:: cf Mt 3, 17. 12, 18. 17, 5. Lc 3, 22 etc)

17. *εν εαυτω* (et. Bas$^{eth\,200}$; sed ^{2,42} *καθ εαυτον*): BL* *εν αυτω* | *που συναξω*: A 13. 69. 131. 346. *π. συναξει*

18. *και* (a add *cogitans*) *ειπεν· τουτ. ποιησω*: syr^{cu} om | *μειζον. οικοδομ.* (ℵ^{c}; ℵ* *ανοικοδομ.*, Or$^{int\,2,265}$ *reaedificabo*), Or^{2,230} Eus^{ps} ap Mai ^{95}, *maiora aedificabo* a f Or$^{int\,2,265}$ (*mai. reaed.*) et^{276} ... D e *ποιησω αυτασ μειζονασ*, item b c ff$^{2\cdot}$ i l vg *maiora faciam*, m^{92} q *maiora faciam ea* | *και συναξ. εκει*: D 157. it (et. m^{92}) vg *κακει* (157. *και εκει*) *συναξω* | *τα γεννηματα* (et. ς Gb Sz) cum ℵ*ADQΓΔΛΠ unc^{8} al longe plu Bas$^{eth\,200}$; item ς^{e} *τα γεννηματα* cum K al vix mu; b f ff$^{2\cdot}$ i l q vg *quae nata sunt mihi*, a c d e m *fructus meos*, item syr^{cu} et^{utr}, item ?syr^{hr}... ℵ^{a} (sed om *παντα* quod praecedit) et^{c}BLT^{wol}X al^{10} sah cop arm aeth *τον σιτον* | *μου* sec cum ℵ*et^{a}et^{c}ADQXΓΔΛΠ unc^{9} al omn fere it vg rell Bas^{eth} ... BLT^{wol} 1. 118. 131. 157. (sunt ex ^{10} qui *τον σιτον*) arm om | *και* (arm add *παντ.*) *τα* (T^{wol} om) *αγαθ. μου* cum ℵ^{a}et^{c}ABLQT^{wol}ΧΓΔΛΠ unc^{9} al pler (sed Π w^{cant} ante *κ. τα. γεν. μου* pon) f (g$^{1\cdot\,2\cdot}$?) vg syr^{utr} et^{hr} sah cop arm aeth Bas$^{eth\,200}$ ... ℵ*D 56. 130. 131. 435. a b c e ff$^{2\cdot}$ i l m^{92} q syr^{cu} Amb om

19. *ψυχή* (f g$^{2\cdot}$ q vg, et. Or$^{2,230\,bis}$): syr^{cu} *ecce* ... a b c e ff$^{2\cdot}$ i l m^{92} om | *πολλα* pri: Or$^{2,230\,bis}$ et^{297} om | *κειμενα* (f g$^{2\cdot}$ q vg *posita*): 235.

εὐφραίνου. 20 εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ Θεός· ἄφρων, ταύτῃ τῇ νυκτὶ τὴν ψυχήν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ· ἃ δὲ ἡτοίμασας, τίνι ἔσται; 21 οὕτως ὁ θησαυρίζων αὐτῷ καὶ μὴ εἰς Θεὸν πλουτῶν.

22 [150.5] Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· διὰ τοῦτο ὑμῖν λέγω, μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ τί φάγητε, μηδὲ τῷ σώματι τί ἐνδύ- Mt 6, 25–33

6p° Clem^{246} et^{587} Bas^{2,48} (noñ item $^{6th\ 269}$) *αποκειμενα*, item Or^{int2}, ^{265} et^{378} *reposita* ... sah syr^{cu} Clem^{587} add *σοι* ... 10p° ff$^{2\cdot}$ i l m^{92} om (Bas^{2,48} om *εως ετ. πολλ.*) | *αναπαυου*: 36. Clem^{246} et^{587} cat^{ox101} om ... 433. *αναστα ουν*. Ista omnia: *κειμενα* usq *πιε*, om D a b c e i Leo, item *αναπαυ. φαγε πιε* om ff$^{2\cdot}$ m^{92} | *ευφραινου* (69. syr^{cu} arm aeth Or^{int} bis praem *και*): a b d ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot vid}$ g$^{2\cdot}$ i l m q vg Aug^{semel} Leo *epulare* (idque ff$^{2\cdot}$ ante *in annos multos* pon); c e Aug^{semel} *iucundare* (c Aug *ioc.*)

20. *ο* (T^{wol} om) *θεος*: A *ο κυριος*, item Cyp^{223} (non item^{210} et^{241}) | *αφρων* (et. ς^{c} 1624.) cum NABDEGHLQT^{wol}XΔΛ al permu ... ς (item ς^{e} 1633 etc) Gb Sz *αφρον* cum KMSUVΠ al plu (item editum Clem^{587} et^{578} Or^{3,229sq} et alib Ath^{2,223} Bas^{2,48}, non item Antioch$^{hom\ 13}$) | *νυκτι*: Antioch$^{hom\ 13}$ add *οι αγγελοι* | *την ψυχ. σου* (h. l. et. Clem^{587} Or^{3,207} et^{4,296} et$^{int\ 4,\ 478}$ Bas^{2,48} Antioch$^{hom\ 13}$, item Tert$^{marc\ 4,\ 28}$ sine *απο σου*): D c i sah cop aeth Or^{3,229sq} et^{4,304} Ir$^{int\ 202}$ Cyp^{201} et^{241} et^{223} post *απαιτ.* pon (libere Clem^{578} *οτι τη νυκτ. ταυτη απαιτουσι σου την ψυχ.*), item 69. i Antioch$^{hom\ 9}$ Or$^{int\ 4,\ 478}$ et$^{2,\ 378}$ post *απο σου* | *απαιτουσιν* cum NADXΓΔΠ unc^{8} (hiat F) al omn fere Clem^{587} et^{578} Or^{ubique} Bas^{2,48} Antioch$^{hom\ 9}$ et^{13}, item it^{pl} (et. m) vg Or$^{int\ 4,\ 478}$ *repetunt* vel *repetent*, a *reposcunt*, Tert^{marc} *reposcent*, Ir$^{int\ 202}$ *exposculabunt*, c Cyp^{tor} *expostulatur* (e Or$^{int\ 2,\ 378}$ *auferetur*) ... BLQT^{wol} 33. d *αιτουσιν* (d *petunt*) | *α δε* (et. Clem^{587} Or^{3,229sq} et^{297} Bas^{2,48} et$^{regg\ 421}$ Antioch hom^{9} Ir$^{int\ 202}$): D c e i l Cyp^{ter} *α ουν* | *τινι* et. ff$^{2\cdot}$ i Clem^{587} Or^{bis} Ath ^{1,260} et$^{2,\ 223}$ Bas^{2,48} et$^{regg\ 421}$ Antioch$^{hom\ 13}$ ... D Clem^{246} Antioch$^{hom\ 9}$ *τινος*, item *cuius* it^{pler} (et. m) vg Ir^{int} Tert^{marc} Cyp

21. Versum om D a b | *αυτω* cum N^{c}BL 44^{ev} (sed L *εν αυτω*) ... ς Ln Ti *εαυτω* cum N^{c}AQT^{wol}XΓΔΠ unc^{8} al pler (sed F^{r} al pauc Antioch^{13} *εν εαυτω*). Post *πλουτων* K^{mg}F^{mg}G^{mg}HUV^{mg}ΓΔ al^{60} ac plures add (multi rubro) *ταυτα λεγων εφωνει· ο εχων ωτα ακουειν ακουετω* (G^{mg} al non plene adscripta habent)

22. *αυτου* cum NADLQT^{wol}XΓΔΠ unc^{8} al omn it^{pler} vg etc (T^{wol} *πρ. αυτους μαθητ. αυτου*): B c e om, hinc Ln [*αυτ.*] | *υμιν λεγω* cum AQ T^{wol}ΓΔΠ unc^{8} al plu a b c e syr^{utr} arm ... NBDLX al plus^{20} f l q (ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ ut vdtr; i vero om *δια τουτ. υμιν λεγ.*) vg sah cop syr^{cu} aeth *λεγω υμιν* (:: ut Mt lectione non fluct, nec aliter solet dici) | *τη ψυχη* sine *υμ.* cum NABDLQ al^{10} fere b c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ i l q am fu for em tol syr^{P} arm Amb$^{luc\ 1439}$ ... ς (sed Gb^{00}) add *υμων* (:: ex Mt) cum T^{wol}XΓΔΠ unc^{8} al pler a e g$^{2\cdot}$ vg^{ed} syr^{cu} et^{sch} sah cop aeth Clem ^{231} et^{579} (utroq enim loc pergit cum Lc *η γαρ ψυχη*, non *ουχι η* cum

σησθε. 23 ἡ ψυχὴ πλεῖόν ἐστιν τῆς τροφῆς καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐν-
δύματος. 24 κατανοήσατε τοὺς κόρακας, ὅτι οὔτε σπείρουσιν οὔτε
θερίζουσιν, οἷς οὐκ ἔστιν ταμεῖον οὐδὲ ἀποθήκη, καὶ ὁ θεὸς τρέφει
αὐτούς· πόσῳ μᾶλλον ὑμεῖς διαφέρετε τῶν πετεινῶν. 25 τίς δὲ ἐξ
ὑμῶν μεριμνῶν δύναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν;
26 εἰ οὖν οὐδὲ ἐλάχιστον δύνασθε, τί περὶ τῶν λοιπῶν μεριμνᾶτε;
27 κατανοήσατε τὰ κρίνα, πῶς αὔξει· οὔτε κοπιᾷ οὔτε νήθει· λέγω δὲ

Mt) Ath$^{1,\text{edit}}$ | σωματος: $\aleph^{\text{corr}}$ it^{vel} al^{20} fere a mah cop syr^{sch} aeth Clem^{221} (non item^{codd} nec Ath) add νμων (:: ex Mt), hinc Ln [νμ.]

23. η ψυχη c. ΑΕGΗΚQUVΓΔΔΠ al plu a f ff^{2} i q g$^{1.2.\text{vid}}$ vg syr^{p} txt1 ... ΝΒDLΜΣΧ al^{25} fere b c e cop syr^{cu} et^{sch} (et P γαρ c.^{a}) arm aeth Clem^{221} et^{codd} η γαρ ψυχ-, hinc Ln η [γαρ] ψυχ. Item T^{vel} mah οτι η ψυχη, 61. 243. 254. 299. al plus^{25} l syr^{p} $^{\text{mg cod}}$ ουχι η ψυχ. (:: ut Mt) | πλειον: D πλειον, 11. 18. 237. al^{25} fere Clem^{bis} πλειων | τησ τροφησ (s τρυφ.): A του σωματος

24. τουσ κορακασ (et. Clem^{221} Tert$^{\text{marc4, 39}}$. Item Eus$^{\text{luc}177}$ πασα δε του λογυ. λεγων ο κυριοσ· κατανοησ. τ. κορακασ, πλειον τι εμφανεσ· τουσ μεν γαρ σπειρολογους των πτηνων στειροτερα εστιν τροφη, τουσ δε σαρκοβοροις, ωσπερ οι κορακεσ, δυσχερεστερα): D e l τα κετεινα του ουρανου, f volatilia, for volucres :: cf Mt | ουτε σκ. ουτε θερ. cum ΝDLQ e ... ς Ln ου σκ. ουδε (ℵ 48^{cv} ου, T^{vel} ουγε) θερ. cum ΑΒΧΓΔΑΠ unc^{9} al pler it (exc e) vg reli Clem^{221} :: at ita Mt lectione tantum non fluct | σπειρουσιν: A -φουσιν | ταμειον (-μειον ΑΒDLQΧ ΓΔΑΠ etc; ℵ -μιον): ΜΡU al^{20} fere Clem^{221} ταμιειον | ταμ. ουδε: D ουτε ταμ. ουτε | αυτουσ: D 69. 253. 346. αυτα (D antea τα πετειν. τ. ουρ.) | ποσω μαλλον: D e e ff^{2} i l mt ουχι, Clem^{221} ουχ (:: cf Mt), sah om (pergens νμεισ δε)

25. μεριμνων cum ΝABLQT^{vel}ΧΓΔΑΠ unc^{9} al omn fere it^{omn} (sed e post δυναται pon) vg syr^{cu} et^{mtr} sah cop arm aeth Eus$^{\text{luc}177}$ ... Ti om cum D 64^{c} 225. (Tert$^{\text{spectac}26}$ libere respicit ad ista verba Christi: *„sic et tragoedos cothurnis extulit*, (diabolus) *quia nemo potest adiicere cubitum unum ad staturam suam, mendacem facere vult Christum*) :: in Mt non fluct | επι την ηλικ. αυτου: it^{pl} vg sah cop syr^{cu} et^{mtr} etc *ad staturam suam*: d *ad aetatem suam*, e *ad statum aetatis suae*, b q *ad statum suum* | προσθειναι (ΝΗΧΓΑ al mu -θηναι): Ti pon post επι τ. ηλ. αυτ. cum B (:: non item Mt) | πηχυν sine ενα cum $\aleph^{\text{a}}$BD i l sah cop ... ς Ln add ενα (:: ut Mt) cum $\aleph^{\text{a}}$ALQT^{vel}ΧΓΔΑΠ unc^{9} al omn^{vid} it^{pler} vg syr^{omn} arm aeth Eus$^{\text{luc}177}$

26. ει ουν usq δυνασθε, τι περι τ. λοιπ. (f q g$^{1.2.\text{vid}}$ vg): D a b c e ff^{2} i l nil nisi *et* (ff^{2} om) *de ceteris quid* (e om *quid*) | ουν: syr^{cu} et^{sch} δε ... Χ sah om | ουδε cum ΝBLQT^{vel} 1. 33. 131. 157. c^{acr} ... ς Ti ουτε cum ΑΧΓΔΑΠ unc^{9} al pler Eus$^{\text{luc}177}$ | ελαχιστον: $\aleph^{\text{a}}$ add χ^{ι} ($\aleph^{\text{c}}$ om)

27. τα κρινα (f ff^{2} l q vg): Χ al plus^{10} a b c e i syr^{cu} add του αγρου ::

ὑμῖν, οὐδὲ Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἓν τούτων. 28 εἰ δὲ ἐν ἀγρῷ τὸν χόρτον ὄντα σήμερον καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον ὁ Θεὸς οὕτως ἀμφιέζει, πόσῳ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι. 29 καὶ ὑμεῖς μὴ ζητεῖτε τί φάγητε καὶ τί πίητε, καὶ μὴ μετεωρίζεσθε· 30 ταῦτα γὰρ πάντα τὰ ἔθνη τοῦ κόσμου ἐπι-

---

ex Mt | *πως ουτε νηθει ουτε υφαιν.* (*quomodo non texunt neque nent*) a) c. D a syr^{cu} Clem^{221} (*κατανοησατε, λεγων, τα κρινα, πως ουτε νηθει ουτε υφαινει· λεγω δε υμιν οτι ουδε σολ. περιεβαλ. ως εν τουτων*) Tert marc$^{4, 39}$ (omnino sic vdtr ex his: „cuius et lilia et foenum non texunt nec nent, et tamen vestiuntur ab ipso") ... ς Ln *πως αυξανει* (F *-νουσιν*)· *ου κοπια* (F *-ιωσιν*) *ουδε νηθει* (F *-θουσιν*) cum NABLQT^{wo}I XΓΔΑΠ unc^{9} al omn^{vid} f q g$^{1\cdot 2\cdot}$ vid vg (item it^{6}, sed c *quom. crescunt, non nent neque texunt*; e vero post *crescunt* add *et florescunt*; b ff$^{2\cdot}$ i l post *νηθει* add *neque texunt* i. e. *ουτ. υφαιν.*) sah cop syr^{utr} arm aeth :: at ita Mt | *λεγω δε*: 18. a ff$^{2\cdot}$ i l sah om *δε* | *ουδε* cum BEFGHKQS T^{wo}IUVΓΔΑΠ al plu a (g$^{1\cdot 2\cdot}$?) vg arm aeth ... NADLMX al^{30} fere b c e f ff$^{2\cdot}$ i l q (sah cop) syr^{cu} et ^{utr} Clem^{221} *οτι ουδε*, hinc Ln [*οτι*] *ουδε* :: ut Mt | *περιεβαλετο* (c e *amictus est*, a^{vid} *amictus erat*, d *indutus est*): x al mu *-λλετο* (it^{plu} vg *vestiebatur*)

28. *ει δε* etc: b q *aut videte fenum*, *quod* (q *quomodo*); similiter aeth *ecce videte* etc, quemadmodum T^{wo}I *ἴδε*, 440. *ἴδε* pro *ει δε* | *εν αγρω* cum NABLMQT^{wo}UA 33. 106. 157. 254. 48^{ev} e^{ecr} g^{ecr} Clem^{221} ... ς *εν τω αγρ.* cum EKSVΓΔΠ al plu sah cop arm; idque ante *τον χορτ.* cum NBL 157. ... ς ante *σημερ. οντα* (Λ 262. *ουτ. ση.*) cum ESVΓΔΑ al plu, item Ln inter *σημ.* et *ουτ.* c. AKMQT^{wo}UΠ al^{18} b c f g$^{1\cdot}$ i l q am for fu tol mt (al; item ff$^{2\cdot}$ *hodie est in agrum*, vg^{ed} *hod. est in agro*) Clem ... DG^{suppl}HX al^{35} e aeth *του αγρου* (post *τον χορτον*, sed ex his 69. 106. 209. 346. [syr^{cu} vide post] *του αγρου σημερ. εν* [*τω*] *αγρω ουτ.*) :: ut Mt | *οντα σημερον* cum NBLA 262. e (*quod est hodie*) sah cop ... ς *σημ. ουτ.* cum DEG^{suppl}HSVXΓΔ al plu ff$^{2\cdot}$ vg^{ed} etc, item Ln interpositis *εν* (KΠ etc *εν τω*) *αγρω* cum AKMQT^{wo}UΠ etc (vide ante) | *αυριον*: syr^{cu} add *arescit* (*faenum agrorum quod hodie est in agris et cras arescit et mittitur in clibanum*) | *αμφιεζει* (E *-ιαζει*, ita Ln) c. (E) DLT^{wo}I ... ς *αμφιεννυσι* (:: ut Mt lectione non fluct) cum NAQXΓΔΑΠ unc rell al omn^{vid} (:: cf Steph. Thes. sub *αμφιαζω* ex Cram. Anecd. Ox. 2, 338 *το μεν αμφιεζω εστι κοινως, το δε αμφιαζω δωρικον, ωσπερ το υποπιεζω και υποπιαζω*). De Mcione Epiph^{514} et^{224} *ουκ εχει το· ο θεος αμφιεννυσι τον χορτον.*

29. *και τι* cum NBLQT^{wo}I al plus^{23} e cop^{wi} et petr^{4} syr^{cu} et^{sch} Bas$^{eth\ 2vs}$ ... ς Ln *η τι* (:: ut Mt) cum ADXΓΔΑΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg sah cop ^{schw} ex d^{z} syr^{p} arm aeth Clem^{221} Ath$^{1, 668}$ | *κ. μη μετεωριζ.*: syr^{cu} *et quomodo operiemini* (:: ut Mt) insuperque add *et occupati critis in his*

30. *ταυτ. γαρ παντα*: 1. 131. y^{ecr} *παντ. γ. ταυτ.* (:: ex Mt) ... b i l q om *παντ.* | *του κοσμου* (r post *επιζητ.* pon): 40. 68. al plus^{10} l om

ζητοῦσιν· ὑμῶν δὲ ὁ πατὴρ οἶδεν ὅτι χρῄζετε τούτων. 31 πλὴν ζητεῖτε τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, καὶ ταῦτα προστεθήσεται ὑμῖν. 32 [151.16] Μὴ φοβοῦ, τὸ μικρὸν ποίμνιον· ὅτι εὐδόκησεν ὁ πατὴρ
23 a Mt 6, 19–21 ὑμῶν δοῦναι ὑμῖν τὴν βασιλείαν. 33 [152.2] Πωλήσατε τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν καὶ δότε ἐλεημοσύνην· [152.5] ποιήσατε ἑαυτοῖς βαλλάντια μὴ παλαιούμενα, θησαυρὸν ἀνέκλειπτον ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ὅπου κλέπτης οὐκ ἐγγίζει οὐδὲ σὴς διαφθείρει. 34 ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θη-

:: ut Mt | επιζητουσιν cum ℵBLT^{wo}X 13. 33. 69. 124. 346. ... ς Ln επιζητει cum AQΓΔΛΠ unc^{s} al pler Bas$^{eth^{276}}$ Ath^{1,663}; item D Clem^{222} ζητει. Similiter it^{pl} vg Tert^{marc4,29} *quaerunt*; contra ff^{2}· l *inquirunt*, f Tert^{orat8} *requirunt* | υμων δε etc (sah *pater vester enim*): D a b c e i l (f q) aeth Clem^{579} (et^{222} φησιν ο πατ. υμων) Tert^{marc4,29} οιδεν γαρ (f q Tert *autem*) ο πατηρ υμων (Tert om υμ. Addit Tert: „prius quaeram quem patrem intelligi velit Christus.") | τουτων: x al plus^{10} a b f arm aeth Clem^{579} Ath^{1,663} add απαντων :: e Mt. Cf et. Epiph$^{marc^{334}}$ υμων δε ο πατ. οιδεν οτι χρηζετε τουτων των σαρκικων (antea^{314} post τουτων pergitur των σαρκικων δη. In ἐλέγχ. vero λβ′ rursus: οιδεν ο πατηρ οτι χρηζουσιν οι μαθηται των σαρκικων χρειων και προνοει τοιουτων.)

31. πλην ζητειτε: D a Epiph$^{marc^{314}}$ ζητειτε δε (Epiph^{334} om δε). Praeterea 13. 28. 69. 124. 131. 346. i vg^{cle} arm^{usc} Ath^{1,663} add πρωτον (:: Mt ζητ. δε πρωτ.) | αυτου (Gb″) cum ℵBD$^{gr^{s}}$L a c sah cop (male cop^{wi} *eius* et *dei* conjg) aeth ar^{e} Ath^{1,663} ... ς του θεου (:: ut Mt) cum AD^{2}Q$^{T^{wo}}$IΓΔΛΠ unc^{s} al omn^{vid} d it^{pl} vg syr^{cu} et^{utr} Clem^{222} Mcion^{tert4,29} et epiph$^{314.334}$. Praeterea vg^{cle} (cdd certe pler contra stant, cf Sanftl) arm^{usc} aeth add *et iustitiam eius* :: e Mt | ταυτα (Δ αυτα) sine additam (Gb″) cum ℵ*BEHLQSVΔΔ al plus^{20} a e sah syr^{cu} (et^{p} txt) arm^{ed} Tert^{marc4,29} ... ς add παντα (:: ut Mt), Ln [παντ.] cum ℵ^{a}ADG^{suppl}KMT^{wo}UXΓΠ al plu b c f ff^{2}· g$^{1.2}$· i l q vg cop syr ^{sch} et^{p} c.* arm^{mss} aeth Epiph$^{marc^{314}}$ et^{334} (et. in ἐλέγχ. λγ′ δια προστιθησι παντα τα ενταυθα οντα αυτου) Ath^{1,663} Amb$^{luc^{1441}}$

32. ευδοκησεν (D praem εν αυτω): Dᶜ carp al mu Ath^{2,523} Bas$^{regg^{448}}$ et$^{bapt^{630}}$ et^{656} Cyr^{4,648} ηυδοκ. Sic e: *nolite metuere pusillum gregem* (eadem i), *in quo bene sensit pater vester dare* etc | ο πατ. υμων: ℵ υμων ο πατηρ ... Mcion ap Epiph^{314} et^{335} om υμων (αντι του· ο πατ. υμων, ο πατηρ ειχεν) | δουναι: v tisch^{44} 108. 433. b^{scr} al pauc praem του | υμων (om et. Cyr^{4,648}; contra Bas$^{regg^{448}}$ et$^{bapt^{630.656}}$ add ο ουρανιος) et υμιν: G^{suppl} al pauc ημων (et. cop^{dz}) et ημιν

33. εαυτοις: Δ αυτοις (c^{scr} εν αυτοις) | βαλλαντια (Gb″) cum ℵABDR KQT^{wo}UVXΔΠ al permu ... ς βαλαντ. cum G^{suppl}HLMSΓΔ al plu | ανεκλειπτον (ℵQX al -λιπτον, L -λιπον): D ανεγλιπτον | διαφθειρει (G^{suppl}Δ al pauc -ρη): Dᶜ^{r}Δᶜ^{r} -φθειρει

34. υμων: G^{suppl} al pauc ημων, e l 130^{lat} *tuus* | εκει και η (T^{wo}Δ om) καρδ. υμων (G^{suppl} al pauc ημ., 130^{lat} *tuum*) εσται (LΔ al pauc i

σαυρὸσ ὑμῶν, ἐκεῖ καὶ ἡ καρδία ὑμῶν ἔσται. 35 [154.10] Ἔστωσαν ὑμῶν αἱ ὀσφύεσ περιεζωσμέναι καὶ οἱ λύχνοι καιόμενοι· 36 καὶ ὑμεῖσ ὅμοιοι ἀνθρώποισ προσδεχομένοισ τὸν κύριον ἑαυτῶν, πότε ἀναλύσῃ ἐκ τῶν γάμων, ἵνα ἐλθόντοσ καὶ κρούσαντοσ εὐθέωσ ἀνοίξωσιν αὐτῷ. 37 [155.5] μακάριοι οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι, οὓσ ἐλθὼν ὁ κύριοσ εὑρήσει γρηγοροῦντασ· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι περιζώσεται καὶ ἀνακλινεῖ αὐτοὺσ καὶ παρελθὼν διακονήσει αὐτοῖσ. 38 κἂν ἐν τῇ δευτέρᾳ, κἂν ἐν τῇ τρίτῃ φυλακῇ ἔλθῃ καὶ εὕρῃ οὕτωσ, μακά-

---

εστιν): D a b c f l εκει εσται και η καρδια υμων (D^{gr*} ημων, c l *tuum*)

35. εστωσαν: D εστω, pergens υμων η οσφυσ περιεζωσμενη | υμων (G^{suppl} ημ.) αι οσφυεσ (P-υαισ, Γc^{scr}-υαι) cum ℵB(D)EG^{suppl}HLMPSU VXΓΛΛ al pler Clem^{218} Cyr^{ador108} Bas^{eth246} Dam^{2,728} ... Ln αι οσφυ. υμων cum AKQΠ al mu it vg Or^{2,816} Const^{7,31,2} Bas^{eth2,165} Cyr^{cat102} (et^{luc}) Antioch^{1234} Ir^{int278} et^{282} | καιομενοι: 130. c vg^{ed} Cyp^{203} (non item^{266} et^{293} ot^{307}) add εν ταισ χερσιν υμων

36. υμεισ: G^{suppl} ημεισ | Λ προσδεχόμενοι | εαυτων et. Or$^{cat\ ox104}$ Const^{7,31,2} Bas^{eth246} et^{2,165} Cyr^{luc302} Antioch^{1234} Dam^{2,728} ... D 1. 13. 33. 69. al mu Clem^{218} Or^{2,816} Meth^{5,2} (Gall^{3,699}) αυτων | αναλυση cum ℵABDEHLMPQSUVΛΠ al permu Meth^{699} ... ς -σει cum GKX ΓΛ al plu Clem^{218} (οτε αναλυσει) Bas^{eth246} et^{2,165} Antioch Dam (Const ποτε ηξει) | κρουσαντοσ (et. Or$^{cat\ ox}$): Λ 251. add αυτου. Libere Meth ινα ελθοντι κ. κρουσαντι αυτω ευθ. ανοιξωσιν | D ανυξουσιν | αυτω: Γ 28. αυτον

37. μακαριοι οι: Λ om οι | ελθων ο κυριοσ et. Clem^{218} Eus^{luc180} Bas^{eth247} Antioch^{1234} Dam^{2,728} Ir^{int282} (*beatus servus ille, quem quum venerit dominus eius*) ... LQ 33. ο κυρ. ελθ. | ευρησει (d q Ir^{int334} *inveniet*): D^{gr} Clem (εγρηγοροτασ ευρη) ευρη, item it^{pler} vg Ir^{int282} *invenerit* | και παρελθ. διακον. αυτοισ et. Ir^{int334} Meth^{699} Eus^{luc179} Bas^{eth247} Antioch Dam: ℵ* om (suppl^{a})

38. καν εν τη δευτ. καν (T^{woi} και) εν τη τριτ. φυλ. ελθ. κ. ευρ. ουτ. (Cyr add ποιουντασ) c. ℵBLT^{woi}X 33. 131. Cyr^{luc302} sah (*et si venerit in sec. vig. vel in tertia*, postea ποιουντασ ουτωσ) syr^{sch} (*et si in vigil. sec. aut tertia venerit* etc) aeth, similiter arm (et. Meth^{699} καν τη δευτερα καν τη τριτη φυλακη, μακαριοι εστε); item 1. 118. 209. praemissis his: και εαν ελθη τη εσπερινη φυλακη και ευρη ουτωσ ποιουντασ, μακαριοι εισιν, οτι ανακλινει αυτουσ και διακονησει αυτοισ. Similiter ac 1. etc ff^{2}· i l mm *et si venerit vespertina vigilia* (i *hora vigilia*) *et ita invenerit, beati sunt* (mm add *servi illi*), *quia iubebit illos discumbere et transiet et* (mm *transiens*) *ministrabit eis, et si secunda et si tertia* (mm *et si venerit in sec. vigilia et si in tertia et ita invenerit*); item Ir^{int334} *et si venerit vespertina vigilia et invenerit sic, beati sunt, quoniam recumbere eos faciet et ministrabit eis, licet secunda et licet tertia*; item

Mt 24, 43 a ριοί εἰσιν. 39 [156.2] τοῦτο δὲ γινώσκετε, ὅτι εἰ ᾔδει ὁ οἰκοδεσπότης ποίᾳ ὥρᾳ ὁ κλέπτης ἔρχεται, οὐκ ἂν ἀφῆκεν διορυχθῆναι τὸν οἶκον αὐτοῦ. 40 καὶ ὑμεῖς γίνεσθε ἕτοιμοι, ὅτι ᾗ ὥρᾳ οὐ δοκεῖτε ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.

41 [157.5] Εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ Πέτρος· κύριε, πρὸς ἡμᾶς τὴν πα-

---

syr^{cu} *et si venerit prima vigilia et vigilantes invenerit, beati sunt, quoniam iubebit illos discumbere et ministrabit eis, et si vigilia secunda vel tertia venerit et invenerit illos vigilantes* ... D c e *και εαν ελθη τη εσπερινη φυλακη και ευρησει ουτως ποιησει, και εαν εν τη δευτερα και τη τριτη,* c *et si venerit vespertina vigil. et invenerit sic facientes, et si in secunda et si in tertia,* e *et si venerit vesp. vig. et invenerit sic faciet, quia recumbere eos faciet et ministravit, et si in sec. vel tertia.* Cf huc Meion ap Epiph^{314}et^{385} *αντι του· δευτερα η τριτη φυλακη, ειχεν· εσπερινη φυλακη* (^{314}*-νην -κην*) ... ς Ln Ti *και εαν* (Γ *αν*) *ελθη εν τη δευτερα φυλακη και* (P^{3} al^{15} fere f q vg add *εαν*) *εν τη τριτη φυλακη ελθη* (Γ inepte *ελθειν*) *και* (AKΠ al^{7} *και ελθων* pro *ελθη και*) *ευρη* (PA al pauc *ευρησει*) *ουτως* (ς *ουτω* sine cod unc) cum AEG^{suppl}HKMPQS UVΓΔΛΠ al pler f q vg (sed tol gat om *et ita invenerit*) cop (*et si venerit in sec. et si venerit in tert. vigil. et invenerit eos facientes sic*) syr^{p} Bas^{eth247} Dam^{2,738} ... b *et si venerit vespert. vig. et ita invenerit, beati sunt, quoniam iubebit illos discumbere et ministrabit illos* (post quae statim pergit: *hoc autem scitote*) | *μακαρ. εισιν* absq additam cum ℵ* b ff^{2}· i l mm gat Ir^{int234} ... Gb′ Ti add *εκεινοι* cum ℵ^{a}BDL e (*erunt illi*) syr^{cu} cop^{dz} Cyr$^{luc\ 302}$; ς Ln add *οι δουλοι εκεινοι* cum APQT^{wol} ΧΓΔΛΠ unc^{a} al omn^{vid} c f q vg sah cop^{edd} syr^{utr} arm aeth Bas^{eth} Dam^{2,738}

39. *ουκ αν αφηκ.* sine *εγρ. α. και* cum ℵ*D (*ουκ αν* tantum, reliquis *αφ. διορ. τ. οικ. αυ.* per incuriam omissis) e l sah^{wold} syr^{cu} arm^{zoh} Tert marc 4, 39 ... ς Ln Ti *εγρηγορησεν αν και ουκ αν* (Ti om cum ℵ^{a}BKLP Σ 1. 13. al^{15} fere) *αφηκ.* (:: at ita Mt lectione non fluct) cum ℵ^{a}et^{c}A BLPQT^{wol}ΧΓΔΛΠ unc^{a} al pler it^{plu} vg sah^{mūnt} cop (omisso *και*) syr utr arm^{usc} aeth Bas^{eth247} Dam^{2,738} (at Or^{2,289} *ει γαρ ηδεισ ποια φυλακη ο κλεπτ. ερχεται, εγρηγορησασ αν και ουκ αν ειασασ διορυγηναι την οικιαν σου* a Mt, non a Lc, pendere apparet; Mt enim et *φυλακη* et *ειασεν*, non item Lc) | *διορυχθηναι* cum NBL 33. 157. (:: cum iisdem fere, NDIL, ap Mt recepimus) ... ς Ln *διορυγηναι* cum APQ T^{wol}ΧΓΔΛΠ unc^{a} al pler (Eus$^{luc\ 180}$ *ει μεν ουν ηδειμεν τον καιρον - προσ το μη αφιεναι διορυγηναι ημων τον οικον*) Bas^{eth} Dam

40. Versum om 1. 118. 209. | *και υμεισ* sine *ουν* cum NBLQT^{wol} 28. 131. 157. 242. 69^{ev} it vg sah cop (uterq *vos quoque*, cop^{wi} et$^{petr\ 2}$ *et vos quoque*) syr^{cu} arm ... ς Ti *κ. υμ. ουν* cum APΧΓΔΛΠ unc^{a} al pler d syr^{utr} Bas^{eth247} Dam^{2,738} ... D^{gr} *κ. υμ. δε* | *η ωρα ου*: D^{gr}L *η ωρα η ου* | *δοκειτε*: c add *et die qua non speratis*

41. *ειπεν δε*: D *και ειπεν* ... syr^{cu} et^{sch} arm sine copula | *αυτω* cum

ραβολὴν ταύτην λέγεις ἢ καὶ πρὸς πάντας; 42 καὶ εἶπεν ὁ κύριος· τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς οἰκονόμος ὁ φρόνιμος, ὃν καταστήσει ὁ κύριος ἐπὶ τῆς θεραπείας αὐτοῦ τοῦ διδόναι ἐν καιρῷ τὸ σιτομέτριον; 43 μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὑρήσει ποιοῦντα οὕτως. 44 ἀληθῶς λέγω ὑμῖν ὅτι ἐπὶ πᾶσιν τοῖς

Mt 24, 45–51

ΝΑΡQΤ^{wol}ΓΔΑΗ unc^{a} al pler f g^{2}· vid q vg sah cop syr^{cu} et utr aeth ... Ln om cum BDLRX 33. 124* al^{4} b c e ff^{2}· g^{1}· i l sax arm | *λεγεις* (hoc loco syrP arm Or$^{int\,2,\,278}$): D it vg sah cop syr^{cu} et ^{sch} ante *την παρ. ταυτ.*, Δ post *πρ. παντας* pon | D om *η και πρ. παντ.* | *η και*: X al^{10} f l q am Or$^{int\,2,\,278}$ om *και*

42. *και ειπεν* cum ΝBDL 1. 13. 33. 69. 118. 124. 131. 346. l cop aeth ... i cop^{dz} syr^{cu} et ^{sch} sine copula, sed i syr^{cu} et ^{sch} add *illi* ... ς Ln Ti *ειπ. δε* cum APQRT^{wol}ΧΓΔΑΗ unc^{a} al pler it^{pler} vg sah syrP arm | *εστιν* et. Or$^{2,\,189}$ et $^{4,\,309}$: ΑΚΗ al^{6} (^{4}ap Scrl) *εσται* (Ir$^{int\,363}$ *quis igitur erit fidelis actor bonus et sapiens, quem praeponit dominus super familiam suam ad danda eis cibaria in tempore* vdtr ex Mt et Lc mixta). Liberrime huc respiciunt Or$^{2,\,595}$ *ωσπερ εν τω· τις πιστος και φρονιμος οικονομος;* Eus^{psc} *και το· τις αρα φρονιμος και πιστος οικονομος;* | *οικονομος* (Nᶜ): N* *δουλος*, item c *quisnam est servus fidelis, dispensator sapiens et bonus* :: cf Mt | *ο φρονιμος* (Gb″) c. ΒDEGHKPQST^{wol}VΔΔ al mu sah syrP ^{mg} aeth (c vide ante, e *prudens et bonus*) ... ς *και φρονιμος* cum ΝALMUXΓ al plu it vg cop syr^{cu} et ^{sch} et p ixt arm Or$^{2,\,189}$ ($^{4,\,309}$ *τις αρα εστιν ο πιστ. και φρο. οικ.*). Praeterea D 157. 60^{ev} 63^{ev} add *ο αγαθος*, item *et bonus* c e syr^{cu} (aeth *bonus fidelis et prudens*); cf et. supra Ir^{int} | *καταστησει* (L *-σῃ*, M *κατεστησει*) et. Nᶜ Or$^{2,\,189}$ et $^{4,\,309}$; *constituet* f i am Amb Aug ... N*T^{wol} (sah?) 124. b c d e ff^{2}· l q vg (et. fu for em tol etc) *κατεστησεν*, *constituit* (Ir^{int} *praeponit*, vide ante) :: cf Mt | *ο* (L om) *κυριος*: 235. 435. z^{scr} i^{cant} al pauc sah cop arm aeth Or$^{2,\,189}$ (non item $^{4,\,309}$) add *αυτου* | *της θεραπειας* (PQRA al *-πειας*): D *την θεραπειαν* ... 1. 124. Or$^{4,\,309}$ *της οικετιας*, 131. Or$^{2,\,189}$ *της οικιας* | *του* cum ΝABP RT^{wol}ΓΔΑΗ unc^{a} al pler Or$^{4,\,309}$ et cat ox (ad 1 Cor) ^{71} semel ... Ln om c. DLQX 60^{ev} 63^{ev} Or$^{2,\,189}$ et cat ox semel (:: similiter in Mt fluct) | *διδοναι*. (Nᶜ; N* *διαδουναι*, al pauc *δουναι*, 118. *διαδοναι*?): R 69. al pauc b c f (ff^{2}· g$^{1.\,2}$· ut vdtr) i l q vg sah cop syr^{cu} aeth (Ir^{int} vide ante) add *αυτοις*, item (post *το σιτομετρ.*) e Or$^{4,\,309}$ et $^{2,\,189}$ et cat ox bis *conservis suis*, *τοις συνδουλοις* (Or^{2} *δουλ.*) *αυτου* (Or^{4} *εαυτου*) :: cf Mt | *το σιτομ.* cum ΝALPQRT^{wol}ΧΓΔΑΗ unc^{a} al fere omn sah cop Or^{quator} ... BD 69. om *το*

43. *ευρησει* (G *-σῃ*): D add *αυτον* (et. d *quem - eum*) | *ποιουντ. ουτως* cum ABDPRΓΔΑΗ unc^{a} al pler syr^{cu} et ^{utr} sah cop etc ... NLT^{wol}X 33. 69. 157. 346. 49^{ev} y^{scr} z^{scr} al pauc it vg aeth (Ir$^{int\,363}$ vide ante) *ουτ.* (L *ουτω*) *ποιουντα* :: ut Mt

44. *αληθως*: D al pauc c 130^{lat} *αμην* (:: e Mt), c om *αληθως λεγω υμιν*

ὑπάρχουσιν αὐτοῦ κατασταθῇ αὐτόν. 45 [Mt 24.45] ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· χρονίζει ὁ κύριός μου ἔρχεσθαι, καὶ ἄρξηται τύπτειν τοὺς παῖδας καὶ τὰς παιδίσκας, ἐσθίειν τε καὶ πίνειν καὶ μεθύσκεσθαι· 46 ἥξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ ᾗ οὐ προσδοκᾷ καὶ ἐν ὥρᾳ ᾗ οὐ γινώσκει, καὶ διχοτομήσει αὐτόν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀπίστων θήσει. 47 [Mt 24.51] ἐκεῖνος δὲ ὁ δοῦλος ὁ γνοὺς τὸ θέλημα τοῦ κυρίου αὐτοῦ καὶ μὴ ἑτοιμάσας ἢ ποιήσας πρὸς τὸ θέλημα αὐτοῦ δαρήσεται πολλάς·

---

44. αυτου: MFT^{wo}ΓΔ 157. 63^{ov} al^{2ser} αυτω (item e *quae sunt ei*, e *quae sunt illi*)

45. ο δουλος: MX 13. 69. 71. 124. 346. al^{5} cop^{wi} et^{petr} syr^{harsal} aeth Ir$^{int\,262}$ (non item^{262}; priora^{262} potius a Mt vdtr pendere) ο κυριος δουλ. (item Or$^{2,\,169}$ εαν δε αρξηται ο κυρ. δουλ. λεγειν. Item, qui omnino a Lc non a Mt vdtr pendere, Dial^{811} οτι ηξει ο κυριος των κακων δουλου εν ημερα etc) :: ε Mt | εν τη καρδ. αυτου: A (per incuriam; servat enim αυτου) 455. om (libere Caes^{20} εαν δε ειπη εν εαυτω ο δουλ. εκεινος, in seqq passim magis Mt quam Lc sequitur) | ο κυρ. μου cum ℵ^{ca}ABDLRT^{wo}ΞΓΔΛ unc^{7} al pler Bas$^{eth\,244}$ ... ℵ* et^{cb} KΠ p^{ser} w^{ser} al (ita enim edd Erasmi et aliorum) Or$^{1,\,169}$ μου ο κυρ. (:: ita Mt ex NBCDIL etc; ut κακος et ελθειν, ita μου ο κυρ. ex Mt huc translatum vdtr) | ερχεσθαι: KMΠ al^{16} Caes ελθειν (Caes του ελθ.) :: ex Mt | D τυπτειν | τ. παιδας etc: Or$^{1,\,169}$ τ. συνδουλους αυτου και τας παιδισκ. (syr^{sch} aeth add *domini eius*) :: rursus ex Mt | εσθιειν (L -στι) τε etc: D^{Gr} εσθων τε και πινων μεθυσκομενος, ε *manducans et bibens et inebrietur*

46. τ. δουλ. εκειν. (:: et. Mt) et. Or$^{2,\,169}$ Ir$^{int\,262}$ ... D ε Ir$^{int\,262}$ αυτου | απιστων et. Ir$^{int\,262}$ Or$^{1,\,18}$ et$^{2,\,169}$ item$^{int\,4,\,486}$ et^{489} Dial^{811} Caes^{20}: X 1. 118. 131. al plus^{10} Ir$^{int\,262}$ υποκριτων :: ut Mt. Cf et. Eus$^{luc\,182}$ ε μεν πιστος – ε δ' εναντιος τουτω – κληρον τε και μεριδα λαμβανων μετα των υποκριτων η των απιστων, ων το τελος κλαυθμος και βρυγμ. etc; item Or$^{int\,2,\,279}$ *sciant quoniam veniet dominus eorum in die – et dividet eos et partem eorum cum hypocritis et infidelibus ponet; et cum fuerint inter hypocritas et infideles positi* etc | θησει: D sah cop syr^{cu} et^{sch} Dial Caes ante μετα των pon

47. τ. κυρ. αυτου cum NBDE*KLT^{wo}XΠ al plus^{60} Bas$^{2,\,219}$edd Cyr$^{4,\,481}$ et ^{738} Antioch^{1011} (Or$^{2,\,233}$ et Antioch^{1055} om αυτου) ... ς Ti τ. κυρ. εαυτου cum A℞^{2}G^{supp}HMRSUVΓΔΛ al permu Bas$^{2,\,219}$ ed et regg^{231} | και μη ετοιμ. η (η cum NBT^{wo} 33.; ς Ln Ti μηδε cum ΔRXΓΔΛR unc rell al pler f vg cop syr^{P} Bas$^{2,\,219}$ et$^{eth\,243}$; sah *non praeparans aut non faciens*) ποιησασ: D 69. Or$^{2,\,233\,lib}$ Dial$^{833\,lib}$ Bas$^{bapt\,635}$ Chr$^{5,\,50}$ Cyr$^{4,\,738}$ Antioch^{1011} et ^{1055} Ir$^{int\,262}$ (*qui scit voluntatem domini et non facit*) Amb ps^{20} και μη ποιησασ (sine ετοιμ. η), item Or$^{2,\,233}$ Cyr$^{4,\,481}$ και μη ποιησ. (Or ποιων) αιτο ... L 13. 8^{pc} b c e ff^{2}· i l q Cyp^{12} syr^{cu} et^{sch} arm pers^{p} και μη ετοιμησασ (omissis η ποιησασ), b ff^{2}· i *et non praepa-*

48 ὁ δὲ μὴ γνούσ, ποιήσασ δὲ ἄξια πληγῶν, δαρήσεται ὀλίγασ. παντὶ δὲ ᾧ ἐδόθη πολύ, πολὺ ζητηθήσεται παρ' αὐτοῦ, καὶ ᾧ παρέθεντο πολύ, περισσότερον αἰτήσουσιν αὐτόν. 49 [160.5] Πῦρ ἦλθον βαλεῖν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ τί θέλω εἰ ἤδη ἀνήφθη. 50 βάπτισμα δὲ ἔχω βαπτισθῆναι, καὶ πῶσ συνέχομαι ἕωσ ὅτου τελεσθῇ. 51 δοκεῖτε ὅτι εἰρήνην παρεγενόμην δοῦναι ἐν τῇ γῇ; οὐχὶ λέγω ὑμῖν ἀλλ' ἢ διαμερισμόν. 52 ἔσονται γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν πέντε ἐν ἑνὶ

51–53 Mt 10, 34 sq

ravit (b *paraverit*), c e l q Cyp *et non paruerit* (c *paruit*) ... g[2·] ista omnia om | *πολλασ*: A Dial Antioch[1011] et[1055] *πολλα*. Item Dial v. 48 *ολιγα* (Antioch non add versum sq)

48. *δε* (syr[cu] et[sch] *enim*): ℵ* (suppl[a]) cop[wi] et[petr4] om | *εδοθη*: D *εδωκαν* | *πολυ ζητηθησεται παρ* (R[ut recognovi] 1. 64. 131. 209. *απ*) *αυτου*: D *ζητησουσιν απ αυτου περισσοτερον*, item ff[2·] aeth *multum qnaerent ab eo*. Cf et. Pist *οτι παντι ω επιστευσαν περισσον, ζητησουσι περισσον απ αυτου*. | *περισσοτερον* (R *-σωτερον*): D *πλεον* | *αιτησουσιν*: DU al plus[30] Const[2, 18, 2] Mac[hom 29, 8] Bas[regg 341] et[382] et[495] et[bapt 630] et[635] Antioch[1055] *απαιτησουσιν* (Const *παρ αυτου* pro *αυτον*). Cf et. Iust[ap 1, 17] *ω πλεον εδωκεν ο θεοσ, πλεον και απαιτηθησεται παρ αυτου* Clem[507] *ω πλειον εδοθη, ουτοσ και πλειον απαιτηθησεται* Epiph[anc] *ω διδοται περισσοτ., περισσοτ. απαιτησουσιν αυτον*. Ad priora adhibe Cyr[ador 123] *ω γαρ πολυ παρεθεντο, πολυ ζητησουσιν απ αυτου*.

49. *πυρ*: x b e ff[2·] g[1·] l praem *ουκ οιδατε οτι* | *επι* (Gb″) c. ℵABKLMT[woi] U XΠ al plus[40] Clem[eclog 986] Or[2, 117. 610. 636] et[721. 846] et[3, 274] et[cat ox] (ad Rom)[456] Archel (Gall[3])[609] Meth[818] (*πυρ ο ελθων ο σωτηρ εβαλεν επι τ. γ.*) Eus[dem 272. 306] et[ps 61. 193. 209] et[eclog 82] Ath[1, 863] et[2, 17] Bas[es 554] Chr[5, 200] et[6, 565] et[7, 109] et[8, 225. 306] Cyr[4, 193] et[250] et[malach 852] Antioch[1197], item *super* Or[int 3, 350] et[374] Hil[140] ... ς Ti *εισ* cum DEG[suppl] HR[sic] (non R* *επι*) SUVΓΛΛ al plu Meth[706] Bas[bapt 648] Chr[2, 373] (Thdrt[2, 141] *εισ τον κοσμον*). Habent *in terram* it vg Tert[marc 4, 28] | *ανηφθη*: U[treg] *ανηχθη*. Cf et. Pist[301] et[373]

50. *δε* et. b e f vg cop[edd] syr[p] arm Or[1, 293] et[4, 143. 156]: L 28. 64. al[10] c ff[2·] i l q sah cop[dx] aeth (Or[int 2, 473]) om (syr[cu] et[sch] *et baptism.*) | *πωσ* (Or[4, 143] et[156]): Or[1, 293] *τι* | *οτου* (Gb′ prob Schu) cum ℵABDKLMRT[woi] UΠ al plus[30] Or[1, 293] et[4, 143] et[156cod] Dion[alex] (ap Mai[6, 166]) ... ς *ου* cum EG[suppl] HSVXΓΛΛ al plu Or[4, 156ed] | *τελεσθη*: ℵ[ca] 195. *συντελ*. Cf huc Ir[94] (de Marcosiis) *και τουτ ειναι περι ου λεγει· και αλλο βαπτισμα εχω βαπτισθηναι, και πανυ επειγομαι εισ αυτο* (int *et valde propero ad illud*). Item Epiph[784] (*αρειομανιται*) *λεγει οτι ποτηριον εχω πιειν, και τι σπευδω εωσ ου πιω αυτο· και βαπτισμα εχω βαπτισθηναι, και τι θελω ει ηδη εβαπτισθην*.

51. *δουναι* (et. c f i vg Eus[dem 298]): D e syr[cu] *ποιησαι* (e om *εν τ. γη*) ... b l q gat cop Pist[302] *mittere* | *αλλ η*: D 69. al[4] sah cop *αλλα* (item it vg *sed*)

52. *πεντε*: D c post *οικω*, e post *διαμερ*. pon | *εν ενι οικω* cum ℵBD[gr]

Mich 7, 6 οἴκῳ διαμεμερισμένοι, τρεῖς ἐπὶ δυσὶν καὶ δύο ἐπὶ τρισὶν 53 διαμερισθήσονται, πατὴρ ἐπὶ υἱῷ καὶ υἱὸς ἐπὶ πατρί, μήτηρ ἐπὶ θυγατέρα καὶ θυγάτηρ ἐπὶ μητέρα, πενθερὰ ἐπὶ τὴν νύμφην καὶ νύμφη ἐπὶ τὴν πενθεράν.

54-56 Mt 16, 2 a 54 [161.5] Ἔλεγεν δὲ καὶ τοῖς ὄχλοις· ὅταν ἴδητε νεφέλην ἀνατέλλουσαν ἐπὶ δυσμῶν, εὐθέως λέγετε ὅτι ὄμβρος ἔρχεται, καὶ γίνεται οὕτως· 55 καὶ ὅταν νότον πνέοντα, λέγετε ὅτι καύσων

L c e ff2· blan syrcu Hil650 ... ς Ti εν οικ. ενι c. ATwoiΧΓΑΔΠ unc8 al omnvid b d f l q vg syrutr arm Eusdem396 | διαμεμερισμ. (LTwoiΧΑ al διαμερ.): D post τρεισ, c Pist303 om |κ*om εσοντ. usq διαμεμερισμε(νοι est ipsius*), suppl κa | τρεισ usq τρισιν: Κ om | επι bis: D εν, item (ut et. in seqq) in itpler vg (Hil650 in duo et super tres; f adversum duo et adv. tres) | δυσιν: LU al mu -σι (sed LU τρισιν)

53. διαμερισθησονται c. ΚBDLTwoiU 59. 157. 18ev 48ev 63ev 150ev xser it vg cop Pist303 Eusdem396 Hil650 (DLU post διαμερισθ. distinguunt, ΚB nec ante nec post) ... ς (post τρισιν puncto posito) διαμερισθησεται cum AΧΓΑΔΠ unc7 al pler sahmūnt syrcu et utr arm aeth Tertmarc 4,29 | επι υιω (Gb″) cum ΚBTwoiΧΓΑΑ unc7 al plu Eusdem ... ς Lu εφ υιω cum ADΚLΠ al permu (atque ΚΠ 253. 259. pser ε. υ. ante πατηρ pon) | επι (A εν) πατρι: D b c e i l q Ambluc1442 add αυτου (Amb om, add et. f sah) διαμερισθησονται (itc dividetur) | επι θυγατερα cum ΚBD, item (ita Ti) επι την θυγ. LTwoi 1. 131. 157. 209. Eusdem ... ς επι θυγατρι cum AΧΓΑΔΠ unc8 al pler | επι μητερα cum ΚTwoi, item (ita Ln Ti) επ. την μητ. BDL 1. 124. 131. 157. 209. Eusdem ... ς επι μητρι cum AΧΓΑΔΠ unc8 al pler | επι την (X 248. gser al pauc om) νυμφ. sine αυτησ cum κ*A* l copwi et petr4 Eusdem Tertmarc 4,29 ... ς Ln Ti add αυτησ cum κcABDLΧΓA2ΔΠ unc rell al pler, item T woi 63ev εαυτησ, item itpler vg etc (sed itpler vg sah et. antea in [adv.] patrem suum, item f sah adv. matr. suam, sah et. ad θυγατερα add αυτησ, aeth ubique i. e. sexies add αυτου, αυτησ) | την (X 248. gser al pauc om) πενθεραν sine αυτησ cum κ*BDL 157. coppetr4 Eusdem Tertmarc ... ς Ln Ti add αυτησ cum κcATwoiΧΓΑΔΠ unc8 al pler (63ev εαυτησ) it vg etc

54. ιδητε (al pauc ειδ.): A ιδετε | νεφελην cum ΚABLΧA 1. 33. 69. 124. 157. 253. 259. 48ev arm ... ς Ti την νεφελ. c. DTwoiΓΔΠ unc8 al pler Baseth248 | GLX al pauc ανατελουσαν | επι cum ΚBL 64. (al ?neglexer. conlatores) ... ς Ln Ti απο c. ADTwoiΧΓΑΔΠ unc rell al pler (itplu vg ab occasu, e ab occidentem; sed bvid i l q ab oriente ad occasum). Cf huc Pist303 | ευθεως: 253. 259. al syrcu om | οτι c. ΚABKLUXΠ al25 fere e sah cop syrcu et utr arm Baseth (sedcod om) ... Ln [οτι], ς Ti om cum DEGHMSTwoiΥΓΑΛ al plu b c f ff2· i l q vg | ουτωσ (Κ 69. οιτοσ) cum unc omn (exc Γ) al plu ... ς ουτω cum Γ al permu

55. πνεοντα: D πλεοντα | οτι c. κcABTwoiΧΓΑΔΠ unc rell al pler itpler vg (non item g2· gat mm) Baseth248 ... κ*DL 157. 48ev 63ev om |

ἔσται, καὶ γίνεται. 56 ὑποκριταί, τὸ πρόσωπον τῆσ γῆσ καὶ τοῦ
οὐρανοῦ οἴδατε δοκιμάζειν, τὸν δὲ καιρὸν τοῦτον πῶσ οὐ δοκι-
μάζετε; 57 Τί δὲ καὶ ἀφ' ἑαυτῶν οὐ κρίνετε τὸ δίκαιον;
58 [162.5] ὡσ γὰρ ὑπάγεισ μετὰ τοῦ ἀντιδίκου σου ἐπ' ἄρχοντα, 58 a Mt 5, 25 a
ἐν τῇ ὁδῷ δὸσ ἐργασίαν ἀπηλλάχθαι ἀπ' αὐτοῦ, μήποτε κατασύρῃ
σε πρὸσ τὸν κριτήν, καὶ ὁ κριτήσ σε παραδώσει τῷ πράκτορι, καὶ
ὁ πράκτωρ σε βαλεῖ εἰσ φυλακήν. 59 λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃσ
ἐκεῖθεν ἕωσ καὶ τὸ ἔσχατον λεπτὸν ἀποδῷσ.

εσται (D εσεται): ℵ* (a εστ.) 157. l ερχεται | γινεται: 69. 124. 157. 209. 254. 346. i^cant arm aeth add ουτωσ (69 -τοσ), item praem b c e f g^2· i l q gat mm

56. το: D y^scr al pauc b q cop^wi et petr^4 add μεν (:: ut Mt) | τησ γησ κ. του ουρ. cum ℵABΓΔΛ unc^7 al plu am harl (al ap Lachm) syr^cdd et p Bas^eth^248 (in Δ του ουρ. ineunte versu ante scriptum est quam verba τησ γησ και sunt praeposita. Utrumque quidem ipsius * vdtr) ... ℵ^c DKLT^woi XII al^40 fere it vg^ed et cdd pl sah cop syr^cu et sch ed arm aeth Tert^marc^4,29 του ουρ. και τησ γησ | τον δε (L om δε, B post καιρ. pon) καιρον τουτον: D 157. πλην τ. καιρ. τουτ., d *verumtamen temp. hoc*, c e *verum temp. istud*; l *signa autem temporum*, syr^cu *tempus hoc et signa eius* | πωσ: D c e i syr^cu om | ου δοκιμαζετε c. ADΓΔΛΠ unc^8 al fere omn it^pler vg syr^cu et sch et p txt arm ... ℵBLT^woi 33. ff^2· l sah cop syr^p mg aeth (Ti^synops) ουκ οιδατε (ff^2· l *potestis*, supra *nostis*) δοκιμαζειν (T^woi inepte -ζεται). Praeterea X om τον δε usq δοκιμαζ. (vdtr cum ℵBLT consensisse et propter ομοιοτελ. ista praetermisisse)

57. τι δε: D b^vid syr^cu om

58. γαρ: 235. syr^cu arm om | σου: K om | τη: D τω | απηλλαχθαι (et. Or^3,626 Bas^es^459): ΑΔ c^scr απαλλαχθ., X απαλαχθαι ... D απαλλαγηναι. Cf Clem^527 μετα του αντιδικου βαδιζων, φιλοσ αυτου πειραθητι απαλλαγηναι, φησιν | απ (c^scr υπ): B Bas^es^459 om (item Or^3,626 επαν μη ευρεθη τισ δεδωκωσ εργασιαν απηλλαχθαι του αντιδικου) | κατασυρη (vg *trahat te ad*, sed am fu etc *apud* pro *ad*): D b ff^2· i l q syr^cu Amb^luc^1446 κατακρεινη, *condemnet* ... c e f g^1· for gat mm mt *tradat* (pergunt pleriq *te apud iudicem*, f mt *te ad iudicem*) :: cf Mt (Ir^int^104 priora ex Lc, posteriora ex Mt habet, item Or^int^3,973) | σε παραδωσει (D 157. πα. σε) cum ℵABDT^woi 69. 124. 157. 167. 346. Epiph^marc^314 et^335 ... ς σε παραδω (it vg *tradat te*) cum LXΓΔΛΠ unc^8 al pler :: cf Mt | πρακτορι: A παρκτορι, EGH al aliq πρακτωρι | σε: D 1. al mu it vg post βαλ. pon | βαλει cum ℵBDXΓ 28. 33. 63^ev y^scr al aliq ... Gb Sz βαλη cum ALΔΛΠ unc^8 al pler Bas^es^459 ... ς βαλλη cum T^woi al mu; 69. 157. al pauc βαλλει, e *mittit* (it^pler vg *mittat*; i *mittet*)

59. λεγω: L al pauc syr^sch (sed non^cod) praem αμην :: e Mt (Ir^int^104 et

XIII.

1 [163.10] *Παρῆσαν δέ τινες ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ ἀπαγγέλλοντες αὐτῷ περὶ τῶν Γαλιλαίων ὧν τὸ αἷμα Πειλᾶτος ἔμιξεν μετὰ τῶν θυσιῶν αὐτῶν.* 2 *καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· δοκεῖτε ὅτι οἱ Γαλιλαῖοι οὗτοι ἁμαρτωλοὶ παρὰ πάντας τοὺς Γαλιλαίους ἐγένοντο, ὅτι ταῦτα πεπόνθασιν;* 3 *οὐχὶ λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἐὰν μὴ μετανοῆτε,*

Or^{int2,973} vide ante) | *εκειθεν*: U* om | *εωσ* cum ℵBL 1. (item Or^{2,626} *ιν - οδευση - εισ την φυλακην εωσ τον εσχ. λεπτ. αποδω*) ... ς Ln Ti *εωσ ου* (A *του*) cum (A)DXΓΔΛΠ unc^{8} al pler, item T^{woi} *εωσ αν* :: ut Mt | *και*: D e f i arm om (:: ut Mt) | *το εσχατ. λεπτ.* cum ℵ*BMT^{woi}Γ al permu ... Ti *τον εσχ.* (A om) *λε.* cum ℵ^{c}ALXΔΛΠ unc^{7} al^{50} fere Or^{2,626} ... D *τον εσχ. κοδραντην* (*quadrantem* et. b c e f ff$^{2.}$ i l q gat mm Tert^{marc4,29}; contra vg *minutum*) | *αποδωσ* (D *-δοισ*): DX b c e (non item f ff$^{2.}$ i l q vg) syr^{cu} et^{sch} aeth ante *και τ. εσχ.* vel *τον εσχ.* pon (Ir^{int} ^{104} - vide ante - *donec reddas novissim. quadrantem* et *quoadusque noviss. quadr. reddas*) :: ut Mt

XIII, 1—9 om Mcion teste Epiph^{314}et^{336}: *ην παρακεκομμενον απο του· ηλθον τινεσ απαγγελλοντεσ αυτω περι τ. γαλιλ. ων το αιμα συνεμιξε πιλατ. μετα των θυσ. αυτων, εωσ οπου λεγει περι των εν τω σιλωαμ δεκα και* (^{314} om) *οκτω αποθανοντων εν τω πυργω· και οτι εαν μη μετανοησητε, και εωσ τησ παραβ. τησ συκησ, περι ησ ειπεν ο γεωργοσ οτι σκαπτω και βαλλω κοπρια, και εαν μη ποιηση, εκκοψον.* Eadem Tert^{marc4,30} silentio praeterit. Post id enim quod est de „novissimo quadrante" pergit: „Quaestionem rursus de curatione sabbato facta", quae ad 13, 9 spectant.

1. *εν*: D 69. al pauc a c g$^{2.}$ (non item b c f ff$^{2.}$ i l q vg) om | X al^{4scr} *απαγγελοντεσ* | *πειλατοσ* cum ℵABD ... ς Ln Ti *πιλατ.* cum LT^{woi}XΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid}

2. *αποκριθεισ* sine additam cum ℵBLT^{woi} 157. a b e i l (g$^{1.2.}$?) vg sah cop^{dz} arm ... ς add *ο ιϛ*, Ln [*ο ιϛ*] cum ADXΓΔΛΠ unc^{8} al pler c f ff$^{2.}$ q cop^{edd} syr^{cu} et^{utr} aeth | *ουτοι*: D 69. 124. 346. it vg syr^{cu} et^{sch} (non item P) ante *οι γαλ.* pon | *αμαρτωλοι*: D it^{pler} vg^{edd} (ap Ln) post *εγενοντο*, item f vg (et. am for ing em) ante *εγεν.* pon | *οτι*: T^{woi} (inter *-το* et *τοι-*) 13. om | *ταυτα* cum ℵBDL 12. 157. e ... ς Ln Ti *τοιαυτα* cum AT^{woi}XΓΔΛΠ unc^{8} al pler (sed 13. 69. 124. *τα τοιαυτ.*, al pauc *τοσαυτα*) it vg (Latt *talia*) etc Chr^{1,214} | *πεπονθασιν* (D *πενπονθ.*) h. l. it^{pler} vg: a auct^{novat375} *perpessi* (*passi*) *sunt talia*, e *passi sunt haec*. Praeterea g^{scr} c om *οτι ταυτ. πεπονθ.*

3. *αλλ*: D *αλλα*, L *αλλ η* ... a b c e ff$^{2.}$ i l q auct^{novat375} om (non item f vg). Sic e auct^{novat375}: *non; dico enim vobis nisi* etc | *μετανοητε* (HV al mu *-οειτε*) c. ℵBEGHKLST^{woi}UVΔΛΠ al plu Bas^{eth244cod}, item *paenit. habeatis* b q ... Gb' Ln Ti *μετανοησητε* cum ADMXΓ al plus^{25}

πάντεσ ὁμοίωσ ἀπολεῖσθε. 4 ἢ ἐκεῖνοι οἱ δεκαοκτώ, ἐφ' οὓσ ἔπεσεν ὁ πύργοσ ἐν τῷ Σιλωὰμ καὶ ἀπέκτεινεν αὐτούσ, δοκεῖτε ὅτι αὐτοὶ ὀφειλέται ἐγένοντο παρὰ πάντασ τοὺσ ἀνθρώπουσ τοὺσ κατοικοῦντασ ἐν Ἱερουσαλήμ; 5 οὐχὶ λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἐὰν μὴ μετανοήσητε, πάντεσ ὡσαύτωσ ἀπολεῖσθε.

6 [164.10] Ἔλεγεν δὲ ταύτην τὴν παραβολήν. Συκῆν εἶχέν τισ πεφυτευμένην ἐν τῷ ἀμπελῶνι αὐτοῦ, καὶ ἦλθεν ζητῶν καρπὸν ἐν

Bas$^{eth\,244}$ Chr^{1,214} et^{9,777} Marc^{mon} (de poenit. p. 912 ap Ducaeum) cat$^{ox\,106}$ (124. 346. -σετε), item *paenit. habueritis* (*egeritis*) it^{pler} vg auct^{novat} | παντεσ: MA al^{7} (ex his^{7} g^{scr} 7^{pe} et. v. 5) schol^{237} παντωσ ... ff^{2}. l Marc^{mon} om et hoc loco et v. 5 | ομοιωσ cum ℵBDLT^{woi} 1. 13. 33. 69. 131. 157. 209. y^{scr} schol^{237al} syr$^{p\,mg}$ (it^{pler} vg et hoc loc et v. 5 *similiter*, e *sic*) Chr^{1,214} cat^{ox} ... ς Ti ωσαυτωσ cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al pler Bas$^{eth\,244}$

4. ἤ: X 69. ει (al$^{2\,scr}$ οι?) | δεκαοκτω cum ℵ*BD^{gr}L sah (et cop ιη') Epiph^{314} (vide ad v. 1) Cyr$^{luc\,313}$ (b fu *XVIII*, e *XVIII milia*) ... ς δεκ. και οκτ., Ln δε. [και] οκτ. cum ℵ^{c}AT^{woi}XΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} Bas$^{eth\,244}$ Quaest$^{antioch\,231}$ Epiph^{336} (vide ad v. 1) Chr^{1,214} cat$^{ox\,106}$, item it^{pl} vg | επεσεν: ℵ επεπεσεν ... LX (Cyr$^{luc\,313\,libere}$) post ο πυργ. pon | εν τω σιλωαμ: D^{gr} Quaest$^{antioch\,231}$ του σιλωαμ ... A* om | αυτοι cum ℵABKLT^{woi}XΠ 33. 69. 157. al^{10} fere it^{pler} vg syr^{p} (sah οτι εγενοντο αμαρτιαι αυτοισ) Chr^{1,214} ... ς ουτοι cum ΓΔΛ unc^{7} al plu cop Bas^{eth} ... D 240. 241. e syr^{cu} et^{sch} auct$^{novat\,375}$ om | τουσ ανθρ. cum ℵABDLMT^{woi}A al^{10} fere Bas^{eth} ... ς om τουσ cum XΓΔΠ unc^{7} al plu Marc^{mon}; 1. 63. 131. al plus^{5} gat mm 130^{lat} Chr^{1,214} om τουσ ανθρωπ. | κατοικουντασ: D ενοικουντ. (d *qui inhabitant hierus.*, *inhab.* et. a mm; it^{pl} vg *habitantes*; b q *qui sedebant in*) | εν cum ℵA T^{woi}ΓΔΛΠ unc^{8} al pler Bas^{eth}, item it^{pler} vg sah cop syr^{cu} et^{utr} arm ... BDLX al^{10} fere Chr^{1,214} Marc^{mon} om, item e aeth (:: cf ad Act 13, 27)

5. λεγω: D add δε, item e *enim* | αλλ: KT^{woi}Π αλλα, L αλλ η, D οτι, item auct$^{novat\,375}$ (*dico vobis quia*) ... c e ff^{2}. i l q om (non item a b f vg) | μετανοησητε (124. 346. -σετε) cum (Gb') ℵ*et^{cb}ADLMT^{woi}UX al plus^{30} it vg Epiph^{314} et^{336} (vide ad v. 1) Chr^{1,214} Marc^{mon} ... ς μετανοητε (H al pauc -οειτε) cum ℵ^{ca}BEGHKSVΓΔΛΠ al plu Bas$^{eth\,244}$ | παντεσ: om h. l. et. i; praeterea vide ad v. 3 | ωσαυτωσ cum ℵBLM 1. 29. 33. 71. 131. 244. 248. 251. c^{scr} g^{scr} 7^{pe} syr$^{p\,mg}$ Bas^{eth} Chr^{1,214} Marc^{mon} (^{912} ut ante) ... ς Ln ομοιωσ cum ADT^{woi}XΓΔΛΠ unc^{7} al pler

6. ταυτην: KΠ p^{scr} w^{scr} syr^{cu} et^{sch} (non item p) post τ. παραβ. pon ... a om (sed add *illis*) | ειχεν τισ: DKΠ al pauc e aeth Amb$^{luc\,1448}$ τισ ειχ. | πεφυτευμ. ante εν τω cum ℵBDLX al^{10} it vg sah cop syr^{sch} et p (syr^{cu} aeth non exprim) arm Petr$^{can\,3}$ Bas$^{bapt\,659}$ Cyr$^{zach\,660}$ et$^{abacuc\,575}$ ... ς post εν τ. αμ. αυτ. cum AT^{woi}ΓΔΛΠ unc^{8} al pler | εν τω: ℵ* om τω (suppl ^{c}) | ℵ ανπελωνι | ζητ. καρπ. cum unc omnib al plu a

αὐτῇ καὶ οὐχ εὗρεν. 7 εἶπεν δὲ πρὸς τὸν ἀμπελουργόν· ἰδοὺ τρία
ἔτη ἀφ' οὗ ἔρχομαι ζητῶν καρπὸν ἐν τῇ συκῇ ταύτῃ καὶ οὐχ εὑ-
ρίσκω· ἔκκοψον αὐτήν· ἱνατί καὶ τὴν γῆν καταργεῖ; 8 ὁ δὲ ἀπο-
κριθεὶς λέγει αὐτῷ· κύριε, ἄφες αὐτὴν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος, ἕως
ὅτου σκάψω περὶ αὐτὴν καὶ βάλω κόπρια, 9 κἂν μὲν ποιήσῃ καρ-
πὸν εἰς τὸ μέλλον· εἰ δὲ μήγε, ἐκκόψεις αὐτήν.

---

b e f g$^{1\cdot}$ q vg sah cop aeth (item syr^{cu}et^{utr}) Petr Bas^{bapt} ... ς (= Gb Sz) καρπ. ζητ. cum minusc vix mu c ff$^{2\cdot}$ i l arm | εν αυτη: D^{gr} απ αυτης | και ουχ ευρεν. ^{7}ειπ. δε προσ (et. Petr): D 127. e l και μη ευρων ειπ. προσ

7. ειπεν (et. Petr$^{can\,3}$): M al pauc ελεγεν (Bas$^{bapt\,659}$ και λεγει προσ etc) | τρια ετη et. Petr (item Or^{3,246} μηποτε ελθων ο δεσπ. ειπη· ηδη τρια ετη ερχομαι επι την συκην ταυτην και καρπον ουκ ηνεγκεν etc): D b c f i l q (ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot\,2\cdot}$ e silentio) vg ετη τρια (a e *triennium*) | αφ ου cum ℵBDLT^{woi} 13. 69. 124. 346. (et 157. αφ ησ) it vg cop syr^{cu} arm aeth Petr$^{can\,3}$ (ubi totum textum praebet) ... ς Ln (ignorabat B) Ti om cum AXΓΔΛΠ unc^{s} al pler sah syr^{sch} et ^{p} Petr$^{can\,3\,bis}$ (sed utroq loco libere: ο γαρ κυριοσ τρια ετη εφησεν ερχομαι προσ αυτην ζητων καρπον κ. ο. ευρ. Nec aliter Or^{3,246} quem locum vide ante) Bas$^{es\,480}$ et $^{bapt\,659}$ Ir$^{int\,282}$ („de qua dominus dicit: *Ecce iam triennium venio quaerens fructum in hac arbore fici*" etc) | ουχ (D ουκ) ευρισκω: D add φερε (d *adfers*) την αξεινην | εκκοψον (69. εγκοψ.) sine ουν cum ℵBDΓΔΛΠ unc^{s} al pler e syr^{cu} et ^{sch} Or^{3,247} Petr$^{can\,3}$ Bas$^{es\,480}$ et $^{bapt\,659}$ (Cyr^{4,867}) ... Ln add ουν cum ALT^{woi}X 13. 33. 69. 124. 229** c^{scr} it^{pler} vg sah cop syr^{p} arm aeth | την γην (B^{2}et^{3}): B* 80. τον τοπον | καταργει (et. Bas$^{es\,480}$ et $^{regg\,456}$ et $^{bapt\,659}$): ΗΣΧΓ al^{30} fere Bas$^{bapt\,cod}$ et $^{regg\,codd\,2}$ -ργη

8. ο δε αποκρ. λεγει: syr^{cu} et ^{sch} *Dixit cultor* | και τουτο το ετοσ: D arm ετι τουτον τον ενιαυτον, Hier^{abacuc} *et istum adhuc annum* | περι: T^{woi} Petr$^{can\,3}$ τα περι | κοπρια (ς^{e} 1624. 1633 κοπρία, 1656 κοπρίαν. Gb Sz κόπρια) cum ℵABK^{supp}LMST^{woi}UVXΓΔΛ al longe plu (vg *stercora*, e Hier^{abacuc} *stercus*) Or^{3,452} Petr$^{can\,3}$ Epiph^{314} et ^{336} Cyr$^{zach\,660}$ ... ς (et. Wtst, sed commend κοπρια) κοπριαν cum GHKΠ al mu; 1. 13. 69. κοπρον ... D κοφινον κοπριων, a b c f ff$^{2\cdot}$ i l q *cofinum* (*cophinum*; d *squalum*) *stercoris*

9. καν μ. ποι. καρπον: 1. 118* 209. om | καν: D c^{scr} και εαν, T^{woi} και | εισ το μελλον (T sah add αφησεισ) ει δε (69. ante ει pon) μηγε cum ℵ BLT^{woi} 33. 69. sah cop Cyr$^{zach\,660}$ (:: εισ το μελλον quo loco edidimus non placuit; hinc varie correctum est) ... ς Ln Ti ει δε μηγε, εισ το μελλον cum ADXΓΔΛΠ unc^{s} al pler it vg syr^{cu} et ^{utr} arm Petr$^{can\,3}$ | εκκοψεισ (Γ 13. 235. 433. al^{10} -ψησ, 69. 157. -ψον) αυτην: Γ al (inprimis evglst) add ταυτα λεγων εφωνη (-νει)· ο εχων ωτα ακουειν ακουετω. Praeterea cf ad parabolam istam Hipp^{282} (ex Doce-

10 Ἦν δὲ διδάσκων ἐν μιᾷ τῶν συναγωγῶν ἐν τοῖσ σάββασιν.
11 καὶ ἰδοὺ γυνὴ πνεῦμα ἔχουσα ἀσθενείασ ἔτη δεκαοκτώ, καὶ ἦν
συνκύπτουσα καὶ μὴ δυναμένη ἀνακύψαι εἰσ τὸ παντελέσ. 12 ἰδὼν
δὲ αὐτὴν ὁ Ἰησοῦσ προσεφώνησεν καὶ εἶπεν αὐτῇ· γύναι, ἀπο-
λέλυσαι ἀπὸ τῆσ ἀσθενείασ σου, 13 καὶ ἐπέθηκεν αὐτῇ τὰσ
χεῖρασ· καὶ παραχρῆμα ἀνορθώθη, καὶ ἐδόξαζεν τὸν θεόν.
14 [165.2] ἀποκριθεὶσ δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγοσ, ἀγανακτῶν ὅτι τῷ σαβ-
βάτῳ ἐθεράπευσεν ὁ Ἰησοῦσ, ἔλεγεν τῷ ὄχλῳ ὅτι ἓξ ἡμέραι εἰσὶν
ἐν αἷσ δεῖ ἐργάζεσθαι· ἐν αὐταῖσ οὖν ἐρχόμενοι θεραπεύεσθε καὶ
μὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου. 15 ἀπεκρίθη δὲ αὐτῷ ὁ κύριοσ καὶ

---

tarum libris): ζητουμενοσ καρποσ, εφ ον ηλθεν ο ζητων, φησι, τρισ και ουχ ευρε.

10. διδασκων: GHΓ al mu (et. evglstaria) syr^{sch} pers^{p} add ο ῑς̄ | εν μια των συναγωγων (i *in synagoga*, l vg *in synagoga eorum*): H 13. 346. εν μ. τ. ημερων | εν: DT^{woi} 1. 13. 69. 209. 346. it vg om | τοισ σαββασιν: D i sah cop (exc^{dz}) τω σαββατω

11. ιδου: syr^{cu} et^{sch} om | γυνη sine ην cum ℵBLT^{woi}X 33. 157. 239. 259. 7^{pe} a b c f (ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ e silentio) i l q vg sah cop syr^{p} et^{hr} arm ... ς add ην cum A(D)ΓΔΛΠ unc^{8} al pler e syr^{cu} et^{sch} aeth. D sic: και ιδου γυνη εν ασθενεια ην πνευματοσ ετη ιη' | ετη: B* om (suppl ^{2}et^{3}) | δεκαοκτω cum ℵBT^{woi} 1. 209. al^{3} sah (D cop ιη', b e *XVIII*, fu *X et VIII*) ... ς δεκ. και οκτ., Ln δεκ. [και] οκτ. cum ALXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pl} (l *dec. et novem*; a hiat) vg | συνκ. cum ℵDLΔ ... ς Ln Ti συγκ. ABXΓΛΠ unc reil etc. Praeterea X συγκυμπτουσα, D* συνκαπτ. et^{2} συνκαμπτ. | AX ανακυμψαι

12. προσεφων. και: D e om | απο cum ℵADX al^{10} fere syr^{omn} (item it vg *dimissa es* vel *liberata es ab*) ... ς Ti om cum BLT^{woi}ΓΔΛΠ unc^{8} al pler Or^{3,511} Cyr^{luc316}

13. αυτη: D sah cop syr^{cu} et^{sch} (non item^{p} et^{hr}) post τασ χειρασ pon | ανορθωθη cum ABDG^{2}HLMXΓΔΛ 69. 433. al^{4scr} ... ς ανωρθωθη cum ℵEG*KST^{woi}UVΠ al plu | εδοξαζεν: D c syr^{sch} cop^{wi} et petr^{4} εδοξασεν

14. ο αρχισ.: Δ om ὁ | ο ῑς̄: D om ὁ | ελεγ. τω οχλω (b f ff$^{2.}$ l q vg; c *indignatus est quod – dicebat autem*, i *indignans quod – et dicebat*): D a e post αγανακτων pon (e *indignans dicebat ad populum quia sabbato curaret Ihesus*, similiter a d) | οτι εξ cum ℵBL gat mm (sah cop ut solent) ... ς Ln om οτι cum ADT^{woi}XΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} it vg etc | ℵ* om εν αισ δει εργαζ. (suppl^{a}), item B* om εν αισ (suppl^{2}et^{3}) | εργαζεσθαι: it vg reddunt *operari*, d *curari* | εν αυταισ cum ℵABLT^{woi}XΠ al^{10} ... ς εν ταυταισ cum DΓΔΛ unc^{9} al pler (it vg *in his*, etc) | ουν: U p^{scr} om (item A, sed pergit συνερχομενοι, confusis ουν et συν, nec exprim syr^{cu} et^{sch} (contra syr^{p} et^{hr}) arm aeth

15. δε cum ℵBDL 1. 69. 124. 131. 209. 346. it (exc q) vg sah cop syr^{sch} et^{hr} ... ς Ti ουν cum AT^{woi}XΓΔΛΠ unc^{9} al pler q syr^{p} (syr^{cu} sine co-

14, 15 Mc 2, 13 εἶπεν· ὑποκριταί, ἕκαστος ὑμῶν τῷ σαββάτῳ οὐ λύει τὸν βοῦν αὐ-
τοῦ ἢ τὸν ὄνον ἀπὸ τῆς φάτνης καὶ ἀπαγαγὼν ποτίζει; 16 ταύ-
την δὲ θυγατέρα Ἀβραὰμ οὖσαν, ἣν ἔδησεν ὁ σατανᾶς ἰδοὺ δέκα
καὶ ὀκτὼ ἔτη, οὐκ ἔδει λυθῆναι ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τούτου τῇ ἡμέρᾳ
τοῦ σαββάτου; 17 [165.10] καὶ ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ κατῃσχύνοντο
πάντες οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἔχαιρεν ἐπὶ πᾶσιν
τοῖς ἐνδόξοις τοῖς γινομένοις ὑπ' αὐτοῦ.

18 a Mc 4, 26–32 Mt 13, 31 a 18 [167.8] Ἔλεγεν οὖν· τίνι ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ,
καὶ τίνι ὁμοιώσω αὐτήν; 19 ὁμοία ἐστὶν κόκκῳ σινάπεως, ὃν λα-
βὼν ἄνθρωπος ἔβαλεν εἰς κῆπον ἑαυτοῦ, καὶ ηὔξησεν καὶ ἐγένετο

---

pula, aeth *et respondit*) | ο κυριος c. ΝΑΒΛΤ^{woi}ΧΑΛΗ unc rell al longe plu it (et. d) vg sah cop syr^{p} rell ... D^{gr}FUΓ 1. 28. 69. 124. 131. 209. 346. al plus^{15} for syr^{cu} et ^{sch} (syr^{hr} *domin. Iesus*) arm^{cod} ο ιϛ | υποκριται (Gb″ Sz) cum ΝΑΒΛΤ^{woi}ΓΛΑΠ unc^{a} al^{m} fere it (exc f) vg sah ^{woi} cop syr^{p} aeth Hipp^{dan} (ed Lag^{150}) Ir$^{int 236}$ ... ς υποκριτα cum D VX al mu f sah^{mfint} syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} arm | υμων: Τ^{woi} ημων | τω: ΑΤ^{woi} al pauc (sah cop) εν τω | τ. σαββατω: ℵ* om (suppl^{c}) | τον βουν αυτον (Hipp^{dan} om) η (D και) τ. ονον: Tert$^{marc 4, 20}$ *asinum aut bovem suum*. Cyr$^{4, 211}$ huc respiciens τον ιδιον βουν ητοι το προβατον | τον ονον: AV 86. την ονον | απο της φατνης (et. Tert^{marc}): 69. 435. Ir$^{int 236}$ Amb$^{luc 1452}$ om | απαγαγων cum ℵ^{c}AB^{2vid}et^{3}Γ^{2} unc rell al fere omn Hipp^{dan} Cyr$^{4, 211}$ ... ℵ*B* 1. απαγων

16. δε: F al pauc om | θυγατερα: ΚΧΓ*Α al^{11scr} -ραν | αβρααμ: D του αβρ. | δεκ. και οκτ. ετη (sah cop fu ut v. 11, b *X et VIII*, i *XVIII*) et. Or$^{1, 702}$ Eus$^{ecl 210}$ (libere δεκ. κ. οκτ. ετεσιν): D ετη ιη, e *annis XVIII*, f *annis decem et octo* | απο (et. Or$^{1, 702}$): Α (item Or ex ed. Hoesch.) εκ

17. ταυτα λεγοντος αυτου: D e om | κατησχυνοντο (d *confundebantur*): D^{gr} o sah κατησχυνθησαν (*confusi sunt*) | παντες: b e ff^{2} i l q om | οι αντικ. αυτω (it^{pl} vg *adversarii eius*, a *qui adversabantur ei*, e *qui ei adv.*, q *qui resistebant ei*): Α οι αντ. αυτου | οχλος: GL al pauc λαος | εχαιρεν: Α 262. -ρον | επι πασιν (E al pauc om) τ. ενδοξοις (Τ^{woi} -ξης, g^{2} om τ. ενδ.) τ. γιν. (vide post) υπ αυτου et. a g^{2} vg ... D b c e f ff^{2} i l q εν πασιν (b c ff^{2} i l q om) οις εθεωρουν ενδοξ. υπ αυτου γεινομενοις, o *in omnib. quae videbant praeclara fieri ab illo*, d *in omnib. quibus videbant mirabilibus ab eo fieri*, b i l q *in praeclaris quae viderant fieri ab ipso*, f *in universis praeclar. virtutibus quae videbantur fieri ab eo* | γινομενοις: ℵ^{c}Α(D) γεινομ., Τ^{woi} γιγνομενοις ... B 440. γενομενοις ... ℵ* λεγομ.

18. ουν cum ΝΒL 1. 13. 69. 157. 346. it^{plor} vg sah cop syr$^{p\ mg}$ ... ς Ln δε cum ΑDΤ^{woi}ΧΓΛΑΠ unc^{9} al pler c q syr^{sch} et $^{p\ txt}$ (syr^{cu} aeth και ελεγεν) | του θεου: U al pauc aeth των ουρανων

19. ὅν: ς^{e} 1624. 1633. etc ὃ | εις: ℵ^{a} D al^{10} fere add τον | εαυτου cum

εἰσ δένδρον, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατεσκήνωσεν ἐν τοῖσ κλάδοισ αὐτοῦ. 20 [168.5] Καὶ πάλιν εἶπεν· τίνι ὁμοιώσω τὴν βα- Mt 13, 33
σιλείαν τοῦ θεοῦ; 21 ὁμοία ἐστὶν ζύμῃ, ἣν λαβοῦσα γυνὴ ἔκρυψεν εἰσ ἀλεύρου σάτα τρία, ἕωσ οὗ ἐζυμώθη ὅλον.

22 [169.2] Καὶ διεπορεύετο κατὰ πόλεισ καὶ κώμασ διδάσκων καὶ πορείαν ποιούμενοσ εἰσ Ἱεροσόλυμα. 23 [170.5] Εἶπεν δέ τισ

ℵABT^{wol}ΓΔΑ unc^{7} al plu ... DFKLXΠ al^{15} fere αυτου | ηυξησεν: Η ηυξανεν | εισ: 36. 248. 259. ωσ ... D 1. al pauc om. Exprim εισ e vg cop syr^{p} et^{hr} *factum est in arborem*; non exprim it^{pler} sah syr^{cu} et sch | δενδρον sine μεγα cum ℵBDLT^{wol} 251. a b e ff^{2}· i l cop$^{dz\ txt}$ syr cu et^{hr} arm Amb^{luc1453} ... ς Ti add μεγα, Ln [μεγ.] cum ΑΧΓΔΑΠ unc^{9} al pler c f q cop^{edd} et$^{dz\ mg}$ syr^{utr} aeth (:: in Mt non additum est, sed varie differunt Mt et Lc) | κατεσκηνωσεν (U κατασκ.): DΓ 21^{ev} κατεσκηνωσαν (Γ κατασκ.), Α 13. 69. 346. κατεσκηνουν | εν τοισ κλαδοισ: D sah υπο τουσ κλαδουσ

20. και παλιν etc: D η τινι ομοια εστιν η βασιλεια του θεου και τινι ομοιωσω αυτην | και ante παλιν cum ℵBGLT^{wol} al mu it vg cop syr^{p} και c. ob. arm aeth ... Gb^{00} Sz om cum ΑΧΓΔΑΠ unc^{8} al longe plu sah syr^{cu} et^{sch}

21. εκρυψεν (Gb' prob Schu) cum BKLUΠ 61. 64. 106. 124. 127. 131. 157. 300. 435. al^{60} fere ... ς Ln ενεκρυψ. cum ℵADT^{wol}ΧΓΔΑ unc^{7} al plu Eus^{luc182} (γυνη δε ταυτην, η σοφια του θεου, εισ αλευρου σατα τρια εγκρυπτει. Rursus εγκρυπτουσα την εξ αυτησ ωφελειαν εισ αλευρου σατα τρια etc) Ath^{luc191} (Gall^{5}) :: at ita Mt paucis (GL) discedentibus | εισ αλευρου σατα τρια et. f vg (*in farinae sata tria*, gat mt *in far. satis tribus*); e *in farinae mensuras*: a b c ff^{2}· i l q nil nisi *in farinam* (*-na*) :: in Mt it vg *in farinae* (pleriq *-nam*) *mensuris tribus* vel *mensuras tres* vel *satis tribus* | εζυμωθη (it^{pl} d Amb^{luc} *fermentatum est*): D^{gr} ζυμωθη, a vg Aug *fermentaretur*, e *fermentetur*

22. και pri: s om | διεπορευετο (a d *circuibat*, e *perambulab.*): Η al pauc επορευετ. (it^{pler} vg *ibat*) | κατα: XLT^{wol} 1. 157. 6^{po} add τασ | πολ. και κωμασ (1. 131. 209. πολιν κ. κωμην): 69. syr^{cu} et^{sch} (non item syr^{p} et^{hr}) κωμ. κ. πολ. | πορειαν BDFGHKMSVXΓΔΑΠ al plu ... ℵAEL T^{wol}U al mu (3 ap Scr) πορειαν. Cf ad Iac 1, 11 ubi rursus ℵA πορειαισ | εισ: KΠ 69. al pauc εν | ιεροσολυμα (B* om ι) cum ℵBL a (*hierosolymis* sed om *et iter faciens*) ... ς Ln Ti ιερουσαλημ cum ADT^{wol}X ΓΔΑΠ unc^{9} al certe pler (Latt sah cop ita fere solent) :: ιερουσαλημ Lc saepius scripsit quam ιεροσολυμα. Tamen nec raro aliena manu substitutum illud pro hoc, ut Act 8, 25. 13, 13. 21, 4 et 15. 25, 20. Alibi dubium utra forma tenenda sit; fit etiam ut pauci ιεροσολυμα invexerint ut Act 1, 12. 20, 22 et 25, 3. Multo vero saepius ιερουσαλημ et ipsum εισ ιερουσαλημ non fluctuat, ut Act 4, 5. 8, 27. 9, 2 et 26. 13, 31. 15, 2.

23. ειπεν δε etc: syr^{cu} *Venit quidam et rogabat eum et dixit*

αὐτῷ· κύριε, εἰ ὀλίγοι οἱ σωζόμενοι; ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς·
Mt 7, 13 24 ἀγωνίζεσθε εἰσελθεῖν διὰ τῆς στενῆς θύρας, ὅτι πολλοί, λέγω
Mt 25, 10—12 ὑμῖν, ζητήσουσιν εἰσελθεῖν καὶ οὐκ ἰσχύσουσιν. 25 ἀφ' οὗ
ἂν ἐγερθῇ ὁ οἰκοδεσπότης καὶ ἀποκλείσῃ τὴν θύραν, καὶ ἄρξησθε
ἔξω ἑστάναι καὶ κρούειν τὴν θύραν λέγοντες· κύριε ἄνοιξον ἡμῖν,
καὶ ἀποκριθεὶς ἐρεῖ ὑμῖν· οὐκ οἶδα ὑμᾶς πόθεν ἐστέ. 26 τότε

---

23. ολιγοι (et. Or$^{2,[illegible]}$): D 124. 157. 300 20^{ev} cop (non item sah) arm add ειπεν. item it (exc q) vg Or$^{int 2,[illegible]}$ | ο δε: D add αποκριθεις προς αυτους: 71. 225. 248. g^{ocr} 7^{pe} syr^{cu} aeth πρ. αυτον ... D 13. 69. om

24. αγωνιζεσθε (et. Or$^{2,[illegible]}$ et $^{2,[illegible]}$): Mac$^{hom 13,2}$ (και παλιν· βιαζεσθε εισελθ. δια τ. στε. θυρας) βιαζεσθε (contra$^{cust\ cord\ [illegible]}$ sic: και παλιν· βιαζεσθε· βιασται γαρ αρπαζουσι την βασ. των ουρ. και το· αγωνιζεσθε εισελθ. δια της στεν. πυλης) | θυρας cum ΝΒΔΙ Τ^{woi} δ. τ. θυρας στενης πυλης) 1. 131. arm Or$^{3,[illegible]}$ (αλλα και το υπο του σωτηρος – λελεγμενον, ως εν τω κατα λουκαν ειρηται, ουτως εχον· αγων. εισελθ. δ. τ. στε. θυρας, οτι πολλοι etc; paullo post adscribit το εν τω κα. ματθαιον – οτι στενη η πυλη etc) Mac$^{hom 13,2}$, item ostium a e ff^{2} i l q Leif^{133}, ianuam d ... ς (= Gb sed rursus Gb') πυλης cum ΑΧΓΛΑΠ unc^{9} al pler Or$^{2,[illegible]}$ et $^{2,[illegible]}$ Bas$^{eth 133}$ Mac$^{cust\ cord\ [illegible]}$, item portam b c f vg (:: ex Mt ubi lectio non fluct) | εισελθειν sec loc: Or$^{3,[illegible]}$ add δια της στενης | ουκ ισχυσουσιν (Τ^{woi} ισουσιν, Α ισχυσωσιν): D ουχ ευρησουσιν :: cf Mt

25. αφ ου (D οτου) αν (Τ^{woi} 69. 124. 346. Bas$^{bapt 663}$ εαν): Ln (et. Ti$^{[illegible]}$) haec usq ανοιξον ημιν cum iis quae praecedunt coniunxit, puncto ante και αποκριθεις posito. At inter ισχυσ. et αφ ου plene interpg ΑΚΚΛΑΠ etc (contra M praeter morem ante αφ nil interpunctionis habet), item it^{pl} vg (et. Faustus ap Aug): *Cum autem intraverit*, nec aliter b q: *Ex quo surrexerit* (contra e non interpg ante *ex quo incipiet paterfam. surgere et cludere*). Praeterea Amm et Eus novam sectionem a verbis αφ ου incipiunt. Cf et. Amb$^{cain 194}$ „Postremo audi quos Christus excludat. *Cum intraverit*, inquit, *paterfamilias et clauserit*" etc | εγερθη ο οικοδεσπ. (K al pauc οικοδ.) b q Leif^{133}: D ο οικοδ. εισελθη, 13. 346. 66^{mg} 69. a c f i l (ff^{2} g$^{1.2}$ e silentio) vg Bas$^{bapt 663}$ Faust Amb εισελθη (66^{mg} 69 ελθη) ο οικοδ. Vide e antea. | αποκλεισῃ: ΧΓ al mu αποκλεισει (Γ al -κλησει) | αρξησθε: 69. 124. αρξεσθε | την θυραν sec (U την θυρα et pri et sec): D e^{scr} b q sah^{münt} (non^{woid}) Leif Faust om, a om και κρου. την θυραν, item ℵ* om (suppl^{a}) εξω εστ. και | κυριε semel cum ΝΒΛ 157. a c e ff^{2} g$^{1.2}$ l vg sah cop (et. Pistis) Faust ap Aug ... ς κυριε κυριε, Ln κυριε [κυριε] cum ΑΔΤ^{woi}ΧΓΛΑΠ unc^{8} al omn fere b f i q syr^{cu} et^{utr} et^{hr} cop^{dz} arm aeth Bas$^{bapt 663}$ Leif^{133} :: e Mt 25, 11 ubi nemo alterum om; cf et. Mt 7, 21 sq Lc 6, 46 | Bas$^{bapt 663}$ και τοτε αποκριθ. | ερει υμιν: U syr^{sch} add οτι ... a b i l q syr^{sch} Leif^{133} om υμιν

ἄρξεσθε λέγειν· ἐφάγομεν ἐνώπιόν σου καὶ ἐπίομεν, καὶ ἐν ταῖς
πλατείαισ ἡμῶν ἐδίδαξασ. 27 καὶ ἐρεῖ· λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶσ Mt 7, 23
πόθεν ἐστέ· ἀπόστητε ἀπ' ἐμοῦ πάντεσ ἐργάται ἀδικίασ. 28 ἐκεῖ
ἔσται ὁ κλαυθμὸσ καὶ ὁ βρυγμὸσ τῶν ὀδόντων, [172. 5] ὅταν ὄψεσθε Mt 8, 11a
Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ καὶ πάντασ τοὺσ προφήτασ ἐν τῇ

26. αρξεσθε cum BEGHUVA al permu (vix plu) ... ℵADKLMST^{woi}XΓΛΠ al^{40} (ac multo plures ut vdtr) αρξησθε :: hinc -ησθε omnino plus quam -εσθε a testibus auctoritatis habet | λεγειν: D add κυριε | ἐνώπιόν σου in cdd est, non (ut Ln 49) ἐνώπιον σοῦ | EHR al nonnulli εφαγωμεν, item E al nonnulli επιωμεν | εδιδαξασ: syr^{cu} *ambulavisti*. Cf et. Pist^{318}

27. λεγω (s add δε): BT^{woi} λεγων ... ℵ 225. it vg sah cop syr^{sch} arm usc (non zoh) Lcif^{133} om (contra syr^{cu} *Tunc dicet vobis: Amen dico*, syr^{hr} *Et ille dicet: Amen dico ego vobis*) | υμασ cum ℵAXΓΛΛΠ unc^{8} 1. 33. 69. 124. al pler a c f ff^{2}· g$^{1.2}$· q vg Or^{4,425} ... Ln [υμασ] Ti om cum BLRT^{woi} 157. 346. b i tol (v. 25 om tantum c tol). Praeterea pro ουκ οιδ. υμασ ποθ. εστε D ουδεποτε ειδον υμασ, e *numquam vos vidi*; Or^{1,131} μεγα ουν εστιν ωσ το· ουκ οιδα υμασ, οτι εργαται εστε ανομιασ. Cyr$^{luc\,325}$ λεγει· ουκ οιδα υμασ· αποστητε απ εμου εργαται τησ αδικιασ (omittunt ποθ. εστε et. 56. 58. 61. sah^{münt}) | αποστητε: M g^{scr} al pauc αποχωρειτε :: e Mt. Cf et. Iust^{ap1,16} πολλοι δε ερουσι μοι· κυριε κυριε, ου τω σω ονοματι εφαγομεν και επιομεν και δυναμεισ εποιησαμεν; και τοτε ερει αυτοισ· αποχωρειτε απ εμου, εργαται τησ ανομιασ (similiter$^{tr\,76}$) | παντεσ: syr^{sch} om. Vide ante Iust Or Cyr. Item Epiph^{769} αποστητε απ εμου οι εργαται τησ ανομιασ· ουπω εγνων υμασ, et$^{anc\,25}$ αποστ. απ εμου εργαται τησ ανομιασ· ουδεποτε γαρ εγνων υμασ. | εργαται sine artic (Gb') cum ℵBDEGHLRSVXΔΛ al^{20} fere cat$^{ox\,109}$ ... ς Ln οι εργ. cum AKMT^{woi}UΓΠ al plu sah cop arm | αδικιασ cum ℵBLR (D vide post) arm cat$^{ox\,109}$ ... ς Ti praem τησ cum ALT^{woi}XΓΛΛΠ unc^{8} al omn^{vid} Cyr^{luc} (vide ante). Praeterea pro αδικιασ D X^{scr} (et. Or^{3,131} ανομιασ, Iust Epiph^{bis} τησ ανομιασ vide ante) habent ανομιασ. Cf huc et. Clem^{2cor} ερω υμιν· υπαγετε απ εμου, ουκ οιδα υμασ ποθεν εστε, εργαται ανομιασ. Item Pist^{318} (antea v. 26 και λεξουσιν μοι pro τοτε αρξ. λεγειν, item ελαβομεν εκ μυστηριων σου και επληρωθημεν παση τη διδαχη σου pro εφαγ. ενωπ. σου και επιομ.) και αποκριθεισ ερω αυτοισ· ουκ οιδα υμασ, τινεσ εστε, εργαζομενοι την ανομιαν και το κακον εωσ νυν· δια τουτο απερχεσθε εισ το σκοτοσ το εκτοσ. και τη ωρα εκεινη απελευσονται εισ το σκοτοσ το εκτοσ, οπου εστιν ο κλ. etc.

28. βρυγμοσ: Δ δρυγμοσ | οψεσθε c.B*DX 69. 124. 237. 346. al^{15} Lcif^{134} (*cum videbitis*) ... ς Ln Ti οψησθε cum AB^{2vid}et^{3}LRT^{woi}ΓΛΛΠ unc^{8} al plu, item *cum videritis* it (et. d) vg Ir$^{int\,236}$ ... ℵ ιδητε, item Mcion epiph (vide post) | ισαακ cum ℵ^{c}ABT^{woi}XΓΛΛΠ unc^{8} al omn^{vid} c f l q vg sah cop ... ℵ*DL a b e i ισακ (:: eadem forma testimonio ℵ codicis et Latinorum aliquot item D per evv uti solet, cf Mt 1, 2. 8, 11.

βασιλεία του θεου, υμας δε εκβαλλομενους εξω. 24 και λεγουσιν αυτοις παραβολας και διδασκει αυτους πολλα, και ελεγεν αυτοις (ουτως εν τη διδαχη αυτου 25 ακουετε· ος γαρ εχει δοθησεται αυτω, και ος ουκ εχει και ο δοκει εχειν αρθησεται απ' αυτου. 26 και ελεγεν ουτως εστιν η βασιλεια του θεου, ως ανθρωπος βαλη τον σπορον επι της γης, 27 και καθευδη και εγειρηται νυκτα και ημεραν, και ο σπορος βλαστα και μηκυνηται ως ουκ οιδεν αυτος· 28 αυτοματη η γη καρποφορει πρωτον χορτον, ειτα στασχυν, ειτα πληρη σιτον εν τω στασχυι· 29 οταν δε παραδοι ο καρπος, ευθυς αποστελλει το δρεπανον, οτι παρεστηκεν ο θερισμος. 30 και ελεγεν· τινι ομοιωσωμεν την βασιλειαν του θεου, η εν τινι αυτην παραβολη θωμεν; 31 ως κοκκω σιναπεως, ος οταν σπαρη επι της γης, μικροτερος ων παντων των σπερματων των επι της γης, 32 και οταν σπαρη αναβαινει και γινεται παντων των λαχανων μειζων, και ποιει κλαδους μεγαλους, ωστε δυνασθαι υπο την σκιαν αυτου τα πετεινα του ουρανου κατασκηνουν. 33 και τοιαυταις παραβολαις πολλαις ελαλει αυτοις τον λογον καθως ηδυναντο ακουειν· 34 χωρις δε παραβολης ουκ ελαλει αυτοις· κατ' ιδιαν δε τοις ιδιοις μαθηταις επελυεν παντα.

35 Και λεγει αυτοις εν εκεινη τη ημερα οψιας γενομενης· διελθωμεν εις το περαν. 36 και αφεντες τον οχλον παραλαμβανουσιν αυτον ως ην εν τω πλοιω, και αλλα δε πλοια ην μετ' αυτου. 37 και γινεται λαιλαψ ανεμου μεγαλη, και τα κυματα επεβαλλεν εις το πλοιον, ωστε ηδη γεμιζεσθαι το πλοιον. 38 και αυτος ην επι τη πρυμνη επι το προσκεφαλαιον καθευδων· και διεγειρουσιν αυτον και λεγουσιν αυτω· διδασκαλε, ου μελει σοι οτι απολλυμεθα; 39 και διεγερθεις επετιμησε τω ανεμω και ειπε τη θαλασση· σιωπα, πεφιμωσο. και εκοπασεν ο ανεμος και εγενετο γαληνη μεγαλη. 40 και ειπεν αυτοις· τι δειλοι εστε ουτως; πως ουκ εχετε πιστιν; 41 και εφοβηθησαν φοβον μεγαν, και ελεγον προς αλληλους· τις αρα ουτος εστιν οτι και ο ανεμος και η θαλασσα υπακουει αυτω;

5 1 Και ηλθον εις το περαν της θαλασσης εις την χωραν των Γερασηνων. 2 και εξελθοντος αυτου εκ του πλοιου ευθυς υπηντησεν αυτω εκ των μνημειων ανθρωπος εν πνευματι ακαθαρτω, 3 ος την κατοικησιν ειχεν εν τοις μνημασιν· και ουδε αλυσει ουκετι ουδεις ηδυνατο αυτον δησαι, 4 διοτι πολλακις πεδαις και αλυσεσιν δεδεμενος διεσπασθαι υπ' εμου τας αλυσεις και τας πεδας συντετριφθαι, και ουδεις ισχυεν αυτον δαμασαι· 5 και δια παντος νυκτος και ημερας εν τοις μνημασιν και εν τοις ορεσιν ην κραζων και κατακοπτων εαυτον λιθοις. 6 και ιδων τον Ιησουν απο μακροθεν εδραμεν και προσεκυνησεν αυτω, 7 και κραξας φωνη μεγαλη λεγει· τι εμοι και σοι, Ιησου υιε του θεου του υψιστου; ορκιζω σε τον θεον, μη με βασανισης. 8 ελεγε γαρ αυτω· εξελθε το πνευμα το ακαθαρτον εκ του ανθρωπου. 9 και επηρωτα αυτον· τι σοι ονομα; και λεγει αυτω· λεγιων ονομα μοι, οτι πολλοι εσμεν· 10 και παρεκαλει αυτον πολλα ινα μη αυτα αποστειλη εξω της χωρας. 11 ην δε εκει προς τω ορει αγελη χοιρων μεγαλη βοσκομενη· 12 και παρεκαλεσαν αυτον παντες οι δαιμονες λεγοντες· πεμψον ημας εις τους χοιρους, ινα εις αυτους εισελθωμεν. 13 και επετρεψεν αυτοις ευθυς ο Ιησους. και εξελθοντα τα πνευματα τα ακαθαρτα εισηλθον εις τους χοιρους, και ωρμησεν η αγελη κατα του κρημνου εις την θαλασσαν, ως δισχιλιοι ησαν, και επνιγοντο εν τη θαλασση. 14 και οι βοσκοντες αυτους εφυγον και απηγγειλαν εις την πολιν και εις τους αγρους· και ηλθον ιδειν τι εστιν το γεγονος. 15 και ερχονται προς τον Ιησουν και θεωρουσιν τον δαιμονιζομενον καθημενον και ιματισμενον και σωφρονουντα τον εσχηκοτα τον λεγιωνα, και εφοβηθησαν. 16 και διηγησαντο αυτοις οι ιδοντες πως εγενετο τω δαιμονιζομενω και περι των χοιρων. 17 και ηρξαντο παρακαλειν αυτον απελθειν απο των οριων αυτων. 18 και εμβαινοντος αυτου εις το πλοιον παρεκαλει αυτον ο δαιμονισθεις ινα μετ' αυτου η. 19 και ουκ αφηκεν αυτον, αλλα λεγει αυτω· υπαγε εις τον οικον σου προς τους σους και απαγγειλον αυτοις οσα σοι ο κυριος απεκεν και ηλεησεν σε. 20 και απηλθεν και ηρξατο κηρυσσειν εν τη Δεκαπολει οσα εποιησεν αυτω ο Ιησους, και παντες εθαυμαζον.

21 Και διαπερασαντος του Ιησου εν τω πλοιω παλιν εις το περαν συνηχθη οχλος πολυς επ' αυτον, και ην παρα την θαλασσαν. 22 και ερχεται εις των αρχισυναγωγων, ονοματι Ιαειρος, και ιδων αυτον πιπτει προς τους ποδας αυτου 23 και παρακαλει αυτον πολλα λεγων οτι το θυγατριον μου εσχατως εχει, ινα ελθων επιθης τας χειρας αυτη, ινα σωθη και ζησεται. 24 και απηλθεν μετ' αυτου, και ηκολουθει αυτω οχλος πολυς και συνεθλιβον αυτον. 25 και γυνη ουσα εν ρυσει αιματος δωδεκα ετη 26 και πολλα παθουσα υπο πολλων ιατρων και δαπανησασα τα παρ' αυτης παντα και μηδεν ωφεληθεισα αλλα μαλλον εις το χειρον ελθουσα, 27 ακουσασα περι του Ιησου ελθουσα εν τω οχλω οπισθεν ηψατο του ιματιου αυτου· 28 ελεγεν γαρ οτι εαν μονον των ιματιων αυτου αψωμαι σωθησομαι. 29 και ευθυς εξηρανθη η πηγη του αιματος αυτης, και εγνω τω σωματι οτι ιαται απο της μαστιγος. 30 και ευθυς ο Ιησους επιγνους εν εαυτω την εξ αυτου δυναμιν εξελθουσαν επιστραφεις εν τω οχλω ελεγεν· τις μου ηψατο των ιματιων; 31 και ελεγον αυτω οι μαθηται αυτου· βλεπεις τον οχλον συνθλιβοντα σε και λεγεις τις μου ηψατο; 32 και περιεβλεπετο ιδειν την τουτο ποιησασαν. 33 η δε γυνη φοβηθεισα και τρομουσα, ειδυια ο γεγονεν επ' αυτη, ηλθεν και προσεπεσεν αυτω και ειπεν αυτω παν την αληθειαν. 34 ο δε ειπεν αυτη· θυγατηρ, η πιστις σου σεσωκεν σε· υπαγε εν ειρηνη και ισθι υγιης απο της μαστιγος σου. 35 ετι αυτου λαλουντος ερχονται απο του αρχισυναγωγου λεγοντες οτι η θυγατηρ σου απεθανεν· τι ετι σκυλλεις τον διδασκαλον; 36 ο δε Ιησους παρακουσας τον λογον λαλουμενον λεγει τω αρχισυναγωγω· μη φοβου, μονον πιστευε. 37 και ουκ αφηκεν ουδενα συνακολουθησαι αυτω ει μη τον Πετρον και Ιακωβον και Ιωαννην τον αδελφον Ιακωβου. 38 και ερχονται εις τον οικον του αρχισυναγωγου, και θεωρει θορυβον και κλαιοντας και αλαλαζοντας πολλα· 39 και εισελθων λεγει αυτοις· τι θορυβεισθε και κλαιετε; το παιδιον ουκ απεθανεν αλλα καθευδει. 40 και κατεγελων αυτου. ο δε εκβαλων παντας παραλαμβανει τον πατερα του παιδιου και την μητερα και τους μετ' αυτου και εισπορευεται οπου ην το παιδιον κειμενον. 41 και κρατησας της χειρος του παιδιου λεγει αυτη· ταλιθα κουμ, ο εστιν μεθερμηνευομενον· το κορασιον, σοι λεγω, εγειρου. 42 και ευθυς ανεστη το κορασιον και περιεπατει· ην γαρ ετων δωδεκα. και εξεστησαν ευθυς εκστασει μεγαλη. 43 και διεστειλατο αυτοις πολλα ινα μηδεις γνοι τουτο, και ειπεν δοθηναι αυτη φαγειν.

6 1 Και εξηλθεν εκειθεν και ερχεται εις την πατριδα αυτου, και ακολουθουσιν αυτω οι μαθηται αυτου. 2 και γενομενου σαββατου ηρξατο διδασκειν εν τη συναγωγη· και πολλοι ακουοντες εξεπλησσοντο λεγοντες· πουθεν τουτω ταυτα, και τις η σοφια η δοθεισα τουτω, και αι δυναμεις τοιαυται δια των χειρων αυτου γινομεναι; 3 ουχ ουτος εστιν ο τεκτων, ο υιος της Μαριας, αδελφος δε Ιακωβου και Ιωσητος και Ιουδα και Σιμωνος; ουκ εισιν αι αδελφαι αυτου ωδε προς ημας; και εσκανδαλιζοντο εν αυτω. 4 και ελεγεν αυτοις ο Ιησους οτι ουκ εστιν προφητης ατιμος ει μη εν τη πατριδι αυτου και εν τοις συγγενευσιν αυτου και εν τη οικια αυτου. 5 και ουκ ηδυνατο εκει ποιησαι ουδεμιαν δυναμιν, ει μη ολιγοις αρρωστοις επιθεις τας χειρας εθεραπευσεν. 6 και εθαυμαζεν δια την απιστιαν αυτων.

Και περιηγεν τας κωμας κυκλω διδασκων. 7 και προσκαλειται τους δωδεκα και ηρξατο αυτους αποστελλειν δυο δυο και εδιδου αυτοις εξουσιαν των πνευματων των ακαθαρτων, 8 και παρηγγειλεν αυτοις ινα μηδεν αιρωσιν εις οδον ει μη ραβδον μονον, μη πηραν μη αρτον μη εις την ζωνην χαλκον, 9 αλλα υποδεδεμενους σανδαλια και μη ενδυσησθε δυο χιτωνας. 10 και ελεγεν αυτοις· οπου εαν εισελθητε εις οικιαν, εκει μενετε εως αν εξελθητε εκειθεν. 11 και οσοι αν μη δεξωνται υμας μηδε ακουσωσιν υμων, εκπορευομενοι εκειθεν εκτινατε τον χουν τον υποκατω των ποδων υμων εις μαρτυριον αυτοις. 12 και εξελθοντες εκηρυξαν ινα μετανοωσιν, 13 και δαιμονια πολλα εξεβαλλον και ηλειφον ελαιω πολλους αρρωστους και εθεραπευον.

14 Και ηκουσεν ο βασιλευς Ηρωδης, φανερον γαρ εγενετο το ονομα αυτου, και ελεγεν οτι Ιωαννης ο βαπτιζων εγηγερται εκ νεκρων, και δια τουτο ενεργουσιν αι δυναμεις εν αυτω. 15 αλλοι δε ελεγον οτι Ηλιας εστιν· αλλοι δε ελεγον οτι προφητης ως εις των προφητων. 16 ακουσας δε ο Ηρωδης ελεγεν· ον εγω απεκεφαλισα Ιωαννην, ουτος ηγερθη. 17 αυτος γαρ ο Ηρωδης απεστειλας εκρατησεν τον Ιωαννην και εδησεν αυτον εν φυλακη δια Ηρωδιαδα την γυναικα Φιλιππου του αδελφου αυτου, οτι αυτην εγημεν. 18 ελεγεν γαρ ο Ιωαννης τω Ηρωδη οτι ουκ εξεστιν σοι εχειν την γυναικα του αδελφου σου. 19 η δε Ηρωδιας ενειχεν αυτω και ηθελεν αυτον αποκτειναι και ουκ ηδυνατο· 20 ο γαρ Ηρωδης εφοβειτο τον Ιωαννην ειδως αυτον ανδρα δικαιον και αγιον, και συνετηρει αυτον, και ακουσας αυτου πολλα ηπορει, και ηδεως αυτου ηκουεν. 21 και γενομενης ημερας ευκαιρου οτε Ηρωδης τοις γενεσιοις αυτου δειπνον εποιει τοις μεγιστασιν αυτου και τοις χιλιαρχοις και τοις πρωτοις της Γαλιλαιας, 22 και εισελθουσης της θυγατρος αυτης Ηρωδιαδος και ορχησαμενης και αρεσασης τω Ηρωδη και τοις συνανακειμενοις ειπεν ο βασιλευς τω κορασιω· αιτησον με ο εαν θελης και δωσω σοι· 23 και ωμοσεν αυτη πολλα οτι ο τι εαν αιτησης με δωσω σοι εως ημισους της βασιλειας μου. 24 η δε εξελθουσα ειπεν τη μητρι αυτης· τι αιτησωμαι; η δε ειπεν· την κεφαλην Ιωαννου του βαπτιζοντος. 25 και εισελθουσα ευθυς μετα σπουδης προς τον βασιλεα ητησατο λεγουσα· θελω ινα εξαυτης δως μοι επι πινακι την κεφαλην Ιωαννου του βαπτιστου. 26 και περιλυπος γενομενος ο βασιλευς δια τους ορκους και τους συνανακειμενους ουκ ηθελησεν αθετησαι αυτην· 27 και ευθυς αποστειλας ο βασιλευς σπεκουλατορα επεταξεν ενεγκαι την κεφαλην αυτου· ο δε απελθων απεκεφαλισεν αυτον εν τη φυλακη 28 και ηνεγκεν την κεφαλην αυτου επι πινακι και εδωκεν αυτην τω κορασιω, και το κορασιον εδωκεν αυτην τη μητρι αυτης. 29 και ακουσαντες οι μαθηται αυτου ηλθον και ηραν το πτωμα αυτου και εθηκαν αυτο εν μνημειω.

30 Και συναγονται οι αποστολοι προς τον Ιησουν και απηγγειλαν αυτω παντα οσα εποιησαν και οσα εδιδαξαν. 31 και ειπεν αυτοις· δευτε υμεις αυτοι κατ' ιδιαν εις ερημον τοπον και αναπαυσασθε ολιγον· ησαν γαρ οι ερχομενοι και οι υπαγοντες πολλοι, και ουδε φαγειν ευκαιρουν. 32 και απηλθον εν τω πλοιω εις ερημον τοπον κατ' ιδιαν. 33 και ειδον αυτους υπαγοντας και επεγνωσαν πολλοι, και πεζη απο πασων των πολεων συνδραμον εκει και προηλθον αυτους. 34 και εξελθων ειδεν πολυν οχλον, και εσπλαγχνισθη επ' αυτοις οτι ησαν ως προβατα μη εχοντα ποιμενα, και ηρξατο διδασκειν αυτους πολλα. 35 και ηδη ωρας πολλης γενομενης προσελθοντες αυτω οι μαθηται αυτου λεγουσιν οτι ερημος εστιν ο τοπος και ηδη ωρα πολλη· 36 απολυσον αυτους, ινα απελθοντες εις τους κυκλω αγρους και κωμας αγορασωσιν εαυτοις τι φαγωσιν. 37 ο δε αποκριθεις ειπεν αυτοις· δοτε αυτοις υμεις φαγειν. και λεγουσιν αυτω· απελθοντες αγορασωμεν δηναριων διακοσιων αρτους και δωσομεν αυτοις φαγειν; 38 ο δε λεγει αυτοις· ποσους αρτους εχετε; υπαγετε ιδετε. και γνοντες λεγουσιν· πεντε και δυο ιχθυας. 39 και επεταξεν αυτοις αναπεσειν παντας συμποσια συμποσια επι τω χλωρω χορτω. 40 και ανεπεσον πρασιαι πρασιαι κατα εκατον και κατα πεντηκοντα. 41 και λαβων τους πεντε αρτους και τους δυο ιχθυας αναβλεψας εις τον ουρανον ευλογησεν και κατεκλασεν τους αρτους και εδιδου τοις μαθηταις ινα παραθωσιν αυτοις· και τους δυο ιχθυας εμερισεν παντας. 42 και εφαγον παντες και εχορτασθησαν. 43 και ηραν κλασματα δωδεκα κοφινων πληρη και απο των ιχθυων. 44 και ησαν οι φαγοντες τους αρτους πεντακισχιλιοι ανδρες.

45 Και ευθυς ηναγκασεν τους μαθητας αυτου εμβηναι εις το πλοιον και προαγειν εις το περαν προς Βηθσαιδαν, εως αυτος απολυει τον οχλον. 46 και αποταξαμενος αυτοις απηλθεν εις το ορος προσευξασθαι. 47 και οψιας γενομενης ην το πλοιον εν μεσω της θαλασσης, και αυτος μονος επι της γης. 48 και ιδων αυτους βασανιζομενους εν τω ελαυνειν ην γαρ ο ανεμος εναντιος αυτοις, περι τετραδα της νυκτος ερχεται προς αυτους περιπατων επι της θαλασσης και ηθελεν παρελθειν αυτους· 49 οι δε ιδοντες αυτον επι της θαλασσης περιπατουντα εδοξαν φαντασμα ειναι και ανεκραξαν· 50 παντες γαρ αυτον ειδον και εταραχθησαν. ο δε ευθυς ελαλησεν μετ' αυτων και λεγει αυτοις· θαρσειτε, εγω ειμι, μη φοβεισθε. 51 και ανεβη προς αυτους εις το πλοιον και εκοπασεν ο ανεμος, και λιαν εκ περισσου εν εαυτοις εξισταντο και εθαυμαζον· 52 ου γαρ συνηκαν επι τοις αρτοις, ην γαρ η καρδια αυτων πεπωρωμενη.

53 Και διαπερασαντες επι την γην ηλθον εις Γεννησαρετ και προσωρμισθησαν. 54 και εξελθοντων αυτων εκ του πλοιου ευθυς επιγνοντες αυτον 55 περιδραμοντες ολην την περιχωρον εκεινην ηρξαντο επι τοις κραβαττοις τους κακως εχοντας περιφερειν οπου ηκουον οτι εστιν. 56 και οπου αν εισεπορευετο εις κωμας η εις πολεις η εις αγρους, εν ταις αγοραις ετιθεσαν τους ασθενουντας και παρεκαλουν αυτον ινα καν του κρασπεδου του ιματιου αυτου αψωνται· και οσοι αν ηψαντο αυτου διεσωθησαν.

7 1 Και συναγονται προς αυτον οι Φαρισαιοι και τινες των γραμματεων ελθοντες απο Ιεροσολυμων 2 και ιδοντες τινας των μαθητων αυτου οτι κοιναις χερσιν τουτ' εστιν ανιπτοις εσθιουσιν τους αρτους· 3 οι γαρ Φαρισαιοι και παντες οι Ιουδαιοι εαν μη πυγμη νιψωνται τας χειρας ουκ εσθιουσιν κρατουντες την παραδοσιν των πρεσβυτερων, 4 και απ' αγορας εαν μη βαπτισωνται ουκ εσθιουσιν, και αλλα πολλα εστιν α παρελαβον κρατειν βαπτισμους ποτηριων και ξεστων και χαλκιων και κλινων. 5 και επερωτωσιν αυτον οι Φαρισαιοι και οι γραμματεις· δια τι οι μαθηται σου ου περιπατουσιν κατα την παραδοσιν των πρεσβυτερων αλλα κοιναις χερσιν εσθιουσιν τον αρτον; 6 ο δε αποκριθεις ειπεν αυτοις· καλως προεφητευσεν Ησαιας περι υμων των υποκριτων, ως γεγραπται· ο λαος ουτος τοις χειλεσιν με τιμα, η δε καρδια αυτων πορρω απεχει απ' εμου· 7 ματην δε σεβονται με διδασκοντες διδασκαλιας ενταλματα ανθρωπων. 8 αφεντες γαρ την εντολην του θεου κρατειτε την παραδοσιν των ανθρωπων, βαπτισμους ξεστων και ποτηριων, και αλλα παρομοια τουτοις πολλα ποιειτε. 9 και ελεγεν αυτοις· καλως αθετειτε την εντολην του θεου ινα την παραδοσιν υμων τηρησητε. 10 Μωσης γαρ ειπεν· τιμα τον πατερα σου και την μητερα σου, και· ο κακολογων πατερα η μητερα θανατω τελευτατω· 11 υμεις δε λεγετε· εαν ειπη ανθρωπος τω πατρι η τη μητρι· κορβαν, ο εστιν δωρον, ο εαν εξ εμου ωφεληθης, 12 ουκετι αφιετε αυτον ουδεν ποιησαι τω πατρι αυτου η τη μητρι αυτου, 13 ακυρουντες τον λογον του θεου τη παραδοσει υμων η παρεδωκατε· και παρομοια τουτοις πολλα τοιαυτα ποιειτε.

14 Και προσκαλεσαμενος παλιν τον οχλον ελεγεν αυτοις· ακουετε μου παντες και συνιετε· 15 ουδεν εστιν εξωθεν του ανθρωπου εισπορευομενον εις αυτον ο δυναται αυτον κοινωσαι, αλλα τα εκ του ανθρωπου εκπορευομενα εκεινα εστιν τα κοινουντα τον ανθρωπον. 16 ει τις εχει ωτα ακουειν ακουετω. 17 και οτε εισηλθεν εις οικον απο του οχλου ηρωτων αυτον οι μαθηται αυτου την παραβολην. 18 και λεγει αυτοις· ουτως και υμεις ασυνετοι εστε; ου νοειτε οτι παν το εξωθεν εισπορευομενον εις τον ανθρωπον ου δυναται αυτον κοινωσαι, 19 οτι ουκ εισπορευεται αυτου εις την καρδιαν αλλ' εις την κοιλιαν και εις τον αφεδρωνα εκπορευεται, καθαριζων παντα τα βρωματα; 20 ελεγεν δε οτι το εκ του ανθρωπου εκπορευομενον εκεινο κοινοι τον ανθρωπον. 21 εσωθεν γαρ εκ της καρδιας των ανθρωπων οι διαλογισμοι οι κακοι εκπορευονται, μοιχειαι, πορνειαι, φονοι, 22 κλοπαι, πλεονεξιαι, πονηριαι, δολος, ασελγεια, οφθαλμος πονηρος, βλασφημια, υπερηφανια, αφροσυνη· 23 παντα ταυτα τα πονηρα εσωθεν εκπορευεται και κοινοι τον ανθρωπον.

24 Και εκειθεν αναστας απηλθεν εις τα ορια Τυρου και Σιδωνος. και εισελθων εις οικιαν ουδενα ηθελεν γνωναι, και ουκ ηδυνηθη λαθειν· 25 αλλ' ευθυς ακουσασα γυνη περι αυτου ης ειχεν το θυγατριον αυτης πνευμα ακαθαρτον εισελθουσα προσεπεσεν προς τους ποδας αυτου· 26 ην δε η γυνη Ελληνις, Συροφοινικισσα τω γενει, και ηρωτα αυτον ινα το δαιμονιον εκβαλη εκ της θυγατρος αυτης. 27 και ελεγεν αυτη· αφες πρωτον χορτασθηναι τα τεκνα· ου γαρ καλον εστιν λαβειν τον αρτον των τεκνων και τοις κυναριοις βαλειν. 28 η δε απεκριθη και λεγει αυτω· ναι, κυριε· και τα κυναρια υποκατω της τραπεζης εσθιουσιν απο των ψιχιων των παιδιων. 29 και ειπεν αυτη· δια τουτον τον λογον υπαγε, εξεληλυθεν εκ της θυγατρος σου το δαιμονιον. 30 και απελθουσα εις τον οικον αυτης ευρεν το παιδιον βεβλημενον επι της κλινης και το δαιμονιον εξεληλυθος.

31 Και παλιν εξελθων εκ των οριων Τυρου ηλθεν δια Σιδωνος προς την θαλασσαν της Γαλιλαιας ανα μεσον των οριων Δεκαπολεως. 32 και φερουσιν αυτω κωφον μογιλαλον και παρακαλουσιν αυτον ινα επιθη αυτω την χειρα. 33 και απολαβομενος αυτον απο του οχλου κατ' ιδιαν εβαλεν τους δακτυλους αυτου εις τα ωτα αυτου και πτυσας ηψατο της γλωσσης αυτου· 34 και αναβλεψας εις τον ουρανον εστεναξεν και λεγει αυτω· εφφαθα, ο εστιν διανοιχθητι. 35 και ευθεως ηνεωχθησαν αυτου αι ακοαι και ελυθη ο δεσμος της γλωσσης αυτου και ελαλει ορθως. 36 και διεστειλατο αυτοις ινα μηδενι λεγωσιν· οσον δε αυτοις διεστελλετο αυτοι μαλλον περισσοτερον εκηρυσσον· 37 και υπερπερισσως εξεπλησσοντο λεγοντες· καλως παντα πεποιηκεν και τους κωφους ποιει ακουειν και αλαλους λαλειν.

8 1 Εν εκειναις ταις ημεραις παλιν πολλου οχλου οντος και μη εχοντων τι φαγωσιν προσκαλεσαμενος τους μαθητας αυτου λεγει αυτοις· 2 σπλαγχνιζομαι επι τον οχλον, οτι ηδη ημεραι τρεις προσμενουσιν μοι και ουκ εχουσιν τι φαγωσιν· 3 και εαν απολυσω αυτους νηστεις εις οικον αυτων, εκλυθησονται εν τη οδω· τινες γαρ αυτων απο μακροθεν ηκασιν. 4 και απεκριθησαν αυτω οι μαθηται αυτου· ποθεν τουτους δυνησεται τις ωδε χορτασαι επ' ερημιας αρτων; 5 και ηρωτα αυτους· ποσους αρτους εχετε; οι δε ειπον· επτα. 6 και παραγγελλει τω οχλω αναπεσειν επι της γης· και λαβων τους επτα αρτους ευχαριστησας εκλασεν και εδιδου τοις μαθηταις αυτου ινα παραθωσιν, και παρεθηκαν τω οχλω. 7 και ειχον ιχθυδια ολιγα· και ευλογησας αυτα ειπεν παραθειναι και αυτα. 8 εφαγον δε και εχορτασθησαν, και ηραν περισσευματα κλασματων επτα σπυριδας. 9 ησαν δε οι φαγοντες ως τετρακισχιλιοι· και απελυσεν αυτους. 10 και ευθυς εμβας εις το πλοιον μετα των μαθητων αυτου ηλθεν εις τα μερη Δαλμανουθα.

11 Και εξηλθον οι Φαρισαιοι και ηρξαντο συζητειν αυτω ζητουντες παρ' αυτου σημειον απο του ουρανου, πειραζοντες αυτον. 12 και αναστενασας τω πνευματι αυτου λεγει· τι η γενεα αυτη σημειον επιζητει; αμην λεγω υμιν, ει δοθησεται τη γενεα ταυτη σημειον. 13 και αφεις αυτους παλιν εμβας απηλθεν εις το περαν.

14 Και επελαθοντο λαβειν αρτους, και ει μη ενα αρτον ουκ ειχον μεθ' εαυτων εν τω πλοιω. 15 και διεστελλετο αυτοις λεγων· ορατε, βλεπετε απο της ζυμης των Φαρισαιων και της ζυμης Ηρωδου. 16 και διελογιζοντο προς αλληλους λεγοντες οτι αρτους ουκ εχουσιν. 17 και γνους λεγει αυτοις· τι διαλογιζεσθε οτι αρτους ουκ εχετε; ουπω νοειτε ουδε συνιετε; πεπωρωμενην εχετε την καρδιαν υμων; 18 οφθαλμους εχοντες ου βλεπετε και ωτα εχοντες ου ακουετε; ου μνημονευετε; 19 οτε τους πεντε αρτους εκλασα εις τους πεντακισχιλιους, ποσους κοφινους κλασματων πληρεις ηρατε; λεγουσιν αυτω· δωδεκα. 20 οτε δε τους επτα εις τους τετρακισχιλιους, ποσας σπυριδας πληρωματων κλασματων ηρατε; και λεγουσιν· επτα. 21 και ελεγεν αυτοις· πως ου συνιετε;

22 Και ερχεται εις Βηθσαιδαν, και φερουσιν αυτω τυφλον και παρακαλουσιν αυτον ινα αυτου απτηται. 23 και επιλαβομενος της χειρος του τυφλου εξηγαγεν αυτον εξω της κωμης και πτυσας εις τα ομματα αυτου επιθεις τας χειρας αυτω επηρωτα αυτον ει τι βλεπει. 24 και αναβλεψας ελεγεν· βλεπω τους ανθρωπους οτι ως δενδρα ορω περιπατουντας. 25 ειτα παλιν επεθηκεν τας χειρας επι τους οφθαλμους αυτου και διεβλεψεν και απεκατεστη και ενεβλεπεν τηλαυγως απαντα. 26 και απεστειλεν αυτον εις οικον αυτου λεγων· μηδε εις την κωμην εισελθης μηδε τινι ειπης εν τη κωμη.

27 Και εξηλθεν ο Ιησους και οι μαθηται αυτου εις τας κωμας Καισαρειας της Φιλιππου· και εν τη οδω επηρωτα τους μαθητας αυτου λεγων αυτοις· τινα με λεγουσιν οι ανθρωποι ειναι; 28 οι δε απεκριθησαν αυτω λεγοντες· Ιωαννην τον βαπτιστην, και αλλοι Ηλιαν, αλλοι δε οτι εις των προφητων. 29 και αυτος επηρωτα αυτους· υμεις δε τινα με λεγετε ειναι; αποκριθεις ο Πετρος λεγει αυτω· συ ει ο χριστος. 30 και επετιμησεν αυτοις ινα μηδενι λεγωσιν περι αυτου.

31 Και ηρξατο διδασκειν αυτους οτι δει τον υιον του ανθρωπου πολλα παθειν και αποδοκιμασθηναι απο των πρεσβυτερων και των αρχιερεων και των γραμματεων και αποκτανθηναι και μετα τρεις ημερας αναστηναι· 32 και παρρησια τον λογον ελαλει. και προσλαβομενος ο Πετρος αυτον ηρξατο επιτιμαν αυτω· 33 ο δε επιστραφεις και ιδων τους μαθητας αυτου επετιμησεν Πετρω και λεγει· υπαγε οπισω μου, σατανα, οτι ου φρονεις τα του θεου αλλα τα των ανθρωπων. 34 και προσκαλεσαμενος τον οχλον συν τοις μαθηταις αυτου ειπεν αυτοις· ος θελει οπισω μου ελθειν απαρνησασθω εαυτον και αρατω τον σταυρον αυτου και ακολουθειτω μοι· 35 ος γαρ αν θελη την ψυχην αυτου σωσαι απολεσει αυτην· ος δ' αν απολεση την ψυχην αυτου ενεκεν εμου και του ευαγγελιου σωσει αυτην. 36 τι γαρ ωφελησει ανθρωπον κερδησαι τον κοσμον ολον και ζημιωθηναι την ψυχην αυτου; 37 τι γαρ δοι ανθρωπος ανταλλαγμα της ψυχης αυτου; 38 ος γαρ εαν επαισχυνθη με και τους εμους λογους εν τη γενεα ταυτη τη μοιχαλιδι και αμαρτωλω, και ο υιος του ανθρωπου επαισχυνθησεται αυτον οταν ελθη εν τη δοξη του πατρος αυτου μετα των αγγελων των αγιων.

9 1 Και ελεγεν αυτοις· αμην λεγω υμιν οτι εισιν τινες των ωδε εστηκοτων οιτινες ου μη γευσωνται θανατου εως αν ιδωσιν την βασιλειαν του θεου εληλυθυιαν εν δυναμει.

2 Και μεθ' ημερας εξ παραλαμβανει ο Ιησους τον Πετρον και τον Ιακωβον και τον Ιωαννην και αναφερει αυτους εις ορος υψηλον κατ' ιδιαν μονους· και μετεμορφωθη εμπροσθεν αυτων, 3 και τα ιματια αυτου εγενετο στιλβοντα λευκα λιαν ως χιων οια γναφευς επι της γης ου δυναται ουτως λευκαναι. 4 και ωφθη αυτοις Ηλιας συν Μωσει, και ησαν συλλαλουντες τω Ιησου. 5 και αποκριθεις ο Πετρος λεγει τω Ιησου· ραββι, καλον εστιν ημας ωδε ειναι, και ποιησωμεν σκηνας τρεις, σοι μιαν και Μωσει μιαν και Ηλια μιαν· 6 ου γαρ ηδει τι λαλησει, εκφοβοι γαρ εγενοντο. 7 και εγενετο νεφελη επισκιαζουσα αυτοις, και ηλθεν φωνη εκ της νεφελης· ουτος εστιν ο υιος μου ο αγαπητος· ακουετε αυτου. 8 και εξαπινα περιβλεψαμενοι ουκετι ουδενα ειδον αλλα τον Ιησουν μονον μεθ' εαυτων.

9 Και καταβαινοντων αυτων απο του ορους διεστειλατο αυτοις ινα μηδενα ων εωρακασιν διηγησωνται ει μη οταν ο υιος του ανθρωπου εκ νεκρων αναστη. 10 και τον λογον εκρατησαν προς εαυτους συζητουντες τι εστιν το εκ νεκρων αναστηναι. 11 και επηρωτων αυτον λεγοντες· οτι λεγουσιν οι γραμματεις οτι Ηλιαν δει ελθειν πρωτον; 12 ο δε αποκριθεις ειπεν αυτοις· Ηλιας μεν ελθων πρωτον αποκαθιστανει παντα· και πως γεγραπται επι τον υιον του ανθρωπου ινα πολλα παθη και εξουδενωθη; 13 αλλα λεγω υμιν οτι και Ηλιας εληλυθεν και εποιησαν αυτω οσα ηθελησαν καθως γεγραπται επ' αυτον.

14 Και ελθων προς τους μαθητας ειδεν οχλον πολυν περι αυτους και γραμματεις συζητουντας προς αυτους. 15 και ευθυς πας ο οχλος ιδων αυτον εξεθαμβηθη και προστρεχοντες ησπαζοντο αυτον. 16 και επηρωτησεν τους γραμματεις· τι συζητειτε προς αυτους; 17 και απεκριθη εις εκ του οχλου· διδασκαλε, ηνεγκα τον υιον μου προς σε εχοντα πνευμα αλαλον· 18 και οπου αν αυτον καταλαβη ρησσει αυτον, και αφριζει και τριζει τοις οδουσιν αυτου και ξηραινεται· και ειπα τοις μαθηταις σου ινα αυτο εκβαλωσιν, και ουκ ισχυσαν. 19 ο δε αποκριθεις αυτω λεγει· ω γενεα απιστος, εως ποτε προς υμας εσομαι; εως ποτε ανεξομαι υμων; φερετε αυτον προς με. 20 και ηνεγκαν αυτον προς αυτον· και ιδων αυτον ευθυς το πνευμα συνεσπαραξεν αυτον, και πεσων επι της γης εκυλιετο αφριζων. 21 και επηρωτησεν τον πατερα αυτου· ποσος χρονος εστιν ως τουτο γεγονεν αυτω; ο δε ειπεν· παιδιοθεν· 22 και πολλακις αυτον και εις πυρ εβαλεν και εις υδατα ινα απολεση αυτον· αλλ' ει τι δυνασαι, βοηθησον ημιν σπλαγχνισθεις εφ' ημας. 23 ο δε Ιησους ειπεν αυτω· το ει δυνασαι· παντα δυνατα τω πιστευοντι. 24 και ευθυς κραξας ο πατηρ του παιδιου μετα δακρυων ελεγεν· πιστευω, κυριε· βοηθει μου τη απιστια. 25 ιδων δε ο Ιησους οτι επισυντρεχει οχλος επετιμησεν τω πνευματι τω ακαθαρτω λεγων αυτω· το αλαλον και κωφον πνευμα, εγω σοι επιτασσω, εξελθε εξ αυτου και μηκετι εισελθης εις αυτον. 26 και κραξαν και πολλα σπαραξαν αυτον εξηλθεν· και εγενετο ωσει νεκρος, ωστε πολλους λεγειν οτι απεθανεν. 27 ο δε Ιησους κρατησας της χειρος αυτου ηγειρεν αυτον, και ανεστη. 28 και εισελθοντα αυτον εις οικον οι μαθηται αυτου κατ' ιδιαν επηρωτων αυτον· οτι ημεις ουκ ηδυνηθημεν εκβαλειν αυτο; 29 και ειπεν αυτοις· τουτο το γενος εν ουδενι δυναται εξελθειν ει μη εν προσευχη και νηστεια.

30 Και εκειθεν εξελθοντες παρεπορευοντο δια της Γαλιλαιας, και ουκ ηθελεν ινα τις γνω· 31 εδιδασκεν γαρ τους μαθητας αυτου και ελεγεν αυτοις οτι ο υιος του ανθρωπου παραδιδοται εις χειρας ανθρωπων και αποκτενουσιν αυτον, και αποκτανθεις μετα τρεις ημερας αναστησεται. 32

τεσ αὐτῷ· ἔξελθε καὶ πορεύου ἐντεῦθεν, ὅτι Ἡρώδησ θέλει σε ἀποκτεῖναι. 32 καὶ εἶπεν αὐτοῖσ· πορευθέντεσ εἴπατε τῇ ἀλώπεκι ταύτῃ· ἰδοὺ ἐκβάλλω δαιμόνια καὶ ἰάσεισ ἀποτελῶ σήμερον καὶ αὔριον, καὶ τῇ τρίτῃ τελειοῦμαι. 33 πλὴν δεῖ με σήμερον καὶ αὔριον καὶ τῇ ἐχομένῃ πορεύεσθαι, ὅτι οὐκ ἐνδέχεται προφήτην ἀπολέσθαι ἔξω Ἱερουσαλήμ. 34 [175.5] Ἱερουσαλὴμ Ἱερουσαλήμ, ἡ ἀποκτεί- Mt 23, 37–39 34a
νουσα τοὺσ προφήτασ καὶ λιθοβολοῦσα τοὺσ ἀπεσταλμένουσ πρὸσ αὐτήν, ποσάκισ ἠθέλησα ἐπισυνάξαι τὰ τέκνα σου ὃν τρόπον ὄρνιξ

---

terea GS al pauc b c f add δε, item 157. cop | ωρα (Gb', Schu „bene ap Lc") cum ℵAB*DLRX al[15] fere syr^p mg (:: ex usu est Lucae, cf 2, 38. 10, 21. 20, 19. 24, 33. 12, 12.) ... ς Ln ημερα cum B^3T^wol ΓΔΑΠ unc^a al plu it vg sah cop syr^sch et p txt arm aeth; syr^cu cop^dz *et in diebus* (cop add *vero*) *illis* | προσηλθαν cum B*DL ... ς Ln προσηλθον cum ℵAB^3RT^wol XΓΔΑΠ unc^a al omn^vid | φαρισαιοι: D it (et. m^111) vg syr^cu et^sch των φαρισαιων | αυτω: D p^scr e transpon post προσηλθ. (al pauc vel utroq loco vel neutro habent) | θελει: E 31^ev 150^ov μελλει (K μελει) ... D al^5 sah syr^cu ζητει

32. και ειπεν (b c f ff^2· i l m^111 q vg): M 7^pe a e o δε ειπ. | αυτοισ: KH al pauc om (x^scr c f m syr^sch add ο ἰς, *Iesus*; sah *respondens Iesus dix. illis*) | δαιμονια: L τα δαιμ. | αποτελω cum ℵBL 33. 124. Clem 577, item D αποτελουμαι ... ς επιτελω cum ARXΓΔΑΠ unc^a al pler | τη τριτη c. ℵADRXΓΔΑΠ unc^a al omn fere am san (al) sah syr^p Clem 577 ... B 56. 346. a (*die tertia*) b c e f l m q vg (exc am san al) cop syr^cu et^sch arm aeth Or^int 3, 92 (ut a) et^364 add ημερα, hinc Ln [ημερ.]

33. πλην usq πορευεσθαι a e f q vg ... b c ff^2· i l m om; habent enim post αυριον v. 32 sic: *et sequenti* (b m *tertia*) *die* (i om, item ff^2·blanch) *consummor* (b ff^2· m *consummabor*; l *crucifigor*). *Abite* (ita b; ff^2· m *ite*; c *vadite*: exprimunt igitur πορευεσθε, i l* om) *quia* (m *quoniam*) *non capit* (m *impossibile est*) etc. Similiter 69. 80. ab αυριον ad αυριον transiliunt. | αυριον (D praem τη. ℵ* om αυρ. και, suppl^c): syr^sch ar^p pers^p add *operari* | εχομενη (:: cf Act 20, 15. 21, 26; 13, 44) cum ABLRXΓΔΠ al pler ... ℵDA 69. 131. 157. 433. al plus^10 ερχομενη (e f l^2 q vg *sequenti*, d *ventura*, a *in futurum*) | πορευεσθαι (f l^2 vg *ambulare*, d e *abire*, q *ire*): a praetermisit; b c ff^2· m vide ante, item i l* | απολεσθαι (RA απωλ.): D ante προφητην (corrupte D* προτην et corr προστην)

34. αποκτεινουσα (LR al -κτιν-) cum ℵBDEGHLMRSU^2VΓΔΠ al permu ... AKU* al plus^15 αποκτεννουσα, XΔ al plus^50 αποκτενουσα (Gb") | αυτην (ℵ^c): ℵ* αυτον | ορνιξ c. ℵD ... ς Ln Ti ορνισ (:: quae forma in Mt, quo solo loco praeter hunc legitur, non fluct) c. ABLR unc rell al omn^vid. Cf Photius (in Steph. Thes.): ορνισ Αττικοι· Ιωνεσ δε ορνιξ, και αι πλαγιαι ακολουθωσ· και Δωριεισ ορνιξ. Praeterea post (aeth ante) ορν. add *congregat* (:: ut Mt) syr^cu et utr sah aeth

[illegible] 35 [illegible]

XIV.

1 [illegible] Και εγενετο εν τω ελθειν αυτον εις οικον τινος των αρχοντων των Φαρισαιων σαββατω φαγειν αρτον, και αυτοι ην

14 των αγιων h^{ap} -σιν] σωθησον HLΞ al παν πνευμα] σωμα HLΞ al pler, item ειδεναι αυτον a i vg cop .. La :: ut Mt. και εκκλ. σωθησ. post 5 τ. σωθ. αυτης. I^{ap} al pauc πασαι] c. ADEGHKU al plur^{lin} item e f ff^2 .. ι sah arm syrr Ir^{mscr} or^{int} ad Mt adhuhuisse. in mea utroq. loc vm εξαποστειλαι pauc apo ut Le) μαλλον αυτοι. ac ita etiam των αγιων. σωθησον verti poterat.

15. μακ pr: κ al ^{pc} fere om · item Chr$^{1.\,dub}$ or$^{2.\,int}$ or$^{2.\,dub}$ or$^{3.\,dub}$ al^{ib}. sed non satis liquet utrum ex Mt an ex Le afferat: similiter enim ecclus in Mt fluctuat, et ipse Chr$^{1.\,dub}$ ad mentem Mt^{um} usus. Habet vero ^{ib}, ^{ib}, . e cav. μακ sine τοπω. cum BABELBSVTAH al^{dub} fere e ff^2 g^1 i am for fu em san tol bodl mc trevir sax sah cop$^{sa(ms)bw}$ ex^{du} arm (Or$^{3.\,int}$, item ^{dub} non expedit αυτοις e cavae αυτων. Haec videntur certe a Le pendere, sed non indicatum est, Epiph^{haer} non item^{int}, vide supra) … ς (= Gb Sz) add εφημαν :: ut Mt, sed ibi etiam finet) cum BNAGHKUXΔ 33. al perm a b e f g^1 l q vg^{clem} syr^{cu} et^{utr} cop^{wl} et^{pcrv} aeth (et. Chr ubique add, item Ir^{mscr} or^{int}) | λεγω cum a^{vt} L 40. 253. 259. b e ff^2 i l san syr^{cu} aeth .. Gb Sz La Tl λεγ. δε c. m^{a}ABDEKΠΣ AΠ nec reli al plu f q vg cop syr^{p} arm, item a e syr^{sch} dico enim … ς (= Gb Sz) αμην δε λεγω cum minusc mu | οτι cum AΣΓΔΛΠ unc^{1} al plur a f ff^2 ($g^{1.\,2}$ at^{vid}) vg … BADHLR al^{pc} b e e i l q gat mm (Epiph vide ante) om, hinc La [οτι] :: deest in Mt, nec add ex unc nisi D: vide ad Mt | ιδητε με cum BABKMNΠ al plus^{fere} a f i l vg Epiph^{bis} (vide ante) … ς με ιδητε. (E al pauc ιδετε) cum (:: ut Mt) DEGHLSUV XΓΔΛ al plu b e e q. Praeterea $a\Sigma^{r}$ sah cop aeth add (:: e Mt) αν αφτε | ενω cum BUKLRH al plu … ς La add αν (:: ut Mt) cum BAEGH MNUVXΓΔΛ al plu | ηξει (ut ADSVΔΛ al^{dub} fere; EGHU al permu^{vid} qui) οτε (η οτε) ειπητε cum ADEGHSLVΔΛ al plu a b c f ff^2 l q ($g^{1.\,2}$ ut ^{vid}) vg syr^{cu} et^{p}: quae versiones sic: *donec veniat* (a b f syr^{cu} et^{p} c. ob. add *dies*, non add ff^2 l q; e vero *veniam et* pro *veniat* cum) cum (a *quando*) *dicetis* (a e q *dicatis*) … BEKLMRXΠ 1. 69. 79. al pauc e i mm sah cop syr^{sch} arm ενω αν (αν MMX 1. 69. al pauc; BLR 79. om, KU οτε pro αν) ειπητε (i mm *donec dicatis*, e *quoadusq dicatis*; gat „cum *dicatis*“ vdtr cum e q facere, non cum mm) :: ut Mt, a quo Lucam paullum discessisse inprimis Latinorum et syr^{cu} testimonia suadent

XIV, 1. ελθειν: DM 13. 28. 69. 157. 346. al mu it vg sah cop arm εισελθειν | αυτον: Γ 69. om | εις: A add τον | αρχοντων των: BK* om των | παρατηρ. αυτον: syr^{cu} add *ut viderent quid faceret*

παρατηρούμενοι αὐτόν. 2 καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπός τις ἦν ὑδρωπικὸς ἔμπροσθεν αὐτοῦ. 3 [177.2] καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς τοὺς νομικοὺς καὶ Φαρισαίους λέγων· ἔξεστιν τῷ σαββάτῳ θεραπεῦσαι ἢ οὔ; οἱ δὲ ἡσύχασαν. 4 καὶ ἐπιλαβόμενος ἰάσατο αὐτὸν καὶ ἀπέλυσεν. 5 καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπεν· τίνος ὑμῶν υἱὸς ἢ βοῦς εἰς φρέαρ πεσεῖται, καὶ οὐκ εὐθέως ἀνασπάσει αὐτὸν

Mt 12, 10

13, 15 Mt 12, 11

---

2. ιδου: syr^{cu} sah non exprim | τις: D 1. 131. b c ff^{2} i l q mt (non item a e f vg) om | ην: A a^{scr} al pauc om | ΧΓΑ 69. al υδροπικος

3. τους: G* αυτους | λεγων cum NABL unc rell al omn fere c ff^{2} i l (g$^{1.2}$ ut^{vid}) vg syrP ... D 15^{ev} a b e q am (sed b q h. l. *dixit* pon) syr^{cu} et^{sch} om, hinc Ln (ex errore de A) edidit [λεγων] | εξεστιν sine ει (Schu „recte ap Le^{cr}) cum NBDL 59. 15^{ev} f am cop^{wl} et^{petr4} syr^{hr} aeth cat^{ox111} ... ς Ln praem ει (:: ut Mt 12, 10) cum AΧΓΔΑΠ unc^{n} al pler itp^{ler} vg (sah cop^{ds} ut vdtr) arm syr^{cu} et^{mtr} | τω (248. c^{scr} εν τω) σαββατω: 1. 131. 209. 49^{ev} R εν (49^{ev} a om) τοισ σαββασιν | θεραπευσαι cum NBDL 1. 124. 131. 209. cat^{ox111} ... ς θεραπευειν cum AΧΓΔΑΠ unc^{n} al pler Cyr^{luc329} (:: similiter fluct lectio Mt 12, 10) | η ου cum NBDL 1. 13. 69. 124. 131. 157. 209. 346. b e f q mm sah^{mlnt} (η ουκ εξεστι) cop syr^{cu} et^{hr} syrP c.* aeth cat^{ox} Cyr^{luc329} (libere ηρετο τους νομικ. κ. τους φαρισ. ο κυριος· ποτερον ποτε εξεστι τω σαββ. θεραπευειν η ου) ... Ln [η ου], ς om cum AΧΓΔΑΠ unc^{n} al pler a c ff^{2} i l vg sah^{wold} syr^{sch} arm (:: cf Mt)

5. αποκριθεισ c. ℵ* et^{cb} AΧΓΔΑ unc^{7} al longe plu f vg syrP et^{hr} ... Gh^{oo} Ln om cum ℵ^{ca}BDKLΠ al^{15} itp^{ler} gat mm sah cop syr^{cu} et^{sch} arm aeth :: deest in Mt, nec inprimis aptum vdbtur | προσ αυτους (ita ℵ^{c}, ℵ* προ. αυτον. X al pauc add ο $\overline{\text{ις}}$) ante ειπεν cum NBLXΓΔΑ unc^{7} al pler vg ... Ln post ειπ. cum ADKΠ al^{8} a b c e f ff^{2} i l q sah cop syrr arm aeth :: at hoc usitatius praetereaq cum omisso αποκριθ. cohaeret | υμων: D praem εξ (item sah cop^{wl} *quis e vobis*, cop$^{sch\,w}$ ex^{ds} et petr^{2} *quis in vobis*) | υιοσ (Gb′ Sz) c. ABEGHMSUVΓΔΑ (sed ASU ο υι.) al^{130} fere e f q sah syr^{cu} (sed post υι. η βουσ add η ονοσ) et^{mtr} Cyr cat$^{ox\,111}$ et luc^{329} (ει κεκωλυκεν ο νομοσ ελεειν εν σαββατω, πωσ εποικτειρεισ αυτοσ τον εισ φρεαρ καταπεσοντα; μη φροντισησ υιου κινδυνευοντοσ εν σαββατω etc. Eadem ad scholia transiere, et. in comm codicis X) ... ς ονοσ (:: cf 13, 15) c. NKLXΠ 1. 33. (69. οροσ) al a b c (ff^{2} g$^{1.2}$ ex sil) i l vg cop syr^{hr} arm aeth (*bos sius aut asinus*), item D προβατον (:: ut Mt) | πεσειται (L −σηται) cum NABLΠ 1. 13. 69. 118. 124. 131. 157. al^{15} fere (it vg *ceciderit*) ... ς Ti εμπεσειται (DKG ενπ.) cum DΧΓΔΑ unc^{n} al longe plu (:: cf Mt) | αυτον: A αυτο | εν cum NBEGHMSUVΓΔ al longe plu a e f q (i om εν ημ. τ. σαββ.) ... ADKLXΔΠ al^{20} b c l vg om, hinc Ln [εν] (:: in Mt τοισ σαββασιν non fluct) | ημερα cum ℵ*B al pauc ... ς Ln Ti τη ημερ. cum ℵ^{c}ADLXΓΔΑΠ unc rell al pler. Praeterea D syr^{cu} et^{sch} (non item P et^{hr}) arr pers^{p} τη ημερ. τ. σαββ. ante και ουκ ευθεωσ pon

ἐν ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου; 6 καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἀντικρυσθῆναι πρὸς ταῦτα.

7 [πα.π] Ἔλεγεν δὲ πρὸς τοὺς κεκλημένους παραβολήν, ἐπέχων πῶς τὰς πρωτοκλισίας ἐξελέγοντο, λέγων πρὸς αὐτούς· 8 ὅταν κληθῇς ὑπό τινος εἰς γάμους, μὴ κατακλιθῇς εἰς τὴν πρωτοκλισίαν, μήποτε ἐντιμότερός σου ᾖ κεκλημένος ὑπ' αὐτοῦ, 9 καὶ ἐλθὼν ὁ σὲ καὶ αὐτὸν καλέσας ἐρεῖ σοι· δὸς τούτῳ τόπον, καὶ τότε ἄρξῃ μετὰ αἰσχύνης τὸν ἔσχατον τόπον κατέχειν. 10 ἀλλ' ὅταν κληθῇς, πορευθεὶς ἀνάπεσε εἰς τὸν ἔσχατον τόπον, ἵνα ὅταν ἔλθῃ ὁ κεκλη-

---

6. *και ουκ ισχ. ανταποκριθ.* (κL. 1. 131. 209. al pauc *απεκριθ.*): D 47. *οι δε ουκ απεκριθησαν*, e *illi autem nihil potuerunt respond.* Praeterea ς L∞ Ti add *αυτω* cum ΑΚΓΔΛΠ unc[2] al pler a f (item *ad haec respond. illi* b e ff[2·] g[1·2·] i q vg) sah cop syr[cu] et [utr] et [hr] arm aeth ... non addidimus cum ℵBDL 1. 118. 124. 131. 157. 209. (sed ex his 1. 118. 131. *πρ. αυτον* pro *πρ. ταυτ.*) e l

7. *ελεγ. δε*: D a (ff[2·] g[1·2·]?) vg arm add *και*, non item b c e f i l q etc | ΑΚ[2]ΗΚLΧΓΔΛ al mu (non item ℵBDK[2]GMSUΠ etc) *πρωτοκλησιας*, item v. 8. ΑΚ[2]ΧΛ al *πρωτοκλησιαν* et ΜΧΛ al etiam *κατακληθῆς* | *επεχων πως τ. πρ. εξελεγοντο*: syr[cu] *et eligebant primos accubitus* | *λεγων πρ. αυτους*: e syr[sch] om; item 1. 131. 209. cop om *πρ. αυτους*

8. *κληθης υπο τινος*, ita b f q syr[utr] et [hr]: D e (*cum invitati fueritis*) vg 130[lat] syr[cu] Clem[105] (*οταν κληθης εις γαμους, μη καταπεσῃς εις την πρωτοκλισιαν*) om *υπο τινος* ... a c ff[2·] l *cum invitatus quis fuerit* (a *fuer. aliquis*) etc, item i omisso *quis* | *εις γαμους* (D 17[ev] *-μον*, arm add *aut ad convivium*): b sah syr[p mg cod] („non in omnibus exx invenitur") om. Apud Antioch[hom 8] *οταν κληθης* (sed ed. est *καθισης*) *εις αριστον, μη* etc. | ΜΧΓ al (editum Antioch[hom 8]) *εντιμοτερος* | *η κεκλημεν. υπ αυτου*: D *ηξει*, syr[cu] *erit ibi* ... ℵ[c](suppl[a])L om *υπ* (item c[vid], habet enim *ne forte honoratior sit vobis invitatus ille*), a b c ff[2·] i l q (non item f vg) syr[sch] (non item [sch] et [hr]) sah (*ne vocet?*) cop aeth om *υπ αυτου*

9. *αρξῃ* (A *αρξηται*): D[gr] e *εσῃ* (*et tunc eris - locum tenere*) | *μετα* cum ℵABDEGLMVΔΛ al perinu ... ς *μετ* cum ΠΚUΧΓΠ al plu | *τον*: D[a] om

10. *κληθης* (Antioch[hom 8] *καταλιθης*): B[a] al pauc *-θεις* | *πορευθεις* (et. Antioch): D 251. e om, item Clem[105] (*αλλ οταν κληθης, εις τον εσχατ. τοπ. αναπεπτε*) | *αναπεσε* (Gb′ Sx; Schulzio „scribendi errore" pro *-σαι* ortum videbatur) cum ΝΑΒ[c]ΚΗΚSUVΓΠ al[100] fere ... Gb *αναπεσαι* cum B[2]GLMΧΔΛ al plus[20] (editum et. Antioch[1031]) ... ς *αναπεσον* cum minusc pauc ... D Clem (vide ante) *αναπεπτε* :: quum in N. T. *πεσειν* cum compositis saepissime, nusquam vero *πεσασθαι* sit adhibitum, *αναπεσαι* scriptura tantum a *αναπεσε* differre censendum est, quemadmodum innumeris locis *αι* et *ε* promiscue in antiquissimis edd posita sunt. Eandem prorsus rationem 17, 7 habet,

κώκ σε ἐρεῖ σοι· φίλε, προσανάβηθι ἀνώτερον· τότε ἔσται σοι δόξα ἐνώπιον πάντων τῶν συνανακειμένων σοι. 11 [179.5] ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, καὶ ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται. 18. 14 Mt 23, 12

12 [180.10] Ἔλεγεν δὲ καὶ τῷ κεκληκότι αὐτόν· ὅταν ποιῇς ἄριστον ἢ δεῖπνον, μὴ φώνει τοὺς φίλους σου μηδὲ τοὺς ἀδελφούς σου μηδὲ τοὺς συγγενεῖς σου μηδὲ γείτονας πλουσίους, μήποτε καὶ αὐτοὶ ἀντικαλέσωσίν σε καὶ γένηται ἀνταπόδομά σοι. 13 ἀλλ' ὅταν ποιῇς δοχήν, κάλει πτωχούς, ἀναπήρους, χωλούς, τυφλούς, 14 καὶ

---

ubi similiter testes mu -σαι pro -σε praebent. | σε: ℵ σοι, 69. om | ερει cum ℵBLX 53. 63. 253. 259. ... ς Ln ειπη (ΝΘ al mu ειπει, 69. ειποι) cum ADΓΔΛΠ unc[8] al pler Antioch[1031] | τοτε: D cop και τοτε (syr[cu] et[sch] και omisso τοτε) | σοι (ℵ[a]): ℵ* 234. om | παντων cum ℵABLX al[12] sah cop syr[cu] et[utr] et[hr] aeth pers[p] Antioch[1031] ... ς Ti om cum DΓΔΛΠ unc[8] al pler it vg go arm | συνανακειμενων: K al aliq ανακειμ. | σοι extr: D 258.-it vg syr[cu] om

11. ταπεινωθησεται et υψωθησεται et. Clem[306] Or[2, 421] et[662] Antioch[1031]: D[gr] ταπεινουται et υψουται | και ο: X 69. 118. al pauc sah ο δε (:: ex 18, 14)

12. δε και: V al[10] fere cop syr[sch] (non item mss) aeth arr om και | A κεκληκοτι | σου prim (et. Cyp[304]): D a Ir[int222] om | μηδε τ. αδελφ. σου (b q Cyp[304] om σου): L 1. 69. 127* 209. al plus[10] Ir[int 222] om (sed Ir[illbere]: *noli vocare divites neque amicos et vicinos et cognatos*) | μηδε τ. συγγεν. σου (ℵ b c ff[2] vg Ir[int] om σου): D 48[ev] a e Cyp om, hinc Gb[o] | μηδε (B μη) γειτονας (ΧΓ al -τωνας): D 13. 69. 124. 346. al pauc μηδε τους γειτ. (et. 13. 69. 124. 346. al pauc add σου τους) | πλουσιους: D a b c e ff[2] i l (non item f q vg) arm Cyp μηδε τους πλουσ. | αντικαλ. σε (Dam σοι) cum ℵBDLRX 1. 69. 346. 48[ev] e f mt go cop syrr Ir[int] Cyp Dam[2, 453] ... ς σε αντικαλ. cum AΓΔΛΠ unc[8] al pler it[pler] vg arm Bas[eth249] | αντικαλεσωσιν: 13. 69. -σουσιν | γενηται: A al[10] γενησεται, item e *fiet*, b c f i l q *crit* (it[rell] Ir[int] Cyp *fiat*) | ανταποδ. σοι cum ℵBDLR a e cop ... ς Ln (nesciens B et D) σοι ανταποδ. cum AΧΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid] it[pler] vg go syrr Cyp[304] (Ir[int] *fiat retributio ab eis*) Bas[eth249] Dam[2, 453]

13. αλλ: D al[3acr] αλλα | ποιησ: HUΓ 69. 244. 251. al[5] (ac multo plures) ποιεισ, M ποιησησ | δοχην post ποι. cum ADLRXΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid] it vg go cop syrr arm aeth Clem[165] Bas[eth249] Dam[2, 453] ... ℵB ante ποι. (ita Ti[synopa]) | αναπηρους: ita E[2]GHKMSUVXΓΔΛΠ etc; ΝΑΒ Dℵ*LR (ℵR -πιρ-) 157. y[acr] αναπειρους (ut et h. l. et v. 21 Ln edidit, item Treg). Cf Phrynich. Bekk. p. 9, 22: *ἀναπηρία διὰ τοῦ η τὴν πρώτην, οὐ διὰ τῆς ει διφθόγγου, ὡς οἱ ἀμαθεῖς* (in Steph. Thes. sub ἀναπηρία). Quae ἀμαθία utrum in Lucae scriptorem an codicum auctores h. l. cadat certe dubitare licet.

μακάριος ἐσῃ, ὅτι οὐκ ἔχουσιν ἀντικοδοῦναί σοι· ἀντικοδομηθήσεται δέ σοι ἐν τῇ ἀναστάσει τῶν δικαίων.

15 Ἀκούσας δὲ τις τῶν συνανακειμένων ταῦτα εἶπεν αὐτῷ· μακάριος ὅστις φάγεται ἄρτον ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. 16 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· ἄνθρωπός τις ἐποίει δεῖπνον μέγα, καὶ ἐκάλεσεν πολλούς, 17 καὶ ἀπέστειλεν τὸν δοῦλον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ τοῦ δείπνου εἰπεῖν τοῖς κεκλημένοις· ἔρχεσθε, ὅτι ἤδη ἕτοιμά ἐστιν. 18 καὶ

---

14. *ανταποδουναι*: A *-δοῦναι* | *δε* cum $\aleph^{c}$ 1. 69. 124. 157. 346. e f ff^{2} i l q mt arm aeth Cyp^{384} Aug ... ς Ln Ti *γαρ* (:: quod aptius debebat videri) cum $\aleph^{c}$ABDLΡΞ unc rell al pler a b vg go cop syr^{utr} (syr ^{cu} *και αντακ.*) $Ir^{lat2/3}$ Eus^{luc186} Bas^{eth249} $Dam^{2, 253}$

15. *ταυτα* (b e *haec cum audissent quidam*, l *haec cum vidissent quidam*, vg et^{vid} ff^{2} g^{1-2} *haec cum audisset quidam*, i *hic cum audisset quidam*) hoc loco a q, D cop (syr^{cu}) post *δε τισ* ... $\aleph^{c}$ (suppl^{a}) e f om (:: quae omissio commendatur loco 18, 22) | *εἶχεν αὐτω*: $\aleph^{c}$ ab his verbis ad *εἶπεν αὐτω* v. seq transiluit; $\aleph^{a}$ omissa supplens praetermisit *αὐτω* v. 15, sed $\aleph^{c}$ adiecit | *ουτισ* cum $\aleph^{a}$BLΡΞX 1. 13. 69. 346. al^{7} cop syr p mg $Eus^{luc186bis}$ et ^{189bis} et ^{190} cat^{ox113} ... ς Ln Ti *οσ* c. ADΓΔΛΠ unc^{5} al pler (it vg *qui*) $Clem^{165}$ Eus^{luc227} et^{ps} mai^{74} $Bas^{bapt627}$ $Epiph^{632}$ (*μανιχαιοι*) | *φαγεται*: A *φαγεται*, 69. 245 (antea *οσ*) 346. *φαγητα* | *αρτον* cum ΝABD($\aleph^{*}$ vide post)GH*K*LΡΞΧΔΛ 1. al mu it vg go cop syr^{utr} aeth $Eus^{luc186bis}$ et ^{189} ter et ^{190} et^{ps} mai^{74} $Epiph^{632}$ Bas bapt ed $Or^{lat2, 660}$ ... Ξ(ex corr^{a})$\aleph^{2}$K^{2}MSUVΓΠ 11. 13. 69. 124. 130^{gr} 131. al plus^{190} syr^{cu} arm $Clem^{165}$ Bas^{bapt} edd Cyr^{luc221} cod cat^{ox113} *αριστον* (Gb′) | *του θεου* 11. 69. 237. al pauc Eus^{ps} mai cat^{ox} Epiph *των ουρανων*

16. *αυτω* (U c *αυτοισ*): D 253. a b e arm^{ed} om | *τωσ* (et. $Or^{3, 774}$ Eus^{luc186} $Bas^{bapt627}$): P $Or^{4, 244}$ om | *εποιει* cum NBR 1. 209. syr^{cu} $Or^{4, 244}$ ... ς Ln *εποιησεν* cum ADLΡΧΓΔΛΠ unc^{a} al pler it vg syr^{utr} $Clem^{165}$ $Or^{3, 774}$ Eus^{luc186} et ^{189}bis Bas^{bapt} $Tert^{marc4, 21}$ | *μεγα* cum ΝAB*LΡΞΓ ΔΠ* unc^{a} al plu $Or^{3, 774}$ et $^{4, 244}$ Eus^{luc186} et ^{189} Bas^{bapt} ... Ln (ex errore de B*) Ti (item) *μεγαν* cum $\aleph^{2}$(sed *ν* rursus duplici puncto notatum)DΔΠ^{2} al^{25} fere schol^{237} $Clem^{165}$ ... X arm om

17. *τον δουλον*: P c^{acr} *τουσ δουλουσ* | *τη ωρ. του δειπνου* (et. $Or^{4, 244}$ $Bas^{bapt627}$): P om | *ερχεσθε* (13. 346. praem *οτι*), a b c e f ff^{2} i l m^{14} q go syr^{sch} et P et^{hr} *venite* ... NADKLΡΞΠ al *ερχεσθαι*, qua cum scriptura conveniunt vg (*ut veniret*) cop syr^{cu} | *εισιν* cum NLR ... ς Ln Ti *εστιν* cum ABDΡX unc rell al omn^{vid}. Idque sine *παντα* cum $\aleph^{*}$ et^{c} (nisi est ^{cb})BLR b c ff^{2} i l q (hi Latt omnes: *iam paratum est*) ... ς Ti add *παντα*, Ln [*παντα*] cum $\aleph^{a}$(nisi est ^{ca})AΡΧΓΔΛΠ unc^{a} al pler f vg syr^{p} arm aeth Bas^{bapt}; item ante *ετοιμ.* D a e m^{14} cop syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr}; agnoscit et. Eus^{luc190} (*εκληθησαν εισ το παντα ετοιμα φερον δειπνον*)

ἤρξαντο ἀπὸ μιᾶς πάντες παραιτεῖσθαι. ὁ πρῶτος εἶπεν αὐτῷ· ἀγρὸν ἠγόρασα καὶ ἔχω ἀνάγκην ἐξελθὼν ἰδεῖν αὐτόν· ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρῃτημένον. 19 καὶ ἕτερος εἶπεν· ζεύγη βοῶν ἠγόρασα πέντε καὶ πορεύομαι δοκιμάσαι αὐτά· ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρῃτημένον. 20 καὶ ἕτερος εἶπεν· γυναῖκα ἔγημα καὶ διὰ τοῦτο οὐ δύναμαι ἐλθεῖν. 21 καὶ παραγενόμενος ὁ δοῦλος ἀπήγγειλεν τῷ κυρίῳ αὐτοῦ ταῦτα. τότε ὀργισθεὶς ὁ οἰκοδεσπότης εἶπεν τῷ δούλῳ αὐτοῦ· ἔξελθε ταχέως εἰς τὰς πλατείας καὶ ῥύμας τῆς πόλεως, καὶ τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀναπήρους καὶ τυφλοὺς καὶ χωλοὺς εἰσ-

---

18. *παντες παραιτεισθ.* cum ℵBDLRX 1. it vg syr^{sch} (syr^{cu} om *παντ.*) arm ... ς Ti *παραιτεισθ. παντ.* cum AΓΓΔΑΠ unc^{a} al pler go cop syrP (syr^{hr} *omnes illi ad unum*) Bas$^{bapt\,027}$ | *ο πρωτος*: P c e praem *και*, hinc Ln [*και*] | *αυτω*: D 1. 118. 209. a b c e ff^{2}· i l m q go cop^{dz} arm Bas^{bapt} om | *εχω αναγκην* (B* *-γκη*) cum ℵABLRXΓΔΑΠ unc^{a} al omn^{vld} (et. Bas^{bapt}) ... Ln *αναγκ. εχω* cum DP, item Latt *necesse habeo* | *εξελθων ιδειν* cum ℵBDL ... Ti *εξελθειν ιδειν* cum GR cop syr cu et^{sch} arm aeth; ς Ln *εξελθειν και ιδειν* cum AΡΧΓΔΑΠ unc$^{?}$ al omn vld a b c e f ff^{2}· i l m q (g$^{1.\,2.}$ c sil) vg go syrP Bas^{bapt} | *ερωτω σε* (ℵ^{a}): ℵ* om *σε* | *εχε με παρητ.*: haec cop vertit *pone me sicut non venientem.* Item v. sq. Pro *ερωτω* etc syr^{hr} *ego rogo te, supputa mihi quod ego non possum venire.*

19. *ερωτω σε* (e haec om) *εχε με παρητημενον*, et. (e) f vg Or$^{3,\,981}$: D a b c ff^{2}· i m^{14} q cdd ap Or$^{3,\,981}$ *διο* (cdd ap Or *και δια τουτο*, a *et propter hoc*, c ff^{2}· i m q *et ideo*, b *et*) *ου δυναμαι ελθειν* (it^{e} *venire non possum*, b *devenire non poss.*), l nil nisi *non possum*; syr^{hr} ut v. 18. Or $^{3,\,981}$ sic: *διο και ουτος – ο ζευγη βοων αγορασας – το νοητον δειπνον παρητηται. οθεν και εν τισιν αντι του· ερωτω σε, και δια τουτο ου δυναμ. ελθειν, κειται.* Praeterea cf Or$^{3,\,149}$ *ο μεν τισ ελεγε· γυναικα εγημα, εχε με παρητημενον. ο δε τισ· ζευγη βοων ηγορασα πεντε, και πορευομαι δοκιμ. αυτα, εχε με παρητημενον.* Libere ista quidem.

20. *ετερος*: D *αλλος* (it vg *alius*; syr^{cu} *tertius*) | *εγημα* (et. Clem^{552} Or$^{3,\,149}$ et^{981}): D *ελαβον* (it vg *duxi*, item d) | *και* (copp^{petr2} om) *δια τουτο* (et. f ff^{2}· l m vg): D *διο*, 157. a b c e i q Clem^{552} nil nisi *και* ... syr^{cu} om

21. *παραγενομενος*: 69. c^{ser} *-ναμενος* | *ο δουλος* sine additam (Gb″ et probare vdtr Schu) cum ℵABDKLPRΠ al^{12} fere it vg go cop arm aeth Bas$^{bapt\,027}$ ... ς add *εκεινος* cum XΓΔΛ unc^{6} al pler syr^{cu} et^{uir} et^{hr} | *αυτου*: Γ 69. 243. *εαυτου* | *ταυτα*: b c e om ... 241. 346. *παντα*, D 44^{ev} 7p^{c} *παντα ταυτα* (d *haec omnia*) | *τοτε*: D e *και* | *ειπεν*: D post *τω δουλ. αυτου* pon | *και τουσ* (D om) ita ℵ*e^{c}, ℵ^{a} vero substituit *και οσουσ εαν ευρητε* | *αναπηρουσ*: rursus ℵABDLPR 157. al$^{?ser}$ *αναπειρουσ* (ℵPR *-πιρ-*). Cf ad v. 13 | *τυφλ. και χωλ.* c. ℵBDFK LMPUΠ al^{25} fere it^{pler} vg go cop syrP aeth Euslue^{188} Bas$^{bapt\,027}$ ... ς

ἄγαγε ὧδε. 22 *καὶ εἶπεν ὁ δοῦλος· κύριε, γέγονεν ὃ ἐπέταξας, καὶ*
ἔτι τόπος ἐστίν. 23 *καὶ εἶπεν ὁ κύριος πρὸς τὸν δοῦλον· ἔξελθε*
εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ φραγμοὺς καὶ ἀνάγκασον εἰσελθεῖν, ἵνα γεμισθῇ
μου ὁ οἶκος· 24 *λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων*
τῶν κεκλημένων γεύσεταί μου τοῦ δείπνου.

25 [182.5] *Συνεπορεύοντο δὲ αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, καὶ στραφεὶς*
26 s Mt 10, 37 s *εἶπεν πρὸς αὐτούς·* 26 *εἴ τις ἔρχεται πρός με καὶ οὐ μισεῖ τὸν*
πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα καὶ
τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τὰς ἀδελφάς, ἔτι δὲ καὶ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν, οὐ
δύναται εἶναί μου μαθητής. 27 *ὅστις οὐ βαστάζει τὸν σταυρὸν*

χωλ. και τυφλ. cum EGHRSVXΓΔΛ al plu e syr^{cu} et ^{sch} arm ... A al^{2} syr^{hr} om *χωλ. και* | *εισαγαγε* (it^{pler} vg *introduc*): D *ενεγκε*, d *adduc*, e *perduc*

22. *και ειπ.* (A add *αυτω*) o *δουλος*: D e *και* o *δουλ. ειπ.* | *κυριε* (b l q post *γεγονεν* pon): D c e om | *ὃ* cum ℵBDLR 1. e cop syr^{cu} et P ^{mg} arm ... ς Ln Ti *ωσ* cum APXΓΔΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg go syr^{sch} et P ^{txt} et ^{hr} aeth Bas$^{bapt\,627}$; item A *καθωσ* | *επεταξασ*: A *υπεταξ.*, 1 69. 124. 346. al^{2scr} *προσεταξ.* | *τοπ. εστιν*: syr^{cu} add *in convivio*

23. *δουλον*: D 72. a b syr^{cu} et ^{sch} aeth Bas$^{bapt\,627}$ add *αυτου* | *αναγκ. εισελθειν*: a add *quoscumque inveneris* (:: vide ℵ^{a} ad v. 21) | *μου* o *οικ.* cum ℵABD^{gr}KLRXΠ 157. e (*mihi domus*) cop ... ς Ln o *οικ. μου* cum P ΓΔΛ unc^{8} al omn fere it^{pler} vg Bas^{bapt}

24. *των ανδρων εκεινων* (et. Eus$^{luc\,189}$ et ^{190} Bas$^{bapt\,627}$): ℵD e m *των ανθρωπων εκεινων* (d *illorum hominum*, D^{gr} om *εκεινων*) | *των κεκλημενων* (haec Bas$^{bapt\,cdd}$ om): a l *qui vocati sunt et non venerunt* | *μου του δειπνου*: E^{mg}F^{mg}GHV^{mg}XΓΛ al plu (maxime evgll) syr$^{hr\,mg}$ aeth^{a} add *πολλοι γαρ* (X *δε*) *εισιν* (X *εσονται*) *κλητοι, ολιγοι δε εκλεκτοι*

25. *αυτω*: EGH al aliq *τω ιῡ* | *πολλοι* (f q vg; i hiat): D a b c e ff^{2}. l syr^{cu} (non item syr^{utr}) om | *προσ αυτουσ*: D *αυτοισ*

26. *πρ. με*: ℵ *πρ. εμε* | *μισει*: D^{gr*} *πεισει* (corr. est *μεισει*) | *πατερ. αυτου* (Gb″) cum ℵADXΔΛΠ unc^{9} 1. 13. 69. 124. 131. 262. 300. 346. al^{60} fere Bas$^{rogg\,249}$ et ^{354} et $^{bapt\,628}$ et ^{2,203} ... ς Ti *πατερ. εαυτου* cum BLRΓ al mu cat$^{ox\,115}$ ... e Or^{1,299} et$^{int\,2,438}$ (non item$^{int\,2,477}$) om *αυτου* | *μητερα*: D Bas^{2,203} add *αυτου*, item cop syr^{cu} et ^{sch} et hoc loco et in seqq | *κ. την γυναικα κ. τα τεκνα*: haec syr^{cu} et ^{sch} post *κ. τ. αδελφασ* pon | *ετι δε και* cum ℵAD^{gr}XΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} (vide infra Clem) Bas^{2,203} et $^{bapt\,628}$ c f vg (hi tres *adhuc autem et*) cop go (omisso *και*) syr^{P} ... Ln Ti *ετι τε και* cum BLRΔ, item *adhuc etiam et* d ff^{2}. Hil^{330} Amb$^{ps\,118}$ (similiter b q Amb$^{luc\,1446}$ *etiam et*, e *adhuc et*, a *insuper et*, Or^{1,299} *ετι και*, syr^{cu} *etiam*, syr^{sch} *et etiam*) | *την εαυτ. ψυχ.* cum AD LRXΓΔΛΠ unc^{9} al fere omn (d *suam animam*) Or^{1,299} Bas^{2,203} et $^{bapt\,628}$ ... ℵB (vide et. Clem^{938}) *τ. ψυχ. εαυτου* (ita Ti^{synops}), item 69. *τ. ψ. αυτου* (it vg *animam suam*) | *ειναι μου μαθητ.* (l *discip. meus*) cum

ἑαυτοῦ καὶ ἔρχεται ὀπίσω μου, οὐ δύναται εἶναί μου μαθητής.
28 [183.10] *Τίς γὰρ ἐξ ὑμῶν θέλων πύργον οἰκοδομῆσαι οὐχὶ πρῶτον καθίσας ψηφίζει τὴν δαπάνην, εἰ ἔχει εἰς ἀπαρτισμόν;* 29 *ἵνα μήποτε θέντος αὐτοῦ θεμέλιον καὶ μὴ ἰσχύοντος ἐκτελέσαι πάντες*

ℵBLMRX al pauc l fu cop syrP seth ... ς Ln *μου μαθητ. εἶναι* (e *discens meus*) cum ADEGHSUVΓΔΛ al plu a b c e f l go syrcu et^{sch} Or^{1,} ^{299} ... ΚΠ al^{20} fere vg (item ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$?) Eustheoph^{144} Bas^{regg} ^{854} et^{2,} ^{208} et^{bapt} ^{028} Or^{int} ^{2,} ^{488} *μου εἶναι μαθητ.*, F *μαθ. εἶν. μου*. Cf et. Clem ^{938} *ὃσ οὐ μισεῖ πατέρα καὶ μητέρα καὶ παιδας, προσεται δε καὶ τὴν ψυχ. ἑαυτου, ἐμοσ μαθητ. εἶναι οὐ δυναται* (cf et.^{pass}). Respicit huc et. Pist^{241} (sah p. *τε.β*) „dixi vobis olim: *qui haud reliquerit patrem et matrem, ut sequatur me, hic non est dignus me.*"

27. Versum om ℳ*R^{r} al mu | *οστισ* sine copula cum ℵ*L cop (accedit B*: quod enim habet *οστισ ουν*, vitiose pro *οστισ ου* scriptum est, etsi B^{3} *ου* ad *ουν* addidit. Item accedit aeth, qui quod praecedit, *ου δυν. εἰ. μ. μαθ.*, cum *οστισ* conjg; antea „odio habeat" etc.) Contra nil probat Ir ex Valentt^{16}: *εν τω ειπειν· ὃσ ου βασταζει* etc, nec Or^{int} ^{2,} ^{477} „dicit: *Qui non tollit*" etc ... ς Ln Ti *καὶ οστισ* (D Ir^{16} *ὃσ*) cum ℵ^{c}A(D)ΧΔΑΠ unc^{9} al fere omn a b c f ff$^{2\cdot}$ l q vg (e *et si*) syrcu et ^{utr} ... 157. arm *οστ. γαρ* | *βασταζει*: F al$^{2\text{cer}}$ *-ασει* | *ἑαυτου* c. ABL^{2}ℳ^{2}Δ al^{10} ... ς *αυτου* c. ΝΔΛΠ unc^{8} al pler Bas^{bapt} ^{028}:: ut Mt | *ἐρχεται*: ΚΠ al^{7} Bas^{bapt} *ακολουθει* (item Ir^{17} sed *ακολ. μοι* pro *ἐρχ. οπ. μ.*) :: ex Mt | *εἶν. μου μαθ.* cum ℵBEFGHLSVΧΔΔ al^{30} fere b e f q am^{2} for go Bas^{bapt} ... D (a Ir^{int} ^{17}) tol *μου μαθ.* (a Ir^{int} *disc. meus*) *εἶναι* ... ς Ln *μου εἶν. μαθ.* cum ΑΚℳ^{2}ΥΠ al plu c ff$^{2\cdot}$ vg (et. am*). Libere Ir^{17} ex Valentt *μαθητ. ἐμοσ ου δυνατ. γενεσθ.* Cf et. (quae magis a Mt pendent) Or^{2,} ^{668} *ὃσ αν μη αρῃ τον σταυρον αυτου καὶ ακολουθησῃ οπισω μου, ουκ εστι μου αξιοσ εἶναι μαθητησ.*

28. *γαρ* (aeth *et si fuerit inter vos* etc): D e *δε* ... a b ff$^{2\cdot}$ l q om (nil probat Or^{2,} ^{778} *το· τισ εξ ὑμων βουλομενοσ πυργ. οἰκοδομ. ουχι πρωτον ψηφιζει ει δυναται θεἶναι τον θεμελιον καὶ ἐκτελεσαι, ἱνα μη αρξωνται οι θεωρουντεσ ἐμπαιζειν τω μη* etc) | *θέλων* cum ℵABDFGKLRXΔ A* al permu (Or) Eph^{265} Bas^{bapt} ^{028} ... ΕΗΜSUVΓΔ^{2} al plus^{50} *ὁ θέλων* (:: cf Gal 1, 7 Col 2, 8 Ro 8, 11 ubi artic. simili modo positus non fluct) | ΧΓΔ al mu *καθησασ*, item ΔΔ al mu v. 31 | *ἐισ απαρτ.* (Gb Sz) cum BDLR 225. g^{scr}; b c ff$^{2\cdot}$ l q vg *sumptus qui necessarii sunt, si habet* (vg^{ed} *habeat*) *ad consummandum* (vg *perficiend.*); e *sumptum, si habet ad consummationem* (item vdtr *τα* omittere cop syrcu et ^{utr}, non item go arm. Incertum Or^{int} ^{2,} ^{145} *sumptus, si habet unde perficiat*) ... Ln Gb′ *τα εισ απ.* cum ℵAEGHKMSUΓΔΛΠ al plus^{50}; item a *impendia, si habeat quae opus sunt ad consummandum eam*, f *inpendia, si habet quae opus sunt ad perficiendum* ... ς (= Gb Sz) *τα προσ απ.* cum FVΧΠ al permu Bas^{bapt} ^{028} et^{2,} ^{125}, item omisso *τα* Eph^{265}

29. *αυτου*: U om | *καὶ μη ισχυοντοσ* (LXUΔ al^{10} Eph^{265} *ισχυσαντοσ*, S al pauc add *αυτου*) *ἐκτελεσαι* (a *ne si posito fundamento non valuerit*

οἱ θεωροῦντες ἄρξωνται αὐτῷ ἐμπαίζειν, 30 λέγοντες ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος ἤρξατο οἰκοδομεῖν καὶ οὐκ ἴσχυσεν ἐκτελέσαι. 31 *Ἢ* τίς βασιλεὺς πορευόμενος ἑτέρῳ βασιλεῖ συμβαλεῖν εἰς πόλεμον οὐχὶ καθίσας πρῶτον βουλεύσεται εἰ δυνατός ἐστιν ἐν δέκα χιλιάσιν ὑπαντῆσαι τῷ μετὰ εἴκοσι χιλιάδων ἐρχομένῳ ἐπ' αὐτόν; 32 εἰ δὲ μήγε, ἔτι αὐτοῦ πόρρω ὄντος πρεσβείαν ἀποστείλας ἐρωτᾷ τὰ πρὸς εἰρήνην. 33 [184.5] οὕτως οὖν πᾶς ἐξ ὑμῶν ὃς οὐκ ἀποτάσσεται πᾶσιν τοῖς ἑαυτοῦ ὑπάρχουσιν οὐ δύναταί εἶναί μου μαθητής. 34 [185.2]

---

consummare) et. Bas$^{bapt\ et}$ [3, 125]: D e *μη ισχυση οικοδομησαι και*. Similiter Aug^{epp} *ne quando cum posuerit fundamentum, non possit aedificare, et omnes qui transeunt et vident incipiant dicere* | ἀρξωνται: ΚΒ UXΓ al^{10} fere -ξονται | αυτω *εμπαιζ*. cum ΚΑΒΚLRUXΠ al mu Eph^{265} Bas$^{bapt\ 628}$ ... ς *εμπαιζ*. (Κ al pauc *ενπ*.) *αυτ*. cum ΚGΗΜSVΓΔΛ al plu f vg go syr^{omn} Bas$^{3, 125}$ | *αρξωντ. αυτ. εμπαιζ*. [30] *λεγοντες*: D e *μελλουσιν λεγειν* (item Aug^{epp}, vide ante), a b ff^{2} i l q *dicent* (praecedit *ne*), c *dicant*. Cf et. Petr$^{can\ 10}$ *κατ εκεινον τον τεθεικοτα θεμελιον και μη ισχυσαντα εκτελεσαι· αρξονται γαρ φησιν παντες οι παραπορευομενοι εμπαιζειν αυτω* (Gall$^{4, 90}$ *αυτον*) *λεγοντες* etc

30. *οτι* (et. f q vg Bas$^{bapt\ et}$ [3, 125]): D al^{a} a b c e ff^{2} l syr^{cu} Petr$^{can\ 10}$ Eph^{265} om | *ηρξατο οικοδομειν*: Petr Bas$^{3, 125}$ *θεμελιον εθηκε*

31. *ετερω* (Κ *εταιρω*, syr^{sch} *cum rege socio suo*) *βασιλει* ante *συμβαλ*. (D L *συνβ*.) c. ΚΑΒDLRX 33. 157. al^{5} fere ... ς post *συμβ*. c. ΓΔΛΠ unc^{a} al pler Bas^{bapt}, item it vg go cop arm etc (a *committere cum alio rege bellum*, e *committ. ali regi ad bellum*, sed it^{plor} vg *committ. bellum advers. alium regem*) | *ουχι*: D *ουκ ευθεως* | *καθισασ* (non exprim syr^{cu} et^{sch}) hoc loco a c ff^{2} vg: 1. 131. 157. al$^{descr\ 3pe}$ b e f i l q post *πρωτον* pon | *βουλευσεται* cum ΚΒ a b f ff^{2} i l q (b q *cogitabit*, a f ff^{2} i *cogitavit*, l *conputavit*: quae et ipsa pro confusione frequentissima litterarum b et v *βουλευσεται* exprim) ... ς Ln Ti *βουλευεται* (c d vg *cogitat*) cum DRXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} c vg go rell Bas bapt^{628} | *δυνατος*: U 248. 433. *-τον* | *υπαντησαι* cum ΚΑΒDRXΔ 1. 33. 69** 346. ... ς *απαντησ*. cum LΓΔΠ unc^{a} al pler Bas^{bapt}

32. *ετι αυτου πορρω* cum ΚΒΠDLX al mu it^{plur} vg (hi *adhuc illo longe agente*; e Aug^{epp} *cum adhuc longe est*, a *dum adhuc cum longe est*) ... Gb' *ετι* (Δ al pauc aeth om) *πορρω αυτου* cum ΑΒΓΔΛΠ unc^{a} al plus^{gu} go Bas$^{bapt\ 628}$ Damp$^{ard\ 10}$ (*πορρωθεν*) | *πρεσβ. αποστειλας*: D e go cop *αποστ. πρεσβ.* | *τα προσ* cum Κ^{c}ADLRXΔΛ unc^{7} al pler Bas^{bapt} Damp^{ar}, item Κ*Γ omisso *τα* ... ΚΠ al plus^{10} *τα εω*, item Β omisso *τα*. Ex Latt f vg syr^{p} *ea quae pacis sunt*; it^{pler} vero *pacem*, nec aliter fere vv rell

33. *ουτ. ουν* (Δ 237. om) *πασ* (VΓ add o) *εξ υμων* (a e f vg *sic ergo omnis ex vobis*): D *οὑτ. ουν και εξ υμ. πασ*, b ff^{2} i l q *sic ergo ex vobis* (sequente *qui*), c *quis ergo ex vobis* (sed item sequitur *qui*) | *πασιν* (Κ *-σι*, non item ΑΒ etc): DR 47. 57. 251. om | *τοισ εαυτου υπαρχου-*

Καλὸν οὖν τὸ ἅλα· ἐὰν δὲ καὶ τὸ ἅλα μωρανθῇ, ἐν τίνι ἀρτυ- Mt 5, 13 Mc 9, 50
θήσεται; 35 *οὔτε εἰς γῆν οὔτε εἰς κοπρίαν εὔθετόν ἐστιν· ἔξω βάλλουσιν αὐτό. ὁ ἔχων ὦτα ἀκουέτω.*

XV.

1 [186.2] *Ἦσαν δὲ αὐτῷ ἐγγίζοντες πάντες οἱ τελῶναι καὶ οἱ* Mt 9, 10 a
ἁμαρτωλοὶ ἀκούειν αὐτοῦ. 2 *καὶ διεγόγγυζον οἵ τε Φαρισαῖοι καὶ*
οἱ γραμματεῖς λέγοντες ὅτι οὗτος ἁμαρτωλοὺς προσδέχεται καὶ
συνεσθίει αὐτοῖς. 3 [187.8] *εἶπεν δὲ πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν*
ταύτην λέγων· 4 *τίς ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν ἔχων ἑκατὸν πρόβατα* Mt 18, 12–14

σον cum ΝABRELXΓΔΛ unc rell etc: DKMΠ al vix[10] τ. υπ. αυτου (440. εαυτ.), Ath[gall 188] αυτου τ. υπαρχ. | εν. μου μαθητ. cum ΝBLR al[6] a (l *esse disc. meus*) go cop syr[utr] Or[int2, 438] ... ς Ti μου εω. μαθητ. c. AU[2]XΓΔΛΠ unc[7] al pler f vg arm Ath[gall 188] Bas[regg 505] Or[int2, 104] et [477] ... DU[*] b c e ff[2·] i q μου μαθ. εινα

34. καλ. ουν τ. αλ.: Γ om | ουν cum ΝBLX 69. 124. 346. cop[wi] et[petr] cat[ox com 116] (sah *quia*) ... ς Ln om (:: ut Mc) cum ADRΔΛΠ unc[8] al pler it vg cop[sch w] ex [ds] rell | το αλα bis cum ℵ*D (:: eandem formam in Mc ex NLΔ recepimus; debebat vero et. in Mt ex ND recipi) ... ς Ln Ti το αλασ bis cum ℵ[c]BLR rell unc et min omn[vid] | δε και cum NBDLX al[8] a b c g[1. 2·] q am for fu ing em inc gat tol (l *quodsi sal quoque*) syr[cu] et[sch] ... ς δε cum ARΓΔΛΠ unc[6] al pler e f ff[2·] i (e *sed si sal*, f ff[2·] i *quodsi sal*) vg[ed] (*si autem sal*) sah cop syr[P] arm aeth (:: cf Mt et Mc) | μωρανθη (a d e *infatuatum fuerit*, it[pl] vg *evanuerit*): 56. 58. 69. μαρανθη | αρτυθησεται: 1. 33. 118. 131. αλισθησεται (:: e Mt)

35. γην (et. Or[1, 794] ουτ εισ γην ουτ εισ κοπρον ισχυει ετι): D 69. την γην | ευθετ. εστιν: H om | βαλλουσιν (e *iactant*, c *mittitur*; a l *nisi ut proiciatur*): M al pauc βαλουσιν, b d q *mittent*, f ff[2·] i vg *mittetur* | αυτο: ELΓ al αυτω

XV. 1. αυτω εγγιζ. παντ. (LR πα. εγγ.) cum NABKMUΠ al[12] fere (LR) go Bas[eth 272] ... ς εγγ. αυτω παντ. cum DRGHSVXΓΔΛ al pler a e f ff[2·] i syr[P] arm ... 237. 251. b c l q vg (et. 130[lat]) syr[cu] et[sch] om παντεσ | και οι: DU al[25] fere arm om οι | αυτου: Γ αυτω

2. οι τε cum NBDL ... ς om τε cum AXΓΔΛΠ unc[6] al omn[vid] cop Bas[eth 272] | φαρισ. και οι γραμμ.: A 69. 124. 346. [cant] syr[cu] et[sch] aeth Bas[eth 272] γραμμ. κ. οι φαρισ.

3. λεγων (et. Bas[eth 272]): D 13. 28. 69. 243. b e syr[cu] et[sch] arm om

4. εχων et απολεσασ (B[2] et[2]): D σσ εξει et (ita et. B* sic) απολεση. Latt sic: *quis - qui habet - et si erraverit* (a *perierit*) a b f ff[2·] l q, *quis - qui habet - et si perdiderit* vg, *quis hominum ex vobis habiens ov. cent. et cum perdiderit* e, *quis - habet - et erraverit* c (*quis - qui habet cent. ov.*

καὶ ἀπολέσας ἐξ αὐτῶν ἓν οὐ καταλείπει τὰ ἐνενήκοντα ἐννέα ἐν
τῇ ἐρήμῳ καὶ πορεύεται ἐπὶ τὸ ἀπολωλός, ἕως εὕρῃ αὐτό; 5 καὶ
εὑρὼν ἐπιτίθησιν ἐπὶ τοὺς ὤμους αὐτοῦ χαίρων, 6 καὶ ἐλθὼν εἰς
τὸν οἶκον συνκαλεῖ τοὺς φίλους καὶ τοὺς γείτονας, λέγων αὐτοῖς·
συνχάρητέ μοι, ὅτι εὗρον τὸ πρόβατόν μου τὸ ἀπολωλός. 7 λέγω
ὑμῖν ὅτι οὕτως χαρὰ ἐν τῷ οὐρανῷ ἔσται ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετα-
νοοῦντι ἢ ἐπὶ ἐνενήκοντα ἐννέα δικαίοις οἵτινες οὐ χρείαν ἔχουσιν
μετανοίας. 8 [100.10] Ἢ τίς γυνὴ δραχμὰς ἔχουσα δέκα, ἐὰν ἀπο-

---

nonne dimittit omissis mediis i). Cf Meth[686] *τις εστιν εξ υμ. ανθρ. οσ εχει εκατ. προβ. καν απολεση* etc | *εξ αντ. εν* cum ℵBD^{gr} 1. 69. 131. 157. 346. e ... ς Ln *εν εξ αντ.* (:: ut Mt lectione non fluct) cum ALX ΓΔΛΠ unc^{a} al pler it^{pler} d vg rell Meth[686] Bas^{eth272} Bas^{sel144} | *ου* (L al^{a} *ουχι* :: ut Mt) *καταλειπει* (AL al *-λιπει*, ES*A al *-λειπη*): D Meth[686] *ουκ αφιησι*, b e ff^{2} mt sah *nonne dimittet* | *ενενηκοντα* cum unc omnib al pl ... ς *εννενηκοντα* cum minusc non ita mu | *πορευεται επι το απολωλος*, b e ff^{2} i l q *ibit* (q *abibit*) *ad illam quae erravit*, vg *vadit ad illam quae perierat*: D *απελθων το απ. ζητει*, a e *vadit ad illam quae perit* (e *perierat*) *quaerens*, f *vadit quaerere eam quae erravit* | *εως* cum BDEGHKLSVXΓΠ al plu Meth[686] (*ζητει αυτο εως ευρη*) Bas^{sel144} ... ℵAMUΔΛ 1. 13. 69. 124. 131. 209. 346. al^{35} fere Bas^{eth273} add *ου* (:: cf ad 12, 59), 254. *οτου*

5. *αυτου* cum ℵBDFKLXΓΔΠ al plus^{50} Meth[686] Bas^{sel144} ... ς Ln Ti *εαυτου* cum AEGHMSUVΛ al plu

6. *και ελθων*: D sah *ελθ. δε* | *εισ τον οικον* (it^{pler} vg *domum*, d f *in domum*): D* Meth[686] om *τον* | *συνκαλει* (*συνκ.* cum ℵD, v. 9 et. AΔ; ς Ln Ti *συγκ.* cum AB rell) cum ℵABLXΓΔΠ unc^{a} al plu ... DFΛ al^{30} Meth[686] Bas^{regg417} Bas^{sel144} *συνκαλειται* (*συγκ.*) | *τουσ* (Meth om) *γειτονασ*: Γ 1. *τασ γειτ.* (Γ al *γειτωνασ*, item v. 9. Cf ad 14, 12) | *αυτοισ*: Γ 7^{pe} cop^{wi} et ^{petr2} Meth Bas^{regg417} Bas^{sel} om | *συνχαρητε* (*συνχ.* cum ℵDΔ, v. 9. et. Λ; ς Ln Ti *συγχ.* cum AB rell): Δ *συνχαιρητε* | *το προβατον*: Δ *τον πρ.*, U *την πρ.*

7. *λεγω*: D al pauc syr^{cu} add *δε*, item e *ergo* | *ουτωσ*: ς *ουτω* sine cod unc | *χαρα εν τ. ουρ. εσται* cum ℵBL 33. 157. ... ς Ln Ti *χαρ. εστ. εν τ. ουρ.* cum ADXΓΔΛΠ unc^{a} (F hiat) al pler it (sed e Cyp^{72} *erit gaudium*) vg go sah cop syrr aeth | *η επι*: F al pauc add *τοισ* | *ενενηκοντα*: ς *εννενηκ.* ut v. 4 | *δικαιοισ*: X *δικαιων*, 131. *δικαιουσ* | *ου χρ. εχουσιν* (et. Or^{1,213} et ^{3,224}): D *ουκ εχουσι* (D^{2} *-σιν*) *χρ.*, it^{pl} vg *non indigent* (a e *quibus non est necessaria*, Cyp *quibus non est opus*)

8. *δραχμασ* (et. a c d vg^{ed}, item *drachmam* sed a *dracmam*; b for *dracmas* et *dracmam*): AFLX 157. al aliq *δραγμασ*, item FS*X al *δραγμην* (sed F v. 9 *-χμην*), f i l q am ing *dragmas* et *dragmam* (i *draghmam*), ... e *denarios* et *denarium*. A hoc versu et seq *δραγχην*, 69. *δραγχμασ* et bis *δραγχμην* | *δρα. εχουσα δεκα*: D it vg syr^{cu} et ^{utr} aeth

λέσῃ δραχμὴν μίαν, οὐχὶ ἅπτει λύχνον καὶ σαροῖ τὴν οἰκίαν καὶ ζητεῖ ἐπιμελῶς ἕως ὅτου εὕρῃ; 9 καὶ εὑροῦσα συγκαλεῖ τὰς φίλας καὶ γείτονας λέγουσα· συνχάρητέ μοι, ὅτι εὗρον τὴν δραχμὴν ἣν ἀπώλεσα. 10 οὕτως, λέγω ὑμῖν, γίνεται χαρὰ ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι.

11 Εἶπεν δέ· ἄνθρωπός τις εἶχεν δύο υἱούς. 12 καὶ εἶπεν ὁ νεώτερος αὐτῶν τῷ πατρί· πάτερ, δός μοι τὸ ἐπιβάλλον

ἐχουσα ante δρα. pon, 157. ante δεκ. δρα. | εαν (L add αν) απολεση (ℵ al -σει): D 157. και απολεσασα | δραχμην (vide ante): D 157. b c e ff^{2}· i l q sah cop syr^{cu} et^{sch} om (sed a syr^{cu} et^{sch} unam *ex illis*) | λυχνον: Γ 239. -χνιαν | εως στου cum ΑΓΔΑΠ unc^{6} al pler ... ΝΒLX al^{10} fere εως ου (LX σου) ... D 69. nil nisi εως | Γ al ευρει

9. συνκαλει (συνκ. cum ΝΔDA; ς Ln Ti συγκ. cum BL rell) cum ΝΒΚLUX ΔΠ al plus^{25} ... ς Ln -λειται cum ADEGHMSVΓΛ al plu (:: et v. 9 et v. 6 συγκαλειται aliena manu inlatum. Cf 9, 1. 23, 13. Act 10, 24. 28, 17 ubi συνκαλεσαμενος et συνκαλεσασθαι non fluct; contra et. Act 5, 21 pro συνεκαλεσαν D substituit συνκαλεσαμενοι | και γειτονας sine articulo cum ΝBL al pauc (accedente D τας γειτ. και φιλ.) ... ς και τας (M al^{5} τους) γειτ. cum ΑΧΓΔΑΠ unc^{7} al pler (item M al^{15}) | συνχα. cum ΝΔDA ... ς Ln Ti συγχα. cum BL rell | την δραχμ. (vide ad v. 6) ην απωλεσα (ΝΡΚΧΓ al απολ.): D e ην απωλεσ. δρα.

10. γινεται ante χαρα cum ΝBLX 33^{vid} (syr^{cu} et^{sch} aeth) Vict^{tun} bis (*sic erit gaudium*, vide ap Sab) Orientalium ep ad Symm (*amen dico vobis quia sic fiet gaudium* etc, vide ap Sab) ... ς Ln post χαρα cum ΑΓΔΑΠ unc^{9} al pler sah go syrP, item D 13. 69. 157. 346. it vg arm χαρα εσται. Cf et. Or^{int4,468} „de quibus dicitur quia *gaudium habeant super uno*" etc | των (B om) αγγελων (syr^{cu} *coram omnib. angel.*): 49. 71. 235. g^{ser} om. Omisisse etiam Marcionem (ut 12, 8 sq) suadet Tert^{marc4,32} „quis requirit? Nonne qui perdidit? Quis autem perdidit? Nonne qui habuit? Quis vero habuit? Nonne cuius fuit? Si igitur homo non alterius est res quam creatoris, is eum habuit cuius fuit. Is perdidit qui - Is exsultavit qui invenit - Atque adeo exsultare illius est de paenitentia peccatoris - qui se professus est olim malle peccatoris paenitentiam quam mortem." | επι: E^{supp} al pauc εφ

11. ειπεν δε: a *dixit ergo*, b *et ait*, sah *dixit* (syr^{cu} *dicebat illis iterum*, syr^{sch} *et Iesus iterum illis dicebat*): E^{supp} 24* 69. om. De Mcione Epiph^{315} et^{336} παλιν παρεκοψε πασαν την παραβολ. (^{315} τ. παρ. πα.) των δυο υιων, του ειληφοτος το μερος των υπαρχοντων και ασωτως δαπανησαντος (^{315} om κ. ασ. δαπ.) και του αλλου. Nec contra est Tert^{marc4,32sq} praeteriens 15, 11—32.

12. αυτων (e i om) τω πατρι, ita f q vg syrP et^{hr} etc: a b c ff$^{2.sab}$ (ff$^{2.blan}$ om) l syr^{cu} et^{sch} *illi* (*dixit illi adulescentior* a b ff^{2}· l, *dix. illi iunior* c) | πατερ (ℵ^{cb} suppl): ℵ* om | το επιβαλλον (Γ$^{\Delta}$ al -λλων): D

καὶ οὐδεὶς ἐδίδου αὐτῷ. 17 εἰς ἑαυτὸν δὲ ἐλθὼν ἔφη· πόσοι μίσθιοι τοῦ πατρός μου περισσεύουσιν ἄρτων· ἐγὼ δὲ λιμῷ ὧδε ἀπόλλυμαι. 18 ἀναστὰς πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ ἐρῶ αὐτῷ· πάτερ, ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, 19 οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου· ποίησόν με ὡς ἕνα τῶν μισθίων σου. 20 καὶ ἀναστὰς ἦλθεν πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ. ἔτι δὲ αὐτοῦ μακρὰν ἀπέχοντος εἶδεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἐσπλαγχνίσθη, καὶ δραμὼν ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. 21 εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ υἱός· πάτερ, ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν

17. εαυτον: L αυτον | εφη cum ℵBL 13. 69. 124. 346. Ps-Chr^{10,1010} ... ς Lu ειπεν cum ADPQRXΓΔΛΠ unc rell al pler | ποσοι (L syr^{cu} et^{sch} add αρτι, Ps-Chr νυν): X 69. 131. 157. 433. al^{15} πωσ οι | του πατροσ: vg^{clem} (non am for fu em mm gat ing etc) sax syr^{cu} et^{sch} et^{hr} arm Hier Aug (utrumque vide ap Sab) *in domo patris*, Ps-Chr παρα τω πατρι | περισσευονσιν cum ℵDLQRXΓΔΛΠ unc^{s} al plor Ps-Chr ... Ti *περισσευονται* cum ABP 1. 94. 2^{ev} cat^{ox118} schol^{254} et^{allor} | λιμω ωδε cum ℵBL (al?) c syr^{p}; item Gb+ Sz Ti ωδε λιμω cum DRU 1. 13. 67. 73. 124. 127. 131. 184. 209. 346. it^{pler} vg cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} arm aeth Ps-Chr^{10,1010} et^{8,652} ... ς om ωδε cum APQXΓΔΛΠ unc^{s} al pler go sah (:: statuimus igitur ab initio scriptum fuisse εγωδελιμω-ωδε, qua de scriptura ωδε facile excidit; facilius etiam postquam εγωδεωδελιμω substitutum est)

18. αναστασ: ℵ* (om c) syr^{cu} (syr^{cu} et^{sch} antea *et ego*) add δε, item l *itaque* | πορευσομαι: Γ al pauc -σωμαι, R -ομαι

19. ουκετι cum ℵABDR^{supp}HKLQRSUVΓΔΛΠ al^{40} fere it^{pler} vg^{cod} (sed et em gat) go sah cop aeth syr^{hr} ... ς (= Gb Sz) και ουκετι cum ΘΠΨX al plu g^{1}· am for fu ing mt tol syr^{cu} et^{utr} arm aeth Ps-Chr^{8,652} Ps-Chr^{10,1010txt} (non item^{com}) | υιοσ σου (D^{gr} σου υιοσ): ab his vocibus R* ad easdem v. 21 exeunte positas transiluit; supplevit omissa corr^{saec9}, sed ex parte abscissa sunt

20. πατερ. αυτου cum ℵDHKLMPQR^{supp}ΧΔΠ al plus^{40} ... ς Ti πατ. εαυτου cum ABEGSUVΓΔ al permu | αυτου μακραν: PX 33. post αυτου add ου | απεχοντοσ: Δ εχοντοσ | ειδεν cum ℵBDEGHMSUΓΔΛΠ^{s} al plu ... Ti ιδεν cum AKLPQVΞΠ* al mu | εσπλαγχνισθ. (R^{s} -αχνησθ.): Γ al aliq ευσπλαγχν. | επεπεσεν (e *superiecit se*, it^{pl} vg *cecidit super*): D ενεπεσεν (a d Hier *incubuit super*) ... 1. 69. 118. 127. 209. al^{40} fere Ps-Chr^{8,652} cat^{ox110} επεσεν | και (ante κατεφιλ.): D^{Gr*} om

21. ειπ. δε αυτω (Δ αυτου) ο υιοσ cum ℵAPQR^{supp}ΧΓΔ(Δ)Π unc^{s} al pler it^{pler} vg go syr^{cu} et^{utr} et^{hr} aeth (sed go syr^{cu} et^{p} et^{hr} aeth *et dixit ei*, iidem exc go *filius eius*) ... Ti ειπ. δε ο υιοσ αυτω (209. αυτου) cum BL 1. 131. 157. 209. cop (sah om δε, cop sah *filius eius*), item d *dixit autem filius eius*; D^{Gr} ο δε υιοσ ειπ. αυτω, e *ille autem dixit*

καὶ ἐνώπιόν σου, οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου. 22 εἶπεν
δὲ ὁ πατὴρ πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ· ἐξενέγκατε στολὴν τὴν πρώ-
την καὶ ἐνδύσατε αὐτόν, καὶ δότε δακτύλιον εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ
καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας, 23 καὶ φέρετε τὸν μόσχον τὸν
23 σιτευτόν, θύσατε, καὶ φαγόντες εὐφρανθῶμεν, 24 ὅτι οὗτος ὁ υἱός
μου νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησεν, ἦν ἀπολωλὼς καὶ εὑρέθη. καὶ ἤρξαντο

---

21. και· ενωπιον: P om και· | ουκετι· cum ℵABDKLΠ 1. 6. 131. al pauc 'it vg sah cop syr^{hr} arm^{cdd} aeth ... ς και· ουκετ. cum ΞGHMPQR^{supp}PSUV ΧΓΔΛ al pler syr^{eu} et ^{utr} go arm^{ed} Const^{2,41,1} | υιος σου (D^{Gr} σου υι·) sine additam cum ALPQR^{supp}ΓΔΛΠ unc^{7} al longe plu it vg (et. am for fu ing em) go cop syr^{sch} et^{hr} arm Aug^{quaest} evv^{2,33} (ed. Bened.^{3,1022} „Nec dicit omnia quae dicturum se esse promiserat, sed usque ad illud: *Non sum dignus vocari fil. tuus.* Hoc enim vult fieri per gratiam, quo se indignum esse per merita fatetur. Non addit quod in illa meditatione dixerat: *Fac me sicut unum de mercenariis tuis.* Cum enim panem non haberet, vel mercenarius esse cupiebat: quod post osculum patris generosissime iam dedignatur.“) ... ΝBDUX al^{20} fere gat mm tol bodl cat$^{ox\,119}$ add ποιησον με ως ενα των μισθιων σου

22. δουλους: 1. 131. 209. παιδας | αυτου: ℵ εαυτου | εξενεγκατε (Δ 50^{ev} -γκαντες omisso και· sq) sine ταχυ cum APQRΓΔΛΠ unc^{8} al pler sah syr^{sch} et P txt Dam$^{par\,560}$ (Amb$^{luc\,7,221}$; ^{1466} *et iubet proferri stolam* etc) ... Ln praem ταχυ cum ΝBLX (item D al^{8} ταχιως) it vg go cop syr^{hr} (et syrP add post εξενεγκ. c.^{a}) arm aeth | στολην cum ℵAB D^{a}K^{a}LPQΠ al pauc ... ς (Gb^{0}) praem την cum D^{a}ΚΩΠΚ^{a}ΜΝΒUVΧΓΔΛ al pler Ps-Chr^{a,654} Dam$^{par\,560}$ | ποδας sine αυτου cum ℵΑΒΚΠΚLΜQΝSU VΓΔΛΠ al longe plu c ff^{2}· g^{1}· 2· q am for fu ing em mt Aug Dam$^{par\,560}$ ... DGFX al plus^{25} a b f i l vg^{cle} go sah cop syrPe^{hr} arm aeth Ps-Chr ^{a,655} add αυτου (e om και· υπ. εισ τ. ποδ., syr^{sch} *et calceate eum calceis*)

23. φερετε cum ΝBLRX it vg (Latt *adducite*, supra pro εξενεγκ. *proferte*) sah cop (hi duo φερετε vel ενεγκατε) syr^{sch} et P et^{hr} arm aeth ... ς Ln ενεγκαντες cum AEΗΚΜPSUΓΔΠ al pler go Ps-Chr^{a,655}, item GQ VΔ al ενεγκοντες, al^{10} fere εξενεγκαντες vel εξενεγκοντες, D Dam$^{par\,560}$ ενεγκατε | τον μοσχ. τ. σιτευτον (Δ omnib trib loc σιτευρον): D e τον σειτευτον μοσχ. (Thdot ap Clem^{266} ω τον σιτευτον εθυσε μοσχον) | θυσατε: DX it vg syrP et^{hr} arm aeth praem και· | φαγοντες c f go sah ... D it^{pler} (i *ut manducemus et epulemur*) vg cop syr^{sch} et P et^{hr} arm aeth φαγωμεν και·

24. ουτος h. l. cum ABDLPQRX unc rell al pler it vg etc ... ℵK al^{6} post ο υι. μου pon :: cf vv. 30 et 32 | ο υι. μου: AΠ W^{ser} μου ο υιος | ανεζησεν cum ℵADLPQRX unc rell al omn^{vid} it vg go syrP et^{hr} aeth Eph^{210} (Or$^{int\,4,125}$ „super filio iuniore poenitente, qui *mortuus fuerat et revixit, perierat et inventus est*“) ... B cop syr^{sch} arm εζησεν :: cf ad v. 32. Praeterea pergimus sine και· cum ℵABDLPQRX al^{30} fere it

εὐφραίνεσθαι. 25 ἦν δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ πρεσβύτερος ἐν ἀγρῷ· καὶ
ὡς ἐρχόμενος ἤγγισεν τῇ οἰκίᾳ, ἤκουσεν συμφωνίας καὶ χορῶν,
26 καὶ προσκαλεσάμενος ἕνα τῶν παίδων ἐπυνθάνετο τί εἴη ταῦτα.
27 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἥκει, καὶ ἔθυσεν ὁ πατήρ
σου τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν, ὅτι ὑγιαίνοντα αὐτὸν ἀπέλαβεν.
28 ὠργίσθη δὲ καὶ οὐκ ἤθελεν εἰσελθεῖν· ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ ἐξελ-
θὼν παρεκάλει αὐτόν. 29 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν τῷ πατρί· ἰδοὺ
τοσαῦτα ἔτη δουλεύω σοι καὶ οὐδέποτε ἐντολήν σου παρῆλθον, καὶ

---

vg cop arm cat^{ox120} Eph^{310} Ps-Chr^{s,655} Dam^{par580} (Bas^{s,170} *εὑπωμεν· νεκρος ην και ανεζησεν, απολωλως και ευρεθη*) ... ς (sed Gb^{00}) add *και* cum ΓΔΑΠ unc^{s} al plu go syr^{utr} et ^{hr} aeth | *ην* ante *απολωλ.* cum ℵ*ABL al pauc cop ... ς post *απολωλ.* cum ℵ^{c}ΡΧΓΔΑΠ unc^{s} al plu cat ox Ps-Chr Dam^{par} ... DQR al^{10} fere schol^{287} et alior Eph^{310} om | *απολωλως*: GKMRSXΓΠ* al permu *-λος* | *ευρεθη* cum ℵBDKLMQSUXΓΔΠ al plu ... AEGHPVΛ al mu Ps-Chr Dam *ηυρεθη*. Praeterea D praem *αρτι* | *και ηρξαντο* (Π* al pauc *-ξατο*): ℵ* om *και*

25. *εν αγρω*: M *ωσ εν αγρ.* | *και ωσ ερχομενος*: D *ελθων δε και*, sah *advenienis vero*. Libere e: *cum maior autem filius eius qui in villa erat venisset et adpropiasset* | *ηγγισεν*: AM 69. 346. al pauc *-ζεν* ... D *εγγισασ* | *τη οικια*: X 44^{ev} praem *εν* | *συμφ.*: DR *σινφ.*, E *συφ.* | *και χορων* (Δ* *χοιρων*) : 1. 131. 209. syr^{sch} om *και*

26. *παιδων*: ς (non item ς^{e} Gb Sz) add *αυτου* cum minusc aliq sah | *τι* cum ΚΔΓΔΠ unc^{s} al longe plu; item LA 124. al pauc *τινα*, item c ff^{2} g^{1} i l q am for fu em ing mt tol. Hi Latt *quae* (b mt *quaenam*) *haec* (ff^{2} om, l post *essent* pon) *essent*; Aug^{luc} (i. e. quaest$^{luc\ 23,\ 1633}$) *quae illa sint*; contra a Hier$^{ad\ damas}$ *quidnam essent haec*, e *quidnam esset*, f *quidnam hoc esset*; vg^{ed} *quid haec essent* ... Ln *τι αν* cum BP QRX al^{16} fere (a e f, b mt) | *ειη* (EΡΓ *ει*) *ταυτα* (KMΠ al^{2scr} *τουτο*): D 42^{ev} *θελει τουτο ειναι*

27. *αυτω*: D om | *τ. μοσχ. τ. σιτευτον*: D *τ. σιτευτ. μοσχον* et add (item sah praem) *αυτω*

28. *ωργισθη*: HX y^{scr} *οργ.* | *ηθελεν* cum ℵBDΓΔΑΠ unc^{s} al pler, item *nolebat* b e f vg syr^{utr} et ^{hr} ... ALPQRX al^{6} *ηθελησεν*, a c ff^{2} i l q gat *noluit* | o *δε* cum ΚΑΒDLRX 1. 33. 131. 157. f^{scr} a b c e f ff^{2} i l q go cop arm (sah *eius pater exiit ad eum, hortatus vero est eum*) ... ς o *ουν* cum PQΓΔΑΠ unc^{s} al pler vg syr^{p} (syr^{sch} et ^{hr} aeth *et*) | *παρεκαλει* (d e *rogabat*): D^{Gr} *ηρξατο* (praetermisso per incuriam *παρακαλειν*), it^{pler} vg *coepit rogare*

29. *τω πατρι* sine *αυτου* cum ℵEHKLMQSUVXΓΠ al longe plu go syr^{p} arm Ps-Chr^{s,656} ... Ln add *αυτου* cum ABDGFRΔ (Δ *τ. πα. αυτω*) al^{30} fere it vg sah cop syr^{sch} (:: v. 28 nemo om *αυτου*) | *ιδου*: X om | *εντολ. σου παρηλθον* (minusc aliq *παρειδον*): D *παρειβην σου εντολην*, item c d ff^{2} gat *praetervivi mandatum tuum* (contra it^{pl} vg *mand.*

ἐμοὶ οὐδέποτε ἔδωκας ἔριφον ἵνα μετὰ τῶν φίλων μου εὐφρανθῶ·
30 *ὅτε δὲ ὁ υἱός σου οὗτος ὁ καταφαγών σου τὸν βίον μετὰ*
πορνῶν ἦλθεν, ἔθυσας αὐτῷ τὸν σιτευτὸν μόσχον. 31 *ὁ δὲ εἶπεν*
αὐτῷ· τέκνον, σὺ πάντοτε μετ' ἐμοῦ εἶ, καὶ πάντα τὰ ἐμὰ σά
ἐστιν· 32 *εὐφρανθῆναι δὲ καὶ χαρῆναι ἔδει, ὅτι ὁ ἀδελφός σου*
οὗτος νεκρὸς ἦν καὶ ἔζησεν, ἀπολωλὼς καὶ εὑρέθη.

XVI.

1 *Ἔλεγεν δὲ καὶ πρὸς τοὺς μαθητάς· ἄνθρωπός τις ἦν πλού-*
σιος ὃς εἶχεν οἰκονόμον, καὶ οὗτος διεβλήθη αὐτῷ ὡς διασκορπίζων

---

tuum praeterivi, e *praecept. tuum egressus sum*, Tert^{pudic} *et praecept. tuum nunq. praeterivi*) | *εμοι* (κ* om) *ουδεποτ.* (ʀ al pauc i *ουκ*) *εδωκας*: D *ουδεπ. εδωκ. μοι*, eodem ordine it^{pler} (non f, nec e *nunq. mihi dedisti*) vg sah syr^{sch} (non item syr^{p} et ^{hr} nec cop) | *εριφον* (D add *εξ αιγων*, sah cop *pullum haedi*): B *εριφιον* | *ευφρανθω*: D *αριστησω* (d *prandeam*), it^{pler} vg (item go al) *epularer*, contra e *iucundarer*

30. *οτε δε ο* (U om) *υ. σου ουτ.* (it^{pler} vg *filius tuus hic*; c q *fil. hic tuus*) *ο κα. σου* (1. 209. al pauc post *τ. βι.*) *τ. βιον*: D e *τω δε υιω σου τω καταφαγοντι παντα* (e *omnia tua*) | *μετα πορνων* cum ʀBPXΓΔΛΠ unc^{a} al omn^{vid} ... Ln Ti *με. των πο.* cum ADLQΞ sah cop | *ηλθεν*: D e *και ελθοντι* | *αυτω*: D a e om | *τον σιτευτ. μοσχ.* cum ʀBDLQR e ... ς Ln *τον μοσχ. τον σιτευτ.* (:: ut vv. 23 et 27) ο. APXΓΔΛΠ unc^{a} al omn^{vid} it^{pler} vg etc

31. *ο δε*: 13. 69. 124. 346. add *πατηρ* (syr^{sch} aeth *dixit* [aeth *et dix.*] *ei pater eius*) | *αυτω*: ʀ om | *τεκνον*: D a om | *συ παντοτε* etc: *tu semper mecum es* f ff^{2*} i g$^{1.2*}$ vg Tert^{pudic}, item e omisso *semper* ... a b q go *tu mecum fuisti semper* (b *semp.* ante *fuist.*, go ante *mecum*) *et es*, c l *tu mecum fuisti et es* (c *eris*)

32. *δε*: ʀ 69. *δει* | *χαρηναι*: ΚΠ *αγαλλιαθηναι* | *εδει*(ot. 69.): ʜʟ b c f ff^{2*} i l q mm tol sah Antioch^{1222} *δει* ... DKΠ a c f Const^{2,41,3} post *ευφρ. δε* pon. Praeterea sic c: *iucundatus sum autem et gavisus sum* | *ο αδελφ. σου ουτος*: ita b e f ff^{2*} vg; a *hic frater tuus* ... c i l q gat mm go om *ουτ.* | *εζησεν* cum ʀ^{a}ʜLRΔ sah cop syr^{sch} arm ... ς Ln *ανεζησεν* cum ʀ^{c}ADPXΓΔΠ unc^{a} al omn^{vid} it vg go syr^{p} et ^{hr} aeth Const^{2,41,3} Ps-Chr^{2,656} Antioch^{1222} :: cf v. 24 | *απολωλ.* cum ʀDX 1. 13. 69. 118. 124. 131. al mu it vg sah cop arm Antioch^{1222} ... ς (sed Gb^{o}) Ln Ti praem *και* cum AʜLPR unc rell al longe plu syr ^{utr} et ^{hr} go aeth Const | *απολωλως*: ʀ^{c}KMRSXΓΠ^{a} al perm *-λωλος* (ʀ *-λολος*). Edidimus sine *ην* cum ABDLRX 1. 13. 33^{vid} 69. al^{10} go arm^{ed} Const^{2,41,3} ... ς (Gb^{ω}) add *ην* cum BPΓΔΛΠ unc^{a} al longe plu sah cop arm^{ms} Ps-Chr^{2,656} Antioch^{1222} (it vg *perierat*) | *ευρεθη* cum ʀBDKLMRSUXΓΔΠ al pler ... AEGHPVΔ al aliq *ηυρεθη*

XVI. 1. *δε και*: sv 69. 433. 435. al^{20} fere b d e f i l go cop arm aeth om *και* (syr^{sch} *Et dixit parabolam ad* etc) | *μαθητας* cum ʀBDLR al

τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ. 2 καὶ φωνήσας αὐτὸν εἶπεν αὐτῷ· τί τοῦτο ἀκούω περὶ σοῦ; ἀπόδοσ τὸν λόγον τῆσ οἰκονομίασ σου· οὐ γὰρ δύνῃ ἔτι οἰκονομεῖν. 3 εἶπεν δὲ ἐν ἑαυτῷ ὁ οἰκονόμοσ· τί ποιήσω, ὅτι ὁ κύριόσ μου ἀφαιρεῖται τὴν οἰκονομίαν ἀπ' ἐμοῦ; σκάπτειν οὐκ ἰσχύω, ἐπαιτεῖν αἰσχύνομαι. 4 ἔγνων τί ποιήσω, ἵνα ὅταν μετασταθῶ ἐκ τῆσ οἰκονομίασ δέξωνταί με εἰσ τοὺσ οἴκουσ ἑαυτῶν. 5 καὶ προσκαλεσάμενοσ ἕνα ἕκαστον τῶν χρεοφειλετῶν τοῦ κυρίου ἑαυτοῦ ἔλεγεν τῷ πρώτῳ· πόσον ὀφείλεισ τῷ κυρίῳ μου; 6 ὁ δὲ εἶπεν· ἑκατὸν βάτουσ ἐλαίου. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· δέξαι σου τὰ γράμ-

pauc e arm ... ς Ln add αυτου cum ΑΡΧΓΔΑΠ unc[8] al omn[vid] it[pler] vg etc | οικονομον (B[3]): B* -νομουσ

2. αυτον: D[gr] 69. f[scr] om. Add *dominus suus* a c (*et accersitus est domino suo*) syr[sch] | τ. οικονομ. σου c. ℵBXΓΔΑ unc[7] al pler it vg go cop [schw] ex petr[2] syr[utr] etc ... ADKLPRΠ al[10] cop[wi] et [dz] om σου, hinc Gb[o] | δυνη cum ℵBDP al plus[10] (69. δυνει), item *potes* e ff[2.] go syr[utr] ... ς Ln Ti δυνηση (Α al -νησει) cum ALRXΓΔΑΠ unc[8] al pler, item *poteris* it[pler] vg cop syr[p] arm aeth

3. εν εαυτω: Δ εν αυτω | την οικονο. (122. 258. a add μου) απ εμου cum ℵABPXΓΔΑΠ unc[9] al pler a go cop syr[p] ... LR b c f ff[2.] g[1.] i l q vg syr[sch] απ εμ. τ. οικονομιαν ... D arm την οικ. μου, e nil nisi την οικο. (*actum*) ... KΠ 15. 27. 42. p[scr] w[scr] με τησ οικονομιασ | επαιτειν: B cop syr[sch] aeth praem και

4. οταν: ℵ αν | μετασταθω: 69. αποσταθω, 13. 346. αποκατασταθω | εκ τησ cum ℵBD 1. 69. 106. 124. 131. 346. al[3scr] al[8] a (*de*) go cop syr[utr] aeth; Ln [εκ] τησ ... LX al pauc b c e f ff[2.] i l q vg απο (*a*) τησ ... ς Ti nil nisi τησ cum APRΓΔΑΠ unc[9] al longe plu arm | δεξωνται: X 69. 346. 433. al pauc -ξονται | εαυτων cum ℵBPRX 157. y[scr] z[scr] 49[ov] ... ς Ln αυτων cum ADLΓΔΑΠ unc[9] al pler

5. χρεοφ. cum ℵABDLPRXΓΔΑΠ unc[8] al plu ... ς χρεωφ. cum U al mu. Habent -φιλετων ℵADKLPRXΓΑΠ* etc, -φειλετων BEFGHMUVΔΠ[2] etc. Cf et. ad 7, 41 | εαυτου cum ℵ[c]ABEHKLPRSUVΓΔΠ al plu ... ℵ*DFGMXΛ al plus[50] αυτου | ελεγεν: KMΠ al plus[15] ειπεν

6. βατουσ cum ABPRΓΔΑΠ unc[9] al longe plu cop syr[p mg gr] a b ff[2.] q gat (ex his ff[2.] q gat *batos*, a *vatos*, b *vathos*; c *vasos*) ... Ti[synops] βαδουσ cum ℵLX 127. 237. al[12] Or[3,625] ... D* al[6] Chr[9,708 edd] e f l vg καδουσ, *cados* ... D[2] 48[ev] καβουσ, d *siclos* :: cf Hesych: βάδοσ, ὁ καὶ βάτοσ (videtur igitur βάδοσ apud Graecos usitatius fuisse), ν' ξέσται ἤγουν λίτραι μη' (*50 sextariorum sive 48 librarum*). Est Hebraeorum בת. Cf et. Epiph de pond. et mens. p. 178: βάθοσ· καὶ τοῦτο ἀπὸ τῆσ ἑβραϊκῆσ διαλέκτου παρῆκται, συνωνύμωσ τῷ ἐλαιοτριβείῳ καλούμενον βίθ. βάδου γὰρ ἑρμηνεύεται ἐλαιοτριβεῖον. Item (ex Epiph) Isid[16,25] *batus vocatur Hebraica lingua ab olearia mola, quae bath apud eos vel batha nominatur* etc | ο δε ειπεν sec loco cum

ματα καὶ καθίσασ ταχέωσ γράψον πεντήκοντα. 7 *ἔπειτα ἑτέρῳ εἶπεν· σὺ δὲ πόσον ὀφείλεισ; ὁ δὲ εἶπεν· ἑκατὸν κόρουσ σίτου. λέγει αὐτῷ· δέξαι σου τὰ γράμματα καὶ γράψον ὀγδοήκοντα.* 8 *καὶ ἐπῄνεσεν ὁ κύριοσ τὸν οἰκονόμον τῆσ ἀδικίασ, ὅτι φρονίμωσ ἐποίησεν· ὅτι οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνοσ τούτου φρονιμώτεροι ὑπὲρ τοὺσ υἱοὺσ τοῦ φωτὸσ εἰσ τὴν γενεὰν τὴν ἑαυτῶν εἰσίν.* 9 *καὶ ἐγὼ ὑμῖν λέγω, ἑαυτοῖσ ποιήσατε φίλουσ ἐκ τοῦ μαμωνᾶ τῆσ ἀδικίασ, ἵνα ὅταν ἐκλίπῃ δέξωνται ὑμᾶσ εἰσ τὰσ αἰωνίουσ σκηνάσ.* 10 *ὁ πιστὸσ ἐν*

ℵABLR al^{6} cop, similiter D a b e f q *ειπεν δε* ... *ς και ειπεν* cum PXΓ ΔΛΠ unc^{9} al pler c ff$^{2.}$ l vg (hi^{4} *dixitque*) go aeth syr^{p} (syr^{sch} arm sine copula) | *τα γραμματα* cum ℵBDL, item *litteras* b c ff$^{2.}$ q go cop Gaud ... *ς το γραμμα* cum APΓΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} item e l *chirografum*, a f vg *cautionem* ... X Chr^{9,708} *το γραμματειον* | *καθισασ ταχεωσ*: D 36^{ev} om! | *ταχεωσ* (60. om): B c^{scr} e syr^{p} c.* arm aeth post *γραψον* pon

7. *ετερω* (157. *δευτερω*): D 80. 157. 433. praem *τω* | *συ δε ποσ. οφ. ο δε ειπεν*: D^{gr} om | *οφειλεισ*: 28. a c ff$^{2.}$ syr^{sch} aeth add *τω κυριω μου* | *κορουσ*: F *κοσουσ* | *λεγει* cum BLR 13. 69. 71. 157. 346. c^{scr} g^{scr} b c e f (ff$^{2.}$ *cui ait*) q (b l *ait et*) vg cop syr^{sch} ... ℵ *λεγει δε*, a *dixit autem* (pergens *et huic*), D *ο δε λεγει* ... *ς και λεγει* cum APXΓΔ ΛΠ unc^{9} al pler go syr^{p} arm aeth | *τα γραμματα* cum ℵBDLR 1., item *litteras* b c f ff$^{2.}$ q vg go cop Or^{int2,96} Gaud ... *ς το γραμμα* (A *-μμαν*) cum APΓΔΛΠ unc^{9} al pler, a *cautionem*, e l *chirografum* (e *cirogr.*), item syr^{utr} arm aeth ... X *το γραμματειον* | *γραψον*: 1. 131. c syr^{sch} arm aeth Or^{int2,96} praem *καθισασ*, item 33. 36^{ev} praem *καθισ. ταχεωσ*

8. *οτι* sec et. f q vg Gaud: D *διο λεγω υμειν*, a b c e ff$^{2.}$ l gat mm mt *dixit autem ad discipulos* (e *discentes*) *suos* (ff$^{2.}$ om *ad disc. suos*, a add *dico vobis*, mt add *quia*) | *οι υιοι*: A al^{7} om *οι* | *φρονιμωτεροι*: ℵ post *οτι* pon

9. *και εγω* cum ℵBLR 1. 131. ... *ς* Ln *καγω* cum ADPXΓΔΛΠ unc^{9} al pler | *υμιν λεγω* (b e f l q vg Tert^{marc4,33}): DM al pauc a c ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ syr^{sch} aeth *λεγ. υμιν* | *εαυτοισ* (Meth^{resurr790} om; H al pauc *-τουσ*) ante *ποιησατε* cum ℵ*BLR ... *ς* Ln post *ποιησατε* (:: dictione ad usum revocata) cum ℵ^{a}ADPXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} Clem^{933} Bas^{1,353} Thdrt^{3,635}, item *ποιησατε υμιν* Clem^{943} Chr^{1,920} et ^{3,344} et ^{4,27} et^{6,606}, item *facite vobis* it vg go cop syr^{utr} arm aeth Ir^{int268} Or^{int2,162} et $^{338.606}$ Tert^{marc4,33} | *τ. μαμωνα τησ αδικιασ* et. Clem^{933} et^{943} Bas^{1,353} Chr^{1,920} et ^{3,344} et^{6,606} et ^{11,227} et ^{12,99} Thdrt^{3,635}, *mamona iniquitatis* it^{pler} vg Ir^{int268} Or^{int2,338} Amb^{luc1429} et ^{1469}, *mamon. iniustitiae* Tert^{marc4,33} ... D a Chr^{7,94} Or^{int2,162} et ^{606} Amb^{elia559} et^{alib} Hier Paulin *τ. αδικου μαμωνα*, *iniquo mam.*, Meth^{resurr791} *τησ αδικιασ του μαμωνα* | *εκλιπη* cum ℵ*et^{cb}B*DLEΠ 1. al et Ti *εκλειπη* cum AB^{3}X 69.

ἐλαχίστῳ καὶ ἐν πολλῷ πιστόσ ἐστιν, καὶ ὁ ἐν ἐλαχίστῳ ἄδικοσ καὶ ἐν πολλῷ ἄδικόσ ἐστιν. 11 εἰ οὖν ἐν τῷ ἀδίκῳ μαμωνᾷ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ἀληθινὸν τίσ ὑμῖν πιστεύσει; 12 καὶ εἰ ἐν τῷ ἀλλοτρίῳ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ὑμέτερον τίσ δώσει ὑμῖν; 13 [191. 5] οὐδεὶσ οἰκέτησ δύναται δυσὶ κυρίοισ δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἕνα μισή- Mt 6, 24
σει καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει, ἢ ἑνὸσ ἀνθέξεται καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. οὐ δύνασθε θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ.

---

al, item *defecerit* (e -*rint*) a e l* cop syr^sch et p mg arm aeth pers^p Cyr^luc 349 (*οταν αυτουσ ο επιγειοσ εκλειπη πλουτοσ*, quae repetunt scholia^227 et aliorum; schol^254 *οταν αυτουσ η επιγειοσ εκλειποι ζωη*, quae eadem cat^ox 122 habet) ... ς (et. Gb, sed Sz *εκλιπη*) *εκλιπητε* c. ℵ^ca FPU al mu Clem^933 et 943 Meth^resurr Bas^1, 353 Chr^1, 920 et 3, 344, item ΓΔΛ unc^7 al plu Chr^4, 27 et 6, 606 *εκλειπητε* (Λ -*πετε*), item *defeceritis* b c f ff^2· g^1· 2· l** q vg go syr^p txt aeth^cod a Or^int 2, 162 et 338, *fugati fueritis* Ir^int 263. Cf et. Meth^791 *καθαπερ γουν εαν ελλειψωσιν αι τησ παρουσησ ζωησ ημων ημεραι* etc | *σκηνασ* sine *αυτων* cum ℵABDLRXΓΔ ΛΠ unc^9 al omn^vid it^pler vg cop syr^p arm Clem^933 et 943 Meth^791 Chr^1, 920 et 5, 251 et 6, 606 et diserte 10, 593 (*ου γαρ ειπεν· ινα δεξ. εισ τασ σκην. αυτων, αλλ· εισ τασ αιωνιουσ σκηνασ*) et 12, 989 Ir^int 263 Or^int 2, 162 et 338 ... P b syr^sch aeth arr pers^p Cyr^luc 349 (*ινα οταν - εχωσι τινα τοπον εν ταισ εκεινων σκηναισ*) Chr^3, 344 et 4, 27 et 11, 227 et 12, 99 Thdrt^3, 635 cat ox^379 (ad Mc 10, 24) Amb^luc 1439 et abra 295 (1, 5, 34) add vel (ut Chr Cyr Thdrt cat) praem *αυτων*, hinc Ln [*αυτων*]

10. *ελαχιστω* pri et. Clem^2·cor (vide ad v. 12): 131. d e f Ephr^312 *ολιγω*. Item *ελαχιστ.* sec (et. Ephr): D 1. 118. b c e f ff^2· l q vg (non item a) *ολιγω* | *εστιν* sec: D *γεινεται*

11. *μαμωνα*: D* 69. *μαμονα*, item 69. v. 9 et D* v. 13 | *εγενεσθε*: 69. 245. 433. *εγιν.*, item 69. e^scr 433. v. 12. Cf huc Clem^2· cor^8 *λεγει γαρ ο κυριοσ εν τω ευαγγελιω· ει το μικρον ουκ ετηρησατε, μεγα τισ υμιν δωσει; λεγω γαρ υμιν οτι ο πιστοσ εν ελαχιστω και εν πολλω πιστοσ εστιν.* Item Ir^int 169 „Et ideo dominus dicebat ingratis exsistentibus in eum: *Si in modico fideles non fuistis, quod magnum est quis dabit vobis?*"

12. *και ει*: Λ om *ει* | *το υμετερον* cum ℵADPRXΓΔΛΠ unc^9 al pler a c f ff^2· g^1· 2· q vg go syr^utr et hr cop arm Bas^eth 250 Cyr^luc 350 Or^int 2, 198 et^4, 575 Cyp^240 ... BL 21^ev Or^3, 168 *το ημετερον*, 157. e i l Tert^marc 4, 33 bis *το εμον* | *δωσει υμιν* c. ℵDLR 33. a b c f ff^2· g^1· 2· i l q vg (b post verba *quod verum est* v. 11. transilit ad *quis dabit vobis* omissis mediis) cop syr^sch et hr aeth Or^3, 168 et int 2, 198· 4, 575 Cyr^luc 350 Tert^marc 4, 33 Cyp^240 ... ς Ln Ti *υμιν δωσει* cum ABPXΓΔΛΠ unc^9 al pler go syr^p arm Bas^eth 250

13. *δυσι* cum ℵABDEFGHKLMPRSUΛΠ etc ... XΓΔ etc *δυσιν* | *ενοσ*: 86. 243. al^3scr *του ενοσ* | F om *ου δυνασθε* usq *μαμωνα*

14 [192. 10] Ἤκουον δὲ ταῦτα πάντα οἱ Φαρισαῖοι φιλάργυροι
ὑπάρχοντες, καὶ ἐξεμυκτήριζον αὐτόν. 15 καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ὑμεῖς
ἐστὲ οἱ δικαιοῦντες ἑαυτοὺς ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, ὁ δὲ Θεὸς
γινώσκει τὰς καρδίας ὑμῶν· ὅτι τὸ ἐν ἀνθρώποις ὑψηλὸν βδέ-
Mt 11, 12 a λυγμα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. 16 [192.5] ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται μέχρι
Ἰωάννου· ἀπὸ τότε ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ εὐαγγελίζεται καὶ πᾶς
Mt 5, 18 εἰς αὐτὴν βιάζεται. 17 [193. 5] εὐκοπώτερον δέ ἐστιν τὸν οὐρα-
νὸν καὶ τὴν γῆν παρελθεῖν ἢ τοῦ νόμου μίαν κεραίαν πεσεῖν.
Mt 5, 32 19, 9 Mc 10, 11 a 18 [196.2] πᾶς ὁ ἀπολύων τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμῶν ἑτέραν μοι-
χεύει, καὶ ὁ ἀπολελυμένην ἀπὸ ἀνδρὸς γαμῶν μοιχεύει. 19 [196.10]
Ἄνθρωπος δέ τις ἦν πλούσιος, καὶ ἐνεδιδύσκετο πορφύραν καὶ

---

14. *παντα*: κΠ al[2] q (al?) vg syrP ante *ταυτα* pon ... D al[9] i aeth Or[3, 490] (non item[269]) om (syr[hr] om *ταυτ. παντ.*) | *οι φαρ.* cum א (* om *οι φαρ.*, suppl[a])BDLR 157. ¡cant al[3] it vg cop syr[sch] et [hr] arm aeth Or[3, 269] et [394] ... ς Ln Ti *και οι φαρ.* cum AΡΧΓΔΑΠ unc[9] al pler go syrP. Praeterea Δ y[ser] pergunt *οι φιλαργ.* | *και*: A 245. 253. al[2ser] om

15. *αυτοις*: Γ *προσ αυτους* | *ανθρωποις*: B* *-πω* | *ενωπιον του θεου*: B *ενωπ. κυριου*, 243. al pauc Ign[intpol magn 12] Const[7, 6] *παρα τω* (Ign Const om) *θεω*. Scripsimus sine *εστιν* cum ΝABDKLPRSV[2]ΔΠ al plus[70] go aeth Ign[intpol] Const cat[ox 128] ... ς (= GbSz) add (vel praem ut it vg cop arm syr[hr]) *εστιν* cum ΕΡGΗΜUV*ΧΓΛ al plu it vg etc

16. *μεχρι* cum ΝRLRX 1. 15. 69. 124. 131. 209. 346. schol[227al] Clem[679] Or[3, 469] ... ς Ln *εως* (:: ut Mt lectione non fluct) cum ADPΓΔΑΠ unc[9] al pler Or[4, 116] Epiph[marc 215 et 238] | *ιωαννου* (BD *-ανου*): sah *pervenerunt usq ad Ioh*; D 13[ev] 17[ev] mm add *επροφητευσαν* (*προεφ.*) :: ex Mt | *ευαγγελιζεται*: A *-ζονται*. Similiter a g[2*] gat mm *evangelizantur* (praecedit *regnum dei*) | *και πασ* (1. 69. 131. al add *τισ* omisso *εισ* sq; al *πασ τισ εισ*) *εισ αυτ. βιαζεται*: א*G al aliq om; א[c] suppl insuperque add (:: ex Mt 11) *και βιασται αρπαζουσιν αυτην*

17. א*K al *ευκοποτερον* | *κεραιαν* (AB*DLPΧΓΛ al *κεραιαν*, א *καιριαν*): R sah syr[utr] ante *μιαν* pon (F *μια κεραια*)

18. *μοιχευει* pri: ΚΜΧΠ al[20] fere *μοιχαται* :: ex Mt | *και ο* (Gb') cum R DI. 67. 69. 157. 248. 252* it vg sah cop arm aeth Tert[marc 4, 33] ... ς *και πασ ο* cum ΝΑΡΧΓΔΑΠ unc[9] al pler go syr[utr] | Λ z[ser] *απολελυμενην* | *απο ανδροσ* (X pon post *γαμων*): D 28. 64. go syr[sch] arm om | *μοιχευει*: U al[10] *μοιχαται* (:: ut ante). Cf (huc et ad ll. pp.) et. Iust[ap 1, 15] *και· οσ γαμει απολελυμενην αφ ετερου ανδροσ μοιχευει.* Item Thphil[autoly 2, 13] *ο γαμων, φησιν, απολελυμενην απο ανδροσ μοιχευει, και οσ απολυει γυναικα παρεκτοσ λογου πορνειασ ποιει αυτην μοιχευθηναι.*

19. *ανθρωπος*: D boil praem *ειπεν δε και ετεραν παραβολην.* Similiter [mg ecci] et evgstaria: *ειπεν ο κυριοσ την παραβολην ταυτην.* Scho-

βύσσυν εὐφραινόμενος καθ' ἡμέραν λαμπρῶς. 20 *πτωχὸς δέ τις ὀνόματι Λάζαρος ἐβέβλητο πρὸς τὸν πυλῶνα αὐτοῦ εἱλκωμένος* 21 *καὶ ἐπιθυμῶν χορτασθῆναι ἀπὸ τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ πλουσίου· ἀλλὰ καὶ οἱ κύνες ἐρχόμενοι ἐπέλειχον τὰ ἕλκη αὐτοῦ.* 22 *ἐγένετο δὲ ἀποθανεῖν τὸν πτωχὸν καὶ ἀπενεχθῆναι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν κόλπον Ἀβραάμ· ἀπέθανεν δὲ καὶ ὁ πλούσιος καὶ ἐτάφη.* 23 *καὶ ἐν τῷ ᾅδῃ ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς*

---

liasta in cdd 36. 37 aliis sic: *η του πλουσ. και του λαζαρ. περιοχη παραβολη εστι και παραβολικως ειρηται, ει και ο ευαγγελιστης μη προσεθηκε ταυτην την προσηγοριαν τω διηγηματι.* | δε (et. c ff^{2}· i l): DXA a b e f q vg arm aeth om | *πλουσιος*: sah add *cuius nomen erat Nineue.* Cf scholiastam ibidem: *ευρον δε τινες και του πλουσιου εν τισιν αντιγραφοις τοινομα νινευης λεγομενον.* Contra cat^{ox} ^{124} *ανωνυμως εσημανε, καθως δια του προφητου περι των μη φοβουμενων αυτον φησιν ο θεος· οτι ου μνησθω των ονοματων αυτων δια χειλεων μου.* | x *βυσον* | *ευφραινομενος*: D^{gr} *και ευφρ.* Cf Latt: *dives et* (al *qui*, c om) *inebatur - et epulabatur* (*iucundabatur* o)

20. *τις* sine *ην* cum ℵBDLP^{s}X 33^{vid} 157. 237. 251. 47^{ev} G^{pc} a e f sah cop arm aeth Clem^{233} Dial^{827} ... ς add *ην*, Ln [*ην*] cum AP^{2}ΓΑΑΙΙ unc^{9} al pler i (item c ff^{2}· g$^{1.2}$· l m^{91} vg *et erat quidam*, b q *erat autem quidam*) go syr^{utr} Chr^{1,875} | *λαζαρος* (a b f ff^{2}· g$^{1.2}$· i l m q vg *lazarus*): c e aeth *eleazarus*, syr^{hr} *leazaros*. Item infra. | *εβεβλητο* cum ℵBDLX 33. 157. a e i (sic) sah cop arm aeth Clem^{233} Dial^{827} ... ς praem *ος*, Ln [*ος*] cum APΓΑΑΙΙ unc^{9} al pler b c f ff^{2}· g$^{1.2}$· l m q vg syr^{utr} (syr hr *et iacebat*, go *hic iacebat*) Chr^{1,875} | *προς*: rr 131. c^{scr} 47^{ev} Clem ^{233} Dial^{827} Chr^{1,875} *εις* | *ειλκωμενος* (G ἕλκ., FHA al -*κομενος*) cum ℵABDEFGHLPXΔΛ al mu ... ς *ηλκωμ.* cum KMSUVΓΠ al plu

21. *και επιθυμων* (et. Dial^{827} Chr^{1,875}): it (exc a) vg Clem^{233} om *και* ... X 44^{ev} a sah *και επεθυμει* | *απο*: Clem^{233} *εκ* | *των πιπτοντων* c. ℵ^{s}BL b c e ff^{2}· i l m q sah cop$^{sa\,ch\,w}$ (ex ^{ds} et ^{potr2}) syr^{hr} Clem Dial Amb Gaud ... ς praem *των ψιχιων*, Ln [*τ. ψιχ.*] cum ℵ^{c}A(D)ΨΓΑΑΙΙ unc^{9} (D *τ. ψιχων*) al omn^{vid} (sed 1. *των πιπτ. ψιχιων*) a f g^{1}· vg go syr^{utr} cop^{wl} arm Ephr^{313} Chr^{1,875} (:: cf Mt 15, 27) | *πλουσιου*: 13. 61^{mg} 69. 124. 130. 346. l m vg^{ed} tol syr$^{hr\,mg}$ add *και ουδεις εδιδου αυτω* (:: ex Lc 15, 16) | *επελειχον* (FX al mu -*λιχον*) cum ℵABLX 33. ... ς *απελειχ.* cum ΓΑΑΙΙ unc^{9} al pler ... 157. Chr^{1,875} *περιελειχον*, D 1. 131. Dial^{827} Ephr^{313} schol^{255} et al *ελειχον*, it^{pl} vg *lingebant*, e *ablingeb.*, d *elingeb.*, a *lambeb.*

22. *υπο* (Or^{4,426} *απο*) *των αγγελων*: D 142. post *αβρα.* pon | *αβρααμ* sine artic cum unc omnib al plus^{70} Or Dial Ephr^{313} Chr^{1,874} Epiph marc^{338} ... ς (= Gb Sz) praem *του* cum minusc vix mu Epiph^{marc315}. Praeterea sah habet: *Abraham et Isaac et Iacob*

22 sq *και εταφη.* 23 *και* (ℵ^{s} om, suppl c) *εν τω αδη, et sepultus est. Et* (q om ut ℵ^{s}) *in inferno elevans* b f q (item ff$^{2.vid}$ ut q): a *et sep. est*

αὐτοῦ, ὑπάρχων ἐν βασάνοις, ὁρᾷ Ἀβραὰμ ἀπὸ μακρόθεν καὶ Λάζαρον ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ. 24 καὶ αὐτὸς φωνήσας εἶπεν· πάτερ Ἀβραάμ, ἐλέησόν με καὶ πέμψον Λάζαρον ἵνα βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ ὕδατος καὶ καταψύξῃ τὴν γλῶσσάν μου, ὅτι ὀδυνῶμαι ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ. 25 εἶπεν δὲ Ἀβραάμ· τέκνον, μνήσθητι ὅτι ἀπέλαβες τὰ ἀγαθά σου ἐν τῇ ζωῇ σου, καὶ Λάζαρος ὁμοίως τὰ κακά· νῦν δὲ ὧδε παρακαλεῖται, σὺ δὲ ὀδυνᾶσαι. 26 καὶ ἐν πᾶσι τούτοις μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν χάσμα μέγα ἐστή-

---

apud inferos. Et de inferno elevans, i *et sep. est apud inferos. In inferno elevans* ... c e g^{1} g^{2} vid l m vg syr$^{hr\ mg}$ *et sep. est in inferno* (m g^{1} *in infernum*). *Elevans* (e *levans*) *autem* (m *Et elevans*) ... syr $^{hr\ txt}$ *et sep. est et cecidit in infernum. Et cum esset in inferno, elevavit* (quae fere cum a i conveniunt), omissis postea *υπαρχ. εν βασανοις* (:: nescio an $\aleph^{*}$ ff^{2} q veram lectionem servasse putandi sint. Certe enim inde ortum est quod plerique Latt tuentur)

23. *αβρααμ* cum ℵBDLX $Or^{2,\ 494}$ $Dial^{227}$ ... ς praem *τον* cum AΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} ($Or^{4,\ 252}$ libere *ο γουν πλουσιος υπαρχων εν βασ. επαρας τ. οφθαλμ. βλεπει τον αβρ. και τον λαζ. εν* etc) $Ephr^{313}$ $Chr^{1,\ 975}$ | X al *α. μακρωθεν* | *εν τοις κολποις αυτου* (d e *in sinus eius*): D^{ET} *εν τω κολπω αυτου*, item it^{pler} vg sah cop syr^{sch} et ^{hr} (item libere alludens $Tert^{marc4,\ 34}$ et ^{alib}) *in sinu* (f i l *in sinum*) *eius*. Praeterea D b c e m q arm add *αναπαυομενον*. Cf $Or^{1,\ 25}$ o *εν κολποις αβρααμ πεινης αναπαυομενος*. At accuratius textum afferens $^{2,\ 498}$ et $^{4,\ 252}$ non addit, nec magis Dial Ephr Chr.

24. *φωνησας*, it^{pl} vg *clamans*, a b f *exclamans*, o *exclamavit autem et*: D *ενφωνησας*, d *exclamans*, 157. *εκφων.* | *υδατος* (it^{pl} vg *in aquam*, e f *in aqua*, d *aquam*): ℵ *υδατι* | *καταψυξη*: PX al pauc *-ξει* | *οτι*: A^{*} om | *οδυνωμαι*: $\aleph^{*}$P al *οδυνομαι*, L *οδυναμαι*

25. *ειπ. δε* (it^{pler} vg *et dixit*): A 124. 157. 229^{40} 262. a b c f ff^{2} i l m q vg (non item c) sah (non cop) syr^{utr} et ^{hr} arm aeth $Ephr^{313}$ add *αυτω* | *αβρααμ*: Γ *αβραμ* | *απελαβες* sine *συ* cum ℵBDGHLN* al^{20} fere it (exc b) vg sah cop syr^{sch} et ^{hr} arm aeth $Ephr^{313}$ $Quaest^{antioch}$ ^{231} $Bas^{1,\ 187}$ et $^{2,\ 61\cdot\ 256}$ Chr $^{1,\ 901\ bis\ 957\cdot\ 962\cdot\ 976\ sq}$ et $^{2,\ 93\cdot\ 720}$ et $^{5,\ 50\cdot\ 534}$ et $^{8,\ 296\cdot\ 522}$ et $^{12,\ 637}$ $Or^{int2,\ 161}$ Cyp^{323} etc ... ς Ln (ex errore de B) add *συ* cum ΧΓΔΛΠ^{2} unc^{7} al plu (245. *συ απελ.*) b syr^{p} $Dial^{227}$ $Chr^{1,\ 193}$ et ^{976c} $Or^{int2,\ 261}$ et $^{281\cdot\ 658}$ (sed ubique *tu recepisti, tu consecutus es*), item A post *τα αγαθ. σου* | *σου* pri: ℵ it vg $Dial^{627}$ Or^{int} ubiq om | *ωδε* (Gb' Sz) cum unc omn al^{100} fere (it vg Or^{int} etc *hic*, quo et *ωδε* et *οδε* redditur) sah cop syr^{utr} arm aeth ($Chr^{1,\ 903}$ et ^{198} *ουτος ωδε*, $^{1,\ 957}$ et $^{5,\ 50\cdot\ 534}$ et $^{8,\ 296}$ *ουτος*). Confirmat $Epiph^{marc\ 315}$ et ^{336} *νυν δε ωδε παρακαλειται ο αυτος λαζαρος* ... ς *οδε* cum 1. al vix mu (Latt vide ante) Dial Ephr (ut certe editi sunt)

26. *και* pri: A om | *εν* cum ℵBL b c d f ff^{2} $g^{1\cdot\ 2\cdot}$ i l q vg (hi Latt *in his*

ρικται, ὅπως οἱ θέλοντες διαβῆναι ἔνθεν πρὸς ὑμᾶς μὴ δύνωνται, μηδὲ οἱ ἐκεῖθεν πρὸς ἡμᾶς διαπερῶσιν. 27 εἶπεν δέ· ἐρωτῶ οὖν σε, πάτερ, ἵνα πέμψῃς αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου· 28 ἔχω γὰρ πέντε ἀδελφούς· ὅπως διαμαρτύρηται αὐτοῖς, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ ἔλθωσιν εἰς τὸν τόπον τοῦτον τῆς βασάνου. 29 λέγει δὲ αὐτῷ Ἀβραάμ· ἔχουσι Μωϋσέα καὶ τοὺς προφήτας· ἀκουσάτωσαν αὐτῶν. 30 ὁ δὲ εἶπεν· οὐχί, πάτερ Ἀβραάμ, ἀλλ' ἐάν τις ἀπὸ νεκρῶν πορευθῇ πρὸς αὐτούς, μετανοήσουσιν. 31 εἶπεν δὲ

---

omnibus, q om *his*) cop ... ς Ln Ti *επι* cum ADE^{gr}ΧΓΔΛΠ unc^{9} al omn vid a (*super omnibus istis*) c (*sup. ista omnia*) m (*super haec omnia*) Dial^{827} Chr^{1,977} Ephr^{313} | *πασι* ut ℵBDKLMSUΠ etc ... Ti *πασιν* ut AE ΧΓΔΛ etc | *ενθεν* cum ℵABLΧΓΔΛ unc^{6} al^{125} fere Ephr^{313} Chr^{1,977} ... ς (= Gb Sz) *εντευθεν* cum ΚΠ al non ita mu ... D c e m om; 69. 157. it^{pl} vg syr^{sch} ante *διαβηναι* pon. Dial^{827} sic: *οπως οι εντευθα διαβην. προσ υμ. μη δυν. μηδε οι εκειθεν ωδε διαπερωσιν* | *δυνωνται*: ℵ*HX 69. al pauc *-νονται* | *μηδε*: D *μητε* | *οι* (exprim et. cop arm) *εκειθεν* c. ℵ^{c}ALΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} Dial Ephr Chr ... Ln om *οι* c. ℵ*BD, nec exprim it vg (habent tantummodo *inde*) etc. Circumscribens Chr^{1,979} sic: *και τοσουτον εστι μεγα το χασμα ωστε μητε εντευθεν εστωτα τινα προσ υμασ διαβηναι δυνασθαι μητε εκειθεν προσ ημασ διαπερασαι* | *προσ ημασ* (ℵ al pauc *υμασ*) *διαπερωσιν* (L *διαβωσιν*): D *ωδε διαπερασαι*, it^{plor} vg *huc transmeare*, f *huc ad nos transmeare* (m *ut qui veniunt ad nos transire non possint ad vos, neque inde huc transmeare*)

27. *ουν σε* cum ΚLΧΓΔΛΠ unc^{9} al pler it^{pl} vg arm Dial^{827} Ephr^{313} ... Ln Ti *σε ουν* cum ABD 69. 243. 246. 346. ... al pauc c f cop aeth om *ουν*, i tol om *σε* | *πατερ*: e^{a} om ... DX mt Aug^{bis} add *αβρααμ* | *αυτον* (f q vg, aeth *Eleazarum*): al^{8} a b c e ff^{2}· i l m cop om

28. *διαμαρτυρηται*: G al pauc *-ρεινται*, 69. *-ρεται*· | *ινα* (et. Or^{1,25} Ephr^{313}): D Dial^{827} om | *τον τοπ. τουτον* (A om *τουτ.*), b f i q vg^{ed}: D a c e ff^{2}· g^{1}· l m am fu for ing Dial^{827} *τουτ. τον τοπ.*

29. *λεγει*: D a m *ειπεν* | *δε* cum ℵABDFKLUVΧΔΠ al plu a cop syr^{p} Ephr^{313} ... ς om cum ΚGHMSΓΛ al permu e syr^{sch} Dial^{827} ... b c f ff^{2}· g^{1}· i l m q vg syr^{hr} aeth *et* ante *αὶ* (*dixit*). Praeterea edidimus sine *αυτω* cum ℵBL d arm Ephr ... ς Ln Ti add *αυτω* cum AD^{gr}ΧΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} it vg^{cop} syr^{utr} et^{hr} aeth Dial | *αβρααμ*: e Dial om | *εχουσι* ut ℵBDKMSUΠ etc ... Ti *εχουσιν* ut AELΧΓΔΛ etc | *μωυσεα* cum ℵBDLSX al it vg (sed non am fu) cop Dial Epiph (vide ad v. 31) Chr^{1,924} ... ς *μωσεα* cum AEFGHKMUVΓΔΛΠ al plu am fu Ephr^{313}

30. *πατερ*: D *πατηρ* | *αβρααμ*: Dial^{827} rursus om, Ephr^{313} om *πατ. αβρ.* | *αλλ*: D 69. *αλλα* | *απο* (e *a mortuis*): DF 1. 28. 131. 157. 209. al^{7} Dial Ephr Thphyl cat^{ox127} *εκ*, item *εκ* it^{plor} vg Ir^{int151} | *νεκρων*: A al^{10} fere praem *των* | *πορευθη πρ. αυτ.* (e *abierit ad illos*, f vg

[illegible]

[illegible]

XVII

[illegible]

[illegible]

XVII 1. [illegible] [illegible] a b c f ff[2] i l q vg cop [illegible] arm aeth ... [illegible] [illegible] Damasc ... [illegible] Tert [illegible] ... vae dicit [illegible] scandalorum, [illegible] ... cum [illegible] al longe pro [illegible] [illegible] ... Chr[1,400] Damasc ... [illegible] ... cum [illegible] ... hoc ordine cum [illegible] ... [illegible] (:: Mt [illegible]) cum [illegible] al [illegible] vg rell (cop [illegible] ut Mt) Or[3,[illegible]] Chr[1,[illegible]] Damasc (... pro ...) | [illegible] de cum [illegible] al pler f l (g[1,2] ?) vg (hi Latt vae autem) syr[sch] et p [illegible] arm Dam[par] ... [illegible] ... (:: ut Mt lectione non facti) cum [illegible] al[6] a b c ff[2] i q (hi[8] veruntamen vae) e (d e verum vae) cop syr[p mg] et cod hier

2. [illegible] (f l vg utilius est illi, a c i utilius est autem illi, q utilius autem est illi, b utilius autem fuerat illi): D e [illegible] (d expediebat,

εἰ λίθος μυλικὸς περίκειται περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ ἔρριπται εἰς τὴν θάλασσαν, ἢ ἵνα σκανδαλίσῃ τῶν μικρῶν τούτων ἕνα. 3 [199.5] *προσέχετε ἑαυτοῖς. ἐὰν ἁμάρτῃ ὁ ἀδελφός σου, ἐπιτίμησον αὐτῷ, καὶ ἐὰν μετανοήσῃ, ἄφες αὐτῷ.* 4 [199.6] *καὶ ἐὰν ἑπτάκις τῆς ἡμέρας ἁμαρτήσῃ εἰς σὲ καὶ ἑπτάκις ἐπιστρέψῃ πρός σε λέγων· μετανοῶ, ἀφήσεις αὐτῷ.*

Sa Mt 18, 15 21. 22

e *expedit*). Praeterea DEr add *δε* | *ει* etc (e f vg): a b c i ff^{2}· l q *ne* (l *ut non*) *nasceretur aut* (i add *si*) *lapis* etc (:: cf Mt 26, 24). Cf et. Tert$^{marc\ 4,\ 25}$ *expedisse ei* (vide ad v. 1) *si natus non fuisset aut si molino saxo ad collum deligato praecipitatus esset* etc. Item Or$^{int\ 2,\ 365}$ „dicit quia *melius fuerat homini illi non nasci aut molam asinariam alligari circa collum eius et praecipitari in profundum maris quam scandalizet unum de pusillis istis.“ Item Dial^{814} *ουαι τω ανθρωπω δι ου ο υιος του ανθρ. παραδιδοται· συμφερει αυτω ει μη εγεννηθη η γεννηθεντα μυλω ονικω προστεθηναι και καταποντισθηναι εν τω βαθει της θαλασσης.* | *λιθος μυλικος* (*lapis molaris, lap. molae*) cum (Gb′) NBDL al^{20} fere it vg cop syrp ^{mg} (ap Adler) arm Tert$^{marc\ 4,\ 25}$ ... ς *μυλος ονικος* (:: cf Mt) cum AKΠΔΛΠ unc^{9} al plu syr^{sch} et p txt aeth Dial Dam$^{par\ 928}$ | *περικειται* et *ερριπται* (Π^{4} *ερριπτ.*, p^{acr} *ερειπται*, *imponatur* et *proicitur* itp^{l} vg): D a e *περιεκειτο* (a *impositus fuisset*, e *circumiectus sit*) et *ερριπτο* (D^{2} *ερριπτετο*, a *proiectus esset*, e *proi. sit*) | *ενα* post τ. *μικρ. τουτ.* cum ℵ^{c}BL ... ς Ln ante *των μ. τουτ.* (:: ut Mt et Mc lectione non fluct) cum ℵ^{c}ADXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} it vg etc

3. *εαυτοις*: Γ al pauc *εαυτους* | *εαν* (L add *αν*, A* ad *εαν δε* add *εαν*) cum (Gb″) NBDLX 33. al^{10} it (et. m^{25}) vg go cop syr^{sch} et ^{hr} arm aeth (Clem^{306}) ... ς add *δε* c. ΑΓΔΛΠ unc^{9} al pler (235. *γαρ*) syrp :: cf Mt | *αμαρτη* (DXΔΠ al^{10} *-τησῃ*, al^{2} Antioch^{1125} *-τησει*) sine *εισ σε* cum ℵABL 1. 42. 131. 209. 254. 346. a b f ff^{2}· g$^{1.\ 2}$· i l m am for fu am gat mt iac ing tol (al pl, theologi Lovan. notarunt al^{19}) go cop syr^{sch} et p (exc cod bars) et ^{hr} arm^{zoh} pers^{p} sax Clem^{306} Dam$^{par\ 928}$ (item ^{vid} Tert$^{marc\ 4,\ 25}$ „peccantem fratrem iubet corripi: quod qui non fecerit utique deliquit, aut ex odio volens fratrem in delicto perseverare aut ex acceptione personae parcens ei“) ... ς add *εισ σε* cum DXΓΔΛΠ unc^{9} al pler c e q vg^{ed} syrp ^{bars} arm^{mss} Antioch^{1125} (:: ex v. sq et Mt$^{18,\ 15}$) | *αυτω*: Γ 28. *αυτον* | *και εαν* (1. 209 *αν*): A al^{3} add *μεν*, 1. 209. *μη* | *μετανοηση*: Π al mu Antioch^{1125} *-ησει*

4. *αμαρτηση* (al aliq Antioch^{1125} *-σει*) cum (Gb″) ABDLXΔ al^{25} fere Antioch^{1125} Dam$^{par\ 928}$ ... ς *αμαρτη* cum ΝΓΛΠ unc^{9} (Π transilit ab *επτακισ* pri ad *επτακ.* alterum) al plu Clem^{306} Or$^{1,\ 254}$ | *εισ* (145. *επι*) *σε*: 28. 47. 56. 58. w$^{acr\ e}$ i m vg^{cod} (ap Wtst et Gb) aeth om | *εισ σε και*: AKn p^{acr} 7p^{c} b add *εαν*, hinc Ln [*εαν*] | *επτακισ* sec (D Clem^{306} *το επτακ.*) sine additam edidimus cum NBDLX al pauc a b c i l q s mt cop syr^{hr} arm Clem^{306} Or$^{1,\ 254}$ Vict^{unn} ... ς add *της ημερας* cum ΑΓΔΛΠ unc^{9} al pler f g^{1}· (g^{2}· ff^{2}· ut vdtr) m^{25} vg go syr^{utr} aeth Antioch^{1125} | *επιστρεψῃ*: ΠXΓ al$^{4\ acr}$ *-ψει* | *προσ σε* (Gb″) cum NBDL

Mt 17, 20 21, 21

5 [200.5] *Καὶ εἶπαν οἱ ἀπόστολοι τῷ κυρίῳ· πρόσθες ἡμῖν πίστιν.* 6 *εἶπεν δὲ ὁ κύριος· εἰ ἔχετε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἐλέγετε ἂν τῇ συκαμίνῳ ταύτῃ· ἐκριζώθητι καὶ φυτεύθητι ἐν τῇ θαλάσσῃ, καὶ ὑπήκουσεν ἂν ὑμῖν.* 7 [201.10] *Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν δοῦλον ἔχων ἀροτριῶντα ἢ ποιμαίνοντα, ὃς εἰσελθόντι ἐκ τοῦ ἀγροῦ ἐρεῖ αὐτῷ· εὐθέως παρελθὼν ἀνάπεσε;* 8 *ἀλλ' οὐχὶ ἐρεῖ αὐτῷ· ἑτοί-*

ΧΑ al[10] Clem Antioch, item *ad te* a b c e g[1·] (ff[2·] g[2·] ut vdtr) l q s vg cop syr[utr] et[hr] arm; item ς (= Gb Sz) *επι σε* cum minusc vix mu (al[8] Thphyl *εισ σε*) ... Gb Sz Ti om cum ΓΔΛ unc[9] al plus[125] f i m go aeth Or[1,254] Dam[par328] | *μετανοω* (syr[hr] add *ignosce mihi*): D[gr] *-νοησω* | *αφησεισ* (et. Or Dam): DIIA al pauc Clem *αφεσ*, item *(dimitte, remitte)* it vg cop[ds] (non[wl] et[schw]) syr[sch] et[hr] (non P). Cf huc Naass[102] *και τουτο εστι το ειρημενον, φησιν, εν τη γραφη· επτακισ πεσειται ο δικαιοσ και αναστησεται.*

5. *ειπαν* cum ΝΒDLX 209. ... ς *ειπον* cum ΑΓΔΔΠ unc[9] al pler

6. *ειπ. δε ο κυρ.* (f s vg go cop syrP): D o *δε ειπ. αυτοισ*, e *dixit autem illis*, a *quibus ille dixit*, b c ff[2·] i q *et dix. illis*, l fu *et dix. illis*, s *et dix. ihesus*, syr[sch] *dicit illis*, syr[hr] aeth *et dix. illis domin. Iesus* (aeth *domin. noster*) | *ει εχετε* cum ΝΑΒΡΚLSUVΧΓΔΛΠ al plus[40] (qui notati sunt) cat[ox127], item M al[5] *εαν εχητε* ... ς Ln (ignorabat B) *ει ειχετε* cum DKGII al permu (fortasse plu). It vg: *si habueritis* (c d f s am *haberetis*) *diceretis* (a i vg[ed] et[odd] mu *dicetis*, e l *dicitis*, d *dicebatis*) | P al *κοκον* | *ελιγετε αν*: D add *τω ορει τουτω· μεταβα εντευθεν εκει, και μετεβαινεν· και* :: ex Mt 17, 20 | *ταυτη* cum ΑΒΓΔΑΠ unc[9] al omn[vid] it pler vg etc ... ΝDLX s cop om | *εκριζωθητι και*: D om. Item s om *και φυτ. εν τ. θαλ.*, l om *εν τ. θαλ.* | *φυτευθητι*: DΩ[tregell] *μεταφυτευθ.*, it[pl] vg *transplantare*, ff[2·] *transfretare* (contra a e *plantare*) | *εν τη θαλασσῃ*: D *εισ την θαλασσαν*, item it (l s om, ut iam notatum) vg *in mare* | *αν* sec: A om

7. *εξ*: D[gr]L om; item it (sed b om) vg *vestrum*, contra d *ex vestris* | *υμων δουλον εχων* (it[plor] vg *habens servum*, f g[1·] *habet servum*): D[gr] *εχων υμων δουλον* | *ἢ*: X *και* | *οσ εισελθοντι* (69. 124. al pauc *-ντα*) usque *ερει αυτω*: D *οσ - μη ερει* (d *numquid dicit*) *αυτω*, e *et cum venerit de agro non dicit illi*, l *qui regressus de agro non dicit illi*, s *venienti de agro numquid dicet ei* | *αυτω* c. ΝΒDLX al[15] it vg cop syr[sch] et[p] c.[a] et[hr] arm aeth ... Ln [*αυτω*], ς om c. ΑΓΔΔΠ unc[9] al longe plu go syr[p txt] Cyp[319] | *ευθεωσ*: X b ff[2·] l q s aeth om. Coniunximus c. seqq (et. Sz) ut ΚLA (hi et ante et post interpg, sed gravius ante) etc; contra ς Wtst Gb c. *ερει αυτω* (vel *ερει*) conjg ut DKMUΔΠ a i (*statim dicet*; ap. Alt. i om *ευθ.*) cop go etc | *παρελθ. αναπ.* [a] *αλλ ουχι ερει*: P om | *αναπεσε* (Gb′) cum ΝΒDΑΠ unc[7] al plus[70] ... ς *αναπεσαι* (L *ανπεσαι*) cum ΑLMA al mu Antioch[1157], X *αναπαυσαι* ... Γ al[10] fere Chr[11, 856] libere *αναπεσον* :: cf ad 14, 10

μασον τί δειπνήσω, καὶ περιζωσάμενος διακόνει μοι ἕως φάγω καὶ πίω, καὶ μετὰ ταῦτα φάγεσαι καὶ πίεσαι σύ; 9 *μὴ ἔχει χάριν τῷ δούλῳ ὅτι ἐποίησεν τὰ διαταχθέντα;* 10 *οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ποιήσητε πάντα τὰ διαταχθέντα ὑμῖν, λέγετε ὅτι δοῦλοι ἀχρεῖοί ἐσμεν, ὃ ὠφείλομεν ποιῆσαι πεποιήκαμεν.*

---

8. *αλλ ουχι* (A al paue *ουχ*, 1. 131. 209. *ουκ*): D a b c e f ff^{2}· i l q s syr^{sch} Cyp^{319} Amb *αλλα* ... g$^{1.2.}$ vg Aug *et non* ... syrP c.* add *magis* | *ετοιμασον*: ℵ a b f q copp^{etr4} add *μοι* | *εως* cum ℵBDΓΔΛ unc^{7} al pln ... AKLMXΠ al^{20} Antioch^{1158} add *αν*, item al paue *ου* | *συ* (1. 124. 346. al paue cop syr^{sch} Antioch *και συ*): itpl vg cop syr^{sch} Cyp ante *φαγ.*, D s Antioch^{1158} post *φαγεσαι* ... 488. e syr^{hr} om

9. *εχει χαριν* cum ℵBDL 124. a e cop aeth Cyp^{319} ... ς *χαρ. εχει* (ℵ al *εχη*) cum AΓΔΛΠ unc^{9} al pler itpler vg syr^{utr} arm Antioch^{1158} | *τω δουλω* (ℵ* om) sine *εκ.* cum ℵ^{a}ABDLX a b c ff^{2}· ialt l q s cop Amb ... ς (Gb^{0}) add *εκεινω* cum ΓΔΛ unc^{n} al pler e f vg go syrP (syr^{hr} *ei* omisso *τ. δουλ.*) arm Antioch^{1158} Cyp Aug; item KΠ w^{aer} ante *τ. δουλ.* | *τα* (69. 124. 346. arm praem *παντα*) *διαταχθ.* sine *αυτω* c. ΝΑΒLΓΔΛΠ unc^{9} al^{180} fere e s vg^{cod} (ap Wtst) go syrP et^{hr} arm Antioch^{1158} ... ς (= Gb Sz) add *αυτω* c. DX al vix mu itpler vg (a f *quae praecepta sunt ei*, b i q *quae sibi imperata sunt*, Cyp^{319} *quae ei imp. sunt*, c g$^{1.2.}$ l am gat ing tol *quae sibi imperaverat*, vg *quae ei imperaverat*, ff^{2}· *quod ei imperaverat*) cop syr^{sch} aeth. Praeterea ς Ti add *ου δοκω*, Ln [*ου δοκω*] cum ADΓΔΛΠ unc^{9} al pler itpler vg go syr^{utr} Antioch^{1158} ... omisimus cum ℵBLX 1. 28. 118. 131. 157. 209. a e cop syr^{hr} arm aeth Cyp

10. *ουτως* cum unc omn (nam vdtr et. v, Mtthaeius nihil testimoniorum de hac re adscripsit) ... ς *ουτω* cum minusc | ℵ* a *διαταχθ.* v. 9 ad *διαταχθ.* v. 10 transiluit, suppl ℵ^{a} | *παντα* (ℵ^{c} suppl; ℵ^{a} a b e ff^{2}· i l s Cyp^{319} om, Antioch^{1158} post *τ. διατ. υμ.* pon; A al^{5} add *ταυτα*) *τα διαταχθ.* (Ign *διατεταγμενα*) *υμιν*: et. Ign^{magn12}intpl Or^{2,} ^{665} et int^{2,427} et ^{4,679} ... D *οσα λεγω*, Ambrst *quae dico vobis*, l *quae mando vobis* (Cyp^{88}libere „illum dixisse: *Et cum haec omnia feceritis* etc), Chr^{sacpius} (vide post) nil nisi *παντα* | *υμιν*: a b c i s om, non item e f ff^{2}· l q vg | *οτι* cum ℵBDLΓΔΛΠ unc^{9} al pler f gat (et. *δ*) go Ign^{magn12intpl} Or^{2,665} et int^{4,679} Bas^{monast537} Chr^{1,179} et $^{2,252.795}$ et^{3,253} et $^{4,20.219}$ et ^{sacpius} Epiph^{marc} ^{215} et ^{338} (*παρεκοψε το· λεγετε οτι αχρ. δουλ. εσμεν· ο ωφειλομ. ποι. πεποιηκ.*) Antioch^{1158} Philast ... Ln om cum AX al^{6} itpler vg Cyp^{88} et ^{319} Bas^{rogg457} | *αχρειοι* hoc loc et. Or^{2,665} et int^{4,679} Bas^{rogg457} ... U al mu Epiph^{marc} (vide ante) Bas monast^{537} Chr^{sexies} et $^{6,130.146}$ et $^{10,227.719}$ et $^{11,287.854}$ et ^{12,929} Antioch ante *δουλ.* pon, D^{gr} 220. Ign^{magn12intpol} Philast post *εσμεν* | *ὃ* (Gb^{0}) cum ℵABDL al^{n} it vg cop syr^{hr} arm aeth Or et Or^{int} Epiph^{marc} Bas rogg^{457} Antioch (Bas^{monast537} Chr^{bis} *α γαρ*, go *nam quod*) ... ς *οτι ο* cum ΧΓΔΛΠ unc^{9} al pler syr^{utr} | *ωφειλομεν* (ℵ* *-λαμεν*, ℵ^{c} et iam^{a} vid

11 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ συμπορεύεσθαι αὐτὸν εἰς Ἰερουσαλήμ, καὶ
αὐτὸς διήρχετο διὰ μέσου Σαμαρείας καὶ Γαλιλαίας. 12 καὶ εἰσερχομένου αὐτοῦ εἴς τινα κώμην ἀπηντήσαν αὐτῷ δέκα λεπροὶ
ἄνδρες, οἳ ἔστησαν πόρρωθεν, 13 καὶ αὐτοὶ ἦραν φωνὴν λέγοντες·
Ἰησοῦ ἐπιστάτα, ἐλέησον ἡμᾶς. 14 καὶ ἰδὼν εἶπεν αὐτοῖς· πορευθέντες ἐπιδείξατε ἑαυτοὺς τοῖς ἱερεῦσιν. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὑπάγειν
αὐτοὺς ἐκαθαρίσθησαν. 15 εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν, ἰδὼν ὅτι ἰάθη, ὑπε-

---

-πορευ) cum aal^{pc} b^{2} l^{pler} k^{pl} ir vg go syr^{utr} et hr Or$^{int\ codd}$ Bas^{ms} Epiph^{haer} Chr^{3,355} et ^{24,236} . b^{2} ΠΡΟΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥΑΣ al perum (ex n^{o} sequentis) Or^{3,888} Bas$^{ed\ Ben}$ Antioch sequentes

11. πορευεσθαι sine addito cum cet. .. ς La Ti add αυτον cum ADX nec rell al cum^{vid} k vg cum syr^{c}, dum erat, dum vadit: aeth dum iret et pergit transeundo: syr^{sch} et hr dum iret Jesus syr^{hkl} dominus Jes) | και αυτος ℵa a e s: q et transibat, k^{vid} vg cum sin syr^{c} ; διηρχετο (a^{o} διηγ-, B g^{ecc} τε διερχομενος: x cum , δια μεσον cum XBL, item per medium Samariae d e s, D μεσον, item 1. 13. 69. 124. 131 346. και μεσον ... ς Ti δια μεσου cum AKΓΔΛΠ unc^{3} al pler (al pauc δια μεσης, δια της, δια | σαμαρειας cum aal^{c}ΕΡΕΙΑ etc (= ut ubique edidimus) ... ς La Ti -φαιας cum b^{2}ΓΑΛΙΛΑΙΑΣ al plr ' γαλιλαιους: a b e ff^{2} i l q s add et hierichu (s -co, a e ierich.) Similiter 28. habet διηρχετ. την περαν και δια μεσ. σαμ. κ. γαλ.

12. και εισερχ. αυτου: x κ. εισελθων, a et introeunte, a ingredienti autem | τινα: A 157. την, L τιραναν | υπηντησαν cum aℵ 1. 13. 69. 131. 157. 209. 346. al^{10} fere Bas$^{eth\ 235}$ Dam$^{par\ 235}$ ... ς La Ti απηντησαν cum ADXΓΔΛΠ unc^{3} al pler | υπηντ. (απηντ.) αυτω cum ΔΑΚΓΔΛΠ unc^{3} al plr f vg cop (*exierunt obviam ei*, sed$^{potr\ 2}$ om obv. ei) syr^{utr} et hr go etc ... La om αυτω cum BL ... D e οτου ηραν ... a b e ff^{2} i l q s *et ecce* | λεπροι ανδρες: D 157. it vg syr^{utr} (tol syr^{hkl} non exprim ανδρ.) ανδρ. λεπρ. | οι (et. f ff^{2} vg syr^{p} aeth; syr^{hkl} os ds): D cop^{wi} et sch^{w} ex ds syr^{sch} mss ... a b e e i l q s cop$^{potr\ 2}$ sam | εστησαν: BP 157. αντεστησαν. Praeterea a^{o} Dam^{par} om οι απο μακροθ., suppl n^{o}

13. αυτοι: D Dam$^{par\ 235}$ om, nec exprim it vg syr^{sch} arm aeth | ηραν φωνην (B την φω.) λεγοντες: D e επαξιαν φωνη μεγαλη (e add *dicentes*)

14. ιδων: D 13 61^{ab} 69. 124. 346. 44^{ev} it vg syr^{sch} arm aeth add αυτους (b e f ff^{2} i l q vg *quos ut vidit*. a *quos cum vidisset*, e *et ut vidisset illos*; a vero *et cum audisset illos*) | και. αυτοις (αυτους a e f s; om b e ff^{2} i l q vg): D add πεθιμαπιενεσθε (D^{2} -πιενεσθε), d *curati estis* | τοις ιερευσιν: e cop aeth *sacerdoti* | και εγενετο (A^{o} om εγ.): D εγεν. δε | εκαθαριεσθησαν: AX tisch^{8} 2. 235. 433. al^{3ecr} εκαθαρισθ. Cf hue Epiph$^{haer\ 215}$ et ^{220} οτε συνητησαν οι δεκα λεπροι, ακουσαντες δε πολλα και εποιησεν· απεστειλεν αυτους λεγων· δειξατε εαυτους τοις ιερευσι. και αλλα αντ (αντι) αλλων εποιησε, λεγων οτι πολλοι ησαν εν ημεραις ελισσαιου του προφητου, και ουκ εκαθαρισθη ει μη

στρεψεν μετὰ φωνῆσ μεγάλησ δοξάζων τὸν θεόν, 16 καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον παρὰ τοὺσ πόδασ αὐτοῦ εὐχαριστῶν αὐτῷ· καὶ αὐτὸσ ἦν Σαμαρίτησ. 17 ἀποκριθεὶσ δὲ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν· οὐχὶ οἱ δέκα ἐκαθαρίσθησαν; οἱ ἐννέα ποῦ; 18 οὐχ εὑρέθησαν ὑποστρέψαντεσ δοῦναι δόξαν τῷ θεῷ εἰ μὴ ὁ ἀλλογενὴσ οὗτοσ; 19 καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἀναστὰσ πορεύου· ἡ πίστισ σου σέσωκέν σε.

20 [202.5] Ἐπερωτηθεὶσ δὲ ὑπὸ τῶν Φαρισαίων πότε ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ἀπεκρίθη αὐτοῖσ καὶ εἶπεν· οὐκ ἔρχεται ἡ

Νεεμαν ο Συροσ. Quae postrema intrusa fuisse etiam Tert$^{marc\ 4,\ 35}$ haud obscure significat.

15. *εισ δε*: D Bas$^{eth\ 275}$ add *τισ* | *καθη* (et. a c e ff^{2}· i q s cop syr^{p} arm): D al^{6} b f l vg go syr^{sch} et^{hr} aeth *εκαθαρισθη* | *φωνησ μεγαλησ*: D b c ff^{2}· i l q vg cop *μεγ. φωνησ* ... r *φοβου μεγαλου*

16. *επι προσωπον*: A 44* 69. ff^{2}· l om | *παρα*: D *προσ* | *αυτου*: 157. syr^{sch} aeth *του ιησου*, 28. *του κυριου* ... A *αυτω* | *ευχαριστων αυτω*: D om, A a c e f ff^{2}· i l s (non item b q) vg om *αυτω* (242. *τω θεω*) | *και αυτ.* (a e *ipse*, it^{rell} vg *hic*) *ην*: D *ην δε* | *σαμαριτησ* cum KADL$^{\Delta}$ al ... ς Ln Ti -*ρειτησ* cum BL^{2}XΓΔΛΠ unc rell al plu

17. *αποκριθ. δε*: 1. 131. *και αποκρ.* ... A om *δε* | *ειπεν*: D add *αυτοισ* | *ουχι οι δεκ.* cum KAEGHKMUVXΓΔΛΠ al omn fere f l vg Or$^{int\ 4,\ 498}$ (hi Latt omn *nonne*) go cop syr^{utr} et^{hr} rell Bas$^{eth\ 275}$ Dam$^{par\ 520}$; item Ln *ουχ οι δεκ.* cum BLS 131** (* *ου οι*) g^{ner} ... D a b c e ff^{2}· i q s *ουτοι δεκα*. Ex iis vero qui *ουχι οι* AΠ 27. 42. 254. al^{3ecr} add *ουτοι* post *δεκα* | ALA al aliq *εκαθερισθησαν* | *οι εννεα* cum AD 435. al^{3ecr} a b c ff^{2}· bian i l q s (ex his pler *novem ubi sunt*, sed vide sqq; i add *ex illis*; s *novem ex his ubi sunt*) cop syr^{sch} Or$^{int\ 4,\ 498}$ (*ubi sunt illi novem*) ... f ff^{2}· rab aeth *et novem* ... ς Ti *οι δε εννε.* cum KBLXΓΔΛΠ unc^{n} al pler go syr^{hr} cl^{p} Bas^{eth} Dam^{par} ... e om *οι εννε. που*

18. *ουχ ευρεθησαν* etc: D *εξ αυτων ουδεισ ευρεθη υποστρεφων οσ δωσει δοξαν τω θεω*. Similiter a *ex his non est inventus qui reverteretur honorem daret deo*, l *ex illis non est qui rediret inventus et gratias ageret deo*, b c ff^{2}· q *ex illis non est* (c ff^{2}· *erat*) *qui rediret et gratias ageret deo*, item Amb$^{calm\ 1,\ 2}$ sed ab initio *non fuit ex illis qui*; item i *non est qui rediret ex illis* (*ex illis* igitur bis habet, vide ante) etc ... f s vg (et. 130^{int}) Or$^{int\ 4,\ 498}$ *non est inventus qui rediret* (f s *reverteretur*) *et daret gloriam* (s *honorem dare*, Or^{int} *et gratias ageret*) *deo*; e *et nemo ex eis reversus est qui daret claritatem deo*

19. *πορευου*: D a b c e f ff^{2}· l q s (non item i) vg arm add *οτι* | *η πιστ. σου σεσωκεν σε* (et. Tert$^{marc\ 4,\ 35}$ Bas$^{eth\ 275}$ Dam$^{par\ 520}$): B om ... X add *πορευου εισ ειρηνην*

20. *απεκριθη*: S *και απεκρ.*

βασιλεία τοῦ θεοῦ μετὰ παρατηρήσεως, 21 οὐδὲ ἐροῦσιν· ἰδοὺ
ὧδε ἢ ἐκεῖ· ἰδοὺ γὰρ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστίν.
22 [203.10] Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς· ἐλεύσονται ἡμέραι ὅτε
ἐπιθυμήσετε μίαν τῶν ἡμερῶν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἰδεῖν, καὶ
Mc 13, 21 Mt 24, 23. 26 οὐκ ὄψεσθε. 23 [204.2] καὶ ἐροῦσιν ὑμῖν· ἰδοὺ ἐκεῖ, ἰδοὺ ὧδε· μὴ
Mt 24, 27 ἀπέλθητε μηδὲ διώξητε. 24 [205.5] ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἀστρά-

20. του θεου (et. Tert^{marc4,35}): L a om | παρατηρησεως: Γ παρρησιας

21. η εκει cum ℵBL 157. 14^{ev} e ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ i l s arm (cop *est hic aut est illud*) ... ς Ln η ιδου εκει cum ADXΓΔΛΠ unc^{8} al pler a b c f q go syr^{p} aeth Or^{1,238} (pergit αλλα η βασ. τ. θε. εντ. ημ. εστιν) et ^{4,294} (pergit φησι γαρ αυτοις· η βασ. τ. θε. εντ. υμ. εστ.) Or^{int3,976} (pergit: *regnum dei intra vos est*) :: cf v. 23 c. ll. pp. ... pro ἢ syr^{sch} Hil *et*, 69. 127* 435. al^{20} Tert^{marc4,35} om. Praeterea D add μη πιστευσητε :: cf Mt 24, 23. Mc 13, 21 | του θεου (Or^{1,238} et ^{4,294} et ^{3,530}): Or^{3,459} ει δε ταυτον εστιν υποστασει, ει και μη επινοια, βασιλεια ουρανων και βασ. θεου, δηλον οτι προσ ουσ λεγεται η βασ. τ. θεου εντοσ υμων εστι, προσ τουτουσ αν λεγοιτο και το· η βασ. των ουρανων εντ. υμ. εστιν. Atque 255. et ipse Or^{3,243gr} των ουρανων, item Petr can^{5} περι βασιλειασ ουρανων, ητισ, καθωσ μεμαθηκαμεν, εντοσ ημων εστι.

22. ειπ. δε (e s syr^{p} rell): it^{plor} vg *et ait* ... D 157. ειπ. ουν | μαθητασ cum ℵBDLΕΓΔΛΠ unc^{8} al longe plu e f s am for go arm ... Ln add αυτου cum AX al mu it^{plu} vg^{ed} et $^{mss\ mu}$ syr^{utr} cop aeth | οτε (L al Epiph^{marc315} et ^{339} οταν) επιθυμησετε (B*MA 1. 209. al aliq Epiph marc -σητε): D 13. 69. 157. 346. arm του επιθυμησαι υμασ, item *ut concupiscatis* a d e, *ut desideretis* b c ff$^{2.}$ i l q; contra vg f *quando desideretis*, s *cum desiderabitis* | ημερων: D go add τουτων | ιδειν (h. l. e, i *unum diem videre filii hom.*): a b c f ff$^{2.}$ l vg syr^{sch} Epiph^{marc315} et ^{339} post επιθυμ. pon ... D q s mt om | ουκ: A ουχ'

23. και: Γ syr^{sch} arm κἀν, al^{4} και εαν, item syr^{p} sed εαν c. ob. | εκει et ωδε hoc ordine c. ℵB^{3}L cop, B* ωδε et ωδε ... ς Ln ωδε et εκει c. ADRXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it vg etc. Scripsimus autem ιδου sec sine copula (Gb') c. D^{gr}KLXII* 33. 69. 127* 131. 299. 435. al^{40} fere e q am ing ... ℵM al^{7} b f ff$^{2.}$ i s vg syr^{sch} και ιδου ... ς Ln η ιδου cum ABEGHRSUVΓΔΛΠ^{2} al plu a c d g$^{2.}$ l go cop syr^{p} arm aeth Eus^{theoph134}. Praeterea post εκει sec loc positum (priore ωδε) KMII al^{25} fere syr^{p} c.* add ο χ̄ς (:: cf Mt et Mc) | μη απελθητ. (157. Eus^{theoph} εξελθ., syr$^{p\ mg}$ πιστευσητε) μηδε (ℵ μητε, e μη, B 13. 69. al pauc arm om απελθ. μηδε) διωξητε (LΔΑ 69. 262. -ξετε, syr^{sch} om μηδ. διωξ.) ... syr^{cu} *ne vos seducant neque exeatis* ... 1. 118. (similiter 131. 209.) haec cum iis quae praecedunt sic: ιδου ωδε, μη διωξητε· η ιδου εκει ο χ̄ς, μη πιστευσητε

24. αστραπτουσα cum ℵBLXΓ 1. 69. 106. 131. 157. al^{10} fere arm ... ς Ln Ti η αστραπτ. cum DRΔΛΠ unc^{8} al pler. Ex Latt it^{plor} vg *ful-*

πτυσσα ἐκ τῆσ ὑπὸ τὸν οὐρανὸν εἰσ τὴν ὑπ' οὐρανὸν λάμπει, οὕτωσ ἔσται ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ. 25 [206.2] πρῶτον v. 22
δὲ δεῖ αὐτὸν πολλὰ παθεῖν καὶ ἀπυδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῆσ γενεᾶσ
ταύτησ. 26 [207.5] καὶ καθὼσ ἐγένετο ἐν ταῖσ ἡμέραισ Νῶε, οὕτωσ Mt 24, 37–39
ἔσται καὶ ἐν ταῖσ ἡμέραισ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου· 27 ἤσθιον, Gen 7, 7
ἔπινον, ἐγάμουν, ἐγαμίζοντο, ἄχρι ἧσ ἡμέρασ εἰσῆλθεν Νῶε εἰσ τὴν
κιβωτόν, καὶ ἦλθεν ὁ κατακλυσμὸσ καὶ ἀπώλεσεν ἅπαντασ.
28 [208.10] ὁμοίωσ καθὼσ ἐγένετο ἐν ταῖσ ἡμέραισ Λώτ· ἤσθιον, Gen 18, 20ss

gar coruscans vol *fulgurans*, contra d *scoruscus qui scoruscat*, e *chorruscatio quae coruscat* | *εκ τησ υπο* usq *εισ την υπ ουρα. λαμπει* (b i q *de* [i add *sub*] *caelo lucet in his quae sub caelo sunt*, vg *de sub caelo in ea quae sub caelo sunt fulget*): D *εκ τησ υπο τον ουρανον αστραπτει* (item 71. 241. *εκ τησ υπ ουρανον λαμπ.*), d *de sub caelo coruscat* ... f *in his quae sub caelo sunt fulget*, e *de caelo in parte* (cod *patre*) *quae sub caelum est* ... c ff^{2} l Ambf^{ug} nil nisi *de sub caelo*, item a *sub caelo* (sed add *fulgurans* quod ante om) ... 69. *υπο των επ* (*απ*?) *ουρανων* ... syr^{cu} *a principio caeli usque ad finem eius*, syr^{sch} *de caelo et omne quod sub caelo est illuminat* ... a om ista omnia | *εκ τησ υπο τον* cum NABDKRΠ al aliq ... ς *ε.τ. υπ* (κ^{2} *υπο*, 13. *υπο των*) *ουρανον* (U 13. z^{scr} *-νων*) c. LXΓΔΛ unc^{7} al plcr | *υπ ουρανον* (18. z^{scr} *νων*): al pauc *υπο τον ουρ.* | *εσται* cum NABLRXΓΔΛΠ unc^{a} al longe plu a f ff^{2} l q vg (sed ff^{2} *ita erit* omissis o *υιοσ* etc) go cop syr^{cu} et ^{utr} ... ς (= Gb Sz) add *και*, Ln [*και*] cum D al mu b c e i s arm aeth | o *υι. του ανθρ. εν τη ημερα* (248. *παρουσια*) *αυτου* cum NALRXΓΔΛΠ unc^{a} al plcr q vg go cop syr^{utr} arm, item l *filius hominis in adventu suo*, f Vig *adventus filii hominis in die sua*, c s gat mm aeth Amb^{ug} *adventus filii hominis*, syr^{cu} *dies filii hominis* ... Ln om *εν τ. ημερ. αυτου* cum BD 220. a b e i

25. *αυτον* (x supra lineam habet) *πολλ. παθειν* (Γ *παθ. πολλ.*): AKΠ p^{scr} w^{scr} *πολλ. παθ. αυτ.*

26. *και* pri: A (?) 42. om | *νωε* cum unc omnib al longe plu (Clem^{533} libere) ... ς (= Gb Sz) *του νωε* cum minusc vix mu | *εσται και*: Γ 69. 245. b cop syr^{cu} et ^{sch} om *και* | *του υιου*: ς^{c} 1624 et 1633. om *του* per errorem

17. *εγαμιζοντ.* cum NBDLVX al^{20} fere ... ς *εξεγαμιζ.* cum ARΓΔΛΠ unc^{7} al plu | *ηλθεν*: D c *εγενετο* | o *κατακλ.*: D 69. om *ὁ* | *απωλεσεν* (Mr A* al *απολεσεν*, item K al v. 29): κ 29. 71. 248. 435. g^{scr} i^{scr} *ηρεν* (:: ut Mt) | *απαντασ* cum NARΓΔΛΠ unc^{a} al omn^{vid} ... Ln *παντασ* cum BDLX

28. *ομοι. καθωσ* cum NBLRX 13. 69. 157. 346., item *similiter sicut* i (l *sim. sic*) vg (f *et sicut*) ... ς Ln Ti *ομοι. και ωσ* cum ADΓΔΛΠ unc^{a} al plcr ... b c ff^{2} q *similiter*, a e s *similiter et*, Ir$^{int\,278}$ *et quemadmodum*, Libere Clem^{533} *και ωσ ην εν ταισ ημ. λωτ, ουτωσ εσται η παρουσια* etc

Gen 19, 24 ἔπινον, ἠγόραζον, ἐπώλουν, ἐφύτευον, ᾠκοδόμουν· 29 ᾗ δὲ ἡμέρᾳ
ἐξῆλθεν Λὼτ ἀπὸ Σοδόμων, ἔβρεξεν πῦρ καὶ θεῖον ἀπ' οὐρανοῦ
καὶ ἀπώλεσεν ἅπαντας. 30 κατὰ τὰ αὐτὰ ἔσται ᾗ ἡμέρᾳ ὁ υἱὸς
Mt 24, 17 s τοῦ ἀνθρώπου ἀποκαλύπτεται. 31 [seq. 2] ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὃς
ἔσται ἐπὶ τοῦ δώματος καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ, μὴ κατα-
βάτω ἆραι αὐτά, καὶ ὁ ἐν ἀγρῷ ὁμοίως μὴ ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ
Gen 19, 26 9. 24 Mc 8, 35 Mt 10, 39. 16, 25 Lc 17, 33 ὀπίσω. 32 [210. 10] μνημονεύετε τῆς γυναικὸς Λώτ. 33 [211. 3] ὃς
ἐὰν ζητήσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ περιποήσασθαι, ἀπολέσει αὐτήν, καὶ

---

28. *καοδομουν*: B *εωοδ.*

29. *η δε ημερα* (syr^{cu} *et qua die*) et. Eus$^{luc\,198}$: D a e s cop^{wi} et petrd om *δε*, item Ir$^{int\,278}$ *quoadusque* (et^{edd} al *qua die*) | *εξηλθεν* ut ℵAB^{a}D^{2}KL RUXΓΔΛΠ etc, item *εβρεξεν* ut ℵAB^{a}KLRXΓΔΛΠ etc: contra Ln *εξηλθε* cum B^{2}D^{a}MS etc et *εβρεξε* cum B^{2}DMSU etc | *πυρ κ. θειον* cum ℵBKOΠ LRSUVXΓΔΛ al pler c f vg cop syr^{sch} arm aeth ... ADKMΠ al plus^{10} go syr^{p} *θειον και πυρ* (:: ut LXX) ... f^{ser} a b e ff^{2} i l q syr^{cu} Ir$^{int\,278}$ Eus$^{luc\,198}$ om *θειον και* | *απαντας* cum ℵARXΓΠ unc^{6} al pler ... Ln *παντας* cum BDLΔΛ al pauc Eus$^{luc\,193}$

30. *κατα τα* (ℵ om) *αυτα* (Schu commend) cum ℵ^{c}BDK(R)XΠ al^{10} fere Eus$^{luc\,198}$ a (*similiter*) cop syr^{cu} et ^{utr} aeth (hi omnes *similiter*, Ir$^{int\,278}$ *sic*) ... ς *κατα ταῦτα* (Gb' prob Schu *ταὐτά* :: invitis edd qui accentus habent) cum ℵ^{a}ALΓΔΛ unc^{7} al pler, item *secundum haec* b e f ff^{2} i l q vg go (*secundum hoc*) :: cf ab 6, 23 | *η ημερα ο υς. του ανθρ. αποκαλυπτεται* (ℵ *-λυπτηται*, L *-λυπται*) et. Eus$^{luc\,198}$ a (*in die qua*) e f vg (hi^{2} *qua die*, sed e *venerit* pro *αποκαλ.*) ... D c ff^{2} i l (item b q Aug) *εν τη ημερα του υιου* (*in die filii*, b q Aug *dies filii*) *του ανθρ. η* (*qua*, sed d *qui*) *αποκαλυφθη* (b c d etc *revelabitur*)

31. *εν*: D^{gr} c om | *ημερα* (e f q): a b c ff^{2} g^{1} i l vg *hora* | *καταβατω*: M al pauc *καταβαινετω* | *και τα σκευη*: syr^{cu} *ne descendat ut tollat vasa sua e domo* | *εν αγρω* cum KBL 13. 69. 346. go ... ς Ln *εν τω αγρ.* (:: ut Mt) cum ADRXΓΔΛΠ unc^{6} al pler | *ομοιως*: 72. syr^{utr} pers^{p} aeth om | *επιστρεψατω*: D *-στραφητω* | *εις τα*: ℵ^{a} om (69. repetit *ομοιως* pro *εις τα*)

32. *λωτ* (a c d e f vg^{od} cop syrr): D b i l q am for fu ing san aeth Or$^{int\,2,\,4\,6\,5}$ *λωθ*. Eaedem versiones et. vv. 28 et 29, D^{gr} vero cum d *λωτ*.

33. *οσ εαν* (ℵ *οσδαιεαν*, sed *δαν* punctis notatum): D al aliq *οσ αν* | *ζητηση* (KΠ^{1} al aliq *-τησει*, U al$^{3\,wu}$ *-τη*): D *θελησῃ* | τ. *ψυχ. αυτ. περιποιησασθ.* (b c i q *liberare*) cum BL b c i q (:: locorum pp. nullo logitur) ... ς Ln τ. *ψυχ. αυ. σωσαι* cum ℵARXΓΔΛΠ unc^{6} al omn^{vid} (a c e f ff^{2} l vg *salvam facere, salvare*) ... D *ζωογονησαι* (*vivificare*) *την ψυ. αυτ.*, eodem ordine syr^{cu} et ^{sch} (non item P) | *απολεσει* (ℵ bis *απωλ.*): KΠ al *-λεσῃ* | *και οσ εαν* (D al aliq *αν*) c. ADΓΔΛΠ unc^{6} al pler it (sed l *nam qui*) vg syr$^{cu\,et\,utr}$ etc (cop sine copula)... Tj^{synops}

ὅσ ἐὰν ἀπυλέσει, ζωογονήσει αὐτήν. 34 [212.5] λέγω ὑμῖν, ταύτῃ τῇ νυκτὶ ἔσονται δύο ἐπὶ κλίνης μιᾶσ, εἷσ παραλημφθήσεται καὶ ὁ ἕτερσσ ἀφεθήσεται· 35 ἔσονται δύο ἀλήθουσαι ἐπὶ τὸ αὐτό, Mt 24, 40a
ἡ μία παραλημφθήσεται, ἡ δὲ ἑτέρα ἀφεθήσεται. 37 [212.5] καὶ Mt 24, 28

οσ δ αν cum NBL 69. 245. 346. al[4we] :: ut 9, 24 cum ll. pp. (vix contra valet Mt 10, 39) ... x om *και οσ εαν* usq *ζωογο. αυτην* | *απολεσει* sec cum NALBSΓΔΑΠ[*] al mu ... ς Ln *απολεση* cum BDEGHKM UVΠ[2] al plu. Idque sine additam cum NBDR 1. 33. 131. a arm ... ς Ti add *αυτην*, Ln [*αυτ.*] cum ALΓΔΑΠ unc[6] al plcr itplcr vg syr[utr] cop aeth (A b c e f ff[2*] i l q mt go aeth insuper add *ενεκεν εμου* :: e ll. pp.), item 13. 28. 69. 346. syr[cu] add *την ψυχην αυτου* (:: ut ll. pp.) | *ζωογονησει* (ita s[mg] rubro): s[ixtv] al[20] *ζωοποιησει*, 1. 69. 131. 209. f[scr] go arm *σωσει*, *salvam faciet* a b c f ff[2*] i q mt (contra d e vg *vivificabit* vel *-vit*); l syr[cu] *inveniet* (ex ll. pp.)

34. *λεγω*: A al plus[12] e g[1*] for (al, sed non am ing em san tol) syr[cu] add *δε*, item f[scr] a *γαρ* | *ταυτη*: 346. al pauc c f i l vg (et. fu for ing san) praem *εν*, non item a b e g[1*] q am tol | *εσονται δυο* hoc ordine cum NBEGHLSVXΓΔΑ al plu itplcr vg cop Max[taur] (ed. Rom. hom. 2 p. 8); item D 11. 80. d[scr] *εσονται επι κλ. μιασ δυο* ... AKMRUΠ al[20] q go syr[romn] aeth Bas[eth248] *δυο εσονται*. | *μιασ*: B c om, hinc Ln [*μιασ*] | *εισ* cum unc omn (praeter B) al plu arm Bas[eth 248] Cyr[luc272] ... ς (= Gb Sz) o *εισ* cum B 1. 69. 124. al vix mu cop Eus[luc 196] | *παραλημφθ.* cum NABLRXΔ ... ς *παραληφθ.* cum EHMSUVΓΔ al plcr ... D[sr]GKΠ 116. al[5] go *παραλαμβανεται* (:: ut Mt) | *αφεθησεται*: DK 116. go *αφιεται* (:: ut Mt)

35. N[*] 209. al aliq l vg[edd] (ap Ln) om versum | *εσονται δυο* hoc ordine cum N[a]BDL a cop syr[cu] Max[taur] (hom. 3 p. 9) ... ς *δυο εσονται*. cum AQRXΓΔΑΠ unc[8] al omn[vid] f vg syr[utr] etc ... b c e ff[2*] i q Bas[eth248] Amb[luc148]sq om *εσονται* | *επι το αυτο* (syr[cu] aeth praem *in molo*): K[*] Max[taur] (vide post) *εν τω μυλωνι* (:: e Mt) | *η μια* (et. ς[e] Gb Sz) cum N[a]BDR 1. 69. al (mu?) cop[schw] ... ς Gb[''] Ti *μια* cum ALQXΓΔΑΠ unc[8] al plu Bas[eth248] cop[wi] arm | *παραλημφθ.* cum N[a]ABLQRX ... ς *παραληφθ.* cum DEGHKMSUVΓΔΑΠ al omn[vid] | *η δε ετερ.* cum N[a]BLR 13. 69. 346. Eus[luc 196] ... ς Ln *και η* (s al om) *ετερ.* cum ADQXΓΔΑΠ unc[8] al plcr it vg (et. Max[taur]) etc (cop om copulam) :: at ita et. v. 34 et ll. pp.

36. Hunc versum ς[e] (et. Sz) sic: *δυο εσονται* (D al aliq itplcr vg om) *εν τω* (D om) *αγρω*· o (DU al om) *εισ παραληφθησεται και ο ετερος αφεθησεται* (e om *και ο ετ. αφ.*) cum DU al permu a b c e ff[2*] l q (item i sed pon ante *duae molentes* etc) vg (ed. trahit ad v. 35, tum v. 36 est: *Respondentes* usq *domine*, denique v. 37: *Qui dixit illis* usq *aquilae*) syr[cu] et [utr] arm Amb[luc] Aug[luc] (:: ex Mt) ... non dedimus (nec hab ς Gb) cum NABLQRXΓΔΑΠ unc[7] al longe plu g[1*] go cop aeth Bas[eth248] Op[655] (hom[50] „et Lc quidem evglsta exponit de duobus in lecto et de duobus ad molam; praesens autem Mt de duobus in agro

ἀποκριθέντες λέγουσιν αὐτῷ· ποῦ, κύριε; ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ὅπου τὸ σῶμα, ἐκεῖ καὶ οἱ ἀετοὶ ἐπισυναχθήσονται.

XVIII.

1 [214. 10] *Ἔλεγεν δὲ παραβολὴν αὐτοῖς πρὸς τὸ δεῖν πάντοτε προσεύχεσθαι αὐτοὺς καὶ μὴ ἐνκακεῖν,* 2 *λέγων· κριτής τις ἦν ἔν τινι πόλει τὸν θεὸν μὴ φοβούμενος καὶ ἄνθρωπον μὴ ἐντρε-*

---

et de duobus ad molam. Ubi enim Lc posuit duo in lecto, ibi Mt posuit duo in agro. Ex quo intelligere nobis datur quoniam lectum et agrum ambo evglstae id ipsum intelligere voluerunt") Max[taur9] (postquam enim de verbis *erunt duo in lecto* etc explicuit, pergit „videamus quod reliquum est. Dicit enim divina sententia: *Erunt duae molentes in pistrino, una assum. et una relinq.*" Nihil vero praeter hoc tractat.)

37. *και αποκριθεντεσ* a e f ff[2·] l: c i vg om *και*, b g[1·] q *respondentes autem*, syr[cu] om *και αποκρ.* | *λεγουσιν αυτω*, *dicunt illi* g[1·] vg: a b c f ff[2·] i l q mt *dixerunt illi*, c *illi dixerunt* ... D om *αυτω* | *ο δε ειπ. αυτοισ* (1. 131. 209. om *αυτ.*): a vg *qui dixit illis*, it[pl] *quibus ipse dixit* ... e nil nisi *dixit* | *το σωμα* (Eus[luc195] *οπου φησι το σωμα, η το πτωμα κατα ματθαιον*, Cyr[luc373]): EGH al[25] fere e (*cadaver*) syr p mg aeth Bas[eth 248] *το πτωμα* (:: cf Mt) | *και* cum ℵBLUA al plus[30] b d vg[ed] cop syr[p] arm Eus[luc] Bas[eth] Amb[luc 1484] ... Ln [*και*], ς om cum AD[gr]QRXΓΑΠ unc[7] al plu it[pler] am for fu em san ing tol go syr cu et sch aeth Cyr[luc373] (:: ut Mt) | *επισυναχθησ.* cum ℵBLQ 19[ev] ... ς Ln *συναχθ.* (:: ut Mt) cum ADRXΓΑΠ unc[8] al pler (Λ om) Cyr[luc373]. Posuimus autem post *και οι αετοι* c. ℵBL 13. 69. 300. 346. y[scr] arm pers[p] ... ς Ln ante *οι αετοι* (sed b d vg[ed] cop syr[p] Eus[luc] Bas[eth] Amb[luc] *και οι αετ.*) cum ADQRXΓΑΛΠ unc[8] al pler it vg cop syr[cu] et utr aeth Cyr[luc] (:: ut Mt lectione non fluct)

XVIII. 1. *ελεγ. δε* sine *και* cum ℵBLM 13. 69. 124. 127* 131. 346. al pauc a b c q cop (aeth *et dixit*) Or[3, 650] (et [1, 213] *ελεγε γαρ φησι παραβολην προσ το δειν* etc) Bas[eth 266] ... ς Ti *ελ. δε και* cum ADQRXΓΑΛΠ unc[7] al pler e f ff[2·] g[1· 2·] i (l omisso *δε*) vg go syr[cu] et utr arm Chr [2, 939] Antio[1165] | *αυτουσ* cum ℵ*et[cb]ABKLMQRSUVXΓΑΠ al[60] fere cop arm (a *ob hoc quod deberent semper orare*) Or[3, 650] ... ς om cum ℵ[ca]DEGHA al plu go (it[pl] vg *quoniam oportet semper orare*) Or[1, 213] Eus[luc196] Bas[eth266] Chr[2, 939] Antio[1165] Dam[par464] | *ενκακειν* (*ενκ.* cum ℵAB*DHKQ al; B[3]LUΑΠ al *εγκ.* ita Ln) cum ℵABDHKLQUΑΠ al ... ς *εκκακ.* cum EGMRSVXΓΑ al plu Or[3] et [1] Eus[luc] Bas[eth] Dam[par]

2. *λεγων* (et. Or[3, 650]): D 1. 61. 131. 209. 235. syr[cu] et sch (non item [hr] et p) pers[p] Or[1, 213] Bas[eth266] om, hinc Gb[0] | *τινι* cum ℵABQRΓΑΛΠ unc[8] al pler it vg rell Or[3] et [1] Ath[1, 529] (*εν τινι χωρα*) Bas[eth] Chr[2, 939] Dam[par464] et[677] ... DLX 126. 254. *τη* (33. *τινι τη*). Cf Hipp[antichr] (Lag. [29]) *κριτης ην εν πολει* etc

πόμενος. 3 χήρα δὲ ἦν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ, καὶ ἤρχετο πρὸς αὐτὸν λέγουσα· ἐκδίκησόν με ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου μου. 4 καὶ οὐκ ἤθελεν ἐπὶ χρόνον· μετὰ δὲ ταῦτα εἶπεν ἐν ἑαυτῷ· εἰ καὶ τὸν θεὸν οὐ φοβοῦμαι οὐδὲ ἄνθρωπον ἐντρέπομαι, 5 διά γε τὸ παρέχειν μοι κόπον τὴν χήραν ταύτην, ἐκδικήσω αὐτήν, ἵνα μὴ εἰς τέλος ἐρχομένη ὑπωπιάζῃ με. 6 εἶπεν δὲ ὁ κύριος· ἀκούσατε τί ὁ κριτὴς τῆς ἀδικίας λέγει· 7 ὁ δὲ θεὸς οὐ μὴ ποιήσῃ τὴν ἐκδίκησιν τῶν

3. χηρα δε (et. ς Gb Sz) cum unc omnib (exc A) al longe plu e go syrP Bas$^{eth\,366}$ Chr$^{2,\,939}$ Dam$^{par\,677}$ ... ς^{e} add τισ cum A 1. al mu it^{pler} vg cop syr$^{cu\,ot\,sch\,ot^{hr}}$ arm aeth Hipp^{antichr}

4. ηθελεν (Gb') cum ℵABDLQRXΔ al^{40} fere it vg (Latt *nolebat*) cop syrr arm Hipp^{antichr} Bas^{eth} Chr$^{2,\,939}$ Dam$^{par\,677}$ ... ς ηθελησεν cum ΓΛΠ unc^{8} al plu | χρονον (a *per tempus*): it^{pler} vg arm *per multum tempus* (c *temporis*), e *longo tempore* ... D add τινα | μετ. δε ταυτ. cum ℵAD RXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} ... Ti με. ταυτ. δε cum BLQ (nil probant *post hacc autem* a f i q vg, *postea autem* c; b c d ff^{2*} l om *autem* :: 10, 1 μετα δε ταυτα apud Graecos non fluct; Act 18, 1 μετ. ταυτ. legendum est). Libere Hipp^{antichr} υστερον μεντοι ειπ. εν εαυτω λεγων | ειπ. εν εαυτω: D ηλθεν εισ εαυτον και λεγει. Similiter Vig (vide ap Sab) *in se autem reversus dixit intra se* | ει και: D om και, item (habent tantummodo *si*) a b c e ff^{2*} i l q (contra *etsi* f vg) syr^{cu} et $^{sch\,et\,hr}$ (non item P) | ουδε ανθρωπον cum ℵBLX 157. a b c e f ff^{2*} i l vg Hipp$^{antichr\,56}$ ... ς Ti και ανθρ. ουκ cum ADQRΓΔΛΠ unc^{8} al pler q go Bas$^{eth\,366}$ Chr$^{2,\,939}$ Dam$^{par\,677}$ (:: at vdtr haec lectio ad v. 2 conformata, ubi Graecorum nemo ουδε, ex Latinis tantum b Vig; Ir$^{int\,913}$ vero „et ipse est *iniquus iudex* qui a domino dictus est, quoniam *deum non timebat neque hominem reverebatur*" pariter a v. 4 atque 2. derivari potest)

5. δια γε: X p$^{parh\,**}$ δια δε | παρεχειν (ℵ^{c}): ℵ* παρενοχλειν. Cf Hipp antichr^{56} δια το παρενοχλειν με την etc | κοπον c. ℵ^{c}ABDLXΓΔΛΠ etc: ℵ*B*GR 1. 69. 131. 209. 346. al mu κοπους (:: cf 11, 7. Mt 26, 10 Mc 14, 6). Praeterea syr^{cu} add *semper*. | E*UX al$^{5\,ecr}$ την χηρα | εκδικησω: D praem απελθων | υπωπιαζη cum ℵABDG^{2}LQΔ al permu Bas$^{eth\,366}$ Chr$^{2,\,939}$ Dam$^{par\,677}$ ... EG*HKMRSUVXΓΔΠ al plu (16 apud Scriv) υποπιαζη (Gb') et al^{25} fere υποπιεζη. Ex Latt a c d f i vg *suggillet me*, c *molestior sit mihi*, l *invidiam mihi faciat*; b ff^{2*} q *constringat me*. Cf Steph. Thes. sub υπωπιαζ. (*suggillare aliquem, obtundere aures alicuius*) et υποπιεζω (*supprimere*; passim -πιαζω). Cf et. Suid etc. In cdd υπωπιαζ. υποπιαζ. υποπιεζ. saepe confusa. Cf et. ad 1 Cor 9, 27.

6. ειπ. δε: G 1. 131. syr^{cu} et $^{sch\,et\,hr}$ (non item P) aeth και ειπ. | ακουσατε: ℵ*(suppl ^{a})A* om ... r al$^{2\,ecr}$ ηκουσατε, item e Vig *audistis*

7. ποιησῃ cum ℵBDGMQUVXΓΔΠ al plus^{50} Bas$^{eth\,366}$ Chr$^{2,\,939}$ Dam$^{par\,677}$ cat$^{ox\,132}$ ... ς ποιησει cum AEHKLRSΔ al plu Mac$^{elev\,11}$ Antioch^{1165} |

ἐκλεκτῶν αὐτοῦ τῶν βοώντων αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυκτός, καὶ μακροθυμεῖ ἐπ' αὐτοῖς; 8 *λέγω ὑμῖν ὅτι ποιήσει τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν ἐν τάχει. πλὴν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐλθὼν ἆρα εὑρήσει τὴν πίστιν ἐπὶ τῆς γῆς;*

9 *Εἶπεν δὲ καὶ πρός τινας τοὺς πεποιθότας ἐφ' ἑαυτοῖς ὅτι εἰσὶν δίκαιοι καὶ ἐξουθενοῦντας τοὺς λοιποὺς τὴν παραβολὴν ταύτην.* 10 *Ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι, ὁ*

των βοωντων αυτω c. ΗΒLQ (item e *qui eum inclamant*); a b ff^{2} i l q *clamantium* sine *αυτω* ... D^{gr} *βοωντων αυτων* ... ς Ln *των βοωντ. προσ αυτον* cum ΑΚΧΓΔΑΠ unc^{6} al omn^{vid} Mac$^{elev\,11}$ Bas^{eth} Chr Antioch Dam^{par}, item *ad se* c f vg, *ad eum* Ir^{int} Tert^{marc4,36} | *ημερ. και νυκτος* (et. Ir^{int} Bas Chr Dam): D c^{ecer} Mac^{elev} Antioch ^{1165} *νυκτ. κ. ημερ.* | *και μακροθυμει* (Gb') cum ΗΑΒDLQΧΠ 1. 157. 209. c^{ecr} w^{ecr4} al aliq Chr Antioch e (*et patiens est in illis*), item (sive *μακροθυμησει* ut 254, *et patientiam habebit in illis* ut f vg; g^{2} insuper addit *diebus*) f g^{2} vg go syr^{cu} et ^{hr} ... ς *και μακροθυμων* cum ΓΔΑΒ (ex nupera recognitione) unc^{6} al pler syr^{sch} et P Dam^{par}; item omisso *και* 80. 88. a b c ff^{2} i l q | *επ* (D^{gr} 157. *εν*) *αυτοις*: it vg *in illis* (sed d *super eos*): 69. al pauc Dam^{par} *επ αιτουσ* ... 64. Antioch om; Ir^{int} ^{265} Mac$^{elev\,11}$ om *και μακροθ. επ. αυτ.* Ceterum 13. 69. pro *και μακροθυμ.* etc libere sic: *και λεγω μακροθυμων επ αυτ. ποιησει την εκδικ.* etc

8. *λεγω* (f *dico enim*, om *dico autem*, go *at dico*): GMR 28. 124. 346. al plus^{10} cop arm Mac^{elev} Antioch ^{1165} Ir$^{int\,265}$ (*etiam*) praem *και* | *οτι* (et. Chr^{2,989} Antioch Dam$^{par\,677}$): DG 13. 69. al pauc b c ff^{2} i l tol^{4} (non a e f q vg) Mac^{elev} Ir^{int} om | *ελθων* hoc loco et. Or$^{4,\,158}$ (*πλην ο υι. τ. ανθρ. ελθ. αρα* etc): Or$^{2,\,144.\,204.\,568}$ ante *ο υιοσ* pon (sed ^{568} om *αρα*), item Clem^{533} *επιφερει· αρα ελθων ο υι.* etc Eus$^{ps\,393}$ *λεγων· αρα ελθων ο υι.* etc et $^{luc\,198}$ *το δε ειπειν· αρα ελθων* etc Or$^{int\,2,\,677}$ „quando illud - *Putas veniens filius*“ etc Epiph^{1034} *το δε ειρημενον· αρα ελθων ο υι.* etc. Accurate Latini: a e f ff^{2} vg *verumtamen* (e *verum*, ff^{2} *tamen*, a *attamen*) *filius hominis veniens* (e *cum venerit*) *putas inveniet* (a *inveniet putas*); item b c i l q *tamen* (c *verumtamen*) *filius hominis numquid inveniet* | *αρα* (vide ante): D post *πλην* pon. Cf Const$^{6,\,18,\,4}$ *ελεγεν οτι αρα ο υι. τ. ανθρ. ελθων ευρησει* etc | *την πιστιν* et. Clem^{533} Or$^{2,\,ter}$ et$^{4,\,158}$ Eus^{ps} et^{luc} Const$^{6,\,18,\,4}$ Epiph^{1034}: D 240. 244. arm om *την*

9. *δε και* cum ΗΒDDLMQΧΔΑ al sat mu a f vg (item i arm omisso *δε*) ... ΑΓΔΠ unc^{7} al plus^{90} b c e i l q fu^{2} sah cop syr^{p} (syr^{cu} et ^{sch} *et dixit*) go Bas$^{eth\,277}$ om *και*, hinc Gb^{0} Ln [*και*] | M *προσ τινασ τουσ πεποιθοτασ* 69. *πρ. τινασ των πεποιθοτων* | Δ al pauc *εφ εαυτοισ* | *εξουθενουντασ*: B 115. 259. al $^{2\,scr}$ (al ^{vid}) *-ντεσ* | *τουσ λοιπουσ* (syr^{cu} arm *multos*, syr^{sch} *omnes homines*): D add *ανθρωπουσ* | *την παραβ. ταυτ.* (sah syr^{cu} et ^{sch} ante *προσ τινασ* pon): D om

10. *ανθρωπ. δυο* (et. e syr^{p} Or$^{4,\,124}$ Bas$^{eth\,277}$ Cyp^{206}): D itplor vg syr^{cu}

εἰς Φαρισαῖος καὶ ὁ ἕτερος τελώνης. 11 ὁ Φαρισαῖος σταθεὶς ταῦτα προσηύχετο· ὁ θεός, εὐχαριστῶ σοι ὅτι οὐκ εἰμὶ ὥσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἅρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ ὡς οὗτος
• ὁ τελώνης· 12 νηστεύω δὶς τοῦ σαββάτου, ἀποδεκατεύω πάντα ὅσα κτῶμαι. 13 ὁ δὲ τελώνης μακρόθεν ἑστὼς οὐκ ἤθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπᾶραι εἰς τὸν οὐρανόν, ἀλλ' ἔτυπτεν τὸ στῆθος αὐτοῦ λέγων· ὁ θεός, ἱλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ. 14 λέγω

---

et ^{sch} aeth *δυο ανθρ.* | o *εισ* cum ℵALQΓΔΛΠ unc^{6} al pler sah cop arm Or$^{4,\ 124}$ Bas$^{eth\ 277}$ ... Ln Ti *εισ* cum BDRX g^{scr} (n^{sic} ut nuper rursus exploravimus) | *και ο ετερος* (et. Or Bas, sed Bas fluct inter *και ο* et *ο δε*): D *και εισ*, item *et unus* c e ff$^{2\cdot}$ q Cyp^{205} Optat (contra b f l vg Aug *et alter*, a i *et alius*). Praeterea priore loco *publicanus*, altero *Pharisaeus* ponunt a b c ff$^{2\cdot}$ i r (non item e f q vg Cyp Aug Optat)

11. o (QX 157. cop add *δε*, syr^{omn} Or$^{4,\ 124}$ *και ο*) *φαρισ. σταθεισ* (e Cyp^{205} *cum stetisset*; arm add *solus*): a b c f ff$^{2\cdot}$ i l q *stans itaque pharisaeus* | *ταυτα* (e Cyp *talia*; b c f ff$^{2\cdot}$ i l q *sic*) sine additam c. ℵ* b c f ff$^{2\cdot}$ i l q sah, item aeth (*et stetit Pharis. et oravit et dixit*) ... ς Ln praem *προσ* (D *καθ*) *εαυτον* cum ADQΧΓΔΛΠ unc^{6} al pler a go syr^{cu} et ^{utr} Bas$^{eth\ 277}$ Antio^{1108} ... Ti post *ταυτα* add *προσ εαυτ.* (L *αυτον*) cum ℵ^{c}BL 1. 131. e vg syr^{hr} arm (cop post *ταυτ.* *προσηυχ.* add *εν εαυτω*) Or$^{4,\ 124}$ Cyp^{205} | *προσηυχετο* (r praetermisit syllabas *ηυχετο*): ΑΠ 1. 42. 49. 131. 209. w^{scr} *προσηυξατο* | *ωσπερ* cum ℵABΧΓ ΔΛΠ unc^{6} al pler Bas^{eth} ... Ln *ωσ* cum DLQ al pauc Or$^{1,\ 490}$ et $^{6,\ 145}$ et $^{4,\ 124}$ Cyr$^{esa\ 577}$ Antio^{1102} | *ουτοσ ο τελωνησ* (et. Or^{ter} Bas Cyr): ΑΚΠ al^{10} fere e Cyp^{205} Aug Vict^{tun} *ο τελω. ουτ.*

12. *αποδεκατευω* cum ℵ*B ... ς Ln Ti *αποδεκατω* cum ℵ^{c}ADLQX unc reli al omn^{vid} Or$^{6,\ 145}$ Bas^{eth} Cyr^{esa} (:: quae forma multo frequentior altera quam recepimus) | *παντα οσα κτωμαι* (et. Bas$^{eth\ 278}$): Or$^{6,\ 145}$ *τα υπαρχοντα μου*, Chr$^{6,\ 145}$ *μου τα υπαρχοντα*, Cyr$^{es\ 577}$ *παντ. τα υπαρχ. μου*

13. o *δε τελ.* cum ℵBGL 69. 124. 157. 245. 346. f^{scr} e sah cop syr^{cu} et ^{sch} aeth Antioch^{1102} Cyp^{205} Aug^{bis} Vict^{tun} ... ς Ln Ti *και ο τελ.* c. ADQΧΓΔΛΠ unc^{7} al pler itp^{ler} vg go syr^{p} et^{hr} arm Bas$^{eth\ 278}$ | *εισ τον ουρανον* (A *ε. τουσ ουρανουσ*) post *επαραι* cum ℵBLQX 33. b c ff$^{2\cdot}$ q go sah cop aeth syr^{hr} ... ς Ln ante *επαραι* cum ADΓΔΛΠ unc^{6} al pler a f (e *et neque oculos in caelum volebat levare*) vg syr^{cu} et ^{utr} arm Bas eth Cyp^{205} Amb^{cain9} ... 40. i l Or$^{4,\ 272}$ libere (item alludens$^{4,\ 278}$ et ^{274}) om plane | *το στηθοσ* cum ℵBDKLQXΠ al^{15} fere it vg arm Or$^{4,\ 272}$ Cyr$^{es\ 577}$ et $^{luc\ 277}$ Antioch^{1102} Cyp^{205} ... ς Ti *εισ το στηθ.* cum ΑΓΔΛ unc^{7} al plu sah cop syrr Bas$^{eth\ 277}$ | *αυτου* cum ℵADLXΓΔΛΠ unc^{6} al omn^{vid} Bas^{eth} Antioch^{1102} ... BQ Or$^{4,\ 272}$ (*εαυτου το στηθ.*) *εαυτου* ... 1. 118. 209. y^{scr} Cyr^{es} et ^{luc} om | o *θεοσ* (ℵ^{c}): ℵ* om

14. *λεγω*: A al pauc add *γαρ*, item b e f l *itaque*

ὑμῖν, κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἢ γὰρ ἐκεῖ-
14, 11 Mt 23, 12 νος· 215.5 ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.

15 sq Mt 19, 13 sq Mc 10, 13 sq 15 216.3 Προσέφερον δὲ αὐτῷ καὶ τὰ βρέφη ἵνα αὐτῶν ἅπτηται· ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ ἐπετίμων αὐτοῖς. 16 ὁ δὲ Ἰησοῦς προσεκαλέσατο αὐτὰ λέγων· ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός με

---

14. κατεβη cum ℵABDLPXΓΔΛ unc^{c} al pler e vg aeth Bas$^{eth^{278}}$ Cyr$^{luc^{278}}$ Cyp^{205} ... ΚQΠΗ al mu a b c f ff^{2}· i l q sah cop syr^{cu} et utr et^{hr} Antioch^{1108} Hil^{411} praem οτι, hinc Ln [οτι] | εις τον οικ. αυτου (BL^{2} εαυτου): D sah om | η γαρ εκεινος (Gb Sz) cum APQXΓΔΛΠ unc^{c} al^{150} fere go (*quam quidem ille*) syrP (accurate reddit η γαρ εκει.) Bas$^{eth^{278}}$ add Cyr$^{luc^{278}}$ ... ς (= Gb Sz) η εκεινος cum minusc vix mu Antioch^{1108} arm (Thphyl ad h. l. ἢ [γὰρ?] ἐκεῖνος ἀντὶ τοῦ· παρ' ὃ ἐκεῖνος, item Euthym ad h. l. παρ' ὃ ἐκεῖνος ἦγουν οὐκ ἐκεῖνος) ... Ln παρ εκεινον cum NBL 1. 22^{ms} 94. 209. sah cop Or$^{1, 490}$ ($^{4, 124}$ μαλλον αυτου εις τον οικον καταβαινει δεδικαιωμενος) schol^{256}, item D μαλλον παρ (d *magis praeter*) εκεινον τον φαρισαιον (addunt *Pharisaeum* et. syr^{sch} pers^{P}, item Latt quos vide). Latt sic: a *prae illum Pharisaeum*, vg *ab* (mm *magis ab*) *illo* (tol add *Pharisaeo*), b c e f ff^{2}· i l q mt Cyp^{205} Aug *magis quam ille Pharisaeus* ... 157. Bas$^{eth^{278}}$ add ηπερ εκεινος, Doroth$^{18, 408}$ (Gall^{18}) υπερ εκεινον (:: η γαρ insolenter dictum est sed a dictione Graeca haud abhorrere videtur; cf exempla γαρ similiter adhibiti in Steph. Thes. sub ἤ) | εαυτον pri: D* αυτον | ο δε cum ℵBD^{gr}ILPQXΓΔΛΠ unc^{c} al pler go sah cop syr^{P} arm ... Ln και ο (:: ut 14, 11 et Mt 23, 12) cum A al^{6} it (et. d) vg syr^{cu} et^{sch} et^{hr} aeth (Or$^{1, 490}$ και πασ ο) Cyp^{201} et^{205}

15. και et. c e f i q (item^{vid} ff^{2}· g$^{1.2}$·) vg syr^{cu} syr^{edd} et^{P} arm Or$^{2, 663}$ ... D al^{3wet} a b l go cop syr^{sch} om (aeth *et attulerunt* etc) | τα: D 1. 13. 69. 118. 131. 247. cop arm Or$^{2, 663}$ om | βρεφη: Or$^{2, 663}$ οτι μεν, ωσ ο ματθ. φησι, προσηνειχθη παιδια τω ιω, η ωσ ο μαρκοσ (corrigendum λουκασ) προσεφερον αυτω και βρεφη. Rursus paullo post: το δε βουλημα των προσφεροντων τα παιδια εστι, κατα μεν τον ματθ. ινα τασ χειρασ επιθη etc, κατα δε τον μαρκον ινα αψηται αυτων, κατα δε τον ειποντα βρεφη αυτα ειναι λουσαν ινα αυτων απτηται ... D παιδια (quod idem E pro τα βρε. scripturus erat, sed non absolvit) | αυτων (E* om, suppl^{2}) απτηται (P αψητ., 69. 346. al pauc απτεται) cum ℵABDL(Γ)QΓΔΛΠ unc rell al pler it vg etc Or$^{2, 663}$ et^{664}: IX 235. απτητ. (X αψητ.) αυτων (:: ut Mc) | ιδοντεσ δε (ita a d e; it^{plu} vg *quod cum viderent*, c *quos cum viderent*): 47^{ev} y^{scr} al pauc syr^{cu} et^{sch} και ιδοντ. | οι μαθηται: MΠ al^{10} fere syr^{cu} et^{sch} aeth add αυτον | επετιμων (69. -μουν) cum NBDGL 1. 13. 69. 118. 209. f^{scr}, item *increpabant* it^{pler} vg cop syr^{cu} et P ... ς επετιμησαν c. AΠXΓΔΛΠ unc^{c} al pler e syr^{sch} (:: cf ll. pp.) | αυτοισ: A*Γ αυτουσ

16. προσεκαλεσατο (DG al^{4} -λειτο) αυτα (n om) λεγων cum NBL a (*im-*

καὶ μὴ κωλύετε αὐτά· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ.
17 [217.2] ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὃσ ἂν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ Mt 18, 3 Mc 10, 15
ὡσ παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰσ αὐτήν.

18 [216.2] Καὶ ἐπηρώτησέν τισ αὐτὸν ἄρχων λέγων· διδάσκαλε 18–27 Mt 19, 16–26 Mc 10, 17–24
ἀγαθέ, τί ποιήσασ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; 19 εἶπεν δὲ αὐτῷ
ὁ Ἰησοῦσ· τί με λέγεισ ἀγαθόν; οὐδεὶσ ἀγαθὸσ εἰ μὴ εἷσ θεόσ.
20 τὰσ ἐντολὰσ οἶδασ· μὴ μοιχεύσῃσ, μὴ φονεύσῃσ, μὴ κλέψῃσ, μὴ Ex 20, 12–1

peravit eis dicens) cop syr^{sch} (*vocavit eos et dixit eis*), item DG 1. 118. 131. 209. ... ς Ln Ti προσκαλεσαμενοσ αυτα ειπεν (69* 157. λεγει, 13. 69** 346. ελεγεν) cum ΑΙΡΧΓΑΛΗ unc^{7} al pler it^{pler} vg syr^{p} (add c.* *eis*) etc ... syr^{cu} nil nisi *dixit eis* (:: Mt et Mc ειπεν αυτοισ) | κωλυετε: D κωλυσηται | του θεου: A* 157. al pauc a b c (non item e f ff^{2}· i l q vg) syr^{cu} et^{sch} (non p) των ουρανων :: ut Mt

17. αμην (et. Or^{3,663}): D 11^{pe} add γαρ | οσ αν cum ℵBDLX 69. 346. al pauc ... ς Ti οσ εαν cum ΑΙΡΓΑΛΗ unc^{9} al pler Or^{3,663sq}

18. τισ αυτον: G 1. 13. 69. 346. αυτον εισ, item *eum quidam* it vg go syr^{cu} et^{utr} arm aeth | αρχων (et. c f vg): a b e ff^{2}· i l q om (:: ut ll. pp.); similiter Mcion^{epiph315} et^{339} ειπε τισ προσ αυτον) ... syr^{cu} et syr^{cdd} add *Pharisaeorum* | λεγων (syr^{cu} et^{sch} aeth add *ei*, non item syr^{p} et^{hr}): D am (al ap Wtst) sax om | τι ποιησασ etc et. Mcion^{epiph315} et^{339} Hom$^{clem\ 18,3}$ (ο διδασκ. ημων τω ειποντι φαρισαιω· τι ποιησασ ζω. αιω. κληρονομησω, πρωτον εφη·) et^{18,17} (ερωτησαντοσ τινοσ· τι usq κληρ.) Clem^{304} Or^{2,727} Dial^{832} (προσελθοντοσ αυτω τινοσ· διδασκ. αγαθε, τι ποιησασ, φησι, ζωην etc): 1. 131. 209. τι ποιων etc

19. ειπ. δε αυτω ο (Dial^{832} om αυτ. ο) ῑϛ̄: DG ο δε ειπ. αυτω | τι με λεγ. αγαθον: syr^{cu} add *et quare interrogas me de bono*, quae ex Mt adscripta esse apparet | θεοσ cum ℵ*B*(³ praem ὁ, sed punctis notatum) ... ς Ln Ti ο θεοσ cum ℵ^{c}AB^{3}D rell omnib (Or^{3,664} ο δε μαρκ. και λουκ. φασι - εισ ο θεοσ). Praeterea arm^{od} Or^{1,279} et$^{int\ 1,89}$ add ο πατηρ. Cf huc Mcion^{epiph315} et^{339} ο δε· μη με λεγε (^{315} λεγετε?) αγαθον· εισ εστιν αγαθοσ ο θεοσ (^{315} om ο θε.). προσεθετο εκεινοσ· ο πατηρ (ita^{339}; ^{315} προσεθηκε το οτι ο πατηρ). Similiter (vide ad Mt) pro θεοσ Marcos ap Ir^{1,20,2} et Hom$^{clem\ 18,3}$ ο πατηρ ο (Mcsii om) εν τοισ ουρανοισ, item Dial^{804} λεγοντοσ του χ̄ῡ· ουδεισ αγαθοσ ει μη εισ ο πατηρ (contra^{832} εισ ο θε.). Locis iam ap Mt adscriptis accedunt Hipp^{254} ex Mcione και ωσ αυτοσ ομολογει· τι με λεγετε αγαθον; εισ εστιν αγαθοσ et Epiph^{742} ex Ario (ειτα παλιν φησιν ο μανιωδησ αρειοσ) πωσ ειπεν ο κυριοσ· τι με λεγεισ αγαθον; εισ εστιν αγαθοσ ο θεοσ.

20. τασ εντολασ: c praem *Et ait illi Iesus*, item Dial^{832} ο δε εφη (sed non mutato οιδασ, ut certe editum est). Epiph vero de Mcione^{315} et^{339} testatur: αντι του· τασ εντολ. οιδασ, λεγει· τασ εντολ. οιδα (quam ad lectionem quadrare vdtr illud ο δε εφη in Dialogo). Aliter

Deu 5, 16 sq. ψευδομαρτυρήσῃς, τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου. 21 ὁ δὲ εἶπεν· ταῦτα πάντα ἐφύλαξα ἐκ νεότητος. 22 [218.2] ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ἔτι ἕν σοι λείπει· πάντα ὅσα ἔχεις πώλησον καὶ διάδοσ πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανοῖς, καὶ

Tert$^{marc\,26}$ „interrogatus ab illo quodam: Praeceptor optime, quid faciens vitam aeternam possidebo? de praeceptis creatoris an ea sciret, id est faceret, expostulavit." „Cumque ille principaliora quaeque affirmasset observasse se ab adolescentia, unum, inquit, tibi deest" etc. Praeterea cf quae ap Macar Chrysoceph ex Or^{lac} allata leguntur (Or$^{8,\,20v}$): επι τον νομον αναπεμπει ιν εκειθεν συναγη εντολας etc. μαρτυρει γουν τω ειληφοτι απο μεν του δευτερονομ. το· αγαπησεις κυριον etc, απο δε του λευιτικ. το· τον πλησιον σου ως σεαυτον· ορθως απεκριθης, και προστιθησι· τουτο ποιει etc | οιδας: D e add ο δε ειπεν· ποιας. ειπεν δε ο ι̅ς̅ το (e *ait illi quae· dicit illi*) ... a add *ait quae* (:: cf Mt) ... syr^{cu} add *si vis tu in vitam intrare* | μη μοιχευσης hoc loc f Tert$^{marc\,26}$ syr^{p} et^{hr} etc: a b c ff$^{2\cdot}$ i l q vg (et. 130) syr^{cu} et^{sch} post μη φονευσης pon; e om μη φονευσης | μη μοιχ. μη φον. μη κλεψης μη (Dial^{832} μηδε) ψευδομαρτυρησης (B -τυρης, M e^{scr} w^{scr} Dial ex cod^{wetst} -σεις. Similiter e^{scr} -χευσεις et -νευσεις, w* -ψεις): D (:: ut LXX) ου μοιχευσεις· ου φονευσεις· ου κλεψεις· ου ψευδομαρτυρησεις, quemadmodum it^{pler} vg habent: *non occides* (a *homicidium facies*), *non moechaberis* (f haec transp; d *moechabis*, a *adulterabis*, c ff$^{2\cdot}$ *adulterium committes*, b l q *adult. admittes*) *non furtum facies*, *non fals. testim. dices*. Unus e (vide ante): *ne adulterium admiseris*, *ne furtum feceris*, *ne fals. testim. dixeris*. | τιμα: Dial^{832} ex cod^{we} τιμαζον | μητερ. σου cum ΝΕΡGΗΒUVΓΑΛ al longe plu a b c cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} (add^{mg*} *et proximum tuum sicut te ipsum*) aeth Dial^{832} Or$^{3,\,8}$ (και ο σωτηρ δε φησι· γεγραπται εν τω νομω· τιμα τ. πατ. σου και την μητ. σου και τα εξης) ... Gb^{co} σου, Ln om σου cum ΑΒDΙΚLΜΡΧΠ al^{25} fere e f ff$^{2\cdot}$ i l q vg go syr^{p} arm :: at σου nec in Mt nec Mc est, ad quos vide paucitatem testium qui addunt. Praeterea fluct et. LXX: B add, A om

21. ειπεν: G l (*et ait illi*) syr^{cu} et^{sch} et^{hr} add αυτω | ταυτ. (69. om) παντα: ΑΙΚΠ al^{5} e syr^{p} παντ. ταυτ. (:: cf ll. pp.) | εφυλαξα c. ΝΑΒL 1. 209. Dial^{832} ... ς εφυλαξαμην c. DΙΡΧΓΑΛΠ unc^{9} al pler (:: cf ad utrumq ll. pp.) | εκ νεοτητ. absq μου cum BD i syr^{cu} Dial^{832} Mcion tert$^{4,\,36}$ (vide ad v. 20) ... ς Ln add μου (:: ut Mc lectione non fluct, cf et. ad Mt) cum ΝΑΙLΡΧΓΑΛΠ unc^{9} al omn^{vid} it^{pler} vg syr^{utr} et^{hr} rell' (aeth insuper add *usque nunc*)

22. ακουσασ δε absq additam c. ΝΒDL 1. 33. 69. 131. 209. 382. 32^{ev} 11^{pe} cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} ... ς add ταυτα cum ΑΙΡΧΓΑΛΠ unc^{9} al pler go syr^{p} arm aeth ... it^{pler} vg *quo* (b *quod*) *audito*, a *quod cum audisset*, e *cum audisset autem illum* (**illam*), item 157. ακ. δε αυτου | ετι cum Ν$^{a\,V}$ et^{c} ΑΒDΙLΡΚΧΓΑΛΠ unc^{6} al longe plu it vg etc ... Ν*ΓΗV al mu οτι (nec Tert$^{marc\,4,\,36}$ exprim ετι, vide ad v. 20) | διαδοσ cum ΒΡΧΓΑΠ

δεῦρο ἀκολούθει μοι. 23 [220.2] ὁ δὲ ἀκούσασ ταῦτα περίλυποσ ἐγενήθη· ἦν γὰρ πλούσιοσ σφόδρα. 24 ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν· πῶσ δυσκόλωσ οἱ τὰ χρήματα ἔχοντεσ εἰσ τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσπορεύονται· 25 εὐκοπώτερον γάρ ἐστιν κάμηλον διὰ τρήματοσ βελόνησ εἰσελθεῖν ἢ πλούσιον εἰσ τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν. 26 εἶπαν δὲ οἱ ἀκούσαντεσ· καὶ τίσ δύναται σωθῆναι;

---

unc[8] al plu (et. cop go syr[p] et[hr] *distribue*) Bas[eth 265] et[267] ... Gb' Ln δοσ (:: ut et Mt et Mc) cum ℵADILMRA al[45] fere Dial[832], item *da* it vg syr[cu] et[sch] arm aeth | πτωχοισ: D al pauc praem τοισ (:: ut ll. pp.) | εν (c. ℵALR al mu Bas; Ln Ti add τοισ c. BD) ουρανοισ cum ℵ ABDLR al mu a e cop ... ς εν ουρανω c. IPXΓΔΛΠ unc[9] al pler it[pl] vg go arm Dial[832] Bas[eth 265] (:: cf ad utrumq ll. pp.)

23. ταυτα: ℵΓ add παντα | εγενηθη cum ℵBL (:: cf ad Mt 28, 4) ... ς Ln εγενετο cum ADIPRXΓΔΛΠ unc rell al omn[vid] Cyr[luc 380]

24. αυτον o (B om) ιϛ̄ ειπεν c. ℵBL 1. 131. 157. 209. cop syr[hr] ... ς Ln αυτ. ο ιϛ̄ (al pauc om vel ante αυτ. pon) περιλυπον γενομενον ειπεν cum AIPRXΓΔΛΠ unc[9] al pler it[mu] vg syr[cu] et[utr] rell; item D b c e i αυτ. περιλυπον γενομενον ειπ. (e add *illi*) ο ιϛ̄ | εισπορευονται idque post τ. θε. cum BL, item eodem loco ℵDR 124. 157. a b c e ff[2.] g[1. 2.] i q vg εισελευσονται (it[pler] vg *intrabunt*, e *introibunt*) ... ς Ln εισελευσονται idque ante εισ την βα. τ. θεου (KMΠ al mu των ουρανων :: ut Mt) cum AIPXΓΔΛΠ unc[9] al pler f l syr[cu] et[utr] go arm aeth (:: cf Mt et Mc) ... cop syr[hr] *difficile est - ut intrent in* etc

25. Γ al[4scr] ευκοποτερον | γαρ (i *autem*): Π* 69. 131. al pauc syr[sch] arm aeth om | καμηλον (sic in Lc et. syr[p], aliter ll. pp.; a b d e i for *camellum*): s 59. 124. 130[gr] 433. c[scr] y[scr] καμιλον, 239. καμιλλον. Cyr[luc 380] καμηλον οὐ το ζωον, αλλα το εν τοισ πλοιοισ παχυ σχοινιον. Similiter scholia, quae vide ad Mt. Thphyl ad h. l. αδυνατον γαρ παντωσ καμηλον δια τρυπηματοσ βελονησ χωρησαι, ειτε το ζωον αυτο νοησεισ καμηλον, ειτε σχοινον τινα ναυτικην παχειαν. Amb vero[luc 1489]: „camelus ergo in typo populus gentilis accipitur, quem leo ille quaerens quem devoret onustum thesauro propheticis agitat speciebus in desertum." | τρηματοσ cum ℵBD 49. ... LR 157. 242. 31[ev] 32[ev] 150[ev] τρυπηματοσ (:: ut in Mt edidimus) ... ς τρυμαλιασ (:: ut in Mc edidimus) cum APXΓΔΛΠ unc[9] al pler. Latt ubique *foramen* (e *cavernam*) *acus* | βελονησ (Gb'') cum ℵBDL 1. 13. 69. 124. 157. 209. 251. 346. (cf et. Clem[440] πιστεον ουν πολλω μαλλον τη γραφη λεγουση θαττον καμηλον δια τρυπηματοσ βελονησ διελευσεσθαι η πλουσιον φιλοσοφειν) ... ς ραφιδοσ (:: ut Mt et Mc) cum APRXΓΔΛΠ unc[9] al pler | εισελθειν pri cum ℵBLRXΓΔΛΠ unc[8] al longe plu e cop syr[sch] et p[mg] et[hr] ... ADMP al plus[20] it[pler] vg go syr[cu] et p[txt] arm aeth διελθειν (:: ut in Mc edidimus; cf et. ad Mt) | εισελθ. sec (h. l. et. q syr[p]): D b c f g[1. 2.] vg cop syr[cu] et[hr] aeth ante εισ τ. βα. pon ... a e ff[2.] i syr[sch] non exprim; l totum versum 25. om

26. ειπαν cum ℵR ... ς Ln Ti ειπον cum ABDLX unc rell al omn[vid] | οι

22–30 Mt 19, 27–29 Mc 10, 28–30

27 ὁ δὲ εἶπεν· τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποις δυνατὰ παρὰ τῷ θεῷ ἐστίν. 28 Εἶπεν δὲ Πέτρος· ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφέντες τὰ ἴδια ἠκολουθήσαμέν σοι. 29 [221.2] ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐδείς ἐστιν ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν ἢ γυναῖκα ἢ ἀδελφοὺς ἢ γονεῖς ἢ τέκνα εἵνεκεν τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, 30 ὃς οὐχὶ μὴ ἀπολάβῃ

ακουσαντες (d g[1]· *qui audierunt*): DEFL 118. 131. 209. 254. οι ακουοντες, item itpler vg *qui audiebant*, l *audientes*

27. ο δε: A 124. 251. i[ser] y[ser] al pauc syr[sch] add ις, item *et* (b mt om) *ait illis Iesus* b e f ff[2]· i l mt aeth | αδυνατ. παρ. ανθρωποις (et. Ir[int127] et[254] et[299] Tert[res carn57]. Spectat huc et. Iust[ap 1, 19] quod ad Mt adscripsimus.): 69. syr[cu] et[sch] (non item[hr] et P) Thphil[2, 12] παρ. ανθρ. αδυν. | τω cum NABLRXΓΔΑΠ al pler cop ... Ln om cum DP 157. f[ser] Iust Thphil (:: cf ll. pp.) | εστιν hoc loco cum NBDL 1. 28. 118. 131. 157. 209. al pauc a e Hier[pelag 2] (syr[cu] et[sch] et[hr]) ... ς post δυνατα pon cum APRXΓΔΑΠ unc[a] al pler b c f ff[2]· i l q vg (sed it vg etiam ante hab *quae impossibilia sunt ap. homines*) go cop syrP Ir int[127] et[299] (sed[254] et Tert om utrumq *sunt*)

28. πετρ. cum APΓΔΑΠ unc[a] al longe plu ([21] ap. solum Scriv) ... ς Ln o πετρ. cum NBDLRUX al mu (:: at ita et Mt et Mc lectione tantum non fluct; ap Lc utrumque usu venit) | αφεντες (D 1. 118. 131. 209. post τα ιδια pon) τα (1. 13. 69. 118. 131. 209. 346. a c e l q praem παντα) ιδια cum N[c]BDL 157. 1. 13. 69. 118. 131. 209. 346. cop syrP[mg] arm itpl (i ff[2]· *relictis rebus nostris* [alt om], a l arm *relictis omnibus nostris*, c q *relictis omnib. rebus nostris*; b *relictis retibus nostris*; e *remisimus omnia nostra et* similiterque syr[cu]) ... ς αφηκαμεν παντα και (:: ut Mt et Mc) cum N*APRXΓΔΑΠ unc[a] al pler f vg (f vg Ambl[uc] Aug *dimisimus omnia et*) go syr[sch] et P txt aeth | ηκολουθησαμεν (R -καμεν, ut Mc) σοι: N[c]X c e[ser] l add (:: ex Mt) τι αρα εσται ημιν

29. ο δε: syr[cu] et[sch] aeth (*et dixit domin. Ies. discipulis suis*) add *Iesus* | αμην λε. υμιν sine οτι cum N*DA 131. a b c e ff[2]· (g[1. 2]· vid) i l q vg Cyp[210] ... ς Ln Ti add οτι cum N[c]ABLPRXΓΔΠ unc[a] al pler f Hier[lovin] (:: Mc om, sed similiter A add; contra in Mt οτι non fluct) | οικιαν: DH 69. 49[ev] al pauc syr[sch] arm[ed] pers P οικιας (:: ut Mt) | η γυναικ. η αδελφ. η γον. hoc ordine cum NBL cop ... ς Ln η γον. η αδελφ. (DX A etc vide post) η γυναικ. cum ADPR unc rell al omn[vid] it vg syrr rell (:: η γυναικα in Mt et Mc deest, at testes plurimi intruserunt ante η τεκνα). Praeterea post η αδελφους DXA al[7] Cyp[91] (non item 125. 273. 210) add η αδελφας :: ut Mt et Mc | η τεκνα: D add εν τω καιρω τουτω (:: ex v. sq) | ενεκεν cum NB (:: ita nemo in Mt aut Mc) ... ς Ln Ti ενεκεν cum ADLPR unc rell al omn (exceptis U al pauc qui ενεκα habent)

30. ος ουχι μη cum NBL 1. 124. 209. ... ς Ln ος ου μη cum APRXΓΔΑΠ unc[a] al pler ... D arm εαν μη (:: ex Mc), item b c e i l *nisi ut recipiat* (-*ias* e, -*atis* l); contra a ff[2]· q *qui non recipiat* (-*iet* a), f vg Cyp al

πολλαπλασίονα ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιον.

31 [222.2] Παραλαβὼν δὲ τοὺς δώδεκα εἶπεν πρὸς αὐτούς· ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἰερουσαλήμ, καὶ τελεσθήσεται πάντα τὰ γεγραμμένα διὰ τῶν προφητῶν τῷ υἱῷ τοῦ ἀνθρώπου· 32 παραδοθήσεται γὰρ τοῖς ἔθνεσιν καὶ ἐμπαιχθήσεται καὶ ὑβρισθήσεται καὶ ἐμπτυσθήσεται, 33 καὶ μαστιγώσαντες ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ

31—34 Mt 20, 17—19 Mc 10, 32—34

---

et non recipiat (tol -*iet*) | απολαβη cum ℵALPRXΓΔΑΠ unc[7] al pler ... BDM al[10] arm *λαβη* (:: ut Mc; cf et. Mt) | *πολλαπλασιονα* (ita f vg; g[1. 2. vid]): D a b c e ff[2.] i l q syr[P mg] (in cod bar[sa]) Cyp[91. 185. 278. 310] al (vide Sab.) *επταπλασιονα*. Contra disputat Hier; postquam enim Iovini[2, 19] retulit Ioviniani verba „quomodo apostolis pro derelictis filiis et uxoribus in alio evglio *centies*, in alio *septies* dominus repromittit" habet[2, 26] „- ne exultet in mendacio - sciat in Mt et Mc apostolis qui universa sua dimiserant centuplum repromissum, in evglio autem Lucae multo plura, id est *πολυ πλειονα*, et penitus in nullo evglio pro *centum* scriptum esse *septem*, seque aut falsarii aut imperitiae reum teneri." | *εν τω καιρ. τουτω*: ℵ praem *νυν* (:: ex Mc) | *τω* (s om) *ερχομ. ζω. αιωνιον* (e *vitam consequetur aeternam*, item syr cu): a b c ff[2.] g[2.] i l add *possidebit* (non item f g[1. vid] q vg)

31—34. Epiph[marc 215] et[340]: *παρεκοψε το· παραλαβων τους δωδεκα ελεγεν· ιδου αναβαινομεν εις ιεροσολυμα, και τελεσθησεται παντα τα γεγραμμενα εν τοις προφηταις περι του υιου του ανθρωπου· παραδοθησεται γαρ και* ([215] om *γαρ και*) *αποκταν θησεται και τη τριτη ημερα εγερθησεται* ([215] *αναστησεται*). *ολα ταυτα παρεκοψε*.

31. *δε*: c f ff[2.] i l q vg add *Iesus* (non item a b e) | *δωδεκα* (D *ιβ'*, Or[2, 708] *δεκαδυο*): ℵ* a b f ff[2.] i (non item c e l q vg) add *μαθητας* | *πρ.* (Δ* om) *αυτους* et. a b e q Or[2, 708]: D c f ff[2.] i l vg *αυτοις* | *αναβαινομεν*: Γ 69. al pauc -*νωμεν* | *ιερουσαλημ* cum ℵBDLR y[ser] e go cop Or[2, 496] ... ς Ln *ιεροσολυμα* (:: ut Mt et Mc lectione non fluct) cum AΡΧΓΔΑΠ unc[6] al pler it[pler] vg etc | *τελεσθησεται*: 60. y[ser] g[ser] al[10] fere Or[2, 496] *τελειωθησεται* | *τω υιω*: D 13. 69. 124. 346. al[6] Epiph[marc 215] et[340] (vide ante) *περι του υιου* (Schu „bene"), item Δ omisso *περι*, item *de filio* it vg cop syrr arm

32. *παραδοθ. γαρ*: D e *οτι παραδοθ.* | *εμπαιχθησεται* (ℵ -*χθησονται*): ADEP (non item ℵBLR rell) *ενπ.* | *και υβρισθησεται* (syr[sch] post *κ. μαστιγ.* v. 33. transp, hunc in modum: *et flagellabunt eum et ignominia afficient eum*) cum ℵAPRXΓΔΑΠ unc[6] al pler cop go syr[cu] et p c.[*] aeth: 1306[er] et[lat] f vg arm[usc] *et flagellabitur*, item e sed post *κ. εμπτυσθ.* pon ... DL al[11] a b e ff[2.] i q syr[P txt] arm[zoh] om (:: ut nec Mt nec Mc habet); l totum versum sic habet: *tradetur*, pergens *et flagellatum occident illum* | *και εμπτυσθησ.* (D *ενπτ.*, syr[cu] et[sch] add *in faciem eius*): PΔ al[7] arm[zoh] om (:: om et. Mt, non item Mc)

33. *αποκτενουσιν* (et. d): D[gr] *αποκτεινουσιν*, item i[alt] *occidunt*

τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἀναστῆναι. 34 καὶ εἶπαν ὅτι ὄντως ἠγέρθη ὁ κύριος καὶ ὤφθη Σίμωνι. 35 καὶ αὐτοὶ ἐξηγοῦντο τὰ ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ὡς ἐγνώσθη αὐτοῖς ἐν τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου.

36 Ταῦτα δὲ αὐτῶν λαλούντων αὐτὸς ἔστη ὁ Ἰησοῦς ἐν μέσῳ αὐτῶν καὶ λέγει αὐτοῖς· εἰρήνη ὑμῖν. 37 πτοηθέντες δὲ καὶ ἔμφοβοι γενόμενοι ἐδόκουν πνεῦμα θεωρεῖν. 38 καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τί τεταραγμένοι ἐστέ, καὶ διὰ τί διαλογισμοὶ ἀναβαίνουσιν ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν; 39 ἴδετε τὰς χεῖράς μου καὶ τοὺς πόδας μου ὅτι ἐγώ εἰμι αὐτός· ψηλαφήσατέ με καὶ ἴδετε, ὅτι πνεῦμα σάρκα καὶ ὀστέα οὐκ ἔχει καθὼς ἐμὲ θεωρεῖτε ἔχοντα. 40 καὶ τοῦτο εἰπὼν ἔδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας. 41 ἔτι δὲ ἀπιστούντων αὐτῶν ἀπὸ τῆς χαρᾶς καὶ θαυμαζόντων εἶπεν αὐτοῖς· ἔχετέ τι βρώσιμον ἐνθάδε; 42 οἱ δὲ ἐπέδωκαν αὐτῷ ἰχθύος ὀπτοῦ μέρος καὶ ἀπὸ μελισσίου κηρίου. 43 καὶ λαβὼν ἐνώπιον αὐτῶν ἔφαγεν.

44 Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς· οὗτοι οἱ λόγοι οὓς ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ἔτι ὢν σὺν ὑμῖν ὅτι δεῖ πληρωθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ Μωσέως καὶ τοῖς προφήταις καὶ ψαλμοῖς περὶ ἐμοῦ. 45 τότε διήνοιξεν αὐτῶν τὸν νοῦν τοῦ συνιέναι τὰς γραφάς, 46 καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὅτι οὕτως γέγραπται παθεῖν τὸν Χριστὸν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, 47 καὶ κηρυχθῆναι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ μετάνοιαν εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν εἰς πάντα τὰ ἔθνη ἀρξάμενον ἀπὸ Ἰερουσαλήμ· 48 ὑμεῖς μάρτυρες τούτων. 49 καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρός μου ἐφ' ὑμᾶς· ὑμεῖς δὲ καθίσατε ἐν τῇ πόλει Ἰερουσαλὴμ ἕως οὗ ἐνδύσησθε δύναμιν ἐξ ὕψους.

50 Ἐξήγαγεν δὲ αὐτοὺς ἔξω ἕως πρὸς Βηθανίαν, καὶ ἐπάρας τὰς χεῖρας αὐτοῦ εὐλόγησεν αὐτούς. 51 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εὐλογεῖν αὐτὸν αὐτοὺς διέστη ἀπ' αὐτῶν καὶ ἀνεφέρετο εἰς τὸν οὐρανόν. 52 καὶ αὐτοὶ προσκυνήσαντες αὐτὸν ὑπέστρεψαν εἰς Ἰερουσαλὴμ μετὰ χαρᾶς μεγάλης, 53 καὶ ἦσαν διὰ παντὸς ἐν τῷ ἱερῷ αἰνοῦντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν θεόν. ἀμήν.

24–40 24 Ac 13, 29–31 26 Ac 17, 3 **35–40** 35 Ac 2, 42 **36–40** 36 Ac 10, 41

33. τὴν ἡμερ. τὴν τρυτ. (a am ing tol, item e sed ex die tertia resurgat miro corruptum habet *deteriorem rumorem*): ΚΑ 1. 13. 69. 124. 131. 209. al plus[20] b c f (ff[2]· g[1·2]· ex sil) i q (l *post tres dies*) vg arm Epiph[marc] (vide ante) τὴν τρυτὴν ἡμέραν (:: ut Mt) | ἀνεστησεται: L al[10] fere Epiph *marc*[260] (non item[262]) ἐγηγερται (:: ut in Mt edidimus)

34. καὶ αὐτῶν: DU al pauc e syr[pesh] et aeth αὐτοὺς δὲ | ὄντως τουτων: D τουτ. ουδ. | καὶ ὤφ: 1. 142[mg] 209. a b c e f i q (non item ff[2]· vg) syr[cu] et[pesh] et P [mg mo] all ὤφ ... l post *intellexerunt* (συνῆκαν) pergit *quod dicebatur* omissis reli: καὶ ἦν παρ ἐγνωσαν. | τουτο: D 1. 25. 131. 209. a b c e ff[2]· i q (non item f vg) cop[bo] syr[cu] arm om | κεκρυμμενον: Gr al pauc κεκαλυμμενον | απ: A επ | λεγομενα: syr[cu] et[pesh] add *eum illis*

35. εις: 13. 124. 346. τη (69. εν τη). Item Epiph[marc,262] et[260]: εγεν. δε εν τω εγγ. αυτον ([215] om) τη κλασει, τυφλος εβοα· ω υε δα. ελεησον με. και οτε ιαθη φησιν· η πιστ. σου σεσ. σε. | κλασει cum BDPQ (Lc 19, 1 Mc 10, 46 Heb 11, 30 et. א; Mc 20, 29 RCLX, alibi et. A) ... ς Ln κλασει cum ΝALRΣΓΔΔΠ unc[2] al omn[vid] | επαυτων cum ΝBDL Or[3, 725] Dial[256] (D e Dial επαυτ. ante ιαθητ. pon) ... ς προσαυτων (:: cf ad Mc) cum ΑΡQRΣΓΔΔΠ unc[2] al omn[vid]. Dial vero[256] sic: επειδη παρεισιν οι περι μεγεθιον, οι του δογματος μαρτυρες, εκ των αυτων ευαγγελιου αναγινωσκω· εγενετο δε εν τω εγγιζ. usq και παραχρ. ανεβλεψεν (v. 43).

36. διαπορευομενου (ot. Or[3, 725] Dial [256]): DX παραπορευομενου. It[pler] d vg *turbam praetereuntem*, e *turbas transeuntes* | τι ειη (Γ ει, L ειη) τουτ. cum ΝABΡΓΔΔ unc[2] al longe plu; item It[pler] vg *quid hoc* (l *illud*) *esset*, e *quid esset illud* ... Ln τι [αν] ει. τουτ. cum DKLMQRΣΠ al plus[26] Or[3, 725d] et e Dial[256], item a *quidnam hoc esset*, d *quidnam esset hoc*

37. απηγγειλαν (Dial[256] απηγγειλη) δε αυτω (et. א[c]): א* οι δε απηγγ., f *et dixer. ei* | e (A om) ναζωραιοσ (M c cop[wi] ναζαραιοσ) et. b d f ff[2]· q cop[sahw] ... D[gr] 1. 131. 209. a vg Or[3, 725] e ναζαρηνοσ, item e i l *nazorenus* ... Dial[256] om

38. και: D e f go e δε (d f *at ille*, e *ille autem*) | εβοησεν (Epiph[marc] εβοα, vide ad v. 35): P ικραξεν | ω (et. Mcion ap Epiph[bis], vide ante, et Tert[marc4, 36] et[37] Dial[256]): AEKΠ al plus[10] Or[3, 725] om | δαυιδ, δαυιδ, δαβιδ: cf ad Mt 1, 1. Item v. sq

σιγήσῃ· αὐτὸς δὲ πολλῷ μᾶλλον ἔκραζεν· υἱὲ Δαυείδ, ἐλέησόν με. 40 *σταθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀχθῆναι πρὸς αὐτόν. ἐγγίσαντος δὲ αὐτοῦ ἐπηρώτησεν αὐτόν·* 41 *τί σοι θέλεις ποιήσω; ὁ δὲ εἶπεν· κύριε, ἵνα ἀναβλέψω.* 42 *καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ἀνάβλεψον· ἡ πίστις σου σέσωκέν σε.* 43 *καὶ παραχρῆμα ἀνέβλεψεν, καὶ ἠκολούθει αὐτῷ δοξάζων τὸν θεόν. καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἰδὼν ἔδωκεν αἶνον τῷ θεῷ.*

---

39. Omittunt versum 33 (e spatio) 57. 130. 157. 235. 258. 433. s^{scr} b Dial^{858} (:: propter *ομοιοτελ.*) | *και οι*: D e Tert^{marc4,36} *οι δε* | *προαγοντες* (et. Tert^{marc4,36} Or^{3,736}; syr^{cu} et sch add *Iesum*): AKΠ 42. p w^{scr} a *παραγοντ.* (*qui praeteribant*), 32^{ev} *παραπορευομενοι* | *επετιμων*: Ar 69. 382. *-μουν* | *σιγησῃ* (Schu „recte ap Lc qui unus ex evglstis hoc verbo utitur") cum BDLPX 245. 254. 382. i^{scr} Or^{3,736semel}... ϛ *σιωπησῃ* (:: ut Mt et Mc) cum ΚΑQRΓΔΑΠ unc^{a} al pler Or^{3,736semel} | *αυτος δε* (it^{pler} vg *ipse vero*): ℵ a d e o *δε* (a d *ad illum*, e *ille autem*) | *πολλω*: D c syr^{cu} et^{sch} (non item P et ^{hr}) om | *εκραζεν* (al pauc am Or^{3,736libere} *-αξεν*): RGHM al^{15} aeth add *λεγων* (aeth *et dixit*) | *υιε* (D al^{4wetst} *υιος*, d *filius*) et. Or^{3,736}: KU 1. 69. 124. 127. 131. 209. al^{6} praem $\overline{\omega}$

40. o $\overline{\iota\varsigma}$ cum ΚLQRXΓΔΑΠ unc^{a} al omn fere Or^{3,736}, item Ti $\overline{\iota\varsigma}$ cum BD ... A 63. Dial^{858} om | *προσ αυτον* (b c f q vg go cop syr^{utr} et ^{hr} rell Or^{3,736}): D 1. 68. 131. 209. al pauc a e ff^{2} i l syr^{cu} Dial^{858} om | *επηρωτ. αυτον*: QX 13. 69. 49^{ev} y^{scr} 10^{pe} al^{9wetst} add o $\overline{\iota\varsigma}$

41. *τι* cum NBDLX 57. e cop Dial^{858} ... ϛ Ln praem *λεγων* cum AQR ΓΔΑΠ unc^{a} al pler it^{pler} vg go syr^{cu} et ^{utr} et ^{hr} (syr^{cu} et^{sch} add *ei*, non item P et ^{hr}) arm (aeth *dixit ei* pro *επηρωτ. αυτ.*), item Or^{3,736} *ειπων* | *ειπεν*: R syr^{cu} et P ^{mg} aeth add *αυτω* | *κυριε*: b i l q s (non item c e f vg) Or post *ινα αναβλ.* pon ... 6^{pe} a om | *ινα αναβλ.*: syr^{cu} arm *ut aperiantur oculi mei et videam*

42. o $\overline{\iota\varsigma}$ (1. 13. 209. o *κυριοσ*, 76. 125. 218. syr^{cu} om) *ειπεν αυτω* (ita f q vg): D a b c ff^{2} i l s Or^{3,736} *αποκριθεισ ειπεν αυτω* (sed it^{7} Or add $\overline{\iota\varsigma}$, item c *et respondens* [praetermissis *dixit illi*] *ihesus*, item Dial^{858} *αποκριθ. ειπεν* o $\overline{\iota\varsigma}$)

43. Dial^{858} exscriptis a versu 35 usq 43 post verba *και παραχρ. ανεβλεψ.* non add *και ηκολ. αυτ.* usq *εδωκ. αιν. τω θεω* | *και ηκολουθ. αυτω* (ℵ* *αυτον*): syr^{hr} om | *δοξαζ. τ. θεον*: Or^{3,736} de Lc sic: *ου μονον ηκολουθει αυτω, αλλα πλειον τι ειχε παρα τουσ λοιπουσ· ηκολουθ. γαρ φησιν αυτω δοξαζ. τ. θεον* | *λαοσ* (Or^{3,736}): QA 13. 69. 124. 346. al^{20} Or^{3,736} *οχλοσ*. Ex Latt a d e s Tert^{marc4,37} *populus*, b c f ff^{2} i l q vg *plebs* | *ιδων*: KU al^{6} schol^{267} et ^{aliorum} om | *αινον* (et. Or^{3,736bis}, it vg *laudem*): D *δοξαν* (d *gloriam*)

XIX.

1 [226.10] *Καὶ εἰσελθὼν διήρχετο τὴν Ἱερειχώ.* 2 *καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνόματι καλούμενος Ζακχαῖος, καὶ αὐτὸς ἦν ἀρχιτελώνης, καὶ ἦν πλούσιος·* 3 *καὶ ἐζήτει ἰδεῖν τὸν Ἰησοῦν τίς ἐστιν, καὶ οὐκ ἠδύνατο ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ὅτι τῇ ἡλικίᾳ μικρὸς ἦν.* 4 *καὶ προδραμὼν εἰς τὸ ἔμπροσθεν ἀνέβη ἐπὶ συκομορέαν, ἵνα ἴδῃ αὐτόν, ὅτι ἐκείνης ἤμελλεν διέρχεσθαι.* 5 *καὶ ὡς ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον, ἀνα-*

XIX, 1. *διηρχετο* (A *διερχετο*): MA al plus[10] syr[sch] (syr[hr] *transiit Iesus ingrediens Hiericho*) aeth praem o $\overline{\text{ις}}$, item r 124. 262. al mu add o $\overline{\text{ις}}$ | *την*: M 248. 7P[e] *ισ την*, g[scr] *ισ* | *ιερειχω* cum HEDQA ... ς Ln *ιεριχω* cum ALRΓAII unc[a] rell omn[vid]

2. *και ιδου* (et. syrP et[hr]): syr[cu] et[sch] om | *καλουμενοσ* (et. e go cop syrP et[hr] arm): DG al[7] it[pler] vg syr[cu] et[sch] (uterque *vir quidam*) aeth om (Schu „sic ubique locorum apud Lc") | *και αυτοσ*: 69. f[scr] a b c ff[2]. l q s vg cop *και ουτοσ*, item D e f i go[vid] (certe om *και*) nil nisi ουτοσ, syr[cu] et[sch] *και* (aeth non exprim *και αυτ. ην*) | *και ην* cum HL 245. (l s *et* sine *ην*, item syr[sch] *dives erat et princeps publicus.*) cop syr cu et[hr] go ... ς Ti *και ουτοσ ην* cum AQRΓAA unc[2] al pler f (*et iste erat*) syrP [mg], item 108. 157. syrP [txt] *ουτοσ ην* ... BKII 1. 13. 42. 69. 131. al[24scr] b i q vg arm[ed] *και ουτοσ*, item U a c ff[2]. mt arm[edd] *και αυτοσ ην* (c ff[2]. mt *et ipse div. erat*): hinc Ln *και αυτοσ* [*ην*] ... D e om

3. *ηδυνατο* (A *ουκ δυνατο*, uti Mt 22, 46) cum MAB[2]LQRΓAA unc rell etc ... B*KII al aliq *εδυνατο* | *τισ εστιν* et *απο τ. οχλου*: syr[cu] om (non item [sch] et P et[hr]); rursus ad *μικροσ ην* syr[cu] et[sch] add *Zacchaeus*

4. *προδραμων* cum MABKMQRSUAA (R ex nupera recognitione) al plu (it[pl] vg *praecurrens*, e *praecessit*, a *procurrens*) ... EFGHLVΓII al[25] *προσδραμων*, 11. 69. al plus[25] *δραμων*, q *curr*ens, D *προλαβων* (d *antecedens*) | *εισ το* (157. *τα*) *εμπροσθ.* (D *ενπρ.*) cum HBL f[scr] (157.) e (*praecessit autem in priore*; accedere vdtr d *antecedens ab ante*) ... ς Ln Ti *εμπροσθεν* cum ADE[r]QRΓAAII unc rell al pler ... it[pler] vg non exprim | *συκομορεαν* (et. ς[e] Gb Sz) cum HBLA al mu cop, item E[2]FHMSVΓA (R *-κομορ-* abscissis rell) al plu *-μορεαιαν* ... Ln et Ti (ex errore de B) *συκομωρειαν* cum DQ 1. 131. al[15] fere, item (ut ς et ς[e] 1633 sqq) *συκομωραιαν* E*GKUII al permu Cyr[luc388], item A *συκωμορεαιαν* | *ινα ιδη* (et. N[c]; BA 69. al *ειδη*): N* *του ιδειν* | *εκεινησ* cum MABLQRΓAII unc[9] al plu, item D *εκεινη* (b c ff[2]. i q *illa parte*; contra a *per illa parte*, l s *per illam partem*; e *illic*, d f vg *inde*) ... ς (= Gb Sz) *δι εκεινησ* cum A 1. 69. tisch** al mu (item a l s arm) | *ημελλεν*: KSUAII 1. tisch al[30] fere *εμελλ.* | *διερχεσθαι* (syr[cu] add *Iesus*): A *εισερχ.*, 1. 131. al *παρερχ.*

5. *και ωσ ηλθ. επι τ. τοπον* et. f vg syr[sch] et P et[hr] go etc: D 157. a b

βλέψας ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτόν· Ζακχαῖε, σπεύσας κατάβηθι· σήμερον γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μεῖναι. 6 καὶ σπεύσας κατέβη, καὶ ὑπεδέξατο αὐτὸν χαίρων. 7 καὶ ἰδόντες πάντες διεγόγγυζον, λέγοντες ὅτι παρὰ ἁμαρτωλῷ ἀνδρὶ εἰσῆλθεν καταλῦσαι. 8 σταθεὶς δὲ Ζακχαῖος εἶπεν πρὸς τὸν κύριον· ἰδοὺ τὰ ἡμίσειά μου τῶν ὑπαρχόντων, κύριε, τοῖς πτωχοῖς δίδωμι, καὶ εἴ τινός τι ἐσυκοφάντησα, ἀποδίδωμι τετραπλοῦν. 9 εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ὅτι σήμερον σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο, καθότι καὶ

---

c e ff^{2}· i l q s και εγενετο εν τω διερχεσθαι αυτον (sed. 157. τον ιν, item it^{9} *Iesus* omisso ο ις post αναβλεψ.) ... syr^{cu} *et cum transiret Iesus* | αναβλεψας ο (B om) ις omissis rell c. NBL 1. 131. 209. cop arm ... syr^{cu} *vidit eum et*, syr^{sch} *Iesus vid. eum et*, aeth *vid. eum Iesus et*, D ειδεν και ... ς Ln Ti αναβλ. ο ις ειδεν (KQVΔΠ* al ιδ.) αυτον και cum AQRΓΔΛΠ unc^{9} al pler f vg go syrP et^{hr}, item q *respiciens vidit illum et*, s *respiciens suum vidit eum et*, e *respexit et vidit illum et*, c ff^{2}· i l *vidit illum* (i om) *sursum* (l* *suum*) *aspiciens et* ... a *vidit illum et respiciens*, 157. ειδεν αυτον· αναβλεψ. δε ο ις, b *vidit illum respicientem et* | προσ αυτον: D 127. 86^{ev} a e αυτω (syr^{cu} non exprim) | σπευσας (Valentt ap Ir^{88} σπευσας καταβηθι, οτι σημ. εν τω οικ. σου δει με μειναι): D^{gr} e q cop σπευσον (sed e pergit *descendere*) | σημερ. γαρ (B* al^{5} om γαρ): D it vg Valentt ap Ir^{88} οτι σημ.

7. ιδοντεσ: KMΠ al plus^{10} arm^{edd} add αυτον | παντεσ cum ΔABDLQRΓ ΔΛ unc^{7} (et. s) al^{100} fere ... ς απαντεσ cum KMΠ 1. al mu ... 13. 69. 346. οι φαρισαιοι | λεγοντεσ et. b e f q vg go cop syr^{utr} et^{hr} etc: D a e ff^{2}· i l s syr^{cu} om | ανδρι (*virum* a s): L ανθρωπω, item *hominem* b c d e f i l q vg ... Ν it vg ante αμαρτ. pon

8. ζακχαιοσ cum ABLQRΓΔΛΠ unc^{9} al pler ... ΝD 1. 131. 248. 7pe al^{2ser} o ζακχ. | κυριον: GKMΠ 13. 69. 124. 346. al^{80} fere e vg^{six} (Luc^{brug} „*non substituas* Iesum *pro* dominum“) syr^{sch} et P mg (syr^{hr} *domin. Ies.*) ιησουν | τα ημισεια (NB*Q 382. -σια) cum NBLQ 382; item A ημισηα ... ΔΒΑ 69. al τα ημισυ, D* τα ημυσοι ... ς τα ημιση cum ΓΠ unc^{9} al plu Clem^{379} Bas^{regg}^{509} (8pe -σια atque ita Ln ex errore de B), D^{2} τα ημυση | μου των υπαρχοντ. c. NBLQ 1. 209. al pauc cop (*mearum rerum*) ... ς Ln των υπαρχ. μου (D* al plus^{30} Bas$^{edd\ 2}$ μοι) cum ADRΓΔΛΠ unc^{9} al pler Clem^{379} Bas^{regg} item it vg (et. Ir$^{int\ 242}$ *ea bonis meis* Cyp ^{208} etc) | τοισ (B 248. g^{ser} om) πτωχοισ ante διδωμι cum NBDLQ 1. 33. 209. Antioch^{1044} ... ς Ln διδωμ. τ. πτωχ. cum ABΓΔΛΠ unc^{9} al pler it vg go cop syrr arm aeth Bas^{regg} (Clem^{379} διδωμ. ελεημοσυνην) Ir$^{int\ 242}$ Cyp | και ει τινοσ (cop *et huic cui*): B om ει

9. προσ αυτόν (d e Cyp^{204} haec om; B πρ. αυτουσ) o (B om) ις, ita f (*ad eum Iesus*): D^{gr} q vg o ις πρ. αυτον, item a b c ff^{2}· i l q s syrP ^{mg} *Iesus* (syrP ^{mg} *dominus*) *ad illos* | τω οικω (et. Antioch^{1044}): AD cop^{dz} praem εν

[Mt 18, 11] [Tim 1, 15] αὐτὸς υἱὸς Ἀβραάμ· 10 [226.5] ἦλθεν γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός.

11 [227.10] Ἀκουόντων δὲ αὐτῶν ταῦτα προσθεὶς εἶπεν παραβολήν, διὰ τὸ ἐγγὺς εἶναι Ἱερουσαλὴμ αὐτὸν καὶ δοκεῖν αὐτοὺς ὅτι
12 sc Mt 25, 14–30 Mc 13, 34 παραχρῆμα μέλλει ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἀναφαίνεσθαι. 12 [228.2] εἶπεν οὖν· ἄνθρωπός τις εὐγενὴς ἐπορεύθη εἰς χώραν μακράν, λαβεῖν ἑαυτῷ βασιλείαν καὶ ὑποστρέψαι. 13 [229.5] καλέσας δὲ δέκα δούλους ἑαυτοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς δέκα μνᾶς, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· πραγματεύσασθε ἐν ᾧ ἔρχομαι. 14 οἱ δὲ πολῖται αὐτοῦ ἐμίσουν αὐτόν, καὶ ἀπέστειλαν πρεσβείαν ὀπίσω αὐτοῦ λέγοντες· οὐ θέλο-

---

9. αβρααμ (L αβραμ) absq εστιν cum ℵ*LR ... ς Ln Ti add εστιν e. ℵ^c ABDQ unc rell al omn^vid it vg etc

10. Laudant vel respiciunt hunc versum Clem^579 (εφ ου i. e. ζακχαιου, και ο σωτηρ ειπεν· ο υιος του ανθρωπ. ελθων σημερον τε απολωλος ευρεν) Or^2,615 et^3,314 et^4,308 Const^2,20,9 (ηλθε γαρ - σωσ. κ. ζητ. το πεπλανημενον) etc (Ath^1,48 και αυτος φησιν· ηλθον σωσαι κ. ευρειν το απολωλος, et^1,47 φησι και αυτος εν τοις ευαγγελιοις· ηλθον το απολομενον ευρειν και σωσαι. Bas^eca569). Totam narrationem etiam Hom^cl 8,63 respicit; Valentt ap Ir iam ad v. 5 vidimus.

11. εγγυς ειναι (157. add εις) ιερουσ. αυτον hoc ordine cum ℵBL 157., item Q εγγ. ειναι αυτον ιερουσ. (atque sic Ln) ... ς εγγ. αυτ. ειν. (M 106. al mu add εις) ιερουσ. e. ΑΕΓΑΛΠ unc^e al pler; 1. 131. 209. αυτ. εγγ. ειν. ιερ.; D ειν. αυτ. εγγ. ιερουσ. (it^pler vg *eo quod esset prope Hier.*, s *quoniam esset* etc, c *quod esset* etc) | δοκειν αυτους (et. ℵ^c), it^pl vg *et quia existimarent*, s *et quia putarent*, e *et putarent illi*, a *et quod putabant*: ℵ* δοκει αυτοις ... D om αυτους (item d *et putare quia*) | παραχρ. μελλει: D μελλ. παραχρ. (d *incipiet confestim – revelari*), e *incipit* (pergit *regn. dei adparere* omisso παραχρ.); minus accurate it^pler vg *quod confestim regn. dei manifestaretur*, s *confestim regn. dei declarari* | αναφαινεσθαι: Γ αναφερεσθ.

12. ειπεν ουν: Γ 235. i^scr om | ουν: DL 247. go δε ... 252* e cop^dz syr^cu arm om (syr^sch aeth *et dixit*) | επορευθη et. Or^3,632 Eus^luc 197 et theoph^156: DH 157. επορευετο (d *abiit*) | εαυτω et. Or^3,631 et^632 et^4,272 Eus^luc et theoph Cyr^luc388: D a b e g^1· i l q s cop syr^cu Leif^205 om (contra *accipere sibi* c f ff^2·vid vg syr^utr aeth)

13. καλεσ. δε et. a f s vg syr^p etc (e *et vocitis autem*): ΑΛ 124. al b c e ff^2· i l q syr^su et^sch aeth και καλεσας ... L 69. al pauc nil nisi καλεσας | εαυτου: DΓ al^10 fere αυτου ... b c ff^2· i l (non item a e f q s vg) Or^3,631 Leif^205 om | πραγματευσασθε (ℵABDELRΓ etc -σθαι) et. Or^3,631: ΑΛ 1. 131. al^10 fere -τευεσθε (et U -τευσθε) | εν ω (Gb'') cum ℵABDKLRΠ al^20 fere Or^3,631 ... ς εως cum ΓΑΛ unc^e al plu (al pauc add αν). Latt *dum*, a *donec* | ερχομαι: s al^2scr -ωμαι

14. πολιται AB^sLRΑΛΠ unc rell etc: ℵB*DEFΓ al πολειται | αυτου pri:

μεν τοῦτον βασιλεῦσαι ἐφ' ἡμᾶσ. 15 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐπανελθεῖν αὐτὸν λαβόντα τὴν βασιλείαν, καὶ εἶπεν φωνηθῆναι αὐτῷ τοὺσ δούλουσ τούτουσ οἷσ δεδώκει τὸ ἀργύριον, ἵνα γνοῖ τίσ τί διεπραγματεύσατο. 16 παρεγένετο δὲ ὁ πρῶτοσ λέγων· κύριε, ἡ μνᾶ σου δέκα προσηργάσατο μνᾶσ. 17 καὶ εἶπεν αὐτῷ· εὖγε, ἀγαθὲ δοῦλε, ὅτι ἐν ἐλαχίστῳ πιστὸσ ἐγένου, ἴσθι ἐξουσίαν ἔχων ἐπάνω δέκα πόλεων.

D 254. b ff^{2}· l Lcif^{206} om | απεστειλαν: D^{2} επεμψαν (* ενεπεμψαν) | θελομεν: E*HA 262. al^{4scr} -λωμεν | τουτον: A* add λαβοντα την βασιλειαν, sed ipse * se correxit | ημασ: K 124. υμασ

15. και εγενετο etc: syr^{cu} et ^{sch} *et cum accepisset regnum et redisset, dixit* | εν τω: DA om; item e *et factum est reverti* (cod *revertenti*) *illum accepto regno et iussit* etc | επανελθειν αυτον λαβοντα: M 29. 71. g^{scr} λαβειν αυτον | και ειπεν (b f ff^{2}· i l q vg): 11. 57. 91. 229* 237. al^{40} fere a c s vg^{cod} cop syrr^{omn} om (vel non exprim) και | αυτω (et. Or^{3,632}, item e *vocari ad se*): DΓ a αυτου (*servos suos*) ... A om, nec exprim it^{pler} vg arm aeth Lcif^{206} | τουτουσ (i^{scr} εκεινουσ, d^{scr} αυτου): D 1. 11. 131. 248. it (exc f) vg arm aeth Or^{3,632} Lcif^{206} om | δεδωκει (Or εδεδ.) cum ℵBDL 1. 25. 131. 157. a e arm Or^{3,632} ... ς Ti εδωκεν cum ΑΕΓΛΑΠ unc^{9} al pler (sed al^{6} δεδωκε) it^{pler} vg (hi Latt *dedit*) (:: aor. simili modo poni solet; hinc εδωκ. pro δεδωκει aeque ac δεδωκ. pro εδωκ. aliena manu substitui poterat) | γνοι cum ℵBDL 33. ... ς γνω cum ΑΓΛΑΠ unc^{9} al pler Or | τισ τι διεπραγματευσατο (R -σαντο, A πραγματευσατο) cum ΑΕΓΛΑΠ unc^{9} al omn fere it^{pler} vg (s *quid quis negotiatus esset*, a *quis quid neg. fuisset*; i *quis quantum negotiatus esset*, f *quis quantum lucratus esset*; b c ff^{2}· l q vg Lcif^{206} *quantum quisque negot. esset*, mm *quantum quis neg. ess.*) syr^{utr} go arm ... ℵBDL 157. e cop syr^{cu} aeth Or^{3,631sq} τι διεπραγματευσαντο (e *quid egerint*, aeth *quomodo* etc)

16. κυριε: K om | η μνα cum ℵAB*DGLMSUVΓΑΠ al plu (in R $\overset{c}{\lambda}$ est exeunte versu, hinc σ suppletum est; in seqq vero η μνασ bis omnino ipsius primae manus est) ... B^{3}EFHKMRA 1. 13. 33. 157. 209. tisch al^{40} fere η μνασ (et. syr$^{p\ mg\ gr}$). Item (exc B^{3}K) vv. 18 et 20 | δεκ. προσ. μν. hoc ordine cum ℵBL 1. 131. 209. a e ... ς προσ. δεκ. μν. cum ΑΕΓΛΑΠ unc^{9} al pler l go cop syr^{p} ... D b c f ff^{2}· g$^{1\cdot 2}$· i q vg syr^{cu} et^{sch} arm Lcif^{206} δεκ. μν. προσ. (b Lcif *talentum tuum X talenta adquisivit*), s *decem alias adquisivit* | προσηργασατο cum ℵ*AB*D E*LR dyl*^{scr} ... ς προσειργ. cum ℵ^{c}B^{3}E^{2}ΓΛΑΠ unc^{8} al pler

17. και: D e o δε | ευγε cum BD 56. 58. 61. (10^{pe}?) Or^{3,631}, item (sed nec aliter Mt 25, 21 et 23) it^{pler} (solus a habet *tanto melior*) vg Lcif^{206} ... ς ευ (:: ut Mt quem cf) cum ℵALRΓΛΑΠ unc^{9} al pler (et. syr$^{p\ mg}$ graece) Eus$^{theoph\ 155}$ | αγαθε δουλε cum ABDLRΓΛΑΠ unc^{8} al longe plu it^{pl} vg etc Or^{3,631} ... ℵM 1. 13. 69. 131. 157. 209. 346. al^{12} fere c f i l arm Or^{int2,175} Eus$^{theoph\ 155}$ δουλ. αγαθ. (:: ut Mt)

18 καὶ ἦλθεν ὁ δεύτερος λέγων· ἡ μνᾶ σου, κύριε, ἐποίησεν πέντε
μνᾶς. 19 εἶπεν δὲ καὶ τούτῳ· καὶ σὺ ἐπάνω γίνου πέντε πόλεων.
20 καὶ ὁ ἕτερος ἦλθεν λέγων· κύριε, ἰδοὺ ἡ μνᾶ σου, ἣν εἶχον ἀπο-
κειμένην ἐν σουδαρίῳ· 21 ἐφοβούμην γάρ σε, ὅτι ἄνθρωπος
αὐστηρὸς εἶ, αἴρεις ὃ οὐκ ἔθηκας, καὶ θερίζεις ὃ οὐκ ἔσπειρας.
22 λέγει αὐτῷ· ἐκ τοῦ στόματός σου κρινῶ σε, πονηρὲ δοῦλε.
ᾔδεις ὅτι ἐγὼ ἄνθρωπος αὐστηρός εἰμι, αἴρων ὃ οὐκ ἔθηκα, καὶ

---

18. ηλθ. ο δευτερ. (157. ετερος, a e s *alius*) λεγων (hoc ordine et. a e s; it^{pl} vg Leif *alter venit dicens*) ... D ο ετερος (*alius* d) ελθων ειπεν | κυριε hoc loco cum ℵBL (fortasse et. R, sed abscissum est) ... ς Ln ante η μν. σου (:: ut et ante et post, nec aliter Mt lectione non fluct) cum ΑΔΓΑΛΠ unc^{9} al omn^{vid} it^{plor} vg go cop syrr ... ff^{2} arm om | μνα: ℵ^{c}ΕΓΗΜΡΑ al plus^{40} μνας. Cf ad v. 16. | εποιησεν πεντ. μνας (ita et. syr^{p}, contra syr^{cu} et^{sch} πε. μν. εποι.): D πεντ. εποι. μν.

19. γινου (ΑΒΔ γεινου, L 433. γενου) hoc loco cum ℵBL 1. 131. 157. 209. ... D cop ante και συ pon ... ς Ln ante επανω cum ΑΓΓΑΛΠ unc^{9} al pler (it vg *esto supra* vel *super*, etc) Or^{3,682} Eus$^{theo\ 165}$. Addit Or l. l. ουδε το ονομα της εξουσιας ως επι του προτερου ωρισατο, alibi vero per incuriam ut vdtr sibi contradicit; habet enim ^{3,686} η ακουων· ισθι εξουσιαν εχων επανω δεκα πολεων, η· ισθι εξουσ. εχων επαν. πεντε πολεων, item ^{3,686} κατα το· ισθι εξου. εχων επ. δεκα πολεων, η· ισθι εξου. εχ. επ. πεντε πολ., quemadmodum q*r^{scri} ισθι εξουσ. εχων επανω pro επ. γινου habent, item a *esto supra quinq. civitates potestatem habens* | πεντε: Γ δεκα

20. ο ετερος cum ℵ^{c}BDLR 69. 247. oy^{scr} arm (et syr^{p} ὁ cum*), item ℵ* οτερος ... ς ετερος cum ΑΓΑΛΠ unc^{9} al pler. Ex Latt a d e s *alius*, it^{roll} vg *alter* | κυριε: 243. syr^{cu} Leif^{206} om | μνα: ℵ^{c}ΕΓΗΜΡΑ al plus^{40} μνας

21. εφοβουμ. γαρ (f vg *timui enim*): D it^{plor} gat mm Leif^{206} οτι εφοβηθην (it^{pl} *timui*, a d e s *timebam*) | σε: am fu om | οτι ανθρωπος: D e ανθρ. γαρ | αυστηρ. ει (K η): D 251. e ει αυστ. | εσπειρας: UA 13. 69. 262. 346. al^{10} fere add aeth (:: ex Mt) και συναγεις οθεν (*quod* aeth) ου διεσκορπισας

22. λεγει (Gb″) cum ℵBE*GMRS*UA 1. 28. 69. 124. 131. 157. 262. 346. al plus^{40} a s vg cop syr^{cu} et^{utr} (sed 13. 69. 124. 346. λεγει αυτω ο κυριος αυτου, item syr^{cu}) ... ς Ln λεγει δε cum AE^{2}FHKS^{2}VΓΛΠ al plu q arm ... D ο δε ειπεν, b c e f i l aeth Leif^{206} *et dixit* (Leif perg *ei dominus*, aeth *ei dom. eius*), ff^{2} *tunc dixit* | κρινῶ hoc accentu EHK MSΓΠ al plu a d tol (hi^{3} *iudicabo*) ... B^{3}A al mu it^{plor} vg Leif κρίνω (*iudico*, e *condemno*, ut 245. κατακριν.) | πονηρ. δουλε: syr^{cu} add *qui non fidelis* | ηδεισ: syr^{cu} et^{sch} aeth add *me* | εγω (al^{2scr} post ειμι pon): L om, nec exprim aeth | αιρων (f vg): DF it^{plor} syr^{cu} et^{utr}

θερίζων ὃ οὐκ ἔσπειρα; 23 καὶ διατί οὐκ ἔδωκάσ μου τὸ ἀργύ-
ριον ἐπὶ τράπεζαν; κἀγὼ ἐλθὼν σὺν τόκῳ ἂν αὐτὸ ἔπραξα.
24 καὶ τοῖσ παρεστῶσιν εἶπεν· ἄρατε ἀπ' αὐτοῦ τὴν μνᾶν καὶ
δότε τῷ τὰσ δέκα μνᾶσ ἔχοντι. 25 καὶ εἶπαν αὐτῷ· κύριε, ἔχει δέκα
μνᾶσ. 26 [230.2] λέγω ὑμῖν ὅτι παντὶ τῷ ἔχοντι δοθήσεται, ἀπὸ δὲ 8, 18 Mt 13, 12 Mc 4, 25
τοῦ μὴ ἔχοντοσ καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται. 27 [231.5] πλὴν τοὺσ ἐχθρούσ

Lcif αιρω (Lcif *et tollo*) | θεριζων (f vg): D it^{pler} syr^{cu} et^{utr} Lcif -ιζω | εσπειρα: UA 13. 69. 262. 346. al^{10} fere aeth add και συναγων (U -γω) οθεν (69. aeth ὃ) ου διεσκορπισα (:: cf ad v. 21)

23. και (69. 124. c^{scr} al pauc l cop syr^{cu} et^{sch} om) διατι: D e διατι ουν | μου το αργυρ. cum ℵABL 33. 157. 48^{ev} f^{scr} al pauc ... ς το αργ. μου cum DRΓΔΛΠ unc^{9} al pler, item it vg etc | τραπεζαν (Gb″) cum ℵABDLRΓΔΛΠ unc^{8} al plu (Eus^{ps153} εδει σε το αργ. μου βαλειν εισ τραπεζαν ex Mt et Lc libere) ... ς praem την cum K al mu | καγω ελθ. cum ℵBD (ℵ* add ουν) ... ς και εγω ελθ. cum ALRΓΔΛΠ unc^{9} al pler (al mu κ. ελθ. εγω :: ut Mt) | σ. το. αν αυτο επραξα cum ℵBL f (*utique eam exegissem*), item A αν αυτο ανεπραξα ... ς Ti σ. το. αν επραξ. αυτο cum DRΓΔΛΠ unc^{8} al omn fere it^{pl} (a e non exprim αν, s nec αν nec αυτο exprim) vg go Lcif^{206} ... G f^{scr} εκομισαμην αν το εμον συν τοκω, item syr^{cu} item (αυτο pro το εμ.) syr^{sch} :: ex Mt

24. και τοισ παρ. ειπεν et. Or^{3,632} Lcif^{206}: D ειπ. δε τοισ παρεστ., a *circumstantibus autem dixit*, e syr^{cu} aeth *et dixit adsistentibus* | την μναν (et. Or^{3,632} et^{int2,84} Lcif^{206}): D a e s om | δοτε (arm *ferentes date*): D απενενκατε (d *ferte*) | τασ δεκ. μνασ h. l. et. a b e f l s vg Lcif (hi Latt: *illi qui dec. mnas* [*minas* e, *talenta* b Lcif] *habet*) syr^{p} Or^{3,632} ... 1. 13. 69. 131. 209. 346. y^{scr} c i q Or^{int2,84} et^{3,979} (hi Latt omnes *illi qui habet dec. mn.*) syr^{cu} et^{sch} aeth arm post εχοντι pon (:: ut Mt)

25. Omittunt versum D 69. al^{8} b e g$^{2\cdot}$ syr^{cu} Lcif^{206} (:: ut Mt) | ειπαν cum ℵBL g^{scr} ... ς ειπον cum ARΓΔΛΠ unc^{9} al pler | κυριε: B* om (suppl^{2}et^{3})

26. λεγω sine coniunctione c. ℵBL 1. 131. 209. al^{4} a s^{vid} cop ... ς Ti λεγ. γαρ, Ln λεγ. [γαρ] cum ADRΓΔΛΠ unc^{9} al pler go syr^{cu} et P ... b c e f ff$^{2\cdot}$ l vg Lcif^{206} *dico autem*; i syr^{sch} syr^{p} ex$^{cdd\ bars}$ et^{bodl} aeth *et ait illis*: *Dico autem* (ita i tantum ap Alt, rell et i^{blan} om) | υμιν: ℵ* om, suppl^{a} | οτι: L 1. 131. 209. 235. z^{scr} al pauc a c ff$^{2\cdot}$ i l q s (non item b e f vg) Lcif om | δοθησεται: D προστιθεται, d *adicietur* ... 13. 69. 124. 346. al^{6} vg^{cl} et$^{cdd\ aliq}$ (sed non am fu for emm ing mt) syr^{cu} aeth Cyr^{ose125} add και περισσευθησεται (:: ex Mt) | εχει: 69. 346. al^{5} syr^{cu} et P c.* Tert^{marc4,37} („iudicem ostendit deum – non tantum honorantem, verum et auferentem quod quis videatur habuisse") Cyr^{ose125} δοκει εχειν (:: cf ad Mt) | αρθησεται sine additam cum ℵ*BL 36. 53. 63. 77. 108. 253. 259. Lcif^{206} ... ς Ti add απ αυτου, Ln [απ αυτ.] cum ℵ^{c}ADRΓΔΛΠ unc^{9} al pler it vg (Latt *ab eo*

μου τόπους τούτους μὴ θελήσαντάς με βασιλεῦσαι ἐπ' αὐτοὺς ἀγάγετε ὧδε καὶ κατασφάξατε αὐτοὺς ἔμπροσθέν μου.

28–40 Mt 21, 1–9 Mc 11, 1–10 Lc 19, 29–38

28 [28–40] Καὶ εἰπὼν ταῦτα ἐπορεύετο ἔμπροσθεν, ἀναβαίνων εἰς Ἱερουσάλημ. 29 καὶ ἐγένετο ὡς ἤγγισεν εἰς Βηθφαγὴ καὶ Βηθανίαν πρὸς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον ἐλαιών, ἀπέστειλεν δύο τῶν

---

autem qui – asferetur ab eo) gr etc Epiph^{216} mss^{pler} Cyr^{com} ^{mss} (:: Exeat ap Mt *τον δε μη εχοντος εἰς pro* απο *δε του* etc, tamen probabile est inde ex *αυτου* hunc inlatum esse)

27. π *εχθρους* | *τουτους* cum minusc al^{30} cop Did$^{pler,2/3}$ ... ς *απο-τους* c. Adgaar^{mss} al pler it vg syr^{cu} et^{mth} aeth Or^{2,655} Eus$^{bis/6}$ (sed D e ante *τους εχθρ.* pon) ... al^{7}syr^{p} sa | *θελησαντας* (it^{plur} vg *qui noluerunt*; A *–ντες*) et. Or Eus^{bis} Did Chr^{1,655} et^{720}: Bas^{ter} I. 13. 69. 209. 246. al^{5} e Chr^{2,655} *θελοντας* (e *qui nolunt*; d vero *qui noluerunt*) | *βασιλευσαι*: D *–λευειν* | D *αγαγετε* | *κατασφαξατε* cum Adgaar^{mss} al pler (it vg *interficite, occidite*) Eus^{bis} Did$^{pler/3/6}$ Chr$^{1,655-720}$ et al^{bb} ... mss 69. 488. *–σφαξετε* | *αυτους* cum minusc 33. 53. 157. 49^{ev} y^{ser} al^{5} cop syr^{cu} et^{mth} et P e.^{o} aeth Chr^{1,655} et^{720} (utroq loc om *εμπρ. μου*) et^{29,30} (*αγ. ωδε ενωπ. μου κ. κατ. αυτ.*) ... ς Ln om cum Adgaar^{mss} al pler it vg go arm Eus^{bis} | *εμπροσθ.* (D *ενωπ.*) *μου*: D (:: ex Mt) add *και τον αχρειον δουλον εκβαλετε εις το σκοτος το εξωτερον· εκει εσται ο κλαυθμος και ο βρυγμος των οδοντων*

28. *εμπροσθεν* (f vg Or^{2,655}): D 40. a e e ff^{2} i l (q s vide post) om | *επορευετο εμπρ. αναβαινων εις ιερουσαλημ*: q s *abiit* (s *abiit in hierosolyma* ... D *επορ. αναβ. δε ε. ιερουσαλημ* (*ibat· ascendens autem in hierusalem*), e *ambulabat cum ascenderet autem hierusalem* (perg*ens fuit in bethagaas et beth. ad mont. oliv. et misit* etc); syr^{cu} *abierunt inde. Et cum ascenderet Hierosolymam* (pergit: *et perveniret ad Bethphage*) | *ιεροσολυμα* (et. Or^{2,655}): praeter D e et. 145. cop *ιεροσαλημ*

29—46. Epiph^{216} et^{240} de Meione: *παρεκοψε το κεφαλαιον το περι της οδου και βηθφαγη, και το περι της πολεως και του ιερου, οτι* (^{240} *διοτι*) *γεγραμμενον ην· ο οικος μου οικ. προσευχ. κληθησεται, και ποιειτε αυτον σπηλαιον ληστων.*

29. *και εγε. ως* (Eulog^{501} ap Gall^{12} *οτε*) *ηγγισεν*: e *fuit* (vide ante) | *βηθφαγη* e. nab*dlraah unc^{6} al plu (1. 209**-*γην*) cop Or^{2,742}et^{4,122}; e l q vg^{edd} *bethfage*, vg (et. am for ing tol) *bethphage*, a d f i ff^{2} s *betphage*, e *bethapagas*, gat *bethphagaue* ... b^{2}ur 124. 127. 181. 157. 346. al perma go *βηθσφαγη* (r al *-γην*) | *βηθανιαν*: n*bd* 131. *-νια*, item d am *bethania* (praecedente *adpropiasset in betphage et* d, *appropinquasset ad bethphage et* am), item s (*adpropriaret* – sic – *betphage et bethania*), item e (*fuit in bethapagas et bethania*) | *προσ* (syr *cu* praem *et perveniret*): U *εις* | *το καλουμ.* (al panc add *των*) *ελαιων*, it^{pl} vg *qui vocatur* (a *appell.*) *oliveti*, e q s *qui voc. olivetum*: D *των ελαιων καλουμενον* (d *oliveti qui vocatur*) ... kπ 69. al panc *των*

μαθητῶν 30 εἰπών· ὑπάγετε εἰς τὴν κατέναντι κώμην, ἐν ᾗ εἰσπορευόμενοι εὑρήσετε πῶλον δεδεμένον, ἐφ' ὃν οὐδεὶς πώποτε ἀνθρώπων ἐκάθισεν, καὶ λύσαντες αὐτὸν ἀγάγετε. 31 καὶ ἐάν τις ὑμᾶς ἐρωτᾷ· διατί λύετε; οὕτως ἐρεῖτε· ὅτι ὁ κύριος αὐτοῦ χρείαν ἔχει. 32 [222.2] ἀπελθόντες δὲ οἱ ἀπεσταλμένοι εὗρον κα-

---

ελαιων, e *oliveti* | των μαθητων cum ℵBDL 74** 89^{s} 234. e l s Or$^{4,\ 182}$ Amb$^{luc\ 1495}$ ... ς Ln add αυτου cum ADRΓΔΑΠ unc^{a} al pler itp^{l} vg rell Eulog^{302} Or$^{int3,\ 976}$

30. ειπων cum ARΓΔΑΠ unc^{a} al pler ... Ln λεγων cum ℵBDL 13. 69. 157. Or$^{4,\ 182}$ Eulog^{302} (:: valent huc eadem quae ad 5, 13 notavimus: ειπων Lucae tantum non proprium, praeteresque λεγων ex ll. pp.) | εν η (Or$^{4,\ 182}$; itpler vg *in quo, in quod*, s *ubi*): D syr^{cu} et^{sch} (non item syr^{cdd} et P) και. Similiter Eulog και εισερχομ. εισ αυτην :: cf Mc | εισπορευομενοι: ℵ πορευομενοι ... syr^{cu} et^{sch} add *ecce* | πωλον (d s *pullum*; itpler vg *pullum asinae*): a *asinam cum pullum*, Eulog ονον και πωλον νεον :: cf Mt | δεδεμενον (et. Or$^{4,\ 182}$ et^{193}): D Eulog^{302} om | εφ ον: Γ al pauc Eulog εφ ω. Latt *super quem* a e Or$^{int3,\ 976}$, *supra quem* f s; c ff^{2} i l q Amb$^{luc\ 1495}$ *in quo*, vg *cui* (sequitur *sedit*) | πωποτε (157. al pauc ποτε) et. Or$^{4,\ 182}$ et$^{int3,\ 976}$: ℵ al pauc arm post ανθρωπ. pon ... DH 245. a c e f ff^{2} i l q s syr^{cu} aeth Eulog Amb^{luc} om (Or$^{3,\ 744}$ κατα μεντοι τ. μαρκον και τον λουκαν πωλος εστι δεδεμενος, εφ ον ουδεισ ανθρωπων εκαθισεν). Praeterea a c ff^{2} i l q s Amb^{luc} syr^{sch} om et. ανθρωπ. (contra syr^{cu} *super quem homo non insedit*) :: cf Mς | εκαθισεν (KBΓ al -θησεν): 1. 131. 157. tisch al aliq κεκαθικεν :: ex Mc | και cum BDL 157. cop^{petr4} ... ς Ln om cum ℵA RΓΔΑΠ unc^{a} al pler it vg go syrr Or$^{4,\ 182}$ Eulog^{302} :: at ita et Mt et Mc | αυτον: AKΠ al^{6} e syr^{cu} et^{utr} post αγαγ. (cop aeth et post λυσαντ. et post αγαγ. habent; s *hunc solvite et adducite*) ... DL al^{6} om (in U post λύσαντες ἀγά pagina sequente pergitur τὸν ἀγάγετε) | αγαγετε (D ut supra αγαγατε): G 1308^{r} et^{lat} e f^{ser} Eulog add μοι

31. εαν: D αν | υμασ ερωτα· διατι λυετε: Eulog^{302} υμιν ειπη τι :: ex Mt | διατι λυετε (et. a f i q vg Or$^{3,\ 740}$ et$^{4,\ 182}$): D e ff^{2} l s om (:: similiter Mt). Praeterea ℵ^{ca} add αυτον (ℵ^{cb} rursus delet), item 254. al pauc f Or$^{int3,\ 976}$ τον πωλον | ουτωσ: a e ff^{2} l Or$^{int3,\ 976}$ syr^{cu} non exprim, item Eulog^{302} om | ερειτε sine αυτω cum ℵBDFLR 27. 28. 243. c e ff^{2} i l q s cop aeth Or$^{3,\ 787.\ 740}$ et$^{4,\ 182}$ Eulog^{302} (:: conveniunt Mt et Mc) ... ς Tl add αυτω (sed Gb^{0}), Ln [αυτω] cum ΑΓΔΑΠ unc^{a} al pler a f vg go syr^{cu} et^{utr} arm Or$^{int3,\ 976}$

32. 33. 34. Hos versus G^{s} om (:: propter ὁμοιοτέλ.) | απελθοντεσ δε - οι δε ειπαν (v. 34): D και απελθοντεσ απεκριθησαν. Similiter e *et abierunt et sic invenerunt stantem, et cum solverent aiunt*; item syr^{cu} *et abierunt et invenerunt sic. Et cum interrogabant eos, responderunt eis.*

32. απελθ. δε: D e syr^{cu} (de his vide ante) syr^{sch} aeth και απελθ. | ευρον καθ. ειπ. αυτ. (c f ff^{2} i l q mt add *Jesus*, non item a g^{1} s vg):

θὼσ εἶπεν αὐτοῖσ. 33 λυόντων δὲ αὐτῶν τὸν πῶλον εἶπαν οἱ κύριοι
αὐτοῦ πρὸσ αὐτούσ· τί λύετε τὸν πῶλον; 34 οἱ δὲ εἶπαν· ὅτι ὁ κύριοσ
αὐτοῦ χρείαν ἔχει. 35 καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸσ τὸν Ἰησοῦν, καὶ
ἐπιρίψαντεσ αὐτῶν τὰ ἱμάτια ἐπὶ τὸν πῶλον ἐπεβίβασαν τὸν Ἰη-
σοῦν. 36 πορευομένου δὲ αὐτοῦ ὑπεστρώννυον τὰ ἱμάτια αὐτῶν
ἐν τῇ ὁδῷ. 37 [234.1] ἐγγίζοντοσ δὲ αὐτοῦ ἤδη πρὸσ τῇ καταβάσει
τοῦ ὄρουσ τῶν ἐλαιῶν ἤρξαντο ἅπαν τὸ πλῆθοσ τῶν μαθητῶν
χαίροντεσ αἰνεῖν τὸν θεὸν φωνῇ μεγάλῃ περὶ πασῶν ὧν εἶδον
δυνάμεων, 38 λέγοντεσ· εὐλογημένοσ ὁ βασιλεὺσ ἐν ὀνόματι

U add τον πωλον, item 7. 60. 67. 157. z^scr al^5 fere Or^{3,745ed} (differunt edd, nec add^{4,182} et^{192}) εστωτα τον (157. om) πωλον, item f g^1· vg arm aeth *stantem pullum* et c ff^2· syr^p *pullum stantem*, a *asinam stantem*; i l q s^vid (e vide supra) *stantem*

33. ειπαν cum ℵBL 38. Or^{4,182}et^{192} ... ς ειπον cum ΑΡΓΑΛΠ unc^9 al pler | αυτου (g^scr αυτων): L om

34. ειπαν cum ℵBL Or^{4,182} ... ς ειπον cum ΑΡΓΑΛΠ unc^9 al pler | οτι cum ℵABDKLMΠ al^{40} fere a f ff^2· l q vg cop syr^cu et utr Or^{4,182} ... ς Ti om cum ΡΓΑΛΠ unc^7 al plu c e i s go arm aeth | εχει: L εχη

35. και ηγαγ. αυτ. πρ. τ. ιν̄: FV om | και ηγαγ. (syr^cu add τον πωλον) usq ιν̄ και: D και αγαγοντεσ τον πωλον, item e *et adduxerunt pullum et* | επιριψαντεσ cum ℵAB*EGHLRA oi^scr ... ς επιρριψαντεσ cum B^3FK MSUVΓΑΠ al pler ... D επεριψαν, 1. 131. 209. επερριψαν (sequente infra και), item it^pler (non a s nec vg) | αυτων cum ℵBDLA 1. 13. 118. 130. 157. al^{6scr} Or^{4,182} ... ς Ti εαυτων cum ΑΡΓΑΠ unc^9 al pler. Praeterea D al aliq post τα ιματ. (item it vg, sed s om *sua*), A vero post τα pon | επι τον πωλον (et. a f i l q s vg Or): D c e ff^2· syr^cu arm επ αυτον | επεβιβασαν: D 1. 131. 209. it^pler (de his testibus vide ante) praem και

36. αυτων cum ℵDLΓΑΛ unc^7 al pler Or^{4,182} ... ABKRUΠ 1. al aliq εαυτων (:: sunt igitur ex iisdem qui et. v. 35 εαυτων tuentur accedente B) ... 243. 245. al pauc om | εν τη οδω: D 229. om

37. εγγιζοντοσ δε αυτου (et. Or^{4,182}): D syr^cu aeth εγγιζοντων δε αυτων | ηδη (et. Or^{4,182}): DMΓ al^9 a e syr^cu et^sch aeth om | προσ τη καταβασει (et. Or): D 115. πρ. την καταβασιν | ηρξαντο cum ℵABE GHKMS*ΓΑΠ al longe plu s (*coeperunt universa multitudo*; item it^pler vg *coeperunt omnes turbae*) go syr^cu et^utr (et go et syrr *coeperunt turba*) ... DLRS^corr*UVA al^{25} fere Or^{4,182}, item a e arm ηρξατο | απαν: D al aliq παν | των μαθητων (f g^1· *discentium*; g^2· am ing al *descendentium*, fu *discendentium*): a c i l s syr^cu om | φων. μεγαλ. (et. Or): D l om | πασων cum ℵALΓΑΛΠ unc rell al omn^vid Or ... Ln παντων cum BD Meth^{821} (Gall^3) ... cop^petr^4 om | ων: excidit in Γ 69. | ειδον: KLVΠ* al ιδον | δυναμεων: D γεινομενων, 13. 69. 346. arm γινομενων δυναμεων ... syr^cu om

κυρίου· ἐν οὐρανῷ εἰρήνη, καὶ δόξα ἐν ὑψίστοις. 39 [235.5] Καί τινες τῶν Φαρισαίων ἀπὸ τοῦ ὄχλου εἶπαν πρὸς αὐτόν· διδάσκαλε, ἐπιτίμησον τοῖς μαθηταῖς σου. 40 καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν· λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν οὗτοι σιωπήσουσιν, οἱ λίθοι κράξουσιν.

41 [236.10] Καὶ ὡς ἤγγισεν, ἰδὼν τὴν πόλιν ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτήν,

38. ο (π 258. om) βασιλευσ cum κ*Π 69. (ο ερ βασ. sic) e l* Or$^{4,\ 182}$ ... ΔΛ* 142* 48^{ev} f*^{scr} al^{5} a c ff$^{2\cdot}$ i s aeth Meth^{821} Tit^{254} (Gall^{5}) Eulog^{302} ο ερχομενοσ ... ς Ln Tl ο ερχομενοσ βασιλευσ cum κ^{c}ALRΓΔΔ^{2}Π unc^{7} al pler f g$^{1\cdot 2\cdot}$ l^{2} vg go cop syrP arm, item B syr^{cu} et ^{sch} ο ερχομ. ο βασ. | εν ονομ. κυριου: e l* om ... D 157. a c ff$^{2\cdot}$ i s aeth syrP c.* (sed^{mg} „non in omnib exx") add ευλογημενοσ ο (157. om) βασιλευσ (157. aeth syrP c.* add ισραηλ) :: cf Mt et Ioh | εν ουρανω. ειρηνη cum κBL Or$^{4,\ 182}$ ... ς Ln ειρην. εν ουρανω (A -νοισ) cum ADR ΓΔΠ unc^{6} al omn^{vid} it vg etc Tit^{254} | εν υψιστοισ: 235. d^{scr} επι τησ (d^{scr} om) γησ ... a s om

39. και τινεσ: D e τιν. δε | ειπαν cum κALBDL f^{scr} Or$^{4,\ 182}$ ... ς ειπον cum ΚΓΔΔΠ unc^{6} al pler | τοισ μαθητ. σου (f g$^{1\cdot}$ q vg, item e omisso σου): a c ff$^{2\cdot}$ i l s syr^{cu} *illos* (praecedit *increpa*; praeterea syr^{cu} add *ne clament*)

40. και αποκριθεισ ειπεν, e f (e *et resp. dixit illis*, f *et resp. ait illis*) syrP go cop etc Or$^{4,\ 182}$ ... D αποκρ. δε λεγει (sed d *dixit*) ... it^{pler} vg om αποκριθεισ: a *qui dixit eis*, s *ad ille dixit eis*, c ff$^{2\cdot}$ *quibus ipse dixit*, i q vg *quibus ipse* (i^{blan} om) *ait*; item syr^{cu} et^{sch} *dixit eis*. Scripsimus autem ειπεν sine αυτοισ cum κBL cop arm Or$^{4,\ 182}$ ... ς Ln add αυτοισ cum ADRΓΔΔΠ unc^{6} al omn^{vid} it vg (quos vide ante) syrr go aeth; praetereaque G syr^{cu} add αμην | οτι: Π* (suppl^{2}et^{3}) 69. 235. 240. 244. al^{3}wetst al^{2}^{scr} a c e ff$^{2\cdot}$ i l s (non item f q vg) Or$^{4,\ 182}$ om ... l. και (arm οτι και εαν) | σιωπησουσιν cum κALBRA al^{5}, item D σειγησουσιν (et 254. Epiph^{656} -σωσιν), item *tacebunt* e i fu ... ς σιωπησωσιν cum ΓΔΠ unc^{6} al pler (157. σιωπωσιν) Or$^{4,\ 182}$ et ^{188} et$^{3,\ 745}$ (ut certe editus est Or) Cyr$^{luc\ 394}$, item *tacuerint* it^{pl} (s hiat) vg | κραξουσιν cum κBL (13^{ev} κεκραξουσιν) Or$^{4,\ 188ed}$ ... ς Ln κεκραξονται cum ALΓΔΔΠ unc^{7} al pler Or$^{4,\ 182}$ et ^{188cod} et$^{3,\ 745}$ Cyr$^{luc\ 394}$, item M 69. al^{10} fere κεκραξονται, D b^{scr} κραξονται (:: nec κραξουσιν nec κεκραξονται alibi in N. T., sed in LXX ut frequentissimum est κεκραξονται, ita nusquam κραξουσι legitur. Vide de hac forma satis rara Steph. Thes.)

41. εκλαυσεν: cf huc Marcosii ap Ir^{93}, ad quem locum respicit Epiph anc^{31}: αλλα και εκλαυσε κειται εν τω κατ. λουκ. ευαγγελιω, εν τοισ αδιορθωτοισ αντιγραφοισ, και κεχρηται τη μαρτυρια ο αγιοσ ειρηναιοσ εν τω κατα αιρεσεων προσ τουσ δοκησει τον $\overline{χν}$ πεφηνεναι λεγοντασ. ορθοδοξοι δε αφειλαντο το ρητον, φοβηθεντεσ etc. Saepe laudat Or (ut $^{4,\ 180\cdot\ 182\cdot\ 192}$), item Eus^{theoph} ^{129} Bas^{eth} ^{272} Cyr^{luc} ^{394} | επ αυτην cum κABDHILRΓΔΔΠ al plur^{30} Ir^{93} (ex Mcosiis, εν τω – δακρυσαι

λέγων 42 ὅτι εἰ ἔγνως καὶ σὺ καίγε ἐν τῇ ἡμέρᾳ σου ταύτῃ τὰ πρὸς εἰρήνην σου· νῦν δὲ ἐκρύβη ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου. 43 ὅτι ἥξουσιν ἡμέραι ἐπὶ σέ, καὶ παρεμβαλοῦσιν οἱ ἐχθροί σου χάρακά σοι καὶ περικυκλώσουσίν σε καὶ συνέξουσίν σε πάντοθεν, 44 καὶ ἐδαφιοῦσίν σε καὶ τὰ τέκνα σου ἐν σοί, καὶ οὐκ ἀφήσουσιν

επ αυτην) Or$^{4,\ 129-203}$ et ^{203mod} Bas^{cth} ... ς επ αυτη cum EGHKMSUVΔ al plu Or$^{3,\ 750}$ et $^{4,\ 203mod}$ Eus^{theo}

42. ει εγνως και συ (και συ e d f q vg Or$^{lat\ 977}$ [et ^{vid} ff^{2} g$^{1.\ 2}$] go cop syr^{p} Eus$^{theo\ 203}$ Bas$^{cth\ 272}$; συ tantum a e i l s arm; om και συ syr^{cu} et ^{ach}; καιγε συ omisso καιγε aq Eus$^{hist\ 3,\ 7}$) καιγε (ita a [quamquam] e [quidem] i [equidem] l [^{c} equidem, ^{2} et quidem] vg [et quidem, item^{vid} ff^{2} g$^{1.\ 2}$] syr^{cu} et ^{utr} arm Eus^{theo} Bas^{cth}; contra om D 157. e f q s go cop aeth Or$^{lat\ 3,\ 977bis}$: Ln [καιγε]) εν τη ημερα σου (σου a e i vg go syr^{utr}; contra om AD 1. 157. 209. al^{10} fere e f i q s syr^{cu} cop arm aeth Eus^{hist} et theoph Bas^{cth} Or$^{lat\ 977bis}$) c. (A)EGHKMSUVΓΔΛΠ al pler it vg go cop syr^{cu} et ^{utr} arm Eus$^{hist\ 3,\ 7}$ et theoph ^{129} Bas$^{cth\ 272}$ Or$^{lat\ 977}$ bis. Praeterea accedunt Ir^{98} ex Mocsiis ει εγνως και συ σημερον τα προς ειρηνην, Or$^{3,\ 321}$ ει εγνωσας συ τα εις σε ειρηνην σου, Eus$^{pe\ 720}$ ει εγνως και συ τα πρ. ειρ. σοι et $^{caa\ 470}$ ει εγνως και συ γε τα πρ. ειρ. σου ..... MBL aeth Or$^{4,\ 325}$ ει εγνως εν τη ημερ. ταυτη και συ. Similiter Cyr$^{lucas\ 326}$ ει εγνως τα πρ. ειρ. σου και συ | σου post ειρηνην c. ABΓΔΛΠ unc^{2} al pler a go cop syr^{cu} et ^{utr} arm aeth Or$^{3,\ 321}$ Eus^{hist} (ex cdd^{4}) et theo et ^{caa} Bas^{cth} Cyr^{luc}, item σοι D al^{4} e f i l q s vg (et ff$^{2.}$ g$^{1.\ 2.}$ ex silentio) Eus^{pe} et hist ex cdd^{4} et rufin Or$^{lat\ 3,\ 977\ bis}$ ... MBL 259. Ir^{98} ex Mocsiis Or$^{4,\ 129}$ om, hinc Ln [σου] | νυν δε (A^{suppl} δ^{c}) εκρ. απ. οφθ. σου: A* om | νυν δε εκρυβη (e f q s vg): Ir^{98} (ut ante) εκρυβη δε (Ir^{lat} *abscondita autem sunt*), a e i l *abscondita* (*abscondita*) *sunt* (a *essent*)

43. επι σε: 28. syr^{cu} om, item D sed vide post | παρεμβαλουσιν cum ℵ^{c}L 33. schol^{245} Eus$^{caa\ 470}$ (addito επι σε) et hist$^{3,\ 7cod}$ (teste Treg) item a *inicient* ... ς Ln Ti περιβαλ. cum ABC^{2}ΓΔΛΠ unc^{7} al pler (it^{pl} vg Or$^{lat\ 977}$ *circumdabunt te vallo*, a *cingent te vallo*, e *circumfodient fossam*, sed haec nec a παρεμβ. abhorrent) Eus^{hist} (et ^{ed} et ^{edd} pler) ... G al pauc επιβαλουσιν, D βαλουσιν (d *mittent*) επι σε. Praeterea 259. Or$^{4,\ 129}$ Eus^{theo} om και παρεμβ. οι εχθρ. (R εχθρ.) σου χαρ. σοι, sed Eus^{theo} pergit και περικυκλ. σε οι εχθροι σου. Similiter atque Eus^{theo} syr^{cu} et ^{sch} | σοι (28. επι σοι) post χαρακα: Eus^{hist} post περιβ. pon ... D a e ff$^{2.}$ Eus^{caa} om | περικυκλωσουσιν (D περικυκλωσιν sed d *circumcingent*, 435. Eus^{caa} κυκλωσουσι) σε: ita et. Eus^{hist} et ^{caa} ... ℵ* (add^{c}) L Or$^{4,\ 129}$ om σε | και συνεξουσιν (KΠ 13. 61^{mg} συναξουσιν et 69. -αξωσι) σε (ℵ* 60. d om, suppl ℵ^{c}) παντοθεν (Γ παντεσ): Eus^{caa} om (sed habet ^{theoph}); e e i l q om (sive non exprim) κ. συνεξ. σε

44. κ. εδαφ. σε: Eus^{caa} κ. εις την γην εδαφισθηση | εν σοι pri: D 124.

λίθον ἐπὶ λίθον ἐν σοί, ἀνθ' ὧν οὐκ ἔγνως τὸν καιρὸν τῆς ἐπισκοπῆς σου.

45 [230.1] *Καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ ἱερὸν ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς* 45 sq Mt 21, 12 sq Mc 11, 15–17
πωλοῦντας, 46 *λέγων αὐτοῖς· γέγραπται· καὶ ἔσται ὁ οἶκός μου* Es 56, 7
οἶκος προσευχῆς· ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε σπήλαιον λῃστῶν. Ier 7, 11

47 [230.1] *Καὶ ἦν διδάσκων τὸ καθ' ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ· οἱ δὲ* 47a Mc 11, 18

Or$^{4,\ 180}$ (Eus$^{\text{his}12,\ 7}$ certe nihil amplius post *τα τε. σου* exscribit) om | *επι λιθον* cum ℵBDLRSA^{s}Π (Γ *επι λιθων*) 1. 33. 124. 131. 209. y^{ser} al aliq Or$^{4,\ 181}$ ... ς Ln Ti *επι λιθω* cum ACEGHKMUVΔΔ^{2} al pler | *εν σοι* sec (D 1. 124^{birch} 209. c ff$^{2\cdot}$ i s arm *εν ολη σοι*, e *in tota terra*) hoc loco cum ℵBDL 1. 124. 131. 157. 209. y^{ser} a c e ff$^{2\cdot}$ i l q s cop arm aeth Or$^{4,\ 181}$ ... ς Ti post *αφησουσιν* cum ACEΓΔΑΠ unc^{g} al pler f vg go syr^{cu} et^{utr} | *τον* (C om) *καιρον της επισκοπης*: D *εισ καιρον επισκοπησ*

45. *και εισελθων* (64. 142. 243. *ελθων*, Ξ al pauc syrP add ο $\overline{\text{ις}}$): D e *ελθων δε* | *εκβαλλειν* (Ξ *-λλειν*): Δ al aliq *εκβαλειν* | *τουσ* (arm add *περιστερασ*) *πωλουντασ* sine *εν αυτ.* (Gb″) cum ℵBCL 1. 69. 209. al^{10} fere e l s cop arm Or$^{4,\ 181}$ et$^{\ 192}$ ... ς Ln add *εν* (131. *επ*) *αυτω* cum ADΓΔΑΠ unc^{a} al pler (28. aeth *εν τω ιερω*, idque post *αγοραζοντ.*) it^{pl} vg go syr^{cu} et^{utr} (:: ex *εν τω ιερω* ap Mt et Mc fluxit). Item absq *και αγοραζ.* (Gb″) cum ℵBL 1. 209. cop Or$^{4,\ 181}$ et$^{\ 192}$ (item$^{\ 192}$ *εν οισ μεν – εκβαλλει παντασ τ. πωλουντ. και αγοραζοντασ εν τω ιερω· εν ετεροισ δε – μονην την αρχην ποιειται του εκβαλλ. τουσ πωλουντ. και αγοραζοντασ· τριτοι δε εισι παρα τουτουσ, εν οισ ηρξατο εκβαλλ. μονουσ τουσ πωλουντασ, ουχι δε και τουσ αγοραζοντ.*) ... ς Ln add *και* (C add *τουσ*) *αγοραζοντασ* (:: ex ll. pp.) cum ACDΕΓΔΑΠ unc^{g} al pler it vg go syr^{utr} (et syr^{cu} *vendentes in eo emptiones*) rell. Praeterea DΔ 262. a c e ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ i l q s (non item f vg) syrP c.^{s} (mg: „non in omnibus exx.") aeth add *και τασ τραπεζασ των κολλυβιστων* (Δ *κολυβ.*) *εξεχεεν* (a q s *evertit*, i om) *και τασ καθεδρασ των πωλουντων τασ περιστερασ κατεστρεψεν* (*κατεστρ.* Δ 262^{vid} c ff$^{2\cdot}$ q aeth; contra D a e g$^{2\cdot}$ i s syrP om); eadem add arm usque ad *εξεχεεν* :: fluxerunt ista ex tribus ll. pp.

46. *γεγραπται*: Δ* 243. s om | *και* (cop *οτι*, l om) *εσται* (ℵ* om *κ. εστ.*, suppl ℵ^{c}) *ὁ οικ. μου οικ. προσευχ.* cum ℵ^{c}(et ℵ*)BLR 1. 13. 69. 118. 124. 131. 157. 209. 346. c l cop arm Or$^{4,\ 181}$ ... ς Ln *οτι* (*οτι* ς^{e} Ln cum ACDΚΜΠ al^{30} f g$^{1\cdot\ 2\cdot}$ s vg go syr^{cu} et^{utr}; ς Gb Ss om cum EGHS UVΓΔΛ al plu a e ff$^{2\cdot}$ i q · Epiph^{216} et$^{\ 340}$) *ο οικ. μου οικ. προσευχ. εστιν* (C^{2} 28. al pauc e aeth Epiph^{bis} *κληθησεται* :: ex ll. pp. et LXX; syr^{cu} add *πασιν τοισ εθνεσιν* :: ex Mc et LXX) cum ACDΓΔΑΠ unc^{c} al pler it^{pler} (s excidit *domus mea*) vg go syrr (aeth) Epiph^{216} et$^{\ 340}$ (quem supra exscripsimus) | *αυτον εποιησατε* (L aeth Epiph^{216} et$^{\ 340}$ *ποιειτε*): D al aliq c e f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot\ 2\cdot}$ i l q s (non item a) vg Or$^{4,\ 181}$ Epiph^{216}et^{340} *εποι.* (*ποι.*) *αυτον* :: cf Mt

47. *το καθ'*: L 69. 124. g^{ser} al pauc arm om *το*

[illegible]

XX

1 [illegible] ... ς Ln τοτε ειπον cum ACDQΓΔΛΠ unc[6] al pler ... 1. 131. 209. a om και ειπαν (a om et. πρ. αυτ.), item syr[cu] et[sch] habent *et dixerunt ad eum* pro *και ειπ. λεγουσι. πρ. αυτ.* | *λεγουσι.* ante *πρ. αυτ.* cum NBL 1. 131. 209. c ff[2]. i l vg syr[cu] et[sch], item ς Ti post *πρ.*

47 [illegible] ... 2. ... ς Ln ειπον cum ACDQΓΔΛΠ unc[6] al pler ... 1. 131. 209. a om και ειπαν (a om et. πρ. αυτ.), item syr[cu] et[sch] habent *et dixerunt ad eum* pro *και ειπ. λεγουσι. πρ. αυτ.* | *λεγουσι.* ante *πρ. αυτ.* cum NBL 1. 131. 209. c ff[2]. i l vg syr[cu] et[sch], item ς Ti post *πρ.*

48. [illegible] ... ς Ln τοτε ειπον cum ACDQΓΔΛΠ unc[6] al pler ... 1. 131. 209. a om και ειπαν (a om et. πρ. αυτ.), item syr[cu] et[sch] habent *et dixerunt ad eum* pro *και ειπ. λεγουσι. πρ. αυτ.* | *λεγουσι.* ante *πρ. αυτ.* cum NBL 1. 131. 209. c ff[2]. i l vg syr[cu] et[sch], item ς Ti post *πρ.*

XX, 1. *και εγενετο*: D e *εγεν. δε*, a *et factum est autem* | *των ημερων* sine additam (Gb′) c. NEDLQ al plus[30] it vg cop syr[cu] et[sch] et[hr] aeth Mcion[epiph 341] (*ουκ δε ελεγχθη απο των ιδιων στοματος, φησιν· εγενετο εν μια των ημερων διδασκοντος αυτου εν τω ιερω, εξηστησαν επιβαλειν επ αυτον τας χειρας, και ενεβηθησαν*) ... ς add *εκεινων* cum ACHΓΔΛΠ unc[6] al pler go syr[P] arm | *εν τω ιερω* (et. Mcion[epiph] omisso *τον λαον*, quod et. cop[wi] et[dz] om): D e syr[cu] et[sch] (non item P et[hr]) ante *τον λαον* pon ... KII al[10] om | *ευαγγελιζομενον*: Γ e add *αυτον* | *επεστησαν*: syr[cu] et[mg] add *contra eum* | *οι ιερεις* (Gb′) cum AEGHKS UVΓΔΛΠ al[100] fere go ... ς Ln *οι αρχιερεις* cum NBCDLMQR al mu (69. 124. 346. *και οι αρχιερ.* post *οι γραμμ.* pon) it vg (Latt[pler] *principes sacerdotum*, a e *pontifices* quod et ipsum *αρχιερ.* non *ιερεις* reddit. Pro *ιερεις* Latt *sacerdotes* cf 6, 4. 17, 14. Act 4, 1. 6, 7) cop syr[eum] arm aeth (:: at sic et Mt et Mc lectione non fluct. Similiter Act 4, 1 pro *ιερεις* BC etc *αρχιερεις* substituere) | *και οι*: AGVΓΔ al[30] fere arm om *οι*

2. *ειπαν* cum NBLR 69. ... ς Ln *ειπον* cum ACDQΓΔΛΠ unc[6] al pler ... 1. 131. 209. a om *και ειπαν* (a om et. *πρ. αυτ.*), item syr[cu] et[sch] habent *et dixerunt ad eum* pro *και ειπ. λεγουσι. πρ. αυτ.* | *λεγουσι.* ante *πρ. αυτ.* cum NBL 1. 131. 209. c ff[2]. i l vg syr[cu] et[sch], item ς Ti post *πρ.*

αὐτόν· εἰπὸν ἡμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς, ἢ τίς ἐστιν ὁ δούς σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην; 3 *ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς· ἐρωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ λόγον, καὶ εἴπατέ μοι·* 4 *τὸ βάπτισμα τὸ Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν ἢ ἐξ ἀνθρώπων;* 5 *οἱ δὲ συνελογίσαντο πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντες ὅτι ἐὰν εἴπωμεν· ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ· διατί οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ;* 6 *ἐὰν δὲ εἴπωμεν· ἐξ ἀνθρώπων, ὁ λαὸς ἅπας καταλιθάσει ἡμᾶς· πεπεισμένος γάρ ἐστιν Ἰωάννην προφήτην εἶναι.*

αυτ. cum AQRΓΔΛΠ unc^{s} al pler go syrP ... CD 63. 64. e f q cop arm syr^{hr} aeth om | *ειπον ημιν* c. ℵ^{a}BLR 1. 33. et ς Ln *ειπε ημιν* c. ADQ ΓΔΛΠ unc^{s} al pler, item it vg etc ... ℵ*C om (:: ut Mt et Mc) | *η τισ*: D a e syr^{sch} *και τισ* (:: ex ll. pp.) | *την εξουσ. ταυτην*: D it vg *ταυτ. την εξουσ.*

3. *αποκριθεισ δε* (69. *ο δε αποκρ.* omissis *πρ. αυτ.*): C 130^{gr} et^{lat} i l q vg (sed non am for fu ing tol al) syr^{sch} add *ο ις* ... syr^{cu} om .| *πρ. αυτουσ*: ℵ* *πρ. αυτον* | *ερωτησω*: D 235. *επερωτησω* (:: ut Mc et D etc in Mt) | *υμασ καγω* (R 1. al pauc *και εγω*, copp$^{petr^{4}}$ om): KΓΠ al aliq arm *καγω υμασ* | *λογον* (Gb′) cum BLR 1. 33. 69. 131. 157. 209. 346. c q for tol (cop, sed potest etiam pro *ενα λογ.* accipi) syr^{sch} (et syrP add *ενα* c.*) ... ς *ενα λογ.* (:: ut Mc) c. CDEGHQU^{2}VΓΔΛ al plu f g^{1} vg (f *unum sermonem*, g^{1} vg *unum verbum*) go syr^{hr} aeth; item AK MSU*Π al aliq arm syrP c.* *λογ. ενα* (:: ut Mt) ... a e ff^{2} i syr^{cu} prorsus om *ενα* | *και* (et. a f syr^{sch} et P eth^{r}): D *ον* ... c e ff^{2} i l q vg syr^{cu} om

4. *το ιωαννου* (BD *-ανου*) cum NDLR (:: simili auctoritate ℵBCZ in Mt edidimus, paullo maiore in Mc; ubique vero plerique abiecere το) ... ς Ln Ti om το cum ABCQΓΔΛΠ unc^{s} al omn^{vid}

5. *συνελογισαντο* (R al *-γησαντο*) cum ABLQRΓΔΛΠ unc^{s} al pler (sed nonnulli *διελογ.*) e (*cogitaverunt*) cop go ... Ln *συνελογιζοντο* (:: at *-ζοντο* et Mt et Mc) cum NCD al aliq (sed y^{scr} *διελ.*) item (*cogitabant*) it^{pler} vg syr^{cu} et^{utr} eth^{r} | *πρ. εαυτουσ* (ℵ^{c}): ℵ* e^{scr} *πρ. αυτ.* (y^{scr} 248. *εν εαυτοισ*) | *οτι*: c h^{scr} e ff^{2} i q syr^{cu} arm om (:: cf ll. pp.) | *ειπωμεν*: Γ al mu *-πομεν* | *ερει* c. ABC^{2}DLQR unc rell al omn^{vid} etc: Ln add *ημιν* (:: ut Mt) cum C* a c g$^{1.2}$ q gat mm cop^{wi} et^{sch} et$^{petr^{4}}$ (non item^{dz}) syr^{cu} et^{utr} et^{hr} | *διατι* absq additam (Gb′) c. NBEGHLRSU VΓΔΛ tisch* al^{30} c ff^{2} i l harl* mm cop aeth syr^{hr} (syr^{cu} et^{sch} *et cur*, go *at cur*) ... ς add *ουν*, Ln [*ουν*] cum ACDKMQU tisch** al mu a e f g$^{1.2}$. q vg syrP arm (:: ita Mt et Mc, quamvis lectio fluctuet)

6. *εαν δε* (et. f ff^{2} vg; e om *δε*): D a c i l q syr^{cu} et^{hr} *και εαν* | *ειπωμεν*: C* syr^{cu} add *οτι* | *εξ* (f i l q vg *ex*): D *απο των*, item a c e ff^{2} *ab* | *ο λα. απασ* cum NBDL 1. 33. 124. 131. 209. item (*plebe universa*) c f ff^{2} (post *plebe* hiat) i l (*timemus populum, et plebe universa*) q vg cop syr^{sch} et^{hr} ... Ln *πασ* (R *απασ*) *ο λα.* c. ACQ(R)ΓΔΛΠ unc^{s} al pler a go syr^{cu} et P arm ... e nil nisi *populus*. Praeterea D *λιθασει ημασ ο λαοσ απασ* et e *lapidavit nos populus* | *πεπεισμενοσ* (L *-μενον*) *γαρ εστιν*

7 καὶ ἀπεκρίθησαν μὴ εἰδέναι πόθεν. 8 καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

9–19 Mt 21, 33—46 Mc 12, 1—12

9 241.2 Ἤρξατο δὲ πρὸς τὸν λαὸν λέγειν τὴν παραβολὴν ταύτην. ἄνθρωπος ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα καὶ ἐξέδετο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησεν χρόνους ἱκανούς. 10 καὶ καιρῷ ἀπέστειλεν πρὸς τοὺς γεωργοὺς δοῦλον, ἵνα ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος δώσου-

---

(c *persuasum est enim*): D^{gr} c^{ser} *πεπεισμενοι γαρ εισιν*, c f i l q vg *certi sunt enim* (contra ff^{2} *certum enim est*), a *scimus enim* (contra d *scit enim*), item syr^{cu} pergens *de Iohanne quod* | BD^{gr} *ιωαννην* | *ινα* (*esse* vg): D 13. 69. 124. 346. *γεγονεναι*, item a c d e f ff^{2} i l q *fuisse*

7. *και απεκριθησαν*: c *et responderunt dicentes*, l *et respondentes dixerunt* ... syr^{cu} et sch *et* (syr^{cu} om) *dicunt ei* | *μη* (κ* om, suppl a) *ειδεναι*: CD add *αυτοις* ... e f cop syr^{cu} et sch *nescimus* (:: cf ll. pp.) | *ποθεν*: D 69. 124. 346. *το ποθεν* ... EKA 262. om, item (vide ante) c f

8. ο $\overline{\text{ις}}$ (κ^{c}): κ* *αποκριθεις* (l *dixit autem illis Iesus*) | *ουδε* (κ^{a}): κ* *ουδ* | *λεγω υμιν* (Tert$^{mare\ 4,\ 36}$ *et ego non dico vobis*): U al pauc go *υμιν λεγω*

9—18. Epiph^{316} et^{341} de Melone: *παλιν απεκοψε τα περι του αμπελωνος του εκδεδομενου γεωργοις, και το· τι ουν εστι το· λιθον ον απεδοκιμασαν οι οικοδομουντες.*

9. *ηρξατο δε πρ. τ. λα. λεγειν*: D *ελεγεν δε*, e *dicebat autem et*; syr^{cu} *et coepit dicere ad eos* | *προς τον λαον* (L *οχλον*) hoc loco cum ℵABCLR ΓΔΑΠ unc^{a} al pler go syrP etc (κ* om *λεγειν*, suppl^{a}) ... Ln post *λεγειν* cum Q al pauc e f ff^{2} i l q vg cop syr^{sch} ... a om | *ανθρωπος* (et. Gb Sz) c. ℵBCDLQRΓΔΑΠ unc^{a} al pler it^{pler} vg go cop aeth Or$^{8,\ 774}$ ... ς (= Gb Sz) add *τις* cum A 69. 124. al mu g^{1} syr^{cu} et^{sch} et P c.* arm | *ανθρ. εφυτ. αμπελ.* hoc ordine cum κ(A)BLQRΓΔΑΠ unc^{a} al omn vid f (ff^{2} g$^{1.\ 2}$ ex sil) vg go (cop *erat homo plantans vineam*) etc Or$^{8,\ 774}$ ... C *αμπελ. ανθρ. εφυτ.* ... Ln (ex errore) *αμπελ. εφυτ. ανθρωπ.* cum D a c f i l q Amb^{luc1499} (:: ex ll. pp.) | *εξεδετο* cum κ*AB*CL ... ς Ln (noverat -*δετο* tantum ex A) *εξεδοτο* cum κ^{c}B^{2}DQRΓΔΑΠ unc^{a} (H -*δωτο*) al omn^{vid} | *και απεδημ.* (ita c l): D e *αυτος δε απεδ.*, 157. a f ff^{2} g^{1} i q vg arm *και αυτος απεδ.* | *χρονους* (al aliq praem *εις*) *ικανους*: Π* *χρονοις ικανοις* | *ικανους*: B* om, suppl^{2} et^{2}

10. *και* (1. 131. 209. add *τω* :: ut Mc) *καιρω* cum ℵBDL 33. 38. (1. 131. 209.), item *et quodam tempore* c i ff^{2} q, *et tempore quodam* a ... D *καιρω δε* (d *quodam autem tempore*), item e *in tempore autem* ... ς *και εν* (OQ al pauc cop add *τω*) *καιρ.* c. A(CQ)ΓΔΑΠ unc^{a} al pler, item *et in tempore* (g^{2} add *quodam* pro *quodam*) f g^{2} l (*et misit in tempore fructuum*) vg arm, item syr^{cu} agnoscit *εν* (quod cum *εν* confudisse vdtr: *et in uno e temporibus*) | *ινα απο*: K *εν απο* | *καρπου του*: κ* om, suppl^{c} | A y^{ser} *απο τουσ καρπουσ* | *δωσουσιν* cum ℵABLMQ al plus^{12}

σιν αὐτῷ· οἱ δὲ γεωργοὶ ἐξαπέστειλαν αὐτὸν δείραντες κενόν. 11 *καὶ προσέθετο ἕτερον πέμψαι δοῦλον· οἱ δὲ κἀκεῖνον δείραντες καὶ ἀτιμάσαντες ἐξαπέστειλαν κενόν.* 12 *καὶ προσέθετο τρίτον πέμψαι· οἱ δὲ καὶ τοῦτον τραυματίσαντες ἐξέβαλον.* 13 *εἶπεν δὲ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος· τί ποιήσω; πέμψω τὸν υἱόν μου τὸν ἀγαπητόν· ἴσως τοῦτον ἐντραπήσονται.* 14 *ἰδόντες δὲ αὐτὸν οἱ γεωργοὶ διελογίζοντο πρὸς ἀλλήλους λέγοντες· οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· ἀπο-*

(36^{ov} *δωσωσιν*) ... ς *δωσιν* cum CDRΓΔΑΠ unc^{7} al pler | *οι δε γεωργοι* (f ff^{2}· i q syr^{utr} etc): a c e syr^{cu} *et* (a c *et caesum eum*, e syr^{cu} *et caeciderunt illum et*), d *illi autem* (pergit *caesum*; similiter D *δειραντες δε* sine *γεωργοι*), l *ad illi* (pergens *caesum illum*), vg *qui* (*qui caesum*) | *εξαπεστ. αυτ. δειρ.* cum ℵBL ... ς Ln Ti *δειραντες* (U al permu *δηραντ.*, item v. sq) *αυτ. εξαπεστειλ.* (ΚΠ *απεστ.*) cum ΑCQRΓΔΑΠ unc^{8} al pler etc | *κενον*: vitio frequenti AKR al *καινον*, item ADR al v. 11.

11. *και προσεθ. ετ. πε. δουλον*: D e *και επεμψεν ετερ. δουλον* | *προσεθετο* (ℵ^{c}*εθ.*, Δ^{gr}–*θεντο*): Q al^{5} add *αυτοις*, quod idem C^{3} al^{3ser} cop syrP post *πεμψαι* add | *ετερον* (L *υιστερον*, ex *αυτοις ετερ.* ortum?) *πεμψαι* cum ℵABLU a c ff^{2}· i l q (item *alterum servum mittere* f vg) ... ς *πεμψ. ετερ.* c. CQRΓΔΑΠ unc^{7} al omn^{vid} cop (*mittere iis alium servum*, item syrP) syr^{cu} et^{utr} go arm aeth | *και ατιμασαντες* (U al^{2} –*μωσαντες*): H a om. Praeterea syr^{cu} om *δειραντες και* usq *δε και τουτον* v. 12.

12. *και* pri: D e om | *προσεθετ. τριτ. πεμψ.* cum ℵBL 76. 124. 247. f^{ser} itp^{ler} (q add *servum*) vg arm ... ς *προσεθ. πεμψ. τριτ.* cum ACQ RΓΔΑΠ unc^{8} al pler go cop syr^{utr} ... D e *τριτ. επεμψεν*, item aeth *misit tertium quoque servum suum* | *οι δε* (q *illi autem*, f vg *qui*): D a c e ff^{2}· i l om | *και τουτον* cum ℵBCDLQRΓΔ unc^{7} al pler (124. *κ. τριτ.*) q (*et hunc quoque*) ... Ln *κακεινον* (:: ex v. 11 et Mt) cum AKΠ al aliq itp^{ler} vg syrP mg | *εξεβαλον* (69. *εξεπεμψαν*): D f q *εξαπεστειλαν καινον* (d *vacuum*, f q *inanem*)

13. *ειπεν δε* (ℵ om) *ο κυρ. τ. αμπ.*: D e syr^{cu} *ο δε* (syr^{cu} om) *κυρ. του αμπελων. ειπεν* | *τι ποιησω*: B^{a} om (suppl^{2} et^{3}) | *ισως*: B *τυχον* | *εντραπησ.* c. ℵBCDLQ 1. 33. 131. 157. 209. e^{ser} a c ff^{2}· i l q cop syr^{cu} et P mg arm Amb^{fid} et^{paenit} ... ς (sed Gb^{oo}) Ti praem *ιδοντες* cum ARΓΔΑΠ unc^{8} (sed ℵ *εδοντες*) al pler e f vg go syr^{sch} et P txt aeth (:: poterat ex v. 14. oriri. Loci vero paralleli non satis congruunt ut inde omissum videatur)

14. *αυτον* cum ℵ^{c}ABCDLQRΓΔΑΠ unc^{7} al omn^{vid} it vg etc: ℵ^{a}M om | *οι γεωργοι*: D e om | *διελογιζοντο* cum ℵBCDLQRΓΔ unc^{7} al pler e cop syr^{cu} et^{utr} ... Ln *διελογισαντο* cum AKΠ al^{4} a c f ff^{2}· i l q | *προσ αλληλους* cum ℵBDLR 1. 33. 118. 124. 131. 157. 209. f^{ser} cop syrP^{mg} arm^{ed} ... ς Ln *πρ. εαυτους* (:: ut v. 5 et similiter ll. pp.) cum ACQ ΔΑΠ unc^{8} al pler, Γ *εν εαυτοις*, item *inter* (*intra*, *apud*) *se* it vg syr^{sch}

πτείσωμεν αὐτόν, ἵνα ἡμῶν γένηται ἡ κληρονομία. 15 καὶ ἐκβαλόντες αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος ἀπέκτειναν. τί οὖν ποιήσει αὐτοῖς ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος; 16 ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς τούτους, καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις. ἀκούσαντες δὲ εἶπαν· μὴ γένοιτο. 17 ὁ δὲ ἐμβλέψας αὐτοῖς εἶπεν· τί οὖν ἐστὶν τὸ γεγραμμένον τοῦτο· λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας; 18 πᾶς ὁ πεσὼν ἐπ' ἐκεῖνον τὸν λίθον συνθλασθήσεται· ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ, λικμήσει αὐτόν. 19 καὶ ἐζήτησαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐπιβαλεῖν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖ-

Ps 118, 22 [Mt 21, 44]

---

et P txt arm^{cod} ... syr^{cu} aeth om | απεκτειναν (r al -ρομεν) cum A BKMQΠ 1. 209. al plus^{16} it^{pler} vg 130^{lat} go arm (et syr^{P} habet δεινε. e.^{o}) ... ς (Gb^{o}, item Schu: „Le nusquam usus est hoc verbo^{cf}) praem δεινε (:: ex ll. pp.) cum ℵCDLRΓΔΛ unc^{6} al pler e tol cop syr^{cu} et ^{sch} et P e.^{o} aeth Or^{2,6} (a Le pendere Origenem probant extrema ινα ημων γενηται η κληρ.) | ινα ημων γενηται (L γενητ. post η κληρ. pon): C 1. 18. 118. 131. c e i l q for syr^{cu} et ^{sch} (non ^{cod}) και ημων ισται (c l q *et nostra erit*, e *et nostra sit*, i for *et nostra fiet*) :: ex Mc

15. εκβαλοντες (Δ al εκβαλλοντες, L λαβοντες) αυτον (al plus^{30} om) εξω του αμπελων. (Q om του αμπ.): C λαβοντες αυτον εξεβαλον εξω τ. αμπ. και (:: ex Mt) | ουν: syr^{cu} cop^{dz} om | αυτοις (f i l vg): A 28. d^{ser} al pauc αυτοινς, 33. τους γεωργους ... D al^{6} a c e q for om (:: ut Mc lectione non fluct)

16. τους γεωργ. (ℵ^{c}): ℵ* om | τουτους: 1. 28. 69. 91. 131. 157. 209. 299. εκεινους ... D 76. 247. 435. e cop om (:: ut Mc) | ακουσ. δε cum ℵBCLQRΓΔΛΠ unc^{6} al omn^{vid} etc (f q *audientes autem*, it^{pl} vg *quo audito*): Ln οι δε ακουσ. cum AD e, item a (*qui cum audissent*) | ειπαν c. ℵBDGLQR 33. ... ς ειπον cum ACΓΔΛΠ unc^{7} al pler

17. εμβλεψ.: D ενβλ. | τουτο: 142* 145. 258. a e om | εγενηθη: UN* εγεννηθη | γωνιας: E^{c}Γ al aliq γονιασ

18. πασ: 157. add ουν, item syr^{cu} γαρ | επ: A i^{ser} εισ | δ αν: A αν

19. εζητησαν cum ℵABLRΓΔΛΠ unc^{6} al pler a e go syr^{P} Mcion$^{epiph^{341}}$ ... Ln εζητουν (:: ut Mc) cum CD al plus^{15} it^{pler} vg cop syr^{cu} et ^{sch} arm | οι γραμμ. και οι αρχιερ. (C φαρισαιοι, 18. ιερεισ) cum AB(C)K LMUΠ 1. (13.) 33. 118. 124. 131. 209. 346. al^{10} fere e go cop syr^{P} arm aeth ... ς οι αρχιερ. και οι γραμμ. cum ΝDEGHNSVΓΔΛ al plu (69. post αρχιερ. add και οι πρεσβυτεροι) it^{pler} vg syr^{cu} et ^{sch} (:: at hic ordo solet esse nec fere fluct, ut 9, 22. 19, 47. 20, 1. 22, 2 et 66. 23, 10. Nec aliter Mt 2, 4. 16, 21. aut Mc 8, 21. 14, 1. Uno tantum loco Mci 11, 18 scriptura fluctuat ut h. l. nec ibi ordo usitatus deserendus.) ... Mcion$^{epiph^{341}}$ vdtr omittere, habet enim: και εζητησαν επιβαλειν επ αυτον τας χειρας και εφοβηθησαν, et ελεγχ. νγ' qui praecedit habet: εγενετο εν μια των ημερων διδασκοντος αυτου εν τω ιερω, εζητησαν επιβαλειν etc. Nihil hac de re Tert^{4,38} testatur |

ρισ ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, καὶ ἐφοβήθησαν τὸν λαόν· ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς εἶπεν τὴν παραβολὴν ταύτην.

20—26 Mt 22, 16—22 Mc 12, 13—17

20 [243.2] Καὶ παρατηρήσαντες ἀπέστειλαν ἐγκαθέτους ὑποκρινομένους ἑαυτοὺς δικαίους εἶναι, ἵνα ἐπιλάβωνται αὐτοῦ λόγου, ὥστε παραδοῦναι αὐτὸν τῇ ἀρχῇ καὶ τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ ἡγεμόνος. 21 καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν λέγοντες· διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι ὀρθῶς λέγεις καὶ διδάσκεις καὶ οὐ λαμβάνεις πρόσωπον, ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ διδάσκεις· 22 ἔξεστιν ἡμᾶς Καίσαρι

τασ (C 240. 244. al pauc om) χειρασ : ΚΠ al pauc την χειρα | εν αυτη τ. ωρα : 47. e om -(vide ante Mcion^{epiph}) ... D it^{pler} vg (exc for) om εν | και εφοβηθησαν : D e εφοβ. δε | τον λαον (sic syrP ^{bodl}; al pauc syrP $^{bars\ mg}$ τ. οχλον, syrP ^{ed} τουσ οχλουσ :: ex ll. pp.) cum ΝABCDE HKLMRUAΠ al plu it vg go cop syrr etc ... GSVΓΔ al^{pc} fere om | εγνωσαν γαρ (Ν^{a}) : Ν* om. Mcion^{epiph} praeterit τον λαον usq τ. παρ. ταυτ. | ειπεν (D ειρηκεν) hoc loco cum ΝB(D)GL 13. 69. 124. 157. 346. f^{scr} it vg cop syr^{sch} (syr^{cu} om τ. παραβ. ταυτ.) ... ς post τ. παρ. ταυτ. pon (:: ut Mc) cum ACRΓΔΑΠ unc$^{?}$ al pler go syrP arm

20. παρατηρησαντεσ (*observantes* vg, item g$^{2\cdot vid}$; syrP c.* add *opportunum tempus*) : D it^{pler} go aeth αποχωρησαντεσ (*et cum recessissent* f ff$^{2\cdot}$ i l q, *et cum discess.* a, *et cum redissent* c, *et secesserunt et* e, d *et recedentes*) ... syr^{cu} tantum *postea*; syr^{sch} perP om | εγκαθετ. (εγκ. ut ΝDR; 69. εγκαθ., ς Ln Ti εγκ. ut ABCL unc rell etc, et. syrP $^{mg\ gr}$) : e *unum adque alterum*, cui lectioni quod respondet, ἵνα καθέντι A in margine litteris minusculis adnotatum habet. Reddunt c f g$^{1\cdot 2\cdot}$ vg *insidiatores*, d *obsidianos*, non exprim a ff$^{2\cdot}$ i l q | υποκριν. (Κ^{c}) : Ν* αποκριν. | εισαι : D^{gr} om. Similiter e *qui simularent se iustos*, q *qui se iustos simulaverunt*, c vg *qui se iustos simularent* (contra *iustos esse* ff$^{2\cdot}$ i l, *esse iustos* g$^{2\cdot}$ gat; d *in dolo loquentes esse se iustos*) ... a nil nisi *suborfingentes se* pro εγκαθ. υπ. εαυτ. δικ. ειν. | επιλαβωνται : E HK*A al mu -βονται | αυτου : C 299. αυτον, L αυτουσ | λογου cum ΝABΔΑΠ unc$^{?}$ al longe plu (f vg *cum in sermone*) ... GKΓ al^{25} fere λογον, al pauc λογω ... L λογουσ, D 86. 7p^{c} των λογων, it^{pler} *sermones* (e *verba*, d *verborum*) *eius*, item go arm | ωστε cum NBCDL y^{scr} (al^{pc} ex silentio) ... ς εισ το cum ΑΓΔΑΠ unc^{8} al pler ... c e f ff$^{2\cdot}$ i l q am em for ing san gó syr^{cu} et^{sch} *et* (quippe praecesseit *ut adprehenderent* etc) | αυτον : A om | τη αρχη usq ηγεμονοσ : D e syr^{cu} τω ηγεμονι ... i om

21. ορθ. λεγεισ : D a e λεγ. ορθ. | και διδασκεισ : K 244. a c ff$^{2\cdot}$ i l om | ου : D 60. ουδενοσ (item *nullius personam* Aug Promiss; a f *personam* [f -nas] *hominum*, item syr^{cu}) | αλλ επ : D αλλα επ | την οδον : syr^{cu} *verbum*

22. ημασ cum ΝABL 13. 33. 69. 157. 254. 346. ... ς Ln ημιν c. GDPΓΔΑΠ unc^{8} al pler Bas$^{eth^{258}}$. Item *licet nobis* it vg syrr cop^{ed}; sed em cop^{wi} et dz om *nobis* ut ll. pp. | καισ. φορον (KA al^{10} Bas^{cod} -ρουσ) δουναι (M

φόρον δοῦναι ἢ οὔ; 23 κατανοήσας δὲ αὐτῶν τὴν πανουργίαν εἶπεν πρὸς αὐτούς· 24 δείξατέ μοι δηνάριον. τίνος ἔχει εἰκόνα καὶ ἐπιγραφήν; οἱ δὲ εἶπαν· Καίσαρος. 25 ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς· τοίνυν ἀπόδοτε τὰ Καίσαρος Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ.

τὸ δοῦναι) cum NABCLΞ etc: D a q vg^{codex} φόρον δοῦναι κηνσοῦ, it^{pl} cum fu for ing tol al syr^{cu} et ^{utr} *dare tributum Cesari*, e *dare Cesari trib.*

23. κατανοήσας (it^{plur} vg *considerans*; Ebore a *quorum mira nequitia*): D e εἰδυῖος (d *cognoscens*, e cum *cognovisset*) | τ. πανουργίαν (it^{pl} vg *dolum*, syr^{sch} et P ^{txt} etc): $\mathfrak{C}^{a}$D 69. 243. q$^{cav\text{-}vid}$ a e l syr^{cu} et P ^{mg} τ. πονηρίαν (*nequitiam*) :: e Mt; 49^{ev} syr$^{P\ mg}$ (pro *subtilitatem eorum* habet in mg *nequitiam eorum*: *hypocrisin eorum*) τ. ὑπόκρισιν :: e Mc | εἶπ. πρὸς (A om, ∂ εἰς pro πρ. αὐτ.) αὐτ. sine additam (Gb^{-}) cum NBL 1. 118. 131. 157. 209. e cop arm ... ς Ln add (:: e Il. pp.) τὸ μὴ πειράζετε (c 59. l insuper add ὑποκριταὶ :: ut Mt) c. ACDP ΓΔΑΠ unc^{6} al pler it^{plur} vg go syr^{cu} et ^{utr} arm aeth Bas^{codd}

24. δείξατε cum NABDLΠΡ al^{30} Bas^{eth} et $^{reg\ 4to}$ (Lucae enim respondent: φησί· δείξατε μοι δηνάριον. τίνος ἔχει εἰκ. κ. ἐπιγραφήν. Pergit: τῶν δὲ ὄχλων ὅτι πειράζει, ἐπιφωνοῦσι ἄλλων etc) ... ς ἐπιδείξατε (:: ut Mt) cum CΓΔΑΠ unc^{7} al longe plu | δηνάριον: D νομισμα (d *figuram*), Or$^{lat3,\ 200}$ *numisma* (*ostendite*, inquit, *mihi numisma. Pro quo in Mt scribitur denarius.* At cf Mt, item Mc) | δηνάρ. (D νομισμ.) sine additam c. ABDΓΔΑΠ unc^{6} al plu it^{plur} vg go syr^{cu} et ^{sch} aeth Bas$^{reg\ 4to}$ et^{eth} ... NCL 1. 13. 33. 69. 116. 118. 124. 131. 157. tisch^{ed} al plus^{40} e cop syr^{P} arm ant pers^{P} add οἱ δὲ (c aeth ^{ut}) ἐδείξαν (Π add αὐτῷ, item e add *denarium*). καὶ εἶπεν (c cop al add αὐτοῖς;): hinc Ln [οἱ δὲ ἐδ. κ. εἶπ.] :: at sunt invecta ad similitudinem ll. pp. | καὶ (D add τὴν) ἐπιγραφήν: P om | οἱ δὲ εἶπαν: syr^{cu} *et extenderunt illi* (:: cf paullo ante NCL etc) *et dicunt ei* | οἱ δὲ cum NBL 33. cop syr^{sch} et P ^{mg} pers^{P} (confirmat et. syr^{cu}) Bas$^{reg\ 4to}$ (vide ante) ... ς Ln Ti ἀποκριθέντες δὲ cum ACPΔΑΠ unc^{7} al pler f go syr P ^{txt} Bas^{eth}, a f^{ocr} καὶ ἀποκριθέντες, item DΓ 1. 118. 131. 209. 239. it^{plur} vg ἀποκριθέντες :: mutata est lectio οἱ δὲ εἶπαν quia subsequitur ὁ δὲ εἶπεν. Similiter in Mc, qui et ipse οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ habet, id quod subsequitur ὁ δὲ $\overline{\text{ις}}$ mutarunt in καὶ ἀποκριθεὶς ὁ $\overline{\text{ις}}$. Praeterea confirmat οἱ δὲ lectionem quod qui ἀποκριθέντες invexerunt satis variant) | εἶπαν cum NBCL 33. ... ς Ln εἶπον cum ADPΓΔΑ Π unc^{6} al pler

25. ὁ δὲ εἶπεν (d e *ille autem dixit*, f *at ille ait*, a *qui dixit*): DΘ^{1} εἶπεν δέ, e ff^{2} i l q vg *et* (q om) *ait* | πρὸς αὐτούς (commend Schu) cum NBL 1. 13. 69. 118. 131. 209. 346. f^{ocr} e ... ς Ln αὐτοῖς (:: ut Mt et Mc) c. ACDPΓΔΑΠ unc^{6} al pler it^{plur} etc (sed a cop^{ds} om plane) | τοίνυν ἀπόδοτε cum NBL 69. 346. cop go arm ... ς Ln ἀπόδοτ. τοίνυν c. ACPΔΑΠ unc^{6} al pler e f ff^{2} vg syr^{sch} et P, item Γ al^{7} Bas$^{reg\ 4to}$et^{eth} ἀποδ. οὖν (:: ut Mt) ... D a e i l q syr^{cu} aeth nil nisi ἀπόδοτε (:: ut

26 καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἐπιλαβέσθαι αὐτοῦ ῥήματος ἐναντίον τοῦ
λαοῦ, καὶ θαυμάσαντες ἐπὶ τῇ ἀποκρίσει αὐτοῦ ἐσίγησαν.
27 Προσελθόντες δέ τινες τῶν Σαδδουκαίων, οἱ ἀντιλέγοντες 27–38 Mc 12, 18–27 Mt 22, 23–33
ἀνάστασιν μὴ εἶναι, ἐπηρώτησαν αὐτὸν 28 λέγοντες· διδάσκαλε,
Μωϋσῆς ἔγραψεν ἡμῖν, ἐάν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ ἔχων γυναῖκα, Deu 25, 5
καὶ οὗτος ἄτεκνος ᾖ, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα
καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. 29 ἑπτὰ οὖν ἀδελφοὶ
ἦσαν. καὶ ὁ πρῶτος λαβὼν γυναῖκα ἀπέθανεν ἄτεκνος· 30 καὶ

Mc) | D τα του καισαρος | καισαρι cum ℵABC³ΡΓΔΑΠ unc^s al pler Bas^regg 448 ... Ti τω καισαρι cum C*DL 13. 72. 346. (:: at D etiam in Mc του καισ. τω καισαρι, in Mt vero τω καισαρι similiter DKΑΠ al Or^ter tuentur)

26. και ουκ ισχυσαν: D ουκ εισχυσ. δε | επιλαβεσθαι hoc loco (et. e): D it^pler vg post αυτ. ρημ. (*verbum eius, sermon. eius*) pon | αυτου ρηματος (D 131. ρημα, 254. ρηματι): it^pler vg *verbum eius*, a *sermonem eius* ... ℵBL 433. του ρηματος | εναντιον: M εναντιου, 157. εναντι

27. οι αντιλεγοντ. cum ΑΡΓΔΑΠ unc^s al pler a (*qui contradicunt resurrect. non esse*) item syr^p arm; c f ff^2· g^1·2· i l q vg *qui negant esse resurrectionem* (contra e go cop syr^cu et^sch aeth *qui dicunt resurr. non esse*)... ℵBCDL 1. 33. 118. 131. 209. al^20 fere (item e go cop syr^cu et^sch aeth) οι λεγοντες :: ut Mt (λεγοντες) et (οιτινες λεγουσιν) Mc, apud quos nemo αντιλεγ. tuetur | επηρωτησαν: B 124. 157. a syr^p επηρωτων, 69. 346. -ρωτουν

28. μωυσης cum BDGKLMSVΓΠ al plu (15 ap Scriv, 10 ap Mtthaeium) ... ς μωσης cum ℵAEHPUΔΑ al plu. De vv cf alibi. | εχων γυναικα και ουτ. ατεκνος η: D e nil nisi ατεκνος εχων γυναικα (d e *sine liberis* [d *filiis*] *habens uxorem*), similiter syr^cu *non habens liberos et relinquet uxorem*, syr^sch *cui sit uxor sine liberis* | ℵ* a γυναικα priore ad alterum transiluit | ατεκν. η (ℵ^c ην) cum ℵ^a et^c BLP 1. 16. 33. 118. 131. 157. 209. 254. 8^pe i^scr f^scr (η ατεκν.) a ff^2· g^1· l q vg cop arm aeth (accedunt syr^cu et^sch) ... ς Ti ατεκν. αποθανη cum ΑΓΔΑΠ unc^s al pler c f i go syr^p (:: αποθανη repetito scriptura Matthaeo accommodatior et ipsa res evidentior reddita videtur) | εξαναστηση cum ℵBDGKLMSUVΑΠ al plu ... ΑΕΗΡΓΑ 13. 69. 124. al^20 fere -στησει (:: cf Mt, item ad Mc)

29. επτα ουν (c f l vg cop syr^p go arm; a i^alt q om, e ff^2· syr^sch *autem*) αδελφ. ησαν (e *erant fratres*): D aeth ησαν (aeth add ουν) παρ ημειν επτα αδελφοι (:: cf Mt), syr^cu ησαν επτ. αδελφ. Praeterea ℵ^a 37. 71. 116. 245. 248. g^scr 7^pe c ff^2· l q post ησαν add παρ ημιν (:: ex Mt)

30. και ο δευτεροσ (Gb') cum ℵBDL 157., item e *similiter et secundus*, item g^2· *et sequens accepit eam*, cop *et secundus duxit eam*; item aeth *et sic quoque duxit eam secundus eius etiam* ... ς Ln και ελαβεν (a c f

ὁ δεύτερος 31 *καὶ ὁ τρίτος ἔλαβεν αὐτήν, ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἑπτὰ οὐ κατέλιπον τέκνα καὶ ἀπέθανον.* 32 *ὕστερον καὶ ἡ γυνὴ ἀπέθανεν.* 33 *ἡ γυνὴ οὖν ἐν τῇ ἀναστάσει τίνος αὐτῶν γίνεται γυνή; οἱ*

---

g^{1} i l q vg arm post e *δευτ.* pon) e *δευτ.* (it vg *sequens*) *την γυναικα* (a e f g^{1} i l q vg arm *illam, eam*) *και ουτος* (c l q *ille*; 235. a f g^{1} i vg arm *αυτος ipse*) *απεθανεν* (D^{*} post *ατεκν.*) *ατεκνος* cum ΑΓΓΑΑΗ unc^{6} al pler (itP^{l} vg arm) syr^{cu} et^{utr} ... 218. 245. 435. ff^{2} om versum (ab *ατεκνος* ad *ατεκνος* transilientes)

31. *και* prim: a om (*tertius similiter autem et septem, et non* etc) | *ελαβεν* ($\aleph^{c}$ *-βον*) *αυτην*: D a e cop aeth arm om (:: cf ll. pp.); g^{1} om *κ. ο τρ. ελα. αυτ.* Praeterea ΑΕΗΝΥΓΑ al^{70} fere go syr^{sch} et P (sive ^{txt} sive ^{mg}) add *ωσαυτως*, hinc Ln [*ωσαν.*], item c add *et mortua est sine filio*, aeth *et non reliquerunt liberos* | *ωσαυτως δε* (*δε* a go cop^{sch} syr^{P}; 126. 235. al^{6} fere itP^{ler} d vg arm om) *και* (cop^{wl} om; D^{gr} cop ^{dz} om *δε και*, syr^{cu} et ^{sch} *et similiter* pro *ωσ. δε κ.*) *οι επτα* (c ff^{2} g^{1} i l q vg *omnes septem*): e *usque ad septimum omnes* | *ου* (et. ς Gb Sz) cum ΚΑΒDΕΗLSUVΔΑ (P^{vid}, inde enim ab *ωσαυτ. δε* usq *τεκν. και α* rescripta sunt) al plus^{60} e ff^{2} l q cop ... ς^{e} praem *και* cum ΘΚΜP^{2}ΓΠ al permu a c f l vg go arm syr^{sch} et P, item syr^{cu} aeth *ελαβον αυτην και* | *ου κατελιπον* (ΝΒΘΗLΜSUVΠ al plu; ΑΕΚP^{2}ΓΔΛ al *-λειπον*): D *ουκ αφηκαν* | *τεκνα*: DΓ al pauc a e cop *τεκνον* ... P^{*} *σπερμα* (fortasse praecedente *ουκ αφηκαν* ut Mc) | *και απεθανον* ($\aleph^{*}$ *-ναν*, ut Ti, $\aleph^{a}$ *-νεν*): 1. 209. 244. 251. e ff^{2} i l arm om (:: ut Mc) ... syr^{cu} et^{sch} pon ante *και ου κατελιπ. τεκν.*

32. Totum versum om 226* e; a nil nisi *sed et mulier* habet, item c i *mortua est et mulier* | *υστερον* absq *δε* cum $\aleph^{*}$BDΚΠSΔΛ al^{35} fere ff^{2} g^{1} vg go arm^{usc} (arm^{zoh} om *υστερ.*; syr^{cu} *et mortua est et mulier*, syr^{sch} *et mortua est novissime et mulier*, aeth *et post omnes illos mortua est ipsa mulier*) ... ς (Gb^{o}) add *δε* (:: ut Mt lectione non fluct) e. $\aleph^{c}$AC ΚLΜFUVΓΠ al plu f l q cop syr^{P} c.* Item edidimus *υστερ.* absq *παντων* c. ΝΒDL 1. 36. 60. 77. 118. 131. 157. 209. a^{scr} (a c i vide ante) ff^{2} l cop syr^{cu} et^{sch} arm^{zoh} pers ... ς (post *υστ. δε*) add (Gb^{o}) *παντων* (:: ut Mt et Mc) cum ΑΓΓΔΑΗ unc^{6} al plor f g^{1} q vg go syr^{P} arm^{usc} (aeth vide ante) | *και η γυνη απεθανεν*. cum ΝΒDL 1. 33. 131. 157. 49^{ev} 3^{pe} al^{2scr} ... ς Ln *απεθ. και η γυνη* (:: ut Mt lectione non fluct; testes plu et. Marco intulerunt) cum ΑΓΓΑΑΗ unc^{6} al plor f ff^{2} (om *και*) g^{1} l q (c i vide supra) vg go cop syr^{cu} et^{utr} arm aeth

33. *η γυν. ουν εν τη αναστ.* cum BL syr^{P} ^{mg} (:: nil simile ll. pp.) ... ς Ln *εν τη ουν* (c *autem*, 1. 131. 3^{pe} 10^{pe} al^{2scr} go post *αναστ.*) *αναστ.* (:: ut Mt et Mc) cum $\aleph^{c}$ADΡΓΔΑΗ unc^{6} al plor (c) f q vg syr^{sch} et P ^{txt} cop etc; item sed omisso *ουν* $\aleph^{*}$ 157. a e ff^{2} i l syr^{cu} | *τινος αυτων* (245. *των επτα*) et. $\aleph^{c}$: $\aleph^{*}$ e ff^{2} om *αυτων* | *γινεται* cum ΑΒΡΓΔΑΗ unc^{7} al plor go syr^{P} ... ΝDGL 1. 22. 33. 131. 157. 209. al^{10} it vg cop syr^{cu} et^{sch} arm aeth *εσται* (:: ut Mt et Mc) | *γυνη*: syr^{cu} om | *οι*

γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα. 34 καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου γαμοῦσιν καὶ γαμίσκονται, 35 οἱ δὲ καταξιωθέντες τοῦ αἰῶνος ἐκείνου τυχεῖν καὶ τῆς ἀναστάσεως τῆς ἐκ νεκρῶν οὔτε γαμοῦσιν οὔτε γαμίζονται· 36 οὔτε γὰρ ἀποθανεῖν ἔτι δύνανται, ἰσάγγελοι γάρ εἰσιν, καὶ υἱοί εἰσιν θεοῦ τῆς ἀναστά-

γαρ επτ. (l mm *omnes*) εσχον (D εχον, d *habuerunt*) αυτ. γυναικ. (syr cu et sch om γυν.): 229* om

34. και (a syr cu et sch om; e *ille autem*) sine additam (Gb' prob Schu) cum NBDL 124. 157. it (exc q) vg (et. 130 lat) cop syr cu et sch pers ... ς add αποκριθεισ (:: ut Mt, cf et. ad Mc) cum APRΓΔΛΠ unc[6] al pler q (sed om και) go syrP arm aeth | αυτοισ: D e προσ αυτουσ | o $\overline{ις}$ (33. al[4] ante ειπ.): D i om, item e (vide ante) | τ. αιων. τουτ. sine additam NARPQR unc rell al omn[vid] f vg go syr sch et P txt cop arm aeth Eus mcell[158] ... D ff[2]· i q mln gat* add γεννωνται και γεννωσιν, item a c e l syr cu et P mg („in exemplari antiquo est", „sed in Graeco non est") Or[2, 225] Cyp[180] et [215] Aug Promiss γεννωσι και γεννωνται. (Similiter Clem[851] τω· οι εν τουτω γενομενοι των αιωνι – γεννωσι και γεννωνται.) Sed c e ff[2]· i l q gat* Cyp Aug Promiss om γαμουσ. κ. γαμισκ. | γαμισκ. cum NBL 33. 36. 157. y ser al[5] Clem[108] (εν γαρ τω αιωνι τουτω, φησι, γαμουσι και γαμισκονται.) Or[2, 225] Eus mcell[158], item ς εκγαμισκονται. cum EGHQRSVA al plu ... Ti εκγαμιζονται cum AKMP UΓΔΠ al[50] fere Bas eth[256]; item 1. 118. 131. 209. al γαμιζονται ... D γαμουνται (:: cf huc et ad v. sq quae ad Mt 22, 30 notavimus)

35. τυχειν exprim a (*qui autem digni fuerint saeculum illum attingere*, item d *saeculi huius obtinere*); non exprim it[rell] vg (*qui digni habentur saeculi illius* c ff[2]· i l q; *qui digni habebuntur saeculo illo* f vg; *qui autem dignationem fuerint saeculi illius habituri* e) | γαμιζονται cum NDLQRΔ 1. 33. 118. 131. 48[ev] 2 ser Clem[851] (οι υιοι του αιωνοσ εκεινου – ουτε γαμουσιν ουτε γαμιζονται. Contra non patet ad quodnam evg spectet[811] το της αναστασεως ειδοσ – καθ ην ουτε γαμουσ. ουτε γαμισκονται ετι); item Ti εκγαμιζονται cum APΓΔΠ unc[6] al[100] fere Bas eth ... B al[10] fere γαμισκονται (item Epiph[97] οι καταξιωθεντεσ της βασ. των ουρ. ουτε γαμουσ. ουτε γαμισκονται, αλλ ισαγγελοι εισιν), item ς εκγαμισκοντ. cum minusc vix mu (234. εγγαμισκ., item v. 34)

36. ουτε cum KQRΓΔΛΠ unc[6] al pler Bas eth[256] ... Ln ουδε cum ABDLP 106. 157. y ser | γαρ: R al pauc om | ετι: 1. 209. e ff[2]· i l q syr cu cop pet[rl] om | δυνανται (f vg go syr cu et sch et P txt Bas eth): DE[r] syr P mg μελλουσιν, item (*nec enim iam morituri sunt* a Mcion tert[4, 38]; *incipient mori* e Cyp[180] et [215]; *morientur* ff[2]· i l q; contra c *moriuntur*) it pler Mcion tert Cyp | Gb Sz Ln (ισαγγ. γ. εισ.) | DEPR al[2 ser] εισαγγελοι | και υιοι εισ. θεου (f q vg): D των θεων (d *aequales angelis enim sunt deo*), 157. θεου (αλλα ωσ αγγελοι εισι θεου) it pl Cyp *dei* (a *aequales enim angelis sunt dei*, e Cyp[180] et [215] *aequales enim sunt angelis dei*, c ff[2]· i l *nam sunt similes angelis dei*; item Tert marc[4, 38] *cum si-*

σεως υἱοὶ ὄντες. 37 ὅτι δὲ ἐγείρονται οἱ νεκροί, καὶ Μωϋσῆς ἐμή-
Ex 3, 6 νυσεν ἐπὶ τῆς βάτου, ὡς λέγει κύριον τὸν θεὸν Ἀβραὰμ καὶ θεὸν
Ἰσαὰκ καὶ θεὸν Ἰακώβ· 38 θεὸς δὲ οὐκ ἔστιν νεκρῶν ἀλλὰ ζών-
των· πάντες γὰρ αὐτῷ ζῶσιν. 39 ἀποκριθέντες δέ τινες τῶν

miles angelorum fiant dei) | και υιοι: A 2. y^{ocr} και οι υιοι | εισιν (M 1. 209. 300. al^{10} fere syr^{cu} aeth om; N post θεου pon) θεου cum NABL ... ς Ln εισ. του θεου cum PQRΓΛΑΠ unc^{8} al omn^{vid} Bas eth^{286}

37. 38. Epiph de Mcione^{316} et^{341}: απεκοφε το· οτι δε εγειροντ. οι νεκροι, ο (^{341}om) μωυσης εμηνυσ. περι της βατου, καθως (^{341}ως) λεγει κυριον τον θεον αβρ. και ισα. και ιακωβ. θεος δε εστι ζωντων και ουχι νεκρων. Quae postquam scholio νς' scripsit, pergit^{316} et^{342} scholio νζ': ουκ ειχε ταυτα· οτι δε εγειρονται οι νεκροι, και μωυσης εμηνυσε λεγων θεον αβρααμ και θεον ισαακ και θεον ιακωβ θεον ζωντων. Quibus^{342} subiungit: δια το δευτερωσαι τον σωτηρα την παραβολην, διττως παρ ημων εντετακται, ινα μη απεικαζομενοι τω αγυρτη μαρκιωνι ημεις παραλειψωμεν τι των γεγραμμενων. Iteratam igitur Epiph parabolam istam in cod. suo invenit.

37. οτι δε (*quoniam vero* ff^{2} i, *quia vero* vg, *quia autem* i; c l q mm *quoniam vere*, f *nam quia*; *resurgere autem mortuos* e Cyp^{315}): L d^{ser} cop om δε | και prim (f vg Or^{4,341}): D a c e ff^{2} i l q Cyp^{315} om | μωυσης cum BDKLMPQRSUΠ al plu ... ς μωσης cum NAEGHVΓΛΑ al plu. De vv cf alibi | εμηνυσεν (A -νησεν) et. Or^{4,341} Epiph: D 122. εδηλωσεν. Item d e *significavit*, Cyp^{315} *significat*, a *demonstravit*, it^{pl} vg *ostendit* ... 1. 131. 209. al aliq εμνημονευσεν | επι (Epiph περι, vide ante) της βατου ως λεγει: g^{2} vg *secus rubum sicut dicit* (sed g^{2} em go add *vidi*), e *super rubum quando dixerit* (pergit *ei dominus*, vide post), d *in rubo quomodo dicit* ... a *dicit de rubo*, Cyp *cum dicit in rubo*, Or ως λεγει επι της βατου ... e f ff^{2} i l q *sicut dixit vidi in rubo* ... syr^{cu} *quando locutus est cum eo deus de rubo et dixit* (pergens: *Deus dominus Abrah.* etc); similiter aeth *quod dixerit ei dominus apud rubum: Ego sum deus Abraham* etc | κυριον τον θεον etc: e (vide ante) *ei dominus deus dicens ego sum deus abraham* etc, Cyp^{315} *dominus deus Abrah. et deus Is. et deus Iac. non est deus mortuorum* etc. Sunt ista locis parallelis accommodata (ad quos et. Or^{3,328} spectat). | θεον sec et tert sine articulo cum NBDLR 48^{ev} Or^{4,341} Epiph^{marc} (vide ante) ... ς τον θεον cum APQΓΛΑΠ unc^{8} al pler (et. syr$^{p\ mg\ gr}$) | ισαακ (N^{c}): N*D a e i ισακ, *isac*

38. θεος δε (e *enim*, cop^{dz} om; syr^{cu} *et ecce deus*) ουκ εστ. νεκρων: D θεος νεκρων ουκ εστιν, item c i l q *deus ergo mortuorum non est* ... a Or^{4,341} Cyp^{315} ουκ εστιν ο θεος νεκρων | παντες γαρ etc: Or^{3,329} ο δε λουκας προσεθηκε τω· ουκ εστιν ο θεος θεος νεκρων αλλα ζωντων, κειμενω και παρα ματθαιω και μαρκω, το· παντες γαρ αυτω ζωσιν.

39. αποκριθεντ. δε (c ff^{2} *et respond.*): syr^{cu} om | γραμματεων (ALPR

γραμματέων εἶπαν· διδάσκαλε, καλῶς εἶπας. 40 [244.2] οὐκέτι γὰρ ἐτόλμων ἐπερωτᾶν αὐτὸν οὐδέν. Mt 22, 46 Mc 12, 34

41 [245.2] Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς· πῶς λέγουσιν τὸν Χριστὸν εἶναι Δαυεὶδ υἱόν, 42 αὐτὸς γὰρ Δαυεὶδ λέγει ἐν βίβλῳ ψαλμῶν· εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου· κάθου ἐκ δεξιῶν μου 43 ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου; 44 Δαυεὶδ οὖν κύριον αὐτὸν καλεῖ, καὶ πῶς αὐτοῦ υἱός ἐστιν; 41–44 Mc 12, 35–37 Mt 22, 41–45 42 s Ps 110, 1 Act 2, 34 s

---

al -ταιων): Q σαδδουκαιων | ειπαν cum NBDLQ ... ς ειπον cum AFRΓ ΔΑΠ unc[8] al omn[vid] | ειπας (it vg *dixisti*): 1. 209. 239. λεγεις (131. ειπας και λεγεις)

40. ουκετ. γαρ cum NBL 33. 36. 57. 108. cop... ςLn ουκετ. δε cum ADP QRΓΔΑΠ unc[8] al pler go syrP arm ... it vg syr[cu] et[sch] aeth και ουκετι (c f i l q *et amplius non*. ff[2]· *et iam amplius non*, e *et iam non*, a *nec amplius*) ... 244. ουκετι | H 69. 488. ετολμουν | επερωταν: 1. 131. al[3] -τησαι | ουδεν: 209. 239. ουδε εν

41. λεγουσιν: AKMΠ al[20] syrP c.[a] add τινες, item 13. 69. 124. 258. 346. syr[cu] et[sch] pers[P] οι γραμματεις :: e Mc | ειναι δαυ. υιον cum NBL, item G 157. ειν. υι. δαυ., Cyr[act68] δαυ. ειν. υι. ... ς Ln υι. δαυ. ειν. cum AFQRΓΔΑΠ unc[7] al pler it[pler] am fu for ing san tol go cop syrP arm (Tert[marc 4, 38] „si autem Christum filium David existimabant, ipse autem Dav. dominum eum appellat, quid hoc ad Chr.?"), item vg[cd] syr[cu] et[sch] *filium esse david* ... D υιον δαυειδ omisso ειναι ... 13. 69. 124. 346. post λεγ. pergunt οτι ο χς υι. δα. εστιν :: ut Mc ... e (:: ex Mt) *quid vobis videtur de christo cuius filius est dicunt illi david. Dixit autem ad illos quomodo david in libro* etc. De δαυειδ, δαυιδ, δαβιδ vide ad Mt 1, 1.

42. αυτος γαρ cum NBLR (ut nuper recognovi) 1. 33. 124. 131. 157. 209. l cop Cyr[act68], item Q και αυτ. γαρ (69. μη αυτος) ... ς Ln Ti και αυτος cum ADPΓΔΑΠ unc[8] al pler it[pler] vg go syr[cu] et[utr] rell (:: γαρ propter v. 44 δαυ. ουν etc minus aptum videri poterat. Cf et. Mc cum adnotatis) | εν βιβλω: D εν τη βυβλω | ψαλμων cum NABLQR ΓΔΑΠ unc[8] al pler Cyr[act] ... Ln των ψα. cum DP al[10] fere | ειπεν (e f i l vg): D a c ff[2]· g λεγει (:: ut test plu et. in Mc) | ο κυριος cum NALPQRΓΔΑΠ unc[8] al omn[vid] Cyr[act] ... Ln κυριος c. BD (:: ut Mt; cf et. ad Mc et Act)

43. εως αν θω: D εως τιθω | R εκχθρους | υποποδιον (f vg go syrP arm aeth): D 145. a c e ff[2]· i l q cop syr[cu] et[sch] υποκατω (:: ut Mt; cf et. ad Mc)

44. δαυ. (ut v. 41) ουν et. f vg syrP: q syr[cu] et[sch] arm *si igitur david*, c e ff[2]· *si david*, l *david enim* ... D b[e scr] a i go Cyr[act68] nil nisi δαυ. | κυριον αυτον cum NDEGHPSVΓΔΑ al pler a c e ff[2]· i l q vg syrP (Tert marc[4, 38] vide ante) ... Ti αυτον κυριον (:: cf ll. pp.) cum ABKLMQR UΠ al plus[10] f go cop arm syr[sch] Cyr[act68] | καλει (D[gr] λεγει :: ut Mc): R cop syr[sch] ante αυτον κυριον pon (:: cf ll. pp.). Syr[cu] *domine*

[illegible] μαθηταῖς

[illegible] ἐν

[illegible] πρωτοκα-

[illegible] δείπνου,

[illegible] μα-

[illegible]

XXI.

[illegible] τοῦ ἀπόλλυσθαι [illegible]

[illegible] syr[p] etc q *μισθοὺς ἔσχε*: r [illegible] e e

[illegible] *αὐτου* in *τοτ.* cum ADEΓΠΣ [illegible] pc[ant]

[illegible] *αὐτ. τοτ.* cum HOLPQΣΓΔΔ unc[4] A nec Ñ vg

[illegible]

[illegible] *τους μαθητας* cum HD arm [illegible] c La r.

[illegible] ΘΔΔΓΒΔΔΠ unc[6] al pler it vg etc, item r [illegible] r

[illegible] *προς αυτους* cum q (:: incipiebat [illegible] actio

[illegible], memoradmodum r[mg] habet: *σαββ.* [illegible] *αὐτον* r

[illegible] *μαθητας· προσεχετε* etc)

[illegible] syr[cl] in *participio*) post *περιπατ.* cum ΠΣΓΦΔΔΓ unc[2] al

[illegible] vg *qui cap* reil Bas[ed 2nd] ... BAGLR 1. 33. 69. 131. 209. 346.

[illegible] ante *περιπατ.* (:: nē Mc) | ΑΗLΡΕΚΓ[c]Δ 33. 69 ai om *περι-*

πατουντας

[illegible] c. BABLQΓΔΔΠ unc[6] al pler Bas[ed 1st] ... La m *ambu-*

lantes (D *-σθοντες*) c. DFK 122. [ipsi] | *τας οικιας*: c ff[2] i l *pauca* (ff[2]

[illegible] *-nem*) *non περιπ. et.* e (*qui comedunt domos viduarum et occasione*

longae ulavantes) syr[hr] et P: it[pler] vg syr[co] et[sch] om *τας* (c ff[2] i l *qui*

fingentes longam orationem devorant paucis viduarum, a *qui comedunt*

domos viduarum fingentes long. orat., f vg *qui devorant dom. vid. simu-*

lantes long. orat., s *qui devorant dom. vid. occasione longa orantes*, item

d sed *comedunt*, q *qui excusatione longa orantes devorant domos vidua-*

rum) | *μακρα* (*μακρὰ* BKMSVΓΔ al plu; 1. al[ipsi] etc *μακρᾶ* ut edidit

ς, non ς[e] Gb Sz): A[c]LX al[5] *μακραν* | *προσευχονται*: DFR 13. 69.

124. q[ipsi] al pane e *προσευχομενοι*, item (vide ante) it[pler] vg (syr[co]

et[sch] in *prostantes quod protrahunt orationes suas*) | *λημψονται*. cum HAB

DLPRX ... ς *ληψ.* cum QΓΔΔΠ unc[6] al omn[vid]

XXI, 1. *αναβλ. δε*: ℵ 157. m[pl] syr[sch] pers[p] add o *ις* | *ειδεν* cum HABDEG

MSUXΓΔ al plu ... KLMPQVΔΠ al mu *ιδεν* ... Or[4, 2nd] (item syr[sch] et

pers[p]) *εις* omisso *δε* seq (*απο μεν του λουκα ταυτα· αναβλεψας δε*

εις τους βαλλ. εις το γαζ. τα δωρ. αυτ. πλουσιους ειδε τινα χηραν

etc. Rursus[2nd] *ανεβλεψεν ουν εις τους βαλλοντας* etc et *απ τουτων*

ο ις, κατα μεν τον λουκαν, αναβλεπων εις τους βαλλοντας etc) |

εις το γαζοφυλακιον (EGHA al aliq *-κειον*, GHA al *-κεῖον*) hoc loco

cum ABDLX 1. 33. 69. 131. 157. 209. 248. 346. e syr[sch] et[hr] Or[4, 2nd]

τὰ δῶρα αὐτῶν πλουσίους. 2 εἶδεν δέ τινα χήραν πενιχρὰν
βάλλουσαν ἐκεῖ δύο λεπτά, 3 καὶ εἶπεν· ἀληθῶς λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ
χήρα ἡ πτωχὴ αὕτη πλείω πάντων ἔβαλεν· 4 ἅπαντες γὰρ οὗτοι
ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον εἰς τὰ δῶρα, αὕτη δὲ ἐκ τοῦ
ὑστερήματος αὐτῆς ἅπαντα τὸν βίον ὃν εἶχεν ἔβαλεν.

5 [248.2] Καί τινων λεγόντων περὶ τοῦ ἱεροῦ, ὅτι λίθοις καλοῖς 5—11 Mt 24, 1—7
καὶ ἀναθέμασιν κεκόσμηται, εἶπεν· 6 ταῦτα ἃ θεωρεῖτε, ἐλεύσον- Mq 13, 1—8

---

et[290] ... ς Ln post τα δωρ. αυτ. cum APQΓΔΛΠ unc[8] al pler it[pler] vg cop syr[cu] et p arm aeth Bas[eth262]

2. ειδεν: fere ut v. 1. (ιδεν h. l. xn*) | ειδ. δε et. e f m s vg Bas[eth262]: s 124. 127. 262. al pauc a cop[dz] arm om δε (Or vide ante) ... ff[2]· i q syr[sch] et[hr] *et vidit*, c l *et videt* | τινα (A τιναν) sine και (Gb[0]) c. ℵBKLM QXΓΠ 33. 124. 157. al plus[30] c ff[2]· i l q syr[hr] aeth Or[4,288] et[290semel] Bas eth ... Ti τιν. και cum AEGHSUVΔΛ 1. 13. 69. 108. 131. 209. al[60], ς και τινα, Ln [και]τινα c. DP al vix mu a e f m s vg cop syr[cu] et[sch] (et[p] και c.*) arm (Or[4,290semel] αναβλεπων εισ τουσ-ορα και την etc) | πενιχραν (EKLA al mu πενηχρ.): x 299. om | βαλλουσαν: Q 1. 209. c[scr] 435. Or[4,290c] (ex cod bodl) βαλουσαν (237. 47[ev] βάλουσαν) | εκει: D 44. it[pler] (non f q) vg syr[cu] et[sch] (non item p et[hr]) aeth Or[ter] om (:: ad modum Marci) | δυο λεπτ. cum ADPΓΔΛΠ unc[8] al pler a e syr[p] (etiam mg gr) arm aeth Bas[eth262] ... ℵBLQX 33. 157. it[pler] vg cop syr[cu] et[sch] et[hr] Or[4,288] et[290] λεπτ. δυο (:: at ita Mc lectione non fluct). Praeterea D add (:: ex Mc) ο εστιν κοδραντησ

3. η πτωχη αυτη cum AXΓΔΛΠ unc[8] al pler a syr[p] Or[4,288] et[290] ... Ln αυτη η πτωχη (:: ut Mc) cum ℵBDLQ al[5] it[pler] (sed i *paupera haec paupercula*) vg arm Bas[eth262] ... cop syr[cu] et[sch] et[hr] αυτη ante η χηρα pon | πλειω cum DQX 51. 106. 157. 235. 239. qr[scr], item L πλειονα ... ς πλειον (:: ut Mc) cum ABΓΔΛΠ unc[8] al pler Or[4,288] et[290] Bas[eth]; item ℵ 243. πλεον | εβαλεν: x* 131. p[parh scr] εβαλλεν

4. απαντεσ cum ALQXΓΛΠ al omn[vid] Bas[eth262] ... Ln παντεσ (:: ut Mc) cum ℵBDΔ Or[4,288] | περισσευοντοσ αυτοισ (et. Or[4,288] et[290] Bas[eth]): L 13. 25. 33. 69. 71. 124. 131. 243. περισσευματοσ αυτων, 1. 118. 209. g[scr] al pauc περισσευματοσ αυτοισ | εισ (L om) τα δωρα sine additam cum ℵBLX 1. 118. 131. 209. cop syr[cu] et[hr] ... ς Ln add του θεου cum ADQΓΔΛΠ unc[8] al pler it (m *in dono dei*) vg syr[sch] et p arm (aeth *obtulerunt domino*) Or[288] et[290] Bas[eth] Cyp[242] | υστερηματοσ: Δ υστερησαντοσ | απαντα cum AΓΔΛΠ unc[8] (v απαν) al pler Bas[eth] ... Ln παντα (:: παντα οσα ειχεν in Mc non fluct) cum ℵBDLQX al pauc Or[bis] | εβαλεν (v al pauc κατεβαλ.): B[rubro]GHM[rubro]S[rubr]V (est*)ΓΛ al permu (item evglstaria) add ταυτα λεγων εφωνει· ο εχων ωτα ακουειν ακουετω (sed nonnulli ut sv non plene adponunt)

5. καλοισ: ℵ[a] μεγαλοισ, sed restitutum est καλοισ | αναθεμασιν cum ℵADX 1. al aliq ... ς αναθημασι cum BLQΓΔΛΠ unc[8] al pler syr[p] mg gr (:: Moer. αναθημα αττικωσ, αναθεμα ελληνικωσ. Thom. ανα-

ται ἡμέραι ἐν αἷς οὐκ ἀφεθήσεται λίθος ἐπὶ λίθῳ, ὃς οὐ καταλυθήσεται. 7 [340.2] *ἐπηρώτησαν δὲ αὐτὸν λέγοντες· διδάσκαλε, πότε οὖν ταῦτα ἔσται; καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ ταῦτα γίνεσθαι;* 8 *ὁ δὲ εἶπεν· βλέπετε μὴ πλανηθῆτε· πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέγοντες· ἐγώ εἰμι, καὶ ὁ καιρὸς ἤγγικεν· μὴ πορευθῆτε ὀπίσω αὐτῶν.* 9 *ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμους καὶ ἀκαταστασίας, μὴ πτοηθῆτε· δεῖ γὰρ ταῦτα γενέσθαι πρῶτον, ἀλλ' οὐκ εὐθέως τὸ τέλος.* 10 *τότε ἔλεγεν αὐτοῖς· ἐγερθήσεται*

θημα, ουκ αναθεμα, ει και φιλοστρατος λεγει.) | *κεκοσμηται*: D ante *και αναθεμ.* pon

6. *ταυτα* α c. ΝABQΧΓΔΑΠ unc rell al omn^{vid} f g$^{1.2}$ vg cop syr^{utr}: DL a c e ff^{2} i l q syr^{cu} arm aeth om α (syr^{cu} aeth *videte haec*; l *nonne videtis haec*) | *επι λιθω*: ℵ^{c}LX 1. 13. 33. 69. 118. 124. 131. 157. al^{30} fere *επ. λιθον* (:: ex Mt; cf et. ad Mc). Praeterea ΝBL 13. 61^{mg} 69. 124. 346. cop add *ωδε* (ita Ti^{synops}), quod idem X 1. 33. 118. 131. 209. al pauc e s syr^{cu} arm aeth ante *λιθος* add, item (post *λιθω*) D a add *εν τοιχω ωδε*, c ff^{2} i q *hic in pariete* (-*tem* l), l a *in parietem* ... omisimus *ωδε* (:: quod ex Mt huc translatum videtur, ut et. a multis in Mc factum est) cum ΑΩΓΔΑΠ unc^{c} al pler f g$^{1.2}$ vg syr^{utr} | *ου*: Θ 124. *ου μη* | *καταλυθησεται*: 69. *σαλευθ.*

7. *αυτον*: D 252^{mg} 122. add *οι μαθηται* (122. insuper add *αυτου*) :: cf Mt | *ουν*: D 1. 13. 106. 131. 209. 237. al pauc it vg cop syr^{cu} et ^{sch} (non item P) arm aeth om :: cf ll. pp. | *οταν* (1. 131. 209. *οτε*) *μελλη* (Γ 1. 69. 124. 131. 157. 209. *μελλει*) *ταυτ. γιν.* (69. *γιν.*): D l *τησ σησ ελευσεωσ* (*adventus tui*) :: cf Mt *τησ σησ παρουσιασ*

8. *βλεπετε* etc: huc sive ad ll. pp. spectat Pist^{suo}: *dicite iis*: *Cavete vobis a doctrinis πλανησ, alioquin multi venient in meo nomine dicentes: ego sum, et ego non sum, et πλανωσι multos.* | *επι* (it vg *in nomine*, ut et. in Mt et Mc): ΚΜΠ al aliq *εν* | *λεγοντεσ* sine *οτι* cum ΝBLX 50^{ev} c aeth Tert$^{marc\,4,\,39}$ ... ς Ti add *οτι*, Ln [*οτι*] cum ΑΔΓΔΑΠ unc^{c} al pler it^{pler} vg cop (:: *οτι* Mc, nec om nisi D al pauc Latt$^{?}$; om Mt, sed add C al mu vv aliq) | *ειμι* (ita a f vg syr^{cu} et P et ^{hr} etc): 157. c e ff^{2} g^{2} i l q s gat mm syr^{sch} pers^{P} Tert^{marc} Amb add ο $\overline{χς}$ :: ex Mt | ο *καιρ. ηγγικ. μη* excidit ℵ*, suppl ℵ^{c} | *μη* sine *ουν* cum ΝBDLX 157. 346. a c e ff^{2} i l s cop syr^{cu} et ^{hr} (syr^{sch} exprim *δε*) arm aeth ... ς (sed Gb^{0}) Ti add *ουν* cum ΑΓΔᾹ unc^{c} al pler f q vg syr^{p}

9. *πτοηθητε* (ΧΑ al mu *πτωηθητε*, it^{pler} vg *nolite terreri*, Or$^{int\,2,\,ass}$ *ne terreamini*, e s *nolite expavescere*): D q *φοβηθητε* (d *ne timueritis*, q *nolite timere*) | *δει*: syr^{cu} et ^{sch} et P ^{mg} *μελλει* | *γαρ* (a c e f q): ff^{2} i l vg om | *ταυτ. γενεσθ. πρωτ.* cum ΝBLΓΔΑΠ unc^{c} al pler a e l (c f i q *haec primum fieri*, ff^{2} vg *primum haec fieri*) ... Ti *γενεσθ. ταυτ. πρωτ.* cum ΑDX al aliq

10. *τοτε ελεγεν αυτοισ* (syr^{hr} *tunc dico ego vobis*; q *in illis. Tunc dicebat*

ἔθνοσ ἐπ' ἔθνοσ καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν, 11 σεισμοί τε μεγάλοι καὶ κατὰ τόπουσ λιμοὶ καὶ λοιμοὶ ἔσονται, φόβητρά τε καὶ σημεῖα ἀπ' οὐρανοῦ μεγάλα ἔσται. 12 [250.1] Πρὸ δὲ τούτων πάντων ἐπιβαλοῦσιν ἐφ' ὑμᾶσ τὰσ χεῖρασ αὐτῶν καὶ διώξουσιν, παραδιδόντεσ εἰσ τὰσ συναγωγὰσ καὶ φυλακάσ, ἀπαγομένουσ ἐπὶ βασιλεῖσ καὶ ἡγεμόνασ ἕνεκεν τοῦ ὀνόματόσ μου· 13 ἀποβήσεται ὑμῖν εἰσ

12 ss Mt 10, 17 ss 24, 9 Mc 13, 9–13

illis, item a ff^{2}· i *in illis* sed omissis rell): D e l (item a ff^{2}· i) syr^{cu} et^{sch} pers^{p} om (:: ut ll. pp.). Knappius ad praeceptum Bezae et Casauboni edidit: *τοτε, ελεγ. αυτοισ, εγερθ.*, at id ab usu Ni Ti alienum. | *εγερθησεται* (f q vg syr^{p} etc): D 74. 346. a c e ff^{2}· i l syr^{cu} et^{sch} pers^{p} add *γαρ* | *επ* cum ℵADLX 1. 209. al ... ς Ti *επι* cum BΓΛΑΠ unc^{s} al pler

11. *τε* prim: AL al aliq d am for om | *και κατα τοπουσ* cum ℵBL 33. cop arm aeth ... ς Ln *κατα τοπ. και* cum ADXΓΛΑΠ unc^{s} al pler it vg syrr^{omn} (:: at et in Mt et Mc *κατ. τοπ.* arctius cum *σεισμ.* iunctum legitur) | *λιμοι* (ℵAD *λειμ.*) *και λοιμοι* cum ℵADLΓΛΑΠ unc^{s} al longe pler e cop syr^{sch} et P et^{hr} arm ... Ti *λοιμ. κ. λιμ.* cum B 130^{gr} et^{lat} 157. it^{pler} vg syr^{cu} (Tert$^{marc\ 4,39}$ *et pestem et fames terraeque motus*) ... X y^{scr} aeth *λιμοι* tantum, 69. *λοιμοι* tantum | *φοβητρα* (aeth add *super homines*) cum ℵALXΓΛΠ unc^{s} al omn^{vid} ... Ln Ti *φοβηθρα* cum BD ... A *φόβοι τέρατά τε*. Similiter syr^{sch} *terrores et propulsiones* | *απ ουρανου* hoc loco cum AXΓΛΑΠ unc^{s} al pler, item certe cum *σημ. μεγαλ.* conjg cop arm syr^{sch} et P et^{hr} (et. Tert^{marc} „videamus et quae signa temporibus imponat: *bella*, opinor, *et - et formidines et prodigia de caelo*"). Similiter ℵL 13. 33. 69. 122. 124. 254. 346. 433. post *μεγάλα* pon, item B ante *σημεια* (sic Ln edidit) ... D it vg Or^{int3,855} syr^{cu} ante *και σημεια* pon (cum *φοβητρ.* conjgtes) ... aeth om | *εσται*: v* 13. 69. 124. 254. 274. 346. *εσονται* (syr^{cu} et^{sch} *videbuntur*). Praeterea c ff^{2}· i l q s syr^{p} add *et tempestates*, syr^{cu} aeth *et magnae tempestates*, a Or^{int3,855} *et hiemes*, item syr^{sch} *et tempestates magnae erunt*

12. *παντων* (et. Gb Sz) cum ℵABDLXΓΛΑΠ unc^{s} al longe plu ... ς (= Gb Sz) *απαντων* cum minusc vix mu | *επιβαλουσιν*: Γ al pauc *επιβαλλουσιν*, sed Γ *-αλλοῦσιν*. Praeterea Γ c^{scr} add *γαρ* (quemadmodum evglstaria: *Ειπεν ο κυριοσ τοισ εαυτου μαθηταισ· προσεχετε απο των ανθρωπων· επιβαλ. γαρ* etc) | *εφ υμασ* (ℵ^{a}) : ℵ* *επ αυτουσ* | *τασ* ante *συναγωγ.* cum ℵBD 157. d^{scr*} ... ς Ln Ti om cum ALXΓΛΑΠ unc^{s} al pler | *απαγομενουσ* cum ℵBDL 1. 131. 209. e (*abducentes*; contra it^{pl} *ducentes*, d *ducentur*, a tol *ducemini*, g^{2}· s vg *trahentes*, am *tradentes*) ... ς Ln *αγομενουσ* cum AXΓΛΑΠ unc^{s} al pler (it^{plu} vg, at alibi etiam *απαγειν* reddunt *ducere*, cf ad Mc 14, 44) | *ενεκεν*: D g^{scr} *ενεκα*

13. *αποβησεται* sine additam cum ℵ*BD (a *ut sit in testimonio vobis*) ... c ff^{2}· i l q add *enim* ... ς Ln Ti add *δε* cum ℵ^{c}ALR unc rell al omn^{vid} e f vg cop etc

12, 11 μαρτύριον. 14 [251.2] θέτε οὖν ἐν ταῖσ καρδίαισ ὑμῶν μὴ προμελε-
τᾶν ἀπολογηθῆναι· 15 ἐγὼ γὰρ δώσω ὑμῖν στόμα καὶ σοφίαν, ᾗ οὐ
δυνήσονται ἀντιστῆναι ἢ ἀντειπεῖν ἅπαντεσ οἱ ἀντικείμενοι ὑμῖν.
16 sq Mt 10, 21 sq 16 παραδοθήσεσθε δὲ καὶ ὑπὸ γονέων καὶ ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν
καὶ φίλων, καὶ θανατώσουσιν ἐξ ὑμῶν, 17 καὶ ἔσεσθε μισούμενοι
ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου. 18 καὶ θρὶξ ἐκ τῆσ κεφαλῆσ
ὑμῶν οὐ μὴ ἀπόληται· 19 ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν κτήσασθε τὰσ

---

14. θετε cum ℵAB*DLMRXΠ 33. p^scr ... ς θεσθε cum B^3ΓΛΛ unc^7 al pler Or^1,295 Cyr^nest108 | ουν (ℵ^c): ℵ* om, item Cyp^160 et 268 | εν ταισ καρδιαισ (Gb′) cum ℵABDLX 1. 33. 157. Cyr^nest, item *in cordibus* it vg cop al Did^int267 et 270 (Gall^6) ... ς εισ τασ καρδιασ cum ΕΓΛΛΠ unc^8 al pler Or^1,295 (Π* al^10 fere om εισ) | προμελεταν (Or μελεταν): D προμελετωντεσ

15. δωσω υμιν (et. Or^1,295 Cyr^nest Cyp etc): D υμ. δωσ. | ᾗ: L οι (sic) | αντιστη. η (cop ουδε, 69* ου, vg *et*) αντειπ. cum ℵBL 13. 69. 124. 157. 346. e f (vg) arm Or^1,295 Did^int270bis (et 267 *contradicere aut respondere*) ... ς αντειπ. ουδε (AKMRΠ al^20 fere Cyr^nest η, atque ita Gb) αντιστην. cum ΑΕΧΓΛΛΠ unc^8 al pler syr^p Cyr^nest108 ... D^gr a c ff^2· i l q cop^dz syr^cu et^sch Cyp^160 et 268 αντιστηναι (*resistere*), d *contradicere* tantum | απαντεσ cum BL ... ς Ln παντ. cum ℵADEXΓΛΛΠ unc^8 al omn^vid Or^1,295 Cyr^nest108 (:: cf 3, 21. 4, 6. 7, 16. 8, 37. 9, 15. 15, 13. 17, 27 et 29. 21, 4. ubi απασ contra πασ retinuimus. Multo rarius contrarium factum est: 2, 39. 3, 16. 5, 11 et 28.) ... a c ff^2· i l q Cyp^108 et 268 om (non item e f vg). Libere aeth *ut non possint contradicere vobis, nec insurgent contra vos*

16. δε και et. a e syr^p et^hr Or^1,295: f q *enim* ... 13. 69. 346. c l (ff^2· g^1·2· ut vid) vg (i transilit a verbis *trademini autem* ad *morte afficient*) cop δε sine και (nec syr^sch exprim; paullo liberius syr^cu; aeth *et tradent*) | γονεων: syr^cu γυναικων | και αδελφων: EHSVΓΛΛ al^60 fere Or post φιλων pon, x al aliq post συγγενων ... G 157. a om | και συγγενών (Λ 1. -νεων): 13. 157. 209. 435. al pauc e om

17. δια τ. ον. μου post υπο παντ. c. ℵABDEGHLRX al plu it vg cop syr^cu et^sch et^p etc ... Ti ante υπο πα. (:: quippe enim postpositum et. Mt et Mc habent, item Mt 10, 22) c. KMUVΓΛΠ al mu syr^p ... SA 11. 122* 219. 229* 243. kw^scr om

18. Epiph^316 et 342 de Mcione: παλιν παρεκοψε το· θριξ εκ τ. κεφ. υμων ου μη αποληται. Versum (habet et. Or^1,295) om syr^cu :: ut Mt et Mc | αποληται (ΕΓ al απωλ.): G add εισ τον αιωνα

19. κτησασθε cum ℵDLEXΓΛΛΠ unc^8 al pler (d *adquirite*, item i^alt) Const 5, 7, 1 (διο παραινει λεγων· εν τη etc) Bas^monast589 Mac^hom9, 10 (Gall 7, 36) Cyr^glaph96 ... Gb′ Ln Ti κτησεσθε cum AB 1. 13. 33. 124. 346. al^6 it vg (c ff^2· i^blan l s *adquiretis*, a f vg *possidebitis*; q vero *adquiritis*, e *possidetis*) cop(^schw ex dz, sed^wi et petr^4 *possidetis*) syr^omn arm aeth Or^1,295 Mac^patient (Gall^7, 168) Tert^marc4, 39 („per tolerantiam, in-

ψυχὰς ὑμῶν. 20 [252. 10] Ὅταν δὲ ἴδητε κυκλουμένην ὑπὸ στρατοπέδων Ἰερουσαλήμ, τότε γνῶτε ὅτι ἤγγικεν ἡ ἐρήμωσις αὐτῆς. 21 [252. 2] τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη, καὶ οἱ ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐκχωρείτωσαν, καὶ οἱ ἐν ταῖς χώραις μὴ εἰσερχέσθωσαν εἰς αὐτήν, 22 ὅτι ἡμέραι ἐκδικήσεως αὗταί εἰσιν τοῦ πλησθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα. 23 [254. 2] οὐαὶ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις· [255. 2] ἔσται γὰρ ἀνάγκη μεγάλη ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὀργὴ τῷ λαῷ

20 ss Mt 24, 15—19 Mc 13, 14—17

---

quit, salvos facietis vosmet ipsos") :: at πτησεσθε multo magis cum iis quae praecedunt convenire videbatur (hinc interpretum consensio) praetereaque accommodatum est eis quae ll. pp. praebent: ο δε υπομεινας ε. τελ. οντ. σωθησεται

20. ιερουσαλημ cum ℵBDR Or[2,642]et[711] (utroq loc libere) Eus[hist2,7] cod ... ς Τι την ιερουσαλ. cum ALXΓΔΛΠ unc[a] al omn[vid] Or[1,400] et[2,8] Eus hist[2,7] et[praep 6,11] (Hein[208], ex Or) et[theoph 130. 134]. Praeterea D al pauc Eus[praep] cdd pon ante υπο στρατοπ., item (ante κυκλ. υπ. στρ.) cop (*hierusalem militibus cingentibus eam*) syr[cu] et[utr] | γνωτε et. Or[1, 400] Eus[hist] (odd ot cddplor) et theoph bis ... R 1. 131. 209. Eus[hist] ex eddlaemm et[hein] Eus[dem 403] γινωσκετε (R et Eus[hist] cod -ται) ... DX al pauc e s Or[2,8] Eus[praep] γνωσισθε | ηγγικεν (et. Or[2,8] Eus[hist] et praep et[dem] et[theoph]): A 1. 209. Or[1,400] (et[2,124] et[711]) ηγγισεν

21—22. Epiph[216] et[242] de Mcione: παλιν παρεκοψε ταυτα· τοτε οι εν τη ιουδ. φευγ. εις τα ορη, και τα εξης, δια το επιφερομενον ([242] δια τα επιφερομενα εν τω ρητω)· εως πληρωθη παντα ([242] om) τα γεγραμμ. Tert[marc4, 39] „Sed demonstrato dehinc tempore excidii cum coepisset vallari exercitibus Hierusalem, signa iam ultimi finis enarrat, solis et lunae siderumque prodigia", unde probabile fit Mcionem etiam vv 23 et 24 delevisse.

21. εισ τα: H 49[ev] επι τα (:: ut Mt) | φευγετωσαν etc: ff[2*] *fugiant a facie eius in montibus* | και οι (Γ om) εν μεσω (ACLR εμμεσω ut solent) αυτησ (H αυτη, D tol sax sl[cod4] ap Dobrowsk et Gb add μη) εκχωρειτωσαν (HX al -ρητωσαν): A 262. a[scr] om | εισερχεσθωσαν (H -χετωσαν): Eus[theoph 130] εισελθετωσαν

22. εισιν: ℵ om | του: L τω | πλησθηναι (et. Gb Sz) cum ℵABDLΞΔΠ unc[a] al plu (Γ om του πλησθ. πα. τα γεγρ.) Eus[theoph 130] ... ς (=Gb Sz) πληρωθηναι cum CX al mu

23. ουαι sine additam cum BDL a c e ff[2*] i l q ... ς add δε (:: ut Mt et Mc) cum ℵACRXΓΔΛΠ unc[a] al omn[vid] f vg cop syr[omn] arm aeth Eus theoph[130] | A εν γαστρι | θηλαζουσαισ; L ενθηλαζουσαισ ... DS[r] θηλαζομεναισ (ita D et L et. in Mt et Mc), contra d *quae lactant* (e *quae mammam*) | εσται γαρ: ℵ* (om [c]) add εν εκειναισ ταισ ημεραισ, item tisch[**] 1. 118. 131. 209. 247. 49[ev] al[2scr] add τοτε | τω λαω (et. Gb Sz) cum ℵABCDKLMRXΠ al[20] it vg cop arm Eus[hist 2,7] (sed LΔmm ed

τούτῳ, 24 [256.10] καὶ πεσοῦνται στόματι μαχαίρης καὶ αἰχμαλωτισθήσονται εἰς τὰ ἔθνη πάντα, καὶ Ἰερουσαλὴμ ἔστιι πατουμένη
25 ss
Mt 24, 29 e
Mc 13, 24—26
ὑπὸ ἐθνῶν, ἄχρι οὗ πληρωθῶσιν καιροὶ ἐθνῶν. 25 [257.2] Καὶ ἔσονται σημεῖα ἐν ἡλίῳ καὶ σελήνῃ καὶ ἄστρουσ, καὶ ἐπὶ τῆσ γῆσ συνοχὴ ἐθνῶν ἐν ἀπορίᾳ ἤχουσ θαλάσσησ καὶ σάλου, 26 ἀπυψυχόντων ἀνθρώπων ἀπὸ φόβου καὶ προσδοκίασ τῶν ἐπερχομένων τῇ οἰκουμένῃ· αἱ γὰρ δυνάμεισ τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται. 27 [258.2] καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλῃ μετὰ δυνάμεωσ καὶ δόξησ πολλῆσ. 28 ἀρχομένων δὲ τού-

---

ειν) ... ς (= Gb Sz) praem εν c. ΓΑΔ unc[c] al plu syrP aeth Eus[theoph] [130] (48. επι, syr[cu] et [sch] *super*) | τουτω: L om

24. στοματι: DR al[10] fere Eus[hist 2, 7] et [theoph] [130] (item *cadent in ore* it vg syr[cu] et [utr]) praem εν (:: cf LXX Iud 4, 16. Hos 7, 16. 13, 16. Am 7, 16 etc) | μαχαιρησ cum B*A ... ς Ln Ti μαχαιρασ cum ℵAB[2]CLR unc rell al omn[vid] ... D ρομφαιασ | τα εθν. παντ. hoc ordine cum ℵBLR 124. cop ... ς παντ. τα εθν. cum ACDXΓΔΛΠ unc[a] al pler it[pler] vg syr[cu] et P (syr[sch] *in omnem locum*) arm aeth Eus[hist] et [theoph] | αχρι (CDR al mu Eus -ισ) ου cum ℵBCDLR al[20] fere Eus[hist] (sed fluct cdd) ... ς αχρισ sine ου c. AXΓΔΛΠ unc[a] al longe plu Eus[theoph] (et [hist] cdd) | καιροι εθνων (Eus[hist] et [theoph]): B praem και εσονται, item L cop syrP [mg cod] praem καιροι, και εσονται ... D om

25. εσονται cum ℵBD 229** cop ... ς εσται cum ACLRXΓΔΛΠ unc[pr] al pler Eus[theoph] [123] (:: 21, 11 σημ. εσται a Lc scriptum non fluct) | και επι: A om και | εν απορια (B απωρ.): ℵ και εν απορ., harl* *et confusione* ... D και απορια (d *et aporia sonante mare* etc). Similiter syr[cu] (*et complosio manuum gentium*) et [sch] (pergens: *prae stupore sonitus maris*; syr[cu] pergit καὶ ἤχου ὡσ) | ηχουσ (Gb") cum ℵABCLMRX al[12] fere it vg (vide post) cop syr[sch] et P (syr[cu] vide ante) arm (add ὡσ) Tert[marc 4, 39] („enarrat – et in terra angustias nationum obstupescentium velut a sonitu maris fluctuantis") ... ς ηχουσησ cum DΓΔ ΛΠ unc[a] al pler (aeth *mare sonabit*) Eus[luc 208]. Latt sic: *prae confusione sonitus* (for sau al add *et*) *maris et* (i om) *fluctuum* c ff[2] g[1. 2] i l q vg; *in confessione sonitus mares et inundationes* sic e; *in stupore sonus maris et undis* a, *prae ansietate ut sonitus maris et motus fluctuum* f, *cum stupore sonitus maris et motus* Tert[resurr carn 22] | και σαλου (et. Eus[luc]): X κ. σαλουσ ... syrP [mg gr] κ. σαλον ... syr[cu] et [sch] non exprim (contra syrP et [hr])

26. BX al aliq αποψυχωντων (69. -χων των) | ℵ επαρχομενων | των (L αι των) ουρανων: D αι (* η) εν τω ουρανω, item d a c ff[2] Ambl[uc 151 2] *quae sunt in caelo*, e i l *in caelo* (contra f q vg Tert[marc] et [resurr carn] *caelorum*)

27. εν νεφελη (et. a vg cop syrP [txt] et [hr] etc Eus[luc 208 seq]): C al plus[10*] c e f ff[2] i l (*cum nubibus*) syr[cu] et [sch] et P [mg] Tert[resurr] Ambl[uc] εν νεφελαισ (:: cf Mc et Mt) | μετα δυναμ. (syr[sch] add μεγαλησ) κ. δοξ.

των γίνεσθαι ἀνακύψατε καὶ ἐπάρατε τὰς κεφαλὰς ὑμῶν, διότι ἐγγίζει ἡ ἀπολύτρωσις ὑμῶν. 29 *Καὶ εἶπεν παραβολὴν αὐτοῖς.* Mt 24, 32—35 Mc 13, 28—31 *ἴδετε τὴν συκῆν καὶ πάντα τὰ δένδρα·* 30 *ὅταν προβάλωσιν ἤδη, βλέποντες ἀφ' ἑαυτῶν γινώσκετε ὅτι ἤδη ἐγγὺς τὸ θέρος ἐστίν.* 31 *οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδητε ταῦτα γινόμενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ.* 32 *ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ*

πολλ. (74. 90. q^{scr} it^{pler} vg Tert^{resurr} aeth πολλ. και δοξ., item syr^{cu}): D c και δυναμει πολλη και δοξη (d *et virtute multa et gloria*, e *et potentatu magno et claritate*; contra a *cum potestate magna et gloria*, f ff^{2}· q vg *cum potest. magna et maiestate*, c *cum potest. magna in maiestate*; l vero solus *cum potest. et maiest. magna*)

28. αρχομενων (et. Hipp$^{antichr\ 64}$ Eus$^{luc\ 202}$ Tert$^{resurr\ 23}$): D^{gr} 13. ερχομενων . . . syr^{hr} om αρχ. δε τουτ. γινεσθ. | ανακυψατε (ℵ -κυμψατε licet * scripturus esset -κυψ-, 1. 209. αναπαλυψατε) και επαρατε (a f vg *respicite et levate*): c ff^{2}· ibian (male plura om^{alt}) l m^{28} q Tert marc et^{resurr} Hesych ap Aug *respirabitis* (Tert^{marc} *erigetis vos*, Tert resurr *emergetis*) *et levabitis*, item e (*et levavites*) nisi quod om *respir.* Contra Or$^{int4,\ 656}$ *allevate* omissis ανακ. και | υμων pri: D ibian Tert marc (non resurr) om | διοτι: 1. 131. 209. Hipp^{antichr} οτι | εγγιζει: 1. 131. 209. l m Tert^{marc} et resurr (Hesych ap Aug *adpropinquabit*) ηγγικεν, item Hipp^{antichr} ηγγισεν

29. ιδετε: D ειδετε

30. οταν προβαλωσιν (A 49^{ev} al pauc προσβ., 69. al mu -λλωσιν) ηδη (arm aeth om): D 157. s^{ecr} οτ. προβ. (s^{ecr} add ηδη) τον καρπον αυτων (157. add ηδη), d *cum produxerint fructum suum*, b c ff^{2}· g$^{1.\ 2}$· l q *cum producunt* (b *-cant*) *iam ex se fructum*, i *cum producunt iam fructus*, e *cum coeperint mittere fructus suos*, f *cum incipient ostendere fructum*, Tert$^{marc4,\ 39}$ *cum fructum protulerint*, syr^{cu} *cum incipiunt pullulantes et dantes fructus suos*, a *cum florient a se* | βλεποντες αφ (F al pauc εφ) εαυτων: ℵ^{ca} L 69. 157. cop syr^{sch} et^{hr} arm βλε. απ αυτων, syr$^{p\ mg}$ βλε. απο των καρπων αυτων ... D it (sed vide ante *ex se*) syr^{cu} aeth om; syr^{sch} om βλεποντες | γινωσκετε (D^{gr} R -ται, item BD^{gr}R v. sq): b c f ff^{2}· g$^{1.\ 2}$· i l q vg *scitis*, a d *scitote*, e *agnoscite*. Praeterea D* d add ηδη, item cop^{potr2} *ex vobis* | οτι: A διοτι | ηδη sec hoc loco c. ABΘΓΔΛ unc^{6} al pler b q etc (syr^{p} *esce*) . . . ΝDLR 33. 435. syr^{hr} post εγγυς (εγγ. εστ. ℵ syr^{hr}) pon ... ΚΧΠ al plus^{10} it^{pler} vg cop syr^{cu} et^{sch} arm aeth om | εγγ. το θερ. εστιν: ℵ syr^{hr} εγγ. εστιν ηδη (vide ante) το θερ., item it^{pler} *prope est aestas*; M 69. το θερ. εγγ. εστιν, item e *aestas est proxima*, a *in proximo esse aestatem*

31. ουτως (R add ουν) cum codd unc pler al plu ... ς ουτω cum MΓΛ al plu | ιδητε: DR al ειδητ. | ταυτα: D 69. 124. arm Cyp^{250} ταυτα παντα, e Tert$^{marc4,\ 39}$ (pri loco, altero tantum *haec*) et$^{res\ car\ 23}$ παντ. ταυτ. (:: cf Mt) | γινομενα (ΝAB γειν.): D a om (:: cf Mt) | εστιν: A om

32. αμην: 13. 69. αμ. αμ. | οτι: 1 . 11. 127. 248. g^{ecr} om

ἡ γενεὰ αὕτη ἕως ἂν πάντα γένηται. 33 *ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρελεύσονται.* 34 [258.10] *Προσέχετε δὲ ἑαυτοῖς μήποτε βαρηθῶσιν ὑμῶν αἱ καρδίαι ἐν κραιπάλῃ καὶ μέθῃ καὶ μερίμναις βιωτικαῖς, καὶ ἐπιστῇ ἐφ' ὑμᾶς αἰφνίδιος ἡ ἡμέρα ἐκείνη* 35 *ὡς παγίς· ἐπεισελεύσεται γὰρ ἐπὶ πάντας τοὺς*

---

32. *η γενεα αυτη*: contra habet Tert$^{marc\ 4,\ 39}$: „adhuc ingerit non *transiturum caelum ac terram nisi omnia peragantur*" | *αυτη*: ℵ ταῦτη (sic) | *αν*: D 33. om | *παντα*: D 50. 69. 90. 124. 248. l cop syr^{cu} *ταυτα παντα*, q^{scr} syr^{sch} arm aeth *παντ. ταυτα* (:: cf ll. pp.)

33. *παρελευσονται* pri cum ℵABDLRXΓΔΛ unc^{a} al plu (al^{4} *σαλευθησονται.*) it^{pl} vg ... ϲκπ 1. 127. 131. al plus^{20} a e q *παρελευσεται* (:: cf ad ll. pp.) | *ου μη παρελευσονται* cum ℵBDL 13. 33. 157. ... ϛ *ου μη παρελθωσι* (:: ut Mt; cf et. ad Mc) cum ARXΓΔΛΠ unc^{b} al pler

34. *δε* cum ABCLR unc rell al pler it^{pler} vg etc (et. Bas$^{eth\ 276}$ et ^{287}): ℵD 1. 13. 69. 209. 346. al^{10} l aeth om, item Ir$^{int\ 262}$ et (paullo liberius) ^{273} | *εαυτοις*: C^{a}LVΠ^{a} al pauc *αυτοις* ... Meth^{703} (*προσεχετε γαρ φησιν ο κυριος, μηποτε* etc) Cyr$^{ador\ 170}$ et luc^{410} om | *βαρηθωσιν* (Gb Sz) cum ℵABCLRXΓΔΛΠ unc^{a} al longe plu Bas$^{eth\ 287}$ Cyr$^{luc\ 410}$ ... ϛ (= Gb Sz) *βαρυνθωσιν* cum DH al mu Meth^{703} Bas$^{eth\ 276}$ Cyr$^{ador\ 170}$ (Epiph^{401} *μη βαρυνεσθωσαν, φησιν, υμων αι* etc) | *υμων αι καρδιαι* cum ℵCDLRΓΔΛΠ unc^{a} al pler (cop) Meth^{703} Bas$^{eth\ 276}$ et ^{287} Epiph^{401} Cyr$^{ador\ 170}$ ... Lu *αι καρδ. υμων* cum ABX al^{6} (item Latt etc) | ℵA^{a} LMRXΓ al *κραπαλη* | *επιστη εφ υμ. αιφνιδ.* cum ℵBDLR 77. 157. it vg (syr^{cu} *η ημερ. εκεινη. επιστ. εφ υμ. αιφν.*) (Meth omisso *αιφνιδ.*) Tert marc 4, 39 (*et insistat eis repentinus dies ille velut laqueus*) (Eus$^{luc\ 205}$ *επιστ. αιφν. εφ υμ.*) ... Lu *αιφν. επιστ. εφ υμ.* cum A al aliq cop syr^{sch} Bas$^{eth\ 287}$ Ir$^{int\ 278}$ ... ϛ *αιφν. εφ υμ. επιστ.* cum CΓΔΛΠ unc^{b} (X omisso *εφ υμ.*) al pler arm syr^{P} Bas$^{eth\ 276}$ | *αιφνιδιος* (ℵACFKLMRXΓΔ al mu *εφνιδ.*, D^{a} *ενιφνιος*, $^{a\ b}$ *εφνιος*): ΕΓΠ 1. 33. 69. al^{40} fere Bas eth bis (sed var cdd^{287}) -*διως* (et. Ir^{int} *repente*) | *η ημερα*: DKV om *η*

35. *εκεινη* ^{35} *ως παγις· επ. γαρ* (d *autem*) cum ℵBDL 157. a b c e ff^{2}. i cop Meth^{703} (*και επιστη εφ υμ. η ημ. εκ. ως παγις.*) Cyr$^{luc\ 410}$ (*ινα μη αιφν. επελθη η ημερ. εκει. ωσπερ παγις προσ υμας μηδεν ωφεληθεντας εκ του προακηκοεναι*) Tert$^{marc\ 4,\ 39}$ (vide ante. Post verba *velut laqueus* pergit ad v. 37.) ... ϛ Ti *εκεινη· ως παγις γαρ επ.* cum AC RXΓΔΛΠ unc^{b} al pler f l (sed * om *enim*) q vg syr^{cu} et ^{utr} et ^{hr} (^{340} om *γαρ*, non item ^{220}) arm Eus$^{luc\ 205}$ (*ως παγις γαρ η του κυριου παρουσια επελευσεται επι* etc) Bas$^{eth\ 276}$ Ir$^{int\ 278}$. Libere aeth *dies ille subito, sicut rete quod descendet* etc | *επισελευσεται* cum ℵ^{a}BD a e (a *intrabit*, d e *introibit*) ... ϛ *επελευσεται* cum ℵ^{c}ACLRXΓΔΛΠ unc^{a} al pler (69. 235. 433. al pauc *ελευσεται*, 157. *επιστησεται*) Eus^{luc} Bas eth, item *supervenient* it^{pler} vg (et. Ir$^{int\ 278}$) etc | *παντας* (et. Ir$^{int\ 278}$

καθημένους ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς. 36 ἀγρυπνεῖτε δὲ ἐν παντὶ καιρῷ δεόμενοι ἵνα κατισχύσητε ἐκφυγεῖν ταῦτα πάντα τὰ μέλλοντα γίνεσθαι, καὶ σταθῆναι ἔμπροσθεν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

37 Ἦν δὲ τὰς ἡμέρας ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων, τὰς δὲ νύκτας ἐξερχόμενος ηὐλίζετο εἰς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον ἐλαιών. 38 καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὤρθριζεν πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ ἀκούειν αὐτοῦ.

37 a Mt 21, 17 Io 8, 1 a

Eus^{luc} Bas^{eth276}): D om. Praeterea dg^{scr} al pauc syr^{hr240} (non item ^{230}) om *επι παντ. τ. καθημ.* (69. al aliq *κατοικουντ.*) | *πασης*: AK $U^{2}\Pi$ al pauc (al^{2scr}) post *τ. γης* pon ... 1. 108. 131. ff$^{2\cdot}$ mt syr^{cu} Ir^{int378} om

36. *αγρυπνειτε*: LXA al *-πνητε* | *δε* cum ℵBD a e cop^{petr2} ... ς *ουν* cum ACLRΣΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} b c f ff$^{2\cdot}$ i l m^{35} q vg cop syr^{cu} et^{utr} et hr^{230} (^{240} om) arm aeth (:: ut ll. pp.) | *κατισχυσητε* cum ℵBLX 1. 33. 36. 57. 131. 157. 209. cop syr^{hr230} et^{240} aeth ... ς Ti *καταξιωθητε* cum ACDRΓΔΛΠ unc^{9} al pler it vg syr^{cu} et^{utr} arm Tert^{req} car^{22} (:: sane speciosum illud quidem et ex ipsius usu Lucae adsumptum) | *ταυτα παντ.* c. ℵ^{c}BDLX al vix mu b c f ff$^{2\cdot}$ l m^{35} q ($g^{1.2\cdot}$ e silentio) vg (et. for fu etc) cop etc ... Ti *παντ. ταυτ.* cum AC*M al aliq a e i syr^{P} et^{hr} bis Tert^{res} car^{22} (*effugere omnia ista*) ... Gb^{0} Ti^{synops} om *ταυτα* cum ℵ*C^{3}RΓΔΛΠ unc^{8} al plus^{100} am; syr^{cu} et^{sch} om *παντα*, U al pauc om *τα* | *σταθηναι* et. f ($g^{1\cdot 2\cdot}$?) vg: D a b c e ff$^{2\cdot}$ i l m q *στησεσθε* (*stabitis*), Tert^{res} car^{22} *stetis*

37. *εν τω ιερω διδασκ.* cum ℵACDLRXΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} (G om *διδασκ.*) a cop syr^{P} (Tert^{marc} *per diem in templo docebat*) ... BK b c e f ff$^{2\cdot}$ $g^{1\ 2\cdot}$ i l q vg syr^{cu} et^{sch} aeth (*docebat in templo*) *διδασκ. εν τω ιερ.* (:: Mc 12, 35. *διδ. εν τ. ιερ.* non fluct; contra Mc 14, 49. *εν τ. ιερ. διδ.* a multis temptatum) | *τασ δε νυκτ. εξερχομενοσ*: D om (excidit versus) | *ηυλιζετο* (A *διηυλιζ.* sic): D *εισ τ. ορ. ηυλιζετο* (d *habitabat*, sed D^{gr*} *ηυλησετο*). Similiter 157. *εισ οροσ εξερχομενοσ ηυλιζετο* | *το καλουμενον*: X*(sed suppl^{*mg})r 1. 131. 209. e om. Cf Tert^{marc4}, ^{39} *ad noctem vero in elaeonem secedebat* | *ελαιων*: hoc accentu A al mu; EHKMUΠ al plu *ελαιῶν*, it^{pler} vg *oliveti*, e *olivarum* ... Σ 1. 131. 209. *των ελαιων*

38. *ωρθριζεν*: KF*ΠΜΧΓΔ al aliq *ορθριζ.* | *εν τω ιερω* (et. C^{3}; C*?U al pauc *ορει*): D e post *ακουειν αυτου* pon. Praeterea 13. 69. 124. 346. post *ακου. αυτ.* add *και απηλθεν εκαστος εισ τον οικον αυτου* et quae sequuntur Ioh 8, 1—11 (pericopa est de adultera). Qua de re cf ad Ioh 7, 53

XXII.

1 s Mc 14, 1 s Mt 26, 1 ss

1 [260.1] Ἤγγιζεν δὲ ἡ ἑορτὴ τῶν ἀζύμων ἡ λεγομένη πάσχα,
2 [261.1] καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὸ πῶς ἀνέλωσιν αὐτόν· ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν.

2—6 Mt 26, 14—16 Mc 14, 10 s Io 13, 2. 27

3 [262.2] Εἰσῆλθεν δὲ σατανᾶς εἰς Ἰούδαν τὸν καλούμενον Ἰσκαριώτην, ὄντα ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δώδεκα, 4 [263.2] καὶ ἀπελθὼν συνελάλησεν τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ στρατηγοῖς τὸ πῶς αὐτοῖς

XXII, 1 ηγγιζεν (et. Philopon[612] ap Gall[12]): DL b e g[1] i l q ηγγισεν | δε: K om

2. και εζητ. οι αρχιερ. και οι γρ. (et. Philopon[612]): D e οι δε αρχιερ. και γραμματ. εζητουν | το: D 254. om | ανελωσιν (it vg *interficerent*): D απολεσωσιν (d *perderent*) | εφοβ. γ. τ. λαον: G om | γαρ et. a e f l cop syr[cu] et [utr]: D al[8] b c ff[2] g[1] i q vg arm aeth δε

3. Ex eis quae Epiph[marc 242] ελεγχ. ξ' dicit et Tert[marc 5,6] coniici licet Mcionem abiecisse quod h. l. de Satana scriptum est. Scripsit igitur in hunc fere modum: απελθων δε ιουδας - συνελαλησεν. | σατανας cum NABCDLPXΓΔΛ unc[a] (R[vid] sed non satis apparet) al longe plu Or [4, 266] ... ς (= Gb Sz) o σατ. cum U al mu Eus[dem 468] | εισ ιουδαν (et. Or Eus[dem]): D εισ τον ιουδαν ... cop aeth *in cor Iudae* | τον (Or[4, 266] om, ut editum est) καλουμενον: G om | καλουμενον cum NBDLX 69. al[5] cop arm ... ς Ln επικαλουμενον cum ACPRΓΔΑΠ unc[a] al pler Or[4, 266] Eus[dem 468] (it vg *qui cognominabatur* vel *-natur*, contra d am *qui vocatur*) | ισκαριωτην (et. Eus[dem]; R* εισκαρ., G σκαριωτην): D[gr] ισκαριωθ, Or ισχαριωθ, item a d *iscarioth*, b f ff[2] g[1. 2] i q am fu for san gat mm *scarioth*; contra e *schariotes*, c l Hil[481] *soariotha*, vg[ed] *iscariotes* | οντα (e *qui erat*): a ff[2] g[1] i vg *unum*, b c f l q *unus* (quod pendet a verbis *qui cognominabatur*), item syr[P] c.*... g[2] non exprim | εκ του αριθμου (e *ex numero*, a *de numero*): b c f ff[2] g[1. 2] i l q vg non exprim του αριθμ. (habent enim *de duodecim*) ... X εισ τουσ αριθμουσ. Pergit D[gr] εκ (sed punctis improbatur) των ιβ

4. τοισ αρχιερ. cum NABDLRXΓΔΑΠ unc[a] al pler f vg cop syr[hr] Or [4, 266] ... Ln add και τοισ (P al pler Eus[bis] om) γραμματευσιν c. CP al[30] a b c e ff[2] i l q syr[cu] et [utr] arm aeth Eus[dem 468] et [479] | και (c. NABLPR XΓΑΠ unc[a] al [70] Or[4, 266] Eus[dem 479]; ς Ln add τοισ c. CSUA al permu Eus[dem 468]) στρατηγοισ: D 31[ev] a b c e ff[2] i l q (non item f vg) syr eu aeth om (:: cf ll. pp.). Contra CP tisch[8] al[9] syr[sch] et P (non item hr) Eus[dem 468] et [479] add του ιερου. Non item Mcion[epiph 316] et [342] ubi est: συνελαλησε τοισ στρατηγοισ το ([316] και το) πωσ αυτον παραδω αυτοισ. | το πωσ: D arm πωσ ... 13. 69. 124. 346. Or[4, 266] Eus[dem 479] οπωσ (Eus[dem 468] ινα) | αυτοισ παραδω αυτον cum NBCGKLΠ 116. 48[ev] al[5cor]; D a παραδοι (*traderet*) αυτον omisso αυτοισ ... ς αυτον παραδω αυτοισ c. APXΓΔΛ unc[a] al pler b c f q vg arm Mcion[epiph]

παραδῷ αὐτόν. 5 καὶ ἐχάρησαν, καὶ συνέθεντο αὐτῷ ἀργύριον δοῦναι· 6 καὶ ἐξωμολόγησεν, καὶ ἐζήτει εὐκαιρίαν τοῦ παραδοῦναι αὐτὸν ἄτερ ὄχλου αὐτοῖς.

7 Ἦλθεν δὲ ἡ ἡμέρα τῶν ἀζύμων, ἐν ᾗ ἔδει θύεσθαι τὸ πάσχα, 8 καὶ ἀπέστειλεν Πέτρον καὶ Ἰωάννην εἰπών· πορευθέντες ἑτοιμάσατε ἡμῖν τὸ πάσχα, ἵνα φάγωμεν. 9 οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· ποῦ θέλεις ἑτοιμάσωμεν; 10 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἰδοὺ εἰσελθόντων ὑμῶν εἰς τὴν πόλιν συναντήσει ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων· ἀκολουθήσατε αὐτῷ εἰς τὴν οἰκίαν εἰς ἣν εἰσ- 7–13 Mt 26, 17–19 Mc 14, 12–16

---

bis Or Eus^{dem} bis; e ff^{2} i l *illum traderet* omisso αυτοις. Libere var cop syrr aeth

5. και εχαρησαν (et. Eus$^{dem\,468}$ et^{479}): 1. 118. 131. 209. b ff^{2} i l q om | αυτω: A αυτοις | αργυριον cum ℵBDLPRΓΔΛ unc^{6} al plu Eus$^{dem\,468}$, item *pecuniam* it vg etc (cop *argentum*) ... ACKUXΠ al^{70} syrP Eus$^{dem\,479}$ αργυρια (Gb'; iidem fere testes idem in Mc praebent), aeth *τριακοντα αργυρια* :: ut Mt

6. και εξωμολογησεν cum ℵ^{cb}AΠDLPRXΓΔΔΠ unc^{8} al plcr e f vg cop syr^{omn} etc ... Ln om (:: ut ll. pp.) cum ℵ*etc^{ca}C 31^{ev} 48^{ev} semel a b c ff^{2} i l q Eus$^{dem\,468}$ | εξωμολογησεν: HUΓ al mu εξομολ., D ωμολογ. et P ομολογ., 57. συνεξωμολ. | του παραδ. αυτον: P ινα παραδω αυτον, 36^{ev}ιν. αυτ. παραδω :: ex Mt | αυτοις hoc loco cum ℵABCL 157. b i l ... ς ante ατ. οχλ. (haec om 13. 69. al aliq) cum PXΓΔΔΠ unc^{8} al plcr e f ff^{2} q cop syr^{cu} et^{utr} et P arm aeth Eus^{dem} ... D al^{7} a e vg om (:: ut ll. pp.)

7. δε: G al pauc add και | η ημερα: ACΔ f^{ser} om η | των αζυμων et. c f g$^{1.\,2.}$ q vg syrP et^{hr}: D a b e ff$^{2.}$ i l syr^{cu} et^{sch} του πασχα (sed a om εν η εδ. θυ. το πασχ.) | εν η cum ℵAPXΓΔΔΠ unc^{9} al plcr (item it vg *in qua, in quo*) Eus$^{pasch\,216}$ ... BCDL al pauc om εν | εδει: 69. 346. al pauc δει ... H ἴστιν

8. πετρον: D τον πετρ. | BD ιωαννην | το πασχ. ινα φαγωμεν: 13. 69. 124. ινα φαγ. τυ πασχ., item Mcion$^{epiph\,216}$ et^{248} και ειπε τω πετρω και τοις λοιποις· απελθοντες ετοιμασατε ινα φαγωμεν το πασχ.

9. Γ om versum | ειπαν cum ℵBCDL ... ς ειπον cum APRXΔΔΠ unc^{8} al omn^{vid} | θελεις: 13. 69. 124. 346. arm (item syrr) add ινα | ετοιμασωμεν: V 1. 106. 209. 262^{ss} tisch^{ss} al^{70} fere ετοιμασομεν. Praeterea B syrP (edd^{bars} et bodl, non item rell) add (:: e Mt) σοι φαγειν το πασχα, item ff^{2} *tibi pascha* et mm *pascha*, item DP al pauc c e gat sah aeth σοι, hinc Ln [σοι] ... Or$^{2,\,256}$ libere που θελεις ετοιμασομεν σοι το πασχα (e Luca? Certe quae sequuntur non a Mt pendent)

10. αυτοις: D e om (:: ut Mt) | εισελθοντων: D εισερχομενων, it vg *introeuntibus* (et. d) vel *intrantibus* | K ημων | συναντησει c. ℵABPRΓΔΔΠ unc^{6} al plcr ... CLX al pauc υπαντησει, D al^{5} Or$^{2,\,256}$ απαντησει | κεραμ. υδατος (ℵ* om, suppl^{cb}) βασταζων: D βαστ. κερ. υδ. (βαῦ-

πορεύεται, 11 καὶ εἰρεῖτε τῷ οἰκοδεσπότῃ τῆς οἰκίας· λέγει σοι ὁ διδάσκαλος· ποῦ ἔστιν τὸ κατάλυμα ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω; 12 κἀκεῖνος ὑμῖν δείξει ἀνάγαιον μέγα ἐστρωμένον· ἐκεῖ ἑτοιμάσατε. 13 ἀπελθόντες δὲ εὗρον καθὼς εἰρήκει αὐτοῖς, καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα.

14 cs
Mt 26, 20 cs
Mc 14, 17 cs
14 Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡ ὥρα, ἀνέπεσεν, καὶ οἱ ἀπόστολοι σὺν αὐτῷ. 15 [364. 10] καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· ἐπιθυμίᾳ ἐπεθύμησα

---

lans bascellum aquae), e *ferens amphoram aquam portans* (sic) | εις την cum ℵBCL $\aleph^{scr}$ semel, b c e f ff^{2}· g^{2}· i vg sah cop syrP et ^{hr} arm; item X εν τη, l q am fu san *in qua* (q *quo*), a *qua* ... ς Ti ου (d *ubi*) cum DΓΔΛ unc^{c} al longe plu (157. οπου) syr$^{cu\ vid}$ et (praemisso και) ^{seh}; item ΑΚΜΠΒΠ al^{15} ου εαν (:: Mc και οπου εαν εισελθη) | εισπορευεται: ΡΧΠ^{3} al aliq -ηται

11. C οικοδεσποτη | της οικιας: ℵ add λεγοντες | σοι: DUX al^{16} q syr^{cu} et ^{seh} pers^{P} (non item syr^{P} et ^{hr}) om (:: ut ll. pp.) | εστιν ut ℵABC ELΡΒΧΓΔΛ etc ... praeter ς et. Ln h. l. εστι ut DKMUΠ etc | το καταλυμα: ℵC 124. arm add μου (:: ut Mc), item aeth *eius*

12. κακεινος: D εκεινος, item Or^{2,256} (βασταζων, εκεινω ακολουθησατε. εκεινος υμιν δειξει etc) | δειξει: ℵ al paue υποδειξει, sed ℵ om υμιν | αναγαιον (et. Gb Sz) c. ℵABDLPRS^{m}ΣΑΠ* unc^{c} al plu, item C al (al^{2} ^{scr}) αναγειον ... ς (= Gb Sz) ανωγειον cum ΧΓ al mu (et. Or^{2,256} et ^{4,} ^{402}), item SUΑΠ^{2} al mu (et. Or^{2,194}) ανωγαιον, 69. 157. al ανωγεων. Latt sic: f vg *caenaculum*, a *maedianum*, b *pede plano locum*, d q *superiorem locum*, e ff^{2}· i *in superioribus locum* (l *et ille vobis ostendet, et in superioribus magnum stratum parate*). Praeterea D add οικον | μεγα (a b c e ff^{2}· i q post *stratum* pon): D e^{scr} sah om | εστρωμενον: X 69. 124. add ετοιμον (Or^{2,256} add σεσαρωμενον ετοιμον et ^{2,194} και κεκοσμημενον) :: cf Mc | εκει cum ABCDPRΓΔΑΠ unc^{a} al pler it^{pler} vg etc ... ΗLX 131. f i^{blan} arm^{ed} aeth κακει (:: ut in Mc edidimus)

13. ειρηκει cum ℵBCDL 69. a (*dixerat*) ... ς Ti ειρηκειν cum AΡΒΓΔΑΠ unc^{a} al pler, item *dixit* it^{pler} vg ... X al plus^{10} ειπεν (:: ut Mc) | αυτοις: D$^{Gr^{*}}$ αυτος

14 sqq. Epiph^{316} et^{344} ex Mcione: και ανεπεσε, και οι δωδ. αποστ. συν αυτω. και ειπεν· επιθυμια επεθυμησα τουτο το πα. φαγ. μ. υμων προ του με παθειν. Tum pergit: παρεκοψε το· λεγω γαρ (^{344} om) υμιν, ου μη φαγω αυτο απαρτι, εως (^{344} add αν) πληρωθη εν τη βασιλ. του θεου. Nec contra sunt quae exscripsit Tert^{marc4,40}.

14. η ωρα: L g^{scr} om | οι αποστολοι cum ℵ*BD 157. a b c e ff^{2}· i l sah syr^{cu} ... ℵ^{ca}LX 6^{ev} οι δωδεκα (:: ut ll. pp.) ... ς οι δωδεκα αποστολοι cum ℵ^{cb}ACPRΓΔΑΠ unc^{a} al pler f q vg cop syr^{utr} et^{hr} cop arm aeth Epiph^{marc316} et^{344} (vide ante)

15. Locum evang. Ebion. huc spectantem vide ad Mt 26, 17 | προς αυτους (et. a e): L it^{pler} vg αυτοις

τοῦτο τὸ πάσχα φαγεῖν μεθ' ὑμῶν πρὸ τοῦ με παθεῖν· 16 [265.2]
λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ φάγω αὐτὸ ἕως ὅτου πληρωθῇ ἐν
τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. 17 καὶ δεξάμενος ποτήριον εὐχαριστήσας
εἶπεν· λάβετε τοῦτο καὶ διαμερίσατε εἰς ἑαυτούς· 18 λέγω γὰρ Mt 26, 29 Mc 14, 25
ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ πίω ἀπὸ τοῦ νῦν ἀπὸ τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου
ἕως ὅτου ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἔλθῃ. 19 [262.1] Καὶ λαβὼν ἄρτον 19 s Mt 26, 26 ss Mc 14, 22 ss 1 Co 11, 23–25

---

16. οτι (et. it vg Or^{int3,899}): C^{*vid}DX om | ουκετι cum C^{2}DPXΓΔΛΠ unc^{7} al pler it^{pler} vg (b ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ i l q vg *ex hoc*, c d e *iam*, f *ultra*) syr^{cu} et^{utr} et^{hr} arm aeth Or^{int3,899} (*amodo*) ... ℵABC^{*vi}HL al^{4} a sah cop om (Epiph^{marc} απαρτι, vide ante): hinc Ln [ουκε.] et Schu ex Mc 14, 25 inlatum putat; at in Mc similes testes om, praeterea cf v. 18 | ου μη φαγω: D μη φαγομαι | αυτο cum ℵBC^{*vi}L 1. 118. 131. 209. 239. it^{pler} vg sah cop syr^{cu} et^{sch} et^{p} ^{mg} Or^{int3,899} Epiph^{marc} (vide ante) ... ς Ti εξ αυτου cum AC^{2}PXΓΔΛΠ unc^{8} al pler f (*ex hoc*) arm aeth syr^{p} ^{txt} et^{hr}, item D al^{4} απ αυτου (*ab eo* d) | οτου: 1. 118. 131. 209. 239. ου | πληρωθη: e *adimplear* ... D καινον βρωθη (:: cf Mt 26, 29 Mc 14, 25)

17. 18. Hos versus om 32^{ev} b e syr^{cu} syr^{widman} et^{cdd} ^{mu} (ut guelph et heidelb et al ap Jones; teste Adler „omnes"), sed de b e syr^{cu} vide ad 19. 20.

17. ποτηριον cum ℵBCEGHLSVΓΔΛ al longe plu ... Ln το ποτηριον (:: ex v. 20) cum ADKMUΠ al^{25} fere | τουτο cum ℵ^{c}ABCD unc rell al pler it^{pler} etc ... ℵ* 13^{ev} e (g$^{1.2.}$?) vg om | και διαμερ. (pro *dividite* hab e *vidite*, q *divite*): D^{gr} e sah cop syr^{cu}et^{hr} om και | εισ εαυτουσ (L αυτ.) cum ℵ^{c}BCLM 1. 13. 42. 69. 118. 124. 131. 346. al^{4scr} it vg (Latt *inter vos* vel *in vobis*) syr^{cu} et^{sch} et^{hr} cop arm ... ς εαυτοισ cum ADXΓΔΛΠ unc^{7} al pler sah syr^{p} ... ℵ* αλληλοισ

18. οτι cum ℵAXΓΔΛΠ unc^{7} al pler it^{pler} vg syr^{cu} et^{utr} et^{hr} sah cop arm ... Ti om cum BCDGL 1. al^{7} e mt aeth (:: similes testes licet pauciores om v. 16) | απο του νυν cum ℵBKLMΠ al plus^{15} (225. απ αρτι) e *amodo non vivam amodo*) sah cop syr^{p} et^{hr} aeth, item (sed ante ου μη pon) DG 1. al aliq (e vide ante) syr^{cu} arm (:: απο τ. νυν Lucae tantum non proprium est, cf 1, 48. 5, 10. 12, 52. 22, 69. Act 18, 6. Praeterea non legitur nisi 2 Co 5, 16. Cf et. Mt 26, 29 ubi est απ αρτι et Mc 14, 25 ubi est ουκετι) ... ς Ti om cum ACXΓΔΛ unc^{5} al pler it^{pler} vg syr^{sch} | γενηματοσ cum ℵABCDLXΓΔΛΠ unc^{7} al plu (^{19} apud Scriv) ... ς γεννηματοσ cum K al mu | οτου cum ADXΓΔΛΠ unc^{8} al pler ... ℵBC^{2}FL al^{10} fere ου (C* om vdtr) :: cf ad 12, 50. 15, 8 | ελθη: D syr^{cu} et^{sch} et^{hr} ante η βασ. τ. θε. pon. Syr^{p} ^{mg} aeth (:: ex ll. pp.) habent *donec novum bibero in regno dei*

19. 20. Inde a verbis το υπερ υμων διδομενον usq ad το υπερ υμ. εκχυννομενον (exeunte v. 20) D a ff$^{2.}$ i l (non item c f g$^{1.2.}$ q vg) om, item b e sed eorum loco huc transposita habent και δεξαμενοσ πο-

εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς λέγων· τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά μου τὸ ὑπὲρ ὑμῶν διδόμενον· τοῦτο ποιεῖτε εἰς ἐμὴν ἀνάμνησιν. 20 [267.2] καὶ τὸ ποτήριον ὡσαύτως μετὰ τὸ δειπνῆσαι, λέγων· τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐν τῷ αἵματί μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν ἐκχυννόμενον. 21 [268.2] Πλὴν ἰδοὺ ἡ χεὶρ τοῦ παραδιδόντος με μετ' ἐμοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης. 22 ὅτι ὁ υἱὸς μὲν τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τὸ ὡρισμένον πορεύεται, πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ παραδίδοται. 23 [269.1] καὶ αὐτοὶ ἤρξαντο συνζητεῖν πρὸς ἑαυτοὺς τὸ τίς ἄρα εἴη ἐξ αὐτῶν ὁ τοῦτο μέλλων πράσσειν.

21 ss Mt 26, 21 ss Mc 14, 18 ss Io 13, 21 ss

τηριον usq η βα. τ. θε. ελθη, quae iidem vv. 17 et 18 omiserunt. Similiter syr^cu versum 20. om eiusque loco vv. 17 et 18 ponit.

19. λεγων: A add λαβετε (ex ll. pp.) | ὑπερ υμων: Γ al pauc υπ. ημων, arm υπ. πολλων ... aeth add *in redemptionem multorum* | διδομενον: syr^cu om (:: ut 1 Co 11, 24) | εισ: B* om. Praeterea huc cf Iust^apol 1,66, quem locum ad Mt 26, 26—28 adscripsimus.

20. και το ποτηρ. ωσαυτως cum ℵBL cop (item sah *atque calicem quoque*) syr^hr ... ς Ln ωσαυτ. και το ποτη. (:: ut 1 Co lectione non fluct) cum AXΓΛΛΠ unc^9 al omn^vid c f g^1. 2. q vg syr^utr rell Bas^eth 254 | η καινη (syr^cod om) διαθηκη (et. f g^1. sil q vg sah cop etc): c g^2. gat mm aeth (syr^sch et^hr) *novi testamenti* (c pergit *sanguinis mei*) ... U al mu f (c q vg *hic est calix*) Bas^eth 254 add εστιν. Cf huc Or^3,323 ειπερ ουν καινος αιων εστιν ελπιζομενος και γη καινη – και ωσ εν τω ευαγγελιω γεγραπται, ποτηριον καινης διαθηκης, απο αμπελου οιμαι καινης etc | αιματι μου: 13. 69. 124. al pauc εμω αιματι :: ut 1 Co | εκχυννομενον cum ℵAB*ELTUΛΠ al aliq ∴ ς εκχυνομενον cum B^3XΓΛ unc^7 al pler

21. ιδου: 13. 69. al^6 ac plures om | μετ εμου (et. Or^4,436 et 442): D 57. syr^sch pers^p om

22. οτι cum ℵBD^gr LT 157. z^scr semel sah cop ... ς Ln και cum AXΓΛΛΠ unc^9 al pler b c e f ff^2. i l q vg syr^cu et^utr et^hr arm aeth ... a d Or^4,436 om | ο υιοσ μεν cum ℵ^c BLT c e (hi duo *et filius quidem*; a d tantum *filius quidem*) sah cop ... ς Ln ο μεν υιοσ (:: ut Mt et Mc lectione non fluct) c. AXΓΛΛΠ unc^9 al omn^vid; D^gr μεν ο υιοσ, b f ff^2. i l q vg *et quidem filius* ... ℵ* om μεν, nec exprim syr^cu et^sch et^hr | το ωρισμενον (A al ορισμ.): sah syr^hr Or^4,436 add αυτω, syr^cu aeth *de eo* | πορευεται hoc loco cum ℵBDGLT 13. 69. 124. 157. 346. 48^cv semel al^evv^2 sem it^plar vg arm syr^hr Or ... ς ante κατα (:: cf ll. pp.) c. AXΓΛΛΠ unc^8 al pler f sah cop syr^cu et^utr aeth | τω ανθρωπω: D e syr^cu om (Tert^marc 4,41 *Vae* ait, *per quem traditur filius hominis*)

23. και αυτοι: D e f sah αυτ. δε | συνζητ. cum ℵABDGLTΛ etc ... ς συζητ. c. XΓΛΠ unc^8 al certe pler | το: DL 254. Or^4,436 om | αρα: Γ sah om | ειη (ℵ* ειη εξ αυτων ειη, sed ℵ^c del ειη sec): 1. 131. 157. 209. al

24 [270.2] Ἐγένετο δὲ καὶ φιλονεικία ἐν αὐτοῖσ, τὸ τίσ αὐτῶν δοκεῖ εἶναι μείζων. 25 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖσ· οἱ βασιλεῖσ τῶν ἐθνῶν κυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ ἐξουσιάζοντεσ αὐτῶν εὐεργέται καλοῦνται· 26 ὑμεῖσ δὲ οὐχ οὕτωσ, ἀλλ' ὁ μείζων ἐν ὑμῖν γινέσθω ὡσ ὁ νεώτεροσ, καὶ ὁ ἡγούμενοσ ὡσ ὁ διακονῶν. 27 [271.10] τίσ γὰρ μείζων, ὁ ἀνακείμενοσ ἢ ὁ διακονῶν; οὐχὶ ὁ ἀνακείμενοσ; ἐγὼ δὲ ἐν

9, 46
25 ss
Mt 20, 25 ss
Mc 10, 42 ss

---

pauc εστιν, al aliq ην | εξ αυτων (et. c f vg syr^{utr} et^{hr} Or): D 142* a b e ff$^{2.}$ i l q syr^{cu} om | μελλων: DL al aliq Or post τουτο, 69. 346. post πρασσ. pon. Latt *quis esset* (c add *ex eis*) *hoc facturus* b c ff$^{2.}$ i l q, *quisnam esset qui* (e *quod*) *hoc facturus esset* a e, *quis esset ex eis qui hoc fact. esset* f vg

24. δε και (et. f vg Bas^{eth301}): ℵ 127* f^{scr} a b c e ff$^{2.}$ i l q gat mm tol Or^{3,722} om και | ADF al φιλονικεια, BT -νικια | εν αυτοισ (e *in illis*, d *in eis*, it^{pler} vg *inter illos* vel *eos*) ita et. ℵ^{c} ... A*T 69. 346. εν εαυτοισ, ℵ* εισ εαυτουσ ... Or^{3,722} αυτων | τισ αυτων δοκει ειναι (Or ἢ) μειζων: D a τισ αν (*quisnam*) ιη (*esset*) μειζων, item syr^{cu} et^{sch}, item (retento αυτων) sah cop; item f *quis eorum esset maior*, q *quisnam maior eorum est*

25. ο δε: A al aliq syr^{sch} pers^{p} Bas^{eth301} Dam^{par510} add ιϛ (syr^{cu} *dominus noster*) | κυριευουσιν (et. Or^{3,722} Bas^{eth}): UX 13. 69. 124. al^{15} Or^{1,710} Dam^{par510} κατακυρ. (:: ut ll. pp.) | και οι εξουσιαζ. αυτων ευεργεται (et. ℵ^{c}): ℵ* και οι αρχοντεσ των (supple εθνων) εξουσιαζουσιν αυτων και ευεργ. (:: ex Mt fluxit)

26. γινεσθω (ℵBD γειν.) cum ℵBDLT 1. al aliq Dam^{par510cod} ... ς Ln Ti γενεσθω cum AXΓΔΛΠ unc^{9} al pler Bas^{eth301} | ο (D 69. om) νεωτεροσ (e f g$^{2.}$ am fu for ing san mt al *iunior*, b q *adulescentior*): D a c ff$^{2.}$ i l vg^{ed} (sah^{vid}, item cop^{petr2} *sicut puer*) μεικροτεροσ (*minor*, d *minus*) | ο διακονων: D ο διακονοσ, item c ff$^{2.}$ i vg *ministrator*, f q *minister*

27. τισ γαρ (ℵ* add ο) μειζων (ita ff$^{2.}$, FL 13. 69. 124. al pauc a b c e f i l q vg syr$^{p\ mg}$ aeth etc add εστιν) ο ανακειμενοσ (T -κεινομενοσ) η ο διακ. ουχι (KM*Π 1. 209. al^{5scr} al pauc Bas^{eth310ed} ουχ) ο ανακειμενοσ: D (nec aliter d) μαλλον η ο ανακειμενοσ ... X om | ουχι ο ανακειμενοσ: a c e ff$^{2.}$ i l mm *in gentibus quidem qui recumbit, in vobis autem non sic sed qui ministrat* ... syr^{cu} om (pergens *nonne ego* etc) | εγω δε usq ωσ ο διακονων (et. Eus^{lnc181} Bas^{eth301} Chr^{1,650}): D εγω γαρ (d *autem*) εν μεσ. υμ. ηλθον (d *sum in medio vestrum veni*) ουχ ωσ ο ανακειμενοσ αλλ ωσ ο διακονων. Eadem agnoscit Or^{4,410} ο δε ειπων· ηλθον ουχ ωσ ο ανακ. αλλ ωσ ο διακ. Similiter Or^{int4,461} *qui dixerat: ecce ego sum in medio vestrum non sicut discumbens sed sicut ministrans*, item ^{3,838} *ego autem sum in medio vestrum non quasi qui recumbit sed quasi qui ministrat* (cf et. ^{1,391} καγω εγενομην εν μεσ. υμ. ουχ ωσ etc, item^{4,87}; vix contra valet Or^{4,418} ubi libere alludit: γενομενοσ εν μεσω ημων ωσ διακονων). Additamentum confirmat et. c *ego autem in medio vestrum sum non sicut recumbens sed sicut ministra-*

μέσῳ ὑμῶν εἰμὶ ὡσ ὁ διακονῶν. 28 ὑμεῖσ δέ ἐστε οἱ διαμεμενηκότεσ
μετ' ἐμοῦ ἐν τοῖσ πειρασμοῖσ μου. 29 κἀγὼ διατίθεμαι ὑμῖν καθὼσ
Mt 19, 28 διέθετό μοι ὁ πατήρ μου βασιλείαν, 30 ἵνα ἔσθητε καὶ πίνητε ἐπὶ
τῆσ τραπέζησ μου ἐν τῇ βασιλείᾳ μου, [272.5] καὶ καθήσεσθε ἐπὶ
θρόνων κρίνοντεσ τὰσ δώδεκα φυλὰσ τοῦ Ἰσραήλ. 31 [273.10] Σί-
μων Σίμων, ἰδοὺ ὁ σατανᾶσ ἐξῃτήσατο ὑμᾶσ τοῦ σινιάσαι ὡσ τὸν

---

tor (item Sedul^{rom} *ego sum in medio vestrum non sicut discumbens sed sicut ministrans*) | AL 69. *εμμεσω* | *ειμι* post *υμων* cum ℵBLT c f ff^{2}· i l vg Eus^{luc180} ... ς Ln Ti ante *εν μεσ. υμ.* pon cum AQXΓΛΑΠ unc^{9} al omn^{vid} a b e q Bas^{eth} Chr^{1,650} Or^{int3,838} et^{4,461}

28. *υμεισ δε εστ. οι διαμεμεν.* (et. Eus^{luc180}): D *και υμεισ ηυξηθητε εν τη διακονια μου ωσ ο διακονων οι διαμεμενηκοτ.*

29. *διατιθεμαι* (K post *υμιν*): A 1. al^{10} fere Ps-Ath^{2,523} *διατιθημι*, Or^{2,625} *θησομαι* | *υμιν* (et. Eus^{luc180}): A 12. 16. al pauc syr^{p} cop^{fragm} ^{woid} schol^{267} et^{239} add *διαθηκην*. Item Or^{2,625} *καγω θησομαι υμιν διαθηκην, εσθιειν και πινειν επι* etc. Cf et. Eus^{luc206} *τραπεζα, ἡσ μεταληψονται οἱσ την διαθηκην διεθετο δια το μεμενηκεναι μετ αὐτου εν τ. πειρασμοισ, ινα εσθιωσι* etc | *μου*: DΓ al aliq e om. Cf huc Pist^{89} „de hoc ipso dixisti nobis olim in parabola: vos *ὑπεμεινατε* mecum *πειρασμουσ*. Constituam vobiscum regnum, sicut meus pater constituit illud mecum, quod edetis et bibetis super meam *τραπεζαν* in meo regno atque sedebitis super duodecim thronos ut *κρινητε* duodecim *φυλασ* Israelis."

30. *εσθητε* cum BD*T ... ς *εσθιητε* cum ℵAD^{2}LQXΓΛΑΠ unc^{9} al pler (al pauc *-ιετε*) Eus^{luc180} | *πινητε*: L al pauc Eus^{luc} *πινετε* (A *-ται*). Praeterea 13. 69. 346. syr^{cu} sah^{woid} (sed om *μου* post *τραπεζ.*) cop^{wi} add *μετ εμου* | *εν τη βασιλ. μου* (D e l am for ing tol syr^{cu} om *μου*) cum ℵAB(D)KLMQUXΛΠ al plu it vg sah cop (syr^{cu}) syr^{utr} et^{hr} rell Eus^{luc180} (Ath^{218} ap Gall^{5} *επι τη βασ. μου*) ... EFGHSVΓΛ al^{80} fere Ps-Ath^{2,523} om, hinc Gb^{o}. Cf Or^{2,625} *επι τησ τραπεζησ του πατροσ εν τη αληθεια* | *καθησεσθε* cum ℵAB^{2}GLQΠ* al mu (AL *-σθαι*), item Gb'' Ln Ti *καθισεσθε* cum EFKMSUVXΓΛΠ^{2} al mu, item b d q *sedebitis* (e *sedentes*) ... B*TA *καθησθε* (B^{2}A *-σθαι*), D^{gr} *καθεζησθε*, ς *καθισησθε* cum H al mu; item it^{pl} vg *sedeatis* | *θρονων* (D 13. 69. 124. 346. 433. *-νουσ* :: ut Mt): ℵ^{c}DX al plus^{20} a b f l q (non-item e i vg) syr^{cu} et P c.* et^{hr} arm (et. Pist, vide ante) praem *δωδεκα* (D *ιβ*) et 89. 8^{pe} al pauc c ff^{2}· mm add idem :: ex Mt. Cf et. Or^{prov} (^{52}ap Mai, ^{119} Notitia) *τοισ μαθηταισ αυτου υπεσχετο δωσειν ο κυριοσ του καθισαι αυτουσ επι δωδεκα θρονων κρινοντασ τασ δωδ. φυλ. του ισρ.* | *κρινοντεσ*: BT i post *τασ* (D* om) *δωδ. φυλ.* pon

31. *σιμων σιμων* (ℵ om alterum) sine *ειπε δε* etc cum BLT sah cop (item Bas^{eth286}, certe enim nil praem. Non item^{eth277}) ... ς Ln praem *ειπε δε ο κυριοσ* cum ℵADQXΓΛΑΠ unc^{9} al omn^{vid} b f q vg (praeterea a ff^{2}· g^{1}· l *ait autem dominus Petro: Simon Simon* [l om] *ecce*, i *ait*

σῖτον· 32 ἐγὼ δὲ ἐδεήθην περὶ σοῦ ἵνα μὴ ἐκλίπῃ ἡ πίστις σου. 274.9 καὶ σύ ποτε ἐπιστρέψας στήριζον τοὺς ἀδελφούς σου. 33 278.1 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· κύριε, μετὰ σοῦ ἕτοιμός εἰμι καὶ εἰς φυλακὴν καὶ εἰς θάνατον πορεύεσθαι. 34 ὁ δὲ εἶπεν· λέγω σοι, Πέτρε, οὐ φωνήσει σήμερον ἀλέκτωρ ἕως τρὶς ἀπαρνήσῃ μὴ εἰδέναι με.

22 a
Mt 26, 35–35
c 14, 29–31
Io 13, 36–38

---

autem dominus Simoni Petro: Simon ecce, gat mm *ait autem Iesus Simoni: Simon ecce*, e *ille autem dixit Petro quoniam satanas*, Cyp[14] *dixit autem dominus ad Petrum: Ecce satanas*) syrP (syr[hr] *dix. autem dominus Iesus*, syr[sch] *et dix. Iesus*, pergens *Simoni*, syr[cu] *et dominus noster dix. Simoni: Simon ecce*) etc | *υμας του σινιασαι* (r al aliq add *σε*, sah cop syr[hr] repetunt *υμας*): a vg Hier[lovin] *vos ut cribraret* (a *scr.*), b e f ff[2]· i l q *ut vos ventilet*, c *ad cernendum* (omisso *υμας*), Tert[fug] *uti cerneret vos*, Cyp[14] *ut vos vexaret*. Praeterea ℵ habet *ξινιασαι*, suprascripto *σ* super *ξ*. Chr[2,44] *τι εστι σινιασαι; αγαγειν, περιαγαγειν, σαλευσαι, κινησαι, διαδονησαι, βασανισαι.*

32. *δε εδεηθην* (A *δε ηθην*): L *δε δεηθην* | *εκλιπη* cum ℵBDKLMTUXΠ al[100] fere Bas[eth 277] et[286] Chr[1,607] et[2,44] et[5,570] et alibi Cyr[4,965] ... ς *εκλειπη* cum AEGHQSVΓΔΛ al plu (Bas[2,160] sed edd fluct) | *και συ ποτε*: D e sah *συ δε* | *επιστρεψας* (K *-στραψας*): D e *επιστρεψον και* | *στηριζον* cum ℵABKLMQTΠ[1] al, item X *επιστηριζον* ... ς *στηριξον* c. ΓΔΛ unc[6] al pler Bas[2,160] | *αδελφους*: A *οφθαλμους* (et. *δ oculos*) | *σου* (absq additam f g[1]· vg): a b c e ff[2]· i l q add *et rogate* (l *orate*) *ne intretis in temptationem* (a *-one*)

33. *ο δε ειπεν αυτω* (e *ille autem dixit illi*, c vg *qui dixit ei*): A *ειπεν δε αυτω*, a b f ff[2]· i l q *dixit autem ei Petrus*, syr[sch] *Simon autem dixit ei*

34. *ο δε*: X syr[cu] et[sch] et[hr] add *ις* | *πετρε* (syr[sch] *Simon*): syr[cu] om | *ου* cum ℵBLQTX al pauc ... ς Ln *ου μη* (:: ut Ioh lectione non fluct) cum ADΓΔΛΠ unc[6] al pler | *φωνησει* (L *-σεισ*): VΓ al[70] fere *φωνηση* (:: cf Ioh) | *αλεκτωρ*: syr[cu] add *bis* | *εως* cum ℵBLT 69. 124. 157. 346; item KMXΠ al[15] fere *εως ου* (:: ut Ioh), D *εως στου*. Item it[pler] vg sah cop syr[sch] et[p mg] et[hr] ... ς *πριν η* (Q al pauc om *η*) cum AΓ ΔΛ unc[6] al longe pl (item Q al pauc) (syr[cu]) syr[p txt] arm aeth (:: cf Mt et Mc, item infra v. 61). Mutat locum e sic: *nocte hac antequam gallus cantet ter me negabis* (:: cf Mt et Mc) | *απαρν. μη ειδεν. με* (D *με απ. μη ει. με*, d *me negabis nescire me*) cum ADΓΔΛΠ (*om *μη*) unc[6] (H *απ. του μη* etc) al longe plu sah syr[cu] et[sch] et[hr] arm aeth ... Ln *με απαρν. ειδεναι* cum ℵBLT 13. 131. al (c *me negabis nocte* sic, *nocte* pro *nosse*) l (*tu me abneges ter nosse*), item Q al f *απαρν. με ειδ.* (*abneges me nosse*), item MX al i q vg *απαρν. ειδ. με* (*abneges nosse me*), item cop syrP ... b *me neges*, e *me negabis*, ff[2]· *abneges me*, item a (*tu me ter abneges*) :: fidei absonum est ex *με απαρν. ειδεναι* ortas esse lectiones reliquas. Cf huc illud *οι αντιλεγοντες αναστ. μη ειναι* 20, 27 | *απαρνησῃ*: r al aliq *-νησει*

35 [206.10] Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ὅτε ἀπέστειλα ὑμᾶς ἄτερ βαλλαντίου καὶ πήρας καὶ ὑποδημάτων, μή τινος ὑστερήσατε; οἱ δὲ εἶπαν· οὐθενός. 36 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἀλλὰ νῦν ὁ ἔχων βαλλάντιον ἀράτω, ὁμοίως καὶ πήραν, καὶ ὁ μὴ ἔχων πωλησάτω τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ καὶ ἀγορασάτω μάχαιραν. 37 [217.8] Λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι
Ho 53, 12 τοῦτο τὸ γεγραμμένον δεῖ τελεσθῆναι ἐν ἐμοί, τό· καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη· καὶ γὰρ τὸ περὶ ἐμοῦ τέλος ἔχει. 38 [220.10] οἱ δὲ εἶπαν· κύριε, ἰδοὺ μάχαιραι ὧδε δύο. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἱκανόν ἐστιν.

---

35 sqq. De Mcione Epiph[316] et [345]: παρεκοψε το· οτε απεστειλα υμας, μη τινος υστερησατε, και τα εξης, δια το· και τουτο το γεγραμμενον δει τελεσθηναι, το· και μετα ανομων συνελογισθη.

35. βαλλαντιου cum ℵABDLQS²TX²ΔΛ²Π² unc⁸ al plu ... ς βαλαντιου cum S*X*ΓΛ*Π* al plu (et. Or[3,658] editum) | και υποδηματων: Γ al aliq aeth om | τινος (ℵ^c): ℵ* τι exeunte versu | υστερησατε: Γ -σητε, 131. 209. -θητε (1. -θη) | ειπαν cum BDLT ... ς ειπον cum ℵQXΓΔΛΠ unc⁹ al omn^vid Or[3,658] Chr[3,220], Λ ειπεν | ουθενος cum ABQTXΓΔΠ unc⁸ al[50] fere ... ς Ln ουδενος cum ℵDLUΛ al plu Or Chr

36. ο δε ειπ. cum ℵ*D e syr^hr Chr[3,220] ... ℵ^c BLT al[4] sah cop ειπεν δε, syr^cu et^sch ειπεν, aeth και ειπεν ... ς Ln Ti ειπεν ουν cum AQXΓΔΛΠ unc⁹ al pler it^pler vg syr^p arm (Or[3,658] ειπ. ουν αυτοις ο ι̅ς̅) | αυτοις: D 1. al pauc a b e ff² i (l *dixit ergo iterum*) arm om | βαλλαντιον cum ℵABDLQTX²ΔΛ²Π unc⁸ al plu ... ς βαλαντ. cum X*ΓΛ* al plu (s ut ante?) | αρατω (it vg *tollat*) et. Or[3,658]: D αρει (*tollet*). Cf Ba^regg[500] αρατω ητοι αρει· ουτω γαρ και τα πολλα των αντιγραφων εχει - ωσ μη ειναι προσταγμα αλλα προφητειαν προλεγοντος του κυριου | αρατω ομοι. (Chr[3,220] et [222] om) κ. πηραν: syr^cu η πηραν αρατω | πηραν (it^pler d vg *peram*): e *chilotrum* | εχων: syr^cu et^sch et^hr (non p) add μαχαιραν | πωλησατω cum ℵABFKLMQTUXΠ al sah mu Or[3,658] Bas^regg[490] Chr[3,220] et^cat ox[150] ... D πωλησαι (*vendat*), EGH SVΓΔΛ al[115] fere arm Chr[3,222] πωλησει | το: Λ και το | αυτου: U εαυτου | αγορασατω cum ℵABGKLMQTXΔΠ al sat mu Or Bas Chr^cat ... DEFHSUVΓΛ al longe plu arm Chr[3,220] et [222] αγορασει (d *emet*)

37. υμιν: D b om. | οτι sine ετι (prob Schu) cum ℵABDHLQTX al[10] b f sah cop syr^hr aeth (b l *quod scriptum est*, non exprimentes τουτο) ... ς Ti add ετι cum ΓΔΛΠ unc⁸ al pler it^pler vg syr^cu et^utr arm | τελεσθηναι: Λ 262. al[5] πληρωθηναι | το (syr^p mg gr) και (b g¹· q vg post *in me* pergunt *et cum*): Λ a c d e (ff²·) i l Amb^luc[1516] οτι και (*quod et*, ff²· *quod ut*), item f g²· am fu for em gat mt *et quod* | μετα (D add των) ανομων: a c e g¹· l am fu for ing mm mt gat tol *cum iniustis*, f ff²· g²· i q vg^ed *cum iniquis*, b *cum sceleratis*. Hier vero^galat[4,5] verti vult: *et cum his qui sine lege erant reputatus est*, subiungens: „licet in Latinis cdd. propter simplicitatem interpretum male editum sit: *Et cum iniquis reputatus est*, tamen sciendum aliud apud

Mt 26, 30
Mc 14, 26
Io 18, 1

39 [279.1] *Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη κατὰ τὸ ἔθος εἰς τὸ ὄρος*
τῶν ἐλαιῶν· ἠκολούθησαν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταί. 40 [280.2] *γε-*
40 ss
Mc 14, 32 ss
Mt 26, 36 ss
νόμενος δὲ ἐπὶ τοῦ τόπου εἶπεν αὐτοῖς· προσεύχεσθε μὴ εἰσελθεῖν
εἰς πειρασμόν. 41 [281.1] *καὶ αὐτὸς ἀπεσπάσθη ἀπ' αὐτῶν ὡσεὶ*
λίθου βολήν, καὶ θεὶς τὰ γόνατα προσηύχετο 42 *λέγων· πάτερ, εἰ*
βούλει παρενέγκαι τοῦτο τὸ ποτήριον ἀπ' ἐμοῦ· [282.1] *πλὴν μὴ*

Graecos significare *ανομον*, quod hic scriptum est, aliud *αδικον*, quod in Latinis voluminibus habetur; *ανομος* enim dicitur ille qui sine lege est - *αδικος* vero iniquus." | *και γαρ* (it^{mu} vg *etenim*, q *nunc*) *το*: T *και το γαρ* ... D a e ff^{2}· i l syr^{cu} om *γαρ*, hinc Ln [*γαρ*]. Ceterum a e ff^{2}· i *et de me quae sunt finem habent*, d *et de me finem havet*, l *et de me quae scribta sunt finem habent*, q *nunc quae de me scripta sunt finem habent*, f *etenim ea quae de me scribta sunt finem habent*, c vg *etenim ea quae sunt de me fin. habent* | *το* cum ℵBDLQT 1. b (*quod etiam .... finem ha .. sic*) sah cop syr^{cu} et p ^{txt} et ^{hr} ... ς Ln Ti *τα* cum AΧΓΔΑΠ unc^{g} al pler it^{pler} vg syr^{sch} et p ^{mg} arm aeth

38. *ειπαν* cum ℵBDLQT ... ς *ειπον* cum AΧΓΔΑΠ unc^{g} al omn^{vid} | *κυριε* (D post *ιδου* pon): ℵ* om (suppl ^{c}) | *μαχαιρ. ωδε δυο* (et. q): D vg^{ed} em *δυο μαχ. ωδε* (*δυο μαχ.* etiam syr^{cu} et^{sch} et^{hr}), sed d om *ωδε*, it^{pler} am fu for ing tol cop *gladii duo hic* | *ικανον* (G *-νοσ*) *εστ.* (it^{pl} vg *satis* vel *sat est*): D *αρκει* (b d f l *sufficit*). Praeterea syr^{cu} add *surgite eamus* (:: cf Mt 26, 46)

39. *εξελθων*: F om | *επορευθη* (a c f *abiit*): D al^{7} *επορευετο*, b d e ff^{2}· i l q vg *ibat* | *εθος*: F *ειωθοσ* | *των*: A om | *και οι*: B*(suppl^{2})V al^{15} fere aeth om *και* | *οι μαθητ.* sine *αυτου* cum ℵABDLM^{2}ΓΔ^{2} 1. 13. 131. 209. al aliq q (g$^{1.2.}$?) vg cop syr^{p} arm ... ς Ln add *αυτου* cum M*Q ΧΓΔ*ΑΠ unc^{g} al pler it^{pler} sah syr^{cu} et^{sch} et^{hr} aeth

40. *γενομενοσ* (L *-νησ*) *δε*: T *γενομενοισ* (omisso *δε*) | *του*: D om | *εισελθειν* (D^{gr} *ελθειν*, B* om, suppl^{2}): 13. 69. 124. 346. *εμπεσειν* ... D y^{scr} *εισελθητε* (quemadmodum it vg *ne intretis*) :: ut ll. pp.

41. Ex Mcione Epiph^{316} et^{345} affert *απεσπασθη απ αυτων* usq *προσηυχετο*. In *ελεγχ. ξε'*: *ουκ αρα ανευ σαρκοσ - μη φανταζων.* | *και αυτοσ*: D sah *αυτ. δε*, cop^{wi} et^{petr4} *και αυτ. δε* | *απεσπασθη* (in ℵ σ sec exeunte versu suppl ^{a}; it^{pl} vg *avulsus est*): D *απεσταθη*, G 157. *απεστη*, item (*recessit*, *secessit*, *discessit*) c d f l. Similiter sah cop syrr | *θεισ*: K *σταθεισ* (punctis notatum) *θεισ* | *προσηυχετο* (it vg *orabat*, D *προσευχετο*): MTΓ 72. 124. Dam^{par464} *προσηυξατο* (T *προσευξ.*)

42. *πατερ*: H *κυριε* | *ει βουλει* (haec a om) usq *απ εμου*: D a c e ff^{2}· pon post *μη* (om *πλην*) *το θελ.* usq *γινεσθω* | *ει* (K add *ου*) *βουλει*: fu syr^{cu} *si possibile est* ... 1. 22. 118. 131. 209. a om | *βουλει*: FGR ΧΓΔΑ al aliq Dam^{par} ex cod par *-λη* | *παρενεγκαι* (*-ένεγκαι* KII etc) cum ℵKLMRΠ al aliq (quocum componi licet BDT etc qui *παρενεγκε*, certe enim d *si vis transferre*); item ς Ti *παρενεγκειν* cum AQΧΓΔΑ unc^{g} al

τὸ θέλημα μοῦ ἀλλὰ τὸ σὸν γινέσθω. 43 [208. 10] ὤφθη δὲ αὐτῷ

plu Dion^{alex} (in comm ap Mai$^{6, 165}$) Bas$^{eth 208}$ (i *transire*) ... Ln παρενεγκε cum BDGrT al^{25} fere Or$^{1, 202}$ Dion^{alex} (ap Mai$^{6, 165}$) Dam$^{par 464}$, item *transfer* it^{pler} vg syr^{p} arm (et. Const$^{5, 14, 4}$ πατερ, παρενεγκε απ εμου το ποτηριον) ... sah cop syr^{cu} et^{sch} *transeat me* :: cf ll. pp. | τουτο το ποτηριον (ita κ^{a}, κ* τουτ. το ποτ. τουτ.) cum κBDLQT 157. 48^{ev} al pauc f ff$^{2.}$ ... ς Ln το ποτη. τουτο (:: cf ll. pp.) cum ARXΓΛ ΑΠ unc^{3} al pler it^{pler} vg syr^{cu} et^{utr} Or Dion^{alex} Bas^{eth} Dam | γινεσθω (κABΛ γειν.) cum κABGHKLMQRSTUVΓ^{vid}ΛΠ 1.13. tisch al^{25} fere Bas^{cdd2} Dam$^{par\ cod}$ ... ς Ln γενεσθω cum DEXΛ al plu Const$^{5, 14, 4}$ Bas$^{eth 208 cd}$ Dam$^{par 464 cd}$

43. 44. ωφθη δε usq επι την γην cum κ*et^{c}DFGHKLMQUXΛ al pler; asteriscis notata habent ESVΛΠ al^{5} syr$^{p\ mg\ cod}$ (est Assem. 2, cf Adler p. 183), obelis notata Γ al^{4}; item cum a b c e ff$^{2.}$ g$^{1. 2.}$ i l q sah cod (ap Zoeg^{204}) cop^{wi} et^{schw} (ex petr^{4}) syr^{cu} et^{utr} et^{hr} arm^{ed} et^{cdd} mu aeth. Praeterea confirmant Iust$^{try 103}$ (εν γαρ τοισ απομνημονευμασιν - [γεγραπται] οτι ιδρωσ ωσει θρομβοι κατεχειτο αυτου ευχομενου και λεγοντοσ· παρελθετω, ει δυνατον, το ποτ. τουτο) Ir^{219} (ει μηδεν ειληφει παρα τησ μαριασ - ουδ αν ιδρωσε θρομβουσ αιματοσ) Hipp$^{noet 18}$ (ed. Lag^{56} και αγωνιων ιδροι και υπ αγγελου ενδυναμουται. Eadem Thdrt$^{4, 132 sq}$ ex Hipp$^{ps 52}$ laudat.) Dion^{alex} (ap Gall^{14} append^{116}: παροιμια λεγεται επι των σφοδρα λυπουμενων και αγωνιωντων αιματοσ ιδρωσισ, ωσπερ και επι των πικρωσ οδυρομενων· αιματα κλαιει. οτι „ωσει θρομβοι αιματοσ" ειπων, ου θρομβουσ ιδρωτοσ απεφηνατο αιματοσ· ου γαρ αν καθ ομοιοτητα τουτων ειρηκε γενεσθαι τουσ ιδρωτασ· τουτο γαρ „ωσει θρομβοι" παριστησι - ταυτη τοι και θρομβοι ιδρωτοσ αυτου παραδοξωσ οια σταγονεσ αιματοσ απερρεον, ινα τησ ημετερασ φυσεωσ ωσπερ αναξηρανη και εξοικιση την τησ δειλιασ πηγην - τοιουτον εστι κακεινο το ειρημενον, ωσ αγγελοσ ην παρεστηκωσ τω σωτηρι και ενισχυων αυτον etc. Pendent ab his quae cat$^{ox 150}$ habet: φωνῇ παροιμίασ λέγεται etc.) Caes$^{3, 26}$ (Gall$^{6, 16}$ και εν αγωνια γενομενοσ ιδρωσε, και εγενετο ο ιδρωσ αυτου ωσει θρομβοι αιματοσ, και ωφθη αγγελοσ ενισχυων αυτον, φησιν ο θειοσ λουκασ) Arius ap Epiph^{742} (οτι, φησιν, εφανη αγγελοσ κυριου ενισχυων αυτον, οτι εν αγωνια γεγονε, και ιδρωσε, και ο ιδρ. αυτου γεγονεν αυτω ωσ θρομβ. αιμ.) et^{785} (ιδρωσε, φησι, και εγενετο αυτου ο ιδρωσ ωσει θρομβοι αιματοσ κατερχομενοι επι τησ γησ· και εφανη αγγελοσ κυριου ενισχυων αυτον) et Epiph$^{ancor\ 31}$ (αλλα και „εκλαυσε" κειται εν τω κατα λουκαν ευαγγελιω εν τοισ αδιορθωτοισ αντιγραφοισ, και κεχρηται τη μαρτυρια ο αγιοσ ειρηναιοσ εν τω κατα αιρεσεων προσ τουσ δοκησει τον χν πεφηνεναι λεγοντασ. ορθοδοξοι δε αφειλοντο το ρητον, φοβηθεντεσ και μη νοησαντεσ αυτου το τελοσ και το ισχυροτατον· και γενομενοσ εν αγωνια ιδρωσε, και εγενετο ο ιδρωσ αυτου ωσ θρομβοι αιματοσ, και ωφθη αγγελοσ ενισχυων αυτον) Did^{manich} (ap Canisium$^{1, 394}$) Chr$^{7, 893}$ (και ινα μη τουτο ειπωσιν αιρετικοι οτι υποκρινεται την αγωνιαν, δια τουτο και ιδρωτεσ ωσ

ἄγγελοσ ἀπ' οὐρανοῦ ἐνισχύων αὐτόν. 44 καὶ γενόμενοσ ἐν ἀγωνίᾳ

θρομβοι αιματοσ και αγγελοσ ενισχυων αυτον εφανη) Thdrt[1,692] et[4,271] Dion[areo] (de cael. hier. 4 περι του αγγελου του τον ιν ενισχυσαντοσ) Cosm (ex Theodosio episc. Alex. ap Gall[11,564]sq) Leont (contr. Nest. et Eutych. ap Gall[12,688] et[691]) etc. Accedere vdtr Eus[can], quemadmodum MA al plu ad istos versus adscriptum habent σπγ' cum canone ι' (eosdem numeros male A ad πλην μη etc habet). Contra vero L σπγ' cum can. α' ad και θεισ τα etc, σπδ' cum can. β' ad και αναστασ habent, item Q σπγ' ad πατερ ει βουλει, σπδ' ad και αναστασ. De Latinis vero accedunt Hil[1061] Hier[pelag 2] Aug[cons 3,12] („dixit sane quod isti tacuerunt, et orantem ab angelo confortatum et prolixius orantis sudorem fuisse sanguineum et guttas decurrentes in terram") Facund (ap Gall[11,693]) ..... contra, proptereaque Ln [ωφθη δε – επ. τ. γην], om hos versus κ[a]ABRT 13* (habet tantum ωφθη δε, rell suppl**) 69. (sed add ut etiam C[3mg] et evglstaria post Mt 26, 39) 124. (praeterea ut iam indicatum est ESVAΠ al[5] syr[p cod] asteriscis, Γ al[4] obelis notatos habent) f cop[ds] sah[woid] arm[odd aliq] (et[al] certe v. 44 om) syr[p mg] (idem enim cod[ascem 2] adnotatum habet: *Haec pericope non reperitur in evv apud Alexandrinos proptereaque posuit* [non posuit?] *cam Cyrillus in hom. sua 18 ad* [?]. De Cyr vide post.) cdd[gr] et[latt plu] ap Hil[1062] (*nec sane ignorandum a vobis est et in Graecis et in Latinis cdd. complurimis vel de adveniente angelo vel de sudore sanguinis nil scriptum reperiri*) cdd[pler] (ut vdtr) ap Hier[pelag 2] (ait enim: *in quibusdam exemplaribus tam Graecis quam Latinis invenitur scribente Luca*: Apparuit illi angelus *etc*) schol[34] (ιστεον οτι τα περι των θρομβων τινα των αντιγραφων ουκ εχουσιν· πλην μαρτυρει τη χρησει ταυτη ωσ κειμενη και διονυσ. αρεοπαγ. και γενναδιοσ ο κωνστ. και επιφανιοσ ο κυπρ. και ετεροι πατερεσ αγιοι). Evglstria om in lectione quae est a 22, 39—23, 1. sed habent in lectione Mt 26, 2—27, 2. ubi post v. 20. Ioh 13, 3—17. et post v. 39. Lc 22, 43—45. leguntur. Ath quum saepe posset adhibere non adhibuit, cf 1, 456 sq 709 sq. Cyr in comm ad h. l. hom. 146. (vide editionem Syriacam Oxoniensem) praeterit, item Amb[luc 1517], item Dam[par 464] (exscribens enim γενομενοσ επι του τοπου usq εισελθητε εισ πειρασμ. post το σον γενεσθω pergit sic: και ελθων επι τουσ μαθητασ ευρεν αυτουσ καθευδοντασ και ειπ. αυτοισ· προσευχεσθε ινα μη etc). Praeterea Anast[hodeg] testatur: επεχειρησαν παρεπαραι τουσ θρομβουσ του αιματοσ του ιδρωτοσ χυ. Item Syri a Photio (epist. 138. ad Thdorum μηκετι ουν σοι του ευαγγ. τουτο το χωριον περικεκοφθαι, καν τισι των συρων ωσ εφησ δοκει, ευπρεπεσ νομιζε), Armeni a Nicone (ap Gall[3,250] περι τησ δυσσεβουσ θρησκειασ των κακιστ. αρμενιων: περιειλον δε και απο των ιερ. ευαγγ. την λεγουσαν φωνην οτι και εγενετο ο ιδρωσ αυτου ωσει θρομβοι αιματοσ καταβαινοντεσ επι την γην. Addit vero etiam αλλα και την ιστοριαν την διδασκουσαν ημασ ωσ προσηνεχθη τω ιυ γυνη etc), ab Isaaco Catholico (cap 5: οιτοι οι χριστομαχοι αρμενιοι τουσ ιδρωτασ αυτου εκ του ευ-

ἐκτενέστερον προσηύχετο. καὶ ἐγένετο ὁ ἱδρὼς αὐτοῦ ὡσεὶ θρόμβοι αἵματος καταβαίνοντος ἐπὶ τὴν γῆν. 45 [284.2] καὶ ἀναστὰς ἀπὸ τῆς προσευχῆς, ἐλθὼν πρὸς τοὺς μαθητὰς εὗρεν κοιμωμένους αὐτοὺς ἀπὸ τῆς λύπης, 46 καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τί καθεύδετε; ἀναστάντες προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν.

47–53 Mt 26, 47–56 Mc 14, 43–52 Io 18, 1–12

47 [285.1] Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδοὺ ὄχλος, καὶ ὁ λεγόμενος Ἰούδας εἷς τῶν δώδεκα προήρχετο αὐτούς, καὶ ἤγγισεν τῷ Ἰησοῦ

αγγελιου απαλειψαντες) aliis (ut fit in Collectan. ann. 881. ap. Canisium) ista delevisse arguuntur. Contra Io. Armenus (nomen et verba ex Wist sumo): και εν ταις θειαις γραφαις προσετιθει ο σατουρνιλος πολλας αιρεσεις, ως και εις το κατ. λουκ. ευαγγελιον· ωφθη δε etc. Ceterum Mcion an hos versus legerit non satis constat tacentibus Epiph et Tert.

43. αγγελος: 191. al[10] fere c aeth Ariepiph[742bis] add κυριου | απ ουρανου cum ΝLXΓΔΑΠ unc[7] al pler Cosm (vide ante) ... Ln απο του ουρ. c. DQU 67. 69. 191. 6P[c] al pauc cop ... syr[cu] om, item Ariepiph[742] | ενισχυων: L επησχυων

44. Ν γενομενος | Γ προσευχετο | και εγενετ. cum ΝVX 1. 118. 131. 157. 209. e[ser] it vg cop syr[cu] et[sch] et[hr] arm aeth Cosm[11,564] (vide ante et. Caes[8,22] Ariepiph[785] Nicon[8,250]) ... ς Ln εγεν. δε cum DLQΓΔΑΠ unc[7] (item c[3mg]) al pler syrP | ο ιδρωσ: Ν om ο, cf et. Iust[try108] | ωσει: D Ariepiph[742] (non [785]) ωσ, Δ ωσ αι, al[2] ωσ οι | καταβαινοντος cum ΝX al pauc a c ff[2·] g[1·2·] vg (et. am fu em san ing gat mt tol) cop syr[hr] (syr[cu] et[sch] *et cecidit*) arm Cosm[11,564] Facund[11,698] ... ς Ln Ti καταβαινοντες cum DLΓΔΑΠ unc[8] al pler b e i for mm syrP aeth (Ari epiph[785] κατερχομενοι) Nicon[8,250] ... q *decurrens* (*guttae sanguinis decurrens*) | επι την γην (et. Cosm Nicon): QU al pauc επ. της γης (item Ariepiph κατερχομ. επι της γης)

45. προσ: D 58. 61. επι | τ. μαθητας sine αυτου (et. ς Gb Sz) c. ΝABD LQRTXΓΔΑΠ unc[8] al plu f syr[hr] arm (l om *ad discip. suos*) ... ς[e] add αυτου cum 1. 209. al vix mu it[pler] vg sah cop syr[cu] et[sch] et P c.* aeth [κοιμωμ. αυτουσ cum ΝBDLT 69. 346. al pauc ... ς Ln αυτ. κοιμωμ. (:: ut ll. pp.) c. AQRXΓΔΑΠ unc[6] al pler it[pler] (c *quos invenit dormientes*) vg syrr etc

46. τι: D om | εισελθητε (Bas[eth288] εμπεσητε): D post ινα πειρ.

47. ετι (Gb') cum ΝABGLMRTUXΔΠ al plus[15] l q (g[1·2·vdtr]) vg sah[txt] wold cop[schw ex ds] (a f cop[wi] et[petr4] aeth *et adhuc*, item syr[cu] et[utr]) ... ς ετι δε cum DEHSVFA al plu b c e ff[2·] i sah[fragm woi] arm | οχλος: D al pauc syr[cu] add πολυς (:: ex ll. pp.) | ο λεγομενος (Cyr[luc428] διατι δε φησιν· ο λεγομενος ιουδας; etc): D 1. 131. (157.) 239. ο καλουμενος, item *qui vocabatur* (*vocatur* d) it (sed l om) vg | ιουδας: D l add ισκαριωθ (correctum ειισκ., d *iscariot*, l *scarioth*), item 157. (και ιουδ. ο καλουμ. ισκαριωτης) | εις τ. δωδεκα: l om | προηρχετο (ηr

φιλήσαι αὐτόν. 48 [286.2] Ἰησοῦς δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ἰούδα, φιλήματι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παραδίδωσ; 49 [287.1] ἰδόντες δὲ οἱ περὶ αὐτὸν τὸ ἐσόμενον εἶπαν· κύριε, εἰ πατάξομεν ἐν μαχαίρῃ; 50 καὶ ἐπάταξεν εἷς τις ἐξ αὐτῶν τοῦ ἀρχιερέως τὸν δοῦλον καὶ ἀφεῖλεν τὸ οὖς αὐτοῦ τὸ δεξιόν. 51 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ἐᾶτε

al aliq προσηρχ.): D 1. 22. 69. tisch** al plus[80] προηγεν | αυτουσ (et. Gb Sz) cum ℵABDLRTXΔΠ unc[s] al longe plu ... ΓΛ al[10] fere αυτοισ ... ς (= Gb Sz) αυτων cum minusc pauc | και ηγγισεν etc: ex Mcione Epiph[316] et[345] και ηγγισε καταφιλησαι αυτον ([345]add ιουδασ). και ειπεν | ηγγισεν τω ῡ̄ φιλησ. αυτον (Γ 69. αυτω): D a b c e ff[2.] i l syr[cu] (arm) εγγισασ εφιλησεν τον ῑ̄ν̄ (arm αυτον). Similiter cop[edd] et[ds] aeth. Praeterea DΘΗΧ al plus[60] b c syr[sch] et P arm (aethlibere) add (:: ex ll. pp.) τουτο γαρ σημειον δεδωκει (Η 69. al δεδωκεν) αυτοισ· ον αν φιλησω αυτοσ εστιν (c om αυτ. εστ.). Insuperque X b c arm aeth add κρατησατε αυτον

48. ῑ̄ς̄ δε cum ℵBLTX 157. ... ς Ln o δε ῑ̄ς̄ (:: ut Mt 26, 50 lectione non fluct) cum ADRΓΔΛΠ unc[s] al pler. Ex Latt habent f ff[2.] g[1. 2.] vg *Iesus autem dixit illi* (*ei* f), a b e i l q *dixit autem illi* (a l om) *Iesus* (e l* om); syrP ad o δε add ῑ̄ς̄ c.* | αυτω (a l om) ιουδα: D τω ιουδα ... ℵ* om ιουδα (suppl[c]) | παραδιδωσ: aeth add *nonne occidi facies illum*

49—51. Epiph[316] et[345] de Mcione: παρεκοψεν το ([345] om) ο επoιησε πετροσ, οτε επαταξε και αφειλετο ([345]αφειλε) το ουσ ([345]add του δουλου του αρχιερεωσ).

49. το εσομενον (A c f vg): Ϙ 106. cop syr[sch] et P [mg] arm το γενομενον ... 71. 248. g[scr] om. Similiter b e i l q *quod cum viderent*, item ff[2.] sed post *hi qui circa ipsum erant* add *quod fiebat* | ειπαν cum ℵBDL TX ... ς ειπον cum ARΓΔΛΠ unc[s] al omn[vid] | κυριε sine αυτω cum ℵB LTX 71. 240. 244. 248. g[scr] ff[2.] blan i l q sah cop, item D τω κυριω ... ς Ln αυτω· κυριε cum ARΓΔΛΠ unc[s] al pler a b c e f vg syr[cu] et [utr] reli | παταξομεν: GHΓΔ 71. 131. 346. al plus[15] arm –ξωμεν | μαχαιρη cum ℵB*DLT ... ς Ln μαχαιρα cum AB[2]RXΓΔΛΠ unc[s] al omn[vid]

50. εισ τισ (a *unus quidam*, b *aliquis unus* ut vdtr) a b syrP arm: Γ 69. 71. 106. 248. al[5] om τισ, nec exprim c d e f ff[2.] g[1. 2.] i l q vg sah cop syr[cu] et[sch] aeth | του αρχιερ. τον δουλ. cum ℵBLT 69. 346. ... ς Ln τον δουλ. του αρχιερ. (:: ut Mt et Mc; Io τον του αρχ. δου.) cum ADRXΓΔΛΠ unc[s] al pler it vg | αφειλεν: D αφειλατο | το ουσ αυτου cum ℵBLT 69. 346. f[scr] (item it vg, at eundem ordinem ap Mt et Mc tuentur apud quos Graecorum nullus) ... ς αυτου το ουσ (:: ut Mt Mc, item Ioh) cum ADRXΓΔΛΠ unc[s] al pler (sed DK al aliq it [exc a c] vg ωτιον, *auriculam*; 124. g[2.] om αυτου)

51. αποκριθεισ δε (A sah[fragm woi] om; syr[sch] ed et P *et respond.*, syr[cu] *Ies. resp. ac dix.*) o ῑ̄ς̄ ειπεν (Γ add αυτω) ita b q vg: e ff[2.] l *ait autem* (l om) *Iesus*, a c i *dixit autem illi* (c om) *Iesus* | o ῑ̄ς̄: B om o | εατε (13. 57. 69. 124. 346. εασατε): c f q vg *sinite* ... a e ff[2.] i l

ἕως τούτου. [200.10] καὶ ἁψάμενος τοῦ ὠτίου ἰάσατο αὐτόν. 52 [200.1] εἶπεν δὲ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς παραγενομένους πρὸς αὐτὸν ἀρχιερεῖς καὶ στρατηγοὺς τοῦ ἱεροῦ καὶ πρεσβυτέρους· ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξεληλύθατε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων· 53 καθ' ἡμέραν ὄντος μου μεθ' ὑμῶν ἐν τῷ ἱερῷ οὐκ ἐξετείνατε τὰς χεῖρας ἐπ' ἐμέ. ἀλλ' αὕτη ἐστὶν ὑμῶν ἡ ὥρα καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ σκότους.

54 a Mt 26, 57 a Mc 14, 53 a Io 18, 13 as

54 [200.1] Συλλαβόντες δὲ αὐτὸν ἤγαγον καὶ εἰσήγαγον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀρχιερέως· [201.1] ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει μακρόθεν.

(et. arm^{ed}) *sine*, b *dimitte eum* (sed post ιασατο αυτον add *ait autem Iesus: Sine usque hoc*) | και αψαμ. τ. ωτ. ιασ. αυτον: D a ff^{2} και εκτεινας την χειρα ηψατο αυτου και απεκατεσταθη το ους (d *auricula*) αυτου, *et extendens* (ff^{2} *extendit*) *manum suam* (e add *Iesus*, ff^{2} *Iesus et*) *tetigit eum* (ff^{2} saba om), *et redintegrata est auris eius*. Eadem l sed post η εξουσια τ. σκοτους pon. Similiter l, qui post *sine* pergit: *sic implebuntur scripturae*; post versum vero 53 add: *et extendens manum suam tetigit auriculam eius dextram qui fuerat amputata* (l^{a} *-tatum*), *et reintegrata est auricula eius* ... 157. και αψαμ. του πληγεντος και το ους αφηρημενον ιασατο | ωτιου sine αυτου c. ΝBLRT 1. 131. arm (syr^{sch} *auriculam quae percussa fuerat*) ... ς Ln add αυτου cum ΑΧΓΔΛΠ unc^{a} al pler it vg sto

52. $\overline{\text{ις}}$ cum ΝΑΒΤ ... ς ο $\overline{\text{ις}}$ cum LΞΧΓΔΛΠ unc^{a} al pler Or^{4,286} ... D 1. 131. c^{scr} e syr^{cu} arm om | προσ sec cum ΝGΗΞΔ al^{50} fere syr^{P} ^{mg} cod bars (Latt *ad*) ... ς Ln Ti επ cum ΑΒDLΤΧΓΔΠ unc^{a} al plu syr^{utr} (syr^{cu} *atque etiam illis* pro προσ τ. παραγ. πρ. αυτ. habet) Or^{4,287} | εξεληλυθατε cum ΑΓΔΑ unc^{a} plu ... Ln εξηλθατε cum ΝBDLRT al^{10}, item ΚΜΧΠ al^{30} Or εξηλθετε :: e Mt et Mc; praeterea cf ad 7, 24 sqq | ξυλων: Χ al^{10} fere l sax syr^{sch} et^{P} c.* aeth add συλλαβειν με :: ex ll. pp. Similiter syr^{cu} et^{sch} *existis contra me* sto

53. καθ ημεραν (cop post μεθ υμ., vide post): D praem το | μεθ υμων εν τω ιερω: D 157. 248. al^{3scr} sah$^{fragm\ woi}$ cop εν τ. ιερ. μεθ υμ. (al pauc sah$^{txt\ woi}$ om μεθ υμ.) | ουκ: U 435. yz^{scr} και ουκ | τασ: L 1. 131. ρm | αλλ cum ΝΑΒΗΚΜΧΓΠ al pl ... Ti αλλα cum DEGLSUΔΑ al plu | υμων post εστιν cum Ν^{c}BDGΚLΜRΤΧΠ al plus^{10} a (*haec est vestra hora*) arm ... ς Ti ante εστιν cum ΑΚSUVΓΔΑ al pl ... it^{Pl} vg *haec est hora vestra*, b *haec hora est vestra* ... Ν* 49^{ev} om υμων, Η om εστ. | η (D g^{scr} 7^{pe} om) εξουσια: syr^{cu} sah$^{fragm\ woi}$ add υμων | του σκοτους: D το σκοτος (et. d *et potestas tenebrae*)

54. D συνλαβ. | ηγαγον: syr^{cu} et^{sch} et^{P} c. ob. aeth add αυτον | και εισηγαγον cum ΝΑRLΤΧΔΑΠ unc^{a} al pler c sah cop syr^{P} Or^{4,287} ... D Γ 1. al^{15} it^{pler} vg syr^{cu} et^{sch} aeth om (Eus$^{dem\ 292}$ οτε κατα τον λοιπαν παραλαβοντες τον $\overline{\text{ιν}}$ ηγαγον εισ την οικιαν του αρχιερεωσ). Praeterea non addidimus αυτον cum ΝΑBDKLΜRΤΠ al plus^{20} it vg arm Or ... ς (sed Gb^{00}) add cum ΧΓΔΑ unc^{a} al plu sah cop syr^{P} c. ob. | την οικιαν cum ΝBKLΜΤΠ 1. 124. 131. 157. 209. al^{5} Or Eus^{dem}

55 περιαψάντων δὲ πῦρ ἐν μέσῳ τῆσ αὐλῆσ καὶ συνκαθισάντων ἐκάθητο ὁ Πέτροσ μέσοσ αὐτῶν. 56 ἰδοῦσα δὲ αὐτὸν παιδίσκη τισ καθήμενον πρὸσ τὸ φῶσ καὶ ἀτενίσασα αὐτῷ εἶπεν· καὶ οὗτοσ σὺν αὐτῷ ἦν. 57 [292.1] ὁ δὲ ἠρνήσατο αὐτὸν λέγων· οὐκ οἶδα αὐτόν, γύναι. 58 καὶ μετὰ βραχὺ ἕτεροσ ἰδὼν αὐτὸν ἔφη· καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ. ὁ δὲ Πέτροσ ἔφη· ἄνθρωπε, οὐκ εἰμί. 59 καὶ διαστάσησ

56–62 Mt 26, 69–75 Mc 14, 66–72 Io 18, 25–27

... ς Ln τον οικον cum ADRXΓΔΑ unc[6] al pler | ηκολουθει: D al plus[15] b e f ff[2·] i l q vg[six] em cop syr[cu] et[sch] et[p] c.* arm aeth add αυτω (sah eos) :: ut ll. pp. | μακροθεν: DA al aliq praem απο :: cf ll. pp.

55. περιαψαντων cum ℵBLT Eus[dem 292] ... ς Ln αψαντων cum ADRXΓΔΑΠ unc[8] al omn[vid] | δε: R al[6] ac plures add αυτων | πυρ: 1. 118. 209. al[10] πυραν | ALR εμμεσω | συνκαθισ. (συνκ- c. ℵAB*LRTA al; ς Ln συγκ. c. B[3]XΓΔΠ unc[7] etc; LRU al -θησαντων) cum ℵABLRXΓΔΑΠ unc[7] al pler a (consedentibus) ... Ln περικαθισ. cum DG 1. 118. 131. 209. al pauc it[pler] vg (b c d e f ff[2·] i l q vg circumsed.) arm. Praeterea non addidimus αυτων c. ℵBDKLTA (item R sed add post δε, ut indicavimus) a b c (inter circumsedentes) e ff[2·] i (circumsedentibus sedebat i[alt]; i[blan] om sedentibus) l q arm ... ς add αυτων cum AXΓΔΠ unc[7] al pler f vg | εκαθητο: D b c f i l q cop arm add και | μεσοσ cum BLT 1. 209. et ς Ln εν μεσω c. ℵARXΓΔΑΠ unc[8] (AR εμμεσω) al pler (item in medio it vg) ... D μετ | αυτων: D add θερμαινομενοσ (:: ex Mc)

56. τισ: L 157. ante αυτον παιδισκη pon | καθημ. προσ το φωσ: 234. 235. a (quem cum vidisset quaedam ancilla) om | ην (L η): b e ff[2·] i l q add semper (l et tu cum illo eras semper; b e ff[2·] i q et hic de eis est qui cum ipso erant [e erat] semper)

57. αυτον pri cum AD*EGHUVΔΑ al plu d vg syr[p]. Item negavit ei (ff[2·] et? Etiam i[alt] et) dicens e ff[2·] i q ... Gb[oo] Ln om cum ℵBD[2gr]KLMST XΠ al plus[40] a b c f l sah cop syr[cu] et[sch] arm aeth (:: at ita et Mt et Mc) | γυναι hoc loco cum ℵBLTX sah cop arm ... ς Ln ante ουκ οιδ. pon cum AΓΔΑΠ unc[8] al omn[vid] it vg syr[cu] et[utr] ... D om (:: cf ad Io 4, 21 ubi similiter test pl anteposuerunt γυναι. Contra ab ipso evglsta antepositum non fluctuat Ioh 19, 26. 20, 13. 15.)

58. μετα βραχυ: ℵ[a] add παλιν (ℵ[c] rursus delet), item b e f i l q iterum ante μετ. βρ. (ff[2·] iterum omisso με. βρ.) | εφη· και συ εξ αυτων ει (ita c vg sah cop syr[utr]): b f ff[2·] i l q dixit homo et tu cum illo eras semper, e dixit vere homo et tu cum illo eras, a (praecedit: et egressum illum ad ianuam vidit alia et ait et ..... bi erant) et hic fuit cum ihu nazareno ... D syr[cu] ειπεν το αυτο | ο δε πετροσ (D om) εφη etc (e f vg): b ff[2·] i l q qui respondit non sum ego, c Petrus autem dixit, o homo non novi hominem, a et rursus negavit cum iureiurando | εφη cum ℵBKLMTΠ al plus[18] ... ς Ln ειπεν cum ADXΓΔΑ unc[6] al longe plu | ανθρωπε: praeter it[plu] (vide ante) om etiam syr[cu]et[sch]

59. διαστασησ: D διαστησασ sed d intercesso (pergens quasi horae

ὡσεὶ ὥρασ μιᾶσ ἄλλοσ τισ διϊσχυρίζετο λέγων· ἐπ ἀληθείασ καὶ οὗτοσ μετ' αὐτοῦ ἦν· καὶ γὰρ Γαλιλαῖόσ ἐστιν. 60 *εἶπεν δὲ ὁ Πέτροσ· ἄνθρωπε, οὐκ οἶδα ὃ λέγεισ. καὶ παραχρῆμα ἔτι λαλοῦντοσ αὐτοῦ ἐφώνησεν ἀλέκτωρ,* 61 [22B.2] *καὶ στραφεὶσ ὁ κύριοσ ἐνέβλεψεν τῷ Πέτρῳ· καὶ ὑπεμνήσθη ὁ Πέτροσ τοῦ λόγου τοῦ κυρίου, ὡσ εἶπεν αὐτῷ ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι σήμερον ἀπαρνήσῃ με τρίσ.* 62 *καὶ ἐξελθὼν ἔξω ἔκλαυσεν πικρῶσ.*

---

unius) | ωσει: A 142* 8pe h^{ser} om, nec exprim sah cop syr^{cu} et^{sch} | *διϊσχυριζ. λεγων* (itp^{ler} *contendens dixit*, f vg *affirmabat dicens*) *επ αληθειασ*: D *διϊσχυριζ. επ αληθειασ λεγω* (d *certabatur*: *in veritate dico*). Pro *και διαστασησ* etc a sic: *quem paullo post cum vidisset quidam, dixit*: *vere et hic cum Iesu erat* etc | *ην*: ℵ* om (suppl^{a}) | *γαλιλαιοσ*: A om

60. *ο λεγεισ*: ND al pauc *τι λεγεισ*, item it vg *quid* (sed san al *quod*) *dicis* (:: ut Mt) | *ετι*: V al pauc om | *λαλουντοσ αυτου* (syr^{p} add ad haec *τ. πετρου* c.*): U 1. 209. *αυτου λαλουντοσ* (idem substituturus erat ℵ^{a}, sed recessit a mutatione), KMΠ al^{15} *λαλ. του* (K om) *πετρου* | *αλεκτωρ* (et. Gb Sz) cum ℵABDLXΓΔΛΠ unc^{6} al longe plu (et. cop arm) ... ς (= Gb Sz) *ο αλεκτ.* cum minusc non ita mu (et. sah)

61. *και στραφεισ*: D sah *στραφ. δε* | *ο κυριοσ* (T* ex errore *ο πετροσ κυριε*): D 106. 124* 131. al^{10} cop^{wl} et$^{petr\acute{a}}$ syr^{sch} et p txt *ο* $\overline{\text{ις}}$ | *ο πετροσ* (sah cop ante *υπεμν.* pon): D 157. gat om | *τ. λογου* cum ADΓ ΔΛΠ unc^{6} al pler ... NBLTX 124. al pauc *του ρηματοσ* :: at ita et Mt et Mc | *οτι* (f vg): D itp^{ler} arm om (:: cf ad Mt) | *πριν*: B add *η* (:: item in Mt A al, ceterum cf supra ad v. 34) | *σημερον* cum NBKLMT XΠ al plus^{25} sah^{txt} woi cop syr^{p} c.* (item 69. 124. ante *φωνησαι*, b ff^{2}· l fu sax aeth post *negabis*) ... ς Ln om (:: ut ll. pp. lectione non fluct) c. ADΓΔΛ unc^{6} al longe plu a c e f i q vg sah^{fra} woi syr^{cu} (add *δισ*) et^{sch} arm | *απαρνησῃ* (Γ al *-σει*, X *-σαι*) *με* (A om) *τρισ* (XΓΔ al *τρεισ*): D syr^{cu} *τρεισ απαρν. με*, it vg *ter me negabis*, praetereaque D^{gr} 71. g^{scr} add *μη ειδεναι με* (g^{scr} om), item a b l (b l *ter me negabis hodie nosse*; a *ter me negabis te scire*)

62. Versum om a b e ff^{2}· i l* | *εξω* sine additam cum NBDKLMTXΠ al^{150} fere vg^{cod} (ap Gb) sah cop syr^{cu} arm ... ς (= Gb) Ln Ti add *ο πετροσ* cum AΓΔΛ unc^{6} al plu c f g$^{1.2}$ q vg syr^{sch} (*Simon* ut solet) et^{p} aeth (:: deest etiam in Mt, at ibi contextus minus poscere videbatur)

63. 64. Epiph^{316}et^{346} ex Mcione affert: *οι συνεχοντεσ ενεπαιζον, δερουντεσ και τυπτοντεσ, λεγοντεσ* (^{346} *και λεγ.*)· *προφητευσον τισ εστιν ο παισασ σε.* Haec libere exscripsit ille quidem, urgens tantum de quibus dicturus erat. Pergit enim *ελεγχ.ξη'*: *οτι το συνεχοντεσ και το ενεπαιζον και το δειραι και το τυψαι και το προφητευσον τισ εστ. ο παισασ σε, τουτο ου δοκησισ ην, αλλα αφησ εστι σωματικησ και ενσαρκου υποστασεωσ δηλωτικον, παντι τω δηλον εστι.*

63 294.1 *Καὶ οἱ ἄνδρες οἱ συνέχοντες αὐτὸν ἐνέπαιζον αὐτῷ* 63 a Mt 26. 67 a Mc 14, 65
δέροντες, 64 *καὶ περικαλύψαντες αὐτὸν ἐπηρώτων λέγοντες· προ-*
φήτευσον, τίς ἐστιν ὁ παίσας σε; 65 *καὶ ἕτερα πολλὰ βλασφη-*
μοῦντες ἔλεγον εἰς αὐτόν.

66 295.2 *Καὶ ὡς ἐγένετο ἡμέρα, συνήχθη τὸ πρεσβυτέριον τοῦ* Io 18, 24
λαοῦ ἀρχιερεῖς τε καὶ γραμματεῖς, καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ συν-

---

63. και οι: D c sah οι δε | οι sec: T om ‖ αυτον (Gb″) cum ℵBDLMTΠ 157. al pauc (124. αυτον τον $\overline{ιν}$) it (sed i om) vg (et. 130^{lat}) sah cop syr^{cod} et p ^{mg} arm ... ς τον $\overline{ιν}$ cum AΧΓΔΛ unc^{7} al pler syr^{cu} et$^{sch ed}$ et p ^{txt} aeth | ενεπαιζον (ℵADX al ενεπεζ-): ℵ* -ζαν (c -ζον) | δεροντες (157. al^{40} fere δαιρ.): D 69. a b e i q (non item f vg, l vide post) syr^{sch} om. Libere ff^{2}· *et viri qui tenebant illum velaverunt eum et percutiebant eum et illudebant eum dicentes,* item c *viri autem detinentes eum irridebant illum, et alligatum eum caedebant, interrogantes eum*

64. περικαλυψαντ. αυτον cum ℵ(sed αυτ. post επηρ. pon) BKLMTΠ i (ff^{2}· vide ante) cop, item 1. 209. p^{ser} al^{5} fu sah syr^{cu} περικαλυψ. αυτου το προσωπον ... D 131. a q arm aeth περικαλυψ. αυτου το προσωπον ετυπτον αυτον και (q post *inludebant eum* pergit: *et velaverunt faciem eius et percutiebant eum dicentes*) ... ς περικαλ. αυτον ετυπτον (A*-πτουν) αυτου το προσωπον και, item Ln περ. αυτ. [ετυπτ. α. τ. πρ. και] c. AΧΓΔΛ unc^{6} al pler f (*et velantes caput eius percutiebant faciem eius et*) vg syr^{mtr} (vdtr et. Mcion^{epiph} agnoscere ετυπτον, cf ante) .·. b c e l om (c vide ante, b *et viri qui tenebant eum inludebant dicentes,* e *et viri qui tenebant eum inludebant illum, et interrogabant eum dicentes,* l *et viri qui tenebant illum inludebant eum, et ligaverunt eum et percutiebant eum, et interrogabant eum dicentes*) | επηρωτ. λεγοντες cum (ℵ περικ. επηρ. αυτ. λεγ.) BKLMTXΠ pw^{ser} al aliq ... D (praecedit ετυπτον αυτον και, vide ante) ελεγον, b ff^{2}· q syr^{cu} et^{sch} *dicentes* (syr^{cu} add *ei*), c *interrogantes eum* ... ς Ln επηρωτ. αυτον λεγοντες cum AΓ ΔΛ unc^{6} al pler a e f i l vg sah cop syr^{p} arm aeth | προφητευσον: ℵ MΠ w^{acr} om. Contra X 131. g^{2}· l sah$^{txt\ wol}$ Cyr$^{esa\ 743}$ add ημιν $\overline{χε}$, item al^{10} b c i q sah$^{fr\ wol}$ cop aeth ημιν | παισας: L παις.

65. και (syr^{cu} add *iterum*) ετερα (127. -ροι): D και αλλα | ελεγον: hoc (ελεγων) U in mg suppl | εις (131. 258. προς) αυτον: D^{Er} εις εαυτους ... s y^{scr} al pauc αυτω

66. εγενετο ημερα cum ABDLXΓΔΛΠ unc^{3} al pler it^{pler} vg etc ... ℵ 1. 131. 209. a c (sah cop) Or$^{4,\ 387}$ ημερ. εγεν. (a *dies horta est*) | B*TV πρεσβυτεριον | του λαου: syr^{cu} et^{sch} om | αρχιερ. τε cum ℵABKLM TXΠ al plu it^{pler} vg (Latt *et principes sacerdotum,* item vv al) rell Or$^{4,\ 387}$ ... V al pauc om; EGHSUΓΔΛ al^{50} fere a arm om τε ... D 116. και αρχιερ. | απηγαγον cum ℵBDKT al^{26} fere a (*deduxerunt*) syr$^{p\ mg}$ Or ... ς Ln Ti ανηγαγ. cum ALXΓΔΛΠ unc^{7} al longe plu ... it^{plu} vg *duxerunt,* c d *adduxerunt*

ἕδριον αὐτῶν, λέγοντες· εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός, εἰπὸν ἡμῖν. 67 [296.10]
67 as Mt 26, 63 as Mc 14, 61 as εἶπεν δὲ αὐτοῖς· ἐὰν ὑμῖν εἴπω, οὐ μὴ πιστεύσητε· 68 ἐὰν δὲ ἐρωτήσω, οὐ μὴ ἀποκριθῆτε. 69 [297.1] ἀπὸ τοῦ νῦν δὲ ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καθήμενος ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως τοῦ θεοῦ. 70 [296.10] εἶπαν δὲ πάντες· σὺ οὖν εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ; ὁ δὲ πρὸς αὐτοὺς ἔφη· ὑμεῖς λέγετε, ὅτι ἐγώ εἰμι. 71 [299.2] οἱ δὲ εἶπαν· τί ἔτι ἔχομεν μαρτυρίας χρείαν; αὐτοὶ γὰρ ἠκούσαμεν ἀπὸ τοῦ στόματος αὐτοῦ.

---

66. αυτων (Gb″ Sz) cum ℵBDLTXΓΔΠ unc[a] al longe plu Or ... ς Ln Ti εαυτων cum AA al mu | ει συ: DL 80. 142. om ει | ειπον cum ℵBLT ... ς Ln ειπε c. AXΓΔΔΠ unc[a] al pler ... D 61. om ειπ. ημιν

67. ειπ. δε: D o δε ειπ. | υμιν: ℵ[a] (suppl[c]) sah[txt wo] (item cop[ds?]) om | ου μη: A 130. om μη

68. εαν δε (D a b ff[2] i q Amb[luc1525] om; Amb[pa] *sed et si*) sine additam cum ℵBLT al[c] arm (aeth) Cyr[act52] item D it[5] Amb[luc], item 248. f[scr] c l syr[cu] et[sch] και εαν ... ς add και cum AXΓΔΔΠ unc[a] al pler f vg cop (sah εαν και) syr[P] ... e mt om εαν δε usq αποκριθητε (post *non creditis mihi* excid. *si interrogavero non respondetis mihi*, add vero e *neque demittitis*, mt *neque dimittetis* | ου μη αποκριθ. sine additam cum ℵBLT cop Cyr[act52], item addito tantum μοι 22. 131. 157. 209. for sah Amb[luc] et[pa] ... ς Ln add μοι η απολυσητε cum ADXΓΔΔΠ unc[a] al pler it vg syr[cu] et[utr] rell (sed 248. a om μοι, X 69. 245. 300. c[scr] habent απολυσετε, al pauc l syr[cu] et[sch] add με, item a *sed nec dimittetis me* et i *neque dimittetis mihi*). Ceterum cf Tert[marc4,41] qui post verba: „Si dixero enim inquit vobis, non creditis" transit ad: „Abhinc inquit erit filius hominis sedens" etc, praetermisso v. 68.

69. δε cum ℵABDLTX 6[ev] (απ. δε του νυν) a b e f i l q vg cop[wi] et[schw] et[petr4] syr[P] c.* arm aeth Cyr[act52] Amb[pa] ... c syr[cu] Or[3,715] (απο γαρ του νυν) γαρ ... ς om c. ΓΔΔΠ unc[a] al omn fere sah cop[ds] syr[sch] et p txt | του θεου (69. ante της δυν. pon): 64. e l om. Ceterum 157. hunc versum a Mt (et Mc) sumpsit sic: αμην αμην λεγω υμιν, απαρτι οψεσθε τον υιον του ανθρ. καθημενον εν δεξ. της δυν. του θε.

70. ειπαν cum ℵBLT f[scr] ... ς Ln ειπον cum ADXΓΔΔΠ unc[a] al pler | ειπ. δε (ita a f vg) ... AKMΠ 1. 69. 124. 209. al[10] mm ειπ. ουν ... b c e ff[2] i l q *et dixerunt* | ουν (et. Tert[marc4,41]; mm *autem*): DKA 69. 124. 209. 262. al aliq a e sah[fr wo] syr[cu] om | ις: Γ 245. 485. al pauc tol om | ο δε πρ. αυτ. εφη: D f o δε ειπ. αυτοις. Similiter a b e ff[2] j[alt] l q *ait* (a *dixit*) *autem illis* (j[bla] *qui ait illis*); vg tantum *qui ait*

71. ρηπαν cum ℵBDLΘTX ... ς ειπον cum ΔΓΔΔΠ unc[a] al omn[vid] | εχομεν μαρτυριας χρεις. cum BLT ... ς Ln χρεις. εχομ. (EHXΓ al εχωμ.) μαρτυριας (D al[15] sah -τυρων) cum ℵADEXΓΔΔΠ unc[a] al pler (al pauc εχομ. χρεις. μαρτ.) etc (it[pl] vg *desideramus testimonium* [g[1] -nia], f *opus habemus testimonium*, a *egemus testimonio*, c *opus est nobis testi-*

XXIII.

1 [300.1] *Καὶ ἀναστὰν ἅπαν τὸ πλῆθος αὐτῶν ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸν Πειλᾶτον.* 2 [301.10] *ἤρξαντο δὲ κατηγορεῖν αὐτοῦ λέγοντες· τοῦτον εὕραμεν διαστρέφοντα τὸ ἔθνος ἡμῶν καὶ κωλύοντα φόρους Καίσαρι διδόναι, καὶ λέγοντα ἑαυτὸν Χριστὸν βασιλέα εἶναι.* 1 as Mt 27, 2 11–14 Mc 15, 1 as Io 18, 28 as

---

κιο) :: ut ll. pp. lectione non fluct | *αυτοι γαρ ηκουσαμεν* (ℵ *ηκουσατεν* sic, 56. w^{ser} *σατε*): f ff^{2}· $g^{1.2}$· q vg *ipsi enim audivimus*, c *audivimus enim ipsi* ... D a b c i l *ηκουσαμ. γαρ* ... syr^{cu} *ecce enim audivimus* | *απο*: 1. 131. 209. 241. *εκ*

XXIII, 1. *ανασταν*: D 131. 239. 299. al^{5} sah syr^{cu} et ^{sch} *ανασταντες* | *απαν* (ℵ *παν*, L *ολον*) *το πληθ. αυτων* (69. 142* 48ev e om): D om | *ηγαγον* cum ΝABDLRTXΓΔΑΠ unc^{6} 1. al longe plu it vg sah cop syr^{cu} et^{utr} arm ... ς (= Gb Sz) *ηγαγεν* cum minusc aliq (ut vdtr) | *επι*: L 157. al^{2} ^{scr} *προσ* | *τον*: D 157. om | *πειλατον* cum ABDT (cf et. ad Mt 27, 2) ... ς Ln Ti *πιλατον* cum ΝLRXΓΔΑΠ unc rell al omn^{vid}

2. Cf huc $Epiph^{marc\ 216}$ et ^{246} *προσεθετο μετα τουτο· τουτον ηυρομεν* (^{246}-*ραμεν*) *διαστρεφοντα το εθνος και καταλυοντα τον νομον και τους προφητας.* $Item^{217}$ et ^{246} *προσθηκη μετα το· κελευοντα φορους μη δουναι· και αποστρεφοντα τας γυναικας και τα τεκνα.* | *ευραμεν* cum B^{*}LTX 1. (et. $Epiph^{marc\ 246b}$ *ηυραμεν*, sed ^{216} et ^{246c} *ηυρομεν*) $cat^{ox\ 147}$ (ad 20, 20) ... ς Ln *ευρομεν* cum NB^{2}DRΓΔΑΠ unc^{4} al pler (D Gr^{4} *ευρον*) $Eus^{ps\ 30}$ $Cyr^{luc\ 402}$ $Thdrt^{1,618}$ | *το εθν.* (157. $Cyr^{luc\ 402}$ *τον λαον*) *ημων* cum ΝBDHKLMRTΠ al^{60} it vg sah cop syr^{cu} et utr arm aeth ... ς om *ημων* cum AEGSUVXΓΔΛ al plu $Mcion^{epiph\ 216}$ et ^{246} Eus^{ps} Cyr^{luc} $Thdrt^{1,618}$. Praeterea b c e ff^{2}· i l q gat mm $Mcion^{epiph}$ (vide ante) add *και καταλυοντα τον νομον και τους προφητας*, *et solventem legem nostram* (c gat mm om) *et prophetas* | *φορους καισαρι διδοναι* cum ΝBLT syr^{cu} et^{sch} ($Const^{5,14,6}$ *και φορους καισ. διδ. κωλυει*), item D it vg $Cyr^{luc\ 402}$ *φορους διδο. καισαρι*, sah cop aeth *διδ. φορ. καισαρι* ... ς *καισαρι φορους διδον.* cum ΧΓΔΛ unc^{6} al pler arm, item AKMΠΣ al syr^{p} Eus^{ps} $Thdrt$ *καισαρι* (Eus praem *τω*) *φορον διδο.* Praeterea $Mcion^{epiph}$ ad haec add *και αποστρεφοντα τας γυναικας και τα τεκνα* (contra scribit $Epiph^{246a}$). Similia c e add ad v. 5 | *και λεγοντα* cum NBLΤ 106. b e f ff^{2}· i l q vg syr^{cu} et^{utr} arm ... D *λεγοντ. δε* ... Ln [*και*] *λεγ.*, ς om *και* cum ΑΒΧ ΓΔΑΠ unc^{3} al pler a c sah cop $Thdrt^{1,618}$ | *εαυτον* cum ΝADLRXΓΔΑΠ unc^{7} al fere omn Thdrt ... BGT pp^{arh} *αυτον*. Ceterum Act. Pil. A (Evv $apocr^{207}$) accusatio sic habet: *τουτον οιδαμεν οντα υιον ιωσηφ του τεκτονος απο μαριας γεννηθεντα, και λεγει εαυτον υιον θεου και βασιλεα· αλλα και τα σαββατα βεβηλοι και τον πατριον νομον ημων βουλεται καταλυσαι.*

3 [302.1] ὁ δε Πειλᾶτοσ ἠρώτησεν αὐτὸν λέγων· σὺ εἶ ὁ βασιλεὺσ τῶν
Ἰουδαίων; ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ αὐτῷ ἔφη· σὺ λέγεισ. 4 [303.9] ὁ δὲ Πει-
λᾶτοσ εἶπεν πρὸσ τοὺσ ἀρχιερεῖσ καὶ τοὺσ ὄχλουσ· οὐδὲν εὑρίσκω
αἴτιον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ. 5 [304.10] οἱ δὲ ἐπίσχυον λέγοντεσ
ὅτι ἀνασείει τὸν λαόν, διδάσκων καθ' ὅλησ τῆσ Ἰουδαίασ καὶ
ἀρξάμενοσ ἀπὸ τῆσ Γαλιλαίασ ἕωσ ὧδε. 6 Πειλᾶτοσ δὲ ἀκού-
σασ ἐπηρώτησεν εἰ ὁ ἄνθρωποσ Γαλιλαῖόσ ἐστιν, 7 καὶ ἐπιγνοὺσ
ὅτι ἐκ τῆσ ἐξουσίασ Ἡρώδου ἐστίν, ἀνέπεμψεν αὐτὸν πρὸσ Ἡρώ-
δην, ὄντα καὶ αὐτὸν ἐν Ἱεροσολύμοισ ἐν ταύταισ ταῖσ ἡμέραισ. 8 ὁ

---

3. πειλατοσ cum AB*D^corr^T ... ς Ln Ti πιλατοσ cum ℵB^3D*LRXΓΔΛΠ unc rell al omn^vid | ηρωτησεν cum ℵBRT 48^ev ... ς Ln επηρωτ. (:: ut Mt et Mc lectione non fluct, nec magis fluct v. 6) cum ADLXΓΔΛΠ unc^s al pler (syr^cu *dixit ei Pilatus*). Praeterea b c e ff^2· i l q (non item a f vg) praem *audiens* | αποκριθεισ (syr^cu et^sch om) αυτω (b c e f ff^2· g^1·2· i l q vg om) εφη: D 1. 209. a sah cop απεκριθη αυτω (sah om) λεγων (1. 209. a cop^dz om λεγ.)

4. πειλατοσ cum AB*DT ... ς Ln Ti πιλ. cum ℵB^3LR etc ut v. 3 | αιτιον: 69. 433. αιτιαν, similiter sah *peccatum*

5. επισχυον (L -σχυνον): DH 69. ενισχ. | οτι: D a b e f ff^2· i l q vg (non item c) syr^cu aeth om (litterae τεσοτι in T rescriptae, sed potius τεσ quam οτι antea defuisse vdtr) | ℵARXT al ανασιει | λαον (et. Eus^ps30): ℵL 131. οχλον | διδασκων (et. Eus^ps30): ℵ* (suppl^c) 64. b c e i l q om | ιουδαιασ: D γησ | και αρξ. c. ℵBLT am for fu em ing (al) cop^wi et^petr4· syr^cu et^utr ... ς Ln om και c. ADRXΓΔΛΠ unc^s al omn^vid (sed 69. om και αρξ. usq γαλιλαιασ) it vg^ed sah cop^schw ex ^ds rell | εωσ ωδε: c e add *et filios nostros et uxores avertit a nobis; non enim baptizantur* (c -*zatur*) *sicut et* (c om) *nos nec se mundant* (c om *nec se mund.*). Cf supra quae Mcion^epiph add

6. πειλατ. (cum ℵAB*DRT; ς Ln Ti πιλ. cum B^3LX rell omn^vid) δε ακουσασ: D c ακουσ. δε ο πειλ. Praeterea ς Ln Ti add γαλιλαιαν cum ADRXΓΔΛΠ unc^s al omn^vid it vg sah syrr rell (sed D sah την γαλιλαιαν, c arm *a Galilaea*, syr^sch *nomen Galilaeae*, syr^cu *quod dicunt a Galilaea*) ... omisimus cum ℵBLT cop | ο (B* al pauc om, suppl B^2 et^3) ανθρ. γαλιλ. εστιν: D a b c e ff^2· i l q syr^cu απο τησ γαλιλαιασ ο ανθρωποσ (l syr^cu om) εστιν (a *homo iste esset*, c *est ipse homo*)

7. και επιγνουσ: D επιγν. δε | προσ (Ln add τον cum BT) ηρωδην: D τω ηρωδη | οντα και (al pauc om) αυτον (a f vg *qui et ipse* etc): D οντι αυτω, item it^pl (c d *cum esset*, b e ff^2· i l q *qui erat*). Libere syr^cu *ad eum, quia etiam Herodes in Hierusalem erat* | ταυταισ (ℵ* αυταισ, ℵ^c ταυτ.; 1. 131. 209. post ημεραισ pon): D εκειναισ, item it^pler vg (non item a) cop (sed^dz *in his diebus illis*). Item syr^cu *in illis diebus pascae* | X ab αυτον priore ad αυτον alterum transilit

δὲ Ἡρῴδης ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν ἐχάρη λίαν· ἦν γὰρ ἐξ ἱκανῶν χρόνων θέλων ἰδεῖν αὐτὸν διὰ τὸ ἀκούειν περὶ αὐτοῦ, καὶ ἤλπιζέν τι σημεῖον ἰδεῖν ὑπ' αὐτοῦ γινόμενον. 9 ἐπηρώτα δὲ αὐτὸν ἐν λόγοις ἱκανοῖς· αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο αὐτῷ. 10 [905.2] εἱστήκεισαν δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς εὐτόνως κατηγοροῦντες αὐτοῦ. 11 [906.10] ἐξουθενήσας δὲ αὐτὸν καὶ ὁ Ἡρῴδης σὺν τοῖς στρατεύμασιν αὐτοῦ καὶ ἐμπαίξας, περιβαλὼν ἐσθῆτα λαμπρὰν ἀνέπεμψεν αὐτὸν τῷ Πειλάτῳ. 12 ἐγένοντο δὲ φίλοι ὅ τε Ἡρῴδης καὶ ὁ Πειλᾶ-

---

8. δε: ℵ* (suppl^{c}) sah$^{txt\ woi}$ om | εξ ικανων χρονων cum ℵBDLT 157. c sah arm ... ς Ti εξ ικανου c. ΑΕΓΔΑ unc^{6} al plu, item addito χρονου ΗΜΧΠ al^{40} fere b e f ff^{2}. g$^{1.2.}$ i l q vg cop syr^{cu} et^{utr} aeth; idque D it^{pl} sah cop syr^{cu} et^{sch} post ιδειν (D ειδ.) αυτ. pon (vide post) ... a plane om | θελων (L om) hoc loco c. ℵBTX 13. 69. 124. al pauc c... D b e f i l q sah cop syr^{cu}et^{sch} aeth ante ιδειν αυτον εξ ικ. χρ. (b e f i l q *cupiens illum videre* [l add *iam*] *ex multo tempore*, item a omissis *ex multo temp.*, item sah cop *volebat enim videre eum ex* etc) ... ς Ln post ην γαρ cum ADRΓΔΑΠ unc rell al pler vg (*cupiens ex multo tempore videre eum*, item^{vid} ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$) arm syr^{P} | ακουειν sine additam (Gb″) cum ℵBDKLMTΠ 1. 131. 157. 209. al plus^{10} sah cop syr^{cu} (aeth add *famam*) ... ς Ln add πολλα (a arm *frequenter*, U αυτον πολλα, 13. 69. 124. 237. 346. pon post περι αυτου) cum ΑΕΧΓΔΑ unc^{6} al pler it vg syr^{utr} arm | ηλπιζεν: T 157. 433. ελπιζειν | υπ (B υπο): L al aliq παρ, i^{scr} απ | γινομενον (al pauc γενομ.): GX al^{4} syr^{sch} om

9. επηρωτα: G al^{2} sah -τησεν | δε: ℵ*(suppl^{c})G om | αυτον: T om; contra Γ add λεγων | αυτος δε (f *et Iesus*): syr^{cu} et^{sch} add *Iesus* | ουδεν (ℵ p^{scr} οικ) απεκρινατο (L -νετο) αυτω (Γ al pauc αυτον, e q om): D sah ουκ απεκρ. αυτω ουδεν. Praeterea c add *quasi non audiens*, item syr^{cu} *quasi non ibi erat*

10. ειστηκεισαν (A al -κησαν) cum B*DLΓΔΠ unc rell al plu ... ΗΑΒ^{2}et^{2} ΡΤΧΔ al ιστηκ. (:: cf et. ad vv. 35 et 49) | δε: Ηsah om (Or^{4,337} και ετι μετ ολιγα· ειστηκεισαν οι αρχιερ. και οι γραμμ. ειντ. κατηγ. αυτ.) | και οι: A al pauc om οι

11. εξουθενησας: X -νωσας | δε αυτον: ℵ* τε, ℵ^{c} τε αυτον | και ο ηρωδ. cum ΗLΤΧ 13. 69. (al^{vid}) a d cop^{wi} et$^{petr\acute{e}}$ ... ς Ln Ti om και cum ABD^{s}ΡΓΡΔΑΠ unc rell al pler it^{pler} vg sah cop^{schw} ex d^{s} syr^{cu} et^{utr} rell | περιβαλων sine additam cum ΗBLT 52. b^{scr*} 150^{ev} a vg ... ς add αυτον, Ln [αυτον] cum ADΚΔΑΠ unc^{7} al pler b c e f ff$^{2.}$ i q sah cop rell, item ΗSUΓ 69. 106. al^{4} αυτω | ανεπεμψεν (et. ℵ^{c}, M ανεπεμψαι, it^{pler} vg *remisit*): ℵ*LR c^{scr} e επεμψεν (:: praegresso -πραν) | τω: ΑΜΠ al pauc om | πειλατω cum AB*D ... ς Ln Ti πειλατ. cum ΗB^{s}LΧΓΔΑΠ unc rell al omn^{vid}

12. εγεν. δε usq μετ αλληλων: D c ονττες δε εν αηδια (d *in lite*, e *in dissensionem*) ο πειλατ.και ο ηρωδ. εγεν. φιλ. εν αυτ. τη ημερα | ηρωδ.κ. ο πειλ.

τοσ ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ μετ' ἀλλήλων· προϋπῆρχον γὰρ ἐν ἔχθρᾳ ὄντεσ πρὸσ αὐτούσ.

13 [207.9] Πειλᾶτοσ δὲ συνκαλεσάμενοσ τοὺσ ἀρχιερεῖσ καὶ τοὺσ ἄρχοντασ καὶ τὸν λαὸν 14 εἶπεν πρὸσ αὐτούσ· προσηνέγκατέ μοι τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὡσ ἀποστρέφοντα τὸν λαόν, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐνώπιον ὑμῶν ἀνακρίνασ οὐθὲν εὗρον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ αἴτιον ὧν κατηγορεῖτε κατ' αὐτοῦ. 15 [208.10] ἀλλ' οὐδὲ Ἡρῴδησ· ἀνέπεμψεν γὰρ αὐτὸν πρὸσ ἡμᾶσ, καὶ ἰδοὺ οὐδὲν ἄξιον θανάτου ἐστὶν
Io 19, 1 πεπραγμένον αὐτῷ. 16 [208.2] παιδεύσασ οὖν αὐτὸν ἀπολύσω.

(πειλ. cum AB*T; ς Ln Ti πιλ. cum ℵB²DL etc) hoc ordine cum ℵBLT 124. 48ev 150ev al aliq itpler vg sah syrcu aeth ... ς Ln Ti πιλατ. και ο (HU al15 fere om) ηρωδ. cum A(D)ΧΓΔΑΠ unc rell al pler (c) cop syrsch et P arm | ημερα: 209. oscr 150ev al mu a syrp mg ωρα | μετ αλληλων (1. 131. 209. ante εν αυτη [131. 209. εκεινη] pon, item sah cop): Γ al pauc it vg syrcu arm om | προϋπηρχον (ℵ* -χοντο) usq αυτουσ: D om | αυτουσ cum ℵBLT yscr al ... ς Ln Ti εαυτουσ c. ΑΧΓΔΑΠ unc rell al pler

13. πειλ. cum AB*DT ... ς Ln Ti πιλ. cum ℵB²LX etc | πειλ. δε: D o δε πειλ. | συνκαλ. cum ℵ*DFΘΛ al ... ς Ln Ti συγκαλ. cum B²LΧΓΔΠ o unc⁸ al pler. Praeterea D συνκαλεσασ | και τον λαον (vg *et plebe*): D c syrcu και παντασ τ. λαον... a b e f l sah syrsch aeth *populi (plebis* b e l) ... q om

14. αυτουσ: Γ εαυτουσ | προσηνεγκ. (itpler vg *optulistis*): D κατηνεγκ. (a *detulistis*, d *adduxistis*) | ωσ: syrcu *quem dixistis mihi* | αποστρεφοντα: 1. 13. 69. 124. 209. al30 fere διαστρεφ. | τ. λαον: syrcu *populum nostrum* | και ιδου εγω (ℵΓ 1. al sah arm om εγ.): D καγω δε | ανακρινασ (c om): D syrcu etsch cop ante ενωπ. υμ. pon | ουθεν cum ℵBT 1. ... ς Ln Ti ουδεν cum ADXΓΔΑΠ unc rell al pler | εν (A επι) τω ανθρ. τουτ. αιτιον (ΕΡΩ² yscr 440. αιτιαν, 1. 131. 209. al om, 157. post κατ αυτου pon): D sah αιτιον (d sah *nihil mali*) εν αυτω, 69. εν αυτω αιτιον, syrcu tantum εν αυτω. Latini sic: *nullam causam invenio in hominem* (l² -ne) e l, *null. caus. invenio in hoc homine* b q, *nihil causae invenio in hom. isto* c, *nullam caus. inveni in hom. isto* f vg, *nihil inveni dignum in hom. hoc* a; item syrsch ut vg | ων κατηγορ. κατ αυτου: D 59. 274* om | κατ cum BΤΧΓΔΑΠ unc⁹ al pler ... ΝΑΙΑ 1. 28. 131. 209. 262. al aliq om (nec exprim Latt)

15. ανεπεμψεν γαρ αυτον προσ ημασ (Gb') c. ℵBKLMΤΗ 157. al30 f 130lat bodl sah cop (sed 13. 69. al? πρ. υμιασ) ... ς Ln Ti ανεπεμψα (H 47ev -ψεν) γαρ υμασ προσ αυτον cum AD(H)ΧΓΔΑ unc⁸ al longe plu itpler vg (aeth *et ad Herodem quoque misi vos*) syrp txt (sed cod bars mg), item sed αυτον προσ αυτον 274. xscr syrcu et sch arm perss sax sl ... 71. 248. gat mm syrp mg (sed cod barstxt) ανεπεμψα γαρ αυτον πρ. υμιασ (*nam remisi illum ad vos* gat mm) | ιδου: D escr syrcu

18—25 Mt 27, 16—26 Mc 15, 7—15 Io 18, 40 ss

18 [310.1] ἀνέκραγον δὲ πανπληθεὶ λέγοντεσ· αἶρε τοῦτον, ἀπόλυσον δὲ ἡμῖν τὸν Βαραββᾶν· 19 ὅστισ ἦν διὰ στάσιν τινὰ γενομένην ἐν τῇ πόλει καὶ φόνον βληθεὶσ ἐν τῇ φυλακῇ. 20 [311.1] πάλιν δὲ ὁ Πειλᾶτοσ προσεφώνησεν, θέλων ἀπολῦσαι τὸν Ἰησοῦν. 21 οἱ

---

om | εστιν πεπραγμενον: D πεπραγμ. εστ. (ut it^{plu} vg *actum est illi*, a *gestum est illi*, d *actum est in eo*) | αυτω: DXΓ al^{40} fere εν αυτω (item c *invenimus in illo*)

17. Hunc versum ς (Gb^{00}) sic habent: αναγκην δε (arm χαρ) ειχεν (syr^{cu} *et consueverat Pilatus*) απολυειν αυτοισ κατα (Δ al κατ) εορτην ενα (sed αυτοισ al pauc em om, 69. ante απολυ., 48^{ev} post ενα pon; pro κατ. εορτ. al^{2} κατ ενιαυτον, b *secundum consuetudinem*, D al aliq aeth ante απολυειν, al pauc arm post ενα pon; denique ad ενα al^{12} c q syr^{p} c. ob. add δεσμιον, c^{scr} δεσμ. ον ηθελων sic, l *quemcumque voluisset populus*) cum ℵ(D)XΓΔΛ unc^{8} al omn^{vid} b c e f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l q vg (exc fu) cop^{wi} et$^{petr\,4}$ (syr^{cu}) syr^{sch} et^{p} (aeth^{utr}). Sed D syr^{cu} aeth^{utr} (non item aeth^{a}) demum post v. 19 ponunt. Praeterea agnoscit etiam Eus^{can} (canon 2. complectitur Lc 309 Mt 322 et Mc 202; his autem sectionibus Mt^{i} et Mc^{i} nil continetur nisi illud κατα δε εορτην etc. Hinc certum est ab Eus^{can} agnosci versum Lucae 17; verba enim παιδευσασ ουν αυτ. απολυσω nequibant cum Mt 322 et Mc 202 componi. Iohannis vero 18, 39 una cum seqq cum Mt 323 et Mc 203 consociata sunt propterea que in canonem 4. recepta.) ..... omisimus cum ΑΒΚLΤΠ a fu sah cop^{dz} (:: vdtr omnino ex ll. pp. fluxisse)

18. ανεκραγον cum ℵBLT 124. 157. a (*exclamabant*) Cyr$^{luc\,482}$ ... ς Ln ανεκραξαν cum ΑDXΓΔΛΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg (hi *exclamavit*, *exclamaverunt*) | δε: T* 13. 69. sah om | πανπληθ. cum ℵΑDΕΗΜΑ 124. 131. al aliq, item T απανπληθει ... ς Ln παμπληθ. c. BLXΓΛΠ unc^{6} al pler | αιρε τουτον: D (nec differt d) bis habet | τον βαραββ. cum ℵBDLTX al vix mu Or^{3,755} Cyr^{luc} ... Ti om τον cum ΑΓΔΛΠ unc^{9} al longe plu

19. βληθεισ cum BLT ... ς Ln βεβλημενοσ (x al βεβλημμ.) cum ℵ^{a}ΑDXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} ... ℵ* om | εν τη φυλακη cum ℵBLTX 243. (f *in carcere missus*, q *missus in carcere*) ... ς Ln εισ (1. 131. al add την) φυλακην cum ΑDΓΔΛΠ unc^{9} al pler

20. δε cum ℵΑBDLT 124. 157. it vg sah cop syr^{sch} (syr^{cu} aeth και παλιν) ... ς Ti ουν cum XΓΔΛΠ unc^{9} al pler syr^{p} ... 252. tol sah$^{fr\,wol}$ cop^{dz} arm om | πειλατ. cum ΑΒ*DT ... ς Ln Ti πιλ. cum ℵB^{3}LXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} | προσεφων. sine additam cum ΑΡXΓΔΛΠ unc^{9} al pler syr^{sch} et^{p} arm ... ℵBLT 124. 157. a (*adlocutus est eis*) sah cop syr^{cu} (insuper add *et dixit eis*) aeth add αυτοισ (atque sic Ln), item D 13. add αυτουσ (d *advocavit eos*), 69. προσ αυτουσ, item it^{pler} vg *ad illos* (*locutus est ad illos*) | τον ῑν̄: H 1. 131. 209. al pauc αυτον

τοσ ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ μετ' ἀλλήλων· προϋπῆρχον γὰρ ἐν ἔχθρᾳ ὄντεσ πρὸσ αὐτούσ.

13 [207.9] Πειλᾶτοσ δὲ συνκαλεσάμενοσ τοὺσ ἀρχιερεῖσ καὶ τοὺσ ἄρχοντασ καὶ τὸν λαὸν 14 εἶπεν πρὸσ αὐτούσ· προσηνέγκατέ μοι τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὡσ ἀποστρέφοντα τὸν λαόν, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐνώπιον ὑμῶν ἀνακρίνασ οὐθὲν εὗρον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ αἴτιον ὧν κατηγορεῖτε κατ' αὐτοῦ. 15 [208.10] ἀλλ' οὐδὲ Ἡρώδησ· ἀνέπεμψεν γὰρ αὐτὸν πρὸσ ἡμᾶσ, καὶ ἰδοὺ οὐδὲν ἄξιον θανάτου ἐστὶν
Io 19, 1 πεπραγμένον αὐτῷ. 16 [208.2] παιδεύσασ οὖν αὐτὸν ἀπολύσω.

(πειλ. cum ΑΒ*Τ; ς Ln Ti πιλ. cum ℵΒ²DL etc) hoc ordine cum ℵBLT 124. 48ev 150ev al aliq itpler vg sah syrcu aeth ... ς Ln Ti πιλατ. και ο (HU al15 fere om) ηρωδ. cum Α(D)ΧΓΔΑΠ unc rell al pler (c) cop syrsch et P arm | ημιρα: 209. oscr 150ev al mu a syrP mg ωρα | μετ αλληλων (1. 131. 209. ante εν αυτη [131. 209. εκεινη] pon, item sah cop): Γ al pauc it vg syrcu arm om | προϋπηρχον (κ* -χοντο) usq αυτουσ: D om | αυτουσ cum ℵBLT yscr al ... ς Ln Ti εαυτουσ c. ΑΧΓΔΑΠ unc rell al pler

18. πειλ. cum ΑΒ*DT ... ς Ln Ti πιλ. cum ℵΒ²LX etc | πειλ. δε: D o δε πειλ. | συνκαλ. cum ℵB*DFTA al ... ς Ln Ti συγκαλ. cum B²LΧΓΑΠ e unc9 al pler. Praeterea D συνκαλεσασ | και τον λαον (vg *et plebe*): D c syrcu και παντα τ. λαον ... a b e f l sah syrsch aeth *populi* (*plebis* b e l) ... q om

14. αυτουσ: Γ εαυτουσ | προσηνεγκ. (itpler vg *optulistis*): D κατηνεγκ. (a *detulistis*, d *adduxistis*) | ωσ: syrcu *quem dixistis mihi* | αποστρεφοντα: 1. 13. 69. 124. 209. al20 fere διαστρεφ. | τ. λαον: syrcu *populum nostrum* | και ιδου εγω (HΓ 1. al sah arm om εγ.): D καγω δε | ανακρινασ (c om): D syrcu et sch cop ante ενωπ. υμ. pon | ουθεν cum ℵBT 1. ... ς Ln Ti ουδεν cum ADΧΓΔΑΠ unc rell al pler | εν (A επι) τω ανθρ. τουτ. αιτιον (ΚΡG² yscr 440. αιτιαν, 1. 131. 209. al om, 157. post κατ αυτου pon): D sah αιτιον (d sah *nihil mali*) εν αυτω, 69. εν αυτω αιτιον, syrcu tantum εν αυτω. Latini sic: *nullam causam invenio in hominem* (l² -ne) e l, *null. caus. invenio in hoc homine* b q, *nihil causae invenio in hom. isto* c, *nullam caus. inveni in hom. isto* f vg, *nihil inveni dignum in hom. hoc* a; item syrsch ut vg | ων κατηγορ. κατ αυτου: D 59. 274* om | κατ cum ΒΤΧΓΑΠ unc9 al pler ... ΗΑΙΑ 1. 28. 131. 209. 262. al aliq om (nec exprim Latt)

15. ανεπεμψεν γαρ αυτον προσ ημασ (Gb') c. ΚΒΚLΜΤΗ 157. al20 f 130lat bodl sah cop (sed 13. 69. al? πρ. υμασ) ... ς Ln Ti ανεπεμψα (ℵ 47ev -ψεν) γαρ υμασ προσ αυτον cum AD(H)ΧΓΔΑ unc6 al longe plu itpler vg (aeth *et ad Herodem quoque misi vos*) syrP txt (sed cod bars mg), item sed αυτον προσ αυτον 274. xscr syrcu et sch arm perss sax al ... 71. 248. gat mm syrP mg (sed cod barstxt) ανεπεμψα γαρ αυτον πρ. υμασ (*nam remisi illum ad vos* gat mm) | ιδου: D escr syrcu

18—25
Mt 27, 16—26
Mc 15, 7—15
Io 18, 40 aa

18 [210.1] *ἀνέκραγον δὲ παντὶ λέγοντες· αἶρε τοῦτον, ἀπόλυσον δὲ ἡμῖν τὸν Βαραββᾶν·* 19 *ὅστις ἦν διὰ στάσιν τινὰ γενομένην ἐν τῇ πόλει καὶ φόνον βληθεὶς ἐν τῇ φυλακῇ.* 20 [211.1] *πάλιν δὲ ὁ Πειλᾶτος προσεφώνησεν, θέλων ἀπολῦσαι τὸν Ἰησοῦν.* 21 *οἱ*

---

om | *ἐστιν πεπραγμένον*: D *πεπραγμ. ἐστ.* (ut itplu vg *actum est illi*, a *gestum est illi*, d *actum est in eo*) | *αὐτοῖς*: DΧΓ al40 fere *ἐν αὐτῷ* (item c *invenimus in illo*)

17. Hunc versum ς (Gb^{00}) sic habent: *ἀναγκὴν δὲ* (arm *χαρ*) *εἶχεν* (syrcu *et consueverat Pilatus*) *ἀπολύειν αὐτοῖς κατὰ* (Δ al *κατ*) *ἑορτὴν ἕνα* (sed *αὐτοῖς* al pauc em om, 69. ante *ἀπολύ.*, 48ev post *ἕνα* pon; pro *κατ. ἑορτ.* al^{3} *κατ ἐνιαυτὸν*, b *secundum consuetudinem*, D al aliq aeth ante *ἀπολύειν*, al pauc arm post *ἕνα* pon; denique ad *ἕνα* al^{12} c q syrp c. ob. add *δέσμιον*, c^{ser} *δεσμ. ὃν ἠθέλων* sic, l *quemcumque voluisset populus*) cum ℵ(D)ΧΓΔΛ unc^{a} al omn^{vid} b c e f ff^{2}· g$^{1.\ 2}$· l q vg (exc fu) cop^{wi} et$^{petr\ 4}$ (syrcu) syr^{sch} et p (aeth^{utr}). Sed D syrcu aeth^{utr} (non item aeth^{a}) demum post v. 19 ponunt. Praeterea agnoscit etiam Eus^{can} (canon 2. complectitur Lc 309 Mt 322 et Mc 202; his autem sectionibus Mt^{i} et Mc^{i} nil continetur nisi illud *κατα δε εορτην* etc. Hinc certum est ab Eus^{can} agnosci versum Lucae 17; verba enim *παιδευσας ουν αυτ. απολυσω* nequibant cum Mt 322 et Mc 202 componi. Iohannis vero 18, 39 una cum seqq cum Mt 323 et Mc 208 consociata sunt propteresque in canonem 4. recepta.) ..... omisimus cum ΑΒΚLΤΠ a fu sah cop^{ds} (:: vdtr omnino ex ll. pp. fluxisse)

18. *ανεκραγον* cum ℵBLT 124. 157. a (*exclamabant*) Cyr$^{luc\,482}$ ... ς Ln *ανεκραξαν* cum ΑDΧΓΔΛΠ unc^{9} al pler itp^{ler} vg (hi *exclamavit*, *exclamaverunt*) | *δε*: T* 13. 69. sah om | *παντὶ θ.* cum ℵADEHMΔ 124. 131. al aliq, item T *απαντι θεε* ... ς Ln *παμπληθ.* c. BLΧΓΛΠ unc^{6} al pler | *αιρε τουτον*: D (nec differt d) bis habet | *τον βαραββ.* cum ℵBDLTX al vix mu Or$^{3,\,755}$ Cyr^{luc} ... Ti om *τον* cum ΑΓΔΛΠ unc^{9} al longe plu

19. *βληθεισ* cum BLT ... ς Ln *βεβλημενοσ* (X al *βεβλημμ.*) cum ℵ^{a}ADΧΓ ΔΛΠ unc rell al omn^{vid} ... ℵ* om | *εν τη φυλακη* cum ℵBLTX 243. (f *in carcere missus*, q *missus in carcere*) ... ς Ln *εισ* (1. 131. al add *την*) *φυλακην* cum ΑDΓΔΛΠ unc^{9} al pler

20. *δε* cum ℵABDLT 124. 157. it vg sah cop syr^{sch} (syr^{cu} aeth *και παλιν*) ... ς Ti *ουν* cum ΧΓΔΛΠ unc^{9} al pler syrp ... 252. tol sah^{fr} woi cop^{ds} arm om | *πειλατ.* cum AB*DT ... ς Ln Ti *πιλ.* cum ℵB^{2}LΧΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} | *προσεφων.* sine additam cum ΑΡΧΓΔΛΠ unc^{9} al pler syr^{sch} et p arm ... BLT 124. 157. a (*adlocutus est eis*) sah cop syr^{cu} (insuper add *et dixit eis*) aeth add *αυτοισ* (atque sic Ln), item D 13. add *αυτουσ* (d *advocavit eos*), 69. *προσ αυτουσ*, item itp^{ler} vg *ad illos* (*locutus est ad illos*) | *τον ιν*: H 1. 131. 209. al pauc *αυτον*

δὲ ἐπεφώνουν λέγοντες· σταύρου σταύρου αὐτόν. 22 [312.9] ὁ δὲ τρίτον εἶπεν πρὸς αὐτούς· τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν οὗτος; οὐδὲν αἴτιον θανάτου εὗρον ἐν αὐτῷ· παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω. 23 [313.1] οἱ δὲ ἐπέκειντο φωναῖς μεγάλαις αἰτούμενοι αὐτὸν σταυρωθῆναι, καὶ κατίσχυον αἱ φωναὶ αὐτῶν. 24 [314.1] καὶ Πειλᾶτος ἐπέκρινεν γενέσθαι τὸ αἴτημα αὐτῶν· 25 ἀπέλυσεν δὲ τὸν διὰ στάσιν καὶ φόνον βεβλημένον εἰς φυλακήν, ὃν ᾐτοῦντο, τὸν δὲ Ἰησοῦν παρέδωκεν τῷ θελήματι αὐτῶν.

---

21. επεφωνουν (itpl vg *subclamabant* vel *succlam.*, a *proclamab.*, f *clamab.*): D c εκραξαν (c d *clamaverunt*) | λεγοντες: D om | σταυρου bis cum ℵBDFa Or1,725 et 3,316. 511. 755 et 4,301. 434 Euspraep 49 et 51 Cyr sophon619 ... ς σταυρωσον bis cum ALPXΓΔΛΠ unc9 al omnvid. Sed U 157. a b e f ff2. l (non item c q vg) arm aeth semel om

22. ουδεν: 1. 13. 69. 124. 131. 209. b e l q syrcu add γαρ | ουδ. αιτιον: L tisch** al aliq a c syrcu et p mg (similiter syrsch) ουδ. αξιον (a *nihil dignum mortis*, c *nihil morte dignum*) ... D ουδεμιαν αιτιαν, item b d e f ff2. l q vg *nullam* (d *ullam*) *causam* | ευρον (a am gat syrutr etc): D 248. itpler vg syrcu ευρισκω | αυτον απολυσω: D απολ. αυτ.

23. επεκειντο: ℵ εκειντο | αυτον σταυρωθην. (D στ. αυ.): B αυτ. σταυρωσαι ... a c sah *crucifige illum* | κατισχυον: 1. -χυνον (ut L v. 5) | αυτων sine additam cum ℵBL 130gr et lat a b e ff2. g1. 2. l sah cop (aeth των αρχιερεων pro αυτ.) ... ς Ti add και των αρχιερεων, Ln [κ. τ. αρχ.] cum ADPXΓΔΛΠ unc9 al pler c f syrcu et utr arm (:: poterat omitti quoniam αυτων ipsos τους αρχ. complectebatur, at poterat etiam inferri ut urgeretur quam partem ea in re habuissent pontifices conlatis Mc 15, 11 et Mt 27, 20)

24. και (157. add ὁ) πειλ. επεκρ. cum ℵBL 157. itpler vg cop syrcu aeth ... ς ο δε πιλ. επεκρ. cum APXΓΔΛΠ unc9 al pler sah syrutr arm Philopon612 ... D επεκρ. δε ο πειλ., c *iudicavit itaque Pilatus* | πειλατ. cum AB*D ... ς Ln Ti πιλατ. cum ℵB3LPXΓΔΛΠ unc rell al omnvid

25. απελυσ. δε sine additam (et. Gb Sz) cum ℵABDPXΓΔΛ unc7 al longe plu a sah cop ... ς (= Gb Sz) add αυτοισ, Ln [αυτοισ] cum KMH 1. 69. al muvid itpler vg syrcu et sch et p c. ob. arm aeth (:: ex ll. pp.) | τον δια: 1. 13. 69. 124. 209. al plus30 praem τον (209. om) βαραββαν (al -αβαν) :: ex ll. pp. | δια στασ. και φονον (E*LM al φων., M al et. v. 19): it vg cop *propter homicidium et seditionem*, item syrcu aeth ... D ενεκα φονου | βεβλημ. (Or1,420 βληθεντα): A syrcu om | εισ φυλακην cum ℵBDFK 28. 69. 225. 246. 258. 49ev sem hscr arm Or 1,420 ... ς Ti ε. την φυ. cum ACLPXΓΔΛΠ unc7 al pler (al2 εν τη φυλακη) sah cop | ον ητουντο (Mtreg -ωντο): a b e ff2. l om | τ. θελημ. αυτων: ff2. l add *susceperunt ergo Iesum et portans sibi* (l om) *crucem ducebatur*, item c *susc. erg. Iesum et portans crucem suam* (sed post haec c statim pergit *ducebant illum. Et apprehenderunt Simonem*)

Mt 27, 32
Mc 15, 21
Io 19, 17

26 [816.1] *Καὶ ὡς ἀπήγαγον αὐτόν, ἐπιλαβόμενοι Σίμωνά τινα Κυρηναῖον ἐρχόμενον ἀπ' ἀγροῦ ἐπέθηκαν αὐτῷ τὸν σταυρὸν φέρειν ὄπισθεν τοῦ Ἰησοῦ.* 27 [816.10] *ἠκολούθει δὲ αὐτῷ πολὺ πλῆθος τοῦ λαοῦ καὶ γυναικῶν, αἳ ἐκόπτοντο καὶ ἐθρήνουν αὐτόν.* 28 *στραφεὶς δὲ πρὸς αὐτὰς Ἰησοῦς εἶπεν· θυγατέρες Ἰερουσαλήμ, μὴ κλαίετε ἐπ' ἐμέ· πλὴν ἐφ' ἑαυτὰς κλαίετε καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ὑμῶν,* 29 *ὅτι ἰδοὺ ἔρχονται ἡμέραι ἐν αἷς ἐροῦσιν· μακάριαι αἱ στεῖραι, καὶ αἱ κοιλίαι αἳ οὐκ ἐγέννησαν, καὶ μαστοὶ οἳ οὐκ ἔθρε-*

---

26. *και ως*: D ὡς δε | *απηγαγον*: B c^{ser} f^{ser} *απηγον* | *σιμωνα τινα* (L 13. om, item syr^{cu} et ^{ach}, CD ante *σιμ.* pon) *κυρηναιον ερχομενον* cum ℵBCDLX 13. 33. 124. 346. 7^{ov} (item 69. sed *ερχομενου*) ... ς *σιμωνος τινος κυρηναιου* (A *κηρην.*, FA al mu *κυρην.*) *του* (Gb Sz om c. unc omnib al pl) *ερχομενου* (H al *-νον*) cum APΓΔΛΠ unc^{9} al pler | *απ*: D *απο*, atque ita Ln (ex errore de c) | *φερειν* (it^{pler} vg *portare*, a *ferre*, c *ut ferret*, d *ut adferret*): $ℵ^{*}$ om, $ℵ^{a}$ *αιρειν* ($ℵ^{c}$ *φερειν*) | *οπισθεν* (D *οπεισοθεν*): 34. 248. 48^{ov} al^{4} *οπισω* | *του ιυ*: 1. 131. 209. c cop^{dz} *αυτου*

27. *αυτω πολυ πληθος* (vg *multa turba*): D *το πληθος αυτω*, item b e f ff^{2} l (sed hi^{e} et d *multitudo*, item syr^{cu} et ^{ach} arm) syr^{cu} et ^{ach} arm om *πολυ*, 69. 124. a (*multitudo ingens*) post *πληθ.* pon | *γυναικων*: D 248. c f sah (cop anceps) syr^{cu} et ^{ach} *γυναικες* | *αι* sine *και* cum AB C^{*}DLX 28. (om *εκο. και*) 33. 218. c^{ser} al^{10} it (praeter e qui *και* pro *αι*) vg sah cop syr^{cu} et ^{ach} arm aeth; accedit ℵ qui nec *αι* habet (similiter L *αικοπτοντο* pro *αι εκοπτ.*) ... ς (sed Gb^{0} *και*) Ti *αι και* c. C^{3}PΓΔΛΠ unc^{9} 1. 13. 124. 209. al pler syr^{P} | *αυτον* (f vg *quae plangebant et lamentabantur* [vg *-bantur*] *eum*, c *quae lamentabantur et plangebant eum*): D syr^{cu} post *εκοπτοντο* pon (d *quae plangebant eum et lamentabant*) ... a b e ff^{2} l om (a *quae plangebant se et lamentabant*, item $rell^{4}$ omisso *se*)

28. *ιυ* cum $ℵ^{*}$ et ^{cb}BL ... ς Ln o *ιυ* cum $ℵ^{ca}$ACDPXΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid}, sed c 157. y^{ser} syr^{cu} et syr^{cod} ante *προς αυτας ειπ.* pon, item D c^{ser} arm ante *ειπ. πρ. αυτ.* | *θυγατερ. ιερουσ.* (e *familiae isdrahelite*): b add *tacete* | *επ εμε* (*super me* c f vg): 71. 157. al panc $Cyr^{sach\ 660}$ et esa^{719} *επ εμοι*, sed post tantum s $pp^{arh\ ser}$ Cyr^{sach} *εφ εαυταις* (Cyr esa *εφ υμας*), item Cyr^{sach} *επι τοις τεκνοις* ... D *εμε* omisso *επ*, item (*flere*) a b e ff^{2} l. Praeterea D add *μηδε πεισθειτε* | *πλην*: D *αλλ* (item *sed* it^{pler} vg, A *verum*). Similiter $Cyr^{sach\ 784}$ *κλαιετε δε* | *εφ* et *επι*: D a b e ff^{2} l om | A *εφ αυτας*

29. *ιδου* (et. c f vg syr^{uir} etc): D 13. 69. 124. 346. h^{ser} a b e ff^{2} l syr ^{cu} arm aeth Leo om | *ερχονται* hoc loco cum ABLPΓΔΛΠ unc^{9} al pler mm cop etc, item eodem loco D al^{4} it vg *ελευσονται* ... ℵCX 157. g^{ser} *ημεραι ερχ.* (item sah *sunt dies venientes*) | *ερουσιν*: syr^{cu} *dicetis* | *αι στειραι*: ℵ om *αι* | *και αι* cum ℵBCX 1. 28. 69. 124. al^{10} fere ... ς Ln Ti om *αι* cum ADLPΓΔΛΠ unc^{9} al pler | A 69* *εγεννησαν* |

Hos 10, 8 Apoc 6, 16 ψαν. 30 τότε ἄρξονται λέγειν τοῖσ ὄρεσιν· πέσατε ἐφ' ἡμᾶσ, καὶ τοῖσ βουνοῖσ· καλύψατε ἡμᾶσ· 31 ὅτι εἰ ἐν τῷ ὑγρῷ ξύλῳ ταῦτα
Mt 27, 33 Mc 15, 27 Io 19, 18 ποιοῦσιν, ἐν τῷ ξηρῷ τί γένηται; 32 [317.1] ἤγοντο δὲ καὶ ἕτεροι δύο κακοῦργοι σὺν αὐτῷ ἀναιρεθῆναι.

33—33 Mt 27, 33 ss Mc 15, 22 ss Io 19, 17 ss 33 [318.1] Καὶ ὅτε ἀπῆλθον ἐπὶ τὸν τόπον τὸν καλούμενον Κρανίον, ἐκεῖ ἐσταύρωσαν αὐτὸν [319.1] καὶ τοὺσ κακούργουσ, ὃν μὲν ἐκ δεξιῶν, ὃν δὲ ἀριστερῶν. 34 [320.10] ὁ δὲ Ἰησοῦσ ἔλεγεν·

μαστοι cum ℵABD²LP etc: D*FGΓ^vid c^ser i^ser μασθοι ... C μαζοι | εθρεψαν cum ℵBC*L 131., item C²D 1. 118. 209. εξεθρεψαν, item it^pler (b e ff²· l Leo *nutrierunt*, c *nutricaverunt*, a *educaverunt*, d *enutrierunt*) syr^p mg sah cop ... ς εθηλασαν cum ΑΡΧΓΛΛΠ unc⁹ al pler, item (*lactaverunt*) f vg syr^cu et^sch et^p txt aeth

30. αρξονται: ΑΡΛ 33. al -ξωνται | πεσατε cum ℵ^c CLQXΛ 157. 259. g^ser (sed α in C vdtr a C² ex ε factum) ... ς Ln πεσετε cum ℵ*ABDΡΓΛΠ unc⁹ al pler (:: similiter fluct lectio apud LXX). Cf Cyr^ose 148 τοτε γαρ ερειτε, φησι [ο χ̅ς̅], τοισ ορεσι· καλυψατε ημασ, και τοισ βουνοισ· πεσετε εφ υμασ.

31. ει (E al²^ser οι): L xy^ser syr^cu aeth om | τω υγρω cum ℵADPQXΓΛΛΠ unc⁹ al omn^vid Cyr^ador 155 et lug 434 ... BC om τω | ταυτα: C τουτο, item *hoc* Amb^uoc et^virgin | γενηται (Cyr^luc 434): DKΛ al²⁵ fere γενησεται, item it^pler vg sah cop *fiet*, c l *facient* (Cyr^ador 155 ταυτα εδρασαν et τι δρασουσιν) ... EFS al plus¹⁰ γινεται

32. ηγοντο δε: C³(deletis συν αυτω)E² 33. 69. al syr^hr (ut C³) add συν τω ιησου | και (et. syr^p et^hr): syr^cu et^sch om (*et veniebant cum eo* sic uterque) | δυο κακουργ. (l add *ioathas et maggatras*) cum ACDLPQ XΓΛΛΠ unc rell al omn^vid it vg etc ... ℵB sah cop κακουργ. δυο

33. Epiph³¹⁷ et³⁴⁷ ex Mcione: και ελθοντεσ εισ τοπον λεγομενον κρανιου τοποσ εσταυρωσαν αυτον, και διεμερισαντο τα ιματια αυτου (³¹⁷ om αυτ.), και εσκοτισθη ο ηλιοσ. | απηλθον cum ΑΧΓΛΛΠ unc⁹ al pler syr^p txt Dam^par 709 ... Ln ηλθον (:: cf Mt) cum ℵBCLQ (et D ηλθαν) al⁵ it vg syr^cu et^sch et^p mg (vide et. Mcion^epiph) | καλουμενον cum ℵABDLQΓΛΠ unc⁸ al pler Dam^par 709 ... CGXΛ al mu Mcion^epiph λεγομενον (:: ut Mt 27, 33) | τ. κακουργουσ: D add ομου, item b sah *duos* | ον μεν: Γ om μεν, nec praeter a exprim it vg (*unum - et unum, unum - et alterum*, ff²· *unus - et alius*) | αριστερων cum ℵABC³DXΓΛΛΠ unc⁹ al pler Dam^par 709 ... C*LQ al¹⁰ ευωνυμων (:: ut Mt et Mc). Praeterea post αριστερ. syr^p arm aeth repetunt εσταυρωσαν

34. ο δε ι̅ς̅ usq ποιουσιν cum ℵ*et^c ACD^gr² LQXΓΛΛΠ unc⁹ (sed E asteriscum praepositum habet) al longe pler c e f ff²· l vg cop^wi et petr⁴· et ds rec (cop^schw uncis inclusa habet) syr^cu et^utr et^hr arm aeth Ir^int 210 („et ex hoc quod dominus in cruce dixerit: *Pater, remitte eis, non enim sciunt quid faciunt*, longanimitas - ostenditur") Or^int 2, 188 („dominus confirmat in evgliis cum dicit: *Pater remitte illis, non enim*

πάτερ, ἄφεσ αὐτοῖσ· οὐ γὰρ οἴδασιν τί ποιοῦσιν. [321.1] διαμεριζόμενοι δὲ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἔβαλον κλήρουσ. 35 καὶ εἱστήκει ὁ λαὸσ θεωρῶν· [322.2] ἐξεμυκτήριζον δὲ οἱ ἄρχοντεσ λέγοντεσ· ἄλλουσ

---

sciunt quid faciunt") Const[2, 16, 1] (ωσ γεγραπται εν τω ευαγγελιω· πατερ, αφεσ αυτοισ, ου γαρ οιδασιν ο ποιουσι) et[5, 14, 8] (ibi rursus ο ποιουσι) Eus[can] Chr[2, 262] et[482. 483. 484. 494 sqq] et[saepe] (passim libere, ut aliquoties αφεσ αυτοισ την αμαρτιαν ταυτην· ου γαρ etc) Thdrt[1, 992] et[1382] Dam[par709] Hil[782] etc. Confirmat et. Clem[hom11, 20] αυτοσ γαρ ο διδασκαλοσ προσηλωθεισ ηυχετο τω πατρι τοισ αυτον αναιρουσιν αφεθηναι το αμαρτημα, ειπων· πατερ, αφεσ αυτοισ τασ αμαρτιασ αυτων· ου γαρ οιδασι τι ποιουσιν. Item Act[pil a] X, 233. Cf et. verba Iacobi Iusti ex Hegesipp ap Eus[hist2, 20, 16] παρακαλω, κυριε θεε πατερ, αφεσ αυτοισ· ου γαρ οιδ. τι ποιουσιν ..... ℵ[a](uncis inclusit)BD* 38. 435. a b d sah cop[dz] om; hinc Ln [ο δε – ποιουσιν] :: nihil simile in ll. pp. | ῑς̄: Q syr[p mg] κυριοσ | ελεγεν (et. syr[utr] et[hr]): AKMΠ al[10] fere syr[cu] ειπεν | πατερ (D[2] πατιρ): A om | διαμεριζομενοι δε et εβαλον (FX 1. 22. 33. 131. 209. 346. al[15] a εβαλλον): ita Lucam scripsisse diserte testatur Aug[ioh 118] („Quid autem interest utrum dicatur: *Dividentes miserunt sortes*, quod ait Lucas, an: *Diviserunt sortem mittentes*, quod ait Matthaeus; nisi quod Lucas dicendo *sortes* pluralem pro singulari numero posuit, quae locutio scripturis sanctis insolita non est: quamvis nonnulli codices *sortem* reperiantur habere, non *sortes*) ... D c διεμεριζοντο δε et βαλοντεσ :: cf ll. pp. | κληρουσ cum AX 1. 33. 131. 209. 239. 248. c[scr] al[3] a e f ff[2.] vg 130[lat] arm syr[p txt] et[hr] (utrique lectioni favent sah cop syr[cu]) sl Aug[diserte] (vide ante) ... ς Ln κληρον (:: at ita et Mt et Mc et LXX) cum ℵBCDLQΓΔΑΠ unc[9] al pler b c syr[sch] et[p mg] aeth. De Mcione testatur Tert[marc4, 42]: „vestitum plane eius a militibus divisum, parte sorte concessum Marcion abstulit, respiciens psalmi prophetiam: *Dispertiti sibi sunt vestimenta mea, et in vestitum meum sortem miserunt.*" Aliter Epiph: vide ad v. 33.

35. ειστηκει ut BD etc: ℵACFHLQΔ al ιστηκει | θεωρων (et. Eus[dem498]): D ορων | εξεμυκτηριζ. (D εμυκτηριζ.) δε sine και (et. Ln sed ex errore de C) cum ℵD 1. 118. 131. 209. 239. p[scr] a c arm[ed], item και εξεμυκτ. (*et deridebant*) b e f ff[2.] l vg syr[cu] et[sch] Eus[dem498] ... ς Ti εξεμ. δε και c. ABCLQXΓΔΑΠ unc[9] al pler cop syr[p] et[hr] arm[ms] (aeth). Praeterea D 1. 11. 13. 69. 106. 118. 131. 209. al plus[25] post δε add αυτον, item post εξεμυκτ., *deridebant*, it vg syr[omn] arm Eus[dem] | οι αρχοντεσ: D om | οι αρχοντ. sine additam cum ℵBCDLQX 33. 47. 69. 157. 346. 47[ev] b c e ff[2.] l cop syr[sch] et[hr] aeth pers[p] ... ς (sed Gb[o]) Ti add συν αυτοισ, Ln [συν αυτ.] cum AΓΔΑΠ unc[9] al pler f vg (et a *intra se*) syr[cu] et[p] arm pers[w] Eus[dem] (item tol al *cum Pharisaeis*, gat mm *cum Sadducaeis*) | λεγοντεσ (et. Eus[dem]): D c aeth και ελεγαν αυτω (c om αυτ.)

ἔσωσεν, σωσάτω ἑαυτόν, εἰ οὗτός ἐστιν ὁ Χριστὸς τοῦ θεοῦ ὁ ἐκλεκτός. 36 [323.2] ἐνέπαιξαν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ στρατιῶται προσερχόμενοι, ὄξος προσφέροντες αὐτῷ 37 καὶ λέγοντες· εἰ σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, σῶσον σεαυτόν. 38 [324.1] ἦν δὲ καὶ ἐπιγραφὴ ἐπ' αὐτῷ· ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων οὗτος. 39 [325.2]

---

35. εσωσεν: κ²ᴍ* al aliq σεσωκεν ... D c εσωσασ | σωσατω εαυτον (L αυτ.): D c σεαυτον σωσον | ει ουτοσ (syr^cu et^sch non exprim; B υιοσ) εστιν etc: D ει υιοσ ει του θεου ει χ̅ϛ̅ ει ο εκλεκτοσ (d *si filius es dei, si christus es electus*), c *si tu es christus electus dei* | του (κ* ο του, κ^a del ο) θεου ο εκλεκτοσ cum ℵBL 1. 118. 209. ... ς Ln ο του θεου εκλεκτ. cum AC^sQXΓΔΛΠ unc^9 al pler ... it^pler vg etc *dei electus*, C* ff^2· ο εκλεκτ. του θεου, *electus dei*, e tantum *dei* ... 13. 69. 126. 131. 346. c^scr sah cop syr^p et^hr arm Eus^dem ο (c^scr om) υιοσ του θεου ο (126. om) εκλεκτοσ (sah *electus filius dei*)

36. ενεπαιξαν cum ℵBL sah ... ς Ln Ti ενεπαιζον (:: ut praecedit εξεμυκτηριζον, ll. pp. εμπαιζοντεσ ελεγον) cum ACDQXΓΔΛΠ unc^9 al omn^vid it vg cop syrr etc | αυτω: κ*^vid 28. 69. c^scr al pauc αυτον ... κ* om | και οι: ℵ om και | οξοσ προσφερ. cum ℵABC*L a cop ... ς praem και, Ln [και] cum C^sQXΓΔΛΠ unc^9 al omn^vid c f vg syr^utr (syr^cu om οξ. προσφερ. αυτω) arm aeth ... D οξοσ τε προσεφερον, b e ff^2· l q syr^hr *et acetum offerebant*, item sah^vid

37. και: D b e ff^2· l q am fu ing for em sah cop^dz om | λεγοντεσ: syr^cu add *pax tibi*, cf D c | εἰ (b f l** q vg): A 1. 131. 209. 239. 243. al^8 a e ff^2· om, hinc Ln [εἰ] | ει συ ει (69. arm^cdd add ὁ χ̅ϛ̅) etc: D c χαιρε (*ave*) ο βασιλευσ των ιουδαιων (c add σωσον σεαυτ.)· περιτεθεντεσ (sic, d *imponentes*, c *imposuerunt autem*) αυτω και ακανθινον στεφανον. Similiter syr^cu post σωσ. σεαυτον add και επεθηκαν τη κεφαλη αυτου στεφαν. ακανθ.

38. ην δε και (Δ al^2 e om και, sah om δε και): b q *et erat* | επιγραφη cum ℵABEHKLMQVXΓΔΛΠ al longe plu sah cop ... CDGSU al^25 η επιγραφη :: ut Mc | επ αυτω cum ℵBL sah cop ... ς γεγραμμενη επ αυτ. cum C^sΓΔΛΠ unc^8 al pler it^pler vg syr^cu (*scripta et posita*) et^utr arm aeth; item C*X 13. 33. 69. 124. 346. tisch** επ αυτ. γεγραμμενη, item (atque ita Ln) ADQ 47^ev b q am for san επιγεγραμμενη (*inscripta*) επ αυτ. (:: cf ll. pp.). Praeterea non addidimus γραμμασιν etc cum ℵ^caBC*L a sah cop syr^cu ... ς add γραμμασιν (f^scr om) ελληνικοισ και (ℵ*et^cbDH f^scr b f om) ρωμαικοισ και (ℵ*et^cbD f^scr om; 69* om κ. εβρ.) εβραικοισ, item Ln [γραμμ. ελλην. και ρωμαικ. και εβρ.] cum ℵ*et^cbAC^sDQRXΓΔΛΠ unc^8 al omn^vid it^pler (sed c *litteris hebraicis graece et latine*) vg syr^utr arm aeth Cyr^luc^435 (ρωμαιστι γαρ και ελληνιστι και εβραιστι, φησιν, αναγεγραφθαι) :: quae quamvis nec in Mt aut Mc reperiantur, tamen potius ex Ioh assumpta quam a Lc scripta videntur. Praeterea habent et. Act^pila X, 1. p. 232 (εκελευσεν δε ο πιλατοσ μετα την αποφασιν εισ τιτλον επιγραφηναι

Mt 27, 44
Mc 15, 32

Εἰσ δὲ τῶν κρεμασθέντων κακούργων ἐβλασφήμει αὐτόν· οὐχὶ σὺ εἶ ὁ Χριστύσ; σῶσον σεαυτὸν καὶ ἡμᾶσ. 40 [936.10] *ἀποκριθεὶσ δὲ ὁ ἕτεροσ ἐπιτιμῶν αὐτῷ ἔφη· οὐδὲ φοβῇ σὺ τὸν θεόν, ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ κρίματι εἶ;* 41 *καὶ ἡμεῖσ μὲν δικαίωσ, ἄξια γὰρ ὧν ἐπράξαμεν ἀπολαμβάνομεν· οὗτοσ δὲ οὐδὲν ἄτοπον ἔπραξεν.* 42 *καὶ ἔλεγεν· Ἰησοῦ, μνήσθητί μου ὅταν ἔλθῃσ ἐν τῇ βασιλείᾳ*

την αιτιαν αυτου γραμμασιν ελληνικοισ ρωμαικοισ και εβραικοισ. Sed variant cdd) | *ο βασιλ. των ιουδ. οιτοσ* (D 124. e ff^{2} add *εστιν*) cum ℵBL a, item D 124. e ff^{2}, item omisso *ουτοσ* C c; hinc Ln *ο βασ. των ιουδ.* [*οιτοσ*] ... ς *οιτοσ εστιν* (X 1. 33. 118. 209. al pauc l sah add *ιc*) *ο βασιλ. των ιουδ.* cum AQR(X)ΓΔΑΠ unc^{s} al pler b f (l) q (sah) cop syr^{cu} et^{utr} arm aeth Or^{2,2} (*διο και επεγραφη - ουτοσ εστιν ο βασ. των ιουδ.*)

39. *κρεμασθεντων* (ℵ* al pauc *κρεμμασθ.*, cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} add *cum eo*, quemadmodum 255. habet *συγκρεμ. αυτω*): D 26^{ev} z$^{scr\ semel}$ om | *εβλασφημει*: ℵ 69. al mu *-μη* | *αυτον*: K al plus^{12} *αυτω* ... Or$^{int\,3,\,922}$ om | *ουχι* cum BL, item sed praeposito *λεγων* ℵC* a b ff^{2} sah cop syr^{cu} et^{hr} arm aeth ... ς Ln *λεγων· ει* cum AC^{3}QRXΓΔΑΠ unc^{s} al omn vid c f q vg syr^{utr} Or$^{int\,3,\,922}$ ... D e om quae post *εβλασφ. αυτον* scripta sunt usque finem versus; l vero istorum loco habet (sine *λεγων*) *qui destruebas templum et in tribus diebus reaedificabas illum, salvum te fac nunc et descende de cruce* (:: ex ll. pp.) | *σωσον σεαυτ. και ημασ*: syr^{cu} et^{sch} et^{hr} *salva temetipsum et salva et* (syr^{hr} om) *nos*

40. *επιτιμων αυτ. εφη* cum ℵBC*LX cop (et sah *respondit alter dicens increpans eum*) ... ς Ln *επετιμα* (ℵ* *-τιμησεν*) *αυτ. λεγων* cum AC^{2}DQR ΓΔΑΠ unc^{s} al omn^{vid} it vg syrP arm (item Act$^{pil\,282}$) ... syr^{cu} et^{sch} et^{hr} *et increpavit* (*-bat*) *eum socius eius ille alter* (syr^{sch} om *ille alter*, syr^{hr} *respondit autem alter* ante *et increpavit*) *et dixit ei* | *ουδε* (et. ℵ^{c}, it^{pl} vg *nec*): ℵ*G 47^{ev} c f Or$^{int\,3,\,922}$ Aug$^{ps\,66}$ Victtun poen *ου*, D *οτι ου*, 69. 235. al pauc *ουδεν*. Similiter Act$^{pil\,282}$ *ουδεν* ex A*C; sed A^{2}B Latt *ουδε* | *εἶ* (et. C^{2} Or$^{int\,3,\,922}$): C* sah cop syr^{cu} (*quia ecce nos quoque sumus* etc) syr^{hr} (*sumus etiam vere nos*) (aeth *cum in illo iudicio fuerimus*) Chr$^{2,\,480.\,490.\,491}$ et$^{7,\,225}$ et$^{11,\,287}$ *εσμεν*, item D *ει* (d om) *και ημεισ εσμεν* (non mutatis eis quae sequuntur). Act$^{pil\,282}$ *εἶ*, sed cod. A *ἐσμέν*

41. *και* (et. syr^{cu} et^{hr}): C* sah cop om | *γαρ*: ℵ al pauc om | *απολαμβανομεν* (Π 33. 69. 346. al aliq *-νωμεν*), *recipimus* d e f ff^{2} l q vg: C* *απελαβαμεν*, item *recepimus* (c *percepimus*) a b c am fu ing* | *ατοπον* (it^{pler} *nihil mali*, q *nihil male*; c *nihil admisit*): D *πονηρον* (d *nihil inicum*). Etiam Chr$^{2,\,480}$ *ουδεν πονηρον εποιησεν*, sed$^{2,\,492}$ et alib *ουδ. ατοπ. επραξεν*. Act$^{pil\,282}$ *ουδ. κακον εποιησεν*, sed cdd AB *ουδ. ατοπ. επραξ.*

42. *και* (Or$^{int\,3,\,922}$): D add *στραφεισ προσ τον κυριον*, item Act^{pil} B^{286} *και στραφεισ προσ τον ιν* | *ελεγεν*: D *ειπεν*, item b f syr^{cu} *dixit* | *ιν*

σου. 43 *καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἀμήν σοι λέγω, σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ.*

---

cum ℵ*BC*L (in his eddᵉʳ possit etiam pro dativo haberi, non item sah cop Or. Ceterum iidem eddᵉʳ non habent *κυριε*, quod mutato $\overline{ω}$ voc. in dat. inlatum vdtr.) sah cop, item (post *μνησθητι μου* pon) Or^{4,425}, item Or$^{int\ bis}$ *domine Iesu* (^{4,517} „qui cum Christo crucifixus clamavit ei de cruce: *Domine Iesu, memento mei cum*" etc; ^{4,523} „sicut ille qui confitebatur et dicebat: *Domine Iesu, memento mei cum*" etc) ... ς Ln *τω* $\overline{ω}$ cum ℵᶜAC^{2}QRXΓΔΑΠ unc^{3} al omn^{vid} it vg (Latt *ad Iesum*) syr^{cu} et^{utr} et^{hr} aeth Or$^{int\ 2,\ 522}$ Aug$^{cons\ 3,\ 53}$ (*dicebat ad Iesum: Domine, memento mei* etc)... D *αυτω* | *μνησθητι μου* sine *κυριε* c. ΝΒC* DLM* 15. 42. 300. p^{scr} w$^{scr\ 2}$ a sah cop syr^{hr} Or^{4,455} (et^{4,425} huc transp $\overline{ω}$, ut iam notatum) et$^{int\ 2,\ 522}$ (Or$^{int\ 4,\ 517}$ et^{523} vide ante) Bas^{sel} or^{94} (p^{133} *προσεφερε· μνησθητι μου εν τη* etc) ... ς add *κυριε*, Ln [*κυριε*] cum AC^{2}M^{2}RXΓΔΑΠ unc^{v} al pler b q syr^{utr} arm aeth Or$^{int\ 4,\ 504}$ („per confessionem suam qua dixit: *Memento mei, domine*" etc) Eus$^{ps\ 29}$ Hil^{30} et^{132} (et. Act$^{pll\ a\ 223}$), item ante *μνησθ. μου* Q c e f ff^{2}· l vg syr^{cu} Hil^{477} Vict^{tun} | *οταν ελθῃς* (et. Or^{4,425} et^{455} Or$^{int\ 2,\ 522}$ et$^{4,\ 517.\ 523.\ 564}$ Eus$^{ps\ 29}$ Chr$^{2,\ 492}$ etc): DQ c^{scr} Chr$^{2,\ 490}$ et^{491} Bas$^{sel\ 132}$ om (sic edidi Act$^{pll\ a\ 223}$, sed AB Latt^{3} habent *οταν ελθ.*) | *εν τη βασιλεια σου* c. ΝACQRXΓΔΑΠ unc^{3} al omn^{vid} a b q Or^{4,425}et^{455} Eus$^{ps\ 29}$ Chr$^{2,\ 492}$ ... BL e e f ff^{2}· l vg Or^{int} quater Hil etc *εισ την βασιλειαν σου* ... D *εν τη ημερα τησ ελευσεωσ σου.* Ceterum haec latronis verba Descens. Chr. (Evv apocr^{210}) et Act$^{pll\ b\ 226}$ sic habent: *κυριε, οτε βασιλευσεισ* (Act^{pll} *οταν βασιλευσῃς*), *μη μου επιλαθου.*

43. Epiph$^{mare\ 217}$ et^{247}: *παρεκοψε το· σημερ. μετ εμου εσῃ εν τ. παραδεισω.* Praeterea cf de his verbis Or^{4,455} *ουτω δε εταραξε τινας ωσ ασυμφωνον το ειρημενον ωστε τολμησαι αυτουσ υπονοησαι προστεθεισθαι τω ευαγγ. απο τινων ραδιουργων αυτο το· σημερ. μετ εμ. εσῃ εν τω παραδ. του θεου.* Chr$^{4,\ 722}$ *οι μανιχαιοι – επιλαβομενοι του χωριου τουτου φασιν· ειπεν ο* $\overline{χς}$· *αμην αμην λεγω σοι, σημερ. μετ εμ. εσῃ εν τω παραδεισω· ουκουν αντιδοσισ ηδη γεγονε των αγαθων, και περιττη η αναστασισ. ει γαρ εν εκεινη τη ημερα απελαβεν ο λῃστησ τα αγαθα, το δε σωμα αυτου ουκ ανεστη ουδεπω και τημερον, ουκ εσται σωματων λοιπον αναστασισ – ει γαρ ην σωματοσ αναστασισ, ουκ αν ειπε· σημερον* etc. | *και ειπεν αυτω* cum KBL 26^{ev} e* sah cop; item addito ο $\overline{ις}$ ς Ln cum ACQRXΓΔΑΠ unc^{3} al pler it^{pler} vg syr^{omn} etc ... D *αποκριθεισ δε ο* $\overline{ις}$ *ειπεν αυτω τω επιπλησοντι* (**επλησοντι*, d *qui obiurgabat eum*) | *αμην σοι λεγω* cum BC*L arm ... ς Ln *αμην λεγω σοι* (:: ut solet dici) cum ΝAC^{2}QRXΓΔΑΠ unc^{3} al omn^{vid} it vg (sed c *credis? amen dico tibi*) sah cop syr^{omn} aeth Ath^{943} Cyr$^{ador\ 69}$ et$^{4,\ 466}$ Chr$^{4,\ 722}$ (sed syr$^{hr\ 236}$ [non^{266}] Ath^{943} Chr Cyr^{bis} Amb$^{luc\ 1529}$ et^{alib} *αμην αμην*, item Act$^{pll\ a\ 223}$ et Descens^{210}) ... D *θαρσει* | *σημερον* (L b c sah cop syr^{utr} et^{hr} aeth praem *οτι*, item Act$^{pll\ a\ 223}$) et. Or$^{2,\ 521}$ et$^{4,\ 455}$ Ath^{79} et^{943} Chr$^{2,\ 492.\ 495}$ Epiph$^{anc\ 52}$ Cyr nest^{126} et ador^{69} Bas^{sel} etc: Hesych^{hier} qu^{49} *τινὲσ μεν ουτωσ αναγι-*

44 [827.2] *Καὶ ἦν ἤδη ὡσεὶ ὥρα ἕκτη καὶ σκότος ἐγένετο ἐφ'* Mt 27, 45—56 Mc 15, 33—41
ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης, 45 *τοῦ ἡλίου ἐκλιπόντος·*

νωσκουσιν· αμην λεγω σοι σημερον, και υποστιζουσιν· ειτα επιφερουσιν οτι μετ εμου εση εν τω παραδ. Atque ita revera distinguit syr^{cu} (*σημερον οτι μετ εμου* etc). Similiter habet schol [827. 829. 854] (cf apud Mtthaeium ad h. l.) *αλλοι – το ρητον εκβιαζονται· λεγουσι γαρ δειν υποστιζοντας* (854. –ξαντας) *αναγινωσκειν· αμην λεγω σοι σημερον, ειθ οιτως επιφερειν το· μετ εμου εση* etc. Eadem Thphyi ad h. l. Ceterum hunc in modum Descens Chr [10] (p [810]) *και ευθυς ειπεν μοι οτι αμην αμην σημερον λεγω σοι, μετ εμου εση εν τω παραδ.* Cf et. Act^{pl} [b 827] *ο δε ειπεν αυτω· σημερον λεγω σοι αληθειαν ινα σε εχω εις τον παραδ. μετ εμου.* | *μετ εμου εση* (Act^{pl} [a 823] *μετ εμ. εν τ. παρ. ει*) et. Or^{2}, [531] et^{4}, [455] Or$^{int\,2}$, [922] et^{4}, [517]: c* sah cop aeth *εση μετ εμ.* | *εν τω παραδεισ.* (syr^{cu} *in horto Eden*): Or^{2}, [531] et^{4}, [455ter] add *του θεου* (non item Or$^{int\,2}$, [922] et^{4}, [517]), item l *patris*

44. *και ην* cum ℵBC*DL 255. a b e ff^{2*} l q cop syr^{hr} Or$^{int\,2}$, [922] ... sah pers^{w} Or$^{int\,2}$, [56] nil nisi *ην ... ς ην δε* cum AC^{2}QRXΓΔΛΠ unc^{6} al omn vid c (*hora autem fuit quasi sexta*) f vg syr^{utr} (syr^{cu} *sed et erat*) arm | *ηδη* cum BC*L cop (*atque erat hora iam sexta*) syr^{p} ar^{p} Or$^{int\,2}$, [56] ... ς om cum ℵAC*DQRXΓΔΛΠ unc^{6} al omn^{vid} it vg syr^{cu} et^{sch} et^{hr} sah arm Or$^{int\,2}$, [922] (aeth *et cum meridies esset tempore sextae horae*) | *ωσει* (69. al pauc *ωσ η*): ℵ 253. post *ωρα* (item c, vide ante) ... 157. y^{scr} sah cop om | *και* (ℵ^{c}; ℵ* om) *σκοτος εγενετο* usq *ωρας ενατης*: syr^{hr} om | *ενατης* cum ℵABCDQRXΔΠ unc^{6} al plu ... ς *εννατης* cum LΓΔ al mu. Ad *εκτη* et Mc 15, 25 *τριτη* cf et. Ioh 19, 14

45. *του ηλιου εκλιποντος* (B al *εκλειπ.*) cum ℵBC^{*vid}L evv [11] (i. e. 7. 9. 10. 12. 13. 15. 17. 48^{sem} 49^{sem} 150^{sem} $_{2}$$^{scr\,sem}$) sah (*sole occasuro*) cop (*defecturo autem sole*) syr^{p} ^{mg} Or^{1,} [414] (*απο των ευαγγελιων, οτι η γη εσεισθη και αι πετραι εσχισθησαν και τα μνημεια ηνεωχθη και το καταπετασμα – εως κατω, και σκοτια εγενετο εν καιρω ημεραϛ του ηλιου εκλιποντοϛ*) et [415] (*γεγονε δε και θεοσημια τισ εξ ουρανου, ο εκλιπων ηλιοϛ και τα λοιπα παραδοξα* etc) Or$^{int\,2}$, [56] („sed Matthaeus ita dixit: *Ab hora autem –*. Lucas vero: *Erat iam quasi hora sexta et tenebrae factae sunt super omnem terram usque in horam nonam deficiente sole.* Sed et Marcus: *Cum autem esset facta hora sexta* etc), item „cdd nonnulli" ap Or$^{int\,2,}$ [922] („ad hunc textum, i. e. Mt 27, 45, quidam calumniantur – et dicunt quia sicut solet fieri in solis defectione, sic facta est tunc defectio solis. Defectio autem solis a saeculo semper fuit in suo tempore facta – Quomodo ergo poterat fieri defectio solis cum luna esset plena – Dicimus ergo quod Mt et Mc non dixerunt defectionem solis tunc factam fuisse; sed neque Lucas sec. pleraq. exx. habentia sic: *Et erat hora fere sexta et tenebrae – nonam, et obscuratus est sol.* In quibusdam autem exx. non habetur: *Tenebrae factae sunt, et obscuratus est sol*, sed ita: *Tenebrae factae sunt super omnem terram sole deficiente.* Et forsitan ausus est

220.2 ἐσχίσθη δὲ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ μέσον. 46 220.1 καὶ φωνήσας φωνῇ μεγάλῃ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· πάτερ, εἰς χεῖράς σου
Ps 30 (31), 6 παρατίθεμαι τὸ πνεῦμά μου. τοῦτο δὲ εἰπὼν ἐξέπνευσεν. 47 220.2.

---

aliquis quasi manifestius aliquid dicere volens pro: *Et obscuratus est sol*, ponere: *Deficiente sole*, existimans quod non aliter potuissent fieri tenebrae nisi sole deficiente. Puto autem magis quod insidiatores ecclesiae Christi mutaverunt hoc verbum, quoniam tenebrae factae sunt sole deficiente, ut verisimiliter evglia argui possint secundum adinventiones volentium arguere ea".) Cyr$^{hr\ 128}$ (εξελιπεν ο ηλιος δια τον της δικαιοσυ. ηλιον) et ^{146} (ηλιος νυν λαμπων μαρτυρει, ο τοτε - εκλιπων, το σκοτος μαρτυρει το τοτε etc) et ^{57} (ο γαρ ηλιος δεσποτην ατιμαζομενον ιδων εξελιμπανεν) ... ς LnTi και (a b c e arm om) εσκοτισθη (D εσκ. δε) ο ηλιος cum AC^{3}DQRXΓΔ ΑΠ unc^{a} al pler (a b c e) f ff^{2}· l q vg syr^{cu} et^{sch} et^{hr} (omissis και σκοτ. εγεν. usq ενατης, ut iam notatum, sed aliis additis: vide post) aeth (Mcion^{epiph} vide ad v. 33) Or$^{int\ 3,923}$ („secundum pleraq exx" vide ante) ... syr$^{p\ txt}$ του ηλιου σκοτισθεντος, atque ita prorsus et. Act$^{pil\ a\ 223}$ ... c^{2} (ut^{vid}) 33. plane om, hinc Gb^{o} :: at nil additum fuisse a Luca ut contra testium auctoritatem, ita absonum fidei est, quum nil eiusmodi ll. pp. legatur nec magis inlatum sit. του ηλιου εκλιποντος, ter ab Origene confirmatum, aliena manu invectum esse minime credo. Quum enim ab adversariis nominis Christiani defectio solis, quae plerumque dicitur, ad explicandam rem imminuendamque adhibita sit, multo fit probabilius istam Lucae scripturam hominibus anxiae pietatis displicuisse propterea que correctam esse. Quae sententia eo confirmatur quod εσκοτισθη (και εσκ., εσκ. δε) ο ηλιος eo quo legitur loco parum concinne scriptum est. Ac revera displiculsse verba του ηλ. εκλιπ. et abusui obnoxia fuisse non modo eis probatur quae ex Origenis qui fertur commentario adtulimus - veteris interpretis fides hoc loco satis suspecta videtur quum ipse Or bis contra stet - sed etiam Actis Pilati quae feruntur, ubi metum Pilati de tenebris illis quaerentis Iudaei leniunt dicentes: εκλειψις ηλιου γεγονεν κατα το ειωθος (sic Act$^{pil\ a\ 224}$; similiter $^{b\ 268}$ οτι τοιουτον σκοτος εκλειψις ηλιου εστι, καθως εγενετο και εν ετεροις καιροις). Ceterum post verba και εσκοτισθη ο ηλιος syrhr add (:: ex Mt) *et luna abscondit lucem suam, et stellae ceciderunt, et rupes scissae sunt, et monumenta aperta sunt, et corpora sanctorum multorum surrexerunt et apparuerunt multis.* | εσχισθ. δε cum ℵBC^{a}L 1. 33. 131. (sah cop sine copula) ... ς LnTi και εσχισθ. cum AC^{3}QRXΓΔΑΠ unc^{a} al pler it vg syr^{omn} arm (plane ita et. Act$^{pil\ a\ 225}$). D vero και το καταπ. του να. εσχισθη (omisso μεσον) post εξεπνευσεν v. sq pon

46. ο ω̄ς̄: CD cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} aeth post φωνησας, sah ante φωνησας ... e^{ser} Mcion$^{epiph\ 317}$ et^{247} om | D^{gr} μεγαλη φωνη | χειρας: A al pauc Epiph^{277c} (non itom d) χειρα | παρατιθεμαι (Gb′) cum ℵABC^{c}K

ἰδὼν δὲ ὁ ἑκατοντάρχης τὸ γενόμενον ἐδόξαζεν τὸν θεὸν λέγων· ὄντως ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος ἦν. 48 [331. 10] καὶ πάντες οἱ συνπαραγενόμενοι ὄχλοι ἐπὶ τὴν θεωρίαν ταύτην, θεωρήσαντες τὰ γενόμενα, τύπτοντες τὰ στήθη ὑπέστρεφον. 49 εἱστήκεισαν δὲ Io 19, 25

MPQUXΠ al[20] fere Iust try[105] (και γαρ αποδιδουσ το πνευμ. επι τω σταυρω ειπε· πατερ, εισ χ. σ. παρατ. το πν. μου, ωσ και εκ των απομνημονευματ. και τουτο εμαθον) Or[3,726] Eus[dem 108] et[160] Cyr[hr 199]; item DR al[30] fere Const[5,6,6] et[14,8] Ath[299] Bas[eth 285] Epiph[771] Thdrt[4, 258. 259. 260. 277] etc (et. Act[pil a]) παρατιθημι (RD[2] -τιθειμι). Item *commendo* it vg Or[int 3,926] syr[cu] et[utr] et[hr] rell ... ς παραθησομαι c. EGHLSVΔΛ al plu Dial[857] (et. Act[pil b]) :: ut LXX. Respiciunt huc et. Iust[gnost] ap Hipp[157] Thdot[excerpt 62] Iudaeus ap Or[cels 2,55]. Ceterum cf de hoc versu Amb[interp dav 646] „unde in cruce, cum emitteret spiritum ad patrem ait: *In manus tuas commendo sp. meum.* Non ergo aliqui addant: *Domine*, ut psaltae faciunt, quod neque in latino cod. inveni meo neque in graeco, neque in evangelio, quod est evidentius." Sed[luc 1531] ipse Amb: *in manus, domine*, etc | τουτο δε cum ℵB C*D[gr] 71. 248. g[scr] c cop[schw] ex petr[4] ... Ln και τουτο c. KMPΠ al[10] b d e l q cop[wi] et[dz] aeth Bas[eth 285] Amb[luc 1531] (atque et. Act[pil a]) ... L 22. p[scr] sah syr[sch] τουτο ... ς και ταυτα cum AC[3]QRΓΔΛ unc[6] al pler f ff[2.] vg syr[p] arm ... a syr[cu] nil nisi και omissis τ. ειπ., X 29. 64. 247* om τουτ. δ. ειπ. εξεπν.

47—49 an habuerit Marcion, tacentibus Epiph et Tert non liquet. Certe inde quod Tert ex his vv. nihil affert non sequitur Mcionem delevisse.

47. ιδων δε ὁ εκ. το γενομενον: D και ο εκατονταρχοσ φωνησασ | εκατονταρχησ cum ℵ*BΠ* 1. 131. 209. ... ς Ln Ti εκατονταρχοσ cum ℵ[c] ACDPQRXΓΔΛΠ[2] unc[8] al pler. Praeterea e ff[2.] l add *et qui cum eo erant* | το γενομενον: C* το γεγονοσ ... R 48[ev] Or[int 3,928] et[929] τα γενομενα, Cyr[luc 437] τα γεγενημενα | εδοξαζεν cum ℵBDLR c q (e ff[2.] l *magnificabant*) cop[wi] et[schw] syr[p] Cyr[luc 437] ... εδοξασε cum ACPQXΓΔ ΛΠ unc[8] al omn[vid] a f vg (b *magnificat*) sah cop[dz] syr[cu] et[sch] et[hr] Or[int 3,928] et[929] (et. Act[pil a]) | οντωσ: ℵ Cyr[luc] οτι οντωσ ... X (confuse) ουτοσ | ο ανθρ. ουτ. h. l. et. Or[int 3,928] Cyr[luc] ... D sah aeth Or[int 3,929] post δικ. ην (c sah cop[wi] et[petr 4] *est*)

48. συνπαραγεν. cum ℵAB*CDELPQRΔ al aliq ... ς Ln συμπαρ. cum B[3]G HKMSUVXΓΛΠ al pler ... 1. 28. 131. 209. παραγεν. | παντ. οι συνπ. οχλοι επι την θεωρ. ταυτ. (syr[cu] om οχλ. επ. τ. θεω. ταυτ.): D c παντ. οι συνπ. επι θεωρεια οχλ. (c *omnes qui interfuerunt spectaculo, turbae*) ... 13. 69. 124. 346. arm post οχλοι sic pergunt: και θεωρησαντεσ (vel -ρουντεσ) την θεωριαν ταυτην και (69. θεωρουντεσ pro και) τα γινομενα | θεωρ. τα γενομενα: A al[2] om | θεωρησαντεσ cum ℵBCD[gr]LRX 33. 124. c syr[cu] et[utr] ... ς θεωρουντεσ cum PQΓΔΛΠ unc[8] al pler it[pler] vg (et. Act[pil a]) | τ. γενομενα (et. c *quae facta sunt*): 13. 69. 124. 346. al[5] τ. γινομενα, item a b f ff[2.] l q vg *quae*

πάντεσ οἱ γνωστοὶ αὐτῷ ἀπὸ μακρόθεν, καὶ γυναῖκεσ αἱ συνακολουθοῦσαι αὐτῷ ἀπὸ τῆσ Γαλιλαίασ, ὁρῶσαι ταῦτα.

50–54 Mt 27, 57–60 Mc 15, 42–46 Lc 19, 38–42

50 [332.1] Καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνόματι Ἰωσὴφ βουλευτὴσ ὑπάρχων, καὶ ἀνὴρ ἀγαθὸσ καὶ δίκαιοσ, 51 οὗτοσ οὐκ ἦν συνκατατιθέμενοσ τῇ βουλῇ καὶ τῇ πράξει αὐτῶν, ἀπὸ Ἀριμαθαίασ πόλεωσ τῶν Ἰουδαίων, ὃσ προσεδέχετο τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, 52 οὗ-

---

fiebant, e *quod fiebat* | τα στηθη (Gb″) cum ℵABC*DL 1. 131. 209. al[4] for (al ap Ln) arm (et. Act[pil b 238]) ... ς Ln praem εαυτων (et. Act pil a) cum C[2]QRΔΛΠ unc[7] al pler et (τα εαυτ. στηθ.) P 124. et UXΓ al mu αυτων, item sah cop aeth, item habent *pectora sua* it (c *frontes suas*) vg syr[omn]. Praeterea D add και τα μετωπα (*et frontes*) | υπεστρεφον (D -φαν): g[1.] add *dicentes: Vae nobis, quae facta sunt hodie propter peccata nostra; appropinquavit enim desolatio Hierusalem.* Similiter add syr[cu] (omisso υπεστρεφον) *et dicentes: Vae nobis, quae facta sunt; vae nobis propter peccata nostra.*

49. ειστηκ. ut ℵBCD etc: AHPQRΔ al ιστηκ. | δε: A sah om | γν. αυτω cum ABLP 33. 64. ... ς γν. αυτου cum ℵCDRXΓΔΛΠ unc[8] al pler (et. Act[pil a]) it vg cop (sah *noscentes eum*) syr[P] (syr[hr] *qui agnoscebant eum*) ... syr[cu] et [sch] γν. ιῡ | απο μακρ. c. ℵBDL al plus[10] (it vg sah cop). Item Act[pil a] ... ς Ti μακροθ. cum ACPRXΓΔΛΠ unc[8] al pler :: ll. pp. legitur απο (in Mt AKΔΠ al mu om) μακροθ. θεωρουσαι. Similiter απο ante μακρ. fluct Mc 8, 3. 11, 13. Nemo addidit απο Lc 18, 13 μακροθεν εστωσ. | και γυν.: B sah (non item cop) και αι γυν. (item cod. Act[pil a]) | συνακολουθουσαι cum ℵBCLRX al pauc ... ς Ln συνακολουθησασαι cum ADPΓΛΠ unc[8] (et Δ -θησαι) al pler, item it vg etc *quae secutae erant* (*fuerant*)

50—53. Epiph[317] et[348] ex Mcione haec affert: και ([348] om) ιδου ανηρ ονοματι ιωσηφ καθελων το σωμα ενετυλιξε ([348] add σινδονι), και εθηκεν εν μνηματι λαξευτω. Haec non tam ex evglio Mcionis plene exscripta quam ad impugnandum Mcionis docetismum selecta sunt.

50. και ιδου (48[ev] al pauc om) ανηρ: syr[cu] *et homo quidam*, syr[sch] *homo autem quidam*, aeth *et venit vir* | ονοματι: 1. 25. 131. 209. ω ονομα | και (C add ο) ανηρ cum ℵCLX 33. 150[ev] z[ser] ... ς Ln Ti ανηρ cum ABΔΛΠ unc[8] al pler f vg sah cop etc ... D[r] a b e ff[2.blan] l q om plane | αγαθ. και δικ. (syr[cu] δικ. κ. αγ.): B sah om και. Libere transp singula c: *et ecce vir quidam nom. Ios., de civitate Arim. cum esset decurio, qui sperabat regnum dei, et bonus homo, non consentiens consilio et actui eorum, hic accessit*

51. συνκατ. cum ℵABCDHLPΔ al ... ς Ln συγκατ. cum EGKMSUV[sil]XΓΛΠ al pler | -τιθεμενοσ cum ℵCDLXΔ 1. 28. 69. 124. 131. 209. 346. 435. c[ser] al[6] ... ς Ln Ti -τεθειμενοσ cum ABPΓΛΠ[2] unc[8] al pler (Π* -θεμενοσ) | απο αριμ. πολ. τ. ιουδ.: syr[sch] post υπαρχων pon | αριμαθαιασ (ita vg[ed] et [cdd pauc]): D it am fu for ing san tol -θιασ | οσ προσεδεχετο (Gb″) cum ℵBCDL 69. a b e l (c vide ante) sah cop ...

τοσ προσελθὼν τῷ Πιλάτῳ ἠτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, 53 [333.1] καὶ καθελὼν ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι, καὶ ἔθηκεν αὐτὸν ἐν μνήματι λαξευτῷ, οὗ οὐκ ἦν οὐδεὶσ οὐδέπω κείμενοσ. 54 [334.10] καὶ ἡμέρα ἦν παρασκευῆσ, καὶ σάββατον ἐπέφωσκεν.

Γ 13. 127. 346. al pauc q (syr^{cu} et^{sch}) οσ (syr^{cu} et^{sch} om) και προσεδεχ. ... KMPUXΠ al^{15} fere arm οσ και αυτοσ προσεδεχ. (:: ut ll. pp.) ... ς Ti οσ και προσεδεχ. και αυτοσ cum AEFGHSVΔΛ al plu syr^{P} (aeth), item 1. 33. 131. 209. al^{30} fere f ff^{2}· vg οσ προσιδεχ. και αυτοσ

52. ουτοσ (al aliq και ουτ., ουτ. ουν, αυτοσ, οσ, EL al pauc ουτωσ): D^{Gr*} om, D^{2} d και | τω πειλατω: syr^{cu} om | πειλ. cum ABD ... ς Ln Ti πιλ. cum NCLP unc reli al omn^{vid} | του ιυ: G του κυριου. Addit c: *Pilatus autem cum audisset quia exspiravit, clarificavit dominum et donavit corpus Ioseph.*

53. καθελων sine additam cum NBCDL 13. 33. 69. 258. 346. al^{8} a e f ff^{2}· l vg (*et depositum involvit in*, a *et dep. involv. eum in*) ... ς Ti add αυτο cum AFXΓΔΛΠ unc^{7} al pler b (*et depositum illut involv. in*) sah cop syr^{omn} arm, item U 157.al aliq q αυτον, c aeth *corpus* | αυτο (post ενετυλιξ.): HXΓ al^{15} it^{pler} vg arm om; al aliq a αυτον, D το σωμα του ιυ | σινδονι (H al pauc praem τη): D 440. εν σινδονι, item a b c e f l q *in sindone* (-*nem* a l q) ... 13. 69. 157. 346. al pauc add καθαρα :: ex Mt | αυτον cum NBCD f^{ser} a b f ff^{2}· l q vg (sah cop et αυτον et αυτο signific) ... ς αυτο cum ALPXΓΔΛΠ unc^{3} al pler c... 1. 22. 33. 69. 131. 209. 346. al^{5} e arm om | μνηματι λαξευτω: D μνημειω (ita et. al mu) λελατομημενω (:: cf Mc) | ου: U οπου, al aliq εν ω | ουδεισ ουδεπω cum NCKMPUΠ al plus^{10}; item ς ουδεπω (A ουδεποτε) ουδεισ cum EGHSVXΓΔΛ al plu ... Ln Ti ουδεισ ουπω cum ABL 1. 118. 209., item D Or^{1,439} ουπω ουδεισ (d *adhuc nemo*) ... it^{pler} vg *nondum quisquam*, a *nondum aliquis*; item ου. ουδεισ syr^{cu} arm, sed ουδεισ ου. syr^{utr}. Cf Or^{int3,360} „*Lucas et Iohannes, quorum unus quidem dixit*: in quo nondum erat aliquis positus, *Ioh. autem*: in quo nondum aliquis positus erat" | κειμενοσ (syr^{cu} *sepultus*): U 13. 69. 124. al^{15} cop aeth^{codd} add (:: ex ll. pp.) και προσεκυλισεν λιθον μεγαν επι την θυραν (al mu επ. τη θυρα) του μνημειου, item D c sah και θεντοσ αυτου επεθηκεν τω μνημειω λιθον ον μογισ εικοσι εκυλιον, c *et cum positus esset in monumento, posuerunt lapidem quem vix viginti volvebant*, sah *cum vero posuisset eum posuit lapidem in porta sepulcri, quem viginti homines volvere possent*; item l *ibi sepelierunt corpus ihu.*

54. και (A 69. 346. al pauc sah arm add η) ημερα ην: D c ην δε η ημερ. | παρασκευησ cum NBC^{c}L 13. 346. a b c e l q vg ... ς Ti παρασκευη cum AC^{2}PXΓΔΛΠ unc^{6} al pler f ff^{2}· am^{2} (al ap Ln) Eus^{mar} (ex Combef ap Mai^{366}); syr^{cu} arm *feria sexta* ... D προ σαββατου (c *cenae purae ante sabbatum*) | και σαββατον (Γ -τω) επιφ. (KMΠ al pauc απιφ.): D om, c (vide ante) nil nisi *ante sabbatum* | και cum NB C^{c}L 1. 13. 33. 209. 346. al pauc a b e f ff^{2}· g^{2} l q vg cop syr^{cu} et^{sch}

Mt 27, 61
Mc 15, 47

55 *Κατακολουθήσασαι δὲ γυναῖκες, αἵτινες ἦσαν συνεληλυθυῖαι ἐκ τῆς Γαλιλαίας αὐτῷ, ἐθεάσαντο τὸ μνημεῖον καὶ ὡς ἐτέθη*

Ex 20, 10

τὸ σῶμα αὐτοῦ, 56 [235.5] *ὑποστρέψασαι δὲ ἡτοίμασαν ἀρώματα καὶ μύρα· καὶ τὸ μὲν σάββατον ἡσύχασαν κατὰ τὴν ἐντολήν.*

XXIV.

1 [236.1] *Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων ὄρθρου βαθέως ἐπὶ τὸ*

1 ss
Mt 28, 1 ss
Mc 16, 1 ss
Lc 20, 1 ss

μνῆμα ἦλθον φέρουσαι ἃ ἡτοίμασαν ἀρώματα. 2 *εὗρον δὲ τὸν*

---

et P c. ob. arm Eus^{mar} (ut ante) ... ς om c. AC^{2}PΧΓΔΔΠ unc^{s} al pler sah (aeth *ut illucesceret sabbatum*)

55. Hunc versum syr^{cu} sic habet: *atque illae mulieres, quae venerant cum illo a Galilaea, venerunt ad sepulchrum in investigationibus suis, et viderunt corpus, quum imposuissent illud ibi.* | κατακολουθησασαι (et. Eus^{mar} ex Comb. ap Mai^{265}): D c ff^{2}· κατηκολουθησαν, posteaque και εθεασαντ. | δε γυναικες (Gb′) cum ΝΑCΓΔΔΠ unc^{9} al^{100} fere Eus esa^{462} et mai (ex Comb.)^{265}; *autem mulieres* c f l vg (arm; *aliae mulieres* aeth) ... Ln δε αι (L δε ε, p^{scr} δαι αι) γυναικ. cum BLPΧ 1. 22. 33. 69. 131. 157. al mu sah cop syr^{cu} et^{utr} ... ς δε και γυναικ. cum minusc vix mu ∴ D 29. a b e ff^{2}· q δε δυο γυναικ. (cf Eus$^{mar\,266}$ οτι ο λουκας μια λεγει τ. σαββ. – φερειν αρωματα γυναικας δυο τας ακολουθησασας αυτω, αιτινες ησαν απο της γαλιλ. συνακολουθησασαι, οτε etc) | αυτω post εκ τ. γαλιλ. cum ΝBL Eus$^{esa\,462}$ ... ς Lu Ti ante εκ τ. γα. cum AC^{2}PΧΓΔΔΠ unc^{9} al omn^{vid} Eus^{mar} ex Comb^{265} (vide et.^{269} et^{293}) etc (b e f ff^{2}· g^{2}· l q am for fu ing etc *quae cum ipso* [vg$^{ed\,so}$] *venerant de galil.*, a *quae secutae fuerant illum de gal.*) ... C^{*vid}D c aeth om | εκ (it^{pler} vg *de*): D al pauc e f απο (*a galil.*) item Eus$^{mar\,266}$ (non ex Comb^{265}) ^{269} et^{293} | το μνημειον: D το μνημα αυτου, omissis και ως ετ. το σω. αυτ.

56. Epiph^{317} et^{343} affert ex Mcione: και υποστρεψασαι (^{343} add αι γυναικες) ησυχασαν το σαββατ. κατα τον νομον. | υποστρεψ. δε et. a cop syr^{p} ... C^{3} al pauc it^{pler} vg syr^{cu} et^{sch} Mcion^{epiph} και υποστρ. ... C* aeth nil nisi υποστρ. | αρωματα: L τα αρ., item Eus^{mar} ^{280} sed omisso και μυρα | και μυρα: 1. 131. c^{scr} om | Γ σαββατον | κατα την εντολην (Mcion^{epiph} τον νομον, vide ante) et. Dion$^{alex\,502}$ (Gall^{s}): D om

XXIV, 1. τη δε μια (et. Dion$^{alex\,502}$ Eus$^{dem\,492}$ et$^{ps\,79}$ et$^{mar\,283}$): D μια δε | Γ σαβατων (vide ante) | ορθρου: ΝAC ορθου | βαθεως cum ΝA BCDGHLMΧΓΔΔΠ* al plu (^{15} ap solum Scriv) Eus^{dem} ... ς βαθεος c. EKPSUVΠ^{2} al plu (item ut editi sunt Dion^{alex} Eus^{ps} et^{alib}) | μνημα cum ABC^{3}DLΓΔΔΠ unc rell al longe plu Dion$^{alex\,502}$ Eus^{ps} et$^{mar\,266}$ et^{269} Cyr$^{luc\,487}$ ... NC*ΨΧΔ al mu Eus$^{dem\,492}$ et mar ex Comb^{265} μνημειον (:: cf ll. pp.) | ηλθον (B* -θαν) hoc loco cum ΝBL Dion$^{alex\,502}$ Eus$^{ps\,79}$

λιθον ἀποκεκυλισμένον ἀπὸ τοῦ μνημείου, 3 εἰσελθοῦσαι δὲ οὐχ εὗρον τὸ σῶμα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. 4 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀπορεῖσθαι αὐτὰς περὶ τούτου, καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο ἐπέστησαν αὐτοῖς ἐν ἐσθῆτι ἀστραπτούσῃ· 5 [237.2] ἐμφόβων δὲ γενομένων αὐτῶν καὶ κλι-

---

et mar 293 ... ς Ln Ti ante επι το μν. cum ACXΓΔΛΠ unc rell al omn vid f ff^{2}· g^{1}· vg sah cop syr^{omn} (Tert$^{marc 4,43}$ *mulierum illarum - quae ante lucem convenerunt ad sepulchr. cum odorum paratura*); similiter Eus^{dem} ηλθ. ορθρ. βαθ. επι τ. μν., item a b e l q *venerunt valde tempore* (l *-ri;* a *ante lucem valde*) *ad monum.*, c vero *venerunt ad monum. diluculo* ... D ηρχοντο επι το μν. Praeterea C^{3}GH al alliq (item evgg) Eus$^{ps 79}$ add γυναικες. Cf. Eus$^{dem 493}$ τη δε μια - αρωματα, δηλονοτι αι γυναικες, και τινες συν αυταις. | αρωματα (D a b c e ff^{2}· l sah syr^{cu} om; non item f g^{1}· q vg cop syr^{utr} et^{hr} Dion Eus Tert^{marc}) absque additam cum ℵBC*L 33. 124* a b c e ff^{2}· g^{1}· l vg cop aeth^{rom} Dion$^{alex 502}$ Eus^{ps} (cf Eus$^{mar 266}$ οτι ο λοιπος - λεγει - γυναικας δυο τας ακολουθησασας αυτω etc, vide supra) ... ς (Gb^{00}) add και τινες (syr^{omn} arm *aliae feminae;* q *quidam*, f *aliae*) συν αυταις cum AC^{3}DXΓΔΛΠ unc^{9} al pler f q sah syr^{omn} arm aethPP Eus^{dem}. Praetereaque D c sah add (:: cf Mc) ελογιζοντο δε εν εαυταις τις αρα αποκυλισει τον λιθον.

2. ευρον δε (a syrP et^{hr} *invenerunt autem;* b e f ff^{2}· l q vg syr^{cu} et^{sch} *et invenerunt*): D c sah ελθουσαι δε (c *et cum venissent*) ευρον | απο: C*H al pauc Eus^{dem} (non item P^{s}) εκ | απο του μνημειου: X syr^{hr} απ. της θυρας τ. μνημειου ... b om

3. εισελθ. δε cum ℵBD*DL 1. 33. 118. 209. a b c e ff^{2}· l sah cop Eus^{dem} ^{493} et ps ^{79} ... ς και εισελθ. (:: ut Mc) cum AC^{3}XΓΔΛΠ unc^{9} al pler f q vg syr^{cu} et^{utr} (sed syr^{hr} *et ingressi sunt autem*) arm aeth | ουχ: ℵC* ουκ | του κυριου ιυ cum ℵABCLXΓΔΛΠ unc^{9} al omn (exc^{1}) c q vg cop syrP et^{hr} arm aeth Eus$^{ps 79}$ ... 42. f sah syr^{cu} et^{sch} του ιυ (sine κυριου) ... Ti plane om cum D a b e ff^{2}· l Eus$^{dem 493}$ (εισελθουσαι δε ουχ ευρ. το σωμα, δια το ηδη τον σωτηρα ημων εκ νεκρων εγηγερθαι.)

4. και εγενετο: C sah cop^{dz} εγεν. δε | απορεισθαι cum ℵBCDL ... ς διαπορεισθ. cum AXΓΔΛΠ unc^{9} al pler (item 1. 22. 131. 209. al pauc διαπορειν) Eus$^{ps 79}$ | περι τουτου: D Eus^{ps} περι αυτου ... sah om | και ιδου (et. b e l q Eus^{ps}): D al pauc a c f ff^{2}· vg sah cop syr^{cu} om και | ανδρ. δυο (et. Gb Sz) cum ℵABCLXΓΔΛΠ unc^{9} al longe plu a f sah cop syrP arm Eus^{ps} ... ς (= Gb Sz) δυο ανδρ. cum D al non ita mu b c e ff^{2}· l q vg syr^{cu} et^{sch} et^{hr} Eus$^{mar 264 sqq}$ et$^{280. 290. 292}$ | επεστησαν (C^{3}): C* παρεισεστηκεισαν (:: cf Act 1, 10) | εν εσθητι αστραπτουση cum ℵBD it vg Eus^{ps} et mar ^{265} et ^{286}sq et $^{290. 292.}$ (item syr^{cu}et^{sch} *et fulgebat vestis eorum*), item (vide post) Mcion^{epiph} εν εσθητι λαμπρα ... ς Ti εν εσθησεσιν αστραπτουσαισ (L λευκαις) cum ACLXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} sah cop syrP et^{hr} arm (aeth)

5. εμφοβων (B*DL al ενφ., sed v. 37 ενφ. tantum D; X al alliq εν φοβω)

νουσῶν τὰ πρόσωπα εἰς τὴν γῆν, εἶπαν πρὸς αὐτάς· τί ζητεῖτε τὸν
6 a
18, 33 a. ζῶντα μετὰ τῶν νεκρῶν; 6 οὐκ ἔστιν ὧδε, ἀλλὰ ἠγέρθη. μνή-
σθητε ὡς ἐλάλησεν ὑμῖν ἔτι ὢν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, 7 λέγων τὸν
υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ὅτι δεῖ παραδοθῆναι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων
ἁμαρτωλῶν καὶ σταυρωθῆναι καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστῆναι.

δε γενομ. αυτ. και κλινουσων (AB^{a} *κλειν.*): D *ενφοβοι δε γενομεναι εκλειναν*, c *conterritae autem inclinaverunt*, a *timore autem adprehensae, inclinantes;* similiter syr^{cu} *et timuerunt et inclinaverunt capita sua et intuitae sunt in terram prae timore* (pergit post haec: *dixerunt ad eas viri illi*), syr^{hr} *illae autem correptae sunt timore magno et declinabant vultus suos in terram* (perg *et dixerunt ad eas viri illi*) | *τα προσωπα* c. NBC*DGLXΠ 1. 33. 42. 157. al aliq syr^{utr} (syr^{cu} et ^{hr} vide ante) arm (sah cop et plur. et sing. exprim, aeth *oculos suos*) ... ς Ln το (A om) *προσωπον* c. AC^{2}ΓΔΛ unc^{2} al pler it vg. Praeterea c* al pauc d sah cop arm al (vide ante) add *αυτων* | *εισ*: X *επι* | *εἰπαν* cum NBCDL Mcion^{epiph} (vide post) ... ς *ειπον* cum AXΓΔΠ unc^{7} al pler (SUA al aliq *ειπεν*). Praeterea D c praem *οι δε* (similiter syr^{cu} et ^{hr}, vide ante) | *τι ζητειτε* etc: c *quem quaeritis Iesum Nazarenum*. Ceterum affert ex Mcione Epiph ^{217} et ^{248}: *ειπαν οι εν εσθητι λαμπρα· τι ζητειτε τον ζωντα μετα των νεκρων; ηγερθη· μνησθητε οσα ελαλησεν ετι ων μεθ υμων* (^{217} om *μ. υμ.*) *οτι δει τον υιον του ανθρωπ. πολλα* (^{217} om) *παθειν και παραδοθηναι.*

6. *ουκ εστιν - ηγερθη* et. f q vg (Item g^{2} *non est, surrexit*) etc: c *resurrexit a mortuis*, item Mcion^{epiph} ^{217} et ^{248} nil nisi *ηγερθη* ... D a b e ff^{2}· l om | *αλλα* cum NBLX 33. ... ς Ln *αλλ* cum AC^{2}ΓΔΔΠ unc^{9} al pler Eus^{ps} ^{76} et$^{mar 266}$ Cyr$^{luc 457}$ ... c* g^{2}· syr^{sch} om | *μνησθητε* (et. Eus^{ps} et^{mar}): D *μν. δε*, e *ac memoramini* | *ως* (et. Eus^{ps} et ^{mar}, *qualiter* b e f ff^{2}· g^{2} l q vg, *sicut* a, item syr^{p} et ^{hr} sah cop; et. Cyr$^{luc 458}$ *εισ μνημην αναφερουσιν ως εφη* $\overline{\text{χς}}$ etc): D c syr^{cu} et ^{sch} Mcion^{epiph} ^{217} et ^{248} et^{tert4,48} *οσα* (d *quanta*, e Tert *quae*) | *υμιν*: LX al pauc *ημιν*, Mcion epiph om. Sed vdtr paullo liberius scribi: *μνησθητε οσα ελαλησεν ετι ων μεθ υμων* (ita ^{248}, antea ^{217} om *μεθ υμων*) *οτι δει τον υιον του ανθρ. πολλα* (^{217} om) *παθειν και παραδοθηναι.* | *εν τη* (A om) *γαλιλαια*: Mcion^{epiph} (sed^{tert} *quae locutus sit vobis in Galilaea dicens*) Eus$^{mar 266}$ (*ελαλ. υμιν ετι ων σιν υμιν λεγων*) om

7. *λεγων* (et. Eus^{mar} Mcion^{tert}, non item epiph; syr^{cu} add *vobis*): D e (item ff^{2}·^{vid} ap Sab) om | *τον υ. του ανθρ. οτι δει* hoc ordine cum κ*BC*L, item a *quoniam filium hom. oportet* ... ς Ln *οτι δει τον υ. του ανθρ.* cum κ^{c}AC^{2}DXΓΔΔΠ unc^{9} al omn^{vid} (Mcion^{epiph} vide ante, Eus ^{mar} *οτι δει παθειν τον υ. ανθρωπου και τα εξησ*), item *quia* vel *quoniam oportet fil. hom.* it^{pler} vg (Tert^{mare} *quod oportet tradi fil. hom.*) | *εισ χειρ. ανθρωπ.* (36. 127* 254. pparh tol sl^{cod} om) *αμαρτωλ.* (D b e ff^{2}· l om): a om, item Mcion^{tert} (cf et. Mcion^{epiph} ad v. 6) | *αναστηναι*: A 33. *εγερθηναι*

8 *καὶ ἐμνήσθησαν τῶν ῥημάτων αὐτοῦ*, 9 (332.2) *καὶ ὑποστρέψασαι ἀπὸ τοῦ μνημείου ἀπήγγειλαν πάντα ταῦτα τοῖς ἕνδεκα καὶ πᾶσιν τοῖς λοιποῖς.* 10 (330.10) *ἦσαν δὲ ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία καὶ Ἰωάννα καὶ Μαρία ἡ Ἰακώβου, καὶ αἱ λοιπαὶ σὺν αὐταῖς ἔλεγον πρὸς τοὺς ἀποστόλους ταῦτα.* 11 *καὶ ἐφάνησαν ἐνώπιον αὐτῶν ὡσεὶ λῆρος τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἠπίστουν αὐταῖς.*

---

8. τ. ρημ. αυτου: c f q vg *verborum eius*; a b e ff^{2}· l gat *verborum horum*, item syr^{cu}

9. απο του μνημειου (et. Eus^{mar} suppl ^{291} Cyr^{luc} ^{438}; cf et. Tert^{marc4,43} „*revertentes quoque a sepulchro mulieres* et ab illa angelorum visione prospiciebat Esaias" etc): D a b c e ff^{2}· l (non item f vg) arm om | παντ. ταυτ. cum ℵDΧΓΔΑΠ unc^{6} al^{25} fere c ... ς Ln ταυτ. παντ. cum ABGLMS al pl it^{pler} vg Eus^{mar} suppl Cyr^{luc} ... 242. 262. syr^{cu} sah aeth pers^{p} om παντα | πασιν: X om, item (*et ceteris discipulorum illorum*) syr^{cu}

10. ησαν δε cum ℵBLXΔΛ unc^{7} al plu c syr^{sch} et^{p} c.* arm Eus^{mar} ^{261} et suppl ^{291} ... Gb (et. Sz ex incuria, ut ex comm apparet) Ti ην δε cum ΚΥΠ 1. 22. 69. 131. 300. al^{20} fere Cyr^{luc} ^{439}, item *erat autem* a b f ff^{2}· l q sah cop$^{sch w}$ ex^{dz} ... ADΓ (sic) al^{40} fere cop^{wi} et$^{pe tr}$ syr^{cu} aeth om, hinc Gb^{o} | η μαγδαληνη (ΧΛ al mu sah cop -λινη) μαρια (ℵ 1. -ιαμ) hoc ordine et. Eus^{mar} et suppl Cyr^{luc} ... D 80. it vg sah cop μαρ. η μαγδ. | ιωαννα cum ℵAB etc: DL ιωανα | μαρια η: 1. μαριαμ η | η sec cum ℵABDH*ΚΜSUVΧΓΑΠ al^{50} fere sah Eus^{mar} (*filia Iacobi* syr^{cu} et^{hr*}, *mater Iacobi* syr^{sch} et^{hr**} pers^{p}) ... ς om cum EFGH^{2}LΔ al plu cop Cyr^{luc} | ελεγον (D -γαν) cum ℵ*ABDEFGHLMΔΓΠ al^{45} fere b e ff^{2}· q sah (*dicebant autem*; et. M σιν αυταισ· ελεγον) aeth, item syr^{cu} (*hae dicebant* etc) ... ς (sed Gb^{o}) Ti praem αἳ (*quae*) cum ℵ^{c}KSUVΧΔ al pl a c f vg cop arm syr^{sch} et^{p} c.* Cyr^{luc} ^{439}; 157. praem και | τουσ: D^{gr*} αυτουσ | ταυτα (b e q ante *dicebant ad app.* pon): syr^{cu} et^{sch} non exprim. Praeterea l om ελεγ. πρ. τ. αποστ. ταυτ.

11. ενωπιον (1. om) αυτων (et. Eus^{mar} suppl ^{296}): l *apostolis* (vide ante) ... X 225. 47^{ev} om | τ. ρημ. ταυτα cum ℵBDL a b c e l q (item^{vid} ff^{2}· g$^{1.2}$·) vg sah cop syr^{cu} et^{sch} et^{p} mg (cod^{bars}) et^{hr} aeth (*et fuit hic sermo coram illis sicut deliram.*) Eus^{mar} suppl ^{296} ... ς Ti τ. ρημ. αυτων cum AΙΧΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} f syr^{p} ^{txt} arm

12. Hunc versum omisimus cum D a b e l fu syr^{hr*c} (lectio incipit v. 13, sed additur vel potius praemittitur in margine v. 12. Contra ^{412} ad finem lectionis quae v. 1 incipit in ipso textu* legitur versus.) Eus^{can} (cum enim verba v. 10 ησαν δε η μαγδ. μαρ. usque v. 35 εν τη κλασει του αρτου unum caput 339 efficiant comprehensa canone decimo, qui singulis propria continet, quae vero v. 12 narrantur debuerint cum Ioh 20, 5 sq coniuncta canone nono poni, eis destinato quae Lucas et Iohannes communia habent, Eusebius versum 12 qui dicitur apud Ammonium nec invenisse nec supplesse censen-

Mc 16, 12 s.] 13 *Καὶ ἰδοὺ δύο ἐξ αὐτῶν ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἦσαν πορευόμενοι εἰσ κώμην ἀπέχουσαν σταδίουσ ἑξήκοντα ἀπὸ Ἱερουσαλήμ, ᾗ*

---

dus est. Quocum cohaeret quod Ioh 20, 5 sq eodem canone decimo posita sunt, adnumerata quippe eis quae Ioh propria habet) ..... ς (sed Gb^{o} adstipulante Schulzio „absentem hunc versum facile desideres. *παρακυπτειν, οθονια, απηλθε προσ εαυτον*, ut a Lc sunt alinea, ita undique produnt Io.") *ο δε πετροσ αναστασ εδραμεν επι το μνημειον, και παρακυψασ βλεπει τα οθονια κειμενα μονα, και απηλθε προσ εαυτον, θαυμαζων το γεγονοσ*, item Ln [*ο δε πετρ. - γεγονοσ*], cum ℵABILXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} c f ff$^{2.}$ vg syr^{cu} et^{sch} et^{p} syr^{hr} ^{412} (et$^{s\,mg}$) sah cop aeth Eus$^{mar\ suppl\ 287}$ et ^{298} (*λεγει γουν και αυτοσ* [i. e. Lc] · *τη δε μια των σαββ. ορθρου - ειθ εξησ οτι ιδουσαι αγγελουσ επανηλθον και απηγγ. τοισ μαθ. α τεθεαντο. πετροσ δε σπευσασ επι το μνημα απαντα και τα οθονια θεωρει*) Cyr$^{luc\ 439}$ (*την του πετρου μαρτυριαν τα οθονια μονον επι του μνηματοσ εωρακοτοσ* etc). In singulis haec fluctuant: ℵB 243. 44^{ev} 47$^{ev\ semel}$ syr^{cu} sah cop Eus$^{mar\ suppl\ 287}$ om *κειμενα*, L c f ff$^{2.}$ vg (et. mss pl, sed non am) arm aeth post *μονα* pon. Item ℵ*(contra ^{cb} add)ΛΚΠ 69. al^{3} am harl mt om *μονα*. Item pro *απηλθεν* A habet *απηλθον*, denique pro *πρ. εαυτον* BL *πρ. αυτον*, it vg *secum*, quod quidem aeque ac vv pler cum *θαυμαζ.* coniungunt :: patet hunc versum iam saec secundo a plerisq testibus lectum esse. Quorum auctoritatem quominus deseramus, minime impedit quod additamentum non accurate respondet ei Iohannis loco, ad quem conformatum est. Talis enim licentia in additamentis eiusmodi plane usu venit. Cf Proll. Quae vero ab ipso Iohanne differunt, non sunt eiusmodi ut quemquam ad omittendum versum adduxerint. Alioquin multa ac graviora omitti debebant quae non temptata sunt.

13. *και ιδου* (aeth om) *δυο* etc: D e *ησαν* (e *fuerunt*) *δε δυο πορευομ. εξ αυτ. εν αυτη τ. ημερα* ... syr^{cu} (libere): *et apparuit duobus ex eis in illa die quum ambulabant* | *εν αυτη τη* (ℵ *εν τη αυτη*) *ημερα* (AG z^{scr} *ωρα*): a om | *ησαν πορευομενοι* h. l. cum ℵB (syr^{cu} vide ante) syr^{sch} et^{hr} aeth Eus$^{mar\ suppl\ 293}$ ... ς Ln Ti post *εξ αυτων* cum AILΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} b c (*euntes* absque *erant*) f ff$^{2.}$ l vg syr^{p} sah (cop *ambulabant in die illa euntes in*) ... X a *ησαν εξ αυτ. πορευομ.* post *δυο*. Praeterea ℵ* *και ιδου - ημερα ησαν δε* (del $^{a\ vid}$ et^{c}) *πορ.*, ℵ^{c} vero post *εξ αυτ.* addiderat *η* (scripturus *ησαν*) sed rursus delevit. | *εξηκοντα* (e *septem*; s in mg notatum habet *μιλια η'*) c. ABDK^{2}LN^{2}XΓΔΛ unc^{8} al pler it^{pler} vg (exc fu) sah cop syr^{cu} et^{p} (certe apud White ex cdd plurib) arm^{cdd} aeth (sed *milliaria* pro *σταδ.*) ... ℵIK*M*Π 158. 175^{mg} 228* 237* 420* g$^{1.}$ fu syr^{p} (ut cod^{bars}) vel$^{p\ mg}$ (ut cdd$^{assem\ 1.}$ et^{barb}; item apud Barhebraeum) syr^{hr} arm (sed variant cdd; unus CL) schol ^{34}et^{194} (*ἑκατὸν ἑξήκοντα λεκτέον· οὕτωσ γὰρ τὰ ἀκριβῆ περιέχει καὶ ἡ ὠριγένουσ* [34. om] *τῆσ ἀληθείασ βεβαίωσισ.*) *εκατον εξηκοντα* (ita Ti^{synops}). Eandem scripturam confirmant Eus^{onomast} (sub *ἐμμαούσ*, ap. Lars. et Parth. p. 186), Hier (cum in versione libri Eusebiani,

ὄνομα Ἐμμαούς, 14 καὶ αὐτοὶ ὡμίλουν πρὸς ἀλλήλους περὶ πάντων τῶν συμβεβηκότων τούτων. 15 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὁμιλεῖν αὐτοὺς καὶ συνζητεῖν, καὶ αὐτὸς Ἰησοῦς ἐγγίσας συνεπορεύετο αὐτοῖς· 16 οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἐκρατοῦντο τοῦ μὴ ἐπιγνῶναι αὐτόν. 17 εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς· τίνες οἱ λόγοι οὗτοι, οὓς ἀντιβάλλετε πρὸς ἀλλήλους περιπατοῦντες; καὶ ἐστάθησαν

---

ap. Lars. et Parth. p. 187, tum in epitaph. Paulae ap. Vallars[678]) Sozomenus ([5,21] ed. Vales. 629 sq) eo quod Emmaum eandem atque Nicopolin (quod nomen invaluit ex quo tempore urbs inaurata est, h. e. teste Chronico Alex. circa a. 223) esse dixerunt. Quae quum ita sint, dubium non est quin *εκατον εξηκοντα* scriptura insignem ex summa antiquitate Christiana auctoritatem habeat. At Lucas rem minime ita narrat ut Cleopam cum socio septem ferme horas Emmaum eundo totidemque redeundo Hierosolymam consumpsisse credas. Quam ipsam ob caussam *εκατον εξηκοντα* prudenter in *εξηκοντα* mutatum dixeris, praesertim quum altera Emmaus, sexaginta ab urbe stadiis distans illa quidem, ex Iosepho de bell. Iudaic. 7, 6, 6. (*απεχει δε των ιεροσολυμων σταδιους εξηκοντα*) satis inotuisset. Nihilomius statuere praestat ineptum correctorem quamvis antiquissimum incredibilia Lucae verbis intulisse quam ipsum Lucam quae secum pugnant scripsisse. | *η ονομα* (a *cui nomen*): D *ὀνόματι*, itpler vg *nomine* | *εμμαους*: c f l[2] vg (et. am fu for al) *emmaus* ... a l[e] *ammaus*, D *ουλαμμαους* (d *ulammaus*), e ff[2]· *ammaus et cleopas* (ff[2]· *-phas*), b *cleofas et ammaus*. Cf ad v. 18.

14. *και αυτοι* (sah *isti vero*, syr[cu] aeth non exprim *αυτοι*) *ωμιλουν*: ita a b f ff[2]· l vg ... D c e *ωμιλουν δε* | *προσ αλληλουσ* (et. c e f vg Or[1,434]): D *πρ. εαυτουσ* ... A om, nec exprim a b ff[2]· l | *των συμβ.* (D *συνβ.*): D[*] om *των*

15. *συνζητ.* cum ℵABDGLNPA ... ς *συζητ.* cum ΧΓΑΠ unc[a] al certe pler. Praeterea syr[cu] om *και συνζητ.* | *και αυτος* cum ℵAB[2]CLNPΧΓΔΑΠ unc rell al omn[vid] b f ff[2]· l vg cop etc: B[*] *αυτους* omisso *και* ... D a aeth om *αυτος*, c e syr[cu] sah om utrumque | $\overline{ις}$ cum ℵABL ... ς Ln o $\overline{ις}$ cum DNPΧΓΔΑΠ unc[b] al omn[vid]

17. *ειπ. δε* (G om *δε*): a *dixit autem*, b f ff[2]· l vg (item syr[sch]eth[hr]) *et ait* ... D c e Or[1,434] o *δε ειπεν, ille autem* (d *ad ille*) *dixit* | *πρ. αυτους* (et. Or): D om | *αντιβαλλετε* (GX al pauc *-βαλετε*): 33. 382. (non 69.) *αμφιβαλλ.* | *πρ. αλληλ.* (et. Or): D *πρ. εαυτους* | *περιπατουντεσ* (et. f g[1]· vg sah cop syr[utr] eth[hr] rell Or[1,434]): a b c e ff[2]· l syr[cu] om | *και εσταθησαν* (L *εστησαν*) *σκυθρωπ.* cum ℵA[*vdtr]B(L) e (*et steterunt tristes*) sah cop aeth[rom] (item [vdtr] Or[1,434]. Verbis enim *τινες οι λογοι ουσ αντιβαλλετε πρ. αλληλ. περιπατουντεσ* quum Iesu quaestionem absolvat, pergens *και ηνικα διηνοιχθησαν αυτων οι οφθαλμοι*, incredibile est verba eum *και εστε σκυθρωποι* in codice suo invenisse, quippe quae extremam ipsius quaestionis partem efficerent. Sin vero *και εσταθησαν σκυθρωπ.* scriptum erat, non erat cur ad-

σκυθρωποί. 18 ἀποκριθεὶς δὲ εἷς, ᾧ ὄνομα Κλεόπας, εἶπεν πρὸς αὐτόν· σὺ μόνος παροικεῖς Ἰερουσαλὴμ καὶ οὐκ ἔγνως τὰ γενόμενα ἐν αὐτῇ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις; 19 καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ποῖα; οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· τὰ περὶ Ἰησοῦ τοῦ Ναζαρηνοῦ, ὃς ἐγέ-

deret.) ... ς Ln Ti και εστε σκυθρωποι cum $A^{2}\Gamma^{vid}$HPKΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} a b c f ff^{2}· g^{1}· l vg syr^{cu} (*dum estis*) syr^{coh} et^{P} aeth^{Pp} arm... D Cyr$^{luc\,439}$ nil nisi σκυθρωποι (Cyr τι ποτε εστιν ο διαλογισθε πρ. αλλ. περιπατ. σκυθρωποι) ... syr$^{hr\,a}$ plane om. Cf et. Severian$^{gill\,565}$ (opp Chrys^{25}) λεγει αυτοις ο τα παντα ειδως· τινες οι λογοι ουτοι ους αντιβαλλετε προς αλληλους; λεγει αυτω τω τα παντα ειδοτι ο παρ αυτου τα παντα μανθανων· συ μονος etc :: Lucas quid scripserit certo definiri haud poterit. Ceterum εστηκοτες vel σταθηναι vel maxime ab usu est Lucae. Similiter Act 9, 7 ειστηκεισαν εντεοι dixit.

18. εις cum ΚΒDE^{2}LΝΓΔΑΠ(ι hiat) 1. 13. 28. 69. 124. 131. 157. 209. 244. 346. 382. 435. arm Cyr$^{luc\,439}$ ... Χ τις ... ς ο εις cum AE^{2}ΓΔΠ unc^{9} al pler. Praeterea IP 13. 28. 33. 69. al aliq a b d f ff^{2}· l gat syr^{cu} (om αποκριθ.) et^{mir} et^{hr} sah cop^{wi} et^{petr} arm aeth Cyr^{luc} add εξ αυτων, hinc Ln [εξ αυτ.]: at om ΚΑΒDE^{2}LΝΓΔΑΠ unc^{9} al pler c e vg cop$^{sch\,w}$ ex^{dz} | ω ονομα cum ADΓΔΑΠ unc^{9} al omn^{vid} a c e f ff^{2}· l vg Cyr^{luc} ... ΚΒLΝΧ (69. ω ονοματι) b ονοματι (:: saepe Lc ᾧ ὄνομα, ᾗ ὄνομα, ut 1, 26. 1, 27. 2, 25. 8, 41. 24, 13 Act 13, 6; saepius vero certe in Actis ονοματι, ut 1, 5. 10, 38. 16, 20 Act 5, 1. 5, 34. 8, 9. 9, 10. 11. 12. 33. 36. 10, 1. 11, 28. 12, 13. 16, 1. 14. 17, 34 etc. At nusquam pro ονοματι testes Graeci aut Latini ω ονομα substituerunt, contra pro ω ονομα substitutum ονοματι 24, 13 Act 13, 6.) | κλεοπας : Κ al plus^{20} sah (non item cop) arm κλεωπας (Κ -πᾶς). Cf huc Or^{1,434}· ^{439} et ^{3,274} et $^{4,8-11}$, cui alter σιμων, alter κλεοπας dicitur. S^{mss} οτι ο μετα του κλεωπα πορευομενος σιμων ην, ουχ ο πετρος, αλλ ο ετερος. V^{mss} ο μετα κλεοπα ναθαναηλ ην, ως εν παραλειποις ο μεγας εφη επιφανιος (cf Epiph^{67} i. e. ^{23,6}). κλεοπας ανεψιος ην του σωτηρος, δευτερος επισκοπος ιεροσολυμων. Schol^{281} ο δε μετ αυτου ο ναθαναηλ η, ως τινες, ο ευαγγελιστης ουτος λουκας. Apud Ambr$^{luc\,7,138}$ et alibi *Amaon* (alibi *Ammaon*) et *Cleophas* dicuntur. Eadem nomina it^{edd} ad v. 13 testantur. | ιερουσαλημ cum ΚΑΒDILΝΡΧΓΔΑΠ unc^{9} al^{120} fere Cyr^{luc} ... ς (=Gb Sz) Ln εν ιερ. cum A 69. al vix mu item ut editi certe sunt Or^{4,6} et Severian^{12,565} (opp Chrys). Latt *peregrinus* (d *advena*) *es* (ff^{2}· om) *in hierusalem* (ut a b d f ff^{2}· l vg) vel *peregrinaris ab hierusalem* (ut c e) ... 28. al^{5} εως ιερου. (Gb′) | και (Ν add ταυτα) ουκ (et. Or^{4,6}): D a b c e ff^{2}· l (non item f vg) syr^{cu} et^{sch} (non item^{P} et^{hr}) om και | εν αυτη: L e om; item syr^{cu} Severian om εν ταις ημερ. ταυτ.

19. και επ. αυτοις (b f ff^{2}· l vg Aug$^{cons\,8,70}$ *quibus ille dixit*; a *qui ait illis*): D o δε επεν αυτω (d *ad ille dixit ei*), c e *ille autem dixit illis*, sah *dixit autem illis* | οι δε επ. αυτω (1. arm aeth om αυτ.): c e Aug *illi autem dixerunt*, f *at illi dixerunt*, ff^{2}· *et illi dixerunt*, a *et ipsi dixerunt*, b vg *et dixerunt*, l *dixerunt ei* ... D om | επαν cum ΚΒΙ 33. ... ς Ln επον cum ΑLΝΡ unc rell al pler | ιυ: A praem του | ναζαρηνου

νετο ἀνὴρ προφήτης δυνατὸς ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ ἐναντίον τοῦ θεοῦ καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ, 20 *ὅπως τε παρέδωκαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν εἰς κρίμα θανάτου καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν.* 21 *ἡμεῖς δὲ ἠλπίζομεν ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ μέλλων λυτροῦσθαι τὸν Ἰσραήλ· ἀλλά γε καὶ σὺν πᾶσιν τούτοις τρίτην ταύτην ἡμέραν*

---

cum ℵBIL Or^{4,8} (ed Delar.), item a c e l^{2} vg *nazareno*, f *nazoreno* ... ς Ln Ti *ναζωραιου* cum ADNPXΓΔΛΠ unc^{6} al omn^{vid} Or (ed. Huet.), item d l^{s} *nazoreo*, b *nazareo*, ff^{2}· *nazaraeo*, sah *nazoraeo* (cop *incola Nazareth*) :: Lc 4, 34 ιυ ναζαρηνε non fluct; 18, 37 ιȳ ο ναζωραιος habetur, quae forma etiam septies in Actis legitur. Praeterea Ioh ter *ναζωραιος*, Mc ter *ναζαρηνος*. | οσ: ΚΠ al^{20} ωσ | ανηρ: exprim c (sed om προφητ.) d e ff^{2}· vg ... a b f g^{2}· l om | εν εργω και λογω (A c εν λογω, hinc Ln [εν] λογ.) cum ABILNXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} it vg rell pler Or^{4,8} ... ND syr^{sch} aeth Severian (l. l.) εν (Sev om) λογω και εργω :: cf Act 7, 22 δυνατος εν λογοις και εργοις, 2 Thess 2, 17 εν παντι λογω και εργω | εναντιον: D ενωπιον. Ex Latt a b f ff^{2}· l vg Aug^{cons2,70} *coram deo*; c d e Aug^{ioh} tract^{2,4} *in conspectu dei*

20. οπως τε: ff^{2}· vg Aug^{cons} *et quomodo* ... D ως, d *sicut*, a b c e f l Aug^{ioh} *quomodo* | παρεδωκ. αυτ. hoc ordine cum ℵBLNXΓΔΛ unc^{7} al pler for tol l^{2} (l^{s} om αυτ.) Or^{4,8} ... Ln αυτον (D τουτον, a b d e ff^{2}· Aug^{ioh} *hunc*) παρεδωκ. cum ADKPΠ al aliq a b c e f ff^{2}· vg Aug^{cons} et^{ioh} | και οι αρχοντ. ημ. (ita c e f g^{2}· vg Aug^{cons} et^{ioh}): b *et omnes* (sic) *populus* ... a ff^{2}· l om. Praeterea ημων (LU al υμων): sah cop^{wl} et^{ds} syr^{sch} (syr^{hr} *principes populi*) aeth om

21. ηλπιζομεν (B^{s} ηλπιζαμεν, ℵ al pauc ηλπιζωμεν) cum AB^{2}(et^{s})DLNXΓ unc^{6} al pler a b c f l vg (a d l *speravimus*, b c f vg *sperabamus*) syr omn (cop et *speravimus* et *speramus* exprim) rell Or^{4,8} Severian (l. l. ἠλπίζομεν etc ὅρα πῶς ἔσβεστο ἐν αὐτοῖς σχεδὸν ἡ πίστις – οὐ λέγει προσδοκῶμεν, ἀλλὰ προσεδοκῶμεν.) cat^{mai} (Scriptor. vett. nov. coll. 9^{719}: ἀπηλπικότων ἡ φωνή· ἠλπίζομεν γάρ φησιν, οὐκ ἐλπίζομεν.) Tert^{marc} ^{4,43} (*Nos autem putabamus*, inquiunt, *ipsum esse redemtorem Isr.*) ... ΨΔΛΠ 69. al pauc e ff^{2}·^{sab} (non^{blanch}, sed rectius vdtr^{sab}) sah ελπιζομεν (ita Ti^{synops}) | εστιν: D ην (d *quoniam ipse erat qui incipiebat salvare* etc). Item c e Aug^{ioh} (l. l.) *quia ipse fuit* (Aug *erat*) *qui redempturus erat* (Aug *esset*). Rell sic: f vg Aug^{cons2,70} *quia ipse esset redempturus*, l *quia ipse est salus*, a b *ipsum esse qui redempturus esset*, ff^{2}· *quia ipse incipit liberare* | αλλα γε και cum ℵBDL 1. 33. 229** syr^{p} ^{mg} arm (d *sed etiam et in omnibus istis*) ... ς om και cum ANPXΓ ΔΛΠ unc^{6} al pler. Non satis accurate pleriq interpretes. Latt sic: e *simul autem*, b c f ff^{2}· l vg Aug^{cons} et^{ioh} *et nunc*, a *nunc* | συν (EGL MXΓ al συμ) πασ. τουτοισ: f vg Aug^{cons} *super haec omnia*, e *cum his* (a b ff^{2}· transferunt ad v. 21: *et super his omnibus mulieres* a, *et in his omnibus mulieres* b, *et his omnibus mul.* ff^{2}·) ... c l Aug^{ioh} plane om | ταυτην: D al^{5} a b c e f ff^{2}·^{vid} l vg Aug^{cons} et^{ioh} om | ημεραν: A^{s} om

ἄγει ἀφ' οὗ ταῦτα ἐγένετο. 22 *ἀλλὰ καὶ γυναῖκές τινες ἐξ ἡμῶν ἐξέστησαν ἡμᾶς, γενόμεναι ὀρθριναὶ ἐπὶ τὸ μνημεῖον,* 23 *καὶ μὴ εὑροῦσαι τὸ σῶμα αὐτοῦ ἦλθον λέγουσαι καὶ ὀπτασίαν ἀγγέλων ἑωρακέναι, οἳ λέγουσιν αὐτὸν ζῆν.* 24 *καὶ ἀπῆλθόν τινες τῶν σὺν ἡμῖν ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ εὗρον οὕτως καθὼς καὶ αἱ γυναῖκες εἶπον, αὐτὸν δὲ οὐκ εἶδον.* 25 *καὶ αὐτὸς εἶπεν πρὸς αὐτούς· ὦ ἀνόητοι καὶ βραδεῖς τῇ καρδίᾳ τοῦ πιστεύειν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐλάλη-*

---

21. *αγει* (ℵ* om, suppl ℵ^{c}) absq *σημερον* cum ℵBL 1. syr^{cu} et^{sch} eth^{r} cop arm ... D *σημεραν* (sic) ante *αγει* add (d *tertium diem hodie agit*) ... ς Ln Ti add *σημερον* cum APΧΓΔΑΠ unc^{a} al pler it (eisdem codd qui *ταυτην* om) vg Aug^{cons} et^{ioh} syr^{p} sah aeth | *ταυτα*: l syr^{cu}et^{sch} *haec omnia* | *εγενετο*: D *γεγονεν*

22. *τινες*: s om | *εξ ημων* (sah *ex eis*): D om, nec exprim aeth | *γενομεναι* cum ℵADLΞΓΔΑΠ unc^{8} al fere omn ... Ti *γεναμεναι* cum B f^{ser} | *ορθριναι* cum ℵABDK*LΔΠ al vix mu ... ς *ορθριαι* cum ℵ^{2}PΧΓΔ unc^{7} al pler (Phrynich. eclog. *ορθρινος ουκ, αλλ ορθριος*). Praeterea syr^{cu} *profectae sunt ad sepulchrum locum ubi ponebatur* pro *εξεστησαν* usq *μνημειον*.

23. *ηλθον* cum ℵAB^{2}DLPΧΓΔΑΠ unc^{8} al omn^{vid} ... Ti *ηλθαν* cum B* | *και οπτασιαν* (ita itp^{l} vg syr^{p} eth^{r}): D c e sah cop syr^{cu} et^{sch} aeth om *και* | *εωρακεναι* cum ℵABDKMSUΓΔΠ al plu ... ΞGHLPVΧΔ al permu *εορακ*. Praeterea syr^{cu} add *ibi, et attonitae sunt* (pergentes *et dicunt* pro *οι λεγουσιν*, quemadmodum 69. habet *αι λέγουσαι*), item syr^{sch} et^{p} c.* add *ibi*

24. *και* ab initio: syr^{cu} et^{sch} *et etiam* | *απηλθον*: L *-θαν* ... A *απελ-θοντες* omisso *και* sq | *τινες*: D add *εκ*, item (itp^{l} vg Aug^{cons2,70} *ex nostris*, c e *de nobis*) it vg syrr arm | *ουτως* cum unc omnib (exc r) etc ... ς *ουτω* cum r etc | *καθως*: D *ως* | *και αι* cum ℵALPΧΓΔΑΠ unc^{8} al omn^{vid} cop syr^{p} ... Ln om *και* cum BD it vg sah syr^{cu} et^{sch} eth^{r} arm aeth | *ειπον*: D c e syr^{cu} et^{sch} eth^{r} ante *αι γυναικ*. pon | *ειδον* (KLVΧΠ* al *ιδον*): D e *ειδομεν* ... vg (exc gat) *invenerunt*

25. *και αυτος* (syr^{cu} et^{sch} *Iesus*): D c e o *δε* (c e *ille autem*, d *ad ille*) Similiter sah *dixit vero* | *αυτους*: A *εαυτ.* | *του πιστευειν*: D om (Schu: „haud inepte[47]). Cf ad h. v. de Mcione Epiph^{mare} ^{217} et^{248}: *παρεκοψε το ειρημενον προς κλεοπαν και τον αλλον, οτε συνητησεν αυτοις, το· ω ανοητοι και βραδεις του πιστευειν επι* (^{248} om) *πασιν οις ελαλησαν οι προφηται, ουχι ταυτα εδει παθειν; και αυτι δε* (^{248} om) *του· εφ οις ελαλησαν οι προφηται, επαισεν· εφ οις ελαλησα υμιν.* Rursus^{249} legitur: *επωιησας δε, ω μαρκιων, αντι του· ου ταυτα εστιν α ελαλησαν οι προφηται, ου ταυτα εστιν α ελαλησα υμιν.* Quibus convenienter Dial^{857} sic: *ελεγεν· ω ανοητ. και βραδ. τη καρδ. του πιστευ. επι πασιν οις ελαλησα προς υμας, οτι εδει ταυτα παθειν τον χν̄.* At differt Tert^{marc4,43} „plane invectus est in illos: *O insensati et tardi corde in non credendo omnibus quae locutus est ad vos.* Quaenam locutus? Alterius se dei esse probat, et minus de deo?"

σαν οἱ προφῆται. 26 *οὐχὶ ταῦτα ἔδει παθεῖν τὸν Χριστὸν καὶ εἰσελθεῖν εἰσ τὴν δόξαν αὐτοῦ;* 27 *καὶ ἀρξάμενοσ ἀπὸ Μωϋσέωσ καὶ ἀπὸ πάντων τῶν προφητῶν διερμήνευσεν αὐτοῖσ ἐν πάσαισ ταῖσ γραφαῖσ τὰ περὶ ἑαυτοῦ.* 28 *καὶ ἤγγισαν εἰσ τὴν κώμην οὗ ἐπορεύοντο, καὶ αὐτὸσ προσεποιήσατο πορρωτέρω πορεύεσθαι·* 29 *καὶ παρεβιάσαντο αὐτὸν λέγοντεσ· μεῖνον μεθ' ἡμῶν, ὅτι πρὸσ ἑσπέραν ἐστὶν καὶ κέκλικεν ἤδη ἡ ἡμέρα. καὶ εἰσῆλθεν*

---

26. *ουχι*: D *οτι*, item Dial[857] (ut modo exscriptum est)

27. *αρξαμενοσ*: D *ην αρξαμενοσ* posteaque *ερμηνευειν* (d *et erat incipiens*, tum *interpretari*), item a b c g[2·] ff[2·] gat mm Aug[ioh tract 9,4] *et erat* (c Aug *fuit*) *incipiens* (a *inchoans*) posteaque *interpretans*; item e *et fuit incipiens* posteaque *et interpretans*. Etiam l *et incipiens* (male omisso *erat*) posteaque *interpretans*. Contra f vg *et incipiens – interpretabatur* | *μωυσεωσ* cum BKLSXΠ al ... ς *μωσεωσ* cum ℵADEGHMPUV ΓΛΑ al pl. De vv vide alibi. | *και απο*: D 28. it vg om *απο*. Severian (l. l.) sic: *και αρξαμενοσ απο του νομου και των προφητων διηνοιγεν αυτοισ τασ γραφασ.* | *παντων των*: om *των* | *διερμηνευσεν* c. ℵ[c]BLU al, item M *διηρμηνευσεν* ... Ln Ti *διερμηνευεν* cum AGPXΓΛΑ 1. 33. al mu (et. U ap Treg), item ς *διηρμηνευεν* cum EHKSVΠ al plu; item f vg syr[cu] et[utr] (sed[hr] *incepit – ad interpretandum*). De D vide ante; ℵ* *και διερμηνευειν* (ut antea *ην αρξ.* ad modum codicis D corrigendum sit?) | *εν* cum ABDPXΓΛΑΠ unc[s] al pler it vg etc ... ℵL (sed vide post) 1. 33. *τι ην εν*, item cop *quae sunt* (vel *sint*) *haec quae in* | *πασαισ*: ℵD g[1·] cop[petr] om | *τα*: L y[scr] om, item a (*interpretans illis in omnib. scripturis de eo*) e (*interpr. eis in omnib. script. de se*) c (*interpr. illis omnes scripturas de semetipso*) arm | *εαυτου* (et. ς) cum ℵABGHKP SUΓΛΑΠ al plu ... ς[e] Gb Sz Ln Ti *αυτου* cum DELMVX al plu. Praeterea b f ff[2·] l vg *de ipso*, a *de se*, g[1·] *de se ipso*, c *de semetipso*; contra d e *de eo*

28. *ηγγισαν* cum ℵADLPXΓΛΑΠ etc ... B *ηγγικαν* | *προσεποιησατο* cum ℵABDL 1. al pauc b c f ff[2·] g[1·] vg (hi omnes *finxit*) e (*simulavit*) l (*dixit*), item syr[cu] et[hr] ... ς Ti *προσεποιειτο* cum PXΓΛΑΠ unc[s] al pler a (*adfectabat*), item syr[sch] et[p] | *πορρωτερω* cum ℵDLPXΓΛΑΠ unc[s] al pler (sed P *πορροτ.*) ... Ln Ti *πορρωτερον* cum AB 382.

29. *παρεβιασαντο* (D* *παραβι.*, L *–σατο*): MP al aliq *παρεβιαζοντο* | *μεινον*: 69. *μειναι*. Libere syr[cu] pro *και παρεβιασαντο* etc: *et coeperunt illi rogare eum ut cum eis maneret, quia prope erat ut tenebresceret* | *εστιν και*: ita f vg (et. am fu san em ing) ... D a b c e ff[2·] l for mm tol syr[sch] om. Latt enim sic: *quoniam* (*quia*) *ad vesperum* (e *-ram*) *iam* (ff[2·] *iamiam*, c l om) *declinavit dies* | *ηδη* post *κεκλικεν* (GHKPΠ al mu *κεκληκεν*, D *καικλεικεν*) cum ℵBL 1. 33. 124. 258. 382. al[2] a b e f ff[2·] (sed hi it[5] ante *κεκλικ.*) vg cop, item transponentes syr[sch] et (ante *προσ εσπερ.*) syr[p] c. ob. (cod[bars] sine obelo) ... Ln [*ηδη*], ς Ti

τοῦ μεῖναι σὺν αὐτοῖσ. 30 *καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατακλιθῆναι αὐτὸν μετ' αὐτῶν, λαβὼν τὸν ἄρτον εὐλόγησεν καὶ κλάσασ ἐπεδίδου αὐτοῖσ·* 31 *αὐτῶν δὲ διηνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἐπέγνωσαν αὐτόν· καὶ αὐτὸσ ἄφαντοσ ἐγένετο ἀπ' αὐτῶν.* 32 *καὶ εἶπαν πρὸσ ἀλλήλουσ· οὐχὶ ἡ καρδία ἡμῶν καιομένη ἦν ἐν ἡμῖν, ὡσ ἐλάλει ἡμῖν ἐν τῇ ὁδῷ, ὡσ διήνοιγεν ἡμῖν τὰσ γραφάσ;* 33 *Καὶ ἀνα-*

---

om cum ADPXΓΛΑΠ unc^{s} al pler c l gat* sah syr^{cu} arm aeth | *του* (D om) *μειναι*: ff^{2} l vg (exc gat) om | *συν αυτοισ*: D *μετ αυτων*

30. *κατακλιθηναι* (EG *-κλισθηναι*, KMΠ* al mu *-κληθηναι*): L *ανακλιθηναι* | *μετ αυτων*: D e syr^{cu} om | *τον αρτον* (et. Or^{1,438} Mcion epiph^{317} et^{349} Cyr^{luc440}): D 131. Eus$^{mar\ suppl\ 293}$ om *τον* | *ευλογησεν* cum BLPXΓΛΑΠ unc^{s} al pler (et. Or Eus) . . . Ln *ηυλογ.* cum ℵAD 243. 346. (:: *ευλογ.* ubique in Lc pro auctoritate testium edidimus; sed ubique *ηυλογ.* nonnullos graves testes habet: 2, 28 DΓ 2, 34 ℵΓ 9, 16 AFΓ 24, 50 ℵD; iidem igitur ℵAD prae ceteris favent formae *ηυλ.*) | *κλασασ επεδιδου* (et. Or^{1,438}; 'Eus$^{mar\ suppl}$ *και επιδιδουσ αφανησ εγενετο*): D *προσεδιδου*

31. *αυτων δε διηνοιχθ. οι οφθαλμοι*: syr^{cu} et^{sch} *et statim oculi eorum aperti sunt* (*ap. sunt oc. eor.*) ... D c e Or^{1,438} *λαβοντων δε* (Or *δ'*) *αυτων τον αρτον απ αυτου* (Or om) *ηνυγησαν* (Or *διηνοιχθ.*) *οι οφθαλμ. αυτων* (Or *αυτ. οι οφθ.*). Cf et. Or^{1,434} *και ηνικα διηνοιχθ. αυτων οι οφθ. και επεγν. αυτον, τοτε αυταισ λεξεσι φησιν η γραφη· και αυτοσ αφ. εγ. απ αυτ.* | *διηνοιχθ.* (et. Or^{bis} ℵ^{c}): ℵ* *διηνοιγησαν* (D *ηνυγησαν*, vide ante). Epiph^{marc317} et^{349} *ελεγχεται δε, οτι οτε εκλασε τον αρτον, ηνοιχθησαν* (^{317} *ηνεωχθ.*) *αυτων* (^{317}om) *οι οφθ. και επεγν. αυτον* (^{317}om *αυτ.*). | *και επεγνωσ. αυτον* (et. Or et Mcion epiph): ℵ* om, suppl^{a}

32. *και ειπ.*: D c e *οι δε ειπ.* | *ειπαν* cum ℵBL al pauc ... ς Ln *ειπον* cum ADPXΓΛΑΠ unc^{s} al pler | *πρ. αλληλουσ*: D *πρ. εαυτουσ* | *η καρδ. ημων καιομενη ην*: ita etiam a b f ff^{2} vg Aug Amb cop syr^{sch} syr^{p} et ^{txt} et$^{mg\ gr}$ syr^{hr} aeth Or^{2,610} et (ex catena Corderii)^{693} et^{3,274} et$^{4,11\cdot177}$ Or$^{int2,95\cdot143\cdot156}$ etc ... D *η καρδ. ην ημων κεκαλυμμενη* (d *coopertum*), c *cor nostrum fuit excaecatum*, e *cor nostr. fuit exterminatum*, l *cor nostr. erat optusum*; item pro *καιομενη gravatum* sah syr^{cu} arm | *εν ημιν* cum ℵALPXΓΛΑΠ unc^{s} al omn^{vid} it^{pler} (sed a b f *in nobis* ante *ardens*) vg (exc tol* et^{cod} ap Gb) cop (sah *nobis*) syr^{utr} et^{hr} etc Or^{2,610} et (ut ante)^{693} Or$^{int2,95\cdot143\cdot156}$ et^{saep} ... BD c e tol vg^{cod} (ap Gb) syr^{cu} (Or ^{3,274} et^{4,178} *καιομενη ην εν τη οδω ωσ διηνοιγεν ημιν τασ γραφασ.* Eodem modo ^{4,11} sed^{cod} *ην εν ημιν οδω ωσ* etc. Item Or^{int3,20} *ardens erat in via cum aperiret nobis scripturas.*) om | *ωσ ελαλει* (KM al aliq *-λη*, A *-λησεν*) *ημιν* (vg om *ημιν*) ita et. f sah cop syr^{utr} et^{hr} etc ... a b c e l Amb Aug syr^{cu} Or$^{3,274\cdot4,11}$ et^{178} (vide ante) Or$^{int\ ubiq}$ i. e. undecies om | *εν τη οδω* et. Or^{3,274} et$^{4,11\cdot178}$ (vide ante) Or^{int2,421} (post *scripturas*) et^{693} (*cum in via aperiret* etc) et^{3,20} (vide ante) ... Or$^{int2,95\cdot143\cdot156}$ et^{quinquies} om | *ωσ διηνοιγ.* (ℵB*Δ *διηνυγ.*, D *ηνυγεν*)

στάντεσ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ὑπέστρεψαν εἰσ Ἱερουσαλήμ, καὶ εὗρον ἠθροισμένουσ τοὺσ ἕνδεκα καὶ τοὺσ σὺν αὐτοῖσ, 34 λέγοντασ ὅτι ὄντωσ ἠγέρθη ὁ κύριοσ καὶ ὤφθη Σίμωνι. 35 καὶ αὐτοὶ ἐξηγοῦντο τὰ ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ὡσ ἐγνώσθη αὐτοῖσ ἐν τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου.

36 (340. 9) Ταῦτα δὲ αὐτῶν λαλούντων αὐτὸσ ἔστη ἐν μέσῳ αὐ- Io 20, 19 ss [Mc 16, 14.]

---

cum ℵBDL 33. syr^{hr} (item a b c e l Amb Aug syr^{cu} Or^{3,274} et$^{4,11.178}$ Or^{int} omisso ωσ ελαλ. ημιν, vide ante) item (*explicans*) sah cop ... ς και ωσ (f vg syr^{cu} et^{sch} aeth om) διηνοιγ. cum ΑΡΧΓΔΑΠ unc^{s} al pler syr^{p} etc (vide ad ωσ)

33. αναστάντεσ (et. Eus$^{mar\ suppl\ 293}$ Cyr$^{luc\ 440}$): D c e sah add λυπουμενοι (*tristes* c e sah, *contristati* d) | ηθροισμενουσ cum ℵBD 33. Eus$^{mar\ suppl}$ ... ς συνηθροισμ. cum ΑLΡΧΓΔΑΠ unc^{s} al pler Cyr^{luc} | τ. ενδεκα: e add *discipulos*, f *apostolos*. Cf huc Cyr$^{luc\ 440}$ αναστάντεσ, φησιν, οι περι κλεοπαν αυτη τη ωρα, τουτεστιν εν η αφαντοσ απ αυτων εγεν. ο ῑς̄, επεστρεψαν εισ ιερουσαλημ. ουκ εν αυτη δε τη ωρα, φησιν, ευρον τουσ ενδεκα συνηθροισμενουσ και απηγγειλαν τα κατα τον ῑν̄, αλλα τη τεσσαρακοστη ημερα τησ αυτου αναστασεωσ, οτε και ανεληφθη etc. Similiter cat^{ox}, post verba ουκ αυτη δε τη ωρα - κατα τον κυρ. ῑν̄ pergens sic: αλλα μετα τινασ ωρασ, οσασ εικοσ ην αυτουσ ποιησαι το διαστημα των εξηκοντα (at codex εκατον εξηκοντα, vide supra) σταδιων βαδιζοντασ, εν αισ παντωσ και ο δεσποτησ ωφθη σιμωνι. Haec inprimis ad defendendam scripturam εκατον εξηκοντα v. 13 faciunt.

34. λεγοντασ (et. Chry^{3,925}): D λεγοντεσ | οντωσ ηγερθ. ο κυρ. cum ℵBD LP 1. 25. 131. a c f (*quia vere dominus surrexit*) ff$^{2.}$ blanch cop (sah hiat) syr^{cu} et^{sch} et^{hr} arm aeth Eus$^{mar\ suppl\ 287}$ Chr^{3,925} ... ς Ti ηγερθ. ο κυρ. οντωσ cum ΑΧΓΔΑΠ unc^{s} al pler (ff$^{2.}$ sab) vg syr^{p} ... 258* b e l Cyr$^{luc\ 441}$ om οντωσ | Δ* οφθη | σιμωνι: Α σημωνι, L σημων

35. τα: syr^{hr} *omnia* | ωσ (Ε* πωσ̀): D c e οτι | αυτοισ: syr^{cu} non exprim

36. λαλουντων (et. Eus$^{mar\ suppl\ 293}$): 13. 69. 300. 346. λεγοντων | αυτοσ (10. 42. 61. 435. al^{40} fere l και αυτοσ) absq ο ῑς̄ (et. Gb) cum ℵBDL 61. 255. al^{3} a b e 130^{lat} sah syr^{cu} cat$^{ox\ 172}$ Amb ... ς add ο ῑς̄ cum ΑΕGΚΜSUVΓΔΑΠ (X omisso ὁ, P post εστη pon; H 157. c ο κυριοσ) al pler f cop syr^{p} arm Eus$^{mar\ suppl}$; item pro αυτοσ habent *Iesus* ff$^{2.}$ vg (hi duo *stetit Iesus*, sed am fu tol al *Iesus stetit*) syr^{sch}. Initio pericopae syr$^{hr\ 412}$ sic: *Et dum illi loquuntur, venit dominus Iesus et stetit in medio eorum* etc | εστη (et. Eus$^{mar\ suppl}$): D εσταθη | ΑLΜΡ Α^{mg} al εμμεσω, 255. εισ το μεσον (omisso αυτων) | αυτων: Γ 28. 7^{pe} των μαθητων αυτου (28. om αυτ.). Dedimus vero αυτων sine additam cum D a b e ff$^{2.}$ l ... ς (sed Gb^{0}) Ln add και λεγει αυτοισ· ειρηνη υμιν (Α* υμων) cum ℵABLPXΓΔΑΠ unc^{s} al omn^{vid} c f sah cop syr^{cu} et^{utr} et^{hr} rell Eus$^{mar\ suppl}$ Chr^{3,110} Cyr^{4,1108}. Sed GP 88. 127. 130^{gr} et^{lat} c f g$^{1.2}$ (non item a b e ff$^{2.}$ l) vg cop^{wi} et$^{petr2.}$ (non item cop^{ds} nec sah) syr^{sch} et^{p} et^{hr} (at non syr^{cu}) arm aeth arr perss Amb

τῶν. 37 πτοηθέντες δὲ καὶ ἔμφοβοι γενόμενοι ἐδόκουν πνεῦμα
θεωρεῖν. 38 καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τί τεταραγμένοι ἐστέ, καὶ διατί
διαλογισμοὶ ἀναβαίνουσιν ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν; 39 ἴδετε τὰς χεῖράς
[Io 20, 20.] μου καὶ τοὺς πόδας μου, ὅτι ἐγώ εἰμι αὐτός· ψηλαφήσατέ με καὶ

Aug insuper add *εγω ειμι, μη φοβεισθε* (127. 130^{gr} *θροεισθε*), hinc Ln [*εγω ειμ. μη φοβεισθ.*] :: at ut illa ex Io 20, 19 fluxisse videntur, ita haec ex Io 6, 20 petita sunt.

37. *πτοηθεντες δε* cum ALPXΓΔΑΠ unc rell al omn^{vid} it vg (f vg *conturbati vero*, l *et conturbati*, b ff^{2} *conturbatique*, c e *turbati autem*, a *exterriti autem*) etc; item D *αυτοι δε πτοηθεντες* (d *ipsi autem paverunt*) ... ℵ *φοβηθεντες δε*, B *θροηθεντες δε* | *εμφοβοι* (DM *ενφ.*): 1. 22. 118. *εντρομοι* | *πνευμα* et. Eus^{mar} suppl^{294} Chr^{2,110} Cyr^{4,1108} ... D *φαντασμα*, item Apel|bipp^{260} (*δειξαντα τους τυπους των ηλων και της πλευρας, πειθοντα οτι αυτος ειη και ου φαντασμα, αλλα ενσαρκος ην*) Mcion$^{tert\,4,43}$ („haesitantibus eis ne phantasma esset, imo phantasma credentibus: Quid turbati estis, inquit"); item Dial^{857} (*ελεγε τοις μαθηταις δοκουσιν αυτον φαντασιαν ειναι· τι* etc). Cf et. Hier$^{esai\,18}$ prol: „Quum enim app. eum putarent *spiritum* vel, iuxta evglium quod Hebraeorum lectitant Nazaraei, *incorporale daemonium*, dixit eis: *quid turbati* etc. Cf ad v. 39.

38. *και ειπεν* (f vg *et dixit*, b ff^{2} l *dixit autem*, a *qui dixit*): D c e o *δειπ.* | *αυτοις*: syr^{cu} et^{sch} eth^{r} corr aeth add *Iesus*, item 28. *ο κυριος* | *και διατι* c. ΚΑΧΓΔΑ*Π unc^{8} al pler Cyr^{4,1108} Thdret^{4,118}, item *quid turbati estis et* (e om) *quare* etc a b c e f ff^{2} l gat mm Amb, item syr^{cu} et^{utr} (syr hr *et quae cogitationes*). Similiter DL 382. Dial^{857} *και ινατι* ... BA^{2} (*διατι διατι* altero prorsus eraso et ex priore *δια*) *και τι*, item Tert marc^{4,43} *quid turbati estis*, inquit, *quid cogitationes subeunt in corda vestra* ... vg Aug^{cons} ^{2,74} *et*|*διαλογισμοι*: HA 382. *λογισμοι* | *εν τη καρδια* cum BD (item A*?) a b c e ff^{2} l gat mm sah aeth, item Dial^{857} *εισ την καρδιαν* ... ς *εν ταις καρδιαις* cum ℵA (ex correctione primae ut vdtr manus) LXΓΔΑΠ unc^{8} al omn^{vid} f vg cop syr^{cu} et^{utr} et^{hr} Cyr^{4,1108} Thdrt^{4,118} Tert$^{marc\,4,43}$ (vide ante) Aug^{cons}

39. *τας χειρ. μου κ. τ. ποδ. μου*: ℵ *τ. ποδ. μου κ. τασ χειρ. μου* | *μου* sec (et. Dial^{857} Ath^{724} Cyr^{4,1108} Mcion$^{epiph\,349}$ a b l gat mm Aug^{cons} ^{2,74} Ambl$^{os\,12,69}$): L 1. 13. 33. 300. c e f ff^{2} vg (sed non gat mm) syrP (non item syr^{cu} et^{sch} et^{hr}) Eus$^{ps\,88}$ Thdrt^{4,118} Tert$^{marc\,4,43}$ et Mcion epiph^{317} (ibi *μου* utrumq om) Hil^{500} om | *οτι εγω ειμ. αυτος* cum ΚBL 33. (a *quoniam ego sum*: *ipsi tractate et videte*) b f l Dial^{857} Ath^{724} Cyr^{4,1108} Ambl$^{os\,12,69}$; D c e ff^{2} (*quia ecce ego ipse sum*) vg (non am etc) arm Tert$^{marc\,4,43}$ *οτ. εγ. αυτ. ειμι* ... ς *οτι αυτος εγω ειμι* cum AXΓΔ ΑΠ unc^{8} al pler am fu ing tol syrP Eus^{ps} Thdret^{4,90} et^{118} Hil ... 300. sah cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} om *αυτος*. Praeterea syr^{cu} *οτι εγω ειμι* post *ψηλαφ. κ. ιδετ.* pon | *με* et. Ath^{724} Cyr$^{hr\,210}$ et^{180} Cyr^{4,1108} Thdrt^{4,118} etc: D it (exc c *palpate et videte me*) vg syr^{cu} eth^{r} (etP habet c. ob.) om

ἴδετε, ὅτι πνεῦμα σάρκας καὶ ὀστέα οὐκ ἔχει καθὼς ἐμὲ θεωρεῖτε

Dial^{857} om *ψηλαφ. με και ιδετ.* | *ιδετε*: L *ιδατε* | *οτι* sec (d *quoniam*): D^{5r} *το* | *σαρκας* cum ℵ*D Ir$^{int\,1294}$ Dial^{857} (D *οστ. ουκ εχει και σαρκας*, Dial *οστ. και σαρκας ουκ εχει*, Ir^{int} *neque ossa neque carnes habet*) :: *σαρκας* ut maxime insolitum a plerisq testibus abiectum, quemadmodum etiam Ioh. Dam. Irenaei loco in parallela sacra recepto *ουτε οστεα ουτε σαρκα εχει* scripsit, item altero Dialogi loco^{851} paullo liberius *πνευμα γαρ σαρκα και οστεα ουκ εχει, ωσ εμε ορατε εχοντα* scriptum est ... ς Ln Ti *σαρκα* cum ℵ^{c}AB (habet *και σαρκα και οστ.*) LXΓΔΑΠ unc^{s} al omn^{vid} it vg rell Cyr$^{hr\,180}$ Cyr $^{4,\,1108}$ Ath^{724} et Ps-Ath$^{2,\,471}$ Mcion ap Epiph^{317} et^{349} itemque ap Tert^{4,42} *οστεα* (^{349} *οστα*) *ουκ εχει* omissis *σαρκ. και*, item Tert$^{carn\,5}$ Hil$^{457\cdot500}$ | *οστεα*: DN 33. Epiph mare^{349} *οστα* | *θεωρειτε*: *βλεπετε*. Praeterea cf huc Ign$^{smyrn\,3}$ (ed. Dress. p. 188) *εγω γαρ και μετα την αναστασιν εν σαρκι αυτον οιδα και πιστευω οντα. και οτε προσ τουσ περι πετρον ηλθεν, εφη αυτοισ· λαβετε, ψηλαφησατε με και ιδετε, οτι ουκ ειμι δαιμονιον ασωματον.* Quem locum Ignatii Eus h. e. 3, 36, 11 exscribens (exscripsit et. Thdrt$^{4,\,126}$) addit se nescire unde Ign hauserit (*οὐκ οἶδ' ὁπόθεν ῥητοῖσ συγκέχρηται*). Hier vero de vir. illustr. 16 sic: *in qua* (i. e. epist. ad Smyrn.) *et de evglio, quod nuper a me translatum est, super persona Christi ponit testimonium dicens*: „Ego vero et post resurrectionem in carne eum vidi, et credo quia sit. Et quando venit ad Petrum et ad eos qui cum Petro erant, dixit eis: Ecce palpate me et videte, quia non sum daemonium incorporale" etc. Adde Or^{int} de princ$^{1,\,8}$ *Si vero quis velit nobis proferre ex illo libello qui Petri Doctrina* (?) *appellatur, ubi Salvator videtur ad discipulos dicere*: „Non sum daemonium incorporeum", *primo respondendum est ei quoniam ille liber inter libros ecclesiasticos non habetur* etc. Rursus respicit Hier$^{esai\,18}$ prol eundem evglii Nazaraeorum locum: *Quum enim apostoli eum putarent spiritum vel iuxta evglium quod Hebraeorum lectitant Nazaraei, incorporale daemonium, dixit eis*: „Quid turbati estis" etc. Cf et. Iust$^{resurr\,9}$ *των μαθητων αυτου μη πιστευοντων ει αληθωσ σωματι ανεστη, βλεποντων αυτων και δισταζοντων ειπεν αυτοισ· ουπω εχετε πιστιν; φησιν, ιδετε οτι εγω ειμι. και ψηλαφαν αυτον επετρεπεν αυτοισ και τουσ τυπουσ των ηλων εν ταισ χερσιν επεδεικνυε. και – παρεκαλεσαν αυτον φαγειν μετ αυτων – και εφαγε κηριον και ιχθυν.*

40. Versum non dedimus cum D a b e ff^{2} l syr^{cu} (:: fluxisse omnino vdtr ex Ioh 20, 20, etsi interpolator, ut fere fit, Iohannea loco Lucae accommodavit) ... ς Ln sic: *και τουτο ειπων επεδειξεν* (Ln *εδειξεν*) *αυτοισ τασ χειρασ και τουσ ποδασ* cum ℵABLNXΓΔΑΠ unc^{s} al omn^{vid} c f q vg sah cop syr^{utr} eth^{hr} rell Eus$^{mar\,suppl\,294}$ Ath^{724} Chr$^{2,\,110}$ Cyr^{4,} ^{1108} Dam$^{fid\,orth\,308}$ (*ψηλαφησατε με και ιδετε, φησι τοισ οικειοισ μαθηταισ ο κυριοσ πνευμα δοκουσιν οραν, οτι εγω ειμι και ουκ ηλλοιωμαι, οτι πνευμα σαρκα και οστεα ουκ εχει, καθωσ εμε θεωρειτε εχοντα. και τουτο ειπων εδειξεν αυτοισ τασ χειρασ και την πλευραν, και τω θωμα προτεινει προσ ψηλαφησιν.*) Pro *επεδειξεν* ς cum AEKMSUVΓΔ ΑΠ al pl (Ath fluct edd) Chr$^{2,\,110}$ Ln *εδειξεν* cum ℵBGHLNX al^{35} Cyr Dam

ἔχοντα. 41 (341.2) *ἔτι δὲ ἀπιστούντων αὐτῶν ἀπὸ τῆς χαρᾶς καὶ θαυμαζόντων, εἶπεν αὐτοῖς· ἔχετέ τι βρώσιμον ἐνθάδε;* 42 *οἱ δὲ ἐπέδωκαν αὐτῷ ἰχθύος ὀπτοῦ μέρος·* 43 *καὶ λαβὼν ἐνώπιον αὐτῶν ἔφαγεν.*

---

41. αυτων (et. Eus$^{mar\ suppl\ 294}$ Cyr$^{hr\ 210}$ Chr $^{2,\ 110}$ Cyr^{4,1108}): A αιτω | απο της χαρας (syr^{cu} απο του φοβου αυτων και απο τ. χαρ. αυτων) hoc loco cum NBDLNXΓΔΛΠ unc^{8} al pler f gat sah cop syr^{omn} rell Eus$^{mar\ suppl}$ Cyr^{hr} Chr ... Ln post θαυμαζ. pon cum A 130^{sr} et^{lat} 382. a b c e l q vg Cyr^{4,1108} et^{1109} | αυτοις (*eis* f q, e *ad eos*, c *ad eos Iesus*): D a b l vg om | ενθαδε (ℵc): ℵ* ωδε

42. οι δε: D e syr^{cu} aeth και | αυτω: Γ αυτον | ιχθυος οπτου μερος sine additam cum NABDLΠ e cop^{ds} (syrP c.* add και απο etc) Clem ^{174} Or ^{1,294} (de eis explicans quae Iesus manducasse in evv refertur, scribit σαφως δε φαινεται ιχθυος μετα την αναστασιν βεβρωκως. Ibi το κηριον praeterire non poterat si in exemplis suis additamentum reperisset. Cf et $^{2,\ 477}$ ubi de quinque panibus et duob. piscib. Mt 14, 17 explicans habet: διο και αυτος εφαγεν ιχθυος οπτου αναστας μερος λαβων απο των μαθητων) Eus$^{mar\ suppl\ 294}$ et (και μη αρκεσθεις τη βρωσει του ιχθυος και λογους αυτους στηριζει etc, rursusque postea και ιχθυος οπτου μερος ενωπιον αυτων εφαγεν) ^{295} Ath$^{fragm\ mai\ 502}$ (επεδωκαν γαρ φησιν αυτω ιχθυος οπτου μερος, και φαγων ενωπ. αυτων, λαβων τα επιλοιπα απεδωκεν αυτοις) Epiph^{143} (αλλ η ακριδων μονων ο ιωαν. και μελιτος μετελαμβανε, δηλον δε ως και υδατος. τις δε ουκ οιδε τον σωτηρα ανασταντα εκ των νεκρων και φαγοντα; καθαπερ εχει τα αγια ευαγγελια της αληθειας οτι επεδοθη αυτω αρτος και μερος οπτου ιχθυος, και λαβων εφαγε και εδωκε τοις μαθηταις) Cyr$^{luc\ 442}$ (ητησε τι των ιδιμων· οπτου δε ιχθυος μερος ην· και λαβων κατεδηδοκεν ορωντων αυτων) ..... ς (Gb^{0}) Ti add και απο μελισσιου κηριου cum EHKMNSUVXΓΔΛ al omn vid a b f ff^{2}· l q vg (Item c *obtulerunt ei partem piscis assi, et pertexerunt ei et favum mellis*) cop^{wl} et [ ]^{schw} ex^{petr} syr^{cu} et^{sch} et^{P} c.* eth^{r} arm aeth Iust$^{resurr\ 9}$ (και εφαγε κηριον και ιχθυν, vide ad v. 39) Ath^{511} (επεδωκαν γαρ φησιν αυτω ιχθυος οπτου μερος και απο μελισσιου κηριου, και φαγων ενωπ. αυτων, λαβων τα επιλοιπα απεδωκεν αυτοις) Cyr$^{hr\ 210}$ et^{241} Cyr^{4,1108} (sed in explicatione loci paullo post nil habet nisi κατεδηδοκε γαρ το προσκομισθεν ιχθυδιον ητοι το εξ αυτου μερος) Procl$^{alland\ 9,\ 622}$ (σημαινοντες εν τω ιχθυι –εν δε τω κηριω–) Aug$^{cons\ 2,\ 74}$: : nescio an ex evglio Hebraeorum adsumptum credam, ubi illud δαιμονιον ασωματον similiter narratum esse probat. Praeterea variant μελισσιου, cuius loco H al aliq μελισσου, al plus^{30} μελισσειου, A μελισσου praebent, et κηριευ, quod ℵ*X 382. 69. 6^{pc} al pauc Cyr$^{hr\ 210}$ in κηριον, 124. 131* in κηριουν mutant; ex Latt vero c f ff^{2}· vg *favum mellis*, a b l (omisso μελισσιου) *favum* (a) vel *de favo* (b l) reddunt.

43. αυτων et. Clem Eus$^{mar\ suppl}$ Ath Cyr: vide ad v. 42 ... A παντων | και λαβων ενωπ. αυτ. εφαγεν (a *et accipiens manducavit coram illis*, f

44 (342. 10) *Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς· οὗτοι οἱ λόγοι μου, οὓς ἐλά-* 22, 39.
λησα πρὸς ὑμᾶς ἔτι ὢν σὺν ὑμῖν, ὅτι δεῖ πληρωθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ Μωϋσέως καὶ προφήταις καὶ ψαλμοῖς περὶ ἐμοῦ. 45 *τότε διήνοιξεν αὐτῶν τὸν νοῦν τοῦ συνιέναι τὰς γραφάς,* 46 *καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὅτι οὕτως γέγραπται παθεῖν τὸν Χριστὸν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ,* 47 *καὶ κηρυχθῆναι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ μετάνοιαν εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν εἰς*

---

et accipiens coram ipsis manducavit, e *et accepit coram illis*, l *et manducavit coram ipsis*; b ff^{2*} q *et manducans coram ipsis*, ex quibus b pergit *dixit*, ff^{2*} vid q *et dixit*): κπ* 13. 42. 88. 180. 161* 207^{mg} 278 ^{mg} 300. 346. 440. w^{scr} cop^{wi} et^{p} et^{petr} syr^{cu} et^{p} c. ob. et syr^{hr} arm aeth arr pers^{w} add *και* (al pauc syr^{cu} et^{p} c. ob. et^{hr} add *λαβων*) *τα επιλοιπα* (88. *τα περισσευματα*, 180. *το επαναλειφθεν*) *εδωκεν αυτοις*, item (vide ad v. 42) Ath$^{fragm\ mai\ 502}$ et Ath^{511} Epiph^{142}, item c (*accepit coram illis, sumens reliquias dedit eis*) vg et Aug$^{cons\ 2,74}$ (*et cum manducasset coram eis, sumens reliquias dedit eis*)

44. *εσπεν δε* (et. cop syr^{p}): d a c e f ff^{2*} l q vg syr^{sch} et^{hr} aeth *και ειπεν*, b syr^{cu} *dixit* | *προσ αυτουσ* cum ʀBLX 33. al pauc b c f ff^{2*} l q vg ... ς Ln *αυτοισ* cum ADNΓΔΑΠ unc^{7} al pler a e | *μου* cum ABDKLNXΠ 33. 157. al pauc cop^{wi} et^{petr} aeth Hil^{504} ... Ln [*μου*], ς om cum ΝΓΔΛ unc^{6} al pler it vg syr^{utr} et^{hr} cop^{schw} ex^{dz} arm Ir$^{int\ 206}$ Cyp^{277} Aug $^{cons\ 2,74}$ | *ετι ων* (it vg Ir^{int} etc *cum adhuc essem*): d *εν ω ημην* (d *cum essem*) | *πληρωθηναι*: d* *πλησθηναι* | *παντα*: b *απαντα* | *μωυσεωσ* cum BDKLNSVΧΠ al mu it vg (sed non am fu) etc ... ς *μωσεωσ* cum ʀAEFHMUΓΔΛ al plu etc | *και προφηταισ* cum ADNXΓΔΑΠ unc^{n} al pler (it^{pler} vg Ir$^{int\ 206}$ *in lege moysi et profetis et ps.*) ... ʀ *εν τοισ προφ.*, L *και εν τοισ προφ.*, B cop *και τοισ προφ.* (c *in lege moysi et in proph. et in ps.*) | *και* (cop add *τοισ*) *ψαλμοισ*: F 1. 22. al pauc om

45. *τον νουν τ. συνιεναι*: A om | *συνιεναι* (H* *-ιαναι*): B* *συνιεται*

46. *γεγραπται* (Gb′) cum ʀBC*DL a b c e ff^{2*} l gat mm cop aeth syr^{hr} Ir$^{int\ 206}$ Hil^{407} ... ς add *και ουτωσ εδει*, Ln [*και ουτ. εδει*] cum AC^{2}NX ΓΔΑΠ unc^{n} al pler f q vg syr^{utr} Cyp^{277} Aug$^{cons\ 2,74}$ ... 72. 237. 240. 244. arm om *ουτ. γεγραπτ. και*, item Epiph^{67} libere (*και τουτουσ νενουθετηκεναι απο των ψαλμ. και απο των προφ. οτι ουτωσ εδει παθειν τον* $\overline{\chi ν}$ etc) | *παθειν τον* $\overline{\chi ν}$: d it vg cop Ir^{int} *τον* $\overline{\chi ν}$ *παθ.* | *εκ νεκρων* (et. Epiph^{67} Ir$^{int\ 206}$ etc): d 29. 71. 248. g^{scr} om | *τη τριτη ημερα* et. a c e f q vg Cyp^{277} Hil^{407} Aug^{cons} ... b ff^{2*} l gat mm Ir$^{int\ 206}$ om

47. *αυτου*: 33. *μου* | *μεταν. εισ αφεσιν* cum ʀB cop syr^{sch} ... ς Ln Ti *μεταν. και αφεσιν* cum ACDNXΓΔΑΠ unc rell al omn^{vid} it vg syr^{p} et^{hr} rell Eus$^{theoph\ 310}$ (ex catena Nicetae) Cyp^{277} (Ir$^{int\ 206}$ et^{208} om *μεταν. εισ*, habet igitur *et praedicari in nomine eius remissionem* etc, *oportebat - et in nomine eius remissionem peccatorum praedicari*) :: utrumque ex usu Lucae est, quemadmodum Act 5, 31 habet *δουναι μετανοιαν τω ισρ. και αφεσιν αμαρτ.*, Lc 3, 3 *βαπτισμα μετανοιασ εισ αφεσιν*

πάντα τὰ ἔθνη, ἀρξάμενοι ἀπὸ Ἰερουσαλήμ. 48 *ὑμεῖς μάρτυρες τούτων.* 49 *καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρός μου ἐφ' ὑμᾶς· ὑμεῖς δὲ καθίσατε ἐν τῇ πόλει ἕως οὗ ἐνδύσησθε ἐξ ὕψους δύναμιν.*

Act 1, 12. 50 *Ἐξήγαγεν δὲ αὐτοὺς ἕως πρὸς Βηθανίαν, καὶ ἐπάρας*

αμαρτ. (item Mc 1, 4) | *εως παντα* (*in omnes* Ir$^{int\,306}$ etc, *usque in omnes* c e Cyp^{277}): D *ως επι παντα*, d *super omnes* | *παντα τα*: AA om τα (sed A *πάντα*) | *αρξαμενοι* cum NBC*LNX 33. cop aeth syrP mg cod (est$^{\text{assem}2}$· ubi adnotatur „*inveni in uno cod. Graeco* incipientes"). Similiter DA^{2} *αρξαμενων* (d *incipientium*) et *incipientibus* b f ff^{2}· q vg ... ς Ln Ti *αρξαμενον* cum AC^{2}PHKMUVΓΔ*Aπ al pler, item *incipiens* a c e l, item (*ei incoeperetur*) syr^{utr} et^{hr} arm ... s al^{6} *αρξαμενος*, 1. (teste Wtst) *αρξαμενην*

48. *υμεις* cum NBC*L mt cop syr^{hr} ... ς Ln *υμεις δε* cum AC^{2}XΓΔΑΠ unc^{7} al omn^{vid} a b f ff^{2}· l q vg syrP; item c e Aug (vide post) syr^{sch} aeth *et vos*, D *και υμεις δε* (*et vos autem*) | *μαρτυρες* sine *εστε* cum BD aeth Aug^{unit} ecci^{10} (*et vos horum testes*. Totum locum accurate exscribit.) ... ς Ln *εστε μαρτ.* cum NAC^{2}LΝΧΓΔΑΠ unc^{7} al omn^{vid} it^{pler} am fu for ing mt tol cop arm syr^{utr}; item C* ff^{2}· vg^{ed} *μαρτ. εστε* (syr^{hr} *testes horum vos estis*)

49. *καγω* (D *και εγω*) sine *ιδου* c. NDL 33. a b c e ff^{2}· g^{2}· l vg cop syr^{sch} Aug^{unit} ecci^{10} ... ς Ln Ti *και ιδου εγω* c. ABCNXΓΔΑΠ unc rell al pler (1. *και εγω ιδου*) f q syrP et^{hr} rell : : cf 7, 27 (et Mc 1, 2 Mt 10, 16) 10, 3 | *εξαποστελλω* (L -*ελω*) cum N^{c}BLXΔ 33. 157 ... ς Ln *αποστελλω* (al^{10} -*ελω*) cum N*ACDNΓΔΑΠ unc^{7} al pler ... a g^{2}· tol ing vg^{slxt} cop *mittam* (vide ante -*ελω*) | AB*YL al *επαγγελειαν* | *του πατρος μου*: D e om τ. *πατρ.*, a om *μου* | *πολει* sine additam c. NBC*DL a b c e ff^{2}· g^{2}· l q vg (et. 130^{lat}) cop pers^{w}. Cf Thdret^{1,788} et^{1074} et^{2,15} *μειναται* (^{788} *προσμ.*, ^{2,15} add *αυτου*) *εν τη πολει ταυτη* (^{1074} cod om) *εως αν* (^{1074} cod *ου*) *ενδυ.* etc ... ς (= Gb) add *ιερουσαλημ* cum AC^{2}XΓΔΑΠ unc^{7} al omn^{vid} f q syr^{utr} et^{hr} arm aeth Chr^{2,919} cat^{oxon} | *ου*: D 1. 157. *οτου* ... Eus$^{esai\,483}$ (*εως αν λαβητε*) Cyr$^{hr\,271}$ (sed ^{248} *ου*) Chr^{2,919} Thdrt (vide ante) *αν* | *εξ υψ. δυναμ.* cum NBC*L 33. Eus$^{esai\,483}$ et (*υμεις δε ληψεσθ. εξ υψ. δυναμ. επελθοντος του αγ. πνευμ. εφ υμας* cum Act 1, 8 coniunctum) mcell^{173} Cyr$^{hr\,248}$ ... ς Ln *δυναμ. εξ υψ.* cum AC^{2}DXΓΔΑΠ unc^{7} al pler it vg cop syr^{utr} et^{hr} rell Cyr$^{hr\,271}$ Chr^{2,919} Thdret^{2,15} cat$^{oxon\,173}$

50. *εξηγαγ. δε*: L Cosm^{454} (Gall^{11}) *και εξηγ.*, Γ *εξηγ. τε*, cop^{dz} syr^{sch} et^{hr} aeth *et eduxit* | *αυτους* sine *εξω* cum NBC*L 1. 33. 157. a e cop syr^{sch} et^{hr} arm Cosm^{454} (Gall^{11}) Aug^{unit} ecci^{10} ... ς Ti add *εξω*, Ln [*εξω*] cum AC^{2}DXΓΔΑΠ unc^{7} al pler b c f ff^{2}· l q vg syrP aeth Aug$^{cons\,2,93}$ | *εως* (D om) *προσ* cum NBC*(D)L 1. 33. a (*usque ad*) Cosm^{454}, item e *quasi Bethaniam* ... ς Ti *εως εισ* cum AC^{2}XΓΔΑΠ unc^{7} al pler (237. 15$^{ev\,6pe}$ om *εισ*); b c f ff^{2}· l q vg Aug^{cons} *in Bethaniam* (c f -*nia*), gat *usque in Beth.*, Aug^{unit} ecci *usque Beth.* | *και επαρας*: D *επαρ. δε* |·

τὰς χεῖρας αὐτοῦ εὐλόγησεν αὐτούς. 51 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εὐλο- Act 1, 9 sq [Mc 16, 19]
γεῖν αὐτὸν αὐτοὺς διέστη ἀπ' αὐτῶν. 52 καὶ αὐτοὶ ὑπέστρεψαν
εἰς Ἰερουσαλὴμ μετὰ χαρᾶς μεγάλης, 53 καὶ ἦσαν διαπαντὸς ἐν
τῷ ἱερῷ αἰνοῦντες τὸν θεόν.

τας χειρ. αυτου (D ff^{2}· om αυτ.): X add εισ τον ουρανον | ευλογησεν cum ABCLXΓΔΑΠ unc rell al omn^{vid} ... ND ηυλογησεν :: cf ad v. 30

51. διεστη (D απεστη, a c d e l *discessit*, b f q vg *recessit*) απ αυτων sine additam cum ℵ*D a b e ff^{2}· l Aug^{unit} eccl^{10} (- *discessit ab eis. Et ipsi venerai sunt* etc) ... ς (sed Gb^{0} probante omissionem Schulzio) add και ανεφερετο εισ τον ουρανον cum ℵ^{c}ANCLXΓΔΑΠ unc^{7} al omn^{vid} c f q vg syr^{utr} eth^{hr} rell Cyr$^{luc\,444}$ Cosm^{454} (Gall^{11}) Aug$^{cons\,2,82}$

52. και αυτοι sine additam cum D a b e ff^{2}· l Aug^{unit} eccl^{10} (:: dubium non est quin additamentum arctissime cohaereat cum verbis και αν-φερ. εισ τ. ουρ.) ... ς Ln add προσκυνησαντεσ αυτον (248. c vg om αυτ.) cum ℵABC unc^{13} al omn^{vid} c f q vg rell | μεγαλησ (et. B^{2}): B* om

53. εν τω ιερω: A* om | αινουντεσ cum D a b e ff^{2}· l gat bodl cop (sic „*praedicantes deum*") Aug^{unit} eccl^{10} (αινουντεσ ut recipiatur, non ευλογουντεσ, huius versus cum vv. 51—52 necessitudo suadet: quippe ubique iidem fere testes consentiunt. Pro αινουντεσ correctum i. e. suprascriptum est ευλογουντεσ, inde ortum αινουντεσ και ευλογουντ.) ... ℵBC*L syr^{hr} ευλογουντεσ ... ς Ln αινουντεσ και ευλογουντεσ (P -ντασ) cum AC^{2}XΓΔΑΠ unc^{7} al omn^{vid} c f q vg syr^{utr} arm (aeth ευλογ. και αινουντ.) | τον θεον absq αμην cum ℵC*DLΠ 1. 22. 33. 130. 240. 244. a b e ff^{2}· l fu bodl em for gat harl iac mm trevir cop syr^{hr} arm ... ς (= Gb Sz) add αμην, Ln [αμην] cum ANC^{2}XΓΔΑΠ^{2} unc^{7} al pler c f q vg (et. am tol ing) syr^{utr} aeth

Subscriptiones: A*PMXΓ 1. al nil subscriptum habent (ΚG hiant, item e) ... B κατα λουκαν ... ℵA^{2}CKLSUΔΑΠ 33. al ευαγγελιον κατα λουκαν ... Π al mu τελοσ του κατα λουκαν (al add αγιου) ευαγγελιου ... D ευαγγελιον κατ λουκαν επληρωθη αρχεται κατ μαρκον. Item Latt pler: a b d f *evangelium* (b om) *secundum lucan* (a *lucanum*, d *lucam*) *explicit incipit* (d f add *evang*) *secundum marcum* [idem evgg ordo in e], q *evangelium secundum luca εχπλικιτ. ινκιπιτ secundum marcum* ... l *explicit evangelium secundum lucam*, for *evangelium secundum lucanum explicit*, ff^{2}· *explicit evangelium secundum lucanum incipiunt capitula evangelii secundum marcum* ... gat *finitum evangelium cata lucan item incipit evangelium secundum marcum* .. contra ing aliique vg^{edd} *explicit evangelium secundum lucam* (haec sola am), *incipit prologus secundum iohannem*). Praeterea ΠKSA al pl versuum (στιχων) numerum notatum habent: ΠKS al pl βω', A al mu βχοζ', al βχ', βψξ', βψν', διακοσιοι οκτακοσιοι (ut 246.) et aliter; item alii pm κεφαλαια (τμβ', ut A al pl; usque ad eundem numerum notatio marginalis codicum LMΠ al atque etiam am etc procedit; in C vero usque ad τμθ', al τμε'); item al

τιτλοι (πγ'), aliquot et. ρηματα (,γ' vel ,γογ' vel ,γωγ' vel ,γων' etc. Aeth *voces evangelii Lcae* 2800.) Propriam ut vdtr et capitum et numerorum (Ammoniacorum?) notationem cod. Assem. 1. syrae^{p} (ap. Adl. p. 63) habet; capita enim 104, numeros 402 ponit (in Mt 107 et 426, in Mc 50 et 200, in Ioh — et 232). Eiusdem versionis cod. Florent. (ibid. p. 53) capita 83, numeros 348, miracula 22, parabolas 27; testimonia 16 habet (in Mt capp. 68, numeros 360, mirac. 25, parab. 25, testim. 32; in Mc capp. 48, num. 240, mirac. 22, parab. 6, testim. 17.) In B numerantur sectiones 152. Praeterea multi (ut iam κs) subscriptiones auctas habent hunc in modum: *ευαγγ. κα. λουκ.* (B etc) vel quod frequentius *το κα. λουκ. ευ.* (et. κ etc) *εξεδοθη μετα χρονους ις̄ της του χῡ αναληψεως.* Notabilis etiam est ratio haec (ex A 262. 300. aliis): *ευαγγ. κατ. λουκ. εγραφη και αντεβληθη ομοιως εν στιχοις ,βχοζ' κεφα. τμβ'* (262. *τμθ'*, 300. *τμε'*). Denique in paucis notantur haec et similia: *εγραφη ελληνιστι εισ αλεξανδρειαν την μεγαλην* (9. 29. 124. 161. 163. 174. 346.) .. *εν τη αττικη της βοιωτιασ και επεδοθη τω κρατιστω θεοφιλω επισκοπω γενομενω μετα του θειου βαπτισματοσ, υπαγορευσαντοσ αυτω ταυτα του μεγαλου αποστολου παυλου* (293.) .. *υπηγορευθη υπο παυλου εν ρωμη* (5. 29.) .. d^{scr} (et 18.) sic: *κοσμα ινδικοπλ. εισ λουκ. παραγραφη· ιστεον* (ab hoc incipit 18.) *οτι το κα. λουκ. ευ. υπηγορευθη υπο πετρου* (18. *παυλου*) *εν ρωμη· ατε δε ιερατικου χαρακτηρος υπαρχοντοσ* (18. *-χον*) *απο ζαχαριου του ιερεως θυμιωντοσ ηρξατο* .. syr^{sch} *finitum est evglium sanctum Lucae evglistae*, codex eiusdem versionis Nestorianus (ap Adl. p. 21) *explicit evglium sanctum praedicationis Lucae, quod Graece praedicavit Alexandriae;* syr^{p} *finitum est ev. sanctum Lucae, quod loquutus est Grhece* .. ar^{o} *finitum est exemplar evang. apost. Lucae medici, quod scripsit Graece in urbe aliqua Macedoniae post ascensionem D. N. Iesu Christi ad caelum XXII. anno, XIV. Claudii Caesaris.*

ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ.

I.

1 [1.3] Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγοσ, καὶ ὁ λόγοσ ἦν πρὸσ τὸν θεόν,

---

* κατα ιωαννην (B -ανην) cum NB. Item c *secundum mattheum explicit incipit secundum iohannem*. Nec aliter quam *secundum iohannem* a b e q for syr[cu] item D (vide post) in summa pagina singulorum foliorum inscriptum habent. ... Gb Sz Ln Ti ευαγγελιον κατα ιωαννην ut ACEF GHKLMSUXΔΛ al pl (Γ ευαγγελιον του κατα ιωαννην αγιου ευαγγελιου) ... ς[c] το κατα ιωανν. ευαγγελιον cum minusc permu, ς το κατα ιωανν. αγιον ευαγγελιον cum minusc permu ... al pauc (ut 178. 259.) εκ του κατ. ιωανν. (178. add αγιου) ευαγγελιου (239. al om ευαγγ.), 69. ευαγγελιον εκ του κατα ιωαννην ... D ευαγγελιον κατα μαθθαιον ετελεσθη αρχεται ευαγγελιον κατα ιωαννην, d *evangelium sec mattheum explicit incipit evangelium sec iohannen*. Ipso initio evangelii repetitur tantum κατα νην (postea ιωαν) et *sec iohan*. Similiter a (sed a Blanchino tantum inscriptio: *incipit* etc refertur) b f *evangelium secundum matthaeum* (*-eum*) *explicit incipit evangelium* (b om in subscriptione sed add repetito titulo initio evglii, teste Blanchino) *secundum iohannem* (*-nen* b), q *evang. secund. mattheum* εχπλικιτ *incipit evang. secund. iohannem*, sequente inscriptione: *initium evangelii secundum iohannem*. Item c g[1.] am for *incipit evangelium* (g[1.] om) *secundum iohannem*; g[2.] *initium s. evangelii secundum iohannem*; gat *nunc orditur evang. sec. ioh.*, posteaque *initium s. evangelii sec. ioh. Gloria tibi, deus*. ... cop *evangelium secundum Iohannem*; go non adest initium evglii nec magis in Mt, sed in rell, ubi est *evglium per Marcum incipit, evglium per Lucam incipit*; syr[cu] *evangelium Iohannis* (quod excipit finem evglii secundum Marcum); syr[p] (etiam cod[assemani1.]) *sanctum evglium* (vel *evang. sanct.*) *Iohannis*; syr[sch] (ut certe editum est) *evangelium sanctum praedicationis Iohannis praeconis*, quibus subiicitur: *quod locutus est ac praedicavit Graece Ephesi*.

1-2 habent Valentt ap Ir[41] (gr[et]lat) Perataehipp[134] Ign[intpl308] (antioch[4]) et (v. 1.)[260] (tars[6]) Thphil[2,22] (ed. Wolf[2,31] οθεν διδασκουσιν ημασ αι αγιαι γραφαι και παντεσ οι πνευματοφοροι, εξ ων ιωαννησ λεγει· εν αρχη ην ο λογοσ - ουδε εν) Ir[int188] (*In principio erat verbum — non*

καὶ θεὸς ἦν ὁ λόγος. 2 οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν θεόν. 3 πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν ὃ γέγονεν. 4 ἐν

---

comprehenderunt) et[191] et[315] Clem[6] (*Εν αρχη - θεος ην ο λογ.*) et[int1000] (ex vv 1. 3. 4.) Thdot ap Clem[958] (*Εν αρχη - θεος ην ο λογος, οι απο ουαλεντινου ουτως εκδεχονται* etc) et[963] (*Εν αρχη - προς τον θεον. ο γεγονεν — ζωη εστιν*) Or[1, 596. 682] et[3, 177] et[4, 49] et[saepe] Or[int 1, 71] et[98] et[saepe] Hipp[noet 12] et[14] (ed. Lag[52]) Dion[alex] ap Eus[7, 25, 18] (*το μεν [ευαγγ.] φησιν· εν αρχη ην ο λογος·*) Eus[dem 229] et[309] item[150. 210] et[praep] et[ps] et[mcell] et[ecl] et[luc] ap Mai[197] Ath[175] et[saep] Chr[8, 30 sqq] Epiph[379. 384. 465. 609. 779] Cyr[hr 153] et[163] Bas[eunom 250] Cyr[ioh] Thdret[2, 1500] et[4, 385] et[5, 978] al mu Cyp[168] et[285] et[287] Tert[prax 21] et (v. 1)[13] et[hermog 20] Hil[409] et[796] etc

1. *και θεος*: cf Or[4, 50] *ἐπὶ μὲν τοῦ λόγου προστιθεὶς τὸ ὁ, ἐπὶ δὲ τῆς θεὸς προσηγορίας ὅπου μὲν τιθείς, ὅπου δὲ διαιρῶν. τίθησι μὲν γὰρ τὸ ἄρθρον ὅτε ἡ θεὸς ὀνομασία ἐπὶ τοῦ ἀγενήτου τάσσεται τῶν ὅλων αἰτίου, σιωπᾷ δὲ αὐτὸ ὅτε ὁ λόγος θεὸς ὀνομάζεται.* Item Eus[mcell 121] *οὐκ εἰπών· καὶ ὁ λόγος ἦν ὁ θεός, μετὰ τῆς τοῦ ἄρθρου προσθήκης, ἵνα μὴ αὐτὸν εἶναι τὸν ἐπὶ πάντων ὁρίσηται* etc, item[127] *διὸ φησί· καὶ θεὸς ἦν ὁ λόγος, ἵν' ἴδωμεν θεὸν τὸν ἐπὶ πάντων πρὸς ὃν ἦν ὁ λόγος, καὶ θεὸν αὐτὸν τὸν λόγον* ... L Nyss[2, 696] (at non item[2, 50] et[107c]) *και ο θεος*

3. *δι αυτου* (et. D*): D[corr recens] *δια αυτ.* | *ουδε εν* cum ℵ[c]ABCLOXΓΔΑΗ unc[roll] al pler Valentt ap Ir[41] Naass[hipp 107] Perat[hipp 134] Ign[intpol 308] Tat[19] (*παντα υπ αυτου, και χωρις αυτου γεγονεν ουδε εν*) Thphil[2, 22] Clem[134. 150. 769. 787. 802] et[alib] Or[4, 64. 66. 67. 72] Hipp[noet 12] Dial[850] Eus[dem 229] et[praep 540] (11, 19) et[mcell 67. 105. 111] et[saepe] et[ecl 4] et Mcell[eus 37] et[119] Epiph[saepe] (vide ante) Cyr[hr 92] et[160] Bas[eunom 303] Nyss[1, 495] Chr[8, 25] Thdret[1, 808] etc ... ℵ* D 1. 209. 47[cv] al[6] ald Ptolem[epiph 217] Thdot ap Clem[980] et Clem[838] Or[4, 137] et[229] Eus[praep 7, 12] et[dem 210] et[es 529] Thdret[1, 621] (sed[cod 1] *ουδε εν* et[1] *ουδε εν ο γεγονεν*) *ουδεν* :: cf ad Ioh 10, 41. 15, 5 et 13. Act 4, 32 Ro 3, 10. 1 Co 6, 5 | *οὐδὲ ἓν* et *ὃ γέγονεν* coniunximus cum C[3]EG[2]HKMO[corr4] UXΓΑΠ al ut[vdtr] longe plu c (ut apud Sab vdtr) vg[ed] syr[hr2] (contrarium vult Treg) cop[wi] et[schw] et[petr 2] (*et sine eo haud est quicquam factum in hoc quod factum est*, cop[dz] om *in hoc quod fact. est*; tum pergitur *erat vita quae in eo*) Ign[intpol 308] (post *ουδε εν ο γεγονε* nil addit) Dial[850] (ut Ign) Did[trin 1, 15] (ita Didymum verba coniunxisse clarissimum fit ex his: *το εν αυτω ζωη ην, επεκδιδασκει οτι αυτος εστιν αναρχως η ζωη - διο και αυτος φησιν· εγω ειμι η ζωη· εγω ειμι το φως*) Ephr[252] (post *ουδε εν ο γεγονε* pergit *και ο λογ. σαρξ εγενετο*) Chr[8, 40] (*επαγει οτι και χωρις αυτου εγενετο ουδε εν ο γεγονε, τουτεστι, των γενητων* etc. *οὐ γαρ δη την τελειαν στιγμην τω· ουδε εν, επιθησομεν κατα τους αιρετικους. εκεινοι γαρ βουλομενοι το πνευμα κτιστον ειπειν φασιν· ο γεγονεν, εν αυτω ζωη ην. αλλ ουτως απερινοητον γινεται το λεγομενον*, postea *ατοπον* dicit etc) Epiph[379. 609. 779] (*-χωρις αυτου εγεν. ουδε εν· παρεκτεινομενης της αναγνωσεως εχει· ο γεγονεν, ινα ουτω γνωσθη* etc. Hinc nil valet quod alibi tantum *ουδε εν* affert, ut[384]

αὐτῷ ζωὴ ἐστιν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων. 5 καὶ τὸ

465.) Cf et. anc 75 p. 80 νομιζουσι δε παραγινωσκοντες και μη νοουντες διαστελλειν την αναγνωσιν τινες εν τω ειπειν· παντα δι αυτου εγενετο – εγενετο ουδεν, εως ωδε αποτιθεντες το ρητον, – η δε αναγνωσις ουτως εχει· παντα δι αυτου – ουδεν ο γεγονεν εν αυτω· τουτεστιν οτι ει τι γεγονε, δι αυτου εγενετο. Thdret 1,808 (4,102 εγεν. ουδε εν, και τα εξης.) Thdormop 20 ειπων γαρ οτι παντα δι αυτου εγενετο, επηγαγε· και χωρις αυτου ουδε εν ο γεγονεν, τουτ εστι και συντομως ειπειν, ουδεν των γεγονοτων ανευ αυτου γιγνηται) Nonn (και εργοπορου διχα μυθου ουδεν εφυ τοπειρ εσκε· και εμφυτος ην εν αυτω ζωη πασιμελουσα). Thphyl ad h. l. οι μεν ουν πνευματομαχοι ουτως αναγινωσκουσι το παρον χωριον· και χωρις αυτου εγ. ουδε εν· ειτα ενταυθα στιξαντες αναγινωσκουσιν ως αφ ετερας αρχης· ο γεγονεν εν αυτω ζωη ην, και ερμηνευουσι κατα τον οικειον νουν το χωριον, λεγοντες οτι ενταυθα περι του πνευματος διαλαμβανει ο ευαγγελιστης, λεγων οτι ο γεγονεν εν αυτω, τουτ εστι το πνευμα το αγιον, ζωη ην. ταυτα δε λεγουσιν οι περι μακεδονιον (ut testatur etiam Harmenopulus de sectis apud Wetst. ad h. l.) etc ημεις δε ουχ ουτως, αλλα στιξαντες εν τω· ο γεγονε, απ αρχης ετερας αναγινωσκομεν το· εν αυτω ζωη ην. Item schol 96 τινες δε και ουτως ανεγνωσαν· και χωρις αυτου εγενετο ουδε εν, ο γεγονεν εν αυτω· τουτ εστιν, ουδε εν των δι αυτου γεγονοτων χωρις αυτου γεγονεν. τινες δε και ετερως· ο γεγονεν εν αυτω, ζωη ην. τουτο δε ψευδος etc. Quibus accedit Ambrosii de Alexandrinis et Aegyptiis testimonium, vide ps 36, 35: „Alexandrini quidem et Aegyptii legunt: *Omnia per ipsum facta sunt et sine ipso factum est nihil quod factum est*, et interposita distinctione subiiciunt: *In ipso vita est.* Salva sit fidelibus illa distinctio; ego non vereor legere: *Quod factum est in ipso, vita est*, et nihil habet quod teneat Arianus, quia non illius venena considero, sed lectionis sacrae consuetudinem recognosco" etc. Item vide de fide 3, 6: „Nec illud verendum est quod solent Ariani saeva interpretatione componere, dicentes factum esse dei verbum, quia scriptum est, inquiunt: *Quod factum est in ipso vita est.* Primum intelligant si —. Deinde unde possunt docere sic pronunciasse evangelistam? Plerique enim docti et fideles sic pronunciant: *Omnia per ipsum facta sunt, et sine ipso factum est nihil quod factum est.* Alii sic: *Omnia per ipsum facta sunt, et sine ipso factum est nihil.* Denique *quod factum est* pronunciant, et subiungunt *in ipso*, hoc est: Quicquid autem factum, est in ipso. Quid est: *in ipso?*" etc. Cf et. Hieronym osal 44, ubi coniungit: *et sine ipso factum est nihil quod factum est* (quaest. Hebr 3, 806 vallars tantum scribit: *et sine ipso factum est nihil*) etc ... contra scribitur (ita etiam Ln) οὐδὲ ἕν. ὃ γέγονεν cum Avid c* Dg* vid Lo* vid al pauc a b (*quod autem factum est*) e f ff 2· q vid „cod vet unc" (ap Sab) fu for (ex stichorum ratione, quod et. in am cadere suspicor) em iac (al ap Sanft) sah syr cu (*illa autem res quae fuit in eo*) aeth vid Naassh ipp 107 (ο δε γεγονεν εν αυτω ζωη εστιν) Porat hipp 134 (εν αυτω δε, φησιν, η ενα γεγονεν, η ενα ζωη) Valentt ap Ir 41 (αλλα ο γεγονεν εν αυτω, φησι, ζωη εστιν. τα μεν γαρ

καὶ θεὸσ ἦν ὁ λόγοσ. 2 οὗτοσ ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸσ τὸν θεόν. 3 πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶσ αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν ὃ γέγονεν. 4 ἐν

---

comprehenderunt) et[191] et[315] Clem[6] (*Εν αρχη - θεοσ ην ο λογ.*) et[int1000] (ex vv 1.3.4.) Thdot ap Clem[958] (*Εν αρχη - θεοσ ην ο λογοσ, οι απο ουαλεντινου ουτωσ εκδεχονται* etc) et[963] (*Εν αρχη - προσ τον θεον. ο γεγονεν — ζωη εστιν*) Or[1,596. 682] et[3,177] et[4,49] et[saepe] Or[int 1,71] et[98] et[saepe] Hipp[noet 12] et[14] (ed. Lag[52]) Dion[alex] ap Eus[7,25,18] (*το μεν [ευαγγ.] φησιν· εν αρχη ην ο λογοσ·*) Eus[dem 229] et[309] item[150. 210] et[praep] et[ps] et[mcell] et[ecl] et[luc] ap Mai[197] Ath[175] et[saep] Chr[8,30 sqq] Epiph[379. 384. 465. 609. 779] Cyr[hr 153] et[163] Bas[eunom 250] Cyr[ioh] Thdret[2,1500] et[4,385] et[5,973] al mu Cyp[168] et[285] et[287] Tert[prax 21] et (v. 1)[13] et[hermog 20] Hil[409] et[796] etc

1. *και θεοσ*: cf Or[4,50] *ἐπὶ μὲν τοῦ λόγου προστιθεὶσ τὸ ὁ, ἐπὶ δὲ τῆσ θεὸσ προσηγορίασ ὅπου μὲν τιθείσ, ὅπου δὲ διαιρῶν. τίθησι μὲν γὰρ τὸ ἄρθρον ὅτε ἡ θεὸσ ὀνομασία ἐπὶ τοῦ ἀγενήτου τάσσεται τῶν ὅλων αἰτίου, σιωπᾷ δὲ αὐτὸ ὅτε ὁ λόγοσ θεὸσ ὀνομάζεται.* Item Eus[mcell 121] *οὐκ εἰπών· καὶ ὁ λόγοσ ἦν ὁ θεόσ, μετὰ τῆσ τοῦ ἄρθρου προσθήκησ, ἵνα μὴ αὐτὸν εἶναι τὸν ἐπὶ πάντων ὁρίσηται* etc, item[127] *διὸ φησί· καὶ θεὸσ ἦν ὁ λόγοσ, ἵν' ἴδωμεν θεὸν τὸν ἐπὶ πάντων πρὸσ ὃν ἦν ὁ λόγοσ, καὶ θεὸν αὐτὸν τὸν λόγον* ... L Nyss[2,696] (at non item[2,50] et[107c]) *και ο θεοσ*

3. *δι αυτου* (et. D*): D[corr recens] *δια αυτ.* | *ουδε εν* cum ℵ[c]ABCLOXΓΔΑΗ unc[rell] al pler Valentt ap Ir[41] Naass[hipp 107] Perat[hipp 134] Ign[intpol 308] Tat[19] (*παντα υπ αυτου, και χωρισ αυτου γεγονεν ουδε εν*) Thphil[2,22] Clem[134. 156. 769. 787. 803] et[alib] Or[4,64. 66. 67. 72.] Hipp[noet 12] Dial[850] Eus[dem 229] et[praep 540 (11,19)] et[mcell 67. 105. 111] et[saepe] et[ecl 4] et Mcell[eus 37] et[119] Epiph[saepe] (vide ante) Cyr[hr 93] et[100] Bas[eunom 303] Nyss[1,495] Chr[8,35] Thdret[1,808] etc ... ℵ* D 1. 209. 47[ov] al[6] ald Ptolem[epiph 217] Thdot ap Clem[980] et Clem[838] Or[4,137] et[229] Eus[praep 7,12] et[dem 210] et[es 529] Thdret[1,621] (sed[cod 1] *ουδε εν* et[1] *ουδε εν ο γεγονεν*) *ουδεν* :: cf ad Ioh 10, 41. 15, 5 et 13. Act 4, 32 Ro 3, 10. 1 Co 6, 5 | *οὐδὲ ἓν* et *ὃ γέγονεν* coniunximus cum C[3]EG[2]HKMO[corr4] UXΓΑΠ al ut[vdtr] longe plu c (ut apud Sab vdtr) vg[ed] syr[hr2] (contrarium vult Treg) cop[wi] et[schw] et[petr 2] (*et sine eo haud est quicquam factum in hoc quod factum est*, cop[dz] om *in hoc quod fact. est*; tum pergitur *erat vita quae in eo*) Ign[intpol 308] (post *ουδε εν ο γεγονε* nil addit) Dial[850] (ut Ign) Did[trin 1,15] (ita Didymum verba coniunxisse clarissimum fit ex his: *το εν αυτω ζωη ην, επεκδιδασκει οτι αυτοσ εστιν αναρχωσ η ζωη - διο και αυτοσ φησιν· εγω ειμι η ζωη· εγω ειμι το φωσ*) Ephr[252] (post *ουδε εν ο γεγονε* pergit *και ο λογ. σαρξ εγενετο*) Chr[8,40] (*επαγει οτι και χωρισ αυτου εγενετο ουδε εν ο γεγονε, τουτεστι, των γενητων* etc. *οὐ γαρ δη την τελειαν στιγμην τω· ουδε εν, επιθησομεν κατα τουσ αιρετικουσ. εκεινοι γαρ βουλομενοι το πνευμα κτιστον ειπειν φασιν· ο γεγονεν, εν αυτω ζωη ην. αλλ ουτωσ απερινοητον γινεται το λεγομενον*, postea *ατοπον* dicit etc) Epiph[379. 609. 779] (*-χωρισ αυτου εγεν. ουδε εν· παρεκτεινομενησ τησ αναγνωσεωσ εχει· ο γεγονεν, ινα ουτω γνωσθη* etc. Hinc nil valet quod alibi tantum *ουδε εν* affert, ut[384.]

αὐτῷ ζωή ἐστιν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων. 5 καὶ τὸ

467.) Cf et. anc[75] p· [80] νομιζουσι δε παραγινωσκοντες και μη νοουντες διαστελλειν την αναγνωσιν τινες εν τω ειπειν· παντα δι αυτου εγενετο – εγενετο ουδεν, εως ωδε αποτιθεντες το ρητον, – η δε αναγνωσις ουτως εχει· παντα δι αυτου – ουδεν ο γεγονεν εν αυτω· τουτεστιν οτι ει τι γεγονε, δι αυτου εγενετο. Thdret [1,808] (4,103 εγεν. ουδε εν, και τα εξης.) Thdor[mop] [20] ειπων γαρ οτι παντα δι αυτου εγενετο, επηγαγε· και χωρις αυτου ουδε εν ο γεγονεν, τουτ εστι και συντομως ειπειν, ουδεν των γεγονοτων ανευ αυτου γεγενηται) Nonn (και εργοπορου διχα μυθου ουδεν ηφι τοπερ εσκε· και εμφρητος ην εν αυτω ζωη πασιμελουσα). Thphyl ad h. l. οι μεν ουν πνευματομαχοι ουτως αναγινωσκουσι το παρον χωριον· και χωρις αυτου εγ. ουδε εν· ειτα ενταυθα στιξαντες αναγινωσκουσιν ως αφ ετερας αρχης· ο γεγονεν εν αυτω ζωη ην, και ερμηνευουσι κατα τον οικειον νουν το χωριον, λεγοντες οτι ενταυθα περι του πνευματος διαλαμβανει ο ευαγγελιστης, λεγων οτι ο γεγονεν εν αυτω, τουτ εστι το πνευμα το αγιον, ζωη ην. ταυτα δε λεγουσιν οι περι μακεδονιον (ut testatur etiam Harmenopulus de sectis apud Welst. ad h. l.) etc ημεις δε ουχ ουτως, αλλα στιξαντες εν τω· ο γεγονε, απ αρχης ετερας αναγινωσκομεν το· εν αυτω ζωη ην. Item schol [80] τινες δε και ουτως ανεγνωσαν· και χωρις αυτου εγενετο ουδε εν, ο γεγονεν εν αυτω· τουτ εστιν, ουδε εν των δι αυτου γεγονοτων χωρις αυτου γεγονεν. τινες δε και ετερως· ο γεγονεν εν αυτω, ζωη ην. τουτο δε ψευδος etc. Quibus accedit Ambrosii de Alexandrinis et Aegyptiis testimonium, vide [ps 36, 35]: „Alexandrini quidem et Aegyptii legunt: *Omnia per ipsum facta sunt et sine ipso factum est nihil quod factum est*, et interposita distinctione subiiciunt: *In ipso vita est.* Salva sit fidelibus illa distinctio; ego non vereor legere: *Quod factum est in ipso, vita est*, et nihil habet quod teneat Arianus, quia non illius venena considero, sed lectionis sacrae consuetudinem recognosco“ etc. Item vide [de fide 3, 6]: „Nec illud verendum est quod solent Ariani saeva interpretatione componere, dicentes factum esse dei verbum, quia scriptum est, inquiunt: *Quod factum est in ipso vita est.* Primum intelligant si —. Deinde unde possunt docere sic pronunciasse evangelistam? Plerique enim docti et fideles sic pronunciant: *Omnia per ipsum facta sunt, et sine ipso factum est nihil quod factum est.* Alii sic: *Omnia per ipsum facta sunt, et sine ipso factum est nihil.* Denique *quod factum est* pronunciant, et subiungunt *in ipso*, hoc est: Quicquid autem factum, est in ipso. Quid est: *in ipso?*“ etc. Cf et. Hieronym [csal 44], ubi coniungit: *et sine ipso factum est nihil quod factum est* (quaest. Hebr [3, 306] vallars tantum scribit: *et sine ipso factum est nihil*) etc ... contra scribitur (ita etiam Ln) οὐδὲ ἕν. ὃ γέγονεν cum A[vid] C*D G*[vid] L O*[vid] al pauc a b (*quod autem factum est*) e f ff[2]· q[vid] „cod vet unc“ (ap Sab) fu for (ex stichorum ratione, quod et. in am cadere suspicor) em iac (al ap Sanft) sah syr[cu] (*illa autem res quae fuit in eo*) aeth[vid] Naass[hipp] [107] (ο δε γεγονεν εν αυτω ζωη εστιν) Per[at hipp] [134] (εν αυτω δε, φησιν, η ενα γεγονεν, η ενα ζωη) Valentt ap Ir[41] (αλλα ο γεγονεν εν αυτω, φησι, ζωη εστιν. τα μεν γαρ

φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν.
Mt 3, 1 Mr 1, 4 Lc 3, 2
6 [2.3] Ἐγένετο ἄνθρωπος, ἀπεσταλμένος παρὰ θεοῦ, ὄνομα

ολα εφη δι αυτου γεγενησθαι, την δε ζωην εν αυτω) et[int 388] Heracl [4,73] (το ο γεγονεν εν αυτω ζωη ην, εξειληφεν αυτι του· εν αυτω, εις τους ανθρωπους τους πνευματικους) et [4,66] (nam προστεθησι τω· ουδε εν, των εν τω κοσμω και τη κτισει) Thdot ap Clem[256] et[263] Clem [114] et[218] Or [4,20] (επηνεγκε φασκων περι του λογου· ο γεγονεν εν αυτω ζωη ην. γεγονεν οιν η ζωη εν τω λογω) et [26] (ο γεγονε γαρ, φησιν, εν αυτω ζωη ην) et [26] (επει ο γεγονεν, εν αυτω ζωη ην) et[saepe] Or[int 2,128] (quod autem factum est etc) Eusmcell [124] (ουδε εν, και επι τουτοις προσθεισα το· ο γεγονεν, εν αυτω ζωη ην) et[dem 150] (ει τε γαρ ζωη τις εστιν εν τοις ουσιν, ο γεγονεν εν αυτω ζωη ην) et[ps 146] et alibi Cyr[ioh 49] (παραγκαιως φησιν· ο γεγονεν, εν αυτω ζωη ην. ου μονον φησι· δι αυτου τα παντα εγενετο, αλλα και ει τι γεγονεν, ην εν αυτω η ζωη etc) al mu Hil[771] et[797] Amb (vide ante) Aug[ioh 2,16] etc. Praeterea multi verbis Iohannis παντα δι αυτου – ουδε εν certe non addunt ο γεγονεν propterea quae haec seiunxisse ab illis videntur, ut m[4] Tat [19] Thphil 2,22 Ir[int 98. 118] et[saep] Cyr[hr 92. 154. 160] Ath [20. 263] Tert[prax 21] et[hermog 20] etc ... neutram distinctionem habent aut confirmant ℵBA al syr[sch] et ν (sed utraque edita est distinctione post ο γεγονεν posita, ut etiam syr[hr]) arm | εν αυτω: Aug[ioh 1,16] „potest enim sic dici: *Quod factum est in illo, vita est*: ergo totum vita est, si sic pronuntiaverimus. Quid enim non in illo factum est?“ — „Nou te abducant“ (Manichaeos dicit); „pronuncia sic: *Quod factum est*, hic subdistingue, et deinde iufer: *in illo vita est*.“

4. εστιν cum ℵD codd ap Or[4,72] (τινα μεντοιγε των αντιγραφων εχει, και ταχα ουκ απιθανως, ο γεγονεν, εν αυτω ζωη εστιν) a b c e f ff[2]* q codvet unc (ap Sab) gat mm sah syr[cu] Valentt ap Ir[41] Naass[hipp 107] et Perat[hipp 134] Thdot ap Clem[903] Clem [114] Cyp [285] codd Hil [771] et [797] Aug[ioh 1,16] etc ... ς Ti ην cum ABCLOXΓΔΔΙΙ uncreil al omn[vid] g vg cop syr[utr] et [hr] Thdot ap Clem[259] (ο γεγονεν εν αυτω τω λογω, ζωη ην η σωζομενος) Clem[218] Or [1, 032] et [4,20] et[saep] Eusmcell [124] et [ps 150] et alib Chr[8,41] et[alibi] Cyr[ioh 49] et[alibi] Nonn Thdret [4,75] etc Ir[lat 186] Cyp [286]cod al :: facile propter contextum pro εστιν substituebatur ην. Pro ην quod subsequitur (et. Valentt ap Ir[41] Aug[ioh 2, 1]) non praebent εστιν nisi b codvet unc syr[cu]. | και η ζωη (ita et. Or[1,632] et [4,25. 60. 77]): Clem[582] libere (ο τοινυν αρνουμενος των σωτηρα αρνειται την ζωην, ητι ζωη ην το φως) Or [4,64] et [72] ald om ἡ | των ανθρωπων (illustrant Ir[41] Or [4,89] ταυτον εστι το φως του κοσμου τω φωτι των ανθρωπων): ℵ* om (suppl[2])

5. αυτο (ita et. B: erravit Blanchinus, quem secutus vdtr Birchius): ℵ 13. al[4] e Thdot ap Clem[950] αυτον (e *et lux lucet – et tenebrae eum non comprehenderunt*. Thdot ουτος εστι το φως της εκκλησιας – και η σκοτια αυτον ου κατελαβεν)

6. θεου: D* κυριου (d hiat usque ad 8, 16) | ονομα αυτω (ita ℵ[c] Or [4,81] et[431] Chr[8,48] Cyr [4,61]): ℵ*D* Ir[lat 180] ην ονομα αυτω, *erat ei nomen* ...

αὐτῷ Ἰωάννης· 7 οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν, ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός, ἵνα πάντες πιστεύσωσιν δι' αὐτοῦ. 8 οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς, ἀλλ' ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός. 9 [2.3] Ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον, ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον. 10 ἐν τῷ κόσμῳ ἦν, καὶ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ ὁ κόσμος αὐτὸν οὐκ ἔγνω. 11 [4.10] εἰς τὰ ἴδια ἦλθεν, καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέλαβον. 12 ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτόν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, 13 οἳ οὐκ ἐξ αἱμάτων οὐδὲ ἐκ θελήματος σαρκὸς οὐδὲ ἐκ θελήματος ἀν-

433. 60^{cv} *ωσνομ. αυτω*, Or^{1,91} *ω ονομα*, it vg *cui nomen erat* | *ιωαννης* (D* *-νην*): B (ut solet) *ιωανης*

7. *μαρτυρηση*: ℵ 248. al^{3ser} al *-ρησει* | *πιστευσωσιν*: D 150^{cv} *-σουσιν*. Praeterea 235. aldprius om *ινα παντ. πιστ. δι αυτου*, nec magis exprim Ir$^{int\ 180}$ Cyr^{4,63}

8. *μαρτυρηση*: U coy^{scr} al pauc *-ρησει*

9. *ην το φως το αληθινον*: syr^{hr} *hic fuit verax* | *ερχομενον*: cum *ανθρωπον* coniung (*venientem*) it vg syr^{omn} cop aeth; item Eus$^{dem\ 254.\ 420}$ (*το μεν θειοτερον αυτου ατε φωτιζον παντα ανθρωπον ερχομ. ε. τ. κοσμ.*) et$^{theoph\ 134}$ Epiph^{891} Chr^{8,55} (*ει φωτιζει παντα ανθρ. ερχομ.* etc) Cyr$^{ioh\ 78}$ (*ο δε του θεου λογος φωτιζει παντα ανθρ. ερχομ.* etc) Nonn^{1,25} etc. Aliter Thdor$^{mop\ 21}$ (cat$^{ox\ 184}$) *ειπων το· ερχομενον εις τον κοσμον, περι του δεσποτου χῡ καλως επηγαγεν το· εν τω κοσμω ην, ωστε δειξαι οτι το ερχομενον προς την δια σαρκος ειπεν φανερωσιν.*

10. *δι αυτου* (ℵ^{c}): ℵ* *δι αυτον*

12. *οσοι δε* et. Or^{1,232} et$^{int\ 4,350}$ Epiph^{654} Cyr$^{hr\ 118}$ et^{153} Ir$^{int\ 315}$ sq Cyp^{206} Lcif^{86} Hil^{403} et *alib*): D e Tert$^{orat\ 3}$ Cyp^{277} om *δε* | *ελαβον* c. ℵAB^{s}CDL unc^{rell} omn etc ... Ti *ελαβαν* cum B*

13. *οι ουκ εξ – εγεννηθησαν* et. (a om *οι*, *qui*) c e f (ff$^{2.}$ g ex silentio) q vg syr^{cu} et^{utr} et^{hr} cop etc Valentt ap Tert$^{carn\ 19}$ („sic enim scriptum esse contendunt: *Non ex sanguine – nati sunt*". Male edi solet *natus est*, cf Sab ad h. l.) Or$^{int\ 2,400}$ et^{4,99} Eus$^{ora\ 387}$ Ath^{417} Cyr$^{hr\ 153}$ Chr^{8,69} Cyr$^{nest\ 70}$ et$^{ioh\ 91}$ sq Thdrt^{3,174} Hil^{771} etc (alludit etiam Clem^{460} *δει γαρ – τον ουκ εξ αιματων ουδε εκ θελημ. σαρκος, εν πνευματι δε αναγεννωμενον*) ... b Ir$^{int\ 205}$ et^{212} Tert$^{carn\ 19}$ et^{24} *ος* (*qui*) et *εγεννηθη* (*natus est*). Ir$^{int\ 205}$ sic: *non enim ex voluntate carnis neque ex voluntate viri sed ex voluntate dei verbum caro factum est*; item^{218} *quoniam is qui non ex voluntate carnis neque ex voluntate viri natus est filius hominis, hic est Christus filius dei vivi*; item^{217} *quoniam non ex voluntate viri erat qui nascebatur*. De Ambp$^{s\ 27}$ et Aug^{confess} eandem scripturam (*qui* et *natus est*) agnoscentibus cf Sab; alibi uterque vulgarem scripturam confirmat. Ps-Ath^{567} (lib. 2 de trin. ad Theophil) editum est in od. Bened. *nati sunt*, sed vdtr *natus est* legendum esse. | *οι*: D* a om | *εξ αιματων*: b q Tert$^{carn\ 19}$ et^{24} Hil^{771} (Aug^{confess} et

δρὸς ἀλλ' ἐκ θεοῦ ἐγεννήθησαν. 14 [6. 3] καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγέ-
νετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ,
δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρός, πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας.
15 [6. 1] Ἰωάννης μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ καὶ κέκραγεν λέγων· οὗτος
1, 30 ἦν ὃν εἶπον· ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι
πρῶτός μου ἦν. 16 [7. 10] ὅτι ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ ἡμεῖς
πάντες ἐλάβομεν, καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος· 17 ὅτι ὁ νόμος διὰ
Μωϋσέως ἐδόθη, ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγέ-

---

pace merit; at opp *ex sanguinibus*) *ex sanguine*, item Eus$^{esai\ 267}$ Epiph 484 (non item ^{425}; sed ^{780} om εξ αιμ. ουδε) *εξ αιματος* | ουδε (A ουδ) *εκ θελημ. σαρκος*: κ* (sed ipse* suppl^{mg}) 42. 96* 114. fu Chr^{2,97} et ^{2,464} (sed alibi habet) om | ουδε (A ουδ) *εκ* (κ^{c}D^{corr} *εκ*, sed κ*D* om) *θελημ. ανδρος*: κ* (suppl$^{2\ mg}$) 17* Eus^{esa} Ath^{828} Chr^{2,128} et ^{2,267} (at alibi habet. Ad ipsum locum ^{2,69} in textu habet, sed in comm. tantum *ινα το ενιτελες - του δι αιματων και θεληματος σαρκος*) om. Pro *voluntate* tol^{2} bis *voluptate*. | *θεου*: κ *του θεου* | *εγεννηθησαν*: AB* (-*νν*- B^{2}) A 69* 247. al^{3} scriv al pauc *εγενηθησαν*

14. *πληρης* cum ℵABCL unc reli al pler Valentt ap Ir^{42} Or^{1,664} et $^{2,695.}$ ^{795} et ^{2,548} Eus$^{ps\ 28}$ et$^{mcoll\ 84}$ Did$^{tri\ 1,32}$ et ^{2,23} Cyr$^{zach\ 707}$ et$^{ioh\ 97}$ et nest^{4} et$^{ini\ 334}$ et ^{5,727} etc, item (*plenus* praegressis *verbum* et *unigeniti*) a e Novat^{trin} (ii^{pler} vg Ir$^{int\ 42}$ et^{315} etc *plenum*) ... D 5. schol^{249} Chr^{2,99} (sed variant edd, et antea *πληρης*) et^{81} Tiphyl^{comm} *πληρη* | *και αληθειας*: B* om *και* (suppl ^{2})

15. *λεγων* cum ℵ^{a}ABCLXΓΔΛΠ unc reli al omn^{vid} a c e f ff$^{2.}$ q vg syr^{omn} cop reli Or^{4,69} et ^{119} Eus$^{mcoll\ 85}$ Epiph^{425} etc ... κ*D b om :: cf ad 12, 13 ubi ad *εκραυγαζον* a testib gravibus et multis additum est *λεγοντες* | *ον ειπον* (C^{2} *ελεγον*) cum ℵ^{c}B^{a}B^{2}DL unc reli al omn^{vid} etc (et. Or^{4,102} et ^{107} sed posteriore loco $^{tom\ 6,2}$ ed. Huet. *ο ειπων*) etc: ℵ^{a}B*C* (Or^{semel} ap Huet) *ο ειπων* ... ℵ* om, ita quidem ut post *ερχομενος* addat *ος* (delet^{c}) : : quae lectio minime inepta est. Ceterum *ος* agnoscit ot. c *hic est de quo dixi*: *Qui post me venit, vir qui ante me factus est* etc. Praeterea ad *ον ειπον* D^{2}X f am fu aeth Epiph^{425} et ^{736} add *υμιν* | *ο οπισω*: A O *πισω* (sic).

16. *οτι* cum ℵBC*DLX 33. a b e ff$^{2.}$ q cop (syr^{hr} *de cuius plenitudine nos omnes accepimus*) arm aeth Or$^{4,89.\ 106.\ 107}$ et$^{int\ 6,43}$ Hipp^{130,3} (ed. Lag. *τουτεστι λεγουσιν οτι εκ του πληρωματος αυτου πα. ημ. ελαβ.*) Eus$^{mcoll\ 85}$ Epiph^{425} Cyr$^{ioh\ 39}$ et alib Hil^{695} ... ς (= Gb) *και* cum AC^{3} KΓGHKMSUVΓΔΛΠ al pler c f vg syr^{cu} et ^{utr} Or^{2,561} et ^{717} Chr^{2,99} Aug ioh ^{2,3} | *και χαριν* et. f ff$^{2.}$ q vg (et. san em al) cop syr^{cu} et ^{utr} et ^{hr} Or^{4,89} et ^{106} et ^{107} etc: a b c e l am fu tol for arm aeth om *και*

17. *μωυσεως* cum ℵBCKLSΧΔΠ al mu ... ς *μωσεως* cum AKΓGHMUVΓΔ al plu (Or^{1,666} *μωυσ.* sed $^{4,89.\ 103.\ 107}$ *μωσ.*) De versionib. vide alibi. | *ιυ χυ* (et. ℵ^{c} Or^{saepe} etc): ℵ* om *χυ*

τετο. 18 [a. 3] *Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακεν πώποτε· ὁ μονογενὴς υἱὸς ὁ* 6. 46
ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ πατρός, ἐκεῖνος ἐξηγήσατο.

18. *εωρακεν* cum ℵAB^{3}CLMSUΓΔΑΠ al pl ... B*EFGHKX al mu *εορακ.* | *πωποτε*: a b c e ff^{2} l (non item f q) for foss gat int tol arm Ir$^{int\ 189}$ et ^{255} addunt sive pergunt *nisi* | *ο μονογενης* cum ℵ^{c}AC^{3}ΧΓΔΑΠ unc^{2} al omn^{vid} cop Thdot ap Clem^{958} Clem ^{695} et ^{946} Or $^{4,89.\ 102.\ 438}$ et (ex edd^{3}) ^{1,440} Syn^{ant} (ap. Rou ^{2,297}) Eus$^{mcell\ 86}$ et $^{128.\ 142}$ Did^{trl} ^{1,26} et ^{2,5} Ath $^{172.}$ et ^{178} etc Epiph$^{anc\ 2}$ (Petav ^{2,7}) Bas ^{1,259} et $^{2,22.\ 258}$ etc ... ℵ*BC*L Or^{1,} ^{440} edd (ante Delar.) Hipp$^{noet\ 5}$ (ed. Lag ^{47}) Eus$^{ps\ 440}$ om ὁ (ita Ti synops) | *υιος* cum AC^{3}ΧΓΔΑΠ unc^{2} al fere omn a b c e f ff^{2} l q (*filius dei*) vg syr^{cu} et p t^{xt} syr^{hr} arm aeth^{pp} Ir$^{int\ 255}$ („quia est unus deus pater, qui continet omnia et omnibus esse praestat, quemadmodum in evglio scriptum est: *Deum nemo vidit unquam, nisi unigenitus filius*" etc) et (*filius dei*) ^{189} (verbis Iohannis subiungit: „patrem enim invisibilem existentem ille qui in sinu eius est filius omnibus enarrat") Or ^{1,410} (ita certe Delar. ut ante) Hipp$^{noet\ 5}$ (ut ante; *λεγει γαρ και ιωαννης· Θεον ουδεις εωρ. πωποτε, μονογενης υιος ο ων – αυτος διηγησατο*) Syn^{ant} (ut ante) Eus$^{mcell\ 86.\ 92.\ 128.\ 142}$ et (*Θεον – ο μονογενης υιος η μονογενης Θεος ο ων εις – εκεινος εξηγησατο*) ^{67} et $^{ps\ 440}$ (*δυο λελεκται· μονογενης υιος ο ων – εκ. εξηγ.*) Ath $^{172.\ 178.\ 419}$ et ^{505} (*ο μεντοι υιος κατα τον ιω. Θεος ουχ απλως, αλλ αληθινος Θεος εστι. και γαρ κατα τον αυτον τουτον· και Θεος ην ο λογος. ελεγε τε ο υιος· εγω ειμι η ζωη. οικουν ο υιος λογος εστι και ζωη η ουσα παρα τω πατρι. παλιν δε το εν αυτω τω ιω. ειρημενον· ο μονογ. υιος ο ων εις – πατρος, δεικνυσι τον υιον αει ενταυ. ον γαρ λεγει ο ιω. υιον, τουτον χειρα ο δαυιδ* etc) Bas ^{1,259} et $^{2,23.\ 258}$ Chr $^{5,98.\ 99}$ et $^{1,581.\ 589}$ et $^{3,\ 60^{n}}$ et $^{6,74.\ 307}$ et alib Naz ^{1,535} Caes ^{8} (Gall ^{6}) Tit ^{322} (Gall ^{5}; at paullo post ^{338} *ο μονογ. υιος Θεος ο ων* etc) Alex ^{443} (Gall ^{4}) Thdret ^{1,} ^{1302} et ^{3,733} et $^{4,\ 20.\ 383}$ Procl ^{665} (Gall ^{9}) Nonn (*καὶ Θεὸν αὐτογέν᾽ἔθλον ἐν ἀντιπόροισιν ὀπωπαῖσ οὔποτέ τισ σκοπίαζεν· ἐῷ διεπέφραδε μύθῳ κεῖνοσ ὁ θεσπεσίῳ μεμιλημένοσ ἠθαύδι κόλπῳ μουνογενήσ, ὁμόφοιτοσ ἀμωμήτοιο τοκῆοσ.*) Tert$^{prax\ 8}$ et ^{15} („sed quem deum? Scilicet patrem, apud quem deus erat sermo; unigenitus filius, qui est in sinu patris, ipse disseruit") Hil $^{520.\ 531.\ 552}$ et^{alib} Victorin $^{147.}$ $^{153.\ 189.\ 197}$ (Gall ^{8}) Fulg ^{235} (Gall ^{11}) ..... ℵBC*L 33. cop syr^{sch} et p ^{mg} aeth ro Ir$^{int\ 256}$ („quemadmodum et dominus dixit: *Unigenitus deus qui est - ipse enarravit*". At paullo ante i. e. ^{255} *unigenitus filius* etc) Thdot ap Clem ^{958} (*αρχην μεν γαρ τον μονογενη λεγουσιν* – Valentini – *ον και Θεον προσαγορευεσθαι, ως και* – *Θεον αυτον δηλοι λεγων· ο μονογ. Θεος ο ων* etc) Clem ^{605} Or $^{4,\ 89.\ 438}$ et (ut ante Delar. editum: *και μονογενης γε ων Θεος ο ων* etc) ^{1,410} et $^{int\ 4,92}$ (*unigenitus ergo deus salvator noster solus a patre generatus* etc) Did^{trin} ^{1,25} et ^{26} et ^{2,5} Bas^{spir} ^{12} et (*οιδε γαρ το ονομα το υπερ παν ονομα του υιου και υιον αληθινον λεγειν και μονογενη Θεον και δυναμιν Θεου* etc) ^{14} Epiph$^{anc\ 8}$ (*αξιοπιστος δε μαρτυς ο επι το στηθος αυτου αναπεσων, μονογενη Θεον αυτον φασκων*) Epiph ^{612} (addit *και φησιν ο μονογενης Θεος·*

19 9. 10 *Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ Ἰωάννου, ὅτε ἀπέ-*

ο μεν γαρ λογος εστιν εκ πατρος γεννηθεις, ο πατηρ δε ουκ εγεννηθη· δια τουτο μονογενης υιος.) et 818 (*το δε ευαγγελιον εφη· Θεον ουδεις πωποτε εωρακεν· ο μονογ. Θεος αυτος εξηγ.*) et Syn^{ancyr} ap Epiph^{854} Nyss^{1,192} (*και ο μονογ. Θεος ο ων εν κολποις τ. πατρ. ουτος εστιν η δεξια του υψιστου*) et 903 (*οτι Θεος εφανερωθη εν σαρκι, Θεος παντως ο μονογενης ο εν τοις κολπ. ων του πατρος*) et ^{2,447} (*ει ουν χς μων ο μονογεν. Θεος*) et alib Cyr^{loh} 104 (*αυτος γαρ ων Θεος ο μονογενης, εν κολποις ων του Θεου και πατρος* etc, et paullo post 105 *επιτηρητεον δε παλιν οτι και μονογενη Θεον αποκαλει τον υιον και εν κολποις ειναι φησι του πατρος*) et thes 137. 237 (*οτε μεν ουν μονογενης ονομαζεται, ουδεμιας αυτω συμπεπλεγμενης αιτιας, καθ ην εστι μονογενης, τουτο καλειται, αλλ αποκεκλυμενως· μονογενης Θεος ο ων εις - πατρος*) etc: haud pauci libere huc respiciunt, ut Const ^{2,17} *πατηρ ο επι παντων Θεος, χς ο μονογενης Θεος ο αγαπητος υιος*, Arius ap Epiph^{721} *πληρης Θεος μονογενης*, Ign^{intpl} 283 (philad 6 *ουχι Θειον μονογενη και σοφιαν και λογον Θεου* etc) ..... etiam *υιος Θεος* (ita et. Or^{4,103} d apud Huet; Dclar. vero *υιος του Θεου*) *filius dei* (ut q Ir^{int} 189) legitur, vide ante ..... nec *υιος* nec *Θεος* habent (ita Gb') gat Ign^{intpl} 264 (phil 2 *εισ δε και υιος λογος Θεος· ο μονογενης γαρ, φησιν, ο ων εισ τους κολπ. του πατρος*) Or^{4,103} e (*τον μονογενη εισ τον κολπον οντα του πατρος την εξηγησιν - παραδεδωκεναι*) lac^{ulsib} 45 (Gall serm^{6,6} „omnes solitarios - lactificat: *unigenitus qui est in sinu patris sui*") Epiph^{anc} 7 (ιν χν τινα; *αληθινον Θεον. ει δε Θεον χν ιν, ως λεγει περι αυτου ο ιωαννης· ο μονογενης ο ων εισ τον κολπ. του πατρος, αυτος εξηγησατο. εισ Θεος τοινυν ο πατηρ και μονος αληθινος Θεος, και ου κατα - αλλα μονος αληθινος Θεος, επειδη μονος εκ μονου ο μονογενης και μονον το αγιον πνευμα.*) Cyr^{hr} 117 (*ον ανθρωπων μεν ουδεις εωρακεν, ο μονογενης δε μονος εξηγησατο. ο γαρ ων εκ του Θεου, αυτος εωρακε τον Θεον.*) Victorin^{8,157} („sicuti dictum est: *Unigenitus, qui est in gremio patris, ille enarravit.*" At idem ibidem paullo ante aliter, vide supra. Similiter Amb^{ep} 10 semel *unigenitus*, at identidem add *filius*.) :: quae quum ita sint, dubitari nequit quin *μονογενης Θεος* scriptura testimoniorum pondere valeat; at nec ο *μονογ. υιος* ipsius secundi saeculi testimoniis (itpler syr^{cu}) destitutum est. Oscitanter ΥC et ΘC permutata esse non credo, sed consulto, quod etiam articuli ratione comprobatur. Ut autem certum est, in summa antiquitate appellationis *Θεου* in Christum conferendae studium invaluisse, cf 1 Tim 3, 16, ita fidei absonum eandem appellationem offendisse. Praeterea *Θεος* si reposueris, totius loci sententia parum concinne scripta est. | ο *ων* ($\aleph^b$ suppl): $\aleph^*$ om, item a (*nisi unicus filius solus sinum patris ipse enarravit*. Nimirum vdtr ὁ *μονογ. υἱὸς εἰς τὸν κόλπ.* etc transtulisse.) | *εισ τον κολπ. του πατρος* (69. om τ. πα.): c *in patre* | *εξηγησατο*: c syr^{cu} add *nobis*

19. *του ιωαννου* (et. Or^{4,103}): $\aleph^a$vid 1. 435. c^{acri} (al pauc^{vid}) om του | *οτε* (Or^{4,89} *και αυτη η μαρτυρια εστιν ιωαννου μετ εκεινην δευτερα,*

στειλαν οἱ Ἰουδαῖοι ἐξ Ἱεροσολύμων ἱερεῖς καὶ Λευείτας ἵνα ἐρωτήσωσιν αὐτόν· σὺ τίς εἶ; 20 *καὶ ὡμολόγησεν καὶ οὐκ ἠρνήσατο, καὶ ὡμολόγησεν ὅτι ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ὁ Χριστός.* 21 *καὶ ἠρώτησαν αὐτόν· τί οὖν; Ἠλείας εἶ; λέγει· οὐκ εἰμί. ὁ προφήτης εἶ σύ; καὶ ἀπεκρίθη· οὔ.* 22 *εἶπαν οὖν αὐτῷ· τίς εἶ; ἵνα ἀπόκρισιν δῶμεν*

οτε προς τους αποστειλαντας - ομολογει etc): ν οτι. Cf Or^{4,110} *Τοτε απεστειλαν οι ιουδαιοι* etc | *απεστειλαν* sine additam cum ℵC^{3}LΓΔΑΠ unc^{9} al pler Or^{4,110} (nec magis agnoscit^{4,89}) Cyr$^{\text{loh}\,107}$ (txt, sed ^{108} comm *οτε οι των - καθηγηται προσ αυτον απεσταλκασιν ιερεις* etc) ... Ln add *προσ αυτον* cum BC^{a} 33. 249. al pauc a b c syr^{cu} et ^{sch} (et^{hr} post *εξ ιεροσολ.*) cop arm aeth Chr$^{\text{a, }103}$; eadem post *λευειτασ* add AX 13. 69. 124. al^{20} aldin c f ff^{2}· l q vg syr^{p} Aug$^{\text{loh}\,4,3}$ | *λευειτασ* cum ℵB (D, qui h. l. hiat accedit Lc 10, 32 Act 4, 36) ... ς *λευιτασ* cum ACLX unc rell al omn^{vid}. Praeterea syr^{cu} *cum miserunt ad eum ex Hier. Iudaeos et principes sacerdotum et Levitas* | *ερωτησωσιν* (ℵ *επερωτ.*): LΔ 33. *ερωτησουσιν* | *τις*: Θ *τι*

20. *και ουκ ηρνησατο*: syr^{cu} *et dixit* | *και ωμολογησεν* (ΠΚ al aliq *ομολογ.* bis) sec loco et. Or^{4,110}: ℵ e l syr^{cu} om; C^{3}L 1. 33. 118. al pauc b f aeth om tantum *και* ... foss Promiss *dicens* | *εγω ουκ ειμι* (Gb^{vid}) cum ℵABC*LXΔ 33. a b c q foss syr^{cu} et^{hr} arm Or^{4,108} et bis ^{110} Chr$^{\text{a, }105}$ Cyr$^{\text{loh}\,108}$ com bis ... ς *ουκ ειμι εγω* cum C^{3}ΓΔ (II 245. om *εγω*) unc^{9} al pler e f ff^{2}· l vg syr^{sch} et p Hipp$^{\text{thcoph}\,3}$ (ed. Lag ^{38}) Epiph ^{135} Cyr ^{108} txt Aug$^{\text{loh}\,4,3}$

21. *και ηρωτησαν* (et. ℵ^{a}; ℵ* *επηρωτ.*) – *λεγει· ουκ ειμι*: syr^{cu} *nil nisi ei dicunt ei* | *αυτον*: ℵ* c *παλιν*, ℵ^{c} a b c ff^{2}· l foss syr^{sch} *αυτον παλιν* | *τι ουν ηλ. ει* (*quid ergo? Helias es?* a) cum ℵL a syr^{sch} Cyr$^{\text{loh}\,108}$ ... ς Ln Ti add *συ* post *ηλ. ει* cum AC^{3}XΓΔΑΠ unc^{9} al pler c f q vg (b *dicentes*: *Helias es tu* omissis *Quid ergo*) syr^{p} Chr$^{\text{a, }106}$, item *συ* ante *ηλ. ει* addunt C* 33. e (*quid ergo es tu? Helias es?*) ff^{2}· l for (*quid ergo tu es? Helias?*) foss (*quid ergo tu?* etc) Or^{4,109} et bis ^{111} (item ^{114} et ^{115} *συ ηλ. ει* omisso *τι ουν*). Similiter syr^{hr} (*quid ergo tu? Helias tu?*) arm ... B *συ ουν τι; ηλ. ει* ... cop *tu es Elias* omisso *τι ουν* | *ηλειασ* cum B (accedunt alibi plerumque D et ℵ, passim etiam ALΔ, item T^{b} v. 25) ... ς Ln Ti *ηλιασ* cum NACL rell omn^{vid} | *λεγει* (*ait*) cum ℵ a b cop ... ς Ln Ti *και λεγει* cum ABCLX unc rell (sed B om *λεγει· ουκ ειμι*) al pler e Chr$^{\text{a, }106}$ Cyr$^{\text{loh}\,108}$; item *et dixit* c f ff^{2}· l q vg Promiss Aug$^{\text{loh}\,4,7}$; item alterutrum syr^{utr} et^{hr} rell; 69. *και απεκριθη* (posteaque *και λεγει* pro *και απεκρ.*) | e (ita et. ℵ^{c}; ℵ* 69. om) *προφητης*: agnoscunt articulum et. Or^{4,117} Eusdem ^{445}, sed omisisse vdtr Heracl. Or enim sic ^{4,117}: *ελαθε δε τους πολλους η διαφορα του ο προφητης και προφητης, ωσ και τον ηρακλεωνα, οστισ αυταισ λεξεσι φησιν, ωσ αρα ιωαννησ ωμολογησε μη ειναι ο χριστοσ, αλλα μηδε προφητης μηδε ηλιασ* etc

22. *ειπαν* cum BC*Δ ... ς *ειπον* cum ℵAC^{3}LX unc rell al omn^{vid} | *ουν*: Ln om (ex errore de B) cum e (sed vide post) syr^{cu} (*dixerunt ei: Et*

*Ez 40, 3 Mt 3, 3 Mc 1, 3 Lc 3, 4

τοῖς πέμψᾶσιν ἡμᾶς· τί λέγεις περὶ σεαυτοῦ; 23 [10.1] ἔφη· ἐγὼ
φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ· εὐθύνατε τὴν ὁδὸν κυρίου, καθὼς
εἶπεν Ἡσαΐας ὁ προφήτης. 24 [11.10] καὶ ἀπεσταλμένοι ἦσαν ἐκ
τῶν Φαρισαίων, 25 καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν καὶ εἶπαν αὐτῷ· τί οὖν
βαπτίζεις, εἰ σὺ οὐκ εἶ ὁ Χριστὸς οὐδὲ Ἠλείας οὐδὲ ὁ προφήτης;

quis es, dic nobis). Latt libere: *et dixerunt ei* (ff^{2}· om) *dic ergo quis es* a ff^{2}·, *et dixerunt quid ergo es dic nobis* e, *et dix. ei ergo quis es, dic nobis* l, *et dix. ei quid ergo es* foss, *et dix. dic ergo nobis* b, *responderunt ei dic ergo nobis quis es tu* c; contra q vg *dixerunt ergo ei quis es*, f *dix. ergo ei quis ergo es tu*; syr^{sch} *et dix. ei: Et quis es*; syr^{hr} *dicentes ei: Quis ergo tu* | αυτω: 1. 209. b ff^{2}· e om | τισ ει: κ* 157. arm praem συ | αποκρισιν: μ ανακρισιν

23. εφη (hoc Or^{4,118sqq} non testatur, sed tantum φωνη etc): 13. 69. 124. ο δε εφη, c ff^{2}· *et ait*, e *et dixit*, syr^{hr} *et dixit illis*; b *quibus ait*, a *qui respondit* | φωνη βοωντος: Or^{4,118} φησιν ειναι φωνη, ουχι βοωσα εν τη ερημω, αλλα βοωντος εν τ. ερημω, του ενεστωτος και κεκραγοτος· αν τισ διψα, ερχεσθω προσ με και πινετω. | ευθυνατε τ. οδ. (r 258. add του) κυριου (e add *rectas facite semitas dei nostri* :: cf Mc 1, 3) et. Or$^{4,118.120.123.126}$ Epiph^{148} etc ... Cyr$^{ioh\,109}$ om haec in txtu, at^{110} habet in comm. (nisi quod ετοιμασατε pro ευθυνατε)

24. απεσταλμενοι cum κ*Α*BC*L cop (*et miserant*) Or^{4,126} (ετι επι το· απεσταλμενοι ησαν εκ τ. φαρ. και ηρωτησαν αυτον, εξεταζοντεσ ημεισ προεταξαμεν την ερωτησιν των φαρ. etc. Hic locus certius de Origenis codice testari videtur altero^{4,123} ubi verba contexta explicationi praeposita sunt. Accedit^{4,109}, quo scriptura απεσταλμενοι luculenter confirmatur: δυο αποστολαι γινονται προσ τον βαπτιστην, μια μεν απο ιεροσολυμων υπο ιουδαιων πεμποντων ιερεισ και λευιτασ, ινα ερωτησωσιν αυτον· συ τισ ει; ετερα δε φαρισαιων αποστελλοντων και προσ την γεγενημενην αποκρισιν τοισ ιερευσι και λευιταισ επαπορουντων). Cf etiam Nonn^{1,88} καὶ χορὸς ἄλλος ἄπιστος ἁμαρτινόων φαρισαίων πέμπετο. Item syr^{cu} *et erant mittentes et dicentes ad eum: Quid igitur baptizas?* omissis mediis ... ς Ln Ti οι απεσταλμ. cum κ^{cb}Α^{2}C^{3}XΓΔΑΠ unc^{9} al omn^{vid} it et vg (vide post) syr^{utr} et^{hr} arm aeth Or^{4,123} (vide ante) Chr^{8,106} Cyr$^{ioh\,109}$. Latini: *et qui missi fuerant, erant ex phar. et interr. eum* c f vg; *et qui missi fuerant* (q *miss. erant*, gat mm *venerant*) *ex phar. interrogaverunt eum* l q foss gat mm; *et qui missi erant ex phar. discipuli et levvitae dixerunt ei* a; *et qui missi fuerant ex farisaeis ut interrogarent eum dixerunt ei* b; *illi itaque qui misi erant de levvitis et farisaeis dicentes* e

25. και ηρωτησαν αυτον: κ om; item (vide ad v. 24) a e syr^{cu} | ειπαν cum BC*LX 33. Or^{4,123} ... ς ειπον cum κAC^{3}ΓΔΑΠ unc^{9} al pler Chr^{8,106} Cyr$^{ioh\,109}$ | εἶ: Δ εισ | ουδε bis cum κABCLT^{b}X 1. 33. 124. 209. c^{scri} al pauc Or$^{4,110.123.125.129.137}$ ... ς ουτε ΓΔΑΠ unc^{9} al pler Chr Cyr (Or^{4,109} libere μητε χ̅ς̅ μητε ηλ. μητε ο προφ. τυγχανων) | ηλειασ cum BLT^{b} (vide ad v. 21) ... ς Ln Ti ηλιασ cum κACX unc rell al omn vid | ο προφητησ (vide ad v. 21): CΔ om ὁ

26 [12. 1] ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰωάννης λέγων· ἐγὼ βαπτίζω ἐν ὕδατι· μέσος ὑμῶν στήκει, ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε, 27 ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, οὗ οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ἄξιος ἵνα λύσω αὐτοῦ τὸν ἱμάντα τοῦ ὑποδήματος. 28 [12. 10] ταῦτα ἐν Βηθανίᾳ ἐγένετο πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ὅπου ἦν ὁ Ἰωάννης βαπτίζων.

Mt 3, 11 Mc 1, 7a Lc 3, 16 Act 13, 25

26. απεκριθη (T^{b} corr e Cyp^{293} syr^{hr} praem και): LT^{b}U 33. 67. 248. 249. Or^{4,130} απεκριναντο | ο ιωαννης (B ιωαννη): A 19. 433. 47^{ev} c^{acr} z^{acr} somel om ὁ | λεγων et. Or: 1. 209. syr^{eu} Cyp^{293} om | εγω: 13. 44. 60. 69^{s} 124. 435. b c l q Cyp^{293} syr^{hr} aeth add μεν | βαπτιζω: A c^{acr} a b ff^{2}· l q gat cop arm syr^{p} c.^{s} add υμας (ff^{2}· gat *vos baptizo*) | εν (א^{s} add τω, א^{c} del) υδατι: a q *in aqua in paenitentiam* (q -*tia*), b *in aquam paenitentiae*. Contra Or^{4,133} μονος ματθαιος τουτω προστιθεικε το· εισ μετανοιαν | μεσος sine δε cum ℵBC^{s}LT^{b} ff^{2}· blan arm Heracl ap Or^{4,128} (ο δε ηρακλεων το· μεσος υμων εστηκε, φησιν αντι του· ηδη παρεστι etc, item post) et Or^{1,294}· ^{586} et ^{4,89}· ^{131}· ^{137}· ^{138}· ^{453} ... ς (Gb^{o}) Ln add δε cum AC^{2}XΓΔΑΠ unc^{6} al omn^{vid} it (exc ff^{2}·) vg cop syr^{eu} et^{utr} et^{hr} aeth Or^{4,109} et^{120} Eus^{theoph} ^{140} Chr^{s,107} Cyr^{ioh} ^{109} | στηκει cum BLT^{b} 1. Or^{1,294} bis, item εστηκει ΝG Or^{4,453} bis (Eus^{theoph} ^{140} εισταται) ... ς Ln Ti εστηκεν cum ACXΓΔΑΠ unc^{6} al pler Or^{1,586} et ^{4,89}· ^{109}· ^{130} sq ^{137} sq Heracl ap Or (vide ante) Chr Cyr. Praeterea a b c f ff^{2}· l q Cyp^{293} Or^{int} ^{1,191} et ^{2,280} et alib 'cop syr^{omn} *stat*; c vg arm *stetit*

27. ο (et. א^{c} Or ^{1,294}· ^{586} et ^{4,109}· ^{131}; א^{s}D Or^{2,98}· ^{126} om; cf Chr^{s,108} το δε· οπισω μου ερχομενος. Item Cyp^{293} *ipse est enim de quo dixi*: *Post me veniens homo ante me factus est, cuius non*) οπισω absque αυτ. εστ. cum ℵBC^{s}LT^{b} 1. 22. 33. a syr^{eu} cop arm aeth arg arp Or ^{1,294} et ^{4,89}· ^{109}· ^{131}· ^{138} et^{int} ^{1,191} et ^{4,223} Cyr^{ador} ^{426} ... ς (= Gb) praem αυτος εστιν, Ln [αυτ. εστ.] cum AC^{2}XΓΔΑΠ unc^{7} al plor b c f q vg syr^{utr} et hr Or^{1,586} et ^{4,130} et^{int} ^{2,582} Cyr^{ioh} ^{110} ^{txt}; item G al pauc Chr^{s,107} ουτος εστιν, item a c ff^{2}· l Cyp αυτος εστιν ον ειπον (e *ipse est de quo dixi*: *Qui post* etc, ff^{2}· l *ipse est de quo dicebam quoniam post me venit vir, cuius* etc, Cyp vide ante) | ερχομενος sine additam cum ℵBC^{s}LT^{b} 1. 13. 22. 33. 19^{ev} 20^{ev} b l syr^{eu} cop arm^{zoh} aeth^{rom} Or^{4,89}· ^{109}· ^{120}· ^{131} et^{int} ^{191} Cyr^{ador} ^{426} Nonn^{1,97} ... ς (= Gb) add οσ (a e Cyp^{293} om, vide ante) εμπροσθεν μου γεγονεν cum AC^{2}XΓΔΑΠ unc^{6} al pler a c e f ff^{2}· q l vg syr^{utr} et^{hr} arm^{mss} aeth^{pp} Chr^{txt} et^{com} Cyr^{ioh} ^{110} ^{txt} Cyp^{293} | εγω post ουκ ειμι cum BT^{b}X 13. 69. 118. Or ^{4,109}· ^{120}· ^{131}· ^{138} Aug^{ioh} ^{1,18} ... ς et (vide post) Ln ante ουκ ειμι cum AΓΔΑΠ unc^{b} al pler it^{pler} vg aeth^{pp} Aug^{ioh} ^{4,9}; a Or^{4,89} post αξιος ... NCL al^{20} fere q cop arm aeth^{rom} Clem^{679} (ουκ ειμι, φησιν, αξιος etc) Heracl ap Or^{4,128} (το· ουκ ειμι αξιος etc) et Or^{2,618} Chr^{s,107} et^{108} Cyp^{293} om: hinc Gb^{00} et Ln [εγω] :: at cf Mt 3, 11 Mc 1, 7 Lc 3, 16 | υποδηματος: EFG al^{15} fere aeth^{pp} add εκεινος υμας βαπτισει εν πνευματι αγιω και πυρι :: cf Mt 3, 11 Lc 3, 16

28. ταυτα: KII 11. 76. 145. al^{8cr} aldin add μεν | βηθανια (et. Gb Sz)

1, 36 29 Τῇ ἐπαύριον βλέπει τὸν Ἰησοῦν ἐρχόμενον πρὸς αὐτόν, καὶ λέγει· ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου.

cum ℵ*ABC*EFGHLMSVXΓΔ(*βεθανια)Π* al plus [130] aldin it vg cop syr[sch] et p txt (ex[mg] ap Whte et εν βηανια et εν βηαραβα laudantur, codex vero[assem2] εν βιθαρα) et[hr] arm arr perss al[2. 3* a] Heracl et cdd pler ap Or[4,140] (vide post) cdd ap Epiph[435] (vide post) Chr[8,110] et[111] (sed vide post) Cyr[ioh 111] Nonn[1,100]. Cf Or[4,140] οτι μεν σχεδον εν πασι τοις αντιγραφοις κειται· ταυτα εν βηθανια εγενετο, ουκ αγνοουμεν, και εοικε τουτο και επι προτερον γεγονεναι, και παρα ηρακλεωνι γουν βηθανιαν ανεγνωμεν· επεισθημεν δε μη δειν βηθανια αναγινωσκειν, αλλα βηθαβαρα, γενομενοι εν τοις τοποις επι ιστοριαν των ιχνων ιυ - βηθανια γαρ - απεχει των ιεροσολυμων σταδιους δεκα πεντε, ησ πορρω εστιν ο ιορδανης ποταμοσ ωσ απο σταδιων πλατει λογω ρπ'. αλλ ουδε ομωνυμοσ τη βηθανια τοποσ εστιν περι τον ιορδανην. δεικνυσθαι δε λεγουσι παρα τη οχθη του ιορδανου τα βηθαρα (sic) ενθα ιστορουσι τον ιω. βεβαπτικεναι - μεταλαμβανεται γαρ εισ οικον κατασκευησ, η δε βηθανια εισ οικον υπακοησ. Item Epiph[435] εν βηθαβαρα. εν δε αλλοισ αντιγραφοισ· εν βηθανια, περαν του ιορδανου. Item Chr[8,111] εν βηθανια. οσα δε των αντιγραφων ακριβεστερον εχει, εν βηθαβαρα φησιν. η γαρ βηθανια ουχι περαν του ιορδανου ουδε επι τησ ερημου ην, αλλ εγγυσ πουτων ιεροσολυμων. Eadem in cat[ox 190] et in scholia[259. 237] et aliorum transiere. ... ς (= Gb Sz, sed rursus Gb') βηθαβαρα cum C[2]KT[b]ΠΛΠ corr* (U βιθαβηρα, A 69* 262. 346. βηθεβαρα) 1. 22. 33. 69. al plus [30] (sed multi tantum in margine) syr[cu] sl recen et[ed] cdd „accuratior." ap Chr (vide ante; item ap Thphyl et Euthy ad h. l.) Or[4,140] (vide ante, επεισθημεν δε δειν αναγινωσκειν) Epiph[435] (vide ante) schol cdd mu (vide ante; item cat[ox]). Confirmant Eus - Hier de situ et nom. locc. hebr. p. 182 additis his: και δεικνυται ο τοποσ εν ω και πλειουσ των αδελφων εισ ετι νυν το λοιτρον φιλοτιμουνται λαμβανειν. Item Suid: βηθανια - οπερ εσφαλμενωσ γεγραπται, η γαρ βηθανια ενθεν εστι του ιορδανου, η δε βηθαβαρα etc ... ℵ[cb] syr[p mg] (vide supra) Or[4,140c] βηθαραβα (Or[4,140bis] et[142] vel editum est vel cdd habent βηθαρα, item[4,280] βαθαρα) | εγενετο (A 262. -νοντο, syr cu *locutus est*): ℵ a b e ante εν βηθ. pon | ιορδανου: ℵ syr[cu] add ποταμου | ο ιωανν. (B -ανησ) cum ℵBC 44[cv] ... ς Ti om ὁ cum ALXΓΔΛΗ unc[9] al pler Or[4,140] Chr[8,110] Cyr[ioh 111] | βαπτιζων (y[scr] ο βα.): C 346. (praem?) add το πρωτον : : cf 10, 40

29. βλεπει sine additam (et. Gb Sz) cum ℵABC*KLMSUVXΛΠ al plus[60] aldin a q mt cop syr[cu] et[p] arm aeth arr Or[4,148] Chr[8,110] Cyr[4,113] et nest[76] ... ς (= Gb Sz) add ο ιωαννησ (C[3] -ανισ) cum C[3]EFGHΓΔ (in E super rasuram corrector scripsit, sed iam a prima legebatur) al pl (item M[mg eccles]) b c e t ff[2] g l vg syr[sch] et[hr] (Or[4,149] ενθα δε βλεπει ο ιωαννησ τον ιν ερχομενον προσ αυτον, at haec non testantur de lectione de qua quaerimus) Cyp[291] | λεγει· ιδε: M λεγοντα | ιδε et. Or[3,979] et[4,89. 149] etc, item Or[4,5sq] et[210] ιδου ... go Or[2,22] et[4,152. 176. 292] ουτοσ εστιν | ο αιρων (*qui tollet* fu [v. 36] cop[wi] et[petr], *qui auferet* Ir[int]) etc

30 [14.1] οὗτόσ ἐστιν ὑπὲρ οὗ ἐγὼ εἶπον· ὀπίσω μου ἔρχεται ἀνὴρ 1, 15. 27
ὃσ ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτόσ μου ἦν. 31 κἀγὼ οὐκ ᾔδειν
αὐτόν, ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τῷ Ἰσραήλ, διὰ τοῦτο ἦλθον ἐγὼ ἐν
ὕδατι βαπτίζων. 32 [15.1] καὶ ἐμαρτύρησεν Ἰωάννησ λέγων ὅτι Mt 3, 16 Mc 1, 10 Lc 3, 22
τεθέαμαι τὸ πνεῦμα καταβαῖνον ὡσ περιστερὰν ἐξ οὐρανοῦ, καὶ
ἔμεινεν ἐπ' αὐτόν. 33 κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν, ἀλλ' ὁ πέμψασ με
βαπτίζειν ἐν ὕδατι, ἐκεῖνόσ μοι εἶπεν· ἐφ' ὃν ἂν ἴδῃσ τὸ πνεῦμα
καταβαῖνον καὶ μένον ἐπ' αὐτόν, οὗτόσ ἐστιν ὁ βαπτίζων ἐν πνεύ-
ματι ἁγίῳ. 34 κἀγὼ ἑώρακα, καὶ μεμαρτύρηκα ὅτι οὗτόσ ἐστιν ὁ
υἱὸσ τοῦ θεοῦ.

35 [16.10] Τῇ ἐπαύριον πάλιν εἱστήκει ὁ Ἰωάννησ καὶ ἐκ τῶν

---

e f g q am em for iac ing mt cop syr^{utr} et^{hr} Ir$^{int\,186}$ Or$^{4,5\,sq}$ et$^{89.\,149\,sq}$ et^{saep} Hipp$^{dan\,15}$ (ed. Lag^{157,20}) Eus$^{dem\,87}$ ac^{saep} etc ... a b c ff$^{2.}$ l vg (et. foss al) syr^{cu} Cyp^{291} Or$^{int\,2,63.\,83.\,362}$ praem *ecce* (Cyp *et ecce*)

30. *υπερ* cum ℵ*BC*Or^{4,24} et^{90} ... ς *περι* cum ℵ^{c}AC^{3}LPT^{b}XΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} Or^{2,496} Eus$^{dem\,429}$ Chr^{8,112} Cyr^{4,115} et$^{nest\,76}$ | *ειπον*: X add *οτι*, item syr^{omn} ... 13. 69. 124. y^{ser} al aliq add *υμιν*

31. *ηλθον εγω* (28. al pauc Chr^{8,113} om *εγω*): C* 157. al pauc b cop *εγω ηλθ.* | *εν υδατι* (Gb') cum ℵBCGLPT^{b}Λ 1. 33. 69. 118. 124. al^{15} Or^{1,364} et^{4,90} Chr Cyr^{4,115} ... ς Ti *εν τω υδ.* cum AXΓΔΠ unc^{8} al pler

32. *ιωαννησ* (BL -*ανησ*) cum ℵABC*EFHKLPST^{b}VΓΔΛΠ al longe pl Cyr^{4,116} ... C^{3}GMUX al mu Chr^{8,114} *ο ιωανν.* | *λεγων* (ℵ^{b}): ℵ* e om | *οτι*: V 253. 259. al^{5} om ... T^{b} add *εγω* | *καταβαινον* (F al$^{3\,acri}$ -*νων*): ℵ a b e g post *ωσ περιστ.* pon | *ωσ* (et. Gb Sz) cum ℵABCEFGHLST^{b}VΓ al^{50} fere aldin Or^{1,364} et$^{4,82.\,90}$ ... ς (= Gb Sz) *ωσει* cum KMPUXΔΛΠ al plu | *εξ ουρανου*: ℵ 1. 25. 209. *εκ του ουρ.* | *και εμεινεν*: ℵ b e q Chr^{8,114} Amb^{luc} Hier^{esai} *και μενον*

33. *καγω*: ℵ *και εγω* | *εν υδατι* (et. Or^{4,90}): ℵ 1. 118. 209. Or^{1,364} et^{4,82} *εν τω υδ* | *ουτοσ* et. Or^{1,364} et$^{4,63.\,82}$ et^{alib} Cyr$^{hr\,268}$ Chr^{8,114} Cyr^{4,127} ... A b e q *αυτοσ* | *εν πνευμ. αγιω* (et. Or^{1,364} et^{4,142} et^{alib} Cyr$^{hr\,268}$ Chr Cyr^{6,228}): LT$^{b\,vid}$ (quae enim *πν. τω αγι.* praecedunt periere) 33. *εν τω πνευμ. τω αγιω*, X Cyr^{4,127} *εν πνευμ. τω* (X *το*) *αγιω* | *αγιω* (et. Or^{1,364} et$^{4,90.\,142}$ Cyr^{hr} Chr Cyr^{alex}): C* Or$^{4,69.\,63.\,82}$ Nonn^{1,125} (*εν πυρι βαπτιζων και πνευματι*) add *και πυρι* (:: ex ll. pp.)

34. *εωρακα* (Δ *εωρα*) cum ℵABCLMT^{b}UXΓΔΛΠ^{2} al pl ... EFGHKPVΠ* al mu *εορακα*. Praeterea G add *αυτον* | *ο υιοσ τ. θεου* et. ℵ^{c} c f l q vg syr^{utr} cop etc Or^{1,364} et$^{4,90.\,273}$ Chr^{8,114} Cyr$^{4,127.\,128}$ ... ℵ* 77. 218. e syr^{cu} Amb$^{luc\,1377}$ *ο εκλεκτοσ του θεου* (*electus dei*), item a *electus filius dei*, ff$^{2.}$ *filius electus dei*, b *dei filius electus*, syr$^{hr\,6}$ (non item^{508}) *filius dei electus eius*

35. *τη επαυριον*: b e f q cop *postera* (e *alia*, f *altera*) *autem die* | *παλιν*: Γ 11* 64. syr^{cu} et P arm arr perss om | *ειστηκει* ut BCEGKLMSUΓΛΠ etc ... ℵAFHPT^{b}XΔ al *ιστηκει* :: cf Mt 12, 46 et alibi | *ο ιωανν.* (B

1, 29 μαθητῶν αὐτοῦ δύο, 36 καὶ ἐμβλέψας τῷ Ἰησοῦ περιπατοῦντι λέγει· ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ θεοῦ. 37 ἤκουσαν οἱ δύο μαθηταὶ αὐτοῦ λαλοῦντος, καὶ ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ. 38 στραφεὶς ὁ Ἰησοῦς καὶ θεασάμενος αὐτοὺς ἀκολουθοῦντας λέγει αὐτοῖς· 39 τί ζητεῖτε; οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· ῥαββεί, ὃ λέγεται ἑρμηνευόμενον διδάσκαλε, ποῦ μένεις; 40 λέγει αὐτοῖς· ἔρχεσθε καὶ ὄψεσθε. ἦλθαν οὖν

-νηση) cum ΝΑCPTᵇΧΔΑΠ unc⁹ al pler Or⁸,⁴¹² (et⁴,¹⁵⁰ τριτη δε εστως ο ιω. μετα δυο μαθητων, item llbere⁴,¹⁵⁰) Chr⁸,¹¹⁹ Cyr⁴,¹²⁸ ... Ln om ὁ cum ΝL al pauc

36. ἴδε: GΔ 124. 230. 262. syrᶜᵘ arm add ο χς (syrᶜᵘ ἰδε ο χς, ἰδε ο αμν τ. θε.) | θεου et. Or⁴,⁹⁰ et¹⁵⁰ Chr⁸,¹¹⁹; c* 59. 235. a ff²· foss mt fu aeth (Ammon ap Victᶜᵃᵖ teste Gb) Cyr⁴,¹²⁸ (αυθις τον αυτον αρα-κυκλησας λογον επιδεικνυει τοις εαυτου μαθηταις τον ιν και αμνον ονομαζει θεου και την του κοσμου φησιν αιρειν αμαρτιαν) add ο αι-ρων (a ff²· foss mt *ecce qui tollit*, fu *ecce qui tollet*) την αμαρτιαν του κοσμου. Hinc Ln [ο αιρ. την αμαρτ. του κοσμ.]

37. ηκουσαν cum ℵ* 1. ... ς Ln Ti και ηκουσαν cum ℵᶜABCLTᵇ unc rell minusc pler it (sed b *audierunt autem*) vg rell | αυτου post μαθηται cum κπ cᵉᶜʳ b (*audierunt autem duo disc. eius loquentem*) syrˢᶜʰ; item c*LTᵇX 33. ante μαθηται (οι δυο αυτου μαθ.) ... ς Ln Ti ante οι δυο μαθ. cum ACᵉΓΔΑΠ unc rell al pler e f l vg syrᵖ Cyr⁴,¹²⁹ (et Chrⁱˣᵗ ⁸,¹¹⁹ sed com ¹²³ και ηκουσ. οι μαθητ. αυτου οι δυο) ... e q foss *cum duo discipuli eius* (q *sui*) *loquentem*, item cop syrʰʳ; a *ex discip. eius duo loquentem illum*; syrᶜᵘ *illi discipuli Iohannis* (non exprim *cum loquentem* nec *duo*). Cf ot. 69. αυτω οι δυο μαθ. αυτ (αυτ punctis im-probatum) λαλουντος | τω ω: x αυτω (erasis αυ litteris) ιω

38. στραφεις cum ℵ*ΒΕΗΜΥΓΔ 22. 28. 124. 262. 435. al²⁵ arm Or⁴,⁹⁰ ... ς (sed Gbᵒ) Ln Ti add δε cum ℵᵃΑΒCΚLΡSTᵇΥΧΔΠ al pl itᵖˡ vg syrᵖ cop Or³,⁵⁴¹ Cyr⁴,¹²⁹; item e q syrᶜᵘ et ˢᶜʰ et ʰʳ aeth *et conversus* (e *et respondens ihs cum vidisset* etc) | ακολουθουντας: c*ᵛⁱᵈ a b c f ff²· l q (non item c) vg cop syrᵒᵐⁿ arm aeth add αυτω | αυτοις (ℵᶜ): ℵ* om

39. ειπαν cum BCᵉ* ... ς ειπον cum ΝΑCᵉLΓΧ unc rell al omnᵛⁱᵈ | ραββει cum ΝΒΕΗΚΡΓΔ etc (:: cf ad Mt 26, 25 et alibi) ... ς Ln ραββι c. AGΥ GLMSUΧΔΠ al certe pler | λεγ. ερμηνευομενον cum ℵ*ΓΓΔΑΠ unc⁹ al pler Cyr⁴,¹²⁹ ... Ln λεγ. μεθερμηνευομ. c. ℵᶜABCLX 33. 157. 249. cᵉᶜʳ Or⁴,⁹⁰ ... 1. 118. 209. cop (syrᵖ ᵐᵍ et ʰʳ) ερμηνευεται (non exprim ο λεγ. etc. syrᶜᵘ et ˢᶜʰ), item *interpretatur* b c o q :: μεθερμηνευομενον solet dici nec fere fluctuat, cf Mt 1, 23 Mc 5, 41. 15, 22. 34, item infra v. 42; ερμηνευεται non legitur nisi v. 43 et (D μεθερμ.) 9, 7. | μενεις (L al -νησ): syrᶜᵘ et ˢᶜʰ *es*

40. οψεσθε (Gb') cum BCᵃ*LTᵇ 1. 22* 33. 118. 209. al pauc syrᶜᵘ et utr et ʰʳ Or⁴,⁹⁰ (ταχα δια του μεν ερχεσθε – δια δε του οψεσθε την ακο-λουθουσαν τη κατορθωσει των πραξεων θεωριαν παντως εσεσθαι

καὶ εἶδαν ποῦ μένει, καὶ παρ' αὐτῷ ἔμειναν τὴν ἡμέραν ἐκείνην· ὥρα ἦν ὡσ δεκάτη. 41 ἦν Ἀνδρέασ ὁ ἀδελφὸσ Σίμωνοσ Πέτρου εἷσ ἐκ τῶν δύο τῶν ἀκουσάντων παρὰ Ἰωάννου καὶ ἀκολουθησάντων αὐτῷ· 42 [17.1] εὑρίσκει οὗτοσ πρῶτοσ τὸν ἀδελφὸν τὸν ἴδιον Σίμωνα καὶ λέγει αὐτῷ· εὑρήκαμεν τὸν Μεσσίαν, ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον Χριστόσ. 43 ἤγαγεν αὐτὸν πρὸσ τὸν Ἰησοῦν. ἐμ-

---

τοισ βουλομενοισ υπογραφων) Nonn [144] (δειτε και εισοψεσθε, sed praestat lectio δειτε και αθρησαιτε vel -σωτε) ... ς Ln ιδετε (PA ειδετ., c^3 ηδετ., A ιδατε) cum ℵAC^3PΧΓΔΑΠ unc^9 al pler it vg cop arm Epiph[485] $Chr^{8,125}$ $Cyr^{4,120}$ (:: nec v. 47 nec 11, 34 fluctuat ερχου και ιδε) | ηλθαν et ειδαν (C ιδ.) cum B*C ... ς Ln (ex errore de B) ηλθον et ειδον (ℵΑΚLT^{b}ΥΧΓΛΠ* al ιδ.) cum ℵΑB^{2}LΡT^b unc rell al omn^{vid} | ουν cum ℵΑΒCLT^{b}ΧΑ (T^b και ηλθ. ουν) 33. 124. 262. al[10] a e cop syr^p mg et^{hr} (*et venerunt ergo*) $Cyr^{4,120}$ ... l syr^{cu} et^p txt *et venerunt*, Epiph[485] και απηλθον, 8. aldin b syr^{sch} ηλθ. δε, *venerunt autem* ... ς Ti om cum ΓΓΑΠ unc^9 al pler c f q vg arm | ωρα sine additam (et. Gb Sz) cum ℵΑΒCLΡT^{b}ΧΓΔΔΠ unc^9 al[140] (et. tubinge^{ev}) aldin q foss aeth Epiph[485] $Cyr^{4,120}$ ... ς (= Gb Sz) add δε cum minusc vix mu a c l vg cop syr^p (b f arm *erat enim* etc; e syr^{cu} et^{sch} et^{hr} *et fuit* etc) | ωσ: G cop aeth om | δεκατη: A εκτη ($sl^{2.8}$ facile in Slavonico errore *nona*)

41. ην et. b q for etc: AA 28. 346. al[15] fere a c e f ff^2 l vg syr^{sch} et p $c.^*$ (syr^{hr} *et erat*) cop (*Andreas autem* etc) add δε, hinc Ln ην [δε]. Libere syr^{cu} versum sic habet: *Et unus ex eis, ex his discipulis Iohannis, Andreas erat nomen eius, frater Simonis Cephae.* | εισ: L 59. και εισ | δυο των (ℵ^c): ℵ*C om των, T^b 61. om utrumque | ιωαννου: B ιωαρου | αυτω: GA l mt syr^{sch} aeth τω (A του) $\overline{\omega}$

42. ευρισκει – τ. αδ. τ. ιδιον σιμωνα: syr^{cu} *et ille Andreas vidit Simonem Cepham* | πρωτοσ cum ℵ*LΓΔΑ unc^8 al pler Epiph[485] (sed$^{cod\ ven}$ πρωτον) $Cyr^{4,120}$ ... Ln πρωτον cum ℵ^{c}ΑΒΜT^bΧΠ 1. 22. 69. 118. 209. 346. al$^{8\,scr}$ al[10]. Latt *primum* (sed b e *mane*), item cop arm syr^{utr} et^{hr} | μεσσιαν cum ℵΑΒL^2T^bΧΔΠ^2 al pl (infra 4, 25 et. CDHKM) it vg Nonn [1,157] (σιγγονε, μεσσιαν σοφον ευρομεν), item $Or^{4,\,6\text{-}sp.\,21}$ Epiph[485] $Chr^{8,128}$ Cyr ... Gb'' μεσιαν cum L*ΓΔΠ* unc^9 (et. tubinge^{ev}) al longe pl aldin cop arm syr^p mg gr $Chr^{mosc\,6}$ (l. l.) | ο εστ. μεθερμηνευομενον (L -μενοσ) $\overline{\chi\varsigma}$: syr^{cu} et^{sch} et^{hr} om | $\overline{\chi\varsigma}$ (et. Gb Sz) cum ℵΑΒLΧΓΔΑΠ unc^9 al pler aldin $Or^{4,8}$ et[90] Epiph Chr ... ς (= Gb Sz) ο $\overline{\chi\varsigma}$ cum minusc vix mu (et. $Cyr^{4,120}$ editum) cop arm

43. ηγαγεν (ℵ 55^{ev} ηγαγον, e *adducunt*) sine copula cum ΑΒL cop ... G 1. 209. arm Epiph[485] ουτοσ ηγ., 15^{ev}b ηγ. ουν, *adduxit ergo* ... ς και ηγαγ., Ln [και] ηγαγ. cum ΑΧΓΔΑΠ unc^8 al pler it^{pler} vg syr^{omn} aeth (syr^{cu} *et assumpsit illum et venit ad Iesum*) | εμβλεψασ sine additam (et. Gb Sz) cum ℵΑΒLΓΠ* unc^8 (et. tubinge^{ev}) al plus[60] aldin arm Epiph[485] (ex$^{cod\ ven}$) ... ς Ln (ex errore de B) add δε cum ΣΧΔΑΠ^2 (sed rursus deletum) b e f l vg cop syr^p $c.^*$ (Epiph[485]); item 46.

βλέψας αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· σὺ εἶ Σίμων ὁ υἱὸς Ἰωάννου, σὺ κληθήσῃ Κηφᾶς, ὃ ἑρμηνεύεται Πέτρος.

44 [18.10] Τῇ ἐπαύριον ἠθέλησεν ἐξελθεῖν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, καὶ εὑρίσκει Φίλιππον. καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἀκολούθει μοι. 45 ἦν δὲ ὁ Φίλιππος ἀπὸ Βηθσαϊδά, ἐκ τῆς πόλεως Ἀνδρέου καὶ Πέτρου. 46 εὑρίσκει Φίλιππος τὸν Ναθαναὴλ καὶ λέγει αὐτῷ· ὃν ἔγραψεν Μωϋσῆς ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ προφῆται, εὑρήκαμεν, Ἰησοῦν υἱὸν τοῦ Ἰωσὴφ τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ. 47 εἶπεν αὐτῷ Ναθαναήλ·

---

117. 15ev a e q syrcu et sch et hr aeth Chr$^{2, 129}$ και εμβλ. | ιωαννου (Ln ιωανου cum B) cum ℵB*L 33. a b f ff^{2}· l am fu fos sanmss (hi^{4} iohanna) mm cop aeth^{rom} Nonn$^{1, 102}$ (υιοσ ιωανναο συ μεν πειθεσ) :: cf et. ad 21, 15 sqq; contra Mt 16, 17 lectio non fluct) ... ς ιωνα c. AB^{2}ΧΓΔΔΠ unc^{9} al pler c q (e vero *frater andreae* pro o υ. ιω.) vg (et. for ing em san^{txt}; gat *iohna*) syr^{utr} et^{hr} arm aeth^{hPP} Epiph^{425} Chr Cyr$^{4, 121}$ | o (Δ οσ) ερμ. πετροσ: syr^{sch} om (syr^{cu} hiat)

44. ηθελησεν sine additam (et. Gb Sz) cum ℵABEKLMSVXΔΔΠ (et. tubing ev) al longe plu aldin it vg cop syrP arm aeth Or$^{4, 277}$ Epiph^{425} et^{426} et^{429} Chr$^{2, 122}$ txt Cyr$^{4, 121}$ ... ς (= Gb Sz) add σ ις cum EGHUΓ al mu syr^{sch} pers^{P} | o (ℵ^{c}; ℵ* om) ις (ita et. Sz, non item Gb) cum ℵABEGK LSUVXΔΔΠ (et. tubing^{ev}) al longe pl aldin a b c f ff^{2}· l q vg (et. san for em ing) cop^{wl} et^{schw} syrP et^{hr} arm aeth Epiph^{425} et^{426} (et^{429} ο κυριοσ) Cyr$^{4, 121}$ ... ς om cum EHMΓ al permu e am fu syr^{sch} cop^{ds} Chr$^{2, 122}$ txt (Or$^{4, 150}$ *θελησασ εξελθειν εισ την γαλιλαιαν ο εξελθων ζητησαι το απολωλοσ ευρισκει φιλιππον και λεγει αυτω· ακ. μοι*)

45. ην δε (et. ℵ^{c}): ℵ* om δε | ο φιλιππ. (et. ℵ^{c}): ℵ*B* 13. 69. b^{ser} e^{ser} al^{10} Epiph^{425} et^{426} om ὁ | βηθσαϊδα (cop βηδσ., a b *bedsaida*, q *betsaida*, e l^{s} *bessaida*): ℵ* 8. 127. βηθσαϊδαν (ℵ^{c} -δα) | εκ τησ πολ. (et. ℵ^{ca}, sed ℵ^{cb} rursus erasit εκ) et. a b e l q ... ℵ* c f (Sab. „concinunt mss. omnes" i. e. ff^{2}· g?) vg om εκ

46. μωυσησ cum BKLSVXΓΔΠ al permu it vg (sed non am fu san) etc ... ς μωσησ cum ΛEFGHMUΔ al plu (:: cf et. alibi) | ιν: L om | υιον sine articulo cum ΛB 33. Or$^{4, 210}$ Epiph^{425} Cyr$^{4, 122}$ ... ς Ti τον υιον cum ΔLXΓΔΔΠ unc^{9} al pler (Or$^{4, 6}$ τον ιν τον υιον) Chr$^{2, 122}$ | του ιωσηφ cum ΛBLXΓΔΠ^{2} (sed rursus erasum του) unc rell al longe plu Or$^{4, 6}$ et^{210} ... ΑΚΜΔΠ* 33. al plus^{20} Epiph^{425} Chr Cyr om του, hinc Gb^{00} | τον (Or$^{4, 210}$ om) απο: s του απο | ναζαρετ (et. ς Gb″) cum ΛABLX al plu (cdd^{16} ap solum Scriv) a, item Or$^{4, 6}$ et^{210} Epiph^{425} Chr$^{2, 124 ss}$ Cyr$^{4, 122}$ ... ς^{o} Gb Sz ναζαρεθ cum EFGHKMSUVΓΔΠ* al longe pl b c f l q vg cop arm (Or$^{int\ 4, 227}$) ... Δ (hoc versu) ναζαραθ, item n^{2} (suprascriptum enim super ρεθ habet α, ut videatur potius -ραθ quam -ρα), e *nazara*

47. ειπεν sine copula cum ℵ 71. a b e syr^{sch} arm (ap Gb) Chr$^{2, 124}$ ex cddmosc^{6} ... ς Ln Ti και ειπ. cum ΔBLX unc rell al pler c f ff^{2}· g l

ἐκ Ναζαρὲτ δύναταί τι ἀγαθὸν εἶναι; λέγει αὐτῷ Φίλιππος· ἔρχου καὶ ἴδε. 48 *εἶδεν Ἰησοῦς τὸν Ναθαναὴλ ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν καὶ λέγει περὶ αὐτοῦ· ἴδε ἀληθῶς Ἰσραηλείτης, ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔστιν.* 49 *λέγει αὐτῷ Ναθαναήλ· πόθεν με γινώσκεις; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· πρὸ τοῦ σε Φίλιππον φωνῆσαι ὄντα ὑπὸ τὴν συκῆν εἶδόν σε.* 50 *ἀπεκρίθη αὐτῷ Ναθαναήλ· ῥαββεί, σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, σὺ βασιλεὺς εἶ τοῦ Ἰσραήλ.* 51 *ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὅτι εἶπόν σοι ὅτι εἶδόν σε ὑποκάτω τῆς*

---

q vg syr^{p} et^{hr} cop aeth Epiph^{435} | *ναζαρετ* (et. ς Gb″) cum ΝΑΒLΧΔ al plu a etc (ut v. 46) ... ς^{e} Gb Sa *ναζαρεθ* cum ΓΑΠ* unc^{9} al longe plu etc (ut v. 46); item Π^{2} et e ut v. 46 | *τι αγαθον* (א^{c}): א* *αγαθ. τι* | *φιλιππ.* cum ΝΑΧΓΔΑΠ unc^{9} al pler Epiph^{435} ex cod venet Chr Cyr ^{4,133}... Ln Ti *ο φιλιππ.* cum BL 33. (Epiph^{ed} petav) | *ιδε*: Α *ειδε* (item p^{ser} v. seq)

48. *ειδεν* (א^{c}KSVXΠ al *ιδεν*) sequente *και* cum א^{c}ABLX unc reli al fere omn c f q vg etc (cop *vidit autem*) ... א* 124. a b e ff^{2*} l foss Epiph ^{435} *ιδων* absq *και* (124. Epiph *ιδων δε*, a b ff^{2*} foss *videns autem*, posteaque b *et dixit*; e *ihs autem ut vidit* etc) | ὡς cum BHSΓ 234. ... ς ο ὡς cum ΝALΧΔΑΠ unc^{7} al pler | *περι αυτου*: א* *περι του ναθαναηλ* | *ισραηλειτης* (א *ισδρ.* item e *isdrahelites*, a b f *istrahelita*) cum ΝΒ* (item Act 2, 22 et 5, 35 ABCDE; cf et. alibi) ... ς Ln *ισραηλιτης* cum AB^{3}LΧΓΔΑΠ unc^{9} al omn^{vld}

49. ὡς sine articulo cum ΑΝΒ^{2}LΧΓΔΑΠ* unc^{8} (et. tubing^{ev}) al longe pl aldin Epiph^{435} Cyr^{4,133} ... ς (= Gb Sa) ο ὡς cum ΝΚ*Π^{2} (sed rursus ὁ erasum) 1. 69. al vix mu | *ειδον*: ΝΚLΧΑΠ* al *ιδον*

50. *απεκριθη αυτω ναθαναηλ* cum BL 33. 249. b (e *et natanahel respondit*); similiter aeth *et dixit ei Nath.* ... א c *απεκριθη ναθ. και ειπεν*, item ΓΔ 245. 254. 49^{ev} al pauc q addito *αυτω, ει*; similiter x 124. a f ff^{2} l vg arm Epiph^{435} *απεκρ. αυτω ναθ. και ειπεν* (a f *dixit*, ff^{2*} l vg *et ait*) ... ς (sed Gb^{0} *και λεγει αυτω*) *απεκριθη ναθ. και λεγει αυτω* cum ΑΑΠ unc^{9} al pler syr^{utr} et^{hr} cop (*respondens Nath. dixit* vel *dicit ei*; sed cop^{ds} addit etiam *ei* post *respond.*) Chr^{6,126} Cyr^{4,133}; Ln *απεκρ.* [*αυτω*] *ναθαναηλ.* [*και λεγει*] | *ραββει* cum ΝΑΒΕΗΓΔ etc (cf ad v. 39) ... ς Ln *ραββι* cum FGKLMSUXΔΠ al pler | *συ ει ο υ. του θεου*: s 251. om | *βασιλ. ει* cum ΑBL 1. 33. Epiph$^{435ed\ petav}$, Ln *ο βασ. ει* ex errore de B ... ς *ει ο βασιλ.* cum ΝΧΓΔΑΠ unc^{9} al pler (it vg etc) Epiph^{435} cod ven Chr^{6,126} Cyr^{4,133} Thdor$^{mop\ 24}$; aldin om *ει*

51. *απεκρ.* (69. al pauc Epiph^{435} add *ὁ*) ὡς *και ειπ.* (al pauc *λεγει*) *αυτω* (33. arm *αυτω* post *απεκρ.* pon, e l om): syr^{sch} *απεκρ. αυτω* ὡς | *οτι* sec cum ΝABGL 157. al^{18} a b syr^{utr} arm (ap Gb^{ms}) (cop) Cyr^{4,124} ... ς om cum ΧΓΔΑΠ unc^{8} al pler c e f ff^{2*} l q vg aeth Chr^{6,126} Epiph^{435} Tert$^{prax\ 21}$ | *ειδον*: ΑΚLΧΑΠ* al *ιδον*

συκῆσ, πιστεύεισ; μείζω τούτων ὄψῃ. 52 *καὶ λέγει αὐτῷ· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὄψεσθε τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγότα καὶ τοὺσ ἀγγέλουσ τοῦ θεοῦ ἀναβαίνοντασ καὶ καταβαίνοντασ ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου.*

II.

1 *Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ γάμοσ ἐγένετο ἐν Κανᾶ τῆσ Γαλιλαίασ, καὶ ἦν ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ ἐκεῖ·* 2 *ἐκλήθη δὲ καὶ ὁ Ἰησοῦσ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰσ τὸν γάμον.* 3 *καὶ οἶνον οὐκ εἶχον, ὅτι συνετελέσθη ὁ οἶνοσ τοῦ γάμου. εἶτα λέγει ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ*

---

51. *μειζω*: ℵ Epiph^{ven} *μειζονα*, MXA al aliq *μειζων*, Π^{2vid} (restitutum -ζω) al mu c g' vg (exc foss) *μειζον*, *maius* | *οψη* (et. Sz Gb″) cum ℵABLXΔΔ Π* unc^{8} al plu ... ς *οψει* c. UΓΠ^{2} al plu (et. in Epiph Chr Cyr editum)

52. *λεγει*: x b e q Epiph^{435} *ειπεν* (*dixit*). Praeterea l om *και λεγ. αυτω* | *υμιν*: x 157. *σοι* | *οψεσθε* (sine *απ αρτι*) cum ℵBL a b c f ff^{2} l vg cop arm aeth Or^{1,364} et$^{int\ 3,961}$ (item ^{402}) Epiph^{435} Cyr^{4,134} ... ς (sed Gb^{00}) Ti praem *απ αρτι* cum AXΓΔΔΠ unc^{9} al omn^{vid} e q syr^{utr} Chr^{8,138} Cyr^{1,116} Aug$^{ps\ 39}$ :: cf Mt 26, 64 | *ανεωγοτα*: ℵ *ηνεωγοτα*

II. 1. *τη ημερα τη τριτη* cum ℵALXΓΔΔΠ unc^{7} (M om *τη ημερ.*) al pler Epiph^{435} Chr^{8,139} Cyr^{4,134}; item *die tertia* vel *tertio* a c f ff^{2} l vg ... Ln *τη τριτη ημερα* cum BU 69. 124. 127. 346. al^{5} Epiph$^{437.\ 439.\ 442.}$ *τη τριτη ημερα*, item *tertia die* b e q | *γαλιλαιασ*: post hanc vocem syr^{p} notam in margine adscriptam habet, quae non huc sed ad v. 3 spectat. Vide post. | *η μητηρ του ιυ εκει*: Chr^{8,139} et^{140} add *και οι αδελφοι αυτου*, quam in rem dicit: *ωσπερ ουν εκεινην και τουσ αδελφουσ εκαλεσαν, εκαλεσαν και τον ιν*. Contra scribit Or^{4,168}: *ζητητεον μεντοιγε διατι εισ μεν τον γαμον ου καλουνται οι αδελφοι αυτου· αλλ ουδε ησαν εκει, ου γαρ ειρηται.*

3. *και οινον ουκ ειχον οτι - ειτα λεγει* cum ℵ* a b ff^{2} Gaud$^{serm\ 8}$. Latine hi^{4} sic: *et vinum non habebant, quoniam* (Gaud *quod*) *consummatum* (b *finitum*) *erat* (ff^{2} *est*) *vinum nuptiarum. Deinde* (b ff^{2} *Et*) *dicit* (extrema: *Deinde dicit*, Gaud non affert). Confirmant eandem lectionem e l syr$^{p\ mg}$ aeth. Sic e l: *et factum est per multam turbam vocitorum* (l^{2} *prae multa turba vocatorum*) *vinum consummari. Dicit autem mater ihu* (e *Mater autem ihm dicit ad eum*). Sic syr$^{p\ mg}$: *Et vinum non habebant quia defecit vinum nuptiarum.* (Reliqua non adscripta sunt) Item aeth: *Vinum non habebant, quia defecerat vinum illorum. Et dixit* :: pro his interpretationum variarum testimoniis dubium non est quin scriptura codicis Sinaitici in summa antiquitate propagata fuerit. Praestat autem indole prorsus Iohannea, videturque ad vitandam latitudinem quandam sermonis, quippe qua idem bis diceretur, cum breviore altera commutata esse ..... ς Ln Ti *και υστερησαντοσ οινου λεγει* c. ℵ^{a}ABLXΓΔΔΠ unc^{9} al omn^{vid} c f q vg cop syr^{sch} et$^{p\ txt}$ et^{hr} arm Epiph^{443} Chr^{8,140} Cyr^{4,134} | *του ιυ* (U 34^{cv} *αυτου*)

πρὸς αὐτόν· οἶνος οὐκ ἔστιν. 4 λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· τί ἐμοὶ καὶ σοί, γύναι; οὔπω ἥκει ἡ ὥρα μου. 5 λέγει ἡ μήτηρ αὐτοῦ τοῖς διακόνοις· ὅ τι ἂν λέγῃ ὑμῖν, ποιήσατε. 6 ἦσαν δὲ ἐκεῖ λίθιναι ὑδρίαι ἓξ κατὰ τὸν καθαρισμὸν τῶν Ἰουδαίων κείμεναι, χωροῦσαι ἀνὰ μετρητὰς δύο ἢ τρεῖς. 7 λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· γεμίσατε τὰς ὑδρίας ὕδατος. καὶ ἐγέμισαν αὐτὰς ἕως ἄνω. 8 καὶ λέγει αὐτοῖς· ἀντλήσατε νῦν καὶ φέρετε τῷ ἀρχιτρικλίνῳ. οἱ δὲ ἤνεγκαν. 9 ὡς δὲ ἐγεύσατο ὁ ἀρχιτρίκλινος τὸ ὕδωρ οἶνον γεγενημένον, καὶ οὐκ ᾔδει πόθεν ἐστίν, οἱ δὲ διάκονοι ᾔδεισαν οἱ ἠντληκότες τὸ ὕδωρ,

---

προσ αυτον: Epiph^{443} του ῡ, Chr^{8,140} αυτου, a arm *ad Iesum* | οινοσ ουκ εστιν cum ℵ* (nec mutavit ℵ^{a}); syr^{sch} et^{hr} aeth *vinum non est illis* ... ς Ln Ti οινον ουκ εχουσιν cum ℵ^{c}ABLX unc reli al omn^{vid} it vg syr^{p} cop etc (e l Amb add *filii*) :: debebat etiam hoc loco codicis ℵ scriptura dari pro nexu cum eis quae praecedunt

4. λεγει sine copula cum ℵ* et^{cb} EFHMSVΓΔ al longe plu a foss syr^{sch} ... ℵ^{cs}ABGKLUXΔΠ al^{30} aldin it^{pler} cop syr^{p} et^{hr} arm aeth Epiph^{443} Cyr^{4,134} Nonn^{8,21} (και οι χ^{ς} ειπε) praem και, hinc Ln [και] | ο ῑ^{ς}: A om | γυναι: χ ω γυναι | μου: Nyss^{1,841} (in 1 Cor 15, 28) μου; non μου. scribi voluit. Exponit enim: μη και ταυτησ μου τησ ηλικιασ επιστατειν εθελεισ; ουπω ηκει μου η ωρα η το αυτοκρατεσ παρεχομενη τη ηλικια και αυτεξουσιον;

5. λεγει η μη. αυτου etc: e *et advocatis ad se ministris mater ihm* (pro ihu) *dixit illis* | ο τι αν (1. al pauc Cyr^{4,135} εαν, 33. ἃ^{c}): ℵ Chr^{mosc} edd s οτι ο αν (vel εαν) | λεγῃ cum ℵABR^{2}G^{2}LS^{sil} ΧΔΠ al sat mu ... ℵ*FG*HKMUV ΓΔ 33. al plu λεγει

6. λιθιν. υδρι. hoc ordine cum ℵBLX 33. e (ff^{2}· g?) vg ... ς υδρι. λιθιν. cum ΑΓΔΔΠ unc^{9} al pler a b e f l q Chr^{8,147} Cyr^{4,135} | κειμεναι post ιουδαιων cum ℵ^{c}BLX 33. aeth ... ς Ln post εξ pon cum ΑΓΔΔΠ unc^{9} al pler c q vg syr^{utr} et^{hr} (*sex hydr. lapid. positae*) Cyr^{4,135} ... 69. 124. l Chr^{8,147} ante εξ, b (om εξ) f post εκει pon; cop *erant positae vero ibi sex* etc (nisi vertendum potius est: *erant vero ibi*, ut habet ℵ* etc) ... ℵ* 13. 47^{ev} a e arm plane om | F κατα των καθαρισμων | FKLΓΔ al mu μετρητασ

7. λεγει (ℵX aeth praem και, item e ff^{2}· l foss) αυτ. ο ῑ^{ς} et. a b c f q vg (nisi quod f q *dixit*): e *et ihs vocitis ad se ministris dixit illis*; ff^{2}· foss *et vocatis ihs* (foss *his*) *ministris dixit* (foss *dicit*) *eis*; l *et vocavit ihs ministris* (correctum *-stros*) *et dicit eis*

8. και prim: 42. 122* ο δε ... 33. 40. a b cop syr^{sch} om | οι δε cum ℵB KLΠ 1. 33. 118. 124. 209. al^{10} aldin a cop syr^{p} ^{mg} et syr^{hr} arm ... ς Ln Ti και (:: ut modo praecessit και εγεμισαν) cum ΑΓΔΔ unc^{9} al pler it^{pler} sal^{mūnt} syr^{sch} cop^{P} ^{txt} aeth Chr^{8,147} Cyr^{4,136}. Praeterea pro οι δε ηνεγκαν, quae omnia χ om, e ff^{2}· l *et fecerunt sicut dixit eis* (ff^{2}. *illis*) *ihs* (ff^{2}· l om) | ηνεγκαν: a *auricrunt et adtulerunt*

9. γεγενημενον: F γεγεννημ. | ποθεν: T^{b} που | οι ηντλ. το υδωρ (*aquam*):

φωνεῖ τὸν νυμφίον ὁ ἀρχιτρίκλινος 10 καὶ λέγει αὐτῷ· πᾶς ἄνθρωπος πρῶτον τὸν καλὸν οἶνον τίθησιν, καὶ ὅταν μεθυσθῶσιν τὸν ἐλάσσω· σὺ τετήρηκας τὸν καλὸν οἶνον ἕως ἄρτι. 11 ταύτην ἐποίησεν ἀρχὴν τῶν σημείων ὁ Ἰησοῦς ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἐφανέρωσεν τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. 12 [19. 1] Μετὰ τοῦτο κατέβη εἰς Καφαρναοὺμ αὐτὸς καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἐκεῖ ἔμειναν οὐ πολλὰς ἡμέρας.

Mt 21, 12 sq
Mc 11, 15 sq
Lc 19, 45 sq

13 [20. 1] Καὶ ἐγγὺς ἦν τὸ πάσχα τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη εἰς

---

e add *quae vinum factum est*, item l *quia de aqua vinum factum est*, item a b syr^{p} c.* *et videntes factum mirabantur* (b e cop perg *vocavit autem sponsum* etc)

10. αυτω: ℵ om | τον ελασσω (α al aliq -σσων, χ -σσον) sine τοτε cum ℵ^{c}BLT^{b} 57. 67. 248. z^{ser} a e ff^{2}· l q (q *deinde cum inebriati fuerint homines*) cop aeth Or$^{int\ 2,\ 99}$ Gaud$^{serm\ 9}$ ... ς Ti praem τοτε, Ln [τοτε] cum ℵ^{c}AΧΓΔΑΠ unc^{9} al pler b c f vg syr^{utr} et^{hr} arm Chr$^{2,\ 148}$ Cyr$^{4,\ 128}$ | συ sine δε cum ABLT^{b}ΧΓΑΠ unc reli al pler e am fu for tol arm Chr Cyr ... ΝΘΔ 69. 124. c^{seri} al^{16} a b e f ff^{2}· l q vg^{clem} cop syr^{sch} et p c.* et^{hr} aeth Or^{int} Gaud συ δε (et. και συ et συ ουν legitur) | εως αρτι: Γ εως του νυν

11. αρχην cum ABLTbΔ 1. 33. 262. arm Or$^{4,\ 172}$ Eus$^{h.\ e.\ 3,\ 24,\ 11}$ (sed variant edd) et$^{dem\ 420}$ Chr$^{2,\ 140}$ Chron^{202} ... ς την αρχην cum ΑΧΓΑΠ unc^{9} al pler Chr$^{2,\ 151}$ et^{188} Cyr$^{4,\ 126}$ (Eus$^{h.\ e.}$ edd) | εν (ΑΝ εγ) κανα τ. γαλιλαιας: ℵ* add πρωτην (delet^{a}). Similiter f *hoc primum fecit initium signorum Iesus*, q *hoc primum initium fecit Iesus signum* (sic). Pro *initium signorum* b *primum signum*, foss mm *primum signorum*. Praeterea cf huc Epiph^{442} τουτο πρωτον σημειον εποιησεν ο ις̄, φησιν, εν κανα τ. γαλ. | τ. δοξ. αυτου (ℵ^{c}): ℵ* om αυτου | εις αυτον: ℵ* post οι μαθ. αυτ. pon (ℵ^{c} ante pon)

12. μετα (ℵ 245. 433. aeth Chr$^{2,\ 152}$ praem και) τουτο (e *hoc signum*, l *hunc signum*) et. Or$^{4,\ 161}$ bis et ^{170}: ℳ 124* b f ff^{2}· q tol Chr$^{2,\ 155}$ με. ταυτα | καφαρναουμ cum ΝΒΤ^{b}Χ (alibi et. CDRΞΔ) it^{pler} vg cop Or Epiph Nonn$^{2,\ 68}$ ... ς καπερναουμ cum ΑΓΔΑΠ unc^{9} al omn^{vid} q (*capernaum*; item alibi d *caparnaum*) Chr Cyr | οι αδελφ. αυτου cum ΝΔ ΧΓΔΑΠ unc^{9} al omn^{vid} b f l vg cop syr^{utr} et^{hr} arm aeth Cyr$^{4,\ 126}$ ... BLT^{b} vid a c e (q om κ. οι αδ. αυτ.) Or$^{4,\ 160\cdot\ 161\cdot\ 166\cdot\ 249}$ om αυτου, hinc Ln [αυτ.] | και οι μαθητ. αυτου (et. Or$^{4,\ 166}$ Chr Cyr): ΚΠ^{c} 13. 28. al^{9} scr al^{6} Chron^{202} ante και οι αδελφ. αυτ. pon ... LT^{b} vid Or$^{4,\ 160\cdot\ 161\cdot\ 249}$ om αυτου ... ℵ 74* 89* 234* 245. 249. 440. a b e ff^{2}· l q arm plane om | εμειναν cum ΝΒΕΗ^{c}LMSUVΧΓΑΠ al plu it^{pler} vg syr^{utr} aeth Or$^{4,\ 160\cdot\ 166\cdot\ 169}$ (Chr$^{2,\ 152}$ ησαν) Cyr$^{4,\ 126}$ Chron^{202} ... Gb' εμεινεν cum ΑΡGΗ^{2}Δ al mu b cop arm syr^{hr} Or$^{4,\ 161}$ Nonn$^{2,\ 69}$ (*ουδε μεν αυτοθι μιμνειν εσ ηματα* etc) | ου: χ om

13. και εγγυς: ℵ εγγ. δε | ο ις̄ post ιεροσολ. cum ΝΒΕΓΚΡΣΤ^{b} vid ΥΧΓΔΑΠ

Ἱεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς. 14 [21, 1] *καὶ εὗρεν ἐν τῷ ἱερῷ τοὺς πωλοῦντας βόας καὶ πρόβατα καὶ περιστερὰς καὶ τοὺς κερματιστὰς καθημένους,* 15 *καὶ ποιήσας φραγέλλιον ἐκ σχοινίων πάντας ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, τά τε πρόβατα καὶ τοὺς βόας, καὶ τῶν κολλυβιστῶν ἐξέχεεν τὸ κέρμα καὶ τὰς τραπέζας ἀνέστρεψεν,* 16 *καὶ τοῖς τὰς περιστερὰς πωλοῦσιν εἶπεν· ἄρατε ταῦτα ἐντεῦθεν, μὴ ποιεῖτε τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου οἶκον ἐμπορίου.* 17 [22, 10] *ἐμνή-*

---

al pler a c f l q am for ing tol syr^{utr} aeth Or$^{4,160\cdot 180\cdot 182}$ sq et^{249} Cyr^{4,136} ... GLMU al pauc b ff$^{2\cdot}$ vg^{clem} cop arm syr^{hr} Or^{4,186} Eus$^{ps\ 368}$ et^{274} Chron^{299} post *ανεβη* pon, item e ante *ανεβη* ... A sic: o ις εισ ιεροσολυμα ις ... 13. 69. 124. 245. 346. Aug$^{iob\ 10,\ 4}$ plane om

14. *τ. πωλουντας*: e *qui vendebant et emebant* :: cf Mt et Mc | *βοας και προβατα* ℵ^{c}; et. Or$^{4,160\cdot 184\cdot 194}$ et saepe (sed ^{4,182} *βο. κ. τα προβ.*): ℵ* *και τα προβατα και βοας*, item a f q *oves et boves*. Cf et. Cyr$^{abac\ 551}$ *προβ. κ. τουσ βοασ*

15. *και ποιησασ -παντασ* (ℵ^{c}): ℵ* *εποιησεν - και παντασ*, item a b e ff$^{2\cdot}$ l q foss *et fecit - et omnes* (non item c f vg) | *φραγελλιον* (U al pauc *-ελιον*, al aliq *φραγγ.*): GLX 1. 22. 33. al pauc a b c f ff$^{2\cdot}$ q (non item e l) vg syr$^{p\ img}$ et^{hr} Or^{4,160} (non item $^{4,180\cdot 249\cdot 270}$) Cyr^{4,128} et abac^{551} et$^{zach\ 677}$ praem *ωσ* (Cyr^{abac} et^{zach} *ωσει*) | *εκ σχοινιων*: 33. 71. al pauc ff$^{2\cdot}$ q *εκ σχοινιου* (*de reste* ff$^{2\cdot}$, *de resticula* q) | *τα τε προβ. και τουσ βοασ* (e add *Iesus*, q add *vendentes*, e *qui - vindebant*): accurate *oves quoque et boves* b c f vg ... ℵ* τα (^{ca} add *και* sed rursus rasum est) *προβ. κ. βοασ*, nec exprim τε a e l q | *το κερμα* (G 1. 118. 209. al pauc post *εξεχεεν* pon) cum ΚΑΡΓΑΑΙΙ unc^{9} (et. ven^{ev}) al pler it^{pler} vg (*aes* c f ff$^{2\cdot}$ l vg; *pecuniam* a; e om *εξεχ. το κερμ. και*, item Cyr$^{abac\ 551}$) Nonn ^{2,83} (*εξεχεε χθονι κερμα*) ... BLT^{b}X 33. b q cop arm Or$^{4,160\cdot 168\cdot 180\cdot 184}$ bis et $^{211\cdot 270}$ bis Eus$^{ps\ 274}$ *τα κερματα* | *ανεστρεψ.* cum ΑLΡΓΑΑΙΙ* unc^{9} (et. ven^{ev}) al pler Or^{4,160} et ^{180} (sed cod bodl *ανετρ.*) et ^{270} edd ... BXII^{2} al plus ^{10} Or^{4,180} cod bodl et ^{270} ed (ibidem^{c} *τασ τραπεζασ ανατετραφθαι*) Cyr$^{abac\ 551}$ *ανετρεψεν* ... ℵ 13. 16. 69^{mg} (txt *κατορθωσε*) 124. 157. 229** 382. 6^{pe} Epiph^{148} *κατεστρεψ.*

16. *τοισ τασ περιστ. πωλουσιν* (ℵ *πωλουντασ*, K *-τα* utrumque corrupte): Nonn ^{2,84} *ανδρι δε πιπρησκοντι πελειαδασ ιαχε φωνην* | *μη* sine copula cum ΚΒLΓΑΑΙΙ unc^{9} (et. ven^{ev}) al pler c f am for foss ing tol cop Or$^{4,160\cdot 180\cdot 270}$ Eus$^{ps\ 368}$ ... AUX 1. 69. 124. 157 al^{25} a b c ff$^{2\cdot}$ vid l q vg (et. fu) syr^{utr} et^{hr} arm$_{\zeta}$ aeth Eus$^{dem\ 401}$ et$^{ps\ 274}$ Cyr$^{hr\ 115}$ Cyr$^{zach\ 677}$ Or$^{int\ 1,84}$ et^{2,216} praem *και*, hinc Lu [*και*] | *ποιειτε*: KA 69. 126 al mu Epiph^{148} *ποιητε* | *τον οικ. του πατρ. μου οικ. εμποριου* (K *ενπ.*, M al Eus^{dem} *-ρειου*): syr^{hr} *domum meam emptionis et venditionis*

17. *εμνησθησαν* sine copula cum ΚΒLT^{b}X cop (Or^{4,186} *ειγε εμνησθησαν* huc non valet) Eus$^{ps\ 368}$ et^{274} Cyr$^{abac\ 551}$ ... ς (Gb^{o}) add *δε*, Lu [*δε*]

*Ps 68 (69), 9 (10) σθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι γεγραμμένον ἐστίν· ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου καταφάγεταί με. 18 [23.4] ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ εἶπαν αὐτῷ· τί σημεῖον δεικνύεις ἡμῖν, ὅτι ταῦτα ποιεῖς; 19 [24.10]
Mt 26, 61 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· λύσατε τὸν ναὸν τοῦτον, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν. 20 εἶπαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· τεσσεράκοντα καὶ ἓξ ἔτεσιν οἰκοδομήθη ὁ ναὸς οὗτος, καὶ σὺ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερεῖς αὐτόν; 21 ἐκεῖνος δὲ ἔλεγεν περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ σώματος αὐτοῦ. 22 ὅτε οὖν ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν, ἐμνήσθησαν οἱ

---

cum ΑΡΓΔΑΠ unc[8] al pler c (b *rememoratus est autem discipulus eius*) vg syr[p] Cyr[4,140]; M δε και ... e f ff[2.] l q foss syr[sch] et[hr] aeth Epiph[656] (item Nonn[2,88]) και εμνησθ. (e *et continuo* etc), a arm Or[4,160] et[180] τοτε εμνησθ. (Chr[8,155] εμν. οι μαθ. αυτ. τοτε) | οτι: x om | γεγραμμ. εστιν et. Or[4bis] et Eus[ps bis] Cyr[4,140] ... B Chr[8,155] Cyr[abac 551] εστ. γεγραμμ., Epiph[148] et[656] ην γεγραμμ. | ο (Δ om) ζηλοσ: x t[scr] Or[4,160] (non item [180]. Non huc spectat[186] ειγε εμνησθησαν οτι ο ζηλοσ etc) Epiph[148] praem οτι | καταφαγεται (et. Gb Sz) cum ℵABLPT[b]ΧΓΔΑΠ unc[9] (et. ven[ev]) al plus[150] Or[4,160] et[180] et[186] et[198] Cyr[4,140] et amos[209] et[abac 551] ... ς (= Gb Sz) κατεφαγε cum 69. al vix mu (item it vg *comedit me*) Eus[ps 368] et[374] Epiph[148] et[656] (item quae potius ad LXX spectant Or[2,815] et[4,195]. Chr[8,155] fluctuant cdd inter καταφαγεται, κατεφαγε, κατεφαγησε.)

18. ουν et. Or[4,180] et[196]: 239. syr[sch] δε (f *tunc respond.*, e *et iudaei resp.*) ... 3. 33. 69. 126. (om et. οι sq) 346. 382. 4[ev] e[scr] b l (hi[2] *responderunt ei Iud.*) cop arm syr[hr] om, hinc Gb[o] | ειπαν cum BL 33. Or[4,160] et[196] ... ς ειπον cum ℵAPT[b]ΧΓΔΑΠ unc rell al pler | ALP διγνυεισ (ΓΔΑ* ven[ev] al δικν.) | ημιν: L om

19. ιϛ sine articulo cum ABLPXΓΔΑΠ unc[8] al longe plu Or[4,160. 196] Cyr[4,140] ... ς (Gb[oo]) praem ὁ cum ℵK (?) 1. 33. 69. al vix mu | εν τρι. cum ℵALPXΓΔΑΠ unc[9] al omn[vid] it vg (Latt *in trib. dieb.* vel *in triduo*) Or[1,468. 757] et[4,196. 199] et saep Eus[ps 465] et[568] Chr[8,155] Cyr[4,141] Ir[int 300] Tert pudi[16] etc ... B Or[4,198] Tert[res carn 18] Ambrst om εν. Cf Ign[intpl 290] (Smyrn[2]) και δια τριων ημερων εγερω αυτον

20. ειπαν cum B Or[4,200] ... ς ειπον cum ℵALPXΓΔΑΠ unc[9] al omn[vid] | ουν: a *autem* (e aeth *et Iudaei dixerunt*, syr[hr] *et dixer. autem ei Iud.*) ... cop syr[sch] arm om. Praeterea M 12. 33. syr[sch] et[hr] arm add αυτω | τεσσερακοντ. cum ℵAB*GLMPΔ ... ς Ln (ex errore) cum B[3]EFH KSUVXΓΔΠ (et. ven[ev]) al certe pler | οικοδομηθη cum ℵB*T[b] 33. ... ς Ln ωκοδομ. cum AB[3]LPX unc rell al pler | εν τρισιν cum ABLPT[b]X etc ... ℵ a c om εν | εγερεισ: T[b*] 47[ev] al pauc εγειρεισ, item b *resuscitas*, e *restauras*

21. του ναου et. Or[1,394. 757] et[4,160. 202. 206] et saep Did[tri 2,7,8] ... Ir[int 300] om, item Tert[res carn 18] („quia et scriptura *de corpore*, inquit, *suo dixerat.*") | αυτου: ℵ 47. 63. 253. i[scr] om

μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι τοῦτο ἔλεγεν, καὶ ἐπίστευσαν τῇ γραφῇ καὶ τῷ λόγῳ ὃν εἶπεν ὁ Ἰησοῦς.

23 *Ὡς δὲ ἦν ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐν τῷ πάσχα ἐν τῇ ἑορτῇ, πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, θεωροῦντες αὐτοῦ τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει·* 24 *αὐτὸς δὲ Ἰησοῦς οὐκ ἐπίστευεν αὐτὸν αὐτοῖς διὰ τὸ αὐτὸν γινώσκειν πάντας,* 25 *καὶ ὅτι οὐ χρείαν εἶχεν ἵνα τις μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ ἀνθρώπου· αὐτὸς γὰρ ἐγίνωσκεν τί ἦν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ.*

III.

1 *Ἦν δὲ ἄνθρωπος ἐκ τῶν Φαρισαίων, Νικόδημος ὄνομα*

---

22. *ελεγεν* sine additam (et. Gb Sz) cum ℵABLPT^{b}ΧΓΔΛ unc^{s} (et. ven^{ev}) al pler it vg cop syr^{utr} et^{hr} arm aeth Or$^{4,160\cdot 202\cdot 208}$ Cyr^{4,142} etc ... ς (= Gb Sz) add *αυτοις* cum ΚΠ al vix mu | *ον ειπ.* cum ΚBLT^{b} Or$^{4,160\cdot 199\cdot 202\cdot 208}$ et^{209} ... ς Ti *ω ειπ.* cum ΑΧΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} (69. 346. al pauc ^{vdtr} add *αυτοις*) | ο $\overline{ις}$: T^{b} $\overline{ις}$

23. *εν τοις* (et. Gb Sz) cum ℵABLPT^{b}ΓΔΑΠ unc^{9} (et. ven^{ev}) al pler aldin Or$^{4,160\cdot 209\cdot 270}$ etc ... ς (= Gb Sz) om *τοις* cum minusc vix mu | *εν τω πασχα* (ℳ *-σχας* nec mutatum) *εν τη εορτη*: a c ff^{2} vg *in* (a *per*) *pascha in die festo* ... b *in diem festum paschae*, e l q cop *in die festo paschae* (q *pascae*), f tantum *in die festo* | *εν τη εορτη* cum ℵALP T^{b}ΓΔΑΠ unc rell etc: B om *εν*, hinc Ln [*εν*] | *αυτου* (aldin post *τ. ση.*) *τα σημεια* (et. Or^{4,160} etc): ℳ 1. 22. 108. 118. 209. al plus ^{10} a b e f l (non item c q vg) Irint^{147} om *αυτου* | *α εποιει*: e *quae faciebat in eos qui infirmi erant*

24. $\overline{ις}$ c. BL ... ς ο $\overline{ις}$ c. ℵΑΓΔΑΠ unc^{9} al omn^{vid} Or$^{4,160\cdot 209\cdot 211}$ Did^{trin2,39} Chr^{8,158} Cyr^{4,144} et$^{act\,49}$ ... T^{b} $^{[scr^{s}}$ e om plane | *επιστευεν* (et. Chr Cyr): A al pauc b Or$^{4,160\cdot 209\cdot 211\cdot}$ *επιστευσεν* | *αυτον αυτοις* (A* 253. *εαυτοις*) cum ℵ*A*BL 253. 440* Or^{4,209} Cyr$^{act\,49}$ (a e q *se illis*, b *se eis*) ... ς *εαυτον αυτ.* cum ℵ^{c}A^{2}ΓΔΑΠ unc^{9} al pler aldin Or^{4,160} et^{211} Chr^{8,158} Cyr^{4,144} (c f l vg *semetipsum eis*) ... Did$^{tri\,2,39}$ om *αυτον* | *αυτον* ante *γινωσκ.* (ℵ *γιγνωσκ.*): ℵ om. Cf Latt *eo quod ipse nosset omnes* (*omnia* l) c f l vg (item e *quia ipse sciebat omnes*), sed a b q om *ipse* | *παντας* et. Or$^{4,160\cdot 209\cdot 211}$ (uberius tractat^{211}: *ει γαρ παντας εγινωσκεν, ου μονον ανθρωπους, αλλα και τα υπερ τον ανθρωπον εγινωσκε, και παντας τους εξω τοιουτων σωματων* etc) Did$^{tri\,2,39}$ Cyr^{4,144} ... EFGH 13. 69. 127. 229* 346 al^{40} fere aldin l arm Chr^{8,158} (sed variant edd) Cyr$^{act\,49}$ *παντα*

25. *και οτι* (Did^{tri} *και μη χρ. εχειν*): AT^{b} cop syr^{sch} (non item P) om *οτι* | *ου χρειαν*: ℵ *χρειαν ουκ*. Cf c l al vg *opus ei non erat* | *περι του ανθρωπου*: Ln (ex errore de B) om *του* cum Or^{4,160} et^{209} et^{211} bis

III. 1. *ανθρωπος* (syr^{sch} *erat autem ibi quidam ea*; ℳ mg eccles et evgll *Ανθρωπος τις ην*): ℳ arm aeth (syr^{hr}) praem *τις*; item e *erat autem*

7, 50 19, 39 αὐτῷ, ἄρχων τῶν Ἰουδαίων· 2 οὗτος ἦλθεν πρὸς αὐτὸν νυκτὸς
καὶ εἶπεν αὐτῷ· ῥαββεί, οἴδαμεν ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐλήλυθας διδάσκα-
λος· οὐδεὶς γὰρ δύναται ταῦτα τὰ σημεῖα ποιεῖν ἃ σὺ ποιεῖς, ἐὰν
μὴ ᾖ ὁ θεὸς μετ' αὐτοῦ. 3 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἀμὴν
ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἄνωθεν, οὐ δύναται ἰδεῖν τὴν
βασιλείαν τοῦ θεοῦ. 4 λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Νικόδημος· πῶς δύνα-
ται ἄνθρωπος γεννηθῆναι γέρων ὤν; μὴ δύναται εἰς τὴν κοιλίαν
τῆς μητρὸς αὐτοῦ δεύτερον εἰσελθεῖν καὶ γεννηθῆναι; 5 ἀπεκρίθη
Ἰησοῦς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἐξ ὕδατος καὶ

---

homo quidam ex | *ονομα αυτω* (ita ℵ^{corr} ante ^{c}): ℵ* b c f l *ονοματι*, *nomine* (e *qui vocabatur nicodemus*)

2. *προσ αυτον* (et. Gb Sz) cum ℵABKLSUVT^{b}ΔΛΠ al longe plu b c l q am fu for ing em tol (etc) syr^{p} arm aeth Chr^{8,159} Cyr^{4,145} ... ς (= Gb Sz) *πρ. τον ιν̄* cum EFGHMΓ al permu a e f vg^{ed} cop syr^{sch} et^{hr} | *νυκτοσ*: ℵ l ante *πρ. αυτ.* pon | *ραββει* cum ℵABEFHΓΔ (cf et. alibi) ... ς Ln *ραββι* cum GKLMST^{b}UΔΠ al certe pler | *ουδεισ γαρ*: ℵ e *και ουδεισ* | *δυναται* ante *ταυτ. τα σημ.* cum ℵABLT^{b} 33. al pauc it (exc q, qui post *ποιειν* pon) vg cop syr^{sch} et^{hr} arm aeth Or^{4,270} Chr^{8,160} med ... ς post *ταυτ. τ. σημ.* pon cum ΓΔΛΠ unc^{9} al pler syr^{p} Chr^{8,160} init (*δυν. ποιησαι*, item 1. 118. 209. al pauc) Cyr^{4,145} | *τα*: L 69. 382. al pauc om | *ᾖ*: L 239. a^{scr*} om

3. *ιε̄* sine articulo cum BEFGKLMT^{b}ΓΠ al^{40} Cyr^{4,145} ... ς (Gb^{o}) praem *ὁ* cum ℵAHSUVΔΛ al plu | *και ειπ. αυτω* (ℵ^{c} sic): ℵ* om | *γεννηθη ανωθεν*: a b e ff$^{2.}$ vid q vg *renatus fuerit denuo*, c f g^{vid} l *natus fuerit denuo*. Praeterea cf ad v. 5 *αναγεννηθη* ex Ir. Item cf Iust apol 1,61 ubi postquam de baptismi usu exposuit (*τροπον αναγεννησεως, ον και ημεισ αυτοι ανεγεννηθημεν, αναγεννωνται* etc) pergit *και γαρ ο χ̄ς̄ ειπεν· αν μη αναγεννηθητε, ου μη εισελθητε εισ την βασιλ. των ουρανων*, subiungens ex v. 4 *οτι δε και αδυνατον εισ τασ μητρασ των τεκουσων τουσ απαξ γεννωμενουσ εμβηναι, φανερον πασιν εστι*. Ad haec Iustini cf Cyr^{4,146} *ανωθεν δε λεγων την δια πνευματοσ αναγεννησιν* etc | *ιδειν την βασιλειαν*: T^{b} *εισελθειν εισ την*

4. *ο νικοδημ.* cum ℵAE^{2}HKMSUVΓΔΛΠ al pler Cyr^{4,146} ... BE*GL al^{20} om *ὁ* | *γεννηθηναι* (A* bis *γενηθηναι*, item v. 7; A -*θαναι* sec loc): priore loco H 28. add *ανωθεν*. Similiter e *denuo renasci*, a q *renasci*; contra b c f ff$^{2.}$ g vg *nasci*. Sec loco a b e ff$^{2.}$ l q *renasci*, c f g vg *nasci* | *γερων ων*: arm *qui natus sit* | B* *νεικοδημοσ*, item v. 9 (non item v. 1)

5. *ιε̄* sine articulo cum ℵAEGHKMSVΓΔΛΠ al plus^{60} aldin Cyr^{4,146} ... ς (Gb^{oo}) *ο ιε̄* cum BLU al mu Chr^{8,161}. Praeterea ℵ^{ca} (non item ^{cb}) KL MΠ al^{15} fere aldin f m (non item ℵ b c e l q vg) syr^{sch} et^{p} ^{mg} et^{hr} cop arm aeth add *και ειπεν αυτω* (sed ℵ^{ca} L f syr^{hr} cop^{dz} om *αυτ.*) | *αμην αμην*: A al pauc om alterum | *γεννηθη* (ΔΛ *γενηθη*): it (exc f

πνεύματος, οὐ δύναται εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. 6 τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆς σαρκὸς σάρξ ἐστιν, καὶ τὸ γεγεννημένον

---

natus) vg *renatus fuerit* | πνευματος (sic b c e f l q am fu for ing em foss al): a ff^{2*} m vg^{ed} (et. tol al) aeth Or$^{int\ 2,144}$ et ^{4,488} *spiritu sancto* | εισελθειν εις (et. ℵ^{c}): ℵ*M ιδειν (ℵ* ειδ.) | των ουρανων cum ℵ* c^{escr} 26^{ev} al pauc e m Iust$^{apol\ 1,61}$ (vide ad v. 3) Docet ^{267} Homil$^{clem\ 11,26}$ et $^{epitom\ 18}$ Ir (ex cat, cf Harv ^{496}) Or$^{int\ 2,948}$ et ^{4,488} Const ^{6,15,3} Eus$^{esa\ 268}$ Tert$^{bapt\ 13}$ Chr ^{2,165} bis et ^{166}. Cf et. Nonn ^{2,20} *ου δυναται - νοησαι ουρανιην αιωνος ατερμονος ηλικα τιμην ...* ς Ln Ti *του θεου* (:: ex versu 3) cum ℵ^{c}ABLΓΔΛΠ unc reli al pler itp^{ler} vg cop syr^{utr} et ^{hr} reli Or$^{int\ 2,144}$ et $^{4,484.\ 561}$ Cyp $^{122.\ 126.\ 279.\ 314}$ Nyss ^{2,601} Chr ^{2,164} et ^{165} semel et ^{171} Cyr ^{4,146} et ^{147}. Cf igitur Iust$^{apol\ 1,61}$ (vide ad v. 3) Docet ^{267} *λεγει ο σωτηρ· εαν μη τις γεννηθη εξ υδατος και πνευματος, ουκ εισελευσεται εις την βασιλ. των ουρανων· οτι το γεγεννημενον εκ της σαρκος σαρξ εστιν.* Homil$^{clem\ 11,26}$ *οὑτως γαρ ημιν ωμοσεν ο προφητης ειπων· αμην υμιν λεγω, εαν μη αναγεννηθητε υδατι ζωντι εις ονομα πατρος υιου αγιου πνευματος, ου μη εισελθητε εις την βασιλ. των ουρανων.* Clem$^{epit\ 18}$ *οὑτως γαρ ο - θεος λογος ειπεν ημιν· αμην λεγω υμιν, εαν μη αναγεννηθητε δι υδατος και πνευματος* (epit. altera add *εις το ονομα του πατρος και του υιου και του αγι. πνευμ.*), *ου μη εισελθητε εις την βασιλ. των ουρανων.* Ir (ex cat. in libb. Regg. ap Harvey ^{496}) *καθως και ο κυριος εφη· εαν μη τις αναγεννηθη δι υδατος και πνευματος, ου μη εισελευσεται εις τ. βασ. των ουρ.* Const ^{6,15,3} *λεγει γαρ ο κυριος· εαν μη τις βαπτισθη εξ υδατος και πνευματος, ου μη εισελθη εις τ. βασ. τ. ουρ.*

6. cf Naass ^{106} *το γεγραμμενον· το γεγεννημενον εκ της* usq *πνευμα εστιν.* Item Docet ^{267} post *των ουρανων* pergitur *οτι το γεγεννημ. εκ τ. σαρκ. σαρξ εστιν.* Item Hipp$^{noet\ 16}$ *το ειρημενον υπο του* $\overline{\text{κυ}}$ *οτι το γεγενν. εκ του πνευμ. πνευμα εστιν.* Did$^{tri\ 2,12}$ Eus$^{marc\ 72}$ *λεγων· το γεγενν. εκ της - πνευμα εστι. πνευμα δε ο θεος* (sic). *διο επεται νοειν ως και το γεγενν. εκ του θεου θεος αν ειη.* Similiter ^{126} sed post *πνευμα εστι* nil additur nisi *κατα την σωτηριον διδασκαλιαν ακολουθως και το γεγενν. εκ του θεου θεος αν ειη.* | *γεγεννημενον* bis et. ς et ς^{e} ^{1688} etc: ς^{e} ^{1694} bis *γεγενημενον*, ut et. Δ (priore certe loco, altero propter scissuram membranae non liquet) H al aliq *γεγενημενον*, Clem ^{549} *γεννωμενον* (*καθαπερ το γεννωμενον εκ της σαρκος σαρξ εστιν, οὑτω το εκ πνευματος πνευμα*) | *σαρξ εστιν*: 161* add *οτι εκ της σαρκος εγεννηθη*, item a b e ff^{2*} l q* (non item c f m q^{2} Cyp $^{279.\ 314}$) harl* bodl syr^{cu} Tert$^{carn\ 18}$ Amb$^{spir\ 2,646}$ *quia* (b e q* *quoniam*) *de* (Tert *ex*) *carne natum est* | *εκ του πνευματος*: syr$^{p\ mg}$ *ex aqua et spiritu* | *πνευμα εστιν*: 161* add *οτι εκ του πνευματος εστιν*, item a e ff^{2*} m harl* bodl syr^{cu} Tert$^{carn\ 18}$ conc^{carth} (ap Cyp ^{221} et ap Routh ^{3,118}) Hil ^{267} Amb^{spir} al aliq (cf Sab ad h. l.) add *quia* (e *quoniam*) *deus spiritus est* insuperque (ita tantum a harl* bodl syr^{cu} Tert conc^{carth}) *et ex* (*de*) *deo natus est.* Praeterea Amb$^{spir\ 2,11}$ sic: „Quem locum ita expresse, Ariani, testificamini esse de spiritu, ut eum de vestris codicibus auferatis. Atque utinam de vestris et non

ἐκ τοῦ πνεύματοσ πνεῦμά ἐστιν. 7 μὴ θαυμάσῃσ ὅτι εἶπόν σοι·
δεῖ ὑμᾶσ γεννηθῆναι ἄνωθεν. 8 τὸ πνεῦμα ὅπου θέλει πνεῖ, καὶ
τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἀκούεισ, ἀλλ' οὐκ οἶδασ πόθεν ἔρχεται καὶ ποῦ
ὑπάγει· οὕτωσ ἐστὶν πᾶσ ὁ γεγεννημένοσ ἐκ τοῦ πνεύματοσ. 9 ἀπε-
κρίθη Νικόδημοσ καὶ εἶπεν αὐτῷ· πῶσ δύναται ταῦτα γενέσθαι;
10 ἀπεκρίθη Ἰησοῦσ καὶ εἶπεν αὐτῷ· σὺ εἶ ὁ διδάσκαλοσ τοῦ Ἰσραὴλ
καὶ ταῦτα οὐ γινώσκεισ; 11 ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι ὅτι ὃ οἴδαμεν λα-
λοῦμεν καὶ ὃ ἑωράκαμεν μαρτυροῦμεν, καὶ τὴν μαρτυρίαν ἡμῶν οὐ
λαμβάνετε. 12 εἰ τὰ ἐπίγεια εἶπον ὑμῖν καὶ οὐ πιστεύετε, πῶσ ἐὰν
εἴπω ὑμῖν τὰ ἐπουράνια πιστεύσετε; 13 καὶ οὐδεὶσ ἀναβέβηκεν εἰσ

---

etiam de ecclesiae codicibus tolleretis. Eo enim tempore quo impiae infidelitatis Auxentius Mediolanensem ecclesiam armis exercituque occupaverat, vel a Valente atque Ursatio nutantibus sacerdotibus suis incursabatur ecclesia Sirmiensis, falsum hoc et sacrilegium vestrum in ecclesiasticis cdd. deprehensum est. Et fortasse hoc etiam in oriente fecistis." Item Fulbert[epist 1.] „Arii auditores quoniam spiritum sanctum deum esse negabant, de evglio eraserunt illud quod salvator ait: Spiritus est deus."

7. μη: 69. 440* (al?) syr[cu] και μη | θαυμασησ: cf Nonn [3, 38] και μη θαμβοσ εχητε | υμασ: 69. 118. al[12] fere aldin ημασ

8. θελει: v al pauc θελη | πνει: L (et. Chr[8,173] semel) πνεει | αλλ cum ℵALΓΔΛΗ unc rell etc ... n αλλα | και που υπαγ. cum ℵBLT[b]ΓΔΛΗ unc[6] al omn fere e g l m am fu em ing harl cop syr[cu] et[utr] aeth (Ign philad[7] ap Dress[180] πνευμα θεου – οιδεν γαρ ποθεν ερχεται και που υπαγει και τα κρυπτα ελεγχει) Ath[704] Epiph[898] Nyss[2,801] Chr[8,173] Cyr[4,148] Hil[1143] al ... Ln η που υπ. cum A c[scr] (al?) a b c f ff[2.] q vg (et. for al) syr[p mg] et[hr] arm Rebapt (ap Cyp[364] et[366]) Amb[spir] al | H 69. γεγενημενοσ | εκ του πνευματοσ (f g l q vg syr[utr] et[hr]; aeth add sancto): ℵ a b e ff[2.] m (non item c f g l q) foss mm syr[cu] Hil[1143] al εκ του υδατοσ και του πνευματοσ, ex (de) aqua et spiritu (Hil add sancto)

9. νικοδημοσ: B* νεικοδ. Cf ad v. 4

10. ιϛ sine articulo (Gb Sz) cum ABLΓΔΛΗ unc rell al longe plu ... ς (= Gb Sz) o ιϛ cum ℵ 69. al vix mu | T[b] om απεκρ. ιϛ

11. αμην αμην: L* alterum om | εωρακαμεν cum ℵABUΓΔΗ al plu ... EG HKLMT[b]VΔ al permu εορακ.

12. και: 13. 69. 124. tol cop om | ου πιστευετε: KH 22. 239. 382. 440. al[10] cop pers[w] syr[hr] Epiph[89] petav Aug ουκ επιστευσατε (97. ουκ επιστευετε) | πωσ: s add δε | υμιν sec: KH al[9] a e ff[2.] foss arm pers[p] om | πιστευσετε cum ℵABELSUVΔ*Π[2] al plu it vg cop etc Epiph[89] cdd et[dind] Chr[8,176] ... GHKMΓΔ[2]Π* 1. 22. 28. 69. 124. al plus[50] Chr[mosc 3] Epiph[petav] Cyr[4,150] πιστευσητε ... T[b]Λ al aliq b ff[2.] l foss cop[ds] πιστευετε

τὸν οὐρανὸν εἰ μὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ. 14 καὶ καθὼς Μωϋσῆς ὕψωσεν τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὕτως ὑψωθῆναι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, 15 ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων ἐν αὐτῷ ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον. 16 οὕτως γὰρ ἠγάπησεν ὁ θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν υἱὸν τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον. 17 οὐ γὰρ ἀπέστειλεν ὁ θεὸς τὸν υἱὸν εἰς τὸν κόσμον

*Num, 21 8. 9

13. ο ων (A* 44ev om; e Zen *qui erat*) εν τω ουρανω (80. 88. εκ του ουρανου) cum ΑΓΔΔΙΙ unc^{a} al fere omn it vg cop^{wl} et^{schw} syr^{cu} et^{utr} et^{hr} arm Hipp$^{noet\,4}$ (Lag^{46} add τισ ουν ην εν ουρανω αλλ η λογοσ ασαρκοσ, αποσταλεισ ινα δειξη αυτον επι γησ οντα εινaι και εν ουρανω;) Dion^{alex} (ep contr Paul$^{samos\,6}$ resp p. ^{288} edparis 1624) Did$^{tri\,2,9}$ Epiph^{466} Chr$^{8,177.\ 178}$ Thdrt^{2,570} et$^{4,226.\ 1049.\ 1158}$ Cyr^{4,150} Orint^{2,78} et ^{4,683} („non dixit *qui fuit*, sed *qui est in caelo*) Novat^{96} Hil^{82} (ps^{2,11} non abest ergo a caelo – est tamen cum haec loqueretur in caelo") et^{514} et ^{1045} (trin^{10} „quod autem in caelis est, naturae semper manentis potestas est") Lcif^{151} Iac$^{nisib\,8,9}$ (*qui erat re ipsa in caelo*) ... ℵBLT^{b} 33. cop^{dx} aeth Cyr$^{act\,68}$ Orint^{2,114} (certe non add, nec magis Eus$^{p\,462}$ et ocl^{82}) om; hinc Gb^{0} et Ti^{synops} om

14. μωυσησ cum ℵBKLΣT^{b}Π 33. al permu ... ς μωσησ cum AEGHMUVΓΔ Λ al plu (de vv et pp vide alibi) | υψωθηναι δει et. Perat^{124} (και ον τροπον υψωσε μωυσησ τον οφιν etc) Eus$^{ps\,551}$ et eci^{24} Epiph^{274} Chr^{8,} ^{178} Cyr^{4,151} Thdret^{1,201} et^{4,205} Orint^{2,206} Cyp^{294} ... Λ 26ev a Lcif^{151} δει υψωθ. (33. υψωθ. post ανθρωπου pon)

15. εν αυτω cum B^{b} c g l am em fu ing mt harl Fulg, item L Thdrt ^{4,205} επ αυτω ... ς εισ αυτον cum ΑΓΔΔΙΙ unc^{9} al fere omn a b e f q vg^{ed} (et. for al) Chr^{8,179} Cyr^{4,151} et act^{62} Thdrt^{1,201} et$^{4,223.\ 230}$ Lcif^{151} (Cyp *in filium*); item Λ επ αυτον, ita Ln ... 47ev^{s} om semel | εχη (ℵ FHMSΓΔ al plus^{30} εχει) ζω. αιω. cum ℵBLT^{b} 1. 22. 33. 118. 124. 161. 209. a f syr^{cu} et^{hr} cop arm^{zoh} aeth^{ro} Cyr$^{act\,62}$ Nonn^{3,78} Cyp ^{294} Lcif ^{151} ... ς (Gb^{00}) praem μη αποληται αλλ (Γ αλλα), item Ln [μη απολητ. αλλ], cum ΑΓΔΔΙΙ unc^{9} al pler b c e ff$^{2.}$ g l q vg syr^{utr} arm^{usc} aeth ppl Chr^{8,179} Chr^{4,151} Thdrt$^{1,201.\ 2,1572.\ 4,206}$

16. τον υιον absque αυτου cum ℵ*B ... ς Ln Ti add αυτου cum ℵ^{c}ALT^{b} unc rell al omn^{vid} it vg etc | 18. 346. 382. μονογενην | εδωκεν (ℵ* om, suppl^{a}; 33. add εισ τον κοσμον): ff$^{2.}$ *mitteret* (Ath^{586} απεστειλεν ex eddpl), e *mitteret in hunc mundum* (v. 17 om *in hunc mu.*), gat mm tol *daret pro saeculo* (tol *mundo*) | εισ αυτον (et. Eus$^{marc\,67.\ 72.\ 86}$ Chr ^{8,179} Cyr ^{4,152} et^{279} etc) ... L επ αυτω, T^{b} επ αυτον ... 47ev om semel | μη αποληται (ΓM al mu απωλ., r al sic etiam ante; Λ απολλυηται) αλλ (B αλλα) et. Eus$^{marc\,86}$ Cyr^{4,279} etc ... syr^{cu} Eus$^{marc\,67}$ et^{72} om | εχη: ΚFHMΓΔ al permu εχει

17. τον υιον absq αυτου cum ℵBLT^{b} 1. 22. 118. 209. 262. Cyr^{4,154} com et$^{act\,67}$ Victorin Fulg ... ς Ln Ti add αυτου cum ΑΓΔΔΙΙ unc^{9} al pler d it vg rell Chr^{8,182} Cyr^{4,154} txt Tert$^{prax\,21}$ Lcif^{151} Hil$^{180.\ 235}$. Cf

12, 47 ἵνα κρίνῃ τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σωθῇ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ. 18 ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν οὐ κρίνεται· ὁ μὴ πιστεύων ἤδη κέκριται, ὅτι μὴ πεπίστευκεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ θεοῦ. 19 αὕτη δέ ἐστιν ἡ κρίσις, ὅτι τὸ φῶς ἐλήλυθεν εἰς τὸν κόσμον καὶ ἠγάπησαν οἱ ἄνθρωποι μᾶλλον τὸ σκότος ἢ τὸ φῶς· ἦν γὰρ αὐτῶν πονηρὰ τὰ ἔργα. 20 πᾶς γὰρ ὁ φαῦλα πράσσων μισεῖ τὸ φῶς καὶ οὐκ ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα μὴ ἐλεγχθῇ τὰ ἔργα αὐτοῦ· 21 ὁ δὲ ποιῶν τὴν ἀλήθειαν ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα φανερωθῇ αὐτοῦ τὰ ἔργα, ὅτι ἐν θεῷ ἐστὶν εἰργασμένα.

---

huc Naass[126] *ου γαρ ηλθεν ο υιος του ανθρ. ινα τον κοσμον απολεσας τον κοσμον, αλλ ινα σωθη ο κοσμ. δι αυτου.*

18. *ο πιστευων*: d praem *propter hoc*, item a Lcif[151] *ideo* | *αυτον*: A al[7] Chr[3,184] Cyr[4,154] *τον υιον* ... Or[4,210] (*φησι γαρ ο κυριος· ο πιστευων εις εμε ου κρινεται. ουχι δε· ο πιστευων εις το ονομα μου ου κρινεται*) et[2,761] *εις εμε*, item Ir[int325] („et propter hoc dominus dicebat" etc) Or[int4, 464] Hil[24. 126] al *in me* | *ο μη* sine copula cum ℵB ff[2]· l Or[2,761] (*περι ων ειρηται· ο μη* etc) Tert[prax 21] Cyp[272. 215] ..., Ln o [*δε*] *μη*, ς Ti o *δε μη* cum ALT[b]ΓΔΑΠ unc[9] al omn[vid] d it[pler] vg rell (syr[sch] *et qui non*) Ir[int325] Or[int 4,464] Lcif[151] Chr[3, 184] Cyr[4,154] et[act 68]

19. *οι ανθρωποι* (syr[cu] *mundus*): ℵ ante *ηγαπησαν* pon | *μαλλον* et. Clem[80] Eus[marc 68] al Ir[int325] Hil[24. 25] al: ℵ Or[prov] (Notitia[97]; contra Mai[96] ex caten ante *σκο.*) Cyr[4, 154] (non[68]) Hil[72] post *το σκοτος* pon; e Cyp[215] ante *ηγαπησαν* (*dilexerunt*); l. 118. 209. al pauc ante *οι ανθρωπ.* | *αυτων πονηρα* (Gb″) cum ℵABGKLT[b]ΥΔΠ al[20] c d f ff[2]· (e *eorum opera iniqua*) vg Ath[499] Chr[3, 185] Cyr[4, 68] ... ς *πονηρα αυτων* cum EPHMSVΓΔ al plu Ambp[e 1, 762] (*mala ipsorum opera*) ... a q Lcif *opera illorum* (q *eorum*) *mala*; b *malae operae eorum*, l *mala opera eorum*

20, *γαρ* et. Ir[int325] (Or[prov] ap Mai[2], sed totus locus deest in Notitia[77]); Chr[3,185] *δε* ... ℵ a Lcif[151] om; item (quae nil probant) Or[2,653] et[4,288] | *και ουκ ερχ. πρ. το φως* (ℵ[c], et. Ir[int325] Or[int 2,58]): ℵ* al aliq c Lcif[151] om (:: propter *ομοιοτελευτον*) | *τα εργ. αυτου* cum ℵBLT[b]ΓΔΑ unc[9] al pler it vg rell Cyr[4,155] Ir[int] Or[int] Lcif ... AKΠ 1. al[10] Chr[3,185] *αυτου τα εργα*. Praeterea LΔ 13. 33. al[15] cop arr sl add *οτι πονηρα εστιν* (L confuse *πον. εστ. οτι*), item d *de luce*, item Or[int 2,58] *et videantur si in deo sunt gesta*

21. ℵ* om o *δε ποιων* usq *εργ. αυτου* propter *ομοιοτελ.*, suppl[c] | *αυτου τα εργα* cum ℵ[c]ABT[b] unc rell al pler c ff[2]· g am fu for lng gat mm mt ... LU 33. 69. al pauc a (*manifestetur opus eius*) b d e f l q vg[od] Cyr[4, 154] Ir[int325] Lcif[151] *τ. εργ. αυτ.* | *θεω*: 13. 69. al[25] praem *τω* | *ειργασμενα* (al pauc *εργ.*, L *εργασαμενα*): ℵ* *ειργασμενον* (a *-μενα*). Cf Lcif[151] *quoniam in deo est factum* (praecedit *ut manifestentur opera eius*), item Ir[int325] *quoniam in deo est operatus* (praecedit *ut manifestentur opera eius*); a *quoniam in deo est factum* (vide ante) :: hinc nescio an ℵ* scripturam evglstae servaverit.

22 *Μετὰ ταῦτα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς*
τὴν Ἰουδαίαν γῆν, καὶ ἐκεῖ διέτριβεν μετ' αὐτῶν καὶ ἐβάπτιζεν.
23 [25. 3] *ἦν δὲ καὶ Ἰωάννης βαπτίζων ἐν Αἰνὼν ἐγγὺς τοῦ Σαλείμ,*
ὅτι ὕδατα πολλὰ ἦν ἐκεῖ, καὶ παρεγίνοντο καὶ ἐβαπτίζοντο·
24 [26. 4] *οὔπω γὰρ ἦν βεβλημένος εἰς τὴν φυλακὴν Ἰωάννης.*
25 [27. 10] *ἐγένετο οὖν ζήτησις ἐκ τῶν μαθητῶν Ἰωάννου μετὰ Ἰου-*
δαίου περὶ καθαρισμοῦ. 26 *καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰωάννην καὶ*
εἶπον αὐτῷ· ῥαββεί, ὃς ἦν μετὰ σοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ᾧ σὺ
μεμαρτύρηκας, ἴδε οὗτος βαπτίζει καὶ πάντες ἔρχονται πρὸς αὐτόν.
27 *ἀπεκρίθη Ἰωάννης καὶ εἶπεν· οὐ δύναται ἄνθρωπος λαμβάνειν*
οὐδέν, ἐὰν μὴ ᾖ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. 28 [28. 1] *αὐτοὶ*

---

22. ο ιω: ΑΠ al[5] om ὁ | ηλθεν (c e f ff[2]· q vg *venit*, b *profectus est*): 33. απηλθεν, d *exivit*, a l *exiit*, foss *exiebat* | και εβαπτιζεν: b om (l[a] *et baptizabantur ab eo*, omissis ην δε usq και εβαπτιζοντο, l[2] vero post *et baptiz. ab eo* suppl *erat autem* usq *et baptizabantur*)

23. ιωαννης (B -ανης) cum ℵALΓΔΑΠ unc rell al pler Or[4, 162] etc ... B 44[ov] o ιω. | βαπτιζων: 1. o βαπτ. | εν αινων: e *in eremo*, f *in deserto* | σαλειμ cum ℵBLT[b]ΓΔΠ unc[8] al plu it vg etc Or[4, 162] sq Eus[hist 8, 24, 11] (ap Burton et Heinich.) etc: A σαλλειμ ... UA 1. 69. 262. al plus[70] aldin cop Eus[edd] pler Cyr[4, 156] Nonn[edd 2] σαλημ (Gb')

24. εις την φυλακην: E*M (et. ven[ovε]) 1. 22. 285. d[*scr] 2pe Or[4, 162] (non item [4, 162]) Eus[hist 8, 24, 11] (edd[pauc] την) om την | ιωαννης (-ανης B y[scr]) sine articulo cum ℵ*B 47[ov] p[scr] Eus[hist] ... ς Ln Ti o ιω. cum ℵ[c]ALΓΔΑΠ unc reli al pler Or[bis] Cyr[4, 156]

25. εγενετ. ουν (ℵ[c]): ℵ* 47. b vg[clc] cop[wl] syr[cu] et[sch] et[hr] εγ. δε | ζητησις (ℵ[c]): ℵ* συνζητησις | ιωαννου (syr[p] *eius*, certe ap Whit.): B των ιωανου. Praeterea syr[sch] *inter unum discipulorum Iohannis* | ιουδαιου (et. Gb Sz) c. ℵ[c]ABLΓΔΑ*Π* unc[8] (et. ven[ov]) al[128] aldin syr[sch] et[p] (add c.* *quodam*) arm[zoh] Chr[5, 191] Cyr[4, 175] Nonn[3, 127] (εβραιου μετα φωτος) ... ς (= Gb Sz, sed Gb') ιουδαιων c. ℵ*GA[2]Π[2] (sed restitutum -ου) 1. 13. 69. 124. al d it vg syr[cu] cop arm[uzc] aeth go Or[4, 162] Cyr[4, 157] (:: omnino igitur certe pari antiquitate praestat lectio ιουδαιων)

26. ηλθον et ειπον cum ℵAB[b]LT[b]ΓΔΑΠ unc[9] al omn[vid] ... Tl ηλθαν et ειπαν cum B* (ηλθαν et. Chr[mosc 1]) | προσ τον: 1. 106. 3[scr] om τον | ραββει cum ℵABDEHΓΔ etc (et. go, syr[p mg st] ραββη) ... ς Ln ραββι c. EGKLMSUVΔΠ al certe pler | ιδε: D 1. 209. ιδου

27. απεκρ. ιωαννης (B -ανης, M 33. al pauc o ιω.) και ειπεν: syr[cu] *dixit illis Iohannes* | λαμβανειν (ℵ λαβιν): LA 13. 33. 69. 124. 157. 262. c[scr] al aliq c e (*facere quicquam a se*) cop syr[sch] et[p] et[hr] (non item [cu]) arm aeth Eus[luc300] Chr[5, 192] (non item [191] et semel [193]) add (vel praem ut 124. Chr) αφ εαυτου :: cf 5,19 | ουδεν: B c[scr] Chr[5, 192] semel syr[cu] ουδε εν | εαν: B αν | αυτω (ℵ 87. αυτο): P al[3] om. Praeterea 13. 69. 124. (b *desuper* pro εκ του ουρανου) add ανωθεν, item Eus[luc] post εκ τ. ουρ.

1, 20 ὑμεῖς μοι μαρτυρεῖτε ὅτι εἶπον· οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ Χριστός, ἀλλ' ὅτι
ἀπεσταλμένος εἰμὶ ἔμπροσθεν ἐκείνου. 29 29. 30 ὁ ἔχων τὴν νύμ-
φην νυμφίος ἐστίν· ὁ δὲ φίλος τοῦ νυμφίου, ὁ ἑστηκὼς καὶ ἀκούων
αὐτοῦ, χαρᾷ χαίρει διὰ τὴν φωνὴν τοῦ νυμφίου. αὕτη οὖν ἡ χαρὰ
ἡ ἐμὴ πεπλήρωται. 30 ἐκεῖνον δεῖ αὐξάνειν, ἐμὲ δὲ ἐλαττοῦσθαι.
3, 22 31 ὁ ἄνωθεν ἐρχόμενος ἐπάνω πάντων ἐστίν· ὁ ὢν ἐκ τῆς γῆς ἐκ
τῆς γῆς ἐστὶν καὶ ἐκ τῆς γῆς λαλεῖ. ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐρχόμενος

---

28. μοι (1. 124. 209. al pauc ἐμοι) cum ABDGKLST^{b}UΔΑΠ al plu it vg rell Eus$^{luc\,300}$ Chr^{2,193} Cyr^{4,186} Cyp^{293} al ... ΝΕΓΗΜΥΓ al plus^{60} aldin hari om | ειπον: B syr^{hr} add εγω, T^{b} vid syr^{cu} praem εγω. Praeterea e Cyp^{293} Firmic^{27} (ed. Bursian) add *eis qui missi sunt ab hierosolymis ad me.* | ουκ ειμι εγω cum ΝΑΒLT^{b} unc rell al omn^{vid} b e f ff^{2} g q vg^{cle} Eus^{luc} Chr ... c am fu for foss ing tol Cyr^{4,186} εγω ουκ ειμι, atque sic Ln ex errore de B ... D a (*quia dixi vobis non sum* etc) l syr^{cu} (vide ante) Cyp Firmic om εγω | εκεινου: s 245. αυτου

29. εστηκως: D Thdot$^{clem\,925}$ (sed liberrime του νυμφιου δε φιλος, εστως εμπροσθ. του νυμφωνος, ακουων της φωνης του νυμφιου etc l) Or^{luc} (ap Gall^{14,96} ο δε φιλος του νυμφιου εστως χαρα χαιρει) εστως| αυτου: ℵ post εστηκ. pon (ο εστηκ. αυτου και ακουων)

30. εκεινον: H add δε | δε: G syrP om

31. ο ων (ℵ^{c} Or^{4,302} etc): ℵ*D a b l q ^{mt} Quaest^{21} (opp^{e} Aug^{2,2012}) syr^{hr} ο δε ων, syr^{cu} et^{sch} και ο ων | εκ post ων (cf. Or^{2,612} et^{4,302} et^{cat} ox ad Eph^{222}, item ℵ^{c}): ℵ* a e επι (a *super terram*, e *supra terram*), D 13. 69. απο | A om (per incuriam) εκ της γης ante εστιν και, syr^{hr} om εκ τ. γ. εστιν και εκ τ. γης (transiluit a γης primo ad tertium), g l mm (non item vdtr syr^{cu}; nec huc valet Or^{2,612} ubi post ουτε γαρ γη ουτε ο εκ γης χοϊκος διηγησασθαι δυναται δοξαν θειου libere additur ο γαρ ων εκ της γης, εκ της γης λαλει.) om εκ της γης εστιν και, item^{vid} Or$^{int\,2,121}$ („qui non loquuntur caelestia, sed terrena. *Qui est ex terra, de terra loquitur; qui de caelo venit, super omnes est, et quod vidit et audivit testificatur*“) Tert$^{orat\,1}$ (*qui de terra est*, inquit, *terrena fatur, et qui de caelis adest, quae vidit ea loquitur*) et$^{baptism\,10}$ („dicendo: *qui de terra est, de terra loquitur, qui de supernis venit, super omnes est*“) | ερχομενος sine επανω etc cum ℵ*D 1. 22. 118. 2P^{e} a b e f ff^{2} l syr^{cu} arm (Or^{4,302} comm ει τοινυν ο εκ της γης εκ της γης λαλει, και ο εκ του ουρανου ερχομενος, ο εωρακε και ηκουσε, τουτο μαρτυρει, ζητησεισ τοινυν etc, sed ante exscribens textum cum ς facit) Eus$^{mare\,67}$ (ο ειπων· ο ανωθ. ερχομενος επαν. παντων εστιν, και ο εκ του ουρανου ερχομενος ο εωρακ. κ. ηκουσε μαρτυρει) Nonn^{2,165} (ος δε δι αιθεριον θεοδεγμονος ικετο κολπον, φθεγγεται ουρανοθεν τοπερ εκλυεν, ουδε τισ αυτου μαρτυριην ζαθεην επιδεχνυται etc) Tert$^{orat\,1}$ (vide ante; nec contra valet $^{bapt\,10}$; verba enim *qui de supernis venit* etc non ο εκ του ουρ. ερχομ. etc reddunt, sed ο ανωθ. ερχομ. etc, etsi post *loquitur* ponuntur) Hil^{s} Quaest^{21} ... ς (sed Gb^{00}) Ln Ti add επανω

32 ὃ ἑώρακεν καὶ ἤκουσεν μαρτυρεῖ, καὶ τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ
οὐδεὶς λαμβάνει. 33 ὁ λαβὼν αὐτοῦ τὴν μαρτυρίαν ἐσφράγισεν
ὅτι ὁ θεὸς ἀληθής ἐστιν. 34 ὃν γὰρ ἀπέστειλεν ὁ θεός, τὰ ῥήμα-
τα τοῦ θεοῦ λαλεῖ· οὐ γὰρ ἐκ μέτρου δίδωσιν τὸ πνεῦμα.
35 [20. 3] ὁ πατὴρ ἀγαπᾷ τὸν υἱόν, καὶ πάντα δέδωκεν ἐν τῇ χειρὶ 5, 20
αὐτοῦ. 36 [21. 10] ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν ἔχει ζωὴν αἰώνιον· ὁ
ἀπειθῶν τῷ υἱῷ οὐκ ὄψεται ζωήν, ἀλλ' ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ μένει
ἐπ' αὐτόν.

παντων εστι cum ℵ^{c}ABLT^{b}ΔΑΠ unc^{9} al pler c f g q vg syr^{utr} et^{hr} cop aeth go Or^{4,302} semel (vide ante) et^{cat} (ad Eph^{222}) et$^{int\,8,\,121}$ Chr$^{8,\,197}$ Cyr$^{4,\,165}$ Aug$^{loh\,14,\,7}$ et^{8} auct vocat $^{1,\,9}$ et^{20} Hier^{eph} (:: pro ratione testimoniorum *επανω παντων εστιν* additum vdtr ut responderet verbis *εκ της γης εστιν*. Quae sententia eo confirmatur quod *και* ante *ο εωρακεν* etc etiam a testibus gravibus omittitur *επανω παντ. εστ.* tuentibus.)

32. *ο* (ℵ^{b} vel^{a}; ℵ* *ον*) *εωρακ.* (*εω-* ΚΑΒDΜSUVΓΑΠ^{2} al pl; ΕΓΗΚΛΑΠ* al mu *εορ.*) sine copula cum ℵ (*et rell) BDLT^{b} 1. 22. 33. 118. 209. 2^{pe} a b e l syr^{cu} et^{hr} cop arm pers^{p} (Or^{4,302} ex ed. Huet. om *και* etiam eo loco quo *επαν. παντ. εστ.* retinet) Eus$^{marc\,87}$ Nonn$^{8,\,155}$ (Cyr$^{4,\,165}$ vid) Tert$^{orat\,1}$ Hil^{6} Quaest^{91} ... ς (sed Gb^{00}) praem *και*, Ln [*και*] cum ΑΓΔΑΠ unc^{9} al pler c f ff^{2}· (*et quod vidit et quod audivit*) g q vg syr^{utr} aeth go Or^{4,302} (ed. Delar., vide ante) et^{cat} (ad Eph^{222}) et$^{int\,8,\,121}$ Chr$^{8,\,197}$ Aug$^{loh\,14}$ bis | *μαρτυρει* cum ΚD 1. 22. 28. 118. a b e ff^{2}· l cop syr^{cu} et^{sch} arm aeth Eus^{marc} Or^{int} (Tert^{orat} vide supra) Hil^{6} Quaest^{91} ... ς (sed Gb^{00}) Ln Ti praem *τουτο* cum ABLT^{b} unc rell al pler (69. *εκεινο*) c f g q vg syr^{p} et^{hr} Or^{4,302} bis et^{cat} Chr$^{8,\,197}$ Cyr$^{4,\,165}$ Aug$^{loh\,14}$ bis

33. *λαβων*: A 12. 59. 124. 230. c^{ecr} 8^{pe} Cyr$^{4,\,166}$ et^{167} *λαμβανων*

34. *εκ μετρου* (Or$^{2,\,599}$ *ταχα το μετρον ου προσ αυτην την γνωσιν ονομαζεται, αλλα παρα τον υποδεχομενον, τω μη ειναι αυτον μειζονοσ δεκτικον. και γαρ ο υιοσ αυτοσ μεν αμετροσ εστι, μετρειται δε* etc): U 12. 40. 63. 253. 254. aldin *εκ μερουσ* | *διδωσιν* sine additam cum ℵBC*L^{b} 1. 33. b e f l Cyr$^{4,\,169}$ ... ς (sed Gb^{00}) add *ο θεοσ*, Ln [*ο θεοσ*] cum AC^{2}DΓΔΑΠ unc^{9} al pler a c ff^{2}· g q vg syr^{utr} cop (*deus enim non* etc) aeth Or$^{2,\,599}$ et$^{int\,2,\,351}$· $^{4,\,523}$ Chr$^{8,\,199}$ Did$^{trl\,2,\,6,\,2}$ Cyr$^{hr\,274}$ Aug$^{loh\,14,\,10}$ | *το πνευμα*: ℵ* om, suppl^{2} mg

35. *δεδωκεν* (et. Eus$^{marc\,74\cdot\,88}$ et$^{luc\,200}$): DK 131. *εδωκεν*

36. *ο πιστευων* (et. Irint^{228} Eus$^{luc\,200}$ Bas$^{bapt\,632\cdot\,657}$ Cyp^{296}, item *δια τουτο φησιν· ο πιστ.* Clem^{115}): D praem *ινα* posteaque *εχη* habet | *ο απειθων* cum ℵ* a e ff^{2}· l Tert$^{prax\,2}$ Cyp^{296} ... ς Ln Ti *ο δε απειθ.* (13. 69. al pauc *απιστων*, item Chr$^{8,\,201}$ et. mosc^{5}, sed non^{203} bis) cum ℵ^{c}ABCDLT^{b} unc rell al omn^{vid} b c f q vg syr^{p} (syr^{cu} et^{sch} *et qui*) cop aeth Irint^{228} Bas$^{bapt\,632\cdot\,657}$ Chr$^{8,\,201\cdot\,203}$ Cyr$^{4,\,173}$ | *τω υιω*: Γ add *αυτου* | *ουκ*: DΔA Ign$^{intpl\,324}$ cod *ουχ* | *οψεται* et. ℵ* et^{c} Ign$^{intpl\,324}$ (ad

IV.

1 Ὡσ οὖν ἔγνω ὁ Ἰησοῦσ ὅτι ἤκουσαν οἱ Φαρισαῖοι ὅτι Ἰησοῦσ
πλείονασ μαθητὰσ ποιεῖ καὶ βαπτίζει ἢ Ἰωάννησ, 2 καίτοιγε Ἰη-
σοῦσ αὐτὸσ οὐκ ἐβάπτιζεν ἀλλ' οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, 3 [32.7] ἀφῆκεν
τὴν Ἰουδαίαν καὶ ἀπῆλθεν πάλιν εἰσ τὴν Γαλιλαίαν. 4 [23.10] ἔδει
δὲ αὐτὸν διέρχεσθαι διὰ τῆσ Σαμαρίασ. 5 ἔρχεται οὖν εἰσ πόλιν

Eph[5]) Const[5,20,6] Bas[2,217. 430. 623. 469] et bapt[638. 657] Tertprax etc ... ℵ[a] Ir[int 282] Cyp[296] *εχει* (e *habebit*) | *ζωην* cum ℵABCDT[b] etc ... EF HLM al[50] fere Ign[intpl 324] Const[5,20,6] Bas[2,217. 430. 469. 623] et bapt[638. 657] Chr[8,201] et bis[202] Cyr[4,173] Thdrt[4,383] *την ζωην* | *μένει* hoc accentu EHKSV etc, *manet* a c d f ff[2.] l q vg syr[cu] et P arm ... MΓΠ al permu b e g cop syr[sch] aeth Ir[int 282] Tertprax[2] Cyp[296] *μενεῖ*, *manebit*. Idem editum in Bas[2,217. 430. 623] (non [469]) et bapt[657] (non [638]) Cyr[4,174] (non Chr[8,201. 202]): hinc Gb' *μενεῖ* | *επ αυτον*: ℵ b ante *μενει* pon. Praeterea post haec e add *Et post haec traditus est iohannis* (syr[p mg] *-nnes*), atque eadem prorsus syr[p mg] praebet.

IV, 1. *ο ις̄* cum ℵDΛ 1. 22. 118. 209. 2[pe] al plus[20] a b c e ff[2.] l vg syr[cu] et[sch] et[p txt] cop arm Chr[8,203] ... ς Ln Ti *ο κυριοσ* cum ABCLT[b] unc rell al pler f q syr[p mg] aeth Nonn[4,1] (*κοιρανοσ*) Cyr[4,175] (:: *ο κυρ.* ad vitandam repetitionem eiusdem nominis *ιῡ* inlatum vdtr. Ceterum ad hunc appellationis *κυριοσ* usum apud Ioh non conferri possunt nisi 6, 23 *ευχαριστησαντοσ του κυριου* 11, 2 *η αλειψασα τον κυριον μυρω* 20, 18 *οτι εωρακ. τον κυριον* 21, 12 *ειδοτεσ οτι ο κυριοσ εστιν*, quorum locorum rationem nonnihil a 4, 1 differre apparet) | *οτι* (69. add *ο*) *ις̄*: Λ 262. al[8] (non iidem atque qui *ο ις̄* pro *ο κυρ.* praebent) syr[sch] om *ις̄* | *ἢ* (et. B[2]): AB*GLΓ 262. al pauc (item Or[4,249]) om

2. *καιτοιγε*: C *καιτοι* | *ις̄ αυτοσ* et. a b e f q ... ADKΠ al[10] ff[2.] l gat mm Chr[8,203] Cyr[4,175] *αυτοσ* (K al Chr add *ο*) *ις̄* ... 251. c vg syr[cu] om

3. *την ιουδαιαν* et. c f q Or[4,249] etc: D 1. 13. 69. 106. 124. al[25] a b e ff[2.] l foss gat mm arm aeth add (a d praem) *γην* :: ut 3, 22 | *παλιν* cum ℵB[2]CDLMT[b] 1. 33. 69. 124. 346. al vix mu a b c e f ff[2.] l vg cop syr[cu] et[sch] arm aeth Nonn[4,9] Cyr[4,175] ... Gb[o] Ti om cum AB*ΓΔΛΠ unc[8] al plus[120] aldin q syr[p] (Or[4,249] liberrime *αφιεισ την ιουδαιαν και απερχομενοσ εισ την γαλιλαιαν* etc) Chr[8,203] (*ανεχωρησεν απο τησ ιουδαιασ και ηλθεν εισ την γαλιλ.*)

4. *διερχεσθαι*: Λ 124. *ερχεσθαι* | *σαμαριασ* cum ℵCDE*LΓΔ al mu ... ς Ln Ti *-ρειασ* cum ABE[2]FGHKMSUΛΠ al plu. Item vv sqq, nisi quod v. 5. Γ *σαμαρειασ* confirmat; versu vero 7. *σαμαριασ* cum ℵDFL* al mu dedimus, ς Ln Ti *-ρειασ* cum rell. Cf ad Lc 17, 11 ubi *σαμαριασ* ex ℵAB*EFLXΔ edidimus. In Actis eandem formam ubique (septies) tuentur ℵDE, quater accedente C, semel Λ et Η

5. *ερχετ. ουν* (C[3] F al pauc arm om, e f l *autem*; syr[cu] et[sch] et[hr] aeth *et venit*): C[3] (quocum facit M[mg eccles]) FHU al plus[20] e add *ο ις̄* |

τῆσ Σαμαρίασ λεγομένην Συχάρ, πλησίον τοῦ χωρίου ὃ ἔδωκεν Ἰακὼβ Ἰωσὴφ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. 6 *ἦν δὲ ἐκεῖ πηγὴ τοῦ Ἰακώβ. ὁ οὖν Ἰησοῦσ κεκοπιακὼσ ἐκ τῆσ ὁδοιπορίασ ἐκαθέζετο οὕτωσ ἐπὶ τῇ πηγῇ· ὥρα ἦν ὡσ ἕκτη.* 7 *ἔρχεται γυνὴ ἐκ τῆσ Σαμαρίασ ἀντλῆσαι ὕδωρ. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦσ· δόσ μοι πεῖν.* 8 *οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπεληλύθεισαν εἰσ τὴν πόλιν, ἵνα τροφὰσ ἀγοράσωσιν.*

σαμαριασ: vide ad v. 4 | *συχαρ* (et. ς Gb Sz) cum ℵABCDLΓΔΑΠ unc rell (l. e. [9]) al pler aldin a b (*esychar*) e (*sycar*) f l q am fu for harl ing sah cop Chr^{8,204} Cyr^{4,176} ... ς^{e} *σιχαρ* cum 69. al ut vdtr pauc e vg^{clom} Nonn^{4,15} (certe sic editum nec notatur varietas scripturae). Cf Hier quaest Hebr. in Gen^{48,22} (pag^{374}): *hebraice Sichem dicitur, ut Ioh. quoque evgleta testatur, licet vitiose ut Sichar legatur error inolevit.* Similiter adnotat de nominib. Hebr.^{96}: *corrupte autem pro Sichem - ut Sichar legeretur usus obtinuit.* At in Eus^{onomast} ap Larsow et Parthey p. 346 *συχαρ* legitur additis his: *προ τησ νεασ πολεωσ πλησιον του χωριου ου εδωκεν ιακωβ ιωσηφ τω υιω αυτου, εν η ο χς κατα τον ιω. τη σαμαρειτιδι παρα τη πηγη διαλεγεται· και εισετι νυν δεικνυται.* | ὃ cum ℵABC^{2}T^{b}ΓΔΑΠ unc^{7} al longe plu (r 69. ω) aldin Cyr^{4,176} ... Gb Sz Ln Ti *οὗ* cum C*DLMS 1. 28. 33. 157. 209. al^{25} Chr^{8,204} | *ιωσηφ* cum ACDLΓΔΑΠ unc rell al omn^{vid} ... ℵB *τω ιωσηφ*

6. *ουν*: v al^{d} d ff^{2} sah syr^{sch} (hiat^{cu}) arm Ir^{219} (*ουδ αν ιω. -σιρηκει· ο δε ις κεκοπιακωσ εκ τησ οδοιπορ. εκαθεζετο*) *δε* ... 69. om | ις: Δ *κυριοσ* | *ουτωσ* (B h. l. *ουτω*) et. c f g q vg syr^{p} sah cop: 1. 69. 118. 124. a b e ff^{2} l foss gat mm syr^{sch} et^{hr} arm aeth om | *επι τη πηγη* et. Or^{4,218} et prov (Notitia^{84}) Chr^{8,206} Thdrt$^{4,191.\ 271}$ Cyr^{4,177} ... L *επι την πηγην* | *ωρα*: b cop^{ds} add *δε* (e syr^{p} c. ob. *et erat hora*) | *ωσ* (Gb″) c. ℵ*et^{cb}ABCDLΠ^{2} (sed restitutum *ωσει*) 33. b^{scr} ... ς *ωσει* cum ℵ^{ca}ΓΔΑΠ* unc^{9} al pler (sed ℵ* 69. al^{2} *ωσ η*) Or^{prov} Chr Cyr ... sah cop non exprim. Praeterea syr^{cu} singula transp sic, ut verba *επι τη πηγη* excipiat versus 8: *Ac discipuli eius* etc; tum sequitur: *Et cum sederet Iesus erat hora quasi sexta*, deinde: *Et mulier venit ex Samaria* etc.

7. *ερχεται*: a b e ff^{2} l q syr^{cu} et^{sch} eth^{r} *et venit*; f *venit autem* (sah *quaedam mulier autem*) | *γυνη*: ℵ b *τισ γυνη, quaedam mulier*, item sah cop | *σαμαρειασ*, ς Ln Ti *-ρειασ*: vide ad v. 4 | *πειν* (ℵ* *πιν*) cum ℵ*B*C*DL (hiat h. l. T^{b}) ... ς Ln (ignorans testes formae *πειν* praeter D) *πιειν* cum ℵ^{c}AB^{2}C^{2} (*πειην*) ΓΔΑ (*ποιειν*) Π unc^{6} al omn^{vid}. Cf Herodian. *ἁμαρτάνουσιν οἱ λέγοντεσ· πεῖν βούλομαι, μονοσυλλάβωσ· δίον λέγειν πιεῖν, δισυλλάβωσ. μόνωσ γὰρ οὕτωσ καὶ παρὰ τοῖσ ἀρχαίοισ πᾶσιν εἴρηται.* Item Anthol. Pal. 11, 140 *οἷσ οὐ σκῶμμα λέγειν· οὐ πεῖν φίλον.* Cf ad 9 et 10.

8. *απεληλυθεισαν* (ΕΡΗΚΓ al mu *-θησαν*, 69. al^{10} fere *-θασιν*, Δ* *-θασαν*): L Chr^{8,206} (non item^{208}) *απηλθον* ... 1. 118. *απελυθεισαν* | *την πολιν*: Δ om *την*

9 λέγει αὐτῷ ἡ γυνὴ ἡ Σαμαρῖτις· πῶς σὺ Ἰουδαῖος ὢν παρ' ἐμοῦ πεῖν αἰτεῖς γυναικὸς Σαμαρίτιδος οὔσης; 10 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ· εἰ ᾔδεις τὴν δωρεὰν τοῦ θεοῦ, καὶ τίς ἐστιν ὁ λέγων σοι· δός μοι πεῖν, σὺ ἂν ᾔτησας αὐτὸν καὶ ἔδωκεν ἄν σοι ὕδωρ ζῶν. 11 λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· κύριε, οὔτε ἄντλημα ἔχεις, καὶ τὸ φρέαρ ἐστὶν βαθύ· πόθεν ἔχεις τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν; 12 μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἰακώβ, ὃς ἔδωκεν ἡμῖν τὸ φρέαρ, καὶ αὐτὸς ἐξ αὐτοῦ ἔπιεν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ τὰ θρέμματα αὐτοῦ;

---

9. *λεγει* sine copula cum $\aleph^{*}$V* 1. 61. 229* 2p^{e} al^{15} fere syr^{cu} et^{sch} cop arm aeth Cyr^{4,179} ... ς (sed Gb^{o}) Ln Ti add *ουν* cum $\aleph^{c}$ABCDL(T^{b} vid) unc rell al pler it vg sah syr^{p} (syr^{hr} *et dixit*) | *η σαμαριτις*: syr^{hr} om | *σαμαριτις* cum $\aleph$CDLT^{b} al pauc ... ς Ln Ti *-ριτισ* cum ABΓΔΑΠ unc rell (sed HMA al *-ρειτησ*) al pler. Item *-ριτιδοσ* cum $\aleph$DLΔ (hiat T^{b}) al pauc^{vid} ... ς Ln Ti *-ρειτιδοσ* cum ABCΓΔΔΠ unc rell etc. Cf et. ad Lc 9, 52 ubi *σαμαριτων* tuentur $\aleph$ACLXΓΔΛ, item ad 10, 33. 17, 16. Infra ad vv. 39 et 40. 8, 48. Act 8, 25. | *πωσ*: D a b e ff^{2}. l (non item c f g q vg) syr^{cu} arm post *συ ιουδ. ων* pon (*tu cum sis Iudaeus quomodo*) | *πειν* ($\aleph^{*}$AL *πιν*, ita Ln) c. $\aleph^{*}$AB*C*DLT^{b} ... ς *πιειν* c. $\aleph^{c}$B^{2}C^{2}ΓΔΑΠ unc^{9} al omn^{vid} | *ουσησ* hoc loco cum $\aleph$ABC*LT^{b} 33. Cyr ^{4,179} ... ς ante *γυναικ. σαμαρ.* pon cum C^{2}ΓΔΑΠ unc^{9} al pler it vg ... D arm om. Praeterea post haec verba non addidimus *ου γαρ* etc (:: pro glossa habuit Wassenbg^{48}) qum $\aleph^{*}$D a b e ... ς Ln Ti add *ου γαρ συγχρωνται* (Ti *συνχρ.* cum $\aleph$AB*CLΔ; T^{b} hiat; Δ al *συχρ.*) *ιουδαιοι σαμαρειταισ* (LΔ *-ριταισ*) cum $\aleph^{a}$ABCLT^{b} unc rell al omn^{vid} c f ff^{2}. g q vg rell Or^{4,219} et^{253} Chr^{8,208} Cyr^{4,180}

10. $\overline{\text{ις}}$: DΠ^{2} (sed rursus o deletum) 13. 69. 80. *ο* $\overline{\text{ις}}$ | *ηδεισ*: Δ *ειδεισ* | *πειν* ($\aleph^{*}$ *πιν*) cum $\aleph^{*}$B*C*DLT^{b} ... ς Ln (ex errore ut v. 7) *πιειν* cum $\aleph^{c}$Δ $\aleph^{a}$B^{a}C^{a}ΓΔ (*ποιειν*) ΔΠ unc rell al omn^{vid} | *αυτον* (et. Or$^{4,212.\ 217.\ 219.\ 253}$ Eus$^{dem\ 208.\ 488}$ etc): Naass^{121} (*ει ηδεισ τισ εστιν ο αιτων, συ αν ητησασ παρ αυτου, και εδωκ. αν σοι πιειν ζων υδωρ αλλομενον*) *παρ αυτου* | *εδωκ. αν* (et. Naass^{121} Or^{ter} Eus^{dem} Cyr$^{glaph\ 128}$ etc): L 69. 235. 253. al$^{2\ scr}$ Or^{4,219} Cyr^{4,180} om *αν*. Ceterum cf ad h. l. Pist^{274}.

11. *η γυνη* cum $\aleph^{c}$ACDLT^{b} unc rell al omn^{vid} it vg etc ... $\aleph^{*}$ *εκεινη*, B plane om | *οιτε* (et. Or$^{4,217.\ 219.\ 245.\ 253}$ et *prov* in Notit^{80}): D *ουδε* | *ποθεν* absque *ουν* cum $\aleph$D c^{scr} a b e ff^{2}. l foss syr^{cu} et^{sch} eth^{hr} sah ... ς Ln Ti add *ουν* cum ABCLT^{b} unc rell al pler c f g q vg syr^{p} cop aeth Or^{4,253} Chr^{8,209} Cyr^{4,181} | *το υδ. το ζων* (et. Or^{4,253}; libere^{217} *το ζων υδωρ*): D 49. 91. *υδωρ ζων*

12. *ημων*: A* om | *ιακωβ* (1. *του ιακ.*): M *αβρααμ* | *ος*: $\aleph$ *οστισ* | *εδωκεν* (Or^{4,212} etc): C 69. Or^{4,224} *δεδωκεν* | *το φρεαρ*: 69. 124$_{b}$ 249. 254. c^{scr} a (*puteum nobis hunc*) e f ff^{2}. l (*hunc puteum*) q (non b c) foss gat tol syr^{cu} et^{sch} (non^{p} nec^{hr}) cop (non sah) arm aeth Chr^{8,209} Cyr^{4,181} (non item Or^{4,224}) add *τουτο* | *και αυτος* ($\aleph^{c}$): $\aleph^{*}$ *αυτος και* | *τα θρεμμ. αυτου*: D om *αυτου*

13 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ· πᾶς ὁ πίνων ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου διψήσει πάλιν· 14 ὃς δ' ἂν πίῃ ἐκ τοῦ ὕδατος οὗ ἐγὼ δώσω αὐτῷ, οὐ μὴ διψήσει εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλὰ τὸ ὕδωρ ὃ ἐγὼ δώσω αὐτῷ γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγὴ ὕδατος ἁλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον. 15 λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ γυνή· κύριε, δός μοι τοῦτο τὸ ὕδωρ, ἵνα μὴ διψῶ μηδὲ διέρχωμαι ἐνθάδε ἀντλεῖν. 16 λέγει αὐτῇ· ὕπαγε φώνησον τὸν ἄνδρα σου καὶ ἐλθὲ ἐνθάδε. 17 ἀπε- 7, 38

---

13. $\overline{ις}$ cum ℵABCDLTᵇΓΔΠᵃ unc⁰ al plu Chr^{8,211} Cyr^{4,681} ... ς (= Gb Sz) o $\overline{ις}$ cum Aᵘ^{3} (sed o rursus deletum) al vix mu Or^{4,212} | *απεκρ. ις κ. ειπ. αυτη*: syr^{cu} *respondit illi Iesus*

14. *οσ δ αν πιη* (ℵ*HΠ' al Eus$^{ps\ 174}$ *πιει*) et. ℵᶜ Or^{8,521} et$^{4,212.\ 214}$ Eus$^{esa\ 367}$ et^{586} et ps^{174} Chr^{8,211} Cyr^{4,162} ... ℵ*D *ο δε πινων* (Or^{prov} ap Mai ^{7,42} *καθωσ αυτοσ ο* $\overline{χς}$ *φησιν· ο πινων εκ του υδατοσ* etc, item Eus$^{ps\ 87}$ *και αυθισ· ο πινων εκ του* etc), d *qui autem bibit* | *οὗ*: Ξ *τουτου* scripturus erat | *ου μη διψ.* usq *δωσω αυτω* cum ℵABC^{3}DLTᵇ unc rell al pler itᵖˡᵉʳ vg rell Or^{8,521} bis et ex Heracl^{4,220} Eu$^{ps\ 87}$ Chr^{8,211} Cyr ^{4,162} Nonn ^{4,65} Or$^{int\ 4,512}$ Cyp ^{106} etc ... c* 13. 108. iᵉᶜʳ al^{5} l sah sax Or^{4,212} et^{214} Eus^{esa} bis et ps^{174} Amb$^{apir\ 682}$ om (:: est *ομοιοτελευτον*), hinc Ln [*ου μη – δωσ. αυτω*] | *ου μη*: D om *μη* | *διψησει* c. ℵABDLM Tᵇʳ (Δ *διψει*) 1. 28. 124. 131. 157. al^{20} aldin Or^{8,521} bis et ex Heracl ^{4,220} Chr^{8,211} Thdrt$^{1,612.\ 1036}$ et^{2,103} Cyr^{4,162} ... ς *διψηση* cum Cᵃ^{3}Aᵃ^{2}Π unc^{8} al plu Or^{prov} ap Mai Eus$^{ps\ 87}$ Thdrt^{2,1039} | *ο υδωρ ο εγω δωσ. αυτω*: e m^{106} om (item Thdrt^{2,103}) | *εγω* sec cum ℵDMTᵇ 22. 33. 69. c^{ser} 10Pᵉ al^{6} a b f ff^{2} g vg (et. am for fu) syrᵖ et^{hr} (anceps syr^{sch}) arm Or$^{int\ 2,441}$ Thdrt^{1,1036} et^{2,1039} ... ς Ln Ti om cum ABCLΓΔΑΠ unc^{8} al pler c q em ing tol Chr^{8,211} Cyr^{4,162} | *αυτω* sec: ℵ Quaest^{6,40} om; item om *αυτω* pr e (qui om *το υδωρ ο εγ. δω αυτ.*) Or$^{int\ 3,404}$ (om ut e) Cyp^{106} (non habet *αλλα το* etc) Hil^{169} (post *quam ego dedero* pergit libere: *fluvina de ventre eius fluent aquae vivae salientis in vitam aeternam*) | *εν αυτω*: a e *illi*

15. *διψω* (et. Or$^{4,217.\ 220.\ 363}$): D *δειψησω* | *διερχ-* cum ℵ*B Or$^{4,217\ ter}$ et^{363} (:: *ερχ-* si scriptum fuisset, quis tandem *διερχ-* maluisset?) ... ς Ln Ti *ερχ-* cum ℵᶜACDΓΔΑΠ unc rell al omn^{vid} Or^{4,220} Chr^{8,212} Cyr^{4,183} | *-ρχωμαι* cum ℵ*ACDSUΥΓΔΠ al pl Or$^{4,217\ ter}$ et^{363} Chr^{8,212} Cyr^{4,183} ... Ti *-ρχομαι* cum ℵᶜBEFGHKLMΛ al pl aldin

16. *λεγει αυτη* sine additam cum Bᶜ* 33. a Or^{4,218} et ex Heracl^{221} ... ℵ*Aᵘ^{3}* 1. al pauc add $\overline{ις}$, hinc Ln [$\overline{ις}$], ς add o $\overline{ις}$ cum ℵᶜᶜ^{3}DLΓΔΑΠ^{3} (sed o rursus erasum) unc^{9} al pler Or^{4,219} Cyr^{4,183}; item add *Iesus* itᵖˡᵉʳ vg sah cop (*dicit Ies. ei*) syr^{cu} (*Iesus dic. ei*) syr$^{utr\ et^{hr}}$ rell | *τον ανδρ. σου* c. ℵACDLΓΔΑΠ unc^{9} al pler Or^{4,218} et$^{221\ bis}$ (ex Or et Heracl) Chr $^{8,215\ semel}$ Cyr^{4,183} ... Ti *σου τον ανδρ.* cum B 69. 74. 248. 254. 32^{ev} 60^{ev} g^{acr} (6Pᵉ *σου τ. αν. σου*) Or$^{4,218.\ 219}$ et$^{semel\ 221}$ Chr^{8,214} et$^{semel\ 215}$

17. *απεκρ. η γυνη και ειπεν*: ℵ* nil nisi *απεκρ. η γυνη* (:: quod commendatur similibus locis 9, 11 et 25), syr^{cu} *illa ait ad eum*, Chr^{8,214} *η δε*

κρίθη ἡ γυνὴ καὶ εἶπεν· ἄνδρα οὐκ ἔχω. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· καλῶς εἶπες ὅτι ἄνδρα οὐκ ἔχω· 18 πέντε γὰρ ἄνδρας ἔσχες, καὶ νῦν ὃν ἔχεις οὐκ ἔστιν σου ἀνήρ. τοῦτο ἀληθὲς εἴρηκας. 19 λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· κύριε, θεωρῶ ὅτι προφήτης εἶ σύ. 20 οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν τῷ ὄρει τούτῳ προσεκύνησαν· καὶ ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἐν Ἱεροσολύμοις ἐστὶν ὁ τόπος ὅπου προσκυνεῖν δεῖ. 21 λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· πίστευέ μοι, γύναι, ὅτι ἔρχεται ὥρα ὅτε οὔτε ἐν

φησιν, Cyr^{4,188} *λεγει αυτω η γυνη* | *και ειπεν* (c f vg *et dixit*, c q *dicens*) sine additam cum ℵ^{c}ADKLMSUVΓΔΑΠ al plu c e f q vg cop syr^{P} Or$^{4,216\cdot 219}$ ... BΘΞΨGH al^{40} a b l sah syr^{cu} et^{sch} arm aeth add *αυτω*, hinc Ln [αυτω] | *ανδρα ουκ εχω* cum ℵC*DL 142. Cyr^{4,188} ... ς Ln Ti *ουκ εχω ανδρ.* cum ABC^{3}ΓΔΑΠ unc^{9} al pler it vg Or^{4,216} et^{219} Chr^{8,215} | *ειπες* cum ℵB* Chr^{8,214} (et. mosc^{4}) Cyr^{4,188} ... ς Ln Ti *ειπας* cum AB^{3} CDLΓΔΑΠ unc^{9} al omn^{vid} (:: *συ ειπας, καλως ειπας* Mt 26, 25 et 64 Lc 20, 39 legitur, sed nusquam *ειπες* substitutum est.) Praeterea Heracl ap Or^{4,221} *αληθες ειρηκας* pro *καλ. ειπες* (*εικα προς τουτο· αληθες ειρηκας οτι ανδρα ουκ εχεις, φησιν·*) | *ανδρα*: 142. 245. 247. 258. 60^{ov} b c g vg sah cop Or^{4,219} d com (non item b txt) Aug$^{ioh\ 15,20}$ post *εχ.* pon | *εχω* cum ABCLΓΔΑΠ unc^{9} al omn^{vid} f g q (a non liquet) vg Or^{4,219bis} Chr^{8,214} Cyr^{4,188} Aug$^{ioh\ 15,20}$ ... ℵD b c e l gat mm Heracl ap Or^{4,221} *εχεις*

18. *πεντε*: Heracl ap Or^{4,221} *εξ* (*παρα δε τω ηρακλεωνι ευρομεν· εξ ανδρας εσχες, και ερμηνευει γε την υλικην πασαν κακιαν δηλουσθαι δια των εξ ανδρων* etc) | *νυν*: ℵ* om | *αληθες* cum ABCDLΓΔΑΠ unc^{9} al fere omn; etiam a e ff$^{2\cdot}$ l (sed l* *verbum*) *verum*; b c f g q vg *vere* vel (ita b) *vero* ... ℵE (omnino sic) t^{sscr} *αληθως*

19. *κυριε* (et. ℵ^{c}) ℵ* om | *συ* (et. Or$^{4,222\cdot 219}$): D a b e l Hil^{804} om

20. *εν τ. ορει τουτω* cum ℵABCD^{gr}LΓΔΑΠ unc^{9} al plu aldin c f ff$^{2\cdot}$ l q vg syr^{P} arm Or^{4,223} et^{224} Chr^{8,216} Cyr^{4,184} Thdrt^{4,261} Hil^{804} ... ς (= Gb Sz) *εν τουτω τω ορ.* cum minusc vix mu a b d e syr^{cu} et^{sch} et^{hr} Or int^{1,50} Tert$^{mare\ 4,25}$ | *ο τοπος* (it vg *est locus ubi adorare oportet* vel similiter): ℵ om. Similiter Tert$^{marc\ 4,25}$ *quia Hierosolymis oportet adorare.* | *προσκυν. δει* cum ℵABC*DL 33. b c f (ff$^{2\cdot}$ g ut vdtr) q (l *ubi adorant*) vg Or^{4,223} bis et int^{1,50} Cyr^{4,184} Hil^{804} ... ς (= Gb) *δει προσκυν.* cum C^{3}ΓΔΑΠ unc^{9} al pler e syrr sah cop arm Epiph^{677} Thdret^{4,261} Chr^{8,219} (^{216} *χρη προσκ.*) Tert$^{marc\ 4,25}$

21. *πιστευ. μοι γυναι* hoc ordine (Gb″) cum ℵBC*L 253. 259. g^{ser} b q sah aeth syr^{hr} Or^{4,225} et Heraclibidem Ath^{545} Chr^{8,219} et^{220} et^{1,793} Cyr^{4,184} et^{633} et ador^{2} Hil^{804} ... ς Ln *γυναι πιστ. μοι* cum AC^{2}DΓΔ (om *μοι*) Aℵ unc^{8} (P om *γυν.*) al pler c e f l (a non satis liquet) vg cop syr^{cu} et^{utr} arm Chr$^{8,216\ txt}$ Thdrt^{2,1075} | *πιστευε* cum ℵBC*DL 1. 22* 69. sah (graecis litteris) Or^{4,225} et Heraclibidem Ath^{545} Cyr^{4,184} et ador^{2} ... ς *πιστευσον* cum AC^{3}ΓΔΑΠ unc^{9} al pler Chr^{8} et (ed. Montf *πιστευον*)^{1} Cyr^{4,633} | *οτε*: ΔΥΓΔ 69. al^{10} *οτι* | *τω ορει τουτω*: D a b e syr^{cu}

τῷ ὄρει τούτῳ οὔτε ἐν Ἱεροσολύμοισ προσκυνήσετε τῷ πατρί.
22 ὑμεῖσ προσκυνεῖτε ὃ οὐκ οἴδατε, ἡμεῖσ προσκυνοῦμεν ὃ οἴδα-
μεν, ὅτι ἡ σωτηρία ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐστίν· 23 ἀλλὰ ἔρχεται
ὥρα καὶ νῦν ἐστίν, ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ προσκυνήσουσιν
τῷ πατρὶ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ· καὶ γὰρ ὁ πατὴρ τοιούτουσ
ζητεῖ τοὺσ προσκυνοῦντασ αὐτόν. 24 πνεῦμα ὁ θεόσ, καὶ τοὺσ
προσκυνοῦντασ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ προσκυνεῖν δεῖ. 25 λέγει
αὐτῷ ἡ γυνή· οἶδα ὅτι Μεσσίασ ἔρχεται, ὁ λεγόμενοσ Χριστόσ·
ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνοσ, ἀναγγελεῖ ἡμῖν ἅπαντα. 26 λέγει αὐτῇ ὁ Ἰη-

---

et^{sch} Hil^{804} τουτ. τ. ορ. | προσκυνησετε (1. e^{scr} -σητε): 69. 124. cop arm Or^{1,686} et^{4,223} (at$^{4,224\,sq}$ -σετε quater) προσκυνησουσι

22. εστιν: 69. εγενετο και εστιν | ο οιδαμεν: Epiph^{677} α οιδ.

23. αλλα cum ℵABD ... ς αλλ cum CLΓΔΑΠ unc^{8} al omn^{vid} | τω πατρι: 69. add μου | και γαρ ο πατ. τοιουτ. ζητ. τ. πρ. αυτον (αυτον et. ℵ^{c}; ℵ* 254. al pauc αυτω, Γ αυτων) et. Or^{4,229} Ath^{545} Chr^{8,220} Cyr^{4,191} Hil^{804} ... 1. 22. om. (At non huc valet Tert$^{orat\,28}$ *veniet hora - in spir. et veritate. Deus enim spiritus est, et adoratores itaque tales requirit.* Extrema enim respondent verbis de quibus quaeritur.) Praeterea post προσκ. αυτ. 124* a b add εν πνευματι, *in spiritu*

24. πνευμ. ο θε. και τουσ προσκ. [αυτον]: haec propter ὁμοιοτελ. ϴ 69. 131. 229. al pauc om. Totum versum syr^{cu} sic reddit: *Deus enim spiritus est, et illi qui adorant eum spiritu, etiam oportet eos adorare qui adorant eum spiritu et veritate.* Quae quidem mire confusa sunt. | τουσ προσκυνουντασ sine αυτ. c. ℵ*D* d ff^{2} Heracl ap Or^{4,234} (το δε· τουσ προσκυν. εν πν. και αληθ. δει προσκ., σαφηνιζειν νομιζων φησιν, αξιωσ του προσκυνομενου etc) Novat$^{trin\,2}$ (Gall^{8,291}) ... ς Ln Ti add αυτον (251. al pauc Eus$^{marc\,5}$ αυτω) cum ℵ^{c}ABCD^{2}L unc rell al omn^{vid} it^{pler} vg rell Or^{4,230} Eus$^{dem\,18}$ et$^{marc\,5.\,103.\,173}$ Ath^{545} Chr^{8,221} Tit (Gall^{5,334}) Cyr^{4,191} Hil^{804} | εν πνευμ. και αληθ. (et. ℵ^{c}): ℵ* εν πνευματι αληθειασ | προσκ. δει cum ℵ*D a Novat$^{trin\,6}$ Victorin$^{ari\,4,4}$ (Gall^{8,188}) Hil^{831} ... ς Ln Ti δει προσκ. cum ℵ^{c}ABCL unc rell al omn^{vid} it^{pl} (e om *adorare*) vg Or$^{1,441.\,686}$ et$^{4,230.\,234}$ et^{alib} Or$^{int\,1,49.\,50}$ Eus^{dem} et^{marc} Cyr$^{ador\,2}$ al Hil^{804} :: cf ad v. 20, ubi similiter plerisque δει προσκ. placuit

25. οιδα (et. Or$^{4,8.\,236}$ Chr^{8,221}) ... ℵ^{c}GLA 13. 33. 69. al^{10} sah cop syr p^{mg} arm aeth Or^{4,23} Cyr^{4,191} Nonn^{4,125} (ἐδάημεν) οιδαμεν | μεσσιασ (D -ειασ) cum ℵABCDHKLMΔΠ^{2} al sat mu it vg etc ... Gb″ μεσιασ (c^{scr} -ειασ) cum EGSUVΓΔΠ* al^{60} aldin sah^{gr} cop^{gr} syr$^{p\,mg\,gr}$. Cf et. ad 1, 42 | ο λεγομ. χ̅ϛ̅: syr^{cu} et^{sch} om (non item syr^{p} et^{hr}) | αναγγελει (ℵ^{c} Or$^{4,8.\,23.\,236.\,237}$ etc): ℵ*D^{gr} αναγγελλει | απαντα cum ℵBC* 1. Or$^{4,8.\,236.\,237}$ ... ς Ln παντα cum AC^{2}DLΓΔΑΠ unc^{8} al pler (69. τα παντ.) Or^{4,23} Chr^{8,221} Cyr^{4,191} | ημιν: U al aliq υμιν

26. ο ι̅ϛ̅: A om ὁ

σοῦσ· ἐγώ εἰμι, ὁ λαλῶν σοι. 27 *Καὶ ἐπὶ τούτῳ ἦλθαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἐθαύμαζον ὅτι μετὰ γυναικὸς ἐλάλει· οὐδεὶς μέντοι εἶπεν· τί ζητεῖς ἢ τί λαλεῖς μετ' αὐτῆς;* 28 *ἀφῆκεν οὖν τὴν ὑδρίαν αὐτῆς ἡ γυνὴ καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ λέγει τοῖς ἀνθρώποις·* 29 *δεῦτε ἴδετε ἄνθρωπον ὃς εἶπέν μοι πάντα ἃ ἐποίησα· μήτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός;* 30 *ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν.* 31 *Ἐν τῷ μεταξὺ ἠρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ λέγοντες· ῥαββεί, φάγε.* 32 *ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἐγὼ βρῶσιν*

---

27. *επι τουτω* cum ℵ^{c}ABCGHLMSVΓΔΛΠ al pler Chr^{a,222} Cyr^{4,193} ... ℵ^{a}D cop *εν τουτω* (d *in hoc*) ... EKU 69. 124. al^{30} Or^{4,227} *επι τουτο* ... it pler vg sah *continuo* vel *statim* | *ηλθ-* cum ℵ^{c}ABCDL etc, it^{pl} vg *venerunt* ... ℵ^{a} *επηλθ-*, item e q *supervenerunt*. Praeterea *-λθαν* cum ℵ^{a} ℵ^{a} ... ς Ln Ti *-λθον* cum ℵ^{c}AB^{2}CDL unc rell al omn^{vid} | *εθαυμαζον* cum ℵABCDGKLMΠ al^{15} fere it vg cop syr^{cu} et^{ach} et^{thr} arm Or$^{4,227.}$ ^{228} Chr^{a,222} Cyr^{4,193} ... ς (= Gb Sz) *εθαυμασαν* cum EΣUVΓΔΛ al plu sah syr^{p} | *ειπεν* sine additam cum ABGL unc rell al omn^{vid} c f l q vg sah syr^{utr} ethr Or^{4,227} Chr^{a,222} Cyr^{4,193} ... ND a b ff^{2}· foss syr^{cu} cop aeth auct^{sing} cler add *αυτω*, item e *mulieri*, arm *ex eis* | *τι ζητεις η τι λαλ. μετ αυτης* (e om *μετ αυτ.*): syr^{cu} *quid quiescivit illa? aut, quid illi dicebas?*

28. *την υδριαν*: Δ om *την* | *αυτης*: D *εαυτης*, 126. om | *η γυνη*: D b e (*mulier autem demisso urceo abiit in*) l q sah (*mulier ingressa ponens hydr. suam intravit*, item basm) arm (item syr^{cu} et^{p}) ante *την υδρ.* pon ... 244. syr^{hr} om

29. *παντ.* α cum ℵBC* a d e q sah cop basm syr^{cu} et^{ach} aeth Or^{4,228} *edd* ... ς Ln Ti *πα. οσα* cum AC^{2}D^{Gr}ΓΔΛΠ unc^{a} al omn^{vid} b c f (g ff^{2}· ut vdtr) l vg Or^{4,228} *ed* et^{230} et^{279} Cyr^{hr144} Chr^{a,225} Cyr^{4,194} | *ουτοσ* (et. Or^{4,228} et^{sacp} Cyr^{hr} etc): it^{pler} vg *ipse* ... D *εκεινοσ*, item q *ille*

30. *εξηλθον* (L e *εξηρχοντο*) sine copula cum ABLΓΔΠ* unc^{a} al^{100} a^{vid} (nisi est *et exierunt*) c g am fu for em ing tol arm Or^{4,240} Chr$^{mosc\,2}$ (Chr^{a,226} et. $^{mosc\,4}$ om versum) ... ς (= Gb Sz) add *ουν* cum ℵA 1. 69. al mu e f l q vg^{cls} sah Cyr^{4,195}, item Π^{2} cop basm Or^{4,241} add *δε* ... CD b syr^{cu} et^{utr} et^{hr} aeth *και εξηλθον*, hinc Ln [*και*] *εξηλθ.*

31. *εν* sine copula cum ℵBC*DL a^{vid} c e g l vg basm syr^{hr} Or^{4,241} et^{242} ... ς add *δε*, Ln [*δε*] cum AC^{2}ΓΔΛΠ unc^{a} al omn^{vid} b f ff^{2}· m^{106} q cop syr^{cu} (sed om *εν τω μεταξυ*) et^{p} Or^{4,242} Chr^{a,226} Cyr^{4,195} ... syr^{ach} arm aeth Aug$^{ioh\,15,21}$ *και εν τω μετ.* | *ηρωτων* (C 69. 60^{ev} *-τουν*, Σ al pauc *-τον*, item ELΓ al *εν το*) et. Or^{4,241} et^{242} (*διατι δε αυτον ηρωτων, και ουχι ελεγον αυτω, αξιον ιδειν*): Δ 262. *παρεκαλουν*. Cf Chr^{a,226} *το ηρωτων ενταυθα παρεκαλουν εστι τη εγχωριω αυτων φωνη.* | *αυτον*: GΔ om | *οι μαθηται* et. Or$^{4,241.\ 242}$: ΓΠ^{2} (sed rursus deletum est) 28. 33. 124. al plus^{50} e f q foss cop basm syr^{cu} et^{utr} et^{hr} aeth Chr^{a} ^{226} Cyr^{4,195} add *αυτου* | *λεγοντεσ· ρα. φαγε*: syr^{cu} *ut ederet cum illis panem* | *ραββει* cum ℵBCDEHΓΔ ... ς Ln *ραββι* cum AGKLMSUVΔΠ al certe pler

ἔχω φαγεῖν ἣν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε. 33 ἔλεγον οὖν οἱ μαθηταὶ πρὸς ἀλλήλους· μή τις ἤνεγκεν αὐτῷ φαγεῖν; 34 λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐμὸν βρῶμά ἐστιν ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με καὶ τελειώσω αὐτοῦ τὸ ἔργον. 35 οὐχ ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἔτι τετράμηνός ἐστιν καὶ ὁ θερισμὸς ἔρχεται; ἰδοὺ λέγω ὑμῖν, ἐπάρατε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν καὶ θεάσασθε τὰς χώρας, ὅτι λευκαί εἰσιν πρὸς θερισμόν. 36 ἤδη ὁ θερίζων μισθὸν λαμβάνει καὶ συνάγει καρπὸν εἰς

33. *ελεγον* (ℵC): ℵ* b Quaest^{6,40} *λεγουσιν*, d *dicent* | *ουν* et. ℵ^{c} c f ff^{2}· g l m^{106} vg syrP sah cop Or^{4,245} etc: Dgr a b q syr^{hr} *de* (aeth *et dicebant*) ... ℵ* d e syr^{cu} et^{arch} om | *οι μαθητ.* (syr^{cu} om *οι μα.*, a b c e ff^{2}· q sah cop syr^{utr} add *αυτου*) *πρ. αλληλους*: 13. 69. 124. cop *πρ. αλλ. οι μαθηται* ... Dgr *εν εαυτοις οι μαθ.* Latini pro *πρ. αλληλ.* sic: *ad invicem* a c d e f vg; b l *ad alterutrum*; ff^{2}· *intra semetipsum*; q *inter se*, m^{106} *inter semetipsos* | *φαγειν*: basm add *dixerunt ei eius discipuli*: *Rabbi, ede.*

34. *λεγει*: ν$^{manu\ rec}$ *εφει* | *αυτοις*: A *αυτη* | *ποιω* c. ΝΑΓΑΑ unc^{7} al plr Or^{3,97} Hipp^{fragm} (ed. Lag^{201,5}) Bas^{2,484} et^{586} Chr^{8,236} c Antioch^{1128} ... Gb^{vid} Ln *ποιησω* cum ΒCDΚLT^{b}Π al^{8} Clem^{125} Or^{3,720} et$^{4,245\ as}$ (et. Heracl^{248}) Chr^{8,236} d Cyr^{4,197} (:: propter *τελειωσω*. Cf. et. 6, 36.)

35. *ετι* cum ΝΑΒΓCT^{b}ΓΑΑΠ^{2} unc^{8} 1. 33. al plu it vg cop syr^{utr} eth^{hr} arm aeth Or^{4,249}· ^{250}· ^{251} Chr^{8,236} Hil^{941} ... DLΠ* 13. 28. 69. al^{60} fere syr^{cu} Or^{4,248} bis et^{250} bis et^{251} et alibi Chr$^{mosc\ 8}$ Cyr^{4,198} om, hinc Gb^{o} | *τετραμηνος* cum ΝΑΒCDLT^{b}ΓΑΑΠ unc^{3} al^{160} aldin Or$^{4\ codlies}$ Chr$^{mosc\ 4}$ Cyr^{4,198} .... ς (= Gb Sx) *τετραμηνον* cum Η al vix mu Chr^{8,236} ed | *ιδου λεγω υμιν* et. Or^{4,248}· ^{251}· ^{252}· ^{256} Chr^{8,236} Cyr^{4,199} Ir$^{int\ 259}$ Aug$^{ioh\ 15,}$ ^{38} ... 1. 22. 108. 118. 124. 301^{txt} Or^{4,580} nota (ex Philocalia) et$^{cat\ ox}$ (in ep ad Rom^{20}) et Or$^{int\ 4,512}$ om

35. 36. *ηδη* (ℵ*BMΠ* al nec ante nec post iuterpg): cum seqq coniunximus (probante Schulzio) cum ℵ^{c}AC^{2}DEL 33. al b d l q (item e, etenim *iam qui metit* nemo ex Latinis qui cum antecedd coniungunt) syr^{cu} (*και ηδη*) Ir$^{int\ 259}$ (post *albae sunt ad messem* pergit: *Nam* [*Iam?*] *messor mercedem accepit*) Eus$^{esa\ 423}$ (*ελεγεν· επαρατε τους - προς θερισμον.* Non addit ad haec *ηδη*) Cyr^{4,199} (in comm quidem non attingit) Thdret (ut Eus)^{1,1396} et^{2,228} ... ς Ln cum antecedd coniungunt cum C^{2}GHKSUΓΑΔΠ^{2} al plu cop^{edd} syrP (item qui ante *πρ. θερισμ.* ponunt 254. c f ff^{2}· vg syr^{arch}; Aug$^{ioh\ 15,\ 22}$ ante *albae sunt*) Or^{1,219} et ^{3,158} et^{4,248}· $^{250\ as}$ et^{580} nota Eus$^{dem\ 440}$ ... a m^{112} (pergit: *sicut autem qui metet mercedem accipiet*) cop^{ds} syr^{hr} arm aeth Chr$^{8,236\ sq}$ Hil^{72}· ^{442}· ^{941}· ^{1014} plane om

36. o *θεριζων* ab initio sine *και* cum ΝBC*DLT^{b} 8. 17. 33. a b e l q (m vide ad v. 35) cop^{ds} Ir$^{int\ 259}$ (vide ante) Or^{1,219} et^{4,253}· $^{254-256}$· ^{256} Cyr^{4,} ^{199} ... ς (= Gb) *και* o *θεριζων*, Ln [*και*] o *θερ.* cum AC^{2}ΓΑΑΠ unc^{6} al plr c f ff^{2}· vg cop syr^{cu} (*και ηδη*, vide ante) et^{arch} arm aeth (*quoniam et is qui*) Cyr$^{hr\ 200}$ Chr^{8,227} (:: cohaeret cum *ηδη* ad antecedd tracto)

ζωὴν αἰώνιον, ἵνα καὶ ὁ σπείρων ὁμοῦ χαίρῃ καὶ ὁ θερίζων. 37 *ἐν γὰρ τούτῳ ὁ λόγος ἐστὶν ἀληθινός, ὅτι ἄλλος ἐστὶν ὁ σπείρων καὶ ἄλλος ὁ θερίζων.* 38 *ἐγὼ ἀπέσταλκα ὑμᾶς θερίζειν ὃ οὐχ ὑμεῖς κεκοπιάκατε· ἄλλοι κεκοπιάκασιν, καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν κόπον αὐτῶν εἰσεληλύθατε.* 39 *Ἐκ δὲ τῆς πόλεως ἐκείνης πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν τῶν Σαμαριτῶν διὰ τὸν λόγον τῆς γυναικὸς μαρτυρούσης ὅτι εἶπέν μοι πάντα ἃ ἐποίησα.* 40 *ὡς οὖν ἦλθον πρὸς*

---

36. *ινα και* cum ΝADΓΔΔΠ unc[1] al pler a b c f (ff[2]· g ut vdtr) l q m[112] (*sicut autem qui metet mercedem accipiet et colliget fructum in vitam aeternam: et qui seminat gaudebit simul cum eo qui metet*) vg syr[cu] et sch aeth Ir[int 259] Chr[6,228] ... BCLT[b]U 1. 33. 67. e g cop syr[P] et[hr] arm Heracl[260] Or[4,253· 256· 258· 259] et Heracl[260] Cyr[4,199]om *και* | *ομου χαιρη* (D *χαρη*, vide post): ΕΚΓΑΠ* al permu *ομου χαιρει*. Praeterea D syr[cu] et[sch] et[P*] (ap White) et[hr] basm arm aeth Ir[int 259] *ομ. χ.* (*adgaudeant* Ir[int]) post *και ο θεριζων* pon

37. *ο λογ. εστιν* et. e g (*o verbum est verum*, g *verb. verum est*) basm Or [4,260] bis Chr[6,228] Ir[int 261] (*sermo est verus*) ... D 301. p[ser] al pauc b c q vg (hi[4] *est verbum verum*) a f ff[2]· l m (a d l m *est enim verbum veritatis*, f ff[2]· *enim est verbum veritatis*) cop arm Heracl[orig 4,260] Ir[int 259] (*est sermo verus*) *εστιν ο λογος* (Cyr[4,199] *ο λογ. αληθι. εστ.*) | *αληθινος* (ΔDΔ -*θεινος*) sine articulo (Gb') c. ΝBC*ΚLT[b]ΔΠ* 1. 22. 33. al[20] Or[4, 260] et Heracl[ibid] Chr[mosc 6] Cyr[4,199] ... ς Ln (sciebat tantum omittentes articulum c Or) Ti *ο αληθινος* cum AC[2]DΓΑΠ[2] unc[1] al pler Chr[6,228] (*ο αληθης*). Pro *αληθιν.* habent *αληθης* 1. 22. al pauc Chr | *σπειρων*: ℵ inepte *θεριζων*

38. *απεσταλκα* cum ΝD ... ς Ln Ti *απεστειλα* (*ο αποστειλ.*) cum ABCL T[b] unc rell al omn[vid] Or[4,253· 256· 261] Chr[6,228] Cyr[4,200] (:: similiter Ioh *απεσταλκα* vdtr scripsisse quamvis multi ac plurimi dissentiant 5, 36. 7, 29. 20, 21. Item Act 5, 36 a plerisque pro *απεσταλκεν* substitutum *απεστειλεν*. D quidem etiam 5, 38. 6, 29. 6, 57. *απεσταλκεν* praebet, quibus locis *απεστειλεν* pro auctoritate testium non deserendum videtur.) | *θεριζειν*: ℵ (per incuriam) om | *ὃ* (et. Or[4,253] etc Chr Cyr): D*L d e om (c[ser] *αλλ*) | *κεκοπιακατε* (V 246[mg] -*κετε*) D *εκοπιασατε* | *κεκοπιακασιν*: D Chr[6,228] in[mosc 6] *εκοπιασαν* | *εισ τ. κοπον*: b l am fu Ir[int 259] *in laborem*, a ff[2]· m[112] *in labore*; contra c e g f vg (et. for ing em gat mm mt fossa) syr[hr] *in labores*, q *in laboribus*

39. *εισ αυτον* (1. cod[lat] ap Wtst post *τ. σαμαρ.* pon): p[ser] a e Or[4,253] (non item[4,240]) om | *σαμαριτων* cum ΝDLΔ etc ... ς Ln Ti *σαμαρειτων* cum ABCΓΔΠ unc rell al pler | *δια τον λογον* etc: syr[cu] *propter testimonium mulieris dicentis* | *ἃ* cum ΝBC*L b e·l q cop basm syr[cu] et[sch] aeth Or[4,240] et[265] ... ς Ln Ti *οσα* cum AC[2]DΓΑΠ unc[2] al omn[vid] c f ff[2]· g vg syr[P] arm Or[4,263] bis Chr[6,229] Cyr[4,201] (:: cf ad v. 29)

40. *ωσ ουν ηλθον*: ℵ* *συνηλθον ουν*, tum correxit ipse * vid *ωσ ουν συνηλθον*, denique ℵ[2] *ηλθον ουν* vel potius *ωσ ηλθον ουν*. Latini: *cum*

αὐτὸν οἱ Σαμαρῖται, ἠρώτων αὐτὸν μεῖναι παρ' αὐτοῖς· καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἡμέρας. 41 *καὶ πολλῷ πλείους ἐπίστευσαν διὰ τὸν λόγον αὐτοῦ,* 42 *τῇ τε γυναικὶ ἔλεγον ὅτι οὐκέτι διὰ τὴν σὴν λαλιὰν πιστεύομεν· αὐτοὶ γὰρ ἀκηκόαμεν, καὶ οἴδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου.*

43 [24.7] *Μετὰ δὲ τὰς δύο ἡμέρας ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς τὴν*

---

ergo venerunt b, *cum ergo venissent* d; *et cum venissent* q; a e f ff^{2}· g l vg *cum venissent* (a *venissent? venerunt?*) *ergo*; e *venerunt ergo ad eum obsecrantes* etc | *σαμαριται* cum ℵADL al ... ς Ln Ti *σαμαρειται* cum ABCΓΔΠ etc | KL al pauc *ηρωτον* | *παρ αυτοις* (et. Or$^{4,240\cdot 264}$ et^{265} *ο ηρακλεων - ταυτα φησιν· παρ αυτοισ εμεινε και ουκ εν αυτοισ*): c *προσ αυτουσ* | *εμειναν*: B 126. al pauc *εμειναν* | *εκει*: ℵ 248. 253. 259. g^{scr} 7^{pe} al^{5} syr^{cu} et^{ach} et^{hr} *παρ αυτοισ* | *δυο ημερασ* (et. c f g vg *duos dies*, b *biduum*, ff^{2}· l q *biduo*, e *per viduum*): ℵ *ημερ. δυο*

41. *πολλω πλειουσ* (et. syr^{p} et^{hr}): syr^{cu} et^{ach} *multi* | *επιστευσαν* (et. Or^{4,264} Cyr^{4,201} Ir$^{int\,230}$): A 13. 69. 262. 6^{pe} 8^{pe} al pauc f vg^{cle} (non item am fu foss for iac em ing al) syr^{sch} et^{p} c.^{a} et^{hr} arm aeth Chr^{5,} ^{223} add *εισ αυτον*

42. *τη τε* (et. ℵ^{c} Ir$^{int\,230}$; ℵ* *και ελεγον τη γυν.*, b *et dicebant mulieri*): D EA 71. c^{scr} g^{scr} a e ff^{2}· l q foss (sed e q *dicebant autem mulieri*) syr^{p} Or^{4,265} *τη δε* | *οτι* cum ℵACDLΓΔΠ unc rell al pler it^{pler} vg etc: B 80. al pauc b f syr^{sch} aeth Or^{4,265} Ir$^{int\,230}$ om, hinc Ln [οτι] | *σην λαλιαν* cum ℵ^{c}ACLT$^{b\,vid}$ unc rell al omn^{vid} it^{pler} vg (habent enim *tuam loquellam* a c f ff^{2}· vg Ir^{int}, e q *tuum sermonem*) Or^{267} ex Heracl (*φησι λειπειν το μογην*) Chr^{5,} ^{222} Cyr ^{4,202} Ir$^{int\,230}$ ... B Or^{4,240} et^{265} *λαλιαν σου* ... ℵ*D b l *σην μαρτυριαν* (Schu „haud inepte") | *αυτοι* (et. Or$^{4,240\cdot 265\cdot 267}$ rell Ir$^{int\,230}$): D a *αυτου* | *ακηκοαμεν* (et. Or^{4,265} et ex Heracl^{267} Ir^{int}): ℵ^{2} (sed rursus erasum) 1. 13. 69. 118. 124. syr^{cu} et^{hr} arm add *παρ αυτου* | *οιδαμεν* (p^{scr} add *και εγνωμεν*): K 116. 131. *εγνωμεν*, Π* 53. *εγνωκαμεν* | *ουτοσ*: H *ουτωσ* | *αληθωσ* (et. Or^{4,240} Ir$^{int\,230}$) ... ℵ am fu syr^{cu} (syr^{hr} *et nos scimus vere quod hic est*) Or^{4,265} Aug$^{ioh\,15,33}$ semel ante *ουτοσ* pon ... ℵ*Π al pauc ff^{2}· Or^{4,267} (ex Heracl) Victorin^{154} (ap Gall^{8}) om | o (Δ om) *σωτηρ του κοσμου* cum ℵBC*T^{b} 69. 71. al pauc a b c (*propheta et salvator mundi*) ff^{2}· l vg cop syr^{cu} et^{hr*} arm aeth Ir$^{int\,230}$ Or$^{4,240\cdot 265}$ et (ex Heracl)^{267} Eusp^{696} (*περι ου ειρηται· ουτοσ εστιν αληθωσ ο σωτ. τ. κοσμ.*) Victorin (l. l.) Aug$^{ioh\,15,33}$ ... ς (sed Gb^{00}) add o $\overline{\text{χς}}$ cum AC^{3}DLΓΔΠ unc^{9} al pler e f q (et. *δ*) syr^{sch} (ante *ο σωτ.* pon) et^{p} et$^{hr\,corr}$ Chr^{5,222} et^{223} Cyr ^{4,202}

43. *εξηλθ. εκειθ.* sine additam cum ℵBCDT^{b} 13. 69. a b e f ff^{2}· l q cop syr^{cu} Or^{4,249} et$^{bis\,267}$ Cyr^{4,202} ... ς (sed Gb^{0}) add *και απηλθεν* cum AΓΔΠ unc^{9} al pler vg syr^{sch} et^{p} ^{mg} arm aeth Chr^{5,223} et^{224}; item L 106. g gat mm syr$^{p\,txt}$ *και ηλθεν*, item c for tol *et fuit* (pergitur *in Galilaea*) :: cf v. 3.

Mt 13, 57 Mc 6, 4 Lc 4, 24 *Γαλιλαίαν.* 44 [35.1] *αὐτὸς γὰρ Ἰησοῦς ἐμαρτύρησεν ὅτι προφήτης ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι τιμὴν οὐκ ἔχει.* 45 [36.10] *ὡς οὖν ἦλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἐδέξαντο αὐτὸν οἱ Γαλιλαῖοι, πάντα ἑωρακότες ἃ ἐποίησεν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν τῇ ἑορτῇ· καὶ αὐτοὶ γὰρ ἦλθον εἰς τὴν ἑορτήν.* 46 *ἦλθεν οὖν πάλιν εἰς τὴν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, ὅπου ἐποίησεν τὸ ὕδωρ οἶνον.*

(Mt 8, 5 ss Lc 7, 1 ss) [37.3] *Ἦν δέ τις βασιλικός, οὗ ὁ υἱὸς ἠσθένει, ἐν Καφαρναούμ·* 47 *οὗτος ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ἥκει ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν*

---

44. $\overline{\iota\varsigma}$ sine articulo cum ℵABCDΓΔΠ* unc[a] al[20] aldin Or[4,267] quater et[258] Cyr[4,203] ... ϛ (= Gb Sz) o $\overline{\iota\varsigma}$ cum LMΔΠ[2] al plu (Chr[8,234] *o* $\overline{\chi\varsigma}$)

45. *ως* cum ℵ*D Chr[8,234] (et. mosc[6]) ... ϛ Ln Ti *οτε* cum ℵ[c]ABCLΓΔΔΠ unc reli al omn[vid] Or[4,210] et[209] Cyr[4,232] (:: adamat Ioh aeque ac Lc *ως* pro *οτε* ponere. Lc 5,4 pro *ως* D substituit *οτε*, plerumque tamen nec *ως* nec *οτε* fluct.) | *εις την γαλιλαιαν*: syr[cu] om | *εδεξαντο* (et. Or[4,249. 208] et[209] etc): D *εξεδεξαντο* | *παντα* (syr[cu] et[p txt] om): ℵ* (transp[c]) a b f syr[p mg] Or[4,208] (non item[249] et[209]) post *εωρακοτες* pon (item arm *παντα τα σημεια*) ... G syr[p txt] *παντες*. Similiter a *Galilaei universi visis omnibus*, ff[2] *universi Galilaei cum omnia vidissent*, e *Galilaei omnes, audierant enim omnia* | *εωρακοτες* cum ℵABCDM UΓΔΛ al plu ... EFGHKLVΠ al mu *εορακ* | *ἃ* cum ℵ*DT[b]ΓΔΔΠ* unc[9] al pler it vg syr[cu] et[sch] et[p] aeth Or[4,[260]d] et[semol 270] (:: Matthaei ad h. l. „ἃ de Christo quibusdam parum videbatur") ... (Gb'' Ln Ti *οσα* cum ℵ[c]ABCLΠ[2] (sed restitutum α) al[10] Or[4,219. 208. 209e] et semol[270] Chr[8,234] Cyr[4,202] | *ιεροσολυμοις*: D q *ιεροσαλημ* | *εν τη* (et. Or[4,249. 208. 209]): D om *εν* | *και αυτοι γαρ* (l *et ipse venerat* etc) *ηλθ. εισ τ. εορτην*: a 108. 122* om | *ηλθον*: ℵ *εληλυθεισαν*, item it vg *venerant* (l *veneral*)

46. *ηλθεν*: ℵ *ηλθαν*, item postea ℵ* *εποιησαν* pro (ita ℵ[c]) *εποιησεν* | *παλιν* sine additam cum ℵBCDL al[10] fere it[pler] vg cop syr[cu] arm aeth Or[4,271] Cyr[4,203] ... ϛ (= Gb) praem o $\overline{\iota\varsigma}$ cum minusc permu Chr[8,234], item Sz add o $\overline{\iota\varsigma}$ cum ΑΓΔΔΠ unc[9] al plu aldin f q syr[sch] et[p] | *εισ την* (et. Or[4,250. 208. 271] etc): B *εν* | *καπα* (et. ℵ[c]): ℵ* *καναν* | *ην δε* cum ℵDLT[b] 33. b e f ff[2] l q cop Chr[8,235] Cyr[4,203] Gaud ... ϛ Ln Ti *και ην* cum ABCΓΔΔΠ unc reli al pler c g vg basm syr[cu] et[utr] et[hr] arm aeth Or[4,271] ... a sine copula: *Erat ibi quidam* | *βασιλισσ* (ℵMT[b]Γ al *-ισκοσ*, item v. 49. AMΓ al): D 31[ev**] (Chron[106] ex ed. Par. ubi est [216]) Synops [142] *βασιλισκοσ*, a d *basiliscus*. Item v. 49. D[Gr] y[scr] *βασιλισκοσ* (a d h. l. *regulus*). | *καφαρναουμ* cum ℵBCDT[b] 33. it[pler] (a *caparnaum*) vg cop basm Or[4,271] Cyr[4,203] ... ϛ *καπερναουμ* cum ALΓΔΔΠ unc[9] al pler q (a *caparnaum*) Chr[8,235]. Praeterea e (*Erat autem illic*) vg[cod] (ap Gb) Aug[ioh 16,3] om *εν καφαρν.*, syr[cu] et[sch] post *ην* pon

47. *ουτος* (ℵ[c]): ℵ* om | $\overline{\iota\varsigma}$: ℵ o $\overline{\iota\varsigma}$ | *εκ* (33. 69. *απο*) *της ιουδ.* etc: syr[cu] *ex Galilaea in Iudaeam* | *απηλθεν* et. ℵ[c] c f q vg syr[utr] et[hr] ... ℵ* c l. 13. 33, 69. 124. a b e ff[2]. l syr[cu] arm aeth Chr[8,235] *ηλθεν* (sed ℵ*

Γαλιλαίαν, ἀπῆλθεν πρὸς αὐτόν, καὶ ἠρώτα ἵνα καταβῇ καὶ ἰάσηται αὐτοῦ τὸν υἱόν· ἤμελλεν γὰρ ἀποθνήσκειν. 48 *εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτόν· ἐὰν μὴ σημεῖα καὶ τέρατα ἴδητε, οὐ μὴ πιστεύσητε.* 49 *λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλικός· κύριε, κατάβηθι πρὶν ἀποθανεῖν τὸ παιδίον μου.* 50 *λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· πορεύου· ὁ υἱός σου ζῇ. ἐπίστευσεν ὁ ἄνθρωπος τῷ λόγῳ ὃν εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐπορεύετο.* 51 *ἤδη δὲ αὐτοῦ καταβαίνοντος οἱ δοῦλοι ὑπήντησαν αὐτῷ καὶ ἤγγειλαν ὅτι ὁ παῖς αὐτοῦ ζῇ.*

ηλθεν ουν, cf supra omissum *ουτος*) | *και ηρωτα* sine *αυτον* cum ℵB CDLT^{b} 33. 69. a e l q foss arm Or^{4,212} (*γενομενος προς αυτον και ερωτων ινα καταβη και ιασηται αυτου τ. υιον· εμελλ. γαρ αποθν.*) Chr^{8,235} bis Cyr^{4,203} ... ς (sed Gb^{00}) add *αυτον*, Ln [*αυτον*] cum AΓΔ ΛΠ unc^{8} (G om *και ηρωτα*) al pler b c f (ff^{2}· vid) vg syr^{cu} et utr eth^{hr} cop aeth | *καταβη και* (ita et. c^{2}): c^{4} vid *καταβας* | *ιασηται* (syr^{cu} *videret*): ΠS* al aliq *ιασεται* | *ημελλεν*: KΠ al plus ^{20} *εμελλ.* (nec aliter editum Or^{4,278} et^{275} Cyr^{4,206})

48. *ουν*$_{*}$(b c *autem*): T^{b} 237. syr^{cu} et^{sch} (syr^{hr} *et dixit*) om | *πιστευσητε*: KΠ^{2}Λ 262* al aliq *πιστευσετε* ... Π^{*}U *πιστευετε*, item *creditis* it vg arm

49. *πριν*: U^{2} al^{10} fere Chr^{8,236} *πριν η* | *το παιδιον* (et. Or^{4,275} ex Heracl): Λ 18. 57. 69. 77. 124. 244. Chr^{8,235} (non item^{236} et ^{237}) *τον υιον* ... ℵ aldin *τον παιδα*, item *puer* b d e ff^{2}· l q (contra c f vg *filius*, a hiat) | *μου* (et. c f ff^{2}· vg Or): D 1. b e ff^{2}· l syr^{cu} et^{sch} Chr^{8,237} om

50. ο *ις*: K 157, c^{scr} om | *πορευου*: syr^{cu} add *in domum tuam* | *σου*: P om | *επιστευσεν* sine copula cum ℵBD c l vg Cyr^{4,204} ... ς (Gb^{0}) praem *και*, Ln [*και*] cum ACΓΔΛΠ unc^{9} al pler a b e f ff^{2}· q syr^{cu} et^{utr} eth^{hr} cop basm arm aeth ... LT^{b} s^{scr} *επιστ. δε* | *ον ειπ. αυτω ο ις*: ℵ* syr^{cu} *του ιησου*, ℵ^{c} *του ιυ ον ειπεν αυτω*. Libere Chr ^{8,235} *λεγων οτι ειποντος του ιυ· πορευου, ο υιος σου ζη, επιστευσε τω λογω αυτου, και επορευετο.* | *ον* cum ℵ^{c}ABCLT^{b} (P *ὧν*) ... ς Ti ω cum DΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} Cyr^{4,204} | *αυτω*: KΠ d om | ο *ις* cum ABCD LΓΔΛΠ unc^{9} al longe plu Cyr^{4,204} ... ς (= Gb + Sz) om ὁ cum minusc vix mu | *και επορευετο* (13. 69. 124. *επορευθη*): syr^{cu} om

51. *ηδη*: e f syr^{cu} et^{sch} non exprim | *οι δουλοι* sine *αυτου* cum ℵDE^{τL} 1. a b c e f ff^{2}· l vg. Cf et. Or^{4,272} *εμφαινεται δε αυτου το αξιωμα και εκ του ηδη αυτου καταβαινοντος τους δουλους αυτω απηντηκεναι λεγοντας* etc ... ς Ln Ti add *αυτου* cum ABCΓΔΛΠ unc^{9} al pler d q syr^{romn} cop rell Chr^{8,236} Cyr^{4,204} | *υπηντησαν* cum ℵBCDKL 1. al ^{20} fere aldin (D *υπηντ. οι δουλ. αυτω*) ... ς *απηντησαν* cum ΑΓΔΛΠ unc^{8} al pler Or^{4,272} (vide ante) Chr^{8,233} Cyr^{4,204} | *αυτω* (Λ al^{4} *αυτον*): d om (sed vide post) | *και ηγγειλαν* cum ND (:: cf ad 20, 18) ... ς Ln Ti *και απηγγειλ.* c. ABCΓΔΛ unc^{6} al pler Cyr^{4,204}, item KΠ al^{7} *ανηγγ.* ... BL cop aeth^{rom} (syr^{hr} *et dixerunt ei*) Or^{vid} (vide ante) Chr^{8,236} om. Praeterea non addidimus *λεγοντες* cum ND b, sed D b add *αυτω* (cf ante) ... ς Ln Ti add *λεγοντες* c. AC(BL) unc rell al omn^{vid} it^{pler} etc

52 *ἐπύθετο οὖν τὴν ὥραν παρ' αὐτῶν ἐν ᾗ κομψότερον ἔσχεν· εἶπον οὖν αὐτῷ ὅτι ἐχθὲς ὥραν ἑβδόμην ἀφῆκεν αὐτὸν ὁ πυρετός.* 53 *ἔγνω οὖν ὁ πατὴρ ὅτι ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἐν ᾗ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὁ υἱός σου ζῇ· καὶ ἐπίστευσεν αὐτὸς καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ ὅλη.* 54 *Τοῦτο πάλιν δεύτερον σημεῖον ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐλθὼν ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν.*

(sed a syr^{cu} et^{sch} cop basm aeth *ei dicentes*, item vide syr^{hr}) Chr^{8,286} Cyr^{4,304} :: *και ηγγειλαν* ab initio scriptum videtur (ʀD), alii (ʙL) substituerunt *λεγοντες*, alii certe *αυτω* addiderunt ac pro *ηγγειλ.* (pariter ac 20, 18 factum est) usitatiora *απηγγ.*, *ανηγγ.* substituerunt, alii denique et *κ. απηγγ.* et *λεγοντες* dederunt | o (O* om; add^{2}) *παις* cum ʀABCEFGHMSVΓΔΛ al plu syr^{p} ^{txt} Or (et Heracl) $^{4,272.\ 273.\ 275}$ Chr ^{8,286} ... DKLUΠ 13. 33. 69. 124. al^{25} aldin syr^{cu} et^{sch} et^{p} ^{mg} et^{hr} cop basm aeth Cyr^{4,304} o *υιος*. Item *filius* it vg | *αυτου* cum ʀABC 13. c d f ff$^{2.}$ ^{vid} g l arm Or^{4,272} ... ς Ti *σου* cum DE^{r}ΓΔΛΠ unc^{9} al longe pler a b o q syr^{cu} et^{utr} et^{hr} cop basm aeth Or^{272} et (ex Heracl) ^{275} Chr^{8,287} Cyr^{4,304} (:: *σου* lectio cohaeret cum mutatione eorum quae praecedunt; praeterea accommodata vdtr vv. 50 et 53.)

52. *επυθετο*: 13. 69. 124. 258. al^{2ser} al pauc Chr^{8,286} *επινθανετο* | *ουν* (g syr^{cu} et^{sch} aeth *ei interrogabat*): 13. 69. al pauc l (e *autem ergo*) cop^{edd} basm *δε* ... a^{vid} cop^{dz} arm om | *την ωραν παρ αυτων* c. ʀACDKUΠ al plus^{10} a^{vid} b c e (*horam ab illis qua hora*) g q vg ... ς *παρ αυτων την ωραν* c. ΓΔΛ unc^{7} al pler Chr^{8,286} Cyr^{4,304}, item f ff$^{2.}$ l (f *in quam oram*, ff$^{2.}$ l *in qua hora*) syr^{r} omn cop basm aeth ... B *την ωραν εκεινην* (omissis *παρ αυτων*) | *ειπον ουν* c. BCL 1. 33. al aliq arm ... ς Ln *και ειπον* (D -*παν*) cum ʀADΓΔΛΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg syr^{p} et^{hr} aeth Cyr^{S} Cyr^{4} ... e foss cop basm syr^{cu} et^{sch} om copulam | *εχθες* cum ʀAB*CDKLΠ ... ς *χθες* c. B^{2}ΓΔΛ unc^{8} al omn^{vid} Chr^{8} Cyr^{4} | *εβδομην* et. Or $^{4,272.\ 273.\ 276}$ (ex Heracl) et^{276}: c *tertia*, syr^{cu} *nona* | *αυτον*: BΔ *αυτην*

53. o *πατηρ*: C al^{10} e f cop basm syr^{cu} et^{utr} (syr^{hr} add *pueri*) arm aeth add *αυτου* | *εκεινη* cum ʀ*BC 1. Chr^{8,286} (sed mosc^{6} om et. *εν* ante $\overline{\eta}$). Cf et Latt *quia* (*quoniam*) *illa* (sic it^{pler} vg, e f *in illa*) *hora* (c l^{2} vg add *erat*) *qua* (c vg *in qua*) ... ς Ln Ti *εν εκεινη* cum ʀ^{c}ADILΓΔΛΠ unc^{9} al pler Cyr^{4,305} | o $\overline{ις}$ (ʀ^{c}): ʀ* foss basm om | o *υιος σου* sine *οτι* cum ʀ(et*et^{c})ABCL 1. 33. 131. al^{3} aldin a b c (ff$^{2.}$ g ut vdtr) vg cop basm aeth syr^{hr} Cyr$^{act\ 68}$ ... ς (sed *οτι* Gb^{0}) Ti *οτι ο υι. σου* c. DΓΔΛΠ unc^{9} al pler e f l q syr^{cu} et^{utr} arm Chr^{8,287} Cyr^{4,305} | *ολη* (et. Or^{4,271} et ex Heracl^{276}): I 29. 40. 63. 71. 253. 259. μ^{scr} (Chr^{8,287} bis habet, sed mosc^{3} semel om) om

54. *τουτο* sine copula cum ʀAC^{2}DILΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} (e *hoc igitur*) vg cop^{dz} syr^{r} omn arm Chr^{8} Cyr^{4} Chron^{405} ... BC^{2}G al pauc cop^{edd} Or^{4,277} et^{279} et^{280} add *δε* | *δευτερον*: e om | *σημ. εποι.* o $\overline{ις}$ et. c e f l vg: ʀ Chr^{8,286} *εποι. σημ.* o $\overline{ις}$, a b *fecit Iesus signum*

V.

1 [28.1] *Μετὰ ταῦτα ἦν ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα.* 2 *ἔστιν δὲ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐπὶ τῇ προβατικῇ κολυμβήθρα, τὸ λεγόμενον Ἑβραϊστὶ Βηθζαθά, πέντε*

V. 1. *μετα*: sv al[25] fere f cop[wi] add *δε* | *η εορτη* cum ℵCEFHI[vid]LMΔΠ al[50] fere aldin sah cop Cyr[4,205] ... ς Ln Ti *εορτη* cum ABDGKSUVΓΛ al plu Or[4,250] Chr[8,238] Chron[405]. Cf Or[4,250] *εαν δε αὐτὴ η εορτη του πασχα ην, ου προσκειται το ονομα αυτης· στενοχωρει τε το ακολουθον τησ ιστοριασ, και μαλιστα επει μετ ολιγα επιφερεται οτι ην εγγυσ η εορτη των ιουδαιων η σκηνοπηγια.* Item Ir[int147] „non scrutati sunt in evv quoties secundum tempus paschae dominus post baptisma ascenderit in Hierusalem –. Et primum quidem ut fecit vinum ex aqua in Cana Galilaeae, ascendit in diem festum paschae – dehinc iterum subtrahens se invenitur in Samaria –. Et post haec iterum secunda vice ascendit in diem festum paschae in Hierusalem, quando paralyticum qui iuxta natatoriam iacebat XXXVIII annos curavit." Item Chron[406] *επειδη γαρ επισημον και εξαιρετον και πρωτην εορτην ιουδαιοι την του πασχα ειχον, δια τουτο ο ευαγγελιστησ ποτε μεν μετα προσδιορισμου ταυτησ μεμνηται, λεγων· εγγυσ ην το πασχα η εορτη των ιουδαιων, ποτε δε απροσδιοριστωσ, γραφων· ην εορτη των ιουδαιων. το β' τοινυν πασχα δοκει μοι σημαινειν ενταυθα ειπων· μετα ταυτα – εισ ιεροσολυμα. ενθα γαρ ετερασ μνημονευει των ιουδαιων εορτησ, μετα προσδιορισμου παντωσ ταυτησ μεμνηται, ωσπερ και τησ των σκηνοπηγιων, λεγων· και ην εγγυσ* etc. Item Chr l. l. *ποια εορτη; εμοι δοκει η τησ πεντηκοστησ*, assentiente Cyr[4,206] *υπονοστησασ δε μολισ κατα καιρον τησ αγιασ πεντηκοστησ· αυτη γαρ ην εφεξησ και γειτων εν τοισ ιεροσολυμοισ η πανηγυρισ.* | *των ιουδαιων* (et. Or[4,250]): Α *των αζυμων* ... syr[hr] *eorum* (initio pericopae: *Et post haec erat festum eorum* etc) ... 131. add *η σκηνοπηγια* | $\overline{\iota\varsigma}$ (Gb″) cum ABDHIKLΓΠ* al[20] fere Chron[405] et[406] ... ς ο $\overline{\iota\varsigma}$ cum ℵCEFG MSUVΔΛΠ[2] al pler Or[4,250] Chr[8,238] Cyr[4,205]

2. *εστιν* (et. Chr[8,238] Cyr[4,205]): syrr[omn] sah cop arm Nonn[5,3] *ην* | *επι τη προβατικη* (Latt *super probatica*) cum BCIΓΔΛΠ unc[8] al pler c f g am* fu em foss gat ing mm mt san syr[p] (et syr[hr] *prope ingressum*) sah cop arm ... ℵ[c]ADGL d q Nonn[5,3] *εν τη προβατικη*, item a b ff[2] *in inferiorem partem* (ff[2]· *in inferiore parte*), pergunt a ff[2]· *natatoria piscina*, b *natatoriae piscinae* ... ℵ* 61[mg] 116. 57[ev] e vg[clem] (et. for tol) aeth sl ed rec Chr[8,238] *προβατικη* (ut coniungantur *προβατικὴ κολυμβήθρα*). Eandem lectionem confirmant Eus[onomast] (ed. Lars. et Parth. p. [112]): *Βηζαθα* (cod[leid] *Βηθεσδα*), *κολυμβηθρα εν ιερουσαλημ, ητισ εστιν η προβατικη* etc, et Hier[ibidem]: *Bethesda piscina in Ierusalem, quae vocabatur προβατικη et a nobis interpretari potest pecualis.* Item Amm[catox277] *προβατικη εκαλειτο οτι εκει συνηγετο τα προβατα τα μελλοντα σφαζεσθαι εισ την εορτην* etc. Similiter Thdor[mop26] *μετα τασ εν κυκλω πεντε στοασ μεση ην η προβατικη κολυμβηθρα, ουτωσ καλουμενη απο του τα προσ την θυσιαν αγομενα προβατα εν ταισ εορταισ εκεισε συναθροιζεσθαι* ... l syr[cu] et[sch] perss sax Cyr[4,205]

στοὰς ἔχουσα. 3 ἐν ταύταις κατέκειτο πλῆθος τῶν ἀσθενούντων, τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν. 5 ἦν δέ τις ἄνθρωπος ἐκεῖ τριάκοντα καὶ

---

plane om (syr^{cu} et^{sch} *locus quidam lavacri* pro *κολυμβηθρα* habent), hinc Gb^{0} | *κολυμβηθρα*: ς et ς^{e} 1624. 1656. 1678. Gb Sz *-βήθρα*, sed ς^{e} 1633. (etiam aldin) Wtst *-βήθρᾳ* (item al^{ed} et^{ms}, sed non al^{2}) | *το λεγομενον* c. ℵ*, item D V 1. 15. 33. 118* 131. al^{8} Chr^{1,670} *λεγομενη*; a b d e ff^{2}· l q foss *quae dicitur* (contra c f vg *quae cognominatur*) . . . ς Ln Tl *η επιλεγομενη* cum ℵ^{c}ABCILΓΔΑΠ unc^{a} al pler c f vg Chr^{8,288} Cyr^{4,205} | *βηθζαθα* (L Eus *βηζαθα*, l *betzata*, e *bezatha*) cum ℵL 33. e l Eus^{onomast}. Eandem lectionem confirmant D *βελζεθα* (d *belsetha* correctum ex *helsetha*), a *belzatha*, b *betzeta*, for harl* *bethzeta*, ff^{2}· *berzeta* bis vel *belzetha* sab. Item opinor confirmant B c vg (et. am em fu foss ing gat san) sah (*beds.*) cop syr^{p} (et txt et$^{mg\ gr}$) aeth (*Bethsaida*) Tert^{bapt5} *βηθσαιδα* (cf et. itinerarium burdig^{333} „interius vero civitati sunt piscinae gemellares, quinque porticus habentes, quae appellantur Betsaida") . . . ς Ln Tl *βηθεσδα* cum ACIΓΔΑΠ unc^{9} (A al pauc *βιθεσθα*. Similiter variant al) al pler f q (f *betesda*, q *bethesda*) syr^{cu} et^{sch} et^{p} mg gr (sed bars sic in textu, *Bethsaida* in mg) et^{hr} arm Did$^{tri\ 2,14}$ Chr^{8,288} Cyr^{4,205} | *στοασ*: L *στομα*

3. *εν ταυταις* (syr^{cu} et^{sch} et^{hr} *και εν ταυ.*) . . . D Chr^{1,670} add *ουν* | *κατεκειτο*: DA^{2} l* q^{2} sah *κατεκειντο* (item a b cop *decumbebant turbae*) | *πληθος* (L praem το) sine additam cum ℵBCDL 33. 68. a b e l q sah cop syr^{cu} et^{hr} (aeth *multi*) Chr^{1,670} et^{671} . . . ς (sed Gb^{00}) add *πολυ*, Ln [*πολυ*] cum AIΓΔΑΠ unc^{9} al pler c f ff^{2}· vg syr^{sch} et^{p} arm Chr^{8,288} (et^{288} *πολυ πληθ.*) Cyr^{4,205} (:: cf Mc 3, 7 sq Lc 5, 6. 6, 17. 23, 27. Act 17, 4) | *ξηρων* sine additam cum ℵA*BC*L 18. 157. 314. q syr^{cu} sah cop^{dz} (indeque^{schw} improbavit additam) . . . D a b l add *παραλυτικων*. Praeterea ς (sed Gb^{00}) Ln add *εκδεχομενων* (al^{8} *απεκδ.*) *την του* (A^{2} om) *υδατος κινησιν* cum A^{2}C^{3}DIΓΔΑΠ (sed Π asteriscos appositos habet) unc^{9} al pler a b c e f ff^{2}· g l syr^{utr} et^{hr} cop^{wi} arm aeth Chr^{8,288} et^{1,670} Cyr^{4,205}. Videtur ista verba et. Nonn^{5,6} agnoscere: vide post.

4. totum versum omisimus (Gb^{00}) cum ℵBC*D 33. 157. 134. f l q harl* san (aliique duo Parisienses. Alter est regius 4582*, alter collegii S. Ludov.) syr^{cu} sah cop^{dz} (indeque^{schw} ut ante) arm$^{edd\ pl}$ Nonn$^{5,6\ ss}$ (habet enim sic: *Κύριντενὴς ἀσάμινθος, ὅπη κεκακωμένος ἀνήῳ, Ἄλμασιν αὐτομάτοισιν ἰδὼν ὀρχούμενον ὕδωρ, Ὁππότε κυμαίροντι δέμας φαίδρυνε λοετρῷ, Θερμὰ πεπαινομένης ἀπεσείσατο λύματα νούσου, Φέρτερον ἰητῆρος ἰδὼν ὀδυνήφατον ὕδωρ. Ἦν δέ τις* etc). Praeterea asteriscis notant SII 14. 21. 24. 32. 36. 145. 161. 166. 230. 299. 348. 408, item obelis A 262. 269. dk*w^{scr}; item syr^{p} *αγγ.* usq *υδωρ* c.*, *ο ουν πρωτ. - νοσηματι* c. ob. habet . . . ς Ln versum sic exhibent: *ἄγγελος γὰρ κατὰ καιρὸν κατέβαινεν ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ καὶ ἐτάρασσε τὸ ὕδωρ· ὁ οὖν πρῶτος ἐμβὰς μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος ὑγιὴς ἐγίνετο, ᾧ δήποτε* (Ln *οἱωδηποτοῦν*) *κατείχετο νοσήματι* cum AC^{2}KΥGHIKLM(S)UVΓΔ(ΑΠ) al pler (de asteriscis et obelis vide ante) a b c e ff^{2}· g vg (et. am fu for al pler) syr^{sch} et^{hr} (sed p

ὀκτὼ ἔτη ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ αὐτοῦ· 6 τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς κατακείμενον, καὶ γνοὺς ὅτι πολὺν ἤδη χρόνον ἔχει, λέγει αὐτῷ· θέλεις ὑγιὴς γενέσθαι; 7 ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἀσθενῶν· κύριε, ἄνθρωπον οὐκ ἔχω, ἵνα ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ βάλῃ με εἰς τὴν κο-

vide ante) cop^{wl} arm^{ed} Chr$^{8,236\,s}$ et$^{1,670\,s}$ (utroq loc agnoscit, quamquam textum ipsum non affert) Cyr^{4,205} Amb$^{myst\,2,330}$ et $^{sacram\,2,355}$ (vide ap Sab). Item agnoscunt Tert$^{bapt\,5}$ (*piscinam Bethsaidam angelus interveniens commovebat, observabant qui valetudinem querebantur* etc) Did $^{trl\,2,14}$ (*ευροιμεν δε αν – και την κολυμβηθραν – ομολογουμενως εικονα του βαπτισματος, αλλ ουκ αυτην τυγχανουσαν την αληθειαν. η γαρ εικων προσ καιρον – διο και απαξ του ενιαυτου υπο αγγελου κινηθεν το εν αυτη υδωρ και ενα μονον τον πρωτον κατιοντα* etc). Cyr ^{4,207} sic: *κατα την ημεραν τησ αγιασ πεντηκοστησ αγγελοι καταφοιτωντεσ εξ ουρανου το τησ κολυμβηθρασ εξεταραττον υδωρ.* Singula vero verba vehementer fluctuant. Pro *γαρ* L a b c ff^{2} (non item e g) vg arm^{ed} *δε*, 51^{ev} cop^{wl} om; AKLΔΠ al^{30} aldin a c g vg (sed non for al) arm^{ed} aeth Cyr Amb^{myst} add *κυριον*, hinc Ln [*κυριου*], al^{3} *του θεου*. Pro *κατ. καιρον* L *κατ. καιρω*, a b ff^{2} gat om, 239. al pauc g vg (sed variant edd) post *κατεβ.* pon, cop^{wl} *ad hos omnes*. Pro *κατεβαινειν* al^{2} *κατηρχετο*, AKΠ 42. for foss syrP aeth sl$^{2.\,3.\,8.}$ *ελουετο* (κ *ελουϊετον* sic). Verba *εν τη κολυμβ.* a b ff^{2} gat om. Pro *εταρασσε* C^{3}HIMUVΔ^{s}Π al^{70} *εταρασσετο*, item *movebatur* c g vg arm aeth. Post *εμβασ* a b ff^{2} foss mm gat add *in natatoria*, for *in natatoriam*, c vg (sed non am fu) *in piscinam*. Verba *μετα την ταραχην του υδατοσ* a b ff^{2} gat om. Pro *εγινετο* FLS al mu *εγινετο*. Pro *ω δηποτε* A *οιωδηποτουν*, L *νοσηποτε*, KΠ 42. *ω δ' αν*. Pro *ω δηπ. κατ. νοσ.* arm *non habens signum morbi.*

5. *τισ*: D 11. a b l q om | *ανθρ. εκει*: F 237. al pauc a b q *εκει ανθρ.* ... א om *εκει* | *και* c. NACDEFGHILMUΔ 1. 13. 28. 33. 69. 124. 157. al^{70} b c e f q (g ff^{2} ut vdtr) vg (et. for ing al) syr^{cu} et^{utr} et^{hr} arm aeth Ir$^{int\,147}$ edd Chr^{8,243} et^{1,671} Cyr^{4,206} ... Ln [*και*] et ς (= Gb Sz) om cum BKSVΓΔΠ al permu a l am fu sah cop Or^{4,250} Chr^{8,239} et^{240} Ir$^{int\,147}$ ed | *τη*: U om | *ασθενεια*: ADE^{s} al *-νια* | *αυτου* cum NBC^{s}DLΠ^{2} 1. 33. 124. al plus^{10} a c e l (g ff^{2} ut vdtr) vg sah cop arm syr^{hr} Chr^{1,671} Cyr^{4,206} ... Ln [*αυτου*] et ς om cum AC^{3}ΓΔΔΠ^{s} unc^{9} al pler b f q syr^{utr} (syr^{cu} *qui erat aegrotus*) Or^{4,250} Aug$^{ioh\,17,4}$

6. *ιδων*: A *ιδωσ* | *κατακειμενον* (κ^{c}): κ* *ανακειμενον* | *ηδη*: 1. 118. p^{acer} 2^{pe} post *χρον.* pon ... 253. e syr^{cu} et^{sch} et^{hr} aeth om | *λεγει αυτω*: G add *ο Ις* | *θελεισ*: KA al aliq *θελησ*

7. *απεκριθη*: A^{2}D *λεγει* | *ο ασθενων*: syr^{cu} om | *κυριε* cum NABC*vid DIL ΓΔΔΠ unc rell al pler it vg syr^{cu} sah (cop *αποκριθεισ αυτω ο ασθενων λεγει· κυριε μου*) arm aeth Cyr^{4,207} ... C^{2}EFGH 33. 124. al^{20} fere syr^{sch} et^{P} et (praem *et dixit ei ναι*) hr Cyr$^{hr\,330}$ Chr^{8,243} et (*απεκριθη αυτω ο ασθενησ και ειπε· ναι*) ^{1,671} praem *ναι*, propterea que c^{2} 33. al^{3} syr^{sch} et^{P} et^{hr} Cyr^{hr} Chr$^{8,243\,bis}$ et^{1,671} pergunt *ανθρωπον δε* (Chr ^{8,243} semel ap Montf *αλλ ανθρ.*) | *υδωρ*: syr^{P} add c. ob. *ab angelo* | *βαλη* cum NABC^{2}DLΓΔΔΠ unc^{9} (G al *βαλει*) al pler Cyr$^{hi\,330}$ Chr^{8,243} et

λυμβήθραν· ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι ἐγώ, ἄλλος πρὸ ἐμοῦ καταβαίνει. 8 λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἔγειρε ἆρον τὸν κράβαττόν σου καὶ περιπάτει. 9 καὶ ἐγένετο ὑγιὴς ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἦρεν τὸν κράβαττον αὐτοῦ καὶ περιεπάτει· ἦν δὲ σάββατον ἐν ἐκείνῃ τῇ
Ex 20, 10 ἡμέρᾳ. 10 ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ τεθεραπευμένῳ· σάββατόν ἐστιν, καὶ οὐκ ἔξεστίν σοι ἆραι τὸν κράβαττον. 11 [39.10] ἀπεκρίθη

1,671; item c[3] al[8] Cyr[4,207] *εμβαλη* ... ς (= Gb Sz) *βαλλη* c. minusc vix mu | *εγω* (13. a b d f q foss mt ante *ερχομ.* pon, non item c ff[2]· l vg; e *ego enim dum venio*): v 69. al[10] om | *προ* (ita ς[e]): ς *προσ* cum ʙ* L | *καταβαινει*: 64. add *και λαμβανει ιασιν*, item 69. *εγω δε ασθενων πορευομαι*

8. *εγειρε* cum ℵABCDKFGHKLMSΔΠ al plu ... ς (= Gb Sz) *εγειραι* c. UVΓΛ al permu | *αρον* cum ℵBCLΓΔΛ unc[8] al omn[vid] c f g l q vg Hil[237] sah cop etc ... ADKΠ a b e ff[2]· aeth praem *και*, hinc Ln [*και*] | *κραβαττον* cum ℵAB*CDLΓΔΛΠ unc[7] (et v certe v. 10 et ʙ vv. sqq) al plu; ʙ hoc versu *κραβατον*. Etiam a b d e l am fu for ing san al *grabattum* (q *crabattum* et *crabbattum*, f *gravatum*, c *grabatum*) ... ℵ *κραβακτον*, item vv. sqq; ℵ[c] *κραβαττον* substituit excepto v. 8 ... ς *κραββατον* cum ʙ[2] v al mu. Item vv. sqq. Cf et. ad Mc 2, 4 sqq | *περιπατει*: 33. syr[cu] add *υπαγε εως τον οικον σου*

9. *και* ab initio (ℵ[c]): ℵ* om | *εγενετο υγιης* (D 1. 118. it [ex q] vg *υγ. εγεν.*, Γ *εγεν. ο ανθρ. υγ.*) sine *ευθ.* cum ℵ*D l arm ... ς Ln Ti praem *ευθεως* cum ℵ[c]ABCLΓΔΛΠ unc rell al omn[vid] it[pler] vg sah cop syr[cu] et[utr] et[hr] aeth Cyr[4,208] (:: *ευθεως* vel *ευθυς* sanationes factas dicere adamat Mc, cf 1, 42. 43. 2, 12. 5, 29. 10, 52; item dicit Mt 8, 3. 14, 31. 20, 34 et Lc 5, 13. Inlatum vero *ευθεως* aliena manu etiam Mc 1, 31. 7, 35.) | *και εγενετο* usq *ο ανθρωπ.* (om *ο ανθρ.* 108. gat Chr mosc[6]): 96. 97. om, item 28. al[5] om *και εγεν.* usq *περιπατει* | *και ηρεν* (et. c f l q vg sah cop syr[hr] aeth; syr[cu] om *κ. ηρ. το κρα. αυτ.*): ℵ a b e syr[p] c.* praem *και ηγερθη, et surrexit*; item D 1. 13. 69. 124. ff[2]· syr[sch] arm praem *εγερθεισ, surgens* | *κραβαττον*: vide ad v. 8 | *αυτου*: C *εαυτου* | *περιπατει*: AL 33. *περιεπατει* | *εν εκεινη τη ημερα*: D e om

10. *ελεγον ουν οι ιουδαιοι*: e *cum vidissent autem illum iudaei dicebant* | *τω τεθεραπευμενω*: D *τω τεθαραπευμενω* (cf ad Act 4, 14) ... syr[cu] *illi*, e om | *και ουκ* c. ʙABC*DGLVΓ al[40] a b e l sah cop arm aeth syr[hr] Chr[1,675] Cyr[4,209] Gaud ... Ln [*και*] *ουκ*, ς Ti om *και* cum C[3]ΔΛΠ unc[7] al plu c f q vg syr[cu] et[utr] Chr[2,246] Hil[288] | *κραβαττον*: vide ad v. 8 | *κραβ.* sine *σου* cum ABC[3]ΓΔ unc[9] al pler e Chr[1,675] (sed addit *εν σαββατω*) ... Ln add *σου* cum ℵC*DLΔΠ 13. 17. 69. al[10] it[pler] vg sah cop syr[cu] et[sch] et[hr] et[p] c.* arm aeth Chr[2,246] Cyr[2,209] (:: ut vv. 8 et 11)

11. *απεκριθη* cum C[2]DEFHMSUVΓ al longe plu a b c e ff[2]· l q vg syr[cu] arm aeth ... AB praem *οσ δε*, ita Lu; item ℵC*GKLΔΛΠ al[25] Cyr[4,209] praem *ο δε*, item f (*ipse vero*) foss (*at ille*) cop (sah *απεκριθ. δε ο αν-*

αὐτοῖσ· ὁ ποιήσασ με ὑγιῆ, ἐκεῖνόσ μοι εἶπεν· ἆρον τὸν κράβαττόν σου καὶ περιπάτει. 12 *ἠρώτησαν αὐτόν· τίσ ἐστιν ὁ ἄνθρωποσ ὁ εἰπών σοι· ἆρον καὶ περιπάτει;* 13 *ὁ δὲ ἀσθενῶν οὐκ ᾔδει τίσ ἐστιν· ὁ γὰρ Ἰησοῦσ ἐξένευσεν ὄχλου ὄντοσ ἐν τῷ τόπῳ.* 14 *μετὰ ταῦτα εὑρίσκει αὐτὸν ὁ Ἰησοῦσ ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἴδε ὑγιὴσ γέγονασ· μηκέτι ἁμάρτανε, ἵνα μὴ χεῖρόν σοί τι γένηται.*

θρωπ. λεγων) syr^{utr} eth^{hr} | *απεκριθη* (ℵ^{c}): ℵ* *απεκρινατο* | *υγιη* (ℵ^{c}): ℵ* *υγιην* | *αρον τ. κραβαττον* (vide ad v. 8) etc (ℵ^{c}): ℵ* *αραι τον κραβακτον και περιπατειν*

12. *ηρωτησαν* sine copula cum ΚΒD 7^{ev} p^{scr} a e ff^{2}· l foss syr^{cu} arm (sah) ... ς add *οιν*, Ln [*ουν*] cum ACLΓΔΑΠ unc^{9} al fere omn c vg syr^{p} Cyr^{4,209} (item q cop add *δε*, syr^{sch} eth^{hr} habent *et interrogaverunt*, f *tunc interrog.*) | *αυτον*: e add *iudaei dicentes* | *ο ειπων*: miro consensu EFKL*Λ^{mg} al *ο ειπον* | *αρον κ. περιπατει* (ℵ^{c}): ℵ* *αραι και περιπατειν*. Praeterea *αρ.* sine additam dedimus cum ℵ (et^{a} et^{c}) BC*L sah (*sume eum, abeas*) ... ς Ln add *τον κραββατον* (Ln *κραβαττον*, vide ad v. 8) *σου* cum AC^{2}DΔΛ^{mg}Π unc^{9} al omn^{vid} it vg cop syr^{cu} et utr eth^{r} arm aeth Chr^{5,246} et ^{1,676} Cyr^{4,210} :: cf vv. 8 et 11. Ceterum ΓΛ* al^{6} b om versum 12, quippe transilientes a *και περιπατει* ad *και περιπατει*.

13. *δε*: D* d om | *ασθενων* (Gb′) cum D b l foss (d *infirmis*, b *infirmus autem*, l *is autem qui languidus fuerat*, foss *ille autem qui infirmatus fuerat*) ... ς Ln *ιαθεισ* cum ΚABCLΓΔΑΠ unc rell al pler a c e f ff^{2}· vg (e *qui autem curatus fuerat*, a f *is autem qui curatus fuerat*, ff^{2}· *is autem qui sanus fuerat*, c vg *is autem qui sanus fuerat effectus*) sah cop syr omn rell Cyr^{4,210}; Chr^{5,246} (et.$^{mosc^{2}}$) *τεθεραπευμενοσ*, pers^{p} *ασθενων ιαθεισ* ... q plane om (:: *ασθενων* eiusmodi est ut omnem lectionis varietatem creaverit. Nimis ieiunum esset coniicere pro *ιαθεισ* ex v. 7 *ασθεν.* substitutum esse. Ut vero toties ΚD et BD accedentibus paucis interpretibus rectum tenent, ita fit etiam ut unus ℵ vel B vel D omnium Graecorum codicum, eorum certe qui auctoritate praestant, solus veram scripturam servasse sit censendus. De D cf ad Mt 5, 4 Lc 24, 51 sqq. Ceterum varietate qua b d l foss o *δε ασθενων* reddunt probatur a variis interpretes hos Graecis testibus pependisse.) | *εστιν*: D *ην* (Latt *quis esset*) | *εξενευσεν* (ℵ^{c}): ℵ*D* *ενευσεν* | *εν τω τοπω* (M praem *εντοσ*) ita ℵ^{c}: ℵ* *εν τω μεσω*. Varie admodum Latt: *ihs enim* (*autem* f g mm) *declinavit* (g mm add *se*) *a turba constituta* (f *a turbam constitutam*) *in loco* (a foss *in illo loco*, ff^{2}· *in loco illo*) a c f ff^{2}· g vg; *ihs enim declinaverat cum populus esset in locum* q, *ihs enim statim devertit cum vidisset turbam in illo loco* b, *ihs enim cum turbae essent declinaverat ab eo* e, *quia declinavit ipse a turba constituta in illo loco* l, *ihs enim deverterat cum esset turba in loco* d

14. *μετα*: FA cop *μετα δε*, l *et postea* | *αυτον* (ℵ^{c}): ℵ* syr^{cu} eth^{hr} aeth *τον τεθεραπευμενον* | o (B om) $\overline{\text{ις}}$ (ℵ^{c} post *αυτον* ut ς): ℵ* post *ευρισκει* pon | *ιδε*: A* 253. al pauc *ιδου* | *σοι τι* (Sz et Gb″) c. ABCLΓΔΑ

15 ἀπῆλθεν ὁ ἄνθρωπος καὶ εἶπεν τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι Ἰησοῦς
ἐστὶν ὁ ποιήσας αὐτὸν ὑγιῆ. 16 καὶ διὰ τοῦτο ἐδίωκον οἱ Ἰου-
δαῖοι τὸν Ἰησοῦν, ὅτι ταῦτα ἐποίει ἐν σαββάτῳ. 17 ὁ δὲ ἀπε-
κρίνατο αὐτοῖς· ὁ πατήρ μου ἕως ἄρτι ἐργάζεται, κἀγὼ ἐργάζο-
μαι. 18 διὰ τοῦτο μᾶλλον ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι,
ὅτι οὐ μόνον ἔλυεν τὸ σάββατον, ἀλλὰ καὶ πατέρα ἴδιον ἔλεγεν τὸν
θεόν, ἴσον ἑαυτὸν ποιῶν τῷ θεῷ. 19 Ἀπεκρίνατο οὖν ὁ Ἰησοῦς καὶ

---

al plu c vg syr^{sch} Cyr$^{hr\,343\,bis}$ Cyr^{4,210} ... ς τι σοι cum ΝDEKΠ al permu (a b e f l q Ir$^{int\,211}$ Or$^{int\,2,222.\,239.\,659}$ Cyp$^{11.\,214}$ *quid tibi deterius*, ff$^{2.}$ Ir$^{int\,280}$ Cyp$^{74.\,173}$ *quid deterius tibi*) arm Or^{fragm} (ap Maiauct classe 10, 476) Bas$^{eth\,244}$ Chr$^{8,248.\,249}$

15. απηλθεν cum ΝBCL etc: A b f q foss syr^{cu} et^{utr} et^{hr} aeth και απηλθεν, ℵ^{c}DA al^{12} cop Chr^{8,251} Cyr^{4,249} απηλθ. ουν | ειπεν cum ΝCL al^{5} a e q cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} Cyr^{4,211} ... ς Ln Ti αγγειλεν cum ABΓΔΠ unc^{7} al plu, item DKUA al^{20} Chr^{8,251} απηγγειλεν, item it^{pl} vg etc *nuntiavit* | ις: v in mg additum habet | αυτον: DA^{2} 1. 19** 29. 40. 118. 244** 357. a e ff$^{2.}$ l q syr^{cu} cop^{dz} arm sl με (:: cf ad 4, 51)

16. οι ιουδ. τον ιν (Gb″) c. ΝBCDLU 33. 69. a^{ser} b c f g l vg syr^{cu} et^{sch} et^{hr} cop$^{sch\,w}$ ex^{dz} aeth Hil^{1013} ... ς τον ιν οι ιουδ. cum ΑΓΔΑΠ unc^{a} al pler a e q syr^{P} cop^{wi} arm Cyr^{4,211} (Chr^{8,251} *ειδωκ. ουν αυτον οι ιουδ.*). Praeterea ς (= Gb) add και εζητουν αυτον αποκτειναι, Ln [και εζ. αυτ. αποκτ.] cum ΑΓΔΑΠ unc^{9} al pler e f q syr^{sch} et^{P} cop^{wi} aeth ... omisimus cum ΝBCDL 1. 22. 33. 69. 249. a b c ff$^{2.}$ g l vg syr^{cu} cop$^{sch\,w}$ arm Chr^{8,253} Cyr^{4,211} Noun^{5,56} | ταυτα: A αυτα | εν (D a b e q Hil^{1013} om) σαββατω: KFΠ al^{15} add τα ιαματα

17. ο δε sine ις cum ΝB ... ς Ln Ti add ις cum ACDL unc rell al omn^{vid} it (q *et respondit illis ihs*, e *et ut illi* [corrige *ait illis*] *ihs*) etc | απεκρινατο: ℵ απεκρινετο, D al aliq απεκριθη (D -κριεθη)

18. δια τουτο sine copula cum ΝD a b c e f l m for arm syr^{hr} Hil$^{224.\,1013.\,1191.\,1251}$ (Tert$^{prax\,21}$ *Denique propter hoc magis Iudaei* etc nil probat) ... ς Ln Ti δι. τουτ. ουν cum ABCLΓΔΑΠ unc rell al omn^{vid} c ff$^{2.}$ q vg syr^{P} Chr^{8,253} Cyr^{4,213} (syr^{cu} *propterea vero*; syr^{sch} aeth *et propterea*) | μαλλον (et. Tert$^{prax\,21}$ Hil^{quater}): U f syr^{cu} om | οι ιουδαιοι: D syr^{cu} Tert$^{prax\,21}$ Hil^{1251} ante εζητ. αυτ. pon ... 409. om (33. om αυτον) | ελυεν: A* cop^{wi} ελυσεν | αλλα: A 13. al pauc Chr^{8,253} αλλ οτι, item *sed et quod* b l, *sed quia et* e, *sed quod etiam* a | ισον εαυτον ποι. τω θεω: cf Epiph^{614} ου μονον γαρ, φησιν, εζητουν αποκτειναι αυτον οτι ταυτα εποιει, αλλ οτι και υιον θεου εαυτον ελεγεν, ισον θεω εαυτον φασκων.

19. απεκρινατο usq αυτοις: ℵ* ελεγεν ουν αυτοις ο ις, Tert$^{prax\,21}$ *tunc ergo dicebat ad eos*, syr^{cu} *Iesus dixit eis*, e *respondens Iesus et dixit* (sic) | απεκρινατο (et. ℵ^{c}): D 33. 47^{ev} al^{3} απεκριθη | ουν (et. g q vg; f syr^{sch} et^{hr} *autem*): 33. y^{ser} al^{3} a b c e ff$^{2.}$ l foss arm (ap Gb^{ms})

ἔλεγεν αὐτοῖς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ δύναται ὁ υἱὸς ποιεῖν ἀφ' ἑαυτοῦ οὐδέν, ἂν μή τι βλέπῃ τὸν πατέρα ποιοῦντα· ἃ γὰρ ἂν ἐκεῖνος ποιῇ, ταῦτα καὶ ὁ υἱὸς ποιεῖ ὁμοίως. 20 ὁ γὰρ πατὴρ φιλεῖ τὸν υἱὸν καὶ πάντα δείκνυσιν αὐτῷ ἃ αὐτὸς ποιεῖ, καὶ μείζονα τούτων δείξει αὐτῷ ἔργα, ἵνα ὑμεῖς θαυμάζετε. 21 ὥσπερ γὰρ ὁ πατὴρ ἐγείρει τοὺς νεκροὺς καὶ ζωοποιεῖ, οὕτως καὶ ὁ υἱὸς οὓς θέλει ζωοποιεῖ. 22 οὐδὲ γὰρ ὁ πατὴρ κρίνει οὐδένα, ἀλλὰ τὴν κρίσιν πᾶσαν δέδωκεν τῷ υἱῷ, 23 ἵνα πάντες τιμῶσι τὸν υἱὸν καθὼς τιμῶσι τὸν πατέρα. [40.1] ὁ μὴ τιμῶν τὸν υἱὸν οὐ τιμᾷ τὸν

8, 38

Act 17, 31

---

om | ο ις: B 47ev c^{ser} om | *ελεγεν* cum ℵ^{c} (item *, vide ante) BL 2pe Tert^{prax} (vide ante), item 1. p^{ser} *λεγει* ... ς Ln Ti *ειπεν* cum ADΓΔ AΠ unc rell al pler it vg Cyr^{4,214} | *αμην αμην* (ℵ^{c}): ℵ* om alterum | *ο υιος* (cf. Or^{4,248} et$^{int\ 1,\ 50}$ Eus$^{praep\ 539}$ et$^{marc\ 165}$ Cyr$^{hr\ 160}$ etc Tert prax 21 Hil$^{238.\ 781}$ et^{saep}): D 13. 69. 124. arm add *του ανθρωπου* | *ποιειν*: V om; 13. 69. 124. al^{15} a b f g (non item c e l q) vg syr^{cu} Or int^{1,50} Hil^{saep} (sed non^{926} et^{alibi}) post *αφ εαυτου* pon | *ουδεν*: 1. 2pe Or^{4,358} *ουδε εν* ... D τι, idque inter *ποιειν* et *αφ εαυτ.* pon | *αν μη* cum ℵB ... ς Ln Ti *εαν μη* cum ADL unc rell al omn^{vid} | *βλεπῃ*: EH MΓΔ al plu *βλεπει* | *τον πατ. ποιουντα*: D^{gr} *ποι. τον πατ.* | *αν* et. Or ^{4,246} (*εαν*) Eus$^{marc\ 165}$ Cyr$^{hr\ 160}$ Epiph^{854} etc ... AD^{gr}LΠ 126. al^{10} om, item (*quae enim*) e q Tert^{prax} | *εκεινος*: syr^{cu} et^{sch} cop Or^{4,246} (inde a verbis *ου δυναται ο υιος* affert) et^{100} Chr^{8,256} semel (sed ibidem et ^{257} *εκεινος*) Did$^{tri\ 1,\ 9.\ 16}$ et$^{2,\ 5.\ 8}$ (sed his ll. afferuntur tantum quae post *ποιουντα* scripta sunt, item Novat^{14}) ο *πατηρ* (Or post *ποιῃ*) | *ποιῃ*: AB*ΓΔΠ al plus^{30} aldin Or^{4,199} (non item^{246}) *ποιει* ... D *ποιησῃ*. Ex Latt a c d f vg *fecerit*, b e l q Tert$^{prax\ 21}$ *facit* | *ποιει ομοιως* (e Tert^{prax} om *ομ.*) cum ND a b l Or$^{int\ 1,\ 59}$ et^{4,506} Novat^{14} Hil $^{97.\ 925.\ 926.\ 929.}$ et$^{1014.\ 1089.\ 1251.\ 1253}$ Amb$^{fid\ 528}$ ... ς Ln Ti *ομοι. ποι.* cum ABL unc rell al omn^{vid} c f q vg (syr^{sch}) syrP eth^{r} Or^{4,246} Eus$^{marc\ 165}$ Did^{tri} quater Cyr$^{hr\ 161}$ Chr^{8,256} Cyr^{4,219} et^{221}

20. *φιλει* (et. Epiph^{804} Cyr^{4,221}): D Or^{4,246} Chr^{8,256} *αγαπα*. Ex Latt *diligit* d itplor vg; *amat* a | *δεικνυσιν*: A *δεγνυσιν* (E*LA *δικν.*) ... D *δεικνυει* | α (ι. om) *αυτος ποιει*: D 16. *α αν αυτ. ποιη* (d *quaecumque ipse facit*) | *δειξει*: D 28 e syr^{cu} arm *δεικνυσιν* | *δειξει αυτω εργα* et. a c f ff^{2} g l vg (q *maiora his ostendet ei pater*): ℵ b (e *opera his ostendit*) Tert$^{prax\ 21}$ Cyr^{4,223} Hil$^{925.\ 927}$ *εργ. δειξ. αυτω* | *ινα υμ. θαυμαζετε*: syr^{cu} *nec miremini quod dixi vobis* | *θαυμαζετε* cum NL 69. 251. 435. y^{ser} al$^{2\ ser}$ ... ς Ln Ti *θαυμαζητε* cum ABD unc rell al pler

21. *ωσπερ*: ℵ *ωσ* | *εγειρει*: A *εγερει* | *ουσ θελει* (L al alīq *θελη*): syr^{cu} *eos qui credunt in eo*

22. *κρινει*: LM al *κρινη*

23. *τιμωσι* bis ut ℵBDKLUΠ etc ... Ti *τιμωσιν* ut AEMΓΔΛ etc

1 Io 2, 23 πατέρα τὸν πέμψαντα αὐτόν. 24 [41.10] ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι
ὁ τὸν λόγον μου ἀκούων καὶ πιστεύων τῷ πέμψαντί με ἔχει ζωὴν
3, 18 αἰώνιον, καὶ εἰς κρίσιν οὐκ ἔρχεται ἀλλὰ μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωήν. 25 ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἔρχεται ὥρα καὶ
νῦν ἐστίν, ὅτε οἱ νεκροὶ ἀκούσουσιν τῆς φωνῆς τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ
καὶ οἱ ἀκούσαντες ζήσουσιν. 26 ὥσπερ γὰρ ὁ πατὴρ ἔχει ζωὴν ἐν
ἑαυτῷ, οὕτως καὶ τῷ υἱῷ ἔδωκεν ζωὴν ἔχειν ἐν ἑαυτῷ. 27 καὶ ἐξου-
σίαν ἔδωκεν αὐτῷ κρίσιν ποιεῖν, ὅτι υἱὸς ἀνθρώπου ἐστίν. 28 μὴ

---

24. ὁτι: D al[2] Clem[114] om | *τον λογον*: r 247. i[ser] Clem[114] Tert[prax 21] *των λογων* (sed r *τὼν λόγων*) | *ερχεται*: b e f ff[2] l q am (non fu) gat mm Tert[prax 21] (sed variat lectio) et[res car 37] *veniet* | *μεταβεβηκεν* (Nonn[5,94] *ἐξεται εκ θανατοιο*): e ff[2] l q am fu ing gat mm *transiet* (q *transibit*); b c for tol *transit* (contra f *transiit*). Tert[prax] et[res car] inter *transit, transiit, transiet* fluct lectio | *την*: D[*] om

25. *υμιν*: A om | *ερχεται*: b e f q Tert[prax] et[res car] *veniet* | *και νυν εστιν* (ℵ[c]): ℵ[*] a b Tert[prax 21] et[res car 37] Amb[ps 762] om | *ακουσουσιν* cum B 22. 257. Chr[5,363] bis Cyr[4,223] et[224], item KL 1. 33. 69. 157. 2[pe] *ακουσωσιν* ... ς Ln Ti *ακουσονται* cum ADΓΔΑΠ unc[c] reli al pler Hipp bis (ed. Lag[35] et[115]) | *του θεου* (et. Hipp[bis] Tert[prax 21] et[res car 37] etc): KΣΠ 28. al[10] syr[p mg] et[hr] *του ανθρωπου* | *οι ακουσαντες* (et. ℵ[c]): e syr[cu] om; ℵ[*] om *οι*, quacum lectione conveniunt l Tert[prax 21] (non item res car) *et cum audierint* | *ζησουσιν* cum ℵBDL 1. 22. 33. 346. 357. z[ser] 2[pe] (et. Chr[mosc 5]) ... ς *ζησονται* cum AΓΔΑΠ unc[c] al pler Hipp[bis] Chr[5,263 bis] Cyr[4,223]

26. *ωσπερ* (et. ℵ[c] item Or[4,326] Eus[marc 69. 89] Cyr[hr 155]): ℵ[*]D Eus[marc 4] *ως* | *ο πατηρ* (et. Or[4,326] et[int 4,326] Eus[marc 4. 69. 89] al Tert[prax 21] al): D add *ο ζων* | *εχει ζωην* (et. Or[4,326] Cyr[hr 155] Chr[5,264] Cyr[4,225]): ℵ Eus[marc 4. 69. 89] Did[tri 3,17] Epiph[257] (non item [341]) Novat[tri 14] *ζωην εχει* | *και τω υιω εδωκεν* cum ℵ[c]BL (ℵ[*] ab *εν εαυτω* priore ad alterum transiluit) b l aeth Eus[marc 69] et[89] Cyr[hr 155] Epiph[341] et[357] Cyr[4,225 bis] et ador [357] (ter *δεδωκεν*) Or[int 4,326] Tert[prax 21] Hil[239] et[sacp] al (Or[4,326] *και τω υι. ζωην εδωκ. εχ.*) ... ς Ln Ti *εδωκ. και τω υιω* cum ADΓΔΑΠ unc[a] al omn[vid] a[vid] c e f (om *και*) q (g ff[2] ut[vid]) vg syr[cu] et[utr] et[hr] cop arm Did[tri 3,17] Chr[5,264]

27. *και εξου. εδωκ. αυτω κρισ. ποιειν* (ℵ[c]): ℵ[*] *και κρισιν εδωκ. αυτω εξου. ποιειν*, nec aliter Tert[prax 21] *et iudicium dedit illi facere in potestate* | *κρισιν* sine *και* cum ℵ[c]ABL 33. b c d e ff[2] (ut[vid]) l vg[clem] syr[cu] et[hr] cop arm aeth Or[2,548. 558] et[4,41. 359. 360] Did[tri 3,17] Paul[samos] (cat[ox 225] et ap Chr[5,264]) Thdret[5,1108] ... ς Tl *και κρισιν* cum DΕΓΓΔΑΠ unc[a] al pler ζ g q am fu for em ing mt (al) syr[sch] et[p] Chr[5,264] Cyr[4,225] | *οτι υιος ανθρωπ. εστιν*: cum antecedd conjg LΠ etc b e f ff[2] l m[89] (*Dico enim vobis, nolite mirari istud quia*; item ff[2] l *Dico enim vobis, nolite mirari in* [l om] *hoc* etc) syr[cu] et[hr] cop Or[quinquies] Did[tri] Thdret Cyr[4,225] (in ipso comm) Nonn[5,105] Tert[prax 21] etc ... contra

θαυμάζετε τοῦτο, ὅτι ἔρχεται ὥρα ἐν ᾗ πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις ἀκούσουσιν τῆς φωνῆς αὐτοῦ, 29 *καὶ ἐκπορεύσονται οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες εἰς ἀνάστασιν ζωῆς, οἱ τὰ φαῦλα πράξαντες εἰς ἀνάστασιν κρίσεως.* 30 *οὐ δύναμαι ἐγὼ ποιεῖν ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐδέν· καθὼς ἀκούω κρίνω, καὶ ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ δικαία ἐστίν,* [43.1] *ὅτι οὐ ζητῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με.* 31 [43.10] *ἐὰν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἡ μαρτυρία*

Mt 28, 46 Dan 12, 2

---

cum seqq conjg ΕΗΛ[vid] 1. aldin q[vid] syr[sch] et[P] (uterque post οτι add δε, sed syr[P] add c.*) arm Dam[1,568] (*οικ ειπε· υιος ανθρω. λεγεται, αλλ εστι. και μη θαυμαζετε τουτο, φησιν, οτι υιος ανθρ. ζωοποιει. ουτος γαρ ο υι. του ανθρ. υιος εστι του θεου, οικ ονοματι ουδε χαριτι, αλλα φυσει*). Memorabilis inprimis Chrysostomi est disputatio contra Paul[samos] (5,264): *παυλος μεν ο σαμοσατευς ουχ ουτως φησιν, αλλα πως; εξουσιαν ειδωκ. αυτω κρισιν ποιειν, οτι υι. ανθρ. εστιν. αλλ ουδεμιαν ακολουθιαν εχει τουτο ουτω λεγομενον. ου γαρ δια τουτο ελαβε κρισιν οτι ανθρωπος εστιν· επει τι εκωλυε παντας ανθρωπους ειναι κριτας; αλλ επειδη της αρρητου ουσιας εκεινης εστιν υιος, δια τουτο εστι κριτης. ουτω τοινυν αναγνωστεον· οτι υιος ανθρωπου εστι, μη θαυμαζετε τουτο.*

28. *οτι ερχετ. ωρα* (Δ om) *εν η παντες οι* etc: syr[cu] *οτι ιδου παντες οι* etc | *ακουσουσιν* cum B 157. Chr[5,265] semel Cyr[4,285] txt, item ΚLΔ 33. *ακουσωσιν* (:: cf ad v. 25) ... ς Ln Ti *ακουσονται* cum ΑDΓΑΠ unc rell al pler Bas[eth294] Chr[5,265] semel Cyr[4,285] com | *αυτου* et. a b c e f (ff[2]· g ex silentio) l q am fu for em ing iac gat mm sax syr[sch] et[P] et hr etc: 33. vg[cle] sl Or[int 2,923] Tert[res car 37] *του υιου του θεου*, syr[cu] *του θεου*, Ir[int308] *filii hominis* (Ambp[s 970] *filii hominis* et[lob 681] *filii dei*; Or[2,730] *οι εν τοις μνημειοις, εαν ακουσωσι της φωνης του υιου του θεου, ζησουσιν*, quae potius paritor a v. 25 et v. 28 pendent); Or[int 3,927] *filii*. Praeterea syr[cu] add *et vivent*, Or[int 3,927] *et vivant*

29. *εκπορευσονται*: D *εξελευσονται* | *οι* sec cum B a e ff[2] Tert[res car 37] Aug[lob 22,13] et[49,9] et[49,1] (sed alibi etiam *qui autem* habet) ... ς *οι δε*, Ln *οι* [*δε*] cum ΚADL unc rell al omn[vid] b c f l q vg syr[P] et[hr] etc ... m[38] cop syr[cu] et[sch] Ir[int 308] *et qui* | D *οι δε φαυλα πρασσοντες* (d *qui autem male egerunt*)

30. *ποιειν* hoc loco et. Or[4,259] Eus[mare 110a] Chr[5,236] Cyr[4,227] (Ign[int pol 246] *ου δυναμ. γαρ, φησι, ποιειν απ εμαυτ. ουδεν*): ℵ 33. t[secr ante εγω pon]; D 13. 249. b c e (*a me ipso aliquid facere*) f ff[2]· l q vg syr[sch] Eus[mare 110d] post *απ εμαυτου* | *ουδεν*: G al pauc *ουδε εν* (Or[4,266] *τω υιω – τω δυναμενω ποιειν αφ εαυτου ουδε εν*) | *και* ante *η κρισις* (κ[a]): ℵ* om | *το θελημα* sec: a syr[hr] om | *του πεμψαντ. με* sine *πατρ.* cum ΚABDK LΔΑΠ al[12] a e f ff[2]· g l q vg (et. am for fu ing etc) syr[cu] et[mir] et[hr] cop arm aeth Or[2,701] et[4,259] (et[4,266]) Eus[mare 110] bis Chr[5,236] et[267] Amb ps[1223] Aug[lob 22,15] ... ς (= Gb Sz) add *πατρος* cum ΚGΗΜSUVΓ al pler b c om tol Bas[eth246] Cyr[4,227]

μου οὐκ ἔστιν ἀληθής· 32 ἄλλος ἐστὶν ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμοῦ,
1, 19 ss καὶ οἴδατε ὅτι ἀληθής ἐστιν ἡ μαρτυρία ἣν μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ.
33 ὑμεῖς ἀπεστάλκατε πρὸς Ἰωάννην, καὶ μεμαρτύρηκεν τῇ ἀλη-
θείᾳ· 34 ἐγὼ δὲ οὐ παρὰ ἀνθρώπου τὴν μαρτυρίαν λαμβάνω,
ἀλλὰ ταῦτα λέγω ἵνα ὑμεῖς σωθῆτε. 35 ἐκεῖνος ἦν ὁ λύχνος ὁ
καιόμενος καὶ φαίνων, ὑμεῖς δὲ ἠθελήσατε ἀγαλλιαθῆναι πρὸς
10, 25 14, 11 ὥραν ἐν τῷ φωτὶ αὐτοῦ. 36 ἐγὼ δὲ ἔχω τὴν μαρτυρίαν μείζω τοῦ
Ἰωάννου· τὰ γὰρ ἔργα ἃ δέδωκέν μοι ὁ πατὴρ ἵνα τελειώσω αὐτά,
αὐτὰ τὰ ἔργα ἃ ποιῶ μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὅτι ὁ πατήρ με ἀπέ-
σταλκεν. 37 καὶ ὁ πέμψας με πατήρ, ἐκεῖνος μεμαρτύρηκεν περὶ
ἐμοῦ· 44.3 οὔτε φωνὴν αὐτοῦ πώποτε ἀκηκόατε, οὔτε εἶδος αὐτοῦ

---

32. *οιδατε* cum ℵ*D a e q (ff²· l* om *και οιδ.* usq *περι εμ.*) syr^cu arm ... ς Ln Ti *οιδα* cum ℵ^cABL unc rell al pler b c f g l² vg syr^utr et^hr cop aeth Chr^8,273 Cyr^4,242 ... 56. 58. 61. *οιδαμεν* | *αληθης*: L 33. *αληθινη* | *η μαρτυρια* (ita et. d): D^gr* e add *μου*, item D² (atque et. d²) 254. b g tol syr^cu et^sch et^hr cop aeth add *αυτου* (item Chr^8,271 et 273 omissis *ην μαρτυρει πε. εμ.*) | *μαρτυρει*: 13. 69. arm *μεμαρτυρηκε*

33. *υμεισ* etc: ff²· *vos ipsi misistis ad me, et testimonium perhibuit Iohannes de me*

34. *παρα*: 69. *περι* | *ανθρωπου*: DA² 126. al³ mm cop^wi arm *ανθρωπων*, item A* al⁴ *-πω* | *λεγω*: L *λαλω*

35. *υμεισ δε* (ℵ^c): ℵ* om *δε* (Hil^322 Aug^ioh35,2 *et vos voluistis*) | *αγαλλιαθηναι* cum ℵADΓΔΛΗ unc^8 al longe plu Chr^mosc5 ... ς (= Gb Sz) *αγαλλιασθηναι* cum BL al vix mu Chr^8,274 et^275 Cyr^4,248 | *προσ ωραν*: A al⁵ a ff²· vg^cle (non item am fu for ing tol etc) Chr^8,274 Hil^322 ante *αγαλλιαθ.* pon

36. *την μαρτυριαν*: ℵ om *την* | *μειζω* cum ℵHKLSUVΓΔΗ al plu Cyr^4,252 ... Ln *μειζων* cum ABEGMA al mu ... D Chr^8,275 (et.^mosc6) *μειζονα* | *ιωαννου*: BD *ιωανου* | *δεδωκεν* cum ℵBLΓ 1. 33. 69. 157. 2^pe al plus^10 Ath^423 Cyr^4,252 ... ς Ln *εδωκεν* c. ADΔΛΗ unc^8 al pler Chr^8,275 | *ο πατηρ*: V om o | *τελειωσω*: 69. 124. al pauc *τελεσω*, 64. al pauc *πληρωσω* | *αυτα* sec: G 33. om | *α ποιω* c. ℵABDL 1. 22. 33. al⁵ b *δ* cop arm aeth Cyr^4,252 Hil^896. 99J ... ς Ln *α εγω ποιω* cum ΓΔ^grΛΗ unc^8 al pler c e f q vg go syr^p et^hr Bas^eth257 Chr^8,275 Cyr^4,274 Aug^ioh23,2 Arn ... 38. 453 a ff²· l Ath^423 Did^tri3,29 (sed libere) om | *με*: ℵ *εμε* | *απεσταλκεν*: D 28. 131. al^20 Bas^eth257 Chr^8,275 bis *απεστειλεν*

37. *πατηρ*: Δ *ο πατ.* | *εκεινοσ* cum ℵBL a Ath^448, item go *hic* ... D *εκεινοσ αυτοσ* (d *ille ipse*) ... ς Ln *αυτοσ* (*ipse*) cum ΑΓΔΛΗ unc^8 al omn^vid b c e f ff²· l q vg syr^utr et^hr (contra syr^cu non exprim) cop rell Chr^8,276 Cyr^4,252 Tert^prax21 Hil^896 et^996 | *μεμαρτυρηκεν* (et. e vg cop arm Ath^448 Chr^8,276 Cyr^4,252 Tert^prax Hil ... D a b c f l q syr^cu et^utr et^hr Or^4,237 Did^tri3,38 *μαρτυρει* | *πωποτε ακηκοατε* cum ℵABDK

ἑωράκατε, 38 [45.10] καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ οὐκ ἔχετε ἐν ὑμῖν μένοντα, ὅτι ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος, τούτῳ ὑμεῖς οὐ πιστεύετε. 39 ἐραυνᾶτε τὰς γραφάς, ὅτι ὑμεῖς δοκεῖτε ἐν αὐταῖς ζωὴν αἰώνιον ἔχειν, καὶ ἐκεῖναί εἰσιν αἱ μαρτυροῦσαι περὶ ἐμοῦ· 40 καὶ οὐ θέλετε ἐλθεῖν πρός με ἵνα ζωὴν ἔχητε. 41 δόξαν παρὰ ἀνθρώπων οὐ λαμβάνω, 42 ἀλλὰ ἔγνωκα ὑμᾶς ὅτι οὐκ ἔχετε τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ ἐν ἑαυτοῖς. 43 ἐγὼ ἐλήλυθα ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρός μου, καὶ οὐ λαμβάνετέ με· ἐὰν ἄλλος ἔλθῃ ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἰδίῳ, ἐκεῖνον λήμψεσθε. 44 πῶς δύνασθε ὑμεῖς πιστεῦσαι, δόξαν παρὰ [12, 43] ἀλλήλων λαμβάνοντες, καὶ τὴν δόξαν τὴν παρὰ τοῦ μόνου θεοῦ

ΛΠ al[10] it vg syr[cu] et[utr] eth[r] arm go Syn[anti] (ap Rou[3,397]) Ath[448] Cyr hr[91] Cyr[4, 254. 257. 260] et[1ul256] ... ς Ti αγιε. πωποτ. cum ΓΔΔ unc[7] al pler cop Chr[3,276] Cyr[anthrop370] Tert[prax] | ἑωρακατε c. ΝΑΒDSUVΓΔΠ[2] al plu ... EGHKLMΔΠ* al mu ἑορακατε

38. ἐν ὑμιν μενοντα (18. οντα) cum ΝBL 1. (13.) 33. 124. y[acr] al pauc b c f ff[2]. g l vg syr[hr] aeth Ath[448] Cyr[4, 254. 260] Hil[996] ... ς Ln μενοντ. ἐν ὑμιν cum ADΓΔΔΠ unc[8] al pler a e q go arm (cop om μενοντ.) syr[cu] et[utr] Chr[3,277] | απεστειλεν (κ απεστειλεν): D al[6] απεσταλκεν | τουτω: Γ al aliq τουτο, 69. 248. 254. al pauc τουτον | οτι ον απεστειλ. etc: o *misit enim unicum filium suum et hunc non audistis neque credidistis*

39. ἐραινατε cum ΝB* ... ς Ln ἐρευνατε cum AB[2]DL unc rell al omn[vid] | ἐχειν (hoc loco et. Or[4,97] et[121] Eus[dem510] al Ir[int220] Cyp[220]): D post δοκειτε pon | αι μαρτυρουσαι (d *quae testantur*): D[Gr*] αμαρτανουσαι. Praeterea a b syr[cu] post και εκειναι εισ. αι μαρτ. περι εμ. (a *illae sunt quae testimonium dicunt de me*; b *et ipsae sunt quae testimonium perhibent de me*) add *in quibus putatis vos vitam habere*, *hae* (b *haec*) *sunt quae de me testificantur* (b *testif. de me*). Etiam arm add *in quibus putatis vos vitam habere.*

40. ινα: U add και | ζωην (et. Ir[int220] etc): D 69. al[5] e g syr[sch] (indeque etiam arP persP) Chr[3,279] bis add αιωνιον

41. ανθρωπων: ΑΕΠ al[20] cop Chr[3,280] Cyr[4,261] ανθρωπου (:: ex v. 34)

42. αλλα cum BDL 33. ... ς αλλ cum ΝΑΓΔΔΠ unc[8] al pler | ουκ εχετε (Α ουχεται) hoc loco cum ℵ*D b e q (ℵ ουκ εχετε την αγαπ. του θεου ουκ εχετε: inm igitur vulgaris lectio suggesta, eamque solam ℵ[c] agnovit) ... ς Ln Ti ante εν εαυτοις pon cum ℵ[c]ABL unc rell al omn vid a c f ff[2]. g l vg Chr[3,280]Cyr[4,261] Hil[997] (syr[cu] et[sch] eth[r] cop non est in vobis) | εν εαυτοισ: LA al pauc εν αυτοισ

43. λημψεσθε cum ΝABDLA ... ς ληψεσθε cum ΓΔΠ unc rell al omn[vid]

44. υμεισ (et. Or[1,250] Bas[eth303]; 122. Or[1,226] post πιστ. pon): L 355. 32[cv] Ephr[276] Chr[3,281] Cyr[4,262] om | πιστευσαι (et. Or[bis]): AL 1. 22. 33. 249. 2[pe] Chr[3,281] Cyr[4,262] πιστευειν | παρα cum ΝALΔΔΠ unc rell al pler Or[1,226] Eus[praep12,6] Bas[eth303] etc ... BDKΓ 1. 69. al Or[1,250] παρ | αλληλων: A al plus[30] Or[1,226] (non item[250]) Eus[praep12,6] Hil[997] ανθρωπων, Ephr[276] ανθρωπου | θεου (et. Or[1,226] et[250] Bas[eth303] et

οὐ ζητεῖτε; 45 μὴ δοκεῖτε ὅτι ἐγὼ κατηγορήσω ὑμῶν πρὸς τὸν πατέρα· ἔστιν ὁ κατηγορῶν ὑμῶν Μωϋσῆς, εἰς ὃν ὑμεῖς ἠλπίκατε.
Gen 5, 15 Dt 18, 15 46 εἰ γὰρ ἐπιστεύετε Μωϋσεῖ, ἐπιστεύετε ἂν ἐμοί· περὶ γὰρ ἐμοῦ ἐκεῖνος ἔγραψεν. 47 εἰ δὲ τοῖς ἐκείνου γράμμασιν οὐ πιστεύετε, πῶς τοῖς ἐμοῖς ῥήμασιν πιστεύσετε;

VI.

Mt 14, 13–21 Mc 6, 32–44 Lc 9, 10–17 1 46.1 Μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν ὁ Ἰησοῦς πέραν τῆς θαλάσσης τῆς Γαλιλαίας τῆς Τιβεριάδος· 2 ἠκολούθει δὲ αὐτῷ ὄχλος πο-

---

regg 427 Ephr Hil etc): ℵ a b cop^{ds} arm^{edd} om. Item Or^{3,687} (–αλλα την δοξαν την απο του μονου ζητουντες) Didp^{s3} (ap Mai^{7,185} δοξα αν του χωρισαντος αυτον, ην απο του μονου εζητησεν ο μη λαμβανων δοξαν ανθρωπων). Cf et. Eus^{praep} ^{13,6} δοξαν την παρα ανθρωπων ζητειτε, και την δοξαν την παρα μονου του ενος ου ζητειτε. Scribitur locus in antiquissimis edd sic: ΜΟΝΟΥΘΥΟΥ etc | ζητειτε (Δ ζητει) et. $\aleph^{c}$ ... $\aleph^{*}$ 19. 47. 248. 249. 412. al^{5} e l Ephr^{278} (editum ζηλοιντες) Bas^{eth} ^{208} et regg^{427} Chr^{3,281} Aug^{ioh} ^{26,2} ζητουντες

45. εγω: G*ℵ*A 262. y^{scr} al pauc e om | υμων pr: L y^{scr} al pauc υμιν, D* υμας | πρ. τον πατερα: syr^{cu} om | o κατηγορων (M -γορας) υμων: B add προς τον πατερα | μωυσης cum NBDKLSII al mu ... ς μωσης cum ARFGHMUVΓΔΛ al longe plu. Praeterea cf alibi.

46. επιστευετε bis (et. Or ^{1,289} et^{3,178} et$^{4,121.}$ ^{287} bis Epiph$^{59.67}$ Bas^{3,27} etc): A y^{scr} al pauc Eus^{ps} ^{644} επιστευσατε. Item al pauc Ign^{intpol} ^{249} (ad Magn^{9}) sec loco | μωυσ- cum NBDKLSII etc ... ς μωσ- cum ℵA reli ut v. 45 | -σει cum NABDRFGLSVΔII al permu aldin Ign^{intpol} (sed$^{edd\,2}$ -σῃ) Or^{3,178} et$^{4,121.}$ ^{287} bis Epiph$^{59.67}$ Bas^{3,27} Chr^{3,282} Cyr^{4,264} ... ς -σῃ cum HKMUΓΔ al plu Thdrt^{1,200} | γαρ εμου (A* add αν) et. Ign^{intpol} Or^{quinq} Eus^{ps} Const^{2,5,3} Epiph^{59} etc: D al plus^{10} εμου γαρ | εγραψεν et. $\aleph^{c}$ Ign^{intpol} Or Eus Const Epiph (et. ^{693}) Chr Cyr (et Thdrt^{1,200} ελαλησεν): $\aleph^{*}$ γεγραφεν

47. P γραμασιν | πως etc: Epiph^{693} πως αν τους εμους λογους ακουσητε | πιστευσετε cum KAL'ΔΠ^{2} unc reli al pl a b c e g q vg (hi Latt omnes *credetis*) syr^{utr} et^{hr} Or^{1,289} et^{3,178} Cyr^{4,267} Ir^{int}^{229} Cyp^{280} (utroq *credetis*) ... DGΘΔ 1. 28. 69. 124. al^{20} Or ^{1,289} cod Chr$^{mosc\,4}$ πιστευσητε, go *credatis* ... BVn* 235. al pauc Chr^{3,282} Ir^{int} ex$^{edd\,2}$ f ff$^{2.}$ l foss syr^{cu} πιστευετε (*creditis*)

VI, 1. μετα: 13. 69. 124. cop^{wi} add δε | τ. θαλ. τ. γαλιλαιας: G om, 157. 8P^{e} al pauc Cyr^{4,266} et^{300} (cf et. Ir^{int} ^{147}) om τ. γαλιλ. | της τιβεριαδος (a q *tiberiadis*; ff$^{2.}$ l *illius tiberiadis*; c vg *quod est tiberiadis*): D 77** 249. b e syr^{p} (in edd^{bars} et assem $^{2.}$) Chr^{3,285} praem εις τα μερη, v 247. f go praem και

2. ηκολουθει δε cum NBDL 1. 33. 69. 124. 2P^{e} a b c e ff$^{2.}$ l cop Cyr^{4,273} ... ς και ηκολουθει (v al pauc go ηκολουθησεν) cum ΔΓΔΑΠ(ν) unc^{s}

λύσ, ὅτι ἐώρων τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει ἐπὶ τῶν ἀσθενούντων. 3 [47.2] ἀνῆλθεν δὲ εἰσ τὸ ὄροσ Ἰησοῦσ, καὶ ἐκεῖ ἐκαθέζετο μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. 4 [48.1] ἦν δὲ ἐγγὺσ τὸ πάσχα ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων. 5 [49.1] ἐπάρασ οὖν τοὺσ ὀφθαλμοὺσ ὁ Ἰησοῦσ καὶ θεασάμενοσ ὅτι πολὺσ ὄχλοσ ἔρχεται πρὸσ αὐτόν, λέγει πρὸσ Φίλιππον· πόθεν ἀγοράσωμεν ἄρτουσ ἵνα φάγωσιν οὗτοι; 6 τοῦτο δὲ ἔλεγεν πειράζων αὐτόν· αὐτὸσ γὰρ ἤδει τί ἔμελλεν ποιεῖν. 7 ἀποκρίνεται αὐτῷ ὁ Φίλιπποσ· διακοσίων δηναρίων ἄρτοι οὐκ ἀρκοῦσιν αὐτοῖσ,

---

al plcr f g q vg syr^{cu} et^{utr} et^{hr} arm aeth Chr^{§,285} Chron^{407} | *οχλ. πολυσ* (*l multitudo*): ℵ *πολ. οχλ.*, item Ir^{lat147} *et iterum inde secedens trans mare Tiberiadis, ubi et quum multa turba eum fuisset secuta* etc | *εωρων* cum ΝΓΔΑΠ unc^{9} al plcr (al pauc *εωρουν*, *εωρακασι*, *εωρασι*) Chr^{§,285} bis Chron^{407} ... Ln *εθεωρουν* c. BDL al^{4} Cyr^{4,278}, item A 13. *εθεωρων* :: cf 2, 23 | *τα σημεια* c. ℵABDKLSΔΠ al^{20} it vg syr^{omn} cop go arm aeth Chr^{bis} Cyr Chron ... ς (= Gb Sz) *αυτου τα σημεια* cum EFGHMUVΓΛ al plu :: cf 2, 23 | *επι* (*super, supra*, l *in his* etc): ℵ *περι*, b e *de infirmibus*, ff^{2} *de his qui* etc

3. *ανηλθεν* et. ℵ^{c} b e f q foss c (hi^{3} *ascendit*) c vg (hi *subiit*), Chron^{407} *ανεβη* ... ℵ*D 124. 433. a ff^{2} l Chr^{§,285} *απηλθεν* (*abiit*). Addidimus *δε* cum ℵ^{c}ABLΓΔΑΠ unc rell al plcr q syrp cop^{wl} Chr^{§,285} Cyr^{4,278} Chron^{407} ... D 1. 13. 25. 69. 2^{pe} it^{plcr} vg add *ουν* ... ℵ*syr^{cu} et^{sch} et^{hr} aeth praem *και* ... cop^{schw} arm om copulam | $\overline{ις}$ cum ℵ*BD ... ς o $\overline{ις}$ cum ℵ^{c}ALΓΔΑΠ unc^{9} al omn^{vid} Chr Cyr Chron ... Δ om; U* syr^{cu} et sch et^{hr} ante *εισ το ορος* pon | *εκει* (et. ℵ^{c}): DU 1. 2^{pe} al pauc aeth post *εκαθ.* pon ... ℵ* 63. 71. al^{10} fere om | *εκαθεζετο* (-*θηζετο* D) cum ℵ(et* et^{c})D 13. 69. 124. ... ς Ln Ti *εκαθητο* cum ABLΓΔΑΠ unc rell al plcr Chr Cyr Chron

4. *ην δε εγγυσ*: D *εγγ. δε ην*

5. o (ℵ* om, supplᶜ) $\overline{ις}$ hoc loco cum ℵABDKLMΠ al plus^{10} it vg cop syr cu et^{p} go arm aeth Cyr^{4,278} ... ς ante *τ. οφθ.* cum EFGHSUVΓΔΛ al plcr syr^{sch} et^{hr} | *τ. οφθαλμουσ*: U 28. al pauc l syr^{cu} et^{utr} et^{hr} cop (sed non^{schw} ex^{dz}) aeth add *αυτου* | *πολυσ οχλοσ* (e q): ND a b c f ff^{2} l vg *οχλ. πολ.* (:: cf ad v. 2) | *λεγει*: D^{gr} *και λεγει* (syr^{cu} et^{sch} et hr aeth *sublevavit - et vidit - et dicit* vel *dixit*) | *προσ φιλιππ.* cum ΝΒ DLΔ 33. 60^{ov} Cyr^{4,278} ... ς Ti *πρ. τον φιλ.* cum ΑΓΑΠ unc rell al plcr Bas$^{eth\,270}$ | *αγορασωμεν* (Gb′) cum ℵABDEFGHLMSΓΔΑΠ al longe plu ... ς *αγορασομεν* cum KUV al permu Bas$^{eth\,270}$ Cyr^{4,278} ... it^{plcr} vg *ememus*, b e *emimus* | *φαγ. ουτοι*: NG a *ουτ. φαγ.*

6. *δε* (ℵᶜ): ℵ* *γαρ* | *αυτοσ γαρ* (ℵᶜ): ℵ* d *αυτ. δε* | *εμελλεν* cum ℵABKLS ΔΠ al plu Chr^{§,287} Cyr^{4,278} ... Ti *ημελλεν* cum DEFGHMUVΓΛ al plus^{50}

7. *αποκρινεται* (D *αποκριεν.*) cum ℵ*D^{gr} ... ς Ln Ti *απεκριθη* cum ℵ^{c}A BL unc rell al omn^{vid} it vg etc | *αυτω* cum ℵ^{c}ABDL unc rell al omn vid it^{plcr} vg etc ... ℵ* c om, sed ℵ* eius loco habet *ουν* (ℵ^{cb} *ουν αυτω*, nisi potius volebat *αυτω*) | o *φιλιππ.* cum NL al pauc ... ς Ln Ti *φι-*

ἵνα ἕκαστος βραχύ τι λάβῃ. 8 *λέγει αὐτῷ εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου·* 9 *ἔστιν παιδάριον ὧδε ὃς ἔχει πέντε ἄρτους κριθίνους καὶ δύο ὀψάρια· ἀλλὰ ταῦτα τί ἐστιν εἰς τοσούτους;* 10 *εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· ποιήσατε τοὺς ἀνθρώπους ἀναπεσεῖν. ἦν δὲ χόρτος πολὺς ἐν τῷ τόπῳ. ἀνέπεσαν οὖν οἱ ἄνδρες τὸν ἀριθμὸν ὡς πεντακισχίλιοι.* 11 *ἔλαβεν οὖν τοὺς ἄρτους ὁ Ἰησοῦς καὶ εὐχαρίστησεν καὶ ἔδωκεν τοῖς ἀνακει-*

λοπ. (sine artic.) cum ABDΓΔΑΠ unc rell al pler | *αρτοι*: D post *αυτοισ* pon | *αρκουσιν*: L *αρκεσει* | *αυτοισ*: ℵ Chr^{8,287} om, item ff^{2}· (*ducentor. denarior. panes non sunt ut unusquisque* etc) cop | *εκαστοσ* sine additam cum ℵABLΠ 13. 33. 69. al^{3} it vg go cop syr^{P} arm aeth (syr^{cu} *ut modicum modicum edant*) Chr^{8,287} Cyr^{4,277} ... ς add *αυτων* c. DΓΔΑ unc^{9} al pler syr^{sch} et^{hr} (d *ut singuli modicum accipiant*) | *τι* cum ℵALΓΔΑΠ unc^{9} al omn^{vid} c f g vg syr^{P} (item ^{cu} et^{sch} et^{hr} vdtr agnoscere) arm Chr^{8,287} Cyr^{4,277} ... BD b e ff^{2}· l q cop go om, hinc Ln [*τι*]

9. *παιδαριον* sine *εν* cum ℵBDLΠ^{c} 1. 69. 157. al^{15} fere a b e l syr^{cu} aeth Or^{8,477} Chr^{8,288} Cyr^{4,277} ... ς (Gb^{0} probante omissionem Schu) add *εν*, Ln [*εν*], cum ΑΓΔΑΠ^{2} unc^{9} al pler c f ff^{2}· g vg syr^{sch} et^{P} et^{hr} go arm (anceps cop) :: *τισ* etc pro *τισ* apud Mt Mc Lc frequens; apud Ioh cf 11, 49. 19, 34 | *οσ* (Gb′) cum ABD^{a}GUA 127^{a} 262. al plus^{15} ... ς ö cum ℵD^{2}EFH(ὦ)KLMSVΓΔΠ al pler Or^{8,477} Cyr^{4,277} | *τι*: D^{a} om

10. *ειπεν* cum ℵBL a foss syr^{cu} et^{sch} arm Or^{8,510} ... ς (Gb^{0}) add *Je*, Ln [*Je*], cum ΑΓΔΑΠ unc^{9} al pler b q go syr^{P}; item DG al pauc c e f ff^{2}· g l vg *ουν* add; item cop aeth praem *και* | *ποιησατε* etc: syr^{cu} *ite recumbere facite eos homines consessus consessus* | *χορτοσ* (ℵ^{c}; ℵ* *τοποσ*) *πολυσ*: A b *πολ. χορτ.* | *εν τω*: A om *τω* | *ανεπεσαν* cum ℵABDK ΥGLMVΓΔ al plus^{20} ... ς *ανεπεσον* cum HKSUΔΠ al plu Cyr^{4,280} | *ουν* cum ℵABDKLUΔΠ al plu a b c f l (g ff^{2}· ut vdtr) vg cop^{edd} syr^{P} et^{hr} Cyr^{4,280} (al^{2} *δε*, al^{4} e q syr^{cu} et^{sch} arm *και ανεπεσ.*) ... ΕΥGHMSVΓΔ al^{40} fere cop^{edd2} go (sed add *ibi*) om, hinc Gb^{0} | *οι ανδρεσ* cum ℵAB unc rell al pler ... DL 1. 33. 157. al pauc Cyr^{4,280} om *οι* | *ανδρεσ*: AKΠ^{c} al^{10} praem *ανθρωποι* | *ωσ* c. ℵBDL ... ς Ln Ti *ωσει* cum ΑΓΔΑΠ unc^{9} al omn^{vid} Cyr ... syr^{cu} et^{sch} (non item ^{hr} et^{P}) cop om | *πεντακισχ.* (ℵ^{c}): ℵ* *τρισχιλ.*

11. *ουν* cum ℵ^{c}ABDL al pauc c e f ff^{2}· l q vg (e *cum accepisset ergo*) cop syr^{P} mg (in cod^{bare}) Cyr^{4,282} ... ς *δε* cum ℵ*ΓΔΑΠ unc^{9} al pler b go arm syr^{P} ^{txt} Bas$^{eth\,263}$ ... G 1. 13. 69. 118. 124. 2^{pe} *και λαβων*, syr ^{cu} et^{sch} et^{hr} aeth *et accepit*, a sine copula :: cf ll. pp. | *αρτουσ*: D 59. praem *πεντε* | *ευχαριστησεν* (D *ηυχαρ.*) *και* cum ND a b e q (a b *gratias egit et*, e q *benedixit et*) syr^{cu} et^{sch} et^{hr} ... ς Ln Tj *ευχαριστησασ* cum ABLΓΔΑΠ unc^{9} al omn^{vid} c f ff^{2}· l vg (c ff^{2}· l vg *cum gratias egisset*, f *gratias agens*) syr^{P} cop arm aeth Or^{8,510} (*οτι ειπεν ο ιωαννησ·*

μένοις, ὁμοίως καὶ ἐκ τῶν ὑψαρίων ὅσον ἤθελον. 12 ὡς δὲ ἐνεπλήσθησαν, λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· συναγάγετε τὰ περισσεύσαντα κλάσματα, ἵνα μή τι ἀπόληται. 13 συνήγαγον οὖν, καὶ ἐγέμισαν δώδεκα κοφίνους κλασμάτων ἐκ τῶν πέντε ἄρτων τῶν κριθίνων, ἃ ἐπερίσσευσαν τοῖς βεβρωκόσιν.

14 [50.10] Οἱ οὖν ἄνθρωποι ἰδόντες ὃ ἐποίησεν σημεῖον ἔλεγον

ποιησατε τους ανθρ. αναπεσειν, και οτι ευχαριστησας εδωκε τοις ανακειμ. απο των αρτων etc) Bas$^{eth\,263}$ Cyr^{4,282} (σημειωτεον δε οτι αντι του ευχαριστησας το ευλογησας ειρηκεν ο ματθαιος· διαφωνησει δε ουδαμως των αγιων η εκδοσις etc. Etiam Or^{3,510} comparat οι φαγοντες απο των επτα ευχαριστηθεντων αρτων et οι φαγ. απο πεντε ευλογηθεντων. | εδωκεν cum ΝDΓ 40. 69. 7^{pe} g^{scr} al^{5} (item al^{8} διεδωκ.) b e q Or^{3,510} Chr^{3,289} ... ς Ln Ti διεδωκεν cum ABLΔΑΠ unc^{9} al pler Bas^{eth} Cyr^{4,282} a c f ff^{2}· l vg (hi Latt *distribuit*) go. Interpretes reli plerique, ut cop syr^{cu} et^{P} eth^{hr} potius *dedit* quam *distribuit* exprimunt :: apud Synoptt εδωκεν et εδιδου ad discipulos pertinet; hoc vero loco quum ad τοις ανακειμ. pertineat, aptius quam εδωκεν videri debebat διεδωκεν. Nec enim hoc pro εδωκεν substitutum est postquam ea quae sequuntur iam ad modum Synopticorum mutata fuere. | τοις ανακειμενοις cum ℵ*ABLΠ 1. 33. 118* 254. p^{scr} w*^{scr} 2^{pe} a c f ff^{2}· l q vg syr^{cu} et^{utr} et^{hr} cop go arm aeth^{ro} Or^{3,510} Bas$^{eth\,263}$ Chr^{3,289} Nonn^{6,39} (και ποτε διετυμονεσσι και ωρεγε πασιν εδωδην). Cf Aug$^{ioh\,24,4}$ *accepit autem dominus Iesus panes, gratias egit, iussit, fracti sunt panes, positi ante discumbentes* ... ς (sed Gb^{00}) praem τοις μαθηταις, οι δε μαθηται cum ℵ^{c}DΓΔΛ unc^{9} al pler b e (*dedit discipulis suis et* [corrige *ut*] *discipuli darent*) aeth^{PP} Cyr^{4,282} | ομοιως: DM al pauc add δε | εκ: M απο

12. ενεπλησθησαν: E 1. 118. 131. s^{scr} al pauc επλησθ. | περισσευσαντα cum NADL unc rell al pler Chr^{3,289} Cyr^{4,282} ... B 40. 63. 64. al^{5} περισσευοντα | απολησθαι: D b f l cop aeth add (b l praem) εξ αυτων

13. ουν (et. c e f ff^{2}· l q vg syr^{P} et^{hr} cop^{edd}): DA al pauc b δε ... a syr^{cu} et^{sch} aeth *et collegerunt*, go *tunc collegerunt* ... 112. cop^{ds} arm om copulam | επερισσευσαν cum BDΘΣ 67. 60^{ev} (p^{parh} περιεσευσαν) ... ς επερισσευσεν (U al περιεσευσε, Δ περισσευσεν) cum ΝΑL unc rell al pler Cyr^{4,283} (απερ επερισσ.)

14. Versum om e | ιδοντες: L al^{3} ειδοτες | ο εποι. σημειον cum NADLΓΔ ΑΠ unc^{9} al om^{vid} b c f ff^{2}· g l q vg (b l *signum quod fecit*, f *signum quod fecerat*) syr^{omn} etc ... BΘΣ a cop arm (syr$^{hr\,80}$ ubi ab hoc versu nova lectio incipit) α εποι. σημεια. Praeterea non addidimus ο $\overline{ις}$ cum NBD 237. a b c g l am fu for foss om ing iac mt (sed mm gat ut vg^{clem}) sax syr^{cu} arm ... ς (sed Gb^{0}) Ln add ο ιησους cum ALΓΔΑ Π unc^{9} al pler f ff^{2}· q vg^{ed} (sed ff^{2}· vg *quod Iesus fecerat signum*) syr

Deut 18, 15 ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης ὁ εἰς τὸν κόσμον ἐρχόμενος.
15 Ἰησοῦς οὖν γνοὺς ὅτι μέλλουσιν ἔρχεσθαι καὶ ἁρπάζειν αὐτὸν
6, 3 ἵνα ποιήσωσιν βασιλέα, [51.4] φεύγει πάλιν εἰς τὸ ὄρος αὐτὸς μόνος.
Mt 14, 22—36 Mc 6, 45—56 16 Ὡς δὲ ὀψία ἐγένετο, κατέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὴν
θάλασσαν, 17 καὶ ἐμβάντες εἰς πλοῖον ἤρχοντο πέραν τῆς θα-
λάσσης εἰς Καφαρναούμ. κατέλαβεν δὲ αὐτοὺς ἡ σκοτία καὶ οὔπω

---

utr et^{hr} cop go arm Cyr^{4,288} (ο εποι. ο ις σημ.) | οτι (et. c f ff^{2}· g l vg): ℵ 242. 249. al pauc a b q arm om | αληθως: D om | ο εισ τ. κοσμ. ερχομ. cum ΝDM 254. a b ff^{2}· l foss ... ς Ln Ti ο ερχομ. εισ τ. κοσμ. cum ABLΓΔΘΞΠ unc^{9} al pler c f q vg Cyr^{4,288} (:: 11, 27 est ο χς ο υς. του θε. ο εισ τ. κοσμ. ερχ., quem locum magis de usu Iohannis testari dixerim quam valuisse ad mutandam huius loci scripturam.)

15. ις ουν: G 15. 69. Chr^{8,290} ο ουν (Chr γουν) ις | ινα ποιησωσιν βασιλεα cum ℵ^{c}ABL (sed L* vdtr αυτον additurus fuisse) 1. 28. 33. al pauc (q vide post) Or^{4,299} Cyr^{4,286} ... ς (sed Gb^{0}) ιν. ποι. αυτον βασ. cum DΓΔΛ unc^{9} al pler it^{pler} vg sah cop syr^{omn} go arm aeth Chr^{8,290} ... ℵ* και αναδειξνιναι βασιλεα, item q *et facere regem* (Aug$^{loh\,25,1}$ *cum cognovisset quia venerant ut raperent eum et facerent eum regem, fugit iterum* etc) | φευγει cum ℵ* a c ff^{2}· g l vg syr^{cu} (praemissis *reliquit eos*) Aug$^{loh\,25,1}$ (cf et. Tert$^{idolol\,18}$ *si potestatem quoque nullam ne in suos quidem exercuit – si regem se denique fieri conscius sui regni refugit, plenissime dedit formam suis* etc) ... ς Ln Ti ανεχωρησεν cum ℵ^{c}ABDLΓΔΛ unc^{9} al omn^{vid} b e f q sah cop syr^{utr} et (*ivit*)^{hr} go (*abiit*) aeth (*subduxit se*) Chr^{8,290} (sed in comm και βασιλεα χειροτονειν ειμελλον, ο δε χς φευγει) Cyr^{4,286} (sed in comm τουσ – απωφευγων) :: ανεχωρησεν ex Mt^{i} usu (cf 12, 15. 14, 13. 15, 21 etc) adsumptum vdtr et φευγει ut parum dignum persona Iesu pulsum. Certe φευγει alienissimum est a correctore.) | παλιν cum ℵ(et* et^{c})ABDKLΔ 1. 33. 118. 124. al mu it vg go syr^{cu} et^{p} et^{hr} arm Cyr^{4,286} ... ΕΓGΗΜSUVΓΔ al plus ^{100} aldin sah cop syr^{sch} aeth (Or^{4,299} ις γαρ ποτε, γνουσ οτι – ανεχωρησεν εισ το ορος, αλλ ου μετα των μαθητων, αλλα μονος etc) Chr^{8,290} Nonn^{6,81} om | μονος: D add κακει προσηυχετο :: cf Mt 14, 23 | αυτος (254. b ff^{2}· l arm om) μονος: ℵ μον. αυτ., d^{scr} 2p^{e} om utrumq

16. οψια: M οψιασ | επι (it vg *ad mare*): Δ 13. 69. 131. 235. 258. 20^{ev} aldin Chr^{8,293} εισ

17. εμβαντεσ (D εγβ.): AK al pauc Chr^{8,293} αναβαντ. | εισ πλοιον cum NBLΔ 33. 113. 131. go Cyr^{4,289} ... ς Ln Ti εισ το πλ. cum ADΓΔ unc^{9} al pler Chr^{8,293} | ηρχοντο: ℵ ερχονται. Pro ηρχοντο etc e *transfretaverunt contra in capharnaum.* | περαν: D 13. 69. 6p^{c} al pauc Chr ^{8,293} Cyr^{4,289} εισ το περαν | καφαρναουμ cum NBD y^{scr} it^{pler} vg sah cop go Cyr^{4,289} Nonn^{6,66} ... ς καπερναουμ cum ALΓΔΛ unc^{9} al fere omn q Chr ^{8,293} | κατελαβ. δε αυτουσ η σκοτ. cum ND ... ς Ln Ti και σκοτια ηδη εγεγονει (ven^{ev} γεγονει, y^{scr} Chr^{8,293} εγενετο) cum ABLΓΔ

ἐληλύθει Ἰησοῦς πρὸς αὐτούς, 18 ἥ τε θάλασσα ἀνέμου μεγάλου πνέοντος διηγείρετο. 19 ἐληλακότες οὖν ὡς στάδια εἴκοσι πέντε ἢ τριάκοντα θεωροῦσιν τὸν Ἰησοῦν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐγγὺς τοῦ πλοίου γινόμενον, καὶ ἐφοβήθησαν. 20 ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς· ἐγώ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε. 21 ἤθελον οὖν λαβεῖν αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον, καὶ εὐθέως ἐγένετο τὸ πλοῖον ἐπὶ τὴν γῆν εἰς ἣν ὑπῆγον.

22 [rg.10] Τῇ ἐπαύριον ὁ ὄχλος ὁ ἑστηκὼς πέραν τῆς θαλάσσης εἶδον ὅτι πλοιάριον ἄλλο οὐκ ἦν ἐκεῖ εἰ μὴ ἕν, καὶ ὅτι οὐ συν-

---

A unc^{9} al omn^{vid} it (a *et tenebrae iam erant*, e *et cum essent tenebrae*) vg rell Chr^{n,293} Cyr^{4,290} | *ουπω* (probante Schu) cum ℵBDL 33. 69. 124. 249. 254. a b e f l q cop go syr^{hr} arm aeth Cyr^{4,290} Nonn^{6,70} ... ς Ti *ουκ* (:: vdtr cum altera lectione *ηδη εγεγον*. cohaerere) cum AΓΔ A unc^{9} al pler c ff^{2}· vg syr^{cu} et ^{utr} Chr^{n,293} | $\overline{ις}$ cum ℵL 80. ... ς Ln Ti o $\overline{ις}$ cum ABD unc rell al pler Chr Cyr. Posuimus autem ante *προσ αυτ.* cum ℵD 80. a aeth syr^{hr} ... ς Ln Ti post *προσ αυτ.* pon cum ALΓΔΛ unc^{9} al pler it^{pler} vg cop syr^{cu} et ^{utr} arm Chr Cyr, item B post *προσ αυτ. εληλυθ.* Praeterea K 13. 8^{pe} al^{10} post *πρ. αυτ.* o $\overline{ις}$ add *εισ το πλοιον*

18. *η τε θαλασσ.* etc: syr^{cu} *et ventus surgebat vehementer, et turbatum est illis mare.* | *τε* (ita d e; hiat a): D^{gr} b c f l q (ff^{2} vid) vg syr^{utr} cop go aeth *δε* ... sah syr^{hr} non exprim | *διηγειρετο* c. ℵADEFHKMSΓ Δ al pler Chr^{n,293} Cyr^{4,290} ... Ti *διεγειρετο* cum BGLUVΛ al^{6}

19. *ουν*: ven^{ov} add *ολην την νυκτα* | *ωσ* cum ℵBLΓΔΛ unc rell al pler Chr^{n,294} Cyr^{4,291} ... Ln *ωσει* cum AD (sed ante *εικοσι* pon) 1. 157. i^{ser} al^{5} ... 28. 127. 237. d om | *σταδια* cum ℵ*D 106. (et. Latt. *stadia*) ... ς Ln Ti *σταδιουσ* cum ℵ^{a}vel^{b}ABL unc rell al pler Chr Cyr :: cf de usu utriusq formae Steph. Thes. Paullo usitatius *σταδιοι*. | *γινομενον*: G al^{20} sah Cyr *γενομενον*

20. *ο δε* (59. 111. syr^{cu} et ^{sch} add $\overline{ις}$): ℵ *και* (a d *quibus ipse ait*) | *μη φοβεισθε*: FK al^{10} fere *μ. φοβησθε*. ... syr^{cu} om

21. *ηθελον*: ℵ 6^{pe} *ηλθον* | *λαβειν αυτον*: D 69. 124. 7^{pe} al^{10} fere e go Augioh^{25,7} *αυτ. λαβ.* | *εγενετο το πλοι.* c. ABGL 1. 33. 69. 124. 2^{pe} 6^{pe} y^{ser} al pauc c e g l q am fu for fos ing mt sah cop arm aeth Or^{3,10} Cyr^{4,292} Augioh^{25,7} ... ς *το πλοι. εγενετ.* (D *εγενηθη*) cum ΝDΓΔΛ unc^{9} al pler a b f ff^{2}· vgcle syr^{cu} et^{utr} (syr^{hr} *et simul inventa fuit navis reversa ad terram* etc) go | *επι την γην* cum ℵ* 13. 28. 69. 113. 124. 435. al^{5} (item 127. 157. 32^{ov} *εισ την γην*) Or^{3,10} (it vg *ad terram*) ... ς Ln Ti *επι τησ γησ* cum ℵ^{c}ABDLΓΔΛ unc^{9} al pler Cyr^{4,292} | *υπηγον* (ℵ^{c}): ℵ* *υπηντησεν*

22. *εστηκωσ*: ℵ K^{ser} *εστωσ* | B* *περα* | *ειδον* (L *ιδ.*) cum ABL a d f l q (f l *turba* – *viderunt*, a d q *turbae* - *viderunt*) sah cop syr^{utr} (sed syr p ^{mg} *noverunt*) eth^{hr} go (in his versionibus omnibus *viderunt* prae-

εισῆλθεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ πλοῖον ἀλλὰ μόνοι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπῆλθον· 23 ἄλλα ἦλθεν πλοιάρια ἐκ Τιβεριάδος ἐγγὺς τοῦ τόπου ὅπου ἔφαγον τὸν ἄρτον εὐχαριστή-

---

gresso singulari) aeth (Chr^{8,295} com), item ΝDΣ^{r} 42. b e ff^{2}· g δ vg arm Aug$^{lob\,25,8}$ *ειδεν* (*turba - vidit*), Nonn^{6,87} *σκοπιαζεν* ... ς Ti *ιδων* cum ΓΔΣ^{r}Λ (Δ *ειδων*) unc^{9} (et. ven^{ev}) al pler (67. *ιδοντες*) e (*cum scirent*) syr^{cu} Chr^{8,294} txt Cyr^{4,294} (in com non tangit) | *πλοιαριον* (e q *navis*) *αλλο*: 13. 69. 124. a d e q *αλλ. πλοιαρ.* | *ει μη εν* cum ℵ^{c}ABL 1. 11: 22. 42. 157. 265* b (*nisi unum illud*) c f ff^{2}· g l q δ vg go cop aeth arr pers^{w} Nonn^{6,90} ... ς (=Gb) add *εκεινο εις ο ενεβησαν οι μαθηται αυτου* cum (ℵ*)(D)ΓΔΛ unc^{9} (et. ven^{ev}) al pler aldin (a) e (syr cu) syr^{utr} (et hr) (sah) (arm) Chr^{8,294} Cyr^{4,294}. Variant *εκεινο* (ΓΔ al *-νω*): D 33 al pauc aldin a syr^{cu} arm Chr om. Item *εις ο* (ℵ*Γ al ω): Δ 69* *εις ον*, al pauc om *εις*. Item *ενεβησαν*: Δ al mu Cyr *ανεβησαν*. Item *οι μαθητ. αυτου*: ℵ*D 13. 69. 124. a syr^{cu} sah arm *οι μαθ. του* (D* *αυτου*) *ιϖ*, 108. syr^{sch} pers^{p} om *αυτου* | *και οτι ου* (Δ om) *συνεισηλθεν* (127. al^{15} Cyr^{4,294} *συνηλθε*, l *fucrat*, siniliter syr^{cu}) *τοις μαθητ. αυτου ο ις* (*ο ις* Δ et h. l. et post *συνεισηλθ.*, f fos arm aeth post *συνεισηλθ.*, ff^{2}· *Iesus in navem cum discip. suis*, a *cum disc. suis intravit Ies. in navicula*, al^{8} Aug$^{lob\,25,8}$ om *ο ις*) ... ℵ* *και οτι ου συνεληλυθει αυτοις ο ις* (Chr^{8,295} *και οτι ο ις ου συνεισηλθεν*) | *εις το πλοιον* (ℵ *πλοιαν*, notato ο super α) cum ℵABDKLΘΣ al^{25} b c e ff^{2}· l vg (hi Latt *in navem*, vg^{cle} *in navim*) Chr Cyr ... ς (= Gb) Ti *εις το πλοιαριον* cum ΓΔΛ unc^{8} (et. ven^{ov}) al plor a f q (a f *in navicula*, q *in naviculam*) | *αλλα μονοι* (D a q *μονον*) *οι μαθητ. αυτ. απηλθον*: 220. syr^{cu} et^{sch} pers^{p} plane om. Praeterea ℵ* (suppl^{b}) 56. 58. 61. ff^{2}· l om *απηλθον* (b *fuerunt*)

23. *αλλα ηλθ. πλοιαρια*: ℵ *επελθοντων ουν των πλοιων*, D arm *αλλων πλοιαριων ελθοντων*, b syr^{cu} *et cum supervenissent aliae naves* (syr^{cu} *et cum aliae naves venirent*) | *αλλα* sine copula cum BLΘΣ 33. e cop (sah *et ecce aliae* etc) syr^{hr} ... ς Ln Ti add *δε* cum ΑΓΔΛ unc^{9} al pler it^{pler} vg syr^{utr} rell Cyr^{4,294} | *ηλθον* cum ΚLMΓΘΣ 1. 33. 106. 124. 127. 131. 299. 2^{pe} 7^{pe} g^{ser} y^{ser} z^{ser} al^{20} fere (254. *δηλθον*) ... ς Ln Ti *ηλθεν* cum ABΔΛ unc^{7} al plu. Praeterea ℵ al pauc aldin post *πλοιαρ.*, L post *τιβεριαδ.* pon. Ex Latt vero c ff^{2}· g l q vg Aug$^{lob\,23}$ *supervenerunt* (b *et cum supervenisset*) praebent, quod scripturae codicis ℵ *επελθοντ.* respondet. Reliqui a e f *venerunt*. | *πλοιαρια* cum A(D)LΓΔΘΣΛ unc^{9} al pler a e q ... Ln *πλοια* cum (ℵ)B 157. 32^{ev} b c f ff^{2}· g l vg | *εκ*: B 127. g^{ser} i^{ser} al^{10} add *της* | *εγγυς του τοπου* (haec syr^{cu} non exprim) *οπου εφαγον τον αρτον*: ℵ *εγγυς ουσης* (ℵ^{c} *του τοπου* pro *ουσης*) *οπου και* (ℵ^{c} om) *εφαγον αρτον* | *ευχαριστησαντος του κυριου* (237. al^{7} syr^{sch} et p m^{g} pers^{p} *του ιϖ*, p^{ser} *αυτου*, 1. 118. sah *του κυρ.* ante *ευχα.*) ... b f ff^{2}· l q *quem benedixerat* (*-xit* f) *dominus* ... c am fu for fos em ing tol syr^{hr} *gratis agentes domino* (fos *deo*) ... D 69* a e syr^{cu} arm plane om, hinc Gb^{0} :: cf ad 4, 1

ταντοσ τοῦ κυρίου. 24 *ὅτε οὖν εἶδεν ὁ ὄχλοσ ὅτι Ἰησοῦσ οὐκ ἔστιν ἐκεῖ οὐδὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐνέβησαν αὐτοὶ εἰσ τὰ πλοιάρια καὶ ἦλθον εἰσ Καφαρναοὺμ ζητοῦντεσ τὸν Ἰησοῦν.* 25 *καὶ εὑρόντεσ αὐτὸν πέραν τῆσ θαλάσσησ εἶπον αὐτῷ· ῥαββεί, πότε ὧδε γέγονασ;* 26 *ἀπεκρίθη αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ καὶ εἶπεν· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ζητεῖτέ με οὐχ ὅτι εἴδετε σημεῖα, ἀλλ' ὅτι ἐφάγετε ἐκ τῶν ἄρτων*

---

24. οτε ουν (e *autem*) ειδεν ($\aleph^{c}$ ιδεν) ο οχλοσ (a b d e ff^{2}· q fos *vidissent turbae*) usque οι μαθητ. αυτου (et. $\aleph^{c}$): ℵ syr^{cu} και ιδοντεσ οτι ουκ ην εκει ο ις ουδε οι μαθηται (syr^{cu} add αυτου) | ειδεν cum BDEFGMS Vγ (H ειπεν) etc ... $\aleph^{c}$AKLΘΣΔ al ιδεν ... U εγνω | ις (al pauc o ις, 3. post εστιν pon): H 264. om | ενεβησαν cum $\aleph^{c}$ABΓΔΛ unc^{9} al pler etc ... $\aleph^{*}$L 1. 118. al^{15} ανεβησαν ... D 13. 69. 124. b ff^{2}· l arm ελαβον (ex his retinent αυτοι 13. 69. 124. [sed ap Bi notatur *αυτοισ*] arm?, D εαυτοισ, b ff^{2}. l *acceperunt sibi*) | αυτοι c. $\aleph^{c}$ABDEFGHKLMVΔΛ (et. ven^{ev}) al pler aldin q cop syr^{p} aeth Cyr^{4,294} ... ς (= Gb Sz) και αυτοι c. Uγ al vix mu ... $\aleph^{*}$s 38 251. 253. 435. a c e f vg go syr^{cu} et^{sch} eth^{hr} plane om ... D b ff^{2}· l εαυτοισ (124^{birch} αυτοισ) | εισ: D 13. 69. 124. b ff^{2}· l om, item (*ascenderunt naviculas*) e am fu for fos (al) | τα (D om) πλοιαρια cum $\aleph^{c}$BDL 33. 69. 124. 249. 254. 259. 264. itp^{ler} (et ff^{2}· *naviculam*) vg syr$^{p\,mg}$ Cyr^{4,294} ... ς τα πλοια cum ΑΓΔΛ unc^{9} al pler syr$^{p\,txt}$ ... $\aleph^{*}$ το πλοιον. Similiter ff^{2}· (vide ante) syr^{cu} | καφαρναουμ cum ℵBD etc ... ς καπερναουμ (et. ven^{ev}): ut v. 7 | τον ιν: K al^{9} for αυτον ... b om

Totum locum igitur (22—24) $\aleph^{*}$ sic: *τη επαυριον ο οχλοσ ο εστωσ περαν τησ θαλασσησ ειδεν οτι πλοιαριον αλλο ουκ ην εκει ει μη ενεκεινο εισ ο ενεβησαν οι μαθηται του ιυ και οτι ου συνεληλυθει αυτοισ ο ις εισ το πλοιαν αλλα μονοι οι μαθηται αυτου· επελθοντων ουν των πλοιων εκ τιβεριαδοσ εγγυσ ουσησ οπου και εφαγον αρτον ευχαριστησαντοσ του κυριου και ιδοντεσ οτι ουκ ην εκει ο ις ουδε οι μαθηται ανεβησαν εισ το πλοιον και ηλθον* etc. Quibus passim praeter cetera syr^{cu} accedere, singillatim notatum est. Praeterea inprimis memorabile est *επελθοντων*, quod soli $\aleph^{*}$ proprium est, a plerisque italae codicibus confirmari. Chr$^{3,294\cdot 295}$ (certe sic edmontf) nil nisi haec: *τη επαυριον ο οχλοσ ο εστηκωσ, ιδων οτι αλλο πλοιαριον ουκ ην εκει ει μη εν, εισ ο ανεβησαν οι μαθητ. αυτου, και οτι ο ις ου συνεισηλθεν, ενεβησαν και αυτοι εισ ετερα πλοιαρια, ελθοντα απο τιβεριαδοσ.*

25. ραββει cum KBEHΓΔ al (alibi inprimis accedunt ACD) ... ς Ln ραββι cum ADFGKLMSUVΔ al pler | γεγονασ (et. ff^{2}· *quando hic fuisti*, item cop syrP) ... ℵ 28. ηλθεσ (28. ηλθ. ωδε), D εληλυθασ. Item *venisti* itp^{ler} vg sahmūnt syr^{cu} et^{sch} eth^{hr} go arm (ut 28.) aeth (*quando venisti et appulisti huc*)

26. απεκριθ. αυτοισ ο (ℵ 251. 258. om) ις και ειπεν (y^{ser} om ℵ. ειπ.): syr^{cu} *Iesus dixit eis* | ζητειτ. με ($\aleph^{c}$): $\aleph^{*}$ om | ειδετε cum KBEFGLMΓΔΛ al plu ... AHKSUV al mu ιδετε ... D ειδατε | σημεια (et. Or^{1,243} et^{4,454}): D a b f fos gat go add και τερατα (:: ex 4, 48.)

καὶ ἐχορτάσθητε. 27 ἐργάζεσθε μὴ τὴν βρῶσιν τὴν ἀπολλυμένην, ἀλλὰ τὴν βρῶσιν τὴν μένουσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἣν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου δίδωσιν ὑμῖν· τοῦτον γὰρ ὁ πατὴρ ἐσφράγισεν, ὁ θεός. 28 εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν· τί ποιῶμεν ἵνα ἐργαζώμεθα τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ; 29 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τοῦτό ἐστιν τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ, ἵνα πιστεύητε εἰς ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος. 30 [52.4] εἶπον οὖν αὐτῷ· τί οὖν ποιεῖς σὺ σημεῖον, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμέν σοι, τί ἐργάζῃ; 31 [54.10] οἱ πατέρες ἡμῶν τὸ μάννα ἔφα-

---

27. *εργαζ. μη την βρωσιν την απολλυμενην* (ut etiam Novat$^{gall\ 2,219}$ *operamini autem non eam escam quae perit*): ℵ *εργ. βρωσιν μη την απολλ.*, item b Hil^{978} *operamini escam non quae perit* (Hil *interit*). Cf Clem ^{219} et^{551} *εργαζ. μη την απολλ. βρωσιν* (ita utroq loco) | *την βρωσιν* sec cum ABDKLMSUVΓΔΛ al pler a b e f q sah cop syr^{cu} et^{utr} eth^{hr} rell Or^{1,243} Chr$^{2,297.\ 298}$ Cyr^{4,288} et$^{tact\ 54}$ Novat Hil (nil probat Clem^{736} *εργαζεσθαι γαρ την βρωσιν την εισ αιωνα παραμενουσαν ο κυριοσ ενετειλατο*) ... ΝΚΡGH 28. 69. al^{15} c (g ff^{2}· ut vdtr) l vg Clem^{219} et^{551} Const^{2,61,1} Epiph^{1070} Aug$^{lob\ 25,10}$ om | *διδωσιν υμιν* cum ΝD e ff^{2}· foss syr^{cu} go Chr^{2,298} ... ς Ln Ti *υμιν δωσει* cum ABLΓΔΛ unc^{9} al pler c am fu ing syr^{p} rell Or^{1,243} Cyr^{4,300} et$^{tact\ 54}$ Novat, item *δωσει* (69. $^{\gamma}$σι) *υμιν* 69. 124. al aliq a b f q vg^{cle} (item for al) syr^{sch} eth^{hr} Chr^{2,299} Hil^{972}. Item Nonn^{6,117} *ὀπάσσει.* | *τουτον*: V 69. τοιτο

28. *ουν*: A syr^{cu} et^{sch} eth^{hr} (non item P) arm om | *προσ αιτον*: e *ad eum Iudaei* | *τι*: G add *ουν* | *ποιωμεν* cum ΝABLΓΔΛ unc^{8} al pler Or^{1,243} Chr^{2,301} Cyr^{4,307} ... ς (sed non ς^{e} Gb Sz) *ποιουμεν* eum minusc plus^{30} ... G (D vide post) 13. 124. *ποιησωμεν*, 69. 254. Chr^{2,277} (ed maior^{229}) *ποιησομεν*, it vg *faciemus.* D transpositis verbis sic: *τι εργασωμεθα* (*ερσωμεθα) *ινα ποιησωμεν* | *ινα* (κ^{c}): ℵ^{c} *ιν* | *εργαζωμεθα* (et. Or^{1,243}): Chr^{2,277} (non item^{301} bis) *εργασωμεθα* ... ΚΜΓ al mu *εργαζομεθα.* D vide ante.

29. *ις* cum ΝΓΔ unc^{8} al^{70} fere aldin Cyr^{4,307} ... ς (Gb^{00}) Ln praem *ὁ* cum ABDKLTΔ al permu Or^{1,243} (Chr^{2,301} *ειπεν ουν αυτοισ ο ις*) | *το εργον* (et. Or^{1,243} Const^{2,61,1} Bas$^{eunom\ 288}$ Chr^{2,301} etc): T *τα εργα* (non item sah) | *πιστευητε* (L *-ειτε*) cum ΝABLT 1. 33. 40. 71. 106. 2^{pe} g^{scr} al^{5} Or Bas^{eunom} ... ς Ln (ex errore) Ti *πιστευσητε* cum D ΓΔΛ unc^{9} al pler Const^{2,61,1} Chr^{2,301} Cyr^{4,308} Thdrt^{3,145} | *απεστειλεν* (et. Or Const Bas Chr Cyr Thdrt): TΓ 61. *απεσταλκεν*

30. *ουν* pri: 248. 254. q syr^{cu} et^{sch} go om (syr^{hr} aeth *et dixerunt*) | *ουν* sec cum ABDTΓΔΛ unc^{9} al pler it^{pler} vg syr^{cu} et^{p} sah Eus$^{marc\ 179}$ Chr^{2,301} ... ΝL 33. al^{4} l (b *autem*) fos cop syr^{sch} eth^{hr} arm aeth Cyr^{4,309} om; hinc Gb^{0} | *ποιεισ συ* (13. 69. al mu l fos arm Chr^{2,301} Cyr^{4,309} om) *σημειον* (etiam a Eus$^{marc\ 179}$): ℵ 131. *ποι. ση. συ* ... D b c e q (g ff^{2}· ut vdtr) vg *σοι* (*τι*) *ποιεισ σημ.*, f *tu signum facis* | *ιδωμεν*: r al *ειδομεν*

31. *ημων*: U 69* al pauc *υμων* | *το μαννα* (K *μανα*) *εφαγον* (et. Eus^{marc}

γον ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθώς ἐστιν γεγραμμένον· ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ Ps 78, 24
ἔδωκεν αὐτοῖς φαγεῖν. 32 *εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν ἀμὴν*
λέγω ὑμῖν, οὐ Μωϋσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ,
ἀλλ' ὁ πατήρ μου δίδωσιν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸν ἀλη-
θινόν. 33 *ὁ γὰρ ἄρτος ὁ τοῦ θεοῦ ἐστὶν ὁ καταβαίνων ἐκ τοῦ*
οὐρανοῦ καὶ ζωὴν διδοὺς τῷ κόσμῳ. 34 *εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν·*
κύριε, πάντοτε δὸς ἡμῖν τὸν ἄρτον τοῦτον. 35 55.1 *εἶπεν οὖν αὐ-*
τοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς· ὁ ἐρχόμενος πρὸς ἐμὲ
οὐ μὴ πεινάσῃ, καὶ ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ μή διψήσει πώποτε.
36 *ἀλλ' εἶπον ὑμῖν ὅτι καὶ ἑωράκατε καὶ οὐ πιστεύετε.* 37 56.10

---

179): LV 33. 69. 124. al[10] a ff[2]· l vg (sed non am fu for al) syrP ethr arm Chr[8,301] et[302] Cyr[4,309] *εφαγ. τ. μαν.* | *εστ. γεγραμμενον*: D *εστιν* (hoc deletum est) *γεγραμμ. εστιν* (it vg *scriptum est*) ... 1. 2[pe] al pauc *γεγραπται* | *εδωκεν*: ℵ 69. 124. Eus[marc 179] (ex cod[ven]) *δεδωκεν*

32. *ουν* (ot. c f ff[2]· l[2] vg sah syrP; b arm *δε*, syr[hr] *et dixit*): GL al pauc a (*respondens ihs dix. illis*) e l[1] q syr[cu] et[sch] cop om, hinc Gb[00] | *μωυσης* cum ℵBDKLSV al mu ... ς *μωσης* cum AEFGHMUΓΔΛ al plu. Cf etiam alibi. | *δεδωκεν* cum ℵATΓΔΛ unc[9] al plèr Or[1,244] Eus[Ps 471] Chr[8,303] Cyr[4,310] ... Ln *εδωκεν* cum BDL 127. al[4] Clem[125] Eus[marc 179] Chr[8,303] | *αλλ.*: D *αλλα*

33. *ο του θεου* c. ℵD ... ς Ln Ti om *ὁ* c. ABLT unc rell al omn[vid] Clem[125] Or[1,244] Eus[Ps 471] Chr Cyr | *ζωην διδουσ* (D *διδωσ*) et. a b e q syr[cu] arm Clem[125] Or[1,244] et[3,558] et[4,23] Eus[Ps471] (et[171]) Chr[8,303] Cyr[4,311] ... AK 33. 254. c f ff[2]· vg sah cop syr[utr] eth[r] go aeth Eus[Ps 85] (et[267]) *διδ. ζωην*

34. *κυριε παντοτε*: ℵ *παντ. κυρ.*

35. *ειπεν ουν* cum ℵDI[1] 13. 33. 69. 106. 157. al[10] g q sah syrP txt (:: *ουν* propter proxime praegressum *ουν* vel mutatum vel abiectum est) ... ς *ειπ. δε*, Ln *ειπ.* [*δε*] cum AΔΛ unc[9] al plęr c vg syrP mg Cyr[4,320] ... f ff[2]· go aeth *et dixit* ... Ti *ειπεν* sine copula (Gb″) cum BLT 113. a b e fos cop syr[cu] et[sch] arm | *πρ. εμε* cum ℵBT ... ς Ln Ti *πρ. με* cum ADLΓΔΛ unc rell al omn[vid] Or[1,244] Eus[Ps471] Chr[8,303] Cyr[4,323] | *πεινασῃ* cum ℵABLΓΔΛ unc[8] al plu Or[1,244] Cyr[4,320] ... ς Ln *πεινασει* cum DHT al[20] aldin Eus[Ps] Chr | *διψησει* (D *διψασει*) cum ℵAB[a]DHLTΔ al[25] aldin Eus[Ps] Chr ... ς *διψηση* cum B[a]ΓΔ unc[8] al plu Or Cyr (:: quod h. l. accuratior testium observatio suadet, ut fut. et coni. aor. componantur, id exemplis haud paucis confirmare licet, ut Mt 7, 6 Lc 22, 30 Apoc 3, 9 Lev 10, 6 Deut 29, 18) | *πωποτε*: E 17. *ποτε* ... 33. vg[sixt] syr[sch] *εισ τον αιωνα* :: ex 4, 14

36. *οτι και*: KΔ al[5] e f fos mt syr[cu] et[sch] sah arm go om *και* | *εωρακατε* cum ℵABDGHMSUΓΔΠ[2] al plu ... EFKLTVΔΠ[1] al mu *εορακατε*. Praeterea non addidimus *με* cum ℵA a b e q gat vg[cod] (Lat[2]· ap Mtthiae) syr[cu] ... ς Ti add *με*, Ln [*με*] cum BDL(T *μη*)ΓΔΛΠ unc rell al omn[vid] c f ff[2]· g vg sah cop syr[utr] eth[r] go arm aeth Chr[8,303] Cyr[4,325] | *και ου* (T add *μη*) *πιστευετε*: Π[2] Chr[8,303] (non item[304]) add *μοι*

πᾶν ὃ δίδωσίν μοι ὁ πατὴρ πρὸς ἐμὲ ἥξει, καὶ τὸν ἐρχόμενον πρὸς ἐμὲ οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω, 38 *ὅτι καταβέβηκα ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ οὐχ ἵνα ποιήσω τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με.* 39 *τοῦτο δέ ἐστιν τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκέν μοι μὴ ἀπολέσω ἐξ αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀναστήσω αὐτὸ ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.* 40 *τοῦτο γάρ ἐστιν τὸ θέλημα τοῦ*

---

37. *πρ. εμε* pri (et. Ath^{456} etc): LAH* 1. al^{5} Cyr^{4,226} *πρ. με* | *πρ. εμε* (L *μεμε*) sec cum NEK(L)TA al pauc ... ς Ln Ti *πρ. με* cum ABDΓAH unc^{7} al pler Chr^{8,304} Cyr$^{4,227\cdot 228}$ | *εκβαλω*: G 69. 131. al^{10} fere *εκβαλλω*, ff$^{2\cdot}$ *eicio*, a *abicio*, e q *repello*, b *apello*, f *expello* (contra e vg *eiiciam*) | *εξω* cum $\aleph^{c}$ABLTΓAAH unc^{9} al omn^{vid} c f ff$^{2\cdot}$ q vg syr^{utr} eth^{hr} etc ... $\aleph^{*}$D a b e syr^{cu} Hil^{1016} om (:: *εκβ. εξω* apud Ioh 9, 34. 35. 12, 31; sine *εξω* 2, 15. [10, 4.])

38. *απο* cum ABLT 13. 33. 69. 124. 254 :: *καταβ. απο τ. ουρ.* hoc solo loco, omnibus reli ll. *εκ*, nec id fere fluctuat. Cf 1, 32. 3, 13. 6, 33. 41. 42. (D *απο*) 51. (Or^{semel} *απο*, sed^{novies} *εκ*) 58. Nec aliter in Apoc dici solet. Latt ubique *de caelo* ... ς *εκ* cum NDΓAAH unc^{6} al pler Ign$^{intpol\ 260}$ Eus$^{marc\ 110}$ Bas$^{eth\ 295}$ Did$^{tri\ 3,12}$ Ath$^{413\cdot\ 440\cdot\ 588}$ Cyr^{4,} ^{230} Antioch^{1138} | *καταβεβηκα - ουχ ινα* ($\aleph^{c}$): $\aleph^{*}$ b e Cyp$^{175\cdot\ 208\cdot\ 211}$ Novat gall^{3,208} et^{304} Quaest^{91} (Aug^{3,2915}) *ου καταβεβηκα - ινα* | *ποιησω* cum NDL* Eus$^{marc\ 110}$ Ath^{413} et^{440} et gall^{5,171} ... ς Ln Ti *ποιω* (:: cf 4, 34) cum ABL^{2}TΓAAH unc reli al omn^{vid} Ath^{588} Bas$^{eth\ 295}$ et regg^{542} Did$^{tri\ 3,12}$ Chr^{8,306} Cyr^{4,230} et$^{esa\ 668}$ et^{692} | *του πεμψαντ. με* (et. Eus$^{marc\ 110}$ Ath^{413} et^{588} Chr^{8,306} Cyr$^{esa\ 668}$ et^{4,230} Cyp^{175} Novat gall^{306} Hil^{238} etc): D al plus^{10} a b e ff$^{2\cdot}$ (b ff$^{2\cdot}$ *patris qui* etc) syr^{cu} et hr Did$^{tri\ 3,12}$ Bas$^{eth\ 295}$ (Tert$^{res\ car\ 34}$ *ego veni non ut meam, sed patris qui me misit faciam voluntatem*) add *πατρος*. Ceterum a verbis *του πεμψ. με* $\aleph^{*}$ (suppl^{ca}, sed rursus del^{cb}) c 131. al mu (et. syr in ed. Widmanst.) ad *του πεμψ. με* v. seq transiluere.

39. *τ. πεμψ. με* sine additam cum $\aleph^{*}$ (vide ante) et^{c}ABC(vide ante)DLT al^{10} b e f q sah cop syr^{cu} et syr (ex edd^{pler}; ed^{ach} admisit *πατρος*) go (sed vide post) pers^{p} Ath^{413} Bas$^{eth\ 295}$ Chr^{8,306} Cyr$^{esa\ 692}$ et^{4,230} Amb ... ς (= Gb) add *πατρος* cum ΓAAH unc^{6} al pler a c (ff$^{2\cdot}$ g ut vdtr) vg syr^{p} eth^{hr} arm aeth Cyr$^{esa\ 668}$ Aug$^{ioh\ 25,19}$. Praeterea $\aleph$ 157. al go Bas$^{eth\ 295}$ (et. Chr^{8,306} vid sed contra^{306c}) ab *ινα παν* ad *ινα πασ* transiliunt. | *ο δεδωκ. μοι*: ff$^{2\cdot}$ g gat mm arm add *pater* | *εξ αυτου*: D *μηδεν*, a ff$^{2\cdot}$ syr^{cu} *nihil ex illo* (*eo* ff$^{2\cdot}$), e f q *aliquid ex eo*, b Tert$^{res\ car\ 35}$ *ex eo quicquam* | *αλλα* (ΓA al mu *αλλ*): D f foss *αλλ ινα* | *αυτο* cum NABCDKL^{2}TUΠ al sat mu c ff$^{2\cdot}$ (g ut vdtr) vg (et. ing gat mm) cop (sah *ut haec quae dedit mihi omnia - suscitem ea*) Ath^{413} Cyr$^{esa\ 668}$ et^{4,230} ... Gb′ *αυτον* c. EGHL*SVΓAΔ al plu a b e f q am fu for em fos iac mt tol Cyr$^{esa\ 692}$ | *εν* c. NADKSΠ 13. 33. 69. al sat mu^{vdtr} a b c f ff$^{2\cdot}$ q vg^{ed} et^{cdd} mu sah cop Ath Cyr$^{esa\ 668}$ et^{692} ... NCEGHIJ.TUVΓΔΛ al plus^{60} e am fu for ing Ath^{cod} Cyr^{4,230} om, hinc Gb^{o}

40. Versum om A*, asteriscis notat f | *γαρ* cum NABCDKLUΠ al plus^{30} a

πατρός μου, ἵνα πᾶς ὁ θεωρῶν τὸν υἱὸν καὶ πιστεύων εἰς αὐτὸν ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον καὶ ἀναστήσω αὐτὸν ἐγὼ ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 41 [50.1] *Ἐγόγγυζον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι εἶπεν· ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ καταβὰς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ,* 42 *καὶ ἔλεγον· οὐχ οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ υἱὸς Ἰωσήφ, οὗ ἡμεῖς οἴδαμεν τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα; πῶς νῦν λέγει οὗτος ὅτι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβέ-*

---

b c e f ff^{2}· g m q am fu for ing fos iac em mt mm tol (for v. 40 post v. 36 pon) sah cop syr^{cu} et^{utr} Clem^{115} Ath^{413} Basesunom^{291} Cyr^{4,340} Nonn^{6,159} Hil^{968}· ^{1017} Victorin$^{ari\,2,10}$ (ap Gall^{8,183}) ... ς (= Gb 8z) *δε* cum ΚGHBVΓΔΛ al plu vg^{clem} et cdd aliq syrP eth^{r} (aeth *et haec est*) Chr^{8,306} Chrom$^{mat\,13,4}$ (ap Gall^{8,248}) ... τ (*τουτον* pro *τουτο*) arm om | *του πατρος μου* (Gb″) cum ΝΒCDLTU al^{10} a b e q sah cop syr^{cu} et^{utr} arm aeth Clem^{115} Ath^{413} Chr^{8,307} (omisso *μου*) Nonn^{6,159} Tert$^{res\ car}$ ^{24} (et$^{prax\,21}$) Hil^{968} et^{1017} Victorin$^{ari\,2,16}$ ... (ℳ, vide ante) Δ al plus^{20} aldin c ff^{2}· g m^{88} vg syr^{hr} pers^{w} ar^{e} et^{ro} Cyr^{4,340} Aug$^{ioh\,25,19}$ Chrom$^{mat\,13,4}$ *του πεμψαντος με πατρος* (Latt *patris mei qui misit me* vel *me misit*) ... ς *του πεμψαντος με* cum ΑΕGHKSVΓΔΠ al plu Did$^{tri\,1,3}$ Chr^{8,306} | *εχῃ*: ΚΠΚΜUΓΔ al mu *εχει* | *εγω* cum ΝBCLTΓΔΔΠ unc^{6} al pler (157. 7^{pe} al aliq ante *αυτον* pon) a c e f ff^{2}· g q vg (sed ante *eum* vel *illum* pon c f g q am fu ing^{2} mt, ante *resuscitabo* ff^{2}· m vg^{cle} ing* gat mm etc) syr^{cu} et^{utr} eth^{r} sah arm go aeth (sed ex his vv mu transp ante *αναστησω*) Ath^{413} Cyr^{4,340} Aug$^{ioh\,25,19}$ (ut ff^{2}·) ... AD 1. 40. 47^{ev} al^{5} b fos tol cop Clem^{115} Chr^{8,307} Tert$^{res\ car\ 24}$ Hil^{1017}, hinc Gb^{0} et Ln [*εγω*] | *εν* cum ΝADKLSUΠ al^{40} a b c f ff^{2}· g q vg sah cop go Clem Chr Hil Aug^{ioh} ... ς om cum BCTΓΔΔ unc^{5} al plu e m Cyr Tert$^{res\ car}$

41. *ουν*: DΕΓ m^{106} go syr^{cu} et^{zch} (syr^{hr} *et murmurabant*) *δε* ... arm aeth om | *περι αυτου*: 69. om | ο *καταβ. εκ τ. ουρ.* et. Eus$^{marc\ 179}$ Cyr^{4,341} ... ΜΓ 13. 69. 124. 157. al mu it^{pler} (non item a) vg Eus$^{dem\ 349}$ et^{esa} ^{586} Chr^{8,309} ο *εκ τ. ουρ. καταβ.*

42. *ουχ* cum ΝACDLΓΔΔΠ unc^{8} al omn^{vid} ... ΒΤ *ουχι* | *ις* et. a e f m q vg (mm *fil. Ios. Iesus*) Ath^{457} ex$^{cdd\,4}$ Cyr^{4,343} ... ℳ al^{20} b c g san em gat arm^{ed} Eus$^{ecl\,219}$ libere Ath$^{cdd\,4}$ Amm$^{cat\,251}$ Chr^{8,309} et^{210} Quaest om | *ιωσηφ* (et. Eus^{ecl} Amm^{cat} etc): D Ath (sed cdd plus^{4} om *του*) *του ιω.* | *τον πατερα* (ℵ^{c}): ℵ* *και τ. πα.* | *και την μητερα* (ℵ^{c}): ℵ* b syr^{cu} arm^{ed} Quaest om (:: fortasse recte) | *νυν* cum BCT cop go arm syr^{hr} (aeth *ergo nunc*) Ath^{457} cdd^{2} ... ς Ln *ουν* cum ΝADLΓΔΔΠ unc^{8} al omn^{vid} b c f ff^{2}· g m^{106} q vg syrP Ath$^{457\,ed}$ Chr^{8,309} Cyr^{4,342} ... a e sah syr^{cu} (et^{zch} *et quomodo*) om | *ουτος* sec cum ΝΑΓΔΔΠ unc^{8} al pler (47^{ev} *αυτος*) b c e f g^{vid} vg go syr^{utr} eth^{r} (sed ℵ b e f *ουτος λεγει*, syr^{hr} *ουτ. νυν λεγ.*) ... BCDLT al^{9} a ff^{2}· q sah cop syr^{cu} arm aeth Chr Cyr om: hinc Gb^{0} et Ln [*ουτος*] | οτι (ℵ in^{106} *εγω*, 13. 69. 124. om) *εκ τ. ουρ. καταβεβηκα*: D *εαυτον απο του ουρ. καταβεβηκεναι*, Chr^{8,309} *εκ του ουρ. καταβεβηκεναι*, c e (al^{vid}) go *quia* (e *quoniam*) *de caelo descendit* (e *disc.*)

βηκα; 43 [60.10] ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· μὴ γογγύζετε
6, 65 μετ' ἀλλήλων. 44 οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρός με ἐὰν μὴ ὁ πατὴρ
ὁ πέμψας με ἑλκύσῃ αὐτόν, κἀγὼ ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ
Is 54, 13 ἡμέρᾳ. 45 ἔστιν γεγραμμένον ἐν τοῖς προφήταις· καὶ ἔσονται πάν-
τες διδακτοὶ θεοῦ· πᾶς ὁ ἀκούσας παρὰ τοῦ πατρὸς καὶ μαθὼν
1, 18 ἔρχεται πρὸς ἐμέ. 46 [61.2] οὐχ ὅτι τὸν πατέρα ἑώρακέν τις, εἰ μὴ
ὁ ὢν παρὰ τοῦ θεοῦ, οὗτος ἑώρακεν τὸν θεόν. 47 [62.10] ἀμὴν

---

43. απεκριθη sine copula cum BCKLTΠ al[10] a e sah cop syr[cu] (*Iesus dixit eis*) et[sch] arm Cyr[4,844] ... ς (= Gb Sz) add ουν, Ln [ουν] cum ΝADΓΔΛ unc[7] al pler itᵖˡᵉʳ vg syrᵖ et[hr]; item go aeth add δε :: recepimus νυν v. 42 et omisimus ουν v. 43: at nec incredibile est utroque loco cum ℵ retinendum esse ουν. | ις cum ΝBLT 1. 33. Cyr[4,844] ... ς Ln ο ις cum ADΓΔΠ unc[8] al pler | αυτοις: A* om | μετ: B μετα

44. προσ με cum ΝACDGHKLSTΓΔΠ al pler Naass[112] Or[2,625] Did[tri 1,20] Chr[2,210] Cyr[4,844] et[esa 110. 848] ... Ti προσ εμε cum BKMUVΔ al[15] | εαν μη etc: Naass[112] εαν μη τινα ελκυση ο πατ. μου ο ουρανιοσ | ο πατηρ: G al pauc Chr[210] ex[mosc 2] Cyr[esa 110. 848] Hil[1101] (omissis ο πεμψ. με, contra[457] ο πατ. ο πε. με) add μου (item Naass[112]) ... A al[9] om | ο πεμψ. με: Did[tri] ο ουρανιοσ (ut Naass) | καγω cum ΝBCDL 1. 33. al pauc Did[tri] Cyr ... ς και εγω cum ΔΓΔΛΠ unc[8] al pler Chr ... T εγω | εν cum ABCDLTΓΔΠ unc[6] al pler itᵖˡᵉʳ vg go sah cop Did[tri] Chr Cyr ... ς (= Gb Sz) om cum ΝA al mu e am fu for ing[2]

45. εστ. γεγραμμενον (c q vg): a b e f ff[2.] fos syr[cu] et[sch] cop[wi] add enim | θεου cum ΝABCDLT unc rell al pler Const[8, 22, 16] Did[tri 2,16] Thdrt[2,228] Chr[2,211] Cyr[4,845] ... ς (= Gb Sz) praem τον cum minusc non ita mu | πασ sine copula cum ΝBCDLST 69. 124. al aliq itᵖˡᵉʳ vg sah cop arm aeth Or[4,215] et[216] ... ς (= Gb Sz) add ουν cum ΔΓΔΛΠ unc[7] al pler q (go *nunc*) syr[cu] et[utr] Cyr[4,846] | ακουσασ cum ΝABCKLT Π al permu c f ff[2.] vg Or[4,215] et[216] Cyr[4,846] et[esa 110] ... Gb' Sz Ti ακουων cum DΓΔΛ unc[7] al[90] a b e g q fos gat mm go syrᵖ ᵐᵍ Hil[1016] | μαθων: A add την αληθειαν | προσ εμε cum ΝBT Or[4,216] ... ς Ln Ti πρ. με cum ACDL unc rell al omn[vid] Or[4,215] Cyr[4,846]

46. εωρακεν cum ΝABCDKSUΓΔΠ[2] al pl ... EGHLMTVΔΠ* al mu εορακεν. Item post, nisi quod ℵ εορακ. habet. | τισ post εωρ. (εορ.) cum ΝBCDL T 33. it vg go syr[cu] et[sch] Or[4,215] Cyr[hr 90] Cyr[4,848 bis] ... ς τισ εωρ. cum ΔΓΔΛΠ unc[7] (U om τισ) al pler sah cop syrᵖ Syn[ant] (ap Rou[2,297]) Did[tri 2,16] et[2,87] Chr[2,210a] Thdrt[4,20. 270] (Novat[2,297] *quia patrem deum nemo vidit unquam*) | παρα: 1. 22. 2ᵖᵉ Did[tri bis] Chr[hr 90] (et[117]) Chr [2,211] (non item[210]) εκ | του (B om) θεου: ℵ Syn[ant] τ. πατροσ | τον θεον c. ℵ*D a b e Cyr[hr 117] (ο γαρ ων εκ του θεου ουτοσ εωρ. τ. θε.) Novat[2,297] Quaest[122] (ap Aug[3037]) ... ς Ln Ti τον πατερα (:: hoc ea quae praecedunt, ουχ οτι etc, postulare videbantur) cum ℵᵃBCLT unc rell al omn[vid] c f ff[2.] g q vg syr[cu] et[utr] et[hr] sah cop rell Syn ant Did[tri 2,16] Cyr[hr 90] Chr[2,210] Cyr[4,848] Hil[1016]

ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων ἔχει ζωὴν αἰώνιον. 48 [63.1] ἐγώ εἰμι
ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς. 49 [64.10] οἱ πατέρες ὑμῶν ἔφαγον ἐν τῇ ἐρήμῳ Ex 16, 15
τὸ μάννα καὶ ἀπέθανον· 50 οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρα-
νοῦ καταβαίνων, ἵνα τις ἐξ αὐτοῦ φάγῃ καὶ μὴ ἀποθάνῃ. 51 [65.1]
ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ ζῶν ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς· ἐάν τις φάγῃ
ἐκ τοῦ ἐμοῦ ἄρτου, ζήσει εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ ὁ ἄρτος δὲ ὃν ἐγὼ

47. ο πιστευων sine additam cum ℵBLT arm^{zoh} et^{mss} ... syr^{cu} add *in deum* ... ς Ln add *εις εμε* cum ACDΓΔΛΠ unc^{s} al omn^{vid} it vg syr^{utr} sah cop arm^{usc} aeth go Cyr^{4,349} Hil^{1016} (:: cf ο πιστ. *εις εμε* 6, 35. 7, 38. 11, 25 etc, nec usquam fluctuat *εις εμε*)

48. ο αρτος της ζωης: syr^{cu} add *ο εκ του ουρανου καταβας*

49. *υμων* et. Eus$^{ps\,471}$ Chr^{8,212} Cyr^{4,350} ... Γ 69. *ημων* ... Or^{4,145} om | *εφαγον* (et. Or$^{int\,2,144}$ Eus$^{ps\,471}$ etc): D a b e (item syr^{cu} sed omisso *το μαννα*) add *τον αρτον* | *εν τη ερημω το μαννα* cum BCDT b c e am fu san ing tol Eus$^{ps\,471}$ Chr^{8,212} Aug$^{ioh\,26,11}$ (Or^{4,145} *εν τη ερημ. εφαγ. το μαννν.*) ... ς *το* (ℵ *τον*) *μαννα εν τη ερημω* cum ℵALΓΔΛΠ unc^{s} al omn^{vid} a ff^{2}· m^{107} q (f *manna manducav. in deserto*) vg (et. for al) syr^{utr} et^{hr} sah cop go arm aeth Cyr^{4,350} Thdrt^{2,1049} (Or$^{int\,2,144}$ ut f)

50. ο αρτος ο: ℵ om *ο* sec | *καταβαινων* (T* *-νον* sed ex *ο* correctum *ω*): D^{Gr*} *και καταβ.* | *ινα* (et. Or^{4,177} Eus$^{ps\,471}$ Thdrt^{2,1049} etc): D^{Gr2} a b c d f ff^{2}· g (non item e m q) vg sah add *εαν* | *φαγη*: ℵ al pauc *φαγει* | *και μη* (syr^{cu} om *μη*): it^{pl} (non d e m) vg sah om *και* | *αποθανη* (et. Or^{4,177} Thdrt^{2,1049} etc): B Eus$^{ps\,471}$ *αποθνησκη*

51. *εαν*: D^{Gr} add *ουν* | *εκ του εμου αρτου* cum ℵ a e Eus$^{ps\,85.\,471}$ Cyp^{309} Hil^{1047} (ℵ *ex meo pane*, e Cyp *de meo pane*, Hil *de pane meo*; b *ex eo pane*) ... ς Ln Ti *εκ τουτου του αρτου* (:: quod aptius vdbatur) cum BCLTΓΔΛΠ unc^{s} al omn^{vid} c f ff^{2}· m q (b vide ante) vg sah cop syr^{cu} et^{utr} eth^{r} aeth Or^{1,244}· ^{4,177} (4,145 et^{2,817} *τουτον τον αρτον*, item$^{int\,2,266}$ *hunc panem*) Cyr^{4,352} txt; item D^{Gr} arm Chr^{8,211}· ^{212} Cyr^{4,352} com *εκ του αρτ. τουτου*, Or^{3,500} *τον αρτον τουτον*. Liberrime Or$^{int\,2,144}$ *qui autem manducaverit de pane quem ego do ei.* | *ζησει* cum NDL 33. Or ^{1,244} (ante Delar. *ζησεται* edebatur) et^{4,145} et^{177} (:: cf ad 5, 25) ... ς Ln Ti *ζησεται* cum BCTΓΔΛΠ unc^{s} al pler Or^{2,818} et^{3,500} bis Eus$^{ps\,85}$ et^{471} Chr^{8,211}· ^{212} Cyr^{4,352} | *και* (ita ℵ^{c} Clem^{125} Or^{1,244d} et^{4,177} Amm$^{cat\,258}$ Chr^{8,212} Cyr^{4,352} et^{5,776}): ℵ* Or^{1,244e} Ath^{706} om; de Latt etc vide post | *δε* cum BCLT unc reli al omn^{vdtr} Or^{1,244d} et^{e} et^{4,177} Ath^{706} Chr ^{8,212} Cyr^{4,352} et^{5,776} ... ℵ(et* et^{c})D^{r} al plus^{12} Clem^{125} Amm^{cat} om. Cf et. Thdot ap Clem^{961} *ο δε αρτος*, item Thdrt^{4,1218} et^{saep} *ο δε αρτος*. Ex versionibus *και* - *δε* exprim go syr^{p}; tantum *και* c d ff^{2}· m vg cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} arm aeth, tantum *δε* e q sah (f *panis enim*); neutrum exprim (prorsus ut ℵ*) a b. Accedit (quod ex licentia qua affert videtur fluxisse) Or^{4,262} *ειποντος του κυριου· ο αρτος ον εγω* etc :: ceterum passim Ioh *και* - *δε*, cf 8, 16. 8, 17. 15, 27. 1 Ioh 1, 3. 3 Ioh 12.

δώσω ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς, ἡ σάρξ μου ἐστίν. 52 [66. 10] *Ἐμάχοντο οὖν πρὸς ἀλλήλους οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντες· πῶς δύναται ἡμῖν οὗτος δοῦναι τὴν σάρκα φαγεῖν;* 53 *εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ πίητε αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν*

Poterat vero etiam (ℵ* a b), quod non minus ex more Iohannis est, omnis abesse copula. | *ον εγω δωσω υπερ* (U *περι*) *της του κοσμου ζωης η σαρξ μου εστιν* cum ℵ m (*et hic panis quem ego dabo pro huius mundi vita corpus meum est*) Tert$^{\text{car chr}\ 12}$ (Quid: *Anxia est*, inquit, *anima mea usque ad mortem*, et: *Panis quem ego dedero pro salute mundi caro mea est*) ... ς Ti *ον εγω δωσω* (go *do*; 96. 97. add *υμιν*, item postea) *η σαρξ μου εστιν, ην εγω δωσω* (go *do*, item syr^{sch} et post *ζωης* pon) *υπερ της του κοσμ. ζωης* cum ΓΔΑΠ unc^{6} al pler f q go cop syr^{sch} et^{P} et^{hr} arm Clem^{195} Or$^{1,244\ d}$ et^{e} Chr^{6,212} Cyr^{4,258} Thdrt^{2,472} et^{3,94} et$^{4,27\cdot 219\cdot 274\cdot 1218\cdot 1251}$ ... eadem habent sed omissis verbis *ην εγω δωσω* (Ln om, Gb^{0}) BCDLT 33. 157. e^{ser} a b c e ff$^{2\cdot}$ vg syr^{cu} sah aeth Or^{4,177} et^{264} Ath^{706} Cyr^{5,776} Cyp^{200} ... Thdot (vide supra) o *δε αρτος* usq *η σαρξ μου εστιν* affert non additis reli, item Amb$^{\text{fid}\ 485}$; 113* 251. a *δωσω* ad *δωσω* transiliunt (omittunt igitur de lectione ς verba *η σαρξ μου εστιν ην εγω δωσω*)

52. *προσ αλληλ. οι ιουδ.* cum ℵBLTΓΔΑΠ unc^{8} al pler b f m sah cop arm go Or^{4,264} etc ... Ln *οι ιουδ. πρ. αλληλ.* cum CD al^{20} a c e q vg syr omn aeth | *ημιν* ante *ουτοσ* cum ℵC 1. t^{scr} al pauc Or^{4,264} ... ς Ln Ti post *ουτοσ* (:: *δυναται ουτοσ* vdbtr componendum) cum BDLT unc^{7} al pler etc; U post *δουναι* pon ... 69. *την σαρκα δουναι ημιν*, am *carnem suam nobis dare* | *δουναι*: DKΠ al pauc a c e ff$^{2\cdot}$ q vg Amm$^{\text{cat}\ 254}$ ante *φαγειν* pon | *την σαρκα* c. ℵCDLΓΔΑΠ unc reli al omn vid ff$^{2\cdot}$ go Or^{4,264} Cyr^{4,257} ... Ln add *αυτου* cum BT a b c e f m q vg syr^{cu} et^{utr} et^{hr} sah cop arm aeth Chr^{8,312} (*πωσ δυναται δουναι ημιν φαγειν ουτοσ την σαρκ. αυτου*) Amm$^{\text{cat}\ 254}$ (*εαυτου*) Or$^{\text{int}\ 2,225}$

53. *ο ις*: B om o | *αμην αμην* (et. Eus$^{\text{marc}\ 179}$ Bas$^{\text{eth}\ 241\cdot 252\cdot 261}$ Chr^{8,316} Cyr^{4,260} et^{6,238}): CΔ al pauc Cyr$^{\text{nest}\ 118}$ om alterum | *φαγητε* (et. Or^{1,244} et^{4,176} Eus^{marc} Bas^{eth} etc Cyp$^{210\cdot 222\cdot 314}$ Hil^{1047}): D a Victorin ar$^{\text{i}4,7}$ *λαβητε* | *την σαρκ. του* (K *τοῦτοῦ*, sed alterum *του* deletum) *υι. του ανθρωπου*: F^{a} Epiph^{80} *μου την σαρκα*, item (vide post) Naass. Praeterea a Victorin add *sicut panem vitae*. Cf ad. v. 56 | *πιητε* (T 69. g^{scr} *πιετε*) *αυτου* (F^{a} Epiph rursus *μου*) *το αιμα*: D a Hil^{1047} (non item Victorin) *και το αιμ. αυτ. πιητε*. Libere Or^{4,143} *δια το· εαν μη πιητε μου το αιμα, ουκ εχετε ζω. ε. εαυτ.* | *εχετε*: it vg *habebitis* | *ζωην* (ℵ 157. Chr^{8,316} add *αιωνιον*, item Amb$^{\text{Ps}\ 961}$ sed omisso *εν εαυτ.*) *εν εαυτοισ* (A *αυτοισ*): D *εν εαυτ. την ζωην*, Amb$^{\text{Ps}\ 894}$ *in vobis ipsis vitam* (sed fid^{542} *vitam in vobis*). Cf huc Naass^{109} *εαν μη πιητε μου το αιμα και φαγητε μου την σαρκα, ου μη εισελθητε εισ την βασιλειαν των ουρανων. αλλα καν πιητε, φησι, το ποτηριον ο εγω πινω, οπου εγω υπαγω, εκει υμεισ εισελθειν ου δυνασθε* (ad haec cf Mt 20, 22. Ioh 8, 21 et 13, 33)

ἑαυτοῖσ. 54 ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἔχει ζωὴν αἰώνιον, κἀγὼ ἀναστήσω αὐτὸν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 55 [67.1] ἡ γὰρ σάρξ μου ἀληθής ἐστιν βρῶσισ, καὶ τὸ αἷμά μου ἀληθής ἐστιν πόσισ. 56 [66.10] ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἐν ἐμοὶ μένει κἀγὼ ἐν αὐτῷ. 57 καθὼσ ἀπέστειλέν με ὁ ζῶν πατὴρ κἀγὼ ζῶ διὰ τὸν πατέρα, καὶ ὁ τρώγων με κἀκεῖνοσ ζήσει δι' ἐμέ. 58 οὗτόσ ἐστιν ὁ ἄρτοσ ὁ ἐξ οὐρανοῦ

---

54. *μου* bis (et. itpler vg Or^{1,244} etprov in Notit^{88} etmai^{8} ac^{ssepe} Eus marc^{179} Bas$^{oth\ 253}$ etbapt^{650} etc): D e Victorin^{ibidem} (Gall^{8,180}) *αυτου* | *μου* (Δ* post *σαρκ.*) τ. *σαρκα* (D -*ρκαν*) | *καγω* c. ℵBCDGKLUΠ 1. al^{30} fere Or^{4,176} etprov Bas^{2,586} etbapt^{650} Chr^{8,217} Cyr^{4,268} etnest^{118} ... ϛ *και εγω* cum ℵEHMSTVΓΔΛ al pler Or^{1,244} Eus^{marc} | *τη εσχατη* sine *εν* cum ℵBDEGHLUΓ al permu a e ff^{2}· Or$^{prov\ 62}$ (in Notit^{88}, ap Mai^{8} vero *εν* legitur) ... Sz Ti praem *εν*, Ln [*εν*] cum CKMSTVΔΛΠ al^{60} b c f m q vg arm Or^{1,244} et^{4,176} Eus^{marc} Bas^{2,586} et$^{bapt\ 650}$ Chr Cyr

55. *γαρ* (et Or^{1,244} et^{4,176} Eus$^{marc\ 180}$ Bas^{2,586} et$^{bapt\ 650}$ etc): (F^{a})ℵ (teste Treg) 229* e^{scr} w^{scr} 2pe b e (Or^{2,720} nihil probat, nec Hil^{955} Amb$^{luc\ 1484}$) om | *αληθησ* bis (Gb'') cum ℵ^{c}BCF^{a}ELTΠ al^{30} q tol mm sah cop arm Clem^{190} (affert tantum *το αιμα μου γαρ, φησιν ο κυριοσ, αληθησ εστι ποσισ*) Or^{1,244} et$^{2,757.\ 818}$ (priora tantum affert) et^{4,176} (et$^{cat\ ox\ 81}$ ad 1 Cor) Or$^{int\ 2,720}$ Eus$^{marc\ 180}$ Bas^{1,448} et^{2,586} et (ex cdd^{2}) bapt^{650} Chr^{8,217} (etiam explicat) Cyr^{4,264} et$^{nest\ 118}$ Apollin$^{cat\ 255}$ etc ... ϛ *αληθωσ* cum ℵ* (vide post) D (vide post) ΓΔΛ unc^{7} al pl itpler vg syr^{omn} go (Or^{2,720} sed^{int} vet *αληθησ* agnoscit) Or$^{int\ 2,221.\ 225.\ 290.\ 294}$ (at haec vix pro Or probant quum graeco toties *αληθησ*) Hil^{955} Aug Amb ... ℵ* ab *αληθωσ* priore ad posterius transiluit; ℵ^{c} supplevit omissa ac bis *αληθησ* dedit, nisi quod alterum (A^{cb}?) rursus in *αληθωσ* mutatum; item D om *και το αιμα* usq *εστ. ποσισ* | *ποσισ* (*potus* itpler vg): ℵ* (℃ *ποσισ*) *ποτον*, e *potum*

56. *το αιμα*: A om *το* | *μενει*: ℵ*M al pauc *μενη* | *καγω εν αυτω*: D add *καθωσ εν εμοι ο πατηρ καγω εν τω πατρι. αμην αμην λεγω υμειν, εαν μη λαβητε το σωμα του υιου του ανθρωπου ωσ τον αρτον τησ ζωησ, ουκ εχετε ζωην εν αυτω*, item a ff^{2}· *si acceperit homo corpus filii hominis quemadmodum panem vitae, habebit vitam in eo* (ff^{2}· *illo*).

57. *απεστειλεν* cum ℵABCLT unc rell al pler Or^{1,244} Eus$^{marc\ 69.\ 89}$ bis Chr^{8,217} Cyr^{4,268} et$^{nest\ 118}$ etc ... D 69. 124. al plus^{15} *απεσταλκεν* | *ζω*: T (:: per incuriam) om | *τρωγων* (et. Or Eus Chr Cyr): D Victorin$^{ari\ 1,6}$ (Gall^{8,154}) *λαμβανων* | *ζησει* (Gb') cum ℵBC^{2}KLTΠ al^{15} Or^{1,244} Eus$^{marc\ 89}$ bis Chr^{8,217} Cyr$^{4,266c\ com}$ ... ϛ *ζησεται* cum ΓΔΛ unc^{7} al pler Cyr$^{4,266\ a\ txt}$ et$^{nest\ 118}$ ... C$^{e\ vid}$ D^{gr} *ζη*, item *vivit* b q Amb$^{fid\ 542.\ 543}$ et^{alibi}

58. *ουτοσ εστιν* (ℵ^{c}): ℵ* *εστιν* | *εξ* cum BCT ... ϛ *εκ του* (:: ut vv. 50 et 51 lectione non fluct) cum ℵDLΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} Or^{1,245} Eus$^{marc\ 89}$

καταβάς, οὐ καθὼς ἔφαγον οἱ πατέρες καὶ ἀπέθανον· ὁ τρώγων τοῦτον τὸν ἄρτον ζήσει εἰς τὸν αἰῶνα. 59 ταῦτα εἶπεν ἐν συναγωγῇ διδάσκων ἐν Καφαρναούμ.

60 Πολλοὶ οὖν ἀκούσαντες ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπον· σκληρός ἐστιν ὁ λόγος οὗτος· τίς δύναται αὐτοῦ ἀκούειν; 61 εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐν ἑαυτῷ ὅτι γογγύζουσιν περὶ τούτου οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς· τοῦτο ὑμᾶς σκανδαλίζει; 62 [60.1] ἐὰν οὖν θεωρῆτε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀναβαίνοντα ὅπου ἦν τὸ πρότερον; 2 Co 3, 6 63 [70.4] τὸ πνεῦμά ἐστιν τὸ ζωοποιοῦν, ἡ σὰρξ οὐκ ὠφελεῖ οὐδέν·

Chr^{3,218} Cyr^{4,271} | καταβας (κ^{c}): κ* καταβαινων | οι πατερες sine υμων cum ΝΒCLT 3Pᵉ cop Or^{1,245} ... ς (Gb^{00}) add υμων cum DΔΑΠ unc^{6} al pler it vg sah syr^{cu} et^{utr} et^{hr} arm aeth go Chr Cyr Nonn^{6,175}, item r 69^{e} al^{5} ημων. Praeterea ς (= Gb) Ln pergunt το μαννα cum ΓΔΑΠ unc^{7} (et Μ post εφαγον pon) al pler it^{pler} vg syr^{utr} et^{hr} arm go Chr Cyr Nonn (γλυκυν αρτον)^{6,175} (al^{6} ff^{2}· syr$^{hr\,mg}$ Nonn insuper add εν τη ερημω) ... omisimus c. ΝΒCDLT 33. e sah cop syr^{cu} aeth Or^{1,245} | τρωγων: r 40. 127. al^{30} add μου | ζησει (Gb″) cum ΝΒCKGLΔΤVΔΑ al plus^{50} Or Chr Cyr ... ς Ln ζησεται cum DHKMUΓΠ al perm Thdrt ^{1,1212} (sed libere)

59. ειπεν: 1. 2Pᵉ ελαλησεν | εν συναγωγη: D arm Cyr ^{4,272} εν τη συνα. | καφαρναουμ c. ΝΒCDT 33. it (exc q) vg go sah cop Cyr^{4,272} Nonn^{6,180} ... ς καπερναουμ cum LΓΔΑΠ unc^{8} al pler q Chr^{3,219}. Praeterea D a ff^{2}· (post docens) Aug$^{ioh\,27}$ inscriptio add σαββατω

60. ακουσαντες (syr^{hr} add verbum hoc): D q syr^{cu} post μαθητ. αυτου pon, b e om | D ειπαν | ο λογ. ουτ. cum ΝΒCDKLΤΠ al^{15} e q syr^{cu} et sch arm Bas^{1,588} et^{2,566} et$^{bapt\,650}$ Chr^{3,219} Cyr$^{4,272.\,274}$ ... ς ουτ. ο λογ. cum ΓΔΑ unc^{7} al pler it^{pler} vg syrᵖ et^{hr} | σκληρος: Λ^{mg} (explicationis caussa) δυσπαραδεκτος, quemadmodum Chr^{3,219} τι ουν εστι σκληρος; δυσπαραδεκτος, υπερβαινων αυτων την ασθενειαν | τις: a d e ff^{2}· vg *et quis*, item και τις Nonn^{6,184} | αυτου ακουειν (et. Eus$^{marc\,180}$): 13. 69. al pauc e q ακ. αυτ.

61. ειδως δε (κ^{c}): C^{a} cop ιδων δε ... D (Chr^{3,219} sed var edd) ως ουν εγνω, item κ* 13. 61^{mg} 69. (e a ff^{2}) εγνω ουν (e *cognovit ergo*, a *cognovit*, ff^{2}· *cognovit autem*, similiter ut ff^{2}· syr^{sch}) | ο ις (κ^{c}): κ* om ο | εν εαυτω οτι: D (Chr$^{mosc\,3}$) οτι εν εαυτοις ... 435. 47^{ev} syr^{cu} om εν εαυτ. | ειπεν: κ* 13. (61^{mg}?) 69. syr^{sch} και ειπ. (non item a ff^{2}·)

62. εαν ουν (c vg *si ergo*, ff^{2}· *quid ergo si*, f *si autem*) κ* (supplc) pparh* om ουν, item b e q *quid si*, a *quodsi*, l *quid cum* | θεωρητε: ΗΓΑ 13. 157. al^{30} θεωρειτε | τ. υ. του ανθρ.: Κ τ. υ. τον ανθρωπου | οπου (et. Eus$^{marc\,178}$ et^{180}, item εαν ουν ιδητε τον υ. του ανθρ. απιοντα οπου etc Mcell$^{eus\,51}$ et^{179}) ... D ου, Δ που

63. το πνευμα (κ^{c}): κ* om το | ωφελει: KL al οφελει | ουδεν: 13. 69. ουδενα | λελαληκα (Gb″ Ss) cum ΝΒCDKLΤUΠ al plus^{15} it vg go syr^{cu} et utr et^{hr} cop arm aeth Or^{2,614} (α ελαληκα υμιν) et$^{int\,2,190}$ et^{334} Eus^{marc}

71.10 *τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λελάληκα ὑμῖν πνεῦμά ἐστιν καὶ ζωή ἐστιν.*
64 *ἀλλ' εἰσὶν ἐξ ὑμῶν τινὲς οἳ οὐ πιστεύουσιν.* 72.4 *ᾔδει γὰρ ἐξ*
ἀρχῆς ὁ Ἰησοῦς τίνες εἰσὶν οἱ μὴ πιστεύοντες καὶ τίς ἐστιν ὁ πα-
ραδώσων αὐτόν. 65 72.10 *καὶ ἔλεγεν· διὰ τοῦτο εἴρηκα ὑμῖν ὅτι* 6, 44
οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρὸς ἐμὲ ἐὰν μὴ ᾖ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ
πατρός.

66 *Ἐκ τούτου οὖν πολλοὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀπῆλθον εἰς τὰ*
ὀπίσω καὶ οὐκέτι μετ' αὐτοῦ περιεπάτουν. 67 *εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς*
τοῖς δώδεκα· μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε ὑπάγειν; 68 74.1 *ἀπεκρίθη*

---

178. 180 Ath 567 Didtri 1,18 Cyrhr 251 Chr 8, 220 Cyr 4, 277 Tertres car 37 ... ς (= Sz) λαλω cum ΓΔΛ unc7 al pler | και: D* d Tertres car 37 om (Tert - *spiritus sunt, vita sunt*, d - *spir. est, vita est*) | εστιν extr: ℵ b f arm Ath 567 Chr 8, 220 om (a c e ff2. l vg om post *πνευ.*, utrumq habet q)

64. αλλ cum ℵBCΓΔΑΠ unc rell etc ... DL αλλα | εισιν εξ υμων τινες cum BCLΓΔΑΠ unc8 al pler (157. om τινες) c l Cyr 4, 278 ... ND a b e q εξ υμ. εισ. τινες, ST al mu f ff2. vg Chr 8, 220 εισ. τιν. εξ υμ. | εξ αρχης: ℵ απ αρχης | o (L om) ις: ℵ o σωτηρ | τινες εισιν οι μη πιστ. και: e syrcu om | μη: ℵG al8 am em for fos ing mm mt san tol vg six sax om; fu om ηδει γαρ usq παραδ. αυτον | τις εστιν o (Δ om) παραδωσων (D al8 παραδιδουσ) αυτον: ℵ 60ev τισ (suppl demum ℵc) ην (60ev εστιν) ο μελλων αυτον παραδιδοναι. Cf a e q *qui esset qui eum* (a *illum*) *traditurus erat* (q *erat trad.*) ... e *qui creditui essent in eum*

65. οτι: KII al pauc a Chr 8, 220 om | πρ. εμε cum ℵC ... ς Ln Ti πρ. με cum BDLT unc rell etc | δεδομ. αυτω (ℵc; ℵ* 73. om αυτ.): c ff2. l syrhr Chr 8, 221 bis add ανωθεν | πατρος cum ℵBC*DLT 28. 124. 131. 435. a b ff2. l syrcu ethr cop aeth Cyp 185 ... ς (Gb00) add μου cum c3ΓΔΑΠ unc9 al pler c e f q vg go syrutr arm Bas 2, 566 etbapt 650 Chr 8, 221 bis Cyr 4, 278

66. εκ τουτου ουν cum ND 13. 69. 106. 124. 258. b c f l fos ... ς Ln Ti om ουν cum BCLT unc rell al pler a e ff2. q vg (g *ex hoc enim*) syrcu etutr (syrhr *ex hoc autem*) rell Chr Cyr :: at subsequitur statim ουν, praetereaque inter ου et π facillime excidit. Scribitur enim sic: ΤΟΥΟΥΝΠΟΛ. | των μαθ. c. ℵCDLΓΔΑΠ unc8 al pler c ff2. g l vg Bas 2, 202 et eth 261 Chr 8, 221 Cyr 4, 280 ... Ln praem [εκ] cum BGT al7 a* b e f q Basbapt 650 | των μαθητ. αυτου (et. it vg etc): ℵ 209. om αυτου | απηλθον hoc loco cum ℵBCDKLTΠ al12 itpler vg syrcu etsch ethr arm aeth Baseth et 2, 202 Chr Cyr Cosm 429 (Gall 9) ... ς Ti post πολλοι cum ΓΔΑ unc8 al pler q go cop syrP Basbapt 650 | T περιπατουν

67. ουν (et. c e f ff2. g l q vg syrP etc): D b δε (syrsch ethr aeth *et dixit*) ... G al pauc a syrcu arm om | δωδεκα: U 13. 69. al pauc c e ff2. l fos arm add μαθηταισ | υπαγειν: Baseth 261 Cosm 429 απελθειν, Or 3, 239 πορευεσθαι

68. απεκριθη sine ουν cum ℵBCGKLUΔΠ al25 a c e f ff2. syrcu etsch ethr

αὐτῷ Σίμων Πέτρος· κύριε, πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα; ῥήματα
Lc 4, 34 Mc 1, 24 ζωῆς αἰωνίου ἔχεις· 69 καὶ ἡμεῖς πεπιστεύκαμεν καὶ ἐγνώκαμεν
11, 27 Mt 16, 16 ὅτι σὺ εἶ ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ. 70 [75.10] ἀπεκρίθη αὐτοῖς· οὐκ ἐγὼ
ὑμᾶς τοὺς δώδεκα ἐξελεξάμην; καὶ ἐξ ὑμῶν εἷς διάβολός ἐστιν.
71 ἔλεγεν δὲ τὸν Ἰούδαν Σίμωνος Ἰσκαριώτου· οὗτος γὰρ ἔμελλεν
αὐτὸν παραδιδόναι, εἷς ὢν ἐκ τῶν δώδεκα.

---

sah cop arm Bas$^{bapt\,650}$ Cyr^{4,393} Cyp^{123} ... ς (= Gb Sz) add ουν cum ΚΡΠΜSVΓΛ al pl g l q vg syrP Bas$^{bapt\,669}$ (omisso αὐτῳ) ... D *εἶπεν δέ*, b *respondens autem Si. Pe. dixit*; go *tunc respondit* | απελευσομεθα: Γ al aliq -σωμεθα

69. και εγνωκαμεν (D add σε, 127. 49^{ev} e^{acr} cop εγνωκ. και ante πεπιστ. pon): Gr al^{4} Cosm^{439} (Tert$^{prax\,21}$) om | ο αγιος (et. Gb, sed Schulzio ο αγ. του θε. Iohanneum non videbatur) cum ΚBC*DL Cosm^{439} Nonn ^{6,230} (οττι θεου συ μονος αγιος πελεσ), item praemisso ο $\overline{χς}$ sah cop ... ς (= Gb sed rursus Gb′) ο $\overline{χς}$ ο υιος cum c^{2} (minus recte in append. cod. c ο $\overline{χς}$ ο αγ. υι. diximus) ΓΔΑΠ unc^{9} al pler it^{ilor} vg syr^{utr} arm go aethPP (sed aeth^{ro} ο $\overline{χς}$ ο αγ. ο υι.) Bas$^{bapt\,688}$ et^{650} Chr$^{2,228\,ter}$ Cyr^{4,393} (et^{393} accuratius tractat) Cyp^{68}; item 17. b syr^{cu} Cyp^{123} omisso ο $\overline{χς}$. Contra Tert$^{prax\,21}$ *et nos credimus quod tu sis Christus.* | του θεου sine additam cum ΚBCDL 1* 33. 118. 50^{ev} 2^{pe} al^{2acr} it^{ilor} vg syr^{cu} sah cop arm aeth pers^{w} Cyr Nonn^{6,230} Cosm^{439} ... ς (= Gb Sz) add του (Δ om) ζωντος cum ΓΔΑΠ unc^{9} al pler ff$^{2\cdot}$ syr^{utr} eth^{hr} go Bas$^{bapt\,bis}$ Chr Cyp^{68} et^{123}

70. απεκρ. (c l *et respondit*) αυτοις (16. 69. 127. g q for fos sax αυτω, Nonn^{6,231} πετρω): D b c e arm cop om | ο (Κ om) $\overline{ις}$ (Gb^{ms}) cum ΚBCD ΚLUΠ al permu it vg sah cop syr^{cu} et^{utr} rell Cyr^{4,394} ... Ti om cum ΓΔΑ unc^{9} al plus^{70}. Praeterea Κ a (ff$^{2\cdot}$ sah cop aeth) sic: απεκριθη $\overline{ις}$ και ειπεν αυτοις, *respondit Iesus et dixit illis* (ff$^{2\cdot}$ *et respondit Iesus, dixit illis*; sah *respondens eis Iesus dixit*, cop^{wi} *respondit Iesus et dixit*, cop$^{sch\,w}$ ex^{dz} *respondens Iesus dixit*, aeth *et respondit dom. Ies. et dixit illis*), item D απεκρ. ο $\overline{ις}$ λεγων, d *respondit ihs et dixit* | ουκ: Κ Epiph ^{677} ουχι | υμασ (Δ om) τουσ δωδ. (28. om τ. δω.) εξελεξαμ. (Δ εξελεξα, Θ syr^{sch} ante υμασ pon): Κ υμασ εξελεξ$^{\cdot}$ (Κ^{c} add τουσ) δωδεκα, Epiph ^{677} δωδεκα υμ. εξελ., l *duodecim vos elegi* | εξ υμων εισ (a ff$^{2\cdot}$ l vg Hil ^{547}): Κ^{c}D al pauc e f q (Epiph^{677}) Chr^{6,252} εισ εξ υμων, item b (*unus tamen ex vobis*) g (*unus et ex vobis*) e (*et unus est ex vobis*) ... Κ* om εισ

71. τον ιουδαν cum Κ^{c}BCL unc rell al plor ... Κ*D 1. 2^{pe} om τον (:: plerumque nomen istud sine articulo legitur) | ισκαριωτου cum Κ^{c}BCGLΠ^{2} (sed restitutum -την) 33. f (*Scariotis*) g (*Scariothae*) c (*de iuda simone iscariothe* i. q. -*thae*) am fu for gat harl vg^{six} arm (ap Gb^{ms}) (syr^{cu} sah cop) ... D a b e (*carioth*) ff$^{2\cdot}$ san σκαριωθ, *scarioth* (a *iudam simonem scarioth*, b *de iuda simone scarioth*, ff$^{2\cdot}$ *de simone inda scarioth*, e *de iuda simonem carioth*, q mm *iudam simonem iscariothem* [*-then*], fos *de iuda simonem scariothem*) ... ς ισκαριωτην cum ΓΔ

VII.

1 *Μετὰ ταῦτα περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ· οὐ γὰρ ἤθελεν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ περιπατεῖν, ὅτι ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰου-* 5, 18
δαῖοι ἀποκτεῖναι. 2 *ἦν δὲ ἐγγὺς ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων ἡ σκηνο-* Lev 22, 34
πηγία. 3 *εἶπον οὖν πρὸς αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ· μετάβηθι ἐντεῦ-*
θεν καὶ ὕπαγε εἰς τὴν Ἰουδαίαν, ἵνα καὶ οἱ μαθηταί σου θεωρή-
σουσιν τὰ ἔργα σου ἃ ποιεῖς· 4 *οὐδεὶς γάρ τι ἐν κρυπτῷ ποιεῖ καὶ*

ΑΙΙ* unc[s] al pler vg[ed] (*iudam simonis iscariotem*) go Cyr[4,394] ... ℵ* 13. 69. 124. syrP [mg] et[gr] *απο καρυωτου* (*καρυ-* ℵ, rell *καρι-*; 13. *σκαρ.*). Eadem forma 12, 4. 13, 2 et 26 et 14, 22 in D reperitur. Nec incredibile dixeris Iohannem ubique *απο καρυωτου* scripsisse, alteram vero formam ex Synopticis inlatam esse. (:: 14, 22 *ιουδας* absque *σιμωνος* ipse *ισκαριωτης* dicitur, quod non impedit quominus alibi — cf etiam 13, 26 — *ισκαριωτης* cum patris nomine coniungatur) | *εμελλεν* cum ΝΒCΚLSUΠ al[30] Cyr[4,394] ... ς Ti *ημελλ.* cum DΕΓGΗΜVΓ ΔΛ al plu | *αυτον παραδιδ.* cum ΝΓΔΑΠ unc[9] 1. 33. al pler a l Cyr ... Ln Ti *παραδιδ. αυτ.* cum ΒCDL 69. 124. al pauc it[plpr] vg | *εως ων* cum ℵC[2]ΓΔΑΠ unc[9] al omn[vid] Cyr, item (*cum esset unus* it[pl] vg, *cum unus esset* c, *unus cum esset* q, *qui unus erat* e) it vg syrP sah cop arm go ... Gb[00] et Ln om *ων* cum ΒC*DL syr[cu] et[sch] aeth

VII, 1. *μετα ταυτ.* sine copula cum ℵ(* et[cb])C[2]D 157** 248. a b c e f ff[2] l am fu for fos em ing san sah syr[cu] et[sch] Chr[8,328] (*ο ευαγγελιστης ελεγε· μετα ταυτ. περιεπατει ο Ις* etc) ... ς (sed Gb[0]) Ln Ti praem *και* cum ℵ[ca]BC*LΧΓΔΑΠ unc[9] al pler q cop syrP et[hr] arm go aeth Bas[eth 282] Chr[8,325 txt] Cyr[4,395] ... g vg[ed] gat mm *post haec autem* | *μετ. ταυτ.* hoc loco (et. Sz) cum ΝΒCDGΚLΧΠ al[29] it[pler] vg sah cop syr[cu] et[sch] et[hr] arm aeth Chr[8,328] Cyr[4,395] ... ς post o (Β om) Ις pon c. ΔΛ unc[7] al pler q go syrP Bas[eth 282] Chr[8,325 txt] ... r[1] y[acr] al aliq om | *ου γαρ ηθελεν* (Α -λον) et. c f g q vg (e *non enim habebat voluntatem*): a b ff[2] l syr[cu] *non enim habebat potestatem*

2. *σκηνοπηγια*: D *σκενοπηγεια*, Α *σκηνοπαγια*

3. *προσ αυτον*: ℵ 28. syr[cu] et[sch] post *οι αδ. αυτ.* pon | *ιουδαιαν*: DΕ[r] *γαλιλαιαν* | *θεωρησουσιν* cum ℵ[c]B*DLΜΛ al aliq; ℵ* *θεωρουσιν* ... ς Ln *θεωρησωσι* cum B[2]ΧΓΔΑΠ unc[8] al pler Bas[eth 282] Chr[8,327] Cyr[4,397] | *τα εργα σου* (Ln cum Β *σου τα εργ.*) cum ℵ[c]BLΧΓΔΑΠ unc[7] al pler f l[2] vg cop syrP et[hr] go ... ℵ*DGU 1. al plus[30] a b c e ff[2] l* q syr[cu] et sch sah arm Bas[eth 282] Chr[8,327] Cyr[4,397] om *σου*, sed G 1. al aliq pergunt *α συ ποι.*

4. *τι εν κρυπτ.* cum ΝΒΕLΧΠ al aliq (b *aliquid faciens in occulto*; ff[2] *nemo quid facit in occulto quid facit quaerit ipse* etc sic) syr[cu] et[sch] et (*ποιει τι εν κρ.*) [hr] (sah cop *haud est quisquam faciens opus in occulto et quaeret* etc) Chr[8,327] d Cyr[4,397] ... ς Ti *εν κρυπτ. τι* cum DΓΔΑ unc[6] al pler a c e f ff[2] g l[2] (* ab *α ποιεις* ad *εἰ ταῦτ. ποιεῖσ* transiluit) q vg

ζητεῖ αὐτὸς ἐν παρρησίᾳ εἶναι. εἰ ταῦτα ποιεῖς, φανέρωσον σεαυτὸν τῷ κόσμῳ. 5 *οὐδὲ γὰρ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπίστευον εἰς αὐτόν.* 6 *λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὔπω πάρεστιν, ὁ δὲ*
15, 18 *καιρὸς ὁ ὑμέτερος πάντοτέ ἐστιν ἕτοιμος.* 7 *οὐ δύναται ὁ κόσμος μισεῖν ὑμᾶς, ἐμὲ δὲ μισεῖ, ὅτι ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ αὐτοῦ ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρά ἐστιν.* 8 *ὑμεῖς ἀνάβητε εἰς τὴν ἑορτήν· ἐγὼ οὐκ*

---

go syrP arm Chr^{2,227} c (Bas$^{eth\ 282}$ *εν κρ. ποιει τι*) | *ποιει και*: ℵ b *ποιων* | *αυτος* (ℵ* 255. *αυτον*) cum ADE^{r}LXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} a c f ff^{2}· g l^{2} q vg syr^{utr} etc ... Lu *αυτο* cum BD* (sed D 69. post *εν παρρ.* pon) d sah cop ... b e syr^{cu} aeth non exprim (aeth nec *τι* exprim) | B* *παρησια*

5. *ουδε* (69. *ου*) *γαρ* (a c ff^{2}· q syr^{cu} add *tunc*) *οι αδελφ. αυτου* (a f l fos add *tunc*) *επιστευ.* (b d add *tunc*) *εις αυτον* (DE^{r} add *τοτε*) | *επιστευον*: DL q *επιστευσαν* (*crediderunt*)

6. *λεγει* sine copula cum ℵ*DE^{r*} 106. al^{8} e fos syr^{cu} et^{sch} arm Cyr^{4,292} ... ς (sed Gb$^{(0)}$) Ln Ti add *ουν* cum ℵ^{c}BLXΓΔΛΠ unc rell it^{pler} (sed q *autem*) vg syrP et^{hr} sah cop (aeth *et dixit*, go *tunc dixit*) Bas$^{eth\ 282}$ | *ο ις*: ℵ* om *ο*\| *ουπω παρεστιν* (ℵ^{c}): ℵ* *ου παρεστιν* | *εστιν* (127. al^{10} fere post *ετοιμ.* pon): B *παρεστιν*

7. *ου δυνατ. ο κοσμ.* (ℵ^{c}): ℵ* *ο κοσμ. ου δυν.* | Exciderunt in T *-σειν υμας εμε δε μι-* (quibus versus efficitur) | *μαρτυρω* (T *-ρον* inepte): 33. post *περι αυτ.* pon | *περι αυτου*: ℵ om

8. *υμεις*: L *και υμ.*, cop *υμ. δε* | *εις τ. εορτην* priore loco sine *ταυτην* (Gb″ probante Schu) cum ℵ^{ca}BDKLTXII al^{15} a b c e ff^{2}· sah cop Has eth^{282} Chr^{2,228} Cyr^{4,401} ... ς add *ταυτην* cum ℵ* et^{cb} Γ$^{\Delta\Lambda}$ unc^{8} al pler (sed 33. al aliq ad *εορτ. ταυτ.* quod sequitur transiliunt) f g l (sed* om *εγω ουκ* usq *εορτ. ταυτ.*) q vg syr^{cu} et^{utr} et^{hr} arm aeth go Amm cat^{261} | *ουκ* cum ADKMΠ 17** 389. p^{ser} a b c e ff^{2}· l^{2} vg cop syr^{cu} arm aeth Porph ap Hier^{2,747} vallars (vide post) Epiph^{417} Chr^{2,228} Cyr ^{4,401}. Cf Hier$^{pelag\ 2,17}$ *Negat, inquit* (Porphyrius) *fratribus et propinquis ire se ad scenopegiam. Et postea scriptum est*: Ut autem adscenderunt fratres eius, tunc et ipse adscendit ad solemnitatem, non manifeste sed quasi in abscondito. *Iturum se negavit, et fecit quod prius negaverat. Latrat Porphyrius, inconstantiae ac mutationis accusat.* Item Epiph^{447} *ἐν ᾗ ἑορτῇ ἔλεγεν ὅτι οὐκ ἀναβαίνω* (ex cod^{ven}; antea male edebatur *οὐ καταβ.*) *εἰς τὴν ἑορτ. ταύτην. οὐ γὰρ ἐψεύδετο, μὴ γένοιτο – μυστηριωδῶς γὰρ καὶ πνευματικῶς διαλεγομένου τοῖς αὐτοῦ ἀδελφοῖς οὐκ ἤδεισαν τί ἔλεγεν. ἔλεγε γὰρ αὐτοῖς μὴ ἀναβαίνειν εἰς τὸ ἱερὸν ἐν τῇ ἑορτῇ ἐκείνῃ μηδὲ εἰς τὸν σταυρὸν τοῦ τελειῶσαι τίνα τὴν οἰκονομίαν τοῦ πάθους αὐτοῦ* etc. Item Cyr^{4,401} *ἀποφάσκει μὲν ἤδη σαφῶς τὸ βούλεσθαι τοῖς Ἰουδαίοις συνεορτάζειν ὁ κύριος ἦγουν ἴέναι κατὰ ταὐτὸν ὡς συμιεθέξων ἐκείνοις τῆς ἐν σκιαῖς εὐθυμίας.* Chr vero^{2,228} (ed. mai.^{285}) sic: *ἐγὼ οὐκ ἀναβαίνω ἄρτι – πῶς οὖν, φησίν, ἀνέβη, εἰπών· οὐκ ἀναβαίνω; οὐκ εἶπεν καθάπαξ· οὐκ*

ἀναβαίνω εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην, ὅτι ὁ ἐμὸς καιρὸς οὔπω πεπλήρωται. 9 *ταῦτα εἰπὼν αὐτὸς ἔμεινεν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ.* 10 *ὡς δὲ ἀνέβησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἰς τὴν ἑορτήν, τότε καὶ αὐτὸς ἀνέβη, οὐ φανερῶς ἀλλ' ἐν κρυπτῷ.* 11 *οἱ οὖν Ἰουδαῖοι ἐζήτουν αὐτὸν ἐν τῇ ἑορτῇ καὶ ἔλεγον· ποῦ ἐστὶν ἐκεῖνος;* 12 *καὶ γογγυσμὸς ἦν περὶ αὐτοῦ πολὺς ἐν τῷ ὄχλῳ· οἱ μὲν ἔλεγον ὅτι ἀγαθός ἐστιν·*

ἀναβαίνω, ἀλλὰ νῦν εἶπεν, τουτέστι μεθ' ὑμῶν ..... ς (= Gb Sz) Ln *οὐπω* cum BLTXΓΔΛ unc[7] al pler f g q vg[edd] aliq (ap Lu) go sah syr[sch] etP (et. mg graec) eth[r] (Syriace *nunc non*) Bas[eth 283] | *εισ τ. εορτ. ταυτην*: 69. om | *ο* (ℵ[c], ℵ* om) *εμος καιρος* cum ℵBDLTUX al[8] (*meum tempus* c f ff[2]. l q vg arm) Cyr ... ς *ο καιρ. ο εμος* cum ΓΔΛΠ unc[8] al pler (*tempus meum* a b e) Bas[eth] Chr[8, 328]

9. *ταυτα* sine copula cum ℵDKΠ 1. 33. 42. 118. 389. 2[pe] al[20] a b c ff[2]. g l q vg syr[cu] et[arch] arm Chr[8, 331] Cyr[4, 403] ... ς (= Gb Sz) Ln *ταυτ. δε* cum BLTXΓΔΛ unc[8] al pler f go sah cop syrP eth[r] (e aeth Chrmose[2] *και ταυτα*) | *αυτος* (Gb') c. ND*KLXΠ 1. 22. 42. 118. 389. al[5] et[4 ser] (a ff[2]. *illis ipse*) b (*remansit ipse*) d l vg (*fos eis ipse*) sah cop arm Cyr[4, 403]; item c Chr[8, 331 sem] *Iesus, ο ις* ... ς Ln *αυτοισ* cum BD[2]ΓΔΛ unc[8] al pler f (*haec autem dixit eis cum esset in*) q go syrP eth[r] aeth Bas[eth 283] Chr[8, 331 sem] ... 40. 86. 248. 253. 259. 26[ev] e syr[cu] et[sch] om | *εν τη γαλιλαια* (a *iudaea*): D 2[ev] *εισ την γαλιλαιαν*, item b c d f ff[2]. l

10. *εισ την εορτην* ante *τοτε και* etc cum ℵBKLTXΠ tisch[**] 13. 15. 33. 76. w[ser] (et al[2 ser] post *τοτε*) sah cop syr[sch] eth[r] aeth (a bis habet, et hoc loco et post *ανεβη*) Cyr[4, 403] ... ς Ti post *ανεβη* cum DΓΔΛ unc[8] al pler it (a vide ante) vg go syr[cu] etP arm Bas[eth 283] Chr[8, 331] (sed ibidem in com om, ut 59. 220. 249. 15[ev]) | *φανερωσ*: 33. *φανερωσασ* | *αλλ* (sequente *εν* ut edidimus) cum ℵDLXΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid] ... Ln Ti *αλλα* c. BT (in utroque sequitur *ωσ* quod non agnovimus) | *εν* (Δ 8[pe] add *τω*) *κρυπτ.* sine *ωσ* cum ND 64. 66. a b e syr[cu] sah (aeth *occulte et non manifeste*) Cyr[4, 403] (Chr[8, 331 semel] non valet, vide post) ... ς Ln Ti *ωσ εν κρ.* cum BLTX unc reli al pler c f ff[2]. g l q vg cop syr[utr] eth[r] arm Bas[eth 283] Chr[8, 331] (*ουκ εισπερ· κρυφα, αλλ· ωσ εν κρυπτω*) :: locutio *εν κρ.* mitiganda videbatur *ωσ* particula

11. *εζητουν*: Δ* *εξεζητ.* | *εν τη εορτη* (sah *in templo*): Δ 69. Chr[8, 331] om

12. *ην περι αυτου* hoc ordine cum ND 33. 249. 254. 32[ev] (127. *ην πο. περ. αυτ.*) e syr[cu] etP eth[r] arm Chr[8, 328] (vg *erat in turba de eo*) ... ς Ln Ti *περι αυτου ην* cum BLTXΓΔΛΠ unc reli al pler it[pler] syr[sch] Cyr[3, 406] (libere sah *erat murmur multum existens de eo in turbis*, cop *erat multum murmur in turba de eo*; go om *περ. αυτ.*) | *πολυσ* (LM al *πολλυσ*, X *πολλοισ*) ante *εν* cum BLTX 33. b q Chr[8, 328] Cyr[4, 403] ... ς post *γογγυσμ.* cum MΓΔΛΠ unc[8] al pler f g vg syr[omn] sah cop etc ... D a c e ff[2]. l arm om | *εν τω οχλω* cum ND 33. it vg syr[cu] et[sch] eth[r] cop go (:: Schu „et vero singulari saepissime, plurali nusquam usus est Ioh") ... ς Ln Ti *εν τοισ οχλοισ* cum BLTXΓΔΛΠ unc reli al pler sah

9, 24 ἄλλοι ἔλεγον· οὔ, ἀλλὰ πλανᾷ τὸν ὄχλον. 13 οὐδεὶς μέντοι παρ-
ρησίᾳ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων.

14 Ἤδη δὲ τῆς ἑορτῆς μεσούσης ἀνέβη Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν
καὶ ἐδίδασκεν. 15 ἐθαύμαζον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντες· πῶς οὗτος
14, 24 γράμματα οἶδεν μὴ μεμαθηκώς; 16 ἀπεκρίθη οὖν αὐτοῖς Ἰη-
σοῦς καὶ εἶπεν· ἡ ἐμὴ διδαχὴ οὐκ ἔστιν ἐμὴ ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός
με· 17 ἐάν τις θέλῃ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιεῖν, γνώσεται περὶ τῆς
διδαχῆς, πότερον ἐκ θεοῦ ἐστὶν ἢ ἐγὼ ἀπ' ἐμαυτοῦ λαλῶ. 18 ὁ
ἀφ' ἑαυτοῦ λαλῶν τὴν δόξαν τὴν ἰδίαν ζητεῖ· ὁ δὲ ζητῶν τὴν δόξαν
τοῦ πέμψαντος αὐτόν, οὗτος ἀληθής ἐστιν καὶ ἀδικία ἐν αὐτῷ οὐκ
Ex 24, 8 a ἔστιν. 19 οὐ Μωϋσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὸν νόμον; καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν

syrP arm Chr Cyr | *αλλοι* (et. Gb Sz) cum ℵDLΓΔΑΠ unc^{9} al^{100} b e q (a syr^{cu} et^{sch} eth^{hr} *et alii*, item aeth) go arm ... ς (= Gb Sz) Ln *αλλ. δε* cum BTX al vix mu c f ff^{2*} g l q vg sah cop syrP Cyr^{4,406} (Chr^{8,234} *οι δε* omisso *ελεγ.*) | *ου*: ΚΤ al^{12} *ουχι* (l. *οτι* pro *ου αλλα*) | *τον οχλον*: 69. e f vg syrP cod bar^{a} *τουσ οχλουσ*

13. *παρρησια*: B^{a}DL^{a} *παρησια* (D *-σεια*) | *περι αυτου*: ℵ q ante *ελαλει* ... L om

14. *μεσουσης*: D 1. 13. 22. 69. 118. 124. 2^{pe} Epiph^{447} (ex^{ven}; rell *μεσουσης*) *μεσαζουσης* | ω̄ cum ℵBLTUX al pauc ... ς *o* ω̄ cum ΔΓΑΔΠ unc^{a} al pler Chr^{8,333} Cyr^{4,409}

15. *εθαυμ. ουν* (Schu „bene") cum ℵBDLTX 1. 33. 42. 249. 2^{pe} al pauc a c e ff^{2*} l sah cop syrP ^{mg} Cyr^{4,410} (b q fos *mirabantur autem*) ... ς *και εθαυμαζον* (M *-ζαν*) cum ΓΑΔΠ unc^{a} al pler f g^{vid} vg syr^{cu} et^{sch} et$^{p\,txt}$ eth^{hr} arm aeth | Γ *πωσ ουτωσ*

16. *ουν* (Gb + Sz, Schu „recte") c. ℵBΓΔΑΠ unc^{a} al plu q go sah^{codd} syrP (b f fos *autem*; c syr^{hr} aeth *et respondit*) ... ς om cum DLX al vix mu a e ff^{2*} l vg sah^{wold} cop syr^{cu} (*Dixit eis Iesus*: *Mea*) syr^{sch} arm Cyr^{4,411} | *αυτοισ* (33. c ff^{2*} syr^{hr} aeth Cyr^{4,411} post *ειπεν*): KΠ 13. al pauc b e f fos go syr^{sch} om | ω̄ cum ℵB 33. Cyr ... ς Ln Ti *o* ω̄ cum DLTX unc rell al pler | *και*: P* om | *τ. πεμψ. με*: 33. l syr^{hr} Clem^{270} add *πατροσ*

17. *θελη*: Γ al pauc *-λει* | *ποτερον*: A^{2} 69, 131. p$^{acr\,2}$ *προτερον* (aeth *cognoscet primum quod*) ... X 33. add *ει* | *εκ θεου* cum ℵD ... ς Ln Ti *εκ του θε.* cum BLTX unc rell al omn^{vid} :: *εκ του θεου* non fluct 1, 13. 8, 42 et 47, nec 1 Ioh 4, 1. 2. 3. 4. 6. 7 etc. Articulum vero intulerunt 3, 21 *εν θεω* 13, 3 *απο θεου* 16, 30 *απο θεου*. Raro similibus locutionibus, ut 6, 46 B, articulum expulerunt. Cf etiam 6, 45

18. *ο δε ζητων*: ℵ syr^{cu} *και ο ζητ.*, e *qui quaerit* (sine copula), b *nam qui quaerit* | *εν αυτω*: LX c ff^{2*} syr^{cu} aeth Clem^{277} post *ουκ εστιν* pon

19. *μωυσης* cum ℵBDKLBTXΔΠ al mu ... ς *μωσης* cum ΓA unc^{7} al plu. Praeterea cf alibi | *δεδωκεν* c. KLΓΓΔΑΠ* unc^{a} al pler Chr^{8,334} Cyr^{4,416} ... Ln *εδωκεν* cum BDUΠ^{2} 240. 244. al pauc | *υμιν*: H 69. 242. *ημιν* | *εξ υμων*: G om

ποιεῖ τὸν νόμον. τί με ζητεῖτε ἀποκτεῖναι; 20 ἀπεκρίθη ὁ ὄχλος· δαιμόνιον ἔχεις· τίς σε ζητεῖ ἀποκτεῖναι; 21 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἓν ἔργον ἐποίησα καὶ πάντες θαυμάζετε. 22 ὁ Μωϋσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὴν περιτομήν, οὐχ ὅτι ἐκ τοῦ Μωϋσέως ἐστίν, ἀλλ' ἐκ τῶν πατέρων, καὶ ἐν σαββάτῳ περιτέμνετε ἄνθρωπον. 23 εἰ περιτομὴν λαμβάνει ἄνθρωπος ἐν σαββάτῳ ἵνα μὴ λυθῇ ὁ νόμος ὁ Μωϋσέως, ἐμοὶ χολᾶτε ὅτι ὅλον ἄνθρωπον

5, 44 10, 20 Lev 12, 3 Gen 17, 10

20. απεκριθη ο οχλος cum ℵBLTX 33. sah cop (syr^{cu} *dicunt ei homines*) (Aug$^{ioh\ 20,2}$ *respondit ei turba*) ... ς απεκρ. (1. add αυτω) ο οχλ. και ειπεν (258. l syr^{P} eth^{hr} add αυτω, 247. προς αυτον) cum DΓΔΛ unc^{8} al pler it vg syr^{utr} eth^{hr} rell Cyr^{4,417} ... ΚΠ al^{6} syr$^{P\ mg}$ απεκριθησαν οι ιουδαιοι και ειπον (Π ειπαν) αυτω

21. απεκρ. ις και ειπεν αυτοις: A sah cop^{ds} αποκριθεις ο ις ειπ. αυτοις ... syr^{cu} arm *dixit eis Jesus* | ις cum ℵBXΓΔ unc^{7} al plus^{60} ... ς (Gb^{0}) Ln ο ις cum DKLTUΛΠ al plu Cyr^{4,417} | αυτοις (c ff^{2} post *respondit* pon): D e l arm om | παντες: D *υμεις*

22. ο μωυσης cum ℵ* (:: articulum nomen hoc apud Synoptt nusquam habet, apud Ioh vero statim subsequitur *εκ του μωυσεως*, item 9, 28 *του μωυσεως*) ... ς Ln Ti *δια τουτο μωσης* (*μωυσης*) cum ℵ^{c}BDLTX unc rell al omn^{vid} it vg rell Cyr^{4,419}. Praeterea ς Ti (et edd plu) *δια τουτο* cum seqq coniunxerunt, ut DEGHKLSTUΓΔΛΠ al ut vdtr plu d e f am fu for syr^{cu} et^{utr} et^{hr} cop aeth go (Chr^{8,335} et^{336} *θαυμαζετε* affert sine additamento; seqq vero non adscribit) Cyr^{4,419} Euthym (ad h. l. *το δια τουτο ουκ εστι νυν αιτιολογικον, αλλ απλως κειται κατα συνηθειαν εβραϊκην*) ... Ln (item Gb^{ed1ips} Knapp Theile Ti^{69} al; Schu „apud Ioh minus apte" conlatis 5, 16. 18. 6, 65. 8, 47. 9, 23. 10, 17 etc) cum *θαυμαζετε* conjg, ut X (M *θαυμαζετε δια τουτο μωσης· δεδωκεν* sic) q sah^{vid} (cf Mc 6, 6 Apoc 17, 7) ... nec ante nec post distingu ℵ^{c}B etc :: at ut locis aliis pluribus, ita h. l. ℵ solus veram scripturam evglstae conservasse videtur, *δια τουτο* vero pro glossa habendum. | *μωυσης* cum ℵBDKLSTXΔΠ etc ... ς *μωσης* cum ΓΔ unc^{7} al plu | *δεδωκεν*: DL al^{10} *εδωκεν* (D *δια τουτ. εδωκ. υμιν μωυσης*) | *ουχ*: B* *ουκ* | *του*: D om | *μωυσεως* cum BDLSTXΠ^{2} etc ... ς *μωσεως* cum ΜΓΔΛΠ* unc^{8} al plu | *αλλ* (D *αλλα*): ℵ *αλλ οτι*, item syr ^{cu} | *εν σαββατω* cum ℵDLTX unc rell al omn^{vid} a c f g l q vg Or^{2,495} etc ... B b e ff^{2} om *εν*, hinc Ln [*εν*] | *περιτεμνετε ανθρωπον*: G 28. 40. 63. 131. 209. al^{10} *περιτεμνεται ανθρωπος*

23. *ει*: D a f arm *ει ουν*, syr^{cu} et^{sch} *et si* | *λαμβανει*: L^{2} *λαβει* | *ανθρωπος* cum ℵDLTX unc rell al pler go Bas$^{eth\ 274}$ etc ... B 33. p^{ser} al pauc ο *ανθρωπ.* | ο *νομ. ο μω.* cum ΚΠ^{2} (:: cf 6, 33) ... ς Ln Ti om ὁ sec cum BDLTXΓΔΛΠ* unc rell al omn^{vid} etc | *μωυσεως* cum ℵBDKLS TXΔΠ etc ... ς *μωσεως* cum ΓΔ unc^{7} al plu | *εμοι*: D praem *πως*. Similiter f *mihi autem quid indignamini*; sah praem *cur*, cop *quapropter*, item aeth; Bas^{eth} *εμοι τι* | *ολον* (Chr^{8,336} *τω γουν ειπειν· ολον αν-*

ὑγιῆ ἐποίησα ἐν σαββάτῳ; 24 μὴ κρίνετε κατ' ὄψιν, ἀλλὰ τὴν δικαίαν
5, 18 κρίσιν κρίνατε. 25 Ἔλεγον οὖν τινὲς ἐκ τῶν Ἱεροσολυμειτῶν· οὐχ
οὗτός ἐστιν ὃν ζητοῦσιν ἀποκτεῖναι; 26 καὶ ἴδε παρρησίᾳ λαλεῖ,
καὶ οὐδὲν αὐτῷ λέγουσιν. μήποτε ἀληθῶς ἔγνωσαν οἱ ἄρχοντες
ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός; 27 ἀλλὰ τοῦτον οἴδαμεν πόθεν ἐστίν·
ὁ δὲ Χριστὸς ὅταν ἔρχηται, οὐδεὶς γινώσκει πόθεν ἐστίν. 28 [76.3]

θρωπον, δεικνυσι και μερικην υγειαν ουσαν την περιτομην) ... x om | υγιη: L υγιην

24. μη κρινετε: v 69. μ. κρινατε | κρ. κρινατε cum ℵXΓΔΑΠ unc[8] al pler Or[2,647] (περι ων λεγεται· κριμα δικαιον κρινατε) Bas[eth 274] Nonn[7,92] (κρινατε μη βροτεησι χαριν τινοντεσ οπωπαισ, αλλα δικην κρινοντεσ) ... Ln κρ. κρινετε cum BDLT 245. 251. Const[2,37,1] (καθωσ γεγραπται· την δικ. κρισ. κρινετε) Cyr[4,421]

25. ουν: Γ* f[scr] 10p[e] arm om (syr[cu] et[sch] *et dicebant*, go *dixerunt autem*) | εκ cum BDLTX unc rell al pler Or[4,282] (d f q fos *ex* [d *de*] *hierosolymitis*, b *ex hierosolymitanis*, e *de hierosolymitibus*, l *ex iudaeis*, c ff[2]· g vg *ex hierosolymis*, a *hierosolymitae*) ... ℵΓ 89* om | ιεροσολυμειτων cum ℵB*D; item EXΓ al aliq -μητων ... ς Ln Ti ιεροσολυμιτων cum B[3]LTΔ ΑΠ unc[7] al pler. Cf huc Epiph[447] ουχ ουτοσ εστιν ον εζητουν πιασαι; και ιδου εν παρρ. λαλει. μη αρα εμαθον οι ιερεισ οτι ουτοσ εστιν ο χ̅ς̅; αλλα οιδαμεν ουτοσ ποθεν εστι.

26. και pri (et. Or[4,282] Epiph[447] Chr[8,337]): LX 13. 69. al[10] a g em ing taur cop Cyr[4,444] om | λαλει (M al λαλη): syr[cu] *stat et loquitur* | μηποτε cum BLTXΓΔΑΠ unc rell al pler Or[4,281] et[282] Chr[8,338] Cyr[4,445] Isid[2,270] (:: μηποτε hoc solo loco ap Ioh) ... ℵD 49. 108. Chr[8,337] μητι (item it[pl] vg *numquid*, c ff[2]· l *numquid forte*) (:: cf 4, 29. 7, 31. 8, 22. 18, 35) | αληθωσ: 33. 63. 66. d[scr] syr[sch] sah[münt] aeth om | εγνωσαν: D arm post οι αρχοντ. pon | οι αρχοντεσ: ℵ a οι αρχιερεισ, Epiph[447] οι ιερεισ (vide ante), sah οι αρχοντ. και οι αρχιερ. | εστιν (Γ om) sine αληθ. cum ℵBDKLTXΠ al plus[25] it[pler] vg syr[cu] sah cop arm Or[4,281] et[282] Epiph[447] (vide ante) Chr[8,338] com Cyr[4,445] Isid[2,270] Nonn[7,102] ... ς (= Gb Sz) add αληθωσ cum ΓΔΑ unc[8] al longe plu f q go syr[sch] et[p] et[hr] aeth Chr[8,337] txt

27. ο δε (Α ο δε ο): ℵ e Or[3,783] (at δε agnoscit[4,281] et[282]) om δε (syr[cu] *et Christus*) | ερχηται (ut ς Wtst Gb Sz) cum BDLTΓΔ[2]ΑΠ unc[8] al pler (item Or[3,783] et[4,281. 282] Chr[8,338]) ... ς[e] (1624. 1633. 1656. 1678) ερχεται c. ℵF[vid]HXΔ* 28. 69. y[scr] al[4scr] etc (:: nec Lc 11, 2 οταν προσευχεσθε 11, 21 οταν φυλασσει Mc 13, 4 -οταν μελλει, quae simili auctoritate utuntur, recepimus, licet et hoc loco et illis coniunctivi correctorum esse possint, quemadmodum Mc 11, 25 οταν στηκετε pro testium ratione edendum iudicavimus.) ... G 71. g[scr] 7p[e] Cyr[4,446] ελθη. Latt *cum venerit*. Praeterea ℵ* inter ο χ̅ς̅ et οταν ερχεται haec (ex v. 31) interposita habet: οταν ελθη μη πλιονα σημια ποιησει η. Quem errorem demum [c] correxit. | γινωσκει: ℵ add αυτον

ἔκραξεν οὖν ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων ὁ Ἰησοῦς καὶ λέγων· κἀμὲ οἴδατε
καὶ οἴδατε πόθεν εἰμί· καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἔστιν 8, 14
ἀληθινὸς ὁ πέμψας με, ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε· 29 ἐγὼ οἶδα αὐτόν,
ὅτι παρ' αὐτοῦ εἰμὶ κἀκεῖνός με ἀπέσταλκεν. 30 [77.1] ἐζήτουν οὖν
αὐτὸν πιάσαι, καὶ οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὴν χεῖρα, ὅτι οὔπω 8, 20
ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ. 31 [78.10] Πολλοὶ δὲ ἐπίστευσαν ἐκ τοῦ

---

28. εκραξεν cum ℵBLT unc rell al pler etc ... D al$^{8\,scr}$ it vg εκραζεν (*clamabat*) | εν τω ιερ. διδασκων cum ℵBLXΓΔΛΠ unc rell al pler b c e l vg^{cle} sah cop go syr^{cu} et^{p} arm aeth; item T al pauc q εν τ. ιε. ῑς̄ (ο ῑς̄) διδασκ.; ff^{2} om διδ. ... D a f am for fu ing mt syr^{sch} et^{hr} Cyr^{4,447} διδασκ. εν τ. ιερω | ο (ℵB*DL etc; B^{2}et^{3}T om) ῑς̄ hoc loco (post εν τ. ιερ. διδ. vel διδ. ε. τ. ιε.) cum BLXΓΔΠ unc rell al pler a c f vg (et. am fu etc) sah cop go syr^{p}, item inter ιερω et διδασκ. T al pauc q ... ℵD 1. 69. 131. 254. b e l (syr^{cu}) syr^{sch} et^{hr} arm aeth Cyr pon post εκρα. ουν | και λεγων: K και ελεγεν | καμε: ℵ Or$^{4,282\,semel}$ Chr^{8,338} και εμε | και οιδατε (b *scitis et unde sim nostis*, ff^{2} *nostis et unde sim scitis*, vg *scitis et unde sim scitis*): V και οιδα ... X 409. l Or^{4,281} et$^{282\,e}$ (non item^{3,783} et$^{4,282\,c\,bis}$) Chr^{8,338} ex$^{mosc\,5}$ et^{aliis} (sed non item ed) om. Cf et. Tert$^{prax\,22}$ *Neque me scitis, inquit, unde sim, et non veni a me ipso, sed* etc | αλλ: ℵ αλλα | αληθινος: ℵ al pauc αληθης

29. εγω sine copula cum BLTΓΔΛΠ unc^{8} al plu a e g l q vg sah arm syr p txt Or^{4,281} Tert$^{prax\,22}$ ... ς (= Gb Sz) add δε cum ℵDX 1. 33. al mu b c f ff^{2} syr^{cu} et^{sch} et^{p} c.* et^{hr} cop go aeth Cyr^{4,450} | παρ (X απ) αυτου et. ℵ^{c} ... ℵ* e Tert$^{prax\,22}$ Phoebad (ap Gall^{5,253}) παρ αυτω, *apud illum* | απεσταλκεν c. ℵD 131. ... ς Ln Ti απεστειλεν c. BLT unc rell al pler Or^{4,281} Cyr^{4,450}. Praeterea 124. 161. add και εαν ειπω οτι ουκ οιδα αυτον, εσομαι ομοιος υμων ψευστης, insuperque 161. και οιδα αυτον, οτι παρ αυτου ειμι κακεινος με απεστειλεν (161^{mg} εισ το ρωμαϊκον ευαγγελιον τουτο ευρον.) His respondent g mm tol taurin al ap Ln (et sax sed libere) qui totum versum sic habent: *ego* (mm add *autem*) *scio* (tol *novi*) *eum, et si dixero* (g *dixerim*) *quia nescio eum, ero similis vobis mendax. Et* (mt *sed*, mm add *ego*) *scio eum, quia ab ipso sum et ipse me misit* (g mm *me scit*). Similiter fu post *me misit* add *et si dixero quia nescio eum, ero similis vobis mendax.*

30. εζητουν ουν: ℵ οι δε εζητουν, syr^{cu} et^{sch} *et quaerebant* | πιασαι (et. Or^{4,293} et^{298}; Cyr^{4,451} add ιουδαιοι): A 13. 69. 262. arm add και εξηλθεν εκ της χειροσ (A χωρασ) αυτων | επεβαλεν (et. Or^{4,298}, b *iniecit*, d Ir$^{int\,206}$ *inmisit*): X Or^{4,293} επεβαλλεν ... T εβαλεν, item a c e f ff^{2} g l q vg *misit* (pleriq perg *in illum*, e *ad illum*) | την χειρα (69. -ραν) et. Or^{4,293} et^{298} Chr^{8,339} Cyr^{4,451} ... G 1. 22. al^{10} fere it vg syr^{cu} et^{sch} (non item P) cop (non item sah) arm^{edd} Ir$^{int\,206}$ Nonn^{7,112} τασ χειρασ | οτι ουπω: 69. (Ir^{int}) ουπω γαρ | εληλυθει c. ℵBDT unc rell (sed EGHXΓΔ -θη) al pler Or^{bis} etc: L al^{5} εληλυθεν

31. πολλοι δε (cop ουν, sah om) επιστευσαν εκ τ. οχλ. c. ℵD sah cop

ὄχλου εἰσ αὐτόν, καὶ ἔλεγον· ὁ Χριστὸσ ὅταν ἔλθῃ, μὴ πλείονα σημεῖα ποιήσει ὧν οὗτοσ ποιεῖ; 32 *ἤκουσαν οἱ Φαρισαῖοι τοῦ ὄχλου γογγύζοντοσ περὶ αὐτοῦ ταῦτα,* [70v1] *καὶ ἀπέστειλαν ὑπηρέτασ οἱ ἀρχιερεῖσ καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἵνα πιάσωσιν αὐτόν.* 33 [30. 10] 12, 35 *εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦσ· ἔτι χρόνον μικρὸν μεθ' ὑμῶν εἰμὶ καὶ ὑπάγω πρὸσ τὸν πέμψαντά με.* 34 [31. 10] *ζητήσετέ με καὶ οὐχ εὑρήσετε,*

(:: vdtr omnino ex hac lectione ortae reliquae), item sed *επιστευσ.* post *εκ τ. οχλ.* posito ς c. ΓΑΔ unc[7] al pler q syr[cu] (*et multi*) et[utr] arm go ... Ln Ti *εκ του οχλ. δε* (ΚΗ al[16] Cyr *ουν*, 33. *δε* post *εκ*, 69. om) *πολλοι επιστ.* cum ΒΚLΤΧΗ al[16] it[pler] vg aeth Cyr[4,459] | *ελεγον*: D *-γαν* | *ο* (Δ om) $\overline{\chi\varsigma}$ cum ΝΒDLΤUΧΔ 1. 33. 69. 124. 2[pe] al plus[5] Chr[5, 340] Cyr[4,459], item it vg go syr[cu] et[sch] arm ... ς (Gb[0]) Ti praem *οτι* cum ΓΑΗ unc[7] al pler syr[P] | *μη* (Gb') cum ΝΒDΕΚLΤΧ al[20] Chr Cyr ... ς Ti *μητι* cum GHMSUVΓΔΑΠ al pler | *πλειονα*: DΔ *πλεονα* | *σημεια* sine additam cum ΝΒDΚLΤΧΗ al[40] fere it vg sah[georg] arm aeth Chr Cyr ... ς (Gb[0]) add *τουτων* cum ΕGHMSUΓΔΑ al plu (sed Μ al[6] ante *σημεια*, Δ al pauc post *ποιησει* pon) syr[cu] et[utr] sah[mdint] cop go | *ποιησει* (Χ 69. *-ση*): G syr[cu] et[sch] *ποιει*, Cyr[4,459] *εχει ποιησαι* | *ποιει* cum ℵ*D 13. 69. a c e ff[2]· g l[2] q* vg syr[cu] et[sch] arm[cod] ... ς Ln Ti *εποιησεν* cum ℵ[c]BLΤ unc rell al pler b f l[e] q[2] syr[P] sah cop arm[cod] aeth Chr Cyr

32. *ηκουσαν* sine copula cum BLΤΧΓΔΑ unc[6] al pler b g l q vg cop ... ℵ MUΠ 1. 28. 131. al[20] a f ff[2]· sah add *ουν*, ΝD al pauc c e arm go add *δε*, 13. 69. 124. syr[cu] et[sch] et[P] c. ob. aeth praem *και* | *ταυτα* (et. f ff[2]· q vg etc): ℵ ante *περι αυτου* pon ... DL* 1. 2[pe] al pauc a b c e l syr[cu] arm om (Chr[6,340] om *περι αυτ. ταυτ.*) | *υπηρετασ* (ℵ *τουσ υπηρ.*) hoc loco cum ΝDΕΗΜSVΓΔΑ al[50] a q go syr[P] ... ς Ln ante *ινα* cum ΒGΚLΤUΧΗ al plu c f ff[2]· g l vg syr[sch] sah cop arm aeth Cyr[4,461] ... al pauc syr[cu] om; b e Chr[6,340] om *οι αρχ. κ. οι φαρ.* | *οι αρχ. και οι φαρ.* cum ΝΒDGΚLΤUΧΗ al mu c f ff[2]· g l vg syr[cu] sah cop arm aeth Cyr ... ς *οι φαρισ. και οι αρχιερ.* c. ΕΗΜSVΓΔΑ al plu a q go syr[P] (et [sch] *illi και οι αρχιερ.*) ... b e om, sed antea (ut etiam Cyr) *pontifices* (*sacerdotes* b) *et farisaei* habent pro *οι φαρισ.*

33. *ειπ. ουν* (b ff[2]· *autem*) sine *αυτοισ* cum ΝΒDLΧΓΔΑΗ unc[6] al plu a b e f ff[2]· l q am for fu fos ing mt em tol sax syr[cu] et[utr] cop arm go ... ς (= Gb 8x) add *αυτοισ* cum Τ al vix mu (c *Iesus ad eos*) g vg[cle] sah aeth Cyr[4,462] | *ο* $\overline{\imath\varsigma}$ *ετι*: Τ (confuse) *οτε* $\overline{\imath\varsigma}$ | *χρον. μικρ.* cum ΝΒLΤΧ 69. e q ... ς *μικρ. χρον.* cum ΓΔΑΗ unc[6] al pler it[pler] vg (et Tert prax[22] *modicum adhuc temporis*) Chr[6,341] Cyr[4,462] | *μεθ υμων ειμι* (et. Tert *vobiscum sum*): U *μενω μεθ υμων*

34. *ζητησετε*: Π* 69. *ζητειτε* (69. et. v. 36) | *ουχ* et. Τ, non *ουκ* (ut ap Georg) | *ευρησετε* sine additam cum ΝDLΓΔΑΗ unc[6] al pler it vg go arm Chr[6,341] Cyr[4,462] ... Ln add *με* cum ΒΤΧ 1. 258. 2[pe] sah cop syr

καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγὼ ὑμεῖς οἱ δύνασθε ἐλθεῖν. 35 εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς ἑαυτούς· ποῦ μέλλει οὗτος πορεύεσθαι, ὅτι οὐχ εὑρήσομεν αὐτόν; μὴ εἰς τὴν διασπορὰν τῶν Ἑλλήνων μέλλει πορεύεσθαι καὶ διδάσκειν τοὺς Ἕλληνας; 36 τίς ἐστιν ὁ λόγος οὗτος ὃν εἶπεν· ζητήσετέ με καὶ οὐχ εὑρήσετε, καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγὼ ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν;

37 Ἐν δὲ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ τῆς ἑορτῆς εἱστήκει ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔκραζεν λέγων· ἐάν τις διψᾷ, ἐρχέσθω καὶ πινέτω. 38 ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, καθὼς εἶπεν ἡ γραφή, ποταμοὶ ἐκ τῆς Ezch 14, 8 Ez 36, 11

---

cu et^{utr} aeth | *εἰμί* (69. it [exc f] vg^{cle} [non am fu for ing etc] sah cop arm syr^{sch} [non p] post *ἐγω* pon): a c d syr^{cu} (non ^{utr}) cop (non sah) *εἶμι* (Gb'), nec aliter Nonn^{7,130} (*οδευσω*) | *ελθειν*: B add *εκει* | *και οπου* usq *ελθειν*: U om

35. *προς εαυτους* (et. ℵ^{c}; 69. 258. *αυτους*): G *πρ. αλληλους* ... ℵ* e om | *μελλει ουτος* cum DLX syr^{cu} et^{sch} ... ς Ln *ουτος μελλει* cum ℵBTΓΔΛΠ unc^{8} al certe pler it vg etc Chr^{8,342} Cyr^{4,466} | *οτι* sine *ημεις* cum ℵD 249. a b c e ff^{2}· l vg cop ... ς Ln Ti add *ημεις* (:: quod concinnius videbatur) cum BLTΓΔΛΠ unc^{8} al pler f q sah go etc | *ευρησομεν*: HMΓΔ al mu *-σωμεν* | *μη*: D 124. *μητι* | *και*: H om | *τους ελληνας*: 122* *αυτους*, syr^{cu} non exprim

36. *τις*: ℵ *τι* | *ο λογ. ουτ.* cum BDEΓG*^{vid}KLXΠ 1. 33. 69. 2pe al^{5} syr^{cu} arm Nonn^{7,136} (*τις δε πελει λογος ουτος*) ... ς *ουτ. ο λογ.* cum ℵB^{corr4} ΓΔΛ unc^{6} al pler it vg syr^{utr} rell ... T al^{5} harl om *ουτος* | *ον*: T *οτι* | *ευρησετε* sine additam cum ℵDLΓΔΛΠ unc^{7} al pler it vg go arm ... Ln add *με* cum BGTX 1. sah cop syr^{cu} et^{sch} et^{p} c. ob. aeth | *ειμι* (69. a c e f ff^{2}· g q [non b l nec vg] etc post *εγω* pon): a (sed non c d syr^{cu}) cop *εἶμι*, item Nonn^{7,128} (*οπποθι βαινω*) | *υμεις*: 13. 69. am fu for om | *ελθειν*: post hanc vocem 225. add *και επορευθη εκαστος* etc, i. e. Ioh 7, 53 — 8, 11.

37. *εν δε τη εσχ. ημερ. τη μεγαλη τ. εορτ.* (c *in die autem novissimo magno die festo*): D^{gr} syr^{sch} *εν δε τη ημερ. τη μεγ. τη εσχ. τ. εορτ.* ... 12. 17. 229* for om *τη μεγαλη*, syr^{cu} om *τη εσχατ.*, l om *της εορτης* (b *magno ac sollemne*) | *ειστηκει* cum B*EKLMSUVΓΔΠ al plu ... ℵB^{2}DGHT XΔ al *ιστηκ.* | *εκραζεν* cum ℵD 1. 69. it vg sah cop Chr^{8,343} ... ς Ln Ti *εκραξεν* cum BLTXΓΔΛΠ unc^{8} al pler syr^{cu} et utr Or^{4,119} et^{126} Cyr^{4,467} | *εαν* (et. Or$^{2,550\cdot 708}$ et alib; *αν* Or^{4,118}): Did^{tri} ^{2,6,22} *ει* | *διψα* (et. Or^{aliquoties} Did): Or^{3,251} *διψη* | *ερχεσθω* sine additam cum ℵ*D b e Cyp^{106} et^{282} Victorin^{ari} ^{1,8} (ap Gall^{8,154}) Aug^{unit} ^{23,65} (^{9,599}) et^{iudic} ^{26} (^{3,1,985}) ... ς Ln Ti add *προς με* (B *εμε*) cum ℵCBLT unc rell al omn^{vid} a c f ff^{2}· g l m^{115} q vg sah cop syr^{cu} et^{utr} rell Or$^{2,550\cdot 708}$ et ^{3,251} et$^{4,118\cdot 119\cdot 122}$ Eus^{es} ^{407} et^{ps} $^{87\cdot 309}$ Did^{tri} ^{2,6,22} Chr^{8,344} Cyr^{4,467} Victorin^{ari} ^{4,6} (Gall^{186}) Aug^{ioh} ^{26,2}

38. *ρευσουσιν* (et. Or^{2,719} et^{prov} ap Mai^{42} [deest Nolit^{110}] Eus^{es} ^{407} et^{ps} ^{117} et alib etc): HAA al *ρευσωσιν* | *καθως ειπ. η γραφη*: cf Chr^{8,344} *και*

κοιλίας αὐτοῦ ῥεύσουσιν ὕδατος ζῶντος. 39 τοῦτο δὲ εἶπεν περὶ
Ioel 2, 28 (3, 1) τοῦ πνεύματος οὗ ἤμελλον λαμβάνειν οἱ πιστεύοντες εἰς αὐτόν· οὔπω γὰρ ἦν πνεῦμα, ὅτι Ἰησοῦς οὐδέπω ἐδοξάσθη. 40 [ea 4,97] Ἐκ

ποῦ εἶπεν ἡ γραφὴ ὅτι ποταμοὶ ἐκ τ. κοιλ. αὐτοῦ ῥεύσουσιν ὕδ. ζῶντος; οὐδαμοῦ. τί οὖν ἐστίν; ὁ πιστ. εἰς ἐμέ, καθ. εἶπ. ἡ γραφή, ἐν ταῦθα ὑποστίξας δεῖ, ἵνα ᾖ τό· ποταμοὶ ἐκ τ. κοιλ. αὐτ. ῥεύσουσι, τῆς αὐτοῦ ἀποφάσεως. Hier vero [ea 4,97] vallars asserit Iohannem qui Graeco sermone evangelium texuit, testimonia scripturae de Hebraico protulisse, ut est illud: *Flumina de ventre eius fluent aquae vivae.* Idem in Matthaeum („Hebraeo sermone") 2, 15 et 23 dicit.

39. *εἶπεν* (et. Cyr$^{hr\ 248}$, a b e f g vg Cyp ^{106} *dixit*): ℵ c ff^{2} l m ^{115} q Did $^{tri\ 2,14}$ Chr ^{2,545} Cyr ^{4,470} Hil ^{160} Thdrt ^{5,988} *ἔλεγεν* (*dicebat*) | *ου* cum ℵD GHLTXΓΔΠ (et. carp^{ev}) al plu Cyr$^{hr\ 248}$ Chr ^{2,545} Thdor^{heracl} (cat ^{269}) Cyr ^{4,470} Nonn ^{7,150} Thdrt ... BEKMSUVΛ al^{25} o | *ἤμελλον* cum ℵLΓΔΛ unc^{7} al plus^{40} Thdrt ... ς Ln *ἐμελλ.* cum BDSTXΠ al plu Did$^{tri\ 2,14}$ Cyr^{hr} Chr Thdor$^{cat\ 269}$ Cyr Nonn ^{7,150} (*πνευματος ουπερ ἐμελλε τυχειν*) | *οι πιστευοντες* cum ℵDXΓΔΛΠ unc^{8} al omn fere it vg (*credentes* a c d ff^{2} g m vg, *qui credunt* l q, *qui credebant* e; b om *οι πιστ. ε. αυτ.*) Did^{tri} Cyr^{hr} Chr Thdor^{cat} Cyr Thdrt ... Ln *οι πιστευσαντες* cum BLT 18^{ev} Chr$^{mosc\ 1}$ (sah anceps) | *ουπω*: A* *οπου*, am for fu ing^{2} *non* | *πνευμα* (D *το πν.*) absq *αγιον, δεδομενον* vel similibus additam cum ℵKΠ 42. 91. san fu harl* cop (sah *nondum enim acceperant spiritum*) arm Or ^{2,560} et $^{4,288.\ 422.\ 456}$ Cyr $^{4,470.\ 475}$ et giaph ^{145} et ador ^{404} Hesych quae ^{18} Or$^{int\ 2,908}$ (*nec enim habebant adhuc spiritum*) Rebapt ^{18} (Gall ^{2,236}) ... ς (Gb^{00}) add *αγιον* cum LXΓΔΛ unc^{6} (item vminusc) al pler Did$^{tri\ 2,34}$ Ath ^{668} Chr ^{2,546} (bis et altero quidem loco: *ουπω γαρ ην πν. αγιον, τουτεστι δοθεν*) Thdrt ^{4,128} Or$^{int\ 2,912}$ (*et nondum erat tunc in hominib. spir. sanctus*) ... Ln add *δεδομενον* cum a b c e ff^{2} g l vg^{cle} et$^{odd\ pl}$ syr^{sch} Eus$^{luc\ 169}$ ... D f go (aeth) add *αγιον* (D^{2} *το αγ.*) *επ* (f *in*) *αυτοις* (D^{2} *–τους*) (aeth^{ro} *ου γαρ ειχον πν. αγιον*, aeth PP *ουπω γαρ ηλθε πν. αγ.*) ... B 254. e q syr^{hr} et (sed *δεδομ.* c.*) P cat$^{ox\ 270}$ (sed semel om *δεδομ.*) Or$^{int\ 2,900}$ (*nondum datus erat spir. sanct. adhuc*) add *αγιον δεδομενον* (254. *δοθεν*). Praeterea syr$^{p\ mg}$ *quia non datus est spiritus sanctus ante resurrectionem.* | $\overline{\text{ις}}$ cum ℵBDLTX unc reli (et. carp^{ev}) al pler Or$^{4,288.\ 422.\ 456}$ Did^{tri} Ath Chr Cyr Hesych Thdrt ... ς (Gb^{00}) praem ὁ cum minusc mu Or^{2,560} | *ουδεπω* (L 56^{ev} *ουδεπωτε* sic uterq) cum LTXΓΔΛΠ unc^{7} al pler Or^{2,560} Ath^{668} Chr Cyr Hesych Thdrt (:: *ουδεπω* ap Ioh etiam 19, 41 et 20, 9 legitur. Praeterea bis ap Lc 23, 53 et Act 8, 16, quo utroq loco plu *ουπω* substituere. Superest 1 Co 8, 2 ubi rursus pari auctoritate *ουδεπω* et *ουπω* certant. Contra saepissime *ουπω* legitur, nec fere fluctuat, tamen Ioh 8, 57 D *ουδεπω* eius loco praebet.) ... Ln (et Ti^{synops}) *ουπω* cum ℵBD 64. 66. 71. (al^{vid}) Or$^{4,288.\ 422.\ 456}$ Did$^{tri\ 2,34}$ Ath$^{668\ cod}$ (:: *ουπω* quod praecedit non fluct) | *εδοξασθη* (ℵc): ℵ* *δεδοξασται*, cui magis quam *εδοξασθη* respondet *fuerat honoratus* (*honoratus* a d, *glorificatus* f g am fu for fos mt, *honorificatus* q Or^{int}, *clarificatus* c Aug) a c d f

τοῦ ὄχλου οὖν ἀκούσαντες τῶν λόγων τούτων ἔλεγον· οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης· 41 ἄλλοι ἔλεγον· οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός· [33.7] ἄλλοι 1, 21
ἔλεγον· μὴ γὰρ ἐκ τῆς Γαλιλαίας ὁ Χριστὸς ἔρχεται; 42 οὐχὶ ἡ γραφὴ εἶπεν ὅτι ἐκ τοῦ σπέρματος Δαυεὶδ καὶ ἀπὸ Βηθλεὲμ τῆς Ps 89, 4 Mich 5, 1
κώμης, ὅπου ἦν Δαυεὶδ, ὁ Χριστὸς ἔρχεται; 43 [34.10] σχίσμα οὖν

---

g q am fu for fos mt Orint3,900. 906. 912 Augunit. Latt rell i. e. b e ff2. l vged Victorin al *erat honorificatus* (*clarific.* e, *glorific.* vg)

40. *ἐκ του οχλου οιν* (T *ου*) cum ℵBDLTX 1. 2pc (124. *οι ουν εκ τ. οχλ. πολλοι*) a b c e ff2. vg sah cop arm (sed c e ff2. sah cop arm *autem* pro *ουν*) Or4,299 (*οτε γε και – οι εκ του οχλ. ακουσαντες των λογων του ιυ ελεγον*) Cyr4,475 (*εκ τ. οχλ. ουν ακουσ. τινες*, similiter *τινες* explicationis caussa intulerunt sah cop arm); l *et cum audissent hos sermones eius ... ς πολλοι ουν εκ του οχλου* cum ΓΔΑΠ unc7 al pler f q go syrutr ethr aeth (sed f go syrsch *autem ouv*, aeth *et multi*), item g gat mm *ex illa ergo turba multi* | *των λογων* cum ℵ(* etc)BDEGHKLM TUΓΔ*Π al plu it vg sah cop go syrsch etp ethr arm Or4,299. Sed ℵ* (non c)D praem *αυτου*, item KΠ al c ff2. g l (non item a b e f q) vg syrp txt add *αυτου*. Praeterea addidimus *τουτων* cum ℵ(* etc)BDLTU (*τούτον*) 1. 22. 33. 118. 2pc al pauc (et G *τούτων τ. λογ.*) it vg (a *sermones hos*, e *verba illa*, b *haec verba*, rell *hos sermones*. Similiter VV rell vel ante vel post.) sah cop go arm syrp mg ethr; contra EHKMΓ Δ*Π al pl syrsch (Or vide ante) om *τουτων*, ita Ti ... *ς τον λογον* cum SXΔ2A al permu sahmünt aeth Cyr4,445. Ex his 124. praem *αυτου*, X al mu aeth Cyr add *τουτον* ... 106. 44ev om omnia | *ουτος εστιν*: ℵ post *αληθως* pon (c e *hic vere pro. est*; itpl vg *hic est vere pro.*, a *est vere pro.*?) ... BD praem *οτι*, non item ALTX unc rell al omnvid it vg etc Or4,299 (Chr8,246) Cyr4,475

41. *αλλοι* pr: T 1. 13. 69. al pauc b c f sah cop Or4,299 add *δε*, hinc Ln [*δε*] | *ουτος* (et. Or): DLX 69. al pauc g syrp c.* Cyr4,475 praem *οτι* | *ουτος εστιν*: U xscr (al?) Cyr add *αληθως*. Praeterea MΔ* al10 b q syrhr ab *ελεγον* ad *ελεγον* transiluere, item l ab *ελεγον* v. 40 ad *ελεγον* prius v. 41. | *αλλοι* sec cum BDΓΔA2Π unc rell 13. 22. 28. 69. 106. 127. al pler syrutr go, itpm ς addito *δε* cum minusc muvid e cop ... Ln Ti *οι δε* cum BLTX 1. 33. al15 a c f ff2. vg sah arm (aethvid) Or4,299 Cyr4,477 (:: cf 9, 9 ubi similiter *αλλοι ελεγον, αλλοι ελεγον*) | *ελεγον* sec: D* *ελεγαν*

42. *ουχι* cum BDXΓΔAΠ unc7 (Γ *οὐχῆ*) al omnvid Cyr4,477 ... Ln *ουχ* cum B3(et* *ουκ*)LT Or4,299 | *ειπεν*: D 235. it vg *λεγει* (*dicit*) | *του*: DU 1. 13. 69. 157. 2pc 435. 32ev Or om | *δαυειδ, δαυιδ, δαβιδ*: cf ad Mt 1, 1. Hoc loco BDT *δαυειδ* plene | *βηθλεεμ*: Γ* al pauc *βηθλεμ*, item a *baethlem*, e *bethlem* | *οπου ην* (ℵ add *ο*) *δαυ.*: e syrsch aeth om *οπου ην* | *ο χς ερχετ.* cum BDXΓΔAΠ unc rell al fere omn a b f l q (e om *ο χς*) go syrp (sah ante *εκ του σπερμ.* pon, cop *Christum venire* ante *απο βηθλ.*, item D ante *οπου*) Or4,299 ... Ln Ti (Schu „bene ap Io“) *ερχετ. ο χς* cum BLT 33. e (ff2. g vgcle) vg (syrsch) syrhr (arm aeth)

ἐγένετο ἐν τῷ ὄχλῳ δι' αὐτόν· 44 [35.1] *τινὲς δὲ ἤθελον ἐξ αὐτῶν*
7, 30 *πιάσαι αὐτόν, ἀλλ' οὐδεὶς ἔβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας.*
45 [35. 10] *Ἦλθον οὖν οἱ ὑπηρέται πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ Φα-*
ρισαίους, καὶ εἶπον αὐτοῖς ἐκεῖνοι· διατί οὐκ ἠγάγετε αὐτόν; 46
ἀπεκρίθησαν οἱ ὑπηρέται· οὐδέποτε ἐλάλησεν οὕτως ἄνθρωπος, ὡς
οὗτος λαλεῖ ὁ ἄνθρωπος. 47 *ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς οἱ Φαρισαῖοι·*

Cyr^{4,477} (vg^{cle} syr^{sch} arm aeth et^{vid} ff^{2}· g eundem verborum ordinem etiam v. 41 habent) :: vdtr transpositum esse ut nomina *δαυ.* et *ο* $\overline{\chi\varsigma}$ separarentur. Ob eandem causam D sah cop singula transposuere. Similiter Chr^{5,847} *ουκ απο τ. σπερμ. δαυ. ερχετ. ο* $\overline{\chi\varsigma}$. Quae praecedunt, *εκ της γαλιλ.* etc, utroq modo exhibet.

43. *εγεν. εν τω οχλ.* cum ℵBDLTX 33. 124. 157. al pauc (D^{gr} *εισ τον οχλον*, 435. *εκ του οχλου*) itp^{ler} vg sah cop syr^{utr} et^{hr} arm (*εγεν. ουν σχ. εν τ. οχλ.*) Or^{4,299} (*οτε και σχ. γεγενηται εν τ. ο. δι αυτ.*) Cyr^{4,477} ... ς *εν τ. οχλ. εγεν.* cum ΓΔΛΠ unc^{7} al pler q go

44. *ηθελον* (ℵ^{c}): ℵ* *ελεγον* | *επεβαλεν* cum ℵ(*et^{c})DXΓΔΛΠ unc^{7} al omn vid (131. al pauc *-λλεν*) e f (e *inicicbat*, f *iniecit*) Chr^{5,847} Cyr^{4,478} ... Ln *εβαλεν* cum BLT, item itp^{ler} vg *misit* (:: cf ad v. 30) | *επ αυτον* (et. ℵ^{c}): ℵ* *αυτω*, U *επ αυτω*

45. *ειπον* (et. T et itp^{ler} vg): ℵ e *λεγουσιν*, item Chr^{5,848} *ηλθον γαρ φησιν οι υπ., και λεγουσιν αυτ. οι φαρ.* | *εκεινοι* (syr^{sch} *sacerdotes*, Chr vide ante): KΠ al pauc e g om | *ηγαγετε* (T *-γεντε*): D *ηγαγατε*

46. *απεκριθησαν* (D add *δε*, al pauc Chr^{5,847} *ουν*) *οι υπηρεται*: ℵ *οι δε υπηρ. απεκριθ.* | *ελαλησ. ουτωσ ανθρ.* cum ℵ^{c}BLTX 3. 33. (sah *non locutus est homo sic unquam*, cop *non locutus est homo unquam modo huius hominis*) Or^{4,299} Chr^{5,849} com bis Cyr^{4,478} et bis^{479} et^{1028} ... ND *ουτωσ ανθρ. ελαλ.* (a *nunquam – sic locutus est*) ... ς *ουτ. ελαλ. ανθρωπ.* cum ΓΔΛΠ unc^{7} al pler itp^{l} (c ff^{2}· *nunquam sic locutus est quisquam homo*, item q vg omisso *quisquam*, f *nunquam – ullus hominum*, l *nunquam taliter locutus est quisquam*) vg syr^{utr} go aeth Chr^{txt} Thdrt ^{2,121}. Libere e *nemo unquam sic locutus est*; syr^{hr} *a diebus suis non locutus est homo sic*; mm arm om *ουτωσ* | *ωσ ουτος λαλει* (3. 9. mm mt post *ανθρ.* pon) q *ανθρ.* (D c ff^{2}· om *ο ανθρ.*) cum ℵ^{c}(D 3. 9.) syr^{sch} et^{hr} (c ff^{2}· mm mt); nec aliter ς Ti, nisi quod om *λαλει*, cum ΧΓΔΛΠ unc^{7} al pler (a *quomodo et hic*) e f l q vg syr^{p} arm aeth go (sah vide ante) Chr^{txt} Thdrt^{2,121} ... Ln om (Gb^{0}) plane cum ℵ^{c}BLT 225. 229* for cop Cyr$^{4,478.479}$ (nec^{txt} nec^{com} add), nec magis add Or^{4,299} Chr eom :: offendebat scripturae prolixitas, hinc additamentum vel in brevius contraxerunt vel totum omiserunt.

47. *απεκριθησαν* sine copula cum ND 1. 33. al^{10} a c e ff^{2}· sah syr^{sch} arm Cyr^{4,480} ... ς (Gb^{0}) Ln add *ουν* cum BLTXΓΔΛΠ unc^{7} al pler f g l q vg (sed l fos om *αυτοις*) syr^{p} ... cop go *respond. autem*, syr^{hr} aeth *et respond.* | *αυτοις* cum NDLTX unc rell al pler itp^{ler} vg etc ... BK al^{5} l fos arm om | L *πεπλανασθαι*

μὴ καὶ ὑμεῖσ πεπλάνησθε; 48 μή τισ ἐκ τῶν ἀρχόντων ἐπίστευσεν εἰσ αὐτὸν ἢ ἐκ τῶν Φαρισαίων; 49 ἀλλὰ ὁ ὄχλοσ οὗτοσ ὁ μὴ γινώσκων τὸν νόμον ἐπάρατοί εἰσιν. 50 λέγει Νικόδημοσ πρὸσ 8, 1. 19, 39
αὐτούσ, εἷσ ὢν ἐξ αὐτῶν· 51 μὴ ὁ νόμοσ ἡμῶν κρίνει τὸν ἄνθρω- Dt 19, 15 aa

48. εκ (et. Or): κ 13. 15. 69. 124. 240. 244. 248. (Chr^{8,350}) om | επιστευσεν cum κ^{c}BLTX unc^{11} al omn^{vid} it vg etc Or^{4,290} etc (e *quare nemo ex* etc, item Chr^{8,350} *διατι γαρ ουδεισ, φησι, των αρχοντων επιστ. εισ αυτ.*) ... κ*D *πιστευει*

49. αλλα cum BDLT 33. ... ς *αλλ* cum HΧΓΔΛΠ unc^{7} al pler (Or *αλλ η*) | επαρατοι cum HBT 1. 33. Or^{4,290} Chr$^{8,350\,com}$ (*πωσ ουν επαρατοι εισιν; υμεισ γαρ επαρατοι οι μη* etc) Cyr^{4,1027} et^{4,681} com (*επαρατουσ δε εινα φασι τουσ πιστευοντασ* etc) ... ς *επικαταρατοι* cum DLXΓΔ ΑΠ unc^{7} al pler Chr$^{8,350\,txt}$ Cyr$^{4,680\,txt}$

50. *λεγει*: κ 6pe c f q vg^{cle} syr^{sch} eth^{hr} aeth *ειπεν*, praetereaq κ f add *δε* (syr^{hr} aeth *et dixit*) | *προσ αυτουσ* sine *ο ελθων* etc cum κ* (:: ita rectissime edi videtur. Confirmatur autem Sinaitici codicis auctoritas quum eo quod vix credibile est Iohannem utroque loco, quo post nocturnam Iesu conversationem Nicodemum commemoravit, 7, 50 et 19, 39, illius conversationis mentionem fecisse, tum quod additamentum brevissimum mira scripturae varietate laborat. Videntur autem primum aliena manu haec fere adnotata esse: *ο ελθων πρ. αυτον πρωτερον*. Haec alii post accuratius ad 19, 39, ubi lectio tantum non fluctuat, conformanda duxerunt. Ceterum alieni suspicionem auget etiam quod D et Syrus verbis *εισ ων εξ αυτων* postposuere, nonnulli vero codices (al^{3} et e) in ipsum locum horum verborum substituerunt.) ... ς add *ο ελθων νυκτοσ προσ αυτον* (254. y^{ser} *τον ιν*) cum KGHMSΓΔ al pler, item *νυκτοσ* post *πρ. αυτ.* (44^{ev} w^{ser} syr^{sch} *πρ. τον ιν*) posito KUΔΠ 131. 157. 220. 44^{ev} p^{ser} w^{ser} f l q vg go syr sch Bas$^{eth\,274}$ ... Ln Ti add *ο ελθων προσ αυτον* (e sah cop syr^{hr} *ad Iesum*) *πρωτερον* (LX 1. 13. 33. 69. 118. 124. 209. 2pe *το πρωτ.*, e *primo tempore*) cum κ^{c}BLT a (*qui prius venit ad eum*) e sah syr^{hr} Cyr^{4,681}; item addito *νυκτοσ* vel ante [το] *πρωτερον* (x c ff^{2} syr^{p} c.* arm) vel post *πρωτερ.* (cop aeth) vel ante *προσ αυτον* (1. 13. 33. 69. 118. 124. 209. 2pe) x 1. 13. 33. 69. 118. 124. 209. 2pe c ff^{2} cop arm aeth syr^{p} c.*; item D *ο ελθ. πρ. αυτ. νυκτοσ το πρωτον* (d *ante hoc*, e vero ut D, vide supra) ... denique D syr^{sch} *ο ελθ.* etc post *εισ ων* (L syr^{sch} om) *εξ αυτων* pon, 71. 142* g^{ser} e om *εισ ων εξ αυτων*. Gb pro hac ratione testium coniecit (Gb′) *ο ελθων προσ αυτον* omissis *νυκτοσ* et *πρωτερον* scribendum esse.

51. *κρινει*: HX al mu -*νη* | *ακουση*: Γ al aliq -*σει* | *πρωτον* (Gb′) cum κ (* etc)BDKLTXΠ 1. 33. 69. 106. 118. 124. 157. 249. al^{10} Or^{4,290} Bas ^{3,204} Cyr^{4,681}, item *primum* c ff^{2} l q arm ... ς *πρωτερον* cum KGHMSU ΓΔΛ al pler Chr^{8,350} Bas$^{eth\,274}$, item *prius* a f g vg ... e Eus$^{ps\,290}$ Lcif athan ^{2,37} om; κ* 47^{ev} om *παρ αυτου*. Idque posuimus ante *παρ αυτου* cum κ^{c}BDLT 33. 124. al^{7} fere a c ff^{2} q syr^{utr} sah cop arm Or

πον ἐὰν μὴ ἀκούσῃ πρῶτον παρ' αὐτοῦ καὶ γνῷ τί ποιεῖ; 52 *ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν αὐτῷ· μὴ καὶ σὺ ἐκ τῆσ Γαλιλαίασ εἶ; ἐραύνησον καὶ ἴδε ὅτι προφήτησ ἐκ τῆσ Γαλιλαίασ οὐκ ἐγείρεται.*

Cyr (Bas^{3,394} *πρωτ. αυτου ακουση*) ... ς post *παρ αυτου* pon cum EG HKMSUΓΛΛΠ 1. 69. 106. 118. 157. al pler am fu for san taur ing (al) syr^{hr} Chr Bas^{eth} .. x f g^{vid} vg^{cle} go ante *ακουση*, l ante *μη* (*numquid*) *ο νομοσ* pon | *γνω* (et. c Lcif): D *επιγνωσθη* (*cognoscatur* d) | *ποιει* (et. Or Bas^{eth} Chr Cyr): D c Lcif *εποιησεν*

52. *ειπαν* cum BDKT 33. w^{scr} ... ς *ειπον* cum ℵLXΓΛΛΠ unc^{6} al pler Cyr^{4,482} (Or^{4,299} om *κ. ειπ. αυτ.*) | *εραυνησον* cum ℵB*T ... ς Ln (cui *εραυν.* tantum ex T innotuerat) *ἐρευνησον* cum B^{3}DLX unc rell al omn vid | *ιδε*: D 229** add *τασ γραφασ*, item 229* (*την γραφην*) a c e ff^{2} l (non item f g q) vg^{clem} (non item am for fu san em ing^{2} gat mm) sah post *εραυνησον* (*scrutare*) :: cf 5, 39 | *προφητ. εκ τησ* (G om) *γαλιλαι.* cum ℵDΓΛΛΠ unc^{7} al pler a c e f l q am for fu ing san mt (al) go syr^{utr} sah cop arm ... Ln Ti *εκ τ. γαλ. προφητ.* cum BLTX al pauc (ff^{2} g?) vg^{cle} aeth (*ex Galil. non surget propheta*) Or^{4,299} Chr^{8,351} et$^{2,421.\ 7,157.\ 12,368}$ Cyr^{4,482} | *εγειρεται* (Gb') cum ℵBDKS^{mg}TΓΛΠ al^{30} fere it vg (a c f ff^{2} g q vg *surgit*; e *surget*, l *exurget*) sah (*ουκ εστιν ο προφ. εγερθησομενοσ*) cop (*ουδεισ προφ. εγερθησεται*) syr^{sch} et$^{p\ txt}$ et^{hr} arm go aeth Or^{4,299} (*ουκ εξερχεται ουδε εγειρεται*) Nonn^{7,198} (*οττι προφητησ - εγειρεται εκ γαλιλαιησ*), item U *ερχεται* ... ς Ti *εγηγερται* (EGHM al mu *εγειγερτ.*) cum EGHLMS^{tx}XΛ (et. carp^{ev}) al plu syr$^{p\ mg}$ Chr^{8,351} et$^{2,421.\ 7,157.\ 12,368}$ Cyr^{4,482} et^{482}

7, 53—8, 11 omisimus cum ℵABCLTXΛ (in A [6, 50—8, 52] et C [7, 3—8, 34] par foliorum quod periit pericopam de adultera non continuisse pro spatii ratione certissimum est. L et Λ spatium vacuum habent, et Λ* quidem post *ουκ εγειρεται* iam perrexerat *παλιν ουν αυτοισ ο ιϛ ελαλησεν λεγων*, sed delevit scripta ac demum interposito spatio eadem posuit.) 3. 9* 22. 33. 72. 96. 97. 106. 108. 123. 131. 139. 157. 179* 249. 250. 253. y^{scr} 2^{pe} al^{50} fere (aliquot tantum 8, 3—11 om) et plur^{evv} (plus^{30} numerantur, et. carp^{ev} xy^{scr}) a h** f l* q go sah cop^{ds} et^{pler} syr$^{edd\ pler}$ et$^{edd\ pler}$ (cf syr$^{sch\ 677}$ item ed. Lee 1816. Receperunt polygl^{angl} ex codice Usserii, in quo quidem notatur non esse versionis Peschitho, item Adler in uno Parisino reperit, White ex cod^{barsalib} separatim edidit. Zacharias episc. Meletinensis in Chronico sic: *Exstat autem in evglio S. Marae episcopi can.* 89 *caput singulare ev. Ioh. quod in aliis exx. non habetur* etc. Quem Zachariae locum affert etiam Dionys. Barsalibaeus comm. in evv: *Repertum est autem in ev. Marae Amidae episc. qui Graeci sermonis peritus erat, ut Zach. rhetor et episc. Meletin. scribit, in can. evglii* 89. *caput singulare Iohannis, quod non in omnibus exstat exx, neque ipsum a quopiam interprete illustratum vidimus.* Cf Assem. bibl. or II, 52 sq) arm$^{edd\ 6\ antiquiss}$ et^{zoh} Or^{4,299} (ubi in comm. in Ioh post *και ιδε οτι εκ τ. γαλ. προφ. ουκ εξερχ. ουδ. εγειρεται*, arctissimo nexu pergit *πῶσ δὲ ἐδύναντο ἁπλούστερον νοεῖν αὐτὸν ἑαυτὸν ἀναιρήσειν οἱ ἀκούσαντεσ*

αὐτοῦ λέγοντος· ἐγω εἰμι το φως του κοσμου· ο ακολουθων μοι etc) Chr^{8,851} (arctissime in comm connectens 8, 12 cum 7, 52. Post verba enim ἐρωτησον [ἐφαινησον?] και ἰδε sic pergit: τί οὖν ὁ χς; ἐπειδὴ ἄνω καὶ κάτω τὴν γαλιλαίαν ἔστρεφον καὶ τὸν προφήτην, ἀπαλλάττων πάντας ταύτης τῆς ἀλλοτρίας ὑποψίας, καὶ δεικνὺς ὅτι οὐχ εἷς τῶν προφητῶν ἐστὶν ἀλλὰ τοῦ κόσμου δεσπότης, φησίν· ἐγω φως εἰμι του κοσμου. οὐ γαλιλαίας, οὐ παλαιστίνης οὐδὲ τῆς Ιουδαίας. τί οὖν οἱ Ἰουδαῖοι;) Cyr^{4,484} (rursus in ipso comm a 7, 52 ad 8, 12 pergit. Ut illa: ει τις διψα etc, πρόπτοντα τοῖς περὶ τῆς ἑορτῆς γεγραμμένοις Iesum protulisse dicit, ita νῦν ἐπὶ καιρῷ ταύτην ποιεῖται ἐξήγησιν - βοῶν· ἐγω εἰμι το φως του κοσμου. διὰ πάσης, φησί, τῆς ἁγίας ἰόντες γραφῆς καὶ τὰ ἐπ' ἐμοὶ διὰ τῶν προφητῶν εἰρημένα βασανίζειν οἰόμενοι πολὺ τῆς ὁδοῦ τῆς ζωῆς διασφάλλεσθε etc.) Nonn^{7,198} et^{8,1} (post ἐγείρεται ἐκ γαλιλαίης pergit ἡησοῦς δ' ἀγόρευε χίων λαοσσόον αὐδήν, εἰμὶ φάος κόσμοιο) Cosm topogr^{8} (ap Gall^{11,502}. Refert ibi quas narrationes evglicas Ioh suppleverit οἷον περὶ τοῦ ἐν κανᾷ γάμου, περὶ νεκοδήμου, περὶ τῆς σαμαρείτιδος, περὶ τοῦ βασιλικοῦ, περὶ τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ, περὶ τοῦ λαζάρου, περὶ τοῦ τὸν ἰούδαν ἀγανακτεῖν διὰ τὴν ἀλείψασαν τὸν κύριον μύρῳ, περὶ τῶν προσελθόντων· ἑλλήνων etc, in quibus historiam de adultera, si noverat, praetorire nequibat.) Thphyl comm cat ox^{272} (hinc nec in Amm^{presb} inventum vdtr, a quo plurima in catenam transiere. Quam sententiam confirmant quae cat ex Amm ad 8, 12 affert: δείκνυσιν ὅτι αὐτός ἐστιν περὶ οὗ προανεφωνήθη· ἰδου τεθεικα σε εις φως εθνων, καὶ οὐχ εἷς τῶν προφητῶν ἀλλὰ δεσπότης.) Tert pudic^{6} (*Plane si ostendas de quibus patrociniis exemplorum praeceptorumque caelestium, soli moechiae et in ea fornicationi quoque ianuam poenitentiae expandas, ad hanc iam lineam dimicabit nostra congressio - Nam et si cum maxime a lege coepimus demonstrando - libertas in Christo non fecit innocentiae iniuriam - Quaere an salva sit lex non moechandi, cui accessit nec concupiscendi - Ceterum si qua vobis exempla in sinum plaudent, non opponentur huic quam defendimus disciplinae - Frustra enim lex supra structa est - si ideo hodie concedetur moechiae venia; quia et aliquando* [ed. *aliqua*] *concessa est.* Iam varia ex V. T. exempla adscribuntur, at haec Christi aetatem praecessisse urget. *Malo*, ait, *in gloriam Christi a Christo deducere disciplinam. Luserit ante Christum caro, imo perierit* etc. Hac in disputatione Tertullianum historiam de adultera praeteriturum fuisse si in evglio invenisset, credi prorsus nequit.) Quibus testibus certissimis (Tertull Orig Chr Cyr Nonn Cosm Thphyl) addendi sunt alii qui vel ut Bas Cyp Hil (etiam Invenc) certe nusquam his versibus usi sunt quamvis utendi occasionem haberent, vel iam in antiquis scholiis (vide post) nusquam usi perhibentur, ut Apollin et Thdor^{mops}. Defuisse vero antiquitus testantur etiam capitulorum indices in veterrimis edd nostris, nam nec AC nec ΕΑΑΠ al mu capitulum περὶ τῆς μοιχαλίδος in indicem relatum habent, licet ΕΑΠ al ipsam historiam exhibeant in textu. Eorum qui habent primi sunt ΕΜ; receptum autem ita est ut caput ι' efficeret, quo addito non amplius (ut in AC etc) ιη' sed ιθ' capita numerantur. Ammonium aut Eusebium hos versus agnovisse minime

πον ἐὰν μὴ ἀκούσῃ πρῶτον παρ' αὐτοῦ καὶ γνῷ τί ποιεῖ; 52 *ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν αὐτῷ· μὴ καὶ σὺ ἐκ τῆσ Γαλιλαίασ εἶ; ἐραύνησον καὶ ἴδε ὅτι προφήτησ ἐκ τῆσ Γαλιλαίασ οὐκ ἐγείρεται.*

Cyr (Bas[8,394] *πρωτ. αυτου ακουση*) ... ς post *παρ αυτου* pon cum EG HKMSUΓΔΛΠ 1. 69. 106. 118. 157. al pler am fu for san taur ing (al) syr[hr] Chr Bas[eth] .. x f g[vid] vg[cle] go ante *ακουση*, l ante *μη* (*numquid*) *ο νομοσ* pon | *γνω* (et. c Lcif): D *επιγνωσθη* (*cognoscatur* d) | *ποιει* (et. Or Bas[eth] Chr Cyr): D c Lcif *εποιησεν*

52. *ειπαν* cum BDKT 33. w[scr] ... ς *ειπον* cum ℵLXΓΔΛΠ unc[6] al pler Cyr[4,482] (Or[4,299] om *κ. ειπ. αυτ.*) | *εραυνησον* cum ℵB*T ... ς Ln (cui *εραυν.* tantum ex T innotuerat) *ἐρευνησον* cum B[3]DLX unc rell al omn vid | *ιδε*: D 229** add *τασ γραφασ*, item 229* (*την γραφην*) a c e ff[2] l (non item f g q) vg[clem] (non item am for fu san em ing[2] gat mm) sah post *εραυνησον* (*scrutare*) :: cf 5, 39 | *προφητ. εκ τησ* (G om) *γαλιλαι.* cum ℵDΓΔΛΠ unc[7] al pler a c e f l q am for fu ing san mt (al) go syr[utr] sah cop arm ... Ln Ti *εκ τ. γαλ. προφητ.* cum BLTX al pauc (ff[2] g?) vg[cle] aeth (*ex Galil. non surget propheta*) Or[4,299] Chr[8,351] et[2,421. 7,157. 12,368] Cyr[4,482] | *εγειρεται* (Gb') cum ℵBDKS[mg]TΓΔΠ al[30] fere it vg (a c f ff[2] g q vg *surgit*; e *surget*, l *exurget*) sah (*ουκ εστιν ο προφ. εγερθησομενοσ*) cop (*ουδεισ προφ. εγερθησεται*) syr[sch] et[p txt] et[hr] arm go aeth Or[4,299] (*ουκ εξερχεται ουδε εγειρεται*) Nonn[7,198] (*οττι προφητησ - εγειρεται εκ γαλιλαιησ*), item U *ερχεται* ... ς Ti *εγηγερται* (EGHM al mu *εγειγερτ.*) cum EGHLMS[tx]XΔ (et. carp[ev]) al plu syr[p mg] Chr[8,351] et[2,421. 7,157. 12,368] Cyr[4,482] et[483]

7, 53—8, 11 omisimus cum ℵABCLTXΔ (in Δ [6, 50—8, 52] et C [7, 3—8, 34] par foliorum quod perilt pericopam de adultera non continuisse pro spatii ratione certissimum est. L et Δ spatium vacuum habent, et Δ* quidem post *ουκ εγειρεται* iam perrexerat *παλιν ουν αυτοισ ο ιϛ ελαλησεν λεγων*, sed delevit scripta ac demum interposito spatio eadem posuit.) 3. 9* 22. 33. 72. 96. 97. 106. 108. 123. 131. 139. 157. 179* 249. 250. 253. y[scr] 2[pe] al[50] fere (aliquot tantum 8, 3—11 om) et plur[evv] (plus[30] numerantur, et. carp[ev] xy[scr]) a h** f l* q go sah cop[dz] et[pler] syr[edd pler] et[edd pler] (cf syr[sch677] item ed. Lee 1816. Receperunt polygl[angl] ex codice Usserii, in quo quidem notatur non esse versionis Peschitho, item Adler in uno Parisino reperit, White ex cod[barsalib] separatim edidit. Zacharias episc. Meletinensis in Chronico sic: *Exstat autem in evglio S. Marae episcopi can.* 89 *caput singulare ev. Ioh. quod in aliis exx. non habetur* etc. Quem Zachariae locum affert etiam Dionys. Barsalibaeus comm. in evv: *Repertum est autem in ev. Marae Amidae episc. qui Graeci sermonis peritus erat, ut Zach. rhetor et episc. Meletin. scribit, in can. evglii* 89. *caput singulare Iohannis, quod non in omnibus exstat exx, neque ipsum a quopiam interprete illustratum vidimus.* Cf Assem. bibl. or II, 52 sq) arm[cdd 6 antiquiss] et[zoh] Or[4,299] (ubi in comm. in Ioh post *και ιδε οτι εκ τ. γαλ. προφ. ουκ εξερχ. ουδ. εγειρεται*, arctissimo nexu pergit *πῶσ δὲ ἐδύναντο ἁπλούστερον νοεῖν αὐτὸν ἑαυτὸν ἀναιρήσειν οἱ ἀκούσαντεσ*

αὐτοῦ λέγοντος· ἐγω εἰμι το φως του κοσμου· ο ακολουθων μοι etc) Chr^{8,851} (aretissime in comm connectens 8, 12 cum 7, 52. Post verba enim *ἐρωτησον* [*ἐραινησον?*] *και ιδε* sic pergit: *τί οὖν ὁ χς; ἐπειδὴ ἄνω καὶ κάτω τὴν γαλιλαίαν ἔστρεφον καὶ τὸν προφήτην, ἀπαλλάττων πάντας ταύτης τῆς ἀλλοτρίας ὑποψίας, καὶ δεικνὺς ὅτι οὐχ εἷς τῶν προφητῶν ἐστὶν ἀλλὰ τοῦ κόσμου δεσπότης, φησίν· ἐγω φως εἰμι του κοσμου. οὐ γαλιλαίας, οὐ παλαιστίνης οὐδὲ τῆς ἰουδαίας. τί οὖν οἱ ἰουδαῖοι;*) Cyr^{4,484} (rursus in ipso comm a 7, 52 ad 8, 12 pergit. Ut illa: *ει τις διψα* etc, *πρέποντα τοῖς περὶ τῆς ἑορτῆς γεγραμμένοις* Iesum protulisse dicit, ita *νῦν ἐπὶ καιροῦ ταύτην ποιεῖται ἐξήγησιν - βοῶν· ἐγω εἰμι το φως του κοσμου. διὰ πάσης, φησί, τῆς ἁγίας ἑώντες γραφῆς καὶ τὰ ἐπ' ἐμοὶ διὰ τῶν προφητῶν εἰρημένα βασανίζειν οἰόμενοι πολὺ τῆς ὁδοῦ τῆς ζωῆς διασφάλλεσθε* etc.) Nonn^{7,193} et^{8,1} (post *ἐγείρεται ἐκ γαλιλαίης* pergit *ἠησοῦς δ' ἀγόρευε χίων λαοσσόον αὐδήν, εἰμὶ φάος κόσμοιο*) Cosm^{topogr} (ap Gall^{11,502}. Refert ibi quas narrationes evglicas Ioh suppleverit *οἷον περὶ τοῦ ἐν κανᾷ γάμου, περὶ νικοδήμου, περὶ τῆς σαμαρείτιδος, περὶ τοῦ βασιλικοῦ, περὶ τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ, περὶ τοῦ λαζάρου, περὶ τοῦ τὸν ἰούδαν ἀγανακτεῖν διὰ τὴν ἀλείψασαν τὸν κύριον μύρῳ, περὶ τῶν προσελθόντων· ἑλλήνων* etc, in quibus historiam de adultera, si noverat, praetorire nequibat.) Thphyl$^{\text{comm cat ox}}$[372] (hinc nec in Amm^{presb} inventum vdtr, a quo plurima in catenam transiere. Quam sententiam confirmant quae cat ex Amm ad 8, 12 affert: *δείκνυσιν ὅτι αὐτός ἐστιν περὶ οὗ προανεφωνήθη· ἰδου τεθεικα σε εις φως εθνων, καὶ οὐχ εἷς τῶν προφητῶν ἀλλὰ δεσπότης.*) Tert^{pudic} (*Plane si ostendas de quibus patrociniis exemplorum praeceptorumque caelestium, soli moechiae et in ea fornicationi quoque ianuam poenitentiae expandas, ad hanc iam lineam dimicabit nostra congressio - Nam et si cum maxime a lege coepimus demonstrando - libertas in Christo non fecit innocentiae iniuriam - Quaere an salva sit lex non moechandi, cui accessit nec concupiscendi - Ceterum si qua vobis exempla in sinum plaudent, non opponentur huic quam defendimus disciplinae - Frustra enim lex supra structa est - si ideo hodie concedetur moechiae venia; quia et aliquando* [ed. *aliqua*] *concessa est.* Iam varia ex V. T. exempla adscribuntur, at haec Christi aetatem praecessisse urget. *Malo*, ait, *in gloriam Christi a Christo deducere disciplinam. Luserit ante Christum caro, imo perierit* etc. Hac in disputatione Tertullianum historiam de adultera praeteriturum fuisse si in evglio invenisset, credi prorsus nequit.) Quibus testibus certissimis (Tertull Orig Chr Cyr Nonn Cosm Thphyl) addendi sunt alii qui vel ut Bas Cyp Hil (etiam Iuvenc) certe nusquam his versibus usi sunt quamvis utendi occasionem haberent, vel iam in antiquis scholiis (vide post) nusquam usi perhibentur, ut Apollin et Thdor^{mops}. Defuisse vero antiquitus testantur etiam capitulorum indices in veterrimis edd nostris, nam nec AC nec EAAH al mu capitulum *περὶ τῆς μοιχαλίδος* in indicem relatum habent, licet EAH al ipsam historiam exhibeant in textu. Eorum qui habent primi sunt KM; receptum autem ita est ut caput *ι'* efficeret, quo addito non amplius (ut in AC etc) *νη'* sed *ιθ'* capita numerantur. Ammonium aut Eusebium hos versus agnovisse minime

credibile est, tamen ex numeris qui huc pertinent nil certi effici potest: caput enim πζ′ cum ι′ canone in cod. A aliis ad 7, 45 notatum usque ad 8, 19 pertinet, ipsa vero adulterae historia eodem canone (qui continet singulis propria) atque capite comprehendenda erat ac revera in eis cdd. qui habent comprehensa est ..... habent sed asteriscis notant ΕΜΑΗ al[15] (Ε asteriscos inde a v. 2 *ορθρου δε*, ΑΗ a v. 3 *αγουσιν* adpositos habent, Μ ad 7, 53 et 8, 11, insuperque crucem rubram ad 7, 53 et ad 8, 3 habet), item obelis s al plus[20]; transponunt (vel 7, 53—8, 11 vel 8, 3—11) ad evglii finem l. tisch (in quo 8, 3—11, 2 ab ipso*, 7, 53—8, 2 a posteriore scriptore supplentur) al plus[10] arm[codd pler]; 13. 69. 124. 346. post Lucae caput 21; 225. post Ioh 7, 36 ..... denique scholia varia ut inventos ita omissos in cdd testantur. Quae quidem, quorum vix ullum nono saeculo antecedit, hac in re, de qua tot graviora testimonia habentur parvi tantum momenti sunt; neque urgeri potest si quando antiquos aut accuratos aut nonnullos codices in alterutram partem testes adhibent. Habent igitur A 262. alii mu in mg: *τὰ ὀβελισμένα* (al *ὠβ.*) *ἔν τισιν ἀντιγράφοις οὐ κεῖται, οὐδὲ Ἀπολιναρίου* (al *-ρίῳ*)· *ἐν δὲ τοῖς ἀρχαίοις ὅλα κεῖται* (al *κεῖνται*)· *μνημονεύουσιν τῆσ περικοπῆσ ταύτησ καὶ οἱ ἀπόστολοι* (al add *πάντεσ*) *ἐν αἷσ ἐξέθεντο διατάξεσιν* (i. e. Const[2, 24, 4]) *εἰσ οἰκοδομὴν τῆσ ἐκκλησίασ*. Item 1[mg] ad finem evglii: *τὸ περὶ τῆσ μοιχαλίδοσ κεφάλαιον ἐν τῷ κατὰ Ἰωάννην εὐαγγ.* (cod. *ἰαγγ.*) *ὡσ ἐν τοῖσ πλείοσιν ἀντιγράφοισ μὴ κείμενον, μηδὲ παρὰ τῶν θείων πατέρων ἑρμηνευσάντων μνημονευθέν, φημὶ δὴ Ἰωάννου τοῦ χρυσοστ. καὶ κυρίλλου ἀλεξανδρίωσ οὐδὲ μὴν ὑπὸ θεοδώρου μωψουεστίασ καὶ τῶν λοιπῶν, παρέλειψα κατὰ τὸν τόπον. κεῖται δὲ οὕτωσ μετ᾽ ὀλίγα τῆσ ἀρχῆσ τοῦ πζ′ κεφ. ἐξῆσ τοῦ ἐρεύνησον καὶ ἴδε ὅτι προφήτ. ἐκ τ. γαλιλ. οὐκ ἐγείρεται.* Eodem loco l. e. ad evglii finem 135 et 301.: *εὕρηται καὶ ἕτερα ἐν ἀρχαίοισ ἀντιγράφοισ, ἅπερ συνείδομεν γράψαι πρὸσ τῷ τέλει τοῦ αὐτοῦ εὐαγγελιστοῦ, ἃ ἐστι τάδε.* Item 259. suppletis ad finem evglii *αγουσιν* usque *αμαρτανε* addit: *εὕρηται ἔν τισιν ἀντιγράφοισ καὶ τὸ τοιοῦτον κεφάλαιον προσκείμενον εἰσ τὸ κατὰ Ἰωάννην εὐαγγέλιον.* Item 237. in ultimo folio (*και απηλθεν εκαστος* usque *αμαρτανε*) praeposito indice: *εὐαγγέλιον εἰσ μετανοοῦντα*· (plerumque in memoriam *τῆσ ἁγίασ θεοδώρασ τῆσ ἐν ἀλεξανδρείᾳ* legitur, vide infra) *ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην*, exhibet cum hac nota: *τοῦτο τὸ εὐαγγ. ἐν τοῖσ ἀκριβεστέροισ τῶν ἀντιγράφων οὐχ εὕρηται.* Item 2[pe]: *τὸ περὶ τῆσ μοιχαλίδοσ κεφάλαιον ἐν τῷ παρὰ Ἰω. εὐαγγελίῳ, ὡσ ἐν τοῖσ νῦν ἀντιγράφοισ μὴ κείμενον, παρέλειψα. κατὰ τὸν τόπον δὲ κεῖται οὕτωσ ἐξῆσ τοῦ οὐκ ἐγήγερται.* 34. ad ipsum evglii locum (7, 53) haec in margine habet: *ἰστέον ὅτι διὰ τοῦτο μετὰ ἀστερίσκων ἐτέθησαν τὰ περὶ τῆσ μοιχαλίδοσ, ἐπειδὴ εἰσ τὰ πλείω τῶν ἀντιγράφων οὐκ ἔγκειται· πλὴν εἰσ τὰ ἀρχαιότερα ηὑρηνται.* Similiter alia.

Habent pericopam Dᴘ (ab 8, 10; ante hiat) GHKUΓ (ΕΜΑΗ etc c. aster. vel ob.) al plus[200], cdd mu[gr] et[lat] ap Hier (adv. Pelag. 2, 17 *in ev. sec. Ioh. in multis et Graecis et Latinis cdd. invenitur de adultera muliere quae accusata est ap. dominum*) b* c e ff[2]· g l[mg2] vg (etiam vg[codd] qui saepe ad cdd italos deflectunt ut foss gat mt) aeth syr[hr]

(7, 42 — 8, 2 pag[110]; 8, 3 — 21 pag[460]) arr sl sax pers (in cod[vat] ad cap 10 trahitur); adde vv quarum [mss] et[edd] differunt i. e. syr[edd s] et[p] interpol cop[wl] arm[us] et edd recentissim, item scholia supra adscripta. Praeterea agnoscunt Const[2,24,4] *ἑτέραν δέ τινα ἡμαρτηκυῖαν ἔστησαν οἱ πρεσβύτεροι ἔμπροσθεν αὐτοῦ, καὶ ἐπ' αὐτῷ θέμενοι τὴν κρίσιν ἐξῆλθον· ὁ δὲ καρδιογνώστης κύριος, πυθόμενος αὐτῆς εἰ κατέκριναν αὐτὴν οἱ πρεσβύτεροι, καὶ εἰπούσης ὅτι οὔ, ἔφη πρὸς αὐτήν· ὕπαγε οὖν, οὐδὲ ἐγώ σε κατακρίνω.* Synops (falso ex uno cod. inter opp Athanasii edita)[142] ubi post Ioh [8, 20] sic memoratur: *ἐνταῦθα τὰ περὶ τῆς κατηγορηθείσης ἐπὶ μοιχείᾳ* (quae ipsa interpolatori deberi videntur). Euthym ad h. l. sed add *χρὴ δὲ γινώσκειν ὅτι τὰ ἐντεῦθεν* etc *παρὰ τοῖς ἀκριβέσιν ἀντιγράφοις ἢ οὐχ εὕρηται ἢ ὠβέλισται. διὸ φαίνονται παρέγγραπτα καὶ προσθήκη· καὶ τούτου τεκμήριον τὸ μηδὲ τὸν χρυσόστομον ὅλως μνημονεῦσαι αὐτῶν.* Hier (qui pro auctoritate codicum am fu for san etc omnino in versionem suam recepisse statuendus est, praeterea vide adv. Pelag. 2, 17) Amb[epist 26, 3] Aug coniug adult[2,7], ubi ad vindicandam pericopam istam a falsi suspicione haec scribit: – *quis non intelligat debere ignoscere maritum quod videt ignovisse dominum – Sed hoc videlicet infidelium sensus exhorret, ita ut nonnulli modicae fidei vel potius inimici verae fidei, credo metuentes peccati impunitatem dari mulieribus suis, illud quod de adulterae indulgentia dominus fecit auferrent de codd. suis.* Similiter saec. 10 Nicon (cf Gall[3,270]) electam esse vult narrationem ab Armenis, *βλαβερὰν εἶναι τοῖς πολλοῖς τὴν τοιαύτην ἀκρόασιν* dicentibus: id quod ille cum magna rei inscitia scripsit. Praeterea vide infra pag. 834.

Locum de adultera non ab Iohanne scriptum esse certissimum est. A tertio vero inde saeculo in codicibus Graecis et Latinis legi coeptum esse, ut auctoritate codicis D et italae codicum b e, ita Constistutionum quae dicuntur apostolicarum atque etiam Hieronymi testimonio docemur. Frustra enim dixerit aliquis Constitutiones quum non ipsum Iohannem historiae de adultera auctorem dicant, ab alio posse fonte pendere. Quamvis autem a tanta antiquitate ista evangelii Iohannis interpolatio repetenda sit, tamen exempla pleraque per multum tempus ab hac certe parte incorrupta manserunt: cuius rei cum antiquissimis codd. Graec. nostris (ℵABCT) pluribusque interpretationibus (italae cod. a, syrae codd. plerisque, sahidica, coptae codd. antiquissimis, gothica, armenae cdd. antiquioribus) Tertullianus et Origenes, Chrysostomus, Cyrillus luculentissimi testes sunt. Prius vero ac magis apud Latinos quam apud Graecos usu recepta esse videtur, surrexitque inter illos saeculo 5. defensor cupidissimus Augustinus, qui anno 419 altero de coniugiis adulterinis libro, coniugium etiam adulterio ab uxore commisso indissolubile esse demonstrans, modicae fidei fuisse contendit, qui primi historiam adulterae de codicibus suis auferrent. Quod dixit abreptus ille quidem defendendae caussae ardore, a sano sensu critico atque historia sacri textus tam alienum est quam quod alienissimum. Tanta enimvero temeritas, quae quidem, si Augustinus recte vidit, pro Tertulliani et Origenis testimoniis in finem fere secundi saeculi cadit, ut ne circa sacros libros grassaretur, deum providisse, quamvis ingenti lectionum va-

D D D

7,53 και επορευθησαν εκαστος εις τον οικον αυτου.

8,1 ιησους δε επορευθη εις το ορος των ελαιων. 2 ορθρου δε παλιν παρεγενετο εις το ιερον, και πας ο λαος ηρχετο προς αυτον. 3 αγουσιν δε οι γραμματεις και οι φαρισαιοι επι μοιχεια γυναικα ειλημμενην, και στησαντες αυτην εν μεσω 4 λεγουσιν αυτω εκπειραζοντες αυτον οι ιερεις, ινα εχωσιν κατηγορειαν αυτου· διδασκαλε, αυτη η γυνη κατειληπται επαυτοφωρω μοιχευομενη.

---

rietate apostolorum scripta obrui pateretur, quis est qui dubitet, modo ne prorsus historiam textus sacri ignoret? Praetereamus quae a ratione scribendi et ab orationis nexu refellendae originis Iohanneae subsidia sumenda sunt. Unde vero fluxerit historia ista vix dubium est. Quod enim Eusebius - quem pariter atque Origenem Chrysostomum Cyrillum ignorasse interpolationem evangelii Iohannei verisimillimum est - hist. eccl. 3, 39. de Papia refert: *ἐκτίθεται δὲ καὶ ἄλλην ἱστορίαν περὶ γυναικὸς ἐπὶ πολλαῖς ἁμαρτίαις διαβληθείσης ἐπὶ τοῦ κυρίου, ἣν τὸ καθ' Ἑβραίους εὐαγγέλιον περιέχει*, id maxima cum probabilitate ad indagandam interpolationis Iohanneae originem adhibetur. Nec obstat quod Eusebius feminam apud Papiam *ἐπὶ πολλαῖς ἁμαρτίαις* accusatam dicit. Quod enim antiqui testes, quum ultimo versu praebeant *ἀπὸ τοῦ νῦν μηκέτι ἁμάρτανε*, manifeste significant, feminam adulteram flagranti crimine deprehensam non semel sed saepe peccasse, id apud Papiam aut in evangelio Hebraeorum explicatius expressum crediderim. Minime vero negligendum illud est, quod Rufinus, quem Papiae librum et evangelium illud ab Hieronymo aequali Graece et Latine versum accuratius nosse probabiliter conieceris, in interpretatione operis Eusebiani in locum verborum quae supra adscripsimus non dubitavit *historiam de muliere adultera quae accusata est a Iudaeis apud dominum* substituere.

Ceterum alienum est ab hoc loco quaerere, traditio ipsa sitne probabile historiae evangelicae supplementum; certe quum auctoritate destituatur apostolica, non eodem loco atque si quid evangelistarum manus scripsit haberi potest.

Iamvero textum dabimus quemadmodum ς (Gb^{00}) exhibet, indicatis una eis quibus ex auctoritate testium antiquior pericopae forma restitui licet. Iuxta quem textum adscribemus totum locum ut in codice D legitur.

53. Versum om ff^{2} | *επορευθη* cum EGHKΠ al mu syr$^{\text{usss-bars}}$ aeth ... scribe *επορευθησαν* cum DMSΓ al^{15} e g l^{2} vg cop^{wl} syr^{hr} arm^{usc} ... Λ al^{15} *απηλθον*, U al plus^{35} *απηλθεν* | *εκαστος*: syr$^{\text{usss-bars}}$ add *ex eis* | τ. *οικον*: 1. 25. tisch cop^{wl} arm^{usc} τ. *τοπον*, 69. *τα ιδια*

8, 1. *ιζ δε* cum D unc^{7} al pl it^{5} vg syr$^{\text{usss-bars}}$ eth^{r} cop^{wl} ... ΠΓΛ al^{30}

ς ς ς
7,53 καὶ ἐπορεύθη ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.
8,1 Ἰησοῦς δὲ ἐπορεύθη εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν. 2 ὄρθρου δὲ
πάλιν παρεγένετο εἰς τὸ ἱερόν, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἤρχετο πρὸς
αὐτόν, καὶ καθίσας ἐδίδασκεν αὐτούς. 3 ἄγουσι δὲ οἱ γραμ-
ματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς αὐτὸν γυναῖκα ἐν μοιχείᾳ κατει-
λημμένην, καὶ στήσαντες αὐτὴν ἐν μέσῳ 4 λέγουσιν αὐτῷ· δι-
δάσκαλε, αὕτη ἡ γυνὴ κατειλήφθη ἐπαυτοφώρῳ μοιχευομένη.

και ο (A al mu om) ις, al pauc και ο·ις δε, 409. ο δε ις | επορευθη: 8 al[7] επορευετο ... c ff[2] *ascendit* | ελαιων: D 272. f[ser] add μονος

2. ορθρου δε: Γ 272. και οτε | παλιν: U al plus[60] add βαθεως (pauc ex his[60] βαθεος) | παρεγενετο: D παραγενεται ... UA al plus[60] ηλθεν (item *venit* Latt syr arm). Praeterea U al[40] fere add ο ις | και πας usq εδιδασκ. αυτους: 13. 69. 124. 174. 230. 346. z[ser] om; item D om και καθισ. εδιδ. αυτους | ο λαος: GSU al[30] ο οχλος, Γ 272. om | προς αυτον: EGHKΠ al plus[30] om | καθισας: 275. arm[odd] om

3. αγουσι (2. 9. φερουσι) δε (UΓ al plus[10] arm om): A[2] 13. 69. 76. 124. 174. 218. 230. 346. και προσηνεγκαν αυτω, syr[hr] *et tunc adducunt*, e *et adduxerunt autem* | οι γραμματεις: 1. 25. 254. cop[wi] arm[odd] οι αρχιερεις ... 48. 71. 238. 421. (Promiss) om οι γραμμ. και, al pauc και οι γραμμ. post οι φαρισ. pon | προς αυτον (al pauc syr[hr] τον ιν) cum EGHKΠ al permu c ff[2] cop[wi] arm[odd] aeth (sed ff[2] arm aeth ante οι γραμμ. pon) ... dcle cum DMSUΓA al[60] fere e g l[2] vg syr[ussbars] arm[edd] | εν cum EGHKΠ etc ... scribe επι cum DMSUΓA al[100] | μοιχεια: D αμαρτεια, et επι αμαρτ. post γυναικα pon | κατειλημμενην: D ειλημμενην ... EGHKΠ al[40] καταληφθεισαν, 16[ev] καταλελημμενην | εν μεσω: A 11. 69. 124. 127. 262. 275. 299. 346. al plus[25] εν τω μεσω. Praeterea syr[hr] εν μοιχ. (item v. 4 επαντ. μοιχ.) reddit *in stultitia*.

4. λεγουσιν: UA al plus[30] it[5] vg *ειπον* | αυτω (c ff[2] *ad Iesum*) cum MSU ΓA al pl it[5] vg syr[ussbars] cop[wi] aeth arm[usc] ... EGHKΠ al[60] arm[odd] add πειραζοντες (etiam Promiss *tentantes*, Amb[ep 25] *captantes*, non item[ep 26]), item D εκπειραζοντες αυτον οι ιερεις ινα εχωσιν κατηγορειαν αυτου | αυτη η γυνη usq μοιχευομενη: U 118. 127. 209. 267. 275. 282. 299. al[70] fere cop[wi] aeth (hae vv επαυτοφωρω non exprim, ut nec aliae: vide post) ταυτην ευρομεν επαυτοφωρ. μοιχευομενην | αυτη η γυνη: M η γυνη αυτη | κατειληφθη cum? ... scribendum certe κατειληφθη cum EGHKΓΠ al[25] aut quod praefero κατειληπται cum D 1. al[15] vel ειληπται (passim etiam ηλειπται scribitur) cum MSA 69. 124. 174. 262. 346. al[25] | επαυτοφωρω cum DKUΠ[2] etc ... EGHMSΓA Π[c] al plu επαυτοφορω ... A[2] al[5] επαυτοφορωσ (vel -φωρωσ) ... e *sponte*, d *palam*, sed c ff[2] g l[mg] non exprim (*deprehensa est in adulterio* vel ut ff[2] *in moechatione*), nec exprim cop[wi] aeth

ς ς ς
[5] μωϋσης δε εν τω νομω εκελευσεν τας τοιαντας λιθαζειν· συ δε τινα τι λεγεις; [6] ο δε ιησους κατω κυψας τω δακτυλω κατεγραφεν εις την γην. [7] ως δε επεμενον ερωτωντες, ανεκυψεν και ειπεν αυτοις· ο αναμαρτητος υμων πρωτος επ αυτην βαλετω λιθον. [8] και παλιν κατακυψας τω δακτυλω κατεγραφεν εις την γην. [9] εκαστος δε των ιουδαιων εξηρχετο, αρξαμενοι απο των πρεσβυτερων, ωστε παντας εξελθειν· και κατελειφθη μονος

5. *εν δε* usque *ενετειλατο*: D *μωυσης δε εν τ. νομ. εκελευσεν* | *εν δε*: Γ 272. 49^{ev} al^{8} *και εν* | *μωσης* cum EGHSUA al plu; sed DKMΓΠ al mu *μωυσης* | *ημιν*: et hoc quidem loco cum EGKMΠ etc, U 282. al^{5} g l^{mg} vg post *ενετειλατο* (item c ff^{2}· *praecepit nobis Moyses*), item Λ 1. 69. 124. al^{15} e ante *μωσης* ... sr al^{90} aeth *ημιν* idque ante *μωσης* ... D (vide supra) H 299. al^{6} cop^{wi} syr^{uss} et^{hr} (sed^{bars} *et lex autem nostra Mosis praecipit*) plane om | *ενετειλατο*: 161. *εγραψεν* | *λιθοβολεισθαι* cum EGHΠΠ etc; Γ al plus^{13} *λιθαζεσθαι* ... scribe *λιθαζειν* (ut Sx) cum DMSUA 1. 13. 28. 69. 124. 127. 262. 274. 282. 299. 346. al^{100}, item *lapidare* e g l^{mg} vg Cassiod$^{ps\,56}$; contra foss (vide etiam Amb Aug al) *lapidari*, item c ff^{2}· *ut qui in adulterio deprehenditur lapidetur* | *συ ουν* (e g l^{mg} vg *tu ergo*): D *συ δε νυν*, c ff^{2}· *tu autem*, fos *tu vero* | *τι λεγεις*: MSUA al plus^{20} c ff^{2}· arm aeth Amb Aug Promiss add *περι αυτης*

6. *τουτο δε* usque *κατηγορειν αυτου*: D 264. om, item M sed vide post v. 11 | *δε*: e *enim* ... 15. 272. ff^{2}· om (c *haec ideo dicebant*) | *ελεγον*: sr al^{20} syr$^{uss\text{-}bars}$ *ειπον*, item (vide post) M *ειπαν* | *πειραζοντες*: 272. 49^{ev} al plus^{10} *εκπειραζ.* | *αυτον*: al^{10} fere om | *εχωσι*: sr al^{10} *σχωσι* ... 1. al pauc *ευρωσι* | *κατηγορειν* (Γ 272. *-ρησαι*): Sx cum SUA 13. 28. 69. 124. 127. 209. 262. 282. 299. 346. al plus^{100} arm aeth *κατηγοριαν κατ*, item (vide post) M | $\overline{\text{ις}}$: e^{scr} om, 258. *γνους* | *κατω κυψας*: al pauc *κατω κεκυφως, κατω νευσας, κατακυψας, κυψας*, c^{scr} *κυμψασ*. Ex Latt l^{mg} g^{vid} vg *inclinans se deorsum*; c e ff^{2}· mm gat *inclinato capite* (gat add *deorsum*) | *τω δακτυλω*: Λ 230. 262. 435. syr uss-bars om | *εγραφεν* cum KUΓΛ etc (13. 69. 124. 346. al^{5} *εγραψεν*) ... scribe *κατεγραφεν* cum DEGHMS tisch al^{25} (57. 235. *καταγεγραφεν*) | *εις την γην*: EGHK tisch al^{90} fere add *μη προσποιουμενος*

7. *ερωτωντες*: MS 1. 11. 28. 282. 299. al^{50} *επερωτωντες* | *αυτον*: D 29. 71. 7^{pe} g^{scr} om. Pro *ως δε* etc ff^{2}· sic: *cum autem interrogarent expectantes eum quid diceret* | *ανακυψας* (c^{scr} *-κυμψασ*, item infra) cum EGHKΓ etc, item UΛ al^{55} arm *αναβλεψας* ... scribe *ανεκυψεν και* cum DMS al^{25} it^{5} vg (*erexit se et*, e *adlebavit capud et*. Contra Amb$^{ep\,26}$ *erigens caput*, Hier$^{pel\,2}$ *caput elevans.*) | *προς αυτους* cum EGHK etc ... scribe *αυτοις* cum DSUΓΛ 1. 11. 28. 69. 124. 127. al^{70} it^{5} vg ... M om | *αναμαρτητος*: 1lier pelag^{2,17} *hoc quod dicitur* sine peccato, *Graece scriptum est αναμαρτητος*. *Qui ergo dicit aliud esse* sine pec-

ς ς ς
[5] ἐν δὲ τῷ νόμῳ Μωσῆς ἡμῖν ἐνετείλατο τὰς τοιαύτας λιθοβολεῖσθαι· σὺ οὖν τί λέγεις; [6] τοῦτο δὲ ἔλεγον πειράζοντες αὐτόν, ἵνα ἔχωσι κατηγορεῖν αὐτοῦ. ὁ δὲ Ἰησοῦς κάτω κύψας τῷ δακτύλῳ ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν. [7] ὡς δὲ ἐπέμενον ἐρωτῶντες αὐτόν, ἀνακύψας εἶπε πρὸς αὐτούς· ὁ ἀναμάρτητος ὑμῶν πρῶτος τὸν λίθον ἐπ' αὐτῇ βαλέτω. [8] καὶ πάλιν κάτω κύψας ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν. [9] οἱ δὲ ἀκούσαντες καὶ ὑπὸ τῆς συνειδήσεως ἐλεγχόμενοι ἐξήρχοντο εἷς καθ' εἷς, ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων ἕως τῶν ἐσχάτων, καὶ κατελείφθη μόνος ὁ Ἰη-

---

cato *et aliud αναμαρτητον, aut Graecum sermonem novo verbo exprimat, aut si expressum est a Latinis ut interpretationis veritas habet, perspicuum est αναμαρτητον nihil aliud esse nisi* sine peccato. | πρωτος: EGH al plus[15] *πρωτον* | *τον λιθον* cum EGHKMS etc: DUΓA al plus[50] om *τον* | *επ αυτη* cum minusc ... scribe *επ αυτην* c. DEGHKMSU ΓA al longe plu | *βαλετω*: EGHK 1. 11. 28. al[20] fere *βαλλετω*. Praeterea ordo verborum satis fluctuat: ς *τον λιθ. επ αυτ. βαλ.* cum minusc ... scribe *επ αυτ. τον* (Γ al om) *λιθ. βαλ.* cum EGHKSΓ al plu it[5] vg Aug[loh 33,5]; UA al (arm) *λιθ. βαλ. επ αυτ.*, M syr[uss-bars] et [hr] *βαλ. επ αυτ. τ. λιθ.*, D *επ αυτ. βαλ. λιθ.* Etc.

8. κατω (ΓH[e] 272. om) *κυψας*: D 1. 28. al[5] *κατακυψας*. Praeterea D 28. 74. ff[2]. Hier[pelag 2,17] add *τω δακτυλω* | *εγραφεν*: M 126. 251. *εγραψεν* ... D 28. 31. *κατεγραφεν* | *εις* (M *επι*) *την γην*: U al[30] fere *ενος εκαστου αυτων τας αμαρτιας*. Eadem Bar Hebraeus hausit (apud Assem. bibl. orient. 2, 170) ex codice quodam Alexandrino, ubi sic exit narratio: *Ipse vero inclinatus uniuscuiusque eorum peccata in terra scripsit, et illi relicta ea abierunt. Iesus autem dixit: Vade et noli amplius peccare.* Hier vero[pelag 2,17] sic de h. l. „*Iesus inclinans digito scribebat in terra, eorum videlicet qui accusabant et omnium peccata mortalium, secundum quod scriptum est in prophetis*: Relinquentes autem te in terra scribentur."

9. *οι δε ακουσαντες* (c ff[2]· *illi igitur cum audissent*): 1. al pauc arm *ακουσ. δε*, l[mg] vg *audientes autem* ... D *εκαστος δε των ιουδαιων* ... A 13. 69. 124. 230. 262. om (syr[hr] *et illi cum soluti essent, ibant unus post unum* etc) | *και υπο της συνειδησεως ελεγχομενοι* cum EGHKS etc (cop[wl] *et intelligentes eius vituperationem*) ... omitte cum DMUΓA al[80] fere c e ff[2]· g l[mg] vg syr[uss-bars] et[hr] arm aeth | *εξηρχοντο*: D al pauc *εξηρχετο*, item A *εξηλθεν*, al aliq *και εξηλθεν* ... 4. 13. 69. 124. 230. (262?) *και εξηλθον*, M 264. (uterq post *εις κ. εις*) *ανεχωρησαν* | *εις καθ εις* (c ff[2]· *singuli*): 1. al pauc *εις εκαστος αυτων* ... 130. c e ff[2]· g l[mg] vg ante *εξηρχοντο* ... D om. Praeterea syr[hr] add *ad domum suam* | *αρξαμενοι*: K[e] *-νοσ* | *εως των εσχατων* cum SUA 69. 124. al pl vid aeth syr[hr] (*a senioribus usq. ad pueros*) ... D *ωστε παντας εξελθειν* (c ff[2]· *secedebant singuli, incipientes a senioribus omnes recesserunt*) (cop[wl] *inceperunt exire unusquisque, donec exirent seniores atque eorum multitudo*) ... omitte cum EGHKMΓ al[50] e g l[mg] vg syr[uss-bars] | *κατε-*

D D D

και η γυνη εν μεσω ουσα. [10] *ανακυψασ δε ο ιησουσ ειπεν τη γυναικει· που εισιν; ουδεισ σε κατεκρεινεν;* [11] *κακεινη ειπεν αυτω· ουδεισ, κυριε. ο δε ειπεν· ουδε εγω σε κατακρεινω· υπαγε, απο του νυν μηκετι αμαρτανε.*

λειφθη: ΚΑ al mu -*ληφθη* | *μονοσ ο* $\overline{\iota\varsigma}$: ΥΓ al permu e *ο* (U al mu om) $\overline{\iota\varsigma}$ *μονοσ* ... D 1. 25. c am for fu ing em harl taurin tol sax syr hr om *ο* $\overline{\iota\varsigma}$, 69. 124. 262. 346. al[10] fere om *μονοσ*. Pro *μονοσ ο* $\overline{\iota\varsigma}$ *και* syr uss-bars *μονη* | *εστωσα* cum 1. al mu c l mg vg syr hr aeth ... scribe (ut et. Sz) *ουσα* cum DEGHKMSUΓΑ al[170] fere e ff[2.] syr uss-bars cop wi

10. *ανακυψασ*: Α 13. 69. 262. al[10] fere *αναβλεψασ*, 254. *ανανευσασ*. Pro *ανακυψασ* usque *πλην τ. γυναικ.* arm nil nisi *αποκριθεισ.* | *και μηδενα θεασ. πλ. τ. γυναικοσ* cum EGHK etc: UA 4. 11. 69. 118. 124. 127. 209. 237. 262. al[60] fere aeth *ειδεν αυτην και* ... omitte cum DMS Γ 1. 13. 28. 299. al[30] fere c e ff[2.] g l mg vg cop wi syr uss-bars et hr (arm, vide ante) | *αυτη* cum EFGHKMSΓ etc e g l mg vg syr hr aeth arm: 282. *προσ αυτην*, ff[2.] *ad eam* ... D c syr uss-bars (Amb ep 25. 26) *τη γυναικει* (c *ad mulierem*) ... UA 11. 13. 69. 118. 124. 127. 209. 237. 262. 274. 299. al[30] fere om | *η γυνη* c. minusc ... scribe (ut Sz) *γυναι* cum MSUΓΑ 1. 13. 28. 124. 127. 209. 299** 262. 282. 299. 346. al[100] fere, item *mulier* c e ff[2.] g l mg vg syr hr aeth arm ... DEFGHK al[60] c syr uss-bars Hier pel 2,17 om (sed D c syr vide ante) | *που εισιν εκ. οι κα. σου*: 11. 52. 118. 209. 237. 250. 338. 360. om omnia ... omitte *εκεινοι οι κατ. σου* cum DMΓΑ 1. al[30] fere c e (ff[2.] *qui te perduxerunt*) am san arm syr uss-bars et hr (contra habent g vid l mg vg cle cop wi aeth); praeterea HSU al plus[60] vg Hier pel om *εκεινοι*

11. *η δε ειπεν*: D *κακεινη ειπεν αυτω*, e *dixit et illa*, ff[2.] *et illa respondens dixit* | *ειπ. δε* (U 245. om) *αυτη ο* $\overline{\iota\varsigma}$ (c g ff[2.] mt *dixit autem ei* [c *illi*] *Iesus*; e *dixit autem Iesus ad illam*, fos *et ait ad illam*, syr hr *et dixit ei domin. Iesus*) cum Γ(U) etc (Α al *ο δε* $\overline{\iota\varsigma}$ *ειπ. αυτη*, 69. al *και ο* $\overline{\iota\varsigma}$ *ειπ. αυτη*), item (sic scribe) sed omisso *αυτη* EFGHKMS 1. 28. 130. 235. al[60] fere l mg vg arm syr uss-bars ... D *ο δε ειπεν* | *κατακρίνω* sic cum MSUΓΑ etc (al *κρίνω*), e *iudico* ... H al *κατακρινῶ*, EFGK al mu *κρινῶ*, c ff[2.] g l mg vg Hier pel *condemnabo* | *πορευου*: D *υπαγε* | *και*: D gr al[7] ff[2.] arm cop wi om | *μηκετι* c. EFGHKA etc (e *amplius*) ... scribe *απο του νυν μηκετ.* cum DMSUΓ al[140] fere c ff[2.] (hi duo *ex hoc iam*) l mg vg (vg cle *iam amplius*, l mg am fu for san ing etc *ampl. iam*) cop wi arm aeth syr hr et uss-bars Amb ep 25. 26 (*amodo vide ne*, *vide amodo ne*) Hier pelag 2,17 (*amodo noli*) Aug (*deinceps iam*, *iam deinceps* etc vide Sab.); 27. 29** *το λοιπον μηκετι* | *αμαρτανε*: M (vide ad v. 6) add *τουτο δε ειπαν πειραζοντεσ αυτον, ινα εχωσι κατηγοριαν κατ αυτου.*

Ad italos cdd qui habent pericopam p. 828 adde h.

Praeterea, ne quid praeterisse suspiciosis videamur, notandum est, in magno eos errore versari qui Tatianum vel Ammonium in testibus pericopae de adultera ponunt. Victor enim Capuanus (ante med. saec. VI.) quum forte harmoniam evangeliorum in codice ver-

σοῦσ καὶ ἡ γυνὴ ἐν μέσῳ ἑστῶσα. [10] ἀνακύψασ δὲ ὁ Ἰησοῦσ καὶ μηδένα θεασάμενοσ πλὴν τῆσ γυναικόσ, εἶπεν αὐτῇ· ἡ γυνή, ποῦ εἰσὶν ἐκεῖνοι οἱ κατήγοροί σου; οὐδείσ σε κατέκρινεν; [11] ἡ δὲ εἶπεν· οὐδείσ, κύριε. εἶπε δὲ αὐτῇ ὁ Ἰησοῦσ· οὐδὲ ἐγώ σε κατακρίνω· πορεύου καὶ μηκέτι ἁμάρτανε.

---

sionis vulgatae Latinae nunc Fuldensi „absente titulo" invenisset, inquirens quis veterum tale opus composuisset, consultis Eusebii libris Ammonii opus vel potius (hoc enim magis placuit) Tatiani in manibus tenere sibi visus est. (Confer Victoris praefationem a multis repetitam.) Quam coniecturam quamvis infelicissimam etiamnum sunt qui repetant. Quid quod errorum studiosiores ab Ammonio etiam ad Eusebium pergendum opinantur, canonum eius ratione haud perspecta. Similiter vel etiam gravius lapsi sunt qui Chrysostomum eius pericopae testem laudarunt. Falsi enim sunt Latina homiliae 60 (61) interpretatione apud Morellium pag. 389, ubi verba *περὶ ἀφέσεωσ γυναικόσ*, quae de repudianda uxore scripta sunt, pessime reddita sunt *an lapidanda esset adultera*. Qua de re iam Montefalconius in praefatione tomi 8. satis explicuit. Unum vero est quo nostra testium enumeratio revera suppleri possit. Testimonia liturgica dico, sive ea quibus docemur pericopam adulterae iam ab antiquis temporibus ad cultum publicum adhibitam esse. Discimus autem ex libris qui huc spectant pericopam illam statione ad S. Susannam certe iam aetate Gregorii Magni, celebris stationum Romanarum ordinatoris, Romae legi solitam esse. Nec incredibile est iam uno vel altero ante Gregorium saeculo in ecclesia Romana legi eam coeptam esse. Item apud Graecos ad solemnia in memoriam sanctarum feminarum Pelagiae, Theodorae Alexandrinae, Eudociae, Mariae Aegyptiacae, aliarum instituta ex multis saeculis adhibitam esse certum est. Testantur enim hunc usum evangelistaria permulta, numerum si quaeris fortasse centum, invitis quidem aliis plus triginta, item menologia evangelistariis paullo posteriora. Quibus ex testimoniis etsi quando primum pericopa adulterae apud Graecos recepta sit colligere difficile est, tamen iam ante saeculum octavum, quod centum quae diximus evangelistariorum nullum antecedit, receptam esse probabile fit; nisi quod plus triginta libri similes qui plane omittunt comprobant ecclesiae Graecae hac in re usum diu fluctuasse. Accedit vero etiam quod Syram ecclesiam simili ratione usam esse evangelistarium Hierosolymitanum docet, quod quamquam codice tantum Vaticano saeculi undecimi scriptum habemus, tamen a libris multo antiquioribus derivandum videtur.

Atque haec quidem de usu liturgico apud Latinos, Graecos, Syros. Nullum vero quae inde peti possunt testimoniorum ea attingit tempora, quibus pericopam de adultera Graece in evangelio lectam esse ex Constitutionibus quae dicuntur Apostolicis discimus; nec magis Latinorum patrum, quorum post Ambrosium Augustinum Hieronymum magnus numerus est, aut codicum italorum d e etc. auctoritatem

VIII.

12 *Πάλιν οὖν αὐτοῖς ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς λέγων· ἐγώ εἰμι τὸ*
12, 46 *φῶς τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ οὐ μὴ περιπατήσῃ ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἕξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς.* 13 *εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Φαρισαῖοι· σὺ περὶ σεαυτοῦ μαρτυρεῖς· ἡ μαρτυρία σου οὐκ ἔστιν ἀληθής.* 14 *ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· κἂν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἀληθής ἐστιν ἡ μαρτυρία μου, ὅτι οἶδα πόθεν ἦλθον καὶ ποῦ ὑπάγω· ὑμεῖς οὐκ οἴδατε πόθεν ἔρχομαι ἢ ποῦ ὑπάγω.*

---

superant. Quae quum ita sint, ea quae hoc loco supplevimus nullo modo labefactare possunt quae supra a nobis exposita sunt. Neque magis labefactari poterunt argumentationibus ullis a re sana critica et sincero divinae veritatis studio alienis, nisi forte alicui contigerit ut probet, Tertullianum atque Origenem, quorum cum codicibus Sinaiticus, Vaticanus ac tot testes alii remotissimae antiquitatis, Graeci, Latini, Syri, Aegyptiaci, Armeniaci, Gothus, mirifice conspirant, ex illorum numero maritorum fuisse, quorum fidem Augustini disputatio suspectam reddidit.

VIII, 12. *παλιν ουν* etc: b *rursus autem congregatis illis loquebatur Iesus dicens* (ceterum duae paginae, quibus historia adulterae scripta erat, prorsus abrasae sunt, hinc nihil de textu notari a nobis poterat); e *iterum autem cum convenissent, loquebatur Iesus dicens*; syr^{hark} *cum igitur congregati essent* etc | *ουν* (a c f l q vg sah syrP): g syr^{sch} (item b e, vide ante) *autem* ... ff^{2*} cop arm go om | *αυτοις ελαλησ.* o (B om) $\overline{\text{ις}}$ cum ℵBLSTUX 69. 346. c q ... D 1. 33. 127. 209. al plus^{10} a f ff^{2*} g l syr^{sch} cop arm aeth *ελαλ. αυτοις* (a d *ad illos*) o $\overline{\text{ις}}$, Cyr^{4,484} *ελαλ. ο* $\overline{\text{ις}}$ *αυτοις* ... EFGHKMΓΔΛ al^{50} fere go *αυτοις ο* $\overline{\text{ις}}$ *ελαλησεν* ... ς ο $\overline{\text{ις}}$ *αυτοις ελαλησεν* cum minusc vix mu (syrP *Rursus ergo Iesus locutus est eis*; sah *Iesus ergo rursus locutus est cum eis*) | *ειμι το φως* (ℵ^{c}): ℵ* *φως ειμι* | *εμοι* cum ℵDLXΓΔΛ unc^{6} al omn^{vid} Chr^{8,332} Cyr^{4,486} ... Ln *μοι* cum BT Or^{4,299} | *περιπατηση* cum ℵBFGKLSTUXΔ al plus^{60} Or^{4,299} Cyr$^{osa\,855}$ ... ς *περιπατησει* cum DEHMΓΛ al permu Chr^{8,332} Cyr^{4,486} et$^{osa\,607}$ | *αλλ*: D *αλλα* | *εξει* (ℵ *εξη*) et. ℵ^{c}: ℵ* e *εχει*

13. *ειπον ουν αυτω* (A cum asterisco suppl in mg) *οι φαρ.* (et. Or^{4,298}): 1. 2P^{c} *οι ουν φαρ. ειπ. αυτω*

14. *απεκριθη* (D 69. 76. 106. 237. 407. c^{ser} Or^{4,332} add o) $\overline{\text{ις}}$ *και ειπ. αυτοις*: ℵ *ειπεν αυτοις ο* $\overline{\text{ις}}$ | *αληθ. εστ. η μαρτ. μου* et. a c e f ff^{2*} g l q vg reli pler Or^{4,298} et^{298} Chr^{8,352} semel Cyr^{4,488} ... B 157. al^{3} b sah arm Or^{4,299} Did^{tri} ^{3,18} et^{39} Chr ibidem semel Faust ap Aug *η μαρτυρ. μου αληθ. εστιν*, D *αληθεινη μου εστ. η μαρτ.* | *υμεις* usq *υπαγω*: MSΓΔ 28. 33. 69. al^{40} fere syr^{hr} Or^{4,298} et^{299} Cyr^{4,488} om | *υμεις* sine *δε* cum KΠHK 17. 127. 131. 8^{pc} al^{15} (^{6}ap Scri) a Novat^{tri} ^{15} (Gall ^{3,297}) ... ς Ln Ti *υμ. δε* cum BDEGLTUXΔ al plu it^{pl} (sed b *vos enim*) vg etc | *η που* cum BD^{Gr}KTUXΔ 1. al^{50} f ff^{2*} l q vg sah cop go syrP

15 ὑμεῖς κατὰ τὴν σάρκα κρίνετε, ἐγὼ οὐ κρίνω οὐδένα. 16 καὶ ἐὰν κρίνω δὲ ἐγώ, ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ ἀληθινή ἐστιν, ὅτι μόνος οὐκ εἰμί, ἀλλ' ἐγὼ καὶ ὁ πέμψας με. 17 καὶ ἐν τῷ νόμῳ δὲ τῷ ὑμετέρῳ γεγραμμένον ἐστὶν ὅτι δύο ἀνθρώπων ἡ μαρτυρία ἀληθής ἐστιν. 18 ἐγώ εἰμι ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμαυτοῦ, καὶ μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὁ πέμψας με πατήρ. 19 ἔλεγον οὖν αὐτῷ· ποῦ ἔστιν ὁ πατήρ σου; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· οὔτε ἐμὲ οἴδατε οὔτε τὸν πατέρα μου· εἰ ἐμὲ ἤδειτε, καὶ τὸν πατέρα μου ἂν ἤδειτε. 20 ταῦτα τὰ ῥήματα

7, 24 8, 17 16, 22 Dt 19, 15 Mt 18, 16 14, 7. 9

---

go arm^{ed} Novat^{ibidem} (ubi totum versum καν εγω etc affert), sed q gat mm cop^{wl} etiam antea *aut quo* ... ς (= Gb Sz) Ln και που cum ℵEFGHL al sat mu a b c e d syr^{sch} arm^{cdd} aeth Novat^{ibidem} (paullo post, sed affert tantum *Vos ignoratis* etc)

15. υμεις: b *et vos*, g cop^{wl} add δε | την (et. Or^{4,282} et^{299}): AA om | εγω: 253. 254. c^{scr} d f sah cop add δε

16. και εαν (ℵ καν) κρινω (69. post εγω pon) δε εγω: a c *sed et si iudico* (a *ego iudico*), d *et si iudico tamen ego*, e f (ff$^{2\cdot vid}$) g l q vg *et si iudico* (c *iudicavero*) *ego*, b *quodsi ego iudico*, item cop *et si ego iudico*, go *at si ego iudico*. Praeterea GX al^{e} om δε | αληθινη cum BDLTX 33. Or^{4,282} ... ς αληθης cum ℵΓΔA unc^{n} al pler (Ψ^{c} 69. ab αληθ. εστ. transiluere ad αληθ. εστ. v. 17) Or^{4,299} Chr^{8,252} (ibidem vero etiam δικαια, pariter ac al^{2} gat mm syr$^{p\ mg}$ Cyr$^{esa\ 522}$) | μονος (et. Or^{4,282} et^{299}): D 40^{ov} add (et sah praem) εγω | D αλλα | ο πεμψας με sine additam cum ℵ*D ... ς Ln Ti add πατηρ cum ℵ^{c}BLTX unc rell (sed s ο πατηρ) al omn^{vid} it vg rell (sed a sah syr^{utr} *pater qui me misit*) Or^{4,282} et^{299} Chr^{8,252} (:: πατηρ est ex v. 18, ubi non fluct; nec magis ο πεμψ. με πατηρ 5, 37. 12, 49 fluctuat, tantum non fluct 12, 24. Similiter vero addiderunt πατρος ad του πεμψ. με 6, 38 et 39. 7, 16)

17. γεγραμμενον εστιν cum ℵ (:: ac vero hoc Iohanni proprium est, cf 2, 17. 6, 31. 45. 10, 34. 12, 14; nusquam eodem sensu illud Synopticorum γεγραπται) ... ς Ln Ti γεγραπται c. BDLT unc rell al omn^{vid} Chr^{8,252} Cyr^{4,492}

18. εγω etc. Hunc versum (non 16.) etiam Tert$^{prax\ 22}$ (item Or^{4,257} et Eus$^{marc\ 92}$) affert: *Ego testimonium dico de me, et testimonium dicit de me qui me misit pater.* | εμαυτου: U εμου

19. ις cum BDLTXΓΔA unc^{n} al plu ... ς (= Gb Sz) ο ις cum ℵ 33. 69. al sat mu Or^{4,281} Cyr^{4,495}. Praeterea ND b fos add και ειπεν (D b add αυτοις); item c *respondit illis ihs et dixit*, sah *respondens Iesus dixit eis* | ουτε τον (Or$^{4,281\ bis}$ et$^{288\ bis}$ et$^{293\ bis}$ et^{294} et^{alibi}): T Or^{4,285} ουδε τον | μου sec: ℵ om | αν (e f l vg Amb *forsitan*, a q *utique*; D b e ff^{2}. Victorin om, item libere Or^{4,285}) ηδειτε (X al pauc ειδητε, 69* al pauc Cyr^{4,495} οιδατε) cum BLTX 1. 33. al pauc c Amb^{poen} (item f l vg *forsitan et patrem meum sciretis*, a *utique et pa. me. nossetis*) Or^{4,281} bis et$^{287\cdot 291\cdot 300}$ Cyr^{4,495} et iul^{365} et trin^{8,476} ... ς ηδειτ. αν cum ΝΓΔA unc^{n} al pler q

20. ταυτα τα: A om τα

ἐλάλησεν ἐν τῷ γαζοφυλακίῳ διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ οὐδεὶς ἐπί-
7, 30 ασεν αὐτόν, ὅτι οὔπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ.
7, 33 ss 21 [39.10] Εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς· ἐγὼ ὑπάγω καὶ ζητήσετέ
με, καὶ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ὑμῶν ἀποθανεῖσθε· ὅπου ἐγὼ ὑπάγω ὑμεῖς
οὐ δύνασθε ἐλθεῖν. 22 ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· μήτι ἀποκτενεῖ
ἑαυτόν, ὅτι λέγει· ὅπου ἐγὼ ὑπάγω ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν;
23 καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· ὑμεῖς ἐκ τῶν κάτω ἐστέ, ἐγὼ ἐκ τῶν ἄνω
3, 31 1 Io 4, 5 εἰμί· ὑμεῖς ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἐστέ, ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου
τούτου. 24 εἶπον οὖν ὑμῖν ὅτι ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις
ὑμῶν· ἐὰν γὰρ μὴ πιστεύσητε ὅτι ἐγώ εἰμι, ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς

---

20. ελαλησεν sine ο ις cum ℵBDKLT al[10] a b c e f l am for ing san sah cop syr[utr] et[hr] go arm cdd aeth Or[4, 282 bis] Chr[8, 256 com] Cyr[4, 496] ... ς (= Gb Sz) add ο ις cum ΧΓΑΛ unc[7] al pler ff[2.] q vg cle et cdd mu arm ed Chr[8, 256 txt] | γαζοφυλακιω: ℵ[2]SΧΓΑ al mu -κειω | εληλυθει: L ηλθεν, y[scr] al mu Or[4, 292] (non item [288]) Cyr[4, 496] εληλυθεν

21. ειπεν ουν παλιν: ℵ ελεγεν ουν | αυτοις sine ο ις cum ℵBDLTX b e Or[4, 292] Cyr[4, 499] ... ς (Gb[oo]) add ο ις cum ΓΑΛ unc[8] al omn[vid] it[pler] (c *iterum Iesus eis*) vg rell Chr[8, 256] | ζητησετε (69. a b c e f g l q am fu for fos ing mt syr[hr] ζητειτε): 1. 22. 209. al plus[10] cop syr[p] c.* add και ουχ ευρησετε με (118. al pauc om με) | οπου: UX 1. al[10] fere syr sch sah Cyr[4, 500] και οπου

22. D* ελεγαν | L αποκτεννει | εαυτον: D*ΓΑ 64. 69. 47[ov] (al[vid]) Or[4, 301] αυτον | οτι λεγει: U 47[ov] c[scr] x[scr] syr[utr] arm add οτι | οπου (ℵ[c]): ℵ* add αν

23. ελεγεν cum ℵBDLTX 13. 69. 346. a b c e ff[2.] l vg syr[p mg] syr[hr] Or[4, 302] Cyr[4, 502] ... ς ειπεν cum ΓΑΛ unc[8] al pler f q syr[sch] et[p txt]. Praeterea ℵ* et[cb] ελεγεν ουν pro και ελεγεν (sic ℵ[ca]) | εγω: D[gr] f q go cop aeth add δε (syr[sch] *et ego*) | υμεις εκ τ. κο. τ. εστε: X om | εκ του κοσμ. τουτου priore loco cum ℵDLXΓΑΛ unc[8] 1. 33. 69. al omn vid l vg (et. am fu san etc) Or[4, 302 c] et[305] Chr[8, 256. 357] Cyr[4, 504 com] ... Ln Tl εκ τουτου τ. κοσμ. cum BT Or[4, 302 e] Cyr[4, 503 txt], item a b c e f q (item sah cop etc) qui utroq loco *ex hoc mundo* (e *ex isto saeculo*). Rursus εκ του κοσμ. τουτ. sec loc cum ℵBDLTX unc rell Or[4, 302 e] et[e] Chr Cyr (et[txt] et[com]) ... 33. 69. 124. Latt (vide ante, sed hoc loco etiam l vg) etc εκ τουτου τ. κοσμ.

24. ειπον ουν et. it[pler] vg: ℵ 240. 244. al a e om ουν | εν ταις αμ. υμων bis: ita etiam it[pler], sed l vg sec loco *in peccato vestro*, item b priore loco | πιστευσητε sine additam cum BLTX unc rell al pler it[pler] vg sah cop rell Clem[697] Or[4, 306 ter] et[307] Chr[8, 357] Cyr[4, 508] ... ℵD 69. 124. e aeth add μοι | εαν γαρ (Γ al[10] fere aeth om) μη usq αμαρτιαις υμων: 17* 33. 118* g[scr] al fere[10] ff[2.] om (ab αμαρτ. υμ. ad αμαρτ. υμ. transilientes)

ἁμαρτίαις ὑμῶν. 25 ἔλεγον οὖν αὐτῷ· σὺ τίς εἶ; εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· τὴν ἀρχὴν ὅ τι καὶ λαλῶ ὑμῖν. 26 πολλὰ ἔχω περὶ ὑμῶν λαλεῖν καὶ κρίνειν· ἀλλ' ὁ πέμψας με ἀληθής ἐστιν, κἀγὼ ἃ ἤκουσα παρ' αὐτοῦ, ταῦτα λαλῶ εἰς τὸν κόσμον. 27 οὐκ ἔγνωσαν ὅτι τὸν

---

25. *ελεγον ουν* (et. Or^{4,307}; b *dicebant autem*; syr^{hr} *et illi responderunt et dixerunt ei*): κr 249. al pauc syr^{sch} om *ουν* | *ειπεν* sine copula cum BLT(sic)x 1. 33. 69. 124. al^{5} a c d e ff^{2}. vg unc^{s} al pler f l q syr^{p} go aeth; item b *dixit autem* ... ND^{gr} 249. emm *ειπεν ουν* | *αυτοισ*: U om | o $\overline{\text{ις}}$: B h^{scr*} om *ὁ* | *ὅ τι* (haec scriptura in cdd unc non invenitur, nec fere magis ab usu cdd minusculorum est): ς (non ς^{e} Gb 8z) Gb'' *ὅτι*. Latini sic: *initium* (*principium* gat mm) *quod* a gat mm, *initium* (*principium* f l q *δ*) *quod et* c f ff^{2}. l q *δ*; *principium qui et* e vg^{cle} mt fos em ... am fu for ing harl san tol taur Aug$^{lob\,38,11}$ *principium quia et*, d *initium quoniam et* ... b *inprimis quia*. Praeterea syr^{p} cop go *princip. quod et*, item omisso *et* sah; syr^{hr} *principium qui et*; aeth *primus et* (pergit *locutus sum vobis*); syr^{sch} *etiamsi inceperim loqui vobiscum*, *multum* (tamen) *est mihi de vobis dicendum et iudicandum*. Posuimus autem post *λαλω υμιν* punctum, ut etiam ς habet; Ti Ln signum interrogationis. Cf in hunc locum Chr^{6,357} *ὃ δὲ λέγει, τοιοῦτόν ἐστι· τοῦ ὅλως ἀκούειν τῶν λόγων τῶν παρ' ἐμοῦ ἀνάξιοί ἐστε, μήτιγε καὶ μαθεῖν ὅστισ ἐγώ εἰμι. ὑμεῖσ γὰρ πάντα πειράζοντεσ φθέγγεσθε, καὶ οὐδενὶ τῶν παρ' ἐμοῦ προσέχοντεσ. καὶ ταῦτα πάντα ἠδυνάμην ἐλέγξαι νῦν· τοῦτο γάρ ἐστι· πολλὰ ἔχω* etc; item Cyr^{4,511} *ἀτιμάζομαι, φησί, καίτοι λαλῶν εἰσ αἰώνιον ζωήν - ἀλλὰ καὶ δίκαια πάσχω, φησίν, ὅτι καὶ λόγου παρ' ὑμῖν ἐποιησάμην ἀρχήν, ὅτι καὶ προσπεφώνηκά τι τῶν εἰδότων ὠφελεῖν - ἔδει γάρ με, φησίν, οὐχ ὑμῖν ὅλωσ προσλαλῆσαι κατὰ τὴν ἀρχήν, ἐκείνοισ δὲ μᾶλλον* etc. Item Aug lob^{38,11} *et addidit* quia et loquor vobis: *id est quia humilis propter vos factus ad ista verba descendi. Nam si principium sicuti est ita maneret apud patrem, ut non acciperet formam servi et homo loqueretur hominibus, quomodo ei crederent, cum infirma corda intelligibile Verbum sine voce sensibili audire non possent? Ergo, inquit, credite me esse principium, quia, ut credatis, non solum sum, sed et loquor vobis.*

26. *πολλα* (syr^{hr} *et multa*) etc: b *cum multa habeam de vobis dicere et iudicare*; e *multa habens de vobis loqui et iudicare*. Item eum antecedd conjg Nonn^{9,61} *τί σὺ πίλεισ; καὶ χριστὸσ ἀνίαχεν, ὅττιπερ ὑμῖν Ἐξ ἀρχῆσ ἀάριζον, Ἔχων νήριθμα δικάζειν Καὶ λαλέειν. ἀλλ' ἔστιν ἐτήτυμοσ ὅσ με* etc. | *λαλειν*: G al^{10} fere *και λαλ.*, Chr^{8,356} *και λεγειν* | *ο πεμψασ με*: א add *πατηρ* (vide ad v. 16) | *καγω*: T *και καγω*, similiter cop (non sah) *atque ego quoque* | *παρ αυτου* (א^{c}), etiam it pler vg *ab eo* (*illo*), l *de eo*: א* *παρ αυτω* | *λαλω* (Gb'' probante Schu) cum NBDKLTUXΔ al^{45} fere Cyr^{4,512}, item *loquor* it vg go syr^{utr} eth^{hr} ... ς *λεγω* cum EFGHMSΓΔ al plu | *εισ τ. κοσμον* (*in saeculum* e, *in mundum* Tert$^{prax\,22}$, c vg *in mundo*): D^{gr2} *εισ τουτον τον κοσμ.*, item ff^{2}. l q *in hunc mundum*, a b d f *in hoc mundo*

27. *ουκ εγνωσαν*: Δ 69. 262. al add *ουν*, item Γ al pauc Chr^{8,357} *δε*,

8, 14. 12, 32 πατέρα αὐτοῖς ἔλεγεν. 28 εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς· ὅταν ὑψώσητε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, τότε γνώσεσθε ὅτι ἐγώ εἰμι, καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ ποιῶ οὐδέν, ἀλλὰ καθὼς ἐδίδαξέν με ὁ πατήρ, ταῦτα λαλῶ. 29 καὶ ὁ πέμψας με μετ' ἐμοῦ ἐστίν· οὐκ ἀφῆκέν με μόνον, ὅτι ἐγὼ τὰ ἀρεστὰ αὐτῷ ποιῶ πάντοτε.

30 Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν. 31 ἔλεγεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς πεπιστευκότας αὐτῷ Ἰουδαίους· ἐὰν ὑμεῖς μείνητε ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ, ἀληθῶς μαθηταί μου ἐστέ, 32 καὶ γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς. 33 ἀπεκρίθησαν πρὸς αὐτόν· σπέρμα Ἀβραάμ ἐσμεν, καὶ οὐδενὶ

U al pauc it (exc q) vg syr^{utr} eth^{hr} arm aeth praem και | αυτοις (ita etiam a b c e f ff^{2}· g q am fu san ing etc): D al plus^{15} l vg^{cle} etedd mu (et. for) αυτου (l suum, vg eius) | ελεγεν (D^{F} Chr^{8,257} λεγει) sine additam et. a f q am for harl san taur ... ℵ* (non item ℵ^{c}) D 38^{mg} 64. 97^{mg} b c e ff^{2}· g l vg (et. fu gat mm mt al) arm^{mg} (in ed const pl) sl^{2}· add τον θεον

28. ειπεν ουν sine additam cum BLT 1. a ... ς add αυτοις cum ℵDΧΓΔΛ unc^{8} al pler b c e f ff^{2}· g l q vg rell. Insuperque ℵD 28. 106. sah fragm wold syr^{sch} eth^{P} eth^{hr} add παλιν (ℵ αυτοις ο ις παλιν, D αυτοις παλιν ο ις) | οταν: B οτι οταν | ο πατηρ sine μου cum ℵDLTΧ 13. 69. 122. 254. al pauc it^{pler} vg syr^{hr} aeth Eus$^{marc\ 90}$ Cyr^{4,530} Thdrt^{5,946} Hil^{1015} ... ς (sed Gl^{0}) add μου cum BΓΔΛ unc^{8} al pler f q sah cop syr^{utr} arm go | ταυτα (et. it^{pler} vg): ℵ 150^{ev} a e ουτως (a sic, e ita et)

29. και ο πεμψας με (a quoniam is qui me misit, e quoniam et qui me misit): L add πατηρ | μετ εμου εστιν· ουκ αφηκ. με μονον (et. ℵ^{c}): ℵ* ουκ αφηκ. με μονον· μετ εμου εστ. | ουκ αφηκεν (et. Eus$^{marc\ 90}$): LΧ 1. 249. b c e g (non a f ff^{2}· l q) vg^{cle} (non am fu for ing al) sah cop syr sch eth^{P} c.* eth^{hr} aeth (Chr^{8,257}) Cyr^{4,527} Hil^{1015} praem και | μονον sine additam cum ℵ^{c} (item *)BDLTΧ 1. 22. 69. 249. it^{pler} vg sah cop syr^{hr} arm aeth Eus$^{marc\ 90}$ Chr^{8,259} Cyr^{4,527} Hil^{1015} ... ς (Gl^{00}) add ο πατηρ cum ΓΔΛ unc^{8} al pler (al^{2} pracm) f q syr^{utr} (syr^{sch} ο πατ. μου) go | εγω: Χ om | αυτω: 135. 145. 237. 433. 47^{ev} αυτου, item Ign$^{int\ p}$ eph^{3} (Dreas^{322}) εγω τα αρεστα αυτου (ita edd^{2} sed^{2} αυτω) ποι. παντοτ.

31. ο (ℵ^{c}; ℵ* om) ις: A om | μεινητε et. Or^{8,583} et^{4,284} ter et^{227} et^{prov} (Notit^{118}, Mai^{46}) Eus$^{ps\ 26}$ Epiph^{739} etc: Τᴀ 9^{ev} μενητε | εν τω λογω τω εμω: D Eus$^{ps\ 26}$ εν τω εμω λογω | μαθηται μου (et. ℵ^{c}): ℵ* om μου | εστε (estis b f ff^{2}· l q): a c e g vg Cyp$^{251.\ 256}$ critis

33. προς αυτον cum ℵBDLT^{wo}Χ 33. e ff^{2}· l q ... ς αυτω cum ΓΔΛ unc^{8} al pler a b f vg (c om plane) Cyr^{4,527}. Sed ΧΔ 13. 33. 69. 124. 262. al pauc (a) b c e ff^{2}· syr^{P} eth^{hr} arm^{edd} add οι ιουδαιοι, item al mu (post απεκριθησαν) και ειπον αυτω, item D l. al aliq e (b c ff^{2}·) (sah cop) syr^{hr} arm (aeth) add και ειπαν (ita D, l. al ειπον). Ex Latinis

δεδουλεύκαμεν πώποτε· πῶς σὺ λέγεις ὅτι ἐλεύθεροι γενήσεσθε; 34 ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ Ro 6, 16a ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν δοῦλός ἐστιν τῆς ἁμαρτίας. 35 ὁ δὲ δοῦλος Gen 21, 10 οὐ μένει ἐν τῇ οἰκίᾳ εἰς τὸν αἰῶνα· ὁ υἱὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα. 36 ἐὰν οὖν ὁ υἱὸς ὑμᾶς ἐλευθερώσῃ, ὄντως ἐλεύθεροι ἔσεσθε. 37 οἶδα ὅτι σπέρμα Ἀβραάμ ἐστε· ἀλλὰ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ὅτι ὁ λόγος ὁ ἐμὸς οὐ χωρεῖ ἐν ὑμῖν. 38 ἐγὼ ἃ ἑώρακα παρὰ τῷ

---

igitur nil nisi *responderunt ad eum* l q, *resp. ei* f vg; contra e *respond. ad eum iudaei et dixerunt* (ita etiam d omisso *iudaei*), b c ff^{2}· *respond. illi* (c *ergo*, ff^{2}· *ad eum*) *iudaei dicentes*; a *responderunt illi quod iudaei semen abrahae sumus*. Similiter sah *respondentes ei dixerunt*, cop *responderunt dicentes ei*, syr^{hr} *responder. iudaei enim et dixer. ei* | *ουδενι δεδουλ. πωποτε* (et. Or^{4,272}): D *ου δεδουλ. ουδενι πωποτε* (d *nunquam servivimus nemini unquam*) | *πωσ*: 69. 106. 124. al plus^{12} syr^{p} cod *και πωσ* (249. 6p^{c} *πωσ ουν*) | *οτι* (et. a e f q): 1. 69. al pauc b c ff^{2}· l vg go arm om | *γενησεσθε*: x al pauc *γενησθε*

4. *ο* $\overline{ις}$: Ln om *ὁ* cum B | *τησ αμαρτιασ* et. Or^{3,585} et^{4,424} et^{prov} (Notit^{95} et^{121} et^{121}, Mai^{42} et^{54}) Or$^{int\,2,\,103\cdot\,157\cdot\,269\cdot\,424}$ et^{4,572} Dial^{1,620} et^{821} Chr^{6,262} Cyr^{4,536} et glaph^{43} Ir$^{int\,188}$ Cyp^{207} Ilil$^{257\cdot\,268}$ et^{alibi} etc ... D b Clem^{440} (Or^{prov} ap Mai^{23}, quo loco Notit^{95} *τησ αμαρτιασ* additum est) Faustin$^{arl\,5,1}$ (Gall^{7,455}) om, hinc Gb^{00}

35. *ου μενει*: E*MA al *ου μενη* | *εν τη οικια* (a add *domini*) et. Clem^{440}: D 2. *εισ την οικιαν* (-*κιαν* 2.) | *ο υιοσ μενει εισ τ. αιωνα*: KXΓ 33. 124. al plus^{10} Clem^{440} om | *ο υιοσ*: DT 249. al aliq a ff^{2}· g vK (sed non am fu for ing taur al) Cyp^{207} syr^{sch} et^{hr} et^{p} c. ob. arm aeth *ο δε υιοσ*, b *nam filius* | *μενει* sec: A add *εν τη οικια*

36. *ουν* (et. b c f m vg): 13. 69. 124. a e ff^{2}· l q (Ir$^{int\,212}$ *quemadmod. ipse ait*: Si filius) om (Clem^{440} *εαν δε*) | *ελευθερωση* (it vg *liberaverit*) cum NBCLTX unc rell al plu ... DHMΔ al plus^{20} *ελευθερωσει* (d *liverabit*, m^{87} *liberavit*)

38. *ἃ* utrumq cum N*BCDX 69. 131. 229** 249. 346. al pauc f cop Or^{4,} $^{315\,bis}$ et^{317} Chr^{8,264} Cyr^{4,545}; item prius tantum N^{c}L Tert$^{prax\,22}$ et qui priora tantum affert Cyr$^{hr\,152}$, item sec (Gb') K 1. 13. 22. 33. 299. al^{10} fere b e f g l m^{87} vg (et Or$^{4,315\,d}$ et$^{aliq\,316\,sq}$ ubi alteram versus partem sine altera affert) ... ς Ti *ὅ* bis cum T^{woi}ΓΔΛ unc^{7} al pler a c ff^{2}· q go syr^{utr} et^{hr} arm aeth; item prius tantum K al mu b e f g l m vg, sec et. N^{c}L Tert^{prax}. Scripsimus autem *α εγω* hoc ordine cum NBC cop Or$^{4,315\,bis}$ et^{317} Chr, contra DLX rell (69 *εγω δε α*) f Cyr (Cyr^{hr} om *εγω*) Tert *εγω α* (:: *εγω* praeponendum videbatur, quemadmodum sequitur *κ. υμεισ ο. α*) ... ς Ti *εγω ο* cum T^{woi}ΓΔΛ unc^{8} al pler itp^{ler} vg etc | *εωρακα* cum NBCDSTUXΓΔΛ al plu ... KFGHKLM al mu *εορακα* | *παρα τω πατρι* sine *μου* cum BCLTX g l am fu em fos iac ing harl* syr^{hr} aeth^{ro} Or$^{4,315\,bis}$ et^{317} (*του· α εγω εωρ. παρα τω πατρι λαλω, ισον δυναμενου τω· παρα τω πατρι μου*) Cyr^{4,545} ... ς (Gb^{00}) add *μου* cum NDΓΔΛ unc^{8} al omn^{vid} a b c e f ff^{2}· m q vg^{cle}

πατρὶ λαλῶ· καὶ ὑμεῖς οὖν ἃ ἠκούσατε παρὰ τοῦ πατρὸς ποιεῖτε.
Mt 2, 9 39 ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν αὐτῷ· ὁ πατὴρ ἡμῶν Ἀβραάμ ἐστιν.
λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· εἰ τέκνα τοῦ Ἀβραάμ ἐστε, τὰ ἔργα τοῦ
Ἀβραὰμ ἐποιεῖτε· 40 νῦν δὲ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ἄνθρωπον ὃς

(et. for san al) syr^{utr} cop go aeth^{PP} Cyr$^{hr\ 152}$ Chr^{2,264} Tert^{prax} | λαλω (et. Or$^{4,215.\ 217}$ Tert^{prax}): D 33. 229** Cyr^{hr} Chr praem ταυτα, item b c *loo* | ουν (71. al^{8} *νυν*): 248. c^{ecr} al^{8} fere f ff$^{2.}$ g l m vg (non item a b c e q) Tert^{prax} (item go arm etc) Chr^{2,264} om | ηκουσατε (Gb**) e. ℵ^{c}BCKLX 1. 13. 33. 69. 229** 249. al^{10} (131. *ακουετε* etc) f go cop syr$^{p\ mg}$ eth^{hr} arm aeth^{ro} Or$^{4,215\ ter}$ et$^{216\ ter}$et$^{217\ ter}$ (218d sic: *ζητησαι δ' ἄν τις· πότε ἤκουσαν παρὰ τοῦ πατρὸς οἱ πεπιστευκότες τῷ κυρίῳ Ἰουδαῖοι;* – *ὅτι ἤκουσαν παρὰ τοῦ πατρὸς τῷ τὸν πατέρα κεχρηματικέναι διὰ μωσέως καὶ τῶν προφητῶν τὰ ἐν νόμῳ* etc) Chr^{2,264} Cyr^{4,545} ... ς Ti *εωρακατε* (EFGHMT^{wo}Δ al *εορ.*) cum ℵ^{a}D$^{T\ wo}$ΓΔΛ unc^{7} al pler a b c e ff$^{2.}$ g l m q vg syr^{sch} et$^{P\ txt}$ aeth^{PP} Tert^{prax} Apollin$^{hcat\ 260}$ (*ἑωρακέναι καὶ παρὰ τῷ πατρὶ λέγων οὐκ ὀφθαλμῶν τινὰ ὄρασιν ἰδήλωσεν ἀλλὰ γνῶσιν φυσικήν, ἐπεὶ καὶ ἐκείνους φάσκων ἑωρακέναι παρὰ τῷ πατρὶ αὐτῶν, οὐκ ὄψει δήπουθεν ἑωρακέναι λέγει, ἀλλὰ τῇ ἐνοικούσῃ πονηρίᾳ ταῖς τοῦ πονηροῦ βουλαῖς οἰκείους καθίστασθαι.*) | παρα του πατρος non modo cum eisdem (exc 69.) quibuscum ηκουσατε, sed etiam ℵT al? (:: hoc ipsum quod ℵ etc εωρακ. παρα του πατρος praebent ad praeferendum ηκουσατε facit) | του πατρος sine additam c. BLT 13. aeth^{ro} Or^{decies} (vide inprimis^{4,217} *ὅρα δὲ εἰ καὶ πρὸς τοῦτο δυνάμεθα λέγειν ὅτι οὐκ εἴρηται* – *παρὰ τοῦ πατρὸς ὑμῶν ἢ παρ. τ. πατρ. ἡμῶν, ἀλλὰ παρὰ τοῦ πατρός, ὅστις κἂν ᾖ πατήρ, οὐ πάντως καὶ τῶν μὴ τέκνων τοῦ ἀβραάμ ἐστι πατὴρ* etc) Cyr^{4,545} ... ς (Gb^{00}) add υμων cum ℵCDXΓΔΛ unc^{6} al pler it vg rell Chr Tert^{prax} | ποιειτε (ΧΔ al -ητε): D praem ταυτα, item Tert^{prax} *id*, 406. *εκεινο*

39. ειπαν cum ℵBCD 33. Or^{4,217} ... ς ειπον cum LTXΓΔΛ unc^{6} al pler Cyr^{4,547} | αυτω (et. Or; ff$^{2.}$ l q *ad eum*): 69. 346. c ff$^{2.}$ l q arm Cyr ante και ειπ. pon; a b e fos om (a *qui responderunt* sine κ. ειπ., e *resp. itaque et dix.*, fos *resp. ergo et dix.*) | λεγει αυτοις: D e ειπεν ουν (e *dixit ergo*), f *dix. ergo eis*, b *dix. autem eis* ... κ απεκριθη αυτοις | e ις: B om ὁ | του (y^{secr} τω) pri: G al pauc om | εστε cum ℵBDLT 60^{ev} Or$^{4,\ 206.\ 213.\ 216}$ et$^{217.\ 218.\ 220.\ 228}$ (i. e. decies, at ubique sequente ποιειτε, nisi quod^{216} cod^{paris} εποιειτε habet), item *estis* ff$^{2.}$ vg Aug$^{loh\ 42,4}$, item Chr^{2,265} ει πατερα εχετε τον αβρ. ... ς (= Gb, sed rursus Gb') Ti ητε cum CXΓΔΑΠ unc^{6} (ΧΓ ειτε) al fere omn Or$^{1,\ 299}$ et$^{2,\ 145}$ et$^{4,\ 164}$ (sequente ter εποιειτε) Eus$^{esa\ 473.\ 513}$ et$^{ps\ 623}$ Epiph^{676} Cyr$^{hr\ 116}$ Did manich (Gall$^{6,\ 317}$) Bas$^{regg\ 508}$ Cyr$^{4,\ 549}$, item *essetis* a b c e f l q Or^{int} $^{2,\ 22.\ 674}$ et$^{4,\ 325.\ 534}$ Hil^{92} etc | εποιειτε non modo cum eisdem qui antea ητε (Eus^{ps} ex errore ut vdtr ποιειτε) et *essetis*, sed etiam ℵB^{2}DLT 60^{ev} Or$^{4,\ 216\ cod}$ ... ff$^{2.}$ vg Aug^{loh} *facite*, B* Or$^{4,\ 209.\ 213.\ 216\ ed}$ et$^{217.\ 218.\ 220.\ 228}$ (et^{219} του δε νοησαντος εστι το· εργα του αβρ. ποιειτε, και το

τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λελάληκα, ἣν ἤκουσα παρὰ τοῦ θεοῦ· τοῦτο Ἀβραὰμ οὐκ ἐποίησεν. 41 *ὑμεῖς ποιεῖτε τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς ὑμῶν. εἶπαν αὐτῷ· ἡμεῖς ἐκ πορνείας οὐ γεγεννήμεθα, ἕνα πατέρα ἔχομεν τὸν θεόν.* 42 *εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· εἰ ὁ θεὸς πατὴρ ὑμῶν ἦν, ἠγαπᾶτε ἂν ἐμέ· ἐγὼ γὰρ ἐκ τοῦ θεοῦ ἐξῆλθον καὶ ἥκω· οὐδὲ* 17, 27 a *γὰρ ἀπ' ἐμαυτοῦ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἐκεῖνός με ἀπέστειλεν.* 43 *διατί τὴν λαλιὰν τὴν ἐμὴν οὐ γινώσκετε; ὅτι οὐ δύνασθε ἀκούειν τὸν λό-*

οικοδομησαι θυσιαστηριον κυριω) Chr (praegresso *εχετε* sed mosc 2 *εισχετε* et mosc 2 *ει τεκν. ητε του*) *ποιειτε*, Gb'. Dedimus autem *εποιειτε* absq *αν* (ut etiam Gb Sz) cum ℵ*BDEFGHSTUΓΛ al plus[80] Or 1,299 et 4, 104· 306· 313· 316 ss et 328 Eus[esa] et[ps] Epiph[676] Cyr[hr 118] Chr 8, 365 (lectione fluct) Bas[regg 508] (lect fluct) ... ς (= Gb Sz) Ln·(ex errore) add *αν* cum ℵ[c]CKLMXΔΠ al plu Or[8, 165] (*αν εποι.*) Did[manich] Cyr; item b Or[int] quater *utique* (quod it[pler] vg om) *faceretis*

40. *υμιν λελαληκα* et. Or 1, 281· 410· 705 et 4, 288· 294· 320· 402 Eus[dem 463] Epiph[360] etc ... D 69. 124. 346. a b c e l q (non item f ff[2]· vg; cf et. Tert[prax 22] *veritatem vobis locutum*, et[car chr] *veritatem ad vos locutum*) cop aeth Or[int 2, 383] et 4, 534 | *ηκουσα*: D* et d *ηκουσεν*. Cf et. ff[2]· *me interficere, hominem qui veritatem vobis locutus est, quam audit a deo.* Item (omisso *me*) e *nunc autem quaeritis* (sic) *interficere hominem qui veritatem locutus est vobis, quam audiit ab deo*,| et Tert[prax 22] *et nunc vultis occidere hominem veritatem vobis locutum, quam audivit a deo.* | *θεου* et. Or 1, 705 et 4, 220 ss et 402. Diserte Cyr 4, 549 *οὐ γὰρ εἴρηκεν ἐν τούτοις ἀκοῦσαι τὴν ἀλήθειαν παρὰ τοῦ πατρός, ἀλλὰ παρὰ τοῦ θεοῦ* etc ... 13. 69. 124. 244. b[ser] arm Or 1, 410 et 4, 294 et[int 4, 534] Epiph[360] Chr 8, 365 *πατρος μου* (240. 244. b[ser] om *μου*, Or 1, 410 fluct lectio)

41. *υμεις* (et. Or 4, 323· 325· 326 et 334· 337): ℵ[c]D[2] (sed rursus deletum) 1. 2[pe] al[2] b e l (hi[2] *sed vos*) syr[sch] aeth add *δε* | *ειπαν* cum ND ... ς Ln Ti *ειπον* cum BCL unc rell al omn[vid]. Scripsimus sine copula cum NBLT 1. al pauc a b e ff[2]· l q fos (c om *ειπαν αυτω*) cop syr[sch] et[hr] arm aeth Chr 8, 365 (*λεγουσιν αυτω*) ... ς (Gb[0]) add *ουν* cum CDΣΓΔΛ Π unc[8] al pler f vg sah syr[p] c.* (go *tunc dixerunt ei*) Or 4, 327 Cyr 4, 551 | *ου γεγεννημεθα* cum ℵ[c]D[2]ΧΓΔΛΠ unc[8] al omn fere (sed mu *ου γεγεννημεθα*) Or 4, 327 quater Chr 8, 365 Cyr 4, 551. Accedunt ℵ*LT *ουκ εγεννηθημεν* ... Ln *ουκ εγεννηθημεν* cum BD* 409. | *εχομεν*: H *εχον*

42. *ειπεν* sine copula cum BCEFGHKLTΓΠ al plus[40] a b c e ff[2]· l q cop syr[utr] et[hr] arm go Or 4, 328 ... ς (= Gb Sz) add *ουν* (Schu „recte") cum NDMSUXΔ al plu f vg sah Cyr 4, 552 | ο $\overline{\text{ις}}$ (et. Or 4, 328): Ln om *ὁ* c. B | *πατηρ* (et. Or 4, 317· 328· 330 i. e. quinquies) ... Ln *ο πατηρ* c. B | *ην*: X *εἰ* (i. e. ᾖ) | *εκ τ. θεου*: G om | *ουδε γαρ* (et. a b g vg Hil 899 Or 4, 331 Cyr 4, 553; Bas[eth 293] *ουτε γαρ*): D[gr] 69. 124. 7[pe] c e f ff[2]· l q *ου γαρ* | *εληλυθα*: D* *εληλυθον* | *αλλ* (et. Or 4, 331 Bas[eth]): D al[2 ser] *αλλα*

43. *διατι*: L *δια* omisso *τι* | *λαλιαν* (et. Or 4, 331 Eus[ps 274]): D[gr*] 248. 253. *αληθειαν* | *τον λογον τον εμον* (et. Or Eus): 69. 346. *τον εμον λογον*

1 Io 3, 8 γον τὸν ἐμόν. 44 ὑμεῖσ ἐκ τοῦ πατρὸσ τοῦ διαβόλου ἐστὲ καὶ τὰσ
ἐπιθυμίασ τοῦ πατρὸσ ὑμῶν θέλετε ποιεῖν. ἐκεῖνοσ ἀνθρωποκτόνοσ
ἦν ἀπ' ἀρχῆσ καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐκ ἕστηκεν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀλή-
θεια ἐν αὐτῷ. ὅταν λαλῇ τὸ ψεῦδοσ, ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ, ὅτι ψεύ-
στησ ἐστὶν καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. 45 ἐγὼ δὲ ὅτι τὴν ἀλήθειαν λέγω,
1 Io 3, 5 οὐ πιστεύετέ μοι. 46 τίσ ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει με περὶ ἁμαρτίασ;

... U al[10] fere των λογων των εμων. Cf Or[4,332] qui adscriptis verbis διατι – τον εμον, pergit: αἴτιον, φησίν, ἐστὶ τοῦ ὑμῖν μὴ γινώσκεσθαι τὴν ἐμὴν λαλιὰν τὸ μὴ δύνασθαι ὑμᾶσ ἀκούειν τοῦ λόγου μου.

44. του ante πατροσ cum ℵBCDLXΓΔΑΠ unc[7] al longe plu Clem[368] Or[2,125. 589] et[3,290] et[4,323. 332. 333] etc (ac diserte[333] ἀμφίβολον μὲν οὖν ἂν τὸ λεγόμενον καὶ εἴπερ εἴρητο τὸ πρότερον ἄρθρον τὸ τοῦ, etc) (Epiph[676]) etc ... ς (= Gb Sz) om cum minusc vix mu (item arm go). Praeterea K 44. em Or[3,181] (ο λογοσ ο ευαγγελικοσ λεγων· υμεισ εκ του διαβ. εστε) om τ. πατροσ ... s[mg]A[2] al[25] Clem[368] Or[3,290] Bas[2,508] ex[cod1] Epiph[279. 280] Didmanich (Gall[317]) pp[trium com cant] (Gall[6,659]) add υμων | του διαβολου: X om | ην (et. Clem[368] Or[4,336. 340] et[int 2,160] Cyp[206] etc): 60. 131. 49[ev] Ir[int 320. 321] Perat[hipp 136] (ο υμετεροσ πατηρ απ αρχ. ανθρωπ. εστι) Or[2,126] Didmanich[317] εστιν | απ: L εξ | ουκ cum ℵB*DLXΔΑ[2] 1. 69** 253. al[3 scr] Didmanich[317] Cyr[4,563 com] ... ς Ln ουχ cum B[3]CΓΑ*Π unc[8] al pler (item edd Clem Or Chr) | ουκ εστ. αληθεια et. Clem[368] Or[4,340] et[semel 344] it[pler] vg etc ... DΓ (b *veritas in eo non est*) m[87] q Or[4,344 semel] Cyp[206] αληθ. ουκ εστ. | λαλη: HUΓ al plus[20] Epiph[278] (sed[ven] λαλη) λαλει | και ο πατηρ: 157. Cyr[4,559] Antioch[hom 42] (1095) ωσ (Cyr καθωσ) και (157. om) ο πατηρ, item a b c e ff[2] l fos mm *sicut et* (fos om) *pater*. Cf Ign[intpol 283] ἐάν τισ θεὸν νόμου καὶ προφητῶν κηρύττῃ ἕνα, χν δὲ ἀρνῆται υἱὸν εἶναι θεοῦ, ψεύστ. ἐστὶν ὡσ καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ὁ διάβολοσ. Item Epiph[279] (haer. Caianorum) ὑμεῖσ υἱοί ἐστε τοῦ πατρὸσ ὑμῶν τοῦ διαβόλου, ὅτι ψεύστησ ἐστίν, ὅτι ὁ πατὴρ αὐτοῦ ψεύστησ ἦν. ἐκεῖνοσ ἀνθρωποκτόνοσ ἦν, καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐκ ἔμεινεν· ὅταν λαλεῖ (ven λαλῇ) τὸ ψεῦδοσ, ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ, ὅτι καὶ ὁ πατήρ αὐτοῦ ψεύστησ ἦν. Rursus[295] (haer. Archonticor.): ὑμεῖσ ἐκ τοῦ σατανᾶ ἐστέ. καὶ ὅταν λαλῇ τὸ ψεῦδοσ, ἐκ τ. ἰδ. λαλεῖ, ὅτι καὶ ὁ πατ. αὐτοῦ ψεύστ. ἦν. Item[677] (haer. Manich. ὑμεῖσ υἱοί ἐστε τοῦ διαβόλου. λέγει γάρ· οὐχὶ δώδ. ὑμᾶσ ἐξελ.; εἷσ ἐξ ὑμ. ἐστὶ διάβολοσ. ἐπειδὴ ἀπ' ἀρχ. ψεύστ. ἐστὶ καὶ ἀνθρωποκτ., ὅτι ὁ πατ. αὐτοῦ ψεύστησ ἦν.

45. δε et. f g vg sah cop syr[utr] et[hr] go rell Or[4,347 bis] et[348] etc ... D 14. a b c e ff[2] l q om | οτι (it am fu for ing mt mm gat etc *quia* vel *quoniam*) et. Or[4,347] et[348]: L ο (ex incuria excidit τι ante την), vg[cle] *si*. Vertunt sah cop *ego vero dico veritatem* (cop add *vobis*) | λεγω (D λαλω, d e *loquor*, f *locutus sum*) et. Or[4,347] et[348] (quinquies) etc: C* 13. 124. 253. b f cop aeth Cyr[4,563] add υμιν, hinc Ln [υμιν] | μοι: D add υμεισ

46. τισ εξ etc (et. Or[4,348] et[349]; Ign[intpol 234] trall[9] τισ usq αμαρτιασ):

εἰ ἀλήθειαν λέγω, διατί ὑμεῖς οὐ πιστεύετέ μοι; 47 ὁ ὢν ἐκ τοῦ 18, 37
θεοῦ τὰ ῥήματα τοῦ θεοῦ ἀκούει· διὰ τοῦτο ὑμεῖς οὐκ ἀκούετε,
ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ οὐκ ἐστέ. 48 ἀπεκρίθησαν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ εἶπαν 1 Io 4, 6
αὐτῷ· οὐ καλῶς λέγομεν ἡμεῖς ὅτι Σαμαρίτης εἶ σὺ καὶ δαιμόνιον
ἔχεις; 49 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· ἐγὼ δαιμόνιον οὐκ ἔχω, ἀλλὰ τιμῶ 7, 20 Mt 10, 25
τὸν πατέρα μου, καὶ ὑμεῖς ἀτιμάζετέ με. 50 ἐγὼ δὲ οὐ ζητῶ τὴν
δόξαν μου· ἔστιν ὁ ζητῶν καὶ κρίνων. 51 ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ἐάν τις τὸν ἐμὸν λόγον τηρήσῃ, θάνατον οὐ μὴ θεωρήσῃ εἰς τὸν
αἰῶνα. 52 εἶπαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· νῦν ἐγνώκαμεν ὅτι δαιμόνιον 5, 24 11, 25
ἔχεις. Ἀβραὰμ ἀπέθανεν καὶ οἱ προφῆται, καὶ σὺ λέγεις· ἐάν τις

D 235. 259* 440. om versum (:: transilientes a *πιστευ. μοι* ad *πιστευ. μοι*) | *ελεγχει*: ℵ*MA al aliq *ελεγχη* | *ει* cum ℵBCLXΠ al[20] it vg go sah cop syrP eth[hr] (et syr[sch] *et si*) arm Or[4,249] Cyr[4,563] ... ς (= Gb Sz) add *δε* cum ΓΔΑ unc[8] al pler aeth | *αληθειαν*: 69. c[secr] 142. 239. *την αληθ.* | *υμεις*: 71. 157. a vg (sed non am fu for fos etc) arm go om | *μοι*: R *με*

47. *ουκ ακουετε*: X a *ου πιστευετε* | *οτι εκ* usque *εστε*: DG 118. om

48. *απεκριθησαν* sine *ουν* cum ℵBCDLX al[15] a b c e ff[2*] l fos sah cop syr sch (eth[hr] *et respond.*) Or[4,263] Cyr[4,563] ... ς (Schu „recte", sed = Gb Sz) add *ουν* cum ΓΔΑΠ unc[8] al pler f g q vg syrP (go *autem*) Chr[8,303] | *ειπαν* cum ℵBCD 33. Or ... ς *ειπον* cum LXΓΔΑΠ unc[8] al pler Cyr Chr | *λεγομεν* (LMXΓΔ al *λεγωμεν*): DL al pauc c (c d ff[2*] vid *nos bene dicimus*) Eusp[274] post *ημεις* pon (a e q Chr[303 com] om *υμεις*) ... 71. 249. al[10] Chr[303 com] *ελεγομεν* | *σαμαριτης* c. KLX al (cf et. alibi) ... ς Ln Ti *σαμαρειτης* cum BCD unc rell al pler | *ει συ* (et. ℵ[c] Or[4,259. 264. 350] et[int 3,92] Eusp[274] etc): ℵ* 1. 118. syrP txt Or[2,794] om *συ*

49. *απεκριθη* $\overline{ις}$ (DΠ[2] 69. 346. c[secr] Chr[6,303] *ο* $\overline{ις}$): X om ... ℵG 1. 18. 69. 118. 124. al pauc cop arm syr[hr] aeth sax add *και ειπεν* | *τον πατερ. μου*: D[Gr] *μου τον πατ.* | *ατιμαζετε*: d *speratis* (pro *spernitis*, ut q habet): e l vg[cle] et[edd mu] (ut fu, sed non am for fos al) *inhonorastis*

50. *δε* (et. Or[4,359 bis]): 22. 69. al pauc arm go Or[4,255] Chr[8,309] Cyr[4,570] om

51. *εαν τις* (ita Or[4,260 ss] saepe, et. it vg *si quis*, item cop syrP eth[hr] go): D *οσ αν* (*quicumque*), item sah syr[sch] | *τον εμον λογον* cum ℵBCDLX 33. 258. Or[4,260 ss] Cyr[4,572 d com] ... ς *τον λογ. τον εμον* cum ΓΔΑΠ unc[8] al pler (it vg *sermonem meum*, *verbum meum*) ... 433. al[5] Amm[cat 283] Cyr[4,572 e com] Chr[8,309] *τον λογ. μου* (Chr *μου τον λογ.*) | *τηρηση* cum BCDLX unc rell al pler Or[4,260 ss] etc ... ΝΜΓ al pauc *τηρησει* | *θεωρηση* (A *θεωρη*) cum BCDLX unc rell al pler Qr[4,260 ss] (septies) ... ΝΜ Γ 1. al aliq Or[4,265 bis] Chr[8,309] *θεωρησει* ... Or[4,262] *ου μη οψεται*, Cyr[4,572] *ου μη ιδη*

52. *ειπαν* cum ℵD ... ς Ln Ti *ειπον* cum BCLX etc. Scripsimus sine copula cum ℵBC al pauc a b e syr[sch] eth[hr] cop arm Or[4,262] ... ς add *ουν* cum DLXΓΔΑΠ unc[8] al pler c f ff[2*] l q vg (sed c ff[2*] l q vg om *αυτω*) syrP sah (go *tunc dixerunt*) Cyr[4,574] | *οι*: K om | *τις τον λογον μου*

τὸν λόγον μου τηρήσῃ, οὐ μὴ γεύσηται θανάτου εἰς τὸν αἰῶνα·
4, 12 53 μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ, ὅστις ἀπέθανεν;
καὶ οἱ προφῆται ἀπέθανον· τίνα σεαυτὸν ποιεῖς; 54 ἀπεκρίθη
Ἰησοῦς· ἐὰν ἐγὼ δοξάσω ἐμαυτόν, ἡ δόξα μου οὐδέν ἐστιν· ἔστιν
ὁ πατήρ μου ὁ δοξάζων με, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι θεὸς ἡμῶν ἐστίν,
55 καὶ οὐκ ἐγνώκατε αὐτόν, ἐγὼ δὲ οἶδα αὐτόν. κἂν εἴπω ὅτι
οὐκ οἶδα αὐτόν, ἔσομαι ὅμοιος ὑμῶν ψεύστης· ἀλλὰ οἶδα αὐτὸν

---

cum ℵABC etc: D μου τισ τον λογον, L τισ μου τον λογ., 33. Or$^{4,362.365}$ τισ τον εμον λογ. | τηρηση: DMΓ al pauc τηρησει | γευσηται cum ℵACDLXΓΔΑΠ unc^{5} al^{100} fere Or$^{4,363.365}$ Cyr^{4,574} ... ς (= Gb Sz) γευσεται cum EFH al mu. Sed pro ου μη γευσ. θαν. (ℵ* om θαν.) habent B 32^{ev} e θανατον ου μη θεωρηση. At Or^{4,365} οἱ δὲ [ἰουδαῖοι] οὐ τοῦτο [θάνατον οὐ μὴ θεωρήσει ε. τ. αἰ.], ἀλλὰ τὸ μὴ εἰρημένον ὑπὸ τοῦ σωτῆρός φασιν· οὐ γὰρ εἶπεν - θανάτου οὐ μὴ γεύσηται εἰσ τ. αἰῶνα, ὅπερ οὗτοι προφέρονται ὡσ ὑπὸ τοῦ κυρίου ἡμῶν εἰρημένον. | εισ τ. αιωνα (et. a e f ff$^{2.corr}$ g q vg Or$^{4,363.365}$ etc): D b c ff^{2*} l om (nec Nonn^{9,164} exprim), hinc Gb^{0}

53. πατροσ ημων (et. f q vg Or$^{4,272.362.367}$): D a b c e ff$^{2.}$ l om | οστισ (et. it^{pler} vg Or^{ter}): D a οτι (Schu „plane ex more Io. sed οστισ nunquam in hoc evgl") | και οι προφηται: e syr^{sch} (et^{P} sed οἱ c. ob. habet) και των προφητων οι | και οι προφ. απεθανον (D* -θαναν): 29. 40. 63. 71. 248. g^{scr} al pauc om | σεαυτον sine συ cum ℵABCDGKL XΓΔΠ al^{50} it vg sah cop etc Or$^{4,363.368}$ Chr$^{8,370.371}$ Cyr^{4,577bis} ... ς add συ cum EFHMSUA (x^{tregell}) al plu go arm

54. ιϛ cum ABCLXΓΔ^{2}ΑΠ* unc rell al pler Cyr^{4,577} ... ℵDΔ*Π^{2} (sed rursus ὁ erasum) 69. 346. al pauc Or^{4,368} ο ιϛ | δοξασω cum ℵ*et^{cb}BC*D 1. 69. 346 al pauc Or^{4,365bis} Chr^{8,370} ex^{mosc3}; item a e e ff$^{2.}$ l q (*clarificavero* c e ff$^{2.}$ l Amb^{fid}, *honorificavero* d q, *glorificavero* a), Tert^{prax} ^{22} *glorificem* ... ς δοξαζω cum ℵ^{ca}C^{2}LXΓΔΑΠ unc^{8} al pler Chr^{montf} Cyr^{4,577}, item f vg *glorifico*, b *honorifico* | ο πατηρ μου (arm syr^{hr} Or^{4,368} Tert^{prax} ^{22} om μου, syr^{P} c.* habet): Chr^{8,370} om. Subiungit haec: ἐνταῦθά φησιν· ἔστιν ὁ δοξάζων με. καὶ διατί μὴ εἶπεν· ὁ πατὴρ ὁ πέμψασ με, ὡσ ἄνω ἔλεγεν, ἀλλ' ὃν ὑμεῖσ λέγετε ὅτι θεὸσ ὑμῶν ἐστί, καὶ οὐκ οἴδατε αὐτόν; ἐβούλετο γὰρ δεῖξαι ὅτι οὐ μόνον πατέρα αὐτὸν οὐκ ἴσασιν, ἀλλ' οὐδὲ θεόν. | θεοσ: L ο θεοσ | ημων (Gb'') cum AB^{2}et^{3}CLΓΔΑΠ unc^{7} al^{100} f g am em for fu iac ing gat mm mt san taur tol sax go sah cop syr^{utr} arm aeth ... ς (sed Sz confudit lectiones in com) Ln υμων cum ℵB*DFX al mu a b c e ff$^{2.}$ l q vg^{ed} Chr^{8,370} Cyr^{4,580} Tert^{prax} ^{22} (*quem vos dicitis deum esse vestrum*)

55. ειαν cum ℵBD ... ς Ti και εαν c. ACLXΓΔΑΠ unc rell (sed G om και εαν usq αλλα οιδα αυτον) al omn^{vid} | αυτον post ουκ οιδα: Δ om | εσομαι ομοιοσ: D ομοι. εσομ. | υμων cum ℵCLXΓΔΑΠ unc^{7} 33. al pler Cyr^{4,581} (εσομ. ομοιωσ υμων ψευ.) ... ς Ln υμιν c. ABD 1. 52. 157. 254. 2^{po} | αλλα cum BDX ... ς αλλ cum ℵACL unc rell al omn^{vid}

καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ τηρῶ. 56 Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἠγαλλιάσατο ἵνα εἴδῃ τὴν ἡμέραν τὴν ἐμήν, καὶ εἶδεν καὶ ἐχάρη. 57 εἶπαν Gen 18, 17
οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς αὐτόν· πεντήκοντα ἔτη οὔπω ἔχεις καὶ
Ἀβραὰμ ἑώρακας; 58 εἶπεν αὐτοῖς Ἰησοῦς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
πρὶν Ἀβραὰμ γενέσθαι ἐγὼ εἰμί. 59 ἦραν οὖν λίθους ἵνα βάλω- 10, 31
σιν ἐπ' αὐτόν· Ἰησοῦς δὲ ἐκρύβη καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ.

---

56. *ειδη* cum ℵAB*D[2]X 69. (r *ηδη*) Or[4, 321] ... ς Ln Ti *ιδη* cum B[2]CD*L unc rell al pler (item Thdot[clem 973] Or[4, 88· 103· 385] Eus[mare 137] et[ps 469] Chr Cyr etc). Libere Epiph[655] et Ps-Ath[185] *ηγαλλιασ. ιδειν την ημ. μου* (Ps-Ath *την εμην*), item[67] *επεθυμησεν ιδειν την ημερ. μου*: | *την εμην*: 28. *μου* ... X sah om | *ειδεν* c. ℵBDEFGHSUΔΛΠ[2] al plu ... ΑΘΚ LMXΓΠ* al mu *ιδεν*

57. *εισπὰν* cum ℵD ... ς Ln Ti *ειπον* cum ABCLX unc rell al omn[vid] | *πεντηκοντα*: cf Ir[int 148] (2, 22, 6) *hoc autem consequenter dicitur ei qui iam XL annos excessit, quinquagesimum autem annum nondum attigit, non tamen multum a quinquagesimo anno absistat. Ei autem qui sit XXX annorum, diceretur utique: Quadraginta annorum nondum es – Non ergo multum aberat a quinquaginta annis, et ideo dicebant ei*: Quinquaginta annorum nondum es et Abrah. vidisti? *Non ergo anno uno praedicavit nec duodecimo mense anni passus est; tempus enim a trigesimo anno usque ad quinquagesimum nunquam erit unus annus.* Aliter Sev[ant] in[cat 285] *τί γὰρ ἐκώλυε τεσσαράκοντα εἰπεῖν, χῡ τὴν κατὰ σάρκα ἡλικίαν νεάζοντος – ἠδύναντο δὲ καὶ πρὸς τὸ ἀρχαῖον τοῦ ἀβρα. ἀποβλέποντες λέγειν· μὴ πεντακόσια ἔτη ἔχεις ἢ χίλια, εἰ τύχοι, ὅτι ἀβρα. ἑώρακας; – τῶν πεντήκοντα ἐτῶν ἐμνήσθησαν διὰ τὸ τὴν ἑβδομάδα τιμίαν ὑπάρχειν τοῖς υἱοῖς Ισραήλ* ..... A ([2]supra lineam *πεντήκ.* notavit sed alteram scripturam non delevit) 239. 262. (et unus[barb] ap Possin.) *τινὰ τῶν ἀντιγράφων* apud Euthym (ad h. l., additque ipse *ὅπερ δοκεῖ ἀκριβίστερον*) Chr[2, 371] (ex cdd omnib; addit *ὡς ἐγγὺς τῶν τεσσαράκοντα ἐτῶν λοιπὸν εἶναι τὸν χῑ*) Ps-Ath[185] (serm. contr. omn. haer. 6) et[413] (dial[trin 1, 9]) *τεσσαρακοντα* (A omissa prima syllaba *σαρακοντα*) | *ουπω*: D *ουδεπω* | *εωρακας* (B* *-κεσ*) cum ℵ[c]ABCDSUΓΔΠ[2] etc (item EFGHKLMXΛΠ* etc *εορ.*): ℵ* sah *εωρακεν σε*

58. *ειπεν* sine copula cum ℵABCΓΔΛΠ unc rell al plu it vg etc ... L al[5] syrP aeth *και ειπεν*, DGKX al[50] sah *ειπ. ουν* | $\overline{\text{ις}}$ cum BC e[ecr*] ... ς Ln *ο* $\overline{\text{ις}}$ cum ℵADLX unc rell al pler | *γενεσθαι* et. Or[1, 750] et[4, 103· 293] Eus[mare 137] et[ps 469] Ath[259] et[412] etc (cf et. Did[trin 1, 15] *και αυτος περι εαυτου ο δεσποτης – ειπεν· αμην αμην λεγω σοι, προ του τους αιωνας γενεσθαι εγω ειμι*) ... D a b c e ff[2]· l q (non item f vg) Ign[intpol 248] (Magn[9]) Epiph[467] (*αμ. αμ. λεγ. υμιν οτι προ αβρ. εγω ειμι. την γαρ προ αβρ. αληθως* etc) et[alibi] Novat[288] (Gall[9]) Victorin om

59. *ηραν οιν*: D *τοτε ηραν*, item go | *δε* (syr[sch] *et Iesus*, a *Iesus igitur*): B om | *εξηλθεν εκ του ιερου* sine additam cum ℵBD a b c e ff[2]· g l vg sah arm pers[w] Or[4, 292] ($\overline{\text{ις}}$ *εκρυβη και εξηλθεν εκ τ. ιερου, οτε παραγων ειδε τον απο γενετης τυφλον*) Chr[2, 372] (*εξηλθεν εκ του ιερου και*

IX.

1 *Καὶ παράγων εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆσ.* 2 *καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντεσ· ῥαββεί, τίσ ἥμαρτεν, οὗτοσ ἢ οἱ γονεῖσ αὐτοῦ, ἵνα τυφλὸσ γεννηθῇ;* 3 *ἀπεκρίθη Ἰησοῦσ· οὔτε οὗτοσ ἥμαρτεν οὔτε οἱ γονεῖσ αὐτοῦ, ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ ἐν αὐτῷ.* 4 *ἡμᾶσ δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμ-*

ανεχωρησεν επι την ιασιν του τυφλου, δια των εργων πιστουμενοσ οτι προ του αβρ. εστιν) Cyr$^{4,586\,tx}$ (et com *και ουκ ηρκεσθη τω λαθειν αλλα και εξεισιν εκ του ιερου, τυπον ωσπερ τινα πραγματων ημιν νοητων καταγραφων εν τουτοισ.* Sed vide post^{4,1051}) ... ς (= Gb) add *διελθων* (ℵ^{ca}CLX 33. al pauc cop syr^{sch} Ath^{259} *και διελθων*, per incuriam et. ℵ^{cb}) *δια μεσου αυτων* (ℵ^{ca}CLX 33. al pauc cop syr^{sch} Ath^{259} add *επορευετο*, item syr^{p} c.*) *και παρηγεν ουτωσ* (:: cf Lc 4, 30) cum ℵ^{ca}et^{cb}ACLXΓΔΛΠ unc^{s} al omn^{vid} f q cop syr^{utr} (syr^{hr} *et transibat et ibat in medium eorum*) aeth go Ath^{259} Thdor^{horacl} in cat^{286} (*πωσ εκρυβη; ουκ εισ γωνιαν του ιερου εαυτον περιστειλασ - αλλ' - δια μεσου αυτων μη ορωμενοσ εξηλθε και παρηγεν ουτωσ.*) Iul^{papa} in rescripto ap Ath^{2,606} sub^{30}

IX, 1. *παραγων*: C^{3}FGHM^{2} (item M$^{mg\ eccles}$) al^{15} (item evv) c ff^{2}· g l vg cle et$^{cdd\ mu}$ (non item am fu san ing al) Chr$^{373\,tx}$ et^{com} Ps-Ath^{367} (hom. in caecum) add *ο* (al om) *ιϛ* | *ειδεν* cum ℵBEFGHSUΓΠ^{2} al plu ... Ti *ιδεν* cum ACDKLMXΔΛΠ* al mu | *γενετησ* cum ℵABCDLS (omissa syllaba *γε*) UΓΔ etc ... EFGHMΔΠ al plu *γεννητησ* (Δ al *-τοισ*), X al pauc *γενητησ*, K al pauc *γεννετησ*. Praeterea D Ps-Ath^{367} add *καθημενον*

2. *οι μαθ. αυτου*: D e om *αυτου* | *λεγοντεσ*: D y^{aer} e l om | *ραββει* cum ℵABCDEHΔ (X *ραββη*) al sah go ... ς Ln *ραββι* cum FGKLMSUΓΔΠ al pler cop | *γεννηθη*: Δ al pauc *γενηθη*

3. *ιϛ* cum ℵABCLXΓΔΛΠ* unc^{s} al longe plu ... ς (= Gb Sz) *ο ιϛ* cum DΠ^{2} (sed rursus deletum *ο*) al Cyr^{4,588}. Praeterea 1. 2^{pe} al pauc b e add *και ειπεν αυτοισ* (e om *αυτ.*, a *respondit illis Iesus*)

4. *ημασ* pri cum ℵ*BDL (D post *δει* pon) sah cop syr^{hr} aeth^{ro} Cyr^{4,589} Nonn^{10,19} (*ἡμέασ ὑψίστοιο πέλει χρέοσ ἔργα τελέσσαι, ἔργα θεοῦ ζώοντοσ, ἕωσ ἔτι φαίνεται ἠώσ*). Confirmat Or^{3,201} *χρησάμενοι λέξει εὐαγγελικῇ εἰρημένῃ ὑπὸ τοῦ σωτῆροσ οὕτωσ ἐχούσῃ· ἐργάζεσθε ἕωσ ἡμέρα ἐστίν· ἔρχεται - ἐργάζεσθαι.* Item^{4,27} *δι' ἣν ἡμέραν φησὶ τοῖσ τοῦ φωτὸσ αὐτοῦ μεταλαμβάνουσιν· ἐργάζεσθε ἕωσ ἡμέρα ἐστίν· ἔρχεται - τοῦ κόσμου.* Cum Or prorsus facit Hier^{ter} (in Hieremiam^{13}, in ep$^{galat\,3}$, in^{ecclesiast}), ubique enim Salvatoris verba dicit: *Operamini dum dies est* ... ς Ln Ti *εμε* cum ℵ^{a}vel^{b}ACXΓΔΛΠ unc^{s} al omn^{vid} it vg go syr^{utr} aeth^{pp} rell Chr^{8,377} (*τουτέστιν ἐμὲ δεῖ φανερῶσαι ἐμαυτὸν καὶ ποιῆσαι τὰ δυνάμενά με δεῖξαι τὰ αὐτὰ τῷ πατρὶ ποιοῦντα*). Item *ημασ* sec cum ℵ*L cop aeth^{ro} Cyr^{4,589} (*τί γὰρ ζητεῖτέ*

ψαντος ἡμᾶς ἕως ἡμέρα ἐστίν· ἔρχεται νὺξ ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι. 5 ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ὦ, φῶς εἰμὶ τοῦ κόσμου. 6 ταῦτα 8, 12
εἰπὼν ἔπτυσεν χαμαὶ καὶ ἐποίησεν πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος, καὶ
ἐπέχρισεν αὐτοῦ τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς, 7 καὶ εἶπεν
αὐτῷ· ὕπαγε νίψαι εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ, ὃ ἑρμη- Neh 3, 15
νεύεται ἀπεσταλμένος. ἀπῆλθεν οὖν καὶ ἐνίψατο, καὶ ἦλθεν

φησιν ἃ σιωπᾶσθαι καλόν; τί δὲ τὸ καιρῷ πρέπον ἀφέντες, μανθάνειν ἐπείγεσθε τὰ ὑπὲρ ἀνθρώπου διάνοιαν; οὐ τῆς ἐπὶ τούτοις ἐρεύνης ἀλλ' ἔργου, φησίν, καὶ συντόνου σπουδῆς ὁ καιρός· δεῖ γὰρ οἶμαι μᾶλλον – καὶ ἐπείπερ ἡμᾶς ἀνέδειξεν ἀποστόλους, τὰ τῆς ἀποστολῆς ἔργα πληροῦν. ἑαυτὸν δὲ τοῖς ἀπεσταλμένοις συναναπλέκων ὁ κύριος καὶ τοῖς ὀφείλουσιν ἐργάζεσθαι τίθησιν ἀριθμόν etc (Or Hier Nonn alterum ημας non attingunt.) ... ς Ln Ti με cum eisdem quibuscum antea εμε, item BD sah syrʰʳ :: lectio ημας a correctore alienissima. Magis vero etiam quam ημας δει εργαζ. offendit του πεμψ. ημας. Hinc non credi potest Iohannem ημας δει εργ. scripsisse atque huic scripturae aliena manu in NL etc accommodata esse ea quae sequuntur. Multo probabilius est utroque loco ημας ab ipso Ioh. profectum esse, alteros vero satis habuisse restituto του πεμψ. με, alteros utrumque ημας expulisse. | εως et. Or^{2,201} et (ex ed. Delar.)^{4,27} etc ... C^{a}(^{3}εως) L 33. syrᵖ^{mg} Or^{4,27} ex ed. Huet. ως, item b d *cum dies est* (itᵃ^{rell} vg *dum* vel *donec dies est*)

5. εν τω κοσμ. ω cum NABCΓΔΑΠ unc^{8} al pler c f ff^{2*} q am fu for ing san go syrᵐˢ etᵖ arm Or^{4,27} ... DLX 1. 33. a b e g l vg^{cle} Cyr^{4,600} Chr^{8,378} ω εν τ. κο.

6. Aᵃ εποησεν | D πτυματος | επεχρισεν (AD -χρεισεν, EA al -χρησεν): BC^{a}^{vid} επεθηκεν | αυτου τ. πηλ. επι τ. οφθ. cum NBL 1. 33., item A C^{2} 157. 254. 6^{pc} 7^{pc} Cyr^{4,601} αυτου τ. πηλ. επι τ. οφθ. του τυφλου, hinc Ln αυτου τ. π. επ. τ. οφθ. [του τυφλ.]. Similiter go *ei in oculos hoc lutum huic caeco*, D αυτω τον πηλον επι τους οφθαλμους αυτου, aeth *ei oculos eius* (omisso τον πηλον), sah *lutum super oculos eius* ... ς τον πηλον επι τ. οφθ. του τυφλου cum C^{a}ΧΓΔΑΠ unc^{8} al pler b syrᵖ (syrʰʳ *linivit oculos caeci illius luto*) Chr^{8,360} Amm^{cat}^{220}. Similiter 69. 108. yˢᵉʳ syrˢᶜʰ cop omisso τον πηλον, Ps-Ath^{847} omissis τ. πηλ. επι. Latini pro και επεχρ. usque οφθ. sic: c ff^{2*} q fos *et superunxit eum luto* (c fos om) *super oculos eius*, l *et superunexit eum et inlinuit illi oculos*; e *et superunxit oculos caeci*, f *et superlinivit super oculos caeci*; vg *et linivit* (am fu al *levit*) *lutum super oculos eius*; a *et linuit oculos eius*

7. αυτω: D a e l for om | νιψαι (f ff^{2*} g q vg *lava*, l *lava te*, c *et lava*; sah cop add *faciem tuam*): A a b e (sed vide post) om, hinc Ln [νιψαι], Aᵃ post σιλωαμ add και νιψαι, item e post απεσταλμ. add *et lava oculos tuos* | ο ερμηνευετ. (D μεθερμ.) απεσταλμ. (syrᵖ ^{mg} gʳ αποσταλμενος): syrˢᶜʰ (non item P etʰʳ) persᵖ om | απηλθεν ουν (Γ 22. al pauc a c l arm om; ff^{2*} q *et abiit*, b *et perrexit*, e *abiit autem*) και ενιψ. και ηλθεν: B om (transiliens ab -ηλθεν ad ηλθεν) ουν usq ηλθ.

βλέπων. 8 *Οἱ οὖν γείτονες καὶ οἱ θεωροῦντες αὐτὸν τὸ πρότερον, ὅτι προσαίτης ἦν, ἔλεγον· οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ καθήμενος καὶ προσαιτῶν;* 9 *ἄλλοι ἔλεγον ὅτι οὗτός ἐστιν· ἄλλοι ἔλεγον· οὐχί, ἀλλὰ ὅμοιος αὐτῷ ἐστίν. ἐκεῖνος ἔλεγεν ὅτι ἐγώ εἰμι.* 10 *ἔλεγον οὖν αὐτῷ· πῶς οὖν ἠνεῴχθησάν σου οἱ ὀφθαλμοί;* 11 *ἀπεκρίθη ἐκεῖνος· ὁ ἄνθρωπος ὁ λεγόμενος Ἰησοῦς πηλὸν ἐποίησεν καὶ ἐπέχρισέν*

---

8. *αυτον*: A* om | *προσαιτης ην* cum ℵABC*DKLXΠ^{2} al^{10} f ff^{2} g q vg go sah cop syr^{utr} arm aeth Ps-Ath^{388} Chr^{2,381} Cyr^{4,608} ... ς (= Gb Sz) *τυφλος ην* cum C^{3}ΓΔΛ unc^{7} al pler ... 69. *τυφλ. ην και προσαιτης*, Π* *τυφλ. προσαιτ. ην*, a c l *caecus et mendicus erat* (c *esset*), e *caecus et egenus fuit*, b *mendicus erat et caecus* | *ελεγον*: L add *οτι*

9. *αλλοι ελεγ. οτι ουτ. εστιν*: LX 33. 254. om | *οτι* et. f g vg Aug$^{ioh\ 44,8}$: ℵ a b c e ff^{2}· l Cyr^{4,603} Ps-Ath^{388} om ... G add *ουχ* | *αλλοι* (ℵ 124. cop syrP^{mg} et^{hr} arm add *δε*, syr aeth pers^{P} *et alii*) *ελεγον· ουχι αλλα* (*αλλα* ΝΟ; BLX al *αλλ*) cum ℵBCLX 33. 124. b cop syr^{sch} etP^{mg} et^{hr} arm aeth pers^{P}. Item omisso *ελεγον* 1. 2^{pe} g vg sah pers^{W}. Similiter Cyr^{4,603} *αλλος ελεγεν· ουχι, αλλ*, Ps-Ath^{388} *ετεροι δε ελεγον· ουκ εστιν ουτος, αλλ.* Cf etiam it^{pler} ... ς *αλλοι* (D *ετεροι*) *δε οτι* cum AD ℵ^{2}ΓΔΑΠ unc^{7} (ℵ* om *αλλοι* usq *ομ. αυτ. εστ.*) al pler f l go syrP^{txt} (a e *alii dicebant*, c ff^{2}· q *alii autem dicebant quia*). Hinc Ln *αλλ.* [*δε*] *ελεγον* [*Ουχι, αλλ*] | *εκεινος* sine copula cum ℵ^{ca}BC*DEFGHLMSΔΛ al plu am for fu ing san syrP^{txt} Cyr^{4,603} ... Ln add *δε* cum ℵ*etc^{b}AC^{3}KUXΓΠ 33. 69. al plus^{10} a b c e f ff^{2}· g l q vg^{clo} (item em al) go syr^{sch} etP c.* (et^{hr} *et ille*) sah cop arm aeth. Similiter Ps-Ath^{388} *ο δε αναβλεψας* | *οτι* soc et. f g l q vg: ℵ^{ca}L a b c e ff^{2}· om

10. *ελεγον* (et. ℵ^{c}; ℵ* *ελεγαν*) et. c e f ff^{2}· g l q vg ... D *ειπον*, b d *dixerunt*; a *dicunt* | *πως ουν* cum ΝCDLX 157. a (sed om *ουν* pri) l arm (ut a) syrP c.* et^{hr} (agnoscere vdtr et. aeth) (:: cf ad 6, 30) ... Ln [*ουν*], ς om c. ABΓΔΑΠ unc^{8} al pler b c e f ff^{2}· g q vg sah cop go Cyr^{4,604} (syr neutrum *ουν* expri, nec Chr^{2,382} *λεγουσιν αυτω· πως ανεωχθ. σου οι οφθ.*) | *ηνεωχθησαν* cum ℵBCDEFGHLMXΓΔΛ al plu ... ς *ανεωχθ.* cum AKUΠ al plu Chr Cyr | *σου* (et. ς Gb Sz) cum unc omnib al plu b fos tol (hi^{8} *oculi tui*) go syr^{utr} et^{hr} arm aeth Chr Cyr Aug$^{ioh\ 44,8}$ (ut b) ... ς^{e} *σοι* cum minusc pauc vid a c d e f ff^{2}· g l q vg

11. *απεκρ. εκεινος* (vg^{clo} *respondit*: *Ille homo*, a *resp. illis*, sah syr^{sch} aeth non expri *εκεινος*) sine additam cum ℵBCDL 1. 33. 118. 2^{pe} e e ff^{2}· l vg sah arm Cyr^{4,604} Aug$^{ioh\ 44,8}$ (Chr^{2,382} *λεγει αυτοις· ανθρωπος* etc) ... ς (Gb^{o}) add *και ειπεν*, Ln [*κ. ειπ.*] cum AΧΓΔΑΠ unc^{8} al pler a b f q go syr^{utr} et^{hr} cop (*respondens ille dixit*) go aeth | *ο ανθρ.* cum ℵBL 1. 22. 33. sah (item *ille homo* c e l vg, nec enim tam *εκεινος* quam *ο ανθρ. ο λεγ.* sic exprimi vdtr; a b f q *Homo qui dicitur*; etiam syrP c.* articulos exprimere vdtr), item *ο λεγομενος* cum ℵBC 1. 33. 118. (de versionib vide ante) ... ς Ln *ανθρωπ. λεγομ.* (omisso ὁ utroq) cum ADXΓΔΑΠ (c vide ante) unc^{8} al pler go arm Chr Cyr | *πηλον*

μου τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ εἶπέν μοι ὅτι ὕπαγε εἰς τὸν Σιλωὰμ καὶ νίψαι. ἀπελθὼν οὖν καὶ νιψάμενος ἀνέβλεψα. 12 εἶπαν αὐτῷ· ποῦ ἔστιν ἐκεῖνος; λέγει· οὐκ οἶδα.

13 Ἄγουσιν αὐτὸν πρὸς τοὺς Φαρισαίους, τόν ποτε τυφλόν. 14 ἦν δὲ σάββατον ἐν ᾗ ἡμέρᾳ τὸν πηλὸν ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἀνέῳξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς. 15 πάλιν οὖν ἠρώτων αὐτὸν καὶ

ἐποιησεν etc: a nil nisi *tetigit mihi oculos et dixit*; pro και επεχρισ. μου τους οφθαλμ. b c e ff^{2}· *et superunxit* (ff^{2}· *unxit*, b *superlinnit*) *me* | οτι cum κBL syr^{p}, item sah cop ... ς Lu om cum ADXΓΔΛΠ unc^{a} al omn^{vid} it vg etc | ειπ τον σιλωαμ (ℵ^{a} σιειλωαμ) cum (et. Gb) κBDLX 1. 118. 2^{pe} a b c ff^{2}· l sah cop syr^{hr} (et syr^{sch} *in aqua Siloam*) arm Ir^{312} (*postquam linivit lutum super oculos eius, dixit ei*: Vade in Siloam et lavare) Cyr^{4,604} ... ς (Gb′) ειπ την κολυμβηθραν του σιλωαμ cum ΑΓΔΛΠ unc^{a} al pler e f g q vg go syr^{p} aeth Chr^{8,382} Ps-Ath^{369} | και νιψαι (et. Ir$^{int\,312}$; c e l syr^{hr} add *oculos tuos*; sah cop add *faciem tuam*): κXII 13. 22. 33. 69. 346. al^{10} f go cop syr^{sch} (et^{p} mg *abi et lava in* etc) aeth Chr Cyr Ps-Ath^{369} bis νιψαι (sine και) idque post υπαγε pon | ουν cum κBDLX 1. 33. 124. 157. 2^{pe} sah cop syr^{p} mg Cyr^{4,604} ... ς δε cum ΑΓΔΛΠ unc^{a} al pler go syr$^{p\,tx}$ (arm om απελθ. ουν) ... al pauc it^{pler} vg syr^{sch} aeth *et* ante απ. Habent autem pro απελθων ουν DX απηλθον ουν, a b c e f ff^{2}· l q syr^{sch} aeth *et* (e om) *abii* | και (cop om: sic Ti; sah *abiens igitur lavi*) νιψαμενος: D και ενιψαμην, item it vg (sed vg^{cle} et$^{edd\,aliq}$ *et abii lavi*, omisso *et* ante *lavi*) aeth | ανεβλεψα: D και ηλθον βλεπων ... ff^{2}· q am for fu san gat mm ing^{3} (al) *et vidi*, a c e f vg *et video*, l ing^{4} *et ecce video*, b *et videre coepi*. Cf et. Ps-Ath^{369} και απελθων ενιψαμην· νιψαμενος τον μεν πηλον απεθεμην, το δε φως εδεξαμην, item accuratius^{370} απηλθον δε και ενιψαμην και ευθεως ανεβλεψα.

12. ειπαν cum κBD ... ς ειπον cum ALXΓΔΛΠ unc^{a} al omn^{vid} | ειπ. sine copula (Gb′) cum A 28^{ev} 53^{ev} 60^{ev} ^{fscr} e (*aiunt ad eum illi*) am em for fu ing sax sah cop syr^{sch} arm Aug$^{ioh\,44,8}$ (Chr^{8,382} λεγουσιν αυτω) ... ς ειπ. ουν cum ΔΓΔΛΠ unc^{a} al pler a c ff^{2}· q fos go syr^{p}; item b f ειπ. δε ... κBLX 1. 33. 118. 157. 2^{pe} l vg^{ed} (item san al) syr^{hr} aeth Cyr^{4,605} και ειπ. | λεγει (c d f *dixit*, b e vg *ait*): D 13. 69. 346. b fos syr^{sch} eth^{hr} arm aeth add αυτοις

13. αγουσιν (c e fos *adduxerunt*, b *perduxerunt*): D c syr^{sch} eth^{hr} aeth praem και, e cop add *igitur*

14. εν η ημερα cum κBLX 33. a b c (e *in quo*) ff^{2}· mm (*in illo die quando*) syr^{p} mg eth^{hr} Cyr^{4,605} ... ς οτε cum ADΓΔΛΠ unc^{a} al pler f l q vg go sah cop syr^{sch} et$^{p\,tx}$ | ο $\overline{ις}$: L om | ανεωξεν cum κABΓΔΛΠ unc^{a} al pler ... LX al pauc ηνεωξεν, D 249. Cyr ηνοιξεν (D -ν-)

15. ηρωτων (X 60^{ev} -τουν): D 229^{ev} επηρωτων ... Γ 27. 435. 440. al^{25} ηρωτησαν, item *interrogaverunt* a d e f | και οι φαρισαιοι: UX 69. 124. 157. al plus^{12} it vg (exc mt) sah cop syr^{sch} eth^{hr} om οι

οἱ Φαρισαῖοι πῶσ ἀνέβλεψεν. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖσ· πηλὸν ἐπέθηκέν
μου ἐπὶ τοὺσ ὀφθαλμούσ, καὶ ἐνιψάμην καὶ βλέπω. 16 ἔλεγον οὖν
ἐκ τῶν Φαρισαίων τινέσ· οὐκ ἔστιν οὗτοσ παρὰ θεοῦ ὁ ἄνθρωποσ,
ὅτι τὸ σάββατον οὐ τηρεῖ. ἄλλοι ἔλεγον· πῶσ δύναται ἄνθρωποσ
ἁμαρτωλὸσ τοιαῦτα σημεῖα ποιεῖν; καὶ σχίσμα ἦν ἐν αὐτοῖσ.
17 λέγουσιν οὖν τῷ τυφλῷ πάλιν· σὺ τί λέγεισ περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἤνοι-
Le 7, 16 ξέν σου τοὺσ ὀφθαλμούσ; ὁ δὲ εἶπεν ὅτι προφήτησ ἐστίν. 18 οὐκ
ἐπίστευσαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἦν τυφλὸσ καὶ ἀνέβλεψεν,

---

15. *πωσ ανεβλεψεν*: c ff^{2}· q sah syr^{sch} arm *quomodo vidisti*, e *quomodo lumen recepisti*, b l syr^{hr} *quomodo vides* | *αυτοισ*: A 13. q go syr^{p} *και αυτ.* | *πηλον*: G 1. 22. 118. 2^{pe} tisch** al add *εποιησεν και* | *μου* (H al pauc *μοι*) *επι τ. οφθ.* (et. Gb Sz) c. ℵB(H)LXΓΑΠ unc^{7} al plu Cyr^{4,607}, item *mihi super oculos* c e f ff^{2}· l q am fu ing for san syr^{p} go; Δ *μου επεθ. επ. τ. οφθ.*, vg^{cle} *mihi posuit sup. oculos*; Δ *μου* (sed* vid *μοι*, δ *mihi*) *επ. τ. οφθ. μου*, g *mihi posuit sup. oculos meos* ... ς (= Gb Sz) *επ. τουσ οφθ. μου* cum D al mu a b (a *in oculos meos*, b *super oc. meos*) syr^{sch} et^{hr} arm Chr^{8,383} | *και βλεπω*: b c ff^{2}· l q syr^{hr} *et ecce video*

16. *ελεγον* (ℵ^{c}): ℵ* *ελεγαν* | *τινεσ* (a b c e f ante *εκ τ. φαρ.*): M om | *ουκ εστ. ουτ. παρ. θε. ο ανθρωπ.* cum ℵBDLX 157. l syr^{hr} Cyr^{4,608}, item e *non est hic a deo*, item c ff^{2}· g vg arm Or^{int2,94} *non est hic homo a deo*, item 33. *ουκ εστ. ο ανθρ. ουτοσ παρα θεου* ... ς *ουτοσ ο ανθρωπ.* (b *homo hic*) *ουκ εστ. παρ.* (Chr *απο*) *του* (Gb^{oo} cum AGKΠ al permu) *θεου* cum AΓΔΑΠ unc^{8} al pler a b f q sah cop syr^{utr} go aeth Chr^{8,383} | *οτι* (f l am fu fos mt taur al *quia*, a b *quod*, d *quoniam*): c e ff^{2}· g q vg^{ed} for san gat mm *qui* | *αλλοι* cum ALXΓΔΑΠ unc^{8} al pler it^{pler} am fu for ing san go arm syr^{p} Chr^{8,383} ... ℵBD al^{10} fere c ff^{2}· vg^{cle} et^{edd} mu sah cop syr^{sch} et^{hr} add *δε* | *ελεγον*: D *-γαν*

17. *λεγουσιν* (f ff^{2}· l q vg): D a b c e *ελεγον* | *ουν* cum ℵABDLX 1. 13. 69. al mu it^{pler} vg sah syr^{p} c.* (syr^{hr} *et iterum dicebant*) Cyr^{4,610} ... ς Ti om cum ΓΔΑΠ unc^{8} al pler q go cop syr^{sch} arm aeth | *παλιν* (ℵ* add *ουν*, ℵ^{c} delet): e f l sah post *λεγουσιν* (cop ante *λεγ.*) pou ... D a b c ff^{2}· om | *τω*: G om | *συ τι* cum ADΓΔΑΠ unc^{8} al omn^{vid} it vg etc ... ℵBLX cop (non sah) Cyr^{4,610} *τι συ* | *αυτου*: ℵ* *σεαυτου* | *ηνοιξεν* (DE *ηνυξ.*) cum ℵADΓΛ unc^{7} al pler Chr Thdor^{mop} Cyr ... BXΔ al^{5} *ηνεωξεν*, KLΠ al^{6} *ανεωξεν*. Notat ad h. l. Thdor^{mop29} *κατὰ ἐρώτησιν ἀναγνωστέον, ἐπισυνάψαντασ τό· σὺ τί λέγεισ περὶ αὐτοῦ, καί· ὅτι ἤνοιξέ σου τοὺσ ὀφθαλμούσ, οὐ μὴν διελόντασ αὐτό. οὐ γὰρ τοῦτο τὸν τυφλὸν ἠρώτων, εἰ τοὺσ ὀφθαλμ. αὐτοῦ ἤνοιξε, περιττὸν γὰρ ἦν τοῦτο βλέποντασ ἐρωτᾶν, ἀλλὰ τί περὶ αὐτοῦ λέγεισ ὑπὲρ ὧν ἤνοιξέ σου τοὺσ ὀφθαλμούσ*, etc.

18. *επιστευσαν*: Π^{2} *επιστευον*, item b c ff^{2}· l *credebant* | *ουν* et. c q vg sah syr^{p} et^{hr} (syr^{sch} go *δε*, e l aeth arm *et non* [e *nunc* ex errore] *credebant* vel *crediderunt*): D 69. 72. 28^{ev} b^{scr} y^{scr} 11^{pe} a b f ff^{2}· tol* cop om | *ην τυφλ.* cum ℵBL 157. b Chr^{8,387} ... ς Ln *τυφλ. ην* cum AXΓΔΑΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg Cyr^{4,612} Chr^{8,386} | *οτι ην τυφλ.* (28. *οτ. τυ. εγεν-*

ἕως ὅτου ἐφώνησαν τοὺς γονεῖς αὐτοῦ τοῦ ἀναβλέψαντος, 19 *καὶ ἠρώτησαν αὐτοὺς λέγοντες· οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ὑμῶν, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη; πῶς οὖν βλέπει ἄρτι;* 20 *ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ γονεῖς αὐτοῦ καὶ εἶπαν· οἴδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ἡμῶν καὶ ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη·* 21 *πῶς δὲ νῦν βλέπει οὐκ οἴδαμεν, ἢ τίς ἤνοιξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμεῖς οὐκ οἴδαμεν· αὐτὸν ἐρωτήνηθη) και ανεβλ. (28. b om κ. ανεβλ.): D l om, hinc Gb^{o} | οτου (A του) cum NABLΓ(Δ)AII unc rell etc: DX al pauc Chr^{s,366} ου | αυτου του αναβλ. cum NABL unc rell al pler f vg (hi *eius qui viderat*, g fos gat corrupte *eius qui viderant*, item mm *eius qui viderant eum*) etc: D 131. 54^{ov} sah^{mflnt} arm om αυτου, item 1. 22. 118. 2P^{e} al^{3} a b c e ff^{2*} (ap blan; ap^{sah} om et. αυτου) l q cop pers^{P} Chr^{s,366} om του αναβλεψ.

19. ηρωτησαν: D επηρωτ. | λεγοντες cum $\aleph^{c}$ABDL unc rell al omn^{vid} e f q vg syr^{P} eth^{r} rell Cyr^{4,612} ... $\aleph^{*}$ a b c ff^{2*} l syr^{sch} om (:: cf 4, 51 et 10, 33, quibus locis λεγοντες inlatum duximus) | ουτος εστιν (D εστ. ουτ.): $\aleph^{*}$D syr^{sch} praem ει | λεγετε: FGM al plus^{10} arm ελεγετε | εγεννηθη ($\aleph^{2}$): $\aleph^{*}$ εγενηθη | πως ουν (q *et quomodo*): a e sah om ουν | βλεπ. αρτι cum NBDLU 33. b c ff^{2*} l Cyr^{4,612} (Chr^{s,366} βλεπ. νυν) ... ς αρτι βλεπ. cum AΧΓΔΑΠ unc^{7} al pler a e f g q vg

20. απεκρ. ουν cum NB 15^{ov} vg^{cod} (:: ουν propter ουν proximе praegressum vel omissum vel mutatum) ... ς Ti απεκριθ. sine copula cum DGLUXΠ 1. 33. 69. al mu^{vid} it^{pler} vg (et. am fu for ing etc) sah cop arm Cyr^{4,612} ... AEFHKMSΓΔΛ al plu f q syr^{utr} απεκρ. δε (go sive ουν sive δε), aeth και απεκρ. Praeterea ς add αυτοις, Ln [αυτοις] cum ADΓΔΑΠ unc^{8} al plu (sed al^{3} αυτω, 435. post οι γον. αυτ. pon) b c l q vg go syr^{P} (sah post ειπ. add) ... om cum NBLX 33. 69. 346. al^{15} a e f ff^{2*} cop syr^{sch} arm aeth Cyr | οι γον. αυτου: G add του αναβλεψαντος | ειπαν cum NBL 33. ... ς ειπον cum ADX unc rell al pler Cyr | εγεννηθη: $\aleph^{*}$ εγενηθη

21. δε νυν βλεπει (33. ουν βλεπ. αρτι): c e ff^{2*} om νυν | ουκ οιδαμ. pri: al^{4} syr Chr^{s,366} om | x l ab οιδαμ. pri ad alterum transiliunt | ηνοιξεν cum NBDLΓΔΑΠ unc^{8} al pler Ps-Ath^{370} ... A 1. 33. 53. 254. 346. ηνεωξεν, 249. al^{10} Chr^{s,366} Cyr^{4,612} ανεωξεν | αυτου ante τους οφθαλμους: L al pauc a c e q post τ. οφθ. pon, D b vg ante ηνοιξεν, item f *aut quis ei aperuit oculos* ... ff^{2*} (teste certe Sab.) om | αυτον ερωτησατε (D επερωτ.) hoc loco cum $\aleph^{c}$BDLX 1. 33. 157. a c e f g vg cop syr^{hr} arm aeth pers^{w} Cyr ... ς post ηλικ. εχει cum AΓΔΑ unc^{8} al pler l q go syr^{utr} Ps-Ath ... $\aleph^{*}$ b sah Chr (etiam mosc^{2}) om | ηλικιαν εχει (haec sah om) absque αυτος cum $\aleph^{c}$BDLX 1. 33. 157. it^{pler} vg syr^{P} eth^{r} aeth Ps-Ath Cyr ... ς Ln αυτος ηλικ. εχ. (εχ. $\aleph^{*}$ om) cum $\aleph^{*}$AΓΔ A unc^{8} al pler q go syr (cop *sua aetas ipsi etiam ad loquendum de se* pro ηλικ. εχει, αυτος περι etc) Chr | αυτος ($\aleph^{c}$): $\aleph^{*}$ om | περι: 106. 157. 433. al^{20} Chr$^{mosc^{2}}$ praem τα | εαυτου cum NABEKMSΧΓΔ al plu Ps-Ath Chr ... ς Ln Ti αυτου cum DFGHLUΔ al permu^{vid} Cyr | λαλησει (L -σαι, it vg *loquatur*): x μαρτυρησει

σατε, ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸς περὶ ἑαυτοῦ λαλήσει. 22 ταῦτα εἶπον οἱ γονεῖς αὐτοῦ ὅτι ἐφοβοῦντο τοὺς Ἰουδαίους· ἤδη γὰρ συνετέθειντο οἱ Ἰουδαῖοι ἵνα ἐάν τις αὐτὸν ὁμολογήσῃ Χριστόν, ἀποσυνάγωγος γένηται. 23 διὰ τοῦτο οἱ γονεῖς αὐτοῦ εἶπαν ὅτι ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐπερωτήσατε. 24 Ἐφώνησαν οὖν τὸν ἄνθρωπον ἐκ δευτέρου, ὃς ἦν τυφλός, καὶ εἶπαν αὐτῷ· δὸς δόξαν τῷ θεῷ· ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἁμαρτωλός ἐστιν. 25 ἀπεκρίθη οὖν ἐκεῖνος· εἰ ἁμαρτωλός ἐστιν οὐκ οἶδα· ἓν οἶδα, ὅτι τυφλὸς ὢν ἄρτι βλέπω. 26 εἶπον οὖν αὐτῷ· τί ἐποίησέν σοι; πῶς ἤνοιξέν σου τοὺς ὀφθαλ-

22. *ειπον* cum ABDL unc rell al omn^{vid} ... ℵ *ειπαν* | *συνετεθειντο* (A al pauc *-θηντο*): AM al pauc syr$^{p\ mg\ gr}$ *συνετεθεντο*, Gr al^{5} Cyr^{4,614} *συνετιθεντο*, al pauc Thphyl *συνεθεντο* | *οι ιουδαιοι* (M add *οτι*, e sic: *placuerat farisaeis et scribis*): X om | *ινα*: D^{2} *ἐν* (D* *ἐνι*) | *εαν τις* L *αν* | *αυτον* (K al^{5} post *ομολ.* pon, A* y^{scr} om) *ομολογηση* (ΠΓΔ al^{10} *-σει*) $\overline{χν}$: D *ομολογ. αυτον* $\overline{χν}$ *ειναι*. Item e *si quis confiteretur illum Christum esse*; item vg^{cl} (et. fos al) *si quis eum confiteretur esse Christum*, Cyr^{4,614} *ομολογ. τον* $\overline{χν}$ *αυτον ειναι*

23. *οι γον. αυτου*: X 13. 69. 124. 249. 346. 8p^{e} al pauc cop post *ειπ.* pon | *ειπαν* cum ℵBD ... ς *ειπον* cum ALX unc rell al omn^{vid} | *οτι* (et. b f ff^{2}· g q vg): DL a c e l fu om | *αυτον*: A *και αυτ.* | *επερωτησατε* cum ℵB ... ς *ερωτησατε* cum ALX unc rell al omn^{vid}; D *ερωτατε*

24. *εκ δευτερου* hoc loco cum ℵBDL 33. b c e ff^{2}· l q sah cop syr^{sch} ... ς post *εφων. ουν* cum AΧΓΔΛ unc^{8} al pler a f vg go syr^{p} eth^{hr} aeth (arm *παλιν εκ δευτερου* ante *εφων.* pon) | *τον ανθρωπον*: D *αυτον* | *ειπαν* cum ℵBD ... ς *ειπον* cum ALX unc rell al omn^{vid} Cyr^{4,616} | *ο ανθρωπ. ουτος* cum ADΧΓΔΛ unc^{8} al pler e (*homo iste*) syr^{p} Ps-Ath^{371} (Cyr^{4,616} *ο τοιουτος ανθρωπ. ουτος*) ... Ln *ουτος ο ανθρωπ.* cum ℵBL 157. 249. it^{pler} vg (Latt hl *hic homo*, l^{a} om *hic*) go syr^{sch} eth^{hr} (Chr^{8,388} *ουτος ανθρ.*)

25. *απεκρ. ουν* (33. *απεκρ. αυτοις*, 13. *απ. δε*, 60^{ev} *ο δε λεγει αυτοις*, f *ille autem respondit*, s *dixit et ille*): ℵB 1. 28. 33. 249. 299. al^{40} a sah cop arm Chr^{8,389} om *ουν*, hinc Gb^{00} | *εκεινος* sine additam cum ℵAB DL al^{10} it vg (sed it^{plor} vg *dixit* vel *ait* pro *απεκρ.*) go sah syr^{p} arm perss Cyr^{4,617} ... ς (Gb^{0}) add *και ειπεν* cum ΧΓΔΛ unc^{8} al pler cop (*dicens*) syr^{sch} eth^{hr} aeth Chr | *ειν* (ℵ^{c}): ℵ* cop Ps-Ath^{371} *εν δε* | *ων* (b g vg *cum essem*): DL 1. 22. 33. 118. 2p^{e} a c e f ff^{2}· l (*natus eram et*) q syr^{sch} eth^{hr} *ημην και*

26. *ειπον* (ℵ^{c}): ℵ* *ειπαν* | *ουν* cum ℵ^{c}BDKLX al^{15} b c f ff^{2}· g q vg (l *et illi dixerunt*) go sah Cyr^{4,618} ... ℵ* a e syr^{sch} cop arm plane om (:: quod rectum esse potest, nisi quod repetitum *ουν* vdtr offendisse) ... ς *δε* cum ΑΓΔΛ unc^{7} al plor syr^{p} (aeth syr^{hr} *et dixerunt illi*) | *αυτω* sine *παλιν* cum ℵ*BD 2p^{e} a b c e ff^{2}· g l vg sah cop syr^{hr} Nonn^{16,134} ... ς add *παλιν* cum ℵ^{c}ΑΧΓΔΛ unc^{8} al pler f q go syr^{utr} arm (pon ante *ειπον*) aeth Cyr^{4,618} | *πως*: D c aeth *και πως* | *ηνοιξεν* (BDM *-υ-*): K 1. 118. al plus^{30} Chr^{8,389} Thdor$^{mop\ 29}$ *ανεωξεν*, 33. *ηνεωξεν*

μούσ; 27 ἀπεκρίθη αὐτοῖσ· εἶπον ὑμῖν ἤδη καὶ οὐκ ἠκούσατε· τί πάλιν θέλετε ἀκούειν; μὴ καὶ ὑμεῖσ θέλετε αὐτοῦ μαθηταὶ γενέσθαι; 28 ἐλοιδόρησαν αὐτὸν καὶ εἶπαν· σὺ μαθητὴσ εἶ ἐκείνου, ἡμεῖσ δὲ τοῦ Μωϋσέωσ ἐσμὲν μαθηταί· 29 ἡμεῖσ οἴδαμεν ὅτι Μωϋσεῖ λελάληκεν ὁ θεόσ, τοῦτον δὲ οὐκ οἴδαμεν πόθεν ἐστίν. 30 ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωποσ καὶ εἶπεν αὐτοῖσ· ἐν τούτῳ γὰρ τὸ θαυμαστόν ἐστιν, ὅτι ὑμεῖσ οὐκ οἴδατε πόθεν ἐστίν, καὶ ἤνοιξέν μου τοὺσ ὀφθαλμούσ. 31 οἴδαμεν ὅτι ἁμαρτωλῶν ὁ θεὸσ οὐκ ἀκούει,

27. *απεκριθ. αυτοισ*: D *ο δε ειπεν* | *ουκ* (et. a f q gat): 22. b c e ff^{2}· g l vg *οιη* | *ηκουσατε*: 13. 69. 124. 346. *επιστευσατε*, 28. 6^{po} *πιστευετε* | *τε*: B aeth add *ουν* | *παλιν*: D 28^{cv} a e syr^{p} arm post *θελετε* pon | *ακουειν*: D *ακουσαι* ... A om | *αυτου μαθηται* cum ABA unc^{6} al pler ... NDLXΓΔ al plus^{20} it vg Chr^{8,390} Cyr^{4,619} Ps-Ath^{372} *μαθ. αυτου*

28. *ελοιδορησαν* sine copula (et. Gb Sz) cum AXΓΔΛ unc^{8} al^{100} b e l q am em for fu ing iac fos tol arm Aug$^{iob\,44,\,12}$ ... ς *ελοιδορ. ουν* cum 69. al vix mu c (al^{vid}) vg^{cle} go ... ℵ*B sah aeth syr^{hr} Cyr^{4,621} Amb ep^{80} *και ελοιδορ.*, ℵ^{c}DL 1. 33. 157. 2^{pe} a f (uterq *Ad illi*) cop syr^{sch} et^{p} c.* *οι δε ελοιδορ.* | *ειπαν* cum ND ... ς Ln Ti *ειπον* cum ABL unc rell al omn^{vid} | *μαθητ. ει εκεινου* cum ΝΑΒ 1. 33. ... ς *ει μαθητ. εκειν.* cum XΓΔΛ unc^{8} al pler e f g l q go arm aeth Chr^{8,390} Ps-Ath^{372}; D al pauc a b c ff^{2}· vg Cyr^{4,621} *μαθ. εκειν. ει* ... L cop om *ει* (33. *ἡ*; b c e g l vg^{cle} ot$^{edd\,pl}$ [non am fu] *sis*, a *esto*) | *δε* (a f g q vg): D b c e ff^{2}· l arm go om | *μωυσεωσ* cum NDSX (*ῖ* suppl^{a}) A 33. al Chr^{8,390} ... ς *μωσεωσ* cum ABLΓΔ unc^{7} al pler Ps-Ath Cyr

29. *μωυ-* cum NBDKSX al ... ς *μω-* cum ALΓΔΛ unc^{6} al plu | *-σει* cum NABDKGKLSΔ al plu Chr^{8,390} Cyr^{4,622} ... ς *-ση* cum FHMUXΓΔ al plu | *λελαληκεν*: A *ελαλησεν* | *ο θεοσ*: D add *και οτι ο* (D* om) *θεοσ αμαρτωλων ουκ ακουει*

30. *αυτοισ*: D 8P^{e} al^{2} b c e l aeth om | *εν τουτω γαρ* (D syr *ουν*, vide etiam e) cum NB(D)L 22. 249. Chr^{8,390} Cyr^{4,622} ... ς Ln *εν γαρ τουτω* cum AΓΔ unc^{6} al plu (:: cf 4, 37 ubi *εν γαρ τουτω* non fluct; contra Lc 19, 48 *ο λαοσ γαρ* invenit plures qui scriberent *ο γαρ λα.*) ... XΔ al plus^{20} *εν* (sed A al mu *ἐν*) *γαρ τουτο*, item a b c e ff^{2}· *hoc* (e *hoc ergo*), sah cop *hoc ipsum*. Contra f vg *in hoc enim*, l q *in hoc* | *το θαυμαστον* cum NBL 1. 22. 33. Chr^{8,390} Cyr^{4,622} ... ς Ln om *το* cum ADX ΓΔΛ unc^{7} al pler arm | *ηνοιξεν* (D *-υ-*, ND *-ξε*) cum NBDL 249. Cyr ... ς Ti *ανεωξε* cum AΓΔΛ unc^{7} al pler, item X *ηνεωξεν*

31. *οιδαμεν* sine copula cum NBDGL 1. 33. al^{5} a b (*scio*) c e ff^{2}· l fos sah cop arm Cyr^{4,625} ... ς add (Gb^{00}) *δε* cum AXΓΔΛ unc^{6} al pler f vg go syr^{utr} et^{hr} aeth Chr^{8,391}; item 69. g q Hil^{89} *γαρ* | *αμαρτ. ο θεοσ* hoc ordine c. NALXΓΔ unc^{7} al omn^{vid} b e f ff^{2}· g l q vg syr^{p} et^{hr} arm aeth Chr^{8,391} bis Cyr^{4,625} Or$^{int\,3,114}$ Hil^{89} ... Ln *ο θεοσ αμαρτ.* cum BDA a e go syr^{sch} (sah cop *deus non audit peccatores*) Chr^{8,390} Cyp$^{111\cdot 128}$ Conc carth^{62} (ap Rou$^{3,103\cdot 110\cdot 128}$) | *αμαρτωλων* (et. Or^{int}; X^{2} add *ανθρωπων*):

ἀλλ' ἐάν τις θεοσεβὴς ᾖ καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιῇ, τούτου ἀκούει. 32 ἐκ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκούσθη ὅτι ἤνοιξέν τις ὀφθαλμοὺς τυφλοῦ γεγεννημένου· 33 εἰ μὴ ἦν οὗτος παρὰ θεοῦ, οὐκ ἠδύνατο ποιεῖν οὐδέν. 34 ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν αὐτῷ· ἐν ἁμαρτίαις σὺ ἐγεννήθης ὅλος, καὶ σὺ διδάσκεις ἡμᾶς; καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω.

35 Ἤκουσεν Ἰησοῦς ὅτι ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω, καὶ εὑρὼν αὐτὸν εἶπεν· σὺ πιστεύεις εἰς τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; 36 ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· καὶ τίς ἐστιν, κύριε, ἵνα πιστεύσω εἰς αὐτόν; 37 εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἑώρακας αὐτόν, καὶ ὁ λαλῶν μετὰ

κ*UX*Γ al[30] Cyp Conc[carth] αμαρτωλον (*peccatorem*), χ* add ανθρωπον | αλλ cum ΝADLX etc: Β αλλα | ποιη: ΕΓΜΧΓΑ al mu ποιει | τουτου: χ[2] vid τουτων

32. ηνοιξεν (D al pauc -υ-) cum ΝADLΓΔ unc[7] al pler Ath[566] Chr[8,291] Cyr[4,626] ... ΒΧΔ t[secr] Ath[64] ηνεωξεν (Δ* ενεωξ.), 1. al pauc ανεωξ. | γε. γεννημενου: ΑΧΓ al pauc γεγενημενου

33. μη ην: L μην | ην: D post θεου pon, item sah cop | ηδυνατο (Β* ηδοιν.): ΚU al aliq Ath[64] (non [566]) εδυν.

34. ειπαν cum ΝΒD ... ς ειπον cum ΑLX rell omn[vid] | αυτω: D a post απεκριθ. pon | συ pr: L it vg om | εν αμαρτιαισ: 142* b e l q gat mm sah cop εν αμαρτια | εγεννηθης: L al pauc εγεννηθη | ολοσ: κ* 1. 131. al plus[25] ολωσ, item arm

35. ηκουσεν cum ΝCABL unc rell al pler a e q vg etc ... Ν*D syr[sch] aeth και ηκ., 69. g ηκ. οτιν, b c f ff[2]. l sah[woi] (non [ming]) cop *audivit autem* | ις cum Ν*Β ... ς Ln Ti ο ις cum ΝCAD rell omn[vid] | εξω: D om | ευρων αυτον (Δ[2] add εξω) et. c e f ff[2]. g l vg: D a b q syr[sch] ευρεν αυτον και | ειπεν sine additam cum Ν*BD e cop[eod] ... ς Ln Ti add αυτω cum ΝCAL (χ αυτον)ΓΔΑ unc[7] al pler it[pler] vg etc | του ανθρωπου (et. Gb') cum ΝBD sah aeth[ro] Chr[mose2] ... ς Ln Ti του θεου cum ΑLXΓ ΔΑ unc[7] al omn[vid] it vg cop syr[utr] et[hr] go arm aeth[PP] Chr[8,295 ter] et [296] Cyr[4,630 tx] et[com] Tert[prax 22]

36. απεκριθη εκεινοσ (a sah cop aeth om εκ., q cop[wi] *illi*): Β om | και ειπεν cum ΝDLX unc rell al fere omn it[pler] vg etc: Ln om cum ΑΒ (sed vide post εστιν) 68. a cop[wi] (pro απεκρ. εκ. κ. ειπ. cop[ds] *respondens dixit*, sah *dixit ei*) | και τισ cum Ν (sed Ν* suppl και supra lineam) ΝDXΓΔΑ unc[7] al plus[125] go syr[P] et[hr] arm Chr[8,295] et[296] Cyr[4,630] ... ς Ln om και cum ΑL al pauc it vg sah cop syr[sch] rell | εστιν: Β add εφη | κυριε: Ν sah Chr[8,305] (non [296]) ante και τ. εστ. pon

37. ειπεν (Ν εφη, D syr[P mg] απεκριθη) sine copula cum ΝΒDX 33. a b e sah cop syr[utr] et[hr] arm (Chr[8,296] λεγει αυτω· και) ... ς (Gb[oo]) add δε cum ΑLΓΔΑ unc[7] al pler q go ... 249. al pauc c f (ff[2]· g ut[vid]) l vg aeth Cyr[4,631] και ειπεν | ο ις: Α om ο | και pri: sah cop syr[sch] et[hr] non exprim | εωρακασ cum ΝΑΒ[2]DΜSUΓΔ al plu ... Ti εορακασ cum Β*ΕΥGΚLΧΔ al mu (:: cf ad 8, 57, ubi ad εορακ. addendus est Β*) | ο

σοῦ ἐκεῖνός ἐστιν. 38 *ὁ δὲ ἔφη· πιστεύω, κύριε· καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ.* 39 *καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· εἰς κρίμα ἐγὼ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἦλθον, ἵνα οἱ μὴ βλέποντες βλέπωσιν καὶ οἱ βλέποντες τυφλοὶ γένωνται.* 40 *ἤκουσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντες, καὶ εἶπαν αὐτῷ· μὴ καὶ ἡμεῖς τυφλοί ἐσμεν;* 41 *εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· εἰ τυφλοὶ ἦτε, οὐκ ἂν εἴχετε ἁμαρτίαν· νῦν δὲ λέγετε ὅτι βλέπομεν· ἡ ἁμαρτία ὑμῶν μένει.*

X.

1 *Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ μὴ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας εἰς τὴν αὐλὴν τῶν προβάτων ἀλλὰ ἀναβαίνων ἀλλαχόθεν, ἐκεῖνος*

λαλων μετ. σου (it^{pler} vg *qui loquitur tecum*): D l Hil^{910} et^{911} *ο μετ. σου λαλ.*

38. *ο δε εφη* usq *και ειπ. ο* $\overline{\text{ις}}$: ℵ* b om, item l* om *et ille ait credo domine* et *dixit ei ihs* | *αυτω*: D 157. al^{7} *αυτον*

39. *ο* $\overline{\text{ις}}$: ℵ^{c} om *ο* | *εισ κριμα* (Δ *κρισιν*) *εγω* (et. Or^{1,722} et^{2,119} et$^{4,396\,c}$ et int$^{2,270.\,336}$ ac^{saepe}): D *εγω εισ κριμ.* | *ηλθον* h. l. et. e ff^{2*} l vg Or quater et int^{3,262} et^{960}: D a b c f q arm aeth Chr^{3,296} Or int$^{2,270.\,336}$ et ^{3,051} et^{4,512} ante *εισ τον κο. τουτ.* pon (sah *veni ego in hunc mundum ad iudicium*, cop *veni ego in iudicium mundi*) | *βλεπωσιν*: ur al^{5} Or^{3,691} (non item ^{1,722} et^{4,396} etc) *βλεψωσι* | *γενωνται* (u*x al *γενονται*): 69. 124. 346. *γενησονται*

40. *ηκουσαν* sine copula cum ℵBLX 33. 157. 249. sah cop arm Cyr^{4,634} ... ς (Gb^{00}) Ln *και ηκ.* c. ΑΓΔΑ unc^{7} al pler b c e f g^{2*} l q vg go syr utr eth^{hr} aeth; item D ff^{2*} g^{1*} *ηκ. δε*, 1. 2^{pe} *ηκ. ουν*, ʀ *et audierunt igitur* | *εκ των φαρ.* sine *ταυτα* cum ℵ* et^{cb} D 68. 253. 32^{ev} b c e f ff^{2*} g$^{1*\,2*}$ l vg sah cop arm ... ς Ln Ti add *ταυτα* cum ℵ^{ca}BLX unc rell al pler ʀ (ante *εκ τ. φα.* pon) q syr^{utr} et^{hr} aeth (go *hoc*) Cyr^{4,634} | *οι μετ αυτ. οντ.* cum ʀBDLX 1. 33. 157. 248. 2^{pe} it vg Cyr ... ς *οι οντ. μετ αυτ.* cum ΑΓΔΑ unc^{7} al pler go arm aeth | *ειπαν* cum ʀD ... ς Ln Ti *ειπον* cum BLX unc rell al omn^{vid}

41. *ειπεν*: D al^{15} *ειπ. ουν*, ,ʀ^{gr} al plus^{10} *ειπ. δε*, Δ 69. 124. al^{10} g l aeth *και ειπ.* | *αυτοισ ο* (B om) $\overline{\text{ις}}$: D sah cop *ο* $\overline{\text{ις}}$ *αυτ.* | *αν*: DK 13. 69. 124. 346. al^{6} om | *ειχετε*: L *εχετε* | *βλεπομεν*: F *βλεπωμεν* | *η αμαρτια* et *μενει* cum ℵ* et^{cb} ΑΒΓΔΑ unc rell al pler it vg sah cop syr^{sch} etp^{ta} aeth go Or int^{2,119} ... ℵ^{ca}DLX 33. syrp ^{mg} et^{hr} arm Cyr^{4,635} *αι αμαρτιαι* et *μενουσιν*. Praeterea scripsimus sine *ουν* inter *η* (*αι*) et *αμαρτια* (-*ται*) cum ʀBDKLX 1. 33. 69. 157. 2^{pe} w^{scr} b c e f ff^{2*} g q vg sah (cop arm syr^{hr} praem *και*) Cyr Or^{int} ... ς *η ουν αμαρτ.*, Ln *η* [*ουν*] *αμ.* cum ΑΓΔΑ unc^{6} al pler a l go syr^{utr} (et. syrp ^{mg})

X, 1. *λεγω υμιν* (et. Clem^{608} Chr^{3,297} Cyr^{4,636} Or int^{3,277} Lcif^{154}): B *υμιν λεγω* | *δια τ. θυρασ*: Γ om | *αναβαιν. αλλαχοθ.* (et. Clem Or^{int} etc): D arm *αλλαχ. αναβ.*

κλέπτης ἐστὶν καὶ λῃστής· 2 ὁ δὲ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας ποιμήν ἐστιν τῶν προβάτων. 3 τούτῳ ὁ θυρωρὸς ἀνοίγει, καὶ τὰ πρόβατα τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούει, καὶ τὰ ἴδια πρόβατα φωνεῖ κατ' ὄνομα καὶ ἐξάγει αὐτά. 4 ὅταν τὰ ἴδια πάντα ἐκβάλῃ, ἔμπροσθεν αὐτῶν πορεύεται, καὶ τὰ πρόβατα αὐτῷ ἀκολουθεῖ, ὅτι οἴδασιν τὴν φωνὴν αὐτοῦ· 5 ἀλλοτρίῳ δὲ οὐ μὴ ἀκολουθήσουσιν, ἀλλὰ φεύξονται ἀπ' αὐτοῦ, ὅτι οὐκ οἴδασιν τῶν ἀλλοτρίων τὴν φωνήν. 6 Ταύτην τὴν παροιμίαν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐκεῖνοι δὲ οὐκ ἔγνωσαν τίνα ἦν ἃ ἐλάλει αὐτοῖς. 7 εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς·

---

2. *ποιμην εστιν* (et. Clem[696] a e g vg Lcif[154]): D sah *αυτος εστιν ο ποιμ.*, Chr[8,306] (et. mosc[6]) *ουτος εστ. ο ποιμ.*, b c f ff[2]· l q fos cop *hic pastor est*

3. *θυρωρος* (κx al *θυρορος*): D *θυρουρος* | *τα ιδια προβατα*, itpler vg *suas oves* (*oviculas* b q), f *proprias oves*: D *τα προβ. τα ιδια*, e *oves suas*, a *suas oves proprias*. Chr[8,306] bis sic: *και την φωνην αυτου ακουει τα προβατα, και τα ιδια καλει κατ ονομα* | *φωνει* (Gb') cum κABDLX 1. 33. 157. 249. 2[pe] Cyr[4,636] ... ς *καλει* cum ΓΔΛΠ unc[7] al pler | *κατ* (ι. *κατο*): κFA al[5] *κατα*

4. *οταν* sine copula (Gb') cum κBLΠ[2] 1. 33. 157. 2[pe] sah ... ς Ln *και οταν* cum ADXΓΔΛ al pler a e f g[vid] vg go syr[utr] eth[hr] rell (Chr[8,306] libere mutat post *ονομα* pergens *και οταν εξαγαγη αυτα, πορευεται εμπρ. αυτων*) Lcif[154] ... κΠ[*] et[3] al[10] fere b c ff[2]· l q cop Cyr[4,637] *οταν δε* | *τα ιδια παντα* cum κ[ca]BDLX 1. 22. 33. 2[pe] a e sah cop arm (aeth *illas omnes*) Cyr (*παντ. τα ιδια*) Lcif; item b c ff[2]· l *oves suas omnes* ... κ[*] et[cb] go *τα ιδια* tantum, syr[hr] *αυτα* (vide etiam autea Chr). Cf Nonn κ[18] *ἐξαγαγὼν δ' ὅτε πᾶσαν ἀολίσσῃ στίχα ποίμνης* ... ς *τα ιδια προβατα* cum ΑΓΔΛ unc[7] al pler f g[vid] q (*oves suas*) vg syr[utr] | *εκβαλη* (FM al *εκβάλει*): X al[25] *εκβαλλη*, 69. al pauc *-λλει* | *την φων. αυτου* (a e f vg Lcif): D b c ff[2]· l q *αυτου τ. φων.*

5. *ακολουθησουσιν* cum ΑΠDEFGΔ al[30] Chr[8,309] Cyr[4,637] ... ς *ακολουθησωσιν* cum ΝKLMSUXΓΛΠ al plu Bas[oth 306] | κ[*] om *αλλ. φευξ. απ αυτ.* | *των* (G om) *αλλοτριων* (f vg; q *extranei*, itcm syr sah[ming] cop[cod] aeth ar[c] et[p]): a b c ff[2]· l Lcif[154] *eius*, e *illius*

6. *εκεινοι δε* (κ[c]): κ[*] *και* | *εγνωσαν*: 69. 124. *εγινωσκον* | *τινα ην* (κFG 69. *ἦ*, non item B) α (L) *ελαλει*, q *quae essent quae locutus est*, item sah syr[p] go ... a e *quod locutus est*, b c ff[2]· l *quod loquebatur*, f vg *quid loqueretur*, item syr[sch] et[hr] cop

7. *ειπεν ουν* (e Lcif cop arm om *ουν*) sine *παλιν* cum κ[*] et[ca] 1. 63. 69. 124. 253. 2[pe] e Lcif[154] Cyr[4,639], item sine *αυτοις* (a e Lcif *ad illos*) c. κ[*]B ... ς Ti add *παλιν αυτοις*, Ln *αυτοις παλιν*: ex testibus vero B add tantum *παλιν*, κ[ca] 1. 63. 69. 124. 253. 2[pe] e Lcif Cyr add tantum *αυτοις*, DEFGLMSUΓΔ al pler a go sah (cop arm *iterum dixit eius Iesus*) add *παλιν αυτοις*, item κ[a] et[cb] ΑΚΑΠ 157. itpler vg syr[utr]

ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐγώ εἰμι ἡ θύρα τῶν προβάτων. 8 πάντες ὅσοι ἦλθον κλέπται εἰσὶν καὶ λῃσταί, ἀλλ' οὐκ ἤκου-

---

ethr arm aeth add αυτοις παλιν, item interposito ο ις x 33. 106. 82ov i. e. αυτοις ο ις παλιν | ο (n om) ις: b om | λεγω υμιν: n υμιν λεγω | οτι cum nADEFMSUΓΔΛΠ[2] al plu itpler vg go syrp ethr (sah cop ut ubique) ... nGKLUXΠ* 33. al[20] a mm arm aeth Cyr Lcif om | η θυρα: sah ο ποιμην

8. παντες et. Or[1,744] et[3,303. 459] et[4,44] Lcif[154]; item agnosc Valenthipp[194] Clem[366. 368]): d b fos Did[tri 3,19] om, item Quaest[2,24] (pag[3063] „Salvator ait: *Ego sum ianua; qui ante me fuerunt* etc, ac paullo post: *quotquot ante me fuerunt*"). Praeterea r add δε. | ηλθον sine προ εμου cum n*EFGMSUΓΔ 28. 106. 131. 237. 435. al[100] fere a b c e f ff[2]. g l q vg (et. am fu for etc, item sax) go sah[wol] (cod[ming] om etiam *qui venerunt*) syr[sch] etp[txt] ethr pers Bas[eth 294] Chr[3,400] (cat[296] προ εμου infertur verbis Chrysostomi ante ηλθον) Cyr[4,640 com] Thdor[heracl] in cat[300] (διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἀκριβῶς τῇ λέξει ἐχρήσατο εἰπών· ὅσοι ἦλθον, ἀλλ' οὐχ ὅσοι ἀπεστάλησαν. οἱ μὲν γὰρ τοῦ θεοῦ προφῆται ἀποσταλέντες παρεγένοντο, οἱ δὲ ψευδοπροφῆται μηδενὸς ἀποσταλέντος ἤρχοντο ἐπὶ διαστροφῇ τῶν ἀπατωμένων.) Thphyl Euthy (accedunt scholia varia adscripta Thdor[heracl] aliisque, cf Mtthaei ad h. l.) auct[nova1 371] (Gall[3]) Aug (contr. advers. legis et proph. libr. 2, 16 *illud quoque ait dixisse dominum*: omnes alii quotquot ante me venerunt fures sunt et latrones. *Non autem ita scriptum est, sed ita:* Omnes quotquot venerunt, fures sunt et latrones. *Venisse quippe hoc loco intelligi voluit eos qui missi non fuissent.*) et[Iob 45,8] (et[11] qui venerunt, *inquit, et intelligimus: praeter me, id est:* Qui venerunt *praeter me*, fures sunt *etc*). Nec aliter Manichaei ap Thphyl, quamvis de prophetis intelligerent: ἐκεῖνοι γὰρ δεῖξαι βουλόμενοι τὴν παλαιὰν διαθήκην ἀλλοτρίαν οὖσαν τοῦ θεοῦ καὶ τοὺς προφήτας μὴ ἐκ θεοῦ ἀπεστάλθαι χρῶνται τῷ ῥητῷ τούτῳ. ἰδοὺ γάρ, φησίν, ὁ κύριος εἶπεν ὅτι πάντες ὅσοι ἦλθον κλέπται εἰσὶ καὶ λῃσταί. .... Ln Ti ηλθ. προ εμου cum nCABDKLXΔΠ al[100] fere gat syr[cod] etp c.* cop aeth arr sl Or[1,744] et[3,303. 459] Did[tri 3,19] Isid[3,119] (similiter exponit ac Thdor et Aug) Hesych[qu 23] Lcif[154] Faust ap Aug[8,284] Ilier[ose 2,7] (vall[6,69]) et[cp damas 4, 158] et[ephes 274]. Item ς (sed Gb[0]) προ εμου ante ηλθον c. 1. al vix mu fos arm Valent[hipp 194] (παντες οι προ εμου εληλυθοτες κλεπτ. και ληστ. εισιν) Or[4,44] Nonn[x 25] (πάντες ὅσοι πάροσ ἦλθον ὑποκλέπτοντι πειθλῳ, φῶρες ἴσαν δολόεντες) Cyr[4,640 txt] Quaest[2,24] (vide ante). Similiter confirmare videtur Clem[366] (*Ναι φάσιν γεγραφθαι· παντες οι προ της παρουσιας του κυρ. κλεπτ. εισι και ληστ.*) et[368] (*παντες ουν οι προ κυριου κλεπτ. κ. ληστ.*) :: n* cum it[omn] sah et syris consentions sine dubio consuetudinem secundi saeculi praebet. Eandem fere ad aetatem quamvis verba προ εμου pro testium auctoritate referenda sint, tamen potius explicandi caussa addita quam priscae pietatis caussa dempta videntur esse: vix enim res mutatur demptis illis verbis. Nec contra valet Thdori et Augustini explicatio, quae ut

σιν αὐτῶν τὰ πρόβατα. 9 ἐγώ εἰμι ἡ θύρα· δι' ἐμοῦ ἐάν τις εἰσέλθῃ, σωθήσεται, καὶ εἰσελεύσεται καὶ ἐξελεύσεται καὶ νομὴν εὑρήσει. 10 ὁ κλέπτης οὐκ ἔρχεται εἰ μὴ ἵνα κλέψῃ καὶ θύσῃ καὶ ἀπολέσῃ· ἐγὼ ἦλθον ἵνα ζωὴν ἔχωσιν καὶ περισσὸν ἔχωσιν. 11 ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός. ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων· 12 ὁ μισθωτὸς καὶ οὐκ ὢν ποιμήν, οὗ οὐκ ἔστιν τὰ πρόβατα ἴδια, θεωρεῖ τὸν λύκον ἐρχόμενον καὶ ἀφίησιν τὰ πρόβατα καὶ φεύγει, καὶ ὁ λύκος ἁρπάζει αὐτὰ καὶ σκορπίζει· 13 ὅτι μισθωτός ἐστιν, καὶ οὐ μέλει αὐτῷ περὶ τῶν προ-

---

testibus qui *προ εμου* omittunt multo recentior est, ita ab Isidoro adhibetur retentis, a Chr deseritur omissis eisdem verbis. | *εισιν*: 6. 68. 71. 116. 248. 253. 254. 259. g^{ser} arm Did^{tri} *ησαν*, Hier *fuerunt* | αλλ: DX αλλα ... Or^{ter} *και ουκ* | *ηκουσαν* (et. Or^{3,508} et^{4,44}): L Or ^{1,744} Did^{tri} *ηκουσεν*

9. *εγω ειμι η θυρα*: spectat huc Naasshipp^{111} *δια τουτο, φησι, λεγει ο ω̄ς· εγω ειμι η πυλη η αληθινη* | A om *και εισελευσεται*

10. *εγω*: D a go cop^{wi} et^{petr2} (non ^{dz} nec ^{schw}) aeth add *δε* | D om *και περισσ. εχωσιν* (sah$^{min\kappa}$ om *εγω ηλθ.* usq *περισσ. εχ.*) | *περισσον*: ΧΓ 69. 157. 20^{ev} Ath^{854} *περισσοτερον*

11. *τιθησιν* et. $\aleph^{c}$ Clem$^{156.\ 421}$ Or (cat^{ox} ad 1 Co ^{167}) et$^{int\,4,507}$ Eus$^{ps\,108}$ et$^{pr\,614}$ Const^{2,20,5} Baseth^{298} Chr^{5,400} Cyr^{4,647} Thdrt$^{2,1551.\ 1648}$ et$^{\text{>aep}}$ Tert$^{fug\,11}$ Leif^{189} Hil^{45}): $\aleph^{*}$D b c (item ff$^{2.}$ g ut vdtr) vg (non item a b c e f l) syr^{hr} Aug$^{ioh\,46,5}$ *διδωσιν* (*dat*, b *tradet*, mm *tradit*). Cf et. Thdot$^{clem\,977}$ *αποδιδοναι* (*επιδιδοναι*) :: et v. 11 et v. 15 *διδωσιν* $\aleph^{*}$D, non item v. 17 (nec magis finct *θησω*, *θη* 13, 37. 38. 15, 13); at vix v. 17 *τιθησιν*, vv. 11 et 15 *διδωμι* scripsisse Iohannem probabile est. Nec *τιθεναι τ. ψυχην*, quod Iohanni proprium videtur, a correctore ad explicandum *διδοναι τ. ψ.* adhiberi potuit.

12. *ο μισθωτος* sine copula cum BGL 1. a am fu for ing mt cop^{dz} Leif ^{189} ... ς *ο μισθωτ. δε* cum AΓΔΠ unc^{c} al pler Eus$^{pr\,614}$ Chr^{5,400}; NDXA 33. 69. 124. 157. 6^{pe} Const^{2,20,5} Cyr^{4,647} *ο δε μισθωτ.* Item confirmant *δε* it^{pler} vg^{cle} sah cop^{edd} syr^{utr} et^{hr} rell | *εστιν* cum NABLX 1. 13. 33. 42. 69. 346. 2^{pe} Const Eus^{pr} Chr$^{mosc\,4}$ Cyr ... ς Ti *εισιν* cum DΓΔΛ unc^{7} al pler Chr$^{mont\,f}$ | *ερχομενον*: A* om | *φευγει*: b add *quia mercennarius est* | *αυτα* et. a c e f Leif ^{189} go sah^{woi} cop syr^{hr} ... D b g ff$^{2.}$ l vg syr^{utr} sah^{münt} Aug$^{ioh\,46,5}$ om | *σκορπιζει* sine additam cum NBDLΠ 1. 22* 25. 33. 37. 42. p^{scr} w^{scri} 2^{pe} syr^{hr} arm Leif^{189}; sah cop aeth add *αυτα* (Const^{2,20,5} nil addit post *αρπαζει αυτα*, item Chr^{5,400} post *φευγει* pergit *και ερχεται ο λυκος και αρπαζει αυτα*, omissis quae sequuntur) ... ς Ti add *τα προβατα*, Lu [*τα προβατ.*], cum AΧΓΔΛ unc^{7} al pler it vg go syr^{utr} sah^{münt} Cyr^{4,647}

13. *οτι μισθ. εστ.* cum $\aleph$(A^{*vid}, vide post) BDL 1. 22* 33. e syr^{hr} arm sah cop aeth Leif^{189} epist^{orientall} ad Symm (cf Concill. to. 4 pag^{1206b} ex Sab.). Cf et. Thdrt^{4,1127} *ο γαρ μισθωτος, οταν ιδη τον λυκον*

βάτων. 14 ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός, καὶ γινώσκω τὰ ἐμά, καὶ
γινώσκουσί με τὰ ἐμά, 15 [90.3] καθὼς γινώσκει με ὁ πατὴρ κἀγὼ Mt 11, 27
γινώσκω τὸν πατέρα, [91.4] καὶ τὴν ψυχήν μου τίθημι ὑπὲρ τῶν
προβάτων. 16 [92.110] καὶ ἄλλα πρόβατα ἔχω, ἃ οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς
αὐλῆς ταύτης· κἀκεῖνα δεῖ με ἀγαγεῖν, καὶ τῆς φωνῆς μου ἀκού-
σουσιν, καὶ γενήσεται μία ποίμνη, εἷς ποιμήν. 17 διὰ τοῦτό με ὁ
πατὴρ ἀγαπᾷ, ὅτι ἐγὼ τίθημι τὴν ψυχήν μου, ἵνα πάλιν λάβω
αὐτήν. 18 οὐδεὶς αἴρει αὐτὴν ἀπ' ἐμοῦ, ἀλλ' ἐγὼ τίθημι αὐτὴν

ερχομενον, φευγει, οτι μισθωτος εστι, και ου μελει αυτω περι των προβ., κατα την του κυριου φωνην ... ς (Gb') praem ο δε μισθωτος φευγει, Ln [ο δε μισθ. φευγ.] cum A^{2}ΧΓΔΑΠ unc^{7} al pler a b c f ff^{2}· g l vg go syr^{utr} Cyr^{4,647} (A* incertum utrum μισθωτ. φευγει οτι an ο δε μισθ. φευγει omittat) | μελει: ex errore frequentissimo κ*ΡGΧΓ al permu μελλει

14. ο ποιμ. ο καλος cf. Orprov (Notitia^{105}, Mai^{36}) Eusps$^{205\cdot 489}$ et os^{509} etc: D Eusps^{234} ο καλος ποιμην | γινωσκουσι (-σι κBL; D* γινωσιν) με (D εμε) τα εμα (fib' Schu „bene") cum κBDL it vg go sah cop syr^{hr} aeth arr pers^{w} Eusps^{489} (Epiph^{607} και γαρ τα εμα προβ. γινωσκει με, και γινωσκω τα εμα προβ.) Cyr$^{4,651\,txt}$ Nonn$^{x\,50}$ (γινωσκω δ' εμα μηλα, και – ταυτα με γινωσκουσιν) ... ς Ti γινωσκομαι υπο των εμων cum ΑΧΓΔΑΠ unc^{7} al omn^{vid} syr^{utr} arm pers^{p} Chr^{8,403} et^{404} Cyr^{4,653} com (ac rursus^{654} ου γαρ εφη· γινωσκει με τα εμα και γινωσκω τα εμα, αλλ εαυτον εγνωκοτα προτερον εισφερει τα ιδια προβατα, εις ουτως γνωσθησεσθαι φησι παρ αυτων) Thdrt^{1,748} et$^{4,274\cdot 550}$

15. μου (et. Eusps^{490} et os^{509}): D 58. 71. („codd. Latini" ap Wtst) om | τιθημι et. κc Eusps et os Ath^{748} etc: κ*D διδωμι :: cf ad v. 11 | προβατων (et. a): b c e f ff$^{2\cdot}$ g l vg (sed non am fu for al) sah cop syr^{hr} add μου (Ath^{748} add των εμων)

16. και αλλα (a *et alias quidem*): D 346. syr^{utr} Eusps^{55} Thdrt^{1,632} et^{691} (non item^{1,309} et$^{632\,cod}$ et^{2,971} et alib) και αλλα δε | δει με cum κBDLΔΠ 1. 33. 69. 124. 346. it vg syr^{utr} et^{hr} Or$^{int\,2,198}$ et^{4,630} ... ς Ti με δει cum ΑΧΓΛ al pler Eusps^{53} Baseth^{297} Chr^{8,405} Cyr^{4,655} Thdrt$^{1,309\cdot 632}$ et alib | ακουσουσιν cum BDLΓΠ unc^{6} al plu etc ... ΝΑGΧΔΛ al^{40} Eusps^{55} ακουσωσιν | γενησεται c. κ*ΑΓΔΑΠ unc^{7} al pler itp^{ler} vg (et. am fu etc) syr^{sch} et^{pixt} Eusps Baseth Cyr Thdrt^{sexies} ... κcBDLX 1. 33. 2pe f for syr^{mg} et^{hr} sah cop arm go (Clem^{129} Και γενησονται, φησιν, οι παντες μια ποιμνη και εισ ποιμην, Chr^{8,405} οτι εσονται μια ποιμνη, sed$^{inosc\,4}$ εσεται) γενησονται (Gb')

17. με ο πατηρ cum κBDLX 33. 248. 249. it vg Chr^{8,406} Cyr^{4,657} ... ς ο πατ. με cum ΑΕΓGΚSUΓΔΑΠ al pler go (sah *meus pater amat me*, cop *amat me pater meus*. Item libere al) Thdrt^{4,429} ... Μ με ο πατ. με

18. αιρει et. κc Or$^{1,408\cdot 467}$ et$^{4,152\cdot 226}$ (et. cat^{ox} ad Rom^{65}) et$^{int\,1,96}$ Eus dem^{498} et$^{ps\,367}$ et ecl$^{176\cdot 226\cdot}$ et$^{theoph\,110}$ Did$^{tri\,2,\,7,\,2}$ et^{2,21} etc; et. a b c e f ff$^{2\cdot}$ g vg Cyp^{295} Hil^{1073} sah cop reli *tollit*, l fos cop^{dx} Hil^{992} *tollet*, Or$^{int\,1,90}$ *auferet* ... κ*B ηρεν | αλλ (Ε Or^{1,467} αλλα) εγω usque

ἀπ' ἐμαυτοῦ. ἐξουσίαν ἔχω θεῖναι αὐτήν, καὶ ἐξουσίαν ἔχω πάλιν λαβεῖν αὐτήν· ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔλαβον παρὰ τοῦ πατρός μου.
1, 43 19 σχίσμα πάλιν ἐγένετο ἐν τοῖς Ἰουδαίοις διὰ τοὺς λόγους τού-
1, 20 τους. 20 ἔλεγον δὲ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν· δαιμόνιον ἔχει καὶ μαίνεται·
8, 48 τί αὐτοῦ ἀκούετε; 21 ἄλλοι ἔλεγον· ταῦτα τὰ ῥήματα οὐκ ἔστιν
9, 32 δαιμονιζομένου· μὴ δαιμόνιον δύναται τυφλῶν ὀφθαλμοὺς ἀνοῖξαι;
22 Ἐγένετο δὲ τὰ ἐγκαίνια ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις· χειμὼν ἦν·

απ εμαυτ. et. Or^{saepe} Or$^{int\ 1,191}$ Eus$^{ps\ 295}$ et$^{theoph\ 110}$ Did$^{tri\ 2,\ 7,\ 2}$ et 8,21 (sed utroq loco om απ εμαυτ.) etc: D 64. 251. 1* go Eus$^{dem\ 496}$ et$^{ecl\ 136.\ 226.}$ et$^{ps\ 267}$ om | θειναι: ΗΧΓΑ al mu θηναι | παλιν: Or $^{1,446.}$ ^{467} et alib et$^{int\ 1,191}$ (non item $^{int\ 2,60}$ et $^{4,517.\ 528}$) Eus$^{ecl\ 226}$ et$^{theoph\ 110}$ (non item $^{dem\ 496}$) ante εξουσιαν εχ. pon ... 64. 80. 225. ff$^{2.}$ Eus$^{ps\ 267.}$ $^{295.}$ Chr^{8,406} Hil^{559} (non item $^{902.\ 1072}$) om | λαβειν (et. Or^{saepe} Dial ^{1,880} Eus^{saepe} Did etc Cyp^{295} etc): D c αραι (d *tollere*, c *tollendi*) | ταυτην την: B om την | μου et. c e f ff$^{2.}$ g l vg Cyp^{295} etc ... D 36. a b (Tert$^{prax\ 22}$ libere *ideo se diligi a patre quod animam suam ponat, quia hoc praeceptum accepisset a patre*) Novat$^{tri\ 21}$ (Gall^{8,304}) Hil$^{902.}$ ^{1072} Chr^{8,406} et ^{407} om

19. σχισμα sine copula cum ΝΒLX 33. 249. it vg (exc tol) sah arm ... ς (Gb^{o}) add οιν cum ΑΔΓΔΔΠ unc^{7} al pler tol cop syrP (go *tunc dissensio iterum* etc; syr^{sch} aeth *et facta est* etc, syr^{hr} *et dissensio* etc) Chr^{8,407} Cyr^{4,662} | παλιν (1. 346. 2^{pe} 7^{pe} post εγενετ. pon): D 64. 225. tol cop Chr^{8,407} om | εν τοις ιουδαιοις: X εν τω οχλω

20. ελεγον (ℵ^{c}; ℵ* ελεγαν) | οιν cum ℵ^{a} et^{cb} D 1. 86. 2^{pe} ... a b e f ff$^{2.}$ l syr^{sch} aeth *et dicebant*; c *haec dicebant*; tol *dixerunt enim*; go *dixeruntque* (Chr^{8,407} και οι μεν ελεγον) ... ς Ln Ti ελεγ. δε cum ℵ^{ca}ΑΒLX unc rell al pler g^{vid} vg sah cop syrP et^{hr} arm ... 220. om copulam | δαιμονιον: D Chr praem οτι

21. ταυτ. (440. post ρημ., Chr^{407} utrumq ordinem habet) τα ρηματα (syrP^{mg} ειργα) ουκ εστιν: D ουκ εστ. τα ρημ. ταυτ. | δαιμονιον (38. add εχων): 248. 253. g^{acr} δαιμονιων | τυφλων οφθαλμους (et. it^{pler} vg Or^{4,354}): D 245. e f Chr$^{8,407\ bis}$ οφθ. τυφλ. | ανοιξαι cum ΝΒLX 1. 13. 22** 33. 69. 124. 157. 249. 346. 2^{pe} Or Chr^{bis} ... ς Ln ανοιγειν cum ΑΔΓΔΔΠ unc^{7} al pler

22. εγενετο: D εγενοντο | δε cum ΝΑDX unc rell al pler c f ff$^{2.}$ vg (l *et facta sunt* etc, e *et cum facta esset dedecatio*) go syr^{utr} et^{hr} (*et facta sunt autem*) Chr^{8,414} ... ΒL 33. sah arm τοτε, gat (*facta autem sunt tunc*) cop δε τοτε ... 1. 225* 226. 251. 258. 48^{ov} 2^{pe} al$^{2\ acr}$ a b Chr $^{mosc\ 2}$ om copulam | εγκαινια cum ΝΒ^{c}DL al ... ς Ln εγκαι. cum ΑΒ^{2}X unc rell al pler | εν ιεροσολυμοις (Gb″) cum ΝDΧΓΔΔΠ unc^{7} 1. 13. 22. 69. al plu Chr^{8,414} ... ς Ln Ti εν τοις ιερ. cum ΑΒL 33. al mu (:: εν τοις ιερ. 5, 2 non fluct, nec fere 2, 23 ubi tantum pauci minusc om τοις. At nec magis fluct εν ιερ. 4, 20. 21. 45) | χειμων sine copula cum ΝΒDGLXΠ 1 33. 42. ff$^{2.}$ sah cop aeth Chr$^{mosc\ 1}$ ... ς (Gb^{o}) Ln

23 καὶ περιπάτει ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ ἐν τῇ στοᾷ Σολομῶνος.
24 ἐκύκλωσαν οὖν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ἔλεγον αὐτῷ· ἕως πότε
τὴν ψυχὴν ἡμῶν αἴρεις; εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός, εἰπὸν ἡμῖν παρρησίᾳ.
25 ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· εἶπον ὑμῖν, καὶ οὐ πιστεύετε· τὰ ἔργα
ἃ ἐγὼ ποιῶ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρός μου, ταῦτα μαρτυρεῖ 5, 36
περὶ ἐμοῦ· 26 ἀλλὰ ὑμεῖς οὐ πιστεύετε, ὅτι οὐκ ἐστὲ ἐκ τῶν προ-
βάτων τῶν ἐμῶν. 27 τὰ πρόβατα τὰ ἐμὰ τῆς φωνῆς μου ἀκού- 8, 45 aa
ουσιν, κἀγὼ γινώσκω αὐτά, καὶ ἀκολουθοῦσίν μοι, 28 κἀγὼ δί- 10, 3 a

praem και cum AEFKMSUΓΔΛ ($\aleph^{3vid}$ sed rursus deletum) al pler a c e f g l (b om κ. χειμ. ην) vg go syr^{utr} eth^{br} arm $Chr^{s,414}$

23. περιπατει: AL περιπατει | ο ις: B om ο | εν τη (Δ om) στοα sine του cum KADΓΔΑΠ unc^{7} al plu $Chr^{s,414}$ ... ς (= Gb Sz) add του cum BLX al mu | σολομωνος cum $\aleph^{*}$BDKFGΔΛ al plus^{50} $Chr^{mosc\,3}$ ... ς (= Gb Sz) σολομωντος cum $\aleph^{c}$AKLMSUXΓΠ al permu $Chr^{s,414}$

24. εκυκλωσαν cum KAD unc rell al omn^{vid} ... B εκυκλευσαν | αυτον ($\aleph^{c}$): $\aleph^{*}$ om | D ελεγαν | ειπον cum $\aleph^{*}$ ot^{cb} ... ς Ln Ti ειπε cum $\aleph^{ca}$A BD rell omn^{vid} :: εἰπὸν plerumque non retinuerunt nisi edd antiquissimi paucissimi, ut Mt 18, 17 (KL Or) 22, 17 (LΞ) Mc 13, 4 (KB DL etc) Lc 10, 40 (DLΞ) 22, 66 (KBLT): quibus locis omnib recepimus. Non recepimus Mt 4, 3 ($\aleph^{b}$ ειπον) 24, 3 (L 1. 33. ειπον). Non fluct ειπε Lc 7, 7 et 40. Ioh 13, 24. 20, 17. | παρρησια: B^{*}D παρησια

25. απεκριθη sine additam cum $\aleph^{*}$D go ... ς Ln Ti add αυτοις cum $\aleph^{c}$ABL unc rell al fere omnib (y^{scr} αυτω, 47^{ev} sic: απεκριθη ις και ειπεν αυτω) it vg (sed fu om απεκρ. ο ις) etc | ο ις: B om ο | ειπον (a *dixi*): D b c e f ff^{2}· g l vg $Tert^{prax\,22}$ λαλω, *loquor* (sed d *dico*) | υμιν: X add ηδη | ου πιστευετε (et. a b c e ff^{2}· g l vg $Tert^{prax}$; f *credidistis*, quod potius pro *creditis* quam pro *credidistis* scriptum videtur): B 157. g^{scr} al^{6} $Chr^{mosc\,2}$ (ad^{s,416}) ουκ επιστευσατε (251. ουκ επιστευετε). Praeterea D 13. 69. 124. 346. al^{5} sah arm $Chr^{s,416}$ (et. $mosc^{6}$) add μοι | ταυτα: D a e l $Tert^{prax}$ αυτα (*ipsa*) | περι: H om

26. αλλα cum KABLA c^{scr} ... ς αλλ cum DΧΓΑΠ unc^{n} al pler | οτι ουκ (Gb') cum KBDLX 1. 13. 28. 33. 69. 2^{po} al^{10} fere b f ff^{2}· g l vg go syr^{sch} et p mg eth^{r} aeth (Or^{4,316} *δια τουτο υμεις ουκ ακουετε οτι ουκ εστε* etc) $Chr^{s,416}$ $Cyr^{4,665}$ ... ς Ln Ti ου γαρ cum AΓΔΑΠ unc^{n} al pler a c e sah cop syr^{p} txt arm $Or^{int\,3,55}$ | των εμων sine additam cum KBKLM*Π* 24^{*} 33. 42. 89* 91. 239. $w^{scri\,*}$ c g vg sah cop arm ... ς Ti add καθως ειπον υμιν, Ln [καθ. ειπ. υμ.], cum ADM^{s}ΧΓΔΑΠ^{2} (sed rursus rasum) unc^{6} al pler a b e f (item ff^{2}· l sed conjg cum seqq, ut etiam tisch al) go syr^{utr} eth^{r} aeth (Chr^{s,416} *αλλ ειπον υμιν, φησι, και ου πιστευετε μοι, οτι ουκ εστε εκ τ. πρ. τ. εμων.* Sic $pers^{p}$: *sicut dixi vobis. Nonne vobis dixi: Oves meae* etc.)

27. ακουουσιν cum KBLX 13. 33. 69. 124. 157. 249. 346. $Hom^{clem\,8,22}$ ex cod ottob Or$^{s,152\cdot 237}$ $ot^{4,251}$ $et^{iob\,40}$ (Gall^{14} append) Bas^{1,276} Chr $mosc^{2}$ $Cyr^{ador\,188}$ $ot^{osa\,507}$ ... ς Ln Ti ακουει cum ADΓΔΑΠ unc^{n} al pler

δωμι αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον, καὶ οὐ μὴ ἀπόλωνται εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ οὐχ ἁρπάσει τις αὐτὰ ἐκ τῆς χειρός μου. 29 ὁ πατήρ ὃ δέδωκέν μοι πάντων μείζών ἐστιν, καὶ οὐδεὶς δύναται ἁρπάζειν ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ πατρός. 30 ἐγὼ καὶ ὁ πατὴρ ἕν ἐσμεν.

Hom^{cle} ed Clem^{794} Or^{2,296} et^{4,367} Eusp^{s} $^{55\cdot 106\cdot}$ Bas^{eth} ^{212} et^{3,14} et^{48} Chr^{8,416} (sed etiam ακολουθει) Thdrt$^{1,690\cdot 1275}$ et$^{2,41\cdot 108}$

28. δεδ. αυτ. ζω. αιωνιον cum ℵBLM*X 33. 157. sah cop syr^{sch} et^{hr} arm aeth Cyr^{ador} ^{188} et^{es} ^{567} ... ς Ln Ti ζω. αιω. δεδ. αυτ. cum ADM^{2}ΓΔΑΠ unc^{7} al pler it vg go syr^{p} Or^{lob} (ut ante) Eusp^{s} Bas^{1,276} et^{3,48} Chr Thdrt$^{1,690\cdot 1275}$ | απολωνται (ℵ^{c}): ℵ* απολητα | ουχ αρπασει (EM al pauc −ση) cum AΠ(EM)ΓΔΑΠ unc^{6} al pler Cyr^{ador} ^{188} ... NDLX 71. 157. al pauc Bas^{1,236} Cyr^{esa} ^{567} ου μη αρπαση

29. ο πατηρ sine μου cum ℵ* 13. a b c e ff$^{2\cdot}$ l syr^{hr} Bas^{1,230} Dial^{maced} ^{466} Chr^{8,416} Tert^{prax} ^{22} Hil$^{980\cdot 1089}$ ... ς Ln Ti add μου cum ℵ^{c}ABDL unc rell al omn fere f g vg go syr^{utr} sah cop aeth Cyr^{ador} ^{188} et^{es} ^{567} | ο δεδωκεν cum NB*L 15^{ev} a b c e f ff$^{2\cdot}$ g l vg go cop Tert^{pr} ^{22} (sed vide post) Hil^{980} et^{1089} ... ς Ln Ti οσ (Δ ουσ) δεδωκεν (MU al pauc Chr εδωκ.) cum AB^{2}XΓΔ(Δ)Π unc^{8} al pler sah syr^{utr} et^{hr} aeth Bas^{1,236} Dial^{maced} ^{466} Chr^{8,416} ter Cyr^{ador} ^{188} et^{es} ^{567} (ad Tert^{pr} *Pater enim quod mihi dedit maius est omnibus* adnotat Seml: „*alii* Pater enim qui maior est omnibus dedit mihi. *Iun. legit*: Pater enim qui dedit mihi maior est omnibus") ... D ο δεδωκως | μοι: 13. 69. al pauc arm add αυτα | παντ. μειζ. εστ. hoc ordine cum NBDL syr^{sch} Cyr^{es} ^{567} et^{ador} ^{188}, item X παντ. εστ. μειζ. ... ς Ln μειζ. παντ. εστ. cum ΑΓΔΑΠ unc^{16} al omn^{vid} it^{plor} (et a e *maius est omnibus*) vg go cop syr^{p} et^{hr} Bas^{1,236} Dial^{maced} ^{466} Chr^{8,416}. Explicat uberius Anglon^{48,6} *quod dedit mihi pater, id est, ut sim verbum eius, ut sim unigenitus filius eius, ut sim splendor lucis eius, maius est omnibus.* | μειζον cum ABX it^{omn} vg cop syr^{hr} Tert^{prax} (vide supra) Hil^{bis} (NL ο et μειζων, B* ο et μειζον, AB^{2} X οσ et μειζον) ... ς Ti μειζων cum NDLΓΔΑΠ unc^{8} al omn^{vid} sah rell Bas Dial^{maced} Chr Cyr^{bis}; etiam Ln μειζων edidit, sed ex commentario patet eum μειζον voluisse :: lectio itala quae codicum (praeter d) et patrum Latt. consensione gaudet, ο et μειζον, confirmata codicibus NABLX, licet NALX vel οσ cum μειζον vel μειζων cum ο misceant, ut ratio testium fert, non potest non pro antiquissima haberi. Quae quidem cur in οσ et μειζων mutata sit, nemo non videt. Minime vero credi potest, οσ et μειζων si quis invenisset, mutaturum consulto eum fuisse in ο et μειζον. | αρπαζειν (69. 346. al^{vid} αρπασαι): 69. al^{5} arm aeth Chr^{8,416} add αυτα, item a c e f *illud* | τ. πατρος cum NBL syr^{hr} Or^{4,325} ... ς Ln add μου cum ADXΓΔΑΠ unc^{6} al certe pler it vg rell Bas^{1,236} Dial^{maced} Chr Cyr^{ador}

30. εγω − εσμεν (Thdot^{clem} ^{984} Or^{1,750} et^{2,34} et$^{4,345\cdot 2128}$ etc): cf Hipp noet^{7} (ed Lag^{48}) εαν δε λεγη· αυτος ειπεν· εγω και ο πατηρ εν εσμεν, επισταντεω τον νουν και μανθανετω οτι ουκ ειπεν οτι εγω και ο πατηρ εν ειμι, αλλα εν εσμεν. Similiter Cyr^{hr} ^{156} ουκ ειπε· εγω και ο πατηρ

31 *Ἐβάστασαν πάλιν λίθους οἱ Ἰουδαῖοι ἵνα λιθάσωσιν αὐτόν.* 32 *ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· πολλὰ ἔργα καλὰ ἔδειξα ὑμῖν ἐκ τοῦ πατρός· διὰ ποῖον αὐτῶν ἔργον ἐμὲ λιθάζετε;* 33 *ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· περὶ καλοῦ ἔργου οὐ λιθάζομέν σε ἀλλὰ περὶ βλασφημίας, καὶ ὅτι σὺ ἄνθρωπος ὢν ποιεῖς σεαυτὸν θεόν.* 34 *ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· οὐκ ἔστιν γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ*

εν ειμι, αλλ· εγω κ. ο πατ. εν εσμεν, item Or al tractant. | *ο πατηρ*: A 71. 247. g^{ser} 44^{ev} e syr^{sch} sah aeth pers^{p} add *μου*

31. *εβασταsαν* sine copula cum NBL 33. ff^{2}· g am fu for em iac ing mt taur go sah^{wol} syr^{sch} arm (syr^{hr} aeth *et sustulerunt*) Ath^{498} Aug^{loh48,8} ... ς Ln Ti add *ουν* cum ADX unc rell al pler itp^{ler} vg^{cle} sah^{ming} cop syr^{p} | *παλιν* (127. al post *λιθουσ* pon): D 28. 69. 124. 8^{pe} al^{15} itp^{ler} (non f) vg cop arm om | *λιθουσ οι ιουδαιοι*: 69. 254. 48^{ev} al pauc e f syr^{sch} eth^{hr} *οι ιουδ. λιθ.*

32. *απεκρ. αυτ. ο ις*: 33. *απ. ις και ειπεν αυτ.*, c cop *respondit eis* (c vitiose *ei*) *Iesus dicens*, fos *respondens autem Iesus dixit eis* | *καλα* post *εργα* cum NAKΔΠ 1. 33. 106. 157. 254. 2^{pe} al^{3scr} a c e f l am fu for fos ing (item sah cop syr^{utr} eth^{hr} arm aeth) Ath^{498} Quaest^{91} (Aug^{3,2913}) ... ς Ti ante *εργα* cum DLXΓΛ unc^{7} al pler (ff^{2}· g ut vdtr) vg^{cle} go Hil^{981} ... B post *υμιν* pon ... 220. 54^{ev} b Thdrt^{4,95} om, item 127* 245. Epiph^{781} (*πολλα καλα εποιησα εν υμιν· περι ποιου ουν αυτων εργων λιθαζ. με ;*) om *εργα* | *πατροσ* cum ℵ*BD e syr^{hr} Ath^{498} Hil^{981} ... ς add *μου*, Ln [*μου*], cum ℵ^{c}ALX unc rell al omn^{vid} itp^{ler} vg rell Thdrt^{4,95} Quaest^{91} | *δια ποιον αυτων* (A *αυτω*) *εργον* (accurate reddunt a b c f ff^{2}· g l vg *propter quod eorum opus*, item sah syr^{hr}): ℵ al mu go Epiph^{781} *δι. ποι. αυτων εργων*, X 124. g^{scr} syr^{utr} *δι. ποι. εργον αυτων*, A^{2} 157. 435. 44^{ev} tol cop Ath^{edd} (ante ed. Bened.) om *αυτων* (item 69. *και δια ποιων εργων*), e nil nisi *propter quid* | *εμε λιθαζ.* cum NBL 33. a b e (ff^{2}· g ut vdtr) vg Ath^{498} ... ς Ln *λιθαζ. με* cum ADX unc rell al pler c f go syr^{utr} eth^{hr} Epiph^{781} Thdrt^{4,95} Hil^{981}

33. *απεκρ. α. οι ιουδαιοι* sine additam cum ℵABKLM^{s}XΠ al^{20} itp^{ler} vg go sah cop (syr^{sch} *dicunt ei Iudaei*) syr^{p} arm Ath^{498} Hil^{981} ... ς (Gb^{00}) add *λεγοντεσ* cum DEGHM^{2}SUΓΔΛ al pler e (*responderunt ergo illi Iudaei et dixerunt*) arm^{edd} syr^{hr} aeth (hi^{2} *responderunt Iudaei et dixerunt ei*) | *και οτι*: ℵ c sah cop Thdrt$^{4,42·\ 95·\ 227}$ om *και* | *συ* (et. Or^{4,263} Eus$^{ps\ 507}$ Ath^{498} al Novat^{27} ap Gall^{3,309}; item Meth ap Gall^{3,224} *και πωσ συ ανθρ. ων ποιεισ σαυτον θεον*): DKII 131. al^{10} e vg^{cod} syr^{sch} eth^{hr} Chr^{3,417} Thdrt$^{4,42·\ 95·\ 227}$ Quaest^{91} (Aug^{3,2913}) om, hinc Gb^{0} | *σεαυτον* (et. Eus^{ps} Ath Chr Thdrt): GUΔ tisch^{4} al mu Or^{4,263} Meth (Thdrt^{227} ed ante Schu) *εαυτον*

34. *ο* (B om) *ις* et. Eus$^{ps\ 507}$ Ath^{498}: D cop aeth add *και ειπεν* | *υμων* cum ℵ^{B}ABLX unc rell al pler (al pauc *ημων*, 245. *μωισεωσ*) f g vg sah cop syr^{utr} eth^{hr} rell Eus^{ps} Ath Thdrt^{4,95} ... ℵ*D 19^{ev} a (sed *vestra* periit) b c e ff^{2}· l Eus$^{mare\ 87}$ Tert$^{prax\ 22}$ Cyp^{287} Hil^{982} om, hinc Gb^{0} :: similiter Io 8, 17 *κ. εν τω νομω δε τω υμετερω γεγραπται.* Cf et. 15,

Ps 81 (82), 6 ὑμῶν ὅτι ἐγὼ εἶπα· θεοί ἐστε; 35 εἰ ἐκείνους εἶπεν θεούς, πρὸς οὓς ὁ λόγος ἐγένετο τοῦ θεοῦ, καὶ οὐ δύναται λυθῆναι ἡ γραφή· 36 ὃν ὁ πατὴρ ἡγίασεν καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον, ὑμεῖς λέγετε ὅτι βλασφημεῖς, ὅτι εἶπον· υἱὸς θεοῦ εἰμί; 37 εἰ οὐ ποιῶ τὰ ἔργα τοῦ πατρός μου, μὴ πιστεύετέ μοι· 38 εἰ δὲ ποιῶ, κἂν ἐμοὶ μὴ πιστεύητε, τοῖς ἔργοις πιστεύετε, ἵνα γνῶτε καὶ γινώσκητε ὅτι

---

25. Nil simile apud Synoptt. | ὁτι cum ℵBDLX 12. 33. 38. 57. a b c e ff^{2}. g l vg syr^{omn} Eus^{ps} et^{marc} Ath^{498} (ut ed^{bened} ex$^{edd\,2}$) Cyp Hil ... ς om cum ΑΓΔΑΠ unc^{7} al pler f go arm aeth Ath$^{edd\,2}$ Thdrt^{4,95} Tert^{prax} | εγω (κ^{c}): κ* 1* om | ειπα cum ℵBEGHKLXΓΔΠ al plu Eus^{ps} et^{marc} Ath (Naass$^{hipp\,106}$ τουτο εστι, φησι, το γεγραμμενον· εγω ειπα· θεοι εστε και υιοι υψιστου παντες etc ab ipso psalmo pendent) ... Ln ειπον cum ADMSUΔ al^{40} Thdrt

35. ει: 235. 249. al^{8} c f l fos arm Hil^{471} et^{922} add ουν | εγενετ. του θεου c. D a b e ff^{2}. l Eus$^{ps\,507}$ et$^{marc\,97}$ Dam^{1,568} (Novat^{15} ap Gall^{3,298} *verba facta sunt, et non*, omissa voce *dei*, ut edidit Pamelius. Postea supplerunt *dei* ante *verba*, sed potius inter *sunt* atque *et* excidisse videtur.) Hil^{922} (syr^{sch} εγεν. ο λο. τ. θε.) :: etiam hoc loco D (sine ℵ) verum tenere iudicandus est, praesertim quum ad italorum edd testimonium accedat Eusebii ... ς Ln του θε. εγεν. cum ℵABLX unc rell al omn^{vid} c f g^{vid} vg rell (Or^{4,283} *απεκρινατο διδασκων οτι πασ προσ ον ο λογ. του θε. γεγενετο, θεοσ λεγεται υπο του θειου*) Ath^{498} Did$^{tri\,2,24}$ Or$^{int\,4,500}$ (*ad quos sermo dei fit*) Cyp^{287} Hil^{471} :: cf et. ad 119

36. ηγιασεν (et. Or^{4,23} Eus$^{marc\,97}$ et$^{ps\,507}$ Ath^{498} Did$^{tri\,2,18}$ Cyr$^{ador\,208}$ etc Tert$^{prax\,22}$ Cyp^{287} etc): U 47. ηγαπησεν | βλασφημεισ (et. Or^{4,23} Eus^{marc} Ath^{498} Did$^{tri\,1,9}$ Cyp^{287} Novat^{15} et^{27} ap Gall$^{226\,bis}$ et^{309}; f g vg): a b e ff^{2}. l mm *blasphemat*, Eus^{ps} βλασφημει, c go *blasphemo*, Hil$^{895.\,921.\,923.\,987}$ *blasphemavi* | οτι ειπον (c^{ser} -πεν): Q om ειπον | θεου cum NDEG 28. 69. 124. 8^{pe} al^{10} Eus^{ps} Did$^{tri\,1,9}$ Chr^{8,417} Cyr^{ador} Ps-Ath^{2,33} Dam^{1,568} ... ς Ln Ti του θεου cum ABLX unc rell al pler Or^{4,23} Eus^{marc} Ath^{498} Thdrt^{4,98}

37. ου: 13. 69. 124. Chr^{8,417} μη

38. δε: X supra lineam habet | μη (Δ* 1* 229* Dam^{1,568} om): Γ 13. 69. 124. Chr^{8,417} ου | πιστευετε pri cum ℵANGHIBUXΔΛ 1* 22* 28. 33. 69. 124. 131. al permu Bas$^{eth\,258}$; similiter D Ps-Ath^{2,33} θελετε (Ps-Ath edd^{2}; edd ante ed^{bened} θελητε) πιστευειν, item *vultis credere* it vg Tert$^{prax\,21}$ Cyp^{287} etc (non item Amb Vig, vide ap Sab) ... ς Lu πιστευητε cum BKLΓΠ(M -ειτε) al plu Ath$^{50.\,461.}$ Chr^{8,417} Dam^{1,568} :: pro hac testium ratione -ητε non potest non pro emendatione haberi | τοισ εργοισ: HM 124. 157. al mu Chr Hil^{1258} (non item$^{924\,sqq}$) add μου | πιστευετε sec cum ℵBDKLUΠ 1. 33. p^{ser} w^{ser} (Δ -σετε) Ath^{461} (ex edd^{4}) Ps-Ath^{2,33} Dam ... ς Ti πιστευσατε cum AEGHMSΣΓΔ (Δ vide ante) al pler Ath^{50} Bas^{eth} Chr | και γινωσκητε (ϰ -στε) cum BLX 1. 32. (? sed ita iam Wtst) 33. 118. 2^{pe} sah cop syr^{hr} arm aeth Ath^{50} (et^{461} ινα γνωσκ. omissis γνωτε και) Ps-Ath^{2,33} (ινα ειδητε κ.

ἐν ἐμοὶ ὁ πατὴρ κἀγὼ ἐν τῷ πατρί. 39 [93.4] Ἐζήτουν οὖν αὐτὸν 7, 30
πιάσαι, καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν.

40 Καὶ ἀπῆλθεν πάλιν πέραν τοῦ Ἰορδάνου εἰς τὸν τόπον
ὅπου ἦν Ἰωάννης τὸ πρῶτον βαπτίζων, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ. 41 [94.10]
καὶ πολλοὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν καὶ ἔλεγον ὅτι Ἰωάννης μὲν σημεῖον
ἐποίησεν οὐδέν, πάντα δὲ ὅσα εἶπεν Ἰωάννης περὶ τούτου ἀληθῆ
ἦν. 42 καὶ πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν ἐκεῖ.

γινωσκ.) (Dam[1,508] ινα γνωτε και πιστευσητε κ. επιγινωσκητε) Hil[932. 933. 935] (*ut sciatis et cognoscatis*) ... ς και πιστευσητε cum ℵΑΓΔΑΠ unc[7] (sed ℵ ιν. γν. κ. πιστ. in mg suppleta habet) al pler f g vg go syr[ntr] Bas[eth] ... D a b c e ff[2.] l Tert[prax 22] Cyp[287] om (vel potius non exprim), hinc Gb[0]. Latt vero isti ινα γνωτε sic reddunt: *et scitote* a e Tert, *et cognoscite* c l Cyp, *et cognoscetis* b ff[2.] | εν τω πατρι (Gb') cum ℵBDLX 33. 157. a c e g vg sah cop syr[sch] et[p mg] et[hr] arm aeth Or[int 1,56] Eus[marc 186. 187] Ath[50] Dam[1,508] Hil[150. 794. 800. 937. 1252] (item Ps-Ath[2,33] Chr[8,118] Thdrt[4,96] Tert[prax 22] οτι εγω εν τω πατρι και ο πατηρ εν εμοι) ... ς εν αυτω cum ΑΓΔΑΠ unc[7] al pler b f ff[2.] l go syr[p txt] Ath[461] Bas[eth] Cyp[287] Hil[933. 935] (lectio fluct[932])

39. εζητουν ουν cum ℵAKLXΔΠ al plu it (exc f *quaerebant autem*) vg sah syr[p] (Chr[8,418] ηθελησαν ουν) ... BEGHMS[vid]UΓΑ al[40] cop arm go om ουν, hinc Gb[0] ... D syr[sch] et[hr] aeth και εζητ. | αυτον sine παλιν c. ℵ*D 64. 69. 440. al[8] a b c e ff[2.] g l vg syr[hr] Chr ... Ti add παλιν post αυτον cum ℵ[c]AKLXΔΠ 1. 33. 131. al[5] f go; ς Ln add ante αυτον cum BEGHMSΓΑ al plu syr[ntr]; cop arm ante εζητουν, U sah aeth ante πιασαι αυτον | της χειρος: 1. 22. 247. 2[pc] των χειρων, item *manibus* it vg go sah cop syr[sch] et[hr]

40. και απηλθεν: Α απηλθ. ουν | εισ τον τοπον (ℵ[c]): ℵ* 225. 245. Chr[8,418] om | BD ιωανησ | το πρωτον (33. al pauc om; al pauc transp): ℵΔ 69. 218. Chr το προτερον, item *prius* a e f ff[2.] | εμεινεν cum ℵADL XΓΔΑΠ unc[7] al omn[vid] f g vg etc ... Ln εμενεν (*manebat*) cum B a b c e ff[2.] l

41. οτι cum ΑΒLX unc rell al omn[vid] it[pl] vg etc ... ℵD c e om | μεν: 69. 124. tisch* al pauc arm Chr[8,418] om | σημει. (ℵΑ supplent in mg) εποι. ουδεν cum ℵABDΓΔΑ unc[5] al pler it[pler] vg (libere a c fos *nullum signum fecit*) ... KLMXΠ 1. 69. 124. 157. 2[pc] al[5] Or[3,408] Chr εποι. σημ. ουδεν (1. 69. 124. syr[hr] Or ουδε εν) | ειπεν ιωαννησ (BD[gr] -ανησ): D b f l ιω. ειπ. | περι τουτου: Δ πε. αυτου (*δ de hoc*)

42. πολλοι ante επιστ. cum ℵBDLMX 1. 33. 2[pc] al pauc it vg sah cop syr[sch] et[hr] arm aeth (Chr[8,418] πολλοι τοινυν επιστ.) ... ς Ti επιστ. πολλοι cum ΑΧΓΔΑΠ unc[6] al pler go syr[p] | εκει post εισ αυτ. cum ℵΑ BDKLMUXΠ al plus[10] sah cop syr[p] et[hr] arm aeth go ... ς ante εισ αυτον cum EGHSΓΔΑ al plu (al[3] επιστ. εκει πολλ. etc) ... 16. it vg syr[sch] Chr om

XI.

Lc 10, 38 12, 3

1 Ἦν δέ τις ἀσθενῶν, Λάζαρος ἀπὸ Βηθανίας, ἐκ τῆς κώμης τῆς Μαρίας καὶ Μάρθας τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς. 2 ἦν δὲ Μαρία ἡ ἀλείψασα τὸν κύριον μύρῳ καὶ ἐκμάξασα τοὺς πόδας αὐτοῦ ταῖς θριξὶν αὐτῆς, ἧς ὁ ἀδελφὸς Λάζαρος ἠσθένει. 3 ἀπέστειλαν οὖν αἱ ἀδελφαὶ πρὸς αὐτὸν λέγουσαι· κύριε, ἴδε ὃν φιλεῖς ἀσθενεῖ. 4 ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· αὕτη ἡ ἀσθένεια οὐκ ἔστιν πρὸς θάνατον ἀλλ' ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ θεοῦ, ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ δι' αὐτῆς. 5 ἠγάπα δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν Μάρθαν καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς καὶ τὸν Λάζαρον. 6 ὡς οὖν ἤκουσεν ὅτι ἀσθενεῖ, τότε μὲν ἔμεινεν ἐν ᾧ ἦν τόπῳ δύο ἡμέρας· 7 ἔπειτα μετὰ τοῦτο λέγει

XI. 1. εκ: 28. sah syr^{sch} Chr^{3,422} mosc^{2} om | της μαριας cum ND ... ς Ln Ti om της cum ABLX unc rell al omn^{vid} | και (ita et. ND^{2}; D^{e} add της) μαρθας: A^{*vid} 157. om, fos om tantum μαρθ. | της αδελφης αυτης (A 32^{ev} αυτου): l gat mm Aug$^{ioh\ 49,5}$ *sororum eius* ... syr pers^{p} haec praetereunt, sed ante habent *ex Bethania pago frater Mariae et Marthae*

2. μαρια cum NADLX etc: B 33. μαριαμ | η αλειψ. τ. κυρ. μυρω (Π* 2. -ρων) etc: syr^{sch} *quae unxit unguento pedes Iesu et abstersit capillis suis* | αυτου: D 244. om | τ. θριξιν: U 239. 6P^{e} al pane syr^{p} add της κεφαλης | αυτης: EG^{2}Δ tisch** 22. 346. al plus^{20} αυτης | ης: D ης και

3. αι αδελφαι: DS 1. 249. 346. 2P^{e} al plus^{20} a c e f l (ff$^{2\cdot}$ om totum versum) vg (sed non am fu em) go syr^{sch} (*illae duae sorores eius*) eth^{hr} sah cop arm aeth And$^{cret\ 126}$ αι αδ. αυτου ... ℵ 249. c^{ecr} sah cop arm post πρ. αυτ. pon ... b l om | πρ. αυτον (et. a f vg go syr^{p} sah cop arm): D b c e l syr^{sch} eth^{hr} aeth And$^{cret\ 126}$ πρ. τον ιν ... 22. 40* 63. 255. 259. g^{ecr} om | φιλεισ: L 29^{ev} em arm εφιλεισ

4. ο ις: D om ο | αυτη η ασθενεια (et. Or^{4,296}): D aeth add αυτου ... 69. η ασθ. αυτου | ινα δοξασθη: ℵ praem αλλ | του θεου: c ff$^{2\cdot}$ l sah Amb^{fid} *eius* | δι αυτης (vg^{cle} fu am^{2} et cdd$^{al\ mu}$ *per eam*): f am^{6} em for fos Hil$^{992.\ 1072}$ *per eum*, b c l *per ipsum*, ff$^{2\cdot}$ *in ipso*, a e *in illo*

5. ηγαπα: it^{pl} vg *diligebat* ... D εφιλει, a d e *amabat* | τ. μαρθαν και (sah cop add *Mariam*) την αδ. αυτης (229** 240. 244. b f g l vg add μαριαν): 1. 18. 22. 69. 124. 346. 2P^{e} 6P^{e} arm την (6P^{e} add τε) μαριαν και την αδελφ. αυτ. μαρθαν (arm μαρθ. ante τ. αδ. αυ.) ... syr^{sch} *Martham et Mariam*. Praeterea ex Latt libere pro την μαρθαν usq λαζαρον a c e *lazarum et sorores* (c *sororem*) *eius*, ff$^{2\cdot}$ *lazarum et mariam et sororem eius*

6. μεν (syr^{p} habet e.*): G a (non item it^{rell} nec vg) om | εμεινεν: D b εμ. ο ις, c ff$^{2\cdot}$ l *Iesus mansit* | εν (A c^{ecr} om) ω ην τοπω: D επι τω τοπω (d *in loco*), it vg *in* (e om) *eodem* (gat *eo*) *loco*

7. επειτα: D 435. Chr^{3,423} ειτα | με. τουτο: X it vg με. ταυτα | τοισ

τοῖσ μαθηταῖσ· ἄγωμεν εἰσ τὴν Ἰουδαίαν πάλιν. 8 λέγουσιν αὐτῷ
οἱ μαθηταί· ῥαββεί, νῦν ἐζήτουν σε λιθάσαι οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ πάλιν 10, 31
ὑπάγεισ ἐκεῖ; 9 ἀπεκρίθη Ἰησοῦσ· οὐχὶ δώδεκα ὧραί εἰσιν τῆσ
ἡμέρασ; ἐάν τισ περιπατῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ, οὐ προσκόπτει, ὅτι τὸ φῶσ
τοῦ κόσμου τούτου βλέπει· 10 ἐὰν δέ τισ περιπατῇ ἐν τῇ νυκτί,
προσκόπτει, ὅτι τὸ φῶσ οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ. 11 ταῦτα εἶπεν, καὶ
μετὰ τοῦτο λέγει αὐτοῖσ· Λάζαροσ ὁ φίλοσ ἡμῶν κεκοίμηται· ἀλλὰ
πορεύομαι ἵνα ἐξυπνίσω αὐτόν. 12 εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ μαθηταί· κύριε,
εἰ κεκοίμηται, σωθήσεται. 13 εἰρήκει δὲ ὁ Ἰησοῦσ περὶ τοῦ θανάτου
αὐτοῦ· ἐκεῖνοι δὲ ἔδοξαν ὅτι περὶ τῆσ κοιμήσεωσ τοῦ ὕπνου λέγει.

μαθηταισ cum ℵBLX unc[7] al plu a go Chr[8,123] And[cret 126] ... ADEΓΔΑΠ al plus[20] b c f ff[2·] g l[2] vg sah cop syr[utr] eth[r] aeth add αυτου, hinc Ln [αυτου] ... arm αυτοισ, e l[4] plane om | παλιν (A y[ecr] πολιν): 1. 13. 69. 2p[c] a c e ff[2·] fos sah[woi] cop syr[sch] arm aeth Thdor[mop] (vide post) aute εισ pon ... ℵ[a] (non item[c]) sah[ming] Chr[8,123] om. Contra Thdor[mop 21] ειπων ουν· αγωμεν παλιν εισ την ιουδαιαν, ακουει υπο των μαθητων το· και παλιν υπαγεισ εκει;

8. οι μαθηται sine additam ct. b f ff[2·] l vg arm ... Dᴦ 249. 6p[c] al plus[10] a c e sah cop syr[utr] eth[r] aeth add αυτου | ραββει cum ℵABCDEHΓΔ sah go ... ς Ln ραββι cum FGKLMSUXΔΠ al pler cop | λιθασαι οι ιουδαιοι ct. a b c e l am fu etc: U 1. 13. 69. 157. al[5] f (ff[2·] g ut vdtr) vg[cle] arm (*Judaei quaerebant lapidare te*) Chr[8,123] And[cre 126] οι (Chr And om) ιουδ. λιθα.

9. ιϛ cum ℵABCDLXIΓΔΑΠ unc[7] al longe plu ... ς (= Gb Sz) ο ιϛ cum U al mu And[cre 126] | ωραι εισιν τ. ημ. cum ℵABCKLMXIΓΠ al[60] a b c e f l am fu ing for syr[sch] eth[r] Chr[8,424] Cyr[4,678] And[cre] ... ς εισ. ωρ. τ. ημ. cum ΔΔ unc[6] al plu ff[2·] g vg[cle] go syr[p] ... D ωρασ εχει η ημερα | τισ: A[a] τι | περιπατη: E[a]HΔ 13. 69. al mu περιπατει | εν τη ημερα: X εν τω φωτει

10. περιπατη: HUXΠ[2] 69. 131. al mu περιπατει | προσκοπτει: X -πτη | εν αυτω: D[a] d sah[woi] εν αυτη

11. και: A om | αυτοισ: 235. τοισ μαθηταισ αυτου ... 33. om | κεκοιμηται (ct. Or[4,380 ter] Didtri[3,21] et[22] etc): D κοιμαται, itpler vg *dormit*, sed d ff[2·] *dormivit*, l *obdormivit* | ινα εξυπνισω (EXA al mu -η-) et. Or[4,380 quater] ... Dᴦ του (Γ om) εξυπνισαι (Γ -η-)

12. ειπον: ℵ ειπαν | αυτω οι μαθηται cum NDKΠ 42. o[ecr] p[ecr] w[ecr] al pauc b sah arm, item addito αυτου al[5] a c syr[sch] etP mg eth[r] aeth ... BC[a]X al pauc cop οι μαθητ. αυτω ... Ti αυτω tantum cum A 44. 122[**] 8p[c]; 116. ff[2·] l And[cre 127] οι μαθηται tantum (item Chr[424] λεγουσιν οι μαθ.) ... ς οι μαθητ. αυτου cum C[3]LΓΔΛ unc[7] al pler e f g[vid] vg go syr[p txt] | κεκοιμηται: D κοιμαται (D[2] praeposuit κε, sed id rursus deletum est), it[omn] (et. d) vg *dormit*

13. αυτου (ℵ[c]): ℵ[a] om | εδοξαν: X ελεγον | περι τ. κοιμ. του υπνου: f

14 τότε οὖν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς παρρησίᾳ· Λάζαρος ἀπέθανεν,
15 καὶ χαίρω δι' ὑμᾶς, ἵνα πιστεύσητε, ὅτι οὐκ ἤμην ἐκεῖ· ἀλλὰ
ἄγωμεν πρὸς αὐτόν. 16 εἶπεν οὖν Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος
τοῖς συνμαθηταῖς· ἄγωμεν καὶ ἡμεῖς ἵνα ἀποθάνωμεν μετ' αὐτοῦ.
17 Ἐλθὼν οὖν ὁ Ἰησοῦς εὗρεν αὐτὸν τέσσαρας ἡμέρας ἔχοντα
ἐν τῷ μνημείῳ. 18 ἦν δὲ Βηθανία ἐγγὺς τῶν Ἱεροσολύμων ὡς
ἀπὸ σταδίων δεκαπέντε. 19 πολλοὶ δὲ ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐληλύθεισαν
πρὸς τὰς περὶ Μάρθαν καὶ Μαριάμ, ἵνa παραμυθήσωνται

---

ff^{2}· l^{2}· vg *de dormitione somni* (g *de dormitatione somnii*), a b d l^{e} vid *de dormitione somnus*, c e *de somno*

14. *ουν*: A 157. 249. 2^{pe} a cop (non sah) syr^{sch} et^{hr} arm aeth om, hinc Ln [*ουν*] | e (ℵ* om, sed suppl ipse ℵ* ut vdtr) ω̄ς: 1. post *παρρησ.* pon, vg^{cle} sah post *ουν* ... 33. 157. a e om | *παρρησια* (et. ℵ^{cB}): ℵ*X *παρησια* | *λαζαρος* (et. Or^{4,250} And$^{cre\ 127}$): D add o *φιλος ημων* (:: ex v. 11)

15. *αλλα* cum ℵACDEFHLMSUΔΠ al permu ... ς *αλλ* cum BGKXΓΛ al pl^{vid}

16. *συνμαθηταισ* cum ℵAB*CDGLΔ ... ς Ln *συμμαθητ.* cum EFHMSUXΓ ΔΠ al certe pler ... K 2^{pe} al pauc And$^{cre\ 122}$ *μαθηταισ* (69. *συν τοισ μαθηταισ*) | *αποθανωμεν* (EM al *-νομεν*): G 13. 346. al pauc *συν-αποθανωμεν* (G *-νομεν*) | *μετ αυτου*: KΠ al^{n} *συν αυτω*

17. *ελθων* etc cum ℵABC^{3}LX unc rell al omn^{vid} f etc ... Ln *ηλθεν* et *και ευρεν* cum C*^{vid}D it^{pler} vg | o ω̄ς (C* om^{vid}) sine additam cum ℵ*A*BC LΓΔΠ unc^{6} al pler it vg etc ... ℵ^{cb}A^{2}DXΔ 124. 157. al^{12} syr^{sch} et^{hr} aeth pers^{p} add *εισ βηθανιαν* | *τεσσαρασ* cum ABCD unc rell al omn vid ... ℵΔ *τεσσαρεισ*. Cf ad Act 27, 29 | *τεσσ. ημερ.* sine *ηδη* cum A* D 237. 2^{scr} 29^{ev} e ff^{2}· bian fos sah cop syr^{sch} arm aeth ... ς Ln *τεσσ. ημε. ηδη* cum ℵA^{2}C^{2}LXΓΔΔΠ unc^{8} al pler b c f ff^{2}· ^{sab} vg syr^{p} And$^{cre\ 129}$ ... BC* 13. 69. 249. 1^{ev} c^{scr} *τεσσ. ηδη ημερ.*, a g l mm go *ηδη τεσσ. ημερ.* (a *iam quadriduum*) | *εχοντ. εν τω μνημ.* (et. a e f g): DL b c ff^{2}· l vg *εν τ. μν. εχοντ.*

18. *βηθανια* sine articulo cum ℵ*B ... ς Ln Ti *η βηθ.* (A* *βαθανια*, sed ipse* ut^{vid} correxit) cum ℵ^{c}ACDLX unc rell al omn^{vid} | *ωσ*: D Cyr ^{4,680} om

19. *πολλ. δε* cum ℵBCDLX 33. 157. 249. it^{pler} vg sah cop syr^{hr} ... 1. 118. 2^{pe} *πολλ. ουν*, arm *πολλοι* ... ς *και πολλ.* cum AΓΔΔΠ unc^{8} al pler f go syr^{utr} aeth | *ιουδαιων*: D *ιεροσολυμων* | ELMXΔ al mu And$^{cre\ 129}$ *εληλυθησαν* | *προσ τασ περι* cum AC^{3}ΓΔΔΠ unc^{7} (et M omisso *περι*) al pler (exprim etiam syr^{p}, item *convenerunt circum Marth. et Mar.* go, non item it vg sah cop syr^{sch} et^{hr} arm aeth) ... Ln *προσ την* cum ℵ* C*LX 33. 38. 157. 249. (item it vg etc), item D nil nisi *προσ*, item And$^{cre\ 129}$ *προσ μαρθαν και την μαριαν* | *μαριαμ* cum BGDLΔ ... ς *μαριαν* cum ΔΧΓΔΔΠ unc^{8} al omn^{vid} | *παραμυθησωνται*: GXΓ*ΔΔΠ^{s}

αὐτὰσ περὶ τοῦ ἀδελφοῦ. 20 ἡ οὖν Μάρθα ὡσ ἤκουσεν ὅτι Ἰη-
σοῦσ ἔρχεται, ὑπήντησεν αὐτῷ· Μαρία δὲ ἐν τῷ οἴκῳ ἐκαθέζετο.
21 εἶπεν οὖν ἡ Μάρθα πρὸσ Ἰησοῦν· κύριε, εἰ ἦσ ὧδε, οὐκ ἂν
ἀπέθανεν ὁ ἀδελφόσ μου. 22 καὶ νῦν οἶδα ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσῃ 11, 32
τὸν θεόν, δώσει σοι ὁ θεόσ. 23 λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦσ· ἀναστή-
σεται ὁ ἀδελφόσ σου. 24 λέγει αὐτῷ ἡ Μάρθα· οἶδα ὅτι ἀνα-
στήσεται ἐν τῇ ἀναστάσει ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 25 εἶπεν αὐτῇ ὁ
Ἰησοῦσ· ἐγώ εἰμι ἡ ἀνάστασισ καὶ ἡ ζωή· ὁ πιστεύων εἰσ ἐμὲ κἂν
ἀποθάνῃ ζήσεται, 26 καὶ πᾶσ ὁ ζῶν καὶ πιστεύων εἰσ ἐμὲ οὐ μὴ
ἀποθάνῃ εἰσ τὸν αἰῶνα· πιστεύεισ τοῦτο; 27 λέγει αὐτῷ· ναί,

---

al mu -σονται | του (Δ om) αδελφου sine additam cum ℵBDL l arm ... ς Ln add αυτων cum ACXΓΔΛΗ unc[8] al omn[vid] it[pler] vg rell And[cre 129]

20. ιϛ cum ℵABCD unc rell al pler Cyr[4,683] And[cre 129] ... ς (= Gb Sz) ο ιϛ cum M al mu | μαρια: 33. μαριαμ

21. η μαρθα cum ℵBCDKLXΗ al mu ... ΑΓΔΛ unc[7] al plu om η, hinc Gb[00]; Ln vero om falsus de testibus | ιν sine articulo cum ℵBC*[vid] ... ς Ln Ti τον ιν cum AC[2]DLX unc rell al omn[vid] | κυριε: B om (C*? C[2] rescripsit paullo angustiore spatio προσ τον ιν κε ει ησ) | ἦσ: X 69. εισ | απεθανεν (Gb″) cum ℵBC*DKLXΗ 1. 33. 42. 118. 145. 249. 254. 2[pe] al[2 scr] Chr[8,426] et[1,644] Cyr[4,683] And[cre 129] ... ς Ti ετεθνηκει cum A C[3]ΓΔΛ unc[7] al pler | ο αδελφ. μου (X 1. 33. 157. 254. 2[pe] Chr[1,644] And[cre bis 129] et[130] μου ο αδ.) exeunte versu cum ℵBC*LX 1. 33. 42. 249. 254. 47[ev] 2[pe] (μου απεθ. ο αδ.) al pauc a g l go syr[sch] aeth Chr[8,426 semel] (ο αδ. ημων) et[1,644] Cyr[4,683] And[cre ter 129] et[130] ... Ti post ουκ αν cum AD 157. (syr[hr]) ... ς ante ουκ cum C[3]ΓΔΛΗ unc[8] al pler b c e f ff[2*] vg sah cop syr[p] arm Chr[426 sem]

22. και νυν cum ℵ*BC*X 1. 33. 53. 249. (11[pe]?) a Chr[1,644] And[cre 129] et[130] ... ς Ti αλλα και νυν, Ln [αλλ.] κ. ν. cum ℵ[c]AC[3]DL unc rell al pler it[pler] vg sah cop rell | οσα αν cum ABDLXΓΔΛΗ unc[7] al pler ... ℵCM al οσα εαν | αιτηση cum ABCDLX etc: ℵMΓ al pauc αιτησει | δωσει: MX al pauc δωση | ο θεοσ: am fu syr[sch] pers[p] Chr[8,426] et[1,644] (διδωσι σοι) et[7,257] om

23. ο ιϛ: A om ο | ο αδ. σου (Sz om σου per errorem): D[gr] σου ο αδ.

24. η μαρθα cum BC*DKLXΗ al[20] ... ς om η cum ℵAC[3]ΓΔΛ unc[7] al longe plu | οιδα: L bis habet | εν τη αναστασει (B* -στησει): XΔΛ* al[5] Chr[8,426] And[cre 130] om

25. ειπεν (13. 69. λεγει): ℵ* (om[c]) 1. al pauc b go add δε, item X al plus[25] add ουν

26. αποθανη: K 69. al[3 scr] -νει

27. αυτω (G αυτη): D[gr] 57. om (item Nonn λ[88] εἶπε καὶ αὐτή) ... a b c ff[2*] l (non item e f g vg) add *Martha*. Libere Chr[8,427] λεγει εκεινη· πιστευω οτι συ ει etc | ναι κυριε: A pro his confuse ο ιϛ

κύριε· ἐγὼ πεπίστευκα ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ὁ εἰς τὸν κόσμον ἐρχόμενος. 28 καὶ τοῦτο εἰποῦσα ἀπῆλθεν καὶ ἐφώνησεν Μαριὰμ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς λάθρα εἰποῦσα· ὁ διδάσκαλος πάρεστιν καὶ φωνεῖ σε. 29 ἐκείνη ὡς ἤκουσεν, ἐγείρεται ταχὺ καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτόν· 30 οὔπω δὲ ἐληλύθει ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν κώμην, ἀλλ' ἦν ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ὑπήντησεν αὐτῷ ἡ Μάρθα. 31 οἱ οὖν Ἰουδαῖοι οἱ ὄντες μετ' αὐτῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ παραμυθούμενοι αὐτήν, ἰδόντες τὴν Μαριὰμ ὅτι ταχέως ἀνέστη καὶ ἐξῆλθεν, ἠκολούθησαν αὐτῇ, δόξαντες ὅτι ὑπάγει εἰς τὸ μνημεῖον ἵνα κλαύσῃ ἐκεῖ.

---

27. *πεπιστευκα*: E* *επιστευσα*, B* (sed ipse* correxit *πεπιστ.*) c$^{\text{acer tacer}}$ Chr *πιστευω*

28. *τουτο* cum ℵBCLX al pauc cop aeth go And$^{\text{cre 180}}$ ... ς Ln *ταυτα* cum ADΓΔΛΠ unc^{8} al omn fere it vg sah syr^{utr} et^{hr} arm | *απηλθεν*: L *ηλθεν*, c om *απηλθ. και* | *και εφωνησεν*: 69. *εφω. δε και* | *μαριαμ* cum ABCDKLΔΠ 33. (D *την αδελφ. αυτ. μαριαμ*) ... ς *μαριαν* cum ℵX ΓΛ unc^{7} al pler And$^{\text{cre 180}}$ | *λαθρα*: f *occulte*, D *σιωπη*, it^{pler} (et. d) vg *silentio* | *ειπουσα* cum ℵAC^{2}DLX unc rell al omn^{vid} And^{cre} ... BC* *ειπασα*. Praeterea D add *οτι* | *παρ. και φωνει*: am fos (non item fu for etc) *adest vocat*

29. *εκεινη* sine copula cum AC^{2}DXΓΔΛΠ unc^{8} al pler a c e g vg arm And$^{\text{cre 180}}$ ... ℵBC*LX 33. 69. 229** 249. f go sah cop syr^{p} c.^{a} et^{hr} *εκεινη δε* ... b ff^{2}. l aeth *και εκ.*, syr^{sch} *et Maria* | *εγειρεται* cum AC^{2} ΓΔΛΠ unc^{8} al pler l vg syr^{sch} et$^{\text{p txt}}$ ... Ln *ηγειρθη* cum ℵBC*DLX 33. 249. it^{pler} fos mt go syr$^{\text{p mg}}$ arm aeth And^{cre} | *ερχεται* cum AC^{2} DΓΔΛΠ unc^{8} al pler c e f g vg (hi^{5} et d *venit*) syr^{p} cop ... ℵBC*LX 33. 249. a b ff^{2}. l go syr^{sch} arm aeth And^{cre} *ηρχετο*

30. *ουπω*: D^{gr} *ου* | *δε*: D it vg go cop *γαρ* ... arm vg^{cod} reutling (teste Bengelio) om | *εληλυθ.* o (o^{acer} om) $\overline{\text{ις}}$: D And$^{\text{cre 121}}$ $\overline{\text{ις}}$ *εληλυθ.* | D *αλλα* | *ην* sine *ετι* cum ADLΓΔΛΠ unc^{7} al pler l syr^{utr} aeth Chr^{a,121} ... Ln *ην ετι* cum ℵBCX 1. 33. 242. 249. b c f ff^{2}. g vg go cop arm; item F a e sah And^{cre} *ετι ην* | *η μαρθα*: D c^{acer} om *η*

31. Γ al$^{\text{a acer}}$ *οι ουν οι ιουδ.* | *οι οντες*: A om *οι* | *και παραμυθουμενοι*: D om *και*, item (*consolantes eam*) f fos arm, item (*qui eam consolabantur* vel *cons. eam*) a^{vid} c ff^{2}. l syr^{sch} et^{hr} et (*qui adloquebantur eam eam*) b, item (*qui consolabantur illam*) omissis *οι οντες μ. αυ. εν τ. οικ.* e. Contra g vg (praegressis *qui erant cum ea in domo*) *et consolabantur eam* | *μαριαμ* cum BC*DKLΔΠ 33. ... ς *μαριαν* cum ℵAC^{2}XΓΛ unc^{7} al pler | *ταχεως*: c^{a} *ταχυ* | *δοξαντες* (Gb′) cum ℵBC*DLX 1. 13. 22. 33. 78. 127. 157. syr^{sch} et$^{\text{p mg}}$ cop arm aeth And^{cre} (Nonn *λ*$^{\text{108}}$ *ἐλπόμενοι*) ... ς Ln Ti *λεγοντες* cum AC^{2}ΓΔΛΠ unc^{8} al pler it vg go sah syr$^{\text{p txt}}$ et^{hr} (:: *λεγοντες* pariter ac *δοξαντες* ad alienam manum referri potest. Cf et. ad 11, 13.)

32 ἡ οὖν Μαριὰμ ὡς ἦλθεν ὅπου ἦν Ἰησοῦς, ἰδοῦσα αὐτὸν ἔπεσεν
αὐτοῦ πρὸς τοὺς πόδας, λέγουσα αὐτῷ· κύριε, εἰ ἦς ὧδε, οὐκ ἂν μου
ἀπέθανεν ὁ ἀδελφός. 33 Ἰησοῦς οὖν ὡς εἶδεν αὐτὴν κλαίουσαν καὶ
τοὺς συνελθόντας αὐτῇ Ἰουδαίους κλαίοντας, ἐνεβριμήσατο τῷ
πνεύματι καὶ ἐτάραξεν ἑαυτόν, 34 καὶ εἶπεν· ποῦ τεθείκατε αὐ-
τόν; λέγουσιν αὐτῷ· κύριε, ἔρχου καὶ ἴδε. 35 ἐδάκρυσεν ὁ Ἰησοῦς.
36 ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· ἴδε πῶς ἐφίλει αὐτόν. 37 τινὲς δὲ ἐξ
αὐτῶν εἶπον· οὐκ ἐδύνατο οὗτος ὁ ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ
τυφλοῦ ποιῆσαι ἵνα καὶ οὗτος μὴ ἀποθάνῃ; 38 Ἰησοῦς οὖν πάλιν

---

32. ἡ: U εἰ, Γ ἱ | μαριαμ cum BC*E*L 33. ... ς Ln μαρια cum ℵAC³DE²X ΓΔΑΠ unc⁷ al pler Andcre¹³¹ | ι̅ς̅ cum ℵ*ABC(*et²)DKXΠ*et³ 33. al³ (C* ι̅ς̅ ην utvid) ... ς ο ι̅ς̅ cum ℵcC³LΓΔΑΠ² unc⁷ al pler Andcre | αυτον: D om, gat om ιδ. αυτ. | αυτου προσ (vel εισ) τ. ποδ. cum ℵABCLXΓΔ ΛΠ unc⁸ al longe plu f (*ei ad pedes*) go Andcre ... ς (= Gb Sz) Ln εισ (vel προσ) τ. ποδ. αυτου cum D al mu (al⁵ om αυτου) itpler vg arm Chr⁸,⁴³¹ Cyr⁴,⁶⁸⁴ | προσ cum ℵBC*DLX 1. 33. 118. 157. 249. Cyr Andcre ... ς εισ cum AC³ΓΔΑΠ unc⁸ al pler ... 254. yscr Chr επι | αυτω: DX al plus¹⁰ a cop arm om | ησ ωδε: D a b c e ωδε ησ | μου ante απεθανεν cum ℵBC*LΔ 33. 254. et D μου ο αδ. απεθανεν ... ς Ln post απεθα. cum AC³XΓΑΠ unc⁸ al pler ... 69. it vg arm post ο αδελφ.

33. ωσ (ℵc): ℵ* om | ειδεν cum ℵBDEFGHSUΓΑΠ² al plu ... Ti ιδεν cum ACKLMXΔΠ* al plu | τουσ συνελθοντασ (al¹⁰ Andcre¹³¹ συνεληλυθοτασ) αυτη ιουδαιουσ: D τ. ιουδ. κλαιοντ. τουσ συνεληλυθοτασ μετ αυτησ, item it (exc f) *et iudaeos flentes* (g l *plorantes*) *qui venerant cum illa* (e *illam*, c al *ea*) | ενεβρ. τω πνευμ. και εταρ. εαυτον: D 1. 22. sahmiint arm εταραχθη τω πν. ωσ ενβρειμουμενοσ (1. 22. εμβριμωμενοσ) | ενεβριμησατο (ℵa, et. syrp mg gr): ℵ*Δ εβριμησατο. Cf Thdor heracl in catcord²⁸⁸ το δε εβριμησατο τω πνευμ. δηλοι το εκουσιον τησ γνωμησ etc. | εαυτον: L*Δ αυτον

34. τεθεικατε: EFGHMΓΑ al mu τεθηκατε | ιδε: Δ ειδε

35. εδακρυσεν sine copula cum ABCLX unc rell al pler sah syrp Chr⁸,⁴³² Andcre¹³² ... ℵD 61** 69. 6pe it vg go cop syrsch ethr arm aeth Apollin cat cord²⁸⁹ και εδακρ. | ο ι̅ς̅ (ℵc): ℵ* om ο. Praeterea Δ ab ιδε v. 34 ad ιδε v. 35 transilit.

36. ελεγον (ℵc): ℵ* ελεγαν

37. ειπον (ℵc): ℵ* ειπαν, D a b c e f ff²· am for fu ing ante εξ αυτων pon (non item vgcle) ... AKΠ al⁶ Chrmosc⁴ (ad⁸,⁴³²) ελεγον | εδυνατο cum B*CDKΠ al mu (5 ap Scri) ... ς ηδυνατο cum ℵAB³LXΓΔΑ unc⁷ al pler | B*D ανυξασ | ινα και ουτοσ μη: accurate e am fu for ing mt *ut et hic non moreretur*, item omisso *et* a f ff²· vgcle, b *ne et hic moreretur* ... 33. 106. ινα μη ουτοσ, c *ne hic moreretur*

38. ι̅ς̅ ουν παλιν: 249. Cyr⁴,⁶⁸⁶ ο ουν ι̅ς̅ παλιν, 33. ο ι̅ς̅ παλ. ουν | ουν: iscr c fos syrsch δε ... E* 69. al pauc arm om | παλιν: K a b e ff²· l* cop syrsch om

ἐμβριμούμενος ἐν ἑαυτῷ ἔρχεται εἰς τὸ μνημεῖον· ἦν δὲ σπήλαιον, καὶ λίθος ἐπέκειτο ἐπ' αὐτῷ. 39 *λέγει ὁ Ἰησοῦς· ἄρατε τὸν λίθον. λέγει αὐτῷ ἡ ἀδελφὴ τοῦ τετελευτηκότος Μάρθα· κύριε, ἤδη ὄζει· τεταρταῖος γάρ ἐστιν.* 40 *λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· οὐκ εἶπόν σοι ὅτι ἐὰν πιστεύσῃς ὄψῃ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ;* 41 *ἦραν οὖν τὸν λίθον· ὁ δὲ Ἰησοῦς ἦρεν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἄνω καὶ εἶπεν· πάτερ, εὐχαριστῶ σοι ὅτι ἤκουσάς μου.* 42 *ἐγὼ δὲ ἤδειν ὅτι πάντοτέ μου ἀκού-*

---

38. *εμβριμουμενος* cum ℵAU 69. 124. 131. 248 (:: cf Mc 14, 5) ... ς Ln Ti *εμβριμωμενος* (sed B*D *ενβριμ.*) cum BC³DLΓΔΛΠ unc⁵ al pler Or cat (ox⁸¹⁷ cord²⁹⁰) ... C*X Andcre¹³³ *εμβριμησαμενος*, ᵗˢᵉʳ *εμβριμωσαμενος*, K *εμβριμώάμενος*, | *εν εαυτω*: Y om *εν* | *εισ* (et. Or; it vg *ad*): D *επι* (sed d *in*) | *επ αὐτω* (Π *επ αυτο*) et. ℵᶜ ... ℵ*L ᶠˢᵉʳ om *επ*. Item itᵖˡ vg *superpositus ei*, e *adpositus illi*, c nil nisi *superpositus*

39. *λεγει* (c syrˢᶜʰ *et ait*): X add *ουν*. Praetorea Δ* add *αυτη* | *ο ις* cum ℵBCLXΓΔΛΠ³ unc⁵ al omn fere Or⁴,²⁷⁰· ³⁷² Andcre¹³³ ... Ln om *o* cum ADΠ* wˢᶜʳ | *η αδελφη* etc: D f g vg sah cop syrᵖʰᵘˡʳ arm aeth praem *μαρθα*, omisso eodem nomine postea ... a b c ff²· l fos Ambᵖˢ ²⁷,⁴¹¹ *martha* (a add *sorur lazari*) omissis *η αδελφ. του τετελευτ.* | *τετελευτηκοτος* (Gb″) cum ℵABC*DKΠ 27. 33. 157. 249. wˢᶜʳ syrP ᵐᵍ And cre ... ς *τεθνηκοτος* cum C²ΓΔΛ unc⁷ (et X *τεθνεοτος*) al pler | *ηδη*: 69. *ἴδε* | *γαρ* et. Or⁴,²⁶⁷· ²⁷¹ ᵇⁱˢ Cyrʰʳ ⁷⁶ etc): D Epiph²⁷³ om

40. *ο ις*: Δ 1. om *o* | *πιστευσησ*: K al pauc *πιστευσεισ*, 251. al *πιστευεισ* | *οψη* (Gb″) cum ℵAΠCDLXΔΛΠ² unc⁶ al plu Or⁴,²⁶⁷· ²⁷¹ ᵇⁱˢ (in Cyrʰʳ ⁷⁶ fluct lectio) ... ς *οψει* cum KUΓΠ* al haud dubie permu Chr ⁸,⁴³⁴ Cyr⁴,⁶⁶⁷ Andcre¹³³

41. *ηραν ουν* (et. Or⁴,²⁷¹ et ²⁷²): D Gᵖᵉ arm *οτε ουν* (arm om) *ηραν*, e (item syrʰʳ) *et ut revolverunt*. Cf et. Chrᵐᵒˢᶜ⁵ ad⁸,⁴⁴¹ *ωσ* (¹*ωσπερ*) *ουν ηραν τον λιθον, ηρεν ο ις τους οφθ. εισ τον ουρανον και ειπεν.* | *τον λιθον* sine additam cum ℵBC*DLX 5. 24. 33. 157. Gᵖᵉ itᵖˡᵉʳ vg sah (sed addit *ibi*) syrˢᶜʰ etʰʳ arm aeth Or⁴,²⁷¹ et ²⁷² (quater affert verba *ηρ. ουν τ. λιθον* nec usquam addit *ου ην* etc) Chrᵐᵒˢᶜ⁵ (vide ante) Nonn λ ¹⁴⁸ ... ς (= Gb Sx) add *ου ην ο τεθνηκως κειμενος* cum C³KΠΠ MSUΓΔΛ al longe plu (pro *κειμενος* 254. *τεθαμμενος*, 142* *εκεινος*) Chr⁸,⁴⁴¹ montf ... AKΠ 1. 22. 249. al² ᵃᶜʳ f go syrP add tantum *ου* (al² *οπου*) *ην*, 56. 58. 61. *οπου εκειντο*, cop arP *ab ostio sepulchri* | e *δε* (Gᵖᵉ e arm syrʰʳ om, vide ante, item 69. om; 1. *o ουν*) *ις ηρεν*: D *και ο ις ηρεν*, Chrᵐᵒˢᶜ (vide ante) *ηρεν ο ις* | *τους οφθαλμους* sine additam et. a (*adlevatis oculis*) c f g l vg go Or⁴,²⁷²b et ²⁷⁴· ²⁸¹· Chr⁸,⁴⁴¹ etˡˣᵗ ⁴³⁸ Andcre¹³³ ... D 28. 33. 69. Gᵖᵉ al⁵ b e ff²· sah cop syrᵖʰᵘˡʳ etʰʳ aeth Or⁴,²⁷²c Euspˢ ³⁶⁹ et dem ⁴⁹⁷ (*εαυτου*) Chrᵐᵒˢᶜᵃ semel add *αυτου* | *ανω*: KΠ al plus ¹⁰ armᶜᵈᵈ *εισ τον ουρανον ανω*, a *suum ad caelum* (et om *elevatis sursum oculis in caelum*) ... b c f sah syrP ᵐᵍ Euseᵐ et ᵖˢ And cre *εισ τον* (And om) *ουρανον* ... 253. c om | *μου*: Δ *με*

42. *εγω δε* et. f ff²· vg syrP etʰʳ Or⁴,²⁷⁴· ²⁷⁶· ²⁸¹ sq Euseᵐ ⁴⁹⁷ et ᵖˢ ³⁶⁹ etc

εισ· ἀλλὰ διὰ τὸν ὄχλον τὸν περιεστῶτα εἶπον, ἵνα πιστεύσωσιν ὅτι
σύ με ἀπέστειλασ. 43 καὶ ταῦτα εἰπὼν φωνῇ μεγάλῃ ἐκραύγασεν·
Λάζαρε, δεῦρο ἔξω. 44 ἐξῆλθεν ὁ τεθνηκὼσ δεδεμένοσ τοὺσ πόδασ
καὶ τὰσ χεῖρασ κειρίαισ, καὶ ἡ ὄψισ αὐτοῦ σουδαρίῳ περιεδέδετο.
λέγει αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ· λύσατε αὐτὸν καὶ ἄφετε αὐτὸν ὑπάγειν.
45 Πολλοὶ οὖν ἐκ τῶν Ἰουδαίων, οἱ ἐλθόντεσ πρὸσ τὴν Μα-
ριὰμ καὶ θεασάμενοι ἃ ἐποίησεν, ἐπίστευσαν εἰσ αὐτόν· 46 τινὲσ

... D c om δε ... 13. 69. 124. a b c l syr^{sch} aeth Hil^{1081} καγω (13. και εγω) | τον οχλ. τ. περιεστωτα (A 28. 235. παριστωτα) et. Or^{4,374}· ^{381}· $^{382\,bis}$ ... X Or^{4,370} (et ^{381} semel) τ. περιεστ. οχλ.

43. εκραυγασεν (et. ℵ^{c} Or^{4,377} Eusp$^{s\,369}$ Cyr^{4,669} Andcre ^{133}): LM εκραυασεν ... ℵ* εκραυγαζεν, C* Chr^{8,443} εκραξεν | λαζαρε: C^{3} aeth^{rom} λαζαρ λαζαρε, non item Ir$^{int\,308}$ Clem ^{101} Or ^{4,376}· ^{377}· ^{380} Eus$^{pe\,369}$ et$^{ecl\,210}$ etc ... ℵ* λαζαμ (C -ρε)

44. εξηλθεν sine copula cum BC*L 5^{ev} sah Or^{4,377} ... ς (Gb^{09}) Ln praem και cum ΝΑC^{3}ΧΓΔΑΠ unc^{7} al pler it^{plor} syr^{utr} rell (sed cop εξηλθ. δε) Ir$^{int\,308}$; item D f (*et exiit statim*) vg And$^{cre\,133\,bis}$ praem και ευθυσ (And ευθεωσ) | τουσ ποδ. και τασ χειρ. et. it^{omn} vg syr^{hr} sah cop arm Ir^{int} Or$^{4,377\,ss}$ etc ... AA 28. 69. 157. 262. al^{15} fos gat sax go syr^{utr} aeth And$^{cre\,bis}$ τ. χειρ. κ. τ. ποδασ | κειριαισ: AXAA al mu κηρ., syrP mg gr κειριαισ | αυτου: A αυτω | περιεδεδετο (et. Or^{4,379}, item ^{377} συνεδεδετο. Libere^{378} περιδεδεται): D* περιδεδετο | αυτοισ o $\overline{ις}$ c. ΝΑC^{vid}DΧΓΔΑΠ unc^{7} al fere omn (157. om o $\overline{ις}$) b c f ff^{2}· vg (sed b *et dixit ad eos ihs*, f *dicit ei ihs*, ff^{2}· *dixit eis ihs*) syr^{utr} et^{hr} aeth ... Ti $\overline{ις}$ αυτοισ c. B am for fu ing^{s} (et. l^{vid}) sah cop Or^{4,379}, item L Or^{4,377} o $\overline{ις}$ αυτοισ ... e *et dicit ihs discipulis suis*, d *dicit illi ihs*, a nil nisi *dixit ihs*. Cf Or^{4,379} ζητήσεισ δὲ διὰ τό· λέγει $\overline{ις}$ αὐτοῖσ· λύσατε αὐτόν. τίσιν αὐτοῖσ; οὔτε γὰρ ὅτι μαθηταῖσ ἀναγέγραπται, οὔθ' ὅτι τῷ περιεστῶτι ὄχλῳ, ἀλλ' οὐδὲ ὅτι τοῖσ μετὰ μαρίασ οὖσιν ἰουδαίοισ etc | κ. αφε. αυτον cum BC*L 33. 157. cop (item sah sed om αυτον pri) syr^{hr} aeth Or^{4,377}· $^{378\,bis\,379}$ (Chr^{8,443}, sed non una affert quae praecedunt) Ir$^{int\,308}$ (ex edd^{3}) ... ς Ln om αυτον cum ΝΑC^{corr}DΧΓΔΑΠ unc^{7} al pler it vg go syr^{utr} arm Ir^{int} (ex eddaliq nuper ita ed) Cyr ^{4,660} Andcre $^{134\,ter}$

45. ουν: ℵ sah δε | εκ (et. Or^{4,380}· ^{381}): D 1. Or^{4,381} semel om, nec expri cop (contra sah expri) | οι ελθοντεσ (Or$^{4,380\,ss}$ et^{381} sic: επει μη ειρηται μεν· πολλοι ουν εκ των ιουδ. των ελθοντων etc, γεγραπται δε· πολλοι ουν εκ των ιουδ. οι ελθοντεσ etc): D των ελθοντων | πρ. τ. μαριαμ cum BCDL 33. ... ς πρ. τ. μαριαν cum ΝΑΧΓΑ unc^{7} al pler Or^{4,380}· $^{381\,bis}$ Andcre ^{134} ... A μετα μαριασ | και θεασαμενοι (Or $^{4,380\,ss}$ saepe): D εωρακοτεσ (item *ut viderunt* gat cop arm syr^{sch}); a b d f mm fos sax *videntes* (l *qui viderant* omissis οι ελθ. πρ. τ. μαρ.) | a cum ΝA*LXΓΔΑΠ unc^{7} al pler (al^{8} οσα) a b c f ff^{2}· g l vg cop arm Or^{4,380}· $^{381\,bis}$ et$^{382\,ter}$ Andcre ... A^{2}NC*D 1. 244. 249. e go sah aeth o (C^{3} et^{8} o εποι. σημειον) | εποιησεν sine additam cum ABC*^{vid}L 1. b c

δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπῆλθον πρὸς τοὺς Φαρισαίους καὶ εἶπαν αὐτοῖς ἃ ἐποίησεν Ἰησοῦς.

47 Συνήγαγον οὖν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι συνέδριον, καὶ ἔλεγον· τί ποιοῦμεν, ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος πολλὰ ποιεῖ σημεῖα; 48 ἐὰν ἀφῶμεν αὐτὸν οὕτως, πάντες πιστεύσουσιν εἰς αὐτόν, καὶ ἐλεύσονται οἱ Ῥωμαῖοι καὶ ἀροῦσιν ἡμῶν καὶ τὸν τόπον καὶ τὸ ἔθνος. 49 εἷς δέ τις ἐξ αὐτῶν Καϊάφας, ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου, εἶπεν αὐτοῖς· ὑμεῖς οὐκ οἴδατε οὐδέν, 50 οὐδὲ
18, 14 λογίζεσθε ὅτι συμφέρει ὑμῖν ἵνα εἷς ἄνθρωπος ἀποθάνῃ ὑπὲρ τοῦ

---

e (*viderunt quod est factum*) l am fu for fos em ing iac gat mm tol sax go sah cop arm Or^{4,281} bis et^{282} d et^{280} cdd ... ς (= Gb Sz) add ο (κ om) ις cum (κ)C^{3}et^{3}DΧΙΓΑΑΠ unc^{7} al pler a f ff^{2c} g vg^{clε} syr^{utr} eth^{hr} aeth Or^{4,282} a b c et^{280} ed And^{cre134} | *εισ αυτον* (et. Or$^{4,280\,ss}$): C^{2} om

46. Versum om s | *απηλθον*: D *-λθαν* | *ειπαν* cum ΚD ... ς Ln Ti *ειπον* cum ABCL unc rell al omn^{vid} | *φαρισαιουσ*: 13. 69. 124. *αρχιερεισ και φαρ.* | *αυτοισ*: G om | α cum ΚΒLΧΓΔΑ unc^{5} al plu a c f ff^{2c} g vg sah syr^{P} arm Or^{4,281} bis et^{282} ... ΑΠ al plus^{80} syr^{sch} *οσα* ... Ln o cum ODM 69. 124. 249. b (*id quod*) e go cop aeth | ις cum ΒCDL ... ς o ις cum ΚΑΧΓΔΑΠ unc^{6} al omn^{vid} Or^{4,281} bis et^{282}

47. *ουν*: 69. em sah go *δε* | *συνεδριον*: 13. 69. 124. 127. 254. 346. al^{5} (et^{ovv}) add *κατα του ω* | *και ελεγον*: 69. 124. 346. *λεγοντεσ* | *τι*: Δ add *ουν* | *ποιουμεν*: s 33. al^{3} *ποιωμεν*, 28. *ποιησωμεν*, 249. *ποιησομεν*. Ex Latt ff^{2c} g l vg *facimus*, sed a b c e f fos taur al *faciemus* | *οτι*: D om | *ουτ. ο ανθρωποσ*: Δ 33. al pauc arm Chr^{8,443} Cyr^{4,891} o *ανθρ. ουτοσ* (Δ *ουτωσ*) | *πολλα* (et. a f vg Or^{4,282} Ath^{164}): D b c e ff^{2c} *τοιαυτα* | *ποιει σημεια* cum ΚΑΒLΜΧ 33. sah Or Ath ... ς *σημ. ποι.* cum DΓΔΑΠ unc^{6} al pler it vg cop rell Chr (Cyr *σημ. πολλ. ποιει*)

48. *εαν* (et. Or^{4,282}): D 235. cop^{wi} syr^{sch} eth^{hr} aeth *και εαν*. Libere Const ^{6,25,1} *εαν μη αποκτειναμεν, φασι, τον χν, παντεσ* etc. | *πιστευσουσιν* (κ^{c}): GHLΧΓΔ 1. 33. 69. 131. 346. al^{10} *πιστευσωσιν* ... κ* ff^{2c} *πιστευουσιν* | *ημων κ. τον τοπον* (et. Or^{4,282} Const^{6,25,1} etc): D (a) e f *ημων* post *τοπον* pon (vide post) ... DΚΠ al^{10} a b c e f ff^{2c} l vg^{clε} om *και* (nec expri syr^{sch} eth^{hr} al). Latt enim sic: c l *tollent nobis locum et gentem*, g am fu em ing *toll. nostrum et locum et gentem*; b ff^{2c} vg^{clε} (et. for) *toll. nostrum locum et gentem*, a e f *toll.* (a add *nobis*) *locum nostrum et gentem*

49. *καϊαφασ* (et. am fu): D^{2} (*καιφασ*) it vg (et^{clε} et odd plu) sah *καϊφασ*. Praeterea l. 2^{pe} a b e f l cop syr^{sch} (et^{hr}) arm praem (et c g vg^{clε} add) *ονοματι* (non item ff^{2c} am fu for em ing taur) | *αρχι. ων* (f non expri *ων*): LX it vg *ων* (*cum esset* b c ff^{2c} g l vg; a e *qui erat anno illo*) *αρχι.*

50. *λογιζεσθ.* (Gb″) cum ΚABDL 1. 22. 69. 122. Or$^{4,284.291}$ Cyr$^{ex\,syc}$ Thdrt^{3,193} ... ς *διαλογιζεσθε* cum ΧΓΔΑΠ unc^{7} al pler Chr^{8,446} et^{447}

λαοῦ καὶ μὴ ὅλον τὸ ἔθνοσ ἀπόληται. 51 τοῦτο δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ
οὐκ εἶπεν, ἀλλὰ ἀρχιερεὺσ ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου ἐπροφήτευσεν
ὅτι ἤμελλεν Ἰησοῦσ ἀποθνήσκειν ὑπὲρ τοῦ ἔθνουσ, 52 καὶ οὐχ
ὑπὲρ τοῦ ἔθνουσ μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ τὰ διε- 10, 16
σκορπισμένα συναγάγῃ εἰσ ἕν. 53 [95.4] ἀπ' ἐκείνησ οὖν τῆσ ἡμέ-
ρασ ἐβουλεύσαντο ἵνα ἀποκτείνωσιν αὐτόν.

54 Ἰησοῦσ οὖν οὐκέτι παρρησίᾳ περιεπάτει ἐν τοῖσ Ἰουδαίοισ,
ἀλλὰ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰσ τὴν χώραν ἐγγὺσ τῆσ ἐρήμου, εἰσ Ἐφραὶμ

(sed$^{mosc\,2\,semel}$ λογιζ.) :: in evv^{synopt} non legitur nisi διαλογιζ. (sed cf Mc 11, 31), hinc etiam hoc loco (ioh neutrum habet alibi) pro λογιζ. (frequentato in epp) substitutum. | υμιν cum BDLMXΓ al plus^{20} a b e ff^{2} l vg^{cle} (et. fos al) cop Or$^{int\,2,\,128.\,325}$ et$^{4,\,610}$ Chr$^{8,\,446}$ ... ς Ln ημιν cum AEGHIKSUΔΛΠ al plu c f g am em fu for ing iac taur sax sah syr^{utr} et^{hr} arm aeth Or$^{4,\,384.\,391.\,392}$ quater et^{396} Cyr$^{es\,206}$ ... ℵ 252. Thdrt$^{1,\,617}$ et$^{2,\,192}$ Chr$^{8,\,447}$ plane om (:: ut 18, 14). Cf ad υμιν 12, 19. | αποθανη: X al -θανει, ut supra

51. αλλα cum ℵABDLXΔΛΠ unc^{5} al plu ... I^{vid}SUΓ al pauc Or$^{4,\,384}$ αλλ | εκεινου: D^{gr} om; e om του ενιαυτ. εκεινου | επροφητ. cum ℵBDLX 33. (etiam Chr$^{mosc\,1}$); M* προφητευσεν ... ς προεφητ. cum AIM^{2}ΓΔΛΠ unc^{6} al pler (et. in Or editum) | ημελλεν cum ABDILUΔ 1. 33. 69. 249. al pauc ... ς εμελλ. cum ℵEGHKMSXΓΔΠ al plu Or$^{4,\,384\,bis}$ et$^{395.\,396}$ :: cf ad 4, 47. 7, 39. 12, 33. 18, 32 ubi ημελλ., item ad 6, 6 et 71 ubi εμελλ. edidimus | ιϛ cum ℵABDILXΓΔΛΠ*et^{3} unc^{7} (i. e. unc^{omn}) al^{50} (qui notati sunt) Or$^{4,\,384\,bis}$ et$^{395\,sq}$ ... ς (Gb^{oo}) praem o cum Π^{2} 69. al sat mu. Praeterea D Or$^{4,\,396}$ οτι ιϛ ημελλ. (εμ.) αποθν. (d *quia ihs incipiebat mori*), item a f vg *quod* (*quia*) *ihs moriturus erat pro gente*, e *quod ihs pro gente erat moriturus*

52. υπ. του εθνουσ (ℵ*et^{cb}): ℵ^{ca} X 33. add δε | αλλ: B αλλα | ινα και (a e *sed ut dispersos quoque filios* etc): it^{plu} vg arm non expri και | τα τεκν. του θεου (et. Or$^{4,\,384.\,395}$) : A τα του θεου τεκν. | τα διεσκορπισμενα: E t^{acr} 440. τ. διασκορπ., D τ. εσκορπισμενα ... 69. 251. om | συναγαγη (HXA al -γαγει) εισ εν: D a e εισ εν συναγ.

53. ημερασ et. Or$^{4,\,396}$ Ath^{259} Chron$^{1,\,409}$ Chr$^{8,\,448}$ etc ... LX 249. cop (non sah) syr$^{p\,txt}$ (non^{sch} nec$^{p\,mg}$ nec^{hr}) aeth Cyr$^{4,\,692}$ Nonn λ^{214} ωρασ | εβουλευσαντο cum ℵBD 13. 69. 124. 346. Or$^{4,\,397}$ Ath Chr ... ς Ti συνεβουλευσαντο cum AILXΓΔΛΠ unc^{7} al pler Or$^{4,\,396\,bis}$ Chron Cyr ($^{4,\,693}$ οὐ γὰρ εἶπεν - ὅτι ἀπ ἐκ. τῆσ ὥρασ ἐβουλεύσαντο ποιῆσαι τὸν φόνον, ἀλλὰ συνεβουλεύσαντο, τουτέστιν, ὅπερ τῷ καθ' ἕκαστον ἐδόκει, κοινῇ πᾶσιν ἤρεσεν) :: Mt 26, 4 συνεβουλευσαντο, Io 18, 14 ο σύμβουλευσασ, item Act 9, 23 συνεβουλευσαντο. At nec 12, 10 εβουλευσαντο fluctuat. | αποκτεινωσιν: 1. 69. -νουσιν

54. ιϛ ουν cum ADIΓΔΛΠ unc^{6} al pler Chron$^{1,\,409}$ (Chr$^{8,\,448}$ ιϛ δε) ... ℵBL MX al^{5} Or$^{4,\,397}$ et^{398} Ath^{259} ο ουν ιϛ | B*D παρησια | αλλα: IΓ 1. al pauc αλλ ... Π* add και | εκειθεν et Or$^{4,\,398}$ et^{400} Ath Chron ... DΓ al

λεγομένην πόλιν, κἀκεῖ διέτριβεν μετὰ τῶν μαθητῶν. 55 [55.1] ἦν
δὲ ἐγγὺς τὸ πάσχα τῶν Ἰουδαίων, [57-10] καὶ ἀνέβησαν πολλοὶ εἰς
Ἱεροσόλυμα ἐκ τῆς χώρας πρὸ τοῦ πάσχα, ἵνα ἁγνίσωσιν ἑαυτούς.
56 ἐζήτουν οὖν τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔλεγαν μετ' ἀλλήλων ἐν τῷ ἱερῷ
ἑστηκότες· τί δοκεῖ ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ ἔλθῃ εἰς τὴν ἑορτήν; 57 δεδώ-
κεισαν δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἐντολὰς ἵνα ἐάν τις γνῷ
ποῦ ἐστιν μηνύσῃ, ὅπως πιάσωσιν αὐτόν.

---

plus[10] it (exc f) vg Or[4,397] om | την (1. 22. 69. 2pe al pauc om), χωραν: D add σαμφουρειν (d sapfurim) | εφραιμ ita, non εφραῖμ, ABDFI KMSUXΓΑΠ etc (et. sah); ℵL al pauc cop εφρεμ (ut et. in Eus scribitur), item it vg Ir[int 147] ephrem, efrem, effrem, ephraem (sic a). Contra gat efreem ... ς εφραῖμ. Cf Chr[8,448] καὶ νῦν ἐγγὺς τῆς ἐρήμου διατρίβει ἐν ἐφρατά. | κακει: LΓ 33. 69. Or[4,397. 398] και εκει | διετριβεν cum ADIXΓΑΔΠ unc rell al pler it vg (Latt morabatur, e commorab.) syr[sch] et[hr] et[p] Chron (Chr[448] pergit και εκει εμεινε μετα etc) ... ℵBL 249. syr[p mg] Or[4,397. 398. 400] εμεινεν (:: at εμεινεν eodem sensu frequens, ut Io 4, 40. 7, 9. 10, 40; διετριβεν vero praeter hunc locum in N. T. non legitur nisi Ioh 3, 22 et passim in actis) | μαθητων sine αυτ. c. ℵBDILΓΔ 1. 33. 118. 2po al[5] am fu arm Or[4,397. 398. 400] Cyr[4,693] ... ς Ln add αυτου cum AXΑΠ unc[7] al pler it vg[cle] et[edd plu] rell Chr Chron

55. ην δε εγγυς et. Or[4,401] Chron[409]; f erat autem in proximo; a in illo tempore futura erat ... D it[pl] vg εγγ. δε ην, c ff[2] prope (ff[2] propterea) autem erat, b l vg proximum (i in proximo) autem erat; e et prope erat, g proximum enim erat | το πασχα: 33. add εορτη | και ανεβησαν et. a e f g vg (l ascenderunt autem) Or Chron ... D b c ff[2] fos ανεβ. ουν | πολλ. εις ιεροσολυμα: D εις ιερ. πο. | προ του (D πριν το) πασχα (al[5] προ της εορτης) et. Or Chron ... G post εαυτους pon ... 33. 69. 108. 235. Chr ([448] πολλοι δε εκ της χωρας ανεβησαν αγνισαι εαυτους, libere) Cyr[4,693] om, hinc Gb[0] | εαυτους: M 157. αυτους

56. εζητ. ουν: D add και | ελεγαν cum ℵD ... ς Ln Ti ελεγον cum ABILX unc rell al omn[vid] | μετ: I μετα | εστηκοτες: LX 69. 124. 249. 346. sah cop syr[p] arm pon ante εν τ. ιερω ... D 124. 142. εστωτες ... syr[sch] pers[p] non exprim | τι δοκει υμιν (al[10] fere Or[4,401] Cyr[4,694] υμ. δοκ.) ... D τι δοκειτε (item libere Chr[8,448] και ελεγον· δοκειτε οτι ου μη ελθη etc). Item it[pl] vg quid putatis; e ff[2] putatis (sine quid) | ελθη: s* εισελθη

57. δεδωκ. δε sine και cum ℵABKLMUXΑΔΠ al[40] it vg cop (sah οι αρχ. δε και οι φαρ. δεδωκ. εντ.) syr[utr] arm Or[4,403] Chron[409] (Chr libere και εδωκαν παραγγελιας οι etc) ... ς add και cum DEGHISΓ al plu | οι pri: A om; al pauc om οι sec | εντολας cum ℵBIM 1. 118. 254. i[scr] syr[p mg] Or[4,403 bis] (vide supra Chr) ... ς Ln εντολην cum ADLXΓΑΔΠ unc[8] al pler it vg sah cop syr[p txt] (syr[sch] etc praeceperant) Chron | ινα: x* ιν' | εαν: D αν | γνω: D* γνοι

XII.

1 Ὁ οὖν Ἰησοῦς πρὸ ἓξ ἡμερῶν τοῦ πάσχα ἦλθεν εἰς Βηθα-
νίαν, ὅπου ἦν Λάζαρος, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν Ἰησοῦς. 2 [98.1] ἐποί- 11, 43
ησαν οὖν αὐτῷ δεῖπνον ἐκεῖ, καὶ ἡ Μάρθα διηκόνει, ὁ δὲ Λάζαρος
εἷς ἦν ἐκ τῶν ἀνακειμένων σὺν αὐτῷ. 3 ἡ οὖν Μαρία λαβοῦσα Lc 10, 40
λίτραν μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτίμου ἤλειψεν τοὺς πόδας Mt 26, 6-12

XII. 1. ο ουν ις̄: 69. al[2 scr] etc om, sed post ηλθεν add ις̄ (ο ις̄) :: initio pericopae. Item H? (Treg testatur tantum ο ις̄ post ηλθεν) | λαζαρος sine additam cum ℵBLX a c e sah syr[sch] et[hr] aeth (pers[p] *ubi Iesus Lazarum ex medio mortuorum suscitaverat*) Nonn l[t 3] (ὅθι λάζαρον ἐγγύθι τύμβου ἐκ νεκύων ἤγειρε) (Ps-Chr [12, 905] incipit homilia: προ εξ ημερων του πασχα ηλθεν ο ις̄ εισ βηθανιαν, οπου ην λαζαρος, εισ τον οικον μαριασ etc. Cf et. Chr[mosc 2] ad[8, 449] apud Mtthaeium qui ο τεθνηκωσ et εκ νεκρων omittunt) ... ς Ti add ο τεθνηκωσ, Ln [ο τεθν.] cum ADIΓΔΛΠ unc[7] al omn[vid] b f ff[2.] g vg (sed b ff[2.] g vg vide post) go cop syr[p] arm pers[w] Chron[400] :: quamvis magnam veritatis speciem habeat vulgaris lectio λαζ. ο τεθνηκωσ, tamen nec incredibile est inlatum esse ο τεθνηκωσ quo manifestior res esset. Si ut superfluum omissum dixeris, mirum est ipsos antiquissimos testes ac satis inter se diversos eosque solos ea in re convenire. | εκ νεκρων (c e *quem suscitavit mortuum*): b ff[2.] g vg pers[w] om | ις̄ (Ln Ti ο ις̄, sed ℵ* B 13. 124. ις̄) cum ℵ(*etc)ABDEGILΔ[2]Π al[20] f ff[2.] g vg go sah cop syr utr et[hr] aeth (sed ℵ f aeth ις̄ ante εκ νεκρ., sah cop ante ηγειρ. pon) ... ς om cum ΠΚΜSUXΓΛ* al plu a b c e Chron

2. εποιησαν ουν: D a[vid] c e syr[sch] aeth και εποι., g (ff[2.]?) vg syr[hr] *fecerunt autem* ... 122. gat cop om copulam (nil probat Or[4, 407] ωσ εν τοισ προ τουτων, εποιησαν, φησιν, αυτω δειπνον εκει etc) | εκει (69. 346. ante δειπν. pon): a e om | και η μαρθ. διηκονει (et. Or[4, 182. 407] et[int 3, 892]): D arm κ. διηκ. μαρθα | εκ cum ℵBL (item it vg syr[utr] et[hr]) Or[4, 407] (et[int 3, 892]) ... ς Ln om cum ADIXΓΔΛΠ unc[7] al omn[vid] :: similiter εκ abiectum 12, 4. Adamat Ioh εισ εκ, nec solet fluctuare. Alibi, ut Mc 13, 1. 14, 20 εκ inlatum videtur. | ανακειμ. συν αυτω cum ℵABDI LΓΔΛΠ unc[7] al[150] Or[4, 407] (item X al pauc ανακ. omissis συν αυτ., eadem a om) ... ς (= Gb Sz) συνανακειμενων αυτω cum minuse vix mu (33. al pauc συνανακ. συν αυτ.)

3. μαρια cum ℵADIL unc rell al plor ... B 1. 33. μαριαμ | λαβουσα (d *accipiens*): D[gr] λαμβανι, item it vg *accepit*, posteaque addunt και ante ηλειψ. D (et. d) it vg (exc am Aug[ioh 50, 6]); fu vero *habens alabastrum — et fracto effudit super caput ihesu recumbentis, et unxit pedes*, mixtis Iohanneis ex lege harmoniae cum Synopticorum locis. | μυρου ναρδου πιστικησ (f g vg Or[int 3, 65. 892] *unguenti nardi pistici*): D e πιστικησ μυρου (d e *pistici unguenti*), b e ff[2.] *unguenti pistici*, a *nardi unguenti* | πολυτιμου (et. Or[int 3, 65. 892]): a b e om

Mc 14, 3–8 τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐξέμαξεν ταῖς θριξὶν αὐτῆς τοὺς πόδας αὐτοῦ·
(Lc 7, 37 sq) ἡ δὲ οἰκία ἐπληρώθη ἐκ τῆς ὀσμῆς τοῦ μύρου. 4 λέγει δὲ Ἰούδας
ὁ Ἰσκαριώτης, εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ὁ μέλλων αὐτὸν παρα-
διδόναι· 5 διατί τοῦτο τὸ μύρον οὐκ ἐπράθη τριακοσίων δηνα-
ρίων καὶ ἐδόθη πτωχοῖς; 6 εἶπεν δὲ τοῦτο οὐχ ὅτι περὶ τῶν
πτωχῶν ἔμελεν αὐτῷ, ἀλλ' ὅτι κλέπτης ἦν καὶ τὸ γλωσσόκομον
ἔχων τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζεν. 7 εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς· ἄφες

3. του (B om) $\overline{\text{ιυ}}$ cum ℵABDILQ ete: X αυτου | εξεμ. τ. θριξ. αυτης: 1. 13. ταις θρ. αυτ. εξεμ., 69. τ. θριξ. εξεμ. ταις (corrige ταις) εαυτης. Praeterea pro αυτης (M εαυτης) IX 3pe semel sah cop Or$^{\text{int 2,65}}$ της κεφαλης αυτης | τους ποδ. αυτου (13. αυτ. τ. πο.): M vg^{cle} go sah ante ταις θριξ. pon (item cop *et abstersit eos*) ... 1. 116. fu sax aeth (cop vide ante) Or$^{\text{int 2,65}}$ om (69. nt^{vid} om αυτου tantum) | η δε οσμη: D it (exc f) vg και η οσμ. (item και syr^{sch} aeth) ... 1. 13. 69. 124. 346. 2pe 3pe semel Or$^{\text{int 2,65}}$ add ολη | επληρωθη c. ℵADILQ unc rell al omn^{vid}: B επλησθη

4. λεγει δε cum ℵB cop go ... b c ff^{2}· syr^{sch} aeth *et dixit* (b *dicit*) ... ς Ln Ti λεγ. ουν cum ADIQXΓΔΑΠ unc^{a} al pler f (*dixit ergo*) g vg syr^{p} et^{hr} ... L 33. 249. a e fos sah arm om copulam :: recepimus δε pro testium gravitate et propterea quod δε inter η δε οσμη et ειπεν δε τουτο facile duxit ad mutandam scripturam; ουν vero inprimis aptum erat neque eiusmodi quod facile aliquis mutaret. | ιουδας ο ισκαριωτ. cum ℵBL 1. 33. 118. 209. 249. 2pe 3pe semel 6pe g vg sah cop^{dz} syr^{sch} et^{hr} arm aeth pers Cyr$^{4,\text{696}}$ Aug$^{\text{lob 58,9}}$ (Nonn ρ^{17} nil nisi ιουδας); item D ιουδας απο καριωτου ... ς (sed Gb^{os} σιμ.) Ln ιουδας σιμωνος ισκαριωτης cum A(K)ΠΜQXΓΔΑΠ al pl (K al aliq o ισκ.) f ff^{2}· bian fos (f *schariotes*, sed ff^{2}· *scariotis*, fos *scariothis*) go syr^{p} aeth$^{\text{cod 2}}$; item ΨGHU al b c (ff^{2}· sab) cop^{wl} ιουδ. σιμων ο ισκαριωτης (b *scariotes*, c *scariotha*, ff^{2}· sab *iscariotis*); item 26^{ev} a e σιμων ιουδας ισκ. (a *scariotha*, e *schariotha*) | εις (K om) εκ τ. μαθ. αυτου (εκ cum ΝADIX ete; ΒLQ 33. 249. om) hoc loco cum ℵB. 33. 157. 249. sah syr^{sch} et^{hr} aeth pers^{w} ... ς Ln ante ιουδας pon cum ADIQXΓΔΑΠ unc^{a} al pler it vg go syr^{p} cop arm | ο μελλων αυτ. παραδιδοναι: D ος ημελλεν παραδουναι αυτον, item b c ff^{2}· *qui incipiebat eum tradere*

5. τριακοσιων (et. Or$^{\text{int 2,692}}$): X επανω τριακ. ... L 69. 124. 258. 346. al pane διακοσιων | πτωχοις: D 33. τοις πτωχ.

6. ειπ. δε τουτο et. b ff^{2}· g vg sah syr^{p} ... D a c e f go syr^{sch} et^{hr} cop τουτο δε ειπ. | εμελεν (sic etiam K): KYΘΠΚΒΩΧΙ· al permu (17 apud solum Scri) ημελλεν (:: quem errorem iam alibi frequentissimum diximus) | εχων cum ℵBDLQ 1. 33. 157. 2pe g vg sah cop Or$^{2,\text{490}}$ et $^{4,\text{619}}$ (sed 1. Or$^{2,\text{490}}$ add και) ... ς Ln Ti ειχεν και cum AIXΓΔΑΠ unc^{a} al pler a b c e f (ff^{2}· *et loculos habebat, ea quae mittebantur exportabat*, om igitur και) go arm (similiter aeth) | εβασταζεν: f vg *portabat*, b ff^{2}· mt *exportabat*, d *baiulabat*; sed a c e mm *auferebat* (g *portabat afferebat*), item sah *furabatur missa in id* (similiter aeth *sumebat ex eo*)

7. αφες (b f am em iac ing mm *sine*, c *dimitte*, e *demitte*, item arm^{mss}

αὐτήν, ἵνα εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου τηρήσῃ αὐτό· 8 τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε.

9 [99.10] Ἔγνω οὖν ὁ ὄχλος πολὺς ἐκ τῶν Ἰουδαίων ὅτι ἐκεῖ ἐστίν, καὶ ἦλθον οὐ διὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἴδωσιν, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. 10 ἐβουλεύσαντο δὲ οἱ ἀρχιερεῖς ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἀποκτείνωσιν, 11 ὅτι πολλοὶ δι' αὐτὸν ὑπῆγον τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰησοῦν. 11, 45 11, 53

12 [100.1] Τῇ ἐπαύριον ὄχλος πολὺς ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτήν, ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται Ἰησοῦς εἰς Ἱερουσόλυμα, 13 ἔλαβον τὰ βαΐα τῶν φοινίκων καὶ ἐξῆλθον εἰς ὑπάντησιν αὐτῷ, καὶ ἐκραύγα- Mt 21, 1 ss Mc 11, 1 ss Lc 19, 29 ss

---

aethPP) ... a g vg (et. for fos al) sah armtxt aethro Chr^{8,449} Ambps ^{40,908} αφετε (*sinite, dimittite*). Cf Gaud^{12,964} „Sine eam *sive* sinite: *utrumque enim et in Graecis et Latinis exemplaribus invenitur, sed magis congruere videtur sensui, cum legitur* Sinite –, *propter illa quae pluraliter subsequuntur.*“ | ινα et τηρηση (Gb′) cum ℵBDKLQXII 33. 42. 145. 157. itplor vg sah cop syrp mg ethr arm aeth Nonn (μ^{28} *ὕφρα φιλάξῃ σώματος ἡμετέρου κειμήλιον*) ... ς om ινα postque habet τετηρηκεν cum AΓΔΛ unc^{9} al pler f go syrsch etp txt | μου: D 33corr om | αυτο (Χ$^{\Gamma}$ 33. al αυτω): A αυτον

8. D om versum; A* om μεθ' εαυτ. usq εχετε | γαρ: L arm om

9. εγνω ουν ο (cum ℵB*L; ς Ln Ti om cum AB^{2}IQX rell) οχλ. πολυς et. f g vg cop go syrp ethr ... D a (b c e ff^{2}·) sah (syrsch) οχλος δε πολυς et ηκουσαν (a *turba autem multa ex Iud. audiit*, e *plurimi autem turba Iudaeorum audierunt*, b c ff^{2}· *et turba multa ex Iud. audivit*, d *turba ergo plurima ex Iud. audierunt*; syrsch *et audierunt turbae multae ex Iudaeis*) | D ηλθαν | μονον: D 245. b e om | ινα και (et. f tol): D itpler vg om και | ον ηγειρ. εκ νεκρων (A 33. add ο $\overline{\text{ις}}$): D ον ηγ. $\overline{\text{ις}}$ εκ των νεκρ. | A* ab λαζαρον ad λαζαρον v. sq transiluit

10. εβουλευσ. δε: B add και ... MU 97. 254. a^{scr} 27^{ev} sah εβουλ. ουν

11. των ιουδαιων: D a c e ff^{2}· syrsch ethr arm post πολλοι pon

12. οχλος (et. Or^{3,748} et^{4,182}): BL ο οχλ. | ο ελθων (et. Or): ℵ*A 2pe om ο (ℵc suppl). Cf et. Or^{4,193} ιωαννου – λεγοντος τον πολιν εληλυθεναι (sed edd εξελ.) εισ την εορτην οχλον και εξεληλυθεναι εισ απαντησιν αυτω etc | $\overline{\text{ις}}$ cum ℵADLQXΔΛII unc^{8} al plu ... ς (Gb^{00}) praem ο cum B^{1} al mu Or^{4,182} Cyr^{4,697}. Praeterea ΔLX 33. 157. al^{10} fere a c e sah cop syrutr ethr ante ερχεται pon | ιεροσολυμα: D ιερουσαλημ

13. υπαντησιν cum ℵBEFHMQSΓΔΛ al plu ... AKUΠ al^{50} Or$^{4,182\cdot 193}$ απαντησιν ... DGLX al plus^{10} συναντησιν | αυτω (it vg *obviam ei, illi obviam*): D^{1} al^{8} αυτου (d *in obviam eius*) | εκραυγαζον cum ℵB^{2}DLQ 122. 157. 44^{ev}, item B* εκραυγασαν ... ς εκραζον cum AXΓΔΛII unc^{8} al pler Or^{1,183}. Praeterea ℵADKQXII al^{20} a ff^{2}· fos cop syrsch etp mg in cod bars arm aeth add λεγοντες (al pauc syrsch aeth και ελεγον), hinc Ln

Ps 117 (118), 25—26 ζον· ὡσαννά, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου, καὶ ὁ
βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ. 14 [101.7] εὑρὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὀνάριον ἐκάθισεν
Zeh 9, 9 ἐπ' αὐτό, καθώς ἐστιν γεγραμμένον· 15 μὴ φοβοῦ, θυγάτηρ Σιών·
ἰδοὺ ὁ βασιλεύς σου ἔρχεται καθήμενος ἐπὶ πῶλον ὄνου. 16 [102.10]
ταῦτα οὐκ ἔγνωσαν αὐτοῦ οἱ μαθηταὶ τὸ πρῶτον, ἀλλ' ὅτε ἐδο-
ξάσθη Ἰησοῦς, τότε ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ' αὐτῷ γεγραμ-
μένα καὶ ταῦτα ἐποίησαν αὐτῷ. 17 ἐμαρτύρει οὖν ὁ ὄχλος ὁ ὢν
11, 43 μετ' αὐτοῦ ὅτι τὸν Λάζαρον ἐφώνησεν ἐκ τοῦ μνημείου καὶ ἤγειρεν
αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. 18 διὰ τοῦτο καὶ ὑπήντησεν αὐτῷ ὁ ὄχλος, ὅτι

[λεγοντεσ]: non addidimus cum BLΓΔΑ unc[7] al plu b c e f g vg go sah syr[p txt] Or[4,183] (et[193] εισ απ. αυτω κεκραγοτα· vide supra) | ωσαννα (cf ad Mt 21, 9): L ωσανα, D* οσσανα, D[2] ωσσανα | D ευλογητοσ | εν ονοματι κυριου: e om; l om και ο βασ. τ. ισρ. | και ο βασιλ. c. ℵ*et[cb]BLQ cop aeth Or[4,193] ... Ti βασιλευσ (omissis και ο) cum ΑΓΔΑ unc[7] al plus[100]; item ς Ln ο βασιλ. (omisso και) cum DK XΠ al mu sah Or[4,183] | ισραηλ: D ιστραηλ, item a b d *istrahel*, e *isdrahel*

14. εκαθισεν: ΚΡΗΓ al εκαθησεν | επ αυτο: ΚΜΧΓΔΠ al[30] Or[4,183 cod] (ed ε. αυτου) επ αυτω

15. θυγατηρ cum AB*DKLQXΔΑ (θύγατηρ) Π al pauc, item B[2] et[3] η θυγατηρ ... ς θυγατερ cum ℵEGHMSUΓ 1. 33. 69. 124. 157. al pler Or[4,183. 193] | σιων (et. ℵ): AB* σειων | σου (et. Or): A sah[mūnt] om | ερχεται καθημενοσ: c mm *venit tibi sedens*, e *venit tibi mites sedens*, a *venit mansuetus sedens*

16. ταυτα sine copula cum ℵBLQ b e ff[2.] g l vg sah syr[hr] ... ς (Gb[e]) add δε, Ln [δε] cum ADXΓΔΑΠ unc[7] al omn[vid] a c f cop syr[utr] arm go Or[3,738] Cyr[4,698] | εγνωσαν: D ενοησαν | αυτου οι μαθητ. cum ℵB ... ς Ln Ti οι μαθ. αυτου cum ADLX unc rell (sed KΠ om αυτου) al omn[vid] Or Chr[8,454] Cyr[4,698] | ῑς̄ cum ℵABKGKLMQSUXΓΔΠ al plu ... ς Ln ο ῑς̄ cum DHA al permu[vid] | εμνησθησαν: L al pauc syr[sch] add οι μαθηται αυτου | επ αυτω: D περι αυτου, it[plu] et vg *de eo* (c *ab eo*) ... b e sah[cod] om

17. ουν: L sah[woi] Chr[8,454] δε (syr aeth *et testabatur*) ... sah[ming] cop syr[p] om | οτι (et. ς[e] Gb Sz, item Ln quoniam B pro teste huius lectionis habebat) cum DE*KLΠ a b c e ff[2.] sah cop syr[sch] arm Chr[455] (οτι ανεστησε τον λαζ.) Cyr[4,699] ... ς Gb' (item debebat Ln) οτε cum ℵABK[2]GHMQSUXΓΔΑ al[100] f g vg go syr[p] et[hr] aeth pers[w] Apollin[cat] cord[307] (Nonn μ[75], sed fluct lectio) :: quum plura sunt quae οτι confirmant, tum illud quod scriptum est: εφων. εκ τ. μνημ. και ηγειρ. αυτ. εκ νεκρ., quae quidem orationis prolixitas non conveniens esset si οτε legendum esset.

18. και cum ℵAB[2]DLQ[vid]XΓΠ unc[5] al pler (item B* post υπηντ. αυτω, nec id a correctoribus deletum) f vg syr[p] et[hr] arm aeth ... B* (sed vide ante) EHΔΑ al[20] a b c e ff[2.] l tol go sah cop syr[sch] om | υπηντησεν

ἦκουσαν τοῦτο αὐτὸν πεποιηκέναι τὸ σημεῖον. 19 *οἱ οὖν Φαρισαῖοι εἶπαν πρὸς ἑαυτούς· θεωρεῖτε ὅτι οὐκ ὠφελεῖτε οὐδέν· ἴδε ὁ κόσμος ὀπίσω αὐτοῦ ἀπῆλθεν.*

20 *Ἦσαν δὲ Ἕλληνές τινες ἐκ τῶν ἀναβαινόντων ἵνα προσκυνήσωσιν ἐν τῇ ἑορτῇ·* 21 *οὗτοι οὖν προσῆλθον Φιλίππῳ τῷ ἀπὸ Βηθσαϊδὰ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἠρώτων αὐτὸν λέγοντες· κύριε, θέλομεν τὸν Ἰησοῦν ἰδεῖν.* 22 *ἔρχεται Φίλιππος καὶ λέγει τῷ Ἀνδρέᾳ, ἔρχεται Ἀνδρέας καὶ Φίλιππος καὶ λέγουσιν τῷ Ἰησοῦ.* 23 [103.4]

αυτ. o (69. al[5] fere om) *οχλος*: ℵ *υπηντ. αυτ. οχλος πολυς*, D c syr[sch] *υπηντησαν αυτ. οχλοι* | *ηκουσαν* cum ℵABDKLMQΞΧΑΠ al plus[40] it vg sah cop syr[sch] et[hr] go (sed go etiam *υπηντησαν*) ... ς (= Gb Ss) *ηκουσε* cum EGHUΓΔ al plu syrP | *τουτο αυτον*: ℵ y[ser] *αυτον τουτο*, 69. *τουτο* post *σημειον* pon

19. *ουν* et. a b e g vg syrP et[hr] etc: K al plus[15] c f ff[2·] l fos syr[sch] aeth Chr[s,455] *δε* (item Nonnμ^{80}) | *ειπαν* cum ℵB ... ς Ln *ειπον* cum ADLQ unc reli al omn[vid] | *πρ. εαυτους*: D al pauc Chr *πρ. αυτους*, item a c e *ad illos* | *ωφελειτε* (et. -ται legitur): s *ωφελει*, ff[2·] *profecit* ... c f g vg sah[ming] *proficimus*. Similiter Nonnμ^{81} *ἡμῖν ποῖον ὄνειαρ ἀέξεται;* | *ιδε*: A[2] *ιδου* | o *κοσμος* cum ℵABΓΔΛΠ unc[7] al pler sah go syr p txt Chr[s,455] ... DLQX al[15] (69. pon post *απηλθ.*) it vg cop arm syr[sch] et[hr] etP c.* aeth Nonnμ^{82} Ander[e 142] add *ολος* (f g l vg *mundus totus*, a c e *universus mundus*, b *omnis mundus*, ff[2] *unus populus*)

20. *ησαν δε* (a c ff[2·] *et erant*): D syr[sch] aeth add *και* (arm *ησαν εκει και ελλ.*) | *ελληνες* (a b c e ff[2·] l *graeci*, f g vg *gentiles*) ante *τινες* cum ℵBDLMQX 1. 33. 157. 249. 2[pe] itpler am fu for ing syr[sch] ... ς post *τινες* cum AEGHKSUΓΔΛΠ al pler a g vg[cle] go syrP arm (Chr[455] *τινες των ελληνων*) Cyr[4,699] | *εκ*: Γ al[5] om (69. om et. *ελλη.*) | *προσκυνησωσιν* cum ℵABQXΓΔΠ al pler ... Ln (ex errore de Q) Ti *προσκυνησουσιν* cum DLΔ 157. al[3 ser]

21. *ουτοι ουν* (aeth *et illi*): L 69. 254. a e fos go syr[sch] arm om *ουν*, hinc Gb[o] | *προσηλθον*: D *-λθαν* | *φιλιππω*: D *τω φιλ.* | *βηθσαιδα*: D a *βηδσαιδα*, *bedsaida*, e l *bessaida*, b *betsaida* | *ηρωτων*: MX 1. 28. 2[pe] 8[pe] al[5] *ηρωτησαν* | *κυριε*: U* 28. om

22. *φιλιππος* cum ℵADΓΔΛΠ* unc[7] al fere omn ... HLXΠ[2] 33. o *φιλ.* | *ερχετ.* (ℵ 157. *και παλιν ερχ.*) *ανδρε. και φιλιππ. και λεγουσιν* cum (ℵ)ABL 157. a (item 249. *ερχετ. παλιν* etc, 54. syr[hr] aeth *και ερχ.* etc, e *deinde venit andreas et philippus ihm*; cop *Andreas iterum et Philipp. venientes dicunt Iesu*) ... ς *και* (D o *ανδρ.*) (D o *ανδρ.*) *και φιλιππ. λεγουσιν* (A *λέγουν*) cum (D)XΓΔΛΠ unc[7] (sed H *και παλιν και*) al plér go syrP. Item b c ff[2·] sah *andreas autem et philipp.* (b ff[2·] add *iterum*) *dixerunt* (b sah *dicunt*) *ad ihm*, l *andr. autem cum philippo dicit ad ihm*; f g vg *andr. rursum* (tol om) *et philipp. dixerunt* (am fu *dicunt*) *ihu* (f *ad ihm*). Consentiunt cum ς arm syr[sch], sed om *και παλιν* arm, om *παλιν* syr[sch]

ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκρίνεται αὐτοῖς λέγων· ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. 24 [104. 10] ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ ὁ κόκκος τοῦ σίτου πεσὼν εἰς τὴν γῆν ἀποθάνῃ, αὐτὸς μόνος μένει· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ, πολὺν καρπὸν φέρει. 25 [105. 3] ὁ
Mt 10, 39 16, 25 Lc 17, 33 φιλῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολλύει αὐτήν, καὶ ὁ μισῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ εἰς ζωὴν αἰώνιον φυλάξει αὐτήν. 26 [106. 10] ἐὰν ἐμοί τις διακονῇ, ἐμοὶ ἀκολουθείτω, καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγώ, ἐκεῖ καὶ ὁ διάκονος ὁ ἐμὸς ἔσται· ἐάν τις ἐμοὶ διακονῇ, τιμήσει αὐτὸν ὁ πατήρ. 27 [107. 4] νῦν ἡ ψυχή μου τετάρακται, καὶ τί εἴπω; πάτερ, σῶσόν με ἐκ τῆς ὥρας ταύτης. [108. 10] ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἦλθον εἰς τὴν ὥραν ταύτην· 28 πάτερ, δόξασόν σου τὸ ὄνομα. ἦλθεν οὖν φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἐδόξασα καὶ πάλιν

---

23. αποκρινεται (B -κριν-) cum NBLX 33. ... ς Ln Ti απεκρινατο cum ADΓΔΑΠ unc[2] al pler (item 13. 69. 124. 346. απεκριθη) it vg syr[utr] eth[hr] etc | αυτοις: 13. 69. 124. 346. sah cop syr[sch] eth[hr] post λεγων pon

24. κοκκος: L al pauc κοκος | μενει: M al pauc μενη

25. απολλυει cum NBL 33. ff[2] (vide etiam post) ... ς Ln Ti απολεσει cum ADX unc rell al fere omn it[pler] vg rell Chr[5,456] Cyp[164] (non huc valet Clem[575] ο γαρ ερων την ψυχ. αυτου απολεσει αυτην, και ο απολεσας ευρησει αυτην) :: cf ll. pp. | φυλαξει: b c f l vg *custodit* (iidem antea *perdet*), ff[2] *custodit* (item antea *perdit*). Item Nonn$^{\mu}$ [99] ὀλέσσει et φυλάσσει. Or[1,299] (sine ο φιλων etc affert) ο μισων την ταυτου ψυχ. εις ζω. αι. φυλασσει αυτ.

26. εμοι (L μοι) τις διακονη cum NABKLMUXΠ al[15] go cop syr[utr] eth[hr] Chr[5,456] ... D al[8] it vg arm τις εμοι (D μοι) διακ. ... ς εμοι διακ. τις cum EFGHSΓΔΛ al plu Cyr[4,702] (sah[lib] *si quis igitur serviet mihi*) | FH al aliq διακονει bis | K[*]HA al mu ακολουθητω | οπου (et. Or[4,39]): D add αν | ειμι εγω (f g vg syr[P] eth[hr] Or[4,29] et[int 2,401] et[2,91]): D a b c e (*ego ero*) syr[sch] εγω ειμι | εκει και (et. Or et Or[int]): D om εκει, A om και | εσται (al plus[10] Cyr[4,703com] εστω, al pauc εστι): L e l Chr[5,459] om | εαν soc cum NBDLX al[10] a c (ff[2] g ut vdtr) vg sah syr[sch] eth[hr] arm Chr[5,460] ... ς (= Gb Sz) και εαν cum ΑΓΔΑΠ unc[6] al pler f go cop syr[P] aeth; similiter b c l *si quis autem* | τις εμ. διακ.: A εμοι τις διακ. | τιμησει: X al pauc τιμηση | ο πατηρ (ita b f syr[utr] eth[hr] aeth): U 28. 69. al a c e g l vg sah cop arm add μου

27. Gb Sz Ln ταυτης; (cum interrogatione) | την ωραν: Π om την

28. σου: B 5. μου | το ονομα et. it[pler] vg go sah syr[sch] et[P] tx eth[hr] arm edd mu Tert[prax 23] (ad *nomen tuum* add illustrans: *in quo erat filius*): LX 1. 13. 33. 118. 262. 346. al plus[5] g mm cop syr[P mg] arm[ed] aeth[PP] (ex edd[4]; sed aeth[ro] *nomen tuum et filium tuum*) Ath[456] (ex[edd antiquioribus et edd]; sed edd[4] τ. ονομα) Nonn$^{\mu}$ [112] (υἱα τεὸν κύδαινε) Or[int 2,77] τον υιον. Cf Cyr[4,705] εἴτε δόξασόν σου τὸν υἱὸν ἔχει ἡ γραφή, εἴτε

δοξάσω. 29 ὁ οὖν ὄχλος ὁ ἑστὼς ἀκούσας ἔλεγεν βροντὴν γε- 17, 4 e
γονέναι· ἄλλοι ἔλεγον· ἄγγελος αὐτῷ λελάληκεν. 30 ἀπεκρίθη
Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· οὐ δι' ἐμὲ ἡ φωνὴ αὕτη γέγονεν ἀλλὰ δι' ὑμᾶς.
31 νῦν κρίσις ἐστὶν τοῦ κόσμου τούτου· νῦν ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου 16, 11
τούτου ἐκβληθήσεται ἔξω, 32 κἀγὼ ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς, 8, 14

δόξασόν σου τὸ ὄνομα, ταὐτόν ἐστι τῇ τῶν θεωρημάτων ἀκριβείᾳ. Praetorea D add ἐν τῇ δοξῃ ἡ εἶχον παρα σοι προ του τον κοσμον γενεσθαι :: ex 17, 5. Istum locum ex 17, 5 interpolatum legisse videtur Aug$^{adimant\,8,121}$ *Cum dominus dixisset: Pater, clarifica me ea claritate qua fui apud te priusquam mundus fieret, sonuit vox de caelo: Et clarificavi et clarificabo.* Similiter Hier$^{ezra\,42}$ | ηλθεν ουν (x* cop arm om; a go δε; syr^{sch} et^{hr} aeth *et venit*): D και (d om) εγενετο | εκ τ. ουρανου: DΠ^{2} 60^{ev} a c e cop syrP et^{hr} aeth add λεγουσα (non item b f ff^{2*} g l vg sah syr^{sch}. Praetereaque Lucbrug in correctorio: „*Non subdas* Dicens") | και παλιν (et. Or^{2,618} Eusmare$^{48.\ 85}$ etc): A παλιν και

29. ὁ οὖν (go sah syr^{sch} *autem*; syr^{sch} aeth *et turba*) cum HADLX unc^{13} al omn^{vid} it^{pler} vg etc: B a om, hinc Ln [ουν] | εστως cum KBEFHILSUΓ ΔΛ al plu ... Ln εστηκως cum ADGKMXII al mu | ακουσας sine copula cum ND 1. 69. l (vide et. e) go sah cop ... ς Ln Ti και ακουσ. cum AHLX unc^{13} al pler it^{pler} vg syrP et^{hr} etc (syr^{sch} aeth *audivit et*) | ακουσασ: X 1. 22. 2P^{e} ακουων | ελεγεν: LU al^{10} b (c d) e am fu go sah cop ελεγον (sed c d *turbae – dicebant*; e *turba itaque stabat et audientes dicebant*) | βροντην γεγονεναι (et. f g vg syr^{sch} etc): D οτι βροντη γεγονεν, item a b c e ff^{2*} l tol syrP et^{hr} | αλλοι: al^{3} e l syr^{sch} et^{hr} add δε | ελεγον: D 13. 69. 253. (et. sah cop) add οτι

30. ω̄ς (Gb') cum KNΠGKSΧΓΠ al^{150} ... ς Ln ο ω̄ς cum AEFHILMUΔΛ al plu | και ειπεν: BL 157. 48^{ev} post απεκριθη pon ... K om | η φω. αυτη cum KABDLMU^{2}X al plus^{10} a b c e f (ff^{2*} g?) am fu for ing syr^{hr} Chr ^{8,401} Cyr^{4,706} Hil^{1031} et^{1081} ... ς. αυτη η φωνη cum EFGHKSU*ΓΔ(*om η) AII al pler l (*venit haec vox*) vg^{clo} Tert$^{prax\,23}$ syr^{utr} etc | γεγονεν (f cop *facta est*): D ηλθεν, item *venit* it^{plor} vg sah aeth Tert^{prax} Hil al

31. νυν (A^{2} add η) κρισις εστ. τ. κοσμ. τουτου: A* syr^{hr} om | του κοσμ. τουτου pri loco (a c e f ff^{2*} *huius mundi*): D b g l vg sah^{mūnt} om τουτου, hinc Gb^{00} | νυν ο αρχων του κοσμ. τουτου: K* (sed habet eorum loco και) 69. al pauc om (a τ. κοσμ. τουτου ad τ. κοσμ. τουτ. transilientes) | εκβληθησ. (D βληθησεται, a c *mittitur*) εξω: 22^{ev} Chr^{8,461} κατω βληθησεται, item b e ff^{2*} l (item Ambrst Promiss, vide Sab) *mittetur* (l *mittitur*, ff^{2*} *dimittetur*) *deorsum*, item sah (*deicient eum*). Cf Gaud ^{12,963} (ap Sab) „*mittetur deorsum* sive *expelletur foras*, ut in Graecis exemplaribus legimus" — „In Graeco positum est εκβληθ. εξω, id est *eiicietur* vel *expelletur foras.*" (Serm^{6,951} *eiicitur foras*)

32. καγω: D 69. και εγω, Chr^{8,462} και εγω δε | εαν (et. Or^{1,309} et^{2,788} et ^{3,857} et^{4,446}): B αν, 157. 254. 48^{ev} Or^{2,640} Ath$^{55.\ 887}$ Bas$^{ael\,22,\,172}$ Chr ^{8,462} Caes^{2,118} οταν | εκ cum HAB unc rell al pler Or^{1,309} et^{3,857} etc: DL al pauc Chr^{8,462} Caes^{2,118} απο, item *a terra* b c e f ff^{2*} g l vg

πάντας ἑλκύσω πρὸς ἐμαυτόν. 33 τοῦτο δὲ ἔλεγεν σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν. 34 ἀπεκρίθη οὖν αὐτῷ ὁ ὄχλος· ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐκ τοῦ νόμου ὅτι ὁ Χριστὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ πῶς λέγεις σὺ ὅτι δεῖ ὑψωθῆναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; τίς ἐστιν οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου; 35 εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἔτι μικρὸν χρόνον τὸ φῶς ἐν ὑμῖν ἐστίν. περιπατεῖτε ὡς τὸ φῶς ἔχετε, ἵνα μὴ σκοτία ὑμᾶς καταλάβῃ· καὶ ὁ περιπατῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ οὐκ οἶδεν ποῦ ὑπάγει. 36 ὡς τὸ φῶς ἔχετε, πιστεύετε εἰς τὸ φῶς, ἵνα υἱοὶ φωτὸς γένησθε.

Ταῦτα ἐλάλησεν Ἰησοῦς, καὶ ἀπελθὼν ἐκρύβη ἀπ' αὐτῶν. 37 τοσαῦτα δὲ αὐτοῦ σημεῖα πεποιηκότος ἔμπροσθεν αὐτῶν οὐκ

12, 32 Ps 88 (89), 29 109, 4 Dan 7, 14 Lc 16, 8

(contra a d *de terra*) | παντας cum ℵ^{c}ABL unc rell al pler syr^{utr} go arm Or^{1,300} et$^{1,561.}$ 640. 723 et^{2,527} et^{4,446} Ath^{55} et^{227} Epiph^{366} Chr^{462} et^{463} Bas^{sel} 22,173 Nonn μ 134 Cyr^{4,707} etc ... ℵ*D 56. it vg go syr^{hr} aeth *panta*, item sah cop $^{utrumque\,vis}$, idque D sah cop aeth post ελκυσω pon. Cf Aug$^{loh\,tr\,11}$ „non autem dixit *omnes*, sed *omnia*."

33. ημελλεν cum ABDEVGLMLΔΛ (ειμελλεν) al plu ... ΝΗΚSUXΓΠ al^{40} Cyr ^{4,708} εμελλεν :: cf ad 11, 51

34. ουν cum ΝBLX 249. 48^{ev} e^{secr} x^{ser} somel sah syr$^{p\,mg}$ ... ς Ln Ti om cum ADΓΔΛΠ unc^{8} al pler it vg cop syr^{sch} et$^{p\,tx}$ eth^{r} arm (aeth *et respond.*) Chr^{8,468} (:: quum *ειπεν ουν* subsequatur, minus verisimile est *ουν* post *απεκριθη* inlatum quam expulsum esse) | αυτω: Η 33. 157. 48^{ev} al pauc om | Δ om ο ante οχλ. | μενει εισ τ. αιωνα (et. Ath ^{281} Rebapt ^{206} in Gall ^{8}, ap Cyp ^{259} etc): 69. 346. arm Or$^{int\,4,683}$ *εισ τ. αι. μενει* | λεγεισ συ cum BLX cop syr^{utr} Chr^{8,463} Victorin$^{ari\,1,11}$ (Gall ^{8,155}) ... ς Ln *συ λεγεισ* cum ΝADΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it vg sah rell Ath ^{281} | οτι sec (et. itp^{ler} Cyp Ath): EFGHSΓΔ al^{20} g vg aeth sl^{omn} om, hinc Gb^{00} | τισ εστιν usq τ. ανθρωπου: L τισ εστ. ο λογοσ ουτοσ ... EFG 13. 69. 131. al^{15} om | τισ εστιν: D add ουν | ουτοσ: Η 33. b c cop Victorin ^{1,11} om

35. το φωσ: A om | εν υμιν cum ΝBDKLMXΠ al^{20} it vg go cop syr^{p} Cyr ^{4,712} Nonn μ ^{126} ... ς (= Gb Sx) *μεθ υμων* cum AEFGHSUΓΔΛ (Δ^{2} *μ. ημ.*) al plu sah syr^{sch} eth^{r} arm aeth Chr^{464} Cyr$^{4,709\,txt}$ | περιπατειτε: D e m ^{14} cop Aug$^{loh\,tr\,13}$ add ουν | ωσ cum ABDKLXΠ 1. 33. 42. 108. w^{ser} syr$^{p\,mg}$ (*quamdiu*) Cyr^{4,712} ... ς εωσ cum ΝΓΔΛ unc^{7} al pler Chr ... it vg (nec aliter syr^{sch} et$^{p\,txt}$ eth^{r} go arm rell^{vid}) *dum*, d *cum*; aeth *quamdiu et dum* | σκοτια (ℵ^{c}KLUXΔΠ 1. al η σκ.) υμασ: D a m^{14} vg^{cle} (non item am fu for ing al) υμιασ σκοτ.

36. ωσ cum ΝABDLΠ* 33. 42. 108. o^{ser} w^{ser*} aeth Did$^{tri\,1,22}$ Ath^{500} ex edd^{2} ... ς εωσ cum ΧΓΔΛΠ^{2} unc^{8} al pler (it vg etc ut v. 35) Ath$^{500\,ed}$ | ις cum ℵ*BDL ... ς ο ις cum ℵ^{c}AXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid}. Libere Chr ^{8,464} ταυτα ειπων ο ις και απελθων απ αυτων εκρυβη. | απελθων: D απηλθεν και, item it vg *abiit et* | X εκρυβηθη

37. τοσαυτα (et. Eus$^{dem\,312.\,454}$ Did$^{tri\,1,22}$): P τοιαυτα | δε (item Eus

ἐπίστευον εἰς αὐτόν, 38 *ἵνα ὁ λόγος Ἡσαΐου τοῦ προφήτου πληρωθῇ, ὃν εἶπεν· κύριε, τίς ἐπίστευσεν τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; καὶ ὁ βραχίων κυρίου τίνι ἀπεκαλύφθη;* 39 [100.1] *διὰ τοῦτο οὐκ ἠδύναντο πιστεύειν, ὅτι πάλιν εἶπεν Ἡσαΐας·* 40 *τετύφλωκεν αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἐπώρωσεν αὐτῶν τὴν καρδίαν, ἵνα μὴ ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ νοήσωσιν τῇ καρδίᾳ καὶ στραφῶσιν καὶ ἰάσομαι αὐτούς.* 41 [110.10] *ταῦτα εἶπεν Ἡσαΐας ὅτι εἶδεν τὴν δόξαν αὐ-* (Ka 6, 1)

Es 53, 1 Ro 10, 16

Ka 6, 9 a Mt 13, 14 a pp Act 28, 26 a

---

dem bis Did): G go om | *αυτου* (et. Eusdem bis): A al pauc post *σημ.* pon ... 47. 252. al^{3} om | *επιστευον* (b c ff^{2}· g vg syr^{p} eth^{hr}): G 13. 69. 124. 346. al^{20} a e f syr^{sch} Eusdem bis Did$^{tri\ 1,32}$ *επιστευσαν*

38. *του προφητου* (et. Eusdem 312· 454): 13. 69. 245. 249. 346. y$^{scr\ semel}$ Did$^{tri\ 1,32}$ (*ινα πληρωθη το ρηθεν δια ησαιου*) Chr^{8,465} om (440. ante *ησα.* pon) | *κυριε* (et. Eusdem bis, item cf Or$^{int\ 4,627}$ „*et ipsi – dicunt ad dominum*: Domine, quis credidit auditui nostro?“): H om

39. *ηδυναντο* cum NABXΓΔΛ unc^{7} al plr Eus$^{dem\ 312\cdot\ 454}$ etc ... DKLΠ al aliq *ειδον.* | *οτι* (et. Eusdem 312 Did$^{tri\ 1,19}$): D *και γαρ*, cop^{dz} *et* (Eusdem 454 *ειπε γαρ παλιν* etc) | *ειπεν*: 1. om

40. *τους οφθαλμ. και επ. αυτων*: D om (ab *αυτων* ad *αυτων* transiliens) | *επωρωσεν* cum AB*KLX 13. 33. 346. al^{5} Eus$^{dem\ 454}$; item NΠ (sic emendatum ex *επηρωτησεν*) p$^{scr\ 66}$ Did$^{tri\ 1,19}$ *επηρωσεν* (similiter 63. 122. 259. *πεπηρωκεν*) ... ς Lu *πεπωρωκεν* cum B^{2}ΓΔΛ unc^{7} al plr Eus$^{dem\ 312}$ Chr^{8,466} Thdrt^{1,285} | *ιδωσιν*: D^{2}Π *ειδωσιν* | *τ. οφθαλμοισ*: 13. 69. 124. 346. add *και τοισ ωσιν ακουσωσιν* | *νοησωσιν*: D 69. *νοησουσιν*, KΠ al mu Chr^{8,467} *συνωσιν* (al pauc *συνιωσιν*, KΠ al l q Chr post *τη καρδ.* pon). Praeterea D a e f l vg^{cle} (et. tol^{2}, non item am fu for fos ing gat mt taur) cop^{mUnt} praem *μη* | *στραφωσιν* cum NBD* 33. ... ς *επιστραφωσιν* cum AD^{2}EFGHSUΓΔΛ al pler; item KLMXΠ al aliq Eus$^{dem\ 312\cdot\ 454}$ Did$^{tri\ 1,19}$ *επιστρεψωσιν* (69. 124. 346. *-ψουσιν*) :: ut LXX, ℵ *-ψουσιν* | *ιασομαι* (Gb″) c. NABDU*ΧΔΑΠ unc^{7} al plu Did$^{tri\ 1,19}$ Eus$^{dem\ 312\ cod}$ (item$^{454\ cod}$ ubi verba LXX exhibentur) ... ς *ιασωμαι* cum LU^{2}Γ al plu Eus$^{dem\ 312\ ed}$ et^{454} (ubi locus Iohannis exscribitur) :: et. LXX *ιασομαι* ex NAB, sed lectio non minus quam in N. T. fluct

41. *ταυτα* (et. Eus$^{dem\ 310\cdot\ 312\cdot\ 454}$): D 249. Did$^{tri\ 1,19}$ Chr^{8,465} Hil^{873} add *δε* | *οτι* cum NABLMX 1. 33. 97. 252. c^{scr} e sah cop arm Epiph^{168} (alludit: *και παλιν αυτος ιωαν. ειπεν οτι ησαιας ειδεν ων εν πνευματι αγιω*) Nonn$^{\mu\ 164}$ Cyr$^{4,709\ com}$ (*οτι μεν ουν τον υιον ο προφητης τεθεαται – ουκ αν ενδοιασειε τισ ιωαννου γραφοντοσ εναργωσ περι αυτου οτι ταυτα ειπεν ησαιασ οτι ειδε την δοξαν αυτου*) Or$^{int\ 4,577}$ (ante Delarue) ... ς *οτε* cum DΓΔΑΠ unc^{7} al plr it^{pler} vg syr^{utr} eth^{hr} go aeth Or$^{int\ 4,577}$ (ex edrune) Eus$^{dem\ 310\cdot\ 312\cdot\ 454}$ Did^{tri} Chr^{4,465} Hil^{873} | *ειδεν*: KMXΠ^{2} al *ιδεν* | *αυτου* pri (et. Eusdem ter Did^{tri} Or^{int} etc; Did add *τουτεστιν του υιου τ. θεου*): D 66^{mg} *του θεου αυτου*, 13. 69. gat sah cop syr$^{p\ txt}$ eth^{hr} aeth$^{cdd\ 2}$ *του θεου* (Hier$^{ad\ damas\ 517}$ *quando vidit gloriam unigeniti*)

τοῦ, καὶ ἐλάλησεν περὶ αὐτοῦ. 42 ὅμωσ μέντοι καὶ ἐκ τῶν ἀρχόν-
9, 22 των πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰσ αὐτόν, ἀλλὰ διὰ τοὺσ Φαρισαίουσ οὐχ
5, 54 ὡμολόγουν, ἵνα μὴ ἀποσυνάγωγοι γένωνται· 43 ἠγάπησαν γὰρ τὴν
δόξαν τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον ἤπερ τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ. 44 [111.1]
Ἰησοῦσ δὲ ἔκραξεν καὶ εἶπεν· ὁ πιστεύων εἰσ ἐμὲ οὐ πιστεύει εἰσ
ἐμὲ ἀλλὰ εἰσ τὸν πέμψαντά με, 45 καὶ ὁ θεωρῶν ἐμὲ θεωρεῖ τὸν
8, 19 8, 22 πέμψαντά με. 46 [112.10] ἐγὼ φῶσ εἰσ τὸν κόσμον ἐλήλυθα, ἵνα
πᾶσ ὁ πιστεύων εἰσ ἐμὲ ἐν τῇ σκοτίᾳ μὴ μείνῃ. 47 καὶ ἐάν τίσ
μου ἀκούσῃ τῶν ῥημάτων καὶ μὴ φυλάξῃ, ἐγὼ οὐ κρίνω αὐτόν· οὐ
3, 17 γὰρ ἦλθον ἵνα κρίνω τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σώσω τὸν κόσμον. 48 ὁ
ἀθετῶν ἐμὲ καὶ μὴ λαμβάνων τὰ ῥήματά μου ἔχει τὸν κρίνοντα
αὐτόν· ὁ λόγοσ ὃν ἐλάλησα, ἐκεῖνοσ κρινεῖ αὐτὸν τῇ ἐσχάτῃ

---

42. ωμολογουν: F*GHA* (sed ipse* corr) 69* al ομολογουν | ινα μη αποσυνα. γενωνται (HK*X al -νονται): haec non attendit Nonn$^{\mu\,170}$, nec (quamquam habet quae praecedunt et quae sequuntur) Ambrst^{87} (ex Sab)

43. ηπερ cum ABDΓΔΠ unc^{8} al pler (al pauc ἤ) Const^{5,6,2} Chr$^{8,468\,montf}$ (it vg *magis* vel *potius quam*) ... ℵLX 1. 33. 69. 118. 157. 2^{pe} al^{5} Chr^{8,468} ed^{morel} υπερ (A al$^{3\,scr}$ ειπερ, quod ad utrumque trahi licet)

44. ῑς δε: 69. ο ῑς δε, 346. 10^{pe} ο δε ῑς | δε: D 240. 244. ουν | εκραξεν (A -ζεν, sed^{corr} -ξεν ab ipso* ^{vid}) και ειπεν et. (*clamavit et dixit*) f vg ... D 69. 346. Eus$^{ps\,369}$ εκραζεν και ελεγεν (κ. ελεγ. etiam 13. 124.), item *clamabat et dicebat* b c ff$^{2.}$ l q, *clamabat dicens* a fos; e vero *clamat dicens* (similiter Tert$^{prax\,23}$ *sed adhuc exclamat Iesus et dicit*) | αλλα cum ℵBDLA ... ς αλλ cum AXΓΔΠ unc^{8} al certe pler

45. Habet versum et. Or$^{4,432.}$ et$^{libere\,450}$ Eus$^{ps\,369}$ etc: U 64. 126. 142* c^{scr} e^{scr} y^{scr} b om | και (et. Or^{4,432} Eus^{ps} Tert$^{prax\,23}$): om | πεμψαντα: 13. 69. 124. 346. 22^{ev} al$^{2\,scr}$ αποστειλαντα

46. πασ cum ℵADLX unc rell al omn^{vid} it vg rell Eus$^{ps\,369}$ Ath^{413} etc ... B om

47. εαν: D αν | ακουση: H al pauc ακουσει, U ακουει, al pauc ακουη | μη (et. g l^{2} q vg Aug$^{ioh\,54,5}$): D a b c ff$^{2.}$ l* fos Amb$^{poenit\,405}$ om, item (qui postea πιστευση) om s al plus^{15} f go, hinc Gb^{o} | φυλαξη (Gb″) cum ℵABDKLXΠ 1. 13. 33. 69. 118. 157. 249. 346. 2^{pe} al^{10} (x^{scr} απαλλαξει) a b c ff$^{2.}$ g l vg sah cop syr^{sch} et$^{p\,txt}$ et^{hr} (antea *et qui non audierit*) arm aeth Ath^{499} Nonn$^{\mu\,185}$ ... ς πιστευση cum EFGHMS UΓΔΛ al plu (sed H al -σει) f q go syr$^{p\,mg}$ ... e (*si quis non audierit verborum meorum*) Aug$^{tri\,1}$ (*si quis non audit verba mea*) om και μη φυλαξη (vel πιστ.) | κρινω pri (pler ut EKΓΔΠ κρίνω, item it vg *iudico*): G al κρινῶ, item Aug$^{tri\,1}$ *iudicabo* | αλλ ινα: D^{gr*} αλλα

48. κρινοντα: EA 251. κριναντα | κρινεῖ ut EKSΠ etc (M κρίνεῖ), item *iudicabit* it vg etc ... FΓΛ al κρίνει, d *iudicat*

ἡμέρᾳ. 49 ὅτι ἐγὼ ἐξ ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλάλησα, ἀλλ' ὁ πέμψας με 5, 45
πατὴρ αὐτός μοι ἐντολὴν δέδωκεν τί εἴπω καὶ τί λαλήσω. 50 καὶ 14, 10
οἶδα ὅτι ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ ζωὴ αἰώνιός ἐστιν. ἃ οὖν ἐγὼ λαλῶ,
καθὼς εἴρηκέν μοι ὁ πατήρ, οὕτως λαλῶ. 6, 63

XIII.

1 Πρὸ δὲ τῆς ἑορτῆς τοῦ πάσχα εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἦλθεν Mt 26, 1
αὐτοῦ ἡ ὥρα ἵνα μεταβῇ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου πρὸς τὸν πατέρα,
ἀγαπήσας τοὺς ἰδίους τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ, εἰς τέλος ἠγάπησεν αὐ-
τούς. 2 [113.9] καὶ δείπνου γινομένου, τοῦ διαβόλου ἤδη βεβληκότος 13, 27
εἰς τὴν καρδίαν ἵνα παραδοῖ αὐτὸν Ἰούδας Σίμωνος Ἰσκαριώτης,

---

49. *εγω*: D 22^{ov} post *εμαυτου* pon ... G 245. b^{scr} om; item Tert$^{prax\ 23}$ (*ipsoniam scilicet a memet ipso non sum locutus*) Amb$^{fid\ 5,574}$ Chr^{8,469} (*οτι απ εμαυτου ουκ εληλυθα, αλλ* etc) | *ελαλησα*: Γ al^{5} Chr *εληλυθα* | *εξ*: L αφ, 1. 22. 69. 346. 2^{pe} Did$^{tri\ 1,36}$ et^{3,19} Cyr$^{ador\ 74}$ (non item$^{4,715\ txt}$ ot$^{717\ com}$) απ, item *a me* a e l Tert^{prax} (vide ante) | *αυτος*: G *ουτος* | *μοι* (X *εμοι*) *εντολην*: 1. 118. 2^{pe} *εντ. μοι* | *δεδωκεν* cum ℵ^{ABMX} al plus^{30} Did^{bis} Cyr^{ador} et$^{4\ bis}$ etc ... ς *εδωκε* cum DLΓΔ ΛΠ unc^{7} al plu Chr^{8,469} | *και τι* (et. D^{gr}): d cop *η τι*. Similiter Nonn *μ*^{106} *η τι βοησω*

50. *ζωη αιων. εστιν*: D *αιων. εστ. ζωη*, 69. 346. *ζω. εστ. αιων.* | *εγω λαλω* cum ℵ^{ABLMX} 1. 33. 69. 118. 157. 249. 346 al^{10} b c f ff^{2}· g q vg cop arm Tert$^{prax\ 23}$ Bas^{2,234} ... D^{gr} 44. a em Chr^{8,470} om *εγω* (e pro *α ουν* etc *quia secundum quod dixit mihi pater, ita et loquor*) ... ς Ti *λαλω εγω* cum ΔΛΠ unc^{7} al pler sah syr^{utr} aeth Cyr^{4,715} | *ειρηκεν*: 13. 61^{mg} 69. 124. 346. *ενετειλατο*, al pauc *ειπε*

XIII. 1. *ειδως*: 33. cop aeth *ιδων* (sed 33. *ειδων*) | *ηλθεν* cum ℵ^{ABKLM} XΠ al plus^{30} Or^{1,233} Chr^{8,473} Cyr$^{4,718\ tx}$ ... ς *εληλυθεν* cum EFGHSUΓ ΔΛ al longe plu Cyr$^{4,719\ com}$ ... D *παρην* | *ιδιους* ℵ^{c}: ℵ* corrupte *ιουδαιους*

2. *γινομενου* (ℵ* *γειν.*) cum ℵ*BLX d (*cum cena fieretur*) aeth Or$^{4,404.\ 405.\ 407.\ 419}$ Nonn$^{\nu\ 7}$ ... ς Ln *γενομενου* cum ℵ^{cA}D$^{s\Gamma}$ΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} Or^{1,391} Chr^{8,474} Cyr^{4,720}, item *caena facta* it vg etc | *του διαβ.* (et. Or$^{4,212.\ 404.\ 406}$ et alibi): A *του τε διαβ.* | *ινα παραδ. αυτ. ιουδας σιμωνος ισκαριωτης* (LM g vg arm Or$^{4,404\ ed}$ et$^{cat\ eph\ 183}$ *-ωτου*) cum ℵ^{BL} MX b (*iam se misisset in cor ut*) ff^{2}· g l (*iam misisset se in corde ut*) vg arm Or^{2,128} et$^{4,404\ cod\ 407.\ 409.\ 416.\ 419\ 435}$ et$^{cat\ eph}$ (sed^{2,216} ot^{4,409} om *ηδη*, et^{216} habet *σιμων ο* pro *σιμωνος*) Similiter sed corrupte e^{scr} *εισ τ. καρδ. ιουδα* (corrige *ινα*) *παραδω αυτον ιουδας σιμ. εισκαριοτου* ... ς Ln *ιουδα σιμωνος ισκαριωτου* (D e *απο καριωτου*) *ινα αυτον παραδ.* cum ΔΓΔΠ unc^{7} al pler a c e f m^{118} q syr^{utr} e^{thr} aeth

3 εἰδὼς ὅτι πάντα ἔδωκεν αὐτῷ ὁ πατὴρ εἰς τὰς χεῖρας, καὶ ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐξῆλθεν καὶ πρὸς τὸν θεὸν ὑπάγει, 4 ἐγείρεται ἐκ τοῦ δείπνου καὶ τίθησιν τὰ ἱμάτια, καὶ λαβὼν λέντιον διέζωσεν ἑαυτόν· 5 εἶτα βάλλει ὕδωρ εἰς τὸν νιπτῆρα, καὶ ἤρξατο νίπτειν τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν καὶ ἐκμάσσειν τῷ λεντίῳ ᾧ ἦν διεζωσμένος. 6 ἔρχεται οὖν πρὸς Σίμωνα Πέτρον· λέγει αὐτῷ· κύριε, σύ μου νίπτεις τοὺς πόδας; 7 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν

Or 4,404 ed et 433 et int 1,144 et 2,161 et 3,92 et 93 Chr 8,474 (om σιμ. ισκαρ.) Cyr 4,720 (σιμ. του ισκ.). Sed ex his 13. 69* 124. 131. 346. al 10 e om ιουδα, item m Or int om σιμωνος, D Or et Or int παραδ. αυτον (sic Ln). Praeterea c *cum diabolus misisset se in corde simonis scariothe tradere eum*; e *cum diabolus iam se misisset in cor iudae simon a cariotha ut eum traderet*, m *cum diabolus iam misisset se in cor iudae scarioth ut eum traderet*; cop *diabolus iamiam incusserat in animum eius qui traditurus est eum, qui Iudas est Simon Iscariotes* | παραδοι cum ℵ* BD* ... ς παραδω cum ℵCAD²LX unc reli al omn vid Or etc

3. ειδως (rursus 33. cop aeth ιδων) sine additam cum ℵBDLX al pauc a c e ff² vg aeth Or 1,228 et 4,404 ... ς (Gb 00) add ο ιησους, Ln [ο ιησους] cum ΑΓΔΑΠ unc⁸ al pler b f m 118 q sahmūnt cop syr utr eth r reli Or 4, 407 et (ουν ο ις) 409 Chr 8,474 Cyr 4,720. Praeterea 13. 69. 124. al mu b sahmūnt cop syr sch etP c.* post ειδως (ιδων) add δε | εδωκεν cum ℵB KL 1. 57. 239. 254. Or 1,228 et 4,407. 408 quater et 409 bis Bas eth 211 cod Cyr 4,720 (et 721 παρεδωκ.) ... ς Ln Ti δεδωκεν cum ADXΓΔΑΠ unc⁷ al pler Or 4,404 Chr 8,474 | και προσ: D και οτι προσ | τον θεον (ℵ* πατερα): A al pauc Or 1,228 (non item 4,404. 407. 409) om τον

4. εγειρεται et. b ff² g l vg: a c d e f q 111 508 *surrexit* (sed a c e f q Hil etiam *posuit*) | τα ιματια (et. b e ff² l etc Or 4,404. 410. 412. Bas codd Chr 8,475 Cyr 4,720): D 124. al 5 a c f g q vg syr utr eth r aeth Bas eth 211 ed Hil 508 add αυτου ... m 118 om και τιθ. τα ιματια | διεζωσεν: A περιεζ.

5. βαλλει (G al βαλει, 248. al a b f ff² g l q fos εβαλεν) υδωρ et. Or 3,228 et 4,404. 410. 412 ... 13. 69. 124. 346. arm λαβων υδωρ βαλλει | μαθητων et. Or 3,228 et 4,404. 405. 411. 413. 415 Bas eth 211 etc ... D al pauc c f q fos cop syr sch eth r aeth add αυτου | εκμασσειν: 63. 69. al pauc (arm εξεμαξε) -σσει | τω λεντιω: A om τω | D διεζωσμενος

6. ουν (et. Or 4,411; c syr sch *autem*; e *et cum venisset*): U 229** b 1* m 118 arm Chr 8,475 om | προσ: Cyr 4,721 εισ | σιμωνα πετρον (b om πετρ.): D τον πετρ. σιμων., a l *ad petr. simonem* | λεγει sine copula cum BDL l m 118 (e *et cum venisset ad sim. petr. ilicit illi petrus*) cop syr hr (syr sch pers P similiter ac e) Or 4,411 ... ς (Gb 00) Ln και λεγει c.ΝΑΙΓΑΔΑΠ unc⁸ al omn vid a b c f ff² g q vg syr P arm aeth Chr 8,475 Cyr 4,721 | αυτω sine additam cum ℵ*B b syr hr aeth Or 4,411 Cyr 4,721 ... ς add εκεινος cum ℵCADLΓΔΑΠ unc⁸ al omn vid ff² l m 118 syr P arm (και εκειν. λεγ. αυτω) Chr 8,475; item a c e f g q vg cop add *Petrus*, syr sch *Simon* | κυριε (et. ℵC): ℵ* om

7. ις (et. Or 4,411): ΚΜΑΠ² (sed nec* nec²) 33. al 10 ο ις | κ. ειπεν αυτω (et.

αὐτῷ· ὃ ἐγὼ ποιῶ σὺ οὐκ οἶδας ἄρτι, γνώσῃ δὲ μετὰ ταῦτα. 8 *λέγει αὐτῷ Πέτρος· οὐ μὴ νίψῃς μου τοὺς πόδας εἰς τὸν αἰῶνα. ἀπεκρίθη Ἰησοῦς αὐτῷ· ἐὰν μὴ νίψω σε, οὐκ ἔχεις μέρος μετ' ἐμοῦ.* 9 *λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος· κύριε, μὴ τοὺς πόδας μου μόνον ἀλλὰ καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὴν κεφαλήν.* 10 *λέγει αὐτῷ Ἰησοῦς· ὁ λελουμένος οὐκ ἔχει χρείαν νίψασθαι, ἀλλ' ἔστιν καθαρὸς ὅλος* 15, 3 *καὶ ὑμεῖς καθαροί ἐστε, ἀλλ' οὐχὶ πάντες.* 11 *ᾔδει γὰρ τὸν* 6, 64

Or^{4,411} et^{415}): 33. 157. 32^{ev} h^{ser} om (y^{ser} *απεκρ. αυτω ο ις* sine *κ. ειπ.*) | *ο εγω* (κ^{c}): ℵ* *α εγω* | *συ* (syr^{p} ^{mg} praem *σοι*): A al pauc om | *γνωση*: KU 69. al plus^{10} *γνωσει*

8. *πετρος*: LA al^{20} Or^{4,411} *ο πετρ.* Praeterea DΠ^{2} 76. add *κυριε* | *νιψης* (et. Or$^{4,412\text{-}416\text{-}417}$): D 1. al mu Or^{4,411} *νιψεις* | *μου* (Latt *mihi*) ante *τους ποδας* cum BCL 157. 235. 435. b c e f ff^{2}· g m^{112} q vg Or$^{4,412\text{-}416\text{-}417\,ter}$ et^{423} Chr$^{8,476\,c}$; item D 1. 69. 346. ante *νιψ.* ... ς post *τ. ποδας* cum ΝΑΓΔΑΠ unc^{8} al pler a l (hi^{3} *pedes meos*) Or^{4,411} Chr$^{8,476\,b}$ Cyr^{4,722} | *ις αυτω* cum ABC^{3}L am fu for Or^{4,411} ... ς *αυτω ο* (ΕGΚΠ* et^{8} al aliq om) *ις* c. ΗΡΜSUΓΔΑΠ^{2} (item ΕGΚΠ* etc) al pler a c f (ff^{2}· g ut^{vid}) q vg^{clo} syr^{utr} (syr^{hr} acth *resp. domin. Iesus et ait illi*) ... C^{3}D al pauc b e l m cop arm *ις* absque *αυτω*

9. *σιμων* (et. Or^{4,411}): B post *πετρ.* pon ... D 32^{ev} om (c^{scr} om *πετρ.*) | *κυριε* (κ^{c}): ℵ* 63. 253. om | *μου* et. f g q vg Or^{4,411} Chr^{8,476} Cyr^{4,723} ... DEGH al^{20} a b c e ff^{2}· l m^{112} om | *μονον* (h. l. et. Or etc): D it (exc e) vg cop post *μη* pon | *χειρας*: F* 13. al pauc cop syr^{utr} et^{hr} add *μου* (cop syr^{sch} et^{hr} etiam ad *την κεφ.* add). Post *τ. κεφαλην* a b e l m add *et totum corpus*

10. *ις* cum B Or^{4,411} ... ς Ln o *ις* cum ΝACD unc rell al omn^{vid} | *λελουμενος* (et. Or$^{4,411\text{-}414\text{-}418}$): E 2. 13. 69. *λελουσμ.* | *ουκ εχει χρειαν* cum ΝABC* a e q Or$^{4,411\text{-}414\text{-}418\text{-}419}$ Tert$^{bapt\,12}$ Ambp$^{s\,48,\,948}$ et$^{luc\,1491}$ Aug$^{ioh\,56,2}$ (a q *non habet necessitatem*, e *non habet causam*, Tert Amb *non habet necesse*, Aug *non habet opus*) ... ς *ου χρειαν εχει* cum C^{3}DLΓ ΔΑΠ unc^{8} al omn^{vid} d (*non necesse habet*) Chr^{8,475} Cyr^{4,724} Ambb^{bis} al (vide Sab). Ex Latt vero b c f ff^{2}· g l vg *non indiget* | *νιψασθαι* sine additam (Gb') cum ℵ c fu for fos gat harl mm (addito *iterum*) Or$^{4,414\,ter\,418\,bis\,419}$ Tert^{bapt} (*non habet necesse rursum*) Hier$^{lovin\,2}$ (*non necesse habet ut iterum lavet*) ... ς Ti *η τους ποδας νιψ.* cum AC^{3}K*G MSUΓΔΑ al pler Cyr^{4,724}; item Ln *ει* (κ *η*) *μη τους ποδας νιψ.* cum ΒC*ΚΠ al^{10} Or$^{4,411\,txt}$ Chr, item b ff^{2}· g l vg *nisi ut pedes lavet*, e f *nisi pedes lavare*, q *nisi pedes lavandi*, a *lavandi nisi* etc (nonnihil latet), item syr^{utr} et^{hr} cop etc ... E^{2}FH al *τους ποδας νιψ.* (om igitur *η* ante *τους*) ... D *την κεφαλην νιψ. ει μη τους ποδας μονον.* Addunt *μονον* ad *τ. ποδας* etiam 235. syr^{sch} Chr^{8,475} (post *νιψ.*). Vide etiam Promiss al apud Sab. | *αλλ* (13. 69. om) *εστιν* (Or^{saepe}): D syr^{sch} et^{hr} arm *εστ. γαρ*, l (item Opt Promiss, vide ap Sab) *quia est*

11. *ηδει γαρ* (e *sciebat enim ab initio*): D syr^{sch} arm pers^{p} add *ις*. Item

παραδιδόντα αὐτόν· διὰ τοῦτο εἶπεν ὅτι οὐχὶ πάντες καθαροί ἐστε.

12 Ὅτε οὖν ἔνιψεν τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ ἔλαβεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἀνέπεσεν πάλιν, εἶπεν αὐτοῖς· γινώσκετε τί πεποίηκα ὑμῖν; 13 [116.2] ὑμεῖς φωνεῖτέ με· ὁ διδάσκαλος καὶ ὁ κύριος, καὶ καλῶς λέγετε· εἰμὶ γάρ. 14 [117.10] εἰ οὖν ἐγὼ ἔνιψα ὑμῶν τοὺς πόδας ὁ κύριος καὶ ὁ διδάσκαλος, καὶ ὑμεῖς ὀφείλετε ἀλλήλων νίπτειν τοὺς πόδας· 15 ὑπόδειγμα γὰρ δέδωκα ὑμῖν, ἵνα καθὼς

---

1 *sciebat enim ab initio ihs* | *δια τουτο* usq *εστε*: D syr^{hr} om | *οτι* cum BCL 33. a b c f ff^{2}· l q syr^{utr} Cyr^{4,724} ... ς om ΝΑΓΔΑΗ unc^{8} al pler e g m^{113} vg Or^{4,411} | *ουχι* (et. Or): 69. *ουχ οι*, 33. *ου*

12. *αυτων* (ℵ^{c}; ℵ* *αυτου*): 13. 69. 124. 346. ante *τους ποδας* pon ... r al^{10} fere c *των μαθητων* (al aliq add *αυτου*) | *και ελαβεν* cum BC*et^{3} DΓΔΑΗ unc^{8} al pler e q vg go syrP eth^{hr} Or^{4,419} Bas$^{eth\,205}$ Chr^{8,476} Cyr ^{4,726} ... Ln om *και* cum ΝΑC^{2}vid$_{L}$ 33. 249. 251. y^{scr} (254. *λαβων*) a b c f ff^{2}· g l m^{113} fos cop syr^{sch} arm aeth | *αυτου*: D b c m om | A* om *και αν. παλ. εἰπ. αὐτοις* | *και ανεπεσεν* cum ℵ*BC* (et$^{2?}$) 157. a e cop syr^{sch} eth^{hr} aeth Or ^{4,419}; item Ln *και αναπεσων* cum ℵ^{c}AL 33. 249. b c f ff^{2}· g l q m cop Chr^{8,476} ... ς *αναπεσων* cum C^{3}DΓΔΑΗ unc^{8} al pler vg go syrP Bas^{eth} Cyr. Sic igitur ℵ: *οτε – αυτων, ελαβεν τ. ἱμ. αυτ. και ανεπεσεν παλιν. εἰπεν αυτοις*, quae lectio ab Ioh non abhorret ac reliquis ansam dare poterat; a *cum – pedes illorum, accepit vest. sua et recubuit iterum et dixit illis*; e *ad ubi ergo labit pedes eorum et accepit vestimenta et recubuit, iterum dixit illis*; q *cum ergo lavisset pedes eorum et accepit vest. sua et recumbens iterum dixit illis*; b ff^{2}· l m *et* [l om] *postq. lavit pedes eorum, accepit vest.* [ff^{2}· l add *sua*] *et cum iterum recubuisset* [ff^{2}· add *et*] *dixit eis*; c g *postq. ergo lavit ped. eorum* [c *discipulorum*], *accepit vest. sua, et cum iterum recubuisset* [g *recub. iter.*], *dicit* [g *dixit*] *eis*; f *cum ergo lavisset – accepit – et recumbens iterum dixit eis*; vg *postq. ergo lavit – et accepit vest. sua, cum recubuisset iterum, dixit eis*

13. *ο διδασκ. και ο κυρ.* cum ΝΑBC*DKLSUΓΔΗ al plu it vg go cop syr^{utr} arm aeth Or^{3,795} et$^{4,23.\,33.\,419\,sa}$ Or$^{int\,2,476}$ et$^{3,116.\,830.\,878}$ Bas$^{eth\,295}$ Ps-Ath^{31} ... C^{2}KFGHMΛ 13. 28. 33. 69. 106. 157. al^{20} syr^{hr} Ath$^{239.\,388}$ Did$^{tri\,1,37}$ Chr^{8,476} Cyr^{4,726} Aml$_{fid\,4,531}$ et$^{4pir\,3,602}$ *ο κυρ. και ο διδασκ.*

14. *υμων* (Λ ante *ενιψ.* pon) *τ. ποδας* et. Or$^{4,419.\,420}$ Bas$^{eth\,205.\,211}$ Chr ^{8,477} Cyr^{4,720} Thdrt^{1,1209}, item b for *vestros pedes*, f go Or$^{int\,3,116}$ *vobis pedes* ... DKΠ al pauc a c e ff^{2}· l m^{113} q vg (et. am fu) Or ^{4,423} et^{int} ^{3,476} et ^{3,878} *τ. ποδ. υμ.* | *και υμεις* et. Or $^{4,419.\,420.\,423}$ et^{int} ter Bas^{eth} ^{295} Chr Cyr Cyp$^{10.\,317}$ ... D a ff^{2}· g l m^{113} mm syr^{sch} (omisso *και*) praem *ποσω μαλλον* | *αλληλων νιπτειν*: ℵ *νιπτ. αλλ.*

15. *δεδωκα* cum ΝΑΚΜΠ 13. 22. 28. 33. 69. 124. 131. 157. 346. al^{50} Bas $^{eth\,211.\,213}$ Cyr ^{4,726} ... ς Ln Ti *εδωκα* cum BCDEFGHLSUΓΔΛ al plu Or

ἐγὼ ἐποίησα ὑμῖν καὶ ὑμεῖς ποιῆτε. 16 [118.8] ἀμὴν ἀμὴν λέγω 15, 20 Mt 10, 24 Lc 6, 40 22, 27
ὑμῖν, οὐκ ἔστιν δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ, οὐδὲ ἀπόστολος
μείζων τοῦ πέμψαντος αὐτόν. 17 εἰ ταῦτα οἴδατε, μακάριοί ἐστε
ἐὰν ποιῆτε αὐτά. 18 [119.10] οὐ περὶ πάντων ὑμῶν λέγω· ἐγὼ οἶδα Ps 40 (41), 9 (10.) Act 1, 16
τίνας ἐξελεξάμην· ἀλλ' ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ· ὁ τρώγων μετ' ἐμοῦ
τὸν ἄρτον ἐπῆρκεν ἐπ' ἐμὲ τὴν πτέρναν αὐτοῦ. 19 ἀπάρτι λέγω
ὑμῖν πρὸ τοῦ γενέσθαι, ἵνα πιστεύσητε ὅταν γένηται ὅτι ἐγώ εἰμι. 4, 29
20 [120.1] ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ λαμβάνων ἄν τινα πέμψω ἐμὲ Mt 10, 40 Lc 9, 48
λαμβάνει, ὁ δὲ ἐμὲ λαμβάνων λαμβάνει τὸν πέμψαντά με.

4,405. 419. 423 Baseth 295 Chr^{3,477} Thdrt^{1,1209} | ἐγω (et. Or$^{4,405.}$ 423bis; Cyr post ἐπ. ὑμιν pon): ΔΓ 33. al plus^{10} Or^{4,419} et$^{int\,3,878}$ et^{4,626} om | ἐποιησα (et. Or^{quater}): 13. 69. 124. 229** 254. 346. 440. πεποιηκα (440. ἐπεποι.) | ὑμιν: E^{*vid} ὑμασ | ποιητε cum ℵABCKLΔΥΓΑΠ al plu Or quater Baseth ter Chr ... DEFGHMΛ al permu Cyr ποιειτε

17. ἐαν et. Or^{4,423} et$^{bis\,424}$ ... F Eus$^{ps\,109}$ οταν | ποιητε: MSΓ al plus^{10} Eus^{ps} Chr$^{mosc\,2}$ ad 478 ποιειτε | ει ταυτα etc: e *haec scientes beati estis*, omissis rell

18. ἐγω sine additam cum BCDL unc rell (ℵ ad λεγω trahit) al plu a b c f ff$^{2.}$ g vg syrP etc Or$^{4,\,422.\,425\,bis}$ et^{426} Eus$^{dem\,466}$ et$^{ps\,169}$ Thdrt^{1,864} ... ℵΑΚΠ 13. 28. 69. 124. 131. 346. al^{25} c l q cop syr^{sch} arm Cyr^{4,729} add γαρ, hinc Ln [γαρ] | τινασ cum ℵBCLM 33. 157. Or^{quater} Cyr. Cf Or^{4,425} τινασ εξελεξαμην, οπερ απλουστερον μεν τοιουτον εστιν· τισ εστιν εκαστοσ ων εξελεξαμην οιδα ... ς Ti ουσ cum ADΓΔΑΠ unc^{7} al plor Eus^{dem} et^{ps} Thdrt. Latt *quos* (ℵ *quod*) | η γραφη πληρωθη et. Or$^{4,\,423.\,426}$ Eus^{dem} et^{ps} ... D b c (ff$^{2.}$ g ut^{vid}) vg go arm πληρ. η γρα. (Or$^{4,425\,libero}$ ινα πληρ. η λεγουσα γραφη) | μετ εμου cum ℵADΓ ΔΑΠ unc^{8} al plor a b c e f ff$^{2.}$ g l q (*mecum panem meum*) vg go cop syr^{utr} arm Or^{4,426} Eus^{dem} Chr$^{3,478.\,479}$ Cyr$^{4,729\,txt}$ Thdrt$^{1,864.\,965}$ ... BCL 127* 249. b^{scr} tol aeth Or$^{4,\,423.\,425.\,427}$ Eus^{ps} Cyr$^{4,729\,com}$ μου | τον αρτον: K* q (vide ante) add μου | επηρκεν cum ℵAΠ 1. ... ς Ln Ti επηρεν cum BCDL unc rell al plor Or$^{4,\,423.\,425.\,426.\,427}$ Eus^{dem} et^{ps} etc | επ: B om | την: 33. 69. 248. 253. 259. 7^{pc} Or$^{4,426\,b}$ (non item$^{422.\,425.\,426\,e\,427}$) Eus^{ps} (non item^{dem}) om :: LXX ο εσθιων αρτουσ μου εμεγαλυνεν επ εμε πτερνισμον

19. πιστευ. οταν γεν. cum ℵBI^{b}L a b e g l am (or fu ing mt cop (aeth *sciatis cum factum sit*) Or$^{4,\,426.\,427.\,430}$ Cyr^{4,732} ... ς Ln οταν (Or^{4,426} επαν) γεν. πιστ. cum ACDΓΔΑΠ unc^{8} al omn^{vid} c f ff$^{2.}$ q vg^{cle} go syr utr arm Or$^{4,\,426.\,427}$ Thdrt^{1,864} | πιστευσητε cum ℵADLΓΔΑΠ unc^{8} al omn^{vid} Or$^{4,\,426.\,427\,a}$ ... BC Or$^{4,427\,b.\,d}$ et^{430} πιστευητε

20. αμην αμην: YH 258. 440. om alterum | αν cum ℵ(A α)BCI^{b}KLMXΠ 33. al$^{3\,scr}$ (Or^{4,430} ed ante Delar; Delar αν) Cyr^{4,732} ... ς εαν cum DEFG HSUΓΔΑ al plor Or$^{4,\,421.\,422}$ Chr^{3,481} | ο δε εμε λαμβ. cum ℵABCI^{b}(sic)L unc rell al omn^{vid} itp^{ler} (a non liquet) vg go cop syrP arm Or^{4,430} et^{433} Cyr^{4,732} (Chr$^{3,481\,com}$ ο δε λαμβ. εμε) ... D και ο λαμβ. εμε, item

Mt 26, 21—55 21 [121.4] *Ταῦτα εἰπὼν Ἰησοῦσ ἐταράχθη τῷ πνεύματι καὶ ἐμαρτύρησεν καὶ εἶπεν· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷσ ἐξ ὑμῶν παρα-*
Mc 14, 18—21 *δώσει με.* 22 [122.1] *ἔβλεπον εἰσ ἀλλήλουσ οἱ μαθηταί, ἀπορούμε-*
Lc 22, 21—23 *νοι περὶ τίνοσ λέγει.* 23 [123.10] *ἦν ἀνακείμενοσ εἷσ ἐκ τῶν μαθη-τῶν αὐτοῦ ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Ἰησοῦ, ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦσ·* 24 *νεύει οὖν τούτῳ Σίμων Πέτροσ καὶ λέγει αὐτῷ· εἰπὲ τίσ ἐστιν περὶ οὗ*
21, 20 *λέγει.* 25 *ἐπιπεσὼν οὖν ἐκεῖνοσ οὕτωσ ἐπὶ τὸ στῆθοσ τοῦ Ἰησοῦ*

---

e l syr^{sch} aeth Chr$^{8,481\,txt}$ *και ο*. Praeterea sic e: *qui recipit me recipit eum quem misero· et qui recipit si quem misero recipit eum qui me misit* | *πεμψαντα*: x 1. 118. *αποστειλαντα*

21. *ιϛ* cum ℵBL (87. *εταρ. τω πν. ιϛ*) ... ς Ln o *ιϛ* cum ACDX unc rell al fere omn Or$^{4,432\,bis}$ Ath^{456} | *λεγω υμιν* et. Or$^{4,432\cdot 433\cdot 437}$ Ath^{456} etc ... B *υμιν λεγω*

22. *εβλεπον* sine copula cum ℵ^{c}BC 16. 245. q^{scr**} e arm (Or^{4,437} *ταχα δε και το· εβλεπον εισ αλλ. οι μαθητ.*) ... ς (Gb^{0}) Ln add *ουν* cum ℵ*ADLXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pl} vg go syr^{p} cop Cyr^{4,735} ... 61. 64. 11^{pe} al^{12} a syr^{sch} aeth Or^{4,435} add *δε*. Praeterea ℵ* *εβλ. ουν οι ιουδαιοι*, sed iam ℵ^{a} delevit *οι ιουδ.* | *οι μαθηται*: 13. 69. 124. a cop add *αυτου* | *απορουμενοι*: D 13. 69. 346. *απορουντεσ*

23. *ην* sine copula cum BC*L 3. 80. 87. f^{scr} syr$^{p\,txt}$ Or$^{4,437\cdot 438}$ ... ς Ln add *δε* cum ℵAC^{2}DXΓΔΛΠ unc^{8} al pler a c f ff$^{2\cdot}$ q go cop syr^{sch} et^{p} c.* arm Cyr^{4,735}; item b g l vg add *ergo*, e aeth habent *et fuit* | *εκ των* cum ℵABCDI^{b}KLMXΔΠ al^{15} it vg sah^{mfin} cop syr^{utr} Or^{bis} Cyr ... ς (= Gb Sz) om *εκ* cum EFGHSUΓΛ al pler go (Or$^{4,437\,e\,alludens}$ *ο εν τω κολπ. του ιυ ανακειμενοσ εισ των μαθητων* etc) | *ον*: D *ον και*, a *etiam quem* | o (B om) *ιϛ*: 69. e om

24. *ουν* cum ℵABC^{2}DILXΓΔΠ unc^{8} al pler it^{pl} (e *et huic annuit*, item aeth *et*) vg go cop syr^{p} Or^{4,437} Cyr^{4,735} ... C*A 69. c ff$^{2\cdot\,sab}$ (non item^{bian}) syr^{sch} arm om | *πετροσ*: D* *πετρουσ* | *και λεγει* (a *dicens*, b c g q vg *et dixit*) *αυτω* (a q Or^{438} om) *ειπε* (a c f ff$^{2\cdot}$ q *interroga*; g vg Or$^{438\,cod}$ om) *τισ εστιν* (c aeth om *τ. ε.*) cum BCILX 33. a b c f ff$^{2\cdot}$ g l q vg aeth Or^{4,437} et^{438} (item$^{440\,bis}$ confirmat). Item ℵ, sed praem *πυθεσθαι τισ αν ειη περι ου ελεγεν* (pergit igitur *και λεγει αυτω· ειπε τισ εστ. περ. ου λεγει*). Similiter e *ut cognosceret a ihu de quo dixisset* (sed nil addit) ... ς *πυθεσθαι τισ αν ειη* (D add *ουτοσ*, cop om *τισ αν ειη*) cum ADΓΔΛΠ unc^{8} al pler (13. 124. *πειθεσθαι*) go syr^{utr} (cop) arm Cyr^{4,735}. Praeterea Gb^{0} *τισ αν ειη* (vide ante) et Schu adnotat: *non alio uno loco Io usus est optativo.* | *περι ου λεγει*: 91. 299. b ff$^{2\cdot}$ l om

25 *επιπεσων* cum ℵ*AC^{3}DΓΔΛΠ^{2} unc^{7} al pler Cyr^{4,735} ... Gb' Ln Ti *αναπεσων* cum ℵ^{c}BC*KLXΠ* al^{20} Or$^{4,437\cdot 440}$ :: *αναπιπτ.* ubique de recumbentibus ad caenam scriptum est, propterea que hoc quoque loco reposuit qui non attendit peculiarem *επιπεσων* vocis significationem. Quam ad mutationem fortasse etiam scriptura loci 21, 20 valuit, *οσ*

λέγει αὐτῷ· κύριε, τίς ἐστιν; 26 ἀποκρίνεται ὁ Ἰησοῦς· ἐκεῖνός ἐστιν ᾧ ἐγὼ βάψω τὸ ψωμίον καὶ δώσω αὐτῷ. [124.9] βάψας οὖν τὸ ψωμίον λαμβάνει καὶ δίδωσιν Ἰούδᾳ Σίμωνος Ἰσκαριώτου. 27 καὶ

και ανεπεσεν εν τω δειπνω επι το στηθοσ etc, at ibi ανεπεσεν aptius quam επεπεσεν erat. | ουν c. ℵDLMXΔ 1. 13. 33. 69. 118. 157. 346. 2^{pe} 8^{pe} a b c f g l vg sah^{mūn} cop^{wi} syr$^{p\ mg}$ ... ς Ln δε cum AEFGHKSU ΓΛΠ al pler ff^{2}· q go cop^{dz} syr$^{p\ txt}$ arm aeth Cyr (syr^{sch} και επιπεσων etc) ... Ti om plane (Gb^{0}) cum BC e Or^{4,437} (:: BC Or pergunt αποκρι. ουν. Praecessit autem νευει ουν.) | εκεινοσ (cop syr^{sch} add ο μαθητησ): sah^{mūn} om, hinc Gb^{0} | ουτωσ cum BCEFGHLMXΔ 13. 28. 33. 157. al plus^{70} go, item KSUΓΛ al^{10} ουτοσ ... ς Ln om cum ℵADΠ 1. 69. al mu it vg rell Or^{4,437} (:: similiter adhibitum ουτωσ 4, 6) | τισ εστιν: 28. 62. 235. c^{scr} c add ο παραδιδουσ (c *qui tradet*) σε

26. αποκρινεται (Π^{2} 249. απεκριθη) sine copula cum ℵ*AC^{3}DΓΔΛΠ unc^{7} (F om αποκρ. ο ις εκει. εστ.) al omn fere it^{pler} vg go cop syr^{sch} et$^{p\ txt}$ ... Ti add ουν, Ln [ουν] cum ℵ^{c}BC*LX a syr$^{p\ mg}$ Or^{4,437} Cyr^{4,735} (:: de BC Or vide ante). Praeterea D 13. 69. 124. 249. e add αυτω | ο ις c. ℵACDL unc rell al omn^{vid} Or Cyr ... Ti ις cum BM. Praeterea ℵD 13. 69. 346. syr^{sch} arm aeth και λεγει (69. add αυτω), item cop add *dicens:* contra sunt ABCL unc rell al pler it vg rell Or Cyr | ᾧ (et. Or$^{4,437.\ 441}$): D 1. 118. 2^{pe} add αν, item Thdrt^{1,1382} (omisso εγω) εαν | βαψω το ψωμιον (sic et. C) και δωσω (L δω) αυτω (Gb') cum BCL cop (*cui ego intingam bucellam ut dem eam ei*) arm aeth (similiter syr^{sch}; arm aeth αυτω non expri) Or$^{4,441\ a}$ et (omissis κ. δωσ. αυτ.)^{437} et$^{441\ e}$ (οὐ γεγραπται· εκεινοσ εστιν ω εγω δωσω το ψωμιον, αλλα μετα προσθηκησ του βαψω· βαψω γαρ, φησι, το ψωμ. και δωσω) ... ς Ln βαψασ (Ln εμβαψασ cum ADKΠ 1. 42. al pauc Thdrt) το ψωμιον επιδωσω (Cyr δωσω, MX 157. δωσω αυτω) cum ℵADXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it vg (a b c f ff^{2}· g l q *cui ego intinctum panem porrexero*, e *cui intingens panem dedero*) go syr^{p} Const^{5,14,2} Chr^{8,483} Cyr^{4,735} Thdrt^{1,1382} :: lectio βαψω τ. ψ. και δ. αυτω ab omni parte commendatur et a correctore alienissima; βαψω και δωσω ab usu est Iohannis, sed elegantius videbatur βαψασ επιδωσω vel δωσω. Etiam verba δωσω αυτω in MX 157. vestigium primae scripturae praebent. Quod επιδουναι nullo alio Iohannis loco legitur, id urgendum non est. Octies in ev et in actis habet Lc, nec fluctuare solet. Praeterea non legitur nisi Mt 7, 9 et 10. | βαψασ (Π^{2} εμβ.) ουν cum ℵBCLXΠ^{2} 33. a (*intinxit ergo panem et*) Or$^{4,437.\ 444}$ Cyr^{4,737} ... ς Ln και εμβαψασ cum ΑΓΔΛΠ unc^{8} al pler; item D 69. 254. Or$^{4,441\ bis}$ Thdrt^{1,1382} και βαψασ (Thdrt και βαψασ, φησιν, απεδωκεν). Item it^{pl} vg *et cum intinxisset panem*, e q *et intingens* (q *-guens*) *panem*; item cop go syr^{utr} rell. Praeterea Or$^{4,445\ libere}$ τουτο δε μοι ειρηται δια το ψωμιον, ο εμβαψασ διδωσιν ιουδα etc. | το ψωμιον (et. Or^{quater}): B om το | λαμβανει και cum ℵ^{ca}BCLMX 33. syr$^{p\ mg}$ aeth Or$^{4,437.\ 441.\ 444}$ (sic^{444}: βαψασ, φησι, το ψωμ. ο ις, και δηλον οτι εασασ αυτο εν τω τρυβλιω λαμβανει· ουτω γαρ νοησεισ το· βαψασ ουν το ψωμ., ινα μη παρελκη το λαβειν.) ... ς Ln om cum ℵ*

μετὰ τὸ ψωμίον, τότε εἰσῆλθεν εἰς ἐκεῖνον ὁ σατανᾶς. [125.10] λέγει οὖν αὐτῷ Ἰησοῦς· ὃ ποιεῖς ποίησον τάχιον. 28 τοῦτο δὲ οὐδεὶς ἔγνω τῶν ἀνακειμένων πρὸς τί εἶπεν αὐτῷ· 29 τινὲς γὰρ ἐδόκουν, ἐπεὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχεν Ἰούδας, ὅτι λέγει αὐτῷ Ἰησοῦς· ἀγόρασον ὧν χρείαν ἔχομεν εἰς τὴν ἑορτήν, ἢ τοῖς πτωχοῖς ἵνα τι δῷ. 30 λαβὼν οὖν τὸ ψωμίον ἐκεῖνος ἐξῆλθεν εὐθύς· ἦν δὲ νύξ.

31 Ὅτε οὖν ἐξῆλθεν, λέγει Ἰησοῦς· νῦν ἐδοξάσθη ὁ υἱὸς τοῦ

---

et^{cb} ADΓΔΑΠ unc^{7} al pler it vg syr^{sch} et p txt cop rell Cyr | *διδωσιν*: Π^{2} 245. *επιδιδ.* | *σιμωνος*: 13. 101. 346. b c f l for ing Or$^{4,427\cdot 441\,bis}$ ^{444} (ut editum est, sed cod^{reg} ubique *σιμωνος*) *σιμωνι* | *ισκαριωτου* cum ℵBCI^{b}LMXΠ^{2} 33. 157. 435. al aliq g am fu for ing (hi Latt *scariothis* vel *-tis*; sed licet etiam *-thae* vel *-the* huc trahere, vide post) Or^{4,427} cod et^{441} a cod et^{444} cod ... ς Ln *ισκαριωτη* cum ΑΓΔΑΠ^{b} unc^{7} al pler go cop arm Or^{4,436} et^{427} ed et^{441} a ed et^{441} e et^{444} ed et^{445} Cyr^{4,727}; item b c f l q *scariothae* vel *-the*; vg^{clo} *Iscariotae*; a e ff$^{2\cdot}$ *scarioth* ... D *απο καρυωτου*

27. *μετα το ψωμιον* (I^{b} *-μιον*, item D v. 30) et. Or^{2,126} et^{3,561} et$^{4,212\cdot 419\cdot 420\cdot 427\cdot 441\cdot 444}$ et$^{int\,3,401}$ etc (it^{plu} *ut* [l *postquam*] *accepit panem*): D e om | *τοτε* (f g q am fu for fos ing al mu; e *statim*; Or$^{4,427\cdot 441\cdot 444\cdot}$ Or^{2,126} *ειτα*) ... ΝDL 2^{pc} a b c ff$^{2\cdot}$ l vg^{clc} cop Or^{3,561} et^{4,212} et cat eph^{183} et$^{int\,3,401}$ Cyr^{4,727} om | *ο σατανας*: D*Δ om *ο* | *λεγει* (ff$^{2\cdot}$ *dixit*) *ουν* et. b c ff$^{2\cdot}$ q syr^{P} cop go Or^{4,427}: D e vg^{clc} syr^{sch} arm aeth *και λεγει* (vg^{clc} *dixit*) ... 59. 86. 249. 254. 7^{pc} a f g l am for fu fos Chr^{3,484} Cyr^{4,729} *λεγει* | ὁ cum BL ... ς Ln ο ὁ cum ℵACDI^{b}X unc rell al omn^{vid} Or^{4,427} | *ποιησον* et. Or$^{4,427\cdot 442\,semel}$ et$^{443\,ter\,444}$: D* *ποιησ*, Or$^{4,442\,semel}$ *ποιει* | *ταχιον* ut B^{3}GHKMUΓΔΠ etc: ℵAB*CDEFLΔ al$^{3\,ser}$ etc *ταχειον* ... X *εν ταχει*

28. *τουτο*: Δ *τοτε* | *δε* et. Or^{4,427}: 63. 253. 259. *γαρ* ... Β 157. 248. 435. om

29. *γαρ*: 63. 253. t^{ser} cop syr^{P} ex$^{cod\,bas}$ Cyr^{4,742} *δε* ... 251. go om | *επει* (et. Or^{4,427}): D *οτι*. Latt vertunt *quia* | *ιουδας* cum ℵABFLMUX 1. 13. 33. 69. al^{10} Or^{4,427} ... ς *ο ιουδ.* cum CDEGHKSΓΔΑΠ al pler Cyr | ὁ cum ΝΒ Or^{4,427} ... ς Ln ο ὁ cum ACDL unc rell al pler Cyr^{4,742} ... 1. 2^{pc} syr^{sch} om | *δω*: D *δοι*

30. *ουν*: 80. 249. e syr^{sch} *δε* | *εκεινος*: (e syr^{sch} *iudas*) ... 33. a c f ff$^{2\cdot}$ g l vg (arm *εκειν. ουν λαβ. το ψω.*) ante *το ψωμ.* pon, Cyr^{4,742} post *ενθ. εξηλθεν* ... 69. b om | *ενθυς* (Gb′) cum ΝBCDLX 249. Or^{4,443} bis et^{441} Cyr^{4,742} ... ς *ενθεως* cum ΑΓΔΑΠ unc^{7} al pler. Item *ενθ.* (e om) post *εξηλθ.* dedimus (Gb′) cum ΝBCDLX 33. 69. 249. 346. 440. b c ff$^{2\cdot}$ g l vg cop arm aeth Or$^{4,443\cdot 444}$ ... ς ante *εξηλθ.* cum ΑΓΔΑΠ unc^{7} al pler a f q go syr^{utr} Cyr ... G al pauc ab *εξηλθ.* ad *εξηλθ.* (v. 31) transiliunt

31. *οτε ουν* (et. ς^{a}) cum ΝBCDLX 1. 33. 69. 157. 249. 254. 346. al mu^{vid} it (exc q) vg (exc fos) cop arm (aeth *et postquam exiit*) Or^{4,445} (Cyr^{4,742}

ἀνθρώπου, καὶ ὁ θεὸσ ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ. 32 εἰ ὁ θεὸσ ἐδοξάσθη
ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ θεὸσ δοξάσει αὐτὸν ἐν αὐτῷ, καὶ εὐθὺσ δοξάσει
αὐτόν. 33 τεκνία, ἔτι μικρὸν μεθ' ὑμῶν εἰμί· ζητήσετέ με, καὶ 7, 33 a
καθὼσ εἶπον τοῖσ Ἰουδαίοισ ὅτι ὅπου ἐγὼ ὑπάγω ὑμεῖσ οὐ δύνασθε 8, 21 a
ἐλθεῖν, καὶ ὑμῖν λέγω ἄρτι. 34 ἐντολὴν καινὴν δίδωμι ὑμῖν, ἵνα
ἀγαπᾶτε ἀλλήλουσ, καθὼσ ἠγάπησα ὑμᾶσ ἵνα καὶ ὑμεῖσ ἀγαπᾶτε 15, 12. 17

ην δε νυξ οτε εξηλθεν, sed[744] pergitur οτε ουν εξηλθεν, λεγει) ... ς Gb Sz om ουν cum ΑΕΓΠΚΜΣΓΑΗ (U οτε εξηλθεν. λεγει ουν, Α οτε εξηλθεν. και λεγει) al plus[90] q fos sax (pergit και λεγει) go (pergit λεγει ουν) syr[utr] (syr[sch] pergit και λεγει) Chr[8,484]. Praeterea testes plerique qui ουν omittunt coniungunt οτε εξηλθ. cum ην δε νυξ, sic et. ς (item Bengel, Knapp alii); contra cum eis quae sequuntur praeter indicatos (qui ουν retinent) etiam Nonn[ν 125] ἀνεχάζετο νυκτὸσ ὁδίτησ. ἀλλ' ὅτε νόσφι βίβηκε - εἶπεν ἰησοῦσ) | λεγει ιϛ cum ℵBLA 3. 44. al[2 scr] ... ς Ln λεγ. ο ιϛ cum ACDΓΑΗ unc rell al pler Cyr[4,744] ... x al pauc Or[4,445] ο ιϛ λεγει

32. ει (q aeth *et si*, f gó *si ergo*, arm ει δε) ο θεοσ εδοξ. εν αυτω cum ℵ[c]AC[2]ΓΔΑ unc[8] al pler e f l[2] q vg (et. am for em ing etc) sah[mün] cop go syr[sch] et[hr] arm aeth[edd] Or[4,445] et[447] Cyr[4,744] Nonn[ν 130] (ει δε θεοσ etc) Hil[1009] et[1010] et[1105. 1106] ..... ℵ*BC*DLXH al[12] a b c ff[2.] g l* fu harl syr[p] aeth[1. 2. 3.] etc Tert[prax 23] (post verba enim *et deus glorif. est in illo* pergit: „quis deus? utique non pater sed sermo patris qui erat in filio hominis, i. e. in carne, in qua et glorificatus iam, virtute vero et sermone et ante Iesum: *et deus* inquit, glorificavit illum in semetipso, i. e. pater filium" etc) Amb[fid 4] et[5] (i. e.[545] et[571]) om, hinc Ln [ει ο θε. εδ. ε. αυτ.] et Schu adnotat ad testes qui omittunt: *recte; nam inepta videtur iteratio eiusdem dicti.* | εν αυτω sec loco cum ℵ*et[cb]BHA al pauc Or[4,445] et[447 bis] ... ς Ln Ti εν εαυτω cum ℵ[ca]ACDLX unc rell al pler Chr[8,485] (add τουτεστι δι εαυτου, οὐ δι ετερου, sed[486] ex ed morel ε. αυτω) Cyr[4,744], item it[pler] vg Tert *in semet ipso* (q in *semet ipsum*), a *in ipso* | κ. ευθυσ (Chr[8,486] ευθεωσ) δοξασει: D corrupte κ. ευθ. και ευεδοξασει

33. μικρον (D μεκρον, excidit ι post ε) c. ABCDΔΑΗ unc[8] al pler a b c ff[2.] g q vg etc Clem[105. 972] Or[2,126] et[4,451. 452ter] et[453ter] et[int 3,372]: ℵLXΓ al[15] c f l go Eus[ecl 102] Chr[8,486 semel] (et[sem] sine χρο.) Cyr[4,746] Thdrt[3,559] Ambrst add χρονον | ειμι: 33. add και υπαγω προσ τον πεμψαντα με | ζητησετε: U y[scr] al pauc ζητησατε, 69. ζητειτε | οτι cum ℵ[c]ABCLX unc rell al pler a f q Or[4,451] Chr[8,486] ... ℵ*D 249. al[4] b c e ff[2.] l vg Cyr om | εγω υπαγω (Gb') cum ℵABCDKLMUXH al[50] c e (*ego sum*) f ff[2.] g l vg go arm Or[4,454 bis] et[455 bis] (et[451] εγω ειμι) Chr[8,487] Cyr[4,748] ... ς Ti υπαγω εγω cum EFGHSΓΔΑ al plu a (*sum ego*) b q syr[utr] Chr[8,486] | αρτι (a arm *et nunc vobis dico*, e *et vobis nunc dico*): disputat uberius de αρτι Or[4,454]

34. εντολην: 1. 2[pe] (et al[1] quem colbertinum dicunt) praem πλην | καθωσ (D add καγω, 249. al[4] a b c e f l m go syr[sch] Cyr[4,749] Hil[464] add

ἀλλήλουσ. 35 ἐν τούτῳ γνώσονται πάντεσ ὅτι ἐμοὶ μαθηταί ἐστε,
ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοισ. 36 [126.1] Λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτροσ·
κύριε, ποῦ ὑπάγεισ; ἀπεκρίθη Ἰησοῦσ· ὅπου ἐγὼ ὑπάγω οὐ δύνα-
σαί μοι νῦν ἀκολουθῆσαι, ἀκολουθήσεισ δὲ ὕστερον. 37 λέγει αὐτῷ
Πέτροσ· κύριε, διατί οὐ δύναμαί σοι ἀκολουθῆσαι ἄρτι; τὴν ψυ-
Mt 26, 34 Mc 14, 30 χήν μου ὑπὲρ σοῦ θήσω. 38 ἀποκρίνεται Ἰησοῦσ· τὴν ψυχήν σου

εγω) ηγαπησα – αγαπ. αλληλουσ: ΧΓ al[10] om; item c e ff[2.] om ινα και υμ. αγ. αλλ. Cf huc Dial[831] αναγνωσομαι· εντολην, φησι, καινην διδωμι υμιν, ινα αγαπατε αλληλουσ καθωσ ο πατηρ ηγαπησεν υμασ.

35. εν τουτω: D c add γαρ | εαν αγαπ. εχητε (HK al mu εχετε): A ινα αγαπ. εχετε | αγαπ. εχ. εν αλληλοισ: 69. 124. z[scr] syr[p mg] arm Did tri[3,15] Chr[1,461. 544] et[alibi] Cyr[4,752] αγαπατε αλληλουσ | εν αλληλοισ (C αλλοισ, neque correctum est): ℵ μετ αλληλων

36. απεκριθη (D λεγει, go *respondens Iesus dixit*) sine αυτω c. BC*L 229* it[pler] vg go cop arm syr[hr] (ut[sch] sed sine *ei*) ... ς (Gb[0]) add αυτω c. ℵAC[3]DXΓΔΛΠ unc[7] al pler q fu fos syr[sch] (*resp. Iesus et dixit ei*) et[p] aeth (ut syr[sch]) Chr[8,491] Cyr[4,755] | ιϛ cum ABC*L 440. ... ς ο ιϛ cum ℵC[3]DXΓΔΛΠ unc[7] al pler Chr Cyr | οπου εγω (Schu „bene") c. ℵDS[mg] UX 13. 33. 69. 118. 124. 157. 346. al[70] it vg go sah[mūn] cop arm syr[hr] Or[4,295. 409] et[int 3,35] Chr Cyr ... ς Ln Ti om εγω cum ABCEGHKLMS[txt] ΓΔΛΠ al plu[vid] syr[utr] | ου δυν. μοι νυν (U*A al pauc om) ακολουθησαι (C Cyr -λουθειν): D μοι συ ([2] συν) ακολουθ. αρτι (d *non potes tu me sequi modo*), item c *tu non potes me modo sequi*, e *tu non potes venire modo*, gat *non potes tu sequi me*, mt *non potes tu me modo sequi* | ακολουθησ. δε (b fos Or[4,409] semel add μοι, sed Or[ibidem bis] non add) υστερον cum ℵBC*LX 1. 33. it vg Or[4,295] et[409 tor] et[int 3,35] Chr[8,491] com (ακουσασ δε οτι ακολουθησεισ υστερον) Cyr[4,755] ... ς υστερ. δε ακολουθ. μοι (D ante ακολ. pon; A 3. 13. 42. w[scr**] cop go syr[utr] aeth Chr[8,491 txt] ex[mosc 4] om, hinc Gb[00]) cum AC[3]DΓΔΛΠ unc[7] al pler cop go syr[utr] et[hr] arm Chr[8,491 txt]

37. πετροσ cum ℵACEGHKL[2]SUXΓΔΛΠ al longe plu ... ς (= Gb Sz) ο πετροσ cum BL*M al mu Cyr[4,757] ... D om plane | κυριε cum ℵ[c]ABCD unc rell al pler it (exc g?) tol syr[utr] etc ... ℵ* 33. 249. al pauc vg (exc tol) g (e silentio) cop pers[w] om | δυναμαι σοι: A δυνασαι μοι | ακολουθησαι (B -θειν) αρτι (157. al pauc om; hinc Gb[00]) cum ℵA(B) C[3]ΓΔΛΠ 157. al pler it vg go cop syr[utr] et[hr] etc ... C*DLX 2[ev] d[scr] Chr[8,491] Cyr νυν ακολουθησαι (C* -θειν), sed D insuper add αρτι idque (ut etiam syr[sch]) cum seqq conjg | την ψυχ. μου υπερ σου (G inepte σου υπ. εμου) θησω (b *ponam pro te*) cum ABCDL unc rell al omn[vid] it vg etc ... ℵX υπερ σου την ψυ. μου θησω

38. αποκρινεται cum ℵABC*LX al[10] syr[sch] (*dicit*) et[p] ... ς απεκριθη cum C[3]DΓΔΛ[2](* om απ. ιϛ) Π unc[7] al pler it vg rell (sed cop utrique respondet) Cyr[4,754]. Praeterea ς (Gb[00]) add αυτω cum C[3]EGHSUΓΔΛ[2] al plu b f q vg[cle] cop syr[sch] aeth Cyr ... omisimus cum ℵABC*KLMXΠ al permu a e (ff[2.] vide post) am fu for ing em go syr[p] arm. Item D c

ὑπὲρ ἐμοῦ θήσεισ; ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ ἀλέκτωρ φωνήσῃ Lc 22, 34
ἕωσ οὗ ἀρνήσῃ με τρίσ.

XIV.

1 [127. 10] *Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία· πιστεύετε εἰσ τὸν* 14, 27
θεόν, καὶ εἰσ ἐμὲ πιστεύετε. 2 *ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πατρόσ μου μοναὶ*
πολλαί εἰσιν· εἰ δὲ μή, εἶπον ἂν ὑμῖν· ὅτι πορεύομαι ἑτοιμάσαι τό-
πον ὑμῖν· 3 *καὶ ἐὰν πορευθῶ καὶ ἑτοιμάσω τόπον ὑμῖν, πάλιν* 14, 18 13, 36
ἔρχομαι καὶ παραλήμψομαι ὑμᾶσ πρὸσ ἐμαυτόν, ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ 17, 24
καὶ ὑμεῖσ ἦτε. 4 *καὶ ὅπου ἐγὼ ὑπάγω οἴδατε τὴν ὁδόν.* 5 *Λέγει* 13, 33. 16

(ff^{2}·) aeth syr^{hr} απεκρ. ω̄ῑ και ειπεν αυτω (ff^{2}· om αυτ.) | ω̄ῑ c. ℵABC*D KLXΠ^{4} et^{3} al mu ... ς (Gb^{0}) praem o c. c^{3}ΓΔΔ^{2}Π^{2} unc^{6} al pler Cyr | *ου μη*: D e go syr^{mtr} praem *οτι* | *φωνηση* (Gb′) cum ℵABGKUXΓΔΠ al^{70} ... ς *φωνησει* cum CDKHLMSΔ al plu Or^{4,411} Cyr | *εωσ ου* (Or *αν*): X al pauc om *ου* | *αρνηση* cum BDLX 1. Or^{4,411} ... ς *απαρνησῃ* (M 69. al *-σει*) cum ℵACΓΔΔΠ unc^{7} al pler Cyr^{4,754} :: cf ad haec ll. pp. | *τρισ*: ℵADLMUX al *τρισ*

XIV. 1. *μη ταρασσεσθω* (G al *ταρασεσθ-*.): D a c vg^{cdd} aliq (ut mt) sax praem *και ειπεν τοισ μαθηταισ αυτου*. Similiter evgll: *ειπεν ο κυριοσ τοισ εαυτου μαθηταισ* | *καρδια*: X al^{6} e Hil^{291} add *μηδε δειλιατω*

2. *μου*: r syr^{hr} om | *μη*: 1. 2pe al pauc Thdrt^{3,583} *μηγε* | *αν* (X suppl supra lineam): ℵ om | *οτι* cum ℵABC*DKLXΠ al^{20} b c ff^{2}· g vg cop syr^{utr} et^{hr} arm Cyr^{4,763} Thdrt^{1,450} et^{3,582} Nonn ξ^{7} (*ὑμῖν και κεν ἔειπον ὅτι προκέλευθοσ ὁδεύσω*) ... ς om c. c^{corr}ΓΓΔΔ unc^{6} al pler a e f q go aeth Chr^{3,493} Or^{int2,375}

3. *και εαν* usque *τοπον υμιν*: 69. al^{2} scr^{a} syr^{widmanst} arm^{cdd} om (a *τοπ. υμιν* ad *τοπ. υμιν* transilientes) | *και εαν*: D Thdrt^{2,582} *καν* | *και ετοιμασω* cum ℵBCLNSUXΔΠ 1. 13. 33. 124. al permu^{vid} it^{pler} vg syr^{p} et^{hr} arm aeth Cyr^{4,763} Thdrt^{2,582} ... DM al plus^{60} f q cop Cyr^{glaph} 225 *ετοιμασαι* (Π* *ετοιμασασ*) ... Ln (errans de Π) *ετοιμασω* cum AEGKΓ Δ al^{40} go syr^{sch} Photep^{177} (teste Wtst) | *τοπον υμιν* cum ℵBDKLNX ΓΠ al mu cop Cyr^{bis} Thdrt ... ς Ln Ti *υμιν τοπ.* cum ACEGHMSUΔΔ al plu b c f ff^{2}· g q vg (sed a b c e f ff^{2}· vg etiam v. 2 sic, g *loc. preparare vobis*, unus q *locum vobis*; v. 3 a om *τοπον*, e om *τοπ. υμιν*) go syr^{utr} et^{hr} arm aeth (sed syrr arm aeth eodem modo v. 2) | *παλιν ερχομαι*: D *ερχ. παλιν* | *παραλημψ.* cum ℵAB*DNX ... ς *παραληψ.* (ℵ al pauc *-λειψ.*) cum B^{2}CL.ΓΔΔΠ unc^{7} al omn^{vid}. Praeterea U al pauc (non item Δ) *-ψωμαι* | *ητε* (et. Or^{1,645}; G al pauc *εητε*): D *εσθαι* (item d *ut ubi ego sum et vos eritis*; for vero *eritis* omisso antea *ut*, similiter syr^{p} bars; syr^{hr} *quia – et vos eritis*)

4. *εγω* c. ℵABCNQ^{1}ΔΔΠ unc^{7} al plu c f g vg cop etc ... DLX 1. 69. 346. 2pe g^{ecr} al^{5} a b e ff^{2}· q arm aeth Chr^{3,493} om, hinc Ln [*εγ.*] | *οιδατε την*

αὐτῷ Θωμᾶς· κύριε, οὐκ οἴδαμεν ποῦ ὑπάγεις, καὶ πῶς οἴδαμεν
τὴν ὁδόν; 6 *λέγει αὐτῷ Ἰησοῦς· ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια*
8, 19 *καὶ ἡ ζωή· οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς τὸν πατέρα εἰ μὴ δι' ἐμοῦ.* 7 *εἰ*
ἐγνώκατέ ἐμέ, καὶ τὸν πατέρα μου γνώσεσθε· καὶ ἀπάρτι γι-
νώσκετε αὐτὸν καὶ ἑωράκατε αὐτόν. 8 *Λέγει αὐτῷ Φίλιππος·*

οδον (Gb′) cum ℵBC*LQX 33. 157. al pauc a cop aeth persP Nonnvid (ξ14 *ἐμὴν ὁδὸν ἴστε καὶ αὐτοί*) ... ς *οιδατε και την οδον οιδατε*, item Ln *οιδατ.* [*και*] *την οδ.* [*οιδατ.*], cum AC3DNΓΔΑΠ unc7 al pler itpler vg go syrutr ethr Chr3,493 Cyr4,705

5. *Θωμας*: D 76. add *ο λεγομενος διδυμος*. Similiter Nonn ξ14. 15 (*διώνυμος ἴαχε Θωμᾶς, ὃν δίδυμον γενετῆρις ἐφήμισαν*) | *και πως* cum ℵAC2NQXΓΔΑΠ al omnvid c e f ff2. g m4 q vg cop syrutr ethr reli Chr 3,493 Cyr4,707 Tertprax24 ... Ln om *και* cum BC*L a b aeth | *οιδαμεν* (D b e m Tert post *τ. οδον* pon) *την οδον* (Gb′) cum BC*D a b e m aeth Cyr Tertprax ... ς *δυναμεθα* (ℵ *δινομ.*) *την οδον ειδεναι* cum (ℵ)AC2(K)LNQXΓΔΑΠ unc6 al omnvid c f ff2. g q vg syrutr ethr (arm) reli (libere Chr3,493 *και την εκει φερουσαν οδον πως εισομεθα*); sed ℵ *τ. οδ. ειδε. δυναμεθα*, K arm *την οδ. δυναμ. ειδεναι*

6. *ις* cum BC*L ... ς Ln o *ις* cum ABC3DNQX unc reli al omnvid

7. *εγνωκατε* cum ℵD* 8pc cop (Latt vide post) ... ς Ln Ti *εγνωκειτε* cum ABCD3LNQX unc reli al pler etc. Ex Latt vg Irint 226 ed Tert prax24 *cognovissetis*, f *cognosceretis*; sed a b c d e ff2. m Ireraam et gall Novattri 28 (Gall 3, 309) Victorinari 1, 11 (Gall 3, 155) *cognovistis*; q *nostis*, Hil 939 *scitis* | *εμε* cum ℵD Chr3,494 (ante *εγν.* pon) ... ς Ln Ti *με* cum BCL unc reli al pler ... A 59. om | *γνωσεσθε* cum ℵD* (d *scietis*), cui respondet *cognoscetis* Irint ex cod vosse Victorin, item fere *cognoscitis* e q Irint exeraam etgall, item coppetr et (*cognoscitis*)dz (nec aliter copwi, nisi quod *cognovissetis* praecedit), item Nonn ξ25 (*εἰ δὲ θεορρήτῳ με σοφῷ γινώσκετε μύθῳ, ἐξ ἐμέθεν γνώσεσθε καὶ ὑψιμέδοντα τοκῆα*) ... ς Ln Ti *εγνωκειτε αν* cum AC3D3ΝΓΔΑΠ unc7 al pler Athvid Ps-Ath2,29 exedd2 Chr3,494; item (ut ante) *cognovissetis* vg Irint ed Tertprax, item (ut ante) *cognovistis* a b c ff2. m, item (ut ante) *cognosceretis* f, *scitis* Hil 939 :: similiter 8, 19bis *ηδειτε*, quod itpl vg bis *sciretis* (a bis *nossetis*) reddiderunt ... Gb′ *αν ηδειτε* (LX 2pc *ειδητε*, et X 22. ante *αν* pon) cum BC*LQX 1. 22. 33. 2pc Ps-Ath2,29 ed Bas2,190 Cyr4,709 :: scriptura quam recepimus offendit praesertim conlato 8, 19, quem ad locum reliquae lectiones conformatae sunt. *εγνωκειτε* et *εγνωκειτε αν* sive *αν ηδειτε* si Iohannea scripsisset, neminem mutaturum fuisse puto, quemadmodum nec 8, 19 *ηδειτε* bis positum a quopiam temptatum est. | *και απαρτι* cum ℵAC3DNΓΔΑΠ*et3 unc7 al pler b c e f ff2. m4 q vg go cop syrutr ethr arm aeth Ath Chr Cyr Irint Novat Victorin (Gall 155, sed ap Sab om *και*) Hil (Tertprax *sed et abhinc*, alii om *et*) ... BC*LQXΠ2 1. 33. 2pc a (Victorin ap Sab) om *και*, hinc Ln [*και*] | *γινωσκετε* (a b c e ff2. m4 Tertprax Novat *nostis*, Hil 939 *scitis* [sed vide post], Irint *cognovistis*; fos Victorin *cognoscitis*, d *cognoscite*) ... ℵ *γνωσεσθε*, item f q vg *cognoscetis*, Hil 2,208 maffei *scietis* |

κύριε, δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα, καὶ ἀρκεῖ ἡμῖν. 9 λέγει αὐτῷ ὁ Ἰη-
σοῦσ· τοσούτῳ χρόνῳ μεθ' ὑμῶν εἰμί, καὶ οὐκ ἔγνωκάσ με, Φί- 12, 45
λιππε; ὁ ἑωρακὼσ ἐμὲ ἑώρακεν τὸν πατέρα· πῶσ σὺ λέγεισ·
δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα; 10 οὐ πιστεύεισ ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ
καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί ἐστιν; τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἀπ' ἐμ- 12, 49
αυτοῦ οὐ λαλῶ· ὁ δὲ πατὴρ ὁ ἐν ἐμοὶ μένων ποιεῖ τὰ ἔργα αὐτοῦ.

και εωρακ. αυτον: 33. al[5] arm[usc] om | εωρακατε cum ℵABCDGK*QSUΓ ΑΠ al plu ... ΕΗΚ²LMNΧΛ al mu εορακ. | αυτον sec cum ℵAC³DLNQX unc rell al omn[vid] it vg rell Ath Ir[int 236] ex[edd] et[cdd] Tert[prax] etc ... BC* Ir[int] ex[cdd 2] (ita ed. Mass.) om, hinc Ln [αυτ.] | εωρακατε: e m *videtis*

9. λεγει: ℵ απεκριθη, a *respondit* | ο ις cum ℵBCDNQX unc rell al omn[vid] Ath[708] etc ... Ti ις cum ALΠ*et³ w[acr] | τοσουτω χρονω cum ℵDLQ 6pe Eus[marc 39] Cyr[4,776], item *tanto tempore* (b *temporis*) it[pler] vg Ir[int 200] Or[int 3,936] Tert[prax 24] etc (L* τοσουτον scripsisse videtur sed se statim correxit) ... ς Ti τοσουτον χρονον cum ΑΒΝΧΓΔΑΠ unc[7] al pler ff[2.] (*tantum temporis*) Or[1,725] Hipp[noet 7] (Lag[49,12]) Ath[708] Ps-Ath[2,408] Thdr[mop 36] Chr[8,497] | εγνωκασ (et. Or Hipp Ath etc): a b c f ff[2.] vg aeth Ir[int cdd] et[cdd] (sed Grab Mass Stieren ediderunt *cognovisti* ex cdd[2]) Tert[prax] *cognovistis*, e q Hil *nostis*, Novat *agnovistis* | φιλιππε: post, non ante interpgunt cdd (et. ℵ[c]) et vv pler (nisi quod saepe dubium est ut ℵ*), item Or Thdr[mop] Chr Nonn ξ[33] (τηλίκον εἰμὶ φίλιππε πολὺν χρόνον ἐνθάδε μίμνων σύννομοσ ὑμείων, καὶ ἐμὴν οὐκ εἶδεσ ὀπωπήν;); aliquot vero patres[lat], ut Amb et Aug (sed non[ioh 50,2]): *Philippe, qui me videt* (absque prioribus scribunt), atque sic etiam vg[cle] habet, item ς, sed non ς[e] Gb Sz nec Ln | εωρακωσ: ΗΚLΧΠ al εορακωσ (ΚΧ -κοσ) | εωρακεν (ΕGΗΚLΧΛ al εορακεν) et. e Or[1,725 bis] et[4,104] et quater Hipp[noet] Eus[ecl 45] Ath[708] etc ... a b c f ff[2.] g q vg Ir[int 2] Or[int 1,56. 86] et[2,57] et[4,528] Tert[prax] Novat Lcif[25 bis] et[255] Hil[939] et[saep] Aug[ioh 50 saepe] add *et* | πωσ cum ℵBQ 58. 2pe a b c e ff[2.] g vg cop pers[w] (aeth *quomodo ergo*) Cyr[4,779] (πωσ ουν) Ir[int 200] Hil[939. 941] ... ς Ti και πωσ c. ADLNXΓΔΑΠ unc[6] al pler f q go syr[utr] et[hr] arm Ath[708] | δειξον (ℵ[c]): ℵ* praem οτι (:: tale οτι non inferri sed expelli solet). Praeterea G 229* (item Hipp qui affert τοσουτον χρονον usq εν εμοι εστιν) om πωσ (και πωσ) usq πατερα.

10. πιστευεισ (et. Callist[hipp 289] etc, item a b e f ff[2.] g q fos Tert[prax 24] Hil[520. 939] *credis*): c vg Hil[941. 942. 943] *creditis* ... ℵ* πιστευσεισ | λεγω cum ℵ²[vid]et³LNX e q (uterque h. l. *dico*, postea *loquor*) cop syr[p mg]; B* om (hoc ipsum confirmat λεγω, quod post εγω facillime excidit, non item λαλω) ... ς Ln λαλω cum ℵAQΓΔΑΠ unc[7] al pler a b e f ff[2.] g vg go syr[utr] et[hr] arm Ath[708] Thdor[mop 36] Chr[8,499] Cyr[4,782] Tert[prax 24] Hil[520. 939] et[saep]; item D 3. 218. 220. aeth λελαληκα (ita aeth etiam postea) | υμιν: 59. 69. 8pe syr[sch] pers[p] Chr Cyr Hil[1089] (non item[939. 943]) om | ℵ αφ εμαυτου | ο εν εμ. μενων cum ℵADNQXΓΔΑΠ unc[7] al omn[vid] Did[tri 2,7. 8,18] Ps-Ath[2,7] Chr, item (*qui in me manet*) a c

11 πιστεύετέ μοι ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί· εἰ δὲ μή, διὰ τὰ ἔργα αὐτὰ πιστεύετε. 12 ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ κἀκεῖνος ποιήσει, καὶ μείζονα τούτων ποιήσει· ὅτι ἐγὼ πρὸς τὸν πατέρα πορεύομαι, 13 [16,23-24] καὶ 16,23 ὅ τι ἂν αἰτήσητε ἐν τῷ ὀνόματί μου, τοῦτο ποιήσω, ἵνα δοξασθῇ

---

f q syr^{cu} et^{utr} et^{hr}, item ^{vid} go cop arm ... Ln [o] *εν* etc, Ti om e c. BL Or^{2,614} Ath^{708} Did$^{tri\,2,5}$ Cyr^{4,782} (et^{txt} et^{com}), item (*in me manens*) b e ff^{2} g vg Aug$^{loh\,71,1}$ | ποι. τα εργ. αυτου cum ℵBD, item *facit facta* e, *facit opera* Tert$^{prax\,24}$, item *ipse facit opera sua* cop aeth Hil$^{939.\ 943\,bis}$ et^{seplies} (similiter f go syr^{cu} et^{utr} habent *haec opera* vel *opera haec*) ... Ti ποι. τα εργ. αυτος cum LX 33. Cyr$^{4,782\,com}$ (:: hunc in modum videtur primum correcta esse scriptura quam recepimus) ... ς (Ln vide post) αυτος ποιει τα εργα cum ΔQΓΛΔΠ unc^{7} (item א, sed post αυτος deficit) al pler f (*ipse facit haec opera*) g (*ipse autem* etc) q vg syr^{cu} et^{utr} et^{hr} go (vide ante) arm Or^{2,614} Ath^{708} Ps-Ath^{2,7} Chr^{8,499} Cyr$^{4,782\,txt}$; Ln αυτος ποιει τα εργα [αυτου]

11. πιστευετε: U al pauc g vg praem οὐ (g vg *non creditis*) | μοι: ff^{2} g vg syr^{sch} Did$^{tri\,2,5}$ Chr^{8,499} Cyr$^{4,783.\ 784}$ Tert$^{prax\,24}$ om | οτι εγω εν τω πατρι και ο πατ. εν εμοι (Δ Ath$^{708\,edd\,2}$ om και ο πατ. εν εμ.) et. Tert$^{prax\,24}$ Hil^{939} ac^{saepe} ... D Hil^{950} οτι ο πατ. εν εμοι καγω εν τω πατρι (fortasse huc etiam spectat Or^{1,750} *ο γαρ πατηρ, φησιν, εν εμοι καγω εν τω πατρι*) | εν εμοι absque εστιν (etiam ς Gb Sa) cum ℵ(Δ)B DLQX unc rell al plu a b f ff^{2} q cop syr^{utr} et^{hr} arm^{zoh} aeth Eus$^{eccl\,264}$ Chr Cyr$^{4,784\,com}$ Tert^{prax} Hil^{saepe} ... ς^{e} add εστιν cum 1. al vix mu c e g vg syr^{cu} go arm^{usc} Ath^{708} Hil^{1002} :: ex v. 10 | μη: D al pauc μηγε (syr^{cu} *et si mihi non creditis*) | δια (ℵ^{c}): ℵ* om | αυτα et. it vg syr^{cu} et^{p} go Ath^{708} Cyr^{4,784} Hil$^{939.\ 1002}$ et^{c} ... B 229* aeth αυτον ... 24* 157. 244. ff$^{2.\ blan}$ (non^{sab}) cop syr^{sch} et^{p} arm Chr Tert^{prax} Hil^{939} plane om | πιστευετε (α inepte μη πιστ. Similiter go, male transposito μη, quod post ει δε ponendum erat) absque μοι cum ℵDL 33. e e f g vg syr^{cu} et^{sch} et^{hr} Tert^{prax} Hil$^{939.\ 1002}$ et^{ter} Amb$^{fid\,5,575}$ ... ς (Gb^{0}, Schu *nec desinerem verbum ex initio versus inepte repetitum*) Ln add μοι c. ABQXΓΔΠ unc rell al pler a b ff$^{2.}$ q syr^{p} cop arm go aeth Ath^{708} Chr^{8,499} Cyr^{4,784}

12. μειζονα: KL al mu μειζωνα | πατερα sine μου cum ℵABDLQXΠ 1. 22. 33. 42. 69. 157. 258. w^{scr} it (exc e) vg cop go arm syr^{hr} aeth Chr^{8,499} et^{500} Cyr^{4,801} (nec Nonn ξ^{58} μου expri) Novat$^{tri\,28}$ (Gall ^{310}) Hil^{799} etc ... ς (Gb^{00}) add μου cum ΓΔΛ unc^{7} al pler e syr^{utr} | πορευομαι (33. e cop Hil ante προς pon): ℵ*Q cop (vide ante) πορευσομαι

13. αιτησητε cum ℵADLX unc rell al omn^{vid} ... BQ αιτητε. Praeterea b Amb$^{ps\,118,}$ ^{1231} et fid^{5,16} add *ab eo*, c *ab illo*, 33. vg (et. for, non item am fu etc) τον πατερα (item Nonn ξ^{54} *παρ' ὑψίστοιο τοκῆος*), 5. 12. 161. 26^{ev} με | ποιησω: cop syr^{sch} add υμιν | A* om ινα δοξασθη usq εγω ποιησω v. seq (transilit igitur a ποιησω ad ποιησω proximum)

ὁ πατὴρ ἐν τῷ υἱῷ. 14 ἐάν τι αἰτήσητέ με ἐν τῷ ὀνόματί μου, Mc 11, 24 21. 23
ἐγὼ ποιήσω. 15 Ἐὰν ἀγαπᾶτέ με, τὰς ἐντολὰς τὰς ἐμὰς τηρή-
σετε. 16 κἀγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα καὶ ἄλλον παράκλητον δώ- 15, 10
σει ὑμῖν, ἵνα μεθ' ὑμῶν ᾖ εἰς τὸν αἰῶνα, 17 τὸ πνεῦμα τῆς ἀλη- 15, 26 16, 17
θείας, ὃ ὁ κόσμος οὐ δύναται λαβεῖν, ὅτι οὐ θεωρεῖ αὐτὸ οὐδὲ
γινώσκει αὐτό· ὑμεῖς γινώσκετε αὐτό, ὅτι παρ' ὑμῖν μένει καὶ ἐν

---

14. εαν τι usque ποιησω: x (item A*, vide ante) 1. 22. 2pe 6pe al5 b fu syrhr armzoh etcdd (non item armusc) om, item Nonn ξ57 exod pri etcod pal | εαν (D al pauc αν) τι: U al plus5 ff2· copwi praem και (etiam syrsch, sed om τι) | με cum ℵBEHUΓΑ 33. al plus30 (346. μοι) c f vg go syrutr armusc (sed om εν τω ονομ. μου); Ln [με] ... ς Ti om cum ADGKLMQSA2Π al plu a e g q cop syrcod aeth Cyr4,805 (249. add τον πατερα, ff2· aeth *a patre meo*) :: omissum est με quemadmodum v. 13 deest; omittebatur vero eo libentius quum verbis εν τω ονομ. μου parum intellectis non satis aptum videretur, quam ob caussam fuerunt etiam qui τον πατερα etc substituerent. | εγω cum ℵDEGHKM2QSUXΓΑΠ (et M* εγω τουτο) al pler a e f ff2· syrutr go ... ABLA2 33. 124. 249. 262. al pauc c g q vg cop armusc aeth Cyr4,805 Augioh 71,3 τουτο. Testatur Tregelles hunc versum in G bis legi eaque quae ipsi testati sumus altero loco scripta esse, priore vero τουτο (ut v. 13) pro εγω positum.

15. με (ℵcb): ℵ* om | τηρησετε (ℵ 33. 69* al5 -σητε) cum (ℵ)BL 54. 73. tisch** cop Eusmarc 170 Epiph877. 902 Melet100 (Gall5) Chr8,502 com Cyr 4,806 ... ς Ln Ti τηρησατε cum ADQX unc rell al pler it vg syrcu et utr ethr arm aeth Or2,801 etint 3,45 Eusps 251 Ps-Ath 2,10 Chr8,502 txt

16. καγω cum ℵBDQ 1. 237. 251. 254. fscr Epiph894 Cyr4,808 ... ς και εγω cum ALXΓΔΑΠ unc7 al pler Eusps 251 etmarc 170 Cyrhr 265 | ερωτησω (ℵc): ℵ* τηρησω | ᾖ idque post μεθ υμων cum ℵ a c f ff2· m9 q Eus marc 171 Cyrhr 270 Chr8,503 bis com Novat Lcif Victorin (de his3 vide Sab) Hil805, item Ln post αιωνα cum B b, item Ti ante μεθ υμων cum LQX 33. e cop go syrcu etsch etp mg Eusmarc 170 etps 251 (etes 506 ειη) Didtri 2,6 Cyr4,808 Hieresai 40 et57 ... ς μενη (Γ al -νει) ante μεθ υμ. cum ADΓΔΑΠ unc7 al pler g vg arm syrp txt ethr (aeth *ut maneat et sit vobiscum*) Didtri 3,28 Cyrhr 265 Chr8,502 txt | μεθ υμων: D Euses (non item marc bis necps) post εισ τον αιωνα pon

17. θεωρει et γινωσκει: Π θεωρειτε et γινωσκετε | ὅ: ℵca ον, sed o restitutum est | ουδε γινωσκ. αυτο: E om | αυτο ter: D*L αυτον. Item pri: ℵca αυτον, sed restitutum αυτο. Item tert: G2 αυτον | αυτο sec cum A(DL)X unc rell al omnvid itpler vg etc Didtri 1,20 et3,38 bis etc (Quaest93 om αυτ. pri): ℵB a Lcif194 (Gall6) om, hinc Ln [αυτο] | υμεισ sine copula cum ℵBQ 346. ascr al pauc a b Lcif194 (Gall6) Quaest93 (Aug 3,2918) ... ς add δε, Ln [δε], cum ADLXΓΔΑΠ unc7 al pler c e f ff2· g q vg cop syrcu etutr ethr rell Didtri 1,20 et3,38 Cyrhr 270 Cyr4,808 | μένει hoc accentu EGHKMUXΓΑΠ al pluvid, item a b c e f ff2· q tol go cop

ὑμῖν ἔσται. 18 οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὀρφανούς, ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς.
16, 16 19 ἔτι μικρὸν καὶ ὁ κόσμος με οὐκέτι θεωρεῖ· ὑμεῖς δὲ θεωρεῖτέ
με, ὅτι ἐγὼ ζῶ καὶ ὑμεῖς ζήσετε. 20 ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ γνώσεσθε
ὑμεῖς ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρί μου καὶ ὑμεῖς ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν ὑμῖν.
15 21 ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς μου καὶ τηρῶν αὐτάς, ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀγα-
πῶν με· 129.1 ὁ δὲ ἀγαπῶν με ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ πατρός
μου, κἀγὼ ἀγαπήσω αὐτὸν καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτόν. 22 130.10
Λέγει αὐτῷ Ἰούδας, οὐχ ὁ Ἰσκαριώτης· κύριε, καὶ τί γέγονεν ὅτι
ἡμῖν μέλλεις ἐμφανίζειν σεαυτὸν καὶ οὐχὶ τῷ κόσμῳ; 23 ἀπεκρίθη
Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἐάν τις ἀγαπᾷ με, τὸν λόγον μου τηρήσει,

---

(*est*) syr^{cu} et^{utr} et^{hr} Lclf ... g vg arm aeth *μενεῖ*, Nonn ξ^{99} *μενέι* | *εσται* cum ΝΑD^{2}LQΧΓΔΑΠ unc^{7} 33. al pler g vg cop syr^{p} et^{hr} (*in vobis manet et apud vos erit*) arm aeth Did$^{1/3}$ Cyr^{hr} Cyr ... Ln *εστιν* cum ΒD^{a} 1. 22. 69. 251. 254. 2^{pe} it^{plor} (*e est in aeternum*) tol go syr^{cu} et^{sch} Lclf

19. *ετι μικρον*: 131. syr^{cu} et^{utr} pers^{p} cum *ερχομ. πρ. υμιας* conjg | *ουκετι*: A b e syr^{sch} *ου* | *με* sec: LQ om | *οτι εγω* usq *ζησετε*: e om | *ζησετε* cum ΒLX ... ς Ln *ζησεσθε* cum ΝADQΓΔΑΠ unc^{7} al omn^{vid} Chr $^{\aleph,504}$ Cyr^{4,812} :: pro ratione locorum 5, 25. 6, 51. 57. 58. quibus omnibus *ζησει* et *ζησουσιν* praeferri debebant formis *ζησεται* et *ζησονται*, nec hoc loco aliter atque *ζησετε* edendum erat. Semel, i. e. 11, 25, *ζησεται* scriptum est nec fluctuat.

20. *γνωσεσθε* (Κ *γνωσθε*) *υμεις* cum ΝDEGHKM^{2}SUΓΔΑΠ al pler A c e ff^{2}· g q fos go cop syr^{p} arm ... ΒLM^{a}QX 33. f vg Cyr$^{4,815\,txt}$ *υμεις γνωσεσθε* ... A 249. b om syr^{sch} et^{hr} aeth Chr^{4,504} Cyr$^{quater\,4,817}$ et^{sim} Victorin om *υμεις*, hinc Ln [*υμεις*] *γνωσεσθε* | *καγω* cum ΝABDK^{a}HK LXΓΔΠ^{a}et^{2} al plu Cyr ... K^{2}ΩMSUΔΠ^{2} al^{20} Chr *και εγω*

21. *ο δε αγαπων με*: A om (transiliendo) | *καγω* cum ΝBDGLQXΓΔ 1. 249. al pauc Cyr^{4,826} ... ς *και εγω* cum AEGHKMSUΔΠ al pler | LUXΓΔ al *εμφανησω*, DΕ^{rc} *ενφωνησω* (d *ostendam*) | *αυτω εμαυτον*: M *αυτον εμαυτω* (et. in r iam *αυτον* scriptum erat, sed statim *αυτω* substitutum)

22. *αυτω*: A om (teste Treg) | *ουχ ο ισκαριωτης* (U *ικαρ.*, q *scariotha*, c e *ille scariotha*, a *ille scarioth*, b *ille scariotes*, f mt *ille scariothes*, vg^{cle} *ille iscariotes*, g fu for ing *ille scariothis*, am *ille scariotis*, ff^{2}· bian *ille scariothi*): D *ουχ ο απο καρυωτου* ... sah^{mūn} *ο καριωτης*, syr^{cu} *Thomas*. Praeterea b ff^{2}· bian add *sed alius* | *και τι* cum ΝGHKM QSUΓΔΑΠ 1. 28. 69. 106. 118. 124. 127. 131. 157. 229. 262. 299. 346. 2^{pe} al plus^{110} q syr^{p} Ammcat ox^{350} Chr$^{\aleph,505}$ ... ς (= Gb Sz) Ln om *και* (:: post $\overline{κε}$) cum ΑBDELX 33. al vix mu it^{pler} vg sah^{mūn} cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} go arm aeth Cyr^{4,828} Or$^{int\,3,79}$ | *γεγονεν* (et. Or$^{int\,3,79}$): D Chr$^{\aleph,504}$ (antea ^{503} om plane) *εστιν*, item syr^{cu} ... fos *quid facturus es* pro *κ. τι γεγ.* | *ημιν μελλεις εμφανιζειν* (A *-ζεισ*) *σεαυτον* (et. b c f q am fu for fos ing): D *μελλ. ημειν ενφανιζ. σεαυτ.*, e Or$^{int\,3,79}$ *incipis nobis manifestare te ipsum*, ff^{2}· *incipis manifestare nobis te ipsum*, vg^{cle}

καὶ ὁ πατήρ μου ἀγαπήσει αὐτόν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐλευσόμεθα καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ ποιησόμεθα. 24 ὁ μὴ ἀγαπῶν με τοὺς λόγους μου οὐ τηρεῖ· [121.1] καὶ ὁ λόγος ὃν ἀκούετε οὐκ ἔστιν ἐμὸς ἀλλὰ 7, 16
τοῦ πέμψαντός με πατρός.

25 Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν παρ' ὑμῖν μένων· 26 [122.10] ὁ δὲ
παράκλητος, τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ὃ πέμψει ὁ πατὴρ ἐν τῷ ὀνόματί 16, 13
μου, ἐκεῖνος ὑμᾶς διδάξει πάντα καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶς πάντα ἃ

---

manifestaturus es nobis te ipsum, a Leif[194] (Gall[6]) *manifestas te nobis* | σεαυτον: 13. 69* 346. εαυτ.

23. ις cum NABDLΨAH unc[c] al longe plu Cyr[1,880] ... ς (= Gb Sz) ο ις cum MXA al mu[vid] Or[1,234] | τηρησει (et. Or[1,234] Eus[marc 93. 170]): NGH X 69. al mu τηρηση | αγαπησει: G al pauc -πηση | ελευσομεθα (L -σομαιθα) et. Or[1,230. 234. 238] et[quater] et[int 1,50] et[saep] Eus[marc 170. 171] et[ps 40] etc): D e syr[cu] pers[p] ελευσομαι | μονην παρ αυτω (κ[ca] αυτοις, sed restitutum αυτω): D syr[sch] προς αυτον μονην. Cf a Leif[194] (Gall[6]) *apud eum manebimus*, c *apud eum manemus* | ποιησομεθα (L -σωμαιθα) cum NBLXΠ[2] 1. 13. 33. 69. 249. 254. 346. 2[pc] Or[1, 230. 234. 238. 756] et[3,170] et[cat ox] in Mt[78] et[ps] ap Gall[11] app[54] Eus[marc 170. 171] et[ps 40] Did[tri 1,20] et[2,10] Ath[444] ex[odd] et[oddaliq] Epiph[2,78] Cyr[4,880] Thdrt[2,50] etc ... ς ποιησομεν cum AEGHKSUΠ (et MΓΔΛ al[25] -σωμεν) al plr Or[cat ox] ad Eph[161] Ath[444] ex[odd 2] et[582. 642] Ps-Ath[2,10] Did[tri 1,18] et[2,5] Epiph[777 788. 894] Chr[8,506] Amm[cat 350] ... D e syr[cu] pers[p] ποιησομαι

24. ὁ: fos go syr[sch] et[p] c.* arm add δε | τηρει: D cop τηρησει | ο λογος (et. Ign[oph 9] int[pol 328] Mcell[eus 87. 88] etc): D a e syr[p] eth[r] arm Gaud [serm 14] add ο εμος (sed a e om ον ακουετε) | πατρος (Η πατηρ compendio scriptum) et. Ign[int pol] Mcell[eus bis] etc ... 13. 69. y[scr] al[5] Did[tri 3,19] Chr[8,506] om :: cf 5, 30. 6, 38 sqq 7, 16 etc

25. παρ υμιν (D* υμιεν, D[2] υμειν): L*X al pauc παρ υμων

26. ο πεμψ. (et. Eus[marc 170. 171] et[ps 251] Ath[507. 582] Did[tri 3,38] Cyr[hr 270] etc): κ[c]LX ον πεμψ. (item Chr[8,506] ο δε παρακλητος, ον πεμψει etc). Confuse κ* ο δε παρακλ. πεμψει το πν. το αγιον ο πατηρ etc | πεμψει: LA 29* -ψη | ο πατηρ: D[n][2] (non* nec[2]) g syr[cu] et[sch] cop[wi] Eus[marc 170. 171] et[ps 251] Gaud[serm 14] adu μου | και υπομν. υμ. παντα et. Or[3,607] et[int 1,61] Eus[marc bis] (libere[ps 251] διδαξ. υμ. παντα και υπομνησει·) Did[tri 3,38] Cyr[hr 251] (ουκ ειπε διδαξει μονον, αλλα· και υπομνησει οσα ειπον υμιν) et[270] ... A b m[u] syr[cu] om (arm[ed] pon post α ειπ. υμιν) | ἃ (e *quae*) et. Did Cyr[hr] etc ... 1. 28. 2[pc] i[scr] al pauc a b c f ff[2] g l m q vg Or[3,607] Eus[marc bis] (Cyr[hr 251] omisso παντα) οσα (*quaecumque*) | ειπον (f *dixi*; x 33. 127. εγω ειπ.): D[n] 254. αν ειπω, item it[pler] vg *dixero*; syr[cu] et[sch] et[p txt] (non item [mg] nec syr[hr]) *dico* | υμιν et. f g q vg: a b c e ff[2] l Eus[marc 171] (non item[170]) om ... Cyr [4,837] εγω (omisso υμιν). Praeterea NL 127. add εγω (sive ad υμιν sive ad seqq trahitur)

εἶπον ὑμῖν. 27 εἰρήνην ἀφίημι ὑμῖν, εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν· οὐ καθὼς ὁ κόσμος δίδωσιν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν. μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία μηδὲ δειλιάτω. 28 ἠκούσατε ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν· 10, 30 ὑπάγω καὶ ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. εἰ ἠγαπᾶτέ με, ἐχάρητε ἂν ὅτι 13, 19 πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα, ὅτι ὁ πατὴρ μείζων μου ἐστίν. 29 καὶ 12, 31 νῦν εἴρηκα ὑμῖν πρὶν γενέσθαι, ἵνα ὅταν γένηται πιστεύσητε. 30 οὐκέτι πολλὰ λαλήσω μεθ' ὑμῶν· ἔρχεται γὰρ ὁ τοῦ κόσμου ἄρχων, καὶ ἐν ἐμοὶ οὐκ ἔχει οὐδέν, 31 ἀλλ' ἵνα γνῷ ὁ κόσμος ὅτι ἀγαπῶ

---

27. *ειρ. την εμ. διδωμι. υμιν* et. Or^{1,752}· ^{4,100} et$^{int\,2,255}$ et^{ter} Eus$^{es\,264}$· ^{561} et$^{pe\,143}$· ^{171} et$^{theoph\,129}$ Did$^{tri\,1,36}$ Nonn ξ ^{104} etc ... x 59. t^{ser} om | *διδωσιν*: ℵ add *υμιν*. Similiter Nonn ξ ^{105} *οὐχ ὡσ ὕμμι δίδωσιν* etc | c om *ου καθως* usq *διδωμι υμιν* | gr al *ταρασεσθω*

28. *ηγαπατε* et. Or^{1,234} Eus$^{marc\,110}$ Ath^{229} ex$^{edd\,2}$ Epiph ^{267} Chr^{2,507} Cyr ^{4,642} Cyp ^{169}· ^{230}· ^{321} etc ... D*HL 69. t^{ser} z^{ser} al pauc Ath$^{edd\,aliq}$ *αγαπατε* | *οτι πορευομαι* cum ℵABDK*LXΠ al^{12} it vg syr^{cu} et^{utr} et^{hr} cop go arm aeth Or Eus^{marc} Ath^{229} ex^{cod} Epiph Chr Cyr ^{4,642}· ^{644} Nonn ξ ^{113}· ^{114} Cyp etc ... ς (= Gb Sz) *οτι ειπον· πορευομαι* cum ΚGHK^{3}ΜS UΓΔΛ al pler Ath^{229} Dial$^{tri\,2,9}$ Amb$^{op\,9}$ | *πρ. τον πατερα*: G 13. 69. 124. 346. 10^{pe} 47^{ev} syr^{cu} et^{ach} add *μου* | *ο πατηρ* cum ℵ^{ca}ABD*LX 1. 33. 64. 157. 47^{ev} 2^{pe} b c e ff^{2}· g l vg syr^{hr} aeth Ath^{229} Chr^{2,507}· ^{508} Cyr$^{4,644\,com}$ Dial$^{tri\,422}$ Ir$^{int\,158}$ Or$^{int\,3,863}$ Tert$^{prax\,14}$ Cyp ^{221} Hil ^{312}· ^{761} et^{saep} (item *ο πατ. ο πεμψας με* Or^{1,193}· ^{752}· ^{753} et^{quater} Dial$^{tri\,427\,a}$, item *ο πεμψας με πατηρ* Did$^{tri\,1,17\cdot 36}$ et^{2,18} ... ς (Gb^{00}) add *μου*, Ln [*μου*], cum ℵ*et^{cb}D^{2}ΓΔΛΠ unc^{7} al pler a f q cop syr^{utr} arm go Eus marc ^{110} Cyr$^{4,642\,txt}$ Dial$^{tri\,427\,c}$

29. *πριν*: 13. 69. 124. 346. *προ του* | *ινα*: ℵX Chr^{2,507} *ιν* | *οταν*: L *εαν* | *πιστευσητε*: D add *μοι*, item 33. 346. 32$^{ev\,bis}$ *οτι εγω ειπον υμιν*, item l gat *quoniam* (gat *quia*) *ego sum*, Chr *οτι εγω ειμι*

30. *ερχεται*: f q (non l) Hil^{129}· ^{218} (non item ^{535}· ^{619}) al *veniet* | *γαρ*: 69. arm om | *του κοσμου* sine *τουτου* cum ℵABD^{gr}LXΓΔΛΠ unc^{7} al^{150} syr utr Thdrt ^{1,741} ex$^{edd\,2}$ Cyr ^{4,853} Hil^{129}· ^{218} ... ς (= Gb Sz) add *τουτου* cum 1. 346. 2^{pe} al mu e (*saeculi huius*) vg (ff^{2}· g ut^{vid}) reli (sed a b c d f l q *huius mundi*, item cop al) Or^{2,816} et^{2,235} et^{saep} et$^{int\,2,315}$ (*huius mundi*) et^{678} et^{tor} Hipp^{prov} (ap Mai ^{7,2,74}) Bas^{2,82} Mac^{41} Ath ^{625} et ^{746}· ^{756} Chr^{2,508} Cyr$^{eu\,693}$ Thdrt ^{1,1087} Hil ^{525}· ^{619}· ^{1021} (bis *huius mundi*, sem *huius saeculi*). Praeterea 1. 69. 346. 2^{pe} e vg Hipp^{prov} Or^{2,816}· ^{3,225} et^{alib} et$^{int\,2,315}$ et^{quater} Bas ^{2,82} Ath^{ter} Cyr$^{es\,693}$ Hil^{quinquies} *αρχων* ante *του κοσμου* (*τουτ.*) pon | *ουκ εχει ουδεν* (D a add *ευρειν*) et. b c e ff^{2}· g l q vg syr^{sch} et$^{p\,txt}$ et^{hr} Or^{2,225}· ^{4,256} et$^{cat\,ox}$ ad Rom ^{151} et^{int} ^{2,678}· ^{3,960} al Hil^{1021} al ... Gb' *ευρησει ουδεν* cum KII 42. 116. 252^{mg} 8^{pe} al^{3ecr} al^{5wlist} f syr$^{p\,mg}$ arm aeth (hi^{3} *ευρησει* sive *ευρισκει*) Hipp prov Or$^{int\,1,91}$ Ath^{3} Mac^{41} (Gall^{7}) Bas^{2,82} Cyr$^{es\,693}$ al Hil ^{129}· ^{218}. Item Or^{2,816} et^{4,349} et$^{int\,2,315}$· ^{4,607}· ^{657} etc *ευρισκει ουδεν* (Epiph ^{699} *ουδεν των αυτου ευρισκει*, item Isaias^{abbas} ap Gall^{7,201} *nihil eorum quae ipsius sunt invenit*)

τὸν πατέρα, καὶ καθὼσ ἐνετείλατό μοι ὁ πατήρ, οὕτωσ ποιῶ. ἐγεί- Mt 26, 46 Mc 14, 42
ρεσθε, ἄγωμεν ἐντεῦθεν.

XV.

1 Ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελοσ ἡ ἀληθινή, καὶ ὁ πατήρ μου ὁ γεωργόσ
ἐστιν. 2 πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπόν, αἴρει αὐτό, καὶ πᾶν
τὸ καρπὸν φέρον, καθαίρει αὐτὸ ἵνα καρπὸν πλείονα φέρῃ. 3 ἤδη 13, 10
ὑμεῖσ καθαροί ἐστε διὰ τὸν λόγον ὃν λελάληκα ὑμῖν· 4 μείνατε ἐν
ἐμοί, κἀγὼ ἐν ὑμῖν. καθὼσ τὸ κλῆμα οὐ δύναται καρπὸν φέρειν

---

31. και καθωσ: A*K b ff^{2}· om και, hinc Ln [και] | ενετειλατο μοι cum ΝΑΔΓΔΑΠ unc^{7} al pler cop syr^{utr} et^{hr} arm go ... Ln εντολην εδωκεν μοι cum BL (x 1. 19^{mg} 33.) it vg (Cyr^{4,853}); x 33. εντολ. δεδωκεν μοι, 1. 19^{mg} εδωκ. μοι (1. hoc loc add ο πατ.) εντ., Cyr εντ. μοι δεδωκ., b c q Hil$^{525-1021}$ *mandatum* (*praeceptum*) *mihi dedit*. Cf et. aeth^{ro} *et facio mandatum eius*, aeth^{PP} *et sicut dedit mihi pater mandatum suum, sic facio* :: at videtur εντολ. εδωκ. etc ad 12, 49 conformatum | ο πατηρ: D c l* (aeth^{ro} vide ante) om

XV. 1. η αμπελοσ et. Clem^{138} Or^{4,23} Eus$^{dem\ 379}$ et$^{es\ 371}$ et$^{ps\ 493}$ etc Bas$^{es\ 482}$ (Ath^{196}) etc: M* om η | η αληθινη sine additam cum unc omn al pler it vg rell Clem^{138} Or^{4,23} Eus^{dem} et^{es} et$^{ps\ 500}$ Bas^{es} etc ... 5. 28. Or^{3,304} et^{prov} (Notit^{90} Mai^{16}) et$^{int\ 3,376\cdot\ 4,564}$ (cf et.$^{int\ 2,334}$) Chr$^{8,510\ txt}$ et$^{511\ com}$ Cyr$^{4,866\ com}$ (non item$^{857\ txt}$) Hil^{76} add υμεισ τα κληματα :: ex v. 5 | ο γεωργοσ (E*G al γεοργ.): DΔ om ο

2. φερον pri: ΑΗΓ^{2} 33. al aliq φερων, item sec: A 33. al aliq φερων | μη φερ. καρπον (et. Clem^{138} Eus$^{ps\ 500}$ etc): Or^{3,304} libere μενον μη φερον δε καρπον, item Hil^{76} *non manens neque ferens fructum* | αιρει (a b f d *tollit*): c e ff^{2}· g l q vg cop *tollet*, Or$^{int\ 4,564}$ *excidet*, Hil^{76} *eradicabitur*, Nonn$^{O\ 4}$ διατμησει | αιρ. αυτο (1. 2^{pe} om αυτ.): b c l add *pater* | το καρπ. φερον: D το καρποφορον, Clem^{138} το καρποφορουν, a q Novat^{trin} *fructiferum* (sed d *qui fructum adferet*) ... x τον καρπ. αυτου φερον, Or^{3,304} libere μενον και ποιουν καρπον καλον | καθαιρει (et. a f Novat Clem^{138} Or^{3,304} et$^{int\ 3,376}$ Eus$^{ps\ 500}$ etc): D b c e ff^{2}· g l q vg cop Or$^{int\ 4,564}$ Hil^{76} καθαριει, Nonn οιδε καθαιρειν | αυτο sec. (H* αυτοσ): ΝG αυτον ... a q Novat non expri (a *omnem* [Novat *omne*] *fructiferum purgat*, q *omne fructiferum purgabit*), nec habent Clem Or | καρπ. πλειονα (ℵ Clem πλειω) cum ℵBLM*x 33. 157. it vg Clem Eus^{ps} Cyr^{4,866} Or$^{int\ 3,376}$ et^{4,564} Novat Hil ... ς πλειονα καρπον cum ADM^{2}Γ ΔΑΠ unc^{6} al pler Or^{3,304} Bas$^{eth\ 317}$ Thdrt^{2,70} (Nonn$^{O\ 6}$ μειζονα καρπον) | φερη: ΗΚΑ 13. 69. 47^{ev} y^{scr} al^{4} φερει

3. 4. ηδη υμεισ usque καρπον φερειν: D* d om

4. καθωσ: 13. 69. 346. add γαρ

ἀφ' ἑαυτοῦ ἐὰν μὴ μένῃ ἐν τῇ ἀμπέλῳ, οὕτως οὐδὲ ὑμεῖς ἐὰν μὴ ἐν ἐμοὶ μένητε. 5 ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος, ὑμεῖς τὰ κλήματα. ὁ μένων ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν αὐτῷ, οὗτος φέρει καρπὸν πολύν, ὅτι χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν. 6 ἐὰν μή τις μένῃ ἐν ἐμοί, ἐβλήθη ἔξω ὡς τὸ κλῆμα καὶ ἐξηράνθη, καὶ συνάγουσιν αὐτὰ καὶ εἰς τὸ πῦρ βάλλουσιν, καὶ καίεται. 7 [133.4] ἐὰν μείνητε ἐν ἐμοὶ καὶ τὰ ῥήματά μου ἐν ὑμῖν μείνῃ, ὃ ἐὰν θέλητε αἰτήσασθε, καὶ γενήσεται ὑμῖν. 8 [134.10] ἐν τούτῳ ἐδοξάσθη ὁ πατήρ μου, ἵνα καρπὸν πολὺν

14, 13

4. *μενη* cum ℵBL a (*maneat*) ... ς Ln Ti *μεινη* cum ADXΓΔΑΠ unc[7] (sed G *μεινει*) al omn[vid] it[plor] d vg (*manserit, remanserit*) Or[1,286] (*εμμεινη*) Eus[Ps 500] Cyr[4,871] | *ουδε υμεις* et. e f g q vg ... x y[ser] al pauc a c gat mm syr[P] Eus[Ps] *και υμεις*. Item b ff[2]· *sic et qui in me non manserit* (ff[2]· *manet*) | *μενητε* cum ℵABL (6[pe] *μενειτε*) d (*maneatis*) ... ς Ti *μεινητε* cum DXΓΔΑΠ unc[7] al fere omn Eus[Ps] Cyr :: patet pro ratione testium aut *μενη* (v. 4 et 6) et *μενητε* aut *μεινη* et *μεινητε* legendum esse. Aliter est v. 7.

5. *εγω* (et. Or[4,23] et[int 2,221] Eus[Ps 500] etc): D[*] a d add *γαρ* | *εν εμοι*: DG[r*] om *εν* | *ουτος*: M[*]Γ 124. y[ser] al go (cf Gabel. et Loeb. ad b. l.) *ουτως* | *ουδεν* (a add *nisi in me vos manserit*): ℵ *ουδε εν* ... D[*] 6[pe] d om

6. *μενη* cum ℵ[*]ABD (254 *μενει*)... ς Ti *μεινη* cum ℵ[c]LXΓΔΑΠ unc[7] al fere omn Cyr[4,878] :: vide ad v. 4 | *εβληθη* (D[*] *επληθη*): GL 209. 254. al[8] [ser] *εκβληθη* | *εξηρανθη*: L *ξηρανθη* | *αυτο* (Gb') cum NDLXΔΠ 1. 13. 33. (69. *αυτω*) 124. 249. 346. 2[pe] al plus[12] e g q vg[cle] syr[sch] et[hr] arm aeth (go *et colligitur*) Cyr ... ς Ln Ti *αυτα* cum ABΓΔ unc[7] al pler a b c f ff[2]· aur fu for ing taur cop syr[P] :: *συναγουσιν* videbatur pluralem poscere | *το πυρ* (Gb + το, Sz) c. ℵABℵGHKLMSUΓΔΑΠ al plus[70] Chr[2,513] ... ς Ln (ex errore) om το cum DHX al mu Cyr[4,875] Thdrt [2,471] et[2,435]. Cf et. Or[2,304] – – *ο πατηρ μου εκκοπτει και εις πυρ αυτο βαλλει* :: cf Mt 3, 10. 7, 19. Lc 3, 9 (Mc 9, 22) | *βαλλουσιν*: 33. *εμβαλουσιν* (teste Treg *εκβ.*)

7. Corrupte 69: *εαν μη μεινητε εν εμοι και τα ρηματα τα εμα ου μενει εν υμιν· εαν δε μενητε εν εμοι μενει* (pro *μεινη*)· *και ο εαν θελητε γενησεται υμιν*. | *εαν*: D 254. f fos go cop syr[sch] et[hr] add *δε* | *μεινητε*: Δ Chr[2,513] *μενητε*, 254. *μενειτε* | *μεινη*: L *μενει*, 3. 157. (et. Chr[mosc 2]) *μενη* | *ο εαν* cum ADLX unc rell al omn[vid] ... Ln *ο αν* cum B ... ℵ *οσα εαν* | *θελητε* (a b c f ff[2]· g q vg *volueritis*): A tisch[**] 248. i[ser] Cyr[4,877] com (non txt) *θελετε*, item d e *vultis* | *αιτησασθε* (ADΓ al mu *-σθαι* :: ex cdd antiquissimorum abusu frequentissimo, sed vide h. l. etiam versiones) cum (Gb') ABDLMXΓ 1. 106. 124. 127. 346. al[50] Chr[2,513] ex[mosc 4] et[alii], item *petite* b e ff[2]· q go cop syr[hr] arm aeth. Item a c f syr[sch] pers[P] *petere* i. e. *αιτησασθαι* omisso *και* seq ... ς *αιτησασθε* (Δ al *-σεσθαι*) cum ℵBGHKSUΔΑΠ al perm Chr[montf] Cyr, item *petetis* g vg syr[P] (:: cf 16, 26, at ibi ℵ etc *αιτησασθε*) | *υμιν*: D[*]d[*] e om

8. *εν τουτω*: ℵ[*]1.[*] al aliq *εν τουτο* | *πολυν* (48[cv] om): D ante *καρπον*

φέρητε καὶ γενήσεσθε ἐμοὶ μαθηταί. 9 καθὼς ἠγάπησέν με ὁ πατήρ, κἀγὼ ἠγάπησα ὑμᾶς· μείνατε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ. 10 ἐὰν τὰς ἐντολάς μου τηρήσητε, μενεῖτε ἐν τῇ ἀγάπῃ μου, καθὼς κἀγὼ τοῦ πατρός μου τὰς ἐντολὰς τετήρηκα καὶ μένω αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ. 11 ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ ἐν ὑμῖν ᾖ καὶ ἡ χαρὰ ὑμῶν πληρωθῇ. 12 αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμή, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς. 13 μείζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει ἵνα τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῇ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ. 14 ὑμεῖς φίλοι μου ἐστέ, ἐὰν ποιῆτε ἃ ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν.

14, 15 | 15, 9 | 15, 12 | 15, 17 | 15, 18 | 15, 24 | 1 Io 3, 16 | 3, 31

pon | γενησεσθε cum ΝΑΕGΗΚSUΓΔΛ al pler (al aliq -σησθε) Chr^{3,513} Cyr^{4,879} ... Gb′ Ln γενησθε c. BDLMXA 1. 262. tisch** al^{12} Amphil^{466} (Chr^{ibidem} ινα υμεις μοι γενησθε μαθηται και καρπ. πολ. φερητε). Ad utramque lectionem adhiberi possunt Latini, qui *et efficiamini* vel (a d e q) *et sitis*, f *et possitis fieri* habent. Similiter cop go etc; contra syr^{utr} eth^{r} *et eritis* | εμοι: L 33. al^{2} ^{scr} μοι ... D* 254. μου

9. καγω: 33. και εγω | ηγαπησα υμιασ cum ΝΑD^{2}ΧΓΔΑΠ unc^{7} al fere omn c f ff^{2*} g vg go rell Chr^{3,513} Cyr^{4,881} Novat^{310} (Gall^{3}) ... Ln υμιασ ηγαπ. cum ΒD*L 1. a b e q

10. ℵ* ab εν τ. αγαπ. τ. εμη v. 9 ad μεινατε εν τ. αγαπ. τ. εμη v. 10 transiluit. Suppl ℵ^{c} | μου pri: A τασ εμασ | τηρησητε: ℵ^{c}L pp^{arh*} τηρησετε | μου sec: ℵ^{c}X 44^{ev} τη εμη ... e om | καγω cum ΝDΣ^{r} a b c e f ff^{2*} g vg cop syr^{hr} arm Cyr^{4,881} ... ς Ln Ti εγω cum ABLX unc rell al omn^{vid} d q syr^{utr} go aeth Novat^{310} | του πατρος μου ante τασ εντ. cum ΝΒ a b ff^{2*} g vg Chr Novat^{310}, sed B a b ff^{2*} Chr Novat om μου, item c q, hinc Ln Ti om μου (contra ℵ* μου etiam per errorem post εντολασ add, quod iam ℵ^{a} delevit) ... ς Ln post εντολασ pon cum ADLXΓΔΑΠ unc^{7} al omn^{vid} c e f q go rell Cyr | τετηρηκα: ℵ τετηρησα | μένω (ut ΚΜSΓΑΠ etc): B^{2}ΚGUX al mu μενῶ

11. ταυτα (et. Clem^{466}): D syr^{p} add δε | ἡ (Gb″) cum ABD 1. 33. 38. 106. 249. 251. 254. w^{scr} 2pe (et. schol^{237} et^{256}) it (exc f) vg go syr^{utr} eth^{r} arm aeth (sed 33. c syr^{sch} eth^{r} ante εν υμιν pon) ... ς μεινη cum ΝLXΓΔΑΠ unc^{7} (Η μενη) al pler f (cop anceps) Chr^{3,516} Cyr^{4,844}

12. αυτη: 13. 69. 124. 33^{ev} Clem^{466} Chr$^{3,516\,com}$ add δε

13. μειζονα (69. -ζο sic): L al pauc μειζωνα | ουδεισ: B ουδε εισ | ινα sine τισ cum ℵ*D* d a b c e ff^{2*} arm auctor$^{dupl\ martyr}$ ap Cyp^{584} Leif^{194} al (vide ap Sab) ... ς Ln Ti add τισ cum ℵ^{c}ABD^{2}LX unc rell al omn^{vid} f g q vg (f *ut - quis ponat*, vg *ut - ponat quis*, q *ut si quis animam* etc) go syrr rell Cyr^{4,886} Cyp^{204} al

14. υμεισ (et. it vg Leif): ℵ*D* d add γαρ | ποιητε: LMXΓ tisch* al ποιειτε ... D* ποιησητε, item *feceritis* (a *reciperitis*) it vg | ἃ (Gb″, Ln ex errore de B) cum ΝDLX 1. 69. 249. 346. 2pe 7pe al^{3} ^{scr} b c f ff^{2*} g vg syr$^{p\ mg}$ eth^{r} (cop^{vid}) Thdrt^{1,98} Cyp^{194} Leif^{281} al ... Ti ὅ cum B a e q go aeth Cyp^{108} Leif^{189} et^{194} ... ς οσα cum AIΓΔΑΠ unc^{7} al pler syr^{sch} et$^{p\ txt}$ Thdrt^{1,122} et^{2,235} (sed utroq loco παντα οσα) Cyr^{4,888} | εγω: A al pauc a e Cyp$^{108.\ 194}$ om | εντελλομαι: A 69. al εντελλωμαι

15 οὐκέτι λέγω ὑμᾶς δούλους, ὅτι ὁ δοῦλος οὐκ οἶδεν τί ποιεῖ αὐ-
τοῦ ὁ κύριος· ὑμᾶς δὲ εἴρηκα φίλους, ὅτι πάντα ἃ ἤκουσα παρὰ
6, 70 τοῦ πατρός μου ἐγνώρισα ὑμῖν. 16 οὐχ ὑμεῖς με ἐξελέξασθε, ἀλλ'
14, 13 ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς, καὶ ἔθηκα ὑμᾶς ἵνα ὑμεῖς ὑπάγητε καὶ καρ-
πὸν φέρητε καὶ ὁ καρπὸς ὑμῶν μένῃ, [127.4] ἵνα ὅ τι ἂν αἰτήσητε
τὸν πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου δῷ ὑμῖν. 17 [126.10] ταῦτα ἐντέλ-
13, 34 λομαι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους.
7, 7 18 Εἰ ὁ κόσμος ὑμᾶς μισεῖ, γινώσκετε ὅτι ἐμὲ πρῶτον με-
μίσηκεν. 19 εἰ ἐκ τοῦ κόσμου ἦτε, ὁ κόσμος ἂν τὸ ἴδιον ἐφίλει·
ὅτι δὲ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ ἐστέ, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς ἐκ τοῦ

---

15. *λεγω υμασ* cum ℵABLX 33. 235. 249. al pauc itᵖˡᵉʳ d vg syrᵘᵗʳ ethʳ arm Irᴵⁿᵗ²⁴³ Orᵖʳᵒᵛ (ap Maiᵉ⁶, deest Notit) etᴵⁿᵗ²,¹⁰⁴· ³,⁴⁸ et⁴,⁵⁴³· ⁶⁴⁰ Const⁶,²¹ Chrᵐᵒˢᶜ² Cyr⁴,⁴⁸⁶ etᵃᵈᵒʳ³⁸⁵ Thdrt¹,¹⁰⁶¹ (*καλεσω υμασ*) Cyp ¹⁰⁸· ¹⁹⁴ Lcif ¹⁸¹· ¹⁸³· ¹⁹⁴· Hil⁵²² ... ς *υμασ λεγω* cum Dᴳʳᵎᵎᴬᴬᴵᴵ unc⁷ al pler q go aeth Or⁴,³³ et (*υμασ καλω*) ²,⁶²⁵ Chr³,⁵¹⁷ | *αυτου ο κυριος* cum ℵABDILX unc rell al pler Irᴵⁿᵗ²¹³ semel Cyr⁴,⁶⁸⁸ ... ℵ 69. 157. ᶻˢᵉʳ al pauc Or⁴,³³ etᴵⁿᵗ³,⁴⁸ Didᵗʳⁱ³,³ etᶜ etᵃˡˡⁱᵇ Chr³,⁵¹⁷ Irᴵⁿᵗ²¹³ semel *ο κυρ. αυτου* | *οτι παντα* etc: Or⁴,³³ Hil⁵²² *οτι διαμεμενηκατε μετ εμου εν πασι τοις πειρασμοις μου* (Hil om *μου*) :: ex Lc 22, 28 | *παντ. α* et. a e q Const⁶,²¹ (*δουλους, αλλα φιλους, οτι* etc) Cyr⁴,⁶⁸⁸ al Irᴵⁿᵗ²¹³ Or Intᵉ³,⁹¹ et⁴,⁶⁴⁰ Novat³¹⁰ etc ... Dᵉˢ 28. 33. 44. 122. 382. hᵃᵉʳ b c f ffᵎ²· g vg Chr³,⁵¹⁷ Orᴵⁿᵗ³,⁴⁸ *παντ. οσα* (*omnia quaecumque*) | *μου*: 1. 2ᵖᵘ Irᴵⁿᵗ²¹³ (ex edd pler) Chrᵐᵒˢᶜ³ om

16. *αλλ*: D *αλλα* | *και εθηκα υμασ*: A 13. 250. 2ᵖᵃ Gᵖᵃ go om | *ινα υμεισ*: 28. 57. 127. al¹³ itᵖˡᵘ (non e f q) vg cop aeth Cyr⁴,⁶⁸⁸ Lcif ¹⁹⁴ om *υμεισ* | *καρπον*: A 13. 346. praem *πολυν* (A -*υν*), item Ambᵖˢ ⁴³· ⁹⁰³ add *plurimum* | *μενη*: ℵA 33. 69. al¹⁰ *μενει* ... KΠ al plus¹² Cyr act⁴⁹ *μεινη* | *ινα* (ℵᶜ): ℵ* om ... 13. 69. 124. 346. arm *ινα και* (I Lcif *et quodcumque* pro *ut quodc.*) Sic e: *et fructus vester est ut si quid* etc (reddidit ᾗ pro *μένῃ*?) | *αν*: ℵA al pauc *εαν* | *αιτησητε* cum ℵADINX unc rell al omnᵛⁱᵈ ... BL *αιτητε* | *δω* cum ABDKILSUᶠᴬᴵ al permuᵛⁱᵈ ... Ti *δωη* cum EGHNXΔ(et M *δωει*) 33. al⁶⁵ (:: Schu „forma in Pauli epp frequentata, in evv haud obvia") ... ℵ (et*etᶜ, sed vide ante) al²⁵ fere Cyrᵃᶜᵗ⁴⁹ *δωσει* | *δω υμιν*: 13. 69. 124. 346. *τουτο ποιησω, ινα δοξασθη ο πατηρ εν τω υιω*

17. *ινα*: D e om

18. *υμασ μισει*: ℵ *μισ. υμ.* (Orᴵⁿᵗ²,³⁹⁹ *Odit vos hic mundus, quia me priorem vestrum* etc) | *πρωτον* sine *υμ.* cum ℵ*D a b c e ffᵎ· cop arm aeth Cyp³⁶⁸ etᵃ¹⁵ ... ς Lu Ti add *υμων* cum ℵᶜABILNX unc rell al omnᵛⁱᵈ f g l q vg syrᵘᵗʳ ethʳ sahᵐᶠⁱⁿ go (Orᴵⁿᵗ²,³⁹⁹ vide ante) Cyp⁹² Cyr⁴,⁶⁸⁴ | *μεμισηκεν* (BIX al *μεμισηκ.*) et. ℵᶜ ... ℵ* *εμισησεν*, M *εμισησεν*

19. *εκ*: A *ἡ* | *οτι δε*: D e om *δε* | *ουκ εστε* (et. Or¹,³⁰⁰ etᴵⁿᵗ⁴,⁵⁴⁶): D* d *ητε* (*eratis*). Libere Or⁴,³⁰⁸ *εκ του κοσμου ητε, καγω εξελεξαμην υμασ*

κόσμου, διὰ τοῦτο μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος. 20 [139.3] μνημονεύετε τοῦ λόγου οὗ ἐγὼ εἶπον ὑμῖν· οὐκ ἔστιν δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ. [140.10] εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν, καὶ ὑμᾶς διώξουσιν· εἰ τὸν λόγον μοῦ ἐτήρησαν, καὶ τὸν ὑμέτερον τηρήσουσιν. 21 [141.1] ἀλλὰ ταῦτα πάντα ποιήσουσιν εἰς ὑμᾶς διὰ τὸ ὄνομά μου, [142.3] ὅτι οὐκ οἴδασιν τὸν πέμψαντά με. 22 [143.10] εἰ μὴ ἦλθον καὶ ἐλάλησα αὐτοῖς, ἁμαρτίαν οὐκ εἴχοσαν· νῦν δὲ πρόφασιν οὐκ ἔχουσιν περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτῶν. 23 [144.1] ὁ ἐμὲ μισῶν καὶ τὸν πατέρα μου μισεῖ. 24 [145.10] εἰ τὰ ἔργα μὴ ἐποίησα ἐν αὐτοῖς ἃ οὐδεὶς ἄλλος ἐποίησεν, ἁμαρτίαν οὐκ εἴχοσαν· νῦν δὲ καὶ ἑωράκασιν καὶ μεμισήκασιν καὶ ἐμὲ καὶ τὸν πατέρα μου. 25 ἀλλ' ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὁ ἐν τῷ νόμῳ αὐτῶν γεγραμμένος ὅτι ἐμίσησάν με δωρεάν.

13, 16 Mt 10, 24 — Lc 6, 40 — 16, 3 — 9, 41 — 7, 21 — 10, 38 14, 11 — Ps 34 (35), 19 68 (69), 5

εκ του κοσμου, και ουκετι εστε εκ του κοσμου. | μισει υμ. (a q vos odit) o κοσμος: ℵ cop syr^{hr} o κοσμ. μισ. υμ.

20. του λογου (EGIΓΔΛ al mu ff^{2} g q vg syr^{p} aeth add μου) ου ... ℵ τον λογον ον, item b *sermonem quem* (it^{pl} *sermonis quem*, e l *sermones quem*, a *sermonis quod*) ... D τουσ λογουσ ουσ | εγω ειπον υμιν (it^{pler} *ego dixi vobis*, e Cyp$^{92.}$ ^{315} *dixi vobis*): ℵ ελαλησα υμιν | δουλος: D^{gr} praem μου | του κυριου αυτου: 254. 55^{ev} add ουδε αποστολος μειζων του πεμψαντος αυτον, item a *nec apostolus maior eius qui misit eum. Si haec nostis, felices estis si feceritis ea. Non de omnibus vobis dico: ego scio quos elegerim* :: ex 13, 16 sqq | τηρησουσιν: ℵ pauc -σωσιν

21. παντα (et. Petr^{alex} ap Gall^{4,111}): Δ ante ταυτα pon ... DX 237. 248. g^{scr} al^{5} arm om (Chr^{8,518} ταυτα γαρ απαντα) | ποιησουσιν: Δ al^{5} fere. ποιησωσιν | εισ υμασ (Gb′) c. ℵ^{A} (item iam*?) BD*L 1. 33. b c ff$^{2.}$ l (hi^{4} *circa vos*) syr^{sph} etp mg Petr^{alex} (et ex Petro Chron^{1,6}) Chr ... x al pauc υμασ ... ς υμιν cum AD^{2}IN^{2}ΓΔΛΠ unc^{7} al pler a e f g q vg syr^{p} ^{txt} et^{hr} cop go Cyr^{4,902} Novat^{210}

22. ειχοσαν cum ℵBN*LΠ^{2} 1. 19^{mg} 33. Or^{4,44} edd et^{67}edd Cyr^{4,904} et$^{368.}$ ^{378} ... ς ειχον cum AD^{2}IN^{2}ΧΓΔΛΠ*et^{2} unc^{7} al pler Or^{3,238} et^{4,44ter} et^{67} Chr ^{3,508} (et$^{alib\,aliq}$, et^{iamgue}), item D* ειχαν | νυν δε (et. ℵ^{c} it^{pler} vg etc): ℵ* e om δε

24. εποιησεν cum ℵABDIKLXΠ 1. 13. 33. 69. 124. 249. al^{7} Chr ^{1,494} ... ς Ti πεποιηκεν cum EGHMSUΓΔΛ al pler Cyr^{4,907} | ειχοσαν cum ℵBL*Π^{2} 1. (-ωσαν) 19^{mg} 33. ... ς ειχον cum AD^{2}IL^{2}ΧΓΔΛΠ*et^{2} unc^{7} al pler Chr Cyr, item D* ειχαν | εωρακασιν cum ℵABDSUΔ al plu ... Ti εορακ. cum EGHIKLMXΓΔΠ al mu (vel potius permu^{vid}). Praeterea al pauc l (*quia* pro νυν δε) om και μεμισηκ., q και εωρακ. και, contra e go aeth post εωρακ. add με. | και εμε (D* με) et. b f vg syr^{utr} et^{hr} aeth: D*et^{2} a c e ff$^{2.}$ l q cop arm^{edd} om και

25. αλλ (sic unc^{omn}, non αλλα, ι vero αλ): 47. 61. syr om | γεγραμμενοσ post εν τ. νομ. αυτ. cum ℵBDGLX 1. 33. 254. 2P^{e} it vg arm (aeth

14, 16 16, 7 a 26 ὅταν ἔλθῃ ὁ παράκλητος ὃν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν παρὰ τοῦ πατρός, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας ὃ παρὰ τοῦ πατρὸς ἐκπορεύεται, ἐκεῖνος μαρτυρήσει περὶ ἐμοῦ· 27 καὶ ὑμεῖς δὲ μαρτυρεῖτε, ὅτι
Act 5, 32 ἀπ' ἀρχῆς μετ' ἐμοῦ ἐστέ.

XVI.

1 Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα μὴ σκανδαλισθῆτε. 2 ἀποσυνα-
9, 22 γώγους ποιήσουσιν ὑμᾶς· 146.1 ἀλλ' ἔρχεται ὥρα ἵνα πᾶς ὁ ἀπο-
κτείνας ὑμᾶς δόξῃ λατρείαν προσφέρειν τῷ θεῷ. 3 καὶ ταῦτα
ποιήσουσιν ὅτι οὐκ ἔγνωσαν τὸν πατέρα οὐδὲ ἐμέ. 4 ἀλλὰ ταῦτα
λελάληκα ὑμῖν ἵνα ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα μνημονεύητε αὐτῶν, ὅτι ἐγὼ

---

verbum legis eorum quod ait) Or$^{4,360\,\text{nota}}$ Cyr^{4,908} ... ς ante *εν τω* pon cum AEHIKMSUΓΔΛΠ al pler go syr^{utr} et^{hr}

26. *οταν* sine copula cum NBΔ 2^{pc} e l m^{9} cop^{dx} syr^{hr} Did$^{tri\,3,19}$ et^{36} Chr ^{3,319} Epiph^{896} Novat^{311} Hil^{958} al ... ς Ln Ti add *δε* cum ADILΓΘΠ unc^{1} (Δ om male *ελθη*) al pler f g q vg cop^{odd} syr^{utr} arm aeth Cyr^{4,909}; item a b c ff$^{2\cdot}$ add *ergo* | *πεμψω*: D ff$^{2\cdot}$ gο Epiph^{896} *πεμπω* | *παρα τ. πατρος* pri loco (huec G q Epiph^{896} om) sine *μου* et. b e f ff$^{2\cdot}$ g l vg syr^{p} et^{hr} rell Hil Victorin etc ... (Δ*vid)ΘΠ* 33. 42. 7^{pc} al$^{4\,sscr}$ a c m^{9} cop syr^{sch} Did$^{tri\,3,36}$ Novat Amb add *μου* | *πατρος* sec et. e f ff$^{2\cdot}$ g l m^{9} q vg syr^{p} et^{hr} rell Did$^{tri\,2,5}$ et$^{3,19\cdot 36}$ etc ... D a b c syr^{sch} Novat^{311} Hil^{958} add *μου* | *μαρτυρησει*: L 33. al^{4} *-σῃ*

27. *και υμεις δε* (ot. go; cop syr^{hr} *et vos quoque*): D al^{5} om *δε*, nec exprim it vg syr^{sch} cop^{p} (sed$^{cdd\,3}$ teste Bernst exprim) | *απ*: 1. *εξ*

XVI. 2 *αλλ*: Δ *αλ* | *αλλ ερχεται ωρα* etc: cf ep^{lugd} et^{vienn} ap Euphist^{5,1,18} *επληρουτο δε το υπο του κυριου ημων ειρημενον οτι ελευσεται καιρος εν ω πας ο αποκτεινας* (edd^{3} *κτεινας*) *υμας* (cod^{1} om) *δοξει λατρειαν προσφερειν τω θεω.* | *υμας* sec (et. ep^{lugd} Or^{4,402} al Cyp$^{30\cdot 268\cdot 310}$ etc): B om | *λατρειαν*: ΚΚLΔ al *-τριαν* | *τω θεω*: Δ τ. *κυριω*

3. *ποιησουσιν*: ℵ 33. al pauc *-σωσιν*. Scripsimus sine additam cum AB ΓΔΛΠ unc^{1} al longe plu b e l q am em for fos fu gat mt mm taur tol go syr^{sch} et^{p} txt Chr ^{3,530} Chr ^{4,914} Cyp $^{30\cdot 268\cdot 310}$ Lcif ... ς (= Gb Sz) add *υμιν* cum NDL 1. 69. al vix mu a c f ff$^{2\cdot}$ g vg^{cle} cop syr^{p} c.* et^{hr} arm aeth; item 33. al^{5} *εισ υμασ*, 73. 259. al pauc *υμασ* | τ. *πατερα*: n^{2} add *μου* | *ουδε*: n^{2} *ουτε*

4. *αλλα* (g q vg *sed haec*, b c f ff$^{2\cdot}$ Cyp$^{30\cdot 268}$ *haec autem*; versu vero 3. pro *και ταυτα* b c e f ff$^{2\cdot}$ l Cyp^{bis} *sed haec*): D* a e d l syr^{sch} Chr ^{3,530} om | *οταν*: ℵ* *αν*, ℵ^{c}L *εαν* | *η ωρα* sine *αυτων* cum NDΥΓΔΛ unc^{1} al pler a syr^{hr} cop arm aeth Chr ^{3,530} Cyr^{4,915} ... Ln add *αυτων* cum ABΠ^{c} 33. 124. 229** ^{pscr} go syr^{utr}, item L^{2} 13. 69. 106. 346. al^{5}, b c e f ff$^{2\cdot}$ g l q vg cat$^{ox\,360}$ Cyp^{bis} (157. *η ωρα αυτη*) | *μνημονευ. αυτων* (Chr *τουτων*): ita etiam (qui *η ωρ. αυτων* tuentur) ABΠ^{c} 33. al^{3} go

εἶπον ὑμῖν. [16,7.10] ταῦτα δὲ ὑμῖν ἐξ ἀρχῆς οὐκ εἶπον, ὅτι μεθ' ὑμῶν ἤμην. 5 νῦν δὲ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με, καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ἐρωτᾷ με· ποῦ ὑπάγεις; 6 ἀλλ' ὅτι ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, [13, 33 14, 5] ἡ λύπη πεπλήρωκεν ὑμῶν τὴν καρδίαν. 7 ἀλλ' ἐγὼ τὴν ἀλήθειαν λέγω ὑμῖν, συμφέρει ὑμῖν ἵνα ἐγὼ ἀπέλθω. ἐὰν γὰρ μὴ ἀπέλθω, ὁ παράκλητος οὐκ ἐλεύσεται πρὸς ὑμᾶς· ἐὰν δὲ πορευθῶ, πέμψω αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς. 8 καὶ ἐλθὼν ἐκεῖνος ἐλέγξει τὸν κόσμον περὶ ἁμαρτίας καὶ περὶ δικαιοσύνης καὶ περὶ κρίσεως. 9 περὶ ἁμαρτίας μέν, ὅτι οὐ πιστεύουσιν εἰς ἐμέ· 10 περὶ δικαιοσύνης δέ, ὅτι πρὸς τὸν πατέρα ὑπάγω καὶ οὐκέτι θεωρεῖτέ με· 11 περὶ δὲ κρίσεως, ὅτι ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου κέκριται. [12, 31]

---

syr^{utr}) ... ℵ^{ca} (non item ^{cb}) D 68. a arm om αυτων (om illi igitur utroque loco), item om αυτων (qui ante habent) Ln^{s} 13. 69. 106. 346. al^{5} b c e f ff^{2}· g l q vg cat^{ox} Cyph^{ia} | μνημονευητε: ELΓΔΛ al mu μνημονευετε, D^{2}(*-νευτε)Π* al pauc -νευσητε | ειπον υμιν (et. ℵ^{c}): ℵ* om υμιν | υμιν^{tert}: D 38. 157. 254. Chr^{mosc1} post εξ αρχης pon, item L 28^{ev} syr^{utr} eth^{hr} arm aeth Chr^{s,524} post ειπον sec ... 63. 69. om

5. υπαγω: ℵ εγω υπαγω | προς τον: 69. πρ. τ. πατερα τον | ερωτα με: 69. με ερωτ. | υπαγεις (ℵ^{c}): ℵ* -γει

6. αλλ: A om (syr^{sch} *dixi vobis enim haec, et*) | οτι: A^{2} οτε (A* οτι λελαλημα sine ταυτα) | ταυτα: A* 127* g^{ser} al^{3} om | πεπληρωκεν: go πεπωρωκεν (*obduravit*, ut 12, 40)

7. λεγω υμιν: KLYΠ 33. 69. 87. p^{ser} 6p^{e} a go Chr^{s,585} Cyr^{4,917} υμιν λεγω | εαν γαρ sine εγω cum ℵBDLΥ 1. al vix mu ff^{2}· g l m^{s} vg cop syr^{p} Cyr ^{4,917} ... Gb^{6-8z} Ti add εγω cum ΔΓΔΔΠ unc^{7} 33. 69. al plus^{126} a b c e f q (a b c post απελθω pon) go syr^{sch} eth^{hr} arm aeth Did^{tri} ^{2,11} Cyr^{hr} ^{270} Bas^{1,319} Chr^{s,585} Thdrt^{4,309} Clem^{int} ^{996} Novat | ουκ ελευσεται cum ℵAD unc reli al fere omn Bas etc; item Did^{tri} Cyr^{hr} Thdrt ουκ (Cyr ου μη) ερχεται ... BL (33.?) Chr ου μη ελθη | πρ. υμας pri (ℵ^{c}): ℵ* πρ. ημ.

8. και (sic etiam 1^{b}) ελθων: K om ελθ. | ελεγξει: EL al pauc -γξη | 1^{b} δικαιωσυνης | περι tert: 69* 44^{ev} b om

9. ου (ℵ* om, suppl ^{c}) πιστευουσιν (et. b l am al): 64. 127. y^{ser} sem a c e f ff^{2}· g q vg (et. for gat mt mm tol, sed non am fu fos ing) aeth^{utr} cat^{ox} ^{261} (Victorin ^{125} utrumq habet) ουκ επιστευσαν. Item schol ^{287} (adscriptum Origeni) ελεγξει τον κοσμον καταπεμφθεις ο παρακλητος λιαν ημαρτηκοτας, διοτι ουκ επιστευσαν εις εμε.

10. πατερα sine μου (Gb'') cum ℵBDL 1. 33. 157. a b e ff^{2}· g l vg syr^{hr} sah^{mūn} cop aeth Chr^{538} Cyr^{4,920} Victorin^{125} ... ς Ln add μου cum AΥ ΓΔΔΠ unc^{7} al pler c f q go syr^{utr} arm | υπαγω: 33. πορευομαι | ουκετι: Π* 131* w^{ser*} ου

11. τουτου (Δ add του): 1. 68. om

12 ἔτι πολλὰ ἔχω ὑμῖν λέγειν, ἀλλ' οὐ δύνασθε βαστάζειν ἄρτι·
13 ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐκεῖνος, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁδηγήσει ὑμᾶς
ἐν τῇ ἀληθείᾳ πάσῃ· οὐ γὰρ λαλήσει ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὅσα ἀκούει

---

12. ετι (et. Or[1,387. 388] et[int 2,403] et[4,659] Eus[marc 172] et[ps 251] etc Tert[prae haer 22] etc): A επι (etiam δ *super*, sed corr est *insuper*) | υμιν λεγειν cum ℵBLY 33. 118. b e e (*de vobis dicere*) f ff[2.] f g l m[9] Or[1,388] et (*quae vobis dicam* vel *loquar*) [int 1,61. 2,403] Theognost[662] (Gall[3]) Ath[552] Cyr[4,347] Tert[praeser 22] Hil[959] Aug[ioh 96,1] ... ς Ln λεγειν υμιν cum AD I[b]ΓΛΑΠ unc[7] al pler a (*quae dicam vobis*) cop syr[utr] et[hr] go arm Or[1,387] et[int 4,659] Eus[ps 251] et[marc 172] Did[tri 3,41] Chr[8,526] Cyr[4,923] Thdrt[3,25] Tert[praesc 22 cd] et[virg vela 1, monog 2] Hil[805] | δυνασθε (et. f g l q vg Or[1,387. 388] etc): D a b c e ff[2.] m[9] cop Or[int 1,61. 2,403] et[4,659] Tert[praeser 22] et[alib] Hil[805. 959] add (sed vv vario loco) αυτα | αρτι (ℵ[c]): ℵ* om

13. οταν δε (et. a f m[9] q vg Or[1,387] et[int 1,61. 2,403] Theognost[662] Did[tri 3,41] Eus[ps 251] et[marc 172] Ath[562] etc): D al pauc e arm Or[1,388] Cyr[4,923] Tert[praeser 22] et[alib] Hil[959] om δε (b c ff[2.] l fos *enim*) | οδηγησει (et. Or[1,387. 388] et[int 2,403] etc): D syr[hr] praem εκεινος, item (sed antea om) a syr[sch] Or[int 1,61] et[4,659] Novat[311] (m[9] Tert[praeser] „ille spir. veritatis, ipse" etc) | υμας (hoc loco et. Or[bis] etc): D a Tert[praeser] Novat Hil[805] (non item[959]) ante οδηγησει pon | εν τη αληθεια πασῃ (Gb') cum ℵ (* etc, sed * om πασῃ) DL 1. 33. 2[pe] b c ff[2.] l arm Nonn[π 38] Victorin[156] (c *docebit vos in omni veritate*, l *docebit vos in veritate omnia*; b *deducet vos in veritate omni*, ff[2. sab] *deducet vos in omni veritate*, item[blan] *ded. vos in omnem veritatem*; d *vos diriget in veritate omni*, Victorin *praeibit vobis in veritate omni*), item cdd ap Aug[ioh 96,5] (*docebit vos omnem veritatem*, vel, sicut alii codices habent, *deducet vos in omni veritate*) ... Ln εισ την αληθειαν πασαν cum ABY Or[1,387. 388] Did[tri 1,18] Cyr[4,925] et[923]. Cf et. Eus[ps 251] et[marc 172] Cyr[hr 270] διηγησεται υμιν την αληθ. πασαν (Eus[ps] om πασαν), sed Cyr[cod] οδηγησει υμας επι την αληθ. πασαν. Cf et. e *inducet vobis veritatem omnem* ... ς εισ πασαν την αληθειαν c. I[b]ΓΛΑΠ unc[7] al pler Bas[3,42] Epiph[826] Chr[8,527] Thdor[ant 541] (ap Wegn) Thdrt[3,15]; item a f ff[2.] blan g m[9] q vg Tert[praeser] et[alib] Novat Hil[bis] (a ff[2.] Tert *deducet vos in omnem veritatem*, f q *diriget vos* etc; m *disseret vobis omnem veritatem*, g vg *docebit vos* [am fu add *in*] *omnem veritatem* | αλλ: D αλλα | οσα sine additam cum ℵB D*L 1. 33. 61. al pauc Or[1,387] (ita Delar. ex[cdd]) Eus[marc 172] Ath[356] et[552] Epiph[898] Cyr[hr 270] Cyr[4,347] ... ς οσα αν cum D[2]EHMSUΥΓΑ (GA ὅσ' ἄν) al plu Ign[intpol 328] Chr[8,526] Cyr[4,923]. (Ex ℵ notandum est quod ℵ[c] super α in οσα aliquid scripturus erat, sed antequam absolveret rursus delevit.) Item AKΠ al mu οσα εαν, item al aliq ωσ εαν | ακουει cum ℵL 33. Ath[358] Cyr[4,347] ακουει, item *audit* b e l fos ... Ti ακουσει cum BDE*HY 1. 435. 48[ev] y[scr] Or[1,387] Eus[marc 172] (sed ed Viger λαλησῃ) et Mcell[eus 168] Ath[552] Cyr[hr 270] Epiph[898], item *audiet* g vg Victorin[156] ... ς Ln ακουσῃ cum AE[2]GKMSUΓΛΑΠ al pler Ign[intpol 328] Chr[8,526] Cyr[4,923], item *audierit* a c d f ff[2.] m q Hil al (:: offendebat ακουει et propter λαλησει mutandum videbatur) | λαλησει: A al aliq -σῃ

λαλήσει, καὶ τὰ ἐρχόμενα ἀναγγελεῖ ὑμῖν. 14 ἐκεῖνοσ ἐμὲ δοξάσει,
ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λήμψεται καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν. 15 [148.3] πάντα 17, 10
ὅσα ἔχει ὁ πατὴρ ἐμά ἐστιν· [149.10] διὰ τοῦτο εἶπον ὅτι ἐκ τοῦ
ἐμοῦ λαμβάνει καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν. 16 μικρὸν καὶ οὐκέτι θεωρεῖτέ 14, 19
με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με. 17 Εἶπον οὖν ἐκ τῶν μαθη-
τῶν αὐτοῦ πρὸσ ἀλλήλουσ· τί ἐστιν τοῦτο ὃ λέγει ἡμῖν· μικρὸν καὶ
οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με; καὶ ὅτι ὑπάγω
πρὸσ τὸν πατέρα; 18 ἔλεγον οὖν· τοῦτο τί ἐστιν ὃ λέγει τὸ μικρόν;

---

14. Α* om versum | δοξασει: Υ al pauc -ση | οτι: 69. και | λημψεται cum ℵΑΒ*DΥ ... ς ληψεται cum Β²LΓΑΠ unc⁷ al omn^vid ... Α² δοξασει | υμιν: Epiph^898 add παντα (:: adsumpsit ex sqq, sed nil affert praeter παντά). Etiam 33. m⁹ παντα quod sequitur cum αναγγ. υμιν conjg

15. ℵ* om totum versum (propter ομοιοτελευτον), suppl^c | εχει: Ε al pauc εχη | ειπον: ℵ^cL 249. al pauc a e f q cop^dz syr^utr et^hr arm aeth Cyr^hr 270 Cyr^4,980 Nonn^π 48 add υμιν | λαμβανει cum BDEGI^bLMSUΥΔΑ (ΠΓ λαμβανεται) al longe plu a go syr^utr arm Cyr^4,982 com ... ς (= Gb Sz) ληψεται (ℵ^cΑ λημψ.) cum ℵ^cΑΚΠ al mu b c f ff²· g m q vg cop aeth Cyr^hr 270 Hil^959 et^alib | αναγγελει: ℵ^c go αναγγελλει. Similiter Nonn^π 49 προαγγελλει.

16. ουκετι (Gb′) cum ℵBD^gr I^bLΑΠ² 1. 33. 95. 262. b c ff²· g vg syr^p arm Or^4,453 Chr^8,582 com (fluct^txt) Cyr^4,982 bis Nonn^π 51 ... ς Ti ου cum ΑΥ ΓΑΠ*et³ unc⁷ al pler a d e f q cop syr^sch go aeth (Chr^8,582 txt vide ante) Cyr^4,982 bis. Praeterea 122. f q go μικρον ετι (*modicum adhuc* f, *pusillum adhuc* q) | οψεσθε με sine additam (Gb′) cum ℵBDL a b e ff²· sab sah^münt cop^dz aeth^ro Or^4,453 vid ... ς add οτι (33. arm syr^hr και, 69. και οτι) εγω (εγω c. Υ 33. al mu f [*vado ego*] cop arm; Gb Sz om c. ΑΙ^b unc¹¹ al pler c ff²· bian g vg) υπαγω προσ τον πατερα (G add μου), item Ln [οτι υπαγω πρ. τον πατ.] cum ΑΙ^bΥΓΑΔΠ unc⁷ al pler c f g q go cop syr^utr et^hr arm aeth^pp

17. ειπον cum ℵΑDLΓΑΔΠ rell omn^vid ... Ti ειπαν cum Β | Α εκ τ. μαθητων αυτων αυτου corrupte | προσ αλληλουσ: Κ ante εκ τ. μαθ. αυτ. pon | ℵ* ab μικρον pri ad μικρον alterum transiluit, suppl^e | ου: D^gr 33. 124. ουκετι | θεωρειτε: D οψεσθε, item (sed nec aliter v. 16) it vg cop syr^omn *videbitis* | και οτι (ℵ* ω pro οτι): Η 106. 237. 346. al pauc syr^p om και | υπαγω cum ℵΑΒLΜΑΠ al¹² it^pler vg aeth ... ς Ti εγω υπαγω cum DΥΓΑ unc⁶ al pler

18. ελεγον ουν et. c f ff²· g q vg ... D* al⁵ a b e d om | τουτο τι εστιν cum ΑD^gr²I^bΓΑΔΠ* al pler go syr^p ... Ln τι εστ. τουτο (:: ut modo praecessit lectione non fluctuante) cum ℵBD*LΥΠ² al¹⁰ it^pler d vg cop syr^sch et^hr arm aeth Or^4,453. Libere e *quid est pusillum* pro τουτο τι εστ. ο λεγ. το μικρ. | ο (Α το) λεγει cum ℵ^cΑBD²I^bL unc reli al pler c f g q vg syr^sch (post το μικρ. pon) et^p cop go aeth Or^4,453 etc ... ℵ*D* 1. 13. 69. 124. g^ser 2^pe al⁵ a b d e ff²· syr^hr arm om | το μικρον cum ℵΑDΓΑΔΠ unc reli al pler arm etc ... BLΥ 121. al pauc Or^4,453

οὐκ οἴδαμεν τί λαλεῖ. 19 ἔγνω Ἰησοῦς ὅτι ἤθελον αὐτὸν ἐρωτᾶν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· περὶ τούτου ζητεῖτε μετ' ἀλλήλων ὅτι εἶπον· μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με; 20 ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι κλαύσετε καὶ θρηνήσετε ὑμεῖς, ὁ δὲ κόσμος χαρήσεται· ὑμεῖς λυπηθήσεσθε, ἀλλ' ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται. 21 ἡ γυνὴ ὅταν τίκτῃ λύπην ἔχει, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς· ὅταν δὲ γεννήσῃ τὸ παιδίον, οὐκέτι μνημονεύει τῆς θλίψεως διὰ τὴν χαρὰν ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον. 22 καὶ ὑμεῖς οὖν νῦν μὲν λύπην ἔχετε· πάλιν δὲ ὄψομαι ὑμᾶς, καὶ χαρήσεται

---

om το | τι λαλει cum ΚΑD^{a}1^{b} (sed τι perlit) L unc rell al omn^{vid} it (sed c *quod loquitur*, a *quid dixit*) vg etc; D* o λεγει (d *quid dicit*) ... B aeth om

19. *εγνω* sine copula cum ΝBDL 1. 33. 157. 2P^{c} al pauc a b e cop arm (Or^{4,458} *στε λεγοντων των μαθητων – γνους ο ις* etc) ... ς Ln *εγν. ουν* cum ΑΥΓΑΔ unc^{c} (item 1^{b} vid) al pler Cyr^{4,934} ... ΠΠ 33. P^{ser} f g q vg go syr^{utr} *εγν. δε*, item c ff^{2}· syr^{hr} aeth *και εγν.* | ις cum BL ... ς Ln o ις cum ΚAD unc rell al omn^{vid} | *ηθελον* (et. Or^{4,458}): ℵ 69. e ff^{2}· *ημελλον* (*incipiebant*) | *ερωταν*: D *επερωτησαι περι τουτου* | *αυτους* (et. Or): A al^{2} gat (teste Blanchino) om | *περι τουτου*: A c^{ser} *περ. τουτο*

20. *και θρηνησετε* (ℵ* *-σητε*, sed ipse* *ε* super *η* notavit): A^{2} 124. al^{4} *κ. πενθησετε* ... A* pp^{arh} semel om | *υμεις λυπηθ.* cum ℵ*BDA 1. a b c e f ff^{2}· q go cop syr^{hr} arm Tert$^{spect\ 22}$ Cyp$^{220.\ 228}$ ... ς. (sed Gb^{w}) add *δε* post *υμεις* cum ΑLΓΑΠ unc^{7} al fere omn ᵹ vg syr^{p} (syr^{sch} *et vos* etc) aeth Or^{4,458} et$^{int\ 4,458}$ Cyr^{4,984} | *αλλ* cum ΚABEGHKMSΔΠ al pler Or Cyr ... Ti *αλλα* cum DLUYΓΛ al | *υμων*: Γ 33. 249. al pauc *ημων* | *γενησεται*: ℵ *γενήται* (hoc accentu)

21. *τικτη*: A al mu *τικτει* | *ηλθεν*: Y *ηκει* | *η ωρα* (f g q vg sah^{mss} cop go syr^{p} et^{hr} arm aeth): D 248. a b c e ff^{2}· syr^{sch} (*dies parturitionis*) *η ημερα* | *γεννηση* (H crypt^{ev} al mu *-σει*): A al pauc *γενηση* | *το παιδιον*: 1. om το | *θλιψεως*: D c fos Ambp$^{s\ 47,940}$ *λυπης*, q *doloris* | *εγεννηθη* (et. B): C *εγενηθη* | *ανθρωπος* (ℵ^{a}): ℵ* o *ανθρ.*

22. *ουν* hoc loco et. a f q vg syr^{p} eth^{hr} cop$^{sch\ wo}$ exp^{etr} (cop^{wi} et^{ds} *et vos quoque*) ... ℵ* post *νυν μεν* ... U al pauc b c e ff^{2}· syr^{sch} arm aeth om | *νυν μεν λυπην* cum ℵ* (*ν. μ. ουν λυ.*) et^{c} BC*DLMY 1. 33. 235. 249. 254. 2P^{c} a (omisso *μεν*) b c e f ff^{2}· q vg cop syr^{utr} arm go (sed ex his nonnulli ut go syr^{sch} non exprim *μεν*) Chr^{6,538} Hil^{164} (*Nunc quidem trist. habetis*) ... ς Ti *λυπην μεν νυν* cum AC^{2}ΔΠ unc^{6} al pler Cyr^{4,985} item *λυπ. μεν ουν* (*ουν* quod praecedit haud abiecto) ΓΛ al pauc, item aeth *tristes estis iam* | *εχετε* cum ℵ*BCYΓΔΛΠ unc^{7} al pler c f ff^{2}· q vg (et. for ing em san al) go syr^{utr} arm aeth Cyr^{4,985} Hil^{164} ... Ln *εξετε* cum ΝCΔDL (*-ητε*) 33. 131. 249. al^{10} a b e am fu taur mt cop Chr$^{mosc\ 3}$ Antioch^{1060} (hom^{25} *ουτως και υμεις μεν λυπην εξετε*). Libere Chr^{6,538} edd et$^{mosc\ 2}$ *νυν μεν λυπηθησεσθε*) | *οψομαι*: E *-ωμαι* | *αιρει* cum

ὑμῶν ἡ καρδία, καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς αἴρει ἀφ' ὑμῶν. 23 καὶ 14, 18 15, 16
ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐμὲ οὐκ ἐρωτήσετε οὐδέν. 150.4 ἀμὴν ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, ἄν τι αἰτήσητε τὸν πατέρα, δώσει ὑμῖν ἐν τῷ ὀνόματί
μου. 24 ἕως ἄρτι οὐκ ᾐτήσατε οὐδὲν ἐν τῷ ὀνόματί μου· αἰτεῖτε,
καὶ λήμψεσθε, ἵνα ἡ χαρὰ ὑμῶν ᾖ πεπληρωμένη. 15, 11

25 151.10 Ταῦτα ἐν παροιμίαις λελάληκα ὑμῖν· ἔρχεται ὥρα
ὅτε οὐκέτι ἐν παροιμίαις λαλήσω ὑμῖν, ἀλλὰ παρρησίᾳ περὶ τοῦ
πατρὸς ἀπαγγελῶ ὑμῖν. 26 ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐν τῷ ὀνόματί μου

ℵACD²LYΔΛΗ unc⁷ al omn^vid b e f q am fu go syr^utr Chr^533 Antioch^1069 Cyr^4,935 ... Ln αρει cum BD*Γ a c ff²· vg (et. for ing taur al mu) cop arm aeth Or^int 2,83 Cyp^230 Hil^164

23. και (a sed): x 249. 252. e Chr^8,533 om | ερωτησετε: ℵA al pauc ερωτησητε. Libere e in illa die nihil metuebitis | λεγω υμιν sine οτι cum BCD*LY 42. (11^pe?) b d e f ff²· g q vg Or^1,222 Ath^686 Cyr^4,936 et^act 49 Quaest^92 (Aug^3,2920) ... ς (Gb^00) add οτι cum ℵA (sed habet ο τι αν αιτησητε) D²XΓΔΛΗ unc⁷ al pler a c go rell Chr^8,533 | αν (DY² Or^sem Ath Cyr εαν) τι (Gb') cum BCDLY*et² it vg (Latt si quid) Or^1,222 bis Ath^686 Cyr^4,936 et^act 49, item cop hoc quod ... Λ nil nisi αν, 145* εαν .. ℵXΗ 33. 42. 131. al⁸ go syr^p et^hr aeth ο αν (ℵ) vel ο εαν (XΗ), item ς οσα αν (KM al Chr εαν) cum ΓΔΛ unc⁷ al pler syr^sch rell Chr^8,533 (et. Nonn π^85 ὅσσα γάρ) | τον πατερα: Y syr^sch arm Or^1,222 semel add μου | δωσει: 33. δωη | εν τω ονομ. μου hoc loco cum ℵBC*LXYΔ sah^mün Or^1,222 et^223 Cyr^act 49 (confirmat opinor etiam Cyr^com 986 ληψονται παρα του πατροσ, αυτου δηλονοτι και μεσιτευοντοσ και συγχορηγουντοσ τω πατρι· τουτο γαρ εστι το· εν τω ονοματι μου. Quae post habet, εν ονοματι τοινυν του σωτηροσ ημων χυ τασ δεησεισ ποιητεον, ad ea quae v. 24 sequuntur spectant.) Etiam Nonn π^85 confirmat (ὅσσα γὰρ αἰτήσητε θεοκλήτῳ τινὶ φωνῇ, ἔσσεται ἔμπεδα ταῦτα χαριζομένοιο τοκῆοσ). ... ς Ln post τον πατερα pon cum AC³DΓΑΠ al omn^vid it vg cop syr^utr et^hr arm aeth Chr^8,533 et^com Cyr^986 text :: cf v. 24 et 14, 13

24. ητησατε et. Or^1,222. 223 ... Λ 47^ev al pauc Cyr^4,936 ητησασθε (z^scr αιτη.) | μου: Λ* με | αιτειτε (et. ℵ^c; KΛ al pauc αιτητε): ℵ* αιτησασθε | λημψεσθ. cum ℵAB*DLYΔ ... ς ληψ. cum B²CXΓΑΠ unc⁷ al omn^vid | ᾖ: U εἶ

25. ερχεται sine αλλ cum ℵBC*D*LXYΗ² 1. 33. 69. a b d e g vg sah^mün cop arm syr^hr Or^int 2,82 Aug^ioh 102,3 ... ς (= Gb Sz) Ln αλλ ερχεται cum AC²D²ΓΔΛΗ*et³ unc⁷ al pler c f ff²· q go syr^p (syr^sch venit autem) aeth Or^1,568 Ath^405 Cyr^4,936 (Chr^534 και ερχετ. ωρα) | οτε (et. ℵ^c Or^1,568 et^cat'eph 223 et^int 2,82) ... ℵ* οπου, Γ οτι | παρρησια et. ℵACLX etc ... B*D παρησια. Praeterea D praem εν (d in pala) | απαγγελω (Gb') cum ℵ(-ελλω)ABC*DKLMUXYΗ al mu ... ς αναγγελω cum C^corr EGHSΓΔΛ al pler Chr^8,534 Cyr^4,937

αἰτήσεσθε, καὶ οὐ λέγω ὑμῖν ὅτι ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα περὶ
ὑμῶν· 27 αὐτὸς γὰρ ὁ πατὴρ φιλεῖ ὑμᾶς, ὅτι ὑμεῖς ἐμὲ πεφιλή-
8, 42 κατε καὶ πεπιστεύκατε ὅτι ἐγὼ παρὰ τοῦ θεοῦ ἐξῆλθον. 28 ἐξῆλ-
θον ἐκ τοῦ πατρὸς καὶ ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον· πάλιν ἀφίημι
τὸν κόσμον καὶ πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα. 29 Λέγουσιν οἱ μα-
2, 25 θηταὶ αὐτοῦ· ἴδε νῦν ἐν παρρησίᾳ λαλεῖς, καὶ παροιμίαν οὐδεμίαν
λέγεις. 30 νῦν οἴδαμεν ὅτι οἶδας πάντα καὶ οὐ χρείαν ἔχεις ἵνα
τίς σε ἐρωτᾷ· ἐν τούτῳ πιστεύομεν ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐξῆλθες.
Mt 26, 31. 56 31 [1521.4] ἀπεκρίθη αὐτοῖς Ἰησοῦς· ἄρτι πιστεύετε; 32 ἰδοὺ ἔρχε-

---

26. αιτησεσθε: ℵ 1. a (*petite*) cop αιτησασθε, idque ℵ 1. cop ante εν τω ον. μου pon | οὐ (em *nunc*): H^*L^* om | a *et ego rogabo propter vos* pro και ου λεγω usq περι υμων | πατερα: D add μου | περι υμων et. a (vide ante) f ff^2· g q vg Hil^{869} Aug$^{ioh\ 98,4}$ ... 36. b c e $Cyr^{act\ 49}$ Aug^{tri} om

27. εμε cum ABCD unc rell al omn^{vid} Clem^{108} etc ... ʀʟ με | και πεπιστευκατε: L 59. 26^{ev} $Cyr^{act\ 49}$ om | παρα του cum BCDL unc rell al pler ... Ln om του cum ʜA 251. (Chr^{534} semel habet, semel om) :: cf v. 30 ubi απο θεου non fluct | θεου cum ℵ*et^{cb}AC^{2}YΓΔΑΠ unc^7 al pler it (sed ff^2· *a deo patre*) vg go syr^p ^{ed} et^{hr} arm aeth Chr $Cyr^{4,938}$ Hil$^{869\cdot\ 903\cdot\ 1003}$ etc. Cf et. $Or^{int\ 2,232}$ et^{2,20} „qui dicit: *Ego a* (^{2,19} *ex*) *deo exivi, et veni in hunc mundum*“ ... Ln πατροσ cum ℵ^{ca}BC*DLX 77. 249. sahm^{lln} cop syr^{sch} (syr^{cod} *ab eo*) et^p bars $Cyr^{act\ 49}$. Cf $Did^{tri\ 2,2}$ et^5 εγω παρα του πατροσ εξηλθον, quae potius a v. 27 quam 28 pendent | εξηλθον: X 69. 124. add και ηκω :: cf 8, 42, unde etiam Hipp noet^{16} Ath^{324} et^{30} Epiph^{510} Chr^{11,172} videntur pendere εγω (Ath^{30} om) εκ (Chr παρα) του πατροσ εξηλθον και ηκω

28. εξηλθον: a e ff^2· gat praetermittunt; sic enim e gat *quia ego a deo exivi a patre et veni*, ff^2· *quia ego a deo patre exivi et veni*, a (item Hil^{890} et^{908}) *quoniam ego a deo exivi et a patre veni* | D b om εξηλθον εκ τ. πατροσ (similiter ff^2·, vide ante) | εκ cum BC*LX 33. 249. Epiph^{267} ... ς παρα cum ʜAC^{2}YΓΔΑΠ unc^7 al pler $Cyr^{4,940}$ ($Chr^{2,521}$ απο, sed etiam antea απο του θεου) ... it vg *a patre* (sed Hil *ex patre, de patre, a patre*) | εληλυθα: D ηλθον | πατερα: H al^8 c add μου

29. λεγουσιν sine additam cum ℵ* (sed vide post) et^{c}BC*D*AΠ 1. 262. 2^{pc} e q go syr^p ^{txt} Hil$^{901\ cod}$ ... ς add αυτω, Ln [αυτω] cum AC^{2}D^{2}LXΓΔ unc^7 al pler it^{pl} syr^{sch} et$^{p\ mg}$ et^{hr} arm aeth (cop post *sui discipuli*) $Cyr^{4,941}$ Hil$^{901\ ed}$ | οι μαθηται αυτου (2^{pc} a fos om αυτ.): ℵ* οι μαθ. αυτω (ℵ^c substituit αυτου) | εν παρρ. (B* παρησια) cum ʜBCD ... ς om εν (:: ut v. 25) cum ALXΥΓΔΑΠ unc^7 al omn^{vid} $Chr^{2,535}$ $Cyr^{4,941}$

30. νυν: Y om | οιδαμεν: 69. 346. εγνωκαμεν | παντα: e *patrem* | εν τουτω: Γ al pauc εν τουτο | πιστευομεν: 249. πεπιστευκαμεν, 33. γινωσκομεν | απο: D παρα | εξηλθεσ: 69. 124. 3^{ev} 31^{ev} εληλυθασ, item a f tol *venisti*

31. ις cum BC ... ς Ln ο ις cum ʜADLXΥΓΔΑΠ unc^6 al omn^{vid} Bas$^{eth\ 285}$ etc ... s al^3 om | πιστευετε; (ita et. ς Wtst Gb Ss) ... Ln πιστευ-

ται ὥρα καὶ ἐλήλυθεν ἵνα σκορπισθῆτε ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια κἀμὲ 8, 16
μόνον ἀφῆτε· καὶ οὐκ εἰμὶ μόνος, ὅτι ὁ πατὴρ μετ' ἐμοῦ ἐστίν.
33 [153. 10] ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ἐν ἐμοὶ εἰρήνην ἔχητε. ἐν τῷ 16, 11
κόσμῳ θλῖψιν ἔχετε· ἀλλὰ θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον.

XVII.

1 Ταῦτα ἐλάλησεν Ἰησοῦς, καὶ ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐ- 11, 41
τοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν εἶπεν· πάτερ, ἐλήλυθεν ἡ ὥρα· δόξασόν σου

ετε· (eodem modo Cyr^{4,942} editum est) cui rationi favet syr (*credite*) omisso αρτι, item pers^{p} (et. pers^{cod}) qui sic transpon: *Iesus illis dixit*: *Hora venit et haec hora est, fidem habete, quod unusquisque* etc. Etiam syr^{w} *nunc fidem facitis* sine interrogatione habet. Antiquissimi cdd ut ΝΑΒCΘ alii interrogationis signo plane abstinent, nec aliter Latinorum antiquissimi.

32. εληλυθεν absque νυν c. ΝΑΒC*D*LX 33. sah^{mlln} cop arm syr^{hr} Const^{5,} ^{14,3} (ηκειν ειπεν ο κυριος· εληλυθεν η ωρα ινα etc) ... ς praem νυν cum C^{3}D^{3}ΓΔΛΠ unc^{7} al pler (101. ηδη pro νυν) it (a f q *nunc*, a b c ff^{2}· g vg Hil *iam*) vg go syr^{utr} aeth (*etiam*) Did^{tri} ^{3,21} Bas^{eth} ^{285} Cyr ^{4,942} Hil ^{1003}. Praeterea ℵ* (del^{c}) add η ωρα (i. e. ιδ. ερχ. ωρα και εληλ. η ωρα) | καμε cum ΝΒC*L 1. Cyr ... ς Ln και εμε cum AC^{2}DXΓΔ Λ Π unc^{7} al pler Const Did | αφητε (69. αφειτε): L αφιητε | ο πατηρ (et. Or^{2,787} etc): Y 69. 247. al^{15} cop add μου

33. εχητε: A pparh^{sem} εχετε | εχετε (et. Gb Sz) cum ΝΑΒCLXΥΓΔΠ unc^{7} (Δ 157. crypt^{ev} syr^{hr} om εν τ. κο. θλ. εχ.) al plu e (*habeatis*) for fos mm san cop syr^{utr} Const^{5,3,2} Eus^{dem} ^{119} et^{ps} ^{18} Bas^{1,156} Cyr^{4,945} com Thdrt ^{2,973} (etiam^{4,946} sed fluct lectio) cat^{367} (εχετε legendum esse, non ut editum est εξετε, probat^{comm} ου περι τησ τοτε μονον θλιψεως ειπεν, αλλ' οτι και μετα ταυτα θλιβησονται) Nonn π ^{127} (θλιβόμενοι τρύχεσθε), item Or^{1,678} et^{752} ex edd hoesch et^{spenc} ... ς^{c} (item ς, sed εξετε in corrigendis mutatur in εχετε, non Gb Sz) Ln (ex errore) εξετε cum D 69. al mu (^{2}ap Scri) it^{pler} vg (et. aim em fu taur) arm aeth (go anceps) Or^{1,678} et^{752} ex edd clarue Eus^{ps} ^{208} Chr.^{9,540} Cyr ^{4,944} txt Cyp^{251} Hil ^{1008}

XVII. 1. ελαλησεν: ℵ y^{acer} semel λελαληκεν | ω̄ cum ΝΒ ... ς Ln Ti o ω̄ cum ACDLXY unc rell al omn^{vid} | επαρας et ειπεν (Gb') cum ΝΒC*DLX 1. 16. 33. 69. 124. 346. 2^{pe} (item M^{ing} eccles et evgg^{pler} sed non in media lectione) a b g vg cop Or^{1,316} Cyr^{4,945} ... ς Ti επηρε et και ειπεν cum AC^{2}ΥΓΔΛΠ unc^{7} (sed G om και) al pler c e f ff^{2}· q go syr^{utr} eth^{hr} arm aeth Chr^{9,540} Nonn Ρ^{2} | ινα sine και cum ΝΑΒC^{2}D 1. 96. 97. a b c (e *et filius clarificet te*, itaque *et* pro *ut* posuit) f ff^{2}· g vg go cop syr^{utr} eth^{hr} Or^{4,32} (Nonn Ρ^{2} sed verba pro spuriis habentur) Victorin ari^{1,14} (Gall^{156}) Hil$^{812\,bis}$ ... ς (Gb^{0}) add και cum C^{2}LXΓΔΛΠ unc^{7} al pler q sah^{mlln} arm (aeth *et – glorificabit*) Or^{1,316} Chr$^{9,540.\,541}$ Cyr^{4,945} |

Mt 11, 27 τὸν υἱόν, ἵνα ὁ υἱὸς δοξάσῃ σέ, 2 καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν
6, 39 πάσης σαρκός, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκας αὐτῷ δώσῃ αὐτοῖς ζωὴν
1 Io 5, 20 αἰώνιον. 3 αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰώνιος ζωή, ἵνα γινώσκουσιν σὲ τὸν
μόνον ἀληθινὸν θεὸν καὶ ὃν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν. 4 ἐγώ
5, 36 4, 34 σε ἐδόξασα ἐπὶ τῆς γῆς, τὸ ἔργον τελειώσας ὃ δέδωκάς μοι ἵνα
ποιήσω· 5 καὶ νῦν δόξασόν με σύ, πάτερ, παρὰ σεαυτῷ τῇ δόξῃ
ᾗ εἶχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι παρὰ σοί. 6 Ἐφανέρωσά σου
τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις οὓς ἔδωκάς μοι ἐκ τοῦ κόσμου. σοὶ

---

o (ℵ om) *υιος* sine *σου* cum ℵBC*et² 47. 64. d e ff²· Or⁴,²³ Victorin^ari 1,¹⁴ Hil^§12 sem et^§13 … ς Ln add *σου* cum AC²D^ΘΓLΧΥΓΔΑΠ unc^τ al pler a b c f g q vg rell Or¹,²¹⁶ et^int²,¹⁴⁷· ²,²⁸⁰ Hil^§3· §12 sem et^§03 | *δοξασῃ*: ΗΜΑ al¹⁰ crypt^ev *-ασει*

2. *παν ο δεδωκας* cum ℵABCDLMUXΥΓ· al plu … ΚΘΗΚΒΔΑΠ al mu crypt^ev *παν ο εδωκ.* | *δωση* c. ℵ^cACGKMSX al mu Cyr⁴,²⁴⁹ … Ti *δωσει* c. ΒΕΗΥΥ ΓΔΑΠ crypt^ev al plus²⁰ … ℵ* *δωσω*, L *δωσ*, Chr²,⁵¹² *δω* … D *εχη* (omisso *αυτοισ*) | *αυτοισ* et. ℵ^c itp^l vg syr^p et^hr: ℵ* 1. 22. 38. e f syr^sch Victorin ¹⁵⁶ Hil^§3· §12· §14· ¹⁰⁰³ *αυτω* (cop arm *ut omni quem - det vitam aeternam*)

3. *δε* et. Eus^marc ¹²⁰ Cyr^nest⁶,⁵⁶ etc Or^int⁴,⁴⁰¹· ⁴⁰³· ⁵⁷⁵· ⁶²² etc: L om | *γινωσκουσιν* cum ADGLYΔΔ 33. 244. Ξ^scr semel … ς Ln *γινωσκωσιν* cum ΝΒCΧΠ unc^δ (et ι -*σκοσιν*) al pler Or¹,⁵⁹· ⁴,⁵⁰ Eus^dem ²⁴⁴ et^marc ²⁷ alib et^ps ⁵⁸⁴ et^eci ⁴⁵ etc. Praeterea *γιν. σὲ*: hunc accentum ex Π enotavi. | *αληθινον* (69. ante *μονον* pon) et. Or ¹,⁵⁹· ⁴,⁵⁰ et^int⁴,⁴⁰¹ etc Eus dem et^marc Hil^§11· §61 ac^ssep: b Cyp^134· §13· §64· §84 Novat^tri §08 Victorin ari ¹⁵⁶ (al ap Sab) *et verum* … ff²· om | *χν* (et. Cyp Novat Victorin etc): D add *εισ τουτον τον κοσμον*

4. *τελειωσας* cum ℵABCΠ 1. 33. 42. 122. 246. w^scr b ff²· (uterque et Hil *opere consummato*, b praem *uno*) cop aeth syr^p cod (ed *quum* c.^a ante *opus consummavi*) et^hr Cyr ⁴,⁹⁵⁶ com et^§79 et^most ¹²⁴ Hil^§12· §15 … ς Ti *ετελειωσα* c. (D *και το εργ. ετελ.*) ΧΥΓΔΑ unc^τ al pler a c e f g m^d q vg go syr^sch et^p txt arm Ign^intpol ²¹⁶ Const^8, 1, 1 (i. q. Hipp^charism; sed cod mon confirmat *τελειωσας*) Did^tri 2 25 Mcll^eus ¹⁵⁷ Ath ⁴²³ Bas ³,³⁰ Chr ³,⁵⁴³ Cyr ⁴,⁹⁵⁴ txt Cyp ²⁶⁵ Novat^tri §08 Hil ⁵¹⁰· §16· ¹⁰⁰³ | *δεδωκας μοι* (ℵ* *με*) cum ΝΑΒLΧΥ etc (et. Ath Cyr) … CDKΠ al pauc Ign^intpol Const Bas *εδωκας μοι* | *ποιησω*: U 91. 127. 248. (a *opus quod dediti mihi ut facerem, perfeci illud*) cop syr^sch add *αυτο*

5. *πατερ*: D* *πατηρ* | *ᾗ* et. ℵ^c Or ³,⁵⁷⁵ et ³,⁶⁶⁷ Did^tri 1,¹⁹ et ³,⁷⁵ etc: ℵ* Or ³,⁵⁰⁶ Eus^marc ⁶⁵ *ην* | *τον κοσμον ειναι* et. Or ²,⁵¹⁵ et ³,⁵⁰⁶· ⁶⁶⁷ Eus^marc ⁶⁵ et^ps ¹⁴⁰· ³⁶³ etc … D* sah^mūn *γενεσθαι τον κοσμον*, item D² Thdrt¹,¹⁵⁵⁰ *τ. κοσμ. γενεσθ.* Item Ir^int ²⁴³ Cyp ²⁶⁵ *priusquam mundus fieret* | *παρα σοι* hoc loco et. Or ²,⁵¹⁵ et ³,⁵⁰⁶ Did^tri ³,²⁵ Chr ³,⁵⁴³ Hil ⁶¹· §13 etc … D a f m^d Or ³,⁶⁶⁷ Did^tri 1,¹⁹ Ir^int ²⁴³ Cyp ²⁶⁵ Hil ¹⁰⁷· ⁷⁶⁰ post *ειχον* pon

6. *σου το ονομα* cum ΝΑΒCLΧΥ etc … D it vg *το ον. σου* | *ουσ εδωκας* cum ΝΑΒDΚΠ 157. 235. w^scr Eus^ps ⁵¹ Did^tri ³,¹⁷ Chr ³,⁵⁴⁶ter … ς Ti *ουσ*

ἦσαν καὶ ἐμοὶ αὐτοὺς ἔδωκας, καὶ τὸν λόγον σου τετήρηκαν· 7 νῦν
ἔγνωκαν ὅτι πάντα ὅσα δέδωκάς μοι παρὰ σοῦ εἰσίν· 8 ὅτι τὰ
ῥήματα ἃ ἔδωκάς μοι δέδωκα αὐτοῖς, καὶ αὐτοὶ ἔλαβον, καὶ ἔγνω- 17, 2b 16, 30
σαν ἀληθῶς ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλθον, καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σύ με ἀπ-
έστειλας. 9 ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ· οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ, 14, 16
ἀλλὰ περὶ ὧν δέδωκάς μοι, ὅτι σοί εἰσιν, 10 καὶ τὰ ἐμὰ πάντα 16, 15
σά ἐστιν καὶ τὰ σὰ ἐμά, καὶ δεδόξασμαι ἐν αὐτοῖς. 11 καὶ

δεδωκ. cum CLXΥΔΑ unc[6] al pler Or[2,541] Cyr[4,960] | *και εμοι* cum ℵACD LXΓΔΑΠ unc[7] al pler Or Eus[pe] Did Chr Cyr ... Ti *καμοι* cum BΥ 1. 33. | *αυτ. εδωκασ* cum ℵABDKLΠ al fere[10] Did[tri] Chr[6,546] ... ς Ti *αυτ. δεδωκασ* cum CΧΥΓΔΑ unc[6] al pler Or[2,541] Eus[pe 54] Cyr Thdrt[1,690] (priore loc fluct cdd) | *τετηρηκαν* cum BDL ... ς *τετηρηκασι* cum AC ΧΥΓΔΑΠ unc[7] al pler ... ℵ 33. *ετηρησαν* ... e ff[2] *servavi*

7. *νυν* et. a e f g q Victorin Hil[521] ... b c ff[2] mt *et nunc* | *εγνωκαν* c. A (vide post) BCDLY unc rell (sed A* om *νυν εγν.*) al pler g vg cop syr[p txt] eth[r] arm aeth (in A lineolam finalem super -*κα* admodum tenuem esse Woidius refert; sed fortior esset, si posteriore manu suppleta esset) Hil[521] Cyr[4,960]. Item UX 33. 69. al mu Chr[2,547] *εγνωσαν*, ς al pauc *εγνωκασιν* ... ℵ *εγνων*, item 7. 118. 32[ev] 36[ev] 44[ev] 60[ev] *εγνωκα*. Item *cognovi* a b c e f ff[2] q sah go syr[sch] eth[p mg] eth[r pe] (non item [254]) (Victorin[ari 1,257] teste Wtst, sed [gall 156] *cognoverunt*). Praeterea cf Chr [2,547] *τινὲς μὲν γὰρ λέγουσιν ὅτι νῦν ἔγνων ὅτι πάντα* etc). Item cat[ox 371] *τινὲς τὸ ἐπαγόμενον νῦν ἔγνων λέγουσιν, ὅτι περὶ ἑαυτοῦ εἶπεν. ἀλλ' οὐκ ἂν ἔχοι τοῦτο λόγον* etc. Similiter Thphyl ad h. l. *τινὲς χωρὶς τοῦ ν̄ ἀναγινώσκουσι· νῦν ἔγνωκα, καὶ φασιν ὅτι ὁ κύριος λέγει· νῦν ἔγνωκα ἐγώ. ἀλλ' οὐκ ἔχει τοῦτο λόγον. μετὰ γὰρ τοῦ ν̄ δεῖ ἀναγινώσκειν· νῦν ἔγνωκαν οἱ μαθηταί μου.* | *δεδωκασ* cum ℵCDLXΥΓΔΑΠ unc[7] al pler ... Ln *εδωκασ* cum AB (-*κεσ*) 1. al[3] | *παρα σου*: X 69. 209. 60[ev] y[scr] pp[arh sem] *παρ. σοι* | *εισιν* cum ℵBCLXY 33. 157. 346., item Chr[2,547] *ησαν* ... ς Ln *εστιν* cum ADΓΔΑΠ unc[7] al pler Cyr[4,960]

8. *τα ρηματα*: D add *σου*, item 7[pe] e *μου* (*mea*) | *ἃ*: Π* 42. al[3 scr] *οσα* | *εδωκασ* (ℵ -*κεσ*) cum ABCDH* al[4 scr] al pauc ... ς *δεδωκασ* cum ℵLXΥΓ ΔΑΠ[2] unc[7] al pler Cyr[4,960] (:: quum *δεδωκα* quod sequitur non fluctuet, videtur *δεδωκασ* ad hoc conformatum esse) | *και εγνωσαν αληθως* cum ℵ[c]BCLXΥΓΔΑΠ unc[7] al omn[vid] (157 *αληθ. και εγν.*) it[pler] vg sah cop syr[utr] eth[r] arm aeth Cyr Hil[521] (item ed[veron 1,579]) ... ℵ*AD a (*illa vere*) e (om et. *οτι* quod sequitur) q (*ea vere*) go om *και εγν.* (retento *αληθ.*), hinc Ln [*και εγνωσαν*] | *αληθως οτι παρ. σου*: b f *quia vere a te*, c ff[2] *quia a te vere* | *εξηλθον* (c f g vg *exivi*): a b c ff[2] q *exierunt*

9. *δεδωκασ* cum ℵABCLXY etc ... D *εδωκασ*

10. *και τα* (L *κατα* pro his) *εμα παντ. σα εστ. και τ. σ. εμα*: ℵ *και εμοι αυτουσ εδωκασ* (:: cf v. 6) | *τα σα εμα*: D a c vg sah cop syr[sch] Or int[2,157] et[4,560] (non item Or[2,541] et[int 1,58. 4,464. 560. alib]) add *εστιν* | *δεδοξασμαι* (et. Or et Or[int]): D *εδοξασασ με*

οὐκέτι εἰμὶ ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ αὐτοὶ ἐν τῷ κόσμῳ εἰσίν, κἀγὼ πρὸς
17, 22 σὲ ἔρχομαι. πάτερ ἅγιε, τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου ᾧ δέ-
δωκάς μοι, ἵνα ὦσιν ἓν καθὼς ἡμεῖς. 12 ὅτε ἤμην μετ' αὐτῶν
18, 9
18, 15 ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου ᾧ δέδωκάς μοι, καὶ ἐφύ-
λαξα, καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας,

11. και ουκετι ειμι (A p^{scr} al pauc post κοσμω pon) εν τω κοσμω: e *et iam non sum in saeculo et in saeculo sum* ... $Or^{3,509\,bis}$ post καγω προσ σε ερχομαι pon (praetermissis mediis και αυτοι etc); $Nonn^{\varrho\,28}$ praeter morem praeterit; a *et hi in hoc mundo sunt, et ego ad te venio, et iam non sum in hoc mundo, et in hoc mundo sunt* pro και ουκετι usque ερχομαι. Similiter c post ερχομαι add *et iam non sum in hoc mundo.* | εν τω κοσμω: D εν τουτω τω κοσμω, item b c f ff^{2} q (a vide ante) *in hoc mundo* | αυτοι cum ℵB 229** 254. d (*ipsi*) f (ut d) ... ς Ln Ti ουτοι cum CD^{Et}LXY unc rell al pler it^{pler} vg (Latt pleriq *hi*, q *isti*) rell $Chr^{3,548}$ $Cyr^{4,966}$ | καγω cum ℵBC*DLX 1. 33. 60ev Or^{bis} Cyr ... ς και εγω cum AC^{3}ΥΓΔΛΠ unc$^{?}$ al pler | ερχομαι: D add ουκετι ειμι εν τω κοσμω και εν τω κοσμω ειμι. Similiter igitur a (nisi quod ab initio versus και ουκετ. ειμι ε. τ. κοσμ. om); conferendi etiam sunt e (qui *et in saeculo sum* ante και αυτοι add) et c (qui *et iam non sum in hoc mundo* post ερχομ. add) | πατερ: B πατηρ | εν τω ονομ. σου: D add και οτε ημην μετ αυτων ($D^{Gr\,2}$ add εν τω κοσμω) εγω ετηρουν αυτουσ εν τω ονοματι σου (non mutatis similibus eis quae v. 12 sequuntur) | ω cum ℵABCLYΓΔΛΠ unc^{6} al plu syr^{utr} eth^{hr} (iam Adlero teste, male reddidit Minisc.) sah arm Ath^{449} $ex^{edd\,pler}$ $Cyr^{4,969}$; item D^{*}XU 157. al^{16} fu ὅ ... ς (= Gb Sz) ουσ cum D^{2} 69. al vix mu f g q vg go cop aeth $Ath^{449\,ed}$ ... a b c e ff^{2} (etiam $Chr^{3,549}$) $Hil^{417.\,1063}$ om ω δεδωκας usque εν καθ. ημεισ. Praeterea cf huc $Epiph^{279}$ in haer. Caianorum: πατερ αγιε ουρανου και γησ, τηρησον τουτουσ ουσ δεδωκασ μοι. οτε ημην μετ αυτων, εφυλαξα αυτουσ, και ουδεισ εξ usq τησ απωλειασ. Item $Epiph^{793}$ ουσ δεδωκασ μοι, πατερ, εφυλαξα αυτουσ εν τω κοσμω. | δεδωκας cum ABCDXY unc rell etc ... ℵLM al pauc εδωκασ | καθωσ ημεισ cum ℵAB^{2}et^{2}CDEGHKLXΓΔΛΠ*et^{2} al longe plu q go sah cop syr^{sch} $et^{hr\,356}$ aeth Cyr ^{4,969} et^{1080} ... ς Ti καθ. και ημ. cum B*MSUYΠ^{2} al^{12} f g vg syr^{P} $eth^{hr\,98}$ arm $Ath^{449\,bis}$ $ex^{edd\,pler}$ | ημεισ: X add εν, 33. al^{5} g syr^{P} arm add εν εσμεν

12. ημην (H*ΓΔ al ημεν): B ημεν | μετ αυτων sine additam cum ℵBC*DL 1. al pauc b c e ff^{2} g (*pater, cum essem* etc) vg sah cop $Cyr^{4,973}$ et^{977} et^{1080} $Hil^{417.\,1063}$ $Aug^{loh\,107,6}$ ... ς (Gb^{0}) add εν τω κοσμω cum AC^{2}XY ΓΔΛΠ unc$^{?}$ al pler (a *et in hoc mundo cum essem cum illis*) f q go syr^{utr} et^{hr} arm (ante μετ αυτ.) aeth ($Chr^{3,549}$ εν τω κοσμω, sed om μετ αυτ.) | ω δεδωκας μοι: ℵ* om. Possunt illa quidem aliena manu ex v. 11 repetita videri, at nec ab Iohanne aliena repetitio. | ω cum BC* L 33. 64. $Cyr^{4,973}$ et^{978} et^{1080}, item ὅ (*quod*) ℵ^{c} sah cop syr^{hr} (ut v. 11) arm ... ς Ln ουσ cum AC^{2}DXYΓΔΛΠ unc$^{?}$ al pler it vg go syr^{utr} aeth $Or^{int\,4,485}$ | δεδωκας: C εδωκασ | και εφυλαξα (et. ℵ^{c}; ℵ* εφυλασσον) cum ℵBC*L 33. 64. d sah arm syr^{hr} $Cyr^{4,973}$ et^{1080} Hil^{1063} ... Ln [και]

ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ. 13 νῦν δὲ πρὸς σὲ ἔρχομαι, καὶ ταῦτα
λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ ἵνα ἔχωσιν τὴν χαρὰν τὴν ἐμὴν πεπληρωμένην 15, 11
ἐν ἑαυτοῖς. 14 ἐγὼ δέδωκα αὐτοῖς τὸν λόγον σου, καὶ ὁ κόσμος
ἐμίσησεν αὐτούς, ὅτι οὐκ εἰσὶν ἐκ τοῦ κόσμου καθὼς ἐγὼ οὐκ εἰμὶ 15, 18 a
ἐκ τοῦ κόσμου. 15 οὐκ ἐρωτῶ ἵνα ἄρῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ κόσμου, Mt 6, 13
ἀλλ' ἵνα τηρήσῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ πονηροῦ. 16 ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ
εἰσὶν καθὼς ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου. 17 ἁγίασον αὐτοὺς ἐν 11
τῇ ἀληθείᾳ· ὁ λόγος ὁ σὸς ἀλήθειά ἐστιν. 18 καθὼς ἐμὲ ἀπ-
έστειλας εἰς τὸν κόσμον, κἀγὼ ἀπέστειλα αὐτοὺς εἰς τὸν κόσμον·

εφ., ς om και cum AC*D^{gr}XYΓΔΛΠ unc^{7} al pler it vg go syr^{utr} cop aeth Or^{int} | KΓ al$^{4\,scr}$ απολετο | XYΛ al απωλιασ

13. εν τω κοσμω: D εν τουτω τω κοσμ., item a b c f ff^{2} (non e g q vg) *in hoc mundo* | εν εαυτοισ cum ℵABXΠ (sed ε in εαυτ. suppletum prima manu in ℵ) al$^{2\,scr}$; similiter C* sah^{mün} εν ταισ καρδιασ εαυτων ... ς Ln Ti εν αυτοισ cum C^{3}DLYΓΔΛ unc^{7} al pler Cyr^{4,977}

14. εγω δεδωκ. αυτοισ τ. λο. σου: D εγω δε εδωκα τον λογ. σου εν αυτοισ | εμισησεν et. Or^{3,590}: D 40. 63. 73. 77. 258. 259. a e q μισεί (D μεισει) | εισιν (d *sum*) εκ: D a c f q add τουτου | καθωσ εγω (et. ℵ^{c}, sed ℵ* om; f g vg sah cop syr^{hr} Or^{int} *et ego*) ουκ ειμι (M 248. i^{scr} y^{scr} al pauc o. ειμ. post κοσμου pon) εκ τ. κοσμ. (a f q Or^{int} *de hoc mundo*) et. Or$^{int\,3,888}$ (*et isti non sunt de hoc mundo, sicut et ego* etc): D (sed vide ante d) Π* 69. 19^{ev} 48^{ev} b c e om. Huc trahi non licet Or^{3,590} (τὸν ἐπίγειον τόπον νομιστέον. σαφῶσ δὲ οὗτοσ σημαίνεται καὶ ἐκ τοῦ· καὶ ὁ κόσμ. ἐμίσησεν αὐτούσ, ὅτι οὐκ εἰσὶν ἐκ τοῦ κόσμου. ἐμίσησε γὰρ etc)

15. 16. Om hos versus (ab εκ του κοσμου ad εκ του κοσμ. transilientes) 33. 225.

15. ουκ ερωτ. ινα αρησ (UA αρισ, K al αρεισ) αυτ. εκ τ. κοσμου: Y om | B* om εκ του κοσμου, αλλ ινα τηρησησ αυτουσ, suppl B^{3}. Similiter a ab εκ του κοσμου transiluit ad εκ τ. κοσμ. initio versus 16. Similiter etiam testes alii nonnulli.

16. εκ: D b c f q add τουτου | εγω: D 69. 97. c f vg (sed non fu*) sah cop syr^{hr} καγω | ουκ ειμι hoc loco cum ℵABCDLX al aliq it vg sah cop syr^{sch} et^{hr} arm Chr^{8,552} Cyr^{4,983} ... ς post εκ τ. κοσμου cum YΓΔ ΛΠ unc^{7} al pler go syr^{p}

17. αγιασον (Cyr^{4,983} τηρησον, quod et. in comm repetit): Δ Cyr^{4,983} Did$^{spir\,int\,282}$ (Gall^{6}) praem πατερ αγιε, item syr pers^{p} *pater* | τη: B om, item Cyr$^{4,983\,txt}$, sed non ibidem com ubi praeterea add τη ση | αληθεια sine σου cum ℵ* (sed ab αληθεια ad sequens αληθεια transilit) ABC*DLΠ^{2} 1. (11^{pe} e silentio) it^{pler} vg go sah syr^{hr} Cyr$^{4,983\,txt}$ (sed in com add τη ση) Did$^{int\,282}$ (Gall^{6}) ... ς (sed Gb^{oo}) Ti add σου cum ℵ^{c}C^{3}XYΓΔΛΠ* unc^{7} al pler q cop syr^{utr} arm aeth Did$^{tri\,2,6}$ Chr^{8,553} Dial$^{tri\,bis}$ (apud Thdrt^{5,1024} et^{1049}) | αληθεια εστιν: B praem η

18. εισ bis: D a b c f q add τουτον | απεστειλα: A* αποστειλα

H. 2, 11 19 καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἁγιάζω ἐμαυτόν, ἵνα ὦσιν καὶ αὐτοὶ ἡγιασμένοι ἐν ἀληθείᾳ. 20 Οὐ περὶ τούτων δὲ ἐρωτῶ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν πιστευόντων διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς ἐμέ, 21 ἵνα πάντες ἓν ὦσιν, καθὼς σὺ πατὴρ ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν σοί, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ὦσιν, ἵνα ὁ κόσμος πιστεύῃ ὅτι σύ με ἀπέστειλας. 11 22 κἀγὼ τὴν δόξαν ἣν δέδωκάς μοι δέδωκα αὐτοῖς, ἵνα ὦσιν ἓν

---

19. *αγιαζω* sine *εγω* cum ℵA 71. 248. g^{ser} b c e q fos sah aeth Did$^{tri\ 2,12}$ Ath^{606} (item ^{355} sed editum ex ^{cod} *εγω*) Chr^{2,552} (et. mosc^{6}) ... ς Ti praem *εγω*, Ln [*εγω*] cum BCDLXY unc rell al pler (sed 131. post *αγιαζ.* pon) a f vg syrr arm (cop post *αγιαζ.* *εμαυτ.*) Did$^{tri\ 2,31}$ (*ειρηται· εγω αγιαζ. εμαυτον*) Ath^{607} Bas^{1,302} Cyr^{4,906} Or$^{int\ 2,210}$ (*Chr. dixit: Ego sanctifico me ipsum pro eis*). Praeterea g for *et pro eis rogo sanctifico me ipsum.* | *ωσιν και* (a b e Did$^{tri\ 2,12}$ Victorin om) *αυτοι* (Gb″) cum ℵABC*DKLXYII al^{16} it vg go cop arm syr^{sch} et^{hr} aeth Ath$^{355\cdot 607\cdot 606}$ Did$^{tri\ 2,12}$ et^{31} Cyr^{4,906} ... ς *και αυτοι ωσιν* cum C^{3}ΓΔΛ unc^{6} al pler sah syrP (Chr^{6,552} et^{554} om *και αυτοι*. Loco^{551} *διο φησιν· ινα ωσιν ηγιασμ. εν τη αληθεια σου.*)

20. *των πιστ.*: XII 1. 247. al^{10} arm syrP ^{mg} Or$^{int\ 1,70}$ praem *παντων* | *πιστευοντων* cum ℵABCD*E^{gr}LXYΓΔΛII unc^{7} al longe plu (al pauc *πεπιστευκοτων*) b go cop syr^{utr} arm Ath^{449} Bas$^{eth\ 260}$ et^{297} et^{2,216} Chr^{6,554} Cyr^{4,994} ... ς (= Gb Sa) *πιστευσοντων* cum D^{2} al mu^{vid} a c e f g q vg sah aeth Or$^{int\ 1,70}$ Cyp^{251} Hil^{960} | *δια τ. λογ αυτων*: A om

21. *παντες εν* (et. Clem^{140} Eus$^{marc\ 192}$ etc Or$^{int\ 1,70}$ Cyp$^{212\cdot 251}$ etc): C* om *εν* | *πατηρ* cum BD Eus^{marc} (:: cf et. vv. 24. 25.) ... ς Ln (nescius ℵ) *πατερ* cum ℵACLXYΓΔΛII unc^{7} al omn^{vid} Clem^{140} Or^{3,429} Eus$^{marc\ 192\ bis}$ Bas$^{eth\ 260}$ etc | *εν ημιν* sine ἓν cum BC*D a b c e sah arm Or^{1,300} (*ωσ εγω και συ εν εσμεν, ινα και αυτοι εν υμιν ωσιν*) Eus$^{marc\ 192\ bis}$ Ath^{449} ex$^{edd^{2}}$ Hil$^{780\cdot 951\cdot 952}$ ... ς add ἓν, Ln [ἓν], cum ℵAC^{2}LXY ΓΔΛII unc^{7} al fere omn (d^{scr} om *εν ημιν*) f g q vg cop syr^{utr} et^{hr} go aeth Clem Or^{3,429} et$^{4,28\cdot 396}$ Or$^{int\ 1,70}$ et^{2,58} et^{3,42} AC^{saepe} Eus$^{marc\ 192}$ Ath$^{449\ ed}$ et^{455} Bas$^{eth\ 260}$ Cyr^{4,994} Thdrt^{3,847} Cyp^{213} Hil^{155} etc | *ινα*: 1. f^{scr} al pauc arm Clem^{140} add *και* | *πιστευη* cum ℵ*BC* Clem^{140} Eus$^{marc\ 192}$ ... ς Ln Ti *πιστευση* cum ℵ^{c}AC^{2}DLXY unc rell al omn^{vid} Or^{3,429} Ath^{449} Cyr^{994} etc

22. *καγω* cum ℵBC*DLXΘ 1. 33. 249. al pauc Clem^{140} Eus$^{marc\ 192}$ Chr^{6,} $^{553\,b}$ Cyr^{4,1000} et$^{act\ 49}$ ... ς *και εγω* cum AC^{2}ΓΔΛII unc^{6} al pler | *δεδωκας* cum ℵBCLXYΓΔΛ unc^{6} al pler Eus$^{marc\ 192}$ et$^{193\,sem}$ Cyr^{4} ... Ln *εδωκασ* cum ADΘII 157. 248. p^{scr} w^{scr} al^{10} Clem Hipp$^{noet\ 7}$ Eus$^{marc\ 128\ bis}$ Chr Cyr^{act} | *δεδωκα* cum BCDLXYΓΔΛ unc^{5} al pler Clem Eus$^{marc\ 192\cdot 193\ ter}$ Cyr^{4} et^{act} ... ℵAKMII 157. 248. p^{scr} w^{scr} al^{5} Hipp$^{noet\ 7}$ Chr$^{6,553\,b}$ *εδωκα* | *ωσιν εν*: D *ωσιν το εν* | *ημεισ* (a b e f vg^{cle} a^{scr} mm cop syr^{hr} praem *και, ει*) *εν* (ℵ* om *εν*) sine *εσμεν* cum (ℵ^{c})BC^{c}DL 1. 33. e syr^{hr} aeth Clem Hipp^{noet} Eus$^{marc\ 193\ bis}$ Cyr$^{nest\ 129\cdot 124}$ et$^{act\ 49}$ ... ς (Gb^{u}) Ln add *εσμεν* cum ℵCAC^{2}XYΓΔΛII unc^{7} al pler it^{pler} (c

καθὼς ἡμεῖς ἕν· 23 ἐγὼ ἐν αὐτοῖς καὶ σὺ ἐν ἐμοί, ἵνα ὦσιν τετε-
λειωμένοι εἰς ἕν, ἵνα γινώσκῃ ὁ κόσμος ὅτι σύ με ἀπέστειλας καὶ
ἠγάπησας αὐτοὺς καθὼς ἐμὲ ἠγάπησας. 24 πατήρ, ὃ δέδωκάς 12, 26 14, 3
μοι, θέλω ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ κἀκεῖνοι ὦσιν μετ' ἐμοῦ, ἵνα θεωρῶ-
σιν τὴν δόξαν τὴν ἐμήν, ἣν δέδωκάς μοι ὅτι ἠγάπησάς με πρὸ
καταβολῆς κόσμου. 25 [154.8] πατὴρ δίκαιε, καὶ ὁ κόσμος σε οὐκ 16, 3
ἔγνω, ἐγὼ δέ σε ἔγνων, [155.10] καὶ οὗτοι ἔγνωσαν ὅτι σύ με 17, 8
ἀπέστειλας· 26 καὶ ἐγνώρισα αὐτοῖς τὸ ὄνομά σου καὶ γνωρίσω, 15, 9
ἵνα ἡ ἀγάπη ἣν ἠγάπησάς με ἐν αὐτοῖς ᾖ κἀγὼ ἐν αὐτοῖς.

---

sicut nemus nos unum) vg syr^{utr} sah cop go arm Eus$^{marc\ 192}$ et$^{198\ nom}$ Cyr$^{4,1000\ txt}$ Or$^{int\ 1,70\cdot\ 82\cdot\ 152}$ Hil^{954}

23. *εγω εν αυτοις κ. συ εν εμοι* (et. Clem^{140} Hipp$^{noet\ 7}$ Eus$^{marc\ 192\cdot\ 198}$ etc Or$^{int\ 1,70}$ etc): D 59. *συ εν εμοι καγω εν αυτοις* | *εισ εν* (et. Clem Hipp etc): D Eus$^{marc\ bis}$ Chr$^{8,553\ b}$ *εισ το εν* | *ινα* sec cum BCDLX 33. 69. 124. 249^{sem} a e g cop pers^{p} (Or^{3,599} *το· ινα ο κοσμοσ* etc *δια ειρηκεναι* etc) Hipp^{noet} Eus$^{marc\ bis}$ Chr Cyr^{4,1000} Amb$^{fid\ 5}$ ... ℵ 1. b c vg arm aeth syr^{hr} pers^{w} *και ... ς και ινα* cum AΥΓΔΑΠ unc^{7} al pler f sah syr^{utr} rell | *γινωσκη*: HKΓA al mu *-σκει* | *ηγαπησασ* pri et. c e f g q vg go sah syr^{sch} (ut^{edd}) et$^{p\ mg}$ pers^{w} Clem^{102} Eus$^{marc\ 192}$ Cyr^{4,1000} ... Gb´ *ηγαπησα* cum D al^{7} a b gat cop syr^{sch} (ut ex punctis apparet, nec desunt^{edd}) et$^{p\ txt}$ et^{hr} pers^{p} arm aeth Chr$^{8,553\ b}$ | *εμε*: D a b *σν* (a b *et tu*) *με* (item Nonn$^{Q\ 76}$)

24. *πατηρ* cum AB (:: cf v. 21) ... ς *πατερ* cum ℵCDL unc rell al omn^{vid} Clem^{140} Eus$^{marc\ 192}$ etc | *ὃ* cum ℵBD vg^{ms} (ap Ln) cop go ... ς Ln *ουσ* cum ACLXΥΓΔΑΠ unc^{7} al omn^{vid} it vg sah syr^{utr} et^{hr} arm aeth Clem Eus^{marc} Chr$^{8,554\ b}$ Cyr^{4,1008} Thdrt^{4,450} Cyp$^{225\cdot\ 231}$ etc | *δεδωκασ* pri cum ℵBCDLXΥΓΔΑΠ^{1}et^{3} unc^{7} al pler Eus^{marc} ... Ln (ex errore) *εδωκασ* cum AΠ^{3} al pauc Clem Chr Thdrt | *κακεινοι* cum ℵBCDLXΥΓΔΑΠ^{3} unc rell al pler etc ... ς AKUN* al Thdrt^{4,450} *και εκεινοι*, Chr$^{8,554\ b}$ Cyr^{4,1008} *και αυτοι* | *θεωρωσιν*: G *θεωρησωσιν* | *την εμην* (et. Ir$^{int\ 244}$ Clem^{140} etc Cyp^{231}): D 91. Eus$^{marc\ 192}$ ex ed veneto Cyp^{225} om | *ην δεδωκασ* cum ℵACDHLMUXΔΠ^{3} al plus^{60} Eus^{marc} etc ... ς *ην εδωκασ* cum BEGK SΥΓΔΠ* al permu Clem Thdrt^{4,450}

25. *πατηρ* cum AB (:: cf vv. 21 et 24) ... ς *πατερ* cum ℵCD unc rell al omn^{vid} | *δικαιε*: 2. d Const^{8,11} (item Hipp^{charism}) *αγιε* | *και* pri et. a e g am fu for ing go sah cop^{wi} syr^{utr} arm aeth Clem^{140} Or$^{int\ 89\ bis}$ ... D b c f q vg^{cle} cop^{schw} ex^{dx} syr^{hr} Aug$^{ioh\ 111,5}$ om | *ο κοσμοσ*: D *ο κοσμ. τουτοσ* (sic), a f *hic mundus* | *εγω δε σε*: A om *σε* | *εγνων*: D *εγνωκα*. Praeterea cf huc Const^{8,1,1} (ex Hipp^{charism}) *πατερ αγιε, ει και ο κοσμοσ σε ουκ εγνω, αλλ εγω σε εγνων, και ουτοι σε εγνωσαν.*

26. *και εγνωρισα* usque *και γνωρισω*: syr^{hr} om | *ην* (Aug$^{ioh\ 111,6}$ *quam dilexisti me*): D *η*, item *qua* it vg. Cf huc Aug$^{ioh\ 111,6}$ „*Non est usitata locutio*: Dilectio quam dilexisti me" – „*usitate quippe diceretur*: Dilectio qua dilexisti me. *De Graeco quidem ista translata est.*" | *με*: ℵ *αυτουσ*

XVIII.

Mt 26, 36 sa
Mc 14, 32 sa
Lc 22, 39 sa

1 [156.1] *Ταῦτα εἰπὼν Ἰησοῦς ἐξῆλθεν σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ πέραν τοῦ χειμάρρου τοῦ κέδρου, ὅπου ἦν κῆπος, εἰς ὃν εἰσῆλθεν αὐτὸς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.* 2 [157.10] *ᾔδει δὲ καὶ Ἰούδας*
Lc 21, 37 *ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν τὸν τόπον, ὅτι πολλάκις συνήχθη Ἰησοῦς ἐκεῖ μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.* 3 [158.1] *ὁ οὖν Ἰούδας λαβὼν τὴν σπεῖραν καὶ ἐκ τῶν ἀρχιερέων καὶ ἐκ τῶν Φαρισαίων ὑπηρέτας ἔρχεται ἐκεῖ μετὰ φανῶν καὶ λαμπάδων καὶ ὅπλων.* 4 [159.10] *Ἰησοῦς οὖν εἰδὼς*

XVIII. 1. ι̅ς̅ cum ℵBL* ... ς Ln o ι̅ς̅ cum ACDL²XY unc rell al omn^vid | του κεδρου cum ℵ*D a b (a b d *cedri*) sah cop (*arboris cedri*) aeth (*kedros*) ... Gb Sz Ln του κεδρων (κεδρών, hoc accentu) c. AS (sed habet κέδρων) A 123, c e f g q vg (c f g vg *cedron*, e *caedrum*, q *caedron*) goth (*kaidron*) arm^vid Amb^luc 4,18 (1388) Aug^ioh 112,1 ... ς Ti των κεδρων cum ℵ^cBCLXYΓΑΠ unc^6 al pler (al^10 των κενδρων, 9. των δενδρων) Or^4,396 Chr^8,557 Cyr^4,1010 :: LXX *Βασ. γ'* 15, 13 των κεδρων (consentientibus A et B) et *Βασ. β'* 15, 23 (sed h. l. codex B^mai om των). Alibi ut *Βασ. γ'* 2, 37 κεδρων sine των legitur. Apud Ioseph. Antiqq. 8, 1, 5. τὸν χείμαρρον κεδρῶνος, Bell. 5, 2, 3. φάραγγι, ἣ κεδρὼν ὠνόμασται, etc habetur. Eandem formam sequutus est Nonn^σ2 πέζαν ἐς ἀντιπέραιαν, εὐπρέμνων ὅθι κεδρὼν οἴδματι λυσσήεντι κυλίνδεται ὄμβροσ ἀλήτησ οἰδαίνων θρασὺ χεῦμα χαραδραίου ποταμοῖο. Pro testium ratione nomen *Κεδρων*, קדרון, ab ipso Iohanne vix positum videtur. Ac poterat sane quodammodo Graece verti, ut fieret του κεδρου, id quod certe rectius quam των κεδρων formatum est, etsi nec hoc testibus (LXX) Origene Chrysostomo Cyrillo displicuisse videtur. | εισηλθεν (K al^3 ser syr^p bars -λθον) αυτοσ και (D* om) οι μαθ. αυτου: e *introierunt discipuli eius*

2. δε: G arm om (cop *Et Iudas - sciebat quoque locum*) | παραδιδουσ (239. παραδουσ): D -διδων | συνηχθη sine και cum ℵABCDKLUXΠ etc ... KGHMSYΓΑΑ al plu add και | ι̅ς̅ cum ℵBLXA 11^pe (e silentio) ... ς Ln o ι̅ς̅ cum ACDYΓΑΠ unc rell al pler Cyr^4,1010 ... Chr^8,557 om plane | εκει post ι̅ς̅ cum ℵACLXY unc rell al pler e q go syr^p et^hr Cyr^4,1010 ... B post τ. μαθ. αυτου pon, D a b c f g vg syr^sch arm aeth post συνηχθη (sed b g vg *Iesus convenerat illuc*, c *Ies. conveniebat ibi*, f *Ies. convenieb. illuc*; a *convenerat ibi Ies.*)

3. λαβων (et. Or^4,292. 398 Cyr^nest 133): 1. 2^pe Chr^8,558 Cyr^4,1011 παραλαβ. | την σπειραν: 13. 69. 346. praem ολην | και εκ των φαρι. cum ℵ*et^cb DL a for fos Cyr^nest 133 ... Ln και των φαρι. c. B (errat de Or) ... ς Ti και φαρι. cum ℵ^caACXY unc rell al omn^vid it^pler vg Or^4,292 et^398 Chr^8,558 Cyr^4,1011 ixt | εκει (et. ℵ^c; q *in locum*): ℵ* om

4. ουν cum ABCYΓΑΑΠ unc^6 al pler e g vg syr^p arm ... ℵDLX 1. 33. 2^pe (item 69. 124. 346. e δε ι̅ς̅) a b c f q fos mt go cop syr^sch et^hr aeth Chr^8,558 Cyr^nest 133 δε | ειδωσ (C ιδωσ) et. Or^1,395 et^int 3,906 etc: D 69.

πάντα τὰ ἐρχόμενα ἐπ' αὐτὸν ἐξῆλθεν καὶ λέγει αὐτοῖς· τίνα ζητεῖτε;
5 *ἀπεκρίθησαν αὐτῷ Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον. λέγει αὐτοῖς Ἰησοῦς·*
ἐγώ εἰμι. εἱστήκει δὲ καὶ Ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν μετ' αὐτῶν.
6 *ὡς οὖν εἶπεν αὐτοῖς· ἐγώ εἰμι, ἀπῆλθαν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ*
ἔπεσαν χαμαί. 7 *πάλιν οὖν αὐτοὺς ἐπηρώτησεν· τίνα ζητεῖτε; οἱ*
δὲ εἶπον· Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον. 8 *ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· εἶπον ὑμῖν*
ὅτι ἐγώ εἰμι· εἰ οὖν ἐμὲ ζητεῖτε, ἄφετε τούτους ὑπάγειν. 9 *ἵνα*
πληρωθῇ ὁ λόγος ὃν εἶπεν, ὅτι οὓς δέδωκάς μοι, οὐκ ἀπώλεσα ἐξ 17, 12

90. 124. 157. syr^{hr} arm aeth^{ro} (non PP) Nonn$^{\sigma\ 25}$ *εἶδων* (D *εἰδ.*) | *παντα τα*: Y om τα | *ερχομενα*: Δ al^{10} *επερχ.* | *εξηλθεν και λεγει* cum BC*D 1. 2^{pe} 97. a c e g q (b vg *processit et dixit*, sed am fu for al *processit et dicit*) sah^{mūn} syr^{utr} (syr^{hr} *exivit, dixit*) arm aeth Or$^{1,\ 295}$ et$^{4,\ 299}$ Chr$^{3,\ 556}$ semel (et^{semel} *εξελθων λεγει*) Cyr$^{4,\ 1013}$ Anglob$^{112,\ 2}$ ... ς *εξελθων ειπεν* (Y *ειπειν*) cum NAC^{3}LXYΓΔΛΠ unc^{6} al pler f, go cop Cyr$^{nest\ 133}$ Or$^{int\ 3,\ 906}$

5. *απεκριθησαν*: X aeth add *και ειπον* (go *respondentes ei dixerunt*, cop *respondentes dixerunt*, cop^{cls} add *ei*) | *ναζωραιον* (b e f q Or$^{1,\ 295}$ et$^{4,\ 299}$ etc): D a c e vg Or$^{int\ 3,\ 906}$ *ναζαρηνον* | *λεγει*: Or$^{1,\ 295}$ add *δε* | *αυτοις ις* cum N (N $\overline{\text{ις}}$ post *εγω ειμι* pon) ... ς Ln *αυτ.* ο $\overline{\text{ις}}$ cum ACLXY unc rell^{10} al omn^{vid} c f q vg syr^{utr} et^{hr} cop (*dicit Ies. eis*) etc ... Ti om $\overline{\text{ις}}$ cum (B, vide ante) D 435. 150^{ev} 6^{pe} al^{3} b e Or$^{1,\ 295}$ (a *Dixit illis: Ego sum. Iesus autem stabat et Iudas* etc) | *ειστηκει* cum B^{2}CLYΓΔΠ unc rell etc ... NAB*DGXΔ al *ιστηκ.* (:: inter utramque formam scriptura fluctuare solet. Cf ad vv 16. 18 et alibi.)

6. *ουν* (et. Or$^{1,\ 295}$ etc): A 13. om | *αυτοις* (et. N^{c}): N* om | *εγω* sine *οτι* cum NABDLXII 1. 33. 42. 106. 127. 2^{pe} w^{ser} it vg aeth (Or$^{4,\ 299}$ *και ο μεν ειπεν αυτοις· εγω ειμι, και απο της θειας αυτου δυναμεως απηλθον εις* etc) ... ς (Gb^{0}) Ti praem *οτι* cum CRG^{suppl}KMSUYΓΔΛ al pler go arm syrr Or$^{1,\ 295}$ Cyr$^{4,\ 1013}$ et$^{nest\ 133}$ | *απηλθαν* cum NBD ... ς *απηλθον* cum ACLXY unc rell^{10} al omn^{vid} (nec aliter editus est Or) | *επεσαν* cum NBCDK*LX 1. 33. ... ς *επεσον* cum AK^{2}KMSUYΓΔΛΠ al pler (α^{2} *απηλθεν* et *επεσεν*)

7. *αυτους* (Or$^{1,\ 295}$ *αυτος*) *επηρωτησεν* hoc ordine cum NDEG^{2}KMSΓΔΛΠ 1. 124. al pler (al mu *αυτοις επηρ.*) a b c am fu for ing (al) go Or$^{1,\ 295}$ ... Ln Ti *επηρωτ.* (33. Or$^{4,\ 299}$ *ηρωτ.*) *αυτους* (:: ut solet dici) cum ABCLUXY 33. 69. 106. 127. 249. al^{5} e f q vg^{cle} sah cop syr^{utr} et^{hr} arm aeth Or$^{4,\ 299}$ (*εισα - παλιν ηρωτ. αυτους*) Cyr$^{4,\ 1014}$; Chr$^{3,\ 556}$ *λεγει αυτοις*. Praeterea D sah syr^{hr} aeth add *λεγων* (syr^{hr} aeth *et dixit illis*) | *ειπον* cum NABCLY unc rell al omn^{vid} ... DX *ειπαν* ... D Or$^{1,\ 295}$ (non item$^{4,\ 299}$) add *παλιν* | *ναζωραιον*: a c vg *nazarenum* (e *nazorenum*)

8. *απεκριθη* sine *αυτοις* cum NABCLY unc rell al pler a b c e g vg syr^{p} Cyr$^{4,\ 1014}$ ... DX al plus^{10} f q fos sah syr^{sch} (et^{hr} aeth add *et dixit eis*) arm Or$^{1,\ 295}$ add *αυτοις* | $\overline{\text{ις}}$ (Gb$^{''}$) cum NABCLYΓΔΛΠ^{c}et^{2} unc^{6} al longe plu (al aliq om) ... ς ο $\overline{\text{ις}}$ cum DXΠ^{2} 1. al mu Or$^{1,\ 295}$

9. *δεδωκας*: D 42. 122. w^{ser} *εδωκ.* | *ουκ απωλ.* (BL al *απολ.*) *εξ αυτων* (A

Mt 26, 51 ss Mc 14, 47 l.c 22, 50 a

αὐτῶν οὐδένα. 10 [160.1] Σίμων οὖν Πέτρος ἔχων μάχαιραν εἵλκυσεν αὐτὴν καὶ ἔπαισεν τὸν τοῦ ἀρχιερέως δοῦλον καὶ ἀπέκοψεν αὐτοῦ τὸ ὠτάριον τὸ δεξιόν· ἦν δὲ ὄνομα τῷ δούλῳ Μάλχος. 11 [161.1] εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τῷ Πέτρῳ· βάλε τὴν μάχαιραν εἰς

Mt 26, 42 Mt 26, 27 Mc 14, 23 Lc 22, 54

τὴν θήκην. τὸ ποτήριον ὃ δέδωκέν μοι ὁ πατήρ, οὐ μὴ πίω αὐτό; 12 [162.1] Ἡ οὖν σπεῖρα καὶ ὁ χιλίαρχος καὶ οἱ ὑπηρέται τῶν Ἰουδαίων συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔδησαν αὐτόν, 13 [162.10] καὶ ἤγαγον πρὸς Ἄνναν πρῶτον· ἦν γὰρ πενθερὸς τοῦ Καϊάφα,

---

αυτου) ουδενα: D εξ αυτων ουδενα απωλεσα, e nemine (corrige nemi-nem) perdidi ex illis, a neminem ex·his perdidi

10. σιμων ουν: D τοτε σιμων, q syr^{sch} eth^{hr} Simon autem, go verum Simon | ειλκυσεν: ℵ*L 69. y^{ser} al pauc ηλκυσεν | τον του αρχιερ. δουλον c. ABCLXY unc^{10} al pler g q vg etc ... ND 242. a b c e f τον δουλ. του αρχιερ. | ωταριον (Schu „haud dubie recte") cum ℵBC*LX syr^{p} ^{mg} (sed^{bars} in^{txt} et alteram lectionem in^{mg} habet); item it vg auriculam, at nec aliter infra 18, 26, quo loco ωτιον non fluctuat ... ς Ln ωτιον cum AC^{3}DYΓΔΛΠ unc^{6} al omn^{vid} Cyr^{4,1016}. Versiones (praeter Latt) pleraeque aurem reddunt. | ονομα: DX al^{3} το ονομα | τω δουλω (13. 27. 254. 150^{ev*} 6^{pe} al pauc f ff^{2*} add εκεινω): D al^{2} a e του δουλου εκεινου, q for servi

11. τ. μαχαιρ. sine σου cum ℵABCDLXYΓΔΛΠ unc^{6} al longe plu a b e f ff^{2*} g q am fu for em ing taur go cop syr^{utr} eth^{hr} arm Nonn$^{\sigma 56}$ (κολιῷ τε τίθει ξίφος) ... ς (= Gb 8x) add σου (:: ex Mt 26, 52) cum 1. 69. 6^{pe} 7^{pe} al mu (et. aliq ap Scri) e vg^{cle} (etiam fos gat mm mt tol) sah mūn aeth Cyr^{4,1012} et^{1019} Or^{int} ^{5,208} Hil$^{447.\ 1056}$ | θηκην (g vg go Hil bis): ℵ 13. 69. 124. 247. 49^{ev} y^{ser} z^{ser} 6^{pe} al pauc a b c e f ff^{2*} q mt cop syr^{utr} eth^{hr} arm aeth Or^{int} add αυτησ ... 254. add παντεσ γαρ οι λαβοντεσ μαχαιραν εν μαχαιρα απολουνται :: ex Mt | δεδωκεν (et. Dion$^{alex\ 116}$ ap Gall$^{14\ app}$): DΔ al pauc Chr^{8,560} εδωκεν | ο πατηρ: 69. cop syr^{sch} aeth Dion^{alex} Hil$^{510.\ 521}$ (non item$^{447.\ 1056}$) add μου

12. συνελαβον: Y z^{ser} συνελαβοντο

13. ηγαγον cum ℵ*BD 69. 87. 96. 97. 2^{pe} 3^{pe} a (duxerunt) cop go^{vid} syr $^{sch\ vid}$ ... ς Ti απηγαγον (:: ut Mt et Mc; sed cf et. Lc) cum ℵ^{c}ACLY ΓΔΛΠ unc^{6} al pler Chr^{8,560} Cyr^{4,1020}, item adduxerunt b c f ff^{2*} g q vg, similiter vv rell. Praeterea ς Ti add αυτον, Ln [αυτον], cum AC^{2}LYΓ ΔΠ unc^{5} al pler b f g q vg syr^{utr} eth^{hr} sahmūn cop rell ... omisimus cum ℵ(et*et^{c})BC*DQ^{3}XΔ 33. 91. 127. 440. 49^{ev} 150^{ev} z^{ser} a c ff^{2*} Chr ^{8,560} Cyr^{4,1020} | αννανν: G^{3} αναν (item G^{vv}. 24) | γαρ: G^{3} g mt taur syr^{p} (minus recte White vertit enim) Chr^{8,560} δε | την γαρ πενθερ. του καιαφα: syr^{hr} om, ita ut οσ ην αρχ. etc ad Annam trahántur; in margine vero eorum loco adscribitur: et Annas misit Iesum ad Caiapham. Ita Adler p. 196. Miniscalchi vero haec verba post του ενιαυτου εκεινου inserit. Qua in re convenit cum syr^{p} ^{mg} (sed rursus^{bars} sic in ipso textu), qui post εκεινου addit: misit eum igitur Annas vinctum

ὅσ ἦν ἀρχιερεὺσ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου· 14 *ἦν δὲ Καϊάφασ ὁ συμβουλεύσασ τοῖσ Ἰουδαίοισ ὅτι συμφέρει ἕνα ἄνθρωπον ἀποθανεῖν ὑπὲρ τοῦ λαοῦ.* 15 [164.4] *Ἠκολούθει δὲ τῷ Ἰησοῦ Σίμων* Mt 26, 58 pp *Πέτροσ καὶ ἄλλοσ μαθητήσ.* [165.10] *ὁ δὲ μαθητὴσ ἐκεῖνοσ ἦν γνω-* 20. 2 *στὸσ τῷ ἀρχιερεῖ καὶ συνεισῆλθεν τῷ Ἰησοῦ εἰσ τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέωσ,* 16 [166.1] *ὁ δὲ Πέτροσ εἱστήκει πρὸσ τῇ θύρᾳ ἔξω.* [167.10] *ἐξῆλθεν οὖν ὁ μαθητὴσ ὁ ἄλλοσ ὁ γνωστὸσ τοῦ ἀρχιερέωσ καὶ εἶπεν τῇ θυρωρῷ, καὶ εἰσήγαγεν τὸν Πέτρον.* 17 [168.1] *λέγει* Mt 26, 69 pp *οὖν τῷ Πέτρῳ ἡ παιδίσκη ἡ θυρωρόσ· μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθη-*

ad Caiaphan. Similiter Cyr^{4,1021} post *εκεινου* pergit *απεστειλαν δε αυτον δεδεμενον προσ καιαφαν τον αρχιερεα*, quae ut in ipso textu exhibentur, ita etiam commentario agnoscuntur. Codex vero 225. post *πρωτον* add *απεστειλεν ουν αυτον ο αννασ δεδεμενον προσ καιαφαν τον αρχιερεα.* | *καιαφα* cum ℵABLXY unc rell al omn^{vid} sm (fu *caiphae* sed statim post *caiaphas*) go cop etc ... c (sed statim sequitur *καιαφασ*) D a b c f ff^{2} g q vg (et. for etc) *καϊφα*

14. *ην δε*: c add *και* | *καιαφασ*: it vg (exc am fu) *caiphas, caifas* (D deficit, supplet manus multo recentior) | *αποθανειν* (Gb″) cum ℵBC^{a}D ^{supp}LX 1. 13. 22. 33. 69. 91. 124. 209. 249. 251. 254. 346. 2^{pe} it vg sah^{mss} cop syr^{sch} etP mg eth^{pp} arm aeth Chr^{a,560} Cyr^{4,1021} Nonn$^{\sigma 67}$ Chron^{411} ... ς Ti *απολεσθαι* cum AC^{2}EG^{3}KMSUYΓΔΛΠ al plu go syr p txt :: *αποθανειν* potest ad 11, 50 accommodatum credi. At quum testimoniorum antiquissimorum pondere praestet, nec incredibile est ex illo *απολητα* 11, 50 hoc loco *απολεσθαι* ortum esse. Est iste locus ex eis ubi praestat probatissimos testes sequi quam coniecturae fidere. | *υπερ τ. λαου*: 22. a add *και μη ολον το εθνοσ απολητα, et non tota gens pereat*

15. *τω ιω* (et. c^{2}): c* *αυτοισ* | *αλλοσ* cum ℵ*ABD^{supp} 106. e^{scr} 2^{pe} 8^{pe} sah cop arm^{codd} Nonn$^{\sigma 71}$ (*και νεοσ αλλοσ εταιροσ*); item *alius* it vg (v. 16. a b c f ff^{2} for *ille alius*, q am fos *ille*) ... ς (sed Gb^{o} o) Ti e *αλλοσ* cum ℵ^{cb}CLXYΓΔΛΠ unc^{rl} al pler (syr^{sch} *unus e discipulis aliis*) Chr^{a,560} Cyr^{4,1021} | *ην γνωστοσ* cum ℵAC^{2}D unc rell al omn^{vid} b ff^{2} g vg syrP etc ... D a c f q syr^{sch} eth^{hr} *γνωστ. ην* | *του αρχιερεωσ*: syr^{sch} pers^{P} go om. Cf Nonn$^{\sigma 37}$ *ηλθεν εσω θεοδεγμονοσ αυλησ.*

16. *ειστηκει*: ℵAD^{supp}XΔ al *ιστηκει* | *πρ. τη θυρα*: Γ^{n2} al plus^{20} *προσ την θυραν* (sed Γ c^{scr} x^{scr} *-ραι*) | *εξω*: ℵ a sah cop syr^{sch} ante *πρ. τ. θυρ.* pon | *ο αλλοσ* (g^{cle} vg *alius*): 13. 69. 124. 157. g^{scr} al^{10} fere q am fos cop (*hic*) aeth *εκεινοσ*, *ille*; a b c f ff^{2} for *ille alius* (:: cf ad v. 15) ... Υ 254. sah om | *ο* (x *οσ ην*) *γνωστ. του αρχιερεωσ* cum BC^{a} L(X) ... ς Ln *οσ ην γνωστ. τω αρχιερει* (:: cf v. 15) cum ℵAC^{2}D^{supp}ΓΔΛΠ unc^{s} al omn^{vid} Cyr^{4,1032}, nec aliter it vg etc (sah vero *quem pontifex noverat*)

17. *τω πετρω* ante *η παιδ. η θυρ.* cum BC^{a}LX 33. b c f ff^{2} g vg Cyr^{4,1028}

τῶν εἰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου; λέγει ἐκεῖνος· οὐκ εἰμί. 18 [169.20] εἰστήκεισαν δὲ οἱ δοῦλοι καὶ οἱ ὑπηρέται ἀνθρακιὰν πεποιηκότες, ὅτι ψῦχος ἦν, καὶ ἐθερμαίνοντο· ἦν δὲ καὶ ὁ Πέτρος μετ' αὐτῶν ἑστὼς καὶ θερμαινόμενος. 19 Ὁ οὖν ἀρχιερεὺς ἠρώτησεν τὸν Ἰησοῦν περὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ περὶ τῆς διδαχῆς αὐτοῦ. 20 [170.1]
Mt 26, 55 pp ἀπεκρίθη αὐτῷ Ἰησοῦς· ἐγὼ παρρησίᾳ λελάληκα τῷ κόσμῳ· ἐγὼ πάντοτε ἐδίδαξα ἐν συναγωγῇ καὶ ἐν τῷ ἱερῷ, ὅπου πάντες οἱ Ἰουδαῖοι συνέρχονται, καὶ ἐν κρυπτῷ ἐλάλησα οὐδέν. 21 [171.10] τί με ἐρωτᾷς; ἐρώτησον τοὺς ἀκηκοότας τί ἐλάλησα αὐτοῖς· ἴδε οὗτοι

... ς post θυρωρος cum ℵAC^{2}D^{sup}PΥΓΔΛΠ unc^{6} al pler a sah cop syr utr et^{hr} go arm aeth

18. εἰστηκεισαν (ΚΑ al -κησαν): ℵAB*ΧΥΔ al ἱστηκ. | δε pri (κ add και): q *ergo* ... L ff^{2*} cop^{dz} arm om; item Eus$^{dem\ 293}$ et^{488} εἰπων· εἱστηκεισαν οἱ δοῦλοι etc | και ἐθερμαινοντο et. Eus$^{dem\ bis}$ Cyr^{4,1023} Nonn σ 84 (ἐθερμαίνοντο δὲ κύκλῳ ἀνθρακιὴν στορέσαντες): 1. 2^{pc} a b ff^{2*} om (syr^{sch} ante οτι ψυχ. ην pon) | ην δε και ο πετρ. μετ αυτ. cum ℵBCLX 1, 33. 124. 249. 2^{pc} a (*stabat autem et Petr. cum illis calefaciens se*) sah syr^{sch} et^{hr} aeth (*et stabat Petr. etiam et calefaciebat se cum illis*) Cyr^{4,1023} (ην δε κ. ο πε. εστως μετ αυτ. κ. θερμ.) ... ς Ti ην δε μετ αυτ. ο πετρ. cum AD^{sup}PΥΓΔΛΠ unc^{7} (accedit rursus Π) al pler f ĸ syr$^{p\ txt}$ go, item sed addito και ante ο πετρ. 13. 346. b c q vg cop (*stabat autem cum illis et Petrus calefaciens se*) arm syr^{P} c.*, item 69. ην γαρ μετ αυτ. και ο πε. | εστως (ĸ supra lineam suppl): Υ εστηκως

19. περι sec: 69. 124. Chr^{a,561} om

20. απεκριθη: ℵ* (ℵ^{c} om) praem και, 1. add δε | αυτω (for εἰς): ℵ* (non item^{c}) post ω̄ pon, c 73. 44^{ev} a b om (fos *respondit Ies. et dixit ei*, item cop *respond. ei Ies. dicens*), hinc Ln [αυτω] | ω̄ cum ℵ*et^{c}BD^{sup}PL ... ς Ln ο ω̄ cum ACΧΥΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} Bas$^{eth\ 206}$ Cyr^{4,1024} | ℵ* παρησια | λελαληκα cum ℵABC*LXΥΔΠ^{3} al^{10} Cyr ... ς ελαλησα cum C^{3} D^{sup}PΓΔΠ* unc^{7} al pler Bas$^{eth\ 206}$ Chr^{a,561} | τω κοσμω: syr^{sch} *cum populo* | εν συναγωγη cum ℵABCD^{sup}PLXΥΓΔΠ al longe plu ... ς (= Gb Sz) εν τη συναγω. cum Δ 1. 69^{ms} al mu Bas^{eth} Cyr | παντοτε (et. Gb) cum ℵABC*LXΠ al plus^{30} it^{pler} vg sah cop syr^{sch} et^{hr} arm aeth Bas$^{eth\ 206}$ Cyr^{4,1024} (omisso οι sq) Or$^{int\ 2,906}$ (Nonn σ 90 ἴθνεα λάων) ... ς (= Gb) Sz παντοτε (Schu „valde placet ap. Io.") cum C^{3}D^{sup}PΥΓΔΛ unc^{6} (et Η πάντε) al longe plu q go syr^{P} ... ς^{c} παντοθεν cum minusc paucis, ut certe videtur | συνερχονται: Μ 33. al^{10} arm Bas$^{eth\ 206}$ cod συνηρχοντο

21. ερωτας cum ℵABC*LXΥΠ^{2} 33. 20^{ev} Chr^{a,561} ex$^{mose\ 5}$ Cyr^{4,1025} ... ς επερωτας cum C^{3}D^{sup}PΓΔΛΠ^{1}et^{3} unc^{7} al pler Chr$^{mont/}$ | ερωτησον cum ℵBC*LXΠ^{2} 1. 69. 124. 249. 299. 2^{pc} Chr (et$^{mont/}$et^{mose}) Cyr ... ς επερωτησον c. AC^{2}D^{sup}PΥΓΔΛΠ^{1}et^{3} unc^{7} 33. al pler | τι ελαλ. αυτοις: Δ οτι (δ *quid*) ελ. αυτους (δ *eis*)

οἴδασιν ἃ εἶπον ἐγώ. 22 [172.1] ταῦτα δὲ αὐτοῦ εἰπόντος εἷς παρεστηκὼς τῶν ὑπηρετῶν ἔδωκεν ῥάπισμα τῷ Ἰησοῦ εἰπών· οὕτως ἀποκρίνῃ τῷ ἀρχιερεῖ; 23 [172.10] ἀπεκρίθη αὐτῷ Ἰησοῦς· εἰ κακῶς ἐλάλησα, μαρτύρησον περὶ τοῦ κακοῦ· εἰ δὲ καλῶς, τί με δέρεις; 24 [174.1] ἀπέστειλεν οὖν αὐτὸν ὁ Ἅννας δεδεμένον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα. 25 [175.1] Ἦν δὲ Σίμων Πέτρος ἑστὼς καὶ θερμαινόμενος. εἶπον οὖν αὐτῷ· μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶ; ἠρνήσατο ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· οὐκ εἰμί. 26 λέγει εἷς ἐκ τῶν δούλων τοῦ ἀρχιερέως, συγγενὴς ὢν οὗ ἀπέκοψεν Πέτρος τὸ ὠτίον· οὐκ ἐγώ σε εἶδον ἐν τῷ κήπῳ μετ' αὐτοῦ; 27 πάλιν οὖν ἠρνήσατο Πέτρος, καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησεν.

Mt 26, 71–75 Mc 14, 70–72 Lc 22, 58–62

---

21. α ειπον: x τι ελαλησα

22. δε: x 69. 237. 440. al pauc a cop arm om (syr^{sch} eth^{hr} και ταυτα etc) | εισ παρεστηκωσ των υπηρετ. (g vg *unus adsistens ministrorum*, a ff^{2} *unus adstans ex ministris*) cum ℵ^{a} B a ff^{2} g vg Cyr^{4,1020}, item syr^{hr} ... ς εισ των υπηρ. παρεστηκωσ cum AC^{3}D^{supp}ΓΔΑΠ unc^{7} al plr (69. sed εστηκωσ) q go sah syr^{utr} arm ... ℵ^{c}C*LXΥ 33. b c (*unus de astantibus ex ministris*) f cop (υπηρ. ante παρεστ.) aeth (*unus ex adstantibus minister*) εισ των παρεστωτων (ℵ^{c}Υ al -στηκοτων) υπηρετων | αποκρινη: MUA 69. al mu -νει

23. απεκριθη αυτ. ις: ℵ 13. 69. 124. arm ο δε ις ειπεν αυτω ... sah cop syr^{sch} *respondit Iesus et dixit illi* | ις cum BC*L b^{scr} o^{scr} ... ς ο ις cum AC^{3}D^{supp}ΧΥΓΔΑΠ unc^{7} al plr | ελαλησα (et. ℵ^{c}): ℵ* ειπον, item Aug cp 138 ct mendac *dixi* (sed loh 118,4 et Latt rell *locutus sum*)

24. απεστειλ. ουν (ut etiam ς^{e}) cum BC*LXΔΠ^{2} 1. 33. 2^{pe} al vix mu a b f ff^{2} arm syr^{P} Cyr^{4,1020} ... ℵ 13. 69. 124. 247. 8^{pe} p^{scr} al^{10} sah syr^{sch} απεστ. δε, c g vg syr^{hr} aeth pers^{P} *et misit*, go cop *tunc* (τοτε cop) *misit* ... ς Gb Sz Ti nil nisi απεστειλεν c. AC^{3}D^{supp}ΥΓΔΑΠ* unc^{7} al^{10} fere q pers^{w} | ο αννασ: D^{supp}Γ al pauc om ο | καιαφαν: A al pauc -αφα | αρχιερεα: Π -ρειαν

25. σιμων: x b^{acr*} Chr^{s,502} om | ειπον: A ειπεν, g *dixit* | αυτου ει (et. C^{3}): C* ει εκεινου, C^{2} ει του ανθρωπου εκεινου | ηρνησατο sine copula cum ℵABC*D^{supp}ΠΠ^{2}LSUXΠ al sat mu b o ff^{2} g q vg sah syr^{P} arm ... C^{3} KUMYΓΔΛ al^{100} ηρν. ουν. Item a f go cop *ille autem* (a *at ille*) *negavit*, c syr^{sch} eth^{hr} aeth *et ille negavit* | ειπεν: A 33. λεγει

26. λεγει: 1. q^{acr*} 2^{pe} 8^{pe} 60. 74. 89. arm add ουν | συγγενησ (ND συνγ., K συγκενησ) ων (et. a q *qui cognatus erat*, item syr^{P} eth^{hr}): LX 33. syr^{sch} arm o συγγενησ, item b c f ff^{2} g vg *cognatus*, e *propinqui* (corrige -*nquus*) | ειδον: ita ABD^{supp}EGHLSUΓΔΠ^{2} al plu ... ℵCKMXΥΔΠ^{2} al mu ιδον

27. πετροσ cum ABC*D^{supp}EGKLΥΓΔΑΠ* al plu Cyr^{4,1020},... ς (Gb^{0}) praem ο cum ℵC^{2}ΠMSUXΠ^{2} al permu

Mt 27, 1 ss
Mc 15, 1 ss
Lc 23, 1 ss

28 [176.1] *Ἄγουσιν οὖν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τοῦ Καϊάφα εἰς τὸ πραιτώριον· ἦν δὲ πρωΐ·* [177.10] *καὶ αὐτοὶ οὐκ εἰσῆλθον εἰς τὸ πραιτώριον, ἵνα μὴ μιανθῶσιν ἀλλὰ φάγωσιν τὸ πάσχα.* 29 *ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πιλᾶτος ἔξω πρὸς αὐτοὺς καὶ φησίν· τίνα κατηγορίαν φέρετε τοῦ ἀνθρώπου τούτου;* 30 *ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν αὐτῷ· εἰ μὴ ἦν οὗτος κακὸν ποιῶν, οὐκ ἄν σοι παρεδώκαμεν αὐτόν.*

28. *ουν* cum ℵABCD^{supp}LΥΓΔΑΠ unc rell al plu a c e ff^{2}· q vg cop arm syr^{p} Chr^{8,562} Cyr^{4,1032} Chron^{10} et^{411} … f g go syr^{sch} et^{hr} *δε*, sah *post haec* ante *αγουσιν* .,. LMU al plus^{10} b Or^{4,267} om, hinc Gb^{00} | *απο του καιαφα* (D^{supp} καιφα) *εισ το πραιτωριον* et. b q vg *a caiphan* (ita b, *caiafan* q, vg *caipha* sed am *caiapha*) *in praetorium*: contra (:: per errorem) e ff^{2}· g ing mm gat tol sax (item cop^{dx} vid) *ad Caiphan* (ff^{2}· *Caipham*) *in praetorium*, f *ad caipha in praetorio*, a *missum ad caipham principem sacerdotum in praetorium*, c *ad caipham et ad pilatum in praetorium* | *πρωι* (Gb″) c. ℵABCD^{supp}LMUXΔΑΠ^{2} al^{100} Resp orth^{65} Cyr Chron^{411} … ς *πρωια* c. EGHKBΥΓΠ^{4} al perm Chr^{8,563} Chron^{11} (sed ed^{paris} *πρωι*) | *αλλα* cum ℵABC^{4}D^{supp}A 1. 2^{pc} al pauc b (c *et*) g am fu for ing go sah (syr^{sch} cop pers arr *donec edissent*; syr^{hr} *ne ederent*) … ς *αλλ ινα* cum C^{2}LXΥΓΔΑΠ unc^{7} al pler a e f ff^{2}· q vg^{cle} syr^{p} (aeth *non introierunt in atrium quoniam illuxerat* dies *ut ederent pascha, ut ne immundi fierent*) | *το πασχα*: D^{supp}l om *το*

29. *πιλατος* cum ABC … ς Ln (Ti, sed vide comm) *πιλατος* cum ℵD ^{supp}LXΥ unc rell al omn^{vid}, item Nonn (nt$^{σ\ 140}$ *Και πιλατος ταχυεργος* etc) | *εξω* cum ℵBC^{4}LΧΠ 1. 27. 33. 249. 2^{pc} al plus^{5} (sed ℵ *εξηλθ. ο. πρ. αυτ. ο πιλ. εξω*) for syr^{sch} et^{p} c.^{l} go (ante *ο πειλατ.*) aeth Cyr^{4,1034} (ante ed$^{paris\ 1638}$ omittebatur), item post *πρ. αυτ.* pon 13. 42. 69. 6^{pc} al mu a b c e f ff^{2}· g vg syr^{hr} arm … ς Ti om cum AC^{3}D^{supp}LΥΓΔΑ unc^{7} al longe plu q sah cop (Cyr$^{odd\ priores}$) | *φησιν* (Gb′) cum ℵBC^{4}LX 1. 33. 2^{pc} Cyr (item Chr^{8,563} *και εξελθων φησι· τινα* etc) … ς Ln *ειπεν* cum AC^{3}D^{supp}LΥΓΔΑΠ unc^{7} al pler it vg rell | *φερετε* sine *κατα* cum ℵ^{a}B c (*quam accusationem adfertis hominis huius*) a c (*adfertis* vel *fertis de hoc homine*) q (*infertis huic hominem* sic) … ς Ti add *κατα*, Ln [*κατα*], cum ℵ^{a}AC^{3}D^{supp}LX unc rell (in ω^{c} margo abscissus est post *φερετε*, sed vix *κατα* capiebat, nisi compendio scriptum) al omn^{vid} b f ff^{2}· g vg (*adfertis adversus hominem hunc*) Chr^{8,563} (*εχετε κατα*) Cyr^{4,1034}

30. *ειπαν* cum ℵBC … ς *ειπον* cum AD^{supp}LXΥω^{c} unc rell al omn^{vid} *κακον ποιων* (*-ηπασ* ℵ^{a}) cum ℵ^{c}(et^{a})HL e (*mali aliquid faciens*), item Nonn$^{σ\ 147}$ (*εἰ μὴ ἐην τελέσασ ἄφατον κακόν*), item C^{a} 33. 63^{ev} *κακοποιων*, a *male faciens*; item sah *nisi hic fecisset malum* … ς Ln *κακοποιοσ* (Υ *-ποιωσ*) cum AC^{3}D^{supp}XΥΓΔωΘ^{c}ΑΠ unc^{7} al pler b c f ff^{2}· g q vg (hi Latt *malefactor*) etc (cop *factor mali*, item al in utramque partem licet adhiberi) Eus$^{pa\ 20}$ Chr^{8,563} (Ath *κακουργοσ*) Cyr^{4,1025} | *παρεδωκαμεν*: ℵ *-καμεν*. Cf a c f ff^{2}· g vg *tradidissemus*, contra b e q *tradieremus*.

31 *εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Πειλᾶτος· λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς καὶ κατὰ τὸν νόμον ὑμῶν κρίνατε. εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· ἡμῖν οὐκ ἔξ-* 15, 33
εστιν ἀποκτεῖναι οὐδένα. 32 *ἵνα ὁ λόγος τοῦ Ἰησοῦ πληρωθῇ,* Mt 20, 19 pp
ὃν εἶπεν σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν. 33 178.1
Εἰσῆλθεν οὖν εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν ὁ Πειλᾶτος καὶ ἐφώνησεν τὸν Ἰησοῦν καὶ εἶπεν αὐτῷ· σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων;
34 178.10 *ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· ἀφ' ἑαυτοῦ σὺ τοῦτο λέγεις, ἢ ἄλλοι*

31. *ουν* (145* sah δε, go *tunc dixit*) ... 254. a b e cop syr^{sch} eth^{r} arm om; hinc Ln (sed errat de c) habet [*ουν*] | *πειλατ.* c. ABCD^{supp} ... ς Ln Ti *πιλατ.* cum ΝLXYΘ^{c} unc rell al omn^{vid}. Praeterea retinuimus ὁ articulum cum ΝAC^{3}D^{supp}PLXYΘ^{c} unc^{11} al omn^{vid} ... Ti om cum BC* | *ὑμων*: Ioh$^{thess\,185}$ (Gall^{18}) om | *κρινατε* sine *αυτον* cum κ*Θ^{c} 1. 2^{pe} 3^{pe} iser c arm Cyr^{4,1035} com (*κρινατε δε μαλλον αυτοι κατα τον ὑμετερον νομον*) ... ς Ln Ti add *αυτον* cum ΝCABCD^{supp}LXY unc^{11} al pler itp^{ler} vg sah cop syrr go aeth Chr^{s,564} Cyr$^{4,1035\,txt}$ | *ουν* cum ΝLXYΓ ΔΛ unc^{5} al pler a b c f ff^{2} g vg syr^{hr} Chr Cyr (:: praecedit *ουν*, sequitur *ουν*, hinc vel omissum vel *δε* substitutum) ... AD^{supp}KUΘCΠ 1. al^{5} go syr^{p} aeth *δε* ... Ln Ti om cum ΝC 225. 250. e q sah cop syr^{sch} arm | *αποκτειν. ουδενα* (et. Or^{4,401}): 1. 2^{pe} 3^{pe} a c *ουδ. αποκτ.*

32. *ιω*: LΔ 59. 259. *θεου*, 245. 435. go Chr^{s,564} *κυριου* | *ον ειπεν* (ΝC): κ* 254. om | *ημελλεν* cum ΝABCD^{supp}XYΘ^{c} unc rell al plu ... KLΣΠ al^{50} fere *εμελλ.*

33. *παλιν* post *εισ τ. πραιτ.* cum ΝΑΓΑΠ unc^{7} 1. al pler syr^{p} go :: 19, 9 vix adhibitum huc ad restituendum eundem verborum ordinem. Ceterum ibi quoque offendit *παλιν* eodem modo collocatum ... Ln Ti ante *εισ το πραιτ.* pon (Schu „bene") cum BC*D^{supp}LXYΔ al^{10} it vg arm syr^{hr} Cyr^{4,1036}; 69. aeth *παλιν* pon ante *ο πιλατ. εισ το πρ.*, cop *iterum venit Pilat. intro in praetorium* ... c^{2} 33. 259. 44^{ev} sah syr^{sch} perss plane om | *ο πειλατος* (*πειλ.* cum ABCD^{supp}; ς Ln Ti *πιλ.* cum κ rell omn): D^{suppl} om *ο* | *αυτω*: A *αυτοις* | *ο βασιλευς* (et. Or^{4,23}): Y* om *ο*

34. *απεκρ.* sine copula et. b e f q vg^{cle} ... D^{supp} a c ff^{2} g am fu for ing mt aeth praem *και* | *απεκριθη* c. NBCLXY unc^{9} al pler Cyr^{4,1037} ... AD^{supp}UΘCΠ 1. 33. 157. 299. 2^{pe} w^{scr} al^{5} *απεκρινατο*. Praeterea ς (Gb^{90}) add *αυτω* cum NC^{2}KGHKSΓΔΛ al pler c syr^{sch} eth^{hr} aeth ... omisimus cum ANC*D^{supp}PLMUXYΠ 1. 33. 157. 249. 299. w^{scr} al^{3} scr 2^{pe} al^{3} p^{e} 63^{ev} itp^{ler} vg go sah cop syr^{p} arm Cyr^{4,1037} | *ις* cum BLX 1. 249. 250. 299. g^{scr} Cyr^{4,1037} ... ς ο *ις* cum NACD^{supp}YΘ^{c} unc^{11} al pler | *αφ εαυτου* cum AC^{2}D^{supp}XYΓΔΘ^{c}ΑΠ unc^{7} al omn^{vid} ... Ln *απο σεαυτου* cum NBC*L Chr^{s,564} (*απ. σαυτου*) Cyr^{4,1037} | *συ* (et. NC): κ*D^{supp} 59. itp^{l} (non b e q) vg sah arm aeth Chr om | *λεγεισ* (et. NC): κ* *ειπασ* . *αλλοι σοι ειπον* cum NAC^{2}XYΓΔΘ^{c}ΑΠ^{2} unc^{5} al omn^{vid} a b c e f (ff^{2} g ut vid) q am fu for ing (al) go arm (Chr *αλλοι σοι τουτο ειπ.*) ... B C*D^{supp}L vg^{cle} sah cop syr^{utr} eth^{r} Cyr *αλλοι ειπ. σοι* ... MSΠ*et^{3} al plus^{15} *αλλοσ* (M *αλλο*) *σοι ειπεν*, item aeth

σοι εἶπον περὶ ἐμοῦ; 35 ἀπεκρίθη ὁ Πειλᾶτος· μήτι ἐγὼ Ἰουδαῖός
εἰμι; τὸ ἔθνος τὸ σὸν καὶ οἱ ἀρχιερεῖς παρέδωκάν σε ἐμοί· τί
ἐποίησας; 36 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ
τοῦ κόσμου τούτου. εἰ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἦν ἡ βασιλεία ἡ ἐμή,
οἱ ὑπηρέται ἂν οἱ ἐμοὶ ἠγωνίζοντο, ἵνα μὴ παραδοθῶ τοῖς Ἰου-
δαίοις· νῦν δὲ ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐντεῦθεν. 37 [180.1]
εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Πειλᾶτος· οὐκοῦν βασιλεὺς εἶ σύ; ἀπεκρίθη
ὁ Ἰησοῦς· σὺ λέγεις, ὅτι βασιλεύς εἰμι. [181.10] ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγέν-
3, 47 νημαι καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ
ἀληθείᾳ· πᾶς ὁ ὢν ἐκ τῆς ἀληθείας ἀκούει μου τῆς φωνῆς.
38 λέγει αὐτῷ ὁ Πειλᾶτος· τί ἐστιν ἀλήθεια; καὶ τοῦτο εἰπὼν
19, 4 πάλιν ἐξῆλθεν πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, [182.9] καὶ λέγει αὐτοῖς· ἐγὼ

35. πειλατ. cum AB*D^supp ... ς Ln Ti πιλ. cum ℵB³LY unc rell al omn vid | μητι (et. Or^4,401 et ℵ^c): ℵ* 1. 2^pe 6^pe μη | οι (D^supp om) αρχιερεισ (et. ℵ^c Or): ℵ* b e ο αρχιερευσ | εμοι: A μοι

36. ιϛ cum ℵABCD^supp LXYΓΛΗ*et³ unc⁷ al plu Cyr^4,1038 ... ς (Gb^oo) praem ο cum AH² al mu | η βασιλ. η εμη pri: ℵ η εμη βασιλ. | Y A τουτου pri ad τουτου alterum transilit | η βασ. η εμη sec (et. Or^1,375. 3,220. 582 et 4,23): ℵD^supp 73. 106. 124. Chr^mosc 1 η εμη βασ. | οι υπηρεται: ℵ praem και | αν post οι υπηρετ. cum AD^supp YΓΔΛΗ unc⁷ al pler q Or 3,582 Hier^ecclesiast (accuratissimo q Hier ministri utique mei), item ministri mei utique c f ff² g vg^cle et^cdd (sed non am for fu al) aeth ... ℵB^mg supp LX 1. 33. 69. 91. 124. 249. 299. arm Or^1,375 et 3,220 et 4,23 Chr^8,565 Cyr^4,1038 post ηγωνιζοντο (Chr -σαντο) pon ... B* om, nec exprim a b e am for fu, nec magis vv. aliae | παραδοθω: D^supp 69. παραδω | η βασ. η εμη tertio loc: ℵ η εμη βασ.

37. πειλατοσ cum AB*D^supp (sed cf alibi, ubi passim ℵCDIRT accedunt) ... ς Ln Ti πιλ. cum ℵB³ rell omn^vid | απεκριθη: U aeth praem και ... K syr^sch sah cop^dz Cyr^4,1039 add αυτω | ο ιϛ cum ℵABD^supp YΛΗ unc⁷ al plu Cyr^4,1039 ... Ti om ο cum LXΓΛ 28. 33. 262. al^50 | εγω semel cum ℵBD^supp LY 1. 13. 33. 69. 124. 235. 249. 6^pe al pauc a c fos arm Chr^8,565 Cyr Cyp^297 Amb^ioseph 12, item e aeth qui neutrum εγω habent ... ς Ti εγω. εγω, Ln εγω. [εγω], cum AXΓΔΛΗ unc⁷ al pler b f ff² g q vg sah cop syr^utr et^hr go | γεγεννημαι (Γ 69. al^10 ac plures γεγενημαι): A praem και | τη αληθεια (ℵ^c): ℵ* περι τησ αληθειασ. Cf e testimonium dicam veritatis; it^rell vg testimonium perhibeam (reddam q) veritati. | εκ τησ αληθειασ (et. ℵ^c): ℵ* om εκ

38. πειλατοσ cum AB*D^supp ... ς Ln Ti πιλ. ut v. 37 | τι (ℵ^c): ℵ* τισ | αληθεια: 1. al aliq η αληθ. | ουδεμ. ευρισκ. εν αυτ. αιτιαν cum BLX 249. (299. εν αυτ. αιτ. ουδεμ. ευρ.) b c e ff² g vg aeth (a nullam in illo invenio causam; f Quaest^65,2880 nullam invenio causam in eo) Cyr^4,1040 ... ς ουδεμ. αιτ. ευρ. εν αυτ. cum ℵAΓΔΛΗ unc⁷ al pler q go syr^utr et^hr arm Chr^8,568. Similiter sah cop non invenio ullam causam in eo

οὐδεμίαν εὑρίσκω ἐν αὐτῷ αἰτίαν. 39 [183.4] *ἔστιν δὲ συνήθεια ὑμῖν* Mt 27, 15 aa Mc 15, 6 aa Lc 23, 17 aa *ἵνα ἕνα ἀπολύσω ὑμῖν ἐν τῷ πάσχα· βούλεσθε οὖν ἀπολύσω ὑμῖν τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων;* 40 [184.1] *ἐκραύγασαν οὖν πάλιν λέγοντες· μὴ τοῦτον, ἀλλὰ τὸν Βαραββᾶν. ἦν δὲ ὁ Βαραββᾶς ληστής.*

XIX.

1 [185.4] *Τότε οὖν ἔλαβεν ὁ Πιλᾶτος τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐμαστί-* Lc 23, 16

(cop *in hoc homine*) ... D[supp] Const[5,14,e] *ουδεμ. αιτ. εν αυτω* (Const *κατ αιτιου*) *ευρισκ.* | *εν αυτω*: Y* om, sed suprascriptum habet et ante *αιτιαν* et post *ευρισκω*, ut sit aut *ουδεμ. εν αυτω αιτ. ευρ.* aut *ουδεμ. αιτ. ευρ. εν αυτω.*

39. *συνηθ. υμιν* (al[5scr] etc *ημιν*): L *συνηθ. υμων* ... e g for ing em mt taur om *υμιν* | Y om *ινα* | *απολυσω* pri ante *υμιν* cum NBD[supp]KLUX Δ[II] 1. 33. al mu it (sed c ff[2]·? om *υμιν*) vg syr[utr] eth[r] sah cop arm Cyr ... ς Ti post *υμιν* cum AEGHMSYΓΛ 69. al plu go aeth | *εν τω*: Π om *εν* | *βουλεσθε ουν* sine *ινα* cum ABD[supp]PLX unc rell al pler Chr Cyr ... NKUVΠ al aliq add *ινα* | *απολυσω* sec ante *υμιν* cum NΔBD[supp] KLUXΨII 1. 33. 69. al mu it (sed a om *απολ. υμιν*) vg go syr[utr] eth[r] sah cop arm aeth Cyr ... ς Ti post *υμιν* cum EGHMSΓΔΛ al plu (al aliq Chr om *υμιν* utroq loco)

40. *εκραυγασαν*: LM *εκραυασαν*. Iidem sic 19, 6 et 12. | *ουν* (et. b c ff[2]· q vg[clo] syrP): a go cop *autem*, fos syr[sch] eth[r] aeth *et* ante *εκραυγ.* ... s al[15] e f g am for em ing taur (fu non adfert haec verba ex Ioh) sah Aug[ioh 115,5] om | *παλιν*: GKUΠ 1. 13. 33. 42. 69. 124. 127. 299. 346. 2[pe] 6[pe] 11[pe] al[40] a b c e ff[2]· q (non item f g vg) sah cop syr[sch] eth[r] arm aeth Chr[8,568] (item Nonn σ 180) om. Addunt vero ς Ln Ti *παντες* cum AEHSYΓΔΛ (item GKUΠ) al plu (item al[50]) f g vg (item it[6] sah cop etc Chr), item D[supp] post *λεγοντες* ... omisimus cum NBLX 28. 249. 435. g[scr] j[scr] al[10] (Or[4,402] *οι λεγοντες γε αναβεβηκεναι ινα αγνισωσιν εαυτους, εκραυγασαν λεγοντες τω πιλατω: μη τουτον απολ. αλλα τ. βαρ.*) :: pro *παλιν* alii *παντες* substituerunt, alii cum *παλιν* coniunxerunt | *λεγοντες*: b c e Chr[8,568] om | *τον*: D[supp] om | *ο βαραββας* (ff[2]· *rabbi barabam*): D[supp] om *ο* | *λησταις*: syrP mg (sed[bars] sic in ipso textu) *principes latronum* (*αρχιληστης*), item e Promiss *insignis latro*

XIX. 1. *ελαβεν* (sed MY 127. syr[hr] post *ο πιλατ.* pon) et *και εμαστιγωσεν* (MUXΓ al *εμαστηγ.*) cum ABD[supp]PΓΔΛΠ unc[7] al pler b c e f ff[2]· g q vg go syrP eth[r] arm aeth Cyr[4,1042] ... NLX 33. a sah cop *λαβων* post *ο πιλ.* (*πιλ.*) et *εμαστιγωσεν* (omisso *και*) ... syr[sch] *tunc Pilatus flagellavit Iesum* omissis *ελαβεν* et *και* | *πιλατ.* cum AB*D[supp]; cf ad 18, 37 ... ς Ln Ti *πιλ.* cum NB[2] unc rell al omn[vid] | *εμαστιγωσεν*: 235. al pauc c e fos mt (a *acceptum - flagellavit eum*) sah cop syrP eth[r] add *αυτον*

Mt 27, 28 ss
Mc 15, 16 ss
γωπεν. 2 καὶ οἱ στρατιῶται πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν ἐπέθηκαν αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ, καὶ ἱμάτιον πορφυροῦν περιέβαλον αὐτόν, 3 καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν καὶ ἔλεγον· χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων· καὶ ἐδίδοσαν αὐτῷ ῥαπίσματα. 4 [ins.9] Ἐξῆλθεν
18, 38 πάλιν ὁ Πειλᾶτος ἔξω καὶ λέγει αὐτοῖς· ἴδε ἄγω ὑμῖν αὐτὸν ἔξω, ἵνα γνῶτε ὅτι αἰτίαν οὐχ εὑρίσκω. 5 ἐξῆλθεν οὖν ὁ Ἰησοῦς ἔξω, φορῶν τὸν ἀκάνθινον στέφανον καὶ τὸ πορφυροῦν ἱμάτιον. καὶ

---

2. *αυτου τη κεφαλη* (a b f ff^{2} g vg *imposuerunt capiti eius*, c *capiti eius superposuerunt*) ... AUΠ w^{ser} *αυτου επι την κεφαλην*, G 250. 48^{ev} al pauc *επι την κεφαλην αυτου*, item e *super caput eius*, q *in capud eius*

3. *και ηρχοντο πρ. αυτ.* cum RBLUXΔΠ 13. 33. 69. 106. 124. 2^{pe} al plus^{15} itp^{ler} vg sah cop syr^{p} eth^{hr} arm aeth Cyr^{4,1042} Noun$^{r\ 14\ vid}$ ... ς om cum AD^{suppvta} unc^{6} al longe plu f q go syr^{sch} | *ο βασιλευς*: א *βασιλευ* | *εδιδοσαν* (LX *-ωσαν*) cum RBLX 1. 22. Cyr ... ς *εδιδουν* (א w^{ser} *-δου*) cum AD^{suppvtΔΠ} unc^{7} al pler

4. *εξηλθεν* sine copula (et. Gb) cum RD^{suppr} 1. 106. 157. 2^{pe} y^{ser} al^{3} a c e f g q am em fu for fos ing gat mt go sah cop syr^{p} arm ... ς *εξηλθ. ουν* cum KGHMSUΥΔΛ al longe plu b ff^{2} vg^{clo} ... Ln *και εξηλθ.* cum ABKLXΠ al^{9} syr^{sch} eth^{hr} (*et exiit ergo*) aeth Cyr^{4,1041} | *παλιν*: 440. r^{ser} syr^{sch} post *ο πιλ.* pon ... 258* 346. 47^{ev} i^{ser} b ff^{2} om | *πειλατ.* c. AR*D^{supp} ... ς Ln Ti *πιλ.* c. RR^{3}LY unc rell al omn^{vid}. Vide ante. | *εξω* post *ο πειλ.* (*πιλ.*) cum RLX 69. 124. 237. 252. 346. (440. r^{ser} *ο πιλ. παλιν εξω*) a b c f ff^{2} g q vg syr^{hr} arm aeth ... Υ ante *παλιν* pon ... ς Ln Ti *εξω ο πιλ.* (*πειλ.*) cum AHD^{suppvtΔΠ} unc^{7} al pler syr^{p} (syr^{sch} *ο πειλ. παλ. εξ.*) go Cyr^{1041} ... 106. 131. 249. i^{ser} al^{6} e sah cop om | *αιτιαν ουχ ευρισκω* cum א* (similiter om *εν αυτω* 131* *ουδεμιαν αιτ. ευρισκ.*). Prope accedunt (nisi quod omnes vario loco *εν αυτω* add) 78. 127. 6^{pe} arm *αιτ. εν αυτω ουχ ευρισκω*, 13. 69. 124. *εν αυτω ουχ ευρισκ. αιτιαν*, c e ff^{2} *in eo* (e *ipso*) *causam non invenio*, q *in illum causam non invenio*; a *non invenio in eo causam*, b f *non invenio* (f add *ullam*) *causam in eo*; syr^{hr} *causam non ego invenio in illo* ... (substituto *ουδεμιαν* pro *ουχ*) א^{ca}B 1. 33. sah cop^{t} aeth Cyr^{4,1041} *ουδεμιαν αιτιαν* (א^{ca} *αιτ. ουδεμ.*) *ευρισκ. εν αυτω*, ita Ln. Similiter (compositis *ουδεμιαν αιτ.*) ς *εν αυτω ουδεμ. αιτ. ευρισκ.* cum D^{supprΔΠ} unc^{7} (sed G post *εν αυτω* deficit) al plu g am for fu fos mt tol (hi Latt *in eo nullam causam invenio*) go syr^{p} ... (separatis *ουδεμ.* et *αιτιαν*) Ti *αιτιαν εν αυτω ουδεμιαν ευρισκ.* cum LXY 157. 250 299. Similiter A al pauc *ουδεμ. εν αυτω αιτ. ευρισκ.*, vg^{clo} *nullam invenio in eo causam*, syr^{sch} *non invenio in eo ullam causam* :: cf 18, 38 (et 19, 6.). Videbatur addendum *εν αυτω*, praetereaque aptius videbatur *ουδεμιαν* quam *ουχ*. Hinc omnis varietas orta est. Lectionum vero a ς, a Ln, a Ti editarum nulla est quam tot turbas creasse credibile sit.

5. *ο ις*: B om ο | *εξω*: KUΔΠ 1. 106. 131. 157. 262. 2^{pe} al^{15} q go eth ante ο *ις* pon ... 235. ff^{2} g vg (sed non for al) sah cop om | *φορων*

λέγει αὐτοῖς· ἰδοὺ ὁ ἄνθρωπος. 6 [188.1] ὅτε οὖν εἶδον αὐτὸν οἱ Mt 27, 22 pp
ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ὑπηρέται, ἐκραύγασαν· σταύρωσον σταύρωσον.
[189. 10] λέγει αὐτοῖς ὁ Πειλᾶτος· λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς καὶ σταυρώ- 18, 31
σατε· [190.9] ἐγὼ γὰρ οὐχ εὑρίσκω ἐν αὐτῷ αἰτίαν. 7 [191.10] ἀπεκρί- Lev 24, 16
θησαν οἱ Ἰουδαῖοι· ἡμεῖς νόμον ἔχομεν, καὶ κατὰ τὸν νόμον ὀφείλει

(et. g vg): 1. 2pc 3pe 8pe al pauc a b c e f ff^2· q arm Chr^{8,560} *εχων* | *και λεγει - ανθρωποσ*: a e ff$^{2.*}$ om | *αυτοισ*: 64. syr^{sch} pers^{p} cop add *ο πιλατοσ* | *ιδου* cum NBLXYΠ^2 1. 33. Cyr^{4,1045} Hesych^{presb} in cat ox^{390} ... ς Ln (falsus de B) Ti *ιδε* (:: quod v. 4 non fluct, nec magis v. 14) cum AD^{suppr}Γ^{sa}Π^{1}et^{2} unc^{7} al pler | *ο ανθρωποσ*: B om *ο*

6. *ιδον* (Y 225. -εν) cum NAD^{supp}KLMXYΔΠ al mu ... ς Ln *ειδον* cum BE HSUΓΛ al plu | *οι αρχιερεισ*: Y 91. 225. 299. al^{3} praem *ο οχλοσ και* | *οι υπηρεται* (13. 69. 124. 346. add *των ιουδαιων*): Y al$^{2\,scr}$ *πρεσβυτεροι* ... 71 g^{scr} om | *εκραυγασαν* (et. א^{c}): LM *εκραυασαν* (ut 18, 40) ... א* *εκραξαν*. Non addidimus *λεγοντεσ* cum א(et*et^{c})Y 91. a b c ff^{2} (item Hil^{123} *de quo clamaverunt*: *Crucifige, crucifige*) ... ς Ln Ti add *λεγοντεσ* cum ABD^{supp} unc rell al pler c f g q vg rell Cyr^{4,1045} :: *λεγοντεσ* post *εκρ.* 19, 12 non fluct; 18, 40 non om nisi b c e. Intulerunt vero multi post *εκραυγαζ.* 12, 13; etiam 19, 15. Dubii haerebamus 1, 15 de *λεγων* post *κεκραγεν*. Cf etiam 7, 37, ubi *λεγων* post *εκραξεν* non om nisi a e (quod ad ipsum locum non notavimus). Etiam post *ηγγισαν* 4, 51 et post *απεκριθησαν* 10, 33 delendum duximus *λεγοντεσ*, simili auctoritate freti. | *σταυρ. σταυρωσον* sine additam cum BL 1. al (e silentio, ut 7^{pc} 11^{pc}; nullus^{scr}) am for fu em ing mt taur tol (e *crucifigatur*) Chr^{5,569} ex^{mosc} pler Cyr^{4,1045} et^{txt} et^{com} Hil^{123} (vide ante) Aug$^{cons\,3,46}$ ... Gb Sz Ln add *αυτον* cum NAD^{supp}XYΓΔΠ unc^{6} al^{160} a (*crucei eum figerent*) b c (*crucifige eum, crucifige*) f ff^{2}· g q vg^{cle} syr^{sch} (*crucifige eum, crucifige eum*) et^{hr} et^{p} sah cop (uterq ut syr^{sch}) arm aeth (ut syr^{sch}) go Const^{5,19,3} (sed magis spectat ad v. 15 *και πιλατου ειποντοσ· τον βασιλεα υμων σταυρωσω; αυτοι επεβοων· ουκ εχομεν βασ. ει μη καισαρα. και παλιν επεβησαν· σταυρωσον σταυρωσον αυτον· πασ γαρ ο ποιων* etc) Chr^{edd} :: cf v. 15, item Mc 15, 13 Lc 23, 21 | *πειλατοσ*, ς Ln Ti *πιλατοσ* ut vv. 1. 4. et antea | *αυτον υμεισ*: D$^{supp\,LY}$ e q *υμ. αυτ.* | *ουχ*: LA *ουκ*

7. *απεκριθησαν* sine *αυτω* cum א 1. (al?) a b c e f ff^{2}· aeth Or^{4,402} ... ς Ln Ti add *αυτω* cum ABD$^{supp\,LXY}$ unc rell al pler g q vg rell Cyr^{4,1017} | *οι ιουδαιοι*: 69. 124. 346. add *και ειπον* (346. *-παν* teste Sz); item syr^{hr} aeth *et responderunt Judaei et dixerunt ei* (*ei* om aeth) | *εχομεν*: א al$^{3\,scr}$ al pauc *εχωμεν* | *κατ. τ. νομ.* sine *ημων* cum NBD$^{supp\,LΔ}$ it^{pler} vg Or^{4,402} et$^{int\,2,324.\,4,559}$ Hil^{912} ... ς Ti add *ημων* cum AXYΓΔΠ unc^{6} al omn^{vid} q go sah cop syr^{utr} et^{hr} rell Chr^{5,560} Cyr | *υιον θεου*: SΓ^{sa}Δ 127. al^{25} go *θεου υιον* | *θεου* sine articulo (et. ς^{e} Gb Sz) cum NABD^{supp} unc^{omn} al pler Or Chr Cyr ... ς^{e} *του θε.* cum minusc ut vdtr pauc | *εαυτον* (M *αὐτον*) hoc loco cum NBLMXY 1. 33. 69. 249. 346. 48^{ev} al aliq it (sed a b *filium se dei*) Or et Or^{int} Cyr (Chr post

10, 33
Mt 26, 63 ss pp ἀποθανεῖν, ὅτι υἱὸν θεοῦ ἑαυτὸν ἐποίησεν. 8 [193.4] Ὅτε οὖν ἤκουσεν ὁ Πειλᾶτος τοῦτον τὸν λόγον, μᾶλλον ἐφοβήθη, 9 καὶ εἰσῆλθεν
Mt 27, 12 ss Mc 15, 4 s εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν καὶ λέγει τῷ Ἰησοῦ· πόθεν εἶ σύ; ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπόκρισιν οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ. 10 [193.10] λέγει αὐτῷ ὁ Πειλᾶτος· ἐμοὶ οὐ λαλεῖς; οὐκ οἶδας ὅτι ἐξουσίαν ἔχω ἀπολῦσαί σε καὶ ἐξουσίαν ἔχω σταυρῶσαί σε; 11 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· οὐκ ἔχεις ἐξουσίαν κατ' ἐμοῦ οὐδεμίαν εἰ μὴ ἦν δεδομένον σοι ἄνωθεν· διὰ τοῦτο

ἐποιησεν, item aeth) ... ς ante υιον θεου (vel θε. υι.) pon cum AD^{supp} ΝΗΚSUΓΔΛΠ al longe plu syr^{utr} (sah cop syr^{hr} *fecit se fil. dei*) arm

8. οτε: 13. 69. 346. ως, 2^{pe} οταν | πειλατος et πιλατος ut v. 6 etc. Praeterea 69. 124. G^{pe} cop ο πιλατ. post λογον pon | τουτον τον λογον (249. al^{2} ^{scr} τον λογ. τουτ.): Η τουτων των λογων

9. εισηλθεν: D^{supp} -λθον | παλιν (et. ℵ^{a}): ℵ* 235. 47^{ev} 49^{ev} sah^{cod} (cop^{ds} *igitur*) aeth om (minusc aliq varie pon, item a c f ff^{2}· q sah cop syr^{sch} arm post εισηλθ. pon). Praeterea M^{mg2} ο πιλατος, quod pro παλιν και in usum ecclesiasticum adscriptum vdtr, ita ut a verbis ο πιλατος λεγει lectionis initium fieret. Ceterum mirum in modum Chr ^{s,589}: διὰ τοῦτο οὐκέτι αὐτὸν ἐρωτᾷ· τί ἐποίησας; ἀλλ' ἄνωθεν πάλιν ὑπὸ τοῦ φόβου κατασειόμενος ποιεῖται τὴν ἐξέτασιν λέγων· εἰ σὺ εἶ ὁ χς; ἀλλ' οὐκ ἀπεκρίνατο. | ο δε ις: M ff^{2}· και ο ις ... c om copulam

10. λεγει sine copula (et. Gb, improbante Schu) cum ℵ*A 28. 69. 124. 346. 435. y^{scr} al^{25} q cop syr^{sch} arm Cyr^{4,1050} ... ς Ln add ουν cum ΝBD^{supp}LXΥΓΔΛΠ unc^{6} al longe plu it^{pler} vg sah syrP (syr^{hr} *et dixit ei autem*, aeth *et dixit ei*) | πειλατος, ς Ln Ti πιλατος: ut vv. 1. 4. 6 etc | εμοι ου λαλεις: 69. post σταυρ. σε exounte versu pon και εμοι ου λαλ. | απολυσαι σε, tum σταυρωσαι σε hoc ordine cum ΝΑΒΚ* e syr^{sch} ... ς σταυρ. σε, tum απολυσ. σε cum D^{supp} K^{corr*}LXΥΓΔΛΠ unc^{5} al fere omn (sed 96. 250. om και εξουσ. εχ. σταυρ. σε)

11. απεκριθη sine αυτω cum AXΥΓΔΛΠ unc^{6} al pler b e f ff^{2}· q vg go cop arm syrP ... ΝBD^{supp}PL 1. 33. 249. a c sah syr^{sch} (eth^{hr} *et respondit Iesus et dixit ei*, item aeth) Cyr^{4,1051} add αυτω, hinc Ln [αυτω] | ις cum BD^{supp}EHKSUXY*ΓΠ al plus^{50} ... ς (Gb^{00}) praem ο cum ΚALMY^{2} ΔΛ al plu Cyr. Praeterea 13. 69. 346. aeth syr^{hr} (vide ante) add και ειπεν αυτω, item a c ff^{2}· *et dixit* | εχεισ cum ΚAD^{supp}LXΥΔΠ al^{12} (^{4} ap Scri) cop (:: cf huc 8, 39) ... ς Ln Ti ειχεσ cum BΓΔ unc^{6} al pler Chr ^{s,570} (sed$^{mosc\,1}$ εχεισ) Thdrt^{2,806} Cyr^{4,1051}. Latt (et. Ir$^{int\,250}$ Or$^{int\,1,162\cdot 2,676}$) *haberes.* | κατ εμου post εξουσιαν cum ΝBD^{supp}KLX 1. 33. 124. 157. 2^{pe} a b c ff^{2}· g vg arm syr^{hr} aeth ... ΥΠ al pauc q Or$^{int\,bis}$ (*non haberes adv.* [*in*] *me potestatem*) Cyp^{212} (*nullam haberes adv. me pot.*) ante εξουσιαν, similiter f *non haberes in me ullam potestatem* ... ς post εξουσ. ουδεμ. cum AEHMSUΓΔΛ^{2} al pler go syr^{utr} (sah cop *non haberes* [*habes*] *ullam potestatem in me*) (e *nullam potestatem haberes adv. me*, Ir$^{int\,250}$ *nullam haberes potestatem in me*) Cyr ... A* 28. 80. 235. 254. p^{scr} 111^{745} om ουδεμιαν, Chr ^{s,570} Thdrt^{2,806} om κατ εμου ουδεμιαν | δεδομενον σοι cum ΝBD^{supp}LY syr^{utr} eth^{hr} aeth. Item a c e ff^{2}· q Ir^{int}

ὁ παραδούς με σοὶ μείζονα ἁμαρτίαν ἔχει. 12 *ἐκ τούτου ὁ Πειλᾶτος ἐζήτει ἀπολῦσαι αὐτόν· οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἐκραύγαζον λέγοντες· ἐὰν τοῦτον ἀπολύσῃς, οὐκ εἶ φίλος τοῦ Καίσαρος· πᾶς ὁ βασιλέα ἑαυτὸν ποιῶν ἀντιλέγει τῷ Καίσαρι.* 13 *ὁ οὖν Πειλᾶτος ἀκούσας τῶν λόγων τούτων ἤγαγεν ἔξω τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ βήματος*

[250] Or[int 1,162] Cyp[bis]; habent enim *nisi data* (sic a e ff[2] Ir[odd priores] Or; *datum* c q Ir[alteron exodd]) *tibi esset* (sic c ff[2] Cyp[225], *tibi fuisset* a q Ir; *esset tibi* o Cyp[212]; *esset data tibi* Or) *desuper* (c e Ir Or Cyp; a *desuisum*, ff[2] q *desursum*) ... ς Ti *σοι δεδομενον* cum ΑΙΓΑΑΗ (x om *σοι*) unc[6] al certo pler go arm Chr Cyr Thdrt. Item b f g vg Or[int 2, 670]; habent enim *nisi tibi data* (g vg *datum*, am fu ing taur post *esset*) *esset* (b *esset tibi data*) *desuper* | ο *παραδουσ* (A -δόσ) cum ΝΒΕΔΑ 47[ov] 2[pc] 3[pc] 8[pc] (al[vid], neglexerunt enim pler conlatores); item *qui tradidit* it vg, nec aliter syrr etc ... ς Ti ο *παραδιδουσ* cum ΑD[suppHIK] LMSUXΥΓΠ al pler Chr Cyr | *με σοὶ*: sic ΚΜΓΑΗ etc, non *μέ σοι* | *μειζονα*: U *μειζω* (sic, i. e. *μειζων*, ut etiam y[scr]), LY 69. 245. 250. g[scr] al *μειζον* (:: sequitur α-)

12. Testatus est Adler syr[hr] omittere hunc versum. At hoc tantum ad [441] spectat, ubi plura per totam lectionem desiderantur; pagina vero [372] versus [12] legitur. | *εκ τουτου*: 1. 13. 19. 69. 124. 346. 2[pc] al[5] cop add *ουν*, item a c f ff[2] g vg[cle] (non am fu for ing[*] al) syr[sch] syr[hr] arm aeth praem *et* | *πειλατοσ* cum ΑΒD[supp] ... ς *πιλατοσ* ut supra | ο *πειλ.* (*πιλ.*) ante *ζητει* cum ΝΒLMX 13. 33. 124. 346. (69.) a c e ff[2] g sah cop syr[hr] Cyr[4,1052] (69. ο *πιλ. απολ. ζητ. τον ιν*) ... ς Ti post *ζητει* cum AD[supp]ΕΗΙSUΥΓΔΛ al pler f q vg go syr[utr] arm aeth ... ΚΠ 27. 254. p[scr] w[scr] post *απολ. αυτον* ... b om ο *πειλ.* | *αυτον* (M 33. Cyr ante *απολυσαι*): 13. 69. 71. 124. 7[pc] al[5] *τον ιν* | *εκραυγαζον* (A *εκρυγαζ.*, LM *εκραυαζ.*) cum AILMYΠ 1. 22. 69. 124. al plus[20] Or[4,402]; item ς *εκραζον* cum [κ]ΕΗΚSUΧΓΔΛ al plu Chr[8,570] Cyr. Item *clamabant* b c e f ff[2] g vg, *vociferabant* q, item syr[utr] ... ℵ* *ελεγον* pro *εκρ. λεγοντεσ* ... BD[supp] 33. 157. 249. w[scr] al[10] a (*exclamaverunt*) syr[hr] *εκραυγασαν* | *λεγοντεσ*: 71. 248. g[scr] syr[sch] om | *εαν*: B *αν* | *πασ* sine copula (et. Or) ... D[supp] 106. 32[ev] a f q vg[cle] (non am for fu ing taur al) cop syr[sch] (syr[hr] *quia omnis*) add *γαρ* (libere Const[6, 19, 3] *επεβοησαν· σταυρωσον, σταυρωσον αυτον· πασ γαρ ο ποιων εαυτ. βασιλεα αντιλεγει τω καισαρι· και εαν τουτον απολυσησ, ουκ* etc) | *εαυτον* cum ΚΑΒD[supp]ΠLXΥΓΔΑΗ unc[6] al longe plu Or Const Chr Cyr ... ς (= Gb Sz) *αὐτον* cum minusc vix mu. Praeterea MY 26[ev] arm post *ποιων* pon | *τω καισαρι*: 1. om *τω*

13. *πειλατ.* cum ΑΒD[suppI] ... ς Ln Ti *πιλατ.* cum ΚL unc rell al omn[vid] | *των* (1. *τον*) *λογων* (M -*γον*) *τουτων* (Gb″) cum ΚΑΒLM 15. 78. al pauc q (*verba haec*) sah cop arm syr[p] cod flor; item D[supp]ΕΗΙSΥΓΔ al plus[60] Resp[orthod 66] *τουτων* (Γ -*τον*) *των λογων, hos sermones, haec verba* it[plor] vg syr[p] et[hr] go (deficit post *haec*) ... ς *τουτον τον λογον* cum ΚU (barb[ev] om *τουτον*) al plu syr[sch] aeth Chron[11]; item AΠ 27. 127. 299. w[scr] al pauc Cyr[4,1052] *τον λογον τουτον* | *βηματοσ* sine articulo

εἰς τόπον λεγόμενον Λιθόστρωτον, Ἑβραϊστὶ δὲ Γαββαθᾶ. 14 ἦν δὲ παρασκευὴ τοῦ πάσχα, ὥρα ἦν ὡσ ἕκτη. καὶ λέγει τοῖσ Ἰου-

---

c. ℵABD^{supp}ILUXH al^{15} Cyr^{4,1053} Chron^{11} ... ς (Gb^{00}) praem του c. EHKM SYΓΔA barb^{ev} al pler Resp^{orthod65} | λεγομενον: 1. 2^{pe} al οσ λεγεται, ut Latt *qui dicitur* | λιθοστρωτον: a b e ff^{2} vg *lithostrotus*; c *litostratos*, f g gat *lithostratus*; q *lapidestratus* | Y εβραϊστει, I εβραειστι | δε c. ABIL XY unc^{10} al omn^{vid} it vg rell Resp^{orthod} etc ... ℵD^{supp} om | γαββαθα (M 1. al -θᾶ, -θά EKSUΓAH al plu) ... HΓH* barb^{ev} al^{60} vg$^{edd\ aliq}$ (sed non am fu for ing) syr$^{p\ mg\ gr}$ γαβαθα ... q *gabbata*, c *gabtha*, b *gennetha*, e *gennatha*, a *gennaesa*, f *gennesar* ... 1. 19^{mg} 22. 138. καπφαθα, arm *kappatha* ... ℵ* per manifestam incuriam γολγοθα, ℵ^{c} substituit γαββαθα.

14. ην δε: Y arm om δε | ην δε παρασκ. usq εκτη: sah^{woi} *erat autem hora sexta parasceves paschatis*; sed sah^{mün} (i. e. in membranis^{borgianis}) om ωρα ην ωσ εκτη ... aeth *et parasceve pasch. erat, tempus meridiei sextae horae* | ωρα ην (Gb″) cum ℵABD^{supp}LMUXΔH barb^{ev} al^{60} a c fos Chron^{11} (ex Petr^{alex}) et^{411} Cyr^{4,1053} ... ς ωρα δε cum EHI SYΓA al mu ff^{2} (^{sab}*hora autem*, ^{bian} *hora autem hora*) syr^{p} arm Resp^{orthod65}; item K 127. al pauc ωρα δε ην. Similiter cop *hora autem sexta erat*, syr^{sch} *et erat quasi* etc ... 157. 9^{pe} al^{7} b e f q vg nil nisi ωρα | ωσ cum ℵABEIKLSXYΓAH al^{50} fere ... ς ωσει cum D^{supp}HMUΔ al plu Resp^{orthod} Chron^{bis} Cyr | εκτη cum ℵ*ABEHIKMSUYΓAH al pler it vg sah^{woi} cop syr^{utr} et^{hr} arm aeth perss Resp^{orthod} Cyr^{4,1053}, item x^{comm}. Confirmant Valentt vel potius Marcus^{gnost} ap Ir^{1,14,6} et ap Hipp^{210} καὶ διὰ τοῦτο Μωυσέα ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν ἡμερῶν εἰρηκέναι τὸν ἄνθρωπον γεγονέναι· καὶ τὴν οἰκονομίαν δὲ ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν ἡμερῶν, ἥτις ἐστὶ παρασκευή, τὸν ἔσχατον ἄνθρωπον εἰσ ἀναγέννησιν τοῦ πρώτου ἀνθρώπου πεφηνέναι, ἧσ οἰκονομίασ ἀρχὴν καὶ τέλοσ τὴν ἕκτην ὥραν εἶναι (εἶναι add Hipp), ἐν ᾗ προσηλώθη τῷ ξύλῳ. Item Hipp^{daniel6} (Lag^{154}) ὅτι δὲ πέμπτῳ καὶ ἡμίσει καιρῷ παρῆν ὁ σωτὴρ ἐν τῷ κόσμῳ - λέγει ὁ Ἰωάννησ· ἦν δὲ ὥρα ἕκτη, ἵνα ἥμισυ τῆσ ἡμέρασ ἐπιδείξῃ. Praeterea cf Hesych^{presbhr} in$^{cat\ ox\ 389}$ τίνοσ ἕνεκεν ὁ μὲν Μάρκοσ τρίτην ὥραν λέγει τὸν χν σταυρωθῆναι, ὁ δὲ Ἰω. ἕκτην; Μάρκοσ μὲν τὴν ὥραν τῆσ ἀποφάσεωσ τοῦ σταυροῦ σαφῶσ καὶ ἀναμφιβόλωσ ἐκτίθεται - ὁ Μάρκοσ αὐτὸν τὴν τρίτην ὥραν σταυρωθῆναι λέγει, ἀφ' ἧσ ὁ Πιλᾶτοσ τὴν ἀπόφασιν ἐξήνεγκεν· Ἰωάννησ δὲ - τὴν ὥραν ἐν ᾗ τῷ σταυρῷ προσήλωσαν τὸν κύριον ἔφησεν. Similiter idem Hesych ap Cotelerquaest^{16} τίσ ἡ αἰτία τοῦ Μάρκον μὲν τρίτην ὥραν τὸν κύριον λέγειν σταυρωθῆναι, ἕκτην δὲ τὸν Ἰωάννην συγγράψασθαι; - τρίτην μὲν γὰρ ὥραν τῇ ἀποφάσει ὁ Πιλᾶτοσ τὸν κύριον ἐξήνεγκεν· ἄλλων δὲ τριῶν ὡρῶν διαγενομένων μέχρι τῆσ ἕκτησ ἐν τῷ φραγελλοῦσθαι καὶ τὴν κοκκίνην χλαμύδα ἐνδύεσθαι καὶ ταῖσ ἀκάνθαισ στεφανοῦσθαι καὶ ἐμπαίζεσθαι, τῇ ς' ὥρᾳ προσηλώθη τῷ σταυρῷ. Augustini explicationem vide $^{cons\ 3,\ 40\ ss}$, unde nonnihil ad Mc 15, 25 adtulimus, et$^{ioh\ 117,\ 1.2}$ ..... ℵ^{c}D^{supp}LX^{txt}Δ 72. 88. 123* ^{mg} 151. τριτη. Ad hanc lectionem Chron^{11} et ^{411} addita habet:

δαίοισ· ἴδε ὁ βασιλεὺς ὑμῶν. 15 [194.1] ἐκραύγασαν οὖν ἐκεῖνοι·

καθὼς τὰ ἀκριβῆ βιβλία περιέχει αὐτό τε τὸ ἰδιόχειρον τοῦ εὐαγγελιστοῦ, ὅπερ μέχρι τοῦ νῦν πεφύλακται χάριτι θεοῦ ἐν τῇ Ἐφεσίων ἁγιωτάτῃ ἐκκλησίᾳ καὶ ὑπὸ τῶν πιστῶν ἐκεῖσε προσκυνεῖται. Confirmat etiam locus Severi[ant] in ep. ad Thomam episc. Germaniciae, quem exhibent cat[ox 380] et cat[corder 436] (unde hausit Mai[4,299]) item schol[237] (ap Mithacium ad h. l., item[108. 138. 154] ap Birchium ad h. l.). Legitur autem sic: Εὐσέβιος ὁ Καισαρεὺς ὁ Παμφίλου προσαγορευόμενος ἐν ταῖς πρὸς Μαρῖνον ἐπὶ ταῖς περὶ τοῦ θείου πάθους καὶ τῆς ἀναστάσεως ζητήσεσι καὶ ἐπιλύσεσι καὶ τοῦτο προὔθηκεν εἰς ἐξέτασιν, τὸ τὸν μὲν θεῖον εὐαγγελιστὴν Μάρκον εἰπεῖν ὥραν εἶναι τρίτην καθ' ἣν ἐσταυρώθη ὁ θεὸς ἡμῶν (schol χ̄ς̄ καὶ θεὸς καὶ σωτὴρ ἡμῶν, item[cord] sine ἡμ.), τὸν δὲ θεολογικώτατον Ἰωάννην κατὰ τὴν ὥραν τὴν ἕκτην γράψαι προκαθεσθῆναι τὸν Πιλᾶτον ἐπὶ τοῦ βήματος ἐν τῷ λιθοστρώτῳ καλουμένῳ τόπῳ καὶ ἀνακρίνειν τὸν ιν̄· καὶ φησι γραφικὸν εἶναι τοῦτο σφάλμα παροραθὲν παρὰ τῶν ἐξ ἀρχῆς ἀπογραψαμένων τὰ εὐαγγέλια· τοῦ μὲν γὰρ γάμμα στοιχείου τὴν τρίτην ὥραν σημαίνοντος, τοῦ δὲ ἐπισήμου τὴν ἕκτην, καὶ πολλὴν ἐμφέρειαν ἐχόντων πρὸς ἀλλήλους τούτων τῶν χαρακτήρων κατὰ πλάνην τὸ γάμμα στοιχεῖον τὸ τῆς τρίτης ὥρας δηλωτικόν, κυρτωθείσης τῆς ἀποτεταμένης εἰς μῆκος εὐθείας, εἰς τὴν τοῦ ἐπισήμου μεταχωρῆσαι σημασίαν, τοῦ τῆς ἕκτης ὥρας δηλωτικοῦ. τῶν γὰρ τριῶν εὐαγγελιστῶν – συμφώνως λεγόντων ὡς ἀπὸ τῆς ἕκτης ὥρας σκότος ἐγένετο – πρόδηλον ὡς ὁ κύριος καὶ θεὸς ις̄ πρὸ τῆς ἕκτης ὥρας – ἐσταύρωτο, δηλαδὴ κατὰ τὴν τρίτην ὥραν, ὡς ὁ Μάρκος ἱστόρησε, καὶ τοῦ Ἰωάννου τὸν ὅμοιον τρίτην εἶναι τὴν ὥραν ἐπισημηναμένου, καὶ τῶν ἀπογραψαμένων τὸ γάμμα θέντων εἰς τὸ ἐπίσημον. Similiter rem explicat Ammonius in scholio quod cat[corder 436] praebet: τὴν ὥραν ἐπεσημήνατο ὁ εὐαγγελιστὴς διὰ τὴν ἀνάστασιν τὴν ἐν τῇ τρίτῃ γεγονυῖαν ἡμέρᾳ. ὁ δὲ καλλίγραφος ἀντὶ τοῦ γάμμα στοιχείου, ὅπερ σημαίνει τὴν τρίτην, ἔγραψε τὸ ἐπίσημον, ὃ καλοῦσιν οἱ Ἀλεξανδρεῖς γαμέξ, ὃ δηλοῖ τὴν ἕκτην, πολλὴν ἔχοντα πρὸς ἑαυτὰ τὴν ὁμοιότητα, καὶ διὰ τοῦ γραφικοῦ σφάλματος γέγονεν ἡ διαφωνία· ἀντὶ γὰρ Γ' ὥρας ς' ἔγραψεν. Eadem fere repetit Thphyl ad h. l. Denique et. Nonn[τ 67] confirmat τριτη lectionem: ἦν δὲ τιταινομένη τριτάτη θανατηφόρος ὥρη. Locum vero Hieronymi qui huc spectat ex breviario in ps[77] iam ad Mc 15, 25 adtulimus. Statuit enim ibi a librariis non in Iohanne sed in Marco corruptum esse numerum; nec enim Γ (τριτη) sed ς (i. e. εκτη) ab Marco evglista l. l. profectum esse. Defendit igitur in Iohannis loco εκτη scripturam.

15. εκραυγασαν (L εκραυασαν) ουν (q autem) εκεινοι (e om) cum ℵ[c]BLX b e q Cyr[4,1054] (33. οι δε εκραυγασαν ουν) ... ς Ln οι δε εκραυγασαν (M εκραυασαν) cum (A -γασον) ΕΗΙΜSUΓΔΑ al plu a c f ff[2.] (at illi a c ff[2.], illi autem f fu, item exclamaverunt a f ff[2.], c fu clamaverunt) cop arm aeth. Confirmat εκραυγασαν et. Or[4,402] (και παλιν εκραυγασαν οι ιουδαιοι). Item D[supp]ΚΥΗ w[scr] al οι δε εκραυγαζον (barb[ev] al εκραζον), item clamabant g vg sah syr[utr] et[hr]. Praeterea U barb[ev]

ἆρον ἆρον, σταύρωσον αὐτόν. 195.10 λέγει αὐτοῖς ὁ Πειλᾶτος· τὸν βασιλέα ὑμῶν σταυρώσω; ἀπεκρίθησαν οἱ ἀρχιερεῖς· οὐκ ἔχομεν βασιλέα εἰ μὴ Καίσαρα. 16 196.1 τότε οὖν παρέδωκεν αὐτὸν αὐτοῖς ἵνα σταυρωθῇ.

Mt 27, 26 as
Mc 15, 15 as
Lc 23, 25 as

197.1 Παρέλαβον οὖν τὸν Ἰησοῦν, 17 καὶ βαστάζων ἑαυτῷ

13. 69. 124. 299. al plus[15] (aeth) add λεγοντες ... ℵ* οι δε ελεγον | αρον αρον (ℵca c om alterum) σταυρωσον αυτον et. Or4, 103 et2, 434: contra Or2, 240 αιρε αιρε απο της γης τον τοιουτον, σταυρωσον αυτον, Or2, 639 αιρε απο της γης τον τοιουτον, σταυρου σταυρου αυτον, Or 2, 642 σταυρου σταυρου αυτον και αιρε απο της γης τον τοιουτον, Or 4, 14 αιρε απο της γης τον τοιουτον και σταυρου σταυρου αυτον (:: cf Act 22, 22) | πειλατος cum AB*DsuppI ... ς Ln Ti πιλατ. cum ℵ etc, ut supra | απεκριθησαν: 13. 69. 124. 346. add ουν | εχομεν: EA barbev al aliq εχωμεν

16. παρεδωκεν: Y -καν | αυτον αυτοις cum ABDsuppILXYΓΔΑΠ unc6 al omnvid a e sah syrutr ethr (aeth om αυτον) Chr2, 573 ... ʀ b c f ff2· g q vg (cop εἰς Ἰεσυν) Cyr4, 1056 αυτοις αυτον :: quae lectio nescio an alteri praestet | παρελαβον (L παραλαβον) ουν τον ιν cum BLX 33. 249. a b c e ff2· cop Cyr (iidem nil addunt); item (qui aliquid addunt) Dsupp 142. aser q fos ..... omnes reliqui (exc minusc2) non modo differunt, sed etiam additamento aucti sunt. Habent autem sic: ς Ln παρελαβον δε (syrsch aeth και παρελ.) τον ιν cum AEΠΠKSΓΔΑΠ*et3 al plu g vg syrP etsch aeth Cyrcod Chr2, 573; item Y f οι δε παρελαβον τον ιν ... ℵc Or2, 548 παραλαβοντες ουν τον ιν (Or αυτον). Similiter UΠ2 barbev 91. 127. 131. 239. 274. 299. 10pc al15 syrhr παραλαβοντες δε τον ιν (syrhr mg add εισ το πραιτωριον). Item ℵ*M 1. 13. 61mg 69. 124. 346. 2pc sah arm οι δε παραλαβοντες (ℵ* λαβοντες) τον ιν (sic ℵ* sah arm, rell αυτον) ... 42. 61* omnia ista om (si fides est conlationibus), hinc Gbo. | Post τον ιν igitur, ut iam indicatum est, nil addunt, quos ipsi sequuti sumus, BLX 33. 249. a b c e ff2· cop Cyr; item si recte conlati sunt 19. 42. 61* ..... omnes reliqui varia addunt. Ita ς (= Gb Sz) και απηγαγον (q *adduxerunt*, g vgcle *eduxerunt*) cum A al mu g q vgcle syrP aeth, item Gb Sz και ηγαγον (*duxerunt*) cum DsuppKΠΠKSΥΓΔΑΠ*et3 al plus[125] (in his 142. aser tisch) f am fos mt syrsch vid Chr Cyrcod; item omisso και ℵ*etcMUΠ2 barbev 1. 127. 131. al (mu?) sah arm απηγαγον (barbev 127. 131. al ηγαγον), atque ex his MUΓ barbev 127. 262. 299. al permu Cyrcod insuper add εισ το πραιτωριον (U* ponit ante απηγαγ.), item 28. al pauc εισ το σταυρωσαι, tisch* επιθεντες αυτω τον σταυρον. Rursus pro απηγαγον vel ηγαγον etc 13. 69. 124. 346. syrhr Or2, 548 add επιθηκαν αυτω τον σταυρον (totus locus ap Or sic legitur: - χω συνεσταύρωται, καὶ ἄρας τὸν σταυρὸν ἑαυτοῦ ἀκολουθεῖ τῷ δ' ἡμᾶς βαστάζοντι τὸν ἑαυτοῦ σταυρόν, κατὰ τὸ εἰρημένον οὕτω παρὰ τῷ Ἰωάννῃ· παραλαβοντες ουν αυτον επιθηκαν αυτω, καὶ τὰ ἑξῆς, ἕως τοῦ· οπου αυτον εσταυρωσαν.)

17. και βασταζων etc: cop *et iste portans suam crucem venit*; a c *et baju-*

τὸν σταυρὸν ἐξῆλθεν εἰς τὸν λεγόμενον Κρανίου τόπον, ὃ λέγεται Ἑβραϊστὶ Γολγοθᾶ, 18 ὅπου αὐτὸν ἐσταύρωσαν, [198.1] καὶ μετ' αὐτοῦ ἄλλους δύο ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν, μέσον δὲ τὸν Ἰησοῦν. 19 [199.1] ἔγραψεν δὲ καὶ τίτλον ὁ Πειλᾶτος καὶ ἔθηκεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ· ἦν δὲ γεγραμμένον· Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. 20 [200.10] τοῦτον οὖν τὸν τίτλον πολλοὶ ἀνέγνωσαν τῶν

---

laus (a gestans) sibi crucem pervenit, ff^{2} et bajulans sibi crucem, et venit; sah et portabat suam crucem; exiit autem | εαυτω cum NLΠ 1. (post τ. στ. pon) w^{ser} z^{ser} semel Cyr^{4,1056}, item Or^{2,543} (καὶ ὁ μέν, ἵν' οὕτως ὀνομάσω, κατὰ τὸν Ἰωάννην ἰς ἑαυτῷ βαστάζει τὸν σταυρόν, καὶ βαστάζων αὐτὸν ἐξῆλθεν); item αυτω BX 33., ut Ln Ti; item sibi itpler vg syr^{hr}. Similiter (ante τ. σταυρ.) D^{supp} 239. 254. 299. z^{ser} semel al εαυτου, p^{ser} al? αυτου ... ς αὐτου idque post τον σταυρ. cum EHKMSUΓΛ al pler (sed SUΓΛ etc αὐτου), item AIUY barb^{ev} al Chr^{2,573} Cyr^{cod} εαυτου, item q sah cop syr^{utr} rell ... 13. 69. 124. 346. syr^{hr} αυτον pro εαυτω τ. σταυρ. (vide ante) | εις τον (Υ το): EHSUΓΛ al plus^{70} a b c e f ff^{2} q sah cop syr^{sch} et^{p} c.^{a} et^{hr} aeth εσ (346. 435. al pauc add τον) τοπον, sed r al pauc c ff^{2} sah cop syr^{sch} et^{hr} aeth om postea | χρανιου: syr^{p} mg in cod^{bare} adnotat: *hoc est patris nostri Adam*; *in quo loco sepelicit eum Noach post diluvium, ibi fixerunt crucem domini nostri*. Haec respondent commentario Chrysostomi^{8,574}: τινες φασιν εκει τον αδαμ τετελευτηκεναι και κεισθαι, και τον ιν εν τω τοπω ενθα ο θανατος εβασιλευσεν, εκει και το τροπαιον στησαι. Inde pendet otiam scholion codicis A: οπου γαρ ο αδαμ εκειτο (sic) εκει ο αδαμ εσταυρωθη (sed verbis αδαμ εσταυρ. deletis repositum est [χς supplendum vdtr] το τροπαιον εστησεν.) | ο λεγεται cum NABK 157. 440. y^{ser} al^{20} barb^{ev} a c f q syr^{hr} Cyr ... ς οσ λεγεται cum D^{supp}EHIKSUYΓΛΠ al plu e syr^{p} rell ... LX 33. 249. 35^{ev} b ff^{2} g vg sah cop syr^{sch} Chr om, posteaque iidem (exc b am fu for ing al) habent εβρα. δε (aeth *hebraice autem dicunt eum*) | Y^{s}i^{ser} y^{ser} z^{ser} al εβραϊστη, Y^{s} εβραϊστει, 1 (ut ante) εβραεισται | γολγοθα (-θᾶ h. l. B^{2}M etc; -θά KΓΛΠ etc): D^{supp} γολγοτα, B sah γολγοθ, e *gulgotha*, syr^{p} *gogultha*, syr$^{p\ mg\ gr}$ γολγολθα, syr^{hr} *gulgultha*, syr^{sch} *gagultha*, X γαββαθα

18. αυτον εσταυρωσαν: 1. vg^{cle} arm εστ. αυτον | αλλους δυο: D^{supp} δυ. αλλ., a *alios duos latrones*, cop *latrones duo*

19. πειλατ. cum AB^{a}D^{supp}I ... ς Ln Ti πιλατ. cum NB^{2} etc | εθηκεν: A EH barb^{ev} al^{18} επεθηκ. | ην δε (D^{supp} add το) γεγραμμενον: 13. 69. 124. 346. add εβραϊστι ρωμαϊστι ελληνιστι (69. ελλη. ρωμα.) | ις ο ναζωραιος (e f ff^{2} q *nazoreus*; a b c g *nazarenus*): 69. om ... syr^{sch} et^{hr} sah praem *hic*. Libere Nonn$^{τ\ 108}$ οὗτος ἰησοῦς, οὗτος ἰουδαίων βασιλεὺς γαλιλαῖος ἰησοῦς.

20. τουτον ουν τον τιτλον etc: ℵ^{a} a verbis ο βασιλευς των ιουδαιων v. 19. ad eadem verba v. 21 posita (μη γραφε· ο βα. τ. ιουδ.) transi-

Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν ὁ τόπος τῆς πόλεως ὅπου ἐσταυρώθη ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἦν γεγραμμένον Ἑβραϊστί, Ῥωμαϊστί, Ἑλληνιστί. 21 ἔλεγον οὖν τῷ Πειλάτῳ οἱ ἀρχιερεῖς τῶν Ἰουδαίων· μὴ γράφε· ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, ἀλλ' ὅτι ἐκεῖνος εἶπεν· βασιλεύς εἰμι τῶν Ἰουδαίων. 22 ἀπεκρίθη ὁ Πειλᾶτος· ὃ γέγραφα, γέγραφα.

Mt 27, 35 Mc 15, 24 Lc 23, 34

23 [201.1] Οἱ οὖν στρατιῶται, ὅτε ἐσταύρωσαν τὸν Ἰησοῦν, ἔλαβον τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἐποίησαν τέσσερα μέρη, ἑκάστῳ στρατιώτῃ μέρος, καὶ τὸν χιτῶνα. ἦν δὲ ὁ χιτὼν ἄρραφος, ἐκ τῶν ἄνω-

---

luit; supplevit praetermissa $\aleph^a$. Item 69. om τουτον ουν usq *αντεγρ. των ιουδ.* | *αντεγρωσαν*: D^{supp} vg^{cle} (item sah etc) post *των ιουδ.* pon | o (π^* om sed ipse^* suppl) *τοπ. της πολεως* c. $\aleph^a$ABD^{supp}ILXΥΓΑΠ unc^6 barb^{ev} al longe plu q syrP Cyr^{4,1001} ... ς (= Gb Sz) *της πολ. ο τοπ.* c. 1. 69. al it^{pler} (sed e libere *quia iuxta civitatem in crucem sublatus est Iesus*) [vg sah cop syr^{sch} et^{hr} arm | *οπου*: A *οπ* in litura scriptum habet | *ο ις*: X om o | *και ην γεγραμμ. εβρ. ρωμ. ελλ.*: 13. 69. 124. 346. om (vide ad v. 19) | *εβρ. ρωμα. ελλην.* hoc ordine cum $\aleph^a$BLX 33. 74. 89. 90. 234. 248. q^{scr} r^{scr} e sah cop syr^{hr} arm aeth Cyr ... ς Lu *εβρ. ελλην. ρωμα.* cum ADsuppΥΓΑΠ unc^6 barb^{ev} al pler it^{pler} vg syr^{utr}. Praeterea ter ι -στει, D^{supp} -σται. Libere Nonn $^{T\,1\omega 9}$ *αὐσονίῃ γλώσσῃ τε σύρῳ καὶ ἑλλαΐδι φωνῇ*.

21. *πειλατω* cum AB^{a}D^{supp}I ... ς Lu Ti *πιλατω* cum $\aleph^{a2}$ etc | *οι* (D^{supp} om) *αρχιερεις των ιουδαιων*: e *sacerdotes Iudaeorum*, g vg (et. fu al) *pontifices Iudaeorum* (sed am om), ff^{2*} *principes sacerdotum* ... b c f q for fos *principes Iudaeorum*; a *principes sacerdotum et principes Iudaeorum* ... 73. 249. d^{scr} i^{scr} ff^{2*} (vide ante) am sax syr^{sch} pers^{p} om *των ιουδαιων* | *μη γραφ. ο βα. των ιουδ.*: Y om, transiliens a *των ιουδ.* ad *των ιουδ.* | *αλλ*: D^{supp} *αλλα* | *ειμι* ante *τ. ιουδ.* cum $\aleph$AD^{supp}ΙΧΥΓΑΠ une rell al pler it vg sah (cop vero *ego sum rex* etc) etc ... BLX 33. aeth post *τ. ιουδ.* pon

22. *πειλατ.* cum AB^{a}D^{supp} ... ς Lu Ti *πιλ.* cum $\aleph^{a2}$I rell omn

23. *οτε* (L 73. om) *εσταυρωσαν*: $\aleph$ *οι σταυρωσαντες* | *τον ιν*: 124. (sed mg *τ. ιν*) vg g sah Aug$^{ioh\,118,1}$ *αυτον* | *ελαβον* (et. Eus$^{dem\,506}$): sah cop Eus$^{ecl\,87}$ *λαβοντες*, 69. *λαβων* | *και* (69. sah cop Eus^{ecl} om) *εποιησαν* (L *ποιησαν*): et. Eusdem Ps-Ath^{2,67} Cyr^{4,1062} ... D^{supp} *ποιησαντες* | *τεσσερα* cum NALM ... ς Ln *τεσσαρα* cum BD^{supp}ΙΧΥΓΑΠ unc^5 al omn^{vid} | *και τον χιτωνα* cum $\aleph^c$AΠΙ^{supp}ΠLT^{d}ΧΥΓΑΠ unc^6 al pler e f g q vg syrP sah cop rell Eus^{ecl} Cyr ... $\aleph^*$ a b ff^{2*} syr^{sch} om ... 69. 124. 346. c arm Eusdem^{506} Ps-Ath^{2,67} Cyp^{196} *τον δε χιτωνα* (Eus *τ. χιτ. δε*, c Cyp *de tunica autem*), pergentes *επει ην αρ.* (Eus *οτι αρ. ην*, c *quia - fuit*, Cyp *quia - fuerat*) etc, omisso *ουν* post *ειπ.* Similiter 13. *και τον χιτ., επει ην ο χιτ. αρ.* etc absque *ουν* sq. | *αραφος* cum [illegible]PPEΠIKLMST^{d}(*αάραφος*)ΧΥΓΑΠ al plu (et. Ps-Ath$^{cd1\,2}$) syrP mg Lu *αρραφος*

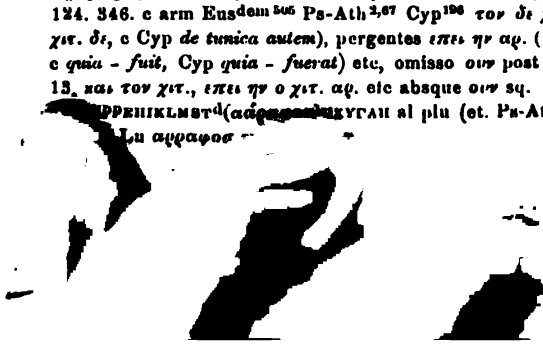

θεν ὑφαντὸν δι' ὅλου. 24 εἶπαν οὖν πρὸς ἀλλήλους· μὴ σχίσωμεν αὐτόν, ἀλλὰ λάχωμεν περὶ αὐτοῦ, τίνος ἔσται. ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ· διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον. Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται ταῦτα ἐποίησαν. 25 [203.10] εἱστήκεισαν δὲ παρὰ τῷ σταυρῷ τοῦ Ἰησοῦ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, Μαριὰμ ἡ τοῦ Κλωπᾶ, καὶ Μαριὰμ ἡ Μαγδαληνή. 26 Ἰησοῦς οὖν ἰδὼν τὴν μητέρα καὶ τὸν μαθητὴν παρεστῶτα ὃν ἠγάπα, λέγει τῇ μητρί· γύναι, ἴδε ὁ υἱός σου. 27 εἶτα λέγει τῷ μαθητῇ· ἴδε ἡ μήτηρ σου. καὶ

Ps 21, (22) 19

Mt 27, 55 a

20, 2

---

24. ειπαν cum ΝLX Euseclᵉᵈ⁸⁷ Ps-Ath²,⁶⁷cod ... ς Ln ειπον cum ABDᵃᵘᵖᵖᵎ Tᵈʏ unc rell al omnᵛᶦᵈ Eusdem⁵⁰⁵ etc | ουν: Dᵃᵘᵖᵖ copᵂᶦ syrᵖᵐᵍ δε (syrˢᶜʰ aeth *et dixerunt*) ... 13. 69. etc om, vide ante | πρ. αλληλους et. Euseclᵉᵈ etᵈᵉᵐ Ps-Ath Cyr⁴,¹⁰⁶³: ℵ* πρ. αυτους, ℵᶜ πρ. εαυτους | λαχωμεν: ΜΧ al - ομεν | τινος εσται: Dᵃᵘᵖᵖ τιν. εστιν, item it vg Cyp¹⁹⁶ *cuius sit* | η γραφ. πληρωθη sine additam cum ΝΒ 249. a b c e ff²· sah Euseclᵉᵈ⁸⁷ (add tamen το) Ps-Ath²,⁶⁷ ... ς Ti add η λεγουσα cum ADᵃᵘᵖᵖᵎLTᵈXY unc rell al pler f g q vg cop rell Eusdem⁵⁰⁵ Cyr ⁴,¹⁰⁶³ (:: nec 13, 18. 19, 36 additur η λεγουσα) | τα ιματ. μου (127. om μου): ℵ μου τα ιματ. | εαυτοις: A* om | εβαλον: Η al aliq -λλον | οι μεν ουν στρ. ταυ. εποι. (LX al pauc sah επ. ταυ., Eusdem ταυ. εποιουν): bˢᶜʳˢ a em persP om

25. ειστηκεισαν (Bˢ al -κησαν, A -κισαν) ut BᵇEKLMSUΓΑΠ etc: ΝABᶜ*D suppΗΤᵈX al ιστηκ. | η μητηρ αυτου (1. 27. om αυτ.): a add *maria* | και η αδελφη: Dᵃᵘᵖᵖ om η sed supra lineam suppletum est | τ. μητρ. (sic etiam L) αυτου: syrˢᶜʰ persP aeth add και | μαριαμ pri loc cum ΝΠᵇ 1. 33. ... ς Ln Ti μαρια cum ABDᵃᵘᵖᵖᵎLTᵈ unc rell al pler | η του: L fˢᵉʳ arm om η (arm nec του exprim) | κλωπα et. syrᵖᵐᵍˢʳ sah: Η 69. 235. 249. al permu κλοπα, cop arm (aeth) κλεωπα (copᵈˢ κλεοπα), f am fu ing *cleopae*, b q *cleope*, c *cleophe*, a *cleophaes*, vgᶜˡᵉ etᵉᵈᵈ aliq (ut for) *cleophae*, e *cleopha* ... c add *et maria iacobi*. Praeterea syrᵖᵐᵍ adnotat: *Clopa et Iosephus fratres, et Maria et Maria domini sorores: hi igitur duo fratres duxerunt has duas sorores.* | μαριαμ sec loco cum ΝLΠᵇ 1. 33. ... ς Ln Ti μαρια cum ABDᵃᵘᵖᵖᵎLTᵈ unc rell al pler ... a om και μαρ. η μαγδ. | Γπᵃ al mu μαγδαλινη

26. ℵ* om ω ουν ιδ. τ. μητερα, suppl ℵᵃ | ουν (et. g q vg): ℵᵃ a b c e f ff²· fos sah cop syrˢᶜʰ δε | ιδων: 1. 2ᵖᵉ ως ειδεν | παρεστωτα: A* jˢᵉʳ om | ον ηγαπα: syrˢᶜʰ etʰʳ arm ante παρεστ. pon ... Lᵛ 235. 346. yˢᵉʳ semel om | λεγει: ℵ* και λεγει | τη μητρι sine αυτου c. ΝBLX 1. 22. b e arm Cyr⁴,¹⁰⁶⁵ ... ς Ti add αυτου, Ln [αυτου], cum ADᵃᵘᵖᵖ ΥΓΑΠ uncᵉ al pler itᵖˡᵘ vg rell Or⁴,⁸ | ιδε (Dᵃᵘᵖᵖ ειδε) cum (Gb″)BD suppΜΤᵈXA alᵖᵒ fere Or⁴,⁸ Chr⁸,⁵⁷⁶ Cyr⁴,¹⁰⁶⁵ ... ς ιδου cum ΝAEΗΚLSUY Γπ al plu

27. ιδε (Schu „cur Gb hoc ἴδε minus dignum habuerit interioris marginis loco quam prius, equidem non assequor") cum ΝBLTᵈ alᴵᵒ Chr

Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν ὁ τόπος τῆς πόλεως ὅπου ἐσταυρώθη ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἦν γεγραμμένον Ἑβραϊστί, Ῥωμαϊστί, Ἑλληνιστί. 21 *ἔλεγον οὖν τῷ Πειλάτῳ οἱ ἀρχιερεῖς τῶν Ἰουδαίων· μὴ γράφε· ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, ἀλλ' ὅτι ἐκεῖνος εἶπεν· βασιλεύς εἰμι τῶν Ἰουδαίων.* 22 *ἀπεκρίθη ὁ Πειλᾶτος· ὃ γέγραφα, γέγραφα.*

Mt 27, 35 Mc 15, 24 Lc 23, 34

23 [201.1] *Οἱ οὖν στρατιῶται, ὅτε ἐσταύρωσαν τὸν Ἰησοῦν, ἔλαβον τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἐποίησαν τέσσερα μέρη, ἑκάστῳ στρατιώτῃ μέρος, καὶ τὸν χιτῶνα. ἦν δὲ ὁ χιτὼν ἄρραφος, ἐκ τῶν ἄνω-*

---

luit; supplevit praetermissa $\aleph^a$. Item 69. om *τουτον ουν* usq *ανεγν. των ιουδ.* | *ανεγνωσαν*: D^{supp} vg^{cle} (item sah etc) post *των ιουδ.* pon | *ο* (n^* om sed ipse* suppl) *τοπ. της πολεως* c. $\aleph^a ABD^{supp}ILXYΓΔΠ$ unc^6 barb^{ev} al longe plu q syrP $Cyr^{4,1021}$ ... ς (= Gb Sz) *της πολ. ο τοπ.* c. 1. 69. al it^{pler} (sed e libere *quia iuxta civitatem in crucem sublatus est Iesus*) [vg sah cop syr^{sch} eth^{hr} arm | *οπου*: Α *οπ* in litura scriptum habet | *ο ιc*: X om o | *και ην γεγραμμ. ebρ. ρω. ελλ.*: 13. 69. 124. 346. om (vide ad v. 19) | *ebρ. ρωμα. ελλην.* hoc ordine cum $\aleph^a$ BLX 33. 74. 89. 90. 234. 248. q^{scr} r^{scr} e sah cop syr^{hr} arm aeth Cyr ... ς Lu *ebρ. ελλην. ρωμα.* cum $AD^{supp}ΠΥΓΔΠ$ unc^6 barb^{ev} al pler it^{pler} vg syr^{utr}. Praeterea ter ι *-στει*, D^{supp} *-σται*. Libere Nonn $^{T\ 108}$ *αὐσονίῃ γλώσσῃ τε σίρῳ καὶ ἀχαιδὶ φωνῇ*.

21. *πειλατω* cum AB^*D^{supp} ... ς Lu Ti *πιλατω* cum $\aleph\aleph^2$ etc | *οι* (D^{supp} om) *αρχιερεισ των ιουδαιων*: e *sacerdotes Iudaeorum*, g vg (et. fu al) *pontifices Iudaeorum* (sed am om), ff^{2*} *principes sacerdotum* ... b c f q for fos *principes Iudaeorum*; a *principes sacerdotum et principes Iudaeorum* ... 73. 249. d^{scr} j^{scr} ff^{2c} (vide ante) am sax syr^{sch} $pers^p$ om *των ιουδαιων* | *μη γραφ. ο βα. των ιουδ.*: Υ om, transiliens a *των ιουδ.* ad *των ιουδ.* | *αλλ*: D^{supp} *αλλα* | *ειμι* ante τ. *ιουδ.* cum $\aleph AD^{supp}ΠΧΥΓΔΠ$ unc rell al pler it vg sah (cop vero *ego sum rex* etc) etc ... BLX 33. aeth post τ. *ιουδ.* pon

22. *πειλατ.* cum AB^*D^{supp} ... ς Lu Ti *πιλ.* cum $\aleph\aleph^2$ rell omn

23. *οτε* (L 73. om) *εσταυρωσαν*: $\aleph$ *οι σταυρωσαντες* | *τον ιν*: 124. (sed ^{ms} τ. $\overline{\text{ιν}}$) vg g sah $Aug^{ioh\ 118,1}$ *αυτον* | *ελαβον* (et. $Eus^{dem\ 505}$): sah cop $Eus^{ecl\ 87}$ *λαβοντες*, 69. *λαβων* | *και* (69. sah cop Eus^{ecl} om) *εποιησαν* (L *ποιησαν*): et. Eus^{dem} Ps-$Ath^{2,67}$ $Cyr^{4,1062}$ ... D^{supp} *ποιησαντες* | *τεσσερα* cum $\aleph ALM$ ... ς Ln *τεσσαρα* cum $BD^{supp}ΠΧΥΓΔΠ$ unc^5 al omn^{vid} | *και τον χιτωνα* cum $\aleph^c AΠΠ^{supp}ΠΙLT^dΧΥΓΔΠ$ unc^6 al pler e f g q vg syrP sah cop rell Eus^{ecl} Cyr ... n^* a b ff^{2*} syr^{sch} om ... 69. 124. 346. c arm $Eus^{dem\ 505}$ Ps-$Ath^{2,67}$ Cyp^{196} *τον δε χιτωνα* (Eus τ. *χιτ. δε*, c Cyp *de tunica autem*), pergentes *επει ην αρ.* (Eus *οτι αρ. ην*, c *quia - fuit*, Cyp *quia - fuerat*) etc, omisso *ουν* post *επ.* Similiter 13. *και τον χιτ., επει ην ο χιτ. αρ.* etc absque *ουν* sq. | *αραφος* cum $\aleph AD^{supp}ΕΗΙΚLMΣT^d$(*αάραφος*)$ΩΧΥΓΔΠ$ al plu (et. Ps-$Ath^{cd.1\ 2}$) syrP mg ... ς Lu *αρραφος* cum B al mu

θεν ὑφαντὸς δι' ὅλου. 24 εἶπαν οὖν πρὸς ἀλλήλους· μὴ σχίσωμεν αὐτόν, ἀλλὰ λάχωμεν περὶ αὐτοῦ, τίνος ἔσται. ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ· διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον. Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται ταῦτα ἐποίησαν. 25 [202.10] εἱστήκεισαν δὲ παρὰ τῷ σταυρῷ τοῦ Ἰησοῦ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, Μαριὰμ ἡ τοῦ Κλωπᾶ, καὶ Μαριὰμ ἡ Μαγδαληνή. 26 Ἰησοῦς οὖν ἰδὼν τὴν μητέρα καὶ τὸν μαθητὴν παρεστῶτα ὃν ἠγάπα, λέγει τῇ μητρί· γύναι, ἴδε ὁ υἱός σου. 27 εἶτα λέγει τῷ μαθητῇ· ἴδε ἡ μήτηρ σου. καὶ

Ps 21, (22) 19 — Mt 27, 55 a — 20, 2

---

24. ειπαν cum ℵLX Eus$^{ecl\,87}$ Ps-Ath$^{2,67\,cod}$ ... ς Ln ειπον cum ABD^{supp}I T^{dY} unc rell al omn^{vid} Eus$^{dem\,505}$ etc | ουν: D^{supp} cop^{wi} syr$^{p\,mg}$ δε (syr^{sch} aeth *et dixerunt*) ... 13. 69. etc om, vide ante | πρ. αλληλουσ et. Eus^{ecl} et^{dem} Ps-Ath Cyr^{4,1062}: ℵ* πρ. αυτουσ, ℵ^{c} πρ. εαυτουσ | λαχωμεν: MX al - ομεν | τινος εσται: D^{supp} τιν. εστιν, item it vg Cyp^{196} *cuius sit* | η γραφ. πληρωθη sine additam cum ℵB 249. a b c e ff$^{2.}$ sah Eus$^{ecl\,87}$ (add tamen το) Ps-Ath^{2,67} ... ς Ti add η λεγουσα cum AD^{supp}ILT^{d}XY unc rell al pler f g q vg cop rell Eus$^{dem\,505}$ Cyr^{4,1062} (:: nec 13, 18. 19, 36 additur η λεγουσα) | τα ιματ. μου (127. om μου): ℵ μου τα ιματ. | εαυτοισ: A* om | εβαλον: H al aliq -λλον | οι μεν ουν στρ. ταυ. εποι. (LX al pauc sah επ. ταυ., Eus^{dem} ταυ. εποιουν): b^{scr*} a em pers^{p} om

25. ειστηκεισαν (s* al -κησαν, A -κισαν) ut B^{3}EKLMSUΓΑΠ etc: ℵAB*D supp^{H}T^{d}X al ιστηκ. | η μητηρ αυτου (1. 27. om αυτ.): a add *maria* | και η αδελφη: D^{supp} om η sed supra lineam suppletum est | τ. μητρ. (sic etiam L) αυτου: syr^{sch} pers^{p} aeth add και | μαριαμ pri loc cum ℵΠ^{2} 1. 33. ... ς Ln Ti μαρια cum ABD^{supp}LT^{d} unc rell al pler | η του: L f^{scr} arm om η (arm nec του exprim) | κλωπα et. syr$^{p\,mg\,gr}$ sah: H 69. 235. 249. al permu κλοπα, cop arm (aeth) κλεωπα (cop^{dz} κλεοπα), f am fu ing *cleopae*, b q *cleope*, c *cleophe*, a *cleophaes*, vg^{clc} et^{cdd} aliq (ut for) *cleophae*, e *cleopha* ... c add *et maria iacobi*. Praeterea syr$^{p\,mg}$ adnotat: *Clopa et Iosephus fratres, et Maria et Maria domini sorores: hi igitur duo fratres duxerunt has duas sorores.* | μαριαμ sec loco cum ℵLΠ^{2} 1. 33. ... ς Ln Ti μαρια cum ABD^{supp}LT^{d} unc rell al pler ... a om και μαρ. η μαγδ. | ΓΠ* al mu μαγδαλινη

26. ℵ* om ιϛ ουν ιδ. τ. μητερα, suppl ℵ^{a} | ουν (et. g q vg): ℵ^{a} a b c e f ff$^{2.}$ fos sah cop syr^{sch} δε | ιδων: 1. 2^{pe} ωσ ειδεν | παρεστωτα: A* i^{scr} om | ον ηγαπα: syr^{sch} et^{hr} arm ante παρεστ. pon ... L* 235. 346. y$^{scr\,semel}$ om | λεγει: ℵ* και λεγει | τη μητρι sine αυτου c. ℵBLX 1. 22. b e arm Cyr^{4,1065} ... ς Ti add αυτου, Ln [αυτου], cum AD^{supp} YΓΑΠ unc^{6} al pler it^{plu} vg rell Or^{4,6} | ιδε (D^{supp} ειδε) cum (Gb″)BD supp^{M}T^{d}XA al^{80} fere Or^{4,6} Chr^{8,576} Cyr^{4,1065} ... ς ιδου cum ℵAEHKLSUY ΓΠ al plu

27. ιδε (Schu „cur Gb hoc ἴδε minus dignum habuerit interioris marginis loco quam prius, equidem non assequor") cum ℵBLT^{d} al^{12} Chr

ἀπ' ἐκείνησ τῆσ ὥρασ ἔλαβεν αὐτὴν ὁ μαθητὴσ εἰσ τὰ ἴδια
Ps 68 (69), 22 Mt 27, 48 pp 28 [203.4] Μετὰ τοῦτο εἰδὼσ ὁ Ἰησοῦσ ὅτι ἤδη πάντα τετέλεσται,
ἵνα τελειωθῇ ἡ γραφή, λέγει· διψῶ. 29 σκεῦοσ ἔκειτο ὄξουσ
μεστόν· σπόγγον οὖν μεστὸν ὄξουσ ὑσσώπῳ περιθέντεσ προσή-

4,577 Cyr 4,1065 ... ς ιδου cum ADsuppEGHKMSUXYΓΛΠ al pler | και απ εκεινησ: 1. 2pe απ. εκει. ουν ... Td a e sah om και | ωρασ (et. Td): AK* vid al40 sah ημερασ | αυτην ο μαθητ. cum ℵDsuppTdUΓ 1. 13. 69. 124. 2pe al plu a b c f ff2· g q vg cop etc, sed UΓ al50 a c syrutr aeth add εκεινοσ (a c *ille discipulus*) ... Gb Sz Ti ο μαθητ. αυτην cum ABLXY ΛΠ unc6 al plus60 e sah (*discipulus accepit eam*) arm Cyr

28. τουτο (et. Eusps 379 Cyr 4,1066): U al30 f q sah cop syrsch (ethr) Eusps 368 Chr 8,577 Hil 224 ταυτα. Praeterea b c ff2· g vg *postea*, contra a syrp *post hoc*, e *tunc* | ειδωσ (MX al ιδ.) ο ις cum ℵADsuppLMUXΛΠ al plu c ff2· g q vg sah syrutr arm Eusps 379 Didtri 3,21 Chr; item ο (B om) ις ειδωσ BM* Chrmosc 1 b e f Hil224 ... Gb' ιδων (Y ειδ.) ο ις cum EGHKSYΓ al plus70 a cop aeth Eusps 368 Cyr | ηδη ante παντα cum AB DsuppLUXYΠ al mu am em fu ing mm cop Didtri ... ς post παντα cum ℵEGHKMSΓΛ al plu f q syrp arm (235. Eusps bis post τετελεσται, Cyr 4,1066 ante οτι) ... 1. 2pe al plus30 a b c e ff2· g vgcle (item for al) sah syrsch ethr aeth Chr 8,577 Hil224 om ηδη | τετελεσται (et. Eusps bis etc): Dsupp 64. τετελειωται ... UMmg al plus20 add τα (Mmg al mu om) περι αυτου | τελειωθη cum ABLXYΓΛΠ unc rell al pler Didtri 3,21 Cyr 4,1066 ... ℵDsupp 1. 13. 69. 124. 346. yscr al plus10 Eusps bis πληρωθη (1. post η γραφ.) | η γραφη: syrp c* add *quae dicit: Et dederunt in potu meo acetum et fel* (η λεγουσα· και εδωκαν εισ ποτον μου οξοσ και χολην, cf ps 68, 22), item syrhr add *et dederunt mihi in siti mea acetum*

29. σκευοσ sine copula cum ABLX a b e fos, item Eusps 368. 379 (λεκάνη ἔκειτο ὄξουσ μεστή) ... ς (Gb0) Ti add ουν cum DsuppYΓΛΠ unc7 al omnvid c f g q vg syrp Cyr 4,1066, item ℵ sah cop arm (*fuit autem ibi vas plenum aceti*) syrhr (*erat autem ibi positum vas aceti cum myrrha*) δε ... ff2· syrsch aeth *et vas erat positum* etc | σπογγον ουν (sah om) μεστον οξουσ (ℵcBL 1. 33. 2pe praem του, ita Ln; Eusbis praem ποιησαντεσ) cum ℵBLX 1. 33. 2pe b c ff2· sah Eusps 368. 379 Cyr Hil224. Libere (vel potius mixtis duabus lectt) c *hysopo admiscentes spongiam ergo plenam aceto cum felle permixtum* (sic) *componentes obtulerunt* etc, item q *spongiam* (cod. *-gia*) *ergo impleverunt aceto et felle et* etc ... ς Ti οι δε πλησαντεσ σπογγον οξουσ και cum ADsuppYΓΛΠ unc7 al pler f g vg syr utr arm (g vg *illi autem spongiam plenam aceto hyssopo circumponentes* etc); similiter cop *implentes spongiam aceto, imposuerunt eam in hysopum*; aeth *et impleverunt spongiam aceto et* etc. Syrhr post *vas aceti cum myrrha* omissis mediis pergit *et obtulerunt ori eius* ... 47. 56. 58. 61* a om plane | οξουσ: 13. 16. 61mg 69. 124. syrp ethr arm Eusps bis add μετα χολησ, cf et. c supra | υσσωπω (et. e vgcle): Ln (ex errore) υσωπω cum a c f q am fu ing (b ff2· *perticae*), hscr* υσσω |

νεγκαν αὐτοῦ τῷ στόματι. 30 [304.1] ὅτε οὖν ἔλαβεν τὸ ὄξος, εἶπεν· Mt 27, 50 pp
τετέλεσται, καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν παρέδωκεν τὸ πνεῦμα.

31 [305.10] Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι, ἐπεὶ παρασκευὴ ἦν, ἵνα μὴ μείνῃ Dt 21, 23 Mc 15, 42
ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὰ σώματα ἐν τῷ σαββάτῳ, ἦν γὰρ μεγάλη ἡ
ἡμέρα ἐκείνου τοῦ σαββάτου, ἠρώτησαν τὸν Πειλᾶτον ἵνα κατεα-
γῶσιν αὐτῶν τὰ σκέλη καὶ ἀρθῶσιν. 32 ἦλθον οὖν οἱ στρατιῶται,
καὶ τοῦ μὲν πρώτου κατέαξαν τὰ σκέλη καὶ τοῦ ἄλλου τοῦ συν-
σταυρωθέντος αὐτῷ· 33 ἐπὶ δὲ τὸν Ἰησοῦν ἐλθόντες ὡς εἶδον

αυτου τω στοματι: G* om αυτου. Cf Nonn^{T} 150 ss pro σπογγον οιν etc sic: ἀνὴρ δέ τις ὀξὺς ἀκούσας Σπόγγον ὁποβρυχίων ἀδίτων βλάστημα θαλάσσης Πλήσας δριμυτάτοιο ποτοῦ καὶ διψάδος ἅλμης, Ἰθυπόρου καλάμου παρὰ νείατον ἄκρον ἐρείσας, Ἵλρυγεν ὑσσώπῳ κεκρασμένον ὄξος ὀλέθρου – τειρων Ἄκρον ἀειρομένου καλάμου καὶ σπόγγον ἀλήτην.

30. ουν: 131. al pauc sah syr^{sch} δε ... 33. a arm om | το οξος (69. 124. 346. syr^{hr} aṯm Eus^{ps} bis add μετα χολης, fos *cum felle mixtum*) sine ο ως c. ℵ* A em ... ς Ln Ti add ο (sed B om) ως c. ℵ^{c}A(B)D^{supp}LXΥΓΑΠ unc^{6} al pler sah cop syr^{utr} Cyr^{4,1068}; item κ 69. 124. 346. 49^{ev} b c e f ff^{2}· g q vg arm aeth Eus^{ps} ^{289} et ^{270} ante το οξος add | τετελεσται et. Eus^{ps} bis Chr^{6,577} Cyr ... D^{supp} τετελειωται. Praeterea Eus^{ps} bis add και αυτη γραφη. | πνευμα: tisch^{8} 37. 87. 96. 97. 235. 245. 255. 48^{ev} syr^{hr} etP c.^{6} Cyr^{4,1069} add ως δε εξενευσθη (syrr *exivisset spiritus eius*; tisch^{8} al Cyr εξεπνευσεν), εσχισθη το καταπετασμα του ναου μεσον απο ανωθεν εως κατω (:: ex ll. pp.)

31. επει παρασκευη ην (itpler *quoniam* vel *quia cena pura erat*, f *quon. parasceve erat*, ff^{2}· *quoniam parasceve coenam paraverunt* [ap Sab -scevem et -verant]) ante ινα μη etc cum ℵBLXΥ 1. 13. 33. 69. 124. 249. 346. 2^{pc} 3^{pc} a b c e f ff^{2}· g vg sah cop syr(sch) eth^{hr} arm (aeth) pers Chr^{6,577} Cyr^{4,1072} Nonn^{T} ^{161} Hesych^{presb} qu^{44} ... ς Ln (ex errore) Ti post εν τω σαββατω pon cum AD^{supp} (επει παρασκευη sine ην) EGHKMSUΓΔΠ al pler q syrP Chron^{11} (ex Petr^{alex}) et^{418}. Libere syr^{sch} *quia parasc. erat, dicunt: Non manebunt corpora ista in cruce quia sabbatum illucescit*; similiter aeth | ην γαρ usq ημερα: M om | η ημερα cum BD^{supp}LXΥΔΠ unc^{6} al plu Cyr^{4,1072} ... ℵAΓ al^{30} om η (:: η inter μεγαλη et ημερα per incuriam facile omitti poterat) | εκεινου (et. ς Gb Sz) cum ℵABD^{supp}LXΥΓΔΠ unc^{6} al longe plu a b e ff^{2}· q sah cop syr^{sch} arm aeth Hesych^{presb} qu^{44} ... ς^{e} εκεινη cum π 33. 69. al vix mu c f g vg syrP eth^{hr} Cyr. Praeterea D^{supp}L 69. 73. syr^{sch} arm εκεινου (εκεινη) post σαββατ. pon | ηρωτησαν (ℵ^{c}): ℵ*L add ουν (:: quod nescio an ipse Ioh scripsisse videatur) | πειλατον cum AB* D^{supp} ... ς Ln Ti πιλατ. cum ℵB^{2}LXΥ unc rell al omn^{vid} | αυτων: syr^{sch} *crucifixorum* ... L αυτω

32. συνσταυρωθεντος cum ℵABD^{supp}FLΥ 124. ... ς συσταυρ. cum GHKM SUXΓΔΠ al pler

ἤδη αὐτὸν τεθνηκότα, οὐ κατέαξαν αὐτοῦ τὰ σκέλη, 34 ἀλλ' εἷς τῶν στρατιωτῶν λόγχῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν ἔνυξεν, καὶ ἐξῆλθεν
21, 24 εὐθὺς αἷμα καὶ ὕδωρ. 35 καὶ ὁ ἑωρακὼς μεμαρτύρηκεν, καὶ ἀλη-
θινὴ αὐτοῦ ἐστὶν ἡ μαρτυρία, κἀκεῖνος οἶδεν ὅτι ἀληθῆ λέγει, ἵνα
Ex 12, 46 Ps 33 (34), 21 καὶ ὑμεῖς πιστεύητε. 36 ἐγένετο γὰρ ταῦτα ἵνα ἡ γραφὴ πλη-

---

33. ως (a *et*) ειδον (ειδ. c. ABLΓΔΠ^{2} unc rell al plu; ℵ^{c}D^{supp}KMXΥΠ* al ειδ.) posteaque ου et. ℵ^{c} ... ℵ* ευρον posteaque και ου, item f cop *invenerunt – et* (cop *et* non habet); similiter sah *viderunt*, syr^{hr} *cognoverunt* (sed neuter addit *et*; ita igitur: *viderunt eum iam mortuum, non fregerunt* etc) | ηδη αυτον cum BL (syr^{hr} *statim iam cognoverunt mortuum esse*, vide et. syrP) Or^{4,176} (:: qui ordo corrigendus videbatur) ... ς Ln αυτ. ηδη cum ΚΔD^{supp}ΧΥΓΔΠ unc^{7} al omn^{vid} it^{pl} (contra c ff^{2} q arm Promiss om ηδη, nec expri aeth) sah cop syr^{sch} Cyr^{4,1072}

34. αλλ: D^{supp} αλλα | τ. στρατιωτων: 69. add εξελθων | αυτου την πλευραν: 69. 346. it vg Or^{1,416} et^{4,176} τ. πλ. αυτου ... A* om. Cf ad hunc versum Eus$^{dem\ 504}$ οτε εις των στρατ. κατα τον ευαγγ. ιωαννην του αμνου του θεου λογχη την πλευραν ενυξε, και εξηλθεν ευθυς υδωρ κ. αιμα. | ενυξεν (Y^{c} -ξαν, 225. al ενοιξεν): 56. 68. al ηνοιξεν vel ηνυξεν. Item habent *aperuit* f g vg syrP eth^{hr}; contra confirmant ενυξεν (ut et. Or^{bis} Eus^{dem}) a ff^{2} syr^{sch} *percussit*, b *pupugit*, c sah cop *perfodit*, e *inseruit*, q *percussit et perfodit*. (Item aeth *confodit latus eius quod dextrum lancea.*) | εξηλθ. ευθ. hoc ordine cum KBLXY 33. ℵ b (e om ευθ.) syr^{hr} Or^{4,176} (om ευθ.^{1,416}) Eus^{dem} ... ς Ln ευθ. εξηλθ. cum AD^{supp}ΓΔΠ unc^{7} al pler c f ff^{2} g vg sah cop syr^{sch} et^{p} etc Chron^{418} (Cyr^{4,1074} και αιμα ευθυς εξηλθε και υδωρ) | ευθυς cum KABKUKLSXΔΠ al plu Or^{4,176} Eus^{dem} Cyr ... Gb^{vid} ευθεως cum D^{supp}U MUYΓ al plus^{90} Chron | αιμα και υδωρ: Y e sah^{askew} cop Eus^{dem} υδωρ κ. αιμ.

35. Totum versum e om; praeterit etiam fu | εωρακως (KA al -κοσ) cum KABLMSUYΓΔΠ* al plu ... D^{supp}EGHKΠ^{2} al mu εορακ. | αληθινη: ℵ 124. Chr^{2,578} (et.mosc^{6}) αληθης | αυτου εστ. η μαρτ. cum KΔBD^{supp}ΓLMXΓΠ al plu Or^{1,416} et^{4,176} ... EGKSUA al plus^{80} am ing Caes^{67} (Gall^{6}) εστ. αυτ. η μαρτ., HY al^{60} b c f ff^{2} g vg^{cle} etc Chr^{2,578} Cyr^{4,1074} εστ. η μαρτ. αυτου (a *et testimonium eius verum est*) | κακεινος cum KΔD^{supp}ΓLXΓΔΠ unc^{7} al pler Or^{1,416} ... Ln και εκεινος cum BY 1. 239. 299. Or^{4,176} Cyr^{4,1074} | οιδεν: 69. 346. al pauc ειδεν (M ιδεν?) ... Nonn$^{T\ 184}$ ιδμεν | και υμεις cum KΔBD^{supp}ΓHKLUXΔΠ al^{25} it vg sah arm syr^{mtr} eth^{hr} aeth Or^{4,176} Cyr ... ς (= Gb Sz) om και cum EGMSYΓΔ al longe plu cop | πιστευητε cum ℵ*B Or^{4,176} ... ς Ln Tl πιστευσητε cum ℵ^{a}AD^{supp}ΓLXY unc^{11} al omn^{vid} Chr^{2,588} Cyr^{4,1074}

36. γαρ (a sah cop *haec enim facta sunt*, et a add *illis*): K 239. al^{10} e δε | συντριβησεται (et. Thdot$^{clem\ 974}$ etc, e *comminuatur*, q *commineatur*; item Or^{2,472} πληρωθεισης της περι αυτου λεγουσης προφητειας· οστ. ου συντρ.): sah cop *confringent*; b c f ff^{2} fos *confringetis*, a *confringitis*, g vg *comminuetis*. Item Or$^{4,176\ c}$ (ut certe editum est) συντριβησετε

ρωθῇ· ὀστοῦν οὐ συντριβήσεται αὐτοῦ. 37 *καὶ πάλιν ἑτέρα γραφὴ* Zch 12, 10
λέγει· ὄψονται εἰς ὃν ἐξεκέντησαν.

38 [208. 1] *Μετὰ δὲ ταῦτα ἠρώτησεν τὸν Πειλᾶτον Ἰωσὴφ ὁ* Mt 27, 57—61 Mc 15, 42—47 Lc 23, 50—55
ἀπὸ Ἀριμαθαίας, ὢν μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ κεκρυμμένος δὲ διὰ τὸν
φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἵνα ἄρῃ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ· καὶ ἐπέτρεψεν
ὁ Πειλᾶτος. ἦλθον οὖν καὶ ἦραν αὐτόν. 39 [207. 10] *ἦλθεν δὲ καὶ*
Νικόδημος ὁ ἐλθὼν πρὸς αὐτὸν νυκτὸς τὸ πρῶτον, φέρων μίγμα
σμύρνης καὶ ἀλόης ὡς λίτρας ἑκατόν. 40 [208. 1] *ἔλαβον οὖν τὸ*

Contra [2,621] *συντριψετε* quaeritur utrum ex LXX an ex N. T. afferat. Idem *συντριψετε απ αυτου* ex Exod. affert [4,176] b | *αυτου* cum ABD[suppl]LXY unc rell al plu e q cop arm Thdot[clem] Or [4,176] c Chr [2,578]; item Or [2,621] ... ΝΓ 33. 69. 106. 134. 435* al plus[60] it[pler] sah syr[P] eth[r] (et[sch] *in eo*) aeth Nonn [τ 127] (*οὐδὲν ἀπ' αὐτοῦ κεκριμένων μελίων τετριμμένον ὀστέον ἴσται*, Cyr [4,1074] *παρ αυτ.*) *απ αυτου* :: LXX *οστ. ου συντριψετε απ αυτου* lectione tantum non fluct

37. *λεγει* (76. *λεγουσα*): 1. 22. 2[pe] a om

38. *δε* c. ΝΑΒD[suppl]HLUΠ[2] 1. 69. al permu it (sed ff[2*] *ergo*) vg cop[ds] syr[P] (aeth *et postea*) Cyr [4,1074] ... Gb[00] Ti om c. ΕGΚΜSΧΥΓΔΑΠ*et[3] 22. 33.* 131. 157. al plus[60] sah cop[wl] syr[sch] (eth[r]) arm Chr [2,578] | *πειλατον* c. AB*D[suppl] ... ς Ln Ti *πιλ.* ut supra | *ιωσηφ* c. ΝΒD[suppl]ΕGΚLΜUΧΠ 1. 33. al[45] Chr [2,578] Thdret [4,208] ... ς (Gb[00]) praem o c. ΑΗSΥΓΔΑ al plu Cyr | o *απο* cum ΝΧΥΓΔΑΠ unc[7] al fere omn syr[utr] eth[r] Chr Cyr Thdret ... Ln om o cum ABD[suppl]L 90. | *αριμαθαιας*: D[suppl]Γ *-μαθεας* ... A *-μαθειας*, Π *-μαθιας*, item it am fu ing (al) *arimathia* | *του ιω*: B om *του* | 69. transiluit a *του ιω* primo ad *του ιω* sec | *αρη*: H al pauc *αρει* | *το σωμα του* (Δ το) *ιω*: M p[scr] y[scr] 48[ev] 49[ev] 150[ev] al aliq *το σωμ. αυτου* ... e *ihesum* | A tisch* 12. al transiluere a *το σωμ. του ιω* ad eadem verba quae sequuntur | *πειλατ.* cum AB*D[suppl] ... ς Ln Ti *πιλ.* cum ΝB[2]L unc rell al omn[vid] | *ηλθον* et *ηραν* cum ℵ* a b c e ff[2*] fos sah syr[hr] arm[zoh] ... ς Ln Ti *ηλθεν* et *ηρεν* (:: ex emendatione proclivi) cum ℵ[c]ABD[suppl] unc rell al omn[vid] f g q vg syr[utr] cop aeth arm[uss] Cyr [4,1074] | *αυτον* (a *illum*, b c e ff[2*] fos *eum*) cum ℵ* a b c e ff[2*] fos syr[hr] arm ... ς Ti *το σωμα του ιω* cum D[suppl]ΥΓΔΑΠ unc[7] al longe plu f g q vg cop syr[utr] aeth[PP] Thdret [4,208]; item Ln *το σωμα αυτου* cum ℵ[c]BLXA al[10] sah aeth[ro] Cyr

39. *δε* et. b c e f q vg syr[P] (eth[r] *et venit autem*; syr[sch] *et venit*): B a ff[2*] g *ουν, ergo* ... A arm om | *προς αυτον* cum ABLUXY sah[mūn] Cyr [4,1075] ... ς *προς τον ιω* cum ΝD[suppl]ΓΔΑΠ unc[6] al omn[vid] it vg sah[woi] cop syr[utr] eth[r] rell Thdret [4,208] | *φερων* (ℵ[c]): ℵ* *εχων*, item cop (*cui est*) | *μιγμα* (et. ℵ[c]): 122. 259. 435. 47[ev] i[scr] *σμιγμα*, p[parh] *σμηγμα*, e *malagmam* ... ℵ*B *ελιγμα* | *σμυρνης* (syr[P] mg *graece*): ℵ *σζμυρνης*, D[suppl] *ζμυρνης*, 225. al pauc *μυρνης* | *αλοης* (et. syr[P] mg[sr]): EX al mu *αλωης* | *ως* cum ΝBD[suppl]ΓΔΑΠ unc[6] tisch* al plus[60] ... ς (= Gb Sz) *ωσει* cum AUXY tisch** al plu Cyr ... Ath[366] Thdret [4,208] om. Ceterum syr[P] mg[sr] *μιγμα σμυρνης και αλοης.*

σῶμα τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἔδησαν αὐτὸ ὀθονίοισ μετὰ τῶν ἀρωμάτων, καθὼσ ἔθοσ ἐστὶν τοῖσ Ἰουδαίοισ ἐνταφιάζειν. 41 ἦν δὲ ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ἐσταυρώθη κῆποσ, καὶ ἐν τῷ κήπῳ μνημεῖον καινόν, ἐν ᾧ οὐδέπω οὐδεὶσ ἐτέθη· 42 ἐκεῖ οὖν διὰ τὴν παρασκευὴν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺσ ἦν τὸ μνημεῖον, ἔθηκαν τὸν Ἰησοῦν.

XX.

Mt 28, 1 ss
Mc 16, 1 ss
Lc 24, 1 ss

1 [209.1] Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων Μαριὰμ ἡ Μαγδαληνὴ ἔρχεται πρωῒ σκοτίασ ἔτι οὔσησ εἰσ τὸ μνημεῖον, καὶ βλέπει τὸν λίθον

---

40. ιυ: Α θεου (per compendium scriptum ΘΥ pro ΙΥ), 248. κυριου (ΚΥ) | αυτο: 13. 240. 346. 6pe αυτον | των: 69. om | οθονιοισ sine εν cum ℵBKLXYΠ*et[3] 1. 33. 69. 2pe al mu[vid] (*ligaverunt* vel *adligav. cum linteis* etc vel *linteaminibus* a b c f g vg) Cyr[4,1078] (Thdret[4,200] ενειλησαν αυτο οθονιοισ) ... Gb + Sz Ti praem εν cum AD[supp]ΓΛΑΠ[2] unc[6] al[120] q (*alligav. illum in lintiaminibus*) fos (*ligav. eum in linteis*) Nyss[resurr 2,837] ... e ff[2] om οθονιοισ :: quum Graecis dici soleat εδησαν εν, potius inlatum videtur εν quam sublatum. Etiam 11, 44 scriptum est δεδεμενοσ - κειριαισ. | καθ. εθ. εστιν τοισ (D[supp] om) ιουδ. ενταφιαζειν: e *sicut moyses iudaeis sepelire iussit* | εστιν (et. ℵ[c]): ℵ* Nyss[resurr 2,837] ην. Nyss enim sic: γέγραφεν ὁ ἰωάνν. ὧδέ πωσ· εδησαν αυτο εν οθ. μετ. των αρωμ. καθωσ εθοσ ην ιουδαιοισ ενταφιαζ.

41. ην δε εν τω: D[supp] 69. om τω | οπου εσταυρ. (haec 106. om) κηπ. και εν τω κηπω (1. 71. τοπω): X 11. om (transilientes ab εν τω κηπω ad εν τω κηπ.) | καινον: D[supp] 69. al[7] (ac plures[vid]) κενον | ουδεπω (y[scr] al[3] ουδεποτε, q om) ουδεισ: ℵ syr[hr] ουδεισ ουδεπ. | ετεθη cum AD[supp]LXΓΛΑΠ unc[7] al omn[vid] Or[1,439] Thdret[4,209] ... ℵB Cyr[4,1076] ην τεθειμενοσ :: ex Lc 23, 53

42. δια τ. παρασκ. τ. ιουδαιων: syr[sch] pers[p] *quia sabbatum advenerat* | των ιουδαιων: b e ff[2] om (a hiat) | εθηκαν: ℵ* (delet[c]) y[scr] praem (:: per incuriam) οπου | τον ιν (69. αυτον τον ιν): 71. αυτον, e *illum*

XX. 1. τη δε μια τ. σαββατων (e *posttridie sabbati*): ita et. Dion[alex 568] (Gall[3]; ὁμοίωσ ὁ ἰωάννησ, εν μια των σαββατ., φησί, μαρια η μαγδαλ. ηλθε πρωι etc) Eus[dem 498] et marin[266. 298] etc. Syr[p mg] adscripta habet graece ... sah τη δε κυριακη. Cf Chr[8,580] τη δε μια τ. σαββ. τουτεστι τη κυριακη. | μαριαμ cum ℵAL 1. 33. (syrr ut solent) ... ς Ln Ti μαρια cum BD[supp]XΓΛΑΠ unc rell al pler Dion[alex] Eus[dem] et marin[266] (Mai[4]) Chr Cyr[4,1076] | XΓΑ al μαγδαλινη (ut etiam cop, non item sah. Item alibi.) | ερχεται: 33. a b c f syr[sch] et[hr] aeth ante μαριαμ pon | πρωι: a b c om | σκοτιασ ετι (Α al pauc om) ουσησ: 13. 69. 346. aeth post ε. τ. μνημειον pon. Similiter sah cop ερχεται (sah εξερχ.) εισ το μνημ. πρωι, ετι ουσησ τησ σκοτ. εξω. | εισ το: Α

ἠρμένον ἐκ τοῦ μνημείου. 2 [210. 10] τρέχει οὖν καὶ ἔρχεται πρὸς
Σίμωνα Πέτρον καὶ πρὸς τὸν ἄλλον μαθητὴν ὃν ἐφίλει ὁ Ἰησοῦς, 19. 26 21. 7 13, 23
καὶ λέγει αὐτοῖς· ἦραν τὸν κύριον ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ οὐκ οἴδα-
μεν ποῦ ἔθηκαν αὐτόν. 3 ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πέτρος καὶ ὁ ἄλλος
μαθητής, καὶ ἤρχοντο εἰς τὸ μνημεῖον. 4 ἔτρεχον δὲ οἱ δύο ὁμοῦ·
καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς προέδραμεν τάχιον τοῦ Πέτρου καὶ ἦλθεν
πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον, 5 καὶ παρακύψας βλέπει κείμενα τὰ ὀθό-
νια, οὐ μέντοι εἰσῆλθεν. 6 ἔρχεται οὖν Σίμων Πέτρος ἀκολουθῶν

ε. τον | εκ (tisch* 69. 229. al Dion^alex απο, item a itplu vg, contra a e de) του μνημειου (et. Dion^alex Eus^dem Chr^8,580 Cyr^4,1076): ℵ 1. 19** 22. 157. 209. 2^pe d f mm sah cop arm aeth απο τησ θυρασ (ℵ add εκ) του μνημειου

2. η προσ σιμων | και προσ τον αλλον: b f ff^2· q vg (et. am fu ing gat mm al) *et ad alium* ... a^vid c d e for fos *et alium* | εφιλει (77. 31^ev 10^pe ηγαπα): b c e f q vg (et. am fu for al) *amabat*; d ff^2· em gat *diligebat* | ο ις: e om | κυριον: cop syr^sch aeth add ημων ... ΧΔ fu mt Eus^mar 286 bis Chr^8,580 add (:: ut v. 13) μου. Eus^mar sic: τη δε μαρια κατα τον ιω. ειπουση οτι ηραν τον κυρ. μου εκ του μνηματοσ, ου προτερον επιστευσαν etc; ac paullo post τινι δε επιστευσαν αλλ η τω τησ μαριασ λογω φησαντι· ηραν τον κυριον μου. Contra^266 και ερχεται – και λεγει· ηραν τον κυρ. απο του μνημειου και ουκ οιδα etc. Cf Angloh^120,6 „Nonnulli codd. etiam Graeci habent: *Tulerunt dominum meum*, quod videri dictum potest propensiore caritatis vel famulatus affectu; sed hoc in pluribus codd. quos in promptu habuimus non invenimus". | εκ του (et. Eus^mar 266): x Eus^mar 266 απο του | οιδαμεν: s i^scr t^scr y^scr 10^pe 57^ev e syr^sch arm aeth^utr Eus^mar 266 Chr^8,580 οιδα (:: ut v. 13)

3. ο πετροσ: x p^scr om ο | και ο (D^supp om) αλλοσ: a *et alter*, b c f ff^2· vg *et ille alius*, d e g q *et alius* | και ηρχοντο (D^suppΔ* ερχοντο, a e *ibant*, sah *exibant*) εισ το μνημειον: et. ℵ^c ... ℵ* om

4. ετρεχ. δε (al pauc ουν, q *ergo*) οι δυο ομου et. ℵ^c: ℵ* και ετρεχ. οι δυο ομου | και (b q sah om) ο αλλοσ: AU 33. 127. 239. a c d e f ff^2· syr^sch ο δε αλλοσ (d *alius autem*, f ff^2· *ille autem alius*, a *ille autem*, c e *sed ille alius*). Pro και ο αλλοσ usq ταχ. του πετρου (et. ℵ^c) ℵ* sic: προεδραμεν δε ταχιον του πετρου | προεδραμεν (c *prior cucurrit*): U προεφθασεν, 249. προελαβε, 47. 56. 58. 250. εδραμε, tol *cucurrit* | ταχιον (et. ℵ*): ℵ^cAB*EGLXΔ i^scr al ταχειον | πρωτοσ: ℵ post εισ το μνημ. pon ... e om | 69. transilit a verbis εισ το μνημειον ad εισ το μνημειον v. 6.

5. κειμενα ante τα οθονια cum BD^suppLΓΔΗ unc^7 al pler a b d e f g vg Cyr^4,1078 ... Ln post τα οθ. cum ℵ^c(et*)ΔX 225. 249. 44^ev y^scr c ff^2· mt sah cop arm aeth, item syrr (Nyss^resurr 2,841 ad v. 6 spectat). Transilit ℵ* a verbis τα οθονια κειμενα ad eadem verba v. sq ... Δ 6^pe om κειμενα | μεντοι: LX 1. 29. 2^pe add γε, praetereaque x add και

6. ερχετ. ουν cum AD^supp (testib Kipl et Scr; errat Mill addens και)

αὐτῷ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ θεωρεῖ τὰ ὀθόνια κείμενα, 7 καὶ τὸ σουδάριον, ὃ ἦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, οὐ μετὰ τῶν ὀθονίων κείμενον ἀλλὰ χωρὶς ἐντετυλιγμένον εἰς ἕνα τόπον. 8 τότε οὖν εἰσῆλθεν καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς ὁ ἐλθὼν πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ εἶδεν καὶ ἐπίστευσεν· 9 οὐδέπω γὰρ ᾔδεισαν τὴν γραφήν, ὅτι δεῖ αὐτὸν ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι. 10 ἀπῆλθον οὖν πάλιν πρὸς αὐτοὺς οἱ μαθηταί. 11 [211.1] *Μαριὰμ δὲ εἱστήκει πρὸς τῷ μνημείῳ ἔξω κλαίουσα. ὡς οὖν ἔκλαιεν, παρέκυψεν εἰς τὸ μνημεῖον, 12 καὶ θεωρεῖ δύο ἀγγέλους ἐν λευκοῖς καθεζομένους, ἕνα πρὸς*

ΓΔΑΠ unc[7] al pler b c d e f ff[2]· g q vg syr[utr] et[hr] Cyr[4,1078] ... (a) arm aeth *ερχ.* *και* (a libere: *Secutus est illum et Petrus et intravit* etc) ... $\aleph^{c}$B LX 33. 56. 58. (10P[e] e silentio) *ερχ. οιν και*, item sah cop *ερχ. δε και* | *εισηλθεν*: ϰ add *πρωτος* | *και θεωρ. τα οθον. κειμενα*: A* om

8. *και* (D[supp] om, non item d) *ο αλλος*: c d e ff[2]· q *et alius*, b g[vid] vg *et ille*, f gat mm *et ille alius*; a nil nisi *et* | *ειδεν* cum ΚΑΒΓΔΑΠ[2] unc[6] al pler (61[mg] 69. 124. *ειδον*) ... D[supp]PLMXΠ[*] al aliq *ιδεν* | *επιστευσεν* ita et. d: D[supp] *ουκ επιστευσεν* ... rursus 61[mg] 69. 124. *επιστευσαν*. Liberrime (quod ad *επιστευσαν* tuendum non valet) Eus[mar 284] *εισηλθον γαρ φησι και επιστευσαν*, item [286] *οτε γουν εισηλθον ουτοι εισ το μνημα και τα οθ. ειδον μονα, το δε σωμα ουδαμου, τοτε επιστευσαν*

9. *ηδεισαν* (et. ϰ[c] a d f ff[2]· g vg): ϰ* b c e q gat mm *ηδει* (*sciebat*, e *noverat*) | *εκ νεκρ. αναστηναι*: ϰ d e sah cop syr[utr] et[hr] *αναστ. εκ νεκρ.*

10. *προσ αυτουσ* cum ϰ*BL ... ς Ln *πρ. εαυτουσ* cum ϰ[c]ADD[supp]ΘΧΓΔΑΠ unc[7] al omn[vid] Chr[2,564] Cyr[4,1078]. Praeterea A post *οι μαθηται* ad imam paginam additum habet (scholii loco) *θαυμαζοντεσ το γεγονοσ* (:: ex Lc 24, 12)

11. *μαριαμ* cum ϰ0 1. 33. ... ς Ln Ti *μαρια* cum ABD[supp]PLX unc rell al pler | *ειστηκει* cum B*D[supp]ΡΗGΚΜSUΓΔΠ al pler (A *ηστηκει*) ... ΝΔ B[3]HLOX 124. 257. al *ιστηκ.* | *προσ τω* (D[supp]PHΔ al *το*) *μνημειω* (Gb" Schu „recte") cum ABD[supp]ΡΗGΗLMSΔΑΠ al plus[60] Chr[mosc4] Nyss[resurr 2,628] (*πρ. τ. μνηματι*) Sev[222] (ut Nyss) ... ς *προσ το μνημειον* cum ΚΟUΧΓ al permu Chr[2,564 montf] Cyr[4,1079] ... ϰ *εν τω μνημειω* (invitis it vg sah cop syrr rell) | *εξω* hoc loco cum ϰ[c] (non mutato *εν*) BLOXΔ 1. 33. 2[pe] d f g vg syr[hr] aeth Nyss[resurr] Cyr Amb[virgin 2,8] Aug[ioh 121,1]. Similiter sah[woid] cop arm ante *πρ. τ. μνη.* pon ... ς Ti post *κλαιουσα* cum D[supp]ΡΓΔΑΠ unc[7] al pler q syr[p] Sev[222] (Gall[11]) ... Ln om cum ϰ*A a b c e ff[2]· syr[sch] sah[mūn] (in ϰ* cum *εν τ. μν.* cohaeret)

12. *δυο* (Sev[222] post *αγγ.* pon) *αγγελουσ* (et. ϰ[c]): ϰ* e om *δυο* | *εν λευκ.* (t[ser] add *και*, 250. Eus[mar 267] libere om *εν λευ.*) *καθεζομ.*: ϰ cop *καθ'εζ. εν λευκοισ* ... D[supp] om (non item d). Libere Sev[222] *λευκουσ και φαιδρουσ τη στολη.* | *πρ. τη κεφ.* (et. Eus[mar 267]): ϰ al pauc *πρ. την κεφαλην* | *το σωμ. του* (G y[ser] add *κυριου*) *ιυ*: a *Iesus*

τῇ κεφαλῇ καὶ ἕνα πρὸς τοῖς ποσίν, ὅπου ἔκειτο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. 13 [212.10] *λέγουσιν αὐτῇ ἐκεῖνοι· γύναι, τί κλαίεις; λέγει αὐτοῖς ὅτι ἦραν τὸν κύριόν μου, καὶ οὐκ οἶδα ποῦ ἔθηκαν αὐτόν.* 14 *ταῦτα εἰποῦσα ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ θεωρεῖ τὸν Ἰησοῦν ἑστῶτα,* [21, 4] *καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι Ἰησοῦς ἐστίν.* 15 *λέγει αὐτῇ Ἰησοῦς· γύναι, τί κλαίεις; τίνα ζητεῖς; ἐκείνη δοκοῦσα ὅτι ὁ κηπουρός ἐστιν, λέγει αὐτῷ· κύριε, εἰ σὺ ἐβάστασας αὐτόν, εἰπέ μοι ποῦ ἔθηκας αὐτόν, κἀγὼ αὐτὸν ἀρῶ.* 16 *λέγει αὐτῇ Ἰησοῦς· Μαριάμ. στραφεῖσα ἐκείνη λέγει αὐτῷ Ἑβραϊστί· Ῥαββουνί, ὃ λέγεται διδάσκαλε.* 17

---

13. *λεγουσιν* sine copula cum ℵ a b d f g vg sah ... ς Ln Ti praem *και* cum ABD[suppl ox] unc rell al omn[vid] c e q fos cop syr[rr] arm aeth Eus[mar 267] (sed libere affert) Cyr[4,1060] | *τι κλαιεις* (et. Eus[mar]): D 69. 255. al[3] aeth[utr] sl[1.2.] add *τινα* (aeth *και τινα*) *ζητεις* (:: ex v. 15) | *λεγει*: B aeth praem *και* (pro *λεγ. αυτοις* q *quae dixit*, Eus[mar 267] *η δε ειπεν*) | *του κυρ. μου*: y[ser] mm syr[hr] arm Hier[bedlb qu 5] Amb[virgin 218] add *εκ του μνημειου, de monumento* | *εθηκαν*: D Cyr[hr 210] *τεθεικαν*, K *τεθηκαν*

14. *ταυτα* sine copula cum ℵABDSΞΠ 1. 33. 157. 2[pc] w[ser] al[5] it vg sah cop syr[utr] arm Cyr[4,1062] ... ς (= Gb Sz) *και ταυτα* cum EGKMUΓΔΛ al pler syr[hr] aeth Chr[8,585] Sev[228]; item L *ταυτ. δε* | *ις* cum ℵABDLXΓ ΑΠ unc[6] al longe plu Eus[mar 267] Cyr Sev ... ς (= Gb Sz) o *ις* cum A al mu

15. *λεγει*: 63. 73. 259. k[ser] add *οιν*, f *dixit autem*, syr[hr] *et dixit*. Pro *λεγ. α.* *ις* Eus[mar 267] *ο δε ις λεγει* | *ις* cum ℵBL 122. 435. b[ser vs] ... ς o *ις* cum ADOXΓΛΑΠ unc[6] al pler Cyr[4,1062] | *εκεινη* sine copula et. ℵ[c] Nyss[resurr 2,260] Cyr ... ℵ[a] c f fos sah cop syr[utr] eth[r] Sev[228] add *δε* | *ει συ εβαστασας* (et. syrP[mg] g[r]; D *ηρεσ*, b c d f ff[2.] g vg *sustulisti*, e for *tulisti*, a q *portasti*) et. ℵ[c] ... ℵ[a] *ει συ ει ο βαστασας* | *εθηκας* (D *τεθεικας*) *αυτον* hoc ordine cum ℵABDGLMOUXΓΔ al longe plu a b c e f ff[2.] g vg Nyss[resurr 2,260] Cyr Sev ... ς (= Gb Sz) *αυτον εθηκ.* (Π[2] *τεθεικας*) cum ΚΑΠ tisch[8] al mu q

16. *ις* cum BDLO ... ς o *ις* cum ℵAXΓΔΛΠ unc[6] al omn[vid] Cyr[4,1062] | *μαριαμ* cum ℵBLOΠ 1. 33. w[ser s] sah cop Nyss[resurr 2,260] Sev[228] (Nonn[U V1] *και μαριὰμ ἰάχησε*) ... ς Ln *μαρια* cum ADXΓΔΛ unc[6] al pler Cyr | *στραφεισα* sine copula cum ABLOXΓΔΛΠ[s] unc[6] al pler a (*illa stetit et*) c g q vg Cyr[4,1062] ... ΚΠ[2] al[2 ser] e (*ad illa*) sah cop arm (*εκεινη δε στρ.*) add *δε* (Nonn[U V1] *μεταστρεφθεῖσά δ' ἐκείνη*), b f ff[2.] syr[utr] eth[r] aeth *et conversa* | *εβραιστι* (et. Gb + Sz) cum ℵBDLOXΔΠ[s] 33. 42. 71. 157. 239. 433. 6[pc] (e sil.) b c e ff[2.] fos gat mm sah cop syr[utr] eth[r] arm aeth al[1.2.3.] ... Ln [*εβρα.*], ς om cum AEGKMSUΓΔΠ[s] al pler a f g q vg pers[w] sled Cyr[4,1062] (nec Nonn expri) | *ραββουνι* (B sah *-νει*, ut B et. Mc 10, 51) c. ℵABEGKLMSUΓΔΠ al plu sah cop etc (sic et. syrP[mg] g[r], et. Nonn) ... OX 40. 69. 106. 124. al plus[20] Sev[228] *ραβουνι*, D *ραββωνει* (ut Δ in Mc), it (et. d; a hiat) vg *rabboni* | *διδασκαλε*: a *domine*, D

λέγει αὐτῇ Ἰησοῦς· μή μου ἅπτου· οὔπω γὰρ ἀναβέβηκα πρὸς τὸν πατέρα· πορεύου δὲ πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου καὶ εἰπὲ αὐτοῖς· ἀναβαίνω πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ πατέρα ὑμῶν καὶ θεόν μου καὶ θεὸν ὑμῶν. 18 *ἔρχεται Μαριὰμ ἡ Μαγδαληνὴ ἀγγέλλουσα τοῖς μαθηταῖς ὅτι ἑώρακα τὸν κύριον, καὶ ταῦτα εἶπεν αὐτῇ.*

κυριε διδασκαλε, e *magister et domine*, ff^{2} *magister, domine*. Praeterea $\aleph^{ca}$ (sed ^{ab} rursus delet) 13. 346. g gat mm syr^{p} et^{hr} Cyr^{4,1083} add *και προσεδραμεν αψασθαι αυτου*

17. $\overline{\iota\varsigma}$ cum BDLM^{s} ... ς (Gb^{o}) praem o cum ΝΑΕGΚΜ^{2}SUΧΓΔΛΠ al omn^{vid} Cyr^{4,1084} | *μου απτου* et. Ir$^{int\,331}$ Resporthod^{48} Or^{1,234} et^{2,229} et$^{4,155\text{-}156\text{-}180\text{-}240}$ et$^{int\,2,226}$ Eus$^{mar\,263}$ quater et$^{dem\,508}$ et$^{marc\,172}$ et$^{ecl\,102}$ Epiph 91. 1073 Chr^{2,526} Cyr^{4,1084} Thdret^{4,234} Sev^{234} etc ... B arm Tert$^{prax\,25}$ *απτου μου* ... 47^{ov} d^{ser} om *μου* | *πατερα* pri sine *μου* cum ΝΒD d^{ser} b e syr^{hr} Ir$^{int\,331}$ Or$^{4,155\,c}$ et^{180} Epiph$^{91\cdot\,1075}$ Chr^{2,526} Max$^{taur\,hom\,56\,ter}$ ... ς add *μου*, Ln [*μου*] cum ΑLΟΧΓΔΛΠ unc^{6} al pler a c f ff^{2} g q vg sah cop syr^{utr} arm aeth Or^{1,234} et^{2,229} et$^{4,155\,d}$ Eus$^{dem\,508}$ et$^{mcell\,172}$ et$^{ecl\,102}$ Nyss$^{resurr\,2,229}$ Cyr^{4,1084} Thdrt^{4,234} (agnoscit et. Nonn$^{v\,75}$) Sev^{234} Tert^{prax} | *πορευου δε* cum $\aleph^{c}$ et^{ab}ΒΧΓΔΛΠ unc^{6} al omn^{vid} it^{pler} vg sah cop syr^{r} ell Or^{2,229} et^{4,245} Eus$^{dem\,508}$ Cyr Thdrt Hil^{1081} (Ir$^{int\,331}$ *sed vade*; Or^{4,155} *αλλα πορ.*) ... $\aleph^{ca}$DLO q *πορ. ουν* ... A *πορευου* (item Or^{4,452} *διο γεγραπται· πορευου προς τ. αδ. μου* etc, Eus$^{ps\,372}$ *τη μαρια - ελεγε· πορευου πρ. τ. αδ. μου* etc, Did$^{tri\,2,9}$ *εισ τηνδε την λεγουσαν δεσποτικην ρησιν· πορευου πρ. τ. αδ. μου* etc) | *αδελφουσ μου* cum $\aleph^{c}$ABLOX unc ell al pler it^{pler} vg sah cop syrr ell Or^{2,229} et$^{4,155\text{-}285}$ et^{452} ed et$^{int\,2,260\cdot\,2,268}$ Eus$^{dem\,277\cdot\,508}$ et$^{ps\,372}$ Did$^{tri\,2,9}$ Nyss$^{resurr\,2,240}$ Cyr Thdrt Tert$^{prax\,25}$ („ad fratres meos: *quia et in hoc filium ostendit; filios enim appellasset illos si*“ etc) etc ... $\aleph^{c}$D e Or^{4,452} cod *αδ.* sine *μου* (:: receperam Synops; at cf ad Mt 24, 10 ubi similiter $\aleph^{c}$ isque solus om), 47^{ov} *μαθηταισ μου*, Ir$^{int\,331}$ *discipulos* (omisso *μου*) | *αναβαινω* et. Or^{2,229} et^{4,452} Eus$^{dem\,508\text{-}ps\,372}$ Did$^{tri\,2,9}$ Nyss$^{resurr\,2,240}$ ... Or^{4,155} bis^{285} et^{357} Eus$^{ps\,53}$ Cyr$^{thes\,75}$ et^{160} (sed ^{ter} ad h. l. *αναβαιν.*) *πορευομαι*, item Eus$^{dem\,277}$ et$^{mcell\,69\cdot\,109}$ et$^{ecl\,14}$ *αναρχομαι* | a c transiliunt a verbis *προς τον πατερα* [*μου*] ad eadem verba quae sequuntur | *και θεον μου κ. θε. υμων*: c d *et ad* (d om) *dominum meum et ad* (d om) *dominum vestrum* ... a om *κ. θε. μου*

18. *ερχεται*: 13. 346. 6p^{o} al^{2} fos Nyss^{240} Sev^{234} *ερχ. ουν*, sah cop *ερχ. δε*, syr^{hr} *και ερχ.* | *μαριαμ* cum ΝΒL 1. 33. sah (item Nonn$^{v\,79}$ *και μαριὰμ πεπότητο*) ... ς Ln *μαρια* cum ΑDΧΓΔΛΠ unc^{6} al pler cop Cyr^{4,1089} | A al aliq *μαγδαλινη* | *αγγελλουσα* cum $\aleph^{c}$ABIX, item a d e *nuntians* ... ς *απαγγελλ.* cum $\aleph^{c}$DKLMUΓΔΠ al pler Nyss Cyr Sev; item ΚGSA 33. al *αναγγ.*; item it^{pler} vg *adnuntians*. Sed L^{s}ΧΓΔΠ al aliq *-γελουσα* (ΧΓΠ al *-ἱλουσα*) | *μαθηταισ*: D aeth add *αυτου* | *εωρ-* cum ΝABDLSUΧΔΠ^{s} al pler ... ΚGIKMΓΔΠ^{s} al *εορ-* | *-φακα* cum ΝBX a ff^{2} g vg sah cop aeth; item s 33. *-φακαμεν* ... ς Ln Ti *-φακεν* cum cum ADILΓΔΛΠ unc^{5} al b c e f q syr^{utr} et^{hr} arm Cyr Sev | *και ταυτα ειπ. αυτη* (69. al^{4} *αυτοισ*) et, a f q etc ... ff^{2} g vg sah *et haec dixit*

19 [213.9] Οὔσης οὖν ὀψίας τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ μιᾷ σαββάτων, καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων ὅπου ἦσαν οἱ μαθηταὶ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ λέγει αὐτοῖς· εἰρήνη ὑμῖν. 20 καὶ τοῦτο εἰπὼν ἔδειξεν τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῖς. [214.10] ἐχάρησαν οὖν οἱ μαθηταὶ ἰδόντες τὸν κύριον. 21 εἶπεν οὖν αὐτοῖς πάλιν· εἰρήνη ὑμῖν· καθὼς ἀπέσταλκέν με ὁ πατήρ, κἀγὼ πέμπω ὑμᾶς. 22 καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐνεφύση-

Lc 24, 36 Mc 16, 14 Lc 24, 40 17, 18

---

mihi, cop *et haec sunt quae dixit mihi*, b *et haec dixit* ... f *et omnia dixit ei* ... D c aeth και α ειπεν αυτη εμηνυσεν αυτοις (d *et quae dixit ei adnuntians illis*, e *et quae dixit ei manifestavit*, et. aeth omisso αυτοις). Similiter c *et quia haec dixit, et manifestavit eis*

19. ουν (et. b c f ff^{2} g vg syrp): 239. al^{8} a e q sah cop syr^{sch} (et^{hr} και ουτως) aeth δε ... GXΓΛ 13. 69. 237. 299. al plus^{25} vg^{cod} (ap Gb) om, hinc Gb^{o} | τη μια et. ℵ^{c}: ℵ* om τη | σαββατων cum NABIL 33. ... ς των σαββ. cum DΧΓΛΔΠ unc^{6} al omn^{vid} Cyr^{4,1080} et$^{}$iulian^{328} et$^{act\,50}$ | οτ μαθηται: LUΔΠ 33. 346. w^{scr} 6p^{e} 8p^{e} al. pauc sah aeth Cyr^{bis} et^{act} add αυτου. Non addidimus συνηγμενοι cum NABDIA* 44* 95. 122* 246* k^{scr} o$^{scr\,*}$ a q am fu harl* gat syr^{sch} et^{p} txt ... ς (Gb^{o}) add συνηγμενοι cum EGKLMSUXΓΔΛ^{2}Π al pler (b *inclusi*) c e f ff^{2*} g vg^{cle} et edd aliq sah cop syr^{hr} (et^{p} c.* post ησαν) arm aeth Cyr^{bis} et^{act}, item agnoscit Eus$^{mar\,288.\,285.\,293}$ | ο ις cum NABLXΓΔΛΠ unc^{6} al omn^{vid} ... Ti ις cum DI | λεγει (d f vg^{cle} *dixit*) αυτοις: et. ℵ^{c} ... ℵ* syr^{hr} om αυτ.

20. ειδειξεν et πλευραν αυτοις cum NABDI q ... ς ειδειξ. αυτοις (61. 8p^{e} om) et πλευραν αυτου (1. 13. 2p^{e} a e f ff^{2*} g vg om) cum EGKLMSUXΓΔΛΠ al pler (it^{pler} vg) sah cop syr^{utr} et^{hr} arm aeth Eus$^{mar\,294}$ Cyr^{4,1080} | τας χειρας cum NDILXΓΔΛΠ unc^{6} al omn^{vid} (13. fos add και τους ποδας, item Nonn$^{vid\,90}$ δειξε ποδας και χειρ.) it vg sah cop syr^{sch} et^{hr} arm aeth Eus^{mar} Cyr ... Ln Ti και τας χειρ. cum AB syrp | εχαρ. ουν et. c g vg cop syrp Eus^{mar} Cyr^{4,1093} ... 1. 2p^{e} d q sah syr^{hr} εχαρ. δε, a b e f ff^{2*} fos syr^{sch} aeth *et gavisi sunt* · | οι μαθηται: D 71. 127. aeth add αυτου

21. ειπεν ουν et. it^{pl} vg syrp et^{hr} Eus$^{mar\,294}$ ... sah syr^{sch} ειπ. δε, ℵ^{ca} (sed ℵ^{cb} rursus ειπ. ουν) LOX cop aeth Cyr^{4,1093} και ειπεν ... c e arm ειπ. sine copula | παλιν sine ο ις cum NDLOX a c e g q vg sah cop arm pers^{w} Eus$^{mar\,294}$ Cyr ... ς Ln ο ις παλιν (A ο ις· παλιν) cum ABΓΔΛΠ unc^{6} al pler b f ff^{2*} syr^{cdd} (ed^{widm} om παλ.) et syrp; item 1. 27. 299. 2p^{e} syr^{hr} aeth παλιν ο ις | απεσταλκεν et. Eus$^{mar\,294}$: L 6p^{e} Chr^{8,588} Cyr^{4,1093} απεστειλεν | πεμπω cum ℵ^{cb}ABD^{2}I^{vid}ΧΓΔΛ unc^{6} al pler Eus^{mar} Chr, item *mitto* it^{pler} vg etc ... ℵ^{ca}D*LO 33. 42. p^{scr} w^{scr} Cyr απεστειλω ... ℵ* ο πεμψω, *mittam*

22. και τουτ. ειπ. (sah ειπ. δε τουτ.) et. f cop syr^{utr} et^{hr} etc Eus$^{mar\,294}$ Cyr$^{hr\,270}$ etc: D^{gr} b c e ff^{2*} g q vg om και ... a om κ. τ. ειπ. | ενεφυσησεν sine additam et. Eus^{mar} Chr^{8,588} Cyr^{hr} Cyr^{4,1093} et$^{act\,50}$ Cyp^{155} (et^{121}) etc ... D syr^{sch} et^{hr} arm aeth add αυτοις (d *in eos*), sah cop

σεν καὶ λέγει αὐτοῖς· λάβετε πνεῦμα ἅγιον. 23 [215.7] ἄν τινων
Mt 18, 18 ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφέωνται αὐτοῖς· ἄν τινων κρατῆτε, κεκρά-
τηνται.

24 [216.10] Θωμᾶς δὲ εἷς ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Δίδυμος,
οὐκ ἦν μετ' αὐτῶν ὅτε ἦλθεν Ἰησοῦς. 25 ἔλεγον οὖν αὐτῷ οἱ ἄλλοι
μαθηταί· ἑωράκαμεν τὸν κύριον. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἐὰν μὴ ἴδω ἐν
ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων καὶ βάλω μου τὸν δάκτυλον

---

in eorum faciem. Cf etiam Thdot$^{clem\ 968}$ *εμφυσων το πνευμα τοις αποστολοις*, Or ^{4,288} *ενεφυσησε τοις μαθηταις*.

23. *αν* bis cum ℵ (sec loc ℵ^{c}, ℵ* *εαν*) BILOXΓΔΛΠ unc^{a} al pler Or ^{1,255} et ^{2,720} Bas ^{2,94} Cyr$^{hr\ 270}$ Chr $^{2,218\ bis}$ Cyr ^{4,1095} et$^{act\ 50}$ ... Ln *εαν* bis cum (ℵ* sec loc) AD 346. (Eus$^{ecal\ 574}$ et Ps-Ath ^{60}, sed priora tantum afferunt). Chr ^{2,588} *ὧν ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφέωνται*, καὶ *ὧν* etc, atque eodem modo ^{2,94} (καὶ *ὧν ἄν κρατῆτε*) et ^{1,409} (bis *ὧν ἄν*) | *τινων* bis et. b c g vg (bi *quorum remiseritis peccata*; q *si quorum*, postea *si cuius*) sah cop syrP eth^{hr} arm aeth Or ^{1,255} et ^{2,720} Bas ^{2,94} Cyr^{hr} etc Novat$^{tri\ 29}$ (Gall ^{2,311}) etc ... ℵ *τινος*, item a (a Cyp *si cuius* bis) c f (hi^{2} *si cui*, tum *si cuius*) Cyp $^{121.\ 148.\ 155.\ 196}$ Or$^{int\ 2,264}$ (*si cui* bis). Item Eus^{ecal} *εαν τινος αφειτε* etc | *αφητε* (et. Or ^{2,720}): Or ^{1,255} *αφιετε* | *αφεωνται* (Gb′) cum ℵ^{c}ADLOX (L *αφεονται*) 1. 13. 19** 124. Chr ^{2,588} et ^{1,409} et ^{2,94} Cyr^{4,1101} et Cyr$^{act\ 50}$ ... ς Ti *αφιενται* cum B^{2} (* *αφιεονται*) EGIKMS UΓΔΛΠ al plr (69* 127. *αφιεται*) Or ^{1,255} et ^{2,720} Eus^{ecal} Cyr$^{hr\ 270}$ Bas ^{2,94} Ps-Ath ^{60} Cyr $^{4,1095\ txt}$, item b c f g vg cop syr^{hr} Or$^{int\ 2,264}$ *remittuntur* (Or^{int} *dim.*) ...ℵ* *αφεθησεται*, item d e q am gat sah syr^{utr} aeth Cyp $^{121.\ 148.\ 155.\ 196}$ *remittentur* (q *remittetur eis*; et. Eus^{ecaa} add *αυτω*, Cyp *illi*); a Novat *remissa erunt* (Nov *erunt remiss.*), quod propius ad *αφεωνται* accedere videtur | *αν* sec loco (ℵ* *εαν*): ℵ* add *δε*, item syr^{hr} (*et illis autem quorum*); b c g vg cop Cyp ^{148} Novat praem *et* | *κρατητε*: EX al *κρατειτε* ... D *κρατησητε*, item it vg *retinueritis* (b e f *detin.*, a d q *tenueritis*) | *κεκρατηνται* (ΓA al *καικράτηνται*, L *κράτηνται*): c d g vg *detenta* (c d gat, g vg *retenta*) *sunt*; b e Novat *detenta erunt* (Nov *erunt retenta*); a q (item sah cop aeth) Cyp Or^{int} *tenebuntur*, f *detinebuntur*

24. *δε*: 1. *ουν* ... a e om | *ο λεγομενος*: D Chr ^{2,591} om o | *ουκ ην*: L em sah cop syr^{sch} etP c.* add *εκει*, sed em sah om *μετ αυτων* | *οτε ηλθ.* $\overline{ις}$ etc (et. ℵ^{c}): ℵ* *οτε ουν ηλθεν* $\overline{ις}$, *ελεγον αυτω οι μαθηται* | $\overline{ις}$ cum ℵ(*etc)BD 2P^{c} (e silentio) ... ς o $\overline{ις}$ cum AILOXΓΔΛΠ unc^{a} al fere omn Chr ^{2,591} Cyr ^{4,1102}

25. *ελεγον ουν* (arm om *ουν*): vide ℵ* ad v. 24 | *οι αλλοι* (et. ℵ^{c}): ℵ* 122. cop syr^{sch} om *αλλοι* | *μαθηται*: D 59. arm add *οτι* | *εωρακαμεν* cum ℵAB^{c}DSUAN^{2} al plu ... Ti *εορακ.* cum B*EGIKLMXΓΔΛ* al aliq | *ιδω*: K* *ιδωμεν* | *εν ταις χερσιν*: D e Hil ^{218} add *εις τας χειρας* (*in manus*) | *αυτου* (et. ℵ^{c}): ℵ* om | *τον τυπον* (b c d e fos mt Hil *figuram*, g vg *fixuram*, a *vestigium*): 2P^{c} *τους τυπους* ... f q τ. *τοπον*, item syr sch eth^{hr} et persP. Habet autem syr^{sch} (et persP) totum locum sic:

εἰσ τὸν τόπον τῶν ἥλων καὶ βάλω μου τὴν χεῖρα εἰσ τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω. 26 [217.9] *Καὶ μεθ' ἡμέρασ ὀκτὼ πάλιν ἦσαν ἔσω οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ Θωμᾶσ μετ' αὐτῶν. ἔρχεται ὁ Ἰησοῦσ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, καὶ ἔστη εἰσ τὸ μέσον καὶ εἶπεν· εἰρήνη ὑμῖν.* 27 *εἶτα λέγει τῷ Θωμᾷ· φέρε τὸν δάκτυλόν σου ὧδε καὶ ἴδε τὰσ χεῖράσ μου, καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου καὶ βάλε εἰσ τὴν πλευράν μου, καὶ μὴ γίνου ἄπιστοσ ἀλλὰ πιστόσ.* 28 [218.10] *ἀπε-*

---

nisi videam in manibus eius loca (pers^{p} *locum*) *clavorum et inmittam in ea* (pers^{p} rursus *in locum clavorum*) *digitos meos et extendam manum meam in latus eius.* Item syr^{hr} *nisi videbo in manibus eius locum clavorum* (omissis *και βαλω* sqq) *et mittam manum meam in latus eius* | *και βαλω* usq *των ηλων*: A 69. 235. 33^{ev} c^{scr} e vg^{cod} (ap Ln) sah^{mūn} (non item ^{woi}) syr^{hr} (vide ante) om ... D pon post *εισ τ. πλευρ. αυτου* | *μου τον δακτυλ.* cum ℵDL 33. (d non expri *μου*) ... ς Ln Ti *τ. δακτ. μου* cum ΑΒΙΧΓΑΠ unc^{6} al pler | *εισ τον τοπον των ηλ.* cum ΑΙ 47. 56. 58. 97** a b c g q vg (etiam *δ*) syr^{p} (et^{sch} vide ante) et^{hr} arm pers^{p} et^{w} Or^{1,433} Hil^{818} et^{1259} (i. e. contra Const^{31}) Amb$^{ps\,47}$ Aug$^{ioh\,121,5}$ (Or l. l. sic: *οθεν ουκ ειπε μεν· εαν μη ιδω, ου μη πιστευω· προσεθηκε δε και το· εαν μη βαλω την χειρα μου εισ τον τοπον των ηλων και ψηλαφησω αυτου την πλευραν, ου μη πιστευσω*) ... ς *ε. τον τυπον τ. ηλ.* cum ℵ^{c}BDLXΓΑΠ unc^{6} al pler (19** 22. 29** 122. *ποδων* pro *ηλων*) sah cop (f *in foramina clavorum*; aeth *in clavos eius*) Cyr^{4,1102} Nonn$^{v\,111}$ ... ℵ* *εισ την χειραν αυτου* (habet igitur *εαν μη βαλω μου τον δακτ. εισ την χειραν αυτου*) | *μου* ante *την χειρα* (AB c^{scr} *τ. χειραν*, D aeth *τασ χειρασ*) cum ℵBDL 33. ... ς post *τ. χει.* pon cum ΑΙΧΓΑΑΠ unc^{7} al omn^{vid} Cyr it^{pler} vg etc ... 1. a d om. Praeterea cf huc Iust$^{resurr\,9}$ *καὶ ψηλαφᾶν αὐτὸν ἐπέτρεπεν αὐτοῖσ καὶ τοὺσ τύπουσ τῶν ἥλων ἐν ταῖσ χερσὶν ἐπεδείκνυε.* Cf etiam quae hunc locum praecedunt. Item cf Clem^{999} in adumbrationibus in 1. Ioh. 1, 1. *Fertur ergo in traditionibus quoniam Ioh. ipsum corpus quod erat extrinsecus tangens manum suam in profunda misisse et ei duritiam carnis nullo modo reluctatam esse, sed locum manui praebuisse discipuli.*

26. *οι μαθητ. αυτου* cum ABCDILX unc^{11} al pler f g q vg cop syr^{p} aeth Or^{1,424} Cyr^{4,1103} ... ℵ 1. 56. 58. 69. 122. 124. c^{scr} a b c e sah syr^{sch} et^{hr} om *αυτου* | *θωμασ*: D 69. o *θωμ.* | *ερχεται*: D 1. 19** 29** 150^{ev} add *ουν* | *ειπεν*: A^{3} *ειπ. αυτοισ*, 235. 251. c^{scr} i^{scr} *λεγει αυτοισ.* Item add *αυτοισ* taur sah cop syr^{sch} aeth

27. *μη γινου* et. Or^{1,424} Dial^{851} Epiph^{593} Chr^{8,592} Cyr^{4,1103} etc. Locus Dialogi sic: *εφασκε· βαλε τον δακτ. σου εισ τουσ τοπουσ* (sic Delarue sine nota et opinor ex errore, Wtst enim *τυπουσ*) *των ηλων και την χειρα σου εισ την πλευρ., και μη γινου* etc. Apud Epiph post verba *μη γινου* etc additur: *εδειξε γαρ τυπον ηλων και τοπον λογχησ, και αυτασ τασ ουλασ αφηκεν επι του σωματοσ* ... D *μη ισθι* (it vg *noli esse*)

28. *απεκριθη* sine copula cum ℵBC*DGLX al plus^{10} it^{pler} (et. m^{4}) vg sah

κρίθη Θωμᾶς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὁ κύριός μου καὶ ὁ θεός μου.
29 *λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὅτι ἑώρακάς με, πεπίστευκας· μακάριοι*
οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες.
21, 25 30 *Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα σημεῖα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐνώ-*
πιον τῶν μαθητῶν, ἃ οὐκ ἔστιν γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ·
31 *ταῦτα δὲ γέγραπται ἵνα πιστεύητε ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ Χριστὸς*
ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, καὶ ἵνα πιστεύοντες ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

---

cop^{sch} w (ex^{ds} et^{p} et^{r}) arm Cyr^{4,1107} Cyp^{287} ... ς (= Gb) praem *και* cum AC^{3}ΓΔΑΠ unc^{6} al pler q syr^{utr} et^{hr} aeth | *θωμας* cum ABCDΙΓΔ ΑΠ al longe plu Cyr ... ς (= Gb Sz) *ο θωμ.* cum ΝL 33. al vix mu | *ειπ. αυτω*: 440. e m^{d} tol cop om *αυτω* ... a c add *τω εω* | *και ο θεος μου*: D 46^{ev} om *ὁ*

29. *λεγει* (e *ait*): ℵ* 13. 69. 346. *ειπεν δε* (*de* et. 13. 346. ut vdtr, licet Sz praetereat), ℵ^{c} *λεγει δε* (non enim delet *δε*), g vg (sed non am fu ing al) *dixit* | *ο ις*: B om ο | *εωρακας* cum ΝABCDMSUX^{2}ΔΠ^{2} al plu ... ΚΩΗΚLX^{c}ΓΔΠ^{c} al mu *εορακ.* | *με* (a e om) sine *θωμα* cum ΝABCD unc omnib al plus^{150} it (et. m^{d}) am fu ing iac em gat taur sah cop syr^{utr} et^{hr} arm aeth Chr^{8,592} Cyr^{4,1110} Cyp^{287} etc ... ς (= Gb Sz) add *θωμα* cum (minusc paucis? nullius ap Scri nec ap Mtthael) vg^{cle} fos mm mt (al) perss | *πεπιστευκας* (et. ℵ^{c}): ℵ* g q gat arm (cop^{p} et^{r}) *και πεπιστευκ.* Praeterea Ln *πεπιστευκας*; (ut etiam ex edd minusc mu notatum est) | *ιδοντες* (et. ℵ^{c} Clem^{433} Or^{4,209} et^{int} ^{4,287} etc): ℵ* 19** 60^{ev} fos gat syr^{utr} et^{hr**} add *με* | *και πιστευσαντες*: A *πεπιστευσαντες* (omisso *και*)

30. *σημεια*: per errorem Btlji conlatio (quam etiam secutus est Rch) B *σημ. α.* In E vero post *σημεια* duae (ut vdtr) litterae erasae sunt. | *ο ις*: D om ο | *τ. μαθητων* sine additam cum ΝBEKSΔ (Δ teste Treg) Π al plus^{12} f sah^{mss} syr^{p} ^{txt} ... ς add *αυτου* cum ΝCDGHLMΥ^{d}U ΧΓΔ(?) al pler it^{pler} vg cop syr^{sch} et^{hr} et^{p} c.* arm aeth Chr^{8,592} Cyr ^{4,1111} et^{act} ^{63}. Praeterea e add *postquam resurrexit a mortuis* | *βιβλιω*: D *βιβλω* (reliquis non mutatis)

31. Om versum G* | *πιστευητε* c. ℵ*B ... ς Ln Ti *πιστευσητε* c. ℵ^{c}ACDΥ^{a} unc rell al omn^{vid} Cyr^{4,1111} | *οτι ις εστιν* usq *πιστευοντες*: sah^{mss} om, item i^{ser} om *οτι* usq *τ. θεου* | *ις* cum ΝABCDLΥ^{d}X unc^{11} al longe plu Cyr et^{act} ^{63} ... ς (= Gb Sz) ο *ις* cum minusc aliq ... a (*quoniam est Christ. filius dei*) om | *εστιν*: X om. Singula autem sic pronuntur: D *ις χς* *ινοσ εστιν του θεου*, b f arm Ir^{int} ^{208} *Iesus Christus* (Ir^{int} om ap Mass fide codicum) *est filius dei*, m^{d} *Ies. Chr. filius est dei*, e *Ies. Chr. filius dei est*, c *Ies. Chr. ipse est filius dei*; g q vg Hil^{Sa,1} *Ies. est Chr. fil. dei* | *και ινα* (et. ℵ^{c} Ir^{int} etc): ℵ* m^{d} taur om *και* | *ζωην* sine additam cum ABC^{3}ΧΓΔΑΠ unc^{7} al pler a c m vg syr^{p} ^{txt} et^{hr} Cyr^{act} ^{63} ... ℵc^{2} DLΥ^{d} 13. 33. 69. 91. 124. 127. 229** 239. 346. 60^{ev} 6^{pe} h e f g q gat sax cop syr^{sch} et^{p} c.* arm aeth Ir^{int} ^{208} Chr^{8,592} Cyr^{4,1111} Nonn ^{p} ^{144} (*ζωῆς θεσπεσίης αἰώνιός ἐστιν ἀμοιβή*) add *αιωνιον*, hinc Ln add [*αιωνιον*] | *εχητε*: ΗΓΔ al *εχειτε*. Spectat ad hunc versum etiam Tert

XXI.

1 [219.9] *Μετὰ ταῦτα ἐφανέρωσεν ἑαυτὸν πάλιν Ἰησοῦς τοῖς μαθη-*
ταῖς ἐπὶ τῆς θαλάσσης τῆς Τιβεριάδος· ἐφανέρωσεν δὲ οὕτως. 2 *ἦσαν*
ὁμοῦ Σίμων Πέτρος καὶ Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος καὶ Ναθα-
ναὴλ ὁ ἀπὸ Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας καὶ οἱ τοῦ Ζεβεδαίου καὶ ἄλλοι
ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο. 3 *λέγει αὐτοῖς Σίμων Πέτρος· ὑπάγω*
ἁλιεύειν. λέγουσιν αὐτῷ· ἐρχόμεθα καὶ ἡμεῖς σὺν σοί. ἐξῆλθον
καὶ ἐνέβησαν εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ἐπίασαν οὐδέν.

---

prax[25] his verbis: „*Ipsa quoque clausula evangelii, propter quid consignat haec scripta, nisi* ut credatis, *inquit*, Iesum Christum filium dei."

XXI. 1. *μετα ταυτα*: 234. al[4 wtst] al[2 scr] e cop *μετ. δε ταυτ.* (syr[hr] *και με. ταυτ.*) | *παλιν* hoc loco cum ABCEHKLMSUXΓΔΑΠ al pler it vg syr[p] Cyr[4,1112] ... ℵ syr[sch] ante *εαυτον*, D 235. cop arm aeth ante *εφανερωσεν*, 19. 69. 435. post o *ιϛ* pon ... G 18. 42. 61. 106. al[15] 17[pe] 11[pe] al[8 scr] (sunt in his evgli nonnulla, quibus accedunt alia pleraque, vel potius ut vdtr omnia) syr[hr] pers[p] Chr[8,593] om | *ιϛ* cum BC; item ς Ln o *ιϛ* cum ℵALXΓΔΑΠ unc[6] al pler Cyr; item it[pler] vg cop syr[utr] et[hr] arm aeth ... Ti om cum DM 51. 255. e pers[p] Chr om :: nullam caussam fuisse h. l. nomen Iesu auferendi patet; hinc vix errat cui D et e rectum tenere videantur | *τοισ μαθηταισ*: e am fu em iac ing fos taur (hinc Hier omisisse certum est) om :: ut *ιϛ* ita *τοισ μαθηταισ* suspectum est. Scripsimus *τ. μαθ.* sine *αυτου* cum ℵABC*EKLSΔΑΠ al longe plu vg[cle] syr[p] Chr Cyr ... C[3]DGHMUXΓ 13. 69. 124. 127. 235. 239. 244. al[40] a b c f g q sah[mün] cop syr[sch] et[hr] arm aeth add *αυτου*. Praetereaque Γ 13. 69. 106. 124. al plus[20] add *εγερθεισ εκ νεκρων* | *εφανερ. δε ουτωσ*: 6[pe] a aeth om

2. *ο απο κανα* (a q *a cana*, e *a chanaha*) ... D *οσ ην απο*, item b c f g vg *qui erat a cana* | *οι του ζεβεδαιου* cum ABLPXΓΔΑΠ unc[7] al pler syr[p] arm Cyr[4,1112] ... ℵDE 157. y[scr] z[scr] al[10] Chr[8,594] *οι υιοι* (E *ἴοι*, E al add *του*) *ζεβεδαιου*, item it vg cop syr[sch] et[hr] aeth, C *οι του ζεβ. υιοι*

3. *αυτοισ*: D *τουτοισ* (d *illis*, e *illi*, a *illos*; it[reil] vg *eis*) | *λεγουσιν αυτω*: X add *εκεινοι* | *και ημεισ* (e haec post *συν σοι* pon): 1. om | *εξηλθον* (D *εξηλθαν*, P *ηλθον*) sine copula cum BCDEHKMSUΓΔΑΠ*et[3] al pler a e q syr[p txt] arm Cyr[4,1112] ... AP b c f g vg cop syr[sch] et[p] c.* et[hr] aeth praem *και*, hinc Ln [*και*] ... ℵGLXΠ[2] 157. al plus[25] add *ουν* | *ενεβησαν* cum ℵABCDLPXΓΠ unc[7] al longe plu . . ς (=·Gb Sz) *ανεβησαν* cum ΔΑ al mu Cyr | *εισ το πλοι.* sine *ευθυσ* cum ℵBC*DLXΔ 1. 33. 69. 2[pe] it vg sah[mün] cop syr[sch] et[hr] arm aeth ... ς (Gb[oo], Schu „merito mittas verbum hoc loco ineptum") add *ευθυσ* cum AC[3]PΓΑΠ unc[7] al pler syr[p] Cyr | *εν* (et. f q): L a b c e vg om | *επιασαν* (et. ℵ[a]): ℵ* *εκοπιασαν* | *ουδεν*: C* *ουδε εν*

κρίθη Θωμᾶς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὁ κύριός μου καὶ ὁ θεός μου.
29 λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὅτι ἑώρακάς με, πεπίστευκας· μακάριοι
οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες.
21, 25 30 Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα σημεῖα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐνώ-
πιον τῶν μαθητῶν, ἃ οὐκ ἔστιν γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ·
31 ταῦτα δὲ γέγραπται ἵνα πιστεύητε ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ Χριστὸς
ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, καὶ ἵνα πιστεύοντες ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

---

cop$^{sa\,ch\,w}$ (ex^{dz} et$^{p\,tr}$) arm Cyr^{4,1107} Cyp^{287} ... ς (= Gb) praem *και* cum AC^{2}ΓΔΑΠ unc^{6} al pler q syr^{utr} et^{hr} aeth | *θωμας* cum ABCDΣΓΔ ΑΠ al longe plu Cyr ... ς (= Gb Sz) o *θωμ.* cum ℵL 33. al vix mu | *ειπ. αυτω*: 440. e m^{4} tol cop om *αυτω* ... a c add *τω ες* | *και ο θεος μου*: D 46^{ev} om ὁ

29. *λεγει* (e *et αὐτ*): ℵ* 13. 69. 346. *ειπεν δε* (*δε* et. 13. 346. ut vdtr, licet Sz praetereat), ℵ^{c} *λεγει δε* (non enim delet *δε*), g vg (sed non am fu ing al) *dixit* | o $\overline{ις}$: B om o | *εωρακας* cum ℵABCDMSUX^{2}ΑΠ^{2} al plu ... ΚGHKLX*ΓΔΠ* al mu *εορακ.* | *με* (a e om) sine *θωμα* cum ℵABCD unc omnib al plus^{150} it (et. m^{4}) am fu ing lac em gat taur sah cop syr^{utr} et^{hr} arm aeth Chr^{s,593} Cyr^{4,1110} Cyp^{287} etc ... ς (= Gb Sz) add *θωμα* cum (minusc paucis? nullus ap Scrl nec ap Mtthael) vg^{cle} fos mm mt (κl) peras | *πεπιστευκας* (et. ℵ^{c}): ℵ* g q gat arm (cop$^{pet\,r}$) *και πεπιστευκ.* Praeterea Ln *πεπιστευκας*; (ut etiam ex edd minusc mu notatum est) | *ιδοντες* (et. ℵ^{c} Clem^{433} Or^{4,209} et$^{int\,4,627}$ etc): ℵ* 19** 60^{ev} fos gat syr^{utr} et^{hr**} add *με* | *και πιστευσαντες*: A *πεπιστευσαντες* (omisso *και*)

30. *σημεια*: per errorem Btlji conlatio (quam etiam secutus est Bch) B *σημ. α.* In E vero post *σημεια* duae (ut vdtr) litterae erasae sunt. | o $\overline{ις}$: D om o | *τ. μαθητων* sine additam cum ΚEKBA (A teste Treg) Π al plus^{13} f sah^{mūn} syr$^{p\,txt}$ ... ς add *αυτου* cum ΚCDGHLMΓ^{du} ΧΓΛ(?) al pler it^{pler} vg cop syr^{sch} et^{hr} et^{p} c.* arm aeth Chr^{s,593} Cyr^{4,1111} et$^{act\,68}$. Praeterea e add *postquam resurrexit a mortuis* | *βιβλιω*: D *βιβλω* (reliquis non mutatis)

31. Om versum ℵ* | *πιστευητε* c. ℵ*B ... ς Ln Ti *πιστευσητε* c. ℵ^{c}ACDΓ^{a} unc rell al omn^{vid} Cyr^{4,1111} | *οτι* $\overline{ις}$ *εστιν* usq *πιστευοντες*: sah^{mūn} om, item i^{acr} om *οτι* usq τ. *θεου* | $\overline{ις}$ cum ℵABCDLΓ^{d}Χ unc^{11} al longe plu Cyr et$^{act\,68}$ ... ς (= Gb Sz) o $\overline{ις}$ cum minusc aliq ... a (*quoniam est Christ. filius dei*) om | *εστιν*: X om. Singula autem sic ponuntur: D $\overline{ις}$ $\overline{χς}$ *υιος εστιν του θεου*, b f arm Ir$^{int\,206}$ *Iesus Christus* (Ir^{int} om ap Mass fide codicum) *est filius dei*, m^{4} *Ies. Chr. filius est dei*, e *Ies. Chr. filius dei est*, c *Ies. Chr. ipse est filius dei*; g q vg Hil^{96,1} *Ies. est Chr. fil. dei* | *και ινα* (et. ℵ^{c} Ir^{int} etc): ℵ* m^{4} taur om *και* | *ζωην* sine additam cum ABC^{2}ΧΓΔΑΠ unc^{7} al pler a c m vg syr$^{p\,txt}$ et^{hr} Cyr$^{act\,68}$ ... ℵC* DLΓ^{d} 13. 33. 69. 91. 124. 127. 229** 239. 346. 60^{ev} 6^{pe} b e f g q gat sax cpp syr^{sch} et^{p} c.* arm aeth Ir$^{int\,206}$ Chr^{s,593} Cyr^{4,1111} Nonn$^{p\,144}$ (*ζωῆς θεσπεσίης αἰώνιόσ ἐστιν ἀμοιβή*) add *αιωνιον*, hinc Ln add [*αιωνιον*] | *εχητε*: HΓΛ al *εχειτε*. Spectat ad hunc versum etiam Tert

XXI.

1 [219.9] *Μετὰ ταῦτα ἐφανέρωσεν ἑαυτὸν πάλιν Ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς ἐπὶ τῆς θαλάσσης τῆς Τιβεριάδος· ἐφανέρωσεν δὲ οὕτως.* 2 *ἦσαν ὁμοῦ Σίμων Πέτρος καὶ Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος καὶ Ναθαναὴλ ὁ ἀπὸ Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας καὶ οἱ τοῦ Ζεβεδαίου καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο.* 3 *λέγει αὐτοῖς Σίμων Πέτρος· ὑπάγω ἁλιεύειν. λέγουσιν αὐτῷ· ἐρχόμεθα καὶ ἡμεῖς σὺν σοί. ἐξῆλθον καὶ ἐνέβησαν εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ἐπίασαν οὐδέν.*

---

prax[25] his verbis: „*Ipsa quoque clausula evangelii, propter quid consignat haec scripta, nisi* ut credatis, *inquit*, Iesum Christum filium dei."

XXI. 1. *μετα ταυτα*: 234. al[4] wtst al[2] scr e cop *μετ. δε ταυτ.* (syr[hr] *και με. ταυτ.*) | *παλιν* hoc loco cum ABCRHKLMSUXΓΔΑΠ al pler it vg syr[P] Cyr[4,1112] ... ℵ syr[sch] ante *εαυτον*, D 235. cop arm aeth ante *εφανερωσεν*, 19. 69. 435. post o $\overline{\text{ις}}$ pon ... G 18. 42. 61. 106. al[15] 17[pc] 11[pc] al[8] scr (sunt in his evgll nonnulla, quibus accedunt alia plerque, vel potius ut vdtr omnia) syr[hr] pers[P] Chr[3,593] om | $\overline{\text{ις}}$ cum BC; item ς Ln o $\overline{\text{ις}}$ cum ΝALXΓΔΑΠ unc[6] al pler Cyr; item it[pler] vg cop syr[utr] eth[hr] arm aeth ... Ti om cum DM 51. 255. e pers[P] Chr om :: nullam caussam fuisse h. l. nomen Iesu auferendi patet; hinc vix errat cui D et e rectum tenere videantur | *τοισ μαθηταισ*: e am fu em iac ing fos taur (hinc Hier omisisse certum est) om :: ut $\overline{\text{ις}}$ ita *τοισ μαθηταισ* suspectum est. Scripsimus *τ. μαθ.* sine *αυτου* cum ΝARC*KKLSΔΑΠ al longe plu vg[cle] syr[P] Chr Cyr ... C[3]DGHMUXΓ 13. 69. 124. 127. 235. 239. 244. al[40] a b c f g q sah[mūn] cop syr[sch] eth[hr] arm aeth add *αυτου*. Praetereaque r 13. 69. 106. 124. al plus[20] add *εγερθεισ εκ νεκρων* | *εφανερ. δε ουτωσ*: 6[pc] a aeth om

2. *ο απο κανα* (a q *a cana*, e *a chanaha*) ... D *οσ ην απο*, item b c f g vg *qui erat a cana* | *οι του ζεβεδαιου* cum ABLPXΓΔΑΠ unc[7] al pler syr[P] arm Cyr[4,1112] ... ΝDE 157. y[scr] z[scr] al[10] Chr[3,594] *οι υιοι* (ℵ *ιοι*, ℵ al add *του*) *ζεβεδαιου*, item it vg cop syr[sch] eth[hr] aeth, C *οι του ζεβ. υιοι*

3. *αυτοισ*: D *τουτοισ* (d *illis*, e *illi*, a *illos*; it[rell] vg *eis*) | *λεγουσιν αυτω*: ℵ add *εκεινοι* | *και ημεισ* (e haec post *σιν σοι* pon): 1. om | *εξηλθον* (D *εξηλθαν*, P *ηλθον*) sine copula cum BCDEHKMSUΓΔΑΠ*et[3] al pler a e q syr[P txt] arm Cyr[4,1112] ... AP b c f g vg cop syr[sch] et[P] c.* eth[hr] aeth praem *και*, hinc Ln [*και*] ... ΝGLXΠ[2] 157. al plus[25] add *ουν* | *ενεβησαν* cum ΝARCDLPXΓΠ unc[7] al longe plu . . ς (= Gb Sz) *ανεβησαν* cum ΔΑ al mu Cyr | *εισ το πλοιον* sine *ευθυσ* cum ΝBC*DLXΔ 1. 33. 69. 2[pc] it vg sah[mūn] cop syr[sch] et[hr] arm aeth ... ς (Gb[60], Schu „merito mittas verbum hoc loco ineptum") add *ευθυσ* cum AC[3]ΓΓΔΑΠ unc[7] al pler syr[P] Cyr | *εν* (et. f q): L a b c e vg om | *επιασαν* (et. ℵ[2]): ℵ* *εκοπιασαν* | *ουδεν*: C* *ουδε εν*

4 πρωΐας δὲ ἤδη γινομένης ἔστη Ἰησοῦς ἐπὶ τὸν αἰγιαλόν· οὐ μέν-
20, 14 τοι ἤδεισαν οἱ μαθηταὶ ὅτι Ἰησοῦς ἐστίν. 5 λέγει οὖν αὐτοῖς
Ἰησοῦς· παιδία, μή τι προσφάγιον ἔχετε; ἀπεκρίθησαν αὐτῷ·
οὔ. 6 λέγει αὐτοῖς· βάλετε εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ πλοίου τὸ δίκτυον,
καὶ εὑρήσετε. ἔβαλον οὖν, καὶ οὐκέτι αὐτὸ ἑλκύσαι ἴσχυον ἀπὸ τοῦ
19, 26 πλήθους τῶν ἰχθύων. 7 [220. 10] λέγει οὖν ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος ὃν
ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς τῷ Πέτρῳ· ὁ κύριός ἐστιν. Σίμων οὖν Πέτρος,

---

4. δε: G om | ηδη (et. $\aleph^c$ b f g am fu em ing taur): $\aleph^*$ 22. 69. 122. 124. 2p^c 150^{ev} al^{16} a c e vg^{cle} cop syr^{sch} arm aeth om | γινομενης (AR γειν.) cum ABC*KL al^{10} (*cum mane esset futurum* cop) ... ς Ln γενομενης cum $\aleph$C^{3}DPXΓΔΛΠ unc^6 al pler Cyr^{4,1112}. Item it^{pl} vg *mane autem [iam] facto*, a *sed cum mane factum esset*, q *prima autem luce* | ις pri cum $\aleph$ABCDKPΠ* al plus^{10} Cyr ... ς (Gb^c) praem ρ cum GHKLMUX ΓΔΛΠ^3 al pler ... s plane om | επι τον (Gb') c. $\aleph$ADLMUX 33. al plus^{12} Clem^{104} (σταθεισ, φησιν, ο κυριοσ επι τω αιγιαλω) Cyr ... ς Ti εισ τον cum BCEGHKPSΓΔΛΠ al pler Cyr$^{edd\,pri}$ (:: similiter 20, 19. 26 εστη εισ το μεσον). Cf it^{pler} vg *in littore*, q *ad litus* | ηδεισαν cum ABCDΓΔΛΠ unc^7 al pler ... KLX 33. 127. 299. Cyr (sed non$^{edd\,pri}$) εγνωσαν, item b c f g vg *cognoverunt* (contra a e *sciebant*, q *sciverunt*) :: hoc multo magis quam ηδεισαν correctoris videtur esse | οι μαθηται: 69. f syr^{hr} add αυτου | ις sec: A al panc o ις

5. λεγει ουν αυτ. ις: a *ait illis* | οιν (syr^{sch} aeth *et dixit*): C^{3}U 33. 106. al^{15} a (vide ante) e cop^{wl} arm syr^{hr} Cyr$^{1112}_{i}$ om | ις cum $\aleph$B ... A^{*vid} (inde ab o ις usq μη τι προσ rescriptum) a om ... ς Ti e ις, Lu [o ις] cum A^{2}CDLPX unc rell al omn^{vid} Cyr | μη τι ($\aleph^c$): $\aleph^*$ om τι | προσφαγιον et. $\aleph$BCLP unc rell etc ... AD -γειον ... Clem^{104} οψον (παιδια, μη τι οψον εχετε)

6. λεγει αυτοισ cum $\aleph^*$et^{cb} 239. (47^{ev} ειπεν αυτ.) b e g (*dixit eis*) vg cop syr^{sch} eth^{hr}. Similiter arm λεγει αυτοισ ο ις, aeth *et dixit illis* ... ς Ln Ti o δε ειπεν αυτοισ cum $\aleph^{ca}$ABCDLPΓΔΛΠ unc^7 al pler a e f q Cyr. Similiter x o δε ις ειπ. αυτ., syr^p *ipse autem dixit eis* | βαλετε: A* βαλε, e *mitte* | το δικτυον: 69. om το | ευρησετε: $\aleph^{ca}$ (rursus delet^{cb}) g em mm aeth Cyr^{1112} (non$^{edd\,pri}$, sed agnoscit etiam$^{comm\,1112}$) add οι δε ειπον (aeth *et dixerunt*) · δι ολης της νυκτος εκοπιασαμεν και ουδεν (Cyr κόπιασαντεσ ουδεν) ελαβομεν· επι δε τω σω ρηματι (Cyr ονοματι, sed^{comm} ρηματι) βαλουμεν, Latt *dixerunt ergo ei*: (em mm add *praeceptor*) *per totam noctem laborantes nihil cepimus, in verbo autem tuo mittemus* (ita mm; g em *laxabo*) *rete* :: ex Lc 5, 5 | εβαλον ουν (et. $\aleph^c$): e *miserunt*, a *miserunt illi*, syr^{sch} eth^{hr} *et miserunt* (aeth και βαλοντεσ) ... $\aleph^*$D cop οι δε εβαλ. | αυτο: Π 1. 127. 157. 254. 2p^c p^{ser} w^{ser} post ελκ. pon | ελκυσαι: $\aleph$ ἵλκυσαι, D εἱλκυσαι, A εἱλκυσαι | ισχυον cum $\aleph$BCDLΔΠ 1. 27. 33. 124. 262. al plus^5 a b c f g vg syr^p eth^{hr} Cyr ... ς ισχυσαν cum ΔPXΓΔ unc^7 al pler e q syr^{sch} cop

7. ο ις: D om o | ο κυριοσ εστιν: D add ημων (d accurate *dominus est*

ἀκούσας ὅτι ὁ κύριός ἐστιν, τὸν ἐπενδύτην διεζώσατο, ἦν γὰρ γυμνός, καὶ ἔβαλεν ἑαυτὸν εἰς τὴν θάλασσαν· 8 οἱ δὲ ἄλλοι μαθηταὶ τῷ πλοιαρίῳ ἦλθον, οὐ γὰρ ἦσαν μακρὰν ἀπὸ τῆς γῆς ἀλλὰ ὡς ἀπὸ πηχῶν διακοσίων, σύροντες τὸ δίκτυον τῶν ἰχθύων. 9 [221.9] ὡς οὖν ἀπέβησαν εἰς τὴν γῆν, βλέπουσιν ἀνθρακιὰν κειμένην καὶ ὀψάριον ἐπικείμενον καὶ ἄρτον. 10 λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐνέγκατε ἀπὸ τῶν ὀψαρίων ὧν ἐπιάσατε νῦν. 11 [222.9] ἀνέβη Σίμων Πέτρος καὶ εἵλκυσεν τὸ δίκτυον εἰς τὴν γῆν μεστὸν ἰχθύων μεγάλων ἑκατὸν πεντήκοντα τριῶν· καὶ τοσούτων ὄντων οὐκ ἐσχίσθη τὸ δίκτυον. 12 [223.9] λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· δεῦτε ἀριστήσατε. [224.10] οὐδεὶς δὲ ἐτόλμα τῶν μαθητῶν ἐξετάσαι αὐτόν· σὺ τίς εἶ; εἰδότες ὅτι ὁ κύριός ἐστιν. 13 [225.9] ἔρχεται Ἰησοῦς καὶ λαμβάνει

---

noster). Similiter (h. l. et post) syr^{sch} aeth pers^{p}. | *εβαλεν εαυτον* (L *αυτον*): D* *ηλατο*, D^{2} *ηλλατο* (d *misit se et salibit*) | *εισ τ. θαλασσαν*: syr^{sch} (sed non^{edd} omn) add *ut veniret ad Iesum* (:: cf Mt 14, 29)

8. *πλοιαριω*: P *πλοιω* ... ℵ praem *αλλω* | *ηλθον*: D *-λθαν* | *αλλα* cum ℵABC ... ς Ln *αλλ* cum DLPXΓΔΑΠ unc^{7} al omn^{vid} | *πηχων*: A Cyr ^{4,1116} *πηχεων* | *διακοσιων*: a *viginti*, cop^{wi} DCCC (quod nota Ω exprimitur, debebat $\overline{C}$ poni; recte vero cop$^{sch w}$ ex^{dx} *διακοσ.*)

9. *απεβησαν* (et. ℵ^{c}, it vg etc *descenderunt*, d *exierunt*): ℵ*H 91. syr^{sch} *ανεβησαν*, A y^{scr} 47^{ev} Cyr (non$^{edd\,pri}$) *επεβησαν* | *εισ την*: ℵ^{ca} (ℵ^{cb} restituit *εισ*) LX *επι την* | *βλεπουσιν* (et. a e ff^{2}·): P b c f g vg *ειδαν*, *viderunt* | *κειμενην* (et. e f g vg): tol arm om ... a b c ff^{2}· *καιομενην* (habent enim *carbones incensos*)

10. o $\overline{\text{ις}}$: B om o | *απο* cum ℵABCPX unc rell al omn^{vid} ... DL *ex* (item b *ex*, it^{pler} d vg *de*)

11. *ανεβη* cum ABCDPX unc^{11} al pler ... ℵL 1. 2^{pe} 3^{pe} Cyr ^{4,1116} (non$^{edd\,pri}$) *ενεβη*. Dedimus sine copula cum ADΓΔΑΠ* unc^{7}al pler a b e f ff^{2}· g vg arm ... ℵBCLXΠ^{2} 1. 22. 33. 2^{pe} al^{8} cop syrP eth^{hr} Cyr add *ουν*. Similiter c *tunc adscendit*, syr^{sch} aeth *et adscendit* | *εισ την γην* c. ℵAB CLPXΑΠ 33. 42. 78. 239. 299. 3^{pe} p^{scr} w^{scr} Cyr ... D 1. 69. 124. 127. 299. al aliq *επι την γην* ... ς Ti *επι τησ γησ* cum ℵGHKMSUΓΔ al pler Cyr$^{edd\,pri}$ | *ιχθυων μεγαλων* cum ℵBCEHKMSUΓΑΠ al pler c Cyr ... Ln *μεγαλ. ιχθυ.* cum ADGLXΔ 1. 33. 2^{pe} 6^{pe} a b f ff^{2}· g vg | *τοσουτων*: L add *αυτων*

12. o $\overline{\text{ις}}$: B om o | *ουδεισ δε* cum ℵADLXΓΔΑΠ unc^{7} al omn^{vid} b c e f ff^{2}· (c *nemo autem*, b d e f ff^{2}· *nemo tamen*) cop syr^{utr} eth^{r} arm Cyr^{4,1116}. Similiter a g vg aeth *et nemo*, Chr^{5,594} *και ουδεισ* ... Ti *ουδεισ* sine copula cum BC taur | *ειδοτεσ*: A *ειδοντεσ* (sic)

13. *ερχεται* sine copula cum ℵBCDLX 1. 22. 33. 91. 2^{pe} al^{10} a b e fos gat ℵah^{mūn} arm Cyr^{4,1116} ... ς (= Gb) add *ουν* cum ΑΓΔΑΠ unc^{7} al pler f ff^{2}· cop syrP Cyr$^{edd\,pri}$. Item g vg aeth syr^{hr} *et venit*, c *tunc venit*, syr^{sch} *venit autem* | $\overline{\text{ις}}$ cum BC^{vid}D ... ς o $\overline{\text{ις}}$ cum ℵALXΓΔΑΠ unc^{7} al

τὸν ἄρτον καὶ δίδωσιν αὐτοῖς, καὶ τὸ ὀψάριον ὁμοίως. 14 [220.10] τοῦτο ἤδη τρίτον ἐφανερώθη Ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς ἐγερθεὶς ἐκ 20, 19. 26 νεκρῶν.

15 Ὅτε οὖν ἠρίστησαν, [221.9] λέγει τῷ Σίμωνι Πέτρῳ ὁ Ἰησοῦς· Σίμων Ἰωάννου, ἀγαπᾷς με πλέον τούτων; λέγει αὐτῷ· ναὶ κύριε, σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε. λέγει αὐτῷ· βόσκε τὰ ἀρνία μου. 16 [220.10] λέγει αὐτῷ πάλιν δεύτερον· Σίμων Ἰωάννου, ἀγαπᾷς με; λέγει αὐτῷ· ναὶ κύριε, σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε. [220.9] λέγει αὐτῷ·

---

omn^{vid} Cyr | *και διδωσιν αυτοισ*: D^{gr} *ευχαριστησασ εδωκεν αυτοισ*, item d f g mm syr^{hr} *et benedicens* (g mm *et benedixit ei*, syr^{hr} *et gratias egit et*) *dedit eis*

14. *τοιτο* sine copula cum ABCDΓΔΑΠ unc^{6} al pler it vg syr^{utr} etc Cyr ^{4,1116} ... ℵGLX 33. mt cop syr^{hr} add *δε* (aeth pers^{p} *et hoc*) | *εφανερωθη* (*manifestatus est* f ff^{2}· vg): x 71. 346. evgg^{pler} a b c e gat *εφανερωσεν εαυτον* | $\overline{ις}$ cum BCD ... ς o $\overline{ις}$ cum ℵALΧΓΔΑΠ unc^{6} (sed L post *τ. μαθητ.* pon) al pler Cyr^{4,1116} ... s 234. ff^{2}· mm plane om | *τοισ μαθητ.* sine *αυτου* cum ℵABCL 1. 22. 33. 53. 122. 157. w^{ser} a e ff^{2}· am fu mt arm ... ς (Gb^{o}) add *αυτου* cum DΧΓΔΑΠ unc^{7} al pler b c f vg^{cle} cop syr^{utr} et^{hr} aeth Cyr

15. *ηριστησαν*: ℵ *-σεν* | o $\overline{ις}$: D a c tol cop syr^{utr} et^{hr} aeth Chr^{2,592} post *λεγει* pon ... s 234. 249. 251. 7^{pe} 11^{pe} al^{7} vg^{cod} (ap Gb) Aug^{ioh} ^{123,4} om | *ιωαννου* (ℵ^{a}BD^{gr} *-ανου*, ita Ln) cum ℵ^{a}BC*DL (91. *ἰωαννᾶ*) a b d e f ff^{2}· g vg (ex his^{7} *iohannis*, e *iohannes*) sah^{mūn} cop Nonn ℘^{94} (*πάμων γνήσιον ὄρνυσ ἰωάννεο τοκῆοσ*) ... ς *ιωνα* cum AC^{3}et^{3}ΧΓΔΑΠ unc^{7} al omn^{vid} c (*bariona*) syr^{utr} et^{hr} arm aeth Bas$^{eth\ 288}$ Chr Cyr^{4,1117} Thdrt ^{2,626} ... ℵ* om | *πλεον* cum ℵBDLΞΧΔ 33. 122. Chr Cyr ... ς *πλειον* cum AEGHKMUΓΔΠ al pler Bas^{eth}. Praeterea 1. 22. 2^{pe} a b c e ff^{2}· (non item f g vg) om *πλειον τουτων* | *συ οιδ. οτι φιλω σε*: a e om | *λεγει αυτω*: DU 19* gat mm syr^{sch} pers^{p} add o $\overline{ις}$ | *αρνια* cum ℵABC^{2} LX unc^{11} al fere omn Bas^{eth} Cyr^{4,1118}; item f ff^{2}· g vg *agnos* ... C*D 36^{ev} Chr^{2,592} (et.$^{mose\ 5}$) *προβατα* (sic C*, non *-ατια*, ut Berger de Xivrey invenisse sibi visus est), item a b c d e *oves*

16. *παλιν* hoc loco cum ABLΧΓΔΑΠ unc^{7} al omn^{vid} a ff^{2}· g vg syr^{utr} aeth Bas$^{eth\ 288}$ Cyr^{4,1118}. Item ante *λεγει αυτω* ℵC b f cop arm syr^{hr} (*και παλιν λεγει* etc) ... D c e om | *δευτερον* (*ita* 1. 19** 2^{pe} *το δευτ.*) et. c e ... ℵ* 249. a b f ff^{2}· g vg arm om (:: possit inlatum credi, ab aliis pro *παλιν* substitutum, ita ut *παλιν* et *το τριτον* exceperint primam quaestionem. Nec vero minus probabile, ab alteris *παλιν*, ab alteris *δευτερον* ut superfluum abiectum esse.) Post *δευτερον* D add o *κυριοσ* | *ιωαννου* (Ln *-ανου* c. BD^{gr} et d) c. ℵBC*D (L post *ναι κυριε* v. 16 deficit) a (*iohannes*) b e f ff^{2}· g vg cop (nec sah^{borg} differre a v. 15 statuendum est) Nonn ℘^{91}, 91. *ἰωαννᾶ* ... ς *ιωνα* ut v. 15 | *ναι κυριε* (et. ℵ^{c}): ℵ* om *ναι* | *συ οιδασ οτι φιλ. σε*: a om | *λεγει αυτω* (tertio loco): A^{n2} 124. 218. 219. 239. 262. 299. 47^{ev} 2^{pe} gat mm syr^{utr} add o $\overline{ις}$. Prae-

ποίμαινε τὰ προβάτιά μου. 17 [230.10] *λέγει αὐτῷ τὸ τρίτον· Σίμων Ἰωάννου, φιλεῖς με; ἐλυπήθη ὁ Πέτρος ὅτι εἶπεν αὐτῷ τὸ τρίτον· φιλεῖς με; καὶ λέγει αὐτῷ· κύριε, πάντα σὺ οἶδας, σὺ* 16, 20
γινώσκεις ὅτι φιλῶ σε. [231.9] *λέγει αὐτῷ· βόσκε τὰ προβάτιά μου.* 18 [232.10] *ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ὅτε ἦς νεώτερος, ἐζώννυες σεαυτὸν καὶ περιεπάτεις ὅπου ἤθελες· ὅταν δὲ γηράσῃς, ἐκτενεῖς τὰς χεῖράς σου, καὶ ἄλλος σε ζώσει καὶ οἴσει ὅπου οὐ θέλεις.*

tereaque 2p^e syr^p add *ει αγαπας με και φιλεις με* | *τα προβατια* cum BC 19. (19^**?) *ενια των παλαι. αντιγρ.* ap Theophan^hom 27 (*πρωτερον αρνια, δευτερον προβατια, τελευταιον προβατα*), *oviculas* b Lcif^190 od venet („*Petro dicit beato*: Pasce agnos meos, *et iterum*: Pasce oviculas meas", sed ap Gall^6,228 *oves* pro *oviculas* legitur) ... ς Ln *τ. προβατα* cum ℵADXΓΔΛΠ unc^7 69. (sic) al pler (1. 209. om *λεγ. αυτω· ποιμ. τ. πρ. μου*) Bas^eth Cyr, item *oves* a c e f ff^2· gat mm; g vg *agnos*

17. *το τριτον*: C om *το* | *ιωαννου* (Ln *-ανου* cum BD$\mathfrak{E}^{r}$ et d) cum ℵBD a (rursus *iohannes*) b e f ff^2· g vg cop (de sah vide supra) Nonnφ^{100}, 69. *Ἰωανᾶ*, 91. *Ἰωαννᾶ* ... ς *ιωνα* ut vv. 15 et 16. Accedit Or^prov ap Mai^15 (at deest in Notitia ex cod^patm) | *ελυπηθη* (et. ℵ^c): ℵ* *ελυπ. δε*, m^17 syr^sch et^hr Amb^apol dav^693 *και ελυπ.* | *το τριτον* (D$\mathfrak{E}^{r*}$ om haec, sed ipse* suppl) *φιλεις* (ℵ* *και φιλ.*, ℵ^a delet *και*) *με* | *και* ante *λεγει* cum ℵBCD unc rell al omn^vid c e f ff^2· g m^17 vg (et. fu al) cop syr^utr et^hr etc ... A a b am om, hinc Ln [*και*] | *λεγει* sec cum ℵADX 1. 33. 2p^e, item *dicit* b f g am fu em mt al, *ait* a c e ... ς Ln Ti *ειπεν* cum BCΓΔΛΠ unc^7 al pler ff^2· m^17 vg^cle cop syr^r Cyr^4,1118 | *αυτω* tert: ℵ 249. om | *παντα συ* c. ℵBC*D 33. a e ff^2· m tol taur syr^utr Amb^apol dav^693 ... ς *συ παντα* c. AC^3XΓΔΛΠ unc^7 al pler f vg syr^hr aeth Bas^eth^220n ... libere b cop *tu scis omnia*, Chr^5,509 *συ οιδας παντα*, Cyr^1118 *συ οιδας κυριε παντα*, c g om *συ* | *συ γινωσκ. οτι*: arm *και συ παντα γινωσκεις και οτι* | *λεγει* (ℵ praem *και*) *αυτω* sine $\overline{ις}$ aut *ο* $\overline{ις}$ cum ℵD 1. 33. 120. 2p^e it^pler vg cop pers^w ... ς add *ο* $\overline{ις}$ cum AXΓΔΛΠ unc^7 al pler Bas^eth^220 Cyr^4,1118; item Ln Ti $\overline{ις}$ cum BC y^scr; item *Iesus* f sah mūn syr^utr et^hr rell | *προβατια* cum ABC. Cf Amb^fid^551 „*tertio inquit mecretur audire*: Pasce agniculos meos, pasce agnos meos, pasce oviculas meas") ... ς Ln *προβατα* cum ℵDXΓΔΛΠ unc^7 1. 33. al omn^vid Cyr, item *oves* a b c d e f ff^2· g vg ... A *αρνια*, em gat mm *agnos*

18. *οτε*: C* y^scr *οτι*, arm *οτι εωσ* | *σεαυτον*: 89. 234. 239. 250. 258. al^6 *scrl εαυτ.* | *περιεπατεις*: KKX al mu *-ατησ*. Similiter r al aliq *εἰσ* pro *ἦσ*, X *εκτενησ* pro *εκτενεισ* | *τασ χειρασ* (et. ℵ^c): ℵ* syr^hr *την χειραν*. Praeterea e Chr^6,560 (sed edd aliq habent) om *εκτεν. τ. χει. σου και* | *αλλοσ* cum ABC*XΓΔΛ unc^7 al pler it vg syr^sch et^p txt cop aeth ... ℵ*et^c C^2DΠ 1. 19. 22. 33. 2p^e syr^hr et^p mg arm Chr^5,509 (sed non omnes edd) Cyr^4,1120 (non item edd pri) et^757 Nonnφ^{112} *αλλοι* | *σε* ante *ζωσ.* cum ADXΓΔΛΠ unc^7 al omn^vid it vg Chr Cyr^4,1120 edd pri ... ℵBC^2 (non 1. 33. rell) Cyr^4,1120 et^757 post *ζωσ.* pon | *ζωσει* (ℵ al^5 *-σῃ*) cum ABC*XΓΔΛ unc^7 al pler it vg cop syr^sch et^p txt aeth Cyr^1120 edd pri ...

τὸν ἄρτον καὶ δίδωσιν αὐτοῖς, καὶ τὸ ὀψάριον ὁμοίως. 14 [225.10] τοῦτο ἤδη τρίτον ἐφανερώθη Ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς ἐγερθεὶς ἐκ 20, 19. 26 νεκρῶν.

15 Ὅτε οὖν ἠρίστησαν, [227.0] λέγει τῷ Σίμωνι Πέτρῳ ὁ Ἰησοῦς· Σίμων Ἰωάννου, ἀγαπᾷς με πλέον τούτων; λέγει αὐτῷ· ναὶ κύριε, σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε. λέγει αὐτῷ· βόσκε τὰ ἀρνία μου. 16 [228.10] λέγει αὐτῷ πάλιν δεύτερον· Σίμων Ἰωάννου, ἀγαπᾷς με; λέγει αὐτῷ· ναὶ κύριε, σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε. [229.0] λέγει αὐτῷ·

---

omn^{vid} Cyr | και διδωσιν αυτοισ: D^{gr} ευχαριστησασ εδωκεν αυτοισ, item d f g mm syr^{hr} *et benedicens* (g mm *et benedixit ei*, syr^{hr} *et gratias egit et*) *dedit eis*

14. τουτο sine copula cum ABCDΓΔΑΠ unc^{a} al pler it vg syr^{utr} etc Cyr ^{4,1116} ... ℵΘLX 33. mt cop syr^{hr} add δε (aeth pers^{p} *et hoc*) | εφανερωθη (*manifestatus est* f ff^{2} vg): א 71. 346. evgg^{pler} a b e e gat εφανερωσεν εαυτον | ις cum BCD ... ς o ις cum ℵALXΓΔΑΠ unc^{a} (sed L post τ. μαθητ. pon) al pler Cyr ^{4,1116} ... s 234. ff^{2} mm plane om | τοις μαθητ. sine αυτου cum ℵABCL 1. 22. 33. 53. 122. 157. w^{ecr} a e ff^{2} am fu mt arm ... ς (Gb^{0}) add αυτου cum DΧΓΔΑΠ unc^{7} al pler b c f vg^{cle} cop syr^{utr} eth^{hr} aeth Cyr

15. ηριστησαν: א -σεν | ο ις: D a c tol cop syr^{utr} eth^{hr} aeth Chr^{s,596} post λεγει pon ... s 234. 249. 251. 7p^{e} 11p^{e} al^{7} vg^{cod} (ap Gb) Aug$^{ioh\ 123,4}$ om | ιωαννου (ℵ^{a}BD^{gr} -ανου, ita Ln) cum ℵ^{a}BC^{a}D^{L} (91. ἰωαννᾶ) a b d e f ff^{2} g vg (ex his^{7} *iohannis*, e *iohannes*) sah^{mūn} cop Nonn φ^{94} (*σίμων γνήσιον ἔρνος ἰωάνναο τοκῆος*) ... ς ιωνα cum AC^{2}ℵ^{2}XΓΔΑΠ unc^{7} al omn^{vid} e (*bariona*) syr^{utr} eth^{hr} arm aeth Bas$^{eth\ 298}$ Chr Cyr^{4,1117} Thdrt ^{2,736} ... ℵ* om | πλεον cum ℵBCDLΞΧΔ 33. 122. Chr Cyr ... ς πλειον cum AEGHKMUΓΔΠ al pler Bas^{eth}. Praeterea 1. 22. 2p^{e} a b c e ff^{2} (non item f g vg) om πλεον τουτων | συ οιδ. οτι φιλω σε: a e om | λεγει αυτω: DU 19* gat mm syr^{sch} pers^{p} add ο ις | αρνια cum ℵABC^{2} LX unc^{11} al fere omn Bas^{eth} Cyr^{4,1118}; item f ff^{2} g vg *agnos* ... c*D 36^{ev} Chr^{a,596} (et.$^{mosc\ 5}$) προβατα (sic c*, non -ατια, ut Berger de Xivrey invenisse sibi visus est), item a b c d e *oves*

16. παλιν hoc loco cum ABLXΓΔΑΠ unc^{7} al omn^{vid} a ff^{2} g vg syr^{utr} aeth Bas$^{eth\ 298}$ Cyr^{4,1118}. Item ante λεγει αυτω ℵC b f cop arm syr^{hr} (και παλιν λεγει etc) ... D e e om | δευτερον (d^{a} 1. 19** 2p^{e} το δευτ.) et. c e ... ℵ* 249. a b f ff^{2} g vg arm om (:: possit iniatum credi, ab aliis pro παλιν substitutum, ita ut παλιν et το τριτον exceperint primam quaestionem. Nec vero minus probabile, ab alteris παλιν, ab alteris δευτερον ut superfluum abiectum esse.) Post δευτερον D add ο κυριοσ | ιωαννου (Ln -ανου c. BD^{gr} et d) c. ℵBC*D (L post ναι κυριε v. 16 deficit) a (*iohannes*) b e f ff^{2} g vg cop (nec sah^{borg} differre a v. 15 statuendum est) Nonn φ^{91}, 91. ἰωαννᾶ ... ς ιωνα ut v. 15 | ναι κυριε (et. ℵ^{c}): ℵ* om ναι | συ οιδας οτι φιλ. σε: a om | λεγει αυτω (tertio loco): A^{2} 124. 218. 219. 239. 262. 299. 47^{ev} 2p^{e} gat mm syr^{utr} add ο ις. Prae-

ποίμαινε τὰ προβάτιά μου. 17 [220.10] *λέγει αὐτῷ τὸ τρίτον· Σίμων Ἰωάννου, φιλεῖς με; ἐλυπήθη ὁ Πέτρος ὅτι εἶπεν αὐτῷ τὸ τρίτον· φιλεῖς με; καὶ λέγει αὐτῷ· κύριε, πάντα σὺ οἶδας, σὺ* 16, 20 *γινώσκεις ὅτι φιλῶ σε.* [221.9] *λέγει αὐτῷ· βόσκε τὰ προβάτιά μου.* 18 [222.10] *ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ὅτε ἦς νεώτερος, ἐζώννυες σεαυτὸν καὶ περιεπάτεις ὅπου ἤθελες· ὅταν δὲ γηράσῃς, ἐκτενεῖς τὰς χεῖράς σου, καὶ ἄλλος σε ζώσει καὶ οἴσει ὅπου οὐ θέλεις.*

---

tereaque 2p^{e} syr^{p} add *ει αγαπας με και φιλεις με* | *τα προβατια* cum BC 19. (19**?) *ενια των παλαι. αντιγρ.* ap Theophan$^{hom\ 37}$ (*προτερον αρνια, δευτερον προβατια, τελευταιον προβατα*), *oviculas* b Leif^{190} ed venet („*Petro dicit beato*: Pasce agnos meos, *et iterum*: Pasce oviculas meas", sed ap Gall^{6,228} *oves* pro *oviculas* legitur) ... ς Ln *τ. προβατα* cum ℵADXΓΔΛΠ unc^{7} 69. (sic) al pler (1. 209. om *λεγ. αυτω· ποιμ. τ. πρ. μου*) Bas^{eth} Cyr, item *oves* a c e f ff^{2}· gat mm; g vg *agnos*

17. *το τριτον*: c om *το* | *ιωαννου* (Ln *-ανου* cum BD$^{E\Gamma}$ et d) cum ℵBD a (rursus *iohannes*) b e f ff^{2}· g vg cop (de sah vide supra) Nonn$^{\varphi\ 100}$, 69. *Ιωανᾶ*, 91. *Ιωαννᾶ* ... ς *ιωνα* ut vv. 15 et 16. Accedit Or^{prov} ap Mai^{15} (at deest in Notitia ex cod^{patm}) | *ελυπηθη* (et. ℵ^{c}): ℵ* *ελυπ. δε*, m^{17} syr^{sch} et^{hr} Amb$^{apol\ dav\ 602}$ *και ελυπ.* | *το τριτον* (D$^{E\Gamma*}$ om haec, sed ipse* suppl) *φιλεις* (ℵ* *και φιλ.*, ℵ^{A} delet *και*) *με* | *και* ante *λεγει* cum ℵBCD unc rell al omn^{vid} c e f ff^{2}· g m^{17} vg (et. fu al) cop syr^{utr} et^{hr} etc ... A a b am om, hinc Ln [*και*] | *λεγει* sec cum ℵADX 1. 33. 2p^{e}, item *dicit* b f g am fu em mt al, *ait* a c e ... ς Ln Ti *ειπεν* cum BCΓΔΛΠ unc^{7} al pler ff^{2}· m^{17} vg^{cle} cop syrr Cyr^{4,1118} | *αυτω* tert: ℵ 249. om | *παντα συ* c. ℵBC*D 33. a e ff^{2}· m tol taur syr^{utr} Amb$^{apol\ dav\ 602}$ ... ς *συ παντα* c. AC^{2}XΓΔΛΠ unc^{7} al pler f vg syr^{hr} aeth Bas$^{eth\ 208}$ ... libere b cop *tu scis omnia*, Chr^{8,509} *συ οιδας παντα*, Cyr^{1118} *συ οιδας κυριε παντα*, c g om *συ* | *συ γινωσκ. οτι*: arm *και συ παντα γινωσκεις και οτι* | *λεγει* (ℵ praem *και*) *αυτω* sine $\overline{ις}$ aut ο $\overline{ις}$ cum ℵD 1. 33. 120. 2p^{e} it^{pler} vg cop pers^{w} ... ς add ο $\overline{ις}$ cum AXΓΔΛΠ unc^{7} al pler Bas$^{eth\ 208}$ Cyr^{4,1118}; item Ln Ti $\overline{ις}$ cum BC y^{scr}; item *Iesus* f sah mūn syr^{utr} et^{hr} rell | *προβατια* cum ABC. Cf Amb$^{fid\ 551}$ „*tertio inquit meretur audire*: Pasce agniculos meos, pasce agnos meos, pasce oviculas meas") ... ς Ln *προβατα* cum ℵDXΓΔΛΠ unc^{7} 1. 33. al omn^{vid} Cyr, item *oves* a b c d e f ff^{2}· g vg ... A *αρνια*, em gat mm *agnos*

18. *οτε*: C* y^{scr} *οτι*, arm *οτι εωσ* | *σεαυτον*: 89. 234. 239. 250. 258. al^{6} *scrl εαυτ.* | *περιεπατεις*: KKX al mu *-ατησ*. Similiter Γ al aliq *εἰσ* pro *ἦσ*, X *εκτεγησ* pro *εκτενεισ* | *τασ χειρασ* (et. ℵ^{c}): ℵ* syr^{hr} *την χειραν*. Praeterea c Chr^{8,509} (sed edd aliq habent) om *εκτεν. τ. χει. σου και* | *αλλοσ* cum ABC*XΓΔΛ unc^{7} al pler it vg syr^{sch} et$^{p\ txt}$ cop aeth ... ℵ*et^{c}C^{2}DΠ 1. 19. 22. 33. 2p^{e} syr^{hr} et$^{p\ mg}$ arm Chr^{8,509} (sed non omnes edd) Cyr^{4,1120} (non item edd pri) et^{757} Nonn$^{\varphi\ 112}$ *αλλοι* | *σε* ante *ζωσ.* cum ADXΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} it vg Chr Cyr^{4,1120} edd pri ... ℵBC^{2} (non 1. 33. rell) Cyr^{4,1120} et^{757} post *ζωσ.* pon | *ζωσει* (ℵ al^{5} *-ση*) cum ABC*XΓΔΛ unc^{7} al pler it vg cop syr^{sch} et$^{p\ txt}$ aeth Cyr$^{1120\ edd\ pri}$ ...

12, 23 13, 36 2 Pe 1, 14 19 τοῦτο δὲ εἶπεν σημαίνων ποίῳ θανάτῳ δοξάσει τὸν θεόν. καὶ τοῦτο εἰπὼν λέγει αὐτῷ· ἀκολούθει μοι. 20 ἐπιστραφεὶς ὁ Πέτρος
21, 7 βλέπει τὸν μαθητὴν ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς ἀκολουθοῦντα, ὃς καὶ
13, 23 ss ἀνέπεσεν ἐν τῷ δείπνῳ ἐπὶ τὸ στῆθος αὐτοῦ καὶ εἶπεν· κύριε, τίς ἐστιν ὁ παραδιδούς σε; 21 τοῦτον οὖν ἰδὼν ὁ Πέτρος λέγει τῷ Ἰησοῦ· κύριε οὗτος δὲ τί; 22 λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἐὰν αὐτὸν

ℵ(*etc)C²DΠ 1. 19. 22. 33. 2pe syrhr etp mg arm Chr Cyr 757 et 1120 ζωσουσιν (D ζωσουσει, C² ζωσωσιν) | οισει: ℵcΠ 1. 19. 22. 2pe Cyr 757 et 1120 αποισουσιν, C² 33. arm syrhr etp mg Chr (sedmosc 2 αξουσιν) οισουσιν, D απαγουσιν (d *ducent*). Confirmat istam lectionem Chr 3,506 περὶ πέτρου φησὶν ὁ χ̅ς̅ ὅτι οἴσουσί σε καὶ ἄξουσιν ὅπου etc et 10,85 ὅταν γάρ φησι γηράσῃς, τότε ζώσουσί σε καὶ ἄξουσιν ὅπου etc. Praeteresque ℵcAD 1. 2pe (19? 22?) a c ff² em sahmfin cop syrr arm aeth Cyr 757 et 1120 add σε ... ℵ* ποιησουσιν σοι | οπου ου θελεισ (ℵc): ℵ* οσα ου θελεισ | ου: D* συ (?), D² συ ου, ut (*tu non*) d it vg (exc fos mt). Nonn φ 112 sq sic: καί σε περισφίγξουσιν ἀφειδέεσ ἀνέρεσ ἄλλοι | εἴσ τινα χῶρον ἄγοντεσ ὃν οὐ σέο θυμὸσ ἀνώγει.

19. τουτο (et. Or 1,421): D Or 1,309 Chr 8,600 ταυτα | δε: 69. om | ειπεν: 1. Chr 8,600 ελεγεν | τον θεον: e *eum* | και τουτο: A syrsch κ. ταυτα

20. επιστραφεισ sine copula cum ABCΠ* 33. wscr* b c e g vg arm perss ... ς (Gb°) add δε cum ℵDXΓΛΑΠ² unc⁷ al pler f cop syrp Caes 135 Cyr 4,1121 Anastantioch in cat ox 410. Similiter a ff² fos syrsch ethr aeth και επιστρ., Chr 8,600 στραφεισ ουν | ο πετροσ (et. Or 4,437. 440 γεγραπται ωσ επιστραφεισ ο πετροσ βλεπει etc): 1. om ο | ο ι̅ς̅ (et. Orbis): D om ο | ακολουθουντα οσ (et. Orbis) ... ℵ* om, ℵa suppl ακολουθ. non item οσ, ℵc etiam οσ suppl. Etiam ff² om ακολουθ. | αυτου: Cvid a f του ι̅υ̅ | και ειπεν (ℵc; ℵ* Chr λεγει) sine additam cum ABX unc rell al pler itpler vg syrutr rell Orbis Chr: ℵCD 33. ff² fos syrhr cop aeth Cyr add αυτω | κυριε: G και ... C* 435. om. Praeterea e post επι το στηθ. αυτου pergit *et dixit domine hic autem quid* (v. 21 exeunte) omissis mediis omnibus. Ad verba οσ και ανεπεσεν εν τω δειπνω etc cf Or 4,440 οὐ γαρ γεγραπται· οσ ην ανακειμενοσ εν τω κολπω αυτου. | παραδιδουσ: D -διδων

21. τουτον ουν cum ℵBCD 33. b c f ff² g (a hiat, e vide ante) vg cop syrp c.* (aeth *et illum videns*) Or 4,437 Anastanti in cat 411 Cyr 4,1121 ... ς Ti om ουν cum AXΓΛΑΠ unc⁷ al pler syrsch ethr arm. Apud Chr 4,600 similiter atque in e legitur, post verba enim επι το στηθοσ αυτου pergit και λεγει· κυριε, ουτοσ δε τι, omissis mediis. | ο πετροσ: X add ακολουθουντα | λεγει: ℵ f g (vide ante e) vgcle (et. fos gat mm al, non item am fu em al) ειπεν | τω ι̅υ̅: Dgr* αυτω ι̅υ̅ ... 248. 48ev (alvid) αυτω | κυριε: ℵ om

22. εαν (et. Or 4,438): e f q *si*, ff² fu* *si sic* (item d *si eum volo sic manere*) ... b c g (a hiat) vg (ita fu² i. e. ex emend. Victoris) Ambps 45,930 et

θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρὸς σέ; σύ μοι ἀκολούθει. 23 *ἐξῆλθεν οὖν οὗτος ὁ λόγος εἰς τοὺς ἀδελφοὺς ὅτι ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος οὐκ ἀποθνήσκει· καὶ οὐκ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι οὐκ ἀποθνήσκει, ἀλλ'· ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι.*

24 *Οὗτός ἐστιν ὁ μαθητὴς ὁ μαρτυρῶν περὶ τούτων καὶ* 19, 35 3 Io 12
γράψας ταῦτα, καὶ οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς αὐτοῦ ἡ μαρτυρία ἐστίν.

11^{8}, 1225 etluc 1411 etalib (sed excess sata 1114 *si – sic*) *sic* | *μενειν* (itpler *manere*, b *remanere*, c *permanere*): *μεν. ουτως*, d ff^{2} vg^{cdd} (vide ante) *sic manere*. Cf et. Hier$^{iovin\,1}$ *Quid ad te si cum volo sic esse* | *ερχομαι*: r ^{iscr} al^{5} *-ωμαι* | *συ*: c (sivc^{a} sive^{2}) add^{vid} *δε*, item add cop | *μοι ακολουθει* cum ℵABC*D 1. 33. 11p^{e} (ex sil) itpler vg Or Cyr^{4,1121} Anastantioch in$^{cat\,ox\,411}$ ... ς *ακολουθ. μοι* cum C^{3}ΧΓΔΛΠ^{supp} unc^{7} al pler f cop

23. *ουτος* ante *ο λογος* cum ℵBCD 1. 33. 2p^{e} a b c e f ff^{2} q (d *hic verbus*) gat syr^{sch} eth^{r} ... ς Ti post *ο λογος* cum AΧΓΔΛΠ^{supp} unc^{7} al pler Chr^{8,601} Nonn$^{\varphi\,129}$ Cyr$^{edd\,pri}$ item *sermo iste* g vg syr^{p} arm ... 3. 250. y^{acr} al pauc ing^{a} Or^{4,438} Cyr^{4,1121} Chr$^{mosc\,3}$ om | *οτι*: D arm *και εδοξαν οτι* | *και ουκ ειπεν* cum ADX unc roll al pler a b c f ff^{2} g q vg syr^{p} arm aeth (cop^{wl} sine copula) ... ℵBC 33. c cop^{schw} (ex^{dz}) syr^{sch} eth^{r} Or Chr Cyr *ουκ ειπ. δε* | *αυτω* (et. Or): D 61^{mg} *αυτο* (d *illud*) ... 69. a vg^{cod} (ap Gb) syr^{sch} pers^{p} Chr$^{8,601\,bis}$ om | ο $\overline{ις}$ (et. Or): ΧA* om | *οτι* (et. c f ff^{2} g Or etc): DA a b e vg (et. am fu ing al, sed non cdd^{omn}) om | *αποθνησκει*: D e *αποθνησκεισ* (d e *morieris*) | *αλλ*: D *αλλα* | *εαν* (*si* e f q): a b c vg (et. am fu gat fos om ing) *sic* ... ff^{2} om | *εως ερχομαι* sine additam cum ℵ* 1. 22. 2p^{e} 63^{ev} a e arm Chr^{8,601} ex$^{mosc\,5}$ ... ς Ln Ti add *τι* (D^{gr} om) *προς σε* cum ℵ^{a}ABC(D)ΧΓΔΛΠ^{supp} unc^{7} al pler b d f ff^{2} g vg syr^{utr} eth^{r} cop aeth Or^{4,438} Chr^{8,601} mont^{f} Nonn$^{\varphi\,135}$ Cyr^{4,1121}; item c add *quid ad te? tu me sequere*

24. ο *μαρτυρων* (et. Or^{4,438}): B Cyr^{4,1122} *ο και μαρτ.* | *περι τουτων* (syr^{sch} add *παντων*): 68. 73. 253. 440. c^{acr} *περι τουτου* ... a e *de Iesu* (e *-um*) | *και γραψας* cum ℵ^{a}ACΧΓΔΛΠ^{supp} unc^{7} al pler f g vg (hi^{3} *et scripsit haec*) syr^{sch} eth^{r} Or Chr^{8,601} ... ℵ^{a} 4. 33. 69. 122** 124. 6p^{e} c arm syr^{p} c.^{a} Cyr^{4,1122} praem o (fit igitur ο *και γρ.*) ... Ln c. BD b (e) (ff^{2}) q cop aeth *και ο γραψ.* (b q *et qui scripsit haec*, ff^{2} *et quia scripsit haec*, c *et qui de eo scripsit*) ... a *et quis scripsit haec scimus* (pergit *et scimus*) | *και οιδαμεν*: G ο *και οιδαμ.* | *αυτου η μαρτυρ. εστιν* cum BC^{a} (cop^{dz} *η μαρτ. αυτου αληθης εστιν*), item D 48^{ev} Cyr *εστιν αυτου η μαρτυρ.*, 33. *αυτου εστ. η μαρτ.* ... ς Ln *εστ. η μαρτυρ. αυτου* cum ℵAC^{3}ΧΓΔΛΠ^{supp} unc^{7} al pler it vg cop^{edd} Chr^{8,601}

25. Non addidimus hunc versum cum ℵ* (per errorem cum Millio Wtst Gb credebamus antea etiam codicem 63. absque versu 25. scriptum esse. At periit, ut Scriv. docuit, eius folium extremum cum eoque versus ultimus, sed superest nonnihil de commentario quo is explicatur, quomadmodum etiam post *η μαρτυρια αυτου*, quibus verbis

exit folium quod praecedebat ultimum, colon non punctum positum est.) Praeterea conferenda sunt complurium codicum scholia, ut quod Matthaeius ex 237. protulit: *ἄλλοσ δὲ προσθήκην εἶναί φησι* (137. al mu *ἄλλοι* et *φασιν*) *τοῦτο, τεθεικότοσ μὲν αὐτὸ τινὸσ τῶν φιλοπόνων ἔξωθεν* (137. al mu add *ἐν παρενθήκῃ*), *εἰσ παράστασιν τοῦ πλείονα εἶναι τῶν γεγραμμένων τὰ γεγενημένα παρὰ τοῦ κυρίου θαύματα, κατὰ μέροσ δὲ ὑφ' ἑτέρου ἀγνοίᾳ τοῦ πρώτου τυχὸν ἔσωθεν* (137. etc *τὰ ὑπὸ τ. κυρ. γεγενημένα θαυμαστά· καταγέντοσ δὲ ἔσωθεν ἀγνοίᾳ τυχὸν τοῦ πρώτου γραφέωσ, ὑπὸ τινὸσ τῶν παλαιῶν μὲν οὐκ ἀκριβῶν δέ,*) *καὶ μέροσ τῆσ τοῦ εὐαγγελίου γραφῆσ γενόμενον* (137. etc *γεγονότοσ*), *διὰ* (137. etc *ὅπερ διὰ*) *πάντων τῶν εὐαγγελίων ὁ χρόνοσ καὶ ἡ συνήθεια φέρεσθαι παρεσκεύασεν.* Pro *διὰ πάντων τ. ευαγγ.* etc cod. 36 sic: *εἶτα τοῦ χρόνου καὶ τῆσ συνηθείασ διὰ πάντων αὐτὸ τῶν εὐαγγελίων φέρεσθαι παρασκευάσαντοσ, οὕτωσ βεβαίαν ἐσχηκότοσ τὴν δόξαν παρὰ πᾶσι τοῖσ πιστοῖσ, ὥστε ἀληθῶσ μέροσ ἓν καὶ τέλοσ τῶν παρὰ τοῦ εὐαγγελιστοῦ γραφέντων ποιήσασθαι, ἵνα μὴ δόξωμεν τοὺσ θεοπνεύστουσ τῶν εὐαγγελιστῶν διαιρεῖν ἢ καὶ παραχαράσσειν λόγουσ.* (Praetereamus reliqua) ..... ς Ln Ti sic habent: *ἔστιν δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ ὅσα* (lege ut et. Ln *ἅ* c. ℵBC*X etc) *ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦσ, ἅτινα ἐὰν γράφηται καθ' ἕν, οὐδὲ* (scribe *οὐδ'* ut et. Ln c. ℵBDΔ etc) *αὐτὸν οἶμαι τὸν κόσμον χωρῆσαι* (scribe *-σειν* c. ℵBC* etc) *τὰ γραφόμενα βιβλία* cum ℵ^a ABCDEGHKMSUXΓΔΛΗ^supp al omn it vg rell Or^{3,630} et^{4,13. 216. 352} item ap Eus^{hist 6,25} et^{int 3,964} Pamphil^{apol 15} (Gall^4) Naz^{1,511} Chr^{3,923} et^{8,601} Nonn^{φ 139} Cyr^{4,1123} Amm^{cat cord 474} Sev^{ibid} Isid^{ibidem} Aug^{ioh 124,8} Gaud^{serm 3}. Sed differunt plura. Ut enim iam indicatum est *α* (pro *οσα*) legendum cum ℵBC*X 33. 77. 108. 440. 44^{ev} Or^{4,216} Chr Cyr (c f q vg *quae fecit*; a b e ff^{2.} *et alia autem* [b *quidem*, a om] *multa fecit Iesus*) ... ς *οσα* cum AC^2D unc^{11} al pler syr^{p mg gr}. Item pro *ο ιϛ* D *ο χϛ ιϛ*. Add vero ad *ο ιϛ* 76. 247. 435. c^{scr} syr^{hr} *ενωπιον των μαθητων αυτου*, item b *quae non sunt scripta in hoc libro*. Item legendum est *ουδ* cum ℵBDΔ 1. 69. Or^{4,352} ... ς Ti *ουδε* cum ACXΓΛΗ unc^7 al pler Or^{3,630} et^{rell} Chr Cyr. Item legendum *χωρησειν* cum ℵBC* Or^{4,216} (et^{3,630} *χωρειν*) (c^{scr} *χωραισειν*), item cop *non valiturum esse capere* ... ς Ln Ti *χωρησαι* cum AC^2D unc rell al omn^{vid} it vg (b c e f ff^{2. blan} am fu ing gat mt *capere*; a ff^{2. sab} g q vg^{cle} arm *capere posse*) syr^{p mg gr} rell Or^{4,13. 352} et ap Eus^{hist} Chr (et.^{3,923}) Cyr Nonn (*ἀεῖραι*) Or^{int} (*capere potuisse*).

Ad finem libri (i. e. post *βιβλία*) ς (= Gb Sz) add *αμην* cum EGHK MSUXΓΔΛΗ^supp al pler c f am syr^p (ex uno codice) et^{mg} (*in Graec. est αμην* [*αμιν*]) aeth Cyr^{4,1123} ... omisimus cum ℵABC^{vid}D 1. 19** 22. 33. 90* 240. 244. al (sed pauc) a b e ff^{2.} g q vg^{cle} (et^{cdd} certe^{pler}) sah mün cop syr^{sch} et^p in^{cdd pler} (nec add syr^{hr}) arm (nec add Or^{4,216} Chr^{8,601. 3,923})

Subscriptiones: ℵ*KMUXΓ al mu nil subscriptum habent (sed ad ℵ cf de subscriptionibus et inscriptionibus in Prol. Ni Ti ex Sin. cod. p. XXXI, cap. II, 5. ... B *κατα ιωανην* ... ℵ^a ACESΔΛ 22. 33. al mu *ευαγγελιον κα. ιωαννην* ... HΠ^supp d^{scr} al mu *τελοσ του κατα ιωαννην* (Π^supp al add *αγιου*) *ευαγγελιου* ... D *ευαγγελιον κατα ιωανην ετελεσθη αρχε-*

ται ευαγγελιον κατα λουκαν. Similiter a b d e f ff^{2} q *evangelium* (q om) *secundum* (e *cata*) *iohannem* (ff^{2} *ioannem*, d *iohanen*) *explicit* (a pon ante *evang.*, q add *amen*, b *in deo*) *incipit evangelium* (ita d f; a b e ff^{2} q om) *secundum* (e *cata*) *lucan* (a *lucanum*, ff^{2} *lucannm amen*) ... g gat mm mt *explicit evangelium secundum* (gat mm *cata*) *iohannem* (gat mm *ioannem*); c *explicit evangelium iohannis*. Praeterea add HSA al pl versuum (στιχοι) numerum: HS al pl $\beta\tau'$, A al mu $\beta\sigma\iota'$, al $\beta\iota'$, $\beta\varkappa\vartheta'$, $\alpha\tau'$, διπχιλιοι τριακοσιοι (ut 246.) et aliter. Item A al pm κεφαλαια ($\sigma\lambda\beta'$, ut A al pl; ad eundem numerum notatio marginalis codicum CK etc procedit; in AM ultimus est $\sigma\lambda\alpha'$), item τιτλοι (qui in antiquiss. edd pler praeter NBD singulis evv praeponuntur: numero sunt $\iota\eta'$ ut in ACA, aut $\iota\vartheta'$ ut in KM: quae differentia pendet ab historia mulieris adulterae, vide supra), aliquot et. ρηματα ($\beta\chi'$ vel $\alpha\tau\lambda\alpha'$ vel $\alpha\tau\lambda\eta'$. Ath: *voces* 2600). In B numerantur capita 80. Praeterea multi (ut iam S) subscriptiones (ευαγγ. κα. ιωαννν. ut S vel ut G^{suppl} το κα. ιω. ευαγγ.) auctas habent his: εξεδοθη μετα χρονους $\lambda\beta'$ (al λ' vel τριακοντα, G^{suppl} vero $\varkappa'$) της του $\overline{\chi\upsilon}$ αναληψεως (G^{suppl} αναλυσεως. Certe enim αναλυ quod in cod. scriptum est additis per compendium εως litteris potius αναλυσεως quam αναληψεως praebet, nisi υ per itacismum pro η positum esse statuamus). Notabile est etiam quod in A 262. aliis, ut iam supra vidimus, notatur: εγραφη και αντεβληθη ομοιως εκ των αυτων αντιγραφων εν στιχοις $\beta\sigma\iota'$, κεφφ. $\sigma\lambda\beta'$. Denique in nonnullis haec et similia adnotantur: εγραφη ελληνιστι εως εφεσον μετα τριακοντα ετη (237. ad haec add οι δε λεγουσι· μετα χρονους τριακοντα δυο) της αναληψεως του κυριου επι δομετιανου βασιλεως (ut 160.). Similiter syr^{sch}: *finitum est evangelium sanctum praedicationis Iohannis evglstae, quod locutus est Graece Ephesi*; item syr^{p} in antiquiss. cod. Assem. 1.: *explicit scriptura sancti evangelii Iohannis; locutus est autem et scripsit Ionice in Epheso* (apud White simplicius *finita est descriptio evglii sancti Ioh. quod locutus est Graece*) ... εξεδοθη μετα χρονους $\lambda\beta'$ της του $\overline{\chi\upsilon}$ (246. add του θεου ημων) αναληψεως εν πατμω τη νησω (ut 246. 252.) ... συνεγραφη υπο τουτου ιωαννην, οτε ην εν εξορια εν πατμω τη νησω υπο τραϊανου του βασιλεως, και εξεδοθη εν εφεσω δια γαϊου τον ξενοδοχον των αποστολων μετα $\lambda\beta'$ χρονους της του $\overline{\chi\upsilon}$ αναληψεως (ita 145.). Ad quae cf Suidas sub ιωαννης, ubi haec leguntur οτι ο θεολογος και ευαγγελιστης απο της εν πατμω εξοριας επανελθων συνεταξε το ευαγγελιον ων ετων ϱ', διαρκεσας εως αλλων ετων $\varrho\varkappa'$ .. ar^{a} *finitum est evangelium Iohannis filii Zebedaei apostoli unius ex duodecim. Scriptum illud Graece populo urbis Ephesi post ascensionem domini nostri in caelum corpore anno trigesimo regnante Nerone imperatore Romano. Finiuntur autem cum illo IV evv. sancta, ceu quattuor flumina vitae, et gloria sit deo.* Similiter pers^{p} ad omnia 4 evv respicit: *finita sunt quattuor evangelia gloriosa Matthaei et Marci et Lucae et Iohannis.* Caterum h. l. nec praetereundum videtur quod in prologo evangelii secundum Ioh, quemadmodum cod. Vat. Alex. num. 14 saeculi noni praebet, legitur (cf libellum meum: *Wann wurden unsere Evv. verfasst*, ed. IV. 1866 p. 118 sq): *evangelium iohannis manifestatum et datum est ecclesiis ab iohanne adhuc in corpore constituto, sicut papias*

nomine hierapolitanus discipulus iohannis carus in exotericis id est in extremis quinque libris retulit. Dissripsit vero evangelium dictante iohanne recte. Quibuscum conferendus est prologus apud Corderium praeposita ἀνεπιγράφου nota: *ὕστατος γὰρ τούτων ἰωάννης – πάνυ γηραλέου αὐτοῦ γενομένου, ὡς παρέδοσαν ἡμῖν ὅ τε εἰρηναῖος καὶ εὐσέβιος καὶ ἄλλοι – κατ' ἐκεῖνου καιροῦ (κατ' ἐκεῖνον καιρὸν?) αἱρέσεων ἀναφυεισῶν δεινῶν ὑπαγόρευσε* (sic) *τὸ εὐαγγέλιον τῷ ἑαυτοῦ μαθητῇ παπίᾳ εὐβιώτῳ τῷ ἱεραπολίτῃ, πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν πρὸ αὐτοῦ κηρυξάντων τὸν λόγον.*

LIPSIAE, EXSCRIPSERUNT GIESECKE & DEVRIENT.

5103
2

This book is a preservation photocopy.
It is made in compliance with copyright law
and produced on acid-free archival
60# book weight paper
which meets the requirements of
ANSI/NISO Z39.48-1992 (permanence of paper)

Preservation photocopying and binding
by
Acme Bookbinding
Charlestown, Massachusetts

1997